

licenciado Zarroca

Aqua in qua medicamꝫ. quisti obstantiꝫ tertium excellit ideo in re validꝫ sui generis alijs est galeni. 1°. de simplicibus.

Medicamꝫ que per venas ad cutem prompte subire volumꝫ et in omnem corporis partem digeri et efferre quatuor sunt que sudores tyros menses movent obstructiones liberant spatulentis rerum corporis habitus ea sunt cimosa terenda et crebro teniꝫ crebanda et prosus sint tenuissimꝫ galeni 1° de sanitate tuenda in. D. diocaramynthes.

✠
BIBLIOTECA
DEL REAL MONASTERIO
DE HUERTA.
Núm. 300

Sig.t.ª Top.ª
Est. 73
Tab. 6
Núm. 12

Et Capilli et barba tmgrntm
et mgri ~~fortis~~ fa

& calxas bibe partes ~~4~~ bnm / Cineris sar
mentor partes ~~4~~ tres per Colatm Aluth
fermpnbs Constrictus fms 4or lechi ex
predcts et Colatm Aqua Calida implent
et permyctatm desticti quo bsqs exeunt
Posa Cumbres De dqua et ex inde a Cape
ollam nobam et dq desiccata ubi ponat
addendo bnm grij zmj et Coles per pannu
et ledeat ad ollam ubi coquat bsqs ad
Consmptm medietatis et ponat in base
Calcitor sup lentus ignem et sic Cum
hyssopo barbe medestr pauletum pauletum
et deri exponat / et postqs ex et Cau
feat barba Alb Capilli dq figa labentes

Est 73
tab 6ª.
nº 11.
R 814.

Nicolai Nicoli Florẽtini philosophi medicique prestãtissimi Sermo septimus de Chyrurgia & de decoratione.

Additus est inder nunq̃ antea excusus copiosissimus.

BIBLIOTECA PROVINCIALE
SORIA

Capitum Index

¶Incipit tabula sermonis septimi.

Tractatus primus septimi sermonis de anatomia membrorum exteriorum duas continet summas. in quarum prima tradetur de anatomia membrorum organicorum exteriorum: et erunt his ambabus summis capitula. 58. car. 4

De anatomia in generali: et de necessitate anatomie. car. 4.

De anatomia ossis in generali. 4.

De anatomia cartilaginis. 6

De anatomia ligamentorum: 6.

De anatomia nervorum sub compendio. 6.

De anatomia carnis in generali. 7.

De anatomia adipis et pinguedinis. 7.

De anatomia musculorum in generali. 8.

De anatomia chordarum in generali. 9.

De anatomia panniculorum. 9.

De anatomia cutis. 10

De anatomia carnis glandose. 10

De medulla ossium. 10.

De pilis. 11.

De vnguibus in qua terminatur summa prima. 12.

Et est initium summe secunde qō est de anatomia capitis in generali. 12.

De anatomia ossium capitis. 12.

De anatomia mandibularum. 13

De anatomia gingie matris. 14.

De anatomia cutis capitis. 14.

De anatomia facieī in generali. 14.

De anatomia musculorum mouentium partes facieī in generali. 14.

De anatomia oculi in generali. 15.

De humoribus oculi. 15.

De tunicis et panniculis oculi. 16.

De anatomia pinguedis et musculorum oculi. 18.

De anatomia palpebrarum. 19.

De anatomia auris. 19.

De anatomia nasi. 20.

De anatomia oris. 20.

De anatomia labiorum. 20.

De anatomia dentium. 20.

De anatomia lingue. 22.

De anatomia colli faucium et gutturis: 22.

de anatomia epigloti. 23.

de anatomia pectoris in generali. 24.

de anatomia ossium pectoris. 24.

de anatomia musculorum pectoris. 24

de anatomia mammillarum. 24.

de anatomia myrach et syphach. 25.

de anatomia spine et spondilium in generali. 26.

de anatomia colli. 27.

de anatomia dorsi. 28.

de anatomia spatularum. 29.

de anatomia manus in generali. 30.

de anatomia adiutorij. 30.

de anatomia cubiti et asseid. 31.

de anatomia manus in speciali. 31.

de anatomia ossium rascete et pectinis manus: siue carpi et metacarpi. 32.

de anatomia ossium digitorum manus. 32.

de anatomia musculorum mouentium rascetam et pectenmanus. 33.

de musculis mouentibus digitos manus. 33.

de anatomia cruris in generali. 34.

de anatomia ossium femoris coxe genu et cruris. 34.

de anatomia pedis in generali. 35

de anatomia ossium pedis. 35.

de anatomia musculorum mouentium iuncturam scie et genu. 36.

et vltimum. de anatomia musculorum mouentium pedem et articulos eius. 36.

Tractatus secundus septimi sermonis qui est de doloribus membrorum exteriorum potissime iuncturarum diuiditur in capitula. 20. 37.

de doloribus iuncturarum. 37.

de causis dolorum iuncturarum. 37.

Ad sciendum quibus magis accidit dolor articulorum. 38.

Ad sciendum qbus tēporibus dolor magis accidat. 38

de determinatione dolorum articulorum. 39.

de signis dolorum iuncturarum. 39.

de vniuersali cura iuncturarum per dietam. 40.

de vniuersali cura dolorum iuncturarum per euacuationem et diuersionem. 41.

de curatione dolorum iuncturarum per alterantia interius sumpta. 43.

de curatione dolorum iuncturarum per alterantia localia. 43

de curatione dolorum iuncturarum per medicinas conferentes a proprietate. 46.

de cura dolorum iuncturarum in speciali et proprie sciatici. 46.

de dolore spine et dorsi. 49.

de curatione dolorum iuncturarum per cauterium. 50.

de sedatione dolorum iuncturarum et curatione accidentium superuenientium. 50.

de lapideitate iuncturarum et recitatione quorundam casuum contingentium. 51

de conseruatione sanitatis iuncturarum. 52

de preseruatione a doloribus iuncturarum. 52.

de dolore iliorum et laterum. 54

de dolore ventoso musculorum et neruorum. 54.

Tractatus tertius de dislocationibus et contorsionibus iuncturarum et quibusdam alijs egritudinibus. continet summas duas in quarum prima dicetur de chirurgia in communi et dislocatione iuncturarum. Et continet hec summa capitu. 18. Summa vero secūda tractat de pluribus egritudinibus de quibus non est dicta curatio in sermonibus precedētibus per instrumentum chirurgie: exceptis vulneribus et apostematibus: et continet summa secunda capitu. 32. et sic erunt cap. 50. totius huius tertij tractatus. 54

de chirurgia in generali. 54

De quiditate solutionis continuitatis. 55.

de diuisione solutionis continuitatis in suas differentias generales. 55.

de dislocatione in generali. 56.

de causis dislocationis et facilitatis siue difficultatis ipsius. 57.

de signis dislocationis in generali. 57.

de curatione dislocationis in generali. 58.

de dislocatione mandibule. 59.

de dislocatione furcule. 60.

de dislocatione humeri siue adiutorij. 60.

de dislocatione cubiti. 63.

de dislocatione rascete manus. 63.

de dislocatione digitorum manus. 63.

de dislocatione spondilium. 63.

de dislocatione anche. 64.

de dislocatione genu et rotule eius. 66.

de dislocatione iunctaumeli et ossium pedis ac digitorum pedum. 66.

Captium Index

De correctione quarūdam dispositionum malarum que remanent post confirmationem reductionis dislocalium. 66.
De cauterio in generali. 67.
De incisione membri corrupti siue schachilos z estiomeni. 68.
De curatione quorūdam egritudinum capitis per manuales operationem. 70.
De cura egritudinum neruorum per cauterizationem. 71.
De cura quarundam egritudinum oculorum per manualem operationem. 71.
De curatione egritadinum palpebrarum per manualem operationem. 72.
De euulsione pilorum palpebrarum z prohibitione ortus eorum. 73.
De curatione egritudinum aurium per manualem operationem. 74.
De cura egritudinum narium per manualem operationem. 75.
De cura labiorum gingiuarum ac dentium per manualem operationem. 75.
De cura egritudinum gutturis per manualem operationem. 76.
De curatione egritū membrorum spiritualium. 77.
De curatione egritudinum stomachi epatis z splenis p manualem operationem. 78.
De cura hydropisis. 78.
De cura quarundam egritudinum renum vesice z matricis per manualem operationem. 78.
De castratione virorum z hermofroditarum. 78.
De infantibus in quibus non est meatus z mulieribus palleantibus meatum vulue. 78.
De emorrhoidibus condilomatibus ficubus botbor morbis eminentibus in vulua aut ano. 79.
De ano non perforato z ragadijs ani z vulue. 80.
De cura eminentie vmbilici. 80.
De curatione hernie siue ramicis. 82.
De gibbositate. 84.
De manuali operatione in egritudinibus vesice. 85
De curatione lapidis virorum per incisionem. 85.
De extractione lapidis mulierum. 87.
De egritudine bouina siue verme generato sub cute. 87.
De egritudine vel dolore qui permutatur de membro ad membrum. 87.
De extractione fetus mortui. 88.
De varicibus. 88.
De elephantia. 89.
De vena ciuili siue medena. 89.
z vltimum. De dolore remanente post percussionem vel casum: z post laborem superfluum. 90.

Tractatus quartus de solutione continuitatis membrorum extrinsecorum. sermonis septimi diuiditur in duas summas: quarū prima continet cap. 49. secunda vero summa continet cap. 42. Et sunt cap. huius quarti tractatus numero. 91. 90.
De nominibus vere solute continuitatis. 90.
De causis solutionis in generali. 90.
De signis solute continuitatis in generali. 91.
De signis pronosticis bonis vel malis in vulneribus. 91.
Ad sciendum que solutio continuitatis sit deterior: z in quibus membris. 92.
De curatione solute continuitatis in generali. 92.
De curatione solute continuitatis per dietam in generali. 93.
De curatione solute continuitatis per potionem in generali. 94.
De cura solute continutatis per chirurgiam: siue manualem operationem. 94.
De cura solute continuitatis indicatione sumpta a causa vel accidente. 94.
De cura solute continuitatis indicatione sumpta a re naturali. 94.
De cura solute continuitatis indicatione sumpta a re non naturali. 94.
De cura solute continuitatis simplicis z singularis in generali. 96.
De cura solute continuitatis simplicis in membris carnosis in generali. 96.
De vulnere composito in generali. 97.
De vlcere in generali. 98.
De speciebus vlcerum z causis z signis eorum. 99.
De signis pronosticis bonis z malis in vlceribus. 101.
De quibusdam canonibus obseruandis in curationibus vlcerum. 101.
De cura vlcerum virulentorum sordidorum z sanioforum. 103.
De cura vlcerum cum fluxu malorum humorum. 103.
De cura vlcerum profundorum cauernarum z absconsionum. 104.
De curatione vlcerum ambulantium corrosiuorum cancrorum z escarosorum. 104.
De lupo z noli me tangere. 105.
De cura vlcerum putridorum ambulantium. 105.
De cura vlcerum difficilis consolidationis. 106.
De cura fistularum z vlcerum ostracosorum z babentium labia indurata. 106.
De cura vlceris cum superadditione carnis. 109.
De cura vlcerum compositorum cum malla complexione. 109.
De vlcere composito cum apostemate. 110.
De contusione z vlcere cum ea composito. 110.
De vulnere composito cum dolore: aut vermibus: aut pruritui. 112.
De vulnere composito cum fluxu sanguinis. 112.
De solutione continnitatis in venis z arterijs propter vlcera corrodentia. 118.
De vulneribus neruorum z chordarum in generali. 118.
De cura vulnerum neruorum z chordarum in speciali. 121.
De cōtusione siue attritione neruorum z ipsorum contorsione z duritie. 122.
De vulneribus ligamentorum. 122.
De egritudinibus euenientibus in ossibus: z de eorum augmento preternaturali. 122.
De corrosione ossis z ventositate spine. 123.
De corruptione ossis. 123.
De fractura ossis in generali. 123.
De generali curatione fracture ossium. 124.
De fractura ossis in speciali. 126.
De accidentibus consequentibus restaurationem z de fractura male restaurata. 127.
De modo ligandi solutas continen. membrorum carnosorum. 127.
De modo ligandi solutionem continen. membrorum durorum. 128.
De sutura vlcerum. 130.
De cura vlcerum per secationem. 131.

Summa secunda tractatus quarti huius sermonis in qua determinat de solutione continuitatis in speciali: prout particularibus euenit membris. continet capitu. 42. z est quinquagesimū cap. numero huius quarti tractatus.
De solutione continuitatis eueniente vulneri capitis in generali. 131.

De vulneribus capitis absq; fractura. 133.
De cura fracture cranei per dietam. 134.
De cura fracture cranei per potionem. 134.
De cura fracture cranei per chirurgicum instrumentū. 137.
De vulneribus accidentibus in facie. 140.
De vulnere eueniente in naso. 141.
De eueniente in collo ⁊ gula. 141.
De vulneribus euenientibus pectori. 141.
De vulnere eueniente in stomacho epate ⁊ splene. 143.
De vulneribus mirach. 144.
De vulneribus partium posteriorum correspondentium mē bris nutritiuis. 146
De vulneribus adiutorij cubiti brachij ⁊ manus. 147.
De vulneribus coxarum cruriū genuum ⁊ pedum. 147.
De bugantijs. 147.
De punctura. 147.
De excoriatione cutis. 148.
De combustione ignis vel rei ardentis aque feruentis vel olei ⁊ similium. 148.
De vulneribus venenatis. 149
De verberatis ⁊ percussis cum virgis ⁊ suspensis in pati/ bulo. 149.
De casu ⁊ offensione ⁊ vulnere intrinsecorum ex eis. 149.
De regimine mortificatorū a frigore. 150.
De restauratione fracture mandibule. 150.
De restauratione fracture nasi. 151.
De restauratione fracture furcule. 151.
De restauratione fracture spatule. 151
De restauratione fracture ossis thoracis. 151.
De restauratione fracture costarum. 152.
De restauratione fracture adiutorij. 152.
De restauratione fracture brachij siue focilium eius. 152.
De restauratione fracture ossium manus. 153.
De restauratione fracture spondilium. 153.
De restauratione fracture ossis anche ⁊ pectinis. 153
De restauratione fracture coxe. 153.
De restauratione fracture rotule genu. 153.
De restauratione fracture cruris. 153.
De restauratione fracture tali. 153.
De restauratione fracture calcanei. 154
De restauratione fracture ossium pedis ⁊ digitorum eius. 154.
De fractura ossis pectinis vulue ⁊ virge. 154
De extractione sagittarum per manualem operatio/ nem. 154.
De extractione sagittarum ⁊ aliorum infixorum corpori per medicinas. 156.

Tractatus quintus septimi sermonis diuiditur in tres summas. continet autez summa pri ma cap. numero. 45. 156.
Summe prime de quiditate apostematis. car. 157
De causis apostematum in generali. 157.
De modo generationis apostematis. 158
De speciebus apostematum in generali. 158
Quibus corporibus. ⁊ quibus etatibus: ⁊ quibus tempori/ bus apostemata eueniunt. 160.
De temporibus apostematum. 160.
De signis apostematum in generali. 160.
De cura apostematum in generali. 161
De generali curatione apatum per dietam. 162.
De cura generali apostematum per potionem. 162.
De debita administratione recursus ⁊ extractus. 163
De his que implent recursum ⁊ extractum in generali. ⁊ debi ta consideratione in qualitate eorum. 165
De consideratione in quantitate remediorum dictorum. s. re/ cursus ⁊ extractus. 166.
De curatione apostematum secundum diuersa tempora eorum. 167.
De curatione apostematum indicationem sumendo a morbo secum complicato. 167
De cura indicatione sumpta ab accidente. 167.
De curatione apostematum indicatione sumpta a re natu/ rali. 168
De apostematibus in generali calidis. 168.
De apostemate sanguineo siue de flegmone. 169.
De signis flegmonis. 170.
De curatione flegmonis. 170.
De ademul ⁊ furunculo spina siue clauo. 172
De curatione mori. 172
De matre sanguinis emburisis siue emborosma. 173
De apostemate colerico in generali. 173.
De herisipilla. 174
De formica. 176.
De igne perfico pruna ⁊ carbone. 178.
De esere sere vel syre. 180.
De vesicis. 180.
De cancrenis scakilos ⁊ herpestiomeno. 181.
De antrace siue altoyn. 182.
De apostematibus emunctoriorum siue de bubonibus. 185.
De apostematibus frigidis in generali. 187.
De vndimia. 188.
De nodis ⁊ dubeleth. 190.
De glandulis ⁊ scrophulis. 191.
De apostemate duro sephyros vel sclirosis. 193.
De cancro. 196.
De lepra. 200.
De apostemate aquoso. 203
De apostemate ventoso 204.
De apostematibus compositis. 205.
De exituris. 205.
⁊ vltimum. de sanie in generali. 212.
⁊ est capitulum primum summe secunde que est de curatio/ ne apostematum indicationez sumendo a membro in quo sunt: ⁊ hoc est in apostematibus euenientibus in cute ca/ pitis. 213.
De inflatione tumoris siue apostemate palpebrarum ⁊ voca/ tur alintifac. 213.
De morfo ⁊ saphati ⁊ nodo mollis palpebrarum. 213.
De ordeolo. 214.
De grandine ⁊ lapidositate palpebrarum. 214.
De asarnach palpebrarum. 214.
De egilopa vel agilos vel hypopio ⁊ algarab ⁊ fistula lachry/ mali. 214.
De apostematibus euenientibus in radice cutis circa aures. 217.
De apostematibus euenientibus in facie. 217.
De apostemate eueniente in collo ⁊ gula ⁊ exterius de bo/ thijs. 217.
De apostemate titillici ⁊ partium extrinsecorum pecto/ ris. 217.
De magnificatione mammillarum in viris. 218.
De lacte coagulato in mammillis. 218.
De apostematibus mammillarum. 218.
De apostematibus partium intrinsecarum myrach. 219.
De apostematibus humeri dorsi ⁊ partium posterio/ rum. 219.
De pannaritio. 219.
De apostemate testiculorum ⁊ virge ⁊ vlceribus eor. 220.
De apostematibus bothor ⁊ vlceribus virge. 221
De apostematibus ⁊ vlceribus ani ⁊ eius fistulis. 222.
De ragadijs ani ⁊ aliorum pudendorum. 223.
De emorrhoidibus ragadijs carne addita ficu in pudēdo mu lierum. 224.

De apatibus euenientibus in articulis. 224.
De napta. 225.
De almisinar. 225.
& vltimum summe secunde. De bothor siue pustulis. 225.
& est primum summe tertie. De medicina incarnatiua, que su/ma est de virtutibus medicinarum pertinentium ad chi/rurgiam & causa quibus suas implet curatiuas inten/tiones. 225.
De medicina generatiua carnis. 226.
De medicina consolidatiua & figillatiua. 227.
De medicina diminutiua car. siue corrosiua eius. 228.
De medicina abstersiua. 228.
De medicina attractiua. 228.
De medicina repercussiua. 228.
De medicina resolutiua. 229.
De medicina maturatiua. 229.
De medicina mollificatiua siue lenitiua. 230.
De medicina eruptiua apostematum & cauterizatiua. 230.
& vltimum. De medicina sedatiua doloris. 231.

Tractatus sextus & vltimus septimi sermonis con/tinet summas tres continentes capitu/la numero. 33. 231.
De extenuatione & impinguatione corporis in generali. 231
De extenuatione particularium membrorum. 233.
De extenuatione corporis pinguis. 233.
De infectionibus cutis in generali. 234.
De permutatione coloris cutis in generali. 235.
De pustulis euenientibus in cute in generali. 235
De scabie & pruritu. 236.
De sudationibus. 238.
De impetigine & serpigine. 239.
De verucis porris cornibus & tincosati. 240.
De pulchrificandis cicatricibus. 240.
De sanguine mortificato sub cute & delendis vestigijs per/cussionum. 241.
De scissuris siue fistulis euenientibus in quibuscunq; parti/bus corporis. 241.
De morphea & albaras. 242.
De gutta rosacea faciei. 244.
De panno maculis & asperitate faciei. 244.
De coloranda facie. 245.
De lentiginibus. 245
De prohibitione rugarum & curatione factarum. 246.
De saphati tinea, & alijs pustulis capitis. 246.
De furfuribus. 247.
De dispositionibus capillorum. 248.
De priuatione & diminutione capillorum & caluitie. 248.
De coloribus capillorum & canitie. 249.
De tingendis capillis & pilis flauificandis rubificandis de/albandis denigrandis & pulchrificandis. 250.
De crispandis planandis & ingrossandis & subtiliandis & p/longandis capillis. 251.
De scissuris & syronibus capillorum. 251.
De retardatione ortus pilorum & ortorum depilatione & pro/hibitione renascentie eorum. 251.
De alopecia & tyria. 252.
De pediculis & lendinibus. 253.
De dispositionibus vnguium in generali. 254.
De speciali curatione & dispositione vnguium. 254.
& vltimum. De fetore corporis asellarū & pedum. 255

Laus deo.

Index

¶ Index eorum que notam digna toto hoc volumine continentur.

Anatomia p̄ solā vocē aut scripturam sciri non potest. 4.a
An tenendus sit locus aptus ꝛ quō. 67.b
An arteria possit vere consolidari. 73.a
An a tp̄e vulneris sumat indicatio curatiua. 96.b
An oino sedatis fluxu ꝛ ap̄ate tēptāda est resolu'o. 111.b
An neruus incisus sit suendus vel ꝯplete incidēdus. 121.b
An ex supfluitate cuiuslibet humoris possit fieri ap̄a per viā congestionis. 158.b
An oē membrū possit ap̄ari. 159.a
An in sedando dolorem ap̄atis sit applicanda aqua calida ꝛ olea mollificantia. 168.a
Antrax quid sit ꝛ qō hz nomina. 182.a
An acetū ab extra plus ꝑferat mēbris dēfis an raris. 195.b
Ante appōnē medicinaꝝ localiū dz fieri p̄patio loci. 243.b
Articuloꝝ dria est magna infirmitate. 5.b
Alguatui ꝛ cōtorsio semper p̄cedunt dislocationē. 58.a
Alius modus albucasis. 64.b. Alius modus. 65.b
Aliqñ accidit solb ꝑtinuitatis ossis absq; solone cutj. 131b
Alia opinio. 135.b
Alius modus. Alia potio. 137.a.ꝛb
Al's siue ab interioza siue ab exterioza. 156.a
Aliqō ap̄a dicit fiens ꝛ aliqō factū duplr. 159.b
Alteratio ꝛ rectificatio complexionis. 199.b
Albus. 235.a
Auris partes sunt ser. 19.b
Auricula exterioꝛ quare fuerit cartilaginosa. 19.b
Applicanda in mala cōplexione sine materia. 44.a
Applicanda in mala ꝑpone cū mā in ꝑn°. 44.a
Applicanda in augmēto. applicanda in statu. applicāda in declinatione. 45.a
Ap̄a vlceri cōiunctū p̄ius est curādū q̄z vlcus. 110.a
Ap̄a pōt dici morbus instr̄alis ꝛ cōsimilis. 157.a
Ap̄ata vnde dicant simplicia vel composita. 159.a
Ap̄a quatuoꝛ modis terminatur. 159.b
Apponēda in augmento. 184.b
Ap̄ata in glandulis euenientia tripl'r accipiunt. 185.b
Ap̄ata frigida qñq; componant adinuicē. 187.b
Applicāda indicatione sumpta a mēbro vndimioso. 189.a
Ap̄a qō napta a vulgo dr est de genere nodi. 190.a
Ap̄a dubeleth ꝛ exitura qūo differunt. 205.b
Ap̄a cū spargit versus oculū difficulter curat. 215.a
Apertio siue perforatio. 220.a
Applicanda in saphati sicca. Applicanda in saphati hūida recenti ꝛ in corpoꝛibus mollibus. 247.a
Applicanda in saphati humida antiqua ꝛ in corpoꝛibus duris. 247.
Applicanda in saphati mala que est tinea. 247.b
Applanantia capillos. 251.b
Aduerte diligenter qual'r non est faciēda flōmia pedis in sciatico doloꝛemsi p̄ceedat eūo basilice manus. 47.a
Aduerte in quo loco vulneꝝ dz fieri sectio ad hoc vt sanies libere possit egredi. 131.a
Administratio sex reꝝ non naturalium. 143.b
Ad excoꝛiationē ex calciamēto. ad excoꝛiationem ex itinē. 148.b
Ad excoꝛiationē ex resupinē. ad excoꝛiationem ex hūoꝛe. 148.a
Ad casum sup ventrē. ad casuz sup epar. 150.b
Ad ꝓhibendū apostema. 153.b
Administratio sex reꝝ non naturalium. 201.b
Ad scabiē fedā faciem deturpantem. 238.b
Ad pruritum vbicūq; fuerit. 238.b
Ad impetiginē recentem. ad impetiginem medij tpis. 238.b
Ad impetiginē antiquā. ad vlceratā excoꝛticatiuā. ad vlceratam antiquatam. 239.b
Ad rubozem postulosum. 244.a
Ad furfura antiqua. 248.a
Ad furfura cum vlceribus. 248.a
Ad plactulas. ad pediculos sub cute siue pediselloz. 254.a
Ad excrescentia carnis circa vngues. 255.a
Ad inflationem est pruritum. 255.a
Ad pelliculam circa vngues. 255.a
Ad infixa sub vngue. 255.a
Accētia vulnerib⁹ ꝯplicata a qb⁹ sumit' idica° curatiua. 96.a
Accidentia ꝓtinua vulnera ꝛ puncturas neruoꝝ. 118.a
Accidentia difficilioꝛa accidunt in punctura neruiꝛ deinde in incisione fm latum p̄ius modū infixura ꝛc. 118.b
Agrimōia ꝛ succ⁹ ꝑfolide ꝑfolidāt ossa fracta si potēt. 154.a
A quo incipiendū sit qñ necessarij fuerint tractus pulsus ꝛ transmissus. 164.a
Aqua granatoꝝ. 180.a
Aqua neq; calida neq; frigida conuenit. 188.b
Aqua argenti sublimati. 199.b

B

Barba viris oꝛit ꝛ non mulieribus duplici de cā. 11.b
Bregma quid sit. 12.b
Brachium duplr sumitur. 30.a
Bubo sumptus p̄o ap̄ate sumit' tribus modis. 186.a
Bubonis tres sunt spēs. 186.a
Botium dupliciter sumitur. 217.b

C

Caput diuidit' in duas ptes. s. anteriorē ꝛ posteriorē. 12.b
Cartilago ꝛ tarsus an sint idem. 19.a
Canon ad euitandū erroꝛē in signis. 40.a
Canon in quatuoꝛ intentionibus. 41.b
Canon in vomitu ꝛ solone ventris in p̄ncipio. 42.a
Canones in approximatione localiū primus. 43.b
Canon in eūone quecūq; sit. 47.b
Canones in cauteriçatione. 50.b
Cauterium actuale sicce cū igne laudabilius est potentiali siue cum medicina. 67.a
Cauterium aliud est superficiale aliud ꝓfundū. 67.b
Canon in cauteriçando. 67.b
Canon in abscissione particule facienda. 69.a
Cauterium in collo ad oēs egri^nes capitis māles ꝓfert. 70.b
Cauteriū nō solū ꝓuenit i egritudib⁹ frigidis: sed ēt calis 70.b
Cauteriçatio venarū ꝛ arteriarum frontis timpoꝝ ꝛ post aures q̄bus egritudinibus cōferat. 70.b
Canon in approximatione medicaminis digestiui mundificatiui ꝛ carnis generatiui. 102.a
Caue ne vlceri superueniat ap̄a q̄ztū est tibi possibile. 110.a
Cause imediate fluxus sanguinis de venis sūt tres que ꝛ al's causas mediatas habent. 112.b
Caue ne stringas vulnus factū cū fractura: siue vt faciunt stolidi medici. 130.a
Canones circa curationem apostematum. 167.a
Carbunculi nō resoluunt sz maturādi sunt semp. 172.b
Canon in administratione resolutiuoꝛum. 195.a
Canon in administratione mollificatiuoꝛum. 195.a
Cancri vlcerati tres sunt spēs. 196.b
Cancer pōt dici incipiens dupl'r. 196.b
Cancer magis fit mulieribus q̄z viris ꝛ in quibus membris fiat magis. 196.b
Cancer differt a sephyros. cancer differt a flegmone. 197.a
Causa antecedens. causa cōiuncta. 200.b
Causa coniuncta lepre semper est humoꝛ melicus añe potest esse quilibet humoꝛ. 200.b

Index

Cauſa materialis. 212.a Cauſa efficiens. cā finalis. 212.b
Camomilla maior diſpergit ſaniem. 217.a
Caſeatio lactis dupl'r dicit'. 218.a
Capitella. 228.a
Caliditas medicine reſolutiue pōt dupl'r ꝓſiderari. 229.a
Cauſa p ſe gīionis cicatricis eſt deperditio cutis nō carnis.
Cauſa cōcauitatis cicatricis. 240.b
Canities ⁊ pilo⁊ dealbatio eſt duplex. ſ. nālis ⁊ īnālis. 250.a
Cauſa materialis. 253.b
Cauſa formalis. cauſa efficiens. cauſa finalis. 253.b
Cauſe coadiuuantes ad gīionem pediculo⁊. 253.b
Chirurgia ⁊ chirologia vnde dicantur. 54.b
Chirurgia eſt vere ſcientia ⁊ nō ſolum ars. 55.a
Chirurgia duo⁊ morbo⁊ genera cōprehendit. 55.a
Cicatriçatio nō do fieri niſi cōpleta carnis gīione. 98.b
Cibaria conuenientia ⁊ potus. 125.a
Circa eruptionē intus eſt ꝓſeruāda cū cibis bonis. 210.b
Citrinus color. 235.a
Correctio accidentium. 185.a
Cōmiſſure oſſium cranei ſunt duplices vere ⁊ nō vere. 13.a
Cornea eſt parua abſq; colore. cornea caret nutri'o p ſe. 18.a
Cornea eſt compoſita ex quatuor tunicis. 18.a
Collū dupl'r ſumit'. ceruix dupl'r ſumitur. 22.b
Concauitas pedis pp tria facta eſt. 35.b
Cōfortātia mēbra taꝫ mādātia q̄ recipiētia ⁊ ꝓhibētia generationem materie ab intus ſumpta. 43.a
Conuenientia in oi dolore articulo⁊ ēt a proprietate. 48.b
Cōueniētia in vnaquaq; cōplexione ex cibis ⁊ potib⁹. 52.b
Confortantia iūcturas ab extrane recipiāt ſupfluitates. 53.a
Conuenientia doloribus ex labore ⁊ itinere. 54.b
Correctio accidētiū poſt reductionem. 63.b
Correctio accidentiū. 87.b
Contra diminutū ſanguinis fluxū. cōtra ſuperfluū ſanguinis fluxum. 87.b
Contra ſanguinem coagulatum. 87.b.
Conditiones facientes ad facilitatem vel difficultatem curationis vulnerum. 93.a
Compoſitio cōplexionis mēbri cū complexione totius multi pl'r fieri poteſt. 95.a
Confortatio mēbri a receptione materie⁊. 107.b
Contuſio dupl'r poteſt conſiderari. 111.a
Completa extractione oſſis quid faciendum. 139.b
Colera cū ſit duplex innaturali rariſſime fit apa. 173.b
Colera innaturalis eſt multiplex. 173.b
Cōuenientia in ꝑn⁹. cōueniētia in augmēto. 179.b
Conuenientia in declinatione. cōuenientia in ſtatu. 180.a
Conſideranda circa apertionē exiture. 211.a
Color bonus qualis ſit. color rubeus. 235.a
Correctio diſpōnuꝫ corrigibiliū cicatricum. 241.b
Cura mendoſa. 243.b
Color faciei malus preter nām multas bꝫ cauſas. 245.a
Color capillo⁊ ex diuerſis variationem recipit. 249.b
Cura ſanguinee. 47.a
Cura ſanguinee cui alij humores pmiſcent'. cura colice. 47.b
Cura flātice. cura melice. cura facte a mā mixta. 47.b
Cura diſlocationis humeri. 61.b
Cura diſlocationis ad anteriora. 63.a
Cura diſlocationis ad poſteriora. 63.a
Cura diſlocationis cum vulnere. cura facte ab humiditate intrinſeca. 66.a
Cura diſlocationis antique. 66.a
Cura diſlocationis oſſiuꝫ pectinis pedis ⁊ digito⁊ ei⁹. 66.b
Curationes obſeruande in cauteriçatione ⁊ inciſione victa⁊ venarum. 71.a
Cura carnoſe vel humoroſe. 80.b
Cura per inciſionē. cura per cauterium. 81.b
Cura per cauteriū. cura per inciſionē. 83.b
Cura hernie ventoſe. 84.a
Cura facte ab humiditate. cura facte a ventoſitate. 85.a
Cura per cauterium. 85.a
Cura melancolicarū ⁊ flāticarū. cura p inciſionē. 88.b
Cura per inciſionē. cura per putrefactionē. 90.a
Cutis qualis fuit regenerari nō pōt ſed caro indurata ſtat loco eius. 98.b
Cura iſto⁊ vlce⁊ do eſſe velox abſq; tarditate. 104.b
Cura per dietam. 113.b. Cura p potionē. 114.a
Cura per chirurgiam. 116.b
Cura q̄ cū vulnere a quo fluit ſanguis ꝓiungit' apa. 117.b
Cura fluxus ſanguinis ex venis vel arterijs intrinſecis. 117.b
Cura fluxus ſanguinis ex vulnere vbi deficiat medicus aut medicina. 117.b
Cura fluxus ſanguinis p deſudationē facti. 117.b
Cura fiſſure nerui. cura inciſionis nerui. 121.a
Cura pūcture nerui. 121.b Cura doloris in ꝓtuſiōe. 122.a
Cura cōtuſionis cum vulnere cutis. 122.a
Cura cōtuſionis neruo⁊. cura cōtuſionis ꝓtenſione ⁊ duritie neruo⁊. 122.b
Cum inceperis reſtaurationē cōpleas eā niſi fuerit prohibēs ⁊ tunc dimitte. cura fracture cum vulnere ⁊ eius accidentibus. 126.b
Cura contuſionis ſiue cum vulnere ſiue nō. 131.b ⁊ 134.a
Cura fracture cranei diſſimilis eſt cure fracture aliorum oſſium. 134.b
Cura fracture cranei cū cōtuſione ſm theodo⁊. 137.b
Cura nō penetrantis. 142.a
Cura vulnerū pectoris facilior eſt ea que pulmonis. 143.a
Cura ſm vgonem ⁊ eum ſequentem. 143.a
Cura vulneris. 143.b
Cura vulneris inteſtino⁊ quatuor intentiones. 145.b
Cura qñ per vulnus çirbus egreditur. 146.a
Cura qñ veſica eſt vulnerata. Cura quando matrix eſt vulnerata. 146.b
Cura ſanguinis retēti inter mēbra intrinſeca ⁊ ſiphac. 146.b
Cura. 147.a Cura preſeruantiua. Cura inflationis. 147.a
Cura vlcerationis. 147.b
Cura per potionem. 150.a
Cura contuſionis intrinſece. 150.a
Cura fracture mandibule cum vulnere. 151.a
Cura apatis cum febre coniuncti. Cura apatis cum vlcere coniuncti. 167.b
Cura accidentiū ex incōuenienti vſu repcuſſiuo⁊ 168.a
Cura vt ſoluatur dieta. Cura facta cā primitiua. 170.b
Cura facti a cā intrinſeca per influxū. 171.a
Cura aſcakilos ⁊ eſtiomeni. Cura herpetis de abſciſione mēbri corrupti. 181.b
Cura cancrene. 181.b
Cura per potionem. 183.b
Cura febris in antrace. 185.a
Cura venenoſo⁊. Cura nō venenoſorum p dictā. 186.b
Cura per potionem. 186.b
Cura ꝓpria excitationi. 189.b
Cura ſcrophula⁊ diuerſificat' ſm diuerſitatē ea⁊ in magnitudine ⁊ paruitate. 193.a
Curatio cū cauſticis tutior reputat' q̄ cū ferro. 193.b
Cura particularis reſpiciens cauſam coniunctam. Cura p chirurgiam. 203.a
Cura exiture facta apertione ⁊ ſanie educta. 212.a
Cura apatis huius cum incipit exitura. Cura poſt aptionē. 215.b
Cura fiſtule. 216.a
Cura fiſtule recentis. Cura fiſtule medie ⁊ antique. 216.a
Cura exiture in mamillis. Cura vlceris poſt exiture eruptionem. 219.a
Cura ſciſſure papillarū. Cura fiſtule in mamilla. 219.a
Cura male cōplonis calide. Cura nodo⁊ ex glādula⁊. 219.a

Index

Cura vlcerosi siue cancerosi. 220.a
Cura vlceris corrosiui siue cancerosi. 221.b
Cura penetrantis. 223.a
Cutis regenerari nō pōt cū sit mēbrū spermaticū. 217.b
Cura mendosa. 244.b
Curam caluitiei euenientis propter opilationē pororum ab humiditate grossa. 249.a
Cura adustionis. aut vlcerationis psilotri. 342.a
Cura ad euellendum vngues leprosos malos in substantia ⁊ ⁊ colore maculatos. 254

D

De necessitate anathomie. 4.a
De substantia. 4.a
De complexione. 4.a
De situ.
De diuersitate in multitudine ⁊ magnitudine. 5.a
De concaultate ⁊ porositatibus. de colligantia siue concatenatione. 5.a
De dispōne ad egritudines.
De cōpositione. de suba. 9.a
De opōne. de cōp'one. de q̄ztitate. de cōpone. de numero. 9.a
De figura. de situ. 9.a
De iuuamentis. de suba. de cōpone. de forma. de quantitate.
De iuuamentis. 9.b
De sba. 10.a de opp'one. de vtilitate. de situ. de opōnib⁹. 10.b
De operatione. de vtilitatibus. de substantia. 10.b
De vtilitatib⁹. de cā māli pili. de causa efficiente q̄ est duplex.
De vtilitatibus. 11.b
De forma. de modo generationis pilorum. 11.a
De situ. de vtilitatib⁹. de mō originis gīonis eor. 12.a
De cōiunctione ossium cranei. de q̄q; vtilitatibus pp quas fuerūt facte vere cōmissure. de suba cranei qualis sit. de foraminibus manifestis cranei. de figura nāli cranei. 13.a
De cōplexione. de iuuamentis. de substantia. 14.a
De musculis frontem mouētibus. de musculis genā superiorem mouentibus ⁊ mandibulam. de musculis maxillā inferiorem mouentibus. 14.b
De anatomia musculor labij qui ppie sunt quatuor. 15.b
De quātitate de numero. de forma. de situ. de vtilitate. 15.b
De substantia cristallini. 15.b
De situ cristallini. de forma cristallini. de vtilitate ⁊ operatione cristallini. 16.b
De substantia vitrei humoris. de situ humoris vitrei. de substantia humoris albuginei. 16.a
De situ eius. 16.a
De cōplexione dictor humor. 16.b
De numero tunicarū diuerse sunt opiniones. 16.b
De origine tunicarum oculi. de retina: quare sic dicatur: ⁊ de substantia eius. 16.b
De iuuamentis ⁊ opōnibus tunice retine. de aranea quare sic dicaf ⁊ de substātia eius. de vtilitatibus ⁊ opōnibus. 17.a
De vuea quare sic dicatur ⁊ de substantia eius. 17.b
De secundina quare sic dicaf ⁊ de substantia eius. 17.b
De colore vue. 17.b
De tunica sclirotica. de tunica cornea: quare sic dicaf ⁊ de substantia eius. 18.a
De situ eius. de cōiunctiua quare sic dicatur de substātia eius.
De situ. 18.a
De vtilitatibus. de cōplexionibus tunicarum. 18.a
De musculis qui scōm diuersos diuersificantur in numero.
De adipe. 18.b
De carne glandosa ⁊ foraminibus nasi circa angulum lachrymalem. 18.b
De palpebra inferiori. de pilis ⁊ eor vtilitatibus. 19.a
De vtilitate palpebrar. de cōp'one palpebrar. 19.a
De forma ⁊ suba. de foramine auris. q̄re tuortuosū fuit. 19.b
De figura ossium concurrentium ad compositionem nasi. de cartilaginibus. 20.a
De musculis nasi. de meatibus siue foraminibus nasi. 20.a
De substantia nasi. de vtilitatibus. 20.a
Dentes ab alijs ossibus in sex differunt. 20.b
De nūero ⁊ ordine ⁊ officio dentiū. de radicib⁹ dentiū. 21.b
De substantia. de iuuamentis lingue. 22.a
De substantia vue que ⁊ gargareo siue gargaleo dicif. de substantia duarum amigd. de situ. 22.b
De osse habente quatuor latera exīte in gutture. 23.a
de vtilitate epiglotis. de muscul epiglot q fūt duodeci. 23.b
De furcula superiori. de rostro corui. 24.a
De costis mendosis. de musculis dilatantibus. de musculis cōstringentibus. 24.b
De musculis dilatantibus ⁊ cōstringentibus simul. 24.b
De suba mamille. 25.a
de vtilitate mamillar ad cor. 25.b
De suba sipbac. 25.b
de oidimis. de vtilitatib⁹ sip bac. 26.a
De situ ⁊ substantia mirach. de diuisione mirach. de musculis ventris. 26.a
De iuuamentis mirach. 26.a
De iuuamentis musculorum ventris. de vtilitatibus in specia li musculorum ventris. quia de longitudinibus ⁊ latitudinalibus ⁊ transuersalibus. 26.b
De additamentis spondilium. 26.b
De fora siue figura spine siue dorsi. de spōdiliū i eq̄litate. 27.a
De motu siue mobilitate dorsi ⁊ spondilium. de foraminibus spondilium. 27.b
De cartilagine ⁊ ligamentis spondilium. de anatomia partis carnose ipsius spine. 27.b
De vtilitatibus. 27.b
de vtilitatibus propie spondill. de motibus capitis ⁊ colli ⁊ de musculis eorum. 28.a
de musculis collum mouentibus sine capite. 28.b
de spondilibus lumbi siue alchatim. 28.b
de osse lunio siue sacro aut lato. de alosos siue osse caude aut ossanio. 29.a
de ossibus anche. de osse femoris. de musculis dorsi. 29.a
de vtilitatibus ossium sputuū. ra. 29.a
de forma siue figura ossis spatule. de musculis spatule. 29.b
de vtilitatibus ⁊ operationibus manuum. 30.a
de osse adiutorij: quare vnicum fuit: ⁊ de forma eius. de iūctura humeri. 30.a
de musculis. 30.b
de iunctura cubiti. de musculis. 31.a
de vtilitate manus. 31.b
de numero digitor ⁊ eor sufficiētia. de carne digitor. 33.a
de causa quare in reflexione manus non sufficit vna corda: ne que vnus musculus. 33.b
de osse coxe. de ossibus tibie. de iunctura genu. 34.b
de calcaneo. de cauilla. 35.a
de osse nauali. de rasceta pedis. de pectine ⁊ digitis. 35.a
de musculis iuncturam genu mouentibus. 36.a
de cute pedis. de mouentibus digitos. 36.b
de cōp'one iunctur. doloz iunctur pōt fil' dupl'r. 37.a
doloz iunctur due sunt spēs: eētiales. s. ⁊ accītales. 37.a
de spēbus dolor accidentalibus in iuncturis. 37.a
de causis extrinsecis. 37.b
de causa materiali dolorum iuncturarum. 38.a
de modo generationis dolorum iuncturarum: 38.a
de modo determinationis dolor iuncturarum. 39.a
de signis ab vrina sumptis. de accidentibus consequentibus ad dolores iuncturarum. 40.b
de vino. dieta in facto a sanguine. dieta in facto a cola. 41.a
dieta in facto a flegmate. dieta in facto a melancol a. 41.b
de flobotomia. de vomitu. 42.a
de euacuatione humoris colerici tam per vomitum q̄z per solutionem ventris. 42.b
de eūone hūoris flātici tā p vomitū q̄z p sol'one vētris. 42.b
de eūone hūoris melici tā p vomitū q̄z p fluxū ventris. 42.b
de euacuatione materierum compositarum. de chriſter. usa. de prouocatione vrine. 43.

Index

De diuertentibus materias. 43.a
de repcussiuis iterum. de ꝓhibentibus que differunt a repellentibus. 44.a
de repellentibus siue repercutientibus. 44.b
de attrahentibus mām ad exteriora. 46.a
de christeribus. de ꝓuocantibus vrinam. 47.b
de localibus. 48.b
de rubificantibus ⁊ exiccantibus. 48.a
de appositione ventosaꝝ in dolore sciatico. 48.b
determinat de cura doloris dorsi a mala cōplone pura ⁊ materiali. 49.b
dieta. de euacuantibus. 49.b
de alterantibus. de modo cauterij ad iunctura ꝫ anche. 50.b
de narcoticū administratione. 50.b
debilitas ⁊ laxitudo iūcturaꝝ. durities motꝰ ⁊ açemena. 51.a
dormitatio iuncturarum. 51.a
de aere. de accidentibus anime de motu ⁊ quiete. 52.a
de balneo. de somno ⁊ vigilia. 52.a
de cibis. de vina. de inanitione ⁊ replone. 52.b
de coytu. 53.a
de speciebus dislocationis. 56.b
de causis disponētibus ad dislocationem. 57.a
de dislocatiōe cū fractura ossis. de dislocatiōe cū aꝑate. 58.a
de dislocatione simplici. 58.b
de dieta. de potione quatuor ḧ intentiones. 59.a
de mō reductionis mandibule ꝰm Brunū ⁊ Rogeriū. 60.a
de dislocatione furcule ex parte humeri. 60.b
de dislocatione ad latera. de dislocatione rostri corui. 62.b
de regimine post reductionē adiutorij in locū suū. 62.b
de modo reductionis focilis dislocati. de modo reductionis ossium pectinis manus. 66.a
de causis. 63.b. de signis. de cura. 66.a
de grauitate mēbri ad motū post reductionē. 66.b
de reductione cum fractura. 66.b
de causis mouentibus medicū ad cauteriçandū. 67.a
de vtilitatibus cauterij. 67.a
de modo cauteriçandi in loco profundo. 67.b
de causis extrinsecis. de causis intrinsecis. 68.a
de causis tam extrinsecis q̄ intrinsecis. 68.b
docet quō diligenter debemus attendere circa incisionē membri vsq; ad partē faciendum ꝙ si cum cauterio potest fieri melius est. 69.a
de abscisione ossis corrupti cū ferro ⁊ fit duobꝰ modis. 69.b
de abscissione ossis corrupti cū cauterio. 69.b
de iuuamētis cauterij in ceruice siue cōmissura coronali. 70.a
de mō cauteriçandi in cōmissura coronali. 70.a
de cauterio in dolore cronico totius capitis 70.a
de cauterio in dolore cronico partis capitis tam cū medicina q̄ cum ferro. 70.b
de mō cauteriçādi i apoplia. de mō cauteriçādi iepilesia. 70.b
de mō cauteriçādi in oblitione. de modo cauteriçandi in melancolia. 70.b
de modo incidendi venas paruas. de mō incidendi venā magnam ⁊ arteriam. 71.a
de sanie in oculo. 72.b
de cadentibus in aurem ab extra. 74.b
de opilatione foraminis auris naturali vel accidentali. 75.a
de hemorroidibus cancro ⁊ polipo. 75.a
de theil ⁊ est sic̄ portꝰ. de nodo labij. de fissuris labioꝝ. 75.a
de hemorroidis labiorū. de fistula in ore. de carne addita supgingiuam. 75.a
de cōmotione dentis. 75.b
de casu dentis. de dolore dentis. 76.a
de superfluitatibus ⁊ malo colore dentium. de extractione dentium. 76.a
de eminentia dentium. 76.a
de ligamento sub lingua prohibente loquelam. de ranula. de apostematibus gutturis. 76.b
de aꝑatibus amigdalaꝝ. de incisione vulue. de extractione infixorum gutturi. 77.a
de extractione sanguisugarū. 77.b
de foramine virga infantis. de foramine vulue puelle. 78.b
de hemorroidibus ani. 79.a
de modis extractionis hemorroidarum. de hemorroidibus matricis. 79.b
de ragadijs. de speciebus eius. 80.a
de dieta. de potione. 80.b ⁊ 82.a
de reductione çirbi vel intestini. 82.b
dieta. 88.b
de hernia aquosa. de cura per cauteriū. 83.b
dieta. 89.a
de hernia varicosa. de hernia carnosa. 84.a
de causis. 84.b
de modo imponēdi huiusmodi instrumenta per foramen virge in vesica. 85.b
de digestione ⁊ eūone. 89.a
de localibus. de causis. de preseruatiōe. 89.b
de extractione huius vene. 90.a
de cōsolidatione membroꝝ medioꝝ. an possit fieri. 93.a
de flōmia ⁊ ventris solutione ⁊ vomitu. 94.a
de causis cogētibꝰ dissoluere ligaturā ⁊ detegere vulnꝰ. 97.a
de causis generationis puris siue saniei in vlceribꝰ. 98.a
de dieta. 98.a
de cura per potionem. 98.b
de causis munditiei vlcerum aliarum differentiaꝝ eoꝝ. 99.b
de causis difficultatis consolidationis vlcerū. 100.a
dīa inter mūdificationē maiorē ⁊ minorē q̄ opꝫ. 103.a
de administratione medicinaꝝ abstergētiū. 103.b
de mō injciendi siue sirringandi medicinas. 104.a
de medicinis injciendis ad lauandū ⁊ exiccandū. 104.b
de medicinis localibus. 105.a
dieta. 107.b
de manuali operatione vbi medicamina nō sufficiāt. 108.b
de ossis corruptione in fistula. 108.a
de cura mendosa. 108.b
de medicinis ad relōnē faciētibus tam intus q̄ extra applicandis. 112.a
de vermibus. 112.b
de sedatione aꝑatis in vulneribus neruoꝝ. 119.b
de mundificatione ⁊ absterſione vulnerū neruoꝝ. 120.a
de ꝓhibitione putrefactionis neruoꝝ. de cura accītia. 120.a
de medicinis cōuenientibus vulneri neruorum. 120.a
de simplicibus conuenientibus. 120.b
de ligatura quotiens solui ḋz in die. de lumbricis terre q̄ztum sint vtiles. 121.a
dolor cauendus est iuxta posse in reductione ossiū. 125.b
de modo extrahēdi frusta ossiuz fractoꝝ. 126.b
de dolore. de fluxu humoꝝ ad locū. de pruritu. de putrefactione accidente in loco. de duritie membri post restauratione. 127.a
de subtilitate superflua membri restaurati. de mala figura mēbri restaurati. 127.a
de cura pforationis ossis: siue fractura. 127.b
de puluillis ⁊ eoꝝ forma. de ligatura que fit ꝓp exprimere sordiciem. 128.a
de ligatura q̄ fit ad cōtinendum medicamenta. de diuersitate ligature ꝓpter accidentia. 128.a
de tempore soluendi ligaturam. 128.a
de ligatura in contusionibus. 128.b
de tempore appositionis astellarū. de mā fasciarū longitudie ⁊ latitudine. 129.a
de qualitate puluilloꝝ. de qualitate astellaꝝ: ⁊ earū longitudine. 129.b
de modo ligationis in processu. de situatione membri fracti

Index

post ligationem. 129.b
De solutione ligature quando fieri debeat. 130.a
De mō ligādi fracturā factā cū vulnere carnis vel cuti. 130.a
De quantitate punctorum taz continua q̄z discreta. de sture stricture z pfunditate. 130.b
De solutione sture siue punctorum eius. 131.a
De diuersione. de repellentibus z resoluentib⁹ z locū cōfortantibus. 136.a
De cura cū incipit vuln⁹ apari. de cura fracture cranei absq; manuali operatione. 136.b
De modo curandi vulnera per potiones. 137.a
De modo faciendi sectiones supra fracturā ossis. 137.b
De osse extrahendo z mō extractionis. 138.a
De q̄titate ossis extrahēdi. de loco cranei trapanādo. 139.a
De tpe i quo pōt os extrahi. de x̄tute patiētis ꝓsiderāda. 139.b
De apate in fractura penetrante. 140.a
De pāniculi denigratiōe. de carne mala supflua mre. 140.b
De cōmotione cerebri ex pcussiōe sine fractura cranei. 140.b
De administratione sex rerū nō naturalium. 142.a
De flōmia z diuersionib⁹. de dissoluētib⁹ sanguinē coagulatū dandis per os. 142.a
De cōglutinatiuis z viscosis q̄ os exhibēdis. de apponendis ab extra in pn° z de reliqs approximādis ab ex. 142.b
De vulne^b⁹ pulmōis. 143.a. ō signis. 143.b de cura. 143.b
De diuersione. de dissolutione sanguinis coagulati. 143.b
De vulneribus epatis z splenis. de signis. 144.a
De pma intētione que est reductio mēbri egrediētis. 144.b
De scōa intentione que est vulnus suere. 145.a
De distantia punctoꝝ in suitione. de acu z filo qualia debent esse. 145.b
De ꝑfundatione pūctoꝝ. de 3ª intentione que est applicatio medicaminum cōuenientiū. de 4ª intētione que respicit accidentia. 145.b
De fissuris manuū z pedū ex cōfricatione per terraz. 147.b
De prima intentione que est ꝓhibere vesicationem. 147.b
De 2ª intētiōe q̄ est locū vesicatū z vlceratū rectificare. 148.b
De vtraq; intentione sil' exequenda. 149.a Dieta. 150.a
De mō ligandi. 151.b De speciebus sagittarū. 154.a
De extractione sagitte per impulsionem. 155.a
De sagitta infixa in lachrymali z partibus oculi. de sagitta infixa in aurem vel iuxta ipsam. de sagitta infixa gutturi siue gule. de sagitta infixa naso. 155.b
De sagitta infixa ventri. de sagitta infixa dorso. 155.b
De simplicibus tam interius firmandis q̄z exterius applicandis. 156.b
De compositis. 156.b 156.b diffō apatis q̄ substātialia. 156.b
Descriptio apatis per accidētalia. 157.a
Dolor nō est in omni apate. de causa materiali apostematis. 157.b
De causa formali. de causa finali. 157.b
De causa efficiente que est multiplex. dolor est causa attractionis per tres causas. 157.b
De causis primitiuis. de causis antecedentibus. de causa coniuncta. 158.a
Delitescentia apostematis est duplex. 160.a
De aere. de accidentibus anime. de motu z quiete. 162.a
De somno z vigilia. de cibo z potu. de inanitione z repletione. 162.b
De flōmia in apostematibus. 165.a
Digestio in mā apostematis est duplex. 166.a
De approximatione repellentiū ꝑm tempora annit z quantuz sunt continuanda. 166.a
De causis. 169.b de tēporibus flōnis. 170.a
De causis. 172.a
De cura. 172.b de causis. de signis. 173.a
De causis. 173.b
De signis q̄bus distinguit apa colericū a sanguineo. 174.a
De causa. 176.b
De signis. 177.a
De vlcerātib⁹ conuenientib⁹ in pn° non vlcerate. 177.a
De conuenientibus in pncipio vlcerate. 177.b
De signis. 178.b
De formica puerox. de formica verucali siue de veruca formicali. 178.a
De flōmia. de digōne z solone vētris. de exctione cāē cōiūcte per eruptionem ampularuz aut scarificationē loci. de locabilus. 179.a
De causis. de cura. 180.a de causis. 180.b z 182.b
de aere. 183.a
de accidentibus anime. de motu z quiete. de somno z vigilia. 183.b
de cibo. 183.b
de potu. de inanitione. de eūone. 183.b de diuersiōe. 183.b
de localibus in pncipio maligni. 184.a
de maturantibus antracē z rumpentibus. 184.b
de cauteriçatione loci q̄ ēt in pn° cōuenit z quōz 194.b
de consolidatione vlceris. 185.b
de flōmia z solutione ventris. 186.b
de administratione localium in principio in quo repercussiua non conueniunt. 186.b
de apate post aures i spāli. 187.a de apatib⁹ flāticis. 187.b
de apatib⁹ melicis. de apatibus aquosis. de apostematibus ventosis. 188.a
de localibus ab extra in pncipio. 188.b
de causis. 191.b de signis. 192.a de causis. 198.b
de flōmia. de solone vētris. de vomitu. de diuersione. 192.b
de intentione ad cām cōiunctā ad intra. de localibus applicādis ab extra. 192.b
de localibus applicandis in pncipio 194.b
de medicinis lenificatiuis z resolutiuis. 195.a
de medullis z adipibus magis z minus resolutiuis. 195.a
de medicinis cōpositis. 195.b de causis. 196.a
de spēbus accidētalibus cancri. 196.b de cura. 197.b
de eūone. de flōmia. de eūone p farmacias. de medicinis simplicibus valētib⁹ ēt a ꝓprietate in hac intētione. 198.a
de mineralibus. de limacib⁹ ranis z cancris z vnguentis ex eis. 198.b
de medicinis cōpositis in hac intentione. 198.b
de resolutione post ꝓfortationē mēbri. 199.a de aere. 200.a
de cibis potibus. 200.si de spēbus lepre. 200.b
de vsu tyrie z viperax. de vino z sale viperarū. 202.a
de flōmia. de solone ventris. de digōne humox. 202.b
de eūone p vomitum. de cristeribus. de euacuatione in lepra confirmata. 203.a
de signis. 203.b de cura ampullax z vesicax. 204.a
de causis z spēbus eius z de signis. 204.a
de electione medicinax. de medicinis apostematis ventosis sine dolore. 204.b
de medicinis inflationis a causa antecedēte. de medicinis apostematis ventosi cum dolore. 205.a
de causis causax tardationis sanationis. 206.b
de signis velocioris z tardioris sanationis resolutionis z eruptionis. 206.b
de diuersitate bonitatis aut malitie exiturax. 206.b
de diuersitate bonitatis z malitie eruptionis exiture. 206.b
de diuersitate contentox in exituris z de causis eox. 207.a
de diuersitate exiturarum sumpta a situ. 207.a
de causis difficultatis comprehensionis sanies. 207.b
De signis laudabilis z illaudabilis sanies. 207.b
de signis laudabilis z illaudabilis exiture. 207.b
de signis exiturarum intrinsecarum. 207.b
de tēporibus exiturarum. de cura exiture incipientis in principio per repercussiua. 207.b
de eūone z digestione fienda in exituris. 208.b
de maturatione z q̄les. debent esse medicine ad ipsaz. 209.a
de me^ris exituris apiētib⁹. de aptiōe exiturax cū ferro. 210.a

Index

De hora incisionis. 210.b
De aptione exiture cũ ferro ⁊ medicina simul. 212.a
De mõ extrahendi saniem in perforatione exiture. 212.a
De correctione accidentium. 212.a
De modo sedandi dolorem inductum pincisionem. 212.a
De apate ouro. de oubeleth ⁊ nodis. 213.a
De causa eius. de causis. 214.a
De causa. de signis. de diuisione eius in spẽs. 214.b
De causis. 215.a de cogõne ossis corrupti ⁊ ei⁹ cura. 215.b
De cauterio actuali in rectificatione ossis corrupti. 216.b
De signis. de causis. de cancro in facie. de cancro in gengiuis ⁊ palato. 217.a
De inflatione vniuersali faciei. de apostemate in extremitate nasi. de causis. 217.b
De causis. de repercussiuis in principio. 218.b
De causa. de repercussiuis. 219.b
De localibus in principio calidi. 220.b
De emplis conuenientibus. de apostemate ex percussione in virga. de inflatione virge. 220.b
De apostematibus circa radicem virge. de pustulis bothoralibus in virga. 221.a
De carne mortua ⁊ bothor super virga. de inflatione pellis preputij vt retrahi nõ possit ⁊c. de cura vlcꝰ virge. de veruca super virga. 221.b
De vlceribus in foramine virge. 221.b
De cura. de repercussiuis in pncipio. de sedantibus dolorẽ in apostematibus ani. 222.a
De cõdilomatibus morrificus porror ⁊ verucis in ano. 222.a
De vlceribus ani. de fistulis in ano. 222.b
De hemorroidibus sanguine repletis ⁊ extensis. de incisione hemorroidarus vulue. 224.a
De carne addita in collo matricis. de ragadijs vulue. 224.b
De complexione medicine maturatiue. de electione medicine maturatiue. 229.b
De cõplexione medicine mollificatiue. 230.a
De causis extrinsecis. 231.a de causis intrinsecis. 231.b
De aere. de accñtibus aie. de motu ⁊ qete. de fricatiõe. 232.a
De inunctione post fricationẽ: vel cũ ea. de balneo. 232.a
De somno ⁊ vigilia. de cibo ⁊ potu. 232.b
De sex rebus nõ naturalibus. de cibarijs. 234.a
De extenuatione membri particularis. 234.a
De pbibitione magnificatiõis testiculoꝝ ⁊ mamillaꝝ. 234.b
De cãis pmutationis colorꝭ nãlis ad inmãlẽ. de cura. 235.a
De cura punctoꝝ rubeoꝝ aut citrinoꝝ in mẽbris. 235.b
De cura punctorũ nigrorum ⁊ alioꝝ vestigiorum nigrorum. de punctis viridibus. 235.b
De materiebus adustis. de planta noctis pustula. de veticis duris. 236.a
De veticis siue bothor iuncturarũ. de gramulis paruis rubeis in toto. 236.a
De pustulis paruis siccis in facie. de pustulis faciei dictis gossi. 236.a
De causis primitiuis. de cãis añtib⁹. de cãis pturit⁹. 236.b
De eũone. de digõne in mãebus acutis adustis. 237.b
De balneis. de linimentis ⁊ vnguentis. 238.a
De causis. 249.a
De modis faciendi pulchram cicatricẽ in psolidatiõe. 240.b
De modis turpitudinis cicatricis. 240.b
De coloribus cicatricum. 241.a
De correctione mali coloris cicatricis. de multiformi figura cicatricis. 241.a
De magnitudine cicatricis. 241.b
De eũone ⁊ rectificatione membrorum. 248.a
De localib⁹ ad cãm cõiunctã. de cauteriçatione loci. 243.b
De digõne mãeꝝ ⁊ earũ eũone. de diuersione. 244.a
De localium appositione. 244.a
De albantia faciẽ. 245.b de causis. 246.a
De cõseruatione capilloꝝ a casu. 249.b
De causis ppijs canicies. de causis extrisecis canitiei. 249.b
De modo applicandi pilotrũ. de his que pilos a proprietate abiciunt. 252.a
De attritione vnguium ex casu vel pcussione. 254.b
De causis. 255.a
Digitorum ossa. differunt. de inequalitate digitorum. de police ⁊ loco eius. 32.b.
Digestiua ⁊ euacuatiua in preseruatione. 53.b
Dislocatio non attribuitur nisi iuncturis que voluntarie mouentur. 57.a
Digitus appositus super orificium vulneris quando conferat ⁊ quando nõ: ⁊ quomodo ⁊c. 114.a
Digito appositio orificio vulneris pare⁹ medicamẽ ⁊c. 114.b
Diuersio sine exitu alio quãtũ cõferat ⁊ a quo membro incipi debeat propinquo ꝑm vel remoto. 116.b
Dieta siue administratio sex rerũ nõ nãlium in cura ⁊c. 119.a
Diuersificaf extractio sagittaꝝ ꝑm diuersus modũ infixionis earum ⁊ ꝑm diuersitatez membrorum ⁊c. 154.a
Digestio in materia apostematis est duplex. 166.a
Dieta. 188.b
Diuisiones in petiginis. 239.a
Differentia inter ambas morpheas. de dieta. 248.a
Dicit ꝙ omnes sabbati perducunt ad casum capillorũ ꝓp corrosionem inductam. 246.b
Differentia inter canitiem nãlẽ ⁊ nõ nãlem. 250.a
Differentia inter alopeciam tyriam ⁊ tineam. 252.a
Dieta. de eũone. de ꝑ⁹ intẽtiõe q̃ est mũdificatio cutis. 252.b
Dieta. de eũone. de dissolutione materie coniuncte. 254.a
Dorsum duplr sumitur. de vtilitatibus ossium spine. de vtilitatibus spine ⁊ spondilium. 26.b
Dolor diuersimode sedandus est ꝑm diuersa tempora in quibus fit. 168.a
Dubeleth triplr inuenif sumptũ ab auctoribus. 190.a
Duplex est modus ꝑm quem mã apans efficif in cupũ. 206.a
Duplex modus curatiõis fistule penetrãtis pcisionẽ. 223.a
Duplici de cã medicina maturatiua dr esse viscosa. 229.b
Duplex in petigo ad rubedinẽ. s. ⁊ ad albedinẽ ỏclinãs. 239.a

E

Egritudo per cauterium sanata: aliqñ recidiuat. 68.b
Eradicatio corrupti ⁊ indurati in fistula. 107.b
Epiglotum ex tribus cartilaginibus componitur. 23.a
Epiglotũ mẽbranosum est: ⁊ hũidũ viscosũ ⁊ pingue. 23.b
Ex parte sexus. ex parte etatis. ex parte complexionis. ex parte habitudinis. 38.b
Ex parte coytus ⁊ regiminis in sex rebus non naturalibus.
Ex parte hereditatis in semine. ex parte egritudinũ. 38.b
Exempla quorundam casuum. 51.b
Exempla. 69.b
Ex quibus cura fiat facilior: aut difficilior. 86.a
Extractio ossis fit ꝑm duos modos. 138.a
Extracto osse resiudũ equari debet ⁊ quomodo. 139.a
Euacuatio tã fluẽtis in mãe q̃ fluxe sit duob⁹ modis. 161.b
Extractus quid sit ⁊ quot modis fiat. 163.b
Extractus quando sit necessarius. 165.a
Euacuatio a toto precedere debet eũonẽ a parte. 165.b
Emplastra ⁊ vnguenta in principio. 179.b
Extractio nodorum cum velamine siue folliculo per incisionem cutis ⁊c. 190.b
Experimenta ad cognoscendũ leprosum. 201.b
Exitura dicif fieri duobus modis. s. incipiendo ⁊ sequendo apostemata. 206.a
Emplastra maturatiua. 209.a
Exempla in exituris colericis. 209.a
Exẽpla maturatiua in exituris flãticis fridis ⁊ duris. 209.a
Exiture eruptio duobus modis fit. 209.b
Experimentum ad omnem fistulam. 223.b

Et taliũ

Et talium per se tres sunt species. 227.b
Exemplum de pice. 233.a
Eburneus. 235.a

F

Faux quid sit. 22.b
Facilius fit dislocatio humeri in macilētis q̄z in pinguib⁹ ecō uerso in pinguibus. 61.a
Facientia cadere escaram. 185.b
Facta maturatione prius tēptanda est saniei dissolutio q̄z aptio exiture. 209.b
Facientia capillos renasci. 253.a
Facientia nasci vnguem pulchrum. 254.b
Facientia fetorem egōnis in vrina ꝛ ipsuꝫ remouētia. 255.a
Febrem in spasmo esse bonā quo intelligitur. 118.b
Festināda est cōsolidatio vulneris huius ne fiat fistula. 143.a
Febris que antecedit bubonē deterior est q̄ seq̄t eū. 186.a
Figura innaturalis cranei duplex aut triplex. 13.b
Fistularum multi sunt modi. 106.b
Fissura siue fractura ossis q̄cq̄z fit cum solutione cutis ꝛ carnis: quandoq̄z nō. 123.b
Forma nasi preter longitudinem est triplex. 20.a
Fortiter resoluentia vitanda sunt. 166.b
Formice due sunt species. 176.b
Folliculus generari nō pōt ex materia melancolica quia non est viscosa. 190.b
Furcula tribus modis frangitur. 151.a
Flos yperico decoctus cum semine suo in vino si bibat. 40. diebus sanat sciaticam. 49.a
Fluxus sanguinis duobus modis impedire potest curationē solute cōtinuitatis. 96.a
Fluxus sanguinis magis vel minus est timorosus ꝑm diuersitatem membrorum a quibus fluit. 113.a
Flegmon vnde dicitur ꝛ ꝙ quinq̄z modis sumit. 169.b
Flegmon quid sit: ꝛ quo generetur. 169.b
Frons quid sit. 12.b
Fracture cum debent discooperiri illud fieri debet iuxta ignē aut in aere calefacto. 125.a
Frigidū actu pōt iuuare generationē saniei dupl'r. 209.a
Frigida aliquādo p accidens maturare. 229.b

G

Gipseus. 235.a
Gula dupl'r sumitur. guttur multis modis accipit. 22.b
Gutta rosea est trium specierum. 244.a
Glandula dupliciter sumitur. glandula ꝛ scrophula cōueniūt ꝛ differunt. 191.b

I

Junctura anche. siue scia aut vertebrum. 34.b
Junctura sūmi pōt tripliciter. 37.a
Junctura genu inter oēs facilius dislocat. 57.a
Junctura humeri sequit' iuncturam genu. 57.b
Junctura que facile dislocat' facile reducitur: ꝛ ecōtra. 57.b
Junctura humeri tripl'r dislocari. 60.b
Juuamenta que sequuntur ex debita approximatione repercussiuorum. 165.a
In genis ꝛ naso quare pili nō reducuntur. 12.a
In sanguinea. in colerica. 44.b
In flātica. in melācolica. in materia mixta. 45.a
In dolore humeri. in dolore podagre. in dolore genu. 50.a
In doloribus manuum. 50.b
In vere potissimuꝫ euacuandi sunt vt p̄seruent' ꝛ quo. 53.a
In quibus cōplōnibus conueniat. 67.a
In quo tempore anni ꝛ in qua hora dicit ꝛ etiam in qua etate fiendum sit cauterium. 67.b
In paralysi. in spasmo. in tremore. in tortura. in stupore. 71.b
In aqua descendente ad oculos. 71.b
In fluxu lachrymarum. In fluxu catarri ad oculos. in vngula. 72.a
In excrescentia carnis lachrymalis. in sebel. in carne rubea orta in oculis. 72.b
In eructione vue. in mollificatione. in grandine siue lapidositate. 72.b
In porro siue acrocordie. in saraach. in assacrati ꝛ est prohibita clausio palpebrarum. in cōiunctione siue inuiscatione palpebrarum. 73.a
In carne rubea orta super palpebra. In filac. in pilorum in auersatione. 73.b
In multiplicatione superflua pilorum. 74.a
In fetore narium. 75.a
In humiditatibus canalis pulmonis. in tussi. 77.b
In pleuresi. in mala cōplexione humida ꝛ frigida stomachi. 78.a
In dolore apostematis. 78.a
In exitura epatis. in egritudinibus splenis. 78.a
In ventris relatione. in dolore renūm debilitate vesice. 78.a
In mala cōplexione matricis. in mollificatione cutis testiculorum. 78.b
In hermofrodita. 78.b
In tractatu de hernia gentilis sic scribuntur doses. 82.b
Instrumenta vinatiua sunt quatuor. 85.a
In quibus mēbris etatib⁹, ꝛ regionib⁹ magis eueniat. 89.b
In cura solute continuitatis inter res non nāles maxime aer est considerandus. 95.b
Indicationes sumpte a loco morbi. 96.a
Incarnatio quid sit. 96.b
In membris multi sensus: ꝛ in intrinsecis nō debet applicari medicamen forte. 162.b
Ignis sacer corrosio formica. 104.b
In sedādo dolorē vulnerū neruoꝝ vitāda est aq̄ calida. 118.b
In apostemate calido. in apostemate frigido. 120.a
In fractura cum vulnere ꝛ sine vulnere vbi frusta pungentia remanserit quo sit p̄cedendū in operatione. 126.a
Intentiones tres in cura vulneris cum fractura cranei habend'. 135.b
Instrumēta qbus sagitte extrahunt' sūt multa ꝛ diuersa. 154.b
Incantantio ad extrahendū sagittas. 156.b
In principio principiante apostematis a causa primitiua rep cussiua semper conueniunt. 163.a
In apostemate congestionis recursus fieri potest in tribus casibus. 164.a
In apatibus emunctoriorū nō cōuenit recursus. 164.b
In apatibus membrorū ignobiliū que non sunt emunctoria recursus conuenit si mā nō fuerit maligna. 164.b
In apatib⁹ creticis aut venenosis recursus nō conuenit. 164.b
In apostematibus decrepitorum ꝛ debilium recursus nō cōuenit. 165.a
In principio. in statu ꝛ declinatione. 167.a
In augmento. 167.a
In augmento. 171.b
In declinatione. 172.a
Infrigidatio conuenit in p̄ncipio ꝛ vsq̄ ad quē ter'm. 175.a
In sūma spēs formice sunt duodecim. 177.a
In augmento ꝛ statu. 177.b ꝛ 178.a
Inflationes duobus modis fiunt. 180.b
In quibus mēbris antrax fit periculosior. 182.b
In quibus temporibus magis generet' antrax. 182.b
In quo differt antrax a formica igne persico ꝛ pruna. 183.a
In p̄ncipio nō maligni. in statu. 184.b
In facta per viam de fluxus. 188.b
In augmento. in statu. in declinatione. 189.a
In vndimia facta p viam congestionis. in vndimia que sequitur ad egritudines cronicas. in vndimia pregnantium. in vndimia a causa primitiua. 189.b
Intentio ad corrigendum accidentia. 199.b
In inflato facto a cā primitiua. in facto a cā afite. 204.b
In facta a causa primitiua intētio ad cām cōiunctā. 204.b

Index

Instrumentum ad incidendum exituras melius est de ere q̄z de ferro. ꝑm Aris. cōmunis vsus est in cōtrarium. 210.b
Incisio fienda est egro in scio. 210.b
In apostemate calido. 218.b
In frigido. in melancolico z duro. 219.a
In augmēto. in statu. in declinatione. in ꝑn° frigidi. 220.b
In augmēto. in statu. in principio calidoꝝ. in principio flegmaticoꝝ. 220.b
In principio melancolicoꝝ. 221.a
In augmento. in statu. 222.a
In ragadijs sanioſis. in apostemosis. in profundis virulentis. 224.a
In sanguineis: in colericis. in flegmaticis. in melicis. 235.
In quo tempore magis multiplicatur scabies. 237.a
In materia flegmatica falsa. 237.b
In materia melancolica z vsta. 238.a
In cicatricibus boium non nascuntur pili. 240.b
In dispositionibus capilloꝝ sex sunt consideranda. 248.a
In crispando capillos. 251.a
Ingrossantia z subtiliantia capillos. 251.b
Interficientia pediculos. 254.a
Incisio vnguiū i die iouis assecurat a ruptura vnguiū. 254.b
Ignis pertcus siue carbo ouplicter sumitur. In quo differāt ignis pertcus z pruna. 178.a
Impetigo: volatica lothia: ferna: serpigo: ignis saluaticus: in quo differant. 239.a

L

Larinx laringa z epiglotū idem sunt. 22.b
Lac in mamillis generatur ꝓpter ouplicem finem. lactis generatio pōt fieri in virgine z in viris. 25.a
Lepra aggregat tria genera malorum. 200.a
Lepra est ouplex acquisita ex generatione z acquisita ex tempore. 200.b
Lepra ouplex est vlcerata z nō vlcerata. 201.a
Lentigines ex qua materia fiant z quare magis in vno loco q̄z in alio. 245.b
Lingua vertit cibum in ore. 15.a
Lingua est membrū ouplex. lingua mouet ad omnē partem ideo musculos ad omnes motus necessarios habuit z fuerunt nouem. 22.a
Ligatura vulneris qualiter fieri debeat. ligatura non debet esse dolorosa nisi forte in vehementi fluxu z̄c. 114.b
Ligamentum fortiores medicinas tolerat q̄z neruus z chorda. 122.b
Ligatura in omni osse fracto fit ꝓp tres vtilitates. 128.b
Localia applicanda. 54.b
Locus cauteriçatus aliqū facit pus. 68.a
Locus cauteriçandus in cervice qūo inuenitur. 70.a

M

Manus tripliciter sumitur. 30.a
Musculi in planta manus sunt. xviij. 33.b
Mala complexio ouobus modis est causa solute continuitatis. 94.b
Manualis operatio. 125.b
Manualis operatio in sola ligatione requiritur. 189.b
Maturatiua. 215.b
Maturatio. 219.b
Materie morpheę z materie albaras differunt. 242.b
Medicine trahentes flegma z coleraz. similiter meliores sūt trahentibus alterum tantū. 43.a
Medicamina rumpentia iūcturas lapideatas vbi opz. 51.b
Medicamina confortantia z materiam consumentia siue resoluentia. 53.b
Medicamina de via nicoli. 54.a
Membrum reductum ligandum ꝓp tres causas. 58.b
Metalla nota ad cauteriçandum. 67.a
Medicine simplices ad constringendum z consolidandum locum. 81.a
Medicine composite intus sumende. medicine composite ab extra applicata. 81.a
Medicine ab intra approximande. medicine ab extra approximande. 82.b
Medicamen continuandū est tribus diebus ad plus: vt cognoscatur iuuamentuz vere nocumentū eius. 102.b
Membra vlcerata quiescere debent. 102.b
Medicine exiccantes vlcera virulenta. 103.a
Medicine abstergentes vlcera sordida. 103.b
Medicine administrande debent esse in forma liqda. 104.a
Medicine conuenientes. 106.a
Medicine a proprietate valentes in fistulis. 108.b
Medicina caustica corrosiua z putrefactiua differūt. 109.a
Medicine remouentes carnem superfluam. 109.a
Medicina sanguinis cōstrictiua quas conditiones habere debet. 114.b
Medicamen apponi debet orificio vulneris sedato aliqualiter fluxu sanguinis. 114.b
Medicine simplices sanguinem cōstringentes. 115.a
Medicine composite sanguinem constringētes. 115.a
Medicine caustice qñq3 sunt necessarie vt cū glutinatiuis z stipticis misceantur. 115.b
Medicine narcotice quandoq̄ sunt necessarie: vt alijs misceantur. 115.b
Medicine caustice pure qñq̄ sunt necessarie: tamen non est tutum eis vti. 115.b
Medicine sanguinē stringentes a proprietate. 116.b
Medicine expellentes siue dissoluentes sanguinē interi⁹ retentum ex vulnere. 117.b
Medicamen contusionis neruoꝝ debet esse ficcissimum z mollitiua vehementer obsunt. 122.a
Medicine amouentes corruptionem ossis. 123.b
Medicamina fracturam cōsolidantia in intrinseca q̄z extrinseca. 125.a
Medicina solidatiua qualis debet esse. medicina solidatiua quo tempore debeat administrari. s. ab extra. 125.b
Membrum debile semper paratum est recipere superfluitates. 157.b
Medicamina composita ad sedandū doloꝛē apatis. 168.a
Membri natura multiplex est consideranda. 168.b
Medicamina conuenientia in principio. 168.b
Medicamina in augmento conuenientia. 176.a
Medicamina in statu conuenientia. 176.a
Medicamina conuenientia in declone. 176.a
Medicine cauteriçatiue conuenientes. 185.b
Medicine simul mollificantes z resoluentes. 192.b
Medicine resoluentes. 193.a
Medicine apatū duroꝝ sunt duoꝝm modoꝝ. 194.b
Melancolia aduста faciens cancrum potest esse duobus modis. 196.a
Membra ꝓp duas causas parata sunt cancerari. 196.b
Medicine saniem dissoluentes. 209.b
Medicine acute corrosiue complentes ꝑm regimē. 216.a
Medicina a proprietate valentes. 216.b
Medicine simplices. 224.b
Medicine composite. 224.b
Medicinaz generare carnē p accīs est duob⁹ modis. 126.a
Medicina carnis generatiua debet habere quatuor conditiones prima q̄ sit exiccatiua z qūo. 226.a
Membri positio consideranda est in administratione medicine carnis generatiue. 227.a
Medicine simplices carnē gīantes. medicie cōposite. 227.a
Medicine cicatriçantes quedam sunt tales per se z quedam per accidens. 127.b
Medicine cicatriçatiue simplices. medicine cōposite. 228.a
Medicamina ad vlcera corrosiua siue depascētia. 228.a

Index

Medicine simplices attractiue. 228.b
Medicine maturatiue simplices. 229.b
Medicine mollificatiue diuersificãtur ꝑm diuersitatem membrorum ⁊ humorum. 230.b
Medicine vesicatiue. medicine cauteriçatiue. 230.b
Melongianus. 235.a
Medicus multiplr pót errare in cicatriçando. 241.a
Mirabilia ex vulneribus. 156.a
Minus pót alterare corr ⁊ corpus res que aduriť q̃ş que putrefit. 182.b
Motus voluntarij qui fiunt in corpore. 9.a
Motus oculorũ sunt quatuor. 18.a
Modus cauteriçandi in dolore dorsi ⁊ lumborum. 50.a
Mollentia materiam lapideatam. 50.a
Modus albucasis. Modus Auicẽ. quasi idem. 64.a
Modus ẽpi ⁊ theodorici. 64.b
Modus cognoscendi ꝑ quas venas materie fluant. 71.a
Modus reducendi os fractum. 126.b
Modus ligandi variatur ꝓpter quatuor. 127.b
Modus extractionis ossium laudatus ꝑm Alb. 139.a
Modus reductionis fracture adiutorij ad locum suum est duplex. 152.a
Modus quo fit ap̃a per viam defluxus. 158.b
Mollificantia etiam in principio sunt applicanda ad sedandum dolorem. 187.a
Modus faciendi capillos flauos ⁊ splendidos. 250.b
Modus faciendi capillos rubeos. 250.b
Modus palliandi canitiem. 150.b
Modus faciendi capillos nigros. 251.a
Multis modis ap̃a componiť ex diuersis materijs. 205.a
Multis modis fit attractio nutrimenti ad membrum extenuatum. 233.a
Multe sunt species scabiei distincte ꝑm mãm. 236.b

N

Nã vulnera parua per se glutinare pót magna ẋo nõ. 97.a
Neruus non est complete incidendus: nisi spasmus incepерit. 121.b
Niger. 235.a
Nouem consideranda in doctrina anatomie cuiuslibet particule. 4.a
Nota causam varietatis firmitudinis articulationũ. 5.b
Nocumenta que sequenť ad incisionem vue. 22.b
Non semper qõ generatur ab agente calido ⁊ ex materia calida est eis calidus. 25.a
Nocentia ⁊ iuuantia ex parte sex rerum non naturalium in generali. 40.b
Non quilibet manualiter operans in egritudinibus dr̃ doici chirurgicus. 54.b
Non est caro generãda nisi post mũdificationẽ vlcer. 100 b
Nota qualiter ꝑm diuersitatem membrorum debemus vti diuersis resolutiuis. 166.b
Nota qualiter nicolus videbat vesicam de quibus loquunť auctores in filio Bartholomei lozini. 180.b
Nodorum species que sint. 190.a
Nodorum nullus peruenit ad erituraz nisi mellinus. 190.b
Nodi maxime molles sunt aggregati in panniculo sine folliculo. 190.b
Notificat medicinã corrosiuam. 228.a
Non semper ex multa comestione in bona digestione impinguatur corpus. 231.b
Nocumenta sequentia superfluã pinguedinem. 233.b

O

Occiput quid sit. ossa capitis sunt numero. 2 3. ⁊ ꝑm haly. 177.b
Oleum aliter conuenit in neruo cooperto: ⁊ aliter in disco operto. 12.b
Omnis mala complexio simplex vel composita potest esse cã

Omnes species formice ad quatuor reducunť. 177.a
Os vulneribus fortibus colligationibus copulatur. 29.b
Ossa carpi siue rascete sunt octo. ⁊ secundũ. A. ⁊ ha. sunt septem. 32.a
Ossa pectinis sunt quatuor. 32.a
Ossa vniuscuiusq̃ digiti sunt tria. ossa digitorum non habẽt medullam. 32.b

P

Palpebra superior preter pilos habet septem ptes. 19.a
Paroxismi diuersificãtur in longitudine ⁊ breuitate ex parte materie. 39.a
Panni calefacti nõ debent superponi loco reducto. 58.b
Paralisis consequi pót vulnera neruorum ⁊ qũo. 118.b
Pedis partes sunt sex. 35.a
Permixtio rationis qũo cõsequitur vulnera neruoꝝ. 118.b
Perforatio exiturarum penes diuersitatem mẽbroꝝ. 211.b
Pili in corporibus mortuoꝝ conseruanť ⁊ augentur. 11.b
Pili ⁊ vngues abscisi celerius crescunt. 11.b
Pili antea per accidens producti. 12.a
Pili super ciliorum aliquando superflue augentur ꝓprie in senectute. 249.a
Post predictã intentionẽ primã alie due intentiões. 98.b
Potio. 107.b
Potio. 125.a
Porus sarcoides siue arosbot quid sit ⁊ q̃ habet causas. ⁊ si cut alia entia. 125.b
Porus sarcoides nõ est animatus neq̃ vere nutritur. 125.b
Potio ad vulnera cum coniuratione. 137.a
Potio. 170.b
Potio. 188.b
Putrefactio ab adustione diuersificatur. 182.a
Putrefactio vitã tollens: dicit tribus modis. 68.a
Pus siue fuerit grossus: siue subtile in vlceribus duplr pót cõsiderari. 103.a
Punctura nerui est duplex. 121.b
Pleura est duplex. 9.b
Planities capillorꝝ dupliciter sumitur. 251.a
Propter quid in craneo mulieris est vna cõmissura tm̃. 13.a
Propter quid homo inter animalia oculorum minimam hz distantiam. 15.b
Prima opinio. 18.b
Propter quid nulli animaliũ lingua est pinguis. 22.a
Prima intentio est remotio male complexionis. 41.b
Prohibentia lapideationem materie. 51.b
Primus modus reductionis humeri. 62.a
Pronostica. 64.a
Primus modus cõmunis. 65.a
Pronostica. 65.a
Pronostica. 84.b ⁊ 87.b
Primum. 91.a
Pronostica. 107.a
Prima intentio est generalis in cura vlcerum. 98.b
Propter quid eunuchi crura habẽt vlcerosa. 100.b
Prima intentio que est digestio. 102.a
Prohibentia carnes nasci in vlceribus. 109.a
Prima intentio de ꝓhibentibus fluxum materie. 111.b
Prima opinio. G. et. A. ⁊ aliorum antiquorum. 134.b
Pronostica. 144.a
Pronostica. 143.b
Primus modus suendi in mirach cum siphac. 145.a
Prima intentio que est vt labia vulneris cõiungank. 145.b.
Pronostica. 147.a
Pronostica. 149.b
Propter quid calidũ curat vsta ab igne. 149.a
Prima scõa 3ª 4ª 5ª diuisio. 196.a
Primus canon obseruãdus in extractione sagittarũ. 154.b

Pronostica. 183.a
Pronostica. 192.a
Pronostica. 194.b
Pronostica. 201.b
Prima intentio est ad causam ante euacuando & digerendo eam in lepra incipiente. 202.b
Pronostica. 213.b
Pronostica. 243.a
Pruritus & scabies cõueniunt & differũt causis. 236.b
Preparatio & dealbatio cerusse. 246.a
Prolongantia capillos. psilotra. 251.b
Prohibentia pilos renasci. 252.a
Pronostica. 252.b

Q

Quare ossa nõ sentiunt preter dentes. 4.b
Quare parietes sub craneo positi sunt duriores ipso craneo & quare posterior paries fuerit durior. 12.b
14. sunt ossa mandibule superioris. 14.a
Quare vestigia passionũ anime magis & melius representantur in facie: q̃z in aliquo aliorũ membrorũ corporis. 14.b
Quid sit oculus. 15.b
Quarta opinio. 19.a
Quare palpebra inferior non habuit motum per se sicut superior. 19.a
Quare inferior palpebra fuit minor superiori. 19.a
Quare aures sint imobiles. quare aures ab extra sint gibbose. 19.a
Quare auris posita fuit magis in latere q̃z in parte anteriori faciei. 20.a
Quare dentes a principio nõ producunt in boie. 21.a
Quare dentes deperditi renascant in pueritia. 21.a
Quare dentes continue vsq̃z ad finem vite crescant. 21.a
Quare dentes soli inter ossa sensum habeant. 21.a
Quõ dentes habeant medullam. 21.b
Quare dentes euulsi aut fracti nõ restaurant. 21.b
Quare mamille in boibus in pectore fuerint posite in pluribus aũt animalium in ventre. 25.a
Quartus can. de repercussiuis ante euacuationem. 5ꝰ can. de resolutiuis. 44.a
Que oporteat chirurgicũ cognoscere. 55.a
Quõ solutio cõtinui est morbus cõmunis. 55.b
Que solutio continuitatis sit simplex & que cõposita. 56.a
Quid sit dislocatio. 56.b
Que iuncture sint difficilis dislocationis. 57.b
Quartus modus. 62.a
Que membra sint cauteriçandi & que nõ. 67.a
Quandoq̃z cauteriçat locus eger q̃ñq̃z prope ipsum. 67.b
Quibus egritudinibus capitis cõueniat cauteriũ. 70.a
Quid faciendum in cõiunctiua valde dura. 72.a
Que eminentia sit curabilis & que nõ. 80.a
Quid sit gibbus. 84.a
Quelibet species spasmi põt in vulneribꝰ superuenire. 91.b
Quõ omne vulnus siue vlcus indiget exiccatione: & quõ aliquid ipsorũ intelligit esse siccum. 93.b
Quatuor intentiones exiguntur ad hoc ꝙ vulnus conglutinetur. 96.b
Quõ implent predicte quatuor intentiones. 97.a
Quõ intelligatur complexionẽ conseruari debere in cura solute continuitatis. 97.b
Quarta intentio que est consolidatio. 102.a
Quare idem medicamen non conuenit in omni corpore: & in omni membro. 102.a
Qõ medicamen non est mutãdũ oĩ die in aliquo casu. 102.b
Quarta intentio. 108.b
Quando est cum mala complexione sicca. 109.b
Quando fuerit cum mala complexione humida. q̃ñ fuerit cũ mala complexione calida. 110.a
Quando est cum mala complexione frigida. 110.a
Quare liuor accidit in loco contuso. 111.a
Quarta intentio. de facientibus saniẽ in contusione. 112.a
Quinta intentio. de mũdificantibꝰ & carnẽ gignentibꝰ. 112.b
Quo ingenio secandum sit os superfluũ in fracturis. 126.a
Que fractura sit magis periculose: & que minus. 132.a
Quarta opinio conueniens cum prima & soluens argumenta &c. 135.a
Qꝛ emplm. fit melius a motione ossis. 135.b
Que sint considerande circa extractionẽ ossis. 139.a
Quõ ex incisione nuce mẽbra suppositia patiantur in sensu & motu. 141.a
Quatuor intentiones quando intestinum vel aliud ex membris intrinsecis egreditur. 144.a
Quartus modus suendi. 145.a
Quando cũ vulnere ventris intestina sunt vulnerata. 145.b
Quando vtraq̃z mandibula est fracta. 151.a
Que ex sagittis non sunt extrahende sed dimittende. 154.a
Quõ apa est morbꝰ cõpositus ex omni gñe morborũ. 157.a
Quõ apa põt dici morbus simplex. 157.a
Que natura pncipaliter peccat in apate. 157.a
Quõ in apate est mala complexio. 157.b
Quedam possunt dici cã primitiua & cã antecedens. 158.a
Quinq̃z modis apa facit mutationẽ in pulsu. 161.a
Quõ & per q̃z regionem euacuatio fieri debeat in apostematibus. 165.a
Que eũonis spẽs sit cõuenientior in apatibus. 165.b
Que implent pulsum: que transmissum. que implent extractum. 165.b
Quot sint consideranda circa extracta. 166.b
Quid sit emborisima & quõ generetur. 173.a
Quid sit antrax & vnde dicit & ꝙ sortit etiã alia noia. 182.a
Quõ & quo humore fiat antrax. 182.a
Quare antrax nõ perambulat, estiomenus aũt sic. 182.b
Que spẽs sit saluior siue minus mortalis. 182.b
Quod sint species antracis. 182.b
Quare de istis apatibus tractet in sũma calidoꝝ. 186.a
Quando suppurat. quando durescit. 187.b
Quare apata ventosa dicuntur frigida & ventositas currit cursu hu. frigidorum. 187.b
Quid sit sephyros puruꝫ & qd sit nõ purũ & nõ certũ. 193.b
Quare dicat cancer. q̃tuor sunt spẽs cancri eẽtiales. 196.a
Quõ intentio repercussionis locũ habeat in cancro. 198.a
Quarta intentio est cancrũ vlceratũ curare. 199.a
Quelibet spẽs habet duas spẽs rõne materie. 201.a
Quõ differt apa inflatum ab exitura. 202.b
Que mẽbra aptiora sint vt in eis fiat exitura. 206.a
Quare natura q̃ñq̃z indiget auxilio artis in maturatione & eruptione. exiture. 206.b
Que apata velocius aut tardius maturantur. 206.b
Quatuor cõditiones cogentes exiture apertionem fieri ante perfectam maturationem. 210.b
Quatuor cause assignant saniei. 212.a
Quartum regimen est generatio carnis. 216.b
Quintum regimen est consolidatio. 216.b
Quarta conditio ꝙ oꝫ esse tẽperata in actiuis & quõ. 226.b
Quo tpe sint administrande medicine cicatriçatiue. 227.b
Quõ medicina mollificatiua diuersis duritiebus opponatur. 230.a
Quõ fiant apata dura: & a calido & frigido. 230.a
Que custodiunt & efficiunt colorem bonum tam interius q̃z exterius applica. 235.a
Que scabies sit deterior. 237.a
Quõ cicatricis q̃ztitas ꝓportionetur quantitati ossis deperditi &c. 241.a
Quatuor male dispõnes cicatricis incorrigibiles. 241.b
Quare materia non penetrat in membrum ad generandũ

Index

pilos ⁊ de cauſis calui tiei. 248.a
Quare caluities nō accidit: niſi in aūrioꝛi pte capitis. 248.b
Qui ſint aptioꝛes ad caluitiem. 248.b

R

Reſoluentia ſimul ⁊ attrahentia ad exterioꝛa. 48.a
Reſoluentia lapideari incipient materiam. 51.b
Regimen in ſex rebus non naturalibus. 52.a
Regimen poſt reductionem. 63.a
Regimen poſt reductionē ſpondilium. 64.b
Reductio facte ad interioꝛa. 65.a
Reductio facte ad exterioꝛa. reductio facte ad aūrioꝛa. 65.b
Reductio facte ad poſterioꝛa. 65.b
Reductio rotule. 66.a
Remotio eſcare. 67.b
Regimen poſt depoſitionē cataracte. 71.b
Reſtauratio fracture tardari nō ꝺꝫ niſi ſit ꝓhibens apoſtema aut ꝺoloꝛ vehemens. 126.b
Reductio fieri ꝺebet ad formā mēbꝛi in ſanitate ſua. 153.a
Recurſus tribus modis impleri poteſt pulſu: tranſmiſſu ⁊ tractu. 163.a
Recurſus aliqñ fieri nō pōt: ⁊ aliqñ ꝓhibet. 164.b
Repulſio māe ꝺicit incōueniēter facta multis modis. 166.b
Rariſſime fit apa ex puro ſanguine. 168.b
Repercuſſiua frigida qualia ꝺebent eſſe. 175.b
Repercuſſiua non ꝺebent applicari frigida neq; multum calida. 188.b
Regimen in ſex rebus non naturalibus. 197.b
Repercuſſio nō cōpetit exituris ſequentibus. 208.b
Regimen irregulare circa eruptionem exiture. 210.b
Repercuſſiua. Reſolutiua pura. Rumpentia. 215.b
Repercuſſio ſumitur ꝺupliciter. 228.b
Repercuſſiua ſimpliciaꝛ ⁊ compoſita. 229.a
Res ꝺura ꝺicitur quatuoꝛ modis. 230.a
Remouentia malum ꝯlorem ⁊ puncta vnguium. 254.b

S

Sanies laꝺabilis ⁊ illaꝺabiliter fiat. ſ. aqua cauſa. 98.a
Sagitte ꝺuobus modis extrahuntur. 154.b
Saniatio nō fit ſine pulſatione nō tamen pulſationem ſemp ſequitur ſaniatio. 207.b
Sanies nō pōt nutrire. ſanies laꝺabilis. 211.b
Sanies illaꝺabilis. 213.a
Saphaath quedam humiꝺa: quedam ſicca: ⁊ humiꝺa eſt triplex. 246.a
Secunda opinio. 18.b
Secunda intentio eſt euacuatio. 42.a
Sextus cañ. ꝺe calefacientibus ⁊ ſubtiliantibus. 44.a
Sedantia ꝺoloꝛem anoꝺina. 50.b
Secunꝺus moꝺus. 62.a
Secunꝺus moꝺus. 65.a
Septem ſunt ſpēs ramicis ſiue hernie. 82.a
Secunda opinio. 95.b
Secunda intentio que eſt munꝺificatio. 102.a
Secunda intentio. ꝺe ſeꝺantibus ꝺoloꝛem. 111.b
Secunda opinio. 135.a
Secunꝺus moꝺus ſuenꝺi. 145.a
Secunꝺus. tertius quartus cañ. 155.a
Sephyros ꝺupli pōt ſumi. 193.b
Secunda intentio eſt ad ꝓhibenꝺum vnguentum. 199.a
Secunda intentio eſt ad rectificationē membꝛoꝝ. 203.a
Secūꝺū regimē eſt abſciſio materieꝝ fluētiū ad locū. 216.b
Secunda conꝺitio q ꝺebet eſſe abſterſiua. 226.b
Sinciput quiꝺ ſit. 12.b
Sipbac ꝺupliciter ſumitur. 25.b
Sicut manꝰ eſt oꝛganū oꝛganoꝝ. ita ratio eſt ars artiū. 30.a
Signa male ꝯplonis ſine mā. ſigᵃ male ꝯplonis cū mā. 39.a
Signa aꝺ cognoſcendū materiā peccantem. 39.a
Signa ſanguinis. ſigna colere. ſigna flātis. ſigna melancolie. 39.b
Signa materie aꝺuſte. ſigna materierū ꝑmixtarū. 39.b
Signa ꝑmixtiōis ſanguinis cū colera. ſigna materie ſole q̄ti tate peccantis. 40.a
Signa māe aggregate ꝑ viā cōgōnis. ſigᵃ māe fluētis. 40.a
Signa materie ventoſe. 40.a
Signa ꝺiſſolutionis ꝺoloꝝ iuncturarum. 40.b
Sy. ꝺigeſtiui māe ꝝ. ſecunꝺus cañ. ꝺe actu frigiꝺis. 43.b
Signa male cōplonis pure. ſigna male ꝯplonis cū mā. 49.b
Signū q nō ſit ꝺiſlocatio. ſigna q ſit ꝺiſlocatio. 57.b
Signa an ꝺiſlocatio fit integra vel non. 57.b
Signa ꝺiſlocationis manꝺibule facte a cauſis intrinſecis ⁊ extrinſecis. 59.b
Signa reductionis bone ⁊ perfecte manꝺibule. 60.a
Signum ꝓꝓrium ꝺiſlocationis aꝺiutoꝛij integre. 61.a
Signa cōmunia ꝺiſlocationi integre ⁊ non integre. ſignificatio ex motu eſt fallax in cognitione ꝺiſlocationis. 61.b
Signa ꝺiſlocationis humeri aꝺ latera. 61.b
Signa facte aꝺ poſterioꝛa. ſigna facte aꝺ anterioꝛa. ſigna facte aꝺ interioꝛa. 65.a
Signa facte aꝺ exterioꝛa. 65.a
Signa reductionis ⁊ regimen poſt ipſam. 65.b
Signa reductionis ⁊ regimen poſt ipſam. 66.a
Signa eminentie ſirboſe ⁊ in quo ꝺiffert ab alijs. 80.b
Signa ꝺilatationis. ſigna ſirbalis. ſigna in inteſtinali. 82.a
Signa vētoſe. ſigna aquoſe. ſigna carnoſe. ſigᵃ varicoſe. 82.a
Signa humoꝛalis ſiue ſanioſe. 82.a
Signa ſolutioni ꝯtinuitatis in cereꝺꝛo ⁊ panniculis eius. ſigna eius in coꝛꝺe. 91.a
Signa eius in ꝺiafragmate. ſigna eius in ſtomacho. ſigna eiꝰ in inteſtinis. 91.a
Signa eius in epate. ſigna eius in ſplene. 91.a
Signa eius in pulmone. ſigna eius in renibus. ſigna eius in veſica. 91.b
Signa vlcerū calioꝝ frigioꝝ ſiccoꝝ ⁊ humioꝝ. 100.b
Signa mali ſanguinis ꝺeſcenꝺentis ex coꝛpe aꝺ vlcꝰ. 100.b
Signa bone carnis in vlceribus. 101.a
Si fuerit ꝓꝓ malā cōplonē. ſi fuerit ꝓꝓ malitiā ſāguis. 106.b
Si fuerit ꝓꝓ virulentiā ⁊ ſoꝛꝺitiē. ſi fuerit ꝓꝓ coꝛruptionem aut coꝛroſionem. 106.b
Si fuerit ꝓpter varicē. ſi fuerit ꝓpter obſtracoſitatem aut fiſtulam aut coꝛruptionem oſſis. ſi fuerit ꝓpter aꝺꝺitiones carnis. 106.a
Signa peruenientis aꝺ neruū. ſigna peruenientis aꝺ os. ſigᵃ peruenientis aꝺ venam. 107.a
Signa peruenientis aꝺ ligamentum. ſigna nō tranſeūtis carnem. ſigna humoꝛum ꝺeſcenꝺentiuꝫ aꝺ fiſtulam. ſigna an fiſtula ſit vna vel pluresꝫ an pfunꝺa an toꝛtuoſa. 107.a
Sigᵃ aꝺ coḡſcēꝺū qñ ꝓtuſio eſt in carne: aut in neruo. 111.a
Signa. 113.a
Signa ꝓnoſtica. 113.b
Sincopis confert fluxui ſanguinis. 116.b
Signa ꝓnoſtica. 124.b
Sigᵃ reſtauratiōis ſiue replaſmatiōis ꝓueniēter facte. 126.a
Signa fracture cranei penetrantis. 132.b
Signa leſionis panniculoꝝ cereꝺꝛi. ſigna fracture in qua pāniculus groſſus remoueꝫ a craneo. 133.a
Signa aꝑlicatura oſſis aꝺ interius ſiue ruptura cutis vel cranei. 133.b
Signa. 142.a
Signa inſixionis ſagitte in membꝛis ꝓncipalibus. 154.b
Si ſagitte infixa fuerit capiti penetrans craneum. 155.b
Signa terminationis apatum. ſigna ſuppurationis. 161.a
Signa inꝺurationis. ſigna permutationis. ſigna coꝛruptionis membꝛi ꝓpter apoſtema. 161.a
Signa apoſtematis frigiꝺi. 169.a
Signa q apoſtema peruenit aꝺ exiturā. ſigna terminationis

apostematis. 170.b
Signa herisipille in generali ꝛ in particulari. 174.b
Signa distictiua iter herisipillā ꝛ flōnē. sig⁹ ꝓnostica. 174.b
Signa ꝛ cura dubeleth interiorum. 190.b
Si remāeat aliq̄ portiūcula follicli ē cā reditiōis nodi. 191.a
Signa sephyros puri facti a melīa feculēta. signa facti a mā flegmatica quod est dupl. 194.a
Signa facti a mā mixta. signa sephyros nō puri. 194.a
Signa cancri vlcerati. 197.b
Signa leonine. signa elephantie. signa alopetie. 201.b
Signa inceptionis exiture. 207.a
Signa saniei cā facte. signa subtilitatis ꝛ grossitiei saniei contente in exituris. 207.b
Signa loci exiture intrinsece. signa ꝓplete maturatiōis. 208.a
Signa eruptionis exiture intrinsece. 208.a
Signa bona post rupturam. 208.b
Signa aquose. signa flegmatice. signa melancolice. 213.b
Signa qñ medicia carnis giiatiua debito mō operaf. 227.a
Signa ꝓnostica ꝛ demonstratiua. 231.b
Solo ꝓtinuitatis nō hz spēs vñ oia vulnera sūt cāe spē. 55.b
Solutio cōtinuitatis cōposita pōt esse multis modis. 56.b
Solutio ꝓtinuitatis in mēbris organicis est duplex. 92.b
Solo ꝓtinuitaꝫ arterie difficilionis ē curónis q̄z vene. 113.a
Sub qua forma sit administranda hec medicina. 227.b
Sūma curónis ꝓdictā. 232.b Subruffus. stāneus. 235.a.
Sciatica quid sit. sciatica differt a dolore anche. 46.b
Sciatica ꝛ dolor anche ꝛ genu in cura dfnt ab alijs doloribus iuncturarum. 47.a
Scalpellandus est locus ꝛ qñ. 185.a signa. 187.a
Scabies est duplex: sicca ꝛ hūida: ꝛ vtraq̄ est triplex. 237.a
Spasmus duplex: proportionatus ad materiam ꝛ non proportionatus ad materiam. 118.a
Studendū est in eductiōe māeꝝ multiplicataꝝ in corpe. 53.a
Stante apate in vesica aut meatibus ei⁹ si est siringādū. 85.a
Stupefacientia ꝛ actu frigida supra locum vulneris non autē super locum cōferunt. ꝛ etiam intus sumpta. 116.a

T

Tertia opinio. 18.b
Tertius canon de approximandis ante eūonez. 44.a
Tertus tamen Haly. dicit ab interior. 60.a
Tertius modus. 62.a Tertius modus albucasis. 64.b
Tertius modus. 65.a
Tertia intentio que est carnis generatio. 102.a ꝛ 108.b
Tertia intentio. de exhētib⁹ sanguinē effusū in loco. 111.b
Tertia opinio. 135.a Tertius modus suendi. 145.a
Tempore in apate tripl'r possunt distingui. 160.a
Tertia intentio est ad prohibendū vlcerationē. 199.a
Tertia intentio est correctio accidentium. 203.a
Tempore incisionis approximante ad subtiliandum est regimen ꝛ corpus mundificandum. 210.b
Tertium regimen est mundificatio. 216.b
Tertia conditio ꝙ non debet esse stiptica. 226.b
Tempus administrationis medicine facientis nasci carnem est qñ mundificatus est locus a sordibus. 227.a
Tumor iuncturarum post dolores. 51.b
Tumor nō est de essentia apostematis. 157.a
Thorax dupliciter sumitur. 24.a
Tres intentiones ꝑncipales inconstruendis ꝑticulis. 4.a
Tres sunt species carnis glandose. 10.b
Triplex exaltatio ex hūido terre surgit: ꝛ sil'r ex corpe. 11.a
Triplex cā: quare asseid duo habuit ossa. 31.a
Tres intentiones principales: siue tria ꝑncipia in cura solute continuitatis. 96.a
Trepana sunt duplicia. 138.b Tractatus dupl'r fit. 162.b
Tribus modis a principijs gīonis pōt fieri lepra. 200.b
Tres spēs exturaꝝ expiēdaꝝ cū ferro ꝛ nō cū me^nis. 209.b
Trocisci andaron. Troc. de assodelia. Troc. de calce. Troc. calidicon. 228.a
Tres intentiones ad materiam coniunctam. 252.b

U

Uena dupl'r scindif: vt ex ea fluat sanguis. 112.b
Uene aut arterie incise sui non debent. 116.a
Uene vl' arterie torsio. 116.b Uene vl' arterie ligatio. 117.a
Uene vel arterie incisio. 117.a
Uene vel arterie combustio cum cauterio actuali. 117.b
Uerificat conditiones saniei laudabilis. 212.b
Uerucarum tres sunt species. 240.a
Uitande in vnaquaq̄ complexione. 52.b
Uide hic que sunt mēbra q̄ op3 cauterizare: ꝛ q̄ nō ꝛ qualiter timor est in sba scellis ꝛ in inguinib⁹ vzere ꝛ icidere. 67.b
Uide curā qñ aq̄ vel aliud simile ingredif aurem. 74.b
Uide qualiter varices accidunt habētibus splenē grossum ꝛ vl' post egritudines melancolicas. 88.b
Uide cās quare ossa vere nō cōglutinantur. 93.a
Uide emplm ꝙ maxime est cōueniēs in formica in qua dubitatur ne fiat corrosiua. 177.b
Uide hic ꝙ tyriaca multū laudaf in morbis pestilentialibus sed nō quomodo ꝛ quādo. 185.a
Uide hic ꝙ medicine q̄ desiccant multū nō cōueniunt in cura sephyros. 194.b
Uide hic tps in quo cōiter orif cancer: ꝛ incipit. 197.a
Uide hic ꝙ cancer in magnitudine eleuatus nullus nunq̄z sanauit sine chirurgia. 197.b
Unum interius ꝛ exterius confert vulneribus oib⁹. 226.a
Uide hic q̄re lētigines habentib⁹ multotiens accidit scissura labiorum. 245.b
Uide hic modū albificandi capillos. 250.b
Uua facit ad modulationē vocis: ꝛ eius abscisio facit ad eius magnitudinem. 22.b
Ulcera habēt quatuor tempora. 101.b
Ulcus magnum curari dz cum medicinis vehemētioris exicationis q̄z vlcus paruum. 102.b
Unguentum de ramis. 46.a
Undimie due sūt spēs distincte fm materiam. 188.a
Unde ꝓcedat laudabilitas ꝛ illaudabilitas saniei. 212.b
Unguēta cōsolidativa duorum modorum. 227.b
Unguentum diaponfilicon. 228.a
Ung^m de gūmis. ung^m apl'oꝝ. ung^m egiptiacū. ung^m rubeum siue grecum. Ung^m de succis herbarū. 229.b
Unde ꝓtingat rugositas cicatricis: ꝛ de ei⁹ correctiōe. 241.b
Utrū oēs dicti tres humores sint membra. 16.b
Utrum dentes sint ossa. 20.b
Utrum in corporibus ꝛ membris naturaliter siccis siccior regrant medicamina q̄z in humidis vulneratis. 95.b
Utrum prius debeamus curare malā compl'onem existentez in vlceribus q̄z ipsa vlcera. 109.b
Utꝝ fractura cranei possit curari absq̄ amotiōe ossis. 134.b
Utrū vulnera pulmonis sint sanabilia. 142.a
Utꝝ eūo pp'r cursū ꝺuēiat mācia flure ꝛ collecte i apate. 161.b
Utrū flō^s ꝺuēiat. 183.b Utꝝ eūo ꝑ farmaciā ꝺuēiat. 184.a

Finis.

Fiat voluntas tua.

Et iam medicinaliuꝫ onere sermonū exut⁹. Septimū aggrediorꝫ in quo de disponibuꝫ mēbroꝝ exterioꝝ humani corporis tractare propositum. Pro huius ergo initij facilitate mediꝫ fecūditate ꝛ finiꝫ terminatione felici: summi medici oīi nr̄i Jesu xp̄i patrocinioꝝ: cū quo me semp iuui humiliter implo ro. Sub cuius confidentia hunc 7ᵐ sermonem in sex diuido tractatus.

¶ Tractatus p̄imus erit de anatomia mēbroꝝ exterioꝝ.

¶ Tractatus secūdus erit de doloribus membroꝝ exterioꝝ potissime iuncturarum.

¶ Tractatus tertius erit de dislocationibus ꝛ contorsionibus iuncturarum: ꝛ quibusdā alijs egritudinibus.

¶ Tractatus quartus erit de solone ꝓtinuitatis mēbroꝝ extrinsecorum.

¶ Tractatus quintus erit de aꝑtibus qua in exterioribꝰ accidunt membris.

¶ Tractatus sextus ꝛ vltimus erit de decoratione ꝛ membroꝝ ornatu.

Tractatus quoq; p̄imus duas cōtinet sūmas: in quaꝝ p̄ia tradet anatomia mēbroꝝ organicoꝝ exterioꝝ. Et erunt his ambabus sūmis capitula. 58.

¶ De anatomia in generali: ꝛ de necessitate anatomie. Cap. j.

Anatomia ab ana grece dicit. qō latine significat sursum: siue circūcirca: ꝛ tomos grece qō latine est sectio siue diuisio: q̄si supra mēbra vel circūcirca mēbra diuisio: vel vt dicunt alij. dr̄ ab anos grece qō signāt latine rectū: ꝛ tomos diuisio: q̄si recta mēbroꝝ diuisio: ꝑ quā certa ꝛ recta mēbroꝝ ꝛ particularium oīuꝫ totius corporis ꝑ diuisionē br̄ cognitio. ¶ Gal. medicoꝝ ꝓnceps p̄imus extitit oīum eoꝝ q certā hūerunt de anatomia sciam: oīum ꝓdecessoꝝ suoꝝ correxit errores: nec in doctrina eius quā de anatomia tradidit inuētus est error: aut diminutio: sed eā firmā semp ꝛ custoditā seruauerūt. ¶ Dixit quoq; in plibus suoꝝ libroꝝ caplis Ga. sciaꝫ anato⁹ corporis humani necessarijssimā fore medicis querētib⁹ rectā noticiā morboꝝ hūano corpori supuenientiū br̄e: ꝛ inuenire methodū rectā curatiōis eoꝝ. Et scie anatomie necessitatez ꝑ multa exēpla hincinde in suis libris iserta monstrauit. Et inter alia de iterioribꝰ exēplū addu xit: ꝛ ait. Quidā romā pgens de mula cecidit sup lapidez: ex quo casu vna de spondilibus lesa fuit: ex quo casu digitus auricularis ꝛ medius ad tps grauiter ꝛ douriter moue bat: qbus digitis medici empla supponebāt: ex qb⁹ eger nullū sumebat auxiliū: qō cernēs Gal. illā eandē medicinā spōdilibus colli applicuit: qm̄ per anatomiam sciebat ad illos digitos a spōdilibus colli neruos dirigi: qb⁹ ibi appositis in breui tpe sanat⁹ extitit eger ille. ¶ Et q̄uis oībus medicis oīum mēbroꝝ sit anatomie scia opportuna. Exterioꝝ tñ mēbroꝝ noticia maxie chirurgicis extitit opportūa. Et q: de chirurgia in h̄ sermone tractabitur: iō in eius ꝓn⁹ exterioꝝ mēbroꝝ anatomiā ponere proposui sentētijs auctoꝝ ꝛ ꝓbatoꝝ expōnibus roboratā. ¶ Et q ho rū mēbroꝝ exterioꝝ noticia sit maxie chirurgicis necessaria ostēdit Gal. 6⁰ de inge. sani. dicēs nēcium est medico secatori aꝑtū. sup. ꝛ vulnerū scire anatomiam: ne credat latū ligamtū fore pelliculā: ꝛ rotūdū fore neruū. Et Aui. 4ª ꝑmi. ca⁰ 26⁰ dixit. opꝫ q secator sciat ex anatomia anatomiā neruoꝝ venarū ꝛ arteriaꝝ: ne erret ꝛ incidat aliqd ex eis: ne sit sicut cecus errans scissionē lignoꝝ. Nullus. n. artifex in subiecto qō ignorat pōt regulr̄ opari: vñ cōsil⁹ neq; chirurgicus in corpore hūano sil̄ subto ipsiuꝫ ptibuꝫ ignoratis rōnabil⁹ exercere valebit: dꝫ itaq; chirurgic⁹ oī studio celeri ꝛ idustria oī ad anatomiā discendā sollicite ꝑperare. ¶ Sciat quoq; ois medicus ō anatomia membroꝝ per solā vocē viuā: ꝛ ꝑ solā scripturā pfectā nō posse haberi noticiā: sed exigit ad plenariā de ea informationez ꝛ tactus ꝛ visus. Eteni anatomia est de reb⁹ de qbuꝫ loquēs Gal. 11⁰ de vtilitate partiū. ait. melius esset pñtibus q̄ apparēt fieri oñsionē. Et sermones eoꝝ sil̄. Nō. n. sufficit desi gnare sermo aliqs: ita certitudinal⁹ aliqd eoꝝ q̄ apparent sicut tactus ꝛ visus. ¶ In doctrina aūt anatomie de particularib⁹ qbuscūq; ꝓsiderāda sunt nouē. s. suba: ꝓplexio: quātitas: numerus: figura: situs: colligātia: opatio: ꝛ iuua mētū: ꝛ disp̄: qbus egritudines patiunt̄. ¶ Quidā tñ ꝑdicta nouē sub notitia q̄tuoꝝ cārū cuiuslibet particule cōprehēdūt. s. mālis formalis efficientis ꝛ finalis. Nō. n. est in corpore pticula: cui⁹ nō sit ꝑpr̄ius finis. Nō vtiq; dixit Gal. ii⁰ de vtilitate particulaꝝ. a casu ꝛ fortuna ꝓstitute sūt particule aialis: sed arte mirabili ꝛ sapiētia creatoris. De cuius nāe arte in ꝓstruēdis aialis pticulis admirandū est. De qua admirans Jpoc. semp eā iustā noiauit. Diuine. n. opus iustitie est. Adinuenit que opꝫ ꝛ tribuit vnicuiq; qō ꝑm dignitatē: ꝛ neq; supfluū qd opari decet. ¶ Habuit ānā ꝛ creatoris sapia in ꝓstruēdis pticulis aialis: vt ibidez dixit Gal. in 14⁰ de vtilitate pticu. intētiones primas tres: qm̄ aut gr̄a viuendi fecit eas: sicut mēbra principalia: aut gr̄a bñ vivendi vt oculū ꝛ alia sensitiua: aut gr̄a successiōnis gñis: sicut pudibunda testiculos ꝛ matrices. Et in oībus aialis pticulis: vt in. ii⁰ eiusdē ipse dixit: nā maxie intēdit: q̄ semp aspicit ad ea que actuꝫ sunt ꝛ vtilitatis. Pria n. intētio oīum ꝓstructiōis pticulaꝝ est vtilitas. Et ei supabundant de pulchritudine puidit nā: sicut. n. boni condītores. i. artifices post equalis aliquā eoꝝ artis oñsionē facientes in supeminentib⁹ ꝛ clypeis ꝛ multos in manicis ensiū: ꝛ aliqñ in fialis decorē aliquē ꝛ imagines vltra vtilitatē ederā aliquā vel vitē vel cypressum: vel aliqō tale figurāt: sic nā ex supabūdāti oia mēbra: ꝛ maxie que hoiem decorauit. ¶ Dñt aūt aialis particule iuuamēta q̄dam ꝑpria: ꝛ quedā cōia de qbus ꝛ alijs supradictis in qbuslibet pticulaꝝ assignatiōe inferius apparebit.

¶ De anatomia ossis in generali. Cap. ij.

Ossa sunt mēbra spermatica vere simplicia. qm̄ ex vna simplici sunt suba: ꝛ nō ex plurib⁹ subst̄atijs gmixta. ¶ Est aūt ossis suba terrea grossa: in qua tñ est ō humiditate glutinosa dāte sibi in suis ptibus cōtinuitatē. Et q: terrea ꝛ grossa effecta est solida ꝛ dura. De cuius douritie dixit Gal. scōo theorice. Ossa oībuꝫ corporis mēbris in aialib⁹ solidiora sunt ꝛ fortiora ꝛ ꝑ multa sua douritie implicabilitatē adepta sunt. ¶ Est aūt ossis cōplexio frigida ꝛ sicca: ꝛ in vtraq; qualitate est multū a tēperamento remota: ita vt in siccitate excedat oia mēbra: q̄uis pilus q est in particula supfluica siccior sit osse. ꝑia primi. Et sil̄r in frigiditate excessuꝫ accepit sup alia mēbra: q̄uis enī prima primi. flegma ꝛ pili posita sint osse frigidiora: ñ tñ sunt mēbra corporis. Excessus tñ complexionis in siccitate vlterior est excessu eius in frigiditate. Et os qdē q̄uis fuerit ꝓductū a caliditate fortī assatiua: vt Ar. voluit: tñ remanēt frigide cōplexionis i effectu. Et hac rōne sua mā que terrea existens terreas retinuit q̄litates: ac ēt q: calidū assatiuū in agendo magnā partez subalis humiditatis

De necessitate anatomie.

De suba.

De cōplone.

De q̄ntitate.

De numero.

De foꝛa siue figura.

Qr ossa nō sentiūt p̄ter dētes.

De situ.

De iuuamentis.

ipsius māe exclusit: per cuius exclusionē facta est magna diminutio in ipsi⁹ nāli calitate: vñ frigida remānsit. ¶ Quātitas ossis ꝑm molē maioꝛ est quolibet alio ꝓsimili mēbꝛo: q̄ꝫ enī caro maioꝛis q̄ntitatis appareat: non est tñ ita vt referūt qdā. Et adhuc tota caro nō est vere simplex: vt de carne musculosa dicēt. Et ad maiorē molē subē ossis aspiciens. A. ꝑ⁹ ꝑmi. cap° de mēbꝛis dixit. q̄ os est ꝑmū ꝓsiliū mēbꝛoꝝ. Nō enī aliter pōt dici ꝑmū cū nō sit ꝑmū rōne nobilitatis vel dignitatis: neq; primū rōne gñatiōis vt notuꝫ est. ¶ Numerus aūt ossiū coꝛporis humani. dixerūt Haly. ⁊ Auer. auctoꝛitate Gal. q̄ est. ccxlviij. exceptis ossib⁹ parūis que replent spacia iunctura⁹ que dicunt sisamina: sic dicta: q̄ sunt in quātitate silia granis sisami: sunt. n. parua ⁊ q̄si rotūda: ⁊ fere silia ossibus ceraso⁹: ⁊ replent ꝓcauitates iuncturaꝝ digito⁹ maxie: ⁊ reperiunt hmōi ossa in pedibus poꝛco⁹ q̄n comedunt. Et excepto osse epiglotis ⁊ osse cartilaginoso: q̄ dicunt qdā reperiri in coꝛdib⁹ quoꝝūdā hoīum: ⁊ quoꝝūdā aialiū. Nō tñ inueni aliquē q tale os in coꝛde alicuius hois viderit. Et quot sunt in vno: ⁊ quot in alio in ꝓꝓijs caplis dicēt i ꝓcessu. ¶ Nō aūt fuit in coꝛpoꝛe aialis creatū os vnū: sed multa. dixit Almā. qa vnā coꝛporis ptē sine alia moueri necesse fuit. Jōq; non bñ vnū os in toto coꝛpoꝛe fecit creatoꝛ: sed multa: neq; fecit ea multa in q̄ntitate equalia: sed valde diuersa: quedā enī magna sunt: ⁊ quedā parua: ⁊ q̄dā inter ea sunt media: in latitudine tñ magna in qua quedā magis magnis appꝛopinquāt: ⁊ quedā magis paruis. Et in hac ēt appꝛoximatione sunt valde disparia in plus ⁊ minus: dixit Auer. collz 2°. diuersitas i parūitate ⁊ magnitudine ossiū est: sicut ossa que sunt in digitis: que. s. sūt parua. ⁊ ossa costaꝝ ⁊ rascete ⁊ multa alia: q̄. s. sunt iter illa media. ¶ Fuerūt in coꝛpoꝛe ossa posita nō cōtinua: sed discōtinua. Continuant. alīs. ꝓtiguant tñ ⁊ adiuicē iungunt. dixit Haly. vbi supꝛa duob⁹ modis. s. aut mō disgregationis. i. iuncture: aut mō solidatiōis. Et disgregationis mō sunt ꝓtinua: alia flexibilia: ⁊ alia firma. ¶ Foꝛa aūt siue figura ossis oibus vna data nō fuit: sz sicut multa sunt ossa: sicut dixit Alexā. multas ⁊ diuersas traxerūt figuras: fuerunt enī ex ossibus creata: quedā plana: q̄dā rotūda: quedā lata: q̄dā stricta: q̄dā breuia: q̄dā lōga. quedaꝫ ꝓcaua: q̄dā nō ꝓcaua: q̄dā bñtia additamēta: q̄dā nō bñtia ea: q̄dā grossa: q̄dā gracilia. Et q̄dā terminata sunt ad cartilaginē: ⁊ quedā nō. Et insup ossiū: quedā sunt deferētia: ⁊ q̄dā delata. Et deferentia maioꝛa sunt ⁊ grossioꝛa: ⁊ fortioꝛa delatis. Ait Auic. ꝑ⁹ primi. q̄ deferūt ōferēte leuius eē op⁹: cū placuerit vt mot⁹ sint ꝑm sapiētiā. ¶ Et oē q dez os est insensibile exceptis dētib⁹. ipsi. n. sentiūt: vt suo caplo dicēt. Dixit Gal. 7° affo. sup ꝑ affo. Quecūq; in frigiditate sunt ⁊c. Ossa nō sentiunt: q; cū sint fundamētū ⁊ coꝛporis sustentatio si foꝛent sensibilia ꝓp fricationes: ⁊ pōderositatē frequēter ⁊ intense doloꝛē paterent. Et ossa qdē nō habuerunt sensuꝫ: q; nō eguerūt custodia eo q; in ꝓfundo⁹ posita: ⁊ desup vestita: ⁊ duriora sunt ⁊ minus passibilia ceteris mēbꝛis oibus: neq; ēt debilia de se sunt: vt sint instrm virtutis sensitiue. Luꝫ sit vt dcm̄ est eoꝝ cōplexio a tēperamento remota: sensus vero sit vt patuit in sermone 3°. mediocritas excellentiū q̄litatum. Sintq; ossa paꝝ porosa ⁊ paꝝ trāspirantia: ⁊ p hoc inepta suscipere spm̄ sensitiuuꝫ: ⁊ cū hoc vt iam dictū est fuisset eoꝝ sensus aiali nociuus. Nā ꝓp motū laboꝛē ⁊ cōpressionē ⁊ fricationē nimiū ⁊ frequēter paterent doloꝛē. Impꝛopꝛie tñ vt dicūt reperiūt aliq̄ ab auctoꝛib⁹ ossa sentire ⁊ dolere: sicut cū dixit ꝑ⁹ de cryſi Gale. dolere costā: per costā nō intelligēdo os: sz pāniculū ipsum tegentē. Et sicut ēt dixit Auicen. 2ª tertij. de toꝛtura oꝛis q; hō inuenit doloꝛē in ossibus faciei itelligēs per ossa neruos faciei. Et vt dicunt. fuerunt auctoꝛes vita li mō loquēdi: q; ꝓp ꝓtiguationē ⁊ appꝛopinquationē neruoꝝ ⁊ pāniculoꝝ cū ossibus: q̄n dolent vñr ipsa ossa dolere: eteni inquit Gal. 3° de regimine sanita. musculi ꝑ̄cipiores cū dolent in ossibus ipsis dispō ⁊ doloꝛ esse vi. ¶ Zoar tñ solus posuit ossa sentire: q̄ꝫ sensu obtuso: ⁊ quasi occulto. Et id q̄ mouit eū ad hoc ponēdū fuit: q; sicut ossa recipiunt spm̄ nālē sine venis: ita debēt recipere spiritum aialē sine neruis: cū nō sit in hoc virtus nālis fortioꝛ aiali: tandē tñ Zoar cōclusit hoc esse de rebus qbus remansit ad eū dubiū. ¶ Qz aūt dixit Gale. ossa ipassibilia foꝛe nō intellexit oīno absolute: sz sic dixit. q; ossa a mō sue subē sue pōnis ceteris mēbꝛis sunt minus apta pati. ¶ Situs autē ⁊ ossis positio vt iā patuit in pꝛo fundo est mēbꝛi in quo ē. Et dixit Aui. pꝛia ꝑmi. cap° de sermone vij de ossibus: oia ossa vicina sunt ⁊ ꝓiuncta: neq; inter aliq̄ os ⁊ os q̄ ip̄m sequit magnū interuenit spatiū: inter aliqua tñ eoꝝ iteruenit spatiū paruū: q̄ cartilaginosa implēt laguaic: aut cartilaginibus silia que ꝓp iuuamentū fuerunt creata: pp q̄ ⁊ cartilagines: ⁊ ista ossium vicinitas: ⁊ adinuicē ꝓiunctio vocat iunctura de q̄ infra dicēt. ¶ De ossiū aūt iuuamentis ⁊ vtilitatibus oibus cōibus. dixit Gal. 16. de vtil. ptic. ossiū suba multotiēs qdē velut firmatio ⁊ sedes alijs mēbꝛis submissa ē multotiēs velut ꝑmissoꝛiū ⁊ murus: he. n. due sunt vtilitates ossiū: ita q; vna est ad sustentāduꝫ cetera mēbꝛa mēbꝛis: ⁊ 2ª est ad tuēdū ea. Et ꝓp has duas vtilitates fuit eoꝝ suba fcā dura. ¶ Jnquit. n. Gal. theoꝛice 2° ossa solidioꝛa ⁊ fortioꝛa fcā sūt duplici vtilitate: vna vt sint fundamentuꝫ ⁊ firmitas qbus cetera muniant ⁊ firmentē mēbꝛa cū sup ossa oia posita sint: sicut sup fundamētū gerens ea. Qō aūt aliud gerit firmius eo qō ferē: ⁊ fortius esse oꝛ: ⁊ durities in hac parte cōpetēti qd aliud est: quasi dicat nihil. ¶ 2ª est. qm̄ pluribus necesse fuit in locis iterioꝛa illis defendi: quēadmodū cerebꝛū per craneū: ⁊ coꝛ per ossa pectoꝛis ⁊ silia. Et qōdā huius est solidū qō necesse ē eē: vt possit pati icōmodoꝝ obuiā: sitq; ꝑcul a passionib⁹ eoꝝum. Et sic appet qō ꝑ⁹ de dictis iuuamētis omnibus ossibus est cōe. 2ᵐ vero qbusdā est ꝓꝓiū. ¶ Dixit Auer. 2° collm. 2ᵐ iuuamentū est ad custodiendū ⁊ defendēduꝫ maxie mēbꝛa nobilia: sicut sunt ossa capitis ⁊ pectoꝛis. Et A. dixit. alia sunt ossa coꝛporis ad tuendū: sicut clypeus: sic sunt ossa cranei. Et addidit qdē predictis duo alia iuuamenta: qbusdā ossibus tñ ꝓpꝛia: quoꝝ vnū est ad bellandū: sicut arma qbus bellatoꝛes ipedientes repellunt: sicut ossa vocata sisemia que sunt sup spōdiles doꝛsi: sicut spine q̄ sunt inter duas spine spatulaꝝ. Aliud est ad mēbꝛa suspēdēdū que suspēsione indigent: sicut est os laude bñtis silitudinē lr̄e laude quo musculi gutturis ⁊ lingue suspēdūt. ¶ Dixit Auer. 2ª collz. maius iuuamētū ossiū est ad foꝛtificādū ⁊ stabiliendū. Et in sūma ossa sunt fundamēta totius coꝛporis: ⁊ vt p ea coꝛpus sustētaret: ⁊ rectificaretur creatoꝛ sublimis diuisit ipsa: vt dixit Almā. pꝛio. Ad coꝛporis tñ sustentationē ⁊ fundamētū quedā sunt magis ꝓpꝛia q̄ꝫ alia. ¶ Dixit Auicē. ꝑ⁹ ꝑmi. quedā sunt sicut fundamēta: q̄m̄ sup ea est coꝛpus fabꝛicatum: sicut spondiles doꝛsi: ipse enī spōdiles sunt coꝛporis fundamentuꝫ: sup q̄s coꝛpus fabꝛicatū est: quēadmodū nauis sup lignū fabꝛicatur: qō primū in ea ponit. Subdit tñ oia coꝛporis ossa sustentaculū sunt ⁊ erectio. Et ꝓp hoc vt dñt per oia ossa coꝛpus ⁊ ipsa mēbꝛa ad motū debitū disponunt. Jnquit enīꝫ Aristo. in oī motu necessariū qd firmū fixū super qō mobile mutat: tale aūt firum vt dictū est in coꝛpoꝛe nꝛo sunt ossa. Jn mēbꝛis. n. sustentātia sunt ea sup que cum moueri opus fuerit mēbꝛa mouentia sustentātur. Si. n. coꝛpus soluꝫ carniforme fuisset sua superflua humiditate ⁊ mollitie careret inherētie firmitate: ⁊ sic ieptū motui extitisset. ¶ Dixerūt ossa sisemia in spōdilibus ossiū sunt: sicut additamēta ipsaꝝ spondiliū ⁊ pauca reperiunt in aialibus: ꝓ quoꝝū spondiles transit nuca. Jn alijs aūt sicut in piscibus in q;

De diuersitate in multitudine et magnitudine.

bus nõ est medulla siue nuca per spondiles eor̃ transiens multa ⁊ manifesta reperiunt hmõi ossa. ¶ Dixit Haly. 2° theorice. diuersitatis ossiũ in multitudine. s. eor̃ ⁊ sollicitudine ⁊ magnitudine ipsor̃ cã secũdaria fuit. p° mot⁹ cã. 2ª dissolutionis supfluitatũ vaporosar̃. 3ª incõmodor̃ que ossibus supueniunt. 4ª magnitudinis ⁊ paruitatis membri. 5ª fortitudinis ⁊ firmitatis. Et 6ª motus leuitatis. ¶ Motus quidẽ cã: qm̃ cũ animal motione indigeat qui busdã tpibus mẽbror̃ quorũdã sine alijs: vt manuũ ⁊ pedũ vel capitis: ⁊ in qbusdaz ẽt tpibus indigeat motione: quarũdam partiũ mẽbror̃ siue alijs partibus eor̃: vt manuũ sine brachio digito sine palma. ¶ Dissolutiõis vo cã supfluitatũ vaporosar̃ est: qm̃. n. supfluor̃ vaporosorũ fit ad inferiora descẽdere: ⁊ dissolui occulta dissolutione fcẽ sunt in ossibus iuncture quedã qbus exeãt: qõ est videre i osse cranei. ¶ Propter incõmoda aũt est pluralitas ossiũ: qm̃ ifirmitas ⁊ incõmodũ si accidit alicuius mẽbri pti per totũ diffunderet: ⁊ iõ in plurib⁹ locis loco vni⁹ ossis duo aut tria: aut ẽt plura facta sunt: vt si qm̃z vnũ ledat alter saluũ sit: aut sit hic qdem alter alterius loco in actione ad quã vtrũqz paratũ est: quẽadmodũ maxille supioris factũ est: ⁊ in ossib⁹ nasi ⁊ ossib⁹ pectinis palme ⁊ pedũ. ¶ Diuersitas vo in magnitudine ossiũ pp mẽbri magnitudinez aut puitatẽ: qm̃ mẽbra que sunt magna magnis egent ossibus: ⁊ que parua paruis. ¶ Firmitas vo ⁊ stabilitas cã ñ est modica diuersitas ossiũ. Jõqz qbusdã necessario soliditas data est in ossibus maxille supioris. ¶ Leuitatis vero motus vtilitas obseruata est: qm̃ ea que hac indigẽt huic mẽbra ocauiora ceteris cõposita sunt vt femor̃. i. coxaruz ossa ⁊ brachior̃: que ẽt magna sunt: ⁊ multitudini motus dedita: ac celerati ocauiora facta sunt: ⁊ in cõcauitatib⁹ eorũ medulle sunt qbus pascunt. ¶ Dixit Auer. colliget 2°. multitudinis ossiũ iuuamẽta sunt. Nã multitudo eorũ in corpore fuit pp motus particulares ⁊ multos: qr manus. vbi grã. nõ posset moueri p se: nisi eẽt discõtinuata ab osse brachij cũ ptiguitate ambor̃ ossiuz. s. manus ⁊ brachij: ⁊ ita est de quolibet alior̃ mẽbror̃ discõtinuator̃. Et 2m iuuamentũ. dixit Auer. fuit vt posset fieri resolutio supfluitatũ vaporosarũ: sicut sunt cõmissure q̃ sunt in osse capitis. Et dixit. põt ẽt esse pp alia iuuamẽta. s. qr si eueniret aliq̃ lesio alicui ossiũ nõ transiret ad aliud os alterius mẽbri: qõ discõtinuatũ est ab illo. Et subdit Auer'. fuit ẽt necessitas multor̃ ossium pp diuersitatẽ figure eor̃: ⁊ qualitatis ipsor̃ sm illud pp qõ ordinata sunt. Et dixit. q̃ os qõ de necessitate hz esse forte ⁊ graue fuit fcm̃ durũ ⁊ clausum. i. nõ cõcauũ. Et illud qõ fuit in motu vt esset leue fuit fcm̃ prosatũ. i. ocauũ. ¶ Dixit Aui. ossa q̃ ad sustentandũ corpus tantũmodo sunt aut defendẽdũ: ⁊ non existunt ad mouẽdũ membra solida facta sunt nõ ocaua. Nõ eniz egebatur leuia fieri: fuerunt tñ in ea cõcauitates nõ intrinsecus: ⁊ foramina parua ⁊ pozi que necesse fuit esse in eis: qm̃ ossa porosa creata fuerunt nutrimẽti cã ⁊ ocauitatis: ⁊ foramina facta fuerũt alicuius rei cã que necesse est: vt in ea vel p ea penetret: sicut odor q cũ aere attrahit in osse colatorio simili ⁊ cerebri supflitates que per ipm expellant. Et dixit. iuuamentũ additionis ⁊ ocauitatis intrinsece est vt sit leue: ⁊ iuuamentũ vnitatis ocauitatis est vt sit durus. Et iuuamentũ duritiei sui corporis: ne in hora fortissimor̃ motuũ rũpatur. Cõcauitas itaqz ossis intrinseca est minor cũ firmitudo est necessaria magis: ⁊ econuerso. ¶ Dixit Sal. 11° de vtilitate particularum. nullũ paruor̃ ossium hz medullam: qm̃ nec concauitatẽ aliquã rõne dignã ⁊ magnã: sed syringas. i. cauernas solũ ⁊ has pauca ⁊ strictas: si. n. cũ hoc q̃ paruum esset: esset ẽt cõcauum omnipariã esset debile. Si aliq̃ magnor̃ plenũ esset ⁊ spissũ sume vterqz esset graue ⁊ difficile portabile. Si eni ⁊ nunc maximis indiguerũt motiuis musculus coxa crus ⁊ ilia vlna ⁊ oia talia qd oporteret extimare: si neqz cõcauitatem haberẽt: ita magnã: neqz rara cõsistentijs facta fuissent. Et huius maximũ est iudiciũ hoc: qm̃ debilibus oia vniuersis laxiora ⁊ magis concaua: fortioribus vero spissiora: ⁊ magis plena facta sunt ossa. Cauente vtputa natura debilibus organis applicare pondera magna. Jtaqz canis ⁊ lupus ⁊ leopardus ⁊ vniuersa quecũqz musculis ⁊ neruis sunt robusta porcis ⁊ ouibus capris spissiora ⁊ duriorem habuerunt ossium substãtiam ⁊ oium validissimũ ⁊ robustissimũ aialiũ leo absqz medulla credit omnia hẽre ossa. Ad musculorũ nãqz imbecillitatẽ ⁊ robur aspiciens nã ꝓportionabiliter eis operata est ossiuz pondera: qr eniz duplex erat ei totius cõstructionis intentio: ossium. s. ad ꝓpriã infallaciaz eorũ duities: ⁊ ad aialis motũ leuitas: ⁊ nõ erat cõuenire ambo hoc petens: vna eni ex spissitudine ⁊ duritie: alia vero ex cõtrarijs fiebat. Manifestũ est: qm̃ ⁊ cõmodius eorũ eligere melius erat. Cõmodius aũt aialibus motus est: sed fm subam eorũ existens. Nõ enim inquãtuz est vix passibile animal est: sed inquãtũ mobile ex seipso. Jn quibusdã tamẽ ꝓpter cõpactionẽ musculor̃ ⁊ totius corporis robur possibile erat ambo preparare bis vniuersis spissa: ⁊ dura velut lapides aliquos fecit ossa. Et ꝯ sicut in oibus aialibus custodiuit: quare nedũ gressibile soluz animaliũ. sed nec volatile nec aquatile aliter habet. Etenim aquilis spississima ⁊ dẽsissima est ossium concretio. Consequẽter autẽ eis alkimis asturibus ⁊ falconibus ⁊ silũbus. Demuz vero iam ⁊ alijs: gallinis vero ⁊ anatibus ⁊ anseribus laxa quidem ⁊ cõcaua ⁊ lenis est ossium consistentia. Si autez homo nõ habet: sicut leo robur nec musculorũ: nec totius corporis: rõnabiliter ei maxima ossium non solum ⁊ cõcaua: sed ⁊ laxa sunt facta. Sed si concaua facta sunt nõ debebat ea vacua dimittere natura: sed medullaz ꝓpter reparationẽ nutrimenti familiaris eis reponere. Et omnia quidẽ ossa quecũqz sint concaua epiphases. i. tenationibus ⁊ desinentijs alicuius nerui in eis preter ossa gerunt. ¶ Dixit. n. Sale. ibidem epiphases capitis non mox vniuersa quecũqz medullam habent possident. Etenim inferior gena habet aliquã medullam in seipsa: epiphasim autem non habet: spissior namqz est q̃z vt epiphasi indigeat. ¶ Quidam autez exponunt vt melius epiphases. i. tenationes ossiuz in aliquod caput durius ipso osse. Et sic videtur intellexisse Sal. ibidez cuz dixit. Conuenientibus in osse laxitate ⁊ cõcauitate confestim ei caput aliquod scõm finez epiphasiatuz est videre: quoniã eget aliquo epiphasiante: ⁊ hoc spissum oportebat esse ⁊ firmum quando ad articulationẽ terminatur: duris enim indiget ossibus qui articulantur: seu frequẽter debentibus moueri: ⁊ ad se inuicem fricari. Omnia quoqz ossa cũ adinuicem coniungũtur aut vniuntur: vt dixit Auer. coniunctione serre simili: aut coniunctione simili ei que nodoruz. ¶ Et qr de iuncturis in generali hic dicenduz est: ideo sciendũ q̃ iunctura a Sal. dicitur articulus vel articulatio. Et quãdoqz collum dicitur: ab alijs vero dicitur disgregatio: a quibusdã ⁊ concatenatio dicitur. Dixit enim Sal. 2° de iuuamentis membroruz. dico generaliter q̃ in quolibet loco vbi ponitur iũctura inter duo ossa indigetur q̃ vnum os intret ad aliud os: indiget enim osse recipiente ipsum qõ recipitur: ⁊ creator posuit eadẽ capita orientia ex ipsis ossibus: ⁊ in qbus applicauit ipsa ex alijs ossibus: ⁊ posuit capita intrãtia in foueas cõnexa rotũda circũquaqz: ⁊ capita in qbus sunt fouee posuit rotunda cõcaua. ¶ Dixit Almã. in p°. vnius ossis concauitatem in extremitatem posuit alterius additamenti capacem: vt in eo collocaretur: vt ex hmõi collocatione ossiuz prouenirent iuncture ex quibus apta fuerunt mẽbra moueri: quandoqz simul: quãdoqz separatim: ⁊ dixit. ossium ligamenta. s. per iuncturas non prohibuerunt quin mẽbra ipsa simul iuncta: ac si vnuz tñ eẽnt. Nã

De cauitate ⁊ porositatib⁹.

De colligãtia siue cõcatenatione.

cū totā manū mouere voluerimus eā cū iunctura humeri: ac si in ea tm̄ vnū posituꝫ esset os motu vno mouebimus: ita ꝙ in ea a iunctura cubiti nō ꝓhibebūt: neqꝫ rascete. Fuit aūt ista ossiū cōcatenatio optime cōposita. Dixit enim Hal. ꝓio de vtilitate particu. ⁊ mirabilis est iplantatio articuloꝝ ⁊ eoꝝ inuicē cōuersatio: siue ꝓnexio. Et nullus sermo est sufficiens ad enarrandū certitudinaliter ea q̄ sensibus ossis cognoscunt: in qb⁹ vbis admonet Hal. medicos dislocatoꝝ restauratores: vt studeāt visu noscere iuncturarū ꝓnexiones. Et nō sint ꝓtenti solū scripturas discere. Et enim indicibilis ⁊ incredibilis est iuncturarū doctrina pfecte. Tentādū tm̄ dixit Hal. discere qualiter se hn̄t: nō enim decet ammirari de nā anteqꝫ narret cōstructio. ¶ De mō itaqꝫ articulationis ossiū. dixit Hal. ꝙ est sicut fenestraruꝫ scrophiges: sicut eni iste ita articuloꝝ vnusquisqꝫ eminentias ingrediētes in ꝓcauitatib⁹ hꝫ. Eteni si ꝓsideras ossiū corꝓoris ordinationē inuenies eminentias eēles semp suscipientibus ꝓcauitatibus. Si. n. magis ampla q̄ꝫ oporꝫuerit ꝓcauitas fieret laxus esset: ⁊ nō firmus articulus. Si enim strictioꝫ difficulter fieret motus nullam reuersioneꝫ hn̄s ⁊ periculū esset non paruū eminētias ossiū frangi aptas. Et subdit Hal. oēs ossiū ꝓcauitates: q̄si eminentia aliq̄ circueunt ad infallaciā maximam articuloꝝ: ne aliqn̄ excidant absqꝫ magna necessitate. Et subdit: qm̄ iterū exuta infallacia ⁊ cōstructione periculū erat motiones difficulter fieri: ⁊ eminētias ossiū frangi: bonū inuenit ad hoc nā auxiliuꝫ cartilagines post subiungēs alterutri ossiū supinfundēsqꝫ eius supra cartilagines aliqō humectuosuꝫ ⁊ viscosuꝫ humorē. ſ. flegma vt patuit in sermone 5⁹. cap⁹ de flāte: ꝙ eēt velut oleū p quē facile mobilis sil': ⁊ incontribilis ois articulatio ossiū facta ē ꝑ flexura haꝫ articulationū. ¶ Dixit Haly. theorice 2⁹. flexibilis iunctura motui necessaria fuit factūqꝫ est alteꝝ duoꝝ ossiū in capite hn̄s exuberās augm̄ rotundū: in alterius vō ossis capite ꝓcauitas ⁊ fouea ꝑm alterius augmēti q̄ꝫtitatē ⁊ figurā: ⁊ ad certificādū disgregationē hanc: circa illud augmentū acumē qōdā factū est in circuitu sil'e egredienti zone muri. Et ne forte egrederet augmentū illud ad iferioꝛa fouee alterius: ⁊ ꝓtinuaret ei motus: qꝛ inde coꝛrūperet. ſ. per ꝓfricationē ⁊ collisioneꝫ ipsoꝝ adinuicē: additū ē ēt firmitati eoꝝ qōdā caput augmēti ⁊ circuitus fouee coꝛpoꝛee inducta sunt cartilagino/ soꝛ: ⁊ supra cartilaginē humiditas posita est vnctuosa: vt fit ista disgregatio celerioꝛis ⁊ facilioꝛis motꝰ. ¶ Et dixit Hal. vbi. s. erit ingeniatio nāe que ꝑm ꝓcauitates labioꝝ sufficiēs ꝓuidere excidētias articuloꝝ: sed tm̄ videns q̄ꝫ multas motiones multotiēs appꝛessura erant aialia: nō illi soli cōmisit custodiā: sed vt vndiqꝫ certitudinal'r ois articulatio custodiret colligationes quasdā ossiū ꝓduxit ex altera ꝓueniēs ad alterū. Et haꝫ colligationū alie sicut nerui rotunde ⁊ grosse sunt: ⁊ vocant' ligamēta. Et alie sunt mēbꝛanose ꝓlonge ⁊ subtiliter ꝑm caloꝝ articulationē tales facte. Et que ex eis maxime sunt ⁊ grossissime ꝓcipalissimis articuloꝝ ꝓducte sunt. relique vō in ꝓncipalissimis ⁊ minimis. ¶ De his colligationib⁹. dixit Haly. oꝛiē ō cuiuslꝫ extremo coꝛpus neruosum. i. sil'e neruoso qō alteruꝫ alteri alligat: vt inuicē firma: ⁊ ne augmētū egrediatur a fouea cū mouere. fortius fiatqꝫ emulsio. ¶ Dixit Haly. ñ sunt oēs fouee ⁊ augmēta disgregationū ipsaruꝫ equalia: quoꝛūdā. n. augmēta bꝛeuia sunt: ⁊ fouee nō ꝓfunde: vt q̄ scapulaꝝ disgregatio: quoꝛūdā. n. sunt augmēta longa: ⁊ eaꝝ fouee ꝓfunde: vt anche vertebꝝ: quoꝛūdā aūt augmēta minime sunt rotūda ⁊ sil'es illis sunt eoꝝ fouee: vt spondiliū disgregatiōes: quoꝛūdā ēt augmēta nō ex ipsi⁹ ossis substātia: sed adherētia: ⁊ copulata: quēadmodū est qō adheret copulatis extremitati vmbilici inferioꝛi. ¶ Et subdit Haly. iuncture stabiles motui necessarie non sunt ⁊ scē sunt eaꝝ alie cōplicatiōis modo: alie aūt sicut infixe aut vl' tanq̄ꝫ copulate. Cōplicatiōis qdē oꝛ mō: vt cranei ossiū cōtinuatio alteri⁹ cū altero: hoꝝ. n. cuiqꝫ augmēta sunt in silitudine dentiū serre: aut falcis dentate. Ingrediturqꝫ alterius aug^m inter alterius augmētoꝝ loca: ⁊ fit iter ea quasi quedā ꝓpl'o. Cōtinuaꝫ aūt que tanq̄ꝫ infixa facta est vt dētiū infixio mamille superioꝛi ⁊ inferioꝛi: que aūt q̄si copulata facta est disgregatio vt duo ossa inuicez ꝓiungant' sic: vt illud vni alteꝝ alteri ꝓtinuati fuerit nequaq̄ꝫ iter ea spatiū aliqō inueniaꝫ: queadmodū est ꝓtinuatio ⁊ copulatio duoꝛuꝫ ossiū maxille supioꝛis craneo capitis: copulatioqꝫ duoꝝ ossiū inferioꝛis adinuicē. ¶ Et sic apparet firmitatis articuloꝝ adinuicē ē ꝓ dō̄ia magna. De quoꝝ dō̄ia. dixit Aui. vicinitatē que iter ossa existit multis fieri modis. Sūt n. ossa quoꝝ vicinitas iuncture laxe est vicinitas. Et sunt alie quoꝝ vicinitas ē iuncture nō laxe: neqꝫ multū stricte. Et est eoꝝ quoꝛūdā vicinitas stricta: aut modrusa: aut muscach. Et iunctura qdē laxa est: cuius vnū ossiū suoꝛū suis motibus facile pōt moueri: ita ꝙ aliud os nō moueaꝫ: sic̄ iunctura rascete cū asseid. Et iūctura dura nō valde stricta est illa: cuius vni⁹ ossis mot⁹ p se nō est facilis: nec qōdam est nisi modicū: sicut iunctura q̄ est inter rascetā ⁊ pectinē: aut iunctura q̄ est inter oia duo ossa pectinis. Junctura vō valde stricta est illa: cuius nullū ossiū vllo mō p se moueri pōt: sic̄ iunctura toꝛacis. Et iunctura qdē fixa est illa: cui⁹ vnū ossiū hꝫ additamētū: ⁊ aliud hꝫ foꝛamē in quo figitur illud additamētū fixiōe q̄ nō mouea: sicut dētes in suis oꝛiginalibus. Et admodrosus qdē est cū vnūqōqꝫ ossium hꝫ vacuitates ⁊ dētes: sicut serra ⁊ dētes vni⁹ tal'r sūt ꝓparati ꝙ alterius ossis vacuitates ingrediunt: quēadmodū serrarij tabulas eris opponūt. Et hec qdē iunctura vocat' serzen ⁊ terfin: sicut sunt iuncture ossiū cranei. Et iunctura qdē mulsach est duplex: vna est que in lōgitudine est cōnexa: sicut iunctura que est iter duo ossa asseid: ⁊ alia est q̄ in latitudine ꝓtinuat': sicut iūcture spōdiliū iferioꝝ cū spōdilibus doꝛsi que sunt in spina. ¶ Cām aūt varietatis firmitudinis articulationū reddēs Hal. 2⁹ de vtili. pticu. dixit. Cur nō oēs articulatiōes infallāter ꝓperauit: qm̄ pugnā hēret necessariā varietas motuū ad infallaciā ꝓstructionis. Et ñ erat polis in idē ambo ꝓuenire: seqtur qdē illa laxationem articulatiōis: illa vō cōnexionē: ⁊ vndiqꝫ ꝓstructioneꝫ: vbi q̄ nō est periculosa varietaꝫ supfluū erat ⁊ vanū ibi ingenia ri aliqō ad infallaciā: vbi vō periculosa ⁊ fallax vix passibilitas eius eligit. Et declarās exēplariter ō hac varietate articulationū dicit duplici cā in articulis infallaciā operante nā. ſ. fortitudine colligationē ⁊ certitudinis opōnis ambe in cubito: ⁊ carpo sūt: vna vō in digitis manuū: neutra vō in humero certitudinal'r existit: vbi vō mot⁹ articulationē fortib⁹ ⁊ multis actib⁹ familiari dēbat: ⁊ timoꝛ erat ab eo rū violētia exarticulationē aliquā fieri vndiqꝫ hmōi articulatio ꝓstricta ē: ⁊ determinea⁹ multis ab extra colligationib⁹: nō grossis: aut mēbꝛanosis solū: sed ēt rotūdis ⁊ cartilaginosis coꝛonata. Eminētiaꝫ aūt que itrant in cōcauitatibus sil'qdē equales eis vt cuiuslꝫ sit aliqd lapsum: simul aūt ab extra i grossoꝛijs qbusdā: ⁊ q̄si labijs certitudinal'r hꝫ dētes. Ubi aūt v. g. paucoꝝ ⁊ nō violētoꝝ facta est articulatio motuū ibi nā ceu nil timēs subtiles qdē ⁊ mēbꝛanosas colligationes: laxā quoqꝫ totā ossiū opata est coadunationē: ⁊ adhuc in spāli vexibidē loquēs Hal. dixit. scōꝫ manus qdē foꝛtioꝛes ⁊ plures act⁹ agim⁹ eāqꝫ ꝑm cubitū ⁊ carpū mouentes articulationē: vsi ⁊ infallaces facte sunt ꝑm ipsaꝫ applicationē ossiū: ⁊ ꝑm appellātes eā musculos nō grossos solū: sed ēt duros vndiqꝫ factos. Que vō scōm humeꝝ articulos seu raro foꝛtes actus operās: vt plm aūt oino exīs in ocio: aut absqꝫ violētia mot⁹ laxā ⁊ ipsoꝛum ossiū hꝫ oꝑonē. Adhuc aūt magis ⁊ mēbꝛanaꝝ que sunt circa eā: nō. n. cartilaginosos ipsos: neqꝫ grossos: neqꝫ oino duros: ſꝫ sufficiēter molles ⁊ tenues facil'r ad plm extē

di potētes nā fecit. Jn articulationibus vō ꝑm cubitū ⁊ ꝑm carpum nō grosse solum: sed ēt oure quedā facte sunt colligationes vndiqꝫ cōtrahentes ⁊ ꝓhibētes plm abinuicē accedere ⁊ distare ossa q̄ ꝑm articulationes ipsas. quocirca: qꝫ uis plm coganf agere violēter: tñ minus occupanf articulationibus. Nō enim est ꝓle ꝓpinquare aliqō ossium absqꝫ qō distet vsqꝫ plm: distare aūt ex colligationū imbecillitate ⁊ laxitate fit: ⁊ ex ipsa ossium cōpōne qñ cotilarū itises supine cōstruuntur nullū labiū accipiētes. Qñ autē ⁊ cotilaruꝫ habentiū ingressiora aliqua in violentis motibus cōfracte: multotiens labioꝝ itises nō confestim solum ab articulis cōcidunt: sed ⁊ re manifestū est: qñ vt nō exarticulenf facit nō parua ꝫ portionē rectitudo articulationis. Et ossa qdē bu merum sicut ⁊ alia mēbra cōsimilia virtutes. habent nāles qbus opōnes nutrimēti sui iplent: attrahūt. n. nutrimentuꝫ ⁊ retinēt: digerūt illud ⁊ in se digestū cōuertunt ⁊ eius superfluitates expellūt. ¶ Et dixit Aui. q̄ ossium habentium cō cauitatē concauitas ipsa facta fuit via: ⁊ in medio posita: vt corpus eius receptaculis. al's receptionib⁹ nutrimenti puis ⁊ separatis indigeret: qñ inde laxum: imo durū factum est eius corpus, ⁊ ipsius nutrimentum qō est medulla in ipsius interiore est aggregatum.

¶ De anatomia cartilaginis. Cap. iij.

De suba.

Cartilaginis substātia est grossa terrea sicca dura: minus tamen q̄ suba ossis ꝓpter quaꝫ remissionē ab osse remansit qñqꝫ potens multiplicari. Et ex hoc dixit Haly. 2° theorice. Cartilagines būide ⁊ tenerrima ossa sunt ⁊ similia fetuū ossib⁹ cū nascuntur facta tñ est cartilaginis ſba durior ⁊ ficcior reliquoꝝ corpis mēbroꝝ substātije, ⁊ est eius suba spermatica vere simplex nulli permixta sube. ¶ Et eius efficiēs caliditas fuit fortis: remissior tñ efficiente ossis: quare remānsit eius ꝓpria frigida ⁊ ficca: remissior tñ cōplexione ossis: ⁊ cartilagines. dixit Hal'. in lib⁹ de vtilitate anbelit⁹ ꝑm plm ꝓducunf ab ossib⁹: q̄ꝫ uis nō oēs. ¶ Quātitas aūt cartilaginis q̄titati ossiuꝫ cōparatione parua est: ligamentis tñ cōparatione est magna. ¶ Numerus tñ eius multiplicatus est sup numerū ossium multū. vt qdā dicūt: qñ situs cartilaginis reperif in extremitatibus oium ossiuꝫ: ⁊ pluribus locis corpis de qbus in ꝓcessibus dicef ꝑticularibus. ¶ Et forma qdem cartilaginis nō est vna, sed multiplex: q̄dā. n. lata est. q̄dā stricta: q̄dā oblonga. q̄dā breuis: q̄dā rotūda: q̄dā serratilis: q̄dam grossa: quedā subtilis. ¶ Et opones qdē cartilaginis ad nutrimentuꝫ eadē sunt q̄ ossiuꝫ ⁊ alioꝝ mēbroꝝ. ¶ Cartilaginis autē iuuamēta ꝓncipalia sunt. dixit Hal'. 16° de vtili. partic. quia subiungūt quasdā eaꝝ ꝑtes leuitatis cā, sicut in articulis: vtiturꝫ eis aliqñ nā: sicut reddētib⁹ moderate corpib⁹. ¶ Dixit Haly. vbi. supra cartilaginosa ossa facta sunt: vt si qñ ab exterioribus corp⁹ qōlibꝫ illis fuerit obuiū. aut subito suo moueanf motu forti nō rumpanf nec corrūpanf: sed duplicata ⁊ flexa in suū postea repienf sitū nālem. Et qñ vt dixit Hal'. 11° de vtili. parti. vnire sibiinuicē cōtraria nā desperit. Amicitiā ℞o aliqꝫ intristabilē cōuersationē membroꝝ ingeniata est cartilagine. s. vtraſqꝫ subiungens velut aliquā colā ossibus q̄ lara ossium replens eas q̄ sunt infinibus siringas ⁊ leniens asperitates. Dura vō circūeffusa ab extra ligauit ea adinuicē: ⁊ ꝺiunxit per seipsaꝫ mediante: ita bene q̄ nisi quis corerit vel ficcauerit ea lateat ꝓpositio. ¶ Dixit Auic. ꝑma ꝑmi. ca° de mēbris. Juuamentū cartilaginis in creatione fuit: vt ossium cū corpib⁹ mollibus. s. carniformib⁹ melior fieret cōtinuatio: ⁊ durū cū molli absqꝫ medio cōponeref: ⁊ esset cōpositio ordinata: a duro. n. molle lederet: ⁊ precipue in hora ꝑcussionis ⁊ cōfricationis: sicut est in osse spatule ⁊ hypocūdriorū: ⁊ ossib⁹ costaꝝ: ⁊ sicut est epiglotalis cartilago: ⁊ illud qō est sub toracе. Et vt ꝑ ipsaꝫ ēt fieret melior iunctura ꝓ se adinuicē cōfricantiū vicinitas: ne sua duritie separenf: ⁊ ēt vt cū aliqs musculus se extēdēdo ad aliqō peruenerit mēbrū in quo os nō existit cui initaf cōfortef: hē palpebraꝝ musculi sit sustentaculū ⁊ defensio corpis eorum. Et plerūqꝫ etiā in multis locis est necesse rem aliquā rei alicui inniti q̄ nō in vltimo sit dura sicut epiglotū. Et quidam supplent q̄ aliqñ cartilago creata fuit in corpore: qr sūt aliqua mēbra que necessario per se habebant sustētari: ⁊ cum hoc aliqñ plicari ⁊ superimplicari: vt aures ⁊ nares: q̄ oia nō potuissent fieri in eodē mēbro: nisi cartilagine mediante. Et aliqua ēt fuit creata cartilago ad defensionē quorūdā intrinsecoꝝ: cū qua simul seruaref ipsoꝝ extēsio vt cartilagines toracis: ⁊ pomū granatū qō est supra os hōi situatum.

¶ De anatomia ligamentorum. Cap. iiij.

Ligamentum vocaf a Hal'. colligatio: vocaf etiam aliqñ cōnexio. Et Auer. colliget. ꝑmo dixit. ligamēta noiata sunt a Rabi nebalbat. ¶ Suba ligamēti est grossa terrestris solida ⁊ dura: minus tñ qꝫ suba cartilaginis: ꝓpter qō facta est magis plicabilis illa: terrestrior tñ ceteris alijs membris est ꝓter ossa ⁊ cartilaginem. Et est eius substantia vere spermatica simplex ⁊ imper mixta. ¶ Dixit Hal'. ligamēta ꝑm plm sunt dura ⁊ grossa: ⁊ aliqua ligamentoꝝ sunt inter neruū ⁊ cartilaginē. Et Haly. dixit. ligamentoꝝ substantia inter neruoꝝ ⁊ ossiuꝫ est media subam. Et subdit Hal. neqꝫ chorda: neqꝫ neru⁹: neqꝫ pellicula in aliquo locorum sunt ꝑm duritiē ligamenti. ¶ Ligamenti q̄ꝫtas minor est q̄ꝫtate cartilaginis. ¶ Et numerus ligamētoꝝ est mult⁹: ⁊ sit⁹ eoꝝ est ꝑm loca a qb⁹ vel in qb⁹ hñt originē. ¶ Et origo eoꝝ est ex ossib⁹. Et iō cōplo corpus frigida est ⁊ ficca: ꝫ remissior sit cōplexione ossis ⁊ cartilaginis. ¶ Et fora ligamēti nō est vna: imo dixit Hal. 6° de ingenita. duę sunt spēs ligamētoꝝ: q̄dā. n. sūt lata subtilia sypbachia. i. pānicularia. i. panniculis filia: que maxie sunt ea qb⁹ viscera alliganf dorso sicut renes ⁊ matrix: ⁊ filia. Et q̄dā sunt rotūda oblōga: ⁊ ista sunt. dixit ipse. filia in suba: cōplexione: colore: figura: neruis. Nō intelligēs de filitudine totali: qñ substantia ligamentoꝝ vt est dictū solidior est. Et ꝓp⁹ frigidior ⁊ ficcior. Color etiā nō est eque alb⁹ neruorū: ꝫ est cū q̄dā liuedine. Et figura ēt breuior est ⁊ ꝫ plm grossior: ꝓp hāc tñ filitudinē. dixit Hal'. rotūda ligamēta ⁊ chordas credit q nō est sapiēs in anatomia esse neruos. Et nos ad cognitionē cuiuslibet ipsoꝝ nō venim⁹ nisi exercitio qō habuim⁹ in anatomia. Et subdit Hal'. ista ligamēta. s. rotūda sūt duplicia: q̄dā. n. sunt qb⁹ musculi alliganf ossibus ⁊ maxime musculoꝝ capita. Et alia sūt qbus ossa adinuicem liganf in cōcauitatibus. Et differunt a ꝑmis per maiorē soliditatē ⁊ duritiē. Et istud dictū pōt ad duo referri. ꝑmo q ligamēta scōe speciei differunt a ligamētis ꝑme speciei per maiorē soliditatē ⁊ duritiē. 2° q ligamēta scōi mēbri diuisionis 2ę spēi eoꝝ differāt a ligamētis ꝑmi mēbri eiusdē diuisionis scōe spēi silr per maiorē soliditatē ⁊ duritiē ⁊ vterqꝫ modus est verus. Et de hac scōa spē ligamētoꝝ loquēs Auer. ꝑmo colliget dixit. corpus ligamēti est mediū inter corpus ossis ⁊ corpus musculi: qr sicut inter os ⁊ ligamentum mediat cartilago q̄ est mollior osse: ⁊ durior ligamento: ita iter ligamētū ⁊ musculū mediat chorda que est durior musculo ⁊ mollior ligamēto. ¶ De hac ēt spē ligamētoꝝ loquens Aui. ꝑ⁹ ꝑmi. ligamēta sunt corpa neruo filia: quoꝝ quedaꝫ sunt que absolute noiant ligamētū: ⁊ quedā noiant kalabarab. Jllud enim ex ligamētis qō ad musculū. s. alligatū cuꝫ osse extendif nō nominaf nisi ligamētū. Sed illud qō inter ossium extrema cōtinuat: aut inter alia mēbra: ⁊ vnā rē alteri firmiter annectit ꝓter hoc q ligamētū vocaf appropriaf ei nomē halabarab. Et sic halabarab dr de prima specie ⁊ de ꝑmo mēbro scōe spēi. De ꝑma spē dixit Hal'. ꝑmo de vtilitate particularū q ꝑm colorē articulationū facta est: qr ꝫ colorē album. ¶ Dixit Almā. ꝑmo ligamētū est corpus al-

De ꝓpo. ne.

De ꝙtitate.

De nūero

De fora.

De opō. nibus.

De iuuamētis.

De ꝙtitate.

De numero.

De situ. & cōplexione.

De fora.

bum durum nō habens sensuz. Et Hal. ꝑmo de vtilitate pticularum dixit. alba ⁊ exanguis est colligatio: ⁊ sine cōcauitate ⁊ est oifariā insensibilis: ⁊ mouere aliquid nō potens. Et ligamentū quidē sensuz nō habuit ne ꝓpter multū motum ⁊ fricationē doleret. Et Haly. dixit vbi supra q̄ ligamēto ꝓ oꝛigo ex ossium est extremitatibus: ideo sensus expers est. Cū ergo dixit ipse 9° theo. q̄ vna cā grauis doloꝛis iunctu rarū est ꝓpter virtutē sensus que in ligamentis est ⁊ neruis: per ligamenta intellexit chordas: operationes aūt naturales circa nutrimentum in ligamentis sunt quales ossibus ⁊ cartilagini: ⁊ alijs etiā membꝛis. ¶ Juuamenta x̄o eoꝛum

De iuuamentis. possunt reduci ad. 7. ꝑmū est vt colligant ossa diuersa adinuicem. de quo dixit Hal. ꝑmo de vtilitate particularū: q̄uis esset labioꝛum que ꝑm concatenationes ingeniatio nature sufficiens ꝓhibere excidentias articuloꝛum: nō tñ cōmisit ei custodiā videns multōtiens q̄ multas motiones appꝛehensura sunt animalia: vt ergo vndiq̄ omnis articulus custodiret colligationes quasdā ex ossibus produxit ex altero pꝛouenientes ad alterum. Dixit Haly. scōa vtilitas ligamēti est vt interligentur ossa in locis disgregationū oꝛitur enim ab extremitate cuiusq̄ ossium duoꝛum que cōtinua sunt huiusmodi coꝛpus. s. ligamenti: quo alterū alteri vniatur quē admodū ligna funibus alligant. Et subdit Hal. que maxie quidē ⁊ grossissime sunt colligationes ꝑncipalissimos artiꝯoloꝛum q̄maxime custodiunt. Relique x̄o ⁊ in ꝑncipalissimos ipsoꝝ ⁊ minimos: ⁊ hec omnia ⁊ cōmuniter in omnibus machinata est natura articulis: fuit aūt ꝓdicta articuloꝛuz colligatio: maxime necessaria ꝓpter motum ipsoꝝ: ⁊ vt maxime vnum os ꝓter aliud articuloꝛum ꝓmoueatur: ꝓpter qō maxime flexibile factum fuit ligamentum. Non tamen dixit Hal. 11° de vtilitate particularum. potuit colligatio motuū oꝛganoꝛum fieri: cum generationem nō ex mouente animal. s. cerebꝛo vel doꝛsali cōsimiliter neuo: sed ex osse accipiat. Non potuit quoq̄ natura colligationibus solis vti ad motus qui ꝑm imperium: q̄ñ nec sensus eius nec motus adest: sed tñ copulatio loco qui continet igniomicū

Septē sūt inuamenta ꝓp que facta fuerunt ligamenta. ānime. ¶ Colligatio tñ dixit Hal. nō est inutilis: sed ad generationē motus necessaria. alꝫs. nō est vtilis nec ad generationem motus necessaria. sed tñ ad bñ eē motus est vtilis. Nisi enim per colligationes tenerent articulata ossa nil vtiq̄ ꝓhiberet ea ꝑm quēlibet motū egredi a ꝓꝓia sede alteri ꝑmutata: vt aūt nil aliqō tale fiat natura omnium ossium articulationē in circuitu cōꝓhendit ligamentis fortibus. Et subdit mirabile quis de hoc ipso ꝑmum nature opere seu aduenientis coꝛpoꝛis substantiam ad multum differentes vtilitates idoneum: vt enim simul certitudinaliter ligentur ⁊ detineant ligata et nō faciliter scōm violentos motus scindantur. i. separentur vel soluantur abinuicem que sunt articulata dura: vt possibile est maxie ⁊ vix passibile oportebat fieri colligationem: sed vt a musculis tractis ossibus parate sequantur motus mollē rursus oportebat esse eaz: ⁊ ꝑz hoc debilē: ⁊ tamen cōtrariuz est forte debili: inuenit ergo natuꝛa coꝛpus vtilitatem alterutram sufficienter possidens ⁊ effugiens nocumentū: inuenies autem per anatomiā omnez colligationem duram intranter vt infallanter quod colligit non ꝓhibeat excolligari neq̄ scindi faciliter ab Hipo. dixit enim Hal. dictum est. q̄ quelibet humiditas subnutrita amplius infundit coꝛpoꝛa que esse articulos faciliter his egrediuntur coloꝛum capita. Eas vō que ꝓe duritie earum curuate sunt: nō puto te latere videre inquantū impediant motum: sed cuz ꝑm nām se habent certitudinaliter imoderatione alia coꝛpoꝛa que cause articuloꝛū: ⁊ maxime tenantos ⁊ colligationes ad facilitatem motus sunt: ⁊ vt nil patiant. ¶ Secundum iuuamentum est vt cum ligamento sustententur quedaz viscera que suspensione indigent: vt iam patuit. ¶ Tertiū iuuamentum est. dixit Haly. q̄ ligant ligamenta musculos cum ossibus: ⁊ iam est etiā de eo dictum ¶ Quartum est vt veniat ligamentum cū neruo ad cōpositionē choꝛdarū ⁊ panniculoꝝ: vt inferius patebit. ¶ Quintum est vt eueniat cū neruo simul ⁊ carne ad ꝓpoꝛtionem musculoꝛū: vt etiam dicet inferius in caꝑlo musculoꝛū. ¶ Sextum est vt sit ligamentum quoꝛundam neruoꝛum sedes requies ⁊ velut culcitra in iuncturis. Ait enim Al. Quedam ligamenta sunt ⁊ tenuia ⁊ panniculis similia que ad defensionē neruoꝝ ⁊ venaruz parata sunt cum per ossa transeunt lacertis nuda: vt est cubitoꝝ extremū. Chozde etiam que producuntur ex lacertis qui in manifesto, sunt bꝛachij vel ad mouendum rasetam omnibus ex partibus operte sunt operimētis que ligamentoꝝ sunt in genere que oꝛiunt a cubiti vtriusq̄ extremo ⁊ eas vestiunt ac eas ab incōmodis defendunt extrinsecis supeꝛuenientibus: ac etiam intrinsecis vt ossiuz soliditate: ⁊ sic etiam est in omnibus alijs similibus membꝛis. ¶ Et septimum vt ex quibusdam ligamentis pellicule oꝛiāntur vestiētes lacertos: de quo dixit Hal. expōnis ꝑmo supra opinionem Hipo. ⁊ Plato. vt dixit Rabi in ꝑma particula suoꝝ affo. ligamenta q̄bus colligant lacerti cum ossib⁹ pelliculas generant operientes lacertos. Et mittunt ex se pelliculas interius: ⁊ in carnē lacerti. ¶ Dixit Haly. inter ligamenta est dicta dꝛia: q̄ñ ligamenta rotunda colligunt ossa que nō sunt stricte colligata. Ampla vō ⁊ lata ad ossium ligamenta sunt necessaria que firmiter sunt cōtinuata: ista. n. ossa que ligant foꝛtius ⁊ firmius tenent qui dixit q̄ est mēbꝛuz ꝓsimile simplex spermaticū ꝓmū in duritie cartilagini fridū ⁊ siccū flexibile insensibile oꝛiēs ab ossib⁹ q̄ colligat.

¶ De anatomia neuoꝛum sub cōpendio. Cap. v.

ANatomia neuoꝛuz sufficienter tradita est in sermōe 3° qui est de dispositionibus mēbꝛoꝝ animatoꝛuz. In hoc aūt loco quedā bꝛeuia ⁊ vtilia: maxime chirurgicis pertransibo. Cum enim nerui quidam oꝛiantur a cerebꝛo: ⁊ quidaz a nucha. ¶ De ꝓmis dixit Hal. 11° de vtilitate particularum ꝑn^m neuoꝛum oibus q̄ ꝑm faciem sunt musculis. 3^a cōiungatio est neuoꝛum qui a cerebꝛo q̄ ⁊ alijs fere vniuersis q̄ ꝑm pticulas ⁊ apud timpoꝛales ⁊ masticatoꝛios musculos. s. eos qui sunt intus in oꝛe ⁊ dentibus oibus: ⁊ versus labia ⁊ narem ⁊ vniuersa que circa faciem cutim ꝓdicti nerui distributi sunt perforatis ipsis ossibus ⁊ locū tenētibus. s. cartilaginibus. ¶ Neruoꝛū x̄o a nucha oꝛientium. xi. sunt paria ⁊ vnus neruus qui caret pari: quoꝝ octo a spondilibus colli oꝛiunt: ⁊ 12. a costarum spondilibus nascuntur. Et tria ab eis que renib⁹ subsunt: ⁊ alia tria ob osse nascūtur caude: ⁊ a caude sūmitate neru⁹ carēs pari oꝛtum habet. ¶ Primi aūt paris egressio a duob⁹ foꝛaminibus spondilis ꝓme est q̄ in capitis soluz musculis spargitur: ⁊ est parū ⁊ minutum. ¶ Par aūt 2^m a foꝛamine qō est inter ꝓmam ⁊ scōam spondilē oꝛif: cuius maioꝛ trāsuersa ad cutē capitis ascendit ⁊ emendat illud qō ꝑmū par ꝓpus efficit sua paruitate: ⁊ ēt musculis colli ⁊ maxillarū cōiūgit dans eis motū. ¶ Et par 3^m exit inter scōam spondilez ⁊ tertiam: ⁊ statim in duo diuidit in vtraq̄ parte: quarū vna ꝑs musculis per quas maxille mouent transmittit. Et etiaz cū musculis miscet timpoꝛū: ⁊ cum musculis auriū in quadrupedibus: ⁊ etiā q̄ñq̄ in qb⁹dā hominibus in qbus aures motū habent. Et alia eius ꝑs p musculos dispgit qui inter vtraq̄z locant spatulas. ¶ Et 4^m par inter 3^am ⁊ 4^am oꝛit spondilē: ⁊ partit in duo: sicut ꝑcedens. Sed ꝑs eius ascendens pauca est: ⁊ ad superioꝛa reflectit: ⁊ in fundo musculoꝝ ꝓfundat donec ad supꝛema vadat musculoꝝ q̄ inter caput ⁊ collū sunt oēs ⁊ ramos mādat. Et ꝑtis inferioꝛis ramus: sicut tela aranea extēsi penetrāt sup venā donec ad diafragma pueniāt ⁊ separāt iter duo latera diafragmatis ⁊ pectoꝝ in duo media: ⁊ q̄dā dixerūt q̄ ex illa ꝑte ad doꝛsuz descēdit ram⁹. ¶ Et par 5^m inter spōdilē 4^am ⁊ 5^am oꝛtū hz. Et in tres diuidit ꝑtes: ⁊ minoꝛ pars pueuit ad musculos q̄ caput

anterius conuertunt: ꝛ ad alios ẽt musculos qui capiti sunt cõmunes ꝛ collo. Et alter ramus ad musculos spatularum dirigit ꝛ miscet cũ eo qõdaꝫ sexti ꝛ septimi paris. ¶ Et 3º ramus cum dicto ramo quinti paris mixti cum parte sexti. ꝛ 7. miscet vt ad me^m penetret diafragmatis. ꝛ 6^m par exit inter gutã ꝛ sertã spondilẽ. ¶ Et 7^m par inter sertã ꝛ septimã. ¶ Et 8^m par inter septimã ꝛ octauã spondilẽ. Et horũ triũ pariũ vnũqõq; in multas diuidit partes que adinuicẽ valde cõmiscent: verũtñ plin paris sexti diuidit ꝓ spatule superficiez: ꝛ vna ex eis partibus ꝓuenit ad diafragma: ꝛ illa pars est maior parte quarti paris que ad diafragma mittit: ꝛ est minor ea ꝑte que ex 5º pari mittit ad diafragma. Et ex 7º etiã pari peruenit ramus ad diafragma. Sed ex 8º nullus ramus ad ip̃z ꝓuenit: pl'm tñ. 7. paris ꝓuenit ad adiutorium. Et quidã etiã de ramis eius assotiati cuꝫ ramis. 5. ad caput ad collũ ꝛ ad dorsum vadunt. Octaui aũt paris rami post ꝓmixtionẽ supradictã oẽs ad brachiũ: ꝛ ad scid peruenient: ꝛ sic. 6. paris rami nõ pertrãseunt spatulã. Et septimi paris nõ ꝑtrãseũt adiutoriũ: sed rami octaui paris descẽdũt ad brachiũ ꝛ manũ. ¶ Quidã dicũt per anatomiã inueniſse ꝙ ad singulũ brachiũ ex spondilibus colli ꝓcedũt ꝙtuor nerui magni manifesti: vnus ꝓcedit ad intra: alius ad extra: alius ad supra: ꝛ quartus ad infra brachiuꝫ. Et neruus exterior venit vsq; ad iunctura humeri simplex ĩmꝓmixtus gracilis: ꝛ debilis tñ insensibilissimus existit. Cuq; sup iunctura transit admiscet ei quedã pars ligamenti ab ipsa iunctura ꝓdeuntis ꝛ efficit chordã. Et ista chordã cũ ꝓcedit versus brachiũ: ꝛ ad ea iunctura ꝓlongat spacio triũ digitoruꝫ vel circa diuidit ꝑ villos subtilissimos q cũ villis carnis simplicis ꝓmiscent ꝛ cõficit ex eis musculus. ¶ Et par 9^m inter octauã ꝛ nonã spondilẽ: ꝛ in duas diuidit partes: ꝛ que maior est in oibus musculis spargit costarũ ꝛ in musculos dorsi. Et pars eius minor sup ꝓmas costas extensa ꝓcedit ꝛ 8º pari supradicto obuiat: ꝛ simul cũ eo ꝓtẽdit dorsum ad spatulã ꝛ adiutoriũ ꝓueniat. ¶ 10^m vo par inter nonã existit ꝛ decimã spondilẽ: ꝛ pars eius tendit ad adiutorij superficiẽ dans ei sensuꝫ. Et altera eius pars diuidit. Et ꝑs eius cũ ramis sociata ꝓuenientibus ad spatulã tendit ꝛ motum iuncture spatule ꝓbet. Et pars altera ad anteriora pectoris ꝓgredit: ꝛ in musculos qui inter costas sunt: ꝛ supra pectus miscet. ¶ Et par 11^m inter x^am ꝛ xj^am oritꝫ spondilez. ¶ Et 12^m par inter xj^am ꝛ 12^am. ¶ Et 13^m par siliꝫ inter 12^am ꝛ 13^am. ¶ Et siliꝫ 14^m par in 13^am ꝛ 14^am. ¶ Et 15^m par inter 14^am ꝛ 15^am spondilẽ egredit. Et horũ oium nerui diuisi in ramis musculis costarũ verarũ ꝛ musculis dorsi ex opposito ipso existẽtibꝰ sparguntꝫ. ¶ Et par 16^m inter 15^am ꝛ 16^am oritur spondilẽ. ¶ Siliꝫ 17^m inter 16^am ꝛ 17^am. ¶ Et 18^m inter 17^am ꝛ 18^am. ¶ Et 19^m inter 18^am ꝛ 19^am. ¶ Et 20^m iter 19^am ꝛ 20^am hꝫ ortum spondilẽ. Et horum nerui dorsi in ramos in musculos dorsi eius oppositos: ꝛ in musculos costaruꝫ mendosarum: ꝛ in ramos sparguntur. Et par 21^m inter 20^am ꝛ 21^am. ¶ Et par 22^m inter 21^am ꝛ 22^am. ¶ Et par 23^m inter 22^am ꝛ 23^am. Et par 24^m inter 23^am ꝛ 24^am. ¶ Et 25^m iter 24^am ꝛ 25^am ortũ hꝫ spondilẽ. ꝛ horũ nerui in musculos distribuunt ventris. Et in musculos dorsi: ꝛ qui supra renes dili per foramen qõ in eo existit: sed duoꝝ pariũ inferioruꝫ transmittunt cum qbus rami tertij paris: ꝛ ramus etiaꝫ primi paris ex eis que sequunt: verũtñ isti nõ transeunt iunctures ad crura diuersis tendunt itineribus. Sunt enim ex eis qui occultant: ꝛ sunt ex eis q submergunt sub musculis cooperti. Quidã eniꝫ transeunt ꝑ superficiales: q dã per ꝓfundas: q dã per medias inter musculos. Rami vo reliqui ꝓmi paris: ꝛ nerui secũdi paris ꝛ residui rami tertij paris qui cũ neruis descẽdẽtibus ad crus nõ miscent in ptes dorsi ꝛ ventris partes illas oppositas distribuunt. ¶ Ex tribus aũt vltimis spondilibus tria vltima paria neruorum nascunt ita ꝙ eoꝝ ꝑ^m inter 27^am ꝛ 28^am spondilẽ exit. ꝛ 2^m inter 28^am ꝛ 29^am. Et 3^m inter 29^am ꝛ 30^am ꝛ ex fine 3me spondilis neruus vnus egredit qui nõ hꝫ parẽ: distribuunturq; isti nerui in partes eis ꝓximas: ꝛ anteriora pectinis ꝛ in partes ficteris vesice ꝛ matricis ꝛ pãniculoꝝ ventris ꝛ in partes virge. ¶ Anatomiã quoq; venaꝝ ꝛ arteriaꝝ hic ꝑtermittoꝫ: qm̃ plenarie arteriarũ anatomia posita est in sermone 4º: ꝛ venarũ in sermone 5º ad quos ꝓno tricia earum recurrendum est.

De nerui; venis vsq; ad diafragma.

¶ De anatomia carnis in generali. Cap. vj.

Carnis substãtia est aquosa sanguinea mollis: ꝛ est mẽbrum cõsimile nõ spermaticum: hꝫ carniformc. De cuius gñione dixit Ari. 2º de generatione aialium ꝙ caro generatur a frigido. Gal. vo voluit ꝙ caro generaret a calido ꝛ humido. Et Aui. ꝓma ꝓmi dixit. eã fieri a caliditate ꝛ siccitate. ¶ Propter dictã dissonantiã verboꝝ tollendaꝫ notant ꝙ Aristo. imaginatus fuit membra spermatica gñari a valde forti caliditate que fic est fortis ꝙ assatiua partem materie subtilẽ euaporare faciens ꝛ resoluens: grossaꝫ vo indurata relinquẽs. Et ideo dixim⁹ ꝙ hꝫ mẽbra in vtero fiunt: sicut lapides siue lateres in fornace. Et secutus est eum Auer. colliget 2º. dixerunt tñ Ari. ꝛ Auer. mẽbra spermatica de ꝙ accidẽs frigida fore: ꝛ hoc ideo: qꝛ ad resolonẽ partiũ subtiliũ calida ꝙ materie membroꝝ sequit ipius mẽbri diminutio: ꝛ imaginatus est Aris. ꝙ carniformia membra fierent a calido diminuto nõ assatiuo: ꝓpter cuius diminutionẽ ipsuꝫ frigidũ vocauit calidi assatiui cõpone: ꝛ sic ꝓtulit carnẽ a frigido fieri; nõ qdem absolute: sed assatiui calidi spermatico ꝙ generatiui cõparatione, hoc aũt calidũ carnis generatiuũ: qꝛ nõ excedẽs Gal. ꝛ Aui. vocauerũt calidũ tẽperatũ a quo caro generat simul cũ humiditate: vt voluit Gal. Qꝛ aũt Aui. dixit. simul cũ siccitate nõ absolute intellexit: sed cõparauit fectiuũ carnis ad factiuum pinguedinis ꝛ adipis: qõ respectu eius põt dici siccũ cũ fiat caro ab humiditate tẽperata: sicut intellexit Gal. pinguedo vo ꝛ adeps a multa fiũt humiditate: cuius cõpone Auic. carnẽ a sicco fieri ꝓtulit. Et ꝙ caro a calido fiat humiditati iuncto ꝑ: quia multiplicat in aialibus ꝛ corporibus calidis ꝛ humidis: nõ aũt calidis ꝛ siccis, nec in frigidis cũ siccitate siue cũ humiditate frigiditas iuncta fuerit: ꝓpter que ꝑ3 ꝙ ꝛplexio carnis calida est ꝛ humida. ¶ Aris. quoq; vbi supra dixit. caro dissoluit ꝛ minuit a caliditate. Sed 4ª ꝑbleumatũ ꝑbleuma. 7º dixit. ꝙ nõ dissoluit caro a caliditate, ꝓpter quã cõtrarietatẽ vboꝝ ei⁹ notãt: ꝙ qꝛ caro fit a calitate tẽperata: vt dictũ est: ideo põt dissolui a caliditate qdem quacũq; sed a multũ intensiua ꝛ assatiua humidũ carnis eliquãte ꝛ ipius subtile resoluente: sicut dissoluit caro in febribus etbicis ꝛ colli quatiuis: in qb⁹ carnẽ colliq̃ri: nõ qꝛ vẽ colliquet: sic colli quat pinguedo ꝛ adeps: hꝫ eius humidũ dissoluit ab illarũ febriũ excessiua calitate ipũ? resoluẽte subtiles ptes cui? resolone caro hũidi minuit vñ ꝛ colliq̃ri dr. Et sic Aris. 2º de gñone aialiũ intellexit. Jn ꝑbleumate vo allegato itellexit. ꝙ caro nõ dissoluit a calo. i. nõ eliquat vt eliq̃tiõe q̃ pingue do ꝛ adeps a calo dissoluũt. ¶ Jn suba tñ ꝛ cõpone a predictis caro repit magnã hẽ diuersitatẽ in plus ꝛ minus hꝫ ipsaꝝ spẽꝝ diuersitatẽ. Diuersificat. n. ab Haly. 2º theorice: ꝛ ab Auer. colliget 2º in tres spẽs. ¶ Et ꝓma est carnis mixte cũ neruis ꝛ chordis. i. ligamẽtis: q̃ caro musculus siue lacert⁹ dr: ꝛ istius quãtitas maior est in corpe quãtitate aliaꝝ specierũ: ꝛ de ista inferius in caplo de musculis plene dicemus. ¶ Scõa vo spẽs dicit caro simplex siue vt dixit Auer. pura que nõ dicit sic: qꝛ sit vere ipermixta: imo in cõpositione eius sunt villi permixti: verum comparata ad ꝓmã speciẽ dictã potest dici simplex siue pura ꝓpter paucitatẽ ꝓmixtio/

De gñone cornis diuersificati ut dixit Ari. & ꝛ. A. ꝛ eos concordat.

Mão caro a calitate dissoluat.

Carnis tres sunt species.

nis eius respectu illius. Et hāc dixit Auer. esse minoris ḡti tatis alijs speciebus. ¶ Tertia aūt spēs est caro glandosa. De carne musculosa dicēs in capl'o de musculis. Et de glandosa in capl'o de glandulis. ¶ In hoc aūt capl'o restat vt dicā de carne pura ⁊ simplici. De qua sciēdū est ꝙ duplex est: vna que vere est simplex: ⁊ impmixta alijs substantijs que ꝑm Sal. perithima siue infusa vocat: ⁊ dicit infusa: qꝛ frequenter humiditatibus infundat: quā qdā corrupte carnez vocant ⁊ cōfusam. Et talis est caro multoꝝ viscerꝝ vt pulmonis epatis splenis renū intestinoꝝ ⁊ filiuz. Et hanc quidaz dicunt spēz cōdistinctā alijs tribus speciebus dictis. Auer. tñ hanc carnē sub specie carnis glādose cōprehēdit. cū dixit. huius spēi est caro que est intestinoꝝ. De hac tñ carne viscerū satis dictum est in precedentibus sermonibus in suis locis. ¶ Alia est caro que ꝛz vocet pura ⁊ simplex: nō tñ sic est vere: sed est ꝑmixta villis neruoꝝ paucis: ꝓp quos facta est sensibilis, quā extimauerūt qdā esse mediū sensus tactus. Et ꝫ est illa que ingredit cōpōnē musculi: de qua dixit Haly. ꝙ est sicut caro que in coxis posita est in vnaquaq; coxa ⁊ late re extraneo: ⁊ que etiam dicit caro natis que nō est pars lacerti ⁊ est caro que de se nō mouet: q̄uis moueat motu aliorum. Et eius iuuamētū est. dixit Haly. vt sit velut culcitra supra quā requescant ossa coraꝝ sessionis tēpore. Et dixit. ⁊ est sicut caro que est in exterioribus ⁊ interioribus spine. Et q̄ ab interioribus spine necessaria fuit ꝓpter duas vtilitates vna ꝑ eā calor augeat spine cuti dominans cum sit in ea frigiditas. eo ꝙ ꝓposita sit ex ossibus nucha ⁊ neruis: quorum oium nālis cōplexio frigida existit. Et altera est vt sit quasi culcitra ⁊ firmamētū vene cōcaue sursum ascēdētis ⁊ ptibꝰ arteriarū que ad inferiora descendunt. Que ꝛo ab exterioribus est spine necessaria fuit: vt pari mō calefaciat spinam: ⁊ vt frigidi pellat aeris nocumētū: ⁊ maxie que inter spondiles posita est: ⁊ dixit Haly. ex ea est caro que est inter dentes: que qdē necessaria fuit vt dentium firmarent radices: ⁊ a labefactione arcerent eos. Et dicūt. qdā hanc carnis spēm esse inter spēm carnis mollē tactui respectu carnis musculose ⁊ glandose. ¶ Carnis aūt iuuamēta cōia sunt. dixit Pla. in Thimeo: vt Sal. refert ꝑmo de vtilitate particulaꝝ carnē defensoriū esse estuum hyemū, adhuc aūt ⁊ casuum: sicut spondiles corporibus mollitiuis suauiter cedentes esse debent. Et carnē qdē intra seipsam habere estate qdē humectationē ⁊ resudationē. ab extra ꝛo infrigidationez secundū totū corpus prebere ꝓpriaz. hyeme ꝛo egra ad instar ignis adillata ab extra: ⁊ circūstante frigiditate rueri moderate. ¶ Dixit Sal. ibidē: qñ est velut defensoriū qdā ꝓssibi libus est caro rebus simili sermone nō indiget. apparet enim ita sed qō calidū hz in seipsa eam que a sanguine est humiditatem. supple. ēt sermone nō indiget: qñ notū est. Sed ꝙ talis moderata humiditas qualis est ea que carnis ꝑqualiter in vtriusq; moderationibus. s. caliditatis ⁊ frigiditatis nequaq; multi cōcedunt. Sz si primū balneoꝝ meminero virtutem: deinde ⁊ ipsaz rei naturaz exposuero forme credent. Neq; enim aliqd infrigidare magis sufficiens estu valde occupatus neq; calefacere promptius valida frigiditate affectus inueniet qs ꝓter balneū humidū qdē natura moderate calidum humiditate quidē que ex caliditate nocuit remouet siccitatē: caliditate ꝛo eam que ex gelu finit frigiditatez. ¶ Et dixit item Sal. 12. eiusdē carnis composite vtilitates animali prebent. Cadēte enim vel aliter discumbente: ⁊ molle substraneū fit: percussio ꝛo molle regimē: vulnerato ꝛo premissoriū, ⁊ est calefaciens in frigiditate: ⁊ obumbrans in estu. Et est cooperimētū ad oēs ꝑcipuas partes ad oē preiacens nocumentū carnosa genus. dicunt. caro. est loco ꝝ medioꝝ impletio que inter mēbra corporis existunt: ⁊ est ipsorum fortitudo qua sustentant: ⁊ defensoriuz ne adinuicem cōfricent sine medio existētia. Et cū his ad plurimā facit habitudinis formā: vt enim patuit precedente natura in gīone embrionis facit sicut pictor qui prius suam figuram lineat: ⁊ deinde coloribus interlineat. ⁊ sic nā prius mēbra spermatica pducit que sunt sicut lineē: ⁊ deinde intestina ⁊ spacia q̄ sunt inter ipsa replet carne. ¶ Et caro qdē: vt patuit sermone ꝓmo: qꝛ membrum non spermaticū: sed sanguineuz est. si deperditur vere regenerari ⁊ restaurari potest.

Caro pura siue simplex ē duplex.

Determinatio.

¶ De anatomia adipis ⁊ pinguedinis. Cap̄. vij.

Crassities vt dicūt videt esse sicut genus quoddā ad pinguedinem: adipem: assungiam: sagimē ⁊ sepū. Et oia hec sub vnctuositate reponuntur. Et est sicut genus ad grassitiem ⁊ oleū: reperit tñ sepius ꝓ vnctuositate, ⁊ ecōuerso. Et sil'r dictarū specierū grassitiei vna ponit ꝓ alia: dicunt tñ differre abinuicē: qm̄ pinguedo adeps ⁊ assungia ꝓprie dicunt cum sunt partes animalis viuentis. Et iste nam q; partes si abscindant ab animali viuente vel mortuo: dicunt sagimen vel sepum: ⁊ ꝓprie qñ igne dissolute ⁊ colate seruant. Et dicunt qdam ꝙ adeps ⁊ assungia si sint sumpte ex corpore humano aut alio animali nō ruminā ti dicunt sepū. Differunt enim sagimen ⁊ sepuz inter se qm̄ sagimen est comestibile ⁊ est humidius lenius ⁊ vnctuosius q̄z sepum. Sepū ꝛo est siccius ⁊ durius ⁊ minus vnctuosū: ⁊ nō est comestibile. ¶ Et substantia quidem pinguedinis adipis ⁊ assungie est mollis humida. Est enim membrū cō simile carniforme simplex pluribus impermixtū substātijs: cuius generatio est ex subtili ⁊ vnctuosa ꝑmixtione sanguinis: ꝓpter qō reddit mollioꝛ ⁊ humidioꝛ q̄z substantia carnis. ¶ Dixit Sal. 16. de vtilitate particulari. ꝙ adeps ⁊ pinguedo generant ex eo qō est pinguedin sanguine preter fuso ex subtilibus venis. ⁊ appositio sicut rob. Et 4° de simplici medicina dicit. pinguedo ḡnatur ex permixtione humidi a parte sanguinis cum ipsius aqueo. Et ꝓpter hanc cām necesse est omnē pinguedinē esse membrum exangue non intellexit per hoc qō nō generet ex sanguine: sed qꝛ generata non participat eo mediantibus venis ad ipsaz cōferentibus sanguinē pro nutrimento. ¶ Dixit Auic. ꝑma ꝑmi. capitulo de membris mēbra que carniformia vocant generantur ex sanguine menstruo: sed tñ inter ipsa est differentia: qm̄ caro generat ex sanguine spisso in cōparatione ad eū: ex quo generatur adeps ⁊ pinguedo: ipsa enim generant ex aquositate ⁊ vnctuositate sanguinis efficiens tamen pinguedinis adipis ⁊ assungie est caliditas diminuta que ꝓpter sui diminutionē ab auctoribus frigiditas est vocata. Et vt sic dicūt pinguedinē ⁊ adipez a frigido generari ⁊ humiditatē aquosam vnctuosaz sanguinis a frigido in pinguedinē ⁊ adipem ⁊ assungiā cōdensari. Et signum huius dixit Auic. est quia dissoluit ea caliditas intelligens de caliditate intensa ignita: nam caliditas remissa nō dissoluit ea sed cōseruat. Et quā uis adeps ⁊ assungia in calidioribus partibus corporis generent q̄z pinguedo: ab interiori tñ calido siue intensioꝛi frigido generant q̄z ipsa: cuius signū est spissitudo substantie adipis ⁊ assungie maioꝛ spissitudie pinguedinis: que maioꝛ spissitudo intensioꝛē frigiditatē magis cōdensante demonstret. Et signum etiā huius est ꝙ in adipe ⁊ assungia nō reperit aqueitas: sicut reperit in pinguedine: qō non ex alio est nisi qꝛ adeps ⁊ assungia sunt magis coagulata ab intensioꝛi frigido q̄z pinguedo que minus coagulata: qꝛ a minoꝛi frigido aqueitatez in se retinuit. Cuius humiditatis in pinguedine retente signū est: ꝙ pinguedo posita in patella sup ignem strident: cuius stridoꝛ ꝓcedit ab aqueitate illa cadente super patellam siccā ignitaz: sicut aqua ꝓiecta supra ferrum ignitū strident: adeps ꝛo ⁊ assungia: quia tali carent humiditate posita in patella sup ignē nō strident. Et vt sic ex dictis apparet ꝙ cōplexio pinguedinis adipis ⁊ assungie in animali viuente respectu cutis frigida est ⁊ humida. Et ꝙ adeps ⁊ assungia frigidioꝛ est pinguedine. ¶ Dixit Haly. 2° theorice pinguedo adeps amplioꝛ est super panniculos ⁊ sup mēbra

neruosa propter eorum complexionis frigiditatem: humidum enim vtile z vnctuosum quod in sanguine cū ad membra puenerit calida cibus illis est: z fit calori quēadmodum igni oleum. Si aūt ad mēbra coagulat̄ que ex neruor̄ sunt genere z panniculorum trāseat coagulatus sup illa propter cōplexionē eorum frigiditatē. Ideoq3 inuenif adeps sup3 irbum multus: eo q huius membri maior pars sit panniculariū pinguedo: que super carnem inuenif non nisi super panniculos est qui lacertos operiunt propter cōplexionem panniculorum frigidam. Inter villos vero carneos non est eam inuenire: quoniam qui carnis inest partibus calor adipem liquefacit vnctuosam pasciturq3 ea quēadmodū ignis que in pingui. Uerūtamen adeps z pinguedo in multis calidis membris z locis corporis generari reperif: sicut circa cor circa renes z inter ambas partes. Et in his locis nō generaf ab efficiente calidiori siue minus frigido: sed soluz ratione finis. Ideoq3 non prouenit ibi eius generatio actione mēbror̄ calidor̄ ibi existentiū: sed fortasse actione aliquor̄ frigidor̄ membror̄ in circuitu ibi locatorū: vt panniculor̄ vel ossium z similium. ¶ Dixerunt quidam. adipē assungiā z pinguedinem superfluitates fore. z nō membra viuentia. ¶ Et q si augef in corpore non est earum augmentum verum: neq3 prouenies actione crescitiue virtutis: sed solum per appositionem partis ad partem: sicut aliq̄ corporis augentur superfluitates: ibi tñ a mētibus auctor̄ secesserūt. Et ideo tenendum est q nō sunt superfluitates: sed membra viuentia nutrimentum recipientia: sicut alia mēbra: ad que non terminanf vene ex coactione virtutis crescitiue augmē tum recipiūt verū. ¶ Et adeps qdem z pinguedo sunt colore albe z sunt insensibiles. Ait. n. Sal. vbi supra neq3 adeps indiget neruis cū ad instar oculi pinguis posita sit mēbranosis z neruosis aialis partibus: similr neq3 pinguedo indiguit: cū sit ad instar oculi pmixta sit inter ptes carnis: z sub cute similiter neq3 assungia cum etiam sit ad instar oculi interius locata circa renes z intestina: z a carne sit oino separata. ¶ Dixitq3 Sal. ibidem pinguedo z adeps facte sūt ne mēbra exiccatiōē patiant: z ne cito indurenf in cibationibus longis laboribus vehemētibus z estibus fortibus: z similibus: quā exiccationem phibent: quia sua vnctuosa humiditate illa irrorant z humectant. z dicunt. animalia velocium motuum ppter hanc causam: circa cor: z renes pluri abundant pinguedine. Et ideo dicunt quidam. onagrum inter cetera animalia habere cor pinguissimuz. ¶ Dixit Alm. vtilitas partis adipis z pinguedinis est super panniculos: z membra exilia vt illa infrigidet z temperet: eaq3 humectet humiditate vnctuosa. horum enim complexio ficca est membrorum acceleratq3 ad ea siccitas z deficcando ea minus sit motus z obuia fiunt calori nimio: z cibi abstinentie. Et dicunt quidam. est etiam eis alia vtilitas: quoniā mēbra circū stantia sustentant z ad actiones fortificant.

¶ De anatomia musculorum in generali. Cap. viij.

Aro musculosa siue musculus z caro lacertosa siue lacertus pro eodē supponunt mēbro. Et dicitur musculus. i. paruus mus. qm vt patebit similitudinez habet parui muris. Et dicif lacertus: q3 similitudinem lacerti animalis habet: vt z etiam patebit. ¶ Musculus est membrum cōsimile non simplex sed cōpositum ex tribus substantijs diuersis: quaruz vna est carnifor mis siue sanguinea: z alie sūt spermatice. Et ppter huiusmodi compositionem dixerunt. pōt musculus vocari z poni fore membrum organicum: z marime q3 instrumentuz est actiones non nature. vt dicif. ¶ Dixit Sal. in tegni musculi sūt cōpositi ex simplici carne z neruis: per neruos intelligens neruos veros z ligamēta que vt supra patuit. possunt vocari nerui ppter similitudinem ibi dictam quā habent ad neruos. Dixit Sal. pmo musculum ex carne neruo z ligamento ponī dicimus. Et Haly. 3° theorice. dixit. lacertus est corpus cōpositum ex carne neruis z ligamento: z addidit operimēto qō illud circundat non intelligens q operimentū sit de substantia musculi: sed sic dixit. q3 lacertus sine operimento sumi nō potest ex corpore neq3 ab eo separari. Et ppter hanc cām etiam Auicē. pma pmi. posuit panniculum inter componentia musculum. cum dixit. musculus est membrum ex neruo z ligamēto: z pro ideest villis z carne replente z panniculo cooperiente compositum. Maior enim pars: vt p3 ad sensum est caro. Et vt dixit Auer. est caro rubea. Et post carnē est ligamentū. Et neruus est minor pars ipsius. ¶ Et modus compositionis musculi est. Nam ligamentuz z neruus ad villos minimos z visum effugiētes diuidunf. Inter quorū intestina villi carnis: similr ad vltimam paruitatē deducti z inserti replent. Et in hac compositione ad tantam diuisionē oēs ipsi villi deducti sunt, qō plm vni? plm alteri? contingit: ita q in composito alter nō potest ex altero discerni: sed quelibet pars cōpositi recipit denominationē totius vt quelibet pars musculi signata dicatur, z sit musculus. Ex predicta diuisione multa dixerunt quidam. ipsum vocari lacertum quasi laceratum in diuisione componentium. ¶ Et ad musculum quidem perueniunt vene z arterie portantes ei virtutem naturalem z vitalem. ¶ Et villi quidem ligamēti z neruí sic z carne inter repleti in musculo vsq3 ad ipsius finem procedunt. ¶ In predicta tamen compositione diuersificati sunt musculi abinuicem quando omnes carne z neruis veris compositi sunt, z ppter neruos cōponentes facti sunt sensibiles: non tñ facti sunt acuti sensus ne nimijs motibus doloribus cruciarenf: sed tamen non oēs ligamētis compositi reperiuntur. Dixit Haly. in quorundā compositione caro neruí z ligamenta non miscentur: de neruis intelligens in q3titate notabili. Et ideo quidam eorum carnei sunt a loco in quo incipiunt vsq3 ad locum ad quē finiunt. Et sunt illi in quorum extremitate chorda cōsolidata z non protensa oritur sicut sunt lacerti qui supra ventrem sunt.

¶ Dixit Auer. quidam lacerti sunt: quorum caro non permiscetur cum neruo: per neruum intelligens ligamentum. Dicunt enim. q omnes musculi qui nō terminanf in chorda nō componunf ex ligamentis: propterea q non eguerūt firmitate magna: sicut alij. Et ppterea: vt dixit Sal. in tegni. ponens compositionem ligamentorum: vt supra habitum est non nominauit ligamentum. Et dixit Haly. q ex eorum extremitatibus quoddam orif corpus qō chorda vocatur: sicut in suo dicef capitulo. ¶ Et est substantia musculi mediocritatē tenens in duritie z mollitie: q3 non est mollis sicut caro, neq3 dura: sicut neruus z ligamentum z flexibilis est z contrahibilis: z est extensibilis siue relaxabilis pp iuuamenta q dicenf. ¶ Et cōplexio qdē musculi consideratis portionibus cōponentiū relinquif calida z humida: q3 vt dict ūest in cōpositione eius ptes carnose predominanf ligamentalibus z neruosis. Qz aūt dixit Sal. 3° affo. in cōmento affo. egritudines vo in pluuialibus tē. q membra motus de quibus sunt musculi quāto sunt siccior̄a tāto sunt fortiora: nō oz referri ad siccitatē preter nām. Nam talis siccitas reddit instra motus debilia, z ad mouendū inepta: sz oz referri ad cplexionē nālē: in qua cplone lz musculi sint hūidi: sed quāto in eo sunt magis sicci siue minus humidi tanto ad mouendū optiores z fortiores existūt. ¶ Quātitas aūt musculorum in corpore magna est, z superans quātitatē oium aliorū membror̄ ossibus exceptis, pm tñ singularitatē eor̄ abinuicē quātitate differunt: qm vt dixit Haly. quidam sūt magni, sicut qui ad magna mouenda mēbra deputati sunt vt lacerti ossi anche superpositi, z ossi femoris z similes. Et quidā sunt parui qui ad parua deputati sunt mēbra mouendus sicut lacerti palpebraz̄ z q paruas disgregationes mouent, ppter quor̄ paruitatē multi eos exponentiū nō agnoscentes pertranseūt. sup. z quidā sunt mediocres in medio-

De complexione.

De q3titate.

critate: tñ multū habētes distantiā in plus ⁊ minus. ¶ Dixit Haly. musculi magnitudo est ꝑm mensuram mēbri qōꝫ ipsum moueri dz. Si ergo qō mouetur mēbrum magnum erit ⁊ grossum sic ⁊ musculus mouens eum magnus erit ⁊ grossus: ⁊ ecōuerso musculus qui paruū mouet membrum paruus est ⁊ subtilis. Et dixit Haly. qdaꝫ lacertoꝫ sunt tenues vt qui vētri suppositi sunt. sup. ⁊ qdā grossi: ⁊ qdā me-
De nūero diū tenētes. ¶ Et dixit Haly. q musculi q in toto corpe reperiunt: cum ꝑm Galenum numerati fuerunt diuisim quingenti ⁊ viginti nouē inuenimus. Et idem dixit Auer. quorum. 45. sunt in facie: de quibus viginti quatuor sunt deputati ad motū oculorū ⁊ palpebrarū ⁊ duodecim ad motum mādibule inferioris: ⁊ nouem ad motum aliarū partiuꝫ faciei que volūtarie mouentur: quorū. 9. vnus est qui est sub cute frontis: cuius auxilio magna fit oculi apertio: ⁊ duo sunt qbus nariū mouet extremitas: ⁊ duo q supius labiuꝫ mouent sursum. ⁊ duo q labiū inferius deorsum mouēt. Et duo q mouent maxillas: ⁊ qui linguā mouent sunt. 9. ⁊ gulam ⁊ epiglotū mouētes sunt. 31. Et musculi mouentes collum ⁊ caput sunt. 13. quorū quidaꝫ mouent caput solum: ⁊ quidā cum capite collum ⁊ spatulā mouentes in omni latere. 7. Et ab vnoquoꝫ ét latere sunt quatuordecim mouentes adiutoriū: ⁊ sup adiutorio ab omni latere sunt quatuor. Et in vnoquoꝫ brachio sunt. 17. quorū. 10. sunt in parte siluestri: ⁊. 7. in parte domestica mouētes manū: ⁊ in vnaꝫ manu ab vnaquaꝫ parte sunt. 28. a qb⁹ digiti mouent. Et pectus mouentes sunt. 8. ⁊. 7. musculi: quorū dilatant qdaꝫ ipsum ⁊ qda cōstringunt. Et dorsum mouentes sunt. 98. Et 8. qui sunt locati super vētrem ⁊ mirach. Et ad motum testiculorū quatuor sunt locati: ⁊ quatuor ad motū virge. Et vnus est qui collū vesice cōstringit. Et quatuor sunt ad motum longationis. Et mouentes coram sunt. 26. supra ipsas locati. Et mouētes crura sunt locati in ipsis coxis. 10. Cruribus vero suppositi sunt. 28. ad mouendū pedes: ⁊ quosdā eorū digitos. Et super pedes sunt. 22. locati ad motum reli-
De fo'a quorū digitorū. ¶ Et forma quidē masculi est oblonga cuius pars media grossior est extremis extremūqꝫ primuꝫ qō est principiū sui ortus: ⁊ dicitur caput musculi grossius est extremo alio: ad qō musculus terminat: ⁊ dicitur finis siue cauda musculi. Et ꝓpter hanc figurā: quia similis est figure parui muris: vt dictū est: est musculus: ⁊ qr est similis lacerte dictum est hoc mēbrum lacertus. In hac tamē figura diuersitatē habent musculi adinuicē. ¶ Dixit Halya. diuersi figura sunt lacerti: quoniā eorūm ꝑm q oportebat diuerse facte sunt figure: ⁊ ꝑm membrorum ossa quibus superpositi sunt: quidā nāqꝫ velut triangulati sunt: vt qui super pectus sunt: quidam rotūdi: vt qui circa vesicam ⁊ circa pedē: quidam oblongi: vt qui sunt supra ventrem. ¶ Alman. tamen dixit. q figure eorū ꝑm suorū diuersitatem locorū ꝓout eis necesse est diuersificātur. Et musculus. Dixit Halyab. est positus super ossa illis astrictus ligamētis ab illis ossibus originē trahētibus. ¶ Dixit Sal. in tegni. musculi sunt oibus ossibus circūuoluti: qr nulluꝫ est os qō non circūuoluatur
De situ. musculis vel ꝓportionali musculis. Et intellexit de ossibus facientibus ad esse corporis. Nō aūt de faciētibus ad bene esse qualia sunt dentes q non sunt musculis circūuoluti. Et ꝓportionalē intellexit cutē qua operiunt ossa cranei in locis vbi nō sunt musculi. ¶ Dixit Auer. colliget ꝓio. musculus ꝓpie induēs est ossa. supple. tu aut ꝓportionalē ossi vt cartilaginē: vt patebit de musculis palpebrarū. ¶ Dixit Al. situs musculi est in parte versus quē motus mēbri ab ipso mouēdi fit. Et iō: vt dixit Halyab. positione differūt: qm̄ q ad mouendū in rectū parati sunt aliqō mēbrū vbi est dilatatio ⁊ constrictio recta est super mēbri longitudine positio eoꝝ. supple. ⁊ qui ad obliquū parati sunt mouere mēbrū:
De opōne positio eoꝝ obliqua é. ¶ Dixit Sal. ꝑmo motuū lacertoꝝ. Et ponit a Rabi in ꝑma ꝓticula suoꝝ affor. sicut oēs modi motuuꝫ lacertoꝝ sunt quatuor: quoꝝ vnus est retractiuus: ⁊ alius intensiuus. ⁊ tertius est aggregatiuus. ⁊ quartus tē sus spissus. Et motus lacerti ad suū ꝓncipiū est retractiuus siue coadunatiuus. Et Moyses ait ibidē. sūmarie colligi ex dictis Sal. de dictis quatuor motibus q volūtas cū mittit virtutē aīalē ad nerū versus lacertū suū volēs plicare aliqō mēbrū retrahit lacertus versus suū ꝓncipiū ⁊ statiꝫ plicatur mēbrū. Et sil'r qū voluerit q extēdat mēbrū ⁊ erigat ⁊ tēdit volūtas illud mēbrū cū lacerto sibi oppositō ad's. extendit illū lacertum cū neruo opposito ⁊ tendunt simul. Et cū cessat operatio voluntatis vl'ter neqꝫ mittit ad lacertum virtutē omnino remanet lacertus similis rebus aliis cōgelatis ⁊ tēdit cū suo osse cui adheret ꝓpter sni ponderositatem nālē ad inferius tanqꝫ mortuū. Et hic motus nō denominatur ab illo lacerto: nec ex operatione illius lacerti procedit: nec inter mot⁹ voluntarios cōputat. Sed motus extēsiōis est volūtarius: ⁊ est motus in lacerto ꝑ longitudinē. Cum itaqꝫ voluntas voluerit extendere mēbrū plicatū facit cessare virtutē aīalē a lacerto qui se extraxerat ⁊ mittit eandē virtutē ad lacertū sibi oppositū: ⁊ statim plicat ille oppositꝰ ⁊ extēdit ꝑmus q mēbrū plicauerat: qr nō remanet in eo virtus ꝓhibēs. Et cū voluerimꝰ sūmā mēbri tensionē: operat tunc virtus aīalis extensionē in sūmo. ¶ Dixit Almā. cause mēbroꝝ q volūtario mouent motu musculū bz quo moueatur. Finis enim musculi ipsius vtilitatis fuit vt mediante chorda a musculo orta mēbra motū haberēt. Qz si mēbruꝫ ad partes mouet ꝯrarias. dixit Alman. musculos bz sil'r: ab vnoquoꝫ quoꝝ ad suā trahit partē: qm̄ vnus tū mouet ⁊ musculus cōtrarius a sua quiescit actione. Cū aūt qlibet musculus in situ ꝯrario positus suā sil'r ꝓfecerit actionē: mēbrū tūc erectū erit in nullā declinās ptez. v. g. manꝰ cū a musculo q est in domestico brachij ¡trahit iteriꝰ curuat. Si vo a musculo in siluestri posito exteriꝰ flectit. Si vo ab vtroqꝫ equal'r trahat inter illos manebit erecta. ¶ Dixit Auicen. ꝑma ꝑmi. motꝰ volūtarius mēbris nō cōplet virtute. s. motiua ⁊ spiritu aīali. s. motiuo ex cerebro illis neruis medianꝫ adueniēte. ¶ Dixit Sal. vbi supra. ⁊ sil'r ponit a Rabi. supra. ois lacertus q plicat aliqō mēbrū plicat illud cuꝫ est extensuꝫ. Et mēbrū qdē plicat per lacertū interiorē ⁊ extēditur ꝓ exteriorē. Et iō si incidat aliqs eoꝝ cessabunt ipsi duo motus sil'r qm̄ nō remanet retrahens ⁊ extēdēs: sed tū remanet in vnā positionē ꝑm lacertū euadentē qui operat illā positionē. ¶ Et operatio qdē lacerti nō solū in vigilantibus ⁊ dormiētibus demonstrat: vnde Sal. vbi supra. ait. figure inter vltimā figurā ⁊ mediā sunt ꝓpie mēbroꝝ nostroꝝ dum dormimus. Et operatio lacerti non cessat in eis: sed in dormiente ex ebrietate. aut forti labore: aut defectione oia mēbra corporis sui sunt dissoluta sūma dissolutiōe. in sanis vo lacertus est in figura media: ⁊ mēbra sunt ꝓfecte qeta. ¶ Et dixit Sal. in 2° eiusdē. ⁊ ponit a Rabi ibidē. qui cōseruat in manu dum dormit aliqd significat manifeste q motꝰ retractiuus remansit in lacertis digitoꝝ collectoꝝ supra paruum corpus. Et cōiunctio maxillaꝝ tempore somni sanoꝝ figiat verā operationē retractionis lacertoꝝ ipsarū. Et sil'r significatur lacertus circūdans expulsiuū supfluitatū cū opónem suā valida virtute in dormientibus operat. Et dixit Sal. in ꝑmo eiusdē. ⁊ ponit a Rabi ibidez. quilibet lacertoꝝ defert os sibi cōiunctū: ac si deferret lapidem. Et dum existit fortis nō fatigat ex eo. Et multotiens ét nō sentit pondus eius ét sensu modico: sed cū est debilis sentit pondus eius: ⁊ grauatur eius poudere adeo q desiderat eius dispositionē a se: ⁊ affectat mouere illud de figura in figurā. Et hoc est qō egꝝ ꝓuocat mutare figurā mēbroꝝ suoꝝ in tempore minimo: ⁊ nō ꝑmittit tenere in figura vna membra sua: quāuis motus habeat fieri per neruum: nō tamē dixit Aui. vbi supra. erat cōueniēs vt neruī ossibus cōtinuarent: quāuis sint ꝓ certo mēbroꝝ nobiliū radices in motu: ⁊ hoc ꝓpter itētionē ꝑmā. s.

quia ossa

qꝛ ossa sunt dura ⁊ nerui sunt subtiles. i. molles: ⁊ molle ꝯa duro lederet: vt supꝛa habitum est: ꝓpterea miserꝯditer egit deus ⁊ ex osse rem neruo simile extraxit: que ꝺiunctio ligamentũ vocat: ⁊ ipsaꝫ neruo adiunxit: ⁊ ex eis q̃si recte faciendo: quasi rem vnã effecit. Et ꝓpterea q̃ corpus q̃ ex neruis ⁊ ligamẽtis cõponit ꝓmptius fuit subtile: q̃m corꝺoris nerui augmentũ cũ ad mẽbꝛa peruenit nõ est tñ qõ ab ipsius corꝺore ⁊ grossitie cũ est in sui ortu remouet tante longinquitatis: de qua sit curandum: tunc si neruus mẽbꝛoꝝ affirmaret in sua corꝺoreitate poli existentibus: ⁊ ꝓpꝛie cũ diuidunt ⁊ partiunt ⁊ ramificant in membꝛis. Et si qꝺez illud qõ ex eis accidit vni mẽbꝛo elongat esset in hoc corꝛuptio manifesta: quapp sua sapientia deus ipm gubernauit grossitiẽ ei tribuẽdo que ꝓuenit ex eis: ⁊ corꝓore ligamẽti compositi villoꝝ ꝯfusionẽ: quoꝝ vacuitates impleuerunt. ⁊ hoc ipm pãniculo texit: ⁊ hoc cõpositũ: vt supꝛa patuit est musculus. ¶ Et dixit Gal. ꝓ motuũ lacertoꝝ. Et ponit a Rabi vbi supꝛa. lacertus manuũ ⁊ peduꝫ ⁊ faciei cũ tendit fit gibbosus ꝓpꝛ duritiẽ ossiũ sub eo existentium faciens eminentiã in medio coadunationis: ⁊ oũ soluit ⁊ retrahit applanat. Et accidit lacerto pectoris ⁊ ventris ꝓrium huius: qꝛ hic cũ tendit applanat: qꝛ reperit sub se corꝓora mollia q̃bus cõpꝛessis tpe tensionis abscondit gibbositas in locis ꝺcauis. Et cũ laxat fit gibbositas: qꝛ apparet eius eminẽtia ⁊ egredit. ¶ Almã. ꝓius numerauit oẽs motus qui fiunt in corꝓore nr̃o. Et dixit. motus voluntarij q fiunt in corꝓore nr̃o. hi sunt. s. motus q est in cute frontis motus oculoꝝ ⁊ palpebꝛaꝝ ⁊ motus sũmitatis nariũ ⁊ labioꝝ: ⁊ motus lingue ⁊ epiglotis: ⁊ motus mandibule inferioris: ⁊ motus capitis ⁊ colli ⁊ humeri ⁊ iuncture spatule: ⁊ motus adiutorij ⁊ brachij: ⁊ iuncture focilium: ⁊ rasete ⁊ motus digitoꝝ: ⁊ vniuscuiusq̃ iuncturarũ eoꝝ ⁊ motus mẽbꝛoꝝ que sunt in gutture: ⁊ motus pectoris qui fit in attractione aeris. Et motus virge ⁊ vesice qñ ꝓ retinendo vrinã claudit: ⁊ motus sumitatis recti intestini qui fit vt stercus prohibeat exire: ⁊ motꝰ mirach ⁊ iuncture que fit in ancha ⁊ coxe ⁊ motus genu ⁊ motus pedis cũ crure ⁊ motꝰ digitoꝝ pedis ⁊ iũcturarũ ipsoꝝ: ⁊ dixit. si oẽs musculos inuestigare ⁊ distinguere voluerim? verbo ꝓueniemus ad illud ex quo nõ magna ꝓuenit vtilitas. Nõ enim possibile est vt musculoꝝ forma: ita auditorũ mentibus nostris infigat sermonibus: quẽadmodũ in venis neruis ⁊ arterijs: sed in his scilicet musculis frequẽs necessarius est visus ⁊ studium multum.

De operatione.

De cõpõne.

De quãtitate.

De põne

De nũero.

De figura.

De situ.

¶ De anatomia chorꝺarũ in generali. Cap. ix.

Chorda a Gal. thenon vocat ⁊ dr̃ chorda: qꝛ cũ trahit inchorꝺat ⁊ retrahit mẽbrũ: sicut chorda retrahit arcũ: ⁊ est mẽbrũ spermaticũ nõ simplex: sed ꝓmixtuꝫ ex villis neruoꝝ ⁊ ligamentoꝝ. Et chorꝺe ortus ex inferiori extremitate est musculoꝝ. ¶ Dixit Almã. ex musculoꝝ extremitatibus qõdam' orit corpus qõ chorꝺa vocat. Nã dixit Haly. q̃ vbi neruoꝝ villi in musculo cõpositi ad inferiorẽ lacerti extremitatem perueniunt illic cũ ligamẽti partibus que erãt in musculo figillatiꝫ carnis amissione: fitq̃ ex eis corpus qõ chorꝺa vocat. ¶ Et Gal. dixit ꝓ de vtilitate particularũ. Di quos antiqui vocãt neruos q̃ mouẽt mẽbꝛa tenãtos sunt: quoꝝ gñs est ex his dissoluitur neruus ⁊ colligationibus rursuꝫ ad seinuicẽ ꝺuenientibus. ¶ Dixit Gal. ꝓio motuum lacertoꝝ. chorꝺa mollior est ligamẽto ⁊ duriori neruo. ¶ Dixit Haly. chorꝺaꝝ suba media est ligamentoꝝ ⁊ neruoꝝ. Est eniꝫ eius origo a neruis ad lacertos eũtibus: ⁊ a ligamẽtis que ex ossibus nascunt: remansit itaq̃ chorꝺe suba terrestris grossa ⁊ sicca minus q̃si suba ligamentoꝝ. Jõq̃ minus dura ⁊ magis flexibilis: fortis tñ est ⁊ tenax. Et ex villis neruoꝝ sensibilitatẽ acq̃siuit: q̃uis non sit oĩs chorꝺa eque sensibilis: ꝫ que dã plus ꝑm q̃ plus participat neruosis ꝓtibus: ⁊ quedaꝫ minus ꝑꝫ q̃ plus participat ligamẽtalibus. ¶ Dixit Aui. chorꝺe sunt corꝓora que ab extremitatibꝰ oriunt musculoꝝ ⁊ neruis similãtiũ. Et sunt cõposite ex neruis q ad lacertos reuoluuntur ⁊ ligamẽtis ⁊ ab altera parte musculi egrediuntur. ¶ Gal. quoq̃. 12°. de vtilitate ꝓticulaꝝ dixit. vbi necessitas fuit motus qui ꝑm electionẽ fit ibi sunt ligamenta ⁊ nerui. Neruus quidẽ illud qõ ab excogitatiõe. i. cogitatiua vtute ꝓceptũ est portans ⁊ motus ꝑnm̃ dans: ligamentũ vo robur ad sustinendũ que mouent a neruis ꝓbẽs: nõ enim erat polꝛ neruis solis vti potentibus existẽtibus mouere ⁊ transferre magna põdera: ꝓmixti ergo ex duobus oportebat ad aliqꝺ motim̃ orgam̃ qꝺ mõ dẽbat esse neruo durius: colligatiõe vo mollius: ⁊ idcirco particiꝑe sensu minus tñ q̃ neruus: magis tñ q̃ colligatoꝝ. Et roboris ẽt imbecillitate ⁊ aliaꝝ ꝓrietatum que colligationibus insunt ⁊ neruis in medio existere: ꝓpterea q̃ particiꝑat vtriq̃ faciẽtibus ipm substãtijs que in cõpõne ad tantã diuisionẽ ꝺeducte q̃ in ꝓposito vna nõ põt ab alia discerni vel separari. Subdit eni Gal. nil alicubi ꝓfundi põt non ꝓfractũ ꝓius ad minimas particulas. incidere g̃ alterutrã ad subtiles ynulos necessariũ fuit: ꝺeinde eos adinuicẽ copulare ad gñonẽ ſbe medij eoꝝ organi motiui: ⁊ ꝓpeꝛeaꝫ ꝓpõnẽ. nõ simplex: sed cõpositũ chorꝺa mẽbrũ est: ⁊ ꝓpter ipsoũ adinuicẽ in ꝓpõne ꝓfusionẽ ꝓsilꝛe membꝛ existit: quã cũq̃ eni ptẽ eius signaueris est ⁊ ꝺr̃ chorꝺa. ¶ Cui⁹ cõplõ frigida est ⁊ ficca: minus tñ q̃ ꝓplõ ligamẽti ⁊ magis q̃ ꝓplõ nerui. ¶ Dixit Hayla. q̃titas magnitudinis corꝓoris chorꝺe est q̃ta magnitudo ligamẽti ⁊ nerui filꝛ: ⁊ multis locis corꝓoris lacerti chorꝺã: ⁊ inueni ꝺecuple q̃titatis corꝓoris nerui ipsi lacerto in capite ꝺiuncti. ¶ Ex quo inferẽ ad ꝓpõnẽ chorꝺe multo maiorẽ portionẽ ligamẽti venire q̃ nerui: ꝺicunt. n. tres fore vtilitates pp q̃s ligamẽtũ cũ neruo ad ꝓpõnẽ chorꝺe nã ꝺeduxit: quaꝝ vna est vt ligamẽtũ sua q̃titate suppleat nerui paucitatẽ. scõa est vt i sensibilitate excellẽs sensus nerui quẽ oportebat multiplr̃ fatigari i motibus reprimeret. ⁊ 3ª est vt duritie ⁊ fortitudine sua ꝓfirmaret mollitiẽ ⁊ ibecillitatẽ nerui: ipotens. n. esset ⁊ debilis neruus solus ad motionem opa exercenda. ¶ Et numerus chorꝺaꝝ in corꝓore fuit ꝑm numeꝝ neruorũ in corꝓore receptoꝝ. ¶ Dixit Haly, chorꝺaꝝ figura varia est quẽadmodũ ⁊ ligamẽtoꝝ: sunt. n. eaꝝ quedã rotunde: quedã late: ⁊ q̃dã ampliores ⁊ tenues ⁊ pãniculoꝝ similitudine. ¶ Dixit. n. Gal. q̃ oẽs chorꝺe nõ sunt rotũde sicut nerui oẽs: sed quedã est lata ⁊ quedã rotũda. Et rotũda q dẽ est dixit Haly. que illo est in loco quo lacertoꝝ oriunt capitibus ꝓmoꝝ disgregatio quã mouet. Et hoc iõ fit vt remotiores essent ab incõmodoꝝ susceptiõibꝰ: latuꝫ vero chorꝺaꝝ ad ipm est qõ disgregationẽ ꝺinuat: q̃bus necessariũ fuit ipsaꝝ magnã iplecte reptez. ¶ Dixit Haly. est oblonga ⁊ ꝓtendit quousq̃ extremitati inferiori membꝛi qõ ꝓpm moueri ꝺz ꝺiungat. ¶ Situs. n. chorꝺe est a fine musculi a quo exit vsq̃ ad os membꝛi qõ ꝺz mouere. Chorꝺa enim dixit Gal. ꝺiungit ossi ⁊ ꝓcedit vsq̃ ad ipm facens sup carne molli q̃ sustentat eã. Si. n. dixit ipse 12° de vtilitate particulaꝝ. feciſſet nã chorꝺas solũ absq̃ qõ ipleret intermedias regiones suba molli velut ꝺculcatiõe. alꝫ. culcitra aliqua factura est sede infallaci nõ vtiq̃ esset polꝛ ynulos illos inquassabiles ⁊ infrangibiles custodiri. Et tẽ ꝺculcatio siue culcitra hic simul frigiditatis ⁊ caliditatis regimẽ ⁊ chorꝺe substramẽ. Et chorꝺa quidẽ vã singularis non semper ex singulari orit musculo. ¶ Dixit. n. Auer. variant musculi in chorꝺis ostentibus ex ipsis: qm̃ tales ex ipsis sunt q̃ ab vnoquoq̃ oriunt chorꝺe due vel tres. ¶ Et Halyab. dixit chorꝺaꝝ quedã a duobus quedam a tribus originẽ trahunt lacertis: quẽadmodũ grossa chorꝺa que venit ad talum. hec eniꝫ a duobus orit lacertis. Et

sunt ex lacertis qdē a qbus due oriunt chordē: aut tres vl plures: quēadmodū medius septē lacertoꝝ q in anteriori/bus cruris positi sunt. ex eo. n. qtuor oriunt chordē vt suo loco patebit: ⁊ si ex lacertis a qbus vna chorda orit. Et si ex lacertis a qbus chorda nō orit: quēadmodū dixit Hal. q super anū sunt lacerti ⁊ sup veſice collū. Et dixit Hal. vt ponit a Rabi in ꝑ⁹ parti. lacertus mouēs linguā ⁊ mouēs labia ⁊ mouēs oculos nō inuenit in aliquo ipsoꝝ chordaꝝ qz nō mouent ossa. Et dixit Rabi ſm magna mēbra mouē tur voluntarie: ⁊ ipsius ossa si immobilia nō indigētia chordis ad motuꝫ ipsoꝝ. ¶ Opationes cordis nāles circa alimentū si sicut alioꝝ ꝺsimiliū mēbroꝝ. ¶ Juuamēta autē eius si ad mouendū ꝓncipalit. Dixit. n. Hal. 12° de vtilitate pticula. thenō ꝑ⁹ est motus organū musculus aūt gnatiōnis eius gra sit: ⁊ sic musculus est mot⁹ instm mediatiuū. ¶ Dixit Almā. mēbꝝ p chordā mouet sic. colligit. n. chorda ad sue radicis partē. s. ad musculū retrahit: vñ totū mēbrū ad illā retrahit partē ad quā colligit musculus. ex parua. n. retractiōe quā musculus vsus partē sue radicis trahit fortit chorda retrahit: ⁊ sic mēbrū cū sua totalitate mouet. ¶ Dixit. A. iuuamēta chordē si vt sua retractione retrabant mēbra pp musculi ꝯctionē ⁊ ꝯgregationē: ⁊ pp retrorsum reductionē. Et qnqz ēt laxat mēbra laxamēto sui: pp qō musculus dilatat cū ad suū redit situ: aut cū. ē. mēsura quā sua hz lōgitudo: ⁊. ē. disponē quā hz cū i suo est nāli situ: addit hz ēt chorda vltra ꝓdcm iuuamentū ꝓncipale alis vtilitates: ꝙs ex suis ꝯponētibus ꝓxit. Ait. n. Hal. ꝑ ō vtilita. particu. vtilitas chordaꝝ est ſm cōponētiū naturā. Eteni sentiunt ⁊ mouent ⁊ colligūt musculos ossibus. Et sentire qdez ⁊ mouere palā est: qm a neruis hūt: colligere vo a colligationib⁹. ¶ Et haly. dixit. chordaꝝ ex ligamētoꝝ actoribus ⁊ neruoꝝ cōpositā est vtilitas. Eteni earuꝫ nāe est sentire ⁊ mouere ⁊ lacertos ligare cū ossib⁹. Et loquēs de vtilitatibus chordē nō ꝓncipalibus dixit. extensa chorda tribus necessaria est de causis. ꝑ⁹ est vt mēbro det tact⁹ ⁊ iudicij bonitatē: vt dat chorda q̄ cuti medij palme subcernit. hoc. n. mēbrū organū datū est ad ꝓbādū oium que tenent q̄litates. scōa ē vt duritiē pariter addat neruis ⁊ alijs mēbris: quēadmodū est chorda que sub plantaruꝫ cute pedū strata est. hec eni cutis cū diligētia tact⁹ necesse habuit duritiē hēre vt ei ad ambulationē esset tolerātia in duris ⁊ asperis locis. Et ȝ⁹ est vt operiret ⁊ ōfenderet operimēta oia: quēadmodū que a duob⁹ latis oriunt chordē lacertis ventris. hec. n. ꝓsolidat cū soliditate siphac super ventrē extensa augetqz eius consoliditatem.

¶ De anatomia panniculorum. Cap. x.

De tuua/mentis.

De suba.

Panniculus pellicula tela cooptoriū opimētū mēbranū tegmē hymēn: ⁊ siphac vocari reperit. Siphac tū dupl' reperit sumptū. Uno mō large ꝓ oi pānniculo. Alio mō stricte ꝓ solo pānniculo cooperiente mēbra vētris inferioris: cuius ponet anatomia iferius: pānniculus ēt dupl'r reperit sumpt⁹. vno mō ꝓ oi pannniculo. alio mō stricte pro extrinseca cute pānniculo sili alij q totū cooperit corpus. ¶ Suba pānniculi grossa est ⁊ terrea nō simplex: sed ꝯposita ex filis. s. neruoꝝ ⁊ ligamētoꝝ. Quā qdā dixerunt pānniculū cordis: ⁊ fortasse ēt capsulaꝫ eius ex solis filis neruoꝝ esse ꝓtextā. Qō ꝓfirmat: qz eorū generatio est añ ligaméti ⁊ ossis a quo ligat⁹ ꝓcedit gnōné qlibet: tū nō credit. Nā vt sic pānniculus ēt epatis ⁊ cerebri ex solis causaret neruoꝝ filis: cū ēt ante illoꝝ existāt gnationē: esset que pānniculus cordis ⁊ capsula eius nimis acuti sensus: ⁊ debilis ēt sube. Et p hoc aptus pati etiaz a qualibet leui cā. Sube aūt ipsa neruoꝝ ⁊ ligamētoꝝ in cō positiōe pānniculi ad tantā diuisionē deducta st: ⁊ sic adinui cē inuoluta ⁊ in modū tele ꝓtexta q alteꝝ nō pōt ab altero discerni neqz signari siue diiudicari hoc neruēū eē illud vo ligamētale: pp quā cām membꝝ cōsilē ponit quecūqz enis pars pānniculi signata recipit denoiationē totius: ⁊ est quelibet pars pānniculi pānniculus: q̄uis pānniculus ſm q̄dam suas opationes ꝙsideratus possit vocari ⁊ poni mēbrū officiale: ⁊ est vere mēbꝝ spermaticū: vel ex cōponētibus factū est forte ⁊ tenax ⁊ solidū i soliditate ⁊ duritie q̄si mediū tenens ꝙsil' chordē: quāuis ſm pl'm reperiat mollioꝫ ea. Etenim dicūt in ꝓpōne pānniculi villi neruoꝝ ſm pl'm superant villos ligamentoꝝ superare villos neruoꝝ: ⁊ sunt illi qui eguerunt pauco sensu facti plus pp ligare q̄z pp sensum dare vel hēre: sicut sunt pānniculi ligātes ossa digitoꝝ adinuicē. Et dicunt fortasse est reperire in corpore pānniculū ex solis filis ligamentoꝝ cōtextum: euz. s. q iuxta iuncturas est pp ligare tm talē fcm doloꝛē nō patiat. Ex quouis dictorū modoꝝ pānniculus ꝓtextus sit ipse est flexibilis ⁊ plicabilis extensibilis ⁊ ꝑhibilis. ¶ Et eius cōplexio pria primi ponit frigida ⁊ sicca: media inter cōplexionē nerui ⁊ chordē: cū latitudine tū magna: in qua vnus altero frigidius magis ⁊ siccius poni pōt. in quo. n. villi neruoꝝ superantes si minus frigidus ⁊ minus siccus est: ⁊ ecōuerso. ¶ Et vt dicunt. nō ueniunt ad cōpōnē pānniculi villi carnis vt non in grossaret nec humectaret nimis: imo factus est subtilis ⁊ leuis nullā inferens mēbris grauedinē: ppea dixit Rabi in ꝑ⁹ parti. oēs pellicule si in statu subtilitat] ⁊ mollitiei. i. flexibilitat]. s. in gīe mēbroꝝ corpis. ¶ Dixit haly. 1° theor. pānniculi siue operimenta sunt corpora tenuia ⁊ dura neqz in toto corpore est iuenire mēbꝝ tenuius nec durius illis. Et facta est eoꝝ suba dura ne forte passionibus cito subijciat: ⁊ tenuitas eius data est vt multū occupent eius locuꝫ ne alioꝝ artarent loca mēbroꝝ. ¶ Est insup forma pānniculi lata ſm magnitudinē mēbri quod cooperit. ¶ Dixit Auic. pānniculi sunt corpora ex filis neruoꝝ ꝓtexta nō sensu percepta: ⁊ hic ꝑ neruos ēt intellexit ligamēta: quoꝝz spissitudo tenuis existit alioꝝ corpoꝝ superficies coopientia ⁊ ꝓtinentia ea. ¶ Et pānniculoꝝ q̄ztitas: ⁊ ēt nūerus est ſz q̄ztitatē membroꝝ ⁊ ipsoꝝ numeꝝ que cooperiūt. Sūtqz vt dicunt pānniculi duo ꝓncipaliores a qbus pānniculi alij oēs originē trahunt. ¶ Dixit Auic. ꝑ⁹ pmi. oium iterioꝝ que sunt inuoluta pānniculis. ex 5° pānniculo pectus aut vētrē inferioꝛē cooperientiū nascit: ſz eorū que in pectore st sicut dyafragmat] ⁊ venarū ⁊ arteriarū ⁊ pulmonis. origo ex pānniculo est interiori q costas tegit ⁊ est pleura. Et mēbroꝝ qdē ⁊ venaꝝ que sunt in uentre inferiore pānniculi oriunt ex siphac qui interius uentris cooperit. Qō aūt dixit Aui. 1 ȝ⁹ tertij. oia mēbra pānniculosa ꝑ hunc pānniculū a pānniculo cooperiēte musculos uentris intrinsecus. oz exponi ut dicunt a pleura. pleura autez est duplex. s. maior ⁊ minor. Et maior est siphac: ⁊ minor est pānniculus iterior pectoris ꝓprie vocatus pleura: mō in ocis Aui. pleurā maiorē explanās sub ea minorē ēt intellexit uel ut dicunt alij p oia pānniculosa mēbra intellexit ea tm: que sunt ventris interioris. ¶ Dixit haly. mēbroꝝ quedā duo habēt operimenta: ⁊ quedā unū tm: ⁊ que vnū hūt lacerti sunt. lacertoꝝ. n. quisqz unico operit tm: ultime tenuitat] circūpositō operimēto circūdanti ⁊ ꝯcludenti illū ex oi parte ꝯglutinato sibi: sic q̄ neqz facile cito nudari ⁊ ōtrahi pōt. Mēbra vo qbus duo sunt operimēta si mēbra iteriora. cuiqz enim interioꝝ mēbroꝝ ambiens operimētuz est ipsi priuz. Et sup hoc alio operimēto: nō tū adherenti neqz cōsolidato: sed ab eo seiunctoꝛ ita q̄ inter ea separatio est. Et istud operimentū seiunctuz: ut notāt alicubi est vnuz ut in cerebro ⁊ mēbris pectoris: ⁊ alicubi est duplex. vt. ē. stōm supra quez est ȝirbus ⁊ siphac. ¶ Dixit Auꝝ. 2° de ptibus aialium. pānniculi q circa nobiliora sunt mēbra ut cor ⁊ cerebꝝ fortiores si pp custodiā illoꝝ. ¶ Dixit Auer. colliz. 2.

panniculi fuerūt facti ꝓp abscōdere ⁊ defendere: ⁊ ēt sustinere mēbra que sunt suspēsa ⁊ retinēt ea: q̄uis hoc iuuam tū sit magis ꝓpriū ligamētū. ¶ Et Haly. dixit ꝙ pānículi mēbroꝝ necessarij fuerunt tribus de causis: vna vt aggregarent oēs mēbroꝝ ptes: ⁊ ab alijs seiungerent. 2ª est vt si aliq̄ mēbra allidant ꝓp motū. sup. vel aliud: alia ab alijs nō patiant. 3ª vt si aliq̄ incōmodū aliq̄bus accidat membris ad alia nō trāseat. Et dixit. ꝙ ꝑm operimētū mēbroꝝ hūtium duo necium fuit vt vnūq̄q̄z defenderet mēbra ⁊ custodiret atq̄z ligaret illis q̄bus vicinant. ¶ Dixit Aui. facti sunt pānículi ꝓp iuuamēta: ex q̄bus ē vt sūma mēbroꝝ q̄ cooperiūt ⁊ ꝙtinēt in sua figura custodiāt ⁊ factura. Et ex eis est vt ea ab alijs corporib⁹ suspēdāt: ⁊ eis ānectāt mediātib⁹ neruo ⁊ ligamēto q̄ fila fcā fuerūt: ⁊ ex quibus texti fuerūt vt renē dorso. Et ex eis vt mēbra ꝑm subaz suā sensuz nō hūtia ꝓpios hēant supficiē sue eēntie sentientes ꝙ illud q̄ō ei occurrit sentit. ⁊ accētalr sentit q̄ō in corpore accidit q̄ō eis inuolutū est: que mēbra sunt epar pulmo renes splen. h̄ enī in sua suba nullo mō sentiunt: ⁊ neq̄z sentit illud q̄ō in ea pcussionē facit nisi q̄ō de pāniculis sup ea existit. cūq̄z accidit in ea vētus aut apa sentit. Sz tñ vētuz sentit accētalr pānículus ꝓp extēsionē que ꝓtingit in ipso. Apa vo sentit ꝑm⁹ pānículi: ⁊ eius appēsionē accētalr: eo ꝙ mēbrū laxat apatis grauitate. ¶ Et ex iuuamētis pānículi. dixit Aui. est vt vnū mēbr vt lacertū vnū ab alio separet ne si alteri accidat nocumētū alij cōicet: ⁊ ne motu ei⁹ ablato alter patiat musculus. Et ex eis est vt ꝺseparet inter mēbr durū ⁊ molle ne ledat molle a duro: sicut pānículus inter carnē ⁊ os positus: ⁊ ex eis est vt ꝑseruet quedaz mēbra ab extrinsecis nocumentis: sicut coꝛ ꝑseruat capsula ipsius. Et ex eis est vt intret cōstructionē aliorū mēbroꝝ: sicut kistis fellis vesice intestinoꝝ carne ꝺsimiliū. Et ex eis est vt plura inuicem ꝙiungant mēbra: sicut gingiua plura capitis ossa coniungit ⁊ ligat.

¶ De anatomia cutis. Cap. xj.

De suba.

CUtis sepe ab auctoꝛib⁹ pellis vocat: cui⁹ suba media est iter terrestrē ⁊ aquosam cū declinatiōe sui ad terrestreitatē. Et putauerūt qdā. ꝙ suba eius sit cōpositа: cui⁹ ꝙpō ex villis neruoꝝ est ⁊ carnis dominantib⁹ in ꝙpōne villis neruoꝝ supra villos carnis: q̄uis i q̄busdam cutī ptibus plus: ⁊ in q̄busdā minus: ⁊ in q̄busdaz medio mō. In cute. n. labioꝝ est notabilis q̄ntitas carnis: ⁊ maxie respectu cutis mirach: in q̄ est de carne minus: ⁊ cutī capitis ⁊ manus mediū tz inter p̄dictas. Et dicūt. ꝙ ps neruea in cute dominat. posita est cutis mēbrū spermaticū. Et qa cutim ꝙponētia ad tantā diuisionē puenerunt vt nō possit inter ea discerni nec de ipsoꝝ altero iudiciū fieri q̄ h̄ sit h: iō posita est mēbr cōsimile. q̄lz. n. pars ei⁹ signata recipit dominationē totius: ⁊ ē vt dr cutis lz ipsa ꝑm quasdā opationes ipsius ꝙsiderata posset dici mēbr officiale. Et facta est eius suba ex pmixtione neruoꝝ fortis solida tenax ⁊ flexibilis: ⁊ duritie ⁊ mollitie mediocris ⁊ valde sensibilis.

Vtis de ꝺpoiatiōez.

¶ Dixit Hal. 2º theorice. facta est cutis in hoie tenuioꝛ q̄z in ceteris aialibus saltē quadrupedib⁹: ⁊ ēt alioꝝ brutoꝝ ⁊ mollioꝛ ⁊ carētioꝛ pilis vt uteq̄z debilioꝛ. Et tenuis: quia mollis ac pilis priuata fcā est ꝓp diligētiā que illi nēcia est sensus. Si enī grossa esset ⁊ dura quēadmodū que sup alia aialia est: nō sentiret q̄ō obuiū hēret ⁊ ipsaz tāgeret. Si āt ⁊ multoꝝ eēt piloꝝ: quēadmodū coꝛiū asini bouis ⁊ pecudū: piloꝝ copia a bonitate sensus ꝓhiberet eā. Indeq̄z fcā est palmaꝝ cutis media: ⁊ magis pilis priuata reliq̄ q̄ in corpore sr cutis ⁊ mollioꝛ atq̄z tenuioꝛ ꝓp maximā que illi nēcia erat sensus tactus diligentiā. Et dixit. fcā est hois cutis ceteris ceteroꝝ aialiū coꝛijs debilioꝛ: q̄m nā sil cuz his que ꝓposita sunt in ea ꝓposuit vt receptiua eēt supfluitatū ad ipsaz defluentiū: quas oia repellunt ad illā vicina membra. Cōdita tñ est cutis manifestissimis pforata foraminibus inuicē ꝓximis ꝑ totū corpus quo ꝑ ea exirent q̄ a mēbris exsoluunt vaporose supfluitates dicent foramina hꝺ poꝛi ⁊ ab his egrediunt pili. ¶ Et dixit Hal. nō est qdē oiꝭ equalis in tenuitate cutī in grossitie duritie ⁊ mollitie piloꝝ ꝓductiōe ⁊ priuatiōe: sz ⁊ nec ꝙtinuatiōe ad ea q̄ subsunt mēbra. In tenuitate qdē ⁊ grossitie: q̄m quedā ei⁹ ps est tenuis vt cutis faciei q̄ sic facta est ꝓp sensuz q erat ei necessarius: coloꝛis pulchritudinē atq̄z claritatē: q̄m que tenuis his cōpetentioꝛ est cutis q̄z grossa: cū a cutī tenuitate foras magis emittat sāguis coloꝛ q̄z a grossa. Et dicūt qdā. ⁊ sic cutī labioꝝ. Et ꝓp subtilitatē cutis faciei ⁊ labioꝝ est qō celeriter ꝑmutat coloꝛ ipsoꝝ. Et subdit Haly. quedā āt est grossa sic plantarū pedū cutis: ⁊ maxie que calcanei h̄ que ad eā vtilitatē q̄ necessaria ē nōnullis i eodē tpib⁹ sup coꝛpoꝛa: in q̄bus acūia sr: que cū cutim intrauerunt nō ledant nec ꝑforent. supplēt. ⁊ quedā iter eas est mediocris: cū latitudine tñ: sicut que plura alia cooperit coꝛporis mēbra. ¶ In duritie vo ⁊ mollitie diuersa est cutis. Dixit Haly. q̄m quedā ex ea mollis est vt mediꝭ palmarū cutis q̄ talis instituta est ꝙ celeritate mutatiōis egeret ⁊ alteratiōis in eoꝝ q̄ sentiunt nā. Et ꝙ est dura vt q̄ plantaꝝ cutis: eo ꝙ necessariū sit eā in ambulādo hēre tolerantiā per aspera ⁊ dura loca. Et dixit Haly. in ꝓductiōe vo piloꝝ ⁊ ꝑuatione eius cutis diuersa: q̄m quedā cutis pilis caret ⁊ nuda ē vt palmarū mediꝭ ⁊ plantaꝝ pedū que loca nudata sunt pilis ꝑ sensum. Et quedā sunt q̄ pilis abundant vt que capitis barbe ⁊ ciliorū ꝓp utilitates in tractatu de pilis dicendas. Supplent: ⁊ quedā media est iter eas. ¶ Et dixit Haly. ꝙtinuatio quoq̄z cutis ad ea q̄ subsūt nō cadē est ubiq̄z: q̄m quedā cutis mēbris sibi suppositis ꝙtinuata ⁊ ꝙsolidata est vt nec euelli possit neq̄z excoriari: q̄m lacertis cōsolidata est: quēadmodū frontis: ⁊ genarū cutis maioꝛ q̄z ps faciei: ⁊ que in labijs est: ⁊ que in extremitate ani: ⁊ q̄ cōtinuata est ꝑ chordas vt volarū cutis ⁊ plantarum pedis: ⁊ frontis qdē cutis ꝙtinuata est lacertis ⁊ ꝙsolidata: que super frontis os extendunt: neq̄z diuelli pōt inde nimia sui ꝙsolidatione: sicq̄z ⁊ genarū cutis. Āt vo labioꝝ ⁊ extremitatis ani cutis mixta est cū lacertis intm̄ ut inter cutē ⁊ lacertū nulla sit dīa que sub cute est nisi in supficie tantuz. ¶ Cuius vo vole ꝙsolidata est chordis que sup planū palmi extense sunt optia ꝙsolidatione. Et hoc fcm̄ est ꝓp vtilitates: quaꝝ prima ut esset palma pfecta in sensu iudicij. 2ª. vt pilis careret ꝓp cāz superius dictā. 3ª. vt pmixtiōe chordis duritie cū cutis mollitie fieret tēperies quo diligentie sensus cōpetentius esset organū. ¶ Dixit Gal. 1. de opōnibus: palma manus duob⁹ attributis iuuamētis: vnuz est sensus: ⁊ alterū est retentionis: ⁊ palma qdē mollis pscrutationi sensus melioꝛ est ⁊ aptioꝛ. dura vo aptioꝛ est retentioni: ⁊ ꝓp hoc facta est cutis media iter extremitates: nō qdē cutis q̄ est dura callosa ⁊ lapidea: sed q̄ remanet scōm dispōnē nālem. ¶ Et dixit Haly. silis est rō in plātaꝝ pedū cute. que vo est in reliquis partib⁹ coꝛpis cutis subest illi operimētū tenue sile aranearū telis: ⁊ disterminat cutez ⁊ lacertū que cū trahit excoriari facile se pmittit. Et subdit. ꝙ q̄ bmoi est nāe cutī dr sibi inuicē ꝙsiles hēre ptes: ⁊ per ꝙs mēbrū ꝙsile. sup. q̄ vero nō est bmoi nō est hūs ꝙsiles ptes non est ꝙsile mēbrū sz organicuz. ¶ Et rursum cutis quedā est mobilis: q̄dā imobilis. Dixit Gal. 11. de vti. pti. q̄ cutis que ꝑm frontem melius moueri fuit iō subtēdit ei creator musculosam quādā subaz ⁊ subtilē. Et solūmō hec vna est cuti musculosa suba. Et rursum. alia est cutis cum musculis ad eā terminatis sicut labioꝝ musculis eoꝝq̄z coꝛporis: vt ita dicat q̄s: ⁊ ꝑ totū cōitatis cuti: ⁊ alia nō: vt que alioꝝ mēbroꝝ. ¶ Et iterū: alia ē laxa: ⁊ alia nō. Dixit Gale. vbi. s. que ꝑm frontē facta est laxa cutis: ⁊ nisi laxa esset nō posset moueri ꝑm electionē: cum. n. subiecte sube

sibi musculose vnita p totū. Et ps ei⁹ cū ea q̄ supficieten⁹. al's. supficientes: absolute tñ est a subiectis ossib⁹: ac cū ossali mēbra[a] diafractata: neq; coadunata eis: sz p subtiles quosdā ynulos coadiūcta: neq; alibi in corpe talis nā cutj fcā est: qm̄ neq; vtilitas erat. ¶ Dixit Sale. ꝑm poma maxillay ptibus q̄ iuxta oculos musculoy subam nequaq̄ inueniēs submissam: sz ꝓsilīr toti cuti laxā: z adhuc circūossa le hītē submissū mēbranū: sz tñ eo qō inferiorꝫ eius ps maxillis est coadunata. Et supior vna ē sūmisse ꝑm frōtē musculose nāe sil' moueri cū his potuit: ꝑm tū ꝓpriā ydeaz. i. ꝓpōnis sube nihil differt ab ea cute q̄ ꝑm totū aial ē. ¶ Ex dictis satis pz q̄ epl'o cutis est tēperata mediū tenens iter epl'onē neruj z carnis: qz nō est ita frida z sicca sic̄ neruus nec ita calida z humida sic̄ caro. ¶ Dixit Gal. p de epl'onibus. ca° vlt°. repimus cutē hois mediā vere iter oēs extremitates. s. iter cal'm z fridū: ouy z molle. Et tēperamento ꝓplexionis. ¶ Cui⁹ vtilitas fuit vt tēperate sentiret: z iō que magis tēperata est ex cutib⁹ melioꝫ p sentiendo existit. Et talis. dixit Ga. ibidē. precipue est cutis iterioꝫ palme man⁹ q̄re de hac cute iudicāt vt sit rl'a oium corpoy sensibiliuz: qm̄ palma posita est instrz sensus sapiētissimo aialiū z prudētissimo ipoy. Et ppt̄ oportuit vt sit elōgatio cutis eius ab oib⁹ extremitatib⁹ eq̄lis. Et ppt̄ facte sit in ea ex oib⁹ extremis ptes eq̄les z nō puixtura eay adinuicē tm̄: sz cō mixtiōe toti⁹ coy p totū. Et ppt̄ sit in cute itrinseca palme durícies z mollicies caliditas z friditas ꝑm eq̄litatē cū nō dū ꝓsecutū est ipsay aliqd duriciei: sic̄ ꝓsequit cutis palme arantiū z nauigātium: dictū est aūt q̄ facta est talis vt tēperate sentiret: si. n. cutis excellēter sentiret vt neruus simplex frequēter nimiū lederet a frigore z alijs extrinsec⁹ occurrētib⁹. ¶ Situs aūt cutis est vt sit exterius ambiēs totū corpus. ¶ Dixit Aue. 1° coll'z. cutis vī vt sit pp defēdere z abscōdere: z fuit cā sicut sī cooperiméta mēbroꝝ extrīsecis lesiuis. ¶ Et vt ex dictis. ē. pz de nā cutis est suscipe z pati: z pp hoc interioꝫ mēbroꝝ supflua recipit: z ab extrinsecis sensibilibus operat.

De cōpo ne.

De vtilitate.

De situ. De opōnibus.

¶ De anatomia carnis glandose. Cap. xij.

Tres sunt spēs carnis glandose.

Caro glādosa siue glādula a. G. vocat' adeo ē q̄ carne. dixit Ba. 2° theo. q̄ eius tres sunt spēs: vna eay gñoni būiditatis facta est vtilis vt q̄ testiculi z māmille z q̄ in radice est lingue. Ta[a] aūt spēs fcā est pars eius vt loca repleat vacua: z vt stramētū veniꝫ sit z neruis cuiq; mīte z c̄. sicut sī glādule q̄ sī in ꝓcordijs: z glādula q̄ moy vocat': z ea q̄ est inter mediū cerebri z posteriorē vētriculuz. Et q̄dā eius ps fcā est vt supfluitates recipiat a mēbris defluras: z ad eas depulsas vt sunt glādule q̄ in illijs sunt z īguinibus: z post auriculas z in collo. ¶ Et z[a] eius spēs ē q̄ in ꝓcauitate q̄ est in intestinoy circuitu: z est mesinteriū: qm̄ vena ad stōm ab epate missa q̄ porta dī p eū tēdit q ē inter stōm z intestina locū illic q̄ in circuitu itestinoꝝ diuidit. Arterie quoq; q̄ a corde descēdūt ad inferiores partes in multas ēt diuidunt' ptes cū hac vena sicq; z ps nerui ad inferiora descendēs q̄ diuidit in intestina diuidit in eadē qua vene z arterie diuisiōe: vadit ēt z cū his ad l̄ loca meatus p quē fit colere fluxus ad intestina: fuitq; os hoy iter l̄ loca nō firmū: nec solidū: eo q̄ q̄si suspēsa sint iō molita est nā illis aliquē subcernere carnis glandose replētis iter ea z i circuitu ne forte labefiāt: aut scindant' aut nimio rūpant' motu. Et l̄ caro mollis facta vt stramentū eēt melius z vtilius his q̄ dicta sunt vasis: vt siccuz illis accidat oppssio imergant' carni huic ne accidat ab inde ei⁹ ruptura: nz corruptio. ¶ Quidā tñ spēs carnis glandose tantū duas eē dixerūt cōprehēdentes sub vna 1[am] z 3[am] spēm ab Haly. positas z distinctas. ¶ Dixit. G. 6° de vtil. pti. adenay nā q̄ q̄dē velut firm° existit scissiōis vasoy non idiget neruis. qm̄ nz sensu nz motu q ꝑm impiū. q̄ vo ad humiditatū ꝓstructa ē vtiliū gñonē sicut arterie z vene sensibilis z nō existit. ¶ Dixit Aui. caro glādosa aut hz sensuz sicut caro māmille: z q̄ in origine ligue supplēt: z que intestinoꝝ: z que colli vesice: z similiuz: z q̄dā nō habent sensuz: sicut q̄ in emūctorijs. Cui tñ 12[a] tertij. dixit. vacuitatez māmillay replet caro glādosa cui nō est sensus. Ad qō aduertētes q dā dixerūt. q̄ nulla caro glādosa p se sentit: q̄ ad ꝓpōnem eius nō veniūt uil' i neruoy. Aliq tñ glādosa caro. dicūt ipa sentit p accñs quēadmodū caro infusa viscay sentit p accñs: z istō p accñs sētire eā. dīt ē aut mediāte aliq̄ pāno culo vestiēte nue tegēte eā: aut mediāte aliq̄ carne lacerto illi vicinā te: z isto mō dīt itellexit Aui. p accñs sentire. Quidā vo alij dixerūt. q̄ ois caro glandosa sentit p se: eo q̄ ad ipam aliq uil' neruoy q̄z q̄z pauci ad ipā ueniūt ꝓpōnē: p qs ei sensus ꝓvey tñ dixerūt. q̄ iter carnes glandosas in sensibilitate est oīa q̄z magna ꝑm q̄ pl's uel min⁹ de villis neruoy participat una q̄z alia: quā maiorē pticipationē uel minorē fz rū debilitatē vel ignominiā actionē ei⁹. pp qō dixerūt: testicu: z in erū carnes pl's oīb⁹ alijs glādosis carnib⁹ sentire. Et posiū assi eas māmillay carnes: q̄s sequunt' carnes q̄ in radice sunt lingue: z post eas i sensibilitate st carnes emūctoriay: z: qm̄ quunt' eas carnes glādose villis opōnis: sic̄ q̄ solū ad sustramē vasoy posita ē. Q̄ aūt Aui. dixit. vt. ē. pz. carnes emūctoriay sensū nō hr̄e: dixerūt nō intellexisse eu⁹ vt l̄ sonat. s. q̄ nullū hēat sensū cū ipsa sit māifestissime sensib vt in emunctoriorū apatib⁹ supueniēs dolor oīdit: sed ptulit: q̄ caro emūctoriay cōpata carni testiculorū z mmillarū: z ei q̄ est in radice lingue q̄ iter carnes glādosas multi ipsa est pauci sensus. Et pp ipsius sensus paucitas dixit Aui. eā forē sine sensu. Et dixer̄t. q̄ qñ Aui. dixit. vacuitatē māmillay replē carnē cui nō est sensus itellexit ea q̄ pēdet in vacuitate māmille: quā mulieres spōgiazn cāt: q̄ est caro ignobilis z valde magis glādosa q̄z ipsa ro māmillarū alba q̄ ē cū tā pauco sensu ut fere insensibil appeat tāgēti pp ei⁹ multā ꝑsus obtusionē: Aui. ptulit forē sine sensu: pp quā ēt cām circa ipay cū appet in vlcerib⁹ māmillarū ꝓfundis decipiunt' ignari chirurgici pus tes ipay forē carnē supadditā malā ipsis vlceribus: q̄ ei⁹ festināt amotionē curātes. Et h⁹ qdē carnis: ut dixi nulla ē opōi gñone lactj. ¶ Ex dictj oīt. patere forē varie glādose carnis vtilitates: q̄y altera est gnō būiditatj vtil z neciē in ꝓseruatiōe spēi z idiuidui: q̄lis ē gnō spmatis cēj: alia est gnō q̄rūdā būiditatū de gñe flātica q̄y utiliza exiccationē phibendā z acuitatē remittēdū: sic̄ est gnō miditatj i collo vesice z misinterio. Alia ē ad saliue gnōm q̄ in radice gnātur lingue. Alia est receptio supfluitatis raritate sua sicut recipiunt' in carne emūctoriay. Alia sustētatio z ꝓfirmatio vasoy sic̄ est caro misinterij sustētionē ipsoy faciēs z glādula in cerebro sita z glādula mrū vocata circa auriculā cordis dextrā locata.

De opōne.

¶ De medulla ossium. Cap. xij.

Medulle ossiū suba mollis est z vnctuo⁹ c⁹ epl'o cal'a ē z būida. Dixit Ay. 1° de ptib⁹ aialiū. q̄ medulla ossiū vī eē dā sāguis nā. Cū q̄ sanguis cal's sit z humidus z ipsa cal'a erit z būida. Errauerūt q̄ q dixerūt medullā forē supfluitatē nutrimēti ossiū: quū ossa sint frida z sicca: z sil' nutriēs ipz frīi erit z siccū. Et nō est supfluitas ꝓria ei⁹ est supfluitas: sed bñ dixit Ay. ibidē. q ipsa est nutrimenti sanguinei supfluū. s. debēti ossa nutrire ex grossa z vnctuosa ei⁹ pte pueniēs. Et q̄ hmōi sanguis sit supfluitas apparet ex eo: q̄ oē aial abundās i sepo abundat ēt in medulla. Et q̄ qñ puer est in ossib⁹ ei⁹ reperit sanguis. vey pcedēte etate z inualescēte in eo inato calore bona decoctiōe sāguis ille albescit: z pz ex his q̄ errauerūt dicētes medullā forē mēbroy z viuere: qm̄ ipsa est superflu

De cāsefficiēte q̄ duplex.

De fofa.

De mō gnātōis pilorum.

De pilis. Cap. xiiij.

Pilus dr̄ q vniuersi corpis est. capillus dr̄ q̄si capitis pilus. Est ät pilus corp⁹ subtile longū rotūdū plicabile p poros cutis egrediēs: z in ipa cute originē hñs. ¶ Mä ät pili est mä vaporosa grossa: siue mä fumosa ex iiditatib⁹ viscosis in mēbris sub cute exñtib⁹ actiōe calo/ris in illas agēt⁹ eleuata: z ad cutē ꝓducta z in poris ei⁹ re/ta quā calor ille aliquātulū adussit z eā postea i poris ill' iditas ꝓdēsauit. ¶ Dixit ät Ari.2° de gnōne aialiū. pilos vngues z talia silia ex pelle. i. cute fieri: pp qō z cuz pelle mutät colores: alba. n. z nigra z ꝓformia sm pell' colorē. t ñ intellexit pil' ex fūosis vaporib⁹ fieri: sz ex eis ad pellē latis a subiacētib⁹ mēbris. Jn pelle tñ sm suū colorē al/ratj: z iō ei⁹ colorē oñdētib⁹. ¶ Aū. coll'z 2°. c° de iuuam mēbroꝝ. iposuit Ga. ipz voluisse pilū ex pura terrestri i fit pure terrestris oi humiditate ꝑuata. Et q ñ sic voluit Ga. pz ex eo 2° de ꝓpl'onib⁹. vbi ponēs ꝓpōnē exalatōis q̄ it in corpe nr̄o ad eā q̄ fit ex hūido terre dixit q ex hūido erre calore agēte in ipz 3ʸ exala⁶ surgit: vna subtil' fumosa est illa q̄ ponit mä vēri. Et alia subtil' vaporosa aq̄a que uertit in aq̄. Et a⁸ nō ē ita fūosa: nz ita aq̄a: sz me^m tz int as q̄ ꝙuertit i herbas. Et iccirco ē q in loco m'tū hūido: aut multū arido nō fit herbe gnō: i me° aūt sic. ꝓsil' ex nr̄i corpis hūido p actionē caloris ipm 3ʸ surgit exalatio fūosi as: siue vapor q̄l'rcūq; qs noiare uelit. Quidā ē vapor aq̄ us q de sui nā frid⁹ ē z hūid⁹: z fortasse aliq̄n calid⁹ repit hūid⁹ q aliq̄n intm̄ subtiliat q̄ isensibil' resoluit. Et ali ñ ñ sufficiēt rarificat z subtiliat: vt possit resoluiz tūc in queā ꝙuertit sūbilitatē: vt sudor oñdit: z tal' vapor nō est donea mä pili. Ali⁹ est vapor fūosus subtil' z cal⁹ sui sub li^t resolubil' z nō apt⁹ i poris ōtineri: nz ibidē ꝓdēsari q tex ñ ē idōea mä pili. Et terti⁹ ē vapor grossus terrestris: nixt⁹ tñ cū aliq̄ grosso viscoso hūido: z tal' vapor est ido/nea mä pili. A. q̄z sil' p purā fūositatē nō mäz pure terre tre: sz terrestrē pauco hūido viscoso mixtā: pp c⁹ humidi aucitatē ipaz purā fumositatē vocauit. Et pp eādē cāz ēt ixit mä pili sp est ficca: ita q vt ipse dixit pilus ē ficcior res sit in corpe nr̄o: ita q est ficcior osse vt patuit in sermone . Et pp ēt dictā cām Gal'. 2° theo. dixit. q gnō piloꝝ ē ex vapore calo z ficco. i. a calo exiccato . Et ōñt. cū dixit. A. p^a tertij. c° de signōnib⁹ sūptis ex aialib⁹ opōnib⁹. s. q ca/pilli oriant ex supfluitatib⁹ cerebri nō intellexit sui solius: sz ēt alioꝝ mēbroꝝ sb cerebro locatoꝝ ascēdētib⁹ sub fo^a vaporis ticci supius in q̄ ascēsiōe: qr ad cerebrū z ei⁹ regio nē deuenit vapor ipse uocauit Aui. ipz supfluitatē cerebri. ¶ Et iā gdē pz ex dcis q cā efficiēs pili 2ʸ ē vna mediata: z alia imediata. Et cā gdē mediata ē q̄ mäm pili gñat de q̄ dixit Ga. 2° de ꝓpl'onib⁹. q ē calitas agēs in hūiditate cor poris cāns in ipso: z ex ipo exalatione fumosā vt iā dictū. est. Et qdā dixerūt. q calitas hāc exalationē cāns q̄ñq; ē intēsa: z q̄ñq; tpata. Sz q̄ñ est tpata expedit vt cū siccitate sit ꝓiuncta. Et hinc est q ois pilositas denotat eleuationez exalatiōis sicce in corpore z raritatez texture maxie cutis: verūtñ pilositas nō multa z subtil' denotat calitatē tpatam iuctā excessiue siccitati: pilositas vō multa z grossa ōnotat calitatē excedētē sua multitudine: q̄ñ multa pilositas mul tā exalationē significat q̄ ab itēso ꝓuenit calore. Cā vō effi ciēs imediata piloꝝ: vt ōñt ē 2ʸ. s. intrinseca q̄ ē friditas cu tis: z ossiū sub cute positoꝝ vt cranei. Et extrinseca q̄ ē cō tinētis friditas: fridū. n. agēs i vaporē dcm̄ i poris cutis re tētū illū indurat isspissat z ꝺdēsat. ¶ Fo^a ēt pili ex ei⁹ etiā supius posite ōscriptione pz: q̄ñ ē oblōga subtil' rotūda z flexibilis: z flexibilitas daf ei q̄uis sit siccior osse qō nō ē flexibile ex mō mixtiōis hūiditatis viscose tenacis cū por/tione ei⁹ mäe sicce: q̄ mixtio talē reddit sbaz plicabilē z ñ frägibilē: z ex sua plicabilitate absq; fractiōe applanabilē: z incrispabilē: z al's formaz accipiētē: z q̄uis mä pili exñs adhuc in eleuari: z sub fo^a exalatiōis sit adhuc sub actua/li calitate: z sit ēt cal⁹ potētialr: vt qdā volūt: tñ post ꝺdē/sationē ei⁹ in poris remanet frida: pticipās tñ aliq̄li calita te in pte ꝑuata ex adustiōe q̄ ꝑcessit: pp quā calitatez fcm̄ ē. dixit A. q pilus ē min⁹ fridus q̄z flā intus in corpe: sed qr pua ē i^a calias remāsit pilus in corpe exr res fridior: z post ipm flā. ¶ Quidā tñ h⁹ minoris friditatis friditate flātis in pilis aliā assignāt cām q̄ est: qr ōñt pilos eē aiatos z ui/uere z näles opones hr̄e z aug^m suscipē: z ad eos mittere spm̄ nälē z nutrimētū: sic z alia mebra. Dixit. n. Ga. 11° de vtili pti. q: q̄ ex hūoribꝰ cū exalatio ad caput ferr̄ max^e ei⁹ grossioribꝰ supfluitatibꝰ ad nutrimētū piloꝝ nä vtil'. Et. A. 7ª q̄rti dixit. q pilus nutrimētū sumit ex mä viscosa: z ōñt istoꝝ piloꝝ aiatio z eoꝝ regimētū a spiritib⁹ ministrat: z expientia q̄ vi pilos in hora una z minori tpe canos effi ci: verūtñ sic. s. ocm̄ est pilus nō est aiatus: sz pure supflui/tas. Neq; cū dixer̄t auctores ꝑdictos pilos nutriri ō uero nutrimēto intellexerūt: sz p nutrimētū intellexerūt ipsoꝝ aug^m qō fit p appōnē partis ad partē. ¶ Mod⁹. n. gnōnis pili est: q̄ñ cū aliq̄ portio exalatiōis idonee ad ptes cut⁹ ve niēs in poris ei⁹ detinet' ibidē a friditate ꝺdēsat'. Cūq; a⁸ portio illuc aduenerit exalatiōis illi⁹ cū p^e q̄ ꝺdensata me diāte hūido ei⁹ glutinoso vnit z ꝓtinuat: z illā pmā ppel lit vlteri⁹ vsus ex: cū ḡ postea aduenit exalatio 3ª uel 4ª eo dē mō glutinata i^am ppellit. z sic 4ª 3^am: z 5ª 4^am ppellit: z sic vlterius donec ex eis multis accidat magni pili longi tudo. ¶ Dixit. n. Gal'. 2° theo. calor in vaporez. s. operans eosq; ꝺburens ipsoꝝ dissoluit subtile remanetq; grossities q̄s cū expulerint nä emittit eos p cutis meat⁹: q poꝛi dñr remanent in ea: neq; dissoluunt pp suā grossitiē: q̄re multi plicant z durescūt: fiūtq; ex eis pili. ut aūt ad eos dē perue nit meat⁹ vapor ali⁹ p ꝓtinuat z expellit ipm in occupa/to loco: z ꝓtinuat illi vapor ali⁹ illū in exteriora ꝓpulsās: z h mō sp gnant pili hi post illos. ¶ Dixit Auer. coll'z. 2°. mihi vr̄ ut nä adducat istū vaporē: ut sit mä pili ad h ut pi lus trahat illā malā mäm ex corpe ad mundificādū ipm p h. sicut tu vides q artificialr faciūt laboratores terre ꝺsi/militer: qr q̄ñ uolūt q ipsa fructificet seminät in ea semina q̄ hñt partē terrestrē vstā ex ea trahē: puta lupinos uitiāvl

orobū. Et p hūc modū pōt p pilos eē iuuamētum corpori. ¶Dixit ha. vbi.ē. maior pilo⁹ ort⁹ in corpore est in me⁹ iuuentutis pp caloris hac in etate vtutē: z pp eādē cāz maior est eo⁹ ortus in ꝓplonib⁹ calidis: z in sexu calidiori vt in viris: pp quā cām p⁹ p'. dixit. A. in infantib⁹ z mulieribus z eunuchis nō sunt pili multi. Et addiuuat ad pauci/tatē pilo⁹ in eis multitudo humiditatis respectu caritatis ipso⁹: in quā ꝗuis calm ipso⁹ agat z exaltationē ex ea faciat: nō tñ pōt eā ad tātā eriecationem adducere q̄ efficiat idonea pili mā. ¶Dixit Arist. 2° de gñone aia. q̄ pili z cognata ei⁹ vt vngues ꝗdiu vtiq; extiterint augenť: z max⁹ vtiq; in egris z senescētib⁹. z detrimētū. al's. decremētum patiētib⁹. Et h̄ pp relinq in eis supfluū plus minorē in principalia expāso pp senectutē z egritudines. ¶Et dixerunt. iā q̄dā pilos in corpibus augeri mortuo⁹ ꝗq; in eis ō nouo nō oriant. ¶Et Lōcil'. dixit. nō esse inconueniēs p⁹ morte in multis corpib⁹ ꝓseruari capillos ꝓseruato hūido i eorū porositatib⁹: z glutinoso facto: ita vt retineant in eo capilli q̄si in colla idurata: z ꝓseruent sic p anū z vltra. ¶Et q̄dā dixerūt. cā aug'' pilo⁹ in mortuis pōt esse calm reseruatū in porositatib⁹ eo⁹ ad tp̄s: z vapor ꝓsilr reseruat⁹ in ipsis. ¶Et pili q̄dē ꝓsilr vngues abscisi celerius crescūt ñ abscisis. q: fumositas veniēs ad radices eo⁹ facili⁹ ꝑpellit abscisos. Et dicit Michael scot⁹. q̄ abscisi pili in aug'° luminis lune celerius: z magis augent abscisis in diminutione ei⁹. ¶Dixit ha. 2° theo. capillo⁹ z vnguiū incremētū nō est q̄ē admodū mēbro⁹: singula. n. mēbra augeri in lōgo z lato z ꝓfundo dicim⁹: pilo⁹ vō z vnguiū augmētū in longitudine fit tm̄ in loco in quo eo⁹ filis mā cōtinuat sua vna post aliā sp z iremisse: neq; est illis. dixit hal. augēdi z crescēdi meta ꝗdiu nālis est vita: qō iō fcm̄ est: vt cuz supeēt tpe recētes z noui testa vtereturq; qō imunitū esset z ꝓfractū. ¶Et dixit ha. ibidē ꝑductio pilo⁹ in corpe q̄/dā a nā ꝓpo'° fit pp vtilitatē: z q̄dā p accīs ꝓuenit: quos pilos. dixit Auer. 2° coll'. ꝓuenire plus rōne māe ꝗz rōne alicuius finis. ſ. notabil' vtilitatis: q̄lz. n. pilo⁹ ꝑductio in corpe ē ad aliq̄d finē vt dicef. ¶Et subdit. ha. quoꝛūdā ꝓposuit nā gnonis pilo⁹ duas vtilitates: q̄rū altera est ab interioribus: z est interio⁹ expulsio supfluitatū z ea⁹ purgatio ab interioribus corpis tanq̄z q̄ nocēt. Et h̄ est ꝓncipal' vtilitas gnonis pilo⁹ in quocūq; mēbro ortu⁹. Altera vtilitas est ab exteriori. z est q̄ p pilos ornamētū z ꝓpōnē nā ꝓposuit atq; defensionē: pilo⁹. n. quoꝛūdā nā ad ꝓpōnē cōdidit sil': z defensionē: z quoꝛūdā solius defensionis gr'a. Et pili quos ad ꝓpōnē sil'ac defensionē ꝑdidit pili sē ciliorum capitis z palpebraꝝ: iuuamētū. n. ipso⁹. dixit Aue. vbi.ē. est: q: defendūt. Et h̄ manifestū est: q: videm⁹ q̄ pili capiti defendūt cere''' a frigore z calore: z supple a pluuia z alijs multis nociuis extrinsecis. Et pili supciliorū defendūt a rebus descēdētib⁹ a supiori pte capitis. Et pili palpebraruz adiuuāt ad defendēdū oculos a reb⁹ extrinsecis. Dixit. n. hal'. palpebraꝝ pili arcēt q̄ ad oculos ꝓjciunt exterius z ab oi pte: siqdē. n. a supiorib⁹ supuenerit supior⁹ ꝓpulsat palpebra ne oculū igrediat. Et si ab inferioribus subtollat inferiori pellit palpebra ab i gressu: porro z si ab oculo⁹ opposito qd afferat claudūt palpebre z oculos celāt ne aditret eos. Et dixit hal. due sūt i palpebraꝝ pil' ꝓdite hitudines q̄ neq; in capillis sūt: nec in reliqs corpis pilis: vna est: qm̄ extendunt in anteriora nō ad supiora vel inferiora: alia est: qm̄ vite aialis ꝓformes fci sūt z nō plōgant: nec crescūt. al's. cessant. Et ertēsio qdē eo⁹ ad anteriora est: vt icōmoda arceāt q̄ oculis ab exterioribus aduenīūt. Et ne forte oculis ipluere⁹ imber ꝓhiberet q; visus. Si quoq; q̄ in palpebra supiori sunt ad inferiora ꝑducerent oculū opirent z visui nocerēt. Si vō q̄ in inferiori sūt palpebra supius ponerent oculū operiētes visū ꝓhiberēt. Et si ad inferiora nequaq; que ad oculū asceēderent ab inferiori ꝓhiberēt accedere: sz z nz oculi cū necesse foret sup apponerent. Stāt aūt p rū pili eq̄les toto vite spacio: sed nō sic capitis: z li. Nā. n palpebraꝝ pilos gnonis tpe ꝑduxit cū mēbris: z ea q̄ nocia sint illis in q̄ntitate: posuit q; braꝝ extremitatib⁹ illos: factūq; ē extremitatis rū corpus solidū: ne forte emitti possit fumosus co pili mā est ab interioribus ad exteriora: sz vt firmi z recti in neutrū inclinati. Si. n. palpebraꝝ extre lia eēnt: quēadmodū ois alia est cutis nō starēt ei cti: sz ad iferiora declinarēt: z. ē. oculos caderet a rū: quēadmodū q̄ in mollib⁹ būidisq; nascunt ter plongant: z in latus iclinant: sz q̄ in solida dura terra plāte nō multū crescūt: sz pue breuesq; pma cte infixe terre: nec facile euellunt: hac ḡ de cā ext pebraꝝ dura creauit nā. Et dixit hal'. sicut ēt pilo in cute ꝑduxit extremitatis palpebraꝝ p̄ria in so Nō. n. neciū est ciliorū plongari pilos z crescere: tm̄ tpis lōgitudine: sz parua q̄ntitate p̄m qō eo⁹ cu tremitaſ palpebraꝝ ōria cadit. ¶Dixit Ha. 11° ō nō eos q in supcilijs pilos neglexit: sz solū qdez h q palpebris eq̄lē sp seruātes magnitudiné opata e lis. n. palpebraꝝ z supciliorū si addideris z non ab aliq̄d corrūpes eo⁹ vtilitatē: p̄cepit. n. creator nr eq̄lē sp seruare magnitudiné. Et ipsi ventes deū ob illud: sicut fuit mādatū eis: qm̄ sic eē eos erat ad m q: sil'recte stare eos q i palpebris pilos sil'q; pma gnitudine eq̄les: z nūero erat melius i cartilagioso xit corpe. Et subdit. hi in oib⁹ nativis eq̄les exīte z frigidis z humidis z siccis. ¶De pilis aūt facti fensionē z ꝓpōnē. dixit Ha. vbi.ē. q̄ p̄m barbā pi lū coopiunt genas: sz ēt ad decorē ꝓferūt: honestiu masculi''' appz: z max⁹ in ꝓcedēdo p̄m etate; si vn hi circūiaceāt. Et pp h̄ vocata poma. ſ. maxillaꝝ z nuda pilis nā relinqt. Si. n. alr foret feral' tota fac quaq; ꝓueniēs māsueto z politico aiali. Et nz h̄ er pp coopiri: z defēsionē: qm̄ ad coopiēntū pomis: ſ ficies ossium ꝓuenit: naso vō ea q̄ ex expiratiōe cal h̄ nō sē oīno nuda. Et dixit. mulieri totū corp⁹ mo z infantile z nudū pilis nō erat faciei nuditas nō Et alr nō būt morē honestū: sicut masculus: q̄r nz nesta ei erat opus: sz neq; opimēto aliq̄ egebat sup mineū genus. ſ. circa ptes faciei cūcte aduersus fri mi manēs vtplr. Et dixit. capite tm̄ egebat tegmēt neū genus gr'a ornat⁹: z h̄ est eis iā cōe: z ad mascu subdit hoc ēt pp aliq; aliā vtilitatē nēcia sūt nobj pili: z capitis: q:. n. hūorib⁹ q̄ ex alatio ad caput re xime grossiorib⁹ ei⁹ supfluitatib⁹ ad nutrimētū p vtil': q: vō in viris inq̄ntū sē nā calidiores mulerib z he supfluitates sē plres: duplicē his eūonē inuenit q̄ ex pil' capiti: z eā q̄ ex his que p̄m barbā. ¶Dixi aūt ꝑduxit nā solū ꝓpōni z coopture sē barbe pil pulchritudo z venustas viro fcā ē: z faciei coopture aūt viris z nō mulieribus barba duplici de cā: vna e viroꝝ corporib⁹ fortior est q̄z in mulieꝝ calor vapo mosi: q mā piloꝝ sē plures i viris: nec sufficit nā il tm̄ mō ꝑducere: sz duob⁹ disposuit altero i capite tero in barba: vñ z plēs est inuenire mulieres: q̄ꝝ e cala qbus pili in mēti loco ꝑducunt: nonnullos ēt qbus ꝓplo frida dominat carere barba: hinc ēt est nuchis nō ꝑducunt: eo q frida sit eo⁹ ꝓplo cum ex mēbrū eximij caloris iminutū. ſ. testes. ¶Altera cā mulieres semp in domibus ꝓuersant: nec attinet il bas ꝑducere mēbra: q: eaꝝ nuda sunt: z pilis nō in ornationes. n. sic sūt z ꝓpetētiores. Et dixit ha. vbi.ē. nō habuit pilos: coopīt. n. pilis capitis: q̄s voluerin uō egebat pil' ꝓprijs: z frequēter ēt vtputo tonsōe remus si ꝑduxisset nā in fronte pilos seu supiacentē

Pilli i corporibus mortuoꝝ ꝓseruant z augent.

Pilli vngues abscisi celerius crescunt.

De vtilitatibus.

ꝯt.n.in facie maxie in pomis ⁊ lepore eius ⁊ fronte
cunt pili pp duos fines: quoꝝ vnus ē ne viſuꝫ ipe/
alter ne faciē deꝯ parēt. Et iō ſi ipſis locis ꝓducunt
⁊ breues: ⁊ maxᵉ in mulieribꝫ. ¶ Pili aūt qui ex
hēcitate māe oriunt: ⁊ nō ex nāe ꝓpoſito. ſ. ꝓncipali
al. ſt pili alaꝝ: ⁊ pectinis: ⁊ toti⁹ coꝛpis pili relig:
etoris brachioꝝ, ⁊ cruriū: bi.n.ſic gīant: qm̄ ſi mē
m ſit ⁊ hūidū gīantur in eo fumoſi vapoꝛes ꝑ ꝙs
llit: ⁊ ex eis in eo pili ſt. Jocꝫ bos magis oꝛiri vide
pectine: pp hmōi vicinia mēbꝛi. ⁊ teſtiū: q̄ruꝫ ꝓpꝛ̄o
⁊ hūida: debinc i ventre ⁊ pectoꝛe: ⁊ ilijs ꝓcoꝛdis
⁊ epatis: ⁊ q̄ in boꝝ vicinia poſita ſt mēbꝛoꝝ. Sūt
hec i calidaꝝ ꝓplōnū coꝛpib⁹ plūmoꝝ piloꝝ. Et eꝫ
lōnis fride nuda pilis ſt. Et hi qdē pili in oib⁹ coꝛ/
ptib⁹ oꝛiri iuenire eſt poſſ ꝑterq̄ in volis manuū ⁊
s pedū: cuius cām vt. ſ. patuit. Gal. 2° de vti. pti. aſſi
t muſculū chordoſuꝫ fridū ⁊ opactū ſub eis exūtez:
cōpactionē nō pōt vapoꝛ groſſus idoneus ꝓ mā pili
p eū: q̄uis hoc ſit pp fine melioris ſenſatōis dictaꝝ
t. ſ. patuit: ꝓdci ét pili q̄uis i oib⁹ ptib⁹ ocis ꝓduci
t: nō tn̄ in eis eq̄liter ꝓducūt: imo i añrioꝛib⁹ magꝭ.
Aꝝ. 10ª pbleu^m, pbleumate. §4. anterioꝛa i boib⁹
ꝛa eſſe poſterioꝛib⁹. L⁹ cā eſt maioꝛ calitas partiuꝫ
oꝝ ⁊ maioꝛ ipſoꝝ poꝛoꝝ raritas. Et dixit. 2° ō ptib⁹
hō eſt iſpidiſſimū aialiū circa caput. Et eadē. 10ª ꝓ/
.6ꝫ°, pbleu^m dixit. caput boiuꝫ piloſū eſt magis alio
Et cā eſt exalatio fumoſa multa ad caput aſcēdens.
t.n.eſt tanq̄ coꝛpis carminū caloꝛi toti⁹ coꝛpis ſup/
ꝫ ex directo fumos ꝓpinde toti⁹ coꝛpis recipiēs: nec
multiplicatiōi capilloꝝ in capite cranei ſuppoſitioꝛ
ranei ⁊ ipſa cutis capitis ſt poꝛoſa. Et ſt in craneo cō/
re: ⁊ poꝛoſitates manifeſte: ꝓ ꝙs fumoſitas ad cutem
i pōt: nec obſtat cerebꝛi fiditas ⁊ hūiditas: qm̄ plus
d receptionē ſuꝑfluitatū de ſup capiti ſitus q̄ faciat
ibitionē receptiōis eaꝝ dcā cerebꝛi ꝓpꝛ̄o. Et melius
uit Ga. vbi. ſ. aliā ⁊ aliā facere piloꝝ coꝛpis magᵉᵐ:
ſilr operimēto egem⁹ ſm horas anni vel regiones:
ꝛᵐ diſpōnes: nō.n.ꝓſilr viro ⁊ mulieri ⁊ infanti ⁊ ſe/
eniēs ē comā hēre: nec eſtate: ⁊ hyeme: nec in calā re
ē ⁊ frida: ſic nec obtbalmiā patiēti vel caput dolēti: ⁊
tudinalr ſano: hāc aūt diuerſitatē arte facē poſſumus
ſluerimus. Nā tn̄ i q̄bus mēbꝛis pili lōgioꝛes fiūt: in
te.n.lōgiſſimi fiunt pp plēs ad ipm: vt dcm̄ ē ferri fu/
os vapoꝛes: ⁊ maxᵉ in capite lōgiſſimi fiūt in mulieri/
in qb⁹ āplius plōganᵗ q̄ꝫ in viris: ⁊ cā h⁹ fuit: q⁹ mā
ꝝ i mulieribꝫ plus de hūido glutinoſo retinet q̄ꝫ i vi/
ñ fcā eſt magis extēſibil⁹: ⁊ ſic plōgabil⁹ plus: aſſignaᵗ
ia cā q̄ eſt q⁹ mulieres barba carēt vt dcm̄ eſt: qb⁹ recō
tio ei⁹ fit in capillis capitis. ¶ Et dixerūt. variari pi/
in groſſicie ⁊ ſubtilitate ſm raritatē poꝛoꝝ maioꝛē vel
oꝛē. ¶ Oibus ét pil⁹ dnt. eſt vna vtilitas vltra predicta
q̄ eſt coꝛp⁹ ab eis calefactio: ipſi.n.q̄uis opl⁹onis ſint
ide coꝛpus per accidēs calefaciunt caloꝛē quē recipiūt
pſum reflectendo: ac etiam vt dcm̄ eſt ipſum ab extrin/
us infrigidantibus defendēdo.

e vnguibus in qua terminaᵗ ſūma prima. Ca. xv.

Vnguis eſt coꝛp⁹ exterꝰ ſuꝫ ⁊ expānſum ſup
digitoꝝ extrema. Dixit Haly. 2°
theo. vnguis digitoꝝ vltimis ꝓtinuat⁹ ē dact̄
alligat⁹ carni cui ꝓtigu⁹ eſt. Et cutⁱ ſup q̄ꝫ ē li
gamētis q̄ ex chordaꝝ ſūt gīe. Et eſt vnguis ſi
in pte ſiluestri digitoꝝ. ¶ Dixit. H. ꝑ. de vti. par. cū ſint
que appꝛehēdunt multiformia: q̄dā.n.magis: ⁊ q̄dam
n⁹ mollia ſūt ad oia feꝯ nā oportunā digitoꝝ ꝓſtructio/
⁊ nō ſolū digitoꝝ manuū: ppea ſbdit. Ga. nꝫ ſimplr. ex/
mitas digitoꝝ: nꝫ carne ſola: ſꝫ ex vtriſq̄ optimaꝫ ꝓpō/
accipiētib⁹ ꝓpoſita ē. Carniū.n.ipſoꝝ in vtriſq̄ flectiſ
ptib⁹: quaꝝ ſumitatib⁹ venari dēant: vnguis vō ab ex̄ vt
firma^mim eis appo^m. Si.n.dnt. fuiſſet vnguis in intrinſeca
⁊ domeſtica digiti pte poſit⁹ tactū illius ipediſſet: ſꝫ in ſil/
ueſtri poſit⁹ i^am ab extrinſecis nocumētis qb⁹ ipſa magis
eſt expoſita p̄cuſtodit: ⁊ ſubdit Gal. mollia coꝛpoꝛa ſo^m car
neis ptibus digiti apꝑhēdūt: q̄cūq̄ꝫ vō ſt ouri: ⁊ pp ouriciē
carnis nām pellūt ⁊ violētāt nō poſſum⁹ ꝓpꝛehēdē abſq̄ꝫ
vnguib⁹. firmamēto. n. eget tūc caro reflexa. Rurſus etiā
vnguib⁹ ſolis nō erat polē apꝑhēdē aliqd taliū: oure eniꝫ
exūtes a ouris ꝑterea lederenᵗ: ppea igiᵗ carnea eſt ſuba i
digitoꝝ ſūmitatib⁹ vnguiū lapſuꝫ coꝛrigētē: vnguib⁹ vō
carniū euerſionē ſuſtētādo ſanātib⁹ oꝛganū ꝓpꝛehēſionis
oiuꝫ puoꝝ ſil⁹ ⁊ duroꝝ coꝛpoꝝ fact⁹ eſt digit⁹: ⁊ ſubdit. di
cēs aūt euidēti⁹ q⁹ dico aſpiciēs imoderatiōis vnguiū q̄cū
q̄ excellent ſt magne: ⁊ ppea ſe iuicē ꝓtangūt: neq̄ꝫ ſpinam
paruā: nec pilū: neq̄ aliqd tale apꝑhēdere poſſe. Quecūq̄ꝫ
vō pp puitatē ad ſumitatē digitoꝝ nō pueniūt ꝓpꝛia firmi
tate pꝛiuātes näm carneā ipotētē ad apꝑhendēdū faciunt.
Quecūq̄ꝫ vō adequanᵗ ſumitatib⁹ digitoꝝ he ſole vtilita
tib⁹ quaꝝ gr̄a fcē ſt optie ꝑbenᵗ. Jocꝫ Hyp. dicebat. neq̄ꝫ
vngues ſupabūdare: neq̄ꝫ deficē a digitoꝝ ſumitatib⁹ ꝓue
nit. Multa quoq̄ꝫ dixit Ga. ⁊ alia vtilia vngues ad artes ſt
puta ſi radē oꝛ vel ſcalpe vel excoꝛiare vel euellē: fere. n. i to
ta vita ⁊ ſm oēs artes: ⁊ maxᵉ in q⁹ ſt certiſſime manuū
opōnes his talib⁹ idigemus: ſꝫ tn̄ vt ſuſtētatiua oꝛganum
man⁹: ⁊ ad minoꝝ ſil⁹ ⁊ duroꝝ coꝛpoꝝ venationē vnguib⁹
maxᵉ idigem⁹. ¶ Dixit Aū. collꝫ 2°. vngues fuerūt fci pp
duo iuuamēta: quoꝝ vnū ē cōe: ⁊ eſt pp ꝓſeruationē extre/
mitat⁹ digitoꝝ: ſic ponit ferrū. i. annulus ferre⁹: vel manu
briū ferreū in extremitate lāe: ⁊ iſtō iuua^m eſt magꝭ ꝓpꝛ
vnguib⁹ manuū: vnguib⁹. n. mediātib⁹ digiti res vnitio/
res capiūt: ⁊ eas firmit retinēt: ⁊ eſt cōe boi: ⁊ ét alijs aiali
bus iuua^m ꝑ^m: q̄uis vngues i q̄buſdā aialib⁹ ét ſint ſic ar
ma ōfenſiōis apꝑhēſiōis: ⁊ venatiōis. Dixerūt. nō ſolū ꝓp
iuuamīta dcā foꝛe ꝓductos vngues: ſꝫ ét ad decoꝛē: ipſi.n.
ſup extremis digitoꝝ exūt: ſic auꝝ: ⁊ velut ebur ſup extre/
ma artificiatoꝝ: vñ pulchꝛioꝛa aſpectu reddunt. ¶ Dixit
Ba. vtilitas ad quā vngues parati ſt eſt extremoꝝ cōfoꝛta
tio digitoꝝ: auxiliūq̄ illis ꝓferēs ad oia tenenda atq̄ꝫ pul
chꝛioꝛes ſt ⁊ vēuſtioꝛes aſpectu. ¶ Et vngues qdē duri fci
ſt. dixit Gal. vt teneren⁹ eoꝝ duritie firmit apꝑhenſa: ſꝫ tn̄
nō nimis duri: ſi.n.magis duri q̄ꝫ nūc ſint foꝛēt facti ad in/
ſtar oſſiū: neq̄ꝫ parū plicari potētes rūperenᵗ citiſſime: alꝫ
ſic ⁊ alia cranea. i. dura diuerſa. De coꝝ igiᵗ ꝓſeruatiōe nā
puidēs: ⁊ moderate fecit eos duros: ut neq̄ vtilitas cuius
gr̄a fci ſt in aliq̄ noceaᵗ: nꝫ ipſi patianᵗ parate. ¶ Et dixit
Gale. circūferētiales vndiq̄ꝫ fci ſt vngues ifallacie gr̄a. ſ.
vt meli⁹ reſiſtāt extrinſecis nociuis. Et vt dñt flex⁹ vnguis
fuit: vt res meli⁹ adꝑhēdat: ſic acus curua: ⁊ vt hō ſe ſcal/
pat q̄n̄ pꝛurit radat rumpat atq̄ꝫ findat quecūq̄ꝫ oꝛꝫ. Et vt
dñt ꝑdicta vnguiū iuuamēta oia ſt extrinſeca. Et iō aliud
eſt coꝝ iuuamētū intrinſecū q⁹ ē coꝛpis mūdificatio a ſup
fluitatib⁹ ex q⁹ ipſi gīanᵗ ⁊ augenᵗ: ipſi.n.gīantur ex
groſſa ⁊ terreſtri ſuꝑfluitate actione caloꝛis in fumū ꝓuer
ſa: ⁊ in digitoꝝ extremitatib⁹ retēta ⁊ idurata. Mod⁹. n.
oꝛigis coꝝ eſt: quēadmo^m ⁊ piloꝝ: dcā. n. ſuꝑfluitas groſ/
ſa ad extrema veniēs digitoꝝ ibi retēta a frigiditate aeris
ꝺēſaᵗ ⁊ induraᵗ: quā poſtea poꝛtio ei⁹ 2ª aduenies ꝓpel
lit in antea: ⁊ ſic 3ª 2^am: ⁊ 4ª 3^am: ⁊ ſic vltra donec vnguis
cōpletionez recipit quā extremitas ipſa digiti ſup q̄ fit ex/
poſtulat. ¶ Dixit Ga. vbi. ſ. q̄n̄ ſcalpētib⁹ nobis cū vn/
guib⁹: ⁊ talr qualr agētib⁹ dēbāt extremitates ſolas has
pticulas nā in aialibus creſcere potētes ꝓſtituit. ¶ Dixit
Haly. ad vngues tēdūt nerui vene: ⁊ arterie ad quos cibū
deferūt: quo augenᵗ niſi q⁹ nō eos creſcere facit in longo
latoq̄ꝫ ⁊ pfundo ſil: quēadmodū alia mēbꝛa: ſꝫ in longum
tn̄: quēadmo^m in pilis eſt dictū. Dicūt ſiqdē ō oſſib⁹ puis

De mō oꝛiginis ⁊ gnātio/nis eoꝝ.

in extremitatibus digitoꝝ manuū ⁊ pedum deperdit ibi/
dē vngues nō crescūt: sicut neqꝫ pili deperdita cute. Ex dcis
dicunt patere qꝫ vngues participāt regimine nature: ⁊ de
ipsius proposito sunt producti: quēadmodum pili ciliorum
palpebrarum: atqꝫ capitis capilli.

¶ De anatoᵃ capitis in gnāli: ⁊ est initiū 2ᵉ sūme. Ca.xvj.

Caput qd sit: ⁊ q̄re fuerit creatū quo ēt di/
uidit i ptes ꝓtinētes ⁊ cōtētas: ⁊ q̄
sint ille: q̄ ēt sit anatoᵃ illaꝝ partiū ꝓtentarū: ⁊
q̄rūdā ꝓtinētiū extrinsecaꝝ dcm̄ est in sermo/
nē 3° q est de disponib⁹ mēbroꝝ aiatoꝝ. Nūc
aūt in h̄ sermone dicēda ē anatoᵃ ipsaꝝ ptiū extrinsecarū.
Et si aliq̄ ō illic dict̄ hic repetant nō erit inutile. ¶ Ad ha
rū aūt ptiū anatoᵃᵐ plenarie hñdā añ oia p̄mittēduꝫ est qꝫ
cap. in duas diuidit ptes magnas: q̄rū vna est anterior: ⁊
alia posterior: ⁊ añrior qdē ps facies vocat ⁊ incipit ex pte
eius supiori a loco vbi terminant radices capilloꝝ in finci
pite. Et ptēdit vsqꝫ ad finē piloꝝ barbe sub mēto. ¶ Dix
Aꝝ. p̄ de hist̄oꝛijs aialium. qꝫ facies ꝓprie in hoie sub cra
neo reperit añrius. Et facies qdē ps magna añrior capit̄
exñs est memᵐ organicū nō solū ex silibus: ꝛ̄ ēt ex plibus
organicis in eo ꝓtēt̄ ꝓstitutū: vt. v. g. frōte: oculis: narib⁹:
oꝛe: ⁊ mēto. ¶ Posterior vō ps capitis est tota ps capitis
capillata q̄ incipit a loco vbi. s. dixit faciem incipere: ⁊ tendit
vsqꝫ retro ad locū: ⁊ est ꝓsil' memᵐ organicū ex plib⁹ alijs
organicis ꝓstitutū: ꝓtinet. n. sinciput bregma: siue interci/
put: ⁊ occiput ⁊ duo tympora. ¶ Sūt autē p̄dicta mēbra
organica ꝓposita ex multis silibus. vꝫ. osse cartilagine: li/
gamēto: carne pinguedine neruis: arterijs venis musculis
chordis pāniculis: ⁊ cute: vex neruoꝝ venaꝝ: ⁊ arteriarū
anatoᵃ ocā est in p̄cedētib⁹ sermōibus: qꝝ restat vt h̄ alioꝝ
dictoꝝ ꝓsiliū in ocis organicis ꝓtentoꝝ anatoᵃ tradaᵗ ip
soꝝ nō minus declarādo ptes q̄ ⁊ quot sint: ⁊ eoꝝ iferēdo
opōnes vtilitates ⁊ iuua'ᵃ. Et vī mihi incipiendū fore ab
anatoᵃ ossiū capitis. ¶ Scire tñ añ oꝫ qꝫ frons ē ps supior
faciei: cᵘ lōgitudo ē sm trāsuersuꝫ corpis ⁊ capitis: ⁊ ꝓten
dit ab vna aure vsqꝫ ad aliā: ⁊ ei⁹ latitudo ē ab extremita/
te capilloꝝ añrioꝝ: ⁊ tēdit vsqꝫ ad oculū: ⁊ nasuꝫ exclusi/
ue: ita qꝫ ꝓtinet in iferiori pte ei⁹ latitudinis supcilia. Et di
uidit sm lōgitudinē eius in tres ptes: q̄ sī ei⁹ due extremi
tates: q̄ tympora vocant. Et ipsi⁹ mediū qō vocat testa: ⁊
testa hz duo extrema: q̄ vocant duo cornua frōtis: ⁊ tota q
dē frons locata est sup os cranei anterius coptum gingia
matre. Et est ꝓposita ex ipso osse: ⁊ pāniculo: ⁊ carne lacer
tosa: ⁊ cute. ¶ Sinciput vō est ps añrior ptis capillate ca/
pit̄ incipiēs a loco supiori frōtis: ⁊ tēdit vsus retrovsqꝫ ad
bregma: ⁊ est situ sup osse cranei coopto gingia mr̄e ꝓpoᵐ
ex ipso osse: ⁊ gingia: ⁊ cute exteriori. ¶ Bregma vō est ps
capitis capillata icipiēs ab extremo sincipitis: ⁊ tēdit vsqꝫ
ad occiput: ⁊ sm qꝫ inuit Gal. est situ sup ossa cranei supio/
ra in pte in q̄ ipsa ossa sī subtiliora: in q̄ pte ꝓiungit cōmis/
sura coronal' cū sagittali: ⁊ sī ipsa ossa coopta gingia mr̄e:
sicqꝫ est ꝓpositū ex ipsis ossib⁹ ⁊ gingia mr̄e ⁊ exteriori cu
te. ¶ Occiput vō est posterior ps capillata capitis icipiēs
a p̄nᵉ supiori ossis laude ad qō dcm̄ est terminari bregma:
⁊ durat vsqꝫ ad collū. s. ad locū vbi craneū posteri⁹ cōiun/
git cū p̄ᵃ spōdili supiori: ⁊ est situ. s. ipm os coopertū gin/
gia mr̄e: ⁊ est ꝓpoᵐ ex ipso osse ⁊ gingia: ⁊ cute exteriori:
duo vō latera sunt ptes capitis capillate site: vna in ōrtro:
⁊ alia in finistro sup osse cranei ēt gingia coopta: ⁊ eoꝝ ini
tiū est supius vbi os cranei incipit ingrossari: ⁊ iferius ter
minat ad post aures in loco in quo terminat craneū: ⁊ ici
pit os petrosuꝫ. Et ista latera ēt tympora qñqꝫ vocant. Et
sī cōposita ex ipso osse ⁊ pāniculo ⁊ exteriori cute. Et ex di
ctis p̄z qꝫ cutis capiti alicubi coopit gingiā sine medio ⁊ ali
cubi carne musculosa mediāte vt in fronte ⁊ tymporibus.

¶ De anatomia ossium capitis. Cap.xvij.

Caput dividit in duas ptes s. añrioꝛē ⁊ posterioꝛem.

Frons qd sit.

Sinciput qd sit. Bregma qd sit.

Occiput qd sit.

Virit haly. 2° theo. ossiū capitis: cranei: ⁊ q̄dā maxille supioꝛ maxille ife ioris: ⁊ q̄dā sunt dētiū. ¶ de eis dixit p̄ coll'z. qꝫ oia ossa capitis dētib⁹ nūero. 23. quoꝝ sex appꝛoprianeo: ⁊. 14. sunt in mādibula supioꝛi: ⁊ duo sī in mainferioꝛi: ⁊ vnū q̄ noiaᵗ gethe q̄ est os q̄ est sub q̄ diuidit iter craneū: ⁊ supioꝛes mandibulas. ¶ theo. dixit haly. oia q̄ in craneo sī ossa. 15. sunt: q craneo sunt ꝓpria q̄ sūt duo ossa vticis: ⁊ duo ossa poꝛa: ⁊ os pre: ⁊ os puppis. Et nouē sunt pticipa mādibule supioꝛi. Et vltra h̄ sī ossa cauille ossa q̄ rioꝛa nō ei vnita: ⁊ q̄ sunt ossa pariū. ¶ Ga. vō. 11° pti. dixit. ossa que bregmatis noiaᵗ duo sunt ⁊ vndiqꝫ a duris ossibus: ⁊ densis a retro qdē: ⁊ ab ꝑ frontē: ⁊ alterutrūqꝫ ab eis q̄ sunt tympoꝛa: ⁊ sex. 7ᵐ vō vltra hoc ē. dixit Gal. id qō est ꝑm palatdā supioꝛis gene: ⁊ qdā capitis eē existimāt iniacebus ad instar cunei. Alia vō vniuersa supioꝛis gen sunt nouē: ⁊ duo sunt iferioꝛis gene. In h̄ tñ caᵒ dcranei dicēᵗ. ¶ Auic. innuit ossa cranei q̄tuoꝛ forhec oia dixit. caput. 5. hz ossa quoꝝ q̄tuoꝛ sunt vt p ⁊ vnū ē sicut basis. ¶ Notāt qdā ossa cranei q̄tuoꝛos frōtis: os laude ⁊ duo lateralia. Et. n. nō nisi ist veris cōmissuris directe penetrātib⁹ ab ex ad intr tur. ¶ Hoꝝ tñ qōlibet in plures diuidit partes. frōtis diuidit in duas ptes. s. superioꝛē vsus cōmisronalē in qua subtilius est: ⁊ inferioꝛē que ꝓtinat mādibule supius i cōmissura q̄ ē sup supcilia: ⁊ extē nasi supioꝛē: q̄ cōmissura vt multi dñt nō ē va. di in plibus craneis qō nō apparente: penetrat ⁊ cās dixerūt qdā supioꝛa ossa mādibule ꝓtinuata eē frontis: ⁊ eius ptē existere. Est aūt huic ossi frontis inferioꝛi grossicies notabilis. Et est ei terminus sup missura coꝛonalis: ⁊ inferioꝛ. s. dicta cōmissura qu supcilia ⁊ extremitatē nasi: ⁊ a laterib⁹ ꝓtendit tpe ad aliud cū ossibus lateralibus hincinde medi missura ꝓiunctū: ⁊ vocat os pre: os vō laude uoca puppis: siue os posterius a parte supioꝛi terminat missurā laude: ⁊ ab inferioꝛi ad primū spōdilem coꝓiungit: ⁊ a duob⁹ lateribus terminat ad duo ossa lia. Et ipsa ossa lateralia ex parte supioꝛi terminant missurā coꝛonalē: ⁊ ab inferioꝛi terminant sub aur partē ossis mādibule supioꝛis cū quo alliqant: ⁊ a posterioꝛi cū osse frontis: ⁊ a posterioꝛi cū osse laude. dicta ossa in duas diuidunt ptes. s. in partes q̄ sūt subtilitat. partires: ⁊ cōmissuris magis ꝓpinque: ⁊ partes inferioꝛes sunt sic parietes sustinētes supioꝛes. Ista tñ diuisiones ossium nō discernit p cōmissuras: sed solū p diuersitates aūt cē subst̄ātie: qñ suba partiū superioꝝ rarioꝛ ⁊ subtilioꝛ inferioꝛū suba densioꝛ est ⁊ grossioꝛ ⁊ durioꝛ: ⁊ ip subtiliores dictoꝝ ossiū vocate sunt ossa bregmatis. xit Auic. p̄ᵃ p'. doctrina 5ª. ca. 3° de anatoᵃ eius. craneo. parietes durioꝛes facti sūt eo qꝫ casus ⁊ perstent. Ita nānes ad eū sm plurimū tendūt. Et de parietib⁹ q dem durioꝛ durior fuit: eo qꝫ a sensuū custodia est remotus gis aptus fuit pati. Et iste ptes durioꝛes grossioꝛes bus laterib⁹ ossis vocate sunt ossa petrosa: ⁊ vocat ossa mēdosa. ¶ Dixit Auī. duo parietes q a dextra sinistra sunt ossa in q̄bus sunt aures: ⁊ vocant petr sui duricie: quoꝝ vnūq̄q̄ terminat superius adher ronalis: ⁊ inferius adherē que punctū a sumitate ad laude: ⁊ ptendit vsqꝫ ad coꝛonalē: ⁊ ab anterioꝛi parte ronalis ⁊ posterioꝛ pars adherē laude: ⁊ inferius ad que est cōis inter caput ⁊ parillū ⁊ coniungit iter du trema laude. Supaddā ēt ossa lateralia dñr mendosa in eis cōmissure sunt mendose vt apparebit. Et dñt g

osterioꝛ est i
rioris medi
es in ipsoꝝ
es tabule v
siue grossic
oma: ⁊ infer
nō differun
⁊ sm maioꝛ
osse aūt q
s basilare. d
ossa cranei
dixit esse sm
pirit Auī. q
ouricies ad
uscipit putr
stib⁹ que su
fuit ipm esse
ptū est os m
habuit ꝓti
agnū est: nō
rangentia m
oia capiti
ter duo ossa
ne nodatili
junt cōmissi
dñr: qꝛ ad i
ad interius
trāt vt sensi
exsiccatis
irecta: imo
in pte iterio
qdē cōmiss
qꝛ est in loc
strū vel ecō
pitis p̄cedit
rioꝛi osse plo
est p̄cessi
dicte due cō
et: vulgo ver
ta: qꝛ in figu
cuius figur
cōmissure d
a est. s. aure
ēnis ipsaꝝ
dicta ossa in duas diuidunt ptes. s. in partes q̄ sūt subtilitat. partires: ⁊ cōmissuris magis ꝓpinque: ⁊ partes inferioꝛes rerutrūq pm

De sutura cranei q̃ litis sit.

De foraminibus manifestis cranei.

De figura naturali cranei.

Propter qd in cranio mulieris est vna cõmissura tñ.

ret' q̄ztitas. ¶ Dixit. A. ossis cranei nālis figura est: vt sit rotūda: z hoc pp duas res z duo iuuamēta: vna ē in cōpō/ne eius ad interius: figura. n. rotūda est maioris. s. dimēsio nis ea quā recta linea ꝓtrahēdūt figa cū eaꝫ ꝓtractiōes eq̄ les fiūt. Et alia est in ꝓpōne ad exterius: qm̄ figa rotūda pp ipulsiones nō patit': quēadmodū hūtes angulos patiunt'. Et dixit Aui. q̄uis ipm sit rotūdū: in lōgitudine tm̄ fcm̄ ē: qm̄ origines neruoꝝ a cerebro in lōgitudine st' posite: z sic opz vt nō coangustent'. ¶ Dixit Ha. acumē cerebri fuit an terius pp partis p̄cedētis cerebri cām q̄ ꝓtra cerebri dr: a q̄ nerui oriunt' sensus posterius vo acumē fuit qō puppis dr: qr ab ea nucha orit'. ¶ Et. A. dixit. duas hūit craneuz eminētias añ z retro: vt neruos defendat q descēdunt ad nuchā z frontē. Est igit' ei? nālis figa cū rotūditate oblon ga q̄si fuerit br̄ pressa ab vtraq; pte pp eius ꝑssionē tumo/rositates añrior z posterior ꝓcesserūt: qm̄ sic vētriculoruz cerebri distinctio: ac ēt sensitiuoꝝ ort? anterius melius ꝓ uenit. ¶ De figa aūt cranei in nāli notauerūt q ipsa 2x p̄t ꝓtingere: vno mō p̄m q remouet debitā formā z numerū ꝓmissuraꝝ p̄dictaꝝ ei?. Alio mō solū put remouet debitā formā tm̄ siue remouet numeꝝ cōmissurarū debitū siue si: p̄ mō dñt. distinxerūt ipm auctores in tres. q̄rū due st' sim/plices: z vna ꝓpositade qb? loquēs Ha. xo de iuuament. c° 6°. dixit tres st' oiuz figure. s. ināles. vz. ca q̄ opponit' to/tal'r ei q̄ p̄m nām se hz qm̄ ambas qdē ꝓdiderit eminētiaz caput eā q̄ p̄m occipitiū: z eā q̄ p̄m frontē. cq̄le aūt vndiq; z velut certa spera: z h̄ est innālis figura cōposita. Due vo alie dixit Ha. h̄ qdē cā que p̄m frōtē solū: h̄ vo cā q̄ p̄m occi pitiū nō hūt eminētia. Figam aūt innālē hūtē eminētiam a dextra pte in sinistrā lōgitudinē negauit fore Hal. polem: qm̄ cū ea nō staret vita. has tres innāles figuras dñt esse mon struosas. ¶ De qb?. A. dixit. non nāles cranei fige st' tres: vna est vt anterior eminētia minuatur: z ꝓpter h̄ de aderem amittatur de aderem corōnalis: z alia est vt posterior eminētia minuat': z ꝓpter h̄ de aderem perdat' de ade/rem laude: z tertia ē vt utreq; ꝓdant' eminētie: z fiat caput vt spera longitudiné z latitudiné hūs equales. Et de hac qdē figa. s. 3a sūmus medicoruz dixit Hale. q ꝓptereā q dimēsiones in ea st' eq̄les oportuit p̄m eqtatē q diuisiones aderē sint eq̄les. Sz diuisiones aderē in p̄mis erāt tres in lō gitudine vna: z due in latitudine. Et erit qdē aderē latitu/dinis i meo latitudis ab aure ad aurē: sic̄ lōgitudinis ade/rē in meo lōgitudinis. Et dicit itez Ha. ipole est caput aliā figurā 4am nō nālē br̄e. s. vt sit lōgitudo minor latitudine: nisi de vētriculis cerebri: aut aliqd ō ei? corpe diminuere. qō qdē vite est ꝑriū: z ꝓpōnis ꝓhibēs bonitatē. Et sb̄dit. A. h̄ qdē p̄mi medicoꝝ hyp. dcā ꝓcedūt q dixit capitis fi/guras q̄tuor existere tm̄: ego āt vidi craneū nō hūs ab ex: nec ab intra cōmissurā sagittalē: hēbat aūt corōnalē: z eaz que laude. ¶ Si aūt scōo mō distinguanf figure ināles ꝑ nālē: tunc dñt eas posse fore q̄plurimas de qb? ē: vt sit ca put in surſū longū: quēadmoduz est figa eius q in ense vel osse polito se speculat': vel qr sit lōgius q̄z oz in añ z retro: vel qr sit nimis p̄minēs añ vel retro. ¶ Pro noticia quoq; ossiū cranei ponā hic q̄ dixit Hal. vbi. s. cranei ossa diuidū tur in septē: quoꝝ duo st' ossa in capitis vtice q̄ ꝓtinuat z copulat adinuicē cōplosuz. i. cōmissurā sagitte silez. Et dñr hec duo ossa vticis q̄ q̄drāgulate st' fige z sube tenere: q̄ te nera fuit pp dissolutionē vapoꝝ: z duo alia ossa a laterib? capitis q̄ sepant a vtice duo ꝓlosa tenuia. i. mēdosa: q̄. s. aures st': z hec duo ossa sup tympoꝝ dñtur ossa: z figa eoꝝ est triāgulata: z cuiuscūq; eoꝝ suba in tres diuidit' ptes: vna est sua soliditate lapidi silis: que iō lapides dr̄: z in ea auditus est foramē factūq; est talis audit? cautele cā ab i/cōmodoꝝ occursu. 2a ps est augmētū qō exista orit' capiti mānie silē: z facta est a ad ꝓhibēdū a loco suo in superiorez exire maxillā in exteriora: qm̄ disgregatio ei? flexibilis est: z h̄ ps silr est lapidea in soliditate. 3a vo ps est q̄ tymp? of eiusq; soliditas duab? subest alijs p̄mis facta q̄ st' hec ossa suba solida z dura: quo remotiora forēt ab incōmodoꝝ re ceptiōe. Et est os in capitis ꝓra qō a vticis sepat' ossibus cōplosuz corone silē: z dr̄ os frontis eiusq; figura silis est semicirculo: z suba eius tēperata est iter soliditatē z molli cie. Et h̄ iō factū est: qm̄ incōmoda illi sepe nō accidūt cuz sint oculi i capitis ꝓra positi cauētes ab icōmodoꝝ ipro bitatib?. Estq; z os in capitis puppi diuisuz z separatū a duob? vticis ossib? mediāte eo qō silē est lr̄e grece cōplo/so: z dr̄ puppis capit': eiusq; fora est varia z suba solida: h̄ aūt q̄ solidioris est fcm̄ sube q̄z qō est os frontis: iō est quo incōmodoꝝ auertat ipꝛobitatē cū in puppi mime sint ocu/li. Predcā ossa in vitate st' tm̄ q̄tuor nuō: z additamētuz q̄ maxilla inferior ꝓtinet in loco suo. Et dixit Hal. in craneo st' alia q̄nq; ossa vnū est qō dr̄ cauilla: z est craneo: z maxil le cōe. Et est os qō ꝓtinuat' ossi puppis capitis in loco q dr̄ basis capitis: z est infixū ossi maxille supioris: z h̄ iō factū est pp duas vtilitates: vna est vt ipleret' vacuitas q̄ est iter ossa cranei: z ossa supioris maxille. 2a vt ꝓiungeret' z esset ꝓtinuatio firma: z h̄ os est qō ab. Aui. paxillare vocat': re/liq; 4or ossa st' posita sup tympoꝝ lacertis in singulo latere ossa duo subtilia sup suū lacertū ꝓtinuata adinuicē cōplose sup tymporis medio z hoꝝ duoꝝ ossiū alterū est eoꝝ q̄ se/quunt' capit' puppim: ꝓsolidat' q; ossi sup tympore sup ossi bus capitis: z alteꝝ est eoꝝ q̄ sequunt' capit' ꝓra ꝓtinua tā supcilij extremo qō est a pte exterior oculi: z vocantur hmōi ossa paria: q̄rū qdq; sup lacertū tymporis est vt exte rius aduenientia incōmoda ꝓpulsent: eo q; q̄ ab hmōi fiunt lacerti dolore incōmoda magna st'. hec ossa. A. vocat ossa paris. Et dixit. in vnaq; tympoꝝ parte st' duo ossa dura q̄ cooperiūt neruū. i. lacertū q trāsit in tympore: q̄rū situs ossiū ē hz lōgitudinē cerebri al's. z melio tymporis ex trā/uerso. In osse q; añrior sub cilijs abvtraq; pte ē ꝓcauitas q̄ oꝛbita ē vocata i q̄ alterutra alter oculus est locatus.

¶ De anatomia mandibularum. Cap. xviij.

Iunt hoiez 4or hēre mādibulas duas superiores z duas iferiores: h̄ āt dixer't: qr tā mādibula superior q̄z inferior di uisionē hz in medicinis suoꝝ ossiū vt patebit. Dixit Hal. maxilla superior craneo cōtinuata est: z venit ista ꝓpletio icipiens a ꝓloso corōnato in loco s. ossi tymporis: z ad oculoꝝ tēdit locū trāsitq; per mediū inter duo supercilia donec ad aliā attingat extremitatē co ronati cōplosi. Et iferius dixit Au. terminat ea dentiū ori/gines. ¶ Et ipa superior maxilla ex multq ꝓposita est ossi/bus duab? vtilitatib?: q̄rū vna est vt si q̄ alteri parti eius incōmoditas acciderit cetera illese maneāt. Altera est qm̄ nēcium erat eoꝝ subaz diuersaꝝ eē partiū in mollicie: z du ricie. Et dixit. q hz ossa octo: q̄rū duo st' in q̄bus st' oculi: z duo sunt genarū: z duo nasi z os in q̄ pares sunt dētes: z q̄drupli superiores. Et ossa duo dixit Hal. in q̄bus oculi sunt singulū eoꝝ p̄m hz a termino cōpletiōis quā dixim? z craneū a maxilla supiore separare: finiūtq; ista duo ossa cōpletione q̄ ipsa z duo genarum ossa diuidit: disgregatq; h̄ duo ossa abinuicē ꝓpletio a medio incipiēs supercilioꝝ per mediū nasi perābulāsq; ad duplices dētes: diuidituꝛq; horū duorū ossiū qōq; in 3a ossa q̄ vnit illis ꝓpria cōple/tio. ¶ Genarū vo duo. dixit Haly. spissa sūt incipiētia ab oculoꝝ ossium terminis: z pertingit vtrūq; vsq; ad dētes caninos: z in his duob? ossib? sunt dētes maxille superio ris except] duplicib?: z q̄druplicib?. Seiungunt hec duo ossa: z aliō os ꝓpletiōes due icipiētes a ciliorū meo: sumit queq; lat? nasi: z porrigit vsq; ad termios añrioꝝ. Et h̄ duo ossa st' spisse solideq; sube: z spissitudinē hūt ad cauē/dū icōmodoꝝ difficul'tem. ¶ Duo vo ossa nasi icipiūt a coz nu ciliorū: z tēdūt vsq; ad locū q̄ duplicib? supest z q̄dru-

Figura in nālis cranei du/pler aut triplex.

64 st' os mādibu le supto ris.

plicib⁹:terminãt aũt ea ꝛ ab alijs ſeiũgũt oſſib⁹ ꝓpletiões due ąs dixim⁹:ꝛ a cornu incipe ciliorꝫ:ꝛ ne ꝓ duo naſi late ra:ꝛ vſq; ad duplices ꝓtelanꝭ. Cõpletioq; alia in fine oſſis naſi i nariũ loco ꝓtinuatũ:q; duab⁹ lineis ąs dixim⁹ icipe a duob⁹ naſi laterib⁹. Segregat aũt duo oſſa naſi cõpletio rẽdẽs ad ſupcilioꝝ cornu vſq; ad mediũ dupliciũ. Eſt autẽ horꝝ oſſis ſuba tenuis. eteni ſi acciderit illi incõmodũ ñ plꝫ obeſt. At vo illud in quo foramẽ eſt naſi. dixit Hal. eſt ſubtile ꝛ in duo paria diuidiꝭ: oſſaq; oſſib⁹ naſi ſubſũt duob⁹ terminatq; iſta ꝓpletio q̃ eſt ſub naſi oſſib⁹:ꝛ in h̃ q̃q; ẽ foramẽ tẽdens in cranei iterioꝛa. ¶Dixit Gal. ii° de vti. pti. pforatio q̃ eſt a naſo ad palatũ fcã eſt: vt nõ ſm rectitudinẽ trachee arterie ſit ꝑm⁹ reſpiratiõis:ꝫ flexio aliq; ꝛ circũuolutio fiat ꝑ ad eũ veniẽte ſpũ:ꝛ aere:exq; duplex bo⁹ dẽbat fieri. ſ. vt nõ infrigidarent aliq̃n ea que ꝑm pulmonẽ frido valde ſiente ꝓtinẽte nos aere:ꝛ vt pmixtus ei cib⁹ vel pulꝭ vel qd aliud talenõ veniat vſq; ad arteriã. Jn hac autẽ flexione ſpũs põt ad id qõ añ ferri q̃ talia detinent antipata icidere ad ea q̃ circa flexiones ſunt coꝛpora humida: ꝛmollia exñtia:ꝛ qd viſcoſuꝫ hñtia:ꝛ ꝓp hec oĩa po⁹ deti nere ea q̃ occurrunt. Si vo ꝓceſſerit vſq; ad os ibi detinebit ꝑm palatũ:ꝛ colũnã: vocat. n. ſic gargareon. Et demõ ſtratio h⁹ max⁹ eſt in his q quotidie luctant in puluẽ multo:ꝛ eis q ꝓ viã talẽ ꝓgunt:cũ mucillagine. n. expuunt excreãtes puluerẽ. Sꝫ ſi ꝓius. dixit Gal. mox poſt illi q ſm naſum nõ referent ad caput. i. vſus caput h̃ ad palatũ redi ret oblig. Et ſuccedẽtẽ eiꝭ inibi poſſideret gargareonẽ: manifeſtũ eſt: qm̃ nil ꝓhiberet ad arteriam incidere oĩa talia. Eteni ꝛ fit h̃ ita: ſi aliqs reſpirauerit p os: vidi. n. athletas multos ꝓp hec hoc ipm max⁹ victos: q; ſuffocati peryclitabant: eo q̃ p os inſpirauerãt puluerẽ: puenerũt aũt ad h̃ eo q̃ magna inſpiratiõe eguerũt repẽte. ¶Et ſubdit Hal. os deniq; in q̃ duplices ſ⁹ ꝛ q̃druplices ſupioꝛes ẽ in ſupioꝛis maxille extremitate: diuidituꝛq; ipſuꝫ in oſſa duo q̃ terminãt ꝛ diſgregãt ab oſſib⁹ gene ꝓpletiões due incipientes a cornu ſupcilioꝝ:ꝛ ptingũt ad duplices:ꝛ q̃druplices diſgregãtq; iſta a naſi oſſe ꝓpletiões q̃ in fine ſunt naſi: q̃ cõtinuant onas ꝓpletiões latꝫ naſi. Et p hec dcã Haly. facilr põt intelligi textꝰ. A. de his oſſib⁹ ꝛ ꝓpletiõibus. Et dixit Hal. vniuerſa g̃ oſſa ſupioꝛis mãdibule ſ⁹. 14. ſ. ſex oculoꝝ duo genaꝝ: duo foraminũ naſi: duo dupliciũ:ꝛ duo q̃druplicĩ. ¶Dixit Haly. iferioꝛ maxilla q̃ ꝛ faux dr ex duob⁹ ꝓpoſita ẽ oſſib⁹:q̃ꝝ alteꝝ alteri copulat in ſua extremitate in q̃ ſ⁹ duplices inferioꝛes ꝛ q̃druplices ꝓtinuatiõe ſoliꝺatiua. ¶A. aũt dixit ſeratili dicꝝ loco huic ꝓtinuatiõis mẽtũ. ¶Dixit Ga. ii° de vti. pti. inferioꝛis gene os vnã ſolã hz in ipſo diuiſionẽ nõ oĩno manifeſtã ſm extremitatez barbe. Reliq; vo tota alter utrinq; ei⁹ ps nullã hz ꝓiunctionẽ. Lauẽte vtputa nã ad multa oſſa frãgere iferiorẽ genã. Et nõ ſm vehemẽtes mot⁹ facilr diſſoluat:ꝛ ꝓterat. Magna. n. dẽbãt eſſe ꝛ fortes hmõi gene mot⁹ in mordẽdo:ꝛ frãgẽdo q̃ dura. Et dixit. de articulis iferioꝛis mandibule diligẽter ꝓuidit nã:ꝛ ſufficienꝭ alteri qdẽ q̃ extremitas vocat iugalitatẽ ſupapponẽs:ꝛ max⁹ iplãtans tympoꝛalis muſculus tenẽte: reliq; vo vteri formas vocatas explãtatiões capitis infallacẽ ſupapponẽs cuſtodiã: vt non aliq̃n in violẽtis motib⁹ a ſubiacẽte ꝓcauitate labat. Et ſubdit. rõnabilr ex poſterioꝛib⁹ ptib⁹ ex ea q̃ eſt ſm articulũ extremitas iſta recta ſuptendit clauſionis eni oris cãm iſtam ꝛ tympoꝛalis muſculus hz ſuptendens totã genã. Aptioris vo poſterioꝛ articulus q eſt ſm veriformes explãtatiões:ꝛ mouẽtes eũ muſculi tympoꝛalis oppoſiti: hzq; inſup colligatiões q̃ſdã fortes circa eũ. Et adhuc cartilaginẽ multã in circuitu circũeffuſaz articulatio iſta. ¶Ha. quoq; dixit. inferioris maxille alia extremitas duo hz diuiſa ꝛ furcula ta:ꝛ alteꝝ eſt acuti capitis ꝓpoſitũ ſub duob⁹ oſſib⁹ pariũ ꝛ ꝓtinuat illis: defenditq; tympoꝛis lacertũ ꝑ quẽ oris fit clauſio. Aliud vo diuiſuꝫ groſſuꝫ eſt ꝛ rotũdũ capitis ꝓpoſitũ in ꝓcauitate ſub aug⁹ qõ capiti mãnie ſilẽ eſt in oſſe ſu ꝑ tympoꝛato:ꝛ ꝑhãc diſgregationez ſit inferioris maxille mot⁹. ¶Et. A. dixit. q; in ſumitate cuiuſcũq; duoꝝ extremoꝝ eoꝝ. ſ. oſſiũ mãdibule iferioris ſecãdo fcã eſt ſerratura curua q̃ cũ additamẽto igenioſe ꝑparato ꝓponit q; ex oſſe naſcit q; ad eã puenit: quaꝝ vnaqueq; ligamẽtis fuit ligata. ¶Dixit Auer. collz ꝑ. oĩa oſſa capitis ꝓiunguntur ꝓiunctiõe ſerratili ꝑter duo oſſa iferioris mãdibule q̃ ꝓiunguntꝰ ꝓiunctione nodatili. Cõiunctio aũt oſſiũ ſerratil cõmiſſura vocat a Gale. ſatura: ab Ha. cõplotto. Et ab Aui. adherẽ dr. ¶Dñt mãdibulã ſupioꝛẽ i oib⁹ aialib⁹ coco/drillo excepto eẽ imobilẽ:ꝛ cã imobilitatẽ ei⁹ oĩ eẽ ꝛ: vna eſt ipſaꝝ ĝuitas q̃ difficilis fuiſſet mot⁹: alia ẽ ipſi⁹ ad cerebrũ ꝓpinqtas: ne forte ipm in motu illi⁹ lederet ꝛ iferioꝛez vero dñt in omnibus aialibus foꝛe mobilem: ipſa. n. leuis eſt:ꝛ inde facile mobilis ꝛ a cerebꝛo diſtãs eſt nõ in motibus illi nocumentum preſtans.

¶De anatomia gingie matris. Cap. xix.

GIngia mr. 10. de vtili. pticu. pamineum. al's. pacraneũ vocat. Et eſt pãniculus dẽſus durus exterius ſup craneo ime⁽te⁾ ſub cute locat⁹:ꝛ ipſi craneo vehemẽter adherens: ita vt eius ſeparatio ſit difficilis ab eoꝛẽ ẽt vt ſup oſſe quarũdã partiũ ſupioris maxille extendat:ꝛ ibi nõ ſub cute imediate: ſed ſub muſculoſa carne locetur. De ꝓplone. De iuuamẽtis. ¶Et eius ꝓplõ ſicut alioꝝ pãniculoꝝ frigida eſt ꝛ ſicca. ¶Cuius iuuamẽta 3ª eſſe dñr: vnũ eſt ne mẽbrũ molle: ſiẽ caro ſiue cutis a mẽbꝛo duro. ſ. craneo ſine medio tangat: ne illius duricie ledatur: 2m eſt vt mediante i° pãniculo craneũ ſentiat que nociua ſunt:ꝛ 3m eſt vt mediante i° pãniculo dura mater craneo ſuſpẽdat. Cõtextus eſt eni pãniculuꝭ iſte ex filis ligamẽtoꝝ:ꝛ neruoꝝ a dura matre ꝓcedentibus:ꝛ ad exꝰ craneũ per cõmiſſuras eius ꝓdeuntibus:ꝛ in gingia matre ꝓtextis: qbus filis mediãtib⁹ ipſaꝫ dure matrẽ ſuſpenſam uerſus craneũ ꝓtinet: vt nõ cõcidat ſup cerebrũ:ꝛ cõcidendo ipſum grauet. Et in hoc iuuamẽto vir ſuperat mulierẽ: cũ in muliere minus dura mr ſuſpendat ꝑpter pauciores eſſe cõmiſſuras cranei eius.

¶De anatomia cutis capitis. Cap. xx.

CAutis capitis ſuba groſſa eſt ſatis: qm̃ ẽ ſi cut cooperimẽtũ ꝛ clypeus in tutelã cerebꝛi ꝛ cranei creatũ ad icõmodoꝝ euitationẽ:ꝛ vt capilli ei infixi: magnas ꝛ groſſas radices hñtes in ea ſua groſſitie firmiter tenerẽt: cũ ſua tñ groſſitie ꝛ ſoliditate poꝛoſa ſatis creata fuit: vt poſſit per eã ipſa capilloꝝ mã penetrare. De ſuba. ¶Et ipſa quidez vt dñt. lz vbiq; ſicce cõplexionis exiſtat in anterioꝛib⁹ capitis ſiccioꝛ extat: in poſterioꝛibus vero humidioꝛ ſiue minus ſicca ẽꝛio cõpl'onis cerebꝛi exiſtit. Cerebꝛũ. n. vt in ſua patuit anatomia anterius humidius poſterius vo minus humidũ eſt: cutis vero in poſterioꝛi humidioꝛ: q; eo in loco plus de carne obtinuit. minus aũt de ea in anterioꝛi: vñ ſiccioꝛi ibi reddit: qõ ideo factũ eſt vt ꝓhibeat cutis poſterioꝛ indebitã ꝛ ſuperfluã poſterioris cerebꝛi exiccatiõnẽ ab extrinſecis alterãtib⁹ exiccãdo. Et vt cutiꝭ añrioꝛ añrioris cerebꝛi: qõ de ſe hũidũ eſt indebite ipſuꝫ ab extrinſecis humectantibus ꝓhibeat humectari. Et hac de cauſa caluicies in anterioꝛi:ꝛ non in poſterioꝛi prouenit capitis vt ſuo capitulo patebit. De ꝓplone.

¶De anatomia facꝛei in generali. Cap. xxj.

SUpra dictũ eſt qd facies:ꝛ q̃ organa ꝓtinet:ꝛ ſimiliter qd ſit frons. Et que ſint partes eius. Et dictum eſt de oſſibus eius ſufficienter. ¶Et in facie quidem paſſionum anime veſtigia magis ꝛ melius q̃ in aliq̃ aliorum mẽbꝛoꝝ coꝛporis repꝛeſentant: gaudij: triſtitie: ire:

14 ſi oſſa mãdibule ſupioris.

timoris: verecūdie: ꝛ filium: qō ió est: qr ad facie rōne orga
noꝝ multoꝝ sensuū in facie existentiū multi spūs ad eā ve
niunt qui motionē multā percipiūt ꝑm vnāquāq; anime
passionē. Et pp multitudinē spirituū in facie ꝛ eius parti
bus existentiū est ꝙ facie irrorata aqua ros. ꝛ similibus ca
lore ꝛ ipsis spīrtibus ad interiora reuocatis virtus robo
ratur ꝛ excitatur ꝛ a syncopi reſurgit.

Af vesti/gia passio nū anime magis ꝛ melius re pīrant in facie, q̄ in aliq̄ alioꝝ mēbroꝝ corporis.

¶De anatomia musculorum mouentium partes faciei in generali. Cap. xxij.

Demuscu lis frontē mouenti/bus.

Musculi faciē mouētes: alij frontē mouēt: alij oculos: alij nares: alij genā su periorē: alij inferiorē: ꝛ alij labia. Jn hoc autē caplō de mouentibus frontē genas nasum ꝛ labia dicēt. ¶De mouētib⁹ frōtē. dixit Aui. ꝑmi ꝑ⁸. frons p musculū tenuē dilatatū ꝛ pāniculare mo/uet q sub cute frōtis dilatat. Et cū ipso adeo miscet donec sit q̄n essentie cutis ps: ꝛ fiat ipole: vt. ē. patuit ipsaꝫ ab eo excoriari. Cuius sit⁹ in capitis latitudine: ꝛ nō ꝑm longitu dinē est: ꝛ ipse qdē nō desinit in chordā: imo dixit Auicē. mēbꝝ qō per ipm mouet sine chorda obuiat: qn illud qō ꝑ ipm mouet cutis est dilatata leuis: ꝛ mouere q̄le ipm est p chordā nō est bonū. i. nō est necessariū: hmōi qdē muscu/li motu eleuant supcilia: ꝛ est ēt cū ad eleuandū vel claudē dū oculos iuuat ppsuaꝝ virtutū diminutionē ꝛ sui relaxatio nē. Cām. n. mot⁹ frontis: ꝛ cutis que est circa oculos. 8. de vtili. pti. Ga. dixit. esse motū oculoꝝ: aperiri. n. mltū opor/tebat eos cū multa eoꝝ que ex̄ sunt conant videre. Et rur/sum stringi ꝛ clausos certitudinal⁹ colligi ab oibus circū/adiacētibus qn timent aliqd allatū aduersus eos. Et Bal. theo. 3° dixit. lacertus frontis necessarius fuit: vt oculoꝝ clausionē fortē adiuuaret eiusq; similē apertionē. ¶Pro/pter noticiā aūt anatomie musculoꝝ supiorē genā mouen tiū: sciendū est qō sicut. A. dixit. ꝑ⁹ ꝑ⁸. maxilla supior duos hꝫ motus: quoꝝ vnus est seqūs motū mandibule inferio ris. Et alter est ei cuꝫ labio cōis: ipsa aūt de se vt. ē. patuit ē imobilis. Et musculi qdē qbus mouet motu mandibule inferioris sunt musculi ipsi⁹ inferioris mandibule q dicen tur. Ait. A. motus cā que est motū alteriuꝫ mēbri sequens sunt musculi illius mēbri. ¶De musculis aūt mouētibus supiorē mādibulā sil⁹ cū labio. dixit Bal. 11° de vtilit. pti⁹. Et motus labioꝝ nō solū soli: sed cū his qui ꝑm maxillas efficiant musculū amplū: ꝛ subtilē extorsuꝫ nā substendit vnū ꝑm alterutrā partē. s. genā dextrā ꝛ sinistram: vsq; ad spinā que ꝑm collū extorsuꝫ est: referunt aūt ꝛ eoꝝ innuli q sunt a pectore: ꝛ ab vtraq; clauiū q̄tūcūq; est ꝓiunctuꝫ pectori versus inferius labiū: qcūq; vero sunt a residuo cla uium iam obliq versus lateralia clauiū: obliquus vō magis his q a scapulis ascēdētes veniunt apud lateralia labioꝝ. Et quicqd maxillaꝝ his est ꝓtinuū. Q. m̄ residuū oiuꝫ ma xillaꝝ totū retro versus aures tēdunt. Aliqui qdē innuli: ꝛ b̄ musculus ex colli fere oibus partibus: ꝛ spōdilium re cipit: ꝛ sic in dictis vōbis innuit Bal. q musculus mouens genas simul cū labijs ex quatuor ptīculis cōponit: ꝛ est in vtraq; gena vnus: ꝛ est nominatus musculus lat⁹. ¶De quo dixit Bal. duo musculi genas separate ꝛ figillatiꝫ mo uēt hiq; separant: ꝛ abinuicē remouent labia dicunturq; duo lati lacerti. Et eoꝝ quisq; quatuor ꝓponit partibus. prima pars est villi eius ꝓductio a spinis spondiliū colli: ꝛ extremitate gene. s. posteriori cōtinuat: ꝛ hec pars mouet vtrasq; ꝛ in hominū nōnullis q̄nq; aures hāc partē Aui. posuit 4ᵃᵐ: ꝛ dixit q oritur a sumeritijs colli ꝛ transit circa terminos aurium: ꝛ cōtinuatur cū fine maxille: ꝛ mouet maxillā motu manifesto: quē sequit labium: ꝛ fortasse val de approximat loco. vbi est auris ingressus ꝛ in qbusdam hoibus ꝓtinuat cū ea: ꝛ mouet aurem: ꝛ subdit Ha. 2ᵉ par tis villus incipit ab osse qō in medio stat ossis spatularuꝫ: ꝛ ad collum ascendens tendit donec continuatur extremi/tati labioꝝ: alter qdē ad ex̄: ꝛ alter a sinistra. Cuꝫ ḡ vtraq; ps mouet istius: ꝛ os mouet in nullā inclinantis ptez. Si vō eaꝝ altera pars mouet: ꝛ os cōmotū inclinat in illō in quo est lat⁹: hāc ptē. A. posuit tertiā: ꝛ dixit q oriť ab os/se: qō rostro coꝛui i spatula sil⁹ at: ꝛ ꝓtinuat iferius ꝓtinua tione ipsius musculi: ꝛ trahit labiū in duas ptes attractiōe sili. Subdit Baly. 3ᵉ partis villis initiū est a furculis ascē/ditq; ꝛ labijs ꝓtinuat: ac os i trāsuersuꝫ ad iferiora trahit: ꝛ hāc ptē posuit Auic. ꝑmā. ꝛ dixit. q ei⁹ origo est ex furcu la cuius finis cū extremitate labioꝝ ꝓtinuat ad īferiora ꝛ trahūt os inferius ex trāsuerso. Subdit Bal. 4ᵉ ptis villis ꝑmᵐ est a pectoralis furculis: ꝛ labijs ipsis ꝓtinuat ꝓtinua tione nō vnat: sed sese p modū diuidēti in silez. 7. lre nre vl grece: ꝛ sic eius villus a dextro ort⁹ sinistro defert lacerto: ꝛ a sinistris ort⁹ dextro ꝓtinuat labijs in latere: si ḡ bi re/ducunt villi ꝑbunt ꝙgregātq; ꝛ in exteriora acuunt: quē admodū accidit vmbilico: hāc ptē posuit. A. 2ᵃᵐ. ꝛ dixit q eius origo existit inter toracē ꝛ furculā a duab⁹ ptibus ꝛ ipsaꝝ villi trāsuersi ꝓcedunt. Et ille q a dextris oriť cū eo q a sinistris nascit trāsuersando iungit ꝛ penetrat ꝛ conti nuat ille q nascit a dextris cū inferiori pte extremitatis si/nistri labij: ꝛ ille q a sinistris nascit e⁹rio. Cūq; villus iste colligit angustat os. ꝛ ipm ad anteriora ptrahit sicut in bursa efficit corigia q̄ bursaꝫ claudit. Ab hmōi aūt muscu lo lato: nec aliq̄ suaꝝ partiū nō posuerunt auctores oriri te nantē: sed vñr mēbro mouēdo sine tenante ꝓiungi. ¶De musculis aūt inferioris maxille Bal. 11. de vti. pti. ꝑ ponēs situꝫ tymporalis musculi: ꝛ ei⁹ custodie cām dixit: boi ceu paruā genā hīti ꝛ dētes ad solā comestionē idoneos tym/poralis musculus rōnabil⁹ puus fact⁹ est. Et cū ipe mus/culus in ossibus capitis occultus his qdē suscipiētib⁹. i. ossib⁹ cranei in ptib⁹ tympoꝝ aliqual⁹ ꝙcauitatis in q̄ cō cauitate ipse musculus situat⁹ recipit: his āt in circuitu cō prehēdētib⁹ ipm. s. ossibus poris: ita vt pauca ps ei⁹ sup/appareat ꝑm frontis finē: ꝛ nō iste solus: isꝫ ēt musculꝰ ocu loꝝ occultat⁹ est: ꝛ cā vtriusq; cōis est: qr maxᵉ hi omniuꝫ musculoꝝ cū patiunť spasmos: ꝛ febres ꝛ stupores: ꝛ de/sipiētias inferūt: vt igit mime patiant ab eis q̄ extrorsum occurrūt eis quecūq; q̄ssare uel incidere nata sunt: vt sepē quādā i alterutriusq; nā circuitu apposuit os siue ouritiez: cur aūt maxᵉ nocēt cū patiunť est: qr ꝑncipio neruoꝝ val/de ꝓping st. Et solū vnū os ꝓhibet ne tangat cerebꝝ: tym poꝝ tñ musculis ꝓp magnitudinē suā bis q ꝑm oculos st magis inest nocere cerebro: ac ēt qr vnū initiū neruoꝝ ad oculoꝝ musculos venit: pla vō ad tymporales: quapp nā nō negligēs de tuitiōe tymporaliū tutā eis creauit regionē vt polis erat. Et maxie ꝙcauū ꝑmū susceptiuū eoꝝ eis ve lut antrū qdā ꝓparās: ꝛ ossiū circūadiacētiū itrinsecas superficies simas velut calamos aliq̄s opans supioribusq; fi nib⁹ eoꝝ margines apponēs vsus musculos illos cōuer/sos: vt ex oib⁹ vt polis erat custodirent maxᵉ: ꝛ breue qd oifariā eoꝝ sup ossiū circūadmissoriū eminent: reliqt aūt ꝛ hec nō totaliť discooptū: isꝫ ex supiacētib⁹ ossib⁹ capitis: ꝛ eis que sunt in finibus supercilioꝝ explantationez alteru trinq; ossis prolongi gibbosi qō ab extra concaui vero ad musculū superappositū operans. Et b̄ qō ex superioribus altitudinem sufficientem extollens: ꝛ deinde ꝑm me^m ipsa copulās fortificationē hanc ossuosam alteruter musculo ruꝫ ꝑmisit prius qdē pcuti illis debētē ꝛ quassari: ꝛ omni/no laborare si aliqd alioꝝ q̄ ex̄ obuiant musculis violētuꝫ vel duꝝ. ¶Et dixit Bal. finiēs alteruter musculoꝝ ad vnū tenantē magis tymporaliū iplantať sūmitati inferioris ge ne sup euellēs eā si tendať: ꝛ in b̄ claudať os aiaľ. Opz igť alios ei ineſſe musculos q̄ apiāt eꝰ vellētes ad ꝓria: ꝛ hos in inferioribꝰ locari gene oz: demōstratū. n. est a nob vnū/quēq; musculoꝝ ad seipm trahē particulā ad quā iplāťať. Et bi qdez musculi duo sunt sicut ꝛ tymporales alteruter

Demanducatione ꝛ lingua ꝛ labijs et cibum līmouente.

De mu/sculis ge nā supio/rē mouē/tib⁹ ꝛ mā/dibulam.

ſm inferioris gene alterutrā partē oppoſiti: ꝑn^m tñ gīonis
hūt ex poſterioribus ptib^9 capitis. vbi ſunt calūniformes
explātiōes: ita. n. ꝙſuetudo eſt anatomicis noiare eas q̄
ſm has partes ſubtiles oſſiū germinatiōes: iplantanť aūt
iferiori gene poſt flexionē mox vſq; ad regionē que eſt an-
terior annexus. vnus alterutrūq; ex intrinſecis ptibus: hi
igit cū tenduntť aperiunt os. ¶ Et dixit Gal. alij q̄dem ad
eas que in maſticationibus circūalationes gene a nā fcī ſt
duo muſculi q; z maxillaꝝ quidē carnoſuz eſt opanť horū
vero quelz nō vnū muſculū: ſed tres q̄dez eſſe putant: qm̄
tres ſunt ipſoꝝ velut ꝓncipia: quedā eneruatiōes vel tenā-
tes vel deplantationes ad genas. Eſt aūt nō in repugnātia
B anatomicis: ſz in mō doctrine triangularis eſt quodāmō
vterq; muſculoꝝ horꝝ velut ſūmitatē quādā triāguli. Alia
vō verſus iferiorē genā: z tertia velut quedā baſis ambas
ſupiungens predictas coſtas totis ꝑmis inferioris gene pti
bus ſup tendiť ſm longitudinē eius. Et ſubdit. eſt aūt ner
noſiſſimus ſuijpſius ſm locū q eſt ſub pomis muſcul^9 ille:
z nō hz illud qō velut ſūmitas: mouet aūt z circūducit ge
nā aliā ab inulis z deplantationib^9 operatis a nā vt ſibīn
uicē ſuccedentib^9 motib^9 q in maſticationib^9 act^9 multi-
formis fact^9 decēter igit nomināt hos maſticatorios quā
uis z tympanales maxie ꝑticipēt hac denoiatione: hi enim
nō niſi ſolū vnū actū in maſticatiōe ꝑbēt. ſ. vehemēter ad-
inuicē applicari dētes ad qō ſequtur frangi q̄cd in iterme-
dio adiacet. Sed hec. ſ. ceu a molēdino a molaribus leniri
cibū maſticatoriū opus eſt muſculoꝝ: hi. n. ipſi z tranſmu
tant cibaria: z que a dentib^9 excidūt rurſuz egrediunť tēſi
z circūtracti tympanalib^9 muſculis nihil ad hoc ꝓferenti-
bus. Sed lingua q̄dē nō paꝝ operať adhūc actū velut ma
nus ſp mutās z vertens eū q̄ſi in ore cibū: vt oīs eius ps
ſiť oterať. Extroſuz vero minus ex alterutra ꝑte maſtica
torius his muſculus velut quedā alia manus adiutrix lin-
gue mutās maximū auxiliū ſibi ꝓbēt adhuc inferiores ſi
nes maxillaꝝ q ſunt catarri: q ſť verſus labia ad q̄ pueniūt
ſubtiles z ampli muſculi vn^9 ſm alterutrā ꝑtem toti collo
circūappoſiti: mouenť. n. ab his gene cū labijs: z ſi oifariā
imobilis ſit gena. ¶ De his muſculis. dixit Haly. vbi. ſ. q
inferiorē mouēt lacerti maxillā q̄tuoꝝ ſť paria. Paria duo
maxillā ad ſupioꝛa mouēt q̄ z tympoꝝ ſūt lacerti duo. Et
duo alij ſunt itra os poſiti. Et tertij paris origo retro poſt
aures eſt: ſed tñ ſub ipſis paulatiz ad collū deſcēdit z aſcē-
dit ad mentū illiq; ꝯtinuať trahitq; ad inferioꝛa maxillaz.
quartū vō par duo ſť lacerti ſup genas poſiti q maxillā in
duo mouēt latera: dñrq; z hi duo lacerti maſticātes: eo q
nō paꝝ in maſticādo cōferūt: fuerūt aūt neūij muſculi ꝑdci
ꝑp mouere maxillā ipſaz motib^9 neūijs. ¶ Nō fuerūt aūt.
vt dixit Aui. ꝑ' ꝑ^a. i mādibula iferiori motus neūij plures
q̄z tres. ſ. mot^9 apiendi os: z mot^9 claudēdi: z mot^9 maſti-
cādi z molēdi. Aperiens aūt ad iferioꝛa mādibulā deſcen-
dere facit z claudēs ipaz eleuat: z molēs ipaz circuire faē
z duas ptes ōclīnare: manifeſtū eſt igit q̄ oz q̄ mod^9 clau
dēdi fit p muſculos q a ſupioꝛib^9 deſcēdūt: z ad ſupioꝛa re
trahuntur z apiēdi eō z molēdi cū trāſuerſiōe: quapp ad
claudēdū duo tympoꝛa muſculi vocanť: quoꝝ q̄ſtitates i
hoīe parue facte fuerūt: qm̄ mēbꝝ qō ꝑ eos mouet in hoīe
pue exiſtit q̄ſtitatis: z i medio eſt vacuitatē hñs: z eſt in pō
dere leue. Nam mot^9 q in B accidūt mēbro in hoīe ꝑ hos
duos veniētes muſculos magis ſť leues. In ceteris aūt aīa
libus alijs iferioꝛ mādibula eſt maioꝛ z grauioꝛ q̄z i hoīe:
vñ moueri in eis ꝑ eos in motu mordēdi: z res comedēdi
duras: z incidēdi z eradicādi eſt difficilis. Et hi q̄dez duo
muſculi. dixit. A. ſť molles ꝓpea qō iuꝛ ꝓn^m exūt qō eſt ce
rebro qō eſt mēbrū in vltio molle: z neq; iter ipſos z cere-
brū eſt niſi vnū os: vñ tū ꝑp B: tū ꝑpillō qō timeť ex ſocie-
tate cerebri cū eis nocumētis ſi acciderēt: z in doloribus ſi
euenirent adeo ꝙ illi q̄bus accidiſſent ad freneſim pueniſ-
ſent: z ad alias q̄ ei ſť ſilēs ex egritudinibus ſepeliuit eos
creatoꝛ apō eoꝝ originē: z egreſ^au hē a cerebro in oſſe pa-
ris: z in ipſos penetrare facit in cōoptura q̄ filis eſt canali:
que eſt ꝓpoſita ex duob^9 oſſib^9 pis z toꝛturis foraminū ꝑ
q̄ tranſit q̄ cū eis vadūt eoꝝ neſcientes extrema magno ſpa
cio: donec paꝝ ptranſeūt vt eoꝝ ſuba paulatim idureť: z a
loco vbi ꝑus orti fuerāt paulatiz elōgenť: vnicuiq; ārt hoꝝ
duoꝝ muſculoꝝ magna gūať chorda q̄ ſup mādibule infe
rioris extremitatē icidit: z ipſaz cū trahiť eleuat: z hi duo
muſculi ab alijs duob^9 adiuti fuerūt muſculis: q in iterio-
ribus bucce icedētes ad mādibulā deſcēdūt iferiorē i foꝛa
vitte: qm̄ in eleuādo graue eſt neūiz ipz ingenioſe regere:
z ſollicitari ꝓ ipſo q̄ten^9 plus hēat fortitudinis. ¶ Dixit
Gal. vbi. ſ. muſculi tympanales z illi q aperiūt os diſſilēs
ſť oibus alijs muſculis. Tympanalib^9. n. medijs. ſ. dictis
tenātos explātať. Nō. n. iueniēs ſm aliquē aliū muſculuz
explātatione talē tenātis: vterq; aūt oppoſitoꝝ eis a ꝑte q̄
eſt retro capitis explātatione hñs poſtq; aduocata ꝓpria z
flexione ꝓpenerit iferioris gene nō adhuc ē muſcul^9: ſz ter
tius tenō: z nud^9 ab oi ſuba carnoſa. Sz B q̄dez alijs ineſt
muſculis. ſ. ad tenōtē deſinēs: qō aūt ē ꝑpriū ꝑcipuū vterq;
horꝝ qō nulli alioꝝ muſculoꝝ ineſt ē q̄ tenātus horꝝ alteru
ter modicū ꝑcedēs. Nō adhuc tenō ē: ſz mox muſculus fit
in iferiori gene iferius iplantať vt antea dcm̄ eſt. Igit car-
noſe ſť ꝑtes: z in ꝑn^o: z in fine: z ī me^o vō carnoſe z neruo
ſe: z qō in nullo alioꝝ muſculoꝝ exiſtit: ſiē neq; B. ſ. ex me-
dijs tympanaliū oriri tenōtē. Cā aūt explātatiōis tenontis a
me^o tympanaliū. dixit. B. ē qm̄ me^m ſi ꝓlideras iꝑ horꝝ pōnē
fcm̄ eſt ſz rectitudinē idigētis motu ſūmitatis gene. Cā vō
ort^9 tenōtis a me^o muſculoꝝ apiētiū genā ē: qm̄ nō potue-
rūt ꝓueniēť ab añriori collo hīe origine: vt ſz rectitudinē
ꝓncipij ꝑ ꝓij alteruť trahēt iferi^9 genā: q: ſi ſic fuiſſēt loca
ti occupaſſent locū multoꝝ alioꝝ organoꝝ locatoꝝ in ꝑte
añriori colli: z fuiſſēt ad detrimētū aialis: iōq; nō ab oſſib^9
q̄ ſm collū ſť explātatis: ſz retro capitj vt dcm̄ ē. Et vbi plēa
ē maxie organis regio multj nudis carnib^9 in ptib^9 q̄ ſm
pariſina alteruť eoꝝ tenō ſubtiliat^9 ē: groſſioꝛes. n. ſi eēnt
nō būiſſent trāſitū ꝑ angustatiōes. Si āt fuiſſent hi muſcu
li facti tenues ſiē hi ſť ſufficient groſſi vtiq; fuiſſent ibecil-
les: q: circa difficile paſſibiles oportuit eos fieri: z ſtrictos
rōnabiliť nā abſtulit totā eoꝝ: ſm B tñ carnē: ſolū aūt inu-
los ꝓducēs tenōtis: qm̄ aūt ꝑm añ angustationē ꝓſtituit. tē
iā paulatiz ꝓuertēs carnoſos muſculos reſumi opata eſt.
¶ Dixit āt muſculoꝝ apiēdi z mādibulā deſcēdē facientiū
villi ex additamēt̄ naſcūť albubeti q̄ retro poſt aures crea
ta fuerūt z deſcēdūt z vniunť: z fit vn^9 muſcul^9: poſtea ſe
paranť z fiūt chorda: vt firmitudinē augeāt: ōinde iteꝝ. ſ.
rarificať chorda: z carne repleť: z fit muſcul^9: ne ꝑ ſui tē
ſionē ad nocu^ta recipiēda ſint ꝑparati: deinde mādibule re
flexio mēto obuiat: z cū ꝯhiť trahit mādibulā retro: z de-
ſcēdit ꝓculdubio. ¶ Et ſubdit Ga. vbi. ſ. tria gūa muſcu-
loꝝ ad oris motū nā ꝓſtituit his q̄dē apiētib^9 bis vō clau
dētib^9 z alijs multiformit circūadiacētib^9: ōnt āt inť ſe
ſz magnitu^lcm eoꝝ. Marios. n. iuſtū fuit fieri eos q velut
depēdētē z ſuſpēſā ex eis totā iferiorē genā ſuſtinēt z po-
tāt. Oppoſitos vō eis ab iferi^9 ſeu vſus illaꝝ ꝑtes moven-
tes ad ꝙs z nāť repit oē graue: miores fieri mlt̄ū: medios
vō eē magni^lc^m medij pōne exūt: q ſupius tēſi apō illū qō ſz
caput hi adiutores tympanib^9 dati ſť ſupius euellē: z ipſi
potēt̄ genā. oppoſiti vō dixit. A. q: nālis ḡuitas in deſcē
dēdo iuuat duo ſuffecerūt muſculi: neq; auxilio eguerūt.
¶ Et dixit Aui. maſticandi muſculi duo ſť ab vnaq; ꝑte
vni muſculo triāgulato in ei^9 capite poſit^9 fuerit angul^9 q
ex ſuis angul' i facie exiſtit duo ꝑtēduť latera: vnū ad mā-
dibulā ōſcēdit iferiorē: z alteꝝ ad ꝑtē oris aſcēdit. z inť ea
baſis ꝯtinuať recta z cōmiſceť q̄ſq; angul^9 ei: qō aū ipm
exiſtit: ꝓpea vt muſculus iſte in ꝯhēdo diuerſas hēat ꝑtes:

De anatomia musculoꝝ a bū q. ꝓcedit q̄tuoꝝ

ꝛ nō sit ei motꝰ equalis: sed diuersis possit iclinare declinationibus: nō vt ꝑ eos mcidit̄ ꝛ masticatio ꝓficiat. ¶ De musculis labioꝝ. dixit Aui. ex musculis labij sunt ei: ꝛ maxime oēs q dicti sunt. s. Et ex eis sūt q sūt ipsi ꝓprij ō qbꝰ ꝓprijs. dixit Gal. 11°. de vti. pti^m. q̄tuoꝝ musculi ad labioꝝ subam pueniunt euidēter ꝛ manifestissimi anteq̄ ꝑmisceātur cuti. s. labioꝝ cōcreti vō oifariā sunt ꝛ euidēter ꝛ iseparabiles sunt ab illoꝝ nā. tota eni musculosa nā ꝓcreta tota ei que est cutis facta st̄ aialiū labia: fuerūt aut̄ musculi q̄tuoꝝ: qm̄ q̄tuoꝝ oportebat esse ꝑn° motꝰ labijs. s. alterutri duo. vnū qdē ad sinistrū: alteꝝ vero ad dextrū ducētē: duo vō hoꝝ musculoꝝ ab inferiori. siue iferioris genei incipiunt. Reliq vō duo parū supius: depēdent aūt capita superioꝝ desup versus poma: obliquoꝝ. n. dēbant eē duces motuū alterutri pti labij. iferiorū vō obliqua est vniuersa positio: obliq vō ꝛ motꝰ. ¶ Et dixit Gal. sapia creatoris ꝑ quatuoꝝ musculos ꝑdictos octo motꝰ opata est. q̄tuoꝝ q. dē obliquos ꝑm alterutrā partē labij duos: cū his autē ꝛ alios rectos q̄tuoꝝ: duos qdē q certitudinal̄ sunt recti: vt qm̄ plurimū abinuicē distant labia: hoc qdez supius vsus nasuꝝ tensuꝝ: hoc aūt tractu inferius vsus mentū: ꝛ ogerūtur adinuicē q ꝙ qdē est. s. inferius: q vero est infra sursum allatū. Sicut. n. infra in carpo ꝛ vulua ostēdet ex obliquis motibus fieri rectos: ita in labijs hz vno qdē opante musculo ꝑm vnūqōq; eoꝝ ad obliquū qm̄ fit motū. Si vō ambo eduntˢ sic iā totū labiū supeuellit̄ a supioꝝ musculis: subtus aūt trahit̄ ab iferioꝝ: isz ꝛ extrinsecꝰ inulis tēsis extra vti ꝓtingit labia. Intus aūt vti ꝛ subiplantari ab intrinsecis. ¶ Dixit. A. q̄tuoꝝ musculi sufficiūt adhuc vt labiū moueat vnaqueq;. n. ꝑs eoꝝ cū mouet̄ ad illā partem mouet. Cūq; duo ꝛ duas mouent ptes ad duas dilatant̄ ptes: adsūt igr̄ ei ad ꝓplemētū motꝰ ad q̄tuoꝝ partes: neq; vllū hz motū: nisi istos. In his igit̄ q̄tuoꝝ adest sufficiētia. Et isti qdē q̄tuoꝝ musculi. dixit Aui. ꝛ sūma ēt musculoꝝ cōium cū corpore labij miscent̄ talr̄ q sensus a suba labij ꝓpria discernere nō vz: ꝛ hoc ideo fm̄ est ꝓpterea q labiū est membrū molle carneū os non habens.

¶ De anatomia oculi in generali. Ca. xxiij.

Quid sit oculus

Oculus dr̄ ab ḥ vbo occulo occulis quod figiat occultare vel absc̄ōdē. Et dr̄ sic. q: in loco sit sitꝰ occulto ꝛ tecto supcilio: ꝛ alijs ptib⁹ vt patebit: vl̄ sic dr̄ q: lumē occultū intra se hz. ¶ Est āt oculus mēbꝝ officiale ex plurib⁹ ꝙsilib⁹ ꝓstitutū. s. hūoꝛib⁹ pāniculis venis ꝛ arterijs neruis musculis pinguedine: ꝛ carne alba. Et qdā iter ptes oculoꝝ noiant palpebras. ¶ Harū aūt pticulaꝝ q̄dā st̄ principales ꝛ ve ꝓstituētes oculū que st̄ septē tunice: siue pāniculi ꝛ tres humores. Et de his ptib⁹. dixit Zoar. ptes oculi multe st̄: q: decē vt dcm̄ est. Et scire ꝙparationē ꝛ vtilitatē cuiuscūq; earū erat difficile tpe Gal. intm̄ q Hale. ꝑ posuit in corde suo nō reddere rōnē singulr̄ ō eis. Et Aue. dixit. q iudicia de eis st̄ arbitraria. Et ppea dicūt. nō ē mirādū: si de eis aliq ꝓtrouersia reperit̄ in dcis auctoꝛuz. Et q̄dā st̄ ptes coadiuuātes: siue circūadiacētes de ptib⁹ ꝑncipalib⁹: tunice st̄ tanq; ꝓtinētes. Et hūores sūt tāq; cōtēte. Et de ptibus coadiuuātib⁹ nerui optici st̄ deferētes vtutē visiuā: ꝛ spm̄ visibilē instr̄m ei⁹. Cui⁹ vtutis ocul⁹ ponit̄ esse ogānū siue istr̄z. ¶ Dixit. A. tertij z^a vtus visuū. i. oꝛganoꝛū visus. s. oculoꝛū vel virt⁹ visuū. i. visiua apud eos ꝑm quos visio fit in oculis: vel virtus visuū. i. oculoꝛū que cūq; vtus sit circa visionē opans ꝛ mā. i. suba spūs visibil' ꝓcedit ꝛ penetrat ad oculū ꝑ viā duoꝛū neruoꝛū. s. opticoꝛū. quoꝛū anato^a habita est in sermone z° qbus mediātib⁹ oculi cerebꝛo colligantur cū ipsi a cerebꝛo oꝛiginē habeāt Et de partibus coadiuuantibus sunt vene ꝛ arterie portantes ad oculū spiritum vitalē a corde: ꝛ ab epate naturalē: ꝛ mām aliméti. Que vene ꝛ arterie ramificant ex venis ꝛ arterijs in pāniculis cerebꝛi disseminatis: ꝛ ꝓtextis qb⁹ mediātib⁹ oculi ipsi cerebꝛo ēt colligant. ¶ Quātitas āt oculoꝝ sensu nota est: q̄ tñ cū latitudine est multa: in q̄ q̄dā magni: q̄dā parui: ꝛ q̄dā mediocres inter eos exīt. ¶ Et numerus eoꝛū est binari⁹. Dixit Haly. z° theoꝛ. oculi duo oꝛgana st̄ qbus visus ꝓcipiat̄. q ea de cā duo facti sunt: vt si forte alteri eoꝝ incōmodū accidat: alter in visu eius loco stet. ¶ Et oculi figura rotūda est cū aliq̄li declinatione ad lōgitudinē paruā. ¶ Et alteruter eoꝛū in alterutra oꝛbita q̄ oꝛbita ab oꝛbe ꝑ eius rotūditatē dcā est: in q̄ oculus firmiter alligat̄: vt apparebit situat⁹ est ad infallaciā: ꝛ incōmodoꝛū euasionē. ¶ Dixit Gal. 12. de vtil. pticu. oculū mēbrū esse diuinū. Et Aui. dixit. ꝑ sui de aialibus. q inter oia mēbra coꝛporis oculus maxie sigiat moꝛes aīe: ꝛ fortasse cā est: q: ꝑ alijs saltē oꝛganis sensuū anime famulat̄ ad pfectiōis acqsitionē. ¶ Et Zoar dixit. q oculus ē mēbrum subtile: ꝛ delicatū ꝑ ceteris mēbris. ¶ Et Ay. qdē ꝓbleumatū. 10. 15° ꝓbleumate q̄rit. ꝑ qd hō inter aialia mirabiliz dr̄ distātiā oculoꝝ ꝑm magnitudinē sui coꝛpis i alijs nāq; aialib⁹ iter vnū oculū ꝛ aliū iterponit̄ frons: in hoie aūt solus nasus. ¶ Et assignat Ari. duas cās: q̄rū vna est: q: iter cetera aialia hz oculos ꝑm nāz: ꝛ hoc tā rōne ꝓtectiōis q̄ cognitiōis. Rōne aūt ꝓtectiōis subcollocauit eos nāture ꝓcauitatē ꝓ alijs ꝑbens eis eminētias. Rōne vero cognitiōis: qm̄ sensus ꝑ oculos facit ad sciēdū multas reruz dr̄ias. Situauit q̄ eos nā ꝓpinquos vt pfectius pueniret ex eis videndi act⁹ ꝓpter quā ēt cām nerui optici cruciant̄: ꝛ amplioꝛi ꝓiunctione ꝓiungunt̄ q̄z in alijs aialibus. Dixit quoq; Ari. q in quo loco coꝛpis est motus in illo dz ee: ꝛ ꝓuidētia: isz motus fit i anterioꝛib⁹. plus q̄ ꝛ ibi debuit ee ꝛ ꝓuidētia. ꝓuidētia aūt ꝑ oculos est: qm̄ quāto maioꝛ fuerit distātia oculoꝝ tāto magis visi erūt in latere ꝛ quāto magis erūt in latere tāto visiones magis lateraliꝛ diſpgunt: q̄re neq; ydola ꝑ duos appḥēsa oculos eq̄ bñ pñt in vnū ꝓiūcta sensui repñtare cōi: quāto vō minoꝛ fuerit oculoꝝ distātia tāto magis erūt visus anterius: ꝛ tāto minus dispergent̄: isz ꝛ ydola ꝑ duos oculos appḥensa meli⁹ pñt in vnū ꝓiungi: ꝛ cōiuncta sensui repñtari cōi: q̄re magis erit minoꝛ oculoꝝ distātia: ꝑm nām. ¶ Scōa cā fuit: qm̄ alia aialia excepto pigmeo manus nō hñt qbus possint appḥēsa nociua vitare ꝛ ad pl'a seruitia vti: hō aūt habuit manus: vt ifra dicet̄. que sunt oꝛgana ad vtādū sibi nociua: ꝛ ad pl'a exequēda seruitia. Et vt dicūt iter oia aialia: marie ouiū oculi distāt a se. Sunt. n. oues aialia humilia ꝛ mansueta: vtplīm gressus suos ꝓcumbunt in terram.

¶ De humoꝛibus oculi. Cap. xxiiij.

Omnes ꝓfitent̄ auctoꝛes q hūoꝛes sunt tres. s. vitreus cristallinus ꝛ albugineus: cristallin⁹ qdē iō dict⁹ ē sic a cristallo dr̄ ēt glacialis a glacie: ꝛ dr̄ grādine⁹ a grādine ꝛ sic dict⁹ est ꝓpter similitudinē quā hz cū dcis rebus in suba sua clarus: sicut grādo ꝛ Gal. dixit. 10. de vtilitate ꝓticularū. ḥ hūoꝛ clarus alb⁹ ꝛ lucidus est. ¶ Notant. n. q suba cristallini est aquea cū q̄dā fixione: ꝛ maxie respectu subē alioꝛū duoꝛū dictoꝛū humoꝛū: que est aquea absq; fixione: q̄re nō est terminabilis ꝓpria terminatione quare neq; ꝓpriā hñs figurā siue formā: suba aūt cristalli ni sua fixiōe fuit suis ꝓprijs terminis terminata: q̄re ꝛ ꝓpriā recipit figurā: vt dicet̄. Eguit aūt cristallinus solidita te fixionē faciente: vt spēs ꝓcepte in eo aliqualr̄ retinerent̄ vt possit de eis in moꝛa iudiciū ferri: aut saltē ꝑm aliquos posset fieri ipsarū spērū redditio ad sensum cōem: que; qdē minime fieri potuissēt nisi fixionē quādā ꝛ duritiē accepisset: fuitq; eius suba clara ꝛ pura: vt bñ posset oium visibilū suscipe spēs: q̄re vocauit eum Aue. quasi speculum medium inter nām aeris ꝛ aque fortasse: quia recipit spēm ab aere exteriori mediāte albugineo: ꝛ reddit eam sensui cōi

De situ cristallini.

mediāte aqua.i.hūore vitreo. ¶ Et cristallin⁹ qdē humor situat⁹ fuit in medio alioꝝ duoꝝ hūoꝝ hūs añ se vsus cerebrū humorē vitreū.z post se vsus pupillā albugineū.dixit Auic.ḣ humor fuit in medio posit⁹: qñ est dignior locis q sunt cū custodia. Jn loco.n.medio ea q̄ egēt custodiri melius saluant. Cristallinus aūt ipse exīs nobilior alijs vt dicēt: maiori iō egēs custodia mediū rōnabiliꝝ locū sortit⁹ ē: z dñt.fuit ēt in medio positus: qz vt patuit recipit spēs mediāte albugineo: q̄re oportuit ipꝫ hr̄e albugineū ab añrio ri: z reddit spēs sensui cōi mediāte vitreo. q̄re oportuit hr̄e vitreū a posteriori. ¶ Figura cristallini ē rotūda cū quadā pressiōe a pte añrioꝝ vsus albugineū. Dixit Aui. ipe ē rotūdus ē? minuit rotūditatez cōpressio ipsi? ab añrioꝝ pte eius: z a pte posterioꝝ vsus vitreū hz quādā eminētiā acutā. Un. A. dixit. z ei? postremū parūp ostrictū est in q̄ constrictiōe efficit aliq̄liꝝ acut⁹ cū quadā elōgatiōe. Et cā rotūditatis ipsius fuit vis passibilitat⁹: z dicit Auer. 2° coll. ñ fuit ordinata rotūditas isti? hūiditat⁹ cū aliq̄ dēfitate: nisi vt reciperet rey sensibiliū multā q̄ztitatē. s. spēy ipay. magnay. s. z puay. ¶ Dixit. A. ipe qdē cōprimit: vt i eo iformatio ꝓueniētioris sit q̄ztitat⁹ vt hēant pua q̄ vīr sectionē magnā. i. ptē sufficientē in q̄ formentᵉ z figurentᵉ sufficiēt. ¶ Dixit Haly. theorice. 3° subplanū aūt: q̄ in eo est. ē vt eorū q̄ sentit plūme occurrerent q̄ztitati. ¶ Dixit Gal. 11°. de vtilitate ptiᵐ. figura cristallini nō est certitudinaliꝝ spicavn diq̄ eq̄lis: q̄zuis familiarissima z amicissima sit nāḃ figª. ñ.n.erat tutū certitudinaliꝝ facere ipꝫ spicū: nz.n. circuloꝝ supmissiōes z applicatiōes q̄ sūt sm figurā iridis suscepisset vtiq̄ silr: z ēt piclitareᵗ in vehemēti z violēto motu fcō aliq̄n sm oculū pcipitareᵗ q̄z ad sedez vitrei hūoris. Et. n. applicatiōes z sedes certitudinaliꝝ spicoꝝ fallaciores sunt āplis: ceu sup ꝓuerū ppea facile precipitabilē perifariā ventiū. ¶ Dixit Hal. nō fuit ḣ hūiditas rotūda: vt sit sua fixa loco nō turbata. Si. n. rotūda eēt nō obuiaret sensibilibus aliqbus puis piterq̄ eēt istabilis: z nō fixa: qm̄ spica figª vix vnq̄ stabiliᵉ fixa. q̄ si figaᵗ: turbaᵗ tm̄. ¶ Dñt quidā. si cristalloydes fuisset rotūd⁹ res ei? sensui nō bñ apta reᵗ: in latere. n. rotūditat⁹ relidereᵗ: qz res rotūda istabilis ē z nō firma. Et dñt alij. si fuisset vē spericus tūc sensus visibiliū occurreret ei in pūcto. Cū ḡ res parua occurrat cristallino cū lineis reductis ad conū puū valde nō potuisset sufficiēter in eo situari z figurari: q̄re habuit planitiē in q̄ sufficiēter pōt situari z figurari: quā sufficiētē z decētez figurationē Aui. vocauit sectionē magnā: non qdē absolute magnā: nz sicut magnay rey: sed respcū eius: qō fuisset si fuisset spericus vē absq̄ cōpressiōe: pōt insup pipaz cōpressionē res magna distās a lōge melius rapi z figurari. Res n. magna lz a ppe occurrat cū cono nō sic arto: vt res parua: sed ita magno: vt ēt in spico possit recipi z figurari: tñ a lōginquo occurrit cū cono arto: qz sp spacij distātiam: lz magis ad acutū conū terminaᵗ. Et hec est cā sm Algazelē in 4° sue metaphysi. q̄re res magna a longe visa apparet pua. ¶ Et cā posterioris eminētie cristallini fuit melior receptio eius: z ipsius iurcatio in hūore vitreo: z eo mediāte in tunicis q̄ sunt post vitreū vsus cerebrum dixit Auic. fuit parūp constrictū: vt sua cooptura z amplaxatio. s. fiat bona in corporib⁹ que deglutiūt ipꝫ siue circuūt: z coperiunt: q̄ sunt vitreus: z tunice p̄dicte: q̄ corpora dixit Aui. sunt pfunda. i. bñt pfunditatē: z sūt dilatata a ostrictio. i. eoꝝ dilatatio incipit a loco quo z stricto in quo icipit circuire: z deglutire cristallinū: z pcedit dilatando ad hoc vt bñ coopiant z cōprehēdāt ipm z eni humor vitreus āplectit z cōphēdit cristallinū: q̄si vsq̄ ad meᵐ eius. dixit Hal. vsq̄ ad mediū imersa est humiditas cristallina. ¶ Recitat Auer. coll. 2° q̄ Gal. ꝓfiteᵗ q̄ tela aranea est in vltia partitat⁹ z luciditat⁹: qz colores z forᵗ ipꝛimunt in ipsaz: q̄re hec tela erit ppriū instrm visus: vel p se vel p adiutoriū

De foꝛa cristallini.

De vtilitate topō ne cristallini.

cristallie: vey Hal. 10. de vtili. ptiᵐ. dixit. cristalliformis humor pⁿ organū ē visus: ꝛidicant aūt ḣ sufficienᵗ suffusiones exītes in meᵒ cristalliformis hūoris: z carniformis tūice ipediēteꝫ visū. Et 4° ō accidēti z morbo dixit. q̄ mēbra oia q̄ in oculo hūr sᵗ adiuuātia cristallinā. ¶ Et Hal. dixit. ps qdē q̄ pᵐ ē visus organū ē hūiditas rotūda clara lucēs z c̄. q̄ cristalloys oꝛ. ¶ Et Zoar. dixit. hūiditas grādinea pnci pale istr̄ visus existit: z hic ē q̄ nocito cristallio visus magis lediᵗ q̄z nocita aranea: vel alia q̄cūq̄ pte oculi pari lesione. Et silr ei? egritudo min? repabiliꝝ q̄z egritudo aliarum partiū: z sic cōiter oēs auctores volunt: q̄ non aranea tela: sed cristallinus p se sit ppriū instrm visus vt sit principalioꝛ oculi ps: z prestantioꝛ alijs. Et iō vt. s. ocñ ē dignioꝛē locū tanq̄z regi meᵐ. s. sibi creatoꝛ tribuit.

De suba vitrei humoris

Uitreus āt hūoꝛ sic dict⁹ ē: qz vitro liq̄fcō silis sit. vñ 10°. de vtili. ptiᵐ. ait Gale. vniformis hūoꝛ hūid⁹ ē velut qōdā vitrū ab igne fusū. Et albū ē intrīm: siᶜ si excogitares cū pauco nigro multū albū foze pmixtū per totū. ¶ Dñt. ḣ hūoꝛ silaᵗ vitro liq̄fcō i suba sua q̄ ē aq̄a liq̄da cū grossitie: z i claritate sua z coloꝛe. Coloꝛ. n. vitri liq̄factᵢ dic̄ Aui. ē clarus declinās ad q̄zdā rubedinē. Et ita ē iste hūoꝛ z dixit. clar⁹ ē: qz nutrit claꝫ. s. cristallinū. Sed qūo nutriat ifra dicēᵗ. Et ē pue rubedis: qz ē ex sanguinis suba q̄ n̄ ꝓuertit ad silitudinē ei?: qō nutrit integre. De hac āt pua rubedine dñt qdā: q̄ ipsa ē in ḣ hūoꝛe realiꝝ ex n̄ integra ꝓuersiōe sanguis in ipm: ut dixit Auic. ita q̄ i nutricatiōe ei? cecidit pctm̄ assilatiōis. Et qdā dicūt. q̄ ē solū i eo itētionaliꝝ pcedēs ex rubedine sanguis exīstis i uenis retinē posite. s. ipm faciēte ipꝫ apparere rubeū q̄uis nō sit rubeus: siᶜ appet de pāno aliq̄ rubeo ad fenestrā posito faciēte ptē suppositā uel oppositā rubeaz appere. Et dicūt oēs: q̄ ista rubedo pcedit remittēdo siue sit realiꝝ siue intētionaliꝝ quāto plus appꝛopinquat ad ptes uitrei cristallino: ita q̄ in pte uitrei ꝓtigua cristallino illa rubedo ē ultie remissa. ¶ Quidā q̄z dixerūt. q̄ uitreᵒ hūoꝛ ñ pticipat ipsa rubedie i circūferentia: i pte vō cētrali z meᵃ ñ ē rubedo qō ió fuit ne spēs uisibiliū trāseūtes p uitreū aliq̄ afficerent coloꝛe: trāseūt āt p meᵐ uitꝫ: q̄ ꝓtāgit cristalᵐ ad neruū optⁱ cū usq̄ ad locū i q̄ recipiūᵗ. ¶ Et sit? ipsi? uitrei: ut. s. patuit ē imeᵗᵉ añ cristalᵐ vsus cerebꝫ. Dixit Aui. p⁹ cristalᵐ posit? ē ali? hūoꝛ. s. uitre? aduenies cristalᵒ a cerebro. i. ex pte cerebri: qz situaᵗ p⁹ cristalᵐ vsus cerebꝫ. Et qdā dñt. aduēit ex cerebꝛo. i. ex eadē mā uel ꝓsiū tā nutrimēli q̄z eēntiali: qz ex eadē mā ulꝫ ꝓsiū dñt gñari z nutriri cerebꝫ z uitreū hūoꝛē. Et i situ ḣ loci sic se hz ḣ hūoꝛ glacialiꝝ usq̄ ad maioꝛē circulū ei?. i. extēdit ascēdēdo z āplectēdo cristalᵐ a pte posterioꝛi vsus cerebꝫ q̄usq̄ āplectᵉ: z coopiat medietᵉᵐ ei? a posterioꝛi: z sic pueniat ad maioꝛē circulū ei?: z maioꝛ. n. circul⁹ ei? siᶜ ēt aliaꝫ rey spicaꝫ ē recte imediate.

De situ humoris vitrei.

De suba humoris albugi.

Humoꝛ vō albugine? sic dict⁹ est: qz albugini oui sit silis. Est. n. silis albugini oui subtili. i. ptī ḣ tili que est in albugine oui q̄ est oino aquea z oyasona: z ō qua pte aliq̄n eiecto ab ouo uitello z magna pte albuginis remanet in testa oui aliq̄d qō est ita claꝫ z subtile: qō etiā ab inspiciēte in ipsaz oui testā nō cōprehēdit: z pre sui subtilitate nō pōt bñ ꝓtineri: sed effluit. ¶ Dixit hyesusbaly. silaᵗ albugini oui subtili. Et dixit Aui. q̄ ē siᶜ supfluitas a suba glaciali ꝓueniēs. Et nō intellexit dicūt qdā. q̄ sit supfluitas q̄lis: qz sic eēt pura z vā supfluitas: z dixisset Aui. ē supfluitas: z nō siᶜ supfluitas. Et iō dñt q̄ ē supfluitas q̄ztiq̄ nō est oino supfluitas. Et dñt est supfluitas q̄ztitatiua mā gñonis ipsi? hūoris cristallini: z sic ex supfluitate q̄ztitatiua nutrimēti ipsi? hūoris cristallini nutriᵗ albugine?. Alij⁹ vō dñt. nō est supfluitas in se ꝓsiderat⁹: lz sic dixit. A. qz suba ei? deficit a pfectione subē cristallini. ¶ Et sit? albuginei hūoris est vsus pupillā: ut. s. patuit imediate añ cristallinū. Et talis sit? eius: ió fuit dixit Gal. 10. de vtili.

De situ et

pti'' tnō solū vt distet ⁊ nō tangatur cristalloydes a cornea tunica vep ēt vt nō siccet cristalloydes. Dixit Auer. coll3. 2. albugineus fuit ad hūectādū cristallinā ⁊ ad custodiēdū eā ab aere extrinseco ab ibūb⁹ ⁊ caumate: ⁊ ne tāgat vueā tunicā. ¶A. vō dixit: qō albuginei sit⁹ cā duplex est. vna añs: ⁊ alia ꝓpletiua: siue vt dicūt: vna ē ꝓpletiua final' ⁊ ꝑn cipal' ⁊ imediata ⁊ alia ē ñ ita finalis ⁊ ꝑncipal: ſ3 mediata quā vocauit añtez: ⁊ ista ꝓs siue cā añs dixit Aui. est qñq3 cū sit supfluitas nutrimēti cristalline debuit opponi parti nutrimēti eius ne ipm corrūperet nutrimentū: qr ḡ cristal line aduenit nutrimentū a posteriori oportuit ei⁹ supflui tatē. ſ. albugineū situari in oppositō. ſ. in añrioꝛi. Cā autē cōpletiua finalis dixit Auic. est duplex vna' vt sit gradatio luis sup glaciē. h. n. ē ꝑncipalis cā creationis albuginei. Et vtilitas quā facit in visu: ⁊ famulat⁹ quē facit cristalline ē vt gradatim ⁊ nō subito deferank: ⁊ lumē ⁊ spēs visibiliū ad cristallinā. Si. n. lumen subito ad cristallinū supflueret spūs visibiles disgregaret: ⁊ faceret in visiōe nocumentuz. ¶2ª cā est vt sit ei quasi clypeus defendēs ipm dixit Haly. factus ad humectādū cristalloydē ne forte aer eā exiccaret: ⁊ vt prohibeat eā ab incursu tunice q̄ vuea dr: ipsa. n. vt pa tebit ab interiori pte sui aspa est: ⁊ sua aspitate lederet cri stallinū si sine medio ei occurreret. ¶Dicunt hñ ꝑdci tres humores ⁊ ꝑsertim cristallinus q̄sdā in q̄li peccātes super fluitates vep ipse subtiles sunt ⁊ in vapores trāseuntes re soluunk. Et hec qdē vt dicunt sub forma imaginationum apparēt in acute vidētibus: vt ca° de imaginationib⁹ pa tuit sermone tertio. ¶Dixerūt qdā. ex his humoꝛib⁹ cri stallinū solū esse vere mēbrū. Alios vō esse hūores nō mē bra. de vitreo pbāt: qr vitreus humor nutrit cristallinū: ſ3 qō nutrit nō est mēbrū. Nō. n. est vep dicere q vnū mēbp efficiak nutrimētū alterius. Et q vitreus nutriat cristalli nū p3 q Ga. 10. de vtilitate particulap. dixit. idiget cristal linus nutriri: qr ipoke erat eū a sanguine imediate nutriri multū a sanguine in qualitatib⁹ distāte. Jō ad idoneū nu trimētū parat⁹ ei fuit vitriformis hūor q quāto grossior ⁊ albior est sanguine tāto a cristalliformi hūore deficit in al bedine ⁊ hūiditate a grossitie. ¶Et haly. dixit. pata est vi trea hūiditas vt humorē pasceret cristalloydē cū cibo suo egeat ꝓximo nāe vt facilis fiat illi eius imutatio ⁊ ad suaz trāsformatio nām: qm̄ aūt, oia mēbra sāguine pascunk: san guis aūt a cristaloydis remotus est lōge nāt⁹ vitrea facta est hūiditas: vt sanguinē alteret ⁊ trāsmutet in nām suam quo nāe fiat cristaloydis ꝓximus eo q pascak. Sil'r etiaz Auic. dixit. q aduenit vitreus hūor vt nutriat cristallinū: ⁊ factū est hoc vt inter cristallinū ⁊ sanguinē pup fiat gra datio. ¶Dicūt ḡ isti q vitreus est verus humor: qr vna ō scōis humiditatib⁹. ſ. bª in qua adhuc remanet de disponi bus sanguis ⁊ spal'r aliq̄ rubedo: ⁊ sic vitreus iter sangui nē pup ⁊ cristallinū q est vere mēbp gradationem efficit. Qō aūt albugineus sit supfluitas quanti ⁊ benigna supra patuit: qre nec ipse est mēbrū. ¶Alij aūt dicūt q predicti tres humores sunt vere mēbra: qō ꝓfirmāt aucte Hal. in lib. homiomerap ptiū: vbi enumerās mēbra ꝓsilla homio merū sc̄os dens cartilago tene cerebrū vnos. i. iuuli seu vil li pinguedo grando. Adhuc aūt cū his in oculo vitreum humidū: ⁊ cristallinū: ⁊ cornea ⁊ vuea tunica: ⁊ q̄ ꝓprie no minank: poni ⁊ hūiditas ꝓposita cristalline. ſ. albuginea: ō hac tñ oculi humiditate loyca fit qō an sit dōm eā esse par ticulā. i. mēbp an non sicut de sanguine ⁊ spū: ita q ēt tpe Hal. de humoribus oculi erat dubiū loycū. i. argumenta tiuū ad ptes hincinde. ¶Sed vere vt dicūt. predicti sunt mēbra: ⁊ nō voluerunt auctores suprādicti: qō vitreus hu mor vere nutriat cristallinū: ſ3 q dicak nutrire: qr ꝑparat ei nutrimētū sic dr q stōus ⁊ epar nutriunt alia mēbra qa ꝓparāt nutrimētū p oibus mēbris. Et in hac ꝑparatiōe dr fieri gradatio. i. gradata pmutatio in nutrimēto cristal lini. Et q ita voluerint p3. Joar. dixit. grādineo a pte inte riori vsus crancuz hūiditas vitrea appodiak amplectens illū circulariter ex ista pte deferens ei nutrimētū. Et hye sus haly. dixit sanguis nō potuit esse imediate sine trāsmu tatiōe nutrimētū cristallini: cū cristallinus sit vltie clarus: ⁊ purus: cuiusmodi nō est sanguis: qre ordinauit nā q ne cristallini claritas oportuna turbaret sanguis non ꝓueni ret ad ip3 cū turbiditate ⁊ rubedine sua fortasse ne oia ap parerēt turbida. S3 ordinauit q prius ꝓuerteret ad clari tatē que ꝓuersio fit mediāte humore vitreo. Et Auer. colli get. 2° dixit humiditas vitrea facta fuit ad nutriēdū humi ditatē cristallinā p viā irrorationis: ſ3 tali via oia mēbra ir rorank cū nutriunt. Et sic nō voluerūt ꝑdicti auctores q suba vitrei nutriat cristallinā: qr trāsmutek in ipsaz: sed qr ꝑparat ei nutrimētū fit aūt talis ꝑparatio: qm̄ vene ⁊ arte rie: que portāt sanguinē nutritup vitreū ⁊ cristallinū: que sunt in tunica retina agūt in ipm añ adūētū eap supra cri stallinū: ⁊ dū sunt corā vitreo nō iducunt in ipm claritatez ꝓueniētē cristalline: ⁊ h faciunt in virtute: humoris vitrei agētis pp finē: sicut ēt alioꝝ mēbroꝝ vene trāsmittūt san guinē ad hunc finē ut ꝓueniēs fiat p nutrimento mēbri p quo agūt: hūc aūt sanguinē sic alteratū irrorāt ipe vene re tine tunice ipsi cristallino quo irrorato nutrit: hunc ḡ mo dū itellexit. A. cū dixit. humor vitreus nō ꝓuenit ab eo re brōr: vt iterponak inter ipm ⁊ cristallinū. ſ. solū: nisi quia mittit cristallino sanguinē veniētē: ⁊ h mediante reti. i. re tina tunica: h etiā mō dr intelligi q dixit hyesus haly. qñ dixit. vtilitatē vuee esse vt nutriat albuginez. Ex dictis di cūt quidā patere: quare in cristallino nō remānsit vestigiuz rubedinis: qr nutrimentū ad ipm veniēs venit depuratuz ⁊ clarificatū. Quō aūt albugineus nō sit supfluitas supra patuit. Et iō ꝓcludūt ꝑdicti q isti tres humores: ſ3 humo res nominenk nō sunt humores vere: ſ3 sunt ꝑa mēbra ge nerata ex mā gnōnis cuius māe ex qua ipsi humores ocu li generank fiunt pre diuersitate partiū eius tres partes ex qua vna humor vitreus ex 2ª cristallinus. Et ex 3ª albugi neus. Et dicūt sunt mēbra cōsimilia q̄uis dicant qdaz, qō cristallinus nō sit mēbrū vere cōsimile: sicut caro simplex: nec ēt est vere organicū: sed pōt dici qō mediū teneat inter nām cōsimilē: ⁊ organicā aggregans rōne sue subē ⁊ clari tatis nāz cōsimilē. Nā quecūq3 eius pars sumak hz eādez subam ⁊ claritatē quā hz totū eius ⁊ rōne sue figure situs ⁊ quātitatis ꝓcurrentiū ad opationez eius aggregat nām mēbri organici. Nā nō quelz ps eius hz figurā quātitatez ⁊ sitū req̄sitas ad opationē eius. ¶Sūt aūt ꝑdicti humo res oēs cōpati ad cutē cōplexionis. frigide ⁊ humide: sunt eni oēs aquee nāe: ⁊ nō solū vt putauerunt qdā vitreus ⁊ albugineus: imo ēt ⁊ cristallinus pp qō vocauit eū Arist. humidū absolute. Cristallinus tñ cōparat⁹ ad alios duos humores pōt poni ꝓplexionis ficce: ⁊ sic eū cōparans hye sus haly. dixit q nā cristallini frigida est ⁊ sicca: vep vitre⁹ cōparat⁹ ad cristallinū est minoris frigiditatis: eo q iudi cat rubedo ab eo pticipata. Et iō errauerūt qui cōpauerūt humorē vitreū flegmati vitreo in frigiditate ꝓplexionali.

Atp oēs dicti tres humores sint mem bra.

¶De tunicis ⁊ panniculis oculi. Ca. xxv.

Tunica siue panniculus quātū ad ocu lū spectat pōt sumi dupl'r: uno mō large p quocūq3 capiēte siue cooperiēte: q ei submissuz est siue añ siue retro siue scōm totū siue ꝑm ptē q̄uis cū hoc bēat al's vtilita tes. Et ꝑm hāc assūptionē tunice oculi ab auctoꝛib⁹ ponū tur septē dixit hal. oculi sūt ꝓsiti ex septē tunicis. Sil'r Almā. dixit. oculus compositus est ex septē tunicis: ⁊ cōiter oēs sic dixerūt. Alio mō ꝓpe p eo q solū hz coopire totū sibi submissuz ⁊ nō hz al's utilitates. Et isto mō ꝓsiderate varie fuerūt ab auctoꝛib⁹ numerate. Quidā. n. sex eas esse dixerūt: qñ nō adnumeuerūt iter tunicas retinā: eo q ꝑn cipaliter:

cipaliter: vt patebit ad nutriendū humores ⁊ nō ad cooperiendū facta est. Et qdā posuerūt eas quoq; qꝛ nō solū retinā pdictā cāmꝛ sed ⁊ araneā relinquunt: eo qꝛ ps retine sit: ⁊ cū hoc ꝫ cooperiat nō nisi partez cristallini: vt dicet. Quidā vero ꝗtuoꝛ eo q cū pdictis duab⁹ abijciunt ⁊ cōiunctiuā: qm magis ad colligendū q̄ ad cooperiendū fcā est. Quidā vo duas qꝛ pdictas quatuoꝛ ꝓsiderauerūt q̄ ad essentiā: in qua ve nō sūt nisi due ꝫ sint quatuoꝛ noie. Quidā aūt tres. nā isti secūdinā ⁊ vueā vnā dixerūt esse ⁊ sclroticā aliā ⁊ corneā aliā. Aui. vo posuit duas esse telas siue tunicas: ⁊ posuit tres pāniculos: qm ꝓsiderant ꝫ subaz eoꝝ ⁊ posuit eos quoq; qm ꝓsiderant ꝫm eoꝝ iuuamēta. ¶ Has itaq; diuersas auctoꝝ ꝓsiderationes aduertēs Azarauius dixit. discoꝛdes sunt auctoꝛes i tunicis oculi: qm alij bñt qō sunt septē: alij sex: alij quoq; alij ꝗtuoꝛ: alij due verūtn eorū disceptatio nō est in re: sed in noie. ¶ At qꝛ cōis locutio tā telas q̄ pāniculos tunicas appellat ⁊ asserit eas eē septez: lō dom est q in re tunice oculi sunt ꝗtuoꝛ: noie sunt septē. Quaꝝ pria q̄ est ab exterest re vna ⁊ ipsa oꝝ ꝓiunctiua. Alia vo que post ipsaz re qdē est vna noie vo due nā ab anteriori pte oculi vocaf corne a posteriori vocaf sclroticā. Alia vo que est post eā est filr re vna: noie aūt due qm a pte anteriori vocaf vuea a posteriori secūdina. Et alia ēt post pdictā est ēt re vna: noie vo due: qm ab añriori pte vocaf aranea ⁊ a posteriori retina. Et cā mouēs auctoꝛes ad noiandū predictas tunicas varijs noibus est diuersitas sube earū ꝫm situ eaꝝ a parte añ ⁊ a pte post oculi. put in declone cuiusq; patebit manifeste. ¶ Modus aūt puentus ⁊ origis baꝝ tunicaꝝ talis est. Neruus ⁊ caro q a cerebꝛo primus egredif ad finū oculi. s. orbitā tēdēs craneū egredif: ⁊ in suo exitu duob⁹ cerebꝛi velaf pāniculis. Cūq craneū egredif: ⁊ ad finuz puenit oculi ibi ab eo egressus separaf pāniculus scz ille qui est a duramatre q in vestimētis: ⁊ in totius supficie oculi trāsit pāniculū: ⁊ hic pāniculus a cirurgicis vocaf sclirotica. Et subsequēter ab ipso neruo pāniculus separaf subtilis scz q est a piamatre: ⁊ sub sclroticā in aliud trāsit vestimētū ⁊ pāniculū que scōina vocaf dilataturq; ⁊ neruus ipse ⁊ sub pdictis duob⁹ fit ex eo pāniculus qdaz q retbina vocaf. Et subdit. cornea a sclirotica orif ⁊ vuea a scōina ⁊ aranea ex retina: ꝓiunctiua vo ex cute. i. gingia mr: q̄ craneo supponif ortū hz. ¶ Dixit Aui. cū nerui. s. optici ⁊ pāniculi q eis associanf tegēte ipsos ad orbitā descēdūt extremitas cuiusq; eoꝝ dilataf ⁊ replef. s. ipsa cōcauitaꝫ orbite. Et ampliaf. s. cuiusq; eoꝝ extremitas in dilatatione sua intantum q̄ comprehendit humores q sunt in pupilla. i. oculo.

De retina: qf sic nicaf: ⁊ ō uba ei⁹.

Nunc aūt pticulariter exequendū est de vnaquaq; eaꝝ. Et p̄ ō retina q̄ sic dcā est dixit Aui. qꝛ cōprehēdit sic retē. Et iō ab halya. dcā est retialis. Hal. vo. 10. ō vtil. partiᵐ. dixit. vocaf tunica retina: sed nō ꝓpe: assimilaf tñ reti in figura. Et dicit. tunica qdē non est neq; in colore neq; in suba: ꝫ si qdē cōprehēdes id posueris solum seoꝝ: suz aggregās manifeste putabis cerebꝛi ptē aliq; ablatā videre ꝫ tñ sic appeat: ipsa tñ dixit Aui. neruosa ē: imo ex neruo pducta: vt. ē. patuit. Ait. qꝛ ipse neruꝰ mollis ē: venit aūt vt dicūt neruꝰ opticus ꝑb forma nerui vsq; ad ptē extremā hūoris vitrei q est ex pte cranei: ⁊ ibi desinit esse neruus. ⁊ trāsit in aliā formā: qꝛ texif tū bꝰ fore ex aia musculi exītis in cerebꝛo q est ꝓcauus: ⁊ hec tunica dixit Aui. cōprehēdit vitreū ⁊ glacialez vsq; ad terminū q est iter glacialē ⁊ albugineū. Et terminꝰ ad quē puenit est ad coronaz. s. cristallini: vt. ē. patuit: ⁊ qꝛ retina ex neruo optico orta puenit ad cristallinū: iō reperif aliqñ dcm qō neruus opticꝰ puenit ad cristallinā: vez nō sub pria forᵐ: ꝫ vt dcm est. ¶ Et q̄uis Auic. dixit. q suba retine sit neruosa: nō tñ ꝫ totū: imo ꝓtexta est ex suba nerui ⁊ venis ⁊ arterijs pueniētibus ei ex piamatre. ¶ Dixit enim Ga. vbi. ē. apparet ꝫ tunica plena venis ⁊ arterijs multo plurib⁹ ⁊ maioꝛib⁹ q̄z ꝫm ppriā molē. oibus. n. neruis q ex cerebꝛo sunt cōexplātaf aliq; portio piematris arteriā deferens ⁊ venā: ac ēt dixit Ga. ex piamatre. i. ex tunica orta ex piamatre q̄ est scōina q̄ ꝓtinet ꝫ retinuz corpus subtiles ⁊ araneiformes explātatiōes ad id ptēse colligationes sil' ei fiūt: ⁊ in nutrimētū ipsi deferunt. Et fortasse has duas explātationes itellexit Alm. cū dixit. q retina cōponitur ex neruis ⁊ duob⁹ corpib⁹: vel pouo corpa itellexit venas ⁊ arterias. Et byesusbaly. dixit. q ꝓponif ex duob⁹ corporibus. s. neruo optico: ⁊ vēis subtilissimis: q̄ dñr vritides. i. porꝛi: miscenf. n. vene ad eēntiā nerui: deinde ibi retinēf ad inuicē. Et Zoar. dixit. neruꝰ diuidif spgit ⁊ distēdif ⁊ subtiliaf ⁊ ꝓiungif cū venis pulsatilib⁹ sup. ⁊ nō pulsatilib⁹: ex qb⁹ est retina ꝓtexta diuine puidētie ꝑcepto. ¶ De iuuamētis aūt ⁊ operatiōib⁹ hᵃ tunice dixit Hal. vbi. ē. pᵃ. ⁊ maxᵃ vtilitas pp quā de sup missa est alterationes sentire crystalliformis: iā aūt ⁊ deferre nutrimētū vitriformi. dñt. n. q hec tunica hz portare post neruū opticū vtutē visiuā ad cristallinā: ⁊ hz humorē vitreū ꝓtinere p suā subam: ⁊ prebere humoꝛib⁹ oculi virtutē aialem p arterias in ea disseminatas: ⁊ eis nutrimentū preparare per venas.

De iuuamentis ⁊ opōnib⁹ tunice retine.

Aranea vero tunica sic dcā est: qꝛ tenuissima ē in moᵐ tele aranee. Et nominaf dixit Auer. i arabico haantebuta. Et cā tāte ꝏbtilitaꝫ fuit ne cū grossicie phibēt lumē venire ad cristallinū q̄uis sit diafona i sui subtilitate manēs: tñ si eēt grossa ñ eēt diafona: qꝛ neruosa ē suba cū sit ꝓcedēs ex retina: ⁊ neruosa suba ñ hz diafoneitatē p ppriā nāz suā nisi ex alia dispōne ei acqraf. Nec obstat si cristallinꝰ grossus exīs hz diafoneitatē: qꝛ p ppriā nāz cū sit nāe aquee diafoneitatē hz. ¶ Dixit Aui. subtilis nō fuit sic tela aranee: nisi qꝛ si eēt spissa erecta i facie glacialis nō elōgaref qñ accidēt ex ea pp suā grossiciez q velaret lumē a glaciali ex via albuginei. ¶ Dixit Gale. vbi. ē. nō solū velut cortex cepe iacet: ꝫ ēt subtiliū araneaꝝ tela ꝫ est subtilioꝛ ⁊ albioꝛ. Et Auer. dixit. q est in vltᵒ claritatis ⁊ tēnionis: ⁊ vt dñt est leuis ⁊ micās sup oia specula: iōq; ⁊ pupille idolū siue domūculus q in pupilla repñtaf in hac: sic in speculo quodā ꝓsistit: ⁊ dicūt. aranea aranee tela silima subtilis ⁊ trāsparētis sube albissime ⁊ mūdissime: vt grādineus in cōicatōe exteriori nō lederef exīs illā grauedinis ptē accepit quā vitreus humoꝛ discooptaz reliquit. ¶ Dixit Gal. vbi. ē. nō extendif circa totū cristallinū: imo ps eius q̄ vehif in vitriformi oino discoopta est ⁊ nuda tunica. Unirī. n. ꝫm hoc melius erat humoribus: ps vo tota q̄ eminet a dextra nō tāgēs vitriformē subtili hac lucida iducta est tunica: itaq; sitꝰ ei ex pte exteriori est iter cristallinū ⁊ albugineū: orif. n. ex retina. ē. dcā in loco q ē medius siue ē corona cristallini ad quē locū terminaf retina: ita q a pte posteriori retia coopit medietatē cristallini: tñ mediāte vitreo. Aranea vo a pte añriori coopit aliā ei⁹ medietatē. Et sic. ē. patuit retina ⁊ aranea eadē st re: tunica tñ qꝛ diuersa fcā est in suis ptibus vt diuersas exerceat vtilitates posita est noie ꝛ: diuersitas. n. sube ei⁹ est: qꝛ q̄diu durat noie retina suba ei⁹ grossioꝛ est: ⁊ dēsioꝛ: sed ubi effecta est aranea suba ei⁹ tenuissima ē vt patuit. Et ad hāc tunicā ppriē in ꝑnᵒ sui ort⁹ a retina puenīūt q̄dā extremitates a tunica scōina: q̄s Aui. futuras appellat: qꝛ sunt in modū futuraꝝ: ⁊ recipit illas futuras ⁊ nō pmittit eas venire ad cristallinū: nz ēt ad albugineū. Et pp ꝫ dixit Auic. q ipsa separat iter scōinā ⁊ albugineū. Et apparēt future ille: vt dicūt. subtilr aspiciēti in anatomia oculi magni bouis vel magni eq. ¶ De vtilitatib⁹ aranee. dixit byesusbaly. q vna vtilitas eius est q diuidit iter cristallinā ⁊ albugineū. Et ista distinctio fcā est dixit Auic. vt iter subtile. s. albugineū, ⁊ grossū. s. cristallinū sit aliqd mediās phibēs

De vtilitatibus ⁊ opōnib⁹.

subtile a ꝓtactu spissi ne ledaf. Et de vtilitatib⁹ eius est deferre nutrimētū albugineo: qō nutrimētū recipit ꝓ pte a neruis retine ⁊ ꝑ pte a venis scōine mediātibus futuris ꝓdictis: ⁊ ꝑ hūc modū ꝑm quē recipit albugineus nutrimētū dixerūt qdā: q ipse nutrif ab aranea: qdā a retina: qdaꝫ a scōina. qꝫuis ēt ab vuea recipiat. Dixit Aui. q ipsa separat iter crīstallinuꝫ ⁊ albugineū: ēt vt adueniat albugineo nutrimētū a pte añrioꝛi ipius penetrās nō qdē ex pte exterioꝛi: sed posterioꝛi: q ꝺ ps añrioꝛ nutrimēti siue vie per quā venit nutrimētū humoꝛibus oculi. Et ipm qdē venit ex pte cerebꝛi ꝑ venas retine ⁊ secundine.

De scōina ⁊re sic dicatur ⁊ de suba ei⁹.

Secundina ⁊o tunica dixit Hal. sic dcā est: q mf cerebꝛi tenuis sic dcā est scōina a q̄ lꝫ oriſ vel ꝺ scōina: q est 2ª tunica in me⁹ prime ⁊ tertie. Et Auer. dixit. q vocaf ī arabico alnusia. Et illa tunica cum alijs sequētib⁹ vocanf ab Auic. pāniculi: ⁊ est profundioꝛ eoꝝ a pte posterioꝛi. Dixit Gale. vbi. ē. scōina est ⁊e tunica ⁊ cooperimētū: ⁊ certū appositoꝛiū subtis corpib⁹: c⁹ ꝑm est ex subtili miringa cerebꝛi: ⁊ ēt iā. ē. patuit: ⁊ in ea vene ⁊ arterie multe disseminanf: sicut disseminate sūt i ipsa pia matre a qbus ramificate sf. Et ꝓp hāc cām dixerunt: q ab ista tunica penetrat nutrimētū ad oculū. Et ita est vītas ꝺ plūmo eius. Et hoc iō ꝺ: q ab his venis ramificanf aliq poꝛi ad retinā: ⁊ atanea tēdētes ⁊ nutrimētū portātes magis decoctū ⁊ depuratū: vt magis sit idoneū nutrire hūoꝛes oculi. ¶ Dixit Aui. q ipsa facit penetrare nutrimētuꝫ ꝑm veritatē: veꝝ nō opꝫ q sint oēs eius ptes ꝓparate ad iuuamētū nutribile. i. nutricatiōis: sꝫ solū ps eius. s. totius istius scōine est ista q̄ ē ꝓpata. ¶ Dixit Auer. scōina facta fuit ad nutriendū retinā ꝑ venas q̄ sunt in ea ēt: ⁊ iuuet ipsam ꝓp calorē nālem p arterias que sunt in ipsa supplent ⁊ ad defendēdū ipsam tunicā retinā a nocumentis.

De vuea q̄ sic dica tur ⁊ de suba ei⁹.

Uuea ⁊o tunica sic dicta: q assiſlata est. dixit Hal. vbi ē. racemo. i. grano vue ꝓp lenitatē que est ab ex: ⁊ asperitatē q̄ est ab intra in hac tunica: sic ēt ē in tunica grani vue. Et vt ꝺñ qdā assimilaf ēt ei in hoc q hꝫ foramen arctū sile foraminī ipsi⁹ grani vue qñ auferf ab eo suspēsoriū eius. Et vt dicūt ēt alij similaf ei i colore: q filis est coloꝛi corticis grani vue nigre: ⁊ ēt q similaf ei in soliditate sube: hanc ēt tunicā dixit Ga. vocari iris forte ꝓp varietatez colorīs. Et dicit q vocaf riana a riano colore quē. hꝫ. Et dixit ēt. q vocaf coroydea: q stat añ hūores vt coꝛona. Et Auer. dixit. q vocaf mādiuanīū: ⁊ vocaf ēt pupilla: q in medio eius est foramē qō vocaf pupilla: ⁊ ortus eius est ex alnusia. i. scōina. ipa. n. est añrioꝛ ps eius: ⁊ incipit a loco vbi scōina emittit suturas aranee vbi scōina finitur ⁊ suba ei⁹ est spissa respcū scōine: qꝫuis nō respectu coꝛnee: sic. n. retina cū puēit ad terminū suū subtiliaf ⁊ fit aranea: ita scōina cū puenit ad ēminū suū inspissaf: ⁊ fit vuea. ¶ Dixit Aui. illud ꝺ pāniculo ꝑ q est scōina qō ptrāsit terminū dcm scōine ad anterioꝛa inspissaf: ⁊ fit tunica. s. vuea vsq; ad grossitudinē. s. aliquā. s. q̄ ē maioꝛ grossitudine scōine. Et dixit Gal. q tunica debēs ab intus ꝓtinē albugineū humoꝛe aspera est: hūida tñ ⁊ mollis velut spōgia exñs sic in tāgēdo ꝓp vicinitatē ad crīstalloydē humoꝛē: itristabil' eni ei eē debat: ab ex ⁊o ꝺsa est ꝑm qō ꝓuersaf cū dura tunica carnifoꝛmi ne patiaf ab ea. Dixit Aui. in añrioꝛi pte tunice vuealis ē rugositas vbi obuiat glaciali. al's. albugineo: vt ꝑ hꝫ sit magis silis raro leni vt minoꝛef nocumētuꝫ tactus eius. Dñt. q ī hmōi rugositatib⁹ ibibif albugineꝰ ⁊ lenit ouriciē eius ⁊ remouet supficiē illā a sua aspitate: q̄ re nōꝑōt ledere ipm. Et vt vuea quāto plus ꝓcedit ad ptē añrioꝛē ⁊ recedit a crīstallino q̄ꝫ ꝑm medietatē aranea mediāte coopit ⁊ tegit magis inspissaf vt sit vix passibilis magis. Et dixit. A. durioꝛ ptiū eius est añrioꝛ vbi obuiat tunice coꝛnee dure: ⁊ vbi finif. al's. ꝓcedit: vt sit illud qō cōprehēdit foramē ei⁹ ⁊ durius. ¶ Dixit Ga. ipsa hꝫ foramē qō ē ꝑm pupillā: pfoꝛauit. n. nā ibi hāc. tunicā. Et ꝑm hꝫ solū foramē inter crīstallinā ⁊ coꝛneā nulla tunica est in me⁹: ⁊ hꝫ ꝑm ēū q araneā nō posuit eē tunicā. Et hoc factuꝫ fuit dixit ipe vt uelut ꝑ valde subtile ⁊ albū coꝛnu lucis q̄ itus est ad eā q̄ ex fieret cōio ⁊ cōcretia. ¶ Dixit Auic. vuee cōprehēsio nō ꝓpleſ ab añrioꝛi pte ipsi⁹ vt nō ꝓhibeat aduētū formaꝝ: sꝫ dimittit in añrioꝛi pte ei⁹ fenestrā ⁊ foramē: sic relinqf foramē in vua. i. i grano vue qñ tollif ab eo suspēsoriū eius: ⁊ in isto q̄ dē foramīe cadūt aduenientia. s. spēs veniētes de foris. Et iō qñ claudif ⁊ opilaf ꝓhibet visuꝫ. ¶ Et in hac tunica disseminate sūt vene ꝓueniētes ex uēis scōine qꝺ⁹ nutrif ⁊ ꝺꝫ q nutrit ēt albugineū: ut dixit hye sualy. Et dixit Aui. nutrit coꝛneā cū eoꝛ: qō aduenit ipsi ex scōina. s. de venis. Quid q̄ dixit Aui. q ipa ñ ē ꝓpata iuua mēto nutricatiōis nō dixit: q nō nutriat: sꝫ q nutritio ñ ē ꝓncipalis ei⁹ vtilitas: sic ipsa est ꝓncipalis vtilitas scōine, dixit. Ga. vbi. ē. vt aūt ꝑm foramē nō tāgeret coꝛnea crīstalloydē ꝓuidit creatoꝛ vtpl'm adduxit ptez coꝛnee q̄ inibi. i. foramine est. Nā fecit eā ꝓminere exterius vt plus distaret a crīstallina. Et cū hꝫ dixit Gal. hūoꝛē subtilē ⁊ pnꝝ. s. albugineū supeffundit crīstalloydi: ⁊ cū hꝫ ethereo ⁊ lucido spū ipleuit totā regionē pupille. Spūs tñ iste dixit Ga. q in regiōe pupille ē añ coꝛneā q̄ lucifoꝛmis ē maximā vtutez ad aciē oculoꝝ. s. ad visionē ꝓfert: ⁊ nō ē soluꝫ vt ꝓhibeat crīstalloydē a ꝓtactu coꝛnee i pupilla. Et dixit Gal. q iter crīstalloydē ⁊ vueā ꝓtineaf hūiditas subtilis: ⁊ q spū plenus ē locus q est ꝺꝫ pupillā. Scies ꝑ: q ñ tēsuꝫ certitudinalr videsin aīalib⁹ oculū ⁊ plenū vndiq; ⁊ nusq; coꝛrugatū vel relaxatā aliq; ei⁹ ꝓticulā. Si vo moꝛtuo aīali volueris anatomizare eū videbis rugositatē eo q ꝺꝫ nāz ēt añ anato^am: icidēte vo te coꝛneā tunicā ꝓfestiꝫ effundef subtil humoꝛ q in pūctiōib⁹ multū appet exiēs ꝑ foramē ⁊ ꝓfestiꝫ tot⁹ oculus ꝓct⁹ fit ⁊ rugosus ⁊ laxus: distēdēte āt te ⁊ segregante tunicas a crīstalloyde ītermedia regio q̄ꝫ ꝑma apparet vacua. Ac ēt ñ altex oculū clauseris aptū custodiētes alterū āplificatā ⁊ dyastolatā seu iflatā videbim⁹ pupillā. Et ī manim ēt: qm̄ ipleta spū sic dispōif. ¶ Et Aui. dixit. foramē plenū ē hūiditate: ⁊ spū qō figūt extenuatio: q̄ ē coꝛā foramine apud ꝓpinqtatē moꝛtis. ñ. nimoꝛs adueniat ꝓgelationé talis extenuatio. i. rugatio: ⁊ deꝑssio appet in coꝛnea in loco vbi opponif foraminī: ⁊ hꝫ ꝓp dēsationē q̄ a ꝓgelatione accidit in humiditate: ⁊ spū. q̄re obtinēt minus de loco: ⁊ sic coꝛnea deꝑmif. Et si moꝛs aduenit ꝑ viā resol'onis ⁊ extenuatiōis hꝫ manifestius appet ꝑ supficiē hūiditate ⁊ spiritib⁹ in vuea ꝓtentis. ¶ Dixit Auer. color ei⁹ variaf in coꝛporib⁹: eo q alicui ē valde nigra ⁊ alicui min⁹: ⁊ alicui est colorīs calcedonij. Ga. aūt dixit. q est colorīs nigri. Et haly. dixit. q est in suo colore iter nigꝝ ⁊ uenetū: aliꝭ viridē. A. ꝺo dixit. q hꝫ colorē celestē iter albedinē ⁊ nigredinez mediū. dicūt tñ q color eius cū luciditate existit. ¶ Dixit Ga. nigra ē vt cōgreget lucē ⁊ ad pupillā mittat. Et haly. dixit lumē ꝓgregat videſ. i. spūm visibilē: q ab interioꝛibus mittif suo colore ne forte illū aer aspgeref exterioꝛ. Cū nigri sit colorīs lumē aggregare: albi āt eꝺ disgregare. iōq; si aliq̄ obtūdif visus hoi eoꝝ speculatiōe q̄ ꝑm lucida sit palpebras claudit: ut ad interioꝛa lumē ꝓuertatur. ¶ Dixit A: celestis colorīs fcā est ut aggreget visū. i. spūm visiuū: ⁊ vt equet lumē. s. ab ex ueniēs cū colore suo: ut. s. ñ fit lumē extrinsecū sic disgregatiuū uisui spūs sua ipssiōe remittēdo ipm. Et ēt equet lumē opatione sua q̄ cooperit uisum. i. q̄ spūm uisiuū sub se retinet apud eius laxitudinē idigētē tenebꝛis: q̄ laxitudo ei ꝓtingit apud multā eius resolutionē: ⁊ hoc facit ei⁹ uniēdo subam: q̄ unita melius resolutiōi extrinseci aeris resistit: uidemus. n. q laxati ⁊ resoluti in spū uisiuo claudūt oculos. ut mediātib⁹ tenebꝛis uniaf ⁊ non resoluaf vlteri⁹: hꝫ g̃ facit ꝓpōne luminis ⁊ tenebꝛaꝝ: q ꝑ mediāte suo colore fit ꝓpō lumis: ⁊ tenebꝛaꝝ: lumis. s. ex-

trinseci: ꝛ tenebraꝝ. ſ. intrinſecaꝝ ꝓueniẽtẽ ex colore ſuo: ꝑ quã cõpõnẽ ꝓhibet ſpũs viſiuus a reſolone: vel vt qdã dñi facit hoc ꝓpõne lumis: ꝛ tenebraꝝ: qꝛ in ea cõponit lumen ꝛ tenebra: lumẽ qꝛ lucida eſt: ꝛ tenebra: qꝛ celeſtis coloris ẽ: ꝛ mediãte luciditate ꝓfortat ſpũs viſibilis ꝑ ſil'itudinẽ ꝛ cõ uenientiã quã hꝫ cũ luce cũ ipe lucidus ſit: ꝛ mediãte tenebra ꝓfortat: qꝛ vnit ꝛ ꝓhibet a reſolone. ¶ Dixit Aui. ꝙ cã ſi/ tus ei⁹ ſupradicti eſt: vt diſtinguat iter humores: ꝛ inter fo/ te, vehemẽtis ouitie: qõ eſt tunica cornea: quare ſtat inter ea: ſicut mediatrix iuſtitia.

De tũica ſclirotica. **Tunica** ꝟo ſclirotica ſic dicta eſt a ſcliros qõ ſignãt du rũ. Et iõ Aui. dixit ꝙ noiat tunica dura. Aue. aũt dixit. ꝙ noiat tunica fortis. Et in arabico alnochaalha ꝛ ipſa qdẽ oit ex dura matre: vt ſupra dictũ eſt. Et iõ ſuba ei⁹ ſolida eſt ꝛ oura: ꝛ eſt ps poſterior ſcõi pãniculi ꝫ Aui. cuiꝰ vtilitas dixit Haly. eſt oculũ a duritie oſſis ꝓtinẽtis ocu lũ defendere: ꝛ ipſum ipſi oſſi alligare: ꝛ ſupplere: ꝛ omnia ei in oculo ſuppoſita firma ꝛ ſtricta continere.

De tũica cornea: q̃ ꝛ ſic dica/ tur ꝛ de ſuba ei⁹. **Tunica** ꝟo cornea ſic dicta: qꝛ ſimilat in paruitate cor/ nu limato ſubtili. ¶ Dixit Ha. vbi ſupra. vide bit tibi aſſimilari hãc cornib⁹ ad ſubtilia inciſis. vñ carni/ formẽ eã pitã vocauerũt ꝛ ipſa eſt añrior ps ſcõi pãniculi ꝫ Aui. ꝛ cõprehẽdit ab añriori pte vueã: ꝛ coopit pupillã. Et iõ in foramine vue obuiat albugineo: imediate vel mediãte ſpũ vt ſupra patuit. ¶ Dixit Hal. hec eſt ſubtilis dura ꝛ dẽ/ ſa. dixit Auer. ꝙ ipſa eſt groſſa ꝛ fortis: ꝛ dixit Hal. dẽſa eſt vt nõ ledat ab extroſuꝫ occurrẽtib⁹: ipſa. n. añ oẽs ſola re iacet ad oẽs labores fumi ꝛ pulueris frigiditatis ꝛ calita/ tis: ꝛ quaſſantiũ ꝛ incidẽtiũ recipit obuiatiões. ¶ Et dixit Aui. totus iſte ſcõs pãniculus tã in añriori q̃ in poſteriori eſt ſtrict⁹ valde. i. depſſus in poris ſuis ꝛ ſolidus in textura ſua: ꝛ eſt ẽt ſtrict⁹. i. ſtricte aplectẽs ꝛ retinẽs ea q̃ ſũt de ſub tus: qõ factũ eſt vt lõga. ſit ei⁹ retẽtio. ¶ Et dixit Hal. ſubti lis eſt ne ipediat ei⁹ viſus: ꝛ dixit eſt ſplendida. Et Haly. di xit. alba ꝛ itelligũt ꝑ hec ꝙ ipſa ſit diafona trãſparẽs abſq; coloꝛe qꝛ ſi eſſet colorata ꝓhiberet viſuꝫ: vt dixit Aui. ꝛ pp illud eſt in coloꝛe cornu ſubtiliata limatione: ꝛ abraſiõe. Et clarior ptiũ eius eſt illa q̃ eſt añrior: ꝛ ꝓpie ſupra pupillã: ptes aũt circũferẽtiales magis aliquo coloꝛe pticipãt vt di/ cunt: ꝙ appet ſubtilr inſpiciẽti. Et hec qdẽ oꝛafoneitas: ꝛ trãſparẽtia ineſt ei ex ſua nã pp cãs dictas quam intellexit Auer. cũ dixit. ꝙ eſt clari coloris celeſtis tilis celo facta ad modũ cornu albi: veꝝ ipſa coloꝛe ſuppoſitoꝝ colorata appa ret. Et iõ dixit Auer. ꝙ coloꝛ ei⁹ appet ad modũ coloris ei⁹ qõ eſt ſub ipſo: ſ; de h̃ plene dictũ eſt in ſermone ꝫ⁰ de colo/ ribus oculoꝝ. ¶ Et dixit Hal. in ꝑdicta cõſtructiõe carni/ formis tunice tria mala acqſiuit: ꝑm eſt carere nutrimẽto: qm̃ nec potẽs eſt a longinquo trahere ſibi nutrimẽtũ: nec in ſe/ ipſa recipe venas pp denſitatẽ ꝛ duritiẽ ſuã: ꝛ ſuã ſubtilita/ tẽ: ꝛ⁰ eſt triſtare criſtalliformẽ ſui duritia: ꝛ ꝫ⁰ eſt diſperge/ re ꝛ diafoꝛare ꝟtutẽ eius viſiuã. i. inſtrm eius ſuo ſplẽdoꝛe. Sed hec oia creator coꝛrexit mediante vuea tunica: puidit eniꝫ nã coꝛoydeã. i. vueã tunicã ꝑdictas tres vtilitates ꝑbe re debẽtẽ. ſ. nutriturã ꝑ iuxta põnẽ carniformẽ: ꝛ ꝓhibitiuã incidere criſtalliformi ad leſiuũ: ꝛ ſanaturã oculũ laboꝛatẽ cũ ſuo coloꝛe: vñ vt puto nãlr oẽs cũ laboꝛam⁹ in ſpẽdidis lucib⁹ mox claudim⁹ palpebꝛas ad inatã curã ꝓperantes. ¶ Dicũt. locus cõiunctionis cornee cũ alijs tunicis in loco q̃ eſt ſupra mediũ criſtallini vocat a Hal. vbi ſupra coꝛona ꝛ iris: vbi ẽt dixit. carniformis tunica ſm illud qõ applica/ tur iri ꝓpe criſtalliformẽ humoꝛẽ apparet tibi ſeu oib⁹ hu moꝛib⁹: ꝛ tunicis que in oculo ſunt ꝓiuncta ſm hanc regio nẽ. Exterius ꝟo. ſ. verſus ante ꝓueniens ſemp magis acce/ dit ab eis: ſicut in anatomia eſt videre ꝛ ſupra dictuꝫ eſt. Et apparet etiã in appꝛehẽſionib⁹ ſuffuſoꝝiũ: ideſt cataractaꝝ depoſitionibus. In media. n. regione cornee ꝛ criſtalloydis cõſiſtentibus ſuffuſionibus inſtrm quidẽ imittit: vt abdu/ cat eas ꝑ multũ ſpatiũ ſurſuꝫ ꝛ deoꝛſuꝫ: ꝛ hac ꝛ illac: ꝛ oino in circuitu ꝛ oino ad latũ nullũ tangit predictoꝝ coꝛporum ſeu ſufficiente exiſtente in magnitudine eoꝝ diſtantia. ¶ Et cornea qdẽ hꝫ apparenter vna ſit tunica: ipſa tñ poteſt poni quadruplex. ¶ Dixit Haly. cõpoſita eſt ex partib⁹ que ſi ab inuicẽ decoꝛticent fiunt tanq̃ laminule: ſunt eniꝫ ſubtiliſſi/ me: ꝛ vna eſt ſuppoſita alteri. ¶ Dixit Aui. ꝙ ſm veritatem ipſa eſt ſicut cõpoſita ex tunicis ſubtilib⁹ quatuoꝛ: que ſunt coꝛtices ſuppoſiti: vt ſi excoꝛticet vnus nõ fiat alteri nocu⁹: ꝛ hoc ingeniauit nã in defenſione eius: cuiꝰ ipſa ſit expoſita extrinſecis occurrentib⁹. Et hec talis eius cõpoſitio ꝓprie eſt in anterioꝛi parte ei⁹ vbi opponit pupille cuſtodiã eguit maxime vix paſſibilẽ fieri: ꝛ ideo Aui. dixit. ꝛ de ea eſt: ſcilꝫ de cã dicte cõponis: qõ ideſt: qꝛ opponit pupille vel ex ea eſt ideſt ex ea tunica cornea eſt cõpoſitum ex quatuoꝛ coꝛticib⁹ illud qõ opponit pupille: alibi aũt nõ: qꝛ altere partes eius non eguerunt tanta ad cuſtodiam fortitudine.

Cornea ẽ ꝓpoſita ex ꝙtuoꝛ tu/ nicis.

De ꝓpoſi/ tua ꝗre ſic dicatur ꝺ ſuba ei⁹.

Tunica ꝟo cõiunctiua ſiue cõſolidans: vt dixit Hal. ſic eſt dicta dixit hyeſuſaly. qꝛ cornee cõiungitur: vel vt dixit Haly. qꝛ cõſolidat in rotunditatis circuitu coꝛ/ nee: ꝛ conſolidat oibus lateribus oculi: ꝛ eſt tertius panni culus ſm Aui. qui eſt exterioꝛ oẽs alios ambiens ꝛ nõ va/ riat nomen eius ſm ptes anteriores ꝛ poſteriores: ſicut alie tunice ſupradicte: ſed Dixit Aui. totũ ei⁹ vocat cõiunctiua. Et eius oꝛtus vt patuit eſt a gingia matre: ꝛ cõtexunt in ea vene ramificate a venis diſſeminatis in gingia: a qbus reci pit nutrimẽtũ: ꝛ fortaſſe ẽt vene que ſunt in ſclirotica ꝑbẽt ei nutrimentũ. ¶ Et dixit Haly. ꝙ eſt alba tenuis: ꝛ eſt ocu li albũ. ꝛ nõ opit totã tunicã corneã: ſed in eius cõſolidatur circuitu. verũ nõ ſoluꝫ coopit tunicã hanc ꝛ alias: ꝛ humo res: ſed ẽt lacertos mouẽtes oculos qui dicunt lacerti pu/ pille: ac ẽt pinguedinẽ ꝛ carneꝫ que ſunt ſub ea. Dixit Auer. colliget. ꝛ⁰ cõiunctiua facta eſt ad cuſtodiendũ oculũ a duri tie nerui: ꝛ etiã ad alligandũ oculũ cũ oſſe: ꝛ ad mouendũ ſecum muſculum qui mouet oculuꝫ. ¶ Et oẽs oculi tunice cõparate ad cutem frigide ſunt ꝛ ſicce complexionis: qm̃ pã niculoſe ſunt ꝛ neruoſe: cõparate aũt inter ſe ex eis min⁹ fri gida eſt ſecũdina: deide vuea ꝓpter venas plures ꝛ arterias quas habẽt: deinde ſclirotica: ꝛ poſt eã retina aranea ꝛ cor nea ꝛ cõiunctiua eſt frigidioꝝ aliarũ: qm̃ oꝛtũ hꝫ a pãniculo minoris calitatis: in ſiccitate vo dicunt ꝙ magis ſicca eſt. cõ iũctiua: ꝛ poſt eã ſclirotica ꝛ cornea: ꝛ vlt⁰ retina ꝛ aranea.

De ſitu.

De vtili/ tatibus.

De cõpo/ nibus tu/ nicarum.

¶ De anatomia pinguedis ꝛ muſculoꝝ oculi. Cap. xxvj.

Dixit Hal. 10⁰ de vtilitate particularuꝫ. qm̃ nõ ex oi poſitione qõlꝫ eſt viſibile ocu lis: ſicut audibile aurib⁹: nõ eniꝫ ex obliquis: neq; ex poſterioꝛibus: nec ex ſuperioꝛib⁹ vel inferioꝛibus: neq; aliter niſi ſm rectitudinem pupille eſt viſio oculi: ideo motũ habuerunt. Si. n. imobi/ les totaliter. ꝛ ꝫ rectitudinẽ ſolũ videtes facti fuiſſent ocu li oifariã vtiq; viderem⁹ modicũ: ꝓpter hoc igit potẽtes vſq; plm circũduci: ꝛ cũ eis totũ facilr mobile operatus eſt crea toꝛ collũ. Et idcirco maxie duo oculi facti ſunt diſtãtes ab/ inuicẽ oigna rõne: qui nãq; altero fiunt ceci iſta que ſecus oculũ nõ vident ẽt ſi approximauerint: ꝛ qꝛ habebãt oculi moueri ſm noſtrã electionẽ: iõ circũappoſiti fuerũt eis mu ſculi. ¶ Et qꝛ motus oculoꝝ ſunt quatuoꝛ: vnus cuꝫ intus verſus naſuꝫ adducunt. Alius ꝟo cũ extra verſus paruuꝫ cantũ. i. angulũ: ꝛ tertius cũ tendunt ſuperi⁹ verſus ſupci/ lia: ꝛ quartus cũ trahunt iferius verſus poma. ſ. maxillaꝝ rõnabile fuit numero motuũ eq̃les muſculos fieri numero. Itaq; facti ſũt duo qdẽ ex obliquo. vn⁹. ſ. ſm alterũ tãtũ: ꝛ alij duo ab iferi⁹ qdẽ vn⁹: ꝛ ſupi⁹ alter, annumerati vo oẽs vnũ circulũ efficiũt tenẽtis ampli ad iridẽ deſinẽtis. Et ſub/ dit. qm̃ aũt ꝛ circũduci oculos melius erat alios creauit nã duos muſculos obliquos põne. vnũ. ſ. ſm alterã palpebrã deſup: ꝛ ab inferi⁹ verſus puũ cantũ extẽſos: quocirca ꝛ ꝑ

Motus oc'oꝝ ſũt quatuoꝛ.

hos nihilominus vbiq; oculum prompte conuertimus: z circūducimus. Motus autem oculi non est nisi vt pupilla debite situetur ad res visas.

De musculis qui ſm diuersos diuersificant in numero.

¶ Et dixit. est aūt z qdē magnus musculus circa radicē eius cōstringēs qdē z custodiens nerui mollis. ſ. optici iplātatio nē. suptēdēs vo z alleuiās surſuz: z adhuc cōuertēs oculuz scinderet cū pmpte mollis ille neru⁹ in vehemētib⁹ circa ca put decidētib⁹ cōmot⁹ violēter nisi vndiq; gubernaret: z cō prehēderet z oino custodiret. Et iō dixit Hal. si vidisti vnq; alicui⁹ pminēte totū alterū oculū si adhuc videt: z si nō per cussiōe fuerit passio facta extēsuz eē scias huic mollē neruū illū in palysi musculi nequaq; reſistere: nec detinere: nec con stringere ip; potēte. Si aūt in pcussione forti cōtigerit pe minēte fieri oculū si adhuc videt musculus ipse solus: si vo nequaq; ſ. videt neruus rupt⁹ est. ¶ Ad hāc igit vtilitatē musculus ipse fact⁹ est in circuitu p; prehēdēs totā radicem oculi. Quidā aūt anatomicop triplex qbusdā duplex z q; busdā simplex eē vī: z ſm quasdā imissiones inuolp: z ex plantationes: ita ipsuz distinguit. Sz siue vnū qs ipse cōpo situz ex pluribus siue duos siue tres voluerit dicere vna est vtilitas ipsap: illa. ſ. q̄ dicta est. ¶ Sic g̃ vt dixit Haly. z etiā Auī. musculi oculū mouētes sex sūt: quop q̄tuor ī q̄tuor ei⁹ laterib⁹ cōsistūt sursuz: z deorsuz: z duo almatheni: z vnus q; sq; ad suā partē mouet: z sūt duo musculi ex trāsuerso in cedētes qui ſm rotūditatē mouent. ¶ De musculo aūt 7° qui nō est motiuus: sed sustentatiu⁹ nerui optici. dixit Hal. q; neruū p; firmat per quē fit visus ne forte sue mollitiei cā il li accidat rūpi: z amputari in diligēti magna z graui intui tione. z Auic. dixit. q; ab oculo posteri⁹ est musculus q; ner uum cōcauū sustentat: ppterea q; retinet ipsum cum inten te intuetur. Et hi oēs musculi sub p; iunctiua tunica vt supra dictū est: locati sunt. ¶ Ad vnū quēq; musculop venit ner uus ex scō pari neruop cerebri ortus dixit Hal. 4° de inte riorib⁹: z rursum sub ea locata est caro alba de genere car nis glandose z adeps solidus: de qbus supra dixit Hal. ad facilitatē motuū oculi duo adenes facti sunt ſm quēlz vtro rūq; oculop: vnus ex superioribus partibus: z alter ex su perioribus posis sensibilibus ad eos effundentes humidi tatē sicut eā: que in ore saliuaz extra ruminant riuam: ade nes qui sunt secus radicē lingue: z subdit. q̄m aūt nec in ia centē oculis adipem alterius alicuius gratia natura prepa rauit durities eius ostendunt difficile. liquabiles enim ex h̄ fiens semp madefacere eos pōt vt vnctuosa: z hoc totuz est vt p; hibeat oculos a siccitate: maxime ex motib⁹ eorū mul tis z vehemētibus accidere potente. ¶ Dixit Aristo. in de sensu z sensato. in aialibus habentib⁹ sanguinē: albū oculi est multū pingue vt permaneant oculi humidi z incoagula ti. Et dixit. q; aialiū exanguiū oculi nō habent pinguedinē facta fuit dura pellis super oculos eop q̄ facit ptectionem eop. ¶ Et dixit Hal. tegimen foraminis: qō est apud nares apposuit nā ſm magnū cantū. i. angulū lachrymalē carneū cop⁹ qō ē caro lachrymalis: z vtilitas illi⁹ foramis fuit 2ª: vna est ista q̄ dcā est: vbi de neruis cēbri fuit ſmo: alia est: q; p; fluūt per foramina hec ad nares oēs oculop supfluitates: z farmaca demū opthalmica. i. ocl'op multi plerūq; post vn ctionē. i. imissionē expuerūt. Et alij sicut mucillaginē expue runt: z multi sapoē vt noui farmacop illop in ore senserūt. Eo. n. mō dixit Hal. p; ius q; a canto dicto ad nasum p; fora tus est quo z nasus ipse ad os: vt; igit nō effluat p; cantos la chrymales supfluitas: z semplachryme coadunate sunt pre dictis posis ibi carnee pticule. p; hibentes per cantos eūa ri oculop supfluitates: vñ medici abijcientes inde plus q̄z cōuenit effluere faciunt ab inde supfluitates: z vocant hanc passionē tyaydā. Et cū his adhuc Hal. dixit subtilia valde sunt foramina q̄ sunt h̄z os: z palpebras parū extra magnū cantū. terminata. n. vsq; ad nasuz hūiditatē subtilez dant z accipiūt in pte: vtilitas aūt nō parua est vt dent qdē q̄n abū dant: z recipiāt q̄n egent ad hoc q; saluet ea q̄ ſm nām cū moderātia ad motuū pmptitudinē. Siccitas enim superce dens ppter siccitatē difficile flexibilia: z difficile mobilia na ta est efficere ea hūiditatis aūt multitudo infirma z mollia al's. immobilia. sola autem media constitutio optima est ad omnes qui ſm naturam actus.

Quarta pars.

Palpe bre supio ter, pilos z septē p ra.

De complexione oculi

autez oculi auctores varie sen serunt. Aristo. nāq;. 31ª. pbleu matū p; bleumate. 22. soluens ppter qd oculus non rigescit dixit. nō riget oculus: q; est de nā ignis sicut dixit Plato: z ppter hanc causam dicunt oculum naturaliter habere lumen intrinsecū: qō in his inferioribus participat per naturā ignis: z hoc voluerunt q; ſm Plato. z ſm Aristo. cōplexio oculi sit calida z sicca. Aristo. et in de sensu posuit lumen eē oculis cōnaturale. Et ppterea qbusdā percussis in bello cir ca tempora: ita q; pori oculorū. i. nerui optici abscisi fuerūt accidit tenebra: sicut si extinguerent lucerne. Et ppter hoc etiam in tenebris apparent quedaz luminis fantasie. Haly. quoq; theorice quarto. dixit. q; oculi complexio calida est z sicca. ¶ Et vt dicunt qdā rōnabile fuit in oculo ignē do minari cū sit imālius aliis elemētis: z per hoc meliuz instr̄z virtutis sensitiue imāliosis. ſ. visiue. Et dicunt. hoc etiā pos se persuaderi: eo q; ad oculū descendit ex cerebro multitu do magna spirituū. Et q; habeat oculus multas venas z ar terias: q̄re z multū oz habere calorē ppter cui⁹ caloris mul titudinē discoopertus ab aere nō leditur frigido. ¶ Ueruz Aristo. in de sensu voluit q; cōplexio oculi frigida sit z hu mida: cui⁹ signū est q; erupto oculo effluit aqua. Et merito dicūt. est de nā aque: q̄n cū oculus sit visionis instr̄m opor tuit ipsuz esse diafonū cum densitate substātie: diāfonū qdē q; nō pōt fieri visus nisi mediāte re diafona: cū densitate vo sube: q; nisi res diafona haberet aliqualē dēsitatē nō fieret retētio formap: quarū retētio necessaria est ad hoc vt possit de eis cōpleri iudiciū. Et q; necessaria sit densitas pp retētio nē formap patet in aere: z in vitro speculi: si enim nō appo neret ei plumbū nō retinerent in eo spēs: neq; reuerberarē tur: vt p; in vitro sine plumbo: mō ita est q; nullū elemētop diafonop h; sube densitatē nisi aqua q̄ cū diafoneitate sua h; quādā substātie dēsitatē: ppter quā Ayc. ibidē dixit. ma gis seruabilis est aq̄ aere supplent z multo magis igne: q̄re oportuit in oculo elementop aquaz dñari: z per p; ñs. q; sit cōplonis aque frigidus z hūidus. ¶ Amplius dicūt: non fuisset aer p; ueniēs visionis instr̄z: cū fluat z alteret z facil'r turbet. ¶ Et q; frigide sit cōpl'onis z humide persuadēt ex eo qō plura sunt cōponētia in eo frigida z humida: frigida qdē vt tunice humores: z tunice venap z nō est in eo de ca lidis nisi spūs z pap sanguinis: quop caliditas vincit a fri giditate illop. humida vo vt humores z spirit⁹ z sanguis: quop humiditas vincit siccitatē tunicap. ¶ Açaraui⁹ aūt z hyesualy. voluerunt q; cōplexio oculi sit calida z humi da. Jta q; Açarauius dixit. oculi cōplexio manifesta est in caliditate z humiditate: hyesualy. dixit. nā oculi appropria ta sibi est calida: cōplexio aūt naturalis est humida: z q; sit calide complexionis declarat pp multas venas z arterias ad oculū venientes deferentes corpa calida. ſ. sanguinē: z spi ritū: z pp facilē motū eius qui ad caliditatē pertinet. ¶ Di cunt qdā. q; auctores ponētes cōplexionē oculi calidā z hu midā sumpserūt oculū pro collectione oium partiū suap tā cōstituentiū q̄z coadiuuantiū: q̄z et circūadiacentiū simul z spirituū oium ad oculū venientiū. Et fortasse est q; vt sic de clinet ad calidū z humidū sed plus ad calidū q̄z ad hūidū: quā humiditatis paucitatē significant ponētes cōplexionē eius esse calidā z siccā. i. parū humidā. Qui vo dixerūt eaz esse frigidā z humidā sumpserūt oculū solū pro partibus cō stituentibus: z hoc pncipal'r quātū ad vtrāq; cōplexionez: quā etiā coadiuuantib⁹: nō aūt circūadiacentibus. Et ſm hoc dicunt apparet q; ſm diuersas partes eius oculus est

De adipe

De carne glādosa z foramini bus nasi circa angulus lachrymalē

Cartilago tarsus an int idem.

De palpe bra inferio ri.

Quar pal pebra ſe ñ ha buit mo tū q; se nē superior.

diuersarũ cõplexionũ. ¶ Quidã tñ dicunt q̃ oculus consideratus ꝑm omnes partes simul declinat parũper ad frigidum ⁊ humidũ: ⁊ est fortasse ⁊ verius ⁊c.

Quarta pars.

¶ De anatomia palpebrarum. Cap̃.xxvij.

Palpebra ofa palim ꝙt significat motũ: ⁊ hoc ꝑpter frequẽtẽ eius motũ: ⁊ est sinus oculoꝝ in quo oculi sunt locati. Est aũt palpebra duplex. ſ. superior ⁊ inferior. ¶ Et superior qdẽ hz partes septẽ p̃ter pilos. Et sunt dixit Aui. coopertoriũ. i. cutis exterior q̃ tenuis est. Est enim dixit Aristo. 1° de partib⁹ animaliũ. pellicula sine carne: deinde est vna tunicarũ: pãniculi: deinde ipse pãniculus dixit Auic. cũ palpebris ponit qddã filẽ pãniculo q̃ similat cartilagini: est. n. subtilis cartilago: ⁊ ꝑp̃ sui subtilitatẽ pót vocari panniculus. Et ei⁹ opõ est dixit Aui. vt eaꝝ piloꝝ statio sit bona ⁊ firma: ⁊ nõ cadãt ꝑp̃ debilitatẽ eius in quo fixi sunt. Est enim hec cartilago in extremitate palpebrarũ: fuit ẽt facta ista cartilago ꝑp̃ musculos oculoꝝ. i. palpebrarũ. iõ dixit Aui. vt lacert⁹ oculi habeat sustẽtaculũ: sicut os vt bona fiat ei⁹ motio. Jn oi enim motu egẽt aliquo fixo sit ꝑ quo initat. Nõ aũt potuit in palpebra decenter esse os: iõ loco ei⁹ fuit cartilago: dixit Hal. 10. de vtilitate particularũ: q̃uis palpebra ossuosa si eẽt magis defenderet corneaz: tñ cartilaginosa facta est: vt facilr mouerẽt: ⁊ intristanter tã geret corneã. ¶ Et dicũt qdã. q̃ iste pãniculus: siue ista cartilago sunt idẽ cũ tarso: tarsus aũt est ps extrema palpebrarũ iuxta pilos ꝯz Hal. ⁊ qdã dicũt. q̃ differũt q̃uis ex verbis Aui. dictis videant poni idez. Hal. aũt vbi supra. dixit creator circumossale mẽbranũ adducẽs: ⁊ perducẽs per eaz que ꝯz ciliũ est rotunditatẽ in tantã longitudinẽ in quantã oportebat extẽdi palpebras sup adduxit ꝑ inferiores ptes palpebre in ibi idest in extremitatibus palpebraꝝ ponens: sicut scutũ aliq̃ bíplicatũ quẽadmodum qdã putant: ⁊ hoc Hal. tarsum vocauit. dixit enim circũossale incipit duriori q̃dã q̃z ꝑm mẽbranũ nã sustensa ⁊ tarsus notata claudẽs ⁊ comprehẽdẽs ⁊ stringẽs q̃ gibbosat ex duplicatione ei⁹: ⁊ hec est pars illa: que grossior appet in extremitatib⁹ palpebraꝝ deinde est ei⁹ adeps: quã vt dixit Hal. gra molliendi palpebras nã operata est: deinde sunt musculi ⁊ vltimo est altera duarũ tunicaꝝ pãniculi dicti: que est inferior versus oculũ palpebre suba que a musculis ei⁹ est extẽsa. ¶ Et dixit Ha. inferior palpebra ꝓportionata huic ꝓstitutioni facta est verũ circũossale suũ ab osse q̃ est ꝯz poma adduxit nã. Et supple. preter q̃ nõ habuit inferior palpebra lacertos. Et hoc ideo: qm̃ ipsa per accñs possit moueri ⁊ moueat ad motum musculoꝝ faciei siue genaꝝ: tñ nõ habuit per se motũ voluntariũ q̃ lacertos fit. solũ aũt superior palpebra ꝑ se mouetur. Et iõ lacertos habuit. dixit Aui. ꝑmi ꝑma. palpebrarũ inferior motu nõ indiget. Jntentio nãq̃. ſ. ꝑp̃ quã palpebre motũ habuerũt peruenit ⁊ cõplet motu superioris solũ: eo enim cõplet oculi clausura ⁊ aspect⁹ q̃ fit intẽte: ibi enim duo sunt effect⁹ q̃ ꝑ motũ oculi palpebraꝝ intendũt: sed solum superior palpebra motu suo ad eos sufficiebat. Et meli⁹ fuit vt superior moueret. q̃z inferior q̃ magis est ꝓpinqua ꝑn/cipijs mot⁹. ſ. neruis motiuis: volũtas enim dei fuit dixit. A. nõ ꝓuenit impedimentũ ne ex multiplicatione eoꝝ ꝓueniat nente inferior moueret. sed factoris volũtas est vt opõnes perationi via ⁊ rectiori semita: superior aũt palpebra neruo rũ origini ꝓpinqor existit: vñ nerui cũ ad ipsaz tendunt reflexione ⁊ reuolutione nõ indigẽt. ¶ Et dixit Aui. q̃ palpebra superior duob⁹ idiget motib⁹. ſ. eleuationis cũ aperit: depressionis cũ claudit. Et clausura indiget musculo trahẽte ad inferiora: ⁊ ꝑterea ei fuit necessariũ vt musculus ei aduenire ad inferiora declinans ⁊ ipellens: qui ⁊ si vnus fuisset tunc impossibile foret vt cõtinuaret nisi aut cũ extremitate palpebre: aut cũ eius medio: sed si cũ palpebre medio continuaret cooperiret pupillã cũ ad ipsaz eleuaret: ⁊ si cũ extremitate palpebre cõtinuaret nõ cõtinuaret nisi cũ extremitate vna: ⁊ nõ peruenire palpebre coopertura equalr: ꝯz trãsuersaret: q̃ clausura in parte vbi esset chorda cõstringeret ꝑmo: ⁊ ab alia debilitaret parte: ⁊ sic coopertura nõ esset eq̃lis: sed esset silis cooperture palpebre bois torturã patientis. Et ꝑp̃ hoc nõ vn⁹ ei creatus fuit musculus ꝛstrictiuus: ſ. duo q̃ ptib⁹ duoꝝ almathana: idest angulorũ sunt nascentes ⁊ palpebras ad inferiora silẽ deponũt actione. Jn aptione aũt palpebre vnus sufficiebat musculus: q̃ ad mediũ peruenire palpebre: ⁊ ei⁹ chorde extremitas sup palpebre dilataretur extremitate: ⁊ cũ ꝛtraheret aperiret: ⁊ ꝑterea vn⁹ creatus fuit musculus ad hoc q̃ ꝑm rectitudinẽ inter duos descẽdit pãniculos: ⁊ dilatat ⁊ cõtinuat cũ corpe cartilagini simili: ⁊ expandit sub pilorũ palpebre origine. ¶ Hal. dixit. vbi supra in hoie inferior palpebra minor est superiori: qñ si longior facta esset q̃z nunc est nõ vtiq̃ esset bene stans. ſ. firma: sed ad seipsaz defluens corrugaret: ⁊ laxa fieret ⁊ distaret ab oculo. Et q̃ est hic maius aceruaret in ipsa difficulter excreabilis lippitudo ⁊ lachrima: ⁊ oẽ q̃d tale. vñ melius fuit ei paruã fieri: talis enim facta semp circa oculum ꝛstringit cõfigurata ei: ⁊ circũadiacẽs diligẽter: ⁊ faciliter expellit oẽs superfluitates. ¶ Et dixit Hal. perforat⁹ fuit tarsus q̃busdã foraminibus subtilibus: ex q̃b⁹ palpebraꝝ prodeunt pili: sedẽ ⁊ positionẽ rectitudinis hñtes ꝑp̃ duritiem tarsi. Sicut enim pilos supciliorũ super se cadere meli⁹ erat: ita hos rectos ⁊ suptẽsos custodiri. ¶ Utilitatẽ eius cuius gratia facti sunt pficere debebãt: maxime per nunc existẽtẽ eis positionẽ: phibent enim eis cadere intus araneã ⁊ puluerẽ ⁊ minima volantiũ animalia. Et administrandũ est de cõmẽsuratiõe diuisionis eoꝝ: si enim plus distãtes foret multa oculos ledere̅t: que nũc phibent. Si x̃o tangerent seinuicẽ obtenebrarent multũ visuz: sed ⁊ de pilis eaꝝ amplio supra habitũ est. ¶ Dixit Auer. in suo ô sensu ⁊ sensato. palpebre fuerũt suppposite oculis ad ꝛseruandũ cõpl'onẽ eoꝝ a rebus extrinsecis: sicut vagina gladij: ⁊ dixit. qui maiorẽ hz palpebrã magis respiciet a remoto: q̃ cõseruat oculũ a calore extrinseco ⁊ frigore, ⁊ iõ multa aialia respiciũt a remoto pluſq̃z bõ ꝑpter grossitiez palpebraꝝ, ⁊ idẽ dixit hyesu aly. ¶ Dixit Aui. fuerũt palpebre create, vt expellant q̃ apud oculũ volat, ⁊ hoc maxime faciũt cũ pilis earũ, ⁊ ad expellendũ q̃ descẽdit ad oculos ex capite. i. ex parte superiori, ⁊ vt equent lumen sua nigredine quã inducit per se cũ claudit ⁊ per pilos suos, ⁊ pili hoc faciũt cũ clausione, ac etiaz suo colore, ⁊ colo⁹ eoꝝ melior est color niger quẽ multi habent. ¶ Cõplexio aũt palpebraꝝ frigida ponit esse ⁊ sicca. Dixit Hal. vt supra, cognoscẽs creatorẽ nobilitatem oculi eũ oino fortificauit cilijs, ⁊ palpebris que sunt in circuitu cuti palpebraꝝ pilos seu sepez aliquã gratia paruoꝝ corpoꝝ ꝑmittens: vt facilr nõ occurrant apertis oculis a pilis earuz ꝓhibita, palpebras vo ipsas coapplicari potẽtes, ⁊ claudẽtes oculos si qd maiorum afferat. Et ad maiorũ obuiationẽ desuper cilia premisit, ab inferius autẽ poma, ꝑm vo magnũ cantuũ nasum, ꝑm vo paruũ cigonitatis explantationẽ. A. qbus oibus ꝑus suscipientib⁹ obuiationẽ maiorũz corpoꝝ ipse oculus in circuitu locatus nihil patitur, coadiuuante etiam parũ, aut vix passibilitate oculi motu cutis, vndequaq̃ enim hec collecta stringit intus oculũ ad minimaz, vt possibile est regionez cõgregans, ipsa enim cũ multis plicationibus ibi fiens simul cũ palpebris si aliqd ossiũ conueritatem excedens ferat intus aduersus oculos ꝑmo recipit violentiam, ꝑmo patit periclitat ⁊ corrumpit. scõ vero palpebre quassant, ⁊ inciduntur cõfinduntur, ⁊ oimodo patiuntur sicut aliquo minime cornee premisso.

Palpebra superior ter, pilos 3 septẽ p̃ter.

Cartilago & tarsus an int idem.

De palpebra inferiori.

Quare palpebra inferior habuit motũ p se nẽ superior.

Quare inferior palpebra fuit minor superiori.

De pilis & eoꝝ vtilitatibus.

De vtilitate palpebrarum.

De cõplone palpebrarum.

¶De anatomia auris. Cap.xxviij.

AUris ab hauriendo dicta est quasi sonos z voces hauriat. Et sumitur dupl'r: vno mō pro toto instrō auditus cū oibus suis ptibus cōstituentibus: z coadiuuantibus z circūadiacentibus: alio mō solū pro ptibus extrinsecis. ¶De aure itaq; dixit Auerro. p̄ colliget. forma auris via est in osse petroso z in ipso sūt vie oblique: z tal'r tēdut per viā tortā donec iungant' musculo .i. neruo 5° orto a cerebro a quo orit' pellicula extēsa sup os petrosum: sed corpus cartilaginosum exūs exterius est auricula notatū: z istud est manifestū. ¶Dicūt q̄dam q̄ auris sumpta p̄ pte extrinseca est mēbrū officiale substātia cartilaginosum: neruosum: plicabile: cōplexione frigidū z siccū extra caput a laterib⁹ eminens. ¶Et dixit q̄dā. ptes auris alie sunt p̄ncipales z cōstituentes: z alie singulares z coadiuuantes. De p̄ncipalibus dixit Auer. 2° coll'3. ca° de iuuamēto instr̄i audit⁹. p̄m membrop̄ in quo inest audit⁹ est neruus q venit ad aures q cooperit foramē auris. Dixit Aui. 4. tertij ca° p̄mo. hic neru⁹ in dispōnib⁹ audit⁹ est: sicut glacialis in dispōnbus visus. Et superficies eius domestica est strata villis neruis auditus p̄uenētib⁹ a pari 5° neruop̄ cerebri: vep̄ in hoc errauit aça rauius: q dixit ipm̄ p̄uenire a pari quarto. ¶De reliqs aūt ptib⁹ subdit Auic. reliq̄ mēbra auris sunt: sicut reliqua mēbra que circūdāt glaciale vt seruiant ei z custodiāt ipsum z adiuuent eum. ¶Sūt aūt ptes oēs auris sex. s. neruus p̄dictus p̄ncipalis pars ei⁹ de quo dictū est: z pellicula ab eo orta: ipse. n. neruus postq̄ p̄uenit ad ptē ossis petrosi magis intrinsecā versus cerebrū vbi recipit z pcipit voces subtilia tur z dilatat': z trāsit in quādā pellicula: sicut in oculo neruus opticus trāsit in tunicā retinā vt supra dictū est: z illa pellicula dilatat' quousq; cooperiat in circuitu totū asamach: z postea iterū dilatat' vt cooperiat totā cōcauitatē auris: donec ēt dilatet' ad cooperiendū foramē auris extrinsecū: z totā aurē extrinsecā cartilaginosam. ¶Et de ptib⁹ eius est ip̄s asamach: z est foramē ossis petrosi: z ipm̄ qdē dixit Aui. est auri ad audiendū: sicut foramen vuee oculo ad videndum: z ipsa qdē in via trāsitus sonop̄ z vocū ad instr̄m p̄ncipale audit⁹ mediāte extrinseco auris foramine: z hoc qdē foramen nō recte: sed tortuose p̄cedit vsq; ad neruū dictum. ¶Dixit Aui. factū est auri ostracū anfractuosum. i. foramē procedēs ad modū ostraci anfractuosi z tortuosi. Dixit Auer. nō fuit foramē h̄ auris tortuosum nisi vt aer frigidus nō intret tali mō vt ledat auditū z melius est dicere q̄ fuit tortuosum: ne virtus auditus esset lesa a fortissimis vocibus. Et Auic. dixit. q̄ tale factū est vt sentiat oēs voces: z faciat. i. suscipiat tinnitū earū necessariū. i. qui necessari⁹ est in receptione vocis: z subdit foramē incipiēs in osse petroso est inuolutum anfractuosum: vt sit anfractuositas ei⁹ elongās aeris spatiū ad interiora cū abbreuiatiōe sub eo: ad q̄ si factū fuisset foramen penetrās directe abbreuiaret' spatiū ad ip̄s: exponūt q̄dā. i. vt aer q interi⁹ est in aure q̄et⁹ manifeste quo voces recipiunt' h̄et spatiū q̄ esset breue elongatū p̄pter inuolutionē: q: si esset directū esset illud spatiū breue: alij aūt z melius dixerūt q̄ factū est anfractuosum: q: breue est cerebri ad aurē spatiū si recto tramite intraret aer exterior ad cerebrū sui qualitate. z substātia lederet ipm̄. Et pp̄ hoc anfractuosus est ei meatus per tam breue spatiū p̄longaret': ne si cut dixit Aui. subito p̄ueniant ad interiora calor z frigus supflua: imo veniant sup ip̄s gradata ad ipsum z remittant' z nō ledant. incipit aūt foramē hoc tortuosum in osse petroso: z in ipso osse est anfractuositas ei⁹: facta ēt vt varie vocum differentie pcipiant': z in ipsa pficiant' tinnitus necessarij ad vocū distinctionē qui nō pciperent': eo q̄ nō fierent si directus esset trāsitus: z sic voces nō distinguerent': z aer q̄dē getus dictus a plurib⁹ cōplantatus est stans in fine foraminis p̄dicti in loco ad quē terminat' neruus audit⁹ adhuc stans sub forma nerui. ¶Dixit Aui. foramē auris peruenit ad cōcauitatē dictā samach in qua est aer stans. i. getus: q qdē oi motu caruit ad hoc vt oēs vocū motiones recipere posset. Cū enim p̄uenit vnda vocalis ideſt aer inūdādo p̄cedens ferens vocē ad illud q̄ illic est. i. ad ipsum aerē getū: z ip̄s neruū: tunc cōprehēdit eā auditus. ¶Et ex ptibus auris est foramē extrinsecū p̄cedēs ad cōcauitatē eius: per q̄ aer extrinsecus ingredit': in quo z ipsa cōcauitate aer ipse ēt aliqualit'a suis qualitatib⁹ remittitur z ipsum foramē cum ipsa cōcauitate in re cartilaginosa coopertū pellicula supi⁹ dicta. ¶Et de ptibus eius est ipsa auricula extra p̄eminēs. cui⁹ substātia cartilaginosa existit etiam. Et facta est talis vt seipsa sustentet': z vt plicabilis existat. ¶Dixit Hal'. n° de vtilitate pticulap̄. eap̄ suba facta fuit cartilaginosa. cū enim vnde pticule sunt readiacētes que extorsum incidūt tali substantia eguerūt q̄ neq; quassari: neq; frangi facil'r pōt: apparet aūt aures supimplicari nil inde patiētes: z aliqñ pileum: aut galeā capiti imponi: z in nullo eo q̄ cōp̄imant' aures apparēt nocite. Et stant sil'r illese sub cuciffa z vitta: z capu teo: eo q̄ molles sunt moderate: z p̄pterea facil'r cedētes eis que incidūt z soluunt violētia eop̄. Si. n. dixit Hal'. oure esſent osſil'r ossib⁹ vel molles cōsil'r carnib⁹ quop̄ altep̄ ēēt: aut frangeret' aliqd eop̄ faciliter: aut oino quassaret'. ¶Et Aui. dixit. creata est auris cartilaginosa: qñ si foret creata carnea vel neruosa aut pānicularis nō seruaret figuraz fornicis: aut anfractuositatis q̄ est in ea: z si crearet' ossea lederet' in oi casu: q:. s. in omni casu z percussione scinderet' z frangeret' p̄e nimia duritia: sed creata est cartilaginosa habens p̄seruationē figure in leuitate cū reflexiōe. Non ergo est mollis: sicut caro vt debitā sibi possit retinere figuram: neq; oura sicut os vt possit flecti nō frangi. ¶Et dixit Hal'. q̄ auditus organū p̄mo eaz que p̄m lapidiforme os elicere poſi fecit: vt nihil ab extra incidētib⁹ noceat'. ¶Dixit Aui. z supflua duritie factū est ourū: vt nō sit debilis passibilisa pcussione aeris: z qualitate eius. Et dixit Hal'. sicut oculis nā pilos supci⁹ op̄ superposuit suscipiētes p̄ius si qd a capite ad ipsos defluat. eodē mō voluit q̄d auribus p̄ponere. Sed oculis qdē hoc magnū p̄missoriū facere ne tenebraret eos nō erat melius. Jn auditu vō totū p̄riū est: nō. n. solum p̄hibere debebāt p̄missę pticule vocis incidētiā: sed ēt quo ad sonare q̄d eminētie enim auris extra caput cū eleuatiōe vtilitas est vt soni qui sunt fluxibiles valde sub eius umbra lateret donec ab audit⁹ organo fuerint cōp̄hēsi. Et maximū hui⁹ testimo^m est. dixit Hal'. Adrian⁹ grecop̄ ipatop̄: q:. n. nocit⁹ erat hoc sensu p̄tēdebat aures ad retro ad añ repetēs cōcauas man⁹: vt facil'r audiret. Jta aūt z Ayp̄. dicebat equos asinos z canes: z q̄cūq; alia animalia magnas hūt aures circū ducere eas z vertere semp̄ versus sonos: z voces a nā edocta vtilitate pticularū. hūt. n. p̄dicta animalia musculos ipsop̄ mouētes aures. boies aūt eis caruerūt z facte sūt ipsop̄ aures imobiles p̄ter paucos eop̄: in qb⁹ aures mouent': vt supra patuit. ¶Et dixit Hal'. boib⁹ inutilis esset tāta magnitudo auriuz: qñ cingeret' caput pileis: z galeis vel aliqbus aliis talib⁹ sicut nō raro debebāt facere. Cū domū z bellicis equis q̄uis multo minores asinis hūtib⁹ aures inutilis existat magnitudo: qñ idigēt tegi caput intrñ itaq; suptēdi z p̄eminere poſis inq̄tū nūc suptēse sūt meli⁹ fuit: ita q̄dez sil' assonant z cooperiūt pop̄: nil' aūt z nō impediūt suppositoria toti⁹ capitis. ¶Et dicit dixit Hal'. rōnabil'r vel nō oino mouent' aures in boib⁹: vel aliquē parū z obtusum hūt motū. cū. n. exūtes parue pap̄ oino vel total'r vel debil'r iuuare nos p̄uerse potēt. Et Auer. vbi supra dixit. in sūma scias: q̄ hec figura hūit iuuamētū in receptiōe vocis. Et alia animalia hūt hoc p̄ alio iuuamēto hoc est vt recipiāt voces venientes ex omni pte: z p̄pterea plus in eis egrediūt' foras z mouent eas. ¶Et dixit Hal'. extorsum gibbose z ab intra cōcaue exist̄t aures: vt nō incidat aliqd p̄ora: neq; ipse patiā

Quare auris posita fuit magis in late re ℞ in parte anteriori faciei.

tur ꝓmpte: ꝛ cũ multis circũuolutionib⁹ alterutra eaꝝ facta est eiusdẽ vtilitatis gr̃a. magis. n. sic supplicari pũt ꝛ ouplicari in seipsis q̃ si simplr̃ vniformis esset alterutra earũ.

¶ Et auris qdẽ a latere posita est ꝛ non in añrioꝛi pte sicut visus: qꝛ imutatio visus directe ꝓcedit: sed imutatio audit⁹ indifferenter. Jtẽ ex hoc qõ nerui audit⁹ a media cerebri cellula ꝓcedũt: ꝛ ꝓp hoc sub illa lateralr̃ posita est. Et Aui. dixit. aures create sunt a lateribꝰ: qm̃ anteri⁹ fuit meli⁹ visui: vt supra patuit. Et creata est sub tonsura capilloꝝ in hoievt non sit sub tegimento capillorum: neq; sub tegmento vittarum: ꝛ ꝓpterea non impediatur auditus.

¶ De anatomia nasi. Caꝑ. xxix.

Quas anteriores pte nasi mouent. s. motu voluntario.

Nasus est mẽbrũ officiale ex plurib⁹ ꝯsilib⁹ ꝯstitutus cõplone frigida ꝛ sicca figura oblonga in medio faciei ex ꝓminẽs situatũ. ¶ Dix. A. tertij. 5ª anatoª nasi ꝯprẽdit anatoam ossiuꝫ eius ꝛ cartilaginũ ipsius ꝛ lacerti mouẽtis extremitatẽ eius sup. ꝛ cutis cooptis extrinsec⁹: ꝛ panniculi tegẽtis intrinsec⁹. Et qdã addũt carũculas cerebri q̃ sunt ptes ei⁹ sil'e capitib⁹ mamillaꝝ: rõne quaꝝ nasus ponitur esse odorat⁹ instr̃m: ipse. n. sũt ꝓncipales ptes nasi: ꝛ maxime ꝯstitutiue instr̃i odorat⁹: ꝛ oẽs alie ptes nasi sunt coadiuuãtes ei ꝛ circũadiacẽtes. Et he carũcule vt patuit in sermone 3º in cerebri anatomia locate sunt in supma pte nasi intra os cranei supra os vocatũ colatoriũ. Nullũ aũt alioꝝ sensitiuoꝝ locatũ est intra craneũ ꝓter istud. ¶ Dixit Hal. 8º de vtilitate ꝓcularoꝝ odoꝝ sensitiuũ intra craneũ factũ est solũ oium in ipsis anterioꝛib⁹ cerebri ventriculis vaporosũ spũm ꝯtinẽtib⁹: ꝛ cã fuit: qꝛ oportebat hui⁹ sensus ꝓprium obiectũ alterare cerebri ptẽ. ¶ Et Aui. dixit. instr̃m quo fit odoratus sunt duo additamẽta mamillaria: que sunt in anterioꝛi cerebroꝝ: ꝛ extendunt'. i. ꝓueniunt ꝛ exeũt a duob⁹ vẽtrib⁹ anterioꝛib⁹ cerebri: vt in sui anatomia patuit. ¶ Et dixit Hal'. vbi supra oportebat ipsi sensitiuo odorat⁹ aliqd tegimen ꝓmitti tale q̃le custodire ipꝫ eẽt sufficiẽs: ꝛ nõ ꝓhiberet trãsitũ obiectoꝝ ꝛ si oportebat eoꝝ trãsitũ non ꝓhibere rari⁹ oportebat ad fieri tm̃ tegimine audit⁹ stricti⁹ q̃tũ obiectũ eius obiecto qõ illius grossioꝛib⁹ ptib⁹. i. grossiorum ptiũ erat: fere. n. q̃tũ deficit a subtili ptitate aer a luce tãto ꝛ vapor ab aere. Et ũc obiectũ odorat⁹ tãto est grossi⁹ obiecto audit⁹ quãto obiectũ auditus est grossi⁹ obiecto visus. Et ꝓpterea os cranei: qõ in illa pte est qõ colatoriũ vocat' posi tũ sub duab⁹ carũculis dictis: ꝛ ẽt velamẽ. s. duramater ꝓforatũ est. ¶ Dixit Aui. craneũ foramine colatorij ꝓforatum est: vt in ipsuꝫ penetret odor. Et sub osse isto ꝛ pãniculo ꝓforato est q̃dã ꝯcauitas siue fouea ad quã ptes nasi coadiuuãtes terminant': ꝛ haꝝ ptiũ anatomia est: nãq; pars ossuosa eaꝝ: dixit Aui. ꝑª ꝑmi. ex duob⁹ est ꝯposita ossib⁹ ad modũ duoꝝ triãguloꝝ: quoꝝ duo anguli supi⁹ ꝯcurrunt: ꝛ baſes apud vnũ angulũ se cõtingũt ꝛ in duos separant' angulos: ꝛ vnũq̃q; duoꝝ ossiũ vnicuiq; duaꝝ aderem extremarum dictaꝝ in anatomia mãdibule superi⁹ supponit'. Et vt dicũt extremitates hoꝝ ossiũ acute in magis supioꝛi pte nasi conjungunt' cũ osse cranei. s. cũ osse frontis. ¶ Et dixit Aui. super duas dictoꝝ ossiũ extremitates inferioꝛes duas cartilagines molles. i. tenere sũt: ꝛ inter eas ꝑm longitudinẽ aderez. i. cõmissure diuidẽtis iter eas media vel est cartilago ei⁹ superioꝛ ps inferioꝛe durioꝛ est. ipsa tñ tota durioꝛ est alijs duab⁹ cartilaginib⁹: ꝛ hui⁹ medie cartilaginis iuuam est vt nasus in duas ptiat' nares ꝓp cãs q̃ dicent'. ¶ Duaꝝ vo cartilaginum extremaꝝ. dixit Aui. iuuam tres res existũt. vna est iuuamentũ oibus cartilaginib⁹ cõmune: que sup oẽs ossiuꝫ existũt extremitates: vt supra in anatomia gñali cartilaginis patuit. 2ª est vt expandant' ꝛ dilatent' si necesse fuerit aerẽ attrahere supflue vel expellere. ꝛ 3º est ad vaporẽ excutiendũ cũ suo motu ꝛ quassatione: tremoꝛ iuuat cũ exuffletuerit: ꝛ due extremitates iferioꝛes nasi vocant' ale. ¶ Dixit Hal'. vbi supra. inferioꝛes ptes nasi mouent'. s. motu voluntario. Dixit. n. ꝙ ale nasi in repentinis inspirationibus: filr̃ aũt ꝛ expirationib⁹ mot⁹ nõ parũ cõferunt: ꝛ ꝓpter hoc facte sunt mobiles: ꝛ mot⁹ eoꝝ ꝑm electionẽ est: nõ ꝯsilr̃ motui arteriarũ: quare musculos ad eos oportuit venire: quorũ musculoꝝ explantationis ꝑnm sub pomis fit maxille ꝓpe ꝑnª descendẽtiũ ad labia musculoꝝ q̃ bis vsq; ad aliqd ꝓuersati semp ꝛ magis accedũt versus nasuꝫ obliq: ꝛ parui sunt ꝓportionalr̃ pticulis que mouẽtur ab eis: de qb⁹ dixit Aui. cũ extremitate leporis duo pui cõtinuant' musculi fortes: ꝛ puitas eoꝝ cõsistit ne' sup alios musculos plus necessarios coagustatio fieret: qm̃ mẽbroꝝ maxille ꝛ labioꝝ plures sunt numero ꝛ frequẽtius fiũt ꝛ plus ꝑseuerant ꝛ plus sunt nẽcie q̃ mot⁹ extremitatis leporis: fortes aũt creati fuerunt: vt eoꝝ fortitudine id qõ eis defuit per ossis defectum emendaret': quoꝝ aduentus ex parte gene maxille adducti fuerũt nisi: vt ipsuꝫ ad eã nõ moueãt. pellicula aũt ĩteriꝛ oris habuit dixit Auer. ꝓ colliget. ex pellicula oris. Cutis aũt exteriꝛ nota est sensui. ¶ Et aduenũt naso nerui dantes ei sensuꝫ ꝛ venę portãtes ei nutrimẽtũ ꝛ arterie ẽt portantes vitalẽ spũm. ¶ Et forma qdẽ nasi ꝓter longitudinẽ eius in gñe est triplex: qm̃ alia est aqlina alia sima: ꝛ alia media iter istas. ¶ Et Aꝝ. qdẽ q̃situit. 33ª pticula ꝑbleumatũ ꝑbleumate. 18. ꝓp qd q̃ sũt crispi ꝛ in capillis tortuosi vt ad multũ sunt magis inmi ꝑm nasum. s. q̃ plani ꝛ recti ꝑm capillos. ¶ Et soluẽs dixit. ꝙ crispitudo causat' a calo exiccãte ꝛ dẽsitãte. Nã durũ corꝑ calm̃ extat: ꝛ vbi viget caliditas non accidit supfluitas. cõsumit'. n. ipso calo. Jtaq; cartilago que est de nã ossis cũ gñe' a supfluitate. i. impurioꝛi mã rõnabiliter ꝯsequit' ꝙ accidit defect⁹ eius ꝛ ipũ diminutio: ꝛ maxime circa nasuꝫ: qꝛ est maxime cartilaginosus in eius extremo: qõ appet: qꝛ pueri fere oẽs sunt simi ꝑ us ꝓp imperfectaꝫ hui⁹ ptis extẽtionẽ. ¶ Cõtra hoc dictũ Aꝝ. est expiẽtia qõ inuenit' ꝙ crispi plm̃ sũt aqlini nõ simi. Et calm̃ ẽt qꝛ extensiuuꝫ est causat aqlinitatẽ nõ simitatẽ: ꝛ sic videm⁹ qõ calidi ꝯplone ꝛ habitãtes in calida regione sũt aqlini: causat' q̃ aqlinitas a calido iuncto humido tẽperato qõ põt sufficienter extendere. ¶ Sic itaq; intra nasuꝫ duo relinquunt' meat⁹ q̃ due nares dñr. s. dextra ꝛ sinistra. fuerũt aũt meat⁹ isti duo vt si vni accideret nocum alter suppleat vicẽ ei⁹. Dixit Aui. in duabus extremitatibus nasi duo sunt trãsitus ad duos lachrymales: ꝛ ꝓp hoc gustat' sapor alcohol in lingua: vt supra ẽt patuit in anatomia oculoꝝ. Sunt ẽt in eis duo foramina que penetrãt ad palatũ ꝛ guttur: vt supra ẽt dcm̃ est. ¶ Fuit aũt nasus cartilaginosus ꝓp ꝯsiles cãs eis q̃ dicte sunt in auriũ anatomia. Et Hal'. dixit. vbi supra. ꝙ cartilaginose facte sũt nares: qꝛ difficile quassabilis ꝛ difficile frangibilis est hec suba. nude. n. sunt ꝛ reiacent eis que extroꝛsum incidentia: ꝛ ideo tali eguerũt suba. ¶ Eminẽtie aũt ꝛ ꝯcauitatis nasi vtilitas multiplex est: q̃dã tñ ꝓncipalis ꝛ q̃dã scõaria. Sunt aũt oẽs quatuoꝛ de trib⁹: quaꝝ dixit Aui. ꝑmi ꝑª nasi iuuamenta manifesta sunt 3ª vnũ est: qm̃ cuꝫ foramine q̃ est in eo in odoratione iuuat donec plus aeris in eo cõtineat ꝛ tẽperet' ꝓpusq; in cerebrũ penetret: ꝛ enim plm̃ aeris qui attrahit ad pulmonẽ vadat: magna tñ eius ps ad cerebꝝ tẽdit: ꝛ cũ aeris attractione cũ qs odorare vult multus in vno loco aer corã instr̃o odoratus adiungit': vt sit apprehẽsio odoris plus ꝛ copiosioꝛ: in ꝑmo ergo iuuamẽto sunt tria iuuamenta. dixit. n. ipse tertij. 5ª ex duab⁹ extremitatib⁹ nasi recipiũt cerebrũ: ꝛ duo additamenta nata ex eo. s. carũcule odẽ cte odorẽ cũ attractione aeris. Cerebꝛo. n. ineſt aeris attra-

De figura ossiũ ꝑcurrentiũ ad cõpõnem. nasi.

De cartilaginib⁹.

De mutatione nasi

De meatibꝰ siue foraminib⁹ nasi.

De suba nasi.

De vtilitatibus.

ctiõ:vt ꝺſeruet aer caloꝛẽ inatũ in ipſo ſiẽ pulſus. Q̃ñq̃ x̃o dixit Aui. augmẽtaſ. ſ. idigẽtia attractiõis aeris apꝺ clamo rẽ:z apꝺ ꝓfocatiõm aeris:z euẽtationẽ ad ſupioꝛa. Expoſuit Dyn⁹. i. apud ꝓhibitionẽ euẽtatiõis. ¶ Et dixit. A. ꝓmi pª 2ᵐ iuuamẽtũ eſt:qꝛ ad lr̃as iuuat diſtinguẽdas:z vt eaꝝ exitus ſit facilis in ſciſſione:z ne tot⁹ aer apud locũ cui lr̃aruꝫ accidit inciſio cõꝓrimaſ:ſed ſit ꝑm mẽſurã. Et hec ꝺno iuuamenta in vno cõicant iuuamẽto:z tãtũ eſt qꝺ facit naſus in cõmẽſuratione aeris haꝝ lr̃aꝝ q̃tũ id qꝺ facit foꝛamẽ ꝓfoꝛatũ abſolute poſt fiſtulã qꝺ nihil obturat. ¶ 3ᵐ iuuaᵐ eſt. dixit Aui. vt ſupfluitates a cerebꝛo egrediẽtes tegimentũ z defenſionẽ a viſib⁹ habeãt. tegit. n. naſus z celat mucillagines a cerebꝛo exeuntes:ne qꝺ fedũ z abominabile inſpicientib⁹ appareat. Et cũ hoc dixit Auic. naſus eſt inſtrm iuuatiuũ ad cerebꝛi ſupfluitates excutiẽdas cum ex ſufflatione. ¶ Gal. vbi ſupꝛa dicta iuuamẽta naſi tetigit:z vt oſtẽderet neceſſitatẽ expurgationis ſupfluitatiꝫ cerebꝛi ꝓptes nariuꝫ. dixit qꝺ maxia fides raritatis hui⁹ ſenſiterij. i. foꝛaminũ ou re matris z oſſis colatoꝛij ẽt tegiminis ei⁹ eſt qꝺ multotiẽs fit deſup ſupfluitatũ repentina eũo quas bꝛegmaꝫ z coꝛiçaꝫ antiq noiant:mucillagines aũt minoꝛes. i. puꝛioꝛes. Et ſubdit. z ſupꝛa ẽt poſitũ eſt qꝺ hoc eſt nãe ꝺſueta ingeniatio. ſ. nunq̃ ꝺimittere alicui⁹ oꝛgani actũ aut vtilitatẽ q̃n poſſibile eſt multos ab vno effici bñ. Et. n. z hoc cũ vẽtriculi q ſup iacent ſm cerebꝛũ z ſuſcipiũt ꝺe neceſſitate multas ſupfluitates ex ꝺotinẽtib⁹ eos coꝛpibus frequẽter vtiq̃ a populis occuparef aial:niſi aliquã z hoc nã ad etiũſionẽ viã idoneã cõiecturaret:ſed neq̃ excogitare poſſe erat aliquã melioꝛem amplã ſimul z verſus ꝺeoꝛſuꝫ. Ab intus igiſ extra ꝓ poꝛos qui ſm nares ſupfluitates ferunf. ab extra vero intus ſenſibilia vtutis odoꝛatiue. Et his ꝺuab⁹ vtilitatib⁹ vnũ oꝛganũ famulaf:quaꝝ vna ad ipꝫ viuere eſt neceſſaria:z alia ad meli⁹ viuere. ¶ Et dixit Gal. q̃ q̃n totaliꝫ bene cerebꝛũ ſe hꝫ z ꝺominaf nutrimẽto ſuo ſufficiunt ei ꝺuo riui ꝺeoꝛſuꝫ tendentes eructuãtes ꝓ palatũ ad os oẽs ſupfluitates ei⁹:quare ꝑma vtilitas cerebꝛi eaꝝ que ad nares foꝛaminũ ei⁹ gꝛa maxime facta ſunt:nõ eſt ſupfluitatis excreatiua:ſed hoc ex ſupabundãti factũ eſt malignato cerebꝛo auxiliũ:ꝑus autẽ eſt odoꝛũ ꝺignotio. Et hac adhuc antiqoꝛ z ad ipſuꝫ viuere neceſſaria eſt q̃ ad cerebꝛũ inſpiratio. Et ꝓp hoc ſolũ ſenſus odoꝛat⁹ ꝫ cerebꝛũ fact⁹ eſt. ¶ Sꝫ q̃n oportebat eẽ tegimẽ eius multoꝝ foꝛaminũ:fil'aũt z rarũ ꝓmpte mittere debẽs ad cerebꝛũ:aerẽ qꝺẽ reſpirationis gꝛa:vaporẽ vꝺ ꝺignotionis odoꝝ gꝛa:ac ẽt eũare repẽte fil'li aliq̃ opus fuerit multitudinẽ ſupfluitatũ:neceſſario ſequebaf magna ipſi⁹ tegminis facilis poſitas z magnũ cerebꝛi noc[m]. Appoſuit nã os varie ꝓfoꝛatũ:ſicut ſpõgia:vt neq̃ aliuꝺ qꝺ incidat extroꝛſuꝫ coꝛpoꝝ ꝺuoꝝ:neq̃ ſincera frigiditas iſpirãtib⁹ nobis ſm rectitudinẽ vẽtriculoꝝ cerebꝛi eat:nõ eniꝫ ꝺebebamus ſemp inſpirare aerẽ moderate frigidũ. Aer ãt valde frigiꝺ⁹ ſi ſm rectitudinẽ allat⁹ fuiſſet ad cerebꝛũ infrigiꝺaret ipm ĩmoderate. Et piculũ induceret ꝺe tota vita. Itaq̃ aer in cõcauitate naſi recept⁹ aliqualiꝫ cõtẽperaf:vt nõ ledat ſua q̃litate frigiꝺa vel calida cerebꝛũ. Et ſil'r vapoꝛ ꝺoloꝛiferus cuꝫ aere ſil'i in ea receptus ꝺiſponif vt meli⁹ ab ꝺoloꝛat⁹ oꝛgano ſentiatur. ¶ Et 4ª vtilitas ſm Gal'. vbi ſupꝛa põt poni:qm̃ ꝺoloꝝ ꝺignotio nõ moꝺicũ iuuat reſpirationẽ nõ ꝓmittens latentes paruos vapoꝛes coingreꝺi cũ puro ſpiritu. contriſtatus. n. ab eo ſenſue cogit ꝺuoꝝ alterũ facere. ſ. aut fugere q̃ citiſſime ab eis:aut afferre narib⁹ aliqꝺ tale quale ꝓhibeat vapoꝛes:mittat aũt aerẽ. Et hinc eſt q̃ cũ puenerim⁹ ad aliquẽ locũ fetiꝺũ illũ currẽꝺo ſubito ꝓtranſimus:z nares obturam⁹. ¶ Et dixit Gal'. ii°. ꝺe vtili. pticul'. naſuꝫ reſpiratiuoꝝ oꝛganũ eſſe ꝑmũ oꝛꝺine:os vꝺ nulla paſſione cogente aial nullatenus:ſanis enim exiſtentib⁹ certitudinaliꝫ poſis naſi nõ egent aialia oꝛe ad reſpirãꝺũ:imo nõ egent eoꝛ niſi flegmone aliquo vel ſcliro gñato:vl' aliqua alia ꝺiſpõne obſtruente poꝛos naſi coganf tunc ꝓ os reſpirare:aut niſi ꝓpter aliqꝺ aſma multũ vehemẽs. ¶ Et ex ſupꝛaꝺictis pꝫ: quare nares ſemꝑ fuerunt patule aperte q̃ꝫ aliqua alioꝝ ſenſitiuoꝝ fuerint aliq̃ clauſa vel in occulto poſita:z eſt vt cũ os claudif ꝓeas ſemp fiat aꝺ coꝛ aeris inſpiratio.

¶ De anatomia oꝛis. Cap̃.xxx.

Os deſe nihil ſignificat poſitiuũ:ſed ſoluꝫ q̃ꝺã indicat cõcauitatẽ:circa quã z in qua ꝺiuerſa exiſtunt mẽbꝛa que ſunt labia ꝺentes gingiua lingue z palatũ verũtñ os frequẽter ſumiſ pro ipſis membꝛis. Et vt ſic ſumptum eſt mẽbꝛũ oꝛganicũ ex ꝺictis oꝛganis ꝓpoᵐ. ¶ Dixit Auer. coll'. ꝑmo. extremitas oꝛis tendit vſq̃ aꝺ vias q̃ ſũt canna pulmonis z meri. ſ. excluſiue:z ſic inter cõponẽtia os exiſteret vua:z ꝺue amigꝺale z algaſmach. Sꝫ mihi apparuit illa reſeruare inter mẽbꝛa gutturis. Et in kacumine ſuperioꝛis palati eſt cõcauitas ꝓp ꝺuas vtilitates:quaꝝ vna eſt vt fiat aꝺ ipſam intonatio vocis. ¶ Et 2ª eſt:vt poſſit fieri facilis z bona reuolutio cibi q̃n ꝺẽtib⁹ molliꝫ. Dixit. A. tertij. 6ª os eſt mẽbꝛũ neceſſariũ aꝺ hoc vt pueniat cib⁹ aꝺ cõcauitatẽ inferioꝛẽ. ſ. aꝺ ventrẽ mẽbꝛoꝝ nutrimẽti:z eſt cõueniens aꝺhuc:vt pueniat aer aꝺ cõcauitatẽ ſuperioꝛẽ. ſ. aꝺ ventrẽ ſpũaliũ. Et cõuenit etiã in expulſione ſuperfluitatuꝫ aggregatarũ in oꝛe ſtõi cũ elongaf:z difficilis fit eaꝝ expulſio aꝺ inferioꝛa. ¶ Et eſt os vas vniuerſale membꝛoꝝ locutionis in homine z vociferationis in alijs animalibus vociferantibus cum exufflatione.

¶ De anatomia labioꝛum. Cap̃.xxxj.

Labia mẽbꝛa ſunt officialia a multũ lacerto/ſa:quoꝝ lacertoꝛuꝫ anatomia ſupꝛa habita eſt:z ea veſtit pãniculus oꝛtus ex pãniculo veſtiente mẽbꝛa oꝛis qui ex pãniculo oꝛis ſtomaci oꝛiginem trahit. Et hinc eſt quod cum oꝛe ſtomaci cõmunicant labia in paſſionibus eius:quare cum futurus eſt vomitus tremit labium inferius z nũciat illum. ¶ Dixit Au. tertij. 8ª ꝺuo labia creata ſunt aꝺ cooperiendũ os z ꝺentes:ſicut. n. ꝺicũt labia ſunt oꝛi:ſicut hoſtiũ ꝺomui:z eaſꝺẽ vtilitates quas hoſtiũ ꝓbet ꝺomui ꝓbent labia oꝛi. Et ſubdit Aui. ſunt ẽt aꝺ ꝺecoꝛẽ:turpe enim aſpiciẽtib⁹ foꝛet os amotiſ labijs. Et ſubdit. aꝺ retinẽꝺũ ſaliuã. ſupplent:z aꝺ ꝓhibendũ ipſaꝫ z cibaria ꝺe oꝛe egrediꝺo/nec optime maſticenf. Et ſubdit Aui. z aꝺiuuãꝺũ hoies aꝺ loquendũ: qm̃ aꝺiuuant in ꝓferendis vocibus:z ſũt ꝺe oꝛganis vocalibus. Et Ay. qꝺẽ voluit. 35ª ꝓbleumatũ. ꝓbleumate 7° q labia inter partes faciei maxime titillant. i. mouentur:titillatio. n. motus eſt z merito:qm̃ labia inter mẽbꝛa faciei ſunt abſciſa z ꝺependẽtia z maxime labiũ inferi⁹. Et cũ hoc ſunt ſufficienter carnoſa non oĩno ꝺura:nec oĩno mollia:z per ꝺñs facilius titillabilia z mobilia.

¶ De anatomia ꝺent um. Cap̃.xxxij.

Dentes ſunt mẽbꝛa que lꝫ ſm aliquã cõſideratione ſint ꝺicenda cõſimilia: ſm aliã poſſunt ꝺici inſtrm alia:ſunt. n. inſtrã aꝺ incidendũ frangendũ z molendũ:ſiue maſticãꝺũ alimentũ creata:z cũ hoc iuuaᵐ ſũt ꝓſtantia in ꝓlatione vocũ. ¶ Nouus cõmẽtatoꝛ voluit ꝺentes foꝛe magis ꝺe nã carnis q̃ꝫ ꝺe nã oſſis:z hoc iõ qꝺ ſentiũt. Et iõ videnf fieri ꝺe mã magis ꝓpinqua nãe ſanguis q̃ꝫ ſperma/tis:z hinc eſt qꝺ ꝺeꝑꝺiti põt regiãri:verũtñ ꝺixit ipſe q ꝺentes fiunt ab oſſibus mãꝺibularũ. ſ. ex ſupfluo alimenti ipſaꝫ iõ tenent ſil'itudinẽ oſſis:¶ Hoc aũt ꝺictũ eſt ꝺiſſonũ ſententijs auctoꝝ q poſuerunt ꝺentes eſſe oſſa. Et ẽt ꝺictuꝫ ſuũ nõ vr̃ veꝝ:qm̃ ſupfluũ alimẽti mandibulaꝝ:ex quo ipſe ꝺentes ꝓceſſit fieri magis eſt ꝓportionale ſuperfluo alimẽti mẽbꝛoꝝ ſpermaticoꝝ q̃ꝫ ſanguineoꝝ cũ ſint mãꝺibule mẽbꝛũ ſpematicũ. ¶ Et iõ ꝺõm eſt cũ auctoꝛib⁹ qꝺ ꝺẽtes ſũt oſſa z mẽbꝛa ſpmatica:verũtñ nõ q̃lia alia oſſa. Dixit enim

Arist.2° de gñatione aialiū.accidit neqꝫ eādē hre näz alijs ossib⁹ dētes:differūt.n.ab alijs ꝓprietatib⁹ plimis:qꝝ p⁹ est ꝙ oia alia ossa in p⁹ ꝛstitutiõe fiūt:z nullū eoꝝ fit poste/ri⁹:dentes aūt fiūt posteri⁹.2ª est.ꝙ dentes depditi pñt rena sci:alia aūt ossa nō ȝª est:ꝙ dentes vsqꝫ ad finē vite crescūt: alia aūt nō post augmastică etatē.4ª est.ꝙ dētes sentiūt:alia aūt ossa nō sentiūt.5ª est.ꝙ ossa q̄dā medullā hñt:dētes aūt nō hñt medullā.6ª.ꝙ dentes dislocati reduci non possunt: neqꝫ fracti restaurari:sicut alia possunt ossa.

Af dētes a ꝓncipio nō ꝓducū tur in ho/mine.

¶De p⁹ hab ꝓprietatū ñt cõiter ꝙ nō ꝓducucunt dētes in hoib⁹ in p⁹ gñonis:neqꝫ in vtero:neqꝫ extra vteꝝ ꝑ aliqō tps:qꝛ cū sint vt patuit ad alimētū incidēdū:aut frāgendu vel molēdū creati hoies eo tpe nō eguerūt:cū nō nutriant: tūc alimētis reqrētib⁹ incidi frāgi vel moliri. Nä aūt:qꝛ nō supfluit nō gñat mēbra:nisi cū fūt nēcia:sꝫ postea in ꝓcessu cū eguit alimēto indigēte incidi:z molliri illos gñat. ¶Sē tilis quoqꝫ dixit.qō qꝛ hō a p⁹ habuit caput valde magnū respectu aliorꝝ mēbrorꝝ cõuersa in p⁹ in ossa capitis q̄ ma/gna sūt tota mäxita ꝙ ēt supfluū nutrimētū mādibularū:iō a p⁹ hoi nō fuerūt dentes ꝓducti:sed post natiuitatē caput nō crescit cõsilr alijs mēbris:q̄re supfluū alimēti mādibula/rū nō ꝑuersuꝫ in ossa capitis:sed in eis remanēs efficit a nā idonea mā dentiū:z iō tunc ꝓducunt:ꝓducunt aūt qbusdā citius:qbusdā tardius ꝑm q̄ztitatē mäe idonee que ꝓgerit qbusdā cito:qbusdā tarde. ¶Et dixerūt qdā ꝙ lactatio fa/cit oriri dentes:sed nō est ita:calor enim lactis iuuat ad citaꝫ natiuitatē dentiū:z iō in pueris q lactant lacte calidiori ci/tius oriūt dētes. Calor.n.creat z formal dentes. Dixit Arꝫ. 9° de animalibus.

Af dētes depditi re nascantur ī pueritia.

¶De scōa ꝓprietate.dixit Auicen.ꝑmi prima.capitulo de mēbris:qꝛ dētes fiūt a sanguine:in quo adhuc est vt⁹ sper/matis:si inter ipsuꝫ z sperma nō fuerit multū tps si cadunt pñt renasci:z sic dentes renascunt in etate pueritie:sed si fue rit multū tps z sanguis ꝑsus fuerit ad alia dispōnē:tunc si cadūt nō renascūt. ¶Dixerūt aūt qdā ꝙ Aui.in his vo/luit ꝙ sicut spma in vtero hꝫ ẋtutē faciēdi mēbra spmatica: ita talis sanguis post natiuitatē hꝫ virtutē gñandi dentes ꝙ sunt mēbrū spmaticū cū ille sanguis hēat vtutē spermatis. ¶Hanc aūt expōnē nonus cōmētator improbat dicens:si sic foret idē esset efficiēs z mā:exquo idē sanguis efficit den tē:z est mā ei⁹. Et iō dixit ipse.ꝙ dentes fiūt ex supfluo quā ti alimēti mādibulaꝝ:in qō ipse mādibule agētes inspissant ipꝫ:z in dentē cõuertūt. Et dixit.ꝙ in ꝑma etate post eoruꝫ casuꝫ pñt regñari:qꝛ in illa etate alimētū eoꝝ est multum:z multū ex eo supfluit:z ipsoꝝ vtus est fortis potēs agere in ipm:z in dentē cõuertere. In sequētib⁹ aūt etatib⁹ nō regña tur ꝓp supflui alimēti paucitatē. ¶Sēlis ẋo dixit.ꝙ.A. intellexit in verbis ꝓdictis dētes fiunt ex sanguie in quo est virt⁹ spermatis.i.ex sanguine qui ꝛsilr disponit:sicut si fie/rent in vtero in quo si fierent sanguis q eēt eoꝝ mā a spma/te disponeret z dealbaret. Et sic est de ipsa extra vteꝝ:quia mādibule in supfluū sui alimēti agētes sāguinē ipꝫ dealbāt: z in dētes ꝑuertūt. ¶Quidā aūt alij dixerunt.ꝙ in verbis dictis voluit Aui.ꝙ in sanguine illo sit nō vt⁹ spmatis neqꝫ sperma:sꝫ sic dixit.qꝛ opꝫ ꝙ mā ex qua fiunt dētes cõuerta tur ad mäm silem illi ex qua fiunt mēbra spermatica:z qꝛ in ꝑma etate abundat mā būiditatis in mādibulis que pōt ad talē dispōnē cõuerti:iō si cadūt in ea pñt regñari. ¶Quidā ẋo alij asserunt būiditatē vere spmaticā in foraminib⁹ mā/dibulaꝝ reseruari:z ꝑm debitā ꝓportionē calidi in ꝑmis eta tibus trāsmutari in dētes. ¶Et alij dixerūt.ꝙ dentes gene rant ex būiditate assilata spmati in foraminib⁹ mādibula/rū cōtēta cū agit in eā caliditas q̄si alians būidū grossuꝫ:qō postea a calitate derelictū cōplete ꝓgelat a frido:sicut z alia ossa generant. ¶Et alij imaginant ad foramina trahi mā dibulaꝝ aliquā būiditatē sanguineā que vigore mādibula/rū z aliaꝝ ptiū spermaticaꝝ circūstātiū ad nām spermatis reducit.ſ.qꝛ dealbat vigore ossiuꝫ:z a calido ipsoꝝ vigora to in tpe inspissat:z in tpe determinato trāsmutat i dentes. Et ex isto dicūt:seqt nō vniformē cē ortū dentiū:nec in vno tpe in quoꝫ corpe:pp nō seruari eandē ꝓportionē calidi ad ipsuꝫ būidū in quoꝫ corpe:z quoꝫ tpe. Et hec dicūt.est cā quare in qbusdā corpibus reseruantur aliqui dentes ꝓduc turi in etatibus alijs sequentibus:ita ꝙ etiaꝫ quibusdā in senectute noui oriūnt dentes. ¶Et dicunt.cadunt dentes ꝑmi in hoib⁹:z alij renascunt post loco eoꝝ:qꝛ in p⁹ ort⁹ eoꝝ mandibula est mollis sic ꝙ ꝑmi dentes nō potuerūt ge nerari duri sufficiēter. Et hoc ex ordine est näe cū illis tēpo ribus nō nutriant hoies nutrimētis solidis resistētib⁹ inci/sioni fractioni z mollitioni:vñ nō erant tūc tpis dētes duri necessarij:sed postea in ꝓcessu:qꝛ debebat tunc hō vti cibis solidis z duris:idcirco nā tūc dētes ꝑmos tanqꝫ inualidos z insufficiētes opationi ciboꝝ expellit:vñ cadunt:z maxie cū mādibulis adhuc mollib⁹ exūtib⁹ nōdū firmiter hereāt: z alios loco illoꝝ succedere facit ex humiditate magis indu rata in mandibulis magis exiccatis genitos q eis firmiter herēt:neqꝫ ab eis facilr defluūt. ¶Et dicūt.contingit qui/busdā post etatē pueritie ñ rursus cadāt dentes regeniti ite rū eos renasci reseruata in eis ad gñonē dentiū humiditate idonea sufficiēti ꝑ humiditatē näe eoꝝ:z ego audiui a fide digno q⁹ in comitatu pisto:iij erat hō hñs.90.annos cui oēs dentes deciderāt circa.70ᵐ annū etatis sue:z rursuꝫ alij fe re oēs renati postea fuerunt:z dicūt.in qbusdā qb⁹ nō oēs dentes in pueritia orti fuerāt:postea in adolescētia vel iuuē tute:z in qbusdā in ꝑma senectute dentes de nouo ortos fo re:donec sufficientē eoꝝ numerū cōpleant. Et dicūt.dentes sic ꝓductos:z ēt post renatorum casuꝫ cuꝫ eis renatos den tes sapientie nūcupari. ¶Solinus quoqꝫ de mirabili.mun di.narrat natū cū oibus dentib⁹:z ꝓpterea dentatū fuisse vocatū. ¶De 3ª aūt dentiuꝫ ꝓprietate:dixit Aristo.17° de aialibus.dentes inter oia ossa hoc singulare hꝫ.ſ.ꝙ semꝑ crescunt vsqꝫ ad finē vite:ꝓp cōtinuā enim eoꝝ opōnē in mo/lendo cibū ordinauit nā cōtinuū crementū ipsoꝝ:si nō enim semꝑ crescerent cito cōsumpti z attriti deficerent. ¶Dixit Aui.tertij 7ª:dentes creati sunt recipiētes augmētū z ad/ditionē semꝑ:vt sit eis illud loco ei⁹ qō cōterit. Et signum hui⁹ est.ꝙ videmus ꝙ dens oppositus loco ei⁹ qui cecidit aut q eradicatus est augmentat in longitudine cū sit addi/tic eueniens ei:z nō opponat ei cōtinuo:qꝛ non est illi dens oppositus conterens eum.

Qñqꝫ ꝑ casuꝫ den tiū renato rū ocnuo alij rena scuntur.

Af dētes ꝑtinue vs qꝫ ad finē vite cre scant.

¶De 4ª aūt ꝓprietate dixerūt dētes sensuꝫ hre:vñ Aui.vbi supra.dentes sūt ex sūma ossiuꝫ que hñt sensuꝫ:z ꝑmi ꝑma ait. Nullū ossiuꝫ sentit ꝑter dentē:z Gal.dixit.ꝙ experimē/tuꝫ demſtrat dētes hre sensuꝫ:de quo nā sollicita fuit z fecit: ideo cū virtute que de cerebro ꝓuenit:iō vt ipsi inter cal'm: z frigidū discernerēt. ¶Et Auic.dixit.tertij 7ª:aduenit ei sensus ꝓp illud qō aduenit eis ex neruis a cerebro ꝓcedēti/bus leuib⁹:z ꝓp hūc sensuꝫ incurrūt dentes dolore,z ꝓrecl pue stupefactiuū. Et dixit Aui.qñ dolēt sentiūt id qō accidit in eis de ꝓcussiõe z saltu.z qñqꝫ sentiūt fricationē suā z com motionē suā. ¶Alexā.dixit.qdā dicūt dolore esse in dentis ꝓfundo. Alij ẋo negāt.qñ dens est os:z iō sine dolore,oē enim os est insensibile,qō lima eis adhibita declarat,cū ḡ nō doleāt a maiori cā q̄ est doloris.ſ.a solūne continui mali vr ꝙ nō hñt sensuꝫ. ¶Propter ꝓdicta qdā dixerūt dentes ꝑ se z imediate nō sentire,sicut dr carnē sentire,z hoc qꝛ nō hñt subaz neruosaz facientē ad sensuꝫ tactus:sꝫ hñt subaz terre strē siccā z durā,q̄lis nō cōuenit cū tēpamēto requisito ad sen sum tactus,vt voluit Arꝫ.de aia 3°. Sed sentiunt dicūt ipsi dentes ꝑ accidēs.ſ.inquātū associantur alteri ꝓticule sentiē ti.ſ.gingiue z neruo venienti ad radices eoꝝ,sentiūt enim perinde:sicut dicit carnē epatis sentire:qꝛ associat pāniculo velanti ipsam qui sentit:z ideo frigidum ingēs dentes sen/tiunt cum peruenerit ad radices eoꝝ:z in neruum eis asso/

Af dētes solt inter ossa sēsuꝫ habeant.

ciatum imp̃ssérit:z simil'r caliduz. Alia autez ossa non sic associantur neruis:z ideo nó sentiunt calidum z frigidum: sicut dentes:non sentiunt autē solutam continuitatem a lima inductam:quia soluta illa cōtinuitas non peruenit vsq; ad neruū eoꝝ radicibus sociatū:sicut peruenit ad ipsuz calidū z frigidū. ¶ Cōciliatoꝛ vero oīa.43ª dixit.dētes ꝓse sentire:z ꝑ tū ꝓp neruos venientes ad ipsos:ex tertio pari neruoꝝ cerebꝛi:tū etiā ꝓp finē z curā quā nā erga eos habuit maxime vt tueanť a nociuis:z alliciāt sibi ꝓueniētia:sensus tñ eoꝝ debilis est:z bebes valde ꝓp eoꝝ siccitatē z duriciez: quā oportuit eos habere ꝓp incisionē z fractionē ne frāgāť z doleāt. Uerūtū q; sūt magis pozosa lucida z diafona aliꝭ ossib⁹ hinc habilia sunt recipere spūm aialē z virtutē sensitiuā. Et q; eoꝝ sensus bebes est:ió nō dolēt sol'one cōtinuitatis eoꝝ superficietenus:z q̄z minime ꝓcipiūt obiecta terrestriū occurrētia. Qualitates aūt ꝓmas z ꝓcipue excellētiores.s.caliditatē z frigiditatē:z maxie intensas sentiūt:z dolorē ex eis patiūť mox alterutrū occurrētib⁹. Et hoc q; he q̄litates sūt spūaliozes z penetrabiliozes in qb⁹ z rō actionis ꝓp ꝓximitatē inueniť. Et dixit.sentiūt dētes nō ex seipsis: ꝭ ex transmissione ac irradiatōe ꝛtutis aialis sensitiue puenientis gr̄a neruoꝝ ad ipsoꝝ radices:sicut caro post ōpditionē ipsoꝝ gr̄iata sensū tozposuz ex hꝫ acgrit emanatōe. Qui ergo dicūt ex auctoꝛib⁹ dētes nō sentire intelligūt sensu acutoꝛ:sensu aūt bebete bñ volūt eos sentire:vel itelligūt nó sentire eos ex ipsoꝝ nā:sed bñ ꝓp aliud vt dictū est. Zoar aūt dixit.de sensu dentiū remāsisse apud eū dubiū. ¶ Dixit Cōcil'. si dicať ꝙ sensus dentiū sit acut⁹ nó bebes:qm̄ acutū z intēsuz patiunť dolorē:dōm est dolor ipse acutus nō dentiū est: sed neruoꝝ aut pānuloꝝ gingiuaꝝ. ¶ Cōstātinus quoq; voluit qđ dentes tenēt mediū aliqual'r inter mēbra spermatica z carnifozmia qb⁹ vt spālib⁹ ossibus dedit nā p̃uile/giū sentiendi. ¶ De qnta aūt dentiū ꝓprietate est sciendū ꝙ q̄z q̄z dentes dicanť a vulgaribꝫ medullā hr̄e:z medullā eorū dolere:z medullā in dolore dentiū:vti debere:ipsi tū vere medullā nō habent:quēadmodū supza dictū fuit:quedaz ossiuz medullā habere. Sed per medullā dentiū intelligi oz ipsoꝝ mediū:z ptē centralē que ps centralis minus sicca z dura est circūferentiali. Et ob hoc medulla vocať. Et hinc est ꝙ dicūt dentes ꝓcauari:z ꝑm medullā euacuari:q; pars ipsa cētralis potest a circūferētiali amoueri z corrodi:z sic cōcauū remanere. ¶ De 6ª ꝓprietate.dixit Conciliatoꝛ libri sectaꝝ. ossa a suis locis educta reuocanť:siue reuocari possunt:dentes aūt a suis locis remoti reduci nō p̃nt. Quidaz tñ conati sunt loco euulsoꝝ mortuoꝝ dentes reponere accipiētes euulsis eq̄les:z lima coaptātes:ita vt ꝓstrictos inter nō euulsos maneāt. Et iā inuentū est hoc ad tēpus valuisse: z per plures annos in loco mansisse illos. ¶ Dixit Hal'.11°. de vtil'.ptic.32° dentes vniuersos habem⁹ in vno ordine ꝭ alterutrā genā.16.locatos. Et subdit.anteri⁹ qdē incisiuos noiatos acutos z amplos:vt mordētes abscindāt:ꝓnter ās dentes caninos amplos ꝑm inferioꝛē basim:acutos aūt ꝑm supioꝛē finē:vt si nó abscindať aliqd ab illis pre duritie hec bi frangere possint:bis vo ꝓnter ptonchios quos z molares vocāt asperos z amplos:z duros ac magnos:vt incisa ab incisiuis vel fracta a caninis terere possint certitudinal'r. Neqz.n.si certitudinal'r leues facti essent idonei ad ꝓpriuz opus existerēt ab ineq̄lib⁹ eniz z asperis meli⁹ terunť oīa. Et ꝓp hoc molas qb⁹ molūt triticū qñ in tēpoze terentes leues fiūt rursuz incidūt z asperāt:neqz si asperi qdē eēnt:nō aūt duri qd plus ampli⁹ eis essent anticipātib⁹ illis ꝓteri q̄z minuere cibaria. Qm̄ aūt z si duri facti eēnt:nó aūt ampli. Quid plus si demū opz qō oz cōminui in amplius firmari basibus:in incisiuis enī z caninis nihil est pol'e cōminui ꝓp strictitatē,ac ēt si hec oīa haberēt:paruī aūt essent:nonne z in hoc solo alioꝝ vtilitas corrūpereť plurimo tēpoze idigētib⁹ nobis ad cōminutionē cibarioꝝ:sic.n.est de incisiuis z acutis q sūt post eas. ¶ Aui.aūt ꝑm ꝓma.cap° de anato⁹ dentiū dixit.dentes sunt.32.est tñ cū ꝓtingit hoies nō habere veggegādos q sunt q̄tuoꝛ extremi.z tūc nō erūt nisi.28. Eoꝝ vero duo sunt duales:z duo quadrupli supi⁹:z totidē inferi⁹ ad incidendū:z duo canini inferi⁹:z duo supius ad frangendū.z molares ad molendū ex vtraq; parte supioze z inferioze q̄tuoꝛ aut q̄q;. Et dixit.vegegādi ꝭ plm̄ nasc̄ tur in medio tēpoꝛis augmēti.s.post spermatis emissionē:z ante cōsistentiā. Et ió isti dētes:dentes sensus vocanť. ¶ Dixit Sera.2° breuiarij.ca° 16° nó sunt facti duales z q̄drupli plures nūero q̄z canini.nisi qꝛ administratio eoꝝ in cibis q incisione indigent est plus q̄z administratio eoꝝ in eis q indigent fricatione. ¶ Et Hal'.dixit.vbi supza.hoi vnū ꝭ alterutrā partē ꝓduxit nā caninū dentē. Et iunioꝛ leonib⁹ lupis z canib⁹ multos alterutrūq; bñtib⁹. Sed z hoc rursus sciebat nā eudēter māsuetū z politicū aial plasmās fortitudinē nó ex coꝛpis roboze:sed ex sapiētia debere:q̄tū igitur erat necessariū ad frangendū aliqd ouroꝝ a nobis poterat fieri:quare z rōnabil'r duos fecit incisiuos:qꝛ inutilitas eorū erat maioꝛ. Et his adhuc plures molares:plūma est boꝝ vtilitas. ¶ Dixit Sera.facti sunt molares plures numero ꝓp multitudinē necessitatis vsus eoꝝ in cibis. Et Aꝝ.qdez voluit numerū dentiū ꝑm sexū augeri vel minui. Et.n.sexu muliebꝛi sunt pauciozes z raro trāscēdūt numeꝝ.28. In viris aūt ꝑm pl'ꝫ sunt.32.vñ 1° de aialib⁹.masculina sunt plūꝫ dentiū q̄z feminina. ¶ Dixit Hal'.vbi supza.nó fuit nūerus boꝝ dētiū sepat⁹ molariū:sed longiozes qdē bñtib⁹ genas alterutrūq; qñq; facti sunt:puiozib⁹ aūt quatuoꝛ:ꝭ tñ plurimis qnq;. Et dixit.nūq; q̄tuoꝛ a sinistris:z qnqz a ꝺxtris vel ecōuerso.vel ab inferioꝛib⁹ q̄tuoꝛ a supioꝛib⁹ qnq; vel ecōuerso. Et dixit.vl'r aialia examinās inuenies ꝙ qb⁹ in mordendo est fortitudo his os est magnū z plenū acutis:qbus aūt ad masticandū cibaria:z certitudinal'r leniendū est vtilitas dentiū admodicū eis collectū est os multos itra id habens molares:acutos aūt z nō oino:aut ꝑm alterutrā ptez gene vnū. ¶ Dixit Serap̃.anterioꝛes sunt lati:z radix eoꝝ est vna.caninoꝝ ꝺo capita sūt acuta z radices sūt late z radix cuiusq; eoꝝ est vna:z dñr canini pp similitudinē eorum cū dentib⁹ canis. Et molariū superioꝝ radices sunt plures radicibus inferioꝝ:qm̄ supioꝛes sunt suspensi pendentes z inferioꝛes sūt sup fundamēto fixoꝛ:z duo dentes postremi: in pluribus hoibus sunt habentes quatuoꝛ ramos desup z tres ramos inferi⁹. ¶ Dixit Aui.dentes bñt radices z capita acuta que in foraminibus figunť ossiuz duaꝝ mādibulaꝝ in qbus ꝓsistunt. Et sup marginē cuiusq; foraminis addi tamētū magnū rotundū oiť ꝙ dentē circundat z stringit: vbi fortia existūt ligamēta:z dixit.vnusq;q; dentiū ꝓter molares vnū bꝫ caput:molariū vero in inferioꝛi mādibula fixoꝝ q;q; ad minus duo bꝫ capita:z est etiā q bꝫ plura:z precipue vegegādi q tria bñt capita:sed fixoꝝ in mādibula superioꝛi q;q; ad minus tria bꝫ capita:z fortasse plura:z precipue vegegandi z bñt quatuoꝛ capita. Et dixit.capita.i. radices molarium multa facta sunt:qm̄ sunt magni. Et qm̄ operatio eaꝝ.s.est multa:z qꝛ supioꝛibus addita sunt eo ꝙ sunt suspensi:z ꝙ grauitas facit eos ad oppositionē partis declinare capitū suoꝝ:inferioꝝ ꝺo ponderositas eis cōtraria nō existit. ¶ Dixit Aristo.2° de aialib⁹.omne aial cum senescit nigrescit dentibus.equus aūt albescit. ¶ Gingiua a Serap.guraur vel algumer vocať:z est caro os mandibule intus z extra:z inferius imobilis existēs:z dētes cōstringens circa ipsas radices:z sic in ipsoꝝ firma fixione coadiuuat. ¶ Utilitates dentium supza patuerūt:z Homerus:vt refert Aullus Gellius de noctibus atticis:contra Ulixez loquacem dixit.luculente ad coercendum verboꝝ inanē multitudinem velut vallum lingue oppositum esse dentium cohortem. Quidam autem adhuc etiam auxilium:siue vtilitatem labia coadiuuantia fore dixerunt.

Quō dentes dēant medullaz.

Qz dētes euulsi aut fracti non restauraťi.

De nūero z ordine z officio dētium.

Lingua est mēbꝛi duplex.

De suba.

De du

¶De anatomia lingue. Cap̃.xxxiij.

Lingua est membri duplex.

Lingua glossa etiã vocata: dixit Auic. tertij 6ª. vt supra ẽt patuit de membris oris. ¶Et ipsa qdẽ ꝑm Hal. est mẽbrũ duplex: vñ Rabi in ꝓma pticu. lingua q̃uis appareat vnũ in aspectu ipsa in veritate sũt duo: vñ 11° de vtilitate pticu. dixit Hal. q̃ q̃uis qbusdã aialiũ diuisa sit lingua: vt serpentib⁹: boibus aũt nõ erat hoc melius: neq; ad masticationẽ: neq; ad locutionẽ: sed rõnabiliꝝ venit: sunt ꝛ quenerunt in vnũ pticule. Euidenter tñ ex dictis est duplex. Non enim a dextris ꝛ sinistris quenit aliqs musculus vel vena vel arteria vel neruus: neq; ex singulis ad extra. sz vtriq; medietati eius ꝓ longitudinẽ cõiungunt vene pulsatiles ꝛ nõ pulsatiles: ꝛ neru⁹ spãlis. ¶Et suba ligue. dixit. A. est caro mollis alba quã cooperiũt vene parue intrãtes sanguinee rubee ex colore eius: quaꝝ alie sunt vene ꝛ alie arterie. Et in ipsa sunt nerui plures ꝓcedentes ex neruis q̃tuor veniẽtib⁹ ad ipsaz. s. ex neruis reuersiuis. Et sũt sub lingua due venẽ magne virides ex qbus ꝓcedũt vene plures. Et vocãt due ranine: qꝛ colorẽ habẽt silem colori viridi ranaruz. Et dixit. in lingua est ex venis ꝛ neruis vltra q̃z credat esse in suo siti. ¶Dixit. n. Auer. colliget ꝑmo. sunt vene ꝛ arterie in ipsa ꝛ musculi. i. nerui in q̃titate maiori vltra q̃z magnitudini videat cõuenire. ¶Et Haly. 3° theorice. dixit. q̃ eius caro spongie est silis: qñ est rara porosa. Et dixit. q̃ purus color carnis lingue rubeus minime est: imo alb⁹: sed color eius rubeus apparet: qñ vene ei⁹ subtiles sunt ꝛ sanguine plene ex quaꝝ sanguine multus causat in ea rubor. ¶Et est lingua coopta pellicula: de qua dixit Aui. q̃ cutis superficiei ei⁹ inferioris cõtinua est cũ cute meri ꝛ interiori parte stomaci. Et cutis. s. dicta strata est. s. super superficiẽ lingue superiorẽ. Et pãniculus. s. qui est in circuitu eius coniunct⁹ est cũ pãniculo totiꝰ oris vsq; ad meri ꝛ stomacũ. ¶Et dixit Auer. sub lingua sunt duo foramina inungẽtia vsq; ad carnẽ glandulosaz ipsius que posita est sub radice ipsius. Et Aui. dixit. q̃ ambo illa duo orificia ingredit stilus: hec aũt orificia Hal. poros vocauit: vnde vbi supra dixit: qñ q̃ dẽ lingua deficcata difficile mobilis efficit: sicut in arsiuis ostẽdit febrib⁹: ꝛ eis dilpõib⁹ in qb⁹ tota lingue frixat humiditas. Jõ mirabiliꝝ nã ꝓuidit vt nõ faciꝝ tali occupet passioneꝝ ꝑm linguã alterutrimq; adenẽ vnũ apposuit a qb⁹ pori per obliquas ꝛ inferiores ptes eoꝝ eructuãt flegma humidũ. i. humiditatẽ silem flegmatice hũiditati intingens linguã. Et in inferiora ꝛ lateralia ꝛ q̃ sunt in circuitu oris oia. Superiora aũt eius hãt poros qui a cerebro qb⁹ humectãtur. s. mediãte hũiditate descẽdente desuper. Et fuit suba lingue laxa ꝛ rara vt in ea ibiberet humiditas ab adenis prędictis generata: ꝛ in ea digerat mediante calore sanguinis. Aui. tñ dixit. q̃ locus dictoꝝ orificioꝝ noiat giiatio saliue conseruans rorem lingue. Et dixit Hal. vbi supra. q̃ lingue moles certitudinaliꝝ adaptat orificia: vbiq; enim peruenit faciliter que si minor esset nõ vtiq; hoc ꝑret. Nusq; aũt ꝓ angustatione qõ faciliꝝ vtputo pateret magnitudine imoderatior existens. Et ipsa qdẽ fortis facta ꝛ magna ꝑm basiz firmitatis gratia. subtilis aũt ꝑm finẽ. i. cuspidem vt moueat cito. ¶Et ipsa qdẽ alligata est ligamẽto fortiꝰ de quo dixit Hal. vbi supra. ligamẽtũ qõ ab inferius eius est nõ paruam ostendit ꝓuidẽtiã. Nã cũ vnusq;q; musculoꝝ trahere hẽat ꝓ sui nãm ad ꝓpriũ ꝑm necessarium esse linguã a musculis attractã implãtatis eis ꝑm radicẽ ad seipsos colligi: ꝛ quasi sphericã fieri ab eis tensam: quare nõ queniret ad anteriores partes ꝛ labia: ꝛ cũ hoc neq; sedem haberet infallacem vndiq; absolutaz: ꝓpter hoc igiꝝ nã ꝓparauit ligamentũ cuz admirabili quadã cõmensuratione. Si enim ad vlteriorem partẽ perueniret linguetan citra dentes cessaret deterius fieret vocis articulatio: nõ minus quoq;: ꝛ ad motũ qui in masticatione impediret. Lõfert aũt ad ambo ħ. s. vt basis eius sit firma: ꝛ vt finis faciliter queniat vbiq;: at ꝛo ꝛ si hoc modicũ ꝓcederet ligamẽtũ hoc minus qdẽ: ꝑsiliꝝ aũt ac si non oĩno factꝰ fuisset necesse lingue. Si ꝛo vsq; plm perueniret nequaq; apud palatũ: neq; superiores dentes: neq; multas alias particulas oris ꝑmitteret extẽdi. ¶Dixit Haly. tota lingue ps que in ore est a superiori est manifesta: ab inferioribus aũt minime pars ois: sed illa tñ que a ligamentis trã sit que inter ipsam ꝛ maxillã sunt inferiorẽ. Nõnũ q̃z autem intãtũ ꝓtendũt hec ligamẽta vt nõ permittãt linguã varijs mouere motib⁹: necesse est tũc incidere ligamenta hec: ꝛ linguã a nimia soluere firmitate q̃ possit in omnes dilatari ptes: ꝛ oris superioꝝ occurrere eiusq; lateribus. Et dixit. radix lingue continuatur oĩbus illi vicinantibus corpibus paucis exceptis indumẽto cõi ipsi: ꝛ oĩbus reliqs partibus oris. ¶Dixit Ay. 10ª ꝓbleumatuz. ꝓbleumate 19° lingua nulli animaliuz est pinguis: qñ dixit ipse: omne pingue est densuz spissuz: lingua aũt ꝑm nãm est rara nõ densa: ad ħ vt humores discernat. i. sapores in humiditatib⁹ ꝓcipiat: ħ aũt nõ posset facere si esset pinguis: qñ incidens pinguedo ꝛ densando linguã ꝛ eius panniculũ gustatiuũ velando eaz redderet imperceptibilẽ. ¶Dixit Hal. vbi supra. ad omnez partẽ ꝓmptę mouet lingua ꝛ ꝑm animalis electionẽ ꝛ nõ inuoluntarie. aliter nostrũ nõ esset masticare opus transglutire ꝛ loqui. Et ꝓpterea a musculis motuz habuit. Et qñ versus palatum oportuit eam referri ꝛ iferius deferri: ꝛ ad latera circũduci: iõ musculos oportuit habere multos aliuz ꝛ alium: aliaz ꝛ aliã lationẽ ꝓbentes. Et ꝓpterea ẽt alios oportuit habere musculos ex superioribus partibus: ꝛ alios ex inferioribus: ꝛ alios ex lateralibus partibus eis implantari: ꝓpriũ enim est musculis singulum eoꝝ versus eius ꝑncipiũ referre particulam: quare qui superius ei implantant superius habẽt mouere eã: qui vero ab inferioribus inferius. Et qui lateraliter: siliꝝ lateraliter mouent eam. ¶Dixit Aui. ꝑma ꝑmi. caº de anatomia musculoꝝ lingue musculi linguã mouentes sunt nouem. bz. n. binos ꝛ binos singulis motib⁹ seruientes: non enim tanti ꝛ taz varij ab vno musculo motus possent perfici: duo ergo dixit Aui. sunt latitudinales ab additamẽtis fiſaminis. s. spondiliũ colli veniẽtes: ꝛ cũ duob⁹ ipsius laterib⁹ cõtinuant. Et duo longitudinales a supremo ossis laude nascẽtes qui cũ medio lingue continuant ꝛ subintrantes ipsuz faciũt motũ circũuolutionis lingue: sicut duo ꝑmi a latere subintrãtes tã faciunt motuz dilatationis eius. Et duo alij qui in trãsuerso mouent: ꝛ nascuntur a latere qõ est inferius ex duob⁹ ossis laude lateribus ꝛ penetrant in linguã inter longitudinales ꝛ latitudinales. Et duo musculi linguã resupinãtes ꝛ eã cõuertẽtes: quoꝝ loca sub istoꝝ locis quos noiaui m⁹ existũt: ꝛ ipsoꝝ villi iam expãti fuere sub eis in latitudine: ꝛ cũ toto osse mãdibule cõtinuati fuerũt: ꝓp quã cõtinuationẽ. dixerũt qdaz ipsos ab ossibus inferioris mandibule ortum habere vnũ ab vna parte: alium ab alia. Et dixit Aui. in sũma musculorum lingue. noiant quidã musculũ solitarium: qui inter linguam ꝛ os laude cõtinuat: ꝛ vnũ ad aliud trahit: ꝛ non est longe: qñ musculus qui linguã ad exteriora mouet longitudinaliter moueat eam sic: inest enim vt in extensione in seipsa moueatur: quẽadmodũ inest ei: vt in incurtatione in se ipsa moueat. ¶Cã aũt diuisionis lingue in duas medietates est: vt si forte paralytica fiat vna medietaz reliqua motũ suum ꝛ sensuz nõ amittat. Juuamẽta ꝛo lingue ꝑm Ari. 2° de aĩa duo sũt: ipsa. n. ꝓgruit in duo opa nãe. s. in gustare ꝛ log. ¶Aui. ꝛo tertij 6ª. ait. lingua est de instrũis ꝙuersionis cibi masticati: est. n. sicut manꝰ molẽdinarij in ducẽdo cibũ. Et est icitio vocis ꝛ exercitio liꝝ. Et ad ipsaz ptinet discretio gust⁹. Et dixit. melior lingua quaꝝ ꝑz poam loquẽdi est illa q̃ cõmẽsurata est in lõgitudine sua ꝛ latitudine q̃ est subtiliz apõ extremitatẽ suã exteriorẽ. Luz aũt lingua est magna. i. lõga ꝛ lata valde: aut parua. i. breuis sicut spasmata hñs eã non

Propter qd nulli aialiũ lingua est pinguis:

Lingua mouet ad oẽz ptẽ: iõ musculos ad omnes motꝰ necessarios habuit ꝛ fuerũt nouem.

De suba.

De substãtia lingue.

est potēs loq.s.recte. Et sīr dicūt q̄ q̄ hūt linguā nimis acu tam: aut nimis obtusam peccāt in formatione vocis.

¶ De anatomia colli faucium ⁊ gutturis. Cap.xxxiiij.

Collū dupl̄r sumit.

Nuenuntur in libris auctorū ista noia.s. collum ceruix gula guttur faux ⁊ larinx siue laringa. ¶ Et collū q̄dē aliq̄n sumit̄ large pro toto eo q̄ cōtinetur inter caput ⁊ spatulas: ⁊ inter mētū ⁊ thoracē cū oib⁹ intus ⁊ extra in circuitu existētib⁹ particulis. Et aliq̄n sumit̄ stricte.s. solū p partibus posteriorib⁹ dictarū partiū colli large sumpti que a pte superiori incipiunt a iunctura ossis cranei cū pma ⁊ superiori spondili: ⁊ terminant̄ ad iunctura que est inter septimā ⁊ octauā spondilez: ita q̄ ptinet spōdiles septē ⁊ musculos positos supra ipsas: ⁊ in circuitu ipsaꝝ. ¶ Ceruix etiā dupl̄r sumpta reperit̄: vno mō pro capite toto: alio mō pro collo stricte sūpto. Et q̄dā putauerūt q̄ ceruix dicat̄ de quadā mā carnosa ꝑm longū alterutrimq̄ iacente imediate sup latera dictaꝝ spondiliū septē: q̄ꝝ quis ēt ꝑz eos i[a] substātia ēt iaceat sup latera alia rū spondiliū oium. ¶ Gula aūt dupl̄r sumpta reperit̄: vno mō ꝓ oib⁹ partib⁹ anteriorib⁹ colli large sumpti: vñ Hal'. ait. pars anterior colli appellat̄ gula. ps vō posterior ceruix Alio mō solū ꝓ ptib⁹ colli large sumpti lateralib⁹. q̄ a parte posteriori terminant̄ ad partes musculoꝝ in collo stricte sumpto positoꝝ mixta: quos vene ⁊ arterie magne hinc inde ascēdūt ad caput: ⁊ a pte anteriori terminant̄ ad epiglotū nodū: scilz sub mēto positū Hal'. tñ 4° de interioribus dixit. per gulā intēdo cōcauū q̄ō est sub ore vsq̄ ad extremuz gutturis. ¶ Guttur quoq̄ sūr plurib⁹ modis dr. 6°. nāq̄ ō interioribus guttur est cāna pulmonis. Et dixit. cū nomino istā vocis: intelligo cānā pulmōis gutt̄. s. sipbac: ⁊ sipbac q̄ō est intra guttur ⁊ intra cānam pulmonis: q̄ō sipbac soliduz est ⁊ grossuz. Et ibidē ptes gutturis parisinata vocauit. A. vero tertij 9ª dixit. per guttur intelligimus spatium in quo sunt meatus anbelit⁹ ⁊ cibi. Et de gutture sunt additio que est vua ⁊ due amigdale: ⁊ guasamach. Et vt sic cōprehendit q̄nq̄ particulas. s. pn[m] cāne: siue epiglotū. pn[m] meri. vuam. duas amigdalas: ⁊ elguasmach. Et pro istis etiā q̄nq̄ particulis sumit̄ ꝓnostico ꝓ 3° cōmēto. 15°. Q̄nq̄ etiā reperitur guttur sūptū pro aggregato ex epigloto ⁊ meri: q̄ō in trāsglutione mouet̄ sursuz ⁊ deorsuz: ⁊ sic sumit̄ ꝑmi ꝑma. ca° de anatomia musculoꝝ gutturis. Et q̄nq̄ sumit̄ solū pro ꝑncipio cāne pulmonis: vt tertij 9ª. caplō de sgnātia in lra galieni extra. ¶ Faux. vō dixit Hal'. 4° affo. in cōmēto affo. Si a febre habito tumore nō existēte in faucib⁹ ⁊c. est locus vbi guttur ⁊ meri versus os iungūtur: qui locus ore apto bñ videri pōt certissime: de gutture aūt. s. sumpto p epiglotto nō tal̄r fit: q̄. s. nō pōt manifeste videri ore apto. Isidor⁹ quoq̄ dixit: fauces dicunt̄ a scindendis vocib⁹: vel q̄ ipsis mediātib⁹: famur voces: ⁊ ꝑinde ēt faringe vocant̄. ¶ Larinx vō siue laringa. dixit Hal'. 7° de vtilitate particu. vocatur bronchiū. i. trachee arterie caput: ⁊ est epiglotum.

Ceruix dupl̄r sumit̄.

Gula dupl̄r sumit̄

Guttur multis modis accipitur.

Faux q̄d sit.

Larinx laringa tepiglotū idē sunt.

Ua a Hal'. 10. de vtilitate parti. gargareo: ⁊ q̄daz dicunt gargaleo vocat̄ dicit̄ etiā ab ipso colūna de qua dixit Aui. tertij 9ª. vua est substantia carnosa pendēs supra supremā ptez epiglotis: sicut velamen pendet a palato supra viā epiglotti: ⁊ cartilaginē cimbalaré ⁊ supra viā meri: ⁊ est eius suba plena venis ⁊ arterijs: ⁊ est mēbrū in modū papille māmille superi⁹ amplū ⁊ grossuz: ⁊ inferius strictū ⁊ acutuz: ⁊ in q̄ntitate ⁊ figura est satis simile grano vue: vñ vua siue vuula dicta est. Et q̄dā dicūt q̄ existēs in parte superiori gutturis fere supra mediū meatuū declinat aliquātulum ad partē anteriorē oris: ita q̄ plus pēdet supra meatū aeris q̄ꝝ cibi: ⁊ hoc iō vt ꝑseruet plus a nocumētis mēbra pectoris q̄ꝝ stomachū. Nō enim habuerūt mēbra pectoris meatū: per quē possit libere ⁊ facilr mūdificari: sicut habuit stomacus: quare maiori eguerūt custodia. Et ipsa q̄dē visu pendere ꝑcipit̄ supra radicem lingue apto ore: ⁊ dimissa lingua.

Vua gargareo siue gargaleo dicit̄.

¶ Ad eā aūt frequēter cerebri superfluitates ōscēdūt. Et hoc a q̄busdā ponit̄ vnū de iuuamētis vue: q̄m recipiēdo illas superfluitates ꝓhibet eas ad pulmonē ⁊ stomacū confluere. ¶ De alijs aūt iuuamētis. dixit Hal'. vbi supra. gargareo cōuenit ad pulchritudinē vocis: q̄ facit ad modulationē ei⁹: q̄m stat supra foramē anbelitus: sicut dicit⁹ fistulatoris supra foramē fistule: vñ dixit Aui. vua est vt sit ꝑcutiēs vocez quo cōfortet̄ ⁊ magnificet̄: quasi ipsa sit porta custodiēs super exitū vocis quātitate sua. Et Auer. 2° colliget dixit. apparet vt habeat intētionē in esse vocis. ¶ Dicūt. vua facit ad magnitudinē vocis ꝓt magnitudo ipsa portat perdurationē eius in longo spatio cū decore ⁊ modulatione: vñ theo. 3° dixit Haly ab. cā vue est magnitudo vocis ⁊ decor: verūtñ vue carentia facit ad magnitudinē. i. grossitiē vocis: q̄ per eius ablationē pōt plus de aere trahi: ⁊ ad palatū repercuti eua nō impediente. Et ob hāc cāz si verū est q̄ō dicit̄: plures cantores iam vuā sibi abscindi fecerunt. Et dixit Hal'. ibidē. vua est vt incidat̄ ꝓius q̄ꝝ ingredit̄ aer ⁊ frangat̄ vehementia impetus ei⁹: ⁊ etiā frigiditas ipsius. Et Haly. dixit. vuā aeri occurrere ad eam ab exterioꝝ intranti mitigatq̄ caloris grauitatē. s. cum humiditate sua ⁊ ipsius frangit humiditatē. s. cū caliditate. Et Auer. dixit. defendit ne aer frigidus igrediat̄ ad membra anbelitus. ¶ Dixit Aui. vue iuuamētū est gradatio aeris: vt nō ꝑcutiat suo frigore pulmonē subito. ¶ Dicūt: nō fecerūt alij auctores ꝓter Haly. mētionē de cōtēperātia caliditatis aeris per vuā: q̄ illud fieri oportere raro cōtingit. ¶ Et dixit Haly. vuea est vt ꝓhibeat puluerē ⁊ fumū: aliaq̄ hȳ ne ad guttur perueniāt. ¶ Dixit Aui. vuea est vt ꝓhibeat puluerē ⁊ fumū sicut appet in luctantibus ⁊ itinerātibus in puluere qui postea expuūt sputum lutosum. ¶ Et sunt q̄dam qui vt supra patuit: addunt aliud iuuamentū vue: ⁊ est q̄ ꝓhibeat materias reumaticas per palatū descendētes subito transire ad stomacū vel pulmonem: q̄m remanent in vua aliquo tēpore in quarum mora contingit vt sentiant̄ ⁊ conscreando spuant̄. ¶ Et dixit Hal'. vbi supra. q̄dam q̄bus abscisa fuit vua vsq̄ ad basim nō solū nociti fuerunt ad vocē manifeste: sed etiam inferiorem senserunt inspirationē. Ac etiā q̄m infrigidati his que ꝑm thoracē ⁊ pulmonē multi perierunt. Quapropter non opz temere abscindere eā: neq̄ vt cōtingit: sed relinquere aliquā basis partē: sed ꝓut dictū est in sermone quarto: ⁊ primo caplō. ¶ Et dixerunt quidam. q̄ abscisi vuam nō possunt pati calorem ⁊ frigus intensa: neq̄ sitim: ⁊ faciliter circa spiritualia ab omni causa leduntur: quare plurimi ex eis ptysici intereunt.

Due autem amigdale sunt duo membra carnosa q̄bus admixti sunt nerui in forma oblonga sita post vuam ante ꝑncipiū meri a duobus lateribus: ⁊ sunt velut quedā auricule quendā includentes inter se cibū quasi in via media declinet ad alterā ptem: sed liberius intret in meri: de quibus dixit Auicē. due amigdale sunt due carnes nate in radice lingue. idest supra radicē lingue ex superiori parte: ac si ipse sint sicut due auricule parue: ⁊ sunt carnose neruose. idest de substantia carnosa neruosa vt sint fortes: ⁊ sunt sicut due glandule. s. in figura non in substantia: sunt enim rotunde cum quadā longitudine: ⁊ ambe sūt quodāmodo sicut due radices duarum auriū: ⁊ sunt site in loco itineris ad meri: q̄ sunt propinque ꝑncipio meri. Et ꝑm hoc videt̄ velle q̄ situs earum sit post vuam. scilz inter vuam ⁊ meri a lateribus: ⁊ apparent visui cuz aptantur ⁊ ingrossantur ore aperto ⁊ lingua depressa: non aliter. ¶ Dicunt. fore etiam in gutture ante vuam versus os a lateralibus quasdam carnes glandosas de quibus auctores non expresserunt: que etiam visui patent: ⁊ ore aperto ⁊ lingua depressa ⁊ tangi digito possūt: quas etiā q̄dā amigdale vocant: sed nō sūt vere amigdale: de quibus auctores intelle-

rerunt: que etiam apostemant ꝛ ingrossant: ꝛ has Mundinus ꝓ veris amigdalis assignabat ꝛ errabat: cui⁹ error ex duobus manifeste monstrat: ꝑmo qñ iuuamentū veraꝝ amigdalaꝝ: sicut dixit Aui. est vt adiuuent aerē circa caput cāne: sicut in arcba: ꝛ nō expellat aer penitus cū fit attractio cordis: ꝛ deficiat aial: idest in eis: sicut in arcba retineat ꝑs aeris attracti: vt cū cor trabit nō penetret totus ad ipsuꝫ: sꝫ remaneat in eis pars eius: ꝛ ſi expediat aliqñ vadat ad pulmonē ꝛ cor ꝛ nō deficiat aial ꝓp carentiā aeris: ꝛ ꝓp hāc cāꝫ sunt apud caput cāne. i. epiglotū. Sed amigdale per Mundinū assignate nō sunt apud caput cāne: nec in loco in quo possent aerē retinere. 2° qꝛ amigdale per Mundinū assignate nō incidunt eo mō ꝑm quē Aui. ꝓcipit incidi amigdal'. tertij 9ª. ¶ Alguasmach aūt. dixit Aui. est caro pāniculosa annexa palato sub vua pendens cooperiēs caput cāne: dōm. sc̄z ꝓ pāniculū cōez ēt ipsi capiti cāne. Subiacēt aūt vue due pellicule que alguasmach vocant iuuātes ipsa in sua operatione. ꝛ dixit Aui. supra. Alguasmach est alfabach qō interpretat extendēs: ꝛ os habēs quatuor latera: duo supius ꝛ duo inferi⁹: ꝛ istud os est os per se nō cōe alteri ossi: ꝛ vocat os laude: qꝛ simile est ꝫz ābo duo extrema litera. ʌ. grece: ꝛ hoc est signū eius. ¶ De quo dixit Haly. theori. tertio sup guttur in extremitate superiori cartilaginis clypeo silis est os quatuor hīs costas: quarū queꝫ due similes laude grece litere sunt. Et hoc os extēsuꝫ est ꝓ colli longū: ꝛ lineā que in medio eius est dorsuꝫ cartilaginis ꝑme terminant: linea vō que ab inferiorib⁹ est lingua. s. termināt: ꝛ coste due superiores porriguntꝫ ad augmēta superiora duo ꝑme cartilaginis terminanturꝫ. alis cōtinuant cū duab⁹ ꝑmis cartilaginib⁹ ab vtroꝫ eoꝝ latere cū ligamentis que veniunt a ꝓma ad sc̄az: ꝛ alijs operimētis. Coste vō due inferiores alligate sunt augmētis sagitte silib⁹. Et dixit Aui. c° ō anatomia musculoꝝ epiglotis vbi est epiglotis: ꝛ cozā ipso est os triangulatū lauda vocatū. Et laudā grecā signat literā. Et subdit. in creando vero os huius existit iuuamentuꝫ: vt sit ozigo ꝛ ꝑn^m: ex quo villi musculoꝝ epiglotis oriant'. Et dixit Auic. lauda musculos hꝫ qui sunt sibi ꝓpꝫ ꝛ musculus in qb⁹ ad mēbꝝ cū ipsa cōicat. Et laude ꝓpioꝝ ꝫª sunt paria: vnū ꝓcedit a duob⁹ mandibule marginib⁹. s. inferioris margine: ꝛ cū linea recta que super hoc os existit continuat ꝛ ipsuꝫ est qō os ipsum ad mandibulā trabit. Et par qō oriť sub mento ꝛ incedit inferius sub lingua ad extremitatē superiorē huius ossis: ꝛ istud ēt trabit hoc os ad partē mandibule. Et tertiū par oritur ex additamētis sisaminis que est apud aures ꝛ cōtinuat cū extremitate iferiore linee recte que est supra hoc os. De musculis aūt laude cōib⁹ ꝛ alteri membro apparebit in sequenti capō.

¶ De anatomia epigloti. Cap. xxxv.

Epiglotis vel epiglotū a Hal'. laringa ꝛ bronchiū vocat'. Ab Hal. vero iugulū. Et a qbusdā absolute guttur vocat' vt supra. ¶ Dixit Hal'. 7° de vtilitate ptic. laringa caput est trachee arterie que bronchiū vocat': ꝛ cōsistit ex tribus cartilaginibus magnis nō assimilantib⁹ eis q ꝫz trachеā arteriā sūt: neqꝫ magnitudine: neqꝫ figura. ¶ Et maxima cartilaginū ei⁹ est quātā ab anteqꝫ ab extra tangimus existēs cōuexa. s. ab extra: ab intra vero existens cōcaua scuto maxie silis nō rotundo vndiqꝫ. sed oblōgo vocato ꝓprie scuto. Et nomen huic cartilagini ꝑm silitudinē quā hꝫ adhuc scuti positū est vocantib⁹ eā scuti forazꝫ. ¶ Sc̄a vero cartilago dixit Hal'. qꝫto min⁹ est hac: tanto maior est tertia: ꝛ in intrinsecis qdē locata est ptib⁹ vbi stomachus. i. meri est: qꝫtum aūt deficit a magna. s. cartilagine epiglotū: vt finalr ad circulū. i. circularē figuraꝫ ducat' epiglotū tātū hec ipsa. s. figura. s. sc̄a cartilago addit: ꝛ sic ostēdit ꝙ figura epiglotis est rotunda: ꝛ ꝙ a parte meri sit cartilago eius silis non est in tota trachea arteria: imo vt patuit in sermone 4° trachea arteria a ꝑte anteriori gule est cartilaginosa: ꝛ a ꝑte posteriori meri est pāniculosa. Et ideo subdit hic. Hal'. nō enim sicut trachee arterie toti⁹ mēbranosuꝫ est id qō approximat stomaco: idest meri ꝑm quandē modu est ꝛ laringe. Et docens modū hab⁹ duab⁹ cartilaginū dixit: ea vero que est sursuꝫ ꝛ deorsuꝫ eab⁹ cartilaginū positio ita hꝫ. Cū finit trachee arterie cartilago vltima: ꝑmo qdē sc̄a cartilago totā tangit cartilaginē sc̄am vel ꝑm oēs partes que ꝑm ante ꝛ retro: ꝛ ex obliquo: pab⁹ vō supra anteriores partes eius sicuti formis incipit cartilago: accidente versus retro sc̄a: articulant' aūt sibiinuicē. s. ꝓma ꝛ sc̄a cartilago ꝫz obliqua: qꝛ lateral' ꝑm longū. Et vltra articulationē colligationes quedā mēbranose ꝛ neruose ex ꝓma perueniūt ad sc̄am. Et volēs Hal'. declarare tertiā cartilaginē ꝛ articulationē ei⁹ cū alijs dixit. vbi minor cartilago. s. de duab⁹ dictis: que. s. ab int⁹ est definit due supiacent parue cōuexitates. Incipit aūt ab inde cartilago. s. tertia cōueniētes cartilaginal' hīs cōcauitates eminētijs illius: sc̄o vt coapplicatio hab⁹ duab⁹ cartilaginū. s. sc̄e ꝛ tertie duplicē operet' articulationē. Et subdit. est āt strictior in iferiori basi sc̄a cartilago: quare ꝛ ꝓpter hoc totius laringe iferioris finis quo tangit trachеā arteriā magis amplus est supiori orificio qō definit ad faringā. Et tertia cartilago. i. strictū valde: ꝛ deinit ipsa cuius supiorē terminū anteriores plurimi nciant: cōuersa aūt est: ꝛ hui⁹ cartilaginis. s. tertie cōcauitas ad porū spiritus: idest meatū anbelit⁹: vt velut fistula qdā fiat: qō cōpositū est ex his trib⁹ cartilagib⁹. ¶ De qb⁹ Haly. theorice tertio dixit cōponi guttur ex trib⁹ magn⁹ cartilaginibus: quaꝝ ꝑma est ab anteriorib⁹: ꝛ est gibbosa ab exterioribus: ꝛ cōcaua ab interiorib⁹: sc̄a sub ꝑma est in magnitudine: ꝛ est posita retro post ea que meri sequunt: vt cōpleantur que cartilagini deficiunt ꝑme in rotūditate. Et est sc̄a ꝑme ꝓtinuata cū disgregatione ꝛ ligamētis vt ꝑ eā mollificatio fiat gutturis ꝛ restrictio. Et ab inferiorib⁹ qdē ꝓtinuatur illi ꝑ disgregationē: a supiorib⁹ ℞o cōtinuata est per cōsolidationē: ꝛ ꝑma est clypei silitudinis figure oblonge. Et tertia cartilago minor est sc̄a ea quātitate qua sc̄a est minor ꝑma. Et est sc̄e superpositа ꝛ dicit trachee silis in qua due sunt cōcauitates in quas duo cartilaginis sc̄e ingrediū tur augmēta: fiuntqꝫ abinde due inter eas disgregationes ꝑ quas apertio fit gutturis ꝛ reclusio. ꝛ dixit. sc̄a cartilago loco quo tertie occurrit strictio: est suo fundamēto inferiori: vt sit inferior gutturis extremitas que canali iungit' pulmonis largiori ei⁹ supiori que curgulioni iungit': ꝛ tertia cartilago ad strictionē puenit magnā. ꝛ subdit. est aūt in hac ꝫª cartilagine cōcauū vbi meat⁹ iungit' spirit⁹ sic vt sit ꝙ ex harū triū cartilaginū ꝓpositione sit ꝓcauū simile fistule in qua est clauus q ante percutit. ¶ Dixit enim Hal'. vbi supra. ꝙ int⁹ in ipso poro laringe iniacet cor ꝑ⁹ in figura silē lingue fistule: ꝛ in ꝓprietate. fuba vō est tale quale nullum corpus aliud est eoꝝ que ꝑm corpus: etenim membranosum simul est ꝛ adiposum: ꝛ hoc corpus vocauit Haly. clauunculus claui substantia nulli membrorum corporis similis est: etenim est substantia quasi cōparata ex adipe opimētis ꝛ glandula: ꝛ dixit Hal'. vbi supra. ꝙ ab intra laringaꝫ est tunica q cōis est tunice trachee arterie ꝛ stomaci: idest meri. ¶ De epigloto quoqꝫ. dixit Auicē. ꝓma ꝑmi capō de anatomia musculoꝝ epiglotis: ꝙ ex tribus est ꝓpositū cartilaginib⁹: vna est cartilago quā sensus apprehēdit corazꝫ gula: ꝛ sub mento que vocatur peltalis ꝛ clypealis: qñ eius venter est concauus: ꝛ dorsum gibbosum pelte similis ꝛ clypeo: ꝛ secunda est cartilago post illam posita ad partē colli cum ea ligata: ꝛ vocat' ea que nomen nō hꝫ. Et tertia est super illas cooperiens que cum ea que nomen nō hꝫ continuat' ꝛ obviat peltali absqꝫ continuitate: ꝛ inter ipsam ꝛ eam que nomen nō hꝫ est iunctura dupla ꝓpter duas cōcauitates que sunt in ipsa in quas duo additamenta non habentis nomē

decenter ingrediuntur cū eis ligamentis annexa, z vocatur coopturialis z cimbalaris: z dixit, ppterea q peltalis qñq; adiungit nō habēti nomē: z qñq; elongat ab ea est epiglotis amplitudo: z eius coangustatio: z ppterea q cimbalaris cooperit clypealē: z ipsa; comitat: z ppterea q ab ipsa sepat est epiglotis aptio z ipsi⁹ clausio. ¶ Dixit Hal. vbi supra. q duplices oportebat esse ſm gen⁹ articulatiões z motus. Alias qdē q̄ diastolant z sistolāt: z al⁹ q̄ claudūt z aperiunt: pp ꝑmas ꝑme ad scōa; facta est articulatio: z pp 2as 2e ad 3am z q: nō egebāt. 3o motu ſm gen⁹: iō nō fuit articulatio tertia: z p ꝓñs: neq; 4a pticula. ¶ Dixit Aui. 10a tertij ca⁹ p̄. epiglotis fuit creata: vt vocis sit instrm: z dixit Hal. vbi supra. in laringa fit vox ꝑmo. z ipsa diastolat z sistolat ſm vsq; plm: z aperit z claudit totalr superi⁹ orificiū ei⁹: neq; contingebat meliorē ꝓstructionē ei fieri ea q̄ dicta est: neq; ex alia subā cōstrui vocis organū: sed ex cartilaginosa substātia meli⁹ fuit: nō tū ex cartilaginosa nullā dearticulationē in seipsa hūte: imobilis. n. eēt: neq; aperiret z claudere: neq; dyastolaret: neq; sistolaret oīno: q̄re ex plūbus sil z copulatis adinuicē cartilaginibus facta fuit. Motus enim ei⁹ nō est nālis: sicut q arteria; q; ſ ꝑm aialis fit electionē ad inſpirationes z expiratiões: z detentiones toti⁹ respirationis: z exsufflationes z voces esse oꝫ vtilis: quare meli⁹ fuit mot⁹ eius a nostra incipere electione: z rōnabile fuit ei motū spontaneū: z ſm voluntatez fieri aialis. ¶ Et dixit Hal. mēbrū supradictū qō in pozo iacet laringe ꝓncipalissimum est vocis organū: assimilat aūt lingue fistule maxime ab inferius ad ſuperi⁹ aſpicientib⁹: dico aūt inferius vbi copulātur adinuicē trachea arteria z laringa: desup vo ſm orificiū qō fit a finib⁹ qui ibi sunt antinoyde cartilaginis z scutiformis: z subdit: melius aūt esset nō assimilare hoc corp⁹ fistulaꝫ linguis: sed illas huic corpori: etenim ꝑus tēpore z sapientius est nā q̄ ars. mō hoc corp⁹ nāe opus existit: ars vo illud qō ſm fistulas: z hoc corpus glutinā z linguā nomine laringe. ¶ Est aūt hoc corp⁹ mēbranosum factuz sic: vt impletū a ſpiritu nō rūpat: z vt pro eo q aliqñ amplificat tota laringa: aliqñ aūt cōtrahit: vt in ꝓtrarijs eius circumstātijs nō perueniat aliqñ ad periculū ruptionis. ¶ Humidū aūt est hoc corpus nō simplr: ſz cū hoc viscosuz z pingue aliqualr: vt madefiat semp propria humiditate: z nō ſicut fistulaꝫ lingue siccitate frequēter acqſita aliqua humiditate indigeat: z sic hoc extrinſecus egeat iuuamen. Subtile eniz z aquosuz humidū diafozatur faciliter in vapores resolutū z effluit cōfestim: z maxime qñ fuerit porus pendinosus: qō vo est viscosuz simul z vnctuosum sufficit tēpore multo: neq; effluit faciliter: neq; siccat: ideoq; in perardentibus febribus vitta nāli dispēsatiōe exiccata glacida: z his quo ſm laringam nō possunt loqui boies anteq; infundat laringa. Et silr quicūq; per estū validū viā faciunt. ¶ Et dixit Hal. ibidē. ad oēs motus laringe supradicti musculi preparati sunt a natura: mouet aūt laringa ſm eius cōpositionē a masculis duodecim: z ſm eā que adiacentia mēbra cōmunionē alijs octo: quatuoꝫ itaq; musculi sūt qui ꝑmā cartilaginē scōe copulant in aialibus magnā vocē habētibus: quoꝝ est bō. Alij quatuoꝫ in oibus aialibus scōaz tertie copulant: z alij duo ꝑmā tertie: deuiant aūt ex ꝑma cartilagine scutiformi ad scōam: ita qualr ſm finē inferiorē vtriuſq; cartilaginū: vbi tracheā arteriā attingūt: z adinuicē ex magna cartilagine ꝓueniunt ad scōam. Ab extra qdē duo musculi: z ab intra duo ſm alterutram ptem equales certitudinalr q extra ei qui ex: z q intra ei q intra. Et bi certitudinalr angustant inferiorē partem laringe coadducentes ꝑmā cartilaginē scōe. Alij vo quatuoꝫ qui scōaz tertie copulant aperiunt superiorē finē laringe resupinantes antenoidam cartilaginē illi qui sunt retro: ad obliqua vo descēdentes ad plurimū qui ibi sunt. Oppositū vo bis quatuoꝫ actū: z ēt positionē habentes reliqui duo claudunt eam certitudinalr os

De vtilitate epiglotis.

superius laringe versus ſpatiositatē que est intra euellētes ꝑmū: predicti itaq; decem musculi cōes sunt trium cartilaginum. sunt aūt alij duo in basi antinoyde nō existentes in animalibus paruā vocē habētibus: quoꝝ vnus est sūmus: Et alij omnes musculi predicti sunt multo maiores bis.

¶ De musculoꝝ aūt epiglotis explātatione subdit Hal. de ꝓprijs scutiformi duo ex minorib⁹ vel eximioꝝ latoꝝ ossis hyodis. idest laude explantationē habent: deinde toti longitudini ꝓme cartilaginis ab ante positi sunt: duo vo alij explantationē a cartilagine faciētes veniētesq; ad pectus alij duobus permiſcent ſm ista ſola animalium quib⁹ magna est tota laringa. z scutiformis cartilago. Reliqui vo duo musculi trāſuersi ex obliquis explantati partibus scutiformis. deinde in circuitu stomacū. idest meri cō prehendētes in idez inuicē perueniunt. ¶ Haly. Xo de his musculis dixit: Epigloti musculi fuerunt necessarij qui clypeali nomē nō habenti applicent. z musculi qui cimbalarē ab eis elongent vt epiglotis aperiat. Et ex musculis epiglo ti aperientibus est par qō ab osse laude nascitur: z vadit ad interioza vel anterioza peltalis z cōtinuat z extendit super ipsam: z cū cōtrahit coangustat cimbalarē ad interioza peltalis: z cōtinuat ad inferioza z dilatat epiglotis. Et est. dixit Auic. par qō noiat inter musculos gule ad inferioza trahētes: de quo infra in fine huius capituli dicet. Et sunt duo alia paria: quoꝝ vnū ad cimbalarem peruenit posteriꝰ: z continuat cum ea: z cum cōtrahunt cimbalarem eleuant: z eam ad posterioza trahunt z separat ab applicatione sui cū peltali z dilatatur epiglotis. Et alterius paris musculi ad duos cimbalares margines veniunt q cum contrabuntur ipſam a peltali separant: z in latitudinez extendunt: z in dilatando epiglotim adiuuant. Ex musculis autē qui epiglotim coangustant est par qō a parte laude venit: z continuatur cum peltali: z postea dilatat z cingitur ſuper illam que nomē nō hz: donec duo extrema duoꝝ impariū ipſius post illā que nomen nō hz vniunt z cuz contrahit coangustat. Et ex eis sūt quatuoꝫ musculi: z fortaſſe extimat q sint duo musculi dupli cōtinuātes peltales extremitates cū extremitatibus eius: que nomē nō hz qui cuz cōtrahunt ad inferiora epiglotim coangustant. Et sunt qui extimāt: q vnuz par ipſoꝝ sit occultū. idest intus: z alterum manifestū. i. extra z fuit Hal. vt supra patuit. ¶ Et dixit Aui. ex sitibus musculoꝝ qui claudunt melius fuit: vt in anterioribus vel in interioribus epiglotī creati fuiſſent: ita vt cum ꝓtraherent cimbalarem ad inferioza traherent: z eam trahendo cooperire facerent. Et pp hoc par creati fuerunt qō de radice peltalis nascitur: z eleuat interius ad duo cimbalaris extrema: z ad radicē eius que nomen nō habet z dextra z ſiniſtra z cum contrahuntur iunctura; ſtringunt: z epiglotim tali clauſura claudunt q musculi pectoris z diafragmatis refrenare valeat in ꝓhibēdo aeris attractionē. Qui qdē parui creati fuerunt: ne in interioribus epiglotis coangustatione facerent z fortes vt fortitudine cū impediti fuerint in claudendo epiglotim: z ꝓhibēdo aeris attractionē defectus mult⁹ corrigat qui eis ex paruitate ꝓuenit. Et ipſoꝝ via est ſm rectitudinē ascendentium cū declinatione parua ꝓpter quam fit cōtinuatio cōueniens inter peltalez z nō habentē nomē. Et subdit. est etiam cum duo reperiunt musculi sub cimbalari positi qui predictū adiuuant par. ¶ De musculis autē cōibus epigloti z alijs: z qui sunt musculi gutturis: prout guttur ſumitur p aggregato ex epigloto z meri. Dixit. A. guttur in ſūma duo habet paria musculoꝝ: que ipſuz ad inferioza trahunt. Et vnum eoꝝ est par: de quo tactum est ſupra q noiat inter musculos gule ad inferioza trahentes: cuius origo est interius in thorace z vadit ad peltales: ei ēt in multoꝝ aialiū motu aliud aſſociatur par. Et alteruz est par ex thorace nascens qō eleuatur: z cū lauda ꝓtinuat primo: z postea cum gutture z trabit ipſuz ad inferioza. Et

Epiglotū mēbranosuz ē z humiduz viscosam z pingue.

De musculis epiglotis q sit duodecim.

subdit. musculi gutturis sunt duo musculi gutturosi q sūt duo apud gulam positi in transglutiendo iuuantes.

¶ De anatomia pectoris in generali. Cap. xxxvj.

PEctus vt dixerunt quidam dr a pectendo pectis: qr supra ipsum querebant mulieres pectere capillos suos vel dicit a plecto: qr plectatur. i. flectat ad latera inter māmillarū partes: vel dr a specio qō est aspectui patere: licebat. n. hois pectus rōne plenū aspiciētibus patere nō latere: quēadmodū aliorū animaliū pectus latet ad terrā oppressum: membrū organicū est & plura organa cōplectens. Et est spūalium: siue vitaliū membrorū clybanus siue tutamē: anhelitus instrm in euentatione cordis ordinatū. & ipm quidē scōs venter dr pp cōcauitatem quā hz in qua spūalia ptinet membra. Et eius spatium est anterius a furcula gule vsqz ad locū dyafragmatis inclusiue: de quo dixit Halya. theo. scō. pectus super dorsuz positus est: & est superiꝰ rotundū: & in eo est magna cōcauitas qō nēcium fuit: vt custodiret & cōseruaret membra que in eius sunt cōcauo. factū est aūt rotundū & cōcauū vt cor & pulmonē cōtineret: esset qz ad dilatandū pulmoni locus. ¶ Est autē pectus cōpositū ꝓprie ex partibus intrinsecis: quax anatomia habita est in sermone q̄rto. Et ex ptib⁹ extrinsecis. Et iste frm subaz diuidunt in partes ossuosas cartilaginosas musculosas pāniculares glandulosas que sunt māmille: & cutaneas. Et frm situm diuidunt in partes anteriores: siue medias que vocāt thorax: & in ptes laterales & sunt duo latera. s. dextrū & sinistrū: que etiā vocant loca costarū: & ō his partib⁹ intellexerūt auctores cū absolute ꝓtulerūt locum lateris: vel loca laterū: totū tū cōpositū ex partib⁹ extrinsecis frm Haly. pectorale vocat. ¶ Et notant q thorax reperit duplr sumptū: vno mō large ad oēs ptes pectoris extrinsecas anteriores: & laterales: que pectorales vocant. De quo vt sic sumpto. dixit Gale. 6° de vtilita. particu. q a costis determinat in alterutris partib⁹: ante qdē versus pectus: & frenas puenientib⁹: retro aūt versus dorsuz flexis: totū eni hoc spatiū ꝓsueuerunt medici vocare thoracē. Et subdit Gale. vbi magnitudinē intrinsece ꝓcauitatis ostendit q ab extra apparet: paulo minus. n. est equalis magnitudinis thoracis que ab extra apparet: & spatiositas que ab intra parua quandā dr̄iam accedēte corpore costax eo subtili dr̄iam existentez. Alio mō stricte pro sola pte extrinseca pectoris anteriori. Et sic sumptū in tres diuiditur ptes. s. in superiores que ptes furcule superioris dr̄ & ptes medias que ꝓprie thorax vocant: & partes inferiores q̄ ptes inferioris furcule & epiglottales vocant.

Thorax duplr sumit.

¶ De anatoa ossium pectoris. Capi. xxxvij.

ARtis pectoris ossuose alia ē ps furcule superioris: & de hac furcula intelligit cū furcula absolute pfert. Et alia est pars media thoracis: alia est os epiglottale: & alia est ossa costaruz.

De furcula superiori.

¶ Et furcula quidē superior q̄q furcula gule vel pectoris dr: & q̄q catena gule vel pectoris: & q̄q tabula gule vl colli & ipsius ossa: ossa clauis dr̄: & ipsox iunctura clauiū articulatio noiatur. Furcula dr ab osse eius qō est fcm ad modū furcule: cuius radix inferior quā quidē manubrium vocant subintrat: & pedē hz in quadā pixide: siue cōcauitate que est in medio anterioris partis ossū thoracis medij. Et ab vtraqz parte hui⁹ manubrii procedit os vnuz velut ramus q dam qui ad duos humores hincinde protendit: ita q ad singulū humerū singulū protendit os. Et coniungunt isti rami furcule hincinde cum osse singulox humerox. & et cum osse singulox adiutorij: vt eox iuncturas fortes efficiant: ¶ De furcule osse dixit Halya. prio theo. furcule os exterius gibbosum est: interius autez cōcauuz. Cuius vnū duox capitū humeris cōtinuat: & capiti ossis qō adiutorij vocat: alia vero extremitas summitati pectoris. cōtinuat: vbi est pixis gule. ¶ Et Auicē. dixit. furcula est os positū super vnāquāqz duarū partiū eius qō in thorace est superemū: & est curuatū cōa amberat. i. partez exteriorez versus latera: & ppter sui cōcauitatē accidit foramē vel spatiuz in quo penetrat vena ad cerebrū subiens: & nerui ab eo descendētes: & declinat ad partē siluestrē: & continuat cū capite spatule: & cū ipso spatula ligat cū dictis ramis ossiū furcule ad dictas iuncturas fortificādas veniūt duo parua ossa similia rostro auis: ad singulū enim humerū singuluz peruenit os. ¶ Et ista ossa filia rostro auis infigunt inter ossa spatule: & extremitates ossiuz furcule: siē qōlibet esset a medio locuz firmās: de qbus dixit Halya. in superiori colli loco est os corui rostro sile: per qō scapula furcule colligat prohibetqz brachij caput ab euulsione ad supiora. ¶ Et de eis dixit Auicē. in caplō de anatomia spatule. spatula duo hz additamēta: vnuz est ad superiora & posterius & vocat destructū & rostruz corui: & per ipsum ligat spatula cū furcula: & ipm est qō ꝓhibet ne adiutorij ad supiora de suo loco moueat: & caput adiutorij dislocet. ¶ Furcula quoqz. dixit Halya. necessaria fuit vt brachiuz vinceret: & ipm ebrachio superaret: ne forte manus arceretur motu. Et dixit. q spatula furcule alligatur ab anterioribus pectorali. & posterioribus a scapule parte ossi alligatur corui rostro fili: & alligatio eius illi est per os cartilaginosum qō dicit caput scapule: quod necessariū erat: vt maior esset disgregationis brachij firmitas.

De rostro corui.

Thorax aūt sez ꝓprijssime sumptus. dixit Halyab. ex. vij. cōponit ossibus. s. sitis frm longitudinē eius: & in quorūcūqz extremitate est cartilago mediante qua ipsa ossa sibijnuicē appodiant. Et ipsoruz principiū est a pixide gule. finis vero est inferius parū sub māmillis qui locus est angustior oibus locis q sunt in ventre: aut cū palpant mollia inueniūt non habētia ossa. ¶ Et Auicē. dixit. thorax ex septē ossibus est cōpositū: ex vno autē osse non fuit creatus ꝓp iuuamentuz qō in alijs sciuisti: sez vt si vni accideret lesio alijs nō cōmunicet: & et non fuit creatus ex vno osse: vt sit lapsus vt cōueniens sit ei qō colligit ex membris attrahendi aerem in dilatatione: ideoqz creata fuerunt hec ossa nō solida cū cartilaginibus cōtinua: vt in ipsorū occulto interiore mō adiuuent: hz sint ipsorū iuncture firme. Que etiā septē. dixit Auicē. creata fuerunt frm numerū costarū que cuz eis iungunt. vt apparebit. Et dixit. in osse superiori thoracis est concauitas: siue pixis in qua manubriū furcule: vt dictuz est situatuz est & fundatum. ¶ Os autē epiglottale: sicut dictū est: eo q epiglotti similis sit: vt dixit Auicē. dicit etiā gladiale: ga gladio simile sit: vt dixit Halyab. dicit etiā pomum granatum ad similitudinē corticis granati: & est os cartilaginosum qō a medio inferioris ossis thoracis egredit: & pēdet supra orificiuz stomaci: de quo dixit Halyab. in extremo pectoralis cartilago est similis gladio extensa supra os stomaci que est facta: vt stomacuz & dyafragma & cor defendat. ¶ Auicē. vero de eo dixit. cū inferiori parte thoracis os cartilaginosum latum continuatur: cuius inferior extremitas rotunditati attinet: & ipsum qdē est tutamē orisstomaci: defendit eni ipm ab extrinsecis lesiuis: & ē mediū inter thoracē. s. inter eius ossa dura: & membra lenia. s. musculos ventris: vt ptinuitas duri cū leni sit melior. ¶ Fcm fuit aūt cartilaginosum: vt sit plicabile: & cedat stomaco tpe saturitatis & repletionis & tpe vacuitatis supipm inclinet.

Coste vero dixit Haly. sunt. 24. Naz ex vnoquoqz latere sunt. 12. Et earū quedā sunt ꝓpe pectoris: & quedā sunt membroꝝ posteriorū. i. posterius ab inferiori sub pectore locatorū. Et que sunt ꝓprie pectoris sunt. 14. ex oi latere septē. Et oēs iste coste. 14. integre sunt: & alie sunt decē ex oi latere quoqz: & iste nō sunt integre: & iō

dicte sunt mēdose. Et oēs coste a posteriorib⁹ cū.12.spōdilibus dorsi sūt ꝯiunete.s.cū quolz spōdili vna costa. Coste aūt integre sūt nouē coste supiores q̄ ꝓprie coste vocant: z de qbus intelligit cū absolute ꝓferunt que ab añrioi pte hincinde cū septē ossib⁹ thoracis ꝯiungunt. Et sic iste coste integre mediātib⁹ illis ossib⁹ circuūt totū pect⁹: vt circūcirca defendāt mēbra in ꝯcauitate pectoris ꝯtenta: vnde dixit Aui. p^a p^i. ca° de anato^a costa: ꝓpea q̄ pectus circū dat cor z pulmonē: z qō est cū eis: vt pāniculos nēcia fuit cautela vehemētissima in eoꝝ defensione: qm̄ nocumētoꝝ ipressiones q̄ eis accidūt sūt maiores. s. q̄ aliorꝝ mēbroꝝ. Et cū hoc eoꝝ minutio vndiq; ñ ea angustat: nz eis nocet. Et iō septē coste supiores create fuerūt ꝯtinētes id qō i eis est apud casum obuiātes: z mēbrum circūdantes ꝓcipale ab osibus ptibus. ¶ Et haꝝ costaꝝ fig^a. dixit Ha. est figura semicirculi: z cū duo semicirculi iunguntꝰ faciūt vnū circulū: z sic pectoris figurā sp̄ericā, reddūt. ¶ Dixit Aui. ostendens modū istius fig^e, q̄ coste supiores integre in p̄mis supra sui gibbositatē ad inferiora inclinantꝰ: deinde q̄si redeundo ad supiora incedūt z ꝯtinuantꝰ cū thorace: iō vt sit eaꝝ cōprehensio in locis ampliꝰ. ¶ De decē vō costis iferioribus z mēdosis: dixit Aui. q̄ ipse existunt in pte membroꝝ nutrimēti: z create fuer̄t: sicut posterius minute: vbi sensus nō puenit visus. s. ad defendēdū illa loca posteriora z fugiēdū a nociuis occurrētib⁹. ¶ Et Ari. dixit. scōo de ptibus aialiuz: q̄ anterius remāserūt deficiētes z nō ꝓplete pp intumescentiaz ventris inferioris tpe p̄gnationis: vt cedāt ei: z sil'r vt ꝓstrictioni z inanitioni mēbroꝝ ipsi⁹ vētris faciliter obedirēt: ac ēt vt pp eaꝝ plicationē paucā resistentiā tardius frāgeret. ¶ Et Aui. dixit añrius nō fuerunt ꝯtinuate: imo paulatim ordinate fuerūt cū sectiōe. Et fuerūt ex eis supiores ꝓpinquius hñtes spatiū inter duo extrema egrediētia: z inferiores longinqus p̄mis. p^a enim istaꝝ q̄nq; costaꝝ que supioꝝ est longioꝝ est scōa: z scōa tertia: z sic deiceps. Et iō longiora extrema magis appropinquant: z mīnus spatiū derelinquūt iter se. Et illud iō fuit. dixit Aui. vt cū tutela mēbrū nutrimēti ampliādo loco stomaci iungeret: ne cū ipleret nutritiuis z iflationib⁹ cōprimeret. Et dixit. costis fallis. i. mēdosis capita creata fuer̄t cū cartilaginib⁹ ꝯtinuata: vt sint secure a fractura cū pcussiones aduenerint: z vt nō occurrāt mēbris lenib⁹. s. lacertis ad quos terminantꝰ: nz ēt dyafragmati cuz sua duritie: sed occurrant eis cū corpe qō inter eas z mēbra lenia existit mediū: z inter duritiē z leuitatem mediocritatē hēat: z talis ē cartilago vt. ŝ. patuit suo ca°. ¶ Coste aūt supiores nō hñt se in longitudinē z breuitatē eaꝝ p̄m ordinē inferiorū: imo dixit Aui. q̄ supioꝝ septē due que sūt in medio maiores sunt z lōgiores z ille q̄ sūt in extremitatib⁹. s. ŝ. z infra illas duas medias sunt breuiores. Et ex hoc fit vt fig^a ipārū sit cōprehensum vndiq; melius cōprehendēs.

De costis mēdosis.

¶ De anatomia musculorum pectoris. Cap. xxxviij.

De musculis dilatātib⁹.

PEctus mouentes lacerti. dixit Hal. qdā ad dilatādū tm̄: qdā ad stringēdū tm̄. Et qdā ad vtrūq; facti sunt sil'. ¶ Dilatātes aūt pect⁹ tm̄ nouē sunt: quoꝝ aliq; sunt dyafragmatis. Et duo sub furcula sunt: z cuiq; eoꝝ origo est ab ea furcularū pte que vsq; ad os ꝓtendit vocatū scapule caput: z p̄me ꝯtinuantꝰ costaꝝ pectoris. z trahūt illā ad supiora que pectus dilatatiōis adiuuēt tpe. Sūtq; z tria lacertoꝝ paria. quoꝝ principiū astringit illud par qō oriri dixim⁹ a spōdili 2° qō ad qntā z sextā descēdit. Et q̄sq; h⁹ paris lacertoꝝ 2^r est. 2^m par incipit a loco ossis spatule conito: z extēdunt vsq; ad costā posteriorē. Et tertij paris ortus est a 7^a colli spondili. ¶ De his musculis dixit Aui. ex dilatātib⁹ sunt musculi diafragmatis: z est par qō sub furcula positū a pte nascit que ad caput ꝓtendit spatule: z est ꝓtinuū cū costa p̄ia a dextra z a sinistra: z cū ipso vnit par c⁹ vnū qōq; impar est duplās ip̄m: z facit ēs ipz duas ptes: quaꝝ superior cū collo ꝯtinuat: z ip̄m mouet: z inferior mouet pectus z miscet cū musculo q̄ est ꝓtinuus cuz costa qnta z sexta. Et est par qō est in loco spatule ꝓcauū infusuz. al's. ꝓcauo ifuso cū quo ꝯtinuat par qō a spōdilibus ad spatulā descendit: z fiunt sicut musculus vnus: z cū costis ꝯtinuat poste rioribus: z est par tertiū qō nascit a sexta spōdiliū colli: z a p̄ia z scōa spōdiliū pectoris z ꝯtinuat cuz costis thoracis. ¶ De musculis aūt stringētibus tm̄. dixit Hal. q̄ duo sunt extensi p costaꝝ radices: z hi ꝯgregāt z arctāt pect⁹. Et sunt alia tria paria que tres vltimas trahūt costas ad supiora: z duo lacerti p longū pectoris vsq; ad lat⁹ cartilaginis extēsi pectoralis q̄ensi sibi est: z vsq; furculas hicq; lacertus lacerto ꝯtinuat recto. ¶ Et Auic. de his dixit. q̄ alij sunt q̄ pectus in latitudine ꝓstringūt: z est dyafragma cū quiescit. ¶ Et alij sunt q̄ p̄m eēntiā ꝓstringūt: z ex istis est par qō sub radicib⁹ costaꝝ est extēsuz supioꝝ: cui⁹ operatio est ꝓstringere z aggregare. Et aliud est par apud extremitates illi⁹ cū thorace inter epiglottale z furculā ꝯtinuatū: z ꝯtinuat cū musculis vētris q̄ sūt recti: z alia duo paria que ip̄m cooperiūt. ¶ De musculis aūt sil'dilatantib⁹ z ꝓstringētibus pect⁹. dixit Hal. qō iter pectus sunt z costas iter. n. duas costas lacert⁹ est posit⁹: c⁹ villi diuisa est positio eiusq; actio p̄m eū q̄ in eo est villū. Qui q̄ horuz in dorsalibus est costaꝝ pectoris villus pectus suo dilatat villo z q̄ in exterioribus est stringit: aut in interioribus: q̄ vero est in pte cartilaginosa villis q̄ in exterioribus est stringit: z reducit pectus: q̄ vō in interiori dilatat pect⁹ villus. ¶ Et Aui. dixit. musculi q̄ sil'stringunt z dilatant sunt musculi q̄ sunt inter costas: verūtñ pscrutatiōe cognoscit ꝓsideando q̄ ꝓstringētes alij sunt a dilatantib⁹. Inter. n. oēs duas costas fiunt ex eis q̄tuor p certo musculi: lz q̄dā extimant q̄ sit vnus musculus. Et q̄dā quē vnū extimant musculuz ex villis ꝓtextus est transuersis: quoꝝ quidā sunt intrinseci: z q̄dā sunt q̄ cooperiūt. s. costas. z sunt extrinseci. Et eorū q̄ cooperiunt q̄dā sunt q̄ sunt ad partē extremitatis cartilaginose coste: z q̄dā sunt q̄ sunt ad ptē alterius extremitatis que est fortis. Qō vō interius existit totū in situ a copiente est diuersuz: z illud qō est in extremitate coste cartilaginose diuersum est in situ ab eo qō est sup aliā extremitatē. Et q̄m hi quatuor hñr villi numero oz q̄ musculi numero sint q̄tuor. Et q̄ ex eis supius sunt positi sunt dilatātes: z q̄ ex eis sunt interius sūt ꝓstringētes. Et p̄ hō fit oiuz musculoꝝ pectoris numerus octuagintaocto musculi. Et subdit Auicē. est ēt cū musculis pectoris duo alij adiuuāt musculi q̄ a furcula ad spatule caput veniētes ad p̄mū ei⁹ ꝯtinuant latus: z ip̄m sursum eleuāt: z in dilatādo pectus adiuuant. ¶ Dixit Ha. 6° de iuuamētis mēbroꝝ eius qō ē inter costas nō currūt fila neruosa in eo p̄m longitudinez: sicut currūt i alijs musculis: sz currūt ex vna costa ad aliā: z processus eoꝝ nō est rect⁹: sed declinans ad dyagonalitatē partiū z fila neruoꝝ in istis musculis nō sunt eq̄lia: sz inuenies q̄ fila interiora currunt eq̄rio filis exterioribus⁹ z inuenies illa que vicinātur furcule in locis cartilaginosis costaꝝ eq̄rio filis q̄ sunt in locis magnitudinis costaꝝ. Et iter hos musculos pectus mouētes est panniculus densus cōfirmās eos: z alligās ipsos costis: ex quo oriꝝ pāniculus costas tegēs: maxime z manifeste ab iteriori pte ipsorū.

¶ De anatomia māmillarum. Cap. xxxij.

ANimalia que per ouificationē generātur: z multa etiā alia aialia ipfecta māmillis carent: qm̄ nō egerūt lacte p nutrimēto ipsorū. Sed aialia q̄ generāt ex semine i mrice: z ꝑpe q̄ ex eis pfecta sūt māmillas habuerūt eo q̄ lacte eoꝝ nouiter existētia nata p ipsoꝝ egerūt nutrimēto. Egerūt aūt

nutrimēto

nutrimẽto lactis: tunc nouiter nata vt nutrirent nutrimento magis filij ꝑ̃ solitate ei q̃ in matrice nutriebant: nutriebãt in vtero sanguie mẽstruo cui lac magis filie existit: cũ lac ex eo ꝓprie gñet. Eguerũt aũt nutrimẽto illi filij nouiter nata: vt ꝑ ipsuz ad pfectionẽ deducant maiorẽ quouscp alijs z durioꝛib⁹ possint vti cibarijs. ¶ Intẽtio itacp̃ nãe in creatione mamillaꝝ fuit gñatio lactis: vñ Almã. ꝑ creauit deus q sit bñdict⁹ mamillã. vt ad lactis ꝙuersionẽ z gñonẽ apta foret. Et Auer. colliget. 1° mamille sunt ad faciendũ lac: ꝑ ꝓdictis dixit Haly: theoꝛice. 3° mamillaꝝ necessitas est gñatio lactis quo fet⁹ illo pascat q̃diu infans est. Et qm̃ infans ꝓmus est assuetudini refectionis p menstruũ sanguinem necessariũ habuit refici cibo mẽstruo ꝓmo sanguini: qõ aũt hꝫ est oꝛ esse lac: hoc nãcp̃ ex mẽstruo generat sanguine ꝓpterea itacp̃ facta ẽ mamilla ex carne tenera: z alba vt lac albũ generet. Albedinis aũt lactis cã in sequenti sermone: cap'o de lacte posita est. ¶ Qꝛ aũt gnãtio lactis ex sanguie fiat mẽstruo dix̃ Haly. sig^m q̃ ꝓcept⁹ tpe nó paꝝ mẽstruũ amputat: eo q̃ sanguis hic ad cibũ cõuertat fet⁹. Et q̃ accidit mulieri mamillaꝝ reductio si fetuz fecerint aboꝛsuz: quẽad modũ sapientissimus Hyp. in 5° ait affoꝛismo. Mulieri inquit in vtero habẽti gemios. si altera mamilla gracilis fiat alterius aboꝛsuz faciet. Et si qdẽ dextra gracilis fiat masculi patiet aboꝛsuz. si ño sinistra femine. ¶ Dixerũt lac in mamillis gñari a nã mamille agẽte in sanguinẽ ad eas deriuatum ꝓpter duplicẽ finẽ: quoꝝ vnus est ꝓprius: z est vt assimilent sanguinẽ illũ sibi ꝑm possibilitatẽ: ad hunc eniz finẽ agunt vniuersa nãlia agẽtia vt se cõseruent pilludꝫ: z melius se ab extrinsecis occurrentib⁹ nociuis tueant: z ad hunc finez: ꝙsilr lac in mulierib⁹ gñat z viris: z in oi etate si mãm habuerint paratã: z nihil obstiterit. ¶ Quidã tñ dixerunt nõ albificat mamilla totũ sanguinẽ in ea cõtentũ sic q̃ totũ cõuertat in lac. nã mamilla nõ nutrit ex lacte sed ex sanguine ꝓcedẽte per vltimã digõnẽ in humiditates secũdas: sicut cetera mẽbra: cũ eadẽ sit mã nutricationis z gñonis oium mẽbroꝝ: mõ lac nõ est mã gñonis mamille: z q̃uis lac nutriat infantẽ nõ nutrit eũ stans sub forma lactis sed ꝙuersũ. ꝑmo in stõaco in chilũ: z deinde in epate in sanguinẽ: z tandez in mẽbris in secũdas cõuersuz hũiditates. Cũ ergo dixerunt auctoꝛes mamillã nutriri ex lacte intellexerũt de scõis humiditatib⁹ lacti in colore filiũ⁹ vel intellexerũt de nutricatione ipꝛopꝛia q̃ est q̃dã refocillatio siue voluptuatio mamilla enim semp portionẽ lactis: qõ gñat retinet: vt in ipso voluptuet. ¶ Alius finis nõ est mamille ꝓprius: sed est intentus a nã ad cõseruationẽ spẽi z indiuidui: vt. s. per ipsuz nutriat infans nouiter genitus. Et ad hũc finẽ nõ gñat lac in viris: z solũ in mulieribꝰ. nõ qdẽ qbuscũcp̃: sed solũ prẽgnantibus z enixis. ¶ Et dixerũt. ꝑma lactis gñatio. i. ad ꝑmũ finẽ: tz posset dici nãlis: q̃ intẽta a nã agẽte ꝓp ꝓprium finẽ oꝛ tñ casualis: q̃ cõtingẽter eueniẽs: z frequẽter repit dicta ꝓter nãm: q̃ facta ꝓter intẽtionẽ nãe agẽtis ad finez totius. s. ad ꝙseruationẽ fetus: z p ꝓns spẽi. Et ꝭ insuper lactis gño põt fieri in virgine z in oĩb⁹ qb⁹ sanguis mẽstru⁹ retinetur ꝓter nãm. Et talis lactis gñatio signãt retentionẽ mẽstruoꝝ: Ait. n. Hyp. 5° affo. si mulier que neqz prẽgnans est: neqz gñauit lac habeat huic mẽstrua defecerũt. Non tñ per hoc voluit Hyp. q̃ in qbuscũcp̃ mulieribꝰ mẽstrua retinenẽ fiat talis lactis gñatio: cuz possit mã mẽstrualis retenta ad alia mẽbra deriuare: z nõ ad mamillas neqz ad mamillas deriuata semp ꝙuertit in lactẽ. posset mamillas apare z nõ in lac ꝙuerti. Et hoc lac semp malũ est ꝑ nutrimẽto: cũ sit ex mã expellibili gnãtũ. Et silr lac viroꝝ malũ est z inutile ad fetus nutrimẽtũ. Mamille. n. in viris ad gñationẽ lactis nõ fuerunt deputate: z ꝙ dixit Aꝝ. 4ª de ptib⁹ aialiũ. Natura ꝓdurit in viris ad oꝛnatum mamillas: z ad coꝛdis defensionẽ. sunt. n. sicut clypeus q̃dã aduersus extrinseca nociua. ¶ Et dixit Haly. sicut epar ciboꝝ succositatẽ in subaz mutat sanguis q̃ fit cõueniens oĩb⁹ mẽbris cib⁹: ita mamilla cõuertit sanguinẽ in lac: qõ fit ꝓueniẽs fetui cibus. Et dicunt etiã. sicut epar chilũ albũ in sanguinẽ ꝙuertẽdo rubifi cat: z suo ẽt natiuo similẽ colozi q̃ vt dictum est albus est. Nõ eniz agẽtia nãlia solũ ꝑm subam sibi assimilant: sed etiã ꝑm accidẽtia inq̃ntũ possunt. Et iteꝝ dicũt q̃ sicut epar per suaz virtutẽ z calozẽ chilũ sanguificat ei nouã tribuẽdo foꝛmaz: silr mamilla p suã virtutẽ z calozẽ sanguinẽ lactificat ei lactis foꝛmã tribuẽdo. ¶ Notant tñ q̃ inter epar z mamillaz in gñonib⁹ predictis aliqua existit dissimilitudo: qm̃ epar chilũ in sanguinẽ trãsmutat per suã virtutẽ digestiuaz scõam digestionẽ in nutrimẽto opantẽ. Sz mamilla sanguinẽ trãsmutat in lac per virtutẽ digestiuã tertiã sibi ꝓpriam. Et insuper epar oi tpe oi etate chilũ ꝙuertit in sanguinẽ. Sz mamilla nõ oi tpe: nec in oi etate sanguinẽ ꝙuertit in lac. s. bonũ z vtile ꝓ nutrimẽto fetus: imo nõ nisi toto etatis oi scurso: quo mulier mẽstruari põt: mulier eniz ante mẽstruationẽ lac bonũ z vtile gñare nõ põt: vel saltẽ anteq̃ nã menstrua moueat vt expellat. dicũt. n. q̃ si nã mãz mẽstrualẽ mouerit si ꝓp aliquã cãm extra nõ expulerit: sed inexpulsa ꝙuertatur ad mamillas ex illa mã põt lac bonũ z vtile gñari. inutile aũt lac z malũ: vt supꝛa tã patuit põt in alijs etatib⁹ generari: qõ lac malũ est: quale ẽt est qõ viroꝝ: qdã dixerũt nõ esse lac: sed quãdã humiditatẽ dealbatã: qõ ob colozis filiũ tudinẽ lac vocat. ¶ Et dicũt. q̃ q̃uis sanguis in mamilla per vlteriorẽ ẽcoctionẽ ꝙuertat in lac: z q̃uis sanguis calidioꝛ fit ipsa mamilla: lac tñ remissioꝛis est calozis ipso sanguine: nec hoc incõueniẽs est. Nã nõ oẽ inductũ per vlteriorẽ decoctionẽ: imo neqz etiã per intensiorẽ caliditatẽ: neqz ẽt ex mã calidioꝛe caliditate agẽtis necessario calidi⁹ est ipso agẽte: aut mã ex qua ꝓducit: ꝑz hoc inesse z multis spermaticis mẽbris que vt patuit in sermone ꝑmo z calozẽ intẽso assatiuo ꝓducunt: z ex sperimate qõ est satis calidũ: z tñ ipsa frigida sũt seu remisse caliditatis: ꝑz insuper hoc idẽ in meliꝛa gñata discursu etatũ p adustionẽ colere vel sanguis q̃ q̃uis a calozẽ itẽsa z mã calidioꝛe se ꝓducat. nõ tñ est calꝫ. ¶ Et dixerũt cõiter auctoꝛes q̃ caro mamille glãdosa est. Quidã tñ dicũt. nõ sic dixerũt. q̃ vere sit caro glãdosa. sz q̃ filiis est glãdulis multis: z q̃ est ispogiosa: vt dixit Auer. z create sũt in mamillis vacuitates: in qb⁹ caro mollis z alba ꝓtinet. Et dixit Haly. q̃ mamille ẽt ꝓpꝛie sũt ex venis z arterijs inuolutis z iplicitis. Et Almã. dix̃ ex venis neruis z arterijs: z ipsi vene nerui z arterie i mamilla i subtiles diuisiones diduc̃ z inuoluũt z reuoluũt reuolutiõib⁹ multis: vt ꝓpꝛiebẽdat illã carnes lactis gñatiuã. ¶ Pꝛo ꝓdictis ãt dix̃. tertij. 12. mamilla ẽ mẽbꝝ creatũ ad gñandũ lac vt nutriat eo nouiter nat⁹ i itroitu siue natiuitatꝫ vsq̃quo ꝓfortet z crescat vt⁹ ei⁹ z fiat ꝓueniẽs ad digerẽdũ cibũ fortẽ solidũ. Et ipsa est coꝛp⁹ ꝓpꝛiũ ex venis arterijs z neruis iter q̃ existit vacuitas quã caro replet glãdosa cui nõ est sensus albi colozis. Et ꝑp suã albedinẽ q̃ assimilat ei sãguis albificat illõ qõ nutrit ipaz z albificat id qõ supfluit ab eo: z fit lac: z ei⁹ qdem cõpõ ad lac gñatũ ex sãguine est sicut opõ epis ad sanguinẽ gñatũ ex chilo in ꝺ q̃ vnũq̃ q̃z ꝙuertit hũiditatẽ ad silitudinẽ suaz in nã z colozẽ nã epar rubificat chilũ albũ: z facit illũ sanguinem: z mamilla albificat sanguinem rubeum. z facit ipsuz lac: z nerui quidem z vene z arterie posite in mamille substantia ramificantur in ea vsq̃ ad partes villosas z habent in ea reuolutiones z circuitiones plimas. ¶ Dixit Gal. 8° de iuuamẽtis mẽbroꝝ. lac est supfluitas cibi coꝛpis bene digesta. Et ipoc est q̃ illa supfluitas aggregef i pectoꝛe aialis hñtis coꝛpꝰa, neqz i hñtib⁹ magnos dẽtes z crines: qm̃ maioꝛ ps supfluitatis coꝛpis eoꝝ trãsit in ista. Et ꝑp ꝺ mamille taliũ aialiũ ꝺscẽdũt a pectoꝛe ad vẽtrẽ, z qbusdã in ifeꝛioꝛa vẽtris ꝑpe pedes, z ꝺ ẽ in aialib⁹ multoꝝ filioꝝ q̃ hñt multas mamillas. aial aũt q̃ nõ hz in vsu vt sue manꝰ pueniãt ad supiꝰ sui coꝛpis mamille sũt posite in pectoꝛe, z qõ

Lac i mamillis generat ꝑ uplicem nem.

Lactis gnãtio pt fieri in virgine z in viris.

Mõ sp qõ gnãtur ad agẽte calꝺor ex mãcala ẽ eis calidine.

De suba mamille.

Of mãlle in hoibus in pectoꝛe fuerint posite in plibus sũt aialiũ in ventre.

ex istis aialib⁹ nō gīaf nisi vnū aut duo hz duas mamillas in pectore z residuas in inferiori pectoris. Jn boie aūt dixit Hal.7.ō vtilitate pti^m. mamille in pectore rōnabil'r adiacēt. ꝑ qđ: qm̄ oium familiarissim⁹ est ei hic loc⁹ si nihil aliqd ꝑ hibz.2° qm̄ cuz cor subiaceat pectori tegimen aliqō ei fit ex mamillis alterutrinqz ei appositis: z 3° qm̄ supfluitas beni gna nutrimēti ibi pl'm in boib⁹ alteraf. Et Haly. dixit. in pectore site sūt. B. n. magis fuit cōpetēs rei ad quā nēcie sunt: z sunt ornātes magis mulieres z subdit Hal. est aūt loc⁹ h̄ familiarissim.⁹. si. n. gr̄a lactis facte sunt: z hāc ꝑmā z maximā vtilitatē ꝑbēt aialib⁹. lac. n. certitudial'r elaborat⁹ cib⁹ ē: q̄re hz illā marie regionē oportebat locari eas vbi faciliſſime sil' z citissime multitudo lactis certitudinal'r elaborati ꝓsistere posset: q̄ igit' regio alia est sufficiētior fieri inata cal'itate aia liū circa cor est fons ille q reiacet mamillis in boib⁹. Quid aūt magis mamillis sanguinē elaboratū in arterijs z venis suscipit. q. d. nullū. nōne vides dixit Hal. qm̄ cū posset nā ex ea q̄ ab epate surshz ferf ꝑ frenas. i. diafragma venā maximā quā ꝓcauā noiant facere aliqz apositum ad mamillas nō fecit eas q̄uis ꝓpe eas sit. s. vena illa cōcava: sz ad cor redu xit ꝑus: z ꝑ totū eleuauit ipsaz venā: deinde cū ia eēt ꝓpe clauez abinde germina duo faciēs venaꝝ signaꝝ rōne simulqz cū ea alia duo germina arteriaꝝ deduxit oia germina q̄tuor ꝑ totū pect⁹ inferi⁹ deducēs: demū ita iplātauit duo hz vnā quāqz mamillā nil aliud ꝓuidēs ꝑ ita lōgā viā q̄ꝑl'm in vasis ita digerat sanguis. Allat⁹. n. sanguis sursuz ꝑ trāsit cor: z rursus deorsuz latus assuescit ei z ꝓcutit. itaqz semꝑ a motu toracis. Et calefit ꝑm hui⁹ enarrationē in sp mobili particula. Et hec vniuersa ad diligētē oigōnē ꝓferūt d'. ¶ Et Haly. a. dixit: oportebat ad h̄ vt sanguis fieret lac multa ꝑus fieri decoctionē. Jōqz in pectore posite sunt mamille: vt ꝑpinq cordi eēnt ꝙ caloris est colla z formax nālis: vt illa ad decoctionē adiuuet celebrandā in sanguie q ad eas venit a cōcaua vena: cōcaua. n. vena postq̄z ꝓuenit ad cor mittitur qz ab eo ad pectus: z fit furculis ꝓprima z duo ab ea ꝓcedūt rami magni eodēqz mō oriunt' ex mēbris venaꝝ pulsatiliuz q̄ ad hec mittunt' loca due pulsantes vene: descēdunt qz h̄ q̄tuor vsqz ad mamillaꝝ locū z ꝓtinuant' cuiqz mamille vena z arteria: diuidunturqz in singulis pluribus ramis z retorquēt' ac circulant' ꝑ mamillaꝝ carnē. Sanguis ergo q ad mamilla venit ꝑ has venas optime decoqf: trāsitqz ꝑ ꝓcauā venaz ad cor ascendēs a quo ad ptes mittit' pectoris rursumqz descendit ad cor: z illud scō trāsiens motu sp mouet' pectoris: z sic ad mamillas igredit'. ¶ Circuitqz eaꝝ reflexiones venaꝝ in qb⁹ imorat' ꝑtrāsiēsqz hec loca decoquntur qz plena decoctione: z alteraf in lactis ꝓprimā nām. Et deinde ab illis fundit' venis in mamillas in q̄rū carne foramina sunt: in qb⁹ qescit: z plena imutat' alteratione in suba ipsa: z sic in subaz lacteā cū sit eaꝝ nā eadē fere q̄ lactis. ¶ Et dixit Ga. eodē 7° nā vnūqōqz organoꝝ gr̄a alicuius vtilitatis aialis factoꝝ mox z ad aliqd aliud ingeniat' vtile oparī: qd igitur iuuanti⁹ aliōqd iusti⁹ si tā magno cōmodo a corde patiētes mamille ꝑbeāt ei retributionē q̄ꝺā breuē quā solā pūt mamille ꝑbere cordi: pūt aūt illud tegere ab extra. Nā eni eaꝝ adenosa est sil'is ipilatis edificijs: q̄re sil'qđ velut ꝑmisso riū qōdā tegimē sūt cordis: sil' aūt recalefaciūt illō ꝓsil'r his que ab extra apponunt' nobis indumētis de lana q̄ frigida apposita corpib⁹: deinde ab ipsis calefacta parū post ecōtra calefaciūt: ꝑm eundē itaqz modū qui ꝑm mamillas adenosa suba. tegmē qđez cordis est sil' z calefacta ab eo ꝙ eō calefacit ipsuz. Et in mulierib⁹ qđē ad tumorē eleuate magnū ambo hec iuuamēta magis q̄z in viris ꝑbēt cordi. Et adhuc subiecta hz hypocōdriū viscera iuuāt min⁹ q̄z in viris exūtia calida. Et subdit Hal. qm̄ neqz ad crines colli vel dētes vel cornua neqz ad aliqd tale cōsumebat' ꝙ supra toracē nutrimētū ꝑbere debebat in feminis supfluere copiose: quocirca z ꝓp hec optimā hūt in boibus positionē mamille: ꝑm vō plura aialiū carentiā nutrimēti: nā veri⁹ trāsposuit eas necessario ad hypocōdriū. sil' aūt z cōmoditate quā videbat in eis minus indigerere cor in illis. Nō. n. erecta sicut hō sp duo stāt crura: sz ꝓna ambulant oia cōsil'r aialib⁹ q̄ serpūt'. ¶ Dixit Auer. coll'z 2° mamille colligātiā hūt cū vulua: z iō qn̄ menstrua ꝓp aliquā cām nō veniūt ad vuluā currunt ad mamillas: sicut est in mulierib⁹ lactātib⁹ q̄ nō hūt mēstrua: z si habēt paꝝ hūt. Et itez cū mēstruā descēdūt ad vuluā ꝓuant a mamillis: z Auic. dixit cōitas iter mamillas in venis iter eas cōtextis est res scita in anatomia venaꝝ. Et itez habita est in sermone ꝓcedēte. Quo aūt mamille sentiant infra in hoc sermone patebit. caꝑ. de aꝑatib⁹ glandularū.

¶ De anatomia mirach z siphach. Caꝑ. xl.

Enter inferior vocat' tota nutritiuoꝝ mēbroꝝ regio: q ēt vt frequēter venter absolute vocat'. Et de eo cū absolute ꝑferf intelligif'. Et durat a diafragmate iferi⁹ vsqz ad pectinē. Et est cōpōit⁹ ex mēbris exterioribus z interioribus. Interioꝝ tū anatomia habita est in 5° z 6° ꝓcedētib⁹ sermonib⁹: q̄re restat vt exterioꝝ anato^a hic ponat'. ¶ Diuidit' ꝙ ei⁹ exterior ꝑs in duas ꝓncipales ptes: quaꝝ vna est interior z vocat' siphac: alia exterior z vocat' mirach. Siphac tū dupl'r apud auctores sūptū repif. vno° large ꝑ oi pāniculo. pāniculi. n. oēs siphac vocāt'. Allio° stricte z ꝓprie ꝑ interiori ꝑte exterioris ptis inferioris vētris q est pāniculus subtilis ex subtilissimis filis ligamētoꝝ: ac ēt neruoꝝ cōtext⁹: qb⁹ subtilis reddit' cooperiēs oia mēbra nutritiua z q̄rū. ¶ De q̄ dixit Hal. Siphaches mēbrū pāniculare spmaticū subtilis z tenuis est pāniculus in suba tele aranee sil'is q posit⁹ est sub lacertis q supra vētrē sunt ab extremitate cartilaginis q̄ supemient stōi ori z vsqz ad pectinis os. Et hoc opimētū sup oia extēditur mēbra q̄ in vētre sūt stōm. s. epar splen renes z vesica mīrez testes q̄rū venas pulsantes: z q̄ sine pulsu z oia membra q̄ inter diafragma z os pectinis rotundatū a supioꝝ⁹ superās. ab iferioꝝ⁹ aūt substratū sup spine ossa qb⁹: vt q̄dā dicūt alligat'. Et dixit. opimētū istō in loco q̄ incipit a stōi ore grossius est neqz desistit descēdēs attenuari vsqz ad os pectinis. Jbiqz reliqs oib⁹ ptib⁹ sui tenuis est. Consolidat aūt a supioꝝ⁹ diafragmati cū duab⁹ lactis lacertis q sup vētre sūt alter a dextris z alter a sinistris: z ab iferioꝝ⁹ cū osse pectinis: neqz facile est hūc excarnare pāniculū vt san⁹. idest integer auferat': z maxie locis his qbus diafragmati cōtinuat' z duob⁹ dictoꝝ lacertoꝝ locis: oriſ nāqz ex duobus his lacertis chorda q̄dā pua z subtilis: q̄ cū hoc cōsoliđat operimēto: z intrī ei vnit' vt difficillimū sit alterū ab altero extorquere. ¶ Auic. aūt tertij. 13ª ca° ꝑ. de eo dixit. sup çirbū pāniculare est siphac noiatū albertirion. Et sup ipsuz est mirach z lacerti vētris pingues oēs. Et ille due tunice. s. siphac z mirach: vel. s. siphac z çirbus cōiuncte sunt in supmo ambaꝝ apō velamē. i. diafragma z sepate sūt ab iferiori ꝑte eaꝝ z a posterioꝝ⁹ dorsi extēdit' sup ipz vena pulsatilis magna cal'a ꝓp multitudinē cal'itatis spūs z sanguis. Et associat' ei vena magna cal'a ꝓp cal'itatē multitudis sanguinis sui. Et siphac qdē ex sūma hoꝝ est pāniculus ꝓmus q cōphēdit viscera z nutritiua oia. ipz eniz tegit ea z declinat ad interiora: z aggregat' apud dorsuz a latere suo: z cōtinuat' velamini a supioꝝ ꝑte sui: z ꝓtinuat' iferius vesicez duob⁹ ꝙlijs ab iferioꝝ ꝑte sui. Et dixit Auic. qm̄ cōtinuat' velamini: z obuiāt due extremitates ei⁹ apō dorsuz tūc ligat' illic: z exinde est initiū ei⁹. Eius nāqz initiū est supfluitas descēdēs ex velamie ad os stōi z obuiat ei. s. ibi supfluitas ei⁹ qō ex ipso ascēdit ad dorsuz z obuiāt sibi. s. ipse due supfluitates z vniunt'. ¶ De siphac quoqz dixit Hal. 4° de vtilitate ꝑticularū. siphac colligat' ad spinā z ex eo formant' çirb⁹ z pellicula cooperiēs epar z pellicule splenis renū z vesice z intestinoꝝ. ꝑ° tū de ꝙtutib⁹ nālib⁹ dixit Hal. ꝙ pellicula

De vtilitate mamillarum ad cor.

De vtilitate mamillarum ad cor.

De situ suba mirach

De diuisione mirach i pa. co.

vesice exterior ab ométo siue a siphac trahit originẽ. Et hoc ió dixit. q; çirb⁹ frequẽter vocaf siphac: nó tñ oriſ ex çirbo: sed ex vo siphac de quo hic agiſ. ¶ Dixit Hal. cũ siphac ad inguinis puenit locũ transmittunf ab eo duo meat⁹ qſcp p inguẽ vnũ: z vſq; ad testiculos descẽdẽtes illos opiunt pri mũq; dilatanf: vt fiat ex eis opimẽtũ: qõ testiculũ circũindu at diciturq; testiũ saccul⁹. ¶ Et dixit Aui. aduenit ei duo foramina apud duo inguina q̃ sũt due vie: in qb⁹ penetrant vene z suspensoria. s. testiculo; q̃ sũt vasa spermatica: z ista foramina cũ dilatanf descẽdũt p ea intestina. s. aut çirb⁹ aut vtraq;. Et siphac in loco isto q̃ descẽdit ad testiculos z conti net eos vocaf didim⁹. ¶ De siphac dix Alñ. q; ẽ pãniculus rugosus. Et Mũdin⁹ dixit q; q̃uis sit ſbtilissim⁹: est tñ val de durus. Et fuit neruosus vt posset dilatari z cõstringi ad dilatationẽ z ꝓstrictionẽ ꝓtẽto; sub eo: z fuit subtilis ne ea aggrauaret: z fuit durus ne faciẽ rũperet. ¶ De vtilitatib⁹ siphac dixit Haly. q; sunt qnq; p⁹ est qõ ipse cũctis tãq; ope rimẽtũ est mẽbris q̃ sub diafragmate sunt. 2ª qm̃ lacertos q supra vẽtrẽ sũt sup viscera ꝓhibet z vesicã cadere. 3ª qm̃ ipe descensuz facilitat supfluitatũ cibi ficca; be. n. supfluitates opplsióe siphacis ab añrioribꝰ z diafragmatis a posterioꝛi bus exꝓmunf z foras expellũf: quẽad⁹ si man⁹ aliq̃ cõpri mit büidũ qõ a sub manu fugit z egredif. 4ª est ne forte di siungant z aperiant leniter stõac⁹ z intestina ab his q̃ ifla tionẽ partiũt. vẽtositas. n. soluit cũ a siphac ꝓprimit iuuãte diafragmate. Et 5ª est vt oia q̃ sub diafragmate sũt mẽbra li get z adinuicẽ vniri faciat ꝓcludatq; oia z opiat qõq; eo; si gillatim opimẽto qõ ab ipso oriſ z circũdet ip̃z ac sit eis lo co cutis. ¶ De his dixit Aui. vbi. s. iuua⁽ⁿ⁾ ei⁹ sũt tutamen dicto; viscer; z distinctio iter intestina z lacertũ mirach vt nõ cõpmat ea z nõ ꝓturbenf opões eo; z cõicãt ẽt ei ista q̃ sf in vẽtre nota. s. alia mẽbra. Et ip̃z qdẽ ligat oia viscera adin uicẽ z cũ dorso z fit eo; aggregatio firma. Et dixit in suo ò aialib⁹. in ca° de anato⁽ª⁾ stõaci: qõ p ꝓtractionẽ ei⁹ vsus dor sus cũ q̃ alligaf expellit qõ in stõ intestinis z mirice cõtineſ: z hoc facit sil cũ diafragmate cũ q̃ ꝓtinuaf z alligat intestina dorso z oriunf ab eo oẽs pãniculi alio; mẽbro; sub eo cõ tẽto;. ¶ Et dixit Aue. coll̃z. 2°. q; ꝓhibet intestina egredi ex locis suis: sicut accidit hernios. ¶ Dixit Hal. vbi supra q; oritur ex siphac cõcauitas q̃ inter siphac est z intestina ex q̃ çirb⁹ ꝓficit. Et ꝓcauitas qdẽ est opimẽtũ circa intestinoꝛũ circuitũ p quã vene trãseunt z arterie z nerui q ad intestina tendũt. Et ex eo iterũ sunt opiméta q̃ inter singulas sunt ve nas z neruos z intestina qb⁹ adinuicẽ colligant.

De situ z fuba mi rach

Mirach quoq; est exterioꝛ ps dicti vẽtris cui⁹ sit⁹ est a pte añrioꝛi z laterib⁹: nõ. n. cotrũdẽt ei aliq̃ ptes nutritiuo; a posterioꝛi. Et est mẽbrũ organicuz ꝓpo⁽ᵐ⁾ ex plurib⁹ ꝓsilib⁹. s. cute pinguedine musculis z chordis eo rũ z pãniculo carnoso. Dixit Aui. cutis z pãniculus qui est post ipsaz: z est carnosus z lacertosus posit⁹ in tunica q̃ est infima tunica; lacerti vẽtris cũ pãniculo subtili q est ꝟz vir tutẽ siphac est, ex sũma mirach: z mirach qdẽ nõ fuit ossuo sus: sed carnosus: ſz qz hz ꝓtinere mẽbra q̃ pp assumptionẽ cibi z pot⁹ z fet⁹ augmẽtationẽ z supfluitatũ ac inflationũ retẽtionẽ nẽcio hz extẽdi vt possit dilatari ꝑm intumescẽtiã illo;: qõ neq̃q̃ posset si ossuosus fuisset. ¶ Diuidit quoq; mirach ꝑm sitũ ꝓncipal⁽ʳ⁾ in ptes duas. s. in añrioꝛes siue me dias z laterales z añrioꝛes ptes ꝟz quosdã diuidunf in ptes tres z ꝑm quosdã in q̃tuoꝛ: q̃rũ p⁹ z supioꝛ est ista vbi est os epiglottale: cui de ꝓtẽtis cotrũdet os stõi z desinit ad furcu laz inferioꝛẽ: z vocaf stomacalis a stomos greco: qõ est os ventris. 2ª est imediate sub p̃dicta incipiens ab ipsa furcula z descẽdit fere vsq; ad vmbilicũ p q̃tuoꝛ digitos: z ei cotrũ det vẽter: z ió vẽtralis oꝛ. Quidã tñ p̃dictas duas vnam fa ciũt z vocãt ipsaz stõacalẽ. 3ª est imediate sub p̃dicta 2ª z cõ tinet in circuitu vmbilici circa q̃tuoꝛ digitos z vmbilicalis vocaf: cui de cõtẽtis cotrũdet magna ps intestinoꝛ. Et 4ª in cipit sub vmbilico p q̃tuoꝛ digitos: z durat vsq; ad pecten z cotrũdet ei magna ps iteſtinoꝛ grossoꝛ z matrix z vesica: z vocaf ps hec sumẽ: z sub ea est ps pectinis q̃ est pilosa cir ca genitalia. ¶ Pars ẋo lateralis mirach diuidit in partes duas. s. in hypocũdria z ylia: z hypocũdria sũt ptes latera les supioꝛes mirach icipiẽtia a loco originis lacertoꝛ ijpi⁹ mirach supioꝛi: z terminanf dextrũ ad ter⁽ᵐ⁾ inferioꝛẽ epis: z sinistrũ ad ter⁽ᵐ⁾ iferioꝛẽ splenis: z illic incipiũt ylia: q̃ sil̃r sũt duo dextrũ z sinistrũ z terminanf ad pecten: z ylia que nostro idiomate flanchi vocãf. ¶ Et cutiz qdẽ sita est extrin secus: sicut in ceteris sita est mẽbris: z sub cute imediate est pinguedo sita: ꝟsil̃r porco z sub pinguedie posit⁹ est pãnicu lus carnosus q sic dr: nõ q; sit carnosus vt musculus: sed q; nõ est neruosus: est tñ cõpositꝰ ex pãniculo z carne z sub h pãniculo sũt musculi z chordeꝛ ipo;. ¶ Et lacerti isti vẽtriz. dixit Haly. 8° sunt nũero: z ex his octo dixit Aui. p⁹ ꝑmi. c° de anato⁽ª⁾. est vnũ par rectũ qõ ꝑm rectitudinẽ ab epiglota li descẽdit cartilagie: cui⁹ villus in lõgitudine vsq; ad femur extẽdif. Et Hal. dixit q; descẽdũt extẽti p longuz ꝑm vẽtris mediũ: z vsq; ad pectinis pueniũt ossa: z cõtinuanf pectinis ossi chordis duabus opimẽtalib⁹: z q; eo; villi ꝓcedũt ꝑm longũ: ió lõgitudinales vocanf z chordeꝛ eo; nõ sũt magne: sed ligamẽtales. Et dixit Haly. sunt z q̃tuoꝛ lacerti: quoꝛuz est trãsuersa positio siti sub lacertis duob⁹ q p lõgũ ferunf: z villi eo; in trãsuerso tẽdũt. Eoꝛũq; ab osse ylio; oꝛt⁹ est p transuersum vsq; ad costas posterioꝛes: z ꝟsolidanf illis in ptib⁹ ei⁹ carnosis. Et ex his lacertis duo sunt positi in la tere dextro: z duo in latere sinistro q sese inuicẽ ad hũc inci dunt modũ. ¶ Et Aui. dixit. sunt z duo paria q̃ p trãsuersũ vadũt: quoꝛ vnũq; q̃q; est a latere a dextro z a sinistro: z vnũ q̃q; par ex duob⁹ existit musculis sese ad modũ crucis secã tibus a cartilaginis costaꝛ nõ cõpleta; extremitate vsq; ad femur: z ab ylio vsq; ad epiglottale. Et duo; pariũ extremi tates sibi a dextra z a sinistra apud femur obuiãt: z aliorũ duo; extremitates apõ epiglottale q̃ sup carnosas ptes ab vnaquaq; pte duo; musculo; latitudinaliũ sunt posite. Et hec qdẽ duo paria dixit Auic. semp carnosa incedũt donec rectos musculos cũ chordis latitudinalib⁹ tãgãt: que chor de pãniculis sil̃anf. z sic appet q; musculi trãsuersales de extri nõ ꝓiungant cũ trãsuersalib⁹ sinistris ad cruciandũ se: vt qdã iã putaucrũt. Sz ẽxtri cruciãt seipsos z sil̃r sinistri oriſ. n. cuiusq; trãsuersaliũ ẽxtro; z sinistro; alter a supio ri: z descẽdẽdo ꝓcedit: z alter ab iferioꝛi z ascẽdẽdo ꝓcedit: z cũ obuiãt sibi in me° cruciãt s. : er q̃ fit q; chordeꝛ musculi oꝛti a supioꝛi pte dextra sui lateris terminef ad sinistrã eiusdẽ lateris. z eꝰ chordeꝛ oꝛti ab iferioꝛi pte sinistra eiusdẽ la teris termief supi⁹ ad ptẽ dextrã eiusdẽ lateris. ¶ Et dixit Haly. q; ex lacertis vẽtris sũt alij duo lacerti sub q̃tuoꝛ p̃di ctis in lato positi coꝛpis: z eo; villi in latũ ferunf operiũtq; opimẽtũ qõ siphac dr̃ ab oi latere: alter qdẽ a dextris alter a sinistris: eoꝛũq; singulo; oꝛt⁹ ab osse ylio; z aug⁽ᵐ⁾ spõdi liũ renũ est: ptingũtq; costaꝛ poste⁽ʳ⁾ extrẽitates in medioq; ꝓtinuanf cũ chordis q̃ ab ipsis oriunf opimetis silib⁹. z cõ solidanf cũ siphac tãta ꝓsolida⁽ⁿᶜ⁾ vt ab inuicez disiungi ne queãt. Et Aui. dixit. cũ lõgitudialib⁹ sequũf in latitu⁽ⁿᶜ⁾: q̃ loc⁹ est sub pãniculo q sup totũ extẽsus est vẽrẽ. s. sub pãni culo supradicto sub cute z ping⁽ⁿᶜ⁾ locato. Et est loc⁹ latitudi naliũ sub duob⁹ lõgitudinalib⁹. Et sectio dixit Aui. q; q̃ in ter illo; duo; z duo; ꝑmo;. s. longitudialiũ villus existit est ꝑm angulos rectos. Et Mũdinus dixit. q; oꝛt⁹ in appa rẽtia eo; est magis iuxta doꝛsũ vsus supi⁹. ¶ Dixit Aui. in tunica extrin⁽ᶜª⁾ q̃ est mirach sũt iuua⁽ⁿᵃ⁾, cũ eis. n. exꝓmit sto macus p motũ lacerti, z pp hoc qõ ipse mouet eũ. Et litera exterioꝛ exponit. i. q; lacert⁹ mouet stõm, z stõus mouet la certũ. extẽdit q̃ totũ mirach sup vasa, de qb⁹ sũt corpa q̃rũ ꝓprietas est vt expellãt expꝛessione quadã adiuuãte ad ex pulsionẽ. ¶ Et dixit. q; oia ista mẽbra. s. çirb⁹ siphac z mi

De diui sione mi rach i par tes.

De mus culis ven tris.

De tuna mẽtis mi rach.

De iuuamētis musculorum ventris.

rach sūt adiuuātia i calefactiōe stōi recipiēdo ab eo calitatē z silr ab alijs viscerib⁹ z reuerberādo postea eā sup ipsa. Et silr sūt oia i defensiōe stōi: z alioꝝ viscer. ¶ Dixit Haly. la/certoꝝ q sup vētrē sunt neēitas magna fuit trib⁹ deputata vtilitatib⁹. ꝑ⁹ est vt vētrē reducāt tpe q̄ egōnes emittunt z vrina: z vt ptus tpe pos fet⁹ facilis fiat exit⁹. 2⁹ ē vt firmēt z roborēt dyafragma z dū pect⁹ reducit adiuuāt vocis giō/nē. z 3⁹ vt stōi adiuuēt caloꝛē. q̄ ciboꝝ i eo ꝓfortē digestio. Et Auic. ꝑ⁹ primi capō allegato. de his dixit: octo musculi vētris i iuuamētis cōicant: ex qb⁹ ē iuuamētū ꝑstare in ex/primēdo illud qō ex stercoꝛe z vrina i iterioꝛib⁹ ꝓtinet. s. in exprimēdo vētositates iflatiuas: vt exeāt: q̄re nō deficiāt in testina z i exprimēdo q̄ i mīcib⁹ nō nata existūt. s. fet⁹. ad/iuuēt. n. ad pariēdū. Et ex eis est qō dyafragma sustinēt z ipm cū adest exsufflatio q̄ē i ꝓstrictiōe adiuuāt. Et ex eis ē q̄ intestina calefaciūt z stom ppea q̄ ea coopiūt. ¶ Iuuamē/ta ꝟo ipsoꝝ lacertoꝝ spālia sunt. Nā longitudinales qdē fa/cti sūt ꝓncipaliꝛ ad attrahēdū. scōario ad expellēdū. Et dixit Mūdinus. qꝛ lꝫ opō: maxie in iteſtinis reqrit⁹ ió facti fuerūt magni. opanꝯ ät expulsionē ꝑ ꝓtractionē suoꝝ villoꝝ qb⁹ ꝏctis cōprimūt mēbra q̄ ꝓtinēt q̄ cōpressa expellūt qō i eis ꝓtinet: faciūt ēt ꝫ iuuamētū mediāte dyafragmate cū quo ꝓtinuant: qō descēdēs a pte posterioꝛi deoꝛsū fit q̄ iteſtina z alia mēbra q̄ ꝓtinēt cōprimant: ac si iter duas manus cō/primētes eēnt posita. s. iter dyafragma retro: z iter muscu/los longitudinales anteꝛi⁹. q̄re fit q̄ illa mēbra expellūt qō in eis ꝓtinet: sic̄ res aliq̄ ꝓtēta iter duas manus ꝑ oppressio/nē ipsaꝝ adiuuicē de sub eis expellat. ¶ Utilitas ät latitu/dinaliū dixit Haly. é subleuare ab instrumētis cibi siphach eiusq̄ augere soliditatez: ne forte ad illum scissura acceleret cū extēdit: vt cū stō accidat iflatio. Et latitudinales qdē fci fuerūt ꝑpe ad expellēdū. z ió maxie imediati⁹ approximāt iteſtinis: z ꝑz q̄ expulsio oꝛ fieri a supioꝛib⁹ ad iferioꝛa: ió magis siti fuerūt i supioꝛib⁹ q̄z iferioꝛib⁹. Trāsuersaliū aūt vtilitas é ad retinēdū. Et qꝛ retētio eoꝝ debebat eē ne ascē/deret superfluitas ad supioꝛa: ac ēt ne nimis cito descenderet iuuatiuū: lz ꝓtineret tādiu donec pfecte exsuccaret: ió fue/rūt trāsuersales duo supioꝛes ad ꝓhibēdū ascēsum nociti/ui: z duo iferioꝛes ad ꝓhibendū festinū descēsum iuuatiui. Sed qꝛ potioꝛ est intētio ꝓhibitiōis ascēsus nocitiui q̄z ꝓ/hibitionis festini descēsus iuuatiui: ió supioꝛes facti sūt ma/ioꝛes iferioꝛibus. De anato⁹ aūt ṽge testiculoꝝ z ossei dcm̄ est in sermone ꝓcedente. Et de anato⁹ colli velice z ficteris dcm̄ est in sermone. 5°. in ꝓpꝛijs caplis.

De vtilitatib⁹ i spāli musculoꝝ vētris qꝛ ō lōgitudia libꝰ z latitudinali/bus z trāſ uersalib⁹.

¶ De anatomia spine z spōdiliū in gñali. Cap. xlj.

Doꝛsū du plr sumit.

Spina duodecimo de vtilitate ꝑticularū a Hal. sumit ꝑ tota regiōe spōdiliuz ab osse cranei vsq̄ ad caudā. Et hz ptes duas. s. ossuosaz z carnosaz. ¶ Doꝛsuz aūt 2ꝛ sumptuz repit: vno mō large ꝑ tota regiōe spine p̄d cta. Alio mō stricte ꝑ vna pte ipsius spine de q̄ di/cet. ¶ De pte ät ossuosa sumēs Hal. doꝛsuz large ait. vbi. s. doꝛsuz nā aialibus velut carinā aliq̄z coꝛpis nēciā ad vitaz opatus fuit pp illud eni nos qdez recte ābulare possumus.

De vtilitatib⁹ oſſium spine.

Alioꝝ ꝟo aialium vnūq̄q̄ ꝑm figuraz que erat ei melioꝛ. ¶ Et Haly. teboꝛice. 2°. dixit. ossa spine fuerūt ex quatuoꝛ vti/litatibus nēcia. ꝓio est qm̄ ipsa tanq̄z fundamētū oib⁹ sūt ossibus. oīa. n. reliq̄ ossa sup hec fundata sunt: quēadmodū oīa nauis ligamēta edificant sup lignū mediū eius qō infe/riꝰ est: z nos ipm carinā diximꝰ. 2ᵐ est qm̄ est operimētū z cautela oībus que suppositā sunt illi viscerib⁹ z lacertis. Tertiū qm̄ cū mēbra neruoꝝ hērent opaz nēciaz q̄ a cere/bꝛo ꝓcederēt quo ꝑ ea fieret motus z sensus: cū. n. eēnt pl'a mēbroꝝ a cerebꝛo remota: nec possent ad illā a cerebꝛo ner/ui ꝓuenire cū nulla esset securitas qn in hac lōgitudine iter ciderent spatij oꝛta ēiō a cerebꝛo nucha fcā q̄ est discurrēs ꝑ spinā quo ab ea pullulent oēs mēbꝛi nerui necessarij q̄ a cerebꝛo nō sunt. ¶ Quartū est vt cooꝑiret z tegeret nuchā cū sit tāq̄z cerebꝝ scōm. fcā sunt q̄ spine ossa ad custodiā eiꝰ z cautelā incōmodoꝝ supueniētiū exterius: sicut craneū qō cerebꝝ circūtenet. ¶ Et Aui. ꝑ⁹ ꝑ⁹. doc. 5⁹. c. 6. dixit. q̄ pp q̄tuoꝛ iuuamenta fuit doꝛsum creatū. Unū est vt sit nuche semita que in ꝓmanētia aialis est nēcia: z sit eius custodia. Scōm est. qm̄ doꝛsuz est semita z clypeus mēbroꝝ nobiliū q̄ sunt posita coꝛā ipso. Et ió in creatiōe eiꝰ facte sunt ei spi/ne. z ossa simenia. Tertiū est. vt sit alioꝝ ossiū ꝓncipiū: sicut lignuz qō in exoꝛdio nauis ꝓius ponit⁹ cui alia ligna infi/gunt z annectūtur: z ió doꝛsuz duꝝ creatū fuit. Et q̄rtū est: vt possit bō ꝑstare z ad multas se mouere ptes. ¶ Dixit Ha. vbi supꝛa. nā nō simplex z i cōpositis os spine opata est q̄/uis ad firmitatē eēt melius: cū neq̄z ex articulari neq̄z dear/ticulari posset: neq̄z aliquā aliā talē sustinere passiones: nisi ita varie esset articulatū. Sed siqdē ad vix passibilitatez so/lū aspiceret: z nō eēt aliq̄ alia ei honoꝛabilioꝛ itentio in sin/gulo oꝛganoꝝ que ꝓficiunt nō vtiq̄z alr q̄z simplex id creas/set: aut oīno nō cōpositū sicut in aiali lapideo vel ligneo fit. aiali aūt debēti vti suis mēbris z ambulare pedib⁹ z suis apprehēdere manibus z inclinari z supuiuere vsus doꝛsuz nō erat melius neq̄z in manibus neq̄z in pedibus vnū hēre os: neq̄z ꝑm totū doꝛsum. Qꝛ q̄ ꝑm subam aialis maꝛ i est ei moueri: hoc autē nō est possibile fine articulis fieri ꝓ/pterea multis est cōpositū particulis: nā eni semꝑ cōside/rat actū z infallaciā mēbroꝝ: z nō alterū boꝝ tm̄: sz semꝑ ambo: ꝓioꝛē tm̄ dignitatē actū: secūdario aūt infallaciaz. Ad sanitatis tm̄ durabilitatē ꝓcedit infallacia: sz actus ad intentionē operātis ꝑcedit. ¶ Dixit Aui. doꝛsum de spō/dilibus factū est ordinatis z nō de osse vno: neq̄z de ossib⁹ magnis. ossa eni spine spondiles vocāt⁹. ¶ Dixit Haly. factū est os istud ex multis ossib⁹ cōpositū ꝓpter duas vti/litates. Una est vt possit aial inclinari z extēdi. Scōa qm̄ necessariū fuit q̄dā ipsi⁹ ossa largioꝛis esse ꝓcauitatis: z q̄/dā artioꝛis: z q̄dā grossa: z q̄daz subtilia. ptes. n. spine su/pioꝛes tenues sunt: z introꝛsum late iferioꝛes vo grosse z pue int⁹ latitudinis: z dixit. ossa spine incipiunt a termino ossiuz capitis z ptingūt vsq̄ ad ossa ani z spōdilis: q̄ est os in cuius medio est foraminꝝ p q̄ trāsit nucha. dixit. n. G. vbi supꝛa. creauit ab itra oēs spōdiles nā ydoneā quādaz viā debēti descēdere ꝑ eā portionē cerebꝛi ꝑparans. ¶ Et oēs q̄dē spōdiles nūo sunt. 30⁹. vex vigintiq̄tuoꝛ superio/res ꝓius dicunt spōdiles. Et iūcture inter spōdiles dixit Aui. facte sunt nō laxe: qm̄ stādi potētiā debilitaret: neq̄z valde stricte: qm̄ ꝓhiberēt iclinare. Et dixit Haly. 2° theo/rice. q̄ oēs spōdiles. s. supioꝛes vigintiq̄tuoꝛ eē ꝓbant cō/tinuate adiuicē ꝓtinuatione disgregata ouab⁹ ꝑmis colli exceptis q̄ capiti z adiuicē ꝓtinuant ꝓtinuatiōe mime dis/gregata: vt patebit in seq̄nti ca°. ¶ Dixit Aue. collz ꝑ. oēs spōdiles ꝓiungūtur adinuicē ꝓiunctiōe nodatili exceptis ꝑ⁹ duo spōdilia colli. Et hūt spōdiles additamēta q̄dā qb⁹ mediātib⁹ firmiter iuicē alligātur. ¶ Dixit Aui. ē cū spō/dilis q̄tuoꝛ hz additamēta a dextra z a sinistra z a duob⁹ laterib⁹ foraminis: z ea qdē q̄ surſuz tēdūt surſuz aspiciē/tia dīr: z ea q̄ sunt iferi⁹ tendētia iferi⁹ aspiciētia dīr z in/uersa. Et ē ēt cū spōdilis additamēta sūt sex: q̄tuoꝛ ab vna pte: z duo ab alia. Et ē ēt cū sunt octo in qb⁹ additamētis dixit. Aui. iuuaᵐ existit vt ꝑ ea ꝓtinuitas q̄ est iter spōdiles ꝓtinuitatis iuncturali ordinet cū cōcauitatib⁹ in qbusdaz eaꝝ z capitib⁹ bucellis silib⁹ i qbusdā de additamētis spō/diliū. ¶ Dixit Hal. in spōdilib⁹ doꝛsi: z qnq̄z spōdilib⁹ col/li. s. iferioꝛib⁹: z spōdilib⁹ renū ab vnoquoq̄z ad iferioꝛa tē/dētia. z ingrediunt cuiusq̄z spōdilis augᵗᵃ alteri⁹ spōdilis patas sibi foueas vnūq̄q̄z foueā suā in oppositō sibi fa/ctā: ligāturq̄z ligamētis. Et ista q̄tuoꝛ augᵗᵃ nēcia fuerunt dixit Hal. ꝓp soliditatē z firmitatē: z hec augmēta siue ad/ditamēta a Ha. explātationes z apoſises vocant. ¶ Sūtq̄

z alia ẽt spondilib⁹ addita⁹ de qb⁹ Hal. 12. de vtil. pti. dixit ꝓdurit nã ex me⁹ poste⁹. ptiũ spõdiliũ velut sepẽ aliq̃ toti⁹ dorsi hãc ꝓponẽs ꝓpus q̃ssandã z ꝺterẽdã z oino depassurã añq̃ ad aliquẽ spõdiliũ ꝺueniat noc⁹. de qb⁹ dixit Aui. ex spõdi⁹ sũt q̃ alia hñt addita⁹ nõ ꝓp ꝓpꝛadcm̃ iuua⁹. ſz ꝓp defen⁹cm z clypeũ: z repcuſ⁹cm ei⁹ qõ repcutit: z vt sup eaz texant hoꝛ addita⁹ ligaméta z sẽ ossa dura: z ãpla ꝑz spõdiliũ longi⁹em poꝛ⁹: z q̃ ex eis retro posita sẽ spine vocãt z simenia. ¶ Sũt ẽt spõdilib⁹ a dextris z a sinistris addita⁹ alia q̃ vocant ale: z ipsa sũt ad defendẽdũ illõ qõ ẽ in lõgi⁹e coꝛpis. z venis z neruis z musculis ꝓfudi⁹q̃ ꝓte costaꝝ tẽdũt ad ꝓpriũ hñtia iuua⁹: qõ ẽ vt in eis creent vacuitates: qb⁹ capita costaꝝ gibbosa mirabilr ligẽt. in vnaq̃q̃. n. ala ex eis sũt vacuitates oue: z in vnaq̃q̃ costa sẽ addita⁹ duoꝛ z ale duplici silant: z b̃ qdẽ in spõdi⁹ existit colli. ¶ Dixit Hal. vbi. ꝑ. spine data ẽ in fallacia fig⁹ vniuscuiusq̃ explãtationẽ sufficiẽter ꝺoꝛdãs: iferi⁹. n. eis q̃ sursũ sũt: supi⁹ vo eis q̃ inferi⁹ repẽtib⁹ eis vt simillima eis fiat spes edifica⁹ bis q̃s fornices noiant. Sol⁹ igr̃ spõdilis q est ꝑz me⁹⁰ ꝺorsi posterioꝛ explãtatio q̃ spinã opat vsus neutrã ptẽ ruit: sz certitudialr abscq̃ inclinatiõe ad id qõ retro tẽsa: q̃lr. n. alr eaz oparet silez forfici nisi q̃dã ꝑ explãtatio vniuersas q̃ ex iferioꝛib⁹ ptib⁹ sursũ adduceret siẽ z eas q̃ sursũ iferi⁹. 2° ãt copularet ad aliquẽ cõez ter⁹: z receptabilẽ z rectũ q̃ velut sũmitas q̃dã debebat eẽ forficis. ¶ Et Aui. dixit dicim⁹ q ꝺoꝛsuz totũ est siẽ vna res ꝓpriã hñs figurã alijs meliorẽ q est circularis: qm̃ b̃ figura remotioꝛ ẽ a recep⁹ nocu⁹ ex percussiõe vel ipulsiõe eueniẽtiũ. Et pp b̃ capita eoꝝ q̃ sũt supi⁹ ad iferioꝛa fuerũt curuata z q̃ sũt iferi⁹ ad supioꝛa: z ꝺiũxerũt se apõ mediã spõdilẽ q̃ est ꝺecia: hec. n. ad nullã curuata fuit ptẽ vt sup eã ꝺue silẽ ꝺueniãt curuitates. Et 10ª qdẽ non ꝑz nũeꝝ: ſz lõgi⁹e me⁹ exist it. Ait. n. Hal. 13° de vtil. ptic. q hec spõdilis me⁹ nõ est alia q̃ 10ª. diuisit. n. b̃ nã totũ ꝺoꝛsũ certitudialr ad ptes eq̃les molẽ spõdiliũ: z ñ nũeꝝ eligẽs. ml⁹ to. n. sũt plꝛes q̃ sũt deſupꝛ: ſz tãto maioꝛes existũt q̃ sũt iferi⁹ ꝑm molẽ q̃to deficiũt a multi⁹e. ¶ Et dixit Hal. ſz z magnitudo vniuscuiusq̃ explãtationẽ q̃s opat spina ieq̃lis i oib⁹ spõdilib⁹: neq̃z: n. in locis: in qb⁹ in eadẽ põne aduenit cum medulla: p̃cipue ali q̃ pticula in his erat rõnabile negligere: de magni⁹e eaꝝ: nz i qb⁹ erat sola medulla i his opari ꝓlongũ erat iustũ: nz ẽt ex puis spõdilib⁹ lõgaz explãtare spinã: neq̃z ex magnis breuẽ. rõnabilr igr̃ i his q̃ ꝑz toracẽ ptib⁹ coꝛde locato: z magna arteria supiacẽte ꝺoꝛso lõgissimas fecit nã apofices q̃ spinã opant. Jn alijs vo ptib⁹ oino breuioꝛes. Jn ptib⁹ vo q̃ ꝑz lũbũ ocaua vena abint⁹ supiacet: z magna arteria. ꝑz vo sacrũ os. moles vo coꝛpis ẽ maioꝛ: ſz nulla supiacet p̃cipua pticula. Rõnabilr igr̃ post spõdiles q̃ ꝑz toracẽ sũt posterioꝛes apofices: maxie his q̃ ꝑz lũbũ create sũt. Que vo sunt in collo spõdiles subtilissime oiuz exũtes nõ potuerũt hẽ explãtatiões lõgas silz ifallaces: rũpẽt. n. facilr ꝓp ſbtili⁹em: bñ igr̃ ad molẽ spõdiliũ aspiciẽs nã z ad ꝺriaz ꝑz ꝺoꝛsũ supiacẽtiũ oꝛganoꝝ ieq̃les opat explãtationes coꝝ q̃ ꝑz spinã sũt. ¶ Et dixit. S. siẽ apoficis q̃ posteri⁹ vniuscuiusq̃ spõdiliũ q̃ spinã opat ꝑmissoꝛij mõstrabat vtilitatẽ ꝑbereuita z alie apofixe trãsuerse spon⁹ sũt due vtili⁹es silz qdẽ silez custodiã ꝑbẽtes lateralib⁹ eoꝝ ptib⁹: silãt velut ſdes q̃dã itrinsecis ꝺoꝛsi musculis: z extrisecis submisse sũt. aduersus. n. oẽs has subiacẽ cũ venis z arterijs z neruis ad ipsas z ꝑ ipsas allatis. ¶ Est aũt z alia 3ª vtilitas spõdilib⁹ toracis ꝓpria ad costaꝝ articu⁹cm necessarijssima ad respirationis actũ: ꝑdictaꝝ vo apofixũ. ¶ Dixit Hal. ꝺuersi sũt fines: siẽ totu⁹ spine vsus mediã ꝺoꝛsi: seu vt puto ad hanc regionẽ oib⁹ spõdilib⁹ hñtib⁹ receptionẽ. ¶ Dixit Aui. addi tamẽtis q̃ ꝑ defensiõe existũt supposita fuerunt ligaméta z nerui z lenia facta fuerũt z lubrica: ne tactu carni iferãt nocumẽtũ. Et dixit. de nã additamẽtoꝝ ꝺiũcturaliũ est q̃ sint adinuicẽ ligata fortiter ligaméto fortiꝛ: z a posterioꝛib⁹ tendente anteri⁹: verũtñ ligatura anteri⁹ est plus stricta z posteri⁹ plus laxa: qm̃ anteri⁹ curuari z flecti est magis neciũ q̃z posteri⁹. Et ꝓpea q̃ ligaméta q̃ sũt posteri⁹ facta fuerunt laxa ipleta fuerũt spatia q̃ ibi ꝓculdubio fuerũt hũoꝛib⁹ viscosis. ¶ Et dixit Hal. in 13° de vtil. pti. q spõdilis media: sicut põnẽ ꝓcipuã hũit: ita z articulatões hũit ꝓcipuas: vt. n. ꝺoꝛsuz ꝓsilr oib⁹ flecteret manere qdẽ oportebat in suo locoꝛme⁹ vo ascedere abinuicẽ: vt adhuc alꝛs vniuersas: z tendere paꝝ supiacẽtes qdẽ sursuz subiacẽtes. alꝛs supiacentes vo ꝺeoꝛsuz: z ad hũc motũ nã idoneas operãs articu⁹es superiacẽtiũ qdẽ me⁹ explãtatiões gibbas. ocauas vo paꝝ descensuas creauit: eo⁹ aũt subiacẽtiũ ocacauas. Et. n. ex obliqs motib⁹ ꝺoꝛsũ acqsiuit rectos: q vo spõdiles sũt: ita parũ obliq nã hẽbãt gibbositates manẽtes firmas ocauitatibus ex alterutra ꝑte circũuallatis effici rõnabilr: ñmobile vo in alterutra articu⁹e creauit me⁹. Alioꝝ vo oiuz spõdiliũ qui sublocati sũt eis q iferi⁹: eos vo q subiacẽt eis q sursuz oporebat ei supiacẽtes ad iferioꝛes ꝑtes trãsmoueri flexo ꝺoꝛso. sursũ vo ire subiacẽtes: at vo recuruatis z erectis nobis eo⁹ oportebat moueri spõdiles. iferi⁹. s. ire supiacẽtes: supi⁹ vo subiacẽtes. termin⁹. n. alteri⁹ figure in curuatis est accedere adinuicẽ spõdiles inq̃tũ poꝛe est plm: ac si mai⁹ oporteret fieri ꝺoꝛsuz, recuruatis vo eo⁹ coadunari vniuersos adinuicẽ vsus me⁹ spõdilẽ accedẽtes, ac si breue cogeret fieri totũ ꝺoꝛsuz. ¶ Dixit Aui. q aliqñ neẽe fit ꝺoꝛsuz ad aliqõ duoꝝ curuari latez. Et hoc nõ fit nisi ꝺeclinet me⁹ ad ꝓriuz ptis, z declinet illud qõ est supꝛa illud iꝑz, z qõ est sub ipso ad illã, ptẽ, ac si duo extrema ꝺoꝛsi ad sibi obuiãdũ ꝺeclinarẽt, ꝓpea in me⁹ nõ facte fuerũt bucelle sed vacuitates tãtũ. Et facte fuerũt bucelle supioꝛes z iferioꝛes ad iꝑz declinantes: z supioꝛes descẽdẽtes, z iferioꝛes ascẽdẽtes, iõ vt eoruz allatio ad ꝓriũ ptis declinatiõis facilis sit, z vt supioꝛes curuent ad inferioꝛa: z inferioꝛes ad supioꝛa. ¶ Spondiles q̃z in magni⁹e nõ sũt eq̃les neq̃z in apofixib⁹ siue additamẽtis neq̃z in leuitate z grauitate neq̃z subtilitate z grossitie neq̃z in itrinseca ocauitate. ¶ De ieq̃litate. n. magni⁹is dixit Ga. qm̃ ꝓ eo q multa oꝛgana, ex necitate in loco puoꝝ, z supioꝛũ spõdiliũ locari i digebat, nõ fuit poꝛe magnos opari primos spõdiles, oportuitq̃ re⁹ coadunatiõis alioꝝ oiuz q̃ subiacẽt sp minores fieri supioꝛes, z b̃ qm̃ qõ portaꝛ ab aliquo min⁹ eẽ opz portãte, z ꝓpea maximũ oiuz ossiuz q̃ ꝑm ꝺoꝛsuz fecit nã qõ vlti⁹ est velut aliqõ funda⁹ oib⁹ alijs illud submittẽs. scõs vo in magni⁹e est q coordinaꝛ ei spõdilis. Et alioꝝ singulis inq̃tũ accidit a põne in trm̃ ad puitatẽ accedit. ¶ Dixit Aui. qꝛ colli spõdiles z ad sũmũ supioꝛes sũt delate supeas q̃ sũt ꝺoꝛsi, q̃ sũt sub eis opz vt fuissent minoꝛes. Qõ. n. deferẽt deferẽte leui⁹ eẽ opz cũ placuerit vt mot⁹ sint ꝑm sapiẽtie ordinẽ. ¶ Et dixit Hal. pp qd aũt grosse sũt in his q̃ ꝑm toracẽ spõdilib⁹ q̃ oblique: subtiles aũt q̃ ꝑz lũbũ ad sacrũ os: Jn eis aũt q̃ ꝑz collũ grosse z bifurcate fiũt aut qm̃ nõ solũ ꝑm toracales costas articulatis eis, ſz ẽt per totũ supiacẽtibus rõnabile fuit firmas z fortes ipsas fieri. eas vo q̃ ꝑm lũbũ z sacrũ os cũ vasa z musculi ascẽdãt solũ nõ erat opus de forti⁹e. Que vo sũt collo facte sũt rõnabilr furcate, z fines eoꝝ ꝺuersi sũt bz qdẽ q maioꝛ est iferi⁹ proportionabilr alijs, alter vo q minoꝛ iferi⁹. Qõ ãt solis ipsis q̃ in collo ex supabũdãti adiacet est, qm̃ apofixũ q̃ est post, idest retro est puissimã oiuz habuerũt z nimirũ ꝺoꝛsali ꝓm hãc ptẽ maximã hñtẽ, vtutẽ. ei⁹ nãq̃ pticule ꝓmea alijs ꝓncipalioꝛes: z ꝓpea grossas silz trãsuersas eis apofixes fecit: z furcatas: q̃re q̃ztũ pp spine breuitatẽ: z apofixim q̃ sũt retro ptes q̃ ibi sũt ad ifallaciã idigebãt b̃ ex trãsuersis supleuit: z dixit Hal. q̃re nõ hñt alꝛs apofixes: q̃s plurimi aliorũ spõdiliũ hñt: z q̃re sbtilissime est. ¶ Et q̃re amplissime ꝑm intrinsecã cõcauitatẽ supioꝛes: z ꝓpe spõdiles. s. q̃ colli. ꝺoz est: cã qdẽ est: qꝛ cũ vt dictũ est nã ocauitatẽ spõdilium velut quãdã viã, ꝺoꝛsali sculperit oportuit eq̃lẽ esse magnitudine

De sola siue figura spine siue ꝺoꝛsi.

De spõdiliũ ineqlitate.

Intrinsecā eoꝝ amplitudinē grossitiei dorsalis: qz aūt dorsalis: maxia est apō ꝓmos spōdiles rōnabilr eoꝝ amplitudo maxia facta est: fecit aūt eos leuiores oib⁹ alijs: eo q̄ supiacet alijs ꝯre z subtiles eos eē oportuit. ¶ Et Auic. dixit. qa colli spōdiles z ad sūmū supiores sūt oelate sup eas q̄ sūt dorsi: z q̄ sūt sub eis oportet vt fuerūt minores: qō. n. deferē oferēte leui⁹ eē op3: cū placuerit vt mot⁹ sint ꝑ3 sapiētie ordinē: verūtū oportuit in spōdilib⁹ colli foramia intrinseca magis ampla foze: qz oportuit ꝑn̄m nuche: qō in eis ꝓtinet grossius eē z mai⁹: z qz puitas spōdiliū colli z āplitudo foraminū eoꝝ attenuauerūt corpa ipsoꝝ: oportuit fortitudis intentionē ibi affuisse q̄ illō qō ille due res debilitauerūt emēdaret. oportuit ḡ eas oib⁹ alijs duriores creari. Et qz cuiusq̄ eoꝝ corp⁹ fuit ſbtile creata fuerūt eoꝝ simenia puа: magna eni si creata fuissent spōdiles eēnt exposite fracturis z nocumētis: eo q̄ eaꝝ simenijs occurreret res fortes: z qz eoꝝ simenia fuerūt pua facte sūt eaꝝ ale magne duo hūtes capita duplicia. ¶ Et dix. G. vbi. ſ. qz oportebat spōdiles sil' velut vnū corp⁹ efficē dorsuz sil' firmū z forte z mobile: admirari dignū est de ingeniatiōe nāe ad ābas vtilitates: q̄uis ꝓuas existes ydoneū opantis dorsuz. Quia. n. vniuersos spōdiles ꝑter duos ꝓmos ex añriozib⁹ ptib⁹ fecit inuicē colligatos: articulatos vō retroformitatē in poste⁹ figurationib⁹ pp añriozē articulationē acq̄siuerūt: moueri vō nō fuerūt ꝓhibiti: qm̄ nō sūt coadunati ex poste⁹: ſ nō puis articulis sūt distincti. ppea igit̄ qdē añ flecti polē est nobis plm: retro vō neq̄q̄. Rūpes. n. si coegeris alteri⁹ ligamētū: qō ita qdē eas colligit adinuicē vt nil deficiāt a ꝯiūctiōe: additamētū vero breue suscipere pōt ꝑ3 eas q̄ vsus retro flexiōes dorsi: nō. n. erat polē sil' qdē forte existere id z sil' multū extēdi: q̄uis z hic inq̄tū polē fuit mirabilr ꝓpat⁹ sit a nā: mucillaginosuz eni h3 ligamētū sicut Hyp. noiauit. ¶ Cōsiderare insup op3 dixit Gal'. qm̄ ad act⁹ q ꝑ3 vitā oēs meli⁹ erat id flecti añ: z ēt eis q̄ supiacēt ab añ valis magne arterie z cōcaue vere lōge erat hec itristabili⁹. Rūperent̄. n. si plm extēderent̄ z verterent̄ circa totā vsionē dorsi: ad id qō retro. rōnabilr igit̄ qz ꝑm añ oportebat dorsuz certitudialr ꝯstringi spōdilib⁹ vniuerse artic^nes a retro facte sūt. ¶ Et Aui. dixit. q mot⁹ magis fuit neci⁹ spōdilib⁹ colli q̄ fixio: eo q̄ ipsa nō multa fuerūt ossa: sicut q̄ sūt inferi⁹ laxe facte fuerūt ipsaꝝ spōdilium iuncture cōpōne iunctura ꝝ q̄ sūt inferi⁹. Et qm̄ q̄tū defuit eis ex firmitate pp laxitatē tātūdē recupat̄ eis aut plus eo ex pte ei⁹ qō eas circūdat z sup eas gradit̄ de neruis musculis z venis: iōq̄ nō fuit nēcia multa firmitudo in iuncturis eaꝝ. Et qz nō fuit nēciuz multū firmare iūcturas eaꝝ: ſ suffi cit eis mēsura q̄ a nā eis attributa fuit: iō eoꝝ addita^ta cōiūctionalia sursū aspiciētia nō fuerūt creata magne z multe latitudis: quēad^m illa q̄ sūt sub collo: verūtū eaꝝ bases ꝓportionate sūt lōgiores: z eaꝝ ligamēta laxiora neruoꝝ egressiones in eis posite fuerūt cōes p foramē cōe duab⁹ spōdilib⁹.

De foraminibus spondiliū

¶ Dixit Aui. q spōdiles ꝑter foramē me^m alia hūt foramina propter illud quod ab eis egreditur de neruis: z q̄ in eas ingreditur de venis. Et istorum foraminum quedam complent̄ in vna ipsi⁹ spōdilis eminētia. Et quedā complent̄ inter duas spōdiles cōiter: z loc⁹ eoꝝ cōis est termin⁹ q̄ inter eas existit. Et est cū supi⁹ z inferi⁹: idest in supiori z inferiori spōdili existūt eq̄lr: z est cū aliq̄n in vna pte idest spondili plus exit z in altera min⁹. Et plerūq̄ est id in vna pte. Et est cū in vnaquaq̄ spondiliū est semicirculus. ſ. ipsi⁹ foramis. Et est cuz in vna eaꝝ est maior z in altera minor. foramina ſgit̄ ista cōia facta fuerūt in spōdilib⁹ colli: z supiorib⁹ qm̄ nō fuit polē: vt in vnaq̄q̄ illaꝝ spondiliū: eo q̄ sit subtilis z pua: z foramē ꝑ qō trāsit nucha amplū eēt foramē ꝓpriuz. Et hec foramina dixit Aui: ab vtriusq̄ laterib⁹ spōdilis posita fuerūt: z nō retro pp defectū defensionis illic ei⁹ qō egredit̄ z qō ingredit̄: ſcz neruі z vene: eo q̄ pcussionib⁹ eēt exposītū: nec fuerūt posita anteri⁹: qz fuissent in locis ad que cōpus sua nāli pōderositate: z sine ēt nālib⁹ motib⁹ declinat. iōq̄ debilitat̄ mot⁹ z nō fuit polē vt essent stricti ligamēti si anteri⁹ egrederent̄: z postea retro redirēt. Et fuit impolē qm̄ declinatio eēt ēt sup neruoꝝ egressiōes q̄ eis faceret coangustationē z noc^m. ¶ Dixit Gal'. vbi supra. cartilago adiacet pl'ima spine spōdiliū z cooperimēta z ꝑmissoria subiacētiū organoꝝ: z huic rursus cartilagini colligatiōes neruosas amplas z fortes z grossas implantauit custodiētes z colligētes totā spinā: vt vnū corp⁹ fiat qō ex oib⁹ explātationib⁹ existit z nimirū: distāt. n. abinuicē nō modicū. Sz neruosa hec cartilago cā est qua velut vnum aliqd facte sint oēs explātatiōes spōdiliū: sil' aūt ad multa mouent̄: dura. n. est intm̄ colligatio ista: vt extēdat̄ facilr cū flectit̄ dorsuz. mollis aūt intm̄: vt neq̄ scindat̄ neq̄ oino patiat̄ cū extēdit̄: ita ēt z colligatio dixit Gal'. que añriora spōdiliū copulat diligentē cōmoderationē acq̄siuit duritiei illis ptibus ꝓueniētis: z hec est anatomia ptis ossuose spine in generali.

De motu siue mobilitate dorsi z spōdilium.

¶ Anatomia aūt ptis carnose dicet̄ in spāli anato^a ptium riū ptiū ipsius spine. Ipsa. n. dixit Haly. vbi supra in ōtuor diuidit̄ ptes: sunt. n. q̄dā ptes ceruicis idest colli: z sunt ptes spine supiores. Et q̄dā sunt dorsi. ſ. ꝓprie sumpti. Et q̄dā sūt renū q̄ a qbusdā vocant̄ lumbi. Et 4^a est ꝓpe anū. Et oꝝ os latū qō est os cluniū. Et a Gal'. 12. de vtili. ptic. vocat̄ os sacrū. z arab. vocat̄ agitab. Aui. tm̄ ossa albauz noiant̄: vel vt dixit Almā. albaos. Haly. aūt dixit. q vocat̄ os ani siue osanum nomine deriuato ab osse z ano.

¶ De anatomia colli. Cap̄. xlij.

COllum large. ſ. sumptum dixit Gal'. 8° de vtili. ptic: vbi semp parere pulmoni. sup. z pp hoc adesse oib⁹ aialib⁹ pulmones hūtib⁹. Et ppea dixit Gal'. pscib⁹ oib⁹ non est collū: qm̄ nec pulmo: qb⁹ aūt aialibus est pulmo: his ēt oino collū est. nō vocitat aialium aliqō cui nō est collū: pp faringē itaq̄ collū factū est: cū. n. cōtineat in toracē pulmo ꝓcedit ab eo trachea arteria: vt ōsinat nēcio ad os id qō est in me^o oium finiū toracis: z ozis illius gra factum est: qz vō separati fuerunt abinuicē z distinct̄: toraz z os intermediū totū factū est via eoꝝ: que desuper ferunt̄ inferi⁹ z ab inferius sursuz. Collū itaq̄ gratia faringe factū est vocalis sil' z respiratiui organi. Verūtm̄ nā ingeniosa existēs in vtendo: eo qō pp aliud factū est ad aliqd aliud multis aliuz vtilitatē man⁹ ꝑbiturū collū opata est. Et pp hoc q̄tuz ozē cibū de terra sumit longū intm̄ hūt collū inquātū: z colla. hō vō z quecūq̄ ei sunt silia collū hūt pp faringā. faringaz aūt gratia vocis z respirationis hūt: vñ z magnitudo ei tam magna colli est quāta nēcia erat faringe gra ꝑdictorū actuū: ¶ De vtilitatib⁹ colli dixit Haly. 2° theorice collū hoi duab⁹ factū est ex causis: ꝓma est pp vocis necessitatem bone: aial eniz qō collo caret aut oino vocē nō h3 vt pisces: aut nequaq̄ bonā vt rana: z scōa est ꝓpter capitis circūflexionē i añ retro. Et Aui. dixit collū creatū fuit pp tracheā: z sic vez est ꝑn^m. al's. ꝓncipalr. ¶ Dixit Gal'. vbi supra. qa oportebat eas que ꝑm humeros z vlnā pticulas: z adhuc brachiū z extremā manū a dorsali: qz est ꝑ3 lōguz accipere neruos: quocirca z ꝓpter h̄ neruoꝝ gīonē necessariū fuit in intermedio capitis sil' z toracis alios poni spōdiles: ex q̄bus collū constet: spōdiles aūt ex qbus cōpositū est collum dixit Haly. septē sunt: que ceteris oib⁹ minores sunt quātitate: subtiliores: z duriozis substātie: z maioris ꝓcauitatis: z ꝓma colli spondilis que capitis craneo cōtinua est minor est oib⁹ alijs: z amplius ꝓcaua: z tenuior z spissior: z spondilis debinc scōa q̄titate maior est ꝓma z ꝓcauitate artior. Et sic tertia ea q̄ ꝓcedit. Et deinceps 4^a 3ª intm̄ vt vltima renū spondilis artior cōcauitate sit z nucha in eo subtilior. ¶ Dixit Aui. spondiles colli septē sunt: huiꝰ nāq̄ mensura in longitudine z numero fuit equalis. Et quecq̄ earuz dixit Aui. xi. hūt additamēta. ſ. simenia ꝓter ꝓmā: z duas alas:

z quatuor ãdditamenta cõiunctionalia sursum aspicientia z quatuor inferius aspicientia. Et vna queqz ala duos hz ramos. Et circulus egressionis nerui inter oẽs duas spõdiles: que in duo diuidit media. ¶Dixit Hal.13° de vtil.ptic.solius ꝓme spõdilis pforationes pqs trãseunt nerui dorsalis nõ dixit mõ alijs spõdilib? colli sculpte sũt: illis enim ꝑm qp copulãt adinuicẽ ex lateralib? ptib? semicirculo tãtis est pforatio per lõga vsqz ad dorsale peruenies: vt ex ambabus vna regio fiat tñ ampla q̃tũ grossus est q per eaz neruus. ꝓma vo spondilis neqz in eius ptib?: que ad 1m articulant neqz in multo magis in supiorib? que versus caput habuit aliquã talẽ perforationẽ. melius eniz fuit hic solũ pforari simul cũ neruis infallacissime. Et sunt sub radicib? ascẽsiuarũ z descensiuaz explãtationũ ipsa foramina: z per ea explãtati nerui melio? vñquaqz custodiunt melius alibi locari nequentes depost aũt explãtatione adducere ipsos neruos nõ erat totũ seu longũ debentib? facere vtã ab anteriorib? ptib?. als. ad anteriores ptes aialis: z oi custodia carere debentib? trãsituare vo os magis añq̃z nũc sint ipsis spõdilibus noceret ꝓfundis foraminib? sculptis: z colligatio ipsa debilior foret: z suppositis organis que sũt ꝑm has ptes noceret. ¶Et dixit Hal.12°. eiusdẽ ꝓme spondili duplicẽ cõcauitatẽ gibbositates carnei cõphẽdẽtẽ alterutrũqz vna nãopata est. Et dixit. in. 13. ꝓma spõdilis caret explãtatione posteriori: ex eo qõ musculi qui supeminere faciunt totũ caput q sunt recti z breues totã ei? cõprehẽdũt articulationẽ cõuenienter igit ꝑm hãc ptẽ explãtatio nõ fuit facta ꝓmo spondili anticipãtib? eã cõprehẽdisse musculis. Nõ eniz erat bonũ ꝓesubmittere musculis acutã ossiũ explãtationẽ: nõ. n. solũ priuaret eos a sua sede: sed ẽt cũ mouerent impedimento eis esse quassans: z pungẽs z vulnerans z oino nocens. ¶Dixit Haly. ꝓmus spondilis capiti cõtinuus est: z alligatur ei duob? augmẽtis: que ptendunt ex capitis craneo q̃ duas intrãt spõdilis cõcauitates alterũ a dextro: z alterũ a sinistro latere. Et hac oisgregatione est capitis in dextrã z sinistrã ptẽ mot?. ¶Scõs aũt spondilis ꝓtinuat ligamento forti capiti: z hac oisgregatiõe capiti est in ante z retro motus: spõdiliũ vo reliquoz fit alioz cũ alijs per augmẽta cõtinuatio: siuntqz ab eis inter quosqz spondiles oisgregationes ne alius alij noceret: z ꝓhiberet a motu. ¶Et Aui. dixit. ꝓma spondilis z scõa quasdã hñt ꝓpietates: q̃s nõ hñt alie. In ꝓmis. n. est tibi sciendu q mot? capitis a dextris z a sinistris fit iunctura q̃ est inter caput z ꝓmã spondilez. Et ipsius motus anteri? z posteri? fit iunctura que est inter primã z scõaz spondilẽ. Et subdit. dicimus q sup ꝓmã spondilis ptẽ ꝓme a duab? ptibus: que sunt supius create fuerunt due vacuitates: in quas duo ossis capitis additamẽta ingrediunt: z cũ vnũ eoz eleuat alter deprimit: declinatqz caput ad depressuz: z q in hac spondili alia fit iunctura impossibilis fuit. ibi igit alia facta fuit spõdilis: que est secũda ex qua creator ex parte eius anteriore additamẽtũ longũ z durum oriri fecit: qõ pertransit: z ingredit foramen ꝓmo cozã nucha foramine inter eas cõi. s. foramine qõ a posteriorib? ad anteriora est longius q̃z dextra z a sinistra: qm̃ inter anteri? z posterius sunt duo ingredientia. s. additamẽta ossis: z nucha que maiorẽ occupant locũ q̃z vnũ ex ingredientib? occupet. latitudo vero mẽsuratur ꝑm vnum ingrediẽs qõ est maius. s. nucha: z hoc additamẽtũ vocat dens: a quo quidẽ occultata fuit nucha ligamẽtis fortib? quatenus dentis extremitas a nuche extremitate sepat: ne dens suo motu ipsaz ꝓcutiat: z ei coangustationẽ faciat: deinde additamẽtũ hoc a spondili ꝓma eleuat: z vacuitatẽ que est in osse capitis anterius z posterius circũdat. Et hic qdẽ dens nõ est anteri? factus nisi ꝓpter duo iuuamẽta: quoz vnuz est: vt amplius sit custoditũ. Et alteruz est vt latus spondilis qõ est magis subtile fit interius: z nõ exterius. ¶Et subdit Auic. prima qdẽ spõdilis ꝓpietas est ne sinenia habeat: ideo ei inferat grauamẽ: z ne ꝓpter ipsa nocumẽtis sit exposita. Additamẽtũ nãqz q repellit inquãtũ est fortius ipsumet fracturam z nocumentũ affert ei: qõ est debili?, z ẽt ne musculos z neruos multos qui in eius sunt circuitu positi ledet. Et q: ẽt indigemus paruz h̃ spinis custodientibus: hec. n. spondilis est q̃si submersa: z sepulta in custodibus scõe: que ipsaz a nocumẽtis custodiunt. Et ꝓpter has intentiones nõ ei ꝓprie facte fuerunt ale: neruoz eniz z musculoz plures in duobus ei? lateribus positione spissa positi sunt: ꝓpterea q in ꝓncipio sunt ꝓpinqui. Ideoqz ale locuz nõ habuerunt. ¶Amplius dixit Aui. er ꝓprietatibus huius spondilis exit q nerui ab ea nõ per duo eius egrediunt latera: neqz per foramen cõe: sed per duo foramina: que in ea posterius ad partẽ tendunt posteriorẽ alias superiorẽ. Si eniz neruoz egressiones eẽnt vbi duo capitis additamenta cõificijs iungunt suis: z vbi motus eoz sunt vehemẽtes vehementi impedimẽto caput impediret. Similr quoqz si essent vbi scõa deglutio deglutit ad deglutionẽ scõaz sua additamẽta: z deglutit suis additamẽtis: aut z melius vbi scõa deglutit sua additamẽta que ingrediunt in eã er suis duobus additamẽtis que sup eã incedunt: z vbi inter eã z 1am iunctura fit laxa: que anteri? mouet z posterius: neqz fuit cõueniens: vt anterius z posterius egrederet ꝓpter cãs quas in declaratione aliaz spondiliuz dicemus, neqz a duobus lateribus pp ossis ibi existentis subtilitatẽ cã dentis. Quapp fuit necesse vt paz sub iũctura capitis essent posteri? a duabus ptibus, i. in medio eius: qõ est inter illud qõ est posteri? z latus: oportuit ergo vt duo foramina essent qua, quapp fuit necesse z neruos fuisse quos. ¶Et dixit Aui. q: vo in spondili scõa ipole fuit neruoz egressiones supi? fuisse, sicut est pole in hac, eo q in ea eẽnt suoz neruoz egressiones: sicut in ꝓma timeret ne cõquassarent z rũperent motu ꝓme spondilis sup eã, cũ caput anterius z posteri? mouet. neqz fuit pole vt anteri? egrederent, z posteri? pp illud qõ dictũ est, neqz fuit pole vt a duobus egrederent lateribus, qm̃ si ita esset, esset cũ ꝓma cõis, sed qõ inter eas oriret esset valde subtile neqz primoz corrigeret quitatẽ. Et qõ cõprehẽderet eẽt qua. als paria debilia simul iuncta. Et si cũ ꝓma eẽt cõis iã cognouim? cãm ꝓme, z que eẽt corruptio si eã a duob? pforaret lateribus, ergo oportuit foramina eẽ in scõa añ duo latera simenij duob? ꝓme opposita lateribus qm̃ corp? ꝓme cũ eis associabit nõ ledet eos. Et dens qdẽ q a scõa orit hñ ꝓme est annexus ligamẽto forti. ¶Et dixit Aui. iunctura capitis cũ prima spondili z iunctura capitis cũ prima ambe cũ scõa laxiores sunt q̃z aliarũ spondiliũ iuncture, q: motus qui per eas fiunt valde sũt necessarij. ¶Et dicunt. q septima spondilis que est vltima colli cũ ꝓma spondili dorsi cõiungit etiã laxe, z q dictaz iunctura z ligamẽta subtilia sunt z debilia, tamen sunt plura. Et cã debilitatis ligamẽtoz eaz fuit, q: necessariũ est caput sine collo ei caput sine dorso multipliter moueri, z hoc in iuncturis supradictis fit, fuerunt aũt ipsa ligamẽta multa, quia sunt debilia. Et nõ fuerũt pauca z fortia, q: nõ sic facilr motui multiplici obedirẽt. ¶Et subdit Aui. cũ caput mouet iunctura vnius spondilis alia inseparabilis remanet in sua iunctura sicut oppositẽ, z cũ caput anterius mouet, z posterius stat cũ ꝓma spondili ac si ambo essent vnũ os. Et cum ad duo latera sine trãsuersione mouet fit spondilis ꝓma cũ scõa sicut vnũ os. ¶De anato aũt ptis carnose colli. dixit Haly. tertio theor. lacerti totũ caput mouentes, duplices sunt altera eoruz species caput ꝓprie mouet sine alijs, scõa aũt cõmunis est ipsi z collo. ¶Dixit Aui. caput motus hz ꝓprios, z hz motus cum quoqz spondilibus colli cõmunes per quos est motus cõpositus ex declinatione capitis, z colli sil. Et vnusqsq duoz motuũ capitis. s. ꝓprius z cõis, aut erit curuãs anterius aut posterius, aut inclinãs ad dextrã, aut ad sinistrã. Et inter ipsos qdem ꝑm circundãdi formam motus generant cõuersionis. ¶Et subdit. musculi q caput

De ꝓprietatib? ꝓprie spõdilis.

De motibus duo capitis z colli z de musculis eorum.

ad inferiora ꝓprie curuāt sunt duo musculi: q a duobus descendūt partib⁹.s. dextra ⁊ sinistra: q cū villis suis miscent retro post aures a supiorib⁹: ⁊ ab osse toracis eleuant ab inferiorib⁹: sicut ꝓtinui. Est tñ dixit Aui. ꝙ de istis musculis qdā extimāt ꝙ sunt tres musculi. duo nāq; vnius eoꝝ extrema ramificant. ⁊ fiūt duo capita. Cūq; vnū illoꝝ capitum mouet caput ad iferiora curuat: ⁊ cū ambo mouent caput ad anteriora tēperate curuat. ¶ Musculi vero dixit Auic. q caput ⁊ collū sil'anterius curuant sunt par sub meri posituꝫ qō a pte spondilis ꝑme ⁊ scōe vadit: ⁊ cuꝫ eis miscetur. Cūq; pars ipsius que est ad ptē meri cōtrahit curuat caput solū ad inferiora. Et si pars cū duabus spōdilibus ꝓtinuata operat curuans ipsuꝫ ad anteriora ēt collū. ¶ Sed musculi qui caput solū ad posteriora curuāt ꝗtuor sunt paria supposita que noiauim⁹ posita: ⁊ hoꝝ qdē parīū origo supra iuncturā. s. colli cū capite existunt. Et eoꝝ ēt sunt que ad simenia peruenīūt. Et ipsoꝝ origo est longinquior medietate q̄ est posteri⁹. Et ex eis. s. musculis caput soluꝫ ad posteriora curuātib⁹ sunt q ad alas ꝑme ⁊ scōe spōdilis pueniūt quorū origo est a me⁹. s. cranei supra dictā iūcturā. Et ex istis. s. a medio ortis est par qō ad duas ꝑme spōdilis alas puenit sup par qō ad 1ᵐ simeniū peruenit. Et est par cui⁹ villus ex ala ꝑme spōdilis oꝛit: ⁊ vadit ad simeniū scōe ⁊ istius ꝓprietas est vt capitis declinationē cū ad ipsuꝫ curuat ad nālem eleuet disponē sui partis transuersione. Et ex eis est par 4ᵐ qō a superiorib⁹ incipiens penetrat sub tertio cū trāsuersione ad partē silvestrē: ⁊ comitat ꝑme spondilis alā. Sic ergo sunt ꝗtuor paria hoꝝ musculoꝝ qui caput solū ad posteriora curuant: quoꝝ duo paria ꝑma dixit Aui. caput sine declinatione aut declinatione qua valde curuāt. Et tertiū declinationis rectificat toꝛturā. Et 4ᵐ trāsuersione manifesta ad posteriora curuat. Et qcūq; tertij ⁊ quarti paris solus declinauerit inclinabit caput ad suā partē. ⁊ cū ambo retrahent mouebit caput ad posteriora cōuersum absq; declinatione. ¶ Musculi vō dixit Aui. q caput cū collo curuāt sūt paria tria. ꝓfūda: ⁊ par vnū coopiēs. Et vnūqōq; par eoꝝ est siē triangulus cuius basis est posteri⁹ os cerebri. Et ꝙ ex eo remanet ad collū descēdit: sed triū pariū sub eo expāsoꝝ vnū sup duo latera spondiliū descendit ⁊ alterū multū declinat ad alas: ⁊ aliud per mediū trāsit inter duo spondiliū latera, ⁊ duo alaꝝ extrema. ¶ Musculi aūt q caput ad duo iclināt latera sunt duo paria capitis iunctura cōmitātia. Et vni⁹ paris locus est anterius: ⁊ ipm est qō inter caput ⁊ spondilem cōtinuat scōam: eius vnū impar est a dextra: ⁊ aliud a sinistra. Et par 1ᵐ eoꝝ. est cui⁹ locus est posteri⁹ ⁊ cōiungit iter spondilē ꝑmā ⁊ caput: ⁊ vnū impar ꝓcedit a dextra: ⁊ aliud a sinistra. Et qōcūq; ex istis cōtrabetur caput declinabit ad ptē ipsius cū transuersione. Et qcūq; duo ab vna pte ꝓtrahent declinabit ad eos caput absq; transuersione. Et dixit. ꝙ si anteriores mouebunt iuuabūt in curuādo caput ad inferiora. Et si posteriores mouebunt reducēt caput ad posteriora. Et si oēs ꝗtuor sil'mouebunt stabit caput recte. Et dixit Aui. hi ꝗtuor musculi alijs musculis. s. caput mouētib⁹ sunt minores. verūtñ loco ipsoꝝ in bonitate: q; sub alijs descendūt musculis restauratū fuit ꝗtū alij per magnitudinē hñt. ¶ Sunt insup ⁊ lacerti collū solū sine capite mouētes: de qb⁹ dixit Haly. collū lacerti mouentes sine capite ꝗtuor sunt: quoꝝ duo in latere dextro vnus posit⁹ est ab anteriorib⁹ eius: que vtilitas est collū ad latus retorquere dextrū ⁊ in anteriora inclinare. Alter aūt retro posit⁹ est: cui⁹ vtilitas est: inclinare collū ad latus sinistrum ⁊ retro replicare. Duo aūt alij lacerti positi sunt in sinistro latere vnus ab anterioribus inclinatq; caput in latus dextrū. s. in anteriora: alter aūt in exterioribus collūq; in latus declinat sinistrū ⁊ ad posteriora. Et Aui. dixit ꝙ musculi mouentes collū ꝓ⁹ ꝓprie duo habent paria: vnū par a dextra: et aliud a sinistra: sed quicūq; eoꝝ solus cōtrahet collum ad eius partē transuerse mouet. Et quicūq; duo eoꝝ qui sunt ab vna pte sil'cō trahunt trahet collū rectū in pte illa nō cū trāsuersiōe: imo cum rectitudine. Et cū oium quatuor sil'erit opō stabit collum absq; cōuersione aliqua. ¶ Dixit Gal. 8° de vtili. ptic. vasoꝝ. s. in collo repertoꝝ scissiones adenes replent ⁊ membrana quedā ⁊ colligationes copulant predicta simul ⁊ custodiunt. Cōmune aūt oium regimen cutis premissa est.

¶ De anatomia dorsi. Cap. xliij.

Dixit Haly. theori. scō. dorsuꝫ. s. stricte sumptū. 12. cōponunt spondileꝫ que in quātitate colli spondilib⁹ maiores existunt: ⁊ maioris spissitudinis: ⁊ strictionis ꝓcauitatis. Et magnitudo qdē q̄titatis eoꝝ necessaria est duplici ex cā: vna qm̄ coste super illos edificate sunt: ⁊ illis colligate: ⁊ p eas est colligantia: qm̄ viscera super eos sunt posita: ⁊ spissitudo eoꝝ vtilis est magnitudini. Arctaturq; eorum vacuitas. s. intrinseca: qm̄ nuche pars que circūtenetur his spondilibus subtilior est ea pte que colli spondilibus includit. ¶ Spondiliū qdem dorsi tres superiores dixit Aui. pectoris spondiles vocant. Et sunt ille cum qbus tres iungūtur coste superiores. s. ⁊ ad attractionis aeris mēbra cōprehendunt ⁊ cōtinent. Et dixit. ex spondilibus dorsi. xj. sunt simenia. Et earū simenia nō sunt equalia: que. n. ex eis corā mēbris que sunt nobiliora maiora sunt ⁊ fortiora. Et dixit. spondiliū pectoris alie alijs fortiores existunt: ⁊ duriores ꝓpterea ꝙ cū eis coste iunguntur vt supra dictū est. Septē itaq; suprema spondiliū simenia sunt magna: ⁊ ipsaꝝ ale grosse vt eor fortissime tueat. Et ideo q; eaꝝ corporeitas in hoc fuit diminuta facta sunt ipsoꝝ additamenta cōiunctionalia curta ⁊ lata illaꝝ: ⁊ que sunt supra quartā additamēta coniunctionalia: que sursuꝫ tendūt sunt ista in qb⁹ est vacuitas bucelle. Et ista que inferius tendunt sunt illa ex qb⁹ egrediuntur gibbositates: que vacuitates ingrediunt. quoꝝ simenia ad inferiora curuant: decime vō simeniū est erectū ⁊ nō curuū: ⁊ eius additamēta cōiunctionalia vtrinq; habēt vacuitates: que coraꝫ bucellis existunt cū superi⁹ ⁊ inferi⁹ simul bucellarū fit receptio: post ea vō illaꝝ que sub decima sunt bucella sunt ad superiora ⁊ eaꝝ vacuitates ad inferiora: ⁊ earū simenia ad superiora curuant. duodecima vō spōdilis alas nō hꝫ: qm̄ necessitas multa costarū que mediat est diminuta: sed firmitudo alio mō est ingeniata in quo firmitudo cū alio iungit iuuamēto. Et dixit. huius qdē existit declaratio: ꝙ spōdiles alkatim nimia idiguerūt magnitudine: ⁊ iunctura fortitudine multa: q; ferunt totū qō est supra ipsas: ideo necesse fuit: ꝙ in iuncturis earū vacuitates ⁊ bucelle plurime nūero fierēt: ⁊ fuit necesse vt pars duodecime que fuit versus ptē illaꝝ sil'is illi fieret: q̄pp ei⁹ additamēta cōiunctionalia duplata fuerunt in his. que igit additamētis destructa fuit res ex qua dignū erat vt ale eis fierēt. Et post hoc amplissime fuit dilatata: ⁊ qō ex ea ampliatuꝫ fuit fere ale sil'e existit. duo igit iuuamēta in hac creatura sil' cōiuncta fuerunt: ⁊ hec vndecima spōdilis est cuꝫ qua diafragmatis extremitas cōiungitur. Ille aūt que supra hanc existūt spondilē nō hac indiguerūt multitudine neq; multiplicatiōe additamētoꝝ cōiunctionaliū: imo qō in eis ortē de simenijs ⁊ alijs magnificatū fuit. Et dixit Aui. ppea ꝙ pectoris spondiles maiores fuerūt spondilibus colli nō fuerūt posita foramina inter duas spondiles cōia eqlit diuisa sed paulatim fuerunt ordinata: qm̄ in illis que sunt supi⁹ fuit factū aug^m: ⁊ in illis que sunt inferi⁹ facta diminutio: donec totū foramen in vna remāsit: ⁊ huius qdē finis in decima existit spōdili. Earū vero que ex spondilib⁹ pectoris remanēt. s. vndecime ⁊ duodecime spondiliū alkatim corpora tolerare potuerunt a dextris ⁊ a sinistris: vt in eis fiat foramen cōpletū vt neruus ab eis egrederet. ¶ Dixit Gal. 13° de vtil. ptic. in lūbi spōdilib⁹ apofixim est videre magnā: ⁊ sil'r in vltimis duab⁹ toracis in custodiā neruoꝝ ab illis ꝓdeuntiū: in reli-

De musculis colluꝫ mouētib⁹ sine capite

quis vero spōdilibꝫ toracis hꝫ vtilitatem neruis laterales apofixes: qbꝫ supascēdūt ⁊ articulantꝫ ossa costaꝝ. ¶ Et de spōdilibꝫ lūbi vel alkatim dixit Aui. ꝙ sunt qnqꝫ spq̄s sunt simenia: ⁊ ale late. Et ipsaꝝ additamēta cōiūctionalia iferiora dilatantꝫ: ⁊ silantꝫ alis defēdētibꝫ. ¶ Et Haly. dixit. renū os cōpoᵐ est ex qnqꝫ spōdilibꝫ. q spōdilibꝫ dorsi maiores sūt: ⁊ spissitudis maioris. sūt. n. valde grosse ⁊ magne: cū sint fūdamētū ⁊ sustētamētū oiuꝫ aliaꝝ supioꝝ. Et sūt minorē bēres intrinsecā cōcauitatē. sic ergo spōdiles q̄ ꝓprie sūt spōdiles a craneo vsqꝫ ad hūc locū sunt. xxiij. Et dixit Auer. ꝑ colliger. aliq sūt q bñt vnā plus: ⁊ sūt. xxv. ⁊ aliq vnā minꝫ ⁊ sūt. xxiij. ¶ Post spōdiles renū seqt os qō os cluniū: ⁊ os sacrū ⁊ os amplū siue latū dicit. Et ab Auer. agit ō quo dixit Haly. cluniū os cōpoᵐ est ex duabꝫ ptibꝫ: quaꝝ altera ꝓprie vocat os clauū qō est os latū: ⁊ hoc os ꝓprie ꝓtinuatur spōdili vltoˢ ex spōdilibꝫ renū. Et est cōpoᵐ ex tribꝫ ossibus siꝫlibus spondilibꝫ renū. Et duo eoꝝ latiora foueas habēt duas: sed minime ꝑfundas in qbꝫ anbaꝝ ossa ꝓtinuantur. Est insup dixit Haly. in vno quoqꝫ eoꝝ foramie a q̄ neruus egredit. nec est hoc foramē a latere: sicut spōdiliū renū foramina. Et. n. disgregatiōes anbaꝝ ab vtroqꝫ latere sūt: sed in medio factū est. Et hoc os ab Hal. ⁊ silꝫ ab Aui. ababus vel ababū vocat: sicut dictū est: dixit Almā. q̄ est in fine: ⁊ ob hoc vetula dr̄: q̄ tēdit ad finē. Et Auic. dixit ꝙ os eiꝫ sunt magis igenioſe cōiuncta q̄ oēs spōdiles: ⁊ eoꝝ iunctureſunt firmiores: ⁊ ipsoꝝ ale sūt magis ample. ¶ Et dixit Aui. ꝙ alkatim cū alabū sunt sicut basis totiꝫ dorsi. ⁊ sūt que sustinēt ⁊ deferūt os femoris: ⁊ a qbꝫ nerui pedū oriuntur. Et dixit. neruꝫ q de foramine spōdiliū alabum egredit nō exit a certitudie duoꝝ latez: ne anche iunctura ipꝫ opprimāt: sed est magis remotꝫ: ⁊ multo plus missus ad añriora ⁊ ad posteriora. Et dixit. ossa alabuꝫ ossibꝫ alkatim silia existunt: dicūt tñ q̄dā. ꝙ ipsa sunt minora eis: ⁊ marie q̄ ad iferiora sūt: qꝫ debēt ꝓtinuari cū osse caude cuiꝫ spōdiles sunt valde pue. Et hoc q̄dē os ꝓprie sitū est in plicature que est a dorso ad caudā. ¶ Dixit Haly. 2ª ps ossis cluniꝫ: qm̄ nobis nomē ꝓpriū deficit ossaniū dicat cōpolito noie ex ani noie ⁊ ossis vocabulo. hodie aūt dr̄ caude os. Et ab Almā. ⁊ ab Aui. vocat alosos. de quo dixit Alm. ꝙ est cartilago ossuosa. Et Aui. dixit. ꝙ cōponit ex tribꝫ spōdilibꝫ cartilagiosis que nō bñt additamēta. Et neruus q̄dē a foraminibꝫ illarū cōibꝫ oriꝫ: sicut est in collo: ꝓpterea q̄ sūt pue: sed a foramine tertie eaꝝ neruus oriꝫ impar. ¶ Dixit Hal. 14° de vtilib. ptic. de mira cōpōne predictoꝝ ossiū interp̄tari nō est facile. submissa. n. sunt in fine dorsi amplū ⁊ sacrū os noiatū: ⁊ ab vtraqꝫ parte ex laterib⁹ eius implantantꝫ duo ossa magnitudine multiplicia: ⁊ figura multiformia apō inguina: q̄dē super tēsa in maria pte ipsoꝝ: ad lateralia vō ⁊ iferiora modicū ꝓcedētia. Et ꝑm anteriores ptes circūuolubilibꝫ explātationibꝫ dignis rōne ⁊ magnitudine ad se inuicē euntia vbi ⁊ copulantꝫ ⁊ coapplicantꝫ per cartilagines vniuersa ꝑdicta intrinseca eoꝝ sufficiēs q̄dē hoc magis: hoc vō minꝫ: oia tñ q̄ñ simas ⁊ cōcauas ⁊ leues bñtia ⁊ magnas ptes. Et operātur vnā fortificatione ossuosa coopientē sil'ꝫ custodientem vniuersas que cōprehēdūt per intrinsecā eius cōcauitatem ꝓticulas ēt alis q̄ vasa spermatis. Et eniꝫ vesica ꝑmo subiacet pubis. cōsequēter aūt sūt ⁊ matrices feminis: ⁊ sup mīcē intestinū rectū. Et in viris vasa spermatis per hāc marie descendūt regionē. ¶ Haly. xo hec ossa cū ossib⁹ pedis cōnumerat: ⁊ ait. ancha cōtinuantꝫ cluniū ossi. ab vtroqꝫ. n. latere duo ossa magna altera a latere ōrtro ⁊ altera a sinistro. Et haꝝ q̄dē in duas diuidit ptes. ꝑm eoꝝ est ipsuꝫ sup his qō subsequt clauis os ab exterius. ⁊ dr̄ ancha. Et in ea est fouea silis semisp're. Et dr̄ vertebrū anche. 2m aūt est istō qō ista duo sequunt ossa ab vtroqꝫ latere: ⁊ est os tenue ⁊ subtile: diciturqꝫ os ylij. tertiū aūt est os ab anteriori pte ⁊ dr̄ os pubis vel pectinis vel pubis. Et dixit. neciuꝫ aūt fuit anche os ad disgregationē coraꝝ. Sꝫ vtilitas ossis penis ⁊ ylij est: qr ea que subsunt ylijs custodiūt. s. vesicā mīcē spermatis vasa: ⁊ intestinū rectū. ¶ Et Aui. dixit. ꝙ ossa anchaꝝ q̄ alligantꝫ cū osse albosos vocantꝫ coxa vel albauū. Et sunt dixit ipse duo ossa a dextris ⁊ sinistris: q̄ in medio firma ꝓtinuantur iūctura. De qbꝫ dicūt q̄dā. ꝙ vsus os caude ipsa sūt cartilaginosa: ⁊ gracilia magis q̄ versus pectinē. Et dixit Aui. ꝙ ipsa sūt sicut oium supioꝝ ossiuꝫ fundamētū: ⁊ sūt portātia ⁊ mutātia local'r inferiora. Et vnūqōqꝫ ipsoꝝ dixit ipse in q̄tuor diuidit ptes: ⁊ illud qō est ad ptē silueſtrē alharēsa dr̄ ⁊ est os ylij: ⁊ illud qō est ad anteriora vocat os femoris ⁊ illud qō est ad posteriora vocat os anche: ⁊ domesticū qō est ad supiora vocat pixis coxe: qꝫ in eo est ꝓcauitas quā caput coxe gibbosuꝫ. s. vertebrū ingredit. Istud tñ quartū os qō hic ab Aui. ponit est pars ossis cluniū: vt patuit ex Hal. ¶ De osse quoqꝫ femoris dixerūt q̄dā: ꝙ ipsuꝫ est os distinctū per se nō silē alijs. Et de eis q̄dā dixerūt. ꝙ est os vnuꝫ: ⁊ q̄dā ꝙ est duo ossa simul ꝓiuncta. Et dixit Aui. supra os. s. qō est pixis coxe mēbra sūt posita nobilia: sicut vesica matri ⁊ spermatis receptacula in viris: ⁊ ficteris ⁊ intestinū rectū. ¶ Partiū aūt carnosaꝝ dictoꝝ locoꝝ anatomia est: qm̄ de musculis dorsi dixit Aui. ꝙ alij sunt q̄ ipsum ad posteriora flectūt: ⁊ alij curuāt ad anteriora. Et ex istis duobꝫ oēs alij oriunt motus dorsi. Ad posteriora itaqꝫ flectentes musculi sunt illi musculi: q ꝓprie dorsi vocantꝫ musculi ⁊ sunt musculi duo de qbus extimat ꝙ vnusqꝫ eoꝝ ex vigintiquatuor cōpositi existūt musculis: qm̄ vnicuiqꝫ eoꝝ ab vnaq̄qꝫ spondilium aduenit musculus: ab vnaquaqꝫ. n. spondili aduenit villus transuersus ei nisi a prima. Et isti quidem musculi cum in rectitudine equaliter tenduntur stat dorsum: ⁊ cum tenduntur superflue declinat ad posteriora. Et cum illi qui ab vno existūt latere mouentur dorsuꝫ ad illud inclinatur. ¶ Musculi xo dorsuꝫ curuātes dixit Aui. sunt par de supositis: que sunt ex musculis caput ⁊ collū mouētib⁹: qui a duobꝫ veniūt laterib⁹: quoꝝ iferiores extremitates cū qnqꝫ spondilibꝫ pectoris supioribꝫ cōtinuāt in aliqbꝫ hoibꝫ: ⁊ in plurib⁹ hoibus cū q̄tuor. Et eoꝝ supiores extremitates ad caput perueniunt ⁊ collū. Et est par qō sub isto est positum: ⁊ vocat renale: que ambo. s. eius imparia a decima ⁊ vndecima pectoris incipiunt spondili ad inferiora descendunt. Et plerūqꝫ curuāt flectentes. Et subdit. ⁊ medio q̄dez in suis motib⁹ hoꝝ musculoꝝ sufficit inuentio: qm̄ in curuatione ⁊ declinatiōe dorsi a dextra ⁊ a sinistra duaꝝ extremitatū sequit motꝫ. ¶ Et sub ossibꝫ alkatim est caro villosa: in q̄ locati sūt renes ex oi latere. ⁊ vocat caro ista ꝓprie lumbus. Et dr̄ a qbusdā lumbus interior: sicut caro supiacens ossib⁹ ipsis alkatim ab eis lumbus vocat exterior. ¶ Caro vō cooperiēs sacrū os ⁊ ossa ei alligata supradicta diuidit in añriorē ⁊ posteriorē. Et ps anterior ꝓtinet ylia. pectinē ⁊ inguina. Et q̄ coopit ylia ꝓtinuat a latere vtroqꝫ cuꝫ carne musculosa vētris: q̄ coopit ossa penis est caro ꝓtinēs pilos in circuitu vḡe ⁊ oris vulue tā supiꝫ q̄ circū latera ⁊ inguina sūt plicature q̄ sūt iter pectē ⁊ ylia. ⁊ coxas q̄ bñt intra se spaciositatē magnā i q̄ caro glādosa laxa ⁊ spōgiosa ꝓtinet: q̄ caro emūctoriū epis ponit: ⁊ ꝑm q̄dā ēt testiculoꝝ. Ad ipsam. n. epar ⁊ testiculi suas expurgāt superfluitates: ps vō posterior cooperit ossa cluniū: ⁊ ossa anchārū. Et sūt ibi musculi de qbꝫ in anatomia cruris dicet: ps tñ inferior huius ptis posterioris sup qua sedet: natis siue sessus vocatur.

¶ De anatomia spatularum. Caꝑ. xliiij.

Spatula scapula humerus: ⁊ hōplata sūt noia synonima supponētia pro pte corpis q̄ est ptēsa a collo ex vtroqꝫ latere ad singulā vlnā supra supioꝝ pectoris partē cōposita ex pte ossuosa: ⁊ pte carnosa freq̄nter tñ ab auctoribꝫ ponūt solū ꝑ ipsiꝫ pte ossuosa. ¶ De q̄ pte ossuosa dixit Haly. theorice 1°. ossa scapulaꝝ nēcia fuerūt duarū de

De osse lumbo si. e sacro ut lato.

De osse femoris.

De musculis dorsi

De alosos siue osse caude aut ossamio.

De ossibus anche.

De vtilitatibꝫ ossiū spatularum.

cauſa vtilitatū: vna eſt vt pectus ab incōmodis q̄ a poſterio
rib⁹ ptib⁹ eueniūt ōfenderēt. Et alia eſt vt alligarent eis bra
chioꝝ oſſa. Aui. aūt dixit. q̄ ſpatula creata fuit pp duo iuua
mēta: vnū eſt vt adiutoriū ꝛ man⁹ ab ea ſuſpendat: ne adiu
torū cū pectore ſit ꝯtinuus: qm̄ facilitas mot⁹ vniuſcuiuſq;
duaꝝ manuū ad alterā deſtrueret: ꝛ coāgulatio fieret. Ipa
vō fuit a coſtis ſepata: ꝛ ptes motuū fuerūt ad eā ampliate.
Et alteꝝ eſt vt ſit defenſio firma mēbroꝝ q̄ intra pect⁹ exi
ſtūt. Et vt eleuet in loco ſimenioꝝ ſpōdiliū: ꝛ alaꝝ ipſaꝝ vbi
nō ſunt ſpōdiles: q̄ pcuſſiones repellāt: neq; ſenſus q eas pci
piāt. ¶ Dixit. Hal. 12° de vtili. ptic. nā nō frūſtra in hoie lon
giſſime a toꝛace adduxit articulū: q ꝑz humeꝝ: neq; in q̄dru
pedib⁹ ꝓme poſuit: ſz qm̄ hō manib⁹ vti debebat: ꝛ mul
tiformi egebat motu: ꝛ ppea ſpatioſa poſitione: in alijs vō
aialib⁹. qm̄ nō ſunt man⁹ anterioꝛa colla: ſz ꝓſilia poſterio
rib⁹ ad ambulationē ſolā famulant: ppea famuliari thoꝛaci
meliꝰ fuit crura: ppea ergo ad pectoꝛa: alijs q̄dem ampla:
alijs acuta: alijs ſtricta facta ſūt. Et ſi q̄dē ꝓtrafacta fuiſ
ſent: boies ad p̄dictas manuū opōnes impedirent: vndiq; ſic
ꝛ nūc ſi ſupponeres portatoꝛi p̄ lōgū lignuz a collo vſq;
ypocūdria puenies. Alijs vō aialib⁹ ſi eſſent ampla, phibe
rent ſupiacere pectoꝛi anterioꝛa colla. Juſte g̃ bipedi ꝛ recto
aial· amplū toꝛacē faciēs nā articulū q ꝑz humeꝝ valde po
ſuit: quadrupedib⁹ vero acutā faciēs thoꝛacē copulat ei ho
moplatas: ſubſirmās aūt crura. ꝛ ex eadem ꝓuidētia heret
clauis gīio. q: eniz ꝓuerti oportebat verſus ex̄ hōplatas al
terutrā eaꝝ nā inter os qō ꝑz pect⁹ ꝛ finē dorſi q in illis eſt
ptib⁹ poſuit. lōgū ergo cū ſit pect⁹: puenit. n. a fagis vſq; ad
ypocūdria: nō vtiq; inuenies magis idoneā regionē articu
lationis. q̄ apud claues meliorē aliā q̄ que nūc exiſtit: ei. n.
ampliſſimū eſt: b̄ eſt fortiſſimū ꝛ nulla coſtaꝝ ei articulat.
Et ꝑm b̄ q̄ ad hōplatas eoꝝ cōiugatio idoneiſſime facta eſt.
Eſt. n. ad bū reuertēdū ex̄: ꝛ ad cuſtodiēdū articulū q ꝑz bu
merū: ꝛ ad phibēdū excidere ſurſū. Cōueniēter igr̄ hō: neq;
ſi voluerit ambulare ſup q̄tuoꝛ colla poterit recte cū addu
cti ſint ei a longe a thoꝛace articuli q ꝑm humeros. Et dixit
Hal. cur aūt nō rectā a pectoꝛe clauiū ad hōplatas nā exten
dit: ſz apud ipſaz fagē cōuexa: quedaz ea q̄ extra: intrinſeca
vō cōcaua. ōnter aūt eoꝝ extroꝛſuz q̄dē parū cōcaua: ab in
tra vō ꝓuexioꝛa: neq; eniz haꝝ vllū vane ꝛ frūſtra a nā factū
eſt: ſz q̄ q̄dē ſunt ppe fagē pp eandē pectoꝛi vtilitatē: ſi ei cō
caua ꝑm interioꝛa facta ſunt cōcauitatē idoneā ꝛ ſpacioſita
tem exhibitura eis q̄ deſup interius ꝛ ab inferi⁹ ſurſuz per
collū ferunt organis: qm̄ aūt accedere cepit a fage redit pau
latine tm̄ ad anterioꝛē partē vſq; ad acroniū: q̄ztū acceſſit re
tro finis curuate ptic̄le ꝑm eā: qm̄ ſi oēm̄ ſolum retro iret
ad latera colli allatā eā que apud thoꝛacē diſtantē dignam
rōne non vtiq; haberet. Colligit. n. humera dorſo hōplate
paruū os cartilaginoſum. ¶ De figura oſſis ſpatule. dixit
Almā. ꝓmo ſpatula ex pte q̄ dorſo ſupponit̄ eſt lata: cū qua
caput cartilaginoſuz cōtinuat: a pte vō q̄ furcule appꝛopin
quat eſt rotūda in qua eſt pixis quā caput oſſis qō noiat̄ ad
iutoriū ingredit̄. Et Haly. dixit ſcapule oſſis figura conica
eſt ab anterioꝛi pte ꝛ gibboſa ab exterioꝛi: nec̄iuz. n. fuit in
concationis loco coſtas ponere. Et dixit. eſt in eo aug^m ma
nifeſ^m ſil'e gladio: qō. ſ. pect⁹ ōfendit: q̄ ēt oculus ſpatule oſ'.
Et eſt dictū b̄ noie: eo q̄ tāq; oculus ſit cuz q̄ vr̄ ab hoie ab
añrioꝛi q̄ ei nocet vñ cauet: aut ppulſat: ſil'r hoc aug^m q̄ pe
toꝛi a poſterioꝛi pperāt nocitura ppellat. ¶ De hoc aug^to
oſſis ſpatule. dix̄ Aui. ſpatule os ſupꝛa ſui dorſū additamē
tū hz ſicut triāgulū: cui⁹ baſis eſt ad partē ſilueſtrē: ꝛ ipſius
angulus ad partē domeſticā: ne dorſi ſuperficies fricet̄. Si. n.
foꝛet baſis ad ptē domeſticā eleuaret cutē: ꝛ cū pcuſſiones
eſſent efficerent dolores. Et hoc q̄dē additamētū eſt ſibi: ſi
cut ſimeniū ſpōdilib⁹ creatū ad defendendū: ꝛ vocat̄ ſpatu
le oculus. ¶ Et dixit Haly. eſt ſcapule oſſi fouea in eius ex
tremo in loco q oꝛ ſcapule collū in qua aug^m ingredit̄ bra
chij: ꝛ Aui. dixit ſpatula a pte ſilueſtri ſubtiliaꝛ ꝛ a pte do
meſtica ingroſſaꝛ. Et ſup extremitatē ipſius ſilueſtrē fit va
cuitas rotunda: quā rotunda adiutoꝛij extremitas ingredi
tur: poſtea ſine intermiſſione dilataꝛ quāto plus accedit ad
partē domeſticā: iō vt eius cōpꝛehēſio ſit magiz defendēs: ꝛ
vltima ſpatule dilatatio eſt: vbi eſt cartilago cū qua ꝓtinua
tur: cui⁹ cartilagis. ſ. extremitas eſt rotūda: q̄ cū ea ꝓtinuaꝛ
pp cām pp quā alie cartilagines cōtinuanꝛ alijs extremita
tibus oſſium. ſ. vt nō ſit ouri cū molli ꝓtinuatio ſine medio.
B eniz extremitas oſſis ſpatule eſt vſus ſpinā: ꝛ eſt lata ꝛ te
nuis ſita inter coſtas ſupioꝛes ꝛ lacertos carnis exterioꝛis.
¶ Dixit Hal. 2° de vtili. ptic. in articulo q ꝑm humerū non
ſolū ertēdere ꝛ flectere: ſed vbiq; circunducere circulr̄ decet
vlnā: ꝛ iō caput eius circūferētiale eſt ꝛ colligatiōes laxe: ꝛ
cōcauitas colli hōplate ſupina: ꝛ vndiq; ſilr̄ ꝓſilr̄ capiti. ſ.
vlne: ꝛ dixit in ſcō eiuſdē. Cur aūt caput vtile factū eſt cir
cūferētiale: ꝛ ꝓcauitas hōplate ſupficialr̄ ſilr̄ ꝛ ſupine cauſa
eſt manifeſta. Multis. n. ſil'r diuerſis motib⁹ tota man⁹ p̄
parata caput vlne indigebat circūferētiale hr̄e: hac. n. nullā
inuenimus aliā magis idoneā figurā ad ꝓmptitudinē mo
tus ipſaz vō ſubmiſſaz ei cōcauitatē in ꝓfundā ſufficienter:
neq; in margines magnas deſinēte: ſi. n. clauſus eēt pua cō
cauitate vlne articulus, ꝓſtrict⁹ aūt in circuitu magnis mar
ginib⁹ nequaq̄ vbiq; circūferi poſſet facilr̄, neq; eēt ei ma
gis infallacie vtilitas, hui⁹ eni gr̄a ꝛ tota man⁹ facta eſt. pe
riclitaꝛ ergo paulo min⁹ ex articulatis fieri caput vlne ſp,
ſeu ſupita pua ꝓcauitate alatū vt exced̄ ei⁹, vtp'lima parꝫ
inde firmata pendeat, qualr̄ aūt nō excedit ſemp inuenienti
bus motib⁹, q̄ztū. n. rōne p̄dicte ꝓſtructionis oportebat hec
ei oino ineſſe miraberis rurſus ꝛ hui⁹ de arte nāe, ſi vide
ris ei⁹ ingeniationes, tres. n. colligatiōes fortes os vlne col
lo hōplate copulāt, ꝛ adhuc cōi oiuz articulo ꝓ circūferētia
li: duo eniz apoſixes curue hōplate cuſtodiūt eū: ꝛ ex alteru
tra parte haꝝ ſunt muſculi maximi ſtringētes: ampla g̃ col
ligatio qua mēbꝛanoſis oib⁹ articulis exiſtit explātaꝛ ex la
bijs cōcauitatib⁹: q̄ eſt in hōplate totā pcurrēs in circuitu
articulationē. ꝛ ad p̄n^m iplantaꝛ capitis vlne: aliaꝝ vō triū
due certitudinalr̄ ſunt rotūde: ſicut neruꝰ ampla vō parum
tria: ꝛ explantanꝛ q̄dē p̄^a ex fine anchoꝛiferis apoſixeos. 2°
vō q̄ eſt maioꝛ iſta ex collo hōplate ꝑm iſtā maxie ptē: vbi ſu
periacētes ei cōcauitatis ciliū eſt altiſſimū: huic ergo caput
brachij aſcenſuz infallacē p̄bet tātū magnū in ſupioꝛib⁹ ꝛ
añrioꝛib⁹ ptib⁹ ei⁹ hñtē cōcauitatē deſcēſiue inciliōi ample
ſil'em q̄ztū magna eſt ipſa colligatio. Alia vō ꝓme dicte ex
intrinſecis partib⁹ vlne circūtendiꝛ: reliqua vō 3° ex eadez
q̄dē regione cū ſcōa explantaꝛ: obliqua vō ei ſub explātata
implantaꝛ. Et ipſa ad p^m p̄n^m vlne capitis ſilr̄ ample q̄ totū
in circuitu ꝓpꝛehēdit arti^m. Eſt. n. aliqualr̄ ps illi⁹ p̄dicte: q̄
due colligatiōes pueniūt ad ſupiacētē ei vlne muſculū q ker
kidi implātaꝛ: hūc ergo articulū ſtringētes colligationes p̄
dicte ꝓtinētes excidere phibēt. ¶ De lacertis aūt ſcapulā
mouentib⁹. dixit Haly. q̄ ſūt ſeptē: quoꝝ duo lacerti a ſpon
dilib⁹ oriunꝛ: ꝛ p trāſuerſuz deſcēdūt: ꝛ alter eoꝝ oculo cō
tinuaꝛ ſcapule: ꝛ puenit vſq; ad ſcapulaꝝ caput ꝛ furculas:
eiuſdē opō eſt ſcapulā ad capitis eleuare ptes. Alter aūt de
ſcēdit inferi⁹ a loco ꝓme radicis ꝛ cōtinuaꝛ ſcapule ei⁹. Et
huius vtilitas eſt attollere verſus caput ſcapulas. Tertius
vō lacert⁹ incipit ab aug^to qō in latere eſt ꝓmi ſpondilis. ꝛ
ei⁹ ꝓtinuatio capiti ſit oculi ſcapule. Eiuſq; vtilitas eſt ſca
pulā trahere a colli latere. quartiq; oꝛigo eſt ab oſſe laude ꝛ
ꝓtinuaꝛ coſte q̄ ſup ſcapulā eſt in augmēti p̄n°: qō ſil'e ē cor
uí roſtro cui deputata eſt vtilitas ſcapulā in capitis iclinare
ptē: duo vō lacerti. ſ. 5° ꝛ 6° oꝛtū hñt a ſpinis ſpine q̄ ſimenia
dñr. Et ali⁹ lacert⁹ oꝛit̄ a brachij oſſe ꝛ aſcēdēs ſuſtollit ad
ſcapule diſgregationē: donec ptib⁹ occurrat iferioꝛib⁹ q̄ ſūt
iuxta coſtā iferioꝛē: tāgitq; eā ab iferioꝛib⁹ ꝛ añrioꝛib⁹. Et
hui⁹ lacerti vtilitas eſt ſcapulā iferi⁹ trahere: ꝛ añri⁹ ſuſq; tē

De foꝛa ſi
gura oſſis ſpa
tule.

Banna
ipſr. ſūt

brachiū
ipſr ſu
itur.

e vtilit
b° ꝛ op
ib⁹ ma
uum.

dit etiã cum lacertis ad posteriora ⁊ inferiora.

¶ De anatomia manus in generali. Capꝫ.xlv.

Manus tripl'r. sunt

Manus tripl'r sumpta reperit': vno mõ large p spatula: ⁊ toto eius qõ cõtinetur sub ea p brachiũ descẽdẽdo vsq3 ad extrema digitoꝝ. Et aliqñ sumit' stricte p toto eo qd est sub spatula vsq3 ad extrema digitoꝝ. De q̃ dixit Gal'. 2° de vtili. pti. quare in tres magnas ptes manus diuidit': vna qdẽ est vlna. Et scõo de iuuamẽtis mẽbroꝝ: ⁊ ab Aui. ⁊ multis auctoribꝫ dr̃ adiutoriũ. Et 2ª est brachiũ. Et 2° de iuuamẽtis dr̃ assetũ. Et ab Aui. asseid. Et dixit. G. q̃ est mẽbrũ, qõ est ꝑz articulationẽ q̃ est ꝑz carpũ ⁊ cubitũ.

Brachiũ duplr sumitur.

Brachiũ tñ duplr reperit' sumptũ: vno mõ stricte, p dicta pte scõa manꝫ stricte sumptũ: q̃uis scõo de vtili. pti. qñq; reperiat' sũptũ solũ p focili maiori ossiuz asseid. Alio mõ sumit' brachiũ large p toto eo de mẽbris qõ dependet a iũctura humeri vsq3 ad vngues digitoꝝ. Et vt sic sũptũ est idẽ qõ manus stricte sũpta. Et 3ª ps manꝫ stricte sũpta. dixit Gal'. vocat' acrochira. Et 2° de iuuamẽtis vocat' palma: ⁊ est mẽbꝝ inter asseid. ⁊ extrema digitoꝝ locatũ: q̃ tertia ps manꝫ ꝑdicta aliqñ absolute manꝫ vocat' sumẽdo manũ 3° mõ. s. strictissime. Et. G. qdẽ scõo de vti. pti. sepe hãc ptẽ extremã manũ vocat: sicut adiutoriũ siue vlnã: q3 vocat sũmã manum: ⁊ braciũ siue asseid manũ intermediã. ¶ Dixit. G. ꝑ de vtili. ptic. hoi: q3 sapiens est aial. Et sicut dixit Ar. est sapiẽtissimus aialiũ: ⁊ solũ eoꝝ q̃ in terra diuinũ: p oibus defensorijs: ⁊ armis manꝫ dedit creator instrm̃ ad oẽs artes pacificũ: ⁊ nõ minꝫ ꝓtra ꝓliatiuũ: nõ. n. cornua idiguit hr̃e hõ innata: arma meliora cornib⁹ i suis manib⁹ qñcũq; vellet potẽs accipere. Et. n. ensis ⁊ telũ meliora arma ⁊ meliora ad incidẽdũ ꝓmptiora sũt q̃z cornua: ⁊ neq; soleare in pedib⁹ sic indiguit hõ vt equus. Et. n. oi soleari lapis ⁊ lignũ quassãt fortius. Et cornua qdẽ ⁊ soleare añq; sil'ꝓueniãt agere non ꝑsit: hois vo a lóge arma nõ minꝫ q̃z ad ꝓpe agũt: telũ. n. ⁊ sagitta magis q̃z cornua ⁊ lignũ ⁊ lapis magis q̃z soleare. Et si dicat qs velocior est hoie leo. Dõm q̃ hõ equũ domauit sapiẽtia ⁊ motibꝫ q̃ est velocꝫ leone aial: quo vtẽs hõ sa fugat ꝑsequturq; leonẽ ⁊ sedẽs in alto ꝓcutit cũ q̃ i ímo. Nõ ergo nudus est hõ: neq; facile inabilis: neq; inermis: neq; absq; calciamẽtis. Sed est ipsi thorax ferreus q̃cũq; voluerit oib⁹ cor̃ijs difficilius ꝑforabilis. Est ẽt ⁊ calciamẽto: uz multimoda spẽs: ⁊ armoꝝ ⁊ coopimẽtoꝝ. Nã nõ thorax solũ ⁊ domꝫ ⁊ turris sunt illi coopimẽtũ. Si aũt innatũ esset cornũ in manib⁹ hois nõ potuisset vti manib⁹ ad domꝫ cõstructionẽ: vel lancee vel toracis: vel alicui⁹ alteri⁹ sil'is. Dicũt. caruit hõ cornib⁹ solearib⁹: pennis squãmis: ⁊ hꝫ que circa q̃dã aialiũ sunt ꝓp paucitatẽ supfluitatis in eo: ex qb⁹ ista gñant' in alijs aialib⁹: ⁊ ꝓp eandẽ rõnẽ cauda ẽt caruit: ac ẽt iõ: q3 cũ hõ stature sit erecte gescere hz sedẽdo: cui cauda sessionẽ ipediret. Et dñt arte oi nã caruit hõ: nullã. n. habuit a nã insitã artẽ vt ceteroꝝ aialiũ multa: vt apis aranea ⁊ hꝫ. Et hoc iõ vt oi ꝑticiparet arte: si enĩ vnã artẽ a nã hr̃et insitã oi alia arte careret: quẽ ad^m alia oia aialia que artẽ habẽt insitã a nã oib⁹ alijs carent artib⁹. ¶ Dixit Gal'. vbi. s. hõ manib⁹ vestẽ texuit: rethe cõplexit: ⁊ cooptor ũ ⁊ cortinaz ⁊ velũ: quare nõ solũ his q̃ in terra sũt aialib⁹: sed eis q̃ in terra aq̃ ⁊ aere oñant'. Et talia sũt ad securitatẽ ei arma manus: vt aũt pacificũ ⁊ politicũ est aial hõ manib⁹ leges scripsit: tẽpla ⁊ simulacra dijs: erexit: nauẽ ostruxit ⁊ fistulã: ⁊ lyrã ⁊ scarpellũ: ⁊ tenaculũ ⁊ alia vniuersa artiũ organa: ⁊ libros ⁊ speculationes eoꝝ in scriptis reliquit. Et tibi lz ad huc per literas ex manibus: nunc loqui Platoni Aristoteli Hyp. ⁊ alijs veterib⁹: itaq; manus sunt organa sapiẽti aiali cõueniẽtia: ⁊ sunt manus hoi organa: sicut cythara est musico: ⁊ tenaculũ fabro: artifex enĩ est artifex ꝓ rõnẽ q̃ est in eo: sed agere nõ põt ꝑm artẽ absq; organis. Jta ẽt ⁊ quedaz aialia que ꝓp ꝓpriã subaz quasdã hñt virtutes efficere que apta nata sunt sine organis est ipossibile. sensum quoq; hz oẽ aial indoctũ earũ que in eius aia sunt potẽtiaꝝ ⁊ excellẽtiarũ que in particulis sunt eius: näe enim aialium indocte sunt. ait Hyp. ⁊ ideo mihi vr̃ q̃ alia aialia nã magis q̃z rõne artẽ aliquã operant': plasmãt enĩz apes talamos quosdaz: ⁊ laberinthos facientes: ⁊ formice vehunt. Et texunt aranee. Et vt cõiecturo oia indocte: hõ aũt sicut in corpore nudus est armis: ita ⁊ aial artibus est carens. Et ꝓpterea p corpis nuditate manus assumpsit: per eaz aũt que ꝑm aiaz inartificiositatẽ rõnẽ q̃bus vtens armauit: ⁊ custodiuit corpus oi modo: ⁊ ornat aiam oibus artib⁹. Sicut ei si innata hr̃et arma aliqua sola ei adessent semp ea ita ⁊ si aliquaz haberet artez innatã reliquas nõ vtiq; haberet. Qõ ño melio⁹ ers oibus armis ⁊ oib⁹ artibus vti: ꝓpterea hoi nulluz innatum datuz est: bñ ergo Arist. velut organũ añ organũ. i. organũ organoꝝ dixit tũc manꝫ: bene ẽt ⁊ aligs vestrũ illũ imitans quasi artẽ ante artẽ. i. artẽ artiũ dicet esse rõnẽ: sicut enĩz manus ex nullis existẽs organoꝝ que ꝑm ptem: tñ q; bene oia nata apta est recipere oib⁹ est organũ: ita ⁊ rõ nulla existẽs earũ que ꝑm ptẽ artiũ: sed omne in seipsa suscipere apta nata ars erit pre artib⁹: hõ ergo solus ex aialibus oib⁹ artem hñs ante artes. s. rõnẽ in aia ⁊ in corpore organũ ante organa rõnẽ acq̃siuit. ¶ De manu aũt sũpta ꝓmo mõ dictũ est in precedẽti ca° q̃z tũ ad ptem ossuosaz ⁊ carnosaz: de incepsa de manu 2° mõ sũpta dõm est: ⁊ ꝓmo de anato^a manus sũpme: siue adiutorij. Attñ ꝓpus sciendũ est. q̃ manꝫ 2° mõ sumpta diuidit' in duas ptes. s. domesticã ⁊ siluestrẽ siue familiarem ⁊ extraneã: vt dixit Haly. Qui ⁊ subdit. familiarẽ dico partẽ que a corpore is est parte anteriori que ⁊ domestica ab Aui. vocatur extraneam vero. dixit Haly. dico q̃ dorso cõtigua est ⁊ spine: q̃ ab Aui. dr̃ siluestris. Et a Gal'. ps dr̃ extrinseca: sicut familiaris ⁊ domestica ab eodẽ intrinseca dicit'.

Generatio buius garatis collis pulm.

De scultis tuis.

De vtilitate tot' corpis ad manum.

¶ De anatomia adiutorij. Capꝫ.xlvj.

Brachium est ossuosa brachij. s. adiutorij seu vlne os vnũ est magnũ ⁊ cõcauũ. Et vt qdã dicut. ⁊ grossuz ⁊ rotundũ in figura conicũ a familiari ptẽ: ab extranea ãt gibbosuz. Et est huic ossi. dixit Haly. in extremitate que ad scapulã puenit augmẽtũ rotundũ intrans in foueã que in vltimo est colli spatule. Et per hec cõficit' disgregatio ossis spatule. Alia vo extremitas. dixit ipse que cubito contigua est duo hz capita cõiuncta alterꝫ in extranea ptẽ qõ ⁊ minus est: ⁊ est in eo fouea in quã extremitas cubiti intrat inferioris. Alterũ aũt in familiari qõ maius est primo: neq; colligat' illi aliqõ os: sed est factũ ad diuidendum neruũ: ⁊ venas ⁊ arterias. Et inter hec duo capita pars est quedã sil'is canule exteriori: in qua due sunt ꝯcauitates: vna ab anteriorib⁹: alia a posteriorib⁹ in quas duo ingrediũt' cubiti exteriois augmẽta, cõglutinaturq; hoc mõ cubiti inferioris disgregatio. ¶ Aui. ãt dixit adiutorij os est creatũ rotundũ: cuius superior extremitas est gibbosa: vt spatule vacuitatẽ ingrediat': ⁊ est a parte domestica cõcauũ: ⁊ a ptẽ siluestri gibbosuz. Et dixit. super inferiorẽ adiutorij extremitatẽ duo additamẽta cõtinuata fuerunt: ex quibus id qõ est ad interiora est longius ⁊ subtilius cuz nulla re habens iuncturã: qm̃ nõ est: nisi venaruz ⁊ neruoꝝ defensio. Sed cũ eo qõ est ad exteriora cõpletur iunctura cubiti: sicut dicetur per bucellã que in ipso existit. Et inter ea ꝑculdubio subtilitas existit: ⁊ in duabus huius subtilitatis extremitatibus due sunt vacuitates superius ad anteriora ⁊ inferius ad posteriora. Et earũ superior domestica cõcauitas. dixit Auicẽ. est lenificata: ⁊ nõ existit super eaz separatio. Et siluestris ꝯcauitas est maior ea. Et qõ ad finẽ siluestris cõcauitatis tẽdit non est lenificatus: neq; est ipsius perforatio rotunda: sed est sicut paries rectus: ita vt cum additamentis asseid in ipsa ad ptẽ mouet' siluestrẽ: ⁊ ad eã puenit: stet. Et has duas ꝯcauitates vocauit Hyp. limites duos. ¶ Dixit Haly. edifi

Sicut manus est organuz organoꝝ. ita rõ est artium.

De osse adiutorij: qꝫ vnicus fuit: ⁊ de fola eius.

catio adiutorij ex vno tm̃ osse fuit: qm̃ ei⁹ ꝓtinuatio i scapula in vna tm̃ est disgregatiõe: magnitudo vo facta est ad por tãdũ cubitũ ⁊ palmã. ſ. manũ intermediã ⁊ extremã tac et qm̃ lacert⁹ cubitũ mouẽs: ⁊ palmã sup hoc posit⁹ est os: rotundũ ãt est vt remoti⁹ sit ab incõmodo ꝓ recep^ne: ⁊ oñt grossities ei⁹ fuit vt sic circa ip̃z possint musculi meli⁹ situari. Et ꝓcauũ fuit vt eẽt leue: ⁊ in ei⁹ ꝓcauitate est medulla: ⁊ sui lenitate factũ est magis obediẽs motui musculoꝝ mouẽtium ip̃z. ¶ Et H. dixit 1°ò vtil'. pti. qꝫ os vlne rõnabil'r in extrinsecis gibbosũ fuit: ⁊ in intrinsecis simũ: qꝛ meli⁹ fuit adinuicẽ se ꝓuerti man⁹. Si ãt sic est ꝓuexa ossiuꝝ seinuicẽ aspicẽ meli⁹ fuit: ⁊ auertere a se gibbositates: ⁊ subdit Hal'. Mox aũt ꝓstructio hui⁹ fecit ad amplectẽdũ ꝓuexa corpa vlna magis idoneas ꝑparãdo cũ ꝑ locũ valis. ſ. venis arterijs ⁊ neruis q̃ ad totã manũ ferũt'. ¶ Et qm̃ musculus q brachiũ mouet. i. assei⁹. meli⁹ erat coopire os brachij. i. vlne egẽs tegmine q̃dã: ⁊ ꝓiectiõe nõ aduersus solũ frig⁹ ⁊ estũ: ſz ad duroꝝ corpoꝝ approxi^ne: vt manif^m est. Nõ. n. erat sufficiẽs cutis sola absq; carnib⁹ vlli hoꝝ assistere. Eget ꝗ vlna coopiri vndiq; carnib⁹: ⁊ vt sic musculos debẽtes mouere brachiuꝝ in seipsa locatos hr̃e de nečitate: ⁊ nõ seorsuꝝ carnes ociosas: ⁊ seorsuꝝ musculos. Et Haly. dixit. conatio lateris hui⁹ ossis fuit vt celet venas arterias: ⁊ neruos p ipsaꝝ trãseuntes ad cubitũ. ¶ Et sic ꝑz ex dictis qꝫ ad ꝓpõẽ iũcture hũeri duo ossa ꝓcurrũt ꝓncipal'r. ſ. os spatule hñs ꝓcauitatẽ: ⁊ os vlne hñs caput rotũdũ: qõ in dictã ꝓcauitatẽ igredit' ad ꝓpõẽ aũt ei⁹ firmã os furcule cũ osse sili rostro cozui pueniũt. Et est vt ex Hal'. patuit in ca° pcedẽti. iũctura ista ò se laxa: 4^or tm̃ firmata est ligamẽtis: pinde dixit Auic. iũctura ista laxa est nõ multũ firma. Et laxitatis cã iũcture hui⁹: accidit etiã frequẽter dislocatio: iuua^m tm̃ qõ in hui⁹ existit laxitate est due res. ſ. nečitas ⁊ securitas. Et nečitas est facilitas motionũ ad oẽs ptes. Et securitas est: qm̃ ſz adiutorij̃ sit nečiũ: vt diuersis motionib⁹ ad diuersas possit mouere ptes: motiones tm̃ ei⁹ neqꝫ sũt multe: neqꝫ ꝑdurant vsqꝫquo timeat' ne ei⁹ rũpant' ligamẽta: ⁊ dislocet': imo adiutorij̃ in plib⁹ motionib⁹ est getũ. Et aliud qõ est ex manu est mobile. Et ꝓp hoc alie iuncture man⁹ firmiores facte sunt q̃ adiutorij. ¶ Adiutorij quoꝫ iunctura q̃tuor amplectunt' ligamẽta. Et vnũ eoꝝ est dilatatũ pãniculariẽ iunctura circũdãs: sicut oẽs alie circũdant' iuncture: ⁊ duo alia ligamẽta q̃ a rostro cozui descẽdũt: quoꝝ vnũ est extre^em hñs dilatatã: ⁊ circundat adiutorij extremũ. Et alteꝝ est min⁹: ſz duri⁹ descẽdẽs cũ ligamẽto 4°. qõ ẽt descẽdit ab additamẽto rostrali in tenuitatẽ eis ꝑparatã: quoꝝ figura ad latitudinẽ trahit: ⁊ ꝓprie cũ adiutorij̃ tãgũt. Et ipsa qdẽ solẽt occultari sub adiutorio ⁊ cõtinuari musculis q in occultatiõe adiutorij̃ sũt sequẽtes ⁊ in ei⁹ iteriori extẽ sũt. ¶ De musculis aũt iũcturã humeri hac cubiti ⁊ adiutorij̃ mouẽtib⁹ dixit Hal'. 2° de vtil'. pti. implantant' ossi vlne fines musculoꝝ qdẽ supi⁹ mouẽtes: collũ qdẽ iferi⁹ vellentes. Alij vo ducẽtes ad pect⁹: ⁊ qdã eoꝝ circul'r ꝓuertẽtes ad pect⁹. q̃ circũducit musculus q ex ea q̃ ꝑm mamillas regionẽ ꝓcedit moderat⁹ magn^ne: mox aũt ⁊ subt⁹ vehit vlnã vsus iferiorẽ ptẽ qescibil'r: vt sit imiorũ additionis cã. Alij ꝺo eꝰ ex altis pectoris ptib⁹ ꝓdiẽs alte adductiõis est cã. Alij vo ⁊ tertij q binat⁹ ōr vel duo coadunati: vtrũq; n. de eis ſz verũ dicere explantant' ex toto osse qõ est ꝑz pect⁹: adducũt aũt ad pect⁹. ſ. vlne totum eqrepẽs qñ ambo tendunt'. Si vo alteꝝ eoꝝ opet' solus si q dẽ q ex iferioꝝ ptib⁹ pectoris ꝓdit. imã opat' adductionẽ: si vo alter altiorẽ: nõ tm̃ ita altã sicut scõs dictoꝝ: nec ita imã sicut ꝑm⁹ dictoꝝ. Succeditq; in primo dictoꝝ q̃tuor musculoꝝ puus q a regionib⁹ q̃ sec⁹ mamillã surs̃u ferẽ. Altissime vo alia portio musculi q ꝑz epimidaz q̃ claui applicat': duo. n. hꝫ capita musculus iste ex intrinsecis qdẽ ptib⁹ epimide claui applicat⁹: ex extrinsecis aũt applicat⁹ dorso hõplate in imiorib⁹ ei⁹ ptib⁹: sed opõ hui⁹ soli⁹ cũ tẽdit' ad regionẽ q ex tẽdit vlnã pax a media: ⁊ certitudial'r recta retẽtione declinãs vsus lat⁹. Alteri⁹ vo q̃ vsus clauẽ pueniat ad intrinsecã regionẽ fil'r inclinat: tẽsis aũt ambob⁹ eqpotenter rectã certitudial'r, ⁊ mediã retẽtionẽ accipit vlna nusq; declinãs. Ac ẽt alij duo musculi ex alterutra pte dorsi qõ in hõplate filem ꝑdicto actũ hñs. Si. n. fil' tendunt' adiuuant certitudial'r altã vlnã seorsuꝝ in vno alteruter modicũ ad latus declinabit. Octauus vo ali⁹ vltra ꝑdictos, ꝑdiẽs musculus ex plima pte in homoplata coste ad extrinsecã regionẽ adducit collũ oppositꝰ eis q ꝑz pect⁹ sũt: q adductiõis alterãt ꝓditores: duo vo ꝓnter his musculoꝝ mot⁹ sũt circuertẽtes vlnã vsus eã q̃ ex ⁊ inferi⁹ regionẽ. Sz vtpl'z qdez adducit vsus ex: q ex iferiori fine, ꝓdit ꝑme coste, q̃ in hõplata, ali⁹ vo simã ei⁹ ptẽ totã ꝓpẽdẽs min⁹ qdẽ, plm̃ vo inferius circũduxit vlnã. Reliquus vo alius qdẽ musculus est trahẽs iferi⁹ vlnã cũ ea q̃ ad id qõ retro latiõe, cui ꝑdict⁹ musculus puus succedit indeclinabiles opans lationes vlne vsus iferi⁹. Sufficiẽter. n. habuit de hoc nã q̃zuis minim⁹ eẽt oium ꝓp man⁹ rectionẽ ad nãlẽ ad iferiora, fortis. n. vtutis est suptẽdere manũ, deorsum vo tendi põt oẽ ẽt corp⁹ aiali actu, qꝛ. ſ. sola ġuitate, adiuuãt aũt ad hũc. ſ. musculũ paruũ vtplm̃ ⁊ ymi eoꝝ q a pectore seu ⁊ binatã decli^nem hñtes eorũ. Coadiuuãt aũt ⁊ aliqõ bis q ab iferioꝝ ptib⁹ metasoni, tẽsis. n. fil' q̃tuor ad aliquos act⁹ spõdiliũ man⁹ trahit in feri⁹ violẽter, vbi aũt nulli⁹ act⁹ vehemẽtis est opus puus musculus sufficit solus. Et dixit Hal'. q circũuertunt' arti^los musculi in oib⁹ articulationib⁹ ipsi sũt robusti, ⁊ tenõtes hñt neruosissimos, qm̃ violẽtissim⁹ motuũ est iste multiplex ꝑm vtutẽ exñtes simplici. Et dixit. musculus q ab iferioꝝ ptib⁹ metafreni surs̃u ferẽ, iõ magn⁹ q̃zuis vlnã differt trahere iferi⁹, qm̃ vltra ꝑ duos alios ꝑbet mot⁹ aiali circũuertẽs retro vlnã, vellẽs ãt deorsũ totã hõplatã. ¶ Hal'. posuit hos musculos eẽ. xij. A. ãt dix̃. q ex musculis mot⁹ adiutorij sũt illi q mouẽt spatule iũcturã. Et sũt tres musculi qui a pectore veniũt, ⁊ ip̃z mouẽt ad iferiora ⁊ muscl's q iferi⁹ sub mamilla oriẽ', ⁊ cũ pte adiutorij añte ꝓtinuat' apõ añtẽ ptez margis ꝓcauitatis, ⁊ ipse ẽ q adiutoriũ ad pect⁹ applicat cũ cõitate, qꝛ spatula ip̃m seqt'. Et muscl's q a supmo thoracis nasciẽ' ⁊ efficit vt domesticũ caput adiutorij cooptiat, ⁊ ẽ applicãs ip̃z ad pect⁹ cũ ipulsiõe pauca. Et muscl's duplus magn⁹ q a toto oriẽ' thorace ꝓtinuat⁹ cũ itimo añcessiõis adiutorij, q cũ opat' cũ villo q in ipsi⁹ supiori est adiutoriũ ad pect⁹ ducit ip̃z eleuãdo. Et cũ alia pte ducit illõ ad ip̃z faciens ip̃z ad iferiora õscẽdẽ. Et cũ eis ãbob⁹ ducit ip̃z ad pect⁹ ꝑz recti^nem. Et duo alij musculi a pte nasciũt' ylij, ⁊ magis iferi⁹ tẽdẽtes, ⁊ ꝓtinuati q̃z sit ꝓtiuitas magni muscli: q a thorace ascẽdit. Et vn⁹ eoꝝ ẽ magn⁹ veniẽs a loco q ẽ apõ ylij, ⁊ a costis poste^b⁹ ⁊ trahit adiutorij̃ ad costas poste^res directe, ⁊ alter ẽ sbtilis q nasciẽ' a cute ylij, ⁊ nõ ab ei⁹ osse, ⁊ õclinat magis ad medietatẽ q̃z ille, ⁊ ꝓtinuat' cũ chorda ei⁹ q a pte mamille ascẽdit ⁊ pfũdat'. Et hi qdẽ opõnẽ ꝑmoꝝ efficiunt ꝑz motũ adiutorij, ſz tm̃ ad post^ra parũp õclinãt. ¶ Et qnq; muscli q ab osse spatule nasciũt', ⁊ vni⁹ muscli eoꝝ ort⁹ ẽ ab osse spatule, ⁊ iplet qõ ẽ iter spatulas ⁊ costã supiorẽ villis, ⁊ penetrat ad ptẽ supiorẽ capitij̃ adiutorij̃ silueſtrez declinãs parũp ad domesticã. Et ip̃e ẽt cũ õcli^ne penetrat ad domesticũ, ⁊ duoꝝ muscl'oꝝ ex istis qnq; origo ẽ a latẽ supiori spatule, q̃ꝝ vn⁹ ẽ maior, ⁊ vadũt ipsi⁹ villi ad iferiores sepantis, ⁊ iplẽt qõ ẽ iter sepans ⁊ lat⁹ iferi⁹, ⁊ ꝓtinuãt' valde cũ capite adiutorij in pte silueſtri, ⁊ penetrãt cũ decli^ne ad silueſtrẽ. Et alter est cũ ꝑ ꝓtinuus adeo q est q̃si ps eius, ⁊ cuz ipso penetrat ⁊ ipsi⁹ efficit opõnẽ. Iste tm̃ nõ mltũ pẽdet a su premo spatule, ⁊ ei⁹ ꝓtinuitas est ꝑz trãsuersionẽ in manifesto adiutorij ⁊ declinat ad silueſtrẽ. Et 4⁹ musculus de ꝑdictis qnq; est ille q locũ cõcauũ ossis spatule iplet: cui⁹ chorda cũ ptib⁹ interioribus lateris domestici capitis adiutorij̃ ꝓtinuat'. Et ei⁹ opatio est efficere vt adiutoriũ posteri⁹ circũ

De osse adiutorij:

De iũctura humeri

De musculis adiutorij.

eat. Et alter musculus. ſ. q̃ntus est: q ab inferiori extremitate lateris ſpatule iferioris nascit: cui⁹ chorda supi⁹ otinuat ſm cõtinuitatẽ magni musculi ab ylio ascẽdẽtis. Et cui⁹ opatio est trahere sup̃ mũ capitis adiutorij ad supiora. ¶ Et dixit Au. adiutoriũ hꝫ aliũ musculũ duo hñtẽ capita: q duas efficit opões: z opõné cõem. Et ipsa qdẽ sub furcula venit z a collo deglutiẽs p capitiꝫ adiutorij bucellã puenit vsqꝫ iuxta locũ otinuitatis chorde musculi magni a pectore ascendẽtis. Et qdã dicũt. q vnũ capitũ ei⁹ interi⁹ est sup manifesto ſpatule apud ei⁹ iũmũ: z declinat ad exteriora cũ trasuersione pauca. Et cũ opat cũ duob⁹ pib⁹ eleuat ſꝫ rectitudinẽ. Et dixit. sunt hoiuꝫ qdã q duos addiderũt musculos. ſ. musculũ puũ q a mamilla venit: z aliũ q in ſpatule iũctura est sepultus: z fortasse ponũt musculos cubiti. i. cubitũ mouẽtes cũ eis habere cõmunitatem.

¶ De anatomia cubiti z asceid. Cap. xlvij.

ASceid est brachij pars ossuosa q̃ a cubito vsqꝫ ad manum existit. Et sũt duo ossa vocata focilia. Et asseid qdem ab Haly. cubit⁹ vocat: z cõponit ex duob⁹ ossib⁹ q̃ noie toti⁹ cubiti vocant. Et sũt cubit⁹ iferior z cubit⁹ supior. Et inferior est vsus ptẽ siluestrẽ: z supior vsus ptẽ domesticã. z vn⁹ est maior reliquo: iferior enim supiore maior est: z vocat focile mai⁹: z supior vocat focile min⁹. Et iferi⁹ qdẽ mai⁹ est. qm̃ dixit Haly. oportuit ipꝫ portare supiorẽ. Et cõdecẽs est: vt qõ deferẽtis mai⁹ z fortiꝫ delato. ¶ Et dixit Aui. qõ focile mai⁹ ẽt grossi⁹ est: z vadit a cubito ad digitũ auriculare. i. vsqꝫ ad iũcturã man⁹ ex ea pte in qua est digit⁹ auricularis. Et min⁹ ẽt est subtili⁹ z ptẽdit p ptẽ domesticã: siue supiorẽ a cubito vsqꝫ ad pollicẽ. Et Aui. dixit. supioris focilis iuua^m est: vt pꝫ sit mot⁹ asseid ad sequẽdũ z resupinãdũ. Et inferioris focilis iuua^m est: vt sit mot⁹ asseid ad ꝺstringẽdũ z dilatãdũ. Et dixit Aui. cuiuslꝫ duoꝝ fociliũ me^m attenuatũ est: qm̃ grossitudine nõ idigẽt pp illud qõ de musculis grossis sup eis iacet. Et ipsoꝝ duorũ extrema ingrossata fuerũt ppea q sup ipsa multa ligamẽtoꝝ onigo est eis nečia: q frequẽter eis accidũt ꝟbera. z percussiones fortes cũ motus est iunctura⁹: z ppea q carne denudant. ¶ Sal. ꝟo 1° de vtili. ptic. focile mai⁹ siue inferius brachiũ vocauit: min⁹ ꝟo z superi⁹ vocauit kerkidã. Et dixit. q positio kerkide. rõnabiliꝫ facta est obliq̃ ſm qõ z ea q brachij. i. focilis maioris facta est recta ſm. n. nãm motuũ eaꝝ vniuscuiuslꝫ oportuit eẽ põné: sed mot⁹ colli q ſꝫ extensionẽ z flexionẽ est ſm longitudinẽ ei⁹ fit: q ꝟo vsus imuꝫ pronũ z supinũ obliq̃. ¶ Et ppea obliq̃ est kerkida: rectum aũt brachiũ: hec enim tẽsionib⁹ z flexionib⁹: illa ꝟo uersionib⁹ q̃ ad obliq̃ famulant. Elegit aũt. dixit Sal. in kerkida põnẽ obliquã eã q̃ ab itra icipit: z ab extra desinit: eo q motuũ toti⁹ man⁹ ad latera q̃ vsus supinũ ad pauciores ẽ act⁹. q ꝟo ad imũ ꝓnũ ad multo plures: z nečios sunt vtiles. Et ppea kerkide põnẽ paratꝰ ad obediendũ motib⁹ q ad ꝓnũ. nã opata supiorẽ finẽ ei⁹ vsus extrinsecũ caput vlne iungẽs: inferiorẽ ꝟo vsus magnũ extẽdẽs digitũ. Ecõuerso aũt si hret facili⁹ vsus supinũ q̃ꝫ ꝟsus ꝓnũ moueret. Supiacet aũt. dixit Sal. kerkida brachio: qm̃ est longior eo: z plm articulationis q̃ ad vlnã ipsuꝫ obtinet rõnabiliꝫ fuit vehi brachio. q ꝟo ꝫ cubitũ z carpũ grossiores qũqꝫ oportebat medias musculis pbere locũ: alias ꝟo igrossari in applãtatiõib⁹: finis tñ brachij: q ſm cubitũ est grossior: z kerkidis grossior est q ſm carpũ: z ambob⁹ est articulatio carpi: ſꝫ ea q̃ ꝫ cubitũ brachiũ abũdare nečiuꝫ erat a kerkida intãtũ inq̃tuꝫ articulatio eius vtilior in oib⁹ existit actib⁹. ¶ Et Aui. dixit. supi⁹ focile est tortũ: q̃si veniat a pte domestica z paulum tortuose ad ptẽ siluestrẽ gibbosuꝫ fiat z iuua^m in ꝟ preparãtis existit bonitas ad motũ torquendi: ſꝫ focile iferius est rectũ: qm̃ ꝟ ad stringẽdũ z dilatãdũ melio⁹ existit. ¶ Cã quoqꝫ: q̃re asseid duo habuit ossa triplex assignatur: vna vt hec ps stet capiti oculis ceteriſqꝫ mẽbris in necessitatibus: sicut clypeus ꝺfendẽs: hãc. n. ptẽ porrigit hõ aduersus ict⁹: pculsiões: z casus: z cetera occurrentia nociua in defensam alioꝝ mẽbroꝝ. ſcda est. vt vno osse leso alteꝝ illesũ maneat: z tertia. vt tpe lesionis vni⁹ eoꝝ alterũ os sanũ remanẽs sit illi in sustẽtamẽtũ. ¶ Junctura quoqꝫ cubiti. dixit Aui. ex iunctura focilis iferioris z supioris cuꝫ adiutorio cõponit. In inferiori. n. cubito. i. in focili maiori in extremo ei⁹ qꝺ cõiungit brachio. i. vlne ossi. dixit Haly. aug^ta duo sunt q̃ granata duo oñ rotũda capitib⁹. Alteꝝ tñ altero mai⁹ est. Et ꝟ ẽ q ptigit vltra toti⁹ cubiti supiora z iferiora: hocqꝫ granatũ anteri⁹ inusitato noie cubit⁹ or: alteꝝ ꝟo min⁹ iteriora attingẽs toti⁹ cubiti z supiora. Et hec duo granata cũ cubit⁹ extẽdit duas intrat ꝺcauitates: q̃ in pte ea sũt quã sileꝫ parti dicim⁹: duplicationis aũt cubiti tpe a ꝺcauitatib⁹ egrediunt: positio aũt cubiti hui⁹ eqlis est. p ipsum. n. fit cubiti extensio z duplicatio. Et hi duo mot⁹ eqles sũt z recti: nec in pte inclinant. At ꝟo cubiti supioris positio distorti z incuruati pp eũ q in vtrãqꝫ ptẽ nečius est mot⁹. Et in q̃ pte attingit brachiũ aug^m est qꝰ intrat foueã minoris partis eius ossis: brachij. i. adiutorij. Caputqꝫ ei⁹ qꝰ palmã attingit minus est q̃ꝫ qꝰ brachiũ: eo q nečiuꝫ erat copulari duob⁹ cubitoꝝ capitib⁹: cũ aug^m qb⁹ glutinat ossi rasete ad disgregationẽ palme: vt q̃ pariter oriren. exinde ligamẽta: q̃ hãc ligãt disgregationẽ. Aui. quoqꝫ dixit. supi⁹ focile in sua extremitate hꝫ vacuitatẽ ingenioſe factã in quã bucella siluestris extremitatis adiutorij ingredit z ligat cũ ea. Et ex ipsi⁹ circuitu in vacuitate puenit mot⁹ resupin⁹ z tortiõis: iferi⁹ ꝟo focile duo hꝫ additamẽta iter q̃ existit tenuitas q̃ grece lre. c. sil̃at. Et hui⁹ q̃ qdẽ tenuitatis cũ torqueat supficies illa q̃ est in ipsi⁹ tenuitate: vt bñ sit fact⁹ ei⁹ itroit⁹ in tenuitatẽ q̃ est in extremo adiutorij qõ cõcauũ existit: ſꝫ sue ꝺcauitatis figura gibbositati circuli sil̃at. Ex bona igit igressione subtilitatis q̃ iter duo additamẽta iferioris focilis existit in illã iferiorẽ tenuitatẽ iũctura ꝓponit cubiti: Cũqꝫ tenuitas sup̃ tenuitatẽ ad posteriora mor z iferi⁹ extẽdit man⁹. Et cũ pietatis tenuitas illã refrenat a vacui^te bucella tꝫ eã z phibet a dilata^ne supflua. al's. a vacuitate bucellã tenẽte tꝫ eã z phibet ꝛc. ¶ Et dix. A. stat adiutoriũ z asseid ꝫ recti^ncm. Cum ꝟo duaꝝ tenuitatũ sup aliã ad añriora: z supi⁹ mor ꝺstrigit man⁹ donec asseid tãgit adiutoriũ a pte domestica z ab añrioribus⁹. Et dixit. duo focilia supi⁹ sil̃ iungunt: sicut res vna. z accidit in eis vacuitas ãpliatiõis: cui⁹ plm in focili existit iferiori: qõ ꝟo supfluit ab hac vacuitate remanet gibbosuꝫ lenificatũ: vt sit lõginquũ a nocumẽtoꝝ receptiõe. Et posteri⁹ qdẽ ex vacuitate focilis iferioris orit additamẽtũ qõ ad lõgitu^ncm quãdã trahit. ¶ Dixerũt qdã. q in pte extremitatis supioris focilis maioris est additamẽtũ: q̃ꝫ rostrũ qõ supat vl q̃ꝫ eqtat sup̃mã iũcturã cubiti: z ꝓfirmat cubiti acies: siue acuitatẽ qñ brachiũ ad iteri⁹ plicat. Et vltras huius addita^ti supra iũcturã cubiti fuit vna vt ipsaꝫ iũcturã ꝺfendat ab extrinsecis nocu^tis. Alia vt phibeat brachiuꝫ plicari ad posteri⁹ ne motu nimio fatiget. Et dixerũt. q ꝓdicta duo focilia sũt sibiinuicẽ ita iserta q vr̃ puũ subintrare mai⁹: z in ipꝫ ifigi: ita in iũctura cubiti ꝺiũgit cũ osse adiutorij mediatib⁹ fortib⁹ ligamẽtis. ¶ De musculis aũt mouẽtib⁹ cubitũ. dixit. A. ex musculoꝝ brachiũ mouẽtiũ alij sũt q ipsuꝫ ꝺbũt alij sũt q ipꝫ dilatãt: z isti sũt positi sup adiutoriũ. Et alij sũt q ipꝫ girãt. Et alij q ipꝫ resupinãt: z nõ sup adiutorium. ¶ Sal. ꝟo dix. 1° ꝺ vti. pti. si oino imobilis qs custodierit sũmã manuũ mãifeste videbit 4^or brachij mot⁹ ab his apõ vlnã motib⁹: z de articulatiõib⁹ fieri. Et. n. extẽsuꝫ z flexuꝫ z circũductũ ad ꝓnũ z supinũ videbit qescẽte tota sũma manu. Et dix. nečiũ fuit mot⁹ flexiõis ab it⁹ ducẽ musculũ: z extẽsiõis ab ex̃ locari: z vt ũ oẽs itermedie regiões vlne sup^ris z infe^ris: nude oio relinq̃rẽt, vt ẽt nõ fieret caro aliq̃ ociosa:

Triplex ea: quare asseidon habuit ossa.

De ſtructura cubiti.

De musculis.

ꝛ vt nō incustodita ꝛ nuda relinqueret pticula colli ſortiores ſil' ꝛ infallaciores mot⁹ opata eſt duplicās multitudinē muſculoꝝ: fortiores. n. ſūt q̄tuor mouētes q̄ duo: ꝛ tuti⁹ ꝫ eſt vt duo ꝓ vno ſunt: q: ſi alter patiat: alter ſufficit mouere collū. Nā ſi duos ſolos opata fuiſſet nā muſculos: ꝛ ſibiinuicē ſupiacēte poſuiſſet roburq3 eis ꝛ tuitionē ꝓbuiſſet motib⁹: nō tñ tenuiſſet itermedias vlne regiōes. Si vō ſingule eaꝝ obliquū in collū ſile. x. grece lr̄e ex ꝓpoſit⁹ ſibiinuicē: ꝛ tenātos cū hꝫ vtilitatib⁹ foret: ꝛ adhuc ꝛ tegi defuit vlne. Et nimirū ſi qdē rectis motib⁹ deberēt mouere collū extēdentes ſil' ꝛ flectētes articulationē q̄ ꝑm cubitū, nō ſolū nō eſſet vtilis eis obliq̄ poſitio: ꝛ totū ꝑriū oparet. Et hec eſt maxima admiratio cōſtructiōis eoꝝ: qm̄ binis motib⁹ obliquis vnū rectū opant. ¶ Muſculi cubitū mouētes alij poſiti ſūt ſup adiutorio: ꝛ ꝑm Haly. ſūt q̄tuor i trāſuerſuꝫ ſiti. x. lr̄e grece figura qō neciuꝫ fuit: vt cū vterqꝫ mouet alter alteꝝ nō patiat in ptē ſil' cū cubito inclinari. Et hoꝝ q̄tuor duo ſunt in añriorib⁹ poſiti: ꝛ iſti cubitū reſtringunt: quoꝝ ille q eſt maior icipit ab exteriorib⁹ brachij a ptib⁹ iteriorib⁹ lacerti q ſupſcapula eſt. Alter vō q minor eſt incipit ab exteriorib⁹ brachij ptib⁹ poſteriorib⁹: ꝛ vſus cubitū tēdit: ꝛ maiorē lacertū incidit ſub dicta figura. x. Et duo alij ſūt poſteriores q cubitū extēdūt: quoꝝ alter q maior eſt ab iteriorib⁹ brachij oriť ab interiori latere: qō ale. i. aſcelle ſubeſt ꝛ ad cubitū tēdit. Alť vō eſt minor: ꝛ incipit in ſupiorib⁹ brachij: ꝛ ad poſteriora extēdit: ꝛ cubito ꝓtinuat iferiori: ꝛ hoꝝ cuiuſcunq3 chorda chordis ꝑmoꝝ continuat. Alij ſiti ſunt in circuitu cubiti. de qb⁹ dixit Haly. lacerti poſiti in latere extraneo brachij decē ſūt: vn⁹ eoꝝ poſit⁹ eſt in manifeſto cubiti in me°: cui⁹ ort⁹ a capite extraneo brachij eſt. Et in hui⁹ latere lacerti: alij ſūt illi ꝓtinui: ꝛ a laterib⁹ hoꝝ trium tres alij lacerti. Et ſup cubitū ſupiorē hoꝝ decē lacertoꝝ: lacert⁹ eſt ali⁹ obui⁹ illi. ſ. ꝑ: q ē in me° a ꝑte ex̄nea: c° ortigo a ptib⁹ capitij brachij ē. Et i ifeᵇ⁹ duo ſt alij lacerti trāſuerſi cubituꝫ ſuperātes retro. ¶ De his muſcul'. dix̄. A. faciētes brachiuꝫ facē ſupinū ſt̄ par: c° vᵐ ex ipib⁹ ē poᵐ in exteᵇ⁹ duoꝝ fociliū: ꝛ obuiat focili ſupiori abſq3 chorda: ꝛ alteꝝ ſ̄btile ē plōgatū ꝛ naſcit a ſupiori ꝑte adiutorij ab eo q⁹ ei⁹ māifᵐ ſeqūt ꝛ maior ꝑs ei⁹ vadit i aſſeid ꝛ penetrat: donec ꝓpiquū fiat iūcture raſcete: ꝛ venit ad ptē occl'tā focil' ſupioris: ꝛ ꝓtinuatur cū eo chorda pānicli'. ¶ De his duob⁹ muſculis dix̄. S. 2° de iuuaᵗⁱˢ mēbroꝝ. Redeam⁹ ad iḡſitionē ꝓp quā fuerūt duo muſculi icuruātes brachiū ſup̄ dorſū: ꝛ ꝓp quā nō oriť chorde ex iſtis muſculis vl' vno illoꝝ. dico q̄ q nō ſufficit in motib⁹ oīb⁹ iſti⁹ focilis vn⁹ muſculus ꝓtinuat⁹ i me° loco ei⁹: ꝓp qō fuerūt duo: ꝛ fuit vn⁹ eoꝝ ꝓtinuat⁹ cū locis ſupiorib⁹, ꝓpinqs adiutorio: ꝛ ali⁹ ꝓtinuat⁹ ē cū locis ifeᵇ⁹ ꝓpinqs raſcete: fuit ā ꝓtinuaᶜ eoꝝ cū focili i mlt̄is locis: vt ſint magis fixe: qm̄ retētio mēbroꝝ carnoſoꝝ: ꝛ fixio eoꝝ cū eo q̄ ꝓiugāť ē ōbilis: ꝛ fuit neciū vt occurrerēt iſti focili i mlt̄j locis: qm̄ carēt vtute chordе cui ſufficiebat i bonitate retentiōis vn⁹ locᵍ: ꝛ ꝓp̄ fuit datū ei loco ei⁹ qō deeſt ei ex vtute chordе multiᵈᵒ illoꝝ: qm̄ nō ē ꝓpriū oriri chordā ab illo muſculo. Et dix̄. A. girātes ſeu reflectētes muſculi ſt̄ par poſit⁹ exteri⁹. Cui⁹ vnū ex duob⁹ ipib⁹ a ſup̄mo domeſtico capitis adiutorij icipit: ꝛ ꝓtinuat cū ſupiori focili ſub iūctura raſcete. Et aliō ē magis curuatū eo: ꝛ ei⁹ villus ad latiⁿᵉᵐ ē ōcliuis: ſꝫ ei⁹ extremitas ē plus neruoſa: ꝛ icipit ab ipomet ſupiori focili: ꝛ ꝓtinuat cū ei⁹ extreᵐ ſupioꝛe apō raſcete iūcturā. Sūt ā ꝛ ſup̄ aſſeid hꝫ vnūqōq3 focile muſculi mouēť ōbētes iūcturas man⁹ ꝛ digitoꝝ ō qb⁹ dicet i ſequēti ca°.

¶ De anatomia manus in ſpeciali. Cap̄. xlviij.

De vtilitate man⁹

Manus in tres diuidit ꝑtes. ſ. in carpū meta carpū: ꝛ digitos: Et iūctura qdē carpū a Sal. p̄ ꝛ 2° de vtil. pti. dicta: ꝛ ab eo p̄ ꝛ 2° de iuuamētis: ꝛ ab Aui. raſceta vocať. Et iūctura ab eo dicta metacarpū. ab Aui. pecten man⁹ vocať. ¶ De diuiſiōe qdē man⁹ loquēs Sal'. vbi. ſ. dix̄. manus vt multiformes figuraſ ꝓp̄hēdere poſſet meli⁹ fuit diuidi multiplr̄: hīc nūc ē diuiſa. Cū h. n. oiuꝫ optie adiuuatiuorū organoꝝ vī eē ꝓſtructa: eteni circa ſphericū ꝑt ſpherica, ri cū vndiq3 ꝓp̄hēdēs ꝛ recta: ꝛ ꝓcaua ifallaciter capit. Et q: multa corpa maiorē molē hñt q ꝫ vnā manū capiēda: coadiutricem alterā nā fecit: vt vtriſq3 ex oppoſitꝫ ptib⁹ ꝓp̄hēdētib⁹ ea in nullo deficiāt ab vna manu magna. Et idcirco ad ſe inuicē iclinanť inuicē: cui⁹ gr̄a facte ſūt. Et oi faria ſūt eq̄les. Et. n. ꝛ h ꝓueniebat organis ſil' agē debētib⁹. Exco, gitās. n. maximū corpoꝝ: q̄ hō ꝓctare ꝑt: puta lapidē aut lignū: ꝛ rurſū puiſſimū vt miliū: aut aliq̄ ē pilū: deide q̄ta ſit latitudo iter maximū ꝛ minimū: ita bñ ipſa ꝓcātē hoiez inueniesꝫ: hīc ſi vniuſcuiuſq3 illoꝝ gr̄a facte fuiſſent man⁹: puiſſima. n. duob⁹ digitis ꝓp̄hēdit: vz. indice ꝛ magno. Ea vō q ſūt paꝝ maiora bis eiſdē ꝓp̄hēdit: ſꝫ nō extremis. Quecūq3 vō ſūt: ꝛ bis paꝝ maiora circa ea trib⁹ digitis agit. ſ. pollice indice: ꝛ me°. Et ſi q̄ bis adhuc maiora q̄tuor: deide ꝓnter ꝛ q̄nq3: ꝛ deide tota manu: deide ꝟo ꝛ alterā in his q̄ ſt̄ amplí⁹ maiora adducit: q̄ nullū eēt poſſe apō digitos fieri: niſi multiplr̄ eēnt diuiſi. ¶ Et dix̄. S. nō ſufficiebat eā ſolū ꝫ ſe eē diuiſaꝫ: nā ſi nullus digit⁹ apponeret 4°r: ſic nūc ſūt: ſed ꝓnter oēs ſil' ſub vna recta linea eēnt: nōne manifeᵐ ē ſt q inutilis eēt eoꝝ multiᵈᵒ: ꝛ opꝫ. n. qō apꝑhendit diligēter: aut vndiq3 ꝫ circulū: aut nō ex duob⁹ locis ꝓp̄hēdi: h āt poſſet ſi ꝫ vnā rectā ꝓnter eēnt lineā oēs: ſaluať q̄ūt nūc certitudinalr̄ vno oppoᵗᵒ alijs: neq3 ēt oportebat ſimplr̄ duos digitos ſic oppoſitos in puaꝝ reꝝ venatiōib⁹ eoꝝ ſūmitatibus opari: ſꝫ eos tales eē q̄les nūc ſūt: hīc molles ſic circūplicabiles: ꝛ ita bñtes vnguib⁹: neq3. n. ſi nō carnea eēt eoꝝ extremitas, ſꝫ oſſea: eēt nūq3 poſſe ꝓp̄hendere puiſſima corpa: ſic ſpinas ꝛ piloſ: neq3 ēt ſi carnea ſiqdeꝫ mollioꝛ: aut h̄ndioꝛ carne: neq3. n. vtiq3 poſſe eēt maxie amplexari qō ꝓp̄hēdit vt tuta ap̄hēſio fiat, Amplexari. n. nullū duroꝝ aut oſſeorū: ſꝫ ea q̄ ſūt moderate mollia: ꝛ q̄ſi fuſilia pluſq3 decet ſubtilib⁹: ꝛ duris cedētia facilr̄ ab eis defluūt: q̄cūq3 igit̄ ſūt in me° nā imoderate mollia ꝛ duroꝝ: hīc ꝛ digitoꝝ ſūmitates hec vtiq3 erūt optia ifallacis ꝓp̄hēſiōis organa. ¶ Et dixit Sal'. cur diuiſa eſt in digitos man⁹: ꝛ cur 4°r eoꝝ opponit magn⁹ declans Hyo. dix̄. digitoꝝ idoneitas ē magnū eē eū q in me°: ꝛ opᵐ eē idici magnū. Adhuc. n. qō diſtent digiti abiuicē multifarie vtile exñs diuiſio illoꝝ fca ē. Lōueniēter igit̄ qñ id c⁹ gr̄a facti ſūt agūt oino maxᵉ h⁹ ſtructionē idoneiſſimā eē ait: ꝓp̄ hāc igit̄ opponit magn⁹ digit⁹ alijs: qm̄ diuiſa eēt man⁹ ſic: ſi tñ pꝛ ab alijs diſtaret magn⁹ nō vtiq3 opponeret eis: hinc q̄ dixit. S. ꝓ pauca vba docet Hyp. eos q ꝑfēt diſcere dcā ei⁹. Jta. n. ſe hñtib⁹ oia q̄ ꝑ eos opant bñ fient. Nihil. n. aliō eſt mēbroꝝ pulchritudo q̄ş optia corpis ꝓſtructio quā actib⁹ iudicabis: optia. n. corpis ꝓſtructio ea eſt q̄ oēs hꝫ ꝑticulas: ꝛ eā q̄ ab ipſis vtilitatē ſufficiēter ad act⁹ organoꝝ ꝑbet. ſic. n. ꝑfecta ꝛ ideficiēs ē ꝓſtructio. Nō eni albedib⁹ vl' mollicieb⁹: vl' alijs talib⁹ verax oñdit̄ pulchritudo. Et de his ap̄li⁹ ifra i anato⁸ digitoꝝ man⁹ dicet.

Componitur autē manus ipſa ex parte oſſuoſa ꝛ muſculoſa, ꝛ oſſa plura fuerūt. Nō eni dixit Ga. vbi ſ. fieret man⁹ extēſio, nec ei⁹ ꝓcauatio ſi oſa ei⁹ cedere nō poſſent. Nō aūt cederēt ſi eſſent oia vnū incōpoſitū, q̄re eo q ex multis facta ſūt oſſib⁹ trāſpōnē acgrētia ꝓcauā ad pl'z, ꝛ rurſus rectā opant manū. Et oino vtiq3 altera ꝓſiſtētia ꝑderet ſi nō eſſent facte ex plurib⁹. Et nō ſoluꝫ ad actū manus, ſꝫ ad ifallaciā iuuat hꝫ cōſtructio. Si. n. iter digitū ꝛ brachiū ſimplr̄ os vnū eēt locatū ꝓcauū ab intra, ꝓuexū ꝟo ab extra, ita nudū, ſic h decet nuda eē ab oi duro ꝑcutiēte facilr̄ rumperet, ꝛ rūpēte ſil' fractū mox totū vtiq3 ꝑter nām hꝫ et vnū exiſtēs. Nūc aūt q: duodecim feā ſūt duodecima ꝑs ꝓſtructiōis corrūpit̄ paſſo vno: ſꝫ vt oino nō patiat meli⁹ fuit ex multis cōponi: ꝛ maxie ita duros: ꝛ

Ta carfine rate ſunt oꝛ ſm ꝛ Ba. tem.

dẽtia.n.eis q̃ incidũt ſm dearticulationes oſſiũ exſoluũt il/
lã violẽtiã:ita nãq; z ſagitta z lancea:z q̃cũq; talia faciliꝰ
ptrãſit tẽſa cozia q̃ laxa:eo q̃ illa trãſeunt:iſta xo cedentia
paulatiz violẽtiã exſoluũt ici dẽtiũ. Jtaqz igit̃ acqſiuit bozũ
oſſiũ ordinatio.ſ.q̃ in cõi oium eſt vir paſſibilitatẽ:z boc ex
multitudie eoꝝ:z cã q̃ vniuſcuiuſq; ſeorſum:z ẽ ex duritie
accipiẽs:hãc ẽt multiformitas figurationẽ ad cõem vir paſ
ſibilitatẽ valde ꝓferũt:multiformiter.n.cedit eis q̃ ex oibus
locis icidũt. Si ei vniformis cõpõ ipſoꝝ facta eẽt vir paſſi/
bilis nõ vtiq; eẽt:qm̃ neq; cedere oino poſſet.pp hec igitur
multa ſunt:z ita cõpoſita. Silr z ps muſculoſa in multos z
varios diuiſa eſt muſculos pp varios motꝰ articulationuz
manꝰ. Et de vtraq; pte manꝰ oſſuoſa:z muſculoſa pticulr
dõm eſt. Et pº de pte oſſuoſa raſcete z pectinis manꝰ i vno
caº. Et ꝑnter in alio caº de pte oſſuoſa oigitoꝝ.

¶ De anatomia oſſiuz raſcete z pectinis manus ſiue carpi z metacarpi. Cap̃.xlix.

Ta car/
ſiue ra/
te ſunt
or: ſm
z Ga.
tem.

Jrit Gal.2º de vtil.ptic.tres ordines oſſiuz intermedij fuerũt brachio z ſciſſionibꝰ digitoꝝ ꝓpus vſus brachiũ ex tribꝰ cõſtãs oſſi/
bus eſt. Qui xo ꝑnter ex q̃tuoꝛ vſus metacar/
pũ. Et hi duo ordines articulationẽ carpi cõpo
nunt:articulus aũt metacarpi q eſt ordo tertiꝰ ex qnq; factꝰ
eſt oſſibꝰ quoꝝ vnũ magni eſt digiti:z alia q̃tuoꝛ ꝓpie ſũt
metacarpi. ¶ Et loquẽs ibi Gal.de p̃ z 2º ordine.ſ.de oſſi/
bus carpi dixit.ſm carpũ octo ſũt oſſa:z nullũ eoꝝ alteri
exñs ſilẽ in ſpẽ:nec magnitudie eq̃le in tãtã armoniã deue/
niunt cõpõnis vt difficile ſit inuenibilis eoꝝ nũerꝰ:niſi cum
diligẽter abraſeris colligatiões:z denudaueris mẽbranas
coopientes vnũ tibi oia videbũt. ¶ Et dixit Haly.ipſa oſſa
nullã ſũt hũtia medullã:z cõglobata ſũt alia cũ alijs:vt eẽnt
firmiſſima z dura:z medulla carẽtia facta ſũt:q; lacertis fa
cta ſũt nuda:q̃re ad ea frigus ꝓuenit celeriter diuerſa quoq;
figura facta ſũt:vt ꝓnectant̃ in ſua cõtinuatiõe alia cũ alijs:
alia.n.illoꝝ facta ſũt cõcaua conica:alia gibboſa:alia recta:
vt facta ꝓtinuatiõe eoꝝ cũ alijs tãq; vnũ os eẽ videãt. ¶ Et
Aui.dixit.raſceta ex multis cõpoſita eſt oſſibꝰ:ne nocuᵐ ſi
acciderit cõe fiat:z vt p ipſa plãta cõtinuata cõcauari cũ cõti
nẽdi rotũda volũtas affuerit:ac ẽt cũ liqda currentia retine
re voluerimꝰ. Et dixit.ligamẽtũ fortiter ſtringit vnũ bozuz
oſſiũ cũ alio:ſz tñ in eis exiſtit paꝝ obedientie ad puã ꝓſtric/
tionẽ:ex q̃ ꝓuenit vt interi⁹ plãte cõclauẽt.al's.cõcauetur.
¶ Subdit Gal.boc carpũ exiſtit a multis z multiformibꝰ
cõpoᵐ ab intra qdẽ ꝓcauũ inq̃tũ manui ꝓuenit fieri:ꝓuerũ
q̃ ab ex̃ inq̃tũ cõuenit habuitq; ꝓuexitatẽ in ptibꝰ ſupioꝛi/
bus q̃ apud brachiũ talẽ z ita magnã:q̃lis z q̃nta maxie de/
bebat dearticulationẽ eẽ añ locatoꝝ oſſiũ:in iferioꝛi aũt pte
carpi q̃tuoꝛ inuenies ꝓcauitates deinceps ſibiinuicẽ puiſq;
articulanꝰ oſſibꝰ metacarpi. Et dixit cartilago nõ bas ſolũ:
ſz ẽt eas q̃ in carpo cõcoꝛdationes oſſiũ oẽs ſubtiũgit. ¶ Et
dixit Gal.9ᵐ aliqs poterit ſm carpũ nũerare os:ſz nõ eſt nu
meratũ ab anatomicis:ſicut nec aliqd ſiſami nodoꝝ voca/
toꝝ q̃ multis eoꝝ q̃ ſm manꝰ z pedes articulationẽ nã ex
oppoſito circũopoſuit infallacie gr̃a. Et dixit.curue iplan
tationes oſſiũ q̃ ſũt ſz kerkidã z brachiũ q̃ in carpo articu
lanꝰ vocanꝰ iplãtatiões:z vocanꝰ aliqñ capita z codilli. Et
Gal.loquẽs dixit.oino oſſe carpi exñte diligẽti armonia in
oibꝰ oſſibꝰ carpi. Nã carẽs loco in q̃ ꝑdictũ os infallaciter
firmaret iferioꝛẽ eiꝰ finẽ ſõtilẽ certitudialr opata é. Et.n.al
tũ ducẽs lapſuz:z cartilagioſũ ꝑparãs locũ idoneũ ad am/
pliationẽ tenontis q flectit ſz eũdẽ carpũ. Et Aui.dixit.8ᵐ
os nõ ꝓſtit in duabꝰ raſcete acieb⁹:ſz fuit creatũ ad defen/
dẽdũ neruũ q eſt in plãta. ¶ Junctura itaq; raſcete ex.vij.
eſt cõpoſita oſſibꝰ de oſſibꝰ carpi:q̃ꝝ q̃tuoꝛ ſũt in vna acie:z
tria ſunt in alia acie. Et acies triũ poſita eſt ex pte brachij:z
cũ oſſibꝰ brachij:ſiue aſſeid iunctũrã cõponũt q̃ iũctura bra
chij noiaꝰ. Et acies q̃tuoꝛ oſſiũ ſita eſt ex pte palme manꝰ:
z cũ oſſibꝰ metacarpi cõponũt iunctũrã q̃ eſt in pẽctine ma
nus. ¶ Dixit.n.Gal.vbi ſupra:qz oportebat carpũ articula
ri brachij z kerkide finibꝰ ꝓueniẽter alterutrũ os:ſiue ſup
implãtatione habuit gibbã qdẽ:z circũferẽtialẽ ab exẽ:z cõ
cauã qdẽ ab itra:ſz ea q̃ vndiq; labiũ hz circuẽs a q̃ certitu/
dinalr ſtringiꝰ termin⁹ carpi:q eſt ibi:ea xo q̃ brachij non
adhuc filr:ſz id qõ eſt intra:z vſus kerkidã eiꝰ aſpicit eſt ta
le. Altera xo extremitas q̃ ſm lõgitudinẽ:z rectitudinẽ to/
tius colli ad circũferẽtiale caput finit q̃ certũ igrediẽ locatũ
ibi os carpi ſuaui ꝓcauitate:vt duplex ſit articulatio ſz car/
pũ:quaꝝ altera eſt ſup iplantationẽ igrediẽtiũ in ipſo carpi
fine ad ꝓcauitatẽ q̃ eſt iter kerkidã z brachiũ. Altera xo eſt
oſſis cõphẽdẽtis puã explãtationẽ brachij. Et hec qdẽ gr̃a
vſiõis manuũ ad ꝓnũ z ſupinũ facta eſt:q̃ z minoꝛ eſt alia:
ſz pp aliã magnã extẽdiꝰ z flectiꝰ q̃ ſz carpũ articulus:pp
hec igſ gibboſitates facte ſũt ſiniũ brachij:z kerkide. Et di
xit Gal.carpi lat⁹ qõ brachio articulaꝰ ex trib⁹ oſſib⁹ factũ
eſt:ſtrictiſſime.n.debẽte carpo brachio articulari. ¶ Dixit
Haly.diſgregatiões due q̃ ſũt raſcete:z duob⁹ brachij capi
tis altera eſt magna:z altera pua. Et magna qdẽ eſt ꝓintroi
tũ ꝓtinuationis ex oſſib⁹ oſſis raſcete:q̃ ſũt in ſupioꝛi ordie
in foueã q̃ in oſſe eẽ ꝓtinuato duob⁹ capitib⁹ oſſiũ vtriuſq;
cubiti:z oꝝ cuba. Et hac diſgregatõe eiꝰ fit dilatatio palme:
z eiꝰ ꝓſtrictio. At vo minoꝛ diſgregatio ꝓglutinaꝰ p aug̃
introitũ ꝓtinuati ꝓiũctiz extremitati cubiti ſupioꝛis:vbi au
ricularis iũgiꝰ:vocaturq; querſua in cõcauitate oſſis illi op
poſiti de oſſib⁹ raſcete:q̃ ſũt in ordie 2º inferioꝛi. Et hac diſ
gregatiõe fit palme motꝰ in añ z retro.i.ꝓne z ſupine. ¶ Et
Aui.dixit.vij.ex oſſib⁹ raſcete in duab⁹ ꝓiſtũt acieb⁹:vna
acies eſt ad ptẽ aſſeid:cuiꝰ oſſa ſũt tria:qm̃ ꝓpea q̃ eſt ad ptẽ
aſſeid oportuit vt eẽt plus ſubtilis z alteri⁹ aciei oſſa ſũt q̃/
tuoꝛ q̃ ſũt ad ptẽ pectinis:z digitoꝝ:vñ pp hoc oportuit vt
eſſent magis ampla. Et tria qdẽ oſſa ordiata fuerũt:eoꝝ.n.
capita q̃ ſunt a pte aſſeid ſunt ſubtilioꝛa:z adinuicẽ collecta
meli⁹:z plus ꝓtinuata. Et eoꝝ capita que ſũt ad ptez aciei
alteri⁹ ſũt latioꝛa:z minus bñ collecta z ꝓtinuata. Et dixit
Aui.aciei 2ᵃ:ſit extremitas in cõiũctiõe capitũ oſſiũ ei⁹:z in
grediꝰ vacuitatez q̃ eſt in extremitate duoꝝ fociliũ:ſit g̃ ibi
iunctura dilatatiõis z ꝓſtrictiõis:z addit amẽtũ ꝑdictũ qõ
eſt in focili iferioꝛi vacuitatẽ oſſiũ raſceti igrediꝰ:z fit inde
reſupinatiõis z tortiõis iũctura. ¶ Dixit.n.Gal.vbi.ſ.gib
boſitatib⁹ factis ſz fines kerkide z brachij vtiꝰ nã vltra vti
litatẽ eoꝝ dictã:ſicut aſſueuit ad aliqõ qõ benignũ:eo q̃ ꝓp
aliud factũ eſt ꝓuerti mlr̃otiẽs ad alia. Cap̃ta.n.tenõũ mo
uẽtiũ digitos ad itermedia baꝝ eminẽtiaꝝ ꝓcauitatẽ ꝏpo/
ſuit cuſtodiã tutã:quẽadᵐ mur⁹:aut turris hãc eis faciẽs.

Oſſa pe/
ctinis ſũt
quatuoꝛ

Be oſſibus aũt metacarpi iuxta ſe inuicẽ oſſa vſq; ad digitos ferunꝰ:diſtãt aũt abinuicez z nõ ſũt oino ꝓiũcta ſicut q̃ carpi.h̃.n.plr̃u abinuicẽ diſtãti
bus organis eq̃lib⁹ digitis debebãt articulari. Et ſz figurã
qdẽ ꝓuexa:paꝝ xo ſima ab it⁹ facta ſũt:oportebat.n.ꝑnter
ea carpo locata illoꝝ ſpẽz imitari. Et qdẽ in tãtũ eis aſſilata
ſũt:vt coadunatio q̃ eſt ex oibus duplices ſupficies planas
opef:ſimã qdẽ q̃ it⁹:ꝓuexã vo q̃ exẽ.metacarpũ q̃z ex q̃tuoꝛ
oſſib⁹ ꝏpoᵐ fecit nã:qz magn⁹ digit⁹ in carpo:z alioꝝ 4ᵒʳ
vnuſq;q; in metacarpo articulaꝰ. ¶ Dixit Haly.palma in
duas diuidiꝰ ptes.ſ.in oſſa pectinis palme:z digitos. Et pe
cten palme ꝓponiꝰ ex q̃tuoꝛ oſſib⁹ grãdioꝛib⁹:media.n.bñ ſẽ
poſita iter oſſa raſcete z digitoꝝ. Et eſt factũ ex q̃tuoꝛ oſſi/
bus:vt ſi q̃ incõmoditas vni accidat pti relique illeſe ꝓma
neãt. ¶ Dixit Aui.oſſa pectinis plãte 4ᵒʳ ſũt ꝑpea q̃ cũ 4ᵒʳ
ꝓtinuanꝰ digitis:z ſũt ꝓiũcta ex pte q̃ eſt ad raſcetaz. Jõ vt
cũ oſſib⁹ q̃ ſũt diſtincta z ſepata bñ ꝓtinuenꝰ. Et fuerũt ad
interioꝛa curuata pp illud qõ iã ſciuiſti:z dcm̃ eſt ſupra:ra/
ſcete xo iunctura cũ pectine ꝓponiꝰ p ꝓcauitates que in ex/
tremitatibus oſſium raſcete cõſiſtunt:in quas bucelle oſſiũ
pectinis que iã cartilaginibus inueſtite fuerunt ingrediun/

tur. ¶Subdit Gal. oia octo carpi ossa seinuicē ꝓstringunt magis tñ ꝓstricta ea q̄ sūt v̄sus brachiū ꝛ min⁹ ea q̄ sūt v̄sus metacarpuꝫ: hec. n. velut vnum oportuit fieri debētia velut vnū articulari apō brachiū: moueri. n. multis ꝛ violētis motib⁹ ōbebāt: oēs. n. act⁹ ꝛ mot⁹ articl̄i q ꝫ carpū fortes sūt. Illa aūt nō vt vno erat nēciuꝫ approximare ossib⁹ metacarpi cū distēt abinuicē: ꝛ in nullū vehemēti motu debebat moueri. Et ad vix passibilitatem multo vtilius erat eis lapse cō poni: magis eniꝫ ita exsoluunt violentia incidentium.

¶De anatomia ossium digitoꝝ manus. Cap̄. j.

GAlenus p̄mo de vtil. ptic. ait. ossiuꝫ gen⁹ in digitis factū ē: q; moueri eos multifoꝛmiter ieſt: ſi. n. ſpine ossib⁹: ſiue polipodib⁹ firmitatē in actib⁹ vnq̄ hērem⁹ carentes sustētatiua dura pticula. Ossa igit̄ a creatoꝛe oata sunt digitis sustētatiua ꝫ oēꝫ figurā eis. ¶Et. A. dixit. digiti sūt instr̄a q̄ ad colligēdū res iuuāt. Et ipſi qdē nō fuerūt creati carnei ab ossib⁹ vacui: q̄uis cū hoc diuersis motib⁹ possent moueri: quēa^m multi vermiū ꝛ piſciū po^a debili. Et h̄ ió ne eoꝝ opōnes fierēt ōbiles: ꝛ ēt debiliores q̄ v̄mis. ¶Et subdit Gal. q; vlti^m erat digitis: multifoꝛmiter figurari ex plib⁹ ossib⁹ vnuſqſq̄ digitus ꝓsit⁹ è nō potēte h̄ fieri si ex vno solo foꝛēt creati. Et. A. dixit. neq̄ ex vno ēt creati fuerunt osse: ne eoꝝ opōnes difficiles fierēt: quēad^m accidit patiētib⁹ cuꝛeç. i. tbetanū. ¶Dixit Gal. theo. 2° digiti sunt gnq̄ quoꝝ q̄ſq̄ ꝓsit⁹ est ex trib⁹ ossib⁹: quoꝝ qōq̄ dactilū eo q; noie caream⁹ possum⁹ vocare adinuicē ꝓtinuitatis disgregata ꝓtinuatiōe cū augmētationib⁹ qb⁹ igrediūt dactilo p̄ 1° ꝛ sic sequētes: ꝛ colligunt adinuicē. Et Gal. dix. ex trib⁹ vnuſqſq̄ digit⁹ fact⁹ est ossib⁹ p̄m articulū adinuicē copulatis: ꝛ ppea ad oēꝫ pmpte opōnē figurāt: plicat̄. n. oib⁹ articulis: ita opant eis: sic̄ sine ossib⁹ facti eēnt. Extensis āt oib⁹ sicut si ex vno eēnt osse solo: multā aūt neq̄ oib⁹ curuatis idigētes multotiēs qdē p^m solū vel 2^m vel 3^m arti^m sil̄ extēdētes vel flectētes p̄m ōnias opantur figuraꝝ: ꝛ p̄m vnāquāq̄ eaꝝ magis vel min⁹ inq̄tū extēdit̄ dicere ipole est: excogitare āt facile: totalis. n. tēsio ꝛ flexio idiuisibilis est in magis ꝛ min⁹: medi⁹ aūt eoꝝ mot⁹ articuloꝝ nō puū numeꝝ opat̄: qm̄ q̄ſq̄ qdē magis: q̄ſq̄ aūt min⁹ flexis ꝛ extēsis eis. ¶Dixit quoq;. G. tria oportuit fieri digitoꝝ ossa: si plura. n. essent cū eo q; nō iuuarēt actū aliquē cū sufficiēter fieri possint ꝓ tria ꝛ cōpleri oēs fortasse nocerēt totalē extēsionē firmā man⁹ quā nūc opant̄: q̄. n. ex pluribus ꝓticulis cōposita sūt facili⁹ frangunt̄ q̄ſ si ex pauciorib⁹: pauciora ꝛo si cēnt diuersitatē figurationū nō vtiq̄ h̄ret tātā vt vtiq̄ moueret̄ multifoꝛmiter ꝛ effugerēt passibilitatē: tertian⁹ ossiū nūer⁹ fuit sufficiēs. ¶Aui. aūt dixit. ipſis tria suffecerūt ossa: qm̄ si in eoꝝ nūero adderet̄ in augmēto numeꝝ motuū ipſoꝝ iuuaret. ſz debilitas ꝓculdubio in tenēdo illō qō ipos supflua firmitate opꝫ tenere ꝓueniret. Qꝛ si ex pauciorib⁹ duob⁹ eēt qdē firmitudo maioꝛ: ſz mot⁹ minueret̄ ab eo q; sufficit: ꝛ nos qdē idigem⁹ plus motib⁹ diuersis q̄ augmēto firmitudis ter^m trāseūtis. ¶Et subdit Gal. differūt ossa magnitudie ꝛ figura in magnitudie qdē: qm̄ opꝫ illud qō p̄ locatū est supare illō qō est post ipꝫ: vt manifestū est oibus: qm̄ illō est qō vehit: ꝛ illō est qō vehit̄: mai⁹ aūt oꝫ esse qō portat q̄ qō portat̄: vt ēt supra patuit in gñali ca° ossiū. In figura aūt qm̄ ab amplioꝛi supioꝛi basi eoꝝ instructionē termināt cā q̄ iferi⁹. circūferētiales. i. rotūdi quoq; sūt vt vix patiant̄. Cur aūt vnūqōq; extroꝛsuꝫ cōuexū: ab itra vo certitudinal̄r: ꝛ h̄ gr̄a melioꝛis est. Eis. n. q̄ ab intra sūt ptib⁹ digiti ꝛ ꝓctāt ꝛ terūt: ꝛ accipiūt oia: deteri⁹ aūt fieret h̄ queꝛis eis factis ossib⁹. Eis ꝛo q̄ sunt ab extra ptis nihil hoꝝ erat op⁹ nullū aliū actū agētes ad solā vix passibilitatē certitudinal̄r ꝓstructe sūt in laterib⁹ q hēbāt: h. s. vt vix pateꝛent seinuicē custodiētes: hēbāt āt ēt vt qñ colligūt nullaꝫ relinquāt regionē vacuā: ppea g̃ nō oportuit eas curuas fieri: fides aūt firma ad p̄dicta credēdū est id qō est magni digiti ꝛ pui. Ille. n. ſ. magn⁹ digit⁹ ꝫ supioꝛē. Ille vo puus ꝫ exterioꝛē piferiā q̄ est v̄sus latera digitoꝝ curui certitudinaliter facti sūt: neq̄. n. custodirent̄ hinc: neq̄ ꝓueniret alteri digito. ¶Et dixit Gal. dura ꝛ ſpiſſa ꝛ sine medulla sūt ossa digitoꝝ: q; nuda sūt oifariā ꝛ q̄ꝫ facile passibilia. Eis aūt q̄ ob idigētiā q̄ ab ex̄ sūt opimētoꝝ sūt facile passibilia vna sola restauratio est maxia p^a ꝓstructiōis. ſ. vix passibilitas. Et Aui. dixit. fcā fuerūt dura nō h̄ntia ꝓcauitatē: neq̄ medulla: vt eēnt foꝛtioꝛa ad figēdū i motib⁹ ꝛ attrahēdū ꝛ fuerūt interi⁹ curua: ꝛ exteri⁹ gibbosa: vt qō tenēt meli⁹ teneāt: ꝛ meli⁹ fricēt: ꝛ meli⁹ p̄māt id qō fricāt: ꝛ p̄mūt: ꝛ int vnūqōq; nō fuit po^a ꝓcauitas: nꝫ gibbo^as vt bñ q̄ſi res vna ꝓtinuaret̄ qñ neciuꝫ fuerit: vt ex eis ossis vni⁹ iuua^m h̄eat̄. Et eoꝝ extremi. ſ. pollex: ꝛ auricularis gibbositatē ad pte q̄ nō est digit⁹ hꝫ vt sit eoꝝ sūma cū applicant̄ sil̄is figure rotūde que a nocumētis tuet̄. ¶Et dixit. G. nullaten⁹ eē ossiū digitoꝝ labia eq̄lia: ſz ab ex̄ qdē eē multo maioꝛa: ab itra vo minoꝛa maxia est nāe i digitoꝝ ꝓstructiōe igeniatio. Si. n. eēnt pua ab ex̄ vltra vltimā extēsionē flecti ꝓcederēt articulos: maioꝛa vo si eēnt ab intra ꝓhiberēt vtiq̄ ad plm flecti: q̄re noceret alterūtrūq̄ extēsionis. ſ. firmitudinē auferētia: ꝛ flexionis multifoꝛmē. ¶Et subdit in his q̄ fm digitos articulatiōes machinata est nā sic̄ ꝓueniebat: ꝛ maxie colligatiōes: pue. n. sūt colligatiōes: ſz diligēter ornate: subtilib⁹ ꝛo ptidisibus vndiq̄ coꝛonate: ꝛ cartilaginib⁹ tenuib⁹ alternatiꝫ copulatiōib⁹ mēbranosis copulate. ¶Et. A. dixit oia digitoꝝ ossa cōtinuata fuerūt cū tenuitatib⁹: ꝛ ꝓcauitatib⁹ itrātib⁹ iter q̄s hūoꝛ existit viscosus: quoꝝ iūcturas ligamenta ꝓhēdūt foꝛtia. q̄ sibi obuiāt cū pāniculis cartilaginosis. Et dixit. vacuitates iplēt q̄ iūcturis existūt pp aug^m firmitudinis ossa minuta q̄ sisamina vocant̄. Dixit. n. Gal. q; inter disgregatiōes hoꝝ ossa sūt pua sil̄ia sisamo q̄ vt loca iplerēt facta sūt vacua. ¶Dixit quoq; Gal. digitū qdē magnū vocant ꝓmanū seu ꝓ tota manu eo existēte: vidēt. n. act⁹ manus p̄ditos: siue b̄ solus abscindat̄ digit⁹, siue alij q̄tuoꝛ. Et dixit. ineq̄les oēs facti sūt digiti ꝛ lōgioꝛ q medi⁹, aut q; sūmitates hoꝝ digitoꝝ eq̄le ptingere iustū erat in apprehēdēdo coꝛpulētias aliquas magnas in circuitu ꝛ in conādo tenere q̄cūq; vl būidū vel minimū in seipſis. In maximis. n. coꝛpulētijs ad apprehēdēdū certitudinal̄r, ꝛ ad emittēdus foꝛtiter eq̄lis vndiq̄ cōprehēſis multū ꝓfert. Apparēt āt in vnā circuli piferiā ꝓueniētes q̄nq; digiti, ſz hui⁹ actio q̄ certitudinal̄r coꝛpa spica cōprehendūt. In his vtiq̄ cognoscet euidētissime q̄s q̄ euidēter vndiq̄ equal̄r sūmitates digitoꝝ se opponētes cōprehēſionē illoꝝ ifallacioꝛē ꝛ piectionē foꝛtioꝛē opant̄. Sicut puta in manib⁹ extremitates remoꝝ ad eq̄le pueniūt nō exñtib⁹ oib⁹ eq̄lib⁹, ꝛ. n. ꝛ ibi medios ꝛ maxios faciūt pp eādē cām. Qm̄ aūt in conando claudere manū q̄ vel minimū coꝛp⁹ ꝓhēdere certitudinal̄r vel būidū voluerim⁹ digitoꝝ equa ita euidētē q̄lz vtilitatez. Ex dictis pz, q̄m magnū digitū supasc̄dētē idici, sicut sup appōné aliquā fieri supioꝛis spaciositatis iferi⁹ oñdet̄. ¶Et. A. dixit. medi⁹ digit⁹ ex lōgioꝛib⁹ fact⁹ est iūcturis, deinde annularis, deide ider, deinde auricularis, vt ipſoꝝ extremitates apud ꝓhēſionē equent̄, ꝛ nō remaneat aptio. ꝛ cū h̄ vt digiti ei plāte sup rotūdū ꝓcauent̄ cū colligit̄. ¶Polex ꝛo. dixit Aui. oiuꝫ q̄tuoꝛ digitoꝝ iustitia existit. q si i suo nō poneret̄ loco ei⁹ iuua^m destrueret̄, ꝛ toti⁹ man⁹. Si. n. int⁹ in plāta poneret̄ plm opōnū q̄s p plantā habem⁹ destrueret̄ in nobis. Et si ad ptē poneret̄ auricularis vna man⁹ ad aliā ad tenēdū illud in quo iungit̄ nō ꝓueniret. Et adhuc q̄dam remoti⁹ existit, q̄m si retro poneret̄, ꝛ pectini man⁹ pollex nō alligaret̄ lōgitudo iter ipm ꝛ alios digitos nō angustaret̄, cū g̃ q̄tuoꝛ digiti rē aliquā ab vna pte cōphēderēt, ꝛ pollex ab alia pte eēt, sicut applicās illud qō plāta ꝓstringit. ꝛ ꝛ auricularis ꝛ ānularis sic̄ cooptoꝛiū posteri⁹. ¶Dixit Gal.

Ossa vnius digiti sūt tria.

Digitoꝝ ossa differunt.

nūero ꝛoꝝ ꝛ suffitia

carne titoꝝ.

Gal.2° de iunamẽtis mẽbroꝝ. pollex nõ fuit posit⁹ in vna acie cũ alijs ꝗtuor: sicut in pedib⁹: qm̃ pes est istr̃ ad ambulãdũ: man⁹ vo est instr̃ ad retinẽdũ: quapp oigiti pedis fuerũt positi in vna acie vt eẽnt magis fixi sup terrã. Sz pollex in manu fuit oppositꝰ ꝗtuor digitis: vt sit ꝓueniẽtior retẽtioni modis diuersis. Et non fuit ei⁹ oppõ in me° loco. ne corrũperent opões quas opamur in domestico palme: cũ p vnã palmã: sue p duas sit. Et cũ in palma fuerũt due ptes: vna vsus indicẽ: z alia vsus auricularẽ: fuit pollex posit⁹ in latere qõ ẽ vsus indicẽ: qm̃ cũ ẽ vsus indicẽ: due man⁹ directe sũt oppolite adinuicẽ. Et ꝓueniẽtior loco ꝝ pollici est loc⁹ in q̃ ligar p^m iũctura ei⁹ cũ osse seq̃nti ipz ex ossib⁹ rascete: qm̃ si acciperet ossa palme fieret modicũ spatiũ iter ipz z indicez. Et si separatũ fuisset paucũ iã eẽt diminuta opõ pollicis cũ indicez: z alijs oigitis. ¶ Et dixit Gal. eodẽ ꝑ de vti. pti. oigiti si forẽt pauciores q̃z nũc sint idigẽti⁹ multa actuũ ferẽt: plib⁹ aũt nullo idigẽti⁹. Qz ãt si pauciores eẽnt facti plib⁹ actib⁹ noceret discres facilr: magno nãq; peunte oẽs itaq; pissent ptãte. absq; illo. n. nullus alioꝝ pot aliqd bñ facere. Alioquĩ vo ider: z medi⁹ sicut ordie sũt scõi post magnũ ita z vtilitate sũt scõi: quoꝝ. n. oiuz corꝑ apphẽsio z oẽs fere q̃ ꝑz artes actiões. Et si aliqõ violẽtũ opz agere oia bis appent egẽtia. Ille vo q est post mediũ z pu⁹ minorẽ alijs bz vtilitatẽ. Appet tñ eoꝝ vtilitas manifeste in qb⁹ ꝑz circulũ ege/mus apphẽdere cõprehẽsibile. Si. n. bũidũ aut puũ fuerit flecti opz oigitos. Et in hoc vtillim⁹ qdẽ ẽ pu⁹ velut sup apposito aliq̃ alioꝝ fines: scõaz vo po^m i ꝑ bz scõs. Si vo durũ z magnũ fuerit ꝓphẽsibile distãtes abinuicẽ q̃ꝑtn oigitos opz apphẽdere. Et in ꝑ q plures melí⁹ apphẽderẽt pluribꝰ illi⁹ ptib⁹ approximãtes. Magno qdẽ oigitoꝝ int⁹: z oib⁹ alijs eẽ circũductis ptingit ꝑz circulũ vndiq; ꝓphẽdi corꝑulẽtiã: z si q dẽ ꝑz circulũ manif^m est: qm̃ si ꝑes eẽnt supflue eẽnt: sufficiũt ãt in ꝑ q; frustra ãt nã nihil opat: solicito. n. ẽ eq̃r nã: vt neq; deficiat aliqd: neq; supfluũ creet: deficiẽtiũ. n. in ostructiõe deficiẽte oĩdũt actũ: supfluoꝝ aũt ipedimẽtũ est bis q̃ sufficiẽter agũt z on⁹ alienũ adiacẽs: z huic nocẽs. Et cui pter nãm sext⁹ oigit⁹ ꝑdixit attestat sermoni. ¶ Et dixit. in 2° eiusdẽ articulatio digitoꝝ motũ bz sic ea q̃ ꝑz humeꝝ: nõ tñ ꝑsilr ad multũ ꝓcedẽtẽ. Et nimiruz circũadiacẽt eis colligationib⁹ mẽbranosis z subtilib⁹. Sz ipsoꝝ ossiũ plasmatio diuersa ẽ oino ab ea q̃ ꝑz bũeꝝ: nõ. n. silia sr vndiq; capita: eo q; neq; certissime rotũda: z suscipiẽtiũ ea ꝓcauitatũ labia in subtiles margies desinẽtia stringũt ab ex̃ fallaciter vndiq; vocatoꝝ fisaminoꝝ ossium apofises accipiẽtes: vt me° q̃dãmõ se bẽat ostructiõe vnaq̃q; articulationũ q̃ ꝑz digitos: q̃ꝑtũ. n. deficiũt ab ea q̃ ꝑz cubitũ z ꝑm carpũ ad ifallaciã: tm̃ abũdãt ab ea q̃ ꝑz bũeꝝ: nã ꝑ rõnabiliter opante: lz. n. pua corꝑa ꝓphẽdãt qñ opanr sole: tñ in apprehẽsiõib⁹ nimiꝝ q̃ ꝑz cubitũ z carpũ nõ paꝝ coopanr. Et qm̃ mlto plib⁹ actib⁹ familiares q̃z alie artic^{ul⁹} sũt oifariã. ¶ Et dixit Gal. in p̃ eiusdẽ in digitis nã igeniata est carnis gnõnẽ: lz in exteriorib⁹ ipsoꝝ ptib⁹ supmittere. i. augmẽtare eã nõ egebat: supfluũ. n. ita on⁹ eẽt: intrinsec⁹ vo oib⁹ sup nutriuit carnẽ vt qñ oz aliqõ ꝓphẽdere circulr mollis. s. caro vel man⁹ p carnẽ ꝑz ꝓsistẽtiã exñs: z suauiter cedẽs reb⁹ q̃ approximãt corrigat ossiuz certitudinẽ: lz ppea in eis articulis valde modicã: plũmã vo in ptib⁹ q̃ sũt in articulos fecit. Nõ. n. idigebat aliqs articuloꝝ: nisi ossiũ adiutorio cuz flecti nat⁹ sit. Et adhuc cũ eo q; nullã cõmoditatẽ eis ꝑberet ipedimẽtũ fieret motui eũ grauãs vt supflua: cũ ẽt eã q̃ itus est spaciositatẽ claudẽs. Et dixit. adnasci fecit ea iã: z in latera rib⁹ digitoꝝ tantã carnẽ q̃zta replere debebat eoꝝ iterme/dias regiões vacuas: vt exide man⁹ nõ solũ: vt diuisa i mlta organa: lz ẽt vt oifariã idiuisa agẽ possit: aggregatis. n. ad se inuicẽ digitis ita itermedia regio ꝓstrigit a carne: vt z si qd liqdoꝝ corꝑoꝝ voluerit tenere ꝑnã opans manũ nõ ꝑmittat efflui. Et subdit. cũ ꝑdictis bonis a carne manu ꝓueniẽtib⁹ sũt z alia adhuc bona. s. malaxare z terere q̃cũq; malaxabilia z terebilia malaxatiuis z teritiuis organis egent. ¶ Alt Aui. dixit itrinseca man⁹ ꝑs posita fuit carnosa: vt sustẽtet eos: z vt cederet sibi obuiãtib⁹ cũ ea strinxerint. A foris ãt nõ talr factis fuerũt ne grauarenr: z vt pugnũ eẽt arma dolorẽ faciẽs: verũtñ i auenul. i. in ꝑte itermedia digitoꝝ plus carnis positũ fuit: vt bñ apõ ꝓuersuz q̃ꝑ ꝓiucti applicenr.

¶ De anato^a muscl'oꝝ mouẽtiũ rascetã z pectẽ man⁹. Ca. lij.

MAsculorum manũ mouẽtiũ qdã solũ rascetã mouẽt: qdã vo digitos. Et mouẽtes rascetã musculi sup brachio positi sunt: sz mouẽtium digitos: alij inti sunt in brachio: z alij in planta man⁹. Dixit Gal. ꝑmo de vti. pti. act⁹ man⁹ est apphẽsio: apphẽdere aũt nihil posset imobilis exñs: ꝑm ergo act⁹ eius organũ est musculus p quẽ est ei motus. Et dixit. in 2° eiusdẽ. numerus oiuz musculoꝝ q ꝑm brachiũ z extremã manũ ad. xviij. pueniẽt: quoꝝ vij. sũt in extrema manu pui. Et totidẽ alij magni iteriorem regionẽ brachij totã ꝓphẽderũt. Et nouẽ reliq exteriorez totã. Et subdit. quator exñtib⁹ motib⁹ carpi. s. extẽsione: flexione: ea q̃ ad ꝓnũ ouẽtione: z ea que ad supinũ duo tenontes: z musculi sũt duces flexiones: z duo alij extẽsionis. Et ipsi eas q̃ ad obliquũ sunt versiones regulãt. ¶ Et Aui. dix̃ musculoꝝ rascete z iunctura mouẽtiũ: qdã sũt ostringẽtes: z qdã dilatãtes: z qdã girãtes: z qdã resupinãtes sup collũ. Et subdit Gal. flectentiũ carpũ: z tenontũ ab intrinseca brachij parte locatoꝝ: alter ad eã que supra paruũ digitũ: z alter ad eã q̃ supra magnã regionẽ peruenit. ¶ Dixit Aui. cõstringẽtes musculi sũt par sup latus brachij silueſtre: quorũ inferior incipit ab interiori duoꝝ capitũ adiutorij: z puenit ad pectinẽ man⁹ corã auricular: z superior incipit alti⁹ q̃z ille z puenit ibi. Et subdit Aui. est cũ his musculus q ici/pit ab inferioꝛib⁹ adiutorij ꝑtib⁹ loca predictoꝝ mediãs q̃ duo bz capita: quẽad^m crucis trãsuersanr: postea cũ loco q est iter mediũ z pollicẽ ꝓtinuanr: cũq; ambo mouenr ostringunt. Et subdit Gal. extendẽtiũ ab extrinseca parte brachij locatoꝝ: b qdẽ supra paruũ: hic vo supra magnũ digitũ imꝑtanr. Et siqdẽ vtiq; tendanr q intus flectunt manũ: z si q extra tendunt eam. ¶ Dixit Aui. et dilatantib⁹ est vn⁹ musculus cũ alio cõtinuus: ac si ambo vnus esset musculus. Et isti⁹ origo est a me° focilis iferioris: cui⁹ chorda cũ pollice ꝓtinuanr: p quã pollex ab indice elõgar. Et alteri⁹ origo a focili superiori est: cui⁹ chorda cũ ꝑ ossiũ rascete cõtinnanr. s. posito corã pollice. Lũq; illi duo sũ mouenr dilatãt rascetã cũ gi/ratione pauca. Et cũ scõs solũ mouer ipsaz facit iacere resupinã. Et cũ ꝑmus mouer solus plongat iter pollicẽ z indicẽ. Et est musculus q iacir sup focile supi⁹ a pte silueſtri. cui⁹ ort⁹ est ab inferiori ꝑte capitis adiutorij a quo ꝓcedit chorda duo bñs capita: quoꝝ vnũ cũ medio pectinis corã indice z medio ꝓtinuar, z alteri⁹ capitis chorda est caput iferi⁹ super focile supius apud rascetã: z dilatat rascetã expandẽdo cũ giratione. Et dixit Aui. musculi cõstringẽtes z ipz dilatantes girationẽ efficiũt: z resupinationẽ, cũ duo opposita ex eis ꝑz trãsuersionẽ mouer. v. g. sicut dixit Gal. musculus extẽdẽs q est ꝑm magnũ intus, z is qui est ꝑm paruz ex̃, z ecõuerso, sed cũ musculus cũ pectine man⁹ cõtinuus coraz auricular solus mouer girat plantã. Et cũ musculus pollicis quẽ noiabimus ipm adiuuat plenarie plantã resupinã facit, z cũ ille q est in rascetã continuus coraz pollice solus mouer girat ipsaz parũper. Et cũ auricular quẽ nominabimus. s. mouer efficit girationem completam.

¶ De musculis mouentibus digitos manus. Cap. lij.

MOuentes digitos manus musculi hi q siti sunt in brachio mouent eos motu dilatatiuo z ostructiuo. Qui vo siti sr in plãta man⁹ mouẽt illos motu obliq̃. s. ad latera. ¶ De musculis aũt ostringẽtib⁹ eos sitis

in brachio: vt notāt: sūt tres: quoꝝ vnus ⁊ maior est magis ꝓfundus: all⁹ vo minor eo est illi suppositꝰ. Et ex istis duo/bus ōscēdūt chordeamaiori qnqz: ⁊ a minori ꝗtuor: a ȝ⁹ āt nō descēdit chorda ꝓstringēs. De qb⁹ trib⁹, dixit Aui. q sūt tres: quoꝝ vn⁹ ꝑz acie in medio sup aliū posit⁹ est: ex qbus nobilior est iferior q iferi⁹ est sepult⁹: ⁊ cū osse focilis inferioris ꝯtinuus: qm̄ ei⁹ opō nobilior existit: quapp oportuit: vt locus ei⁹ esset custodit⁹, cui⁹ ꝑm est a medio capitis adiutorij silueſtris ad interiora: deide penetrat: ⁊ dilatat eius chordas: ⁊ in qnqz partic chordas: quaꝝ queqz ad interiora digiti puenit. Illaꝝ vo que ad ꝗtuor pueniūt digitos quelz iunctura ei⁹ ꝑmā ꝓstringit ⁊ tertiā: ꝑmā qdē ꝓpea q est ibi cōnexa ligamēto qō sup eā est curtū: ⁊ tertiā pp qō ei⁹ caput puenit ad eā: ⁊ cōtinuat cū ea. Que vo ad pollicē vadit duo⁹ sus scōz ⁊ tertiā ꝓstringit iunctura: q⁹ nō cōtinuat nisi cū eis. Et rect⁹ qdē musculus q est supra istuz est minor illo: ⁊ incipit a capite igrediēte qō est vnū de capitib⁹ adiutorij ⁊ cū focili iferiori parūper cōtinuat: ⁊ trāsit ꝑ ter^m cōez: q est inter latus silueſtre: ⁊ domesticū: ⁊ est supior superficies focilis superioris: ⁊ cū ad ptē puenit pollicis: declinat parūper ad interiora: ⁊ in iuncturis medijs ꝗtuor digitoꝝ mādat chordas: vt eas ꝓstringāt. Ad pollicē vo nō puenit: nisi ramus puus q nō est ex hac chorda ei⁹: imo ex alio loco factū. est. q̄ vt pollex vno musculo in sui ꝓstrictione sit ꝓtēt⁹: ꝙz ꝗtuor digiti duob⁹ ꝓstringunt musculis: qm̄ nobilior ex ꝗtuor operationib⁹ est ꝓstrictio: ⁊ ex opōnib⁹ pollicis nobilior est vt dilatet ⁊ ab indice elōget. ¶ Dixit Hal. 2° de vtil. pti. musculus magis ꝓfundus maior est: q⁹ ei⁹ tenōtes sunt maiores. Qui vo ex est multo minor ē eo q ei⁹ tenōtes multo sūt minores. Et sic rōnabil⁹ musculus: cui⁹ tenōtes ꝑm ⁊ ȝ^m arti^m digitoꝝ mouēt maior ē. Is q vo 2^m arti^m mouet: multo minor est. Etenim ꝑz tenōtē moles est musculoꝝ magnitudo. Terti⁹ vo musculus dixit Hal. minor alijs duob⁹ existit. Et putauerūt qdā q flectat qnqz digitos: ꝙz ꝑm veritatē nullus motus alicui⁹ digitoꝝ cōmissus est ei. Et Aui. dixit. tertius musculus nō est ad ꝓstringēdū: ꝙz ei⁹ chorda interi⁹ in planta penetrat: ⁊ dilatat⁹ desup ad hoc vt in eam adipisci faciat scōz: ⁊ in sentiēdo iuua^m ꝑbeat: ⁊ pilos in ea nasci ꝓhibeat: ⁊ ad sustētādū id qō est in interioribꝰ plante: ⁊ vt fortis fiat ad suas opōnes peragēdas. ¶ Dixit Hal. vbi supra: explanatio medij musculi q si mouet aliquā articulationē superficie tenus sup cute locat⁹ mediā colli regionē cōprehēdēs: pdit aūt eis añqz ad carpi articulationē veniat ⁊ dilatari incepit illo: ꝑmū indeqz appet velut aliq̄ cutis 2ª alba: ⁊ exanguis sub tota cuti locat⁹ ꝑm totā manū ⁊ digitos. Reliq̄ vo cutis tota q̄ est ꝑz corꝑ totū excoriari pōt. Et ꝑpauit coriū recreari ipsaz: eā vo q̄ est in manib⁹ int⁹: ⁊ sil⁹ q̄ pedū iferi⁹: ⁊ sil⁹ que ꝑm frontē: ⁊ pulmonē totā faciē: ⁊ q̄sdā ptes q̄ ꝑm ala nō est pole excoriare pp tenōtē: ⁊ musculos ad eas deriuantes. Et hoc qdē totū factū est vt tradat certioꝝ sensum: aut motū: aut difficile vsibilē: aut decēter: aut sine pilis opet⁹ cutim: decebat. n. man⁹ vtputo ex cōprehēsiuis organis existētes difficile versibile hr̄e eā ad aliqua q̄dā: ⁊ marie ad puoꝝ corꝑoꝝ certā: ⁊ infallacē ꝓpēsionē: q nimo ⁊ ad sensibilio/rē tota alia cuti. Nō. n. oportebat adesse organū cōprehensiuū: neqz ad accipe singulū eoꝝ q̄ ex eleuādo: ⁊ afferēdo: ⁊ oīno ptractādo: ⁊ aliud post ꝺ iudicare de acceptoꝝ calita/te: ⁊ frigiditate ⁊ duritie ⁊ mollitie ⁊ alijs tāgibilib⁹ oꝝ: sed mox cū apꝑhēdit aliqd meli⁹ fuit cognoscere q̄le sit nā. Et subdit. neqz decentius fuit alij corꝑis organo dignoscere qz manu ⁊ ipsi⁹ man⁹ nō oib⁹: sed itrinsecis ptib⁹ ei⁹: qbus ēt est apprehēsiuū organū. Si igr̄ ꝑp tactiuā oportuit eē eā: qm̄ est ⁊ apꝑhēsiua rōnabile fuit vt qlibet qb⁹ ptib⁹ est apprehēsiua eisdē ipsaz effici ⁊ tactiuā. Confert aūt nō paꝝ ad certitudinalē cognitionē oium tāgibiliū q̄litatū: ⁊ nō pilosam eē cutē q̄ est ita a ꝓductione tenōtis ꝓnominati amplia ti facti: sicut. n. si pilosa certitudinal⁹ eēt: nequaqz vtiqz tan geret approximata eis anticipātib⁹ ꝓpellere pilis: q i ea ita ⁊ certitudinal⁹ nūc pilis nuda facta nullū reliquit tangibile effugere alicui⁹ approximātiū: sed oīb⁹ ipsis incidēs totus corꝑ approximās ei sentit. Q. aūt ⁊ duritiē cutis q̄ est ibi tenōtis ꝓductio opat: manifestū est oībus vtile esse: ⁊ ꝺ ad multos act⁹ debēs eē. Et ꝓp hoc tenōtē ad manum ꝓduxit virtutē. ¶ Musculi quoqz extēdētes digitos: sil⁹ positi sūt sup brachia. Dixit Aui. oēs musculi dilatātes digitos super brachia sunt positi: ⁊ ex eis est musculus q est in me⁹ manifesti brachij posit⁹ nasciꝰ a ꝓte suprema capitis adiutorij inferioris: ⁊ ꝗtuor digiti⁹ chordas q̄ ipsos dilatāt mittit. ¶ Dixit Hal. 2° de iuuamētis mēbroꝝ. vnus. vij. musculoꝝ q sūt in silueſtri brachij extēdit oēs digitos ꝑter pollicē. Et dixit, cā ꝓp quā nō sufficit in reflexione man⁹ vna chorda: ⁊ vnus musculus est triplex. Prima. qm̄ si esset vn⁹ musculus nō ꝺ, heret sil⁹ iunctura ꝙctiōe cōpleta: sed debili. Scōa. qm̄ nō habēt locū vacuū sufficiū si esset vnus: qm̄ domesticū asseid est occupatū cū musculis extēdētib⁹ ipȝ. Et ȝ^a est. q⁹ man⁹ iuget alijs que incuruēt ipsaz sup dorsuz. Et dixit. 2° de vtil. ptic. qō hic musculus sufficieten⁹ sub ipsa cute locat⁹ ē media colli regionē cōprehēdēs. Dixitqz Hal. in ꝓ° eiusdē. Cū aūt ita lōgo tenōtes creauit spatio ⁊ nō fecit iuxta nasci carpomusculus est: q⁹ leuē sil⁹ ⁊ tenuis meli⁹ erat esse extremā manū q̄z allebiatā turba carniū grauem sil⁹ ⁊ grossuz fieri: multa eni deteri⁹ ⁊ tardius ageret eoꝝ que nunc ꝓmpte ⁊ bene agit. Si. n. oēs musculi in plāta cōiungerent pp carnē multā grauarēt: ⁊ q⁹ erat necessariū a lōge venire tenōtes: ⁊ periculū erat in mūda carnib⁹ regiōe ipsos si mundi essent oppimi: in auxiliū eius ingeniauit nā mēbranosaȝ subam qbus duris exñtib⁹ circūambiens vndiqz nō eoꝝ q̄ extrinsecus incidūt solū: ꝙz ēt ipsoꝝ ossiuz approximationē intristabilē opata est. Et dixit. a musculis vsqz ad articulatiōes vnusqsqz tenontū rotundus est: vt sit vix passibilis: vbi ꝺ applicat⁹ debēti moueri ab eo acie ibi ampli⁹ fit: sic. n. faciebat⁹ debebat mouere eā plurib⁹ trahēs apprehensionib⁹. Et dixit. ex his q̄ ꝑm brachiū musculis nā ꝓducēs tenōtes: ꝑm rectitudinē digitoꝝ dixit: tenōtes. n. oēs q ꝑm carpū apparēt ab his q ꝙz brachiū musculis ad digitos nā extēdēs applicauit articulis singulū nō vtiqz ad ipsaz copulationez oīū: nil. n. eēt ita vtile, ꝙz ⁊ neqz ad ossis ꝓcati finē artic^nis. Et neqz esset ita alicuius cōmoditatis, ꝙz ad caput ēt ossium debētis moueri ꝑm modū vtputo quo se bīt idola q̄ a chordulis mouent. Eteniz in his sup trāseūtes articulatiōes ad ꝑn^m suplocataꝝ ꝓticulaꝝ applicāt chordulā vt tracta easi/cil⁹ sequet idolū. Et sicdē qō dico vidisti vnqz apte iā intelexisti q̄l⁹ ab vno quoquoqz tenōtū vnusqsqz eoꝝ q ꝙz digitos articuloꝝ mouet. extendit nāqz os qñ os qb⁹ intra el trahit tenō. ¶ Sūt ⁊ alij musculi i brachio mor⁹ obliquos cōplētes de. viij. n. musculis q sūt in silueſtri brachij duo obliquāt oēs digitos ad ptē silueſtrē, ⁊ q̄rt⁹ musculus mouet solū pollicē vno motu motuū q sunt ad ptē silueſtrē man⁹, ⁊ maioris tortuositatis. Et hic musculuȝ mouet pollicē alio motu ad silueſtrē palme equare illi parti ad quā mouet pedes musculus: ⁊ extēdit ēt rasceta extēsione modica, ps aūt de dictis octo est illa, de qua dictū est q⁹ extēdit oēs digitos ꝑter pollicē. Et alij duo vltimi de dictis. vij. extēdūt rasceta extensione forti. ⁊ duo residui incuruāt focile supius, ⁊ per illā incuruationē tota manus diuidit⁹, vt dixit Hal. 2° de iuuamētis. ¶ De musculis vero sitis in planta manus. dixit Haly. theorice ȝ° nūerus est. xviij. in duobus positi ordib⁹. Et eoꝝ. xij. in superiori ordine in parte medij palme, quoz qnqz inclinant digitos ad supioza. Quinqz ex singulo chorda pua q̄ cōtinuat⁹ disgregationi ꝓme iuxta pectinē. Et est ex eis vna que pollicē disgregat ab alijs digitis, ⁊ alia que idem in articulari operatur, in ordine vero inferiori. xj. sūt lacerti. Et est quibusdaz ex ipsis actio cōis pectini, ⁊ palme ⁊ rasceta. Et quibusdā siue alijs actiones sunt ꝓprie ipsis.

¶ Et Aui. dixit musculi qui sunt in plãta manus sũt. xviij. in duab⁹ acieb⁹ ordiati adinuicẽ sibi suppositi. Et vna acies est ad inferiora ⁊ interi⁹: ⁊ altera acies est sup cutẽ exterio/rẽ. Qui aũt in acie existũt iferiore numero sũt. vij. quoꝝ. 5. digitos ad supiora incuruãt. Et q ex eis delegat⁹ est pollici a ꝑn° ossis rascete nascit'. Et sextus est curtus ⁊ lat⁹ ⁊ ei⁹ vil/lus est trãsuersus: ⁊ ipsius caput pendet a pectine man⁹: do nec peruenit in rectitudine medij: cuius chorda cũ pollice cõ tinuat' ⁊ ipsũ ad inferiora. Et septimus est apud auricula/rẽ incipiens ab osse pectinis: qõ in ipsius rectitudine existit ⁊ auricularẽ ad inferiora inclinat. Nullus quoq; hoꝝ. dixit Aui. est ad ꝓstringendũ: sed quidq; sunt ad eleuãdũ ⁊ duo ad flectẽdũ iferi⁹. Illi vo q sunt in acie supiori sub musculo sup plantã expãso q qdẽ est musculus quẽ solus cognouit Gal'. sunt musculi. xi. ex qb⁹ sunt octo: quoꝝ quidq; cũ ꝑma iũctu/raꝝ ẽtuor digitoꝝ duo ꝓtinuant'. s. vn⁹ supra aliũ: vt hãc cõ stringãt iũcturã. Sed q ex eis est inferior ꝓstringit cũ depres/sione ⁊ reflexione. Et ei⁹ q est ex eis supior est statura cũ mo dico eleuatiõis: ⁊ ipse ad supiora ascẽsionis: cũ cõiuncti fue/rint directe. Et eoꝝ tres pollici sũt ꝓpij: quoꝝ vn⁹ ꝑmã cõ/stringit iũcturã: ⁊ duo scõaꝝ. ¶ Dixit Gal'. vbi supra. muscu lis mouẽtib⁹ digitos ad latera nõ solũ ꝓpe distare digitos ab inuicẽ eguim⁹: qm̃ hoc facere pñt musculi in brachio siti: ſ ꝓpe multũ eos distare. Et dixit motuũ q ad latera ẽtuor digi toꝝ ibecillioꝝ opꝫ esse eũ q itra. Magni vo digiti ibecillior mot⁹ est his q interiores q̃uis in alijs digitis sit fortissimus vehemẽtissim⁹: q transuersus q̃uis in alijs sit debilis: ⁊ sil' tenõtẽ tenuissimũ est q int⁹ ex eis q sũt magni digiti: grossi/simi aũt sũt trãsuersales ecõuerso q̃ in alijs digitis.

¶ De anatomia cruris in generali. Cap. liij.

Rus dictũ est: qz supiꝫ currit'. Et reperit' sumi triplr. vno mõ large ꝑ toto eo q̃ est ab ancha vsq; ad pedẽ: ⁊ vt sic sumptũ diui/dit' i tres ptes magnas. s. in coxã: tibiã: ⁊ pedẽ. Alio mõ ꝑprie: ⁊ sic sumit'a Ga. solũ ꝑ coxa: 3° mõ ipropꝛie pro tibia: vt patebit ex Aui. duplicibus locis. Crus quoq; ꝑmo mõ sũptũ vocat' ab Aui. rigil. Et quocũq; mõ sumat' diuidit' in ptẽ ossuosaz: ⁊ carnosaz. ¶ Hõ statu/re erecte fact⁹ est pp quatuor cãs: ꝑ rõne sue mãe: que inter mãs oium alioꝝ aialiũ est leuissima: teniz aerea ⁊ spirituo sa est pre ceteris: ⁊ hinc ad supiora facile eleuabilis. scõo rõ/ne sui inati calorꝭ q ceteroꝝ aialiũ caloꝛe est amplior: ⁊ sua multitudine ⁊ virtute potẽs est subiectã sibi mãm in altũ eri gere: tertio. qz hõ inter cetera aialia rõne sue forme q̃ pfectis sima est: vt ꝑmo patuit sermo. silitudinẽ hz cũ intelligentijs supioꝛib⁹. Et iõ figurã ad illas ꝓtẽplãdũ: ⁊ in surſuz aspicẽ dũ habuit: vñ Pronaque cũ spectẽt aialia cetera terraz. Os hoiuz sublime dedit: celũq; videre Jussit ⁊ erectos ad sidera tollere vultus. 4° qz cũ hõ formã hẽat intellectiuã ⁊ a crea/tore ad intelligendũ deputatã. Et ad intelligẽdũ sensus de/seruiunt: ⁊ maxie sensus visus oportuit in hoie sensitiuũ vi/sus: vt vniuersa appꝛehẽdere posset in alto loco situari ꝑm melioꝛẽ ⁊ ad speculandũ aptioꝛẽ figurã: ⁊ talis figura est q̃ erecta est. Et ꝑm figurã erectã solus hõ est inter aialia pedi/tantia. ¶ Dixit Gal'. de vtili. ptic. 3° bipes factus est: ⁊ recte ambulantiũ: hõ. n. nõ eguit ꝓpea velocitate debens domare aial puta equũ sua sapiẽtia ⁊ moꝛibus. Et meli⁹ valde fuit ei añq; velocitatẽ organa hre ad oes artes necia puta ma/nus. Cur aũt nõ habuit ẽtuor tibias ⁊ manus vltra eas: sic̃ centauri: qm̃ nãe ipole est intm̃ oniaz corpoꝝ mixtio. Non eniz sicut pictores colores solũ ⁊ figuras debebat ꝓponere: ſ subas totas pmiscere ipermixtas: ⁊ increatas exñtes sibi. Nõ. n. si copulatio aliqua venerei hois ad equũ fiat pficiens matrices sperma: neq; qdẽ hõ fuisset meli⁹: si eni ꝓcessũ fue rit sic gigni posse aial: vt ex hoie ⁊ equo natum. Nil plus ei tribueret ex hac cõstructione: nisi velocitas. nec hoc simpl'r nec in oib⁹ locis: sed in planis ⁊ leuib⁹ soluz campis: si vo aliqñ opus eẽt surſuz currere vel deorſuz: vel per obliquuz: siue equale ea q̃ nũc est ostructio humana ꝓ tibia ꝓ est multo melioꝛ. Ita aũt ⁊ salices ⁊ petras acutas ⁊ rectas ascẽdere: ⁊ oino oẽs difficultates ptrãsire melioꝛ est hõ monstruoso centauro. Reliquũ aũt videre cũ vel fabꝛicantẽ vel nauigan tẽ vel particulare hui⁹ supra lineã nauiũ ꝓcedentẽ: vel oino aliquẽ nauigatiuoꝝ opeꝝ ptractantẽ: qm̃ inoꝛmis valde in oib⁹ eẽt: ⁊ oino in multis impotẽs: ⁊ maxie ad oẽs artes in qb⁹ sedere opꝫ. Inter. n. oia que hõ ꝓcipue hz est hoc. s. se dere vtiliter: vertebrũ eniz soli hoi inest: latet aũt ⁊ hoc mul tos q extimãt hoiem solũ stare erectũ nõ ꝓcipiẽtes: qm̃ ⁊ se dẽ solus hz. In hoc. n. qõ flectunt' ꝑm genu colla coniuncta vertebꝛis sedere fit: qõ multi quadrupedũ inesse ponũt: oia eniz ad id qõ ante hz flexiones anterioꝝ tibiaꝝ. Anteriora eniz homoplatis eoꝝ copulata sunt: quadrupedibus. n. eis existẽtib⁹ melius fuit ad se inuicẽ flexiones cõuerti hõ: aut hõplatis copulata cola manus facta sunt: vtiliter aũt ad id qõ añ decurua' flectit': rõnabil'r aũt ⁊ tibie q̃ ꝑm genu fle/xiones versus posteri⁹ hñt: solũ. n. sibi leue sedere pole erat. Quocirca: qñ in vna rectitudine fuerit dorſum cũ tibijs ad tres oꝛias figuratiõe ducit aial: si eniz ipsuz dorſũ in terra discubuerit supinũ certitudial'r fit. Si vo firmat pedib⁹ tũc certitudinal'r fit rectũ. Si vo aliquẽ angulũ fecerit ad dorſũ tibie ponebat' est: qm̃ multa figurarũ dictaꝝ certitudinal'r: est quare rõnabil'r dicem⁹ hoiem soluz stare rectũ. Alia q/dẽ aialia: alia qdẽ magis: alia vo minus. Attamẽ ꝑna sunt oia aialia ambulantia ꝓpil'r infantib⁹ q serpunt manibus: vñ vt ipse. Ait. 15° de vtili. ptic. simia hz crura sicut hõ in fantulus nũc ꝑ° eis conans vti. Et. n. ẽtuor colis: sicut qua/drupedes ambulat: ⁊ añrioꝛib⁹ sicut pedib⁹ ambulat: ſ hõ actus nõ agit añrioꝛibus colis vt pedib⁹. ¶ Et dixit Gal'. in 5° eiusdẽ. oia aialia quecũq; sunt breuiũ cruriũ total'r sũt ꝑna, tangit. n. ipsoꝝ vẽter terrã semꝑ: equus. n. ⁊ leo ⁊ bos ⁊ canis ⁊ silia sunt inter ⁊ certitudinal'r ꝑna, ⁊ oino recta. Ita aũt ⁊ aues q̃uis bipedes sunt, neq;. n. ⁊ he in vna recti tudine cũ dorſo hñt ambulationis organa/ q̃re solus aialiũ hõ rectus vtiq; stat. ⁊ solus sedet, manũ nãq; act⁹ oẽs q ꝑm artes his duab⁹ egent figurationib⁹, hec. n. recti, hec. n. se/dentis ꝓtractamus. Nil aũt quis operare ꝓnus vel supi/nus, q̃re nullũ aliꝝ aialium recte stare vel sedere ꝑparauit nã, qm̃ neq; cõtractare aliqd debebat. Opinari autem dixit Gal'. ꝓp hoc recte stare hoiez vt ad celũ ꝓmpte respiciat di/cendo ad celũ verti illaboꝛiose facilẽ hoiuz qdẽ est. qui nũq; vidit celi spectoꝛẽ vocatũ piscẽ: hic tũ si nolit ad celuz semp aspicit, hoc aũt nisi collũ flexerit ad posteri⁹ nũq; respiciet, hoc aũt flectere nõ soli hoi inest: sed ⁊ nihil hoib⁹ silib⁹ ei, vt relique aues lõgũ collũ hñtes qb⁹ nõ solũ facile est sur/sum si voluunt' aspicere, sed vtiq; ⁊ circũducere ꝓmpte ocu los. Cũ aũt hõ. vz. supradicti opinãtes platonẽ intelligũt di centẽ: qm̃ nõ est surſuz aspicere qñ supinũ pars seipz recli/nat oscitans, ſ qñ vtputo mẽte nãm entiũ ꝓsiderat, sed ver sute negligãt. ¶ Et dixit Gal'. 15° eiusdẽ crura aialib⁹ nã oꝛ gana ambulationis creauit. Cruriũ. n. alicui⁹ gra facta sũt ambulatio est ⁊ cursus, ⁊ statio, ſ ambulatio qdẽ ⁊ cursus ecõuerso adinuicẽ dispositis cruribus, statio vo eis hñtib⁹ fit. Scõm stationẽ. n. firmatio est in terra alterutrũ simil'r ⁊ tensuz. In ambulãdo vero vel currẽdo hec qdẽ oꝛis firma/tũ est hec vo trãsferẽ. Et dixit. maioꝛ est laboꝛ ei qõ gescit. qõ. n. trãsferẽ seipm solũ mouet qõ ꝛo firmatũ est nõ seipz inclinatũ extẽdit, ſ etiã vniuersuz vehit corp⁹ duplex poꝛ/tans onus respectu ei⁹ qõ prius ambobus stãtibus porta/bat. Sed in trãsferẽdo qdẽ corpus q flectũtid musculi plus agũt, stãtibus aũt extẽnõis cõditoꝛes musculi fortiter tensi permanẽt, ⁊ si demũ paꝝ flexi fuerint ad periculũ peruenit casus totũ corp⁹. De vtraq; ãt ꝑte ossuosa ⁊ musculosa dõz est, ⁊ ꝑ° de ossuosa de qua in vno capl'o dicem⁹ de ossib⁹ coxe genu ⁊ tibie, ⁊ in alio capl'o de ossibus pedis ⁊c.

¶De anatomia ossium femoris coxe genu ⁊ cruris. Ca.liiij.

De osse coxe.

Super os femoris fabricate sunt oēs spō/diles dorsū: ꝑ ꝙs totū corp⁹: ⁊ in pte inferiori hz pixidē quādā: in cuius ꝯcauita te ligata est extremitas rotunda ossis coxe que vocaf vertebrū: vt superi⁹ iam dictū est. ¶In crure itaqz dixit Hal.ȝ° de vtil. ptic. est vnū os qō est maxi mū oīum q̄ ꝑm corp⁹ ⁊ rōnabile qdē. Et.n. est ꝑ^m firmatiuū/cotile ⁊ ꝑ^m oīuz supiacētis corpis molē vehit. ¶Dixit Hal. coxe os integrū est ⁊ oīb⁹ religs ossib⁹ corpis mai⁹. Et ei⁹ magnitudo duas hz vtilitates: ꝑ^a vt deferat oīa q̄ illi supsūt mēbra. 2^a. qm̄ lacert⁹ mouēs pedes in eo posit⁹ est: ⁊ lacert⁹ est integer. Et Aui. dixit. q̄ est integrū: qz est mutās ēt id qō est sup ipso. ¶Dixit Hal. figura cruris gibba est ab extra ⁊ sima ab intra. Siſ aūt ⁊ magis est sima a retro: ab añ āt nō magis gibba. ad sectionē. n. idonee sic se hz: ⁊ ad multa ope ra q̄ agim⁹ sedentes: sicut est scribere extēdēdo vsus crus li bū: ita aūt: ⁊ qōcūqz aliud penes gibbositatē eoꝝ extēden/te vtiqz facili⁹ q̄z si aliter eēt facta. Et subdit. a vo ⁊ infirmā do in vno crure corp⁹: in multis. n. scimus existere hoc vtile in vita tota: ⁊ ꝑm artes melior fuit recuba figura ipsa recta. ¶Et Haly. dixit. os coxe est paulū flexū a supiori pte ad ptē exnēā: ⁊ ab inferiore palari familiare: ⁊ est a posteriorib⁹ co nicū. ⁊ ab iteriorib⁹ gibbosuz. ſ. paꝝ valde pp ei⁹ paucitatē Hal. dixit. q̄ nō est ab añ magis gibbosuz. Et sic de ea nō fe cit mentionē. Et dixit Hal. iflexio ei⁹ extremitatis supiorꝭ in lacertū exneū ē vt lacerto in eo posito loc⁹ fit larg⁹ cū la/cert⁹ ꝟ magn⁹ sit. Si. n. fuisset hic in familiari pte vtiqz iuge renf iuicē coxe. Ampli⁹ nec sit neruis venis ⁊ arterijs: q̄ in eo posite sūt. firmitas ⁊ in corpe. Si. n. a familiari eēnt late/re icōueniēs foret. At vo reflexio in iferiorib⁹ ad familiarē pte est pp ei⁹ in exneū posse flecti lat⁹: vt sit abinde corp⁹ po situm bñ ⁊ firmatū: si. n. in vnā tm̄ iclinaret ptē nō posset ꝙ sistere corp⁹ oīa q̄ supstāt illi in eādē ptē iclinarenf. At vo co natio ei⁹ a poste^b ⁊ gibbositas ab añrioꝛib⁹ nēcio fuit quo sup terrā ⁊ sup alia queuis loca posset fieri sessio. ¶Aui. vo dixit. q̄ est gibbosuz ad ptē silvestrē ⁊ curuaf ad ptē dome sticā ⁊ ad posteriora: si. n. ipz eēt ꝑm rectitudinē positū ⁊ pi/xidis eq̄distātiā accideret: inde aliqs claudicatiōis mot⁹. ſ. ad ptē intrinseca: quēad^m accidit cui talis ē creatio: neqz bñ defēderet musculos magnos ⁊ neruos ⁊ venas: nec ex ꝟ to to recta res regīaref: neqz sedēdi for^a eēt bona. Et subdit. ampli⁹ si curuū ad ptē domesticā nō fuisset reductū ꝓuenis set inde alteri⁹ modi claudicatio. ſ. ad ptē extrinsecā: neqz sta tio. ſ. illi pti domestice media foret ⁊ nō fieret ei cōis declina tio: neqz eēt eqlis statio. ¶Dixit quoqz Hal. hz os hec duo addita^ta alteꝝ supi⁹: ⁊ alteꝝ inferi⁹: ⁊ supi⁹ est rotūdū ⁊ in/tromissuz anche vertebrū. i. pixidi vel fouee: quā Haly. ✕te/brū ipropie vocauit. Et Aui. dixit. supioꝛ ei⁹ extremitas fa cta fuit rotūda: vt in pixidē añ bñ ingrederef. Et ex supioꝛi hui⁹ ossis extremitate rotūda: cū pixide ossis anche in quā intrat fit iūctura vocata scia: q̄ cū tota carnositate ipsaz cir/cūdāte vocaf ancha. Et notāt. q̄ tota ista iūctura aliqñ ✕te/brū inuenif vocari: ⁊ ob ꝟ dr iūctura ✕tebrī: qsi tota ✕tute in sua versiōe: ⁊ hoc mō sumif a Hal. dicente. 6. affoꝛ. in 7° affo^m. Quibuscūqz a sciatica molestanf ⁊c. Et Aue. ꝑ colli get. dixit. os coxe vocari os testiculoꝛ: fuit aūt hoc os coxe interi⁹ ꝯcauū: ⁊ medullā plm̄ hns: vt ea bñ posset nutriri ⁊ remolliri: cōcauū fuit: vt qz magnū est nō fieret nimis gra/ue. ¶Dixit Aui. in ipsius extremitate inferiori sunt addita mēta duo pp poplitis iūcturā. Et Haly. dixit qō hoꝝ addi/tamētoꝝ alteꝝ est supius: ⁊ alterū inferi⁹. Et aug^m supi⁹ nō qdē vnū tm̄ est: sed duo. Et ex istis duob⁹ additamētis cum istis duab⁹ ꝯcauitatib⁹ ossis maioris tibie fit iunctura ge/nu. ¶Sunt. n. dixit Hal. in tibia ossa: ⁊ qō maius est tibia noiaf qō vo min⁹ perona: ab Haly. aūt vocanf arūdines: ⁊ ab Aui. cātū. Et dixit Hal. perona subtilis est ⁊ multo o ci

Junctura ache: siue scia aut ✕tebrum.

De oss. tibie.

ciens a tibia ⁊ est ab ex circūtēsa tibie. Arundo. n. maioꝛ. di/xit Haly. posita est in latere. Dixit Aui. crus est: quēad^m as/seid ex duob⁹ cōpositis ossib⁹: quoꝝ vnū est maiꝛ ⁊ lōgi⁹: ⁊ ipz est domesticū: ⁊ vocaf cāna maioꝛ. Et aliō est min⁹ ⁊ bre uius: nō. n. puenit vsqz ad coxā. i. os coxe: qm̄ vt dixit Haly. nō ptingit vsq3 ad genu disgregationē. Ab iferioꝛi tm̄ eqlis est arūdini maioꝛi: qm̄ puenit ꝟz lōgitudinē ad locū ad quē puenit os maiꝛ vocaf. dixit Aui. cāna minoꝛ. Dixit. H. pero na aialib⁹ vtilitatē ꝑbet binā. ꝑmā ⁊ nēciaz: ⁊ re supabūdā ti aliā tertiā. Et ꝑ^a vtilitas ei⁹ ē articulatiōis q̄ est ad astraga lū quā extēdere ⁊ flectere dicūt pedē. Et. n. ptē mediā huius articulatiōis. ſ. q̄ ex opaf totā: sicut tibia ea q̄ int⁹ opaf. Al tera vo vtilitas perone ē hec: qz appo^m est maxie: vbi ab ex troꝛsuz icidētib⁹ debebaf ledi oīuz cā ⁊ musculi q̄ sūt ꝑm ti biā. Dixit Aui. hz neruos ⁊ venas q̄ sūt iter arūdies coopi/re. Et ȝ^a vtilitas est: qm̄ ab ex vbi est caput cruris subfirma ta est ad ifallacia ⁊ ad firmationē nō paꝝ ꝙfert. Aial. n. di/xit Aui. sustētatū fuit ⁊ forti⁹ factū cū cāna minoꝛe. Et oīa res pp quā fcā fuit minoꝛ ē facilitas ad motū. ¶Dixit Hal. in disgregatiōe genu iterpo^m ē os rotūdū cartilagiosū: in q̄ sūt ꝯcauitates q̄s igrediūf q̄ gibbosa sūt loca: in ossib⁹ co/re ⁊ cruris dr q̄ hȝ os poples: ⁊ a qbusdā polus: ab Aui. aūt vocaf rasga. i. rotula siue patella ⁊ poplitis. i. genu ocu lus. Et a Hal. mola vocaf. ¶De iūctura genu. dixit Hal. ꝟz genu nō feē nā duplicē arti^nem apō crus alterutriusq3 ossiū seoꝛsuz qdē tibie: seoꝛsū aūt ⁊ perone: sic fecit in manu apō vlnā. ſ. in cubito brachij qdē vnā: ⁊ kerkide vnā: neqz dista/re fecit ab inuicē fines tibie ⁊ perone: ſz ex vtraqz pte ꝺixit. Sz gīminatiōes ossis qō est ꝟz crus ipsi collo toti mirabil⁹ se hñt ad ꝯcauitates q̄ in tibia: vt neqz lapse sit supgressio ea rū: neqz vix mobilis ab angustatiōe. Et dixit. circūpositi musculi vndiqz infallacia custodiūt: ⁊ ꝺtinēt artic^nem vt fle/ctētib⁹? aliqñ aūt extēdētib⁹ plm̄ nō elabaf a tibia crus. Et mola a qbusdā genuaf noiata cartilagiosū exñs os ptes oēs añrioꝛes artic^nis ꝙhēdit, phibēs ipz crus elabi ad ptes q̄ añ ꝟz illas maxie figuratiōes q̄ vocaf galf ⁊ oclax. Et vt nō cadāt: ⁊ maxie i decliuis locis: cū ꝓcliue vsus añri⁹ nꝛz cor pus sit factū nō modicū ꝑbēs vtilitatis: hȝ aūt expiētiā. di/xit Hal. habuim⁹ in q̄dā adolescēte oꝝ q̄ circa palestrā elu ctāte euulsa a colligatiōib⁹ mola a genu qdē accesser it ⁊ re/currēs vsus crus. Et erāt huic ambo fallacia. ſ. ꝯbi ⁊ ambu lare in decliuib⁹: vt sustētaculo egerēt ꝓ talia trāsiens loca. ¶Et dixit. H. in artic^nis genu vltra alias colligatiōes q̄ ꝑ pfū dū: ⁊ i circuitu ꝙhēdūt totā artic^nem alias q̄sdā nō rotūdas: robustas tm̄ sufficiēter hāc qdē extrinsecas ptes ossiū colli/gantē: hāc aūt intrinsecā opata est nā supapponēs in añrio rib⁹ molā: vt vndiqz certitudialiꝛ stringaf articlis q̄tuoꝛ. n. exñtib⁹ regionib⁹ genu añrioꝛi. ſ. ⁊ posterioꝛi dextra ⁊ fini/stra: ⁊ maxie qdē añrioꝛi exñte fallace. 1° vo ea q̄ extroꝛsum ceu bis q̄ obuiāt collo q̄cūqz ꝙquassare ⁊ vulnerare pñt hāc magis eā q̄ inter molestātib⁹? plus aūt eā que est posteriꝰ laboꝛare q̄z pati debētē ꝑme qdē molā apponūt: sc̄de vo ro bustā ⁊ rotundā collīgationem siſ flui ampli musculi: tert⁹ cū alterā colligationē vex neqz os: neqz colligationē appo nunt, ppriā ꝓter has amplas ⁊ subtiles qbus oīs articu/lus capiebaf. ¶Et Aui. dixit. q̄ iunctura poplitis ꝓuenit pp ingressuz duoꝝ ligamentoꝝ que sunt super extremitatez coxe in duas vacuitates que sunt in capite ossis cruris: que firmata fuit ligamēto cingēte: ⁊ alio ligamēto tendente m ꝓfundū ⁊ duob⁹ ligamētis fortibus duab⁹ ptib⁹: cui⁹ po anterioꝛ facta fuit cū rasga boc est poplitis oculo: ⁊ est os ad rotūditatē trahēs: cui⁹ iuua^m est os refrenare illud de qua timef cū est necesse sup digitos pedis curuatū stare: ⁊ suspē suz sedere ex ruptura ⁊ dislocatione. Et iunctura qdē labo riosa sustētata fuit: ꝓpea q̄ suo motu ꝺfert corp⁹. Et posit⁹ fuit locus eius ad añrioꝛa: nō. n. hz ad posterioꝛa declinatio nem laboriosaz. Ad duas tm̄ ptes rem modicā declinatiōis

Pedis tes sunt

hꝫ:tota vo eiꝰ declinatio est ad aĩriora. Et accidit ibi labor in hora incedẽdi ꝛ stãdi sup digitos pedis:ꝛ cũ aliqs q̃si suspẽsus q̃si curuus stat ꝛ horꝫ siliꝫ. ¶ Dixit Ga. eodẽ ꝫ° de vti. pti. facta est ꝓueniẽtis habitudinis tibia ad actũ ambulationis ꝛ motꝰ deputata. Si. n. decẽter grossior facta fuisset pp supfluã graudinẽ ipediret ꝛ corrũperet velocitatem motꝰ. Si vo plũ extenuata facilr euerteret ꝛ caderet:ꝛ maxime si cito remoueri elegerint: hñt aũt tibie lic: sicut est ꝑm nãm sufficiens portare q̃ subiacẽt:ꝛ moueri facilr ab eo. ¶ Dixit Aui. duo cruris ossa sunt q̃titas tẽpata adeo q̃ si vnũ os adderet accideret de duritie motꝰ illud qõ hñti elefantiã ꝛ varices accidit. Et si vnũ minoret accideret de debilitate ꝛ duritie motꝰ:ꝛ de ipo deferẽdi illõ qõ est supra ipaꝫ illud qõ accidit crura hñtiꝰ de nã subtilia. ¶ Et Gal. rõnabile fuit ptes tibie supiores q̃ sunt post genu vsus ex accidere pauꝫ inferiores aũt q̃ sunt vsus cauillã ꝓuersionẽ iter facere. Et pp hꝫ pticulaꝫ pedis q̃ altiora fieri: q̃ inter vt ꝛfirmet receptionẽ que ibi est intrinsecaꝫ ptium tibie. Rẽban itaqꝫ tibiã fecit nã pp infallacẽ firmitatẽ quã firmitatez inde esse ostẽdit q plusqꝫ opꝫ rẽbari sunt tibijs: firmiorẽ. n. ꝛ difficile puertibilẽ hñt firmitatẽ: sed nã nõ solũ de infallaci firmitate tibiaꝫ ꝛ ipsaꝫ cõfractione ꝓiecturauit: hꝫ nõ iter vt possimus currere citoꝛ: si aliqñ expediret ad plũ eas peruertere cauit ꝛ rẽban intrñ ostẽdit: vt ꝛ infallaciam firmitatis haberent ꝛ velocitas cursus: sic aliquo nõ lederet.

¶ De anatomia pedis in generali. Cap. lv.

QVirit Gal. de vtil. ptic. ꝫ°. hoi nõ fuisset vtile duritiẽ hre in pedibꝰ: quẽadm eq hñt soleares: hꝫ ad nocum multotiẽs essent ei: ꝛ supfluũ onꝰ nõ ꝓferẽs ad velocitatẽ. Si. n. intrñ haberet calciamẽtũ q̃le eq ꝛ boues morq̃ pateret claudicare esset nẽciuz: hꝫ q̃lis nũc est idonea est hoi pedis ꝓstructio ad difficultates oẽs. Et si egeamꝰ in altis ascẽdere muris: aut arboribꝰ: aut lapidibꝰ potẽti sibi ꝑm vnãquãqꝫ rep circũstãtiã idoneũ inuenire calciamentũ. Et ꝓpter patiẽte calciamẽto aliũ nouuz ꝓ illo apponere facere. Et qr ẽt aliqñ nudis pedibꝰ vti idigebat meliꝰ fuit ei eos eẽ detectos oifariã. Et dixit. pedes in cuiꝰ imitãtes multiformes in articulis facti sunt. ꝛ cõcaui ꝑm illas ptes ꝑm quas ascẽdere pugillis turres debebãt i oiqꝫ loco bñ firmari pñt: discens aũt euidentiꝰ si videris aliqñ plõgas ꝛ subtiles scalas hoies ascẽdere: cõprehẽdit. n. sibi cõcauitate pedis gibbositatẽ ligno ꝝ sunt in scala: deinde alterutrũ amplectẽtes pea que ꝑm digitos:ꝛ totũ calcaneũ: vt poss est basi opaꝰ rotunduz ad instar manꝰ cõprehẽdẽtis citiꝰ qõ subiacet ꝛ oportebat ergo hũanũ pedẽ nõ simplicis formationis. al's. firmatiõis gr̃a sicut eqs: hꝫ apprehẽsiõis fieri. Luz. n. nõ possit ꝓuenire sil'in eodẽ vtrisqꝫ bonitas oportuit pedes fieri: aut vt eqnꝰ: aut velut manꝰ: sed si sicut manꝰ facti fuissent magnũ digitũ oportebat opponi alijs: ita vtiqꝫ perisset firmatio. Si vo pui ꝛ duri ꝛ rotũdi oino: vt eqni corrupta fuisset apprehensio. Solũmõ g̃ fiẽ oportebat eligere vtroiõqꝫ cõmoditatẽ ꝛ vitare nocum sic nã creauit hũanos pedes cõsilr manibꝰ diuisos in multa ꝛ multoꝝ articuloꝝ: nõ tñ oppom alijs digitis hñtes magnũ: hꝫ in vno ordie ꝓnter oẽs hñt: aut pes in hoie cõsilr manꝰ id qõ est sile carpo qõ vocaꝫ tarsuz: ꝛ id qõ metacarpo qõ vocaꝫ planũ ꝛ habuit digitos digitis manꝰ similantes sufficiẽter. ¶ Et sic diuisit Gal. pedẽ in tres partes absqꝫ ptib⁹ calcanei. Haly. vo 2° theo. ꝑmã ptẽ calcanei diuisit in tres:ꝛ sic pedẽ diuisit in plures ptes. s. ser in calcaneuz cauillã: os nauale rascã. i. rascetaz pedis pectinẽ ꝛ digitos.

Pedis tres sunt ptes.

¶ De pte aũt calcanei dixit Gal. subiacẽs tibie ps pedis cui totũ crus supiacet hꝫ rectũ cõpositũ ex trib⁹ ossib⁹ noia habentib⁹ astragalũ calcaneũ ꝛ nauiforme astragalũ vocauit Haly. cauillã qbus tribus multa est in manu ꝓportionalis partiꝫ. hꝫ sunt simplr basis ceteri organi. Alie vo oẽs pticule sunt basis apprehẽsiõis organi: hꝫ cũ neqꝫ tarsuz: neqꝫ planũ simplr sunt vna pticula: sed sicut carpũ ꝛ metacarpuz ex multis ossibus duris ꝛ paruis cõpositus sũt. Quecũqꝫ itaqꝫ hꝫ pes vt apprehẽsiuũ organũ: silr manui facta sunt: ꝛ ad dictũ de manu opꝫ remittere sermonẽ. Quecunqꝫ vo hꝫ vt ambulatiuũ hoc pertrãsire decet. ¶ Ex multis itaqꝫ ossib⁹ ꝛ multiformiter articulatis adinuicẽ: ꝛ varie copulatis: vt apprehẽsiuis organis cõponi ineꝰ pedib⁹: ꝛ pp hꝫ est ꝛ multitudo digitoꝝ ꝛ q ꝑm vnũquẽqꝫ eoꝝ q hꝫ articulationẽ numerus: in vna aũt coadunatione situatos eẽ oẽs digitos nõ vt apprehẽsiuis: hꝫ vt firmationis organis ineꝰ pp iũ pedibus ꝛ ꝓsilr hos minores effici eis q in manib⁹: apprehensiuo. n. organo solũ magnitudo fuit ꝓuenies: ꝑm vo qõ ambulatiuũ ꝛ apprehẽsiuũ factũ est talis magnitudo q̃lis nũquerus sufficiens est. ¶ Et dixit Gal. intrinseca pedus altiora: extrinseca vo minora facta sũt sil' qdẽ vt apphẽsiuoꝝ organoꝝ apphẽdat ꝛ occupẽt terminũ gibbã: sil' aũt ꝛ vt firmitudinis organoꝝ: qr. n. in ambulãdo alterũ cruriũ mouet: alterũ vo in terra firmat totã portat corpis molẽ altiorẽ rationabilr ei interiorẽ sedẽ opata est. Si. n. eq̃lẽ certitudinalr ptib⁹ eẽt pes versus sublimẽ cruris ptẽ repet vtiqꝫ ipse ꝑm: ꝛ maxie cũ eo crus totũ. Si vo hoc manifem est. qñ caderẽt vtiqꝫ facilr ambulãtes: aut currẽtes. Aliqñ aũt ambulãtes in ineq̃lib⁹ locis euertunt. ¶ Et dixit. pes quoqꝫ apud puũ digitũ ascẽdere vr magis: si. n. sicut erat retro grossuz ꝛ amplũ tale manẽs ad anteriora pedis extẽderet qũo fieret intrinseca ps: vbi ꝓcaua rõnabilr ergo hoc multum grossitiei eius ꝛ amplitudinis abstulit: ꝛ ppea ad puũ digitũ vr extendi. Et pp hoc ẽt astragalũ os intus magis cõuerti vr: ꝛ hꝫ ꝑ posteriora eius ꝑm mediũ calcanei sit firmatũ: sed eo q strictiꝰ ꝛ magis in aĩriorib⁹ fiat calcanei os ꝛ ab extrisecis abscedere vr: rursus extrinseca rõnabilr astragalũ ab intra calcaneũ ibi: ꝛ q̃si suspensuz apparet: qualr aũt alr intrinseca ꝓcauitas pedis: qm̃ si subiacẽs os intꝰ ꝛ stricti⁹ extrinsecis partib⁹ factũ fuisset qõ vo subiacet quale fuit a ꝑ° custodito. Calcaneũ vo ceu subfirmatũ toti collo semp robustuz oportuit in terra firmari: supiacẽs vo os sublime pẽdere: ꝛ ea q̃ corroborante bis ossa. s. qõ calcaneo qõ taliforme vocaꝫ qõ extrinsecis pedib⁹ partib⁹ frenum: in terra positis: astragalo aũt nauiforme vocaꝫ ipsi sublime est: ꝛ a terra altũ ꝛ intrinsecis ptib⁹ locatũ est pedis. Ira aũt. dixit Gal. ꝛ teraterli ossa q̃ huic coordinatus ꝑm eũdẽ modũ: ꝛ ipsa sublimia apparẽt. ꝛ ab extrinsecis ptib⁹ iacent pedis: ab extra qdẽ firmũ ꝛ imũ os qõ taliforme: iuxta ipsaz locatuz est qõ ad ipsuz calcaneũ oicebat articulari. ¶ Dixit Aui. pes creatus fuit vt eẽt instr̃m figẽdi: ꝛ facta fuit figura eiꝰ ad aĩriora: vt figura longa: vt in stãdo ꝛ appodiando sup ipsuz auxiliũ prebeat: ꝛ in pte domestica tenuitas creata fuit vt sit pedis declinatio in hora stãdi ꝛ ꝑpie vacillãti ad ptẽ ꝓtariã parti pedis eleuati q̃tenus refrenet qõ opꝫ cõstringi ex visu supra ptẽ bene leuãdi pedẽ eleuatã: ꝛ vt statio sit tẽperata: ꝛ ẽt vt sit facile calcare sup res exeuntes sine magno doloꝛe: ꝛ vt pes bene circũdet illud qõ gradibus extremitatibus eorum per que fit ascensio similatur.

De calcaneo.

¶ De anatomia ossium pedis. Cap. lvj.

CAlcaneum dixit Gal. maximũ ꝑm portionẽ factũ ẽ ꝛ bñ ab inferiꝰ: retroꝝsũ aũt: ꝛ ex alijs aũt circũferẽtiale ꝛ plongũ vsus exteriora pedis. Maximũ ꝛ enim est q̃ subiacet toti collo: bñ aũt ab inferiꝰ firmationis infallacis gr̃a versus extrinsecas vo ptes subtiliatũ ꝑ ꝓcauitatẽ q̃ itrapedẽ. Et rotũdũ est. dixit Gal. q̃ opponi remotiꝰ fieret: oblõgũ vo est a pte exnea: ꝛ subtiliatio eiꝰ conitiõis illiꝰ a familiari pte cã. Et latũ est duab⁹ de cãis: vna quo solidet ꝛ roborẽt sup terrã: altera vt sit his q̃ supra ipꝫ sũt corpis mẽbris firmamẽtũ solidiꝰ. Et durities eius nẽcia fuit q̃ robustiꝰ ea q̃ supra ipꝫ posita sunt ferret: neqꝫ ceteris noceat solidis durisqꝫ cũ tetigerit ea corporibus. ¶ De ca-

De cauilla.

illa que ab Auic. vocaf cohab ⁊ chabab vel alhabab. dixit. H. astragalō ꝑm eādē rōnē nō ſubtiliatū: ſz manēs ſublime altū alto collocatū nauiformi fozficē ſil'em ibi opari figurā. ¶ Dixit Haly. cauilla eſt os oſſi ſuppoſitū calcanei: ⁊ cū calcaneo alligatū retro ligamentis teneris. Et oziunf ex eo ligaméta duo: altez ex latere familiari qō igredif foueā que in arundine lōgiozi eſt duoꝝ cruris oſſiuz: ⁊ altez ex latere extraneo qō ingredif foueā q̄ in extraneo eſt breuiozis arundinis: ⁊ ſic iunctura cauilla ozif. Fuit aūt nēcia cauilla. dixit Haly. inter crus ⁊ calcaneū quo eēt crus ipſuz fozтius ſup calcaneū formatū: qm̄ ſi crus eēt ip̄m alligatū calcaneo turbatio fieret: neqꝫ poſſe eēt illi firmari. ¶ Dixit Aui. chabab humanū eſt magis ſubtiliatū ad exteriora ⁊ magis ingroſſatū ad anteriora q̄z chabab oium alioꝝ aialiū: ⁊ ipſuz eſt q̄ſi nobili⁹ oſſib⁹ pedis in motu iuuātib⁹: ſicut calcane⁹ eſt nobili⁹ oſſiuz pedis infigen⁹ adiuuātiū. Et poſitū eſt. dixit. Aui. inter duo extrema a duab⁹ cānis cruris egredientia. Cōtinuaf. n. vtraqꝫ cāna in iunctura pedis. Et dixit. cōcauitas cāne minoris in iūctura hac eſt velox vt fozтis fiat mot⁹ dilatatiōis ⁊ tozтiōis pedis. Et dixit. ipa cānaꝝ extrema ſūt a ſuis ꝓtib⁹ chabab circūdātia. ſ. a ſupremo ipſi⁹ ⁊ a ſuo tallo: ⁊ duab⁹ ſuis partib⁹. ſ. a ſilueſtri ⁊ domeſtica. Et duo ipſi⁹ extrema in duas vacuitates q̄ ſūt in dictis cānis fixa ingrediunf. Et dixit. alchabab inter crus ⁊ calcaneum me^m exiſtit: p ip̄z. n. meli⁹ cōtinuaf ⁊ iūctura in terra firmatur ⁊ ſecura fit a diſlocatione. Et chabab ip̄z ꝑ certo in medio eſt poſitū: ſz extimāt qdā q̄ ad domeſticā ſit declinās pp cōcauitatis tenuitatē. ¶ Haly. dixit. os nauale dcm̄ eſt: ſi̊ b̄ De oſſe nauali. noīe q̄ figura eiuſ naui ſil'is ſit cōtinetqꝫ cauille a ſupioꝛib⁹ extremū ⁊ a laterib⁹ ⁊ retro vincit cū illa ⁊ ab añrioꝛib⁹ ligamine diſgregāte quo pedis fit mot⁹ veniētiſqꝫ ab vtroqꝫ latere cū calcanei oſſe. Et ab extremo latere ſituatuz eſt ſup calcanei oſſe quo a familiari eleuaf ſup terrā fueritqꝫ boc in latere ſubſunt conica: factus eſt aūt loc⁹ b̄ conic⁹ dixit Hal. duaꝝ cā vtilitatū: vna eſt vt ſi hō aliqñ ſup aliqō ſteterit gibboſuz aut acutū qō illi inbeſerat pferat. Si. n. pes plan⁹ eēt ⁊ nō conicus hō ſi qñ ſup aliqō gibboſuz ſtaret firmari non poſſet ſz caderet. 2ª eſt: vt ſit pes leuis ⁊ ad motū facilis: dixit Aui. ad alchabab os nauiculare cōiūctionaliꝛ ligaf: ⁊ b̄ qdē nauiculare cū calcaneo poſteri⁹ ꝓtinuaf ⁊ añri⁹ cū tribus oſſib⁹ raſcete ex ꝓte ſilueſtri. ¶ Dixit Ha. bis oſſib⁹ dictis ꝓiter iacēt q̄ tarſi q̄ nauiformi colliganf. 4^m vo qō calcaneo ⁊ b̄ vt dictū eſt poſitis in terra frenū ex extrinſecis ꝓtibus pedis. Alia vo paulatiz extollunf ⁊ oiuz ipſoꝝ altiſſimū eſt hō: vt ſil' qs hēat p q̄ firmet hec ꝓticula q̄ vocaf tarſus. ſil' aūt ⁊ altioꝛa fiāt intrinſece ꝓtes pedis. Et Hal. dixit. raſce oſſa q̄tuoꝛ ſunt tria eoꝝ ꝓtinua ⁊ iūcta cū nauali oſſe. 4^m aūt os eſt ſex anguloꝝ vocatū glādinoſum q̄ calcaneo De raſce- ta pedis. vniaf aug^to quodā ſuo foueam oſſis calcanei ingrediente. ¶ Dixit Aui. q̄tuoꝛ ſunt oſſa raſcete cū qb⁹ pecten ꝓtinuaf ex qb⁹ vnū eſt os grādinoſuz exagono ſil'e poſitū ad ꝓtē ſilneſtrē: pp qō ps illa ſup terrā lene figit. Et dixit. nauiculare os añri⁹ cū trib⁹ oſſib⁹ raſcete ꝓtinuaf: ⁊ a ꝓte ſilueſtri eſt os grādinoſuz qō ſi mai⁹ vocat os ſolitariū. Et ſi volueris pone ip̄m 4^m oſſiū raſcete. ¶ Dixit Haly. nēcitas ⁊ vtilitas oſſiū raſce pedis magna eſt eadēqꝫ q̄ man⁹: niſi q̄ raſca pedis ex q̄tuoꝛ: ⁊ nō ex octo cōpoſita eſt oſſib⁹ ſicut raſca manus. Mot⁹ eteniz palme man⁹ maioꝛ eſt motu pedis. Et oſſa raſce palme breuia ſunt: q̄ vo pedis maioꝛa: qōqꝫ eoꝝ duoꝝ obtinēs locū oſſiū q̄ in palme raſca ſūt. Et Aui. dixit. raſceta pedis a raſceta palme eſt diuerſa: qm̄ b̄ eſt vna acies ⁊ alia eſt due acies: qꝛ hꝫ oſſa ſūt nūeri multuz minoꝛis. Et in b̄ qdē iuua^m exiſtit: qm̄ in palma mot⁹ fuit plus nēcius ⁊ De pecti- ne ⁊ digi- tis. appꝛehēſio vl' q̄z in pede. ¶ Dixit quoqꝫ Hal. ꝓiter oſſib⁹ tarſi ſūt oſſa plani tāgentia terrā poſt aſtragalū ⁊ nauiformē ⁊ cōtinua ſūt eis tria oſſa bis q̄ tarſi. Et Haly. dixit. tria raſce oſſa ab añrioꝛib⁹ cōnexa ſūt trib⁹ oſſib⁹ pectinis q̄ in latere ſunt familiari ei⁹. 4^m aūt os raſce pedis cōiūgif auriculari digito. ¶ Et dixit. H. eodē 3° de vtil'. pti. poſt oſſa plani ſūt digiti. Et boꝝ maxim⁹ eſt ab itra nō ex trib⁹ aciebus. ſicut reliq ꝓſiſtēs: ſz ex duab⁹: ⁊ qꝛ alta ⁊ ꝓcaua debebat eē ꝑs pedis intrinſeca rōnabile fuit alterutrūqꝫ ei adiacere magnoꝝ oſſiuz infallaces firmitudines. A retro qdē iam erat aliud qō calcanei: ab añ aūt niſi magn⁹ digit⁹ multo ſimul alijs maioꝛ factus fuiſſet: ⁊ duab⁹ cōponeref aciebus nulla vtiqꝫ eēt ſublimib⁹ oſſib⁹ infallacia: q̄ circa nō eſt fact⁹ tāto alijs maioꝛ magis q ip̄ pede digit⁹ q̄ſto ille q in manu: ſz multo plus: ſz nō ex trib⁹ oſſib⁹ ſic ille ⁊ alij oēs: ſz ex duobus: ceu vtputo magis rei egēs nā oſſib⁹ apponēdis vitauit dilaniare ea in pua multa. Et dixit. At x̄o ⁊ ipſi ꝓti plani q̄ ꝑ. ſituata eſt magno digito duo appent ꝓſubiacere ad inferius velut ſubſtētatio q̄dā: ⁊ firmitudo vt ꝑm os magni digiti copulat⁹ ꝓiacēti ꝓti plani totaliꝛ i terra iā firmate vndiqꝫ vt puto huic ꝓti pedis ad acqrēte nā infallaciā ceu ſufficiēter laborare debēti pp ꝓlocatā ei cōcauitatē. Et dixit in pede ceui vno ordie oib⁹ iacētib⁹ digitis q̄ſtus eſt eoꝝ nūer⁹ tāt⁹ ⁊ rōnabil' eſt q oſſiū in plano. ¶ Dixit Haly. pectē pedis cōpoſit⁹ é ex qnqꝫ oſſib⁹ ꝓtiguis his q̄ raſcā faciūt: ⁊ hoꝝ tria a ꝓte ſūt familiari ꝓtinuata trib⁹ raſce oſſib⁹: ⁊ duo iūguntf glādioſo oſſi. Et. n. pectinis pedis vtilitas é vti^tas palme: niſi q̄ pectinis palme oſſa q̄tuoꝛ ſūt: qm̄ ei poples ꝓtinu⁹ é raſce pp oppónis ei⁹ ad alios digitos: vt ſupꝛadictū eſt nēcitatē: pectē aūt pedis ex qnqꝫ eſt oſſib⁹: qm̄ poples é cū oib⁹ alijs in ordie vno q̄ ſit pes ab añrioꝛib⁹ ei⁹ ſup terrā firm⁹: quēadmodū a poſterioꝛib⁹ p calcaneū. Et dixit Hal. poples tm̄ ex duob⁹ ꝓpoſit⁹ é oſſib⁹ ⁊ reliqs maioꝛib⁹: q iō ex duob⁹ fact⁹ eſt: qm̄ pes conic⁹ fact⁹ eſt i hac ꝓte. Ex magnis aūt qm̄ p magis q policis ꝓté terre ip̄rimit: ar^tis aūt p̄les ⁊ qñqꝫ digiti cā tenēdi. ſ. quēad^m man⁹ digitis queqꝫ cōpea tenēt⁹ eodē mō pedis ar^tis pes ipſe locis ip̄rimit ⁊ tenef gibboſis ⁊ viſcoſis qb⁹ ambulat q̄ poſſit firmari: ⁊ ad ea aſcēdere ⁊ deſcēdere q̄ voluerit loca. In pedib⁹. dixit Aui. fuit firmi^do magis nēcia q̄z ꝓphēſio. ¶ Dixit quoqꝫ Ha. vī ex ꝓdict⁹ aſtragalū ꝓncipaliū ꝓtinētiū ad motū pedis oſſiū eē: calcaneum vo eoꝝ q̄ ad firmitatē: ꝑpea igif illū ad circūferētias q̄ſdā diſponere decebat: ⁊ ip̄z leue eē ab infirmis ad iferi⁹ imobile mar' ⁊ recte firmū ad adiacētia oſſa. Et qm̄ magn^e multū excedere oportebat illō: nō aūt ſolū: ſz ēt ip̄z aſtragalū: q̄uis. n. ⁊ b̄ magnū ſit ceu maximis oſſib⁹ ſupi⁹ articulatis: nec tm̄ quā ad id qō añ faciēs apoſixim: vñ coordiate nauiformē: ſz tm̄ cū b̄ multo maiꝛ eſt calcanei os: vñ ſuperexcedit nō ſolū ip̄z aſtragalū: ſz ēt ipſaz tibiā: ⁊ ad illud qō añ vſq; pl'z ꝑcedit ⁊ longū amplitudinē ꝓportionē bñs ⁊ bis ambab⁹ ꝓfūditatez: ſubiacēt. n. rectitudini tibie ⁊ fere ipſaz totā b̄ ſolū portat: ⁊ pp hꝛe crus: ⁊ p b̄ ſupiacēs coꝛp⁹: ⁊ maxie qñ ſalire voluerimus: aut maxie ꝓgredi. Magnitudinē igif dig^m oportuit eē oſſi calcanei: aut nequaqꝫ cōmiſiſſet ei pōdera ita magna: ⁊ pp hāc cām firmā meli⁹ fuit eē ibi pónē ⁊ nō fallacē: ⁊ erratē ei fieri. Sz ſi qdā perone ⁊ tibie ordiaret oino: itaqꝫ eēt infirmabilis ⁊ lapſus: hꝛe. n. icipiēs pes ifinīēte ꝓxi collo ⁊ maximā debebat oiuz q̄ fz ip̄z articulatōez: ⁊ motionē habere pp hoc igif aſtragalus locat⁹ eſt in medio tibie ⁊ calcanei. Sz qm̄ huic coordinari debebat calcaneū timēs rurſus nā ne aliqꝫ accipiēs pp vacuitatē ⁊ vehementē motionē ad firmitudinis ifallaciā nocētis: ꝓmo qdē vt iaz dictū é duas quaſdā apoſixes iuiſcuit ad illas ꝓcauitates: deide aūt plurimas colligationes duras ⁊ cartilaginoſas taz amplas q̄ rotūdas copulauit nō aſtragalo ſolū eā: ſz ēt oſſib⁹ vniuerſis q̄ adiacēt vndiqꝫ adaptās gra cuſtodiēdi ꝓueniētē firmitudinē ⁊ laborare eū in his oib⁹ ſciēs durā ei⁹ vltie ſubam ꝓpriā opata eſt. ¶ Et dixit. q ꝓcauitas pedis pp tria vī eē facta: ꝑ gra altitudinis intrinſecaꝝ ptiū pedis. 1° ꝓpꝛehenſionis. 3° leuitatis: quoꝝ ꝑm ad infallaciā firmitatis eſt: 1^m ad varietatē ambulatiōis: ⁊ 3^m ad velocitatē mot⁹ ptinet.

¶ De anato^a musc'oꝝ mouẽtiũ iũcturã scie ꝛ genu. Ca. lvij.

Otus coxe alius est extẽsiuus: ꝛ alius retractiuꝰ: ꝛ aliꝰ elargatiuꝰ: ꝛ aliꝰ diuinus: ꝛ aliꝰ giratiuꝰ. de qbꝰ. ¶ Dixit Hal'. 15° de vtil'. pti. q̃ in motu reflexiõis ꝛ extẽsiõis macie ꝓsistit ꝑcipuitas iterducⁿⁱˢ coxe: miorꝫ. n. est vtilitas iterducⁿⁱˢ vsus alterꝰ crus ꝛ accessiõis exteriꝰ: ꝛ ad huc magis circũuersiõis vsus alterutras ptes. Et ꝑdit. cõcedet vtiq; mor qs grauãs in ea q̃ ꝑz magniⁿᵉᵐ ꝛ nũerũ dria musculoꝝ artez nãe: q̃ maxias qdẽ ꝛ plures q extẽdũt ꝛ flectunt colla operata est: ꝓter aũt his multitudine ꝛ magnitudine eos q ad lateralia mouẽt: deinde his minores eos q circũuenerũt collũ. Et dixit. minores bi q flectunt eis q extẽdunt facti sunt ꝛ magnitudine: ꝛ nũero: ꝛ bi q adducunt extra bis q adducũt intra: q ꝯ circũuertũt in circuitu coxaz: quodãmõ eqparabiles sũt. ¶ Et Aui. dixit. musculus coxe maiꝰ est ille q ipsaz extẽdit: deinde q eã ꝓtrahit vel recolligit. ex suis nãq; opõnib⁹ meliores sunt isti duo motꝰ: verũtñ extẽsio vel expãsio nobilioꝰ est cõtractiõe: q̃ statio nõ cõtingit: nisi ex extẽsione ꝛ expulsione. Et postea sũt musculi qui elongãt: deinde illi q approꝑinquãt: ꝛ postea illi q circuire faciũt. ¶ Dixit Haly. coxas mouentes lacerti: qdã sunt sup ylioꝝ ossa positi: ꝛ qdã sup anche ossa: ꝛ eoꝝ continuate sũt anche diſgregationi chorde. ¶ Ex musculis aũt coxe iuncturã explicãtibꝰ extẽdendo. dixit Aui. est vnꝰ qui est oibꝰ cozpis musculis maiorꝫ ꝛ ipse est musculus q os femoris ꝛ ãchã coopit: ꝛ sup totã coxã voluit' ab añrioꝛibꝰ vl' ab iterioᵇꝰ ꝛ exterioᵇꝰ ꝛ posteᵇꝰ donec ad poplitẽ pueniat. Cuiꝰ villi diuersa hñt ꝓnᵃ: q̃ppꝑ ipsiꝰ opõnes ꝑz diuersas specificãt spẽs. Ex ipsiꝰ nãq; villis est q ab ifimo ossis femoris: nascit' ꝛ declinãdo ad domesticũ dilatat'. Et aliꝰ ex villis eiꝰ est cuius oꝛtus est paꝝ altioꝛ oꝛtu istius q coxaz tm̃ ad superioꝛa eleuat. Et ex eis alius est: cuiꝰ oꝛtus est valde altioꝛ oꝛtu istiꝰ q coxã ad supioꝛa tm̃ eleuat. Et ex eis alius est: cuius oꝛtus est valde altioꝛ oꝛtu illiꝰ q coxã ad supioꝛa eleuantez ad domesticã eleuat. Et ex eis est alius cuiꝰ oꝛigo est ab osse anche q solus coxã ꝑz rectitudiné eleuat ꝛ dilatat. Et ex eis est musculus q totã anche inctura ꝓxiorẽ cooperit tria hñs capita ꝛ extrema duo. Et eiꝰ qdẽ capita ab ylio ꝛ anche ꝛ halosas nascunt' quoꝝ duo sunt carnosa ꝛ vnũ est pãniculare. duo ẽ eiꝰ extrema cũ posterioꝛi capitis coxe pte cõtinuant'. Et si cũ vno traxerit extremo cũ declinatione ad ipz dilatabit. Et si cũ duobꝰ traxerit extremis ꝑz rectitudiné dilatabit. Et ex eis est musculus q a tota ossis ylij supficie oꝛitur: ꝛ cũ supremo maioris additamẽti cõtinuat' ꝛ vocat' da tramatra maiꝰ ꝛ paꝝ ad anterioꝛa extẽdit' ꝛ cũ declinatione ad domesticũ dilatat'. Et est musculus alius talis q̃lis iste q in primus cũ ifimo additamẽti minoris cõtinuat' deinde descendit: ꝛ illiꝰ opõné opat': verũtñ eiꝰ puã dilatationem ꝛ multã efficere declinationẽ cuiꝰ oꝛigo est ab ifimo supficiei ossis ylij. Et est ex eis musculus q ab ifimo ossis anche oꝛit' ad posterioꝛa declinãs ꝛ dilatat ipsaz: ꝛ eã ad posterioꝛa parũper declinare facit: ꝛ ad domesticã sufficiẽter declinare facit. ¶ Ex musculis ẽ coxe iuncturã ꝓstringentibꝰ est musculus vnꝰ q cũ declinatione ad domesticũ pua ꝓstringit: ꝛ est musculus rectꝰ q a duobꝰ descẽdit oꝛiginibꝰ: quaꝝ vna cũ fine lumboꝝ: ꝛ altera cũ osse ylij cõtinuat'. Et ipse qdem sũt q cũ minoꝛe additamẽto domestico ꝓtinuant'. Et musculus q ab osse femoris nascit' ad duo latera ipsiꝰ trãsuerse extensus q est sicut ps maioris. Et 4ꝰ est: q a re ꝑparata stante post os ylij oꝛit': ꝛ ipse crus ꝓbit colligẽdo coxã. ¶ Ex musculis ẽ q ad anterioꝛa declinare faciũt qdã noiati fuerunt vbi ꝓstructionis ꝛ dilatationis musculoꝝ mẽtionẽ fecimꝰ. Et hec qdẽ spẽs mouẽdi musculũ bz q ab osse oꝛit' femoris: ꝛ adeo fit longus vt ad pollicẽ pueniat. declinare ẽ ad anterioꝛa faciẽtes sunt duo musculi: quoꝝ vnꝰ a silueſtri osse femoris: ꝛ alter ab ipsius oꝛit' domestico: ꝛ cũ sibi obuiãn transuersanꝫ: ꝛ fiunt carnosi apud locũ pfundũ circa posterioꝛa additamẽti maioris. Et qcũq; eoꝝ solus traxerit coxã ad sui ptẽ cũ aliqua declinatiõe trahit. ¶ Dixit Hal'. ꝛ recti musculi simplici motu trahũt colla ad illas ptes ꝑm rectaz lineã trahẽtes versus ꝗs eoꝝ accedũt capita. Qui ẽ vel totis eoꝝ cozpib⁹ vel tenontibꝰ circũuoluunt' circa aliqd circulare magis: ꝛ nõ rectũ opat' motũ. ¶ De musculis autez mouẽtibꝰ iuncturã genu dixit Hal'. vbi supꝛa q sunt nouẽ nũero. Et Haly. dixit q sunt positi super coxas ꝛ eoꝝ chorde diſgregationi genu cõtinuant'. Et sũt musculi nouẽ quoruz tres dixit Ha. q ꝑm anterioꝛẽ ptẽ cruris maxime exẽtes eoꝝ qui sũt ibi ꝑm rectitudinez genu ferunt'. Et hoꝝ vnus implantat' mole carnosis apprehensionibꝰ. duo aũt reliqui vnũ generãt maximũ tenontẽ. Amplificat' aũt iste subtilitatus toti mole stringẽs eã ꝛ certitudinal' retinẽs eum subiectis: deinde supascẽdẽs articulũ implantat' añrioꝛibꝰ ptibꝰ tibie suptendẽs eã si iubeat: ꝛ oẽm extẽdẽs articulationẽ que ꝑm genu. ¶ Et Aui. dixit ex musculis iuncturaz poplitis mouẽtibꝰ sunt tres in añrioꝛibꝰ coxe positi q musculis in ipsamet coxa positis sunt maioꝛes ꝛ eoꝝ opõ est diuidere: vnus aũt eoꝝ triuz est sicut duplus duo hñs capita: quoꝝ vnũ ab additamẽto incipit maioꝛe ꝛ alterũ ab añrioꝛe vel interioꝛe coxe ꝛ duo hz extrema. quoꝝ vnũ est carnosuz ꝛ rasage ídest patelle añq; chorda fiat cõtinuat': ꝛ alterꝰ est panniculare cũ domestica duaꝝ coxe extremitate ꝓtinuatuz. Alioꝝ ẽ duoꝝ. s. post dictos tres dixit Aui. vnꝰ est ille quẽ inter coxã cõstringẽtes noiauꝫ. s. a separãte q̃ est in osse ylij nascẽs: ꝛ alter additamẽto silueſtri q̃ ẽt in coxa oꝛit'. Et isti qdẽ duo ꝓtinuant' ꝛ vniunt' ꝛ giant' ex eis chorda vna qua dilatat ꝛ circũdat rasagã: ꝛ ipsaz cum eo q̃ est sub ea cõueniẽter affirmat: deinde cũ capite cruris cõtinuat' ꝛ poplitẽ dilatat ꝛ crus extendit. Dilatatio ẽ vnũ hz musculũ qui ab obuiatione ossis femoris nascit' ꝛ incedẽdo descendit in latus coxe domesticũ ꝑm trãsuersionẽ: deinde cuz parte venosa supreme ptis cruris cõtinuat' ꝛ crus declinãs ad domesticũ dilatat. Et musculũ aliũ a q̃busdã anatomie libris ei oppoᵐ in pte silueſtri q incipit ab osse anche ꝑm trãsuersionẽ: ꝛ in latere silueſtri tendit donec puenit ad locũ venosuz nec est musculus maioris trãsuersiõis isto: ꝛ cũ dilatatione ad silueſtrẽ dilatat: ꝛ cũ ambo dilatant est dilatatio recta. ¶ Ex his ẽ q crus ꝓtrahũt dixit Aui. est vnus musculus angustus qui ab osse ylij oꝛit' ꝛ femoris circa oꝛiginẽ diuidit antis ingrediẽtis a separãte q̃ est in medio ylij: deinde ꝑm trãsuersionẽ penetrat ad interioꝛa duaꝝ extremitatum poplitis postea egredit' exteriꝰ ꝛ vadit ad eminẽtiã que est in loco poplitis venosoꝛ: ꝛ cum ea vnit'. Et ipse qdez est quo crus ad iferioꝛẽ trahit' declinãs cũ pede ad ptem inguinis. ¶ Et dixit. Aui. tres musculi. s. domestiꝰ ꝛ silueſtris ꝛ medius cũ declinatione ad silueſtrẽ cõtrahunt ꝛ silueſtris ꝓbit cũ declinatione ad domesticũ. Et domesticus qdẽ oꝛit' a basi ossis anche: deinde trãsuerse incedit per posterioꝛa coxe donec peruenit ad locũ cruris venosuz in pte domestica: ꝛ vnitur cũ eo cuius coloꝛ ad viriditatẽ trahit. Et alioꝝ duoꝝ oꝛigo ẽt est a basi ossis anche: sed declinant vt cũ loco venoso lateris silueſtris continuent'. Et dixit. in iunctura postea poplitis est musculus sicut in flectuositate poplitis sepultus q opõné efficit q̃lis hꝫ medi⁹ existit opõ. Et dixit. qdã extimãt q ps eminẽs musculi dilatãtis dupli a sepante est cum ipse poplitẽ accidental' cõstringit. Et est cum ab eius oꝛigine greditur chorda que per anche pixidẽ tendit: ꝛ cum ea ꝛ cum ipso quod sequitur continuatur.

¶ De anato^a musc'oꝝ mouẽtiũ pedẽ ꝛ artic'os eiꝰ. Ca. lviij.

Acerti pedẽ mouẽtes ꝛ articulũ eiꝰ. Alij in crure sunt positi ꝛ alij in ipso pede. Et in crure positoꝝ numerus est. 14. septez ab anterioꝛibus ꝛ totidẽ a posterioꝛibus. Hal'. ẽ 3° de vtili. ptic. dixit q ꝑm tibiã tredeciz sũt

De musculis tua crurã genu mouẽtibus.

capita tenontiū:a retro qdē sex:z ab añ septez:z ꝟ iō dixit: qz ab vno musculoꝝ z positoꝝ nō oriť chorda:sed carneus cauille iplātat⁹ vt patebit. ¶ Et dixit Gal.q mouēt pedē ꝟz ꝓueniētes ei mot⁹. Dixit.n. Aui.q ex musculis iūcturā pedis mouētib⁹ sūt qdā q ipz ad supiora leuāt z hi sūt añriores:z q ipz descēdere faciūt:z sunt posteriores. Hoꝝ aūt posterioꝝ dixit Haly. duo a capite incipiūt coxe z calcaneo ꝓtinuanť cū magna chorda vna cui⁹ est vtilitas calcaneū cruri alligare:vñ z si aliqñ accidit huic chordę passio pedis fit ꝯtio z claudicatio. De his duob⁹ dixit. A. qō faciētiū pedē descēdere est vnū par c⁹ oriģo est i coxe capite qō postea descēdit z cruris vētrē carne replet:ex qb⁹ chorda vna nascit q ex maioꝝ⁹ existit chordis:z ipsa qdē ē chorda nerui cuz osse alchabab ꝓtinuať:z ipm ad posteriora trāsuerse trahit ad siluestre. Et ē ꝟ cā firiōis pedis sup terrā. Jsta tñ chorda nō nascitur nisi ab altero eoꝝ:vñ Ga. vbi.ē.q nā a poste⁹ duas musculoꝝ gñones apposuit:qꝝ minor a musculo per pfundū ferť pdiēs ad eā q est ad digitū magnā regionē ab inferi⁹ implantatis. Altera vo q est maior manifestus tenō est q ad calcaneū retro iplantať sufficiēter exñs robustus z maxim⁹:q solus:z si aliqñ patiať claudicare nēciuz est pedē. Calcaneū.n. maximū z fortissimū existēs oiuz ossiū q sūt in pedib⁹ tenon iste ad se trahens firmat ita totū collū vt si altero pedū stare aliqñ volueris eleuās alterū nō vtiqz commoueris:neqz cadas:neqz si aliqs alioꝝ tenontū patiať:ita magnā z eqpollētē, alijs ꝟz virtutē. Qualr aūt nō debebat talis eē dixit Gal. cū iplanteť ad pmū z pncipaliū organū:z basez.i. calcaneū. Et copulat id solus tibie vsqꝫ ad pōnē. s. rectā cui cōmissus est ꝙ totū ꝓportionalr hūs tenonti:q implātať ab intra apud paruū digitū man⁹. ¶ Dixit Hal. est ali⁹ musculus ex poste⁹:q ad viride declinare vī cui⁹ ort⁹ est ab eꝫ nec arundinis capite z calcaneo ꝓtinuať neqꝫ fit ex eo chorda. Cui⁹ est vtilitas duos pmos i actiōib⁹ suis adiuuare lacertos. s. ex posterioꝝ ib⁹ dictos:vt si aliqñ eoꝝ alter i incōmodū aduenerit hic eis locū suppleat. vñ Aui. dixit q illis adiuuat musculus q a capite silueſtri cāne oriť cuius color ē melūgian⁹ z ōscēdit donec ipsemet sine chorda quā mādet:ſz carne⁹ remanēs ꝓtinuať cū posteriori ꝓte alchaab sub ꝓtinuitate quā añ dixim⁹. s. sub ꝓtinui⁽ᵉ⁾ ꝓdictoꝝ duoꝝ musculoꝝ. ¶ Et dixit Hal. q de septē poste⁹ sunt tres alij: quoꝝ vn⁹ oriť ab eꝫneo arūdinis capite eiusqꝫ chorda medios reducit digitos:scōi ār ort⁹ ē a cruris poste⁹ a q̄ chorda oriť q̄ in latas extēdiť ꝓzes diuiditurqꝫ i duas chordas z auricularē reducit in idicē. Tertiꝰ vo oriť ab arūdis familiaris capite eiusqꝫ chorda rasce ꝓtinuať disgregatio ab iferioꝝ⁹ añrioꝝ⁹ ptis pollicis totalitatēqꝫ reducit pedes ad poste⁽ʳᵃ⁾:z in lat⁹ ꝺclinat familiare. hoꝝ ģ triū lacertoꝝ vtilitas est dixit Haly. vt articulos reducāt ꝑiterqꝫ toti⁹ disgregationē pedis. Et dixit lacerti septimi posteriorꝝ⁹ oriģo ab augmēto est magno ossis cruris:z ad calcaneū vsqꝫ ptingit ex q̄ chorda oriť q̄ me⁹ plāte pedis subcernit oatqꝫ illi extensiōe soliditatē planicieꝫ sensus bonitatē. ¶ Dixit q̄z Ga. pedis cutis ꝓxera qdē certitudialr facta est subis oib⁹ pticꝝis vt nusqꝫ circūuertať faciłr. Sermē aūt ad totā ipsaz dissemi natū est tenōtis q ꝑm calcaneū vt nō ꝓuertať faciłr:z vt sufficiētē sp⁽ᵐ⁾ sumat. hz aūt cōmoderate iter duritiē z mollitiē accīs ab vtroqz excessu inq̄tū oportebat:neqz valde passibilē neqz valde dissensibilē fecit eā sūme durū ꝓpe insensibilitatē venire nēciuz est:sicut sūt soleares:cōchile cancroꝝ:z cataboꝝ z balneaꝝ elephātiū coria. Sūmū vo molle inq̄⁽ᵐ⁾ bona sensibilitate:intrm z facili passibilitate pcipere nēciuz est, vt igiť neqꝫ insensibilis sit:neqꝫ ꝓmpte passibilis excessuz vtriusqꝫ nā vitauit z mediā certitudialr creauit eā iter mollē z durā. Et subdit. sicut durā vltime ꝓpriā ꝟz ossis calcanei opata est silr z durā eā q̄ desubt⁹ cutē ydoneā ad pmouēdā z ꝑexoluēdum molle corpis z durum iuasiones. ¶ De musculis āt añrioꝝ⁹ dixit Hal. maior musculus reliqs cruris ab añrioꝝ familiaris oriť arundis a ꝓte a q̄ lat⁹ seqť ex neū z ad crus descēdit oriturqꝫ ex eo chorda q̄ ptib⁹ illis cōtinuatis:q̄ silr pollicē sūt:extēditqꝫ pedis totalitatē ad superiora z a terra subleuat. ¶ Et Auicē. dixit. q est musculus magn⁹ q est posit⁹ a ꝓte añ cāne domestice cui⁹ ꝑm⁽ᵐ⁾ est ps silueſtris capitis cāne domestice. Et ipse qdē cū ad exteriora egrediť iclinať sup crus ad ꝓtē pollicis vadēs. z ꝓtinuať cū eo q radici pollicis est ꝓpinquū:z pedē ad supiora eleuat. Et alter dixit Aui. oriť a capite silueſtris ex q̄ nasciť chorda q̄ cū eo q est iuxta radicē minimū ꝓtinuať z pedē ad supiora eleuat:z ꝓprie qñ cū eo ps ꝓuenit muscłs z fuerint ꝟ ꝑm eqlitatē z rectitudinē. Hūc Hal. posuit 7ᵐ z idē de eo dixit. Et dixit Hal. ꝟz ex eis posit⁹ ē inter cruris arūdies vtraqz: z iter eas extēdiť oriģ ab ea chorda pollici ꝓtinuať⁹ peo niger explicatqꝫ illū. Et 4⁹ a capite icipit arūdinis eꝫnee ab eis q arūdinē stringūt eꝫneū:z in hoꝝ est posit⁹ me⁹ lacertoꝝ in articuloꝝ terminis. Et ex eo q̄tuor oriūť chorde:qꝝ est vtilitas singularis singulos explicare digitos pollice excepto. Et septimi est ab eꝫnea arūdine oriģo. z chorda ꝓducta pollicē reducit sexti. initiū est a ꝙnti loco z est lacert⁹ subtilis cui⁹ chorda auricularē in eꝫneū declinat lat⁹. Et septimi est ort⁹ ab arūdie eꝫnea ex quo orta chorda ꝓtib⁹ q̄ sup sunt auriculari ꝓtinuať:c⁹ ē vtilitas pedē ad añrioꝝ extendere. ¶ Dixit Gal. ꝟz de vtil. pti. rōnabilr q̄tuor mot⁹ vniuscuiusqꝫ pedis digitoꝝ sūt a maximis tenōtib⁹ flecti potentiū:a minimis aūt iteruerti. Et i vtriqz est magnitudo bis q extēdūt z extra circūducūt:nō tñ ita magni sunt tenontes q flectūt:sicut q sunt in manib⁹:qm̄ nō ꝓsilr illis apprehensiuū origa⁽ᵐ⁾ oportebat extēdi pedē. Et q̄zuis loc⁹ iplātationis ei⁹ custodierit eadē pp cās q̄s i manib⁹ dixim⁹:ꝓhibuit tñ eoꝝ nā mag⁽ⁿᵉᵐ⁾:nō. n. sūt tm̄ maiores:sicut z pedes:ſz minores multū:qz minor est eoꝝ vtilitas z fortior z frequētiori actu egēs digitis q in manib⁹:rōnabilr ģ eo⁹ hūt magnitudiné nedū digiti solū:ſz ét q circa eos sūt tenōtes in pedibus z manib⁹:q̄to. n. pes sūma manu est maior tot⁹ tota tāto digiti digitis z tenōtes tenōtib⁹ sūt minores. Nō ergo fuit nēciuz q̄tuor ꝓtes tenontū mouētiū digitoꝝ pedis a musculis q in tibia gñari:sicut in manu ab his q i brachio:sed duas solū. s. eā q̄ extēsionē opať z ea q̄ flexionē ꝑmi z tertij eoꝝ q int⁹. mot⁹ ģ articuloꝝ digitoꝝ ordinauit pedū nā q̄tuor z ꝑn⁽ᵃ⁾ eoꝝ qnqz:sicut z in manib⁹:ſz nō ex eisdē ꝓportionalr ꝓdeūtia regionib⁹ vt apparuit a musculis puis q si in eis solū ꝓdierūt q sūt duces obliq mot⁹ alijs oib⁹ a brachio delatis. Jn pedib⁹ aūt nō ita se hz:si tres ex ipsis pedib⁹ icipiūt z duo ex tibia ꝓferūt. ¶ Dixit Hal. q Ga. retulit sciaz lacertoꝝ pedū mlto latiꝰ se explanātē. Et Aui. ō qbusdā pedis musculis visus loq dixit. in ꝟ anato⁽ᶜⁱ⁾ decepti fuerūt:ſz ꝑus q sciuit eos fuit Ga. ¶ Dixit Ha. lacertoꝝ nūer⁹ q in pede sūt nūer⁹ est. 17. q̄z qnqz sup pedē sūt a qb⁹ qnqz ꝓducte chorde singule singulis deputanť digitis q̄s in lat⁹ inclināt. Sūtqꝫ viginti vn⁹ lacerti ab iferioꝝ⁹ q̄z septē in pedis pectine sūt positi. Eozūqꝫ vtilitas fuit q̄ illoꝝ qui i pectine manus sunt. Et septē alioꝝ quinqꝫ quisqꝫ quāqꝫ deputatū lat⁹ in sinistrū declinat articulū. Sextus aūt z septim⁹ auricularē admouēt z pollicē ab alijs. Suntqꝫ z q̄tuor latera dixit Haly. in rasca positi quoꝝ qsqꝫ ꝑmā reducit disgregationē singuloꝝ digitoꝝ excepto pollice. Reliqua vo posita sūt añ cui⁹ articuloꝝ ꝑmā reddūt disgregationē quoruz duo lacerti ꝟ vtilitatē silez paruoꝝ vtilitati lacertoꝝ que in palma sūt. Eteniz si moueanť ambo duo silr reducūt digiti ꝑmā disgregationē siue inclinationē. Si vo vn⁹ eoꝝ moueať disgregationē reducit illā cū in lat⁹ suū iclinatiōe. Aui. vo dixit. de musculis pedis q̄ decē sūt qb⁹ sit⁹ sup pedis plātā z ipsi cū qnqꝫ ꝓtinuanť digitis. s. cū vnoquoqꝫ duo lacerti velati ad eꝫ z a sinistra:z mouēt vt ꝓstringāt ꝟz rectitudinē si silr mouerint:z vt declinēt si vn⁹ mouerit. Et ex eis qdē sūt 4⁽ᵒʳ⁾ sup rascetā:quoꝝ vn⁹ vnicuiqꝫ digito delegať z duo

De cute pedis.

qui ꝓprie sunt ad ꝓstringendū pollicē ⁊ digitum minimum. Et isti qdē musculi iō sūt ꝑmixti vt cū vni ipsoꝝ acciderit no cumētū, ꝓueniat inde vt alioꝝ opatio debilitet̄ q remāserunt in eo qō eis est ꝓpriū: ⁊ vt vicē istius aliquo mō gerāt in eo q huic est ꝓpriū. Et hac de cā difficile est vnū digitoꝝ pedis ꝓprie sine alijs constringere. ¶ Et ex musculis pedis dixit Aui. sūt qnqꝫ supedē positi: q ad siluestrē declinare solent. Et qnqꝫ sub eis positi quoꝝ vnusqsqꝫ digitū ad id qō ipsum sequit̄ trahit a ꝓte domestica ipsum cū motu ad ꝓtē eleuat domestică ⁊c. Et hic est finis huius ꝑmi tractatus septimi sermonis. Nicholi qui est de anatoa extrinsecoꝝ membroꝝ dei auxilio qui viuit per infinita secula benedictus Amen.

¶ Incipit tractatus scds qui est de doloribus membroꝝ exterioꝝ potissime iuncturarum.

Ostq̄ de anatomia extrinsecoꝝ membroꝝ dei auxilio totū cōpleui sermonez: nunc in hoc tractatu de ipsoꝝ exterioꝝ membroꝝ ⁊ ꝑsertim iuncturarum doloribus ipsius dei gratia interueniente tractabo. ¶ Diuidaꝫ hunc tractatum vt facilius sit inuenire qō queritur. partiar itaqꝫ hunc tractatum in capitula viginti.

¶ De doloribus iuncturarum. Cap̄.j.

Iuncturā vt supra patuit: vocat̄ articulus cōcathenatio disgregatio ⁊ a Gal̄. colum. ¶ Et pōt sumi triplr. Uno mō ꝓprie ꝓ duoꝝ ossiuꝫ adinuicē cōnexione. 2° mō minus ꝓprie ꝓ duoꝝ ossiū adinuicē connexione ⁊ colligatione: mediante aliquo ligamento solido vel pāniculo. ¶ 3° mō largissime ꝓ ossiuꝫ cōnexione ⁊ colligatione: ⁊ alioꝝ membroꝝ puta cutis ⁊ musculoꝝ chordis neruis venis ⁊ arterijs imixtoꝝ cōpositoꝝ in circuitu eoruꝫ: ⁊ hoc 3° mō sumit̄ in hoc tractatu. in quo de dolore iuncturaruꝫ tractat̄. Manifestū est. n. q iunctura ꝑmo mō ⁊ scdo sūpta nō patit̄ dolorē cū sit dolor mala sensatio ⁊ ossa ⁊ ligamenta iuncturā cōponētia nō sentiant: vt in p̄cedēti tractatu patuit: q̄re restat vt dolor in iuncturis sensatuꝫ in membris sensibilibꝰ ipsas circundantibꝰ ꝓsistat: que q̄ valde sensibilia sunt: iō intensuꝫ frequēter incurrunt dolorē: ita vt aliq̄n venenosus ab auctoribꝰ sit dictus: qm̄ ⁊ virtutē vehemētia sua valde debilitat ⁊ curatiuaꝝ cāꝝ vtutes aspernat. ¶ Est aūt iuncturarū cōplexio ꝑmo mō ⁊ scdo mō sumptaꝝ frigida ⁊ sicca: frigida qdē ne in motibꝰ excessiuis nimiū caleſie rent: ⁊ sicca vt essent solide ⁊ dure ⁊ attritioni in motibꝰ resisterēt: ⁊ ne motus nimiū eas exiccaret: nā ad eas portionē flegmatis direxit ad remolliendū eā ⁊ humectandū: vt patuit in sermone 5° ca° de flāte. Cōplexio aūt eaꝝ 3° mō sumptaꝝ ad paruā declinat frigiditatē ⁊ siccitatē: ⁊ cū hac cōplexione sunt ꝓme earū remote a fonte caloris innati: q̄re ⁊ debiles oēs facte sunt: quapp ꝓne facte sunt ⁊ ad in se ipsas mās cōgerēdas supfluas ⁊ ad influētes ab alijs membris suscipiēdas: ad qō adiuuat viarū q̄ ad ipsas sunt largitas ⁊ ipsarū vacuitas ⁊ concauitas in q̄ facilr cōgregant̄ ⁊ multo amplius vt dictū est nā ad eas ꝓp̄ sine dictuꝫ flāticas dirigit supfluitates: q̄ in eis freq̄nter supfluunt ⁊ ledūt. q̄re passibiles valde reddunt̄: ⁊ rursum ipse exposite sunt ledi a causis extrinsecis. Quapp egritudines oium modoꝝ patiñt ⁊ simplices ⁊ cōpositas ⁊ ꝓprias ⁊ accomodatas p̄cōitatē ab alijs ⁊ ipsarū accidētia oia marie debilitatē ad oēs opōnes suas maxie ad motiones ⁊ dolorē: oibus tñ earuꝫ egritudibꝰ hic postpositis solū de dolore tractabit̄. ¶ Dolor quoq; iuncturarū: sicut ⁊ alioꝝ mēbroꝝ duobꝰ pōt sumi modis. s. ꝓpe ⁊ ꝓt est sensatio mala in mēbro: ⁊ vt sic est merū accidēs. Et pōt aliq̄n tm̄ intendi q̄ dirigit ad se curaꝫ curatione egritudinū que seq̄t̄ ꝑmissa. Alio mō ꝓprie ꝓ egritudinibus quas seq̄t̄ que vt patuit in sermone 3° sūt mala cōplo diuersa: aut solo cōtinuitatis mēbri aut vtraq; sil̄: ⁊ vtroqꝫ modo sumit̄ in hoc tractatu. Et pōt sic diffiniri dolor iuncturarum est mala sensatio earum ex mala cōplone: aut continuitatis solone eis accidente ꝓueniens.

Dolor tū cturaꝝ ꝓt sit̄ oupl̄r.

Diuiditur aūt in spēs dolor iuncturarū bifarie. s. ꝑm quēdā modū magis essentialē: ⁊ ꝑm modū accidētalē. ⁊ q̄libꝫ dolor absolute ꝑm modū magis eēntialē in. xv. giā siue spēs ꝑmi 2ª ab Aui. diuidat̄. de illis tñ giīb⁹ siue spēb⁹ dolori iuncturarū solū attribuunt̄ extēsiu⁹ dolor: ⁊ ꝓpressiu⁹ ⁊ frāgitiu⁹ ⁊ stupefactiu⁹ ⁊ pulsatiu⁹ fatigatiu⁹ ⁊ mordicatiu⁹ siue corrosiu⁹. ¶ Et tūc dicet̄ in eis fore dolorē extensiuū qñ hūor aliqs aut grossa vētositas inclusa neruū vel musculū aut chordā supra iunctură vel in ei⁹ circuitu positū ꝑm aliquā sui ptē extendit. ¶ Et tūc dicet̄ in eis fore dolorē cōpressiuuꝫ qñ humor aliqs grossus aut grossa vētositas musculū circūdātē iunctură cōprimit vel in loco orto coangustat. ¶ Et tūc dicet̄ in eis fore dolorē frāgitiuū qñ mā aliqua hūoralis vel vētosa ingredit̄ inter ossa ipsaꝝ ⁊ pāniculū tegētē ipsa ⁊ sepantē inter ea ⁊ musculū suppositū ⁊ tūc appet patiēti: qō ista franguntur vel debeāt frāgi. ¶ Et tūc dicet̄ in eis fore dolorē stupefactiuū qñ in mēbro circundante iunctură erit mala cōplo frida valde: q̄ cū hoc q̄ dolorē facit sensuꝫ tñ in mēbro obtūdit cui⁹ obtusiōe dolor ꝑcipit̄ remissi⁹ cū quodā remisso mō stuporis: aut qñ fuerit in ipso mēbro aliq̄ mala cōplo vel solo ꝓtinuitatis faciēs dolorē: sed tñ via trāsit⁹ spūs sensibilis ad ipsuꝫ oppilatione patiet̄: qua ꝓhibet̄ trālit⁹ sufficiētis q̄ntitatis ipsi⁹ spūs regīte ad bonā sensationē ei⁹: q̄re nō ꝑcipiet̄ dolor in illo nisi cū remissione multa. ¶ Et dolor pulsatiuus tūc dicet̄ esse iuncturis: qñ cuꝫ dolore sil̄ eger pulsationē ꝑcipit: qō iō fit qñ mā multa carnē in circuitu iuncture exñtē replet ⁊ coartat. vñ coangustant̄ arterie in ea exñtes: q̄ coangustate pulsare cogūt̄: vt ꝑ pulsationē satisfaciāt necessitati euētatiōis eaꝝ. ¶ Et tūc dr̄ in iūcturis esse dolorē fatigatiuuꝫ cū eger mēbra sua potissime i locis iūcturaꝝ fatigata fētit aut ꝑ nimie tate laboris corpei aut ꝓp hūorē extrēdētē vl mordicātē aut vētoſem iflātē. ¶ Et tūc dicet̄ eis eē dolorē mordicatiuū qñ hūor acut⁹ mēbra sensitiua iūcturis suppositа ledit mordicādo vl corrodēdo: q̄re patiēs putat hūorē illū ꝑ ipa mēbra incedē mordid⁹ ⁊ corrodēdo. ¶ Diuidit̄ et dolor ꝑz modus magis eēntialē penes cās med⁹ ipsi⁹ q̄ sūt cāe imediatarū cāꝝ suaꝝ: de qb⁹ i seq̄nti ca° dicet̄. ¶ Diuisio aūt doloris iūcturaꝝ ꝑz mo^m accñtalē: maxie penes duo attēdit̄. s. penes diuer^tem locoꝝ: ⁊ et modoꝝ ipsaꝝ iūcturaꝝ: ⁊ penes mo^m ꝑ uēt⁹ ei⁹ ꝑz loca iūcturaꝝ. Joānit⁹ diuidit eū i tres spēs. nā aut occupat iūcturas supiores: ⁊ vocat̄ chiragra: aut ife^res: ⁊ vocat̄ podagra: aut medias: ⁊ vocat̄ dolor dorsi siue dorsalis. ¶ Multi tñ sūt q būc dolorē ꝑz būc mo^m diuidūt i tot spēs quot sūt corpis iūcture: ⁊ singulis singla ꝑponūt nomina: vñ vocāt collagrā būectagrā cubitagrā chiragrā dorsagrā sciaticā gēuagrā, ⁊ podagrā. Et ēt ꝑz loca didit̄ dolori iūcturaꝝ: q̄ ali⁹ occupat gñal^r oēs iūcturas supiores medias ⁊ ife^res sil̄: aut succedsiue vnā ꝑ⁹ aliā añq̄ teriet̄ aut saltē ꝑtes eaꝝ. Et vocat̄ tūc dolor iste artetica ⁊ gutta artetica qdē: q̄ in ar^ria accidit a qb⁹ artetica ōriuat̄. Dic̄t. n. Gal̄. 10. meimir in oib⁹ eueniēs ar^ria or: ⁊ est artetica. ꝟ ät q̄ vno ē si qdē ꝑz sciaz sciaca: ⁊ ꝑz pedē podagrica. sup. ⁊ ꝓsal^r i alijs: ⁊ gutta q̄ cāt̄ a mā in iūcturaꝝ vacui^re guttatiz i mo^m reum^ti ōscēdēte: ⁊ vt sic gutta solū a mā influēte fieret: artetica vo si ue ab influēte siue a ꝓgestatiue. Repit̄ q̄q; podagra 2^r sumi: vno° ꝓpe ꝓ dolore iūcturaꝝ pedū. Alio° large ꝓ artetica si ue gutta: siue q̄is dolore iūcturaꝝ: ⁊ būc largū mo^m. 5° aff⁊

Dolor tū cturarum due sunt spēs: essentiales. s. ⁊ accñtales

De spēb⁹ dolorꝫ accidentalibus in tūcturis.

unctura mi pōt pl̄r.

De ꝓpo/ r iūctu/ rū.

In plurib⁹ affo. vt infra patebit ab hyp. sumit. ¶ Scõz vo modũ iũcturaꝝ in qb⁹ fit: diuidit: q⁹ ali⁹ euenit in iũcturis magnã cõcauitatẽ hũtib⁹ ꝛ magis ꝓfũdis. Et ali⁹ in iũcturis eꝯ se hũtib⁹: ꝛ ꝑm hũc mo^m auctores plm ꝓcesserũt faciẽtes ca^m de podagra. ¶ Scõm vo mo^m ꝓuẽt⁹ ei⁹ diuidit dolor iũcturaꝝ in dolorẽ ꝓpiodicũ ꝛ nõ ꝓpiodicũ vel ꝓpiodic⁹ est ꝑz plm. ¶ Et Silib. dix. q ali⁹ est vagatiu⁹ ali⁹ qescens ali⁹ nodosus ali⁹ inossat⁹. Et vagatiu⁹ fit ex hũoꝛib⁹ fluidis ligdis ꝛ subtilib⁹ aut vẽto^o subtili: qre ꝓptereа facit accessionẽ mõ in vna iunctura mõ in alia: sicut mõ in vno pede mõ in alio: ꝛ qescẽs oꝛ q nõ vagat: ſz fixus stat in mẽbꝛo: qõ inuadit nõ trãsiẽs de vno in aliud: ꝛ hoc ió q⁹ mã ipz cãns est grossa aut viscosa aut in ipso ibibita. ¶ Et nodosus oꝛ qñ hũoꝛ ipz causans igrossat intrñ vt membrũ ẽt post doloris amotionẽ a bona flexione siue cõplicatione: ꝛ sil'r a debita reflexiõe siue extẽtiõe ꝓhibeat. ¶ Et iossatus oꝛ qñ mã ingipsat ꝛ ex toto iũcturã ab oi motiõe ꝓhibet. ¶ Et ex diuisione modoꝝ sũptiõis doloris pz ei⁹ alia diuisio. s. q⁹ dolor iuncturaꝝ qñq⁹ est morb⁹ qñq⁹ est accidens morbi ꝛ qñq⁹ est cã morbi. ipe. n. qñq⁹ añcedit morbũ ꝛ fit cã ei⁹: ꝛ qñq⁹ ẽ accñs: qñ comitatur morbus ꝛ incipit cum ipso: ꝛ qñq⁹ superuenit ei: ꝛ est hoc vtplurimum.

¶ De causis doloꝝ iuncturarum. Cap. ij.

De causis extrisecis.

ALexander lib. ꝓmo. inqt q⁹ dolor a cartico vicina. i. a cã exterioꝛi aut senecticio ꝛ a cã itrinseca fit. ¶ Et de causis extrisecis sunt casus ꝛ ꝓcussio siue obuiatio incidẽs vel cõtũdẽs siue cõterẽs ꝛ oẽ malũ regimẽ. in. 6. reb⁹ nõ nãlib⁹ vel aliq siue aliqb⁹ eaꝝ fiẽ si obuiauerit corp⁹ aeri in aliq q̃litatũ distẽpato: vñ fiat ꝑ suã frigiditatẽ malã cõpl'onẽ frigidã gñans ꝯgelãs ꝛ idurãs vel per suã caliditatẽ malã cãns ꝯpl'onẽ calidã rarificans ꝛ dissoluẽs: aut ꝑ suã siccitatẽ malã cõpl'onẽ siccã faciẽs ꝛ exiccãdo ꝯsuetũ ꝑz nãm fluxũ flãticaꝝ hũiditatũ ad iũcturã ꝓhibẽs: aut ꝑ suã hũiditatẽ igrossans supfluẽ: ꝛ sic repl'onẽ ꝛ relaxationẽ faciẽs vel cãns. ¶ Aut si fuerit corp⁹ i exercitijs multis ꝛ laboriosis: ꝛ maxie supra repletionẽ cibalẽ aut hũoralẽ factis corpeis maxie: ſz ẽt aialib⁹. ¶ Aut si fuit in somnis multis: ꝛ maxie diurnis ꝛ qete ꝛ ociositate multa: maxie q̃ seq̃ post exercitioꝝ mltoꝝ ꝛ fortiũ ꝯsuetudinẽ. Aut fuerit in vigilijs multis debilitatib⁹. ¶ Aut si fuerit vsus cibis ꝛ potib⁹ difficilis digõnis aut gnãtiuis hũoꝝ fluidoꝝ: ꝛ ꝑcipue potu aceti: aut ẽt vini maxie puri subtilis ꝛ potẽtis: ꝛ ꝑcipue post cibũ nõdũ digestũ bibiti: q est cã gñionis multoꝝ hũoꝝ crudoꝝ in ẽpe ꝛ in mẽbꝛis: q postea defluũt ad iũcturas. ¶ Et nauseatiua satietas: ꝛ ois imoderata repl'o capulla ꝛ ebrietas ꝛ venereoꝝ vsus imoderat⁹ ꝛ ipsi⁹ ẽt freq̃nter ꝯsueti subita dimissio sũt ex causis doloris iũcturaꝝ. ¶ Et Hal. 8° practice. Cõcarbẽnaco^m dolores sepi⁹: ꝛ maxime ex repl'onis assiduitate de cibis ꝛ potib⁹: ꝛ ex frequẽtia ebrietatis ꝛ fastidiositatis eoꝝ q̃ vsu diurno ꝛ marie in repl'one cibi ꝛ pot⁹ cũ ocio ꝛ qete exercitij ꝛ abiectiõe: ꝛ balneoꝝ: ꝛ silib⁹ his cãis: ex qb⁹ supfluitates in corpib⁹ multiplicant fieri ꝺz. ¶ Et ad istas cãs reducit retẽtio ois ꝯsueti fluxus siue nãlis siue ꝑter nãz: sicut est retẽtio emoꝛroydaꝝ ꝛ menstruoꝝ ꝛ fluxꝰ sanguis narium vomit⁹ ꝛ vẽtris fluxꝰ aut vine siue sudatiõis multe. Et sicut cũ restringit catarrus fluẽs ad pect⁹ vel ad stõm cronic⁹. Et ꝯsolidatio vlceris cronici antiq: ꝛ ois ꝯsil'is fluxꝰ diurni cõstrictio. Et in hoc exẽplariter loqns Raſ. 25. ꝯtiñ. posuit cañ. ꝛ dixit. Albuc. patiebat difficilẽ corizã ꝛ vigilias: ita q nunq̃ vidi difficiliorẽ morbũ isto: ꝛ maioꝛ ps mãe fluebat: ad pect⁹ ꝛ educebat cũ tussi ꝛ screatu ꝛ multas vigilias. hẽbat bñ mundificari ꝛ q̃lz die mũdificabat in meridie ꝛ nihil ide sentiebat mali in pectore: icurrit tñ dolorẽ iũcturaꝝ. Et ꝑz fuit ꝓut narrat Hal. q: expulsio supfluitatũ nõ est aliq̃n p manifestos meat⁹: sed pmẽbꝛoꝝ iũcturas: sicut fuit i isto casu cũ mã nõ flueret ad pectus declinabat ad iũcturas ꝛ in illis dolorem causabat. ¶ Dictaꝝ cãꝝ ꝓcatarticaꝝ q̃dã sunt imediate cãe cãꝝ imediataꝝ doloris iũcturaꝝ. sicut casus ꝓcussio ꝛ obuiatio cadentes imediate solone ꝯtinuitatis in ipsis: ꝛ ois alterat⁹ in vlti^m aer: ꝛ q̃cũq̃z alia res de ꝓdictis: ꝛ silib⁹ causis imediate ꝓducẽtib⁹ malã ꝯpl'onẽ in mẽbꝛis iũcturaꝝ. ¶ Et q̃daz sũt me^e cãe cãꝝ imediataꝝ doloris eaꝝ. Et de his dixit Seraꝑ. 4° breuiarij. c° 23°. cãe q̃ gñant supfluitates sũt satietas ꝛ paucitas digõnis ꝛ trãqllitas lõga: ꝛ ociositas assidua: ꝛ coytus trãsiẽs mẽsurã ꝛ ebrietas ꝛ paucitas eũonũ: cũ qb⁹ ꝯcurrit ꝯsuetudo. nã cũ ꝓhibet⁹ qõ currebat ex eo repletꝰ corpus. ꝛ mot⁹ post cibũ inordinatio: ꝛ balneatio administrata ꝑm multitudinẽ illi⁹. s. mot⁹. s. q: fiat iordinata. Et ois res gñans malitiã digõnis ẽ iuuãs supmultiplicationẽ supfluitatũ in doloꝛib⁹ iũcturaꝝ ꝛ pot⁹ vini multi ẽt ꝛ puri añ cibũ: qñ absolute est nociu⁹ neruis ꝓp velocitatẽ sue penetrationis ad ipsos. Multũ. n. ex eo ꝛ purũ mutat cõpl'onẽ neruoꝝ velociter ꝛ ipsoꝝ minuit cal'itatẽ innatã. ¶ Et Auic^a tertij. ca° de doloꝛib⁹ iũcturaꝝ dixit. q de cãis cãꝝ efficientiũ sũt q̃dã cãe ꝑterite: ꝛ ex eis sunt catarri ꝛ coziçe. Et curatio colice ꝑz modũ in q̃ ꝯfortant⁹ iteſtina. s. ꝛ nõ recipiũt postea mãz q̃ faciebat colicã: ſz expellũt illã a se vñ expellit⁹ ad extremitates. Et de cãis cãe efficiẽtis sũt cibi gnãntes genꝰ illõ mãeꝝ ꝛ paucitas digõnis ꝛ trãqllitas ꝛ qes ꝛ dimissio exercitij ꝛ coyt⁹ plim⁹ ꝛ freq̃ntia ebrietatis ꝛ retẽtio eũonũ cõsuetaꝝ sanguis mẽstrui ꝛ ani ꝛ aliꝝ de illis quoꝝ ꝯsuetudo iã icurrit aut flõia aut solone vẽtris: q̃ iã dimissa est. ꝛ iteꝝ exercitiũ supra repl'onẽ ꝛ cibũ ꝛ coyt⁹ sup repl'onẽ ꝛ cibũ ꝛ vinũ plm in ieiunijs. ipm. n. ledit neruos. Et hũores crudi cũ retinent in corpe: deide nõ eũant ꝑ nãz in egõne vl vina. sup. vel alia via vel ꝑ arte. Nõ. n. est lõginquũ qn faciãt euenire dolores iunctuaꝝ si expellant ad eaꝝ ptes: ꝛ si remãserint putrefiãt. Et signũ q nã expellit eos in egõne ꝛ vina est qõ tũc inuenis vinã grossaz nõ subtilẽ crudã: q̃re tũc fortitã est securitas ab eoꝝ malitia. Dixit aũt fortitã: q solũ qñ sufficiẽti q̃ztitate expellunt ꝛ subseq̃t bo^m regimẽ: ꝛ iõ illa vina grossa ꝺz durare ꝑ plres dies inuẽta grossa erit vnũ eoꝝ q̃ dixim⁹. s. q vel expellent ad iũcturas vel retinebunt ꝛ putrefiẽt: vñ fiẽt febres vel alie ex eis succedẽt egritudies. Et subdit. A. si adinuenerint mãs crudas ad B. s. ad ifluẽdũ ad iũcturas mot⁹ earuz laboriosus. aut ꝓcussio seu casus: aut addiderit in debilitate earũ ira ꝛ vigilie debilitates virtutes ꝛ trahentes mãs ad ipsas ꝛ fiant penetrãtes sua ꝓpietate dolores iuncturarum euenient.

De causis

aũt intrinsecis dixit. A. q aliq̃ earuz est cãpatiẽs. ꝛ ista est mẽbrũ ipz qõ suscipit alterationẽ ꝛ lesionẽ a cã efficiẽte: ꝛ cũ hoc dixit ipse ipz mẽbꝝ suscipiẽs est cã vt eueniãt in eo dolores. h aũt est: aut ꝓp debilitatẽ sui. s. accñtalẽ ꝓueniẽtẽ ꝓp malitiã opl'onis ꝯfirmate in ipso ꝛ ꝓprie fride: aut ꝓp debilitatẽ ei⁹. s. nãlẽ ꝓueniẽtẽ ex creatiõe. ꝛ nõ ex pte opl'onis. s. nãlis sup. tñ: nã ꝓter pctñ opl'onis põt mẽbꝝ eẽ õbile ex alia cã ꝛ nõ ex opl'onis pte. s. accñtalis eueniẽtis. nã mẽbrũ sola õbilitate nãli absq̃ oi accñtali opl'one põt eẽ cã euẽt⁹ doloris in ipso. Aut hoc erit ꝓp vehemẽtiã cal'itatis: ꝛ ꝓprie cũ accidit in ipso vehemẽs cal'itas ꝓp motũ aut doloꝛes aut alias cãs extrisecas: ꝛ ista diuisio. s. ꝓueniẽs a dictis cãis extrisecis nõ sit lõginq̃a diuisiõe ꝑ^a. s. ꝓueniẽte a mala opl'one in h. iõ q: nõ nisi mediãte cõpl'one iducta illud faciũt aut mẽbrũ suscipiẽs est cã: q doloꝛes in ipso eueniãt. Dixit Auic. rõne sui situs vt q: situatũ est sub alijs mẽbris: ꝛ vbi ad ipz currũt mãe ꝑ nãm aut ex aliq̃ cãꝝ extrisecaꝝ. ¶ Dixit. Aut cã est efficiẽs ꝛ hꝰ gñis sũt opl'ones. s. male simplices vel ꝯposite pure vel non pure. i. cũ mã ꝛ mãe male. sua q̃litate vel q̃ztate vel vtraq. Et mala q̃dez opl'o cal'a vel frida vel sicca põt eẽ cã doloris simplr ꝛ cõposite pure ꝛ non pure. Mala vo opl'o simplex hũida ꝛ pura non põt esse cã doloris: vt in sermone patuit

tertio. cõposita vo nõ rõne sui: sz rõne sue ꝓplicate z ipsa sim
plex nõ pura bñ pót eẽ cã doloris. ¶ Et mala ꝓplo qdẽ pót
esse cã doloris inq̃tũ efficit ipz: z ẽt inq̃tũ debilitat mẽbr: vñ paraf ad recipiẽdũ mãs: z itez aliq̃ de malis ꝓplonib⁹:
vt calida pót esse cã attractionis ad mẽbrũ z ꝑpationis mãe
ad fluxũ meat⁹ dilatãdo poros apiẽdo z ofificia. Et aliq̃ ꝑt
eẽ cã ꝓgregatiõis mãe in loco vt frigida ꝓhibẽdo in ea bo/
nã oigõnẽ fieri z bonã maturationẽ z supfluitatũ nutrimẽ/
ti expulsionẽ. Ois ꝑterea mala cõplo pót esse cã debilitatis
mẽbri: z sic mãez supfluaz aggregatiõis in ipso. Et mala ẽt
ꝓplo toti⁹ corpis aut alicui⁹ mẽbroz ꝓncipaliuz: vt cordis
cerebri: vel epatis pót eẽ cã doloris iuncturaz: z ꝓprie cuz
ei admisceſ humiditas extranea quã dissoluat mala cõplo
cala vel ꝓstringat z exprimat mala cõplo frigida vel ficca.
¶ Et de causis efficientib⁹ est fortitudo in aliquo mẽbroz
nobiliũ in quo ꝓtinet ꝓgeste vel ad ipz defluxe mãe exube/
rãtis q̃titatis: aut male q̃litatis ledẽtis ipz. q̃re expellit eas.
Et in hac expulsiõe pñt ad iũcturas deuenire. Et dixit Aui.
z cã instr̃alis. s. est cã coadunatiõis mãe in mẽbroz z ista est
cã dilatationis meatuũ q̃ sunt ad ipz. Et eoz dilatatio aut
est accñtalis aut ex creatione. z ex causis istr̃alib⁹ dixit ipse
est vacuitas siue ꝓcuitas exñs in mẽbro sicut est in iunctu/
ris z raritas. i. laxitas mẽbri accñtalis: aut ex creatiõe sicut
in mẽbris existit z emũctoriis. ¶ Et cãs Raſ. in li⁹ de iũctu
ris reduxit ad tres. Et ait cãe passionũ iũcturaz sunt tres. s.
aggre⁵ⁱᵒ hũoz forti⁴ᵒ mẽbroz ꝓncipaliũ z potẽtiũ expellẽ
supflua z debilitaz recipiẽtiũ. ¶ Sera. vo r duxit eas ad duas
z ait. in doloꝛib⁹ iũcturaz sũt z in alijs mẽbris ꝑparatis vt
in eis fiãt egri⁵ⁱᵒ necio aggregant eis iste due cãe. s. multi⁴ᵒ
hũoris fluẽtis z debilitas mẽbri recipiẽtis: z nõ sufficit vna
eaz vt sit cã egritudinis. nã si ponim⁹ q̃ cã eius sit debilitas
tm̃: tũc opz q̃ egritudo fit in eo semp dũ ꝓmanet debilis. Et
si dicam⁹ q̃ cã egritudis sit mã tm̃ tũc opz vt nõ aggregeſ
in iuncturis tm̃ egritudo: sed eueniat etiã reliqs mẽbris eq̃
liter. Et subdit Seraꝑ. ꝑparatio mẽbri ad recipiendũ mãs
q̃ effundunf: aut est ꝓp raritatẽ sube viaz in qb⁹ currunt z
amplitudiné eaz. Aut ꝓp multitudinẽ attractiõis: aut ꝓp lo
cũ nãle. Et q̃ de istis sunt ex amplitudine viaz z raritate ea/
rũ sube: aut sunt nãles sicut caro mollis z glãdule q̃ sunt in
collo z titilicis inguinib⁹: aut accñtales sicut q̃ sunt in iun/
cturis exteriozib⁹. Effusio aũt que appꝛopꝛiata est motui z
multitudini attractionis fit aut a nã sicut in carne: aut ꝑ ac/
cidẽs sicut in iuncturis. Et illud in eis est: aut ꝓp doloꝛẽ ve/
hemẽtẽ qui accidit in eis vel alio mẽbroz: z excitat mãm z at
trahit eã: aut ex motu laboꝛioso: z iste due habitudines in/
ueniunf in iuncturis: qñ sunt multi motus imo sunt instr̃a
motuũ. Cũ ĝ accidit in eis egritudo q̃ moueat doloꝛẽ tũc at
tractio eaz fit fortis ꝓp locũ susciꝑiẽtis nãle qñ mẽbra: q̃z
situs est in inferioꝛib⁹: sicut pedes facilia sũt ad recipiẽdum
qõ effundif ad ipsa: z ꝓp illud ꝑm plm accidit podagra his
q nõ reguf regimine: qõ est neciuz: qñ de ꝓprietate humi
ditatũ est descẽdere ad inferioꝛa nã z ꝑ nãm si nõ resistat eis
in corpe mẽbz aliud vehemẽti⁹ paratũ ad recipiẽdum eas/
¶ Materia aũt q̃ facit doloꝛes iuncturaz dixit Seraꝑ. for
tassis est cala sanguinea aut colerica z fortassis est frida: sic
humoz crudus: qñ nõ digerif qñ aggregaf in iuncturis z in
essentia sua silaf saniei grosse z cũ manet in iunctura tpe lõ/
go nõ solũ ingrossaf: sed acqrit viscositatẽ multã ficcã z for
tasse est cã eaz humoz melicus ẽt. ¶ Et sũt vba Hal. 10. mie
mir ca° ꝑ. vbi ait cõis cã eoz est abũdãtia hũoz cõprehen/
dẽs patientẽ iunctura qua ipleta ꝓtingit extensionẽ fieri ad
oẽs neruosas pticulas circũstantes: z ex his fieri doloꝛem.
¶ Et dixit. aliq̃ is q̃ ꝓuenit humoz est sanguine⁹: vtp lm
aut flegmaticus vel ꝑmixt⁹ ex colera z flãte: z cũ his q̃z
z sanguine. Diligenti⁹ aũt qs dicẽs nõ flãticũ humoꝛez: sed
noiatũ ꝓprie crudũ dicet noiari in artetica vtp lm. est aũt si/
milis saniei in grossitie. cũ aũt in iuncturis moꝛat nõ solum
grossioꝛez ẽt viscosioꝛ fit: z ista gnãtio noiatoz poroz fit: z
hec est dispõ petrificatiua: que postq̃z facta fuerit nũq̃z spes
est. Dixit Hal. q̃ ad pristinũ statũ certitudinal r reuertaf iun
ctura. Nõ dixit aũt Hal. de humoꝛe melico qz rarissime ab
eo fiunt Aui. aũt addidit q̃ mã aliqñ est ventositas. ¶ Ait
Raſ. in lib. de iuncturis doloꝛes iuncturaz sunt ꝑ maioꝛi
ꝑte a flegmate z sepe a sanguine raro de colera z rarius de
melia. Et qñ cõponunf humoꝛes ꝑ maioꝛi ꝑte cõiungif co
lera cũ flegmate subtili: qñ dicta plurimoz horuz est gros/
sa ꝑ quã hũoꝛes grossi augenf: qui de iuncturas discurrere
nõ pñt nisi subtilienf ꝑ⁹ aliquo caloꝛe vel exercitio vel vsu
rez calidaz cũ ipsi de nã sui sint cõpacti z inepti ad fluxũ: z
ꝓp hoc videm⁹ in illis q doloꝛẽ patiunf ex crudis hũoꝛib⁹
ipsas qetes inter duas accessiones breuiari cuz vigilant vel
laboꝛãt vel vtunf reb⁹ calidis. Alijs aũt fit ꝯriũ. Modo co
lera cũ ꝑmisceſ flegmati illõ subtiliat z fluere facit. Et Aui.
voluit q̃ plm fiat a flegmate cũ colera. deide a flegmate cru
do: deinde a sanguine⁹ postea a colera z raro a melia. ¶ Di/
cũt. inter hũoꝛes simplices fit plus a flegmate: qz de ea plus
in corpib⁹ abũdat z fluidũ est rõne sue humiditatis: z qz nã
ipsuz ad iuncturas mãdat: vt supꝛa patuit. Colera aũt q̃uis
sit magis mobilis nihilomin⁹ nõ fluit ad iuncturas: sz ma/
gis dispargif z euapoꝛat. Sanguis vo me¹¹ tz inter flegma
z colerã. Et postea que est a flegmate cũ colera frequẽti⁹ fit
a flegmatico sanguine: z deinde a sanguine colericoꝛa me/
lãcolia aũt cũ grossa sit rarissime ꝓtingit: qz difficile est mo/
bilis: z si aliq̃s ex ea fiat tũc erit illud ꝑm plm ꝑ viã cõgõnis
eius in iũcturis: qñ ossa cartilagines z ligamẽta nutriunf
sanguine grosso melicoꝛ: cuius supfluũ cũ nõ expellif ꝓgerif
z sapit nãm humoꝛis melici. Materia. n. faciẽs doloꝛẽ iun/
cturaz aliq̃ nõ frequeter in ipsaz vacuitatib⁹ ꝓgerif. vel
ꝑm plm per viã defluxus a toto vel a particulari mẽbꝛo fit
Et iste defluxus aliq̃ fit: z vtp lz per meatus manifestos. s.
venas z arterias: z aliq̃ fit per meatus occultos: ita q̃ ali/
q̃ defluit humoꝛ ad eas in viã catarri z reumatisimi. Ait. n.
Hal. vbi supꝛa hz passiones. s. doloꝛes artetici sunt germia
reumatũ deueniẽtiũ ad regiones iuncturaz: z defluxꝰ qdẽ
humoꝛũ ad iuncturas aliq̃ fit per viã expulsionis cretice.
Doloꝛ. n. iuncturarũ frequẽter est crisis febriũ z aliarũ egri
tudinũ quarũdã: z maxie colice. ¶ Multiplicanf aũt dolo
res in iuncturis plus q̃z in alijs mẽbris: sicut dixit Hal. 2° ꝑ
nosticoz in ꝓmẽto illi⁹. f. apate vo vel in vesica in pede z̃c.
Et ponif ab ipso Aui. tertij. 22ª. nõ multiplicanf doloꝛes in
iuncturis: misi qz ipse sũt magis vacue q̃z reliq̃ mẽbra z plu
ris motus z debiliozis ꝓplonis z frigidioꝛis z situs earum
est in extremitatib⁹ lõginqꝰ a regimine ꝓmo. i. ꝓncipali qõ
est in coꝛde. alꝫ. a regimine ꝓmi. s. mẽbri. puta coꝛdis: ac ẽt
qz vt supꝛadictũ est: nã ad eas delegat hũoꝛes flegmaticos.
¶ Modus aũt gñionis doloꝛis iuncturaz est: qñ mã illos
factura si fuerit per viaz paulatine cõgõnis in resoluta z in
expulsa post nutrimenti earũ appositionẽ in ipsaz ꝓcuita/
tib⁹ adunaf donec eas repleat z ꝓcuitatib⁹ repletis am/
plius aucta mẽbra circũstãtia replendo extẽdit z in tumoꝛẽ
eleuat. ¶ Eodẽ mõ z mã per meatus occultos defluens fa/
cit que per meat⁹ defluit manifestos venas z arterias ꝑ⁹ ex
eis magnas replet: deinde aucta replet minoꝛes pueniens
vsq̃ ad capillares: ideoq̃ visui in circuitu apparẽt replete q̃
tpe sanitatis nõ apparebãt: deinde per oꝛificia z poros eaz
ad ꝓcuitates effluit iunctura z misceſ humiditati flãtice
ad eas a nã delegate z illas replet. Amꝑ. aũt adaucte ipel/
lunt bincinde ꝓcatenationẽ ossiuz querẽs ipsoz facere dis/
gregationẽ: ipellunt ẽt pãniculũ colligãtẽ ea: z eũ qui inter
ossa z musculos sepat ipellũt qz z musculos in circuitu assi/
stẽtes z eos replent: z ipsoz extendendo ꝓtinuitatẽ soluũt:
ac ipsoz alterãt ꝓplonẽ ad id qõ ꝑter nãm est z sic tumoꝛez
z doloꝛẽ causant. Quidã dixerunt. q̃ predicte mãe neruos
fibr z chordas replent extendunt z soluunt: z in eis doloꝛẽ

De mõ gñationis doloꝛ iun cturarum

causant. ¶ Et Raſ.13°ptinē.aucte Hal'.dixit.apa.i.dolor & tumor in podagra fit ex ſupfluitate deſcēdente ad articulos pedū: & ex exceſſu ſupfluitatis in loco articuli ſeq̄ neceſſario q̄ extendant' ligamēta ptinētia ipſos articulos extrinſecus: ſz nerui & chordē nō inflant' in laborante podagra: in eis tñ accidit dolor cū extenſiōe eoꝝ facta cū articulis tātū. Et habet' ſignatio ſup hoc qō nulli podagrico in vltimo accidit ſpaſmus: & ſpaſmus maxie accidit penes apa accīs in neruis & chordis. Quidā tñ dicūt. q̄ cōtingēs eſt illā mām neruos & chordas replere: & inde dolorē minimum cauſare quē ſequit' ſpaſmus: verūtñ q̄uis tūc ſit etiā dolor ibi arteticus: nō tñ oī egrū dolorē pati arteticū: ſed ſolū neruorum vel chordaꝝ: & hoc iō: q̄ dolor neruoꝝ & chordaꝝ dolorem arteticū obūbrat ſua intēſiōe & malitia vehemēti. Et vt notant mā replēs & cāns dolorē iuncturaꝝ ꝑm plm nō eſt apoſtemās. dicūt qdā ita q̄ cupū faciat: & ad ſanationē deducatur: imo in qbuſdā appet aliqñ cupuz fieri in quo tñ ſanies nō cōtinet'. ¶ Ait Hal'. ſup ſexto epidimiaꝝ. & ponit' a rabi in.14° ꝓticula ex būditate mucillaginoſa in corpore aggregata: aliqñ circa iuncturas apata fiūt ſilia apatib⁹ patiētiū ydropiſiz: q̄ apata vacillare fecerūt aliquos medicoꝝ: adeo q̄ appuerūt ea credentes in eis ſanie eſſe: nec inuenerūt eā: ſz inuenerūt totā carnē circa iuncturas exīte mucillagine plenā. Qñq̄z tñ eſt ipſa mā apans vere: ſz boc raro ꝓtingit. ¶ Dixit. Aui. multotiēs inuiſcant' māe iter iūcturas: & fiūt ſicut gipſuz & ꝓprie que ex eis ſūt nude. Et dixit. multotiēs oriť ſup iuncturas caro ꝓprie inter digitos: qñ cōtiguantur digiti & cōſtringunt': & fit dolor fortis qñq̄z. Et plm huius nō fit niſi hoīb⁹ cōplexiones calidas habentib⁹. Et plm oritur caro cum materia eſt ſanguinea.

¶ Ad ſciendū qb⁹ magis accidit dolor articuloꝝ. Cap̄.iij.

Ex pte ſexus.

Iamuis hō cuiuſq̄z ſexus: cuiuſq̄z etatis: cuiuſq̄z complōnis & habitudinis articuloꝝ dolorē poſſit incurrere: tñ ad eū patiendum alter altero diſpoſitus eſt magis. ¶ Scōm ſexū. n. vir multo magis eſt diſpoſit⁹ & eo maxime: q̄ inordinatior eſt regimini: q̄z mulier: ipſa enim ſicut cuſtoditiua domus mulier meliori regit' regimie: & maxime eo qō eſt ſm motus corpeos & aiales & eo qō ſm coytū. ¶ Amplius mulier expurgat' ſm nālē purgationes que p mēſtrua fit: ſtante. n. hac purgatione in ea ſm debitaz q̄ztitatē & tpe cōdecēti nō ꝓgregant' in muliere ſupfluitates apte fluere ad iuncturas: pinde dixit Hyp.6° affo. mulier nō podagriçat: niſi mēſtrua deficiāt ei: nō intelligēs defectū eorū ſm nām: ſicut poſt.50m annū vel tpe ꝓceptionis ſeu lactationis: ſz defectu mēſtruoꝝ ꝑter nām: ipſis ēt ꝑter nām deficientib⁹ cōgreganť in muliere ſupfluitates apte fluere ad iūcturas & cāre dolorē in eis: & hoc maxie niſi regimine bono & bona ꝓuiſione de eūone & alijs vſa fuerit. pñt inſup mulieres mēſtruis ſtātib⁹: ſed paucioꝝib⁹ aut abundātioꝝib⁹ incurrere dolorē iuncturaꝝ: imo ēt ſtantib⁹ eis debite q̄ztitatis ſi malo regimine in ſex nō nālibus reb⁹ reganť.

Ex parte etatis.

¶ Sōz etatē vo ſenes ſūt magis diſpoſiti ad dolorē iuncturaꝝ alijs etatib⁹. Ait. n. Hyp. affo. 6°. puer nō podagriçat añ affrodiſiam. i. añ ſpermatis emiſſionē. ſ. añ 14m annū. Iſta aūt ineptitudo pueris ineſt pp fortitudinē ſuaꝝ virtutū nāliū. Bene enim ꝛ digerūt & ſuperfluū quāti in augmētū trāſit eoꝝ: ſu perfluū vo qualis p debitas regiones expellūt. Juuenes vo mediū in hoc tenēt inter ſenes & pueros.

Ex parte cōplonis.

¶ Scōz vo cōplones corpa flegmatica paratioza ſunt ad hos dolores alijs: qñ multa in eis flegmata ad iuncturas mittūť: & poſtea ſūt corpa ſanguinea: deinde colerica & vltio melica ſunt ad hos minus parata.

Ex parte habitudinis Ex parte coyt⁹ & regimis in ſex reb⁹ nō nālibus.

¶ Scōz habitudinē vo: qñ corpa pinguia magis apta ſunt incurrere eos q̄z macra & corpa dilatatoꝝ meatuū & lataꝝ venaꝝ paratioza ſunt ad eos q̄z eoꝝ ſe habētia. ¶ Dixit Hyp.6° affo. eunuchi nō podagriçāt & aſſignatur cā: q̄ nō vtunť coytu: & ꝓpterea notant q̄ vtentes coytu tēperato minus incurrūt dolores iuncturaꝝ q̄z eunuchi abſtinētes a coytu oino: qñ in abſtinētibus & eunucis multiplicant' ſupfluitates apte defluere ad iuncturas & potiſſime in eunuchis: quoꝝ virtutes debilitant' & ipſi ēt laſſant' ſm iuncturas vniuerſuz corpus. Indebito aūt vtentibus coytu: ſupfluitates ipſe cōgrue expurgant'. Aſſignāt ēt aliā cām: & eſt q̄ eunuchi tpe Hypocratis maxime deputabant' ad ſeruitia nobilia dñaꝝ: vñ tpe ſuo debito vtebant' regimine. ſup cōmēto aūt hui⁹ affo. dixit Hal'. q̄ patiētes dolores iuncturarū tēpore Hypocratis fuerunt viri ex regimento & bona dieta & ex cōtinētia: ſz q̄ boies noſtri tēporis ad delectationes fuerūt decliues: idcirco podagriçant ſeu podagrici fiūt inumeri: vtputa nimiū exercitati & māducātes pluſq̄z digerere poſſint & vino inebriati: & qui forte vinū. i. potens ieiuni bibūt & abūdātes in coytu: ex cuius abūdātia eſt q̄ multo plures nō eunuchi q̄z eunuchi abſtinētes a coytu vexant' doloribꝰ iuncturaꝝ. Et ſubdit Hal'. q̄ ſi boies oia predicta peccata nō incidāt. ſed duo vel tria: fiūt tñ eis nociua. Quāuis ergo tēpore Hypo. pauci podagriçarent nō mulieres ōbite mēſtruate nō pueri ante aphrodiſiaz nō eunuchi. Hodie dixit Sozdo. aliter vadit negociū: q̄ eunuchi & mulieres & ois ſexus: & ois etaz pp malū regimen podagriçāt.

¶ Dixit Aui. de hūtib⁹ doloꝝ articuloꝝ. qdā ſunt q̄ eos ſu peruenire faciūt pp malitiā ſui regiminis: & ſic pp diſpōnez accidētalē & extrinſecā. Et de eis ſūt quos euenire facit corruptio forme mēbroꝝ eoꝝ & dilatatio meatuū venaꝝ eorū: & gnātio malaꝝ humoꝝ in ipſis ꝓpter malitiā mēbroꝝ radicaliū: in qb⁹ mali generant' humores: & ſi bono vtant' regimine: & ſic pp diſpōnē nālē & intrinſecā hō ad dolores iuncturarū parati ſūt. ¶ Amplio vt ipſe dixit ꝑmi ſcōa. doctrina ꝑma. ca° 8°. dolor articuloꝝ eſt de egritudinib⁹ q̄ hereditant' in ſemine. quare nati ex parentib⁹ podagricis parati ſūt incurrere podagras. ¶ Dicūt qdā. cū cōceptio facta fuerit tēpore infeſtationis doloꝝ articuloꝝ. tunc talis ꝓceptus magis diſpolitus eſt incurrere illos dolores q̄z ꝓceptus tpe interpolationis eoꝝ: & hinc eſt qō dicūt q̄ aliqñ nullus genitus ex parētibus articuloſis efficiť articuloſus. Et aliqñ Et aliquando omnes geniti efficiuntur articuloſi. Et aliqñ qdā eoꝝ ſic & qdā nō. ¶ Dixit Hal'. in cōmēto dicti affo. eunuchi ꝛc. Ex hereditate ēt podagra cōcat': ſperma. n. q̄ maculatū fuerat nēcio pedes filioꝝ debilitat. ¶ Et Sera. dixit 4° breuiarij. ca°. 23°. adiuuat ſup cuentū egritudinis podagre hereditatio ex patre & auo: q̄ hec egritudo mala: qñ effundiť eū ſpermate ponit ipz ꝑpatū ad recipiēdū eā valde: qñ vt dixit Aui. ſperma eſt ſm ꝓpriōné gnantis. ¶ Et dixit Aui. tertij. 22ª aphoriſmoꝝ ad ꝑ vt in eis multiplicent' iſti dolores ſūt ſenes & hūtes egritudines cronicas & qualeſcentes cū nō reganť cū rectificatiōe: & illud iō qñ ✠tutes eoꝝ debilitant' a digōne bona. ¶ Dicūt qdā. intellexit Aui. de patiētibus ipſaz egritudinē articuloſaz cronicā qualeſcētib⁹ ex ea. ſ. nō vere: & iō ſubdit. & ꝓprie cū ſūt curati cū ſedatione. i. cū doloꝝ mitigātib⁹: & maxie vt dicūt qdā. cura blanditiua cū ſtupefactione abſq̄z eūone ſufficienti: & expulſiōe vltima: ſi tñ referat' ad alias egritudines cronicas: tunc exponit' cū ſedatione. i. cum alteratione abſq̄z expulſione & euacuatione materie facientis illas egritudines.

¶ Ad ſciendum qb⁹ tpib⁹ dolor magis accidat. Cap̄.iiij.

Iamuis doloꝝ articuloꝝ oi tpe anni: & omni aeris ꝓſtitutiōe euenire poſſit. Dixit tñ Hyp.6° affo. affo.55°. q̄ podagrica paſſio vere & autūno mouet': vt in pluribus. i. ꝑm plurimū. Et cā eſt: q̄ illis tēporibus reperiunť in corpib⁹ māe magis apte fluere ad iuncturas: ideoq̄z 3° affoꝝ. arteticā inter egritudines vere aptas euenire enumerauit. Deinde dixit. in autūno eſt ſciades. i. ſciatica ſumens ſciaticā ꝑ quocūq̄z doloꝝ articuloꝝ. In hyeme vo humores ꝓgregati & quieti vere ſupueniēte diſſoluuntur &

fiunt. In autūno vo virtutes sunt debilitate ꝛ vie amplificate tēpus est inordinatū humores sunt subtiliati: qz aptitudiné hñt ad fluendū: ꝛ ío dixit Aui. ꝙ aptiora tępora ad ꝟ vt in eis eueniāt dolores iūcturaꝝ ꝛ podagre sūt ver pp motū sanguinis ꝛ humoꝝ in eo. Et autūnus pp malitiā hūoꝝ ꝛ oigonis: ꝛ añcessionē dilatationis poꝛoꝝ in estate: ꝛ ex calore ꝙ fortis fit in die. Et. H. qdē in cōmēto affo. supra positi. ſ. eunuchi ꝛc. dixit. ꝙ apti ad hos dolores ꝑm fuerūt podagrici: deide arterici. Et Aui. dixit. illi cui accidūt dolores iuncturaꝝ accidit podagra in ꝓmis: ꝛ ró est qz pedes ꝫ plꝫ sunt magis in motu ꝛ sūt in loco ifimioꝛi ꝛ remotioꝛes a fōte caloꝛis: q̄re ad eos magis hñt moueri supfluitates. Et verificaꝛ hoc dictū ꝑm plm: nō semp: qz in qbusdam incipit a manu: ꝛ in alijs a genu: ꝛ aliqua alia iūcturaꝝ. Et ꝫ plꝫ cū incipit podagra a pede incipit a digitis eius ꝛ spāl'r a pollice: lꝫ qbusdā icipiat a calcaneo. Et dixit Hal'. 10. miemir. ca° ꝑmo. podagra incipit in articulo vno: ꝛ est vex ꝑm plm: qz qñqꝫ incipit a duob⁹ vel plurib⁹: sup. tu. ꝛ ad illū articulus redit cū poꝛissimat: ꝛ qñqꝫ antiquaꝛ in illo arti°p lōgā moꝛā. sup. vel reditū spissuꝫ. dixit Hal'. tūc extēdiꝛ in oib⁹ articlis.

¶ De determinatione doloꝛum articuloꝛum. Caꝑ. v.

DOloꝛ articuloꝝ est egritudo cronica ꝑm reditus suoꝝ poꝛissimoꝝ: ipse aūt postq̄ꝫ plures trāsierit ꝓiodos adeo postea fit māsiu⁹: ꝛ vt ꝛ lꝫ multas hēat interpolationes: patientes tñ comitaꝛ vsqꝫ ad finē vite ꝑm plm. ¶ Particulares aūt poꝛissimi: aliq sunt bꝛeues: aliq sūt longi: ꝛ aliq inter eos medij. Et sequunt hāc diuisionē a diuersitate materie faciētis eos ꝑm plm. Nā si mā eoꝝ fuerit subtilis calida ꝛ acuta poꝛissimus terminabiſ in 4ª die vel ante illū: ꝛ de his loquēs Aui. tertij. 22ª. ait. A ttēde crises ꝛ que fit in die 4° ꝛ 7°: ꝛ in 11°. ꝛ hoꝛa crisis melioꝛ eis est. 14°. qñ vt apparuit in sermone 2°. 14. dies est termin⁹ moꝛboꝝ absolute acutoꝝ: de quoꝝ nūero est doloꝛ articuloꝝ a mā calida acuta: ꝛ raro talis doloꝛ terminaꝛ añ. 14ᵐ. q̄uis qñqꝫ: raro tñ ꝓtingat ipm ꝑus terminari. Et ío Aui. dixit. Melioꝛ crisis d⁹ est q̄ in. 14° accidit. ¶ Si vo mā doloꝝ iuncturaꝝ non fuerit oīno calida acuta: sed media qz mixta ex humoꝛe calido ꝛ frigido: ꝛ est illa q̄ inueniꝛ vtplꝫ: sicut dictū est in c°. 2° tūc ei⁹ poꝛissimus terminabiſ in. 40° die: aut añ illū: ꝛ raro ꝓtransibit ipꝫ: misi aduenerit in curatione erroꝛ. Mā. n. talimō medio se hñs est mā moꝛboꝝ ꝓuersuoꝝ acutoꝝ: quoꝝ crisis est. 40. dies: ꝛ de his loquēs Hyp. 6° affo. dixit. Quibusq̄ꝫ podagrice egritudies fiūt he in. 40. dieb⁹ deferuescētes resident. Et Raſ. dixit. 9° ꝓti. auctoꝛitate Hal'. ꝙ dispositio hui⁹ apatis nó trāsit. 40. dies: ꝛ in eis dissoluet ꝛ sanabiſ si medicus seqt' totā opōnē recte. ¶ Dicūt ꝑm variā mixtionē humoꝛis calidi cū frigido fit variatio dierū crisis ei⁹ infra. 40ᵐ diē. Nā q̄to plus de hūoꝛe calido erit in mixtione tāto citioꝛ erit terminatio: ita vt terminet in. 20. Et si humoꝛ calidus nō in tātū dñabiſ supꝛa fridū teriabiſ in. 14. Et si adhuc min⁹ teriabiſ in. 17. Et si eq̄biſ illi teriabiſ in. 21. vel. 34. ꝛ si dñabiſ humoꝛ frigidus supꝛa calidū teriabiſ in 37. vel. 40. ¶ Dicunt notāter. dixit Hyp. deferuescētes residēnt. ꝑmo: vt ostēdat ꝙ nō loqt' de podagra ꝓueniēte a mā pure frigida: qñ talis podagra nō hꝫ residere deferuescēdo. scō ad denotādū ꝙ talis podagra nō semp in dicto termio cōpleto residet per totalē resoluōnē māe facientis ipsaꝫ: licet qñqꝫ sic terminet: vex qñqꝫ determinabiſ p solā deferuescētiā caliditatis ꝛ molestie: ꝛ hoc aut multū paucificata: vel tolsa infrigidato nō potēte calefacere: neq̄ doloꝛem causare. ¶ Si aūt mā doloꝝ iuncturarū fuerit mā frigida: tūc crisis eius fiet post. 40ᵐ diē: ꝛ variabiſ eius crisis ꝑm qō ei⁹ mā fuerit magis vel min⁹ grossa ꝛ cōpacta: ita vt aliqñ extēdat ad. 60ᵐ diē: aliqñ ad. 80ᵐ diē vel vltra. ¶ Egritudies quoq̄ māles iuncturaꝝ terminant: aut p resoluōnē insensibilem: ꝛ hic est melioꝛ modoꝝ resoluōnis ei⁹: aut p resoluōnē subtilis remanēte grosso qō idurat' ꝛ sclirotiçat' i loco: ꝛ aliqñ petrificat' ꝛ ingipsat': aut qz eaꝝ mā suppurat' ꝛ in saniē ꝓuertit: qō tñ raro ꝓtingit pp debilitatē caloꝛis in iuncturis. Aut eaꝝ mā ꝑmutat': ꝛ tūc aut de vna iunctura in aliā iuncturā: aut de iunctura ad aliud mēbrū: ꝛ tūc si ꝑmutatio ipsa fuerit ad mēbrū ignobile ꝑmutatio illa erit laudabilis. Si vo ad mēbrū nobile erit illaudabilis ꝛ mala. ¶ Dixit Raſ. 12° ꝓti. ex 2° libꝛo de nā humana. vidim⁹ de pluribus hūoꝛib⁹ manātib⁹ ad iūcturas: aut ad pedē in podagra ꝙ si trāsmutanſ de eis ad aliqua mēbꝛa nobilia moꝛiet' patiēs: sphera-tur tñ ipsius sanatio in vno tātum. ſ. ꝙ attractio ipsoꝝ scō fieri pōt ad articulū vbi erat. Aut terminaſ eoꝝ mā per sensibilē eūonē spontaneā: vel artificialē vomitu vel fluxu ventris: vñ eodē. 12° ꝓti. ait Raſ. dico ꝙ qdā amicus me⁹ expectādo digēnē cū eūone putabat: sicut multi imperiti faciunt ꝙ mā saniaret' ꝛ erūperet: ꝛ duꝫ esset in doloꝛe vehementi valde ipsius nā in expellēdo mām illaꝫ assellauit. xx. sellas de colera excoꝛiante intestina sua vehemēter: ex qb⁹ mitigatus est doloꝛ statim ꝛ pulsatio penit⁹: ꝛ sanata passio ipsi⁹: nō in spatio longioꝛis tpis alijs tēpoꝛib⁹ cōsuetis. ¶ Dixit quoq̄ Raſ. ibidē. deterioꝛ doloꝝ iuncturaꝝ erit qñ accidit in eo: cuius pr aut auus illo laboꝛauerūt. Et deterioꝛ est doloꝛ eueniēs in inferioꝛib⁹: eo ꝙ pp situ plus fluūt supfluitates ad inferioꝛa: q̄re ꝛ magis diuturnaꝛ ꝛ frequēti⁹ inuadit: chiragra aūt ꝛ superioꝝ articuloꝝ arterica cū curaꝛ ꝛ eius eradicaꝛ mā nō velociter redit: ꝛ nō nisi a cā magna ꝛ inordinato valde regimine. Sciatica vo ꝛ podagra ꝛ inferioꝛuꝫ iuncturaꝝ doloꝛ velociter redit ex qualꝫ cā: vt dicit Seraꝑ. ¶ Et. 12° ꝓtiſ. Et de doloꝛib⁹ iuncturaꝝ inferioꝝ deterioꝛ est sciaticus: ꝛ post eū genuagricus: ꝛ vlti° podagric⁹. Hal'. tñ vr dicere ꝙ podagricus sit intensioꝛ ꝛ molestioꝛ: ꝛ maxime cū mā ad pollicis iuncturā trahit: ꝛ Haly. assignat cām: qz iunctura parua est: ꝛ nō sufficit capere multā supfluitatē. Cū igiē multa supfluitas fuerit illa vehemēter ōscēdit: ꝛ tūc doloꝛ molestioꝛ fit. Et dixit Haly. Q: si fuerit arterica in latere finistro deterioꝛ est: vñ Filagoꝛius vt ponit. 12ª ꝓti. sciatica difficilis est: si fuerit in ancha finistra. dixit. A. in parte finistra est difficilis: qz finistra est debilioꝛ dextra. ¶ Dixit Raſ. in diuisionib⁹ si accidat in ancha finistra est sup egruꝫ vehemētioꝛ q̄ꝫ sit cū est in dextra. Et dixit Aui. sciaticus est de vehemētioꝛib⁹ doloꝛibus iuncturaꝝ. Et Filagoꝛi⁹ dixit. ꝙ eueniens in coꝛpib⁹ humide cōplexionis: ꝛ eueniens in hyeme est difficilis. Dicūt. post eā est que accidit in autūno: ꝛ ꝑpie versus finem eius: deinde que accidit in vere: ꝛ vlti mo minus difficilis est que euenit in estate.

¶ De signis doloꝛum iuncturarum. Caꝑ. vj.

SIgna generis: ꝛ signa speciem distinctarū ꝑm loca dolentia notā sunt ad sensū ꝛ habenſ relatione infirmi vel astantiuꝫ.

¶ Signa vo spēꝝ distinctaruꝫ ꝑm causas sunt alia malitie complexionis pure sine mā: ꝛ alia non pure: ꝛ cum materia.

¶ Et signa pure sunt doloꝛ absq̄ tumoꝛe: ꝛ absq̄ grauitate sensata in parte dolente: ꝛ absq̄ ꝑmutatione coloꝛis ab eo ꝙ est ꝑm nām. Dixit Aui. doloꝛ iuncturarū a mala cōplone pura raro accidit ꝛ parūper ꝛ doloꝛ fit absq̄ grauedine: ꝛ absq̄ iflatiōe: ꝛ nō est i ea alteratio coloꝛis: neq̄ sigm māei. Sigᵗ male cōplonis sine mā.

¶ Signa aūt ꝙ cū mala cōplone sit mā grauatiua sūt sensus grauitatis in loco ꝛ apparitio tumoꝝ, tumoꝛ eniꝫ apparēs in loco semp mām signāt. verū ipsius absētia nō semp significat ꝑuationē māe: pōt. n. mā in ꝓfundo vacuitatū iuncturarū retineri: ꝛ adhuc nō extēdere: nec in altū leuare pres extrinsecas. vex grauitaꝫ semp signāt ꝑsentiā māe hūoꝛalis. Et de signis māeꝝ est coloꝛis loci ꝑmutatio ꝛ ꝑmutatis doloꝛib⁹ de loco ad locū signāt mām ventosaꝫ, aut humoꝛalē ¶ Signa vo ꝓticularē significantia mām ꝛ distinguentia in- Signa male cōplonis cū mā

Signa ad cognoscēdū materiā pec, cantem.

tér eaꝝ mulꝫ ſunt. De quoꝝ qbuſdã dixit Gal. 10. miemir. ꝑ
ca⁹ facile dignoſcibiles ſunt triſtãtiũ hũoꝝ oꝛie ꝑ coloꝛes: ⁊
ſynthomata ⁊ ꝑ expientiã farmacoꝝ que offerũt. Et digno
tio eoꝝ q̃ a coloꝛe oĩbus nota ſunt: q̃ vo a ſynthomatib⁹: ꝫ
nõ oib⁹: neq; ꝓmpte ſit euidẽs: tñ nõ eſt difficilis. Et ſubdit
ad cognitionẽ ét triſtãtis humoꝛis ꝓfert tibi ꝓcedẽs dicta ꝑ
exercitiũ: aut ét ꝑ balneũ ſupꝛa cibos: aut añ cibos: quéad⁹
exercitioꝝ ⁊ ciboꝝ q̃ſtitas ⁊ q̃litas in hoꝛa anni ⁊ ſitus re
gionis: ⁊ ſic ét ⁊ etas ⁊ habitudo coꝛpis. ¶ Et Sera. dixit.
ſignificaꝛ ſup mãm ex cauſis que p̃ceſſerunt: ⁊ ex eo qõ eſt:
⁊ ex eo qõ ſequiꝛ ipm. Ab eo qdem qõ p̃ceſſit ſit qñ tu que
ris de regimiẽ p̃cedẽte. Ab eo vo qõ eſt ꝓpriũ qñ tu exqui
ris illud a ꝓpꝛione infirmi: ⁊ hoꝛa anni ⁊ etate ⁊ reliqs cãis:
ab eo aũt qõ ſeqꝛ: vt ex iuuamẽtis ⁊ nocumẽtis ⁊ reb⁹ que
adminiſtranꝛ cũ curatione ⁊ adiungaꝫ ad illud ſigñones ex
coloꝛe loci. Et addũt qdã ſigñones ſũptas ex pulſu ⁊ ex exe
untibus. Ampli⁹ qdã addũt q̃ hũoꝛ q eſt in cã cognoſciꝛ ex
hoꝛa doloꝛis ⁊ doloꝛis additione ex cibo vel repletione. Et
ex priuatione tumoꝛis vel eius apparitione cita vel tarda.

Signa ſãguinis. ¶ Mãm itaq; ſanguineã foꝛe dixit Aui. ſigñat rubedo loci
ſi nõ fuerit vehemẽtis ꝓfunditatis: vt in ſciatica: q; ſcia mul
tuꝫ diſtat a cute: ideoq; aut nũq; rubet locus: aut nõ niſi tar
de in ꝓceſſu: vñ dixit Aui. aut nõ eſt: aut nõ appet adhuc. Et
dixit. ſigñat ipſaꝫ intenſio vehemẽs. dicũt. min⁹ tñ q̃ in fle
gmatica. ⁊ pulſatio ⁊ grauitas: que etiaꝫ eſt minus q̃ in fle
gmatica. ⁊ preteritũ regimẽ generatiuũ ſanguinis: ⁊ totum
illud qõ ſciꝛ de diſpõib⁹ coꝛporis ſanguinei: ⁊ fortaſſe eſt
coꝛpus groſſuꝫ carnoſuꝫ pingue. Et qdã addũt. q̃ ſi tumoꝛ
fuerit in loco erit cũ duritie mediocri. Tunc dixit Hoꝛõ. in
illo vina eſt rubea ſpiſſa ⁊ pulſus plenus ⁊ magis affligiꝛ
in hoꝛa matutinali cõplexio eſt ſanguinea ⁊ etas adoleſcen
tie ⁊ tps vernale ⁊ regimen p̃ceſſit gñatiuũ ſanguinis cũ vi
ta ſuaui ⁊ retẽtiõe minutionis vel eũonis ſanguinee ꝓſuete.

Signa co lere. Et dicũt. doloꝛ eſt ſatis intenſus ⁊ caliditas ad tactũ intẽſa
percipiꝛ. ¶ Mãm vo colericã. dixit Auic. ſigñat caliditas
vehemẽs que ledit tactũ cũ puitate q̃ſtitatis in egritudie. ſ.
in inflãtione: q; tumoꝛ in ea eſt puus dicũt ꝑm plm. Aliq̃
enim pp colere ſubtilitatẽ ⁊ mobilitatẽ multũ de ea ſubito
effundiꝛ: ⁊ tunc tumoꝛ fit magnus. Et eſt. dixit Aui. cũ pui
tate grauedinis ⁊ tenſionis: ⁊ puitate rubedinis: nã rube
do in ea eſt clara ⁊ ꝑm plm coloꝛ eſt citrinus: ⁊ eſt cũ decli
natione doloꝛis ad id qõ appet de cute: q̃ eſt ſupficialis nõ
ꝓfundãs: ⁊ eſt cũ trãquillitate doloꝛis ex frigoꝛe: q̃ medi
cine frigide actu ⁊ potẽtia remittunt doloꝛẽ a colera ꝓueniẽ
tẽ. Et dixit. q; preteriit de regimine ⁊ diſpõ coꝛpis colerici
ſigñat illã. Quidã dicũt. q; doloꝛ eſt intẽſus valde ⁊ mordi
catiuus. Et dixit Hoꝛõ. vina eſt coloꝛata: q; vt dixit Gull's
eſt rubea clara: q̃q; tñ ét apparet citrina ⁊ pulſus eſt ma
gnus ⁊ velox cõplexio eſt colerica ⁊ etas iuuẽtutis ⁊ tẽpus
eſtiuuꝫ ⁊ regimẽ colere generatiuũ preceſſit in laboꝛe ⁊ fa

Signa flã tis. ſtidijs: ⁊ affligit plus in hoꝛis colere. ¶ Mãm aũt flegma
ticaꝫ ſigñat. dixit Aui. q; nõ alteraꝛ coloꝛ: aut alteraꝛ ad plũ
beitatẽ: ⁊ hoc eſt ꝑm plm: q̃q;. n. efficiꝛ magis albus q̃ co
loꝛ coꝛpis: ⁊ ſigñat flegma ſubtile: vt dixit Raſ. in diuiſioni
bus. Aut dixit Aui. erit illic paꝝ inflãmatiõis: ⁊ hoc qꝛ do
loꝛ exacuit mãs: ⁊ que ꝑus currũt ad locũ ſũt calide: ⁊ ideo
tũc erit coloꝛ nõ albus nec plũbeus: ꝫ aliqualiꝛ declinabit
ad citrinũ. Et dixit Aui. eſt cũ adherẽtia doloꝛis. Doloꝛ. n.
eſt adherẽs fere ꝑm vnã diſpõnẽ. tñ doloꝛ eſt remiſſiuus ⁊
grauatiu⁹. Adeſt in ea ꝓpatio ſignoꝝ ſanguinis ⁊ colere. ſ.
rubee ⁊ nigre. Et dixit. fortis eſt intenſio doloꝛis in latus ⁊
extẽdiꝛ in circuitu ad plures ptes: ⁊ coꝛp⁹ eſt nõ carnoſum:
imo eſt adipe plenũ. Et ad ſunt alie ſigñones hui⁹ cõpl'onis.
Et addaꝛ q; tumoꝛ eſt magn⁹: ſed eſt cũ mollitie in qua per
cipiꝛ frigiditas ad tactũ: aut ſaltẽ tẽperãtia. Et dixit Raſ.
q̃ eger ſentit q; mẽbrũ trahaꝛ ⁊ ſpaſmeꝛ ſigñat frigiditatẽ
mãe vehemẽtẽ: ⁊ nõ eſt caloꝛ in mẽbro. Et dixit. doloꝛ in fri
gido erit ꝑm q̃ſtitatẽ multitudinis mãe ⁊ q̃ſtitatẽ tenſionis
eius. Et apa ⁊ tumoꝛ erit ꝑm q̃ſtitatẽ multitudinis vel pau
citatis materie. ¶ Dixit Hoꝛõ. vina eſt remiſſa in coloꝛe ⁊
ſpiſſa: aliq̃ tñ rõne doloꝛis põt eẽ tincta: ⁊ marie i ſciatica:
⁊ egeſtio mucillaginoſa ⁊ cõplexio flãtica ⁊ etas ſenectutis
⁊ tps hyemale ⁊ regimẽ preteritũ multiplicatiuũ flegmatis
⁊ indigõnis ⁊ affligit i hoꝛis eius: ¶ Et mãꝫ melicã ſignifi, Sig
cant. dixit Aui. doloꝛis occultatio: ⁊ hoc iõ qñ eſt remiſſus, lãco
⁊ qꝛ eſt ꝓfundus nõ ſupficialis. ⁊ paruitas tẽſionis: qñ tu
moꝛ in ea eſt puus: ꝫ tñ cũ ſua paruitate eſt durus paucitas
iuuamẽti: cũ curatione ét recta ⁊ regulari: qñ humoꝛ melã
colicus ſua groſſitie reſiſtit ⁊ inobediẽs eſt reſol'oni ⁊ ipreſ
ſioni medicinaꝝ ⁊ attenuatio loci: qñ ſubtiliaꝛ ⁊ macreſciꝛ
vel qꝛ nõ multũ eleuaꝛ in tumoꝛẽ: ⁊ in tumoꝛe nõ eſt molli
ties: que. ſ. eſt in flãtica: ⁊ nõ eſt in coloꝛe ei⁹ claritas: ꝫ qñq;
tendit ad tenebꝛoſitatẽ. ¶ Dixit Raſ. in diuiſionib⁹. coloꝛ
ꝺcliuis ad nigredinẽ nõ ſignificat ſimplr q; ſit ex melia: qñ
talis coloꝛ aliq̃n ſit in fine apatũ calidoꝝ. aliq̃n ſit ex ſuffo
cato ſanguine: ꝫ ſi cũ nigro coloꝛe fuerit mẽbrũ frigidũ. ⁊
nõ p̃ceſſerit ipꝫ caloꝛ. tũc ex melia eſt. Et ſigñat eã. dixẽ Aui.
cõpl'o viri q̃ eſt melica: ⁊ diſpõ ſplenis ei⁹. qñ ꝑm plm tume
ſcit: ⁊ induraꝛ ⁊ appetit⁹ ſupflu⁹. qñ a ſplene multũ melie
mittiꝛ ad os ſtõi q̃ excitat appetitũ ⁊ regimẽ preteritũ. ſ. ge
neratiuũ hũoꝛis melici ⁊ adſunt relique ſigñones hui⁹ cõ
pl'onis. Et dixit Hoꝛ. vina erit remiſſa tenuis ⁊ habitudo
extenuaꝛ ⁊ tps autũnale: ⁊ p̃ceſſit regimẽ gnãtiuũ. al's. mul
tiplicatiuũ melie ⁊ affligit in hoꝛis ei⁹. ¶ Mãm vo aduſtã
dixit Aui. ſigñat caliditas vehemẽs ꝓcepta ad tactuꝫ: ⁊ ét a Sig
patiẽte q̃ eſt cũ diſpõe q̃ eſt q̃ſi pꝛurit⁹. Et noc⁹ vehemẽs a tenc
reb⁹ cal'is ⁊ iuua⁹ vehemẽs a frigidis cũ qb⁹ eſt ſtipticitas ãã.
q̃dã. Et hec vt dicũt ſunt ꝓprie ſigna mãe colerice aduſte: ⁊
poſuit ſig⁹ ei⁹ tñ: qꝛ ex humoꝛib⁹ aduſtis iſta eſt q̃ frequẽ
tius facit doloꝛẽ iũcturarũ. Si tñ aliq̃n ꝺtingat ab alijs ma
teꝛieb⁹ aduſtis ipꝫ fieri tũc illa ſigna erũt remiſſioꝛa in cali
ditate ⁊ pꝛuitu ⁊ perceptione iuuamenti ex frigidis.
¶ Mãs vo ꝑmixtas. dixit Aui. ſigñat tenſio vehemẽs qñ
mã aut eſt multa: aut mã frigida: aut calida reſoluiꝛ in va
poꝛẽ q extẽdit. Et paucitas iuuamẽti cũ curationib⁹ cal'is
⁊ frigidis. Et diuerſitas hoꝛaꝝ in qb⁹ iuuaꝛ. Juuaꝛ enim ali
qua medicina hoꝛa vna: ⁊ hoꝛa alia cuꝫ ea q̃ eſt illi ꝺria. Et
plm accidit hoc coꝛpib⁹ calide cõpl'onis: aut colice nãe que
vtunꝛ regimine infrigidãte ⁊ hũectãte gñatiuo flãtis ⁊ hu
moꝛis crudi: ⁊ balneis ⁊ motib⁹ ſupꝛa repl'onẽ. quare pmi
ſceꝛ duo hũoꝛes ⁊ expelliꝛ ad iuncturas qõ ex eis groſſuꝫ
eſt. ꝓpea qõ ſubmergit ipꝫ ſubtile ſanguineum ⁊ colicũ. Et
hoꝝ qdẽ plm iuuanꝛ ⁊ qeſcũt doloꝛes cũ manib⁹ pluribus
cõpreſſionẽ. ſ. moderatã faciẽdo, qñ humoꝛ reſoluiꝛ ⁊ ma
turaꝛ ꝑ eã. Et iuuanꝛ cũ inunctionib⁹ tẽperate caliditas ⁊
cũ qete, mot⁹. n. phibet a maturatione. ¶ Dicũt. poſt pre
dicta coꝛpa accidit artetica a mã ꝑmixta coꝛpib⁹ flãticis vté
tib⁹ regimine calefaciẽte ⁊ deſiccãte gñatiuo multe coꝛe, aut
vtente regimine calefaciẽte ⁊ humectãte gñatiuo multi ſan
guinis. ¶ Dicũt. tumoꝛ cito apparẽs mãm ſubtilez ſigñat,
tarde vo apparẽs groſſaꝫ. Et dixit Silib. tumoꝛ nõ appens
mãm groſſaꝫ ⁊ durã ſigñat, aut mãe paucitatẽ dicnut. q̃ſti
tas tumoꝛis q̃ſtitatẽ mãe ſigñat. ¶ Et dixit Sili. aſperitas
mẽbri ſigñat ſiccitatẽ mãe, ⁊ ei⁹ lenitas humiditatẽ niſi ꝓ
ceſſerit a cã extrinſeca. vbi gra. aſperitas a medicina ſtipti
ca exaſperatiua. Et lenitas ab iunctione cuꝫ oleo. ¶ Dixit
Raſ. in lib. de iuncturis pcuſſio. i. pulſatio ⁊ pũctio ſigñant
calidꝛatẽ. verũ pcuſſio ſigñat mãm calidã ſpiſſaꝫ ⁊ pfundã
in carne, ⁊ iõ ſigñat ſanguinẽ, ſed punctio ſigñat mãm cali
dã ſubtilẽ ⁊ nõ pfundã, ⁊ ſic colerã. Et dixit. debem⁹ diſtin
guere an colera ſeruet q̃litatez colere nãlis, an ſi humoꝛ eſt
magis acutus ⁊ vehemẽtioꝛis q̃litatiꝫ illo, vt vbi gra. q; ſit
aduſta. ſup. aut ſi fit minoꝛis, vt qꝛ ſit innãlis ꝑ admixtionẽ
flãtis, vt colera citrina vel vitellina. Et ſi qdẽ. dixit Raſ: ſig⁹

sunt colere ꝓprie scias q illud supfluū est colera nālis, sed si fuerit magn⁹ dolor: z calor fortj z nō appuerit apatio: scias q illud supfluū est vehemētioris q̄litatis q̄z cola nālis: qz ē adusta: cui⁹ signa posita sunt supra. Et sil'r est intelligendū q si dolor z calor fuerint remissiores q̄z in colera nāli q illō supfluū est remissioris q̄litatis: qz. s. erit colera innālis p admixtionē flātis: z eodē mō ingrendū est de flāte: an sit nāle: z si est ināle ingrēdū est de spēb⁹ ei⁹ q̄ fuerit illa q̄ est in ea.

Sigīa ꝑ mixtionē sanguinis cū colera.

¶ Signa māe ꝑmixte ex sanguine z colera. dixit Raſ. in lib⁰ de iūcturis sūt apa cū calore forti z tactu sine extēsiōe z pulsatiōe z rubedine multa: sicut dz ee in pura sanguinea: imo dolor est aliqñ cū pulsatione: z aliqñ cū punctione.

Sig⁹ materie sola q̄litate ꝓcā.

¶ Signa māe peccātis sola q̄ztitate z nō cū qualitate malitiosa sunt. Dixit Raſ. ibidē qñ est ſm ꝓportionez humoꝝ: tunc nō appet victoria multa alicui⁹ vel aliquoꝝ humorū: nec in calore nec in tactu. ¶ Dixit Hil. qñ mēbrū fuerit extē suz ex vtraq; ꝑte: z p circuitū z cū tangit inuenit tēperatū: cuj⁹ tñ ē extēsa: tūc scias q mā eā faciēs peccat sola q̄ztitate z nō q̄litate: vñ scias q corp⁹ eius plenū est. Et aderūt sig⁹ repletionis corpis q̄ sūt magnitudo z raritas pulsus: ponderositas toti⁹ corpis z extēsio mēbroꝝ z pigritia z ipotētia ad motū nō ex debilitate: ſz quasi portaret onus z appareret sudor in facie z in oculis z faciei rubedo z grauitas frōtis z hebetudo ingenij z destructio appetitus z somn⁹ multus. Et regimē ꝓteritū repletiuū z ociosuz z dimissio euacuationum consuetarum.

Sig⁹ materie aggregate ꝑ viā cōgestionis.

¶ Signa māe eius que ꝓgeritur in loco sunt q dolor incipit paruus z gradatim quotidie augef: sicut illius māei augef cōgestio z non apparet tumor: nisi post longum tempus z non appparent vene exterius replete.

Sig⁹ materie fluēt⁹.

¶ Signa vō māei fluētis sunt q incipiūt vene in circuitu repleri z ꝓcedūt: donec vene parue manifestent. Et si qdez ex ea multa defluat subito dolor in ꝑn⁰ apparet fortis: ſz postea nō augef ꝑz illud. Et si defluat paulatine dolor sentit in ꝑn⁰ paruus: ſz in ꝓcessu gradatim augef ſm additionē fluxus māe. Et distinguit a dolore pp mām cōgestā per alia signa. Et sigdē mā reumatiçauerit ex capite aderūt signa catarri: z multiplicabunt in nocte pp fumositatū ꝯclonem ex frigiditate noctis: z cōmouef post somnū plus q̄z post vigilias z multiplicat in hyeme plus. Et frequēter est qō percipit mā reumatiçans in ore z discernit que sit illa p saporē. Et ſm plm percipit patiēs ei⁹ descensuz: z ipsius lesionē ꝑz collū z ſpōdiles eius z descēdit qñq; iferi⁹ ad hūeros: imo z ad anchas z pedes defluens ab alijs mēbris cognoscit p repletionē inuentam in eis z ipsoꝝ lesionem.

Signa māe ventose.

¶ Materiā aūt vētosaz. dixit Aui. significat tēsio vehemens absq; grauitate z ꝓmutatio doloris. Et vt dicūt dolor est ex tēsiu⁹ z ꝓcessit regimen vētositatis gnātiuū. ¶ Dixit Hilib. mēbrū tensuz differt a mēbro durosticut distat vter inflatus a lapide. Et tensio qdē mēbri ad tactū signāt multitudinem humoris vel vaporis: humoris qdē si fuerit cū grauitate z vaporis: si fuerit absq; ea. ¶ Sciendū q in iudicādo p que dā de ꝑdictis signis aliqñ cadere pōt error. Et iō vt euitetur error. dixit Aui. cognoscit gen⁹ māei ex eis qb⁹ iuuaf: z cū qbus sedaf dolor. si nō errat extimatio: tūc. n. extimat. s. recte q ꝓpea q frigida sunt cōueniētia q mā sit calda: z sic est nisi accidat extimationi error. Et non accidit ei vt erret: nisi pp additionē doloris apud infrigidationē inspissantez extimans q mā inspissata sit frigida. sup. cum possit esse calida: aut errat pp sedationē doloris apud resolōnē. s. que fit a medicinis calidis resoluētibus: z p hoc extimat q mā sit frigida cū possit esse calida q̄ resoluit: vñ sedaf dolor ei⁹. ¶ Pro his dixit Horō. in cognitione doloꝝ iuncturaꝝ frequenter decipiunt: z marie in iudicio sumpto ex iuuātib⁹ z nocentibus. Aliquādo in mā frigida administrant frigida: ex qb⁹ sedaf dolor z percipit iuua[m]: z hoc qz stupefaciūt sensum: ex quoꝝ inuamēto credim⁹ q mā sit calida. Et aliqñ mā est calida z inde applicam⁹ calida: z dolor tñ remittit: z erit ſ in corpore nō repleto pauce māei: quā calida applicata recti ficādo z resoluēdo cōsumūt. Et qz calida iuuāt putamus q mā sit frigida. Et aliqñ ēt decipiunt: qz mā flegmatica a ꝑn cipio fluxus erit multa z cōdominās: tñ ei associabit portio colere fluentis cū illa: aut qz trahaf ad locū pp dolorē que cū sit leuis z calida leuigabit ad supficiē z dolorez intendet cutē calefaciet z citrinabit vel rubificabit: que signa qz sunt magis manifesta z prius occurrētia faciunt cōiecturari tota mām calidā fore: cū ipsa a multo predominio sit frigida. pp hoc dicunt qdā. q ex signo sumpto a iuuantib⁹ z nocentibus nō pōt hīi rectū z certū iudicium de morboꝝ cā eius: q̄uis sit sūptū a posteriori. s. ab effectu a quo ois actio comprobaf: sed frequenter per ipsum cadit in iudicio error: nisi sciatur qualiter eueniat effectus illi. ¶ Pro quo sciēdū est. q in cognitione doloris iuncturaꝝ z cāe ei⁹ pōt accidere error ex ꝑte duoꝝ. s. ex ꝑte doloris z cāe ei⁹: z ex ꝑte medicine applicate: ex parte doloris z cause eius: qm̄ cuz mā sit nāl'r frigida erit cuz multa inflāmatione ꝓter q sufficienter resoluaf de cā ipsa. Et in ſ casu frigida videnf iuuare extinguendo inflamationē z calida obesse. Aut erit cū multa iflāmatione faciente de ea sufficientē resolōnē: q̄uis mā sit cal'a: z tūc calida iuuāt z frigida obsunt. Ex parte vō medicine ad ministrate pōt cadere error dupl'r. s. aut rōne ꝓprietatis sue: aut sue cōpl'onis: rōne sue ꝓprietatis sicut si nō fuerit ꝓpria speciei doloris cui approximaf: aut mēbro doleti: quare nō ipsimit iuua[m]: sed vel poti⁹ nocu[m] pp ꝓtrarietatez que erit inter ipsaz z mēbꝝ cui approximaf. Inest enim vnicuiq; mēbro vt ab vna patiaf medicina: z nō ab alia: vel z si patiatur nocu[m]: rōne vō ꝯplonis medicine. Et hoc aut qz calida que attrahēdo z sic magis replēdo q̄z resoluēdo auget in dolore: q̄uis mā sit frigida: aut ēt qz medicina calida māz frigidā in vētositatē cōuertit: que postea extēdēdo augeat dolorē: aut qz sit frigida que stupefaciēdo sensuz minuat: aut tollat a mēbro: z sic dolorē eius minuat vel abscindat: vñ ꝓfert re vr: q̄uis mā sit frigida. Aut qz medicina frigida ispissando poros vapores calidos int⁹ includat: z sic calorē augeat z dolorē: q̄uis mā sit calida: pōt ēt hoc idē cōtingere p accidēs ex accidētali ipressione medicine vt ꝑz de aqua frigida in his doloꝝ approximata: q̄ ꝓfert ēt si cā sit frigida vt inferius in cura patebit. ¶ Ad euitādū aūt errorē dixit. Aui. opz vt tu cōsideres in oīb⁹ alijs signis sumptis ex calore loci z apate z cōtactu z ex dolore z accidētib⁹ doloris si sit cū inflamatione vehemēti z pulsatione aut cum inflāmatione eq̄li. i. moderata z extēsione: aut cū extēsione tm̄ z ex hora doloris z additione eius. aut est in vacuitate aut repletione, nā vt dicūt dolor frigidus aut acut⁹ in vacuitate ſtōi signāt colerā, z in eius repletione flegma. Et in dispōne incipiente cū apate, aut tarditate ei⁹, aut ꝓuatione apatis oīno, quare signāt humores malos subtiles calidos, aut ꝓpositos, z sūt inter viscosuz z humorē crudū purū. Et ex dispōne grauitatis. s. subito vel paulatiz euenientis, grauitas. n. in materijs subtilib⁹ de qb⁹ est pol'e vt aggreget plus vice vna est plus. scilz eueniēs pp suā subtilitatē faciēt ad subitū fluxū, z tūc si grauitas fuerit cū alijs signis calidis significabit hūores calidos, maxime sanguinē colericū. Et si fuerit cū signis frigidis signāt humorē flegmaticū fluidū, grauitas vō eveniēs paulatine signāt humorē grossuz ſm plm. Et dixit Aui. qñ qz cognoscit in plurib⁹ horis ex vrinis illud qō vincit sup ipz. Et egestione, an sit colerica, an sit mucosa. Et cognoscit qñq; ex etate z ꝯsuetudine z regimine ꝓcedente comestis z ebibitis z exercitio z requie z ꝓtrarijs eoꝝ. Et ex cōitate cōplexionis reliq corpis. ¶ Amplius. dixit Hili. Caue in cognitione ex calore ad tactū ne mēbrū sit caliduz ex aere vel balneo vel medicina calida vel in dormitione supra latus illud: aut nō sit infrigidatū ex his cōtrarijs. Et caue ne remāserit supra mēbruz coloꝝ alicuius medicine, qñ vis iudicare

De signis ab vrina sumptis.

per colorē. Et ad iudicādū per cōtactū caueat tāgēs ne hēat manū infrigidatā. Cū ergo sic cautus tetigeris mēbrū z inueneris ipz calidū z cōplexionetas: z pſuetudo z tēpus aer z regio z ars cōueniant in caliditate ꝓbabiliꝫ dici pōt ꝙ mā sit calida. Et ecōuerſo. ſi mēbrū inuentū fuerit frigidū z particularia ꝓueniūt in friditate. ¶ Dixit Hili. ꝙ vrina tenuis z alba cū reſolutionib⁹ albis z rotūdis velut atomi arteticaz ſigñat. Et Egidius in verſib⁹ dixit. ꝙ cuz fuerit in vrina ſedimen atomoſum nō alioꝝ duoꝝ deerit. ſ. qn vel ꝓceptus adſit vel languor ineptus. i. dolor articuloꝝ. Et dixit Hilib. cū vtus mēbroꝝ iūcturaliū deficit in digerēdo: z humores ad articulos ōcurrūt: tūc apparēt in vrina reſolōnes parue z albe: qz ex flegmate vel qz a mēbris ſpermaticis albis: rotunde ex cōtinua reuolutione quā hñt in deſcēſu. Et ſedimē qdē atomoſum ſigñat guttā in ſupioꝛi medio vel iferioꝛi coꝛporis ꝑm ſitū quē tz in vrina ſupremū me^m vel infimū. Quidaz dicūt. ꝙ reſolōnes atomoſe nō ſūt ſemp albe: ſz ſolū qñ mā eſt flegmatica. In alijs aūt mæb⁹ retinēt colorē q mæ peccāti atteſtaf. Et dixit Hili. vrina liuida ſpiſſa: cui⁹ liuiditas eſt in ſupremo in artetica apparēs ſignificat cām ei⁹ fore reumaticā. ¶ Dixit Raſ. 12° ꝓti. aucte Gal. forte ꝓueniet doloris vehemētia in podagra ad tibias genu veſicā z ſtōm z in qbuſdā longi fiunt teſticuloꝝ ꝓlongaf. Et dixit Gal. ꝓlongato iſto morbo inflanf tibie z coxe. Et plures qdē doloꝝ articuloꝝ intēſiores ſūt nō apparēte tumore: z tumore in eis accidēte remittūf: qñ mā que ꝓcauitatē repleuerat z dolorē nimiū cauſabat extēdendo ad lacertos expulſa: z eos in tumorē eleuās nō ſic extendit: vapor ēt eius inde euaporare magis eſt apt⁹: vñ extēſio minuiť: z ſic dolor remittiť. Aliqñ tñ apparet ꝓtrariū: vt cū mā eſſet tāta ꝙ cōcauitatē ſil'z lacertos extēdere ſufficeret. ¶ Et Raſ. dixit. in diuiſionib⁹. ꝙ doloꝝ iuncturaꝝ ꝓpriū eſt ꝙ apa eoꝝ nō ſit ſanioſuz: z nō facit collectionē ſanie: ſicut alia apata. Et hoc intellexit Haly. in Viatico tñ dixit: ꝙ in podagra nō eſt tumor. ſ. cū cupo colligēs mām ad ſaniationē: ſed aut reſoluiť: aut ingroſſaf: z fit lapis z rūpunť ex eo digiti z egrediunť ex eo reſ diuerſe in ſicco z humido. Qñqz enīz egrediť reſ in ſuba exiſtēs: ſicut ſanies: z qñqz reſ exſiccata, ſicut gipſuz z lapis. ¶ Et doloꝛ qdē iunctura rū: qñqz ꝑdurit ad diſlocationē iuncture mediāte būiditate in iunctura diutius retenta mollificāte ligamēta eius. Et accidit hoc vtplūm in ſciatica. In hoc. n. differt ſciatica ab alijs doloꝝ iuncturaꝝ: z ēt differt in hoc ꝙ doloꝛ ei⁹ nō ſtat fixus ſolūmō in iunctura: ſz expandiť maxie ꝑ partē ſilueſtrē inferius per coxā vſqz ad genu: z vſqz ad pedes z digitos eorū: qz̄uis hoc ēt inſit doloꝛi humeri: ſz nō fit ſepe: qñqz tñ extēdiť doloꝛ ipſe per ptē ſilueſtrē vſqz ad cubitū z manū z digitoꝝ extremitates. Cōtingit aūt hoc in dictis duab⁹ iūcturis ꝓpter ſinū. al's. ſitum eaꝝ z motū qb⁹ faciliꝛ fit cōicatio doloris eaꝝ ad mēbra inferioꝛa eis alligata z cōiuncta. Et qñz ꝑducit doloꝛ iūcturaꝝ ad diſlocationē eaꝝ: qñ mā multa in eis coadunaf z exiccaf z indurat: z ingipſaf z ſeparat vnū os ab alio: z qñqz perducit ad ipotētiā cōtrahēdi iunctura: z mediāte mā in ea cōgelata z innodata: quare ꝓcta remanet implicabilis z inextēſibilis. Et qñqz perducit ad debilitatē: z lapſitudinē eaꝝ: z maxime in pedib⁹: ēre z q̄zuis nō ſit in eis doloꝛ: neqz tumor nō pñt in opōnes tolerādi corꝑus z ambulandi: ſz ſi ſurgere tēptant ſtatiz aut dolent: aut corꝑus nō tolerāt neqz ſe ſuper terram vel reſolida firmare pñt. ex his accidētibus guttoſus frequēter ꝑducit ad hoc vt egeat cibante ipſum z deferente z pudēda abſtergēte z ſimilia faciente. De cuius ſiłłbus dixit Gal. ꝙ q mollis fuerit nāe oz centies mori eligere q̄z tot incōmoda tolerare. ¶ Dixit Aui. qñqz cōmouenť doloꝛes iuncturaꝝ in febrib⁹ z eorū eleuatio. i. incrementū: ſicut ipſi qñqz eueniūt in febrib⁹. De hȳ humorib⁹. dixit Raſ. 12° ꝓtiñ. ſi in arteticoſis accidit colica tollit doloꝛē articuloꝝ. Et Gal. dixit. poſſe erit: qñ doloꝛ vehemētior occultat miorē: q̄re nō ſentiť. Et ēt poſſe erit ꝙ humor manans ad articulos deriueť ad inteſtina. ¶ Dixit Aui. oē mēbrū in quo eſt doloꝛ iuncture macreſcit z extenuaf. ſ. qñ doloꝛ fit diuturnus in eo ꝓpter debilitatē quā inducit in ipſum: vñ nō bñ attrahit ad ſe nutrimētū: neqz bene digerit: neqz bene apponit z cōmutat. Et adiuuat ad macredinē mēbri ꝓhibitio ei⁹ a pſueto exercitio: ſicut. n. apparuit in ſermone ſcō. de relinqūtes exercitiū ethicā icurrūt. Et videmus plures quoꝝ iuncture indurate: z inodate fuerūt z facta velut arida. ¶ Dixit Aui. qñ apparēt varices in habentib⁹ doloꝛes iūcturaꝝ z podagrā eſt coꝝ ſanatio. ¶ In doloꝛib⁹ iuncturaꝝ vrina ſuperueniens multa z ſpiſſa: z velut ſubiugaliū ſol'onē eoꝝ ſigñat. ¶ Et oī in 5° dinamidiorū. vrina rubea z nubiloſa doloꝝ ceſſationē ſigñat: ſz arteticoꝝ. vrina ſanguinea z tenuis: z intēperata acrioꝛe doloꝛez iuncturarū nunciat. ¶ Dixit Guill's. qñ cū doloꝛe articulorū vehemēti incipiunt apparere tremoꝛ cordis z anhelitus malus ſignificāt morte ſubitaneā. Si ꝫo alienatio mētis: z turbatio eius: z tremoꝛ cordis ſupueneriſt paralyſim futurā ſignificāt: aut ſubitā morte. Et artetica frigida ſi cōſueſcat redire in hoie ſe multū cibis replēte repētinā eius morte indicat. ¶ In quodā libro de ꝓnoſticatiōe attributo Raſi oī. qui piger eſt ad motum ꝓnoſtica in eo doloꝛē iuncturarū. Ibidem doloꝛ iuncturarum in iuuentute eueniens breuem fore vitam ſignificat: z ſic in pluribus vidi.

De accñtib⁹ ꝓcqñtib⁹ ad doloꝛes iuncturarum

¶ De vſi cura iuncturarum per dietam. Cap. vij.

Galeander inquit. ꝙ podagra morbus laborioſus eſt: cuius curaz medici nequeūt inuenire: z hz hoc verū quādo inueteratur. Et Gal. teſtaf difficilē eſſe curationē eoꝝ qb⁹ hec paſſio roborata eſt vino fructibus z coytu. Et intelligens de inueterata rabi poſuit eā inter morbos qui nō ſanant vt poſuit Raſ. 12° ꝓtiñ. ¶ Dixit Haly. doloꝛ arteticus grauis eſt duab⁹ de cauſis: vna ꝓp vehemētiā ſenſus neruoꝝ z muſculoꝝ loci alia: qz poſtqz ſuperfluitas in foueā ceciderit que intra diſgregationē eſt nō cito diſſoluiť ꝓpter duritiē mēbroꝝ: neqz ſuperfluitati illi eſt locus ad quē tendit: neqz ad quē trāſferaf: ſicut in mollib⁹ eſt mēbris. Et addunt. de cauſis fore iuncturarū ꝓfunditatē z eaꝝ frigiditatē: ac ēt remotionē eaꝝ a fonte caloris: z ab approximatione medicinaꝝ ſiue intus: ſiue extra approximēt: qñ eaꝝ debilitaf. vtutes añqz ad locū faciētiū eū ꝓueniāt.

Cura aūt doloris iuncturarū tam ea que eſt poſis qz ēt ea que refrenat z ꝓhibet aug^m in eo triplici ꝓficiť medicinali inſtro. ſ. dieta potione: z chirurgia: in hoc autez caplo ſolū de cura eius per dietā indicetur. ¶ Qz aūt cura per dietā ſit neceſſaria apparet ex Serapione cū dixit. Non opz vt ſis cōtentus ꝑm prudentiā in regimine medicinaruz tantū: imo opz vt adminiſtres ſil'e eius in eis que comedunt z bibunť: z vſi in reliquis regiminib⁹. ¶ In ordine aūt diete prius ponenť nocētia vt vitenť. Et 2° afferenť iuuātia vt approximenť. z ꝓmo in generali. 2° in ſpāli.

¶ De nocētibus itaqz ſunt aer groſſus z humidus qualis q circa lacunas z ſtagna: qñ relaxat iuncturas: z eas paratas reddit ad ſupfluitates recipiendas. Et etiā aer q̄z tūcūqz ſubtilis ſi ad intenſaz aliquā q̄litatē alteret calidā vel frigidaz. Sicca aūt aeris qualitas q̄zuis poſſit eſſe doloris imālis effectiua imāli ſemp que in cōſeruādo z preſeruādo: z etiam in curādo nō nocet. ¶ Et ex nocentibus eſt ira z furor: z ēt longa z fortis triſtitia: z oē inſup accidēs aie ad indigōnem faciens. ¶ Et ex eis eſt labor z exercitiū z ois fricatio fortis iuncture dolētis z ꝓprie facta poſt cibū: z in ꝓn° añ euacuationē: ſz cōuenit tenere patientē iuncturā in oi tranquillitate: z quiete z ꝓprie vſqz ad bonā declinationē: tuc. n. leuiter mouere z moderate eā fricare ꝓuenit. ¶ Et dixit Aui. balneatio cū aquis calidis z humidis nocet eis ꝓpter illud qđ calefacit z diſſoluit de hūoꝝib⁹ z dilatat de poꝛis. ſup. z

pro eoꝝ iunctură relaxat: vñ fit că defluxus multaꝝ mäeꝝ ad locũ. Et quidã ꝓhibẽt hanc balneationem oi tpe morbi mälis. Quidã vo cocedũt eã in declinatione maxime in colerica: sed vt dicũt nõ cõuenit indicatione sumpta a morbo z eã eius: indicatione aũt sumpta ab accidẽte: aliqñ põt ꝓuenire: vt cũ dolor fuerit valde fortis: tunc enim ꝓuenit inducẽdo deliciã: z sic mitigãdo dolorẽ: balneatio vo cũ aqs exiccantibus sulfureis marinis z silib⁹ in declinatione cõfert: z maxime qñ mä fuerit frigida. Et silr dixit. A. balneatiões ficce cũ fricatione cũ nitro z sale z sepiliri in arena calida. ¶ Et ex nocentibus est somnus diurnus: z maxime si precesserit nocturnus sufficiens. Et nõ minus nocet vigilia imoderata: que si aliquando intensa fuerit corrigenda est z somnus facientia danda sunt etiam in die. ¶ Et de nocentibus sunt omnes cibi z potus digonis difficilis: aut multe q̃ntitatis: z qui sunt ẽt multi nutrimẽti z multũ hũectantes. ¶ Dixit Aui. opz vt deuitẽ caro in eo q factũ est i hac egritudie. i. duz infestat egritudo. Qz si necesse fuerit vti carnea vt ꝓpter debilitatẽ vel aliã cãm: tunc dẽ caro auis montane: vt pdicis z aliaꝝ auicularũ bonaꝝ degentiũ in locis siccis z caro leporis ẽt gaçelis. i. capreoli z ois caro paucaꝝ superfluitatũ. Et caro h si digestiua fuerit potens melius cõcedit assa vel cocta in testiculis: aut pastillo q̃ elixa. Et si nõ fuerit qñ ꝓbibeat cõdiaꝫ cũ puluere spẽꝝ iuuatiũ digestionẽ z exiccantiũ: loco aũt carnis cõcedũt kist oꝛdei z farris z panis decoctus z olus factũ ex bliti z spinachijs feniculo z petrosilino z boraginе z silib⁹: z sit panis eius bñ fermẽtatus z coct⁹ z aliquãtulũ salis hñs: imo z oẽs cibi modicũ quid habeãt salis plus. Et de fructib⁹ cõcedunt passule z carice z amigdale: z si coquant cũ lacte eaꝝ cõuenit. ¶ Dixit Raz. auctoritate Hyp. in 12ª pticula. aq̃ decoctiõis cicerũ nigroꝝ cũ mele bibita trib⁹ diеb⁹ cõtinuis sanat fortes dolorẽ podagre. Et hoc qdẽ ꝑcipue cõfert in flãtica post eũones: z cũ tps adest educẽdi mãm ꝑ vrinã. Est tñ q dixit qõ cõtingit cũ ꝓpietate. ¶ Et dixit Aui. opz vt dimittat vinũ oio vsqz quo sanet ex eo sanatione integra z veniãt sup ipsũ quatuor tẽpora. i. ouum trãseãt z cõpleant quatuor tẽpora morbi: verũ tñ opz vt dimittat vinũ cõsuet⁹ bibere ipm ꝑm gradationes. hoc dictũ qdã intelligũt tẽpore afflictionis: z volũt q cũ cõsuetus bibere vinũ inceperit dolere q in ꝑn⁹ bibat vinũ verũ min⁹ q̃ añ: deinde bibat minus quotidie de vino: donec cũ venerit ad aug^m vel vsqz ad mediũ augmẽti ꝑm diuersaz cõsuetudinẽ in potãdo ipm: tũc aũt dimittat ipz in totũ vsqz ad integrã sanitatẽ. Et dicũt vinũ posse ꝓcedi oi tẽpore morbi: si virtus debilis fuerit z vinũ exegerit. Quidã aũt illud dictũ intelligunt ꝓ tpe ꝓseruationis: qñ q voluerit se ꝑseruare ab insultu dolorꝝ iuncturaꝝ per dimissionẽ vini nõ dz subito si cõsuetus est ipsũ dimittere: sz paulatim cũ gradatione. Et ad hunc intellectũ adducũt illi q a ꝓncipio insultus ꝓhibẽt vinũ z in declinatione ꝓcedũt: vñ dixit Sozdo. corpore exñte plectorico. i. repleto nullo mõ cõpetit vinũ: qa mãm currere facit ad locũ. In declinatione aũt põt cõpetere corpe mũdificato: in parua tñ quãtitate: loco aũt vini. dixit Aui. assidue aqua oꝛdei vsquequo appareat maturatio. dicunt hoc hz veritatẽ in mä calida: maxime in colica. Dicũt ex mõ loquẽdi Aui. innuit q postq̃ appuit maturatio ꝓsit loco aque oꝛdei ꝓcedi vinũ claꝝ debile z subtile. qõ Sal. vocat pauciferuz. in mä aũt frigida dicunt. vtaf patiens aq̃ mellis. ¶ Et dixit Aui. cũ dimittit vinum vtaf diureticis. s. electuarijs ꝑm mãm peccãtẽ: vñ in mä calida cõferret decoctio capil. ve. z seminũ cõiuz frigidoꝝ aqua lupuloꝝ alkekẽgi: z silium. Et in mä frigida cõferret aqua radicum quinq̃ oium vel quarũdã: z cicer nigroꝝ vel rubeoꝝ z silium. Et de hac mä intellexit ipse Aui. cũ dixit. vinũ de melle z ydromel. i. aqua mellis cum diureticis ꝓfert eis.

¶ Specialius aũt loquẽtes de dieta auctores ꝑm diuersitatẽ materierũ. Dixit Haly. q in sanguinea si febris affuerit ptisanã ꝓpina cum çuccaro: z vtriusq aqua granati. s. dulcis z muçi: z morbuz illũ rege regimine acutoꝝ. Si vo fuerit sine febre: aut cũ parua valde. dixit Raz. in libro de iunctu/ris. in ꝓncipio. cibaria sint subtilia inspissantia sanguinẽ ex infrigidãtibus z declinẽt ad acria z stiptica. Et bibãt aquã frigidã clarã cũ oximelle acetoso: z per hoc q duplicauit intellexit de multũ acetoso: z intellexit de facto ex çuccaro nõ ex melle apũ: aut bibant aquã frigidã cũ rob de succis fructuũ macianoꝝ. i. acetosoꝝ: aut acumen pomi citrini. i. acetositate citri z agresta. sup. vel silũbus: aut rob citrangulorũ limonũ ribes granatoꝝ z berberoꝝ. Et in diuisionibus dixit. cibus sit omne acetosuz stipticũ. sicut granata agresta ribena z spinachia. Et dixit Raz. de iuncturis caueant a carnibus z vino z reb⁹ dulcib⁹ z acutis z putrefactiuis: z dimittant balneũ z coytũ oino: donec cesset cursus humoꝝ: z cesset dolor: z tunc vtantur balneo z motu illius iuncture mediocriter. ¶ In colica aũt dixit Haly. patiente subtilibus pasce cibis: vt spinachijs blitis atriplicibus cucurbitis z silũbus. Et si illic aliqua fuerit febris oportebit in refrigeratione addere z regimine febricitantiũ vti donec calor ꝓbibeatur. ¶ Razis quoq̃ de iuncturis dixit. dieta sit frigida z hũida: sicut aqua oꝛdei z cucurbita z cucumeres z atriplices z silia. Et caue a calidis oino. Et in diuisionib⁹. sit illud qõ ingrossat sanguinẽ: sicut illud qõ congelat. s. geladia sine spẽb⁹ z almosos cib⁹ ꝯgelat⁹ fact⁹ cũ sandalis z ataffa etiã est cibus cõgelatus fact⁹ cũ acetosa: z alkel z est cib⁹ factus silr cũ acetosis in qua ponit de croco. Et declinet cib⁹ eoꝝ ad illud qõ humectat cũ infrigidatione: sicut cucurbita citrulli cucumeres z mellones indi z sauich cum çuccaro z aqua oꝛdei. Dicunt qdã. z bene q ille textus: sicut illud. qõ cõgelat z c. vsqz ad illam partẽ. z declinet z c. est textus trãs positus: z est de tertu diete cõueniẽtis in sanguinea. z bene dicitur. ¶ De dieta quoq̃ doloris iuncturaꝝ a mã calida: siue sanguinea: siue colerica. dixit Alexãder nutrimẽtũ melius erit de oibus frigidis euitatis oibus acutis dulcib⁹ z vnctuosis z salsis. Et denr eis carnes auiuz bonaꝝ. sup. in casu vbi regrat caro z pisces parui. Et plures sunt qb⁹ cõferunt nutrimẽta grossa z frigida: sicut ventres vaccaꝝ. s. iuuenculaꝝ cũ aceto z ꝓprie si mä fuerit calida ex radice: z isti sũt in qb⁹ san guis est subtilis z meat⁹ sũt lati z ampli z vt⁹ digestiua fortis qb⁹ multi ꝓcedũt cibaria facta de pedibus agnoꝝ edoꝝ z porcoꝝ inuenũ. Et carnes lactantis vitule z edinas. Et subdit Alexãder. vtanr piris dure carnositatis nõ vehemẽtis dulcedinis z persicis: z prunis: z granatis: z balneo vti debẽt i aq̃ dulci post cibũ. qñ multiplicat flegma z mitigat colerã. Hoc tñ dictũ ô balneo vr magis referri debere ad curã preseruatiuã. Et dixit. ifundere oz articulos in aq̃ frida in balneo añ igressionẽ ei⁹ in media. conca. i. domo ei⁹. Et in igressu ei⁹ fiat effusio aq̃ fride sup eos ꝑ borã vnã bonã. Et bibat post exitum balnei de aq̃ oꝛdei z comedat de cibarijs dictis: z in medio suo cibo bibat de aqua frigida. ¶ Hec vba Alexãdri suscipiẽs Aui. dixit. in artetica calida opz vt curenr cũ eis q infrigidãt z hũectãt ex olerib⁹ z carnib⁹: z cibis z fructibus z balneenr in aq̃ dulci postq̃ effũdir super extremitates eoꝝ aq̃ frigida in domo ꝑma z administretur tina: deinde in aq̃ tepida semel z subito submergant z fundant sup pedes eoꝝ aq̃ frigida. Et dixit Aui. isti iuuant plm a cibis frigidis z grossis: sicut q fit de lentibus cũ aceto z reliqs cibis infrigidãtib⁹ z ingrossantibus sanguinẽ: sicut qui fiũt de acetosa z vẽtres cũ aceto z acetosuz carnis vaccine. Et qñq̃ iuuant plm cũ exiccantib⁹ cibis: sicut cũ herbis. Alex. aũt dixit. nõ vtant siccis oino: qñ generãt colerã rubeã. dicunt q Aui. intellexit ꝓ exsiccãtibus cibos pauci nutrimẽti: qõ ꝑz ꝑillõ qõ explicauit de herbis. Et dixit Aui. eis qdẽ ꝓcedit. s. ab Alexãdro. vt patuit vti piris ꝓprie z prunis z granatis z pisicis. Sed ego. dixit Aui. abhorreo eis ea q̃ sunt sicut pisica crisomilla z que replent

sanguinē: aquositate plurima. Dicūt persica in pua q̄ztitate cōcedi pñt colericis: vel fortasse persica in patria Alex. erāt min⁹ aquosa. ¶ Dixit Aui. nō opz vt ieiunēt pm. sup. imo cū appetitus excitaf cibef: vel saltē in hozis cōsuetis. Et dixit Sera. si virt⁹ indiget cibatione multa tūc si ipsa est sana incolumis oem⁹ cibū vice vna: z si virtus est debilis: tūc in multis vicib⁹: in ifirmitate aūt paz cibi est neciuz. ¶ Dixit Alex. nō supabūdāte sequanf motū: neqz fastigiū oino: qm̄ nocēt: sz vtanf eis paulatim si solliciti fuerint. s. moueri z ab sqz labore oino. qm̄ mot⁹ gīat colaz rubeā z eā attrahit ad articulos. Et Aui. dixit. exercitenf cū eqlitate. Et intellexerunt pdicti de exercitio tpe declinatiōis: qm̄ ante nō cōpetit eis exercitiū: si ēt fuerit tāpatū. ¶ Pro declaratiōe dictoruz auctoz de cibatione patiētiū dolores iūcturaz a cā cal'a. no tant q in pn⁹ regimē infrigidās z ispissans cōuenit: z quousqz sedat⁹ fit flux⁹. vez in colica oz eē magis ifrigidans z inspissans q̄z in sanguinea pm q colera est sanguie calidior z subtilior. Et sedato fluxu z in pcessu regimē oz ab ispissatione illa remitti multū: min⁹ tn̄ oz remitti. s. in sanguiea q̄z in colica: sz ab ifridatiōe oz magis ēt remitti in sanguiea q̄z in colica: ita q in mā sanguinea in pcessu z fluxu sedato regimē opz eē declinās ad frigidū z exiccatiuū: in mā vo colerica oz eē declinās ad frigidū z hūidū. Dixit Aui. balnea q̄ eis nocēt sunt balnea calida: frigida vo qnqz iuuant z pfortāt z sedāt dolorē. ¶ Dieta vo in dolore iūcturaz frigido. dixit Hal. in flātica añ purgationē cibū minue z a fouētib⁹. Dieta in facto a flegmate. idest cibis mlti nutrimēti arce z ciceris aq̄ illū refice cū oleo loto. post purgationē vo. s. sufficiēte patiēte carne refice frā quilinoz z silū. ¶ Dixit Raſ. in lib⁹ de iuncturis: in flegmatica dieta sit subtilis: z comedat vna: dicūt qdā semel: alij vo dicūt bis. s. in prādio z cena: z altera die nō cibef: sz vtatur sōno absqz cibo z nō oz sumere cibaria vsqz ad repletionē neqz vt satisfaciat appetitui: sz famē tolerare: vt digerantur humores q remāserūt in corpe: z non oz satiari in aq̄. i. potu qcūqz fuerit ille. Aquā. n. purā bibere nō oz: sz quotidie z tēperate bibat aquā mellis cū spēb⁹ q̄ dicenf: vel simplicē maxie in pn⁹. Et dixit. qñ cessauerit fluxus: z apa non amplj⁹ augmētaf: z corp⁹ est bñ mūdū ab hūoꝛib⁹: z tunc vtaf exercitio: z balneo calido z reb⁹ ꝓuocātib⁹ vrinaz. Et dixit spāl'. in sciatica frigida. Caueat a cibis multā carnē generantib⁹: sz patiaf famē q̄z tū potuerit: z sumat cibū in tāta quātitate q̄ fiat minor restauratio q̄z facta sit depditio. Qz si in fine vt⁹ fuerit debilis dabim⁹ cibaria multi nutrimenti pauce supfluitatis sicut erit panis calidus bñ fermētatus z bñ coctus: z vitellus ouoz z carnes auiū. s. bonaz: z vinuz clarū tēpatū in q̄litatib⁹. Et dixit. caueant ab ambulatione z egtatione z balneo z retētione vrine: z egōnis: vt nō decli nent supfluitates ad anchā. Dicūt panis sit vt dictū est. Et si vtus fuerit fortis: tūc ꝓuenit panis de tota farina: aut panis furfuris bñs cōueniēter salitus. Et ex herbis ꝓueniūt feniculus: borago. petrosillinus: apiū: nepita: origanū: sparagi: z sil'es. Et ex fructib⁹ carice: z passule: z dactili maturi z pinee: z fistici: z sil'es. Et ex radicib⁹ radix q̄ comedif: z porrū in pua q̄ztitate: z alia cocta: z ꝓuenit mel. Et cū fuerit necessaria caro: tūc deꝛ caro auiū bona: z caro castrati annualis: z pipionū volare incipiētiū: z querētiū cibos p seipsos: z caro leporis z capꝛioli. Et cōdiant cibaria cū spēb⁹ calis digōne cōfortātib⁹. Et pot⁹ eoz sit aqua mellis simplex: vel facta cū specieb⁹: z herbis ad hoc vtilib⁹. ¶ Et si mā fuerit melica cōuertaf totū regimē ad calefactionē z humectationē. Et caueaf oē regimē exsiccatiuū: qm̄ mām exsiccādo indurat: z a resolōne ꝓhibet. Dieta in facto a melancolia. ¶ Dixit qdam in oi arthetica in pn⁹ regimen oz verti ad grossitiē vt ꝓhibeat ne humor facile ad locū defluat: verūtn̄ in colerica oz verti ad grossitiē intensiorē: deinde in sanguinea: z 3⁹ in flegmatica: z min⁹ oiuz in melica. In nulla tn̄ oz eē regimen tāte grossitiei vt opilationez cruditatē vel indigestionē faciat. ¶ Et dixit Raſ. de iuncturis. cū mā indurat ex eis que mollificant est balneuz intrare: z cibis subtilib⁹ z mollibus vti. Et cauere ab eis q̄ inspissant sanguinē: z vlterius ab oibus cibis viscosis z siccis: sicut ordeo z lente z sil'ibus. Et cauere ab eis que adurunt sanguinē: sicut alijs salsis z sil'ibus: z ab oib⁹ q̄ sanguinez inspissant, sicut vinū nouū: panis aczimus: z ouа duraz sufficiāt eis oēs aues parue z edi: z arietis: z ouа mollia cū sale mixta z panis fermentatus cū multo sale z vinū subtile. Et nō cesset vti istis: dōec dissoluat apa. i. iflatio z tumor.

¶ De vl̄i cura doloꝛ iūcturaz p eūonē z diuersionē. Ca. viij.

DIxit Aui. cū succurrif doloꝛib⁹ iuncturaz in pmis cū appent: q: in p^a vice. 2^a z 3^a eoz fit cura facilis q̄ nec ꝓfirmenf aut ꝓsuescāt scilz plurib⁹ vicib⁹ reuertētes in q̄buscūqz iuncturis hoc acciderit, ppie illi q̄ generati fuerūt ex humoꝛib⁹ diuersis nō curanf. s. qn redeant ēt q̄ztūcūqz bona vtanf patientes pcaꝛisione: vel fortasse ēt non curanf ab ipsa inuasiōe. s. pfecte qn remaneat in iūctura doloꝛ. aut debilitas: aut innodatio ꝓhibens eā a suis ōbitis opōnib⁹: z tūc maxime cū ꝓfirmata fuerit solū cura blandiens cōpetit. ¶ Et tam pfecta cura q̄z blanditiua p instrm potionis cōpleſ scōm qnqz intētiones: quaz pma cāz imediatā doloris abijcit. 2^a mām peccātē diuertit z eūat, phibēdo eā a fluxu ad locū. 3^a corpus totū vel spāle mēbz mādās rectificat. 4^a mēbrū suscipiens cōfortat: z fluentē mām repellit. vt nō recipiat. Et 5^a eradicat z ꝓsumit q̄ in mēbꝛo influxū est vel cōgestū. ¶ Prima intētio respicit malā cōpl'onē z cōtinui solutionē: vez de sol'onis ꝓtinuitatis cura nō pertinet ad hūc tractatū: sed de ea dicef in sequentibus. De cura aūt inalitie cōpl'onis q̄ est pura vel cū mā hic dicef. Et ad hāc potissime dirigif cū fuerit pura prima intētio: nā q̄ ipsa fuerit cū mā ipsa tollif per remotionē māe circa quā alie p̄dicte intētiones versanf. Dixit ergo Aui. mala ꝓpl'o si fuerit pura facile est regimen ipsius: q̄ regimē ipsius est opponere se illi cū ꝓtrario: siue illud fuerit ꝓiū p se: siue p accidēs. igif si fuerit inflāmatio pura sufficit pmutatio ꝓpl'onis illi⁹. s. cū frigidis: q: alterant ipsaz p se. Et subdit. mai⁹ quo indiget in tali cura est eūatio colere sil' z sanguis: sed ēt semel colere si fuerit corp⁹ colicū. sanguis si fuerit sanguineū: alia lra bz si mul: z hoc ió fit ne ppinclinationē hoz humoz ad motum ipsi reumatiçent ad locū dolentē. Et q: he eūones ifrigidāt corpus p accidēs: inq̄tū in eis educif hūor calidus: ad cui⁹ eūationez sequif infrigidatio. ¶ Et sil'r dixit Aui. q̄q̄z est cōgelatio z frigus doloꝛē faciēs: z sufficit in cura pmutatio cōpl'onis. s. cū frigidis: z mai⁹ quo indiget est eūatio flegmatis. sup. vel melie q̄ztū. Et hoc vt calefiat sanguis: qm̄ euacuato humoꝛe frigido quo sanguis reddebaf frigidior ipse remanet min⁹ frigidus: z p hoc oꝛ calefieri. ¶ Et dixit. si cā fuerit siccitas exasperās vel exsiccans vel ꝓtristans: tūc nēcia est hūectatio cū medicinis lenientibus z hūectātib⁹. ¶ De alijs aūt q̄tuoꝛ intētionib⁹ loquēs in gnāli Sera. 4° breuiarij. c. 25. dixit. opz vt cōsiderem⁹ in pmis: an effūdatur ad mēbrū mā: an nō. Deinde cōsideremus qs humor est q effundif: z vñ effundif: deinde cōsideremus curationē ei⁹ ꝑm duos modos: quoz vn⁹ est incisio ei⁹ q̄ currit: z ipsi⁹ phibitio. Alter est ꝓfortatio mēbri recipiētis. Et pmus horū modoz copleſ cū duab⁹ disponibus. s. cuz phibitione a cibis q faciūt accidere repletionē in corpe z ppie a cibis generantib⁹ spēm illā humoris nocentis: z cū eūone nocētis humoris: q est cā illius egritudinis. Et postea. vt admistres res que ꝓferūt illi humori z locis ei⁹. Et Aui. dixit. cū in cā est mā: tūc opz vt phibeat q̄ effundif p attractionē ad cōtrariū z ei⁹ minoratione: z ꝓfortef mēbz vt nō suscipiat z resoluaf q̄ inuētū est. s. in loco z puef. i. in totū eradicef z ꝓsumaf z puef. s. doloꝛ: q: cesset pillas curatiōes. Et p iplēdis dictis q̄tuoꝛ intētionib⁹ in gnāli Aui. remisit ad canones vles positos p^m p^s: ac ēt tertij p^s. c° cū māz eūare voluerim⁹.

¶In speciali aũt ꝑmo icipiẽdũ est ab eũone. ait enim Gal. 10. meniir. ꝑn^m cure sit tibi tristãtiũ humoꝝ eũo: deinde vt dix̃ Sera. ponim^9 studiũ in mẽbro gnãte mãm: donec rectificẽt malitia opl'onis peccãtis i eo: z gũantis mãz q̃ effudit: deinde post illud redim^9 ad ꝯfortãdũ mẽbrũ lesuz cũ linimẽtis z empl'is: de quoꝝ ꝓprietate est vt ꝯfortẽt ipz z incidãt supfluitates: z ita vt eũet illud qõ collectũ est in eo. Et dixit curatio haꝝ egritudinũ per eũonez ꝑm cõitatẽ est vt eũone humoris ledẽtis ex qbuscũq; modis sit. ꝑm ꝓprietatẽ ꝛo. dixit Gal. vbi supra. si plectoricũ fuerit corp^9 cũ flõmia p^o: deinde purgatione alioꝝ humoꝝ p̃ueniẽtia farmaca. sup. z si fuerit corpus kakochimũ ꝑmo eũatio fiat hũoris kakochimiã facientis: deinde si nec̃ia fuerit flõmia fiat. ¶Dixit. itaq; ꝑm ꝓprietatẽ loquẽdo de eũone Serap. 4° breuiarij. cap'o 2°. ab eũone sanguinis. si fuerit sanguis in cã. Et adsint cãe quas ad eũonẽ sanguis te opz cõsiderare vt vr^etas tẽpus z ill'ia: tũc nõ opz vt tardeẽ extractio sanguinis: sed flobotomemus ꝑm sitũ mẽbri qõ est lesuz: z ponemus attractionẽ semp ad loca que opponunt ei vt declinet illõ qõ remansit in corpore ex humore ledente post eũonẽ ad ꝯtrariũ: vt qescat mẽbꝝ qõ est lesuz per illuz. Et Raz. in libro de iuncturis dixit. incipimus minuere ex latere ꝯtrario ꝓpꝓ duo cõmoda: quoꝝ vnũ est declinare mãm a suo loco. z 2^m est retardare cursũ mãe ad locũ doloris. in podagra igit' sanguinea. dixit Serap. flõmamus ex iunctura oppolita pedi infirmo. ¶Dixit Aui. si mã fuerit sanguinea. aut cũ dñio sanguinis oportebit: vt administres flõmiã ex latere ꝯtrario. Et si fuerit dolor cõis iuncturis corpis: tũc ex vtrisq; partib^9 simul flõmia fit. Dixit Alm. eger si dolet in dextro pede ex dextra manu est flõmãdus. Et ea° dicunt. fiat flõmia ex basilica in manu: qua nõ inuenta fiat ex mediana. Cephalice ꝯo flõmia parũ cõfert. Et in pede fiat ex vena arterica q̃ est sub talo in latere siluestri pedis. ¶Dixit Hyp. 6° affo. qbuscũq; dolores ex dorso ad cubitũ transeũt flõmia soluit. Et Aui. dixit. si euenerit dolor in dorso z ꝑmutaꝛ ad manꝝ: tũc flõmia ex manu. s. ad quã trãsmutaꝛ dolor vt egrediaꝛ humor sanguinis ꝑmixtus ex parte sue declinationis. Et dixit Raz. in diuisionib^9. nõ opz vt dimittaꝛ flõmia in calida: scilz sanguinea ꝓpꝓ ppinquitatẽ tpis flõmie. s. ꝓteritę: sz opz vt fiat cũ incipit apa z dolor z pulsatio in iuncturis cũ caliditate: ꝓcipue si est apa magne q̃titatis: z rubei coloris. In faciendo tñ flebotomiã ex latere ꝯtrario opz duo cauere: ꝑm est ne tractus mãe fiat super mẽbꝝ ꝑncipale: ait Raz. de iuncturis: opz attendere etiã in eũone: ne mã trahaꝛ super membrũ nobile: aut q̃ non sequaꝛ inde lesio in alio mẽbro leso vel apato. 2^m est: ne iunctura apata sit debilis. Ait enim Raz. ibidẽ. Cũ minuis de manu oppolita vel pede opz cõsiderare: si in manu illa vel pede ꝯsueuit eger dolere. Et si sic nõ flõmeꝛ inde: ne trahaꝛ inde mã illuc. Et dixit. hic semp opz seruari z cõsiderari: donec fiat tunc flõmia ex alio loco in quo nõ ꝯsueuerit esse dolor: q̃uis nõ sit sic oppolit^9. Et si fuerit cõsuetus eger dolere ꝑm oẽs iuncturas: tunc ꝯsidereꝛ: z si fuerit locus oppositus vilior fiat flõmia in ipso. Si ꝯo nõ fuerit in corpore locus vilior loco patiente: tunc flõmia est dimittẽda z locus patiens alijs cureꝛ remedijs. Et dixit Raz. opz ꝯsiderare ẽt in eũone si cũ dolore iuncture cõiungit' alius morbus: periculosior ipo vt apa in epate: qm̃ tunc opz: vt flõmia fiat ꝑm exigentiaz morbi periculosioris. ¶De quãtitate aũt flõmie fiende. dixit Raz in diuisiõib^9. in apate nõ magne quãtitatis: nec vehemẽtis rubedinis z caliditatis: tñ est cũ hoc calidũ necessaria est flõmia: sz opz q̃ extrahaꝛ sanguis min^9. s. q̃ si fuerit ea°: vñ Hil. ait. minuere debem^9 sanguinẽ ꝑz magnitudinẽ doloris z vigorẽ vtutis z magnitudinẽ apatis z pulsationis caloris tensionis z roboris. Et facimus hoc in multis vicibus: qm̃ iam ꝓbaui hoc z inueni ipsuz pfectum in declinando mãm a loco: z attrahendo: qõ euenit ad ipz. Et dixit. q̃q; euenit q̃ in trahendo mãm ad diuersuz accidũt due operationes. v. g. in muliere deficiente mẽstruis patiente chiragrã facimus flõmiã õ pede q̃ diuertit ad oppom^i manꝝ z ꝓuocat mẽstrua. ¶Dixit Sera. in cura sanguinee facta flõmia eũamus cũ medicamine solutiuo cõformi hũori vincenti in sanguine. Et q̃ talis humor vincens ꝑm plm est colera: ideo dicit Halya. post flõmiã in sanguinea exhibe cucurbite aquã z solatri z sil'iuz coctã z despumatã in q̃titate. ʒ. iij. in q̃ cassieſi. ʒ. v. fricueris. s. z colaueris. sup. z si fuerit alius humor a colera illũ cõpetẽti medicina solue. ¶Q̃z si alius humor a sanguine peccauerit sil' cũ eo sit qõ euacuatiuũ sit illius humoris: tũc dixit Ser. sup9° Almã. nõ incipimus a flõmia: qm̃ subtiliat humores: z facit illos currere: sz ꝑmo incipimus ab eũone illius humoris: siue vnus fuerit: siue plures: deinde si oportuerit flõmiã facim^9. Et hz hoc verũ si hũor ille peccauerit in quali. secus si peccauerit in q̃to sil'cũ sanguine: maxime si victoria illius humoris nõ fuerit supra sanguinẽ vehemẽs. Ait enim Raz. de iuncturis. si mã fuerit ꝑm ꝓportionẽ humoꝝ in corpore: z nõ appet victoria multa aliquoꝝ: nec in dolore: nec in colore: nec in tactu: tũc scias q̃ dolor est ex plenitudine humoꝝ z multitudie: z tũc incipe curã cũ minutiõe sanguinis: z postea p fluxũ vẽtris: cũ medicinis que possunt euacuare diuersos humores: sicut pillule Gal. kochie. Et subdit Raz. in hoc cañ. nõ õbes ponere sup mẽbrũ aliquã medicinã: donec purgeẽ corp^9: sz debes minuere õ cibarijs ei^9: z facere cibũ paucũ z subtilẽ: z nõ indiget alio regimine ꝓter istud. ¶De eũone aũt mãe colerice z aliaꝝ opz scire q̃ ipsa cõpleꝛ vomitu. z fluxu ventris: z fluxu vrine: sed maxime p vomitum: z fluxũ ventris: Dixit Sera. si alius triũ reliquoꝝ humoꝝ a sanguine in cã fuerit: opz euacuemus ipsuz cũ reb^9 cõueniẽtib^9 illi. z ꝓprie per supius z inferi^9. Et de vomitu. dixit Raz. de iuncturis. vtentur vomitu: est enim valde bon^9 cũ egritudo fuerit in iuncturis inferioꝝib^9: aut in ancha. Et Aui. dixit. administra vomitũ. z ꝓprie q̃n dolor est in inferioꝝib^9: vomitus enim magis iuuatiuus est ei. s. dolenti in inferioꝝib^9 q̃z ventris solutio. sup. z ecõuerso. vt ventris solutio magis iuuatiua est habenti dolorẽ in superioꝝib^9 corpis q̃z vomit^9: z cã est: q̃z vomitus magis diuertit ab inferioꝝib^9: z est eũatio magis oppolita illis z solutio vẽtris ecõuerso. ¶Dicunt. q̃ vomitus in ꝑn° intentionẽ hũdo ad diuertẽdum in minoratione mãe magis iuuat doloꝝ inferioꝝ veꝝ in ꝓcessu: z cũ fuerit intentio ad eradicandũ plus cõfert doloꝝ superioꝝ: ipse. n. vt patuit sermone q̃nto. ab inferioꝝib^9 diuertit: z a supioribus eradicat. Et ecõuerso. itelligẽdũ est de solone ventris. ¶Dixit Guil's. scire ꝑuenit q̃ nihil est meli^9 in podagra z doloꝝib^9 articuloꝝ q̃z vomit^9: siue sit medicinalis: siue spontaneus. veꝝ dictũ h̃ maxie verificaꝛ in cura p̃seruatiua non sic. Et ió auctores post administrationẽ vomit^9 docẽt ventrẽ soluere vt appebit. ¶Et tã in vomitu q̃z in solone ventris auctores posuerunt cañ. q̃ in ꝑn° z añ maturitatẽ inciꝑiendũ sit cũ leuiter z faciliter eũantib^9. dixit Serap. inciꝑiem^9 z dem^9 qõ moueat vomitũ quadã motiõe. i. facilẽ z qõ soluit mãm cũ facilitate: licut sũt cassieſi. z tamarindi: z silia. Et post illud q̃n incipiũt hũores vincẽtes digeri. tunc opz vt administrem^9 illõ qõ facit duas ꝓprietates. s. vomitũ z fluxũ vẽtris cũ vtute. s. potẽti: z nõ cũ facilitate: vt i ꝑncipio. ¶Dixit Haly. cauẽdũ est ne medicinis vtaris q̃ fortiter laxant añq̃z maturitatis signa appeant: q̃n si sic faceres qõ subtile foret emitteres grosso supstite: vñ nec eius fieret maturatio. i. tps plixi^9. Et nõnũq̃z in habitudinẽ õfert res incurabilis fcã: eo q̃ abinde hũor ourescat: z q̃si lapis fiat. Et ió dixit Sera. nõ opz vt faciam^9 istõ. s. exhibere solutiuũ forte: nisi post terminationẽ hore. s. digõnis mãe: z tũc fiat ꝑm q̃ opz cũ administratiõe q̃titatis: cui^9 mẽsura ꝑuenit: z q̃ alia opz nos ꝯsiderare: qõ est: q̃z ois spẽs curationis p eũonẽ q̃ administraꝛ ꝑm aliã viã a ꝓdicta aut ponũt egritudinẽ difficilis sanationis: aut faciũt in eo ꝑuenire illud cui

De võitu

Canon in vomitu z solone vẽtris in ꝑncipio.

penitus nō est sanatio: z fortasse generāt egritudinē aliā ad quā opz studiū ꝓuertere: donec remoueaf: z maxie dirigūt ꝑdicta ad eūonē hūoris frigidi. ¶ Alexāder aūt vī aduersari ꝑdictis: dixit. n. vt ponit. 12° ꝓtinētis. ꝙ si mā fuerit frigida laxatio fiat cū eo qō educit flegma cū violētia. Et noli facere illud qō faciūt aliq q dāt in potu medicinas modice virtutis ad educēdū flegma: qm talis me^na calefaciet flegma: z nō educet illō. z auget ei noc^m. ¶ Aui. aūt ꝓsiderās supꝓdictis: z vidēs ꝙ inq̄ztū mā peccās nō eēt inepta eūoni: q ipsa multa esset: indicaret de cita z multa eūone. Et fortasse aduertēs ꝙ nō sp est mā flātica sic inepta eductioni: quin possit sufficiēter eūari in ꝓn°. ait. incipe a re fortiſi nō ꝓhibet ab eo ꝓuiatio maturitatis z grossitudo materiei. q. d. ꝙ grossa sit z cruda: z in hoc inuit ꝙ si mā esset flātica subtilis fluida ꝙ ipsa eūef cū medicina forti in principio: verūtū raro inuenit: sed plm est grossa z viscosa z multa. Et iō Auic. subdit. ꝙ facilis solo: idest facta p medicinas faciles est incolumior: z gradatio in eūatione. s. de facili ad fortē est cōueniētior: z ꝓinde sequēdū est cū medicinis eūantib^9 mū dificātibus ꝑm gradationē. ¶ Et subdit Auic. sunt de hominibus. s. auctorib^9 medicie q describūt. i. dicūt initiū solonis esse fiēdū cū facili post facile: q nō sunt ꝓtenti ꝙ vna sola mūdificatio facilis ꝑmittaf añ fortē: sed due z plures vna post aliā: deinde sigillant. i. cōplent eūationē cū medicia forti: z hoc post maturationē. s. cōpletā. isti nō erant ꝓtēti vna facili eūatione: pp qō mā ꝑm plm est multa ad quā minorādam nō sufficit vna facilis eūatio: iō plures fore necessarias dicebāt. Dicūt qdā. p eūationē facilē intellexerūt: aut vomitū leuē: aut medicinā lenitiuā. Quidā vero dicūt. ꝙ intellexerūt medicamē forte debile: q dicūt ipsi lenitiuū nō sufficeret minorare māz crudā grossaz z viscosaz in q̄ ꝓhibeā medicina fortis a ꝓn°. Et alij dicūt. z bñ initiū dz fieri a vōitu leui: vel a me^na lenitiua: z subsequēter deueniēdū est ad medicinā minoratiuā fortē debilē: z hāc plies iterādū: qm mā flātica multa est viscosa: in cui^9 pte cadit digō in quo tpe q dz expelli: z iō plēs z frequētes debēt fieri in ea tales minoratiue eūones: z h̄ hz vitatē: nisi passio diuturna fiat: tūc. n. est a frequēti eūone cessandū. ¶ Dixit. n. Haly. nō oz eūonē fieri nimiū frequēter: z maxie si morbi tps diuturnū fuerit: qm hoc debilitatē pareret mēbroꝝ z morbi faceret maiorez morā: tn ꝓtinua eūo q̄ subtilia sūt eūaret grosso supstite. vñ in cōcatenatiōe hūoꝝ indurescit z dissolui deinceps nequit.

De eūone hūoris colerici tā p vomitū q̄ p solonez ventris.

¶ Ponētes aūt me^nas spāles appropriatas: p̄ circa vomitū. dixit Haly. si colica fuerit mā opz p^m patiētē vomitū purgare post repletionē cibo^9 z potus: quoꝝ est colerā purgare: vt atriplicis decoctio z ordei cū aq̄ infusiōis rasani: z sale z cū pēne z digitoꝝ intromissiōe olei sisamini ifusoꝝ: nec aliqd dimittat cibi. s. illi^9 quē supsit ꝙ vomitu fiendo faciatq̄ hoc: donec hūores exeāt singulares sine aliqua admixtione cibi: z vtaf h̄ die p 12°. Et postea dixit. eūone vtaf. s. p fluxū ventris dādo oleꝝ aquā cū cassiaf. Et subdit. z cū trāsierint dies. 14. ꝑdictis adde feniculū: z cū dies trāsierint. xx. oleꝝ aq̄ adde yerepig. z. j. xxx. āt ꝓpleti die^9: si adhuc morbi remāserint reliqe: post ꝑdictā ōcoc^nem da pillas de aloe. ¶ Seraꝑ. aūt eūone hūoris colici dixit. incipim^9 post q̄z humectam^9 z tēpam^9 acuitatē ei^9: z ipsi^9 mordicationē: z eūamus eā nō vna vice: sz vicib^9 multis qñ indigem^9 illo: dōec mundificef ex supfluitatib^9 z mā nam hoc seruat iuncturaꝝ ꝙ nō aggregaf in eis aliqd. ¶ Dixit Raf. 12. ꝓti. auēte Ga. Cura hūoris colici: in ꝑ oz fieri cū eo qō laxat colerā: sic cuz suleb: z scamonea: tn cū citonijs ꝓfecta maxie ꝓuenit. ¶ Dixit Haly. si stōac^9 fuerit debilis: z docet facere diacitonitē solutiuū: sic. sume citonia q̄nq̄z mediocria: z ḡna ab eis remoue scamonee. z. j. pone. z frustruz qō ꝓus causti. reduc. z loco suo suppone: z totū postea cooperi. z in tēpato ignis camino pone. donec ꝓfecta ei^9 fiat decoctio: deinde in lapideo tere mortario: z cuz melle distēpera despumato: z in vase repone: z cuz opus fuerit dabis coclearia duo aut tria: iuxta qō in potione vna intelliges obulos duos aut tres diagridij. eē ista esset nimis magna dosis. Et iō subdit. iuxta patiēt is vires: qm ꝑfecte est vtilitatis. ¶ Et de medicinis podagre calide sūt elaria de succo rosaꝝ: z trifera saracena: z pilule de hermoð. minores. Et pille mihi in hoc experte q̄ sic fiūt. ℞. mac. spic. rosaꝝ ru. vio. ꝙe maiorane. añ. z. ß. sanda loꝝ albo^9 z ru. z citrino^9. mirabil. citrino^9. añ. z. j. diagridij elacterij. añ. z. ij. reub. z. j. ß. aloes epatici ad pondus oīuz ꝓficiant cuz succo ꝙe. doß. ea^9 est a. z. j. vsq̄ ad duas. Et cū volo vt educāt colerā adustā addo ad predicta sene. z epithimi. añ. z. j. tunc cōficiant cum infusione ellebori nigri.

¶ De eūone humoris flātici p vomitū qō dixit Haly. si estas fuerit patienti vomitū ipera vel tēpora cū subtiliātib^9: z incidētib^9 flegma: z hoc post cibū. Et sit vomit^9 aneti aq̄ z rafani z mel z sqngebi melleū. Dixit aūt. si estas fuerit. sup. et in ꝑn° autūni z hieme veris: qm flegma tēporib^9 frigidis difficulter educif ꝑ vomitu: z maxie illud qō fuerit in ꝙtibus remotis a stō z fuerit patiēs incōsuetus vomere: in q̄busdā tn ꝓsuetis: z facile vomētib^9 posset vomit^9 cōcedi et tēporibus frigidis. Et pōt addi ad vomitū supradictum decoctio sinapis. z loco squingibin poni oximel compositū: imo z in multa flegmatis viscositate pōt poni sqlliticū. Et sunt q addunt in corporib^9 robustis infusionē ellebori albi ligati in petia: ita ꝙ sola virt^9 ellebori albi fit in vomitiuo: z nō subei^9: huic enim vomitiuo in dolore sciatico nullus equat: maxime si fiat post repletionē stōi. ex cibis acutis inciſiuis: z in potu vini subtilis acuti. Et decoctio radicū q̄ comeduntur in vomitu est mirabilis iuuamēti. ¶ Seraꝑ. 4° breuiarij. capitulo. 29. in vomit^9 ꝓuocatione: patiēti arteticaz flāticā dixit. administref vomit^9 in ꝑmis post comestionē ciboꝝ multoꝝ z diuersoꝝ: z potu vini dulcis. Et ꝑcipimus infirmo vt accipiat ex eis supra saturitatē z intromittat in os suuz penā: z moueat eā donec euomat. Et si nō sit vomit^9 ei facilis submergat pēnā in oleo sisamino: z intromittat in os digitos suos: z euomat z faciat istud bis: aut ter: z faciat in hoc die: z de die nō. q. d. interponat diē inter vomitū z vomitū z post istud moue vomitū cum rafano infuso in secaniabin facto cuz aceto sqllitico: aut cū elleboro. ¶ De eūone autez per fluxū vētris. dixit Haly. ꝙus calengiabin opz dare melleum cū aq̄ in q̄ ciminū coxeris. Deinde nām mollifica cum turbit z yera. añ. exagio vno distēperatis cuz melle. Deinde vinā intuere. z si crudā inueneris radicū ꝓpina aquā: z postea purga. Et si post hanc eūonē adhuc vrina cruda fuerit aquā da radicū in qua sint calefaciētia z subtiliantia: iuxta qō opus fuerit ex mēsura q̄ztitatis frigoris: z q̄ztitatis hūoris grossi. Et vbi digestus fuerit humor pillis vtere laxatiuis: z yeris z magnis z ꝓprie hyera hermetis quā iam maxime laudauit Aaron. vt ponit 12° ꝓtiñ. Dixit Sera. bibat pillulas fetidas vel de hermodactilis. s. maiores z similia. ¶ Dixit Aui. cū cōplef maturitas: tunc euacua cū hermodactilis z buçidem: z pillis eoꝝ. Et dixit. intēde in hoc cum facilitate: imo z caue ne potu des in ꝑn°: nisi medicinā debilez: q̄m ipsa. s. medicina fortis: data in ꝑn° mouet māz: z nō faciat currere. i. eūari ex ea aliqd de quo sit curādū: imo fortasse subtiliat mās ꝓgelatas z alias: z facit eas currere ad mēbrū. s. dolēs. ¶ De medicinis quoq̄z cōpositis appropatis in flātica sūt pille ꝑdicte z yera diacolloqntidos z bīdicta. Et tragea siue medicamen de turbith: qō sic fit. ℞. turbith. electi. z. j. hermodactil. z. ß. ginçi. anisi. añ. ℈. j. ß. succari albi. z. j. ß. z sunt dosis. j. Et ex eis est elariū indū z alia multa posita in antidotario. ¶ Pille experte qb^9 vsus suꝝ multotiēs z sunt ꝓficui magni sic fiūt. ℞. collqn. diagridij. sera pini hermoð. salisgēme ꝙe. añ. ꝑtes eq̄les. aloes epatici ad pōdus oīum ꝓficiant cum succo ruthe vel cū sirupo de stichados. Et sūt ꝓuenientes ét in mā mixta doß. a. z. ß. ad. z. j. ß.

¶ De eūone vō in mā melica auctores nō fecerunt mētione

de vomitu. meli⁹a.n.difficulter nimis eũaꝫ ꝓpꝫ. Q⁹ si aliqñ in ea vomitu egueris recurre ad ꝓmonē 5ᵐ. c. de vōitu. ¶ In eũone vo ei⁹ ꝓ fluxū vētris dixit Sera. eũam⁹ ſolutiuis facties ex epithimo polipodio ⁊ ellō nigro. Pille expte educētes hūoꝛē melicū a mēbris remotis ſic fiūt. ℞. epithi. ſene lapidis. laꝙuli loti. aā. ʒ. j. camepit. camedreos ſeis feni. ꝙue cimini ellⁱ al. elacteri. aā. ʒ. ſ. polip. ſtic. bꝛionie ſalis idi agaricⁱ kebul'. ⁊ idoꝛ. aā. ℈. ij. gaꝛ'. croci. aā. ℈. ſ. ꝓficianꝫ cū gelatia bin ui q̄ ifuſus fuerit ellⁱus niger. da a. ʒ. ſ. vſqꝫ ad. ʒ. j. ſ.

De eũone ātes cōpoſitaꝫ.

¶ De eũone āt mäeꝫ ꝓpoꝛ⁸ dix'. A. ſi mä fuerit ꝓpoꝛ⁸ facvt ſoluⁿ⁸ ſint ꝓpoꝛ⁸: vt. ſ. educāt vtrāqꝫ mäz. meli⁹ tñ ē dix' ipe vt blanō tractet i p̄n°. i. cū facili ſoꝛone educaꝫ'. Et dix'. nō fiat flōia. ſ. ſi nō fuerit admixtio cū ſāguie: qm̄ ſi nō ē admixtio cū ſāguie flōia accreſcē faꝫ hūoꝛes: ⁊ facit eos currere i coꝛp⁹ qꝛ eũaꝫ frenū eoꝝ ⁊ nō exhibit illō qō neče ē vt exhaꝫ ſup. ⁊ cuꝫ B debilitat vtutē. Et ſubdit Aui. Et ſil'r facit eũo. ſ. fortis p⁹ blādā tractionē ei⁹ in p̄n° ſicut dcm̄ eſt in eũone hūoꝛis ſimplicis. Et inueniꝫ hic alia lr̄a negⁿ⁸ dicēs: ⁊ ſil' nō fiat cūo. ſ. eradicⁿ⁸ vel fort ꝓſil'r ei qō dcm̄ eſt in eũone hūoꝛis ſimplicis. Et dicit. cū aūt declinare icipit. ſ. mä ad locuꝫ egriⁿ⁸: qꝛ agitata a leui farmaco tūc nō declines. ſ. ad dictā leuem eũonē: qꝛ nō debes ꝓſeq eũando cū farmaco leui: ſʒ eũa. ſ. cū fortiq̄ fortaſſe mouebit hūoꝛes a locis ſuis ad egriⁿᵉᵐ. ſ. locū egriⁿ⁸. ſ. ipſa leuis eũo: ⁊ ſic additio fieret in egriⁿᵉ ⁊ cā ei⁹. vel expone vt dicūt alij cū declinare icipit. ſ. apa vel inflatio loci doloꝛoſi ⁊ B ſine eũone debita p̄cedēte tūc nō ōclines. i. nō deſiſtas ab eũone pp illud qō credas mäz foꝛe in declinatiōe ſʒ eũa qm̄ fortaſſe. ſ. declinādo. ſ. ab eũone mouebit hūoꝛes a locis ſuis ad egriⁿᵉᵐ. ⁊ ſʒ hāc expōnē ſubdit Aui. Attende criſes ⁊ q̄ fit in die 4ª: ⁊ q̄ in 7ª vel xiª ⁊ 14ª. ad hoc. ſ. vti recte in eũone ꝓcedas. Et dixit. ſi poſſe eſt vt ceſſes ab eũone vſqꝫ ad maturationē. ſup. ceſſa ab ea ⁊ noli eũare ⁊ B erit tibi poſſe ſi attēdēs criſiꝫ futurā in 4ª: vel fortaſſe i 7ª: ⁊ mä nō fuerit in toto coꝛpe multiplicata: vel ēt ſi ꝓp aliq̄ alia cognoſces poſſe ceſſare añ maturationē ab eũone ⁊ fac hoc. ſ. ceſſa ab ea. Et dixit. ſi repletio exigit. dicūt qdā. ſ. inteſtinoꝝ vt fiat expulſio tūc fiat cū eo qō facit aſſellare ſemel aut bis ex eis q̄ bibunt ſicut cū aq̄ endiuie ſolatri cū caſſiaſ. ⁊ B ꝓpetit in mä caꝛa. vt ſupꝛa p haly patuit ſic cū alijs q̄ cōpetūt in mä frida vt cū iure galli antiq cū polipodio ⁊ cartamo. Alij ℞o dicūt. ſi repletio exigit. ſ. totius vt fiat expulſio. ſ. quotidiana: tūc iterū vtere eo qō dcm̄ eſt in p̄n°. ſ. eũone q̄ dꝫ fieri cū medicamine facili. ¶ Raſ. in liº de iuncturis. meⁿᵉ q̄ trahūt flegma ⁊ colerā ſil'r meliores ſūt eis q̄ trahūt flegma tā tū aut coꝛaꝫ tm̄. Et hoc hꝫ vtutē nō in mä mixta ex flāte ⁊ coꝛa tm̄: vel ēt in mäebus ſimplicib⁹. Attn̄ ſi coꝛica fuerit egridº meⁿ⁸ trahēs colerā dꝫ eē potēs valde ſupꝛa trahētes flegma: ⁊ eꝫ°. Et Aui. dixit. oꝑꝫ vt in eis nō educaꝫ ſoꝛone flegma ſolū eis. ſ. doloꝛib⁹ iuncturaꝝ a mä flātica: imo cum coꝛa. ſ. educaꝫ nā cū in eis flegma educit'. ſ. ſolū iuuanꝫ ſtatim: ſʒ redit poſtea coꝛa: ⁊ facit currere ad mēbrū flegma vice alia coꝛa redit ⁊ mouet': qꝛ amotū fuit flegma frenū ipſi⁹: ⁊ facit tūc currere flegma vice alia: qꝛ ipꝫ diſſoluit ⁊ ſubtiliat ⁊ reddit ipſuꝫ paratū fluxui. ¶ De eũantib⁹ tā fortiter q̄ debiliter ſil'⁊ de diuertētib⁹ ſūt clyſteria: imo dixit Aui. in expulſiōe facili q⁹ ipſa ſūt certioꝛa. ſ. q̄ exhibitio farmaci ꝓpi⁹: qꝛ nō timeꝫ ex clyſterib⁹ exagitatio mäe: ſicut eſt ebibitis fiāt g̃ clyſteria ꝓueniētia diſpōni ⁊ mäe. Si. n. egemus repl'onē iteſtinoꝝ expellere fiāt lenitiua: ⁊ ſi egem⁹ repl'onē toti⁹ expellere fiāt clyſteria mediocria iter leuia ⁊ acuta cuꝫ eis q̄ reſpiciūt replētē mäz. Et in p̄mis fiāt mitioꝛa ⁊ in ꝓceſſu acutioꝛa. De qb⁹ auctoꝛib⁹ loquēs. Sera. dixit. ēt eũem⁹ inferi⁹ p clyſtere factū ex ōcoctiōe cētauree ariſtol. baurach ⁊ nitro ⁊ oleo ſiſamio ⁊ melle collato. Q⁹ ſi būoꝛ ꝓtēr⁹ in iūcturis eſt groſſus viſcoſus: ⁊ ſil' in reliq̄ coꝛpe: oꝑꝫ vt proij cias in clyſteri cucumerē aſininū ⁊ decoctionē colloqntide. ¶ Inqt Theodoſius: ⁊ ponit'. 15. ꝓti. q mⁿ⁸ ſoluentes ad tollēdū podagras in potu ſumē nitit' mäne eas bibēdo nulla cōeſtionē faciat: niſi poſt 4ᵒʳ hoꝛas poſt ipſoꝝ bibitionē: deide comedat de pane cū vino ⁊ modica aq̄ auꝛ'. iij. deinde poſt. vj. hoꝛas inggrediaꝫ balneū ad lauādū ſe cuꝫ aq̄ caꝛa. Et nutriaꝫ deinde cū carnib⁹ auinis ⁊ gallicellis. Et euitet totū illud in q̄ eſt ⁊ carnes venatiōis vſqꝫ ad. 16. dies nulla comedēdo niſi būida modice. Et vitent' fruct⁹ ⁊ olera oia tā būida: q̄ ſicca ēt cucumeres ⁊ melones capita auiū ⁊ ale ipſarū. Pꝛo bis dixit Aui. expedit ei q vult ſumere meⁿ⁸. ſ. ſolutiuā i ſūmo mane ſumat: ⁊ tardet cibū deide ſumat. ſ. cibū poſt hoꝛas tres. dicūt qdā. nō ab aſſūptione meⁿᵉ: ſʒ ab eius ꝓpleta opōne. xx. auꝛ'. panis cū vino ⁊ aq̄ pauca vt ꝓfortet vt⁹: ⁊ ſtōus vt ſit potēs itrare balneū. Dixit. n. q⁹ poſt ſex hoꝛas: ſcilꝫ ab aſſūptiōe dicti panis igrediaꝫ balneū. ſ. dulcis aq̄ ⁊ egrediaꝫ. ſ. velociter. qꝛ nō balneet' niſi ad lauādū: deinde cibet' cū eo qō cōueniēs eſt. ¶ De eũone p vrinā ſcieⁿ⁸ q⁹ ipſa nō dꝫ fieri in p̄n° neq̄ añ bonā minoꝛationē. Et iō dixit Aui. deide ſcꝫ poſt eũonē ſufficiētē adminiſtra. ſ. puocatione vrine. Añ. n. dictā eũonē diuretica nocēt adurēdo ſanguinē ⁊ diſſoluēdo mäz ⁊ faciēdo eā fluere ad locū doloꝛis: ſed ſumptū poſt eũonē dictā cōpetit deliccādo mäm doloꝝ iuncturarū ⁊ eā cū vrina educēdo: qm̄ mä illoꝝ doloꝝ eſt ex ſuppluitate epatis ⁊ venaꝝ q̄ pōt educi p vrinā: ⁊ ꝓpie ꝓpetit in mä caꝛa: qꝛ cū ſit ſubtilioꝛ meli⁹ educit' p vias ſtrictas q̄les ſūt vie vrine: verūtñ dixit Aui. pl'es hñtiū doloꝛes iūcturarū frigidos ⁊ opl'ones frigidas nō iuuāt cū ſoꝛone pl'ima facta ⁊ potiōe. ſ. ſoluēte ⁊ clyſteri. ſ. pfecte. qꝛ nō ꝓplete curātur p ea ēt rōne approximata: ⁊ cū medicant' cū diureticis ſanant'. ¶ Debēt aūt diuretica eligi ſʒ diſpōnē mäe in caꝛita te ⁊ fridꝫitate ⁊ ſʒ hitudinē coꝛpis ⁊ ſʒ p̄nᵐ exhibitiōis eoꝝ ⁊ ꝓceſſuꝫ ſʒ mäm qdē: qm̄ mä caꝛa educēda eſt p meⁿ⁸ diureticas pue calitatis qb⁹ admixta ſint aliq̄ diuretica frida. Et hꝫ ſūt ſicut aq̄ feniculi. ⁊ cētrigalli ſilueſtris ⁊ portulace ⁊ capil. ve. alkekēgi endiuie cicoꝛee. ⁊ ſeminū cōiuꝫ fridoꝝ: ⁊ vinū q̄dē album clarū ſubtile decoctio ſeiuꝫ alkekengi eſt vehemētis iuu'. Scōꝫ ℞o hūiditatē coꝛpis dixit Hal'. 9° terapē. ⁊ ponit'. 12. ꝓti. ſit vſus medicinaꝝ q̄ attenuāt in vltio ⁊ puocāt vrinā in vltio: vtēdū eſt in hñtib⁹ groſſa coꝛpa ⁊ copioſa. qm̄ pl'es maciléti ⁊ mediocres. ēt illoꝝ ſequētes paſſi ſunt ex eis detrimētū: qm̄ ſanguis in eis inde cōbuſt⁹ eſt: ſʒ eos ſecuti ſūt qꝛ viderūt aliquos illis vti qb⁹ ſanatus eſt doloꝛ articuloꝝ ignoꝛātes ꝓpl'onē illoꝝ q̄ erat ſolida ⁊ flegmatica. Qui ergo hꝫ coꝛp⁹ groſſuꝫ ⁊ pingue nō hꝫ dubitare nocᵐ ipſoꝝ: ⁊ dixit Hal'. vt ibidē ponit' in podagra caꝛa opaꝫ cū ſeib⁹ puocātib⁹ vrinā nō calefaciētib⁹ abundāter: ſicut. v. g. ſeiuꝫ melonū ⁊ citruloꝝ hermod. al. radicis granati ſilueſtris naſturtij. aā. p. j. ſe. apij q̄rtā ptē vni⁹: doſis. ʒ. iij: cū tātūdē ſuccari. mitigāt. n. doloꝛem ⁊ ꝓferunt ſtatim. ¶ Dixit Aui. de coꝛpib⁹ extenuatis ſūt q nō tolerāt ſoꝛone ʒ puocatione pl'imā. ⁊ p qꝛ gñaꝫ ex ipſis in eis aduſtio ſanguinis: ⁊ iſta ſunt coꝛpa multū colica. ¶ De puocātib⁹ aūt vrinā in mä frigida ſūt aq̄ radicū cū ſpica ⁊ medicamē Aui. qō ſic fit. ℞. camepitheos camedreos gētiane. aā. ʒ. vij. folioꝝ ruthe ſicce. ʒ. viij. cribellent'. doß oi die coclear. i. in ieiunio poſt digōnē cibi p̄teriti cū. ʒ. iij. aq̄ fride. ⁊ alia plura dicta in ſer. 5. caº de ſtrāguria: ⁊ remotiōe vrine. Scōꝫ inițiū vo exhibitionis diureticoꝝ ⁊ ꝓceſſuꝫ eſt qm̄ in p̄nº inciꝑim⁹ a debiliorib⁹: ⁊ gradatiꝫ ꝓcedim⁹ ad fortioꝛa. ¶ Ampli⁹ diuerſio mäe a locis iūcturaꝝ p̄t fieri p appōnē vētoſaꝝ cū ſcarifiⁿᵉ ⁊ ſiñ ea. ⁊ ſāguiſᵃˣ ⁊ puoⁿᵉ meſtruoꝝ ⁊ hemoꝛroidaꝝ: ⁊ cū fricaᵇ⁹ ⁊ ligaturis ⁊ oꝑſᵇ⁹ ⁊ alijs: de qb⁹ dicet' in tractatu. 5. ifra. de attractiōe mäe aꝑatū ad diuerſuꝫ.

De puocatiōe vrie

De diuertentibus materias.

Cōfortantia mēbra tā mādantia q̄m recipiētia ⁊ p hibentia gnōnem mäe ab intus ſūpta.

¶ De curatiōe doloꝝ iūcturaꝝ p alterātia iteri⁹ ſūpta. Ca. ix.

Ertia 4ª ⁊ 5ª intētiones curatiue ſupꝛadicte ꝓplenť p alterātia interi⁹ ⁊ exteri⁹ adminiſtrata. vel de 3ª ⁊ 4ª parū hic dicet': qm̄ iferi⁹ in tractatu. 5. plene dicet'. ¶ Hic autē

dõm est ꝑ vt dixit Sera. de podagra frida cũ eũaĝ corp⁹ ⁊ nõ est in eo mã cui⁹ cursus ad mẽbrũ ifirmũ noceat opꝫ vt solliciti sim⁹ de mẽbris ipsis lesis. cõiter ⁊ ꝑprie. cõiter qm̃ dam⁹ ꝛfectiones ad hãc egritudinẽ vt sit per eas intẽtio nostra cõfortatio mẽbroꝝ q̃ debilitata sũt. ⁊ facta sũt ꝑpata ad recipiẽdas supfluitates: ⁊ vt faciam⁹ ea acgrere vtutẽ q̃ expellãt ipsas: ⁊ vt phibeam⁹ vt hꝫ hũoꝛ gñeꝝ in corpe. Et iste cõfectiones sunt sicut metridatum ⁊ hꝫ. ¶ Dixit Haly. post eũones exhibe electuaria calefaciẽtia metridatũ tyriacaꝫ: ⁊ silꝫa: oia ista el'aria sunt ꝛueniẽtia in artetica de mã frigida. vñ Aui. dixit in frigidis ꝛuenit ⁊ ꝑprie post eũonẽ. Ipsa. n. mundificat reliqas mãeꝝ cũ facilitate ⁊ resoluit eas ⁊ ꝛfortat oia mẽbra: ⁊ nõ tm̃ post sufficientẽ eũationẽ ꝑdicta ꝛueniunt: sꝫ ẽt post bonã minoꝛationẽ ipsius vñ Raſ. de iũctu ris. in dieb⁹: in qb⁹ nõ vtunt vomitu: neq; potione damus çinçiberatũ. i. diaçinçi. ⁊ diatrionpipereon ⁊ tyriacaꝫ de q̃ tuoꝛ spẽb⁹: ⁊ sirupũ subtiliãtẽ mãm: verũ in mã calida cõpeteret rubea troc. fermẽtata ⁊ antiqua ⁊ reqes: ⁊ diarodon abatis cũ triasandalis ⁊ silꝫa. ꝑprie aũt debem⁹ esse solliciti dixit Sera. qꝛ opꝫ vt solliciti sim⁹ de pedib⁹ sup. ⁊ alijs iuncturis cũ emplꝫis: ⁊ alijs linimẽtis ⁊ hꝫ. de quoꝝ ꝑprietate est vt subtilient ⁊ resoluãt. ſ. tpe quo ꝛuenit resolꝰ: de hoc tm̃ dicẽ in sequẽti capitu. Debem⁹ ẽt attẽdere ⁊ considerare si in corpe fuerit aliq̃ mẽbrũ mãdans ⁊ debem⁹ studere ipsi⁹ rectificare ꝛplexionẽ ⁊ lesionẽ ab eo auferre ne ampli⁹ mãꝫ gñet supfluã quã expellere bẽat ⁊ ad dolentẽ mittere iunctrã. ¶ Et qꝛ auctoꝛes ꝓsupponunt eũationi ꝓmitti debere digõnẽ maxie post medicinas leniẽtes. Et ipsa que mãm digerũt sunt alterãtia: ⁊ ꝑm plm per interi⁹ sumẽdatiõ ad hoc capꝫ de eis dicere reseruaui. Et q̃uis talia digestiua multa sint. hic tm̃ ponã quosdã sirupos appꝛopꝛiatos cuilibet mãe qui sunt experti ⁊ cõꝛobati. ¶ Sirupus digestiu⁹ mãe flegmatice ꝛtẽte in iuncturis: ⁊ mẽbris lõgingꝫ ⁊ digerit mãs frigidas flãticas ledẽtes neruoꝫ sic fit. ℞. polij sticados ara. maiorane origani yue floꝝ rosmarini betonice calamenti fluuialis ⁊ montani yssopi thimi saluie artetice herbe paralysis capilli ve. recẽtis. aã. M. j. ruthe ficce acori secacul' radicũ feniculi petrosolij ⁊ apij yreos aris. rotũde brionie. aã. ℥. j. ſ. seris leuisticj siseleos granoꝝ ⁊ radicũ peonie seris vtice saxifragie cassiel. seris iuniperi. aã. ℥. j. piretri cardamomi aã. ℥. ſ. passulaꝝ enucleataꝝ. ℥. ij. infundant' hec oia in aqua sufficiẽti ꝑ diẽ ⁊ nocte. deide decoquant' q̃lsq; radices bñ cocte fuerint: deinde colent' ⁊ in colatura ponat' mellis q̃tũ sufficit ⁊ clarificet' ⁊ decoquant' ad ꝛfectionẽ aromatiçãdo ipꝫ cũ nucemus. cubebis ⁊ cinamomo. Et Sera. sup. 9. Alm. digestiuũ mãe frigide dꝫ esse cal'm stipticũ dũ mã fluit: sꝫ in mã fluxa dꝫ eẽ subtiliatiuũ inciſiuũ. Sunt q addũt aceti sgllitici. ℥. ij. Acetũ vo simplex nõ dꝫ addi digestiuis mãeꝝ contentaꝝ in iũcturis: qm̃ ꝑm plm ledit iũcturas. vñ dixit Aui. oximel. al's. sirup⁹ acetosus ꝓpꝛui acetositatẽ nõ est magni iuuamẽti. Dixit Sili. si mã est reumatica ⁊ si est in fluxu oximel acetosuꝫ nocet: sed si nõ est reumatica nõ. ¶ Sirup⁹ ali⁹ digestiuus mãeꝝ melicaꝝ ꝛtentaꝝ in iũcturis sic fit. ℞. thimi camedreos scolopẽdrie citrach radicis peonie brionie. aã. ℥. ſ. maiorane buglosse floris rosmarini calamẽti polij cuscute. aã. ℥. j: radicũ feniculi petro. bruſci sparagi apij buglose gariofilate. aã. ℥. j. ſ. polipodij. ℥. ij. decoquant' post infusionẽ eoꝝ die ⁊ nocte in aq̃ sufficiẽti: ⁊ fiat sirupus cũ mel le ⁊ acetosẽt' cũ aceto sgllitico ⁊ aromatiçet' vt supꝛa addito croco. ¶ Sirupus digestiuus in mã colica cõtẽta in iuncturis sic fit. ℞. capil'. ve. pollitrici diãtos endiuie cicoꝛee lactuce scariole. aã. M. j. violaꝝ floꝝ nenufaris ros. rub. aã. ℥. iij. seminũ cõiuꝫ frigidoꝝ ordei excoꝛticati. aã. ℥. j. ligr. abraſe. ℥. ſ. infundant' vt supꝛ⁹ ⁊ decoquant': ⁊ sirupus fiat cũ çuccaro albo ⁊ nõ acetosẽt': sꝫ põt aromatiçari cũ sandalis ⁊ cãphoꝛa. Et si dolꝰ fuerit vehemẽs addant' ꝑdictis in decoctione semen papaueris albiſsimo ẽt nigri si oportuerit ⁊ radix mandragoꝛe ⁊ silꝫa. Qꝛ si mã fuerit multe acutatis ⁊ ſtilitatis addant' ꝑdictis portulaca solatrũ sempuiua ⁊ lenticula aque. ¶ Sirupus ꝛueniẽs ad mãm aduſtã contentã in iuncturis ⁊ mẽbris remotis sic fit. ℞. fumiterre scabiose lapatij acetose capil'. vene. dianthos pollitrici citrach cicoꝛee endiuie. aã. M. j. floꝝ boꝛaginis buglose violaꝝ roꝛismarini cuscute. aã. ℥. iij. radicis yringi rapicis buglose ⁊ fenicu li apij. aã. ℥. j. ſ. ⁊ fiat ſyrupus ꝑm supꝛadictam doctrinã cũ çuccaro albo solido ⁊ ñ acetosẽt'. Et si mã aduſta fuerit colꝛa addãtur ꝑdictis seia cõia frigida ⁊ semen papaueris albi ⁊ silꝫa. ¶ Sirupus digestiuus in mã ꝑmixta ex colera ⁊ flãte cõponi dꝫ ex sirupis ambob⁹ supꝛadictis cõpositis equal'r ⁊ inequal'r ꝑm q̃ mãe ipse fuerint equal'r vel inequal'r cõpposite. Inquit Sera. si humoꝛ fuerit ꝛposit⁹ ꝑmixt⁹ opꝫ vt fiat curatio sil'r. Et vl'r dixit ipse q̃ vincit mã frigida: opꝫ q̃ apponant' ea que calefaciant ⁊ resoluãt. ſ. vincant sup infrigidãtia ⁊ bũectãtia. Et si mã nociua ⁊ qualitas ei⁹ fuerit calida curemus cũ eo qõ infrigidat ⁊ extinguit. ſ. faciẽdo ipꝫ vincere supid qõ calefacit. ¶ Sirupus appꝛopꝛiat ⁹permixtis morbis ex colera ⁊ flãte vincẽte flãte in mixtione sic fit. ℞. yue oꝛigani polij calamẽti beto. yssopi thimi camepitheos camedreos capil. ve. endi. cuscute cicoꝛee scariole lactuce solatri boꝛa. ⁊ buglose floꝝ dendrolibani ligr. aã. ℥. ij. radicis peonie acori yringoꝝ. aã. ℥. j. passul'. enucl. ordei mundi seminũ cõiuꝫ frigidoꝝ. aã. ℥. ij. infundant' ⁊ decoquant' ⁊ sirupentur cũ çuccaro albo solido ⁊ acetosẽt' cũ pauco aceto citonioꝝ. dosis dictoꝝ sirupoꝝ est. ℥. ij. post ꝛfectã decoctionẽ cuꝫ aqua simplici decocta vel cũ aqꝫ sublimatis ad mãꝫ cõferentib⁹. ¶ Sirupus. alius ꝛferẽs in mã mixta ex colera ⁊ flegmate vincente colꝛa in mixtione sic fit. ℞. radicũ feniculi apij petrosilij endiuie cicoꝛee ⁊ buglose ⁊ secacul. aã. ℥. j. capil. vene. endiuie rostri porcini portu. scariole ⁊ lactuce. aã. M. j. lupuloꝝ saluie silueſtris. aã. M. ℥. semis feniculi ameos endiuie seminũ cõiuꝫ ordei mundi. aã. ℥. j. infundantur ⁊ decoquant': ⁊ fiat sirupus cuꝫ çuccaro mõ supꝛadicto. ¶ Sirupus in mã mixta ex colera ⁊ melꝛa sic fit. ℞. thimi: melliſſe boꝛaginis buglose fumiterre lupuloꝝ scariole rostri porcini endiuie lactuce camepitheos: ⁊ camedreos sticados polipodij. aã. M. j. passul'. ordei mundi seminũ cõiuꝫ frigidoꝝ. aã. ℥. j. floꝝ rosmarini floꝝ camomille viol'. aã. ℥. ij. ligr. peonie. aã. ℥. j. ſ. fiat sirup⁹ mõ supꝛadcõ cũ çuccaro

Sy. digestiuat materiã.

¶ De curatiõe doloꝝ iunctuꝝ ꝑ alterãtia localia. Cap. x.

MEdicina locis iũcturaꝝ dolẽtib⁹ exteri⁹ applicãda maxime ex tribus diuersificat'. Prio ex diuersitate cãe faciẽtis doloré. Scõo ex diuersitate tempoꝝ ipsius doloris. Tertio ex diuersitate ipsi⁹ in doloris vehementia ⁊ remissione. ¶ Ex diuersitate qdẽ cãe faciẽtis dolorem variat' medicina localis ꝑm q̃ dolor ꝓcesserit a mala cõplone pura aut nõ pura. sed mãli: ⁊ si a mala cõplone pura ꝑm q̃ est simplex vel cõpposita. Et si a mala cõplone mãli ꝑm q̃ est ex mã calida sanguinea vel colica aut frigida flãtica vel melica: aut ꝑm q̃ mã est ex illis mixta. ¶ In appꝛoximatione quoq; medicinaꝝ localiũ dant' cañ. quoꝝ vnus est qõ ali qñ nõ egem⁹ auxilio taliũ medicinaꝝ: ⁊ tũc nõ debem⁹ eis vti. Et hꝫ esse poterit cũ cã faciens fuerit debilis ⁊ dolor fuerit remissus: etiã si cã sit mãlis. Dixit. n. Raſ. de iuncturis si viderimus q̃ apa sit pauce mãe ⁊ ꝺclinãs ad supficiẽ corporis dimittemus ipsuꝫ nature: qm̃ nã per se curabit ipsum. ¶ Alius est q̃ nulla eaꝝ actu frigida doloꝛi iuncturaruꝫ est applicãda. Ait. n. hyp. 5° affo. Frigidũ est inimicuꝫ neruis ossibus ⁊c. ⁊ hꝫ hꝫ veritatẽ nisi ad'actualẽ frigiditatẽ vocet vehemẽtia inflãmationis aut doloris intensio: ⁊ ẽt intolerabilitas eius: in quibus casibus vti possimus actu frigidis. Ait. n. hyp. 5° affo. in. articulis tumoꝛes ⁊ doloꝛes sine vlceratione ⁊ podagra hoꝝ plurima frigida aqua multa supinfusa refrigerat ⁊ attenuat. ſ. tumoꝛes ⁊ doloꝛeꝫ sedat. stu-

por eniz mediocris dolorē minuit. Dixit aūt hyp. hoz plurima qz sedat dolores a mala cōplone cal'a inflāmata pura. vel cū mā colica acuta aut sanguinea subtili actu fluēte. naz in tali casu aqua frigida supinfusa refrigerat malā cōplōnez calidā z eā destruit attenuat tumores mām cal'am replēdo. z sic dolorē sedat ēt z stupefaciēdo. Jn mala aūt cōplone frigida pura sp nocere: sed in mäli lz p se habeat nocere. tñ p accñs iuuat interi⁹ revocādo calorē nālē: vñ vnic' z fortifical' z mām frigidā resoluit: vñ dolor sedat' q̄uis etiā dolor ā cā frigida aliqñ per ipsaz sopiat' z sedet' mediāte stupefactione ab ea inducta: hoc tñ fiendū non est nisi raro. z nisi in homie carnoso iuuene. z robusto z tpe estiuo. ¶ Si quoqz medicina localis sit approximanda ante corpis eūonē ou^m vī ſm auctoz dicta. Et q̄ sic dicit Aui. si pol'e est qō cesses ab eūone vsqz ad maturationē sup. cessa. z sis ptētus embrocis cū aqua frigida z calida z tepida ꝑz cañ. fac. z incipe ab aqua frigida. Dicūt qdā vtendū est in disp̄one calida. z cal'a in frigida. z tepida in mixta vel tēperata. Et q̄ iō dixit Aui. epithimata calida z narcotica: idest frigida oīa sunt nociua calida qdē ꝓpter attractionē quā faciunt. Narcotica vō pp cōgelationē vel retentionē z cruditatē. Epithimata. n. infrigidantia grossuz faciunt crudū. i. mām frigidā ingrossant z mortificant subtile. s. mēbrū: quāuis mā sit calida prolongant egritudinē. Et aqua calida nociua est eis qñ hūectat. idest mollificat iuncturas z reddit eas paratas ad recipiendum. ¶ Dicunt nō est vtendū medicinis repcussiuis neqz resolutiuis applicādis loco dolēti ante eūonē: qm̄ vt ait Raſ. empl'a z vnguēta repcussiua fortasse addēt in dolorē: z hoc erit qñ fuerint posita supra mēbrum dolorosuz z mā fuerit multū fluēs: quā repellere cū nō pñt a loco in eo ꝓstringunt z a resol'one phibēt. Et ꝓpterea dixit Raſ. ponēdo canonē debemus intueri qñ repcussiua hoc faciūt z tūc statim auferamus ea z nō ponamus ipsa sup loco: sz supra locū aliqualiter distantē expte vñ fluit mā ad locū vt ipsius phibeāt fluxuz z nō phibeāt dissol'onē ei⁹ qō ꝓtētū est. v. g. si dolor fuerit in genu nō ponemus medicinas sup genu. sz pauz sup coxa: ita q̄ finis medicie repcussiue attingat p̄n^m loci dolorosi exclusiue: z sil'r in alijs fiat mēbris. Si aūt dolor nō crescit p appositionē dictaz medicinaz. tūc ponēdo eas sup loco p̄sequemur z nō indigem⁹ apponere ea in loco superiori ab ipso. ¶ Et dicūt nō esse vtendū resolutiuis añ eūonē timendo attractionē: nisi corpus fuerit mundū z mā in loco fuerit pauca quā resoluere possint.

¶ Dixit Auic. nō opz vt approximēt ei resolutiua añ eūonē fortia in p̄n^o rei: qm̄ facient euenire mās plurimas: deinde resoluent subtile eaz z inspissabunt residuū z retinēt ipsuz. z subdit Aui. opz vt obseruet' istud ꝑz pl'm iterū oi tpe morbi z nō solū in p̄n^o z ꝓpie qñ mā est viscosa aut multa. Dicunt tñ resolutiua māez collectaz in iuncturis debere esse fortiora resolutius māez locatarū in alijs mēbris exteriorib⁹. Cū iuncture vt supra dictum est sint op̄l'onis frigide z cōpositionis solide z in pfundo posite. Et qz ſm pl'm materia que in iuncturis colligit' est grossa cōpacta difficulter in vaporē conuertibilis hoc maxime attēdi debere dicūt in iūcturis scie: deinde genu. z 3° spatule: gradatiz tñ p̄sequendū est cū eis a leuioꝛib⁹ inchoando: z ꝓpter dictas cās dicunt repercussiua frigida nō debere esse eque fortia sz min⁹ repcussiua que pñt approximari alijs mēbris exteriorib⁹ q̄uis in repcussione māe a iuncturis nō sit timor tantus quāt⁹ est in repercussione māe ab emunctorijs: eo q̄ mā a iuncturis repulsa nō sic ad p̄ncipalia regurgitat sicut illa sed potius in vicinis dispergat' mēbris: z qdā dicūt a repcussiuis abstinēduz esse in dolore spatule: qm̄ ꝓpter positionē ei⁹ supra cor z pulmonē nō descēdat: z sit cā mortis aut grauioris. morbi. ¶ Dixit Sili. vti debem⁹ repcussiuis donec cesset dolor. z apatis pulsatio. z tūc cessabimus ab eis: qm̄ si vlteri⁹ vsi fuerimus ingrossabit' mā. z indurabit' z reddet' dissol'onis difficilis. ¶ Sal'. quoqz p̄hibuit repcussiua applicari scie vñ in miemr dixit. Jn manib⁹ z pedib⁹ repcussiuis vtentibus nobis farmacis in iunctura q̄ ſm sciā cauentib⁹ nobis illud facere: qz eniz est in ꝓfundo compellit' sanguis q est in ptinētib⁹ vasis z musculis ad eā. Mitigatiuoꝛ igit' est op⁹ farmacoꝛ in doloꝛe scie in p̄n^o z nō multū infrigidātiū aut calefacientiū fortiter qualiū indiget pes. ¶ Dixit Aui. repcussio mäe a mēbro: nō opz q̄ fiat mā existēte fortis effusionis plurime resūptionis. i. redditus: qm̄ illud facit duas res malas. quaꝛ vna est q̄ facit mām inobedientez. s. resol'oni z eūationi ipsam cōgelando in loco. Est. n. ꝓtrarium motui eius: quare accidit doloꝛ magn⁹. Cū ergo errasti. doloꝛ accidit inde maioꝛ tunc cessa. s. a repcutiendo: z occupare cū lenificantibus. z scōa res mala est qm̄ fortasse ꝓuertit' mā ad mēbra p̄ncipalia z nobilia: quare accidit timoꝛ: sed cuz mā nō erit pl'ima aut nō est taz magne restaurationis: qz est parue q̄ntitatis ad restaurandū z p̄sequēdū fluxū tunc non est malū repellere eam in p̄mis cū est fluens: nisi in sciatica. naz repcussio in' ea retinet mām in pfundo: q̄re opz vt repcussio fiat paulatim z debiliter aut dimittat' in sciatica: z sit cū eūatione occupatio. ¶ Dixit Haly. nō opz vt medicaminib⁹ calefaciēt'ib⁹ z subtiliantib⁹ nisi post digōnē z corpis purgationez: qm̄ si aliter fiat corpis adurit' humoꝛ z indurescit z difficilis fit sanationis z dissol'onis. Cū vō humoꝛ maturatus fuerit z subtiliatus z mēbrū rarificatum in quo humoꝛ ꝓclusus est z corp⁹ purgatū z humoꝛ in eo diminutus tūc medicaminibus vtere calefacientib⁹: z electuarijs ꝓfortantibus z p̄o his ꝓfortantib⁹ intellexit theriacā metridatū z sil'ia: qm̄ sic reliquias euacuabunt z ab eius malo securus eris si tēpus etas ꝓplexio egri vsum dederit opportunum. Simil'r aūt dixit Haly. nō expedit eoꝛ vsum imoderatū fieri: qm̄ idē facerent z mēbra deficcarent z calefacerent z nō/nūqz spasmum inducerent aut febres acutas.

Post ꝓsiderationē aūt in oib⁹ predictis cañ. videndus est de pticularibus remedijs variatis ſm tēpoꝛa doloꝛis z diuersitatē cāe. Cū eniz cā doloꝛis fuerit mala cōplexio pura sine mā simplex vel ꝓposita ipsa alterāda est cū ꝓtrario applicato loco dolenti icipiēdo a leuioꝛi: nisi fortiori vti cogaris pp cās supradictas. Dicūt tñ ꝓtrariū applicādū cuiuscūqz qualitatis existat debere hre ℞tutē stipticā sive a se sive a re illi permixta qua ꝓfortet membrū z phibeat ipsuz a receptiōe mäeꝛ que faciliter possent trahi ad ipsuz pp doloꝛē ptereqz in iuncturis ꝓpinqs mēbris p̄ncipalibus vel nobilib⁹. Et opz ꝓtrariū istud fieri saltem in plurib⁹ appositionib⁹ equatū gradui illius male ꝓplonis quā alterare intendis. Curet' ergo mala ꝓplo calida cū frigidis notis linimētis fomētationib⁹ emplis z alijs dicēdis in cura doloris mālis calidi. Et mala ꝓplo frigida sil'r curet' cū calidis dicendis in cura doloris mālis frigidi. Et sil'r mala ꝓplexio sicca cū humectātib⁹ curet' sicut cū embrocatione decoctionis humectātiū tepida z cū linimentis z emplastris z alijs factis ex humectantibus.

¶ Cū vō cā doloris fuerit mala ꝓpl'o cū mā tunc in p̄n^o vt ex iam dictis hr̄i pōt aut intendēdū est ad repulsionē mäe fluētis z q̄ iam in loco colligit' aut ad phibendū ne de materia amplius fluat. Et si qdē ad expulsionē fuerit intētio tunc repellentia debēt sup loco doloris apponi. Si vō ad phibitionē tūc nō sup loco: sed sup loco sano supra locum dolentē ex parte fluxus existētē phibētia sunt apponēda. ¶ Et phibētia qdē a repellentib⁹ differūt in h̄ q̄ phibentia debēt esse pure stiptica. Ait Hezar. sup. 9. empl'm ponēdū circa locum oz esse total'r stipticuz. Et posuit empl'm ad hoc vtile in mā calida qō sic fit. ℞. sumach. mirtiloꝛ boli ar. añ. ʒ. 5. sandal'. alboꝛ z ru. acatie gallaꝛ psillij balaustiaꝛ. añ. ʒ. j. olei roſ. z aque roſ. z plantaginis. añ. ʒ. iij. farine lentiū vel oꝛdei. ʒ. ij. ꝓficiantur adinuicē more emplastri. ¶ Empl'm aliud pro bibitiuū fluxꝰ in mā frigida sic fit. ℞. gallaꝛ z foliꝛ cypressi

3ª cañ. de approximādis añ eūonē.

4ª cañ. de repcussiuis ante eūonem.

5ª cañ. de resolutiuis.

De repercussiuis iterum.

6ª cañ. de calefacientib⁹ z subtiliātib⁹.

Applicāda in mala ꝓplone sine mā.

Applicāda in mala ꝓplone cū mā in principio.

De phibēdis q̄ dā ta repellēdis.

myrrhe masticis thuris.aā.ʒ.iiij.gūmi arab.sandarace.aā ʒ.ij.farine ciceri aut orobi.ʒ.ij.ꝓficiant cuz aq̄ ferrarij in q̄ decoquant sauina z folia mirti. ¶ Tépore aūt ꝓhibitionis interiz oz apponi sup loco in mā cal'a illud qō malā ꝓpl'onē alteret z dolorē mitiget sicut cū linimēto facto ex mucillagine psilij z altee z malue z oleo ro.z vio.z pinguedie galline z pauco aceto. ¶ Et in mā frida fiat linimētū ex mucillagine fenugreci z seis lini z altee butyro sine sale oleo sisamino z masticino z nardino z anatis pinguedie. Et qdā ad dūt p̄dictis cinerez radicū caulis:z farinā oroboꝝ:z cōponūt ex eis empl'z. Sacellus plen⁹ seie lini z floꝛib⁹ camomille in aq̄ bulliat deinde sumat:z fortiter exꝓmat z calid⁹ loco applicet. Et empl'm factū ex hermodactilis est ꝓueniēs. Ait Rabi in 12ª.pticula hermod.spālitate quā hz dissoluit apa podagrici empl'ata ex illo.fiat ergo empl'm ex puluere hermod.z vitellis ouoꝝ z supponat. ¶ Qz si mā fuerit cōposita fiāt empl'a ꝓhibitiua mixta ex supradictis. Dic Raſ. ex supradictis de iuncturis fiat vng^m ex acatia z myrrha pres sumēdo eq̄les z aggregent cū aq̄ mirti aut folioꝝ cypꝛi ꝝ sm p̄dominātē māz. Aliud valēs silr. ℞. aloes:myrrhe:mastichis:litij:acatie:z gallaꝝ.aā.ptes eq̄les. Et si mā frigida vicerit in ꝓpl'one adde me^ias cal'as supra fridas z eo⁹.si vicerit cal'a mā. Et interim oū per p̄dicta ꝓhibeat fluxus sup loco ponit empl'm qō sic fit. ℞. mucillagis:se.lini:fenugreci:altee:z psilij:olei sisamini:ros.pinguedis anatis z galline aā.ʒ.j.farine ordei z farine orobi.aā.ʒ.ij.cōponant adinuicem decoquendo sicut conuenit.

De repellē ib⁹ fine repcussiuis. ¶ Qz si intentio fuerit ad repcussionē māe z tādē ad ei⁹ resolutionē de loco patiēte. Dixit Raſ.in lib.de iūcturis. In ꝑncipio vtimur frigidis stipticis:z postea.s.in fine mollificatiuis z dissolutiuis:z in medio.s.in augmento z statu ex illis cōpositis q̄uis oiuersimode.z enim in augmēto debēt vincere repellētia supra resolutiua:z q̄to plus augm^to appropinquat ꝑn⁹. In statu ℞o ꝑn⁹ debēt equari z q̄to plus precedit status tāto plus in resolutiuis fiat additio. vel in gradu tam repellentiū q̄z ēt resolutiū oz fieri variatio sm māz dolorē causantē:z hoc tā in mā simplici q̄z ꝓposita. Et.n.si mā colica fuerit repellētia in frigiditate debēt sumi intēsiora:in stipticitate z siccitate remissiora:z adhuc remissiora in siccitate debēt sumi in mā melica z cū hoc remissiora debēt esse in frigiditate:z in mā sanguinea debēt esse frigida:sz nō sic in colica. Et in flātica debent eē remisse frigida:sed in siccitate tam in sanguinea q̄z in flātica debent esse intensiora q̄z in alijs. Et silr variat gradus in mā mixta. Dixit Sera.opz.vt fiat ꝓpositio medicinaꝝ sm q̄ztitatē illius spēi māe q̄ vincit dū cōponunt. Et si itaq̄ vincēs de hūoꝛib⁹ est sanguis opz vt eligant res infrigidātes plusq̄ humectātes. Et si vincēs est colera cītrina opz vt eligant ꝓtraria illaꝝ.s.hūectatione: q⁹ opz eas esse magis hūidas q̄z in sanguinea. q̄uis ēt magis infrigidātes z si vincēs est flegma aut melā dixit Sera. tūc indigēt curationib⁹ calefaciētib⁹.z minus infrigidātibus in ꝑn⁰:sed nō opz vt sint deiccātes aut humectātes in forma vna:q⁹ mā flātica indiget medicina calefaciēte z deiccante:z melica hūectāte.nā res deiccātes deiccant māmelicā z indurāt vñ fit eius resolutio difficilis z ei⁹ eūatio etiā sed res humectātes faciūt acqrere velocitatē resolōnis z facilitatē eūonis. Et dixit si hūoꝛ faciēs egritudinē est permixtus ꝓpositus oz vt ꝓponas medicinas sm q̄ztitatē ꝓpōnis humoꝝ. Si.n.fuerit adinuicē ineq̄les oz vt fiat multiplicatio medicine ꝓtrarie hūoꝛi.vincēti supple. Et sm equales ꝓponāt equaliter. ¶ In ꝓncipio itaq̄ doloꝛis iūcturā ad repulsionē māe calide sanguīe.dixit Haly.cōcathenationē molesta sandalis cataplasma cū cucube aqua:z coriā dri:solatri:z sempuiue:z rasura cucurbite citrulli:z silib⁹.z dixit.lini pānū suppone in aqua ifusum ros.z vini aceto cū cāphoꝛa refrigeratis z quotiēs pānus exiccat⁹ fuerit imuta aut micā pānis cū lactuce aqua z sempuiue:z ordei alfitofdest farina cū oleo ro.pauco impasta:z superpone. Et dix. si frigidā fuderis aquā sup mēbꝛa:z maxie in podagre passione in ꝑn⁰ doloꝛe mitigat. ¶ Dixit Raſ.in diuisionib⁹.in apatib⁹ magne q̄ztitatis rubei coloris cū tale sit sanguinēū in epithimate sit frigiditas z stipticitas. Itaq̄ ꝓuenit epithima factū ex aqua rosaꝝ aqua plantaginis z oleo mirtino. Et si caliditas fuerit amplioꝛ addat aqua virge pastoris.z semperuiue:z camphoꝛa:z modicū aceti vini. ¶ Dixit Ale. illinitio cū solatro poꝛtul'.iusquiamoꝛ:z q̄ccarā semperuiua aut iuscila z terat farina ordei cū aliquo succoꝝ dictaꝝ herbaꝝ. ¶ Dixit Aui.embꝛoca sedatiua iuuatiua expta sumat galla z ordeū z lactuca z coq̄nt cū aceto oēc diſcoq̄nt z dissoluant z fiat cū eis embꝛocatio. ℞. seis psilij integri z in pelia liga linea.z in aceto bullire fac deinde pānū illo aceto in fusuz:z expressuz vel aliū loco dolenti suppone.z sepe reitera qñ doloꝛe cito tollit si coꝛpus eūatū fuerit. Alij mucillaginē psilij cū aceto vini miscent z illiniūt. Inqt Sera.4.breuiarij.c.7.q̄uis stipticitatē facit acetū aut fex eius:tū qñ pmiscet cū psilio fit ex vtriſq̄ empl'z magnī iuuamēti:qñ acetū ꝑ vehementiā sue virtutis z sue subtilitatis non ꝓhibet ipsuz a penetratione vsq̄z in ꝓfundū mēbꝛi donec repcutiat z extinguat z exiccet. Et psiliū ꝓpriscolitatē suā ꝓhibet acetuz a mordicatione ꝑ grossitudinē suā vt sit opatio ei⁹ fortiter q̄z illud qō apperdecoꝛpe. Et dixit Sera. pol'e est vt in spisset acetū cū mucillagine altee donec ex eis fiat empl'm cōferēs podagre parue caliditatis.s.in ꝑn⁰. Esset ēt hoc ofers in ꝓncipio augmēti podagre multe caliditatis z posuit Sera.empl'm de folijs vitis recētib⁹ cū farina sauich ordei. Et ego sum expert⁹ eo cū ipsa farina ordei:z sumach:z inueni iuuam^to valde. Et si doloꝛ sit fortis z ledat infirmū administramus qō infrigidat plus sicut ℞ga pastoris foliū solatri z mucillago psilij. ¶ Dixit Aui.cū tolerāt.s.patiētes infrigidantia z nō est aliqd.s.oferēs sicut aqua endiuie z solatri z sempuiue z blitoꝝ z cucumeris z cucurbite z siūa. Et mucillago psilij est fortis infrigidationis. Et dixit de expertis est succ⁹ canne hūide.i.recētis tenere z cū ex eo fit linimentū sedat doloꝛ statim. ¶ Dixit Guil.vngat cū oleo ros. mirtino.vel de nenufare z epithimet cū succo solatri plantaginis z sempuiue. Et subdit.hoc fiat vsq̄ ad cessationem vel mitigationē doloris:z nō intellerit vltimatā:qñ eēt ꝓroꝛ tam diu cū predictis ꝓcedere. ¶ Dixit Raſ.in diuisionibus.accidit iuncture disruptio ex supfluo studio infrigidādo aꝑata calida:quare nō opz vt maximū studiū adhibeat in hoc z ꝓprie in eo qō est magni spacij z pauce caliditatis: sed dimitte infrigidationem eius cum videris ipsum iazeri gi z stare z non additur.

¶ In ꝑn⁰ aūt arterice colerice.dixit Alex.ꝓcedere debes regulariter sup infrigidationē loci:qñ si dimittis isz ita calm attrahit abundanter:oleū itaq̄ rosatū ꝓcussuz cū albumine oui aut cū lacte valet. Ait Raſ.dico hoc mitigat doloꝛem: qñ est leuis obuiationis absq̄ asperitate. ¶ Et dixit in lib⁰ de iuncturis in colica arterica apponim⁹ empl'm factuz qō attineat humiditati paꝝ vel cū eis que nō multū desiccant māmin iuncturis donec cesset vehementia doloris. Et dixit in diuisionibus.colicū infrigides q̄zdū potes.nō enim times ex eo dispōnē iuncture. Et dixit.in apatib⁹ colicis iuncturaruz vtere infrigidātib⁹ post eūonē colere sm q̄ztitatē multitudinis māe z paucitatē ei⁹ z vehemētiā doloris z sm q̄ztitatē magnitudinis ei⁹ z tēsionis ipsius absq̄ re sm q̄ztitatē qua sedat doloꝛ integre. ¶ Dixit Aui.scias ꝙ qñ linimēta z alia sunt frigida stiptica sicut sandali tūc fortasse ledunt.s. qñ mā est colica:q⁹ imo opz dixit vt sint scientia tepoꝛē.i.remittentia caliditatē z leniant. Qñ itaq̄ caloꝛ nō fuerit in eis vehemēs cōuenit oleū violatū z nenufarinū mixta cū lacte mulieris nutrientis puellā. Et conuenit epithima ex aqs lactuce portulace malue z violarie. ¶ Et dixit Hal'.z ponit. 12.pti.si in articulis fuerit aꝑa calidū cū rubedine vehemēti

In sāguinea.

cortices cucurbite recẽtis posite super illud mitigabũt ipsũz vehemẽter supple. z sil' cortices cucumeris z citrulli z melonis. q si calor intẽsissim⁹ z igneus fuerit in loco tũc sume radicẽ mãdragore z tere ipsaz z misce cũ aceto. z in eis pone ordei farinã z decoque z suppone. Est. n. vtile mirabil' eijciens calorẽ illũ z dolorẽ sedãs. Idẽ faciũt folia eius z silia pparata. Idẽ folia iusquami sub prunis leuibus decocta z superposita. sedãt. n. dolores calidos pulsatiuos. Et de vtilib⁹ est epithima exsuccis sempuiue z vermicularis aut empl'm factũ cũ eis z farina ordei: z oleũ rosatũ: z sil' empl'm factũ ex floribꝰ aut foliis aut ex mulsione seis papaueris albi vel nigri cũ oleo ro. z farina ordei. ¶ Dixit Hal. in. 7. ō simplici medicina. ꝓsidero q portulaca valde ꝓfert doloribus articulorꝫ calidis z inflãmatis. valde cũ qbus nõ erit magnũ apostema vnde fiducialiter procede cũ ea in cura.

Iuſtática ¶ De cura aũt flãtice in pn⁹ dixit Raſ. in lib⁹ de iuncturis. In flãtica debem⁹ ꝓfortare mẽbrũ in pn⁹: vt nõ recipiat suppflua multa: sz cũ medicis frigidis nõ debem⁹ ꝓfortare oino. quidã exponũt nullo mõ. Alij. exponũt ly oino cũ ly medicinis frigidis. i. nõ debem⁹ ꝓfortare iuncturas cũ medicinis frigidis puris: sed dixit ipse aliquãtulũ calefaciem⁹ ꝑz expositioné pmã. dixit Raſ. ibidẽ ponem⁹ sup mẽbra a pn⁹ vsqꝫ ad finẽ emplastra calefacientia: sed a pn⁹ sint deficcatiua. i. stiptica z in fine sint mollificatiua z deficcatiua fortiter: ꝑm exponé xo scdaz Aui. innuit approbationẽ eius cõponens empl'm ꝓueniẽs in pn⁹: qꝫuis ẽt in augmẽto pmiscet acetũ. Et puto q hoc sit veri⁹. Linimẽtũ bo^m in pn⁹ artetice flãtice ℞. olei. roſ. z masticini. aã. ʒ. j. mumie olibani calami aromatici. aã. ʒ. ſ. farine ord. ʒ. vj. vini. ru. pontici z succi mente. aã. qꝫtũ sufficit ad ꝓficiendũ empl'm. z si nõ volueris linimẽtũ facere trahe farinam ord. ¶ Oꝛ si dolor fuerit fortis: tũc cõfert empl'm hoc. z est Raſ. in diuisionib⁹. Inquit. empl'a ipsuz ex eis q̃ sunt lenis calefactionis: sicut sunt vitella ouorũ z rob. z medulla panis de simula cũ croco: z lacte dulci z silib⁹. ¶ Empl'm. Aui. qõ cõfert in pn⁹ z augmẽto. in pn⁹ augmẽti sumaꝫ fenugrecũ z pijciaꝫ in vase testeo z pijciaꝫ desup aceti pmixti. ſ. cũ aqua qꝫtũ sufficit z coquaꝫ sup prunas vsquequo dissoluaꝫ in decoctione: deinde pijciaꝫ desup mellis qꝫtũ sufficit z bulliaꝫ 2⁹. z reseruet'. hoc empl'm de fenugreco z melle ponit'. 12⁹ ꝓti. auctoritate Hal'. Et ait Raſ. fiendũ est sic in pn⁹ negocij: linimentuz aliud ex iunipero. z myrrha cũ aqua decoctionis gallaꝝ: z est cõueniens.

In melã colica. In mã mixta. ¶ In pn⁹ vo artetice melice tale ꝓuenit linimentum. ℞. aceti vini olei keirini z liliatici. aã. ʒ. j. laudani cere. aã. ʒ. j.

¶ Oꝛ si mã mixta fuerit: tunc linimentũ vtile in pncipio si q̃dẽ fuerit humor calidus vincens ꝓferunt linimẽta stiptica in qbus vincit frigiditas. Et ecõuerso si vincens fuerit hũor frigidus in qbus vincit caliditas: vincente igitur humore calido fiat linimentũ: siue epithima ex oleo rosato myrtino z masticino in quibus dissoluatur myrrha litium z acatia. Et vincente humore frigido fiat cum oleo masticino abscintileo: z myrthino vel camomellino in quibus dissoluaꝫ myrrha z aloes z crocus z acatia.

Applicãda in augmento. **Cura** xo in tẽpore augmẽti in sanguineo qdez conuenit empl'm factum ex hermodactil'. oleo roſ. z farina ordei. ¶ Aliud bonũ. ℞. olei. ro. aceti. aã. ʒ. ij. oleililiacei. ʒ. j. vini rub. ʒ. iij. croci. ʒ. j. farine ordei. ʒ. ij. farine seis lini. ʒ. j. ¶ In colico vo ꝓuenit linimẽtũ factũ ex oleo viol'. nenufarino. z de camomilla: z cera alba. Et ococtio qdẽ ranaꝝ decolatarũ z euiscerataꝝ embrocata sup loco vtiliter approxima tur in augmento doloris calidi: siue sanguinei: siue colerici. Et ꝓfert illinitio cũ aqua sublimationis limatiarũ. ¶ In doloris aũt flegmatici augmẽto conuenit empl'm qõ sic fit. ℞. mucillaginẽ fenugreci: z seminis lini: oleum sisaminũ: z rosatũ z crocũ: z cõcute bene adinuicẽ: donec ingrosſet z suppone: hoc enim mitigat dolorẽ. ¶ Aliud ẽt cõueniẽs. ℞. farinã ordei. z fenugreci: z oleũ rolet de camomilla z crocũ: z compone inde empl'm z suppone. Aliud qõ mirifice ꝓdest. ℞. artemisie z duo folia edere: z cũ aceto ꝓtunde: donec emplastrũ inde fiat: z suppone. ¶ Et Auicẽ. dixit. q vbi dolor nõ est fortis. valet empl'm de caulibus z apio: z valet hoc in ꝓcessu augmẽti. Et sil' cinis radicũ caulis ꝓfect⁹ cũ adipe. ſ. anatis vel anseris vel galline z ceroto facto cuz oleo camamellino. ¶ Et de ꝓferentibus est fomẽtatio facta ex floribꝰ camomille: z melliloto aneto roſ. viol'. fenugreco: semine lini decoctis in aqua sufficienti in qua ponaꝫ modicuz aceti. ¶ Et cũ ꝓcesserit augm^o z appropinquat status. ℞. saluie z mucillaginẽ seminis lini butyrũ assungiã anatis oleũ mastichinũ olibanũ: z cerã: z simul bullire fac: donec fiant sicut vnguẽtũ: z tũc supadde puluerẽ bacca. lauri. sauine: z rosisma rini: est. n. vtile in fine augmẽti: z in statꝰ pncipio. ¶ Et sil' empl'm Aui. qõ sic fit. ℞. picis de minera. lib. iij. fecis aceti ficce aduste lib. j. baurach. lib. j. gummi pini cere. z sulfuris adusti: z staphisagrie. aã. lib. j. piretri. lib. ſ. cozdumeni kist vnũ. ¶ In augmẽto aũt doloris melici ouri ꝓuenit empl'm qõ sic fit. ℞. radicũ euisci. lib. j. floꝝ camomille. seis anetj: z seminis lini. aã. ʒ. ij. bulliant in lixiuio dulci: donec bene misceant': deide addant' dialtee. lib̃. j. z bñ misceant'. ¶ Aliud ℞. ro. z lac capr̃inũ nouiter emulctum z permisce cum mucillagine fenugreci in oleo sisamino: vitellis ouoꝝ z croco. ¶ In augmento xo cũ mã mixta fuerit fiat cõpositio remediorũ cõuenientiũ vtriqꝫ equal'r vel inequal'r ꝑm variã mixtionẽ mã^r. ¶ Linimentũ bonũ in mixtione mãe calide cũ frigida. ℞. adipẽ anatis z galline: oleũ sisaminũ: z ro. z laurinũ adipis ardeet: siue malinotte. al's marmote: butyruz recens: z lac mulierũ z optime misce. z line cũ eo qñ vtile est.

Cũqz dolor arteticus peruenerit ad statum si qdez mã sanguinea fuerit cõueniunt ea que sunt leuis resol'onis pmixta cũ paucis infrigidãtibus: sicut est empl'm siue lenimentum factũ cũ mucillagine psilij altee seis lini fenugreci camomille z adipe galline z anatis. Applicãda in statu.

¶ Oꝛ si mã fuerit colica resolutiua in empl'is z linimentis debent esse plura z fortioza: sicut empl'm factũ de farina ordei: cũ mucillagine psilij z seis lini z altee z oleo vio. z adipe galline. ¶ Et si mã flãtica fuerit ꝓuenit vng^m factũ cum oleo sisamino laurino storace z mucillagine fenugreci z bdellio. ¶ Aliud qõ inueni vtile. ℞. olei anetini. ʒ. ij. aque vitis. ʒ. j. z aliquãdo loco aque vitis facio apponi de vino maluasie. ʒ. ij. z duos vitellos ouoꝝ z croci. ʒ. ſ. z pmisce. z vtere. ¶ Si vo mã fuerit melica fiat illinitio ex armoniaco. z bdellio dissolutis in aceto: deinde pmixtis cũ mucillagine fenugreci. z medulla cruris vituli yssopo hũida z cera.

Cum vero affuerit declinatio: tũc si mã fuerit calida colerica. Dixit Rasis de iuncturis dimittemus tũc oia: qꝛ nõ est necesse tunc desuper ponere resolutiua. Materia enim ista non solet petrificari: neqꝫ indurari. Et dixit. declarans de qua mã colerica intellexerit si est ex colera pura istis. ſ. dissolutiuis nõ indiget. Et dixit in diuisionibus. aꝑa calidum pauce intẽsionis colericũ nõ indiget post declinationez dissolutiuis: z si indiget: indiget eis que sunt parue resol'onis. ¶ Dixit Raſ. 17⁹ ꝓtiñ. dico hec est illinitio ad finez podagre calide. ſ. colerice. ℞. cere albe: z olei roſ. aã. partem. j. z liquefac ea cum adipe anatis z cola. z inunge. qñ dissoluit z expandit. Applicãda in declinatiõe.

¶ Sed aꝑa sanguineũ indiget illis ꝑm qꝫtitatẽ sue capacitatis. z magnitudinẽ vel paucitatẽ sue caũtatis. Et ꝑz iceptionẽ declinationis eius ad tumorositatẽ. al's. tenebrositatẽ z duritiem: z iõ dixit ipse. sit tua operatio ꝑm illõ. i. in resoluẽdo ne remaneat durities in eo ex qua disrũpaꝫ iuctura. Et dixit in libro de iucturis. cũ fuerit aꝑa sanguineũ in statu z calor fuerit aliquãtulũ fortis. ℞. sandalũ rubeum z crocuz. aã. ꝓfice cũ succo coriandri viridis: vel. ℞. aloes bolũ arm̃. crocũ et myrrã: et ꝓfice cũ aqua coriãdri: in declinatiõe xo vtere furfure bismalua z floribus camomille cũ aqua furfu

ris:aut fenugreco ꝛ aneto cū ſucco cauliū. ¶ Empl'm Suil. bonū fit ex farina fenugreci:ſemine lini aneto maluauiſco: ꝛ pinguedine anſeris ꝛ galline:qm̄ dolorē ſedat ꝛ mām reſoluit nō trahēdo. ¶ Dixit Aui. de eis que iuuāt in fine reſiduoꝝ doloꝝ iuncturaꝝ calidoꝝ eſt vt ſumant aloes:ꝛ croci ꝛ myrrhe.aii.ptes eq̄les:ꝛ liniant cū aq̄ caulū:aut endiuie ſm q̄ſtitatē caliditatis:qm̄ ſi eſt pauca liniant cū aq̄ cauliuz. Et ſi multa cuz aqua endiuie:ꝛ eſt hoc vtile ꝛ exptum. ¶ Et de vtilib⁹ eſt diaglon diſſolutū cū oleo camomellino. Et q̄cz in hac hora:ꝛ ēt in ſtatu applicant loco ſanguiſuge:donec ex eo educaſ ſanguis ꝑz qō ꝓuenit q̄ſtitati apatis. ¶ Si vo mā fuerit frigida.dixit Raſ.in diuiſionib⁹.cuz pue nit ad ſtatū:ꝛ incipit declinare.tūc incipe cū reſolone.i.pura ꝛ ſtude in ea valde vt mā nō fiat lapis:ꝛ iō nō vna vice:ſtudeas reſoluere ſubito:ſed reſolue ipſaz dū nō inuenis p reſolutionē addere duritiē. Et in libro de iuncturis dixit.debes cauere ne mā lapidef in iuncturis:qm̄ iſta mā eſt obediens lapideitati:ꝛ totū hoc debes facere cuz multa cautela:non ſicut faciunt multi medicoꝝ qui ponūt medicinas fortes ad diſſoluēdū:vñ ſubtiles ptes diſſoluunt ꝛ remanent groſſiores ꝛ petrificant:ita q̄ vix poterūt diſſolui:ꝛ ſic deſtruit infirmus q̄ nō poterit mouere mēbrū leſuz. Et iō dixit ipſe.debemus ponere vna vice mollificātia.ꝛ alia vice diſſolutiua. ſup. vel debemus ea pmiſcere adinuicē. Et q̄ videm⁹.dixit ipſe.q̄ apa minuit multū reſpiciam⁹ vt duricies pmaneat. ſicut pus:ꝛ ſi ſic:tūc nō ponem⁹ diſſolutiua oino:ſed poti⁹ mollificatiua:donec mā reddaf bñ mollis:ꝛ poſtea apponemus diſſolutiua. ¶ Et dixit Raſ.cū ceſſauerit dolor:ꝛ fuerit in declinatione vtemur medicinis diſſolutiuis:ꝛeꝝ ſi mā fuerit groſſa ꝛ dura:q̄ melica vtemur medicinis fortioꝛib⁹. Et ſi mollis ꝛ ſubtilis:q̄ de flāte aquoſo liqdo vtemur debilioꝛib⁹. Et dixit.in debilioꝛib⁹:ꝓcedēdo in cura ſm dictū modū poſſe eſt:vt non remaneat in loco aliqd qō fiat lapis. ¶ De empl'is reſolutiuis eſt empl'm Saſ. ℞. ariſto.log.bac caꝝ lauri:gentiane ꝛ bituminis iudaici.aii.ʒ.x. armoniaci aloes myrrhe.aii.ʒ.ij.ꝛ.ʒ.ꝛtere diligēter ꝛ cū carnabi aq̄ diſtępera ꝛ locū empleaſtriça. Et cū empl'm a mēbro tolles'lana locū cū aqua in qua camomillā mellilotū:anetū centaureā:ꝛ trifoliū coreris. Et ſubdit.ſi ꝑdicta iacerrimo coreris aceto ꝛ cataplaſmaueris cū eis locū ꝓdeſt. ¶ Dixit Seraꝑ. ꝓferūt empl'a facta de camomilla ꝛ melliloto.ꝛ fenugreco: ꝛ ſemine lini:folijs lauri:armel:folijs caulis radice:adiungat gūmi albotim ꝛ oleo de ſpica. ¶ Linimētū bonum. ℞. myrrhe.ʒ.ij.aloes.ʒ.ij.croci.ʒ.j.folioꝝ lauri.ʒ.v.coſti:ariſ. rotū.aii.ʒ.iij.terant ꝛ cribellent ꝛ ꝓficiant cū careno ꝛ vino. ¶ Empl'm ex caule trito poſituz ſup iuncturas leſas ex flāte cōfert iuua^m manifeſtū. ¶ Dixit Saſ.1° de ſimplici medicina:ꝛ ponif a Rabi in.11ª particula.q̄ ſimus colūbinus tritus ꝛ cribellatus quo fricanf mēbra diu egra calefactiōe indigētia eſt eis bonus. Et ſil'r eſt bonus doloꝛib⁹ frigidis diuturnis ſicut eſt podagra emigranea ſoda. Et eſt bonus doloꝛib⁹ vētris ſpine renū ꝛ iunctuaꝝ. ¶ Et Aui.dixit q̄ empl'atio cū ſtercoꝛe vaccino eſt fortis valde in doloꝛib⁹ iuncturaruz ꝛ doꝛū ꝛ genuum:ꝛ eſt quaſi de melioꝛibus alijs. ¶ Siliber.dixit.q̄ ſterc⁹ ciconie cū adipe porci mixtum eſt eis vtile. Ego aūt inueni vtile ſterc⁹ pauonis ſolū. ¶ Empleaſtrū aliud. A. ℞. olei antiq.lib.j.ʒ.v.nitri alexandrini glutinis albotim.aii.lib.j.euforbij.ʒ.j. yreos.ʒ.ij.farine fenugreci.lib.j.ʒ.ꝛ fiat ex eis empl'm. ¶ Et iterū euforbiū teraf cū oleo de lilio fiat illinitio cū eo ꝛ empl'm de cinere ciclamnis cum aceto ꝛ melle eſt mirabile valde:ꝛ dixit.de oleis cōuenientibus eſt oleū de colloqntida:oleū de caſtoꝛeo:oleum de ſinapi:oleū de cherua:ꝛ oleū de coſto eſt vltimū ꝛ ꝓpꝛie cū ſtoꝛace:aut cū aſſa.ꝛ oleū in quo coqf vipera:ꝛ oleū de ſerpentibus eſt ex eis que ſanant ſanatione integra:ꝛ ex eis oleū veſpertilionū:ꝛ oleū vulpinū:ꝛ iſta olea ponenf in antidotario:ꝛ de embꝛocis ꝓuenientib⁹. ¶ Dixit Aui.maiorana anetū ꝛ folia lauri:ꝛ rutha ciminū coquanf.i.in aqua vel lixiuio vel vino ſm neceſſitatē calefactionis ꝛ embꝛocetur cū eo. ¶ Soꝛō.poſuit empl'm vtile qō ſic fit. ℞. armoniaci oppoponaci galbani euforbij.aii.ʒ.ʒ.temperenf in aceto fortiſſimo:ꝛ adde poſtea cerā oleū lilioꝝ ꝛ picem naualem. ¶ Empl'm fortiter reſolutiuum. ℞. armoniaci oppoponaci bdellij galbani nitri ſinapis piretri ſulfuris.aii.ʒ.ij. litargirij quātū de oib⁹ ꝛ fiat ſic.litargiriū coquaf i oleo antiquo donec inſpiſſef:deinde reliqua apponanf ꝛ bulliant:donec fiat empl'm. ¶ Coquaf ſucc⁹ ebuli radicū vel ſambuci:donec iſpiſſef:deinde pmiſceaf cū adipe ꝛ medulla cerui:ꝛ inū gaf cū eis:ꝛ qdā dicūt ſuccū bullire faciūt cū ſanguine porci ꝛ liniunt cū eo. ¶ Jnūctio facta cū fellibus vaccinis bullitis cū tātūdē vine patiētis oꝛ multū ꝓferre. ¶ Ung^m optimū. ℞. oleū de radicib⁹ cucu.aſi.olei de ſerpētib⁹:olei de vespertilionib⁹:olei vulpini:olei de hedera:olei de laureola: medulla cerui ꝛ vituli:fellis vaccini.aii.ptes eq̄les:olei terebentine.olei de laterib⁹.aii.p.ʒ.aq̄ vitis.p.vni⁹ ſextā miſceātur oia ꝛ inūctio fiat cū eis:ꝛ pōt apponi cū eis cere q̄ſtum ſufficit.lb.n.mās ꝓfundas fridas ꝛ groſſas optie reſoluit. ¶ Ung^m optimū.qō dꝛ ab aſclepio fuiſſe inuētū ſic fit. ℞. ſqlle ruthe agrimonie:radicis vatice ſauine abſinthij:ſaluie roꝛiſmarini:radicis ebuli.ꝛ altee oiuz viridiū rubee tinctoꝝ:ꝛ fenugreci.aii.ʒ.j.olei veteris.lib.ij.aq̄ marine.lib.ij.co coque ad aq̄ ꝓſūptionē:tūc cola.ꝛ exꝑme bñ toꝛ:quēdo:ꝛ illi oleo exꝑſto adde cere.ʒ.ij.ꝛ aſſūgie vulpis vel vſi vel anatis.ʒ.ij.nitri ſulfuris ꝛ euforbij:ꝛ baccaꝝ lauri:elli nigri ꝛ caſtoꝛei.aii.ʒ.ij.ꝛ agitādo bñ cōmiſce:deinde adde galbani ꝛ terbētine:armoniaci opopanaci ſerapini:gūmi edere mirrhe.aii.ʒ.ij.ꝛ bñ adinuicē ꝓtere. ¶ Dixit Raſ.12.ptiñ.dico audiui notū iſmaelē dicētē.q̄ doloꝛ eius nō mitigabaf niſi cū oꝛo ſambucino cū ſigia illinito ſup eū:ꝛ mirabiliꝛ agebat in ℔ ꝛ doloꝛ ei⁹ erat fridus flātic⁹. ¶ Dixit Seraꝑ.li ponis empl'm ſubtiliatiuū calefactiuū ꝛ reſolutiuū:ꝛ non inuenis iuua^m ſedatiōis doloꝛis:cogeris tūc admiſtrare embꝛocam ſubtiliatiuā reſolutiuā ex ōcoc^ne albaſi oꝛigani calamēti folioꝝ lauri camomille melliloti ꝛ ſiliuz:ꝛ effūde ipſaz ſuplocū nō vna vice tm̄:ſed multis ſi idiges illo. ¶ De vtilib⁹ eſt epithima ex vino ōcoctiōis bꝛionie vel radicis cucu.aſi.qō opz apponi calz q̄ſtū pati poterit:ꝛ ꝓferūt pānī i calefacto ſucco ruthe iſuſi ꝛ ſuppoſiti. ¶ Dixit Raſ.in li° ō iūcturis. medicamē diſſoluēs apa molle. ℞. cinerē vitis ꝛ q̄rc⁹ ꝛ pone in aq̄ ꝛ dimitte die ac nocte:ꝛ poſtea cola ꝛ mitte cū tātū dē aceti ꝛ inūge ꝛ pānū ſuppone:ꝛ dixit.ſalgēma molle ꝛ cōfice cū oꝛo ꝛ frica locū ꝛ cretā:aut alumē ꝓfice cū aceto ꝛ ſuppone. ¶ Alex.dixit.ad apa molle qō ꝓcauū reddat digit⁹ valet adhelio cū allio:ꝛ calefactio facta cū ſale ꝛ balneū calefactiuū ꝛ ōſiccatiuū ꝛ ꝓfert valde:ſi cutis poſt calefacta fuerit cū nitro trito ꝛ ſale ꝛ alijs me^nis q̄ attrabūt hūiditatē ō poꝛis:ait Raſ.dico fer aceti ꝛ adeps vetuſtus:ꝛ calx viua in ēp'o poſita ꝓferūt valde apati molli:ꝛ magni iuua^ti erit: ſi fuerit ſup genu. ¶ Empl'z ō limacib⁹ ꝓtuſis cuz oſtrachis ſuis app^m optie ōſiccat:ꝛ mäz ꝓſumit ſolū vl' cū faria oꝛdei: ꝛ ℔ ē medicamē pauli.ꝛ dix̄.q̄ ōbēt eē crude ꝛ dimitti:nōec p ſe remoueanf:ꝛ Saſ.dix̄.difficile bñt remotionē:eo q̄ de ſiccāt violēter:ꝛ iō ōbēt dimitti nōec p ſe cadāt:ꝛ ꝓfert euaporatio cū aceto fortiti⁹ q̄ ōcocte ſint me^nc cal'e ꝛ fomē^tio^ne ex vino cū ſale bullito vl' alumie. ¶ Qz ſi mā melica fuerit.dix̄ Sera.tūc nō oꝛ.vt adminiſtrenf me^nc:de ꝓpetate q̄rū ē vt calefaciāt ꝛ exſiccēt:vt nō addat ſiccitatē ſupra ſiccitatē:ꝛ fiet difficilis reſoꝛonis:ꝛ nō fit ei ſanatio. Et ideo dixit.ipſe nos poſtq̄ effūdim⁹ ſup locū aquā calidā ponim⁹ de ſup empl'a ex medicinis q̄ calefaciūt cū eq̄litate ꝛ leniūt locū ꝛ reſoluūt ſic ē atriplex ſilueſtris ꝛ bdellū:ꝛ cepe ſilueſtre ꝛ de ꝓferēti bus ē radix narciſi cū melle empl'ata ꝛ inūctio ex oleo ō racucu.aſini.ꝛ medulla cerui ꝛ vitelli. Si vo mā mixta fuerit miſceaf ꝛ i mā mixta oꝛ:q̄ piguedo canis vl' catuli qui inū-

cta mirabiliꝝ valet: ſꝫ oꝫ ſic accipi canis abiectis capite ⁊ pedi
bꝰ ⁊ iteraneis viſcerib⁹ fruſtatiz icidat: ⁊ vſq; ad ſolonẽ ſue
ſubz ocoꝯ in aq̃: deide ꝓmittat ifrigidari ⁊ piguedo q̃ ſup
natat colligat: ẽ. n. vtilis. ⁊ ꝓferũt cortices radicũ vlmi i vi
bullite ⁊ cataplaſmate. vngu^m agrippa inũctũ ex balneo ꝺ
coctiõis ruthe ſaluie romſmarini praſſij calamẽti ⁊ polij ereũ
te fumo ẽ mirabile valde. ¶ Aliꝺ vtile. ℞. pullũ cicõie añ q̃z
cõplete creſcat i pẽnis ⁊ depellatũ icide minutiſſime cũ cul
tello ⁊ põe i vaſe nouo cũ lib. j. olei oulcis: vel ſiſamini: ⁊ ſu
padde medullaz vulturis: ⁊ medullã aſini maſculi ⁊ bullire
fac cõpletã decoc. poſtea cola ⁊ vtere. ¶ Linimẽtũ vtile exp
tũ. ℞. olei laurini. ʒ. ij. adipis vũ anatj ⁊ galline. aã. ʒ. j. bdel
lij armõiaci diſſolutoꝝ i aceto. aã. ʒ. ſ. yreos floꝝ keyri citri
ni. aã. ʒ. ij. miſceaꝫ optime. ¶ Sz ego iueni medullã cerui cũ
ꝓmiſceꝫ cũ oleo hyrino ⁊ laurino ⁊ croco ſufficiẽter ꝓferre.

De aptis herbis mãm ad exteriora. **Quod ſi** cõtingat curationẽ nõ ꝑfici ꝓpea q̃ dicta ſũt: ⁊ maxie q; mã ẽ groſſa cõpacta ⁊ ꝓfunda: tũc opz vt mã ſubtilieꝫ ꝑapli⁹: ⁊ icidaꝫ: ⁊ ad exteriora trahaꝫ. Adhuc dixit Aui. i fine ei⁹ ſcz facti ſ̃ medijs ſupra dictis oz vt occuperis: ſi opz cũ eis q̃ reſoluũt ⁊ ſubtiliãt ⁊ extrabunt mãz ex ꝓfũdo ad illꝺ qꝺ appet: q; ad cutẽ ⁊ ſupficiẽ ſaltẽ cũ vẽtoſis cũ iciſiõe. i. ſcarificatiõe: ⁊ ꝺ cõpeteret i ſãguinea ⁊ in mã cũ ſãguie mixta: ſic ẽt. ſ. in ſili caſu cõpeteret ſãguiſugaꝝ appoſitio: aut cũ vẽtoſis cũ ſuctiõe: q; cũ multo igne: vt bñ exſuccãdo attrahãt ſ̃ ſcarificãdo. ¶ Et cũ cauterio. ſ. actuali vel potẽtiali: ⁊ cũ rubificãtib⁹ ⁊ veſicãtib⁹ q̃ꝺ. ſ. veſicas: ſiue cauſticatões currũt ⁊ effluũt ad exẽ mãe ſz ñ ꝺſolideꝫ vſq; ad tꝑs: verũtñ i ꝺ caplo ſolũ ꝓtinet de rubificãtib⁹ dicere in q̃ꝺ appꝺoxi^me ponẽs Aui. cañ. dixit. opz vt adminiſtreꝫ cũ abſterſiuo. i. rubificatiuo ⁊ veſicãte linitiuũ. i. mollificatiuũ. Et ſi nõ. i. ꝓmiſceꝫ ꝓducit. ſ. rubificatiuũ ⁊ veſicatiuũ nõ ꝑ mixtũ cũ mollificatiuo ad lapideitatẽ iũcturaꝝ. Et rõ eſt: q; veſicatio. ſ. ⁊ rubificatio eſt ſicut reſoloꝝ ꝓid qꝺ timeꝫ de in groſſatione. ſ. ꝓtis groſſe ſubtili reſoluta. Et dixit. ꝓferunt veſicatis. i. veſicatiuis medicinis ſi miſceaꝫ de ingroſſatione. i. de medicis ingroſſantib⁹ eas. Et dixit. cõfert veſicãs medicamẽ ſi miſceaꝫ cũ reſolutiuis ⁊ adipib⁹. Et deuitet veſicatus frigus. ſ. pati in loco veſicato. ¶ Dixit Raſ. in libro de iũcturis. vtunt medici vſtiuis medicis poſt purgationẽ in egritudinib⁹ cronicis ⁊ magis in egritudib⁹ iũcturaruz ad attrahẽdũ qꝺ eſt in ꝓfundo eaꝝ ad ſupficiẽ coꝛpis ꝓp vehemẽtiã aduſtionis iſtaꝝ medicinaꝝ attrahit mã ad ſupficiẽ cutis: ⁊ forte ampullaſ loc⁹: ⁊ in illis ampullis aggregaꝫ totũ venenũ: vñ forti⁹ attrahit mã: q̃ñ q̃zto magis debilitaꝫ ps ipſa plus ꝺclinat mã ad ipſaz: ⁊ dixit ipſe: medicine ſũt valde fortes: ⁊ iõ nõ debes eis vti niſi poſt plenã purgationez. ¶ Dixit Auic. de veſicãtib⁹ ſũt allia ⁊ cepe. ſup. ⁊ ꝑpe cepe ſgle. Et nõ ẽ qꝺ ſic ſit ſiẽ mel anacar^m ⁊ p⁹ipz ẽ lac titimalli ⁊ lac fici. Et qdã veſicãt locũ cũ vrtica ad rubificãdũ. ⁊ veſicãdũ. Rubificatiuũ vtile ẽ ſterc⁹ colũbaꝝ ſilueſtriũ cũ ſeie naſturtij tritũ ⁊ appoſitũ. ¶ Emplũ Raſ. in li⁹ de iũcturis at trahẽs ex ꝓfũdo iũcture ⁊ anche cõburẽs. ℞. naſturtiũ pire trũ ⁊ radicẽ capparis. aã. ⁊ ꝓfice cũ aq̃ cineris ligni fic⁹ ⁊ pone ligatũ ſup loco donec cõburaꝫ poſtea ſolue. Et ſi non nigreſcit loc⁹ iterũ appone. Et ſi ampullauerit apianꝫ ampulle ⁊ laua locũ cũ aq̃ calida vt ceſſet dolor ⁊ vnge locũ cũ butyro: ⁊ nõ ꝓſolidenꝫ vulnera: q; q̃zto diuti⁹ fuerit apta tãto meli⁹ erit. ¶ Aliud vtile vnge eũ locũ melle anacardino donec ãpulleꝫ. ¶ Dixit Alex. ⁊ ponit. 12°. cti. ego vidi doloꝛes frigidos mitigari celeriter cũ ceroto ꝓfecto cuz euforbio ⁊ nitro eo q̃ attrahit ⁊ diſpergit doloꝛes vehemẽtes. Et vidi ipſas mitigari cũ emplo ſinapis ⁊ ficus mirabiliꝝ poſito eo frequẽter ſup loco donec rubeſcet. Et meli⁹ erit q̃ñ cum eo fiũt ampulle ⁊ emanat ad modũ aq̃: hoc tñ faciũt empla rubificatiua in qb⁹ ponunt ſinapis ⁊ cãtarides dixit. allia ſiliꝝ ſi in emplo ponanꝫ. Et dixit. ego nõ laudo hanc curã q̃z quis doloꝛẽ mitiget: q̃ñ diſſoluẽdo ꝑtẽ ſubtilẽ reſiduã reddit ſolidioꝛẽ faciẽs hoc ad modũ ignis: ⁊ nõ ſicut faciũt cala ⁊ le uia q̃ maturãt ⁊ digerũt. ¶ Et dixit. q; q i cura podagre bis ſolis vtiꝫ abſq; alijs lenitiuis appoſitis cũ eis podagricum redit in fine vite ipſi⁹ ad foꝛaz penatoꝝ⁹ hoiuz q nõ ꝑñt ſurgere. Qz ſi ex violẽtia doloris cura oino fieri opoꝛteat cũ eis ꝓpone ea cũ lenificatiuis ad ꝓuertẽdũ articulos ad nãz ipſorũ. ¶ Et dixit. q; poni ꝑñt loco medicinaꝝ rubificatiuaꝝ: vt nõ iferãt malũ veſtigiũ empla fcã cũ oleo veteſto eufoꝛbio armoniaco bdellio galbano caſtoꝛeo nitro: ⁊ adipe anatis. Dixit Qribaſi⁹. ego vtoꝛ emplo rubificatiuo ſup podagra: ſi ibi nõ ſit putrificatio. Et dixit. ℞. oleũ veteſtũ ⁊ coque illud donec igroſſeꝫ ⁊ miſce cũ eo vitrũ ⁊ ſuppone articulis. ¶ Inqt Sera. in aꝑate iũcturaꝝ ſanguineo ſit emplz i eſtate fridũ: in hyeme tepidũ: ⁊ ſiliꝝ in colico. ſup. in aꝑate frido oi tpe ponit calz: plus tñ i hyeme q̃z in eſtate. Et in aꝑate eaꝝ mixtio ſit eſtate tepidũ: hyeme vꝺ calz. Et dixit. ſi nõ tolerat ifirm⁹ emplz qꝺ grauat mẽbrũ leſuz: tũc fiãt curatiões alie: ſic linimẽtũ ⁊ ſilia. Et fiat i calꝺ aꝑate linimẽtũ. dixit Sulꝛ. bis aut ter in die cũ pẽna nõ fricãdo: neqz tãgẽdo locũ cum manu. ſup. ſz in frido ꝓmittaꝫ liniméto lenis fricatio cũ manu vl pãno blãde tractãdo locũ. Qz ſi doloꝛa vẽto^r pceſſerit ſupponaꝫ ẽplz q; ſic fit. ℞. ſalis cõis triti cimini baccaꝝ lauri: ſeie ruthe ⁊ armoniaci. aã. ʒ. j. teranꝫ ⁊ ꝓficiãꝫ adiuuẽ. Dixit Raſ. 12° ꝓtſn. q; ſarach dixit. quẽ penatũ reddit vẽ toſitas ⁊ ſurgere nõ ꝑt iduat pellẽ ouis hoꝛa ſue excoꝛiationis iuoluẽdo ſe cũ ea vnã ſumẽdo poſt aliaz: ⁊ ſic plies: q̃ñ ꝓferet. ¶ Pul. hermodactilo^ꝝ. Et dixit. ℞. hermoꝺ. ʒ. v. maioꝛane ſicce. ʒ. ccari. aã. ʒ. x. teranꝫ ⁊ ſumat ex ꝺ puluere patiens. ʒ. iij. ſup iciunum ſtomacũ ⁊ vltime vtilitatis erit. Et dixit Raſ. q; Symeon dixit. ſedeat patiens in fouea calefacta ad ſedandum in ea ⁊ liberabitur.

¶ De curatione doloꝛum iuncturarum per medicinas confe rentes a ꝓprietate. Caꝑ. xj.

Sſa humana vſta vt ponit. 12. ꝑi . ꝓferunt laboꝛãti artetica. Dixit Aui. extimauerunt qꝺã. q; de exptis q̃ non diuerſificanꝫ oino eſt: vt in potu dẽtur oſſa hois cõbuſta. Et iam vſi fuerũt eis qꝺã de ꝑſumptuoſis ⁊ ſanati ſunt cũ eis ex podagra ⁊ doloꝛib⁹ iũcturaꝝ oino. ¶ Inqt kiranus: ſi qs accipit iuuenẽ ranã in noie dolẽtis: q̃ñ nec ſol nec luna fuerit ſup terrã: ⁊ cũ foꝛfice duos poſte^rꝭ pedes abſciderit ⁊ ligauerit in pelle ceruina ⁊ dextrũ ꝺxtro pedi: ⁊ ſiniſtrũ ſiniſtro alligaueris podagricos ſanabit ſine dubio. Et dixit Raſ. in li° de iũcturis. Qz doctoꝛ dixit hic de rana viridi eſt q; curabiꝫ ꝑ tres dies: ⁊ idẽ dixit de pede teſtudinis. ¶ Dixit Sil. q; ſola ꝙa herba ꝓfert arteticis oib⁹ ẽt vicib⁹ ⁊ recẽs ⁊ ſicca: ⁊ hoc vt dicũt. facit cũ ꝓprietate quã hz ad iũcturas: q̃uis ẽt cum q̃litate manifeſta ſit ꝙueniẽs artetice frigide ſlãtice. ¶ Dixit Dioſ. ⁊ ponit. 12. ꝑti. q; ſi v. iꝫ bellule. i. muſtela ſilueſtris: ſicut eſt ⁊ cũ cinere ipſi⁹ ⁊ aceto fiat illinitio ſup podagrã ꝓfert valde. ¶ Dicũt qdam. q; ſi veſica apri cũ vria i ea ꝓtẽta tollaꝫ ⁊ ſiccet: deide cũ vria q̃ remãſit in ea igroſſata ⁊ i mo^m vng^ti reducta ſup iũcturã hoꝛa ꝺclinatiõis doloris illiniaꝫ q; doloꝛẽ tollit ⁊ mãm i loco igroſſari ⁊ lapidificari nõ ꝑmittit: ſz mẽbꝝ poſt doloꝛẽ i ſua nãli diſpõe dimittit. ¶ Ung^m ꝺ ranis vlt^m. ℞. ranaꝝ fluuialiũ euiſceataꝝ ⁊ excoꝛticataꝝ qꝺvolueris ⁊ laua eas nouies in aq̃ dulci ⁊ in olla lapidea i ſolo oleo ſufficiẽti coquaꝫ vſq; ad ꝺſũptionẽ vel diſſoluõnẽ carniũ eaꝝ: poſtea colenꝫ ꝑ pãnuz raꝝ fortiter manib⁹ exꝑmẽdo carnes eaꝝ: ꝺ. n. olz pedib⁹ inũctũ ⁊ iũcturis optie ꝓfert ẽt locis cãcroſis inũctũ. ¶ Dixit Figine⁹ q; ꝓpoſuit lib^m ꝺ lapidib⁹: q; ſi magnes ligeꝫ in pede podagrici curaꝫ. Et qdã dixit. cũ iura^to q; ſi accipiãꝫ cal canei aqle ⁊ ponaꝫ ꝺexter ſup ꝺextrũ: ⁊ ſiniſter ſup ſiniſtruz pedẽ podagrici curaꝫ. ¶ Dixit Apulegi⁹ in lib°. 31. herbaꝝ maſculinaꝝ: q; ꝑs radicis peonie. ſ. maſculi alligata circa renes cũ filo lineo eſt res ſaluberrima: ⁊ aliq expti ſũt eã i ſcia

Unguẽtũ de ranis.

stica: z dicũt eẽ, ꝑfissimũ qñ vna radicula accingit iuxta lũbũ: ita q radicula iaceat ex loco doloris: z q sanat i trib⁹ vl 4^or die⁹: z q est exptũ z mirabile in multis absq; alio auxilio. ¶ Dixit Oribasi⁹: z ponit .12. ꝯti. ego video q laborãtes dolore articulo⁹ comedũt caules: qñ hũt ꝓpietatẽ in ꝓpietate hui⁹ morbi. puto q maxie ꝓueniũt in ꝑn°: z donec mã ẽ in fluxu. Ait Raſ. ibidẽ. dico q lẽtes z caules z acetositas citro⁹ z oẽs me^ne ꝓie ebrietati z igrossantes sanguiez vtiles sũt doloribꝰ articulo⁹: qñ ꝓhibẽt catarra z nõ expellũt humorẽ. s. mẽbra. ¶ Dixit Diosc. q radix mꝛicarie comesta cũ melle tã cito dolorẽ podagricũ sanat: vt nõ credi possit eã tã tã bꝛe ⁹tutẽ. Quidã dixerũt. q oz comedi post cenã: z qdã q sumat in sero loco cene: z b̃ est meli⁹. Diosc. dixit. de sciatica in simplicib⁹ suis. ca°. de artemisia. cui⁹ tria ponit gña: z est 3ª spes q̃ noiat tegetes. Dixit aũt sic. dolorẽ pedũ grauiter vexatis radices ei⁹ da cũ melle manducare: z ita cenato purgabit vt vix credi possit eã tantã virtutem habere.

¶ De cura doloꝝ iũcturaꝝ in spãli z ꝓpie sciatici. Ca. xij.

Sciatica qd sit.

Scia grece dr̃ ãcha: ãcha quoq; ir sumi repe/rit: vno mõ large. ꝑ toto qõ est de nate z ꝓphẽdit iũcturã z coxã. Alio° ſtricte. ꝑ sola iuctura cõpoſita ex osse anche z osse coxe: nã in osse anche ẽ pixis in q extremitas supioꝝ ossis coxe q ⁹tebrũ dr̃ igredit: z ea voluit. Et ipsa qdẽ sũpta large. ꝑ pri⁹ dr̃ ãcha: sic̃ sũpta ſtricte dicim⁹ scia. z ꝓ b̃ volũt qdã q scia differat ab ancha: z sil'r dolor sciatic⁹ differat a dolore anche: ab auctoꝛib⁹ ãt vt frequẽti⁹ ãcha ponit ꝑ scia z eo°. ¶ Dixit Sera. 4° breuiarij. ca°. 26. dolor ãcha⁹ q noiat sciatica est de gñe dolo⁹ iũctura⁹. z nõ ẽ nisi in reuolutiõe duarũ ancha⁹ in locis ꝓpinqs duob⁹ emũctoꝛijs z duob⁹ iguinib⁹ z radicib⁹ coxa⁹. Et fortasse extẽdit vsq; ad genua z terios pedũ. ¶ Et Raſ. dixit li° ō iũcturis. q hec infirmitas est dolor fortꝭ i lõgi^nc pedis ex ancha vsq; ad extremitates digito⁹ pedis sil'is chorde extẽse. Et fortã nõ puenit ad pedẽ. ſ3 teriaſ ad iũcturã chaub. i. calcanei: aut in me° cruris: aut apud genu. ¶ Dixit. A. sciatica est de sũma doloꝝ iũcturarũ z ẽ dolor q icipit a iũctura ãche z ꝺscẽdit retro ad coxã: z qñq; extẽdit vsq; ad genu z ad calcaneũ. z qñq; extẽdit vsq; ad digitos pedis. ¶ Dixit Cõstã. z ponit .12. ꝯti. sciatica in sui ꝑn° nõ ꝯtinuaſ cũ genu z tibia: deide ꝯtiuabit: q: nisi ꝯtinueſ cũ ife^b⁹ mã ei⁹ erit modica: aut erit i suo ꝑn°: ſ3 qñ pticipat cũ iferioꝝ ib⁹ mã erit supabũdãs. Et dixit Aui. q̃to plus ꝓlõgaſ spatiũ ei⁹ tãto addit ei⁹ descẽsio ad iferiora z ꝑm mãm in paucitate z multi^nc sua. ſ. si diuersificatiua. ſ. ad daſ z minoraſ ei⁹ descẽsio: qñ q̃to mã fuerit ãplior tãto ad plẽs ptes z magis remotas extẽdit z eo°: z vt dicũt q̃uis extẽdaſ: ſp tñ dolor fix⁹ remanet in scia: neq; ꝓp suã extẽsionẽ ab ea ꝺscẽdit. Si tñ ab ea descẽdere ꝯtingat z descendat bo^m erit signis declinationẽ: z q mã ꝓsupta est in loco scie. ¶ Ait. n. Raſ: dico cogſcit diſpsio supfluitatis in ancha si inſepabilis fuerit dolor in ea z nõ regescet penit⁹. ¶ Distinguẽtes dolorẽ sciaticũ a dolore ãche dicũt. q cũ dolor fix⁹ manet in loco iũcture siluestri vel posterioꝝ descẽdit p coxã z ad genu z iferi⁹: tũc ipse ẽ dolor sciatic⁹. Ipse. n. icipit a loco bꝛacherij: z vadit descẽdẽdo p coxã ad modũ vni⁹ linee: ſ3 qñ dolor est fixus in iunctura anche: siue in pte exteriori: siue in iteriori ex latere inguinũ z nõ descendit p ptẽ domeſticã: neq; p siluestrẽ ad inferiora: tunc ipse dr̃ dolor anche. Ait Rasis in diuisionib⁹. cũ dolor est in ancha z nõ remouetur ab ea: donec extẽdit ad coxã: tũc ipse est dolor anche purus. Et qñ extendit vsq; ad coxã z lacertũ cruris z pedis: tũc ẽ sciãtica. ¶ Dixit. A. dolor anche ẽt est ille in q̃ ẽ dolor fixus in ancha q nõ descẽdit: nisi cũ pmutaſ ad sciaticam.

Sciatica differt a dolore anche.

Cause sciatice sunt ille eedẽ q̃ sũt cãe artetice q̃ supra sũt posite: z sũt aut mala ꝓpꝭ pura: aut cũ mã: z mã aut est calꝫ sanguinea vel colica: aut mã est frigida flãtica vl' melãca. Scõm plm mã doloꝝ anche est flãtica: deinde sanguinea: raro aũt est colica z rarissime est melica. ¶ Et cause defluxꝰ mãe ad anchã: z frequẽter est debilitas ipsi⁹. Dix Raſ. z ponit .12. ꝯti. excitat sciaticã sessio facta supra res duras z supabũdãtia coxt⁹: z ió nõ accidit infantib⁹. ſ3 iuuenibus z decrepitis. ¶ Et Rabi. dixit. doloꝝ anche⁹ fit ex supabũdãtia more in sole. sup. aut in alijs locis multũ calis: vñ exsiccaſ hũiditates anche⁹. ¶ Dixit Aui. qñq; accidit. aut ex debilitate ꝑtis anchã cã sessionis sup duro: z cã pcussionis ꝑtis eã z cã assiduationis eqtãdi. ¶ Dixit Raſ. in libro de iũcturis. hec infirmitas fit ex repletione vene veniẽtis ad vtrũq; pedẽ ex pte iferioꝝ duarũ ptium venientiũ a gibbo epatis. Et forte repletio erit eius ex sanguie puro: sicut alꝭ sanguis q est in corpe. Et forte erit ex sanguie grosso nigro. Et forte erit ex hũoꝝ⁹ descẽdẽtib⁹ ad inferiora corpis. Et primus modus. ſ. ex sanguine puro accidit corpib⁹ multi sanguinis qñ vtunt ablutione. i. balneo z ingetatione. z carnibus z vino z alijs reb⁹ oulcib⁹. sup. z oi regie sanguis gñatiuo. Et innuit ibi q scõs modus accidit corpib⁹ vtẽtib⁹ regimine ingrossante sanguinẽ z replẽte ipſz hũore melico z corpib⁹ in qb⁹ restricte sũt hemorꝛoides ꝓsuete sanguinez emittere grossuz melicũ: z sil'r mulierib⁹ qb⁹ restricta sunt mẽstrua ꝓter nãm. De 3° ãt mõ dixit. q sepe ꝓtingit z inuit q accidit corpib⁹ vtẽtib⁹ regie multi flãtis crudi gñatiuo: aut multe cole rubee. ¶ Dixit. n. Tabri. q multotiẽs fit ex corruptiõe cole rubee: aut regie gñatiuo hũoꝝ diuersoꝝ calidoꝝ z frigidoꝝ. ¶ Dixit Aui. qñq; fit a materijs calis z p mixtis: z a repletione venaꝝ anche ex sanguie. Et ab apãtibus intrinsecis in ꝑfũditate locoꝝ: verũtñ nõ appent pp ꝑ funditatẽ scie. ſ. iũcte anche sicut appent reliquaꝝ iũcturaꝝ apãta: q: nõ sũt sic ꝑfunde: vt possint sensui occultari. Dixit Aui. z multotiẽs ꝓmutaſ. i. ꝓmutatio fit ad dolorẽ ãche doloꝝ⁹ mꝛicis remanẽtib⁹ tpe lõgo: ita vt sint decẽ mẽses: z sũt vba Gal'i ꝑ expõnis sexti epidimiaꝝ. inuit ibi: vt ponit. 12° ꝯtinẽtis. qdã spes doloꝝ ãche mulierib⁹ ex dolore mꝛicis si passio ei⁹ diuturna erit trãseũdo p. x. menses. ¶ Dixit Aui. mã sciatice plm est in iuncturaꝝ z ꝓcedit ex ea in neruo lato. i. ligamẽto aut ꝓcedit in vena magna: vt dixit Raſ. in iuncturis. Et qñq; accidit vt non sit mã in iunctura: imo in neruo lato. sup. aut vena magna. Et dixit Aui. cũ dolet ancha ꝓparaſ ex eo effusio materieꝝ ex toto corpe desup ad ipsam ꝓter materias coartatas in ꝓncipio rei.

Signa gñis nota sũt ex relone egrotãtis z narratione astantiũ. Et sigª spẽꝝ diuerſificataꝝ ꝑ mãs. dixit Raſ. in lib° de iũcturis. Signa mãeꝝ in ista iũctura nõ sunt diuersa a signis mãeꝝ aliaꝝ iuncturaꝝ: ſ3 in mõ cogſcẽdi z cura est ẽt aliq̃ diuersitas. Et pp b̃ de ea locut⁹ sum sepatim: z dico q ista iũctura ẽ ꝑfũda coopta multitudine carnis. vñ medicus nõ põt bñ cognoscere mãm ex calore: neq; ex colore loci. Si aũt appuerit in eo aliqõ signum manifeste signiaſ q maior est in duplo q̃ appeat pp ꝑfũditatẽ isti⁹ iuncture: ſ3 p maiorẽ pte nõ mãifestaſ: neq; i colore: neq; in tactu: Et dixit. pticulari⁹ qõ i ꝑ mõ sciatice sentit ifirm⁹ calorẽ itẽsum cũ extẽsiõe doloris. Et forte sentiũt calorẽ in loco p quẽ extẽdit ipsa vena q̃re ꝺculcaſ sãguis z ꝑus z fit putre factio. Et de 2° ls nõ scripserit sigª possum⁹ dicere q in loco calor q sentit aut pcipit tact⁹ sit remissus. Et dolor si appet ꝓmutat⁹ ẽ ꝺclinãs ad fuscedinẽ. Et signa tertij modi sũt. Dixit Raſ. q sentit mordicationẽ vel frigus i pede. mordicationẽ sẽtit si passio fuerit a cola: frig⁹ x̃o si fuerit a flãte. Et allegãs. dixit Raſ. fame siti motu z sudore z augmẽtaſ. alꝭ aggrauaſ mlto cibo z nimia potã^nc aq z vino lymphato. Dixit Ga. i li° signoꝝ z põit .12. ꝯti. Accidit laborãti sciatica doloꝛ in ancha põderositas z tarditas mot⁹ z tact⁹ ꝺbilis pu⁹ z ꝺdẽsus valde. Et forte accidet ei febris z nõ poterit iuersari suplat⁹. ſ. neq; sup dolẽs: neq; sup sanũ. Et forte puenit doloꝛ ō ancha ad genu: z forte ad calcaneũ: z forte nõ descẽdit in iguie. Et dix. si diuturn⁹ efficit morb⁹ iste extenuabit illõ

mẽbrũ vehemẽter cũ dolore ⁊ molestia vehemẽti ⁊ resoluet᷑ vẽter ⁊ vehemẽtior efficit᷑ solo in ꝑn° passiõis. Et dixit. qñ cõpmit᷑ sup loco iuenit ifirm⁹ abũdãtẽ gerẽ. Et qdã eox am bulãt sup capita extremitatũ digitox: qr ide iueniũt alleuia tioné ⁊ extẽdẽdo dorsũ ⁊ spinale nõ poterũt icuruari: ⁊ in curuati ãbulãt nõ potẽtes rectũ tenere corp⁹. Et ꝟ fit dixit ipse ex duritie exũte in musculis coxe spinalis ⁊ inguinũ: ⁊ ꝟ tãgẽs. dixit. A. extenuant᷑ ex eo pedes ⁊ coxa: ⁊ in fine ei⁹ delectat᷑ ꝓssiõe ⁊ deãbula[nt] pauca sup extre[t] digitox suo rũ: ⁊ fit ei difficilis icuruatio ⁊ eẽtio erectiõis: ⁊ qñq; soluit᷑ in eo nã ⁊ iuuat᷑ ꝓillõ: Ait Raſ. ibidẽ, dico si dolor accidit õ ancha ad pedẽ ad modũ ẋge extẽse vena ãche est repleta sã guine: ſz dolores q̃x lati[do] est maior lõgitudie ex hũoribus grossis ⁊ flãticis erũt. Et dolores ex qb⁹ opportunũ erit fieri icuriationẽ ex aꝑate erũt duro. Et q erũt ex violẽtia erectio nis dorsi ⁊ extẽsiõis ei⁹ ex duritie q̃ ẽ in musclis q sũt supra: ls nõ possit patiẽs erigere dorsũ ex cã doloris. ¶ 12° ꝓti. ex li bro de morte veloci in quo fuerit dolor anche ⁊ appuerit in coxa rubedo vehemẽs i modũ triũ digitox absq; dolore in ea cũ ꝓuritu vehemẽti: ⁊ cũ ꝟ fuerit appetit⁹ comedẽdi ole ra elixa morier᷑ in. 25° die. hoc aũt adduxit Aui. dixit Raſ. 12° ꝓti. dico ꝙ dolor sciatice acutior est aliis. Et Auic. dixit. ꝙ sciatica est ex vehemẽtioꝛib⁹ doloꝛib⁹ iũcturax. Dixit Al legoꝛius. ⁊ ponit᷑ 12° ꝓtin. sciatica difficilis est cura ei⁹: si ac cidat in hyeme: aut in corpib⁹ hũide ꝙlonis: ⁊ in ancha si nistra. ¶ Dixit Hyp. 6° affo. qbuscũq; a sciatica molestatis resilit vertebrũ ⁊ rursus resilit in locũ suũ bis mucillagines fiũt. i. facte sũt q̃. s. relaxãt ⁊ mollificãt ligamenta vertebri. ¶ Dixit Raſ. in lib° de iũcturis illud qõ occurrit ad istã iũ cturã sũt hũores flãtici. s. ꝟm plm ⁊ qñq; claudunt᷑ ibi chor de diuoluunt᷑: qua ꝑp relaxant᷑ multotiẽs ligamẽta isti⁹ iun cture ꝑp hũiditatẽ in tm̃ ꝙ vtebrũ resilit a scia: ⁊ ꝟ est mai⁹ malũ qõ possit accidere in hac egritudie. ¶ Dixit. A. mul totiẽs multiplicat᷑ hũiditas viscosa in pixide: q̃re mollificat᷑ ligamẽtũ qõ est iter additamẽtũ. i. vtebx ⁊ pixidẽ. quãobrẽ dilatat᷑. i. dislocat᷑ ancha ⁊ añ illõ accidit disp̃o iter firmitu dinẽ ⁊ dislocationẽ: ⁊ ista disp̃o est vt sit vtebrũ velocis exit⁹ a pixide: ⁊ velocis redit⁹ in ipsaz ⁊ sic fit inqeta valde. Et di xit. qñq; ꝓducit᷑ ad dislocationẽ. s. vltimã extremitatis coxe ei⁹: ⁊ est ẽmenetũ ꝟz vitatẽ. i. ꝑn[a] gressus vt dicit lra extra. ¶ Dixit Raſ. in libro de iũcturis lapiditas nõ efficiet᷑ vnq; in hac iunctura: q̃re nec ego vidi: nec aliquẽ magr̃m vidisse audiui. Mã in hac iunctura nõ lapidescit ꝑp ipi⁹ situs ꝓfũ ditatẽ ⁊ ei⁹ amplitudinẽ: ⁊ post hãc in iũctura spatule ⁊ post illã in iunctura genu. In oib⁹ aũt alijs frequenter repit᷑ mã petrificari ⁊ ꝑcipue in iuncturis digitox manuũ ⁊ pedũ.

Curatio sciatice est difficilioꝛ curatione doloris oium aliax iuncturarũ ꝑp sui ꝓfunditatẽ ⁊ ampli tudinẽ: ⁊ post hãc genua gre ꝑp sui ꝓfũditatẽ cũ sit posita ſb patella ⁊ sit cũ ꝟ satis remota a ꝑn° caloris innati. Et p⁹ ipaz curatio spatulage ẽt: qr satis ꝓfunda: ⁊ cũ ꝟ ipsa est ꝺterioꝛ ꝑp ꝓpinqtatẽ ei⁹ ad ꝑn[m] vite: Et post hãc difficilioꝛ est cura tio podagre ⁊ ei⁹ q̃ in talo: ⁊ post eã q̃ in cubito: ⁊ vlt᷑ min⁹ difficilis ẽ q̃ i manu. Et dicũt qdã. difficultat᷑ ẽt curatio scia tice ꝑp situ ei⁹ ꝑp quẽ sepe reumatiçãt mãe ad ipsaz. ¶ Dix Aui. fit difficilis curatio sciaticox in frigore ⁊ in regiõe fri gida: ⁊ in tpe frido: ⁊ i pigui corpe: ⁊ i ꝑte sinistra ẽ difficilis. ¶ Dixit Aui. cura sciatice ⁊ doloris ãche ⁊ genuũ oꝛt a cu ra alioꝛ doloꝛ iũcturax: nã repcussio q̃cq; nocet eis i ꝑn° fa cto nocu[to] vehemẽti: qñ mã ꝓfũda ẽ ⁊ repcussio retinet eã illic: ⁊ ponit eã talẽ ꝙ difficilis fit resol'o ei⁹: ⁊ ꝑpat eã ad ꝟ: vt dislocet iũcturas absq; repcussiõe fil'r. ⁊ cã est: qr ꝑp ꝓfun dũ suũ mãe me[na] repcussiua nõ põt ꝓcurrere ad eã cũ virtute que possit eã a loco repellere: q̃re eã ꝓstrigit ⁊ ꝓculcat i loco ⁊ ingrossat eã ⁊ mãz ad resoluẽdũ eã claudit ⁊ opilat ⁊ calo rẽ loci minuit nãlẽ: q̃re oꝛ. dixit Aui. vt fiat paulatiz ⁊ õbil' aut dimittat᷑ ẽmo dixit Aui. oꝛ vt si volueriꝛ sedationẽ i ꝑn° doloris vt sedes eũ cũ mollificatiuis ⁊ lenificãtib⁹. sup. ⁊ nõ repcutiẽtib⁹: nisi accidat vt fit mã ſbtilis valde: qr. s. tẽ oꝛ vt sedes doloꝛẽ cũ eũantib⁹. ¶ Dixit. A. qñq;. ⁊ exponit᷑ ẽmo ꝟz pl'z: si tñ ꝑdicti dolores fuerint de mã colica ſbtili i corpe colico macro: ⁊ i regiõe ⁊ tpe cal'is tũc repcussio põt ꝓueni re: q̃uis ẽt sit tũc fiẽda cũ cautela paulatiz icipiẽdo a õbilio rib⁹. ¶ Jnqt Hal'. 10. miemir. ca° 2°. tãq; ad curã hñtẽ i hac passiõe maximã vtutẽ in eũone: icipiẽdũ ẽ ⁊ ẽ ꝟ vex regul'r: si tñ doloꝛ exegerit vt sedare᷑ possum⁹ vti sedatiuis ei⁹ ẽt añ eũonẽ vex nulla me[na] cal'a cũ attractiõe añ eũonẽ apponẽ da est loco. ait. n. Ha. ibidẽ. in oi sciatica maxie in ea q̃ fit ꝑp multitudinẽ: si añq; aliqs eũet totũ coꝛp⁹ vtar᷑ acrib⁹: acuti farmacis difficilẽ curabilẽ opabit᷑ disponẽ: eo ꝙ icuneat᷑ ibi multitudo ⁊ difficile fit solubilis: Jnter alia. n. ⁊ ingrossat᷑ ⁊ viscosa fit cal'itate ⁊ ficci. acriũ farmacox patiẽs assatiõi qd sile. ¶ Curatio itaq; sciatice ꝓficit᷑ ꝟz itẽtiões dictas in cap° curatiõis doloꝛis articuloꝛ. Et ipse qdẽ dirigũt aut ad cãm añtẽ: aut ad ꝓiũctã. Et q̃ ad cãm añtẽ maxie ꝓueniũt eũo ⁊ diuersio: ⁊ eũatio qdẽ variat᷑ ꝟm varietatẽ mãe peccantis. ¶ Si. n. mã sanguinea fuerit sanguis exhẽdus est nõ solũ a crurib⁹: ſz ẽt a brachio. Dixit Raſ. in lib° de iuncturis ꝓmi modi sciatice q est ille q fit a sanguine puro. Cura est minue re sanguinẽ ex vena anche vbicũq; appuerit in ꝑte siluestri cruris: si vo nõ appuerit minue aliquẽ ex ramis q sũt supra doꝛsuz pedis in ꝑte extrinseca. s. in ꝑte auricularis ⁊ ꝑte me[a] digitox pedis: qñ rami q sũt in ista ꝑte ramificãt᷑ ab illa ve na: ⁊ melio⁹ est minuere ex hac vena: aut ex ramis ei⁹ q̃z ex saphena q̃uis ambe diuidant᷑ ab vna vena q̃ in genu ẽ ꝑp ꝟ medici vtunt᷑ minutiõe isti⁹ vene ꝑp expiẽtiã: ⁊ nos ꝓsidera uim⁹ ⁊ expti sum⁹ multotiẽs ⁊ iuenim⁹ eẽ: sic᷑ dixim⁹ ⁊ labo rauim⁹ multũ in iueniẽdo rõnẽ in ipso ⁊ credim⁹ ꝙ iã iuẽ ta est: ſz nõ ẽ dicẽda hic. Et dixit. debem⁹ minuere ex ista ve na post minutionẽ ex basilica ⁊ ex manu opp[ta] pedi: ⁊ max[e] qñ coꝛp⁹ fuerit plenũ: ⁊ postea ſbtiliabim⁹ dietã ⁊ ꝓhibebi mus motũ ⁊ egtationẽ: ⁊ nõ idiget cura alia. ¶ Dixit Aui. in sciatica sanguiea de reb⁹ magis ꝓferẽtib⁹ est flõia ⁊ iuuat᷑ in dispone. i. statiz ꝑ flõiaz i primis ex manu: deide ex pede ⁊ nõ idiget flõia ex pede: nisi p⁹ flõ[a] ex manu: ⁊ scias. dixit ipe ꝙ flõia vene sciatice magis ẽ iuua[ta] i sciatica q̃z flõia saphe ne pl'z: nisi sit doloꝛ leuioꝛ extẽsuz i siluestri: q tñ ꝺscẽdit vsu⁹ domesticũ: imo ⁊ ꝙ sit pur⁹ rube⁹. i. sãguie⁹ cui⁹ extẽsio fit ex domestico: ⁊ ad domesticũ: q̃re erit vt saphena magis ꝓfe rés ei q̃z sciatica: q̃uis ipse ãbe sint duo rami vene vni⁹ vex dixit Aui. Ha. rememoraꝛ saphene ⁊ vene curuature popli tis tm̃. Et flõia vene curuature poplitis magis iuua[ta] est q̃z vene sciatice ⁊ saphene fil'r: qr ẽ añ ꝓpinqoꝛ: ⁊ ẽ grossioꝛ plus eũat ab ancha: ls nõ tm̃ diuertat. Et dixit Aui. ꝙ ex venis q̃ flõmanf. s. in hac passiõe ẽ vena q̃ ẽ iter minimũ ⁊ 2[m] digitũ pedis: ⁊ flõmet᷑ post ipsaz vena sciatica. Et dr. s. a Raſi. vt. ſ: ꝙ hec vena magis iuua[ta] ẽ q̃z sciatica saltẽ i diuertẽdo: qr ẽ remotioꝛ sic saluatella ẽ magis iuu[ta] q̃z basilica i egri[b⁹] epis ⁊ splenis. ¶ Dix. A. õ bono regie ẽ vt ieiunet duob⁹ dieb⁹: ⁊ deide flõmet᷑. ¶ Dixit Ha. 7. xi° ꝓti. ponit᷑. vidi doloꝛes exci tari in coxa ⁊ tibia cũ cal'itate iuẽta in tactu ipsoꝛ locoꝛ: ⁊ ꝟ accidit i qualescẽtib⁹ magis: ⁊ ꝓfert illis si fuerint iterio res. i. in ꝑte domestica minutio saphene. Et si fuerint exterio res. i. in ꝑte siluestri minutio sciatice. Et dixit. 10. miemir ⁊ ponit᷑ a Rabi. in. 12. pti[a]. cũ egritudis sciatice cã est sanguis mult⁹ noli ichoare cũ aliquo añ sãguis eũonẽ: neq; ẽt sis cõ tẽt⁹ eũone sãguis a pede: ſz ex iterioꝛib⁹ brachij eũa illũ. Et dixit in li° de flõia. ⁊ ponit᷑ a Rabi. ibidẽ extracto sanguie a pede die ꝑ ꝑ minutionẽ vene saphene vel ei⁹ q̃ est i genu scio sciaticã curatã fuisse. Et ait Rabi. hoc sanũ est cũ egritudis ipsi⁹ cã est repletio: nõ tñ cõfert ei scarificatio q̃ fit ibi. ¶ Lõ uenit ẽt flõia q̃uis sanguis i cã nõ sit pur⁹: ſz bẽat ꝑmixtio nẽ alicui⁹ alioꝛ hũoꝛ. vex si sãguis dñiuz habuerit: tũc ici piẽdũ est a flõia ⁊ seq oꝛ eũo hũoris cũ eo peccãtis. ¶ Dixit

Ꝓuono°.

Cura sanguinee.

Sciatica et doloꝛ ãche ⁊ ge nua in cu ra dñat ab aliis dolo rib⁹ iũctu rarum.

Aduerte diligenter q̃lr nõ est faciendа flõ[a] pedis in sciatico doloꝛe: ni si precedat eũo basilice manus

Sera.si cā sciatice ē multi^do sāguis feculēti adusti:tūc oz vt ꝑperet infirmus cū flōia.sup.z post flōiaz seqt eūo fecis vel adustiōis sāguis:z sil'r intelligēdū ē si ali^q hūor fuerit ꝑmixt^q sanguini. ¶Dixit Sera.z ponit.12.oti.si fuerit ex sāguine grosso sanabit cū minutiōe vene sciatice. Et hꝫ iuua^m ꝓ istā venā magis q̄z ꝓ saphenā:qm̄ hec vena submersa ē z ꝓcaua: z sil'r hec mā submersa ē z ꝓcaua:z dixit.ꝓsidera si sustinet patiēs abstinentiam cibi:z fiat per biduū salte per vnū diē deinde fiat minutio in ipsa vena:qm̄ erit magnū iuuamentum valde z mitigabitur dolor statim.

Cura sanguice cui alij hūores ꝑmiscentur. ¶Si vo ali^q hūor in ꝑmixtiōe cū sāguie dñauz habuerit tūc incipiēdū est ab eūone illi^q hūoris:deinde fiēda est flōia:z hic est mod^q curatiōis scōi modi sciatice ꝟz Rasim.hūor aūt ꝓdñans eūet sicut mō dr:z est mod^q cure tertij modi sciatice. ꝟz Aui. ¶Eūet aūt hūor sol'one vētris vomitu z ꝓuocatione ei^q p vrinā. Vnde dixit Sal'.10.miemir.q vomitus iuuat sciaticū magis q̄z eūo.piseriozē ptē ꝓstipās hūorē qui repit ad iferi^q:z ió vt dicūt a vomitu incipiēdū ē. Ait.n. Ras.in li^o de iūcturis.modicū incipiem^q curare cū vomitu:deide eūabimus cū laxātib^q.s.iūcturā. ¶Dixit Aui.iuua^m fit i eis ꝑ vomitū:vētris āt sol'o q̄ntz in eis vsq̄z ad finē ꝓstponit:z est sufficiētia cū vomitu fortis:vt nō trahat sol'o vētris mām ad inferiora nisi sciat q̄ sit pua. ¶Dicūt.q vomit^q iuuātio est in sciatica q̄z vētris sol'o:q: vētris sol'o mouet māz ad locū doloris:ſz vomit^q mouet māz ab illo. ¶Dixit Costā.vomitus ꝓfert ei cū ꝑpetate.dixit Ha.x.miemir.faciēdū ē eos mouere post cibū.s.in ꝑmis:postea vo ꝑ farmaca vomitiua iuxta ipiēdo a moderatiozib^q.h dicta Sal'.afferēs Rabi i 9° ꝑticula dixit.in dolore scie magis ꝓfert vomit^q q̄z tradit hūores ad supiores:z sp eo vtē post cibū:z ad ꝓuocationē vomit^q ꝑ ꝓpina me^nas vomitiuas molles z leuiores. Eligāt tū tā vōitiua q̄z secef^ua farmaca ea q̄ ꝓnēiūt peccāti māe.

Cura colerice. ¶Si itaq̄z mā fuerit colica.siue sola:siue cū sāguie dñans ei fiat vomit^q cū ōcoc^ne se.atriplicis cōmixtū ei addit sirupus acetosus simplex z eūo fiat ei^q post ꝓtinuationē vomit^q cū electuario de succo ros. Et cōuenit electuariū Alex.qō sic fit ℞.succi ro.ru.lib.ij.mellis vel ꝯccari.lib.iij.scamonee asse in citonio.ʒ.j.cuius dosis est a.ʒ.ij.vsq̄z ad.iij.

Cura flātice. ¶Si vo mā fuerit flātica ꝓtinuet vomit^q cū ōcoc^ne rafani in q̄ baurach ponat z acetū:aut det ōcoctio se.radicū q̄ come dunt cū aq̄ in q̄ modicū salis ponat z aceti aut oximell' cōpositi vel sqllitici:z post hui^q vomit^q freq̄ntationē eūet mā p secessuz cū educētib^q flegma:z ō appropriat ad hꝫ dix'.A. sūt pill'e ō hermod.z pill'e iuuamēti q̄s ōscribit in 5° cañ.z pill'e fetide:z pill'e de ptassia.vel pill'e iuua^ti sūt meliores:z de bñ ꝓfer^bq sūt pill'e de sarcocola:z maxie q̄ sic fiūt. ℞.sarcocolle.ʒ.iij.turbit.ʒ.j.collog.ʒ.j.ʒ.salisgēme.ʒ.j.sarcocolla z colloqntida cū ol'o nucū vl' amig.liniāt. Deide pill'e ꝓficiātur dob'.a.ʒ.ʒ.vsq̄z ad.j.ʒ. Et qdā mistrāt cū eis aloē ad pondus oiuz:z sūt tūc securiores.vel in dcā dosi est addēdū.

Cura melicolice. ¶Et si mā fuerit melica.dixit Ras.in li^o de iūcturis.da me^nas laxatiuas:sic epithimū polipo^m.mirabola.nigros agaricū z hmōi. Oz si materia fuerit adusta cum sene fumoterre agarico z epithimo.z similibus euacuatio fiet.

Cura cē a mā mixta. ¶Si vo mā mixta fuerit eūet cū pillis q̄ sic fiūt. ℞.mirab. citrinoz.ʒ.iij.reubarb.ʒ.j.hermod.agarici turbit.aā.ʒ.j.ʒ. diagredij mastic.gariof.aā.ʒ.ʒ.ꝓficiāt cū succo ro.z maxie cōueniunt vincēte col'a. ¶Alia q̄ cōueniūt vincēte flāte. ℞. mirab.citrinoz z emblicoz turbit.aā.ʒ.iij.ros.ꝯccari.çiç. anis.hermod.aā.ʒ.j.pipis lō.stica.aā.ʒ.ʒ.gar. croci.aā.ℨ. ʒ.diagridij.ℨ.j.aloes.ʒ.j.ʒ.ꝓficiant cū succo rue z ros.

De clysterib^us. ¶Dixit Haly.vomitū z purg^nes reiterare opz:s.plies z plures si nō ꝓtulerint nec ep'a tūc clysterib^q vtere. Dixit Ras. in li^o de iūcturis.post eūonē maioz cura sūt cristeria fortia q̄ trahūt māz tali attractiōe q̄ vulnerāt itestina z exire faciūt sāguinē:z tūc cessat doloz eadē die q̄ ego vidi plusq̄z in mille hoib^q:z nūq̄z vidi aliquē q̄ vteret eis q̄n ex toto sanaret vl' ex eis alleuiaret:nisi ita eēt fortis q̄ egeret vstiōe. ¶Dixit Aui.cū accidit mūdificatio ꝑ sol'onē vētris z vomitū z plō gat egri^do:tūc tibi ꝓuenit vti suppositorijs.s.z cristeryis ex me^nis faciētib^q excoriationē z sol'one educētib^q sāguinē:sic est ōcoctio cucu.asi.z colloqn.z fel vaccinū:z piretrū z centaurea z nasturtiū:z ptassia z elixatura pisciū salsoz:qm̄ ꝟ oia sūt iuuatiua eis in hac hora bone eūonis corpis z fortas se sanāt. Et subdit.multotiens aduenit excoriatio ꝑ se absq̄ opōne medicie:z euenit cū ea sanitas. Et dixit.q̄q̄z ponit cristerib^q eufozbiū:ſz oī q̄ illō ē nociuū valde.phibēs a reliqs ꝓuersiōib^q. In fine vo ē iuuatiuū z ꝑpe qn̄ seqt vesicatio. ¶Cristere Sil.ad sciaticā.℞.radicū hyreos.lib.ʒ.z tūde z in trib^q lib.aq̄ ōcoq̄ donec ad vnā redeat z cola ex ea sume. ʒ.iiij.z ol'i cebā.ʒ.ij.z mell.ʒ.iʒ.z gario.ʒ.ʒ.z cristeriza tepidū. Et dix'.cristere cū ōcoc^ne se.nasturtij:fece colata:z ol'o oliue modico stō valz z doloꝛi lūboꝝ. ¶Cristē Ras.℞.cortic̄ radicū capparis z cortic̄ colloqn.z cētauree mioris z cucume.asi.z cortic̄ agarici.aā.ʒ.v.coq̄ in trib^q libris aq̄ donec remaneāt due ʒ^e:tūc cola z appone mel z oleuz z fac cristere qō toleret q̄z to magis poterit. ¶Aliō.℞.nasturtiū z anisū z mitte in aq̄ vna nocte z die:postea calefac:z cū ea fac cristere z ē optimū. ¶Et Sil.dix'.A.decoquāt collogn. z nasturtiū z cucu.asini.z cētaurea.z radix capparis z tapsia z rubea.s.tinctoꝛ:z fiat cristē cū aq̄ ōcoc^ni^bus ipsoꝝ:z cū fece empt'ex ancha. ¶Cristere fit vtile cū ōcoc^ne pisciculoꝝ salitoꝝ nō lotoꝝ:fit ēt ex aq̄ marina:aut ex aq̄ sulfurea:z q̄dā faciūt cristere ex decoctiōe alioꝝ.dixit Sal'.vt ponit.12. ꝓtiū. Cristeria debēt fieri violēta z acuta z fcō cristeri calefiat anus ad retinēdū cristere ꝑ horā lōgā:qm̄ si emitterēt ꝑ illō hūores grossi mucillagiosi sāguinoleti dabūt maximuz iuua^m ipso die. ¶Pro cristeri āt fiēdo debēt ōcoq̄ cētaurea nasturtiuz:succ^q cucu.asi.in aq̄ salsa q̄ colat a piscib^q salitis: z aq̄ oliuaꝝ ꝓditaꝝ cuz sale:Dixit Ras.12.oti. aliqñ cristē violētuz oz fieri cristē ad lauādū itestina ō suba.s. feniculi. ¶Dixit Ras.in li^o ō iūcturis.ōbes iterponē aliq̄s dies iter purga^nem z purg^nem.s.siue fiat vōitu:siue fluxu vētris:siue ēt ꝑ cristeria acuta:vt qescat iteriz corp^s z resumat z ꝑpet reiduū māe ad eūonē:z maxie i fine h^s egri^nis:qm̄ tunc oz iterponi spatiū lōgi^q:q: tūc vt^q ē ōbilis. Et de eūantib^q eliges fortiores:aut ōbiliores ꝟz for^nem vl' ōbilitatē māe. Et.n in cal'a ōbēt eligi ōbiliores.z ifrida fortiores.z q̄z to mā furit grossioz z ꝓpactioz tāto me^na oz eē fortior:z ex dictis apparet q̄ añ eūonē oz mā digeri z ꝑpari vt valeat sine multa molestia educi:fiat āt dig^o cū eis q̄ dcā st supra gīali pur^ne. Et tpe iterpolationū ab eūonib^q ꝓueniūt cristeria lenitiua z suppositoria z añ cristeria acuta ꝑmittēdū ē cristē lenitiuū. ¶Dix'.A.admīstret post eūonē ex diureticis ebibit ō q̄b^q est medicamē hermetis ꝑpe:nā est mirabile valde:qō sic fit. ℞.camedreos z gētiane.aā.ʒ.ir.ari.ro.ij.seis ruthe.lib.j.te rant z cribellet subtil'r.dob' ei^q ē coclearij vnū cū vino subtili. ¶Aliō vtile qō multū ꝓuocat p vrinā.℞.folioꝝ ocimi gariofilati ficcoꝝ.aā.ʒ.j.pipis myrrhe.aā.ʒ.ʒ.dob' est.ʒ.ij. cū vino subtili. ¶Dixit Ras.15.oti.q̄ sanct^q ō magnatib^q baldach patiebat doloꝛē sciaticū.z medic^q suus exhibuit sibi pill'as fetidas z scitaragij:q: vrina ei^q erat alba z corpus plectoricū z vsus fuerat grosso regie. Et hac cura augmētatus ē moꝛb^q z fortificat^q:ita q̄ nō poterat sedē nec mouere se. Et fuit cristeriçat^q:z ex h additū fuit ad moꝛbi malitiaz: tūc me ꝓsuluit z ꝓuocaui ei vōitū plies p^q purg^nem. Et post hoc empl'aui sciaticā ei^q cū sinapi vsq̄z quo loc^q fuit ampullatus z ex hoc doloꝛ fuit mitigatus z alleuiatus:deinde cristeriçaui cum cristerijs acutis vsquequo ad disinteriam deuenerit z liberatus est. ¶Et dixit iterum.q̄ satoꝛ patiebat doloꝛē anche z vene sciatice:z querebat sumere medicinā solutiuā:z ego feci cristeriçari cū aqua pisciuz:z ob hoc ꝓuocata est disinteria z liberat^q est. ¶Dixit Sera.si infirmo accidat post cristeriçationē iflāmatio ex acuitate eoꝝ cri

sterĩça iterũ in successione cũ cristeri leni extinguente postq̃z tu euaporas anũ euaporatione calefaciẽte: donec remaneat int⁹ crisez. Dixit Hal. si ex cristeri acuto subseq̃t ardor z icẽ diũ: cristeri ꝑ̃seq̃ te leni ex ōcoc⁹ iuiubaꝫ sebestẽ. diacos. i. capil. ve. viol. siccarũ ordei thuris altee z silꝫ cũ oleo viol.

De localibus. ¶ De medicinis aũt localib⁹ z maxie respicientib⁹ cãm ꝓiunctã dicũt oportere obseruare tẽpora z eũonẽ. Dixit Raſ. in lib° de iũcturis. nõ ponas sup anchã empl'm: neqz vng^m añ nimiã eũonẽ corpis. i. sufficiẽtẽ. vel si dolor augmentet aliquãtulũ ante purgationẽ ponemus medicinas hũtes calorẽ tẽperatũ q̃ habẽt sedare dolorẽ z nõ attrahere mãz vt camomillã semẽ lini z silia: z inungem⁹ cũ oleo de alkãna vel aneto. Alia aũt epithimata z empl'a. s. que sũt calitatis attrahẽtis q̃n corpus fuerit repletũ multis hũorib⁹ attrahũt humores ad iuncturã z nocent multũ: q̃n magis attrahũt q̃z dissoluunt. ¶ Et dixit. empl'ia frigidis nõ indigemus in passione huius iuncture: q̃uis cõburat ex calore: q̃n nulla medicina est tã fortis q̃ possit expellere mãz a suo loco: sed inducit mal⁹ malũ: q̃ claudit poros z retinet mãm z facit maiorẽ accidere dolorẽ: z sollicitudo nr̃a nõ dz eẽ: nisi circa attractionẽ eius: qõ est in ꝓfundo hui⁹ iũcture ad superficiez corpis. Et de hoc ẽt supradictũ est. ¶ Et Sera. dixit. postq̃z eũauerim⁹ totũ corpus opz vt redeam⁹ ad iuuamẽta particularia ex eis que comedunt z bibunt: z ex qb⁹ fit empl'z. Et caueas cũ cautela ab oib⁹ reb⁹: de ꝓprietate q̃rũ est vt deficcent humorẽ ꝓtẽtũ iũcturis: z iste sũt res in qb⁹ sunt due virtutes. i. due q̃litates actiue in vltimo: qõ est: q̃ res que calefaciunt in vltimo cũ administrant ante horã in q̃ digerit mãz corp⁹ est plectorica aut administrant supra mẽsure eq̃litatẽ. aut in loco vbi nõ cõueniũt: tũc ipse adurũt z incidũt humorẽ q fecit egritudinẽ donec ponãt eũ difficilis resol'onis. Et ille que ifrigidãt ip̃z cũ hoc q ipse ingrossant z ifrigidãt ip̃m acgrũt mẽbro lesa stuporẽ z difficultatẽ mot⁹ z paucitatẽ sensus. Opz ergo dixit Sera. vt deuitet ꝓprie administratio hanc rem ad dolorẽ anchariũ z sciatice: qõ est: q̃ hũor nociuus in ꝓfundo mẽbri indiget vt acgrat ei facilitas cursus z subtilitas z velocitas resol'onis z nõ acgrat ei ꝓ̃sum istam: nisi cũ attenuat humor subtiliat z resoluit: cõmẽsurat⁹ tũc mẽbrũ in quo est retẽtus. ¶ Dicũt tamen q si adeo dolor fortis fuerit vt resoluat virtutem: q in hac iuncture z qualibet alia possum⁹ repcussiua approximare: eligẽdo q melius sit mãm incrudari z cõdẽsari q̃z finere vtutẽ ꝓsterni. z dicũt. resoluẽtia in hac iuncture oportere esse fortiora in suba subtiliora q̃z in alijs q̃ requrit ipsa⁹ maior ꝓfunditas: z hoc vt valeãt ad ipsa⁹ ꝓfundũ puenire. ¶ Et Auic. dixit. q illi hũores q sunt stãtici ex eis currũt cursu apatũ grossorũ in verificatione curatiõis: z ꝓp̃ nõ opz vt sit ꝓsumptio ad ministrãdũ resolutiua fortiora añ eũonẽ: in empl'is. n. q̃ administrant in hoc loco. dixit Auic. diligit. i. exiget acuitas ꝓp duas intentiones: quarũ vna est resol'o z altera attractio ad exteriora: z aborret acuitas ꝓp quãdã intẽtionẽ: z est q ipsa exsiccat mãm z in lapidcitatẽ ꝓuertit z dimittit eã non recipiẽtẽ medicationẽ: q̃obrẽ opz vt nõ dimittat lenificatio: q imo sil'cũ resoluẽtib⁹ fortib⁹ administrari dz: dicunt itaq̃z q añ eũonẽ si dolor exigit sedationẽ sui z ad hoc cõueniunt calida ipsa debent eẽ talia que absq̃z attractione resoluant. ¶ Si itaq̃z mã cal'a fuerit. dixit Haly. aquã tẽperati caloris distilla: z oleo inunge sisami. z in balneũz induc p hebdomadã aquã tẽperati caloris infudẽs. Et post mãe minorationẽ locũ cũ carnibo empl'abis trito mugato z oui vitello in passionis ꝓncipijs: z post cũ lupinis tritis diligẽter mixtis cũ squingibin. Et cũ declinauerit adhibe empl'm de melliloto ros. floꝛib⁹ camomille z sil'ib⁹ cũ matabi aquam dissoluti distẽperãs: z cũ empl'm ab eo tolles supinstillabis aquã cal'am in qua coxeris camomillã mellilotũ centaureã radicẽ apij saturegiã belsen z similia. Et postea hec decocta cataplasmaueris manifeste ꝑderit. ¶ Empl'm qõ lenit sciaticũ dolorẽ calidũ. ℞. mucillagis altee z se. malue z pſilij: z se. lini: z adipis galline z olei violacei: z aceti. aũ. ꝓtes eq̃les: z cõfice cũ farina ordei: z si calor fuerit magn⁹ abluant⁹ oleũ z adeps. Et circa finẽ passiõis addant⁹ in ꝑdicto empl'o flores camomille z mellilotũ: semẽ aneti z fenugrecũ. ¶ In sciatica ℞o de frida mã in ꝑn° añ eũonẽ si dolor exigit mitigẽt cũ linimẽto facto ex oleo aneti z camomille: z adipe anseris z mucillagine fenugreci z seis lini. Inqt Asclipiades: z ponit a Ga. 10. miemir. Epithima sciatice z artetice ꝓfestiz iuuans ponez fenugrecũ i vase figuli z pmisce z eliccа tm̃ q̃ztũ sufficit: z pone sup prunas z coq̃ vsq̃z ad dissolonẽ. Cũ ãt dissolutũ fuerit z itez coq̃: deide auferab igne duc diligẽter: z in pãno extẽdens pone sup locũ. z cũ binda circuuoluẽs dimitte: z ℔ fac duob⁹ vel trib⁹ dieb⁹. Cũ aũt siccatũ fuerit farmacũ adde de liquore q̃ztũ sufficit qõ addet tm̃ q̃ztũ vt cataplasma sit fortis⁹. ¶ Cũq̃z ꝑcesserit eũo z dolor nõ sedat⁹ fuerit: tũc vtẽdũ est resolutiuis fortioꝛib⁹. Qz si nõ ꝓtulerint accipiant⁹ q̃ resoluunt cũ attractiõe ad exteriora. Et his nõ cõferẽtib⁹ apponant⁹ z rubificatiua z vesicatiua. ¶ Et de resoluẽtib⁹ sit⁹ z attrahẽtib⁹ ad exteriora vtilib⁹ est resina pini mixta cũ pice z embrocet⁹ cũ vino ōcoctiõis thimi abrotani saturegie z ruthe. Et ex bonis est vt inũgat⁹ loc⁹ cũ melle z supaspgat⁹ puluis nasturtij z ex eis sũt folia enule ōcocta cũ vino z empl'ata. ¶ Empl'm valde vtile sic fit. ℞. olei costini z byrini. aũ. ℥. ij. olei terbẽtine ysopi hũide armoniaci. aũ. ℥. j. galbani piguedis castorei croci euforbij. aũ. ℥. ij. centauree minoris piretri. aũ. ℥. j. succi yue succi maiorane. aũ. ℥. ij. vini maluatici. ℥. viij. olea succi z vinũ bulliãt adinuicẽ cuz aliqb⁹ herbis cal'is: vt calamẽto saluia origano acoro assara polipodio z sil'ib⁹ vsq̃z ad vini ꝓsũptionẽ: postea colent⁹ z ad ignẽ ponãt⁹ z supaddat⁹ armoniacũ galbanũ: z ysop⁹ hũida: z cũ dissoluta fuerint addat⁹ euforbiũ: z qdã cum eo addũt de gũmi edere ad q̃ztitatẽ ei⁹. Et post paululũ ōponãtur ab igne z addãt⁹ oleũ terbẽtine z castoreũ: z postea oia aq̃ diu agitãdo ico: penet⁹. Dr̃ q si litargiriũ diu teret⁹ cũ vnia z melle z inungat⁹ eo loc⁹ q eadẽ die facit egrũ de lecto surgere. ¶ Et dr̃ q spuma q̃ adheret cãnis vel iuncis: aut alijs virgulis: siue herbis in aq̃ applicata loco multũ ꝓfert. Et de ꝓferẽtib⁹ ẽ empl'z ō radice: cucumeris asini. ōcocta i aceto. Et sacellatio loci cũ herbis cal'is vt calamẽto mẽtastro origano thimo serpilio z sil'ib⁹. Et empl'z fcm̃ ō farina lolij cũ mellicrato. ¶ Dixit Raſ. 12. pti. ℞. apiũ dũ fuerit recẽs ℞e vel estate: q̃m in hyeme erit debile z terat⁹ illo subtil'r cũ adipe cũ sit difficile ad terẽdũ: z pone ip̃z sup pulpã anche z pedẽ totũ z liga z dimitte ꝑ horas 4^or vsq̃z ad. vj. Deide intromitte in balneũ: z cũ hũectat⁹ ei⁹ corp⁹ ex sudore igrediat⁹ pilã: deide remoto empl'o ab ãcha ponat⁹ sup eã lana ad coperiẽdũ eã. Et ℔ medicamẽ sufficiẽs erit ei absq̃z alia re. Qz si aliq̃ ps passiõis residua fuerit iteratio filis fiat in vice 2^a tm̃: sed in maiori ꝑte nil remanebit de ea: neqz subuerteret⁹: nisi post q̃tuor dies. sup. z si subuertit⁹ reitera. Et vti debẽt qete in media ꝑte ipsoꝝ. ¶ Dixit Sil. oleũ a veteri cucurbita olearia cõburẽdo ipsaz ad ignẽ trahat⁹ z inũgat⁹ eo: q̃ optimũ est. Et dixit. vitica ꝓ̃ssata cũ sale supponat⁹: z si min⁹ ardor fuerit ponat⁹ nõ ꝓ̃ssata. Et dixit suffumiget⁹ loc⁹ cũ vino de coctiõis bardane aut tapsi barbati: z eo emplet⁹ loc⁹. ¶ Dixit Auic. empl'z resoluẽs mãz ex pfũdo ad illũ q̃ appet. ℞. seis ruthe silueſtris: baccaꝝ lauri aniudẽ nitri secba armeni cordumeni pulpe colloquintide: ruthe recẽtis picis cere armoniaci. aũ. ℔. viij. beçart au. v. opopanaci sulfuris q̃ non tetigit ignis amborum. aũ. aur. iiij. z ponant⁹ adinuicez. ¶ Andromachus. z ponitur a Hal. 10. miemir. malagma forte calefactiuũ z attractiuuz: ℞. seminis ruthe silueſtris. aũ. ℥. iiij. silij. baccarum lau. affronitri: collogn. cordumeni ameos. aũ. ℥. vij. ruthe recentis octauã partẽ mine vnius adipis tauri tãtũdẽ galbani. ℥. vj. opo. sulfuris viui. aũ. ℥. iiij. Et vt fiat empl'm adde picem rasinam terbentinã cerã z armoniacuz.

Resoluẽtia sit⁹ z attrahentia ad exteriora.

¶Dixit Aui. administrent etiã vaporationes z embroce resolutiue z aque termay. Et de cõferétib⁹ est oleũ petroleuz z albũ z nigrũ. Et de linimẽtis ꝓferétib⁹ sunt oleũ de lateribus oleũ euforbij: oleũ de piperib⁹ z de enula z de castoreo simplicia z cõpõsita z cũ cera z sine cera. Qz si p ꝑdicta non remoueat dolor afferat medicina violẽter attractiua cũ rubificatione. ¶Inqt Hal. in de simplicib⁹ medicinis. enula valz ad rubificandũ anchã: sicut alie medicine rubificatiue: z valẽt ad ḥ folia ei⁹ ꝓtusa: z siḷr radix z vidisti sandarũ piretri: mãsi in bina appõne radicũ ennle liberatũ. Et apũ risus suppositũ siḷr operat. ¶Dixit Raſ. 12° ꝓti. dico q̃ melior res quã de⁹ creauit p remedio in isto tẽpore subueniẽs loco vstionis est illinitio facta cũ melle anacardino sup anchaz: dũ inde fiãt ampulle q̃ pforari debẽt z phiberi a cõsolidatione: vt ex eis fluat hũiditas aquosa dũ mitigabit dolor affligẽs in ancha: hoc. n. vicez vstionis gerit: vñ illinitio fiat supra cartã pergameni z supponat loco spatio duarum horaz dũ faciat ampullas: iterato fiat. ¶Dixit Filagorius. Rx. tapsiã z coque in aq̃ dũ cõcipiat aqua vtutẽ ipsi⁹ z ingrosset: deinde infunde lanã in ipsa aq̃ z suppone anche dũ fuerit calida dimittẽdo eã morari ibi per horã inquãtũ infrigidat hic iterãdo dũ locus rubeãt: deinde suppone picẽ particule pergameni ad modũ anche factã z calefaciẽs eã super ignẽ suppone anche: z dimitte p horas qnq; aut p hebdomadã: qm̃ sanabit eã: q̃ si nõ sanauerit suppone sinapiũ dũ ampullas faciat. Et pix qdẽ apponi posset siḷr post qcũq; rubificatiuũ. Et dixit. vng^m fuscũ qõ vlcerat in hoc est melius alijs in faciẽdo ampullas: sed perforande sunt ampulle z supspargendũ est eis desiccatiuũ qõ nisi cõtulerit iteratio fiat. Et dixit Filagorius. iuro p deũ q̃ nullus est curat⁹ per hoc medicamẽ qui nõ sanaret. ¶Aaron dixit. cõferũt dolori anchaz emplastra calida attractiua violẽta cõfecta cũ saturegia sinapi sulfure z siḷib⁹ de illis que ampulloſuz faciũt corpus in balneo. ¶Ait Raſ. 12° ꝓtiñ. dico. hoc emplm est violẽtũ ad anchã. Rx. picis liqde rotul. iij. fecis aceti. rotul. ij. baurach rubi rotul. 1. 5. sulfuris stafisagrie. aã. rotul. i. pire tri. rotul. 5. nasturtij. rotul. i. 5. cere qõ sufficit. liquefiant cera z pix z teranꝰ allia z cribellent: z cũ illis ministrent: z dixit. emplz sufficiẽs sine alia cura fit ex sinapi z ptasia. ¶Dixit Pau. illinitio stercoris capr̃ini cũ aceto forti sup anchaz sciatice facit: sicut facit sinapis: sz erit melior. Et Aui. dix. si liniat sciatica cũ stercore caprino z aceto forti: erit sicut medicamẽ de sinapi z meli⁹ eo: z mai⁹ iuua^m facit q̃z ipz. ¶Dixit Hal. si iueterauerit passio sinapis sumat z cũ fimo colũbino eiusdẽ q̃ntitatj terat z apoçimate ficuũ ꝓficiat z coxe suppona: z tã diu dimittat donec velice aq̃ plene fiãt: q̃ scindant vt exeat aq̃ q̃ in eis est z loc⁹ pãno aq̃ cal̃a ifuso euaporet: z hoc fit vt dolor sedet. ¶Dixit Sera. nasturtiũ sedat dolorẽ scie z q̃zlz egritudinẽ quã calefacere opz qñ misceat cũ sauic ordei z aceto: z fiat emplm z qñ aliq̃d mẽbrũ patiat dolorẽ antiquũ: sic̃ est dolor podagre z scie: z vngit cũ melle z pul ueriçat de suppuluis nasturtij ꝓuenit z aufert dolorẽ. ¶Dixit Hal. 10. miemir. in qb⁹ facta é icuruatio fortis z difficulter solubilis mã a medicis q in ipa vſ sũt farmacijs acrib⁹. sup. vel alia de cã vẽtosa est maximũ auxiliũ. ¶Dixit Haly. si nõ mitigat passio. s. p curas dictas siciã cũ igne vtebzo anche pone. ¶Et dixit Hal. z ponit. 12° ꝓtiñ. q̃ ponit cũ scarificatione z sine. Et subdit Haly. yrundines applica loco qm̃ plm pfũt mãz trahẽtes a cõcatenatione ad anche extrema. dixit Aui. deide. s. factis eũonib⁹ z alijs ꝑdictis z nõ ꝓtulerint administrent vẽtose sup anchã cũ incisione z sine ea.

De rubificãtibus z extricãtib⁹

De appõne vẽtosarũ in dolore sciatico.

Dolor humeri ꝓsilib⁹ signis ipsi⁹ spẽs dignoscit. Et cõ siḷr curat. Notãt tñ q̃ qñ nec̃ia fuerit flõmia pp sanguis dñiuz soli⁹ vel mixti cuz alijs hũorib⁹: q̃ p̃ oz fieri flõmia p antipistasiz eũans. s. ex opposito brachio: aut ex pede eiusdẽ lateris: z postea oz fieri ex saluatella eiusdem brachij in manu iter auriculare z annulare digitũ. ¶Et de appropriatis huic dolori humeri si mã fuerit cal̃a: z in ꝑn°. est oleũ roseũ cõquassatũ cũ succo portulace: aut solatri sz non ꝓtinuet nisi per diẽ vnũ: aut p duos ad plus: z nõ apponat actu frigidũ. Et postea fiat linimẽtũ cũ oleo ros. z de melloto mixtis eq̃lr vel ineq̃lr ꝑm exigentiã. Et in fine fiat linimẽtũ cuz adipe anatis oleo camomel. z sambucino mixtis cũ cera pauca: z si cã fuerit frida in ꝑn° fiat linimẽtũ ex oleo masticino: absinthileo: nardino: z siḷib⁹ simplr vel cõpõsite. Et in ꝓcessu addant eis resoluẽtia calida vt oleũ costinũ rubaceũ z siḷiuz. Deinde deueniat ad resoluentia pura. Et de appropriatis expertis est aq̃ nitri illinita sola: aut cum alijs mixta. Cũq; nõ cõtulerint apponẽda sũt attrahẽtia rubificãtia z vesicãtia vẽtose z sãguisuge sic̃ in cura sciatice dcm̃ est.

Et dolor genu z tali cõsil̃is est ꝑdictis in cãis z signis z mõ curationis. Quedã tñ in eis appropriauerunt auctores. Inqt. Dios. folia ppli arboris trita z suppositа in emplo genib⁹ in qb⁹ est apa cal̃a ꝓferũt mirabiḷr z alleviãt ea. Et Ruffus dixit. q̃ folia iusqami ꝓferũt valde dolori cal̃o genu. ¶De appropriatis doloꝛi frido genu. dixit Raſ. 12. ꝓti. ex libro absq; auctore inuicto cũ oleo costino bo^m est ad dolorẽ genu de friditate z flãte semicrudo. Et fiat illinitio ex stercore vaccino cũ aceto: qm̃ hz vtutẽ mirabilẽ ad attrahendũ qõ est cõtentũ in articulis genuũ ad cutis superficiez. ¶Et dixit Raſ. ad apa genuũ. Rx. stercus ouiũ z farinã ordei: z tere ea cũ aceto: z fac illitionẽ cũ eis: qm̃ dissoluet id qõ in eis est. ¶Dixit Hal. z ponit. 12. ꝓtinẽ. medicamẽ ꝓferẽs dolori genuũ ex frigiditate. Rx. bdellij. 3. j. opopanacis adipis liquefacti. aã. 3. 5. aggregent z supponatur. ¶Dixit Pau. ad dolorẽ genu. Rx. myrrhe aloes armoniaci z thuris. aã. ptẽ. j. dissoluant cũ vino coctor: z cũ eis fiat illinitio. Aaron. euforbiuz tritũ mixtũ cũ ceroto facto ex oleo narcissi: aut lilio ꝙfert dolori genuũ frigido. ¶Inqt Raſ. dico q̃ qdã laboras dolore genu antiquo sũpsit medicinas in potu de stomaticon fere ququageries: ac cristeri vsus est cũ centaurea nõ solũ vna vice: cui cõsului q̃ frequẽter acciperet medicinas attenuatiuas ex puocãtib⁹ vrinam: z eo q̃ etat humide cõplexionis z frigide qualuit ipsis frequẽter factis spacio longi tpis. ¶Ad dolorẽ genu misce fel taurinũ cũ pice z melle z suppone. ¶Hal. vt scribit. 12. ꝓti. fecit emplm qõ ꝓfert dolori sciatico z oium articulo. Rx. fenugrecũ z coque eũ cũ aceto lymphato cũ aq̃: z bulliat dũ dissoluat: z suba tollat: z distemperet cũ melle cũ modica pte aque z supponat: z dimittẽda est sic vsq; ad triduum. Et ait Raſ. dico hoc oz fieri in ꝓncipio negocij.

¶Amplius quedã sunt spãlia sumẽda interius cõueniẽtia cõmuniter in dolore articulo. Dixit Sera. z ponit. 12. ꝓtinẽ. Rx. succi portul. trite z oppresse. 3. j. z misce quartã ptẽ ipsi⁹ olei amig. cũ ea: z da in potu p hebdomadas: z sanabit passio articulo oino. Ibidẽ ex li° absq; auctore cõburat panis porcinus: z cũ cinere eius fiat emplm cũ aceto: aut detur in potu cũ aqua mellis: z est speciale ad sciaticã. ¶Dixit Hal. z ponit ibidẽ. medicamen cõfectum cũ keiri citrino pluries dissoluit aãpata dura accidẽtia in articulis: inquit Dios. hec est descriptio medicaminis keiri citrini qualr oz fieri: z oz intelligi de flore eius: qui ẽt appellat keiri ruffum z appellatur balad. Rx. reuse peonie mare spice: aã. 3. ij. folij idi. 3. j. gario. grana. xv. nũero floris keiri ruffi. 3. 5. vtriusq; ariston. aã. 3. viij. dosis kirat sex. postq; digestũ fuerit bñ cibariũ z incipiendũ est in potu ipsius de equali tpe autũni: z sumi oz vsq; ad. 50. deinde per. xv. dies sequẽtes nullus fiat de eo potus. Et talis cõditio oz sequi de potu eius semp. s. bibendo: postea etiã. 50. dies: z deinde iterũ desistendum per. xv. dies dum cõpleat annũ. 366. dierũ: sed nõ oz fieri sumptio ipsius in omnibus diebus canicularib⁹: z oz hoc fieri euitatis carnibus grossis salitis piscibus salitis almuri blitis pastinacis mẽta cucumeribus z melonibus z sũmarie oibus generantibus humorẽ aqueum: z vino et propie nigro cum superabundantia

perabundantia. Et ad minus patiens balneari dz qualibet die z exercitio vti motu z egtatione: ac si mä eius fuerit fica: z si regaf̃ b regie z cautela non nocebit ei. ¶ Dixit Gal. theriaca vipera᷒ si qualz die post digõnẽ cibi: z in estate nõ successiue: sed ꝓ interualla cessare faciet morbũ z cãm ei⁹ in illis. l. quo᷒ nä est frigida z hũiditates sũt abũdãtes: z dixit in libro de theriaca ad cesarẽ. frequẽter operemur theriacam: qñ radicitus educit mãm ipsi⁹ cũ dissolone ex corpore. Et dixit Raß. dico q᷑ faciũt ad podagrã cũ ꝓprietate satirion hermodac. tassus barbassus: per corui: pantus colũbarũ: centaurea z colloquntide. ¶ Dixit Dios. cortex radic. cap paris bibit⁹ cũ aceto z melle cõuenit doloꝛi anche: z forte facit descẽdere aliqua sanguinea: aut mingere sanguinẽ: vñ allenia᷒ dolor statim. ¶ Bymmasui dixit. ꝓprietas sparagi est cõferre doloꝛi frigido dorsi. Et qdã dicũt q᷑ confert ẽt oi doloꝛi articulo᷒ assidue bibita. radix celidonie bibita cũ aq̃ in cã calida expellit mãm ꝓ vrinã: z magnũ ꝑbet effectũ. Et cardus asininus cõfert podagre frigide. Et dixit Bymmasui q᷑ tassus barbassus ofert laboranti podagra: z artetica: z illi cui⁹ digiti ipediunt cũ ꝓprietate eius valde. Et dixit. q᷑ lignũ aloes nõ dz sile ad cõferendũ in podagra: z vẽtositatibus grossis in dorso genu z sil'ib⁹. ¶ Albugerig. hermodactil'. boni sunt doloꝛi articulo᷒ dati in potu: aut apoçimate: qñ retinent reumata descẽdẽtia ad articulos in ꝑn⁹ passionis. sed in tẽpoꝛe sue supabũdantie petrifiãt supfluitates: vñ qui eis vtif̃ supabundãter z frequenter opari dz cũ supabũdanti aqua calida oleo z lenitiuis effusione sup articulos. Et Gal. dixit. q᷑ hermodactili boni sunt doloꝛib⁹ articulo᷒: tñ sunt stõaco mali generãtes angustiã: z appetitũ cibi deficientes: tñ educũt celeriter illũ humoꝛẽ z cessare faciũt reuma ad minus post biduũ: z doloꝛẽ penitus: ita q᷑ patiẽs cõsequef̃ sua negocia: sed coquẽdi sunt: z apoçima eo᷒ dandũ est in potu cũ seminib⁹ ꝓuocãtib⁹ vrinã: z erũt vtiles absq̃ aliquo nocumẽto ꝑdicto: z ꝓfortandus est stomacus cũ eo qõ dz ipsum ꝓfortare' post opõnẽ ipso᷒: z calefieri dz modicetñ pes corui est melioꝛ eis in hoc: z nõ nocet stõ. ¶ Dixit Aui. in hermodac. credif̃ plm esse iuuamẽti: ppea q᷑ ipsi solunt statiz humoꝛẽ frigidũ: z in ipsis est res alia: qñ faciũt succedere soloni stipticitatẽ: z ꝓfortãt mẽbra: quare non est pole cũ eis vt redeãt supfluitates liquefacte ꝓ medicinã: qb⁹ non accidit vt eũaenf̃ z phibeãt illud ite᷒ qõ subtiliatũ est per vtutẽ medicine currere in meat⁹: z hoc ex opõne hermodactilo᷒ ꝓtrarium est reliqs resolutiuis z eũatiuis calidis. Plurima. n. bo᷒ sunt q᷑ dilatãt meat⁹ z dimittũt eos dilatatos: vn᷒ hermodact. sunt stõ nociui: quare op᷒ vt misceanf̃ cũ eis q᷑ sunt. ficut piper z. çiç. z ciminũ. Et qñqz adminístrãtur cũ eis que sũt: sicut aloes z scamonea: vt ꝓfortef̃ eo᷒ solutio. Et dixit Aui. dixerũt qdã. q᷑ pedi corui iest opatio hermodac. z nõ est ei nocere stomaco: dixerũt chuççi q᷑ turbith educit flegma crudũ ỏ genib⁹. ¶ Ait Raß. dico pillas elebus q̃ bone sunt ꝓ annũ vnũ doloꝛi dorsi: z genuũ antiq̃. ℞. pulpe collogn. ʒ. j. quartã turbith boni. ʒ. j. centauree minoris. ʒ. ß. çiç. ʒ. iij. castoꝛei. ʒ. j. quartã serapini dauich. ij. me dulle cartami. ʒ. j. tertias duas fiant pillule p annũ. ¶ Dixerunt Dios. z ẽt Gal. q᷑ gallus vetustus sicut est in ca⁹. colice cuz cartamo z polipodio confert doloꝛi articulo᷒ qñ in ducitur in vsu laxatio ei⁹: qm̃ humoꝛẽ educit crudũ z nigrum. Ait Raß. dico op᷒ poni in hoc in re aliqd qõ faciat ad banc passionẽ: sicut hermodac. z pes corui. ¶ De libro hermetis si cũ adipe vulpis vngaf̃ podagra sanabif̃. Medicamẽ aliõ de keiri citrino: z ponif̃ a Rasi. 12. oti. ℞. keiri citrini auf̃. j. ß. gar. ʒ. v. myrrhe peonie seis aneti. añ. ʒ. j. poly maioris. ʒ. ij. arif. ro. z lõ. añ. ʒ. ij. detur in potu cũ aqua mellis dos. ʒ. j. nulla facta comestione: postea vsq̃ ad nonã horã: z sumaf̃ ꝓ 10. dies insepabiles: qm̃ tollit vehemẽtes doloꝛes. ¶ Et dixit. hoc est medicamẽ de ossibus bibẽdũ in quolibet triduo semel per totũ annũ: z qñqz per cõtriduũ: z eradicabit doloꝛẽ articulo᷒ humido᷒. ℞. camedreos. ʒ. j. arist. ʒ. vij. gentiane. ʒ. ij. cẽtauree minoris. ʒ. j. apij. montani. ʒ. iiij. fu. bdelij agarici. añ. ʒ. ij. meu. ʒ. j. teraf̃ z distẽperef̃ cũ melle despumato. dos. ʒ. j. vsq̃ ad. ij. iuxta modũ morbi: z si fiant ex eis pillẽ sumanf̃ cũ aqua mellis: sed nulla comestio dz fieri postea per. 10. horas. ¶ Et de appropriatis est decoctio radicis papaueris comuni decocta in aqua vsq̃ ad mediũ cũ bibitur: z radix rubee tinctoꝛ᷒ bibita cũ mellicrate: z radix betonice bibita in vino permixto. ¶ 12⁰ otinẽtis. ypericon est ex ꝓferentib⁹. Quidã dicũt. q᷑ flos ypericon cũ semine suo decoctũ in vino si bibif̃. 40. dieb⁹ sanat sciaticã: z aliqui absolute dicunt de ypericon itelligẽtes de herba: z qdã dicũt. q᷑ flos z folia z fructus debẽt sumi cũ vino vel mellicrate: z simil'r camepitheos bibitũ. 40. diebus: z decoctio assari: sive infusio eius ꝓuenit doloꝛi articulo᷒: z maxie scie bibita. ¶ Herba iusgami albi cũ stercoꝛe ouino contusa: z modico aceti tumoꝛẽ genuũ z oiuz locoꝛ᷒ tollit. ¶ Ait Gal. 10. oti. de simplici medi. ego vsus sum in habẽte in genu cronicum doloꝛẽ: z difficile sanabilẽ farina ordeacea mixta cũ sterco re caprino: z mirabil'r est hõ intus. Erat aũt rusticus: sed ẽt in oib⁹ cõsil'ib⁹ partib⁹ z cõsil'ib⁹ tumoꝛib⁹ vsus sum eo cõ similiter z multipl'r profuit. Qõ accipiẽs Sera. dixit. sterc⁹ cap: arũ est calidũ resolutiuũ: z cõuenit aꝑatib⁹ fraudulentis: sicut sunt aꝑata genuũ z doloꝛ᷒ iuncturaꝛ᷒ z scie qñ miscef̃ cũ farina ordei z cõficif̃ cũ aceto z ponif̃ sup locum: z maxime in corpoꝛib⁹ ouris z solidis: sicut rusticoꝛ᷒. Et qdã in empl'o ponunt myrrham z est vtile conferens celeriter. ¶ Dixit kiranus. ℞. seis pilij z vue z extrahe ab eo mucilaginẽ decoquẽdo ipsuz integrũ in duob⁹ rotu. aque: z per pãnũ ꝑme z feces abijce z mucillagini adde cere. ʒ. iij. olei. ʒ. vj. z ipsis dissolutis cõtere diutius in palma. Empl'm conferẽs doloꝛi iuncturaꝛ᷒ calido: z ꝓhibẽs fluxuz humoꝛ᷒ ad locum cõficif̃ ex citonio in aceto cũ farina ordei: z cõuenit similiter illinitio ex succo papaueris cũ lacte mulieris. ¶ Fomentatio q̃ vtilis est doloꝛi iuncturaꝛ᷒ calido fit cũ aq̃ in qua decoquunf̃ rane fluuiales euiscerate z decapitate quousq̃ dissoluanf̃. Et qdã vtiliter decoquũt cũ eis folia salicis: aut rasurã cucurbite. Adeps vsi mixtus cuz stercoꝛe caprino z croco ꝓuenit doloꝛib⁹ iuncturaꝛ᷒ frigidis: z sil'r senacũ contusuz appositũ. Et qdã dicũt. q᷑ tormẽtilla mixta cũ oleo z inuncta in triduo tollit doloꝛẽ fridũ iuncturaꝛ᷒. Et ofert empl'z factũ de cinere fic⁹ mixto cũ vitello oui aceto croco z cera.

¶ De doloꝛe spine z dorsi. Cap. xiij.

Doloꝛ spine qñq̃ occupat: lz raro totã spinã: z qñqz partẽ eius tñ: z est hoc ꝑz plm: z tũc aut occupat ptes supioꝛes: z vocaf̃ doloꝛ colli: qñqz occupat ptes spondiliuz colli: aut occupat ptes medias spine: z vocaf̃ absolute doloꝛ dorsi: aut occupat ptes spine inferioꝛes: q᷑ occupat ptes. xj. spõdiliũ inferioꝛ᷒ vel ꝛũdã eaꝝ: z põt denoiari ab ipsis spondilib⁹ quas occupat. ¶ Dixit Gal. put ponif̃. 12⁰ oti. doloꝛ dorsi in musculis intrinsecis z extrisecis z spõdilibus erit: z sumpsit dorsuz large ꝓ spina. Et. A. dixit. doloꝛ dorsi fit in lacertis z chordis itrinsecis z extrinsecis clausis in dorso. ¶ Et q̃zuis doloꝛ dorsi nõ semp eueniat cõcatenationib⁹ spondiliũ: tñ q᷑ vtplm in eis accidit: ió de eo auctoꝛes tractauerunt in tractatu de doloꝛibus iuncturaruz.

Et causa doloꝛis dorsi: qñqz est intrinseca: z qñqz extrinseca: z que est intrinseca: aut est in dorso ꝓpria: aut est in mẽbꝛo vel mẽbris cõicãtib⁹ ei: z q̃ est ꝓpria: aut est intercluſa in cõcatenationib⁹ spondiliũ: aut in musculis intrinsecis: aut extrinsecis: aut in oib⁹ ipsius ptibus vel plurib⁹ sil'. Et qñocũqz sit ꝓpria: aut erit mala op'o diuersa calida frida vel sicca: aut nõ pura: sz cũ mã. ¶ Et ꝑm plm cã eius est mala op'o frida mãlis. Ait. n. Raß. in diuisionib⁹. fit vt plm ex frigoꝛe z hũoꝛe crudoꝛ᷒ ꝑz plm qdẽ humoꝛ flãti cus intercludit in iuncturis spõdiliũ: z locis medijs eaꝝ: z

flos ypeꝛi cõcoctꝰ cũ semie suo in vino si bibat. 40. diebus sanat sciaticam.

cõicaf lacertis ꝛ neruis in circuitu exñtibus. Et ꝫ mä aliqñ est fluida liqda remolliẽs mollificãs ꝛ relaxãs ligameta ſpõ diliũ: vñ accidit ſpondiles diſlocari nõ itegre: ſz aliq̃lr aliqñ interi⁹: aliqñ exteri⁹: aliqñ ad dextrũ: aliqñ ad ſiniſtrum: vñ aliqñ accidit gibbus: aut ꝯcauitas aut arc⁹ ꝛ eleuatio ꝛ aliqñ toꝛſio: ꝛ ego vidi toꝛſionẽ magnã in quodã puero cũ magiſtro Chriſtoforo geoꝛgij: ꝛ qñqz eſt nõ fluida: ſz groſſa. Et qñq3 cã ei⁹ eſt mä vẽtoſa. ¶ Dixit Theodoſi⁹: doloꝛ doꝛſi eſt de gñe doloꝝ articuloꝝ: ꝛ ex eadẽ mä fit. Et Cõſtant. dix. ꝓgregaf in ſpinali ꝛ ſpondilib⁹ eius ſuperfluitas ex ſatietatibus nauſeatiuis excitãs doloꝛẽ vehemẽtẽ: ꝛ forte gñat gibbũ. ¶ Dixit Auic. ꝙ qualiſcũqz ſit doloꝛ doꝛſi ipſe: aut accidit pp frigus cõplõnis. ſ. pure ꝛ flãtis crudi: aut cũ mä flegmatica cruda. ſ. ſm plm: vt dixit Raſ. ꝛ qñqz fit pp cãm faciẽtẽ gibboſitatẽ cũ nõdũ eſt ꝛfirmata. ¶ Que ẋo eſt ꝓ cõitatẽ: aut eſt ꝓ cõitatẽ quoꝛũdã viſceꝝ: ſicut fit pp debilitatẽ: ꝛ maxie renũ: ꝛ pp replõnẽ vene magne poſite ſup doꝛſum: aut pp vuln⁹ in cãna pulmonis. Et qñqz fit pp cõitatẽ mẽbꝛicis ſicut fit cũ accidit pp aꝑa in aliquo dictoꝝ locoꝝ faciens cõicare doloꝛẽ doꝛſo: aut alicui pti ei⁹: ꝛ qñqz fit pp cõitatẽ totius in criſi. ¶ Dixit Auic. doloꝛ doꝛſi: qñqz ẽ ex ſignis criſis: vt accidit pp mäm declinãtẽ ad venas doꝛſi vt eũef ꝓ venã inferioꝛẽ. ¶ Cã ẋo extrinſeca eſt. dixit Gal. vt ponit. 12° ꝓtinẽ. qñqz accidit ex reflexione coꝛpis ſup foueas: ꝛ ex one re põderoſo. ſ. delato ſup caput vel ſup ſpatulas eius eleuato violenter. Et accidit. vt dixit Auic. ex multitudie coꝛtus: aut ex percuſſione: aut caſu ſup ſpina: vñ accidit ſpina in aliqua ſuarum ſpondiliuz diſlocari: aut toꝛqueri: aut accidit in partib⁹ eius apoſtema: aut ex ſimilibus cauſis.

Signa generis ſunt nota narratione infirmi ꝛ relatiõe aſtantũ. Et dixit Gal. ipſe qdẽ qñ fit accidit ꝙ laboꝛans eo nõ põt inclinari: neqz bñ extẽdere ſpinale ꝛ vt plm doloꝛ iſte eſt diuturn⁹: ꝛ qñqz nõ eſt diuturn⁹. ¶ Et ſigna ſpẽꝝ ſunt ꝙ fact⁹ a mala cõplõne pura eſt abſqz grauitate ſenſata. Et cognoſcif ſpẽs male ꝯplõnis ꝑprijs ſignis: ꝛ maxime calida ex ꝓceptiõe caloꝛis ꝛ frigida ex ſenſatiõe frigoꝛis. Et ſicca ꝑprie cognoſcif ex añceſſione cãꝝ exiccantiũ vt febꝛes acute vel cronice fluxꝰ vẽtris cronici ieiuni laboꝛis vigiliaꝝ coyt⁹ ſupflui ꝛ ſiliuz: ꝛ ex cita exiccatiõe olei quo inungif loc⁹. ¶ Et ſi fuerit mala cõplõ mãlis percipif grauitas manifeſta: ꝛ qz vt in plurib⁹ mãlis cõplõ eſt cã h⁹ doloꝛis: iõ vtplm doloꝛ ſenſat⁹ eſt aggregatiu⁹: ꝛ aliqñ cuz aliql extẽſiõe: ꝛ max⁹ ſi mä fuerit flãtica cruda. ¶ Dixit. A. illũ ꝙ eſt ex frigoꝛe: ꝛ ꝙ ex hũoꝛe crudo deãbulatiuo: ꝛ exercitiũ ſedãt ꝫ plz: qñqz. n. excitãt ꝛ cõmouẽt ipz hũoꝛẽ crudũ: vñ nõ ſedaf doloꝛ: ſz acuif ꝛ intẽdif: ꝛ eſt iceptio ei⁹. dix. Auic. paulatim ꝛ nõ ſubito. Et qñqz ſentif cũ eo frigus. ſ. ab infirmo ꝛ forte a tãgẽte qñ mä eẽt in mẽbꝛis exterioꝛibus. ¶ Et doloꝛẽ qdẽ doꝛſi factũ a cõitate nõ inuenit tãgẽs locuz: neqz excitaf ꝑ tactũ aut ꝓſſionẽ: ꝛ adſũt ſigna leſiõis in mẽbꝛo cõicãte: ſed eũ ꝙ eſt pp ꝑprietatez in doꝛſo: qñqz inuenit tact⁹: ꝛ marie cũ cõplmit ſuper hoc: ꝛ qñqz ẽt nõ inuenif. Dixit Ga. ſi fuerit aꝑa. i. cã doloꝛis in muſculo exterioꝛi: ſcz extrinſeco manifeſte ſentief doloꝛ qñ tãgif doꝛſuz. Et qñ eſt in muſculis occultis nõ ſentif: ſz ſentif tact⁹ doloꝛis interi⁹ ſilis doloꝛi renũ. ¶ Dixit Auic. cũ man⁹ inuenit doloꝛẽ: tũc cã eſt in doꝛſo. ſ. in exterioꝛib⁹ doꝛſi. Et ſi nõ inuenit: tũc cã eſt in vẽtre. i. in pfũdo doꝛſi. ſ. intra ſpõdiles. Et cognoſcunf ſpẽs facti ꝑ cõitatẽ. dixit Auic. qñ fact⁹ cã renũ eſt apud alkatim. ꝛ debilitaf cũ eo deſideriũ coeũdi: ꝛ fit cũ vna cãꝝ rerũ notaꝝ. ¶ Et fact⁹ cã repletionis venaꝝ ꝙ adherẽt doꝛſo ſignificaf extẽſione doloꝛis in doꝛſo fere toto. qz ſm extenſuz eſt ipſaꝝ venaꝝ que aſcẽdũt: ꝛ eſt cũ caliditate ꝛ inflãmatione ꝛ pulſatione ꝛ repletione coꝛpis. ꝛ regimine ꝓterito repletiuo. ¶ Et fact⁹ cõitate pulmonis ſigñaf ex leſiõe ꝓcepta in ipſo pulmõe. ¶ Et fact⁹ cã mẽbꝛicis ſigñaf ex ꝓpingtate aduẽt⁹ ꝓximi ſuffocatiõis ei⁹: vel exit⁹ mẽſtrui vel partus. ¶ Et fact⁹ cã gibboſitatis ſigñaf ex eis ꝙ dicenf in cap⁹ ei⁹. ¶ Qz ſi mä faciẽs doloꝛẽ doꝛſi fuerit aꝑa ſentief doloꝛ grauatiuus fixus in loco aꝑatis: ꝛ cõicatio leſionis mẽbꝛis intrinſecis ſub eo exñtib⁹: ꝛ qñqz ab ipſuz febꝛis ſeqf: ſed ſi eſt nõ aꝑans doloꝛ nõ erit fixus: ſicut nec grauis: ſic neqz cõicabit mẽbꝛis ſuppoſitis leſionẽ de qua fit curãdũ: ꝛ nõ ſeqf ad ipſuz febꝛis niſi leuis aut effimera. ¶ Et fact⁹ cã ventoſitatis erit extẽſiuu⁹ abſqz grauitate. ¶ Et fact⁹ a cã extrinſeca ſignificaf ex añceſſione alicui⁹ cãꝝ ꝓmitiuaꝝ: vt coyt⁹ laboꝛis delationis, aut eleuationis oneris ꝓcuſſionis vel caſus. ¶ Dixit. A. doloꝛes doꝛſi aut egẽt incuruatiõe aut erectione. Et indigẽtes icuruatiõe ſunt illi in qb⁹ eſt cã ſpaſm⁹ ex aꝑate doꝛſi, aut alijs cauſis gibboſitatiꝫ. Et indigẽtes erectione ſũt illi in qb⁹ nõ eſt neceſſariũ ꝙ diuerſificet reductionẽ. i. reduplicationẽ anhelitus ꝛ exincolumitatib⁹ lacertoꝝ a reclinatione retro ꝛ incuruatione nõ faciẽtib⁹ doloꝛẽ.

Cura doloꝛis doꝛſi variaf diuerſitate ſuaꝝ cãꝝ. Et ſi qdẽ fuerint extrinſece abijciant. Deinde ſi qd de ipreſſione mala dimiſerint coꝛrigaf ꝛ riũ ipreſſioni relicte auferẽdo cũ regimie bono in cibis ꝛ potib⁹ ſedãdo doloꝛẽ cũ anodinis. ¶ Si ẋo cãe fuerint intrinſece, ſiqdẽ fuerint male cõplexiones pure curenf cũ ꝛrijs calide cũ frigidis, ꝛ fride cũ calidis, ꝛ ſicce cũ hũectãtib⁹. ¶ Si ẋo fuerint mãles dixit Auil. q patif doloꝛẽ doꝛſi pp mãz frigidã nõ tardet ei⁹ curationẽ. Et ſil⁹ patiẽs ipſuz pp replõnẽ venaꝝ dictaꝝ q ſi tardauerit, aut incurret moꝛtẽ ſubitaneã. aut paralyſiz apoplexiã in breui tpe forte in eadẽ die vel hoꝛa. ¶ Et cura qdẽ. dixit. A. eſt ſilis cure doloꝝ iuncturaꝝ ꝛ cure gibboſitatis ꝛ vẽtoſitatis faciẽtis gibboſitatẽ. ſup. ꝛ ſil⁹ eſt ſilis cure alioꝝ moꝛboꝝ ad qs dictũ eſt ipz ſeq. Dis. n. doloꝛ doꝛſi eueniẽs a cõitate hz curari cura mẽbꝛi patiẽtis, cui⁹ cõitate doloꝛ accidit in doꝛſo, ꝛ cuz hoc toto tẽpoꝛe quo fit cura, ꝛ rectificatio mẽbꝛi cõicantis. ¶ Locus doloꝛis doꝛſi inungi debet vl epithimari ſeu emplaſtrari cũ ſedãtib⁹ doloꝛem anodinis. ¶ Mãlis vo inde exiſtẽs ꝑ ꝑprietatẽ doꝛſo, aut cã replõnis venaꝝ curaf dieta potione ꝛ chyrurgia. Et dieta qdẽ eligenda eſt ex his q̃ dicta ſunt in cap⁹ curationis iuncturaꝝ per dietã, hic qdẽ alia ſpãlia ponenf. Spinachia nãqz comeſta, ꝛ ẽt emplaſtrata ꝑprietatẽ hñt in doloꝛe doꝛſi calido, ꝛ ꝓ ꝑprie ſanguineo ꝛ ſparagi in frigido. Ait Rabi in 4ª ꝑticula ſparagi ſua ſpãlitate ſunt vtiles doloꝛi ſpine ex flãte õ vẽtoſitate giãto. Et bꝛodiũ cicer ꝑꝑe rubeuꝝ vel nigroꝝ ꝛ maxime cũ õcoquenf cũ eis radices feniculi petroſilij vel apij, ꝛ ſil⁹ panis in quo ponunf ſeia aniſi ꝛ fenugreci. Et ex carnib⁹ caro pipionũ ꝛ paſſer⁹ in domib⁹ nidificantiũ, ꝛ caro ericij eſt eis ꝑꝑa, ꝛ ꝙueniunt eis radices paſtinache baucie dauci ꝛ enule ꝛ vinũ ſubtile potẽs ac maluaticum paꝝ lymphatũ ꝓfert ei, ſic maxie nocet doloꝛi doꝛſi caldo in quo vitri dz oẽ vinũ, ꝛ maxie potẽs ꝛ loco vini dz bibere patiẽs ipz aquã oꝛdei, aut aquã õcoctã cũ ſuccaro, aut vinũ ginatoꝝ, aut iulep cũ aq̃ frida. Et ſi appetit vinũ bibat vinũ albũ pauciferũ ꝛ aquoſuz. ¶ Et ꝓferũt in frido deambulatio ꝛ exercitiũ moderatũ ꝛ moꝛari in aere caldo ꝛ accũbere in plumis, ſicut in caldo ꝓfert qes ꝛ moꝛa in aere frido, in eſtate accubitus in eo, ꝛ in hyeme in loco tẽpato. Et vtaf patiẽs doloꝛẽ doꝛſi fridũ cũ ſuis cibarijs ſpẽb⁹ q̃ ſic fiũt. ℞. gar. cinamomi electi. ʒiʒ. albi. aii. ʒ. iiij. cardamomi beil galange. aii. ʒ. j. croci macis. aii. ʒ. ß. ꝛ qdã addũt ſuccaꝝ ad põdus oium.

Per inſtrm vo potiõis curaf doloꝛ doꝛſi mãlis cũ eũone mãe peccãtis, ꝛ alteratiõe ab intus ꝛ ab extra. Et ſi qdẽ mä fuerit ſanguinea, ꝛ ꝑprie replẽs venas ꝑdictas, tũc neceſſe eſt vt fiat flõmia copioſe, ꝛ ꝑprie ex baſilica, aut ex ambabus ſaphenis vel ſciaticis ꝛ in pedibuſ, aut in curuatura genu, ipa. n. dixit. A. in diſpõne ſanat egꝝ, aut fiat ſcarificatio multa in naticis ꝛ coxis ꝛ crurib⁹. Et ꝙuenit hemoꝛroidaꝝ ꝓuocatio, ac ẽt mẽſtruoꝝ in mulieꝛe. ¶ Et ſi mä fuerit colica eũef cũ eo qõ ꝙuenit ex multo/

Signa male cõplõnis pure.

Signa male cõplõnis cũ materia.

tiens dictis p vomitū vel ſeceſſuz:z maxie p vtrūq;:z bibat alterātia frida:z inungat loc⁹ vel epithimet cum frigidis. ¶Si vo dolor fuerit frigidus.dixit.A.dolor fridus inq̄tū fridus eſt oz vt curet cū ebibitis z emplis z vnctiōib⁹.ſ. calefaciētib⁹:z inq̄tū eſt hūor crudus:oz vt fiat eūo.ſ.digone p̄miſſa cū eis q̄ ſut:ſicut hyera hermetis:z eſt ꝓueniēs valde:qm̄ digerit z ſ̄btiliat z eūat hūorē crudū. Et dixit.coſta. ꝓferūt ei pillē ꝑapini:z laxatio facta cū pulpa collogn.z oi eo qō laxat hūorē crudū:z fiat ei⁹ purgatio cū reiteratiōe: z reiteratione ꝑz neceſſitatē. Et ꝓferūt ei criſteria ſubtilitia z carminātia z educētia fl̄a.z ꝑpe cū fuerit in pte iferiori lūboꝝ. ¶De alterātib⁹ vo ꝓpr̄ijs eſt ſemē ſileris mōtani ſ̄ptū:z decoctio radicis ei⁹ bibita. Et ꝺcoctio radicū filipē dule:z ꝺcoctio radicis ſparagi z ſeris ei⁹:z decoctio radicis acori. Et de potiōib⁹ exptis ad ip̄m eſt theriaca diateſeron. Et ꝓfert ēt theriaca vipaꝝ z diatrion z diagalāga eſt ꝓpr̄iū. ¶De alterātib⁹ vo ab ex̄ apꝓpriatis.dixit Aui.eſt adminiſtratio olei de euforbio ſoliue:z oleo de lilio.al's.bdellio eſt ꝓpr̄ietas mirabilis:z ex eis ē oleū vtice:oleū maiorane: z ſepū vti. ¶Unctio vtilis valde.℞.olei laurini nardini z yrini.aā.ʒ.j.cere bdellij.aā.ʒ.ij.ſucci maiorane.ʒ.j.ʒ.galāge z cimini.aā.ʒ.j.croci.ℨ.j.cōponanꝯ adinuicē:z fiat vngᵗᵘᵐ. ¶Dixit Bymmaſui z ponit.12.ōti.ponat deſup pix liqda cū carta iſepabilr:z p oies det in potu aq̄ cicerū nigroꝝm. ¶Qz ſi p dictā curā nō tollat dolor rubificātia deſup apponāt:aut velicātia ad attrahēdū mās ad ſupficiē cutis. ¶Et Aui.qdē ponēdo cañ.in adminiſtratiōe dixit.meli⁹ eſt vt cale fiat dorſuz in p̄mis fricādo locū cū manu calfa:aut pāno calefacto ad apiendū poꝛos:deide inungēdo cōp̄imendo ſiue fortiter fricādo cū ipſo vnguēto:qm̄ ſic ꝓp̄imēdo vt⁹ vngᵘᵗ meli⁹ penetrat ad ꝓfundū z melius fit mēbri reſolb. ¶Et ō vtilib⁹ z laudatis ad dolorē dorſi humeri z muſculoꝝ eueniētis ex frigiditate aut humiditate nō groſſa eſt:vt permiſceat aliqd de oleis ſubtilis ſube cū vino maluatico vel alio vino ſubtili z calefiant:z ex eis fiat lōga fricatio ſup loco.

¶De curatione doloꝝ iuncturaꝝ p cauteriū. Cap.xiiij.

Amnon curat dolor articuloꝝ p oiētā: neq; per potionē:ita q̄ nō ſufficiūt medicine:tūc ſi dolor ipſe eſt a mā frigida ꝓpr̄ie flātica neceſſaria eſt cauteriçatio. De bonitate.n.cauterij vt in ſequētib⁹ tractatib⁹ dicetur:eſt vt curenꝯ egritudies māles cronice cōſumēdo mās tales egritudines faciētes:z eas educēdo de loco maxiē cū teneꝯ aptū tpe cōdecēti. ¶Et ſcias q̄ q̄n mā cōſeruās dolorē in iuntura aliqua eſt reumatiçās ad illā ex ſuperioribus: tūc neciuz eſt cauteriū ſupra locū p.vij.digitos vel circa ex pte qua reumatiçat mā. Et aliud ſup loco iūcture vel infra eū paꝝ. Si vo mā nō ſit reumatiçās:ſz fixa in loco:tūc nō eſt neceſſariū cauteriū ponere ſupra locū:ſz ſolū ſup eo:aut infra ip̄z paꝝ. ¶Sciendūq; q̄ cauteriū maxie neciuz eſt q̄n mā in iuntura cōtēta nō p̄indurationē z ingipſationē:ſz p exuberātiā ei⁹ z remollitionē ligamētoꝝ diſlocat iūcturā:vnde ſpāliꝛ loquēs hyp.de ſciatica.6° affo. dixit. Quibuſcūq; a ſciatica moleſtatis vertebrū foris reſilit his tabeſcit crus z claudicāt ſi nō vrant.i.cauteriçent. ¶Dicūt aūt q̄ tabeſcit crus pp phibitionē a motu:z q; ōbilitat ex dolore:z q; mucillagines obtūdūt calōn nāle ei⁹. Et q; vt q̄dā dicūt claudicāt ꝑ pte via tranſitus nutrimēti ad ip̄m oppreſſa a pte q̄ a ſuo nāli ſitu ſemota eſt. Claudicant aūt.q̄n iunctura hec ſupra quā dz fieri mot⁹ deambulationis nō eſt firma:neq; figi bñ pōt ad bonitatē deambulationis. In oi.n.motu locali:vt dixit Alex.reqrit aliqua pticula fixa ſup quā fiat ipſe motus. ¶Et q; in hac iunctura frequētiuz occurrit:z magis neceſſariū eſt occurrere cū cauterio:ſō ō mō cauteriçādi ip̄z ꝑpus dicā. ¶Dixit Raſ.in li° de iuncturis in ancha.cauteriçatur multis modis:ſz leuior eoꝝ eſt vt accipiat inſtrz ꝑm modū coclearis ferri:z fiat diametrū ei⁹ ſicut eſt palmi medietas z fiant in circuitu ei⁹ q̄nq; eminētie ad formā oſſiuz dactiloꝝ:z mittat in ignē donec rubeat:deide ponat ſup pixidē anche:z eger iaceat ſup lat⁹ ſanū:z cauteriçabit q̄nq; cauterijs vnica appōne inſtrī. Et ſubdit.cū volueris ip̄z cauteriçare debes egrū tali mō ſ̄tuare:vt appeat acumē anche:deide fac ſup ip̄z circulū.ſ.demōſtrātē locū cauteriçādi:z deide cauteriça. ¶Sera.4° breuiarij.ca.16.dixit.q̄ op̄z q̄ cauteriçet ſup ancha in trib⁹ locis aut q̄tuor:z hic mod⁹ cauteriçādi ſufficit q̄n dolor eſt firm⁹ in ancha:z nō extēdit ad coxā crus vel pedē:nā q̄n extēdit nō ſolū cauterium fieri dz in ancha:ſz ēt in locis ad q̄ dolor extēdit. Et ad hūc dolorē in tēdēs Raſ.12° ꝓti.auctē Simeōis dixit.ſi nō mitigat dolor cū medicinis vrat locus cū cauterio:z fiat vna vſtio in ancha vbi ſentit dolor ꝑpe in loco doloris:z in tibia fiat alia vſtio in loco vbi ſentit in latere ſilueſtri:z alia vſtio fiat tenuis z pfunda,in capite digiti pui:qm̄ ſanabit. ¶Dixit Albuca.q̄n accidit dolor in pixide anche:z ſūt cā ipſi⁹ frig⁹ z hūiditates:z curat patiēs cū eo qō dixim⁹ in diuiſiōe:z nō ꝓfert curatio:z antiquat dolor:tūc oz vt ſoluas infirmū ab hūoꝝib⁹ groſſis:deide cauteriça ip̄z. Et modus cauterij i ea eſt ꝑz duos modos:aut cauterij cū medicis adurentib⁹:aut cū igne. Cauteriū aūt cū igne eſt ꝑm modos multos:vn⁹ eſt vt cauteriçes ſup pixidē anche trib⁹ cauterijs triāgularib⁹ z cadētib⁹ ꝑm figurā triāguli z faciat ei⁹ triāgulatio ꝓfundationē bonā vel magnā:z ſit q̄ntitas ſpacij q̄ eſt iter oē cauteriū q̄ntitas groſſitudinis digiti:z ſit cauteriū oliuale.i.in foꝛa grani oliue mediocris q̄ntitatis. Et q̄nq; fit cauterium 4ᵘᵐ in medio ſup caꝑ.anche ipſi⁹:z ſic ſūt q̄tuor cauteria:z ſi vis cauteriça cū circulo:cui⁹ p̄ceſſit foꝛa in cauteriçatiōe diſlocationis anche:z eſt vt ſit circulus cōp̄hēdēs anchā totā z cōburet ſpiſſitudinē cutis toti⁹:z iſte eſt mod⁹ cauterij in ſciatica q̄n dolor eſt adherēs anche ipſi z nō extēdit vſq; ad coxā z crus:ſi aūt extēdit vſq; ad coxā z crus:tūc cauteriça duob⁹ cauterijs ſup coxā ſup locū ad quē inuit iſte infirmus in quo eſt dolor z cauterio vno ſup cauiculā q̄tuor digitis ad ptē ſilueſtrē parūp:z ſit cauteriū cultellare:z ſit ꝓfunditas cauterij ꝑm q̄ntitatē ſpiſſitudis cutis.q̄ ſi infirm⁹ inuit q̄ dolor extēdit vſq; ꝑpe digitos pedis:tūc cauteriça ip̄z illic vbi inuit cū cauterio p̄ctis trib⁹ aut q̄tuor vel pluribus ſi indiget:z ſi inuit dolorē eē ſub genu vſus crus:tunc cauteriça ip̄z illic cauterio vno cultellari. Et dixit.caue tibi in oi cauteriçatiōe tua vt nō vltimes cū cauterio ad hoc vt cōburas neruū:aut arteriā magnā:z accidat p̄llō ſup infirmū nocᵘᵐ malū aut ꝑctio. ¶Dicūt q̄dā.q̄ cauteriū in ancha nō dz ꝓuenire vſq; ad iūcturā.ſz bñ vſq; ad ꝓpe eā. ¶Deide Albuc.narrat aliū modū q̄ eſt filis mō dicto Raſ.ſz eſt cū trib⁹ eminētijs trī.q̄ ſi dolor fuerit in vtraq; ancha cauteriçet vtraq;. Deinde poſuit modū cauteriçatiōis anche cū medicinis. ¶In dolore āt dorſi z lūboꝝ.dixit Albuc.fiant ſup dorſuz vbi eſt dolor tres linee ꝑz latitudinem almediaci ipſius poſtq̄ ſignas cū encauſtro in oi linea fac q̄nq; cauteriā:aut plā ꝑm q̄ntitatē tolerātie infirmi z vtutē ei⁹:z fiat cauteriçatio cū cauterio p̄ctuali:z ſi vis cauteriça trib⁹ aut q̄tuor cauterijs cū cauterio clauali mediocri:q̄dā dicūt q̄ debent fieri tria cauteria ſub loco doloris. ¶Et dicūt q̄dā.q̄ in dolore humeri dz apponi cauteriū tribus digitis iunctis inferi⁹ ſub humero:z nō ſup ipſo ne ſpaſmū vel ꝓctionē inducat. Et dicūt.q̄ ſi ꝓtingat vt diſlocet iunctura humeri pp humiditatē relaxationē faciētē:ſicut ꝓtingit vt dictuz eſt in ancha:tūc fiat cauteriū cū inſtrō triāgulato:ita vt pfoꝛet cutē ad aliō lat⁹:z ponat in foꝛamine iſto laque⁹:ꝑus tū diſlocatio ei⁹ reduci dz z reducta ꝓſeruari:put meli⁹ fieri poterit. ¶Dixit Albuc.in dolore podagre cauteriçā in circuitu iuncture pedū cauterijs multis:z ſit cauteriū oliuale:z ſi indiget vt punctes ſup faciē pedis:tūc fac cū cauterio puncti. Et q̄dā dicūt.ꝓferre cauteriuz ſupra talum ex pte ſilueſtri. ¶Et dixit Alb.in dolore genu cauteriçenꝯ ip̄m trib⁹ cau-

Modus cauteriçādi in dolore dorſi z lumboꝝ.

In dolore humeri

In dolore podagre.

In dolore genu.

In doloribus manuum.

rerijs aut quatuor cū cauterio oliuali: z si nēcia sunt tibi pū cta tūc fac: z dixit nō submergas manū tuā cū cauterio oliuali: imo sit circiter spissitudinē cutis tñ. ¶ Quidā dicūt. q̄ dz fieri cauteriū trib⁹ digitis sub genu ex pte silueſtri in fontanella q̄ ibi repit inter duos musculos p quā vene inferius deferunt. ¶ In doloríb⁹ aūt manuū dixit Albuc. cauteriça in circuitu focilū cauterio pūctuali: z si remanet ex doloribus in digitis: tūc pūcta eū sup oēm nodū z sup pectinē manus. Et si dolor fuerit in cubito aut hūero cauteriça vtrūq̄ ab oi pte. ¶ Dixit Sera. nō dimittant cauteria p̄solidari velociter. ſz fricem⁹ ea dieb⁹ multis cū medicis apitiuis q̄ corrodūt carnē donec currat tota sanies virulēta aggregata in iuncturis. ¶ Cōuenit. n. cauteriū in his doloríb⁹ articulor: qm̄ mām mucillaginoſaz in eis recluſaz excludit z p̄sumit totaliter: aut saltē multū diminuit: z cū hoc facit vt mā añs si qua est ad fluxū in articulos diuertat ad locū ipsi⁹ cauterij z ejiciat: vñ fit vt vtus fortificata supra māz p̄iunctā sic paucificatā z nō ampli⁹ ab añte cā p̄seruatiua eā insensibiliter resoluat z p̄sumat. ¶ Dixit Aui. de cauteriçatiōe bona sciatis: z q̄ surgūt loco cauterij est: vt iaceat ifirm⁹ p̄m figuram quā opz z phibeat ei mot⁹: z p̄seruet circuit⁹ doloris. ſ. signādo ipz z ipleat me^m ei⁹ sale z ponat desup pānus: z sint pñia cauteria diuersa z igniāt cauteria: z admistrēt in p̄mis taliter vt nō sētiāt cal'a: deide sētiāt cū ea: deide fiāt fortia dōec nō possit tolerari. Cū q̄ ptransierint vtutē p̄fortet massa. ſ. ō pāno suppoſito. z dicat ei vt inclinet q̄tenus egrediant sal z oleū: deide cooperiat cū lana z liget. Et dixit. oz vt tunc sit supra cap̄ infirmi vas plenū aq̄ ro. cū q̄ abstergat facies eius: z refrigeret z refocilet virtus eius vt valeat tolerare. Caueat tñ ne caro aduret z vlceret. Et dixit. si fuerit in ancha sanguis q̄ moret in ea cauteriçet illic cū auro rubente cauteriçatione vehemēti: vt currat sanguis ex ea. ¶ Dixit Hil. incendant tria grana olibani: z cū vino cauteriçet vena que nobilior est supra sciaz zc. z cum alijs duobus cauteriçentur alie due vene sub scia.

Jn doloribus manuum.

Canones in cauterizatione.

¶ De sedatione doloꝝ iuncturarum z curatione accidentium superuenientium. Cap. xv.

Auicenna dicit. cū fortes fiunt dolores z nō tolerant non est excusatio q̄n tribuant sedatiua doloris. ſ. etiam in p̄n°. z ante eūationē: sedant aūt cū subtilitate resolutiuis mām: aut cū stupefactione. Et tibi q̄dē inest tentare sedare ipm cū subtiliter resoluētib⁹ mām: z q̄uis non possit cōplete mām resoluere z dolorē sedare: tñ nō debetis cū narcoticis sedare dolorē: nisi in casu vehemētis doloris. Ait. n. A. nō administres stupefaciēs: nisi apud necessitatē: vt cū dolor est vehemēs valde iminēs periculū: aliq̄n eni vt supra patuit vehemēs dolor articulor est cā mortis subito. Et ideo Raſ. in libro de iuncturis dixit. si dolor augmētat intātū q̄ timeat de egri defectu: tūc appone de sedātib⁹ dolorē. ſ. narcoticis: in approximatione tñ subtiliter resoluētiuz in p̄mis vtendū est sedatiuis doloꝝ cū p̄prietate: ipsa enim prerogatiuā supalia hūt: qm̄ noc^m nō inferūt. Et si in cognitione cāe fuerit erratū: neq̄ timor in ipsor approximatione persistit de repulsione māe ad articulū: nisi in q̄litate fuerint excessiua. Que aūt sint hec habitū est supra in suo ca° que si nō inueniant: aut nō sufficiāt approximāda sūt anodina tēperata vel pax a tēperamēto recedētia: qm̄ ēt in eis nō existit timor: q̄cūq̄. n. hoz sūt tēperata vel pax ad caliditatem declinātia cōueniūt in mā frigida. z ēt calida: nisi calida nimis in gradu caliditatis excesserint: illa. n. malā cōp̄lonē remittēt p̄fortato p ipsa calido nāli pticule cui⁹ est: q̄cūq̄ etiā mām sua tēperata caliditate resoluūt: neq̄ ad locū attrahūt: quare plura ēt eor mēbri dolētis ptes leniūt z remolliūt z dilatatioi z extēsioni apparant: q̄re magis tractabiles facte mēbri dolētis pticule extēsionē a mā doloris p̄cedētē miti⁹ z benigni⁹ tolerāt z sic dolorē. ¶ Ex sedatiuis aūt p̄dictis q̄ in tēperamāto p̄sistūt sunt fenugrecū cū aceto tritū z melle supaddito coctū de quo habitū est supra post coagulationē supra mēbrū emplatū duob⁹ vel trib⁹ dieb⁹ sup eo dimissū. Attñ ne in toto illo tēpe exiccet: z nō p̄ferat exiccatū supfūdēdū est aliquotiēs oleū rosaceū. Et ex eis est vitellus oui cū oleo ro. z florib⁹ camomille: aut cozone regie z amidū dissolutū cū oleo yrino keirino vel alio silī z mica panis ō simila panis de simila cal'a ifusa in lacte mulieris asine vel capre z oleo ro. addito oui vitello. ¶ Et ex sedatiuis doloris q̄ ad caliditatē declināt z sūt p̄fertia in doloꝛe frido sūt emplm p̄fectū de caulib⁹ z apio recētib⁹ z p̄fectū ex farina fenugreci se. lini mellilloto aneto: z florib⁹ camomille. Et si friditas fuerit maiorana folia lauri: z folia cauliū z p̄fectū ex cinere tirsor cauliū cū oleo camomille z p̄fectū ex farina fenugreci: seis lini z cicer cū oleo yrino vel alio silī. ¶ Et ex sedatiuis doloꝛē declinātib⁹ ad friditatē paucā q̄ cōueniūt in mā cal'a sunt mucillago psilij cū oleo viol. vel de cucurb. vel butyro recēti sine sale: z lac cal'm actu embrocatū vel ab vbere mulsuz z supinfusuz z oleū ro. vel vio. vel nenufarinū mixtū cū pinguedine pulli vel porci recēte: z incorpatū cū vitello oui z albumine z pauco sale. ¶ Ung^m mitigatiuū doloris articulor z alior q̄uenientiuz a caliditate sic fit. ℞. olei amigd. ō. z camomille z aneti. aū. ʒ. j. mucillagis altee z se. lini z fenugre. aū. ʒ. ij. pinguedinis pulli: z anatis recētiū z butyri recētis z adipis porci recētis z cere albe. aū. ʒ. j. conficiant. Quidā aūt in oi sūmo doloꝛe z maxie in cā cal'a sup apponūt pulmonē arietis cal'm: aut pullū galline vel colūbinū: aut catulū cāis scissuz p dorsi mediū adhuc eo viuente: aut mēbruz in aiali nouiter occiso: adhuc tñ bñ cal'o exīte dū operit ponunt: b cū diafoꝛeticis faciūt tumorē z nodositatē dissoluūt mēbrū p̄fortāt z doloꝛē tollūt. ¶ Si quoq̄ nēcia fuerit doloris sedatio p narcotica. dixit Sera. q̄ administratio hax medicinax est cōis istis egritudib⁹ apō vehemētia doloris z cū q̄uenit ifirm⁹ ad syncopiz z timorē: verūtñ opz q̄ ministrent cū eq̄litate terminata z regie artificiali cū p̄rudētia: qō est q̄ in egri^m fcā ex hūorib⁹ calidis subtilibus q̄uis acuitate eor ifrigidātia ifrigidēt: tñ ipsa nocēt ex pte altera: q̄ ingrossant qō effundit q̄re faciūt eos acgrere tarditatē in penetratione z diminutionē submersionis. Humorib⁹ x̄o grossis nō acgrit aliqd subtile ex istis medicis: z nō q̄enit eis: nisi vno mō: q̄ q̄n stupefaciūt sensuz sedat illud qō timebat ex vehemētia doloris. Et pp illō. dixit Sera. si p̄misces cū eis ad istos doloꝛes cū medicis cal'is: z es ptēt in eis illis q̄ faciūt ptrāsire vtutē eax q̄ minuāt de no cumēto illax. ¶ Dixit Raſ. in li° ō iuncturis. si dolor augmētat intim q̄ timeat de egri defectu appone de sedātib⁹ dolorē z vnge mēbrū cū mortificatiuis: z b fiat in apatib⁹ cal'is sine magno timoꝛe: z maxie in colico: in fridis aūt z mēbris spissis fiat cū timoꝛe z cautela magna. ¶ Dixit Aui. mēsura illō qō sedat malitiā sūmā doloris. i. p̄solare z corrigeip̄z nō. n. approximāda sūt sola sine p̄mixtiōe corrigentiū ea. Et vtere eo cū audacia z timiditate plus. ſ. qñ ē correctū. al's. z mēsura illō qō sedat malitiā. ſ. doloris sūma doloris. i. cū q̄ titate doloris: z b p̄t itelligi siue illō sedet subtiliter resoluēdo: siue stupefaciēdo: in nullo. n. oz ptrāsiri mēsura ēt eq̄lis terminata: z maxie in stupefactiuo: vt dixit Sera. z dixit Aui. multotiēs p̄fert stupefactiuū inq̄ntū igrossat māz p̄cedētez z fluētē: q̄re nō fluit: z sic tādē sedat doloꝛ: b tñ p̄prie facit z q̄enit in mā colica z subtili. ¶ Et rursuz stupefactiuox administratio nō dz diu ptinuari: neq̄ ab itra: neq̄ ab extra. Inqt Alex. qñ coact⁹ fueris ex vehemētia doloris vti potes narcoticis: tñ nō cū lōga opōne ipsor: sz remotis ipsis ōbes tūc trāsmutare ad leniētia velociter. Et Haly. dixit. si cōfortat doloꝛ z oino tumultuat sup loco empla opz ponere dormitantia: nō tñ expedit cū frigidis p̄sistere cataplasmatibus qñ humoꝛē refrigerāt z inspissant: vñ difficilis fit eius dissolutio z eūatio: z si apa illic fuerit duritiez eius faciūt: z p̄prie

Sedantia dolorem anodina.

dormitantia: ⁊ hoc intuēdū est: ⁊ cū pax acqeuisse aīaduerte/
ris calore ⁊ dolore emplis ipsis dissoluētia adhūc ge. ¶ De cō
uenientib⁹ aūt narcoticis sūt q̄ posuit Raſ. 12° ꝓti. aucte Ha.
℞. opij croci. aā. auř. iij. teranř i lacte vaccino: ⁊ misceař cū
eis mica panis albi oū fuerit in liquore decocti: ⁊ empl'a cuz
eis: ſz vngere dz ꝓficies manū cū oleo ro. ⁊ ponere sup illud
de folijs bletax vel lactucax ad ꝓseruādū illō: q̄m h medica
men erit mirabile. ¶ A. aūt ponit de croco in h ep̄lo auř. j.
⁊ dixit. q̄ pōt ꝓfici cū croco absq; medulla panis. ¶ Et ce/
rotū. dixit illic Raſ. fit de oleo ro. aut dixit Raſ. ℞. ſigie. vj.
auř. opij auř. j. ⁊ fac silr. Aut. ℞. ſe. iusq; ami auř. vj. opij cro
ci. aij. auř. ij. ſ. vini dulcis q̄ſtū sufficit ad distēpandū comi/
sceanř cū ceroto olei ro. ¶ Dixit Raſ. in li° de iūcturis. me
dicamē forte q̄ vti debes cū magna fuerit necēitas. ℞. opij ⁊
corticū mādragore. aīi. ℥. v. mole ⁊ ꝓfice cū aq̄ portulace vel
lactuce vl' iusq; ami ⁊ i fo'a seia: siue grana: ⁊ cū op⁹ fuerit sol
ue cū aq̄ portulace vel lactuce ⁊ illine. Et dixit. in dolore fri/
gido vtemur me^nis sedātib⁹ doloꝛē mixtis cū illis me^nis q̄
alterāt ꝓditione mozdificatox. al's. mozdificatiuox: vñ. ℞.
opij ⁊ castoꝛei. aīi. ꝑtē. j. croci. p. ſ. ⁊ aggrega cū aq̄. Dix Sil.
puluerizeř. ℥. j. opij cū. ℥. iij. croci ⁊. iiij. aut. v. vitellis ouox
⁊ oleo ro. ⁊ fiat ep̄lz: b. n. potēter mitigat doloꝛē ⁊ repcutit.
¶ Dicūt qdā. q̄ radix iusq; ami albi ōcocta sub cinerib⁹ cali
dis pistata ⁊ mixta cū oleo camomille pauco ē vtilis valde.
¶ Pille optie q̄ dant in sedatiōe doloꝛis articulox vehemē
ter: ⁊ ꝑcipue q̄n mā reumatiçat. ℞. storacis liq̄de laudani
masticis olibani ⁊ opij. aīi. ꝑtes eq̄les: ꝓficianř cū succo plā
taginis: ⁊ exhibeanř sero cū itur dormitū cuz vino rubeo:
multū ēt valēt in oi reumate descēdēte a capite ad spūalia.
¶ Dixit Alex. post ꝓueniēte vsuz stupefactiuox ꝑmuta te
ad lenitiua: ūc cāomillā maluauiscū semen lini fenugrecū ⁊
silā: ⁊ qdā dicūt ꝑmuta te ad mediocriter calefaciētia ⁊ vi/
uificātia: Et locū empl'a cū mica panis decocta additis vitel
lis ouox ⁊ ol'o cāomille. Et dicūt. q̄ coact⁹ applicas loco do
lēti narcotica añ eūonē in ꝑn°: ita q̄ timeař pilla redit⁹ mā
ad ꝑn^lia vl' nobilia mēbza: tūc illis appositi statiz debes attē
dere diuersionib⁹: vt mā repulsa nō ad ꝑn^lia mēbza vl' nobi/
lia: sed ad vilia deriueř. ¶ Dixit Sera. si ex vsu narcoticox
ꝓsequař in mēbro stupoꝛ: ⁊ difficultas mot⁹ opz vt admini
stremus empl'n ex fellib⁹ dissolutis cū oleo camomille: q̄n
istud acquirit iuua^m ⁊ maturat ⁊ facit redire caliditatez ad
membrum quod infrigidatum est ex illo.

Accidentia quoq; ⁊ diſpōnes q̄ ista sequunř post do
loꝛes iuncturax ꝑpe sūt dislocatio eax ⁊
cū h acciderit opz recurrere ad ea q̄ dicenř in trac. seq. ℥ p
pria capl'a dislocatiōis eax. ¶ Et est ōbilitas ⁊ laxitudo ea
rū: ⁊ succurrit ei cū reb⁹ ꝓfortātib⁹ ab int⁹ ⁊ ab ex appꝛoxi
matis. ab it⁹ cū theriaca vel metridato ⁊ silib⁹: ab ex vo cū
embrocatione vel balneatiōe cū aqs alumiosis vel salsis: q̄ si
nāl'r tales nō hēanř artificial'r cōponanř faciēdo decoq i aq̄
alumē: ⁊ sal ⁊ herbe alie ꝓuenientes: vt rua saluia sticados
artetica palytica iuniperus sauina ⁊ cyꝑssus: ⁊ hec eadē pūt
decoq in vino ru. ⁊ lixiuio: deide post ablutionē exiccenř ⁊
inungaňř cū oleo de sq̄nato ⁊ masticino vel nardino: ⁊ aut
abscintileo. Et p̄dicta fiāt si mā q̄ fecit doloꝛē fuerit frigida:
si aūt fuerit cal'a dec' rubea trociscata ⁊ ablutio vel ēbroca/
tio fiat cū aqs eneis vel ferreis nālib⁹ vel artificial'r factis
ꝑ extinctionē eris vel ferri ignitox in aq̄ multotiēs: vñ ꝓue
nit aq̄ in q̄ fabri extinguūt sua ferrameta ⁊ decoquanř et ta/
lia in aq̄ ro. folia myrti ⁊ grana ei⁹ ⁊ folia rubi. ⁊ bacce ano
eisdaci: ⁊ grana myrti trita ⁊ empl'ata ꝓfortāt ⁊ ꝓstringunt
iūcturas relaxatas ex cā cal'a: ⁊ silr illinitio fcā cū oleo ros.
vel myrtino i q̄ dissoluta sūt luta. s. sigillatū ⁊ armenū tenea
tur mēbrū ōbilitatū in vino albo decoctiōis gallax ⁊ alumi
nis vel in aq̄ decoc^nis alumis ⁊ ros. ¶ Et ex accūtib⁹ ipsis
est durities mot⁹ ⁊ agemena q̄ est gressus ꝑuatio ⁊ dormi
tatio ⁊ formicatio: siue stupoꝛ: ⁊ de duritie mot⁹ iūcturax.
dixit Aui. 3ª q̄rti. q̄ q̄nq; accidit i iūcturis duricies ꝓhibēs
moueri iūcturas cū facilitate ⁊ nō ōstruit sensū. s. vt plin: nā
q̄nq; destruit ⁊ fit in eis stupoꝛ ⁊ dormitatio: ⁊ q̄nq; nō de/
struit neq; diminuit de sensu: ⁊ cā ei⁹. dixit Aluic. q̄nq; est
neruus cū q̄ est stupoꝛe q est cā q̄ iūcture nō moueanř cū fa
cilitate. Alia lra hz. ⁊ q̄nq; ē in neruis. s. illa duricies q̄ ē cā
difficultatis mot⁹ iūcture cū aliq̄li stupoꝛe ⁊ diminutiōe sen
sus loci: ⁊ q̄nq; est ipsa duricies cā difficultatis mot⁹ in iun
cturis ipsis: ⁊ q̄nz ē carnosioꝛ. i. q̄nq; ē in ꝑte magis carno
sa, ⁊ sic inuit tres spēs ei⁹: vna q̄ est in iūctura. sc̄da z q̄ est in
neruis: ⁊ 3^am q̄ est in carne: ⁊ istamet duricies cū augeř pōt
eē cā agemena ⁊ ꝛctiōis mēbri. ¶ Et cā dormitatiōis siue stu
poꝛis iūcturax: hz vt pl'z est opl'o euenies i trāsitu spūs ani
lis ꝓhibēs venire ipz in sufficiēti q̄ſtitate ad iūcturā: ⁊ q̄nz
est cā ei⁹ paucitas ipsi⁹ spūs ꝓueniēs post eūonē fortē: aut
abstinētiā ninuiā: aut vehemētiā doloꝛis cū diuturnitate. in
quod dā li° de ꝓnosticatiōe q attribuiř Rasi dř. in cui⁹ coꝛpe
accidit sepe dormitatio ꝓnosticare ipz cito moꝛituꝝ ex pau
citate spūuz in coꝛpe. succurrēdū est igiř duritiei ⁊ enodati/
tiōi euenieti: ⁊ post doloꝛē in iūcturis remanēti cū eis q̄ mol
lificāt ⁊ dissoluūt. ¶ Dixit Haly. sume vulpē viuā: ⁊ in oleo
coq onfacino: ⁊ patiēte in h oleo statue tepido: q̄n iūctura/
rū ⁊ mēbroꝝ dissoluit vētositatē. al's. nodositatē: ōcoctio ēt
vulpis mitigaſ doloꝛē iuncturax: ⁊ fit ad h ōcoctio ei⁹ ſm
Pau. bulliat aq̄ vehemēter valde dū pueniat ad me^m: ⁊ plus
ſcz bulliat: deide ponaſ in ea vulpis occisa cū suo sanguie ⁊
coquaſ dū liq̄fiat ⁊ colef: ⁊ ipsa aq̄ misceaſ cū oleo: ⁊ pōaſ
mēbrū dolēs in ea: aut sedeat in ea patiēs: q̄n dispget mās to
tā faciētē doloꝛē. ¶ Et dixit Haly. linias locū cū oleo catti
arcq; galline ⁊ herbe ꝑpume: ⁊ dixit. empl'm bonuz ad h fit
cū lisamino ⁊ seie lini tritis ⁊ cū arietis cauda liquefacta di
stēperatis: ⁊ sup nodositates appl'icatis: q̄n eos emollit ⁊
dissoluit. ¶ Theodorus Prescian⁹. ad noda soluēda que in
manib⁹ fiūt bitumē cū oleo ro. trita: ita vt spissuz fiat: ⁊ fri/
cādo illinias nodos: ⁊ suppone lanā siccatā: ⁊ linea fascia li/
gabis: ⁊ dixit: ferule radices in aq̄ ad 3^m decoquas: ⁊ illam
aquā cū vi o bibat: ⁊ oēz nodū dissoluet. ¶ Dixit Oribaꝰ
radicē keiri tritā cū aceto supempl'am⁹: ⁊ ꝓfert. cinis cauliū
cū adipe vetusto: radix narcissi cū melle vel oleo empl'am⁹
optie opaſ: ⁊ armoniacū empl'm cū pice ⁊ melle vl' cū melle
⁊ oleo suppositū eū ꝑpe emollit ⁊ nodositates iūcturax dis
soluit. ¶ Aliud vtile. ⁊ ē Bartolomei de varignana molliſi
cās duricies iūcturax: ⁊ spāl'r nouas dissolue diaglō cū ol'o
nard°: ⁊ cū petijs suppone ꝑmissa ēbrocatiōe cū aq̄ ōco^nis
malue ⁊ altee cāomille ⁊ extremitatū absinthij. ¶ Cura X^o
agemena: ⁊ ꝛctiōis iūcturax. dix. A. ē q̄ oleū ō andachoca
q̄ ipse describit in h ca° potādo ex eo ⁊ inūgēdo cū ipso est
res magis ꝓferēs ei. Et ex eis q̄ expta sūt ad ꝛctū est: vt su/
maſ pellis ouis hoza q̄ excoriaſ ⁊ pone sup ipz: ⁊ liniaſ cū
lacte vaccino dulci. Et iuuaſ. dixit. A. cū administratiōe bal/
nei ficci: ⁊ sudare in furno: aut in fouea cal'a iuuatiua sunt.
¶ Ung^m valde vtile ad iūcturas q̄ nō pūt cōmode plicari ex
tēdi vel moueri. ℞. opop. serap. galb. aīi. ℥. ſ. terbē. ℥. j. roſis
marini saluie mīs silue. aīi. M. ſ. ꝓficianř cū carne vulpis
subtil'r icisa: ⁊ ponaſ totū in anſere pingui ad assandū: ⁊ illō
q̄ ex anſere cadit recolligaſ ⁊ inūgaſ. ¶ Aliō. ℞. pingue/
dinis vulpis marmote medulle cerui ⁊. vituli ⁊ vsi ⁊ pin/
guedis galline ⁊ anatis ⁊ olei antiq: olei laurini. aīi. ℥. j. sera
pini opopa. bdellij galb. armon. feilis vaccini terbē. aīi. ℥. ii.
gūmi. edere resine aloes. aīi. ℥. j. ſ. piguedis castoꝛei. ℥. j. ⁊ ſi
ciaſ ex eis vng^m. Dixit. q̄ sterc⁹ porci ⁊ ꝑpe siluestris mix/
tū in ceroꝛ ꝓfert oib⁹ duritieb⁹ ⁊ otoꝛsiōib⁹ neruox. ¶ Dor
mitatiōis aūt iūcture cura ē vt p̄missis eūonib⁹ fiāt fricatio
nes mediocres sup coꝛpe toto ⁊ extremitatib⁹: ⁊ maxie sup
extre^le q̄ remāserit dormitatio vel stupiditas cū manu vl'
pāno mediocriter aspero: deide lauenř mēbra illa cū lixiuio
in quo ōcocta sint saluia betonica sticados origanū calamē

Accūtius cōiectio.

Debilitas ⁊ laxitudo iuncturaz.

Duricies motus ⁊ agemena.

Dormitatio iūcturarum.

tum mẽtastrũ kalendula ⁊ silia. Et dũ lauant fricent bñ mẽbra ipsa cũ dictis herbis decoctis: deide bñ exiccent: ⁊ post exiccationẽ inũgant cũ oleo costino. ¶ Et si acciderit cũ cõitate cerebri regat regie stupozis dicto in sermõe ȝ° ca° ô stupoze. ¶ Et ex accũtib⁹ illis est tumoz remanẽs p⁹cessatioẽz doloris: ⁊ tollũt eũ fricatio cũ oxirodio addito sale ⁊ spõgia noua ifusa in aceto ⁊ exp̃ssa: aut vet⁹ abluta cuȝ lixiuio sale nitro ⁊ modico aceti: farina vo ordei mixta cũ carne citonij ⁊ aceto illũ spargit. Et herba senatiõ ptusa cũ assũgia veteri. Et ster⁹ muris cũ assũgia veteri tritũ ⁊ malaxatũ oẽz tumoꝛẽ fridũ soluit. Et sil'r stercus colũbinũ decoctũ in vino. ¶ Aliõ vtile suffumigef mẽbrũ cũ aceto ꝓiecto supꝛa lapidẽ molarẽ: deide lauef cũ vino põtico paꝛ lymphato in quo bullierit cuscute cinis ostracoꝛ ⁊ cinis spõgie cõbuste Raſ. dixit. ℞. cere olei anetini pt. v. adipis anatis pt. ij. floꝛ camo mille ſbtil'r puluerizatoꝛ pt. j. ſ. fiat vng^m: deide teneat mẽbrũ bñ cal'z donec rubeat: ⁊ tũc inũgat ⁊ dimittat. p. vj. boras: tũc iteꝛ ponat in aq̃ cal'a dũ rubeat: ⁊ iteꝛ inũgat: ⁊ sic ꝓcedat de. vj. horis in. vj. horas. ¶ Et ofert emplare locuȝ cũ puluere yreos mixto cũ melle: aut cũ foliis radicũ ptusis. ¶ Et ex accñtib⁹ remanẽtib⁹ sunt lapidatio ingipsatio seu petrificatio mãe in iũcturis: ſȝ de ꝟ dicef in sequẽti caꝑlo.

¶ De lapideitate iuncturarum ⁊ recitatione quoꝛundam casuum contingentium. Caꝑ. xvj.

Timoꝛ iũcturaꝛ post dolores.

Etrificatio mãe ⁊ ipsius ingipsatio in iuncturis vt dixit Aui. accidit hoib⁹ cõplones cal'as ⁊ mãs hñtib⁹ q̃ in eis subtile qꝺ est in mã cito resoluit ⁊ remanet grossuȝ qꝺ actione caloris petrificaf ⁊ indurat. Et accidit sil'r q̃ imoderate ⁊ incõgrue medicamina resolutiua acute cal'itatis appꝛoximant. Et dixit Hal'. 10. mie. mir. quotiẽs gñant in articlis lapides nulla spes fiet q̃ articuli ꝓuertant ad nãs suã. Et loc⁹ qꝺ petri ficat⁹ q̃ȝ rũpit ⁊ vlcerat ⁊ egredit ex eo res lapidosa gipsea: ⁊ q̃ȝ et egredit ide cũ illa sanies virulẽta. ¶ Dixit Raſ. 12. pti. q̃ cõgregationẽ apatũ petrificatoꝛ ꝓhibet farina lupinoꝛ cũ sirupo acetoso: aut cũ aq̃ ⁊ aceto suppoſita ⁊ radices affodili bone sunt. Et dixit. mitigatis doloꝛib⁹ oino si restat apa: ⁊ du^m fuerit ne petrificef ep̃l'ef cũ bulbo dissoluto trito ⁊ mixto cũ farre ⁊ aq̃. Et Aui. dixit. empl'ef cũ bulbo dissoluto i aq̃: ipsa ꝓhibet lapidationẽ. Et dixit Raſ. epithima fiat cũ ꝏoc^nc regie cozone camomille maluauisci ⁊ cẽtauree. ¶ Q̃ si nõ ꝓhibef: ſȝ icipit mã ingrossari: tũc dixit Raſ. in li° de iũcturis vtere mollificatiõe ſȝ duritiẽ apatis: ⁊ tãdiu donec videris mollificari ⁊ rarefieri: ⁊ i latit^m augeri: ⁊ tũc reuertaris ad dissolutiua: ⁊ ex eis vtaris. Et ex pñt et sil'mollificatia ⁊ resoluẽtia apponi. ¶ Dixit Aui. oꝛ vt isti nõ resoluãt sine lenificatiõe: imo opꝛ vt lenianf ⁊ resoluant sil'. Et de vtilib⁹ ad hꝺ. ℞. serapini galbani terbẽtine aspalti castoꝛei myrrhe bdellij colofonie picis liqde: resine mumie cere albe. añ. bulliant adinuicẽ ⁊ fiat cerotũ. ¶ Dixit Raſ. ablue mẽbruȝ cũ aq̃ cal'a dõec ifluef: postea vnge cũ cera ⁊ ꝓmitte sic. x. horis: ⁊ quotidie sil'r fac dõec appeat mollificatio: aut radices maluauisci ⁊ cucu. asini. decoq̃ in ol'o: ⁊ fac vng^m ⁊ vtere eo. Aut. ℞. pinguedis galline nigre ⁊ anatis ⁊ medulle cruris vitule ⁊ cere ⁊ olei. añ. ꝙuenientes ptes: ⁊ misce sicut oȝ ⁊ fac vng^m: ⁊ pone desup vna nocte ⁊ die: ⁊ postea ablue: ⁊ iterũ appone: ⁊ iteꝛ ablue: q̃ fortificat ⁊ mollificat. ¶ Aliõ qꝺ est fortius. bdelliũ armoniacũ ⁊ stoꝛacẽ liqdã misce cũ oleo yrino: ⁊ suppone. ¶ Aliꝺ. ℞. cere. ȝ. v. medulle cruris vituli armoniaci stoꝛacis liqde bdellij ⁊ galbani. añ. ȝ. x. dissoluãtur cũ modico olei yrini: ⁊ cũ ea oia alia ꝓficiant. ¶ Aliud mollificãs ⁊ dissoluẽs. ℞. armõiaci bdellij ⁊ stoꝛacis liqde ⁊ galbãi. añ. ȝ. x. piretri ⁊ fenug. añ. ȝ. v. ol'i yrini. q̃ȝ^m sufficiãt ad mollificãdũ gumas: ⁊ postea ꝓficiãt cũ ficub⁹. ¶ Et dixit Raſ. cura ꝓpa ad lapideitatẽ ablue cũ aq̃ in q̃ cocte sũt radices maluauisci anetũ cãomilla dõec rubeat qꝺ ẽ in circuitu

Prohibẽtia lapideatiõnẽ mãe.

Resoluẽtia lapideari icipiẽt mãm.

Mollentia mãm lapideatã

lapideitatis: q̃n q̃ est foꝛtis lapideitas locus lapidat⁹ nõ rubet: deide ponẽ de sũt pinguedies ⁊ medulle vna die ac nocte: postea accipe lapidẽ marebasite ⁊ pone in igne dõec rubeat: postea irroꝛa eũ cũ aceto foꝛti cal'o: ⁊ pone mẽbꝛ desuper ⁊ stet sup vapoꝛẽ vna hoꝛa: postea laua cũ aceto foꝛti calido: ⁊ fiat oino cura ista p. viij. dies: postea reitera ⁊ sic seq̃re donec resoluaf. ¶ Quidã ãr mollificãt duritiẽ q̃ disponit ut petrificef: ⁊ eã q̃ est in circuitu igipsatiõis lauãdo cũ ꝏoc^nc altee ⁊ seris lini ⁊ absinthij: deide inũgẽdo cũ oleo de amig. ⁊ butyro: ⁊ desup empl'ando cũ altea mixta cũ adipe anseris anatis ⁊ galline: deide post mollificationẽ inũgãt cũ oleo de iunipero vel cũ ep̃l'o facto cũ resina ⁊ oleo de euforbio vel inũgũt cũ ol'o ô laterib⁹ vl' de terbẽ^a post q̃ȝ fomẽtãt locũ cũ vino ꝏoc^nis vel saluie ⁊ altee. ¶ Mollificatiuũ bo^m cũ resol'one tẽpata. ℞. ysopi cerotũ ⁊ assũgia anseris vel anat̃: ⁊ pone cũ armoniac° ⁊ bdellio dissolutis i succo ruthe. ¶ Et lapidationes qꝺ iũcturaꝛ cõplete nõ pñt p me^nas mollificari ⁊ dissoluit: veꝛ q̃n q̃ extrẽdẽte mã petrificata rũpit cutis: et q̃n q̃ p se nõ rũpit: et q̃ p se nõ rũpit bo^m ẽ vt artificialit' rũpaf. ¶ Ad hꝺ aũt faciẽdũ. dixit Hal'. xi. de simp. me^na. Lapideus vet⁹ teraf: et cũ aq̃ ꝏoc^nis cruriũ poꝛcoꝛ salitoꝛ ponatur: et ex eo fiat sup nodositatib⁹ ⁊ duritieb⁹ iũcturaꝛ ep̃lȝ nã rũpit ⁊ exhibit illud qꝺ est sil'e gipso sine ipedimẽto: ⁊ dix. expt⁹ sum eo: et fuit caseus vaccin⁹ pinguis et acris ꝓpinguedinẽ et vetustatẽ. ¶ In li° ãt de iũcturis Raſ. addidit nasturtiũ. et ait dixit Hal'. q̃ accepit caseũ antiquũ lõgi tpis et nasturtiũ et puluerizauit sil': et postea accepit pedes porcian tiq et equoꝛ salsos: et decoxit in aq̃. miscuit nasturtiũ et caseũ: et fecit empl'm sup iũcturas lapidatas et rũpebat cutis et exhibat hũoꝛositas ois: et sic postea sanabat: et expt⁹ suꝛ illud sepe. Hoc idẽ medicamẽ posuit Raſ. 12. pti. et ait. dixit Dios. ego distẽpero caseũ vetustũ pluriuȝ annoꝛ hñtẽ in se acuitatẽ vehemẽtẽ: et cũ apoçimate pedũ salitoꝛ et vetustoꝛũ empl'o cũ eo articulos in qꝺ erũt duricies et petrificationes: ac fixa cute exinde ipse petrificationes egrediunt absq̃ nocu^to et laboꝛe. ¶ Ait Raſ. dico. ℞. vltra posse caseũ acutioꝛẽ et vehemẽtioꝛis acuitatis et vetustioꝛẽ: deide misce cũ adipe vetustioꝛi vltra posse: et salito: et coquẽdo eos cuȝ eis empl'am⁹: et erit ꝑfectioꝛis vtilitatis alioꝛ: qdã aũt dicunt q̃ antiqu⁹ gratusat⁹: et postea pistat⁹ et optie cũ oleo cõi icoꝛporat⁹ doloꝛes iũcturaꝛ cito lenit supposit⁹: et durities earũ. ¶ Dicũt. si ex loco rupto egredit mã gipsea supponẽd⁹ est puluis cyperi mixtus cum assungia anseris. Si vo egreditur sanies virulenta mundificetur locus sicut conuenit: ⁊ sicut in tractatu vlcerũ virulentoꝛ dicetur.

Rasis 12° pti. posuit plures casus quos placuit mihi inserere hic. ex qb⁹ vn⁹ est. vidi quẽdã pati doloꝛem articuloꝛ ac seq̃ qetẽ magnã q̃n antiq articuli erãt oppressi cũ tpe cũ manu cal'a et leui: q̃n passio ei⁹ erat ex inanitione supabũdãti. ſ. hũoꝛ facta ad articulos pte exñte. sanguinea et pte colica et pte flãtica. ¶ Ali⁹ est. dico q̃ excitatus est in quodã vicino meo cui⁹ cõp̃lo erat colica doloꝛ podagre in pede: et facta minutiõe i manu altera mitigata est maioꝛ ps doloris: et post biduũ cõualuit ꝑfecte. ¶ Amplius est dixit Raſ. audiui notũ ysmaelẽ dicentẽ q̃ doloꝛ ei⁹ nõ mitigaf: nisi cũ oleo sambacino cũ sigia illinito sup eum: et mirabil'r agebat in hoc: et doloꝛ eius erat frigidus flãtic⁹. ¶ Ali⁹ est. dixit Raſ. vidi quẽdã laboꝛantẽ podagra. et statim aduenie te vẽ emittebat de pedib⁹ ptes sanguis coagulati et ficci expellẽte eas nã: et sanabaf ide p totã estatẽ: tñ subuertebaf in byeme: marf q̃n ãbulabat sup terrã hũectatã et fridã: et erat ex vehemẽti ꝺstrictiõe illata ei. ¶ Et dixit. dico q̃ erat qdaꝫ copulẽt⁹ freq̃ntis qetis et supabũdãtis comestiõis q̃ passus est ex motu doloꝛẽ articuloꝛ cui ꝑcepi q̃ in qbusꝫ nonaginta dieb⁹ faceret minutionẽ: et in qualꝫ hebdo^a laxationẽ leuẽ faciẽtẽ assellare ẽter aut qnqes: et in qbusꝫ duobus mẽsib⁹ laxationẽ potẽtioꝛem faceret laxatiõe illa: et in

qualibet die hꝫet femina ꝓuocāt'ia vrinā:ita tñ ꝙ nullo bal neo vteret oino. ¶ Et dixit.ego vidi in qbuſdā ꝙ ſtatim ꝙ corp⁹ eoꝝ rubefit ex vini potu:aut alia cā ſtatiꝫ mitigabat. Et cura eoꝝ fit euitatis reb⁹ q̄ h̄ excitāt. ¶ Et dixit.in q̄dā factū fuit in coxa apa cal'ꝫ pul'ſatiuū cui ſuppoſito empl'o ꝑ bibitiuo ⁊ lenitiuo mitigat⁹ ẽ dolor:⁊ diſſolutū ẽ apa. Sꝫ tñ ꝑſiderare ōbes ꝙ ſi mitigat inflatio:⁊ dolor iminet ac mēbꝝ extēdit pcedē ōbes i cura cū reſolutiuis ⁊ lenitiuis. ¶ Et dixit.q̄dā abiaſer chīan⁹ patiebat dolorē dorſi cui p̄cepi'vt vngeret ipꝫ cū oleo lilino poſt calefactionē dorſi cuꝫ igne ⁊ fricatiōe dormiēdo ſup h̄ ꝑ vnā noctē ⁊ balneādo ipſaꝫ ma/ne ⁊ ſic faciēdo ſanat⁹ ẽ ꝑ tres noctes. ¶ Dixit.podagre ve hemētis pulſatiōis ꝙfert h̄. ℞. cimini ⁊ ſe.apij ⁊.çiç.aū.ʒ.j. pipis ⁊ maſticis.aū.ʒ.ß.bermod.ʒ.ß.puluerizent ⁊ dob.fit auſ.j.cū vino ⁊ aq̄ cal'a ⁊ mitigabit ide dolor. ¶ Et dix. di/co ꝙ tortura digitoꝝ accidit hūtib⁹ ꝙpl'ones vehemētis cali tatis:vñ q̄ iſtoꝝ patit podagrā digiti torq̄nt ex itēſa exicca tiōe ipſi⁹ articuli:vñ fre q̄nter ōbem⁹ opari lenificatiuis in eis cū eis q̄ nō calefaciūt oio.aut cū tēperie calefaciāt. ¶ Et dix.ſi videris laborātes cal'a podagra pati nocu^m ꝑ empl'a frida:aut laborātes frida ꝑ empl'a cal'a h̄ erit ex tetano:vñ tūc ſupponā mollific^ua:⁊ ꝙueniūt eis vinū coctū:aut oleū roſ. mixtū cū cera liq̄facta. ¶ Et dixit.vidi pl'es pingues labo/rare artetica qb⁹ ipol'e erat vti exercitio:⁊ hi pñt cuſtodiri de doloꝝ articuloꝝ ꝓlaxa^nem eis factā q̄lꝫ hebdomada: qui ergo ipſoꝝ h̄ vtiť nō patieť dolorē iterato:qm̄ nō erit in corpe eius reſiduū qđ poſſit moueri ⁊ expelli ad articulos. ¶ Et dixit Filagoꝛi⁹ q̄dā ſpēs podagre fit ex ſiccitate nerui cū hūiditate pauca mala tenui ⁊ pūgitiua:⁊ ſanatio huiꝰ fit ꝑ balneū frequēs. ¶ Quidā extenuat⁹ ſcabioſus paſſus eſt dolorē articl'oꝝ:⁊ fuit curat⁹ cū ſirupo q ſic fit. ℞. ſucci.bu/gloſſe lib.ij.ſucci endiuie ⁊ lupuloꝝ ⁊ boꝛagis ⁊ feniculi ⁊ apij.aū.ʒ.iiij.⁊ ſint oēs hi ſucci ōpurati ⁊ ifundāť in eis fol liculoꝝ ſene.ʒ.iiij.polipodij ſeis aniſi.aū.ʒ.ij. turbith.ʒ.j.ci namomi electi.ʒ.ß.⁊ ſtēt ꝑdie deide bulliāt vſq̄ ad ꝙſūptio nē medietatis ſuccoꝝ:⁊ ſi nimis iſpiſſarent ſucci addať aq̄ buglosse lib.j.⁊ poſtea ſirupet lib.j.ſuccari albi dob.ʒ.ij.

¶ De ꝙſeruatione ſanitatis iuncturarum. Cap.xvij.

ꝙnſeruatio ſanitatis iunctura ma/xime ꝙſiſtit in recto regi mine.6.reꝝ nō nāliū:aer nāq̄ oꝫ ad calitatez ⁊ aliqualē ſiccitatē declinare:⁊ fugiendus eſt aer fridus ⁊ hūidus. Et ſi ꝓtingat in tali aere mo/raꝫ facere oꝫ vt ab ipſo cuſtodia fiat cū igne pānis ⁊ calcia/mētis ⁊ alijs ad hoc req̄ſitis vt nō recipiāt ipreſſionē iūctu/re illi⁹ aeris. ¶ Et opꝫ vt cuſtodiať ab oīb⁹ aie paſſiōib⁹ q̄ corp⁹ hūt extermiare ⁊ iūcturas exiccare. ¶ Et vt cuſtodiā tur a ſupfluitate ſōni ⁊ vigiliaꝝ.vtraq̄ꝫ.n.imoderata iūctu/ras debilitat. ¶ Et cuſtodiāť ab imoderatiōe getis:qm̄ iun cturas relaxat:⁊ ad patiēdū parat. Et ſil'r ab oi imoderato exercitio.ipꝫ.n.iūcturas exiccat ſupfluę ⁊ ōbilitat ⁊ ad ipas hūores attrahit.⁊ maxie ſi factū fuerit ſup repl'onē ⁊ cibū. ¶ Et cuſtodiať a ſupfluis fricatiōib⁹ locoꝝ iūcturaꝝ:⁊ ab vſu balneoꝝ hūectātiū:ac ēt nimiū ſiccātiū nullo mō exerci teť poſt repl'onē:nec aliq̄ mō fumat cibū imediate poſt exer citiū maxie forte niſi ꝑus regeſcat anelit⁹ ei⁹. Et ſil'r nō ilico poſt exercitiū forte geſcat ſꝫ paulatine ab eo deſiſtat:neq̄ ēt poſt exercitiū in loco regeſcat frido vel hūido:neq̄ ilico dor miat.ſꝫ i loco tēpato geſcat. Jngt hyp.cū ex motiōe corpis ceperit qs dolere regeſcē ſtatiꝫ remediū ē. ¶ Oēs cibi diffi/cilis digōnis vitari ōbēt:⁊ oēs igluuies nauſeatiua ſatietaꝫ ⁊ ebrietas. Et nullo mō vtať i fine mēſe nꝫ p⁹ cōeſtionē añ cibi digōnē cibis ⁊ potib⁹ ſeu me^nis ſbtilib⁹ apiētib⁹ vt non deportēt i digeſtū ad iūcturas:neq̄ p⁹ digōnē cito dormiāt: neq̄ ō die iuxta poſſe coꝛp⁹ vitēt ſupfluitatē:⁊ oēs ēt fortes cuones:ampli⁹ ēt i ſeq̄n.c.mlta ponēť iuua^na qb⁹ i ꝑ^nc ſa nitaꝫ iūcturaꝝ vti oꝫ:⁊ ſil'r multa nocitiua q̄ vitare ꝙuenit.

¶ De ꝓſeruatione a doloꝛibus iuncturaꝝ. Cap.xviij.

Sapientes dixerūt ꝙ facili⁹ eſt ꝓuidere ⁊ ꝑſeruare a doloꝛib⁹ iuncturaꝝ q̄ꝫ iā ꝓductis ſubuenire:ſic facili⁹ eſt cāꝫ ſo lā auferre q̄ꝫ cām ſil'r moꝛbū ⁊ accſs. ¶ Et dixe rūt.maxie a doloꝛib⁹ iūcturaꝝ ſibi ꝓuidere de/bere ne eueniāt qcūq̄ appꝛopꝛiati ſūt ad illos ex hereditate vel alia q̄cūq̄ de cā de qb⁹ dictū ẽ ſupꝛa. Et ſil'r ſibi ꝓuidere debēt qcūq̄ iā eos icurrerūt ⁊ poſtea liberati ſūt ne ad eos redeāt. ¶ Cōſiſtit aūt ꝑſeruatio in appꝛoximatiōe triū medi cinaliū inſtꝛoꝝ.ſ.diete potiōis ⁊ chirurgie:⁊ oia hec tria in ſtrumēta ad duas diriguntť intētiones:quaꝝ vna eſt ꝓſerua/tio nālis ꝙpl'onis ⁊ cōpōnis iūcturaꝝ.ꝓſeruate.n.fortes ꝑ/durāt ⁊ ꝙfortate q̄cūq̄ nociua depellūt:⁊ h̄ fieri oꝫ toto ꝑ/ſeruatiōis tpe. ¶ Scōa intētio eſt,phibitio cāꝝ ipꝛimētiū in iuncturas:⁊ extrinſecaꝝ ⁊ itrinſecaꝝ aut ſaltez magnifica/tiōes eaꝝ ſic vt in eas ipꝛimere nō poſſint. ¶ Pꝛia itaq̄ꝫ itē/tio in inſtꝛo diete ſic pficiť:qcūq̄ ſūt ꝙpl'onis fride ⁊ hūide aerē ſibi eligāt ad calitatē ⁊ ſiccitatē declinū tā vl'ez q̄ꝫ pticu larē:⁊ ſi talē vl'ez nō habuerint ad regionē cal'am ⁊ ſiccā ſe trāſimutēt:pticularis āt aer p̄t artificial'r corꝛigi igne ⁊ alijs calefaciēt⁹ ⁊ deſiccātib⁹ fumigatiōib⁹ ⁊ ſtramētis. Qui ℞o ꝙpl'onis ſūt cal'e ⁊ ſicce aerē ſibi eligāt tēpatū vel ad cali ditatē paucā declinātē in hyeme.eſtate ℞o ad paucā frigidi tatē abſq̄ hūiditate maxie in loco ſue ꝙuerſiōis mortalis ac cubit⁹. ¶ Et abſtineāt oēs a triſtitia ⁊ ſollicitudie multa ⁊ ab ira ⁊ furoꝛe:⁊ max' cal'as ⁊ ſiccas ꝙpl'ones hūtes. ¶ In qt Ruffus.nō ẽ eis res vtilioꝛ motu:veꝝ oꝫ gradatiꝫ eo vti paulatiꝫ:qm̄ nemo oꝫ ſubijci oneri ſubito qō icōſuetū eſſet ei:ſꝫ vti oꝫ eo gradatiꝫ paulatiꝫ:qm̄ ipꝫ on⁹ in vſuꝫ inductū ſuſtinebiť lꝫ fuerit vehemēs.⁊ h̄ eſt iuxta ſniaꝫ hyp.i affo. Aſſueti aſſuetos ferre laboꝛes:⁊ ſi ibecilles ⁊ ſenes fuerint iuuenib⁹ ⁊ fortib⁹ facili⁹ ferūt. ¶ Dixit ℊ Ruffus laboꝛan tes doloꝛe articuloꝝ ſi faſtigiū ſequunť vehemēs inde extē denť mēbꝛa ipſoꝝ valde:⁊ iducent ad podagrā:manantq̄ꝫ ad articulos ſupfluitates ſi corp⁹ fuerit repletū ſi ſuſtinuerit labo:ē magnū i motu:ſꝫ h̄ dictū Ruffi Aui.dixit.vtať exer citio tēpato ⁊ vectatione:⁊ nō ſupfluat in eis:qm̄ excitat po dagrā ⁊ doloꝛes:⁊ nō adhibeať illō.ſ.de exercitio ad qō nō eſt ꝙſuet⁹ ſubito ſine gradatiōe:⁊ maxie nocet ſupꝛa repl'o/nē ſiue hūoꝝ ſiue ciboꝝ. ¶ Dixit Aui.deuitēt ſupfluitateꝫ in laboꝛe ⁊ exercitio ⁊ ꝑpe ſup repl'onē:⁊ ſil'r exercitio no/cent fricatiōes fortes in locis iūcturaꝝ ⁊ ipſaꝝ ſtrictiōes ſi/ue cōpꝛeſſiones nō doloꝛoſe ſint ſꝫ leueꝫ ⁊ moderate fricatio nes blādis manib⁹ facte iuuāt. ¶ Et dixit Ruffus cū caute la debēt vti balneo minerali ſaluo q̄ꝫ in tpe cal'o:ſi tñ doloꝛ arteticus fuerit acut⁹ balneū hēant de aq̄ dulci. ¶ Baly.āt multū cōmēdauit balneū ſiccū factū ad ſepeliēdū in harena. ¶ Dixit Aui.minoꝛenť in balneationib⁹:qm̄ ipſe liq̄facīt hūoꝛes:⁊ faciūt eos currere ad iūcturas:⁊ itellexit de bal/neationib⁹ cū aqs dulcib⁹:q̄ꝫ ſi⁹ ēt oia balnea noceāt eis fa cta ſupꝛa repl'onē. Et ꝛ̄dit Aui.veꝝ aq̄ termaꝝ ꝙferūt illis in hoꝛa egri^nis.ſ.in declinatiōe:⁊ oia ꝑdicta nocētia de exer citio fricatiōe ⁊ balneo magis nocēt facta ꝓpꝛie.alꝫ.añ ad/uentū poꝛiſmi doloꝛis. ¶ Dixit Raſ.in diuiſionib⁹.ex eis q̄ nocēt oib⁹ hūtib⁹ doloꝛē iūcturaꝝ.i.patis ad ipꝫ ſunt la/boꝛ ꝓpinquꝰ poꝛiſmo:⁊ calciamēta ſtricta.⁊ ſubdit.caueāt a balneo añ hoꝛā poꝛiſmi. ¶ Et dixit.A.⁊ ex illis q̄ ꝙferūt eis cū balneanť:⁊ ēt poſt expletionez balnei:imo in medio ei⁹ eſt effuſio aq̄ fride ſup iūcturas ſi nō eſt aliqs ꝙ ꝓhibeat ex debilitate neruoꝝ:⁊ dixit deuitēt annihilationē.ſ.exerci/tij.i.getē ⁊ ociū vlti^m. ¶ Et opꝫ dixit.A.vt nō dormiāt ſup cibo oino:qm̄ eſt ex reb⁹ nocibilioꝛib⁹ eis:⁊ intellexit de fa cto ſup cibū imediate:vel ēt de ꝓpinquo añq̄ trāſeāt hoꝛe tres vel ad min⁹ oue.maxie nocet hic ſōn⁹ ſup cibū factꝰ flā/ticis:deinde ſanguineis:ſil'r aūt debēt vitare imoderantiaꝫ vigiliaꝝ:⁊ maxie ex eis q̄ ſunt colici cibos ēt deuitēt q̄ ſunt

Regimē in ſex reb⁹ nō nālib⁹ De aere.

De accſſu bus aie. De motu ⁊ quiete.

De bal neo.

De ſōno ⁊ vigilia.

De cibis.

difficilis digōnis: z panis aginus z nō bñ coct⁹ z panis de seib⁹ minutis: z oia cibaria de pasta z sila z risuz: z oia grana leguminū: z de leguminib⁹ dixit Sal. in cōmēto affo. vbi indigētia. q eleni cū pp indigētiā legumina comedebant secuta est: eis pedū debilitatio. cū. n. a famelicis comedunt debilitant pedes eoꝝ q gñant humoꝛē grossuz q vt digeratur eget multo caloꝛe: z qz in famelicis nālis caloꝛ pedū est diminutus nō pōt regulare ptē nutrimēti leguminū trāsmissam ad eos: vñ debilitant: z aliqñ nō resoluta pte illa superfluitas in tumoꝛē eleuat. ¶ Et carnes deuitēt grossas bouinas hircinas capinas ceruinas aprinas porcinas z carnes auiū degentiū in aquis z carnes multaꝝ būidatū z supfluitatū z agninas z capita q̄drupeduz z oia viscera z iteriora eoꝝ. ¶ Quidā aūt cōcedūt eis pedes aialiū dicētes q ꝓfortant mēbra illis filiis: tñ lz sic sit sunt tñ digōnis difficilis: vñ melio⁹ est ab eis abstinere: z si aliqñ comedēdi ea licētia dat fit illud z sint adiuta cū vehemētia decoctiōis ipsoꝝ z condita cū iuuantib⁹ digōnē. Inqt Ruffus carnes oēs nociue sunt eis cū sint humide abūdātis nutrimenti: vñ in minoꝛi q̄ntitate eis vtendū est: z ficciꝛib⁹ ipsaꝝ vtant: qm̄ ex nutrimentis. sipsaꝝ carnū multiplicant ipsaꝝ supfluitates que nō mutate ad sanguinē fiunt in mā quā expellunt mēbra ad articulos z deuitēt copiā ouoꝝ sorbiliū z frixa nō sumant. ¶ Et deuitēt lac z caseū z oia que ex lacte fiunt q̄uis pauco caseo in fine mēse vti possent. ¶ Et deuitēt pisces lacunales oēs z anguillas cācros z gūbetos: de piscib⁹ tñ paruis squāmosis marinis vel de flumine petroso curreti raro z in parua q̄ntitate ꝓcedi pōt. ¶ Sic dixit Ruffus cauere debēt nutrimēta būida velocis coꝛruptiōis. Et de his sūt oēs fructus boꝛarij sicut cerasa pruna moꝛa persica grisomilla piꝛa z mala vernalia vel estiua z vue ēt z ficus recētes vitāde sunt z nucibus paꝝ est vtēdū: z oēs fruct⁹ añ ipsā maturitatē vitent. ¶ De fructib⁹ tñ cōcedunt frigidas cōplones habētib⁹ dactili passule z carice: sz tñ z carice dent in pua q̄ntitate: qm̄ mās deferūt ad extrema z iuncturas: z concedunt eis auellane optime masticate z pinee pistachia cū ꝯccaro. ¶ Filagoꝛi⁹ dixit pira bona sūt podagre: sz alij fruct⁹ mali sunt ei. calidas vo cōplones bñtib⁹ cōcedunt in pua q̄ntitate mala decocta z citonia decocta z amigdale z pauca pruna matura: z cōcedunt eis in parua q̄ntitate pepones citruli cucurbita z cucumeri z bi maꝛie dent cōditis. ¶ Et ex cibis humidis sūt herbe crude oēs: qm̄ humiditates generāt putrescibiles: z olera etiā oia q̄uis cocta nō cōcedant frigidas bñtib⁹ cōplones. calidis vo cōcedunt lactuca blitis spinachia z silla: z fridis cōcedunt maioꝛana saluia roſmarinus ysopus origanū z silla. Et melicis cōcedunt ꝓprie buglossa boꝛago z melissa z phibent pastinache z baucie z rape z napones z caules: z phibent oino fungi z tubera.

Sitādā in vna q̄qz cōplone.

¶ Ampli⁹ sanguini deuitent q̄cūq; sanguinē multū gñant: z q̄cūq; calida sūt z būida: z colici deuitent colerā gñantia z exacuētia z ambo deuitēt oia dulcia: z flātici deuitēt que cūq; flegma multiplicāt z q̄ frigida sunt z būida. Et melici cibaria deuitēt q̄ colam gnānt nigrā: z q̄ frigida sūt z sicca. ¶ Pꝛo p̄dictis dixit Raſ. in li⁹ de iūcturis. in colicis cauemus q̄ gñant colerā z a reb⁹ dulcib⁹ z grossis sicut est vinū coctū mel z ꝯccaꝝ butyrū oleū nuces z sīles: z dixit q pꝛeseruatio a sanguiea est abstinētia a cibis q gñant multū sanguinē. Et si a mā fuerint frigida caueāt acibis multe supfluitatis a carnib⁹ arietinis ouinis lacte z vino nouo piscibus z fructib⁹ būidis. ¶ Dixit Sera. opz vt sit intētio nra in toto regie vt sint būoꝛes q fiūt in eo tēperati splaudabiles cū cibo z regie sano: q; pmissio cautele z custodie ab egritudinib⁹ factis a supfluitate z repl'one nō est nisi ꝑz hāc disponē tñ: vt ergo tales būoꝛes tēpati z laudabiles fiāt cibis z potib⁹ vtēdū est facilis digōnis boni nutrimeti gñatiui pauca rū supfluitatū: z sint electi ex eis q cōueniūt pm varietatem opl'onū. Cōueniūt calidas opl'ones bñtib⁹ carnes edine: z

Cōuenientia in vna quaq; cōplone ex cibis z potibus.

interdū vitulinē lactātes: z carnes pullaꝝ paruaꝝ auiū bonaꝝ z pdicū z fasianoꝝ alaudaꝝ z aliaꝝ puaꝝ auiū bonaꝝ ꝓterq̄ passerū z oua in aqua ōcocta quouscq; icipiāt coagulari. Cerū in colicis alterent cibi cū reb⁹ frigidis z būidis z pcipue cū seib⁹ cōib⁹ frigidis decoctis cū eis. Dieta. n. colericoꝝ oz eē būidioꝛ q̄ sanguineoꝝ: z ꝓcedunt sanguineis lētes cocte in aceto: z vtant sanguinei cū cibarijs suis aceto z agresta z vino de piris z ō herbis z acetositate citri limonū z citrāguloꝝ z granatoꝝ acetosoꝝ. Colicis vo dixit Raſ. de iuncturis pmittim⁹ eos vti acrib⁹. i. austeris: z sūt succi p̄dicti: z maxie ꝓuenit eis succ⁹ granatoꝝ muꝛtoꝝ. q̄uis. n. hꝫ acria dixit Raſ. exiccēt tñ fumositatē colere pmūt z mortificāt eius acumē tūc ꝓcedit ambobus ptisana ordeacea z far z panis de similа bon⁹ est eis. ¶ Frigidas vo opl'ones habentibus ꝓceduntur caro annualis castrati agni z caro pulloꝝ z gallinaꝝ fasianoꝝ pdicū coturnicū pipionū volare incipiētiū turturū turdoꝝ z aliaꝝ auiū paruaꝝ z passeꝝ in domib⁹ z agris cōmoꝛātiū z caro capꝛeoli: z interdū leporis z caro ericij est eis bona: z oua ꝓueniūt eis: z maxie melicis. Et bis oib⁹ vtant assis z raro elixis. Et cōdiant cibaria ipsoꝝ cū bonis aromatib⁹ digōnē iuuātib⁹: z vētositatē dispgētib⁹. oi eniz studio pcurādū est ne cib⁹ coꝛrūpat aut indigest⁹ a stō egrediat sz pfecte digerat. ¶ De potu āt vini dixit Raſ. 12. pti. abstinētia pot⁹ vini sanat podagraz. Ego. n. dixit ipse: vidi plures patiētes relinquere potū vini z sanati sunt de podagra oino: aut ad min⁹ debilitata est in de passio valde bñ. Cōsidera tñ dixit ipse q si de retentione potus vini patiēti nō euenerit detrimētū euitet ei⁹ potus oi tpe vite ei⁹: q si nō poterit abstinētia potus vini fieri toto tpe vite sue saltē fiat p duos annos vt passio tollat: z dei de reuertat ad vsuz eius paulatiz: z relicto potu vini vtide bent ei⁹ loco decoctione seminū ꝓfortātiū stōm: z hoc cōuenit frigidis opl'onib⁹. Et cōiter dat eis loco vini aq̄ mellis simplex: vel cū decoctione cinamomi solus: z qdā decoquūt in aq̄ saluiā roꝛemarinū maioꝛanā betonicā z sīles herbas simpl'r z cōpolite: sz in calidis opl'onib⁹ loco vini dat aqua oꝛdei aq̄ cū ꝯccaro pauco: aut iulep cuz multa aqua: q si a vino abstinere nō possint: qz nolint vel qz ex ei⁹ abstinentia detrimētū incurrūt debilitatē virtutis: aut debilitatē digōnis stōi z multiplicationis ventositatis aut debilitatis digōnis epatis: z cōuertant ad caceſiaz tūc cōcedit eis vinū pauco ꝓueniēter adaquatū. ¶ Et Raſ. in lib⁹ de iūcturis ꝓcedit vinū antiquū stāticis. melicis aūt concedit mediocre: z bñ limphatū. calidis vo opl'onib⁹ vinū pauciferū. deuitent potare vinū pl'm z grossuz: imo oē vinum. Et Raſ. phibet mustū. et acetū nō ꝓcedit eis: et maxie q̄ appꝛopinquat tēpus poxisimi: alijs tñ tēpoꝛib⁹ ꝓcedit ex eis aliqñ pꝛo cōditis cibo⁹. ¶ Dicūt. si in cōsuetudine habuerint malis vesci cibis: aut multo vino vti: aut alijs nocētib⁹ supꝛadictis: paulatine: et nō subito oz a tali mala ꝓsuetudine remoueri: et pcipue si multū appetat vinū: aut mala cibaria ꝓsueta. Et dicūt nō bibāt ieiuno stōmeq̄z in pn⁹ mēse: sz anteq̄z bibitio incipiat ꝑus satis comedat saltē quartā ptē sui cibi vel plus si pōt. ¶ Dicūt ꝓced t eis vinū in sapoꝛe amenū ad stipticitatē quādā declinās in suba mediocre in coloꝛe aureū vel rubeū clarū. ¶ Oz ois cupiēs se ab articuloꝝ pseruare dolore cibū suū diligēter masticare et eē vnico ptēt⁹ cibario vl' ouobus ad plus: et nō oz in comedēdo ad multū tps plōgare: nec oz cibū aut potū idigestū mittere. ¶ Dixer ūt sapientes. fugere debēt oēs copiā cibo⁹ et pot⁹ repl'onē nauseatiuaz satietatē et ebrietatē: et si aliqñ errare ꝓtingat in supabūdātia cibo⁹ et pot⁹ dixit Raſ. ꝓuocet vomitū q si nō potuerit vel noluerit statim q cib⁹ a stō descēdit cristere sibi supponat q̄ illū educat q si neq̄z illuz eduxerit: ta comestiōe et potu abstineat: exercitio vtat in balneo sudet vt tota ei⁹ supfluitas exsoluat. ¶ Supfluitates ꝓme et scē digōnis omni die deponāt: q si spōte nō exeāt arte expellant suppositorio-

vel cristeri: itaqꝫ in hꝭ ꝓcedaꝫ vt saltē cenā nō sumat nisi ꝑ⁹ egōnis sufficiētis q̄titatis ⁊ vinā expulerit. ¶ Dixit Sera. ⁊ ponit .12. ꝑti. coꝛt⁹ in oib⁹ ꝙlonib⁹ in qb⁹ accidit poda/gra est malus valde: exiccat coꝛp⁹ infrigidādo illō ⁊ replēdo mēbꝛa debilia ⁊ deſiccādo reſidua. ſ. mēbꝛoꝝ: tñ illis in qb⁹ accidit ex repletiōe. ſ. ⁊ ex coꝛt⁹ ꝙsueti abſtinētia nō nocet: maioꝛis tñ nocumēti erit in quo accidit podagra nouiter: ⁊ maxie nocet coꝛt⁹ ſupꝛa repl'onē cibi: aut malo⁹ chimo⁹. ¶ Jngt Judeus. coꝛt⁹ poſt refectionē gñat doloꝛē arteticū qō accidit ex eo qō inde calefit coꝛpus q̄re repleꝯ. Ait Raſ. dico q⁹ poſt ebꝛietatē eſt peioꝛ: ⁊ coꝛt⁹ qdē meliꝯis lōge de/teꝛioꝛ. 2° colicis. 3° flāticis. ⁊ vlt° ſanguineis. ¶ Dixit Raſ. in libꝛo de iuncturis. coꝛt⁹ oib⁹ patiētib⁹ in iūcturis eſt no ciuus: ⁊ ſi aliq̄n ſit añ cibū ⁊ potū. Et dicūt. in actu coꝛtus moueaꝫ q̄z minime. ¶ Dixit Raſ. in dicto li° cū adhibueri/mus circa infirmū ꝓdictā ꝙſideratiōne. ſ. in regie. ſ. ꝙ dietā: ⁊ ipſe fuerit obediēs nō aggregabunt in coꝛpe ei⁹ ſuꝑflua. ſ. qbus poſſit ꝓdicare podagra: ⁊ maxie ſi vtent eſcariis ſiue ꝙfectionib⁹ q̄ bñt ſuꝑflua ex alimēto relicta in digōne 3ª cō/ſumere: de qbus eſt theriaca ⁊ reliqua de qbus dicem⁹ ⁊ ma/xime ſi vſi fuerint circa loca iuncturaꝝ medicinis ſtipticis cōfortantibus eas ne recipiant: ſed qō trāſmiſſuꝝ eſt a ſe re/pellant. De qbus eſt dixit Raſ. 12. ꝑti. fricatio eoꝝ cū ſale tri/to ⁊ oleo dixit Aui. niſi adſit ſiccitas vehemens.

Dixit alexander patiens ſanatus a doloꝛe vti oꝝ cautela ꝑ illinitiones ſtipticas poſitas ſup articulū: ⁊ illinitio hꝭ eſt magni iuuamēti. Rx. aca/cie hypoqſtidos memithe ⁊ litij. añ. fiat cuꝝ eis illinitio tpe ſanitatis ad coꝛroboꝛandū locū vt nō recipiat reumata faci/liter: abluanꝫ iuncture ꝑ interualla nō lōga cū decoctiōe gal/lap: q: de ꝓprietate eaꝝ eſt fortificare mēbꝛa laſſa ⁊ debilia: ⁊ ſtringere vias ductuū ⁊ ſua ſiccitate deſiccare fluētes ma/terias: ⁊ ſic ꝓhibere oēs egri^{nc} q̄ ꝑ⁹ defluxū fuerit diſſoluto/rū bumoꝝ. Et myrtus ſiꝛ opaꝫ ⁊ oleū myrtinū ⁊ cotaninū ꝓueniūt in diſpōnib⁹ ad arteticā calidā ⁊ maſticinū nardinū ⁊ abſinthileon in diſpōne ad frigidā: ⁊ oleū camomellinum ēt: ſz eſt debilis ⁊ cōuenit eis ablutio cū vino pontico ſolo: aut decoctiōis abꝛotani ⁊ nucū cypꝛeſſi. ¶ Qz ſi erratū fue/rit ⁊ multiplicate ſint in coꝛpe būiditates ſuꝑflue ad cōpꝛe/hendendū oi⁹ induſtria oꝝ medicus ſtudere inſpiciēdo ſepe exeuntia: ⁊ ꝓcipue vinā: ⁊ tāgendo eius pulſuꝝ: ⁊ cū incur/rerit aggregatiōnē ſuꝑfluoꝝ euacuet illa. ſ. flōmia ſol'one vē/tris vomitu ⁊ vine ꝓuocatione ⁊ ſudoꝛis: ⁊ añ eūonē eoꝛū ois medicina ſtiptica cōfoꝛtatiua iuncturaꝝ: ⁊ repulſiua ma/teriꝝ curſaꝝ ad eas admoueri oꝝ: ⁊ nullo mō eis eſt vtēdū q̄ ꝓhibeāt būoꝛē ad eas deſcēdere. Ait. n. Gal'. in li° de the/riaca ad Ceſarē. ⁊ ponit a Rabi in 9ª ptic ª. oēs medicine q̄s bibūt podagrici vt ꝓhibeāt fluxū būoꝝ deſcendētiū ad pe/des eoꝝ: ⁊ ipſe nō purgāt būoꝛes in mēbꝛis retētos ſunt de peioꝛib⁹ medicinis ſibi: q: būoꝛes q nō currūt ad locū cur/runt ſupꝛa, totū coꝛp⁹: ⁊ fortē faciūt ſuffocationē: ⁊ hoc ſepe vidi: ⁊ iō ꝙſulo patienti hꝭ doloꝛes vt nullo mō bibat tales medicinas ſup. nec ad extra appꝛoximet. Et Aui. dixit mul/toties fit curatio doloꝝ iuncturaꝝ ⁊ ꝙfortatio eaꝝ vt nō re/cipiāt: ⁊ expulſio māeꝝ ab eis cā ad pernitiē. Et maxie dixit Raſ. in ſuo li° de iūcturis. qñ coꝛp⁹ fuerit plectoꝛicū vel ca/chochimū: qm̄ dixit Aui. ille ſuꝑfluitates q̄ ꝙſuete ſūt ſuper fluere ⁊ ꝓuenire ad iuncturas currūt alibi facientes cadere hūtes eas in timoꝛē. in tali. n. caſu ⁊ oi ſiñ dixit Raſ. de iun/cturis fortitudo ꝓncipaliū mēbꝛoꝝ nobiliū nō oꝝ ꝑſterni ſz ſeruari in ſua diſpōne: ⁊ debilitas iūcturaꝝ nō oꝝ curari niſi fortitā poſt mundificationē coꝛpis poſtq̄ fueris ſecurus q⁹ ſuꝑfluū nō diſcurrat ad aliq̄ mēbꝝ nobile: ⁊ iō Aui. dixit. cū acci. dit eūo: ſi ꝑ q: iam facta eſt: tūc ex illis q̄ rectioꝛa ſūt eſt cōfortatio membꝛi iuncture cum ſtipticis vt non recipiat ſuꝑfluitates: ⁊ ꝓprie cum: idest q: nō timeꝯ cōuerſio eaꝝ ad mēbꝛa ꝓncipalia cā añceſſionis mūdificationis: ⁊ iſta ſunt ſicut acatia balauſtia ⁊ ſimila. ¶ Cautus ergo debes eſſe: di/xit Raſ. 12. ꝑti. q: repl'o nō ſit in coꝛpe eūando hūoꝛē: quo ex/citaꝯ paſſio: ⁊ marie in vere. ꝙſidera q̄ dixit ipſe in li° de iun/cturis. pulſuꝝ quotidie ⁊ colorē coꝛpis ⁊ faciei. ſup. ⁊ alia ſi/gna augmēti ſanguis: ⁊ ſi fuerit ꝑ⁹ multitudinē cibi minui/mus ex eo: ⁊ ſi fuerit ꝑ⁹ q̄litatē cibi mutabim⁹ eū ad alium cibū: ⁊ ſi fuerit ex multo ſōno ⁊ qete reuocabim⁹ eū ad mo/tū ⁊ vigilias. ⁊ dixit. 12. ꝑti. ſi ſit articulus doloꝛ ex ſupabun/dātia ſanguis minutio fiat: deinde regēdus eſt patiēs cū eo q⁹ nō multiplicat ſanguinē: ⁊ multiplicāt ipꝛ carnes dulcia vina ⁊ paucū exercitiū: q⁹ ſi poſſint hec oia euitari oīno bo/nū erit: ſinaūt aliqd min⁹ cauēda ſūt in vē ⁊ in eſtate. ¶ Di/xit Hoꝛō. q ſuſpecti ſūt ad hāc egritudinē debēt in vere face/re flōmiā ꝑ⁹ de baſilica: ⁊ poſtea ſi ꝑticularia coindicant de vena artetica. ¶ Qz ſi mā fuerit colica. dixit Raſ. in diebus getis dabim⁹ q̄ alterāt ꝙlonē ſicut eſt ſirup⁹ acetoſus aq̄ oꝛdei viſcoſitas pſilij ſucc⁹ granatoꝝ ⁊ ois dieta frida ⁊ hu/mida: ⁊ ſtrat⁹ in q̄ dormit ſit frigidus ⁊ humidus: ⁊ ſi fuerit hyems coopiat caput ⁊ totū coꝛp⁹: ⁊ fugiat vigilias cogita/tionē ⁊ irā. Deinde purgeꝯ colā cū educētib⁹ eā. ¶ Et dixit. ſi ſit de mā flātica: ⁊ viderim⁹ q⁹ multiplicaꝯ eius ſuꝑfluitas eūabim⁹ eā: ⁊ ꝓprie ꝑ ꝑpe tꝑs acceſſiōis: ⁊ ſimiliꝛ ſi mā fuerit melica ipſa q̄ multiplicaꝯ eūanda erit: ⁊ q̄lz mā eūaꝯ cuꝝ eo q⁹ ſibi ꝓuenit. ¶ Dixit Gal'. in li° de flōmia. ego multis an/nis iam trib⁹ vel q̄tuoꝛ curaui moleſtatos doloꝛibus pedū: vel purgās ſupabūdāte būoꝛē in ꝓn° veris vel ſanguinē au/ferēs. ¶ Et vt nō credāt inobediētes ⁊ errātes: q̄uis purgē/tur vel flōmenꝯ per illud ſanari: q̄m nō ſananꝯ ꝓpter erroꝛē ⁊ inobedientiā eoꝝ: oſtēdit Gal'. quales ſunt illi qui ſanari/ ſūt ⁊ ſanarenꝯ. Et dixit q⁹ manifeſtū eſt q⁹ moderati ſunt hi tales quos curaui in tota dieta: q: intēpatos vini potato/res ⁊ guloſos nullo iuuabis magno iuuamēto farmacans vel flōmās: aceruāt. n. cibis multitudinē būoꝝ crudoꝝ imo/derate dietari. hos. n. neq̄ ſatagere oꝝ eūare. qcūq̄ āt obe/diētes ſunt iuuabis eos maxime ſm ꝓn^{m} veris ꝓecuacuās qdē ꝓmū: et deinceps ad exercitationē et dietam adducens: maxime aūt eūatio neceſſaria eſt his qui errantes ꝓhibue/runt materias fluētes: et fluere paratas deſcēdere ad iunctu/ras. ¶ Ait enim Raſ in diuiſionib⁹. cū accidūt doloꝛes iun/cturaꝝ: deinde recedūt et nō veniūt: aut ꝑtranſeūt terminuꝝ poꝛiſmi ꝓeter q⁹ eueniat hoc ei malitia diſpōnis ex diminu/tione cibi: aut ſuꝑfluitate laboꝛis et filib⁹ ex eis qb⁹ alleuia/tur coꝛp⁹ in hoꝛa poꝛiſmi. ſ. qua ſolebat euenire eūeꝯ in ho/ra poꝛiſmi ex būoꝛe q ꝙſuet⁹ eſt facere poꝛiſmū: et nō obli/uiſcaris huius: q̄m q̄q̄z perducit ad moꝛtē ſubitaneaz aut aſma: et ſignū hui⁹ eſt q⁹ incipit tremoꝛ coꝛdis aut ſtrictura anhelit⁹: et q̄q̄z facit incurrere paralyſim aut appoplexiaz cuius ſignū eſt cū tremoꝛe coꝛdis ꝓturbatio ſenſuū: et q̄q̄z accidit ſubito: neq̄z illi q dicto mō ꝓſeruāt. q̄uis ꝑ plures annos ſteterint debēt poſtea errare: aut ab eūonib⁹ deſiſte/re: ne iterꝫ recidiuēt. ¶ Dixit ēt Raſ. loquēs in exēplo. ego curabā hoiez ex paſſione iūcturaꝝ caꝛa cui ſolebat acceſſio eueniꝛe in fine veris: et ꝑſeruaui ipꝛ ab acceſſiōe trib⁹ ānis. 4° anno contigit eū iterꝫ aggredi: q̄re nō potuit ſibi cauere a ꝓrijs: et poſtea vidi ipꝛ: et dixi ei q⁹ ſi nō minueret veniret ſi/bi acceſſio: ipe āt credebat ſe ſanū eē ab egri^{ne} et nō curauit et in nocte arripuit eū doloꝛ fortis poſt paucos dies: et ma/ne veniēs ad eū extraxi ỏ ſanguie lib. 5. et ꝓmiſi eū ſic q̄tuoꝛ hoꝛis: et poſui deſup ſandalos acetū et aquā roſaceā: et ex/traxi iterꝫ de ſanguie lib. 5. et addidi in empl'o ꝓdicto balau/ſtias: et nocte illa ceſſauit doloꝛ ꝑ maioꝛi ptē: et 1ª die extra/xi de ſanguie lib. j. et oīno ceſſauit doloꝛ. Et multotiēs dixit Raſ. ſil'e huic mihi accidit. ¶ Dixit Aui. oīno oꝝ q⁹ ſi cā in eo q⁹ accidit ei ſit multitudo būoꝛis vt nō dimittat eos mul/tiplicari cū eo qō euacuat: et qō minoꝛaꝯ ex cibo, et cū eo qō adminiſtraꝯ ex exercitio bono: et ſi cā ſit coꝛruptio hūoꝝ op/ponaꝯ illi cū eūone ei⁹ qō oꝛ: et cū oppōne regis: et oꝝ vt añ

In ve/poꝛtiſſimum cū audiſāt vt ꝑſeue/rent ⁊ qūo.

Digestiua ꝛ eũatiua in ꝓseruatione.

eũoné cũ farmaco hũor digerat: colꝰa tñ si subtilis ꝛ acuta fuerit põt añ digóné eũari. ¶ Inqt. A. rectꝰ é si mä é sbtilis colica festinare eũoné cũ vñ maturatio. s. incepta: q̃uis non sit ꝓpleta: qm̃ ipsa ꝓp sui subtilitatẽ ꝛ mobilitatẽ est aptior educi a farmaco q̃ nt flꝰa vel melãa: meqꝫ ét tũc segꝫ noc̃ ex eũone colé sbtilis idigeste sic̃ ex eũone alioꝝ hũoꝝ idigestorũ. Et subdit. A. si colꝰa fuerit grossa nõ é malũ ꝑmittere qõ eã subtiliet ꝛ maturet ꝛ ꝑpet ad b vt expellaf ad ptẽ eũonis: ꝛ tu itez alleuia cũ solone sbtili. i. facili. ¶ Tu ãt ex supradictis eligere potes sirupos digestiuos cuiusq̃ hũoris: vnũ tñ b notauit Suil'. ꝛ ẽ q̃ si tps future accessiõis appropinq̃t tẽ abstinẽdũ é ab assup̃ oximellis vl sirupi aceto. qm̃ sua sbtiliatiõe iciſiõe ꝛ aptiõe mãz excitat ꝛ cõmouet ꝛ ad fluẽdũ in ſucturas parat: vñ fit q̃ frequẽter post vsuz ei⁹ dolor in iunc turis excitaf. Et digestiua ꝛ oia alteratiua multũ subtiliati ua q̃uis ꝓuemãt corpib⁹ carnosis: ꝛ grossis: nocẽt tñ extenuatis: vñ Sal'. in de reg. sani. dixit. corpa grossa ꝛ repleta si patiant arteticã nõ debẽt opõné medicinaꝝ attenuatiuaꝝ timere: ꝛ si fuerint maciléta eis vti nõ debent ne ipsoꝝ corpa exide õsiccent: ꝛ forte icurrãt dispõné peiorẽ. ¶ Quãuis supra in caº vlis curatiõis doloris articuloꝝ: ꝛ ét in. c. spãlis curatiõis eoꝝ multa sint posita medicamia eũantia q̃ ét in ꝑseruatiõe sũt ꝓueniẽtia: b tñ q̃dã alia afferã. ¶ Dixit Aaro. ꝛera hermetis magm iuuam dat i podagra ꝛ doloꝛe anchaꝝ bibita: ꝛ dixit: q bibit eã ꝓdies si iceperit sudare pedes ꝛ articulos dolẽtes mirabilẽ vtilitatẽ hẽbit in b. Ait Raſ. dico q̃ b est medicamẽ subtile. i. debile valde ad laxãdũ: sz tñ purgat corꝑ ꝑ vrinã: vñ ꝓcede firmiter cũ eo. ¶ Dixit Alex. in doloꝛe colico ꝓsidera q̃ nõ laxef cũ eo qꝺ ẽ calz: sz cũ eo qõ nõ est calz. s. cũ elario de succo roſ. qõ sic fit. ℞. succi roſ. roſ. rotul'. ij. mellis rotu. j. ſuccari rotu. iiij. scamõee asse. s. in citonio. z. j. doſ est. z. ij. vsq̃ ad. iij. ꝛ posset acui cũ reubar. valet ét ꝛ meliꝰ elariũ de succo roſ. cõe. ¶ Puluis mirabilis efficacie ꝑ mãz flãticã crudã in duratã in iũctura. ℞. euforbij. z. iij. farine ordei. ꝛ mucillagis dragãti. aã. z. ij. ꝓponaf ꝛ cõmisceãf sil cũ vino al. optio: ꝛ fiat magdaleõ ꝛ iuoluaf pasta ꝛ coquaf i furno vsq̃ ad pfectã decoc. paste. deide exbaf ꝛ puluerizef qõ interi⁹ est: cuius doſ est ad q̃ritatẽ. ℈. vsq̃ ad. ℈. j. ad plus: ꝛ b puluis dz sumi iuolut⁹ i nebula madefacta in vino in q̃ bullierit tassus barbassus vel saltez in vino cõi. ¶ Pilule salernitanoꝝ q̃ vocãf pilule artetice valẽtes i artetica frida: ꝛ ét i mixta ꝛ sic fiũt. ℞. hermod. ꝛ turbith aga rici. aã. z. iiij. cassief. nardi gar. carpobal. xilobal. macis. çiç. galãge macis asse maratri anisi sarifragie se. bruſci ꝛ spagi milij solꝰ yue salisgẽme. aã. z. ij. aloes ad põdus oiuz dictorum diagridij. z. j. ꝓficiãf cũ succo yue vel feniculi. ¶ Dixit Raſ. in liº de iũcturis. in mã frida flãtica humida cruda ꝛ patiẽs fuerit debilis laxabim⁹ cũ seie vtice aq̃ mellis ꝛ baurach: ꝛ si fuerit fortis laxabim⁹ cũ colloqntida cẽtaurea ꝛ silib⁹: ꝛ eẽ debẽt vices laxanis ꝑ q̃ritatẽ mãe. ¶ Et dixit. sirup⁹ laxatiuus flãtic⁹ ꝓueniẽs eis q odiũt menam: ℞. turbith lib. j. ꝛ mitte in trib⁹ lib. aq̃ fride ꝛ moref trib⁹ diebꝰ ad solẽ: deinde cola ꝛ vide si amisit saporẽ: ꝛ si sic ꝓjce ꝛ aquã refua: ꝛ si nõ ét reserua aquã: sz ét sup turbith ifũde aliã: ꝛ iterũ ad solẽ pone donec turbith amittat saporẽ: postea aggreges ambas aq̃s: ꝛ in ea mitte lib. j. ſuccari ꝛ decoq̃ donec fiat iulep. ꝛ si volueris citiꝰ facere coq̃ ad ignẽ: qm̃ nõ est debilior ꝑ: sz nõ erit ita clar⁹. ¶ Sirupꝰ aliꝰ soluti⁹: ꝛ ẽ Sal'. ℞. kebul'. turbith. aã. z. j. hermod. z. ij. agar. radicuz capparis. aã. z. ℈. çiç. pipis lõ. aã. z. ij. spice. z. j. ꝓterãf ꝛ ponaf in madefactiõe aq̃ sufficiẽtis ꝑ tres dies nales: postea totũ ponaf in alẽbico ꝛ distillef: ꝛ distillatũ sirupef cũ melle despumato. doſ. ẽ. z. ij. vsq̃ ad. iiij. ¶ Pille optie. ℞. turbith hermod. aã. z. j. ℈. collogn. bdellij. aã. ℈. çiç. spice masticis. aã. z. j. ꝓficiant cũ melle. ¶ Pille alie. ℞. turbith. z. iij. çiç. masticis. aã. z. j. hermoda. mirabol'. citrinoꝝ ꝛ kebuloꝝ. aã. z. ij. aloes ad põdꝰ oium: lauef aloes cũ aq̃ dragagãti ꝛ bdellij ꝛ iformef cũ suco solatri. doſ est a. ℥. ij. vsq̃ ad. v. ¶ Potio bona. ℞. bñãti, cete. ℥. ℈. turbith. hermod. aã. z. ℈. çiç. ℥. j. cuz vino lymphato vl cũ brodio pulli. Aut. ℞. turbith. z. j. hermod. çiç. aã. ℥. j. ſuccari ad pondꝰ oiuz ꝛ sumaf cũ vino. ¶ Elariũ solutiuũ bonũ. ℞. acozi sticados. aã. z. ij. passulaꝝ radicuz feniculi ꝛ petrosilij. aã. z. ℈. fiat ꝺcoctio in lib. iij. aq̃ vsq̃ ad me. colef ꝛ decoquanf cũ lib. j. mellis quousq̃ reducaf ad formã elarij. ꝛ tũc supponanf he spẽs. ℞. turbith. çiç. aã. z. j. spice. z. ℈. ꝛ fiat elariũ. ¶ Sirupus solutiuꝰ hũoris melãci. ℞. mirab. indoꝝ. z. ij. ℈. polipodij. stica. aã. z. vj. sene epithi. aã. z. ij. spice. z. j. cinamo. z. iiij. decoquanf. in. iij. lib. aq̃ donec remãet lib. j. ꝑter epithimũ qõ ꝺz poni in fine decoc̃nis: ꝛ colef ꝛ cũ lib. j. ſuccari sirupef. ¶ Pille alie in educẽdo hũorẽ colicũ. ℞. aloes. z. j. scamo. gra. iiij. ros. rub. ℥. ℈. hermod. z. ℈. sũt doſ. j. ¶ Dix Sera. si replo ẽ ex hũore colico acuto oꝺ decoctionẽ facias duoꝝ mirab. sil. s. citrinoꝝ ꝛ indoꝝ ꝛ aquã decoctionis absinthij ꝛ fumiterre passulaꝝ prunoꝝ tamarin. ꝛ sillez. ¶ Cõfectio bona in eũone colẽ ꝛ flãtis. ℞. galangario. nucisms. aã. z. j. cinamomi electi. z. ℈. elarij de succo roſ. z. j. ſuccari lib. j. fiat ꝓfectio ꝛ ponaf i morsellis. ¶ Pilule ad idẽ optime ꝛ secure. ℞. spẽ hyere hermetis. z. j. ℈. corticez miraboł. citrinoꝝ ꝛ kebuł. absinthij agarici pulpe colloqnti. aã. z. ij. diagridij. ℥. j. ꝓficiãf cũ succo citonioꝝ. i. succo betonice. doſ. z. ℈. ¶ Clystere optimũ in oi arteticaꝛ sciatica. ℞. mercurialis ꝛ blitis. aã. M. j. furfuris fenugr. ameos Carui cẽtaureeminoꝛis folioꝝ camomille. aã. ꝓtem vnã: decoquanf in aqua: ꝛ colenf: ꝛ in colatura ponanf benedicte. ℥. j. serapini. z. j. saliſgẽme. z. ℈. mellis. z. ij. olei camomille. ℥. ij. Suppositoriũ vtile fit cũ pulpa colloqntide sarcocolle ꝛ ponif. ¶ Dixit Raſ. in liº de iuncturis. meñe q̃ attrahũt flegma ꝛ colaz sil meliores sũt eis q̃ attrahũt flꝰa tm̃: aut colerã tm̃: ꝛ hoc hz vĩtatẽ nõ i mã mixta tm̃: verũetiã in mã simplicit: attamẽ si egritudo colica fuerit ꝛ medicina soluens colam ꝺz eẽ potẽs valde supra soluentẽ flegma ꝛ eoº: ꝛ per hunc cañ. Raſ. ꝛ Aui. in frigidis mẽbris: nõ opz vt educaf flegma tm̃: imo cũ colera. s. educaf. nã cũ in eis flegma educit. s. solũ iuuãt statim sz redit colꝰa ꝛ facit currere ad mẽbꝝ vice alia. ¶ Melior eoꝝ ꝑseruatio est vomit⁹. pipm. n. dix Raſ. eũaf flegma ꝛ ꝺsumif: sz tñ nõ ꝺz qs frequẽter eo vti ne stomacus debilitef. ¶ Dixit Anathagorius. ꝛ ponit. 12. ꝓti. dissoluit dolor arteticus si laborãti eo hemorroyde aut varices aut fluxus sanguinis vẽtris aut exitura in inferiori pte euenerit: cõueniũt quoq̃ inter eũoné ꝛ eũoné cõfectiões ꝛ electuaria ꝛ medicine ꝓfortãtes digõné ꝛ oia mẽbra ꝛ materiã cõsumẽtes. ¶ Sal'. in liº de theriaca ad cesarẽ dixit ꝺz q̃ frequẽter ꝺoperemur theriacã q̃ radicitus educit cãz ipsi⁹ cũ dissolutiõe ex corꝑe. Et Cõstã. theriaca viperaꝝ si quolibet die bibaf in hyeme post digõnẽ ꝛ in estate: sed nõ successiue cessare faciet morbũ ꝛ cãm passionis illoꝝ valet illis quoꝝ nã est frigida ꝛ supfluitates abundãtes. valet quoq̃ ꝛ metridatũ ꝛ diacozus ꝛ pliris arcoticon ꝛ filia. ¶ Et dix Cõstã. assaꝝ ꝓuenit sciatice. Et Diosc. dixit si ponunf auf. iiij. de assaro in. L. viij. musti ꝑ mẽses duos: ꝛ postea colef: ꝛ datur in potu sanat ficcitatẽ. Et dixit ypericon si bibif per. xl. dies insepabiles sanat sciaticã. Dixit Judeus. dꝰ q̃ aristoł. in quãtitate. z. ij. bibita cũ. z. ℈. mellis ꝑ dies in mense tollit podagrã. ꝛ Aui. dixit de ea q̃ est aꝑa flegmaticum: ꝛ bibit hñs ipsuz. z. ij. aristoł. rotũde aliquotiens in vere ꝛ hyeme tũc fortasse ꝓhibef periodus eius. ¶ Dixit Raſ. 12. ꝓti. hec est medicina laudata ad tollẽdũ penitus doloꝛes arteticos ꝛ sciaticos si frequẽter sumif in potu per spaciũ vniꝰ anni stõm ꝓfortat: acuit visuz: tollit obliuionẽ: emittit supfluitates ꝑ vrinam: mundat ꝑar ꝛ splenem ourum: sed doloꝛem arteticum dissoluit omnino. ℞. camedreos. z. viiij. centauree. z. iiij. aristoł. longe gentiane romane noue. aã. z. vj. ypericon. z. v. apij montani. z. iiij. serapini. z. iiij. agar. boni ꝛ albi. z. ij. myrrhe. z. j. debẽt triturari ꝛ cribellari cũ cinereo cũ

Medicamina de una nicoli

cautela:et fiant inde trocisci. dob.ʒ j. post tres horas diei:et
post ipʒ faciat motũ modicũ paulatim:sed nõ sumat stante
cibario in stõaco aut residuo cibarij ex ponderositate et nul
lam faciet comestionẽ nisi post horas tres duʒ liquefiat me/
dicamẽ:postea cõedat cibũ lauᶜᵉᵐ euitata replone oino. Et
incipiat ipʒ bibere in hyemetaut in fine autũni:z estate bẽat
ipʒ vsu:qm̃ ãtidosiaʒ seminũ in estate malũ est valde eo q li
quefaciũt corpᵒ valde. Et medicine huius medicamis õbẽt
eẽ mõtane z noue vt sint fortiores. ¶ Dixit Theodosi⁹. sta/
tiʒ q podagra pũgẽ incipit bibat ℔ medicamẽ hora sue dor/
mitiõis in q̃titate.ʒ.iij.cũ aq̃ cala:z cessabit oino. ℞. hermo
dac.masticis z succari albi.aã.ptes eq̃les. ¶ Qz si patiens
fuerit fride pplonis adde ciminũ z çiçi. ¶ Ego quoq; ppo/
sui duo medicamina:q̃z vnũ est solutiuũ mæz flãticaz cru
daz:z aliud est digestiuũ eaz:z adiuuãs digonẽ mẽbroz:z
psuptiuũ supfluitatũ ipsoz z voco ea medicamina de yua:z
sic fiũt. ℞. yue recẽtis sbtilissime icise:z cũ melle reseruate:õ
hac pserua.lib.j.ʒ. herbe palytice siũ reseruate in melle deco
cta pserua.ʒ. viij. nardi gar. pipis lõgi nucismu. çiç. albi liq
ri. abrase.aã.ʒ.j. herbe artetice camepitheos sticados ara.
radicuʒ acori maiorane saluie floz anthos.aã.ʒ.ij.z fiat ex
eis elariũ dosis ei⁹.ʒ.ʒ. mane ieiuno stõ z nõ comedat post
ipʒ nisi trãsierint hore tres:de q̃ sumi põt tpib⁹ frigidis sin/
gulis dieb⁹. tpib⁹ vo calis sel in septimana:medijs ãt tpib⁹
bis aut ter. Et ℔ est nõ solutiuũ:sz tñ ppat mãs vt p solutiuũ
educant:qõ sic fit. ℞. yue z palytice incisaz z reseruataz in
melle:vt supra.de ipsis pseruis.aã.ʒ.vj. turbith electi.ʒ.vj.
hermod.ʒ.iij. esule.ʒ.ij. diagredij.ʒ.j. çiç. albi nucismus. ma/
sticis.aã.ʒ.j. radicũ assari sticados maiorane artetice origa/
ni saluie camepitheos acori.aã.ʒ.ʒ. fiat elariuʒ. z dob ei⁹ sit a
ʒ.iij. vsq; ad.vj. z dek cũ aq̃ yue aut cũ vino limphato calo.
¶ Ait Rab.12.pti. dico vidi ꝑ accũs q vrina supabũdans
aut sanguiea puocata ptes ad hoc faciẽtes eradicat dolorẽ
arteticũ z anche:tñ ℔ opari debem⁹ q̃tiẽs puenit. s. in cali/
da z sicca extenuata. ¶ Dixerũt qdã. q qñ patiẽs vtiq; assi/
due infusione genestre preseruaq; z curatur a doloribus iun
cturarum:qz educit ab eis materias.

¶ De dolore iliorum z laterum. Cap̃.xix.

Upra patuit q iliũ est ps lateralis in
ferior mirach sub ypo/
cũdrio:hic tñ accipit p tota laterali pte mirach
dextra vel sinistra:ita q pphedit ypocũdriũ z
ipʒ iliũ pprie suptũ. Lat⁹ vo intelligit ps late/
ralis dextra vel sinistra pectoris z incipit a pte supioi titilici
z descẽdit vsq; ad mirach vbi incipit ypocũdriũ z est psi n
qua sunt cutis z musculi laterales pectoris z pãniculus te/
gens costas z ipse coste z cornder ei ab extrinsec⁹ pãnicu/
lus dict⁹ pleura:z tã illa q̃z latera pñt pati dolorẽ p ppri/
tatẽ z p cõitatẽ z ppte ad mẽbra intrinseca illis supposita.

Et cura doloris latez z iliez p cõitatez est cura mẽbri
cõicãtis:sic dixit. A. Cũ vo patiũt p pprietatẽ
est aut pp solutã ꝺtinuitatẽ aut pp apa eueniẽs i ipsis ptib⁹.
Et cura est cura illoz put in seq̃ntib⁹ dicet tractatib⁹:aut
pp malã cõplonẽ simplicẽ vel cõpositã purã vel cũ mã hũo/
rali:aut vẽtosa aut hũorali q̃uertit facilr in vẽtositatem.
¶ Dixit eniʒ. A. plm dolez iliez. s. z latez est vẽtosuʒ flãti
cũ z paz fit dixit ipse pp malitiã plonis cale sicce pure aut
cũ mã nisi ꝑm semitã cõitatis mẽbroz vrine:z intestinoruʒ
sup.aut mẽbroz spualiũ:z cãe eoz sunt aut itrinsece:aut ex
trinsece. ¶ Et signa giis vã habenẽ relatiõe egri z seruien/
tiũ. Et signa spẽz dixit Auic. nota sunt ex dictis z maxie in
trib⁹ sermonib⁹ pcedẽtib⁹. ¶ Et sil curatiões dixit. A. ma
nifeste sũt ex dictis:z appropinquãt dixit ipse cure doloris
dorsi:z maxᵉ q̃z tũ ad regimẽ poietã z potiõez:z ibi regrat.
¶ De appropriatis tñ ad dolorẽ ilij dixit. A. est vt sumat se
nugreci:z gnoz arased:z seis apij:z ameos. çiç. z cinamo/
mi.aã.ptes eq̃les:z serapini q̃tũ oia:z fiãt ex eis pille sicut
auellane sine cortice z admistrenẽ:vtilis in ℔ est inũctio cuʒ
oleo in q̃ bullierit succus assodilloz. ¶ Qz si frigiditas for/
tis fuerit fomẽtet loc⁹ bñ cũ pãnis calefactis:deinde fricet
cũ pipere z pulegio sil tritis:z in potu det.ʒ.ij. betonice cũ
mulsa. ¶ In dolore vo lateris appropriat saccellatio sup lo
co q̃ sic fit. ℞. floz camomille melliloti rub.aã.ʒ.ʒ. milij toz/
refacti.ʒ.iij. recludant i sacculo z caleãt cũ bono vino z su
perponat. ¶ Guido dixit de aretio. ℞. pipis.ʒ.ij. costi.ʒ.j.
fenugreci.ʒ.lij. teranẽ z in vino bulliãt:z de illo vino bibat
patiẽs. ¶ Saccellatio alia ꝓferẽs in dolore vẽtoso. ℞. floz.
camomille ptẽ.j. furfuris z milij.aã.ptẽ.ʒ. caleãt z ponat
sup loco. ¶ Dixit Auẽçoar in hypocũdrijs accidit dolor q
arabice vocat caçaf. z cã hui⁹ est mor⁹ vapoz q mouentur
motu violẽto z forti q oriunt a flãte subtili. Et cura ei⁹ est
eũatio. s. illi⁹ hũoris a q̃ surgit vapor ille:z da eis me[nas] ca/
lidas puocãtes vrinã:z inunge locũ cũ oleo sisamio z pin/
guedie anatis. Et subtilia regimẽ z vtaz passeribus z puis
auib⁹ degẽtib⁹ in arboribus vel in agris patis in cassea z af/
fatis in veru. ¶ Ungm sedãs dolorẽ mẽbroz neruosoz spa
tulaz renum vẽtris z matricis. ℞. butyri fine sale. lib.j. olei
vio. lib.ʒ. assũgie galline anaz anseris z asini z medulle cru/
ris bouini oiuʒ recẽtiũ.aã.ʒ.j. cere q̃ sufficit. ¶ Qz si dolor
fuerit ex hũore frido loc⁹ q̃ũ p horã cũ aq̃ tepida z oleo em
brocet:deinde bene exiccetur z inungatur cum martiaton
agrippa:z oleo laurino:z muscellino:deinde cuʒ stuppa vel
lana carminata fascietur:z sepe mutetur.

¶ De dolore ventoso musculorũ z neruorum. Cap̃.xx.

Ste dolor accidere põt in oib⁹ neruis
z musculis vbicũq; in cor/
pore locatis vez ꝑm plm aduenit in musculis
z neruis existentibus in adiutorio z asseid z in
musculis coxaruʒ z tibiarum.

Et causa eius est vel esse põt mala pplo simplex z ppo
sita pura z cũ mã z solo ꝺtinui z apa:vez de
facto a solone cõtinui z apate in sequẽtib⁹ dicet q aũt fit a
mala cõplone ꝑm plm fit ab ea nõ pura:sz cũ mã vtplm est
frigida vẽtosa:z est illa de q̃ in ℔. ca⁹ ponit cura, accidit etiã
frequẽter a cã extrinseca:z ppriẽ cũ laborant supflue. ¶ Et
accidit dolor in musculis q̃q; in supficie ℞sus cutẽ:z pci/
pit tũc dolor ad tactũ cũ ꝺstringit:aut ꝑmit sup loco:z q̃ʒ
in musculis ꝓfundis. ¶ Dixit Hal.2.ad Glauco.z ponit.8.
ꝺti. locanẽ vẽtositates grosse z vapoze in mẽbris post pan
niculos circũferẽtes ossa z musculos:z inflaẽ musculus de
℔ vẽtositate z si fuerint fride gignãbũt dolorẽ vehemẽtẽ ex
codensatione corpoz q̃ pñt z phibẽt ne resoluanẽ ipse ven
tositates sup.et si fuerit i musculis exteriorib⁹ dolor nõ erit
ita vehemẽs:qz bñt ipse vẽtositates viã paratam resoloni.
¶ Et dixi scõo de interiorib⁹ sicut ponit a Rabi in 12ª ptic.
cũ dolor est in pelliculis ossa circũdãtib⁹ patiẽs sentit sensũ
doloris in interiorib⁹ corpis et in ꝓfundo mẽbri in quo est.
Et imaginaẽ q dolor sit in iteriorib⁹ ossiũ suoz:et plures
iõ vocãt pforatiões ossiuʒ hũc dolorẽ:et ꝑm plm non pcipit
augm dolez ex ꝺstrictiõe et cõpssiõe facta sup loco:imo qñʒ
ex moderata cõpressione sentiũt alleuationẽ et nõ pcipit in
loco calitas neq; pmutaẽ color mẽbri ab eo q ꝑm nãz:qñq;
tñ pmutaẽ color et sentit calitas ad tactũ qñ fuerit a mala
pplone cala:vñ Hal.et ponit.12.ꝺti. ait. vidi dolores excita
ri in cora et tibia cũ calitate inuẽta in tactu ipsoz locoz:et
hoc accidit in qualescẽtib⁹ magis. Et dixit Hal.et ponit a
Rabi in 12ª ptic. q qñ in mẽbro est spãlis dolor corpis arte
rie et vene vt q dolor ei⁹ sit dolor corpis tensi ꝑm lõgitudi/
nẽ mẽbri ad modũ chordẽ et differt a dolore exñte in carne:
qz dolor carnis nimis lõga tensione nullatenus inuenit.

Curatio hoz doloꝝ variatur ꝑm causas suas. mala
enim cõplexio alteranda est cũ ꝺtrario:et mã
euacuanda est cũ eo q cõuenit:et ppriẽ sicut dictũ est supra
in curatiõe doloris articuloz. Et dixit Hal. q si fuerit a ma

la cōplone calida cū dominio sanguinis vel coſe mixte sanguini ꝓfert flōmia. Et si qdē dolor fuerit in musculis brachij post flōmiā factā in pte oppolita fiat flōmia ex pte eadē. Et si qdē fuerit in brachio in musculis exteriorib⁹ flōmeſ in manu ram⁹ cephalice inter pollicē z indicē: z si fuerit in musculis in pte domestica flōmeſ vena saluatella inter auricula rē z ānularē digitū. Et si dolor fuerit in coxa vel tibia: z fuerit in musculis ptis domestice flōia fiat de saphena. Et si fuerit in musculis ptis silueſtris flōmeſ vena artetica. ¶ Si vō fuerit a mala cōplone frigida z vētolitate nullo mō fiat flō⁹ sz digeraſ z eūeſ ipse humor put superius dictū est in cura doloris articulor frigidi. ¶ Tunc facta eūone deueniēdus est ad localia remedia. ¶ Dixit Gal. 2. ad Glauc. z ponit. 8. ꝓti. cū fiat p calefactionē ipsor musculor z attenuationem vētositatis z vterq; act⁹ adiungit in calefactione cuz suba tenui: z hoc fiat iuxta modū mēbror nāe. Et subdit. si fuerit dolor vehemēs medicina vētositatis fiat cū mitigatiuis. scilz cū anodinis. Et de cōueniētib⁹ est vt vaporeſ locꝰ cuz saccello furfuris soliuz: aut furfure z semine feniculi calefacto q loco pluries applicef: z si nō sufficit post admotionez saccelli vngaſ locꝰ cū olo laurino z anetino sil' mixtis. ¶ Et de vtilib⁹ ēempl'z factū ex furfure cū caulib⁹ z apio bullitis in vino albo vl' ex furfure paritaria z berbena: z ꝓfer saccellatio cū seie feni. z sale aut cū pānis vel spongijs infusis in decoctione feniculi z folior lauri z cētauree minoris: z de mitigātib⁹ est radix altee cū assungia vereri empl'ata. Farina quoq; fabar cū orimelle cocta z cataplasmata neruor doloreſ: z ꝓtractiones eor z ligamēta ex materijs in eis ꝓtētis sanat. ¶ Dixit Gal'. in. 7. de medicina. q qdā dant succū cētauree minoris bibere patiētib⁹ in neruis eo q incessanter mouet ab eis mās. Et decoctio sticados bibita sanat dolores eor. ℞. resine pinguis 5. 3. iij. z picis liq de picis naualiz aii. 3. j. castorei costi euforbij. aii. 3. ij. masticis 5. 3. iiij. armoniaci bdellij dissolutor in vino. aii. 3. j. fiat empl'm z extēdaſ super corio: b. n. valet in mā valde frigida in decocm. ¶ Dixit Kiran⁹ mustellaz mortuā quā inueneris accipe z in oleo donec dissoluaſ ꝺcoque z cū oleo illo z cera vngm fac: z est medicamē magnū ad oēz dolorē neruor z articulor: z ēt musculor. mīricaria cataplasmata mirifice facit: z vt dicūt qdā radix ei⁹: z ēt ipsa herba trita cū assūgia z aceto in triduo sanat dolorē musculor core suppolita. ¶ Et de vtilib⁹ ad dolorē musculor cū fuerit fortis ē vt inūgat cū oleo camomillino z myrra z mastice. z par opij thebaici: qm̄ mirabil'r sedat eū. ¶ Aliꝺ vtile ad mitigādū dolorē musculor: z ꝓprie coxar z cruriū. ℞. succi aneti z succi cauliū z mucillaginis fenug. z seis lini. aii. 3. ij. olei vio. 3. iiij. cere. 3. 5. z ꝓficiaſ ex eis vngm quo inūgi ꝺz locꝰ dolēs. ¶ Dolorē aūt pueniētē in musculis z articulis. dixit. Filagor⁹: vt ponit. 12. ꝓtiñ. q oleū camomille inunctū mitigat eū. dixit Dio. mīricaria cataplasmata dolores oiuz mēbror neruosor mirifice sanat: z sil'r sanat eos betonica trita: z more ēpl'i suppolita. ¶ Dixit Cōstā. q sal mixtū cū oleo dolores accītes in neruis sanat ex labore. ¶ Direrūt qdā. de vtilib⁹ eēt inūctio fcā cū saliua cū q dissolutū fuerit aloes caballinū qñ inūgit cū ea locus musculor z articulor: sz ꝺz q ille cui⁹ saliua sumit' puteneat in ore sal tm̄: z donec illa saliua bñ salita fiat z cū ipa distēpef aloes dcm̄: z dicūt q p vsū ꝓtinuum sanat dolores iūcturar. ¶ Dr q si qs secū portauerit artbemisiā nō sētiet itineris labores: z dr q vinū decoctiōis betonice bibitū p/hibet itinerātes ab excoriatiōe iter coxas. Et labori euenienti ex itinere in pedib⁹ valet oleū anetinū cū ipso inūctū pedibus z oleū laurinū inūctū laxitudinē ex labore abijcit z indignationē neruor cōpescit z si pedes laxanf ex itinere z tument supeponantur folia sambuci calefacta: z plantago cōtusa z cum aceto suppolita vtiliter conuenit. Et dicit q si fatigatus ex itinere radicem artbemisie vespere biberit statim recedit fatigatio vt vix aliquis posset credere.

Localia applicanda.

Cōueniēcia doloribus ex labore z itinere.

¶ Incipit tractatus tertius de dislocationib⁹ z cōtorsionib⁹ iuncturarum z quibusdam alijs egritudinibus.

Restante deo sufragiū icipiā tractatū tertiū hui⁹ sermōis septimi qui continet sūmas duas: in quarū ꝑma dicef de chirurgia in cōmuni z dislocatiōe iuncturar. nā postq; dictū fuit in tractatu ꝑcedēte de dolorib⁹ ear rectuz est vt in hoc de reliqs earū dispositionibus tractef. Et cōtinet hec sūma. c. 18. Sūma vō scōa erit de plurib⁹ egritudinibus de quibus nō est dicta curatio in sermonib⁹ precedētibus per instrumētū chirurgie exceptis vulneribus z apatibus. Et cōtinet scōa sūma capitula. 32. Et ꝑma capla. 18. z sic erunt capla. 50. totius huius tertij tractatus.

¶ De chirurgia in generali. Cap. j.

Chirurgia dr a chiros grece qō latine est manus z ago latine qō e operor siue facio: z ide chirurgia dr manualis operatio actio siue factio. Et chirurgia aliqñ dr chirologia a chiros q est man⁹ z logos q est sermo vel ratio q̄si rōnalis sermo de operatione manus: restrigūf tm̄ ista noia ad sermonē ō manuali opōne ad sciaz me^nc ptinētē. Et a chirurgia denoiatiue dscēdit chirurgic⁹. Et a chirologia chirologus. i. medic⁹ rōnabil'r agēs faciēs vel opans manib⁹ suis ad curādū egri^nte: in q̄z curatiōib⁹ nēcia est opō manualis: q̄zuis g̃ ꝑdicta noia de x tute ꝑmonis ipsor tēr rōnabilē opōnē manualē circa q̄zcūq; rē: nihilominus restricta sūt solū ad opōnē manualē rōnabilē in curationib⁹ quarūdā egritudinū. Et ꝓz hoc ꝑm⁹ rōnalis inuētor hui⁹ māualis opōnis dict⁹ fuit chiron a q rōnabil'r operātes manib⁹ dicti sūt chirurgici: z h̄ mō chirurgia ꝓsidera ta posita est 3^m instr̄m de instr̄is quibus medicus operatur.

¶ Et ex dictis ꝓz falsitas eor q dicebāt oēm opantē manibus in curationib⁹ egritudinū fore chirurgicū. nō enīz qlz opator idiota vl' muliercula: q̄zuis secet ap̄ata aut suat vulnera: z sil'a faciat opera ꝺz vocari chirurgic⁹: sz ab hȳ opationibus sunt eijciēdi vbiq; terrar: z a curis egror fugādi sūt cū erronee z idebite operenf: z si aliqñ effectū sospitatis ꝓsequāt: nō est ex eor bñ meritis gestis sz fortune: sz vtpl'm vt dixit Almā. trac. 7. ca. p. ex eor stoliditate z stolida opōne multe egritudines in hoibus causanf. Intentiones. n. z sūme que reqrunf ad hāc artē cū nō cōgrue obseruanf pessimuz accidit z fortissimū ifortuniū cui nemo succurrere pōt. Et dixit qui eas nō obseruāt egrū vehementer impediunt.

¶ Et hor idiotar z empiricor opator nostris diebus copia magna viget z nō solū diebus nr̄is: sed ēt tēpore Al. z Albu. z Auēçoar: vt ꝑz ex eor hȳ. z marie in curādis solutionibus ꝓtinuitatis ossis vel ossiuz z dissol'onib⁹ iūcturarū. Ait. n. Al. plericz eor q hāc artē exercēt: z dicunf restauratores nō bñ exercēt eā: neq; sapiēter neq; sub certa radice ad quā reditio fiat: imo maior ps eor casual'r opaf: z sicut ab alijs fuerūt edocti: z raro inuenies aliquē eor q huius artis libros legerit: aut qui eā a magistro qui nouerit litteras. i. sciam chirurgie didicerit: imo q eā marie exercent sūt idiote z rustici z stolidi. ¶ Inqt Albuc. operatio cū manu prostrata est in regione nr̄a: z tpe nr̄o ꝑuata oīmodo donec fortasse perijt scia ei⁹: z absciſſuz est vestigiū ei⁹ z nō remāserūt ex ea nisi descriptiōes que in libris antiquor: q̄s mutauerūt manus. s. scriptor: z accidit in eis error z hesitatio donec clause sūt itētiones ei⁹ z elōgata est ipsi⁹ scia: sil'r z Zoar q nō inuenit suo tpe chirologū q sciret recte opari. Ad hāc

Chirurgia est de sola e non solū ma.

Quesor rear chirurgicam cognosce.

ergo operationẽ admittẽdi sũt illi solũ qui recte nouerũt intẽtiones eiꝰ: z maxie q habuerint ꝺditiones q̃ inferiꝰ ꝺeseri benꝺ. Et ad talẽ chirurgicũ spectat hꝝ ministros idoneos q habiles sint manibꝰ exercere q̃ ꝑcipit si voluerint ipsi manibꝰ opari. ¶Dixit Zoar de cura fracture ossiũ scias q oia pertinẽt medico nobili ẽt honorato. ſ. ad scire: ſz tñ manuuz opõnẽ ꝺimitto ministris medici sicut est flebotomia z cauteriũ incisio palpebraꝝ z eleuatio venaꝝ que oriunꝺ in albedine oculoruz z pstratio cataracte sicut z his silia lꝫ omnia ptinẽt seruitoribꝰ medici. Medico aũt honorato nihil aliꝺ ꝺicimꝰ ptinere nisi vt ꝓsiliuz prestet solũmõ cibi z medicinarũ infirmis absq; aliq̃ opõne manuũ sicut nõ ꝓuenit ei facere sirupos z electaria manibꝰ suis nisi esset in magna necitate. Et pr̃ meꝰ ꝺixit Zoar fuit ex illis q tẽporibꝰ vite sue oibus pmãsit sic sine aliquã opõnẽ exercẽꝺo q si voluisset aliqꝺ facere sciuisset: ſz ego q̃uis esſez in animo passibilis: amore tñ artis z ꝺesiderio qõ habui in ipsa volui hec oia exercere: z p ꝺidici facere sirupos electuaria: z volui ẽt scire p experiẽtiã opões medicinaꝝ z ingem electionis ℞tutũ eaꝝ z opõnis vniꝰ eaꝝ ad alteraꝝ: z tñ lꝫ scire volui z nõ solũ scire: ſz ẽt ꝑ prijs manibꝰ exercere: z lꝫ cũ appetitu maxio z studio: z fui secutꝰ sp viã illã: q̃uis sit vilis: z cõtẽpta apõ medicũ honoratũ. Et q̃ rememoratꝰ sum ꝺe his feci cã ꝓmouẽꝺi aliquez honoratu medicũ ad exercẽꝺũ p̃ꝺcã opa manibꝰ suis: sed si fuerit necesse in seipso vel i aliq̃ ꝺignissima vel carissima pso na q sciat facere z exercere: z ẽt ex misericorꝺia ꝺei z pietate alicui pauperi. Tales aũt q̃lis fuit Zoar. q nõ som scia: sed ẽt manibꝰ opanꝝ ꝑpijs meo iuꝺicio valde laudãꝺi sũt. Jlli eni veri sũt chirurgici q recte sciũt z ꝛgrue suis manibꝰ operanꝝ. ¶Et q̃uis chirurgia sũpta mõ sup: aꝺcõ solũ hẽat. x. intẽtiones z canones recte opõnis cũ manu: nihilominꝰ auctores ꝺe ea tractãtes nõ solũ eã sic tradiꝺerũt: ſz cũ ea sil' egritudines in qbꝰ ipsa ꝓuenit: ꝺocuerũt ẽt alijs ꝺuobꝰ medicis libꝰ instris ꝺicta. ſ. z potiõe curare: qõ iõ maxie fecerũt: qa sepe ꝓtingit egritudinũ pl'imas: in qbꝰ recta manualis opõ exigiꝝ p alia ꝺuo ꝺicta instra: vel eoꝝ alteꝝ tolli z amoueri: ac ẽt q: z si sic nõ ꝓtingat saltẽ ꝓferũt ad alleuiationẽ eaꝝ: z p manualẽ rectã opõnẽ facili z celeriꝰ curanꝝ. Dici tñ p̃t q chirurgicꝰ his oibꝰ vtẽs instris nõ sit purus chirurgicꝰ: ſz ẽt phyſicꝰ. Qꝝ si nõ fuerit tãte scie ꝺz purus chirurgicꝰ phyſicũ ꝺuocare ad curã: z maxie in casibꝰ periculosis z fortibꝰ: ac ẽt si tãte fuerit scie. z cũ lꝫ fuerit phyſico sociatꝰ ꝺz phyſicũ ꝺimittere ordiare ꝺe ꝺicta z potiõe: z ipse se solũ ad recte z cõgrue manibꝰ opanꝺũ ꝓponat. Et lꝫ qꝺ chirurgicũ istrz sicut reliq̃ ꝺuo circa theoricã z practicã medicine vsaꝝ z est ꝑscia z nõ solũ ars vt qꝺã putauerũt. sicut. n. ꝺicta circa sex res nõ nales ℞saꝝ z eis ãneras z circa ꝺebitũ modũ administratiõis eaꝝ: z sicut potio circa medicinaꝝ cognitiones z eaꝝ ꝺebitã applicationẽ ad coꝛpꝰ: ita z chirurgia ℞saꝝ circa noticiã mẽbroꝝ circa q̃ manualis opõ afferꝝ coglscẽꝺo ipsa ꝛz anatoam. ſ. in ꝓo tractatu hꝰ ꝓmõis ꝓmissaz: z circa cõgruã ipsaz opõnẽ: q̃pp subijciꝝ theoce z practice mee sicut z alia ꝺuo. ¶Que ãt sũt egrines i qbꝰ mãualis exigiꝝ opõ: z q sit modus rectꝰ ipsiꝰ iferiꝰ in multis caplis pticulr appebit.

Chirurgia est de scia q non sciũ aro.

Queoꝛ rect chirurgicum cognoscẽ.

Conditiones aũt qbus ꝺz manualis opatoꝛ vere chirurgicus vocari z recte opari ꝺeberãs insigniri sũt lꝫ. Nã ꝓmo ꝺz mẽbroꝝ eoꝝ maxie circa q̃ ꝓtingit ipz manualr opari noscere cõpõnẽ: cõpꝝonẽ: foꝛaz sitũ: colligãtiã: opões: z iuuamẽta: q̃p oiuz noticiã poterit hꝝ pfecte p anatomiã quã nõ solũ ex libroꝝ lectiõe: imo ẽt: z visu: z nõ tm̃ sel: ſz plies videre ꝺz a valẽti anatomista ostẽꝺẽte ei seriatiz singula mẽbra in coꝛpe mortuo: sine scia cuiꝰ anatos nõ cõtingit ipz recte opari posse. vñ ait Albu. q nõ ẽ sciẽs anatoam nõ euaꝺet qn caꝺat in errorẽ q iterficit hoies. ¶2° ꝺz sciaz hꝝ oiuz canonũ z regulaꝝ regulãtiũ ipsuz in suaꝝ manuũ opus rectũ z ꝺebitũ q̃s scire ꝺz ex libris auctorũ ve intellectis: z maxie sic in pcessu patebũt seriatiz in singulis egritumꝰ curatiõibꝰ pcedẽ°. Jnqt. n. Albu. 7. q ex chirurgicis hẽbit sumas z itẽtiões curatiuas: z eas itẽtas medicatꝰ fuerit: z eis imixtꝰ fuerit maximũ egris ꝑbet iuuamꝰ cũ ꝺe annuerit. ¶3° qꝛ nõ oia pũt pticulr tradi in libris: sic Gal'. ꝺixit. ſz ꝺz multa relinq ꝺiscretiõi medici opantis z ipsius bone extenuatiõi: iõ ꝺz chirurgicꝰ eẽ prudes ꝺiscretꝰ z sapiẽs diligẽs studiũ freqntare in libris auctoꝝ z pboꝝ vt illis multotiẽs plectis z intellectis valeat singulas opões suas sine erroꝛe ꝓseq: z q̃ maxie añq̃ ad curatiões ꝓcedat expedit ei adhesisse valẽti chirurgico quẽ viderit nõ som sel: ſz multotiẽs opari in singulaꝝ egritumꝰ curis: z maxie i opõnibꝰ arduis difficilibꝰ: z timoroſis: z ipe iterdũ sub pũtia valẽtis magri sui ꝺz suis manibꝰ opari: vtilis nãq ẽ opõ z visio: imo vt ita ꝺicã nec̃ia: qm̃ ois scia opatiua ex vsu circa pticularia gerẽda maxie habituaꝝ z ꝓfir. Et q visio z opõ frequẽtata pl'm valeat i hac pte mãifestat ydiota manualr eq bñ opans sic̃ sciẽtific nõ expt: z maxie cũ p visũ z vsũ assecuref in opando q̃ securitas nec̃ia est chirurgico. nõ. n. ꝺz eẽ timiꝺ z pusillanimis: ſz secur z audax: nõ tñ temerari siue pſũptuosus: ſz cũ matura ꝺeliberatiõe pcedẽs: nõ tardet: nõ festinet: nec i eo qõ nec̃iuz fuerit ꝺ icisiõe vstiõe vel alijs opõnibꝰ. al's. opibꝰ ꝺesinat nec vltra nec̃itatẽ ꝓsupat. nõ secet: nisi qõ secãꝺũ est: nõ vnũ mẽbꝝ ꝑ alios: nec in locis timoroſis z a sapiẽtibꝰ ꝓhibitis secare pſumet: ſz notet q̃ a sapiẽtibus tradita sũt. ¶Jnqt Albu. ego excitaui in oi loco membꝛa mei in q̃ venit opõ in q̃ est erroꝛ z timoꝛ: qꝛ nec̃e est vobis vt caueatis illꝺ z ꝺimittatis ipz vt nõ veniãt stolidi ad loqnꝺũ z ꝺehonestãꝺũ vos: z subꝺit. accipite q̃as vestras cũ oi sollicitudie z ꝓtectione z ifirmos vestros cũ facilitate z firmitudine: z vtimini via melioꝛi z ꝓducẽte ꝺei gr̃a ad salutẽ z successionẽ laudabilẽ. ¶Dixit Haly. pract. 9. ꝺico qm̃ chirurgie spẽs scire volẽti pm̃ inest z maximũ illi loca frequẽtare i qbꝰ periti sũt chirurgicoꝝ z eoꝝ ꝺiligẽter attẽꝺat actiones z speculef opa z cognoscat opa z regl'as eoꝝ z q̃lis sit eoꝝ executio in q̃cũq chirurgie spẽ: ꝺehinc ãt ipse cũ illis floꝛibꝰ. al's. ꝓoꝛibꝰ z peritis exerceat i oi spẽ chirurgie quẽ admodũ ituit est. ¶4° nõ ꝺz chirurgicꝰ se in curationibꝰ malaꝝ z incurabiliũ egritumꝰ intromittere onꝰ curatiõis effectꝰ ne nomẽ subeat medici mali. ¶5° opz chirurgicũ esse manibꝰ expeditũ potẽs eas ducere q̃tũ oz: z figere vbi oz. sit leuis in tactu ne ex ꝺifficili z grauꝰ tactu doloꝛ emergat z grauef egrotꝰ. ¶6° cõuenit chirurgico vt sit moꝛigeratꝰ. modestus. honestus. atq; pudicꝰ nõ q̃rẽs pudẽꝺa tãgere vl videre nisi instãter regsitꝰ fuerit: secretaq; cũcta q̃ sibi reuelanf i scrutinio coꝛdis cõtineat nõ revelet. ¶7° ꝺz vt penes chirurgicũ sit copia chirurgicaliũ istroꝝ ad manuales opõnes eiꝰ exqsitoꝝ: z sint ipsa istra nõ solũ ꝺiuersa z varia ſpe foꝛa siue figura: ſz ẽt in q̃lz ipsoꝝ spẽ sint varia q̃titate: ita vt i vnaq̃q ſpe hẽat: sic̃ ꝺixit Albu. hẽat q̃ sint pua z q̃ sint magna: z q̃ iter ea media vt valeat i coꝛpe seu mẽbro z puo z magno z mediocri cũ eis cõgrue opari. ¶Et insup ꝺz eũ multa z varia medicamẽta hꝝ penes se ſp pata empta vnguẽta pl'a z alia hꝫ vt cũ euenerit valeat sine ꝺilata egris indigẽtibꝰ subuenire. ¶Atq; sic̃ apte notaf ex pcessibꝰ auctoꝝ ꝺe chirurgia loqntiũ: chirurgia potissime ꝺuoꝝ moꝛboꝝ gña cõphẽdit. ſ. genꝰ egrinis cõis q oꝛ euenire i nã cõi q̃ est vnitas: q egriꝺo oꝛ sol'o cõtinuitatis siue vnitatis: z imparis ꝺissol'o tũc genꝰ egrinis cõpositẽ. ſ. eius q̃ est apa: z si aliq̃n ꝺictũ repiaf q chirurgia sit genꝰ egritumꝰ instraliũ q est in nã sitꝰ cõphẽdit hoc ideo ꝺcm̃ est, qꝛ egritudo sitꝰ potissime ad illa ꝺuo gña segf: q̃uis maxime ad genꝰ egritudinis cõis: idcirco in hoc sermone ꝺe chirurgia tradere volẽs tradã exqsite ꝺe vtriscq ꝺictoꝝ ꝺuoꝝ egritudis generꝝ. Ulerꝝ qꝛ egritudo cõis est egritudo simplex: z simplex ꝓcedit cõpositu: z iõ pus ꝺe cõtinuitatis sol'one tractabo: z subsequẽter ꝺe egritudine cõpõsita q̃ est apa: q̃uis aliq auctores z Aui. potissime alijs respectibꝰ a traditione apatũ inchoauerint.

Chirurgia duoꝝ moꝛborũ genera cõprehẽdit.

¶De quiditate solutionis continuitatis. Cap.ij.

Quō solo ptinuit est morbus cōmunis.

Ontinuitatis solo est morb⁹ simp⁹ cōis, q̄ mēbra corpis būani ptinui⁹em hñtia ī ptes diuersas spē vt salt⁹ nuō sepant, z ipe q̄dē morb⁹ ē, q⁹ imediate ledit opones corpis seu mēbi cui accidit z simplex est, q⁹ nō est composita ex pluribus generibus morbo/rū sicut apa, z est cōis, q⁹ accidēs in nā cōmuni cōsimilib⁹ z officialib⁹ mēbris: verūtī de cōitate ei⁹ dissenserūt abinuicē doctores: siue auctores. q̄dā. n. voluerūt: vt Hal. p̄ de accēti: solonē ptinuitatis eē morbū cōez: q⁹ accideret in nā cōi in q̄ cōicāt plia mēbra z officialia: q̄ est q̄dā ptinuitas cōnexio siue piūctio ipsoꝝ. Si itaq; ptinuitas ipsoꝝ mēbroꝝ est cōis plib⁹ z officialib⁹ mēbris: tūc solo ptinuitatis eoꝝ erit ēt cōis vtriq; . sunt enī gīa lapsuū eadē bis q̄ vtutē mēbroꝝ cōplent: vt Hal. dixit in tegni. quoꝝ enīz tēperies est sanitas eoꝝ intemperies erit egritudo: vt patuit in sermōe p̄. q⁹ aūt ptinuitas mēbroꝝ sit cōis eis vtriq; appet: q⁹ vnūq̄ q; mē/brū siue plē sit siue officiale pficit vnā opōnē inq̄tū vnū z ptinuū ē. z dīt iterū Hal. 4. de īge. sani. notū ē q⁹ sepō iūctu re q̄ ipitat⁹ soluto dr̄ ē morb⁹ vnicuiq; mēbro eueniēs. oē. n. mēbrū est ptinuitatē bñs q̄ separi z ōstrui pōt: z q⁹ ita sit p̄: q⁹ oē mēbrū pōt apari: q̄re oē mēbꝝ pōt pati solonē ptinuitatis: cū in oi apate vt suo loco dicēt: repiat soluta ptinuitas: q⁹ aūt apa plib⁹ z organicis ꝓueniat mēbris inferi⁹ tracta/tu. 5° q est de apatib⁹ apparebit. ¶Haly. Xo theorice 6°. vo/luit q⁹ solo ptinuitatis ió dicat morb⁹ cōis: q⁹ indifferēter pōt occurrere nūc mēbris cōplib⁹: nūc officialib⁹: z nūc oi/bus: nūc alicui: nūc aliq̄b⁹ ex eis: vñ aliq̄ pōt ptigere sic in carne pstitutiua alic⁹ officialis: q⁹ nō in osse ligamēto chor/da vel neruo vel aliq̄ alia pticula de pstituentib⁹ ipz mēbrū officiale: z aliq̄n pōt ptingere plurib⁹ vel oib⁹ ipsis mēbris plib⁹ pstitutiuis ipsius officialis: z aliq̄n pōt ptingere ipsi toti mēbro officiali vt cum abscindat⁹ tota man⁹ vel tibia. ¶Aui. aūt scōa p̄mi. doctrina p̄ma. ca. 1. voluit q⁹ solo pti/nuitatis sit morb⁹ cōis. z hoc ió: q⁹ pōt ptingere idifferēter mēbris plib⁹ z officialib⁹ ait. n. ibi. gen⁹ egritudinū: q̄m̄ est eaꝝ que mēbris accidūt: quoꝝ ptes siłant: z accidūt etiā instr̄alib⁹. q⁹ accidat cōplib⁹ inq̄tū sunt plia. A. nō decla/rauit: q⁹ notū reliquit: q⁹ sic eē oēs affirmant: sed q⁹ accidat instr̄alib⁹ de quo du⁹ vr̄ ipse declarauit dicēs q⁹ accidat in/strumētalib⁹ inq̄tū sūt instr̄alia: ita q⁹ nō seq̄t eā instr̄alib⁹ accidere ppea q⁹ simplicib⁹ accidat. Nā solo cōtinuitatis ple/rūq; accidit iuncture: ita q⁹ simplicib⁹ mēbris accidat: z ple/rūq; accidit iuncture: ita q⁹ simplicib⁹ mēbris ex qb⁹ est cō/posita iunctura nullo mō accidat. ¶Auero. aūt colliget. 3. dixit. nō est solo ptinuitatis: vt dixerūt medici egritudo que cōicet mēbris plib⁹ z officialib⁹: z stat rō ei⁹ in hoc: q⁹ nō est dare nām q̄ sit sanitas cōis plib⁹ z organicis. ergo non est dare morbū illis cōez: z hec est ei⁹ rō directe oppositā oi ip⁹obāti opionē medicoꝝ supdictā. p tāto ē vez: q̄m̄ si aliq̄ nā eēt illis ābob⁹ cōis: tūc illa eēt vnitas: cū illa alia videat posse dari: sz vnitas nō ē illis ābob⁹ mēbris cōis: q⁹ mēbra plia sūt ptinua. organa Xo nō sūt ptinua. sz ptigua. ptinuo āt z ptiguo nulla ē nā cōis: z ió dīt Aue. q⁹ gen⁹ egri⁹is qō est ꝓtū ptinuitati nāli q̄ noiat ptinuitatis solo duob⁹ ē mo/dis: vn⁹ est solo ptinuitatis veracis vt cōtinuitatis ptis cuz pte in mēbris plib⁹: z hoc gen⁹ accidit magis in cōplibus q̄z officialib⁹ ppea q⁹ hꝫ cōtinuitatis solo accidit mēbris of/ficialibus prout sunt cōposita ex cōplib⁹: z nō ex parte qua sunt officialia. Altera est solo ptinuitatis termini a termio: z hec solo ptinuitatis nō veraciter appellat: q⁹ hec ptinui/tas fit p modū ptigui. aut p modū penetrationis mēbri in mēbrū: vt appet in ptiguitate seratili: aut per viā ligamēti: z hoc gen⁹ solonis cōtinuitatis. dixit Aue. ponere possum⁹ in gīe egritudinū officialiū q̄ cōicat coniunctioni z sepōni. ¶Pro cōcordia dissessiōis p̄dicte dixerūt q̄dā q⁹ ptinuitas pōt sumi dupl'r. vno mō stricte z vere de q̄ locut⁹ est Auer. tanq̄ phs q̄ solū ꝓuenit plib⁹ mēbris: quoꝝ extrema sūt vnū: alio mō large z nō sic vere z ppie de q̄ loquūt medici: z talis ptinuitas cōuenit ēt mēbris officialib⁹: sz tñ meli⁹ z ppri⁹ dr̄ ānexio siue ānodatio q̄dā z nō ptinuitas. ¶Quidā vo alij dixerūt q⁹ sz officialia in seipsis cōsiderata vt iun/ctura ei⁹ rōne ossiuz ei⁹ sūt cōtigua: ipsa tñ re⁹ toti⁹ corpis sūt cōtinua: qm̄ oia mēbra corpis officialia colliganť z cōti/nuanť mediāte cute coopiēte z mediātib⁹ neruis chordis li/gamētis z alijs cōplib⁹: quā cōtinuitatē Hal. cōsiderauit. q̄z/tuis. n. officialia vt iūcture q̄z tū ad alia q̄z pticulas eas cōpo/nētes: vt q̄z tū ad ossa cōtigua sint: ipsa tñ cōtinua sūt sz oēs alias pticulas eas cōstituētes vt cute carnē z silia. ¶Alij vo dixerūt opionē Hal. z medicoꝝ verā fore. Auer. eis ꝓiasse tā q̄z aduersus medicos litigia suscitās: z ꝓbāt q⁹ mēbrū or/ganicū bēat verā ptinuitatē ex vbo Ari. 6° meta^ce vbi Ari. voluit q⁹ q̄cūq; bñt vnū motū bñt vnitatē z cōtinuitatē: sed mēbrū organicū puta oculus hz vnicū motū: q⁹ hz solū vi/dere. q̄ hz cōtinuitatē z vnitatē. ¶Et alij q̄dā dixerūt q⁹ de mēte medicoꝝ fuit q⁹ solo cōtinuitat⁹ sit morb⁹ cōis vtriq; mēbris: sz nō cōitate vniuocatiōis: neq; equocatiōis: sz ana/logie: qm̄ cōtinuitas p̄ pus dr̄ de cōtinuitate plius q̄z de cō/tinuitate officialiū: qm̄ cōsiliuz cōtinuitas est verax: officia/liū vo nō verax. ¶Et q̄dā alij dixerūt q⁹ q̄z solo cōtinuita/tis possit accidere officialib⁹ inq̄tū sūt officialia p̄ter q̄d ad ueniat plib⁹ vt dixit Aui. nō tñ sic absolute dz itelligi sic q⁹ nil adueniat cōplib⁹: sz q̄d nō aduenit ex eis illō de q̄ sit timē dū. nā dicūt isti in officialib⁹ nō pōt cōtinuitatis solo eueni/re: nisi p̄us cōtingat alicui cōpliuz: qm̄ sicut cōpō insequ cō/pl'onē: ita ēt z q̄d debeť cōpōni insequ p̄ncipal'r id q̄d debeť cōpl'oni: sz nā cōis p̄ncipal'r debeť cōpl'oni. q̄ z morb⁹ in ea eueniēs z cōfirmāt: qm̄ sicut officialia hñt eē p cōpliā: ita ēt z passio officialiū p passionē cōpliuz eē habebit. ¶Quidā quoq; dixerūt q⁹ solo cōtinuitatis est cōis ambobus dictis mēbris: q⁹ p ipsaz ledi pōt vtrūq; ipsoꝝ: z q⁹ ō plib⁹ possit le/di notū est: z ō officiali ōclarāt. nā si ligamētū vel chorda vl aliud plē colligās iuncturā: vel aliud mēbrū organicū si to/tū abscindat⁹ tūc totū illud mēbrū cuius illa pticula abscisa erat colligatrix cōtinuitatē pdit: z fortasse sic accidit q⁹ non amplius vnū remanet: sed duo efficiūť ex eo: z q̄ocūq; ac/cidat in suas non poterit operationes.

Que solo ptinuita/tis sit simi/pier que cōposita.

¶De diuisiōe solonis ptinuitat⁹ in suas dr̄ias gīales. Ca. iij.

Alenus primo de accēti. z Auic. 1ª p̄mi inuūt q⁹ solo cōtinuitatis nō hz ppie spēs. vñ 3° ō ingenio sani. Hal. ait q⁹ vul/nera oia inq̄tū vulnera sunt eadē spē: pp q̄ no/tant q⁹ solo cōtinuitatis nō diuersificat in spēs distinctas diuersitate nāe: sicut diuersificant egritudo cōple/xionalis z cōpōnalis q̄ essential'r distingūť: cōpl'o. n. z cpō in diuersas nās diuidūť vt i sermōe p̄ patuit, neq; hz ptinui/tatis solo spēs siue dr̄ias sūptas a cā a q̄ depēdeat in eē z cō/seruari cū sit morb⁹ fact⁹ depēdēs in eē a cā. q̄z tūcūq;. n. cā eā efficiēs amoueat, ipsa tñ remanet, verūtī solo cōtinuita/tis diuersificat in spēs ip⁹prie sūptas, q̄ poti⁹ debēt dici q̄/dā varietates siue modi q̄dā. Et Hal. loco dicto denoiatiōes vocat, q̄z/uis sint sūpte ab accētib⁹ q⁹busdam, z hi modi siue denoiatiōes vocati, q̄z/uis sint accēitales. distincti tñ sūt in hō q⁹ alij sūt magis subalib⁹ adherētes, z alij magis accētali/bus. ¶Et modi magis appropinquātes subalib⁹ sūt illi q⁹ sumūť penes diuersitatē mēbroꝝ. Et hoc p̄ in cōi magis sz q⁹ vna ē solo ptinuitatis eueniēs plib⁹ mēbris, z alia orga/nicis z pōt esse 3^m membrum. s. q̄o accidit vtriq; simul. Et sc̄o in cōmuni minus prout solutio cōtinuitatis alia acci/dit mēbris intrinsecis z alia mēbris extrinsecis, z alia vtriq; simul. Et 3° in particulari magis sm q⁹ solutio cōtinuitatis. Alia accidit mēbris carniformib⁹ siue mollib⁹ cute carne z pinguedine: z alia mēbris spmaticis siue duris: vt ossib⁹ car

tilagini ligamẽtis qbusdã: z alia q̃ accidit mẽbris spmatis medijs tñ i duritie z mollitie: vt arterijs: venis: neruis: chor dis pãniculis: z qbusdã ligamentis. vnicuiq; n. mẽbro ꝓsili euenire ꝑt ꝓtinuitatis solꝰ: vt dixit Auer. collꝫ. 7. Et alia est q̃ accidit oibꝰ vel qbusdã ex eis silr. ¶ Et solo ꝓtinuatis eue niẽs mẽbris officialibꝰ ꝓsilr diuidit diuisiõe ipsoꝝ: qñ alia accidit in capite: alia in pectore: alia in mirach: z alia in aliq̃ mẽbro officiali: z alia est q̃ accidit plurib⁹ silr. ¶ Et ꝑm disti ctionẽ penes mẽbra segr solꝰnis ꝓtinuitatis diuersitas in p cedẽti caº tacta: q̃ est q; alia est vere ꝓpe dicta q̃ est illa que mẽbris accidit ꝓsilib⁹ z alia nõ sic vã neq; ꝓpria: z est ista q̃ mẽbris accidit officialib⁹ q̃ ꝓprie dici debẽt disgregatio cõ tinuitatis q̃ est duplex vna est q̃ disgregat vnũ ꝓsile ab alio ꝓsili: diuersa tñ ab eo in spe vt cutẽ a carne: neruũ vel venaꝫ a carne: z sic de alijs: z alia est q̃ disgregat vnũ ꝓsile ab alio eodẽ eiusdẽ spẽi vt os ab osse: z ꝓprie accidit iũcturis: z hec spes spãli noie dislocatio notat. ¶ Modi aũt min⁹ adherẽ tes subalib⁹ z magis accñtales sũt q sumunt ab ipsamet cõ tinuitatis solone ꝓsiderata inq̃tũ solo est: z nõ inq̃tũ in ta li mẽbro est. Et isti qdẽ multiplices sũt: qñ a multiplicibus sumũt reb⁹: z ꝑmus modus siue ꝑma diuersitas est: qñ so lutionis ꝓtinuitatis: alia est simplex: alia ꝓposita. z Gal. di xit. 3º de ingenio sani. q; morb⁹ simplex a qbusdã est dictus ꝑmus: z a qbusdã singularis: z nihil in hoc differt. qõ. n. est simplex est ꝑm: z ẽ singulare: z eꝰ. z sic solo ꝓtinuitatis sim plex pot dici ꝑa: z pot singularis dici: hãc diuersitatẽ tãgẽs Aui. 4ª ꝑmi. caº. 18. dixit. z dicem⁹ q; oia vlcera sumẽs hic vlcus q; oi solone ꝓtinuitatis: aut sũt simplicia aut ꝓposita. ¶ Que aũt sit ꝓtinuitatis solo simplex ps ꝑ Gal. eodẽ 3º di cẽtẽ. sola. i. simplicia ẽt vulnera dico cũ qb⁹ nec morb⁹ neq; accñs: nec cã cũ eis est sup. z ꝑ oppm illa eẽ ꝓposita: dico cũ qb⁹ aliqs morb⁹ vel aliqõ accidẽs: vl cã cũ eis est. ¶ Dicũt quecũq; res ꝑter nãm ponẽs in numerũ rerũ ꝑter nãz ꝓ ꝓti nuitatis solonẽ repta cũ ipsa fuerit reddit eã ꝓpositã: z eꝰ simplicẽ: si nulla talis res cũ ea repta sit: ita q; q̃uis alie dis positiones vel ꝓditiones siue res nõ exñtes de nũero rerum ꝑter nãm cũ solone ꝓtinuitatis repte fuerint. nõ. n. iõ ꝓposi ta dicẽt: sed simplex erit. ¶ Alij ẋo dixerũt q; ꝑdicta habẽt vitatẽ. z Gal. sic intellexit qñ morb⁹ ille cõplicat⁹ cũ solone ꝓtinuitatis seu actionis seu cãe talis ꝓditiõis extiterit: q; di uertit ad se curã z addat aliã ꝓsiderationẽ curatiuã siue exi git aliquã cãm curatiuã ab ea q̃ intẽdit siue exigit in cura tione solonis ꝓtinuitatis: inq̃tũ solo ꝓtinuitatis est: vt non haberet secũ aliã rẽ ꝑter nãm cõplicatã. Et de nũero istoꝝ sunt q addũt nõ solũ hoc debere sumi a re ꝑter nãz: sz ẽt a re nãli z nõ nãli talis ꝓditionis q; adderet aliã intẽtiõis cura tiuã. nã dicũt ipsi q; a diuersitate intẽtiõis curatiue z ipsius idẽtitate sumit simplicitas z cõpositio solute ꝓtinuitatis: z sic ꝑm istos nõ quilibet morb⁹ aut accidẽs: aut cã reptus cũ solone ꝓtinuitatis reddit ipz cõpom. nõ. n. q̃lz pua mala cõ plexio neq; carnis diminutio: neq; paruus sanguis fluxus: neq; q̃cũq; pua bũiditas repta in solone ꝓtinuitatis: q̃uis sint res ꝑter nãm: reddũt eã cõpositã cũ nõ diuertãt ad se in tentionẽ medicaminũ: sz sola actione nãe tollant. Et maxie hoc declarãt de diminutiõe carnis cũ soluta ꝓtinuitate ꝓpli cata: ex eo maxime q; caro deperdita eadẽ cã curatiua vt me dicina deiccatiua bẽat gñari: q̃ silr ẽt ꝓsolidabit cõtinuitatẽ solutã: sed si ꝑdicte res ꝑter nãm magne fuerint reddẽt solu tam ꝓtinuitatẽ ꝓpositã ꝓpter cãm assignatã. Et exẽplificãtes õ reb⁹ q̃ reddũt cãm cõpositã de morbo dixerũt sicut mala cõ plexio aut carnis additio: aut ꝓcussio: aut apa z de accidẽte dixerũt sicut fluxus sanguinis magn⁹ aut doloꝝ intensus. Et de cã dixerũt sicut bũiditas mala: aut lõga expositio mẽ bri soluti ad aerẽ vñ alteref. Et dixerũt de re nãli sicut si so lute ꝓtinuitati secte fuerunt cõplicata cõplo nãlis vel acqsi ta humida aut eꝰ. Et de re nõ nãli dixerũt. sicut si solute cõ tinuitati secte fuerit cõplicata dispõ aeris humida: aut eꝰ.

¶ Patet ergo ex dictis istoꝝ q; qñ soluta ꝓtinuitas fuerit cõiuncta cũ aliqua re nãli: vel ꝑter nãm variante: vel ꝑmutã te modũ curationis ipsi⁹ solute ꝓtinuitatis ipsa est ꝓpoita. Si vo ipsa est cõiuncta cũ aliquo vel aliqua re nõ variante modũ curationis ipsi⁹ ipsa est simplex. ¶ Sunt ergo accñ tia cõia cũ sunt intẽsa ea que reddũt solutã ꝓtinuitatẽ cõpo sitã. accñtia aũt ꝓpria q: nõ diuersificãt intẽtionẽ: neq; cãm curatiuã reddũt eã simplicẽ. ¶ Et ipse res q̃ nõ reddũt eã cõ positã sed simplicẽ sũt reducte ad senariũ nũeꝝ. s. ad q̃ztitatẽ formã siue figurã eq̃litatẽ z ineq̃litatẽ tẽpus situ z locũ: z q dã addunt septimũ. s. nũerũ ꝑm eniz istas septẽ res solo cõti nuitatis diuersificãt. nã ꝑz q̃ztitatẽ alia dr̃ pua alia magna: z alia mediocris. Et notãt q; solo ꝓtinuitatis qbus accidit mẽbris z nõ accipit õ differẽtijs q̃ztitatis linea aut supficiẽ: sed semp accipit corpus siue ꝓfunditatẽ: pp qõ nulla est dif ferẽtia ꝑm hãc ꝓsiderationẽ linealis neq; supficialis: sz ois est corpea siue ꝓfũda: sz ꝑz alia ꝓsiderationẽ aliqua dicãt sũ perficialis: vt appebit. ¶ Scõm. n. figurã diuersificãt. Naz dixit Aui. 4ª q̃rti. c. 3. de sermõe vli. in cura vulneꝝ. loquẽs in spãli de vulnere carnoso. vulnus carnosuz nõ eũãt: qn sit aut sectio plana recta. s. ducta ꝑm corpis lõgitudinẽ: aut sit rotũda aut babẽs latera. s. curua siue tortuosa: aut triangu laris siue quadrangularis vel quouis alio mõ transuersa. z vulnus rotũdũ hñs latera pp deperditionẽ carnis in eo siue pp distãtiã labioꝝ: sub tñ figura erit. ¶ Differẽtia vo supta penes eq̃litatẽ z ineq̃litatẽ est. dixit Gal. 3º de ingenio. q; cõ cauitati vulneris. i. cõcauo vulneri ptinet z ꝑm hãc ꝓsidera tionez alia dr̃ supficialis: z alia ꝓfunda z supficialis est illa cuius fundus dicit equalis. i. ꝑpe supficiẽ exñs: z ꝓfunda dicit eꝰ. Et de ꝓfundis alia dr̃ penetrans ad vacuitatẽ vẽ triũ. s. supioris medij vel inferioris. z alia nõ est penetrans z de nõ penetrãtib⁹ alia est hñs abscõsiões z cauernas: z alia nõ hz eas ẽt de hñtib⁹ abscõsiones z cauernas: alia est hñs eas. occultas: z alia manifestas sensui patẽtes: z ꝑm h̃ dixit Aui. vulnus carnosuz qñq; est ꝓfundũ penetrãs z qñq; est discoopertũ z aptuz. ¶ Dr̃ia vo supta a situ est: qñ: v. g. si vulnus fuerit in aliquo mẽbro: vt coxa polẽ est vt supior ps ipsi⁹ sit magis cõcaua q̃ inferioꝝ: q̃ erga genu est: aut eꝰ: z cũ h̃ aliqñ vulnerãs aliq̃tulũ supficiẽ scindit: sz sub cute toꝝ quet: z itra carnẽ z cutẽ trãsit: vñ vuln⁹ ptiz visibile: z ptiz inuisibile reddit: z aliqñ nõ toꝝquet: sz recte ꝓcedit: z totuz visibile reddit: z vuln⁹ qdẽ qñq; ab iferioꝝ ad supioꝝ: z ali qñ eꝰ a supioꝝ ad iferioꝝ: z aliqñ ꝓ latitudinẽ trãsit: z ꝑm hãc dr̃iaz qdã dixerũt aliã eẽ solutã ꝓtinuitatẽ lõgã: aliã cur tã z breuẽ: aliã latã, aliã strictã, aliã penetrãtẽ, vsq; ad ꝓfun dũ, aliã nõ vltra supficiẽ, verũtñ Gal. vbi. s. hec oia dix q̃ti tati ptinere vi. ¶ Dr̃ia vo supta a tpe ẽ ꝑz quã alia ꝓtinui tatis solo dr̃ eẽ recẽs, z alia antiq̃: z alia media, z õ recẽtib⁹ alia est adhuc cũ sãguie suo, alia nõ, sz iã in ea aliq̃ gñata est sanies. ¶ Et dr̃ia supta a loco ẽ ꝑz quẽ alia dr̃ in supioꝝ corpis eẽ, z alia in iferioꝝ, z alia in medijs, z alia dr̃ eẽ in vno mẽbro, z alia in alio, z tũc aut ꝑz ptẽ, seu ptes alic⁹ mẽ bri, aut ꝑz totũ ipsi⁹, sic accidit in amputatiõe man⁹ vel pe dis i mẽbris i officialib⁹, vel alic⁹ toti⁹ ossis vel neruí in mẽ bris ꝓsilib⁹. ¶ Dr̃ia vo ꝑz nũeꝝ, qñ alia ẽ singularis, siue vni⁹ nũeri, z alia ẽ multiplex, siue pluris nũeri. ¶ Si acci derit mẽbris carnosis, z ꝑpe lacertꝰ vocat ꝓtusio, siue attri tio, ista. n. noia ab auctoꝝib⁹ sinonime accipiũt. q̃uis Aui. inuat q; ꝓtusio ꝑpe dicat qñ accidit in meº lacerti, z attri tio qñ accidit in extremitatib⁹. ¶ Dixit. A. ꝑ 2ª. caº õ solo ne ꝓtinuitatis. ꝓtusio ẽ solo ꝓtinui accñs lacerto ꝑz nũerũ mltũ: z ꝑ h̃ dr̃ a vulnere q̃ ẽ singulr z vnica solo, z ꝓtusio qdẽ iõ ẽ solo multi nũeri, q: nõ fit a re icidẽte vel pforãte, sic fit vuln⁹, sz fit a re obtusa ꝓtũdẽte q̃ soluit ꝓtĩcm mẽbri dila cerãdo ptes, er cui⁹ dilaceratiõe accidit solo nũeri, q: multe ptes soluũt i dilaceratõe. s. illa dicũt. q; ꝓtusio large supta ꝑt ẽt accidẽ alijs mẽbris. s. spmaticis z medijs z duris, z nõ so

Que solo ꝓtinuitatis si mplex que cõpõita.

lū carnifoꝛmib⁹ ꝛ mollib⁹. ¶ Et vuln⁹ qdē simp⁹ nō solū ꝑz vnā dictaꝝ rerū diuersificari pōt: ꝛ ēt ꝑz multas. Dix̄ Hal. 3° ō ingenio vuln⁹ qdē interi⁹. i. qō se pfūdauerit necessario magnū erit: ꝛ si in carne multū penetrauerit: ꝛ in longitudinē tetēderit magnū duobus modis erit.

Solo cōtinuitatis cōposita pōt eē mltis modis

¶ Solutio quoq; cōtinuitatis ꝓposita diuidi pōt. dixit Hal. practice 4° ꝓpositaꝝ vlcera alia cū cāis: alia cū moꝛbis: alia cū accidētib⁹ ꝓponūt. sup. ꝛ alia cū duob⁹ ex hīs: ꝛ alia cū oībus trib⁹. ¶ Et que cū cāis hēc sūt ad q̄ māe influūt ꝛ superfluitates q̄ sunt vt cāe efficiētes: aut augētes: aut ꝓseruātes: dixit Hal. 4° de ingenio. si vulnus hēat malos hūoꝛes: aut q̄ mā mala ad ipm defluat: aut hēat qd coꝛrosiuū ostēditur cāz moꝛbi cū moꝛbo cōponi. ¶ Et q̄ cū moꝛbo cōponunt: aut cū moꝛbo q est de mala cōpl'one. s. cōicata toti coꝛpi: vt in febꝛib⁹: aut ipsi soli mēbꝛo vulnerato: aut cū mēbꝛo oꝛganico: vt diminutione vel additione mēbꝛi: aut cū sepatione cōtinuitatis: siue in osse: siue in neruis: siue in venis: vel arterijs: aut alijs fuerit. siue illa separatio fuerit singularis: siue multi numeri: vt cōtusio: aut cū moꝛbo cōposito vt apate: ꝛ que cōponūt cū accidēte hoc accidēs est dolor grauis: aut aliud diuertēs ad se curā. ¶ Dixit Ga. 4° de ingenio sani. q eoꝝ que vulneri applicant. al's. cōpant q̄dā sūt q̄ vulneri cō parant: vt cā efficiēs: augēs vel ꝓseruās: ꝛ q̄dā ꝓparant ei: vt id fine cui⁹ curatiōe vulnus curari nō pōt: vt mala cōpl'or vel apa. supplēt: ꝛ alia cōpāt ei vt dispō maioꝛ ꝛ malignioꝛ: ꝛ phēc tria rect⁹ oꝛdo curatiōis vulneris disturbat. ¶ Et dixit eodē 4° q q̄ cū vulnere cōponunt: aliq̄ cū vulnere fit cōtingūt: ꝛ incipiūt: ꝛ aliq̄ vulneri iam facto supueniūt: ꝛ dixit Hal. q a ꝑdictis reb⁹ sumunt dīe vulneris cōpositi: ꝛ nō simplicis. Dixit. q res ꝑdicte ꝓter nām habit⁹ qdaz sunt p se subsistētes: qcqd aūt p se subsistit nō pōt aliud: nisi seipsuz denotare: vulnus. n. apa ꝛ putrefactio coꝛruptio mēbꝛi ꝛ bꝫ per se pñt eē: ꝛ iō seipsa denotāt: ꝛ nō solutā cōtinuitatē cui adiunguntur: quare ipsaz cōpositā reddūt: q̄ꝫtas aūt ꝛ figura: ꝛ alia filia suꝑadicta p se nō subsistūt: ꝛz sūt accidētia ꝓter nām suꝑa ipsaz: sed solū denotāt ipsaz sub diuersis differētijs: siue modis denoiatiua: ꝛ iō nō reddūt ipsaz cōpositā. ¶ Dicūt qdā. lz simplex solutio ꝓtinuitatis nō hēat differētias specificas essentiales: cōposita tū pōt dici hīe illas inq̄tū moꝛb⁹ cā ꝛ accūs cū simplici cōtinuitatis sol'one cōplicāda differūt specie. ¶ Rursū sol'o ꝓtinuitatis tā simplex q̄ cōposita nō dīr rōne sue malitie vel bonitatis. Et vt sic dr. q alia est mala siue pessima: ꝛ alia bona vel nō mala: ꝛ alia iter ea mediocris. Et mala siue pessima: aut est talis absolute sicut q̄cūq; suspecta est ad moꝛtem: siue suspecta sit rōne dignitatis lese actiōis: vt q̄ mēbꝛo ꝑncipali vel nobili accidit: siue rōne lesiōis vtutis diſpēsātis totū coꝛp⁹ vt vtutis vitalis ad quā seq̄t lipothomia ꝛ sincopis: siue rōne sue magnitudinis: de q̄ nō spaū q sanari possit. Aut nō est talis absolute: ꝛz cōpatiue ad talia vulnera: sicut dr q sol'o ꝓtinuitatis totū da mala est. s. in cōpōne ad rectā quadratā vel alterius figure: aut difficulter cōsolidat: vñ Hal. eodē 4° ait. vulnera q̄ quodā respectu curant diligenter: ꝛ nō sanant a medicis pessima vocari debēt. ¶ Et itez sol'o ꝓtinuitatis alia dr fortis: alia debilis: siue nō fortis: ꝛ fortis dr ad quā seq̄t accūs seu⁹ vt dolor vehemēs: fluxꝰ sanguis ꝑsternēs vtutē: casus appetit⁹ alienatio sincopis ꝛ filia. Et ista sūt vulnera accūtia in mēbꝛis ꝑncipalib⁹: ꝛ nobilib⁹. aut in membꝛis multi sensus: sicut q̄ accidūt in lacertis ꝓprie in ꝑncipijs ꝛ finib⁹ eoꝝ: q̄ꝫ sunt multe sensatiois ppchordas ꝛ neruos ibi multos exūtes: vñ ad illaꝝ ptiū vulnera seq̄t dolor itēsus: vñ ꝛ fortia valde sunt: sol'o vo ꝓtinuitatis debilis est fortī opposita: ad quā nō seq̄t aliquod accidens forte aut timoꝛosuz. ¶ Vulnera insup ab Hypocrate alia vocata sunt laxa: alia cruda: ꝛ laxa dicuntur illa in quibus abundat sanies: ꝛ fluit ab eis: maxime si sanies extiterit laudabilis: ꝛ talia bona in assoꝛtisimo sunt dicta. ꝛ dicuntur laxa ad filitudinē vētris fluxibilis: q ꝛ laxus dr: cruda vo dīr a qb⁹ nihil emanat: aut paꝝ qd ꝛ dicunt cruda ad filitudinē crudoꝝ fructuū: quoꝝ hūidū est cōpactū ꝛ pp sui cōpactionē nō est fluxibile q̄ꝫ exprimat. Dixit Hyp. in assoꝛt. laxa bona: cruda mala: ꝛ reducunt cruda ad difficulter curabilia. ¶ Et rursuz sol'o cōtinuitatis diuidi pōt p fientē factā ꝛ futurā fieri: ꝛ fiēs qdez hz cām p̄sentē q̄ efficit illā: vt gladiū actu incidentē sagittaz actu pforantē humoꝛē acutū actu coꝛrodentē: ꝛ similia. facta vo ꝛ futura fieri nō hñt cām pñtē: sed facta est illa sol'o ꝓtinuitatis: cui⁹ cā efficiēs iaz cessauit ab actu opandi: siue soluēdi. Et futura fieri dr q ꝗuiz cā actu nō soluat: neq; soluerit: est tñ ꝑsto parata iā soluere. ¶ Dicūt. q sol'o ꝓtinuitatis fiēs: lz dicaī fiens ab actuali opōne cāe faciētis illā: ipsa tñ ꝑz medicū dr fcā: qñ est idepēdēs a cā ꝛ nō cessat p amotionē eius. De predictis tñ differētijs solutionis ꝓtinuitatis in hoc tractatu solum de illa tractabo que nec rōne: neq; p prie continuitatis solutio dr. s. de dislocatione.

¶ De dislocatione in generali. Cap. iiij.

Dislocatio iuncture quandoq; dr disgregatio: siue euulsio: siue separatio iuncture q̄ꝫuis sepatio iuncture a Hal. qñq; sumaī p vera sol'one ꝓtinuitatis: ꝛ qñq; dr disiunctio. ¶ Est aūt dislocatio. dicit Albu. exitus alicui⁹ iūcturaꝝ a loco suo: q̄re ꝓhibet a motu suo: ꝛ fedaī figura mēbꝛi: ꝛ facit accidere supinfirmū doloꝛes: ꝛ lesiones vehemētes. Et Aui. dixit. dislocatio est egressio ossis. s. siti in iunctura ex loco suo: ꝛ situ suo q est ei ꝑm nām ad illud. i. ad illū locū vel sitū vel ad illud. s. mēbꝛū qō ei vicinū existit. Est. n. dislocatio discōtinuatio ossiū: p quā ossū alterū cōtiguatoꝝ a nāli cōtiguatione cū altero sepaī: ꝛ remouet. Dixit Haly. euulsio ossis est egressio a fua fouea in q̄ cōpositū est. ¶ Diuersificaī aūt dislocatio in spēs siue modos ꝑm magis ꝛ min⁹ sic. nā alia est cōpleta ꝛ itegra: ꝛ alia est incōpleta ꝛ nō integra: ꝛz partialis: ꝛ itez alia est q̄ est integra ꝑm locū ꝛ sitū: ꝛ alia q̄ est integra ꝑm locū: lz nō ꝑz situz. Et integra qdē ꝑm locū ꝛ sitū ab auctoꝛib⁹ ꝓprie vocaī dislocatio: ꝛ est illa cui ꝓprie ꝓuenit diffō dicta Aui. ex q̄ꝑz q dislocatio oupl'r dr: vno° large ꝓut denotat oēz dislocationē integrā ꝛ nō integrā: alio mō stricte ꝓut denotat solū egressionē ossis de loco ꝛ situ suo itegrā: ꝛ ꝑm hāc denotationē erit sermo de ipa iferi⁹ in ꝟ tractatu. Egressio vo ossis integra de loco suo: lz nō situ ab Aui. vocaī guatui siue alguatui. Egressio vo ossis iperfecta: ꝛ nō itegra. dixit Haly. nō vocaī euulsio: ꝛz disgregationis sepatio: ꝛ. 15. ꝓtinē. dr q q̄ os disiūgit iperfecte ꝛ modice appellaī sepatio articuli: ab Aui. vo vocaī torsio: ꝛ ꝑm hoc nomē erit sermo de ea inferi⁹. Sūt ergo dislocatiōis tres spēs: dislocatio siue euulsio: torsio. ꝛ alguatui. Et. G. quoq; dixit. ꝛ ponit. 15° ꝓti. ar° accidit: aut declinatio. i. torsio: aut dislocatio. Et torsionē ibi diuisit in duas spēs ibi differētes ꝑm magis ꝛ min⁹: ꝛ ꝑm q dē distoꝛturā vocat: ꝛ dixit q distoꝛtura dr q̄ñ mēbꝛū sepatur a suo loco in modica q̄ꝫtate. i. nō itegre. s. minoꝛi q̄ꝫ in dislocatione pfecta: ꝛ scōaz vocat disiunctionē ꝛ est q̄ñ seq̄t mēbꝛū sepationē min⁹ q̄ꝫ distoꝛtura. ¶ Dixit Raſ. in articulis. accidit dislocatio distoꝛtura: ꝛ disiūctio. Dixit Auic. torsio est egressio ossis ad interi⁹: aut ad exteri⁹: ꝛ Aui. dix. q est ad ptē pfundā. i. interioꝛē aut pcedētē. i. exterioꝛez: ꝛ subdit q ps ad quā egressio fit cognoscit sensu. i. visu vel tactu vel vtroq;. ¶ Dicūt qdā. q in torsiōe aliq̄ ps pfundaī ꝛ ꝓcauaī. s. illa a qua fit egressio: ꝛ alia eminet ꝛ ꝓcedit siue ptendit. s. illa ad quā fit egressio: siue ad quā os accidit. Alguatui vo est sepatio ꝓtinuitatis ossis integra ꝑm locū: lz nō ꝑm sitū in qua nō fit egressio ad aliquā pte interioꝛē vel exterioꝛē dextrā vel sinistrā: sz solū egrediī a suo nāli loco descendēdo ꝑm lōgitudinē mēbꝛi: vñ accidit mēbꝛū elongari vltra suā longitudinē nālez tm̄: ꝛ nō declinare ad aliquam partē: quare nō euenit in ea cōcauitas: neq; eminētia. Et accidit

cidit alquatui ex elõgatiõe ligamẽti ligãtis ossa iũcture cui accidit ⁊ elõgatio ligamẽti ꝓcedit ex ipsi⁹ humectatiõe sup flua. Aliter enim Rab. 15° ꝓtiñ. dico forte mollis fiet ligatura articulo⁹ ⁊ lõgũ fiet mẽbrũ abscꝫ dislocatiõe. al's declinatiõe aliq̃ ipꝫ remouẽte a rectitudie sua ⁊ qñcꝫ accidit qñ euenit ligamẽto icisio totalis ꝑm latũ. Et dixit Aui. cũ ergo est lesio iũcture q̃ nõ mouet os. s. a rectitudie sua ad aliquã dictarũ ptiũ: ꝫ attrahit qõ ꝓtinet ipꝫ. s. ligamẽtũ. s. elongat ligamẽtũ ac si foret violẽter attractũ ad iferi⁹: tũc ẽ alquati vel alquatui: ⁊ iõ nõ ẽ ex gñe torsiõis: i tali itaqꝫ ossis semotiõe ad iferi⁹ os bñ oꝛ semotũ a loco suo: ⁊ factũ ẽ magis distãs ab alio osse sibi ꝓtiguo: ꝫ tñ nõ oꝛ esse extra sitũ suũ: cũ ad huc sit in directa oppõne ad illud os cũ q̃ ꝓtiguabat: nõ ḡ est alquatui torsio aut dislocatio: ꝫ bñ est dispõ ꝑparatiua vt facilr fiat ibi dislocatio. Et dixit Aui. ꝙ alquatui multotiẽs accidit aditoꝛio ⁊ coxe: qm̃ iste due ptes magis oib⁹ recipiũt elõgationẽ. ¶ Et dislocatio q̃dẽ nõ attribuit oib⁹ iũcturis: ꝫ solũ nodatilib⁹ q̃ ꝑñt moueri motu volũtario. Simplicib⁹ aũt: ⁊ alijs qb⁹ nõ ẽ mot⁹ ꝑm iperiũ volũtatis nõ attribuit: ⁊ ꝑm hoc appet ꝙ motio dẽtis in mãdibulis ⁊ alia hmõi nõ dñr ꝓprie dislocatiões ꝑm iũcturas qb⁹ accidere põt: nã alia accidit mãdibule: alia ſpatule: alia ſcie. ⁊ sic de alijs vt appebit: ⁊ oꝛuersificant ꝑm bõitatẽ ⁊ malitiã ꝓpꝙ notãt qõ dislocatio oꝛ prauioꝛ vel minꝰ prava: ⁊ rõe eminẽtis piculi: magni doloꝛis. vl' mortis: sicut ẽ dislocatio ſpõdiliũ: ⁊ ꝓprie eoꝝ q̃ sũt i collo: vt ifra suo capº patebit: aut rõne sue difficultatis reductiõis ei⁹ i locũ suũ: sicut ẽ dislocatio cubiti: ⁊ digitoꝝ: aut rõe difficultatis ꝙseruationis eius reducte in locum suum: sicut est dislocatio ſcie: vt ꝓpꝛijs patebit capitulis.

¶ De cãis dislocatiõis ⁊ facilitat⁹: siue difficltatis ipi⁹. C. v.

Ausarũ dislocatiõis alie sũt primitiue et extrinsece: ⁊ alie sunt intrinsece: ⁊ añtes: vel ꝓiũcte. ¶ Extrinsece q̃dẽ: siue ꝑmitiue sũt: sicut casus ⁊ ꝓcussio: ⁊ fortis distractio mẽbꝛi cũ fune: vel alia re: sicut accidit patibulũ funis sustinẽtib⁹ ⁊ silr: ⁊ ex extrinsecis causis est incisio siue fractura ligamẽti ligãtis in iũctura os cũ osse. ¶ Intrinsece sũt humiditates plurime in coꝛpoꝛe vel aliquo mẽbꝛo multiplicate: vel in ipso ꝙgeste: ⁊ ad locũ iũcture defluxe q̃ ligamẽta ipsi⁹ remolliũt: ⁊ relaxãt: q̃ relaxata nõ ꝑñt mẽbꝛũ qõ in ipsa iũctura mediãte suo osse collocaꝝ ꝓtinere: quare mẽbꝛũ sua grauitate nãliter iferi⁹ descẽdẽs a suo loco semouef: ⁊ aliqñ ẽt a situ suo dislocaꝝ: aut q̃ humiditates supradicte nõ ad iũcturã fluẽtes: ꝫ ad neruos ⁊ musculos eis iũcturis circũstãtes q̃ iuuamẽtũ ꝑbẽt in sua retẽtione iũcture in eis q remolliũt ⁊ relaxãt: ⁊ remolliti ⁊ extẽsi nõ ꝑñt iuncture dictũ retẽtionis ꝑbere iuuamẽtũ: q̃re amoto iuuamẽto ꝑdicta iũctura nõ ꝓtinef i loco suo: ꝫ dislocaꝝ. ¶ Causarũ qb⁹ boies reddunt dispositi vt facilr icurrãt dislocationẽ in iũcturis suis sũt silr q̃dã intrinsece: ⁊ q̃dã extrisece: ⁊ intrinsecaꝝ q̃dã se tenẽt ex pte ossiũ iũcture: ⁊ q̃daꝫ ex pte ligamẽti colligãtis eã: ⁊ q̃dã se tenẽt ex pte ossiũ ꝓtinentiũ: sicut pixidũ seu ꝙcauitatũ in qbus ossa illis ꝙparia ꝓtinent: ⁊ q̃dã se tenẽt ex pte ossiũ ꝓtẽtoꝝ: sicut vertebꝛoꝝ: siue rotũditatũ q̃ in pixidibus sunt locate: ⁊ q̃dã se tenent ex pte vtroꝝcꝫ. s. ꝓtinẽtiũ ⁊ ꝓtentoꝝ: ⁊ q̃ se tenẽt ex pte pixidũ sunt: aut ipsi⁹ latitudo amplioꝛ q̃ꝫ opꝫ: aut ei⁹ ꝑfũditas minoꝛ q̃ꝫ opꝫ: vñ fit ipsius planities: siue supficies sita exterius maioꝛ q̃ꝫ oporteat: aut ipsi⁹ eleuatio circũferentiarũ: siue marginũ minoꝛ q̃ꝫ esse debeat ꝑm naturã: ⁊ q̃ se tenent ex pte ossiũ sunt: aut paruitas eius: q: nõ est grossa vertebꝛoꝝ: sicut opꝫ: aut nõ est lõga sicut opꝫ: aut nõ est eque in alijs figurata: ⁊ q̃ se tenẽt ex pte vtriuscꝫ: aut ẽ ipsoꝝ nimia leuitas vel torsio reddẽs ea nimis polita in capitib⁹ eoꝝ. Et q̃ sunt ex pte ligamẽti sunt aut debilitas substãtie eius sequẽs raritatẽ texture ipsius: vñ efficit laxũ nõ firmiter ligans ossa: q̃ debilitas eius sequẽs raritatẽ texture: ⁊ laxitas ligamẽti: aut est ex creatiõe sua: aut est acqsita in tpe ex humiditatib⁹ supfluis in iũctura ꝙgestis: aut ad ipsam trãsmissis q̃ subam ligamẽti ibibũt: ⁊ ifundũt ⁊ relaxãt: vñ ligamẽtũ: q̃ꝫ fuerit forte in creatiõe sua reddit laxũ extẽsibile: ⁊ plicabile non firmãs ossa colligata adiuicẽ: ex q̃ fit vt os ꝓtentũ a ꝓtinẽte faciliter: ⁊ leui cã reſiliat: ⁊ dislocet iũctura: aut est ipsi⁹ ligamẽti supflua lõgitudo: pp quã nõ bñ herere põt os ꝓtentũ cũ ꝓtinẽte: ꝫ a lõge itãs faciliter egredit. ¶ Cãe vero extrinsece sunt vel esse ꝑñt q̃cũcꝫ extremitates: siue circũferãtias: seu margines pixidis: aut ⁊ rotunditatẽ vertebꝛ: siue bucellã ossis ꝓtẽti ꝑm totũ: aut ꝑm ptem frãgerẽt: ⁊ amouerẽt: ⁊ q̃cũcꝫ ligamẽta inciderẽt: aut superflue humectarẽt. ¶ De istis causis. dixit Hali. in de accidẽti ⁊ morbo: ⁊ ponit sic. 15° ꝓtinẽ. si humiditates ꝓ tꝑs lõgũ ꝓtinent in articulo humectãt ligamẽta ipsius: ⁊ ea demoliunt: vñ articulus fit leuis separatiõis: ⁊ dislocationis valde: aut forte frangent pixides in qbus sunt capita ossium: vñ efficiunt postea leuis dislocatiõis valde: aut forte sũt ex creatione pixides vero ⁊ apti fiẽt articuli: tunc ad dislocationẽ. ¶ Et Aui. dixit. de hoibus est qdã q est ꝑparat⁹ ad dislocationẽ in iũcturis suis: qm̃ ꝙcauitates ossiũ iũcturaꝝ suarũ nõ sunt ꝓfunde: ⁊ bucelle q̃ ingrediunt eas sunt non intrãtes. s. in eos q̃ꝫ tũ est necesse: q̃re nõ retinẽt eas: sed reſiliunt ab eis: ⁊ ligamẽtũ dixit Aui. qõ oꝛdinatũ est inter ea nõ est firmũ. i. solidũ: imo est debile: ⁊ in creatiõe sua minutũ. i. subtile: aut humidũ suscipiẽs extẽsionẽ: aut iam effuse sunt ad ipm humiditates viscose lubꝛicare facientes illud: aut fracte sunt margines ꝙcauitatũ ossium in quas ingrediunt de ossib⁹ iũcturaꝝ: q̃re fiũt ꝙcauitates ꝓſtrate ⁊ applãtate sup quas nõ est distinctio. s. additamẽtoꝝ circũferẽtialiũ q̃ ꝓhibeant os ꝓtentũ ab egressione: sicut prius erat añ fractionẽ. Et dixit Aui. ꝙ ista est prauioꝛ oium causaꝝ: siue dislocationũ. s. qñ abscindunt capita: siue additamẽta illa q̃ cõglutinãt: ⁊ firmiter tenẽt os cũ osse: ⁊ paꝝ est ꝙ reuertant ad dispõnẽ suã nãlẽt: q: nõ ꝑñt regenerari: nisi ĩ puritia: ⁊ ꝑm huius cãe fit in capite anche. i. i capite pixidis ossis eius: ⁊ deinde in capite aditoꝛij. i. pixidis in q̃ ꝓtinef bucella aditoꝛij: ⁊ in duob⁹ focilib⁹ duoꝝ pedũ apud calcaneũ: q: in iũctura tali. ¶ Notãt ꝙ vna eadẽqꝫ iũctura ꝑt esse facilis dislocationis ex pte vnius dictaꝝ cãrũ. vt ex pte ossiũ ⁊ difficilis dislocationis ex alia cã: vt ex pte ossiũ facilis est dislocationis: ⁊ difficilis est dislocationis ex alia cã: vt ex pte ligamẽti: vel ecõuerso. ⁊ hinc accidit ꝙ de aliq̃ iũctura repef ꝙ ipsa est debilioꝛ ⁊ laxe ligata ⁊ cõiuncta: ⁊ ꝙ eadẽ est fortiter ligata ⁊ ꝓiũcta. ¶ Dixit Hal. 12° de vtili. parti. quotiẽs abũdat humiditas in pte anche: vel alicuius articuli ⁊ ligamentis ipsius dislocabit focile: sed quotiens dñabit supligamenta siccitas vt sup pixides difficilioꝛ erit motus ossis de loco suo. Et notãt. ꝙ cãe ꝑdictis ꝓtrarie sũt cãe difficultatis dislocationis ⁊ egressionis vertebꝛoꝝ a pixidibus: ⁊ sunt ꝓfunditas pixidis: ⁊ ipsi⁹ arctitas vel strictura: ⁊ additamẽtoꝝ eius circũferentialiũ altitudo ⁊ fortitudo: ⁊ vtebꝛi: siue bucelle grossities ⁊ lõgitudo sufficiẽs: ⁊ vtriuscꝫ ossis aspitas ⁊ siccitas: ⁊ ligamẽti fortitudo: ⁊ breuitas ⁊ humiditatũ relaxãtiũ priuatio: siue iũcture exiccatio: ⁊ ipsaꝝ cãe medie sunt cãe dispõnis medie iter facilitatem dislocationis ⁊ ipsi⁹ difficultatẽ. ¶ Ampli⁹ iũcturaꝝ. dixit. A. q̃dã sunt facilis dislocatiõis: q̃dã prauę. i. difficilis ⁊ q̃dã medie: ⁊ hoc erit ꝑm ꝙ ꝓticipant ꝑdictis causis ĩtrinsecis. ¶ Dixit Hyp. in sua cyrurgia: vt ponit. 15. cõtinẽtis. articulus genu exitũ hz leuẽ. i. faciliter dislocaꝝ. Et Aui. dixit. facilis dislocationis est iũctura poplitis pp lenitatẽ ligamẽti ei⁹: nã vt patuit ꝓprio caº ista iũctura fuit creata laxis ligamẽti: ⁊ nõ solidi pp iuuamẽta q̃ sunt dicta ibi: ⁊ pp leuitatẽ sui ligamenti creata sũt. dixit. A. pila. i. rotula siue patella: vt sustẽtaret ꝑ eã: ⁊ ꝓhiberet a dislocatiõe frequẽti.

Junctura genu iter oẽs facilius dislocatur.

Et Hyp. dixit. articul⁹ genu fact⁹ ē ex plano ligamēto: ⁊ iō egredit ex modica cā. q̄re suppolita ei empla ad ꝓhibendū de exitu: ⁊ nisi ꝫ eēt iā egrederet de leui: ſz q⁹ Aui. dixit primi pria. in anatomia poplitis q⁹ hec iunctura ē ligata ligamētis fortib⁹: iō qdā dixerūt. q⁹ ligamēta pñt esse fortia ad strigēdū: ⁊ leuia ad plicādū ⁊ flectēdū. ¶ Et dixit Auic. q⁹ iūctura hūeri est ꝑpinqua iūcture poplitis i facilitate dislocatiōis in corꝑib⁹ macilētis: ſz nō in piguib⁹: nā i macilētis firmat a modica carne nō potēte eā seruare: vel ꝓhibet ab exitu: ad qō adiuuat ꝓpinquior occursus hui⁹ iuncture in macilētis ad cām extrisecā obuiātē ei ad dislocādū: ſz in carnosis q̄s Aui. itellexit p pigues est ecōuerso: ⁊ in eo non fit pata dislocari. ¶ Et dixit. vbi supra. q⁹ articul⁹ adiutorij ſ. a parte iferiori ei⁹: q⁹ in iūctura cubiti nō pōt dislocari pp fortitudinē ei⁹: ⁊ q̄tiēs dislocat dubitādū ē de forti po⁸ ligamēti ei⁹: ſz articul⁹ digitor⁹ dixit Hypo. nō dislocat: sed frāgit añq̄ dislocet: ⁊ hoc qdē non est ex pte fortis ⁊ firme cōiūctiōis ossiū eor⁹ adinuicē: cū ossa eor⁹ debiliter ⁊ laxe cōiūgant vt apte voluant: ⁊ moueant: ſz est ex pte ligamētor⁹ ipsor⁹ q̄ sūt breuia ⁊ fortia valde. ¶ Dixit Aui. de iūcturis difficilis dislocatiōis sūt iūcture digitor⁹: fortasse enim nō dislocant: imo frāgunt añq̄ dislocent. al⁹ strigant. ſ. adinuicē. ſ. q⁹ nō pñt dislocari. Et de difficiliorib⁹. dixit Aui. est iūctura cubiti. Medie vō inter ꝑdictas. dixit Aui. sūt sicut iūctura anche: ipsa enim bz vnā cāz p quā faciliter dislocat ſ. rotūditatē vertebrā: ⁊ largitatē pixidis: ⁊ aliā oppositā. ſ. fortitudinē ligamēti ei⁹: ⁊ inter has medias nūerari pñt: q̄cūq̄ alie iūcture cōsimiles iūcture anche hñtes vnā cām facilitatē ipsaz: ⁊ sīr q̄cūq̄ bz cās mediocres inter cās facilitatis dislocatiōis ⁊ cās difficultatis ei⁹. ¶ Dixit Hyp. vbi supra. quotiēs dislocatio articli fuerit difficilior. difficilior erit restō eius cū sit firma ⁊ breuis ligamēti. ¶ Et Aui. dixit. q⁹ facilitas reditiōis iūcture in locū suū est ſm q̄titatez facilitatis dislocatiōis: ⁊ difficultatio reditiōis est ſm q̄titatē difficultatis ei⁹: qm̄ qñcūq̄ os faciliter resilit nō ipedit exire a pixide a ligamēto: ⁊ nō bz os pixidis arctū: sed amplū silr: ⁊ faciliter redibit nō iueniēs qō ꝓhibeat vel difficiliter ipsi⁹ reditū: cū ꝑ eadē reducat loca ꝑ q̄ exiuit. ¶ Dixit itaq̄ Hyp. q⁹ articul⁹ cubiti non restituet: nisi cū violētia ⁊ difficultate: ſz articul⁹ genu reducit faciliter: ⁊ nō est dubitādū de debilitate ligamēti ei⁹. Et Aui. dixit. q⁹ dislocatio poplitis est facilis reductiōis: ſz reductio cubiti est ꝓprie. i. difficilis. ¶ Dixit Aui. q̄ñq̄ accidit vt fiat iūctura q̄ nō est facilis dislocatiōis vel medie facilis dislocatiōis ꝓp aliquā cām faciētē ad facilitatē dislocatiōis supradictaꝝ: ⁊ cū hoc accidit ei vt sit ēt facilis reductiōis: sicut cū accidit vt fiat iūctura anche facilis dislocatiōis: qñ repleat pixis eius humiditate lubricāte ⁊ relaxāte: q̄re ⁊ tūc facilis fit reductionis: imo cuz multa fuerit lubricitas: ⁊ relaxatio sic facilitat ad dislocādū q⁹ dislocat oi hora: ⁊ redit p quēlibet laborē q̄z tūcūq̄ paruū q fiat in reducēdo ipsam: ſz non ꝑmanet imo ite⁹ dislocat: ⁊ ite⁹ reducit faciliter. Et ſm hāc ꝓsideratiōnē. dixit Guil. q⁹ aliqñ dislocat ancha p modū q⁹ in eternū nō pōt reduci. ſ. sic q⁹ reducta pstat in loco suo: ⁊ hoc idem potuit intelligere qñ dislocat ꝑ incisionē ligamēti eius. Et ancha qdē est magis pata huic dislocationi oi hora iunctura pp maiorē capacitatē sue pixidis q̄ cōtinet multā humiditatē lubricātē ⁊ relaxātē vltra oēs alias. Et post eā est iūctura humeri: ⁊ ꝓpea magis accidit adiutorio ⁊ coxe q⁹ recipiāt elōgationē magis oibus alijs: ⁊ iō iste due iuncture qñcūq̄ a leui q̄cūq̄ cā dislocantur ēt a quo motu: imo ⁊ multotiēs nihil agēte hoie: ſz iacēte aut qescēte dislocant: ⁊ ancha qdem magis pata est suscipe fractura circūferentiarū pixidis eius ⁊ huic faciliter suscipe dislocationē magis irreparabilē q̄cūq̄ alia: ⁊ illud iō q⁹ bz ipsas circūferētias magis eleuatas: ⁊ eminentes: ⁊ cum hoc est magis parata casibus ⁊ percussionibus. ⁊ alijs casibus frangentibus.

Iūctura humeri se quit iunctura genu.

Que iuncture sint difficilis dislocationis.

Iūctura que facile dislocat facile reducit: et econtra.

¶ De signis dislocationis in generali. Capi. vj.

Signū cōsiderādo⁹ i dislocationib⁹: qdā denotāt dislocationē non esse in loco de q̄ dubitat: an sit in eo: ⁊ qdā denotāt reductionē ei⁹: ⁊ qdā sūt signa ꝓnostica in ea ꝓsiderāda. ¶ Signū denotās iūcturā nō esse dislocatā est illud. dixit Gal. vt ponit. 15. ꝓtinē. ois articulus mot⁹ ad oēs ptes. ſ. p seipsum ad iperiū volūtatis ad q̄s solet moueri nāliter in se nō bz vitiū. ſ. dislocationis: tū signū ꝓtrariū reptū solū nō denotat dislocationē esse neccario: cū posset ꝓtigere articulū nō posse moueri ad oēs ptes ad q̄s nāliter mouet ꝑ alias cās q̄z pp dislocationē: vt pp spasmū vel ꝑ ꝓgelationē: vel intēſuz doloꝛē: ⁊ alia silia: sed iūctū hoc signū cū alijs signis significātib⁹ dislocationē certificat ⁊ affirmat ipsam esse sic. q̄ hoc signū primuz. ſ. in ipso motu iūcture ad ptes ad q̄s nāliter mouet: ⁊ ſm q⁹ nāliter moueri dz. ¶ Alioꝛ ār signoꝛ: q̄daz significant dislocationē integrā: vel non integrā: ⁊ quedā significāt alguarui: ⁊ q̄ significāt dislocationem sunt duo: primum est ꝓcuitas apparēs in aliquo loco iūcture ꝑter solitū: ⁊ scōm est eminētia silr isolita apparēs in loco illi oppolito. ¶ Dixit Brunus significatio dislocationis vlis est ꝓcuitas isolita i vna pte: ⁊ ex alia pte eminētia: ⁊ fit cū hoc motus mēbri difficilis. De dictis duob⁹ signis dixit Gal. vt ponit. 15. ꝓtinentis exitus articuli de loco suo erit mānifest⁹ ad visuz ⁊ ad tactū: eteniz loc⁹ ad quē declinabit erit gibbosus: ⁊ loc⁹ de quo declinabit erit cōcauus. ¶ De oīb⁹ dictis tribus signis dixit Aui. accidit in iūctura iclinatio: qm̄ inclinat: vt nō posſit in opatiōes suas: ⁊ motus suos: ⁊ iō bn̄ dixit lra extra. ſ. infirmatio: q⁹ ifirmat ⁊ non pōt motus solitos exercere: ⁊ subdit. ⁊ accidit ꝓfūditas. i. ꝓcuitas insolita visa vel acta reperta. ſ. in loco a quo secessit: ⁊ accidit ipsa ꝓfūditas ⁊ cōcauitas sicut accidēs. ſ. aliud accidit apparēs in magnitudine carnis: ⁊ in eleuatiōe eius: nā magnitudo eleuatiōis siue eminētia appet in carne i loco illo ad quē secessit os in egressione sua: ⁊ subleuauit ibi carnē cōpingēdo eam ⁊ ista eminētia nō in oīb⁹ iūcturis equaliter appet: sed in mēbris carnosis ⁊ pinguib⁹ apparet min⁹: ⁊ i macris apparet magis: ⁊ ob hāc cām dixit Aui. q⁹ eminētia ē magis apparēs in dislocatiōe ſpatule: ⁊ i dislocatōe iūcture pedis. ſ. iūcture tali. ¶ Et posuerūt auctores canones ad euitādū errorē dignotiōis dislocatiōis ex signis ꝑcedentib⁹ i mēbris ꝑpib⁹ ⁊ duplicib⁹: ⁊ est: q⁹ opꝛ ꝓsiderare formā ⁊ sitū mēbri cōparis sani. nā p ei⁹ ꝓsiderationē dīgſces. an iūctura mēbri: c⁹ q̄rit dispō sit dislocata an nō. vñ dixit Aui. q⁹ ꝓpatio. ſ. mēbri sani ad suū cōparē est ex illis q̄ extrabūt illud extractiōe sana i. trita: ⁊ modus qdē ꝓparatiōis est: vt tu ꝓsideres iūcturaz infirmā cū sozoꝛe sua sana: ⁊ hoc nō est fiēdū i diuersis hoibus: sed in eodē: ⁊ iō dixit Aui. cū sozoꝛe eiusdez infirmi: ⁊ nō alterius. ⁊ hoc notāt. q⁹ hec ꝓparatio bz vez iudiciū qñ iūctura sana. i. nō existēs dislocata fuerit ſm qō esse dz ſm nām in magnitudie figura ⁊ situ: nā si sic nō fuerit ꝓtinges erit cadere fallaciā i iudicio: accidētali autē est q⁹ iūctura sozoꝛ nō dislocata sit ex principijs gnationis: vel ex tpe malitus: vel nō ꝓdecētis figure ⁊ magnitudis: ⁊ tunc cōpatio eius nō excluderet errorem. ¶ Predicta q̄z signa ꝓsiderata ſm intentionē ⁊ remissionē distinguūt inter dislocationem integrā: ⁊ nō integra. Nā vt dixit Gal. ⁊ est positū. vbi supra. quotiēs mot⁹ articulor⁹ cessauerit oino dislocate sunt pfecte: ⁊ si hoc accidit cū minori ꝓditione distorꝛtura erit. ⁊ Aui. dixit. cū videris iūcturā non moueri posse aliquo mō: tunc iudica q⁹ dislocata erit dislocatione integra: sicut qñ mouet motu suo. ſ. q⁹ inest illi ſm nām ad oēs ptes: ⁊ ꝑ uenit in motu illo ad oēs fines suos nō est in ea egritudo cū separatione. ſ. ossis de loco suo: ⁊ sic nō est dislocata: ⁊ ē verum sicut dictū est supra si principio motus eius nāl is non fuerit ꝓpter alias cās supradictas ⁊ silēs eueniētes in ner-

uis:⁊ musculis:aut in ꝑncipio motꝰ.s.in cerebro:aut ãchaꝫ in dislocatiõe nõ integra:siue torsiõe aliqs motꝰ ẽ possibilis:⁊ hoc ꝑp ꝑtẽ ossis q̃ remãsit nõ dislocata integre:⁊ hic motꝰ erit illi plꝰ vel minꝰ ꝑm q̃ in torsiõe egressio ossis fuerit maior vel minor:⁊ sil̃r ꝓcauitas apparẽs in torsione minor erit ea q̃ appet in dislocatiõe integra:⁊ ꝓsil̃r eminentia minor erit:⁊ ꝓsil̃r ẽt ꝓcauitas ⁊ eminentia appebit minor plus ⁊ magis ꝑm maiorẽ ⁊ minorẽ ossis egressionẽ. Dixit Auic. ꝓuant̃ sensu ẽt augmẽto.i.augmẽto in sẽsu qõ fuit sensatum ad interiora in huiusmodi.supple. ⁊ ad exteriora huiusmodi:q; in dislocatione integra.

Signa aũt alguatui ⁊ elõgationis membri posuit Raſ.15.ꝓtinẽtis.sub exẽplo tali.vidi.in qt ꝙꝫ quẽdã cuius cubitus erat q̃si suspensus:⁊ eleuato brachio ad eũ cũ adiuuamento filꝫ:et cubitus efficiebat̃ ad modũ filꝫ nãli forme:ꝫ quotiẽs torquebat̃ ad iuuamẽtuꝫ extẽdebat̃ cubitus et ſeparabat̃ in illũ digitus:et dixit.accidit ẽt hmõi filꝫ in ancha et longior erit pes:et accidit hoc ẽt in manibꝰ in humeris.et lõgior erit manꝰ. ¶ Et Albucaſ.addidit signũ aliud:et dixit:q; ſi fiat restauratio et ligatio ꝙueniẽter.et ſoluat̃ ligatura poſt.7.dies et nõ firmet̃ iũctura:et reducat̃ empl'm et ſtricture ſup ipſaꝫ aliquotiens:et nõ firmet̃:ꝫ cadat ad inferiora et nõ poſſit eleuare ipaꝫ: et locutus eſt exẽplariter in iũctura humeri: tũc ſcias dixit ipſe q; nerui q ſunt ad caput humeri iã inciſi ſunt:aut extẽſi:aut mollificati. ¶ De his ſignis.dixit Auí.ſigna eius ſũt vt ſit iũctura ſicut ſuſpẽſa.i.pars ꝓtẽta ꝓius:et poſtea elongata ſic:ſicut ſi eſſet alteri ꝑti ſuſpẽſa:et nõ ſi ſit affixa et alligata ſtricte:et ſubdit:cũ cõpinxeris.ſ.partẽ illã ſuſpẽſam ad ſuperiora vſus os qõ ꝓtinebat illã cũ ꝓximit̃ q̃ ipſius q̃rit̃ reductio redit ad mẽſurã ſuã:et locũ ſuũ ſine labore:et facil̃:q; os ſemotuꝫ nõ eſt a ſitu ſuo nãli:imo eſt directe in oppoſito pixidis:q̃re redit facil̃ in ipaꝫ:maxime cũ in Alguatui nullũ ſit ꝓhibẽs a reditu:q̃uis.n.in pixide illa ꝓtineat̃ humiditas viſcoſa:ſiue vẽtoſitas:nõ põt ꝓhibere reditũ illius oſſis:eo q; cedũt ei et cũ igreſſu in pixidẽ ſua ducitte ꝓximitẽ: verũtñ q̃uis redeat in locũ ſuũ nãlẽ ſi diminueris eã et nõ tenueris eã firmã in loco ſuo per ꝓpreſſionẽ:et ligationẽ reddit mẽſurã ſuã accidẽtalẽ:⁊ itẽ egredit̃ et cadit mẽbrũ:et elõgat̃:q; ligamẽtũ inciſũ vel remollituꝫ nõ ꝓtinet ipm in loco ſuo nãli: ad quẽ reductũ fuit per cõpſſionẽ ad ſuperiora:et accidit vt dixit Auic. ꝓfunditas.i. ſpatiũ in qõ põt aliqd imittit:ac ſi ibi eſſet ꝓfundũ:et hoc inter oſſa iũcture elõgata:q̃ ꝓfunditas:qñq; eſt parua: qñq; eſt magna:ita q; fortaſſe in eã ingredit̃ digitus maxime auricularis:vel index:aut aliqs ex reliqs qõ erit ꝑm q̃ntitatez elõgationis:⁊ hoc maxime ꝓtingit in iũctura in q̃ ẽ modica caro:qñ ſi eſſet in ea caro multa impediret̃ digitus vel aliud ab ingreſſu inter illa a multitudine carnis. ¶ Ex dictis dicũt patere q; nõ põt fieri dislocatio niſi fiat torſio: ⁊ alguatui nec niſi ꝓius os de loco ſuo ꝑm partẽ exeat:⁊ ſit ꝓius torſio: verũtñ alguatui ⁊ torſio ꝑcedẽtes dislocatiõi nõ in omni dislocatione percipiunt̃:ſicut in ea q̃ accidit repẽte in tpe breui:⁊ hoc ꝑp tpis breuitatẽ:in qbuſdã tñ percipiunt̃.vt cũ ꝓius fit alguatui poſt tps deducit ad torſionẽ:⁊ tãdẽ ad dislocationẽ:tñ alguatui aliqñ ꝑt fieri ſine torſione:⁊ aliqñ perducit ad ipſaꝫ abſq; q; ſequat̃ dislocatio. poteſt enim tortura fieri ſine dislocatione.

Signa aũt reductionis oſſis in locũ ſuũ ſunt q; non remanet ꝓcauitas aliq̃:nec eminẽtia aliq̃ in loco iũcture:neq; põt digitꝰ vel aliud iponi inter oſſa iũcture:⁊ põt mẽbrũ moueri ad oẽs ptes ad q̃s mouebat̃ priꝰ ꝙꝫ nãz. ¶ Et dixit Auí.multotiẽs ⁊ ꝑm ꝑm vel ꝑm ꝑtẽ reductionibus ſignificat illud.ſ.reductionẽ oſſis in locũ ſuũ z vox.i. ſonitꝰ q audit̃:⁊ ab infirmo ⁊ ab aſtantibus:q ſonitꝰ cãtur eo q; bucella q̃ ingredit̃ ꝓfricat̃ cũ oſſuali circũferẽtia pixidis:ſicut cauſat̃ ſonitꝰ ex ꝓfricatione duoꝝ corporũ duroꝝ ⁊ ſiccoꝝ:⁊ cauſat̃ ẽt ex ꝑcuſſione bucelle ad intrinſecã ſuperficiẽ pixidis:q̃ ꝑcuſſio accidit ex violẽta ipulſione bucelle cũ cõpreſſiõe ad interiora pixidis:⁊ ex tali ꝑcuſſiõe cauſat̃ ſonitus:ſicut cauſat̃ ſonitꝰ ex colliſiõe duoꝝ corporũ ſiccoꝝ ad inuicẽ:iſte tñ ſonitꝰ aliqñ ẽt in bõa ⁊ ꝑfecta reductiõe nõ cãtur:⁊ hoc erit:aut cũ os reducendũ ꝑfecte opponit̃ pixidi: ita q; nõ hz in igreſſu ꝓfricari cũ circũferẽtijs eiꝰ:⁊ cuꝫ põt introduci paulatine abſq; ipetuoſa ipulſiõe:q̃re cũ ſic intromittit̃ nõ allidit ſubito ⁊ fortiter ad circũferẽtiã pixidis:q̃re nõ cauſat in ꝑcuſſione ſonitũ ſaltẽ ꝑceptibilẽ:⁊ cũ in pixide eſt humiditas viſcoſa remolliẽs:⁊ q̃ſi vnctuoſaꝫ reddẽs ſuperficiẽ ⁊ circũferẽtiã pixidis:vñ ꝓhibet̃ q; bucella in igreſſu nõ ꝓfricet̃ cũ corpe ſicco duro:nec allidat in ipſum:quare non cauſatur ſonitus:⁊ ꝓpter iſtas cauſas eſt q; in alguatui non percipitur ſonitus cum fit ipſius reductio.

Signa aũt ꝓnoſtica ſũt:qñ q̃ caro:⁊ mẽbra alia circũſtãtia alicui iũcture remolliunt̃:⁊ debilitant̃ in ſenſu ſuo:⁊ ꝑdurãt ſic lõgo tpe:deinde incipit iũctura debilitari in ſuo motu:tũc ꝓnoſticari potes futurum alguatui. ¶ Dixit Auí.diſlocatio ſit fedior⁊ turpior ẽ ⁊ appet viſui q̃ſ fractura oſſis:cũ nec redit diſlocatio:neq; reſtauratꝫ fractura:⁊ intellexit ꝑm pl'm: aliqñ tñ fractura põt remanere fedior⁊ turpior aſpectu ꝓpter cauſas ſupuenire potẽtes:q dam aũt dicũt:q; nõ intellexit fedior ad aſpectũ: ſed q̃ztum ad leſionẽ oponũ.nã in diſlocatione leduntur operationes membri organici ⁊ conſimilis ſimul:ſed in fractura leduntꝰ operationes membri conſimilis tantum.

¶ De curatione diſlocationis in generali. Cap.vij.

Diſlocatio ꝓueniens ab inciſione ligamẽti curationẽ nõ hz. Et diſlocatio q̃ eſt cũ fractura ptiũ circũferẽtialium pixidis eſt ꝓtaua:⁊ fortaſſe nõ reſtauratꝫ ſic q; remaneat in loco ſuo:⁊ diſlocatio cũ lõgo tpe ſteterit nõ reducta fortaſſe nõ redit vnq̃:aut redit cuꝫ difficultate mollificatiõe loci multa ꝑmiſſa:quapp ſatagẽdũ eſt: vt cito reducat̃:niſi fuerit q; ꝓius ꝓhibeat ipam a cita reductione ſtatim in ꝑncipio:vt eſt q̃ ei ꝓiũctũ fuerit vulnꝰ: aut apa:aut fractura oſſis:aut dolor intẽſus valde:ꝑ cuius additionẽ ex reductione timeat̃ ſupuẽtus ſpaſmi:aut diſſolutionis virtutis ⁊ mortis:q̃ ergo nil horꝝ fuerit ſtude cũ feſtina reductiõe eius. ¶ Dixit Albu'q̃ accidit alicui diſlocatio:tũc opz ſtatim vt ad reductionẽ eius intẽdat:neq; tardet eã oino:nã ſi tardat̃ apat̃ locus: ⁊ fortaſſe fit difficilis cũ eo reductio diſlocatiõis:ſi aũt fuerit cũ ea ꝓiunctũ aliqd ꝑdictoꝝ ipediẽtiũ:tũc oz vt ꝓſideret̃ ꝑz hũc modũ. ¶ Dixit Gal.⁊ ponit̃.15.ꝓtiñ.firma ſnia lata eſt q; quotiẽs diſlocatio fcã eſt cũ vulnere ſi articulus reſtituit̃ ad locũ ſuuz erit ſpaſmus:⁊ hoc ꝑp intẽſum dolorẽ q ſequit̃: ⁊ intellexit q̃ñ reductio erit valde difficilis:⁊ iõ dixit Auí.q; q̃ñ diſlocatio fuerit ꝓpoſita cũ vlcere vel cũ vulnere:tũc opz vt tu ꝓſideres:nã ſi diſlocatio ex illis fuerit q̃ redeũt cũ intẽſione mẽbri leui nõ faciẽte dolorẽ vel vlcus.i.ptes vlceratas dolore vehemẽti q; ducat ad apa intolerabile. Et dicũt qdã: aut ad ſpaſmũ. vt dixit Gal.⁊ tũc fac redire diſlocationẽ.ſ.priꝰ ⁊ poſtea cura vlcus. Qz ſi res fuerit ecõtrario.ſ. q; nõ ſit facilis reductiõis:imo nõ poſſit reduci:niſi cũ extẽſione forti inducẽte dolorẽ vehemẽtẽ:vñ poſſit ſupuenire:aut ſpaſmꝰ: aut apa:aut aliud magnũ ⁊ timoroſũ ſinthoma:tunc dixit Auí.oz vt curet̃ in ꝑmis vlcus:ſiue vulnꝰ:⁊ deĩde cura diſlocationẽ:⁊ ꝑpe in iũcturis ꝓtractis:⁊ difficilis reductionis dictis ſupra. Nã ſi volueris curare diſlocationẽ regrẽtẽ extẽſionẽ fortẽ in ꝑmis:tũc fortaſſe ꝑducet ad ſpaſmũ maximũ ꝑm plurimũ:⁊ ꝑpie cũ diſlocatio eſt in mẽbris q̃ ſunt ꝓxima principalibus ꝓpter leſionez que illis cõicatur. ¶ Si vo diſlocatio fuerit ꝓpoſita cuꝫ fractura oſſis dixit. Auí.ſi fuerit tẽſio in ꝑte vna ꝑmittẽs regimẽ vtriuſq; rei.ſ. diſlocatiõis ⁊ fracture fieri fiat.ſ.reductio diſlocatiõis:⁊ re

De diſlocatiõe cuꝫ fractura oſſis.

De diſlocatiõe cuꝫ apate.

De dissolutiõe simplici.

stauratio fracture: ꝫ est si iste due dispõnes sic se hũerint q cũ vnica extẽsiõe os dislocatũ reducaf ad locũ suũ: z os fractũ sil'r: qõ maxie ꝓtigit qñ in fractura ossa declinãt ad eã/dẽ ptẽ: ad quã declinat os dislocatũ: vt cuꝫ vbi gra. vtrũqꝫ declinat ad ptẽ dextrã vel sinistrã: iferiorẽ vel supiorẽ: tũc si mul z semel curef dislocatio z fractura: qm̃ tũc cura fractu re nõ ipedit curã dislocatiõis. Si ãt res se hũerit ecõuerso. tũc curef fractura in primis: z ea curata curef dislocatio. ¶ Et si dislocatio fuerit ꝓposita cũ apate. dixit Aui. q ꝓsil'r est dispõ in apatib⁹ in qb⁹ est regimẽ. s. diuertẽdũ ad ipꝫ qõ erit: aut qr sit magnũ valde: aut i mẽbro multuꝫ subtili: aut ꝓpinquo principalib⁹: z ppe si apa illud fuerit calidũ dolo/rosum: nã prio oꝫ curari apa: deide dislocatio. si vo apa eẽt de illis ad q nõ expedit diuerti regimẽ: aut rõne siue puita/tis: aut i dolorositate: siue remissionis doloris ex sua mã vt ẽ apa vidimiosuꝫ: aut duꝝ flãticũ: aut ex pte mẽbri i q ẽ: vt qr sit obtusi sẽsus: tũc i ꝑmis oꝫ curari dislocatio: z deide apa. nã dixit Aui. ꝫ qõ nos expimur si res fuerit facilis. i. si apa fuerit facile z puũ: z nõ ꝓmouef ex ea dolor: neqꝫ reductio cũ ea re ꝓiucta ẽ difficilis: aut qr sit nõ integra: aut qr est i iũcturis facilis reductiõis vel salt ẽ medie restauram⁹ dislocationẽ: z nõ curam⁹. s. curare pri⁹ apa. Et si dolor accidit. s. vehemẽs: tũc opꝫ vt nõ ꝑsumam⁹. s. restaurare dislocatio/né añ curationẽ apatis: z si pur eã fecerim⁹: tũc opꝫ vt de/struam⁹: aut amoueam⁹ ligaturã q post reductionẽ dislocatiõis fit si illa fuerit doloꝛosa ad ẽ vt nõ fiat attractio ad locũ: z augeaf apa. ſꝫ si os dislocatũ igrediaf cũ facilitate curabim⁹. s. post reductionẽ dislocãtiõis apa itez z vlcus qõ cũqꝫ fuerit cũ ea ꝓpositũ. ¶ Auctores nõ posuerũt hic qñ hẽat curari vlcus: siue fractura: siue apa: qr relinquunt hec nota ex curis eoꝝ: z ad illas redire oꝫ. Alb. tũ de apate aliqd tetigit: z dixit. nõ opꝫ vt moueaf: neqꝫ extendaf mẽbrũ dislocatũ in hora apatis ei⁹: qm̃ fortasse facit accidere spasmũ z dolores ledẽtes: vez qñ accidit ilico: tũc opꝫ vt ꝓpes flõmiã ifirmi: deide dimittaf donec qescat apa: deinde em/brocef mẽbrũ cũ aq calida: z oleo sil mixtis: deide reducaf dislocatio cũ facilitate: vides g q i casib⁹ dislocationũ ꝓpositaꝫ oꝫ bñ medic⁹ q sit sapiẽs bone extimatiõis potẽs eligere: an sit dislocatio reducẽda in primis: an sit tardanda. ¶ Jngt Albu. qñ accidit vt sit dislocatio cũ vulnere: aut cũ fractura: aut cũ vtrisqꝫ sil'. si conaris reductionẽ ei⁹: z ipsi⁹ restaurationẽ multotiẽs succedit mors. z ppe illud nõ oꝫ vt ꝑsumat sup curationẽ ei⁹ q ẽ hmõi: nisi q ẽ prudẽs lõgi vsus misericors: pius tard⁹ nõ audax: nõ ꝑsũptuosus: z vtaf in iceptiõe cure medicis q sedãt apa calm: z dimittat ifirmuꝫ diuino iudicio: nisi adsit cui spas salutẽ a pditiõe cũ leuitate egritudis in q̃ appet q̃dã spes. ¶ Et ad declarãdũ nẽciũ fo/rein hmõi medicũ sapiẽtẽ Raſ. 15. ꝓti. adduxit qõdã exẽplũ sũptũ ex qdã li⁹ attributo Gal. z ait. cadẽte saxo sup extre/mitatẽ hũeri cuiusdã rupte ſt cutj z caro: ita q appebat extremitas adiuuamẽti nuda: z z dislocatũ est caꝑ furcule: q re qdã empici cyrurgici rectificãdo os z restituẽdo carnẽ: z cutẽ sup illud empla fecerũt: z ligaturã sup ilico: z cũ eẽt in 3⁹ die fetebat caro. z virescebat os: ſꝫ cura ꝓueniens erat: q debebat tota caro icidi z cõburi cũ oleo buliẽti. ¶ hoc idẽ exẽplũ afferẽs Aui. dixit iqt sapiẽs q cecidit lapis sup extremitatẽ hũeri hois: z vulnerata z dislrupta ẽ cutis z caro dõec appeat extremitas lacerti nuda ẽt dislocatũ erat ſbtus eã caput furcule. Tũc g̃ qdã stolido ꝙ expimẽtato ꝙ occupatus est in quassando. al's. eꝗdo os: z reduxit sup ipꝫ carnẽ: z cutẽ: z empla'uit z strinxit: qre accidit vt feteret caro: qr corrupta fuit: z pp suã vicinitatẽ corrupit os: z fcm̃ est viri/de: z nõ sciuit ille stolid⁹ q oꝫ vt hmõi caro. s. fetida abscindaf z coquaf ille loc⁹ olo feruẽti: z ꝫ sibi accidit: qr errauit z reduxit dislocationẽ añ curationẽ vulneris z ꝓtusionis: z qr empla'uit cũ emplis ꝓstrictiuis: z ꝓhibitiuis qb⁹ eget ifirmatiõe reducteiũcture: qre ꝓhibita fuit trãspiratio i loco vlceris: vnde arrepta est caro a caloꝛe extraneo: z putrefacta est z facta fetida.

Simplex dislocatio cũ q nõ est qõ ipsi⁹ ꝓhibeat reductionẽ exigit: vt medic⁹ ꝓsideret z sciat ex ꝓdictis os dislocatũ semotũ motũ eẽ a suo nãli loco: qre expedit vt conef reducere ipm ad illa: z ꝑ ad suũ situ nãlẽ: z ẽ qdẽ faciet si mẽbrũ extẽderit extẽsiõe sufficiẽti pse: vel mistrũ aut mistros ei⁹ q cũ sufficiẽter extẽderit oꝫ ꝓmere sup ipm ex pte eminẽtie ibi apparẽtis: z ipingere ipm vsuꝫ cõcauitatẽ z ptẽ a q̃ declinauit. ¶ Jngt ẽt Gal. z ꝓik. 15. cõti. ois articul⁹ extẽdaf z eleuef. s. a loco i q̃ ẽ ad ptẽ ꝓiã pti ad quã declinauit: ẽ tñ sapiẽter agere oꝫ: ita vt cũ deduxerit ipm ad situ suũ: z i directo pixidis tũc stet: z nõ vltra ipigat ſꝫ tũc oꝫ vt ipm ad suũ locũ reducat: qõ fit sola ipulsiõe ipi⁹ ad os pixidis: z dõec igrediaf i ipa itegre. z vt dñt ad reductionẽ ossis ad suũ nãlẽ situ: aliqñ sufficit sola extẽsio: z maxime i toꝛsiõe: z aliqñ sil'r cũ extẽsiõe neciа ẽ ꝓpulsio vt dcm̃ est. ¶ De hmõi q̃ curatiõe. dixit. A. dislocatõis simplicis regimẽ. s. curatiuũ reductiuũ ei⁹ ẽ: vt tẽdaf mẽbrũ ad ꝓiũ p/tis a q̃ sepatũ ẽ: donec opponaf extremitas ossis. s. dislocati extremitati ossis alteri⁹. s. pixidis: z tunc dixit. A. reducaf ad locũ vñ exiuit: qm̃ tũc redit fcã reductione. ¶ Dixit. A. deide ligef. s. ligatura decẽti: z put i ꝓpo ca⁹ de ligatura in sequẽti tractatu dicef: z auctores cõiter nõ fecerũt mẽtionẽ in caplis gñalib⁹ de empl'atiõe loci: ſꝫ dãte deo de hmõi emplis iferi⁹ fiet capl'm spãle: ligatura ãt in ẽ loco oꝫ fieri vt ẽ qõ reductũ est firmũ teneaf i loco: ne itez ex q̃libet leui cã de pixide egrediaf: z itez descẽdat z dislocef. ¶ Et oꝫ fieri. dixit. A. qr i ipsa ẽ securitas ab apate. i. q nõ eueniati loco nõ cũ ligatura fit ꝑm mẽsurã suo loco dicẽda: ipa. n. ꝓhibet ne descẽdãt supfluitates ad locũ q̃ possent apare locum seu mẽbrũ: z si nõ est in totũ securitas de apate: ẽ tñ dixit Aui. adiutoriũ ne apef. s. apate magno multũ lesiuo de q̃ fit curã dũ: pp q̃le nõ erit desistẽdum a ligatura: nisi si accideret apa notabil⁹ magnũ i q̃ ligatura nõ oꝫ fieri: z si fcã foret oꝫ tolli vt supra dcm̃ fuit: qm̃ dixit. A. necessitas ad ꝓhibendum apa laboꝛiosũ est maioꝛ q̃ꝫ sit necessitas firmãdi mẽbrũ reductũ: z iõ in tali apate nõ oꝫ fieri. Fit ẽt ligatura pp ꝓtinere empla z alia medicamia in loco: sicut suo ca⁹ dicef. ¶ Et qr qdã stolido ꝙ post reductionẽ dislocatiõis añ ligationem: z postea supra ligaturã apponebat pãnos calefactos sup loco qõ poterat esse cã apationis loci: iõ hoc facere ꝓhibuit. Raſ. 15. ꝓti. 7 ait. pãni sicci carẽtes epithimate. z nõ infusi supple. z calefacti suppositi loco calefaciũt mẽbrũ cui superponunt admodũ ignis: vñ augebũt calitatẽ: z iflãmabunt illud: z fiẽt in cãm ad adducẽdũ mãe ad illõ: qm̃ cũ iflãmatiõe illa trahũt mãs: z apiũt eis vias: z hec maioꝛ cã ad iducẽdũ apa. Et. A. dixit. fcã reductiõe nõ debẽt supponi pãni calefacti: imo ꝓhibef: qm̃ calefaciẽdo addũt in apa: z iõ oꝫ vt sintifusi i ceroto. s. fcõ ex oleo ro. vel alio sili z cera: z hoc maxie in estate: vel i vino põtico: z hoc ppe i hyeme: z vtrũ qꝫ oꝫ eẽ ifrigidatũ. qr oꝫ fridũ sup põi: ſꝫ tñ pl⁹ i estate: z dicta pãnoꝝ suppositio iõ fit vt mẽbrũ ꝓfortef eos: z nõ scipiat fluẽtẽ mãs: ſꝫ magis iã fluxã repellat z trãsmutet: z ad dcm̃ finẽ. dixit. A. q i iceptiõe. s. curatiõis. vel i iceptiõe fluxꝰ mãe ad locũ idigef embroꝛocis. aut epithimatib⁹ ꝓfortãtib⁹: z dixit meli⁹ ẽ vt admistrenf hmõi stiptica ꝓfortantia sup strictura ꝑculdubio. i. in loco in q̃ ligatura fit magis arcta vel sup strictura. i. i loco q magis q̃rif ꝓstrigi. z est locus ossis reducti q vltra ꝑdicta iuuamẽta adiuuat ad ꝓfortationẽ ei⁹ i loco suo. dñt. hãc embroꝛocationẽ itellexit. A. debere fieri p ligaturã: nisi qr velit ipaꝫ solui nõ debere: qm̃ i solꝺne ei⁹ exisit timoꝛ iteratiõis dislocatiõis: ſꝫ supra ipsaꝫ ligaturã q̃ tãdiu fieri oꝫ q penetret vsq ad ipm mẽbrũ: z ẽ maxie oꝫ fieri si sub ligatura nõ fuerit positũ empl'm stipticũ ꝓfortatiuũ: aut z si positũ fuerit foꝛet exiccatũ: vel vt dñt qdã sup strictura i mẽbro supi⁹ vsus coꝛp⁹a pte a q̃ possent

fluere mãe sup stricturã.i.ptẽ strictã ꝛ ligatã.s.ꝛ nõ sup eaz. Et oẽs iste expõnes sũt ad eũdẽ finẽ: vltia tñ ẽ melioꝛ: ꝛ qdã in estate embꝛocãt vel epithimãt cũ aq̃ frida: ꝛ in hyeme cũ vino põtico tepido. ꝑt ẽt fieri loco embꝛocatiõis inũctio cũ aliq̃ ex oleis stiptic]. ꝛ dix. A. ꝙ eodẽ mõ ꝛ oĩb⁹ sup̃dic. cañ. curatio curaf: ꝛ decl'af ossis: siue torꝛura: siue distorꝛura.

Alguatui vo cureꝭ. dixit Raſ. 15. ꝓti. cũ ligatura ele/uãte illud os ad locũ suũ ꝛ egeꝭ ꝙ impellat illud in locũ suũ: cũ. n. alguatui os dissolutũ sit i situ suo nã li non egeturextensione membꝛi: aut expꝛessiõe que ipingat ipsum ad situm suum naturalẽ: ꝫ solũ egeꝭ ꝙ ipellat illõ in locũ suũ. s. in pixidẽ: siue fiat ꝫ ab iferiori ꝓpingẽdo ipm ad supi⁹: ꝛ ipellẽdo in pixidẽ: siue fiat ligãdo ipꝫ ab inferiori ꝛ trahẽdo supi⁹ vsus pixidẽ: Et fcã reductiõe. dixit Raſ. cuꝛeꝭ cũ reb⁹ stipticis cũ calitate: qñ eficãt mãm q̃ fecit relaxationẽ. ¶ Et dixit. A. oꝫ vt reducaf os mollificatũ. i. p mollificationẽ elõgatũ: ꝛ egressũ sepatũ: ꝛ post reductionẽ eius emplꝭ cũ emplis i qb⁹ (st vt⁹ stiptica ꝓmixtis cũ eis q̃ hñt vtutẽ calefactiuã: sicut simisceãf galla: balaustia: ꝛ acatia cũ aliquãtulo castoꝛei croci ꝛ vsnee: ꝛ itez sufficiat ad emplan dũ ꝙ ẽ sicut nux cypssi: ꝛ iunipus ꝛ reliq̃ q̃ cadũt in emplis rupture. s. siphac. deinde dixit. A. stringaf sic caput. s. cũ ligatura tenẽte emplm: ꝛ os in locũ reductiõis firmũ: ne resiliat: ꝙ si nõ supꝛadicta cura plũes iterata ꝓtulerit: ꝫ dislocaf mẽbrũ ex oi motu. ꝛ quotiẽs redit itez dislocaf: ꝛ tũc dixit A. indiget cauterio: verũ qꝛ alguatui vt patuit pluries accidit adiutorio ꝛ coꝛe: ideo i capitulis eoꝝ de cauterio q̃raf.

Devieta. **Et quãuis** auctoꝛes sub bꝛeuitate locuti sũt de cura dislocationũ pinstꝛa diete ꝛ potiõis: ipsa tñ neccia sũt in ea. Dieta eniz ꝓsiderari oz in oi dislocatiõe ꝛ silr potio: ꝛ maxie in alguatui. In dislocatõe. n. ꝛ ꝓtorsione oꝫ vt in ꝑn⁹ eger subtilr dietef cũ ꝓhibitiõe carnis: ꝛ vini: ꝛ oiuz replẽtiũ coꝛp⁹ nutrimẽto plõ q̃tũ fuerit poẽ: ꝛ ꝓcedaf ei cibaria subtilia: ꝛ pauci nutrimenti: ꝛ añ reductionez: ꝛ p⁹ q̃uscz securitas fuerit de apate: aut q̃uscz sedatuz fuerit apa si ꝑfuerit: ꝛ fcã securatõe ꝺ apate: tũc ẽ grossioꝛib⁹ dietã dus: ꝛ maxie ex eis cibis ꝛ potib⁹ i qb⁹ fit stipticitas: vt generef ex eis nutrimẽtũ solidũ ꝓferẽs in retẽtiõe ꝛ firmatiõe ossis reducti. Et de dieta in hoc tpe loquẽs Aui. dixit. oꝫ vt fit ábatio dislocatiõis: seu in dislocatis cũ eo qꝺ ꝓfortat cũ sua stipticitate: nã illud est qꝺ ꝓfortat iũcturã: ꝛ ligat eã ꝑm firmitudinẽ necitatis: ꝛ i suma est ꝓpꝛius diete dicẽde i caplo fracture ossiũ: ꝛ in alguatui oꝫ vt dieta tota vtaf ad subtiliationẽ ꝛ ꝓpꝛie sic dcm̃ ẽ i ꝑmõe 3°. in capitulo de paralysi.

De potio ne q̃tuoꝛ ꝫ mẽto ꝛ mea. ¶ Et potio silr hꝫ ꝓsiderationẽ: ꝛ maxie ꝫ q̃ttuoꝛ itẽtiões q̃z pria ẽ ad eũandũ. 1ª vo ad diuertẽdũ. 3ª ad alterãdũ. ꝛ 4ª ad corrigẽdũ accidẽtia. ¶ Et pª qdẽ itẽtio i dislocatiõe ꝛ toꝛsiõe ꝓplef flõmia: ꝛ maxime si cã inducẽs eã fuerit foꝛtis: et eger replef fuerit. ¶ Qz si flõmia fieri nõ potuerit fiat scarificatio vel sanguisugaz appositio: ꝛ totũ hoc fiat ꝫ canoꝛplẽs iteratos de fiẽda flõmia. Qz si neccia fuerit pꝰ flõmiam: alia eũo pfarmaciã fiat. ¶ Et qdã dixerf. flõmiã fieri debere añq̃ reductio fiat: ꝫ nõ ẽ hoc neccariũ nisi in magnis casibus: ꝛ cũ medicꝰ hꝫ inducias ad reducẽdũ: in alguatui vero fiat eũo hũiditatis remolliẽtis: ꝛ ꝓpe sicut dcm̃ ẽ in tractatu ꝑcedẽte in cura sciatice. ¶ Diuersio vo cõplef vbi neccia fuerit cũ his q̃ in dicto tractatu dcã sũt ꝛ ꝓueniũt maxime clysteria leuia: ꝛ ẽt acuta q̃ marie neccia sũt i alguatui. ¶ De alteratõe vo plocalia vt dcm̃ ẽ: ꝛ dicef in pticularib⁹ caplis. ¶ De coꝛrectõe vo accidẽtiũ ẽ sciẽdũ qꝺ aliq̃ accidit in dislocatõe doloꝛ foꝛtis: ꝛ oꝫ ꝙ mitigef cũ eis q̃ dcã sunt lenire doloꝛẽ iũcturaz in dcõ tractatu ꝑcedẽte: ꝛ. 15. ꝓti. ꝙ ad artículos sepatos: ꝛ incidẽdũ doloꝛẽ accidẽtẽ in eis cepe narcisci misceaf cũ melle: ꝛ supponaf ꝛ ꝙ terant radices cãnaz ꝛ folia eaz: ꝛ misceant cũ olo fisamo modico ꝛ supponãf: ꝛ cũ in dislocatõe fuerit ꝓtusio: tũc tere carnẽ ꝓculaz: ꝛ ossa eaz: ꝛ suppõe ꝓtusioi: ꝛ magnũ erit iuuamẽtũ eaz: ꝛ pigue/do vsi ꝓueniꝛ valde dislocatioi: ꝛ toꝛture: ꝛ nodul' diuturnis: ꝛ ꝓtusioi neruoz ꝛ subtiliat valde grossitiẽ eoz: ꝛ cũ ea fiat fricatio in sole moderata ad leniẽdũ ossa cũ sit in vltima linitiõe: ꝛ dixit Sal. vt ibidẽ põit: ꝓuẽit toꝛture articuloz: ꝛ ꝓtusioni lana succida infusa in oleo si suppõaf ei: aut si inũctio fiat cũ gera ꝛ oleo ro. ꝛ epithima fiat cũ aq̃ dulci tepida dũ mitigef doloꝛ ꝑ fricationẽ ꝛ ꝓssionẽ. ¶ Et aliq̃ remanet p⁹ sanationẽ dislocatiõis vel toꝛsiõis grossitudo iũcture ꝓhibẽs mẽbrũ ab ipsi⁹ extẽsiõe: ꝛ reflexiõe. de c⁹ cura dixit Raſ. 15. ꝓti. ego ꝓcedo in ea sic est in cap⁹ sclíros. s. leniẽdo: ꝛ lenitiua sũt hec. vz. bdelliũ: armoniacũ sigia: medulla vacce: piguedo thauri galbanũ: oleũ alkãne: oleũ lininũ: oppoponacũ pinguedo lane: cera citrina ꝓtecirops mucilagines sicut fenugreci: ꝛ se. lini suba ablutõi: suba granoz pẽtadactali: ꝛ cauda. s. arietis: ꝛ pinguedo caude ei⁹. Abũdãs aũt epithima cũ aq̃ calida: ꝛ oleo tepido: ꝛ mot⁹ frequẽs mẽbri calefaciũt pfecte: ꝛ extẽdũt neruũ. Et dixit. si vitiũ fuerit cronicũ fiat cura cũ marchasita calefacta: ꝛ extincta cũ acetoꝛc⁹ fumigiũ ad locũ recipiaf: ꝛ fiat linitio cũ linitiuis: qñ hec ẽ vltima cura ei⁹. ¶ Dixit Alb. in cap'lo dislocatiõis hũeri. si accidit pꝰ sanationẽ grauitas in mẽbꝛo ꝛ tarditas mot⁹ ei⁹ vtaf tũc infirm⁹ balneo multotiẽs: doec leniaf illa grauitas ꝛ redeat ad nãz ei⁹ pmã: ꝛ Aui. dixit. qñ remanet post reditionẽ dislocatiõi: aut sepatiõi. i. toꝛsiõi durities: ꝛ q̃si apa ad ministra embꝛocas: ꝛ epithimata lenificãtia. ¶ Et qñ remanet mẽbꝛ ifridatũ: tũc dixit Raſ. vbi. s. suppõe ei serapinũ galbanũ: ꝛ castoꝛeũ: qñ calefaciũt mẽbꝛ: ꝛ extẽdũt neruos.

¶ De dislocatione mandibule. Cap. vij.

Hactoꝛes ꝓcedẽtes pticulr i restauratione dislocationũ inceperũt a iũcturis supioꝛib⁹: ꝛ eaz ꝑª ꝛ supioꝛ est iunctura mãdibulaz inferioꝛ de q̃ sciẽdũ. vt. s. patuit ꝙ iũctura mãdibulaz ẽ duplex: vna ẽ seratilis: ꝛ ẽ ꝓiũctio mãdibule dextre cũ sinistra: ꝛ ecõuerso in mẽto: siue in loco barbe: ꝛ in tali iũctura nõ ꝓtingit eã dislocari posse: ꝛ de tali iũctura itellerit Sui. cũ narrauit iũcturã mãdibularũ iter eas q̃ nõ pñt dislocari: alia ẽ notabil' ꝫ quã mãdibulaz tã dextra q̃z sinistra ꝓiũgit ossi petroso: ꝛ in hac iũctura ꝓtingit mãdibulas dislocari: ꝛ ei⁹ dislocatio aut ẽ vni⁹ mãdibule tñ. s. dextre vl sinistre: ꝛ qñq̃ est ambaz fil: vñ Raſ. 15. ꝓti. ait in dislocatiõe qñq̃ dislocaf barba vna: ꝛ qñq̃ dislocaf vtraq̃z. ꝛ tã in vna tm̃ q̃z in ambab⁹ fil' raro ꝓtingit dislocationẽ euenire. Jngt eni Haly. ꝑctice 9°. raro accidit hec iũctura dislocari: ꝛ rõ ẽ: qꝛ supioꝛ ps illi⁹ ꝓpꝛimit capita: ꝛ ꝑm plm: siue vna: siue ãbo dislocenf dislocatio eaz ꝑm plm erit nõ integra. ait. n. Haly. vbi. s. euulsio. i. integra dislocatio paz accidit: ꝛ siue in vna: siue in ãbab⁹: ꝛ siue integre: siue nõ integre ꝓtingat dislocationẽ fieri ipsã: aut erit vsus exteri⁹ siue añri⁹: aut erit vsus interi⁹ siue posteriꝰ: auctoꝛes tñ de dislocatiõe mãdibule loquẽtes solũ locuti sunt de ea q̃ est ad interi⁹ siue exteri⁹: qñ ipsa est q̃ ꝑm plm accidit: ꝛ qꝛ eueniens ad interioꝛa siue posterioꝛa raro valde ꝓtingit: ꝓp qꝺ impediũf ab osse petroso ossa mãdibulaz ire vs⁹ posteri⁹ iõ ꝺ ea nõ feceꝛt mẽtionẽ: qdã tñ modernoz de ea dixeꝛt: vñ ait Sui. aliq̃ dislocaf ad interioꝛa: ꝛ aliq̃ ad exterioꝛa ꝑ his dixit A. qñ cadit dislocatio in latere vno: qꝺ pót ꝓtingere ꝓp cãm offendentem alteram mandibulaz ꝑ alteraz. ꝛ pót euenire qñq̃ in dextra: ꝛ qñq̃ in sinistra. supple. ꝛ qñq̃ pót euenire in vtraq̃z: ꝛ dixit. accidit mãdibule inferioꝛi: vt dislocef ab ordine suo. s. a suo loco ꝛ situ nãli. s. itegre q̃uis sit illud de eis q̃ paz fiũt: qꝛ raro ꝓtingit mãdibulã dislocari integre ꝓp qꝺ foꝛti nexu anodaf ossi petroso ẽt ꝑligamẽta: vt in anathomia ei⁹ patuit: ꝛ ꝓpea ẽt qꝛ mãdibula nõ mouef ꝑ se motib⁹ violẽtis: nõ eniz est motus eius: nisi ad masticandum ꝛ loquendum ꝑm naturam ordinatus: ꝛ subdit Aui. et non accidit. s. dislocatio mãdibule casu completo. i. qñq̃. et in hoc innuit ꝙ quandoq̃ non integre dislocatur.

Et cāe dislocatiōis mādibule alie sūt extrisece vt casus: z pcussio: aut violēta distractio: z vehemēs oris aptio i oscitatiōe: z clamore: vel magni boli masticatiōe: z sili bus: vt saltu supr pedes suos in q̄ ex vehemēti allisiōe pedus ad terrā accidit: vt moueāt motu forti mādibule ossa: z dislocent. vñ. A. dixit. q dislocatio accidit ei apud saltū. s. qñq̄: z silr p̄t accidere apō scissionē violētā lapidū vel lignor cū violēter pcutiāt supea. ¶ Et alie cāe sūt intrinsece. s. relaxātes. s. būiditates ligamīta: z musculos: z neruos qb⁹ mādibula in suo nāli loco ꝓseruāt. Intrinsecas āt et extrisecas tāgēs sub breuitate Raſ. 15. ꝓti. ait. dislocāt qñq̄ pfecte: et alia accidit ex lassitudine musculor penes masticationem abūdāte: aut penes aptionē oris. s. violētā: et vt plīm ꝓuēit a cā intrinseca. s. relaxāte ligaméta neruos et musculos hāc iūcturā ꝓstrigētes: q̄ mollificatio cū accidit facil' fit ei⁹ dislocatio. Ait. n. Haly. accidit hec dislocatio cā lacertor eaz ꝓtinētiū mollitiei: cū eniz accidit mollities ipsis lacertis facil' dislocāt: et sic facil' dislocāt ita facil' reducīt. Ait. n. Raſ. vbi supra ꝓuertit ad dispōnē suā p seipsam absq̄ cura alia: et subdit. dico. s. q si alia cura necessaria fuerit: tūc attrahatur barba. i. mentū ad ptē posteriorē: et cōstringat. s. ꝓpingendo ad ptē ꝑiam declinationi eius: qm̄ restituetur.

Be signis āt dislocatiōis alia sūt signa gīis. s. ipedimētū eueniēs in oponib⁹: et maxie in motu ei⁹: et ꝓcuitas apparēs: et. s. eminētia ꝑs ea q̄ ocā sūt in cap° gñali signor. ¶ Et alia sūt signa spērū: z bor aliq̄n signant vtrāq̄ mādibulā fore dislocatā: z aliq̄n solū alterā. Et ō signis dislocatiōis vtriusq̄. dixit Raſ. 15. ꝓti. si dislocāt vtraq̄ erit eminētia mādibule maior: z vehemētior: nec poterit patiēs apte claudere os ei⁹: z ibi erit vitiū magnū. s. si dislocatio itegra fuerit: z si ñ fuerit itegra erit vitiū puū: q̄ ꝑz aliqd poterit claudē os suū: z nō itegre z dētes ñ erūt oppositi. s. supiores cū iferioribus: z hoc i vtraq̄ mādibula: sic sē i dislocatōe vni⁹ eaz: q̄ qñq̄ vna dislocāt: z dētes illi⁹ latoris sibi opponūt. ¶ De his signis dix. A. remāet os aptū: z hiō: qm̄ in dislocatiōe ista ossa egressa declināt ad añriora satis: vñ musculi tēdūt q hūt mādibulā ad supi⁹ eleuare: q̄re nō pūt aliā ad supi⁹ trahere q̄usq̄ cū supiori ꝓiūgāt ad clausionē oris. Et dixit. A. accidit i ea ista egressio. s. ossium mādibule ecōtrario ei⁹ q accidit apō mollificationē eius. s. ligamētor z lacertor ꝓtinētiū mādibulas: nā i mollificatiōe eor declinatio mādibulaz nō fit ad añriora siue exteriora: z ad iferiora. ¶ Et ex his vbis accipit distinctio dislocatiōis ꝑz cās: nā qñ fuerit a cā itrinseca os remanet aptū cuz declinatiōe mādibule iferioris ad iferiora: z vt appet ex p̄dictis ex reductiōe ei⁹ ad supiora claudet os: z fiet ei⁹ reductio facil': z qñ fuerit cā extrinseca os remanet aptū cū declinatiōe mādibule iferioris ad añriora: neq̄ erit ei⁹ reductio facilis: z q̄uis ꝓximat ad supiora nō ꝑpea ꝓiūgit mādibule supiori. neq̄ claudit os: et eteni dixit. A. applicatio vni⁹ ad alterā difficil': z nō ꝑuert. s. mandibula oino motu cū lacertis suis: q veniūt ei a posterioribus p q̄s aliq̄lit adhuc ꝑticipat motu: z sit ꝑuata eo ex ꝑte lacertor timporaliū. Et qdam putāt. q hoc sit signū torsiōis: siue dislocatiōis nō itegre in q̄ vt supra patuit in ca° signor dislocatiōis aliqs remāet motus: z dicūt. in torsiōe mādibule ē difficil' applicatio iferioris cū supiori: z in dislocatiōe est ipossibil'. ¶ Dixit Haly. euulsiōis pfecte signū est: qm̄ videbis faucē inferiorē ad iferiora declinātē: z os ad posteriora declinat. s. q̄stū ad mādibulā supiorē: nō qr ipsa exīter declinet ad posteriora cuz sit īmobilis: z nō possit moueri de loco suo: z solū apparenter ad posteriora declinat: qr cū iferior mandibula ad añriora declinet: ita q dētes ei⁹ añponunt dentib⁹ supioribus: z dentes supiores postponunt hinc ē q supior mādibula appet z credit ab aspiciētib⁹ ad posteriora declinasse: z dixit. videbis ossis extremū apparens in supiori maxilla. i. videbis q cap ossis mādibule dislocate appebit eminēs in supiori maxilla. s. iuxta locū cui ꝓiūgit in osse petroso: z erit ibi eminētia māifesta. Et vt dicūt qdā: q magis appareter ꝓtingit in dislocatiōe mādibule ꝓueniēte a mollificatiōe z hoc iō ē: qr cū dislocāt ꝑp mollificationē: vt dixit Alb. mādibula interior fit magis eminēs ad interiora. z magis descēdēs ad inferiora. Et cū sic fit accidit tūc q extremū ei⁹ supi⁹ magis ꝓpellat ad exteriorē maxillā. i. carné maxille supior ē: z iō ibi maior appet eminētia. ¶ Dixit Albu. z currit saliua ex ore ei⁹: vt nō possit tenere eā. s. z fluit ꝑp aptionē oris. Et dixit. iuoluit ligua ei⁹ cū ſmōe. i. nō recte ꝓfert ſmonē: z bociōr qr i eo labia z dētes q sūt duo de istis faciētib⁹ ad rectā ꝓlationē ſmōis sūt ex locū suū nālē: z ipedita in motu ipsor: vñ nō ꝑt vox bñ modulari. ¶ De signis āt dislocatiōis alterius mādibule soli⁹. dixit Raſ. vbi. s. dētes ipsi⁹ ptis erunt torti: z eminebit mādibula ipa. Et. A. dixit. q for[a] siue figura significās hāc dislocationē est declinatio. s. ptis mādibule dislocate ad anteriora cū trāsuersione. s. dentiū ipsi⁹ ptis a dētibus ptis alteriusz: z iō dixit Ra. eos esse tortos.

Be cura dixit Raſ. ꝯ. ꝓti. fieri dz velociōr restō vtriusq̄ barbe q̄tiēs dislocāt: cū ipa fiat de leui melior. s. qñ cito fit: qm̄ si cū tarditate fit ex soliditate z robore ipor rū excitabit febres ꝓtinuas: z dolorē capitis ex violēta extēsiōe musculor. s. timporis: ex q̄. s. violēta extēsiōe dolor accidēs vehemēs: ad quē sequit tract⁹ multar mār ad ipos musculos q apabūt eos: z ide sequit dolor capitis: z febris ꝓtinua: z subdit Raſ. z qñq̄ soluet ei ex supfluitatib⁹ colericis absq̄ aliq̄ ꝓmixtione fcā cū eis. s. ex alijs būoribus: qm̄ ꝑp dolorē z febrē ꝓtinuā exacuit colera: z mouet: vñ furiose z sinthomatice expellit: z subdit. z qñq̄ patiēs morit in decia die. ¶ Et. A. ocā vba Raſ. ponēs dixit. hec cura ē sūma curar in qb⁹ est neče vt festinet: z si nō festinat ad reducēdū eā ꝓducet ad egritudies z nocumēta: z cū hmōi reductio casus fiet ꝓaua. i. difficil': z magis dolorosa: egritudines āt z nocumenta ad q̄ ꝓducit sūt. dixit ipse. q indurat z apat: z tēdit lacertos: z cōmouent febres ifepabiles: z dolor capitis stās: z hic dolor erit ex cōitate ꝑp illud qō associat ei de vehemētia tēsiōis lacertor: z subdit. z fortasse eros ꝓaua fit dōec iterficiat in. io[a] die: aut añ illud: aut post illud par: qm̄ nā nō potuit tantā violētiā vlteri⁹ tolerare: z qñq̄ fit vt soluat ei vēter cū supfluitatib⁹ multis colericis puris: z q euomat fil'es ei. ¶ Et Alb. dixit. q qñ dislocāt in hora aliq̄ z nō ꝓuertit ad loca sua. s. festine tūc multotiēs accidūt inde febres: z soda assidua: z fortasse euomit colerā purā: cū q̄ vides tūc scias q est ꝓditio. s. moris futura i ꝓrimor: z multotiēs morit cui accidit istud in decē dieb⁹. Et nō intellexerūt ꝓdicti de dislocatiōe ꝓueniēte a cā intrinseca mollificante: qm̄ in ista nō accidit dolor: aut pu⁹ valde: q non est cā attractionis: z p ꝓñs: nec egritudinū z nocumentor. Opz q̄ dixit Auic. vt festinet ad curā eius: nā facilior ei⁹ reductio est illa q̄ est velocior. ¶ Cura q̄ eius ꝑz Raſ. vbi supra. ē q aliq̄ seruiētes teneāt caput infirmi: z chyrurgicus imponat pollices manus sue ori ifirmi: z cōmoueat barbā ad partes oēs sinistrorsū: z dextrorsū remissa mādibula: z dimissa per horā: deinde extēdat barba subito: z ꝓuertat ad locū suuz ipsa expulsa ad ptē posteriorē. q si solidat. i. duret loc⁹: z difficilis fit reductio ei⁹ calefactio fiat ei: z epithima cuz aq̄ calida z oleo: z balnectur affluēter dū mollefiat: deinde sedeat chirurgic⁹ p⁹ patiētē: z attrahat mādibulā ad iferi⁹. ¶ Haly. addidit. q cū chirurgic⁹ iposuerit pollicē in ore infirmi iperet ei q maxillā laret z pmittat vt illā cōcutiat. Et silr. dixit Alb. ꝓcipe ifirmo vt mollificet mādibulas suas. z absoluat eas ad ambulādū ad oēs ptes. z dixit. mittat pollicē manus vnius si dislocatio fuerit i duab⁹ ptibus vsq̄ ad radicez mandibule: z reliq digiti sint extra os: q̄bus equet mādibulā. ¶ Dixit. de hac cura. A, teneat caput egri vnus miſter: deide ittromittat vnus restaurator pollicē suū in os: z ꝓuenit ifirmo mollificare mādibulā suā ex oi mō: z nō dz

Signa dislocatiōis mādibule fcē a cāis intrīsecis z extrinsecis.

volũtarie ꝓtinere eã: ⁊ hoc iõ vt valeat restauratoꝛ: bñ ⁊ sufficiẽter ducere mãdibulã: dõec reducat in tali deductione ⁊ ꝓcussiõe ⁊ inferius tractiõe reducere capita mãdibule dislocata ad sitũ suũ. Qõ facẽ nõ posset si infirmꝰ volũtarie ꝓhꝫ ret. nã dixit. A. ibi sũt lacerti q trãsuersati sũt ⁊ tẽsi pp vehemẽtiã dislocatiõis: q̃re nõ sinerẽt siue ꝓhiberẽt ⁊ difficultarẽt reductionẽ capitũ mãdibule ad locũ suũ manie si infirmus ẽt volũtarie tẽderet eos: oꝛ g̃ vt relaxet eos: ⁊ iuuamẽtũ ꝑstet p hoc oponibꝰ restauratoꝛis q oꝛ mouere ⁊ ꝓtinere mãdibulã ad dextrã: ⁊ sinistrã: deinde cũ p talẽ ꝓmotionẽ deducta fuerint capita mãdibule ad sitũ suũ. dixit. A. extẽdat eã subito. ſ. trahẽdo eã inferiꝰ: nã p talẽ tractionez si dislocatio fuerit incõpleta: q̃ toꝛsio solũ: redibit mãdibula ad locũ suũ: ⁊ vt dicũt qdã ⁊ bñ li. deide. in dcõ Raſ. ⁊. A. nõ tenẽt oꝛdinarie. ſꝫ copulatiue: q̃ sil' ⁊ semel oꝛ fieri cõtusio mãdibule ad ptes: ⁊ ad inferius tractio inq̃tũ possibile fuerit. Qꝛ si dislocatio fuerit integra: tũc dcã opo soluꝫ fiat ad deducẽdũ capita mãdibule ad sitũ suũ: ⁊ rectã oponẽ ad loca q̃ ingredi debẽt: ⁊ ẽ tũc neccia alia opo. ſ. reductio eoꝝ in loca sua: ⁊ hoc facẽ restauratoꝛ ipellẽdo ipsa. Et hoc voluit Alb. cũ dixit. medicꝰ equet mãdibulã. i. deducat capita ossiũ ad rectã oponẽ ad pixides suas: ⁊ ipellat eã. ſ. tũc donec redeat ad locũ suũ: ⁊ in tali ipulsiõe: imo ẽt ⁊ in equatione nõ declinet trahẽdo vsus exterioꝛa: aut ipellẽdo ad exterioꝛa: imo ad posterioꝛa: vt diꝫ Raſ. Opꝫ vt dixit Alb. fauẽ interioꝛẽ ad posterioꝛa repellere. Et. A. dixit. q ipsa non intrat ad locũ suũ a q̃ separata est: nisi retro. i. in posteriꝰ ꝓpulsa: q̃ posterioꝛ est pixis eiꝰ: q̃re oꝛ vt restauratoꝛ extendat mãdibulã: ita vt equeꝫ ſm illã ꝓpationẽ. ſ. q̃ ẽ ad posteriꝰ: vt cũ suũ fuerit ingressa locũ claudaꝫ: ⁊ exire nõ ꝓmittatur.

¶ Et signũ reductiõis bõe ⁊ pfecte mãdibule est. dixit. A. equatioꝰ q̃druplo ꝓ. ſ. dẽtiũ: ⁊ clausio oꝛis: nã sicut in dislocatiõe dẽtes nõ equabanꝫ: ſꝫ supponebanꝫ: ⁊ os stabat aptũ: ita reducta mãdibula dẽtes equanꝫ: ⁊ os claudiꝫ ⁊ p oponẽ q̃druplo ꝓ nõ intellexit absolutã ⁊ oĩmodã: ſꝫ talẽ q̃lem hẽbat patiẽs tpe sanitatis: q̃dã enim in sanitate sua dentes hñt suppositos: nã ⁊ fcã reductione. dixit. A. sustentẽt cum puluillis in ceroto ⁊ cera ⁊ oleo ro. infusis ⁊ linitis ligaturã decẽti: ⁊ dimitte eã: q̃n sanabiꝫ q̃citius fuerit possibile: cito enim sanaꝫ vt in duobꝰ diebꝰ vel tribus: cꝰ cite sanationis cã est strictura pixidũ in qbꝰ voluunt capita mãdibule: ꝓdictũ cerotũ ꝓglutinat ⁊ ꝓstringit mãz ⁊ repcutit ⁊ repellit ⁊ doloꝛẽ sedat. Et Haly. huic ceroto addidit aquã frigidã: ⁊ hoc ad fortiꝰ ꝓstringẽdũ ⁊ repcutiẽdũ. ¶ Si vero. dixit. A. nõ festine fiat reductio mãdibule: ſꝫ tardeꝫ: ⁊ iam accidit duricies in loco: tũc oꝛ vt incipias ⁊ lenias duriciẽ cũ embꝛocis cũ aq̃ calida: oleo in balneo embꝛocatiõe plima. supple. ⁊ si nõ sufficit hoc facere vna die fiat duobꝰ vel plibꝰ: donec lenias duriciẽ q̃ lenita sedeat restauratoꝛ post infirmũ: ⁊ trahat mãdibulã eius ad posterioꝛa: donec decẽter locẽt: ⁊ decenter locata stringaꝫ puluillis: ⁊ ligatura: q̃ vt dixit Alb. fiat cũ facilitate ⁊ ligamẽt] mollibꝰ. i. lenibꝰ. Et fcã ligatura oꝛ vt infirmꝰ resupineꝫ sup puluinar: cꝰ ipletio sit leuis: ⁊ de pluma: ⁊ teneat vnus miniſter caput eius firmũ sup puluinar: vt nõ moueaꝫ: dõec ipleaꝫ eius sanatio: aut fiat sicut dixit Alb. sit somnꝰ infirmi sup doꝛsum suũ: ⁊ caput eiꝰ sit stãs inter duo puluinaria: vt nõ moueat ipꝫ ad dextrã: nec ad sinistrã: ⁊ nõ coneꝫ masticare aliq̃d: imo ponaꝫ cibus eius soꝛbilis lenis donec remoueanꝫ doloꝛes: ⁊ nodeꝫ. i. bñ firmeꝫ mãdibula: ⁊ tũc cõedat qd vult: ſꝫ tñ ad miniſtreꝫ illud cũ facilitate: ⁊ nõ laboꝛet sup aptionez oꝛis sui apud comestionẽ ⁊ potũ: ⁊ oscitationẽ. supple. ⁊ alia vt cantũ ⁊ clamoꝛẽ ⁊ silia: donec doneꝫ mãdibula ⁊ saneꝫ ⁊c.

¶ Brunus aũt de mõ reductiõis mãdibule dixit. duo capita mãdibule ꝓ auriculis capianꝫ: si in vtraq̃ pte fuerit dislocatio: aut vnuꝫ caput accipiaꝫ tñ: si in vna pte tñ fuerit dislocatio. ſ. caput ptis ipsi' dislocate: ⁊ debẽt capi manibꝰ: deinde cũ facilitate ad exteriꝰ ducanꝫ: donec reditio ꝓpleaꝫ ſm nãm suã: ⁊ sic vꝫ dissonare a mõ auctoꝝ. ¶ Rogeriꝰ q̃ꝫ cõsilꝫ Bruno dixit. ⁊ subdit: tunc accipiaꝫ fascia ⁊ eleuetur surſuꝫ. ſ. ducaꝫ a mẽto ad caput superius: ⁊ itez cuꝫ alia fascia a mento ligeꝫ ad collum: ita tñ q̃ dentes vtriuſq̃ mole ſm consuetudinem ꝓportionaliter se habeãt.

¶ De dislocatione furcule. Cap. ix.

Furcule vt patuit in anatomia ex pte q̃ iũgiꝫ pectoꝛi absq̃ iũctura nodatili ei iũgiꝫ: vñ Hal. vt ponit. 15. ꝓtiñ. ait. furcula nõ dislocaꝫ ab osse pectoꝛis cũ ꝓtinuaꝫ cũ eo absq̃ aliq̃ articulo mediante: ſꝫ si pcussio vehemẽs sup ea fiat separabiꝫ a pectoꝛe: ⁊ eleuabiꝫ ab eo. Silꝫ ⁊ Haly. dixit. furcula ab interioꝛi. alꝫ ⁊ melius. ab iferioꝛi. ſ. vbi iũgiꝫ pectoꝛi nõ euellitꝫ: q̃n pectoꝛi ꝓtinuaꝫ nõ disgregata: iõq̃ ab hoc nõ mouebiꝫ latere: si aũt ab exteriꝛibus grauis fiet pcussio nõ euellitꝫ. dixit. A. furcula nõ dislocaꝫ a laterei nferioꝛe: q̃n ipsa est ꝓtinuata cuꝫ pectoꝛe non separaꝫ ab eo. Silꝫ Raſ. 15. ꝓti. ⁊ Alb. dixerũtꝫ ⁊ nõ intellexerũt q̃ sit ꝓtinuata cũ pectoꝛe vera ꝓtinuatiõe: ſꝫ sic dixerũt: pp firmã ꝓtiguationẽ quã hꝫ cũ eo: nã vt patuit in anatomia eius ipsa situata est in q̃dã fouea: siue ꝓcauitate q̃ est in supꝛemo osse thoꝛacis: ⁊ ita est in ea firmiter collocata q̃ separari ab ea non põt neq̃ dislocari. ¶ Et cura eius. dixit Hal. q̃ oꝛ supponi ei pallotula pluriũ inuolutionũ ⁊ ligari: ⁊ Haly. dixit. cura eius est ac si frãgaꝫ. Sꝫ tñ dixit. A. accidit ei de foꝛis pcussio foꝛtis: ⁊ stringaꝫ tunc ipsa equaꝫ ⁊ curaꝫ curatiõe q̃ curaꝫ si frãgaꝫ. ¶ Dixit Alb. q̃n dislocaꝫ ad exteriꝛa q̃ declaraꝫ sensui pp eleuationẽ suã ꝓpingentem carnẽ ⁊ cutẽ vsus exteriꝛa: tũc restauratio eius est vt iaceat infirmus sup doꝛsuꝫ suũ: ⁊ extẽdat brachia sua: deinde coarcta locũ cũ palma tua coartatiõe foꝛti: nã ipsa redibit: deinde põe sup ipsaꝫ emplñ ⁊ puluillos ⁊ stringe eam. Et Raſ. dixit. sit emplñ ꝓstrictiuũ: ⁊ fiat ꝓpressio sup ligaturã semp. ¶ Extremitas aũt furcule q̃ ꝓiũgiꝫ ad hũer ꝓ dislocari ꝑt ſꝫ tñ dixit Hal. ⁊ põit vbi. ē. nõ sepabiꝫ abũdãter: ſ. plies: imo raro accidit ei vt dislocẽt cũ ꝓhibeat ad dislocationẽ eius caput spatule: ac ẽt muscul' hñs duo capita: nã iste muscul' sicut patuit in anatomia eiꝰ vnũ capitũ suoꝝ ascẽdit ex furcula ad caput hũeri: ⁊ sic firmiter tꝫ alligataꝫ extremitatẽ furcule ad spatulã. Et silẽ dixit Haly. ⁊ addidit ipsa ẽt nõ dislocaꝫ multũ: q̃ furcula nõ mouebiꝫ motu graui. ¶ Dixit. A. extremitas eius q̃ sequiꝫ humeꝝ ⁊ separaꝫ ab eo nõ dislocaꝫ plñ: ⁊ vꝫ ex mõ loquendi eius: q̃ ꝑ ly. plm. nõ intellexit plies siue sepe: ſꝫ intellexit multũ: ſꝫ tñ vtroq̃ mõ hꝫ veritatẽ: ⁊ assignãdo cãm. A. dixit. q̃n lacertꝰ q hꝫ duo capita ꝓhibet ab hoc: ⁊ ꝓhibet itez eã caput spatule: ⁊ nõ mouebiꝫ itez furcula motu vehemẽti: q̃n ipsa nõ est posita: nisi vt supet pectus: ⁊ amplificet ipm: ⁊ adiuuat ad hãc ꝓhibitionẽ os puũ vocatũ rostrũ coꝛui q̃ etiã ligat eaꝫ: ⁊ firmiter tꝫ. ¶ Si tñ dislocaꝫ aliq̃n eius dislocatio est ad exteriꝛa ⁊ cura eius est silis ꝓdicte. ¶ Dixit Hal. debẽt sup ponꝰ pallotule grosse ⁊ ꝓstringi cũ ligatura. ¶ Dixit Auí. si accidat ei dislocatio ex luctamine: vel alia re silꝫ huic: ipa equaꝫ ⁊ redit ad locũ suũ cũ manu: aut cũ puluillis plmis q ponunꝫ sup eã cũ ligatura: q̃ neccia est. ſ. ad cõprimendum foꝛtiter puluillos: vt sic cõpressa furcula descẽdat ab eleuatione sua: ⁊ ingrediaꝫ locũ suũ. ¶ Dixit Albu. taceat infirmus sup doꝛsuꝫ: ⁊ extẽdat sua brachia. ſ. quãtũ põt: si tñ p se nõ posset sufficiẽter extendere oꝛ brachiũ lateris dislocati vehemẽter a miniſtro trahi: vt p bonã aptionẽ brachioꝝ iũctura furcule cũ osse spatule bñ apiaꝫ. Et hoc fcõ. Dixit Alb. circũcirca locũ. ſ. furculã sepatã cũ manu tua oꝛ ergo fieri ligatura talis ⁊ tãta: q̃lis ⁊ quãta est ad bonã ꝓpressionẽ furcule necessaria: variãda est enim in plus ⁊ minus ſm q̃titatẽ sepatiõis spatule: ⁊ ſm disponẽ coꝛpoꝝ patientiuz: nã in pua sepatiõe: ⁊ in coꝛporibus mollibꝰ oꝛ ligatura le-

Text' tñ Haly. dicit ab interioꝛ.

Signa reductionis bone ⁊ pfecte mandibule.

De mõ reductionis mãdibule ꝑ Brunũ ⁊ Rogerium.

De dislocatione furcule ex parte humeri.

tio⁹ fieri:z ecōtrario in magna ſepatiōe:z in corpibus duris oz fieri fortio⁹.z ſtrictio⁹.¶Dicūt ex dictis patere:z ex his q̄ dcā ſunt in anatomia furcule:q̄ q⁹ furcula non ꝓtiguaf ſpatule mediāte articulo ipſa nō ve diſlocaf:ſz potius remouef de loco ſuo näli:attn auctores hāc ſepationē diſlocationē vocauerūt large ſumētes diſlocationez.¶Dixit Hal.vt ponif.15.ꝓti.os puū poſitū ſup caꝑ cubiti vel hüeri ſiue adiutorij:z eſt furcula ſi ſepaf a loco ſuo z extimat chirurgic⁹ nō exercitat⁹ q̄ adiutoriū ſit diſlocatū:qm̄ videbif tūc caput furcule eſſe acuti⁹:z loc⁹ q eſt inferio⁹ eo eſſe ꝓcau⁹:z q⁹ ex iſta falſa extimatiōe curaret ipz cura diſlocatiōis adiutorij:z eſſet nō rectū.ſubdit Hal. q̄ curari oz ad modū cure furcule cū pallotul'z ſtricturis z ligaturis ſtringētib⁹.¶Et.A.hūc errorē recitās.dixit illud q̄ liganf furcula z hüer⁹ eſt os cartilaginoſū:z ipm ingroſſaf in macilētis.i.appet magis groſſū in eis pp paucitatē carnis in loco illo:in pinguib⁹ āt nō ſic appet pp multā carnē:z q̄ hoc os.ſ.furcula.dixit.A.remouef a loco ſuo extimat ille cui nō eſt experientia q̄ caput adiutorij ſepatū ſit vt exierit de loco ſuo:z ſic iudicat q̄ diſlocatio ſit in hüero:cū nō ſit niſi in furcula:z cā h⁹ male extimationis eſt in eo q̄ caꝑ ſpatule vꝝ tūc acuti⁹.i.oblōgū cū ſubtilitate ſtricta.z nō rotūdū: vt oz appere in ſanitate:z loc⁹ q eſt inferio⁹ capite ſpatule vꝝ ꝓcau⁹:z iſte eſt loc⁹ ad quē ꝓtiguabaf furcula:q̄ ab ea remota apparet ibi ꝓcauitas.Acuitas aūt capitis ſpatule iō appet:q⁹ furcula ſepata caput ſpatule declinat inferi⁹ vñ ſupio⁹ ps ipſi⁹ appet acutio⁹:vt nō interueniat erro⁹ prędictus.dixit.A.oz vt diſtinguaf inter diſlocationē.ſ.adiutorij z eā q̄ furcule cū ſignificationib⁹.ſ.duab⁹ p̄dictis.ſ.cuz acuitate oſſis ſpatule:z ꝓcauitate loci inferioris:qm̄ iſta duo ſūt ſigna diſlocatiōis furcule:z ſigna diſlocatiōis adiutorij dicenf in ſequēti capl'o.¶Dixit Tabū.z pōif.15.ꝓti.ſi ſubuertaf caꝑ furcule:z ex pte iuuamēti ꝓſtrigaf:ſz oz fieri cū ſtrictura erecta:z intētio cū ſtrictura erecta eſt q̄ cōſtringaf adiuuamētū ad coſtas:qm̄ pp hoc adderet id ſubuerſum bñ:ſz quotiēs incidif p mediū nō ſic oz ꝓſtrigi:qm̄ hoc inducit q⁹ emineat magis:ſz q⁹ primū dictū Tabū eſt erroneū:iō dixit Raſ.ibi.deinde ego extimo:q⁹ erecta ſtrictura ſit ad pctm̄:qm̄ erectio eleuat caput furcule:z illud emittit:z per remotionem adiuuamenti de coſtis applanabatur furcula:z hec applanatio eſt que ꝓfert in reſtituēdo furculā in locū ſuū:hūc ēt errorē remouēs.A.dixit.de curatione eius bona:eſt vt nullo modo applicef ad coſtas.

¶De diſlocatione humeri ſiue adiutorij. Caꝑ.x.

Dūis auctores in caplis de diſlocatione hüeri abutanf his noib⁹.ſ.ſpatula hüerus adiutorio: ſiue adiuuamēto vnū p alio ponētes ſm plm:tñ hec noia ſingulariter ſumunf.ſ.ſpatula p oſſe hōplate z adiuuamētū p⁹ oſſe adiutorij:c⁹ ſupio⁹ extremitas p ſuū vertebrū igredif pixidē q̄ eſt in oſſe homoplate.z humer⁹ ſumaf p ipſa iūctura oſſis homoplate:cū oſſe adiutorij.Duo tñ alia oſſa veluti ſuffragiū exhibētia huic iūcture ꝓcurrūt:vt anatomia mōſtrauit.ſ.os furcule:z roſtrū corui:z q⁹ de oſſe furcule iā dictū eſt in hoc capl'o de alijs trib⁹ dicef.¶Eſt aūt ſm q⁹ ſpatula ſūpta p oſſe homoplate nō oz dici pprie diſlocari:qm̄ q̄uis deueniat ad ꝓpoſitionē iuncture humeri: vt dcm̄ eſt aduenit ad ipſaz tā q̄z ꝓtinēs:z nō tā q̄z ꝓtentuz: ſed os qō ꝓtinef ē illud cui aduenit vt diſlocef vt ſupra patuit:z ſic ēt eſt de mente Hal.q̄ dixit in exēplo loquens:vt ponif.15.ꝓti.quotiens dr̄ q⁹ diſtracta eſt coxa notādū eſt. q⁹ diſlocatū eſt caput adiuuamēti de pixide ſpatule:diſlocatione tñ nō vera:homoplata in pte eius poſteriori i qua eſt eius notabilis latitudo ēt nullo mō diſlocaf:de qua pte intelligens Aui.dixit.q⁹ eſt de illis quoꝝ caſus.ſ.in diſlocatione nō eſt:nō enim accidit ei vt diſlocef:ſiue vere:ſiue nō vere:z hoc ꝓpter fortē alligationē ſuā:z firmā oppoſitionē eius inter muſculos:q nō ſinunt eā a ꝓprio ſuo nāli loco ſecedere.q̄ztū vero ad ptē eius ſtrictiorē in qua eſt pixis p quā venit ad cōpoſitionē iūcture humeri ꝓtingit eaz interdū diſlocari nō vere:q̄ nō vera diſlocatio eſt aliqualis eius remotio a näli ſuo loco eueniēs pp fortē pcuſſionem ſeu obuiationē ad rē durā:z iſta ſeparatio eius pōt euenire ab adiutorio tm̄:z a furcula tm̄:z ēt ab ambob⁹.Et iſta ſeparatio ſpatule nō fuit clare cognita apud antiquos:vñ Raſ.15.ꝓti.recitat q̄ Hypo.dixit.q⁹ nō diſlocaf:z ſimiliter Hal.dixit.vt Aui.inuit ꝓpterea Aui dixit.de eis q⁹ minuunt vel mirant ex eo tales q̄les fuerūt Hyp.z Hal.idest diminuti fuerūt i hoc q⁹ nō aſſeruerūt de firmo q⁹ diſlocef: aut nō mō dicto.Raſ.vero aſſeruit firmiter hāc diſlocationē ſpatule.15.ꝓti.vbi z poſuit curā eius.¶Sequēdo aūt de vtraq̄z diſlocatiōe eſt ſciendū hāc iūcturā poſſe triplici ter diſlocari:vno mō oſſe adiutorij egrediēte de pixide homoplate:homoplata remanēte i ſuo näli loco.ſecūdo oſſe homoplate egrediēte vel recedēte adiutorio remanente in ſuo näli loco.tertio vtroq̄z oſſe ſemoto a näli loco eoꝝ:diſlocatione q̄z vera adiutoriū q̄n̄q̄z diſlocaf integre:z q̄n̄q̄z nō integre:z q̄n diſlocaf integre nō diſlocaf:niſi ad partē inferiorē:ſed q̄n diſlocaf integre nō integre pōt diſlocari ad partē inferiorē:z ad ptē domeſticā z ſilueſtrē:z ſic ad tres partes ꝓtingens eſt hāc iūcturā diſlocari.¶Dixit Gale.z ponif. 15.ꝓti.caput adiutorij nō diſlocaf ad ſuperi⁹:qm̄ eminentia homoplate ipm ꝓhibet:neq̄z cū diſlocaf ad ptē ſupiorem diſlocaf ad interius:cū muſculus hñs duo capita prohibeat:z caput humeri ſil'r:ſed diſlocaf ad ptē ſiniſtram:z ad ptē ſilueſtrē.modice tm̄:q⁹ nō niſi incōplete:z nō integre z diſlocaf ad partē aſcelle inferius abūdanter.i.integre z ꝓplete.¶Et Alb.dixit hüerus nō diſlocaf niſi ſz tres modos.quoꝝ vnus eſt vt diſlocef ad ptē pectoris titilici ad inferiora.2⁹ eſt vt diſlocetur ad ptē pectoris.i.ad ptē domeſticā.z 3⁹ ē q⁹ forraſſe diſlocaf ad ſupiorē ptē vel exteriorē ptē hüeri:z exponif ad ptē ſilueſtrē:z ſi l'r̄a dicat ad partē ſuperiorē intellexit de nō va diſlocatiōe hōplate q̄ eſt ad ſuperiora.z ſubdit iſtud fit raro.z dixit nō diſlocaf ad poſteriora pp ſpatulā:nec ad añriora pp nervos.¶Et Aui.loquēs de diſlocatiōe hüeri integra.dixit.q⁹ diſlocatio ei⁹ eſt res q̄ nō cadit in eo q⁹ ſcim⁹ niſi ſm vnā ptē ei⁹.ſ.c⁹ apparēs.ſ.ſit plm⁹.ipa eni nō diſlocaf ad ſupiora:qm̄ eminentia hüeri ꝓhibet ipaz:neq̄z ad poſteriora qm̄ ſpatula ꝓhibet ipaz:neq̄z ad ptē vētris.ſ.ad partē domeſticā:qm̄ lacertus duo hñs capita ab añriori nō pmittit eā cū ꝓhibitione capitis hüeri:qm̄ caput hüeri ſil'r cū illo lacerto ꝓhibet ipſam diſlocari vſus partē pectoris vel vētris.ad lat⁹ aūt in ferius titilici egredif exitu plimo:qm̄ nō eſt qō ꝓhibeat ad iutoriū deſcēdere ſicut eſt qō ꝓhibet ipm aſcēdere z declare ad poſteriora z añriora.¶De diſlocatiōe aūt non integra hüeri.dixit.A.vez nō diſlocaf.ſ.diſlocatiōe nō integra niſi ad lat⁹ domeſticū aut ſilueſtre:z ſepaf ad illud ſepatōe parua:q⁹ nō integra.qdā tñ dixerūt.q⁹ hec iūctura ad hec dicta duo latera integre pt diſlocari:vez raro:z difficulter:z tūc eſt talis diſlocatio ꝓdua valde:z de hac itellexit Hal.cū dix vt.15.ꝓti.ponif articul⁹ hüeri:eo q⁹ firmat⁹ eſt cū ligamēto firmo.i.cū re ꝓhibēte ipm ab egreſſiōe:vt iā dictū ē. nō egredif cito ad aliquā dictaz ptiū:z ſi egredif nō egredif velociter:z itez dixit.vt ibidē ponif.quotiēs articul⁹ mouef diſlocaf.ſ.ad dcā latera dubitādū eſt de vehemēti violētia z difficultate.¶Et diſlocatio qdē nō vera q̄ eſt hōplate z q̄ eſt humeri vā:ſz nō integra q̄ eſt ad partez nō titilici nō fit ſepe nec facilr ſeu a leui cā:imo nō niſi raro:z difficulter z a magna cā:q̄ vo diſlocatio eſt ad partē titilici tā integra q̄z nō integra ſepe facilr z a leui cā ꝓtingit.¶Dixit.n. Hal.12.de vtilitate ptic⁹laz.z pōif.15.ꝓti.ſic articul⁹ ſpatule.i.hüeri diſlocaf magis q̄z alii articuli:cū pixis ei⁹ nō ſit rotūda.ſ.ad interi⁹ ꝓcaua.q⁹ nō hz ꝓcauitatē pfūdā:z

ligamẽta eiꝰ sunt tenuia ꝛ leuia: ꝛ fcã sũt ad istã formaꝫ ad ornamẽtũ motuũ: ꝙre vertebrũ adiutorij facilr resilit a ꝓpꝛide: ꝛ ꝓcauitate nõ ꝓfũda. Et ꝑcipue dixit Albuc. in illis q̃ꝫ carnes sũt pauce. ¶ Et Aui. dixit ꝓpe accidit eiꝰ exitꝰ ꝑmus extremitatis in macilẽtis. in istis enim: dixit ipse cadit dislocatio adiutorij: ꝛ eiꝰ reditio ꝑ quãlibet cãm: qm̃ sicut faciliter accidit in extenuatis egressio adiutorij a loco suo: ita faciliter fit eius restitutio in ipm. qm̃ non est in eis caro que ꝓhibeat: sed in pinguibus: dixit ipse: vtraq; res ſ. exitus plurimum ꝛ reditio facilis sunt parue valde: ꝓpterea q̃ caro multa impedit. inuenitur littera que dicit. sunt ꝓaue valde: ꝛ etiam est vera in cõparatione etiam ad macilẽtos: maxime qñ ꝓueniret dislocatio a cã extrinseca: qm̃ multitudo carnis ꝓhibet cãm extrinsecã peruenire ad iuncturã cũ fortitudine: ꝙre nõ impellit ab ea ꝑm: ꝛ coadiuuat vt exitus nõ sit ꝑmus: q; multa caro multuꝫ replet de loco ad quẽ fit exitus: sed tũ q̃ꝫ exitus nõ sit ꝑmus: eius tñ cõstrictio in loco ad quẽ exit ꝛ in via exitus est plurima: ꝛ ꝓpter hãc cãm difficulter ꝛ ꝓaue reducitur in locum suũ: qm̃ nec sic cedit extensioni ꝛ ipulsioni. Si tamen dislocatio accideret a cã intrinseca remolliente ligamenta fortasse facilius in pinguibus fieret exitus : ꝛ reditio qm̃ haberet ligamenta magis leuia: ꝛ humiditatem plurimam qua magis sunt ꝓparata remollitioni ꝛ lubricationi.

Et cause dislocatiõis tã intrinsece q̃ꝫ extrinsece sũt vel esse pñt q̃ dicte sunt sup. in. c. de causis dislocationis in gñali. vel in spãli ꝓtingit hãc iũcturã: ꝛ silr iũcturã scie dislocari in ꝑtu difficili: aut ẽt post partũ tpe infantie: de quo loquit Gal. 15. ꝓti. vbi dixit. si dislocat adiuuamẽtũ penes ꝑtũ: aut in tpe augmẽti corꝓoris: ꝛ nõ restituit nõ erit adiuuamẽtũ longũ vt dꝫ sꝫ breue. i. nullo adhibito impedimẽto in ipsius oponẽ: ꝛ subtiliabit cubitus : ꝛ silr si dislocat coxa mõ dicto nõ erit pes lõgus: vt dꝫ. ¶ Et dixit Aui. qñq; aduenit adiutorio dislocatio in hora ꝑtus difficilis apud sectionẽ ad embrionẽ. ſ. in embrione nõ in pariẽte: ꝛ silr accidit vt dislocet coxa eius qñq;. n. ꝑtus fit difficilis ꝓp exitũ inãlẽ fetus: aliqñ ꝓius exeũte manu aliqñ pede: ꝙre dꝫ vt obstetrix laboret i reducẽdo mẽbra illa ad interius: ꝛ qñq; i attrahẽdo ea. Cũ ergo fit boꝫ mẽbrorũ violẽta attractio: tũc ꝓtingẽs est adiutoriũ vel coxã dislocari: ꝛ si nõ reducit velocit: sꝫ tardat eiꝰ additio: tũc dixit. Aui. nõ crescit post illud in longitudine. ſ. adiutoriũ vel coxa: sed remanet cubitus: aut pes ꝑuus: q̃ꝫ rectificet. i. reducat dislocatũ. ſ. post lõgũ tꝑs: qm̃. ſ. multũ debilitata fuerint adiutoriũ vel coxa: ꝛ cã nõ crescẽtie est opilatio viaruꝫ nutrimẽti ꝓcedẽs ab osse: ꝛ alijs ꝑtibus q̃ sunt extra locuꝫ suũ: ꝛ opilat: ꝙre nõ põt trãsire nutrimentũ qõ sufficiat ad augmẽtũ: ꝛ de causis ẽt nõ crescẽtie est debilitas vtutis nutritiue in ipsis mẽbris ꝓcedẽs ex resolone caloris nãlis seq̃te ad dolorẽ loci: ꝛ ex suffocatione eius sub materijs q̃ ad illa mẽbra trãsmittunt ꝛ fluũt ꝛ subdit Aui. ꝛ qñq; nõ recipit ꝓculdubio in qbusdã eoꝝ. ſ. ista dislocatio reductionẽ: imo remanet. ſ. puer breuis: cõminutus. i. breue ꝛ tenue bñs illud mẽbrũ: ꝛ hoc erit in eis in qbus pixis lõgitudie tpis replet. ꝛ applanat: ꝛ in qbus ꝓtes ille inflant ꝛ indurant. Et subdit. in ꝑlibus ẽt eoꝝ recipit reductionẽ. ſ. i eis in qbus nõ erũt ꝓdicte cãe impediẽtes reductionẽ : ꝛ fit bõe dispõnis in ꝑlibus eoꝝ. ſ. ad motus iũcture hꝰ: sꝫ tñ erit ꝑꝫ dispositioneꝫ breue simile pedi mustelle. ſ. in breuitate sua.

Signoꝝ aũt q̃dã significãt dislocationẽ nõ verã ossis spatule: ꝛ q̃dã significãt dislocationẽ adiutorij ad inferiora: ꝛ q̃dã significãt dislocationẽ rostri corui: ꝛ q̃dã significant dislocationẽ a cã intrinseca ꝓueniẽtẽ: ꝛ q̃dã dislocationẽ integrã ꝛ q̃dã nõ integrã. Dixit tñ. A. ꝙ in dislocatiõe spatule ambigit. ꝛ hoc iõ q; nõ sunt signa ꝺe distinctia it dislocationẽ spatule: ꝛ dislocationẽ adiutorij. dicũt tñ ꝙ signũ ꝓꝓriũ dislocatiõis nõ ꝺe spatule ꝑter ꝙ adiutoriũ sit dislocatũ est ꝙ spatula eleuat ꝛ vꝫ fieri magis extra ꝛ magis supra. ꝛ hoc significauit Aui. cũ dixit. ꝙ magnifiat. apparet. n. magnificari: q; eius eleuatio est maioꝝ ꝛ minoꝝ: ẽt eius exitus est vsus exterius. supplẽt: ꝛ silr ambigit in dislocatione adiutorij . ꝛ h ambiguitas est in hoc q; nõ cito scit certe q̃ ps sit extra locũ suũ: an spatula: an adiutoriũ: an rostrũ corui. ꝛ hoc iõ q; q̃dã signoꝝ sunt cõia dislocationibus: q̃ cũ apparent reddũt medicum dubiũ in iudicãdo qõ illoꝝ ossiũ sit extra locũ suũ : ꝛ iõ nõ ꝺꝫ ꝑ illa statim certã ꝛ firmã sniam ferre: sꝫ ꝺꝫ sniaꝫ tenere suspensam donec ꝓpria ꝙquirat signa ꝑ q̃ possit affirmare qõ illoꝝ ossiũ dislocatũ est. ꝛ Raſ. dixit. 15. ꝓti. ꝙ medici rõnales pñt hoc signũ cõphendere celeriter: qm̃ ea celeriter capiunt ex nã eoꝝ neq; indigent extimatione sub dubio. ¶ Primũ de signis cõibus ponit ꝓcauitas inuẽta in hũero: de qua dixit Gal. ꝑ catrion. vt ponit loco dicto. ꝙ infirmitas ꝛ cõcauitas fcã in amphora spatule dat significationem dislocationis adiutorij ꝛ vitu ossis parui qõ appellat spatule: ꝛ ipm est rostrũ corui. ¶ Dixit Aui. ꝙre vꝫ ꝓcauitas apud caput humeri ꝑter solitũ ꝛ infirmatio est signum dislocationis humeri alia lra hꝫ infirmatio. i. debilitas ad motꝰ. sed pria lra est melioꝝ ꝛ ꝓcordat cũ lra Gal. ꝺcã. ꝛ de debilitate ad motus ponet in alio signo. Et subdit. A. hoc signũ nõ est ꝓꝓriũ illi dislocationi: imo est itez ꝑ ꝓuersionẽ. i. sepationẽ de loco suo capitis spatule. i. rostri in vtriusq;. n. sepatione de loco suo apparet ꝓcauitas: q; l ocꝰ aquo secessit os remanet vacuꝰ. Et qdã hoc signũ extẽdũt ẽt ad dislocationẽ vez ossis spatule. nã qñ eleuat supiꝰ remanet sub eo vacuitas ꝛ ꝓcauitas. Et fortasse hoc ẽt significauit Aui. cuꝫ dixit. imo est etiã ꝓpter conuersionẽ capitis spatule. ¶ 2m signũ cõe est. dixit. Gal. ꝙ tu debes inspicere i capite spatule sane. ꝛ cognoscere modum eleuationis ipsius: deinde rõcinare modũ membri dolentis. i. dislocati: iuxta modũ illius. ſ. spatule sane. ꝛ si inuenitur. ſ. spatula egra extra modum naturalem: ꝙ. ſ. fit magis depressa q̃ꝫ sana. humerus enim sanus semꝑ est eminentioꝝ dislocato . ꝑ hoc tunc cognitio habet sup dislocationẽ : sed per ipm non fit certitudo: an sit dislocatio adiutorij: an rostrum corui: qm̃ in vtraq; appet eminentia in sano maioꝝ ꝛ hoc hꝫ veritatẽ si nõ fuerit lesio in vtroq; humero : sed si fuerit aliter ve ꝛ nõ solũ apparẽter sanus. ꝛ hoc signo dixit Auic. dicitur extremitas humeri alteriꝰ. ſ. non dissoluti altioꝝ hac extremitate: ꝛ hoc si nõ acciderit ei iterũ separatio in seipso scilꝫ adiutorio eius: aut in osse qõ est caput eius. ſ. rostri corui ꝑ offensionem. i. obuiationẽ ad aliqõ durũ: aut ꝑ aliũ vt ꝑ percussionem. ꝛ sic oẽs auctoꝝ volunt ꝙ non solum in dislocatione huius iuncture: sed ẽt in qualibet alia: qñ fit cõparatio dislocate ad aliã opꝫ ꝙ illa alia sit sana nõ dislocata: nec qũlibet aliter male cõpositionis siue figure. Et docuit Aui. in hoc euitare errorẽ qui posset cõtingere: ꝛ est ꝙ qñ in humero qui apparet sanus est dislocatuꝫ rostrũ corui: ꝛ qñ medicus q̃rit humeꝝ istũ ꝓcedit cũ manu cõprimẽdo. ꝛ q̃ꝫ sedat cũ curatiõe. i. cũ cõpssiõe ista q̃ est curatio eius lesio ꝺci rostri corui extimat medicinas per illud qõ non sit ibi lesio cum tñ sit: ꝛ ꝑ hoc male iudicat de humero dislocato vel alr: ꝛ melius. Aui. voluit oñdere qõ aliqñ fit dislocatio rostri corui simul cum adiutorij dislocatione: vel sine illa ꝛ non perpenditur aliqñ a medico: ꝛ hoc ideo: q; sedatur cum compressione facta a medico cuꝫ querit inuenire dislocationem. nam illa compressio reducit rostrum corui ad locum suum. ¶ Signũ aũt ꝓꝓriũ dislocationis adiutorij integre est dixit. H. cuꝫ caput adiutorij efficiet subiacens ascelle. maioꝝ. n. significatio ꝛ leuioꝝ sup dislocationẽ adiutorij habet ꝑ cognitionẽ ꝛ inuentionem eminentie rotunde solide in ascella: qm̃ impossile est ꝙ illa fiat absq; dislocatione capitis adiutorij ꝛ desceſsione eiꝰ facta ad locũ ascelle. Et notãter dixit ꝙ eminẽtia ꝺꝫ esse rotũ

Signum ꝓꝓriũ dislocatiõis adiutorij integre.

da ſolida.i.dura ⁊ firma:qm̄ q̄q̄ſit eminētia ap̄atū i aſcel la:ſz aut nō erit rotūda:aut nō erit ſolida dura:⁊ ſcrophula nō erit firma.de hoc ſigno dixit.A.vī capitis adiutorij diſ/ locatio eminētia plima in pte aſcelle:⁊ iō ſtatiz q̄m medicus ſuſpicaf de diſlocatōe adiutorij oz ipōere digitos ſuos ſub titilico ⁊ q̄rere an iueniat eminētiā ibi mō dcō an nō. naz ſi diſlocatū fuerit repiet ad tactū ibi eminētiā in magnitudie parue pile vel oui ad iferiora deſcēdētē.⁊ hoc q̄dē ē ſignuz qō ſepat diſlocationē a diſlocatōe oſſis ſpatule roſtri cozui.

Signa cō munia diſ locationi i tegre ⁊ nō integre.

¶Signoꝝ āt cōiū diſlocatōi adiutorij integre ⁊ nō itegre. ꝓmū dixit Hal.vbi.ſ.q̄ nō p̄t ad iuuamētū appropinq̄ re coſtis:niſi cū dolore vehemēti. ¶Dixit Hal.hō man⁹ diſ locate cubit⁹ a coſtis remotus eſt:vt cū illū coſtis appropi/ quare volueris nō poſſis niſi cū difficultate ⁊ graui patien tis dolore. Et.A.dixit.vī caput adiutorij nō bñ ānexū late ri.ſ.ſuo bonitate ānexionis man⁹ ſane.i.ſicut ānectit man⁹ ſana ad lat⁹ ſuū. ¶2m̄ ſignū cōe diſlocatiōis adiutorij itegre ⁊ nō integre.dixit Hal.eſt q̄ nō poterit man⁹ eleuari ad ca/ put ſz rectitudinē ad ptē auris:nec tāgere eā ſicut p̄t cum manu ſana:⁊ reddēs cām dixit.q̄ q̄n nos leuam⁹ ma n⁹ ad caput egredit caput adiuuamenti ex toto a pixide ſpatule. Cū ḡ eſt egreſſū ab eo ſiue integre ſiue nō itegre:nō p̄t rein/ gredi niſi reducaf ꝓus:⁊ iō man⁹ nō p̄t eleuari ad ſuperi⁹. Dixit.A.ſi deſiderat eleuare manū ſuā ad ſupioza:⁊ tāge/ re aurē ſuā nō ꝓpaf ei. ¶3m̄ ſignū cōe eis ambabus eſt dixit Hal.q̄ nō p̄t euenire adiuuamētū in oib⁹ eis motib⁹ cōſue/ tis.⁊.A.dixit.q̄ oēs alij mot⁹ adiutorio ꝓſueti fiūt:⁊ diffi/ ciles. ¶Uerūtn̄ in trib⁹ dictis ſignis nō eſt ꝓfidenduz:⁊ p ea nō iudicef de diſlocatiōe adiutorij integra vel nō integra q̄m p̄ūt ex alijs cauſis ꝓuenire:⁊ nō ex diſlocatiōe. Ait.n. Hal.vbi ſupra.minor ſignificatio h⁹ diſlocatiōis ſup.⁊ nō ſolū h⁹:ſz cuiuſcūq̄ alteri⁹ iūcture eſt illa q̄ inuenīt in mo/ tib⁹.ſ.in potētia vl debilitate ipſoꝝ motuū:q̄m accidit hoi q̄ nō p̄t eleuare adiutoriū ad caput ſurſuz.ſup. neq̄ coſtis adherere illud:neq̄ alios mot⁹ ꝓſuetos exercere quotiens accidit muſculo q eſt ibi.ſ.hñti mouere iūcturā hūeri:quo/ quo motu diſtēſo:aut tetan⁹:aut ap̄a:⁊ quotiēs ꝓterit aut incidit in fūdo muſculi aliq̄ pticula neruoſa ꝓtenta in eo:⁊ Alb.fortaſſe accidit q̄buſdā hoīb⁹ pcuſſio:aut caſus:⁊ ap̄a tur humer⁹ ap̄ate calido:⁊ putaf pp illud q̄ diſlocatus ſit ſ.q̄ nō p̄t in ſolitos mot⁹.⁊.A.dixit.iſta ſigna iterū q̄ñq̄ accidūt pp torſionē:aut ap̄a:aut pcuſſionē: quapp oz vt me dicus cū viderit p̄dicta ſigna:vt dixit Alb.expiaf ⁊ inqrat diligēter dōec ſtet ſup certitudinē:an illud ſit pp diſlocatio/ nē:an pp ap̄a.ſup.an pp aliū morbū:⁊ nō ſubito p illa iudi/ cet:q̄ hec ē diſlocatio ſīc icauti medici iudicāt. ¶Et p hec ēt ſigna q̄ñ p̄cedūt ex diſlocatōe adiutorij:⁊ ñ ex alijs mor bis diſtiguīt diſlocatio ipī⁹ a diſlocatōe oſſis ſpatule ⁊ ro/ ſtri cozui:q̄m dixit Hal.i eo i q̄ ē diſlocatū os ſpatule aut ca put ei⁹.ſ.roſtrū cozui remouebit adiuuamētū ei⁹ a coſtis: nz difficil erit eleuatio man⁹ ei⁹ ad caput.⁊ circuitio ipſius ſm alios mot⁹.oia.tñ p̄dcā ſigna in diſlocatōe adiutorii ad iferi⁹ nō integra erūt mioza:qz cū mioꝛi difficultate adhēbit adiuua^m coſtis:⁊ man⁹ eleuabif:⁊ alios mot⁹ faciet.minoꝛ ēt erit ꝓcauitas i hūero:⁊ mioꝛ erit ei⁹ difficultas ab hūero ſano:⁊ minoꝛ eminētia iueniet in ſubaſcella:⁊ min⁹ ad ife/ rioza deſcēdēs.

Signa diſ locatiōis hūeri ad latera.

¶De ſignis āt diſlocatiōis ad latera itegre vel nō integre. Dixit Alb.ſi diſlocaf vſus pect⁹ aut ſurſū.ſ. q̄ſtū ad os ſpatule ſup.aut ad ptē ſiluestrē:tūc tu iuenis ma nifeſtū tactū.ſ.inuenis eā mānifeſtef p tactū:⁊ nō occultaf tāgēti. Et.A.dixit.eger nō p̄t ſine laboꝛe vehemēti adherē manū egrā ad ſanā ſicut p̄t tpe ſanitatis.⁊ ſi diſlocatio fue/ rit ꝓpleta nō poterit manū egrā ad ſanā adherere q̄ſtūcūq̄ laboꝛet.⁊ hoc diſlocatio cū fuerit integra nō fortе poſſibile eſt in ifantib⁹ vt equef caput adiutorij eoꝝ.ſ. reſtituaf ſine magna difficultate nō integra:aut in infantib⁹:⁊ ēt in alij: dūmō recēs ſit:vt dicūt q̄dā.reducif celeriꝰ:⁊ ſine laboꝛe.ſi gnū āt q̄ diſlocatio adiutorij pceſſerit a cā intriſeca remol/ liēte ligam̄ta ē.dixit.Aaró.vt póif.15.ꝓti.ſi nō doleat in ua/ mētū diſlocatū q̄tiēs tāgif.ſ.doloꝛe notabili:⁊ inuenif lene ⁊ molle:⁊ ampli⁹ hūiditas in eo erit q̄ remolliuit:⁊ fec̄ ipz egredi de loco ſuo:⁊ ꝓfirmaf iſta ſignificatio ſi nō p̄ceſſerit diſlocationē aliq̄ cā p̄mitiua:⁊ tale adiuuamētū erit facilis reſtōnis:ſz nō diu moꝛaf:qn ēt egrediaf ⁊ diſlocef. Si vō dixit Aaró.adiuuamētū fuerit ſiccū duꝝ:⁊ ſolidū difficilis reſtōnis erit ſup.ſz tñ reſtitutū nō poſtea egredief a ſuo lo/ co niſi a magna cā. ¶Pro ꝓſideratiōe docꝝ ſignoꝝ notādū eſt exēplū:qđ adduxit Raſ.15.ꝓti.inqt coḡſco vix in q̄ ſe/ paratū ē os ſpatule de loco ſuo.deinde p⁹ tps lōgū diſloca/ tū ē ꝑm accidēs adiuuamētū ei⁹ de māu altera ipſi⁹.cūqꝝvi deret illū chirurgic⁹ in vtraq̄ amphoza vtriuſq̄ ſpatule eē eq̄lē iudicauit q̄ articul⁹ iuuamēti nullū vitiū ē ſecut⁹:ſz q̄ illud accīs erat ex ꝓtuſiōe:⁊ eo q̄ doloꝛ erat vngebat in eo mēbrū cū oleo abūdāti ponēdo cū pila ⁊ p⁹ exitū ponebat ſup illud lanā infuſā in ceroto liq̄do faciēdo eū iacere ⁊ vti ocio.q̄ pacto cū dormiſſet vocat⁹ ad eū vidi locū eleuatioē eē in ſpatula ei⁹ q̄ doleba:⁊ vidi locū ſpatule in q̄ fcā erat i ſpatula patiēte:⁊ vidi q̄ iflatio ſpatule patientis augebaf: tūc inq̄ſiui ſpatulā quā extimabāt eē ſanā cū ſtudio magno ⁊ vidi q̄ os ſpatule ipſi⁹ ſepatū fuerit ad ſupi⁹ ⁊ auxiliū ſu/ ſcepi de eo q̄ pauca erat vtilitas in cura fcā ei ⁊ imponēdo digitos aſcelle ipſi⁹ ſpatule inflate tetigi q̄ caput adiutorij erat mānifeſtū in ea:⁊ ita toto ſtudio poſui digitos alteri aſ/ celle:⁊ nō iueni ibi eminētiā.ſ.illi q̄ inuēta erat in illa:⁊ di/ xi tūc q̄ adiuuamētū erat diſlocatū. ipe vō chirurgic⁹ q: ne ſciebat q̄ caꝑ ſpatule erat ſepatū ō mānu alia mēſurabat ſpa tulā dolētē admodū illi⁹ q̄ extimabaf eē ſana:vñ dixi ei iter roga iā patiētē ſi i p̄terito tpe ꝓtuſionē ſup caꝑ ſpatule ma n⁹ alteri⁹ hūit:⁊ ꝓfeſſ⁹ ē p⁹ recordationē q̄ ipe ceciderat ō iu uamēto ſup ipz locū⁊ mitigat⁹ fuit ei doloꝛ p lanā ifuſā i olo

Circa cura diſlocatiōis hūeri ſiue integre ſiue nō:oz ꝑſi derare p̄ an ipa ſit recēs an antiq̄.⁊ 2o an ſit in coꝛ poꝛib⁹ lenib⁹ ſīc infantib⁹ pueris ⁊ mulierib⁹ ⁊ eunuchis: ⁊ ſiīb⁹:an coꝛpoꝛib⁹ duris ⁊ ſi ſiīt:an ſit in macilētis:an in pinguib⁹.nā q̄ fuerit recēs in q̄buſcūq̄ coꝛpib⁹:⁊ q̄ fuerit in coꝛpib⁹ mollib⁹ aut in macilētis ē facil reductiōis.q̄ vō ē antiq̄ ⁊ in coꝛpoꝛib⁹ mollib⁹ difficilis ē cū latitudie magna in q̄ vna difficilioꝛis curatiōis ē altera ſm potētiā cauſarū difficultātiū reductionē oſſis diſlocati. ¶Dixit Hal.vt po nit.15.ꝓti.ſi accidat hmōi diſlocatio in pueris:aut infātib⁹ puulis ⁊ hūidi coꝛpis:⁊ extēſis adiuuamētū ei⁹ occupādo aſcellā ei⁹ cū aliq̄ inſtꝛo:aut cū manu ꝓſtrictis ⁊ occupatis ipſi⁹ man⁹ digitis in pugnū ⁊ ipellis p articulū me^m medij digiti ipſi⁹ man⁹ ad modū ꝓcuſſiōis cū eo ingenio ingredief articulus.ſ.adiutoriū ad locū ſuū:⁊ iſte mod⁹ reductionis p̄t. vt poſuit.A.fieri duplr.vno mō cū duab⁹ manib⁹:cuz q̄rū vna medic⁹ eleuet bꝛachiū ad ſupioza:deide manū aliā ponat aſcelle:⁊ ipellat cū ea caꝑ adiutorij ſupi⁹ ad locū ſuū ⁊ dū cū hac manu ipellit ip̄ m cū altera māu q̄ bꝛachiū ere xit trahat adiutoriū inferi⁹ ſic enim cū vna manu trahēdo adiutoriū inferi⁹:⁊ cū altera ipellēdo caꝑ adiutorii de ſub aſcella ad ſupi⁹ redibit facile ad ſuū locū:⁊ cū hūc modū ſic tetigit.A.extēdat cū manu ⁊ intromittat ſub titilico apō ꝓpinqtatē capitis adiutorij:deide teneat illā ꝓpinqtatē:⁊ ipellat eū ad ſupioza:⁊ man⁹ altera extēdat adiutoriū ad ife/ rioza.alio mō p̄t fieri cū vna ſola māu:ſz tñ ñ facile adipleꝰ niſi fortaſſe i infātib⁹ ⁊ valde mollib⁹ fortaſſe.n.dixit.A.ē poſſibile i ifātib⁹ vt equef caꝑ adiutorij cū digito medio.ſ. vni⁹ man⁹ poſito ſubaſcella ipigēdo cū cuſpide ipſi⁹ medij digiti adiutorij caꝑ ad ſupi⁹ ⁊ extēdēdo.ſ.adiutoriū ad infe ri⁹ cū illa eadē māu:q̄ extēſio fit mediātib⁹ pollice⁹ ⁊ indice. ¶Alb.q̄z tetigit aliū modū q̄ fit mediāte adiutorio mini/ ſtri:⁊ ait.reductio ei⁹ ē vt euellat.i.eleuet miniſter manū in firmi ad ſupioza:deinde põe tu pollices tuos ſub titilico ei⁹

ꝛ eleua iũcturã. i. adiuto^{m} cũ fortitudie ad sursũ ad locũ ei^{9}
ꝛ tũc miſter euellat ꝛ extẽdat manũ ei^{9} ad sursũ: ꝛ deide ex
tẽdat ꝛ põat eã iferius: qm̃ sic redit facil^{r} velocit^{r}. Et corrñ
dẽrbi tres mõi reductõis trib^{9} ḡdib^{9} reductõis focil^{r} nã ẽti^{9}
mod^{9} ꝓpetit ei q̃ iter faciles ẽ min^{9} facil^{r} ꝛ 2^{9} ꝓpetit ei q̃ ẽ fa
cilior ceteris. ꝛ ꝑm^{9} ꝓpetit ei q̃ iter p̃dictas ẽ me^{a}. Et ſil'e re
ductiõi h^{9} iũcture difficili penes diũſos grad^{9} ſue difficul/
tatis diũſi modi curationis ſeu reductionis ipſi corrñdent.
¶ Et ꝑm^{9} ꝛ facilior eoꝝ ẽ vt ꝓſideret an talis diſlocatio ſit
recẽs: an cronica: ꝛ ſi q̃dẽ cronica fuerit vt ex q̃ accidit diſ/
locatio ſint dies multi: ſicut dixit Alb. tũc dixit Hal. ꝛ põit.
vbi ſupra. balneatõe vtaꝫ patiẽs: ꝛ embrocatõe abũdãti cũ
aq̃ calida: aut decoctiõis radicis altee fenugreci: melliloti:
vt dixit Alb. ꝛ q̃dã apponũt p^{9} embrocationẽ emplm̃ mol
lificatiuũ ſup eo. ſi vo nõ fuerit cronica: ſz recens difficil'tñ
ꝑp duritiẽ: aut piguedinẽ corꝑis in q̃ ẽ tũc nõ egeꝫ balnea/
tiõe: ꝛ mollificatõe p̃dcã: ſz fcã mollificatiõe i cronica: ꝛ i re
ceti q̃ p̃dcã ſi iudicauerit eã fore neciã rõnabil' medicus: aut
nõ fcã ſi nõ fuerit neciã: tũc dixit Ga. iaceat ifirmus ſup pe/
dẽ ſuũ: ꝛ ſupponat medic^{9} aſcelle ei^{9} diſlocate pallotulã ſiue
pilã de lana plenã bñ: vt bñ ſit ſolida ꝛ dura vt nõ cedat cõ/
preſſiõi ſup eã fiẽde ꝛ ſit coopta lana eius corꝛio aut pãno. ꝛ
dixit Ga. ſit eq̃lis modi vel in q̃litate: q^{a} lenis nõ aſpa: ꝛ i q̃z
titate: q^{a} neq^{z} nimis magna neq^{z} nimis pua: ſz tãta vt decẽ
ter corrñdeat q̃ztitati aſcelle cui ſuppõiꝫ. oꝛ ẽt eẽ mediꝰ mo
di in duritie: ꝛ mollitie: vt dixit Alb. Et dixit. A. iſta ſit pi/
la ſicca ſi nõ fuerit i aſcella apa: ꝛ inũcta ſi fuerit i loco apa:
nõ intelligẽs de apate magno: ꝛ vehementer doloroſo: qõ
diuerteret ad ſecurã. nã ſi tale apa fuerit ꝺiũctũ cũ diſloca/
tiõe reductio eius nõ oꝛ fieri niſi illo apate ꝑus ſedato: vt ſu
pra patuit: ſz intellexit de apate puo pauci doloris: ſiue de q̃
dã inflatõe loci cũ q̃dã mala ꝓpõne: q̃ frequẽter in diſloca/
tionib^{9} euenire ſolet: oꝛ inũctio pile fieri cũ aliq̃ ceroto adi/
pe oleo illi apati cõueniẽti: pila tñ ſicca magis adheret ꝛ fir
mius tenet i n loco q̃z inũcta ſi tñ ibi eſſet apa lederet locum
aſpitate ſua ꝛ doloꝛẽ inferret: et pila ipoſita dixit Ga. ſedeat
chirurgicus coꝛã eo et declinet aliq̃l^{r} ad ptẽ dolẽtẽ ponen
do calcaneũ ipſius ſup pollotulã: et extendat manibus ſuis
adiuuamẽtũ dolẽs ad eũ: ꝛ ad ptẽ pedis. ſ. egri: ꝛ ꝓſtringat
calcaneũ cũ aſcella: pri^{9} tñ q̃z ꝓſtrigat calcaneũ ſedeat aliqs
miniſter ſec^{9} caꝑ patiẽtis ad ipellẽdũ caꝑ ad ptẽ diuerſaz. i.
vſus ptẽ ſanã ne declinet caꝑ ad ptẽ ad quã extẽdit chyrur
gicus. teneat eniꝫ dixit Albu. caꝑ egri firmũ vt nõ mouea^{t}
ad iferiora: q^{a} ſi moueret ipediret debita ꝓpreſſio calcanei:
ꝛ nõ rediret adiutoriũ ad locũ ſuũ. Et dixit. A. q^{ꝫ} reſtaura/
tor fortiꝫ trahat manũ ifirmi: ac ſi vellet eradicare eã ex ſpa
tula: ꝛ in trahẽdo declinet manũ aliqualr ad interiora ſiue
ad añriora vſus pect^{9}. nãq^{z} ſic faciẽdo adiutoriũ redit ſta/
tim in locũ ſuũ. voluit ẽt. A. q^{ꝫ} hic mod^{9} reductiõis ẽt poſ/
ſit fieri aliq̃ ſolo calcaneo ipoſito ſubaſcella abſq^{z} pila. ꝛ ꝺ
bret locũ q̃ reductio nõ eſſet multũ difficil'. ¶ Oꝛ ſi p ꝑmũ
modũ dictũ adiutoriũ nõ redeat in locũ ſuũ tũc deueniẽdu^{z}
eſt ad 2^{m} aut ẽ ab ꝺ 2° mõ icipiẽdũ ſi coguerit medic^{9} a ꝑn^{o}
difficultatẽ reductiõis magnã fore. Et iſte ſcõs modus ſm
Haly. ꝛ A. eſt vt ḡraꝫ vir fortis lõg^{9} lõgior ifirmo q̃ inueto
fiat vt ipſe it romittat hũer ſuũ ſub aſcella ifirmi diſlocata:
ꝛ eleuet infirmũ a terra ſuſpẽſũ ab hũero ſuo: ꝛ iã extendat
manũ egrã ad vẽtrẽ ipſius: vt i tali ſuſpẽſione ex grauitate
corꝑis ifirmi ſupra hũer^{9} viri illi^{9} hũeris ei^{9} ipiget adiuto/
riũ egri in locũ ſuũ. q^{ꝫ} ſi ifirm^{9} fuerit leuis põderis c^{9} corꝑ^{9}
nõ grauet ſup manũ. i. hũer^{9} eius viri tũc dixit. A. ſuſpẽdat
egro q^{ꝫ} grauet ipm cũ eo: q^{a} ſi nõ grauaret nõ poſſet hũer^{9}
illius ꝓpigere adiuto^{m} in locũ ſuũ. ¶ 3^{9} mod^{9} eſt ſiꝰ ꝑdcõ: ꝛ
ſiꝰ ꝓferẽs: ꝛ nõ differt a 2° niſi q^{ꝫ} vbi in 2° mõ accipiꝫ vir in
iſto mõ accipiꝫ lig^{m} tãte lõgitudis q^{ꝫ} ſuſpẽdat ifirmũ a ter/
ra: ꝛ põit ab Alb. ꝛ A. ꝛ dixer^{t} figaꝫ lig^{m} in terra lõgũ: c^{9}
caꝑ ſit rotũdũ in figura ſic mãicha mortariꝫ. i. ſicut piſtellũ
qõ nõ ſit groſſũ neq^{z} ſubtile deinde põaꝫ hoc lig^{m} ſub infir/
mo. ſ. ſub aſcella diſlocata: ꝛ hoc poſtq̃z ponunꝫ ſup caput
ligni pãni lenes vt nõ ledat lig^{m} carnẽ aſcelle infirmi: ꝛ infe
rius ſit ſtãs. ſ. erect^{9} ꝫ lõgitudinẽ ligni: ꝛ ſuſpẽdaꝫ ifirm^{9}
cũ eo a terra: vt ſtet i opone loco viri lõgioris: ꝛ cũ ſuſpẽſus
fuerit extẽdaꝫ man^{9} eius ad iferiora a ꝑte altera: ꝛ extẽdaꝫ
corꝑ ei^{9} ab altera ꝑte cũ fortitudie. Et dixit. A. grauet me/
dicus viꝝ. ſ. ifir^{m} ſi neciũ erit ei cũ põdere aliq̃. nã ſic agẽdo
iũctura ad locũ ſuũ redibit cũ velocitate. ¶ Quart^{9} aũt mo
dus ponit ab Alb. ꝛ A. ꝛ eſt ꝓueniẽs q̃n ꝑdicti modi non
ſufficiũt ꝓp maiorẽ difficultatẽ in reductiõe diſlocatiõis. vñ
dixit. A. q^{ꝫ} q̃n ſit praui. i. difficile valde reducere eã: ꝛ ꝓlõ/
gaꝫ tps. ſ. in approximatiõe ꝑmoꝝ modoꝝ: ꝛ nõ ꝓtulerũt:
vel ꝓlõgatũ. ſ. ꝓlõgatũ ẽ tps. ſ. q̃ fuit fcã diſlocatio: ꝛ ꝓpoiu
turnitatẽ eis ſit difficile: vt ocñ ẽ reducere ipaꝫ ſupple: aut
p alias cãs difficultates reductionẽ: ꝛ maxie ꝓp multã car/
nẽ: ꝛ piguedinẽ tũc fortaſſe dixit ipſe idiges eo q^{ꝫ} ẽ fortiꝰ. ſ.
q̃z ea q̃ dcã ſũt in trib^{9} modis ꝑdictis: q̃ vtẽdũ ẽ p^{9} embroca
tiões: ꝛ balneatiões. ſ. remolliẽtes duritiẽ i loco acgſitã aut
ex lõga mora adiutorii ex̃ locũ ſuũ: ꝛ lõga fixione ei^{9} i loco
nõ ſuo icuneatꝫ ꝺeſatꝫ ꝛ iduratis. Et dixit. A. fortaſſe ex q̃/
dã ſuo mõ loquẽdi ꝛ nõ vt inuat dubitationẽ: qm̃ i ocis caſi
bus hoc ſemp ẽ neciũ ꝛ mod^{9} iſte ẽ: qm̃ neciũ ẽ iſtꝫ ſil'e ma
nubrio ſarculi: ꝛ ẽ vga breuis: c^{9} lõgitudo ſit lõgitudo adiu
torij: aut pl^{9}: aut min^{9}: vt dixit Haly. ꝛ Alb. oꝛ eẽ lignũ: c^{9}
lõgitudo ſit duoꝝ brachioꝝ ꝛ ei^{9} latitudo q̃zitas q̃ttuor di
gitoꝝ: cui ſit caꝑ rotũdũ vt alleuiet itroit^{9} ei^{9} i pfũdũ titili
ci deide ligẽt ſup caꝑ ei^{9} pãni lenes vt nõ ledat lignũ ifirmũ
A. dixit. q^{ꝫ} ſit ſpa ſiue pila ſup caꝑ ei^{9}: tõbẽt ḡ illi pãni redu/
ci i modũ pile. deide ponaꝫ ſub titilico ifirmi: ꝛ extẽdaꝫ ma
nus aut brachiũ ſup lignũ vſq^{z} ad iferiora. ꝛ dixit. A. ipleaꝫ
cũ eo ſpa. i. pila poſita ſubaſcella: ꝛ cũ volũtas ẽ vt fiat redu
ctio: tũc oꝛ vt ãnectaꝫ. ſ. illi ligno vir fortis. ſ. vn^{9} aut duo: ſi
nõ fuerit pñs fortꝫ vir: ꝛ ipellat ſiue extẽdat ipm ad ſupiora:
ꝛ oꝛ iſta ipulſio ad ſupiora ita eẽ violẽta oõec reſiſtat reſtau
ratori extẽdẽti manũ ei^{9}. ſ. trahẽti eã ad iferiora q̃ztũ põt: ꝛ
tũc q̃n reductio fit p ipulſionẽ ligni a viro fortiꝰ: ꝛ p tractio/
nẽ man^{9} ad iferiora p medicũ reſtaurãtẽ oꝛ q^{ꝫ} teneat vir ali^{9}
hũeꝝ ifirmi alteꝝ firmiꝫ ꝓximẽdo ad iferi^{9} vt nõ ſepeꝫ ſu/
bito. ſ. eger p ꝺoloꝛe: vt ñ poſſit fieri ex ſepatiõe fortis ipul/
ſio: ꝛ cũ hac ẽt retẽtiõe humeri ꝛ ipulſiõe ad iferiora iuuaꝫ
vir fortis ad ipellẽdũ lignũ ad ſupiora: iuuaꝫ ẽt p ꝺ reſtau/
rator q trahit manũ ad iferiora: qm̃ oꝛ trahẽ eã tã fortiꝰ ꝛ
violẽter: ac ſi de volũtate ei^{9} ſit vt ſeparet eã a ſpatula eradi/
cãdo. q. d. oꝛ trahere eã iferi^{9} cũ q̃zta violẽtia põt: ꝛ iſta tra/
ctio man^{9} ad iferiora oꝛ parũp õcliare ad añriora: vſus ven
trẽ: ſic fuit dcm̃ 2° mõ. ꝛ ꝺ iõ q^{ꝫ} ſit^{9} nãl'adiutorij ẽ parũp de
clinãs pl^{9} ad añteriora q̃z ad poſteriora ſic. n. faciẽdo adiu/
toriũ cadit in iũcturã ſuã. ¶ Oꝛ ſi nõ hẽaꝫ vir fortis ipellẽs
tũc fiat: ſic ꝺixit Alb. ſ. vt fcã extẽtiõe brachij ſup ligno ligeꝫ
lignũ ſup adiutorio. i. brachio: ꝛ extremitate man^{9}: ꝛ ſic in
trib^{9} locis: deide põaꝫ brachiũ ſic ligatũ cũ ligno ſup gradũ
ſcale platitudinẽ ꝛ extẽdaꝫ man^{9} ad iferiora: ꝛ dimittaꝫ reli
quũ coꝛp^{9} ſuſpẽſum a ꝑte altera ꝑ erectionẽ ſcale. iũctura. n.
tũc igrediꝫ ſtati. hũc ẽt modũ vel ſil'ez reductiõis adiutorij
cũ ſcala. tetigit. A. ꝛ dixit. cũ q̃nq^{z} medicaꝫ cum ſcala ita vt
põaꝫ caꝑ adiutorij. ſ. q̃ deſcendit ſub titilico ſup ḡdũ ſcale
poſtq̃z ḡd^{9} iſte lenificat^{9} ẽ ꝛ ꝓparat^{9} cũ inuolutiõib^{9}. ſ. pãno
rũ vel cooptorioꝝ leuiũ vt nõ aſpet ḡd^{9} ifirmũ: ꝛ fiat talis
ꝓparatio ḡd^{9} ꝫ formã ꝓueniẽtẽ: q^{a} ſic q remaneat grad^{9}
mere rotũd^{9} ꝛ poſito capite adiutorij ſup gradũ ſcale ꝓpa/
tũ ex vno latẽ ſcale ſuſpẽdaꝫ vir. ſ. ipe eger p erectionẽ ſca/
le: ita q^{ꝫ} nõ attigat adꝫ rã: ꝛ ex a^{o} latẽ trahaꝫ man^{9} ad iferio
ra cũ fortitudie: qm̃ it rabit adiutorium in locũ ſuũ: vex tñ di
xit. A. oꝛ q^{ꝫ} ſit ſuſpẽſio ꝛ ḡdus ſcale ꝓpe caꝑ adiutorij imo
directe ſub eo q̃ztũ poſſe fuerit: ꝛ ꝺ vt ꝓ ḡdũ bõa fiat ipulſio
eius ꝛ nõ frãgaꝫ adiutorium in ſuſpẽſiõe. ꝛ tractiõe manus ſi

Primus modus reductionis numeri.

Secũdus modus.

Tertius modus.

Quartus modus.

ꝑz aliā ptē eius q̄z ꝑz caput fuerit positū sup ḡdū:et fortasse ꝓpbāc cām Alb.docuit ligare brachiū ad lig^m:vt patuit in ꝓcedēti mō.A.āt ad euitādū hoc ꝙ nō frāgat.dixit fortasse positū ē loco grad^i scale i loco vbi oꝛ pōi ſb capite adiutorij i.pōi ⁊ ligari res glomerata ſpica.ſ.pila fcā de lana pāno vl' coꝛio:vt.ſ.dcm̄ ē.q̄ pila sit firmit' ligata ⁊ nō moueat' de loco suo qō iō pōit' vt ea mediāte fiat ipulſio a gradu scale:⁊ vt nō imediate grad^i scale:ꝛ ꝑpat^i sit attigat ad caꝑ adiutorij:⁊ ꝑz hūc modū fit ꝓhibitio ꝙ adiutoꝛiū nō possit frāgi ꝑz aliq̄z ptē a gradu scale. ¶ Alij vō dicūt.A.inuisse ꝙ loc^i grad^i scale in q̄ oꝛ situari titilic^i siue caꝑ adiutorij oꝛ dimitti ꝑpat^i i me° grad^i:⁊ extra illū locū ab ea pte oꝛ annecti:⁊ alligari res glomerate pēdēs.ſ.circulariť ipi gradui vt ꝑ tale rē ābe ptes grad^i sint eleuatioꝛes pte ei^i i q̄ oꝛ situari caꝑ adiutorij:⁊ oꝛ res illa glomerata eē lenis vt nō ledat ifirmū nā ꝑ hāc ꝑpationē grad^i ꝓhibet' adiutoꝛiū moueri ad locū suū.ſ.ipsi^i rei glomerate ab eo.ſ.loco i q̄ erat positū. nā cuꝛ fit ſuſpēſio posset faciľ moueri de loco suo ſi ſi fuerit ꝓhibēs i q̄ remotōe possꝛotigē adiutorio fractura. Et dixit.A. ꝙ ét curaſ.i.curari ꝑt alijs mōis ōriuatis ex istis q̄s ꝑ te potes ꝓsiderare. ¶ Et dixit.A.ꝙ melioꝛ modoꝛ dcōꝛ ē mod^s ꝑm^o:⁊ ē rectioꝛ ⁊ leuioꝛ:rectioꝛ ē:qz nō ꝑt ex eo ꝓuēire ifirmo icōmodū mag^m ſic ex alijs modis:⁊ maxie de fractura ad iutorij:⁊ ē leuioꝛ:⁊ apō medicū ⁊ apō ifirmū:apud medicū: qz cito ⁊ faciľ ⁊ ſiñ mlta exqſitōe ꝑt ꝑz modū illū opari:apō ifirmū vō qz cū mioꝛi laboꝛe ⁊ doloꝛe toleraꝛ ꝑt:⁊ maxie qz eo iacēte reſupio nō sic reſoluiť nec ꝓſternit' vt^o ei^o sicut in alijs modis. ¶ Dislocatio āt hūeri nō integra vſus ascellā reducit' faciľ ꝑm alteꝛ modoꝛ reductiōis facilis. ¶ Que vō dislocatio ē ad latera si ē integra est difficiľ valde:⁊ si nō est integra reducit' faciľ:⁊ mod^s reductionis ei^o. dixit Gal.vt ponit'.15.ꝓti.est vt ꝓsideret' si declinatio ei^o fuerit ad aſſi^i firmet' man^s ſup faciē ei^o ⁊ si ad posteri^i firmet' sup doꝛsuz ipsi^i ſupꝑ le a medico:⁊ ipellat cū ea adiutoꝛiū ad ptē oppositā ei ad quā declinauit:⁊ extēdat' ad iuuamētū:⁊ hūer^o ex vtraq̄z pte diuerſa.ſ.ꝑ duos miſtros:quoꝝ vnus trahat adiutoꝛiū ⁊ ſubleuet hūeꝝ ad ſupi^i q̄ztū pūt dōec eleuet' os: deinde intromittat' a medico manib^s suis equante:⁊ cōpimēte.dixit.n.Jpo.ꝙ si extēdat' hūer^o ⁊ ad iuuamētū vehemēter redibit os ad ꝑpriū locū suū. ¶ Et Alb. dixit dislocatiōis q̄ fit vl' pect^o ⁊ mamillā aut ad posterioꝛa reductio fit cū ipulſiōe ⁊ extēſiōe cū māib^s dōec redeat. Et dixit Alb. ꝙ extremitas hūeri.ſ.ossis spatule q̄n sepaꝛ a loco suo reduciť:tū cū ꝑpatiōe q̄ reduciť furcula. ¶ Et silr curaſ ⁊ reduciť rostrū coꝛui cū egrediť a loco suo de c^o reductiōe.dixit. A.nō oꝛ vt extēdat' tēſiōe fortis al's.tēſiōe fracti.i.ea tēſione q̄ extēdiť os fractū cū restauratiōe sup. sed valde minoꝛi:⁊ coarteť ⁊ ꝓstringat' cū digitis:⁊ inclineť ad locū suū: deide stringat' sicut stringiť furcula cū puluillis. nā ipsa ligatura ét q̄z facit ipm redire in locū suū violenter:⁊ nō curať de illo qō est de vehemētia illi^s ligature ⁊ ꝓseruatiōe ei^o i eoꝛ sicut curať de eo in furcula.q.d.nō est neꝯia in hoc ligatura ista stricta:neq̄z tāto tpe seruata sicut in furcula: in q̄ opꝛ ꝙ fiat strictioꝛ ⁊ diu seruet'. ¶ Et Ga.dixit.⁊ ponit'.15.ꝓti. ligatura ei^o oꝛ fieri ꝙ supponat' ei ascella.ſ.fcā ꝑm formā loci:⁊ ꝓstringat' oū adhereat ⁊ nulla cura alia erit vtilis.i.necessaria ei.i.neq̄z strictura ꝑter istū modū:ſz ei^i ligatura fiat sup os.ſ.rostri coꝛui occupās sub cubito cū vna ligatōe: ita ꝙ mēbrū adherēs sit cū latere:⁊ si vis circuire potes euz ligare vſq̄z ad inferioꝛē ptē alteriꝰ ascelle:⁊ ligatura fiat firmioꝛ:⁊ quotiēs ligatura hec ſoluiť oꝛ chirurgic^s ſuppone manū suā sup caput suū ꝛirkā rostri coꝛui in loco in quo ꝓtinuat' extremitas ei^o cū hūeroꝛ:qm̄ nisi hoc inſtr̄m fuerit timēdū est ne excidat os:qm̄ ex strictura non adherebit adhuc ⁊ eleuari poterit. Et dixit Gal.ꝙ hec ꝓditio erit obſerūāda in q̄litate ligature. ¶ Dislocatio aūt hūeri q̄ ꝓcedit a cā intrinſeca remolliēte ligamēta ei^o curať sicut i cura dislocatiōis anche a ſiñ cā ꝓueniētis dicet'. ¶ Dixit Alb. cuz ꝓplet' introit^s adiutoꝛij in locū suū ꝑz quēcūq̄z modū: tunc oꝛ vt ponat' ſub titilico ſpera.i.pila cōſis q̄ztatis ex lana fcā. ¶ Et.A.dixit.⁊ ānectat' ſub titilico annexiōe fortis.i.firmiter liget' ſuſtētādo caput adiutoꝛij ad ſupioꝛa:⁊ hoc iō vt ꝓhibeat ne post reductionē itez egrediat' adiutoꝛiū de loco suo:⁊ dislocet':qm̄ vt patuit facilis dislocatiōis ē:⁊ maxime est hoc neciū facere in mollitiōe ligamētoꝝ. Deinde dixit Alb.pōe desup emplm̄ ꝑparatū ex puluere molēdini olibano:⁊ albumīe ouiꝛ:vel aliō filē:qō teneat sup hūeꝝ totuz sicut reuoluiť desup:deide strige sub titilico strictura deceti ⁊ reuoluat'.ſ.ligatura sup emplm̄ desup. ¶ Dixit.A.melioꝛ ligatura est vt liget' pila cū hūero ligatura fcā cū vittis latis ꝓhibētib^s ſepationē ei^o qō redijt.i.adiutoꝛij reducti ⁊ qdā dicūt.ꝙ ista ligatura oꝛ venire ad modū crucis sup hūeꝛo: ⁊ sup pila ad hūeꝝ aliū.nā oꝛ dixit A.vt penetret vitta sup ipsaz.ſ.humeꝝ:aut vitta alia:desup ſm moduz crucis vsq̄z ad hūeꝝ aliū:⁊ qñq̄z cadit crux sup humeꝝ ifirmū:⁊ oꝛ fieri ligatura hūs ꝓditiōes q̄ dicent' in caꝑ ḡnali de ligatura. ⁊ cū illis ꝓditiōib^s in hoc loco nō oꝛ eē ligatura nimis mollis neq̄z nimis stricta:ſz mediocris ⁊ ꝓueniētis statureꝛ:vt teneat ossa reducta tenaciter firma.dixit.n.Jpo.vt ponit'.15. ꝓti.ligatura mollis est vehemēter mala ⁊ nulli^s vtilitatis: ſz si iflāmank ptes vltie digitoꝝ modice ⁊ sentiť modic^s doloꝛ ꝓp ligaturā.nā tūc ligatura erit moderata ⁊ bōa: ꝙ nisi inflet' vola man^s penitus noſcas ꝙ ligatura ē mollis:⁊ nō ꝓfert.vñ dissoluat' ⁊ stringat' pl^s modice:tm̄ tū q̄ztū suffice re debeat ⁊ h^s strictura ⁊ firmitudo ligature oꝛ fieri i ꝑn°te nacioꝛ:⁊ vſq̄z ad 7^m vel p^s paꝝ ex eo ꝙ iūctura nouit' reducta si nō tenaciter ligaret' ⁊ firmaret' posset iterato dislocari ⁊ ex eo ét ꝙ in ꝑn°iā māe aliq̄ ad locū fluxerūt:⁊ aliq̄ itez fūt pate fluere:q̄ꝑ tunc firma ⁊ tenax ligatura est neꝯia:vt fluxā repellat mām:⁊ fluēt̄ ⁊ paratā fluere ꝓpescat. ¶ fcā itaq̄z ꝓueniēti ligatura. Dixit.Alb.annectat' manus ei^o ad collū ipsi^i. Dixit.A.ligat' adiutoꝛiū cū latere.i.iuxta latus: qz hic sit^o est ei magis nāliꝰ:⁊ ꝑ tāto min^s doloꝛosus ad inferioꝛa:⁊ ligat' cubit^s ⁊ extremitas man^s ad supioꝛa:exꝑte colli.ſ.cū fascia lata:aut caput purgio ꝓpehēdēte cubituz ⁊ totā manū ⁊ cubitus sic ligat' vt adiutoꝛiū:ſustentet:⁊ extremitas man^s.ſ.totū qō ē a cubito vſq̄z ad digitos:⁊ sic ligat' vt sua grauedine nō descēdat:⁊ trahat secū adiutoꝛium inferi^s ne ex illa tractione iterato dislocet'. De ista ſuſpēſione manus ad collū. ¶ Dixit Gal.nō oꝛ esse expāſa.ſ.nimis vſus mediū pectoꝛis:neq̄z infima nimis.ſ. vſus vētr̄ ne declinēt ad eā māe:neq̄z eleuata valde ad thoꝛacēme iō doleat ſz aptet' ꝓueniēter vt declinet ad ꝓueniētē locum. ¶ Dixit Alb.fcā ligatura:⁊ aptatiōe man^s ad pect^s dimittat' sic nec moueat' man^s eius nec ſoluat'.vij.dieb^s supple:aut parum plus:aut parū min^s.ſ.ꝙ nz man^s moueat' neq̄z ligatura ſoluat':⁊ rō est:qz nō oꝛ ſolui nisi in tāto tpe in q̄ztō aliq̄lis cōfirmatio ossis dislocati reducti possit fieri:ꝙ q̄zuis in diuersis sit diuersū ꝑ diuersitatē dispōnum coꝛpoꝝ:⁊ dislocatio nūtū cōiter extimauerūt auctoꝛes in septē dieb^s aliq̄lē ꝓfirmationē ossis adiutoꝛij dislocati factā foꝛe:⁊ iō hic termin^s nō ē pūctualis:ſz variat' variatiōib^s ꝓdictis:⁊ maxie ſm ꝙ varia ē totalis ꝓfirmatio dislocatiōis isti^s. De q̄ dixit Gal. vt ponit'.15.ꝓti.hūeꝝ refirmat' in.7.aut.15.dieb^s:aut forte refirmabit'in.28.dieb^s.iuxta modū diuersū coꝛpoꝝ.nā quotiēs vt^o i coꝛpe fuerit foꝛtis:⁊ sāguis grossus refirmatio ei^o erit velocioꝛ:⁊ tardꝰ erit in infantib^s ⁊ senescētib^s. Jn senescētib^s ex paucitate sāguis eoꝝ:⁊ in infantib^s ꝛeo ꝙ penetrat supabūdāter nutrimētū in augmētū ipsoꝝ.igit' in qb^s refirmatio ossiū est breuis oꝛ ligatura dimitti paꝝ min^s septem dieb^s:⁊ in qb^s ē mediocris septē dieb^s. ¶ Dixit Alb. soluta ligatura in dcō tpe si nō mollificat' ⁊ nō descendit adiutoꝛiū:tūc iam sanat':⁊ post dictū tpe ꝓuenit vt paulatim ligature tenacitas minuat'.⁊ similiter post tēpus refirmationis

De dislocatione ad latera.

De dislocatione rostri coꝛui.

De regimine post reductionē adiutoꝛij in locū suum.

eius assuescat iūctura hec potui paulatiꝫ paulatiꝫ. ¶Dixit Aaron. vidi puellā in qua remāsit chorda eius extensa post fracturā ⁊ nō reflectebat cubit⁹ ci⁹ cui ꝑcepi vt suspenderet manū eius in collo alicui⁹ restringēdo suspēsionē paulatiꝫ paulatim donec restringat bñ: qm̄ si restringeret in primis ⁊ subito suspenso efficeretur exinde dolor vehementior.

¶De dislocatione cubiti. Cap. xj.

RAsis dixit. 15. ꝓti. aucte Hal. q articul⁹ cubiti difficil' dislocatiōis ⁊ difficil' restōnis est ex violēta strictura ligamentoꝝ: ⁊ breuitate ipsoꝝ ⁊ pixidis ꝓfūditate. ⁊ Hal. dixit h⁹ exit⁹ tard⁹ ē ⁊ restauratio difficil' pp ꝓpositoꝝ spissitudinē. Et dixit Hal. iā dislocat mod⁹. i. nō itegre ⁊ dislocat ꝑfecte: ⁊ b̄ ad oēs ptes. Et Albu. dixit ꝑcipue ad anteriorē ⁊ posteriorē. ¶Et Haly. dixit. in hoc nō vnq̄ꝫ tot⁹ egreditur: accidit q̄ꝫ illi sub plib⁹ figuris marie q̄ ad anteriora ē ⁊ posteriora. ¶Dixit. A. plurima dislocatio cubiti nō accidit nisi in focili inferiori: ⁊ ē turpior ⁊ fedior: pp illud qō accidit de declinatiōe. als de reditiōe. focili āt supiori paruꝫ accidit: ⁊ nō est cū feditate dislocatiōis focilis iferioris: qm̄ ipm ē vehemētioris ꝓtinuitatis cū vola. s. man⁹: ⁊ est lōginquus ad hoc vt moueat. ⁊ dixit nō est possibile vt dislocet vnū duorum focilū nisi elongetur a secundo elōgatione aliqua.

Regime dislocatōis ad posteriora.

Be signis dixit Hal. noticia dislocatiōis ei⁹ leuis erit eo q attrahit vna ptiū: ⁊ ꝓcaua ps residue māifeste eēt valde. Et Alb. dixit. q ei⁹ dislocatio nō occultat: qm̄ ē cadēs sub visu ⁊ sub tactu ꝑ quācūq̄ figurā dislocet: ⁊ qm̄ ꝓiūgis cubitū dislocatū cū sano declarat tibi illud manifeste. ꝓcuat enim iūctura: ⁊ nō ꝑt duplicare brachium neq̄ tangere cum eo humerum suum. ¶Dixit Hal. cognoscitur per tactum ⁊ per eminentiam vbi esse non cōsueuit: ⁊ per prohibitionem motus illi iuncture cōsueti.

Be cura dixit Hale. q oꝫ curari statim añq̄ accidat ei apa calm: qm̄ tūc si extenderet inde accideret vitiū periculosū ⁊ carebit sanatiōe. ⁊ Alb. dixit oꝫ vt operes ⁊ reducas dislocationē statiꝫ añq̄ accidat ei apa calidū. nā si accidat ei difficil' fit ei⁹ reditio: ⁊ fortasse nō sanat oīno. ꝑcipue qñ est ad posteriora. ipa. n. deterior ē oīb⁹ spēb⁹ dislocatiōis ei⁹ ⁊ vehemētioris doloris: ⁊ multotiēs descēdit cū ea moꝝ: ⁊ est hoc vex siue dislocatio ad posteriora sit in tegra siue nō itegra ceteris pib⁹. Et dixit item Alb. dislocatiōis cubiti ad posteriora curatio erit laboriosa: ⁊ i minori pte fiet cū ibi sint nerui: ⁊ vene ⁊ cartilagies: tūc accidūt ex declinatiōe ossis i eis vitia mlta. ¶Dixit. A. si ei⁹ dislocatio ē ad añriora ē ei regimē vnū: ⁊ si ē ad posteriora ē ei regimē aliō. ¶De regimie ad añriora. dixer̄t Haly. ⁊ Alb. q si sepatio cubiti fuerit modica extēdi oꝫ brachiū modice: qm̄ pu⁹ recess⁹ pua curat extēsiōe. si vō itegra sepatio ad añriora: tūc dixit Alb. extēdat man⁹. i. brachiū totū duab⁹ māib⁹. s. manu mistri trahētis adiutoriū ad supi⁹ ⁊ māu trahētis brachiū ad iferi⁹: ⁊ brachiū sit expānsū: ⁊ man⁹ medici sint vna sup cubitū: ⁊ altera sub eo: ⁊ ipellat iūcturā ad locū suū cuꝫ pollicib⁹ māuū suaꝝ sil: aut cū radice palme sue dōec redeat ad locū suū. nā si dislocatio ē ad añriora: tūc redit ita vt duplicet manū ei⁹. s. egrā cū māu sua. s. sana dōec ꝓcutiat cū radice palme sue hūeꝝ q ē i latere suo oppositō. Et. A. dixit. illa q̄ ē ad añriora redit ad locū suū cū ꝓcutiat vola suū hūeꝝ q oppōit ei pcussionib⁹ aliqb⁹ māu iā ꝓpata. ⁊ adiuuat manu altera ⁊ igredit. ¶Dixer̄t Brun⁹ ⁊ ēps cremensis, oꝫ vt brachiū a duob⁹ mistris extēdat: deide duplicet man⁹ cuꝫ māu dōec hūer⁹ ꝓcutiat cū palma. sic. n. cōbit statiꝫ. Idē et ēps ⁊ Rolād⁹ posuer̄t aliū modū: ⁊ ē: q medic⁹ sup plicatura brachij fasciā vel vittā iponat: ⁊ ex ea tāq̄ stafā pēdētē faciat i quā pedē mittat: ⁊ ad iferiora trahat cū pede duobus mistris brachiū extēdētib⁹ ⁊ medic⁹ cū palma restauret: ⁊ manū ⁊ brachiū ad hūeꝝ eleuet: ⁊ sic os ad ꝓpriuꝫ locū reducat. Guil. q̄ꝫ posuit aliū modū vtilē: ⁊ ē vt accipiat restaurator brachiū egri circa rascetā cū māu dextra: ⁊ cū sinistra regat: ⁊ ꝑhēdat acuitatē cubiti b̄ fcō moueat brachiuꝫ qō tꝫ cū manu dextra añ ⁊ retro extēdēdo ipm: ⁊ plicādo suauit: ⁊ hoc tādiu q locatio ei⁹ fiat ꝓpleta. ¶De regimie vō dislocatiōis cubiti ad posteriora. dixit. A. oꝫ vt extēdat brachiū extēsiōe vehemēti: deide ꝓcutiat eā. i. ꝓmat eā a posteriori ad añri⁹: ⁊ si nō obedit illō teneāt adiutoriū ⁊ brachiū duo fortes viri: ⁊ liniat restauratoꝝ manū suā cū oleo: ⁊ incipiat abstergēdo inūgē cubitū cū vehemētia dōec igrediat. ¶Et Hal. retulit qō Jpo. dixit. q q̄ ē ad posteriora euulsio cū forti extēsiōe reducit: ⁊ graui q̄ꝫ in fracto imperat Jpo. mēbro. Alb. vō vī inuere q q̄rit ei⁹ reductio sicut fit in dislocatōe adiutorij ad añriora: ⁊ q si nō obedit ista aut illa dislocatio p illū modū ad reductionē: tūc dixit ipe admīstra extēsionē vehemētē fortē valde: ita vt extēdāt duo mistri brachiū ⁊ teneāt ipm. s. egrū duo mistri ēt vt nō remoueat a loco suo apō extēsionē: deinde reuoluat brachiū ad oēm ptez postq̄ꝫ inuoluit sup man⁹ ei⁹ pān⁹ ouplicat⁹ lōg⁹ aut ligatū latū ⁊ qñ tāgit medic⁹ manu sua iūcturā ipaꝫ cū aliq̄ oleo vt sit illud ex eis q̄ adiuuāt in lubricitate iūcture cū facilitate: deinde ipellat iūcturā ipulsiōe vehemēti donec redeat. ¶Et Rolād⁹ i dislocatōe difficili posuit aliū modū: ⁊ dix̄. extēdat brachiū sup planā terrā: ⁊ cū calcaneo iux̄ lesionē posito ꝑmo apꝑhensa a medico manu reducat iunctura ad locum.

Regime post reductionem.

¶Post reductionē ei⁹. dixit Alb. oꝫ pōat supipm emplm in q̄ sit stipticitas ⁊ exiccatio. ⁊ Hui. docuit ponē sb emplis ꝓstrictiuis petiā ifusā in oleo ros. tepido: ⁊ sup emplm fal. dellas de stuppis plies: vt bñ ꝓphēdāt locū: deinde liget ⁊ stringat strictura decēti ⁊ suspēdat brachiū collo ifirmi de hac suspēsiōe dixit Aui. pōat brachio suspēsoriū dimittens cubitū angulatū fm q̄titatē quā tolerabit in pria hora: deinde nō cesset ꝓstrigere suspēsoriū paulatim dōec ꝓstringat angul⁹. bis ꝓpletis dimittat ꝑ dies aliquos. s. quattuor aut qnq̄ꝫ: deinde soluat. Si q̄ firmat. i. firmata ē iūctura in loco suo solue ligaturā ab ea: ⁊ dimitte ipam: ⁊ si vides iūcturā nō bñ strigi: tūc itera ēpl̄z ligaturā: ⁊ dimitte dōec strigat: deide solue ipsaꝫ. ¶Dixit Alb. si accidat ei grauitas p⁹ reductionē iūcture ⁊ dispō grauitatis ei⁹ fit i motu: tūc administra hūectationē in balneo. s. i stuffa ⁊ frictionē subtilē: ⁊ ꝓssionē dōec leniat: aut pōe sup iūcturā pinguedinē iliorū arietis: ⁊ liga: ⁊ dimitte eā die ac nocte: deide aufer eā: ⁊ intromitte eū in balneo. Cū q̄ sudat tūc frica iūcturā fricatiōe tpata: deide itera appōnē pinguedis vice alia vna ⁊ 2ª ⁊ 3ª cū itroitu balnei ⁊ fit illud vaccinū hūidū. i. recēs calefactū cū butyro: ⁊ strige sup ipꝫ: ⁊ fac illud aliquotiēs. iūctura nā qꝫ linit ⁊ redit ad dispōnē suā nālē. ¶Hui. docuit iūgē eaꝫ cū vng⁹ō bdellio: ⁊ ē bonū valō si affuerit ibi signa frnitatis.

Cura dislocationis ad anteriora.

¶De dislocatione rascete manus. Cap. xij.

DIslocatio rascete qñq̄ accidit i ossib⁹ q ꝓiūgunt ex brachio ad duo ossa de ossib⁹ rascete: ⁊ qñq̄ accidit in ossib⁹ q ꝓiūgunt ad ōttuor ossa pectinis man⁹: ⁊ hāc iūcturā vocat Alb. mahasā. i. almahesen. ⁊ dixit mahesen man⁹ multotiēs dislocat: ⁊ reductio dislocatiōis ei⁹ ē facil'. Et Brun⁹ silr dixit: iūcture man⁹ dislocatio: ⁊ ei⁹ reductio facil' ē. ⁊ dixit Hal. q euulsiōis hoꝝ modoꝝ reductio sī ē facil'. A. āt dixit. q iūctura rascete ē facil' dislocatiōis: ſz ē difficilis curationis. Et silr Guil. dixit. dislocatio rascete fit faciliter a q̄libet leui cā: sed cū difficultate restaurat: ⁊ hoc est ꝓpter ossa minuta rascete q̄ a medico tractari non pñt: ⁊ ēt q capita focilū multum subtiliter ꝓtiguant cuꝫ ossibus rascete: ⁊ cū ossibus pectinis manus ego añ puto q dislocatio focilium ab ossibus rascete sit facilis ⁊ reductio difficilis. ¶Et vt videat quō intellexerunt auctores. cum dixerunt. q iunctura rascete facili dislocat. nota q dixit Hal. cō parās inter hāc iūcturā: ⁊ iūcturā cubiti in facilitate dislocatiōis Dixit. n. 2º de vtilitate ꝓticulaꝝ. vt pōit. 15. ꝓti. arti-

cul⁹ rascete est fortiū ligamēto⁹:z fort] locatiōis. Et tñ bis duob⁹ fit violēta dñatio cuiuslibet articuli:z iō accidit dislocatio in articulo cubiti magis. qñ articulus cubiti caret bis duab⁹ ꝺditiōib⁹. ſ. firma locatiōe:z ſoliditate fortiū ligamēto⁹:z in rascēta min⁹ accidit:eo ꝙ ſit firmioris creatiōis:z iō nō dislocaſ in maiori parte.i. nō dislocaſ ſepe ꝛc.

De mō reductiōis focilis dislocati.

¶Dixit Albu. oꝛ vt velocitas ſit in reductiōe eius in boꝛa in q̄ dislocaſ añq̄ apeſ locꝰ aut accidat in eo apa calm. Et A. dixit. ei⁹ bucellatio est ꝓaua:qñ qō ꝺtinet ipaz de apati bus coꝛpib⁹ apaſ tq̄re ꝓhibet bonitatem vnitionis eius. ¶De reductiōe focilis dislocati. dixit Hal. vt pōit ibi ſup. eleuet brachiū p vi⁹ robustū ad attrahēdū ipm ad ſupioꝛa:z attrahat cyrurgic⁹ manū ſm rectitudinē:deinde eleuet focile donec rectificet: deinde ſupponantur ei astelle:z empl'a ꝓstrictiua:deinde extēdat digitos ipſi⁹ man⁹ vnū p⁹ aliū incipiēdo a pollice. Dixit tñ Baly. ꝙ oꝛ illa mēbꝛa sine molestia extēdi:z in ſua reduci loca. dōec ipoꝛ reformetur figura. ¶Et Aui. dixit. ꝙ modus curationis eius est vt extēdat vir fortis focile ad posterioꝛa:z extendat restauratoꝛ volā manus ad ꝓximū illius ptis:imo ad interioꝛa:z extēdat vnūquēq̄ digitū:z incipiat a pollice:z ꝓueniat ad minimū nā eq̄tur ꝓ illud ꝓplete. ¶Dixit Guil. hēat medicus ministrū q teneat manū infirmi firmā ꝓ hēdēdo pectinē manus:z digitos firmiter:z aliū ministrū hēat: q teneat brachiū:z postea medic⁹ equet totū ꝓximēdo ptes eminētes: z hoc sine doloꝛe. ¶Et Rolād⁹ dixit. ſi iūctura manus exierit a ꝓprio loco brachiū cū vna manu:z cū alia medic⁹ manū infirmi accipiat:z leuiter ac ſuauiter ad ꝓpriū locuz os tanq̄ a ꝓprio loco reducat. hoc tñ facere esſet difficile sine ad iutoꝛio ministri vni⁹:vt dixerūt Hal.z Auicē. vel duoꝝ:vt dixit Guil. niſi in toꝛtione ſeu in dislocatione non integra.

De mō reductionis ossium pectis man⁹

¶De reductiōe aūt ossiū pectinis man⁹. dixit Alb. ponat mahaſen man⁹ infirme ſup tabulā. ſ. planā z politā:z extēdat medicus manū eius z ponat palmā ſuā. ſ. radicē palme ſue ſup eminētiā iūcture:z impellat eā donec redeat:ꝓsideret ergo z ſi receſſit iūctura ad vētrē manus. ſ. vſus palmā tūc ponat doꝛſuz manus ſup tabulā:z ſi dislocatio est ꝓcedēs ad doꝛſum manus:tūc fit positio ptis man⁹ intrinſece. ſ. vole ſup tabulā vt cadat man⁹ apud reductionē ſup eminentiā iūcture. Cū ergo iā redit. dixit Albu. tūc pone ſuper ipſaz empl'z ꝓstrictiuū dictū:z ꝓstringaſ:z dimittaſ z exercitet manus:puto tñ q meli⁹ ſit iterare empl'm z ligaturā.

Correctio accidēti post reductionem.

¶Aui. dixit. ſub empl'o pōatur petia infuſa in oleo roſ. z post empl'm faldelle in aq̄ infuſe z exp̄ſſe z ligeſ cū ligatura:cui⁹ lōgitudo ſit triū digitoꝝ:z firmeſ bñ cū acu:z filo. ¶De hac aūt dislocatione. dixit. Aui. opz vt in ea fiat qō possibile est de eq̄tione z impulſione ois declinatiōis:z eminētie ad ꝓximū ptū illius z positione astellaꝝ z ſtrictura eaꝝ deſup:z vt dimittat loco astellaꝝ. ſ. qñ remoueret plūbum ſup eā eq̄tū ſicut loco ꝓuenit z ꝓſeruet locū cū grauitate ſua vep oꝛ vt añq̄ ponaſ deſup astella vel plūbū empl'es locuz cū empl'o ꝓfortatiuo z nō moueaſ. ¶Dixit Albu. ſi p modū dictū nō redit z ſupuenit ei apa:tūc ipſam cuz empl'o ſedāte apa empl'a z nō reiteres reductionem ſi nō tolerat niſi postq̄ ꝓterierint ei dies. ¶Et dixit. ſi facta reductiōe ꝓuaſ aut debilitaſ mot⁹ ei⁹:z accidit in ea aliq̄d grauitatis:tunc leni eā cū aq̄ calefcā:z cū fricatiōe aliquotiēs donec saneſ. Et dixit cū iūctura remouet. ſ. toꝛtuositatē ſuā:z non nocet infirmo aliq̄d:q. ſ. nō infert ei doloꝛē:ſz mollificatur man⁹ z nō pñt ſtringere aliq̄d:tunc ſcias ꝙ nerui ſunt abſciſi aut attriti:z nō est ingeniū in ea:niſi vt ſuccurraſ cū cauterio ꝓpe caſuz ei⁹ fortaſſe nō ꝓfert illud aliq̄d. ſ. qñ nerui ſunt abſciſi. ¶Dixit Ha. vt pōit vbi ſupra. q̄dā reſtauratoꝛ habuit dislocationē raſete:z ifra. 15. dies apparuit toꝛtuoſa: vnde Ha. dixit. chirurgico qō leniret eaz ꝓdies:z lenitio fiebat ꝓ dactilū:z oleū ſiſaminū:z lenitiōe facta in pte declinationis eius postea facta fuit ſtrictura cū aſtellis ſup eā cū ꝓdominabili ligatura:dū declinatio facta fuit ad aliā partē. z reſtituta fuit forma eius ad venuſtatē remota turpitudie ipſius.

Persona ficta.

¶De dislocatione digitoꝝ manus. Ca. xiij.

Digiti manus dixit Ha. z ponit. 15. ꝓtinē. quotiēs dislocāt in interioꝛe ptē manus ingrediunt:qñ nō dislocanſ ad ſupficiez manus:ſz videbit capita ipſoꝝ i interioꝛi pte manus:ſz ꝓcauitas erit i ſupficie ipſi⁹:z filr dixit. A. ꝙ qñ dislocanſ digiti ad añrioꝛa appet eminētia in interioꝛibus manus:z ꝓcauitas in doꝛſo eius Albu. vꝺ dixit. ꝙ qñq̄ dislocanſ ad oēm ptē. ſ. intrinſecā:z extrinſecā:z ad latera. Et dixit Hal. digiti parui quotiens ad partem interioꝛem vole manus declinabunt bꝛeuioꝛes fient. ¶De reductiōe āt dixit Hal. reſtō ea ꝙ erit difficilis:z optia erit i eis violētia. z. A. dixit. ꝙ i reductiōe eoꝝ est difficultas q̄dam. ¶Dixit Hal. i reductiōe nō doꝛ fieri extēſio p rectitudinē:ſz capiaſ z eleuet cū digito. 2° polici. ſ. cū modico q̄ erit ſub ea qñ capiſ quā ſi eleuent de loco ſuo ad ſupi⁹:qñ igredient i locū ipſoꝝ cū voce ifirma z ſonitu puo. z Aui. filr dixit. nō oꝛ vt extēdanſ digiti extēſiōe eq̄li:imo opz vt expectes ſup os:z eleues idicē in manu tua ſub q̄ cadit radix ei⁹. ſ. eminētia dislocatiōis qñ ſtrīgis ſup eā ad ſupioꝛa. ac ſi tu eradices ipaz ex loco ſuo. q. d. cū fortitudie eleua ipam vt reducaſ:z tūc videbit⁹ dislocationē. i. os dislocatū iā itraſſe i locū ſuū. z clamaſſe. i. ſonū feciſſe i igreſſiōe ei⁹. ¶Albu. āt dixit. qñ dislocaſ digit⁹ ad doꝛſū palme ad vētrē ei⁹:alia lra hz a doꝛſo palme ad vētrē ei⁹:q̄ q̄uis ſit bōa nō tñ implet itētionez ei⁹:qñ vt patuit dixit. digitos posse dislocari ad doꝛſum. z ad vētrē tūc dixit ipſe extēde digitū:z ipelle dislocationem digitis tuis dōec redeat. z filr fac qñ dislocaſ ad alias ptes. Deide dixit Albu. ſuſtēta caput digiti. z ſuſpēde ipm vſus ptē ad quā dislocaſ. z dimitte ipz duob⁹ dieb⁹. deide ſolue ipz z extēde eū dōec eq̄tur rect⁹ i iſta die. cū q̄ fuerit vox liga ipm ſm narrationē dictā nō ceſſes ipz ſoluere die. z nō exercere cū motu. z item ligare ipz i nocte:z sic fac dieb⁹ aliquot donec ſtrigaſ. ¶Dixit Ha. vt pōit. 15. ꝓtiñ. ꝙ ipe ꝑcepit ꝙ nulla fiat extēſio i manib⁹ z pedib⁹:neq̄ reſtituaſ articul⁹ dislocatiōis ad locū ei⁹ vt ad 3ᵐ z 4ᵐ die:z nō aſſignauit alr rōnē:neq̄ ego ſcio eā. ait Raſ. 15. ꝓti. dico erat i digito cuiuſdā amici mei i vltia pte articli ei⁹:ita ꝙ qñ volebat eū reflectere difficile erat ſup eū poſtea ipſi⁹ extēſio:ſz opus erat ei ꝙ ꝑ aliā manū eū extēderet cū ſonitu z ſtridoꝛe in oibus articulis oiumq̄ digitoꝝ:ſz ipe erat ꝓlōgis hūide z frige. tñ i articulis nulla groſſitudo erat penit⁹ apparēs. vñ extimauī ꝙ empl'm ſinapis oꝛ ꝓferre huic vitio finalr. ſed oꝛ fieri lenitio loci añ illō cū empl'o violēte lenitiōis ad modū armoniaci bdellij ſigie olei lilij piguedis tauri z leonis ꝙ niſi ꝓtulerit vtēdū est ſinapi:z ſtercoꝛe colūbino. qñ iſta pñt trahere illā humiditatē de ꝓfundo articuli.

¶De dislocatione ſpondilium. Cap. xiiij.

Spōdilibus accidit dislocatio q̄ñq̄ vni q̄ñq̄ plīb⁹ z q̄ñq̄ ſuꝑioꝛib⁹ ſicut colli vel doꝛſi. z q̄ñq̄ iferioꝛib⁹ ſicut renū z albooſos. z ſiue ſuꝑioꝛib⁹ ſiue iferioꝛib⁹ accidat: ſiue vni ſiue plīb⁹:q̄ñq̄ dislocatio ē cōpleta. z q̄ñq̄ nō z q̄ ē ꝓplete. q̄dā ē ꝓua:z q̄dā est multa.

Et q̄cūq̄z eaꝝ ſit aut hz cām itrinſecā: aut extrinſecaz. z itrinſeca q̄dē ē ois cā dicta ifra in cap'o gibbositatis. z cā extrinſeca est ꝓcuſſio caſus ſiue obuiatio. z ꝓt fieri dislocatio ſpōdiliū ad q̄ttuoꝛ ptes ſcz ad dextrā vl' ſiniſtrā: antroꝛſuz ſiue ab anteri⁹ z extroꝛſū ſiue ad posteri⁹.

Bacc

De ſignis dixit Hal. ſi dislocanſ ſpōdiles ad anteri⁹ ſupple ſiue ad itroꝛſuz in fim⁹ fiet ipſe loc⁹ ad modū illi⁹ i quo cathene. i. ſimenia frāgunt. ¶Et Aui. dixit. ſignū dislocatiōis ſpōdilium est ꝙ vides illic aut eminētiā aut arcuationē: ac ſi fractū ſit ſimeniū ſiue dislocatio ē ad exterioꝛa ſiue ad posterioꝛa:z vides arcuationē ſi dislo/

catio fuerit ad lat⁹ dextrũ vel sinistrũ. ¶ Dixit Ga. ⁊ ponit vbi supra. quotiẽs accidit de pria spõdili colli dislocatio ali q̃ mors sequit statiz ex ꝓuatiõe anhelit⁹. ¶ Dixit Hal. spõdilib⁹ si grauis acciderit euulsio mors subsequit velox pp eã q̃ hac i habitudie nuce accidit cõpssionẽ ⁊ ex nuce cõpssiõe hois fit velox iterit⁹ i tm̃ vt si ẽt q ex nuca oriũt neruis cõpmi acciderit mors acceleret. ¶ Dixit Alb. qñ accidit ali cui spõdiliũ colli aut dorsi dislocatio ꝓpleta aut remouent spõdiles multe a locis suis: tũc nõ ẽ i ea curatio. qm̃ mors ꝓpat infirmo ⁊ signũ illi⁹ é q egestio infirmi egredit absq; volũtate. ⁊ nõ ꝑt tenere eã: ⁊ mollificant q̃dã mẽbra ei⁹ multoties: aut duo crura. s. qñ dislocatio accidit spõdilib⁹ iferiorib⁹ ifra spondiles dorsi aut adiutoria. s. qñ dislocatio est in spõdilib⁹ colli: aut dorsi supiorib⁹ aut vnũ ipsoꝝ. s. crurium vel adiutoriorũ. ⁊ hoc erit ꝑm ptẽ ad quã dislocatio pl⁹ õdeliat sup. ⁊ qñq; duo crura: ⁊ duo adiutoria vel vnuz crus ⁊ vnũ adiutoriũ qñ dislocatio eẽt i spõdilib⁹ colli. ¶ Auic. ãt dixit. q qñ dislocat spõdilis dislocatiõe ꝓpleta iterficit pro culdubio. Et nõ ꝓpleta itez qñ remouet ⁊ remotõe plima: q̃z uis sit min⁹ q̃z ꝓpleta: é mortale: qm̃ ꝓculdubio coartat nucã coartatiõe forti si resistit ⁊ nõ obedit. Et si ẽ spõdilis pria colli ⁊ q̃ sequit eã ꝓuat ad anhelitu ⁊ mors statiz: qm̃ nerui anhelit⁹ coartant: q̃re nõ faciũt oponẽ suã. Et si ẽ de spõdilib⁹ dorsi. ⁊ dislocat ad ptẽ iteriorẽ nõ ẽ pcle vt curet ⁊ ẽ de illis q̃ interficiũt velocit. Dixit. n. H. ⁊ põit. 15. oti. sup 3° epidimiaꝝ. q q̃tiẽs dislocant spõdiles spinalis ad iferi⁹ infestabũt vesicã ⁊ iferẽt apã i ea: ⁊ retẽtionẽ vrine. ⁊ apa i intestino recto: ⁊ retẽtionẽ stercoris. Et subdit Aui. si mors ⁊ nõ coartat nucã coartatõe vehemẽti. aut coartat: ꝫ nõ apat aut sedat q̃ ẽ cũ ea de apate nõ ẽ excusatio qn nocumẽtuz ingrediat nucã: ⁊ neruos q fũt sub illo loco. ⁊ facit supfluitates egredi inuolũtarie. ois. n. dislocatio q̃ accidit spõdili aut ledit nucã: aut ipaz ifestat. vt ait Ga. ⁊ dixit. si sepat spõdil ad vẽtrẽ. i. ad iteri⁹ nõ spat cura penit⁹. dixit. A. si dislocatio ẽ ad ptẽ posteriorẽ. i. exteriorẽ tũc nocumẽtũ qõ facit nuce ẽ min⁹. vez neciũ ẽ nocumẽtũ itez. s. seq: q̃uis sit min⁹. q̃re debilitat pedes: ⁊ õbilitat ẽt lacertos vesice ⁊ ani. ¶ Dixit Hui. dislocationẽ spõdiliũ colli sequit anissio vocis. ⁊ anhelit⁹ ⁊ collũ iclinat ad dextrã vel sinistrã aut cadit añri⁹ vel posteri⁹: qz ꝫ ptẽ illã ad quã fcã ẽ dislocatio. Et dixit. dislocationẽ spõdiliũ dorsi sequit anhelit⁹ pu⁹ ⁊ frequẽs: qz lesis neruis ãhelit⁹ ipedit pulmo i motu suo: ⁊ finaliter mors segt. Et dixit. dislocationẽ q̃q; spõdiliũ renũ segt nocumẽtũ in renib⁹ ⁊ vesica ⁊ dolor i illis mẽbris: ⁊ difficultas migẽdi seu ipedimẽtũ i vijs vrinalib⁹ ⁊ apa in locis illis: ⁊ febris ⁊ mors. ¶ Notãt q q̃to dislocatio ẽ i magis supiori spõdili tãto nocumẽtũ ẽ piculosi⁹ ⁊ vicini⁹. ¶ Et notãt q cõpleta dislocatio penit⁹ ẽ mortalis: ⁊ icõpleta ẽt si é multa si medic⁹ nõ fuerit pñs aut nisi cito succurrat ⁊ reducat. silr ẽ mortalis q̃z q̃z nõ sic cito. si aũt pñs fuerit ⁊ cito succurrat fortasse ꝓtiget euasio. ¶ Dixit Hal. vt. 15. otiñ. ponit. forte frãgunt cathene dorsi. ⁊ ꝓcauũ fiet spiale: ⁊ aliq extimãt q sit dislocatio spinalis ad iteri⁹. ⁊ nõ sic erit. mõ g̃ ⁊ maxime pp pnosticationẽ. nã dixit Hal. dislocaꝝ spõdiliũ ad iteri⁹ piclosa ẽ: vt. s. dcm̃ ẽ: ꝫ i fractura cathẽaꝝ spõdiliũ ñ ẽ timor.

De cura dixit Alb. i ea q̃ accidit ad añriora i pectore. i. vsus pect⁹ nõ ẽ igeniũ: nz sanatio. ⁊ silr i ista q̃ ẽ ad duo latera: ⁊ i dislocatiõe q̃ accidit a pueritia nõ ẽ curatio nz ẽ sanatio o,o. ¶ Restat g̃ vt cura q̃ põit dislocationis spõdiliũ sit ei⁹ q̃ ad posteriora siue exteriora. si sit puer⁹ ei⁹ a cã extriseca casu ⁊ pcussiõe: vt dixit Hal. Incipiẽdo g̃ a cura dislocatiõis spõdiliũ supioꝝ. ⁊ p colli dixit Ga. vt põit 15. oti. iaceat patiẽs sup dorsũ: deiñ extẽdat caput ei⁹ ad supi⁹ moderate nõec rectificet spõdilis ꝑ absterssionẽ: ⁊ fricationẽ: ⁊ oppressionẽ. deide suppõe ei emplz. s. ꝓfortatiuũ supi⁹ dcm̃: ⁊ ipleat cũ pãnis. s. i circuitu: ⁊ supponat ei stricturã lõga de vltia ꝑte occipitij vsq; ad vltias spõdiles colli: ⁊ fiat ligatura sup caput: ne cadat ligatura sup epiglotũ: ⁊ dissoluat i q̃libz triduo. ¶ Et. A. dixit oz vt resupiet ifirmus ⁊ extẽdat cap ei⁹ ad supioza cũ facilitate: ⁊ eqtur spõdilis ei⁹ cũ ꝓssiõe ⁊ absterssiõe: ⁊ qñ eqt põat supra locũ emplm ꝓfortatiuũ. ⁊ vela sup ipm cũ pãnis ⁊ strige dsup astellã cũ mẽsura colli ⁊ lõgitudie ei⁹ ⁊ liga eã ad cap ⁊ adiutoriũ ne cadat ligamẽtũ ad guttur. ⁊ dissoluat i nũero diez. i. añ nũez diez q̃ oz tenere ligatura. ⁊ ponant fila cuz q̃bus stringit nõ rotũda: ꝫ ꝑm formã dictaꝝ ex marginib⁹ pãnorum. ⁊ hec vt sint lata ⁊ fortia: qñ illa q̃ rotundant ledũt.

De curatiõe ãt spõdiliũ dorsi ⁊ aliez iferiez dislocatoꝝ i gñali. dixit Hal. q ifestent ad modũ ifestatiõis balneatoꝝ: ita q̃ suppõat medic⁹ gẽu i dorso patiẽtis ad ipellẽdũ eminẽtiã ad iteriora cũ vehemẽtia: ⁊ fortitudine: deide iaceat itez medic⁹ supra ipm palpando ⁊ ꝓmouẽdo cũ mãu dõec reformet. ¶ Dixit Aui. q idiget ꝓpssiõe cũ genub⁹ cũ fortitudie sicut ẽ opatio balneatoꝝ: ⁊ ꝑmat sup eã cũ fortitudine aut faciat ipm iacere sup ventrẽ suũ: ⁊ stet sup eũ cuz calcaneis suis. ¶ Qz si sepant ad aliquã ptẽ in pulsiõe eoꝝ ad inferiora. dixit Ga. suppõe strictura in ipsa ꝑte vt nõ ipellat ad ipaz ptẽ: ⁊ meli⁹ q̃ suppo nant ei due stricture in vtraq; ꝑte spõdiliũ. ¶ Albu. tñ posuit modos in reductiõe hoꝝ spõdiliũ. ⁊ ꝑm⁹ est vt extẽdat ifirm⁹ sup faciẽ suã sup podiũ eqle. i. sup disco eqli. ⁊ lz sit ꝑ pe parietẽ aliquẽ vt extẽdat sup podio vel disco stramentũ humidũ. i. leue vt nõ ledat pect⁹ ei⁹ donec põat lignũ vnuz rectũ fixũ in fouea fcã in terra in extremitate podij siue disci ꝓpe caput ifirmi: ⁊ lignũ aliud silr fixũ in fouea iuxta extremitatẽ aliã penes pedes infirmi: ⁊ sint ministri duo: quorũ vnus teneat lignũ vnũ: ⁊ alter altez: deinde inuolue sup caput ifirmi: ⁊ sup tibias ei⁹ ligamẽtũ leue ⁊ firmũ ⁊ extẽde extremitatẽ ligamẽti ad lignũ qõ ẽ ad ei⁹ caput: ⁊ liga ipm cũ eo: deinde stringe ligamẽtũ aliõ sup anchas ei⁹: ⁊ supra genua ei⁹ ⁊ apõ cauiculas ei⁹: deide aggrega hic ligamẽta oia: ⁊ liga ea i ligno altero: qõ ẽ apõ pedes diuisuz: deinde extẽdãt ministri oẽm ptẽ ligni. s. vterq; vsus suã ptẽ: ꝫ non remoueãt ea ex foueis in qb⁹ nõ debẽt cẽ firmata. nã p istã extẽsionẽ lignoꝝ extẽdent vtreq; ꝑtes spõdiliũ dislocatoꝝ: ⁊ tũc medic⁹ põat palmas suas sup spõdilẽ dislocatã cũ fortitudie. s. ꝑmẽdo cũ fortitudie ⁊ violẽtia dõec redeat: aut ponat tũc si ꝓssio cũ palmis nõ sufficeret sup eã spõdilẽ tabulã s. lenẽ: ⁊ deinde ãnectat sup tabulã pedes suos dõec redeat. ¶ Aui. q̃z hũc modũ posuit aliq̃ modificando. ⁊ dixit. q si res fuerit vehemẽtioz illa. s. ita q ñ redeat ꝫ modũ ꝑm tũc si fuerit recẽs ꝛpoc. ꝓcipit vt sũat lignũ. i. tabula siue disc⁹ c⁹ lõgitudo ⁊ latitudo sint tãte q̃ntitatis q capiat infirmũ: ⁊ terminet ita vt sit ꝫ hãc mẽsurã positũ ꝓpe pietẽ extẽsũ ad lat⁹ pietis in lõgitudine parietis: ⁊ nõ sit elõgatio ei⁹ a pariete pl'is q̃ntitate vnius pedis: ⁊ ponat supra ipz strat⁹ planus. s. ⁊ lenis ad coꝛp⁹ infirmi. s. tuẽdũ a leſiõe ligni: deinde balneet. s. infirm⁹ ⁊ embrocet loc⁹ dislocatiõis: ⁊ applanet s. infirm⁹ supra ipm lignũ: aut ipm podiale. s. discũ sup faciẽ suã: deinde inuoluant sup pect⁹ ei⁹ ligature. i. fascie aple duab⁹ vicib⁹. i. duab⁹ inuolutiõib⁹: ⁊ eaꝝ extremitates egrediãt õ subascellis: ⁊ ligent inter duas spatulas: ⁊ ligent extremitates ligaturaꝝ. i. fasciaꝝ lataꝝ ad lignũ lõgũ silr manubrio mortarij. i. pistelli: ⁊ eleuet lz ligamẽ sup lignũ dcm̃ positũ ad podiale. i. discũ. s. sec⁹ ipz ⁊ det ministro stãti apõ cap infirmi vt teneat ipm: ⁊ fiat extremitas inferior inuoluta ad aliqd: ⁊ ligent itez pedes ãbo silr cũ ligatura ãpla: ⁊ alia sup genua: ⁊ alia sup duas coxas itez ligãdo loca: q̃ eleuent ex loco in quo aggregãt due coxe cũ ligamẽto alio ⁊ aggregẽt extremitates hoꝝ ligamẽtoꝝ ⁊ ligẽt ad lig^m aliõ et silr mãubrio mortarij: sic ẽ lignũ c⁹ ꝓcessit narratio supple: ⁊ istud lignũ sit ex altera ꝑte disci eleuatũ ꝫ eleuatiõe ligni ꝑmi: ⁊ det silr hoc lignũ ministro stãti iuxta pedes infirmi vt teneat ipm: ⁊ lz vt extẽdat vnusq; ministeꝛ lignũ

Modus albucasis.

Modus Auicẽne q̃si idem.

suū cū op⁹ fuerit: deide p̄cipe mīstris vt extendāt cū hoc li/gno. ſ. vterq; cū ſua extēſiōe q̄ ē ad ȝziū. Et dixit. A. de boi bus ſūt q faciūt hāc extēſionē cū iſtris q̄ ſūt ſicut ſagitte ſu p lignū erectū apō extremitates hui⁹ ligni magni: aut. i. po dialis ſiue diſci. ſ. duas extremitates q̄ ſequunt caput ⁊ pe des: ⁊ qñ reuoluunt iſte ſagitte iuoluunt cū eis ligature q̄ extēdūt. i. extēſionē faciūt ſpōdiliū iſirmi: ⁊ oz qñ fit exten ſio iſti⁹ vt ipulſio fiat apud gibboſitatē. i. eminētiā ſpōdilis diſlocate cū radice volaꝛ manuū. Et ſubdit. q̄ ſi fuerit neče nos ſedere ſup ipȝ. ſ. mediāte tabula: vt dixit Alb. faciem⁹ illō: ⁊ nō timebim⁹. ¶ Eps q̄z creméſis: ⁊ Theodoric⁹: po ſuerūt vnū modū ſiſez p̄dictis: ⁊ ē qō oz tali caſu medicuz pare duas aſtellas lōgas q̄ p̄ducāt: ⁊ teneāt a ſpatulis vſq; ad nates: ⁊ ſit latitudo eaꝛ q̄ttuoꝛ digitoꝛ: ⁊ ſint firme ſic doge barilis: vt ſint fortes: ſz ſint recte ⁊ nō curue: q̄ debēt taľ adaptari. vz. vna ex vna pte ſpie: ⁊ altera ex alia: ⁊ ſint valde iuxta ſpinā ſiue ſpōdiles poſite iter aſtellas ſpōdilib⁹ in medio remanētib⁹: ⁊ añ q̄z p̄dicte apponant aſtelle fiat puls ſiue empl'm b̄ mō. ℞. ſterc⁹ vaccinū: ⁊ cū bono vio po naſ i patella vel caldariola: ⁊ ſit tm̄ vini q̄ poſſit bullire: ⁊ cum bullierit apponaſ de ſale bū trito pugill⁹ vn⁹. Theo. tm̄ addidit q̄ poſt ea addaſ cribꝛatura furfuris i tāta q̄ztita te q̄ puls ſit q̄ſi ſolida ⁊ poſtea addaſ mel i tāta q̄ztitate q̄ puls fiat media iter molliē ⁊ duritiē: ⁊ b̄ fcō extēdaſ ſup petia q̄ ſit lōgioꝛ q̄z ſint aſtelle: ⁊ lata ſit i tāta q̄ztitate q̄ pli/cata p mediū extēdaſ puls ſup ipȝ valde calida p totū: ⁊ po ſtea ps petie q̄ iferi⁹ plicata ē reuoluaſ ſup pultē ita q̄ puls iter duas petias remaneat q̄ſi i ſacculo extēſo: ⁊ poſtq̄z p̄di cta fuerit bñ pata in pꝛōptu ponaſ iſirm⁹ ſup tabulā planā facie vſa vſus tabulā: ⁊ pri⁹ ſit ligat⁹ iſirm⁹ cū latis faſcijs in ſubaſcellis: ⁊ i ſpatulis: ⁊ iteri⁹ p coxas circa anchas: ⁊ extremitates faſciaꝛ ꝓueniāt i vnū ex pte ſupioꝛi ⁊ iferioꝛi ⁊ trahaṅ fortiť a duab⁹ ptib⁹. Et qō fuerit ex ſpōdilibus eminēs pellaſ: ⁊ capita extremitatū ligamētoꝛ dictoꝛū li/genſ cū duob⁹ lignis vt bñ poſſint trahi fortiter a miſtris: ⁊ qñ ſit extēſio fiat ipulſio apud gibboſitatē. i. eminentia. i. ſup eā cū radice duaꝛ manuū. ⁊ cū calcaneis ⁊ ipellaſ emi/nētia vſus iferioꝛa donec redeat ad locū ſuū: ⁊ ſi fuerit neče ſedere deſup iſirmū fiat: ⁊ nihil ex b̄ timeaſ. ¶ Subdit Al bu. ſi nō redit p hūc modū dcm̄ tūc accipe tabulā cui⁹ lōgi/tudo ſit circa tria bꝛachia: ⁊ ꝓcaua i pariete de q̄oꝛim⁹ q ē iuxta iſirmū locū: i quā ꝓcauitatē igrediaſ extremitas tabu le deide pone mediū tabule ſup ſpōdilē eminētē ⁊ póat me/dicus pedes ſuos ſup extremitatē alterā ⁊ ſtrigat bñ donec coarteť ſpōdil' ⁊ redeat ad locū ſuū. ¶ Hal. ponēs ēt hūc eū dē modū dixit: hoc ē ēt fiēdū ſi patiēs fuerit cōpꝛeſſionē to lerās: ⁊ q̄ fouea ſiue ꝓcauitas q̄ fit i pariete ſit altioꝛ ſpōdi lib⁹ patiētis: neq; demiſſioꝛ multū: ⁊ ſic ēt pūctualr dī. A. ¶ Et ſubdit Alb. ſi vis opari cū turno qō voluiť manu fac hoc mō: ⁊ ē vt figas ītra apud caput iſirmi i poſtremo po/dij ſiue diſci duo ligna q̄rū lōgitudo ſit bꝛachij vnius apud pedes ei⁹ ēt i poſtremo podii ligna duo: ⁊ ſit lōgitudo q̄ eſt inter oē lignū palm⁹ vn⁹: ⁊ iā factū in oī ligno foꝛamē in q̄ currit turnū: ⁊ firmeť oē lignū i terra multū ne moueať: ⁊ ītromittaſ lignū rotūdū: ⁊ ē coꝛnu in q̄ reuoluiť ligamētū in duob⁹ foꝛaminib⁹ duoꝛ lignoꝛ: ⁊ i extremitate ei⁹ ē fo/ramē in q̄ firmaſ lignū cui⁹ lōgitudo eſt palmi cū eo qō re/uoluiť ⁊ i duob⁹ lignis alijs eſt ſile illi⁹: deide ſtrigat liga/mēta q̄ ſtrixiſti i pectoꝛe iſirmi in turno qō ē apō caput ei⁹: ⁊ ligaṁta q̄ ſtrixiſti i cruribꝰ ei⁹ i turno qō ē apō pedes ei⁹ deide ſtet apōoē turnū miſter vn⁹ q̄ toꝛq̄at manū. ſ. ſuā cū li cinio i q̄ reuoluiť turnū: ⁊ medic⁹ equet ſpōdilē ſm q̄ diꝛi/mus. ¶ Et ſz epz ⁊ theodoricū cū tabula p̄t fieri reductio cōpmē⁹ cū ea vſ' ſpōdilē eminētē ſtrigēdo ambas extremi/tates tabule. nec expedit q̄ altera extremitas tabule ponaſ in muro vl' pariete: niſi qñ ē op⁹ ꝓpꝛeſſioē valde forti. dixe/rūt Haly. ⁊. A. ⁊ Ipoc. dixit. q̄ſſionē ſolā b⁹ refrenare ⁊c.

Modus epi theo doꝛici.

Alij⁹ mo/dus albu caſis.

Tertius mod⁹ al/bucaſis.

De diſlocatioe

ſpōdiliū alboſoꝛ dixit. A. alboſoꝛ qñ diſlocaſ tūc illud ſcir' ſm ma/gnitudinē diſlocatiōis: ſcies p ſenſū iteꝛ ⁊ qō eger nō erpā dit pedē neq; i loco diſlocatiōis neq; apud genu: imo ⁊ pli catio genu ē ei laboꝛioſioꝛ. ¶ De cura hui⁹ diſlocatōis di/xit Hal. ſi ꝓcauū fuerit os kabal ad anteri⁹ itromitte digitū tuū in ano ad p̄mēdū ad extra ⁊ eleua eū violēter: ⁊ rectifi/ceť ēt ps exterioris mēbri. Et. A. dixit. cū vis eq̄re illud oz vt tu itromittas digitū tuū in anū. ſ. mediū digitū vſq; quo opponaſ loco deide p̄me cū eo ad ſupioꝛa cū fortitudie: ⁊ obſerua cū manu tua altera locū alboſos donec equas ipȝ. ¶ Dixerūt Albu. Ha. ⁊. A. cū reduxerit ſpōdilis: ⁊ equaſ loc⁹ tūc oz vt ponas empl'z exiccatiuū. i. ſtipticū cū albumi ne ouī: ſicut ē empl'z Sui. qō ſic fit. ℞. ol'i. roꝛ. z. i. mumie me ſticis boliar. oragagāti gūmi arab. mirtilloꝛ. aā. ȝ. ſ. cribel lata icoꝛporeńť cū oleo p̄dicto: ⁊ ouoꝛ albumie tāto q̄ em plm fiat valde liq̄dū currēs: ⁊ ponaſ ſup locū: deinde pone ſtuppā: ⁊ deide aſtellā: cui⁹ latitudo ſit triū digitoꝛ: aut cir/ca eos: ⁊ lōgitudo ei⁹ ſit tāta q̄ gibbū. i. locū diſlocatū oti/neat: ⁊ in q̄ſdā alias trāſeat ſpōdiles ſanas ab oi tpe: ⁊ ſup ipȝ pone pānos lineos. ſ. i circuitu: aut ſtupas leues ne fo/te dura ſit. ⁊ dixit Sūil. aſtella ſit lenis ⁊ plicabilis. ¶ Teo do. vero ⁊ epz p̄dictus dixerūt. q̄ ponaṅ aſtelle magne vt barilis: deinde ligeť cū ligamēto qō eſt neciū. ¶ Fcā liga/tiōe. dixit Sūil. flōmeť ō vena ȝzie ptis: aut fiat ſcarificatio: ⁊ Theodo. dixit: qō ēt ȝ° die minutio fit vtiliter: ⁊ regatur vſq; ad tres dies cibis ſubtilib⁹: deinde cibis tēperatis ad groſſitudinē declinātib⁹ fiāt clyſteria ⁊ ſuppoſitoria fz eri/gētia. ¶ Dixit Albu. ſi remāſ rit q̄dā eminētia in fine ſana tiōis. i. curatiōis p̄dicte: tūc opz vt admiſtrenť medicine q̄ mollificēt ⁊ leniāt cū admiſtratiōe tabule quā narrauimus tpe lōgo: aut adminiſtrenť in illo lamia plūbi. idē ēt. A. di/xit. ad leniēdū aūt eminētiā illā. dixit Rogeri⁹. q̄ vngaṅ lo cus cū dialtea ⁊ martiato cū lana ſuccida ⁊ fiāt oium frica/tiones. ⁊ Sūil. poſuit empl'z qō ſic fit. ℞. olei. z. vi. cere. ȝ. i. reſine. ȝ. iii. botyri. ȝ. ij. farine fenugreci thuris bdellij op/poponaci. aā. z. ſ. pigueđinis anſeris ⁊ gallīē. aā. ȝ. ſ. diſſol uanť oia ad ignē. ⁊ cū diſſoluta fuerint colenť ⁊ dimittanť infrigidari ⁊ vſui reſeruenť. ¶ Dixit. A. ſi diſlocenť ſpōdi/les ad aliq̄ō lateꝛ equeť. ⁊ aſtella vel aſtellis duab⁹ ꝓſtrin/ganť. Dixit Albu. qñ accidit eminētia in poſtremo ſpōdiliū doꝛſi ⁊ putaſ p eā diſlocatio ⁊ illud eſt os qō iā eminet. ſ. ad gibboſitatē faciēdū: q̄re nō oz q̄ p̄ſūptio fiat ei cū hac me/dicina. i. cū curatiōe diſlocationis p̄dicta: cū nō ſit diſloca/tio ſanabilis: ⁊ ſi fiet fortaſſe accidere facit mortem.

¶ De diſlocatione anche. Ca. xv.

Anche diſlocatio dixit Hal. vt ponit. 15. cō tiñ. aut fit ad anteri⁹, vz. ad ptē ven tris aut ad poſteri⁹, vz ad ptē doꝛſi: aut ad iteri⁹ vz. ad pt ē vētris. aut ad exteri⁹, vz. ad ptē ſilu ſtrē. Et Alb. dixit iūctura anche diſlocať fz q̄t tuoꝛ ptes: qō ē q: diſlocať ad iterioꝛa ⁊ ad exterioꝛa ⁊ ad añ rioꝛa ⁊ ad poſterioꝛa. Et ſilr dixerūt Haly. ⁊. A. ħ ēt teſtanť oēs moderni de diſlocatiōe tractātes Sūil. excepto q̄ dixit. q̄ ñ p̄t accidere niſi trib⁹ mōis: qñ ad exterioꝛa nllo mō p̄t diſlocari ꝓpter os anche ⁊ ligamētū eius: ⁊ neſcio qd mo/uerit Sūil. ad hoc ponēdū: niſi q: fortaſſe nō vidit. ¶ Dixit Hal. ⁊ ponit vbi ſupꝛa. ancha magis diſlocať ad exteri⁹ ⁊ min⁹ ad interioꝛa. Et. A. dixit ſilr. minoꝛať eius diſlocatio ad iterioꝛa: ⁊ plm eius diſlocatiōis eſt ad exterioꝛa. Theo: tm̄ dixit. oppoſitū. ſ. q̄ plm eius fit ad iterioꝛa: ⁊ puto q̄ tex tus ſit coꝛruptus. Dixit Ipo. in lib. articu. ⁊ ponit. 15. ptiñ. q̄ raro accidit q̄ diſlocef coꝛa ad ptē poſterioꝛē. Et ſilr di/xit Albu. q̄ paꝛ diſlocať ad poſterioꝛa: ⁊ puto q̄ fortaſſe ſic occurrit ei i experiētia. Haly. quoq; dixit. q̄ ad āterioꝛa trāſitus raro fit: non intelligens reſpectu tranſitus ad an/terioꝛa vel exterioꝛa.

Cauſa

Causa dislocationis anche qñq; est extrinseca. s. humiditas multa delata ad hanc iuncturaz: q̃ remolliuit ligamẽta: vñ fiũt plongata debilia nõ potẽtia cõtinere in loco ꝓpꝛio pixidẽ anche: vñ resilit ⁊ ad loca nõ ꝓpꝛia transit. Et dixit. A. a cã extrinseca casu vel pcussione. Et dixit ẽt. A. q̃ qñq; accidit in disponẽ ptus ⁊ strictura sup embꝛionẽ q̃ dislocat illi pes: sicut ẽt dictũ fuit de adiutoꝛio in. c. suo. ⁊ dixit exteriꝛa q̃ in hoc loco pes sumit ꝓ oib⁹ mẽbris ambulationis q̃ sunt a coxa incluiue vsq; ad digitos pedũ. nã in qualibet iunctura dictoꝝ mẽbroꝝ põt ex disponẽ partus accidere dislocatio. Et qñ accidit dislocatio anche ex cã partus dixit. A. tũc facit crus habere minutũ deficiens a dela tione corꝑis q̃re debilitat ⁊ nõ corrũpit ⁊ accidit ꝟ pp cãm ⁊ ꝟ modũ dictũ supꝛa in dislocatiõe adiutoꝛij a sibi cã.

De signis signa generis nota sunt ex dictis. nã reperitur eminẽtia in pte in qua nõ oz reperiri ⁊ lesio in operatione gressus.

Signa fere ad posteriora. ¶ Signa võ spẽ sunt qñ ei⁹ que est ad posterioꝛa: vt dixit Hal. 6. de interio. ⁊ ponit. 15. 9ti. tic. in qbus dislocat caput coxe ad ptem posteꝛioꝛẽ nõ pñt extendere pedẽ in loco dislocato. s. in ancha neq; in loco reflexiones genu: cũ hui⁹ intensio fiat vehementis ipedimẽti eis. nã dixit Hal. lꝛ articulus genu nullã patiat molestiã in se: nõ tñ poterit extẽdi ex cõiunctione inguinis. ¶ Dixit qdã. signũ dislocatiõis ad posteꝛioꝛa est q̃ nõ põt extẽdere tibiã neq; flectere nisi flectat inguen modice: ⁊ pes erit bꝛeuioꝛ alioꝛ: ⁊ inguẽ molle erit ⁊ caput coxe in loco nõ ꝓpꝛie manifesto. Et Albuc. dixit. nõ expandit genu neq; põt duplicare genu nisi pus duplicet inguen: ⁊ tũ crus ei⁹ bꝛeuius est alteroꝛ: ⁊ inguẽ est mollificatũ ⁊ caput coxe est apud locũ ilij. Et Haly. idẽ dixit. sed dixit q̃ videbis manifeste capꝰ coxe inatũ loco. ¶ Dixit Guil. q̃ pes infirmi inclinat ad anteꝛioꝛa ⁊ curtat cũ hoc crus: ita q̃ calcaneũ nõ applanat in terra: ⁊ est eminẽtia mãi festa in posteꝛioꝛi. Et qdã dicũt. q̃ caput coxe decliue est ad obliquationẽ genu. ¶ Eius aũt q̃ est ad anteꝛioꝛa signa sunt. dixit Albuc. q̃ extra expãdit crus suũ ꝑm cõplemẽtũ suũ: vñ nõ duplicat ipꝫ absq; doloꝛe: q̃ est in genu ⁊ si conat ad ambulandũ nõ põt sup illõ ad anteꝛioꝛa. Et silr dixit Haly. cui anche euulsio est ad añꝛioꝛa qde põt extẽdere pfecte. duplicare aũt nõ põt: qñ accidit abinde genu doloꝛ ⁊ lãguoꝛ: ⁊ sic ambulare nõ põt sup illud ad anteꝛioꝛa. Et silr dixit Haly. cui anche euulsio est: ad anteꝛioꝛa qdẽ põt extẽdere pfecte. duplicare aũt nõ põt: qñ accidit abinde genu doloꝛ ⁊ languoꝛ: ⁊ si ambulare voluerit nõ põt sup illud ad añꝛioꝛa: ⁊ qdã addũt q̃ in ia retinet vna ⁊ inflat inguen.

Signa fere ad anteriora. ¶ Eius võ q̃ ad iteꝛioꝛa dixit Hal. ⁊ ponit vbi supꝛa. pes dislocat⁹ erit lõgioꝛ alio pede sano ⁊ genu erit eminẽs magis q̃ aliud nec poterit patiẽs pedẽ reflectere de loco inguinis: ⁊ inguen erit inflatũ ⁊ tumẽs eo q̃ caput coxe fixũ est in eo. ¶ Et Albuc. dixit. q̃ tu cõiũgis crus infirmi sanũ cũ infirmo infirmũ est lõgi⁹ ⁊ est genu eminẽs plus q̃ sanum: ⁊ silr dixit Ha. ⁊. A. ⁊ subdit Albu. nõ põt ifirm⁹ duplicare pedẽ suũ apud inguen: ⁊ est loc⁹ q̃ seq; inguen apꝛat⁹ apꝛate calo pp qõ caput coxe iã puenit illuc ⁊ retinet vna ei⁹ ⁊ apꝛant inguina ei⁹. Et silr dixerũt Haly. ⁊. A. ⁊ addit Hal. ⁊ videbis nates eius q̃si spasmo affectas. ¶ Dislocationis vo q̃ est ad exteri⁹ signa ꝑm Hal. vbi supꝛa. q̃m pes est bꝛeuioꝛ sano: ⁊ inguen erit ꝓcauũ: ⁊ qõ ꝓmũ est ei de pte exteriori erit ista tũ ⁊ erit genu ꝓcauũ ad interi⁹. Dixerũt Alb. ⁊ Haly. ⁊ illa dislocatio signis denotat ꝓꝛijs eis q̃ dicta sunt in dislocatione ad anteꝛioꝛa. dixit. A. si dislocat ad exteꝛioꝛa bꝛeuiat pes ⁊ apparet in inguine ꝓfunditas ⁊ accidit ei qõ opponit ei a posteꝛioꝛib⁹ eminẽtia ⁊ inflatio ⁊ genu eius est ac si ipsum sit submersum ad interioꝛa. ¶ Dixit Hal. ⁊ ponit vbi supꝛa. dislocatio ⁊ fractura si fiant in ancha euadere laboꝛas non poterit eis q̃ nõ sit claudicãs lꝛ reformatio in eis fuerit bona: ⁊ cito pes bꝛeuis erit: ⁊ oz restaurari cũ hoc vt notificetur: ⁊ ꝓpꝛie si senex fuerit aut infans. ¶ Dixit Hal. in quo accidit hui⁹ articuli dislocatio in infantia p tps longũ morans sic carebit cura. vñ oz fieri ꝟ cura velociter. ¶ Et Hal. silr dixit. si in pueris coxã euelli ꝓtigerit: ⁊ sic aliquãto fuerit tpe ad locũ nõ redibit os suũ. in oib⁹ aũt reliqs hoib⁹ si euulsio ꝟ apud eos nõ veterascẽs lꝛ cito curat redit in locũ suũ ⁊ sanat. cũ aũt diuti⁹ moꝛat nõ redit ⁊ cito nõ sanat. Festinãdũ est igit in reductiõe dislocationis anche cuiuscũq; spẽi fuerit dislocatio. ¶ Dixit eni. A. ad curandũ sit festinatio. nã si nõ redit velociter fortasse effundent ad eã hũiditates ⁊ putrefient ⁊ pducẽt ad putrefactionẽ toti⁹ mẽbri ⁊ sequet illud de timoꝛe qõ scis imo dixit Guil. q̃ si ꝟ os dislocatũ fuerit lõgo tpe ⁊ induratũ remãserit ⁊ nõ restaurat: nõ intromittere se in ei⁹ cura magis honoꝛabile ⁊ ꝓueniẽs mihi vr̃ q̃ ꝛ intromittere. Et Albu. dixit. opꝛ vt ꝓsideres si dislocatio est vetusta q̃ iam antiquat cũ hũte ipsaz: ⁊ deinde administra reductionẽ suã. ⁊ remanet ꝑm disponẽ suã. s. dislocatã nõ est in ea curatio oino. nõ ergo oz vt ꝓsumptio fiat ei ꝓculdubio posita. ¶ Dixerũt Ro. ⁊ Rolãdus. si vertebꝛ casu vel pcussione aliq; resilierit a scia vel pp hũoꝛẽ illuc ꝺscẽdẽ tẽ si neruus q̃ ossa cõiũgit. i. ligamẽtũ qõ cõiũgit vertebꝛuz cũ pixiderũpat in eternũ fiet claudus neq; meliozari põt: ⁊ hoc idẽ est de incisione ligaméti aditoꝛij: ⁊ cuiuscũq; alteriꝰ iuncture: qñ si incisuz fuerit nõ est ampli⁹ ei spes cure.

Cura itaq; cõis q̃ oib⁹ cõpetit euulsiõis anche spẽb⁹. dixit Haly. ea est quã posuit Hyp. ⁊ est ꝟ: vt coxa apꝛehẽsa disgregationẽ. i. iuncturã dextroꝛsuz ⁊ sinistroꝛsuz cõcutias: ⁊ sic vertebꝛũ in foueas reducas. ⁊ Albuc. dixit. in illa q̃ est recẽs ⁊ est altera q̃tuoꝛ spẽ ꝓ cui⁹ ꝓpera vt voluas iuncturã ⁊ extẽdas ipsaz ad iteꝛioꝛa ⁊ exteꝛioꝛa ⁊ moueas eã dextra ⁊ sinistra. fortasse. n. redibit ⁊ nõ indigebit alia cura. Si aũt nõ redit ꝟ mõ. dixit Albu. tũc oz vt ꝑpares ministrũ fortẽ q̃ extẽdat crus ei⁹ a pte inferioꝛi aut cũ manibus suis aut cũ ligaméto q̃ ligat supꝛa crus ei⁹ ⁊ supꝛa genu. Et nota q̃ ꝟ ligamẽtũ oz eẽ latũ: ⁊ ꝑpares ministrũ aliũ q̃ extẽdat man⁹ suas õsupita vt itromittat man⁹ suas sub titilicis egri. ⁊ ꝑpares aliũ ministrũ q̃ stringat cũ ligaméto leui supꝛa radicẽ coxe ⁊ teneat extremitatẽ eius ligaméti ⁊ extẽdat cũ eo. Et sit extẽsio ei⁹ ab iteꝛioꝛi pte inguinis ad ptem furcule aut a posteꝛioꝛi a pte doꝛsi: ⁊ sit coꝝ extẽsio oiuz triũ vna. s. sil' donec eleuet ifirm⁹ cũ coꝛpe suo a terra ⁊ remaneat pendẽs: ⁊ medic⁹ tũc conet ad reducẽm ei⁹: ⁊ idẽ in sñia dixit Hal. ¶ Est ⁊ alia curatio cõis modernoꝝ: ⁊ est vt ministeꝛ fortis fortiter extẽdat crus infirmi ad iteꝛioꝛa cũ manib⁹ suis: aut cũ ligaméto lineo amplo. ꝟ. genu ei⁹ posito: ⁊ sit ali⁹ ministeꝛ q coꝛp⁹ infirmi fortiter teneat: deinde posito õsubtus ligaméto alio siue fascia medic⁹ sit ex latere infirmo ⁊ teneat vnã extremitatẽ ipsi⁹ ligaméti siue fascie: ⁊ sit ali⁹ ministeꝛ ex alia pte q̃ teneat aliã extremitatẽ: ⁊ sic ambo equal' extẽdẽdo stringãt iuncturã. medic⁹ ꝺo sit sollicitus ex latere suo qõ ipellat eã pedib⁹ ac manib⁹ suis donec ad locũ ꝓpꝛiũ reducat. ¶ Rogeri⁹ aũt ⁊ Rolãdus posuerunt aliã curationẽ: ⁊ est qõ p̃ iaceat supin⁹ infirm⁹: ⁊ medic⁹ sedẽs ei oppositꝰ manib⁹ ⁊ pedib⁹ ꝓtra ipꝫ ipsũ mẽdo inter vnã coxã ⁊ aliã extẽdat crus infirmuz: dũ ali⁹ vir fortis teneat firmiter coꝛp⁹ ad supꝛioꝛa: aut ipꝫ attrahat: ⁊ medicus manibus trahendo ⁊ pedibus premẽdo vertebꝛum ad ꝓpꝛium locum ꝺeducat.

De speciali aũt mõ reductionis anche ꝑm spẽs suas dixit Albuc. in reductione ei⁹: q̃m dislocat ad interioꝛa opꝛ vt resupinet ifirm⁹ sup lat⁹ suũ: deinde ponat ligamẽtũ supꝛa radicẽ ei⁹ in eo loco q̃ est inter caput coxe: ⁊ locũ q̃ est sub inguine: deinde extẽde ligamẽtũ ad surꝛsuz a pte inguinis ad altioꝛẽ ptẽ coꝛpis ad ptẽ furcule: deinde accipiat ministeꝛ ali⁹ fortis tibiã: et bꝛachiũ: et moueat medicus locũ grossuz coxe infirme: et extẽdat ad exteꝛioꝛa extẽsione vehemẽti: ipsa. n. redit ad locũ suũ. ¶ Et dixit Albuc.

Sexus modus. 3us modus. Reductꝫ facte ad interioꝛa.

ꝙ ꝫ ſpēs curationis eſt facilioꝛ religs qꝫ reducif ꝫ mēbꝝ. Et Haly. de hac ſpē dixit. opꝛ cū ad interioꝛa fit euulſio liga mēto ꝝ medicamē ſup coxe ponē radicē inter coxas vtraſqꝫ loco qui ſub inguinibus eſt ⁊ furculis ipſis: p̄cipieſqꝫ viro forti p̄mere coxa ꝝ locū groſſuꝫ cū vtriſqꝫ cubitꝭ. i. brachijs: ⁊ ad exterioꝛa extēdas: qm̄ ſic redibit diſgregatio ad locuꝫ ſuū. ¶ Et ſubdit Albu. ſi aūt excuſaf ſup te: ⁊ nō obedit tibi ad introitū cū hac ſpē curationis oino: tūc oꝫ vt ligenf duo pedes infirmi ſil cū ligamēto forti leni: ⁊ ſup duos calcaneos ⁊ ſup duo inguina: ⁊ ſit lōgitudo cuiuſqꝫ cū cōpare ſuo q̄ꝫtitas q̄tuoꝛ digitoꝝ ⁊ ſit crus infirmū extēſum altero q̄ꝫtitate duoꝝ digitoꝝ: deide ſuſpēdaf infirm⁹ ſup caput ligni qō ſit in domo: ⁊ ſit lōgi^do ei⁹ a terra q̄ꝫtitas duoꝝ brachioꝝ: dein de p̄cipe iuueni forti: vt moueat caꝑ coxe: ⁊ ſuſpēdaf cū infir mo iuuenis ali⁹ mouēs coxā cū forti^ter: nā iūctura redit i lo cū ſuū cū velocitate. ¶ De ꝫ mō curatiōis. dix̄. A. eſt mod⁹ ali⁹ cū q̄ igredif caput coxe abſqꝫ extēſiōe infirmi ſup lig^m. i. ſup tabulā: ⁊ eſt mod⁹ quē laudauit Hyp. ⁊ ipſe extimat: qō opꝛ vt ligenf man⁹ infirmi ſil cū ligamēto forti ⁊ leni ⁊ lato: ⁊ ligenf pedes infirmi ambo cū ligamēto lato forti ⁊ leni ſup duos calcaneos: ⁊ ſup duo genua: ⁊ ſit lōgi^do cuiuſqꝫ a ꝓpa ri ſuo q̄ꝫtitas q̄tuoꝛ digitoꝝ: ⁊ ſit crus infirmū extēſū plus al tero q̄ꝫtitate duoꝝ digitoꝝ: ⁊ ſuſpēdaf infirm⁹ ſup caꝑ ligni: ⁊ ſit lōgitudo ei⁹ a terra q̄ꝫtitas duoꝝ cubitoꝝ: deide currat adoleſcēs bñs adoleſcētiā. i. forti^ncm. al's. expiētiā hui⁹ opō nis puber cū brachijs ſuis ⁊ attrahat coxā infirmā i groſſio ri loco ei⁹: vbi eſt caput coxe itē: ⁊ ſuſpēdaf cū infirmo ſubi to: nā iūctura cū factū fuerit illō cū ea i grediet ad locū ſuuꝫ cū q̄ꝫ ſtudio: ⁊ iſte mod⁹ ē facilioꝛ alys: qm̄ nō eget opōne plūma: verūtm̄ pl'es medicātiū nō bñ op̄ inf i eo: qm̄ ipſi ſper nūt eū pp ſuā facilitatē. ¶ Poſuit ēt. A. aliū modū reductio nis diſlocatiōis: ⁊ ē vt extēdas pedē: deide face eū redire cuꝫ violētia. al's. cū vehemētia. ſ. fort^ma tue: ⁊ ꝫ poſtq̄ꝫ moueri ꝙ eā dextra ⁊ ſiniſtra: dōec opponaf ei ad qō redif: ⁊ pone pe di q̄ſ ſtapbā. ⁊ ſtrige ōſup. ¶ Dixit Guil. oꝛdiet medic⁹ tres medicos ꝫ modū dictū. ſ. in curatiōe cōi. ⁊ ifirmū ſup tabu lā latā ponat coꝛpe ſupino: ⁊ ponat medic⁹ mātile inuolutū iter coxā ⁊ teſticulos ⁊ ſit medietas mātilis tracta x̄ſus ſpi nā: ⁊ alia ei⁹ medieta ꝙ vſus vmbilicū i pte domeſtica: ⁊ me^m vo ipſi⁹ mātilis ſit locatū ſup os cōtētū in loco: ⁊ ꝫ fcō oꝫ re ſtauratoꝛ p̄ p̄cipere miniſtro q tenet genu: ⁊ illi q regit crus violēter: vt cū minoꝛi tñ dooꝛe q pōt fieri ꝫ qō regrit opō talis trabaf os coxe diſlocatū ad iferioꝛa ⁊ ipꝫ moueat: ⁊ cū reſtauratoꝛ ſentit ꝙ motū fuerit os violēter cū mantili hoꝛa motionis trabat ipſuꝫ ad ſupioꝛa ⁊ reducat ad locū ſuū. oꝫ hic ſuppleri ꝙ terti⁹ miniſter firmiter teneat coꝛp⁹ infirmi.

Dislocationis aūt anche ad exterioꝛa. dix̄ Albuc. ꝙ opꝛ vt iaceat ifirmus ſup podio ꝑm ꝙ narrauim⁹ ſupꝛa in bñte gibboſitatē. i. eminētiā ſpon dilū: ⁊ ſtringaf ligamētū ſup crus ei⁹ ifirmū ꝓpue ⁊ ſuper pect⁹ ei⁹: deinde ponanf ligna duo: vnū apud pedes eius: ⁊ alterū apud caput: deinde lig^m additū in me° podij fixū bñ ſup qō inuoluti ſūt pāni būdi. ſ. lenes vt nō ledāt ifirmū: ⁊ ſit lig^m iter coxas ei⁹ vt nō attrahaf ad iferioꝛa apō extēſio nē: deinde extēdat ois miniſter ad ptē ſuā: ⁊ medic⁹ equet re ductionē manu ſua. ſi ḡ obed t ad reductionē bñ erit: ⁊ ſi nō pone ſup ipſaꝫ tabulā: ⁊ p̄me ipſaꝫ. ſic dixim⁹ in gibboſita te eq̄lr: verūtm̄ oꝫ vt iaceat ifirm⁹ ſup locū ſuū ſanū. ¶ Aui. aūt dixit. oꝫ ꝙ extēdaf ifirm⁹ ꝫ qō dixim⁹ cū ligatura q̄ eſt ſup alkafagi inguinis: ⁊ furculā: deinde neciuꝫ eſt medicāti: vt eleuet vertebrū de foꝛis ad interioꝛa poſtq̄ꝫ poſuerit ex tremitatē tibie in aliq̄ pte fouee quā dixim⁹: vt ſtringat ſup eā: ⁊ ſint aliq miniſtroꝝ ex pte ſane ipellēres itē: ⁊ oppona tur ipulſioni medicātis: vt nō ipellaf p̄m. ¶ Et itē poſuit Aui. aliū modū curatiōis hui⁹ diſlocatiōis: ⁊ dixit. qñ diſlo caf ad exterioꝛa: opꝛ tūc vt reſtauratoꝛ affirmet extremitatē coxe q̄ eſt caꝑ genu: ⁊ moueat eā e^o mot⁹ p̄dicti: ⁊ ſit alius tenēs ab extremitate alia mouēs eā e^orio mot⁹ p̄mi: ⁊ iā li gauit ad eā vittā aut funē. ¶ Dixit Raſ. 15° 9ti. venit infans qdā ad mareſcā: cui⁹ ancha diſlocata erat ad exteri⁹: ⁊ pes ei⁹ fact⁹ eſt dolēs ⁊ breuioꝛ: vñ feci eū iacere ſup lat⁹: ⁊ ele uaui caput genu ad ptē. i. verſus ptē exterioꝛē: ⁊ poſui ma num ſup locū in quo caput anche fuerat gibboſum impelle re illud: ita ꝙ ſubmerſum eſt cum violenita.

Dislocationis anche ad añterioꝛa curatio eſt. dixit Haſ. ⁊ ponit vbi. ſ. vt extēdaf cū fune forti in radice vritidis p̄ forte vi ꝝ eleuāte cū violētia ⁊ retinēte patiēte dū extēdit pes ipſi⁹ ad exteri⁹: ⁊ ipellere oꝫ chirurgic⁹ cū manu ipſi⁹ coxā penes genu ad interi⁹ cum violētia: qm̄ igrediet. ¶ Dixit Albu. opꝛ vt extendaf crus infirmi velociter ꝫ eādē narratiōnē dictā ſup podiū: ⁊ po nat medic⁹ palmā man⁹ ſue ōrtre ſup iguen ifirmū: deinde coartet ipꝫ cū manu altera: ⁊ cū coartatiōe illa ponat ipꝫ ex tēſuꝫ ad iferioꝛa vſus genu. ¶ Et Aui. dix̄. oꝫ vt extēdaf in firm⁹. deinde ponat vir fortis radicē vole man⁹ ſue dextre ſup iguen ifirmū: ⁊ coartet ipꝫ cū manu altera: ⁊ ſōdit. ⁊ ipe cū ꝫ ponat coartationē extēſaꝫ ad iferioꝛē ad ptē genu. Et Haly. dixit. opꝛ crus duplicare fortiter: donec pes iteri⁹ tan gat iguina: ⁊ ſic os i foueā reduceꝫ. ¶ Et Aui. dixit. p̄cipiaf vt flectat genua: ⁊ teneat vir fortis eū ex pte emūctoꝛij: ⁊ re ſtauratoꝛ manu ſua caꝑ coxe apō genu trahat ipſā ad iterio ra: ita vt ipellat ad extre^m aliā ⁊ ipellat ipꝫ ipulſiōe tēdēte ad ſupioꝛa ⁊ exterioꝛa: ⁊ ſi adunat eū ali⁹ ab extre^a alia ꝓuio mot⁹ ei⁹: ⁊ iaꝫ ligauit eā cū vitta: aut cū funē erit bonū.

Dislocationis vo anche ad poſterioꝛa curatio ē. dixit Albu. opꝛ vt nō extēdaf in firmus ad infe^ra cū eſt eleuat⁹ ſup terrā Hyp. opꝛ vt ſit po ſit⁹ ſup rē durā: ſic oꝫ eū cui⁹ diſlocaf ancha ad exte^ra ꝫ illō qō dixim⁹ de accubitu ei⁹ ſup duas anchas ⁊ ēt ſup faciem ſuā ⁊ ligamēta extēſa ſint: ſic dixim⁹ nup: ⁊ fiat ꝫ ꝙ dcm̄ eſt in diſlocatiōe ad exte^ra: ⁊ oꝫ vt adminſtref ꝓpſſio cū tabula ſup locū ad quē egredif iūctura. ¶ Aui. quoq̄ dixit. nō oꝫ vt ifirm⁹ extēdaf ad ife^ra eleuat⁹ ſup terrā Hyp'oꝫ vt ſit po ſit⁹ ſup aliqō durū: ſicut itē oꝫ ꝙ ancha ei⁹ diſlocaf ad ex terioꝛa. oꝫ ḡ vt extēdaf iferi⁹ ifirm⁹ ſup lignū: aut podiale ſup faciē ſuā: ⁊ ſint ligamēta ſtricta nō ſup coxā Hyp. ſuper crus: ⁊ oꝫ itē admiſtrare ꝓpſſionē cū tabula ſup albafagi. i. ad locū ad quē egredif iūctura. ¶ Et poſuit itē. Aui. vnaꝫ curā cōeꝫ oueniētē diſlocationi anche ad añ ⁊ poſt. ⁊ dixit in illa q̄ eſt ad añterioꝛa: aut poſterioꝛa ſtrigat reſtauratoꝛ ra dicē coxe cū ligatura lata: ⁊ capiat ſup hūer ad ptē quā oꝫ ꝫ declōnē diſlocatiōis: ⁊ accipiāt duo viri duas extremita tes ligature ꝑple: deide extēdāt eā oēs ſil extēſiōe q̄ extēdāt ifirmū in aere. ⁊ cū hꝫ ē pol'e vt redeāt modi p̄dicti ad recti ficationē. ¶ Et ſig^m reductiōis ācbe. dixit Albu. nō occultaf tibi: ⁊ ē vt extēdas duo crura ifirmi: ⁊ qñ vides ea eq̄lia ⁊ in firm⁹ ſtrigit crus ſuū ⁊ expādit ipꝫ abſqꝫ excuſa^nc: tūc ſcias ꝙ iā redijt mēbꝝ ꝫ ꝙ opꝛ. ¶ Dixerūt Rog. ⁊ Rolād⁹ mē ſureſ pedes vt ſciaf vtꝝ bñ ſtet: ⁊ vtaf ēt ifirm⁹ vt medic⁹ nō decipiaf ⁊ mēſurent calcanei: ⁊ ſi ābe nates eq̄lr fuerint bñ erit. ¶ Dix̄ Albu. cū ḡ oplef reductio ꝫ ꝙ oꝫ ꝺiuge du as coxas ⁊ pone empl'z ⁊ ſtrige: ita vt nō moueaf ancha ad aliq̄ ptē: ⁊ adhereat ifirm⁹ qeti trib⁹ ꝺieb⁹ aut 4^or: ⁊ gdaꝫ dixerūt. vſqꝫ ad 5^m ꝺiē vel 7^m. deide ſolue ligaturā: ⁊ empl'z ⁊ cōpara crus cū altero: ⁊ ſi videbis ea eq̄lia i ſtatu: tūc ſcias ꝙ iā diſlocatio firmata ē. abſolue ḡ ifirmū ad ābulādū: ſi ſi vides aliqd mollificatiōis tūc redi: ⁊ ēpl'a illō ⁊ ſtrige illud ꝫ ſtrictura tuā p̄mā ⁊ dimitte eā trib⁹ ꝺieb⁹: deide ſolue il lud ⁊ facipꝫ tardare i ābulatiōe ſup vtrūq̄ꝫ crus donec oſor teſ bñ. ¶ Dixit Raſ. 15. 9tiñ. ligari feci genua: ⁊ cū akab: ⁊ cū pollicib⁹ pedū ſil. Et. A. dixit. ſtrige ſup coxā ⁊ ſup genu ſtrictura q̄ ꝫuet eā. ¶ Et dixit itē Raſ. ſi diſlocaf ancha ad exteri⁹: iaceat patiēs ſup ptē diſloca^nc: ⁊ ſedeat ſup vtrūq̄ cubitū: qm̄ hꝫ ſubuēit ſup bonā reuerſionē: ⁊ ſtabilitatē ipi⁹

Alt⁹ mo dus.

Alt⁹ mo dus.

Alt⁹ mo dus.

Reductō facte ad exterioꝛa.

Alt⁹ mo dus.

in loco ꝓpio ꝓhibẽdo ꝙ nõ egrediat ab eo post ei⁹ restitutionẽ. ¶ Dixit Guil. fcã eãtiõe ponat ẽpl̃z ostrictiuũ supius narratũ cũ petia ꝓbẽdẽte totã anchã ⁊ inguẽ: ⁊ nullo⁹ sup locũ lesũ põat olz ro. nec ꝑ se: nec cũ petia: q̃uis b̃ fiat i plurib⁹ alijs locis supra narratis: qm̃ b̃ mẽbr̃ magnitu^ne sua ⁊ difficultate sue locatiõis idiget ꝓstrictiõe forti ⁊ durabili: ⁊ nõ mollificatiõe aliq̃. sup petia ℞o ẽpl̃i ponat faldelle õ stupa in mõ ꝓueniẽti vt tot⁹ loc⁹ cũ inguine ab ipsis ꝓbẽdat ⁊ inuoluãt faldelle ipse in ẽpl̃o fcõ molli valde. ⁊ ipleat loc⁹ inguinis cũ petia vl̃ stupa vt vacuitas loci nõ impediat ligaturã: ⁊ liget p⁹ b̃ mẽbr̃ cũ binda cui⁹ latid⁹ sit plusq̃z palmũ vnũ. ⁊ reipleat binda sub inguine: ⁊ sup nodũ ⁊ duertat ad ptẽ sanã vsus vmbilicũ ⁊ spinã: ⁊ firmet q̃lz reuolutio binde cũ filo: ⁊ acu ita vt possit durare ꝑter q̃z moueat aliq̃ reuolutio vsq̃z ad tps ꝛc^a liga^nis: fcã lig^ne ⁊ bñ firmata vngat locus circa bindã cũ defensiuo fcõ ex oleo ros. aceto boloar. ⁊ filib⁹: ⁊ locet ad iacẽdũ corpe supino. ¶ Et dix̃ Guil. ꝙ si cũ dislocne anche fuerit vuln⁹ magnũ reqrẽs ꝓductarã ptiũ iudica ipsaz dislocnem in tali loco eẽ incurabilẽ: tũ ꝓp difficultatẽ locana: tũ ꝓp magnem mẽbr̃i q̃ ipediret firmanem. als. sanationẽ loci cũ vulnere: ⁊ vulnus ipediret eãtionẽ ⁊ mollificaret locũ: ita ꝙ nõ posset firmari: sz tũ ꝓp b̃ nõ õfistas ab opõne bona ⁊ laudabili: ⁊ facias ꝙ posse ꝙ mẽbr̃ ꝑ reducatur ad locũ ⁊ liget ⁊ ẽpl̃et cũ inciniõe petie: ⁊ ẽpl̃i ad modũ vulneris: ⁊ cũ ligatiõe fcã fenestrata: ita ꝙ vuln⁹ appeat: ⁊ postea suaf vuln⁹: ⁊ sup suturã ponat puluis ꝓpuatiu⁹ sture: qõ sic fit. ℞. sanguis draco. masticis: ⁊ gũmi arabici. aã. ʒ. ʒ. ⁊ sup puluerẽ ponat ẽpl̃z mũdificatiuũ ⁊ curet vuln⁹ ⁊ mũdificet oi die. ¶ In b̃ casu sũt qdã medici q añ deductiones suunt locũ vulneris: ⁊ pcedũt cum cura vulneris vsq̃z ad ʒm diẽ: ⁊ ʒa die equãt dislocnem: qz tũc sãguis ostrict⁹ é: ⁊ labia sũt applicata q̃dãmõ: ⁊ tũc reducũt mẽbr̃ dislocatũ ad locũ suũ. ¶ Dixit Guil. b̃ mod⁹ cure q̃uis possit aliqñ pcedi: tñ sic nõ mihi placet: qz timeo ne si sic dimittat ꝙ pp dolorẽ q nõ cessaret ex ipfecta opõne intrñ inflaret loc⁹ ⁊ aparet pp ꝓtinuũ cursũ bũor̃ ⁊ restauratio postea nõ posset fieri: ⁊ hic infirm⁹ remaneret in infirmitate sua: ⁊ fieret incurabilis.

In cura aũt dislocatiõis ꝓueniẽtis a cã itrinseca mollificãte sic ꝓcedẽdũ est vt reducat os ad locũ suũ: ⁊ teneat firmũ in loco cũ ligatura: ⁊ empl̃o multe dislocationis: ⁊ notat ꝓtinue regie exiccatiuo: ꝑm ẽt sex rẽp oia gña nõ nãliũ: ⁊ fiãt purgnes plẽs: ⁊ frequẽtes cũ menis edulcẽtib⁹ hũi^es flãticas a mẽbr̃is remoti: ⁊ ẽ sic ꝓtinuãdũ ꝙ mẽses oi mẽse soluẽdo ligaturã q̃ter vel qnges: ⁊ ꝓsideret tũc si iũctura õsiccet: ⁊ mẽbr̃ũ firmet i loco suo: ⁊ sic ꝓcedat tũc cũ b̃ regie vsq̃z ad finẽ cure. ¶ Si vo nõ õsiccat ⁊ nõ firmat tũc neẽe ẽ vt loc⁹ vrat siue cauteriçet. ¶ Ait. n. hyp. 6° aff. qbuscũq̃z a sciatica molestatis resilit vertebrũ. ⁊ rursus incidit in locũ suũ bis mucillagines fiũt. i. facte sũt q̃ remolliũt ligamẽtũ: ⁊ bis tabescit crus: ⁊ claudicat si nõ vrant ⁊ modus cauteriçatiõis fieri dz sic⁹ dcm̃ ẽ in cap⁹ in sciatice cura. ¶ Rursũ q̃rũcũq̃z vtebrũ ꝙ multũ tps: aut pãnũ ẽt si a cã puerit extrinca cure onus nõ suscipe honorabili⁹ est: qm̃ raro euenit vt in suũ possit redire locũ: ita ꝙ firmet in eo: cũ pdictiõe tñ cura suscipiẽda est: ⁊ loc⁹ ꝑ balneis ⁊ ẽpl̃is mollificãdus ẽ: deinde vt dcm̃ ẽ vtebr̃ ad ppriũ locũ reducat liget ⁊ empl̃et: sic̃ supradictũ est: ⁊ ꝑdicto mõ curat ois iunctura mollificata ⁊ elõgata: siue alquatui: õ cui⁹ cura dix̃ Raſ. 15. ꝓti. cureť cũ ligatura eleuãte illõ ⁊ reb⁹ stipticis cũ caũtate. sz ẽpl̃atis sup locũ. Et si chirurgic⁹ ꝓcepit puero hũti cubitũ dislocatũ elõgatũ ad ostringẽdũ brachiũ ad supi⁹: ⁊ ad ipellẽdũ cap̃ adiuua^t: vt nõ adhereat bñ cũ cubito. ¶ Dix̃ Aui. reducat os mollificatũ. ſ. ⁊ pp mollificanem elõgatuz: ⁊ egressuz a suo loco näli ad inferiora illi⁹ in q̃ qescit. i. qescere dz fz näz: ⁊ a quo mollificatũ est. i. pp mollitiẽ egressuz est. Et post reducnem ei⁹. dixit Aui. empl̃et cũ ẽpl̃is ꝙ⁹ est vt⁹ stiptica cõmixtis cũ eis q̃ hñt vtutẽ calefactiuã: sic̃ si mini-

strant galle: ⁊ balaustie ⁊ acatia ⁊ siliã: cũ aliquãtulo castorei additi ⁊ vsnee: ⁊ item subijciat qõ est sic̃ nux cypressi: ⁊ iunipi ⁊ reliq̃ q̃ cadũt in emplis rupture. ſ. sipbac: deinde stringat sic̃ cap. ſ. cũ ligatura. ¶ Empl̃m optimũ in b̃ sic fit. ℞. mirtillor̃ gallar̃ plidie balaustie: acatie sumach spodij: karabe thur] sauine cypri castorei capitj rosar̃ fructⁿ tamariſci. aã. ʒ. ſ. farine molẽdini ⁊ siliginis. aã. ʒ. ſ. ꝓficiant post q̃z cribellata ſt cũ vio rub⁹ stiptico ⁊ albumib⁹ ouor̃ ⁊ supponãt.

¶ De dislocatione genu ⁊ rotule eius. Cap. xvj.

Genu dixit Hal. vt ponit. 15. ꝓti. dislocat ad diuersas ptes ꝑter q̃z ad ptẽ añriorez: qm̃ oculus genu. i. rotula illud ꝓhibet tũc dixit declinabit ad interi⁹ in dislocatiõe: ⁊ ad exteri⁹ nõ: eo ꝙ ꝓhibet eũ capula ei⁹. ¶ Dixit Albuc. genu dislocat ꝑz tres modos. ſ. ad exteriora ⁊ ad interiora. i. ad ptẽ filuestrẽ ⁊ domesticã: ⁊ ad inferra siue posterra: ⁊ nõ dislocat ad añriora. Et. A. filr dixit. ꝙ genu dislocat ad oẽz ptẽ ꝑter q̃z ad añriorẽ ꝓp rotulã: ⁊ adiutoriũ ei⁹. i. ligamẽtuz ei⁹. Dixit. A. genu est velocis dislocnis. ſ. ẽt a cã extrinseca. ¶ Dix̃ ẽt Hal. ꝙ dislocat penes lentũ motũ in aliq̃ dislocatione. ¶ Dixit Aui. fortasse sunt absq̃z cã ꝓter deambulationẽ velocez: aut lubricat parũ: sicut carnalis. ſ. ꝓs vt dixit ſka extra. ⁊ multotiens dislocatur absq̃z cã ꝓter saltum.

Dixit Albuc. signũ dislocationis eius est vt ꝑcipias infirmo ꝙ applicet crus suũ ad coxã suã: ⁊ cum nõ adheret cũ coxa: tunc scias ꝙ genu est dislocatum. De signis

Dixerunt qdã ꝙ sicut dislocatio poplitis de facili fit: ita ⁊ facilr restaurat: nã ꝑ se cũ hõ erigitur violẽter sup crus ⁊ sup genu redit ad locũ suũ ꝑter ꝙ medicus opet aliqd. Si ãt nõ rediret sit vn⁹ minister q teneat crus egri fortiter: ⁊ medic⁹ ipe palpãdo genu in latũ ⁊ in lõgũ reducat ipsuz quo facto ponat desup petia ifusa in oleo ros. ⁊ exꝑssa: ⁊ desup ponant faldelle de stupa in aqua ꝓus infuse ⁊ bene expresse: ⁊ post expressionẽ intincte in empl̃o cõstrictiuo: ⁊ liget cũ fascia q̃tuor digitor̃ lata. Et bñ firmet ⁊ dimittat sic vsq̃z ad 4m vel 5m diem. ¶ De reductione genu. dixit Hal. ⁊ ponit vbi supra. ꝙ curari dz per extensionem ⁊ mollitiẽ ⁊ restitutionẽ: ⁊ restituti cõstrictionẽ cũ ligatura q̃ nõ soluat ad plures dies. Et dixit. quotiẽs restituere volueris articulũ genu sedeat patiens sup scamnũ. deinde eleuet pes eius modice: deinde duo viri auxiliũ dent ad extendendum manibus ipsor̃ de ꝑte supiori ⁊ inferiori violenter: deinde chyrurgicus intromittat articulũ in loco suo restituendo ipsuz ei: deinde liget condurabilr. als. cõdominabiliter. ¶ Dixit Albuc. restitutio omniũ modor̃ dislocationis genu est vt facias sedere infirmũ rectũ: ita vt iã extendat crus suũ sup illud: ⁊ adhere dorsuz tuũ ad faciez eius: ⁊ pone pedes ei⁹ inter pedes tuos: deinde adherere fac genu ei⁹ cum palmis ei⁹: et rectifica eũ inter digitos tuos. deinde applica cũ palma tua sub genu cũ fortitudine. et minister alius trahat pedem tuũ et extẽdat donec redeat genu ad locũ suum. ¶ Et Aui. dixit. sedeat sup sedẽ ꝓpinquã terre et eleuẽtur pedes ei⁹ parũper: deinde extẽdat vir fortis manũ suã õsup et desubtus extẽsione forti et reducat restauratoz iunctura ad dispõnẽ suã et liget eã. ¶ Dix̃ Albuc. signm reductiõis ei⁹ est vt adhereat cũ coxa in leuitate nõ laboriose: deinde emplastra ipsz: et adherere fac crus suũ cum coxa: deinde fac ea fil̃ cũ vitta trib⁹ die⁹ stare aut q̃tuor: deinde solue ipsaz: et nõ vrat infirm⁹ ambulatiõe aliqb⁹ die⁹ donec ꝓfortet. Si aũt excusat tibi reductio ei⁹ ꝓdictũ modũ: tũc dixit Albuc. administra extẽsionẽ fortẽ cũ ligamẽtis: quor̃ ꝑcessit narratio in reductiõe anche ꝛc. ¶ Et aliqñ dislocat rotula genu. et dixit. A. opz tunc vt ponat pes plane in terra: et reducat rotula. deinde impleat curuatura genu pãnis ꝓhibẽtibus a duplicatione: et ponant desup astelle resistẽtes ei in ptem ad quã declinat. cũq̃z stringit: et adhere et firmat nõ duplicat genu cũ festinatiõe. ſz paulatiz donec alleuiet ei duplicatio. Signa reductionis ⁊ regimẽ post ipsaz Reductio rotule.

¶De dislocatione iuncture tali ⁊ ossium pedis ac digitorum pedum. Cap.xvij.

Dislocatur qñq; iūctura tali apud calcaneū.⁊ dixit Guil'.q; cum difficultate restituit' hec iunctura:⁊ sil'r iunctura rascete:⁊ pectinis pedis:⁊ difficultas restitutionis eius trahit' ex positione ossium rascete:⁊ alio⁹ ossiu; puo⁹ pedis ⁊ dislocatio tali:qñ; ē integra:⁊ qñ; nō integra. ¶Dixit Albu. dislocatio ei⁹ fit:aut ad interiora: aut ad exteriora:aut ad ptes domestica:aut ad ptē siluestrē.

Et signum dislocationis ei⁹ est.vt videas calcaneū inflatū ad partē ad quā dislocatur.sup. ⁊ in alia parte concauum.

Et cura eius est prima cure dislocationis sui cōparis in manu. ¶Dixit Aui.si dislocat' calcane⁹ indiget extēsione forti:⁊ curatione.al's.coartatione ⁊ cōp;ressiōe vehemēti:⁊ ipulsiōe cū forti^e vt redeat:⁊ h̄ qñ dislocatio ē integra:deide o; vt dimittat deābulationē circiter.40ª dies.vt nō dislocet' 2°. Et dixit.inquntantiq o; vt extendat' infirm⁹ sup dorsu; sup terra:⁊ ab eo q; est inter coxas eius ⁊ albafagi paxillus figat':aut resupinet' infirmus sup dorsu; sup terra:⁊ sic paxillus lōgus intrās ꝓfūditatē terre nō permittēs cor;p⁹ eius moueri cū ꝓcedit pes ei⁹ ad inferiora:q; si pñs tibi fuerit lignū magnū in cui⁹ medio dixim⁹ eēt aliō lignū fixū:tūc op; vt sit minister tenēs coxā:⁊ extendēs eā:⁊ minister ali⁹ extendēs pedē:aut man⁹:ei⁹ aut ligamētū ꝑm ꝺtrariū extēsiōis ꝑmi:⁊ equet tūc medic⁹ manu sua sepōnē: ⁊ teneat minister alius pedē aliū ad iferiora. Et op;.dix'.A. vt post eq̄tionē liget' ligamētis fortib⁹:⁊ vadat cū pte ligamēti ad pectinē pedis:⁊ cū pte ei⁹ ad calcaneū:⁊ liget' illic op; tñ vt caueat' ex neruis:⁊ venis q̄ sunt sup cauillā posteriius.ne sit sup eis strictura vehemēs:⁊ vt ꝓhibeat' infirm⁹ ad ambulatiōe.40ª dieb⁹.isti.n.si conant' ambulare añ non sana ⁊ ꝑm ꝺplemētū:⁊ dissoluit' in eis mēbrū ⁊ corrūpitur curatio. Dixit tñ Guil.q; extēsio fiat paulatine cū puo dolore ꝑm q; fuerit pol'e:⁊ q; facta restauratiōe ponat' sup loco petia in oleo rosar;⁊ exp;ssa:⁊ sup eo emp'm cōstrictiuū cum faldellis de stuppa ⁊ liget' nō nimis stricte:vt nō mortificet' loc⁹:⁊ sup eius ponat' ꝓhibitiuū fluxⁱ⁹ hūo; ad locū. ¶Et dixit.A.si separet' os tali ex saltu:nā illō accidit multotiēs: aut accidit huic mēbro apa cal'z:op; tūc vt ꝑpareť h̄ mēbr; cū resupinatione infirmi sup faciē suā:⁊ extēdat' mēbrum:⁊ equet':⁊ cū embrocis q̄ sedāt apa cal'm embrocet':⁊ administret' ligamētū fortet:⁊ qescat infirm⁹ ⁊ nō moueat':donec rectificet' mēbrū integre. Et dixit.ligatura o; vt sit ad digitos.i.vsus digitos ⁊ admittat' talus apt⁹. Et dixit Auicē.q; in sepone tali pauca sufficit q̄l; extēsio q̄si debilis ad h̄ vt reducat'. Albu.et posuit modū reductionis dislocationis tali que; poteris videre si volueris. ¶Dixit Gal'.vt ponit'.15° ꝺtiñ.vtrūq; calcaneum ⁊ ossa pua in manu ⁊ pede dislocata eleuent'.i.deducant' sp ad ptē ꝺuā ptis ad quā declinauerūt: ⁊ si fuerit eminētia in supficie man⁹:aut pedis alicuius ptis noli dimittere eā sic:s; suppone ei plūbū ⁊ insepabilis ligatura fiat ei ꝑ duas hebdomadas:aut tres donec tollat' oīno ⁊ strictura fiat subuersio ei⁹. ¶Et itē.dixit Gal'.si dislocet' aliq̄ os pedis ⁊ emineat ad sursu; q̄ fit quotiēs patiēs cadit sup pedē.surgat'itaq; patiēs.i.erect⁹ stet;suppone ei pedē tuū ⁊ supponēdo pedi pānū duplicatū oppꝛime dū intromittat'.attrahant' digiti:sicut attrahūt' in manu ⁊ emplet'. ¶Dixit Albu.o; vt equet' q̄ dislocat' ex eis cuz extēsione pauca absq; labore:⁊ istud' qdē nō est difficile:imo est facile: ⁊ istud dictū retulit ad dislocationē digitor; pedis si dislocatio est in q̄busdā nodis dorsi pedis:tūc o; vt facias sedere pedē suū sup locū eq̄lē terre aut tabulā:⁊ est stans sicut ambulās. Deinde sta ⁊ pone pedē tuū sup id q̄ exiuit ex illis iuncturis:deinde calca illud cū pede tuo cū vtute.s.fortiter:donec redeat ⁊ videas ipz eq̄tū:⁊ q; nō appeat in loco eminentia:deinde pone sup ventrem pedis eius tabulam.i.astellam latā q̄ teneat totū pedē cui sint duo capita.s.vnū a pte calcanei:⁊ aliud a pte digitor;:deide strige ipz strictura decēti firma trib⁹ dieb⁹:deide solue ipsaz ⁊ face eū qescere ab ambulatione dieb⁹ multis:donec stringat' ⁊ vitet' a recidiuatione. ¶Et.A.dixit.q; regimē dislocatiōis ossiū pectinis pedis ē ꝓmū regimini dislocatiōis ossis calcanei:⁊ fortasse sufficit vt eques:ita.s.vt calces cū pede tuo sup ipz pāno exīte iter eos donec equet':deide empl'a ⁊ stringe ꝑm modū quē scis: digiti quoq; pedis eisdē modis dislocari pñt q⁹ digiti manus,⁊ sil'r reductio eor; est sic reductio illor;. Dixit Gal'.attrahant' digiti donec ꝺueniēter reducant' ossa ad locū suu;. ¶Dixit Guil.dislocatio digitor; pedis nō regrit nisi equationē ⁊ postea supponat' emp'm q̄ sic fit.℞.farine cicercule,aut farris:aut auene seu siliginis.lib.5,sanguis drac.masticis.dragagāti gūmi arabici.añ.z.j.boli.armeni.mūmie. añ.ℨ.5,puluerizata ic;pent' cū albumie ouor; in tāta q̄ntitate q; liq̄dū fiat,⁊ sic liget' suauiter supra eq̄tionē.h.n.ēplm fortiter stringit p se modica ligatura addita,⁊ oi die soluat'.

¶De correctione quarūdam dispōnū malar; que remanent post cōfirmationē reductionis dislocaliū. Cap.xvij.

Supra patuit q; dislocatio qñq; est dedecta in man⁹ medici stolidi:aut ignorantis:q̄re remanēt dispōnes q̄dā male in mēbris post reductionis ꝺfir^em,⁊ maxie ēt remanēt qñ eger nō est obediēs ⁊ nō seruās q̄ seruāda sunt ēt si medic⁹ rōnabil'r ꝓcesserit. ¶Et inter alias dispōnes maxie:⁊ de q̄ est h̄ sermo est q̄uitas in mēbro ad motū.nā debilitat' ⁊ nō mouet:nisi motu debili aut tardo,⁊ hec tarditas ad motū qñq; remanet nulla grossitudie in mēbro exīte:sed ꝓcedit ex q̄dā duritie:siue spissi^ne ōrelicta in neruis ⁊ lacertis ⁊ chordis hūtib⁹ illud mēbrū mouere:de q̄ dispōne dixit Albu.in ca° de dislocatione humeri q; si accidat post sanationez grauitas in mēbro ⁊ tarditas in motu ei⁹: tūc vtat' infirm⁹ balneo multotiēs:donec leniat' illa grauitas ⁊ redeat infirm⁹ ad dispōnē suā ꝑmā ⁊ ꝓuenit in h̄ casu cū aq̄ ōcoc^nis flor; camomille melliloti fenug.stica.flor; keyri citrini:⁊ qñq; remanet in mēbro grossitudo ꝓhibēs ipm a debito ⁊ ꝺsueto motu. ¶Dixit Aui.qñ remanet post reditionē dislocatiōis seu sepōnis.i.torsiōis durities:⁊ q̄si apa, administra embrocas ⁊ epithimata lenificātia. ¶Ait Raſ. 15,ꝓti.ego ꝓcedo in cura artic'or; difficilis extēsiōis ex grossitie remanēte in eis cū lenitiuis ꝑut ē in ca° scliros. Et dix'. lenificatiua sūt h.v;,bdelliū armoiacū figia medulla vaccē: pinguedo tauri:galbanū oleū alcanne.oleū lilinū opopanacū pinguedo lane cera citrina ⁊ cetrops.i.sordities aluearij ⁊ mucillago fenugreci.⁊ seis lini ⁊ suba albilbon.⁊ suba granor; pētadactile ⁊ cauda.i.pinguedo caude.s.arietis. Et dixit.he sube.i.me^ne calefaciūt pfecte ⁊ extēdūt neruū.s.epithima abūdās cū aq̄ calida ⁊ oleo tepido.⁊ mor⁹ iuncture frequēs. Qz si vitiū sit cronicū fiat cura cū marcasita calefacta ⁊ extincta cū aceto:cui⁹.s.euaporatio recipiat' ad iūcturā induratā:⁊ fiat illinitio ei⁹ cū lenitiuis hec.n.est vltia cura ipsi⁹. Et posuit Raſ.vng^m bonū ad iuncturā ꝓfundā in duratā:sic est adiutoriū ⁊ anche:⁊ maxie ad vitiū claudicatiōis ⁊ grossi^nis anche. Et quotiēs vitiū fuerit cronicū:⁊ nō pñt articuli extēdi:⁊ est violētū pfecte.℞.olei veteris rotul'. ij.olei lilini rotul'.5.cere citrine rotul'.5.gūmi ḡnor; viridiū. ℨ.ij.euforbij.ℨ.ij.armoniaci.ℨ.iij.castorei piperis opopanaci.añ.ℨ.ij.medulle ossiu;.s.cerui vel vituli.ℨ.iiij.liq̄fiāt q̄ liq̄ fieri debēt:⁊ cū eis misceant' ficca trita.⁊ vtere eo. ¶Et dixit Raſ.si mēbr; fuerit infrigidatū suppone ei serapinū galbanū:⁊ castoreū:qñ calefaciūt neruos ⁊ extēdūt mēbr;. ¶Dixit Aui.qñ accidit adiutorio fractura in latitudie sua.s.i.capite ipsi⁹ q̄ ingredit' pixidē spatule:aut ꝓpeip;:deindere/staurat' os:si postea accidit ei dislocatio nō ē pol'e reducere eā:nisi itez frāgat' restauratio:⁊ h;z h̄ vez si fractura ei adue

Cura dislocatiōis ossiū pectis pedis ⁊ digitor; ei⁹.

nerit post etatẽ tenerã post qz nõ põt os restaurari fz viã pᵉ intẽtiõis: sicut fit in etate tenera: ⁊ hᵒ ille cõtingeret cuicũqz alteri iũcture: ⁊ cã ẽ: qz post etatẽ tenerã nõ pt fractũ restaurari: nisi p viã scõe itẽtiõis. ſ. mediãte porro sarcoide: q porus sarcoides ingrossat ptẽ ossis in q̃ oriẽ q aũt ingrossatũ i capite eiᵒ nõ põt igredi pixidẽ: q̃re nõ põt reduci in locũ suũ: sed ad hᵒ vt reducat: opz vt denuo ps restaurata frãgat: nã in tali fractiõe porus ille destruit: vñ remota grossitudie eiᵒ a capite ossis: põt tũc igredi pixidẽ: ⁊ reduci i locũ suũ nãle: imo scias vt dixit Rab. 15. pti. q quotiẽs fracture accidũt ppinque articulis nocebũt motu ipsoꝝ: eo q inferũt in locu arꝯ grossitudiez quotiẽs ibi ꝓfirmat porus sarcoides: fractura aũt in loco dicto accidit pᶜies adiutorio q̃z ossibus aliorꝝ mẽbrorꝝ. Et ait Rab. ibidẽ. q̃tiẽs icidũt. ſ. frangũt pedes dislocationẽ capita ptiũ puaꝝ musculi adherẽtis cũ musculo: ⁊ ossis adherẽtis cũ osse nõ reuertet illud penitus ad dispõnẽ suã nãle: sz hᵒ magis accidit in aneba ⁊ capite adiutorij ⁊ in vtroq; focili man. ⁊ penes vtrũq; calcaneũ pedis.

¶ De cauterio in generali. Cap. xix.

Cauterium qñqz sumit p cauteriçatione: sicut cũ dᶜ cauteriũ confert huic mẽbro vel illi: ⁊ qñz sumit pro instrõ quo ipsa cauteriçatio pficit siue illud instrz fuerit actualr cõburẽs: sicut ferrũ ignitũ: siue potentialr sicut meᵃ caustica. Duobᵒ. n. modis cõtingit cauteriçationẽ fieri. ſ. aut cuz aliquo metallo: aut ligno ignito: ⁊ vocat hoc cauteriũ actuale: aut cũ medicina hñte vim vstiuã: aut cõburentẽ: ⁊ vocat hᵒ cauteriũ potẽtiale. Et hᵒ potẽtiale cauteriũ a q̃ꝑmis causticũ siue ruptoriũ noiat. ¶ Metalla aũt apta vt cũ eis cauteriçatio fiat ponunt eẽ q̃tuor. ſ. aurũ argẽtũ: es siue auricalcũ ⁊ ferrũ. Et inter ista metalla est differẽtia in bonitate cauteriçationis. ¶ Dixit. A. pⁱ 4ª. caº 19º res q̃ cauteriũ fit meliᵒ est aurũ. dicũt qdã ⁊ post ipz est argẽtũ: deide es: vltimo ferrũ. dixit Albuc. aliq dixerunt q cauteriũ cũ auro est meliᵒ q̃z cũ ferro: ⁊ nõ dixerũt illud: nisi pp q̃litatẽ auri: ⁊ sublimitatẽ sue subẽ: ⁊ pp eãdẽ cãz dicũt seq in bonitate argẽtũ post aurũ: ⁊ post argentũ es: verũtñ dixit Albu. q̃z uis ita sit q aurũ sit meliᵒ: tñ qñ tu ignis cauteriũ ex auro factũ nõ declarat tibi qñ ignit ꝑm quãtitatẽ. ſ. debitã ꝑprubedinẽ auri: ⁊ qñ ꝑperat ad ipz frigus. Et sit dicũt. accidit de cauterio facto ex argẽto: vel ex ere: ⁊ si addis supra ipz aurũ in ignitiõe. dixit Albu. liquefit i igne: ⁊ cõuertit in laminas ⁊ sic hui accidit de argẽto ⁊ ere: qz cadit artifex. ſ. cauteriçator in occupationẽ: ⁊ nõ põt opari: ⁊ pp illud fit cauteriũ cũ ferro apud nos velociᵒ: ⁊ ꝑpinqus ex rectitudine ad opõnẽ. ¶ Dixit Guil. ꝑter q̃z in cauteriçatiõe palpebraꝝ inuersataꝝ calidaꝝ: ⁊ qdã ẽt supplẽt in angulis oculoꝝ: qbᵒ eligit aurũ: aut aliqd dictoꝝ horꝝ ꝓter ferrũ: hᵒ iõ: qz in cauteriçatiõe dictaꝝ ptium nõ exgrit: nisi paꝝ igneitatis inuicẽ: qñ in his locis meliᵒ est iterata opõ q̃z vnica exq̃sita pp notabilẽ sensibilitatẽ ⁊ teneritatẽ oculi: eligit ẽt cauteriũ cũ auro in facie ⁊ locis in qbus querit vt magis decora remaneat cicatrix: qõ ꝓtingit pp leuiorẽ ipressionẽ quã efficit pp quã nõ sic corrũpit ꝓpõnẽ mẽbri: sicut facit ferrũ q est multe ipressionis. ¶ Et cõparãs Albu. inter cauteriũ actuale ⁊ potẽtiale. dixit. q bonitas cauterij cum igne ad curãdũ supra cauteriũ cũ meᵃ ꝓburẽte est: qñ ignis est simplex: cui? actio nõ ꝓuenit: nisi ad mẽbrꝝ qõ cauteriçatur: ⁊ nõ nocet mẽbro alteri ꝓiuncto cũ eo: nisi nocuᵗᵒ puo: meⁿᵉ ẋo. ꝓburẽtis actio ꝓuenit ad illud ex mẽbris qõ elongat ⁊ fortasse facit accidere in mẽbro egriᵉᵐ difficilis sanationis: ⁊ fortasse interficit: ignis aũt p sublimitatẽ suã ⁊ bonitatẽ subẽ sue nõ facit illud nisi supfluat. ¶ Sunt ẽt ⁊ alie cãe pp quas cauteriũ cũ igne est meliᵒ cauterio cũ meᵃ: qñ cũ cauterio cũ igne possumᵒ ꝑcise ꝓuenire vsq; ad illã ꝓticulaz in longiⁿᵉ latituⁿᵉ: ⁊ ꝓfunditate vsq; ad quã volumᵒ ꝓuenire: cũ cauterio aũt cũ meᵃ nõ sic possumᵒ opari. ¶ Et cauteriũ cũ igne ad hoc vt ipsimat minus tpis a multo requirit q̃z cauteriũ cũ medicia: q̃re ⁊ minᵒ extẽsuz doloreẽ causat q̃z illud: vñ ⁊ minᵒ ꝓternit vtus: minᵒ ẽt de supfluitatibᵒ ad locũ trãsmittit: siue trahit q̃z in cauteriçatiõe cũ medicina.

Due autem ponunt eẽ cãe mouẽtes medicũ ad cauteriçãdũ: quaꝝ vna est. nec̃ia: ⁊ altera vtilis. ¶ Et cã qdẽ nec̃ia est: qñ qñ curas egriᵉᵐ aliquã cũ recto regie ex pte dietẽ: ⁊ potiõis: ⁊ nõ ꝓfert ei curatio tua: tũc deuenire debes ad vltimũ instrz medici qõ est chirurgia pcipue ad ptẽ eiᵒ q̃ est cauteriũ: qñ ipz est magis postremũ: de cuiᵒ postremitate nota q dixit Albuc. cũ dᶜ q cauteriuz est postremũ meᵘᵉ nõ est alr nisi q qñ nos administramᵒ modos curatiõis in aliq egriᵉ p meᵘᵃˢ. sup. ⁊ ẽt administrato debito regie p dietã: ⁊ nõ ꝓferunt ei ille meᵘᵉ: deinde in finerei administramᵒ cauteriũ: ⁊ ꝓfert ei: ⁊ tũc inde cadit q cauteriũ est postremũ meᵘᵉ: ⁊ nõ est postremũ: sicut itelligit vulgus ⁊ stolidi medici q credũt q nõ est curatio q̃ ꝓfert cũ meᵘᵉ: nec cũ alio vt dieta post caſuz. i. administrationẽ cauterij: qñ nõ ẽ ita: dñt. q tũc nõ sufficit dieta ⁊ potio ad curõnẽ qñ mẽbꝝ vel mẽbra sũt adeo debilitata ⁊ male discraſiata: qñ ꝓtinue mãm malã gñat: ⁊ ꝓgerit ⁊ suscipit: aut multiplicat ẽt bono obꝑuato regie: aut eũatinis factis cõmẽsuratis: ⁊ multomagis hᵒ erit qñ fastidit? est stõus: neqz põt cõmode suscipe cibũ: neqz tolerare medicias: neqz. n. ipz sufficit patiẽs mẽbꝝ mãz in se collectã expellere vel resoluere: aut pre mẽbri õbilitate: aut pre nimia multiᵉ. grossiᵉ vel viscoᵉ seu incuneationeⁿ ⁊ pcipue si mẽbꝝ patiẽs fuerit in pfundũ positũ: aut in sua' copõne solidũ. ¶ Cã vo vtilis est: qñ cauteriũ ꝑseruat a futuris egriᵇᵒ. ⁊ ꝑseruat ab icõmodis: q̃ ad egriᵉᵉ cõsequunt: nã cauteriũ suo calore mẽbꝝ ꝓfortat mãm subtiliat: poros aperit: ⁊ mãz resoluit ⁊ cõsumit. ¶ Volens itaqz Aui. 4ª pmi. caº 19º declare iuuamẽta cauterij. dixit. cauteriũ ẽ medicamẽ valde vtile iuuãs ad phibẽdũ ne corruptio scz eueniẽs in aliq mẽbro spargat. ſ. ad alia mẽbra vicina: ⁊ hoc facit: qz corrugat cõstringit ⁊ ꝓdẽsat: ⁊ qz ꝓfert ad cõfortãdũ mẽbrũ: cuiᵒ ꝓpᶜõne volumᵒ rectificare: ⁊ ad resoluendũ mãs corruptas in mẽbro retẽtas: eo q ꝓsumit mãz illã malã ꝓpᶜõnẽ manu tenẽtẽ iesse: ⁊ iuuat ad restrigẽdũ fluxũ sanguis. ¶ Dixit Albu. cauteriũ ꝓuenit vlr oi ꝓpᶜoni. ſ. male q̃ est cũ mã ⁊ absqz mã exceptis duabᵒ ꝓpᶜonibᵒ q̃ fiũt cõ pᶜo cal'a ⁊ cõpᶜo ſicca absqz mã. sup. ⁊ mixta ex eis. ſ. cal'a ⁊ ſicca fil' absqz mã. In ꝓpᶜone aũt cal'a ⁊ ſicca. ſ. singulari vel cõposita ⁊ fil'r cũ mã cal'a ⁊ ſicca. Dixit Albu. dᶜ nt: qdaz. n. dixerũt q cauteriũ nõ est vtile in ea: qñ nõ est ꝓueniẽs vt cu reᵗ egriᵈᵒ cal'a ⁊ ſicca cũ cal'o ⁊ ſicco: nã cal'n ⁊ ſiccuz mãm cal'am magis subtiliat inflãmat agitat ⁊ ad furiam deducit. Quidã vo dixerũt. q p cauteriũ fit iuuaᵐ in oi egriᵉ cal'a ⁊ ſicca q̃ accidit in corꝑ boiuz: qñ q̃ tu cõparas corpus hois ⁊ hũiditates ipsi? ad ꝓpᶜonẽ ignis inuenis corꝑ hominis frigidũ. ſ. ⁊ hũidũ. Et ego. dixit Albuc. affirmo sermonẽ istoꝝ: qz experimẽtũ iaz detexit mihi illud aliquotiens: q̃cũqz eniz mala ꝓpᶜo fuerit in corꝑe hois cõposita cũ mã recipit a cauterio iuuaᵐ: qz resolvit mãz illã: que ipsaz inesse tenebat ⁊ ꝓseruabat q̃ resoluta destruit illa mala ꝓpᶜo q̃ ab illa mã depẽdebat. Verũtñ dixit Guil. hᵒ hz veritatẽ cũ cauterio cũ igne: ipz. n. resoluit mãz fridã aut cal'az: non aũt hz veritatẽ de cauterio potẽtiali: ipz. n. nullo° est ꝓueniẽs: nisi in mã frigida ⁊ ꝓpᶜone frida valde ⁊ hũida. Nã cauterium cũ meᵘᵃ ex nã sue ꝓpᶜonis ꝓpᶜonẽ mẽbri destruit: ⁊ eiᵒ ꝓpõnẽ: nisi ꝑuũ forte eueniat in corꝑe, vt est frigidũ intẽsuz: ⁊ pp hãc cãz nõ oz fieri cauteriũ cũ medicia, nisi in corꝑe frido in quo est mã frida ⁊ hũida, ⁊ in hyeme cũ corꝑe robusto, ⁊ in mẽbro lõginq̃a ꝑnᵘ, ⁊ hz hᵒ dictũ vitatẽ inq̃ntuz fuerit pᶜe curare egriᵉᵐ sine ipso, verũtñ plmi egroꝝ pusillanimitate ⁊ timiditate ducti aioꝝ suoꝝ nõ tolerãt vt eis approximet cauteriũ actuale, q̃re in his ⁊ silib' opz opari cuz cauterio potẽtiali. ¶ Sũt ãt mbroꝝ q̃dã q̃ oz cauteriçare: ⁊ q̃dã nõ.

De causis mouentibus medicũ ad cauteriçãdũ.

De vtilitatib' cauterij.

In qb' cõplombus cõueniat.

Que mẽbra sint cauterizãda: ⁊ que nõ.

¶ Aristo. q dē ꝑma ꝓbleumatū. ꝓbleumate. ȝȝ. q̄siuit q̄ mē
bra opȝ incidere aut vrere: ⁊ q̄ nó. Et rñdet. q ea q̄ sūt sub/
ascel'. ⁊ pudibūda. i. inguinalia. al's. inguib⁹ talia opȝ medi
caminib⁹ curare nō incidere nec vrere: cui⁹ cā est multitudo
sensus ptiū ista ꝙ ꝓpter quē nō tolerāt vstionē neq̄ incisionē ſi/
ne piculo spasmi: ⁊ debilitas quā inde ꝙsequ' mēbrū ꝑncipa
le: cui⁹ est emūctoriū ꝑ viā cōpassionis. in ſubascellis insup
est timor incisionis vel vstionis venaꝝ magnaꝝ arteriaꝝ: ⁊
neruoꝝ in loco ſubascellaꝝ penetrātiū: ex q̄ accipiat' docu'm
q nō solū in mēbris ꝑdictis: ſȝ ét in qbuscūq̄ alijs acuti sen
sus: aut multū ꝓpinqs ꝑncipalib⁹ ⁊ in mēbris in qb⁹ sunt
vene magne arterie: aut nerui: aut chordę: aut ligamēta ab/
stinēdū est a cauteriçatione: ⁊ intelligit Arist. ⁊ sic intelligi
deberet regul'r: ⁊ inq̄ntū pot'e fuerit alicui ipsoꝝ egritudies
curare: sinaūt nō fuerit illō pot'e tūc coacte possum⁹ ⁊ debe/
mus ꝑdicta mēbra: ⁊ q̄cūq̄ alia cauteriçare. Et q̄dā dñt. eli/
gi debere cauteriū actuale in oib⁹ mēbris i qb⁹ debeꝫ vstio
mēbroꝝ. al's neuoꝝ venaꝝ aut arteriaꝝ. ¶ Dixit Gal. sup
6° epidi'. ⁊ ponit' a Raſ. in 15ª ꝑti. cauteriçatio cū ferro cā/
dēti: aut cū medicinis adurētib⁹ opȝ fieri in locis in qb⁹ ad
sūt egritudies fortes ex fluxu būoꝝ: aut ipsoꝝ malitia: quē/
admodū sūt vlcera mala. sup. ⁊ alie egri'ēs ex multitudie hu
moꝝ: aut ipsoꝝ malitia: siue defluxoꝝ, siue cōgestoꝝ. ¶ Et
dixit. G. sup 2° medicinaꝝ: ⁊ ponit' a rabi ibidē. mēbrū ven
triculatū: ⁊ cōcauū cauteriçari nullaten⁹ ē necesse. Et in cor
pore nō est mēbrū aliqō q̄ nō sit ꝙcauū exceptis manib⁹ ⁊
pedibus ⁊ neruis. i. musculis. Et dixit Moyses huic dicto
nō ꝑdicit Xp̄ūs ei⁹ q̄ dixit sup. 6° affo. de cauterio pectoris
in empimate: q̄ dixit ibi. nō debere fieri b̄ nisi cui est despe/
ratio exipsis. ¶ Dixit Auic. cauteriçatoꝝ sibi cauere dȝ: ne
fortitudo cauteriçatiōis ipsius ad neruos pueniat: neq̄ ad
chordas: neq̄ ad ligamēta. ¶ Et cauteriū q̄dē fit q̄ñq̄ sup
mēbro egro: ⁊ q̄ñq̄ fit in mēbro sano ⁊ ꝓpinq̄: aut supra ad
ipm: aut infra ad ipȝ: ⁊ q̄dē sup mēbro egro fieri dȝ q̄ñ mā fa
ciēs egri'ēm est in ipso cōgesta: aut fluxa: ita q ampli⁹ non
fluit: dūmō sit fitū in loco apto eductioni illi⁹ māei: ⁊ nō se/
quat' in ipso turpitudo in cicatrice: aut lesio in mēbro ꝑnci/
pali vel nobili sibi ꝓpinquo: in mēbro vō sano supra ad egri
tudinē posito q̄ mā est i fluxu ad mēbꝝ egrū vel debile: nā
mā fluēte ȝ cauteriū ponere sup mēbra ꝑ q̄ fluit illa mā vt
tollat' illa via descēsus ad mēbrū egrū: imo ⁊ sup mēbro mit
tēte ſi ñ potuit al'r rectificari: ⁊ corrigi: ne trāsmittat. sup mē
bro aūt sano infra mēbrū exīte egrū: ȝ ⁊ dȝ cauteriū fieri q̄ñ
q̄rit' diuersio māe a mēbro egro: aut a mēbro mittēte: aut q̄ñ
mēbrū egrū nō est aptū eūoni māe in eo exīntis: ⁊ mēbrū ſb
eo exīs est aptū ad eūonē ei⁹: vel q̄ñ est vtile: ⁊ in loco sup q̄
nō curat' de turpitudie cicatricis. ¶ Dicūt cauteriū q̄ñq̄ fit
sub cute tm̄: ⁊ q̄ñq̄ puenit ad carnē capiens de ipsa plus: ⁊
min⁹ ꝑ sitū māe faciētis egritudinē superficialē vel ꝓfundā: ⁊
ꝑm dispōnē mēbri in grossitie ⁊ subtilitate. Et qō vult cutez
tm̄ vocat' superficiale: ⁊ qō pueit ad carnē vocat' ꝓfundū. ¶ Et
fortasse. dixit Auic. neciuȝ erit tibi cū carne cauteriçare eos
qō est sub ea supra ipȝ os mozari. s. cū cauterio ipm̄edo: do
nec tota ipsi⁹ destruat' corruptio. Et subdit Auic. q cū fuerit
os corruptū q eget cauteriçatiōe os qō sit sic̄ craneū: tūc ſb/
tiliꝝ. i. cū cautela: ⁊ ꝓuisione in ipso opare vel subtiliꝝ. i. cum
igne debili cū nō multū ignito cauterio: ita vt cerebrū non
ebulliat: neq̄ ipsi⁹ ꝓniculi corrugenē: ⁊ in alio osse ab ipo
sc̄ȝ craneo nō cures ꝓgrere sic subtiliꝝ. ¶ Dixit Auic. loc⁹ qui
cauteriçat' aut est manifestus: ⁊ ponit' supipȝ cauteriū sen/
sibiliꝝ: aut est ꝓfundus iteri⁹ in mēbro: sicut i naso aut oꝛe aut
ano: ⁊ iste loc⁹ ꝓfūd⁹ idiget foꝛa aliq̄ vt cānulla ferrea: vel
enea ꝑ quā sicut ꝑ canale ignitū imittat' q̄ sic paret'. i. q lo/
cus cauteriçādus ei. s. cānule bucella fiat. q. d. ita ponat' sup
ꝑte cauteriçāda: ⁊ ita ꝓphēdat eā in circuitu: vt cauteriū ad
ipsaȝ solā pueniat ⁊ nō ad aliā ⁊ dixit ad b̄ vt cauteriū ad lo
cū pueniat: ⁊ in circuitu nō impediat si fit cauteriū subtili⁹ q̄ȝ
forme vacuitas ne laterib⁹ forme obuiet. ¶ De tpe ꝓueniē/
ti ad cauteriū faciēdū. Dixit Albu. dissenserūt. s. q daȝ a no/
bis ponūt. n. meli⁹ tps veris: nā dicebāt isti ver mouet būo
res: ⁊ adiuuat cauteriū ad resoluēdū eos. Sed ego dico. di/
xit Albu. q cauteriū ꝓfert oi tpe ꝑ qō noc'm q accidit ꝑ
tps submergit' sub iuuamēto q attrahit' ex cauterio: ⁊ pre/
cipue si cauteriū est neciuȝ dolorib⁹. i. egri⁹ fortib⁹ festinis
q̄ nō tolerāt tarditatē. i. nō dant inducias medico ad curan/
dū, ⁊ expectādū tps magis aptū q̄ȝ illud ꝑ qō timet' ne ac/
cidat ex illis egri⁹ sup patiēte malitia q est maioꝛ q̄ȝ puum
nocu'm intrās ꝑter tps. dñt. si egritudo dat inducias: ⁊ tole/
rat tarditatē: tūc ad cauteriçādū meli⁹ est tps veris: ⁊ dein/
de me'm autūni. ¶ Et hoꝛa ptic'aris melioꝛ est cū stōus nō ē
cibis ⁊ potib⁹ grauat⁹, neq̄ ét inanit⁹ ⁊ aer diei magis tē/
perat⁹: vt in estate de mane: ⁊ in hyeme ō sero. ¶ Et dñt. nō
fiat cauteriū añ 7'm ānū: neq̄ ét poſt 7'm vsq̄ ad 14'm nisi egri
tudo fuerit fortis valde: ⁊ tūc ét nō fiat multū ꝓfūdū. ¶ Di
cūt reguł'r cauteriū fiēdū nō eē: nisi ꝑmissa subtiliatione re/
gimis ⁊ ꝙgrua eūone: ⁊ maxie b̄ attēdēdū est in cauterio po
tētiali: q̄ñ ipȝ est potēter attractiuū māeꝝ ad locū. ¶ Ulti/
mū q̄ȝ bonitat'ē vt cauteriū fiat sine doloꝛe, ꝑ posse: iōq̄ ꝙce
dūt vsuȝ narcoticoꝝ: aut ꝑ iteri⁹ aut ꝑ exteri⁹ appꝛoxiatoꝝ:
vt sensus in mēbro cauteriçādo stupefiat: ⁊ maxie q̄ñ pluri/
maꝑs mēbri cauteriçādi erit, ⁊ ipm cauteriū plies iterādū.
¶ Hoꝛa aūt cauteriatiōis situet' infirm⁹ ꝑm illā figurā ꝑm
quā cauteriū mēbro cauteriçando leuius ⁊ facilius appꝛo/
rimari possit, ⁊ tūc in circuitu mēbri, vt voluit Auic. ꝓhibi/
tiuū apponat', sicut q̄ō fit ex magra vel boloar. cū aceto mix
to, aut cū pānis ifusis in aq̄ roſ. vehementer ifrigidata, aut
alijs succis fridis. In circuitu q̄q̄ȝ cauterij po'alis fīēda ē co/
rona, de pasta aut de petijs in albumine ouoꝝ ifusis, vt nō
possit diffundi ad ꝓtes circūstātes, ⁊ desup ét ponant' petie
in albumie ouoꝝ infuse ⁊ supligent', aut man⁹ supposita fir/
miter teneat', vt de loco nō moueat', ⁊ tāto tpe in loco dimit
tat', donec ipressionē fecerit vsq̄ ad locū ad quez attingere
dȝ, b̄ aūt tps est lōgi⁹ ⁊ breui⁹ ꝑ po'am, siue qualitate medi/
camis suppositi, dū aūt actu cauteriçatio fiat, siue cū igne,
siue cū me'a eger blādis Xp̄is hoꝛtet', aq̄ roſ. sup ei⁹ faciē ir/
roꝛet' odoꝛabile sibi delectabile narib⁹ applicet', ⁊ si neciuȝ
fuerit bonis ꝙfectiōib⁹ cōfoꝛtet', vt tolerādū leuius toleret.
¶ Cauteriçatiōe aūt facta ⁊ ꝙpleta itētio remanet ad abijciē
dū escarā preinductā, b̄ aūt fiat supponēdo eis in mane, ⁊ se/
ro res vnctuosas, sicut assungiā, butyrū, ⁊ oleū roſ. aut ēpl̄s
factū ex malua vel e visco multa pinguedie mixta, ⁊ silia ꝺq̄
bus aliq̄n dicet' in ꝑticularib⁹ capl'is, cū istis. n. ꝓcedēdū ē
a ꝑ die vsq̄ ad totalē escare remotionē. ¶ Remota aūt esca/
ra. dñt q̄dā ponat' multū ei⁹ pila ceꝛea grossa ꝑm qō exigit
magnitudo loci cauteriçati, ⁊ supponat' ei foliū edere, ⁊ b̄
fit vt nō cito claudat', sȝ possit teneri loc⁹ aptus, donec tota
mā in loco retēta resoluat', ⁊ hoc maxie bȝ vitatē q̄ñ caute/
riuȝ fit ad ꝑseruationē faciēdā: aut q̄ñ fit sup mēbro sano in
circuitu mēbri egri ad diuersionē faciēdā, pōt ét teneri aptū
medicinas supponēdo acutas, q̄ sui acuitate ꝓhibēt a ꝙsoli
datione. ¶ Alij aūt dixerūt. q nulla violētia fiat vlceri cum
ipōne pile ceꝛee vel alicui⁹ me'e acute, sȝ dimittat' ꝑ se ꝙsoli/
dari. nullū tm̄ ꝙsolidatiuū vlceri apponēdo, q̄ñ opō cauteriȝ
in ꝙsuptiōe māe est festina, si aūt lōgo tpe aptū teneret', locū
debilitaret, doloꝛē in loco iduceret, ⁊ sic mēbrū disponeret,
vt ad ipȝ māe fluerēt ⁊ fluētes recipet: ⁊ b̄ ꝓcipue bȝ verita
tē q̄ñ cauteriū fit sup mēbro egro mā tota ente fluxa ⁊ cau/
teriū sufficiēter deuenerit ad ꝓfundū. ¶ Aꝝ. quoq̄ȝ vbi: s.
ꝓbleumate. 35°. q̄rit ꝑ qd adustiones siue cauteria citi⁹ sa/
nant' in mēbris nutritiuis: intelligēs ꝑ ista mēbra carnosa.
dixit q citius sanant' in eis, q in eis magis viget vt⁹ nutri
tiua q̄ȝ in mēbris solidis. s. spmaticis, q ipsa rariora sunt ⁊
min⁹ coꝛpoꝛea. i. min⁹ terrestria sicca, iō q̄uis in eis citi⁹ ipri/
mat' caloꝛ cauterij ét citō ab eis exalat, cui⁹ oppositus est in

Aide ꝫ q̄ sunt mē/bra q̄ opȝ cauteriza re: ⁊ q̄ nō ⁊ qual'r ti moꝛ est in ſbascellis ⁊ in igui/nib⁹ vrere ⁊ incidere

Q̄ñq̄ cauterizat' lo cus eger q̄ñq̄ ꝓpe ipsum.

Cauteriū aliud est, ſpficiale aliud ꝓ fundum.

De modo cauterizādi in loco ꝓfundo.

mẽbris solidis terrestrib⁹:vt.n.ipse dixit.4° meta.raꝓ cito recipit:z cito dimittit:spissũ vo eꝫ. ¶ Dix̃ Albu.q̃ dixerũt qdã.sanctiquoꝫ q̃ nõ facit pus loc⁹ cauteriꝫ. Ueꝝ nó est illõ absolute:qm̃ ego iaꝫ ꝓbaui z inueni q̃ nó facit illud:nisi in q̃busdã corpib⁹ absq; alijs:z in q̃busdaꝫ nõ facit pus:vt in opl̃onib⁹ siccioꝛib⁹ z bñ mũdificatis z subtili regie vtẽtib⁹. Et in q̃busdã facit pus z in corpib⁹ p̃dictis oppositis. ¶ Et dixit nó credaꝫ q̃ credit vulgus z stolidi medici.s.q̃ illi egri tudini q̃ sanaꝫ ꝑ cauteriũ nó est reditio:nã poꝛe est q̃ redeat egri^do hoꝛa aliq̃ tpis ꝑm opl̃onẽ ifirmi z locationẽ egr^nis z virtutẽ ifirmi:z ꝑꝫ illõ qõ ꝓpaꝫ in corpe ei⁹ de aggregatiõe superfluitatũ:z ꝑꝫ illud qõ ꝓuenit ad ipsuꝫ.s.mẽbꝝ ex aqfitione sua ex cibis z filib⁹ caulis aut alijs reb⁹ nõ nãlib⁹:nisi sit egri^do in q̃ admiſtraꝫ cauteriũ egri^do subtilis z in membꝛo paucaꝝ superfluitatũ z humiditatum:sicut cauterium dentis ꝓpter doloꝛem z similium membꝛorum ei:possibile est enim vt redeat in eo ille doloꝛ:sed istud fit in paucis.

¶ De iciõe mẽbꝛi corrupti siue scachilos z estiomeni. C. xx.

Corruptio de qua hic agit̃ est putrefactio vitã tollẽs a mẽbꝛo cui accidit nõ ꝓ viã exiccatiõis mẽbꝛi:ſz ꝑ viã hũectationis z remollitiõis facte a calitate exnea: q̃ cũ supuenit mẽbꝛo alicui potẽs est seq̃strare humidũ a siccoꝛ z etiam humidum ad superficiem traheꝛe: quare linitur z mollescit membrũ:q̃uis finaliꝛ illud hũidũ exiccet z membꝝ icineret:oẽ.n.membꝛum q̃ hac putrefactiõe corrũpit̃ ꝑ reddit̃ tactui mollificatũ:ſz finaliꝛ icineratur. ¶ Et hꝫ ista putrefactio duos gradꝰ:quoꝝ vn⁹ ẽ ipfect⁹ z incõpletꝰ:est tñ in via ꝑ^a vt pficiat̃ z opleat̃:nisi sibi sẽ ueniat̃:alter vo est opletꝰ cui subueniri nõ põt. ¶ Uocat̃ ãt ꝫ corruptio anacra:tñ inueniť dici de tribus:ꝑ de mortifi^ne sanguis in mẽbꝛo ꝓp aꝑa calm:aut aliã cãꝫ:q̃ nisi ei subueniat̃ z inde de mẽbꝛo exhaat̃ sensibiliꝛ vel insensibiliꝛ disponit mẽbrũ in quo est ad corrup^ncm p̃dictã recipiẽdũ.2° dr̃ ꝺ mẽbꝛo qõ occasiõe dicti sanguis:vel ꝓp aliquã aliaꝝ cãꝝ putrefactiõis p̃dicte iã tẽdit ad corrup^ncm:z iã acqsiuit ꝑm gradũ ipsi⁹:nódũ tñ est corruptũ.3° dr̃ putrefactio p̃dicta.s.de mẽbꝛo iã corrupto z mortificato:vñ 3° aff.dix̃ Gal.q̃ morbus q̃ appellat̃ anacra erit quotiẽs mortificat̃ caro:z ꝑficitur in eo corruptio:vñ insanabilis erit. ¶ Prim⁹ grad⁹ putrefactiõis p̃dicte hꝫ duas mãsiões.s.ꝑmã q̃ est adhuc remissa icipiẽs:z 2^am q̃ ẽ ꝓcedẽs z ꝺtinue itẽdit̃ z magnificat̃:z iste ꝑm⁹ mod⁹ putre^nis:vocat̃ cancrena:cui⁹ expõ est quasi mortua caro. ¶ Scõs ẽt grad⁹ putref^nis q̃ grece dr̃ ascachi los.z a q̃busdã noiat̃ crisis hꝫ duas spẽs:quaꝝ vna ẽ putrefactio gambulãs corrũpẽdo ꝓtes vicinas nõ ꝑ viã corrosionis:ſz ꝑ viã corrup^nis opl̃onis mẽbꝛi z mortifi^nis spũs vitalis:z caloꝛis innati:z dr̃ ista spẽs ab Aui.estiomen⁹. ¶ 2^a ꝺo spẽs nõ est ambulatiua:neq; ꝓcedit corrũpẽdo ꝓtes vicinas saltẽ ad tps:si.n.ꝑmultũ tps staret absq; dubio corrũpẽdo ꝓcederet:z ista spẽs ab Auicẽ.dr̃ ascachilos:z in vtraq; spẽ mẽbꝝ est vere putrefactũ z mortificatũ:q̃uis dicant qdã q̃ in ascachilos in ꝑn°.ſz mẽbrũ sit redditũ insensibile z denigratũ:adhuc tñ viuit z nõ est mortuũ:qm̃ q̃uis sit ꝑuatum spũ aialiꝛ z ꝑ oñs vtute sensibili:nó tñ est ꝑuatũ spũ vitali q̃ adhuc viuit.z putãt q̃ ista sit cãꝛ ei⁹ putrefactio nó ẽ ambulatiua corrũpẽdo mõ p̃dicto:z q̃ adhuc sibi possit subueniri z possit curari. ¶ Quilz p̃dictoꝝ modoꝝ corruptionis põt accidere alicui mẽbꝛo organico:ita q̃ oib⁹ cõſilib⁹ ꝓponẽtib⁹ ipſi:z tũc marie accidit mẽbris extremis:vt manib⁹ z pedib⁹ naſo z filib⁹:z põt accidere alicui:vel aliq̃b⁹ ꝺ mẽbris ꝺſiliꝫb⁹ exñtibus in organico ꝓeter illa:vñ q̃uis accidit mẽbris mollib⁹ vt carni:cuti:z filibus:z q̃uis accidit membris duris vt ossibus:z q̃uis medijs vt neruis:panniculis z similibus. Et ex ꝺſiliꝫbus ꝑm plurimũ accidit carni z cuti.

Causarũ p̃dicte corruptionis:alia est imediata:z alia mediata:z imediata eiꝰ cã ponit̃ esse triplex: alia simpꝫ:z alia ꝓposita. Et simpꝫ est 2ꝫ:q̃ꝝ vna ẽ corrupꝰ opl̃onis corpis:aut mẽbꝛi cũ q̃ aia opaꝝ opõnes. Et 2^a ẽ phibitio aduẽtus spũs vitalis ad ipꝫ:siue ꝑua^o ipsi⁹ spũs vitalis in ipso:nã spũ mediãte opl̃o mẽbꝛi:actuaꝝ ad opandũ:quecũq;.n.dictaꝝ cãꝝ duaꝝ mẽbꝛo acciderit cũ aia in ipso suaꝫ nó valeat opõnes exercere ab ipso diuertit̃.z ipꝫ a suo regie derelinqt:q̃re arripit̃ a calitate exnea.q̃ est cã corruptiõis z putrefactionis ipsi⁹ mõ supꝛadicto:z cã cõposita est ex illis duab⁹ siliꝫ ꝺiunctis. ¶ Pꝛo his dixit Aui.4ꝫ 3^a ca° de estiomeno.dico q̃ mẽbꝛo accidit corruptio z putrefactio ppcãꝫ corrũpẽte copl̃onẽ ei⁹ z spũꝫ aialẽ.i.vitalẽ.Aui.nãq; p' p^a. vtutẽ aialẽ dixit ꝓ vitali:z sic ẽt hic spm̃ aialẽ noiaut ꝓ vitali:vel vt exponũt qdã z bñ corrũpẽtẽ spm̃ aialeꝫ.i.ab aia ꝓcedẽtem:aut eidẽ deseruiẽtẽ:ita q̃ �herophilꝰ supponit ꝓ quocũq; spũ,z nõ ꝓ spũ aiali ꝓpe sũpto, vt patuit in ꝑmóe 4°.ꝑ trac. ꝫ facit ad eẽ seu ad vitã mẽbꝛi:ſz solũ ad bñ eẽ:z hic ẽ q̃ q̃uis mẽbꝝ tali spũ aiali ꝓuet̃,nõ tñ iõ corrũpit̃,nz mortificatur vt põt appere in stupidis ꝛgelatis:z mollificatis,aut accidit.dix̃.A.ꝓp aliq̃ꝫ ꝓhibẽs spm̃ vẽire ad mẽbꝝ.s.vitalẽ:z q̃ ꝓhibet ipſz venire in mẽbꝝ. ¶ Et cã vtraſz itẽtiões cõplẽs q̃ſz ẽ eadẽ:z q̃ſz ẽ alia z alia:fiẽ.n.patuit i ꝑmóe ꝑ: vita ꝑsistit in mẽbꝛo ꝑmanẽtiã sue opl̃onis inate i nãlitate sua:z ꝑ influẽtiã ei factã a corde,de vtute vitali mediante spũ vitali vnicuiq; ab eo influxu,q̃ꝝ si altera deeritvita nõ ꝑsistet. z multo magiꝫ si vtraq; ꝺstructa erit vl' corrupta nãli mẽbꝛi opl̃one,z eiꝰ inato spũ,aut ꝓhibito aduẽtu spũs vitalis ad ipſz a corde,aut vtroq; supueniẽte mẽbꝝ nó ãpliꝰ viuet,sed corrũpet̃ z ꝑsistet. ¶ Et vt dñt .altera duaꝝ cãꝝ ad corruptionẽ mẽbꝛi suffic:ꝺstructa nãq; nãli opl̃one mẽbꝛi mẽbꝝ reddit̃ ineptũ ad susciꝑiẽdũ spm̃ vitalẽ a corde:z q̃uis corillũ supꝛa ipſz influat ibi:aut a corrupta opl̃one corrũpit̃:aia aũt tãdiu mẽbꝝ ifoꝛat q̃ꝺiu põt in eũ debitas opõnes exercere:silr z si in aliq̃ inata opl̃o mẽbꝛi nõ corrũpaꝫ:tñ si puet̃ influxu spũs actuãtis eã:cũ illa opl̃o nõ sit ꝑ opõnib⁹ vite cõueniẽs aie instrz:nisi actuet̃ tũc ab aia relinquet̃ z corrũpet̃ z mortificabit̃. ¶ Cã ãt mediata p̃dicte putref^nis q̃ ẽ mortificãs spm̃ vitalẽ:aut ꝓhibẽs ipsi⁹ influxũ sup mẽbꝝ:z ꝺstruens inatã mẽbꝛi opl̃onẽ. Dixit Alb.alia ẽ extr^ca:z alia itrinseca:z vtraq; ẽ mixta:vñ de cã extr^ca loq̃ns Alb,dix̃.q̃ q̃uis accidit a pcussiõe.i.morbi:vl' pũctura aliq̃ꝝ venenosoꝝ aialiũ:siẽ scorpionis marini,vipe rutele:z filiuꝫ:q̃ꝝ ꝓpetas est mẽbꝛi opl̃onẽ q̃ꝺ pcutiũt exñeare totaliꝛ:z corrũpe.sup.aut a pcussiõe seu vulneratiõe alicⁱ instrⁱ venenati. ¶ Et ex cãis extrinsecis ẽ vehemẽtia frigoꝛis aeris mortificãs:z extinguẽs caloꝛẽ nãlẽ in mẽbꝛo:siẽ accidit freq̃nter iter agẽtib⁹ z regiõib⁹ z tpib⁹ fridis:q̃ꝝ extrema corrũpũt:z mortificant̃ max^e si ꝑter solitũ tale iter egerũt. ¶ Et ex eis ẽ ligatura fortis fcã in mẽbꝛo:q̃ ꝓhibet trãsitũ spũs vitalis ad ipm siue talis ligatura ꝓhibẽs fiat a re põderosa suppositasiue manu stringẽte:siue fune vl' filo re illaqueãte z suffocationẽ faciẽte z max^e ꝺ hac cã accidit corruptio:z mortificatio cuꝫ ad tps fortis pseuerat. ¶ Et ex eis ẽ errꝛ medici vel ifirmi in curõne vlceꝝ cũ diuti⁹ sup ea q̃ exicca^nc idigẽt admiſtrãt medicamia calꝛa z hũida remolliẽtia:z putre^ncm inducẽtia aut supfluę admiſtrãt in repcussiõe z alter^nc aꝑatũ medicamina frida ꝺstrigẽtia aut stupefaciẽtia ꝺstruẽtia opl̃onem spũs vitalis in mẽbꝛo sup quo admiſtrant̃. ¶ Et ex cãis extrinsecis ẽ res ꝺtũdẽs mẽbrũ:ex cuiꝰ cõtusiõe sanguis in loco cõculcat̃ z itrãspirat̃:z putrefacit mẽbrũ. ¶ De cã aũt in trinseca.dixit.A.ꝑ'.4^a.q̃ accidit ꝓp malitiã opl̃onis cũ materia:z sine mã. Et mala opl̃o sine mã põt eẽ simplex z opposita:nã q̃lz excessiua mala opl̃o:siue simplex:siue ꝓposita ꝑt esse.z est cã corruptionis opl̃onis innate:z spũs in mẽbꝛo cõtẽti cui ipsa accidit:calꝛa ẽt põt eẽ cã ꝺspositiua inq̃tũ virtutẽ mẽbꝛi ꝺbilitat spm̃ resoluẽdo:z hũida pñt eẽ cã ꝺspositiue inq̃tũ hũiditates mẽbꝛi ꝺsponũt ad recipiẽdũ putrefactionẽ. Et q̃uis q̃lz dictaꝝ malaꝝ opl̃onũ possit eẽ cã pu-

trefactionis cū fuerit excessiua mō dicto: nihilomin⁹ q̄cūq; fuerit illa mala cōplo finalr deducit mēbrū ad malā cplonē dependētē ab hūiditate eius corrupta. ¶ Ex dictis aūt malis cplonib⁹ putrefactionē inducētib⁹ ab intrinseco potissime z sepius occurrēs ē mala cplo cala z hūida: maxie cū hūiditas supauerit calitatē, mala aūt cōplo cum mā aut erit cū mā apante: aut opilāte sine apate: aut cū mā male q̄litatj cū mā apante. sicut frequēter ctingit in apatib⁹ magnis flāticis: aut flegmonicis q̄ multitudine māei suffocāt calz nāle mēbrī: z vias transitus spūs coarctāt. A mā aūt opilāte cōtingere pōt: aut qz opilat sua multitudine vel viscositate: a mā aūt male q̄litatis: sicut sepe ctingit sua vēnositate in antrace: z sua acuitate: z mala putredine in igne pico: flegmone herisipilato: formica vlceratiua: cancro: lepra: z siīb⁹: z alijs vlcerib⁹ putrefactiuis: z qñq; erit cā eius mā egressa a loco nāli inclusa in loco pter nām: sicut qñq; ctingit a sanguine venas egresso: z incluso z cōculcato in porositatibus mēbrī pfundis in qbus nō debite trāspirat: de q̄ dixit Hal. in 3ª ad glauconē. Anacra fit ex supabūdātia sanguinis in mēbro inclusi expiratiōe carētis: z arterie mēbrī nō pñt tūc extēdi pre angustia loci z infestatione ipsi⁹ qō ipsas ifestat: z hoc fiat ex eo qō remanet de ipso sanguie: eo q nō pōt penetrare. ¶ De dictis q̄q; cāis tā itrinᶜᶦˢ q̄z extriᶜᶦˢ. dixit. A. 4ᵗ 3ª. q̄ sunt sicut venena cala vel frigida: vel opantia a tota suba ab ex corpi vel mēbro occurrētia. Et sūt. dixit ipse sicut apa: z pustule male corrūpētes cplonē z spm cū excellentia q̄litatis sue: aut venenositate ei⁹: z sicut vlcera mala ambulatiua venenose sube q̄ rone sue venenositatj corrūpūt: dato q̄ nō sit in eis excellens q̄litas: de quo nūero sūt vulnera illata a sagittis: aut alijs instrīs venenatis: z sunt sicut apata z vlcera: q̄ lz de se nō sint excellētis q̄litatj: neq; venenose sube: efficiunt tñ corruptiua z putrefactiua pp errorē in curatione cōmissum: sicut dixit. A. infūdēdo oleū in vlcerib⁹ pfundis. s. inordiate. q̄re putrefit caro pp hūiditatē olei: caro. n. vlcerata z pcipue pfūda dz exiccari. si q̄ hūectat pindebitā approximationē olei putrefit: z sic errat. dixit ipe cū infrigidatiōe vehemēti sup apata cala: q̄re corrūpit cplo mēbrī q̄ est in ipso: z igrossat z infrigat spūs z opilant vie trāsit⁹ ipsi⁹: z dixit q ex dictis cāis est opilatio q̄cūq; eueniēs in trānsitu spūs vitalis ad mēbr: siue ipsa opilo eueniat ab extrinseco: siue ab intrisecō: ab extrinseco. dixit. A. sic est ostrictio fortis quorūdā mēbrorum in radice sua: siue cprimat manu: siue re pōderosa: siue strigat fune: nā q̄n talis ostrictio pseuerat corrūpit mēbrū pp retētionē spūs aialis ab eo. aut p z vel p. i. retētionē vtutis. s. vitalis sparse z refulgētis sup ipz. s. spm q est in ipso q expādit a corde ad mēbra ex aia vel ex societate: retēto. n. spū retinet ipsa vt⁹ vitalis sparsa z refulgens in ipso: nā ipsa vt⁹ mediāte spū spargit. i. defert a corde ad mēbra: z mediāte ipso spū refulget. i. māifestat in opōmb⁹: q̄pp spūs dr a corde: siue aia ire ad mēbra cū societate. s. dicte vtutis vitalis. Si q̄ phibeat trāsit⁹ ipsi⁹ vtutis illi sociate z nequaq; sine ipso trāsire potentis: neq; opari: aut vitā dare: q̄re corrūpit mēbrū. Et ab intriseco vo dixit Auic. puenit opilo sic accidit apā calz malū fixū magnum grosse māe opilās meatū: z introitū anhelit⁹. i. spūs: q̄. s. introitu sine meatu ipse spūs idiget vt possit ire ad mēbra q̄re clauso meatu spūs nō vadit ad mēbrū: sz retinet vñ mēbr corrūpitur z mortif: de q̄ āt grossa mā. dixit Aui. itellerit, in trac. 5º hui⁹ sm̄ois. caº de cācrena dicet. Et corruptio qdē pdcā accidēs ab itrinᶜᵒ q̄uis possit fieri incipiēdo sz plz: tñ fit seqn do alis egriᵐᵉˢ vlcera mala z apata pdcā. Et q̄ fit ab extriᶜᵃ plz fit a vehemēti friditate aeris: aut casu vel pcussiōe. Et q̄cūq; fit p pus z citi⁹ accidit mēbris mollib⁹ q̄z duris.

De causis tam extrinsecis q̄z intrinsecis.

Signa har corruptionū sūt: nā dicūt. q corruptio. tūc dr ee in ꝑn° q̄n in mēbro incipit deficere sensus acuitas: siue bonitas z remittit z obtūdit z mēbrum stupidū reddit: z q̄n corruptio segt ad apa z añcedit ipz apa magnū cū dolore vehemēti in q̄ nulla sigª maturatiōis appent: neq; acuit in aliq̄ pte ei⁹ vt sigm exiture ostēdat. Et cū pcedit mēbr fit stupidū z minorat dolor z pulsatio pexūtes z incipit mēbrū pmutari a colore suo nāli. siue a colore pexūti ad colorē malū liuidū viridē: violaceū aut fuscū. siue nigrū: z incipit remitti tēsio q̄ in mēbro erat ex apate: q: incipit bumectari z remolliri: z oia pdicta sūt cū p° gradu corruptionis: q̄ vocat cācrena: cū vo mēbr puat sensū oino: z cū pūgit nō sentit: siue sit cū colore nigro: siue nō: tūc est scōs gradus corruptiōis: z tūc si stat corruptio z nō pcedit est dispō dicta ascachilos. Cū vo corrūpit caro in circuitu ei⁹. tūc est dispō ei⁹ que dr estiomen⁹. ¶ Et qdā dicūt. q corrosio festina z ipetuosa z lata cū sanguinoleto z lōgo ruboze cū feruore magno punctiōe z arsura. s. in mēbris circūstātib⁹: vt penitus videant ardere sūt sigª estiomeni. dñt aūt corrosio siue corruptio festina z ipetuosa ad dr iaz illor vlcerū corrosiuorū z se comedētiū. quor corrosio z corruptio est paulatina z tarda nō impetuosa: neq; festina. ¶ De signis harr corruptionū. dixit Hal. 11ª ad glauconē. noīat cācrenas eas q̄ pp magnitudinē flegmonis mortificationes nō iā mortificatas factas: sz fiētes adhuc: z sic est corruptio in mēbro fiēs z nō facta: z ppea nō dixit sensus in totū amissus est: z sbdit. Ga. finalr: aut multiplicata pticula: aut pura velut incisa vel vsta insensibilis qdē existit eor q̄ patif q̄ sic disposita est pticula nigra fit. ¶ De signis scōi gradus corruptionis. dixit Alb. q denigrat mēbrū: donec putet q ignis cōbussit ipz: z pua tur oino sensu. z nō amplⁱ⁹ viuit. Et Pau. dixit. in cōdīnabili putrefactiōe nō sentit mēbr oino: sz denigrabit. z quotiēs deficit sensus in mēbro pfecte mortificabit. ¶ Et Aui. dīt q cancrena est ex dictis corruptiōib⁹ illō qō est in ꝑn° z nō corrūpit cū ea sensus. s. mēbri sensibilis. z maxie est illō ex eis qō segt apa flegmonides. Et dicūt qdā. q p flegmonez intellexit oē apa calm. Alij dicūt. q itellexit oē apa magnū. q̄uis sm̄ plm segt apa calm z raro frigidū. Et dixit. q cancrene aliq̄ sūt cā ascachilos. imo sūt vie pme ad ipz. z dixit q ex eis illud est ascachilos qō sic est ofirmatū. vt destruat sensus in membro sensibili. z destruit z corrūpit caro z qō ipsaz segt. s. de venis nervis arterijs z siīb° vsq; ad os. s. in cluiue. q̄n oia ipsa mēbra mortificant. z sicut cancrena est in via in scachilos: ita scachilos est via in estiomenū. ¶ Et estiomenus de pdictis corrupb⁹ est illud. dixit Aui. cui⁹ corruptio cū incipit pambulationē in mēbro apat qō est in circuitu corrupti: z fortasse pducit ad corruptionē toti⁹ ei⁹ qō est in circuitu corrupti: imo pducit nisi succurrat z siue corrūpat siue nō: qz resistit corruptiōi tota illa dispō dr estiomen⁹: nā dicit Aui. q totū accūs sit. s. qō corrūpit in circuitu dr estiomen⁹, z dr et dispō ptis. i. dr de dispone ptis. s. q̄ iaz mortificata est. dñt in ascachilos z estiomeno cū vlcerāt est fetor intolerabilis z horribilis, sic fetor cadauer. ¶ Signa aūt corruptiōis in osse dicent in tractatu 4º caº de fistulis. ¶ Et Aui. assignat cām pp quā in ascachilos z estiomeno ps corrupta z mortua nō sepat a pte viuēte, z cadit, z innuit q cā est ei⁹ grossities māe, z ait. nisi esset ꝑpter grossitiē māe sue nō adhereret estiomen⁹. i. ps corrupta mortua mēbro, sed expelleret. s. a nā vel. i. caderet per seipsaz tanq̄ nō amplius existēs particula corporis viuētis, sz sui grossitie inuiscat, z tenaciter heret parti viuēti, vñ nō cadit.

Cura corruptionis incipiētis, z ēt pcedētis cū pmanētia sensus, z nō est pfecta mortificatio mēbri. dīt Hal. 2º ad Glauconē. mēbr q̄n pfectā sanationē nō patif sanationē recipit, siue recipere pōt per minutionē. s. pus factā ex pte opp⁽ᵃ⁾, deide ex pte ꝑpa si fuerit in eo aliq̄ vena nigra: z per scarificationē. s. factā sup loco z p medicias phibitiuas putrefactiōis. sup. tu. z oib⁹ alijs modis reqsitis ad hāc curā de qua sufficiēter dicet in trac. 5º. caº de cācrena. ¶ Q̄z si per curā ipsaz corruptio nō potuerit phiberi sz pcesserit, z vltimata fuerit. z iam mortificauerit membrū, tunc dixit

Hal. vbi. ſ. mortificato mẽbro: z eo carẽte ſenſu oĩno quo/ties pungeſ incidi oz celeriter. Et intellexit ſiue diſpõ fuerit ſcakilotica ſiue eſtiomenetica: z cã q̃ mouet medicũ ad inci/dendũ aliqõ mẽbꝝ organicũ ſaltẽ eſt. dixit Albu. vt euadat infirm⁹ q̃llud a morte: aut a malitia q̃ eſt maior defectu mẽ bri. z iſta malitia maior eſt: qm̃ niſi incidaſ putrefaciet ſibi vicinantẽ: putrefit. n. dixit Albu. poſt nigredinẽ donec inci/datilla putredo vſq; ad aliud mẽbrũ: qõ ſegſ ipz: z capit in totũ corp⁹ corrũpẽdo ptẽ poſt ptez: vt ergo hoc nõ accidat eligaſ mẽbri abſciſio. dixit tñ Hal. ibidẽ. mẽbꝝ putridũ aut mortuũ cũ incidis h̃ facies tu cautela: z timore: q̃ cautela cõ ſiſtit in hoc ne incidaſ mẽbrũ: niſi fuerit pfecte mortificatũ: zió ſubdit opare ꝓpter medicinas: nã ſicut dixit Rabi in. 15ª pticula cũ inſpicis ẽba Hal. cognoſcis q̃ aliqb⁹ tpib⁹ cura tio cũ medicinis eſt vtilis z aliqb⁹ tpib⁹ curatio cũ ferro eſt vtilis. ¶ Dixit Hal. 14° terapẽtice. z ponit a Rabi. 15ª pti ª. cũ ꝓponis aliqd, incidere ex corpe ad tria attẽdas. ꝑm eſt vt tua opõ in minimo tpis cõpleaſ. q. d. in minori tpe ꝑm tuaz politatẽ ablationẽ mẽbri opare. 2m ẽ vt nõ ſit pñtia doloris. q. d. fiat illud abſq; dolore vt cũ minimo dolore ꝑ poſſe: z q̃ inciſio vt patebit bz ꝓuenire ad ptẽ ſanã: ne illa magnus patiaſ dolorẽ qdã ſtupefacientia approximãt: vt dicit. Ter tius eſt vt ſis ſecurus q̃ opus tuũ habebit finẽ bonũ: z iſta ſecuritas boni in trib⁹ attẽdit. ꝑ vt ſis ſecurus q̃ opus tuũ firmiter cõpleaſ. 2° vt z ſi aliqua cã cõpleri nõ poſſit ſaltẽ ab opõne tua nõ accidat illi malo aliud malũ ex loco altero: vt apa in pte ſana. 3° vt ſis ſecurus q̃ ex opõne tua egritudo nõ recidiuabit: z hoc fiet nihil penit⁹ de pte corrupta dimitten do. ¶ Dixit enĩz Pau. incide totũ illud qõ mortificatum eſt vſq; ad ptẽ ſanã. ¶ Et Albu. dixit. incide vſq; vbi ꝓſegſ cor ruptio: z hoc intelligiſ maxie de alijs mẽbris ab oſſe: nã z ſi aliqñ verificeſ de oſſe corrupto: tñ aliqñ eſt neceſſe abſcinde re os ſupra ptẽ corruptã in iunctura ei⁹: vt appebit: ſit autẽ partis corrupte abſciſio aut inciſiõe cũ ferro: aut cauteriça tione cũ igne: aut medicinis cauſticis: z cõparãs Aui. inter hos ꝓdictos duos modos abſcindẽdi mẽbꝝ. dixit ꝑmi 4ª. ca° 27°. meli⁹ qdẽ eſt vt fiat inciſio ſine ferro: ſi poſſe fuerit: qm̃ plerũq; ferruz inuenit tunicas muſculoꝝ. ſ. z neruoꝝ z venaꝝ pulſatiliũ piculoſe. ſ. ne incidaſ muſculus aut neruus ex tranſuerſo: aut ne incidaſ arteria: z ſequaſ fluxꝰ ſanguis magn⁹ q̃ pericula nõ ſic cõtingunt in cauterio: multi ẽt pre timore refugiũt inciſionẽ cũ ferro: z tolerãt cauteriũ ſaltẽ cũ medicinis cauſticis. ¶ Dicũt ẽt q̃ cauteriũ cũ igne eſt meli⁹ q: nõ ſic repẽtinã z ſubitã mutationẽ efficit in mẽbro ſicut z ferrũ: vñ z minor ſeqſ dolor: expedit aũt aliqñ abſcindẽ car nẽ cũ mẽbris ſeqntib⁹ eã: z aliqñ os: z aliqñ totũ ipz mẽbꝝ organicũ: cũ ergo fuerit neẽe abſcidere carnẽ: tũc ꝑus tẽpta de q̃ſtitate eius abſcindenda. ¶ Dixit Aui. ꝑmi 4ª. ca° alle gato, cũ icidẽdi. ſ. cutẽ aut carnẽ z mẽbra ſequẽtia ipſaz vſq; ad os excluſiue volũtas affuerit: tẽta ꝑus imittẽda erit in cir cuitu oſſis illi carni ſuppoſiti voluẽdo ipſaz donec q̃ ſane. ſ. carni tenta retineaſ z repiaſ: z vbi eſt fortior dolor cuz tẽta imittiſ: qm̃ ibi eſt termin⁹ ſanitatis. Et. n. vbicũq; tẽta inue nerit laxitatẽ: z retẽtionis debilitatẽ totũ illud erit ex colle ctione eius qõ eſt incidẽdũ: caro. n. corrupta nõ ſentit imiſ ſionẽ tente: z tenta nõ retineſ in ipſa: aut valde debiliꝰ reti neſ: ita q̃ nõ ꝓhibeſ a penetratiõe ꝑ ipſaz: imo faciliꝰ pene trat: aut cũ pua ipulſiõe pp mollificationẽ z diſcõtinuatiõez. ergo loc⁹ vbi eſt termin⁹ ſanitatis ſignãdus eſt: z vſq; ad il lud abſciſio corrupti faciẽda eſt. Cũ q̃ diſpõ corrupti fuerit ſcakilotica: q: ad tẽs dat inducias abſciſionis: q: corrũpen do nõ ꝓcedit q̃uis feſtinare in ei⁹ abſciſiõe ſit meli⁹ vt dcm̃ eſt: ſi tñ ꝓp aliquã cãm nõ poterit feſtine fieri abſciſio: tũc ite rim medicine ſupponẽde ſũt fortis exiccatiõis vt ꝓhibeant putrefactionis malitiã augeri: neq; añq; abſciſionẽ poſſit fa cere ꝓuertaſ in eſtiomenũ: z in hoc caſu dixit Aui. tũc opz vt pulueriçeſ ſup ipſuz ariſto. rotũ. z galla in eq̃li meſura: donec deficcet loc⁹. z ſiliꝰ dragantũ z colcotar ſunt bona z ꝓpꝛie cũ aceto ꝓfecta: z ẽt qñ ſit linimentũ cũ eis diſſolutis in vino z folia nucũ. dixit Aui. ꝓueniũt: z ſiliꝰ folia cucume ris aſinini: z ſuccus ei⁹ epithimãdo: z dragantũ rubeũ ẽ pul ueriçatio bona ſup mollitiẽ z putrefac^nem. ¶ Quidã tñ ſũt q̃ dicũt. q̃ Aui. p̃dicta dixit. ꝓuenire in diſpõne q̃ eſt finis cã crene z ꝑn^m ſcachilos: z eſt cũ ptrãſit diſpõnem apatis: z h̃ aut q: vlceret: aut q: mollificet nõ ſicut in ſanatiõe: aut q: ꝑ tranſeat diſpõne corruptiõis coloꝛis eius, z eſt nihil dicere. Cũq; poteris abſciſionẽ facere, tũc dixit Auic. ſi ꝑs carnis. ſup. aut mẽbroꝝ ꝓtũ eã incipit corrũpi incide eã, z fac eaz cadere cũ medicis cauſticis q̃ ſunt ſiẽ trociſci andaron, z q̃ fortiꝰ eis eſt calcadion, z nõ exꝑſſit hic de cauterio actuali, q: reliqt notũ cũ meliꝰ ſit cauterio cũ medicis. ſz exꝑſſit de iſto cauterio, q: eſt illõ qõ frequẽtiꝰ eligiſ ſaltẽ ab infirmo: z ẽt de hoc exꝑſſit, q: logſ vt dcm̃ eſt in ſcakilos q̃ dat indu cias ad opandũ, qm̃ ſi nõ daret iducias ſicut nõ dat eſtiome nus: tũc abſciſio cũ cauterio potẽtiali eẽt icõueniez, z rõ eſt, q: nõ ꝓuenit ad finẽ corruptiõis in opõne vna vel in duab⁹, imo idigeret plib⁹ z plib⁹, iõ in diſpõne ſcakilotica cũ cauſtico potẽtiali debes ſic ꝓcedere. ſ. q̃ cũ tu appoſuiſti medi camẽ cauſticũ ꝑª vice tu debes ꝓcedere ad remotionẽ cſcare ab eo iducte, z cũ feceris cadere ordinẽ vnũ. i. ptẽ vnã car nis putrefacte, tũc ſuccurre cũ butyro ponẽdo ipz deſup vel aliõ ei ſiliꝰ in retẽtiõe eſcare, donec facies cadere ordinẽ 2m. i. ſcõaz ptẽ, z ſic deiceps ꝓcede donec ꝺcueniaſ ad finẽ putre facti z ad ptẽ ſanã. ¶ Qz ſi facis remotionez carnis corru pte cũ inciſione cũ ferro: tũc dixit Aui. ꝑmi 4ª. neceſſe eſt, vt locꝰ inciſiõis oleo feruente aduraſ. ſup. aut alio medica mine cauſtico, ſz de oleo feruẽte exꝑſſit maxie, q: eſt de cau ſticis min⁹ horribilib⁹ z magis domeſticis z facilioꝛib⁹ ad tollerãdũ, z cũ h̃ ẽ penetratiuũ ad ꝓfũdũ, vt ꝑpz ois mala diſpõ q̃ eẽt acquiſita in pte ſana abꝛciaſ z tollaſ ab ea, z ex hac cauſtication dixit Auicẽ. ꝓuenit ſecuritas ab acuitate malitie alie ipſi⁹ ne. ſ. vlteri⁹ trãſeat, reſtringiſ ẽt. dixit Aui. ꝓ hoc ſanguis exit⁹, z de hoc iferi⁹ magis dicẽt. Qz ſi diſpõ fuerit eſtiomenica: tũc nõ ꝓuenit cautem potẽtiale, q: in hac diſpõne putredo ambulãdo ꝓcedit, q̃re añq; vnũ ordinẽ pu trefacti cũ cauterio potẽtiali remoueris putredo eſtiomeni cã ꝑ multũ ambulaſſet, z iõ dixit Auic. cũ appet putredo. ſ. ambulatiua nõ expellas cũ inciſiõe z coſũptione. ſ. ptis poſt ptẽ, ſz expelle totu mẽbꝝ ſiliꝰ, ſiue ꝓſiliꝰ fuerit, ſiue ꝛganicuz illud qõ fuerit putrefactũ, nõ. n. dat diſpõ eſtiomenica indu cias ad ambulationẽ corrupti ꝑ ipſi⁹ feſtinũ trãſitũ de pte ad ptẽ, qm̃ ſi cũ inciſiõe z ꝓſũptiõe ptis poſt ptẽ ꝓcederet in cura. dixit Aui. magnificaret malũ. ſ. qm̃ plures eſſent ptes q̃ putrefierẽt q̃z ille q̃ ex putrefacto amouerent: z hec eſt ve ra intẽtio Auicẽ. in hoc loco, q̃zuis alij alia ſomniauerint. ¶ Deinde Aui. remouet aliã falſaz opinionẽ quoꝛũdã qui male vtebant emplo ſauich. ſ. ordei ꝓfecto cũ ſucco iuſqa mi albi, z qdã ſupponebãt ipz ſup loco putrefacto, z hoc di xit Aui. apud me nõ eſt bonũ ei, qm̃ nõ dz hoc nec ei ſiliꝰ re percuſſiuũ in eſtiomeno ſupponi in loco putrefacto, q: ma gis adderet ad malitiã cõculcãdo mãm malã z caliditatem extraneã intus cõtinẽdo opilãdo poꝛos, ſz dz z põt poni ſu per pte ſana, vñ ſciẽdũ eſt q̃ in cancrena ſcakilos z eſtiome no debẽt apponi ſupra ptẽ egrã in circuitu. ſ. eius in pte ſana ea q̃ ꝓhibeãt ipaz ptẽ ſanã ab ipreſſiõe, z receptiõe putrefa ctiõis, z multi ꝓfitent iueniſſe in appõne ꝑdicti ep̃li mõ di cto efficaciã magnã in ꝓhibitiõe ambulationis putref^nis.

De abſciſione aũt oſſis eſt ſciendũ. q̃ os aliqñ dz abſcindi, q: cũ frangitur diuidiſ in fruſtũ vl fruſta, q̃ nõ pñt i ſuo loco õbite poni. vt cũ ſuis coꝛ poꝛib⁹ vniant, z de talis oſſis ablatiõe dicẽt ifra ca° õ gñali curatione fracture oſſiũ: z qñq; eſt neceſſe abſcindi os: quia eſt corruptũ z mortificatũ: z tũc ſi corruptio eſt pua z ſupfi cialis: aliqñ remouet cũ medicis: z aliqñ ꝑ frication cũ fer

ro: vt patebit in 5° tractu° de curatione vlcer̄ difficilis cu/
rationis. ¶ Si vo corruptio fuerit magna si nō fuerit i me°
eius: sed in extremitate ipsi°: tūc dixit Albuc. añ oia detege
carnē ab oib° ptib° ossis corrupti totā z facta sepone carnis
z osse detecto: tūc deueniat ad abscisionē toti° ptis ossis cor
rupti: ita vt pueniat ad pte sanā: imo dixit Albuc. opz vt sit
serratura supra locū corruptū parūp. s. in parte sana vt non
sit in cōcauitate. i. pfūditate ossis corruptio. q nō appeat sen
sui z cogat postea ad serraturā sui vice alia. Ossis aūt corru/
pti abscisio qnqz fit ferro: z qnqz cauterio z in abscisiōe ei°
cū ferro: z Aui. pmi 4ª innuit duos modos: q̄r vn° est cuz
pforatione ei° circūquaqz: ita vt mediāte ista circa pforam^nem
rūpat̄ p se: aut cū adiutorio medici cū raspatorio vel alio cō
ueniēti instrō iter foramen z foramē icidētis z sepationē fa
ciētis vt factis ipsis sepōnib° os corruptū de loco tollat̄: vñ
dixit Auic. qnqz perforat̄ id qō circūdat os. s. pe sana ad
quā nō pueniat corruptio: ita vt foramia ipz circūdēt. g̃ factis
ipsis foraminib° in circuitu rūpet̄ p se ipz aut icidet̄: z illa fo
ramia pñt z debēt fieri p trepanū. ¶ Ali° mod° cū secatiōe
siue serratiōe cū serra. Et de isto dixit Auic. z qnqz serrat̄ z
dictis ad serraturā seu serrationē dixit cū b̄ facere volueris
separa inter incidētē z pforātē: z inter carnē vt non redeat.
Et mod° sepōnis p̄m Ga. vt ponit̄ ab Aui. q̄rti 4ª est vt ele/
uet̄ ab osse caro: ita vt ponat̄ in extremitate ei°. s. carnis fi/
lū cū quo tēdat̄ ad supiora vite: z extēdat̄ cū eo membrū: z
aliud. s. filū ponat̄ in 2ª extremitate: vt ex illo loco ad iferio/
ra trahat̄ vt nō associent̄ eis. s. extrē^b° carnis dentes serre: z
tūc serra ipz. ¶ Albu. quoqz istū modū clari° tradēs dixit.
si puenerit corruptio: z infigeret os mod° icidēdi aut serrā/
di ipz est vt stringas ligamēto in iferiori loco quē vis icide
re z stringe liga^m aliō supra locū: z extēdat vn° liga^m iferi°
ad iferiora: z mīster ali° liga^m supius ad supiora: z tūc sepa
carnē q̄ est iter duo ligamēta citi° spatimatuli latu donec de
tegat̄ caro tota. i. ab osse remoueat̄: deide icidat̄ os vt serre/
tur. Et subdit Albu. oz ab oib° ptib° dicte icisionis carnis
ponere pānū lini vt nō tāgat serra locū sanū: z eueniat inde
infirmo lesiōis additio: z apa calz. ¶ Et dixit vbi. s. Aui. au
ctoritate Ga. si caro fuerit sup totā rotūditatē ossis discoop/
ta: tūc serra ipz: qm̄ nō oīt̄ sup os qō iā discooptū est ab oi
latere ei° caro. Et dixit si ptes ossis corrupte fuerint p̄xime
iūcture: tūc exhe ipz totū ex iūctura. Et Alb. dixit. si corru/
ptio est in iūctura. s. in osse p̄tēto nō in p̄tinēte: tūc icide ipaz
iūcturā corruptam: z serra os vbi cōtinuat̄ ex pte altera: z si
corruptio est in p̄tinuatiōe duaꝝ iūcturaꝝ: q̄ in vtroqz osse
tūc nō est in ea igenīū nisi abrasio. ¶ Si aūt os p̄z aliquam
pte fuerit corruptū: z nō p̄cessit p̄m rotūditatē ei° in circui/
tu: neqz vsqz ad oēz pfūditatē ei° curari poterit cū fricatiōe
ei° vsqz ad pte sanā ei°. ¶ Dixit Albu. de cura fistulaꝝ si est
os mag^m qō recipit corruptionē: sic ē os adiutorii aut coxe:
z qō corruptū est ex eo est facies ei° tm̄ tūc rade ipz rasiōe
bona multa dōec auferat̄ tota nigredo z corruptio: z sit̄ fa
ciēdū est in osse quo. ¶ Si vo ex osse magno dixit Albu. q̄
corruptū est: est ps magna: z corruptio iā secuta est medullā
ei°: tūc neciuz est secare ipz totū vsqz ad locū vbi puenit cor
ruptio. ¶ Et dixit Alb. loqns in pticulari. si corruptio ē in
pectine man°: aut in pectine pedis: tūc res illa est difficilis
valde: vez opz vt ingras corruptionē q̄r appeat tibi z ab/
rade eā: z mūda eā p̄m q̄zcuqz dispōnē pole est tibi qñ nō fe
cerit tibi p̄rietatē vena: aut neruus. ¶ Et Auic. in pticulari
loquēs de serratione coste dixit. qñ est tibi nece secare costaz
aut os sub quo est iūctura: aut aliqō nobile mēbr̄ sicut est
tunica. i. panniculus costaꝝ z nuca: tūc pone sub serra lami
nā. s. de ligno vel ere vel alia re q̄ seruet illud mēbrū nobile
z nō ledat̄ a dētib° serre. ¶ Abscisio aūt ossis cuz cauterio
fit p ferrū ignitū positū supi^m donec p̄sequat̄ totā corru/
ptionē ei° ad quā p̄ndā si necia est iteratio fiat. ¶ Et scias
q̄ cauterizatio p medicinas causticas in osse paꝝ p̄ficit nisi
forte corruptio sit superficialis valde. ¶ Ampli° de curatiōe
ossis corrupti: z signis sufficientis remotiōis ei° dicet in cu/
ra fistularum. ¶ Qz si corruptio peruenīat ad oia p̄silia ali/
cui° organici sic̄ p̄z p̄tingit in esthiomeno: tūc cura ei° est illi°
totius mēbri abscisio. ¶ Dixit Albuc. si corruptio erit in
extremitate digiti man°: tūc incide digitū. s. festine: z nō des
spaciū corruptioni: z icidat in reliq̄z manū z sit̄ si corruptio
est in manu icide eā ex radice focilis z nō des spaciū corru/
ptioni donec capiat in focile brachij. Et si inuadit brachiuz:
tūc icide ipz apō cubitū. s. in adiutorio: tūc in illo ē mors in/
firmi. Et sit̄ dixit Albu. fac in pede: qm̄ qñ accidit corrup°
in digito ei°: z tūc incide ipz apud vnū nodoꝝ ipsi°. s. vltra
quē nō trāsiuit corruptio. z si corruptio cadit in pectine pe/
dis: tūc scinde pedē totū: z si ascēdit vsqz ad genu: tūc incide
cruz a iūctura genu. q̄ si corruptio iā p̄uenit supra genu: tūc
nō ē ei ingeniū: nisi dimissio ei° nāe z relinquere ifirmū mor
ti. ¶ Et Aui. dixit p̄mi 4ª. si os corruptū fuerit tale q̄le ē os
coxe. z fuerit magnū. s. sicut est os adiutorii: z fuerit neruis
aut arterijs. s. magnis p̄pinquū. z fuerit ei° corruptio. s. de
qua sperat̄ qō nō possit remoueri: nisi p abscissionē illi° mē
bri: tūc debebit medic° ab eo fugere: qm̄ nō sperat̄ q̄ in ab/
scissione tā magni mēbri vita p̄maneat: z medic° nō oz ma
laꝝ egritudinū onus cure suscipere: post abscissionē ātē mē/
bri oz p̄s sana remanēs cauteriçari p̄p̄ cās assignatas supra
in effusione olei feruentis: z q: vt ibidē. Dixit Auic. postea
remota escara cauterij nascit̄ sup incisiōis locū caro: z supra
carnē cutis extranea. s. diuersa ab ea q̄ erat tpe sanitatis z nō
p̄portionalis ei. s. oino: q: cū cutis sit mēbr̄ spermaticū nō
pōt regnari. sz illa cutis q̄ gignit̄ est res q̄ magis existit filis
carni. i. cuti p̄opter suam duritiem: qm̄ loco cutis regnat̄
caro dura callosa q̄ gerit vicē illi°, z hēc q̄dē cauteriçatio: z
possit fieri cū igne tm̄ sepi° z intellorabilis fit cū medicinis
causticis: vñ dixit Gal.° ad Glauconē. cū inciderīs ipsā pu
trefactā z mortificatā pticulaz in fallacie gr̄a p̄dictis vtere
farmacijs. s. causticis de qb° dixit: in q̄r vsu. dixit Gal. aspi
cere debes ad corpis nām sil: z patiētis p̄ticule: q̄dā enim pti
cule citissime putrefiūt: z indiget causticis fortioribus, z dixit
attēde mente ad corpus laboratis. rustico causticō. n. exīte
eo: z nā duro fortissimis idiget famacijs. in femineo aūt vel
infantili: aut molli exīti corpe ibecillib°: his ēt causticis far
macijs aliqñ opus ē vti in ipso actu incisiōis mēbri max^e si
flux° sanguis obsisterit. ¶ Ait Alb. si accidat flux° sanguis
interim dū oparis cauteriça locū velociter: aut appone sup
ipz puluerē absciss̄ētē sanguinē: deinde redi ad medicatio/
nē tuā donec p̄leat̄: post causticationē vo dixit Gal. vtere
farmacijs faciētib° cadere escarā: deinde cura locū curatio/
ne alioꝝ vlcerū. ¶ Ad rectā aūt incisionē faciēdā p̄grua opz
h̄re instr̄a. z ió dixit Albu. scias q̄ icisoria z serre ad incidē/
dū z secādū ossa sūt multa z varia p̄m situ ossiū z p̄p̄one eo/
rū z ipsoꝝ grossitiē z subtilitatē magn^em: z puritatē. z duri
tiē ipsaꝝ z raritatē: quapp opz vt p̄pares tibi in oi spē opō/
nis instr̄z p̄ueniēs ad illā opōnē: z scias q̄ opōnes ipse signi
ficāt tibi sup spēz instr̄i quo idiges qñ tecū est studiū lōgū.
z cognitio b° artis z testimoniū modoꝝ egri^um: tūc. n. iam
fueris p te ipsum illō qō p̄uenit ex instr̄is ad oēz infirmitatē.
¶ Et p̄notīcia maiori adduxit Alb. exē^m tale. ego narro ti/
bi q̄ accidit viro de nigredine cū adustione q̄ assilat̄ p̄ustio
ni ignis: z illa corruptio p̄ accidit in digito suo: donec cepit
pedē totū. z p̄parauit vir ex seipso post q̄z vidit corruptionē
illā icidē mēbr̄ cū vehem^a ei° qō iuenit de dolore. z p̄ustio
nō ei° z incidit ipz iūcturā: z sanat̄ ē: z post q̄z p̄teriit ei tps
lōgū accidit ei illa eadē corruptio in digito indice man° suc:
venit ergo ad me z conatus sum repercutere illā superflui/
tatē: cum eo q̄ posui super manū ex medicinis post mūdifi/
cationē corpis ei° z nō repcussa ē: z cepit icidē in digitū aliū
donec icidit in manū: z vocauit me icidē manū ei°: z nolui
sperās ex me repcussionē illi° supfluitatis: z timui ēt sup ipz

De abscisione ossis corrupti cū ferro z fit duob°, modis

De abscisione ossis corrupti cū cauterio.

apud incisionē man⁹ ei⁹ mortē: qm̄ vt⁹ viri erat sup casu: z postq̄ desperauit de me transiuit ad terrā suā: z peruenit post ea ad me de eo q̄ pparauit z incidit manū suā totā z sanatus est. Et dixit Albu. nō attuli hāc narrationē nisi vt sit autoriū sup illud qō cadit de gīie hui⁹ egri^{ris}: z vt sit figūatio q̄ significet: z p̄z quā agat. Quo stupefiat mēbrū vt dolorē nō pcipiat in sermone seq̄nti de me^{lis} narcoticis dicet.

¶ De curatione quarūdā egritudinum capitis per manualē operationem. Cap. xxj.

Quāuis q̄dā dicta sint in p̄cedētib⁹ sermonib⁹ de curatione quarūdā egritudinū: ad quā cōplēdā q̄q̄ regit instrm chirurgie siue manualis opō in pticularib⁹ capīs ipsaꝝ egritudinū: visuz tn̄ fuit mihi cōgruū scire in hoc sermone: q̄ pncipali⁹ de manuali opone ptractat: vt sermo cōplet⁹ fieret dato q̄ hic ex illis dictis aliq̄ repetāt additūgēdo hic de curis q̄rūdā egritudinū p oia me^{ra} instra de qb⁹ curatio in ipīs p̄cedētib⁹ p̄monib⁹ nō p̄cessit: z visū fuit mihi ꝯgruū fore ab egri^{um} capitj curone p manualē opō nē p^{m} facere z subsequnter ad eādē manualē curone egri^{lium} aliox mēbrox pcedere: vsq̄ ad egri^{ces} extremox: siue ipsa manualis opō ipleat cauterizādo siue icidēdo. ¶ Ān tn̄ oia sciēdū est manuali opone vtēdū nō fore in eax curone nisi cū p̄cesserit eax curatio p dietā z potionē q̄ negerit pducere ad salutē. itaq̄ q̄cūq̄ ipsax egri^{um} p̄ curāda erit p regimē dietę z potiōis: vel saltē potionis in qbusdā pticularib⁹ egri^{b⁹}: z in qbusdā pticularib⁹ casib⁹: z maxie regimē potiōis qō implet p curonē. añ. n. manualē opōnē p̄mitti dz eūatio corpis siue ipsa egri^{do} q̄ curari dz p manualē opōnez fuerit mālis: de q̄ nō dz eē dub^{m}: siue im mālis: z b̄ iō: qm̄ mālis opō p cauteriū vel incisionē dolorē loco infert: q est cā defluxꝰ māex ad ipz: vñ posset in eo gīari apa: nisi eūo p̄cesserit būoris parti ad locū defluere. ¶ Egritudies aūt capitis qb⁹ manualis opō p̄fert, sūt q̄cūq̄ sūt fride z būide z p̄cipue māles: z marime, cū antiq̄te fuerint: z manualis opónis in ipīs ꝯferentia: cōsistit aut in cauterio facto supra caput in vno loco vel plurib⁹: aut in incisione siue cauterizatione arteriax timporū: aut eax q̄ sūt post aures. ¶ Et cauteriū qdem sup caput q̄ vnū in plurib⁹ sufficit: z est illud qō fit sup bregmo in loco fontanelle siue in loco vbi cōmissura coronalis iungit sagittali. Et locus qdē iste cognoscit ꝛ^r. vno⁹ p appōnē radicis palme. vel man⁹ supra extremitatē nasi supiorē: z q̄cūq̄ qdā auctox videant expimere de manu medici. Veritas tn̄ est q̄ dz in hoc expiri cū manu infirmi: z modus est iste. Dixit Raſ. pone radicē palme tue supra radicē nasi sui inter oculos suos: z vbicūq̄ puenerit digit⁹ tuus medi⁹ ibi est loc⁹: z signa q̄ ipz: z mēsurez. Meſ. in de appropriatis filr dixit. caplo de catarro. loc⁹ cauterizatiōis est vbi teriat maior digitus man⁹. s. medi⁹ postq̄ eger radicē man⁹ in extremo nariū posuit. Raſ. aūt p̄ ꝯti. ca. 8. dixit inuenit loc⁹ iste b̄ mō. pone extremū vole man⁹. s. ex pte rascete in extremo nasi. s. iuxta supcilia: z mēsura cū tota manu extēdēdo eā i directo sup frontē z caput: z vbi erit finis man⁹ addito osse digiti. s. maioris qō addit cū replicatiōe p̄mi nodi sui. ibi est loc⁹. A. aūt tertij p^{a}. dixit. cauterij intētio. s. q̄ztū ad locū vbi p̄ncipalius dz fieri p̄m intētionē auctox de cauterizatione loquentiū est vt fiat sup capite vbi puenit index aut auricularis. alꝰ z melius annularis. mēsurādo ab extremitate nasi. Et q: aliq̄ discordia inter auctores vr̄ eē: vt p̄z ex dictis eox in iuētiōe b⁹ loci: iōq̄ dñt doctores. q̄ talis discordia potuit pcedē ex diuer^{tas} foxax siue figurax capitj i eadē regiōe, s̄z maxapō regiones diuersas. z iō dixerūt: q̄ dz medicū in b̄ bonā extimationē hāe sup foxa siue figura capitis z sup q̄ztitate man⁹. nā in capite cui⁹ figura est oblōga z nasus curtus: z man⁹ brevis inueniet locus iste cū replicatione digiti medij: vt dixit Raſ. Et in capite cui⁹ figura est magis rotūda z nasus magnus z man⁹ lōga inueniet cū extremitate indicis vel annularis z cū dicta mēbra mediocria se habebūt: tūc inueniet cū extremitate digiti. vt dixit Meſ. z hūc modū cōiter practicātes obseruāt. ¶ Modus aūt alij⁹ inueniēdi locū p̄dcm̄. dixit Aui. vbi. s. est: vbi puenit medietas lōgi^{nis} fili cui⁹ lōgitudo est ab aure ad aurē: de cui⁹ fili mēsura dicūt. q̄ filum ipz dz extēdi ab aure ad aurē ducēdo ipz filū sup nasū: de in de dz duplicari ipz: z dz extremitas ei⁹ poni in extremitate auris vni⁹ z duci sup caput directe vsus aliā ptē auris: z vbi teriat extre^{tas} ei⁹ alia est ibi loc⁹. ¶ Quidā aūt dicūt. q̄ in mēsurādo cū filo filū dz extēdi nō supra nasum: s̄z supra cap̄ de aure ad aurē: deinde dz duplicari z deduci vt dcm̄ est. Et dñt. q̄ sicut in mēsura cū digito est deuiatio: vt patuit: ita z pp ealdē cās pōt eē deuiatio in mēsura cū filo: z pp deuiationē in ipsis mēsuris aliq̄n ꝯtingēt pp inaduertētiā medici: aut pp formā capitis multū a nāli deuiātē: euenit q̄ aliq̄ nō reput iuuari ex b̄ cauterio: q̄uis ex nā sui z egri^{ris} debeat ꝯferre: eo q̄ nō puenit cauteriū ad cranei cōmissurā. Et dñt q̄ mod⁹ inuētiōis loci p̄dicti p ambos dictos modos ē bon⁹ p expietiā. nec pt in b̄ aliq̄ assignari cā: z iō dñt. q̄ ad vtrāq̄ expietiā faciēdā opz caput eē abrasuz vt nō impediant capilli iustitiā dictax mēsuraꝝ. ¶ Dñt. q̄ cā iuua^{ti} cauterij b⁹ loci est eūo q̄ fit de mā sub craneo ꝯtēta mediāte illa cōmissura cū fuerit debite ꝯiunctiōis. nām aliq̄b⁹ cōmissura ista est valde stricta z in talib⁹ iuua^{m} b⁹ cauterij nō est multū. ¶ Raſ. tn̄ p̄ ꝯti. adducit aliā cām iuua^{ti} hui⁹ cauterij dicēs. q̄ in loco p̄dicto est q̄dā vena iafet q̄ in ipso cauterio coq̄t cui⁹ cocture iuua^{m} magnū sequet. Juuamēta aūt hui⁹ cauterij. Dixit Meſ. ca^{o} de p̄seruatione ab egri^{b⁹} oculox sunt multa z sublimia: z ppe ad oēs egri^{ces} capitj fridas z hūidas sic sodas z ouū: z icotomia z vtigo: z ḡuitas sōni z ḡuitas sensuū z palysis. z tortura z pluralitas catarri z corrize: z lapsus ei⁹ ad oculos: z nares z aures z vuulā z fauces z ad dolorē dentiū z gingiuax z dolorē gutturis. z ad oēm difficultatē catarri z sup pulmonē z ptes pectoris z stom̄ z ptes vicinas z gīal⁹ ad oēs egritudies catarri frigidas z hūidas. ¶ Et modus opōnis ei⁹ est. dixit Meſ. vt radat loc⁹ z signet ibi z cauterizet cū cauterio ignito cui⁹ forma sit sicut nucleus oliue maioris z p̄cedat cauterizatio vsq̄ ad superficiē cutis ossis. ¶ Albuc. de mō faciēdi b⁹ cauteriū. dixit p̄cipias infirmo in p̄mis q̄ eūet cū medicina solutiua mundificāte caput. s. ab hūore in eo peccāte trib⁹ vicib⁹ aut quatuor p̄m q̄ exigit ꝛ^t infirmi z etas ei⁹ z ꝯsuetudo. sup. z q̄ eūet et totū corp⁹: z si fuerit in eo pleni^{do}: z cōiter auctores p̄supponūt eūonē q̄uenientē debere p̄cedere: deīde p̄cipe ei vt radat caput suū cū nouacula. i. rasorio: deīde faceū sedere iter man⁹ tuas q̄dratū. i. bn̄ directū: nō obliquū p̄z aliq̄ō latex: q̄uersū ad te: z ponas man⁹ suas ad pect⁹ suū. sup. tu. z ligent aut bn̄ teneāt a mistris: z sig^{a} cū encaustro locū quē inueniſti p mo^{m} supradcm̄ deīde igni cauteriū: z pone ipz sup locū signatū cū distētiōe cū q̄ ꝯstrigat man⁹ tua paulatiz z reuoluat cū paulatina ꝯpssiōe. pcede a superficie cutis vsus pfundū ei⁹. in hac paulatina ꝯpssiōe reuolue cauteriū circulariter: deīde. s. cū putaueris cū eo sufficiēter ōscēdisse eleua manū tuā velociter z aspice locū. q̄ si videris iā tn̄ detegi ex osse cranei q̄ sit sic extre^{tas} capitj altoel. i. clauj aut sic q̄ztitas grani eleua manū tuā z nō p̄cedas vltra. Si vo nōtūc itera manū tuā cū ferro ipso aut cū alio ab ipso si frigidat donec videat ex osse qō dixim⁹: deīde solue aliqd ō sale i aq̄ z ibibe in ipa ō coto z pone cotū sup locū z dimitte ipz trib⁹ diebus: deīde ibibe cotū in butyro z pone sup locū z dimitte ipz donec destruat escara ignis. ¶ Et dixit Alb. Quidā dixerūt. q̄ cauterizet cutis vsq̄ ad os z teneat cauteriū sup eo dōec aduret qōdā spissi^{nis} ossis: deīde radat illō qō ex eo ē ꝯbustū: z alij dixerūt, oz q̄ pueniat cū cauterio ad vlt^{m} dōec imprimat in os ipressiōe fortē donec cadat os: qō sit sic fora kirate, z extimāt isti. q̄ expirāt ex b̄ loco vapores capitis s̄z mihi vr̄. dixit Albu. q̄ nō fiant be due ipēs cauterij oino ni-

Cauteriū ad ꝯmissurā coronalis.

De modo cauterizādi in cōmissura coronali.

si in holb⁹ qbusdā.s. valde robustis ⁊ multū indigētib⁹ aut forte hūtib⁹ cōmissurā valde strictā: ⁊ tūc ét in eis fiat ꝑz viā timoris: ⁊ dimittere ipsas ꝑm me est melⁱ⁹: ⁊ ꝑcipue qñ caput est ōbile nā. ¶ Quidā aūt apponūt cauteriū potētiale: ſz nō est eq̄ bonū ⁊ qūcūq; fiat. dixit Meſ. obseruet ut remaneat aptū vt emittat vsq; ad tps in quo mānifestabit tibi ex toto pus diminui ⁊ egri^{tō} catarrales tolli: deinde sanet.

De cauterio in dolore cronico totius capitis.

¶ Dixit Albuc. q̄ si in toto capite dolor fuerit cronic⁹ ⁊ ꝓ longat: ⁊ nō ꝓferūt ei eūones ⁊ ꝑcipue si iaz cauteriçat⁹ est cauterio ꝑdicto ⁊ ꝓuenit ei aliqd tūc cōsidera: ⁊ si caput ifirmi videris forte in curatiōe ſua: ⁊ nō est debile ⁊ inuenit frigus vehemēs tūc cauteriça ipz cauterio alio ſup illo paruz: deinde cauteriça ipz ſup oē cornu capitis donec ptrāseat cutis ⁊ discoopiat de osse q̄titas ozobi ⁊ cauteriça ipz cauterio vno in occipitio in loco in quo noīat vas: ⁊ est loc⁹ in q̄ ponit vētosa ⁊ eleua manū tuā in h ⁊ nō discooperias os. infirm⁹ eniz inuenit ꝓ hoc cauteriū dolorē vehemētē diuersuz a dolore reliquoꝝ cauterioꝝ oiuz: ⁊ credo q̄ sit ꝓp oztūnuce ⁊ neruoꝝ illic. ⁊ dixit. oz vt sit cauteriū quo cauteriçat cornua capitis ⁊ occiput ei⁹ subtili⁹ cauterio q̄ cauteriçat mediū ei⁹. ¶ Et dixit Albu. qñ accidit in ꝑte capitis dolor ⁊ soda ⁊ emigranea: aut extēdit dolor vsq; ad oculū ⁊ nō valet alia curatio tūc cauteriçatio in ea est ꝑm duos modos. ſ. aut cū me^{na} acuta adurēte aut cū ferro. ¶ Et cauteriū cū medicina est vt accipias denté vnū allij ⁊ excoria ipz ⁊ abscide extremitates ei⁹ ambas: deide scinde locū dolozis cū flobotomo lato donec fiat loc⁹ sub cute in q̄ oens allei capiat ⁊ intromitte ipz in eo sub cute occultet. Deinde stringe ſup ipz cū puluillis ⁊ strictiōe decēti ⁊ dimitte ipz q̄titate. xx. horarū: deide solue ⁊ exē ipz ⁊ dimitte vuln⁹ duob⁹ diēb⁹ aut tribus postea pone ſup ipz cotū infusuz in butyro donec loc⁹ faciat pus: deide curet ⁊ sanet. Et si vis facillō cū qbusdaz alijs medicis cōburētib⁹. ¶ Cauteriū vo cū ferro est ꝑz hūc modū. igni cauteriū clauile cui⁹ caput est sic⁹ fo^{ra} claui in q̄ē qddā curuitatis: ⁊ in ei⁹ me⁹ est eminētia q̄dā pua ⁊ pone ipz ſup locū dolozis ⁊ retine manū tuā. ſ. a ꝓfūdatiōe ⁊ reuolue cauteriū cū velocitate ⁊ sit q̄titas q̄ adurit ex spissi^{ne} cutis sic⁹ medietas ei⁹ ⁊ eleua manū tuā vt nō adurat arteria q̄ est iferi⁹ ⁊ accidat flux⁹ sanguis: deide ibibe cotū in aq̄ salis ⁊ ponat ſupra locū ⁊ dimitte trib⁹ diēb⁹: deide pone cōtū cū butyro donec cadat escara: deinde curet ⁊ sanet. Et si vis cauteriça hanc emigraneam cū extre^{tō} cauterij cultellaris ⁊ caue ne icidas arteriā ⁊ ꝓpe in emigranea q̄ nō ē ātiq̄. q̄ si nō ꝓueīt ⁊ fuerit emigranea ātiq̄: tūc igni cauteriū cultellare post q̄ sig^{a} ſup locū dolozis cū lana: cui⁹ lōgi^{do} sit sicut medietas digiti aut q̄si illud ⁊ depone manū tuā vice vna ⁊ stringe eā donec icidas arteriā ⁊ ꝓuenias vsq; ad os. Uerūtn neče est tibi vt te caueas i cauteriçādo a ꝓtinua mādibule q̄ mo^{r} apō masticationē ne adurat lacert⁹: aut neru⁹ qui mouet ipsaz ne accidat spasm⁹. Et esto ſup custodiā ⁊ caute lā a fluxu sanguis q̄ ibi ſubest: qm̄ in absciſiōe ei⁹ est timor. ⁊ ꝑcipue apō eū q̄ ignorat qō facit. ⁊ dix. q̄ cauteriçatio cū cauterio hūte duoꝝ cultellos ē melioꝛ i h loco: ⁊ q̄ si nō ſufficit ét h cauteriū. fiat ét cauteriū i me⁹ capitⁱ. oñt. in h dolore emigraneo ꝓuenit ſcarificatio auriz eiusdē ptⁱ: ⁊ ꝓfora^{o} ipi⁹.

De mō cauterizādi i apoplia.

¶ Et dixit Alb. cū antiquat apoplia: ⁊ curat cū eo qō ꝓueīt ⁊ nō ꝓualescit: ⁊ infirm⁹ nō bz febrē tūc cauteriça ipm 4^{or} cauterijs. ſ. ſup oē cornu capitis ſui vnoꝝ ⁊ vno in medio capitis: ⁊ vno in occipite: ét cauteriçat cauterio ſup os ſtōi: ⁊ est magis vltimū. ſ. qñ esset per cōitatē ad ſtomacū.

De mō cauterizādi in epilepſia.

¶ Epileptic⁹ aūt nō cauteriçat nisi ille: cui⁹ epilepſia est ꝓp flegma: ⁊ hoc post curōnes alias: ⁊ fiant cauteria quatuoꝛ sicut dcm est in apoplia: ⁊ si infirm⁹ fuerit fortis tolerās cauteriça ipm ét ſup ſpondilib⁹ colli ⁊ dorſi: ⁊ sit cauteriū oliuare: ſi tñ ifirm⁹ fuerit puer sit cauteriū ſbtile. i. oliuare min⁹.

De modo cauterizādi in oblione.

¶ Et dixit. in oblioione post eūones pone ſup caput rasū emplastrū de ſinapi ⁊ itera ipſuz multotiēs: ⁊ si nō cōtulerit facei cauteriū tria in posterioꝛi ꝑte capitis vsq; ad inferioꝛē partē coli: ⁊ pone inter oē cauteriū grossitudinē digiti.

¶ Et in melia ex humiditatib⁹ coꝛruptis q̄ flāte grosso fiūt: tūc cauteriçet sic dicet in palysi in seqnti. c. ſz in melia cuius ſupfluitas est decliuis ad meliaz: ⁊ est coꝛp⁹ ifirmi būectatū tūc post eūonē ꝓuenientē rade caput ifirmi: deinde fac forte lam de cēter factā ex lino in mo^{m} circuli: ⁊ pone ipaz in me⁹ capitis. ſ. ſup. tu q̄ fontanella capitis sit in me⁹ ipsi⁹ circuli: ⁊ ifirm⁹ sedēs q̄drat⁹ teneat ab oi ꝑte: deide pūcta. linimētū ex butyro ouiū antiquo ⁊ calefac. ipz ſup igné ⁊ calefactione tēpata cū mēſura quā tolerat digit⁹ q̄ñ itromittit in ipz: deinde infūde ipz in me⁹ capitis ei⁹ in circulo ⁊ dimitte ipz donec infrigidet: ⁊ fac illud cū ifirmo oi hebdomada semel cū reliq̄ regie ei⁹ bono donec sanet: ⁊ si vis cauteriça ipz facīdo punctura pua ꝑm plm ei⁹. ſ. mediꝝ capitis: ſz oz vt teneas manū cū cauterio. ſ. ⁊ nō ꝓfūdes ipz: imo sic odorādo, q. d. ſup. valde ſupficiale. nā hec ſpēs cauterij hūectat cerebrū cū eq̄litate: deinde pone ſup ipz totū ibibitū cū butyro cū adipe galline. ¶ Et scias q̄ qñq; fit cauteriū i collo ⁊ ponit in eo filū nodoſuz q̄ dz duci oi tpe: ⁊ diu teneat apertū ⁊ ꝓuenit oib⁹ egri^{b⁹} mālib⁹ capitis: ⁊ retrahet mās fluētes ad añrioza capitis: ⁊ oculis ꝓuenit iuua^{tō} manifesto. ¶ Et dix. Sili. i dolore capitⁱ iueterato facio duo cauteria ſub cruribus ⁊ qñq; facio duodecim cauteria circa caput: dicuntq; cā iuua^{tl} cauterij capitⁱ egri^{b⁹} ꝑdictis: ⁊ maxie illi q̄ depēdet ex reumatiſmo siue ō fluxu māei ad aliqō de mēbris ſupradictis: siue depēdeat ab ipso in eē ⁊ ꝓsuari: vt q; sint facte a mā reumatiçāte ad mēbꝝ ⁊ ꝓsuet⁹ in ꝓduratiōe ab eo pcōtinuā renouationē defluxⁿ ipsi⁹ siue depēdeat ab ea in ꝓsuari bz nō i eē: vt q; pcesserint a mā reumatiçāte: ſz postea mā nō reūmatiçās sit cā pseuerātie: ⁊ durabilitatis ea ꝑ est eūatio illius māe reumatiçātis si ei⁹ ōfluxⁿ fuerit ab exneo. q; vsq; ad illū locū. oz cauteriū deuenire aut ét diuersio ei⁹ nei⁹ de fluxⁿ fuerit ad itra craneū: ⁊ h mediāte ꝓmissura ⁊ porosit⁹.

¶ Et dicūt. q̄ q̄uis in egri^{b⁹} fridis ⁊ de mā frida iuua^{m} cauterij sit ſp appens ⁊ in ꝑn^{o} ⁊ in pcessu nihilomin⁹ iuua^{m} ei⁹: est ét manife^{m} in egri^{b⁹} mālib⁹ calie: vñ Auic. tertij ꝑ^{a} dix. illō in quo hūoꝝ diuerse māe cōicāt. ſ. in recipiēdo iuua^{m} est cauteriū verūtñ bz in egri^{b⁹} de mā cal'a nō sic appeat in ꝑn^{o}: in pcessu tñ appet iuua^{m} eius: ét fortasse pluſq; in egri^{b⁹} de mā frigida: ⁊ hoc iō q; cal'a mā est facilioꝛis retractiōis. ⁊ citioꝛis diuersionis: q̄uis aliq̄n in ꝑn^{o} appareat in eis nocumentū ex quadā ignitione in loco ſequente cauterium.

¶ Extractio ꝛo siue incisio: ⁊ cauteriçatio venaꝝ siue arteriaꝝ q̄ sūt post aures: aut in timporibus⁹ seu in fronte ꝓfert: vt innuit Albu. qñ catarri a capite fluūt ad oculos: aut ad pectus: aut qñ accidit emigranea antiq̄: aut catarri acuti ꝑ lachrymales hūiditates in lacertis timporuꝝ aut ſoda antiq̄ vehemēs: ⁊ dicunt ꝑcipue. ét ꝓuenit in egri^{b⁹} ex cōitate qñ ex māijs hūoꝛalib⁹ vel vapoꝛalib⁹ a coꝛpe vel ſingulari mēbro ꝑcipue ſtō ⁊ epate ascēdētib⁹ ad caput egri^{ncs} fiūt: ⁊ pseuerant in ipso: ⁊ bz hoc veritatē qñ descēſus catarri siue ascensus māe fuerit ꝑ venas aut arterias exterioꝛes: in qb⁹ pole est incisionē siue cauteriçationē fieri, nō aūt qñ foꝛet ꝑ venas ⁊ arterias interioꝛes: qm̄ illas icidere aut cauteriçare est impole. ¶ Dicūt tñ q̄ incisio siue cauteriçatio exterioꝝ qñ fluxus est ꝑ interioꝛes per se nō ꝓfert: pōt tñ ꝑ accns cōferre. ⁊ hoc duob⁹ modis. vno^{o} qñ loc⁹ icisiōis vene vel arterie exterioꝛis diu teneret aptus: qm̄ tūc ab intrinsecis ad extrinsecas fieret diuersio ⁊ mundificatio ſil'. ex q̄ sequeret in fluxu diminutio. ⁊ finalⁱ egritudis sanatio: maxie qñ loc⁹ icisiōis vene extrisece eēt valde ꝓpinqu⁹ mēbro cui reumatiçat⁹ vt in reumatiſmo oculi: qm̄ tunc ꝑ loci ꝓpinqtatē pole est q̄ fiat sufficiēs diuersio ⁊ mūdificat^{o}: ⁊ h qñq; vsū fuit i expiētia māi^{m}. Alio^{o}: qm̄ ꝑ extr^{ā} vene icisionē sbtrahit ō nutri^{m} mēbro cui reumatiçat⁹ saltē si ꝓpinquū fuerit: tē illō mēbꝝ cō uertit se. s. māz sib reumatiçātē: ⁊ eā aut ꝓuertit i ſuū nutri^{m}

aut resoluit ⁊ ꝓsumit: cõiter auctores mẽtionẽ fecerũt de ici
sione ⁊ cauterizatione arteriaꝝ dictoꝝ locoꝝ. ¶ Et dicũt qdã
ꝙ si q de venis locuti sũt itellexerũt de pulsatilib⁹: ⁊ sic di
cũt: ꝙ itellexit Açarauí⁹. cũ dixit. incidanť vene timpoꝝ: ⁊
filíť. Raſ. cũ illõ dixit. 20. ꝺti. Alíj ℞o dñt. ꝙ B ocñ ꝑt itelli
gi de venis ⁊ pulsatilib⁹: qñ ꝑ vtraſq; ꝑt mã õferri. Aucto
res verũtñ expꝛesserũt de pulsatilib⁹: maxie pp duas cãs q̃ꝝ
vna est: qꝛ ad icisionẽ arterie seqť icisio vene: ꝫñ eꝰ. ⁊ rõ ẽ:
qꝛ ad q̃zcuq; ꝓticulã mittanť arteriaꝝ rami mittunť ⁊ rami
venaꝝ: ꝫ arteria ẽ subtilioꝛ: ⁊ situata in pfúdo sub vena: q̃
re nó pót icisiõe sic distigui iter vnã ⁊ aliã: qn icisa arteria in
cidať vena: q̃zuis eꝰ pót iteruenire pp tres cãs. ꝑª est: qꝛ vt
dictũ ẽ vena ẽ situata supꝛa arteriã: ⁊ põt accipi sine illa. 2ª ẽ
qꝛ maioꝛ est ⁊ magis appens sẽsui. 3ª est: qꝛ plẽs rami vena
rũ distribuũť in ꝓticulas q̃ arteriaꝝ: vñ est ꝙ multis ramis
venaꝝ nó associanť rami arteriaꝝ. ⁊ hi pñt icidi sine ramis
arteriaꝝ. 2ª cã est magis ꝓtinẽs ascẽsui mãeꝝ ad caput: ⁊ est
ꝙ mãe ascẽdẽtes vtplꝫ sũt calẽ: ⁊ calis vaporib⁹ mixte: ⁊ ta
les mãe calẽ apti⁹ fluũt ꝑ arterias q̃ꝝ p venas: pñt tñ ⁊ ꝑ ve
nas ẽt ascendere: q̃zuis ꝑ eas ꝫ plꝫ influãt mãe frigide siue
mín⁹ calide: q̃re pp dictas cãs icisio qñq; ꝙuenit fieri in ar
terijs. ⁊ hoc vtplm: ⁊ qñq; invenis: ⁊ hoc vt rari⁹. ¶ Do
cuerũt aũt auctores cogĩscere ⁊ discernere qñ flux⁹ mãeꝝ est
ꝙ venas itrinsecas vel extrinsecas: ⁊ B qꝛ qñ posito sup ve
nis vl arterijs extrisecis ẽplo ꝺstrictiuo eoꝝ nõ seqť iuuaᵐ:
tũc õflux⁹ est ꝙ itrisecas. si ãt seqť iuuaᵐ ⁊ iuuaᵐ sit mltũ: tũc
deflux⁹ est ꝙ extrisecas. si aũt sit ꝙñ tũc aut est ꝙ vtraſq; sil
⁊ docuerũt discernẽ vel distiguẽ. ꝙ quã venaꝝ vel arteriaꝝ
locoꝝ dictoꝝ deflux⁹ fiat: vñ dixit Saľ. 13. terapé. Opꝫ radé
tẽ caput tãgere arterias q̃ posteri⁹ ꝑm alterutraꝫ aut ⁊ q̃ in
fronte ⁊ ꝫ timpoꝛa sũt: ⁊ q̃cũq; eaꝝ appuerint tibi calidio
res eẽ ⁊ magis pulsare illas icide: qꝛ illas ferť mã: qꝛ itel
lexit de mã calẽ. Uerũtñ qꝛ aliqñ ferť ꝑ arterias mã frida: ⁊
tũc nó posset cogĩsci arteria ꝙ quã ferť ꝑ pdcã sigª: ſꝫ oꝫ vt co
ĝscať ꝓpleniᵉᵉᵐ maioꝛẽ arterie: ⁊ ꝓ ipsi⁹ maioꝛẽ dilataᵉᵉᵐ:
⁊ sit maioꝛ pleniᵈᵒ ⁊ maioꝛ dilatatio repta in aliq venaruꝫ
dictoꝝ locoꝝ idicãt ꝙ ipsaꝫ deferť mã ꝙ si tact⁹ illi⁹ iue
nit calitatẽ tũc ipsa est frida. ¶ Ad icisionẽ aũt faciẽdã au
ctores notauerũt q̃sdã ꝺditiones eẽ obſuãdas. ¶ Pria est.
ꝙ nõ fiat nisi p̃cedẽte curatiõe ꝙueniẽti ⁊ nõ ꝓfuerit. ¶ 2ª ẽ.
vt nó fiat icisio nisi coꝛp⁹ sit sufficiẽter eũatũ ne pp doloꝛe ⁊
cõmotionẽ mã plima ꝑ alias venas trahať ad locũ: vñ dixit
Raſ. 2. ꝺti. ꝙ hec incisio venaꝝ oꝫ fieri post eũonẽ toti⁹ coꝛ
poris. ¶ 3ª est. ꝙ tũc nõ sit in capite soda fortis ne ꝓpter q̃cq;
doloꝛẽ mãe plurime trabanť ad caput: vñ. 2. ꝺti. ait Raſ. cũ
soda accidit fortis in morbis oculoꝝ nõ cureť patiẽs cũ ex
tractiõe venaꝝ timpoꝝ nisi mitigeť soda: qꝛ induceret ifirmo
magnũ nocuᵐ. ¶ Deinde intuendũ est. dixit Aui. qñ arte
riaꝝ ⁊ venaꝝ que portãt mãm alie sũt magne ⁊ alie sũt ꝑue
ꝙ ꝙenianť in icisiõe ad finẽ in extẽtiõe ei⁹ si est ex eis q̃ extir
panť ⁊ tales sũt q̃ sũt ꝑue. nã de ꝙis pót fieri extirpatio eij
ciendo ẽt magnũ frustũ. si vo sũt magne nõ pñt extirpari: qꝛ
qꝫ magnaꝝ est ꝑnᵐ alioꝝ mẽbꝛoꝝ raroꝝ. q̃re ex ipsi⁹ inci
sione magnũ inferreť capiti nocᵐ. ꝓhibito sanguie ⁊ spũ ar
teriali ab illis ramis. Etiã qꝛ de magna vena nõ possit fru
stũ magnũ extirpari nisi cũ laboꝛe multo ⁊ magno doloꝛe:
ſꝫ sufficit ꝙ incidať absq; extirpatiõe frusti. ¶ De mõ inci
dẽdi venas nõ pulsatiles ꝑuas: dixit Saľ. 13. terapé. q̃cũq;
gete sũt ⁊ in cute. i. in supficie posite si qd eaꝝ incidẽs ptẽ vt
in crurib⁹ in varicib⁹ sic melí⁹ opaberis: ⁊. A. hoc ẽt appli
cans ad arteriã ꝑuã dixit. in ꝑua arteria sufficit vt in ꝓfúdo
scarificeť q̃tenus currat qõ in ea est ex sanguine. istud est. n.
qñq; primũ iuuamẽto vẽtosarũ in nuca. i. collo cũ scarifi
catiõe ⁊ iuuaᵗᵒ sanguisugaꝝ supꝛa frõte. ¶ Et Albu. hũc mo
dũ vꝫ magis adaptare venis ⁊ arterijs q̃ sunt post aures ⁊
dans modũ dixit: opꝫ qñ vis incidere eas vt radat infirmus
caput suũ: deinde frica locũ cũ pãno aspero vt appeant arte
rie deinde stringat infirmꝰ collũ suũ cũ quoꝫ pãno suo: de
inde ꝺsidera vbi pulset vena: ⁊ nota vbi sũt arterie: sũt loca
q̃ sunt post aures depssa ⁊ raro occultanť nisi in qbusdã ho
minib⁹ vt in valde pinguib⁹: deinde signa cũ incaustro: de
inde incide supꝛa eã cũ spatumuli vtrinq; acuto incisiõe pue
niẽte ad os: ⁊ fiat illud ꝑ latitudinẽ capitis, ⁊ si vis itromit
te spatumule sub arteria ⁊ incide tñ incisione ad supioꝛa ⁊
sit lõgitudo incisiõis q̃si duo digiti iuncti, ⁊ põt hoc itelligi
de incisione q̃ fit in cute: ⁊ ẽt de ea q̃ fit de extirpatiõe frusti
arterie, ⁊ qñ incidiť egrediť sanguis egressione pulsatili cũ
pulsu frequẽti. si aũt arteria nõ appet sensui, tũc dixit Albu.
opꝫ vt mẽsures ab aure q̃ntitatẽ triũ digitoꝝ cũ incaustro,
⁊ finde vsq; ad os, ⁊ dixit, illud qõ opꝫ emittere de sanguie
est sex vnciꝫ fortasse emittẽs ex eo plꝫ vel minus ⁊ totũ B
ꝑm q̃ntitatẽ q̃ appet tibi de ℞tute ifirmi ⁊ replõne arterie, ⁊
tũc cõsidera vuln⁹ ⁊ si remanet sup os ⁊ ex ſphac. i. gingia
aliqd, tũc incide illud vt nõ accidat aꝑa calm, deinde stringe
vuln⁹ cũ licinijs ex pãno lini ⁊ cura ipꝫ sicut opꝫ donec sane
tur. ¶ De incisiõe aũt vene magne aut arterie magne. dixit
Saľ. 13. terapé. si appet tibi magnũ vas aut magne pulset in
fallať⁹ ei hoc. s. erit bꝛoncũ. i. vinculũ vel ligamẽtũ imittẽte
ꝓius, ⁊ ita abscindere qõ medium. Et in his verbis innuit
vinculũ debere fieri in duab⁹ ptib⁹ arterie magne vel vene
magne deinde qõ incidať i medio duarũ ligaturaꝝ, ⁊ sic ẽt
voluit Meſ. debẽt aũt fieri hec vincula ex mã difficile pu
trescibili sicut de serico. nã facile putrescibilia cito defluũt a
vasis. s. añ bonã ꝓsolidationẽ, ⁊ eẽt i illo timoꝛ de fluxu san
guinis nimio. nos aũt volum⁹ circucuruatis vasis decidere
vinculũ ⁊ nó ꝓus. nã tũc caro supiuncta incisis ptib⁹ vasoꝝ
suppositio fit ⁊ claudit os eoꝝ, ita ꝙ nó pót sanguis ab eis
fluere ⁊ cũ ꝙuenit tps hoc tũc vinculis est i periculose defluе
re. Aui. aũt dixit. qñ incidiť vena supꝛa timpus: oꝫ vt ligeť in
ꝑmis, deide abscindať, ⁊ oꝫ vt ante absisionẽ stringať cuꝫ
filo siricino, qõ est cũ ea inferi⁹ in longitudie, ⁊ dimittať li
gatura in ipsa: deinde incidať qõ post ipsaꝫ est. s. versus mẽ
bꝛũ ad qõ portat mã ⁊ cõputrefit: ꝫ tũc aut auferať strictu
ra: ⁊ sic innuit ꝙ fiat vna ligatura tñ ex pte trũci arterie: pp
qõ notant qdã. ꝙ in arteria ꝑua nó est nẽcia ligatura: sed ꝙ
scarificando incidať. in arteria aute mediocri est necessaria
vna ligatura ex pte trunci: vt dixit Aui. in arteria aũt magna
est nẽcia duplex ligatura: vt dixerũt Saľ. ⁊ Meſ. ⁊ in oi li
gatura oꝫ dimitti filũ longũ vt pendeat extra vuln⁹. ¶ Al
bucaſ. aũt de absisione arteriaꝝ timpoꝝ. dixit. opꝫ vt radat
infirm⁹ pilos q̃ sunt in timporib⁹. ipse nãq; ostẽdunť tibi ex
pulsu suo: ⁊ raro occultanť nisi in paucis hoib⁹ aut in vehe
mẽtia frigoris q̃si occultanť: tunc stringe caput. aľs. collum
suũ cũ q̃ꝫ panno: deinde frica loca cũ aq̃ calẽ donec appeat
tibi arteria appitione manifesta deinde excoꝛia cutem cũ spa
tumuli cuꝫ facilitate donec ꝙenias ad arteriã: deinde pjce
in eaꝫ vncinũ ⁊ trahe eã ad supioꝛa donec extrahas eã ex cu
te ⁊ facias eã euadere a tunicis q̃ sub ea sunt ex oi pte: ⁊ si ar
teria est subtilis tũc inuolue eã cũ extremitate vncini ⁊ inci
de ex ea ptẽ ꝑm q̃ntitatẽ qua elongenť extremitates ei⁹ ⁊ cõ
trahanť donec accidat fluxus sanguinis. nã si incidať ⁊ ab
scondiť nõ absciditur sanguis penit⁹: deinde attrahe ex san
guine a trib⁹ vncijs: vsq; ad ſex. ⁊ si arteria est magna: tunc
opꝫ vt liges eã i duob⁹ locis cũ filo duplo forti ex lirico aut
ex chordis albobos vt nõ ꝓperet ad ipsaꝫ putrefactio añ cõ
solidationẽ vulneris ⁊ accidat flux⁹ sanguis: deinde incide
supfluitatẽ q̃ inter duo ligamẽta est ⁊ fac illõ in illa hoꝛa aut
hoꝛa alia post illã: ⁊ opꝫ post attractionẽ arteriaꝝ vt ipleať
vulnus coto antiquo ⁊ ponanť sup illõ puluilli dẽtes facti
post solõnẽ ⁊ cureť cũ medicis faciẽtib⁹ nasci carnẽ. qdã aũt
cauteriçãt has arterias post incisionẽ eaꝝ: ⁊ qdã post icisio
nem factã in cute tãtũ: ⁊ qdã nulla scissione ꝓmissa. ¶ Dixit
Albu. si vis cauteriça eã cũ cauterio cultellari donec incidã
tur extreᵗᵉ ei⁹ ⁊ stabit loco opõnis incisiõis eius: ẽt est me-

Demõ in cidẽdi venam magnã ⁊ arteriam.

lius opus nisi infirm⁹ habuerit febrē: aut nisi sit calide ꝓplo nis: qm̄ cauteriū est ex eis q̄ iuuāt ad finiēdas hūiditates. q̄ est meli⁹ i iuuamēto. Et meli⁹ est vt cauteriçes eā cū cultello bñte duos cultellos: quoꝝ acuitas sit minor multū acuita/te cultelli: qm̄ si sint acuti sicut cultelli ꝓperat vtriscꝫ fluxus ⁊ nō incidūt carnē cū velocitate: ꝫ cū in eis est aliquātulus grossitudinis tenet in eis calor ignis ⁊ abscindit caro velo citer: ⁊ iō hoc opus est meli⁹ ⁊ leui⁹ oī tpe ⁊ facili⁹. ⁊ dixit. sit spatiū qō est inter duos cultellos hui⁹ cauterij q̄ztitas gros situdinis digiti postq̄ tu signas duo loca cū encaustro ⁊ de pone vtroscꝫ ignitos valde donec ꝓueniant ad os ⁊ incidāt venā in duob⁹ locis ⁊ elongēt qō est iter extremitates ei⁹. nā nō ꝓsolidāt. s. extremitates vene cū hoc cauterio penit⁹.

¶ De cura egritu^m neruoꝝ ꝑ cauteriçationē. Cap. xxij.

Egritudines neruoꝝ cū nō pñt sana ri ꝑ regimen cū cibis ⁊ medicinis tūc curari debent ꝑ cauteriū: verūtñ dixit Albuc. q̄ cura ꝑ cauteriū nō cōuenit nisi illis que accidūt ex flegmate ⁊ deuitent in eis q̄ acciunt ex exiccatione.

In palysi ¶ Et dixit in paralysi cauteriça ipꝫ in medio capitis ⁊ sup oē cornu ⁊ sup posteri⁹ capitis ⁊ trib⁹ cauterijs sup spondiles colli ⁊ stringe cauteriū donec cōburat de cute plm ei⁹: ⁊ nō indiges pluribus cauterijs: q: egritudo est fortis si infirm⁹ est toleras tūc cauteriça ipm q̄tuor cauterijs sup spondiles dorsi. ⁊ dicūt qdā ꝙ ꝓuenit cauteriū factū. s. in fine spine sup osse caude: ⁊ ꝙ in paralysi ꝑticulari alicui⁹ mēbri ꝓuenit cauteriū factū supipso mēbro in vno loco vel plurib⁹ ꝓꝫ dis positionē ⁊ q̄ztitatē ipsius mēbri ⁊ egritudis vehemētia: ⁊ maxime cōuenit in paralysi ꝑticulari cauteriū appositū sup neruo a quo veniens ad illud membrū habet originem.

In spas/mo. ¶ Et in spasmo cōuenit cauteriçatio sup mēbro capitis ⁊ in posterio. i ei⁹: ⁊ qdā dicūt. ꝙ ꝓuenit ei sicut ⁊ paralysi ⁊ in eis/dē locis. ꝙ ergo dixit Albu. ꝙ deuitet in spasmo. dicūt qdā ꝙ intellexit de spasmo imāli. ⁊ qdā dixerūt. ꝙ nō cōuenit in ꝓsentia spasmi: ꝫ ꝑseruatiōe ab eo multū ꝓuenit: ⁊ ipse innuit dixisse illud in tortura euenīente a spasmo.

In tremo re. ¶ Et dicūt. ꝙ ꝓsilr cauteriū ꝓuenit in tremore. ⁊ Albu. dixit. qñ accidit alicui tremor ex frigore in neruo: aut ex febre q̄r/tana: aut alio: tūc opꝫ vt cauteriçes ipꝫ q̄tuor cauterijs: aut qnq̄ sup spōdiles dorsi inter oēm spōdilē cauterio vno ⁊ in pectore alio cauterio: ⁊ alio sup stōm ei⁹ ⁊ cauterio oliuari.

In tortu/ra. ¶ Et in tortura dixit. opꝫ vt cauteriçes ipꝫ cū vno cauterio apud radices auris ⁊ alio parū inferi⁹ a timpore suo: ⁊ alio apud ꝓiūctionē duoꝝ labioꝝ: ⁊ dixit: pone cauteriūvnū tm̄ ex ꝓrio ptis infirme. s. quo appet infirmat: q: oꝫ fieri i pte que appet sana: ⁊ qdā laudant ēt cauteriū sup collo. Et depone: dixit Albu. manū tuā cū cauterio donec ꝓburat medietas spissitudinis grossitiei cutis.

In stupo re. ¶ Et dixit Albu. qñ stupet aliq̄ mēbrū ⁊ nō valet alia cura tio: cauteriça ipꝫ cū cauterio q̄ mereꝫ magnitudo mēbri: aut puitas eius: ⁊ sit cauteriū tuū intrās spissitudinez cutis parūper. Et iā cauteriçat qdaꝫ stupor ꝙ accidit manui aut pedi in spōdilib⁹ dorsi apō exitū neruoꝝ q mouēt illō mem brū ⁊ remouet stupor. vel nō ꝑsumat in ꝫ nisi q est sapiens in anato^a mēbroꝝ ⁊ ingressione neruoꝝ mouētiū corpus.

¶ De cura quarundam egritudinum oculoꝝ ꝫ per manualē operationem. Cap. xxiij.

In aq̄ de scēdente ad oclos. In multis egritudinū oculoꝝ cadit cu ratio ꝑ manualem opōnez: ⁊ nos de ea dicem⁹ in hoc cap. ¶ In aq̄ descēdē te ad oculū dixit Albu. cauteriça ipsuꝫ cū cau/terio in medio capitis: ⁊ duob⁹ cauterijs super duo timpora si inceptio descensus aque fuerit in ambobus oculis siṁ: aut in vno timpore si in vno oculo tm̄: ⁊ abscinde cū cauterio ipso oēs venas ⁊ arterias que sūt sub cute: sint cauteria in eo longa in latitudine timporis. Et caue ex hoc a fluxu sanguinis: ꝙ si videris eū abscinde ipꝫ statiꝫ: ⁊ dixit qñq̄ cauteriçat in ceruice duob⁹ cauterijs vltimo ꝓductis, ¶ Oꝫ si cū cauterijs his ⁊ alio regie bono curatio nō perfi/cit ⁊ steterit aq̄ ⁊ descēderit tota ⁊ fuit parūper igrossata ⁊ facta obediēs disponi eius cū instrō: qm̄ q̄ sūtilis ē valde aut grossa valde nō obedit ei. Et signa sigiiantia illud posita sūt in ser. ꝫ. tractatu 4° in ꝓprio ca°. Tūc dixit Albu. si volun/tas fuerit vt deponas eā cū instrō oꝫ vt facias sedere infir/mū inter man⁹ tuas quadratū oppositū lumini: ⁊ ꝫ itellexit Mes. cū dixit. docet in domo tēperati aeris iaceat supin⁹ ꝑ pe solē nō in radijs solis. ¶ Dixit Aui. nō sit iuxta feneſtraꝫ neq̄ in loco vehemētis luminis ⁊ liga oculū ei⁹ sanū ⁊ strin ge eū valde: deinde eleua palpebrā oculi manu tua sinistra si oculus in q̄ est aqua est oculus dexter aut manu tua dextra: si oculus est sinister. deinde accipe manu tua dextra almag/da. idest instrm aptum ad deponendū aquā ⁊ vocat acus: si est oculus sinister: aut manu tua sinistra: si est oculus dexter. Et tunc dixit Auicen. precipe infirmo aspicere ad lachryma le domesticum ⁊ ad nasum ⁊ cōseruetur ꝑm illam figuram: deinde pone extremitatē almagda in albedine oculi ⁊ a pte lachrymalis minoris: qdā tñ ꝓcipiūt ꝙ medic⁹ masticet se/men feniculi aut cimini ⁊ insufflet in oculuꝫ pluries: deinde ponat instrꝫ. Deinde dixit Albu. ipelle almagda cū vtute. i. discretione cū reuoluis cū eo manū tuā. i. ipꝫ cū manu tua: q: oꝫ ꝓcedere inter tunicā ⁊ tunicā cū leui reuolutione instri donec penetret totā albuginē oculi. Dixit Aui. cornea foramine. s. pupille: ⁊ inuenit illic sicut spatiū ⁊ fumositas. i. dū sen tias q̄ almagda iā ꝓuenit ad rē vacuā. Et dixit Aui. intro/mittat ipꝫ vsq̄ ad terminū diffinitū. ¶ Dixit Albu. oꝫ vt sit mēsura itineris almagda ad ꝓfundū mēsura spacij q̄ est a pupilla vsq̄ ad finē nigredinis in cornea oculi. videbis enim ipsa pupilla visione oculi ꝓpter claritatē tunice. deinde pone almagda vsq̄ ad locū in quo est aq̄: deinde ꝓreme eaꝫ inferius vna vice post aliā. Dixit Aui. nō cesset deponere aquaꝫ donec clarificet loc⁹. si. n. descendit aq̄ statim infirm⁹ videti/lud sup qō aperit oculū ⁊ almagda in oculo suo: deide gesce paululū nō exhēdo almagda: ⁊ tūc si reascēdit aq̄ ꝓne eā. 2° dixit Mes. obseruet cū oī industria: ne qō ꝓnic ex aq̄ ⁊ ꝫ fit occultādo ⁊ sepeliēdo eā q̄ztū pole est ne redeat tenē do ꝑ spatiū almagda supra ipsaꝫ. Dixit Aui. ꝙ occultet post cornea desubt⁹: ⁊ sbdit. ꝙ si nō obedit aq̄ ⁊ nō currit ad ptē ad quā fecisti ōscēdē tūc declina eā ad ptē alterā ⁊ expelle eā ad ptē ad quā ipsa declinat ⁊ sepeli ipsaꝫ in ea. Et dixit Aui. ꝙ si videris aquā redire in diebus in qb⁹ curas: vt 1ª vel 3ª die: ⁊ añ ꝓsolidatione ꝓforationis ꝓiūctiue reduc instrꝫ in il lo eodē foramie. ipm. n. ꝑmanet ⁊ nō cōsolidat. s. in paucis dieb⁹. ¶ Dixit Albu. cū videris aquā figi: ⁊ nō ascēdit tūc extrahe almagda cū facilitate: ⁊ tu reuolue in exctione eius manū tuā paulatiꝫ: deide dissolue in aq̄ aliq̄d ex claro salge/ma ⁊ ablue cū ea oculū int⁹: deide pone exⁿ oculū cotum vel stuppā aut lanā ifusaꝫ oleo ro. ⁊ albuc oui: ⁊ liga oculū. Sꝫ nos ⁊ q̄ sūt nr̄i tpis ponim⁹ supra oculū ciminū tritū cū al/bumie oui. ⁊ Mes. dixit vitellū oui cū oleo ro. appone. ⁊ di xit. oꝫ vt opilet oculus san⁹ vt nō remoueat. s. ad videndū ⁊ sequat eū oculus ifirm⁹. s. in motu: ⁊ sic appet ꝙ q̄ñ oꝫ fieri opatio oculus san⁹ oꝫ ee clausus ⁊ ꝓstrict⁹: vt dixit Albu. ⁊ et oꝫ teneri sic post opōnē: vt dixit Auicē. ⁊ opꝫ vt nō seq̄t in motu sanū oculū ifirm⁹ ⁊ accidat ex motu ei⁹ cōmotio in ꝓposita: ⁊ iteꝝ supascēdat: ⁊ iteꝝ vt nō ꝓhibeat ex motu ocli ꝓiūctiua a ꝓsolidatiōe ꝓforatiōis in ea facte ⁊ ꝑpet ei dormi tiū decēter factū in q̄ dormiat sup dorsuꝫ suū in domo tene brosa ⁊ ꝓhibeat ab hib⁹ motib⁹ ⁊ tussi ⁊ nō moueat caput suū a dextra neq̄ a sinistra oīno: ⁊ sit ligamētū factū sup eū ꝑm disponē suā vsq̄ in diē 3^m: deide solue liga^m in illa domo tenebrosa ⁊ expire visuꝫ ⁊ fac eū videre res: deinde reduc/ligamētū vsq̄ ad diē 7^m: ⁊ nō oꝫ vt facias illō i hora cronis aut post icisionē statiꝫ: imo oꝫ vt alienes illō ꝓpea ꝙ aq̄ ascē

dit velociter ppaspectū vehemēter. ⁊ Aui. dixit fac eū dormire. i. accūbere trib⁹ dieb⁹ sup collū in tenebris sup. deide solue ligamētū. Et subdit. qñq; nēcie sunt iterationes opōnis plime hui⁹ emplationis. s. cū vitello oui ⁊ oleo ros. ⁊ observationes hui⁹ pparaméti ⁊ resupinatiōis p vnā hebdomadā: ⁊ istud qdē est nēciuz qñ fuerit illic apa aut soda aut aliud. s. accidēs regrēs geté ⁊ obscuritatē: verūtñ apa supueniēs facit nēciuz vt soluat ligatio fortis ⁊ mollificet vt non fiat attractio māeꝝ p ligaturā strictā fortē ⁊ augmētet apa: ⁊ penit⁹ meli⁹ est vt observet eger ppationē suā dictā vsqz quo remoueat dolo: ⁊ nō soluat interim ligatura in oib⁹ tribus dieb⁹. ¶ Dixit Albuc. si accidat apa cal'm: tūc opz vt soluas oculū añ 7^m diē: ⁊ rectifica cū eo qō sedat apa. ⁊ dix Aui. opz. vt fiat vaporatio in tpe resolōnis ligature cuz aq̄ cucurbite ⁊ virge pastoris: ⁊ silib⁹. ¶ Dixit Albuc. qñ sedatur apa. s. aut dolo: tūc absolute visuz eius sed pone sup faciē eius ozale pānū colozis viridis aut nigri quo tegat⁹ visus ei⁹ sub eo dieb⁹ aliquot ipso exīte in illa domo tenebrosa: deinde ingrediat⁹ a domo gradatiz ⁊ oseruet⁹ in cāis suis. Dixit Meſ. pferant⁹ ad locū hūc. s. si nēciuz fuerit ea q̄ diximus de cura vulneꝝ oculoꝝ. ¶ Dixit Albuc. q̄ ex boibus sunt quoꝝ oculus est valde durus si in eis non obediet tibi almagda ad introitū: q̄. s. nō potes cū eo pfozare ꝓiūctiuaz pp sui durities: tūc opz vt accipias spatumule qō noiat⁹ albo rid: ⁊ est instrm acutū sicut acus cū qua suitur ⁊ pforat cū ea cōiunctiuā tātū: ⁊ nō vltimes manū tuā in foramē: qm̄ non fit hoc nisi vt facias viā ad almagda locū. s. subtilez: deinde facta hac via introimitte almagda: ⁊ fac vt dictū est. Similr ⁊ Aui. dix Albu. iam puenit ad nos de q̄dā medico ex illis qui sunt de alaynerb. q dixit: q̄ facta fuit pforatio quo fundit aqua extra oculū: veꝝ ego nō vidi aliquē in terra nostra q fecerit illō ex libris antiquoꝝ: ⁊ est poſe vt sit aliq̄ nouū: ⁊ Aui. dixit boies qdē hūt vias diuersas in exercēdo curaz aque que fit cū instrō ita vt qdā eoꝝ sint q̄ disrūpūt inferiorē ptē cornee ⁊ extrahūt aquā p eā: ⁊ h̄ est in quo est timor: qm̄ cum aqua qñ est grossa egredit⁹ ēt albugineus. ¶ Dixit Albuc. almagda fiat ex ere pprio ⁊ sint extremitates ei⁹ cū subtilitate triangulata ⁊ extremitate acuta.

¶ In cura lachrymaꝝ. dixit Albuc. qñ lachryme oculoꝝ sūt antique assidue: ⁊ sunt pp venas ⁊ arterias q̄ sunt in manifesto capitis exteri⁹ ⁊ verificat⁹ q̄ illud est ex superfluitatibus frigidis flegmaticis: tūc cauteriça ipz cū cauterio in medio capitis ⁊ duob⁹ cauterijs in ceruice sub duob⁹ ossib⁹ ⁊ duobus cauterijs sup duo tempora: ⁊ si indiget additione cauterioꝝ: tunc cauteriça ipz in oi latere caude oculi sup extremitate supcilij cū cauterio puo. ¶ Et si nō cōfert ⁊ vides faciē infirmi ideo rubere ⁊ sentit in fronte sua deambulationem sicut est deambulatio formicaꝝ ⁊ oculi sunt extenuati hūidi ita q̄ iā corosi sunt pili eoꝝ cū corosiōe ⁊ calefacte sūt palpebre eoꝝ ex acuitate lachrymaꝝ. Dixit Albuc. antiqui indiguerūt in curatione eaꝝ opōne quā noiauerūt curationē cū ense: ⁊ est vt pcipiat⁹ infirmo radere pilos q̄ sunt in fronte sua. deinde incide in fronte sua tres fixuras eq̄ distātes ꝑz lōgitudinē frontis: ⁊ sit lōgitudo fixure q̄si duo digiti: ⁊ fixura vna sit eq̄ distās longitudini nasi in medio frontis: ⁊ scōa ꝑm longitudinē parūper a motu lacertoꝝ qui sūt in lachrymali remota: ⁊ 3ª in pte altera. Et caue ab inciſiōe arteriarū que sunt in duob⁹ lateribus ⁊ elōga manū tuā a ꝯtinuatione duaꝝ mandibulaꝝ: ⁊ sit quātitas cuiuslz inciſionis quātitas triū digitoꝝ ꝯiunctoꝝ ⁊ sit tibi frustū spongie ppara tū aut panni sicci multi cū qb⁹ exicces sanguinē: deinde introimitte spatumule duaꝝ acutaꝝ extremitatū ab inciſione que est a pte temporis vsq̄ ad inciſionē scōam ⁊ excarna cū eo totā cutē que est inter duas inciſiones cū sipbac: qō est super os: deinde fac illud etiā ab inciſione media vsq̄ ad inciſionē tertiā deinde extrahe hoc spatumule ⁊ introimitte in inciſionē pmā: iteꝝ instrm aliud qō noiat⁹ cultellare acutuz ab vna pte ⁊ ab alia pte lene: ⁊ pone lat⁹ eius acutū versus carnē annexā cū cute ⁊ latus eius leue vsus os ⁊ ipelle illud donec pueniat⁹ ad fixurā mediā: ⁊ abscinde cū eo oia vasa q̄ descendūt a capite vsq; ad oculos preterq̄z cōtinuet⁹ inciſio vsq; ad illud qō appet de cute deinde fac illud a fixura media vsq; ad fixurā aliā. Et post q̄z currit ex sanguine q̄ztitas equalis exprime loca a sanguine coagulato: deinde pone in omnē fixurā lixiuiū ex coto veteri ⁊ pone desup puluillos intinctos in vino ⁊ oleo aut aceto. ⁊ vide vt nō accidat apa calidū ⁊ in die tertio solue ligamētū ⁊ administra infusionē multā cū aqua tepida: deinde cura illud cū vnguento basilicon ⁊ oleo ros. ⁊ reliqs qb⁹ curant⁹ vulnera donec sanent⁹.

¶ Et dixit Albuc. qñ accidūt catarri acuti assidui ad oculos ⁊ vides eos extenuatos puos ⁊ iam debilitatus est aspect⁹ eoꝝ ⁊ palpebre ulcerate sunt ⁊ cadūt pili ex eis ⁊ in pfūdo capitis est dolor acutus ledēs ⁊ sternutatio ꝑnis: tunc scias ex istis accidētib⁹ q̄ ille māe ⁊ catarri nō veniūt nisi ex venis intrinsecis: ⁊ melior curatio eoꝝ est vt precipias infirmo radere frontē suā: deinde incide in ea fixurā vnam in medio frontis aut alteri⁹ parū ꝑm latitudinē: ⁊ incipe cum fixura a tempore sinistro vsq; ad dextrū ⁊ sit inciſio vsq; ad os. Et elonga manū tuā a lacertis temporaꝝ q̄ movent⁹ apud mastigationē: ⁊ qñ detegit⁹ os ⁊ exiccas totū sanguinē tūc separa inter duo labia fixure cū coto veteri aut ex licinijs de lino: ⁊ deinde stringe desup cū puluillis imbibitis in vino ⁊ oleo: vt nō accidat apa cal'm. Et dicūt qdā. sit oleū ros. in estate: ⁊ in hyeme oleū cōe: ⁊ cū tu soluis illō ⁊ vides q̄ apa cal'z iā minuit⁹: tūc opz vt frices os donec incipiat in eo nasci caro: deinde curet⁹ curatione vulneris. *In fluxu catarri ad oculos.*

¶ De amotione aūt vngule p manualē opōnē. dixit Auic. q̄ tres sunt modi denudatiōis ei⁹ a tunicis: quoꝝ ꝑm⁹ est lenior 1°: ⁊ 2° 3°. ⁊ dixit de p̄: opz vt eleuet⁹ cū vncinis: ita vt supēdat⁹ a ꝓiūctiua: q; suspēsio ei⁹ incisionē eius facilē efficit: imo ipsa suspēsio cū vncinis: qñq; est sufficiēs ad denudationē totalē ei⁹: ⁊ qñ nō est sufficiēs saltē ppar⁹ ad facilē inciſionē ei⁹ ⁊ dixit Aui. de 2° mō q̄ si ꝓhibet⁹ ei⁹ suspēsio ⁊ denudatio cū vncinis: ⁊ nō pōt eis denudari: tūc excoriet⁹ cum capillo aut sirico penetrāte sub ea cū acu aut cū radice pēne ⁊ sit penna colūbi: vt dixit Hal. Innuit ergo Aui. q̄ accipiatur acus aut pēna ⁊ cū altero eoꝝ fiat vt penetret sub vngula pilus aut filū ō sirico: ⁊ nō est nēciuz: dixit ipse: vt hoc fiat nisi in vno loco aut in duob⁹ ꝑz q̄ videbit⁹ prudēti opatori. ⁊ sic cū filo vel pilo excoriet⁹. Et dixit ō 3° mō: q̄ si istō nō sufficit: ⁊ nō pōt denudari: tūc nēcia est excoriatio subtilis cum ferro nō acuto: sz obtuso vt nō abscindat q̄cq̄z ō cornea vel ꝓiūctiua: ⁊ iō qdā opatores illud faciūt cuz denario paruo. *In vngla*

¶ Dixit Albuc. mod⁹ opandi inciſionē est vt ponat⁹ infirm⁹ caput suū i sinu tuo: deide aperi oculū ei⁹: ⁊ eleua palpebrā manu tua: deide collige vngulā cū vncino pauce duplicationis: ⁊ extēde eā ad supiora: deinde accipe acū ⁊ itromitte in eā pilū ō pilis eq vacce vel bouis: aut filū fortē: ⁊ duplica extremitatē acus parūp fige eā in me° vngule. s. a latere eius ⁊ penetra eā cū acu: ⁊ liga cū filo vngulā extēde eā ad exteriora: ⁊ excoria cū filo lat⁹ vngule: qō est vsus pupillā: ac si tu ferres eā cū pilo vsq; ad postremū ei⁹: ⁊ deinde incide residuū ex pte lachrymali cū spatumuli sbtili: aut forficib⁹ pui: ⁊ dimitte carnē nālē: ⁊ nō accidat ei ex inciſiōe ei⁹ cursus lachrymaꝝ assiduus. Et qñq; dix Albuc. extēdit vngula cuz vncino aut cū filo sic dixim⁹: ⁊ deinde excoriat⁹ cū spatumuli leni ⁊ caue ne spatumule tāgat tunicā corneā ⁊ accidat i ea ruptura ⁊ pforet⁹ pupilla. ¶ Dix. A. oz vt eradicet⁹ vngula q̄ztū pole ē p̄ter qō accidat carni lachrym^lis noc^m ō inciſionē ⁊ minutiōe ei⁹: vt accidat lachrym^ar cursus: ⁊ nō solū ē cauēdū ab inciſiōe carnis lachrym^lis: ꝑz ēt pellicule ei⁹: ⁊ ob hāc cāz tuti⁹ ē qdē paꝝ relinq vngule q̄z exqsitissime eā icidere: ⁊ vt nō erres respice ad colorē carnis: nā dix A. color distinguit iter vngulā ⁊ carnē lachrymalis: ⁊ suba eaꝝ: ēt distinguit⁹ in eas.

nam caro lachrymalis est magis lenis ⁊ magis rubea: ⁊ vngula est magis dura ⁊ magis alba. Ait Jesus Haly. vngula est dura alba neruosa: ⁊ caro lachrymalis ē rubea lenis carnosa. ¶ Dixit Albu. post abscisionē vngule ꝓjce in oculū aliqd salis cōtriti. Et Meſ. dixit. ⁊ sic̄r Aui. ciminū mastica tū cū sale aut sief factū ex çiniar: ⁊ dimitte ipsuz vsq; ad diez aliū. ſ aūt iō fit: qz sal per se solū: aut ēt masticatū cū cimino: aut ēt ip̄m sief, phibet adherētiā palpebre ad oculū cuz residuo ei⁹: qō remāsit de vngula: ⁊ ipz ēt residuū ꝓsumitti aūt nō distillaret aliqō hoꝝ vel filium in oculū adhereret palpebra cu residuo vngule. ⁊ pp hāc cām ēt ꝑcepit Auic. ꝙ eger moueat oculū suū oī hora. i. sepe. oz aūt ciminū ⁊ sal masticari. ſ. optie ⁊ nō triturari: qz in masticatione fit eis q̄dā permixtio saluie qua salis acuitas obtūdit ⁊ qdā calor quo dolor mitigat: verūtū ad maiorē mitigationē doloris ne supueniat oculo apa. dixit Meſ. cataplasma exteri⁹ cū vitello oui ⁊ oleo violato ⁊ rosato: vt qescat dolor. ſ. ⁊ mordicatio inducta a sale. ⁊ sic̄r dixit Auic. ¶ Et q̄uis Haly videat innuere ꝙ suppōsito cataplasmate ꝑdicto fiat ligatura ⁊ dimittatur vsq; ad tres dies. Nō intellexit ꝙ pmaneat ligatum vsq; ad tres dies absq; solōne: quimo oz vt oī die soluat. Ait enim Haly. mane facto solue ligaturā. Et Jesus Haly. dixit. in crastino dissolue eā: ⁊ sic̄r in die 3°. ⁊ eni oz solui ligatura ne pp ōtinuā ligationē oculus inflāmet vel cōturbet ⁊ apet: ⁊ voluit Aui. dicere. ꝙ añq; aliqd innouet in cura expectet vsq; ad 3m diē ad min⁹: imo ⁊ plus. ſ. quousq; oculus sit getatus ⁊ dolor get⁹. hoc aūt plm est: ⁊ in 3° die getato oculo ⁊ sedato dolore aperiat oculus ⁊ ispiciat: ⁊ si qd residuū vngule affuerit, dixit Aui. administrent collíria acuta: vt illud residuuz extirpet. ¶ Dixit Albu. si vngula est neruosa ⁊ nō potest intromitti in eā acus nō figit in ea vncinus: tūc multoties curat cū medicinis ꝙ si vis incidere eā tūc aperi oculuz ⁊ accipe spatumule subtile lene debilis acuitatis ⁊ rade vngulā desup ratione cū subtilitate: ꝙ si vides ꝙ ipsa rarificatur. ſ. in suba ⁊ ꝓstrigit. i. minorat ⁊ ip̄imit in eā ratio: tūc distilla in oculū eius ex ore tuo ex sief de çiniar: aut ex sief rubeo: aut ex sale cōtrito ⁊ opila oculū vsq; ad die aliū: ⁊ deinde itera sup ipsaz opōnē donec remoueat totū eius nisi contrariū sit tibi in oculo apa calm: tūc dimitte ip̄m ⁊ cura apa donec mitigef. deinde itera opōnē sup ipsaz cū ratione dōec sanet. ¶ Caro quoq; lachrymalis aliqñ excrescit ⁊ supemi-
net ⁊ si nō nocet oculo nocu⁹ magno dimittat. si aūt nocet
In excrescēcia carnis lachrymalis. noeu⁹ magno. Dixit Albucasis. suspendat cū vncino ⁊ incide ex ea ptē eius ⁊ nō vltimes in ea incisionē vt nō accidat lachrymaz cursus assiduus: deide distilla in lachrymale sief rubeum aut factum ex çiniar donec sanetur.

¶ In cura aūt sebel. dixit Albu. neče est in ꝑmis vt cōsideret
In sebel. ꝙ si oculus in quo est sebel est fortis: ⁊ nō est in eo egritudo alia nisi sebel tunc collige sebel ei⁹ sic. ꝑcipe infirmo vt ponat caput suū in sinu tuo: deinde subscinde illas venas cuz vncino vno aut duob⁹ ꝑm prudentiā tuā: ⁊ sit vncin⁹ nō subtilis duplicationis aut sint duo vncini q̄drati in corpe uno: deide collige cū forficib⁹ subtilib⁹ illas venas cū subtilitate: ⁊ absterge sanguinē hora post horā donec videas venas illas remoueri ex oculo ⁊ ꝙ resoluat ⁊ caue ne ledas oculū cū extremitate spatumulis. ⁊ dixit Albu. opō tua sit in meridie corā sole: ⁊ tu sis firmus in opōne tua valde: vt nō icidas nisi illas venas. ¶ Aui. āt docuit collectionē venaz fieri cū filis. ſ. de sirico vel cū pilis equinis sicut est in vngula ⁊ sint pili seu fila plurima q̄ penetret sub venis sebel: deinde oia illa fila siue pili colligant in vnū ⁊ trahant supi⁹ vt eleuet sebel. Et dixit Aui. ꝙ ista est melior opō q̄z cū vncinis. Et dix. ꝙ incisio fiat cū murādi. i. cū forficib⁹ acuti capitis. ſ. ⁊ subtilis: ⁊ icidat sic ꝙ nō remaneat ex venis illis aliqd penit⁹. ¶ Dixit Albuca. cū tu cōpleueris opōnē tuā: tūc distilla ſin oculū sief rubeū aut viride. Et sic̄r dixit Aui. ⁊ ſ iō vt nō valeat adherere palpebra residuis illaz venaz: ac ēt vt ia⁹ resi-
dua corrodant ⁊ ꝓsumant donec oculus ab eis totaliꝝ mundus remaneat. Et dixit Aui. ꝙ melior horaz anni ad curationē sebel est ver ⁊ autūn⁹. ¶ Dixit Albuca. postea empla oculū cū eo qō sedat dolorē oculi. ſ. cū vitello oui ⁊ oleo ro. vt dictū est in vngula. Et sic̄r ꝓsequēdū est in sebel sicut in vngula cū reiteratiōe si nečiuz fuerit. ¶ Dixit Alb. qñq; nascitur in qbusdā oculis horiuz caro rubea ꝓsita donec cooperiat pupillā aut appropiquet ei aut stringat sup palpebraz; ⁊ fortasse ꝙuertit palpebras ad exteriora ⁊ assilat rose balaustie: ⁊ operatio in ea est vt ponat ifirm⁹ caput suum in sinu tuo deinde aperi oculū ei⁹ ⁊ colligę illā in circuitu cū vncinis ꝙueniētib⁹ ad illud ⁊ tene illud cū forfice vno aut cū gesti: deinde incide carnē in ꝑmis donec incidat totū ei⁹ cura socio. Et caue ab oculo vt nō ledas ipz apud opōnē: ⁊ sit incisio tua q̄ ipaz incidis aut cū spatumuli aut cū forficib⁹ paruis cū qb⁹ colligit sebel. cū ergo ꝓlet incisio tua ⁊ remouetur tota tūc ip̄le oculū ex sale cōtrito aut distilla in eū pulueres rubeū vel sic̄r ei ex medicinis corrosiuis ⁊ pone sup oculū desoris cotū cū albumine oui vt securet ab apate calō. Et si remanet ex guadenegi aliqd ⁊ tu times apa calm tūc dimitte ipz ⁊ cura apa donec sedes ipz: deinde itera sup guardenegi opōnē donec sanet. Et dixit sic̄r fac in carne addita q̄ accidat in oculis ex hac spē. ¶ Deinde Albu. posuit canones in qb⁹ oculis opatio manualis debeat fieri. ⁊ dixit. opz vt alienes curationē ois oculi debilis ex via nāli aut ex via accīdentali in opando cū ferro ⁊ nō ītromittas manū tuā in aliq; barū opōnū donec videas illō mēbz. ſ. an oculus sit tolerans ustā opōnē. ¶ Et dixit Albu. qñq; accidit eruptio in tunica
vuea: deinde eminet ⁊ ꝓcedit de palpebris sicut granū vue ⁊ ledat forma oculi ꝓ illud: ⁊ si vis incidere illud tūc ītromitte acū in radicē vue ab iferiori vsq; ad supficialē ptē: deinde ītromitte acuz aliā in q̄ sit filū duplū a ꝑte lachrymalis ⁊ fac eā penetrare. ēt dimitte acū ꝑam ꝑm dispōnē sua: deide incide locū fili dupli ⁊ liga cū ea ptē vue in circuitu acus ⁊ stringe eū multū: deinde extrahe acū ⁊ pone sup locū lanam infusaz in albumine oui: ⁊ dimitte eū donec cadat filū cum
vuea: deinde cura oculū cū eo qō ꝓfortat ipz donec sanetur vuln⁹. ¶ Et dixit Albu. qñq; stringit ipz ab oi ꝑte cū circulo de pāno donec addat oculus eminētiā magnā: deinde ꝓfortet cū spatumuli subtili qō ꝓueniat ad ꝓfūdū oculi ⁊ curret būiditas albuginea ⁊ desecēdat oculus: ⁊ tūc ingredi stātim. deide stringe eū donec sanet. ¶ Et dixit qñq; aggregatur sanies in oculo silis aq̄ ōscēdēti: sz non est ipsa ⁊ modus opandi in ea est vt facias sedere infirmū sup sedē ꝑpatā: deide accipe caput ei⁹ manib⁹ tuis a ꝑtib⁹ duab⁹ ⁊ move ipz donec videas saniē ꝙuenire ad iferiora oculis tuis deide figat ⁊ nō ōscēdat ampli⁹ ⁊ absoluat lumē ⁊ videat ifirm⁹ sic̄ videbat. Dixit. si nō ōscēdit iferi⁹ scias q̄ est aq̄. Si aūt non ꝑparat ōscēsus saniei cū eo qō dixim⁹ tūc fac sedere ifirmū inter man⁹ tuas: ⁊ deide accipe spatumule subtile ⁊ scinde cū eo sup corneā parūper apud ꝓtinuationē ꝙiūctiue cū cornea in corona donec egrediat sanies. cū q̄ egredit tūc distilla in oculū aquā calidā ī q̄ miscuisti mel aut aquā in q̄ bullisti fenugrecū ⁊ mel deide rorez cū reliq̄ curatiōe dōec sanet.

¶ De curōne egri⁽ᵐ⁾ palpebraz ꝑ mānuale opōnē. Cap. xxiij.

Palpebre qñq; accidit mollificatio ex humiditate: ⁊ tūc dixit Albu. cauteriça palpebrā cauterio vno cū cauterio lunari: ⁊ nō vltimes manū tuā: sz solū fz q̄ntitatē q̄ aduraf 3ª ꝑs palpebre. ſ. ō spissitudine eius ⁊ si vis cauteriça ipz supra duo supcilia paz duob⁹ cauteriis in oi ꝑte. ſ. si ambe palpebre fuerint mollificate ⁊ vna tm̄ super supcilio illius lateris fiat: ⁊ sit lōgitudo ois cauterij lōgitudo supcilij: sz tm̄ elongef a duob⁹ tpib⁹. ¶ Si ꝺo nod⁹ siue grando aut lapidositas accidat palpebre siue supiori siue inferiori. dixit Albu. opz vt ꝑsideres si est ꝓcedēs in eo qō apparet de palpebra inter oēm ptem: ⁊ tūc res est facilis. fige

ergo super

ḡ sup eā fixura ꝓ lōgitudinē: deinde excoria ea ab oi pte cuz facilitate donec euadat. i. extra exeat: deinde suspēde eā cuz uncino ⁊ abscinde ipsaz: ⁊ si nō ꝑparaꝝ tibi eius abscisio ni si postq̄z tu penetras palpebrā cū incisiōe parūp: tūc nō no/cet illud infirmo in aliq̄ ꝙ si fixura fuerit magna: tūc aggre/ga labia cū sutura: deide cura vt oz. Qz si fixura fuerit pua nō supuenit tibi ide malū in aliq̄ ⁊ linimētū rectificat illā: ſz si grādo fit declinis ad añteriora oculi vſus supficiē palpe/bre intrinsecā tūc inuersa palpebrā ⁊ suspēde eā cuz uncino ꝑter ꝙ tu idigeas icisiōe ⁊ ꝑme eā ab oi pte qm̄ exibit: dein de ablue oculū cū aq̄ salsa ⁊ cura postea locū cū eo qō incar/nat. Guilielmꝰ aūt dixit: si vis eū extrahere ex pte iteriori sci de palpebrā ꝑm rogatiōes intrinsecas ⁊ extrahe: ⁊ postea lo cū liga cū albumie ouī denuo ⁊ ꝙsolidabiꝫ ⁊ iste modꝰ ob/seruaꝫ a modernis. Dixit Alb. si post incisionē elōgaꝫ pal/pebra nō nocet in aliq̄. ¶ Et qñq̄z accidit palpebre alce siue porꝛ vel acrocordines. Dixit Alb. in cura opz vt teneas cū tenaculis aut cū uncinis ⁊ incidas eū cū spatumuli a radici/bus suis: deide pone sup locuz gezitricū: ⁊ si fluit ex eo san/guis cauteriza eū cū cauterio lēticulari subtili: ⁊ cauteriza re eū est melioꝰ post incisionē. multotiēs enī redit qñ remāet de radicibꝰ suis aliqd: ⁊ qñ cauterizaꝫ cū igne ⁊ cōburunt/ille radices nō redit. ¶ Si āt accidit palpebre alsarnach. di/xit Alb. pōat ifirmꝰ caput suū i sinu tuo. Et. A. dixit. sedeat sup scāno ⁊ iclinet caput ad posteriora: ⁊ teneaꝫ a mīstro sic tractū ⁊ inclinatū ⁊ tendaꝫ cutis frōtis añ oculum ⁊ supra oculū vſus ciliū vt eleueꝫ palpebra multū ad supiora: qz in hac eleuatiōe est securitas a nocumēto oculi apud icisionē. ¶ Dixit Alb. ꝑpara tibi liciniū ex pāno lini: ⁊ fac ex eo cir/culū ꝑz q̄ztitatē ꝙ ꝙtineat asarnach i meꝰ circuli. Et. A. di/xit accipiat medicꝰ asarnach iter duos digitos ꝭ indices ꝑ meᵐ sui ⁊ cōꝑmat paꝛ: deide idicibꝰ suis aliq̄ztulū fricare adinui cē sup asarnach vſus digitū meᵐ vniꝰ manuū suaꝛ: qz sic fa/ciēdo aggregabiꝫ mā asarnach ad illō qō ē iter duos digi/tos ⁊ faciet ibi eminētiā ⁊ sup illa eminētia q̄ appet iter ra/dices vel i circulo liciniꝰ oz fieri scissio. ¶ Dixit Alb. scidet in mēbro illiꝰ cū spatumuli icidēte fixurā platitudinē: ⁊ nō fit fixura maior fixura q̄ fit i flōmia in ꝓfūdo āt opz vt scin/das totā cutē neq̄ ꝑueniaꝫ ad asarnach. nā i plūbꝰ disꝑsōni/bus ꝓcedit ⁊ egrediꝫ asarnach ⁊ fixura ꝑz fozmā frusti pi/guedis albe. exhe ḡ eā capiēdo ipaz cū pāno quē ꝑpasti itra digitos tuos ad exteriora: ⁊ tu dū trahis eā revolue manuz tuā ad dextrā ⁊ ad sinistrā donec disꝑgaꝫ: ⁊ si nō appet tibi asarnach in pª fixura: tūc oz vt addas i fixura paꝛ cū facili/tate dōec ꝓcedat asarnach: ⁊ tūc trahe eā sicut dixim⁹. Ca/ue tū cū tu addis i fixuris ne ꝑueniaꝫ cū spatulis ad oculū ⁊ ledas ipz. Et. A. dixit. icidat medicꝰ sup cutē scissiōe suffi/ciēti. subtili tū nō ꝓfūda. ⁊ cautela in hō nēcia est ⁊ ē vt icisio nē faciat pⁿ icisionē ꝑª scidēdo paꝛ: deide si nō sufficit iterū paꝛ: ⁊ sic dōec sufficiat: ⁊ nō trāscēdat metā in ꝓfūdādo ici/sionē. Heni tutiꝰ est q̄z audacter vnā subito faciēdo icisionē si eni appeat asarnach in pª icisiōe bonū ē ⁊ si nō fiat additio in icisiōe dōec appeat: ⁊ tūc si inuenerit eā sepatā sup manuz suā iuoluat pānū firicū sup digitos vt cū pāno possit eā me/lius cape ⁊ tenere ⁊ nō defluat a digitis suis: ⁊ tūc trahat eā suauiter a dextra ⁊ a sinistra: ⁊ ꝑz modū vt euellaꝫ ⁊ separeꝫ ꝙ si remāserit aliqd ex ea pōe salē ꝙtritū in ꝙcauitate fixure vt liq̄at residuū qō remānt ex illa: deinde pōe sup locū pā/nū infusū in aceto ⁊ hoc ad deficcādū ⁊ ad ꝓhibēdū supue/nū apaꝛ. qō si euenerit seda ipaz dōec sedeꝫ: ⁊ sedato apate cura ipm cū glutinatiuis. i. ꝙsolidatiuis in qb⁹ sit lutū ⁊ sief memithe. ⁊ croc⁹. nā ista ꝙsolidāt ⁊ ꝙfortāt ⁊ dolorē sedāt. Et dixit. asarnach si nō obedit eductiōi cū pāno iuoluto ad digitos: tūc medicꝰ ꝓcedat incidēdo ⁊ detegēdo ⁊ excarnā do suauiter cū ferro vel cū pēna: deinde capiat eā cū hamis seu uncinis: ⁊ cū eis trahēdo moueat ipaz a dextra ⁊ a sini/stra ⁊ sursū ⁊ deorsū donec separeꝫ: oz tū vt adhibeaꝫ cau/tela magna in ꝓfūdādo: ita vt res cadat in ꝓfundū. nā si fit ꝓcessus in ꝓfūdādo tādiu dōec incidaꝫ cutis pāniculi q est sub asarnach nocet. nā si incipit appere adeps est labor ma/gnus in reponēdo ipm qñ ꝙprimiꝫ digitis locꝰ q ipm circū/dat ⁊ ꝓuenit inde dolor ēt: ⁊ qñq̄z apa calidū: ⁊ remanēt re/lige dure ꝓfūde q̄ sūt deteriores q̄z asarnach. nā in tali inci/siōe ꝓfūda cū fit icarnatio ⁊ ꝙsolidaꝫ remanet palpebra in/durata i loco q ē ibi pāniculꝰ: q̄ iduratio ledit postea plus/q̄z faceret asarnach: ⁊ fortasse incidiꝫ aliqd de lacerto mouē te oculū. i. palpebrā ⁊ debilitaꝫ ide palpebra ab opone hac. Et nota hic ꝓp suspitionē de incisiōe lacerti palpebre vt non cadat error in incidēdo: qō Haly. 9. practice. dixit incisio oz fieri ꝓ latitudinē palpebre. Et silr dixit Raſ. 2. oti. ⁊ postmo dū eodē libro. dixit Raſ. ꝙ oz fieri in lōgitudine corpis: ꝓp qō notaꝫ ꝙ latitudo palpebre ꝑt duplr sumi. vno mō a la/chrymali ad lachrymale: ⁊ sic nō sumūt auctores. Alioꝝ a pi/lis palpebre vsq̄z ad aliū: ⁊ sic sumūt eā: ⁊ tunc ista latitudo cōicat ad lōgitudinē corpis ⁊ ꝑz talē lōgitudinē oz fieri inci/sio: qz ꝑz talē lōgitudinē sanaꝫ muscul⁹ palpebre: ⁊ icisio oz fieri ꝑz sitū musculi alr fieret in eo icisio ꝓ trāsuersū nociua. ¶ Et accidit oculo ⁊ palpebris passio vocata assacrati: ⁊ est qñ palpebre in clausiōe nō coopiūt oculū: ⁊ iō vocaꝫ lepori/na: ⁊ ē ꝓpe curuitas palpebraꝝ: ⁊ ꝑt decurtari palpebra su/perior absq̄ inferiori ⁊ inferior absq̄ superiori: ⁊ ꝑt decurtari vtraq̄z silr. Et in q̄cūq̄z palpebra acciderit. dixit Alb. ꝙ aut est nālis aut est accītalis: ⁊ dixit: ꝙ accītalis fit: aut ex ꝙso/lidatiōe vlceris aut sectiōis aut cauterij aut filiū. Et modus oponis in palpebra superiori ē. dixit Alb. vt accipias acū in q̄ sit filum duplū ⁊ figas eā in carnē ⁊ facias eā penetrare a lachrymā/li sinistro vsq̄z ad lachrymale dextrū dōec ꝑueniat filū i duo bus extremitatib⁹ carnis: deide extēde carnē ad supiora cū acu ⁊ icide eā cū spatumuli lato. Si ḡ redit figura palpebre ſm ꝙ oz est bonū: ⁊ si nō accipe radiū ⁊ pone eū in fixurā ⁊ ꝓuerte cū eo palpebrā ⁊ finde duas fixuras in latere interio/re palpebre: ⁊ sint extremitates duaꝛ fixuraꝛ a duob⁹ an/gulis incisiōis quē incidisti dōec ꝓcutiāt ⁊ fiat ex eis angulꝰ donec qñ aggreganꝫ fiat figura eorū figura λ littere grece. deinde aufer illā carnē ꝑ q̄ztitatē qō latus acutū ē iferiꝰ ab eo qō sequiꝫ palpebraz: deinde aggrega ptes sepatas ⁊ sue eas filo lane: deinde cura eos cū eo ꝙ dixim⁹ de medicinis mollificatib⁹ i liciniꝭ dōec sanēt: ⁊ si assacrati fuerit in pal/pebra iferiori ex futura sectiōe vel cauterio tunc opz vt scin/das ⁊ facias vt dcm̄ est de supiori. Et dixit Alb. ꝙ sūma ser/monis de curatiōe assacrati siue supiorꝭ siue inferiorꝭ est vt redeat ad fozmā nālē q̄ priꝰ erat aut ꝓpe ipsam ⁊ qz in fi/gura nāli est penes oculos hoīum diuersitas. Iō prudens opator studiū suū pōere oz in hoc qūo fuerit ei magis polē. ¶ Et accidit palpebre vt ꝙglutinenꝫ ⁊ inuiscenꝫ sine ꝙiun/ctiōe q̄ aut est palpebre cū ipso oculo ⁊ cū oculo ꝙiungiꝫ ⁊ ꝙglutinaꝫ aut cū ꝙiūctiua aut cū cornea aut cuz vtraq̄z aut est ꝙiūctio ⁊ ꝙglutinatio vniꝰ palpebre cū altera: ⁊ hoc ſm plūm accidit in angulis oculi: qz ibi palpebre adinuicē ma/gis se ꝙtingūt: ⁊ maxime in angulo lachrymali. De prīa cō/iūctiōe. ¶ Dixit Alb. qñq̄z accidit multis hoīb⁹ vt ꝙsolideꝫ palpebra supior cū albedie oculi ⁊ ꝓhibet eū a facilitate mo tus ⁊ ab oponib⁹ suis nālib⁹. Et. A. dixit. qñq̄z accidit pal/pebris vt ꝙglutineꝫ: ⁊ ista ꝙglutinatio aut est cū ꝙcauitate. i. ex pte ꝙcauitatis. ſ. ex pte iteriori ipsiꝰ palpebre ⁊ cā huius

In assa/crati ⁊ est ꝓhibita clausio palpebra/rum.

In cōiun ctiōe siue iuiscatio/ne palpe/brarum.

adherētie:dixit ipse aut sūt vlcera accñtia in tunicis oculi.s. ꝓiūctiua vel cornea aut ītrinseca pte palpebre aut est ruptura.i.vuln⁹ vel solo ꝓtinuitatis faciētis alcosol.i. ꝓueniēs a faciēte alcosol.s.medico oculista qñ detegit vngulā ab oculo aut qñ colligit sepe ⁊ errat i opone sua:aut ꝓueniens in palpebra ab ipo medico qñ fricat scabiē ei⁹:deide nō cauterizat eā cū vncino ⁊ aliꝭ q̄ dicen ꝯ sicut dz: aut q⁹ nō ꝓsiderat medic⁹ oi hora illud qō opz ꝓsiderare in ipo.s. si ifirm⁹ mouet oi hora oculū ⁊ palpebras sicut ꝑcipiē i cura vlcerū oculi ⁊ palpebraꝝ ⁊ scabiei eaꝝ:⁊ pp p̄dcā accidit vt palpebra cū oculo ꝯglutinet. ¶De scōa āt ꝯglutinatōe palpebrarū.dixit. A. qñq; fit i vno duoꝝ lateꝝ lachrymali:⁊ qñq; fit ꝓueniēdo ad mediū eoꝝ:⁊ qñq; fit ois.s.toti palpebre: ⁊ cā h⁹ ꝓiūctiōis est eadē cū p̄dcā.s. vlc⁹ aut vuln⁹ eueniēs in extremitatib⁹ palpebraꝝ aut altera eaꝝ cū nō curat⁹ vt ꝓuēit. ¶De cura ꝓiūctiōis palpebre cū oculo.dixit Albu.opz.vt ītromittas extremitatē radij sub palpebra ⁊ eleues eā sursū aut extēdas eā in sursū cū vncino:deide incide adherētiā cū spatumuli subtili:qō nō fit cū acuitate spatumuli cōtinuo fit obtusū parūp vt nō iqetet ifirm⁹ apud oponē ⁊ remoueat spatumele ⁊ ledat oculū cū acuitate sua ⁊ fit iciño tua qñ tu excorticas illā adherētiā cū facilitate dōec reddat palpebrā fm formā suā nāle ⁊ cū sanat⁹ adherētia.i.cū remota est iaz tūc fūde in oculū aquā salsaz:⁊ cū illa aq̄ ablue ipm aut fūde in ipm ex siet fcō ex ziniar dissoluto in aq̄:deide sepa iter palpebrā ⁊ oculū cū licinio lini ⁊ pōe sup locū lanā ifusaz in albumie:⁊ postea vtere siet ꝓsolidatiuis vlceꝝ donec sanet⁹. ¶Et de cura ꝓie ⁊ scōe.dixit Zoar.excarnet⁹ palpebra vna ab alia vel palpebra ab oculo suauit⁹ valde cū ferro.idē etiā voluit yhs Haly. Sz tñ dz in vtriusq; cura p⁹ excarnationē esse ablutio cū aq̄ salsa ⁊ alia.dixit Alb. Azaraui⁹ tñ voluit q⁹ hec cura aliqñ p̄t fieri p medicinas:⁊ maxie cura ꝓiūctionis palpebraꝝ adinuicē.s. vt supponant⁹ oculo medicine dissoluētes ⁊ remolliētes fcē cū mucillagine:se.altee:se.li.mal ue:⁊ silīb⁹. Nā qñ fuerit remollītū vinculū ꝓiūctiōis frāgit⁹ ⁊ eo fcō palpebra sepat⁹ a ꝓiūctiōe illa:verūtñ opz vt p⁹ fricationē ei⁹ sequat⁹ cura cū aq̄ salsa:⁊ silīb⁹ ꝓhibeat⁹ iterare ꝓiūctio. ¶Et accidit vt nascat⁹ sup palpebrā q̄dam caro rubea cui⁹ rubedo qñq; est clara sicut ē rubedo fruct⁹ celsi cuz ꝓcedit ad maturitatē:nō tñ est pfecte matur⁹:⁊ ꝓpter dictā silitudinē vocat⁹ celsus siue mox:vocat⁹ ēt sic:q⁹ eius figura est:vt dixit yhs Halya.sicut figura mori. Et Azaraui⁹ vocauit eā apa alcuchub.i.celsuz:⁊ ista caro est relaxata pēdens a palpebra sicut pēdet fruct⁹ celsi ab arbore sua. ¶Aui.dixit.q⁹ est caro pāniculosa addita in oculo.i.in palpebris: ⁊ fm plūmū accidit in palpebra inferiori:q⁹ ē magis apta vt i ea eueniat pp suā qualitatē:tñ aliqñ ēt ꝓtingit in superiori:⁊ ista caro qñ addit⁹ palpebre a pte eius intrinseca:tūc adheret tunicis oculi:⁊ vocat⁹ tūc mox oculi. Et dixit. A. q⁹ caro pāniculosa:aut q⁹ dz in supficie q̄si q̄sdā pustulas puas ꝓpter corruptionē sanguinis in ea:aut q⁹ semp ab ea aliq̄ effluit virulēta putredo siue sanguis. ¶De cura ei⁹ q̄ adheret tunicis oculoꝝ.dixit Aui.q⁹ est sicut cura vngule. Cura autez eius q̄ est in palpebra nō adherēs oculi tunicis. Dixit. A. q⁹ p̄t aliqñ fieri cū medicinis fortis exiccatiōis q̄si corrosiuis q̄ ꝓsumūt carnē illā sicut est alchol basilicō qō ponit⁹.s.cañ. ⁊ p̄t ēt fieri cū ferro. ¶Dixit Aui.si fuerit apud lachrymale.sup.ēt aut alibi in palpebra:⁊ nō sit ab itus adherēs oculo:tūc rectius est vt scindat⁹.i.cū ferro amoueat⁹:⁊ deide adhibeat⁹ cura algarab.s.cū medicinis fortiter exiccatiuis in algarab. ¶Et accidit palpebris filac siue vt dixit Azaraui⁹ ad silach ⁊ Aui.dixit.q⁹ est grossities palpebraꝝ ꝓueniens a mā grossa male dispōnis nitrosa pp quā rubefiunt palpebre ⁊ cadūt pili ⁊ adducit ad ptiū vlcerationē in qb⁹ fixi sūt pili ⁊ sequeret⁹ eā corruptio oculi.s.qñq;:⁊ hoc forte cū illa mala mā attingeret ad ꝓiūctiuā:⁊ exasperaret vel vlceraret illā.mā.n. vicissa ⁊ grossa est adustiua vlceratiua ⁊ attracti ua materiey calidaꝝ:vñ rubefiūt palpebre. vñ.z.ꝓti.dr. q̄ filac est grossities palpebraꝝ cū vehemēti rubeitate ⁊ pruritu in angulis assiduo.dicūt q⁹ mā faciēs filac semp est grossa.verūtñ grossities diuersificat fm tpa eius: nā in pricipio cū est recēs est min⁹ grossa.⁊ q̄nto plus ꝓcedit tāto amplio⁹ ingrossat:⁊ rōne sue grossitici ingrossat palpebras. Et dicūt hec materia pōt ee sanguinea colerica flegmatica vel melancolica q̄cūq; aliquā acq̄sierit adustionē p cuius adustionez dr nitrosa atq; salsa:⁊ inquātū est grossa cū adustiōe ⁊ acuitate adurit corrodit ⁊ vlcerat:verūtñ ē q⁹ vtplm cū ista mā grossa pmiscet⁹ mā colica subtilis faciēs pruritū magnū in loco:cura filac p manualē oponē est cū cauterio subtili ilo.co. vbi est ipsa mā ⁊ q̄nq; conuenit in ea cura scabiei.

¶De euulsione pilorum palpebrarum ⁊ prohibitione ortus eorum. Cap.xxv.

Accidit q̄nq; vt pili palpebrarū inuersent ⁊ ꝓcedāt vsus oculū ⁊ pūgāt ipm: vñ plures pñt ꝓuenire passiones.dixit Albu.sic lachrymе assidue ⁊ palpebre mollificatio ⁊ albugo:⁊ deinde fit istud cā destructiōis oculi nisi ꝓuideat⁹ ⁊ vocāt hāc passionē carmir. Et cā inuersatiōis pili palpebraꝝ.dixit. A. aut est obliqtas pori p quē exit q⁹ po⁹ est obliquat⁹ vsus intra aut est o:t⁹ pili sub alio pilo vñ ꝓhibet ꝓm⁹ q̄m sub eo recte ꝓcedere: sz necessarie obliquat⁹ nō inueniēs trāsitū rectū. aut est dixit Aui. pp pili magnitudinē.s. fm lōgū.sup. aut pp ipsius subtilitatez: vñ plicat⁹ ⁊ nō stat erectus:⁊ accidit ei vt plicet vsus oculū ⁊ cognoscit⁹ inuersatio pili p visum ⁊ rel'onē patiētis. Et cura inuersationis pili.dixit. A. est fm q̄nq; modos:quorum vnus est inuiscatio siue adherētia pili iuersati cū aliꝭ pilis: ⁊ ista pili inuiscatio est vtilis qñ pili inuersati sunt pauci et erecti sunt multi potētes sustētare supra se pilos paucos inuersos aliter est nociua: qm̄ esset cā inuersatiōis erectoꝝ:⁊ ista inuiscatio fit. dixit. A. vt eleuent⁹ pili inuersi ⁊ equent⁹ cū erectis inuiscādo eos cū ipsis cū aliq̄ medicamie inuiscatiuo tenēte eos sil' equatos. Medicine aūt inuiscatiue sunt sicut mastix gūmi pini armoniacū visc⁹ glutinū qō egredit⁹ de vētrib⁹ ostracoꝝ aloes sarcocolla thus:⁊ silia. qñ singl⁹ vel ꝓposite dissoluunt⁹ cū aliq̄ oleo vel albumie ouiqō ē melius:⁊ terebētina est vtilis ad inuiscādū.glutē aūt ostracoꝝ sumit⁹ qñ limacie cū stilo pungunt⁹ in aliqbus locis:qm̄ tūc ab eis emanat q̄dā viscositas de q̄ dixit Raſ.q⁹ qñ ponit⁹ in loco pili inuersati rectificat locū eius:⁊ facit ipm adherere cū aliꝭ ⁊ nō nocet oculis. Thus aūt qō ad inuiscādū valet est illud qō est pingue nō antiquū nec multū siccū. ¶Scōs mod⁹ hui⁹ cure.dixit Aui.q⁹ pōt fieri cū cauterio:de q̄ dixit Alb.q⁹ pōt fieri cū igne aut cū medicina acuta. De mō cauterij cū igne.dixit. A. q⁹ fiat cū acu hāte caput curuatum:⁊ igneat⁹ ⁊ extēdat⁹ palpebra ⁊ cauterizet⁹ cū eo loc⁹ pili ipsius p̄ui⁹ euulsi:⁊ nō redibit penit⁹:qñ p cauterizationē clauditur trāsitus vaporis q est mā pili:⁊ maxime nō redit penit⁹ qñ cauterizat⁹ bis aut ter. post cauterizationē ponat⁹ desup bolus armen⁹ cū albumine oui mixt⁹ vsqz quo ꝓsolidet⁹ locus. Cauterizatio āt loci:maxime pili vni⁹ difficilis valde:⁊ iō meli⁹ est vt cū igne fiat. ¶Terti⁹ aūt modus est reducere pilū inuersatū ad ordinē erectoꝝ cū acu:⁊ est vt acus penetret pforādo palpebrā ab interiori pte eius ad exteriorez in loco vbi est pilus:deinde ponat⁹ pilus inuersus in foramine acus vt egrediat⁹ pil⁹ ad lat⁹ aliud:⁊ tūc remanebit nō inuersatus ad intra:vez opz vt pilus tūc stringat⁹ vt nō possit retro reuerti donec foramē factū ab acu sit sufficiēter constrictū q⁹ si difficilis sit introitus pili in foramē acus: tunc fiat hoc ingeniū.s.q⁹ ponat⁹ extremitas capilli mulieris in foramine acus ⁊ extrahat⁹ acus sil'cum illa extremitate capilli. Deinde alia extremitas capilli dz reduci in circulū p modū q⁹ possit nodari ⁊ stringi:q nodus ab. A. vocat⁹ ansa:⁊ in illo circulo ponat⁹ pilus inuersus ⁊ stringat⁹ ⁊ nodet:deide

In carne rubea orta super palpebra.

In filac.

extrahaſ extremitas capilli extra educta cũ acu dõec pene/
tret pil⁹ille ſil' cũ capillo ad extra: z qdã ad hoc fãciẽdũ ou/
plicãt capillũ mulieris: z hũc modũ accipit. A. ab Antali:
z põit ſcõo ẏti. vltio. z dixit. A. ſi neccia fuerit iteratio acus
aut ꝑ lõgitudinẽ pili: aut q⁹ pil⁹ dũ trahebaſ nõ tranſiuit:
aut ſi trãſiuit retro redijt nõ intromittaſ acus ꝓ illudmet fo
ramẽ ſed q̃raſ loc⁹ ali⁹ illi ꝓpinqu⁹: qm̃ ſcõario pfoꝛatiõis
acus dilatat foꝛamẽ: ita q̃ poſtea nõ retineret pilũ. ¶ Mo/
dus ãt q̃rt⁹. dixit. A. ſit pſectionẽ: z eſt vt abſcidaſ a palpe
bꝛa oꝛigo ei⁹. ſ. pili iuerſi. Et dixit qdã ꝑcipiũt vt abſcindaſ
loc⁹ noiaſ⁹ egena. dixit lra exteꝛioꝛ. vas rotũdũ quẽ locum
paul⁹ ſcutellã vocauit z eſt extremitas palpebꝛe ſupioꝛis ab
angulo ad angulũ. i. a lachꝛymali maioꝛi ad maioꝛẽ: q loc⁹
bñ ẏſideꝛãti appet ſicut medietas ſcutelle: z oꝛ hic loc⁹ ſcin/
di cũ pilo incipiẽdo a lachꝛymali maioꝛi ꝓcedendo vſq; ad
minoꝛẽ q̃ſi ſub pilis pꝛi⁹ inuerſata palpebꝛa: ſz nõ fiat ciſio
multũ. pfũda z fiat hmõi ſciſio: q⁹ iter labia ſciſſure oꝛiẽ ca/
ro q̃ erit cã q̃ pili ſurſuz vſanſ: ꝑt ẽt inciſio fieri abſcindẽdo
ꝑtẽ palpebꝛe: maxie de cute exteꝛioꝛi. Nã cũ ab exteꝛioꝛi de
curtaſ: tũc ps interioꝛ poſt ẏſolidationẽ eleuaſ in cuiuſcũq;
eleuatiõe pilus inuerſus erigiſ: z eſt mod⁹ Haly. 9. practice.
¶ De mõ ãt ꝓincipionẽ. dixit Alb. oꝛ vt ponas caput iſirmi
in ſinu tuo: deinde ꝟuerte palpebrã manu tua ſiniſtra: z ſi cõ
uertaſ bñ eſt: z ſi nõ intromitte acũ in eã in q̃ ſit filũ ab inte
rioꝛi ꝑte palpebꝛe: z fac penetrare acũ cum filo deſuꝑ: z fac
hoc ꝑpe illos pilos z trahi filũ ad ſupioꝛa cũ palpebꝛa z cõ
uerte eã cũ radio: deinde finde in interioꝛi ꝑte palpebꝛe ſub
pilis cũ ſpatumuli incidẽte a lachꝛymali maioꝛe vſq; ad mi
nus. Deinde extrahe filũ z pone ſub palpebꝛa puluilluz ex
coto aut pãno. Deide ſigna ſup palpebrã cuz encauſtro: qõ
ſit ſicut figura folij mirti. Uerũtñ opz vt ſit figura ſm q̃ti/
tatẽ quã vis eleuare de palpebꝛa: qm̃ iã diuerſificaſ illud in
hoib⁹. Ex eis eniz eſt q indiget vt incidaſ ex palpebꝛa eius
quãtitas magna: z ecõuerſo: deinde finde cũ ſpatumuli ſup
duas lineas q̃s ſignaſti a lachꝛymali maioꝛi vſq; ad minus
z fixura vna ſit ꝑpe pilos näles ſicut eſt groſſitudo radij: de
inde intromitte vncinũ in vno duoꝝ angulo⁹ ei⁹: z deinde
excoꝛia ipſaz totã: z deinde aggrega duo labia fixure cũ ſu/
tura cũ acu z filo lane ſubtili z abſterge ſanguinẽ: z fac ad/
herere qõ ſupfluit ex filis ſup duo ſupcilia cũ qb⁹ rebus in
inſtãtib⁹ ſi vis facere illud fac: z ſi nõ: nõ cures: deide dimit/
te ſuturã cũ filo vſq; ad tres dies vel ãtuoꝛ: z poſtea cura il/
lud: z ſi vis dimitte vuln⁹ abſq; ſutura z cura ipm cũ eo qõ
exiccat z ẏſtringit. nã palpebꝛa eleuaſ apõ ſigillationẽ vul/
neris z aggregationẽ eius: ſz ſutura ẽ melioꝛ. ¶ Et ſubdit
Alb. eſt ẽt mod⁹ ali⁹. ſ. vt ſignes ſup palpebꝛam figurã folij
mirti. Deinde eleua palpebrã cũ trib⁹ vncinis ſepatim. De/
inde icide qõ ſupfluit cũ foꝛficib⁹ puis ſm hãc formã inciſio
nis cũ equalitate. Si ãt nõ eſt poſſibile tibi tenere vncinos
z nõ equaſ: tũc accipe acũ in q̃ ſit filũ z intromitte eã in me/
dio figure z intromitte filũ aliud ꝑpe lachꝛymale maius: z
aliud ꝑpe lachꝛymale minꝰ: z aggrega inter digitos tuos ſi
la cũ equalitate. deinde eleua cũ eis manũ tuã eleuatione eq̃
li: z eleua cuteꝫ totã ſup q̃ eſt ſignatũ. Deide aggrega duo la/
bia vulneris z cura ſuturã z cura ſicut oꝛ. z dixit. q hic mo
dus inciſiõis z ſuture eſt magis artificialis in tamꝛ. i. in pi/
lis inuerſatis ꝓcauis. Et poſuit Alb. ẽt aliũ modũ abſciſio/
nis ſiue decurtatiõis palpebꝛe q ſit cũ cãnis: z eſt vt ꝟuertaz
palpebrã z findas fixurã q̃ eſt deinꝰ ſm q narrauim⁹. dein
de arte fac duas cãnas aut duo ligna ſubtilia: quoꝝ lõgitu/
do ſit ſm lõgitudinẽ palpebꝛe z latitudo eaꝝ ſit minoꝛ lati/
tudine ſpatumuli: z tu iã incidiſti in extremitatib⁹ vtriuſq;
ab vtriſq; ꝑtib⁹ vbi tenes ſila. deinde aggrega vtrãq; extre/
mitatẽ cũ ſubtilitate ſup illud qõ ſupfluit de palpebꝛa. z ſtri
ge duas cãnas ab vtriſq; ꝑtib⁹ ſtrictura foꝛti: z dimitte eaz
dieb⁹ aliquot. cutis eniz ſtricta moꝛiet: z denigrabiſ: z tũc
incide eã cũ foꝛficib⁹: deinde cura eã ſicut opz donec ſaneſ.

Cum eniz ẏſolidabiſ eleuabiſ palpebꝛa. ¶ Et Guil. in hoc
poſuit hũc modum q̃ accipiaſ oue acus z intromittaſ ab
vtroq; latere vna z foꝛtiter ligeſ palpebꝛa ab vtroq; capite:
ita q̃ cutis cõꝓhẽſa inter has denigreſ z cadat. Nã hmõi
ligatio retrahit palpebꝛã: z ſic remoueſ inuerſatio pili vſq;
ad dies q̃ttuoꝛ vel qnq; ĩ qb⁹ duob⁹ ẏtinuaſ pellis. ¶ Qu/
tus aũt mod⁹ cure inuerſatiõis pilo⁹ eſt euulſio pili inuer
ſati. z ꝓhibitio regiũationis eius ꝑ medicinas. ¶ Dixit. A.
euulſio eſt vt euellaſ pil⁹: z deinde ponaſ ſup locũ medica/
men ex eis q̃ ꝓhibẽt oꝛtũ pilo⁹. De qbus dicem⁹ in cura mul
tiplicationis pilo⁹ palpebꝛa⁹. nã q̃ñq; addunſ ſm numeꝝ
in palpebꝛis pili: z cũ multiplicaſ in inſtãto ſup numeꝝ eo
rum nãlẽ deturpant palpebꝛã: z q̃ñq; fiũt cã inuerſationis
eaꝝ. ¶ De cã multitudinis eoꝝ. dixit. A. q̃ naſcunſ ex mul
titudine hũiditatis putride aggregate in palpebꝛis z nõ in/
tellexit q̃ ſit putrida ꝟa putredine q̃ acq̃ſierit acuitatem z
coꝛroſionẽ: ſed putredine impꝛopꝛie ſũpta q̃ eſt in illa hũidi
tate q̃dã ingroſſatio z terreſtreitas: q̃re eũaꝛ ab ea multitu/
do vapoꝛis terrei groſſi q ẽ cã multiplicatiõis pilo⁹. ¶ Et
cura h⁹ eſt rectificatio regimis z mũdificatio coꝛpis z capi/
tis z oculi ab illa hũiditate ingroſſata. z deinde dixit. A. ad
miniſtra alcohol acuta mũdificãtia palpebꝛã a mã illa: quã
mũdificationẽ faciãt reſoluẽdo z exiccãdo: ac ẽt ꝓfortando
palpebꝛã ne ampli⁹ mãm aliũde recipiat: de q̃rũ colliꝛioꝛuz
numero eſt colliꝛiũ baſilicõ. poſitum in. 5. caſi. z raſcenũ de
granaꝝ z rubeũ acutũ: z ſiſia. q̃ cũ ſui acuitate nõ ſolũ attra
hũt mãm: ſed tractã z ꝑxñtẽ reſoluũt z exiccãt z cõſumũt:
ẽt ꝟuenit colliꝛiũ mirab. z iſtud ꝓꝛie ꝟuenit cũ ſua ſtiptici
tate: maxime q̃ñ fuerint illic lachꝛyme: aut aliq̃d accñtium
humoꝝ acciderit. ſ. q̃ fluũt aut parati ſunt fluere ad oculũ.
q̃ ſi ꝑdicta cura nõ ſufficit dixit. A. curã adhibe euulſionis
eoꝝ. ſup. z ꝓhibitionis regiũatiõis ipſoꝛuz. euellaſ ergo z
ꝓꝑ euulſionẽ liniaſ ſupꝛa oꝛigine ipſoꝝ ſanguis ericij vel fel
arietis z fel capꝛinũ z fel vulturis. z vt dixit Judeus fel aq/
le z loco fellis capꝛaꝝ: alia lra hz fel dãmaꝝ: z q̃ñq; permi/
ſceſ fella iſta z ſanguis ꝑdict⁹ cũ euforbio: z fiũt ex eis col
liꝛia pua ſicut ſquãme piſcis q̃ adminiſtreſ cum neceſſitas
fuerit diſſolute cũ ſaliua bois. verũtñ dixit Aui. q vtiſ hoc
colliꝛio media hoꝛa expectet ſupipm. ſ. añq; amoueaſ vel
abſtergat palpebꝛã ab eo vt bñ ipꝛimat: z hoc iõ q⁹ foꝛtaſſe
pua ipꝛeſſio hui⁹ medicaminis eẽt cã attractiõis mãe pilo⁹:
z ſic multiplicationis eius: aut foꝛtaſſe nõ ſufficeret in ꝓhi/
bitione eoꝝ. ¶ Et ex curis bonis eſt vt ſumaſ fel ericij z fel
vulturis z caſtoꝛei equaſ⁹ z aggregeneſ cũ ſanguine colũbe
z fiant inde trociſci q̃ diſſolui debẽt vt ſupꝛa cũ ſaliua bois.
Et ex eis q̃ narraneſ bona eſt ſanguis tince z ꝓꝛie ſanguis
tinee cunis: que tinea ẽ aial paruũ adherẽs aialibus vt eqs
z bob⁹: ſz maxie canib⁹ qõ coꝛrodit z dilaniat coꝛiũ eoꝝ: z
hoc inueniſ narratũ ab Haly. 5. practice. z Conſtan. 5. pãte
gni. q̃dã dicũt pilos nõ vltra naſci ſi radice eoꝝ iaz extracta
vngunſ loca ſanguine teſtudinis vel cũ lẽdinib⁹ caninis: q̃
lẽdines ſunt tinee ꝑdicte q̃ tineoſaz reddũt cuteꝫ canis. z de
narratis bon⁹ eſt ſanguis ranaꝝ: verũtñ dixit. A. q̃ de ſan/
guine ranaꝝ nõ verificaſ exꝑimẽtum: hoc eniz exꝑtus fuit
Ha. z nõ inuenit vez. vñ ait. 10. de ſimplici medi. Qz aũt de
ſanguine ꝓuaꝝ ranaꝝ q̃s q̃dã breſces vocãt dcñ ẽ q̃ poſtq̃z
euulſi fuerint pili ſupciliaꝝ ſi eo fuerit loca inũcta nõ ãpli⁹
eos oꝛiri cũ experiẽtie ſubdirecto inueni falſum. Et dixit. ru
bigo. i. limatura ferri eruginoſi cũ ſaliua bois eſt vltima q̃z
uis doloꝛẽ faciat: vñ ẏbs Haly. dixit pulueriçeſ loc⁹. ſ. cũ li
matura ferri: facit aũt doloꝛẽ ꝓꝑ ſui acuitatẽ z exiccationez
multã: z de ꝓhibẽtibus oꝛtũ pilo⁹ ſunt medicine multe fri
giditatis ſtupoꝛẽ faciẽtes in mẽbꝛo: nã cũ ſtupefit z infrigi
daſ locus nõ naſcunſ ibi pili: nã ſtupefactiuũ vapoꝛes q fo
rent mã pili repellit eos ſurgere ꝓhibet ꝓhibẽdo calidũ ab
actiõe in mãz euapoꝛabilẽ: vias ẽt eoꝝ trãſit⁹ ẏſtringit: q̃re
pili nõ gĩuaſ. z ex eis q̃ narrauit Haly. z põit ẽt hic ab. A.

In multi
plicatiõe
ſuperflua
pilorum.

est medicam fcm̃ ex spuma maris pmixta cū mucillagie psilij.
¶ Ampli⁹ de medicinis phibētib⁹ generationē piloꝝ dicetur in tracta.6. huius sermonis in capitulo primo.
¶ De curatiõe egritudinū auriū p manualē oponē. Ca.xxvj.

Manualis opatio in egritudinib⁹ auris p̄cipue attēdit in reb⁹ q̄ ab extra cadūt in aure z in vermib⁹ in ea gñatis z in opilatiõe auris natiua aut ex verruca z carne addita p̄cedēte. ¶ De reb⁹ cadentib⁹ ab extra in aurē. dixit Alb. oē qō i aurē cadit est vna q̄ttuor spēꝝ. s. aut lapis mineralis: aut silē lapidi: aut vitiū aut est ex planta. sicut cicer z faba: aut est res fluxibilis sic aq̄ z acetum z eis silia. aut est aial. Qñ āt dixit Albu. cadit in aurē lapis: aut aliud reꝝ ex eis q̄ nō addunt: neq̄ crescūt in aure: tūc oppone aurem soli z si videris lapidē: tūc distilla i ea aliqd ex oleo violato aut sisamino. Deide admistra extractionē ei⁹: z fac sternutare eū cū ꝺdīs: z opila nares añ aduētuꝝ sternutationis postq̄ tu posueris in circuitu auris frusta de pānis: aut lana z extēdis aurē ad supiora: nā multotiēs egredit cū cura: si aūt nō egredit sic: tūc admistra extractiõem eius cū gestis subtilib⁹. i. cū picikarolis seu tenaculis acutaꝝ extremitatū z si egredit cū eis est bo. ¶ Et si nō tūc administra extractionē ei⁹ cū vncino subtili pauce duplicatiõis: vt nō possit ledere aurē: z si nō egredit p illud tūc sac cannulā ere: z intromitte extremitatē cānule in foramie auris multū z opila qō est in circuitu cānule cū cera mollificata cū oleo vt nō sit vētus in via cānule: deide extrahe cū vēto tuo extractiõe fort: z hoc fit sugēdo p cānulā suctione forti multa: multotiens enim egredit cū ea. q̄ si sic nō egredit: tūc pcuret extractio ipsi⁹ cū reb⁹ inuiscatiuis. ℞. g̃ ex alimbat. i. terbentina aut viſco p̄parato cū quo capiunt aues z pone ip̄z in extremitate radij postq̄z tu inuoluis sup eū cotū decēter positū: deinde itromitte ip̄z in foramē auris cū facilitate: postq̄z tu exiccasti aurē ab hūiditatib⁹: qñ in aure phiberet adhesionē viſci z intromitte ip̄m: donec pueniat ad lapidē: nā lapis adheret viſco: z multotiēs egredit cū eo. z si nō egredit cuz oib⁹ narratis: tūc dixit Alb. ppea ad incidēdū añq̄z accidat ap̄a cal̃m: vl̃ spasm⁹. z mod⁹ scindēdi est: vt flōmes i primis egrū de cefalica: z extrahe ei sanguinē ꝑz mēsurā vtutis ei⁹. Deinde fac sedere infirmū iter man⁹ tuas z ouerte aurē eius ad supiora: z finde fixurā puā in radice auris apō adipē ei⁹ in loco depsso: ipsi⁹: z sit fixura lunaris figure: z pfunda cū ea donec pueniat ad lapidē: z tūc extrahe cuz eo qō est tibi possibile ex instr̄is: deinde sue fixurā ab hora tua cū velocitate: q; statim extracto lapide: z cura ipsam donec sanetur.
¶ Si aūt res q̄ ceciderit in aurē fuerit ex eis q̄ augent z crescūt in aure: sicut sūt semina seu grana: tūc administra extractionē ei⁹ oib⁹ modis dictis: z si nō obedit ad exitū: tūc accipe spatumule subtile z administra cū eo scissionē illius grani. Sed nō facias hoc nisi qñ tu cogitas q̄ illud granū sit iā mollificatū pp vaporē auris: donec ponas eū in frusta multa: deinde extrahe ea cū vncinis: aut cū gestis subtili: aut cuz suctiõe p cānulā z sic alleviat extractio ei⁹. ¶ Et si res q̄ ceciderit in aurē fuerit res fluida. dixit. A. q̄ ipsa ledit aurē: z q̄ qñq̄ ap̄at ex hoc radix auris z vehemētē incurrit dolorem. Nā dixit ipse aq̄ imota in aure putrefit z putrefacta p̄t esse cā doloris z ap̄atis. De cura. dixit Alb. oz vt vtat infirmus sternutatione cū ꝺdīs in primis cū iā ipleuit aurē suaz coto vetusto: z cū est iacēs sup illa aure in qua est aq̄: si ergo egredit p illud bonū est: z si nō: tunc accipe lapides multos lōgitudinis digiti tenues lenes z calefac eos cū igne parūp z intromittat ifirmus vnū ex eis in foramē auris sue z saliat sup pedē vnū ex illa pte. s. capite inclinato vsus illā ptē z pcutiat cū lapide alio sup lapidē q est in aure z non cessēt facere illud cū lapide post lapidē donec egrediat tota aq̄. Et dixit q̄ iā egredit aq̄ hoc mō vt accipias ex papiro: aut iūco vnū intromitte in extremitate ei⁹ in aurē z accēde extremitatez aliā igne donec ꝺburat plūmū ei⁹. s. donec pueniat ignis p pe aurē. z deide itera iūcū vel papiꝝ aliū: z fac illud multotiēs donec egrediat tota aq̄ p caliditatē eius attrahentem aquā: qdā tñ dñt: q̄ medietas papiri ex vna pte ꝺz imbibi oleo: z alia medietas ꝺz remanere sicca: z ista ps sicca ꝺz poni in aurē. z ps ibibita oleo ꝺz remanere forīs z ꝺz accendi. Nā tūc attrahet aquā z ꝺsumet eā. Jnqt. fundat in aurē donec repleat: deinde iuersetur cū velocitate z excludet tota. Et dixit. imittat radi⁹ subtilis in aurē aure exīte inuersa z cōmoueat caput suū freq̄nter z descēdat p gradus velociter z tussiat z sternutet: qñ ista faciūt egressionē aq̄ facilē. Dixit Aui. qñq̄ excusat in ea q̄ est pua effusio oleoꝝ: aut lactiū. s. capre vel ouis vel alteri⁹ aialis tepidoꝝ ꝺtinue z ppie qñ remanet dolor remota cā: in ea āt q̄ multa est qñq̄ extrahit eā tussis aut sternutatio. dicūt qdā q̄ in sternutatiõe fiat ob tusio oris z nariū: z maxime qñ est eoꝝ motio fortis. Et dixit. A. ponat in aure ebulia. i. cānula. vt dixit Alb. z sugat ore z extrahat subito: aut accipiat lacunū seu lignū de aneto aut scissio. i. frustū papiri ꝑm quātitatē palmi vni⁹ sup cuius vnā extremitatē q̄ztum est tertia sui inuoluat de coto z submergat in oleo z igenioſe alia medietas in aurē mittat z iaceat patiēs z extremitas in q̄ est cotū inflāmet igne z dimittat inflāmari vsq̄quo pueniat caliditas ad interiora auris: z tūc extrahat subito: qñ subito egredient cū ea qō ē in aure de aq̄. Et qdā imittūt auri paꝝ spōgie ligate cum filo vsq̄ ad aquā z extrahūt eā totā. Et qñq̄ extrahit cū cliçatorio qō est instrm qō pueri ponūt in aquā z attrahūt ip̄az p instrm: deinde ppellēdo expellunt ipsaz. Et dixit. A. post extractionē aq̄ fundat in aurē oleū dulciū amigdalarū. z si dolet vehemēter euaporet auris cū corticib⁹ papaueris: z melliloto z camomilla z violis z malua z se.li. z faria ordei cū lacte mulieris ꝺfectis in modū empli. ¶ Qz si aial aliqō ab extra intrauerit aurē. dixit. A. accidit qñq̄ vehementia doloris aut anxietas z mot⁹ sentit ꝑm q̄ztitatē aialis: in verme āt gñato in aure sentit agitatio. dixit Alb. si sit aial magni corpis qō appeat sensui cū aspicit q̄ intrauit aurē: tunc administra extractionē eius cū gestu subtili: aut cū vncinis: z silr fiat in verme gñato in aure si apparet aliqd ex eo. q̄ si nō appet ex aliq̄ illoꝝ sensui: tūc accipe cānulā: cuius forma est stricta inferi⁹ z ampla supi⁹ z intromitte extremitatem subtilē in aure ꝑm q̄ztitatē q̄ tolerat ifirm⁹: deinde fuge cum ea suctiõe fort: z fac illud multotiens donec egrediant oēs vermes: z si sic nō obediūt: tūc opila in circuitu cānule cum cera: sicut dcm̃ fuit i extractiõe lapidis: q; z si sic nō egrediat tūc administra distillationes interficiētes vermes: z distilla eas cū instrō stricto inferi⁹ z amplo supius in quo mittatur distillatio. Juvetur q̄z ad ꝺdēdū in aurē cū coto inuoluto radio z intromisso instrō qñ ꝺprimis ip̄m manu tua ꝺpressione tpata: ita q; sentiat illā infirmus iam cadere in aure fic: z dixit q; effūdit in aurē calefactū ad ignē parūper: timo cauendum ne res q̄ distillat in aurē sit frigida valde: auris enim nō tolerat illud: de reb⁹ aūt ad hoc pueniētib⁹ sūt oleū amigdalarū amaraꝝ: aut nucleoꝝ pficoꝝ z oleū absinthij: z succus nepite: aut fumiterre z succ⁹ folioꝝ pfici: aut absinthij: aut p̄rassij: cētauree minoris: aut cucumeris asinini: aut elleborī albi: aut raphani: aut abrotani: aut sentonici z similiū: z sem̃e iusquiami p embotū suffumigatū z saliua hois ieiuni i tromissa occidit vermē z extrahit. Et silr vrina pueri bullita in cortice granati z fella oīa z ppie cū aliqd hoꝝ calefit in ꝺcauitate granati cuz pulpa sua: vt dixit Aui. z ex eis est aloes cū aq̄ tepida: aut costū. s. amaraꝝ: aut piretrū: aut succus maratri. i. melliſſe ꝑm Sal' in lib. de secre. z silr que fluit ab assatura carnis vaccine. vñ dixit. A. q; ex bonis est vt distillet in aurē qō fluit in carne vaccina assata: z de succis meliorib⁹ ad vermē est succus radicū capparis z radicū alfasar dū: z succus folioꝝ alkok: z succus radicū. alb. folioꝝ pruinoꝝ vel ferētiū moraz: z de ꝺferētib⁹: dixit. A. est distillatio

De cadē/tibus i aurem ab extra.

Vide curā qñ aq̄ vel aliud silē ingredit aurez.

succi cucumeris asinini soli⁹: aut ꝓmixti cū scamonea: ⁊ ex bōis est sulfur ⁊ arisl. lōga ⁊ calcadis. Et ex bōis ē vt sumaſ calx viua ⁊ sulfur ⁊ teranſ ⁊ fiāt ex eis trocisci cū melle ⁊ di stillet ex eis in aurē cū aceto: qm̄ inest eis opo fortis in ne cādo vmes. Et ex vtilib⁹ est iniectio aloes: aut agarici: aut amboꝝ sil' cū succo absinthij ⁊ oleo amigdalarū amaraꝝ. ¶ Dixit Alb. qñq egrediunſ qdā infātes ex vētrib⁹ mr̄um suaꝝ non ꝓfo:ati in auribꝫ. ¶ Et accidit in qbusdā hoibus oplo i auris meatu ex vulnere: aut carne nata i ea: ⁊ hec opi latio qñq fit in ꝓfūdo ei⁹ quā nō ꝓprehēdit sens⁹: ⁊ qñq ac cidit terminās ad exterioꝛa ꝓsequit' eā vis⁹. Dixit. A. qñq fit pp pāniculū cātuꝫ sup foꝛamē auris. s. a gīione: ⁊ qñq fit pp carnē ꝓgelatā. al's. ⁊ meli⁹ pp sanguinē ꝓgelatū: sic̄ dixit Jude⁹: ⁊ qñq fit pp carnē additā vel verrucā. ¶ Dixit. Al. illa q̄ accidit in ꝓfūdo: quā nō sequit' vis⁹: siue fuerit natiua siue acq̄sita in plib⁹ disponib⁹ est difficil' cure. Et. A. dixit. iª q̄ est ex pāniculo: aut carne ꝓfūda est difficil' cure. s. respectu manifeste: ⁊ hoc q⁹ difficili⁹ pōt amoueri. ¶ De cura. dixit Alb. in illa quā ꝓsequit' vis⁹ ponas aurē i firmi in sole ⁊ aspi cias in eā: ⁊ tūc si videas oplonē appentē api eā cū spatumu li subtili: in cⁱ extremitate sit q̄dā latitudo pua. cⁱ q̄dā ps sit acuta ⁊ reliquū spatumule sit duoꝝ latep̄ leniū vt non ledat aurē. Dixit. A. q̄ in itrinsecā ⁊ ꝓfūdā ingeniū inueniſ cum instro minuto. i. subtili secāte ipsaꝫ. ¶ Si āt dixit Alb. opi latio est a carne addita i auris meatu: tūc tene eā cū vncino subtili ⁊ icide eā: cū facilitate vehemēti donec auferaſ tota. caro. Qꝛ si oplo est in ꝓfūdo auris: tūc accipe radiū subtilē lenē ⁊ calefac ipꝫ cū igne parūp: deide mitte eū in meatū au ris. Si g̃ senseris oplonē cū q̄ inueniſ infirmus cū grauitate audit⁹ conare aptionē ei⁹ cū facilitate. Et caue ne vulneres neruos auris: deide pone in aure licinīū fm q̄ꝫtitatē amplitudinis foꝛamis qō inuoluisti in vngtō egiptiaco: ⁊ facillud aliq̄t die⁹ donec sis secur⁹ de ꝓsolidatiōe vulneris. s. bona. aut accipe licinīū ⁊ ifūde ipm in aq̄ roſata ⁊ pulueriza ipm tritū ⁊ vtere ipso. Et. A. dixit. tenta aut bucella iponaſ sup quā pulueriçatū sit sicut colcotar aut q̄ currūt cursu' ei⁹ ex eis q̄ phibēt natiuitatē carnis. ¶ De succurrēdo accñtib⁹. dixit Alb. si videris aurē iā apparī. tūc oꝛ vt exbas licinium hoc. s. acutū: qō dcm̄ ē ⁊ pmuta ipꝫ cū licinio alio qō inuoluesin ceroto fcō ad sedādū apa q̄ sedato itera curā dōec pfecte saneſ. ¶ Oꝛ si accidat fluxꝰ sanguis ex opone tua: tūc accipe spōgiā aut pānū ⁊ submerge in aquā frigidā ⁊ pōe sup aurē: ⁊ vtere ēt reliq̄ curatiōe ex distillātib⁹ curātib⁹ fluxum san. Et. A. dixit. in oplonē fcā pp carnē additā vel verrucaꝫ abluaſ auris in aq̄ cal'a ⁊ nitro ⁊ distilleſ i ea es vstū ⁊ arse nicum rubeum trita valde cum aceto. ita vt adurant carnē: deinde cura vlcus.

¶ De cura egritudinū nariū ꝑ manualē oponē. Ca. xxvij.

In fetore narium.

De egritudinibus narium

nasi q⁹ ꝓueit manualis opo est fetoꝛ nariū capitis cā ꝓcedēs: de cⁱ cura. dixit Alb. si nō ꝓfert alia curatio: tūc rade caput ipm ⁊ cauteriça ipm i medio ei⁹ cū cauterio oli nari: deinde cauteriça ipm clauillis sup duo supcilia sub capillis paꝛ ⁊ in cauteriçādo custodi te ab arteria ne incidas illā. ¶ Dixit. A. qnta ter tiu. tractatu scdo capło de cura feto ris nariū ex his q̄ expta sūt in cura ei⁹: ⁊ ꝓprie qñ est in cere broꝛ aut in asirioꝛi pte ei⁹ putredo: sūt duo cauteria a dextra pte calde: ⁊ finistra ei⁹ coꝛā aurib⁹ q̄ sequunt ad ambo tipora: aut cauteriū vnū sup mediū capitis. ¶ Et ex eis est emoꝛroys nascēs in naso ⁊ polip⁹ q ab. A. vocaſ alkarnabat pp sūtudinē quā bz ad vmē multoꝝ pedū q qñ tāgiſ rotūdaſ q vocaſ alkanabat: ⁊ tā emoꝛroys q̄ polip⁹ est caro addita in naso. dixit Alb. qñq nascunſ in naso. s. iteri⁹ carnes diuerse addite: ⁊ qñq nascunſ in vna nare: ⁊ qñq in ambab⁹ ⁊ qñq multū in ꝓfūdo nasi vsus supi⁹: ⁊ qñq nō sūt in ꝓfūdo: ⁊ qñq excrescūt donec egrediant ex naso ⁊ pendeant extra: ⁊ sūt ex eis q̄ hñt pedē in modū fic⁹ q̄ est radix earū: ⁊ qdā nō hñt illū: ⁊ sunt ex eis q̄ sūt multe inuolutiōis: ⁊ qdā nō sūt inuolute. Et dixit Alb. ex eis ē aliud qō assimilaſ icoꝛpoi multoꝝ pedū: ⁊ ex ea est q̄ est cācrosa dura lapidea fusci seu nigri coloris: ⁊ ex ea q̄ est leuis nō fusci coloris: sz de clinās albedini ⁊ q̄ lenis est ꝓprie vocaſ emoꝛroys siue polip⁹: q̄ vero est dura est cācer. ¶ Dixit. A. emoꝛroydes sunt carnes addite nascētes: ⁊ qñq sūt carnes molles ⁊ nō est in eis dolor: ⁊ qñq sūt rubee aut fusce vehementis doloris. s. illatiue in nasum: ipsaꝝ āt qdā sūt insensibiles: ⁊ qñq est ex eis illud qō cācer rūpēs figurā nasi ⁊ dolorē faciēs cū extē sione sua vehemēti: ⁊ est fusci coloris male gīionis valde in ꝓfūditate plima. vez iter cācrū ⁊ emoꝛroydas malas q̄ sūt vehemētis doloris differt: qm̄ si est caro nata sic̄ post egritudines in capite ⁊ catarros est emoꝛroys: ⁊ si nō est fm illud imo accidit post claritatē nasi ⁊ ꝓuationē cursus. s. hūiditatū ⁊ mucoꝝ ē cācer ⁊ ꝓprie si fuerint añ aduētū ei⁹ i cerebro egritudies melācolice: ⁊ fuerit ꝓncipiū eius: sicut cicer aut auellana ⁊ incepit augmētari ⁊ i palato duricies accidit. ⁊ dixit. cācer in plib⁹ nō ē hñs saniē ⁊ cursuꝫ hūiditatuꝫ ad palatū: imo est sicc⁹ dur⁹: qñq tñ emanat ab eo vir⁹ nigrū aut viride: qō forte careat fetoꝛe malo horribili. ¶ Dixit Hal'. caro dura de gīe cācri curā nō suscipi nisi blāditiuam. Dixit. A. cura ei⁹ ē blādimētū sine inciſiōe ⁊ raſiōe. s. saltem cū ferro. ḡre nō opꝫ vt ꝑsumas curare eū. ¶ Et dixit Haly. q̄ mollis est curaſ: cū difficultate tñ ⁊ cuꝫ cautela magna ⁊ maxie si ꝓfūda est multū. ⁊ intellexit de inferēte doloꝛē magnū: de q̄ dixit. A. q⁹ est difficil' cure ꝑcipue cuꝫ ex ea currit sanies fetida. q̄ vo est sine doloꝛe. dixit Aui. est facilis cure: in cⁱ curatiōe qñq sufficiūt medicine. ¶ Dixit. A. oēs medicine q̄ ꝓferūt alkarnabat. i. emoꝛroydibus malis doloꝛosis ꝓferūt emoꝛroydib⁹. vez qñq est neᷓcariū vt frāgaſ earuꝫ vir⁹. Et de medicis ꝓueniēt ib⁹ i ea est succus hedere nigre i missus in naribꝫ: ꝓsumit enimꝫ polipū ⁊ valet vlceribꝫ nasi: ⁊ ex eis est granatū acetosuꝫ: qñ cū sua totalitate pistaſ ⁊ exhibiſ succ⁹ eius: deinde bulliſ succ⁹ cū melle vsq̄ ad spissitudinē vnguēti ⁊ inittiſ in nasuꝫ: nā carnē supfluā sanat ⁊ polipū: ⁊ ex eis est lana intincta in succo seminū serpētarie maioris vel minoris naribꝫ imissa: polipū enimꝫ ⁊ coꝛruptā carnē coꝛrodit ⁊ attenuat: ⁊ valet ēt puluis ipsoꝝ seminum: ⁊ oleū ēt decoctiōis radicis serpētarie ꝓuenit imissum. Dixit Aui. iā dcm̄ est q⁹ semē serpētarie sanat emoꝛroydas nasi: ⁊ si fuerint cācrose: tūc exp̄maſ vua q̄ est ꝺ. extremitatē luf. i. serpētarie: ⁊ est semē ei⁹ qō est in modū botroꝝ vue: ⁊ ibibaſ i succo ei⁹ lana q̄ imissa lana destruet carnē additā ⁊ cācrū: ⁊ dixit. xilocarate nabachie hūide. i. recētes iā experte sūt: nā cū ipse iplenſ lana ⁊ itromittunſ in nasum coꝛrodūt alkarnabat: sicut coꝛrodūt verrucas. ¶ Oꝛ si medicine non sufficiūt ad curā: tūc dixit Aui. emoꝛroydes q̄ sī ex diuisiōe pª. s. q̄ sūt molles ⁊ albe sine doloꝛe icidanſ cū cultello puo deide radaſ cū rasorio multū. s. q̄usq̄ tollunſ: sz q̄ sunt ex diuisiōe 2ª. s. q̄ sūt rubee vel fusce cū putredie ⁊ doloꝛe meli⁹ est vt coquanſ: aut cū medicis: aut cū igne: aut cū cauterio puo subtili. s. pᵒ icisionē ei⁹ q̄ ꝑt icidi cū rasorio extrahēdo qō in naso ē: ⁊ ex additiōib⁹ ⁊ supfluitatib⁹ illi⁹ carnis ⁊ meli⁹ rasoriū ad incidēdū eas ē illud qō ē vt ebula. Deide pᵒ icisionē effūdaſ in nares acetū ⁊ aq̄. ¶ De mō āt incisionis. dixit Alb. oꝛ vt facias sedere i firmū iter manꝰ tuas oppoᵐ soli ⁊ api nares ei⁹ ⁊ ꝑjce vncinū i illas carnes: ⁊ extrahe eas ad exterioꝛa. s. fm totū: aut fm ꝑtē tibi possibilē: ⁊ q̄dā conanſ eas extrahere capiēdo eas cū tenaculis acutis: deide incide qō ꝓprehēdisti ex eis cū spatumuli subtili acuto a pte vna: ⁊ reitera extractionē et incisionē dōec scias q⁹ caro illa tota iā ablata est: q⁹ si remanet ex ea aliq̄d cⁱ absissio nō est polis: tūc rade illud cū aliq̄ istroꝝ subtiliū cū facilitate: dōec nō remaneat ex ea aliq̄d. Nā si finē ei⁹ ꝓseq nō potueris ꝑp errorē vel negligētiā vel infiltrationē et ꝓfūdationē ei⁹: tūc scias

ꝙ egritudo redibit:si ḡ obstat ad totalē icisionē flux⁹ sāguis aut apa calm:tūc appoe de illis cū eis q̄ restrigūt sāguinē ⁊ sedāt apam:deiñ itera oponē:si tñ fuerit ex carnib⁹ malignis ⁊ accidat flux⁹ sanguis:tūc ꝓpa ⁊ cauterīza: qm̄ cauterīzatio restrigit sāguinē ⁊ aufert oēs carnes illas malas. ¶ Dix̄ A. ⁊ qñq̄ admistrat i emoꝛroydib⁹ istr̄ icisiōis ⁊ abꝛasiōis ⁊ medicie coꝛrosiue oꝫ vt sternutent⁹ p⁹ illud: dōec destruat oīs putredo ⁊ serratura.i.oē qō remālit putridū p⁹ icisionē ⁊ serrationē. Et hay medicinay q̄dā sunt leuiozes ꝓferētes emoꝛroydib⁹ albis sine dolore:⁊ sūt sicut tēta fcā ex' cortice granati ꝓtrito cū aq̄ dōec ꝓficiat.i. ꝓfici possit ex eo tēta et admistret sine cessatiōe:⁊.n. exptū ē:sz ē tardi iuuamēti:aut tēta fcā cū pulpa colloqntide seu nuce cypressi cū aliq̄tulo fi cuū siccay ⁊ admistret aliqb⁹ dieb⁹ taut tēta infusa in succo oꝛimi solo:aut si puluerīçet supꝛ ipz siccū ei⁹.s. oꝛimū siccū: aut tritū. Et de fortiozib⁹ medicis ē ifusflatio i nasū ex arsenico ⁊ calcāto ꝓtritis cū aceto:⁊ postea exiccatis. Et ō ꝓferē tib⁹ ēt cronice sūt tēte ⁊ pulueres ⁊ vnguēta fcā cū eis q̄ sī: sicut anetū ⁊ myrrha ⁊ cortex ei⁹ ⁊ radix lilij albi ⁊ calcātuz colcotar ⁊ attramētū ⁊ nitrū cū ꝓficiunt cū vino. aut succo oꝛimi:aut aq̄ ābocꝛ granatoꝛ.s. oulciū ⁊ acetosoꝛ cuz pulpis ⁊ corticib⁹ ꝓtritoꝛ:ex qb⁹ fiūt tēte aut ifusflatiōes:⁊ ō fert vng^m viride ⁊ rubeū egiptiacū. ¶ Dixit. A. ꝓcedēs ad medicinas fortiozes. si nō ꝓferūt ꝑdcā fiat tēta i ꝑdictis aqs s. oꝛimi vl' duoꝛ granatoꝛ ifusa sup quā puluerīçet res plūma ō calcadis ⁊ colcotar alkali:⁊ flozē ēt ⁊ atramēto ⁊ alumine fz eq̄litatē:⁊ si nō ꝓuēit admistrent' trociſci alkalidiō q ponūt'. ꝙ° Almā. ca° de cācreniis gingiuaꝛ:⁊ ponunt' ēt a Meſ. cap° de polipo. fz addit ad illos colcotar ⁊ flozē eris. ¶ Dixit Alb. si p⁹ incisionē ⁊ mūdificationē dictā agat' nasus ⁊ ꝓcedit hūiditas vsq̄ ad palatū:⁊ egredit' hūiditas attracta p nasū ad os. sup. tu. ⁊ melioꝛat' āhelitus: vt dixit. A. tūc remota ē opō ⁊ bonū ē:si vo nō currit scias ꝙ remāserūt in ꝓfūdo reliqe in supioꝛib⁹ naris ossib⁹ ad q̄ nō ꝓuenit cū icitiōe instr̄z:⁊ ista caro ꝓꝑemanet i foꝛamib⁹ q̄ trāseūt a naribꝫ ad palatū q̄ remanēt opilata': ⁊ tūc oēs in ß ꝓcoꝛdāt auctoꝛes ꝙ illa caro q̄ remālit secet' p hūc modū oꝫ vt i tromittas i nasū filū lini:aut serici cui iint q̄dā grossitudo ⁊ noda in eo nodos mlt̄os ⁊ pōe iter oēm nodū q̄ztitatē digiti aut min⁹:⁊ vocat' ß filū serra filosa. Et qdā faciūt eā ō capillis mlieꝛ:⁊ qdā de capillis caude eqne:⁊ ē meli⁹: in qb⁹ ēt ponūt nodos mlt̄os: vt illis mediātib⁹ possit serere:⁊ p⁹ emissionē h⁹ extremitatis h⁹ pili vel fili in nasū igeniet infirmus ⁊ attrahat odoꝛatū suū dōec pueniat vsq̄ ad canale: ⁊ egrediat' sup gutt' suū:⁊ mlt̄oties faciūt sile huic actiōi pueri in scolis:⁊ res ē facil' ei q̄ vult:⁊ si p hūc modū nō pueni filū ad guttur itromittat' extremitas ei⁹ i foramie ac⁹ plūbee curuate ⁊ itromittat' p nare dōec pueniat ad palatū: deinde pōe duas extremitates fili vel pili sil'.s. extremitatez: q̄ remālit in naso:⁊ eā q̄ trāsiuit ad palatū ⁊ os. Deide serret' cū eo illud residuū carnis trahēdo eā a duob⁹ laterib⁹.s. ad supi⁹ ⁊ inferi⁹ sic̄ fit de serra:⁊ fac illō donec scias ꝙ carnes ille iā sūt secate cū nodis fili: deiñ extrabe filū ⁊ pōe in nasū p⁹ absterſionē sāguis licinīū ibibitū in vng° egyptiaco: aut sic̄ dixit. A. R. embulā ex plūbo aut pēnā ⁊ volue supꝛ eā pānū ⁊ puluerīça supꝛ eū medicinas emoꝛroydaꝛ.s. coꝛrosiuas ⁊ ꝓprie sic̄ medicamē andarō ⁊ intromittat in nasū:⁊ fac ß dieb⁹ aliq̄t donec sanet':⁊ remaneat loc⁹ anbelit⁹ apt⁹:⁊ si iꝺiget curatiōe q̄ deficcet p⁹ illud vtere illa: vt ē tēta infusa in vino decoctiōis myrrhe ⁊ nucū cypressi:⁊ qdā sūt q̄ añ extractionē polipi vngū t nasū tribꝫ dieb⁹ ū oleo ro. ca. ⁊ iuuat i aptiōe nariū cū itromissiōe tēte de spōgia vel radice aristologie: cotū ēt ꝓueniēs est. Et añ hmōi opationē fiat coꝛporis eūo ⁊ mūdificatio fz ꝙ ꝓuenit patiēti:⁊ silr̄ sbtilier regimē.

De theil ⁊ est sicut poꝛtus.

¶ Et ex eis ē theil nasi:⁊ ē sic̄ poꝛ⁹ vel verruca ⁊ magnificat' vel augmētat'. ꝙ. dieb⁹ dōec fiat fed⁹ aspect⁹ ei⁹:⁊ ē ex eo duꝛ tactui fusci coloris: de c⁹ cura dixit Alb. ꝓsidera si ē lapideū tactui fusci coloris pauci sēs⁹:⁊ tūc nō tāgas ipm cum ferro: qm̄ est apa cāceroſū: multotiēs eni q icidit hmōi apa facit accidē malicia supra illū q ipz custodit. s. ne augeat ⁊ cura eū cura blāditiua. Et ē ex eo q̄ō est lenis tact⁹ nō fusci coloris:⁊ tūc si vides ꝙ incisio possibilis sit in toto: tunc euacua infirmū ⁊ minue ipsum:⁊ postea incide ipsum sine timore:⁊ sine pauoꝛe: deinde cura eoꝛum est sicut aliorum vlceꝛ cum eo quod deficcat ⁊ constringit donec sanetur.

¶ De cura labioꝛ gigiuaꝛ ac dētiū p mānalē oponē. Ca. 28.

Dē labia

Dē casu dētis

Dē dolo ꝛ dētis.

Fit Alb. mltis hoib⁹ nascit in interioꝛib⁹ labioꝛ suoꝛ apa duꝛ silē grano oꝛobi: aut maiꝛ: aut minꝛ ⁊ vocat' nod⁹ labij: ⁊ fit aut ex flegmate grosso igipsato: aut ex melācolia idurata:⁊ ex nodis labij ē q̄ ꝓtinet in foliculo:⁊ cedit tactui:⁊ ē q est ifiltrat⁹ in carne: ⁊ nō mouet' nisi cū difficultate:⁊ ei⁹ attractio p̄t fieri sic̄ dcm̄ est in palpebꝛe nodo a pte exteriozi ⁊ interioꝛi. ⁊ ß erit fz ꝙ pl⁹ declinat ad ptē interioꝛē:⁊ iō ꝑm plm a pte interioꝛi extrahit'. ¶ Dixit Alb. oꝫ vt ꝓuertas labiū. s. ⁊ capias nodū totalr iter pollicē ⁊ indicē man⁹ sinistre:⁊ cōpꝛime ipm ad exteriozā:⁊ scinde ipaz pellē coopientē ipz cū rasoꝛio: ⁊ cū tibi apparuerit nod⁹ suspēde cū vncino ⁊ incidēdo eradica ipm ex oi parte ei⁹: deinde iple locū ex gezi trito: dōec abscindat' sanguis: aut cū alumine çuccarino mixto cū albumie oui: ista. n. sanguinē ꝓstringūt ⁊ mūdificāt locū a reliquijs ⁊ follicl'o firmāserit: deinde cure' loc⁹ cū eo in q̄ ē stipticitas ex eis que sanāt vulnera. ¶ Et dixit. multotiēs accidūt in labijs fissure q̄ vocant' pili:⁊ a qbusdā vocant' situle:⁊ precipue labijs pueroꝛum:⁊ cū nō valet i eis curatio cū medicis: tūc igni cauteriū cultellare subtile:⁊ sit subtilitas acuitatis ei⁹ ꝑm subtilitatē cultelli. deinde pōe ipm ignitū festināter donec pueniet ad ꝓfūdū ipsaꝛ: deinde cure' cū ceroto donec sanetur.

De ꝛosi bꝰ

De ꝛupꝰ ꝛum.

¶ Et accidūt in labijs emoꝛroydes ⁊ ipaꝛ curatio melioꝛē cū incisiōe p⁹ quā sequat' cauteriçatio:⁊ qñq̄ sufficit eis ligatura stricta: sicut dicet' in emoꝛroydib⁹ ani. Et si in eis remanēt reliqe medicinis coꝛrosiuis finiant'. ¶ Et dixit Alb. qñ accidit i radice vuule: aut in palato: aut in radicib⁹ dētiū apa q̄ō fac pus:⁊ ruptura postea antiquat' ⁊ currit ex ea pus ⁊ fit fistula ⁊ curas ipaz:⁊ nō pueniet curatio cū medicinis: tūc oꝫ vt ignias cauteriū fz q̄ztitatē ꝙ capiat' in fistula: deinde mitte ipm ignitū in foramie fistule ⁊ tene manuz tuā dōec pueniat ferꝛ ignitū ad fistule ꝓfūdū ⁊ vltimū ei⁹: ⁊ fac illud sel' aut bis: deide cura locū sic̄ oꝫ. si ḡ abscindat' sanies ⁊ curat' bonū ē: si vo nō. tūc necesse est detegere locū ⁊ auferre os coꝛruptū. ¶ Et dixit Alb. mlt̄oties nascit' sup gingiua caro addita: quā antiq noiant albulum: ⁊ cura est vt suspēdas eā cū vncino: aut teneas eā forficib⁹: siue tenacolis:⁊ incide eā apud radicē suā ⁊ dimitte' sanies currere aut sanguinē: deinde pōe supꝛ locū gezi tritū: aut alios pulueres stipticos deficcatiuos:⁊ si redit illa caro p⁹ curationem tuā: q: multotiēs redit: tūc incide eā ꝛ°. ⁊ cauteriça ipsaz: nā nō redit p⁹ cauteriū. ¶ Et dixit. ꝙ qñ mūdificat' gingiua ⁊ mouent' dētes: tūc cura aut fit cauterio: aut ligatiōe: cū cauterio fit sic. ¶ Dixit Alb. pōe caput ifirmi in sinu tuo ⁊ igni cauteriū ⁊ pōe cānulā supꝛ dētē ⁊ itromitte in eā cauteriū festināter ⁊ tene manū tuā parūp: dōec sentiat ifirm⁹ calidita-tē ignis iā puēisse ad radicē dētis ōiñ eleua manū tuā:⁊ itera cauteriū aliq̄tiēs fz ꝙ vis: deide ipleat ifirm⁹ os suū aq̄ sal' ⁊ teneat ipsam boza vna ⁊ expuat eā: dēs. n. mot⁹ firmat' ⁊ gingiua mollificata stringit' ⁊ deficcat' hūiditas coꝛrupta. ¶ Mod⁹ ātligature maxie ꝓuenit qñ accidit dētib⁹ añioꝛibus ꝓcussio ⁊ cōmotio ex pcussiōe vel casu:⁊ nō ꝑt ifirmus strigere sup eis illō qō comedit: vt nō cadāt ⁊ cū curasti eos cū stipticis:⁊ nō valuit curatio: tūc ingeniū in eis ē vt stringat' cū filo auri: qm̄ argētū fit viride ⁊ putrescit p⁹ dies. sed aut nūq̄ mutat' ⁊ sit filū mediū in grossitie ⁊ subtilitate fz q̄ztitatē ꝙ capiat iter dētes: foꝛa āt retētiōis siue ligatiōis i

modū retis est vt capias filū ⁊ itromitte duplū ei⁹ iter dnos dētes. Deide teras cū duab⁹ extremitatib⁹ fili iter dētes mo tos, si vn⁹ sit aut plēs: dōec pueniat cū tela vsq; ad dētē sanū alteri⁹ ptis: demū itera texturā vsq; ad ptē a q̄ icepisti ⁊ strige manū tuā cū subtilitate ⁊ sapia: dōec nō moueat ꝓpius: ⁊ sit ꝓstrictio tua q̄ strigas filū apud radicē dētiū vt nō inuadat. s. filū a dētib⁹. Deide icide supfluētes extremitates fili cum forficibus ⁊ aggrega vtrāq; ⁊ querte eas cū geli ⁊ occulta eas iter dētē sanū ⁊ dētē motū vt nō ledāt liguā: deinde di mittat ita stricta oū remaneat: si vō soluit aut incidit strin ge eos cū filo alio ⁊ stabit cū eo tpe longo. ¶ Et dixit. qñ sit vt cadat dēs a loco suo artifex ꝓuidēs aptat aliqd ex ossib⁹ vaccinis ⁊ faciet ex eo sic̄ forame dētis ⁊ pōit ipm i loco i q̄ minut⁹ est dēs ⁊ strigit ip̄m cū filo ꝓut dictū ē: ⁊ sic remāet ⁊ seruat cū eo tpe lōgo. ¶ Et dixit Alb. qñ dolor dētis ē pp friditatē: aut i ipso est frig⁹ aut neruis: ⁊ nō ꝓfert curatio cū medicis: tūc cauteriū i ipso ē ꝑ duos modos: aut cū butyro: aut cū igne. ⁊ cauteriū cū butyro est vt accipias butyrū vaccinū ⁊ buli ip̄ in cocleari ferreo aut eneo. Deide accipe cotū ⁊ iuolue ip̄ sup extremitatē dētis: deide submerge ip̄ in butyro bullito ⁊ pōe ip̄ sup dēte dolorōso festinanter: ⁊ tene ip̄: dōec pueniat vt⁹ ignis ad radicē dētis. Ā. hoc ip̄m dixit de oleo bullito solo: aut cū medicinis resolutiuis: ⁊ oīt qñq; sumit acus. i. stilū ⁊ ignit ⁊ ignitū submergit in ipso oleo bullito: ⁊ fac vt penetret i vacuitatē embule. i. canule igenioſe sup dētē dolorosū oū pueniat ad dentē ⁊ cauterizet ip̄m: ⁊ qñq; ad securitatē dētiū circūstātiū ⁊ gingiue ponit in circuitu dētis cera: aut massa. s. pān⁹ aut aliud sile distin gues inter ip̄ ⁊ alios: ⁊ p⁹ hoc distillet ꝑ embulā oleū fer uēs sup dētē: ⁊ qñq; est nēciū vt ꝓfert dēs ꝓforatorio mīu to vt penetret in ipso vt⁹ cauterij. Et dixit. qñ nō valēt ꝓdcā cauterizet dēs cū acu ignita: dōec pueniat ad vltimū in cau terizatiōe ei⁹. Fortasse eni sedabit tibi dolor ⁊ frāget dēs ⁊ dixit. si vis submerge lanā aut cotū i butyro frigido: ⁊ pone sup dētē dolētē ⁊ pone ip̄ ferr̄ ignitū: dōec puēiat ignis ad ꝓfūdū ꝓcauitatis dētis. ¶ Cauterizatio āt ei⁹ igne ē: vt ha beat cānulā eris vel ferri: ⁊ sit in eā aliqd grossitudis vt nō pueniat acuitas ignis ad os ifirmi: deide igni cauteriū ⁊ po ne ip̄ p cānulā sup dētē ⁊ tene manū: dōec infrigidet caute riū ⁊ fac illud aliq̄tiēs: nā dolor remouebit: aut die eodem: aut die alio: ⁊ os ꝑ ip̄ressionē cauterij: vt impleat ifirm⁹ os suū butyro bono ⁊ teneat ip̄ hora vna: deinde expuat ip̄m. ¶ Et dixit Alb. qñq; aggregant in supficieb⁹ dētū ab exte riori pte ⁊ iter gigiuas cortices aspi turpes: ⁊ qñq; ōnigrāt dētes in circuitu: aut fiūt virides dōec puenit ex illis corru ptio ad gigiuā ⁊ sedi fiūt dētes pp illud ⁊ cura ē vt facias se dere infirmū iter man⁹ tuas: ⁊ caput ei⁹ sit in sinu tuo ⁊ rade molā ⁊ dētes in qb⁹ apparēt tibi cortices ⁊ sil es res arene dōec nō remaneat ex eis aliqd ⁊ silr fac nigredie ⁊ viriditate ⁊ citrinitate: ⁊ alijs dōec mūdēt. si itaq; auferunt a principio terciōis bonū est: ⁊ si nō: tūc itera abrationē sup eis die alio: ⁊ scdo ⁊ tertio: donec ad vltimū pueniat studiū in eo qd vis. Et scias q dētes indigēt istris diuersaꝝ formaꝝ ⁊ multarū figuraꝝ ꝑ q ꝑparat opōni tue q̄ debēt esse apud te ꝑparata. ¶ Et dixit Alb. oz vt cures dētē a dolore suo cū oi igenio: ⁊ tardes in eradicatōe ei⁹: nā nō ē qd vicē illi⁹ suppleat qñ eradicat: qñ ḡ nō est excusatio de eradicatiōe ei⁹ ⁊ cogit ifir mus eradicare ip̄: tūc añ oia oz vt firmet ⁊ rectificet apud te dēs dolēs: multotiēs. n. decipit ifirmū dolor ⁊ putat q sit in dēte sano: ⁊ eradicat ip̄: deinde nō recedit dolor: donec nō eradicat dēs ifirm⁹. Cū āt rectificat apud te dēs dolens: tūc oz vt rectifices i circuitu dētis cū spatumuli i q̄ sit qddā vtutis dōec resoluat gigiua ab oi pte. ¶ Dz. n. eradicari. di xit. Ā. p⁹ detectionē aut decorticationē ei⁹ ab eo qd tenet cū radice ei⁹. verūtn oz vt attēdas añ eradicationē ⁊ ꝓsideres an egritudo sit in ipso dēte: nā si nō sit in eo q̄uis in eo dolo res sentiant: nō oportebit vt eradicet ⁊ ñ eradicet cū cā fue rit i gingiua: aut fuerit in neruo q ē sub dente: istud. n. q̄uis parūp alleuiet: ⁊ pp illud qō resoluit de mā in eradicatione dētis: ⁊ ppea q vt⁹ medicia ꝝ meli⁹ puenit ad locū materiei. al's. nerui eradicato dēte: tn̄ dolorē ei⁹ ⁊ cām nō destruit oi no: imo redit dolor. ¶ Dixit Alb. fcā scarificatiōe moue dē tē digitis tuis: aut cū forficib⁹ subtilib⁹ in primis paulatim dōec ꝓcutias ip̄: nā dixit. Ā. in eradicatiōe dētiū q nō ꝓmo uent ē timor ex gbusdā nocumētoꝝ plimoꝝ: qñq;. n. ōregit a mādibula. i. cū mādibula: qñ. s. aliq ps mādibule cū dente euellit ⁊ putrefit ps sbe ei⁹: ⁊ qñq; excitat eradicatio dētis q mouet dolorē vehemētē: ⁊ qñq; excitat dolorē oculi ⁊ fe brē: cū itaq; sciueritis. dixit. Ā. q eradicatio dētis ē difficil: aut nō tolerat eā ifirm⁹: tūc nō ē rectū vt moueat: neq; era dicet cū violētia: nā ē ex eis q̄ i dolore augmētū faciūt. cū ḡ egritudo ē i ipso: ⁊ ē facil eradicatio ei⁹: qr ꝓmouet. tūc era dicatio ē ꝓueniēs. Loca ḡ in eo dixit Alb. forficē. i. corona magnā locatiōe bōa: ⁊ caput ifirmi sit iter genua tua qō ita bñ tenuisti: ita q nō moueat. Deinde trahe dētē fm rectitu dinē: vt nō frāgas ip̄: si āt nō egredit: tūc accipe instrm̄ ali qō ꝓueniēs: sic̄ ē qō leue vocat ⁊ itromitte ip̄ sub eo ex oī pte cū facilitate ⁊ conare motionē ei⁹: sicut fecisti in primis. ¶ Si āt dēs eradicād⁹ ē pforat⁹ aut corros⁹: tūc oz vt im pleas illud forame pāno ⁊ strigas ip̄ i eo cū extremitate ra dij subtilis vt nō frāgat dēs in hora ꝓstrictiōis tue sup ipm cū tenaculis: ⁊ cū dēs ē pforat⁹ oz vt bñ exglite agas cū sca rificatiōe in circuitu gingiue ab oi pte multū ⁊ cum odi forti tudie tua vt nō frāgas ip̄: ⁊ remaneat ps ei⁹ ⁊ redeat sup fir mā malicia magna q̄ ē maior dolore ei⁹ p̄. ¶ Et caue ne fa cias illud qō ignorātes faciūt floborom atores in festinātia sua ⁊ audacia ipsoꝝ sup eradicatiōe ei⁹ ꝑter q̄ admistrent id qō enarrauim⁹: vñ multotiēs faciūt euenire sup ifirmus egritudines magnas: q̄re difficiliores sūt vt frāgant ⁊ rema neāt radices ei⁹ dēs: aut aliq ex eis: aut attrabāt ip̄ cū ali qb⁹ ossib⁹ mādibule: sic̄ multotiēs testificati sum⁹: deide p⁹ eradicatiōe ei⁹ abluat os cū vino aut aceto ⁊ sale: q si acci dat flux⁹ sanguis ex loco: sicut multotiēs accidere ꝓsueuit: tūc tere aliqd ex gezi iple cū eo locū: ⁊ si nō ꝓfert tibi caute riza ip̄. ¶ Et dixit Alb. qñ remanet p⁹ eradicatiōe dētis q frāgit aliqd: tūc oz vt ponas sup locū cotū cū butyro die vno aut duob⁹: donec mollificet loc⁹: deinde intromitte ad illū gezi aut tenacula: q̄rū extremitates sillant ori ciconie: ⁊ sint extremitates eaꝝ fcē sic̄ luna deint⁹ ⁊ si nō obedit tibi ad exitū cū istis tenaculis: tūc oz vt caueas sup radicē ⁊ de tegas carnē totā ⁊ itromittas instrm̄ qō noiat armili qō est breuis extremitatis: s̄ grosse parūp ⁊ nō sit ibibitū. i. nō sit tpatū in aq̄ vt nō frāgat. Si ḡ egredit radix illud est bo⁹: ⁊ si nō. iuua te cū istris sic̄ opo tua dictabit tibi. ¶ Si vō frā gat os mādibule: aut ex alijs ossib⁹ oris: aut puteat scrutare sup ip̄ in loco suo vbi ē cū instris cū eis q̄ ꝓueniūt ei ita vt teneat ⁊ strigat os illud ⁊ nō euadat ab eo donec egrediat. deinde restaura locū cū medicis ꝓueniētib⁹ ad illud: ⁊ si in osse fuerit putredo pua: tūc rade ip̄ a putredie sua ⁊ nigre dine sua: deinde cura dōec sanet. ¶ Et qñq; accidit vt dicit Alb. vt dētes eminēat ō ꝑ cursū nālē: ⁊ feda fit ppillō fo⁹ᵃ. ⁊ ꝑcipue qñ accidit i mlierib⁹ ⁊ puellis: q̄re oz vt ꝓsideres: ⁊ si dēs ē nat⁹ p⁹ dētē aliū ⁊ fractura ei⁹ vel limatura nō est pōs: tūc eradica ip̄: ⁊ si ānex⁹ ē cū dēte alio: tūc incide ip̄ cū instrō qō ē sil rostro puo scō ex ferro ido. i. azario. i. acu te extremitatis valde: ⁊ sit icisio tua q̄ ip̄ incidis nō sel: sed in dieb⁹ mltis pp duritiē dētis ⁊ nō ꝓmoueat ali⁹ ex dētib⁹. ¶ Si āt ē eminēs obediēs limature: tūc lima ip̄ cū lima ex ferro indo tota q̄ sit multoꝝ pūctoꝝ: sic̄ lima cū q̄ fiūt acus cū q̄ limet dēs paulatim in dieb⁹ multis cū facilitate vt nō cō moueat ipse dēs: ⁊ cadat. deinde leni ip̄m in fine ⁊ rade cuz gbusdā rasorijs ⁊ dixit. q si ex dēte. s. in limādo vel icidēdo frāgat aliq̄ ps vt ledat linguā: tūc oz vt limet dōec auferat aspitas illi⁹ fractiōis ⁊ equet ⁊ applanet ita vt nō ledat lin

De eminētia dentium.

De ligamēto sub lingua,phibente loquelam.

guā:nec corrūpat ꝓmonē. ¶ Et de egritudinib⁹ oris i qb⁹ exigit manualis opō est ligamētū sub lingua qō ꝓhibet loqlā. De q̄ dixit Alb. qñq; accidit ligam sub lingua: aut nāle cū q̄ nascit hō aut accītale a vulnē qō iaz ꝯsolidatū ē. dixit. Alii. qñq; accidit ꝯtinuatiōi ligamēti qō ē sub capite ligue z extremitati ei⁹ abbreuiatio z nō ꝓmittit linguā dilatari z z accidit qñq; cā spasmi. dixit Alb. opō i cura ei⁹ ē vt apias os infirmi capite ei⁹ deꝓhēso in sinu tuo z eleua linguā ei⁹ z icide illō ligamētū neruosū ꝓ latitudinē: dōec soluat ligua a retētiōe sua. Dixit. A. cura ē icisio illi⁹ ligamēti ex latē extremitatū ei⁹ parūp. q; si in eo fuerit qddā duriciei z nodatiōis: z fuit illō ex ꝯsolidatōe vulneris: tūc ꝓjce in illud vncinū z finde illud ꝓ latitudinē dōec incidas ligamētū z solnat nodatio. Et caue ne sit fixura in ꝓfūdo carnis z icidas arteriā illic z accidat flux⁹ sanguis: z iō colluat os ī vestigio incisiōis. i. statiz p⁹ incisionē cū aq̄ ro. aut cū aceto: aut cum aq̄ frida vt restringat sāguis. Et si nō sufficit hō: tūc succurre loco: vt dixit. A. cū dragāto. i. vitreolo vsto vt abscindat sāguinē z absciso sāguine pōe sub ligua liciniū ex lino q; teneat infirm⁹ oī nocte: vt nō ꝯsolidet scō. z opz dixit. A. vt eleuet sepe linguā ad supiora. ¶ Et ranula qdē est nod⁹ siue eminētia siue apatio q̄dā nascēs sub lingua apō dētes añriores. dixit. A. q; ē filis glādule oure exīs sub lingua: z ē plm eminētia illa pua filis rane pue q̄ cū apit os z eleuat lingua appet q̄si altera lingua. Et dixit. A. color eius est filis colori ꝯposito ex colore supficiei lingue z venaꝝ q̄ sūt in ea: z ꝓhibēt linguā ab opone sua. Uer dixit Albu. qñq; magnificat adeo vt ipleat os: z tūc ifert dolorē in loco vehemētē z seqt febris z apat lingua z accidit cū ea timor de suffocatione z morte. ¶ De cā ei⁹. dixit. A. ē būiditas viscosa ꝯgesta vl de fluēs ad locū. z b scōz plz: z qñq; ē ei⁹ mā melica mala: z est tūc vehemētis duriciei fusci coloris de gñe cācri ꝑz plz: z nō recipit curationē. Ait. n. Alb. q; si vides ipam fusci coloris aut nigri durā cui nō inuenerit infirm⁹ sensū: tūc nō tangas ipz: qm̄ ē cācer: q̄ vo nō ē talis z ē pua: curatio ei⁹ pt fieri qñ qz p medicinas: z qñq; p manualē oponē. ver a medicis ē in choādū. Dixit. A. expiant in ipsa medicie corrosiue sine incisiōe resolutiue in qb⁹ ē supflua exiccatio: ficē ē sal armōiacū z acetū z sal z fricatio ei⁹ cū flore eris z dragāto. i. vitreolo z attramētū vstū mixtū cū hi applicatū ei ē medicamē vtile valde: z qñq; miscent cū albumie ouī z applicant z ꝓuenit medicine acute. Et ex laudatī dixit. A. ē vt sumat origanū pticū z cortex ḡnatoꝝ z sal z fricet cū eis ligua infantis patiētis ranulā: qm̄ sanat cū eis. Jn ea vo q̄ magna lingua ē opz vt p̄cedat eūo corpis cū flōmia z scarificatiōe in spatul' z mūdificatiōe corpis z capitī ab hūoribus flāticis. Deiñ administrent medicine p̄dcē q̄ si nō valuerit: tūc nō ē excusatio ab opone man⁹. Dixit Alb. si ē decliuis ad albedinē in q̄ est būiditas: tūc ꝓjce. in ipaz vncinū. s. z cape eā firmit z incide ipaz cū spatumuli z libera ipz oi pte: deiñ pmitte aliq̄tulū sāguinis exire: deiñ ablue locū cū aceto z sale. Et si q; ponūt sup locū gezi tritū: aut alumē ꝯccarinū aut sal aliquot dieb⁹: deiñ curet cū aceto vl vio ꝺcoctiōis myrrhe aut oliba ni ad ꝺsiccādū residuū si qd remāserit. ¶ Dixit Alb. si ī opone tua dū icidis vicat te sāguis flux⁹ pōe sup ipm gezi tritū: dōec abscindat: deinde itera oponem tuam donec extrahas eam cum complemento sui.

¶ De cura egritudinū gutturis p manualē oponē. Ca. xxix.

De apatibus gutturis. De squinantia.

Operatio manual' aliqñ exigit i apatib⁹ gutturis duaꝝ amigdalaruz z uee z in exctiōe infixoꝝ gutturi vl meri. ¶ Jn ipate gutturis. Dixit Alb. q; antiq dixerūt. sectionē ozē fieri in epiglotos: sz nō vidi aliquez in terra nra q̄ ea fecerit: z hec ē snia ꝓmōis eoꝝ in hūtib⁹ squinātiā, al's. sinātiā opz vt euitet sectio epiglotis cuz non fiat iuuamētū ꝓ illud pp qō oēs vene pulmōis sūt in fine. Jn illis vo q; bñt apa calm in ore: aut gutture: aut duab⁹ amigdalis qñ nō est egritudo in cānali. s. meri: opz vti sectiōe epiglotis ad fugiēdū pditionē q̄ fit ex pforatiōe: opz ergo qñ volum⁹ illud vt secem⁹ epiglotū sub trib⁹ circulis ex circulis epiglotis. i. cāne pulmōis: aut sub q̄tuoꝝ ꝯputādo a supiori sectiōe pua ꝓ latitudinē in eo qō est inter duos circulos in q̄titate q; sit sectio in syphac. i. pāniculo cāne: z nō in cartilagine: z iste qdē locꝰ est ꝯueniēs sectioni: qm̄ est priuat⁹ carne z vasa sanguinis ab eo sūt lōginq̄ q; si medicator fuerit timidus: opz vt extēdat cutē gutturis dōec cū vncino ipsaz capiat: deinde scindat cutē gutturis donec qñ venerit ad eq̄le deuitet vasa sanguinis si viderit ex eis aliqd: deinde secet syphac. vt dcm̄ est. z dixit. signat sup sectionē canalis ex flāte qō egredit ex ea cum eo. s. instrō qō disrūpit z ex abscisione vocis. ¶ De hmōi sectiōe loquēs Raz. z. dixit: dixit. dico vidi Abuzu sūi medicū graui cura vti ad signātiā. al's. sinātiā: q̄re non est vtēdū: nisi cū moris fuerit iudicata. Et. A. dixit. cū credit q; pditio sit futura z cura oz sic fieri. dixit Raz. q; scindi oz pāniculus exīs inter annulos canal' pulmōis ad vsū anhelit⁹: z possibile est q; ide liberet patiēs hmōi cura oz patiētis cura extēdi retrorsuz: z tūc capiat cutis z extēdat z scindat post ei⁹ scissionē vna ps cutis cū filo ibi posito extēdat sursum: z alia ps cū alio filo extēdat deorsuz: dōec apparuerit canale pulmōis. Deinde scindēdū ē inter duos ānulos cānalis pulmōis in medio pāniculi vt locū hēat sutor cū necesse fuerit suere ipm. ¶ Dicunt. ista cura est possibilis: z oz fieri ꝓm rōnē in casu in q̄ curatio cū medicinis z eūonib⁹ nō sufficeret: z posit⁹ est p hoc infirm⁹ in casu despatōis: q̄uis hec cura horribilis videat ꝓmo aspectu z maxime apud vulgū: pp qō dissuetudo faciēdi eā: eā reddit horribilez: tñ ñ oz fieri nisi postq̄ alia nō ꝓtulerint z ꝓtestatiōe q; nō fit alia via salutis nisi hec. ¶ Et scias q; incisio p̄dicta ē tenēda apta ptinuet: vt p ipsaz anhelet patiēs z nō suffocet: verūtñ hec curatio nō valet si cōicatū fuerit apa ipsi cāne pulmōis: z p̄cipue in loco incisiōis fiēde: qm̄ tūc ista scissio nō sufficeret ad sufficiētiā anhelit⁹: sz cū tota scissura suffocaret: pp casū materiez in pulmonē a quaꝝ casu ipsa scissura non excusaret. Uñ ad hāc intētionez dixit. A. q̄uis nō cadat. i. sufficiat ad hāc intētionē. s. ad quā facit scissura: z hoc ió: qz fcā scissiōe in cāna pulmōis adhuc suffocat infirm⁹: z maxime si apa fuerit magnū z cōicatū pāniculis z ligamētis ipsi⁹ cāne pulmonis. ¶ Dixit Alb. dimittat vuln⁹ aptū tpe aliq̄. s. vt ābelet p eū: z hoc q̄uscz interim fiāt medicamina qb⁹ apa ipm: aut curet: aut multū diminuat vt valeat anhelare p os z nares: z remoueat cura in q̄ timet ꝓfocatio: z tūc aggrega duo labia cutis z sue ipsaz solā absq; cartilaginib⁹: deinde administra medicinā ꝯsolidatiuā vsq; q̄ sanet. ¶ Jnqt Albu. sūme hui⁹ sermōis expositio nō est nisi q; qñ viderit q; aliqō apatū hoꝝ gutturis iā opilauit gutt infirmi z sublimat ifirm⁹ sup mortē: z vult inter secari anhelit⁹ ei⁹: tūc vadit ad scōm epiglotū vt respiret infirm⁹ p locū vulneris q̄rū respiratiōe saluet a morte. Et pp hoc p̄cepet dimittere vuln⁹ aptū: donec ꝯsumet malitia egritudinis: z ē malitia ei⁹ trib⁹ diebus vel q̄si: z tūc p̄ceperūt suere vuln⁹ z curare ipz. Jtē dixerūt in snia scō practice. Et. A. tertijª. ¶ Dixit Alb, p confirmatione h⁹ curatiōis ē illō qō vidi p meipm q; ancilla q̄dā cultellū accepit z misit in gutt suū z incidit ptē canalis pulmōis z vocat⁹ fui ad curationē z inueni eā murgire sicut ē murgitus mortui deteri ḡ vuln⁹ z inueni sanguinez q; egress⁹ fuerat ex vulnē paucū: q̄re ꝺsiu⁹ q; ipsa non inciderat venas: neq; guidez z vēt⁹ egrediebat ex vulnē. suiq; qdē vuln⁹ z curaui ipz dōec curaui ipam z nō accidit ancille illi aliqd malinisi raucedo in voce q̄ nō fuit abdita: sz redijt p⁹ dies ad melioꝝ disponē: z confirmat hāc curationē expiméto illi⁹ q; credēs interficere inimicū suū iā desperatū de salute pp sgnantiā fortē vulnerauit eū in gutture suo credēs interficere eum z cecidit vuln⁹ inter ānulos cāne pulmōis: vñ habuit respirationē z tādē sanat⁹ est: q̄re dixit Alb. q; in sectiōe epiglot

nō est timor: añ tñ hanc curationē ocurrere igeniū in fractione hoc apatis ⁊ apatū oiuz q̄ eueniūt in mēbris gutturis cū ferro aut cū alio instō fcō ex ligno aut cornu vel osse vel cū digitō oblōgis seu vnguib⁹ ipsoz digitorū q̄ocūq; rūpi possit aut cū medicis rūpētib⁹ apata postq̄ fcē sūt exiture p⁹ bonā maturationē. ¶ Dixit Plato. maturato apate apiatur. qō fit aliq̄n itromittēdo instz ligneū bñ politum: aut ex osse vel cornu fcm̄ et ferreū: cū cautela tñ h fiēdū ē. Et subdit. in vehemēti suffocatiōe ⁊ loq̄le amissiōe nō expectet maturatio ad apiēdū ⁊ scindēdū apa: sz subito fiat. ¶ In spāli ät de cura apatī amigō. dixit Albu. si apa est duz fusci coloris pauci sens⁹: tūc nō tāgas ipz ferro: ⁊ silr si ē rubei coloris ⁊ radix ei⁹ est grossa: tūc nō tāgas eū et q̄n timet ide fluxus sāguis moderat⁹: sz dimitte eū dōec maturet: ⁊ tūc aut pforabis ipz: aut rūpet p se. sz si ē albi coloris r otūdus ⁊ est ei⁹ radix subtil: tūc istud ē qō oz incidi ⁊ opo in eo ē vt cōsideres si iā queat apa calm: aut ē diminutū diminutiōe q̄daz: tē fac sedē ifirmū cozā sole: ⁊ cap ei⁹ sit i sinu tuo ⁊ api os ei⁹ ⁊ accedat fuiēs it manꝰ tuas ⁊ pmat liguā ei⁹ iferi⁹ cū instō ex argēto vl ere qō sit subtile: siē cultell⁹: cū q̄ pmit cū eo linguā ⁊ oñdit ibi apa ⁊ cap supipz in amigdala ⁊ trahe eā ad exteriora q̄tū pt pter q trabas cuz ea aliqd ex tunicis. i. ex pāniculis illic in circuitu exūtib⁹. Deiñ icide eā cū instō cui⁹ for⁹ est silis forficib⁹: verūtñ extremitates ei⁹ sūt curuate: ita q orificiū cuiusq; eaz est in directo alteri⁹ acute valde qō fit ex ferro indo. i. calibe ⁊ si nō fuerit pñs hoc instz: tūc icide eā cū spatumuli acuto a pte vna ⁊ non acuto a pte altera: ⁊ postq̄ icidisti amigdalā vnā icide alterā si fuerit oportunū: deiñ gargariçet ifirm⁹ cuz aq̄ frida aut aceto ⁊ aq̄. Et dixit: silr incidunt alia apata q̄ nascuntur in locis gutturis aliis.

De incisione vuule

In incisione ät vuule oz cōsiderare vt tardet ei⁹ incisio q̄tū possibile fuerit: ex incisione enīz ei⁹ pueniūt nocumēta. vñ Sal. 3. de accidēti icisio vuulaz q̄nq; est nocitiua trāsitui loq̄le: ⁊ deinde infrigidantur pulmo ⁊ pect⁹. ¶ Dixit Pau. q̄n vuula extēdit ⁊ ingrossat vel mollificat: ⁊ nō p̄t p medicinas reuerti ad locū suū: tunc si lōga fuerit ⁊ subtil: aut cauda muris ⁊ p̄fuerit linguet: ⁊ nō fuerit coloris rubei aut nigri: tūc incidi p̄t sine periculo. Sz si fuerit rotūda grossa coloris rubei: aut nigri icisio ei⁹ erit cū periculo. Ingr enim hypo. vuulā tumidā rubētē timēdū est in cidere. Ait. n. Gal. si vuula fuerit rubea pforatū incisiōis est fallax: q̄n inde sequunt apata nigra ⁊ inanitio sāguinis nimia: maxime ät accidūt apata q̄n apa vuule q̄ incidit nō fuerit matur: q̄n pre dolore nimio pp quē defluunt hūores ad locū magnificātes apa periētēs: aut aliud gīans: accidit ēt inde timor ne materie fluētes ad pulmonē vel stōm descendāt ⁊ causent in eis egritudines. ¶ Ex ipsi⁹ insup incisione pdunt oia iuuamēta pp q̄ creata fuit. dixitq; ex vuulis ē aggregata rotūda ⁊ nō est ei lōgitudo ⁊ est sanguinei vel fusci coloris: aut nigri: ⁊ nō est ei sens⁹ denita incisionē ei⁹: qa in ea ꝓsistit motus: sz si vides eā lōgā albā ⁊ gracilē in radice vl⁹ palatū vel vrgētem ad aliq̄lē liuorē. Et iā signa maturitatis apatis ei⁹ apparēt medicine nō p̄ualuerūt aduers⁹ eā: sed timet pp grossitiē eius in extremitate ei⁹ pdicte de suffocatione: ⁊ eā gelcit apa calidū: tūc ipsa est apta incisioni. Uerūtñ vt dixit Sal. bonū est vt pri⁹ mūdificet corp⁹. ¶ Et mod⁹ incisionis ei⁹ est vt facias sedere infirmū cozam sole ⁊ pmat minister linguā ei⁹. Tu vo p̄jce vncinū in vuulā ⁊ trahe eā inferi⁹ ⁊ incide eā cū vno duoz instoz dictorū in incisione amigō. verūtñ dixit Alb. opz vt non incidas ex ea nisi illud qō addit supra terminū nālē sine additiōe: nā si tu icidis ex ea pl⁹ledis vocē ⁊ sermonē suū ⁊ sine diminutione: q̄n si tu abscinderes in pua quātitate iuuamētū ⁊ post incisionē ei⁹ fac vt dictū est in abscisiōe amigō. ⁊ i vtriusq; incisiōe dixit. patiēs teneat os aptū vt sanguis extra fluat ⁊ nō ad interiora: si tñ flueret ad pectus mundificet p tussim: ⁊ si ad stōm p vomitū. ¶ Sūt ät qdā q̄ vuula apata post apatis eius maturationē pcutiūt eā cū flebotomo in pte maioris maturationis: vt inde sanies ⁊ sanguis fluat. Et sunt q̄ cauteriçant eā cū stilo ignito intromisso p cānulā donec pueniat ad eam cū iteratione imissionis eius donec cauteriçet. Et quidā faciūt cānulā hñtē extremitatē cōcauam in q̄ pōt vuula capi. Deinde intromittūt p cānulā instz incidēs ignituz vsq; ad vuulā ⁊ incidūt eā silr ⁊ cauteriçāt: ⁊ nō sequit tūc fluxus sanguinis: ⁊ vuula icisa recipit in ꝓcauitate cānule ⁊ extrahit. ¶ Dixit Alb. si teret ifirm⁹ ab incisiōe ei⁹. sup. ⁊ cauteriçatiōe cū ferro: tūc oz vt varis ingeniis in causticatiōe ei⁹ cuz medicinis abscq; timore ⁊ pauore ⁊ modus nō est nisi cū aq̄ acuta ⁊ ē vt pōas caput infirmi in sinu tuo: deiñ pme liguā ei⁹: deide accipe de aq̄ acuta ⁊ ꝓfice cū ea calcē nō extinctā: ⁊ pone eā nō spissam: neq; subtilē fluidā ⁊ imple ex ea in cōcauitatē instōi: cuius extremitas sit sicut ꝓcauitas coclearis radij: ⁊ pōe instm cū hac medicina sup vuulā: ⁊ infirm⁹ sit iacēs supla⁹ suū vt currat saliua ex ore ei⁹ ⁊ nō descēdat ad guttur ex ea aliqd qō ledat ipz cū ex medicina ipsa ät nō descēdat aliqd: deinde tene manū tuā cū medicina: ⁊ expme eā sup vuulā q̄titate medietatis hore dōec videas eā iam denigratā ⁊ sedatā mordicationē. Et dixit. si vis accipe cotū ⁊ involue ipz sup extremitatē radij: ⁊ infūde cotū in medicina: ⁊ intromitte radiū cū coto in cānulā: dōec adhereat cotū sup vuulā: ⁊ fac illud multotiēs donec cōsequaris illō qō vis de cauteriçatiōe: ⁊ qdā sunt q̄ applicāt cānule pillulā ꝓfectā ex assa fetida auripig. vitreolo sale ar. ⁊ alumie cū aceto sqlitico. ⁊ hec faciūt cū instō apto ad tenēdū pillulā sup eam p spatiū vni⁹ hore vel circa donec incipiat denigrari: postea dixit Alb. dimitte eā q̄n arescet post tres dies: aut q̄tuor: ⁊ post cām ei⁹ si indiges iterare medicinā itera ipsaz p⁹ cauteriçationē absterge in circuitu vuule cū coto imbibito in butyro ⁊ mūdifica cū eo q̄ est in circuitu ei⁹ ex medicina ⁊ colluat os cū aq̄ frigida: deinde curet exteri⁹ cū embrocis. s. in frigidātib⁹ ⁊ interi⁹ cuz gargarismis. Et post casuz vuule ⁊ totī⁹ escare gargariçet cū vino decoctiōis myrrhe donec sanet. ¶ Dixit Sal. 14. terapē. ⁊ pōit. 3. oti. q̄ incisio eius cū ferro melior est q̄tū cū medicinis causticis. Alb. aūt dixit. q̄ spēs curatiōis cū cauterio ē saluior icisione ⁊ lōgingor a timore: ⁊ intelligit de cauterio cū igne. Et dixit Albu. q̄n curat vuula cū eo qō est subtili⁹. s. ⁊ meli⁹ q̄tū cauteriū ⁊ icisio: q⁹ curat cū sufumigatiōe p̄m hūc modū. sume calamētum ysopū origanū ruthā sceba camomillā abrotanū ⁊ filia eis. Et aggrega oia aut qdā ex eis in olla ⁊ submergāt cū aceto ⁊ bulliāt i olla figillata cū luto decēter ⁊ sit i medio olle foramē sup qō pōat instz ꝓcauū ex argēto: aut ere ⁊ itromittat extremitas in q̄ ē ḡnatū i ore infirmi: dōec ascēdat vapor ad vuulā p cānulā dōec obfuscet vuula multū: deiñ itera supipaz mlrotiēs dōec arescat: sz caue ne facias hanc oponē in pn⁹ aduēt apatis. Plerūq; n. accidit i apate augmētū: imo nō oz vt facias illō nisi apud declinationem apatī ei⁹ calidi. Si ät nō ē pñs tibi h instz. accipe cānā ⁊ ꝓpone in extremitate ei⁹ corticē oui vt nō ꝓburat os infirmi: q̄n cortex oui ꝓhibet vaporē ꝓburē os ⁊ dixit. q⁹ h ē ex bōa curatōe cū salute.

De extractione in fixorum gutturi.

De spina i gutture retēta. Q̄nq; figit i gutture spina piscis: aut frustū ligni vel ossis: aut bol⁹ aliqs nō masticat⁹: aut os alicui⁹ fructuū: aut aliud silē. opz vt ꝓsideres si appet sensui ⁊ conare extrahere illud: aut trāspone ipm ad inferiora. ¶ Dixit Alb. extrabas illud qō apparet in gutture ⁊ sup qō cadit vis⁹ tu⁹ postq̄ p̄mis liguā cū instō apō solē vt declaret tibi qō ē in gutture. ¶ Dixit Aui. si sens⁹. s. visus cōphēdit illud inspiciēdo i gutture depssa lingua: aut ꝓxe hēdit ipm tact⁹ si esset in ptib⁹ superioribus: aut mediāte pēna missa: aut ꝓphēdit ipz curuitas carzarā. i. cuiusdā instri retorti apti vt imittat in guttur: aut mediāte acu tota dupla fcā de plūbo vel alia replicabili: tūc expellat cū illo ad inferiora: aut exhaurat ⁊ extra ducat: rectior tñ cura ē extractio cū vncino vel pizicarolis. ⁊ modus ex-

trahēdi dicēt iferi⁹ in de extctiōe sāguisuga ꝙ: ꝙ si sens⁹ defi/
cit a ꝓrebēdēdo infixū ⁊ occltū. alis occultatū tibi: tūc ige
niare in extctiōe vel in trāspiratiōe ei⁹. ¶ Et si qdē infixū fue
rit acus aut ferrū. dixit Ser. ꝙ magnes est bon⁹. ſ. retēt⁹ in
ore vel iuxta os donec ascēdat ferrum vel acus ad magnetē.
¶ Q⁹ si fuerit os aut nucle⁹ fructuū: aut bol⁹ nō masticat⁹
retētus in meri: tūc dixit Haly. collū suū fortiter pcute: qñq⁹
eni exibit. i. trāsibit iferi⁹: sivo fuerit spia aut frustū ifixū: ꝺ
vt p⁹ ipꝫ forbeāt forbitōes viscose vt misceāt spia cū ipis ⁊
deicēdat cū eis. ꝙ si ñ valēt tūc excitēt singult⁹ ⁊ vomit⁹ cū
digitꝫ vl pēna ⁊ medicis. Et dixit Alb. fac vomē infirmū añ/
qꝫ digerat cib⁹ i stō vt cū sua soliditate magl ipellat ifixū: ⁊
ex eis q̄ expta st ad vomitū ꝓuocādū. dixit. A. ē vt bibat oi
die. ʒ. j. naturtij ꝓriti cū aq̄ cal'a ⁊ euomat: illud. n. expellit
qō retinet. Singult⁹ ēt ⁊ ris⁹ ⁊ tussis pūt eē cā trāspontiōis
spine pp vehemētiā mot⁹ eor. ¶ Et ō remedijs extciōis aut
trāspontiōis ifixi ē qō dixit Hal. i suis secret. ſ. ꝙ deglutiat
frustū carnis bouie pelliculose ñ supflue cocte ꝓs cū filo for
ti ⁊ lōgo ligate. Et ꝓstā. dixit. ꝙ sit caro assata: ⁊ p⁹ deglutio
nē sursū subito trahat: qz adhēbit ei ifixū. Et dix. idē opat
frustū spōgie. ſ. sicce ⁊ leuis. ſ. ligatū ⁊ deglutitū ⁊ attractū.
Idē dixit ēt Albu. de spōgia. Et. A. dixit. qñq⁹ ligat cū filo
forti. ſ. aliqō deglutibile ⁊ igredit. ſ. ōglutiēdo ipꝫ t deiñ ex
hibit trahēdo p filū: ⁊ sic egredit vl trāspōit ꝙ retētū ē i gut
ture. Dicūt. ⁊ sit fac sic⁹ sicca ligata cū filo qñ paululū ma
sticat. Deiñ glutit vt dixit Haly. ¶ Et de his q̄ cōfert. dixit
Haly. ē vt gargarizet eger aquā i q̄ sic⁹ siccas decoxer is cuz
modico rob vini. i. sapa. Et. A. dixit. qñ sit gargarism⁹ cū
rob vuule i qb⁹ decocte sūt sic⁹ sicce: tūc illud qō retinet aut
mouet a loco suo: aut ex expellit aut iferi⁹ trāspōit. Et ꝓstā.
ad ꝫ dixit. gargarizet aquā decoctiōis ficuū cū modico fer/
mēto. ¶ Q⁹ si pdcā ñ ꝓtulerint dixit Alb. tūc vtē instr⁹ de
plūbo qō sit grossi⁹ radio parūp ⁊ in extremitate ei⁹ sit sicut
curuitas qꝫ itromittat. ſ. patiēs i gutt suū cū facilitate: ⁊ ipe
bēat cap suū eleuatū sursū ⁊ caueat i trāsmissiōe ei⁹ a tactu
epigloti ne accidat ei tussis ⁊ ipellat cū eo os aut spinā: aut
qōcūqꝫ fuerit infixū: aut intromittat ipꝫ instr̄z medic⁹ māu
sua. vex ꝙ infirm⁹ itromittat ipꝫ ē meli⁹ pp sciaz quā hz de
loco rei ānexe: ⁊ ipellat ifirm⁹ nue medic⁹ instr̄z: ⁊ sil' retra
hat manū suā ab eo ꝫ qꝫtitatē q̄ ꝑpat odec egrediat qō est
ānexū. verūtñ loco oci instr̄i de melioꝛib⁹ reb⁹ ē vt accipiat
cādela cerea eq̄lis grossitiei ⁊ lōgitudis sufficiēt⁹ ⁊ caleñat i
aq̄ calida vsqꝫ ad sufficientē mollificationē ⁊ intromittat in
gutt ꝫ modū supdictū instr̄i. ¶ Et de qēētib⁹ i extractio
ne fixoꝝ st q̄dā faciētia illō cū ꝓpetate: de qb⁹ ꝫ ꝓstā. ē iter
cus gatte recēs ꝓtitū solū inūctū vl illinitu faucib⁹: qñ sūñ
difficltate exhibit infixa gutturi. ¶ Dixit. A. ꝙ qñq⁹ appōit
empl'm gutturi in q̄ empl'o st maturatio ⁊ aptio subtilis: vt
apiat loc⁹ ⁊ egrediat spina ⁊ q̄ cursu spine ꝓcedūt. Et ꝫ tūc
ꝺz fieri qñ spia vl aliqd sil'e sic ifigeret gutturi ꝙ cuspis ei⁹
veniret vs⁹ cutē exteriorē: vñ ibi fieret apa. nā tūc intēdēdū
eēt ad maturationē: vt p inde exhēret spia. Et de emplis bo
nis ad illō. dixit. A. ē illō qō ꝓficit ex faria ordei oleo ⁊ aq̄.

De extractiōe sanguisugarum.

¶ Dixit Avi. qñq⁹ ꝓtingit vt sint qdā aq̄ būtes sāguisugas
quas occultas: qrū occultatio difficile fac cavē ab
ea: qre deglutiunt a bibētib⁹ ⁊ sāguisuga qdē qñq⁹ adheret
⁊ pēdet i māifesto gutturis: ⁊ qñq⁹ suspēdit in interiori pte
meri: ſz qñq⁹ puenit ad stōm: ⁊ qñq⁹ ē ita pua vt aspiciēs nō
videat suspēnonē ei⁹: ſz tñ cū pmālerit sup hoza de q̄ curat
⁊ sugit ex sāguie qꝫtitatē magnā crescit cor⁹ ei⁹: ⁊ tūc vē qz
est ei qꝫtas. ¶ Et signa suspēsiōis sāguisuge. dixit. A. qñq⁹
accidit ei in q̄ suspēdit tristitia ⁊ āgustia ⁊ ingetudo: qz qñ
sentit in loco pūctura ⁊ igrat cāz tristat ⁊ āgustiat maxime
cū alijs mēbris sentiat se sanū: ⁊ accidit sputū sāguinis: ⁊ ꝫ
maxie accideret post casū sāguisuge: qꝫis ēt aliqñ ꝓ tingat
ipsa adhuc stāte suspēsa: ⁊ tūc maxie ē sāguis subtil aque⁹.
Cū igr dixit. A. vides hoiez sanū spuēte sanguinē subtilē si
ue ꝓtinue: sive interpolate: tūc ꝓsidera dispōnē gutturis: qñ
fortasse ē in ea sāguisuga: ⁊ maxie si p̄cessit por⁹ aq̄ de q̄ du/
bitet ꝙ in ea fuerint sāguisuge. ¶ De cura p manualē opo
nē. dixit Haly. si irūdo ore apto vē cū forficib⁹ educat. ꝙ si
sensui nō appat: aut nō ē tibi possibile vt cū forficib⁹ ejcias
ipaz: tūc dixit Alb. accipe cānulā ꝓcauā ⁊ intromitte eaz in
gutt infirmi vsqꝫ ꝑpe gutt. Deiñ intromitte cānule ferrum
ignituz: ⁊ fac illud multotiēs: ⁊ abstineat infirm⁹ ab aq̄ to/
ta: deiñ accipiat vas vitreū plenū aq̄ frida: ⁊ apiat os suū in
ea: colluat os suū cū ea: ſz nō deglutiat ex ea aliqd ⁊ moueat
aquā vna hora p⁹ alia ā naso suo: sāguisuga enz ilico cū sen
tit aquā cadit. supple tu ⁊ vēit ad aquā ex. ¶ Dixit. A. qñq⁹
fit ei hoc ingeniū. ſ. vt submergat se patiēs cū aq̄ calida: aut
morer in aere calido: ⁊ marie p⁹ medicinas vtiles qs assum
pserit: ⁊ postq̄z diu steterit in colore illo ⁊ desinēter aquā fri
gidā infrigidatā in ore sumat hora p⁹ horā: donec descēdit
sāguisuga q̄ in ipso suspēsa est fugiēs a calore ⁊ declinās ad
ptē frigoris: ⁊ ñ neciū fuerit: ⁊ expectet sup illū calorē vsqꝫ
teneat lincopim ⁊ expectet sup illō: tē. n. regimē valde bonū
in exhēdo ipaz. ¶ De medicinis āt ꝙueniētib⁹ in expulsiōe
sāguisuge. dixit Dio. o saliū gargarizatū excludit sāguisugā
medulla citri in aceto cocta ⁊ comesta in magna qꝫtitate eā
exhit: ⁊ ofert sal tritū deglutitū cū succo rute folia fic⁹ ma/
sticata ⁊ trāsglutita eā exhūt. ¶ Dixit. A. gargarisma cum
succo folioꝝ salicis inest ꝓpetas in exhēdo ipam. ¶ Dixit
Haly. acetū patiēti porrige acerrimū. dicūt ꝙ acetū calm bi
bitū exhit eā: nā illinitū in qcūqꝫ pte fuerint sāguisuge ex/
hit illas si sal tritū puluerizet in loco q̄ adherēt statim deci/
dūt. Dixit. A. qñ fuerit suspensa ꝑpe gutt qñq⁹ curat cura/
tiōe gargarismat ⁊ ē ꝙ fit cū aceto: aut cū sinapi: aut cū du/
plo ei⁹ ex baurach: aut cū sinapi ⁊ nigella: aut cū aceto in q̄
decocta sint allia ⁊ schea ⁊ lupini ⁊ sil'es medicine amare vl
acute vel salite salse: qñ stimulāt sāguisugā ad exitus. Dixit
Alb. suffumiga infirmū cū cinicib⁹: aut cū assa cū instr̄o di
cto in suffumigatōe vuulue: ⁊ fiat illō mltotiēs: qñ ipsa ca/
dit. ¶ Dixit. A. si fuerit ꝑpe nasū curat cū cappurgijs fa/
ctis cū aceto ⁊ nigella ⁊ succo cucu. asi. ⁊ elleboro ⁊ silib⁹: ⁊
si fuerit stās in ꝓfūdo: ⁊ i stō curat vomitu ⁊ solone vētre:
⁊ cū eis q̄ educūt vmes: ō qb⁹ est ꝫ medicamē. ℞. lupinoꝝ
sebe abrotani absinthij nigelle costi nasturtij ⁊ mentastri.
aii. ptes eq̄les sumant ex eo cū aceto: ⁊ ex iuuātib⁹ ē succus
folioꝝ ebuli bibit⁹: qñ occidit eā ⁊ educit. Dixit Haly. pa/
tiēti allia porrige ⁊ comedat ea. dicūt. n. qdā ꝙ allīū crudū
comestū solū suffic: aut cū aceto: ⁊ comedat ēt cepas ⁊ por/
ros ⁊ mētastrū ⁊ sinapin cū aceto ⁊ oleo calido: ⁊ si ꝓt post
ipz euomat: ⁊ comedat ēt res salitas ⁊ acutas. Dixit. A. mo
dus q̄z accipiēdi sanguisugā. supp. aut aliud infixū gutturi
oū cadit sub aspectu visus ē vt stet ille q deglutit sāguisugā
in sole ⁊ apiat os suū ⁊ ꝓmat lingua ei⁹ ad inferiora cuz ex
tremitate instr̄i chirurgici ꝙ ē sic coclear. i. cū spatula siue cū
extremitate lata pizicarola ꝙ cūqꝫ appet sanguisuga ponat
instr̄z capiēdi. ſ. forfices vl tenacule subtiles i radice colli sā
guisuge ⁊ ñ icidat vt remaneat ps ei⁹ ifira: ſz integra exhat.

¶ De curatiōe egritudinū mēbroꝝ spūaliuz. Cap. xxx.

Dixit Alb. qñ vincūt būiditates sup cānale
pulmōis: ⁊ ꝑcipue qñ istud ē cū frigi/
ditate oplonis: tūc oꝝ vt eūes infirmū in ꝓmis.
Deinde cauteriza ipm in nuca apud radicē gut
turis in loco depsso. Et caue ne venias cū cau/
terio ad guttur ne cōburas ex cute nisi qōdā ei⁹. Deiñ caute
riza ipm cauterio alio apō iūcturā colli in vltio spōdili eius
vltimando: ⁊ fiat cum cauterio clauili. ¶ Et dixit. qñ tussis
⁊ egritudo pulmonis est ex humoribus frigidis: ⁊ infirm⁹
non hz febrem: neqꝫ tussis est antiquata: tunc cauteriza ip/
sum ouobus cauterijs supra furculam in locis depressis le/
uibus vacuis ⁊ cauterio alio in medio pectoris inter duas
māmillas ⁊ sit cauterium clauile: ⁊ si vis fac vt cauterizatio

tua sit cum cauterio puncti pūctando ⁊ sint puncta vsq; ad xxx. ⁊ sit cauteriū pūcti habens tres ramos: ⁊ alleuiatur cū eo cauterizatio: qm̄ tu facis cū vno i vna vice tria cauteria. ¶ Dixit Alb. antiq dixer̄t q; ad pleuresim factā fiat cauteriū ꝑz hūc modū. accipe ex radicib⁹ aristol. lōg. sicce radicē vnā lōgiorē q̄ ex ea inuenīr̄ ⁊ sit ei⁹ grossitudo sicut digiti. ¶ Deinde submerge eā in oleo ⁊ accēde eā igni deide cauterizā cū ea cauterio vno in eo qō ē inter ꝓtinuationē furcule collo ⁊ duob⁹ cauterijs in eo qō ē inter qntā costā ⁊ sextā declinātib⁹ ad posteriora parūꝑ ⁊ cauterio alio in medio pectoris: ⁊ alio sup stō ⁊ trib⁹ cauterijs a posterioꝛib⁹. s. vno i eo qō ē inter duas spatulas ⁊ duob⁹ a duob⁹ laterib⁹ pectoris iferi⁹ sub cauterio qō ē iter duas spatulas: ⁊ non opꝛ vt cōprimas manū tuā cū cauterio: imo sit in manifesto cutis odorādos. i. solū supficialr̄ crusticādo. ¶ Et iā dixerūt qdā antiq q; ex hoīb⁹ sunt q vtunt̄ cauterio ex ferro sūt radio ⁊ ignīūt ipm intromittūt ipm in eo qō ē inter costas donec ꝑueniatur cum eo ad ipm apa: ⁊ egrediat̄ sanies sic dicēt in apate epatis: verūtn̄ in hac opone de timoꝛe ꝓsumīt̄ qō nō moriat̄ infirm⁹ statiz: aut accidat i loco fistula cui ñ ē sanatio.

¶ De curatione egritudinū stomaci epatis ⁊ splenis per manualem operationem. Cap. xxxj.

Hādo accidunt in stō frigus ⁊ hūiditates donec extrahūt ipm a ꝓplexiōe sua nāli ⁊ multiplicant̄ catarri ad ipz: ⁊ tu assiduas curationē ei⁹ cū medicinis ⁊ nō ꝓfert: tunc opꝛ vt resupinet̄ infirm⁹ sup dorsū ⁊ extendat crura sua ⁊ man⁹ suas: deinde cauterizā ipm trib⁹ cauterijs. s. vno cauterio sub claui pectoris q̄titate vni⁹ digiti cū cauterio clauili ⁊ duob⁹ cauterijs inferi⁹ a duob⁹ laterib⁹ donec veniat figura cauterioꝝ triāgulata ⁊ elongata inter vtrūq; vt nō ꝓiūgant̄ qñ faciēt pus ⁊ sit ꝓfūditas cauterij q̄titas tertiaꝝ grossitudinis cutis. Et subdit. si vis cauterizā ipm sup medio stōi cauterio magno ꝑz formā circuli ⁊ cauterizet̄ stōac⁹ pūctādo ei q tenet̄ ex isto cauterio. s. circulari. ¶ Et qñ accidit i epate dolor ex hūiditate ⁊ frigiditate aut vētositate grossa donec egrediat̄ a ꝓplone sua nāli egressiōe supflua ⁊ nō ꝓfert ei alia cura: tūc opꝛ vt resupinet̄ infirm⁹ sup cerusicē suā: ⁊ signa cū encaustro q̄tuoꝛ cauteria ꝑm formā circuli sup epar inferi⁹ sub hypocūdrijs vbi ꝑuenit cubit⁹ hois. s. supin⁹ ⁊ sit spaciū inter oē cauteriū ꝑm lōgitudinē rectā coꝛpis ⁊ cōprimas manum tuaz cū cauterio multū. vt sit q̄titas q̄ vsit̄ excute quantitas mediocritatis ei⁹ nō addas: imo custodi te vt nō vltie ꝓcedas in cauterizatione ⁊ aduraī spissitudo cutis tota: q̄re adurat coꝛp⁹ eius totū: ⁊ ꝑueniat ad itestina: qm̄ cutis illic est subtilis. Scias ꝙ illud. ¶ Si ā accidat exitura in epate: ⁊ illa fatigauit medicos: ē ⁊ curatio: tūc opꝛ vt resupinet̄ infirm⁹: deide signa locū apatis cum encaustro. Deinde igni cauteriū qō assilat̄ radio ⁊ cauterizā cū eo cauterio vno dōec cōburat̄ cutis tota ⁊ ꝑueniat ad siphac. s. epatis ⁊ egrediat̄ sanies tota. Deinde cura ipm curatiōe exiture donec sanet̄: ſz nō opꝛ vt hac spē cauterij vtat̄ nisi ille: c⁹ studiū in arte medicine ꝓlōgat̄ ⁊ ꝓ⁹ man⁹ curate erūt egritudies iste cū expimēto aliq̄tiēs: ⁊ tūc audeat sup hāc opationē: verūtn̄ dimittere ipsam apud me est meli⁹. ¶ Et dixit Alb. cauteriū in splene est ꝑm tres modos q oēs sūt recti: quoꝝ vn⁹ est vt tu facias tria cauteria aut q̄tuoꝛ lineādo ꝑz lōgitudinē splenis ꝑz figurā cauterioꝝ epis ⁊ sit iter oē cauteriū q̄titas grossitudinis digiti aut pl⁹ paꝝ: ⁊ sit mod⁹ isti⁹ cauterij quē dixim⁹ in cauterio epis equalr̄ ⁊ nō opꝛimas manū tuā cū cauterio ⁊ sit infirmus supin⁹ sup dorsū suū. ¶ Et mod⁹ ali⁹ est vt ignias cauteriū hīs duo verua ꝑm qō dcm̄ est in cauterio dislocatiōis hūeri ⁊ eleua cutē q̄ ē in directo splenis vbi ꝑuenit cubit⁹ infirmi sinister: ⁊ sit eleuatio tua q̄ eleuas cutē ꝑm latitudinez coꝛpis vt cadāt cauteria ꝑm lōgitudinē coꝛpis. Deinde itromitte duo verua ignita valde dōec cū eis penetres cutē a ꝑte altera: deinde extrahe cauteriū ⁊ fient cauteria q̄tuoꝛ. Et si vis cauterizā cum cauterio habente tria verua: deinde cura circa cauterium postq̄ dimittis ipsum emittere pus die⁹ multis: est. n. magis conferens q̄z relique curationes.

¶ De cura hydropisis. Cap. xxxij.

Licet dictū sit de manuali opone curatiōis hydropisis in sermone qnto tractatu de dispōnib⁹ epatis. placuit mihi hic afferre q̄ de hmōi cura dixit Alb. q̄ maxime ꝑuenit ascliti. Ipsa nāq; pficit̄ aut cauterio: aut icisiōe. ⁊ de cauterijs dixit. qñ nō ꝓfert alia curatio: tūc oꝛ vt cauterizes ipz q̄tuoꝛ cauterijs in circuitu vmbilici ⁊ cauterio vno sp stōm: ⁊ cauterio vno sup epar ⁊ cauterio alio sup splenē ⁊ cauterijs duob⁹ p⁹ dorsuz inter spondiles: vno in directo pectoris: ⁊ alio in directo stōi: ⁊ sit quātitas ꝓfūdationis cauterij ꝓpinq̄ spissitudini cutis: deinde dimitte cauteria apta dōec emittāt pus tpe lōgo: ⁊ nō oꝛ vt euacues infirmū a curatiōe p⁹ cauteriū cū eo qō opꝛ vt aggregent̄ oue intētiones ei ⁊ festinabit ad ipm sanatio cū auxilio dei. Et forma cauterij q̄ cauterizat̄ vēter sit clauilis ⁊ q̄ cauterizat̄ dorsuz sit olivalis. ¶ Et dixit qñ apat̄ pes in hydropico ⁊ repellit̄ aq̄ citrina oꝛ vt cauterizes supra dorsum pedis in loco q est inter auricularē ⁊ annularē digitū: ⁊ eleua manū tuā: ⁊ nō iteres ipz: resudat. n. aq̄ citrina: deide fac sup crura duo cauteria i oi crure cū extremitate cauterij cultellaris: ⁊ fiat ꝑm lōgitudinē cutis vnū sub genu: ⁊ aliud inferi⁹ circa mediū cruris ⁊ sup oēm coxā cauterizā duo cauteria: ⁊ dimitte cauteria apta sine curatiōe tpe lōgo ⁊ resudabit ex eo aliqd aq̄. ¶ De cura. dixit Alb. hydropisis q̄ curatur cū ferro nō est nisi asclites sola: ⁊ nō approximet̄ cū ferro spēi ypospatche: neq; tympanitis penit⁹: nā illud mortale est. ¶ In asclite āt medicāda cū ferro ꝓsidera: nā si infirmo ꝓsequuta est iā debilitas: aut ē cū ea infirmitas alia ꝑter hydropisim: licē si sit cū ea tussis: aut vētris solo ⁊ silia: tūc caue ne mediceris cū ferro: qm̄ illud est timoꝛosū. Si āt vides infirmū exuberātis vtut̄: neq; est cū eo egritudo: nisi sola hydropisis: ⁊ nō ē puer: neq; senex: tūc mod⁹ oponis in ea est: vt eleues infirmū stātē inter man⁹ tuas ⁊ minister̄ post ipz exꝑmat vētrē eius manu sua ipellēdo aquā ad interioꝛē ptē pectinis ⁊ tūc accipe spatumule spinosū qō sit duaꝝ ptium acutaꝝ lōgū ⁊ acute extremitatis: verūtn̄ sit in eo apō opationē tuā vsq; ad intestinū ⁊ ledas ipz: deinde ꝓsidera. Naz si est gīiatio hydropisis ex ꝑte intestinoꝝ: tūc opꝛ vt elongeris cū sectiōe ab vmbilico quātitate triū digitoꝝ ad inferiora i directo ei⁹ supra pectinē. Si vo sit ꝑp epar: tūc sit sectio tua sinistra ab vmbilico trib⁹ digitis. Et si fuerit ꝑp splenēt tūc sit sectio tua ꝓsilr̄ in dextro latere: ⁊ non oꝛ iteꝝ vt sit sectio sup q̄ vult facere i acere infirmū vt nō currat humiditas ad illū locū debilē: deinde pfora cū instr̄o cutē totā: deinde intromitte in illā sectionē ⁊ eleua manū tuā cū spatumuli inter cutē ⁊ siphac: q̄si tu excoꝛies ipaz ⁊ sit q̄titas q̄ excoꝛiat̄ q̄titas vnguis vel circiter illud. Deinde pfora siphac donec ꝑueniat spatumule ad locū vacuū ⁊ est loc⁹ aq̄. Deide extrahe ipm ⁊ intromitte in foramine silr̄ cānule de argento: aut ere subtile lene ⁊ tersuz cui in inferioꝛi ꝑte sua sit foramē puū vnū ab vna ꝑte: ⁊ vnū a ꝑte altera ⁊ facta sit extremitas ei⁹ incisa ꝑm incisionē calami ⁊ in extremitate ei⁹ superioꝛi sit armilla. Nā qñ ꝟ instr̄m ꝑuenit ad aquā tūc ipa statiz ascēdit sup istr̄z. Eleua ꝙ tūc ex aq̄ i hora q̄titatē mediā: qm̄ si eūas ex ea plusq̄z oꝛ in hora fortasse morīt̄ infirm⁹ ꝓp resolōnē sui spūs aialis: aut accidit ei sincopis q̄ appropiquat morti: verūtn̄ eūa ex ea ꝑz q̄titatē vtutis ei⁹: ⁊ ꝑz q; significāt tibi dispones infirmi ex vtute pulsus ei⁹. deide extrahe instr̄m ⁊ retine aquā: q; retinet̄ statiz ꝓp cutē q̄ remāsit ⁊ remanet sup foramē qō est in siphac: deide itera instr̄m die altera si videris infirmū tolerātē illud: ⁊ extrahe etiā ex aqua quātitatē paruam diebus aliquot. Et tu caue super timoꝛem ⁊ custo-

di ab errore: donec nō remaneat ex aqua nisi parū. Si autē tu timeres super infirmū z dimittis i vētre ex aqua rē multā tunc cura ipsum cum sepultura in arena calida z sudore multo in balneo z sole z expectet super situm z cura ipsum cū medicinis exiccatiuis donec sanetur. Et dixit. post attractionem aque cauteriza super stomacum z epar z splenem.

¶ De cura quarūdam egritudinum renum vesice z matricis per manualem operationem. Cap. xxxiij.

In vētris tolone.

Albucasis qdē dixit. q; qñ est resolutio vētris ex frigore ex hūiditatib⁹ donec ōbilitet vtutē retētiuā z digōnē q; sit i stō z intestinis: z nō ꝓfert ei curatio p medicinas: tūc si vides infirmū exuberātis vtutis tolerantem cauterium cauteriza ipz cauterio magno supra stōz cū cauterio circuli ⁊tuor alijs materijs in circuitu vmbilici cū cauterio clauili subtili z cauterio vno sup alkatim z sup alhoſos magnos: aut duobus cauterijs: z si vides humores exhuberantes z infirmū tolerātē aliud: tunc cauteriza ipm cauterio magno sup pectinē z cauterio sup oē illū. Et fortasse addes duo cauteria pua sup stōm prope cauterium magnū dictum: est. n. hec curatio proficiēs: cui⁹ iuuamētū nō errat.

In dolore renum.

¶ Et dixit. qñ accidit i renib⁹ dolor ex frigore aut vētositate grossa: z minuit ꝓp illud coyt⁹ infirmi: tūc oz vt cauterizes cū cauterio oliuari sup oēm renez. Et fortasse cauterizabis ipz scō supipm almeidatu. i. in medio spōdilis vsus caudā z eueniēt cauteria triāgulata: z erūt magⁱ vlt⁹ i iuuāmēto.

In debilitate vesice

¶ Et qñ euenerit in vesica debilitas z mollificatio a frigore: z ab humiditatib⁹ donec nō retineat infirmus vrinam: tū cauteriza ipm in anteriori parte ſuminis supra vesicam: vbi incipiunt pili pectinis z cauteriza vno cauterio a ōxtra pte z alio a sinistra ipsius z sit lōgitudo cauterij ois lateris pp quātitatē nodi pollicis: z cauteriza ipm cauterio i iferiori pte dorsi: aut duob⁹ si indiges illo: z sit cauteriuz clauile.

In mala cōplone matricis.

¶ Et dixit. qñ accidit i matrice frigus z hūiditas ꝓhibēt p illud impgnatio z corrūpunt mēstrua eius: z tardat ꝓuocatio earū. Et qñ accidit apud aduētum dolor eorū: tūc opz vt cauterizes ipsam tribus cauterijs in circuitu vmbilici: sicut diximus i curatione vesice. Et cauterio vno sup alkatim inferius dorsi: aut duobus cauterijs: z sit cauteriū clauile.

In mollificatione cutis testiculorum.

¶ Et dixit: qñq; mollificat cutē testiculoꝝ. i. bursa i qbusdā hoib⁹ pp qō mollificātur carnes q; sūt iteri⁹ z fedat aspect⁹ ei⁹. Ergo necesse ē ei q cogat i curatiōe ei⁹ vt faciat iacere infirmū sup dorsū suū: z incide totaz cutē q; mollificata est sup cutē nālē: deinde aggrega duo labia eius cū sutura: z si vis sue in ꝑmis quātitatez cutis mollificate tribus suturis: aut ⁊tuor: z firma suturā: deide icide infra suturas. Et deide cura curatiōe reliquoꝝ vulnerū vsqz quo sanet z cadāt fila.

¶ De castratiōe viroꝝ z hermafroditoꝝ. Cap. xxxiiij.

Scias dixit Albucasis. q; castratio i lege nostra excōicata ē: z pp hoc liceret mihi vt nō rememorarer eius i hoc lib. z nō ē necia ei⁹ rememoratio nisi pp duos modos: quorū vn⁹ ē vt illō sit i sciētia medici qñ iterrogat de ea: vt sciat curationē ei⁹ cui accidit. Et modus scōs ē: qñ nos multotiēs idigem⁹ castratiōe quorūdā aialiū pp iuuamēta nr̄a: sicut arietū hircoꝝ z porcoꝝ z aliorū⁹ similium.

¶ Dixit ergo Albuca. q; castratio fit ꝑm duos modos sc̄z aut p attritionē: aut p figurationē z sectionez. In attritione aūt via ē vt facias sedere aial i aq̄ cal̄a: donec mollificēt testiculi eius: z leniātur z pēdeāt: deinde ꝑtere eos manu tua: donec resoluant z nō appareāt sub tactu. ¶ In castratione aūt p sectionē oz vt teneas aial z ꝑmas cutē testiculoꝝ cum manu sinistra: deinde liga suspēsoriū z seca supra oē ouū sectiōe vna donec extrahant duo ouа: tūc incide ea. Post q; excarnaueris vtrūq; i circuitu: z nō dimittas super ea ex siphac aliqd ꝑter siphac subtile: qđ ē sup vasa: z iste modus castratiōis ē melior eo q fit p attritionē: qñ attritio fortasse relinquit aliquid de testiculis: quare desiderat postea aial coytum: deinde cura vulnus donec sanetur.

¶ Et dixit Albu. hermafrodita ex viris est ꝑm duos modos: vn⁹ est q; appet in eo qō sequit spatiū: aut in cute testiculoꝝ: aut in eo qō ē iter duos testiculos signū quasi vulue mulieris in qua sunt pili. Et quādoq; currit vrina ex eo qō est in cute testiculoꝝ. Et in mulieribus est spēs vna: z est vulua mulieris: z sup pectinē sicut testiculi viri parui oino eminētes ad exteri⁹: quorū vn⁹ ē sicut priapus viri: z duo sicut duo testiculi. Et q; curatio duarū specierū ex viris z speciei in mulierib⁹ est: q; opz vt incidas illas carnes aditas: nē fugiat impressio earū: deinde cura curatione reliquoꝝ vulnerū: in specie aūt que est in viris ex qua egreditur vrina q; est in cute testiculoꝝ nō est opatio: neq; est curatio oīno.

¶ De infantibus in quibus nō est meatus vrine: z mulieribus palleantibus meatum vulue. Cap. xxxv.

De fi mu ge

Jn mu ta.

Et Albucasis qñq; egredit aliqs infantum ex vētre matris sue: z caput mictionis eius nō ē pforatus: vñ hz vrinā emittere: aut est foramē strictū: aut nō suo loco. Et oportet vt perforet statim cū nascit cū spatumuli subtili valde: deinde pone in foramine clauum subtilē ex plūbo: z liga ipm tribus diēb⁹: aut ⁊tuor: z qñ vult vrinam emittere remoueat z mingat: deinde reduc ipsum. Et dixit. si tu nō ponis plūbū: iteꝝ pone est vt vrina q; icedit sup locū nō ꝑmittat illud foramē claudi. ¶ Ille cuius foramē ē strictū medicet cū plūbo: sicut dcm ē diēb⁹ multis: donec amplificet foramē. ¶ Illi aūt cui⁹ ē foramē i nō suo loco qō ē: q; ex eis est q nascit: z foramē est ei apud finē capitis virge: q̄re non pōt mingere ad anteriora donec eleuet virgā manu sua ad supiora. Et dixit modus curationis ē vt resupinet infans sup dorsum: deinde extē de caput virge sue manu tua sinistra extēliōe vehemēti: deinde incide caput capitj vge ex loco papi cū acumine aut spatumuli acuto: sicut est incisio calami: aut sicut radas aliqd vt mediū eius veniat sīle capiti virge vt cadat foramen in medio ꝑm q; opz. Et dixit. caue tibi apud operationem tuā a fluxu sanguinis.

De fi mine ue

¶ Cognoui puellā. xv. annoꝝ aspectu pulchrā: cuius foramen vulue erat in q̄titate vni⁹ parui denarij. Et dixit Albu. altarca. i. velata ē vt sit vulua mulierū non pforata: vt sit ei foramē puū: Et ē aut nālis aut accītalis: z accītalis ē ex egri^ne q̄ pcessit: z fit aut ex carne nata addita: aut ex siphac subtili: aut spisso: hāc mulierē vocat Aui. clausam. Et dixit. clausa est mulier sup os matricis cuius egredit aliqd quod ꝓhibet coytū ex re addita lacertosa. i. carnosa: aut pāniculari forti. i. dura z spissa. sup. aut tenui: aut ē incarnatio ab vlcere: aut est excreatio. Et hoc fit dixit Albu. aut in ꝓfundo matricis: aut in lateribus eius: aut i supiori eius: aut in inferiori eius: z ꝓhibet a coytu z impgnatiōe: z fortasse ꝓhibet mēstrua. Et Aui. dixit. q; est aut iter os vulue: aut inter os mātricis. ¶ Et dixit Au. q; quocūq; ꝑdictoꝝ modoꝝ fuerit aliqñ impedit impregnationē: z exitū mēstruoꝝ: ita vt accidat virgini cū incipit menstruari vt non inueniat menstrua meatum ad exitū pp aliquā dictarū causarū. quare accidūt ei dolores vehemētes z egritudo maxima. si ergo non ingeniet vt currat sanguis eius mēstruus z effluat denigratur mulier z prefocat z moritur: z qñq; accidit vt q; clausa est retineat p accidens cōceptionē: z hoc quidē nō est possibile nisi aut sit illud qō opponitur ori matricis de clausura rare texture aut habēs foramina plura: ita q; possibile sit matrici attrahere de spmate aliquid. lz enim paruū sit: tñ possibile est vt ex illo fiat cōceptio si pars eius est veritas: q; visum est pho Ari. z pars eius qō visū est Gal. medico: de quorū intētionib⁹ apparuit sufficiēter in sermone ꝑcedēte. qui est de dispōnib⁹ mēbroꝝ generationis. ¶ Et dixit Albuca. cognitio clausure fit per aspectuz obstetricis si opilatio est apparens propinqua: si autem non est apparens tunc que/

re eā digitis tuis:aut cū radio. ¶Dixit.A. curatio clause ē cū ferro nō cū alio. Si itaq; dixit Alb. opl'o ē ex siphac sub tili:z est ꝓpinq; duob⁹ labijs tūc ꝓpera z disrūpe ipaz: z di stractio est vt ponas iter duo labia vulue puluillos: deinde pones idices tuos duaꝝ manuū sil:z mulier sit sup dorsum expālis crurib⁹ suis:deinde extēde duo labia cū fortitudine donec disrūpaf siphac illud subtile z apiaf opl'o. Deinde ac cipe lanā z ibibe eā cū oleo z pōe ipsaz sup locū z coeat mu ller oi die vt nō ꝓsolidef loc⁹ vice alia. ¶Et.A.21.tertij. tra ctatu 3°.ca°p°.dixit. si clausura appet tūc mod⁹ est vt disrū panf labia vulue:ita vt ponaf inter vnūqōq; labioꝝ vulue pila:z muniant pollices man⁹ pānō:z tendanf cū eis inter missis labia donec disrūpanf ab eo qō est inter ea. ¶Dixit Alb. si āt siphac claudēs est spissū z grossū:tūc opz vt seces ipm cū spatumuli lato sili folio mirti. De hac loquēs Auic. dixit. Juuate cū flobotomo obtuso z incide siphac: z dixit: incide ēt carnē additaz si est sup ipm siphac paulatim ita vt nō remaneat de ea addita aliqd:nec ēt sumas de carne radi cali aliqd:z fiat ista incisio cū instrō de calibe fcō. Et dixit. dria inter siphac z carnē est:qz siphac nō sanguinat: sz caro sanguinat. Deinde pōe inter labia lanā infusam in oleo z vi no:z dimittaf trib⁹ diēb⁹:deide administra supea aquā mel lis si ea indiges:z administra vnguēta mordicātia cū cautela a ꝓsolidatiōe z glutinatiōe:z ppie qdez si illud qō incidisti est caro.siphac enim pauꝝ recipit ꝓsolidationē post scissuram eius. ¶Dixit Alb. si opl'o fuerit ex carne nata.s. pfūda tūc suspēde eā cū uncinis tuis:z incide eā:deinde administra cā nulā ex plūbo latā vt nō ꝓsolidef vuln⁹ velociter:z teneat eā diēb⁹ aliquot:z administra licinīū ex lino sicco:deide curef aliq; curatiōe vulneruz donec sanef. Et. A. dixit. si clausura fuerit pfūda tūc pueniat ad ipm uncin⁹:z si est siphac scin daf scissione una nō cū illa eqlitate.s. in q; inuenis:sz maiori. nā fortasse coopit vesicā z alia.s. q egēt discoopiri vel nō cu ralla eqlitate.ideo nō totū. Nā fortasse illud siphac coope rit vesicā z alia:z opz vt caueanf z custodianf ne ledantur. Et dixit.incidaf sicut caro paulatim.s. vt sufficiēter incidaf z nō supfluat incisio:deinde adhereat incisioni lana ifusa in vino stipticoꝝ:z deide post illud sedeat in aqs:in qb⁹ decocte sunt res mollificatiue:z postea curef cū vnguētis rectificāti bus vlcera.s. exiccatiuis z mūdificatiuis:z deinde cū ꝓsoli datiuis.z cū appet sanitas opz vt supassiduef coyt⁹. ¶Et dixit Aui.opz vt caueanf apud hāc scissionez z incisionem due res.s.abbreuiatio z incidēdo z in findēdo q̄titatē addi tā.nā si feceris oppositū z nō inciseris totū qō est supaddi tū:tūc facies possibilitatē ꝺceptiōis ad coytū:sed facies dif ficultatē ptus:ꝑparāsq; fetū z ꝑgnātē morti. Et caueat etiā ne gransseas vltra q̄titatē additā:z capiat de sba matricis aliqd:q̄re apet matrix z doleat:z incurrat cuzez z spasmū z egritudines pnitiosas. Cū igit dixit Aui. feceris hoc: tūc opz vt absoluas eā a frigore:z nō approximes ei medicamē frigidū.al's.medicinā frigidā acru oīno:imo opz vt sint oēs distillatiōes z iniectiones z suppositoria expoliata frigore. ¶De mō āt faciēdi sectionē hāc.dixit Aui. ꝑpareſ mulieri sedes cozā lumine sup q̄ sedeat cū pauco sustētaculo ad po steriora q̄si sit ppinq; resupinatiōi. Cū ergo adequaf adhere re fac crura sua coris suis:z adiūgat ea vētri suo:z liga ma nus suas sub curuatura poplitū suoꝝ:z ligef ꝑz hāc formā fortit.medic⁹ admistret scissionē siphac z icisionē carnis:z qñq; idiget medic⁹ vt admistret speculū:z ppe in eo qō est intra matricē.cū ergo extēdit siphac cū radijs z uncinis ex tēsiōe cū q̄ non exprimit matrix z collū vesice z siphac eius cōpressiōe nocēte his mēbris:i primis cū manu:scēdo si nō ex rusaf ꝓcessio cū ābab⁹ māib⁹ dōec aduēiat ei de acumie fer ri. Et speculū qdē te videre facit q efficias arte inde:z facit cognoscere illud qō associaf siphac subtili de mēbris dictis vesica z alijs:z tunc fac scissionē in siphac z carne addita si est ibi q si supfluit attractio tua siphac:tūc dixit Aui. dimit/ te illud donec redeat qō vehemēti⁹ est attractū eo q est ne/ cessariū:deide subleua siphac clausure cū facilitate:deide sci de ipm ꝑm obliqtatē vt nō ꝓsequaf vesicā:deinde ꝓsidera in ꝑn°cū scindis:z si inde egredit sanguis pauc⁹ cū opone tua penetra sine timore:z si accidit cursus sāguis:tūc scide pau latim vt non accidat sincopis z paucitas anhelit⁹. Et dixit. qñq; est neciū vt dimittas instrm cū q̄ incidis in ea vsq; ma ne inuolutū in lana ligata cū pāno. Et cū fuerit mane ꝓside ra in vtute ei⁹:z si fuerit fortj cura eā curatiōe itegra.z si nō dimitte eā vsq; in diē tertiū:z remoue tunc instrm z ꝓsidera dispōnē scissure cū digitj ponēdo sub vmbilico eius vt signi ficet tibi mēsura siue sūma quā necesse est te incidere post:z cū soluit mulier ab eo q̄ curaf opz vt sedeat in aq̄ in q̄ deco cta sūt lenitiua cū est cal'a:z ppie si appet apa z melius est s. post quietē doloris z apatis:z administranf sup eā vnguē ta incisiua ꝓhibētia ꝓsolidationē z meli⁹ est id qō est ꝓcauū hūs foramē vt egrediant in eo supfluitates z ventositates. Et dixit Aui. q̄ qñ incisio accipit nālē carnē: tūc fortasse ac cidit cursus vrine q nō curaf. ¶Dixit Alb. cū incisio tua ca dit in carne:qz multotiēs accidit inde flux⁹ sanguis multus ꝓsternēs vtutē:aut ipediēs curationē:iō sint tecū medicine q̄ ꝓhibēt flurū sanguis sine inordinatōe sicut acatia z san/ guis draconis z th⁹ z aggrega cū albumie oui z vtere vbi oz. ¶De emorroydibus condilomatibus ficubus bothor mo/ ris eminētibus in vulua aut ano. Cap.xxxvj.

In matrice accidūt aliqñ. dixit. A. emor roydes: z qñq; accīt in ea moꝝ:z spēs ēt bothor diuersē:quoꝝ q̄dā dicunt alascē:qm̄ sūt silles capitib⁹ alascē:z qñq; fiunt albe.sup.z qñq; rubee vl alteri⁹ coloris:et qñq; apparēt sup eā bothor sic veruce:aut clauī succession raga/ diaꝝ et succession apatū duroꝝ:z qñq; accīt in ea fic⁹ et cō/ dilomata:hmōi ēt spēs egritudinū accidūt qñq; in ano vi roꝝ et mulieꝝ. ¶Et fic⁹ qdē est eminētia hūs pedē et figu rā in modū ficus et nō emittit sanguinē neq; humiditatem. Et ꝓdilomata sūt q̄dā tuberositates aliqñ dure: aliqñ mol les nō hūtes pedes a qb⁹ qñq; emanat hūiditas subtilis siue virus:z morus similaf fructui celsi i figura et colore. ¶Et emorroydes sunt eminētie euenientes in orificijs venarū ad ipsa loca terminataꝝ. ¶Dixit. A. qñq; segtur illā mulierē cō mēstrua retinenf aut multū minuunf apparitio emorroy daꝝ in ano suo et in eo qō appet de matrice sua: et spaf q̄ aperianf et mūdificenf:et fiat cū eis securitas ab egritudi nib⁹ difficilib⁹:q̄s facit euenire menstruoꝝ retentio. ¶Et emorroydaꝝ tā eaꝝ q̄ sunt in ano q̄s ēt exūtiū in vulua q̄dā sūt eminentes subleuate acute. Et quedam sunt late et pla ne ample.et que ex eis sunt ample late non debent curari p manualem operationem. ¶Dixit Aui. si fuerint emorroy/ des ample late tūc non labores in incidēdo eas: sz curenf p medicinas put dcm̄ est in pcedētibus sermonibus. ¶Et eminentiū acutarū q̄dā sunt site in pfūdo nō apparētes si tui vel sensui:et de his dixit Albuc. emorroydibus que sūt in pfundo matricis et nō apparēt sensui nō est curatio cum ferro. Et Aui. dixit. nō est possibile vt sanētur emorroydes vulue:nisi que ex eis sunt extra matricē. que vero in profun do parū sananf:et similr emorroydibus q̄ sunt in pfundo ani non est possibilis curatio cū ferro nisi exterius trahāf. ¶Et cura emorroydarū per manualē opationē tripliciter pōt perfici: vno mō per ligationem:alio modo per cauteri/ zationē:et tertio per incisionem:quomodo curetur si cōsue/ uerit ex eis fluere sanguis ex tempore multo et fuerint plu res:tunc nunq; debent omnes curari totaliter. Ait enim hypo. in affo. emorroydas sanari antiquas:nisi vna relicta fuerit periculum est ydropem fieri aut maniam aut aliam egritudinē melancam aut malarū et incurabilium. ¶Dixit Aui. 17. tertij. cap. de regimine incisionis emorroydarum. cū sunt emorroydes plures numero:non oportet vt incidā/

De emorroydibus ani.

tur oia simul: imo opz vt audiat p̄ceptū ȳ poiz dimittat vna ex eis. Et recti⁹ ē vt curent icidēdo vnā post vnā si tolerat illō lab infirmo z i fine rei dimittat vna vt currat ex ea sāguis corrupt⁹ c⁹ exit⁹ ꝓsuet⁹ é ei i nā. Et ꝓparās. A. it̄ p̄dcōs modos curatōis eaꝝ dixit. recti⁹ ē vt radix emorroyde liget cū filo sirici vel lini vel pilo forti ex cauda eq vel bouis: z tūc si cadit p illud bene erit: z si nō expiat sup ea icisio cū medicinis icitiuis: z si nō ꝓferūt icidat cū ferro: aut cū cauterio. Cū itaq; ꝓponis curare emorroydes ani: tūc sigdē fuerit i pfūdo ani oz vt ex̄ educant. ¶ Et modi extractiōis eaꝝ sūt multi: de qb⁹ ē sicut Alb. vt p̄cipias infirmo vt assellet z exp̄mat dōec egrediat anus z appareat. ¶ Et. A. dixit. extractio eaꝝ q̄q; fit cū istro. sicut. n. fit vētosatio cū igne supra anū dōec egrediat: z egressa retineat fortis cū aliq̄ istro. Et si timet velocitas reditiōis ei⁹ iteri⁹ dimittat vētosa vna hora dōec apet z inflet loc⁹: z nō redeat. phibēte oponē reditu. Et. q̄q; loco vētose ligant emorroyde velocit cū filo ligatiōe apante iflationē i loco faciēte pp defluxū hūoꝝ ad lo cū pp dolorē ligatiōis: z iō oz eē ligatio ista valde stricta: vt dolorē faciat vt tumescāt z tumefacte exteri⁹ remaneāt. Et q̄q; fit extractio emorroydaꝝ cū medicis exhētib⁹ sicut si sumat succ⁹ cētauree z aneti hūidi. i. recētis: z staphisagria z ꝓficiant cū melle z liniat cū eis anus: q̄m facit eas exire pp mordicationē quā iferūt ano: vñ conant ad exp̄ssionem vehemētē: aut admīstrat nitrū z fel thauri: aut nitrū z pip cū aliq̄ liquore. ¶ Cūq; fouis fuerint z volueris ligare eas aut incidere aut cauterizare: oz p̄i⁹ mūdificationē corporis p̄misisse cū flōmia: z purgationē sm q̄ regrit corpis dispō. ¶ Dixit. A. ex hoīs. s. oponib⁹ in curatiōe ē flōmia basilice añ incisionē z curationē vt phibeat p ea apatio loci. ¶ Dixit. A. si itaq; volueris vt cadāt emorroydes: tūc liga duaꝝ ex radice sui: z magnā ex medietate sui: aut liga magnā sm diuisionē aliā. i. aut supra medietatē ei⁹ aut infra ip̄i⁹ medietatē z liga: vt dixit Serap. cū filo sete aut lini forti z fiat ligatura stricta si tolerat infirm⁹ in vnica vice: z si nō tolerat augeat strictura vice p⁹ vicē: z dimittat donec arescat z cadat. Jngt Judeus. Et si ligaueris emorroydas ꝓsiderare velis q̄ nā sit lenis: q̄m siccitas ei⁹ giat apa z dolorē vehemētē. ¶ De mō āt incisiōis eaꝝ. dixit Alb. cū apparuerint tibi emorroyde ppera z suspēde eas cū vncinis: aut tene eas cū vngue tuo apud radices suas: z si nō retinerent in eis vncini pp humiditatē eaꝝ z ipsaꝝ mollificationē tūc cape eas cū pāno aspo aut cū coto z diſpoloyde linea supto: z extrahe eas cū digitis tuis. Deide incide eas z p⁹ incisionē pulueriza sup eas q̄sdam pulueres calidos. i. acutos vt stēt ei loco cauterij: aut cauterisa eas: deinde cura reliq̄ curatione dōec sanent. ¶ Dixit. A. cā incisiōe dimittat sanguis fluere vsq; quo timeat debilitas: deinde retineat sanguis cū medicinis ꝓstrictiuis ei⁹ aut cū acutis vel cauterio: vt dixit Alb. Et si nō fluit sanguis sufficiēter z tolerat infirm⁹ vt sanguis educat cū medicinis aperitiuis orificioꝝ venaꝝ fiat: q̄m erit retetū: z si nō timet q̄ cadat virt⁹ ex nimio dolore fiat vt fluat sanguis cū medicis acutis sicut cū succo cepe: q̄m sufficit in hoc q̄ si nō tolerat infirm⁹ z nō fluit sanguis sufficiēter tunc multiplicet flōmia basilice. Dixit. A. fac incisionē cum acutiore re z penetrabiliore. i. cū instro veloci⁹ incidente: z fac incisionē ex radice ei⁹ z nō incidas aliqd ex eo qđ est infra ipsum: q̄m ꝓducis hoc ad nocumēta z apata magna: z q̄q; ꝓducit ad malitiā. i. corruptionē loci z difficultatem. s. curationis: aut fortasse retētiōis sanguis. ¶ Dixit Alb. si nō tolerat eger aut abhorret incisionē cū ferro: tūc opz vt adminis tres suturā eaꝝ sm hūc modū. Accipe filū inuolutū. i. torti: z intromitte ipm in acū. deinde trahe emorroydas ad superiora digitis vel vncino: z fac acū penetrare p cā in radice ei⁹ ex pte altera: z inuolue has duas extremitates fili i inferiori pte acus suplatitudinaliter: z stringe emorroydā stricture forti: deide noda filū z extrahe acū: z fac hoc idē oib⁹ emorroydib⁹ vna dimissa: vt supra dcm̄ est. Deinde pone de sup pānū ifusū in oleo ro. aut aceto: z p̄cipe infirmo vt quiescat: z dimitte ipsum donec cadat: deinde cura donec sanet.

De mōis extractionis emorroydarū.

Incisio āt emorroydaꝝ mīficis sic oz fieri. dixit Albu. intromitte mulierē in domū fridā z ibi facici sionē: z cū volūtas fuerit incidēdi eas extēde eas ad exteri⁹ cū aliq̄ instro: aut cū pāno aspero: z incide eā vel eas extradicib⁹ suis nō accipiēdo de carne ppria: z q̄ ad incisionem ꝓsueuerūt seq duo accidētia ad q̄ oz intendere. s. fluxus sanguinis: z dolor itēsus ad phibēdū ne supueniat fluxus sanguinis superfluus. Dixerunt puluerisa sup locū pulueri inciſiuū sanguis sine mordicatiōe. Dixit. A. pulueriza attramētū alumē z corticē thuris: z mulier tūc impellat pedes suos ad parietez aliqualiter sublenatos z sustentet sic vna hora aut duab⁹: deinde fac eā sedere in aq̄ frigida aut fac adherere dorso suo pectini z mīfici pānos infusos i aqs stipticis i frigidatis in niue: z accipe dixit Alb. farinā ordei: z confice eā cū melle z aceto z fac adherere dorso ei⁹: z si cū his absci dit fluxus sanguis bñ est z si nō fac adherere dorso. i. oiu vē tosas sine scarificatiōe z māmillis ēt: deinde accipe lanam z submerge eā in succis stipticis z vino pōtico sicut in succo arnagloſe corigiole millefolij z similiū. z fac eā adherere loco incisiōis: z rege eā oi alio regimine flux⁹ sanguinis menstrui aut emorroydaꝝ supfluī. si āt supuenit dolor vehemēs incisioni emorroydaꝝ ani vel mficis emplastret. Dixit Judeus cū ponis z butyro. Rasis āt z. A. dixerūt cū cepe aut porro elixato ꝓfecto cū butyro: z Jude⁹ z filr. A. suffumigetur cū bdellio z adipe gibbi cameli: aut suppone emplastrū factū cū pane andache. i. de q̄dā p̄ta: aut alio pane similaceo z vitello oui z pauco oleo: z fiat ei encatisma in aqs in qbus decocta sunt semē lini z altea z semē ei⁹ z porroꝝ z similia his: p̄ūt ēt fieri alia remedia dcā in sermōe. 5. ex his q̄ hūt sedare dolorē emorroydaꝝ: q̄ si nō sedat dolor z vides hūores fluere ad locū: z times aduētū apatis: tūc fac eā sedere i aqs stipticis: z vtere repcussiuis sm necessitatē curationum emorroydaꝝ tā ani q̄z matricis. Cū cauterio p̄t fieri cū igne z p̄t fieri medicis acutis. ¶ De cauterio cū igne. dixit. Al. cū nō valet alia curatio tūc cauterisa trib⁹ cauterijs supra inferiorē spōdilē dorsi sub almeidā paꝝ cauterio triangulari: z vno cauterio sub vmbilico: q̄si duob⁹ digitis: z si cogitas q̄ stomach⁹ ei⁹ infrigidat? fit: z q̄ cib⁹ ei⁹ non digerat z faciē eius vides apari tunc cauterisa ipm sup stomaco cauterio magno circulari: de quo supra dcm̄ est de cauterio stomaci: z silr cauterisa ipm supra epar z supra splenē cauterio clauiculi: z dimitte cauteria apta tpe aliq̄: cauterisat ēt aliq̄ ipa emorroys post incisionē de ea factā: vt supra dcm̄ fuit: z q̄ q̄z cauterisa ꝓter q̄ p̄cedat incisio igni erga cauteriū z pōe sup ipsaꝝ z vltima manū tuā dōec gueniat cauteriū ad orificiū vene ex q̄ fluit sanguis aut vsq; ad radicē ei⁹. ¶ De cauterio aūt cū medicinis sciēdū est q̄ q̄dā sunt fortiores: z q̄dā debiliores. Dixit Rab. ii. qti. dico ad desiccādū emorroydes hec decoctio bōa erit. ℞. fructuū saturine corticis thuris extremitatū tamarisci panis porcini ciperi z cornu spine: id est fruct⁹ rubi canini: z coque in aq̄. z fac q̄ patiēs in aposimate hoc frequēter ingrediat z ipso egrediēte ab eo sparge sup eas de galla z sale armoniaco: z expectet trib⁹ horis: z z iteꝝ ingrediat aposima: z sic sequat dōec mortificabunt: z tūc tollant cū instro scindēte: aut emplastret cū porro aut butyro: donec cadāt p se. ¶ De medicinis aūt fortib⁹ est calcidicon. dixit Aaron spargendum est pluries super emorroydas calchidion donec vrantur: z ipsis vtis mitigetur dolor earum cum sisamo vsto z illinitione olei ros. Dixit Hor. abluatur locus z fomentetur cum aqua in qua decocti sint porri fermentum alumen: z calx viua: quoniam procul dubio facit eas cadere. ¶ Dixit. A. pulueriset sup emorroydā medicina acuta: q̄m ipsa corrodit eam z mundificat ipsaꝝ z apparebit caro sana. s. post mundificationē: z dixit

nō fit medicamē acutū corrodēs nisi cū exiccatiōe. i. paratū in forma sicca vt in puluere: qm̄ est leui⁹. i. securi⁹ q̄z in forma hūida: z illud iō q̄ magis adheret z nō extēdit ad loca vicina: z de medicinis acutis est dabardich qō fit ex bdellio z armoniaco dissolutis z incorpatis cū floze eris: z ex eis ē alchalchidion factū de calcāto vel arsenico. Jn fine aūt opationis medicamis acuti denigrat̄ res: z cadit: verūtm̄ qñq̄z sequit̄ ad eū dolor vehemēs attrahēs apa: q̄re opz vt sedet̄ dolor z phibeat̄ apa. ¶ Dixit. A. si dolet pp illud sedeat in aqs stipticis: z curet̄ illud añq̄z doleat fortiter: z liniat̄ apa cū butyro plimo posito sup̄ loco: qñq̄z tm̄ nō resoluit̄. i. non sedat̄ dolor absq̄z administratiōe medicine acute. i. fortis z potēs in sedādo dolorē sic̄ est medicina stupefactiua: q̄re opz vt admistret̄ sedato dolore: z phibito apate sup̄ locū denigratū. Dixit. A. elixet̄ z nō hr̄ qd sit elixādū: sed oz intelligi de potro z oz elixari cū oleo z supponi z reiteret̄: qm̄ sedat dolorē z facit eas cadere. Deinde curet̄ loc⁹ curatiōe alioz vulnez donec sanet̄. Eisdem etiam modis. s. ligatione incisione z causticatione curant̄ ficus z mozi z omne genus bothor que oriuntur in ano: aut vuluis mulierum.

¶ De ano non pforato z ragadijs ani z vulue. Ca. xxxvij.

Alti pueri nascunt̄ z ani eoz nō sunt pforati q̄s opilat siphac subtile. Dixit Alb. cōuenit obstetrici vt pforet ip̄m digito suo: z si nō pforet ipz cū spatumuli acuto: z caueat ne i pforatiōe tāgat locū ani. Deinde pone sup̄ ip̄m lanā infusam in vino z oleo. Deinde cura cū vnguētis dōec sanet̄: z si times ne iterū opilet̄ z ꝓsolidet̄ siphac: z tūc pone in foramine saginē de plūbo dieb⁹ aliquot seu multis ꝑz ne cessitatē z auferat̄ qñ puer vult egerere. Et dixit. qñ accidit opilō ani ex ꝓsolidatione vulneris aut apatis opz vt seret̄ illa ꝓsolidatio: deide curet̄ cū cannula de plūbo: vt dcm̄ est.

¶ Ragadie vero ani z matricis tā exteriores q̄z interiores curant̄ cū medicinis: vt dcm̄ est in sermonib⁹ pcedētib⁹: verūtm̄ qñq̄z antiquat̄ z giiat̄ in fixuris ipsis cortex qdā phibens impssionē medicinaꝝ in ipsas: z ipsaꝝ ꝓsolidationē: z in tali casu dixit Alb. opz vt radas cū pūcta spatumuli: aut vnguēto donec auferat̄ cortex ille suppositꝰ eis q̄ phibet a ꝓsolidatiōe: z fiant humide donec aliq̄ humiditas ab eis emanat in illa ratione. Deinde cura eas ꝑm q̄ opz donec cōsolidentur. Si tm̄ non consolidentur per hoc tunc itera sup̄ eas rationem vehementiorez p̄ma donec sanguinem̄ multum z excorientur: z deinde cura eas donec sanentur.

De ragadijs.

¶ De cura eminentie vmbilici. Cap. xxxviij.

Quando accidit in mirach vētris inflatio: z tumor supueniēs q̄ qñq̄z accidit vmbilico: z circa ip̄m: z qñq̄z accidit in reliquo vētre vt hypocūdrijs ylijs z sumie: z qū o/cūq̄z in aliq̄ dictoꝝ locoꝝ euenerit ab auctorib⁹ vocat̄ eminētia siue augmentū siue acumē vmbilici: z qñq̄z accidit in inguinib⁹ ambob⁹ vel altero eoꝝ: z vocat̄ ab eis eminētia: augmentū vel acumē inguinis: z hoc qñq̄z est cū descēsu inflatiōis ad bursam testiculoꝝ: z dicet̄ de ea in sequēti capl̄o. z qñq̄z est sine descensu aut quo descēsu: de quo dicet̄ in hoc ca°. ¶ Et eminētia q̄dē vmbilici vel inguinis multas hz spēs. Est enim q̄dā ex ea apostemosa apate molli vel duro: z ei⁹ cura tradet̄ in tractatu. 5. hui⁹ sermonis. cuz de alijs tractabit̄ apatib⁹. ¶ Et ex ea est q̄ ē ex hūiditate aq̄sa frigida ꝓgelata inter siphac z mirach: quēadmodū aquositas ꝓgregat̄ intra siphac in loco vacuo vētris in ydropisi: q̄ hūiditas aquea q̄zuis sui liq̄ditate sit apta descēdere ad inferiora mirach. tm̄ aliq̄n cōpssione fcā a mēbris nutritiuis in inferiorib⁹ mirach appet eius ipressio in superiorib⁹ eius: q̄ in superiorib⁹ a cōpressiōe illoꝝ detinet̄. Et ego hāc eminētiam vidi lucē: z ēt vidi eā hic in q̄dā dña de pallaiconibus. ¶ Et ex ea est a carne addita intra in ipso mirach: aut inter siphac z mirach in vlcerib⁹ eius: aut sine vlcere. ¶ Et ex ea est q̄ est ex vētositate coadunata inter siphac z mirach ipellēte ptes mirach z in tumorē eleuāte. ¶ Et ex ea est q̄ accidit ex ruptura alic⁹ arterie siue vene magne in ptib⁹ mirach absq̄z ruptura sine ꝓtinuitatis solone euenientē in cute ipsius mirach: quēadmodū in qbusdā alijs corpis locis aliq̄n contingit: z vocat̄ talis eminētia i q̄cūq̄z pte ꝓtigerit corporis emboriſmat: z dicet̄ de eo in tractatu apatis. ¶ Et ex ea est q̄ ex ruptura accidit siphac: aut ei⁹ mollificatione z texture relaxatiōe: q̄ ingredit̄ p ea zirb⁹: aut intestinum z ppellit mirach: z in ipso eminentiā facit: z ista spes q̄uis in q̄libet pte mirach euenire possit: potissime accidit in inguinib⁹ vltra alias spes. ¶ Et his spēb⁹: dixit Pau. aliq̄n rūpitur siphaci loco vmbilici sup̄. aut relaxat̄ z igredit̄ ruptura ei⁹ sup̄. aut relaxationē zirb⁹ aut intestinū. Et aliq̄n accidit absq̄z ruptura siphac sup̄. z relaxatōe ei⁹ ex frida hūiditate ꝓgregata ibi sic̄ ē dispō ydropisis: aut forte oriet̄ ibi vētositas expellēs siphac. i. mirach: aut forte erit ex ruptura alic⁹ arterie vel vene magne a c⁹ ruptura egredit̄ sāguis exiēs iter ptes mirach: ex c⁹ exitu ptes extrisece ppellūt̄ extra z eminent. ¶ Et Alb. tres spēs ei⁹ retigit. s. factā ex ruptura vene: z facta a vētositate cāta in mirach aut siphac. ¶ Dixit. A. qñq̄z accidit ꝑz semitā rupture note. s. ipsi⁹ siphac p quā egredit̄ zirb⁹: aut intestinū: z qñq̄z est ꝑz semitā ydropisis. s. ascitis aut tympanitis: ita vt aggregēt in loco illi⁹ eminētie aquositas vel vētositas. Et qñq̄z fit cā vene aut arterie. s. fracte in loco illo faciētis currere ad ipz sanguinē z qñq̄z fit cā apat̄ duri. sup̄. aut nō duri: aut cā additionis carnis sub cute mirach. ¶ Sūt ēt eminētie vmbilici z iguinis alie spēs magis accñtales dñr: quaꝝ aliq̄ sūit̄ aq̄sitate ei⁹ ꝑz quā aliq̄ dr̄ pua aliq̄ magna: z aliq̄ mediocris: z aliq̄ sumit̄ a tpe ei⁹ ꝑm quā aliq̄ dr̄ recēs: aliq̄ ātiq̄: z aliq̄ iter eas media: z aliq̄ sumit̄ a ꝓpone z ꝓpone infirmi ꝑz quā dr̄ q̄ aliq̄ euenit in corpib⁹ grossis duris: z aliq̄ in corpib⁹ mollib⁹ teneris: z aliq̄ sumit̄ ab etate patiētis ꝑz quā alia dr̄ euenire infātib⁹ z pueris: z aliq̄ adolescētib⁹ z iuuenib⁹ z alia senescētib⁹. ¶ Et ꝑz oēs has diuersitates diuersificat̄ ipsa in facilitate z difficultate curationis ipsi⁹. Eteniz q̄ est pua z recēs z in corpe tenero z etate puerili z facilis curatiōis: ita q̄ ēt curet̄ p medicinas absq̄z manuali opone. Que vō est ē magna ātiquata in corpore duro z etate senectutis nūq̄z p medicinas curat̄: z forte vix sanat̄ p manualē oponē z nō sine timore z piculo. Que vō est iter pdictas media mediocrit̄ se hz: curabilis enī ē p manualē oponē: lz nō sine piculo. p medicinas vō raro aut nunq̄z curat̄: nisi fortasse fuerit ex relaxatione siphac: z nō ex ipsi⁹ vā ruptiōe. De intētiōe eniz auctoꝝ vā disruptio siphac p⁹ etatē pueritie p medicinas ꝓsolidari nō pt. ¶ Jnqt Halya. 8. practi. iteſtioꝝ eruptio q̄ est scissura accidit siphac medicaminib⁹ curabilis nō ē. Et itelligūt auctores p⁹ etatē pueritie qñ iā siphac ē induratū: qm̄ siphac ē subtile nerueū nō carneū vel carnosū ineptū fcm̄ vniōi z ꝓsolidatiōi. Que ātē ex dilatatiōe siphac puenit z meatus aut ex raritate subei⁹ q̄ ex hūiditatib⁹ puenit. dixit Halybab. facile p medicamia sanat̄ strigētia. s. iteri⁹ sūpta z empl̄ata. s. exteri⁹ apposita: z freni. i. ligature astrictionē: z hanc curantes qdā cuz medicinis putant verā siphac disruptionē curasse z errāt: z ex hoc errore procedunt affirmantes se cū medicinis oēz siphac rupturā curare posse. mentiētes in hoc: z in hunc errorē deueniunt: q̄ non pñt distinguere inter verā disruptionem siphac z ipsi⁹ relaxationē siue ratificationē: maxie cuz difficile sit iter eas distinguere pp cōicantiā earuz in signis. ¶ Quidā tm̄ dixerunt. q̄ vera disruptio siphac tā magna q̄z parua in corporibus humidis z etatis puerilis añ affrodisiam curari pōt per medicinas: z maxime q̄ recēs est z nō diuturna: vez q̄ztū est recētior z quāto fuerit in corpe magis hūido z tenero qō in etate min⁹ pcesserit tanto est abilior susceptiōi curatiōis: ſz q̄cūq̄z fuerit illa siue magna siue parua in corporibus multū duris z nō in etate puerili cura

Que eminentia sit curabilis z q̄ non.

Defpēbꝰ

tionē nō suscipit p medicinas: ꝫ ad curationem eget opone manuali. ¶ Et ex his dicunt appet q̄ sit cā ḡre vna ruptura aliq̄n curaf in ꝓuectis p medicinas: 7 alia ēt q̄ si minor sit i pueris nō sanaf: 7 ḡre vna pua nō sanaf in ꝓuectis: 7 magna sanaf in pueris. Et ppea dixerūt. q̄ sapiēs medicꝰ añq̄ cure onus p medicinā suscipiat oz ad oia p̄dicta aduertere: 7 cū his ꝓsiderare oz regimē patientis p̄teritū an fuerit bu mectatiuū: an desiccatiuū: 7 tps. s. anni pñs 7 ꝓstōnē eius: 7 hec oia in mente sua ꝓferat: 7 ex hoꝝ collatiōe iudicet qs patientiū sit curādus p medicinas: 7 qs sit relinquendus.

Signa eminentie zirbosi 7 i quo dfert ab aliis.

Signa giis nota sūt ex sensu visus 7 tactus 7 relatiōe patientis. ¶ Signa aūt spērū sunt. dixit Pau. si ipellēs. s. mirac 7 faciēs eminentiā: fuerit zirbus: tūc color eius erit ad modū coloris corpis. s. q̄ztū adipm locū qui est sibi color q est in locis circūstātib⁹ eius: idē dixit Alb. 7 p hoc nō differt ab ea in q̄ egredit intestinuz in q̄ ēt color est sibi color corpis. Dixit enīz Aui. q̄ in augmento qō est cā egressionis zirbi aut intestini color est sicut color corporis ipsius: nec ēt p hoc differūt ambe a fcā a ventositate: in q̄ etiā color ipsi⁹ nō pmutaf a colore ipsi⁹ corpis: ꝫ p hoc signū differūt p̄dicte a fcā ex humiditate in q̄ color corporis declinat ad albedinē magis 7 luciditatē q̄ luciditas maxie cōphendit cū aspicit in ipsa lumine cādele: 7 differūt a fcā ex ruptura arterie vel vene in q̄ pp sanguinē ad lo. cū currē tē. Dixit Pau. q̄ color loci est ōcliuis ad nigriorē. i. ad rubo rē obscuꝝ. Dixit. n. Auicē. q̄ est sanguinei coloris 7 nigri. ¶ Et q̄ est ex zirbo est lenis tactui: 7 p hoc non differt a fcā ab intestino: q̄ ēt est lenis tactui: ꝫ tñ min⁹ q̄z in fcā ex zirbo. Et silr nō differt a fcā ex ruptura vene vel arterie aut ab hūiditate aut a carnositate. In his eniz oib⁹ repit lenitas in tactu: ꝫ aliqualr differūt p̄dicte p hoc signū a fcā ex vētositate in q̄ tact⁹ inuenit aliqualē resistētiā. ¶ Et dixit Pau. q̄ est ex zirbo est diuersi situs. i. in tactu. nā qñ tāgis longius inuenis diuersitatē in maiori leuitate 7 minori: 7 silr in minori eleuatiōe 7 maiori ꝑm ptes diuersas eminētie: 7 ꝫ hoc signū nō differt ab intestinali nisi q̄n in intestinis diuersitas p̄dicta est maioris diuersitatis. 7. A. dicit. sit loc⁹ diuisus p pie in ruptura ex itestino. Et ambe p̄dcē differūt ab aliis in qb⁹ nō est diuersitas i situ ptiū. ¶ Et dixit Pau. q̄ est ex zirbo est sine dolore: 7 p hoc signū differt ab itestinali: in q̄ vt dicit. A. vt plz associaf dolor qdā. 7 silr in aliis spēb⁹ aliq̄lis dolor repit vt in apostemosa. ¶ Et dicit Pau. tumor in zirbali nō est multe rotūditatis: 7 silr ē rotūditas tumoris in alijs. ¶ Et in fcā ex zirbo vel itestinis dixit Pau. accidit vt magnificef penes itroitū balnei 7 fricationē. s. cū molli ficatiuis: 7 hoc bz veritatē tā in va disruptiōe siphac q̄z in relaxatiōe ei⁹: vel maior fit additio in itestinali q̄z i zirbali. Et ppea auctores hoc signū in itestinali appropriauerunt. Et. A. addidit. q̄ ēt mot⁹. s. corpozei fortes addūt ei magni tudinē: ꝓparāt. n. mollificatiua 7 balneū ad maiorē aptionē 7 relaxationē: 7 mot⁹ ad maiorē disruptionē: 7 p hoc signū differūt p̄dcē spēs ab oib⁹ alijs in qb⁹ p̄dcā nō faciūt aug mētū. ¶ Et dixit Pau. cū ꝑmit manu sup zirbalē redit zirbus ad iteri⁹: 7 tollit eminētia 7 ei⁹ redit⁹ est sine rugitu. 7 p hoc differt ab itestinali 7 vētosa in qb⁹ redit⁹ est cū aliq̄li rugitu: ab scōsio tñ itestinalis nō erit semp. q̄ aliq̄n phibef ipsi⁹ absc̄ōsio pp replōnē itestialē. s. itestini ex fecib⁹ vl aliis. Et iō dicit Pau. q̄ cū ꝑmit digitis forte absentabit: p hoc signū distinguf p̄dcē spēs a fcā ex hūiditate 7 apate vel car ne orta q̄s cū digitis ꝑssio nō occultat. Fcā eni ex hūiditate nō occultat ꝓpressio nec eius q̄ztitatē altera cōpressio fcā cā occultatōis: q̄ semp remanet apparēs. Et silr dixit Pau. q̄ q̄ est ex carne orta aut apate ouro ē sequēs magnitudinē 7 formā certā. s. fixā nō pmutabilē. Et zirbalis cū reuertit fa cilr absentaf. Intestinal⁹ vo difficulter 7 tarde: vētosa vo facilr 7 celeriter ēt si fuerit magne q̄ztitatis. ¶ Et in fcā ex ventositate. dicit Raf. 11. 9ti. si pulsatio desuper facta fuerit audietur q̄si sonitus tympani cū fortitudīe. Dixit. A. q̄ est ei sonitus tympani 7 vox: 7 dixit: q̄ est leuior oibus alijs.

Cura eius q̄ est ex carne addita aut hūiditate humorali vel aquea. dicit Alb. opz vt ꝓcaues. s. cū spatumu li apa. i. tumorē 7 extrahe carnē vel hūiditatē quā inuenis in eo: 7 silr dixit Haly. p. practice. si caro supaddita fuerit: aut hūiditas opz mediū apaj ꝓcauare: 7 sic q̄ extra siphac circūpositū est vmbilico educes. Deide incarna 7 cōsolida. Quidā modernoꝝ carnē additā excoriāt i circuitu. 7 extra hūt ipsaz. ¶ Et in fcā ex hūiditate pforāt totū miracb vsq̄ ad locū aq̄ 7 extrahunt cā. Ego aūt vidi hūc casuz 7 nō fcā aptione post tps est fcā aptio spōte. 7 post dies plēs multa aqua egressa facta est cōsolidatio. Et inuentiones adduxit. A. q̄ regimen eius est albezei. i. perforatio 7 incisio 7 suitio post illud. Et deide cōsolidatio ꝑm curationē alioꝝ vulneꝝ.

Antecꝫ aūt cura zirbalis. i. itestinalis ponaf sciendu q̄ ipsi⁹ sūt cāe intrinsece 7 extrinsece: 7 intrinse ce qdē sūt multa stomaci 7 intestinoꝝ replō ex cibarijs aut fecib⁹ aut vētositate q̄ rarificat extēdēdo siphac: 7 qñq̄ frā gunt aut multa humiditas ad siphac: 7 ptes circūstātes de fluxa q̄ relarat 7 mollificat ipm. Extrisece sūt labor multus vociferatio clamor cār⁹ risus mult⁹ flet⁹ casus vel percussio pōderis grauis eleuatio aut delatio vl actatio sicut lapidis vel ferri scissio lapidū vel lignoꝝ salt⁹ insuauis egtatio mul ta erpssio in emittēdo fecū egōnē aut vrinā multa sternuta tio frequēs tussis mult⁹ coitus multus 7 frequēs vsus cibo rū vētosoꝝ multa anbelit⁹ retētio: 7 filia his vt vētus fortis cōpressio fcā ab hoie violēter aut a re grauī 7 subita 7 vehe mens cōmotio nutritiuoꝝ vt in patibulo sepe ꝓtingit 7 ma xime dixit Raf. 11. 9ti. Accidit ruptura siphac qñ p̄dcē cāe occurrūt corpori post multā repletionē. tūc enīz accidit si phac scissio sicut accidit vesice inflate 7 tēse qñ fit sup eā vio lenta cōpressio: 7 hec qdē passio plīmū accidit pueris ꝑpter multā humiditatē eoꝝ mollificantē 7 relaxātē 7 multā ven tositatē eoꝝ extēdētē: q̄ humiditas 7 vētositas in pueris p pter aulositatē multiplicaf 7 indigestionē ad qō coadiuuat inordinat⁹ motus ipsoꝝ. ¶ Et cura hui⁹ egritudinis i gña li triplici pficit istro. s. dieta potiōe chirurgia. ¶ Et dieta q dem ꝓsistit in abstinētia ab aere frigido vētoso: aut grosso 7 extremoꝝ frigiditate 7 ab oi forti motu aiali 7 corporeo: 7 maxime ab eis q̄ dicti sunt in causis hui⁹ egritudinis 7 a balneis mollificatiuis. vt eniz supra patuit mollificātia oia augmētant hāc rupturā: 7 ab oib⁹ cibarijs digōnis difficilis: 7 his oibus q̄bus mollificaf vētositas aut humiditas ventosabilis aut nauseatiuā satietatē gīantibus: 7 a cibis multū vnctuosis relaxātibus mēbra: 7 a piscibus lacunalibus 7 anguillis 7 a lacte 7 caseo: 7 quāuis ocā debeant esse humefactiua: hoc erit maxime cū fuerit ex cibarijs multi 7 boni nutrimēti. i. nō multe q̄ztitatis qñ oēm repletionē vitare opz 7 abstinere oino a potu aque 7 aceti: ꝫ sit pot⁹ ei⁹ vinū rubeū clarū ad pōticitatē decliue parūper limphatū: 7 abstineat ab acutis 7 multū sallis 7 declinet ad pōtica 7 si ptica nisi vētris ꝓstipatio affuerit: quā sūmo ope vitare oz: sint etiā cibaria parata assa in veru vel in testulis aut pasti la nisi natura ente stricta qñ elixa tūc ꝓueniūt magis. Loꝝ tus ēt fugiaf q̄ztū possibile est. Et si aliq̄n p lōga interualla ad eū accesserint nō sit illud supra cibi repletionē: 7 fiat a p dictis oib⁹ custodia oimoda: qñ si inducere pñt rupturam in nō ruptis q̄zto magis augere pñt iaz factā 7 a sanatione phibere: ¶ Cura vō p potionē q̄ñq̄ vertit ad cām q̄ñq̄ ad morbū: 7 q̄ñq̄ ad accidēs. Et que vertit ad cām extrinsecā qdē si affuerit abijcit 7 phibet. intrinsecā vero diuertit digerit 7 euacuat. Et ex diuertētibus simul 7 eūantib⁹ maxime vtilit⁹ est vomitus mediocris si nō cū multa difficultate puocef. est enim vomitus multū difficilis vitandus pp agitationē 7 cōmotionē quā efficit: 7 ex diuertētibus simul 7 cūantib⁹ sunt clisteria q̄ in principio debēt fieri leuia: 7 in

processu

ꝓcessu acuta: ⁊ ex diuertentib⁹ sunt fricationes supioꝝ extremitatū ⁊ appōnes ventosaꝝ in spatulis ⁊ dorso ⁊ natibus. ¶ Digerēs mäz est sirupus potissime: q sic fit. ℞. came dreos serpilij ꝓprie montani ⁊ radicis celidonie cyperi rubie menthe melisse nepite giutarie quā nr̄o ydiomate herbā trencā dicim⁹ radicū serpētarie maioris vl̄ minoris. aā. M.j. decoquat̄ in aq̄ vsq; ad medietatē ⁊ colent̄ ⁊ ad oēs duas libras ꝑdicte decoctionis ponat̄ lib.j. mellis: aut succari ⁊ decoquat̄ ad ꝓfectionē sirupi dosis ei⁹ est. ℥.ij. cū toti dē decoctiōis camedreos. ¶ Sirupo aūt ꝓplures dies sumpto ⁊ digesta mā eūet̄ ꝓprie cū el'ario indo qō eūat mäs bumidas ⁊ viscosas ⁊ vētosas a ptib⁹ stōi ⁊ intestinoꝝ. Et tereť ista eūatio ꝑm necessitatē ⁊ in fine cōueniūt diuretica medie acuitatis. ¶ Et post diminutā bñ mäz in cōsūptione reliquiaꝝ ꝓueniūt opiata fermētata: ⁊ maxie thiriaca ꝑ interualla sūpta cū vino rubeo aut cū vino decoctionis serpilij. Et scias ꝙ eūatio maxie nēcia est in eminētia relaxationis. In eminētia vō disruptionis nō sic nēcia est nisi cū q̄rif in eminētia curatio ꝑ icisionē. ¶ Intētio vō q̄ respicit morbū aut ptes siphac relaxatas ꝓfortat ⁊ ꝓstringit aut partes ei⁹ solutas vnit ⁊ ꝓsolidat: ⁊ iplet̄ ista intētio cū medicis ⁊ interi⁹ sumptis ⁊ exteri⁹ applicatis: ⁊ iste sunt simplices ⁊ cōposite. ¶ Et iste simplices medicie sūt sumēde ꝑ os. s. cōsolidata maioꝝ ⁊ minoꝝ ⁊ media ⁊ ꝓprie radix eaꝝ recēs ⁊ ficca cū comedit̄ aut bibit̄: ⁊ succus ei⁹ sil'r bibit⁹. ⁊ succus burse pastoris bibit⁹: ⁊ puluis stipticus. al's. stipitū serpilij montani est multū vtilis: ⁊ sil'r succus barbe hyrcine sūptus cū vino stiptico ⁊ acatia sil' ⁊ fruct⁹ rubi canini in vino bullit⁹ cū bibit̄ vinū illud ⁊ fruct⁹ corni ⁊ succus camedreos bibitur crudus sicut exprimitur: sil'r aq̄ decoctionis bibita. ¶ Medicine simplices appropriate que cōueniūt intus ⁊ extra sunt cauda equa, q; qñ folia ei⁹ bibunt̄ cū aq̄: ⁊ fit emplastrū cū eis curāt rupturā. Et sil'r succus ei⁹ ⁊ radix ipsi⁹ est melior ⁊ pilosella ⁊ nux cypressi viridis cū bibit̄ pistata cū modico vino: ⁊ empl'ata mixta cū succo ipsius cypressi: curat sil'r rupturā: ⁊ nux ét cypressi ficca ⁊ pulueriçata valet, ⁊ radix burse maioris valet bibita ⁊ empl'ata: ⁊ radix sigilli salamonis, ⁊ radix iactee siue cordis porcini: ⁊ radix pice: ⁊ herba gerens fragra ⁊ edera terrestris: ⁊ sil'r radix sigilli sancte Marie: ⁊ pili lepꝛis incisi minutatim ⁊ ꝓfecti cū melle multū cocto ⁊ cū sumunt̄ reducti in formā pillularū: ⁊ ét exteri⁹ applicant̄ mirabil'r sanant rupturas. ¶ Et ex cōferentib⁹ interi⁹ ⁊ exteri⁹ sunt mumia ⁊ mastix: ⁊ squinantū ⁊ galla imatura: ⁊ gūmi arabicū: ⁊ sanguis draconis: ⁊ bolus armen⁹: ⁊ terra sigillata: ⁊ lapis ematitis: ⁊ alia similia istis. ¶ Et medicie simplices ꝓueniētes exteri⁹ appropinquate sūt cicuta. nā cū folia cicute fetide trita torrefacta super tegula cal'a ⁊ empl'ata spatio triū diep̄ a. x. vsq; ad. xx. curāt oēm rupturā. Et lumbrici terre. nā qñ cū eis fit empl'; multis diebꝰ sanāt eā: maxie si tūc sumant̄ pillē facte de pilis lepꝛis supꝛapposite ⁊ celidonia. Nam dixit Raſ. ꝙ qñ fit sessio in aq̄ decoctionis ei⁹ sanat exitū vmbilici. Et dicit radix cōburat̄ lupini. s. amari cuꝰ petijs pānī lini postea cinis ille sumat̄ ⁊ cū vino rubeo stiptico misceat̄ ⁊ sup stuppis ponat̄: ⁊ sic loco applicet̄. ¶ Medicine int⁹ sumēde cōposite multe ⁊ varie sūt. Dixit Dio. cōfice el'ariū ex stercore lepꝛis cū melle multū cocto: ⁊ da ex eo frequēter ad modū fabe. nā mirabil'r cōsolidat rupturā. ¶ Electuariū de anagalico silueſtri multe vtilitatis sic fit. ℞. radicū ei⁹ bñ decoctaꝝ in vino austero: ⁊ postea optime ꝓtritaꝝ ⁊ melliꝰ dispumati. aā. lib.ij. ⁊ coquant̄ lento igne vsq; ad ꝓfectionē: ⁊ tūc suppona tur puluis: q sic fit. ℞. san. dra. ℥.ß. masticis: ⁊ piloꝝ lepꝛis incisoꝝ. aā. ℥.ij. ⁊ gūmi arabici. ℥.ij. lapidis ematitis. ℥.j. nucis cypressi. ℥.ij. gar. macis cinamomi nucismuſ. aā. ℥.iiij. piperis çiçi. ⁊ croci. aā. ℈.j. ⁊ bñ incorporent̄. dos ei⁹ mane ⁊ sero. ℥.ß. cū vino rub. ¶ Gentilis cōposuit pillas quas dicit esse mirabiles i cōsolidatione inuiscatiōe ⁊ ꝙgregatiōe ptiū disiunctarū que terminant curationē tanq̄ exīte interi⁹ aliquo manuali opante q̄ sic fiūt. ℞. rasure vel limature ferri, scl̄z calibis. ℥.ß. piloꝝ lepꝛis minutissime incisoꝝ. ℥.iij. nucis cypressi mumie san. dra. ypoqstidos olibani acatie. aā. ℥.ij. nasturtij dragagāti myrrhe ciperi. aā. ℥.j. terant̄ ⁊ cōficiant̄ cū succo ꝓsolide maioris vel lecteo. al's. iactee nigre, ⁊ est cameleonta nigra: aut cū aq̄ fluente ex viridi ligno cerui cū adurit̄: q; est ꝓcipui iuuamēti. Dosꝰ eaꝝ est a. ℥.ij. vsq; ad iiij. sumunt̄ de sero sine cena: ℈ 03 vt in nocte q̄ sumunt̄ tenere sup loco fracture magnetē sufficiētis magnitudis lenē ⁊ applanatā sup carne nuda nullo mediāte. nā ipse magnes sū perpositus ipso cōtactu spūs inficit fluētes ⁊ refluētes ꝑ mēbra adinuicē cōspirationē būtia ⁊ cōtinuat̄ ei⁹ vt⁹ attracti/ua ꝑ eos tanq̄ ꝑ mediū vsq; ad ferrū ꝙ in dictis pillis cōtinet̄: q̄re inficit ipꝰ: vñ mouet̄ quocūq; mō vt ꝓiungat̄ magneti vt ꝓficiat̄ ab ipso ⁊ comitant̄ ipꝰ ferrū relique medicine ꝓpōnē ipsaꝝ pillularū ingrediētes ex pōtia bone mixtionis ipsaꝝ cū illo. Cūq; ad locū ꝓueniūt solutū opant̄ i eo solutā adherētiā, q̄ nec tā velociter nec tā ꝓfecte delegarent̄ a nā ad locū ipꝰ siue a pēdiculo magnetis: ⁊ bis pillis cū applicatione magnetis pluries vtendū est donec ꝓfecte curet̄ loc⁹. ¶ Et dixit Gētilis pillē valētiores predictis sic fiunt. ℞. limature ferri. ℥.j. piloꝝ lepꝛis puluerişatoꝝ. ℥.ß. nucū cypressi. ℥.iij. munie san. dra. c. olibani. aā. ℥.j. ꝓficiant̄ cū succo millefolij ⁊ appꝛoximent̄ vt supꝛadicte. ¶ Electuarium ꝑm Gentilē optimuꝫ. ℞. gario. cinamomi çiç. macropipis. aā. ℥.ß. thuris masticis sang. dra. c. nucis cypressi balaustie. aā. ℥.ij. ꝓsolide maioris ⁊ medie iactee nigre sicce. aā. ℥.ß. seis plātaginis lētiū mirti. aā. ℥.j. cyperi. ℥.ß. succari qō sufficit dos. a. ℥.ij. vsq; ad. iiij. ¶ Aliud el'ariū boni saporis ⁊ multe operationis sic fit. ℞. radicis ꝓsolide maioris acori. aā. lib.j. radicis sigilli salamonis vel burse maioris ⁊ radicis caude equine. aā. lib.ß. mellis lib.iij. sint radices decocte bñ in vino stiptico ⁊ ꝓtrite optie ⁊ cū melle decocte ⁊ in fine decoctionis misceāt̄ cū eis spēs q̄ sic fiūt. ℞. nucū cypressi. ℥.ij. piloꝝ lepꝛis. ℥.ß. masticis corallis. mumie. terre sigil. cinamomi. aā. ℥.iij. gūmi nucis indie calami aroma. cassielig. aā. ℥.ij. dos a. ℥.ij. vsq; ad. iiij. cū vino ꝺcoctiōis nucis cypressi. ¶ El'ariū vtile ⁊ exptū. ℞. succoꝝ millefolij ꝓsolide maioris ⁊ medie cor rigiole plantagis cameleōte nigre caude equine pimpinelle volubilis minor. sigilli sancte Marie. aā. ℥.iiij. mellis. lib.iij. ß. decoquant̄ succi ꝑdicti depurati cū melle vsq; fere ad succoꝝ ꝓsūptiōez. postea ꝺponant̄ ab igne ⁊ supimmisceat̄ pulueris: q sic fit. ℞. fauciū lucij piscis magni ꝓbustaꝝ san. dra. lapidis ematitis olibani mastices mumie piloꝝ lepꝛis nucis cypressi boli ar. corallo ꝝ sq̄nati gar. macis. aā. ℥.iij. cum vino pontico. ⁊ de ꝓferētib⁹ est puluis: q sic fit. ℞. radic. ꝓsolide maioris ⁊ minoris siccaꝝ ⁊ radicū sigilli sancte Marie sicaꝝ ⁊ radicū burse maioris siccaꝝ millefolij sicci pimpinelle sicce. aā. ℥.ij. boli ar. piloꝝ lepꝛis nucis cypressi ros. gūmi ar. dragagāti gar. macis. aā. ℥.ij. masticis mumie cina^m^. aā. ℥.ß. ⁊ dos ei⁹ est. ℥.j. cū quo sorbili aut cū vino pōtico vel cū aq̄ plantagis. ¶ Medicie vō ꝓpositē appꝛoximāde ab ex̄ multe valde sūt, ℥ ego elegi ex eis q̄ sdā mihi magis appꝛopriatas. al's. appꝛopriatas ex eis q̄ ptes relaxatas ꝓstringūt ⁊ solutas ꝙglutināt ex qb⁹ est ēpl'; qō sic fit. ℞. gūmi ara. dragagāti masticis boli ar. san. dra. glutis piscii. glutis de corijs bou. aā. ℥.ij. thuris. ℥.iij. picis grece. ℥.j. picis naualis. ℥.ij. mumie. ℥.iij glutis carpētarioꝝ. ℥.ß. liq̄fiāt pix naual' ⁊ greca ad ignē: ⁊ cū liq̄facte fuerint addant̄ glutina, ⁊ eis liq̄factis ⁊ incorꝑatis deponant̄ ab igne ⁊ supponat̄ puluis ābarū reꝝ ⁊ bñ incorꝑent̄ ⁊ cū ifridari ceperint fiat ex eis magdaleon manib⁹ ꝑus ol'. ro. iunctis ⁊ cū nēce fuerit extēdat̄ ex eo sup corio vel pāno firmo tāte q̄ztitatis q̄ ꝓtineat totus locū ⁊ aliq̄tulū salis in circuitu ipsi⁹. ¶ Aliud empl'; sic fit ꝓtere semē psilij. ⁊ infūde ipꝰ in aq̄ pluuiali calefacta aut in aq̄ decoctionis caude equine ⁊ ꝓsolide ⁊ dimittat̄ in ea donec

Medicie ꝓpositē ex extra .p. plicāde.

ingrossek ⁊ pinguescat: ⁊ cū ingrossata fuerit aqua supadde puluerē squinati gallaꝝ balaust. psidie ⁊ nucū cypressi ⁊ em plastrek locus cū eo. ¶ Aliud bonū. ℞. armoniaci. ʒ. ʒ. sar cacolle. ʒ. ʒ. gūmi ara. ʒ. iij. pigule albe rasine pini picis gre ce. aā. ʒ. ʒ. infundank ℔ oīa in aceto acerrimo ⁊ dimittank p dies. iiij. postea dissoluank ad ignē semp cū spatula miscēdo ⁊ cū dissoluta fuerint ab igne remoueank ⁊ cū spatula ducā tur vsqꝫ ad infrigidationē. ¶ Aliō. ℞. puluis ambrosie cau de equine ⁊ ꝑsolide domestice ⁊ filuestris. aā. par. iij. mumie thuris masticis. aā. par. iij. ꝑponāt ⁊ emplent cū eo oī die vsqꝫ ad. xv. vel. xx. dies ⁊ interim oī die mane ⁊ sero bibat ciatū vnū vini bulliti cū puluē supradcāꝝ herbaꝝ. ¶ Aliō emplm bonū ⁊ vtile. ℞. armoniaci galbani masticis terben tine gipsi litargirij gallaꝝ lūbricoꝝ terre picis naualis colo fonie myrrhe olibani visci q̄rcini aloes aristol. lon. ⁊ rotū. boli ar. ꝑsolide maioris psidie balaustie. aā. ʒ. ʒ. vine puero rū lib. j. sepi yrcini lib. ij. pellis arietis recētis in ℥q̄ ⁊ aceto fortissimo decocte vsqꝫ ad totalē liquefactionē lib. ij. cere ru bee. lib. ʒ. dissoluēda dissoluank in vina: ⁊ eis dissolutis ad dak gluté pellis p̄dicte ⁊ misceank. postea ab igne deponan tur ⁊ addak puluis aliaꝝ rer ⁊ malaxek donec infrigident. ¶ Predicta emplā supponi debēt tota ꝑs q̄rbo vel intesti no ad interi⁹ vētris intromisso ⁊ ꝺ3 desup ligatura fieri fir miter illud tenēs: ⁊ bo^m ē interiꝫ vt iaceat resupin⁹ vel saltē iaceat ocio ⁊ quieti iuxta posse. ¶ Ampli⁹ in sequēti ca° po nenk emplā alia vtilia ad herniā intestinalē q̄ ad hūc locum p̄nt afferri: sicut q̄ in ℔ ca° posita sūt illi ēt ꝓueniūt: ⁊ dicenk ēt in sequēti ca°. q̄ iplent intētionē curatiuā habendaꝫ erga accidētia: qm̄ hec ⁊ illa in vnum cōmunicant.

¶ Cura ℣o eminētie vmbilici ⁊ iguinalis per chirurgiā qñꝫ implek ꝑ incisionē: ⁊ qñqꝫ per cauteriū ⁊ modus incisionis eius est iste. Dixerūt sapiētes. Paulus Antilis Daly. Albu. ⁊ Aui. Precipe infirmo vt surgat ⁊ stet erectus ⁊ extēdat to tū corꝑ⁹ inclinādo se retrorsuꝫ q̄ztū pōt ⁊ retrahat anbelitū ad se ⁊ cōtineat ipꝫ tādiu donec appareat augmētū siue emi nentia qñqꝫ iuxta dictā figurā meli⁹ manifestabik totū illō: ⁊ cū manifestū fuerit tūc signa in vniuerso circuitu ei⁹ cum attramēto siue encaustro. Deinde p̄cipe ei vt iaceat sup dorsum suū. s. sup discos: ⁊ liga ipm aut habeas duos ministros fortes: quoꝝ vnus stet sup crura sua ⁊ teneat ea firma: ⁊ al ter stet sup brachia ⁊ pectus vt nōvaleat se mouere cū opōnē feceris. tūc incide cū spatumuli lato flobotomo vel pilo mi rach ꝑ totū circuitū signi qō feciſti p̄ter q̄ icidas aliqd de si phac qō est sub mirach. Deinde infige in me° mirach illius in circuitu cui⁹ incidisti sarmata. i. musculū vel vncinū ⁊ in fige ipꝫ sup mirach solū. quasi dicāt. nō ꝓfundes in infixiōe vncini vt nō accipias cū eo qō sub sipbac est. s. nꝫ q̄rbū neq̄ itestinū. Deinde accipies duas ac⁹ magnas lōgas ℔ q̄ztita tē ipsi⁹ ptis mirach circūcisi ⁊ plus ⁊ itromitte i vnā quāq̄ acū filū duplicatū ꝓtotū forte aut cordulā de sirico: ⁊ intro mitte acū vnā in ipsuꝫ mirach ex vna ptiū incisionis quā fe cisti in circuitu ⁊ fac eā penetrare ℔ rectitudinē ad aliā ptez illi⁹ icisionis oppositā pti in qua intromisisti acū: deinde in tromitte eodē mō acū aliā ex altero latere: ⁊ fac sik penetra re vt obuient sibi acus siue fila ipsa ℔ crucis figurā: ⁊ intro missio ipsaꝝ acuū sit sub ipso mirach solū cauendo ne acus obuiet alicui ꝓtento sub ipso mirach. s. neq̄ sipbac neq̄ q̄r bo neq̄ intestino: ⁊ ad ℔ vt magis caute ℔ facere possis. sub leua ꝑté ipsi⁹ mirach circūcisaꝫ trahēdo eā supi⁹ cū vncino quē in ipsā infigisti ⁊ extrabe acū ⁊ dimitte q̄tuor extremita tes filī vel cordule eq̄les. Deinde liga cū eis in circuitu dimis se ptis subleuate ligamēto stricto. sit tñ nodus ligaméti ar cocati: vt dixit Daly. nodo currenti quē nr̄o ydiomate ad ri scorsoriū dicim⁹: ⁊ fac vt cadat ligatio ad lacertū iuxta lacer tū q̄zto plus fuerit pol̄e: ⁊ hic nodus iō fit vt si volūtas fue rit soluēdi ipꝫ facilr soluere possis. Facto nodo dicto incide ex vna parte illi⁹ ptis mirach circūligate faciēs fixurā tāte q̄ztitatis q̄ ꝑ eā possis intromittere digitū tuū indicē ⁊ itro mitte ipꝫ ꝑ eā ⁊ quere an inuenias q̄rbū aut intestinū cū fi lo alligatis: q̄ si inueneris illic intestinū solue ligaturā: ⁊ re pelle intestinū ad interiora vētris: deinde stringe filuꝫ nodo firmo. Si aūt inuenias q̄rbū nō repellas ipꝫ iteri⁹: sed liga ipꝫ ⁊ amputa qō supemiet ex eo ⁊ sue q̄ ibi sūt vene magne aut arterie cauēdo sāguis fluxū ēt cauteriçādo si neciuꝫ fue rit: deinde dimitte locū ligatū stricte donec mūdificek caro ipsa ligata ⁊ cadat per seipsaꝫ aut incide ipsaꝫ qñ subtiliak ⁊ mortificak. Deinde cura locū cum eo qō opꝫ ex vnguētis ⁊ aliꝭ donec ꝑsolidek, caue tñ ne fiat ꝑsolidatio dum vulnus fuerit adhuc cōcauū, ⁊ nō sufficiēter repletū ne remaneat ci catrix ꝓcaue. silr stude ne ꝑsolides añq̄ sic ꝓcedas ad exte riora ne fedū remaneat silr eminēs reliquo vētri. ¶ Quidā aūt modernoꝝ dixerūt. q̄ signato loco ⁊ ligato institis pa tiente aut a viris fortib⁹ retēto ponat minister suū digitū su per locū rupture tenēdo firmiter vt nō exeat intestinū, ⁊ tūc incide cū spatumuli: vel pilo cutez mirach sup loco signato totū eq̄lr donec peruenias ad ruptura siphac: ⁊ ea inuenta sue siphac ꝑut dicek in cura vulneꝝ mirach penetrantiuꝫ: ⁊ postea cura eā cura illoꝝ. ¶ Qz si eminētia vel ruptura fue rit in inguinib⁹ p̄ter q̄ descēsus fiat in bursaꝫ testiculoꝝ aut pua valde: tunc mod⁹ curationis ei⁹ p̄ incisionē ℔ intētionē ipsoꝝ auctoꝝ est vt facias infirmū ambulare, ⁊ si necesse est saltare vt tibi manifestek bñ tot⁹ loc⁹ eminētie eius ⁊ signa locū, deinde fac infirmū iacere sup dorsum suū inter manus tuas ⁊ p̄cipe vt ligek vel teneank a ministris: deinde locum seca rupture eminētie sectione p latitudinē tēdēte ꝑm q̄ztita tē triū digitoꝝ, deinde excoria mirach donec siphac vel oidi mus appeat: ⁊ tūc si aliqd ex intestinis extra siphac fuerit re duc illud in locū suū, ⁊ si nihil ex eo exī fuerit, aut si reduxisti ipꝫ sit ꝑs aliqs minister q̄ ponat extremū instri radij siue in egessi vsqꝫ sup siphac vt intus cōtineas intestinū ⁊ probi beat ipsuꝫ ab exitu: deinde opꝫ vt suas vtrūq̄ latus siphac siue oidimi sutura firma: ⁊ ℔ facias tenēte ministro ꝓtinue dictū instrm, cūq̄ suisti tūc extrahe instrm ⁊ nō incidas ex siphac aliqd oino, deinde cura vulnus cura vulneꝝ mirach penetrantium. ꝓtrahetur enim tunc siphac ⁊ non addek in guinis rupture, toto tamen tempore cure opꝫ vt iaceat in firmus resupinus donec sit perfecte sanatus.

Cura per incisionē.

¶ Cura ℣o eminētie vmbilici vel inguinis ꝑ cauteriū actua le fit ꝑm hunc modū. ¶ Dixerūt sapiētes. cū accidit ruptu ra in vmbilico aut reliquo ventre: ⁊ est incipiēs ⁊ vis vt nō addak tunc cauteriça rupturā cauterio rotundo ꝑm q̄ztita tē rupture: ⁊ sit illō qō adurik ex cute mirach sicut tertia ps eius. Deinde cura vulnus: sicut opꝫ: quia nō vltra addetur. ¶ Dixit Albuc. q̄ iam dixerūt qdā ꝑmoꝝ auctoꝝ q̄ caute riçek rupturā cauterio triangulato. signak enim locus cum encaustro: ⁊ ponik linea que est ꝑm latitudinez trianguli in latere supiori rupture ⁊ linea altera ad inferius, deinde ꝓpo ne manū tuā in medio cū cauterio clauili, sed cauteriū ꝑmū est leuius ⁊ melius. Sodē mō pōt cauteriū fieri sup eminen tia inguinis. Et dixit Albuc. q̄ cura dictaꝝ eminentiaꝝ per dictū cauteriū est melius ⁊ securius ea que fit per incisionē. ¶ Qz si infirm⁹ ferrū timuerit ⁊ ignē tūc cures eminētiam vmbilici cū cauterio potētiali ꝑpato ℔ formā circuli, vt di ctū est in actuali. ¶ De mō aūt cauteriçationis eminētie vm bilici cū cauterio potētiali dixerūt qdā. signa locū cū encau stro, deide in loco vbi signasti sub ruptura pone, me^nam cau teriçātē dōec ꝓburak cutis: deide ꝓcede cū mollificātib⁹ do nec escara cadat, deide respice ⁊ si neciuꝫ ē itera medicamē: ⁊ ℔ totiēs fiēdū ē dōec os pectinis ꝑsēq̄ris, bonū ē tñ vt q̄z diu neciuꝫ fuerit iterare medicamē vt aliqd ō p̄nti escara di mittak ne cadat medicamē acutū sup carne viua penit⁹, ⁊ ℔ vt leui⁹ tolerek, ⁊ escara vltima sublata totalr cura vuln⁹ cū carnē generātib⁹ q̄z citi⁹ illō facere poteris, deide locū cau teriça, interiꝫ tñ ꝓtinue eger supin⁹ iaceat vt ēt supradcm est.

Cura cauterij

¶De curatione hernie siue ramicis. Cap.xxxix.

Hernia siue ramex: vt dicit Ga. in lib. ō apa tib⁹ z ponit a Rabi.23ª particula. a nodernis appellat oē apa siue ois tumor z isla tio accis inxta testiculos sup. sz nō recte. z ppea ab eis cirbalis z intestinalis descēsus in oscuz siue bursaz testiculoz hernia vocat: z nos pcedam⁹ de hernia sm hūc vsuz q saltē ad pis cōis est oib⁹. ¶Sciendū est igit q septē ponūt eē spēs ramicis siue hernie. s. cirbalis in testialis aqsa hūoral siue saniosa vētosa carnosa z varicosa.

Cirbali z intestinali. dixit Auic. tertij. 22ª ruptura q a gbusdā dr crepatura fit per solonem pāniculi z didimi singularitate sua siue talis solo fit va disruptio ptinuitatis siue fit solo ipropie dicta q est dilatatio z amplificatio meat⁹ ipsi⁹ didimi q dz esse strict⁹ sz nām. z ppea subdit Aui. q illa solo singulr didimi fit aut pp fixurā ei⁹: quē. s. fixū z ruptū exītē penetrat. i. ad penetrationē parat. vel quē. i. pp quē. s. meatū penetrat. i. descēdit corp⁹ qō fuit cōprehēsuz in eo. i. supra cū añ scissurā. s. cirb⁹ aut intestinū: aut fit illa solo didimi pp dilatationē stricture in meatu ipsi⁹ didimi aut solonē. i. relaxationē ei⁹. z subdit. q qō cūq; dictoz modoz penetratiōis sit cirb⁹ vel intestinū quenit ad testiculos tūc noiat ramex aut hernia. Qz aūt sit de tumore burse testiculoz aut stāte inxta testiculū est pter hoc. i. pter dictū modū noiat hernia. s. ramex noie cōitatis. i. cōiter z gñal hernia testiculi z varices ei⁹ z ourities ipsi⁹. z loquēs Auic. de spēb⁹ hernie z cāis earz. dicit. q ourities folliculi. i. pāniculi testiculoz: q dr didimus cadit in cirbo. i. accidit pp descēsionē cirbi in ipsuz sup. aut intestini. naz q̄q; accidit vt dilatent duo foramina q̄ sunt in iferiori sphac in loco inguinū. sup. aut alterū tm pp debilitatez ipsoz locoz aut vt disrūpant z egrediat qō seqt ea de būiditate glutino sa aut hūorosa aut mollificatiua. s. q facit ad dilatationez z relaxationē z facilitatē descensus: aut accidit illud pp adiutoriū ex pcussione aut casu aut motu aut retētione sperma tis moti in coytu vel sine coytu z phibiti ab expulsiōe: aut ab ascensione mulierū sup virū: aut laboze anhelitus in coytu z ppie sup repletionē ventositatis aut egestionis ficce in vētre in actu coytus. q̄re descēdit aut cirb⁹ aut velamen. i. sphac z intestina: z intestinū qō maxie z frequētius descendit est monoculū. qñ z put apparet in anatomia eoruz ipsuz est solutum nō ligatum sicut alia intestina.

Signa gñis hap duap rupturap siue crepaturap sunt additio appens ad sensuz. s. tumor z inflatio reperta in bursa testiculoz cū quadā ouritie q̄ sentit z pcipit eē in ipsa bursa cū tangit inter sphac ei⁹ intrinsecū z inter mirach z intrinsecā cutē ei⁹ burse z addit ei⁹ appitio z magis manifestat apud motū z ꝓpssionē z tussim. Et dixerunt qdā. q ad cognoscēdū vtrū patiēs sit ruptus siue crepatus fiat vt ipse ieiunet pnū: vl duos dies: deinde fortiter tussiat tunc. n. si sphac fuerit ruptū statiz intestina descendunt.

¶Signa vo spēp sunt: qñ eius q̄ est pp dilatationē meatus sig^m est q appet paulatiz in oseo absq; motu laborioso vociferatiōe z alijs similibus causis z est ramex testiculi: q; ista magis est similis hernie ex alijs causis que vt apparuit dr potius hernia testiculi q̄z. s. intestinalis.

¶Et subdit Aui. q q̄ est ex cirbo pp illud qō supra. s. illō qō dictū est. s. qō nō appet paulatiz: sed magis repente z absq; motu laborioso z vociferatione z alijs sūb⁹ cāis: tunc ipsa est pp disruptionē z fixurā pculdubio. Alij dicūt. z bñ: q q̄ appet z euenit paulatiz absq; cāis extrinsecis fortib⁹ est pp dilatationē meat⁹ sed q̄ appet subito ēt post cās extrinsecas fortes est pp disruptionē pculdubio. Et dixit Aui. q nō cōuenit ei. s. q̄ est pp disruptionē exiccatio. s. cū me^nis int⁹ z ex approximatis: z tñ ista exiccatio ꝓfert in facta pp dilata^ncm pueniētē ex mollificatiōe facta ab būiditatib⁹ relaxātib⁹.

¶Dixerūt qdā. q cirbalis nō reuertit dato q infirm⁹ iaceat resupin⁹ sz intestinalis egro iacēte resupino reuertit satis facilr nisi in intestinum descēderit vētositas aut egestio sicca.

¶Dixit Aui. sig^m ei⁹ qō est ex intestinis penetratib⁹ in fixurā est reductio ei⁹ cū velocitate qñ resupinat z sensibilitas rugit⁹ ppie qñ cōprimit sup ea vt intromittat. ¶Et dixit Aui. q illa q̄ fit ex cirbo aut sphac figūat aduēt⁹ ei⁹ paulatim: z est ad pfundū cū eqlitate in situ z nō sentit in ista ramice rugit⁹: z sm plm est qtitas pue in qtitate pfunditatis: q; sm plm nō multū descēdit ad pfunditatē osei: qūis qñq; totalr egrediat cirb⁹. i. sm magnā ptē z bz pfunditatē magnā: q. s. multū descēdit ad pfundū osei: z nō est motus ei⁹ diuersus a tactu hernie intestini z vētositatis: z b̄ est: qa tact⁹ ei⁹ est eqlis sicut in illis. dixit. cirbalis z intestinalis: z maxime intestinalis augeat ex doloze qñ multiplicat vētositas in ventre z qñ resoluit vētositas doloz earū alleuiat.

Signa vētose. ¶Et dixit Aui. q ambe p̄dicte differūt a vētosa: q; ambarū reditio est difficilioz q̄z vētose. Vētosa. n. redit absq; cōpressione plurima z doloze: ita q qñq; redit in dispōne. i. statim z nō eget vt resupinet eger ad hoc vt redeat. nā resupinatio nō facit eā velociozis reditus q̄z hoza alia. s. in qua nō est resupinus: sed sm aliū situ. iudiciū enīz in resupinatione z nō resupinatione sile est cū nō sit grauitas ei neq; lubricitas: sz in ea q̄ est in intestinis: z ēt sup. in cirbali est hoc diuersum: qñ est apud resupinationē parū facilioz: z qñq; accidit ex intestinali maxie dolores vehemētes pter q extēdat oseuz: z qñq; cōprimit testiculū: z inflatio ēt vētosa manifesta est ad tactū z cū percutitur desuper sonat vt tympanum.

Signa aquose. ¶Hernia vo aquosa. Dixit Aui. cognoscit p tactū qñ cedit tactui z cognoscit per tensionē osei: z ipz splendoze z leuioze bonitatē: z qñ apostema, nō redit interius nec ingredit per cōpressionē in quocūq; situ eger maneat.

Signa carnose. ¶Et carnose sig^m. dixit Aui. q est in ipso oseo z nō itra ipz: z est cū ouritie z grossitie z diuersitate vic. i. meat⁹ didimi: q nō est ourities illa z grossities in toto meatu. Et dicūt q dam. q in carnosa testiculus vt augeat absq; doloze z absq; apate: testiculus tm q̄z tū ad suā sua nō augetur.

Signa varicose ¶Varicosa vo. dixit Aui. cognoscit ex venis in oseo repletis z ex torsione vueali. alīs. mutali. b̄ est: q; appet in ea eminētia ad modū botroz vue: z vt dicūt qdā: varicalis est sic virga oblōga dura: cui⁹ grossitudo qñq; inuenit sm grossitudinē digiti. Et Aui. dixit. q est cū mollificatione testiculorū z phibitione a cursib⁹ z motibus. i. ipsoz: z q; repletio venap qñq; est pulsatilū qñq; nō pulsatilū. Dixit Aui. q illa q̄ est in arterijs tactu cū digitis ꝓhēdit. sup. z distinguitur: sed eam que est in non pulsatilibus tactus non comprehendit z non distinguit.

Signa humoralis siue sanioseNō fecerunt auctores mētionez: aut q; raro euenit aut q; reposuerūt eā in ca⁹ aquose. cū eo dē mō cureī. Distinguit tñ ab aquosa: q; ei⁹ mollities non est tāta sicut in aqsa: sz ipa est sine doloze z nō redit sicut illa. vep sanioseaz pcesserūt aut exitura in locis illis ppinqs aut vlcera: ex qb⁹ sanies fluēs fluxit in oseū. Et ego vidi hāc accidere in qdā q curabat cū cauterio ex impitia ipsi⁹ medici.

Cura hernie intestinalis vel cirbalis eiusdez pficit instis eminētie vmbilici ex sūb⁹ causis. ¶De dieta nāq; dixit Aui. q regimē est dimittere repletionē z motū plm z saltū z incessuz subitū z coytū z oia his silia: z q deterioraz dispōnū est illa q̄ est sup repletionē: z opz vt dimittat cibos inflatiuos z nō multū vtat potu aq: q; inflat z mollificat: z opz vt dimittat oēs res mollificātes: ita q ēt balneat z opz q cū comederit resupinet vt nō accidat tūc descensio vel nā augmētet: z ppeandē cām cū sedet sit ostrictus. s. sm coxas: q; dz sedere coxis strictis: et sit ostrict⁹ apud coytuz ppie: et sit coytus ei⁹ sz lenitatē eius vētris et nō sup repletionē. ¶Et potio in his duab⁹ hernijs sūb aut respicit cām et implet put dictū est in eminētia vmbilici cuz diuersione māez ipsi⁹ digōne et eūone: aut respicit ipsam dispōnē siue

De dieta aui.

De potione.

egritudinē, z tūc hꝫ tres intētiones, quaꝝ ꝑ⁹ est in ea q̄ est ex diſruptione ptiū ruptaꝝ ꝯglutinatio z ꝯſolidatio: z in ea q̄ est ex relaxatione ptiū laxarū ꝓfortatio z aggregatio. Qz ſi ꝑdicta ꝑ⁹ intētio nō fuerit poſita, tunc iſurgit ſcḋa q̄ est ꝓhibitio augmētatiōis ipſi⁹, qō est diſruptū aut mollificatū. Et tertia est reductio ei⁹ qō deſcēdit ex ẏrbo aut iteſtino in burſaꝫ teſticuloꝝ ad ꝯteriora vētris: z iſta ītētio via executionis hꝫ eē ꝑ⁹. nullo.n.mō hꝫ medic⁹ ītēdere ꝯſolidationi: niſi ꝑius reduxerit qō deſcēdit. ¶ Ulex reductio in hac ruptura ſiue ſit ẏrbi ſiue inteſtini: lꝫ ſit poſita, est tñ difficilis hꝫ cōparationē reductiōis amboꝝ. ſ. ẏrbi vel inteſtini in ruptura q̄ est deſup. ſ. in vētre vel in inguib⁹: z ſpāl'r in vētre. nā in ea q̄ est in vētre fit facil'r reductio cū reſupinatiōe z aliq̄li ꝓpreſſione cū manu: ſꝫ in iſta nō est ſic: imo eget auxilio reducente. i. reſupināte z reſubleuatiōe ei⁹ qō deſcendit z ſubleuati ꝑpoſitiōe: q̄ tñ hꝫ fieri cuꝫ facilitate z abſqꝫ doloꝛe ꝑ poſſe: z fit'iſta reductio vt in plīb⁹ meli⁹ facili⁹ z citi⁹ ab ipſis patiētib⁹ q̄ꝫ a medicis. Qz ſi difficilis fiat ei⁹ reductio: q̄ multū est q̄ deſcēdit, z via ſit apta: tūc dixit Raſ. xj° ꝓti. ſedeat patiēs in aq̄ cal'a z empl'et donec leniſicet: deinde ītromittatur. Et Aui. dixit: cū fit inobediēs aliq̄d ad redeūdū: tūc ſedeat patiēs in aq̄ cal'a z empl'et loc⁹ rupture cū lenitiuis aut vapoꝛet cū pāno cal'o tādiu donec redeat. Et q̄ñq̄ꝫ est neꝯe q̄ñ deſcēdēs est iteſtinū z deſcēdit in ſiꝫ fex z exiccat: vt criſteriçet patiēs donec fex illa exḣaſ z iuua⁹ fiat in exctiōe ei⁹ mollificādo fecē illā cū bꝛodijs vnctuoſis z ſeſſione in aqs mollificātib⁹ z empl'atiōe cū illis: z ſi fuerit inteſtinū repletū vētoſitate extēdēte z ꝓhibēte regreſſuꝫ reſoluat vētoſitas illa, put dicet in hernia vētoſa. ¶ Et ſcias q̄ q̄ñ difficilis fuit egreſſus inteſtini nō hꝫ medic⁹ laboꝛare vt violēter introducat illud niſi ꝑius remoueat ꝓhibēs. nā cū violēter attēptauerit illud facere ſeq̄t inde doloꝛ fortis z q̄ñq̄ moꝛs. ¶ Facta aūt intromiſſiōe ẏrbi vel inteſtini tūc ſi ruptura est curabilis p medicias hꝫ medic⁹ illas admiſtrare eligēdo ex eis hꝫ q̄ꝫtitatē z diſpōnē rupture z coꝛpis patiētis ōbiliꝛes vel fortioꝛes int⁹ vel exī approximādas vel int⁹ z exī fiī. Dixī Hēti. medic⁹ cū bona ꝓuidētia ꝓcedat in curis nō omittēs neꝯia neq; trāſgrediēs in ſupfluis inuanū: ꝑſtāti⁹ tñ est z ſecuri⁹ abūdare cautela ſuadēs in medicaminib⁹ ad exḡſitiſſimā ſanationē q̄ꝫ iſiſtere ignoꝛātie lapſu vel inaduertētie ſeu feſtinatiōe ꝑcipitio vel temeritate ꝓfidētie deficere. q̄ñq̄ꝫ. n. creduñ rupture ꝓfecte curate q̄ adhuc fragiles cōpagines hūtes derelinquēte medico ꝓſeq vel ꝓp ignoꝛātiā vel negligentiā vel patiētiū laſſiuiā facile recidiuañ, quapp meli⁹ est nō ſubtrahere remedia neq; ſoluere retinētia celeriter z ipoꝛtune: imo nec ꝑtib⁹ ēt manifeſte ꝯſolidatiōis indicijs ſꝫ ēt poſt lꝫ ꝓtinuare remedia paulíſper hꝫ: q̄ñ est ꝓferēs ad ꝓſtātiā z robur ptiū ꝓnexarū z cōnexionis eaꝝ z ad cure certitudiné z tutelā: z nō ſolū lꝫ fiendū est in cura huí⁹ rupture p medicias: imo ēt in ea q̄ fit p chirurgiā. Ait.n. Albuc. q̄ñ eger curat⁹ p cauteriū vult ſurgere poſt ſigillationē vlceris ſiue poſt. 40. dies: tūc admiſtra ligamētū decēter factū: z teneat iꝑꝫ. xl. dieb⁹ alijs. Et caueat a laboꝛe, z alijs q̄ nocere ſūt dicta. nā q̄ñ qs hoc regimine vtif ſanaf ſanatiōe itegra.

¶ De medicinis itaq; approximādis ab intra est el'ariū qō ſic fit: qō dꝫ eē optimū z vtile valde. ℞. radicū cicute fetide radicis ꝯſolide domeſtice z ſilueſtriſ. aā. q̄ꝫtitatē quā vis: z eis abraſis z mūdis z lotis fac eas bullire in vino rubeo auſtero donec ꝑfecte coquañ. poſtea mūda eas a pte oi lignea z oura z incide eas minutatim. Deinde piſta ſubtil'r: poſtea miſceas cū eis tñ de melle q̄ꝫtū ipſe ſūt in pondere z decoq̄ eas ad ꝑfectionē: deinde depone ab igne z ſupmitte ſpēs: q̄ ſic fiūt. ℞. cinamomi electi maſticis olibani mumie calami aromatici roſaꝝ coꝛallo⁹ rubeoꝝ. aā. ꝑ. j. piloꝝ lepoꝛis minutatim inciſoꝝ nucū cypꝛſſi gallaꝝ cupulaꝝ glandiū caude egne ſanguinis ana. aā. par. ij. piſtētur ſubtiliſſime z ponantur ex eis ſpēb⁹ ad līb. mellis, ij. doſ. ℨ. j. vel min⁹ cū. ℨ. ij. aq̄ diſtillatiōis ꝯſolidaꝝ dictaꝝ. ¶ Et de ꝓferētib⁹ est ſaçenea cū bibiſ ex ea oī mane. ℨ. j. cū vino ſtiptico. ¶ Et ex ꝓferētibus est pot⁹ vini ſtipticidecoctionis nucis cypꝛſſi z gallaꝝ viridiū. ¶ Pentafilon: vt ponif xi° ꝓtiū. ꝓfert oatū in potu z poſitū in emplo: z maxie valꝫ in ruptura ex dilatatiōe ꝑ mollificationē. Ait.n. Sal. vt ponif. 2. ꝓti. ꝙ radix pentafilon deſiccat violēter abſqꝫ putrefactiōe. ¶ Et ait Raſ. ex li° ſine auctoꝛe. ꝙ ſi pugillus vn⁹ arthemiſie coquaf in rotulo vno aq̄ z dimidio in olla petre bñ obturato capite ei⁹ in clibano p nocte vnā donec remaneat rotulus vn⁹ z bibaf mane z nō comedat patiens poſtea vſq; ad veſperas. z hoc fiat donec ꝓſtringaf ipſa ruptura z eminētia penit⁹ ac ſi nō eēt. ¶ Qz ſi cū ruptura iteſtinali fuerit vētoſitas groſſa in ipſis inteſtinis tūc da in potu de nuce cypꝛſſi z ameos in aq̄ cal'a, z naſturtiū qdē aſſuꝫ cū bibiſ ꝓfert rupture z vētoſitati: z q̄ñ ponif ex naſturtio aſſo trito in lacte nutricis z daf ifanti rupto ſanat iꝑꝫ. ¶ De medicis ℞o ab ex̄ approximatis vel approximādis hꝫ Hētilé ꝑ⁹ z ꝑcipuū empl'ꝫ extollēdū z expertū ſup oia alia est h̄ qō ſic fit. ℞. picis naualis. ℨ. j. litargirij cere albe z rubee colofonie armoniaci galbani. aā. ℨ. v. ſ. viſci q̄rcini thuris myrrhe gipſi. aā. ℨ. ij. ℨ. iij. boli ar. nucis cypꝛſſi. aā. ℨ. j. ℨ. iij. aloes caballini ꝯſolide maioꝛis z minoꝛis maſticis. aā. ℨ. ſ. ℨ. ij. ariſt. lon. z rotō. aā. ℨ. ij. ℨ. ij. ℨ. ij. galle. ℨ. ij. z. ℨ. ij. terbētine cū aceto lote. ℨ. ij. z. ℨ. iiij. ſanguis hūani. ℨ. iiij. acatie ſanguis dꝛa. mumie. aā. ℨ. ſ. z recipe illa pellis arietine depilata z incisa minutim: z fac ea bullire in aq̄ donec liquefiāt z liq̄factis eis addanf glutinis carpētarioꝝ. i. cū quo ligna ꝓnectunf adinuicē, z glutinis ſcriptoꝝ, glutinis piſcatoꝝ. i. colla ō piſcib⁹. z glutinis licodemonū. i. cū quo lapides z vꝛcei ꝓglutinanf. aā. ℨ. j. z cū adinuicē liq̄facta fuerint addanf alia ſupꝛadicta: z fiat ex eis emplm. de quo extēdaf ſup ſufficiēti ſyndone vel coꝛio ſubtili z ruptura applicet z ligef. ¶ Aliud hꝫ eū ſile ꝑdicto in vtute hꝫ tñ ſingularitatē ſup eminētias z rupturas hūtes ſigñones vētoſitatū z gurgulationis aſſidue: qō ſic fit. ℞. picis liq̄de cere colofonie ariſto. lon. z rotū. vermiū terre aloes. aā. ℨ. iiij. litargiri armoniaci galbani maſticis bdellij ſumac terbentine ſerapini ꝯſolide maioꝛis z minoꝛis. aā. ℨ. j. viſci quercini lapidis ematitis apoloníci olibani gipſi myrrhe thuris. aā. ℨ. vj. ſan. dꝛa. ℨ. vij. ſanguis humani lib. j. deinde accipe pellē arietis remotis pilis inciſam z in aq̄ bullire fac donec tota liq̄fiat poſtea pmitte aquā ſpatio triū hoꝛaꝝ reſidere, deide accipe gūmas ꝑdictas z ſpēs cribellatas z in fortiſſimo aceto z cū ꝑdicto ſanguine pmixtas z pmiſce cū colatura aque pellis in cacabo: z fac vt bulliāt oia donec ad ſpiſſitudinem deueniāt z nigredinem: deinde reſerua z vtere vt prædicto. ¶ Aliud vtile: de q̄ oī q̄ ſanat ruptura ſpatio. xv. dieꝫ: ita vt nullū veſtigiū rupture remaneat: ſic fit. ℞. picis naualis cere albe. picis grece. aā. ℨ. iij. aloes caballini. ℨ. v. viſci q̄rcini. ℨ. iiij. armoniaci galbani litargirij maſticis. aā. ℨ. ij. boli armeni gipſi. aā. ℨ. v. radicis ariſt. lō. z rotū. ramoꝝ z folioꝝ mirti. aā. ℨ. vj. myrrhe thuris. aā. ℨ. v. radicis maratri z aniſi. aā. ℨ. ij. ſan. hūani recētis lib. j. dꝫ ār ſic ꝓfici. ℞. pelleꝫ arietinā cū pilis z coq̄ in aq̄ donec liquefiat, deide cola: z de inde adde ei viſcū z ad certā ptē coq̄ paulatine mouēdo poſtea adde cerā z picē grecā in alio vaſe liquefactas: z iteruꝫ decoq̄ multū: deinde adde terbētinā: deinde litargiriū z fundit⁹ moueanf ne adhereat cacabo. Deinde maſticē thus z myrrā: z poſt paululū deponāf ab igne z addanf ℞mes bñ triti z gipſuꝫ z bolus armen⁹ z incoꝛpenf. poſtea reducantur ad ignē z addanf oia alia ꝑter aloeꝫ q̄ꝫ dꝫ poni in vlt⁹: et coquat vſq; ad conſūptionē aq̄. ꝓbabis aūt vtrū ſit coctū vel nō ſic. pone guttā ex eo in vaſe et infrigidataꝫ malaxa: z q̄ñ nō multū adheret est coctū. ¶ Et de ꝓferētib⁹ est empl'ꝫ: q̄ꝫ ſic fit. ℞. armōiaci galbani maſticis terbētine gipſi litargirij gallaꝝ lūbꝛicoꝝ terre picis naualis colofonie myrrhe olibani viſci q̄rcini ariſ. lon. z rotū. boli ar. ſang. dꝛa. ꝑſidie

De reductione ẏrbi vel inteſtini.

Medicie ab ītra approximande.

balaustie.añ.3.j.vine hois lib.j.sepi ycini liquefacti lib.j. pellis arietis recẽtis decocte in aqua ⁊ aceto fortissimo vsq; ad liquefactionẽ lib.ij.⁊ misceant cũ lib.5.cere rub.itaq; liquefacta vina cera sepo ⁊ gũmi pulueres alios misceant:⁊ fiat emplm:⁊ si sit nimis liqdũ addat de pulueribꝰ semp cõtundendo ⁊ malaxãdo. ¶ Aliud de quo dr q; sanat ẽt crepaturas equoꝝ. ℞. rasinã pini ⁊ armoniacu3.añ.⁊ infunde in aceto forti die ⁊ nocte. ita q; acetum supemineat eis vno digito, postea abijciat acetũ qñ totũ:deinde coquat in patela ferrea supra igne vsquequo cũ tangit cũ digitis fortiter illis adhereat. tũc extẽdat sup petia lini tensa ⁊ dimittat infrigidari ⁊ ex ea in forma serici frustũ scindat ⁊ reductis intestinis applicet ⁊ lumbare superponat:⁊ qdã addunt huic emplastro pulueris gallaꝝ ⁊ nucũ cypressi ver ℔ vehemẽter adberet. cũ ergo volueris eleuare ipꝫ suppone ei petiã cũ assugia porci ⁊ dimitte donec molleſcat emplm:⁊ tũc remouebit sine dolore. ¶ Dixit Aui. q; de emplis ꝓueniẽtibꝰ est illud qõ fit ex sauina ⁊ nuce ⁊ folijs cypressi:qñ ista sunt emplastroꝝ radices sup plm iuuamenti quoꝝ est ꝓueniẽtia.

¶ Appositio emplo rupture dr supponi brachale cũ pluma ceolor aut dr fieri ligatura ꝓseruãs emplm sup locũ ⁊ phibens elongationẽ rupture siue dilatationes,⁊ plumaceolus nõ dr esse rotundus ne ingredi possit in locũ rupture:sed dr esse triangularis habẽs in cuspide corrigiã cũ qua retro firmiter alligent ⁊ ligatura nõ dr habere inuolutiones sphericas ⁊ rotundas. dixit Aui. qñ ipse dilatãt rupturas:ſꝫ fiat strictura cũ inuolutionibꝰ ꝑpatis ad aggregandũ labia scissure. sup.⁊ ad aggregãdũ ptes dilatatas,⁊ dr ligatura satis stricta fieri:nõ tñ sic vt causet dolorẽ,⁊ dr taliꝫ ꝑpari vt non impediat egõnẽ exire vt nõ sit necesse soluere eã tpe surrectionis ad sellã.⁊ dr dimitti plus ⁊ minus ꝑm dispõnẽ emploꝝ. ad minꝰ ℞o nõ dr soluí añ qntũ diẽ nisi añ relaxaret.si enim ante qntũ diẽ relaxaret debet iteꝝ cõstringi.

Correctio accidẽtiũ ¶ Intẽtio aũt ad corrigẽdũ accidẽtia cõplet ꝑm diuersitates accidẽtiũ ex qbus sũt remanẽtia çirbi aut intestini in loco rupture cũ qbꝰ nõ pñt intromitti:⁊ de hoc accẽte dictũ est supra. Uerũtñ cũ supradicta nõ ꝓtulerint ad reingressum tũc ꝑ pie in intestinali accipe duas matassas filati de lino crudas ⁊ coque eas in aq̃ cũ cinere sicut fit qñ dr albificari ⁊ cũ cocte fuerint tũc situa infirmũ ptibꝰ inferioribꝰ magis sublevatis supioribꝰ ⁊ applica ad locũ vnã de ꝑdictis matassis calidã q̃tũ tolerare possit ⁊ cũ applicuisti cõpme paulatine tuis manibꝰ intestinũ ipellẽdo ad interiꝰ:⁊ cũ ceperit infrigidari aliã applica ⁊ reitera vnã post aliã donec ingrediat, ⁊ qdã hoc faciũt cũ spõgia infusa in decoctiõe mollificãtiua resolutiuoꝝ tñ pluries iterat. ¶ De accñtibꝰ ipsis est dolor cũ fuerit vehemẽs:qñ tũc opꝫ vt sedet. ¶ Et ex eis est ꝓstipatio vẽtris ⁊ venaꝝ opilatio meseraicaꝝ epatis ⁊ aliaꝝ q̃ sequent ex vsu ꝓstringentiũ ⁊ cõstipãtiũ iteri assũptoꝝ maxime in appropriatis. Et opꝫ vt vẽtris ꝓstipatio tollat cum molliẽtibꝰ cristeriçatis ⁊ bibitis ⁊ venaruꝫ opilatio aperiatur cum aperientibus ꝑm exigentiam.

Cura per incisionẽ. ¶ Cura vo pchirurgiã aut fit pincisionẽ aut p cauteriũ. De ea aũt q̃ fit per incisionẽ. dixit Albu. in curatiõe spẽ huiꝰ egritudis cũ ferro est timor:q̃re opꝫ vt caueat casus in ea. cũ ĝ volũtas curãdi ipsaꝫ cũ ferro assuerit duplex ponit eẽ modus. vnꝰ ab antiqs cũ extractiõe testiculi ⁊ aliꝰ a qbusdã modernis sine exctiõe eiꝰ. ¶ Et modꝰ ꝑmus dixit Albu. est vt ꝑcipias infirmo vt reducat intestina sua ad interiora ventris. sup. aut reducant ꝑ medicũ:⁊ sit istud post eductionem supfluitatũ,⁊ resupinet inter manꝰ tuas ⁊ iter dorsuꝫ suũ in disco firmo:⁊ eleua crura eiꝰ ⁊ liga ipsuꝫ aut teneat a ministris fortibꝰ:deinde extende cutẽ q̃ sequet inguina siue q̃ inguinibꝰ ꝓtinua est ad supiora, aut qõ melius est ꝑcipe ministro vt extẽdat eã, deinde reduc testiculũ illi lateris vsq; ad locũ rupture ⁊ ꝑcipe tũc ministro vt teneat manũ vel digitũ suũ supra locũ rupture vt nõ exeat intestinũ:⁊ tu seca cũ pilo cutẽ siue pellẽ p longitudinẽ corpis vsq; ad pelliculã ꝓtinentẽ intestinũ ⁊ sit sectio tanta q; sit posse vt egrediat ex ea ouũ. idest testiculus:⁊ cũ feceris sectionẽ infige in duobꝰ labijs sectionis vncinos ꝑm q; indiges vnũ vel plures ad aperiẽdũ sectionẽ digitis tuis facias:deinde excoria siphachia q̃ sũt sub cute quã incidisti:⁊ çirbũ ẽt si inueneris:⁊ hoc dixit Haly. fac cũ obtuso nouaculo ⁊ plures modernoꝝ excoriãt cũ vnguibꝰ tuis ⁊ excoriãt intm donec qñ detegit siphac albũ durũ q̃ est didimꝰ ab oi pte possis imittere digitũ tuum indicẽ in eo qõ seqt testiculũ. ſ. in posteriozibꝰ ei ⁊ absolue cũ eo oẽz adherẽtiã q̃ est a posterioze pte oui quãto plus poteris:deide moue cũ manu tua dextra ad interiorẽ cutẽ intestinoꝝ. ⁊ tũc extẽde siphac albũ. i. didimũ ad sursuz trahendo cũ manu tua sinistra euellẽdo sil testiculũ cum siphac ad ptẽ. i. ad ptẽ sectiõis quã feciſt, deinde pone hoc in manꝰ ministri vt extẽdat tãtũ ad sursuz,⁊ tũc tu solue siphacẽ ⁊ oẽz adherentiã q̃ est a posterioze testiculi solone cõpleta vt non ꝓhibeat totalis eiꝰ extẽsio ad supioraꝫ ⁊ post hoc q̃re digitis tuis locũ didimi ⁊ duces circũquaq;,⁊ caueas ne illic aliqd supsit intestini iplicitũ ⁊ inuolutũ in didimo:⁊ si inueneris in eo ex eo aliqd impelle illõ in vetrẽ iteri. Deinde accipe acũ in qua iposuisti filũ grossuz factũ licineũ ex decẽ filis hoc est q; sit grossuz ⁊ duplicatũ vel aspaltũ forte,⁊ acus sit magna ⁊ q̃drata ⁊ itromitte ipsaz apõ postremũ siphac qõ est sub cute testiculoꝝ q̃ sectionẽ seqt. i. in pte siphac q̃ seqt sectionẽ iuxta inguen ⁊ sue cũ eo siphac. Deinde icide extremitates q̃ eminẽt ex filo donec sint q̃tuoꝫ fila. i. q̃tuoꝫ extrema fili, deinde ꝓpone q̃dã ex eis nodãdo sup q̃dã figura q̃ sit in mo crucis,⁊ liga cũ eis siphac ligamẽto vehemẽti, donec nõ possit aliqd ex vasis q̃ nutriũt eos mittere ad eos aliqd:vt nõ accidat inde apa calim:⁊ post ℔ pone iteꝝ liga 2m ex liga ꝑm lõginquũ ab eo minꝰ duobꝰ digitis,⁊ post ista dimitte ex siphac qõ est sub cute testiculoꝝ q̃titatẽ magis digiti ⁊ icide reliquũ totũ ex didimo ſꝫ rotunditatẽ ⁊ auferouũ:ꝑus tñ q̃ icidas appone tabulas latas q̃s qdã tanabas vocãt,⁊ strige cũ eis. Deide icide vt dcm est, tũc ⁊ tũc cũ ferro lato bñ ignito vno vel plꝰ loc cauteriçet. Et qdã modernoꝝ didimũ icidũt cũ ꝑdicto ferro igneo,⁊ nõ minꝰ postea ẽt cauteriçãt cũ alijs duobꝰ ferris optime ignitis cauẽdo ne icidat, aut ꝓburat aliqd ex ligamẽto fcõ:⁊ bis pactis seca siue pforatõe ex q̃ currat. i. exire possit sãguis ⁊ sanies q̃ gñabit ⁊ nõ retineat in ea ⁊ faciat herniã sanioſaz:⁊ licinium illi sectiõi siue pforatiõi iponas:vt nõ claudat:ſꝫ remaneat exitꝰ sanguini illi ⁊ saniei. Deinde tñ suppone vulneribus illis lanã ſꝫ nẽcitatẽ imersaz:aut in oleo solo ad mitigãdũ dolorẽ:aut in oleo ro. mixto cũ albumie ouí ad mitigandũ ⁊ phibẽdũ ⁊ fluxũ sanguis cohibẽdũ. Deinde liga ligamẽto ꝓueniẽti ⁊ dimitte extrema fili exẽ pẽdere, deide solue patiẽtẽ a ligatis qbꝰ ligasti eũ. Deide portet siẽ cadauer iferioribꝰ sp aliquãtuluꝫ eleuatis:⁊ ponat in lecto molli ⁊ bñ parato:ita vt eo locato pedes sint aliq̃tulũ capite altiores. Deinde ꝓueniẽter coopiat:⁊ a frigore bñ custodiat:⁊ ab oibus accñtibꝰ aie optime sibi caueat:⁊ sic dicit. dimittat donec ligam cadat p seipꝫ:interiꝫ ponẽdo cibũ suũ lubricuꝫ, vt nõ egeat cõpssione in assellãdo q; si cũ hoc egestio ficca fuerit mollificet cũ cassia ⁊ silibꝰ ⁊c. ¶ Dixit Haly. q; ℔ tpe antiq patiẽtẽ in concha. i. tina oblõga sedere. i. iacere faciebãt in qua erat aq̃ calda septẽ singulis diebꝰ bis:maxie aũt puerosꝰ:⁊ sic de hac via repellebãt apa calim:⁊ ℔ q; mitigabant dolorẽ:⁊ p hoc ẽt vincula. i. ligata cũ astrictis pea corpibus citiꝰ cadebãt:hic aũt modus hodie nõ est in vsu dicũt tñ moderni q; si pꝰ. vij. vel. viij. dies escara ⁊ ligam p se nõ ceciderit: q; tũc lꝫ embrocare locũ cuz aq̃ calda ⁊ oleo, donec cadat qõ rectũ est:⁊ vtimur interim quaq; vice q̃ curat vngant ingui na ⁊ loca circũstãtia cũ oleo simplici vel oleo roſ. tepefacto. Deinde post casuz ligamẽti ⁊ escare cura locũ reliqua cura/

tione vulnerū donec sanet. Ex his hꝫ q̄ q egrū post q̄tuor vel q̄nq; dies surgere ⁊ ambulare faciūt stulti sunt: ⁊ nō minus q se in manib⁹ eoꝝ cōmittūt. ¶ Scōs aūt mod⁹ sine extractione testiculi. dicūt qdā modernoꝝ inter quos fuit Guiliel. q̄ situato infirmo sup dorso: ⁊ cōueniēter ligato crurib⁹ aliquātulū eleuatis ⁊ aptis vt loc⁹ bñ videat: tūc medicus accipiat cū manu sinistra pellē q̄ est sup locū infirmū ⁊ scindat eā ꝑm rugationē loci: ⁊ ꝓsequat cū incisione sua foramē ⁊ locū vñ exeūt intestina: post de foramine experiri si in hora incisionis eleuauerit minister testiculū illi⁹ partis vsq; ad locū q incidit: tq; per istā viā statim manifestabit foramētq; p eandē viā descēdūt intestina q̄ quā testiculus ad supiora eleuat: ⁊ cū cert⁹ fueris de foramine dimittat tūc testiculū descēdere ad suū locū: ⁊ nullo mō ꝑsumat testiculū extrahere: sicut stolidi ⁊ nihil sciētes faciūt: ꝛ accipiat neruū. i. pāniculū ⁊ viā per quā descēdūt intestina: ⁊ liget neruū ipsum vel viā cū filo blando subtili q̄druplicato in duob⁹ locis supi⁹ ⁊ inferi⁹: ⁊ sit inter duas ligaturas distantia vnius digiti: ⁊ illud ſpatiū scindat̄ p medium ex trāsuerso: ⁊ postea cauterişetur optime: postea ipleat̄ vulnus pul. sanguis dra. ⁊ albumine ouī ⁊ firmet̄ bñ loc⁹ ligādo cū plumaceolis ⁊ binda: ⁊ dimittat̄ sic per diē integrā ⁊ plus ⁊ ſp vsq; ad finē infirmitatis iaceat eger supino corꝑe. Et sepe clysteriçet̄ ⁊ intestina sint ſp vacua a ſupfluitatib⁹ ⁊ vētositate: vt nō ipellat̄ ⁊ ledatur loc⁹. Et dixerūt, q̄ puluis sang. drac. apponēdus in isto loco cū albumine ouī sic fit. ℞. sang. dra. ℥. ſ. mastīcis draganti. aā. ʒ. ij. pistent̄ ⁊ cribellent̄, ⁊ cū firmat⁹ fuerit locus ⁊ mūdificatus ab escara ⁊ ligamētis incarnet̄ ⁊ ꝓsolidetur.

Cura per cauteriuꝫ

¶ De cura aūt p cauteriū. dicūt q̄ pōt fieri p cauteriū actuale cū igne: ⁊ per potētiale cū medicinis. De cauterio actuali. dixit Albu. q̄ñ accidit ruptura in inguinib⁹: ⁊ descēdit intestinū aut çirbū ad testiculū: ⁊ est illud inciptēs ꝓpinquus ⁊ nō antiquū: tūc opꝫ vt p̄cipias infirmū dimittere comestionē in die suo: ⁊ vt vtat̄ clysterib⁹ vt descēdat stercus de ventre suo: deinde infirm⁹ resupinet̄ sup dorsum suū: ⁊ p̄cipe ei vt teneat anhelitū suū: donec egrediat̄ çirbū aut intestinus. Deinde reduc ipſꝫ digitis tuis ⁊ signa cū encaustro sup ruptura sup os pectinis cū signo, cui⁹ extremitas sit filis medietati circuli ad supiora corꝑis. Deinde habeas cauterium ignitū multū: donec proiiciat scintillas: ⁊ reducto pus intestino: aut çirbo ad ꝓcauitatē vētris: ⁊ posita postea manu ministri sup locū vt nō vltra egrediat̄ çirbū aut intestinū: ⁊ ligato infirmo: aut detento a ministriş depone cauteriū sup sig⁹ ipsi⁹ cū manu tua te stante erecto ⁊ tene intus ipſꝫ: donec cō sequariş cū eo os: aut itera cū eo vice alia si nō fuisti ꝓsequutus in p⁹ vsq; ad os: ⁊ prudēter obserua ab exitu intestini in hora cauteriçationis tue ne cōburas ipſꝫ: ⁊ eueniat ꝑp illud sup infirmū aut moꝛs aut malitia magna. Et scias. Dixit Albuc. q̄ qñ tu ꝓsequeris cū cauterio tuo os nō ꝓfert curatio tua: ⁊ opꝫ vt sit cauteriū infantiū subtile ꝑm mēsurā eoꝝ. i. magnoꝝ: ⁊ opꝫ vt sit infirm⁹ iacēs sup dorsuꝫ. xl. dieb⁹: donec sigillet vulnus: ⁊ opꝫ vt ponat̄ nutrimētū eius ꝑm longitudinē tēporis curatiōis ei⁹ illud qō leniat ventrē eius: vt nō exeat intestinū apud conamē ⁊ egestionē. ¶ Cura xo p cauteriū potētiale fit eodē precise mō qui dictus est in capło precedēti de cura eminētie vmbilici ⁊ inguinis. Deinde cura locum cauterij ⁊ vulneris sicut opoꝛtet.

De hernia aquoſa.

Hernia aquoſa dixit Albu. nō est nisi aggregatio hūiditatis aquee in ſipbac albo: qō est sub cute testiculoꝝ ꝓtinētie ouī. ſ. in didimo: vel; q̄nq; est aqua ꝛgregata in quodā pāniculo ꝓpꝛio quē ꝑparauit ei nā in pte ouī: donec putet̄: qꝛ est ouū aliud: est tñ cutis testiculi iter ſipbac albū dictū: ⁊ nō inuenit̄ istud nisi raro. Et dixit. q̄ gīatio ⁊ cā hui⁹ ramicis est ex debilitate q̄ accidit testiculis alteri vl̄ ambobus, q̄re effundit̄ ad eos mā aquoſa: ⁊ maxime effundit̄ in corꝑib⁹ caceticis. ⁊ in hydropicis asclitib⁹: ⁊ q̄ñ iam egredit̄ aqua multa in ventrib⁹ eoꝝ: ⁊ q̄nq; accidit ex percussione sup ipſos testiculos: aut cōpressiōe ipſoꝝ: ⁊ dicit q̄ hꝫ humiditas est hñs colores multos. Nā aut est color ei⁹ declīuis ad citrinitatē: aut est sanguineus rubeus: aut feculentus niger: aut est aq̄ſus alb⁹: ⁊ est illud qō est ꝑm plus.

Sig.

¶ Et eius gīis signa posita sūt supra: signa aūt ſpē sūt: q̄ñ ea qb⁹ scit̄ vbi. i. in quo pāniculo ꝓtinet̄ aqua sūt ista: nā si est in ſipbac albo: tūc apa est rotundū ad longitudinē parū per: sicut figura ouī ⁊ nō appet q̄ sit testiculus: q̄ñ hūiditas ꝓtinet ouū ab oi pte. Et si est in pāniculo ꝓpꝛio hbi: tūc apa est rotundū cū pte: ⁊ ꝑp hoc extimat hō q̄ est ouū aliud: ⁊ si humiditas est inter cutē testiculoꝝ ⁊ ſipbac albū: tūc cadit sub sensu. ¶ Qñ aūt vis cognitionē hr̄e coloꝝ hūiditatis illius: tūc intromitte acuꝫ q̄dratū vsq; ad locū, ⁊ extrahe. Et ꝑm id qō egredit̄ iudica de illo qō est intus. ¶ Et cura eius ꝑ dietā ⁊ potionē est filis cure hydropisis asclitis. ¶ De apꝛopꝛiatis tñ ad hūc locū resoluētib⁹ ⁊ ꝓsumētib⁹ humiditatē est inunctio cū oleo de costo vel cū oleo de laterib⁹: ⁊ suppositio empl̄i qō sic fit. ℞. baccaꝝ lauri. ʒ. v. nitri. ʒ. x. fimi colūbini. ʒ. ij. ℥. olei de lilio ⁊ cere rubee qō sufficit ad incorꝑādū. Aliud. dixit Haly. ℞. calcē viuā: ⁊ in aqua foꝛti ꝑcute, ⁊ excola aquā: deinde calcē cū oleo misce lilioꝝ, ⁊ cera rubea liquefacta: ⁊ suppone. ¶ De cura vo ei⁹ per chirurgiā. dixit Albu. cū vocaris ad curationē ei⁹ cū ferro: tūc p̄cipe infirmo vt flebotomet̄ ⁊ eūet̄ si poſe est illud ⁊ vides corꝑus eius plenū. Deinde resupinet̄ infirmus sup dorsum suū sup rē altā parūper: ⁊ pone sup eo pānos multos. Deinde sede tu apud sinistrā ei⁹: ⁊ p̄cipe ministro vt sedeat a dextra ei⁹: ⁊ vt trahat virgā eius ⁊ extēdat ad vnū duoꝝ laterū cutis testiculoꝝ: ⁊ ad ptē mirach ventris. Deinde accipe ſpatumule latū ⁊ seca cutē testiculoꝝ ad ptē ex medio p longitudinē vsq; ꝑpe pectinē: ⁊ fiat sectio ꝑz rectitudinē egdistantē linee q̄ diuidit cutē testiculoꝝ, ita q̄ nō fiat supipsa ſz a latere: ⁊ fiat ꝓfunda donec ꝓueniat ad ſipbac albū, ⁊ si aq̄ est extra ipſꝫ exhe aquā totam: ⁊ si est intra ipſm ꝓfora ipſm ⁊ extrahe eā: ⁊ si est in pāniculo sibi excoriа ipſm ⁊ obserua in excoriatione ne seces ipſꝫ. Et sit excoriatio tua q̄ ipſꝫ excoues ex pte q̄ suſpēdit̄ cū ouo plus: ⁊ subtilr̄ scrutare cū excoriatione ꝑm q̄ſtitatē ꝑm quā tibi poſe est: deinde ꝓfora ſipbac plenū aq̄ ꝓforatione ampla donec extrabas totā aquā. Deinde separa inter duo labia sectionis cū vncino: ⁊ extēde illuꝫ pāniculū ad supiora cauēdo ne tāgas: aut cōprehēdas cutē testiculoꝝ: ⁊ incide ipſꝫ qualr̄cūq; est tibi poſe incidere ipſꝫ: aut cū totalitate sua: aut frustatim: ⁊ p̄cipue latus ei⁹ subtile: nā si tu nō exq̄ſite pſcrutaris incisionē ei⁹ nō fit securitas q̄ aq̄ nō redeat. Qꝛ ñ testiculus ꝓcedat exteri⁹ a cute sua in hora opōnis tue: tūc qñ ꝓpleueris sectionē ſipbac reduc ipſꝫ q̄ ñ inueneris testiculū coꝛruptū: tūc opꝫ vt liges vasa que sunt suſpensoriū ei⁹ timēdo fluxū sanguis. Deinde abscinde testiculū cū suſpēsoꝛio: ⁊ extrahe testiculū: qdā aūt incidunt suſpēsoꝛiū testiculi cū ferro ignito: ⁊ exhūt ipſꝫ: nā si dimittur testiculus coꝛrupt⁹ egritudo patit̄ recidiuā. Deinde aggrega duo labia vulneris cū sutura ⁊ cura locū: sicut opꝫ q̄ si nō fuerit nēcia sutura intromitte in sectionē lanā intinctā in oleo ro. ⁊ pone lanā aliā de foris quā submerſisti in vino ⁊ oleo: ⁊ expone ea sup duos testiculos: ⁊ sup mirach ventris ⁊ sup eā puluillos ex pāno duplicato: ⁊ liga eos desup cū ligāmēto qō est hñs ſer. ſ. capita. Deinde accipiant̄ duo pāni ⁊ suant̄ ⁊ impleant̄ lana carminata: aut coto ꝑm banc ſūtitudinē: ⁊ fiāt extremitates qb⁹ nectunt̄ ex coto aut ex lana humida ⁊ aggregent̄ cū ſtrictura in lūbari brachaꝝ ⁊ vna extremitatū accipiat sup anū vsq; ad dorsuꝫ. ⁊ alia accipiat ad ptē pectinis: ⁊ due extremitates alie sup duo inguina ⁊ aggregeſ ſtrictura in lūbari brachaꝝ. Et dixit Albuc. q̄ si aqua aggregata fuerit in duabus ptib⁹ simul, tūc scias q̄ sunt duo ramices, seca ergo parte aliā ꝑm q̄ feciſti in prima equalr̄. ⁊ si potes fac vt opera tua vna sit.

¶ Et dixit. q̄ñꝫ artificialr̄ medicat̄ hr̄a mex cū cauterio loco

sectionis cū ferro. Et modus est vt accipias cauteriū cultellare subtile ⁊ igneū ⁊ seca cū eo cutē testiculoꝝ: donec qñ de tegis siphac albū ꝓtinēs aquā: tūc accipe cauterium sile lre grece: ⁊ sit ignitū ⁊ pfora cū eo illud siphac, donec egrediat humiditas tota: deinde extende siphac. ſ. ppriū sibi ſi affuerit cū vncinis: ⁊ excoria eū cū cauterio subtili igníto, ⁊ incide ex eo qō est pone tibi: donec eradices ipsuꝫ totū: ⁊ caue ne tangat ouū ignis: ⁊ apertio qdē cū cauterio est saluior ⁊ longitudinē coꝛ tionis: verūtñ qꝛ ꝑdicte opōnes sunt difficiles ad tolerādū ſi infirm⁹ est timidus, ⁊ nō expectat sup eas pp horibilitatē eaꝝ: tūc administra pforationē hoc mō. ſ. vt facias sedere eleuatā: deinde pforā inflationē in inferioꝛi pte eius ſm longitudinē coꝛpis apertione ampla: donec currat tota aq̄: deinde pone sup locū totū: ⁊ dimitte ipm donec currat residuum aque, ⁊ ista est cura: quā moderni cōiter faciūt: deinde aqua tota egressa cura locū sicut opꝫ. ¶ Et dixit Albu. ſi ꝓpietas sit tibi de egressiōe aque in hora q̄ pforaſti: ⁊ nō sit illud niſi ꝑpea q̄ pāniculus albus ꝓtrarietatē facit stās in orificio vulneris, phibēs exitū aque: tūc opꝫ vt intromittas in vulnus pēnā: aut instrm quo extrahit aqua hydropicoꝝ. ſ. cānulā: aut adde in sectione parūper. ista tñ cura non est eq̄ bona vt supꝛiores: ⁊ ſm plm eā seq̄t recidiua. ¶ Dixit Albu. scias q̄ aqua redit ⁊ aggregat post sex menses: aut circiter eos a die curationis ꝑdicte, ſꝫ cū aggregat: tūc pforet ſm eundē modū. ⁊ sic pertrāsibit infirm⁹ dies suos: qdā tñ conat phibere saltem ad tēpus recidiuationē eius ponēdo sup locoꝝ oesce susipsi⁹ empla ꝓstricti na cū ligatura adherētiam faciente.

¶ Et eisdē modis curat hernia humoꝛalis: siue saniosa.

Cura hernie ventose

Hernie ventose cura per dietā ⁊ potionem est silis cure hydropilis timpanitis. Emplm ꝓueniēs ei. ℞. cimini carmeni baccaꝝ lau. fimi colūbini castoꝛei. aū. ꝓfice cū oleo rutaceo ⁊ cera ⁊ superpone. ¶ Aliud qō ꝓfert in vētosa ⁊ aquosa. ℞. baccaꝝ lauri. ʒ. j. ruthe ficce. ʒ. ij. bdel lij. ʒ. ij. aggregent oia cū oleo laurino. ¶ Aliud ét bonū. ℞. bdellij. ʒ. j. ſ. ameos cimini carmeni baccaꝝ lau. aū. ʒ. iiij. aggregent sil cū oleo laurino: aut anetino, ⁊ qdam dissoluunt bdellū cū saliua hois ieiuni: ⁊ ꝓficiūt cū allio. ¶ Aliud bonū in ventosa. ℞. pulueris baccaꝝ lauꝝ. lib. j. farine fenugreci. ʒ. j. ⁊ incoꝛporent cū vino qō sufficit ⁊ modico aceto: deinde bulliat donec fiat pulꝫ: tunc supadde puluerē ameos amomi vel loco eius cimini dauci ciperi ⁊ leuistici: ⁊ adde sex vel octo spicas allij cocti bñ pistatas: ⁊ diu incoꝛpa: ⁊ superpone ex eo, qdā tñ addunt in curatione cū perforatione perueniente ad locū in quo eiꝰ vētositas ꝓtinet: deinde curant locū put opꝫ: verūtñ ſm plm recidiuāt. ¶ Dixit Albu. in hac spē nō vidi aliquē q̄ ausus fuerit curationē eiꝰ cū ferro: qdā tñ antiquoꝝ dixerunt q̄ cura eiꝰ fit sicut in hernia varicosa.

Hernia varicosa.

Ethernia varicosa dicta vitis est inflatio eueniēs in pelle testiculoꝝ inuoluta inuolutiōe silī botro vue cū mollificatione testiculoꝝ: ⁊ fit difficilis super infirmū motus ⁊ exercitium ⁊ deambulatio.

¶ Et cura eius per dietā ⁊ medicinā est silis cure varicū cruriū. ſ. vt dixit Haly. cū medicamine laxante colerā nigram, ⁊ vomitu. ſ. eūante colerā nigrā: ⁊ frequēter faciēdo: ⁊ facies minutiones de vena basilica: ⁊ postea emplastrabis infirmū cū emplis mollientib⁹ ⁊ dissoluētibus: ⁊ ipꝫ a cibis colerā nigrā gīantib⁹ ⁊ te temperatis aut refice calidis ⁊ būidis. ¶ Cura aūt ei⁹ ꝑ chirurgiā ſm antiquos, dixit Albuc. est vt facias sedere infirmū sup sedē eleuatā: deinde ipelle suspēſoriū testiculoꝝ ad inferioꝛa, deinde tene cutē testiculoꝝ cū digitis tuis cū vasis q̄ sunt ppinqua vēge: ⁊ teneat ea minister ali⁹, ⁊ extēdat ea extēſione vehemēti, deinde incide cū spatula muli lato acuto sectiōe trāsuersa i directo: vasoꝝ donec detegant vasa, deinde excoria ea ex oi pte, sicut excoriant arterie temporis cū debēt extirpari: ⁊ postea fige in eis acuꝫ in qua fit filū duplū: ⁊ liga cū eo in ppio loco in quo accidit varix siue vitis. Deinde liga iterū inferi⁹ in altero loco vltimo earū: deinde seca ea in medio sectione recta ſm lōgitudinē coꝛporis: ⁊ extrahe qō aggregatū est in eis ex humiditatib⁹ feculentis coꝛruptis: deinde cura vuln⁹: sicut fit in vulnerib⁹ in q̄bus vis generari saniez vt cadant vasa que nutriūt vnū testiculum: nō enim est malum. ſi vitis fuerit in oibus vasis: tunc opꝫ vt extrahant testiculi nutrimenti excisione vasoꝝ rum: q̄re tabescūt ⁊ arescunt ⁊ nō remanet iuuamētū in eis.

Hernia vo carnosa. dixit Albu. fit ex supfluitate que descēdit ad testiculos. ſ. que ibi manēs cōuertit in mām duram carnosaz: cui⁹ cā q̄ñq̄ est ét pcussio vel attritio accidēs de foris, ⁊ est inflatio ista ſm colorē alterius coꝛpis: ⁊ est dura grauis cui nō est dolor: ⁊ ex multo tpe puenit, ⁊ cū digitis tangit mouet totū qō est inter testiculuꝫ: ⁊ nullo mō minuit: ⁊ dicit Albu. fortasse est apa lapideū: cuius color est fuscus, ⁊ nō est ei sensus, ⁊ q̄ñq̄ fit ex nodatione venarum ⁊ inflatione ipsarum. De hernia carnosa.

¶ Et q̄ fit ex nodatione arteriaꝝ cognoscit ꝑ disponē apatis q̄ñ cōpimis ipꝫ digitis tuis ⁊ qō fit ex nodatione venarū nō dispargit ex eo aliqd apud cōpressionem cum digitis.

¶ Et cura ei⁹ ꝑ dietā ⁊ potionē. dixit Haly. est silis cure apatis duri testiculoꝝ. ¶ De cura eius ꝑ incisionē. dixit Albu. scias q̄ in sectiōe sup hāc ramicē est ex timore pducente ad pnitiē in plurib⁹ disponib⁹: ⁊ cū hoc ét nō fit niſi cū difficultate: quapp dixit ipse inde vr̄ q̄ dimissio huius cure est melioꝛ. ⁊ dixit. factā denodatione arteriaꝝ non opꝫ vt tangas ꝓrsus: sup alias aūt spēs polē est vt fiat sectio. Et modus sectionis est vt seces cutē testiculoꝝ: deinde extēde testiculū in sursuꝫ ad locū sectionis: ⁊ extrahe ipꝫ ex didimo ⁊ libera suspēsoriū ex vasis, ⁊ liga vasa ⁊ incide suspēsoriū postq̄ tu liberas ipꝫ ex oi pte ex ptib⁹ ei⁹: ⁊ ſi ouū ꝓsolidatū est cū illis carnib⁹ natis: tūc opꝫ vt exhas ouuꝫ ⁊ incidas ipm, ⁊ ſi adherētiā aliquā haberet iter ipꝫ ⁊ siphac aut q̄ est inter vasa: tūc opꝫ vt liberes totā illā adherētiā: ⁊ incide ipꝫ incisione rorūda. Si aūt est adherētia natiuitatis carnis in loco q̄ est retro: opꝫ vt incidas totū ⁊ exhas ouum sicut dictū est.

¶ Quidā aūt modernoꝝ dixerūt cū volūtas fuerit operādi mollifica ꝑus carnositatē illā ꝑ posse cuꝫ oxaglon dissoluto in oleo nardino ⁊ silib⁹: ⁊ coꝛp⁹ eūa cū flōia ⁊ solone vētris vel vomitu ſm necessitatē, deinde incide cutē testiculoꝝ cuꝫ pilo: donec inuenias carnositatē, q̄ inuēta libera ouū ab ea quāto facili⁹ poteris, ⁊ ſi testiculus est solidus nō lesus dimitte ipꝫ: ⁊ ſi fuerit lesus exhe eū cū illa carnositate tota: nā ſi dimitteret coꝛrūperet in ꝓcessu tpis aliū. deinde ſi necesse est fuere vuln⁹ fac illō, ⁊ ſi nō: suppone lanā infusaz in oleoro. ⁊ vino calefactis: deinde ꝓsequere curam sicut opꝫ.

¶ De gibbositate. Cap. xl.

Gibbus siue gibbositas est remotio spondiliū dorſi vni⁹ vel plm ex locuꝫ nāle: ⁊ ista remotio aut fit ad ptē exteriorē: aut ad interioꝛem: aut ad latera, q̄ñq̄ ad dextrum. ¶ Dixit Hal. 4° de interioꝛib⁹. ſi disiūctio spōdiliū fit ad exteri⁹ vocat gibbus exterior: q̄ ſi fit ad interius vocat gibbus interioꝛ. sup. ⁊ ſi fit ad latera dr̄ lateralis: nō ppie dr̄ gibb⁹: q̄ñ gibb⁹ ꝑsupponit tumorē siue eminētiā: mō q̄ñ spōdiles trahunt ad latera nō appet tumoꝛ: ſꝫ bñ dissoꝛ: quet spinale exinde: ⁊ ego vidi hāc distoꝛsionē ad latera in puero quē mihi ⁊ plib⁹ aliis ostēdit magr̄ Ebꝛoforꝰ geoꝛgij q̄ valde notabilis erat, ⁊ vocat hec attractio spōdiliū ad latera ꝓtorsio. De hac aūt ꝓtorsione nō determinauerūt autoꝛes in capło de gibbositate: ſꝫ pōt reduci ad ca^m de dislocatione spōdiliū: de exterioꝛi igit ⁊ interioꝛi hic ꝓsequēduꝫ est. ¶ Dixit Hal. vbi supꝛa. ⁊ ponit 1° ꝓti. sic gibb⁹ est attractio spondilis ad interius aut exteri⁹: vñ quotiēscūq̄ attrahit spondilis vna ⁊ spondiles alie nō ꝓsequunt manifestabit tunc gibbus. Jngt Aaron. gibb⁹ aūt aut fit in dorso aut in pectoꝛe: ⁊ q̄ fit in dorso absolute vocat gibbus: ⁊ q̄ fit in Quid sit gibbbus.

pectore vocaf ſtruma. Alit Raſ.2° pti. dico gibbi oēs ſunt qñ ps ſpōdiliū in rotūda foꝛa fiat: z in pte media aliq̄ pars eoꝝ manet illeſa. ¶ Dixit Aui.11° tertij. gibboſitas eſt remotio ſpōdiliū ad interioꝛa dorſi. ſ. vſus pect⁹ aut ꝓ.i. ad interioꝛē ptē: aut ad exterioꝛa dorſi z ē gibboſitas poſterioꝛis partis, aut ad latera: z dr̄ incōtoꝛſio: z eſt gibboſitas anteꝛioꝛis ptis quā q̄dā noiant arcuationē, cū eniꝫ accidit cum cōitate oſſiuꝫ caſſi. i. pectoꝛis vocaf cōcauatio z arcuatio.

De cauſis **Cauſarum** gibboſitatis alie ſūt ex natiuitate: q̄uis eniꝫ gibboſitas nō numeref inter egritudines que hereditanf in ſemine, tñ bñ cōſiderādo ſucceſſoꝛes gibboſoꝝ numerari poſſet: ego nāq; in plurib⁹ ꝓſidera ui z vidi ex gibboſo auo vel patre vel patruo naſci gibboſū, filiū vel nepotē, z alie ſūt ex tēpoꝛe acq̄ſite: z que ſunt ex tpe alie ſunt extrinſece ꝓmitiue, z alie intrinſece añtes z cōiuncte: ꝓmitiue q̄dē ſunt, ſicut mala plaſmatio in ꝑn° natiuitatis, aut mala ligatio facta de infante vel ab obſtetrice vel nutrice: aut caſus vel pcuſſio: aut delatio ponderis grauis vel ipſius eleuatio. ¶ Dixit Auic. cāe ei⁹ ꝓmitiue ſunt pcuſſio: aut caſus, z q currūt curſu eoꝝ: z que ꝓpꝛie ſunt cā ei⁹ q̄ fit ad anteꝛioꝛa vſus pect⁹, aut eſt delatio pōderis grauis, aut ipſi⁹ eleuatio. ¶ Cāe aūt intrinſece ſiue coꝛpoꝛee ſūt: aut ex humiditate aquoſa ſalſa lubꝛicatiua q̄ mollificat ligamenta ſpondiliū: qb⁹ mollificatis z relaxatis ſepanf a ſuo loco verſus aliquā dictaꝝ ptiū: aut fit ab hūiditate limoſa. i. groſſa q̄ ſua groſſitie cū multiplicat ipellit ſpōdiles. Haſ. nāq; 3° de vtilita. partic. voluit q̄ inter iuncturas ſpine cū adinuicē ſeparanf inuenif q̄dā hūiditas alba viſcoſa nālr ad ipſas trāſmiſſa: ſicut ad alias trāſmittif iuncturas ꝓp remollire eas ne nimiū exiccenf in motu z ꝛfricatione: cū aūt ſpōdilibus vltra quātitatē ꝓueniēte ex hūiditate ſupinfundif ſi fuerit ſubtilis aquoſa mollificat ipſoꝝ ligamēta, z ſi fuerit groſſa extēdēdo ipellit eos. Aut dixit Aui. fit ꝓp apa. ſ. magnū extēdēs tunicas. i. pāniculos: z ꝓpinde ipellens ſpondiles: aut mollificās eos mediāte mā ab eo reſudāte: z iſta apata addūt in interioꝛib⁹ pectoꝛis: z qñq; in interioꝛib⁹ vētris: de his dicit Aui. q̄ qñq; declaranf hȳ apata per ſanguiné vel ſanié egredientē cū ſol'one vētris ſignificātē maturationem apatis: z ipſius eruptionē. ¶ Et qñq; fit gibboſitas ꝓp vētoſitatē aliquā pcutiētē. i. ipellētē ſpōdiles. ¶ Dixit Aaró. q̄ hūiditas z vētoſitas ſm pl'm cōſequunf cibaria q̄ nō digerunf. Et Aui. dicit. q̄ in ifantib⁹ accidit gibboſitas z vētoſitas. i. ꝓp vētoſitatē qñ cibanf añ hoꝛā: z hoc in infantibus ocingit qñ nimis cito remouenf a lactatiōe: z cibantur alijs cibarijs: aut qñ ſumunt cū lacte alia cibaria añ ipꝫ tempus, z in pueris fit qñ comedūt añ hoꝛā, z ponunt cibū ſuꝑa indigeſtū cibū. ¶ Dixit Simon. q̄ gibb⁹ q̄q; fit ex viſpaſmi: aut ſiccitate muſculi. Et Aui. dixit. qñq; fit ꝓpſpaſmū ligamētoꝝ. i. neruoꝝ lacertoꝝ: z itelligūt de ſpaſmo exſiccitate: z ꝓpea dixit Aui. q̄ eſt pauci caſus. i. rari euentus, ſꝫ cū euenit eſt velocis interfectionis, ſicut ſpaſmus ipſe ſicus velociter interficit, z ſi ꝛfirmaf nō ſanaf. ¶ Dixit Hyp. 6° affo. q̄buſcūq; ſ. infantib⁹ gibbi fiunt ex aſmate: aut tuſſi añ iuuentutē pereunt. i. nō multo tpe viuunt. Et Raſ. 11° cōtinē. hūc affoꝛi. afferēs dicit: q̄buſcūq; fiūt gibbi ex aſmate aut tuſſi añ oꝛtū piloꝝ in pectine pereunt: qñ dixit Raſ. qñ gibbi fiunt abſq; pcuſſione vel cā manifeſta erunt ex naſcentia interioꝛi expellēte ſpōdiles ſpinalis q̄ naſcētia ſi fuerit ex vltima groſſitudie būoꝝ indigeſtibilis erit oino: z iō interficit in tali cōditiōe: qñ accūs in ꝓdicto tpe non ꝓmittit pectus extēdi z dilatari, vt quātitas oportuna aeris frigida z pulmoni z coꝛdi ꝓſequaf: z ex hac anhelitus neceſſitate z ſtrictura interficiet: z ꝛſa ipſa naſcētia maturef: tñ credit tpe ſue maturationis z ruptiōis: ſiue emanationis ſaniei interfi cere patientē cū magna ſit, z ſunt verba Haſ. in cōmēto dicti affo. z ait Raſ. q̄ ſūmia verboꝝ Haſ. in ipſo cōmēto. hec eſt. q̄bus fit aut ex pcuſſiōe: z eius ſi'i: aut exitura intra ſpinale oura z groſſa extrahente ad ſe ſpondiles. Et Aui. addu cens ꝓdictū affo. dixit. cui accidit gibboſitas ex aſmate: aut tuſſi añ q̄z expuat. ſ. mām aſma ſiue tuſſim faciente ipſe moꝛitur. Et illud eſt qñ ſigñat māei faciētis aſma: aut tuſſim per mutationē ad ſpondiles: z facit in eis accidere exituꝝ fortez apparēte eueniēte a mā groſſa: nā ſi nō eēt ei⁹ groſſitudo nō accideret gibboſitas ab ea: q̄ ſi eſſet ſubtilis poti⁹ reſoluere tur q̄z gibboſitatē faceret. ¶ Dicūt. z pōt ſilr fieri ali⁹ affo. i. q̄ ſi i iuuenib⁹ ex dicti cauſis fiat gibboſitas q̄ añ ſenectutē vel ſaltē añ ſeniū pereunt, q̄ nō multo tēpoꝛe viuunt: z vt dicunt affo. iſte verificaf de gibboſitate interioꝛi. Nā dicit. Acū ita fit nō fit ꝓparatio pectoꝛi, vt dilatef pulmoni ſufficiēter, quare retinef anhelit⁹. i. retrahif a bonitate ſua: imo apparet vt malus fiat z ꝓducat ad ꝓditionē: z ex hoc maxime pereūt illi q̄b⁹ ex attractione ſpondiliū ad intra nō cōicatur nocum ossib⁹ pectoꝛis: ita q̄ nō ꝓeminēt anteꝛi⁹: q̄ tunc anhelit⁹ ꝓſtrictio eſt magna z ꝓua eſt ꝓparatio pectoꝛis vt dilatef pulmo ſufficiēter: cū aūt cōicaref nocm ossib⁹ pectoꝛis: ita q̄ exteꝛi⁹ ꝓeminuerint: tūc pectoꝛi remanet ꝓcauitas ſufficiens ad dilatationē pulmonis, nec accideret cito inde moꝛs: ſicut neq; accidit cito in gibbo poſteꝛioꝛi: vt experientia declarat. ¶ Dixit. A. totū illud. ſ. q̄ dictuꝫ eſt de cauſis gibboſitatis: aut eſt cā. ſ. remotiōis cōicantis ſpōdilib⁹ pluꝛib⁹ nūeroꝝ: aut duob⁹ vel trib⁹ vel plurib⁹ ſꝫ gradatione. ſ. q̄ nō oēs eq̄ ſeparanf a loco ſuoꝝ: aut nō eſt ita. ſ. q̄ nō cōicaf plurib⁹: ſed vni tm̄. ¶ Dixit Haſ. in cōmēto dicti affo. exitura accūs in infantib⁹ oū attrahit ſpōdiles ipedit pect⁹ z coſtas q̄ nō augeanf: vñ ſtrictura fiet pulmonis z coꝛdis celeriter cū ſtrictura anhelit⁹. ¶ Dixit Sera. in ꝓmo breuiarij, hec egritudo pl'm accidit infantib⁹: z cū accidit in ifantib⁹, dixit. A. ꝓhibet penit⁹ incedere in dilatationē, z amplificationē ſui: quare diuerſificāt mēbra anhelit⁹ nocuméta ꝓſtringētia ſuꝑ anhelitū, z dixit. gibboſitas ꝓpꝛie ea q̄ eſt ad interioꝛa ꝓſtringit locū ſuꝑ pulmonē: q̄re facit accidere malitiā anhelit⁹: q̄ pulmo ꝓſtrictus nō pōt ſufficiēter dilatari. vnde accidit vt fiat in eo anhelitus paruus velox z ſpiſſus.

Signa giis nota ſūt ad ſenſuꝫ. Et dicit Aui. ſubtiliant crura habētis gibboſitatē ꝓp illud qō facit gibboſitas de opilone quoꝝūdā meatuū. i. venaꝝ ſiue viarū in quib⁹ penetrat cib⁹: q̄re nō penetrat de nutrimēto ſufficienter ad crura: vñ gracillanf z ſigna replonis eius in pueris. dixit Albu. ſunt q̄ accidit ſuꝑ eū ſtrictura in anhelitu apud eleuationē z motū. Et inuenis in vltima ſpōdiliū dorſi z nodis eius q̄ inde cepit eminere ſuꝑ alias ſpōdiles. Signa ſpeciem. dixit Aui. ſigna facte a cāis ꝓmitiuis ſūt caſus eaꝝ. ſ. q̄ pceſſit aliqua eaꝝ: z ſignū facte ab hūiditate. dixit. A. eſt ſignū forme a qualitate coꝛpoꝝ. ſ. z habitudinis. ſ. molis: z ſignū tact⁹: q̄n tact⁹ iudicat coꝛp⁹ z loca ſpōdiliū humida mollia relaxata: z q̄ loc⁹ paꝝ exiccat oleuꝫ quo inungit: z tarditas ei⁹ in exiccādo ipꝫ: z q̄ pceſſerit regimē humectatiuū. ¶ Et ſignū facte ab apate eſt tactus loci: q̄ cū tangit dolet ſi puenit ad exterioꝛa, z eſt tact⁹ eius tactus apatis: z dolor eius eſt ꝓpꝛie in paniculis, z accidūt ei febres ſequētes illud apa. ¶ Et ſignū facte a ſiccitate eſt ſigñatio ſiccitatis toti⁹ coꝛpis: z pceſſerūt cāe exiccātes, ſicut tolerātia febriū acutaꝝ. ſuꝑ. aut valde cronicaꝝ: z tolerātia eōnū z ſimiliū: z cū fit inunctio ſuꝑ loco ex oleo velociter z multum exiccaf. ¶ Et ſigna facte a vētoſitate ſunt ſigna vētoſitatis ſignificatiua multiplicantia in partibus pectoꝛis z vētris.

Curatio z preceſſio regis gñantis vētoſitatē facte ab humiditate: z facte a ſiccitate. dixit Auicē. eſt curatio paralyſis z ſpaſmi humidi. ſ. q̄ztū ad factā ex humiditate. Et curatio ſpaſmi ſicci. ſ. quātū ad factā ex ſiccitate, z hoc q̄ztū ad dietā: q̄ztū ad potionē in neceſſitate eōnis: z in humida dimiſſiones z egeſtionis in ſicca: z in qualitate adminiſtrādi emplaſtra z embꝛocas: z alia. ſ. vt ſint exiccantia in humida: z humectantia in ſicca: z q̄ gibboſitas raro

fit a siccitate: ⁊ ideo auctores non ꝓcesserunt ꝑticulr de cura eius: ⁊ facte ab apate cura est cura apatis dicto⁹ loco⁹ maxime apatis difficilis ad resoluēdū seu maturādū ⁊ rūpēdū: ⁊ q; plm fit ab hūiditate mollificāte ꝓcesserūt spāl'r auctores in cura ei⁹. ¶ Dixit Aui. cañ. medicina⁹ in ea q̄ non est cū siccitate est vt sint stiptice. s. exiccatiue vt exiccent ⁊ strin/ gant ligaméta q̄ mollificata sūt, q̄z obrē. s. pp quā mollificationē inclinate sūt spódiles: ⁊ sint calefactiue vt ꝓfortēt ea. s. ligaméta: ⁊ sint ét resolutiue ⁊ cōsūptiue illi⁹ hūiditatis: vt stringant. i. exiccent hūiditates tā mollificātes q̄z adiuuantes ad mollificādū. i. ⁊ fluētes ⁊ fluxe: ⁊ maxie fluētes stringant. i. ꝓhibeant a fluxu, nā dixit ipse. cū cadit sufficiētia super stiptica. s. ⁊ calida resolutiua pole est vt ꝓfortent ligamēta: ⁊ exiccent: ⁊ nō inclinent ad intus vel ex ⁊ tollat gibbositas. ¶ Et dixit Aui. cū nō resoluit ⁊ exiccat illa mā humida in locis spondiliū manēs ptrāsit vt ꝑmutet ad mēbrum aliud. ⁊ plm permutat ad mēbra inferiora. s. ad pedes: ⁊ facit in eis accidere paralysim: ⁊ siles egritudies ꝑm nāz ipsi⁹ humiditatis in subtilitate ⁊ grossitudine sua: ⁊ ꝑm modū ꝑmutationis eius ex imbibitione ei⁹: aut infusiōe paulatim facta, nā si est subtilis ⁊ ibibit inducit paralysiz, ⁊ si est grossa ⁊ infundit pōt inducere spasmū aut tetanū aut stupore. ¶ Et posuit. A. cañ. in tpe vsus stipticoꝝ: ⁊ dicit: cū añcessit mūdificatio ⁊ purgatio corpis nō est malū, imo est bonū vti tunc stipticis. s. exiccatiuis calefactiuis ⁊ resolutiuis: ⁊ iste tres qualitates q̄ñq̄z reperiunt in vna medicina singulari, sicut in nuce cypressi ⁊ folijs ei⁹: ⁊ folijs lauri ⁊ calamo aromatico ⁊ aluīmati ⁊ enula, ⁊ q̄ñq̄z sunt necessarie medicine cōpposite in qb⁹ sit stipticitas: ⁊ hec erit iuncta aut cū frigiditate sicut in ros. ⁊ acatia ⁊ balaustijs: ⁊ silib⁹: ⁊ q̄ñq̄z cū caliditate in ꝑdictis, ⁊ q̄ñq̄z est neciuz vt cōponant medicine stiptice frigide cū calefaciētib⁹ vt ꝑdicte: ⁊ siles cū folijs lauri castorei: folijs oleandri ⁊ acoro ⁊ silib⁹: ⁊ hec necessitas foret q̄ñ talis gibbositas foret in corpe cōplonis nāl'r calide: aut cū illi humiditati quoquo mō esset coniuncta caliditas. ¶ Dixit Aui. olea ꝓferētia gibbositati humide. s. sine caliditate sūt olea rerū stiptica⁹ calida⁹: sicut oleū rute: ⁊ oleū cypressi, ⁊ oleū de castoreo ⁊ piretro ⁊ euforbio: ⁊ q̄ñq̄z fiunt cuz dictis oleis vel aliquo eo⁹ empla q̄ñ miscent medicine fortis resolōnis, sicut folia oleandri ⁊ castorei ⁊ rute ⁊ silia. ¶ Emplm bonū ad humidā sumant acorum ⁊ enula: ⁊ decoquant in aqua cypressi, ⁊ emplastret cum eis locus.

Cura fcē ꝓ dumidate.

Cura fcē ꝓ ventositate

¶ Facte vo a vētositate curatio est curatio vētositatis ⁊ inflationis vētris quo ad dietā ⁊ potionē: ⁊ adducant spondilibus ⁊ pectori medicine localis vētositatē resoluētes: ⁊ de appropriatis in hoc loco ꝑm. A. est emplm q̄ō sic fit. ℞. storacis ligde ⁊ costi ⁊ sauine ⁊ calami aromatici. aā. ℥. j. euforbij. ʒ. j. olei nardini quātū necesse est. ¶ Emplm ꝓueniēs ad humidā ⁊ vētosaz sil'. ℞. sauinā ⁊ seca, ⁊ armoniacū ⁊ nucez cypressi ⁊ piretrū ⁊ sanslucū ⁊ corticumenū ⁊ squinātū ⁊ casfiaz. s. ligneā: ⁊ decoquant cū aqua decoctiōe optima. i. mulata ⁊ ordinata ⁊ effundat desup de oleo quātuz est aque medietas ⁊ decoquat ⁊ iteret in hoc multotiēs: postea ꝓijciat in illo oleo castoreū ⁊ euforbiū ⁊ sauina ꝓtrita ⁊ administret: nā in ipso est carminatio vētositatis ⁊ resolo humiditatū extraneaꝝ grossaꝝ. ¶ Aliud cōferēs vtriq̄z sumant enula ⁊ sauina ⁊ acorus: ⁊ decoquant in vino donec dissoluantur: postea dissoluat cū eis bdellū donec fiat sicut vnguētū ⁊ administret. ¶ Dixit Aui. q̄ñ nō valēt curationes cū eis que bibunt cū emplis, ⁊ alijs, tūc administret cauterium ⁊ remoueat mollificatio ⁊ indurer ⁊ exiccet locus. ¶ Scias tñ q̄ sicut medicatio cū medicinis non valet in inueterata ⁊ ꝓfirmata gibbositate, imo nō valet nisi in incipiente ⁊ recentem neq̄z medicatio cū cauterio. ¶ Et modus cauteriçandi in ꝑn⁹ gibbositatis. dixit Albu. est vt cauteriçes illud cū cauterio q̄ō fit circulus vt capiat cauteriū sup oēm ptē spondilis equal'r: ⁊ si vis cauteriça in circuitu spondilis cū cauterio puncti duas lineas aut tres, ⁊ sint puncta propinqua ad inuicē: caue tñ ne administres cauterium in gibbositate que fit ex spasmo nerui: q̄ñ vt patuit talis spasmus est ex siccitate facto cauterio: ⁊ ad tps retento apto curet sic opz. Cauteriū nāq̄z cū reliqua curone: aut sanat: aut ꝓhibet aug⁹ eius.

¶ De manuali opone in egritudinibus vesice. Cap. xlj.

Stante apate in vesica aut meantibus eius si est stringādū

Instra vtinatiua sūt quatuor.

Operatio manualis in egritudinib⁹ vesice q̄ñq̄z regrit in extractiōe lapidis: ⁊ dicet de ea in sequēti ca° ⁊ q̄ñq̄z requirit in curatione retentionis vrine ⁊ curatione scabiei excoriatiōis ⁊ vlcer eius, ⁊ dr ista opō stringatio siue clysteriçatio vesice que fit cum intromissione alicuius instr̄i⁹ dicēdo⁹ ꝓ foramen virge quousq̄z ꝓueniat ad vesicā. ¶ Ista tñ manualis opō nō est fienda stāte apate in vesica collo eius vel virga ptib⁹ adiacētib⁹ vesice. Ait enim Raſ. x° ꝓtiñ. q̄ñ assuerit apatio vesice aut ani nolo ponere instr̄m vrinatiuū: q̄ñ adderet in apate ⁊ dolore. Et Aui. dixit. caue ne administres ea. s. instr̄a vrinatiua q̄ñ apa est in vesica: aut in coartatione ani ꝓxime: nā intromissio eo⁹ augmentat apat. i. apa augmēt ⁊ addit in dolore: sed ꝓcedo dixit Raſ. ꝓs ad sedādū dolores cū oleo ⁊ aqua calida ⁊ curo ꝓs apa. ¶ Quidā ét ꝓhibēt administrationē eo⁹ stātib⁹ vlcerib⁹ in meatu virge q̄ est ad vesicā maxie si vlcera illa fuerint dolorosa: q̄ñ addendo in dolorem ꝓuocāt apa: ⁊ neq̄z est deueniendū ad hāc opōnē nisi postq̄z ꝓcesserit administratio medicina⁹ ⁊ auxilio⁹ dicēdo⁹ ⁊ nō cōtulerint. ¶ Dixit Aui. q̄ñ nō ꝓferūt medicine nō est excusatio alteri⁹ ingenij ⁊ administrationis alkakatir. i. instr̄i ꝑ q̄ō attrahit aer aut aqua ⁊ administrationis instr̄i quo mingit. ¶ Ut potui aūt cōprehēdere ex dictis: ⁊ in intētionib⁹ auctorum instr̄a qb⁹ medic⁹ vti bz quatuor sunt: que oia gñal'r vocantur vrinatiua, ⁊ vocant siringa: siringa tñ q̄ñ accipit ꝓprie solū accipit ꝑ altero eo⁹ vt patebit. ¶ Primū eo⁹ est quo vti opz in retētione vrine q̄ñ cā retētionis eius fuerit aliqd opilās stans in meatu vrine ꝓprie in collo vesice: siue fuerit lapis: siue sanguis coagulatus, siue pus, aut hūor grossus vel viscosus, ⁊ tale instr̄m dz eē sicut stilus: nec est necesse vt sit cōcauus: q̄ñ nō est ad exhendū ex vesica: neq̄z ad ponendū aliqd in ea: quāuis ista opō ét ipleri posset si esset ꝓcauū, nō tñ dz medicus deuenire ad operādū cū eo nisi ꝓs ꝓmisserit hec duo ingenia: ꝑm est. dixit Raſ. 4° ꝓti. si fuerit retētio vrine cā lapidis in collo vesice pcipe patiēti q̄ iaceat sup dorsuz suū: ⁊ eleua pedes ei⁹ ⁊ crura dū fuerint bene eminētes: ⁊ tūc cōmoue ipz diuersimode ad ptes. i. dextrā ⁊ sinistram multis vicib⁹, deinde pcipe ei q̄ studeat ad mingēdū: q̄ nisi minxerit iterato fac illud: ⁊ pluries q̄ñ ꝓsueuit lapis ex hoc descēdere i vesicā, vñ remouet opil'o ⁊ vrina egredit. ¶ 2m ingeniū est. dixit Albu. si vides retētionē vrine fieri ex lapide q̄ iaz ingressus est collū vesice: tūc opz vt infirm⁹ stet sup genua sua: deinde cōponant pedes ei⁹ sup dorsuz ei⁹: ⁊ extēdat vētrē suū a supiori pte dorsi ei⁹: ⁊ ꝓstringat ifirm⁹ anbelitū suū q̄ztū pol'e est, nā cogit tūc collū vesice ad expulsionē lapidis ad posteriora. s. ad ꝓfundū vesice, ⁊ sil'r ista duo ingenia q̄ñq̄z ꝓferunt in remotione sanguis coagulati puris vel humoris grossi: teteriz facta expulsiōe illi⁹ absoluit vrina, sz sic nō absoluit sed vehemēs fit res sup infirmū: tunc opz vt administres exctionē ei⁹ de loco illo cum instr̄o vrinatiuo. 2m instr̄z est quo ore sugit postq̄z intromissuz est vsq̄ ad vesicā: vt mediāte ista suctiōe attrahat vrina ad os: ⁊ attracta expuat: ⁊ ista suctio dz fieri ab aliq̄ vili ps°, ⁊ istō istrz dz eē ꝓcauū hñs in fundo vnū foramen: aut ét plura in circuitu ꝓfūdi: ⁊ de hoc instr̄o ⁊ mō exctiōis vrine. dixit Aui. 19° tertij. adiuuet ad vrinādū cū exsufflatiōe facta cū rachatir in ℞ga posita ⁊ exsufflat nō aerē emittēdo: sz attrahēdo ad se: nā cū trahit aer ne detur vacuum: sequit vrina ⁊ ēuatur. 3m instr̄m est intus cōcauū vnū solū habens in fundo foramen directū: qō quidem foramen directe claudit: cum re

tamen que possit per supiorē ei⁹ pārtē extrahi, nā cū trahit ad superi⁹, seqt ipsuz vrina ne det vacuū: z istud implens si ne claudēs foramē instr̄i: aut est stilus p supi⁹ officiū instr̄i imissus perpendicul'r vsqz ad foramen inferi⁹ q dz hr̄e ex superiori pte ei⁹ manubriū quo possit capi z trahi ad supius de quo dixit Aui. q illud qō iplet vacuitatē illius instr̄i: aut est stilus ppendiculare penetrans in eo hīs suspensiones. i. additamētū sup ipz: quasi manica cū qua possit cōprehēdi: z cū qua remouet. i. extrahat: aut iplens foramen instr̄i est lana aut cotū: qō qdē ligari dz cū filo ouplicato z forti ppo sito ex plurib⁹ ordinatis filis factis de lana: aut de serico cū quo filo forti extenso. i. plicato medio. i. per mediū ipsi⁹ totius ligef firmiter illa lana vel cotūnita vt cū volūtas fuerit attrahere filū: attrahaf cū eo simul illa lana vel cotū z nō remaneat in meatu: dz aūt filū esse ita oblongū: vt cum ligata fuerit lana vel cotū in medio ipsius ambe ipsius extremitates excedant quātitatē longitudinis instr̄i palmo vno aut plus: z cū volūtas fuerit opari cū ipso per foramē fūdi mittant ille ambe ipsius extremitates donec exeant p foramen supius: z trahaf quousqz lana illa ligata vel cotū ingredia tur foramen fundi instrumēti: z si qdē ex ea extra remanserit forficib⁹ incidat: postea instr̄m intromittat vsqz ad locū vrine. Deinde trahant superius extremitates fili equal'r: vt trahaf cū eis lana vel cotū vt trahaf illud qō seqt. i. seq dz ex vrina vel alio vt sanguine pure vel humiditate: z est hoc instr̄m simile instr̄o quo vtunt pueri ad proiciendū aquaz ad longinquū: qō nostro ydiomate vocat scbiçatoriū qō pueri cū ponūt in aquā p modū pfundū ei⁹: z attrahūt ad se parūper stilū aqua insequens stilū ingredit instr̄m deinde eleuant instr̄m ex aqua: z cū volūt aquā illā attractā proiicere impellunt inferius stilū: cuius impulsione aq violentata cū fortitudine exit ex instr̄o: z ideo hoc instr̄m etiā esset cōueniēs cū vellet medicus ponere in vesica aliquē liquorē cum violentia z fortitudine: nā injicit liquor in instr̄m. Deinde impellit cū stilo in vesicā: cū aūt vrina vel alia humiditas in sequit lanā attractā: extrahe tūc eā z dimitte vrinā currere. Deinde si necesse est itera instr̄m: donec tota vrina euacuet. Et scias q stilus est melior iplens vacuitatem instr̄i q̄z lana vel cotū: qm̄ cū necessariū fuerit iterare instr̄m nō est necessariū ipsuz extrahere ex virga: z iterū intromittere sicut est necessariū cū implet ex lana vel coto. hoc instr̄m assimilat Albucasis clepsedere cum qua pijcit nata in prelijs maris.

¶ Quartū instr̄m est illud qō ppie vocat siringa qō est interius cōcauū hīs fundū obtusuz nōp foratū, sed in circuitu fundi sunt foramina plura. Et Albuca. dixit: tria ex vna pte duo ex alia vnū: z ista pluralitas foraminū: ió fit. dixit Aui. vt cū retinet eo⁹ aliqd: z ꝓhibet ab ingressu liquoris in vesicam aliqd arene: aut sanguinis aut humoris grossi fit ei q vertit de medicina: aut ꝓuocat de vrina penetratio alia: z nō egeat extractione z intromissione frequēti: z sup hoc instrumētū qō ꝓparat ad hoc: vt cū eo clysteriçatio fiat z iniectio liquoris in vesicā fit eminētia lata aperta rotunda aliquātulū alta in qua sit sicut funis in qua ligef aliqd qō sit sicut vagina siue bursa cōfirmata ei: z cōfirmata ligamento forti: z sit facta ppie ex vesica arietis: aut ex aliquo corio leni subtili: aut ex pergameno: ita q sit similis canelle cū qua injicit enema in qua infundit liquor injiciendus: liquor aūt dz aliqual'r calefieri sup ignē: z sic calefactus poni in vesicā: deinde stringe manū tuā sup vesicā z liquorē in ea cōtētum strictura decētia: z impelle liquorē sicut liquor enematis: donec sentiat infirm⁹ q illa humiditas iam puenit ad vesicaz suā: z hō instr̄o cōiter vtunt medici ad remouendū opilationes ad extrahendū vrinā sugēdo: aut attrahendo in vacuuz stilo intromisso: z ad clysteriçādū siue injiciendū medicamē aliqō liqdū in vesicā: verū hoc instr̄m dz haberi multiplex diuersuz in grossitie eius vt sit apud medicū instr̄m pueriēs oi hoi p̄m virgā eius: z p̄m ipsius amplitudinem z strictu-

ram. ¶ Dixit. A. meli⁹ hoz instr̄oz est illud qō est ex leniorib⁹ corporib⁹: z magis susceptibilibus flexionis: z iam inueniunt qdā alia marina: z qdā cornua aliū siluestriuz: q cū aliquo mō preparant noto apud preparatores. Deide sumit ex eis aliqd. i. z reducit p̄m formas predictas: z postea glutinant glutino casti in hoc cōferunt pp lenitatē z flexibilitatē suā: z qñ fit instr̄m ex plumbo vel stanno z est bonuz: z si fuerit plumbū lenitatis. i. multe flexibilitatis fiat forte cum aliqua re piecta sup ipm ex massacumia. z marchasita: aut cū multitudine liquefactionis z infusionis: z pjectionis super ipsuz sanguis yrcini: nā yrcinus sanguis est fortis in p/uocatione vrine: z cū hoc stringit plumbū vt sit supflue plicabile: cōiter ista instr̄a fiunt ex auricalco. ¶ Et modus ipo nēdi siringā quā pauci chirurgici sciunt q modus est. Auic. in 3°. Et modus ponēdi hō instr̄a p foramē vge z vesicam est: vt cū pueniat in mollificādo vesicā vel vgā cū balneis: z tinis embrocis z vnctionib⁹ z vngūētis maxie factis ex eis que ꝓueniūt ad intētionē tuaz. Deinde pcipe vt sedeat eger sup sedē sup extremitatē caude sue z cōprimat anū sustētat⁹ retro ab aliquo ministro: z eleuet genua sua pa⁹ vsqz sup inguina sua cū apertione inter ipsa. Deinde intinge instr̄m cū oleo: aut butyro cum albumine oui mixto: aut ex aliquo oleo vel ceroto ex ꝓportionalibus ad intētionē tuā: deide intromitte ip̄z p foramē vge cū facilitate: z tarditate sine dolore ne excoriationē facias cū eo, donec pueniat ad radicez vge nō qdē ad collū vesice: sz ad radicē q est iuxta supiorem pte burse testiculor⁹ q̄ est q̄si medietas vge. z cū puenit illuc instr̄m: tūc ꝑpet vga eq̄lis sic stās cū inclinatiōe ad sumē. i. ad pte vmbilici ducēde vgā supi⁹: deinde subtiliet. i. subtilr ingenief medic⁹ in expulsione instr̄i in meatū vesice quātitate vni⁹ nodi. i. digiti, aut duor⁹: z donec pueniat ad vacuitatē vesice z sentiat eā infirm⁹ iā puenisse ad rē vacuā: z sentiat p eā q sedaf dolor: aut minoraf q añ erat: aut q ia⁹ puenit ad remouēdū aliqd opilās de loco: z nō fit hoc, dixit Albu. p̄m būc ordinē: niſi q⁹ meat⁹ virge in q̄ vadit instr̄m est meatus in quo est tortuositas in radice vge ꝑdita: ad vlti⁹ vo cū penetratio ei⁹ in vesicā est sensata: tūc reduc vgā ad pte inferiorē ad suā p̄mā dispōnē in ꝓparatione tua cū intromisisti instrumētū: aut vehemēti⁹ iferi⁹: cū ergo feceris illud: tūc extrahe ex vesica aliqd si vis: aut ipelle aliqd in ipsam si vis: z q⁹ meat⁹ virge vsqz ad ꝓcuitatē vesice est satis lōgus: z cōuenit vt ps instr̄i extra maneat: ió dixit Albu. q lōgitudo siringe sit sicut lōgitudo palme vni⁹ z medij: sūt aūt qdā falsi siringatores ignorātes modū imissionis instr̄i cū pueniat ad radicē virge: q vt ostēdāt totā siringā introisse accipiūt pellē virge z trahūt ipsaz vsqz ad extremū siringe: quēad⁰ vidisti frāc⁰ siringatorē facē: z dñt sufficiēter iposuisse siringā.

¶ De curatione lapidis viror⁹ per incisionē. Cap. xlij.

Serap. 4° breuiarij. cap. 22° lapidez q est in renib⁹ qdā antiquor⁹ sapientes extraxerūt cū ferro pforationē facientes retro sup lat⁹ duor⁹ iliox in loco renuz. s. sup latere renis patiētis lapidē: sz ego dixi Serap. video q hec est audacia difficilis vehemēs sublimis sup morte infirmi p administrationē huius curationis: z ió hui⁹ curatio est penitus dimitiēda. ¶ Dixit Aui. sunt qdā q laborāt extrahere ipsuz per incisionē ylij: z p dorsuz: sed est timor in eo magnus: z est h̄ opō eius q rōnē nō hz: sz in lapide vesice q̄⁹ sit timor: tū si nos administram⁹ curationē eius cum incisione nō est in opone ista. Dixit Sera. vehemētia timoris similis illi: qm̄ euadūt qdā: imo plurimi si nō ceciderit error in cura ex eis ex qb⁹ extrahitur lapis ex vesica: ex eis enim sunt in qbus nō cōsolidaf: sed remanet in loco ex quo extrahif lapis via ex qua exit vrina semp: qō est: q illi qb⁹ aperitur locus iste absq hoc qō sequaf apa magnū euadūt z cōsolidant vulnera eor⁹. Relig vo. s. qbus non cōsolidant vulnera illa indigēt eo quo calescāt. s. z indurent labia vulnez

ergo⁹ cu ra fiat fact tion: aut ptific. tion.

ꝛ nō ledant ex effusione vrine sup ea. ¶ Et facilitas qdem ꝛ difficultas curationis ex lapide per incisionē dependet: aut ex cōditionib⁹ patientis ex ipsius cōplexione etate cōpositione, ꝛ cōsuetudine patiēdi a lapide. ¶ Ex cōpl'one qdē: qm̄ q fuerit calide ꝛ humide cōpl'onis radicalis facil'r sanant: ꝛ e⁹° q fuerint frigide ꝛ sicce, qm̄ in hꝫ cōpl'onib⁹ vulnera difficulter ꝯsolidant. ¶ Ex etate ℞o dixit Sera. pueri sanant cū facilitate pp hūiditatē corpoꝝ suoꝝ ꝛ facilitatē ꝯsolidationis vulneꝝ eoꝝ: ꝛ ꝑpie in eo ex pueris: cui⁹ etas est. 14. annoꝝ, q: toleratio eaꝝ est pp vtutes ipsoꝝ. Et Pau. dixit. leuis est sanatio infantiū: dū erunt in eta. xiiij. annoꝝ ex leuitate corpoꝝ ipsoꝝ. Uerūtm̄ pueri nō in qualꝫ etatis pte sūt equales in facilitate curationis istius: sed vt dixit Raſ. 4° ptiñ. cōueniētiores ad illud sunt q vltra etatē quatuor annorū sunt ꝛ vltra vsqꝫ ꝑpe annos. 20. ꝛ q sunt in medio octorū annoꝝ sicut sunt q sunt. 14. annoꝝ vt dixerūt cōiter oēs auctores ꝯueniētiores sunt oib⁹ alijs. Infantes vō pui dixit Raſ. ibidē valde moriunt' si in eis fixura facta fuerit ꝑ lapide ex debilitate vtutis ipsoꝝ: decrepiti vero, quoꝝ iam caliditas diminuta est: ꝛ sil'r sanguis eoꝝ iam diminutus est, sūt difficilioris sanationis: qm̄ vulnera eoꝝ nō cozrūdēt ad cōsolidationē. ¶ Dixit Pau. difficilis est sanatio in senioꝛib⁹ ex siccitate corpoꝝ ipsoꝝ, sed in iuuenib⁹ ꝛ illis q sūt in ꝑma etate senectutis facilioꝛ est sanatio q̄ in ꝺcrepitis: qm̄ adhuc hūt multitudinē sanguis, qm̄ cōpl'ones eoꝝ sūt adhuc calē: aut ꝑpinque calis. De ꝑmis senib⁹ dixit Raſ. ibidē. q sanant cū velocitate. ſ. respectu decrepitoꝝ ꝛ iuuenū: qm̄ in figura nō accidit eis apa calm̄ qm̄ nō sūt multe calitatis, neq; multi sanguis, neq; ipsoꝝ corpa sunt frigida tātū inq̄tū nō ꝯsolident' vulnera ipsoꝝ. ¶ Dixit Pau. sanatio illoꝝ q sūt mediocres inter etates pueroꝝ ꝛ ꝺcrepitoꝝ iuxta modū illoꝝ erit. ſ. q quāto plus appꝛopinquāt etati pueroꝝ: tanto facili⁹ recipiūt sanationē: ꝛ quāto magis appꝛopinquāt etati senū: tāto erit difficilioꝛ eoꝝ sanatio. ¶ Dūt qdā. q q̄uis iuuenes sunt facilioris ꝺgōnis vulneꝝ suoꝝ q̄ ꝑmi senes: in ipsis tñ verēda est magis curatio lapidis ꝑ icisionē, vt qz dixit Raſ. 4° ꝑti. ipsi moriunt' pp apata calā q eos sequūt' pte dolore incisionis. ¶ Ex cōpōne vō ꝛ corpis habitudine: qm̄ pingues difficili⁹ incidunt' gracilib⁹, meat⁹ ēt vesice in eis arctus est: ꝛ nō ꝺducit' in ipm lapis cōditione sufficiēti ad incisionē faciēdā in eo: carnosi tū ꝛ medie habitudis cōueniētiores sūt alijs lapidis incisioni. ¶ Ex ꝯsuetudie vō patiēdi a lapide, ꝺcit Sera. illi in qb⁹ fit lapis asper magis sūt tolerātes dolorē accidētē ex incisione ferri ad exhenduz lapidē: ꝛ pp illud fit facilis eoꝝ sanatio: qō est: qm̄ ꝯsueti sūt tolerare illos dolores ꝛ apata: ꝛ illi in qbus fit lapis leniores sunt ꝑm ꝺtrariū illi⁹: qō est, q isti dolores ꝛ apata nō accidūt eis multū: iōq; nō expectant. i. nō tolerāt dolores q fiūt in icisiōe. ¶ Cōditiones vō ex pte lapidis sūpte sūt ex q̄titate ei⁹ ꝺtinua ꝛ ꝺscreta ꝛ figura ei⁹: ex q̄titate qdē ꝺtinua. Dixit Sera. q ex lapidib⁹ magn⁹ est fit difficilis ꝛ ipsi⁹ retētio, ꝛ ipsius extractio. Ait Pau. in quo fuerit lapis magn⁹: ꝛ accidētia magna erūt. Sed parui lapidis, dixit Sera. difficilis fit sensus. i. ipsi⁹ inuētio. ſz fit facilis ipsi⁹ extractio qñ sentit' loc⁹ ei⁹. i. qñ inuenit'. ꝛ ꝺducit' ad locū icisiōis: ꝛ dicit. equalis in magnitudine ꝛ q̄itate est medius inter illos duos: q̄titate vero ꝺscreta, qm̄ q̄liꝫ sunt in vesica duo vel tres: ꝛ qñq; plures vt patuit in sermōe qnto, ꝛ q̄to plures tanto sūt difficilioris curatiōis. Ex figura vero: qm̄ dicit Sera. rotūdus est facilis egressiōis, ſz seratilis. i. ramosus est ꝯuio illi: qm̄ vt dicit Pau. ex aspitate. i. ramositate lapidis accidūt dolores: ꝛ celeriter accidūt apata ꝑ dolore: ꝛ oblonginq; est ei⁹ itroit⁹ in collū vesice. egressio est cū facilitate.

Signa lapidis vesice multa sunt. dixit Raſ. in diuisionibus. signa ei⁹ sunt albedo vrine ꝛ subtilitas ei⁹: ꝛ fex arenosa post cōturbationez eius. Dixit Sal. ꝑ de interioꝛib⁹, habebit vrinā clarā ꝛ aquosaz q̄ ꝑus fuerat arenosa, ꝛ dicit Sera. cognoscim⁹ hoc ex eūone vrine aquose, ꝛ sedimine arenoso qō est in ea. Aui. dixit vrina est decliuis ad albedinē: ꝛ sedimē. ſ. arenosuz: qō subsistit in ea nō ē rubeū: ſz ad albedinē tendēs, aut cinereitatē, alia lra hz citrinitatē, ꝛ nō est bona nisi ꝑ citrinitatē intelligat albedinē nō oimodā. Uer⁹ dixit Aui. qñq; est vrina grossa oleaginee fecis. i. grosse: ꝛ mucillaginose hypostasis, ꝛ hoc eēt qñ nō ꝑuerterēt' in aug^m lapidis, ꝛ nō eēt in collo vesice opilatio, vez qz plm̄ collū in his patiētibus opilat' ab illa mā: aut ab eo qō iā factū est de lapide. Uñ vrina q̄ distillādo egredit': ꝛ non penetrat nisi qō de aquositate est subtile: iō dicit Aui. q ꝑm plm̄ est subtilis: ꝛ ꝑpie in ꝑn°. ſ. qñ detinet' mā feculēta q̄ cōuertit' in lapidem aut ꝑpie in ꝑn° qñ lapis est puus: qm̄ magis opilat q̄z magn⁹. ¶ Et scias q qñ vrina appetit aquea, ꝛ residet in eius fundo arena figūat q lapis gñat': aut gñaturus est, ꝛ in tpe gñōnis ei⁹ aliqñ emittit' vrina aquea cuz sedimine arenoso, ꝛ aliqñ grossa absq; sedimine arene, cum ℞o ꝺfirmat' lapis ꝛ gñat⁹ est: tunc vrina est vehemētis claritatis, ꝛ nō residet in ei⁹ ꝑfundo arena: aut si residet est qd paruū valde. ¶ Et dixit Bimasuy. si laborās lapide mingit arenā figūat q lapis est mollis dissolubilis ꝑ medicinas interi⁹: ꝛ exteri⁹ approximatas: ſz si est vehemētis claritatis valde significat sup lapidē ꝺfirmatū durū: ꝛ incōueniētē dissolutioni cū mediciuis. ¶ Et post q̄z minxerūt apparūt mingere. Dixit Antilis. q vesica excitat' ad expellendū id qō in ea est. ſ. lapidē. q̄si volēdo ipz trāsmittere cū vrina multa: ꝛ fortasse post mictū mingent sil'r. Dixit Aui. quotiēs eūat' ex vrina quā mingit desiderat iteꝝ mingere statiz: ꝛ agēs illud est lapis expellēs. i. cogēs vtutē ad expellēdū ipz expulsiōe vrine aggregate. i. cum vrina aggregata ꝛ multa. ¶ Dixit Pau. figūat' sup lapidē vesice ꝑ difficultatē exit⁹ vrine. ſ. qñz ꝯueniētē. Dixit Aui. qñq; ꝑducit ad difficultatez. ſ. vrine vt dicit lra extra: cū hoc q illud qō egredit'. ſ. de vrina egredit' cū fortitudine pp cōpressionē suā. i. cū fortitudie expssiōis. ſ. facte a ℞o ab infirmo vel medico cū manu: aut alia re sup mirach in loco vesice attrita: tūc. i. relaxato ozificio vesice ab ipellēte post ipz vñ qñq; mingit patiēs in fine ei⁹. ſ. fortis expssiōis vrinā quā vult. Accidit aūt illa difficultas mingēdi ꝑz plm̄. ppea q lapis opilat meatū vrine nō pfecte: ꝛ qñq; accidit ꝑ pie q vesica supflue replet' vrina añq; expellat': vñ eget cōpressione sup ipsa ad expellēdū ipsaz. ¶ Dixit Raſ. in diuisionib⁹ de signis ei⁹ est retētio vrine. ſ. interdū: ꝛ difficultas exit⁹ ei⁹. ¶ Et dixit Aui. qñq; est cū arenositate exeūte a lapide vesice in vrinā fex furfurea. ſ. hypostasis hūs ptes furfureas: q exeūt a vesica pp abrasionē ei⁹ factā a lapide abstergēte: ꝛ abradēte superficiē ei⁹ intrinsecā. ¶ Et multotiēs dixit Aui. mingit' sanguis pp rasicationē lapidis. i. factā a lapide maxime in meatu colli vesice. Et ꝑpie dixit Auic. qñ lapis est magn⁹ asper. dixit Antilis. si lapis fuerit lōgus. i. ramosus: aut magn⁹ multotiēs mingit laborās eo sanguinez: ex puo ℞o ꝛ a plano nō minget sanguinē. Et dixit difficultas mingēdi erit cū puo lapide plus q̄z cuz magno: qm̄ pot'e est q cadat puus sup os vesice. ſ. sup meatū colli ei⁹. ¶ Et dixit Antilis: in plūb⁹ laborātib⁹ lapide vesice egredit' anus eoꝝ. Et Aui. dixit. qñq; ꝑducit lapis ad exitū ani: max^e cū est magnus ꝺprimēs intestinū rectū cū vicinitate ei⁹: vñ ꝺpressus descēdit ꝛ egredit'. Raſ. tñ 4° ꝑti. ait dico q expt⁹ sum: ꝛ vt exētores lapidū dicūt. q ꝑpria figūatio lapidis in vesica erit pp egressuz ani. ¶ Et qñq; dixit Aui. ꝑducit lapis vesice ad retētionē. ſ. egōnis vt dicit lra ex': ꝛ hoc erit: aut pp coartationē factā in intestino recto: aut qz nā refugit ab expssione in emissiōe fecis vitādo aug^m dolorīs. Etenim in lapide vesice qūocūq; sit ē dolor cū sit mēbrū neruosū cito patiēs a lapide: verūtm̄ dolor iste est puus re" dolorīs q est in lapide renū. Dixit. n. Aui. q nō est dolor lapidis vesice: sic̄ dolor lapidis renū: qm̄ lapis vesice tenet' in spatio. ſ. magno respectu illius

ꝛ ꝓpter eius ꝓximitatē. dixit ꝑ Pau. lapis vesice nō excitat dolorē: nisi qñ retinet in ore veretri interioris: ꝛ retinēt vrinā. Et Aui. dixit. nisi cū lapis retinet vrinā: qm̄ tūc eius dolor vehemēs fit: qm̄ tūc ingredit collū ꝛ soluit ꝓtinuū. ipsa. n. vrina retēta sua q̄ztitate extēdēdo soluit vesice ꝓtinuū: vñ fit dolor ꝛ ꝓpter ei⁹ ꝓximitatē iterꝝ. ¶ Dixit Antilis. qñ mouet labor ās lapide vesice ambulādo: ꝛ laborādo vehemētior fit dolor ei⁹: ꝛ cū regescet dolor alleuiabit: qm̄ nō adheret lapis cum vesica. ¶ Et dixit Antilis. dolebit veretrū cū pruritu in eo ex cōiectione vesice in eo sicut dolet vnguis. i. extrema ps digiti cuz affligit digitus. Et Aui. dixit. qñq; est cū lapide vesice assiduatio pruritus ꝛ doloris in virga, ꝛ in radice eius: ꝛ in pectine cōitate virge ad vesicā. Et dixit Pau. q̄ est pruritus ēt in loculo testiculorꝝ: ꝛ ꝓpter pruritū illū puer patiens: vt dixit Raſ. in diuiſiōib⁹. plm̄ scalpit virgā, ꝛ laborat cū ea ꝓpter qō extēdit veretrū. Dixit Pan, ꝛ erigit: deide deficit ab erectione. Dixit Serap. sunt pruritꝰ ꝓtinuus in canali virge: ꝛ erectio ei⁹: ꝛ mollificatio ipsi⁹ supra mēsurā. Et Aui. dixit hūs lapidē vesice multiplicat cōtractionē ꝟge sue: ꝛ ꝓpter cū est puer ꝛ assidua fit eius erectio. Pro his oib⁹ signis. dixit Almāsor. cū eger sepe virgā fricat: ꝛ manu tractat, ipsa quoq; erigit frequēter: ꝛ subito, ꝛ arescit ꝛ vrina difficulter: ꝛ cum dolore egredit in qua egritudine lōgo tpe q̄ndq; extiterit lapis in vesica esse signāt. ¶ Dixit. Gal. ꝑ de interioribus. si in firmus puer est: ꝛ habebit vrinā clarā ꝛ aquosaz: ꝛ pus erat arenosa: ꝛ pectē sic scalpit: ꝛ virga sine cā erigit ꝛ inclinat: ꝛ tandē vrina ꝓstringit dico nō moueri a veritate dicentez in collo vesice ei⁹ lapidē hri. ¶ Et multotiēs gdē descēdit lapis ex renib⁹ in vesicā: ꝛ nō expulsus: neq; emissus remanet ibi: deinde magnificat: ꝛ sig'' huius est q̄ ꝑcesserit dolor in renib⁹ ꝛ inflatio: q̄ post descensuz lapidis sedat⁹ est ꝛ sequūtur: deide ꝑdicta signa lapidis vesice q̄ pus nō aderāt. ¶ Signū āt qō ꝑdicta signa ꝓfirmat ꝛ rectificat ꝛ certificat est inuentio ei⁹ p sensuz tact⁹. Et ipse gdē qñ ꝓtinet in collo vesice: qñq; repit ꝑ tactū factū exteri⁹ sup loco q est inter anum ꝛ bursaz testiculorꝝ. qñ vo est in ꝓcauitate vesice: opz vt inq̄rat cū digito intromisso in anū infirmi: ꝛ modus ingrēdi ſz Pau. est vt iacet patiēs sup dorsuz suū: deinde vngat digit⁹ index si fuerit puer vel paruus: aut digit⁹ medi⁹ si fuerit inuenis aut magn⁹ oleo vel butyro vel aliquo ceroto seu mucillagine: ꝛ intromittat in ano infirmi: ꝛ ipellat medic⁹ cum eo intestinū versus vesicā, ꝛ ingrat de lapide: an sit vnus vel plures, ꝛ si sic nō inuenerit expellat cū digito intestinū vsus collū vesice, donec eminētia in loco illo exteri⁹ appeat, ꝛ tūc tāgat cū manu altera eminētiā illā vt mediāte tactu interiorū ꝛ manus exterioꝝ certificet de lapide: an sit: an nō. Hanc tū inq̄sitionē dz ꝓcedere clystere lenitiuū: vt totā egōnē expellat ꝛ ꝓpter dixit Paulus. si sentis q̄ in intestinis eius sit stercus siccū: qm̄ nisi expellat forsan ipediret tactū lapidis: sed eūatis intestinis ab eo qō in eis fuit facilis fiet tact⁹ ei⁹. Et dicit. pz q̄ inq̄sitio de lapide nō dz fieri patiēte stante erecto: aut sedēte, qm̄ sic stando extenduntur. dicit Pau. musculi cū vesica: ꝛ vnctionē faciūt inter inq̄rentē ꝛ lapidē: sed patiēte iacente super dorsuz suū musculi nō extenduntur cum vesica: ꝛ non impeditur inde tactus lapidis.

De cura lapidis vesice ꝑ medicinas ꝛ ꝑ dietā dictū est in sermone q̄ntor⁹ de cura lapidis renū: ꝛ similr ibi dictū est de ingenijs ad remouēdū lapidez de collo vesice: ꝛ meatu vrine, q̄z⁹ ēt ō hoc dictū sit in ꝑcedēti. ca⁰. Nūc aūt ōm est de extractione lapidis p incisionē. Sciēdū tū pus est q̄ lapis exhendus p incisionē est ille sup quē non potuit ꝑualere regimē ꝑ medicinas: ꝛ talis lapis p incisionē extrahēdus: aut ꝓtinet in ꝓcauitate vesice, vel ei⁹ collo, aut ꝓtinet in meatu vrge: si ergo ꝓtinet in cōcauitate vesice: opz vt deducat ad collū ei⁹. ꝛ si cōtinet in collo opz vt in eo ꝓtineat: done incisio fiat ꝛ exbat, cōtentus aūt in cōcauitate vesice, ꝛ maxie in pte suprema eius ad collū vesice descendens fit ꝓcussione ꝛ saltu: cōcussione qdē, naz si puus fuerit egrotās ꝑcipe ministro q̄ amplexet eū accipiēs eū sub bra, chijs suis ꝛ suspēdat ipz a terra ꝛ cōmoueat eū vehemēter, ꝛ ꝓcutiat dextra ꝛ sinistra, q̄ si fuerit magn⁹ iaceat supiorib⁹ eleuatis: ꝛ inferiorib⁹ declinib⁹: ꝛ tūc capiat pedibus suis: ꝛ ꝓcutiat: ꝛ moueat: ꝛ vehemēter teneat: tū tūc ab aliquo ministro captus subascellis ne in cōmotione ꝛ ꝓcussiōe pedes ad terrā descēdāt. Saltu vo qm̄ ꝑcipere debes egrotāti vt saltū pluries faciat de loco alto ad locū deplessuz. ꝛ tūc digitū suū indicē vel mediū: vt. ē. ocm̄ est ꝛ inunctū manus tue sinistre in anū mitte: ꝛ qdē si lapidē in ꝓcauitate vesice in ueneris ad collū ei⁹ reduces: ꝛ si i collo ei⁹ iueneris eū in eo loco ipz firmiter tene: in reducēdo tū ipz de ꝓcauitate ad locū aliqñ necesse est, vt extrema digiti tui flectas: qm̄ cū tali flexiōe meli⁹ ꝛ facili⁹ deduces eū: opz aūt ad hoc faciēdū: vt si qdē puus fuerit egrotās, aut puer vt facias sedere vnum quēdā vir ꝓ supscānū, ita q̄ eq̄lia sint in altitudine genua sua inguinib⁹. Deinde sedeat patiēs sup genua illi⁹. Si vo fuerit magn⁹ debēt sup scāno sedere duo viri restringēdo ipsorū anchas ne separent adinuicē: deinde sedeat patiēs super genua ipsorꝝ. cūq; sic sederit patiēs ponat vn⁹ minister bra, chia patiētis sub genib⁹ ipsi⁹ retinēdo manus suas vnā supra aliā. ¶ Dixit Aui. ꝓparet sedes ꝛ sedeat eger sup eaz ꝛ si puer est retineat ipz vnus minister: ac sedeat sup coxas suas: deinde intromittat minister ali⁹ man⁹ suas sub genib⁹ eius sub renib⁹. ſz ista lra nō est bona, ꝛ opz vt sint alij duo ministri: vn⁹ a dextris: ꝛ alius a sinistris: q̄ teneāt eū eleuatū ꝛ firmū: vt nō moueat hora opōnis tue, ꝛ opz vt aſiq; deliberes opōnē tuā attenues regimē egroti: ꝛ eūet flōmia farmacia: aut vomitu vel saltē cū clysterijs ſm exigētiā vtutis, ꝛ plenitudis infirmi. Nā nihil est qō ita assecuret ab euentu apatis ex incisione: sicut attenuatio cibi ꝛ eūatio corpis: ꝛ opz vt cena ꝑcedēs opōnē tuā minoret: ꝛ clysteriçet aſi: vt nō ipediat egestio opōnē: ꝛ opz vt ante intromissionē digiti in anū infirmi calefacias vesicā ei⁹: ꝛ circuitū ipsi⁹ cū pānis calefactis, ꝛ inungas cū oleis mollificatiuis calidis: et scias q̄ aliqñ necēsse est: vt post intromissionē vnius digiti intromittas ēt aliū ad melioꝝ inq̄sitionē de lapide: ꝛ ad melioꝝ deductionē eius ad collū vesice: ꝛ ꝑcipue ad firmioꝝ retentionē eius in ipso dū incisionē feceris sup eo. ¶ Dixit Pau. deducat lapis ad collū vesice, ꝛ expellat digito in ipso dōec expelli nō pōt plus vltra: ꝛ toto studio retine ipm firmū: vt non transgrediat ꝛ exeat qñ scindis ꝑ eo ꝛ nō habeas quererē ꝑ lapide post scissionē. vez q̄ dicit. Pau. detinet lapis ꝓpter magnitudine sua in loco nō bono ad scindēdū, super eo: vt qñ nō bñ intrat in collū vesice: ꝛ opz vt ꝓsideres hoc, ꝛ nō facias fixurā ibi. Cū ergo vis lapidē firmiter tenere expelle eū cū fortitudine ad exteri⁹ vt bñ adhereat cuti exteriori colli vesice: cūq; sic firmiter tenueris lapidē ꝑcipe ministro: vt cū sua manu dextra teneat testiculoz eius remotos a pte in qua vis incisionē facere: subleua tū eos vsus supiora ad ptē pectinis: ꝛ cū sua manu altera remoueat cutē que est sub testiculis ad ptē diuersaz ei: ꝛ in qua vis sectionē facere, ꝛ ꝑcipe alteri ministro vt ꝑmat vesicā manu sua ꝑmēdo cuz ea sup femur ei⁹ ad iferiora: ꝛ tūc tu cū manu dextra scinde sup lapidē cū instrō amoydin. i. cū rasorio: vel spatumuli ꝓtime incidēti scindēdo cū cuspide ei⁹ in eo qō est inter anū ꝛ testiculorꝝ bursaz: nō qdē sup medio siue grassura: sed ad latus natis sinistre. Inqt. n. sared. caue ne scindas sup derē: qm̄ erit malū: ſz fiat fixura in pte sinistra derē remota ab ea ad modū vni⁹ grani ordei: qm̄ si in derē eēt pernecabis: ꝛ si fieret in pte dextra esset peior. ſ. q̄z qñ in sinistra. Et Aui. dixit studē vt expellas lapidem ad colluni vesice taliter vt remoueat a commissura quātitate vnius pili. i. q̄ztitate grossitiei ptis pili obtuse in qua nō incidit, ꝛ caue ne findat sup cōmissurā: qm̄ est malū: cōmissura. n. ſm necessitatē est locꝰ mortalis ad incidēdum: ꝛ ego puto q̄ hoc sit ꝓpter vasa ꝛ neruos

qui veniūt illuc: ⁊ fac. dicit Aui. sup locū ipz scissurā tendentē ad trāsuersuz parūper: dz enim fieri incisio aliquātulū obliqua: qz tūc sit ꝑm rugatiões loci illi⁹: ⁊ fac eā. dixit Auic. bono igenio vt nō cōtingas neruū: studēdo ēt vt cadat icisio in collo vesice tm̄. Nā si accideret in corpe vesice nō ꝓsolidabit oino: ⁊ fac scissurā ꝑm q̄ztitatē lapidis exhēdi, nisi fuerit magnus valde. Jngt Pau. icinde ꝑ lapide puo equali. sup. scissura: ⁊ pro mediocri. s. eq̄li scissura. Magnus vo indiget scissura ampla: oūmō nō transcēdat ter^m colli vesice: qm̄ dixit ipse est lapis magn⁹ valde: q̄re nō est pole vt scindat ꝑm magnitudinē suā ⁊ eo maxie: qz nō pōt deduci ad locū bonū ad scindēdū. Dixit. n. Pau. si lapis fuerit magn⁹ valde incō gruū est scindere cū fixura magna: ne excitet inde dissuria: ⁊ nō ꝓsolidat oino: ſz tūc expelle cū digito vel digitis cū egrediat aliqua ps ipsi⁹ ꝑ locū fixū: ⁊ tūc tene eū firmiter cū digitis dū frangant: ⁊ egrediant ptes ei⁹. ¶ De mō aūt frangendi ipsuz. dixit Aui. opz vt cōprehendat cū tenalijs: ⁊ rūpat paulatim. Et Albuc. dixit. opz vt ingenies sup ipz, aut vt stringas sup ipz cū gesti decenter: cuius extremitas sit dekana. i. tenalia q̄ stringit sup lapidē: vt nō euadat ab ea: aut vt intromittas subito instrm̄ subtile curuate extremitatis: ⁊ extrahe cū eo: ⁊ si sic nō poteris sup eū tūc amplifica foramē parūper: qdā enim eligūt potiꝰ pati dissuriaz ⁊ fluxū vrine super incisione illa q̄z dolores ⁊ angustias lapidis remanētis. Et sile opz fieri. dixit Albu. in lapide cui sunt anguli ⁊ margines: ⁊ sit ꝓpter eos difficilis exitus ei⁹ ex fixura parūper dēcenti: qm̄ opz vt frangat aut vt addas in fixura parumper. Cūq; frangis lapidē. dixit Aui. assumat q̄ frāgit ⁊ extrahat: ⁊ nō remaneat ex eo in vesica aliqd: nā si remānerit magnificabit ⁊ fiet magn⁹. Dixit Albu. si pars minima fuerit q̄ remānt: ⁊ fac vt fixura tua quā facis sit ampla exteri⁹ ⁊ stricta interi⁹: donec pueniat sup lapide: ⁊ tūc impelle lapidem digitis tuis: nā si puus fuerit egredietur sic ꝑ fixurā. Qz si ꝑm pulsionē tuā egredi nō pōt: tūc intromitte instrm̄ q̄ vocat uncus: q̄ dz eē subtile nō acutū: neq; incidēs: ſz hic bñs in cuspide q̄dā curuitatē ⁊ situa eū iter lapidē ⁊ digitos tuos ⁊ trahe cū eo lapidē exteri⁹. ¶ Dixit Aui. lapis magn⁹ fortasse indiget instro. s. extrahēte q̄ ipz trahat. Dixit Auic. si q̄ lapis exteri⁹ expellit cū videris fixurā nō penetrātē: tūc ꝑfora. s. vel amplifica: ⁊ hoc fac. dicit ipse si opō hȳ q̄ztatis nō ꝓducit ad dolorē vehemētē: ⁊ puenerit inde patiēs ad cōtortionē colli: ⁊ casuz ȳtutis: ⁊ destructionē mot⁹: ⁊ sermonis ꝓstrictionē ⁊ depositionē palpebraꝝ ⁊ oculi. nā si pduxerit nō ad illud: tūc ꝑfores: nā si ꝑforaueris ipsuz ⁊ amplificaueris vuln⁹ mouet statiz. ¶ Dixit Pau. si lapides fuerint vltra vnū expelle maiorē prius ad vesicā. i. ad collū vesice: ⁊ scinde sup eū ⁊ extrahe eū: ⁊ deinde expelle aliū: ⁊ aliū post aliū: donec oēs extraxeris: ⁊ liberaueris ex eis vesicā: ⁊ oēs hāc opōnē studiose accelera: ⁊ nō tardes iuxta posse tuum. Ait enim Pau. stude ad restringēdū lapidē ad locū icisiōis. s. ⁊ ad incidendū ipz: nā si remissus fueris opō tua erit inanis. ¶ Et Aui. dixit opz vt cadat in expulsione lapidis abbreuiatio. i. festinatio. alia litera est negatiua: ⁊ dixit vt nō cadat abbreuiatio. i. pigritia ⁊ remissio. Et iō dixit Pau. si ꝟ erit difficile ꝑcipue seruiēti q̄ infestet pectinē: ⁊ eū oppримat: ⁊ prēcipe alteri q̄ extendat veretruz ad sursum eleuādo illud cū hoc ad partem diuersaz fixure vt supra dictum est.

De extractione lapidis ꝺtēti in meatu vge. dixit Aui. multotiēs accidit vt pueniat lapis ad collū vesice: ⁊ cōsequat virgā: ⁊ figit in ea: ⁊ phibet exitū vrine: tūc dixit Albu. cura ipz cū eo q̄ narro añq; deuenias ad sectionē: multotiēs enim excusaris ꝑ hāc curationē a sectione: iam. n. ꝓbaui illud ⁊ est vt accipias ꝑforatoriū ex ferro triāgulato extremitatis acutū q̄ sit fixū i ligno: deinde accipe filū: ⁊ liga virgā sub lapide. s. expte radicis virge: vt nō redeat lapis ad vesicā: deinde itromitte ferrū illud ꝑforans in virgā cū facilitate: donec pueniat ꝑforatoriū manu tua in ipso lapide paulatim ⁊ conare ꝑforationē ei⁹ dōec facias ipz penetrare a ꝑte altera: vrina nāq; absoluit statim deinde preme manū tuā sup illud q̄ remānt in interiori ꝑte vge: ipse enim frangit statim ⁊ egredit cū vrina ⁊ sanat infirmus. ¶ Qz si nō ꝑpet tibi hec curatio ꝓp aliqd q̄ ipediat: tūc expedit vt secet: scias tñ q̄ añ dictā opōnē: ⁊ añ sectionē ingeniandū est vt trāseat ꝑ foramē ad caput virge: ⁊ egrediat vel extrahat inde. Et modus hui⁹ ingenij est: vt dixit Aui. incessanter inungat pectē: ⁊ vnge ēt cū oleis mollificatiuis calidis ⁊ fiat cōpressio in virga supra lapidē ipingendo eū ad interiora ligādo ꝑus ante lapidē cū filo: vt redeat ad vesicaz, ⁊ si sic penetrat ad locuz ꝓpinquū virge. s. capite ei⁹ ⁊ si pōt extrahi cū facilitate extrahat: sinaūt nō opz vt laboret ad exhēdū ipz ex illo loco illico ⁊ violēter. Nā si feceris: fortasse faciet accidere in loco vuln⁹ q̄ nō ꝓsolidabit: imo opz tūc vt vtaris mō ꝑdicto ab Albucasi. aut vt liges super lapide: vt dictū est ne retro redeat: ⁊ postea extēde cutē vge ad anteri⁹ ⁊ liga eā añ lapidē vt stet sic tensa: ⁊ tracta ad añ riora: nisi vt postq̄z extraxeris lapidē soluas illā ligaturā: vt redeat cutis ad locū suū ⁊ coopiat vuln⁹, ⁊ factis dictis ligaturis seca sup lapidē in ipsa vga ex ꝑte iferiori ei⁹ inter duas ligaturas: ⁊ exhe ipz: deinde solue ligaturas ⁊ mūdifica locū a sanguine cōgelato q̄ fuerit supra vuln⁹. ¶ Cū ergo cōpleueris opōnē tuā: ⁊ nō fuerit sequutū aliq̄ malū accidēs: tūc dixit Albu. imple vulnus thure: ⁊ aloe: ⁊ sanguine draconis mixtis stringe sup ipz: ⁊ pone desup pānū infusuz in oleo ⁊ vino ⁊ oleo ro. ⁊ aq̄ frigida vt sedet aꝑa. Quidā aūt ponūt puluerē masticis boliar. ⁊ dragagāti mixtū cū albumine ouī: ⁊ q̄dā suūt vuln⁹ si fuerit magnū ponēdo in meᵒ pūctū vnū: deinde dixit Albu. resupina infirmū sup dorsuz suū: ⁊ nō solues ligaturā vsq; ad diē tertiū. Dixit Aui. ille cui⁹ scissura: ⁊ vulnus nō ita. i. nō multū dolere faciunt vt inde curet soluit in die 3ª. ⁊ cū solueris ipz embroca locū cū aq̄ ⁊ oleo multo. Deinde cura donec sanet cū vnguēto basilicon. q̄ si nō cōsolidat vulnus suppone ei puluerē factū de mastice ⁊ mumia: ipse enim appropriat⁹ est ꝓsolidatiuus vulneꝝ hui⁹ loci. Et dixit Hal. vt ponit. 4° ꝑti. si vuln⁹ nō ꝓsolidat: qz vuln⁹ factū est strictū in ꝑte ipsius exteriori: ⁊ interiori remanet amplū: tūc dilata ꝑtē exteriorē: ⁊ si opus fuerit fac illud bis, ⁊ ter. al's. post mēsez vnū: ⁊ sanatus est: stude tñ inq̄zrū potes in ꝓsolidādo vuln⁹: ⁊ si interim appetit mingere nō surgat: ⁊ nō obliuiscaris oi vice q̄n mingit ponat manū suaz supra vulnus ⁊ impingat medicinas ⁊ plumaceolos: vt nō obsoluant: ⁊ nō egrediat vrina per vuln⁹: vrina nāq; ledit valde ꝑforatos ⁊ ꝓp hāc cām toto ipso tpe dz patiēs vti dieta temperata cū puo potu vtēdo vino stiptico: ⁊ nō albo subtili: ⁊ abstinēdo ab oibus diureticis. ⁊ opz. dixit Albuc. in horis curationis toti⁹ vt liges duas coxas ad inuicē ad meliorez retētionē medicinis. ¶ Si vo aliquod malū accīs supuenerit inspice q̄ sit illō: ⁊ opponе ei cū eo q̄ ꝑuenit. Accidit. n. dixit Hal. ⁊ ponit 4° ꝑti. ex scissione lapidis ꝑ debitū facta aliq̄n fluxꝰ sāguis supflu⁹: vt q̄n fuerit fcā icisio sup arteria: aut fluxꝰ vrine frequēter: qm̄ icisio q̄ puenerit ad ptē nerosaz vesice nō adheret ⁊ nō ꝓsolidabit: ⁊ aliq̄n ꝺficit ide gñe: et maxie q̄n scissio fuerit facta sup vasa spmatica. Et ꝑm Albuca. et Aui. aliq̄n seq̄t dolor vehemēs et aꝑa et aliq̄n fluit ex sanguie in vesicā: et ꝓgelat in ea: et aliq̄n accidit in vulnere corrosio: et aliq̄n mortificat caro in circuitu ei⁹. ¶ Et dixit Aui. cū feceris in lapide oia q̄ sūt de illo dicta et extraxeris eū fortasse accidit exꝑssione vētris cū fortitudine: et ex dolore scisionis aꝑa: et est tūc res timorosa: ex eis aūt q̄ nō pmittūt euenire aꝑa dixit ipe sūt vt clysteriçes egrū et exhas fecē ei⁹. s. añ curōnē et scissionē: et post illico. s. post opōnē des ei in potu aliqd leniēs näz: et nō cibes eū nisi re pua: et näz lenificāte et si idiguerit flōia: qz sit i pectore plectoria vt alleuiet ex mioratioe. i. cū miorātioe facēa, et sbdit q̄ si volueris vt vehemēti⁹ alleuiet: et ꝑ q̄ appuerint signa aꝑatis. et do-

Correctio accidentiū.

Contra aꝑa.

lor fit vehemētior valde: tunc ad sedandū dolorē vt nō tra/
hant māe ad locū: z apostement: opz vt sedeat eger in tina
plena aq̄ in qua decocta sūt lenificātia: sicut malochia idest
altea vel malua: z semē lini. z furfur: z filia: z cū illa aqua sit
mixtū oleū plm bñ cōquassatū cū ea: z sit actu tepida cūq;
extraxeris eū de tina inunges partes virget: z in circuitu cū
oleis mollificantib⁹ vt camomellino: z anetino z silibus: z
pones sup vulnus butyrū tepidū: z funde ex eo in ipsum: z
pone sup ipsuz cotū infusuz in oleo rosato, z pauco aceto: z
si cū his magnificat apa fac ipz assidue sedere in tina pdcā:
aut in decoctione fenugreci z semi. lini. z si adhuc dolor fiat
fortior fac ipz sedere scdo z tertio in aqua z oleo tepidis: z
opz vt assiduet calefactionē vefice cū oleo de rutha. Cū. n. ca
lefit fit rectioris disp̄nis, z minoris doloris z pauciorīs
vrine. ¶ Ampli⁹ dixit Auicē. nō pōt esse qn in incisione: aut
currat de sanguine. s. supfluo: z accidit fluxus sanguis: aut
nō currat de sanguine quātitas q̄ nēcia est, z est tunc timor
apatis z corruptionis mēbri: cui⁹ signū est quod alterat co/
lor ei⁹ a rubedine. s. versus liuiditatē vel nigredinē: z in hoc
casu viso signo p̄dicto incidat. i. scalpellet vel scarificet lo/
cus illico: vt currat sanguis sufficienter: z desup ponat em/
plastrū ex aceto z sale in pāno lini tādiu donec ꝓhibeat cor
ruptionez: z in sūma regat regimine cancrene. Et si accidat
vulneri corrosio regat regie vlceris corrosiui. ¶ Qz si sup/
fluat fluxus sanguis. dixit Aui. recti⁹ est: vt sedeat in aqs sti
pticis: z pone sup locū thus: z atramentū: z sup ipsa pone
cotū infusum in aceto z aq̄: z si sciueris q̄ vena magna aut
arteria sit incisa adde in curatione ei⁹ cōstrictionē: z sit san
guis inobediēs ꝓstrictioni: z nō cessat z nō sanat: tūc fac eū
sedere in aceto forti, z fortasse indiges vt flobotomes eum
vt attrahat. s. sanguis ad diuersū, z fortasse nēciuz est vt po
nas sup pectē: z inguina narcotica. ¶ Et fortasse dixit Aui.
accidit vt currat frustū sanguis ad vesicā, cui⁹ sig^m est q̄ min
git vrinā sanguinolentā, z coagulet sup orificio: z collo ve/
sice z ꝓhibeat vrinā: z tūc nēciuz est vt intromittat digitus
in foramine vulneris, z auferat q̄ō est ibi coagulatum.

Cōtra di/minutū sā guinis fluxum.

Cōtra su/perfluum sanguinis fluxum.

Cōtra san guinē coa gulatū.

¶ Defectui aūt gīonis nō est igeniū curatiuū. ¶ Dixit Aui.
signa mala que cū venerint in incisione vel post eā expectat
medicus mortē egri sunt vt fortis fiat dolor sub vmbilico: z
infrigident extrema z acuat febris: z accidāt rigores. s. in/
cidētes z casus virtutis: cūq; addit vehemētia doloris loci
perforati: z accidit singultus z mouet venter motu exneo
sintomatico: tūc iā appropinquat mors. ¶ Signa vō indi/
cantia salutē sunt salus rōnis z sanitas appetitus. z vt sint
colores corpis, z forma sicut sani valde z c̄.

Ꝓnostica.

¶ De extractione lapidis mulierum. Cap̄. xliij.

¶ Albucasis pap generat lapis in mulie
ribus. s. in vesicis eap, si aūt
accidit alicui eap, tūc difficilis est ei⁹ curatio:
z ꝓhibet ꝓp modos multos, z vn⁹ eoz est qa
fortasse mulier est virgo, z alius est: qz tu nō in
uenis mulierē q̄ detegat sei ipsam medico qñ est casta, aut ex
hūtib⁹ maritos: z terti⁹ est, qz nō inuenis mulierē sciētē bñ
hāc artē p̄cipue opōnē cū manu, z quart⁹ est qz loc⁹ sectiōis
in lapide in mulierib⁹ est longinquus a loco lapidis, quare
indiget sectione pfūda z in illa est timor. ¶ Qz si necessitas
puocat te ad illud, tūc opz vt accipias mulierez medicā bñ
scientē, z talis pap inuenīt, si vō tu ꝓparis ea tūc quere me
dicū castū subtilē: aut mulierē obstetricē bñ doctā in re mu/
lieris, aut mulierē q̄ in hac arte innuit ptē artis, z fac eā pre
sentē: z p̄cipe ei q̄ faciat totū q̄ mandaueris ei ex ingnitiōe
in ꝓmis sup lapidē vt aspiciat si mulier est vgo. Nā si est vir
go opz vt imittat digitū suū in anū ei⁹ z querat lapidē, z cū
inuenit ipz coartet eū sub digito suo, z p̄cipe ei vt secet sup
eū. Si vō nō est virgo tūc p̄cipe ei vt intromittat digitū suū
in vuluā ei⁹ z ingrat situ suū in vuluā ei⁹ z ingrat sup lapi/
dē post q̄z ponit manū suā sinistrā sup vesicā, z cōprimat eaz
cōpressione bona. Si ergo inuenit euz tūc opz vt gradatim
moueat eū ab orificio vefice ad interiora ei⁹ cū sūma vtutis
sue, donec gueniat cū eo ad radicē coxe: deinde secet sup euz
apud oppōnē medietatis vulue apud radicē coxe: in q̄cūq;
ptē ꝓpiat ei vt sentit lapidē i illa ptē: z digit⁹ ei⁹ nō remouea
tur a lapide sub eo coartato: z fit sectio in ꝓmis pua: deinde
intromittat radiū sup illā sectionē fm q̄ztitatē q̄ lapis egre
diat ex ea. ¶ Et dixit Alb. si in opōne tua vincit te sanguis
tūc pone sup locū q̄gi tritū z tenei ipz hora vna dōec abscin
dat: deinde redi ad opōnē tuā donec egrediat lapis: z si vin
cit te fluxus sanguinis ex arteria incisa tūc pone puluerē su
per locū, z stringe eū cū pululis strictura decēti z dimitte
lapidē: z nō extrahas ipm. fortasse. n. morereꝛ infirma. cum
aūt sedat acuitas sanguis post dies z putrefit. i. saniat loc⁹:
tūc reddi ad opōnē tuā donec egrediat lapis.

¶ De egritu. bouina siue verme giiato sub cute. Cap̄. xliij.

¶ Egrit Albu. hec egri^do apud nos noiat egri
tudo bouina ppea q̄ multotiēs accidit
bobus, z est vermis puus vn⁹ q̄ nascit iter car
nē z cutē z vadit in corpe toto ascēdēdo, z de/
scendēdo. z ostēdit sensui ac si eēt serpēs q̄ mo/
uet sub cute sicut vermes z serpentes. i. ascarides z lūbrici
in vētre: z timet ex malitia ei⁹, qz q̄ñq; ipse vadit in corpe z
ascendit ad caput: z cū puenit ad oculū tūc fortasse aperit in
eo, z egredit ex eo z destruit oculū, z accidit iā illud multo
tiēs. ¶ Si q̄ vis curare eū tūc nō pōt fieri illud nisi apud am
bulationē ei⁹: z apparitionē ei⁹ sensui: opz ergo tūc vt strin
gas q̄ est supra: z infra eū vt nō possit vltra aut citra ire, z li
ga ꝓstrictione forti: deinde seca supra ipz, z exhe eū: z q̄ō pu
tridū ibi inueneris. q̄ si ꝓfundat in carne, z nō inuenis ipz
tūc pone sup cauteriū cū igne donec moriat. ¶ Quidā enā
vtunt cauterio potētiali cū medicamine acuto, vel oleo fer
uēti: sz actuale est melius. Deinde cura locū donec sanetur.
¶ Dixit Albu. si x̄o vides eū iā puenisse in capite ppe ocu/
lū: tūc stringe sub eo supra supcilū strictura bona, deinde se
ca supra ipz z exhe ipm, z dixit. opz ad ꝓseruationē vt vtat
eger mūdificatiōe sui corpis cū medicinis soluētib⁹ hūores
putridos malos. cōpeteret ēt flōmia: si corpus ei⁹ fuerit ple
ctoricū: z caueat sibi a cibis gīantib⁹ putrefactionē.

¶ De egri^ne vel dolore q̄ mutat ō mēbro ad mēbr. Cap̄. xlv.

¶ Egritudo hec noiat, dicit Alb. naker:
z est dolor q̄ accidit in q̄bus/
dā mēbris. deinde mutat de mēbro ad mēbr:
z ego vidi in ipso fm q̄ narro tibi. Vocat⁹ fui
ad mulierem infirmā in q̄busdā villis q̄ dereꝛit
brachiū suū z vidi iflationē quādā icedere sicut icedit vmis
ascēdēdo ad hūer veloci⁹ q̄z eē pōt vt fit fic argētū viuū qñ
currit de loco ad locū z recessit dolor de illo loco z fixus est
in hūero. Deide sedi hora vna z currit in reliquū corp⁹ do/
nec puenit ad brachiū aliud. Deinde narrauit mihi q̄ reuo/
luebat in toto corpe suo fz illō q̄ō vidi z mirat⁹ suz de velo
citate mutatiōis ei⁹ de mēbro ad mēbr: z añ illō nō vide/
rat oculus me⁹ hāc egritudinē fz hunc modū. Verūtñ vidi
multotiēs q̄ iueniūt dolorē mutari de mēbro ad mēbr: z
ego nō cogito illō feciſſe in illa muliere: nisi ppea q̄ mulier il
la fuit ex illis q̄ sūt i villis sicci corpis ōtectaꝛ venaꝛ: q̄re ap
paruit sēsui illa vētositas mutari: z ē neče vt nō appeat fz
hāc rōnē i illis q̄ sūt ōlitiosi cū carnib⁹ hūidis venaꝛ occul
taꝛ. ¶ Dñt. q̄ hic dolor cāt ex fumis eleuatis ex mæb⁹ ma
lis venenosis q̄ currūt p venas de mēbro ad mēbr i mo^m vē
ti: z efficiūt i mēbro i q̄ fīgūt dolorē vehemētē cū calore z ar
dore i eo. Cū ḡ vis curōnē ei⁹: z patiēs sētit illō: tūc si ē appa
rēs tibi oc'o strige. s. ipz: z ifra ipz velociter strictura forti
z seca supra ipz iter oēs ligaturas donec egrediat fum⁹ siue
vētositas illa coartata: z cauteriça locū post sectionē: z qdā
cauteriçāt tñ: z dicūt. q̄ est via melior. si āt nō vides ipz ocu
lis tuis: tūc cura ipz cū eñone corpis cū eo qō expellit ven/

tositates: z carminat eas sicut cū pillulis fetidis: z pillulis de serapino: z similibus: z abstineat a cibis corruptibilib⁹: z generatiuis malox humox venenosorum.

¶ De extractione fetus mortui. Cap. xlvj.

Quando est necesse vti opōne cū manu in extractione fetus mortui: tūc dicit Albu. opz vt cōsideres si mulier est sane virtutis: z nō est cū aliquo ex accītib⁹ ex qb⁹ timetur sup eā pditio: qm̄ si sic est dimittere eam est melius. Si aūt opz vt resupinet mulier suplecto sup dorsū suū: ita q caput eius sit inclinatū inferi⁹: z crura ei⁹ sint elevata: z opz vt teneat a ministris seu obstetricibus fortib⁹: aut vt liget sup pect⁹ ei⁹ ad lectū sup quo est cū ligamentis fortib⁹: vt nō attrahat corpus ei⁹ apud extēsionē fetus. Deinde humecta os matricis ei⁹ ex oleis humectātib⁹ mixtis cū mucillaginib⁹ sicut altee fenugreci: z seis lini. Deinde accipiat obstetrix cū dextra manu collū mr̄icis: z inungat cuz dictis oleis manū sinistrā totā: z itromittat eā in os mr̄icis cū facilitate digitis oibus manus aggregatis sil̄ in vnū ꝑm tū longitudinē ꝓtensis vt dilatet ip̄z fundendo ēt sup ip̄z de oleis ipsis: z eo dilatato impingat manū in mr̄icē: z q̄rat cū ea locū: ex fetu in quo figat vncinos z loca p̄pata ad illud. Ad cognoscēdū aūt illa loca opz vt ꝓsideres si fetus est ꝓparatus vt descēdat sup caput suū: z si sic tūc figat vncinos in oculis eius aut in collo ei⁹ aut in ore ipsi⁹: aut in palato: aut sub barba ei⁹: aut in furcula ei⁹ aut in locis ꝓpinqs costis aut sub hypocūdrijs eius. Si aūt descensus est sup pedes eius: tūc figat eos in pectine z costis medijs: z furcula inferiori. Et opz vt obstetrix teneat vncinū cū manu sua dextra a parte nō curua. z extremitatē eius curuā ponat inter digitos sue sinistre manus. z cū facilitate intromittat banc extremitatē curuā cū ipsa manu in mr̄icē z infigat eā in aliquo locox dictox donec pueniat ad rē vacuā. Deinde figat in oppōné eius vncinū alterū. vt sit attractio eq̄lis z nō declinet ad ptē aliquā: z si indiges infige: z tertiū. Deinde extē dant extēsione equali trahēdo ip̄z cū illis vncinis: nō tñ sit extēsio ꝑm rectitudinē tm̄: imo moueat z trahat ad oēz ptē vt alleuiet exitus ei⁹ sicut fit cū dente apud eradicationem eius: z opz vt in eo q̄ est inter illud: z dū extēdit z trahit fetus vt mollificet extēsio. i. nō violēte: z ptinue extēdat sed paulatine: z si dum trahit retinet ps eius: tunc opz vt inungat obstetrix quosdā digitos suos ex oleo z itromittat eos in mr̄icē ex pte inter matricē: z partē q̄ retinet: vt moueat z reuoluat cū eis illā partē: cū ergo egredit fet⁹ ꝑm ptē ei⁹: z sequit exitus eius: tūc opz vt ꝓmutent vncinia vnus post aliū ad locū altiorē fet⁹ ex eis que dicta sunt: z tūc ēt extendēdo mō dicto trahe ip̄z. Deinde iterū ꝓmuta eos: z extēde donec egrediat fet⁹ totus. ¶ Si aūt egrediat man⁹ vna añ alia z nō est pole reducere eā intus pp coartationē: tūc opz vt inuoluat supra eā pānus vt nō lubricet z trahat tādiu donec egredit tota. incide eā in spatula si potes: aut in iunctura cubiti aut plāte: z ita opz vt facias in manu altera si ambe egrediunt: z nō seq̄t os fet⁹ tūc incidant in inguib⁹ aut genib⁹. ¶ Si aūt caput fet⁹ est. s. magnū: aut accidit ei coartatio in exitu: aut est in capite ei⁹ aq̄ aggregata: tūc opz vt intromittas inter digitos tuos spatumule spinosuz. i. pilū vel cultellū spinosuz. i. acutū bñ incidēte: z findas cū eo caput z extrabas aquā vt detumescat: aut disrūpe ip̄z caput si non est ibi aq̄ cū instro apto ad illud: z si fetus est magni capitis fac vt seces ip̄z: z extrahe ossa ei⁹ cū tenalijs. ¶ Qz si egrediat caput: z postea coartet fet⁹ apud furculā z pectus: tūc finde loca q̄ sunt apud furculam donec pueniax ad loca vacua vt effundat hūiditas q̄ est in pectore. si aūt nō cōplicat p ß, z nō obedit ad exitū tūc incide caput frustatim: ꝑm q⁹ pole est tibi: deinde abscindat z auferat furcula. nā cuz aufertur obedit postea. ¶ Qz si fuerit iferi⁹ vētris apostuz, aut est in eo hydropisis: tūc oz vt ꝓfores ip̄z vt currat hūiditas ex eo z si necesse est eūet qđ est in ꝓcauitate ei⁹. ¶ Si aūt est fet⁹ sup pedes suos tūc attractio est facilis z directio ei⁹ ad os mr̄icis est leuis q⁹ si egressis pedib⁹ coartet apud vētrē vel pectus: tūc opz vt attrahas ip̄z cū pāno quē inuoluisti sup manū tuā: z findas vētrē aut pect⁹ vt egrediat qđ ē in eis. ¶ Si aūt reliqua mēbra absoluant: z exeat caput: aut retineat tunc intromittat obstetrix manū suā sinistrā si inuenit os mr̄icis aptū intromittat eā vsqz ad ꝓfundū mr̄icis: z q̄rat caput cū eo z attrahat ip̄z cū digitis vsqz ad os mr̄icis: deinde itromittat in eo vncinū vnū aut duos, z attrahe ip̄z cuz illis. ¶ Qz si os mr̄icis in q̄cūq⁹ dictax opōnū coartatū fuerit pp apa calm̄ qđ accidit ei: tūc nō opz vt laboret sup illud. s. attrahendū fetū vel ptē ei⁹ p opōnē manualē ꝓdictā: imo intēdēdū est ad apa. opz g̃ tūc vt admistres effusiones rerū hūidax pinguiū: z admistra empl'a mollificātia: z sessiones in tina decoctiōe rex hūectātiū: z cū sedat apa z apit os mr̄icis tūc redi ad opōnē tuā. ¶ Qz si fet⁹ est sup latꝰ suum tūc si pole est equet z dirigat ad exitū aut sup pedes: aut super caput. q⁹ si nō fuerit illō pole tūc incidat frustatiz z extrahat. ¶ Cūq⁹ cōpleueris opōnē tuā: opz vt tūc admistres ea q̄ ꝓueniūt in ꝓhibēdo aut sedādo apa calz ex eis q̄ dōr in caº apatis mr̄icis: z si accidat flux⁹ sanguis curet cuz eo q⁹ dictū est in caº suo. ¶ Albu. dixit. ego iaz vidi mulierem in cuius vētre mortu⁹ erat fet⁹: deinde ipa pregnata est sup ip̄z vice alia: z postea mortuus est fet⁹ ali⁹. accidit g̃ ei post longū tps apa in vmbilico suo: z inflatū est donec aptū est z cepit emittere pus z vocat⁹ fui ad curōnez ei⁹: z medicat⁹ sum ei tpe lōgo: z nō ꝓsolidatū est vlcus. Posui g̃ sup ip̄z ex qbusdā emplis fortis attractiōis: z exiuit ex loco illo os z inde ꝑterierūt ei dies aliquot z exiuit aliud os. Mirat⁹ g̃ suz inde cū in vētre nō sit os. Cognoui g̃ q: erat ex ossib⁹ fet⁹ mortui: z tūc ingressui vuln⁹: z extraxi ex eo ossa multa muliere existēte in meliorib⁹ dispōnib⁹ suis: z iam vixit mulier talr tēpore longo: z emisit ex loco pus parū. ¶ Ego quoqz a fide digno audiui q⁹ sil̄is casus euenit florētie in q̄dā muliere cuius fet⁹ fuit in vētre ei⁹: z detumuit tūc vēter eius emissis plurib⁹ supfluitatib⁹ fetu remanēte inter ei⁹ ex q̄ extimauit se nō fuisse ꝑgnātē: z inde ad mēses facta est aptio in vētre eius, z extracta sunt ossa fetus: z remānit sana. Dixit Albu. ego nō affirmaui ß extraneū: nisi q: in eo est scia: z adiutoriū ad illud qđ admistrat medicus ex opōne cū manu.

¶ De varicibus. Cap. xlvij.

Varices a Galeno farso vocant: z dicunt vitis pp tortuositatē eax in qua similant viti. Et Zoar dixit. q⁹ similant radicibus arborox z sunt vene q̄ dilatant: z ingrossantur: z extra ꝑeminent. Dixit Aui. hec egritudo est dilatatio venax in crure: z pede sumēdo pedē etiam pro tibia. Et Raſ. dixit. 12. pti. q⁹ in maiori parte accidunt varices in tibijs: z accidunt etiam in ventre.

Et causa eax est multitudo eius qđ descēdit ad eas ex sanguine. z sanguis qdē qui descendit ad eas qñqz ē nalis. dic̄. H. z pōit. 12. pti. in qbusdā abūdās fit sanguis bon⁹: z san⁹ ex q̄ fiūt varices i eox crurib⁹ z vētre: eo q⁹ ipse vene fūt ꝺbiliores alijs p nāz. Et Raſ. dix ibidē. q⁹ se pe āplificāt he vene, z ad eas nō manabit sāguis niger: iz rufus. s. nālis: qđ fit ex ꝺbilitate z largitate ipsax: verūtñ ꝑm plm sāguis manās ad eas ē nālis. s. melic⁹ vel flātic⁹. Plm tñ sāguis decurrētiz ad eas. Dix. A. ē melic⁹: z qñz ē sāguis mūd⁹. z qñz ē grossus flātic⁹. Verūtñ q̄cūq⁹ mō sit ille sanguis ē in q̄ nō ē putrefactio ꝑz plm. Si. n. in eo eēt putrefactio nō saluarent ab eis pes: z crus. s. z vēter ab vlceratiōe: z apatib⁹ malignis: qñqz tñ putrefit illō qđ est in eis de sanguie: z tūc pducit ad vlcerationē illox locox. ¶ Et cā qdez pdicte manatiōis sanguis añs est repletio sanguis nālis vl inālis in corpe toto quē expellit nā aliqñ cretice: z aliqñ sin-

thomatice cretice qdē: qñ dixit Aui. mltotiēs accidūt post egritudies cronicas z melicas in fine eaꝝ, z ꝓprie in fine earū egritudinū melicaꝝ z ſpal'r meliē aut egritudinū ſplenis.

Vide q̄r varices accidunt habentibus ſplenem groſſum z vlr p⁹ egritudines melicas.

Ait Raſ. 12. ꝓti. Dico ꝙt vidi epilia in q̄ fuit ſplen copioſus. i. groſſus plen⁹ ſanguie melico accidūt varices aut elephātia, aut bolachia q̄ ē ſpēs ſanguis mortui. i. egritudis ꝑ ueniētis à ſanguie mortificato. Et Aui. dixit. multotiēs accidūt habētib⁹ ſplenē. ſ. groſſū mortificatū magnificatū, z cū ſic accidūt cretice ſunt ſig^m bonū: z cā curónis dictaꝝ egritudinū: ſicut dixit Hyp. z tūc cū ſic veniūt oñ fieri ſequēdo. verū. dixit Aui. multotiēs accidūt incipiēdo ſic accidūt q̄q̄ dolores tūcturaꝝ incipiēdo cū ꝑcedēte aliq̄ egri^ne: cui⁹ ipſe ſint criſis: z tūc oñr ſintbo^e euenire, maxie ſi emanatio multa z ſubita fuerit. ¶ Cā vo exterior ſiue ꝑmitiua eſt aſſidu⁹ vſus nauſeatiue ſatietatis: z indigónis: z plim⁹ vſus cibariorꝝ groſſorꝝ z melicorꝝ, z vini nigri: z lóga ſtatio corpe erecto: z mot⁹ mult⁹ ꝓprie deābulatiuus: z delatio póderū grauiū. Et ꝓpea dixit Aui. q̄ plim accidit curſorib⁹: z multū itinerātib⁹: z onera portantib⁹: z corā regib⁹ z ꝑncipib⁹ aſſiſtētib⁹ ꝓp moꝝ longā quā ꝑhūt corā eis corpe erecto.

Signa giis nota ſunt ex ſenſu. dixit Gal'. z ponit' vbi ſupra. varix ex ſanguie bono coḡſcit' ꝑ colorē corporis bonū: z colorē varicū. ſ. tendentē ad rubeū. ſup. z per minorē gratitatē tybiaꝝ. ¶ Et facta ex ſanguie flātico cognoſcit': q̄ habitudo corpis tota eſt flātica: z color varicum tēdit ad būditatē. ¶ Et fcā a ſanguie melico coḡſcit' ex hitudine melico: z colore varicū nigro: z plima q̄itate. Dix. G. z pōit' vbi. ſ. ſi lōg⁹ fit hic morb⁹ nigreſcit cuī ipſaꝝ venaꝝ.

Cura varicū triplici ꝓficit' inſtro. ſ. dieta, z potione z chirurgia. ¶ Et dieta qdē cōſiſtit in abſtinētia dictaꝝ cāꝝ ꝑmitiuaꝝ cū diminutione ēt cibo⁹: z bono⁹ potuus: z deuitatione motuū marie poſt cibo⁹ aſſūptionē. dixit Aui. rectificet' regimē: z deuiter oē ingroſſatiuū. ¶ Regimen vo ꝑ potionē eſt: qñ ait Raſ. 12. ꝓti. dico ꝙ varices rubee: z laudabiles. i. de ſanguie laudabili cū minutione curant': z diminutione nutrimēti. Et dixit. Relatū fuit mihi ꝙ ſanate ſunt ꝑ flōmiā ſolū vna vice: factā tñ poſt flōmiā opz vt aperiat' z flōmet' vena ipſa varicis in loco ꝓpiquo loco flōmie ſaphene z extrahat' totū qō in ea eſt. Et poſt hoc fcā ꝓtabeſcētia in vena ipſa oz patiēs abſtinere a motu z vti qete oīno z oz vitare repl'onē z cibos multi ſanguis gīatiuos: z ſi aliq̄n repletionē ſenſit flōmet' ex baſilica. ¶ Q̄r ſi varices q̄ ſunt ex ſanguie laudabili ꝑ hāc viā nó curant' tūc veniēdū eſt ad chirurgiā. Et ſcias ꝙ in cura eaꝝ p̄ncipalionē: dixit Gal'. nō accidit melia. i. egritudo melica. Et Aui. dixit. ꝙ ſanguis mūd⁹ eſt cā varicū tūc: z ſi eradicent' z auferant' nō timet' tūc ꝙ accidat melia. Ex eis aūt q̄ ſūt melice cū incidūt' z ꝓhibent' a defluxu hūoꝝ melicoꝝ in eis accidūt egri^nes melice: z melia ꝓprie. Et ſil'r ex inciſiōe flegmaticaꝝ accidūt egri^nes flātice: z hoc oz veritatē niſi ſubſequat' regimē ꝓueniēs z eūo corporis frequēs ab illis hūoꝛib⁹. ¶ Cura vere melicaꝝ z flegmaticaꝝ ꝑ potionē eſt vt ꝑcedat flōia de baſilica z in melica ꝓprie de ſiniſtra. Deinde fiat eūo corpis ab hūore peccāte ꝑ farmacū ꝓueniēs ei: z fiat iſta eūo pluries iterata, z ſil'r flōia ꝑm corpis diſpōnē z ẋtutis tenorem. ¶ Dixit Aui. opz vt eūet' corp⁹ ex venis man⁹. ſ. ex baſilica z ſaluatella: q̄n euacuant z diuertūt: z eūent' hūores groſſi: z melici. ſ. z flātici ꝑm indigentiā: deinde dixit ꝓueni ad ipſas venas varicales: z flōma eas in fine ſaphene z exbe totū qō in ipſis eſt de ſanguie groſſo melico vel flegmatico: z poſtq̄ eūaueris eas ab eo. dixit Raſ. vbi ſupra. ipſis deniq̄ ꝓtabeſcētib⁹ ſuſpēdat' pes ꝑ dies plures ita vt ſit altior reliquo corpore ipſo iacente: z iterū poſtea cū voluerit ſurgere vtat'. dixit Aui. ligatura inſtitis ſuppedes: z tibias incipiēdo ab inferiori pte. ſ. a calcaneo: z ꝑcedēdo ad ſupiorē. ſ. vſq̄ ad genu: vel ēt ſupra genu ſi appuerūt varices in coxa: vt ſit ligatura ſufficienter ſtricta vt ꝓhibeat dilatari eas z ſuſcipi hūorē: ſi qs deſcenderit z ſub ligatura adminiſtra epithimata ſtiptica. Et dixit Raſ. frequēter exbat' ſanguis de manu: z purget' corp⁹: z ſubdit ipſis purgatis ſubuertētib⁹ iterata fiat cura: z ſic per meſes ꝓcedat' cū iteratiōe donec ſanent': z firma fiat ipſoꝝ ſanatio q̄ niſi ꝓtulerit ad chirurgiā deueniēdū: z maxime ſi fuerint poſt ſplenē. ait. n. de ipſis Aui. q̄ ipſe nō curanť. ſ. ꝑ dietā z potionē abſq̄ chirurgia. qdā tñ referūt ß dictū ad oēs varices eueniētes poſt egri^nes q̄ſcūq̄ melicas: z exponūt. nō curanť. i. nō curari debēt. ſ. ꝑ chirurgiā, z hoc vt non redeāt aut nō de nouo accidāt egri^nes melice: vt ſupra patuit. Ait. n. Raſ. vbi ſupra poſt ſciſſurā varicū vſualr oz eūari bumor melicus in qualz modico tpe: ſinaūt dubiū erit ex ipſis morbis fieri melancolicos. Et Gal'. dixit in lib. de colera nigra. q̄ qbuſdā inciſe ſunt varices: z paſſi ſunt inde meliam. ¶ Modus aūt curatiōis eaꝝ ꝑ chirurgiā eſt duplex: quoꝝ vnus eſt inciſio eaꝝ ꝑm longitudinē tm̄: de quo dixit Aui. incide carnē. i. pellē ſupra varicē z fac inciſionē tuā appere vitē. i. venā ipſaz varicalē: z ſcinde eā ꝑm longitudinē ſuam. Ante tñ q̄z ſcindas cuté debes ſignare ſup ipſā cū encauſtro ꝑm decurſuz ſuū varicis ipſi⁹ vt nó poſſis errare: z ꝓtingat eā icidi latitudialr: z ꝑpea dixit Aui. caue ne ſcindas eā latitudialr aut ex tranſuerſo ne fugiat. i. ne ꝓtrahant' extremitates eius z noceat ꝑ illud ipſa ſciſſura: q: ex illa ꝓtione nó poteris bñ ꝓcedere in eūone ei⁹ qō in ea ꝓtinet' q̄re poſſet poſtea derelictū a regie nō putrefieri, aut fortaſſe poſſet ſeq fluxus ſanguis īmoderatus. de quātitate aūt z loco ſciſſiōis varicū ꝑz lōgitudinē. dixerūt qdā. q̄ iſta iciſio oz fieri in pte ſupiori cruris: z oz ꝓtēdi vſq̄ ad inferi⁹ per totū crus: z iſta inciſio eſſet ſatis difficilis. Ex iſtis alij dixerūt. Excarnetur deinde ipſa vena tota q̄ ſciſſa eſt ꝑm longū, z incidat' de ſup per trāſuerſuz z ꝓtrahat' tota z abijciat'. Quidā vo dixerūt. q̄ ꝑdicta inciſio oz tñ fieri in pte varicis inferiori ſpatio quatuor digitoꝝ: aut paꝝ plus: z poſt ſciſſionez oz fieri ꝓreſſio ſup eā deſup ꝑcedēdo in ꝓreſſione ad inferi⁹ quouſq̄ totū qō in ea ꝓtinet' egrediat' ꝑ ſciſſurā illā. ¶ Et modus ſcōs eſt inciſio eaꝝ ꝑm latitudinē ꝑ trāſuerſuz: z iſta inciſio pōt fieri aut cū ferro icidēte vt cū pilo aut cū cauterio. Et. A. dic̄. q̄ meli⁹ ē caute^m q̄z ferrū incidēs: caute^m tñ oz fieri cū ferro obtuſo incidēte: ita vt ſemp acriorē faciat in tota vena per ipſius latitudinē: z hec inciſio q̄oeūq̄ fiat oz fieri in ſupiori pte ipſius varicis: z ſub genu ſi fuerit ſolū in tybia: aut in coxa ſi varix fuerit in ea: dūmō nō fuerit multum ꝓfunda. nā in coxa aliq̄n ꝓfundaſ': z tūc iſta oz dimitti z nó incidi, z modus faciēdi inciſionē hāc eſt vt ſignes ſup ea cū encauſtro q̄ſtitate quatuor digitoꝝ: deide cutis manu cū tur in medio ſigni: z trahaſ' ad ſupius q̄ſtū poſſ eſt eā ſubleuare. Deinde tu cape cū manu tua ſiniſtra cuté illam ex vna parte ſigni qō feciſti: z miniſter capiat eā ex pte altera: ita q̄ ſignū in medio remaneat: z tūc ꝑm ſniaz Gal'. in de accidēti z morbo. ſcinde cutē illā ſup ipſo ſigno donec appareat varix: z ſi qd ſup eā aut in circuitu ei⁹ remāſerit excarnādū ex carna: deinde mitte ſub ea caſtū ſiue bāmū. i. vncinū obtuſe extremitatis z ſubleua eā cū eo: z ſi qdē ex pte ſupiori ei⁹ remanſit excarnandū excarna. cūq̄ bñ z vndiq̄ ſepata fuerit a carne trahe eā cū vncino illo: vel cū digito tuo ſub ea intromiſſo ad ſupiora quātū potes: deinde liga eā in pte ſupiori: z ēt inferiori cuz filo forti: z ſit in medio ligatura q̄ſtitas digiti z plus: z tūc incide venā z cauteriça eā in medio ſpacij illius donec tota recidat' z claude vulnus: z demitte ipz ſic. In craſtinū vo ſolue ligaturā inferiorē: z ſi incidiſti expime varicē ab inferiori ad ſupius donec totus ille ſanguis ꝓtētus egrediat': z ſi multus fuerit extrahe ipz in plures vices, qdā tñ faciūt flōmiā latā in inferiori pte varicis: z ꝓprimendo ad inferiora extrahūt ſanguinē: z hec eſt via melior z facilior: z maxie ſi cauterio ſcidiſti eā: vt nó habeas expectare caſum eſcare cauteriy. Antilis tñ dixit. añ opōnē mēbꝝ eſſe balneādū: deinde oz ſupra locū vbi vis facere icifionē ligari vt varix

Cura melancholicorū z flatuarum.

vt varix vehemēter appareat. ¶ Dicūt scissio ꝙ longitudinē melior est: eo ꝙ eā nō cōtabescit crus: ꝛ est vex si nō exhibit varix: tota in incisione aūt ꝙ lōgitudinē. Dixit Hal. extenuatur mēbrū eo ꝙ remanet remotū a meatib⁹ nutrimēti: verū tñ cū curat cū incisione ꝙ latitudinē varix nō redit. Cū autē curat ꝙ scissionē in longitudine frequenter recidiuat, ꝛ eget iterata curatione nisi vtat patiēs qete: ꝛ suspēsione pedis: ꝛ ligatione cū institutis: ꝛ regie bono: ꝛ eūone frequēti. ꝙ āūt dixerūt auctores, ꝙ qñ incidunt penitus ꝙ trāsuersuz: opz vt eradicent ꝛ extrahant: nō intellexerūt de sūba ea: vt q. dā putauerūt: qui auferūt eas de tybijs: sed intellexerūt de eis ꝓ cōtento in eis: qñ opz vt extrahant ꝛ eradicent penitus: ꝛ si sic nō fiet nocebūt, qñ putrefiet ꝛ putrefaciet mēbrū. Cūqz incisionē eaz feceris cura vulnus sicut opz. ¶ Et scias ꝙ si accidat vlcus ꝓpe varicez illud vlcus ꝑm plm est difficilis ꝓsolidationis ꝓp illud qō resudat ex ea ad ipsuz ex humiditatib⁹ malis: ita ꝙ ad sanationē ei⁹: qñqz necessariū est vt incidat ꝛ euacuet qō in ea est: ꝛ post illud vulnus consolidat de leui. ¶ Et dixit Hal. in li° de colera nigra. ꝛ ponit ūr. 12. cōtinētis. a quodā extracte sūt varices: cuius vulnus difficilis ꝓsolidationis factū est ꝓ annū vnū cū medicinis cōsolidatiuis: ꝛ postqz venit ad cōsiliū meū ipsuz minui feci: ꝛ postqz emisit abundātiā sanguis in ꝑ 1° 3° ꝛ 4° die cū aperūone vene basilice oi die: ꝛ laxaui cū ter cū eo qō educit colerā nigrā curata est vlceratio cū modico ꝓsilio. Et Aui. dixit. qñqz accidit vt nō sanet vlcus per incisionē varicū nisi ad vltimū ꝙueniat in mundificatione. ¶ Dixit Zoar. loquēs de hȝ cura passionis ꝙ medicinā. Scias ꝙ hec passio est difficilis curationis: cū tñ magna ac longa sollicitudine cōtinuat ꝛ cura poterit ad meliorationē ꝛ curationē deuenire, ꝛ ꝓp hȝ nō est salus ꝓmittenda infirmo: nec spes cite liberationis exhibēda est ei. ꝙ si feceris ꝙ certo deciperis. ¶ Dicūt qdā. ꝙ varices cōfirmate nō recipiūt curā per medicinas. nō confirmate vō recipiūt curā: hoc mō: ꝙ post eūonē corpis sufficiētez emplet locus sub genu per q̄tuor digitos: aut tres cū emplastro ꝓstrictiuo facto ex gūma arabica: dragaganto aloe mumia bolo ar. ꝛ terra sigillata pulueriçatis: ꝛ ico: ꝓoratis cū albumine ouoꝝ: de quo extēso supponia circūdet totum ipz crus in dicto loco ꝙ spatio quatuor digitoꝝ: ꝛ dimittat ꝙ aliquot dies: ꝛ postea flōmet vena ipsa flōmia lata in loco qui est supra talū pedis ꝙ tres vel q̄tuor digitos: ꝛ inde sanguis exire ꝓmittat. ꝓmēdo a supiori supra venā vt bñ tot⁹ eūet: quo eūato liget supra vulnus flōmie: ꝛ totū crus ab inde supra vsqz ad genu cū ꝑdicto emplastro: ꝛ fiat vt tūc iacet infirmus vsqz ad duos vel tres dies supra dorsum suū pedibus ꝛ cruribus eleuatis.

¶ De elephantia. Cap. xlviij.

QVrit Auençoar. accidit pedibus grossitudo ꝓeter nām que dicit elephantia ꝛ hoc ideo, qz simulat crurib⁹ elephātis in grossitudine. Et dixit Auicē. ꝙ elephātia est additio in pedib⁹ ꝛ ingrossat inde pes cū qualitate idest equalitate sua: qz vndiqz ꝑm oēs ptes eū ingrossat.

Et causa eius. dixit Zoar. est exuberātia hūoris grossi multa grossitudine q descendit ad pedem ꝓp pondus ipsius. Et intellexit ꝑm plm. dixit Aui. ꝙ fit hȝ modū q accidit in venis varicū: qz qñqz fit ꝓpter humorē melācolicū, ꝛ hoc est ꝑm plm: ꝛ qñqz ꝓpter humorē grossuz flegmaticū: ꝛ qñqz fit ex sanguine bono cū plurimū descendit ad pedē ꝛ nutrit eo pes nutrimēto aliquo. ¶ Et de causis accidētib⁹ est vehemētia replōnis: ꝛ debilitas mēbri ꝛ vehemēs caliditas in mēbro: ꝛ inflāmatio ei⁹: qre est cā vehementis attractionis ad ipm. ¶ Et cāe ꝓmitiue sunt que sūt cāe varicū. ¶ Dixit Aui. adiuuāt ad illud disponēs adiuuātes ad varices: ꝛ ꝓpter hāc cām dispositi ad elephātiā: ꝛ q. bus ꝓpie ꝛ magis accidit sunt qui sūt dispositi ad varices: ꝛ humor melicus q est cā elephātie qñqz est cōiunctus cuz caliditate ꝛ qñqz nō. ¶ Et elephātia qdē qñqz est incipiēs nō ꝓfirmata: ꝛ qñqz est ꝓfirmata. Et oīs elephātia ꝓfirmata est maligna: de qua dixit Zoar. ꝙ ꝙñ est ipolis sanationis. Et Auicē. dixit. ꝙ maligna paz sanat ꝛ paz sperat ꝙ phibeat. s. aug^m eius. Et de incipientib⁹ nō ꝓfirmatis: de qbus sperat ꝙ phibeant. i. remoueant: ꝛ curent aut ꝙ phibeantur. i. ab additione, magis incolumis Dixit. Aui. est sanguinea rubea. s. qz magis q̄z flā: ꝛ magis q̄z nigra. Et nigra ēt nō ꝓfirmata. dixit Hal. in li° de colera nigra. non est intense malitie nisi cū ea sit caliditas. que enim est cū caliditate. dixit Aui. festinat ad scissionē, vlcerationē: alie aūt non.

Signa generis sunt. dixit Hal. in libro dicto elephātie ex humore declināte ad colerā nigrā color in ꝑncipio eius est declinans ad rubedinē: sed tñ si antiquatur nigrescit color eius. Facte aūt ex sanguine laudabili color est vehemētius rubeus: ꝛ cū antiquat: nō tm denigrat: ꝛ flāticē in ꝑn° color declinat ad albedinē: ꝛ cū antiquat fit plumbeus color eius. Et melica tendit ad duritiem: ꝛ flātica ad lenitatē: ꝛ sanguinea est inter eas in ꝫ mediocris: ꝛ ceteris paribus in melācolica est grauitas maior: deinde in flātica: ꝛ sanguinea est illis grauis minus. ¶ Nō opz vt intromittas te in cura elephātie ꝓfirmate: sed dimittat: dixit ipse. Acū disponē sua si non addit. si aūt videris eā augeri stude in phibēdo aug^m ei⁹. Cōfirmata ēt difficillime curat: ꝛ nō nisi cū tpis diuturnitate. dixit Zoar. nō mireris de ꝓlongatione alleuiationis hui⁹ egritudinis: qm̄ in tpe lōgo ēt cū optima curatione nō ꝓcipit melioratio: ꝛ ió non est ꝓmittenda spes de cita liberatione infirmo: ꝛ si illud feceris decipieris.

Et cura eius duplici perficit instro. s. dieta ꝛ potione. Dixit Hal. ii° ad Glauconez: ꝛ ponit a Rabi in 9ª ptic⁹. sic elephātia in initio pōt curari ꝙ frequētē euacuationē: ꝛ ꝓ dietā sanguinē laudabilē generantē: ꝛ dieta in hȝ egritudine est qō melius operat. Nā inuenimus elephātiā in terra egypti inuadere supplures hoies pp malā dietā ꝛ calorē regionis dominātē: ꝛ inuenimus eam in alamania plures occupare pp salsamēta qbus vtunt. minus tñ q̄z in terra egypti. in perūa aūt ꝛ in qbusdā ꝙincijs: in qbus lac est cibus nullus detentū ab hac egritudine inuenimus: attñ fit a sanguine laudabili multo cura est tibi ēt laudabilis diminutio: ꝛ qñ fit ex humore flegmatico cura est flegma generantiū ciboꝝ euitatio: ꝛ oīs indigōnis ꝛ nauseatiue satietatis. Et qñ fit ex humore melico cura est ciboꝝ meliꝝ generantiū custodia. Et dixit Hal. vt vbi supra ponit a Rabi. cibi patientiū melicā elephātiā ꝑm magis sint farina ordei, ꝛ aqua casei ex herbis malua attriplex blitis: ꝛ cucurbita: ꝛ expiscib⁹ bi ꝙ pascunt circa lapides: ꝛ oēs aues ꝓter degētes in agꝝ, ꝛ dicit comestio carniū tyroꝝ patientib⁹ elephantiā est mirabilis medicina: ſz opz vt comedāt eos absciss capitib⁹: ꝛ caudis ꝛ mūdificatis vētrib⁹ eoꝝ excoriatos ꝛ coctos cū multa aqua ꝛ modico oleo: ꝛ cū anetis ꝛ porris vsquequo incipiant eliquari. Dieta.

¶ Et cura ꝙ potionē cōsistit in digone ꝛ eūone māeꝝ ꝙ flebotomiā vomitū vel secessum ꝛ in resolone māei locate in ꝓte ꝛ in correctione accidētiū. ¶ De eūone. dixit Ansel. vt ponit 12° ꝓtiñ. laborantib⁹ vitio elephantie cōuenit minutio vtriuslz saphene. Raz. tñ in diuisionibus. dicit. dico ꝙ si sit in pedibus minuat basilica: ꝛ fiat flōmia ex mano: ꝛ ista dz fieri si elephātia fuerit in ꝑncipio. ſz si passio fuerit antiqua dixit Raz. vtraqz saphena minuat. Et flōmia qdē sola ex basilica in ꝑmis: ꝛ deinde ex nigra: ꝛ vltimo de saphenis sanat elephātiā factā ex sanguine supabūdāti laudabili. cōfert etiā in facta ex alijs humoribus cū ibi fuerint sanguini mixti: ꝛ maxime in corpore nāliter sanguineo. ¶ De cura aūt in facta ex alijs humoꝝ⁹. dixit Zoar. laudabilioꝝ in curatione eius: aut phibitione additionis ipsius est euacuare corpus cū medicinis educētib⁹ humorē peccātē melicū vel flāticū: ꝛ ista eūatio pōt fieri per vomitū ꝛ per secessum. Dixit Raz. De digōne ꝛ eūone.

vbi supra fiat frequēs vomitus ad eūandū corpus: z si mor bus fuerit primi tēporis z colōr corpis fuerit albus signifi cans dominiū flegmatis in corpe laxatio fiat, qūq3 cū eo q emittit flegma violētia. Et si colōr corpis fuerit fuscus laxa/ tio fiat cū eo qō emittit colerā nigrā cum violētia. ¶Dixit Hal. laxatio corpis frequēs de colera nigra tollit aug^{m} vitij elephantis. Dixit Anſel. tollit elephātia frequēs eūatio cor poris cū eo q educit colerā nigrā: z aufert valde si de yera/ pigra dek quolz die in potu aur. ʒ. z marie de yeralogodion in flegmatica. Et dixit Ha. aqua casei ꝓuenit ad laxandū cū ea laborātes vitio elephan tie q nō tolerāt eūonē cū medicinis acutis: z debēt infundi in ea medicine euacuantes humorē peccantē z ipsa ēt per se sola est cōueniēs lz sit debilis. ¶Dixit. A. cū succurrit ei in ꝑn° pole est vt ꝓhibeat. i. remoueat z curet vel ꝓhibeat. ſ. aug^{m} ipsius cū eūonib^{9}: z ꝑprie cū vomitu laborioſo: vt fa/ cto cū elleboro nigro in melīca: z albo in flegmatica: z cū eo qō extrahit flegma vel melīaz ſm peccātes humores: z hoc per ſeceſſuz z cū flōmia ſi indiget ea. ¶Dixit Zoar. fiat cor/ poris eūo postq3 ſubtiliaueris humorē, z incideris ipm ita vt ſemp digō humoris p̄cedat eūonē ipſius. Ista aūt digeſti ua z eūatiua ſumant ex his que dicta ſunt in precedētib^{9} ſer monibus. ¶De reſol'one aūt mäe locate. dixit Zoar fac de/ ſup empl'm reſolutiuū z ꝛſumptiuū: z cū remouebis empl'z cū alleuiatione cruris. al'ſ. ad alleuiandū crus inunge crus cū oleo camomillino z ros. equal'r mixtis. Dixit Anſelm^{9}. ponat ſup loco pir cocta cū aceto, z cinere cauliū frequēter: aut inungat pes cū oleo. ſ. cōi z aſpergat deſup cinis tama/ riſci: aut aſpergat ſup ipſuz decoctio lupinoꝝ frequēter: z si mor b^{9} fuerit antiquus illinitio fiat cū diſſolutiuis vna ho/ ra post aliā. ¶Dixit Aui. ſcias q ſūma curationis ei^{9} in q ſperat q ꝓhibeat est aſſiduatio reſoluētiū fortiū. Et de ꝓfe rentib^{9} est empl'm de cinere cauliū. ſ. factū cū pice z aceto: z inunctio cū oleo de oliuis mixto cū puluere tamariſci: z de/ coctio lupinoꝝ valet embrocādo z epithi$^{a°}$ cū eo: z farina fenugreci z ſim^{9} capraꝝ: z semē raffani: z ſemē eruce ſūt de gñe ꝓferētiū. Et dixit. dō. ſ. a dio. qō alkitran ꝓfert ei inuiſca tū z linitū. Dixit Hal. z ponit. 12. cōtinētis. q plantago po ſita in empl'is ꝓfert ei. ¶Dixit Dio. folia mentaſtri oanda ſunt in potu cū aq casei per dies inſepabil'r: z caro ericij ſali ta ſumpta in potu cū ſirupo acetoſo cōuenit: z fil'r fel eius bi bitū z caro mergi ſiccata z ſūpta ſanat incipientē p̄cipue ſi bibat patiēs vinā infantiū aſſidue. Et dixit. fel hyrcinū ſup poſitum tollit aug^{m} eius. De intentione ad accñtia. ¶Dixit Aui. ſi ſupuenit vlceratio z timet in ea corroſio nō est aliud ingeniū niſi vt incidat radicitus ſi fuerit illud pole. al'r aūt nō dz fieri cura elephantie cū ferro. Et dixit. fortaſſe aſſimi/ lant nodis hi ꝑprie q vocant napte elephantie quare erra/ tur in eis: z iō opz vt bene diſtinguat inter eos. nā nodi tan gunt. i. curant liue curari poſſunt cū ferro incidendo, z era/ dicando eos vt dicet in ꝑprio ca° eoꝝ. elephantia aūt nō cu/ ratur cū ferro: ſz ſolum per modū qui dictus est.

De localibus.

¶De vena ciuili ſiue medena. Cap̄. xlix.

Vena ciuilis etiā dr̄ vena medena: dr̄ vena: q3 est corpus oblongum ad ſimilitudi nē vene, aut q3 vt dr̄ 12° ꝓti. hoc vitiū naſcit in ꝓcauitate venaꝝ, z dr̄ medena a noīe regioni s ſiue ciuitatis in qua pl'm inuenit, vñ dicit Aui. 3ª ārti. trac. 2°. cap° p°. multiplicat in medena ciuitate. ſ. vel regione ꝑpterea ꝑportionat ei. ſ. hoc nomē meden a: z q3 in ciuitate pl'm accidit z dr̄ ciuilis, z multiplicat etiā in core/ ſcen: z in terris egypti z in alijs ꝓuincijs. 12. ꝓtiñ. generat in regionib^{9} calidis. Et Paulus dixit. in regionib^{9} indie z in ſuperiorib^{9} egypti. ¶Dixit Aui. vena medena est vt accidat ſupra partē aliquā corpis puſtula q̄dā inflans ꝑmo illā par tē, deinde veſicās ipſaz: z postea egredit ex illa veſica q̄dā rubeū ad nigredinē decliue: z nō ceſſat ꝓlongari donec ꝓ longando magnificet z extendat ſm longitudinē ad modū vene. ¶Et dixit Albu. q in qbuſdā in tm ꝓlongat: vt egre diat in longitudine. 5. palmoꝝ: aut q̄tuor, z iam ꝓuenit ad ipm vir ex quo egrediebat in lōgitudie. xxx. palmoꝝ. ¶Di xit Paulus. q hoc vitiū fit in membris muſculoſis ſicut in brachijs z coxis, z in pueris fit in laterib^{9}. Et Auicē. dixit pl'm accidit in crurib^{9}. Et ego dixit ipſe vidi eā ſup manus z ſup lat^{9}: z multiplicat in infantibus ſup vtrūq3 latus. Di/ xit Bymmaſin. vidi q hoc vitiū nūq3 fit in corpib^{9} humide carnoſitatis: ſed in macilētis. Sed ꝑstā. dixit. q fit ēt in cor/ poribꝰ humidis delicatis. ſi trāſferunt ad regionē calidaz, z habitāt in ea: z ideo multiplicat in corpib^{9} humidis deli/ catis habitantib^{9} in meccha. ¶Dixit Paulus. loc^{9} in quo eminet extremitas haꝝ venaꝝ inflat: z pforat pellis: de qua egredit extremitas z in vno corpe: imo z in vno mēbro qñ q3 multe vene medene fiunt. ¶Dixit Alb. q hec vena qñq3 hz multos ramos p̄cipue qñ appet in iunctura pedis, aut in pede ipſo, z accidūt ei oriſicia multa: z egredit ex oi oriſicio ramus. ¶Et Aui. dixit. qñq3 accidit hec vena in vno corpe in locis multis q̄ſi. 40. vel. 50. ¶Dixit Paul^{9}. vene iſte mo uent manifeste habētes ſub pelle motū. Dixit Aui. fortaſſe est huic vene motus volūtarius ſub cute: ac ſi eſſet mor^{9} vo luntarius animalis, z quaſi in veritate ſit vermis.

De ci

Dixit Albu. q generat ſub cute ex putrefactiōe ſicut ge/ nerant in corpe ſerpētes: z aſcarides z vermes alij q generant inter cutē z carnē: z hz formā z figurā vermiū: quare qdā extimāt q ſit aial q gñat z q ſit aial vermicula re: verū ſm veritatē nō est aial, lz aiali ſil'et nec est mor^{9} ei^{9} volūtari^{9}: lz appeat moueri. ¶Quidā aūt extimauerūt q ſit ramus villi nerui: z hoc ꝑp vehemētiā groſſitudinis. i. ſpiſ ſitudinis: z duritiei ei^{9}, vez nō est ramus nerui: qñ eſſet co loris albi: z cū colore inueteraſceret ei, z ipsa est coloris ru/ bei declinātis ad nigredinē: vt ſupra patuit 12° ꝓti. ex li°. de interioribꝰ. dixit. Hal. nō habeo de hoc vitio cognitionē fir maz. i. certā, qm̄ nunq3 vidi ipſuz, ita ēt ait Aui. Hal. dixit. q nō est cōꝛehēſuz. ſ. apud ipm ex eſſe ei^{9} aliqd manifeſtū ſup qō ſit initēdū. Uerūtū qz Ha. inuenerat de eo ſcriptū in libris quorūdā antiquoꝝ: iō ſubdit. vt recitat hoc Aui. q ſi ipſa est: tūc cā mālis ꝑpinqua est ſanguis calidus malus me lancolicus: aut fl'a aduſtū adunatū. i. ꝓdenſatū z inſpiſſatuz cū vehemētia. i. ꝑp vehemētiā ſiccitatis cōpl'onis. ¶Et de cā māli ei^{9} remota, dixit. q fortaſſe gñant eā quedā aque: z quedā olera a ꝑprietate eoꝝ: quā bñt ad generādū illū hūo rē malū. De cibis tñ qui magis gñant eā est q ſiccus est z ca lidus. 12° ꝓti. fit ex ſanguine groſſo viſcoſo agēte in ipſum caliditate extenſa. al'ſ. intenſa: z ex nutrimētis ſiccis z modi cis ſicut est nutrimētū milij z fil'iuz, z fit ex potu aq cal'e ma le: z fit ex flegmate ꝓgelato. i. ingroſſato a cal'itate: z ꝑpter dictas cās dixit Aui. q euētus eius minoraf in corpib^{9} hu midis z aſſuetis balneationib^{9} humectātib^{9} z vino cū mē ſura. ſ. limphato. ſup. nutrimētis hūectātib^{9}. ¶Dixit Pau lus. ſi extēdunt multū inde accidūt dolores vehemētiores. in ꝑn° enim est dolor puus: z marie dixit Paulus. ſi incida tur. Dixit Aui. qñq3 extēdit z post extenſionē aliqñ abſcin ditur. ſ. ꝑ ſeipſam aut inciditur: ſcilz ab alio z multiplica/ tur tunc post inciſionem labor: z dolor: z quāto malitia fue rit ex qua fit acutior tanto erit dolor fortior.

Signa vo vene medicine future añq3 appeat ſunt inuē tio ꝓuritus z ardoris in loco deinde ſuccedit eis inflatio aliqualis postq3 fit veſica in loco illo iflatio cūq3 aperitur veſica tunc iam egredit. Egreſſuuz aūt signa habē tur ex dictis ſupra. ¶Preſeruatio ab hac egritudine fit ma xime per mutationē aeris de regione in qua ꝓſueuit euenire ad regionē alterā: z cū euitatione aque groſſe male. Qz ſi nō fuerit poſſibile regimen mutare: tūc preſeruatio ab ea. dixit Aui. fit cū ſolitudine cūonis ſanguinis mali meli'ci cuz flōia baſilice vel ſaphene ſm locū. i. ptez corpis, in qua inueniat

q̄ talis sanguis generet. ꝛcū mundificatione sanguinis ab humore grosso melico vel flātico adusto: ꝛ cū regie hūectā/te ex cibis ꝛ balneis gete delitijs: ꝛ cū euitatione oium cau/sarū p̄mitiuaꝝ dictaꝝ ex eis q̄ generāt hāc infirmitatē.

Curatio vō ipsius diuersificat p̄m tēpora eius. naz in p̄n° hui⁹ vitij. s. añ vesicationē ꝛ egressiones eius. Dixit Paulus locus empl̄ari dz toto studio cū infrigi/datiuis extinguētib⁹ leuitatē sanguinis ꝛ humoris ꝛ phi/bētib⁹ exitū ei⁹ sicut cū sandalis ꝛ cāphora: ꝛ silib⁹ illinien/do cū eis aut empl̄ando: vt dixit Bimmasuay cuz farina or/dei portulaca ꝛ oleo ro. solatro ꝛ coriādro aut sandalis cam/phora p̄silio. s. mucillagine ei⁹ myrre ꝛ lacte recēti. ¶ De cu/ra in hoc tpe. dixit Aui. rectū est vt administret regimē mē/bri cū empl̄is infrigidātib⁹ ꝛ hūectātib⁹ notis: ꝛ cū epithi/matib⁹ ꝛ silib⁹. ꝛ alijs modis administratiōis eoꝝ: ꝛ hoꝝ q̄ dē localiū remedioꝝ admistrationē p̄cedere dz eūo sanguis ꝛ hūoris peccātis cū flōmia ꝛ farmacijs: vt dictū est in pre/seruatione, quā eūonē sequet eūo p̄pria ex mēbro facta cuz supappositione in eo sanguisugaꝝ extrahētiū sanguinē ma/lū ex loco ipso: ꝛ dictoꝝ localiū administratio maxie cōuenit fieri tpe estus: ꝛ cū humor fuerit calidus multū. tpe vō hye/mis: ꝛ silr si fuerit hūor flāticus. ¶ Dixit Bimmasuay fiat illinitio cū aloe ꝛ cāphora: ꝛ toto isto tpe p̄nm sūmopere fiat vt vēter lenificet ꝛ cōuenit frequēs por⁹ mirab. citri. kebu. vel indoꝝ p̄z dispōnē māe. ¶ Qz si p curā p̄dictā nō potue/rit phiberi: sed incipit loc⁹ vesicari ꝛ disponi ad egredien/dū: tūc dixit Joānitius. si ampullosus sit locus hui⁹ vitij ꝛ incipit emanare da in potu de aloe p̄ die. ʒ. 5. ꝛ in 2ª die. ʒ. j. ꝛ in 3ª. ʒ. j. 5. ꝛ liniri dz locus cū viscositate aloes recētis, q̄re scindat foliū arboris aloe: ꝛ cōtundat ꝛ cū viscositate eius interiori cū succo ei⁹ illinitio fiat. nā sic mortificabit: ꝛ defi/ciet nocum̄ ei⁹. ¶ Dixit Seorgi⁹. retulit mihi fili⁹ Bimma/sis. q̄ ipse patiebat venā ciuilē quā apiri fecit nō solū vna vi/te cū ferro. Deinde docuit eū qdā q̄ ipe biberet. ʒ. j. aloe q̄lz die p triduū, ꝛ secuto cōsilio illius defecit malitia illius ꝛ in ipso tpe nō est submersa ipsa passio neq̄ in futuro. ¶ De cu/ra in hoc tpe. Dixit Aui. si incipit cadere. i. si incipit vesicare q̄ est via vt cadat: ꝛ exeat ex vena forsasse p̄hibet ꝛ aufert eā ꝛ alleuiat laborē in ea si bibit patiēs eā p̄m p̄tinuitatē trib⁹ dieb⁹ oi die. ʒ. j. aloe, aut bibat ex eo vna die. ʒ. 5. ꝛ in 2ª die. ʒ. j. ꝛ in 3ª die. ʒ. j. 5. ꝛ sp orificiū eius liniat succo aloe hūidi viscosi. ¶ Et si adhuc cura p̄dicta nō p̄hibet egressuz eius: sed egredit ex vesica ista: tūc dicit Aui. rectū est vt extrahat. extractio dz fieri cū facilitate ꝛ oi studio leui ne abscindatur aut incidat: ꝛ modi extractionis ipsi⁹ facilis sunt plures, ex q̄b⁹ vn⁹ est vt extremitati egresse applicet frustū plumbi vt attrahat paulatim exteri⁹ p ponderositatē plūbi, ꝛ dz omni die ps eius que egredit reuolui sup ipsuz plūbū, ꝛ sic p̄cedi donec tota sit egressa. De hoc mō dixit Auic. opz vt p̄pares ei q̄ stringat eā siue sup q̄ ipsa stringat, ꝛ sup q̄ reuoluat cū facilitate paulatiz donec egrediat vsq̄z ad finē sui absq̄ incisione: sed solū faciliter attrahēdo: ꝛ meli⁹ q̄ sup inuolui tur est plūbū: q̄m ipz cū dimittit inuolutū sup eaz pendens sua grauitate facil⁹ extrahit eā. Et iō dixit Aui. opz vt q̄ sit sufficientia. s. in plūbo vt sit p̄portionatū sup gra uitatē ei⁹. nō enim dz esse superflue q̄titatis ne p̄pter nimiū pondus cōtrahat ipsaz subito: ꝛ sequat ad illud dolor pp ex tensionē: aut in radice rūpat: ꝛ fiat vlcus pessimuz. neq̄ dz esse parue quātitatis vt nō sufficiat extrahere illā: sed dz esse talis quātitatis vt sufficiat illā attrahere paulatim. sic enim nō seq̄t dolor neq̄ rumpit vena. Dixit Albu. sit pond⁹. ʒ. j. ꝛ Albu. dicit. sit quātitas ponderis ei⁹ ex trib⁹ keil. i. ab vna ʒ. vsq̄ ad. iij Quidā aūt attrahunt eā digitis cū facilitate oi die aliquoties, ꝛ inuoluunt q̄ attrahit super lamina ligni. Dixit Aui. sit studiū tuū in alleuiatione ꝛ facilitatione egres/sionis eius vt incipias ꝛ extenues mēbrū ꝛ rarifices ipsum: ꝛ hoc embrocādo ipz cū aqua calida ꝛ cū mucillaginib⁹ in/frigidantib⁹ ꝛ siccis frigidis subtilis caliditatis actualis vt facilis fiat exitus ei⁹, ꝛ subdit. si nō fit facilis per hoc egres/sio eius: tunc indiget eis que sunt sicut linimētū ex oleo kei/rino sambucino vel de ben. Et de empl̄is bonis est q̄ fit ex farina ord. mucillagine p̄silij ꝛ maluauisci ꝛ ol. vio. ꝛ nenu/farino ad lenificandū musculū: ꝛ si fuerit hyems dixit Bim/masui supponat ei empl̄m de fermēto ꝛ butyro: ꝛ vltimuz in extrahendo ipsaz est empl̄m de pice. ¶ Et de adiuuanti/bus ad extractionē eius. dixit Paulus. q̄ debet cōprimi mē/brū paulatiz cū digitis supra orificiū egressionis eius expel/lendo eam paulatim cū digitis inungēdo oi vice cū oleo do nec egrediat. Et de adiuuantibus est: vt ponitur 12° p̄tiū. si posterior ps loci ex quo egredit fricet cū sale paulatim, q̄m cū frequēti fricatione ꝛ extēsione egredit in toto. ¶ Dicūt quidā. si vena in egressione eius fuerit multū elongata: tunc ab extremitate ꝛ portio incidat ꝛ dimittat ad inuoluendū eam. sup. portionez q̄ si intensione ꝛ attractione eius vena ipsa fuerit trūcata: ꝛ fracta: aut vt dixit Aui. si extimatio tua facit necessariū: vt perforet. s. ꝛ incidat eo q̄ nō valz curatio p̄dicta in extractione eius: tūc vt extrahat cum totalitate sua, opz vt p̄foret ꝛ incidat si nō fuerit qō p̄hibeat. ¶ Dixit Paulus. si incidat ꝛ nō egrediat totus aperiat locus cum ferro dū inueniat vena si locus fuerit p̄ueniēs aptioni absq̄ nocumento, sinaūt nulla fiat aptio: ne inde gīet apa vel pu/trefactio in mēbro: aut aliud maluz supueniat accidēs. Et de p̄hibētib⁹ ab apertione cū ferro posset esse neruus: aut ar/teria: aut vena magna: ꝛ vbi nō sit p̄hibens non timeas de aptione, neq̄ ēt incisione huius vene si nō poterit alr exhi. Ait enim Raſ. 12. p̄ti. dico ego vidi in corascen. q̄ incise fue/runt vene iste: quare fecimus aperiri locū cū ferro nulla cu/ra adhibita ad inueniēdū ipsas venas: vulnus tñ fecim⁹ fie/ri largū ꝛ sanauim⁹ eas p̄fecte: ꝛ ista sectio dz fieri p̄m lōgi/tudinē supra pte ex qua p̄cedit vena ista: ꝛ ipsa inuēta dz fa ciliter excarnari: ꝛ sub ea poni dz castus siue aliq̄ instr̄z ad subleuandū eam: ꝛ tunc dz silr mō cū facilitate attrahi: ꝛ ex p̄pelli donec tota egrediat. ¶ Qz si incisio fieri nō poterit tunc necessariū est vt sup loco ponant medicine ipsaz putre facientes p̄cipue butyrū qō p̄tinuandū est donec tota putre scat: ꝛ in pus emittat. Dixit Auic. putrefac eā cū medicinis que putrefaciunt absq̄z acuitate mortificante: sed cū vnctuo sitate remolliente, ꝛ cū butyro vel assungia: q̄m putrefiet to ta. Et caue ne putrefacias eā cum medicinis calidis acutis mollificantibus: q̄m medicine acute acuunt hunc morbū, ꝛ conducunt ad corrosionem ꝛ ad estiomenum forsasse.

Cura per incisionez

Cura per putrefa/ctionem.

¶ De dolore remanente post percussionem vel casum ꝛ post laborem superfluum. Cap. l.

Casu vel p̄cussione accidit in mēbro offenso dolor siue fuerit cum p̄tusione siue sine ea: ꝛ opz vt curet p̄tusio curatione sua: ꝛ si fue/rit dolor sine p̄tusione curet cura apātū, hic tñ dolor q̄nq̄ p̄seuerat tpe longo: ꝛ tunc de p̄sue/tudine eius est vt p̄mutet de mēbro in quo est ad mēbrū p/pinquū. Cū ergo p̄seuerat ertēsio tēpore: ꝛ nō p̄fert in eo cu ratio cū medicinis: tūc dixit Albu. opz vt cauteriçet mēbr̄ cū cauterio puncti: ꝛ fiat cauteriū ois mēbri p̄m magnitudi nem ipsius ꝛ paruitatē: ꝛ p̄m debilitatē eius ꝛ ipsius vir tutem: ꝛ p̄m lesionē tonsionis doloris ex eo. Si ergo sanat ex cauterio p̄mo bonū est, ꝛ si nō itera sup ipsum cauteriū, ꝛ si permutet dolor ad mēbr̄ aliud: tunc opz vt p̄sequaris cum cauterio illud membrū: ꝛ sic p̄cede donec sanetur infirmus. ¶ Dixit Zoar. fiunt dolores in corpe q̄nq̄ pp̄ forte labore: ꝛ fatigationez. ex labore. n. q̄nq̄ calefiūt oia mēbra: et patiē ex illa mala cōplone dolorē in oib⁹ mēbris sicut accidit na/uigātibus cū remis assidue q cū gescunt dolent vlr in oib⁹ mēbris: sed tñ magis in manibus: sicut silr supflue ambulā/tes dolent cōiter in omnibus membris suis: ſz tñ magis in cruribus ꝛ pedib⁹. Et cura est: qz debes his oibus subtilia

re regimen dando eis pullos decoctos in trissea. alias. taffea cū aqua ⁊ aceto, ⁊ illes cibos. ⁊ si hyems fuerit inunge eos cū oleo anetino ⁊ ro. mixtis: ⁊ in estate cū oleo ros. sup. ⁊ in medijs tēporib⁹ oleū ro. superet anetum in mirtione ⁊c.

¶Incipit tractatus quartus de solutione ꝯtinuitatis mēbrō rū extrinsecoꝝ huius sermonis septimi ꝑm Nicolaum.

Xpleto tractatu 3° p gratiam dei: ⁊ dñi nr̄i iesu christi saluatoris aiaꝝ ⁊ corpoꝝ nostroꝝ quartū icipiā tractatū huic septimo sermoni pertinētē, in quo de vera ⁊ propria cōtinuitatis solutione tractabo. Et diuidā hūc sermonē in duas sūmas. in quaꝝ prima tractabo de ipsa continuitatis solutione in generali procedēs per ipsius cās signa ⁊ curationes gñales ⁊ cōtinet lx ꝑma sūma capl'a numero. 49. Et in sūma tractabo de ipsa solutione cōtinuitatis in speciali ꝓut particularibus euenit membris. Et ꝯtinet ista sūma capl'a numero. 42. ⁊ sunt capitula huius quarti tractatus numero. 91.

¶De nominibus vere solute continuitatis. Cap̄.i.

Precedenti tractatu patuit q̄ solutio ꝯtinuitatis mēbroꝝ alia est vera ⁊ ꝓprie dicta ꝯtinuitatis solutio: ⁊ alia ipropria solo dicta que ꝓprius dr̄ ꝯtiguitatis q̄z ꝯtinuitatis solo. Et de hac ipropria solone dictū est in eo sufficiēter, q̄re in hoc tractatu restat vt de ea ⁊ ꝓpria ꝯtinuitatis solone dicaf. ¶Dixit Gal. 4° de inge. sani. solo iparis nō vno vocabulo denotaf. naz si in carne ꝯtingit vulnus dr̄. si in ossib⁹ fractura: ⁊ si in neruo ꝯtusio, ⁊ sic q̄ñ ligamēto fit aut venis: aut arterijs: aut lacertis. sup. Aut in alijs mēbris nō ꝓprio vocabulo nominatis, ꝛz fortassis vocabulo gñis ꝯtracto cū additiōe mēbri cui accidit vt solo ꝯtinuitatis ligamēti vene arterie vel lacerti: aut alteri⁹ mēbri. ¶Aui. quoq3 ꝑmi 2° doc. ꝑ. ca°. 4° imponēs noīa spēb⁹ solonis ꝯtinuitatis ꝑm diuersitatē membroꝝ qb⁹ euenit loquēs p̄ in mēbris ossibus, ⁊ p̄ in mollibus. dixit. Solutio ꝯtinuitatis accūs cuti. s. soli vocaf excoriatio: aut scarificatio: excoriatio qdez q̄ñ de cute sup̄ficiale qd amouetur vel q̄ñ nō ꝓfundaf. scarificatio vō q̄ñ de cute multū amouef: aut q̄ñ ꝓfundaf: ⁊ solo ꝯtinuitatis accidēs carni q̄ cuti est ꝓpinqua quādiu nō fit in ea pus vocaf plaga, sed cū pus fit in ea vocaf vlcus. Et subdit Auic. q̄ solo ꝯtinuitatis eueniens in cute absq̄ carne: q̄ñq̄ ēt dr̄ plaga ⁊ vlcus plaga q̄diu fuerit sine sanie. ¶Quidā vo dñt q̄ vulnus est soluta ꝯtinuitas in mēbris mollib⁹ ex recēti tēpore facta: sed postq̄ antiquaf ⁊ emanat ex ea pus iaz nō ampli⁹ vulnus sed vlcus dr̄. Ulcus enim est plaga putrida, ⁊ vuln⁹ est plaga nō putrida, ⁊ sic plaga dr̄ de vtroq3. ¶Et loquens scōo de mēbris simplicib⁹ duris. dixit. q̄ que accidit ossi aut cartilagini: ⁊ ipm vel ipsaz in duas frangit partes vocaf fractura. Et loquēs 3° in mēbris simplicib⁹ medijs in duritie ⁊ mollitie. Dixit. q̄ que accidit neruis ꝑm longitudinē: ⁊ eius numer⁹ nō fuerit mult⁹ vocaf fissura: ⁊ si eius numer⁹ fuerit multus ꝯtusio vocaf vbi notāt q̄ ꝯtritio vel attritio est passio neruoꝝ filis ei q̄ est ꝯtusio in carne, ⁊ est solo ꝯtinuitatis neruoꝝ multiplex siue multi numeri nō sensibiles. Et vt dicūt solo ꝯtinuitatis multiplex aduenies chordis aut ligamētis: pōt ēt vocari attritio vel cōtritio. Et q̄ñ solo continuitatis accidit neruis. sup. aut chordis vel ligamētis ꝛz latitudinē vocaf incisio: ⁊ dixit. q̄ q̄ accidit in extremitate musculi vocaf attritio siue cadat in neruo ei⁹ siue in chorda, sed si fuerit ꝑm latitudinē musculi vocaf sepatio: ⁊ si accidit ꝛz longitudinē musculi, ⁊ eius ꝯcauitas fuerit magna vocatur liquefactio, ⁊ si fuerint eius ptes multe ⁊ dilateꝫ ⁊ cōcaueꝫ vocaf attritio vel dissolutio ⁊ est ēt cū dr̄ attritio: ⁊ dissolutio ⁊ liquefactio oē vuln⁹ qō in medio musculi accidit quocūq3 mō ꝯtingat. ⁊ dixit. si in venis ⁊ arterijs acciderit vocatur aptio. s. si acciderit ꝑm orificia eaꝝ, sed si ꝑm latitudinez eaꝝ acciderit vocaf incisio ⁊ sepatio, ⁊ ꝑm eaꝝ lōgitudinem vocaf fixura. Et dixit: ēt cū ꝯtingit ꝑm modū aptionis orificioꝝ venaꝝ ⁊ arteriaꝝ vocaf pforatio: ⁊ intellexit de aptiōe orificioꝝ eaꝝ magna. nā si pua fuerit nō ꝯstituit morbū solutionis ipsaꝝ, sed morbū in nā ꝯpōnis. s. in via que dilatatio dr̄. Uñ Gal. 4° de inge. sani. dixit. q̄ si ore paruaꝝ venarum apto vel ab eo sanguis q̄si quodā sudore emittaf hic morb⁹ nō est solo iparis. Et si arterie acciderit solo ꝯtinuitatis postea clausa nō fuerit ſz remāserit apta ⁊ ex ea sanguis ad receptaculū q̄ ipsaz circūdat exierit donec receptaculuz illud impleaf: ⁊ cōprimit supiꝑm aceruet sanguis ille ad arteriaz reuertit vocaf mater sanguinis: q̄uis qdā oēm sanguis ab arterijs egressionē matrē sanguinis vocent. Et dixit Aui. si accidit solutio cōtinuitatis pāniculis vocaf ruptura. ¶Et loquēs. Au. de solone cōtinuitatis in mēbris organicis. dixit. si inter duas ptes mēbri cōpositi cadit opilatio. ⁊ vnam ab altera separat ita vt mēbro simplici nō accidat nocum ei⁹ separās cōtinuitatē vocaf sepatio: ⁊ dislocatio. s. ꝑm spēs de qb⁹ dictū est in p̄cedēti tractatu. ⁊ si acciderit neruo q̄ se a suo nāli loco remouit vocaf ruptura. ⁊ dixit. q̄ñq̄ fit in foraminib⁹. s. cānalibus ⁊ meatibus solutio cōtinuitatis que facit ibi foramina q̄ ante nō fuerūt. ¶At q̄ñ auctores predictis noib⁹ sepe abutunf vnū pro alio ponētes: ita q̄ q̄ñq̄ omnē solutionē ꝯtinuitatis vocāt vlcus: ⁊ q̄ñq̄ vuln⁹ dr̄: ⁊ significant vlcus: ⁊ sic de alijs hinc est q̄ apud ꝓbum chirurgicum de his noib⁹ nō est habenda multa sollicitudo.

¶De causis solutionis in generali. Cap̄.ij.

Dixit Gal. 4° de inge. sani. q̄ solutio continuitatis siue sit simplex siue cōposita: aut accidit a cā extrinseca vel intrinseca. extrinseca qdē vt a cōtusione. i. de cōtundēte casu motu nimio vt saltu: ⁊ in lacertis fit ex forti ictu. ¶Et cā intrinseca aut est humor, aut vētositas. Et humor qdē est cā eius aut rōne sue supflue quātitatis qua extendit ⁊ extēdēdo cōtinuitatē soluit rōne sue qualitatis scē: vt q̄ est pungitiuus mordicatiuus siue corrosiu⁹. vētositas vero est cā eius aut rōne nimie extēsionis: aut rōne mot⁹ scindentis. ¶Dixit haly. theorice sexto. sepōnis iuncture cā aut est exterior aut interior. Exterior est sicut spate icisio, aut petre aut casus ignis cōbustio. Interior vero est acutoꝝ chimoꝝ incisio: aut vētositas grossa aut putredo. ¶Et Aui. ꝑmi. 2ᵉ doc. scōa. sūma scōa. ca°. 16. ait q̄ cause solutionis ꝯtinuitatis aut sunt ab intrinseco: aut ab extrinseco: ⁊ que sūt ab intrinseco sunt sicut humor comedens ⁊ adurens: aut humor pungēs. q̄ soluit ꝯtinuitatē mēbri sua acuitate ⁊ penetratione in ptes ipsius mēbri: aut est humor humectās ⁊ laxās ptes mēbri, quare est cā p accidēs, q̄ vna ps laxa separetur ab alia: vel q̄ sua būiditate sit cā putrefactionis mēbri: aut est humor siccus findens sua siccitate crepaturas: ⁊ fixuras ingerens in mēbro: aut humor frigidus ꝯstringēs: ⁊ trahēs sua frigiditate ptes in qua ꝯtractione separanf alie ab alie: aut humor calidus rarefaciēs ⁊ dilatando soluēs: aut cā ei⁹ est humor multus sua multitudine extendēs: ⁊ extēdēdo seꝑans ⁊ soluens aut est humor q̄ nō extēdēdo sed se ꝯstringēdo mouef. ⁊ ꝯstrictus grauat ptes mēbri petētes locum infimū a nō grauatis separanf ⁊ soluunf. Aut est humor penetrans in partes membri forti motu: ⁊ fortitudine sui motus: ⁊ penetrationis: quasdā partes ipsius membri separat ab alijs: aut est ventositas extendens siue impingens partes mēbri quare separantur sub. Aut est aliqd acutū corrosiuū reducibile ad humorē vt sanies siue virus in exitura siue in

alia cõcauitate cõtẽtũ: ⁊ sicut vrina acuta, aut lachryma mordicatiua: ⁊ filia vt catarrus corrosiuus. ¶ Et subdit Auic. ex causis coadiuuãtib⁹ in solone cõtinuitatis sunt mot⁹ näe fortes: näe. s. virtutis expulsiue in expellẽdo nocitiũ violẽto impetu: ⁊ nõ ꝑm cursuz näle: ⁊ ex eis sunt motus corpei cũ fuerint fortes supplecionẽ corporis grandẽ, ad tales. n. fortes mot⁹ qñq; seqt ruptura vene vel arterie, qñq; ruptura siphac causantiũ herniã itestinalẽ, aut eminẽtiã vmbilici. Et ad hos mot⁹ corpeos fortes reducit vox fort; ad quã plerũq; sequit ruptura vene in partib⁹ pectoris, ⁊ salt⁹: ⁊ pulsus difficilis ⁊ filia. ¶ Et cãe extrinsece. dixit Auic. sunt sicut corpus extendẽs mẽbrũ donec separet eius cõtinuitas vt funis vel simile funi: aut res ponderosa cũ eleuat: aut mouet vel deferẽt: aut res incidẽs sicut gladius: aut cõtundens sicut lapis vel claua: sicut lignũ cũ membrũ vacuum inuenit: aut scindens sicut repleta receptacula inueniunt: aut qõ pungit vt acus vel spina: aut qõ mordet vt canis: aut qõ pforat vt sagitta: aut qõ vrit vt ignis vel medicina causticа: ⁊ ad has causas põt reduci vermis sub cute gñatus vel in vlceribus: aut lumbricus in stomacho vel in intestinis existẽs. ¶ Ex q bus predictaꝝ causaꝝ potest esse causa solutionis simplicis cõtinuitatis vel cõpositẽ: sed sunt cause qdã que solũ sũt cãe solonis cõtinuitatis cõpositẽ: ⁊ maxime cũ deperditione carnis. ¶ Dixit Auic. sicut apa qõ apit aut plaga que facit pus aut bothor: q se comedũt. i. bothor: corrosiua ambulatiua.

¶ De signis solute continuitatis in generali. ⁊ ꝑprie in membris intrinsecis. Cap. iij.

primus

ON narrauerunt auctores sigñ solute ꝯtinuitatis mẽbris extrinsecis accẽntis: qñ dixit Auic. sensus eã declarat. ¶ Posuerunt aũt signa eius que mẽbris accidũt intrinsecis quatuor. quozũ ꝑmũ est. dixit Auic. 2ª ꝑmi. doc. 3ª sũma ꝑ. ca°. 11°. q demõstrabit eã dolor pforatiuus: aut pungitiuus: aut corrosiuus siue pruritiuus q in interioribus mẽbris reperit siue percipitur. Hoc tñ signũ nõ est cõmune oi spẽi solute continuitatis euenientis in qbusq; mẽbris intrinsecis sensibilibus: in solu ta enim cõtinuitate euenente membris insensibilib⁹ siue intrinsecis siue extrinsecis dolor ꝓceptus nõ necessario demõstrat ꝯtinuitatis solonẽ: qñ põt ꝓuenire a mala cõplone diuersa absq; ꝯtinuitatis solone: ⁊ iõ dixit Auic. tũc magis siue maxime signãt doloris ꝓceptio ꝯtinuitatis solonẽ si nõ fuerit cũ dolore febris. sup. nec alia mala cõplo diuersa. absente aũt mala cõplone diuersa: tũc dolor reptus necessario significabit ꝯtinuitatis solonẽ esse in mẽbro in q̃ repit: ⁊ ꝑcipue dicũt doctores. si dolor fuerit rept⁹ pforatiu⁹: corrosiu⁹: pungitiuus: siue pruritiuus: q; vt dicũt hi dolores non põt causari absq; ꝯtinuitatis solone. ¶ Scõm signũ est sũptum ab exeũte mutate. Dixit Auic. solonẽ ꝯtinuitatis. ſ. in membris intrinsecis esse multotiẽs contingit hũoris spissitudo. i. sanies grossa cũ sanguis exitu. sup. siue absq; eo descẽderet ad amplitudinẽ. ſ. ad locũ amplũ p quẽ hꝰ exitũ ad exte: ⁊ sic multotiẽs cõicanẽ purulẽte mãe. i. saniei subtilis egressio. ſ. cũ sanguine vel absq; eo. dixit Auic. notãter multotiẽs: ⁊ nõ semp: qñ illã signãt cũ post apa in aliquo mẽbro intrinseco euenerit. cũ. n. ꝑcesserint signa apatis intrinseci ⁊ ipsi⁹ maturatiõis vel rupture, vel successerit exit⁹ saniei cũ sãgine vel sine: tunc talis exit⁹ signãt solonẽ ꝯtinuitatis in membris intrinsecis. Si vo nõ ꝑcesserint signa apatis tũc exitus talis saniei nõ signãt necessario solonẽ cõtinuitatis in interioribus. nã pole est q nãs humore aliquẽ grossuz vel virulentuz cũ sanguine: vel sine eo ad aliquã corpis cõcauitatem expellat in qua resideat ⁊ corrumpat: vel nõ corrũpat: ⁊ ex illa postea ad exteriora egrediat: sicut ẽt nã aliqñ sanguinẽ. ſ. expellit in venis existẽtẽ ꝓter hoc q mẽbrũ ꝯtinuitas i aliquo soluat. ¶ Signa aũt apis intrinseci: ⁊ ꝑcipue rupture eius in sequẽti tractatu dicent⁹ in ꝑprio ca°. ¶ Dixit enim Auic. multotiens ⁊ nõ semp: qr aliqñ cõtingit solutionẽ in intrinsecis fore ⁊ apa intrinsecũ rumpi: ⁊ tñ nõ cõtingit egredi ad exteriora sanguinẽ grossuz vel virulentũ sicut cũ rumpitur apa epatis ad vacuitatẽ ventris inter çirbũ ⁊ intestina.

Signa solutiõis cõtinuatis cerebri ⁊ pãniculis eius.

¶ Tertiũ signũ est sumptũ a situ vel alicuius mẽbroꝝ vel aliquoꝝ mẽbroꝝ intrinsecoꝝ in quo non est ꝑm näm. Et dixit Auic. ⁊ est cõtinuitatis solutio in mẽbris intrinsecis cognoscit ex mẽbri dislocatione a suis locis: ⁊ ex recessu mẽbri a suo loco quo dimittit a suo socio vel vicino: ẽt si nõ dislocet sicut ruptura in siphac fore cognoscimus ꝑ inuentionẽ intestinoꝝ vel çirbi in bursa testiculoꝝ: ⁊ hz hoc signũ veritatẽ in mẽbris q̃ sustentant sup ea q̃ soluunt: ⁊ nõ in alijs.

¶ Quartũ signũ est sumptu a retẽtione alicuius superfluitatis solite eũari, de quo dixit Auic. q est solutio ipsa cõtinuitatis retẽtione eius qõ euacuari ꝙsueuerat ex cãalibus, qñ fortasse ad cãales vel amplitudinẽ quã ipsa solutio fecit descẽdit ⁊ nõ ꝑm nãle separat viam: quẽad⁹ illi ꝓtingit cui intestina rũpunt cũ egestio foras exire ꝓhibet. i. q descendit in vacuitatẽ ventris: ista tñ retẽtio superfluitatis solite exire nõ necessario signãt solutionẽ cõtinuitatis: qñ põt ꝑ alias cas retineri ⁊ ꝓhiberi ab exitu: vt ꝑ opilationẽ: ⁊ filia: ⁊ similr pole est q aliqõ mẽbrũ solonẽ patiat, ⁊ egrediat superfluitas ꝑm cursuz näe: ⁊ sepe ꝓtingit superfluitatẽ facilẽ aialis feculẽ taz sed per viã cõsuetã expelli. ¶ Multotiẽs aũt cõtingit q solutio ꝯtinuitatis est in aliquo mẽbroꝝ intrinsecoꝝ: ⁊ non poterit certe ꝑpendi, ꝑpter hec signa predicta: ⁊ opz tũc vt ad signa deueniam⁹ ꝑticularia significãtia solonẽ ꝯtinuitatis in determinato mẽbro intrinseco: de qb⁹ ꝑticularibus signis: ⁊ si ẽt tãgat in ꝑticularib⁹ caplis tñ hic succinte dicet.

Signa eius in corde.

¶ Solonẽ enim ꝯtinuitatis cerebri ⁊ pãniculoꝝ eius postq̃ vulnus acciderit capiti seqt sода ⁊ rõis ꝑmixtio ⁊ inflatio: ⁊ rubedo in oculis: ⁊ in lingua ⁊ vomit⁹ colere: ⁊ qñq; egreditur ex aure vel nare sanguis: ⁊ fortasse abscindit sermo ⁊ nõ loquit egrotãs: ⁊ qñq; egredit ex loco vulneris humiditas alba similis pulti: ⁊ hoc erit qñ ꝓuenit solo ad substãz cerebri: ⁊ qñq; egredit res silis aquositati carnis recẽtis: ⁊ hꝰ erit cũ ꝓuenerit solo ad pãniculos cerebri: ⁊ qñq; accidit sco ta spasmus: vel apoplexia: ⁊ hꝰ ꝑm q plus ⁊ minus ꝓcesserit lesio ad substãm cerebri. naz mortale fit ex toto tũc cũ predicta signa oia aut eoꝝ plurima aderũt. Si vo inde non fuerit ex toto mortale solũ ex eis pauca. i. q̃dã ⁊ leuiora euenient.

Signa eius in diafragmate. Sigñ eius in stõcho.

¶ Solutionis vo ꝯtinuitatis cordis sunt: qñ vulnus exteri⁹ accidit ꝓpe mãmillã sinistrã ⁊ currit ex vulnere sanguis niger. ⁊ seqt ipsuz frigiditas extremitatũ: ⁊ sudor frigidus ⁊ syncopis ⁊ si vuln⁹ fuerit ex sagitta q̃ figat in eo: tunc sentit apud tactũ sagitte quasi ipsa sit fixa in loco duro non in vacuo: ⁊ fortasse est motus sagitte similis motui pulsus, ⁊ erit hoc cum nõ peruenit sagitta ad ventriculos cordis: ita q nõ remanet cordi motus suus.

Sigñ eius in intestinis.

¶ Et solonẽ diafragmatis signit vuln⁹ accñs ꝓpe costas mẽdosas post qõ anhelit⁹ fit magn⁹ ⁊ spissuz cũ dolore vehemẽti, ⁊ accidit suspiriũ ⁊ cõmotio vtriusq; hũeri. ſ. ad iferiora.

Sigñ eius in epate. Signa eius in splene.

¶ Et significat solonẽ cõtinuitatis stõi vulnus accñs ex loco eius, ⁊ q cibus idigestus ex vulnere emittit: ⁊ ꝑcipue pot⁹ ⁊ cib⁹ liquidus: ⁊ hꝰ si vulnus fuerit penetrãs ad cõcauitatem eius ⁊ accidũt nausea ⁊ singultus: ⁊ qñq; accidit ventris solutio: ⁊ oia ꝑdicta intẽsiora fiũt cũ vuln⁹ euenerit in ore ei⁹.

¶ Et significãt solutionẽ cõtinuitatis intestinoꝝ vuln⁹ accidens in loco situs eoꝝ: ⁊ si ꝓuenerit ad cõcauitatẽ intrinsecã eoꝝ egredit egestio ex vulnere ⁊ aliqñ seqt ipm solo vẽtris ꝑpter debilitatẽ intestinoꝝ: ⁊ fortasse egredit ex vulnere intestinũ ⁊ cognoscit per sensum si fuerit vulneratum.

¶ Et significãt solutã esse ꝯtinuitatẽ ⁊ solonẽ epis exit⁹ sanguis multi: vuln⁹ euenies in ꝑte dextra mirach in loco epis.

¶ Et significat solonẽ ꝯtinuitatis in splene exit⁹ sanguis multi ex eo: ⁊ maxie si ꝓuenerit vuln⁹ cadẽs in ꝑte sinistra ventris in loco splenis: ⁊ exit⁹ sanguinis grossi nigri ex eo.

Sigᵃ eius in pulmonibꝫ. ¶ Et signa vulneris pulmonis sunt vulnus accñs in supiori/bus pectoris:z thoracis:z egredit anhelitus:p vulnus z expirāt cū violētia z fortitudīne fm vulneris amplitudinez:z exit ex vulnere sanguis spumosus,q declinat ad subalbedinē z citrinitatē siue rubedinē clarā:z anhelitus fit frequēs z spissus:imo inspirat patiēs anhelitū querēs attractionez aeris frigidi:z mutat colorē patiētis,s.ad liuiditatē z venę q̄ sequunt colluz apostemant,i.inflant z tument.

Sigᵃ eius in renibꝫ. ¶ Et vulnus accidisse renibꝫ signat vulnꝰ eueniēs in posteriori in loco alterius renis:ex quo egredit hūiditas vinalis sāguini pmixta.est.n.sanguis q ex eo egredit multū aq̄sus.

Sigᵃ eius in vesica. ¶ Et signa vulneris vesice sunt vulnus accñs in loco ei⁹ ex q̄ egredit vrina:z q̄cq̄ mingit eger vrinā inuolūtarie.

¶ De signis pnosticis bonis vel malis in vulneribꝫ.La.iiij.

Quelibet spēs spasmi pōt in vulneribꝫ supuēire.

Arit Hypo.6ª affo.Jn vulnere spasmus superueniēs mortale. ¶ Et in 7ª afforis. dixit in vulneribꝫ fortibꝫ.s.z malis spasmꝰ aut tetanus supueniēs malū.sup qbꝫ amplꝫ notatur q tas spasmꝰ q̄z tetanus vulneri supueniēs pōt esse de inanitione:z de repletione z nō pportionatus ad mām. ¶ De inanitione qdē pp multe māe eūonē mēbra sub stātifice maniētē:qō vt dicūt duobus modis pōt multa eūo facere.p.qm̄ eūonē multi sanguis ex venis segt vt hūiditates stantes in porositatibꝫ membroꝝ succedant illi fluxui,z fluant ex mēbris ad loca venaꝝ inanitarū:z egrediant eas: q̄re remanēt mēbra exiccata:z inanita.scōo qz sanguie multo eūato accidit exacui calꝫ mēbroꝝ pp sibi nō resisti ab humiditate sanguis:z exacuitū cōuertit supra hūiditatē membroꝝ:z eā cito ꝓsumit.z iste scōs modus ab oībꝫ approbatur. Quidā.n.pmū modū negāt dicētes nō fore extimandū q̄ subalis hūiditas saltez mēbroꝝ multoꝝ:vt.v̄.g.cerebri in vulneribꝫ fortibꝫ mēbroꝝ inferioꝝ euētus sequēs eūonem multi sanguis ex illis vulneribus.hoc tū nō est ipoles:qm̄ in vulneribꝫ fortibꝫ emoroſagia multa supueniēte vene quorū cūq̄ mēbroꝝ inaniunt:quoꝝ inanitionez pōt seq attractio siue defluxus humiditatū mēbroꝝ ne def vacuuz. ¶ De repletione vo pōt cōtingere in vulnere spasmꝰ siue tetanꝰ qm̄ vulnus subito obturaret vel opilaret pp aliquā cāꝫ opilōnis:z pinde materia que fluebat ad vulnus trāseat ad loca neruosa:z igrediat neruos:z ipleat eos extēdēdo in latū vñ accidat in eos decurtari in lōgū z spasmari. ¶ Et spasmus nō pportionatꝰ ad māz ad vulnꝰ sequi pōt:aut pp vehementiā doloris in eo aut pp aliquā malā qualitatē in vulnere repertā:vt q̄ sit de vulneribꝫ venenatis que cerebro cōicet per viā neruoꝝ:ex qua accidat cerebrum ꝓtrahi:z spasmū fieri. Hal.tū in cōmēto verificat dictos affo.de spasmo:z tetano de inanitione. Ipse eniz vere est mortalis marie si ꝓfirmet. Spasmi vo alij nō sūt necessario mortales in vulnere,z maxime q̄ticulares existūt.q vo toti cōicarent mortales efficiunt. ¶ Jnqt in vulneribꝫ fortibus desipientia:malū:qm̄ significat malā māz vel malā qualitatē cōicatā fore membro ꝓncipali.s.cerebro. ¶ Et dixit eodē hoc affor.Quibuscūq̄ tumores in vulneribꝫ apparēt siue sint apostemosi nō valde spasmant:sic neq̄ aliā egritudinem neruoꝝ incurrunt neq̄ valde insaniunt sup.neq̄ aliā virtutū sensitiuaꝝ intrinsecaꝝ incidūt lesionē. ¶ Aui.aūt quarti.4ª.caº 2º. hunc affo.adducēs z ostēdēs:de q̄bus vulneribus fortibus intelligatur. dixit.vulnus est in loco siue mēbro in quo opz vt vehemēs fiat dolor.s.q̄ est multi sensus vt sunt mēbra neruosa:z q̄ sequat apostema.i.tumor in ptibus circūstātibus vulneri: q̄ in labijs eius:z talia mēbra maxime sunt capita lacertoꝝ z posteriora.i.fines siue caude eoꝝ z eoꝝ ppie lacertoꝝ:q sunt neruosi:eteniz ad vulnus taliū mēbroꝝ oz sequi apatio z tumor in circūferētijs eius ꝓpter māz acutas ad locū violentia doloris:z talis apostematio z tumor nō sequit.i.nō aduenit.tunc istud.s.nō euenire apostema vel tumorē significat nocumentū intrinsecū.i.in mēbro intrinseco:ad qō puertunt z fluunt māe que debebāt trāsferri z fluere ad circunstantia mēbroꝝ vulneratoꝝ:z inferre ibi apa siue tumorē:z possent materie ille trāsire ad neruos z inducere spasmū vel aliā egritudinē neruoꝝ:vel transire ad alia mēbra nobilia:z inducere lesionē magnā z mortē. Sed si accidat apostema z tumor:tūc nō significat nocumētū intrinsecū neq̄ duritia loco vulneris,z deriuari ad cerebrū seu neruos vel alia mēbra intrinseca. ¶ Dixit aūt in affo.notanter nō valde.i.nō frequēter quasi dixerit.q tumore apparētein vulneribꝫ raro ꝓtingit spasmū aut maniā supuenire,vel aliā egritudinē magnā. Aliqñ tū posset accidere in magnis repletiōibꝫ:vel magnis debilitatibꝫ cerebri vel neruoꝝ vel alterius membri:z verificat affo.tumore existente z pseuerāte:z nō subito delitescente.nā sicut dixit.q tumoribus illis nō appentibꝫ repente.i.delitescētibꝫ subito qbꝫ vulnera retro.i.in posteriori pte fuerint innascunt spasmi vel tetani vel alia egritudo neruoꝝ vel posterioris ptis cerebri,q̄ materie illoꝝ tumoꝝ in delitescētia eoꝝ deriuant ad posteriorē partē cerebri vel ad neruos. Et silr dixit Hyp.Quibꝫ vulnera fuerint in ꝓrio ri.i.in anteriori parte delitescētibꝫ tumoribꝫ eoꝝ innascitur mania siue alia lesio virtutū sensitiuaꝝ intrinsecaꝝ mā illoꝝ cōuersa ad cerebrū aut accidit dolor lateris acutus.i.pleuresis,aut empima mā cōuersa ad spiritualia:aut diffinteria:z z tumores fuerint rubei:q̄ p rubedinē significat dominiuz sanguinis in eis:qui sanguis cōuersus ad intestina si nō fuerit colericus acutus faciet diffinteriā nō acutā:neq̄ verā:z si fuerit colericus acutus faciet eā verā.sup.z si tumores ouerterent ad intestina possent inducere diarriā fm humorē demonstratū in illo tumore:z sup.z si in delitescētia tumoꝝ dictoꝝ siue anꝛioꝝ siue posterioꝝ humor cōuertat ad aliquod aliud mēbꝝ causabit egritudinē in illo fm qualitatē ipsius hūoris:q̄ si in vulneribꝫ magnis z fortibꝫ tumores nō apparēt,nec apparuerunt:z nō pcesserit debita cā nō apparentie vt multa eūatio:aut multa humoꝝ ad oppm diuersio:tūc dixit Hyp.est magnū malū:q̄ significat:vt dictū est q̄ mala mā intus retinet potens in mēbris nobilibus magnā facere lesionē.Sed tumor apparēs in labijs vulneruz. ¶ Dixit Hal.in cōmēto affo.Jn vulnere spasmus ꝛc.est signū bonū. scilz q̄ ad ipsuz tumorē nō sequit exiccatio vulneris:aut p hibitio gñonis saniei:vel generate egressio:z qdā q̄ tumor veniēs in vulnere forti:aut euenerit intus tātū:z est illud qō significat materias ad interiꝰ cōuerti:z ideo est malum:aut euenit extra tm̄:z est signū bonū assecurās a spasmo:z aliis egritudinibus intrinsecoꝝ,aut euenit intus z extra simul:z est signū nō bonū significās multitudiuē māe fluentis:z sua quātitate potētis apostemare exteriora z interiora. ¶ Et dicunt.q̄ in vulneribus paruis siue magnis:z nō fortibꝫ tumor no apparēs nō est magnū malū q̄ in paruis vulneribꝫ nō fit tanta agitatio māeꝝ q̄ inde habeat expectari tumor in labijs eoꝝ.i.aut habeat timere de fluxu humoꝝ fieri ad ꝓncipalia vel nobilia mēbra,imo dicunt q̄ in vulneribꝫ mēbroꝝ carnosoꝝ tumor eueniēs nō est bonus.cū nō oporteat in illis vulneribus causari dolorē fortē attrahētē materias que habeāt inducere tumorē.z tumor superueniēs impedit curationē regularē vulneris. ¶ Dixit Hyp.v̄.g.laxa vulnera bona fore,cruda vo mala.nā laxa significāt victoriā nāe digerentis z expellentis mām ad extra vulnus:quare nō timet de cōuersione eius ad mēbra nobilia:z maxime qdem sunt bona si sanies laudabilis fuerit:tūc enim non timet de spasmo neq̄ de alijs egritudinibus.Cruda vo.i.saniez non emittentis precipue laudabilē ecōuersio significant impotentiā virtutis digerētis z expellentis materiā ad vulnus:z ēt ipsum:z per cōsequēs denotant mām malā detineri q̄ posset ad nobilia deriuari,quare nō sunt a spasmo secura. Quidaz tū exponunt laxa secura bona:z cruda mala,i.medicamina laxum facientia vulnus sicut sūt que liquefaciūt z aperiūt z māz ad vulnus ex vulnere trahūt sunt bona,z vulnerib⁹

cõuenientia. Que vo sunt frigida facientia vulnera cruda z cõcludentia, z mãm intus detinentia sunt mala, z vulnerib9 incõuenientia. ꝑma tñ expositio est que est ad mentẽ Hypo. ¶Dixit quoq3 7ª affo. in forti pulsu in vulnerib9 emorroſa/gia. i. moderata bonũ, z per fortẽ pulsuz intellexit fortẽ pul/sationẽ arteria ꝓ in vulnerib9 cõtingentez ꝓpter sanguinis ebullitionẽ: in qua emorroſagia tẽperata est bona p viam ſi/gni significans potentiã virtutis in expellendo, z est bona p viã cause inquãtũ euacuaf materia faciens illũ fortẽ pulsuz. ¶Dixit Aui. quarti. quarta. cursus sanguinis ex vulnerib9 in quãtitate tẽperata cõfert eis: z ꝓhibet apã opilonẽ z fe/brẽ supervenire z virtutẽ nõ debilitat. superfluus aũt fluxus ipſius malus est, q3 virtutẽ ꝓsternit. In vulnerib9 quoq3 ma gnis z fortibus sanguinẽ nõ fluere aut modicũ est malũ: qm̃ in talibus vulneribus sanguis exagitatur: q ſi nõ ex fluit ad mẽbra poterit ꝓuerti nobilia: z nocumenta inferre nõ pua. ¶Ad sciendũ que solutio cõtinuitatis sit deterioz z in quib9 membris. Cap. v.

Solutio cõtinuitatis que cõpoſita est ce/teris paribus semp est deterioz simplici z quãto magis fuerit cõpoſita tãto de/terioz: z solutio cõtinuitatis magna deterioz est parua: z cõcaua deterioz est ſupficiali, z ſolutio cõtinuitatis pluris numeri ceteris paribus deterioz est sin/gulari. ¶Dixit Hyp. 6º affo. vesicã haberi inciſaz: aut cere/brũz. aut coz: aut diafragma: aut inteſtino ꝓ aliqõ graciliuz, aut ventrẽ: aut epar: aut renes mortale: z quidã addunt, aut pulmonẽ. Et Gal. verificauit hũc affozismũ in cõmẽto eius: z reddidit cãm oium eo ꝓ. vesica inciſa in parte eius carno/ſa vt in collo eius curari põt z cõſolidari. in pte vo eius pelli culari sanari nõ põt neq3 cõſolidari: z ꝓpter ipſius duritiez z ſubtilitatẽ: z ꝓpter vine acuitatẽ per eã cõtinue defluẽtis. dicũt. q per cerebrũ dedit ſubintelligi nucã, que ab eo orif z panniculos ipſiuz cooperiẽtes: z maxime piã matrẽ. z di/cunt. q vulnus ꝓueniẽs ad vẽtriculos cerebri semp est mor tale. q aũt ꝓuenit ad ſubſtãtiã cerebri nõ deſcendẽs ad ven/triculos, lz ſit mortale vtpm̃ nõ tñ semp neq3 neceſſario in/fert mortẽ: z ſimilr qõ peruenit ad nucã vel ad radicẽ neruo ruz orientiũ a cerebro aut ad pãniculos cerebri, lz ꝑm pm̃ interficiat. nõ tñ semp neq3 neceſſario. ¶Vulnus aũt coz at tingens ꝑm oẽm ei9 diſponẽ pculdubio est mortale. Dixit. n. Aui. 1ª ꝑmi. doc. ꝑª. caº. 4º debes ſcire q nõ omne membrũ in ptes ſolutionẽ tolerat. coz. n. nõ tolerat eã: qm̃ citius ad/uenit mors. ¶Vulnus aũt ꝓueniens ad diafragma ſi in pte eciderit eius carnoſa poſſibile est vt ſolidef z ſanef. qõ vo in pte eius neruoſa eciderit mortẽ cito inducit. ¶Et vuln9 eueniẽs inteſtinis groſſis curationẽ recipit. qõ vo inteſtinis accidit gracilibus vix aut nunq3 curaf: z maxie qõ accidit in ieiuno. ¶Et qõ accidit in ſtomacho ſi ſupficiale fuerit nõ peruenies ad tunicã neruoſaz poſſe est vt ſanef. qõ vo pue/nerit ad tunicã neruoſam vel z penetrauerit in cõcauitatem eius ꝑz plurimũ infert mortẽ: z maxime ſi in oze eius euene rit. Et dixit Auic. ãrta ãrti. caº 2º. q plurimũ ille cui accidit vulnus in vẽtre ſuo cum accidit ei nauſea: aut ſingultus: aut ſolutio ventris morif. ¶Et vulnus qõ accidit epati ſi ſupfi ciale fuerit poſſibile est vt ſanef. qõ xo pfũdaf z ꝓuenit ad diſrumpendũ venas eius ꝓculdubio interficit: z cõſimilr di cunt de vulnere in renibus eueniente. ¶Dixit Aui. quarti 4ª mẽbra in qbus cadit vulnus magnificaf eius nocumen/tum: z interficit ꝑm pm̃: z fortaſſe nõ interficit raro: qm̃ ad vulnera eoꝝ mors fere semp ſequif: z est raro q fiat euaſio ab eis q̃uis aliqñ ſanitas poſſit ſequi: z ſit poſſibile vt ſane tur vulnus ſuper ea eueniens: ſi est leue ſicut ſunt vesica: z ce rebrũ: z renes: z inteſtina minuta z epar. ¶Dixit auctoz cõ pendij: opz intelligi, qm̃ ſi vulnus cõcauitati vẽtris eueniẽs penetrauerit ſiue cõcauitatẽ inſtrꝝ ſpũs: ſiue cibi ducif in firmus ad moleſtiſſimã veſperationẽ: nõ tamen mortale est omnino. ¶Et dixit. vulnus qõ in cõcatenatione. i. iniũctu ra fit peſſimũ est. z ſimiliter ſunt peſſima que in venoſis lo/cis fiunt, z maxime arterioſis: z ꝓprie ſi arterie vel vene ſũt magne, z hoc est ꝓpter emorroſagiã ſuperfluã q̃ ſeqf, z ſub/dit. que in neruis: z eis vicinis locis ſimilr peſſima ſunt: z maxime que accidunt ſuper extremitates lacertoꝝ: ſicut ſũt que accidunt tribus vncijs: ſiue digitis ſupra genu: vel infra genu, vel ſupra iunctura manus vel intra cubitũ z humerũ ꝑm plurimũ ſunt ſignificantia mortẽ z fortaſſe raro accidit quin interficiant. ¶Dixit Aui. ꝑmi 1ª. doc. 3ª caº xj º. tu de bes ſcire q apata z cõtinuitatis ſolutio que deterioza acci/dentia habẽt ſunt que in mẽbris exiſtunt neruoſis, que ſunt fortis ſenſus: z ſilr que in vicinis neruis magnis eueniunt, qm̃ est cũ talia apoſtemata z ſolutiones ꝯtinuitatis ſũt per/nitioſa: z ſi nõ ſemper inferant pernitiem: ſincopis tamen z ſpaſmus semper ea conconitant. al's. ſepe. ſincopis qdem ꝓpter fortitudinem doloris exſoluentis virtutẽ: z ſpaſmaf ꝓpter cãm dictã ſupra. ¶Et poſt iſta in malitia ſunt vulne/ra que ſũt ſuper iuncturas: qm̃ tarde meliorationẽ recipiũt ꝓpter vehementem iuncture motũ: vñ iũcture attrahuntur ad ipſum: z ꝓpterea q amplitudo que est apud iuncturam est apta vt materia ad ipſam deſcendat, z in ea retineaf: que impediat apoſtematis z ſolutionis cõtinuitatis meliorationẽ. notant. q omnis ſolutio cõtinuitatis: que in neruis acci dit: ſeu aduenit neruoſis est mala: z quãto mẽbra ipſa ſunt vehemẽtioris ſenſus tanto est deterioz. Et q omnis ſolutio cõtinuitatis que aduenerit iuncture est mala: z quãto iũctu ra fuerit maioz: z maioris z frequentioris motus: tanto est deterioz. ¶Et cum ſuperuenit ſpaſmus vulneribus lacerto rum nõ recipit curationẽ. Dixit aũt. niſi incidaf lacertus in latitudine, z ſi ſic incidaf: opz vt illius mẽbri actio deſtruaf: quare cum tale vulnus euenerit conare ſi poteris ſpaſmum medicinis amouere. q ſi nõ poterit: tunc lacertum ꝑm lati/tudinem incide. Melius enim est. dixit Gal. vt patiẽs ſic ſe habeat q̃z vt ſpaſmo moriaf. ¶Et dixit auctoz cõpendij. q vulnera que magne cõcauitatis ſunt, ſiue magnã habent ꝓ funditatẽ timoroſa exiſtũt. ¶Notãt. q cum vulnera ſuſpe/cta z timoroſa cuz malis z mortalibus ſignis apparuerint cura fugienda est a medico: z eger in deſperatione ponẽdus est a medico. Si vo mortalia ſigna nõ apparuerint cura ꝓ ſequenda erit ſemper ꝓteſtatione premiſſa de vulneris ſu/ſpitione. Quidã tamen dicũt in nullis vulneribus bonum eſſe a medicatione deſiſtere: ꝓpterea q natura aliquãdo oc/culto z ſubtili ingenio ꝓcedit: z per ſe ad finẽ ſalutis perdu cit ad ea que medico impoſſibilia foze videnf: z multo ma/gis ſi iuncta fuerint a medico auxilia rõnabilia preparanti: z in his multa exẽpla ſcripta reperiũtur: z ab antiquis: mo dernis qdẽ ſimilia diebus noſtris practicantibus frequen/ter occurrunt. ¶Inquit auctoz compendij. Salubrius vul neruz est qõ fit in carnoſis locis paucos neruos: paucas ve nas ſiue arterias atq3 pelliculas: aut pauca ligamenta habẽ tibus, z q est remotum a magna concatenatione vel pria/tum magna concauitate.

¶De curatione ſolute continuitatis in generali. Cap. vj.

Sermo ſecundus monſtrauit q indicatio nes curatiue morboꝝ ſumũf a tri/bus generibus rerũ p quas medicus cõſidera/re debet. ſ. a rebus preter naturã: z ab his ꝓnci palius: z a rebus nãlibus: z ab his ſcõario: z a rebus nõ naturalibus: z ab his tertio: z cõſequẽter a rebus qdẽ preter naturã ſumif ꝓncipalis indicatio curatiua, quia ipſe ſunt que auferri demonſtrant: z que abiici debent a coz pore. A re vo naturali ſumif indicatio ſcõa: q ipſa cõſerua ri hz, z nõ permutari: z tertio ſumif a re nõ naturali inq3tũ ipſa debite approximata est cauſa curatiua morbi: z ecõuer/ſo indebite approximata est eã ei9 effectiua: vel augmẽtati/ua: vel cõſeruatiua: ſiue ꝓhibitiua: aut retardatiua curatiõ.

nis ipsius. ¶ Et monstrauit sermo predictus q̄ q̄zuis res preter naturā sit triplex. s. morbus causa eius ⁊ accidēs que indicant auferri: tamen indicatio curatiua ꝑncipalius sumitur a morbo. s. eius essentia: vt Hal'. declarauit in tegni. ca°. Ad manifestos ℞o egros ⁊c. quare cum ita sit erit ⁊ consil'r in soluta cōtinuitate indicatio curatiua a predictis tribus rebus generalibus sumēda, ⁊ general'r ⁊ principaliter a re preter naturā ꝑmo a morbo, scō a causa: ⁊ tertio ab accidente: ⁊ scō a rebus naturalibus: ⁊ baruz ꝑncipalius a natura ⁊ virtute corꝓris seu mēbri: ⁊ tertio a rebus nō naturalib⁹: ⁊ haꝫ ꝑncipalius ab aere. ¶ In isto sexto capl'o ponam generalē curationez solute cōtinuitatis indicatione sumpta a re preter naturā que est essentia ipsius morbi. s. solute continuitatis. Et dico q̄ ipsius generalissima curatiua intētio est vnitio, cū cōtinuitatis solutio vt dictū est fit membroꝫ ꝟz naturā vnitoꝫ ⁊ cōtinuatoꝫ seu cōtiguatoꝫ separatio indicās semꝑ ꝑ suū debere curari cōtrariū: manifestū est q̄ ipsoꝫ mēbroꝫ siue partiū solutarū adducens eas ad vnitatē cōtinuātem siue cōtiguantē que erat ipsaꝫ sanitas erit illius sepōnis curatio, vñ ait Hal'. in tegni. soluta ꝯtinuitatis alicuius particule seu membri ⁊ curationis, intentio est eius vnitio: verū tñ nō. cuiuscūq̄ solute ꝯtinuitatis vnitio est possibilis: ꝟz cuiusdā sic: ⁊ cuiusdā nō. ¶ Propter qō notant q̄ solutio continuitatis accidēs mēbris oꝛganicis: vt in precedēti tractatu patuit duplex est: q̄dā aūt que eis accidit vt oꝛganica sunt q̄ fit preter vllaz manifestā solutionem euenientē in aliquo: vel aliquibus cōsimiliuz partium ꝯponentiū ea: que dislocatio: siue separatio iuncture dicit': ⁊ ista est possibilis curationis: ꝓut de ea determinatum est in tractatu precedenti: ⁊ q̄daz est accidēs eis: nō vt oꝛganica tantū sunt, sed ꝑ manifestam solutionem euenientē in aliqua vel aliquibus partiū consimiliuz cōponētiū illa, ⁊ ista est duplex: quedā in qua partes sic solute sunt q̄ non amplius remanent sub regimine nature: sicut in abscisione alicui⁹ oꝛganici mēbri totali, aut quasi totali cōtingit, ⁊ ista est impossibilis curationis: q̄ non pōt pars oꝛganica abscisa regulari, neq̄ si reponat' vniri: de qua loquēs Hal'. dixit. vnitio in oꝛganicis est impossibilis, cum enim abscindit' vnū membrū oꝛganicuz totū a coꝛꝓre: impossibile est vt ipsuz amplius reuniat' eidē: ⁊ causaz reddēs Haly. in cōmēto. dixit. qō est ꝯpositio ipsius membri officialis ex partibus diuersarū substantiaꝝ: que duobus modis prohibet regenerationē eius: ⁊ eius reunitionē: vno modo ꝑpter indigentiā diuersaꝝ partiū qb⁹ carebis: ⁊ si habem⁹ tale medicamē: tūc ⁊ si cōfert vni partiū noceret alteri ꝑpter diuersitatē suaꝝ cōplexionū ⁊ compositionē: ⁊ alio: q̄ quedam partiū membri officialis nō sunt vnibiles vt spermatice sicut patebit. ¶ Et tunc Haly. instat ꝯtra dicta: propterea q̄ cum a plantis soluit' ramus iterato renasci't: ⁊ reunitur: ⁊ ꝑpterea q̄ caude serpentū ⁊ stellionū renascunt': ⁊ ꝑpterea q̄ dentes in pueris cadentes, ⁊ quādoq̄ in senibus regenerant'. ¶ Et soluēs ad dictas instātias dixit. q̄ ramus abscisus a planta renasci't: q̄ planta habet in se materiā cōiunctā ex qua generata fuit: ⁊ ideo si auferat' potest regenerari ramus in ea: licet hec causa sit vera: tamen nō est in oībus plantis vl'r vera: qm̄ vt dicit' reperiunt' quedam plante tante ꝑfectionis q̄ si ab eis pars abscindat' non amplius regenerātur. Et dixit Haly. q̄ causa quare in serpentibus ⁊ similibus caude abscise regenerant' est: q̄ caude in eis ex superfluitate nutrimenti ipsoꝫ sunt generate ⁊ non ex materia membroꝝ ipsoꝫ radicaliū: ita q̄ de caudis eaꝝ est simile: sicut de cornibus ⁊ vnguibus ab aialibus abscisis que regenerātur: omnis namq̄ animalis pars que est superfluitas: ⁊ non ps essentialis abscisa regenerari pōt ex superfluitate nutrimenti quotidiani. Quidā tamen dixerūt. q̄ hoc dictū Haly. nō hz veritatem: eo q̄ cauda in illis animalib⁹ abscisa ad tempus viuit ⁊ mouet': ⁊ propterea Cōmentaꝛ reddidit aliā cām que est q̄ in aialibus imperfectis in qbus anima nō est vna vnitate essentiali ⁊ mäli. al's. numerali si fit abscisio ꝑtis pōt regenerari: sed in aialibus perfectis in qbus anima est vna vnitate essentiali ⁊ materiali numerali nō pōt fieri regīnatio partis abscise: ⁊ inde est q̄ ad generationē illius partis foret necessaria sementa que fit per gīnonē alterius anime a ꝑpria anima: ⁊ sic illud animal nō esset tunc vnū vnitate materiali. al's. numerali: sed essent tūc plura aialia: istud ēt dcm Cōmētatoris pluribus nō videt' vez: qm̄ si pes vel aliud mēbruz ab animali imperfecto abscinderet' nunq̄z regeneraret in eo vt experientia monstrat'. ¶ Et dixit. q̄ dentes regenerant' in pueris ⁊ alijs ex materia reseruata ꝑmatica: nam natura ꝑmo generat dentes debiles: quos postea abijcit, ⁊ postea eos generat fortes. ¶ Quidā dixerūt. q̄ causa supra dicta quā assignauit Haly. q̄ mēbrū officiale abscisuz nō regenerat': neq̄ vnitur: ꝓpterea q̄ medicamen diuersum non potest ei approximari: put sue partes diuerse exigunt: nō est vera. ꝑmo q̄ vnio partiū solutiuaꝝ. scō q̄ medicamen diuersaꝝ naturaꝝ poterit ita huic morbo approximari: sicut in morbis alijs diuersaꝝ complexionū: vt in emitriteo ⁊ filibus, qm̄ sicut in illis: ita ⁊ in isto natura erit potens separare inter virtutes medicaminis ⁊ afferre vnicuiq̄z mēbro qō congruū erit. Alia est solutio in qua partes separate permanent sub regimine nature, aut nō accidit solutio cōtinuitatis nisi in cōsimili membro tantū: ⁊ ista solutio potest vniri. Dixit eniz Hal'. in tegni vnitio in omiomeris solutis nō est impossibilis: imo possibilis: verū tamen vnitio mēbri omiomeri soluti duplex est. quedā vera ⁊ ꝑpria: ⁊ que perfici dr̄ via ꝑme intentionis que est vt membrū solutū vere ⁊ certe vniatur seipso nullo extrinseco addito: vel interueniente ad vnionē partiū eius: quedā est vnio nō ita vera ⁊ ꝑpria que ꝑfici dicit' via scōe intentionis que est quādo mēbruz solutū non potest vniri seipso ꝟz vniat' aliquo modo aliquo extrinseco aduenīte colligēte partes eius. assimilant vnionē partiuz membri solutaꝝ factā ꝑm ꝑmā intentionez partibus calcis solute: qm̄ mediante calce vniunt'. ⁊ factā ꝑm scōam intentionem assimilant lapidi soluto: qm̄ eius partes mediante calce vniunt': ꝓuenit aūt predicta diuersitas vnionis partium solutarum ex diuersitate membroꝝ, ⁊ ꝑprie modi substantie eoꝝ: qbus solutio accidit: membroꝝ enim que sūt mollia vt sanguinea: sicut caro ⁊ pinguedo: ⁊ possibile est ea vera ⁊ certa vnione vniri: qō qdem accidit ꝑmo ꝑpter substantie eoꝝ mollitiem glutinosaz facientez ad ipsaꝝ adherētiam. scō ꝑpter abundantiam materie nutrietis in eis que est ptis deperdite mā. tertio q̄ illa mā est conuertibilis faciliter ⁊ presto in eam. ⁊ quarto ꝓpter fortitudinē agentem illam cōuersionē, ⁊ illam vnionē. s. virtutis nutritiue: q̄dam enim mēbra sunt dura, sicut os ⁊ cartilago: ⁊ aliqua ligamēta: q̄ mēbra Aui. ꝑmi 4ⁱ. magna vocauit: ꝑcipue cū eis ossa itelligēs: vt q̄ plm̄ sūt copulēta ⁊ magne mollitiei: aut ꝑ signā opōnē ipsaꝝ quā hñt in sustētādo totū coꝛꝓ⁹ de qbus loquēs Hal'. in tegni. ait sol'o ꝯtinuitatis in osse aduenīens insanabilis est ꝑm ꝑmā ꝯsiderationē. i. ꝑm viā ꝑme intētionis, qm̄ est impotēs fieri ꝑpter duritiē ossis, ꝑpterea q̄ solidatio fit per ꝯglutinationē: ⁊ glutinatio fit ꝑ inuiscationē labioꝝ, siue partiū solutaꝝ: sed soluz membra mollia habēt talem materiam inuiscabilem ⁊ adherentiā faciētē: que ab ipsaꝝ labijs: siue partibus solutis ꝑfluit ⁊ resudat: dura aūt mēbra nō hñt eam. Nō enim pōt ab ipsaꝝ partib⁹ solutis talis mā inuiscabilis resudare. Sed dixit Hal'. fractura ossis est ꝑm quēdā modū qui ꝑm cōsiderationē scōam: siue ꝟz viā scōe intentionis que est q̄ partes eius fracte aliquo extrinseco interueniēte liganť. s. pozro sarcoꝯde in circuitu illius fracture generato. Et dicēs Hal'. mēbra dura nō posse ꝯglutinari ꝑpter duritiem eoꝝ: innuit. q̄ si aliq̄ ipsa fuerint mollia poterūt ꝯglutinari ꝑm viā ꝑme intētiōis: qm̄ adhuc habēt humiditatē inuiscabilē que pōt ab ipsoꝝ labijs resudare ⁊ adherētiam facere. Ideo dixit Hal. q̄ molle ⁊ pueri/

Solo cōtinuitatis in mēbris oꝛganicis est duplex

le eos ꝯglutinari possibile est mẽbrũ aut ourũ: iuxta. al'e. puta os tãdiu oſ, ⁊ est molle q̃ꝫdiu est plicabile: ⁊ ꝫ quosdã ⁊ in tota augmastica etate maxie in coꝛpoꝛib⁹ calidis ⁊ humidis. Scõm autez alios est vsqꝫ ad 14ᵐ annũ, ⁊ ꝑm alios vsqꝫ ad vigesimũ. Inuẽtũ enim ossa quoꝛundã pueroꝝ: quorum etas erat decẽ annoꝝ esse cõsolidata ꝑm intentionẽ primã: quoꝝ tñ os mollius fuerit tanto ꝯsolidabili⁹, siue illud os tale fuerit ex ꝯplexione näli siue etatiua. ¶ Et q̃ꝫuis Ga. ⁊ sil'r alij auctoꝛes solũ assignauerint pro causa impossibilis cõglutinationis vẽ ⁊ certe ossiuz solutoꝝ duritiem: ipsoꝝ tñ alie a probis medicis assignanf causę: quaꝝ vna est defect⁹ materie nutrimẽtalis superabũdãtis in eis: ⁊ scõa est difficultas cõuersionis ipsi⁹ cite mãe: eo q̃ solida sit: ⁊ tertia est debilitas agentis. s. vtutis nutritiue q̃ debilis est in eis: ⁊ in oib⁹ ẽt mẽbris exanguib⁹: ⁊ q: ossa mollia puerilia adhuc bñt materiã nutrimẽtalẽ vtutẽ nutritiuã adhuc satis fortez: ideo glutinari vẽ: ⁊ certe possunt. ¶ Ex dictis ꝑz q̃ quando Gal': 2° de inge. sani. dixit causa apostematis ablata necesse est vt firmef os fractum cum ferula post cõductionẽ eius: ⁊ longo tempoꝛe dimittaf: qm̃ consolidatio huius membri fit ex cibo qui ei filis fit aut in osse puerili: intellexit aũt consolidationẽ nõ veraz ⁊ certã: sed incertã intelligi voluit. Quedã. n. mẽbra sunt media inter p̃dicta mollia ⁊ oura: de quoꝝ numero sunt nerui chorde vene ⁊ arterie ⁊ pãniculi, ⁊ q̃dã ligamẽta ⁊ cutis: ⁊ ad hoꝝ mẽbroꝝ solonẽ differũt q̃dã a qbusdã: qdã enim volueruñt ea posse vere ⁊ certe vniri: ⁊ qdã nõ, ⁊ qdã dixeruñt q̃dã ex eis posse vẽ ꝯglutinari si ꝯiungaf cũ mẽbro molli soluto: ꝓp qõ ad cõglutinationẽ eoꝝ sufficit: q̃ solũ alterꝫ extremũ cõglutinãdũ sit de mẽbris mollibus. ¶ Dixit Gal'. 5° de ingen. sanita. vulnera que sunt in pulsu. i. in vena pulsatili dcm̃ est a qbusdã medicis nõ posse cõsolidari: quoꝝ qdã affirmãt h experimẽto: ⁊ qdã rõne tali que est q̃ vna ex pelliculis. i. tunicis pulsantiũ venaꝝ oura est cartilaginosa: ⁊ durũ coꝛpus nõ pot cõsolidari eo qõ solidatio nõ fit nisi in teneris coꝛpoꝛib⁹, sed dixit Gal'. ego vidi venas pulsatiles vẽ ꝯsolidatas: ⁊ carnẽ circa eas gñatã: ⁊ vidi hoc in vulneribꝰ in fronte ⁊ oculis ⁊ planta ⁊ rasceta manus: ⁊ hoc ẽt vidi in quodã iuuene flomato q̃ erat rusticus, cui⁹ arteriã flebotomatoꝛ pcussit errãs credẽs flomasse venã q̃ pꝑz flomatus fuit. ¶ Et rõnẽ illoꝝ solues Gal'. ait. q̃ pelliculas vene pulsantis eẽ ouras arguit eas esse difficiles ad soluendũ ⁊ ad ꝯsolidãdũ: nõ tñ necessariũ est q̃ nõ possint cõsolidari: ⁊ ꝓp hoc nõ opz te desperare de ꝯsolidatione sui: ⁊ maxime si vulnus paruũ est ⁊ coꝛp⁹ molle näliter, vidim⁹ enim multotiẽs venas pulsantes incisas in pueris ⁊ mulieribus ꝓp eoꝝ mollitiẽ ꝯsolidari: ꝛz difficilius q̃ꝫ vene nõ pulsantes. ¶ Dixit Aui. q̃rti 4ª ca° p̃. de solone eueniẽte in neruis ⁊ venis dixerũt qdã. q̃ nõ redeũt eõtinuitati sicut erant, sed ꝯtiguitati sic ꝯglutinãte. i. reglutinosa currente super os ⁊ seruãt cõtactũ ⁊ cõtiguitatẽ ipsoꝝ: ⁊ qdã dixerunt q̃ solũ accidit in arterijs. Sꝫ Gal'. iaz ꝑdixit eis istud: ⁊ dixit q̃ imo qñqꝫ incarnanf arterie: ⁊ hoc ꝓ testimoniũ experientie: ⁊ ẽt cũ cõcessione rõnis. testimonio qdẽ experientie: qm̃ nos iam vidimus arteriaz que est sub basilica ⁊ caput arterie tempoꝛis ⁊ cruris incarnari. cũ ꝯcessiõe ẽ rõnis: qm̃ os est extremitas in ouritie: ⁊ nõ incarnaf: sed vene ⁊ arterie sic ⁊ nerui ⁊ chorde: ⁊ alia hꝫ sunt media inter ossa ⁊ carnẽ: q̃re opz vt eaꝝ dispositio sit media inter dispõnẽ ossiuz: ⁊ dispõnẽ carnis: q̃re sũt min⁹ recipiẽtes eã q̃ꝫ ossa. Incarnaf ergo ⁊ maxime qm̃ sectio est minima aut pua: ⁊ coꝛp⁹ est hũidũ ⁊ lene: ⁊ nõ icarnãf in diuersificato ab eo: q: est magna eaꝝ sectio: ⁊ qm̃ est in coꝛpe sicco ⁊ duro. ¶ Dicũt. vuln⁹ eueniẽs medijs mẽbris in coꝛpoꝛe molli difficulter incarnaf ẽt si paruũ sit, eueniẽs vo in mẽbris ipsis in coꝛpe duro ipole est q̃ incarnef. Et cãe difficultatis siue ipositatis incarnationis eoꝝ sunt ille eedẽ q̃ dicte sunt in vulnere mẽbroꝝ ouroꝝ de ouritie ⁊ paucitate nutrimẽti ⁊ difficultate ꝯuersionis cito ipsi⁹ ⁊ debilitate vtutis nutritiue agẽtis icarnationẽ: ⁊ vltra eas addif cã alia. s. indebita reductio partiũ ipsaꝝ solutaꝝ: ⁊ ipsaꝝ indebita cõseruatio indebite reductione, ⁊ hoc maxime ꝑz in neruis, quoꝝ extrema ꝑm p̃m indebite reducunf: eo q̃ eoꝝ extrema ꝯtrahunf indebite ẽt: ⁊ si debite reducte fuerint p̃t ꝯseruari. Extrema ẽt venaꝝ ⁊ arteriaꝝ ꝯtrahunf ⁊ indebite reducunf. ¶ Dicũt q̃dã. mẽbra media soluta ꝑz lõgitudinẽ: aut ẽt ꝑm latitudinẽ nõ totalẽ icarnanf ⁊ vẽ vniũtur. Soluta vo ꝑm latitudinẽ totalẽ nõ incarnanf: maxime si pars aliqua q̃titatiua abscisa fuerit. Jngt Hyp. 6ª affor. quãdo inciſuz fuerit os aut cartilago: aut neruus: aut maxille tenues: aut ꝓputiũ. i. pellicula tegẽs castaneã: siue caput vge, neq; crescunt. i. nõ redeũt ad illã q̃titatem quã ꝑmo habebãt. neq; ꝯglutinanf. i. nõ ꝯsolidanf per viã ꝑme intentionis. ¶ Existis ꝑz q̃ mẽbra nõ ꝓhibentur ꝯsolidari per viam ꝑme intentionis: q: sunt ſpermatica vt q̃daz putauerunt. qõ ꝑz de osse molli qõ vt supra dictũ est pot vẽ ⁊ certe ꝯsolidari, sz ideo nõ cõsolidantur sic. q: sunt oura aut habẽt aliquã causam de predictis que difficultant vel prohibent ipsoꝝ certam vnionem.

Et colligitur ex predictis ⁊ vbis auctoꝝ q̃ conditiones facientes ad facilitatẽ vel difficultatem curationis vulnerum sunt. 14. ¶ Prima est ipsius simplicitas vel compositio. nam simplex vulnus faciliter curatur: compoᵐ vo difficulter. ¶ Scõa est vulneris figura: nã vulnus rotundũ difficulter curatur: longum faciliter: laterale mediocriter. ¶ Tertia est deperditio substantie vel eius indeperditio: nam vulnus cũ deperditione substãtie curaf difficulter: sine perditione vo facilr. ¶ Quarta est totalis abscisio membri vel nõ totalis: nam membrũ particulr abscisuz faciliter curaf, totalr vo abscisuz nunq̃ curaf. ¶ Quinta est membri ourities vel non totalis mollities: nam molle facilr, ouꝝ vo difficulter curatur. ¶ Sexta est mẽbri sanguineitas vel exanguineitas. nã sanguineũ facilr curaf exãgue vo difficulter. ¶ Septima est mẽbri subtilitas ⁊ grossities: siue mediocritas: nã subtilitas difficultatẽ vt ꝑz in pãniculis: ⁊ aliqñ impossibilitatẽ curationis operaf vt ꝑz in vesica: ⁊ grossities facilitatẽ ⁊ mediocritas mediã dispõnẽ facit. ¶ Octaua est nobilitas mẽbri ⁊ ignobilitas: nã nobilitas q̃ñqꝫ impossibilitatẽ operaf solidationis: vt ꝑz in corde: ⁊ quandoq; difficultatem. vt ꝑz in epate. ignobilitas vo ꝑm plurimũ facilitatẽ operaf. ¶ Nona est motus mẽbri ⁊ ipsi⁹ quies. nã motus impossibilitatẽ vel difficultatẽ facit: vt ꝑz in corde pulmõe ⁊ arterijs, ⁊ ẽt in diafragmate: qes vo facilitatẽ: opz enim. vt ait Gal'. mẽbrũ vniri debens vt sit in qete. ¶ Decima est iucessus supfluitatũ sup mẽbrũ: nã eaꝝ incessus difficultatẽ opaf: vt ꝑz in meri stomacho intestinis vesica mrice ⁊ vga. ¶ Undecima est remotio mẽbri ab approximatione medicine: ⁊ eius ppinqtas: nã remotio difficultatẽ: ppinqtas vo facilitatẽ facit: ppea exterioꝝ vulnera faciliter, interioꝝ vo difficulter curanf, ⁊ difficili⁹ eoꝝ q̃ñqꝫ a stõ magis remota fuerint. ¶ Duodecima est reptio paucaꝝ supfluitatũ in coꝛpe: ⁊ ipsaꝝ multitudo: nã paucitas eaꝝ facilitat curationẽ multitudo vo difficultat: vt ꝑz in kakochimis cerebri: ⁊ in kakochimis: ⁊ ppea dixit Hyp. q̃ hydropicis vulnera q̃ nascunf difficulter sananf. ¶ 13ª est situs mẽbri in alto ⁊ infimo coꝛpis: nã vulnera que in mẽbris supioribꝰ accidunt facilr curanf: q̃ vo in iferioribꝰ difficulter vt ꝑz in vulneribꝰ cruriũ. ¶ 14ª est vulneris fũdamẽtũ vel priuatio ei⁹: nã qõ hꝫ fũdamẽtũ: ⁊ qõ hꝫ oꝛificiũ exteri⁹ vel interi⁹ facili⁹ curaf: qõ vo hꝫ oꝛificiũ int⁹. ⁊ exẽ sil' difficilius. ¶ Cõplef aũt vnio ꝓtiũ solutaꝝ triplici instro. s. dieta potione ⁊ chirurgia. ¶ Nota q̃ in oi soluta ꝯtinuitate ad ipsius vnionẽ: oia p̃dicta tria instra nõ sũt necia: sed in qbusdã paruis solonib⁹ sufficit dieta. Jn qbusdã vo exigif cũ ea potio: ⁊ in qbusdã cum ambobus illis perquiref ⁊ tertiũ. s. chirurgia: de quibus per ordinem dicetur in generali.

Cõditiones facientes ad facilitatẽ vt difficultatẽ curationis vulnerum.

Al'e. i cumis.

¶De curatione solute cōtinuitatis ꝓietā,in gñali. Ca.vij.

QUoniam quidem oīs soluta cōtinuitas in qualitate peccat ꝓpter duplicē humiditatē que in qualibet soluta ꝓtinuitate repit.s.subtili ⁊ grossa. ¶Ait enim Haly. practice.4°.nō est vlcus in quo humiditas nō aduenit ⁊ hordities:qm̄ que in mēbro adunat supfluitas pp cibū eius a nā expulsuz ⁊ trāsmissuz ad mēbrū semp:que duplex supfluitas in quolibet mēbro vno repit:⁊ hoc ꝓtingit tam ex dispōne cibi:siue māe nutrimētalis q̄ ēt ex dispōne agentis in nutrimentū.s.vtutis nutritiue:eteniz vtus nutritiua nō est infiniti vigoris in alterādo cibū ⁊ in assimilando ipsius terminis:qlibet ēt cibus ptes hz ineptas qualdā ad susceptionē forme mēbroꝝ,⁊ itaq3 tam ex parte agentis deficiētis in sua actiōe q̄ ēt ex pte ipsi⁹ cibi siue māe est ꝙ nullus cib⁹ ē q q̄tū ad suas ptes oēs i mēbris ꝓuertat,sz remanēt in mēbris ex eo q̄dā ptes supflue:q̄ ideo remanēt:aut q2 sunt nimis subtiles aquose:⁊ nō potuerūt coagulari vt recipiant formā mēbroꝝ:aut q2 sunt nimis grosse terree:⁊ non potuerūt bñ inuiscari cū alijs que susceperūt formā mēbrorū. Ueꝝ dixit Haly. ꝓdictaꝝ duaꝝ supfluitatuz que subtilis est ⁊ vaporosa egressione exit in sensibili:que vō est grossa fordē facit q̄ supcutē iuenit:⁊ aliq̄ que media est inter eas sudore expellit:sed in egris nō est sic:⁊ ꝓprie in mēbris solutis:⁊ hoc iō q2 oīs soluta ꝓtinuitas mēbro aduenies ipsum debilitat:q̄re nō pōt illas supfluitates resoluere ⁊ expellere.

¶Et adiuuat ad supfluitatū humiditatū multiplicationem ipsius mēbri debilitas duobus modis. Primo. q2 sicut forte ⁊ sanū pōt nutrimentū sibi delegatū digerere ⁊ cōuertere:ita debile nutrimētū sibi delegatū digerere nō pōt,imo ex ipso supfluitates generant.2°.q2 supfluitates aliorū membroruz non pōt a se repellere. ¶Ipse tñ due humiditates in soluta ꝓtinuitate reperte nō semp extrahūt mēbrū solutū a sua nāli cōplexione ad cōplexionē humidā egritudinalē,sicut iam q dā putauerūt omne vulnus fuisse cōpositū cū mala cōplexione ⁊ frustra auctores diuisissent vulnus in simplex ⁊ cōposituz,sed ipsuz in sua nāli cōplexione dimittentes ipsius vnionē impediūt:⁊ humiditatē resudātē ab alijs vulneribꝰ inuiscatiuā,aut relaxant:aut subtiliāt liq̄dioꝛē debito illā facientes:aut ingrossant:vt igit impedimētū vnionis tollat ⁊ inuiscent labia vulneris necesse est ꝓdictas humiditates auferre ⁊ exiccare. Quare dixit Aui.q̄rti.4ª scias ꝙ oīa vulnera indigēt exiccatione q̄dā:quapp oēs auctores cōueneruntin hoc ꝙ vulneris curatio est eius exiccatio:⁊ est hec generalis intentio:nō q̄dē sumpta ab essentia morbi.s.ipsius solute cōtinuitatis recte,imo indirecte.sed ab eo q̄ rectū ⁊ ꝓmā intentionem curatiuam vulneris.s.vnionem impedit,q̄ est predicta duplex hūiditas:⁊ hz intentio cōpetit tam vulneri simplici q̄ cōpositō:sed in simplici ceteris paribus paucior humiditas multiplicat q̄ in cōpositō:⁊ maxime cōpositō cum deperditione substātie:pz ergo ex dictis ꝙ oē vuln⁹ est hūidū: cū ergo auctores dicūt de aliquo vulnere ꝙ sit siccū nō absolute intelligūt:sz cōpatiue ad vuln⁹ hūidi⁹ illo:aut q2 cōpo^m sit cū aliquo morbo siccore:aut cū mala cōplexione sicca.eget ergo oē vuln⁹ in q̄tū vulnus exiccatione ad hoc vt vniat.⁊ siccū cōfert vulneri in q̄tū vuln⁹ per se:sz per accns hūiduz pōt ei cōferre vel competere,vt inferi⁹ apparebit in ꝓcessu: quapp ⁊ dicta per se ꝓferens vulneri dz eē exiccatiua:⁊ cū hz ꝓhibitiua ab oībus sex reb⁹ nō nālib⁹ q̄uolz ledere potentibus ptes solutas. ¶Inqt Hyp.5ª affor. Frigidū vlceribꝰ.i. oīb⁹ solutis ꝓtinuitatib⁹ mordax ⁊ lesiuū doloꝝ inductiuū: intelligēs de actuali frigido siue aere:siue aq̄ fuerit:siue alterliquore:siue alia q̄cūq3 res actu frigida,⁊ hoc iō ꝓtingit:q2 membra q̄ oīscoopta sunt ⁊ cute nudata:vt dixit Hal.4° de simplici medicina:sunt valde lesibilia ab occurrentib⁹ ipamentib⁹:q2 nō hñt cutē resistētē impressiōi illoꝝ.frigidū ergo actu vulneribꝰ occurrēs facilr ea alterat infrigidādo:⁊ etiā cōstringēdo addit in solone ptiū vulneris,q̄re mordet eas.i. doloꝛē in eis cāt.⁊ ꝛ̄ificat affo.de frigido tā remisso q̄z intē, sorz remissuz min⁹ mordeat q̄z itēsuz. ¶Ex quo pz ꝙ actu frigidū p se nocet vulneribꝰ:q̄zuis p accns posset quodāmō iuuare vt corrosiuū cū caliditate:vt patebit in ꝓcessu:caliditatē aūt actu moderatū in caliditate est vlceribꝰ ꝓueniēs.intēsū ꝛ̄o calidū ea mordet alterādo ptes eoꝝ ad calitatē ꝓter nāz ⁊ nimiū rarificādo ⁊ dilatādo ptes vlcꝝ soluēdo doloꝛē causat:⁊ sic intēsuz calm p se vlceribꝰ nocet:sz p accns q̄q̄ cōferre possit:vt in ꝓcessu patebit de cauterio ignito ꝓueniēti qbusdā vlceribꝰ. ¶Debz vnusq̄sq3 solonē ꝓtinuitatis patiens angustias sollicitudines tristitiā ⁊ suspitionē abijcere: ⁊ gaudiū ⁊ letitiā q̄rere,p posse:⁊ dz somno ⁊ vigilia vti moderatis. ¶Et quāq̄z mēbrū vulneratū debeat teneri getūre liqua tñ exercitio vti debēt:si quo poterit corpus exercitari stante mēbro vulnerato in qete:sicut pōt in vulnere manus siue brachij qō pōt teneri pectori applicatū:⁊ in vulnere alioꝝ mēbroꝝ:tūc dz corꝑ exercitari exercitio moderato: si vō nō poterit corpus exercitari mēbro vulnerato in quiete stante:sicut nō pōt in vulneribꝰ pedū ⁊ tibiaꝝ ⁊ pluriū alioꝝ mēbroꝝ:tūc loco exercitij reliq̄ mēbra fricāda erūt:vt ipsoꝝ soluant supfluitates:ne retēte ⁊ multiplicate ad vulneratū mēbrū decidāt:possunt quoq3 sup mēbro vulnerato frigidationes leuissime fieri nullā faciētes attractionē ⁊ a motu abstineat. Hal.in li° de auēte Hyp.dixit.ꝙ deambulatio ⁊ stare sup pedes erectos nocet vulneribꝰ multis modis ⁊ ꝓprie vlceribꝰ pedū:⁊ hoc est ꝙ dixit Hal.ppea ꝙ stādo erect⁹ ⁊ ambulādo nēcio extendunt musculi qb⁹ sustētat corꝑ ⁊ a terra erigit:q̄es aūt ⁊ imobilitas ꝓdest. ¶Balnea ℞o ⁊ lotiones hūectātia oīb⁹ vlceribus p se nocēt:q̄zuis p accns q̄busdā ꝓferre pōt:vt patebit.exiccātia vō p se ꝓueniūt:q̄zuis qbus

¶De curatiõe solute ꝯtinuitatis ꝑ potionẽ in gñali. Ca. viij.

Sicut vulneri inq̃tũ vuln⁹ est ꝑ se dicta cõuenit exiccatiua: sil'r eidẽ cõuenit potio q̃ desiccat. ¶Inqt Cõciliator ꝑª ꝓbleumatũ. ꝓbleumate. 23°. In vulnere sanguineo. i. sanguinolẽto. i. recẽti cũ sanguine suo: siue adhuc a quo fluit sanguis: cataplasma. i. locale auxiliũ supponẽdũ sub q̃cũq̃ forma apponat' oz eẽ desiccatiuũ. sup. 7 sil'r sumẽ dũ interi⁹ ꝑ vulnerib⁹ intrinsecis oz eẽ desiccatiuũ. ¶Ait Haly. vbi. ꝯ. ex supfluitate subtili in vulnere rubigo emittit': aut sordes ex grossa: 7 hac de cã vltima necessaria sũt medicamina q̃ desiccẽt 7 lauẽt sil'. i. desiccẽt rubedinẽ. alꝫ. rubiginẽ 7 eleuẽt 7 lauẽt sordẽ: 7 sũt ℞ba Hal'. 5° de inge. sani. egẽt oia vulnera exiccatiõe: 7 egẽt ẽt absterſione: qm̃ sicut subtilis humiditas repta in vulnere oz exiccari, ita grossa oz abstergi. Auic. aũt solũ eꝑsſit de exiccatione dicens vt patuit: qꝫ egẽt exiccatione q̃dã 7 nõ exꝑsſit de lauatione: siue absterſione. Dicũt qdã. ꝙ relict de absterſione notuꝫ: sicut ẽt fecit Ay. in ꝓbleumate dicto. ¶Alij aũt dicũt. ꝙ Ay. 7 Aui. ponẽtes hãc gñalissimã itẽtionẽ curatiuã nõ exꝑsſerũt de absterſione: qꝫ intẽtio absterſionis nõ est gñalis oib⁹ vulneribus, quẽadmodũ est intẽtio exiccatiõis: 7 rõnẽ assignant: qꝫ in oi vulnere repit' actu hũiditas subtilis, que indicat de sui exiccatione: ſz nõ in oi vulnere repit' actu hũiditas grossa indicãs de sui absterſione: 7 ꝓ confirmatione huiꝰ dicunt. ꝙ qñ auctores dixerũt. ꝙ in oi vulnere necessario repit' ꝓdicta duplex hũiditas: nõ intellexerũt actu, ſz aptitudine: qꝫ in oi vulnere est aptitudo vt dicta duplex humiditas gñet': non tñ in oi vulnere actu gñat' vtraq̃ hũiditas: in vulnere. n. simplici 7 singulari cũ ꝑsto curat' ꝑ vnionẽ suoꝝ labioꝝ: 7 ꝓsolidat' ꝑ subitã exiccationẽ nõ gñat' humiditas grossa q̃ egeat absterſione: vt experientia declarat. Dicũt tñ ꝙ talis humiditas grossa gñat' in oi vulnere cũ deꝑditione substãtie cũ nõ ꝑsto solidat', nãi eo post tꝑs gñat' vtraq̃ hũiditas actu illa grossa q̃ egeat absterſiõe: attñ qꝫ pauca sunt vulnera in qb⁹ hũiditas illa grossa nõ gñet' actu in cura gñali exꝑsſerũt de intentione absterſionis. ¶Et dixit Hal'. vbi. ꝯ. ꝙ oia vlcera egẽt exiccatione nõ qdẽ eq̃li: sed diuerſificata: 7 iõ Aui. notanter dixit. ꝙ egẽt exiccatione q̃dã. i. nõ eq̃li: sed varia 7 diuersa: 7 ꝓcedit dicta varietas 7 diuersitas aliqñ ex pte ipsius solute ꝯtinuitatis inq̃tũ est simplex vel cõꝑsita cũ deꝑditione substãtie: 7 tam in simplici q̃ cõꝑsita ꝓcedit ex q̃titate humiditatis subtilis in ea repte diuersimode: nã q̃to maioꝝ q̃titas illius hũiditatis in ea aggregat' tanto exiccatio oz esse maioꝝ 7 eꝫ°: 7 ꝓcedit ipsa diuersitas ex pte rerũ nãliũ vt cõpleꝛionis 7 etatis coꝛꝑoꝛis 7 mẽbꝛi soluti: qm̃ in coꝛꝑoꝛe 7 mẽbꝛo sicco maioꝝ expetit exiccatio 7 eꝫ° in hũido: 7 ꝓcedit ex pte rerũ nõ nãliũ: nã q̃to regimẽ ꝑteritũ 7 ꝑsens fuerit minoꝛis supfluitatis generatiuũ, tãto minoꝛi eget curatione 7 eꝫ°: 7 sil'r q̃to regio 7 cõstitutio aeris pñs siccioꝛ fuerit tãto minoꝛi eget exiccatione 7 ecõuerso. Et sil'r sunt alia plura diuerſificãtia q̃titatẽ exiccationis: de qb⁹ in ꝓcessu 7 spãlib⁹ capl'is apparebit. ¶Et intellexerũt auctoꝛes exiccationẽ fieri debere in oi vulnere: nisi sit cõiunctũ cũ aliquo ꝑ hibente exiccationẽ fieri, aut cũ aliquo indicãte de ipsius humectatiõe: vñ 14° ꝓti. ait Raſ. oẽ vulnus oz exiccari ꝓeter illud qõ fit cũ cõtusione 7 descẽsione in carne qõ oz hũectari 7 calefieri: vt putredinẽ in eo faciat mã velociter. sup. 7 ꝑter illud qõ est cũ mala ꝯplõne siccã: aut cũ febꝛe acutã: aut alijs de qb⁹ patebit in ꝓticularib⁹ capl'is, remotis tñ ꝓhibẽtib⁹ exiccationẽ fieri ad exiccãdũ ipsa vulnera redeũdũ est donec sanet': neq̃ qdẽ exiccatio cũ quocũq̃ farmaco fieri oz. Non enim oz fieri cũ medicamine acuto moꝛdicatiuo aut putrefactiuo 7 escarã gñante. Ait. n. Hal'. 2° ad Glauconẽ. vl'r te scire opꝛ ſ in oi vulnere: siue spõte: siue ex vulnerib⁹ sit factuꝫ: qm̃ exiccãti semp indigẽt farmaco: sicut ℔p. dixit. ¶Dixit enim Hal'. 6° affo. vulnera nõ sanant': nisi ꝓfecte exiccent' sui acumine nõ circũaffligẽte: neq̃ irritante vehemẽter: 7 hoc est inq̃tũ vulnus est: in qbusdã tñ vlceribus acutis farmacijs egeꝫ: iõ subdit Hal'. nisi male moꝛigeratũ, 7 cũ putrefactione vlcus fuerit: q̃ enim talia sunt acutissimoꝝ indigent farmacoꝝ. ¶Ex qb⁹ ꝓꝛ q̃ cũ Aristoteles in supꝛadicto ꝓbleumate dixit. opꝛ cataplasmata plũ esse acuta: nõ intellexit de vera acuitate, sed de impꝛoꝛie sumpta: q̃ vocat' austeritas a Hal'. siue põticitas, aut vt meli⁹ stipticitas. Nã 7 medicamen exiccatiuũ in pn° vulnerũ oz esse stipticitatẽ habẽs nõ supfluã: sed tantã qua mẽbꝛum vniẽdo cõfoꝛtet 7 cõfoꝛtatuꝫ a se repellat mãm vias claudat 7 fluentẽ ingrossẽt mãm: 7 sic ipꝛ fluxũ ad locũ vulneratũ ꝓhibeat: 7 mãm nutrimẽtalẽ nõ repellat: neq̃ ẽt dicit' exiccatiua esse caliditatis nãlis extinctiua vel stupefactiua vñ mandragoꝛa opiũ 7 silia, q̃ꝫ sint exiccatiua vlceribus nõ conueniũt: nisi cõiuncta fuerint vlcera cũ vehemẽti doloꝛe 7 stupefactione pꝛe sui vehementia indicante. Et scias ꝙ vnionẽ partiũ solutarũ q̃ est ꝓncipalis intẽtio curatiua solute cõtinuitatis sũpta ab essentia eius a nã per se ꝑficit' si cõgruũ hꝫ̃ret instr̃m: 7 mãm idoneã: 7 non impedita fuerit: 7 iõ de ea plures auctoꝝ nullã mẽtionẽ fecerunt. Attñ qꝫ vtpl'm, aut caret instr̃o congruo: aut caret mãidonea: aut est q̃libꝫ impedita: q̃re eget auxilio artis: iõ ẽt de ista intentione qdam auctoꝝ aperte exꝑsſerũt. ¶Dixit Haly. 7°. eger si repletus fuerit minuẽdus erit: 7 marie flõia fienda erit si ex vulnere nõ mult⁹ sanguis fluxerit: 7 ꝑcipue si locũ videris rubere: 7 timueris ne in eo aꝑa cal'm fiat: tũc enim ex pte oppositа minuenda est seu minutio fiẽda in qua de sanguine extrahat' ꝑm ꝙ ꝯpl'o 7 habitudo: 7 etas: 7 alia ꝓticularia ꝓtrahẽtia ꝯsentiũt. ¶Et subdit Haly. eger soluẽdus erit si longũ fuerit tꝑs: ex quo nõ fuerit solut⁹ 7 eũand⁹ est humoꝛ quẽ videris exuberare cũ farmaco illũ humoꝛem educẽte: 7 eũatio ista fieri põt per vomitũ 7 secessuꝫ ꝑ disꝑsõnẽ humoꝛis, 7 vulneris locũ. In vulnerib⁹ enim ſupioꝝ mẽbꝛoꝝ secessus ꝓuocet' 7 in vulnerib⁹ inferioꝝ vomit⁹ si cõmode ꝓuocari poterit: 7 iste eũones ita erunt ꝑm coꝛꝑis repletionẽ 7 virtutẽ 7 vulneris magnitudinẽ 7 ipsius periclitatẽ: 7 si flõia fieri nõ poterit fiat loco eius sanguisuga ꝯ apꝓsitio vel cũ vẽtosis scarificatio: 7 si nõ poterit coꝛpus farmaco lenitiuo 7 cristerijs 7 suppositoꝛijs fiant diuersiones ad loca appꝓsita cũ fricatiõib⁹ 7 ligaturis 7 vẽtosꝝ appõnib⁹ multotiẽs iteratis. Et fiẽde sũt hꝫ̃ eũones in vulnerib⁹ recentib⁹ a pn° q̃to citius fieri poterit, in vulnerib⁹ ℞o antiquatis fiẽde sunt quacũq̃ hoꝛa opꝛtunũ eẽ ꝑspexeris.

De flõia 7 vẽtris solutione 7 vomitu.

¶De cura solute continuitatis per chirurgiã siue manualeꝫ operationem in generali. Caꝑ. ix.

Operatio manualis in vulneribus in pluribus casib⁹ necessaria existit: q̃ꝫ q̃dẽ ad partiũ solutaꝝ a se distantiũ cõiunctionẽ: vt vniri possint: nõ. n. vniunt' nec cõiungunt'. Q̃ꝫ vero ad ꝓiuctuꝝ sufficiẽtẽ 7 debitã retentionẽ: 7 ista retẽtio fit q̃ꝫ ligatura tñ: q̃ꝫ ligatura 7 puluillorꝝ appositione: 7 q̃ꝫ fit cũ ptiũ sutura. Et q̃ꝫ necessaria est ad vulnerũ sectionẽ ꝑcipue strictoꝝ 7 profundoꝝ: 7 q̃ꝫ ad sectionẽ penetrantiũ, ad hoc vt eis debita curatio possit adhiberi, quemadmodũ fit sectio in vulneribus capitis cum ossis extractio necessaria fuerit, aut cũ magnificatur vulnus mirach vt intestina possint intromitti: 7 q̃ꝫ est necessaria ad infixoꝝ extractionẽ, sicut sagittarum 7 astellarum vel spinarũ infixarum, 7 q̃ꝫ est necessaria ad vulnerum penetrantiũ 7 sinuũ 7 absconsionum ablutionẽ: vt a sanguine coꝛrupto 7 virulẽtijs 7 sordibus mundent': 7 q̃ꝫ est necessaria ad carnis superaddite abscisionẽ vel ossis euulsionem coꝛrupti: 7 q̃ꝫ est necessaria ad cicatrizationẽ vlcerũ malignoꝝ: aut vulneruꝫ ex qbus sanguis fluens per medicinas nõ retinetur: 7 de his oibus opõnibus 7 modis eaꝝ inferius particulariter tractabitur: 7 de quibusdã earũ fient capitula singularia si deus voluerit.

¶ De cura solute cōtinuitatis indicatione sumpta a causa vel accidente. Cap.x.

INdicatio curatiua in vulneribꝰ sumit̄ a cā eius, qñq; qdē a cā eius efficiēte extrinseca vel itrinseca: z qñq; a causa eius agente vel cōseruante ¶ Et de cā qdē extrinseca: siue. al's. pmitiua Sal'. 4° de inge. sanī. ingrēs an ab ea sumat̄ indicatio curatiua dixit. q; nō: z hoc pbauit hac rōne que est q; cū cā primitiua medico total'r sit ignota ab eo nō poterit sumi indicatio curatiua cuꝫ curatio indicatiua nō sit aliud q; recta cognitio operādi sumpta ab essentia rei a medico cognita: sed cā primitiua ꝑm plm cū vocat̄ medicus ad infirmū est iam amota z nō pus: q; est ei incognita. ¶ Et cōfirmat̄ ꝓdicta rō q; hoc vt oū morbꝰ curat̄ a medico cā pmitiua amota est: z nō pus. mō medicus aut intendit curare qō taꝫ factū est de morbo z de eius curatione indicat ipse morbꝰ nō cā eius: aut intēdit phibere qō futurū est de morbo z de eius phibitiōe indicat cā nō q̄ amota est, sicut est cā pmitiua: cū post motionē nō amplꝰ operet: sꝫ cā q̄ pus z ꝓtinue causans, sicut est cā itrinseca: q̄re pꝫ q; a causa pmitiua nō sumit̄ indicatiua. ¶ Et itellerit ipse: z alij auctores dictā sniaꝫ affirmātes q; cā pmitiua nō idicat de curatione: neq; ꝓuenit in aliquo ad curā morbi māifesti: z in ꝓpatulo exītis q; pōt cognosci per visuꝫ z sensū q; nō ꝓferat ad curam morbi occulti, nā in tali morbo occulto ꝓferentiā facit cognitio cāe pmitiue: vt pꝫ in cognoscēda solone ꝓtinuitatis crānei ꝓcedēte a cā primitiua: qm̄ eius cognitio maxime ꝑbet auxiliū in cognoscēdo illā: vt suo caꝰ patebit: z iō eodē 4° de inge. sani. dixit. ꝓptēea dico opꝫ scirē pmitiua eo q; aliqñ dant auxiliū in morbo cognoscēdo: vñ 4° cōpendij rememorari de cā pmitiua sepissima in multis locis curatiōnē tibi ostēdit que aliqñ necessaria est: sicut morsus canis rabidi: curatio enīꝫ nobis ab eo declarat̄: qm̄ si cognouerimꝰ canē rabidū festinamus ad dilatandū vulnꝰ: vt ab eo venenū excludam⁹: si aūt nō rabiosus fuerit: nō aliud nisi ad sanandū vulnus intendimus, z eodē mō pōt dici de quolibet vulnere venenato. Si. n. sciuerimꝰ vulnus ex scorpione fuisse, succurrim⁹ ei cū calefaciētib⁹. sup. z ep⁹. si sciuerimus q; fuerit ab aliquo calido mali. al's. aiali. ¶ Et nō solū a cā primitiua absente nō sumit̄ mō dicto indicatio curatiua: sꝫ neq; ēt vt Sal'. ibidē dixit. a cā intrinseca absente. v. g. si nā aliqs humores expulerit extra corꝰ q; vulnerauerint mēbrū per qō trānsierūt ipsis complete expulsis nulla eoꝝ portione remanēte: tūc in cura illius vulneris nulla indicatio sumit̄ vel sumēda est ab illis humoribus cū nō amplius existāt in corpore sub forma cāe añtis future facere vulnerationem: neq; sub forma cāe cōiuncte ipm actu faciētis, q; q̄uis aliquā cā corporalis vel intrinseca aliquā causauerit egritudinē, vt aliqui humores mordicatiui vlceratiui aliquā cōtinuitatis solutionē in aliquo mēbro illis humoribꝰ dictis ēiectis a corpore: aut ēt in corpore remanētibꝰ, nō tū vltra vulnerantibus ab illa cā vel ab illis humoribꝰ de solone egritudinis illius: siue solute cōtinuitatis nulla sumit̄ indicatio curatiua: nisi inq̄ntuꝫ illā egritudinē: siue ꝓtinuitatis solonē possent ꝓseruare vel augere: sꝫ a cā intrinseca sumit̄ indicatio solute cōtinuitatis in curatione inq̄ntū fuerit sub rōne cāe ꝓiuncte actu cōtinuū mēbri soluēs, z hoc voluit Sal'. ibidē. q̄uis dixerit q; est intētio sumpta a cā augmentāte solonem ꝓtinuitatis. ¶ Dixit Sal'. ibidē. tractandū esse de cura eoꝝ qbus vulnꝰ augmētat̄ z maius efficit̄. Et inuestigandū est quot z q̄ sint cāe vulneri supueniētia ipm augmētātia z innuit in sūma illa duo esse. s. malicia cōplōnis mēbri z malicia sanguis: siue humoris siue māe nutrimētalis fluētis ad locū solutū. ¶ Et dixit Sal. q; mala cōplō q̄ est cā augmēti solute ꝓtinuitatis duobus modis est: q; qñq; est ꝑm solā mutationem q̄litatis mēbri solutī: z qñq; est ꝑm eā ꝓiunctā: cū q̄dā ouritie ipsius mēbri, z fit̄ sanguis ad locum defluēs duplr̄ pōt cōsiderari malus: vno mō in q̄ntitate: alio mō in qualitate: z pōt addi tertius modꝰ. s. q; sit malus in q̄ntitate z q̄litate sil: z iste due cāe numerant̄ inter eas q; phibēt vulnus a cōsolidatione: z iste ee dē cāe phibētes vulnera a cōsolidatiōe pñt dici: z sunt cāe cōseruatiue ei⁹: z de eis iferi⁹ dicet̄ in caº ꝓxio: qō erit de causis difficultatis sanationis vlcerū. ¶ Ab accīte autē sumit̄ indicatio curatiua cū ipꝫ tale fuerit q; diuertat ad se curā: z ista accītia maxime sunt doloꝝ cū vehemēs fuerit z coloris loci ad malū colorē pmutatio z vermium in vulnere gñatio z sanguinis supflua eūatio: z fient ad ista accidentia capla spālia. Medicus. n. ꝓuidere oꝫ quātū ei possibile fuerit ne mala accītia supueniāt vulnerato: z si supuenerint error vel alia q̄cūq; de cā ad ipsoꝝ seductionē oꝫ esse sollicit⁹: qm̄ nisi sedent vulnꝰ curari nō poterit. ¶ Et scire debes q; solone facta a cā extrinseca: aut ēt a cā itrinseca: q̄ iā cessauit z ampli⁹ eā nō causat efficiēdo augēdo vel ꝓseruādo ab ipsius tpe nō sumit̄ indicatio curatiua: cū talis solo ꝓtinuitatis sit egritudo facta nō amplius ꝓpēdēs in fieri aut cōseruari, neq; ab ea sensatā: mutationē sue eētie in subto recipiat: sed in solone cōtinuitatis facta a cā intrinseca agēte adhuc aut cōseruāte bñ sumit̄ a tpe ei⁹ indicatio curatiua, cū talis soluta cōtinuitas sit egritudo fiens ab illa cā dependēs in fieri: aut cōseruari, z ab ea recipiat magnā z subitā mutationē sue essentie in subto: z sumit̄ in ea a tpe medicatio, al's. indicatio curatiua, sicut ab eo in alijs faciētibꝰ sumit̄ morbus.

¶ De cura solute continuitatis indicatione sumpta a re naturali. Cap.xj.

SAlernus volēs ostēdere ad curationem solute cōtinuitatis necessariuꝫ fore cognoscere z cōsiderare corporis z mēbri soluti cōplonē z gradū ei⁹. 3° de inge. sa. dixit. nō solū logice. i. rōnalis medicina: vel ēt methoyci patēter itelligūt oibꝰ naturis vnā medicinam necessario nō cōuenire cū teneris z mollibus corpibꝰ minora z remissiora. s. in siccitate cōueniunt siccis Xo austera. i. magis sicca. Dixit enim Sal. nullam nām eoꝝ que molliuꝫ sunt corporū posse dura medicamina sustinere: sup. eam vo que sicco tolerare ea posse, q̄re palā est nām infirmi corporis. s. z mēbri soluti esse inuestigandaꝫ: z rō est, q; ad rectā curationem necesse est scire debitaꝫ qualitatē z quātitatē auxiliorū: cū qbus curatio perficit̄: sed certa z debita qualitas z q̄ntitas eoꝝ nō pōt cognosci: nisi per cognitionē nālis cōplonis corporis patiētis z mēbri z gradus ipsius. Nā lꝫ de qualitate auxilioꝝ auferēdoꝝ indicet soliti morbi essentia, de ipsorū tū q̄ntitate indicat nō solū essentia morbi. vel ēt aliꝫ cōplo nālis patiētis z corpis z mēbri: vt primi 4ª asserit Alui. z nō solū nālē cōplonē patiētis cognoscere opꝫ: vel ēt ipsi⁹ p priētates occultas qbꝰ cōuenit cū aliq medicina vel discrepat, q̄uis ꝑ nō scientia: sꝫ sola expientia haberi possit. Ideo Sal. ibidē subdit. tertiā itētionē manifestabo. s. q; oꝫ cognosci: z est: nā cū vnicuiq; nāe sit ꝓpria qō dā qō lingua nullatenus pōt explicari. sup. neq; calamo scribi: neq; ꝑm q; est sciri valet aliquo mō cōprehēdi, cōstat peritissimū ee medicū curādoꝝ morboꝝ pticulaꝝ. i. vniuscuiusq; pticulaꝝ idiuidui: qui pōt artis medicine ingenio ppendere ꝑm notitiā eorum que nature humane ꝓpria sunt: ꝓpria vnicuiq; nature medicine constituens: simil'r opꝫ corporis z mēbri soluti vtutem attēdere: z cōtrariare ꝑm eius fortitudinē z debilitatē: nam forti vtuti intēsiora: debili vo remissiora adhiberi oꝫ. ¶ Cōsil'r aūt z mēbri soluti z sensus acuitatē z ebetudinē: nā mēbroꝝ acuti sensus remissiora: ebetis vo sensus intēsiora cōgrue afferunt̄. Dixit Sal. 4° de ige. sani. sensibilia mēbra oꝫ curare cū eis que valde sunt remota ab accidēte doloris: eis vo que grauis sensus possum⁹ forte dare medicinā si morbo cōueniāt. ¶ Cōsil'r quoq; mēbri nobilitatē z ignobilitatē. dixit ibidē Sal'. mēbroꝝ que nobilissima sunt vt vtute custodiamus: opꝫ q; si mēbrū ignobile fuerit potius mollifi-

¶ Mala cōplo duobus mōis est cā solute cōtinuitatis.

cata tribuere. ſ. absq; cautela ⁊ pura quotiens volum⁹ ex eo aliqd dissoluere q̄ nō pñt sine mixtione stipticoꝝ nobilibus ꝓparari. ¶ Et ꝓsiḋr in aliꝭ reꝝ nāliū ꝓsideratiōnib⁹ ⁊ cō ſuetudinū ꝓcedere opꝫ: ⁊ nō solū mēbꝛoꝝ ꝓsiḋuꝫ nāliaꝫ ꝓside rare opꝫ, veꝝ ét officialiū. ¶ Sigiiones ꝟo q̄ a cōsiūb⁹ mē bꝛis cōsiderant. dixit Hal. 5° de inge. ſani. alie ſunt q̄ ab eis de cōpositis cōꝛehēdunt mēbꝛis: quēadmodū nā ꝓsiḋium diuersa est a nā officialiū: ⁊ in cōsideratiōe nāe ꝓsiḋuꝫ q̄ ha beat ꝓsideratio de nā membꝛi vulnerati oēs ꝓcoꝛdāt: vñ ait Aui. ꝓditiones mēbꝛi attēdēde sūt: qm̄ ex eis habēda est cō sideratio. ¶ Sꝫ ꝓsideratio nāe toti⁹ coꝛpis in curāda soluta ꝯtinuitate alicui⁹ mēbꝛi per inſtr̄m diete ꝑm oꝛdinationem ſex reꝝ nō nāliū: simil'r ꝓcoꝛdāt oēs: q̄ vtilis rōnalis sit rō cinatio: ⁊ hoc ió: q⁹ iste ſex res nō nāles alterant vel ꝓseruāt totū coꝛp⁹: ⁊ nō solū mēbꝝ vulneratū. ¶ Et sil'r cōcoꝛdant oēs in curatione solute ꝯtinuitatis p potionē ꝑm eūantia ⁊ alterātia auxilia interi⁹ assumēda in his: ⁊ nō sufficit ꝓsideratio nāe soli⁹ mēbꝛi soluti, sꝫ regrit cū ea ét ꝓsideratio toti⁹ coꝛpis. ¶ Sꝫ de ꝓsideratione toti⁹ in mēbꝛi curatione solu te ꝯtinuitatis p auxilia localia nō ꝓcoꝛdāt oēs: sꝫ discrepant qdā ab aliꝭ: qdā. n. dixerūt nō foꝛe neciuꝫ ibac curōne ꝓside rare nāꝫ toti⁹ coꝛpis: sꝫ sufficit ꝓsiḋerare solū nām mēbꝛi so lutiꝫ ró eoꝝ est q̄ soluta ꝯtinuitas alicui⁹ mēbꝛi est spālis mozb⁹ ipsi⁹ ledēs oṕones: q̄re soli⁹ ipsi⁹ erit ꝓsiḋerāda nā. Alij dixerūt, q̄ de intētiōe Hal. fuit q̄ ét toti⁹ nā ꝓsiḋerari debeat, ⁊ rō est: q⁹ sicut ostēsuꝫ fuit in ſermōe p. q̄ de ſubto medicie in quocūq; mēbꝛo: siue sano: siue egro sūt due ꝓpꝛie nes. vna inata q̄ est illi mēbꝛo ꝓpꝛia ex actiōe q̄litatū el'nto rū cōponētiū mēbꝝ in ei⁹ gñone ꝓducta: ⁊ ꝑm hāc sumit' in dicatio curatiua q̄ dr̄ sūpta a cōplone: siue nā mēbꝛi: alia cō plexio est ifluēs q̄ cuilꝫ a ꝑncipalib⁹ ifluit q̄ est illa q̄ actuat cōplonē inatā mēbꝛi ad agēdū q̄ cōplo influēs a ꝑncipalib⁹ dr̄ eē ꝓpꝛio toti⁹ coꝛpis: ⁊ ꝑm hāc ét sumit' indicatio curati ua: q̄ dr̄ sūpta a ꝓplone, siue nā toti⁹: ⁊ q⁹ ab vtraq; dicta cō plone fit sumēda indicatio curatiua in curatiōe solute ꝯtinui tatis p auxilia localia appet manifeste: q⁹ q̄lꝫ ipsarū est ꝑn̄m oṕnū mēbꝛi. Et mod⁹ sumēdi hāc idicationē ab vtraq; di cta ꝓplone vel nālē ꝑm Hal. 3° de inge. ſani. est: qm̄ aut q̄lꝫ dictaꝝ duaꝝ ꝓplonū est tpata, aut vna ē tpata: ⁊ alia distēpe rata: q⁹ si vtraq; fuerit distēpata: tūc aut distēperātia sil̄ aut dissil̄. si sil': tūc etiā indicatio ab eis sūpta eadē: siue silis est. si dissimili: tūc aut ille distēperātie sūt eq̄les aut ineq̄les, si eq̄ les: tūc indicatio sumpta ab eis erit silis, ac si vtraq; fuerit tēperata: eo q⁹ vtraq; exīte in p̄rije q̄litatib⁹ eq̄li resultabit eq̄litas in mēbꝛo ⁊ in tēpantia: si aūt fuerint ineq̄les, tūc in dicatio curatiua sumēda est a predomināte ꝑm gradū domi nij eius sup reliquā. v̄. g. si vna fuerit tēperata: ⁊ alia distēpe rata: tūc indicatio sumit' a distēperata: ⁊ a quacūq; dictaruꝫ cōplonū indicatio sumat' indicat de sui ꝓseruatione: qm̄ q̄ nāle est ꝓseruari opꝫ: dico enim dixit Hal. 3° de inge. ſanita. ficcis ficca: humidis hūida, ⁊ calidis calida: ⁊ frigida frigi dis cōuenire. Significatio. n. q̄ a nālib⁹ oñdit': ⁊ ꝯtraria est ei q̄ ab eis q̄ extra nām: nālia. n. custodire ⁊ regere debem⁹ ex ſilibus: que aūt sūt extra nāꝫ cū ꝯtrarijs expellere. ¶ A nā aūt membꝛi officialis sumit' ét indicatio: ⁊ de diuersitate medicinaꝝ approximandarū. Et etiam de modo approxi mationis eaꝝ. ¶ Scias q⁹ ignoātia electionis medicine ⁊ modi approximationis eius ipedit medicū a recta ⁊ ꝓgrua curatiōe: q̄ꝫ ignoātia modi approximationis medicine sit pua ⁊ facilis respectu ignoātie eligēdi ꝓgruā medicinā. ¶ Ad scientiā aūt electionis ꝓgrue medicine opꝫ sciri in pti culari modos cōplonis mēbꝛi cū cōplone toti⁹, de qua dixit Raſ. 9° ꝯti. cōpositio ꝓplonis mēbꝛi cū ꝓplone toti⁹ potest multipl'r fieri. ꝑmo quotiēs coꝛpus fuerit humidū ⁊ mēbꝝ humidū. ſcḋo quotiens coꝛpus fuerit humidū: ⁊ mēbꝛū sic cū. 3° quotiens coꝛpus fuerit siccū ⁊ mēbꝛū humidū. 4° quo tiens coꝛpus fuerit siccū ⁊ mēbꝛū siccū. 5° quotiēs coꝛpus fuerit equale ⁊ mēbꝛū eq̄le. 6° quotiēs coꝛp⁹ fuerit equale ⁊ mēbꝛū siccū. 7° quotiēs coꝛp⁹ fuerit equale ⁊ mēbꝛū hu midū. 8° quotiēs coꝛp⁹ fuerit humidū ⁊ mēbꝛū eq̄le. Et sūt ꝟba Hal. 3° de inge. ſani. vbi ét. dixit Hal. q⁹ ꝓsimil'r intelli gendū est in caliditate ⁊ frigiditate: q⁹ possibile est coꝛporis ꝓplonē esse calidā: mēbꝛi ꝟo frigidā. ⁊ eꝫ°. possibile est mē bꝛi cōplexionē esse equalē coꝛpis ꝟo calidaꝫ vel frigidam. ⁊ possibile est totius mēbꝛi ꝓplexionē in caliditate ⁊ frigidita te esse equalē. ¶ Et opꝫ in pticulari scire modū electiōis me dicine ſꝫ illas de quo dixit Hal. ibidē. cōplexione mediocri. scilꝫ eq̄li exīte nō opꝫ medicinā aliquo respectu variari: qm̄ nā infirmi tēperata est: sed si cōplo toti⁹ vel mēbꝛi supra cō plexionē alt: ri⁹ calidioꝝ siue frigidioꝝ, ficcioꝝ siue humidioꝝ fuerit q̄ꝫ opꝫ medicina in ea qualitate augēda est ⁊ q̄ꝫtitate ꝑm quā illa mala cōplo nālis extiterit. ¶ Locedam⁹ igitur. dixit Hal. q⁹ cōplo infirmi. ſ. totius sit būidioꝝ q̄ꝫ opꝫ: cuius rei cā medicina parum exiccatiua fit ei ꝓueniens, mēbꝝ ꝟo infirmū nāle sit siccū: vt q⁹ sit coꝝ q̄ paꝝ carnis būt: sicut di giti ⁊ ꝓcatenationes ⁊ aures, ⁊ nares: ⁊ oculi: ⁊ cetera alia que būt plm cartilaginis pelliculaꝝ ligamēti ossiuꝫ vel ner uoꝝ vel alioꝝ q̄ reddūt mēbꝛa nāli ꝓplone sicca: ita q⁹ mem bꝛi nā ꝓtraria sit nāe: siue cōplexioni totius coꝛpis: tūc opꝫ vt ingras si siccitas mēbꝛi sit eẋ tēperamētū eadem q̄ꝫtitate qua humiditas coꝛporis vltra moderatū excesserit: naꝫ si b̄ esse cognoscimus: nō opꝫ te medicine qualitateꝫ augere vel minuere: ⁊ hoc ió: q⁹ mēbꝛū est equale toti coꝛpoꝛi. Et ió ne cessario tali vulneri tēperatā apponi si tēperamento regsito ad curationē vulneris: si vulnus in tēperato coꝛpe: ⁊ tempe rato mēbꝛo foꝛet. Si ꝟo mēbꝝ vulneratū modū tēperamēti magis excesserit q̄ꝫ humiditas coꝛpis sit necesse q⁹ medicina adeo siccioꝝ efficiat' ꝑm q⁹ siccitas illi⁹ mēbꝛi coꝛpis būidita tē ꝑcellit. v̄. g. si siccitas mēbꝛi fuerit extra tēperamētū in 4° numero ⁊ gradus vel māio gradus būiditatis coꝛpis in 3° palā est medicinā siccaꝫ in vno numero vulneri ei⁹ ꝓuenire: q⁹ in vno numero illam excedit. su. ⁊ ecōuerso. ⁊ cōsimiliter in aliꝭ qualitatib⁹: hoc tñ. ſ. scire numeꝝ graduū: siue man sionē ꝓplexionis coꝛpis vel mēbꝛi. dixit Hal. nō possumus scire: sꝫ maximo ingenio ad veritatē eius approximamur: naꝫ ad illud q̄ certū est de illo ꝓuenire nō possumus. ¶ De predictis. dixit Aui. cū coꝛpus multe fuerit siccitatis: ⁊ mē bꝛū sol'nē ꝯtinuitatis patiēs augmētatū fuerit in humidi tate ex temperamēto exiccandū erit: ac si soluta continuitas esset in membꝛo ⁊ coꝛpoꝛe tēperatis: vel vt qdam dicūt: exic candū erit ex tēperamento. i. cū medicina vulneꝝ tēperata: ⁊ cū medicina vulnerū sit siccaꝫ: tunc ipsa erit vel ꝺz esse me dia inter medicinā pauce siccitatis: ⁊ medicinā multe siccita tis ex eis que vulneribus ꝓueniūt: ⁊ sil'r dixit Auic. si fuerit ecōuerso. si coꝛpus fuerit augmētatū in humiditate etiā mē bꝛuꝫ patientis in siccitate, scire enim opꝫ q⁹ membꝛū humi dum in coꝛpe sicco minoꝛis est humiditatis q̄ꝫ si esset in coꝛ poꝛe humido: ⁊ simil'r membꝛū siccum in coꝛpe humido mi noꝛis est siccitatis q̄ꝫ si eēt in coꝛpoꝛe temperato: ⁊ adhuc mi noꝛis q̄ꝫ si esset in coꝛpoꝛe sicco q⁹ si coꝛpus ⁊ mēbꝛuꝫ. dixit Aui. ad augmentū deuenerint. ſ. q⁹ ambo excedāt in siccita te vel humiditate: tunc si excessus amboꝝ fuerit ad humidi tatem amplioꝝ exiccabit' siccitate: ⁊ si ad siccitatē minoꝛi: ⁊ sic ꝺz iacere textus: vt coꝛrespōdeat textui Ha. ⁊ textui Raſ. 9° ꝯtinē. Verum textus iste erroꝝ translatoꝝ fuit transpo situs: ⁊ vbi in textu dicit' maioꝛi: debet dici minoꝛi: ⁊ econ uerso. vbi dicit' minoꝛi ꝺz dici maioꝛi, dicunt tamen quidaꝫ q⁹ textus vt iacet debet sic saluari. scilꝫ q⁹ Auic. in hoc textu non fuerit locutus de siccitate vel humiditate totius coꝛpo ris, aut membꝛi naturalis: sicut facit in precedenti: sed de ac cidentali: siue preter naturā: ⁊ tunc textus nō eget transpoſi tione: sed est verus prout iacet: qm̄ si coꝛpus ⁊ mēbꝛū accidē taliter fuerint humida egebit medicina siccioꝝ: ⁊ cuꝫ ea op ponat' humiditati accidentali coꝛporis ⁊ mēbꝛi ⁊ būiditati

vulneris ⁊ eo⁹. vel ꝙ ꝗuis hoc sit vel nō tamen est ad intentionē Aui. in hoc loco ⁊ ad cognoscēdū errorē q possit ꝓtingere ex opl'one nāli ⁊ ex opl'one accīntali corporis ⁊ mēbri. dixit Hal'. vbi supra. nō debes ignorare que cōplexio corporis mala siue mēbri sit nālis, ⁊ que p̄ter nām.

Utrū in corpib⁹ ⁊ membris nāl' ficcis ficciora requirant medicamina ꝗ in curatione vulnerū existentiū in corpore siue mēbro naturaliter humido. Et ad p̄bādū hoc Hal'. 3. de inge. sani. adduxit plures rōnes quarū p̄ma est q vulnus factū in mēbro ⁊ corpore sicco est humidius facto in corpore vel mēbro hūido ꝙre eget medicamine ficciori. ꝛ cedens est notū ex eo ꝙ cū vulnus sit morbus humidus si fuerit in corpore vel membro sicco erit lapsus eius cōtrarius opl'oni nāli ⁊ qñ erit in corpe vel mēbro hūido erit lapsus illi silis. sed cōtrarius est maiori simili. ⁊ ꝛ ntia tenet q maiori lapsui maiora cōtraria cōueniunt. ¶ Scōa rō est ista. illi vulneri p se ꝓueniūt ficcio ta ad sui curā in quo de exhibitione siccoꝝ indicat opl'o nālis ⁊ cōpl'o p̄ter nām ꝗ illi in quo de exhibitione siccoꝝ indicat solū opl'o p̄ter nāz, sz in vulnere exīte in corpe sicco indicat de exhibitione siccoꝝ opl'o p̄ter nāz. s. mala opl'o hūida vulneris vt cureꝰ per ericcantia, ⁊ indicat ēt de exhibitione eoꝝ opl'o nālis corpis vel mēbri que sicca est, vt p ea ꝓseruetur. in vulnere aūt in corpe vel mēbro hūido nāliter indicat de exhibitione siccoꝝ sola hūiditas vulneris. nō aūt cōpl'o nālis. q cū sit hūida indicat p sui ꝓseruatione de exhibitiōe humidoꝝ. cū nālia p silia ꝓseruent. ¶ Tertia rō ei⁹ est ptinens vulneri cōpositio cū depditione suba. in quo ipsa suba regnari bz q̄ oz regiari talis ꝗlis fuit ea q̄ depdita est. mō in vulnere corpis sicci. siue mēbri sicci suba depdita siccior erat ꝗ in vulnere corpis vel mēbri sicci siccior regenereꝰ suba ꝗ in vulnere corporis humidi. sed vt regenereꝰ suba siccior egeꝰ medicamie siccori. g̃ ⁊c. Bene ergo ꝓcludit Hal'. q si duo vulnera inuenerim⁹ in hūiditate eqlia. quoꝝ vnū est in corpe sicco. ⁊ aliō in hūido. q opz illud qō est in hūido cū paꝝ desiccatiuis iuuari. Et qō est in sicco cuz magis desiccatiuis. Opz. n. dixit auctor opēdij te scienter medicinas vulneꝝ discere. ⁊ quāto magis nāe pātiētiū mēbroꝝ ꝓpingores efficere poteris laborare. ¶ Et Aui. dixit ꝙditiones mēbri attēdēde sunt, qñ ex eis habēda est ꝓsideratio. Ex istis ꝙditionib⁹ est ꝓsideratio p̄ncipalis opl'onis mēbri ⁊ opl'onis ēt vlceris, qñ si mēbrū in sua cōpl'one multe fuerit hūiditatis. ⁊ vlcus nō fuerit multe hūiditatis. sufficit siccitas in p̄mo gradu. qñ egritudo nō multū elongaꝰ a nā mēbri. nō ergo regriē multa siccitas p exiccatione hūiditatis vlceris cū sit pauca. neq; p conseruatione cōplexiōis nāe vel mēbri cū nō sit ficca. sz si in mēbrū fuerit sicce opl'onis vlcus multe humiditatis. tūc dixit Aui. neciuz erit illud qō desiccet in 2° gradu ⁊ 3°. vt reducat ipz ad suā nālē opl'onē. qñ medicina oz esse ficca. vt ꝓseruet nālem opl'onē mēbri que sicca est, ⁊ vt opponaꝰ egritudini que multū humida est. In tēperatis vero. s. inter hūiditatez ⁊ siccitatē dispositio. s. medicine equāda erit. ¶ Cōtra p̄dcā.

Scōa opi.

dixerūt q da q vulnus simplex in mēbro hūido p sua curatione. ⁊ incarnatione indiget siccioꝝ ꝗ in mēbro sicco. ⁊ ꝓsiꝝ in vulnere cōpositio cuz diminutione suba. ⁊ rō eoꝝ est. q vulnus in mēbro hūido est hūidius ꝗ in sicco. ergo eget siccioꝝ. ꝛ ntia tenet. q quātitas medicine oz eqri ꝗtitati opl'onis morbi. ⁊ añs dicūt notum esse ex eo ꝙ ois discrasia augeꝰ in subiecto sibi sili. cū ergo vulnus sit morbus hūidus augebiꝰ in mēbro hūido pluſ ꝗ in sicco. ¶ 2ª rō eoꝝ est qñ in illo morbo siue vulnere in quo indicatur de medicina sicca ab eo. ⁊ ēt a re nāli exigiꝰ medicina siccior. sed sic est in vulnere in mēbro hūido. qñ in eo indicat de medicina sicca ad vulnus ipz inq̄tū est morb⁹ hūidus. ⁊ indicat de eodem ipsa opl'o mēbri q̄ est hūida. cū. n. ipsa sit distēperata idicat de sui reductione. ac ēt indicat de sui ꝓseruatione. ne amplior labaꝰ in hūiditatē, qñ facilis est trānsitus in q̄litatē symbolā, reductio aūt ⁊ ꝓseruatio fit p ꝛ ria. g̃ in opl'one hūida fiet p sicca. ¶ Propter p̄dicta dixerūt. qdā q̄ in quocūq; corpe siue mēbro vulnus est maior in illo idiget ad curōnē siccioribus. ⁊ eo⁹. vulnus aūt in hūido corpe vel sicco eē maiꝰ ꝗtum ad p̄s spectat pōt oupl'r intelligi. vno⁹ absolute nulla suppositiōe facta. ⁊ isto mō vulnus in quocūq; dictoꝝ corporum pōt eē maiꝰ ⁊ mīnꝰ idifferēter. alio mō nō absolute. sz cū aliqua suppōne. s. q ambo sint eq̄ in accīntib⁹ oib⁹, ⁊ maxie tñ in abūdātia hūiditatis. ⁊ cū hac suppōne itellexerūt Hal'. ⁊ Aui. ⁊ sic vulnus in corpe sicco semp est maior. qz dicta suppōne facta sp lapsus ad oppositā q̄litatē est maior. qz magis distat a nāli opl'one corpis. ⁊ sic dicūt. q nulli est dubiū q̄ idem gradus hūiditatis repꝰ in corpe sicco est maior eodē repto in corpe hūido. qz magis distās a nā corpis vel mēbri. ⁊ similiter ēt est in q̄busq; actiuis. vñ idē gradꝰ caloris reperꝰ in corpe frido magis distat a nā illi⁹ corpis ꝗ in corpe calido. ⁊ sic itelligēdo vulnus in corpe sicco indiget siccioribus ꝗ ipm tale in corpe hūido. vt rōnes Ha. p̄bāt. Dñt tñ p̄dicta hāc veritatē seruata eq̄litate in ceteris rebus. nā eq̄litate in eis nō seruata poſe foret vulnus egere ꝓrio ei⁹ qō dcm est. v. g. si mēbrū hūidū fuerit in x̄tute forte. ⁊ in suba dēfluxu. ⁊ in p fundo positū. mēbrū aūt siccū eo⁹. fuerit debile rarefactū. ⁊ in superficie positū. tūc vulnus eueniēs illi mēbro hūido exiget siccioza ꝗ eueniēs in mēbro sicco. ¶ Ad rōnes aūt supradictorū dñt. q vulnus in corpe hūido eē hūidi⁹ nulla suppositione facta est poſe. sz p̄dicta suppōne fcā nō. ⁊ dñt q opl'o hūida q̄ nālis ē nō idicat, vt ipsi dicūt de exhibitiōe siccoꝝ. imo humidoꝝ qb⁹ ꝓseruent. ⁊ eo⁹ nālis ꝗuis sit distēpata tpe morbi nō oz reduci. neq; ꝓseruari. nā reductio ⁊ ꝓseruatio oz fieri tpe sanitatis nō tpe egritudis. in curōne. n. no bz locuz.

¶ De cura solute continuitatis indicatione sumpta a re non naturali. Cap. xij.

SRe non naturali sumiꝰ indicatio in curatione solute cōtinuitatis hoc mō. nā si regimē p sex res nō nāles q̄litatis fuerit silis qualitati morbi. tunc medicina eligi oz que sit ꝛ ria qualitati morbi, ⁊ qualitati ipsius regiminis. q̄ ēt sit maioris ꝗtitatis. i. itēsioris gradꝰ. ⁊ eo⁹. si q̄litas resultās ex regie sex reꝝ nō nāliū fuerit ctraria q̄litati morbi. sz tñ minoris ꝗtitatis. i. remissioris gradꝰ in regimine. n. in sex reb⁹ nō nālib⁹ sumiꝰ idicatio nō solū de q̄litate meⁿᶜ. vez ēt de ꝗtitate ei⁹. de q̄litate notuz est, de ꝗtitate vō. qñ si regimē fuerit silē morbo in q̄litate. tūc idicat ō maiori ꝗtitate. qz oz sumere meⁿᵃᵐ. itēsioris gradꝰ, vt valeat resistere morbo ⁊ augᵗᵒ ei⁹. q̄ recipit in q̄litate regis. si vō q̄litas regis fuerit ꝓria q̄litati morbi. tūc meⁿᵃ oz eē remissioris gradꝰ. s. ꝗ exigat morbꝰ p̄m se. qñ q̄litas regis addit in vtutē meⁿᶜ. ⁊ iuuat eā ad cozrūpēdā q̄litatē morbi. ¶ Auctores tñ de sex reb⁹ nō nālib⁹ solū exp̄sserūt de aere ea q̄ dcā sūt. ⁊ hoc iō qz inter illas res aer magis alterat corpa nr̄a. ⁊ necio corpib⁹ nr̄is magis appropinquat ꝙtinue. Vñ Hal'. dixit. 1° de inge. sani. ingrēda est aeris opl'o. qz ingrere oz q̄lis est regio q̄le est anni tps ⁊ p̄s aeris. ꝙstitutio. eo ꝙ afficit corpꝰ sicut meⁿᵃ. ⁊ pinde si calor aut frigiditas ei dñaf curationez vulneꝝ ꝓhibet. vñ opz meⁿᵃᵐ ꝙstitui q̄ sue opl'oni repugnet ⁊ sue opl'onis corrigat itēsionē. vñ Hyp. sp in frigidis tpib⁹ calida. ⁊ in calidis frida opabaf, ⁊ eodē mō si ei siccitas aut humiditas eius dñaf. qñ siccitas auxiliū ꝓbet in curatione solute ꝙtinuitatis. hūiditas vō ctrariū opaf. ⁊ ꝓpea in humidis aeris ꝙstitutionib⁹ siccioza administrare opz, ⁊ eodē mō intelligi pōt de q̄libet alia renō nāli. ¶ Amplior ꝓpter rationē quā aer facit vulnera qb⁹ obuiat nō solū penetrātia ad iterᵉᵉ ocaᵗᵉᵉ vētriū. Uez ēt i extrᵉᵃ nō penetrātia oz scire q aer inueniēs vulnus discooptū tpe q̄ possit in ipz ipimere duob⁹ modis ei nocere pōt. Uno mō labia ei⁹ alterādo p̄m q̄litatē suā. ⁊ ea desiccādo. ⁊ recentiā sanguinis. ⁊ hūiditatis

viscoseſiue ꝺpte inuiſcari ingroſſando: z ipſaz humiditatez ꝯglutinationi labioꝝ ineptã reddẽdo. Alio mõ, qz aer inter labia ſiue intra cõcauitates eoꝝ recipit z incluſus retinet q ſcõs modus maxie repit in vulneribus ꝓfundis: ſicut ꝑus maxime in ſupficialib⁹ repit: z incluſus aer impedit rectã vulneris curationẽ: z h iõ: qz ſicut dixit Aui. incarnatio z cõſolidatio vulneris fit ꝓ vnionẽ z aſſimilationẽ currẽtis. ſ. ſanguinis vel humiditatis ꝑdicte: ſiue nutrimẽti ad vtrũqz ſpatiũ vulneꝝ: qz ex vtroqz labio ad cõcauitatẽ: ſiue ſpatioſitatez inter mediam: vt in illa ſpacioſitate defluẽs illa humiditas ſe cõtãgat: ita vt vnũ cõpar alteri cõpari miſceat. ſ. hũiditas exiẽs ex vno labio hũiditati exeũti ex altero cõmiſceatur: ad hoc vt in carnẽ ꝓuertat q labia vniat: z in vnũ cõducat: ſz aer interclusus ſepans inter labia inter humiditatẽ ex vtroqz labio ꝓcurrẽtẽ mediat: z cõmiſceri ꝓhibet: z ſic vnionẽ fieri nõ ꝑmittit: z cũ h inſup nocet, qz nutriᵐ: ſiue humiditas ipſa ex labijs ꝓcedẽs z nõ ꝓueniẽs ad mixtionẽ ꝑdictaz in locũ cadit inãlẽ. ſ. in vacuitatẽ in qua eſt aer: z ibi derelicta a regie nãe coꝝrũpit: vñ neceſſe eſt vt tãdẽ in ſanẽ cõuertat: q iõ vulnus ſimplex cõpoᵐ efficiat: z ꝓp hoc neceſſe eſt ꝓtra ꝑᵐ nocuᵐ vt vulnꝰ ſcarificet: vt ſanguinolẽtũ reddat: z tunc ꝯglutinet z incarnet: z cõtra ꝛᵐ neceſſe eſt vt aer excludat q incluſus eſt: excludit aũt ſcarificationẽ in ꝓfundo faciendo: vt ſanguis ẽt ex ꝓfundo effluẽs aerẽ incluſuz ſecũ excludat: z tũc ꝯglutinet z ꝯſolidet. q ſi ꝑdicta curatio fieri negerit: aut facta nõ cõtulerit debet de cetero curari cura contuſionis. Cura enim contuſionis vulnus quod ab aere alteratum eſt rectificat z ſanat.

¶ De cura ſolute continuitatis ſimplicis z ſingularis in generali. Cap. xiij.

Talli dubiũ eſſe dr. q ſi cura vulneris ſimplicis nõ mortalis ſm q exiſtit ex pte medici z infirmi z aſtãtiũ: z eoꝝ que extrinſecus ſũt ad curã requiſitoꝝ facta fuerit vulneri ipſi nullũ morbũ nullũqz accidẽs ſupuenire cõtinget. Si vo eꝫ erratũ fuerit per oia ſupradicta: aut aliqõ ſiue aliqua eoꝝ: z morbus: z accidẽs eiꝰ curã impediẽs ſupuenerit ꝓpea cũ ingenio ꝓcurandũ eſt: ne error in curatione inciat: ne vulnꝰ qõ eſt ſimplex cõpoſitũ efficiat: ꝓhibebit aũt h vir dieta ꝓgruã ordinãdo in debita q̃ztitate z q̃litate mãs diuertẽdo ventrẽ ſolubilẽ reddẽdo motꝰ vulnerati ꝓhibendo medicinas acutas: z oẽ qõ doloꝛẽ inferat fugiendo: z ab oibus vulnus alterãtibꝰ: aut inter labia eiꝰ cadere potentibus ꝓhibẽdo, z ſi qua ceciderint euellẽdo z extrahendo z mẽbra vulneri circũſtãtia ꝓfortãdo: vt effluẽtia ad ipſa no/ciua queqz repellãt. ¶ De ꝓhibitione aũt morbi z accẽtiuz ſupuenire vulneri potẽtiũ in capl'is ꝓpijs de vulnere cum eis cõpoſitis dicet. Opz ergo tres intẽtiones attẽdere: quas Aui. tria ꝑᵃ notauit: de qbꝰ 4ª ꝑmi dixit. intentio in medicãdo ſolutionẽ ꝯtinuitatis que in mẽbris accidit lenibus. i. carniformibus. ſup. z ẽt in alijs mẽbris. ſ. q̃ ſolo eſt ſimplex eſt triũ ꝓncipioꝝ curã hr̃e. ¶ Et ꝑᵐ eſt ad cãm ſolute continuitatis curatiõis impediuã: qm̃ dixit ipſe ſi cã eius eſt fixa. i. magna que cã ſm eũ eſt fluxus ſanguinis: fluxus enim ſanguinis duobus modis põt impedire curationẽ ſolute ꝯtinuitatis: vno mõ fluendo ad particulã ſolutã nõ ad extra ꝓcedendo z egrediendo eꝰ. alio mõ influendo ad particulas non in ea remanẽdo: ſed extra ꝓcedendo z egrediẽdo: z manifeſtũ eſt. dixit Aui. q opz retinere illud qõ fluit. ſ. ad pticulã ne illã apoſtemet in ea remanens z ꝟſtringere eius mãm: ſcilz ſi fuerit currẽs z extra egrediẽs ſupflue z nõ aliter: cuz enim fluxus ſanguis ex vulnere fuerit moderatꝰ nõ eſt conſtringẽdus: quẽad ᵐ multi ſtolidoꝝ faciunt ilico ſupponentes cõſtringentia ſanguinẽ: vñ fiunt in cã ſupuentꝰ apatie: z nõ vt ꝓhibeat apa ſupuenire. Dixit Aui. ſi fluxus ſanguinis ex vulnere nõ fuerit ſufficiẽtis q̃ztatis adiuuet curſus eiꝰ: vl ſcarificãdo partes vulneratas: ſi mẽbrũ fuerit carnoſum. Si autẽ nõ poſſet fieri ſcarificatio: vt qz mẽbrũ ſit neruoſuz vel alia de cã: tunc flõmia fiat ad diuerſuz trahẽs ſanguinẽ: z alia etiã diuertẽtia: vt nõ poſſit ſanguis ad vulneratũ mẽbrũ fluere z apoſtemare ipſuz. De melioꝛib⁹ eniz reb⁹. dixit Aui. qb⁹ intendim⁹ ad curationẽ vulneꝝ eſt: vt ꝓhibeam⁹ ipſoꝝ apationẽ: qm̃ qñ nõ accidit apa poſſe eſt: vt vulneruz fiat curatio. ¶ Scõz ꝑᵐ dixit Aui. eſt fixura. i. labia fixa cõſolidare z vnire. ¶ Et qũo hoc habeat fieri in ſequẽti capl'o dicet. ¶ Tertiũ ꝓncipiũ eſt putrefactionẽ ꝓhibere quanto plus poſſibile fuerit: z intellexit de putrefactione ſubẽ membri vulnerati: in oi enim vulnere cauendũ eſt ne ſuba mẽbri putrefiat z coꝛrũpatur: ac etiã intellexit ꝑ putrefactionem ſaniei gñionẽ: z hoc ſolum fieri dz in vulnere ſimplici mẽbri carnoſi: ipſuz eniz curandũ eſt ꝑ viã ꝓme intentionis vt patebit: z nõ dz deduci ad ſaniẽ: qm̃ ſi ad ſaniez deducit fit vulnus cõpoſitũ: cũ ergo dicit bonũ eſſe ſaniez in vulnere generari: nõ hz veritatẽ in vulnere ſimplici mẽbri carnoſi. ¶ Et ſubdit Aui. cũ ab vno dictoꝝ triuz ꝓncipioꝝ. ſ. a ꝓmo te excuſaueris: tunc redi ad cogitandũ de duob⁹ remanẽtibus: quaſi dicat. poſtqz tu retinuiſti qõ fluit: ſiue ad locuz vulneris: ſiue ex eo: tũc redi ad ꝯſolidandũ locũ: ſiue auxiliũ ꝑſtã dũ nãe in ꝯſolidãdo: qz nãe eſt cõſolidare: z redi ad ꝓhibendũ putrefactionẽ z purulẽtie gñionẽ. ¶ Sunt aũt z quedaz accidentia in vulneribus cõplicata que ꝯſiderare opz: qz ab eis ſumit' indicatio curatiua: z ex illis accidẽtibus eſt quãtitas vulneꝝ. de qua dixit Gal. ſi vulnus magnũ aliqõ fuerit neceſſe eſt medicinã magis ſiccã apponere: z quãto maius vulnus fuerit tãto ſiccioꝛ medicina neceſſaria erit. Si autez vulnus paruũ fuerit paꝝ deficcãtia ei ſufficiãt: qm̃ in pauco vulnere pauca humiditas generat': in magno autẽ multa: q̃ de multa exiccatione indicat: ſilr̃ ſi vulnus paruũ fuerit ſola ligatura faciẽs adherere labia eiꝰ ſufficit. Si vo mediocris fuerit quãtitatis cũ ligatura erit neceſſaria z futura: z ex dictis accidẽtibꝰ eſt figura vulneris: de qua dixit Aui. cum ſectio eſt plana z recta. i. oblonga. ſ. ſimplex: de qua nihil ceciditſufficit in curatione eius ſtrictura z ligatura z ꝓhibitio ſanguineitatis z aquoſeitatis in ea: z ꝓhibeat ne aliqua reꝝ cooperiat eã: neqz pilus, neqz aliud poſtqz tu cõſeruaueris ꝯplexionẽ mẽbri, z ſollicitꝰ fueris ne attrahat ad ipm: niſi ſanguis nãlis. Si vo nõ fuerit oblõga: z ꝑz lõgitudinẽ: ſiue ſm ꝓceſſuz villoꝝ mẽbri, ſz fuerit ſm latitudinẽ: ſiue ꝑz trãſuerſuz ipſius: tũc qz in tali vulnere labia multũ diſtant abinuicẽ nõ ſufficit ſtrictura cũ ligatura: ſed neceſſaria erit ſutura: z ex illis accẽtibꝰ eſt locus mẽbri vulnerati: a loco enim multiplex indicatio ſumit'. ¶ Dixit Gal. 4° de inge. ſani. locus morbi de ſex indicat: ꝓmo de loco approximationis medicinaꝝ. ꝟ. g. vulnus ſi fuerit in inteſtinis groſſis plm clyſteria fieri debẽt ab inferioꝛi: qz hec iteſtina ſunt vicina anoꝛ z ſi in ſubtilioꝛib⁹ ꝑ ſupioꝛa. dixit auctoꝛ cõpendij. potationes dãde ſunt: z ſi in medijs ex vtraqz pte cureꝰ. ¶ Scõo indicat. dixit Gal. de medicine mã. ſi vulnꝰ fuerit in interioꝛa mẽbra oſtẽdũt eã medicinã ſibi cõuenire, q̃ ſit ei ſilis z aſſueta: ſz in exterioꝛib⁹ poſſum⁹ afferre ea q̃ nõ ſunt conſueta: z que cũ eis nõ habẽt aliquã ꝯſuetudinẽ: vt erugo eris litargiriũ z ſil'ia: que mẽbris interioꝛib⁹ nõ cõueniunt: qz nõ ſunt eis aſſueta. Et auctoꝛ cõpendij dixit. vulnera vẽtris z maxime ſtomaci z ſubtiliũ inteſtinoꝝ cũ cibis z medicinis nullũ nocuᵐ facientibus curent'. Que ꝟo in inferioꝛibus inteſtinis ſunt cũ medicinis metallicis curare poſſumus: eo qõ ceruſa z erugo eiꝰ ad ſtomacũ veniẽtes mortẽ inferũt, z tñ ea ad inteſtina multotiens dirigimus groſſa z ꝓſunt. ¶ 3° indicat de forma medicinarũ: que eniz interius mittunt ſm plm liquida eſſe opz: que vo exterius z liquida z ſolida adminiſtrare poſſumus. ¶ Quarto indicat de compoſitione medicine: quoniã ſi vulnus fuerit in membꝛo qõ ſit via ſicut in meri, oportet vt medicinis eius adminiſtrent' cõglutinãtia z inuiſcãtia: qb⁹ mediãtibus medicine vulneri ꝓueniẽ-

Accñtia vulneriboꝰ cõplicata a qbꝰ ſũt indicatio curatiua.

Indicatiõnes ſumpte a loco morbi.

les loco hereāt: vt cōsolidationē facere possint. ¶ Quinto indicat de quātitate medicine. dixit Gal. si vulnus fuerit in ventre medicina que infirmo dabit insimul. s. tota recipiat: qm̄ venter receptaculū est, sed si vulnus fuerit in meri paulatim z ex diuersis tēporib⁹ sumat: meri eniz que via est nō iuuat: nisi in trāsitu medicine: ideoq; docet vt dictū est medicinā eius fieri viscosam: vt ꝓpter causam dictā magis z melius operet. ¶ Sexto ēt indicat de situādo mēbro vulnerato. dixit Alb. 7° mēbrū tali positione est locādū vt vulnus sit inferius quo putredo ab eo fluere possit. ¶ Dixit Auic. sapiēs scilz Gal. 3° de ingenio sanitatis cū loquit de cura vulneris pfundi dixit. q; sic esse dz orificio vulneris loc⁹: ex quo effundat sordities semp ꝑ nāturā: z hoc erit qn̄ orificiū erit in inferiori, z fundus in superiori: tūc. n. pus effluit per seipsum ex orificio illo: qm̄ dixit sapiens Gal. opz vt cadat pforatio illic. s. apud fundū: aut figures mēbrū cuz illa figura. s. talr q; orificiū sit inferius: z fundus superius: nā dixit Gal. ego curaui vulnus magnū. s. pfundū, cuius fundus erat vbi est genu z ipsm orificiū in coxa preter qō fecerim ei aliqō orificium apud genu: eten z preparaui coxā tali preparatione q; fundus fuit supius: z orificiū inferi⁹: z sic cōtingit posse fieri qn̄ vulnus fuerit in brachio qn̄ suspēdit brachiū z manus: z talr q; orificiū semp sit inferius: z sic fiendū est vbicūq; cōtingit posse sic situare membrū. Q; si illud dixit Almanso. fuerit impotē: tūc in die ꝓmo vel 3° vulnus erit intuendū: cuius pfūditas si minui inceperit: nec virus: nec putredo multa ibi cōtineri inueniat curatio nō erit mutāda. Si vo virus ab inferiori parte ad ipsius os cū cōpressis nō mādari ꝓspexeris cōuenientius est vt ipm inferius pfores apō finē pfunditatis vulneris: qō ideo fit vt virus iter habeat: vñ manare possit. ¶ Gal. quoq; de inge. sanita. ait eo quoq; cōcauitatē subcutaneā: vtpote inuisibilē habente op3, vt inuestiges z ingras: an cōcauitas inferior fuerit: vt sanies possit deorsuz facile currere. nā si sic curabis ipz. sicut cetera vulnera: an inferius cōcauitate existente sanies clausa maneat aditum exeundi nō hñs: z si sic fuerit necesse est vt foramen quodā ingenio faciamus quo sanies possit exire: qō duob⁹ modis est cōsiderādū, qm̄ aliqn̄ totā ꝓcauitatē opz incidere: z aliqn̄ solū in ptē inferiori necesse est foramē fieri: z si quis dixerit mihi quo ꝓtingat hoc fieri respondebo ei q; nā loci z magnitudo vulneris mōstrabit qō dedictis duobus fiendū est: nā si vulnus in tali loco fuerit q; incisio sibi molesta fiat: z vulnus magnū fuerit vtile ei erit vt aliquā partē cōcauitatis incidas: z hoc inferius. Si aūt vulnus tale extiterit q; incisio ei molesta nō sit tota concauitas incidat. Vñ dixit auctor cōpēdij. si sanies in vulneribus augmētat cū medicamina deiccatiua nō sufficiant: opz foramē fieri de quo fluat: qō aliqn̄ inferius possumus facere, z aliqn̄ nō: cūq; inferius fieri nō pōt: tunc tota cōcauitas vlceris scindat: q; si in me° vlcez vena vel neruus fuerit illud facere prohibēs, tūc inferius foramē facimus z custodimus ne aliquo mō claudat, quare illud cum bombicino oleo infuso opilamus: z vnoquoq; die extracto bombicino eius latera premimus: vt sanies excludat, supius vo vulnus claudi z incarnari permittimus. ¶ Et Auic. dixit. dico q; fortasse cadit vulnus taliter in mēbro q; necessariū erit ꝓplere incidere z secare mēbrū. s. non solū in fine fundi eius: sed per totū ab orificio eius vsq; ad pfundū, vt totū vulnus detegat, z hoc erit qn̄ ꝓspexeris orificiū in fundo factuz vel fiēdū nō posse sufficere ad expurgationē eius: aut nō poterit fieri orificiū in fundo ꝓpter aliquā cām, phibentē ipsuz fieri. aut dz fieri talis sectio q; totū qn̄ suspitio foret ne circa mediū pfunditatis vulneris aliqd latitaret impediens cōsiderationē, al's cōsolidationē eius: licut qn̄ accidit in fistulis absconsionibus pfundis. ¶ Quidā sunt practicātes vulnera cauernosa nō incidentes: sed soluz quadā medicina attractiua z exiccatiua apud eos nota ea curant. Et dico q; q nouit talē medicinā bñ operat. ¶ Et ex accidentibus ex qb⁹ sumit indicatio est vulnerū recentia z vetustas que dicit ex tēpore sumpta. ¶ Dixerunt qdā. q; a tēpore vulneris nō sumit indicatio curatiua: hecq; vulnera recentia: z vetusta ostendūt qūo curari habeant, lz quidam hoc arbitrentur qui suo errore decepti sunt. Ait. n. Gal. vbi supra. z ponit. 14° ꝓtiū. si vlcus primi tēporis z diuturni quotiens carens fuit alijs ꝓditionib⁹. s. permutantib⁹ ipsi⁹ curationē nō indiget: nisi vna cura que est q; indiget glutinatione: z in hoc capīo nulla est diuersitas: z nihil acgritur ex tēpore. ¶ Quidā putauerūt a tēpore morbi indicationē sumi dicentes q; sicut in alijs morbis aliter fit curatio in principio: aliter in augmēto, z aliter in statu: z alr in declinatione, ita silr fiat diuersificatio de curatione in soluta ꝓtinuitate ꝑm diuersa tēpora eius. Quibus ab alijs rndet q; ipsi erranteo q; tēpora morbi indicātia diuersitatē curationis nō sunt oibus morbis attributa: sed eis solū in qbus tēpora distingui possunt, aut penes dispositiones māe morbi aut penes dispositiones suoz accidentiū: sed nullas tales dispositiones hz solutio cōtinuitatis: qr nō est morbus mālis: neq; hz subiectas mutationes faciētes varias z subiectas dispositiones in accidētibus. Et de hoc longū sermonē fecit Gal. 4° de ingenio sani. que lōgitudinis cā prętermitto. Ego aūt puto aliquā idicationē a tēpore sumi debere. Ait eniz Raf. post verba Gal. posita. 9. ꝓti. dico in hoc est cōsideratio: qm̄ vlcus diuturnū. i. nō recens cū sanguine suo oino secut⁹ est deiccationē. s. in ptibus extrinsecis suoz labioz et si saluetur de oibus alijs accūtib⁹ siue cōditionib⁹ predictis: z ideo glutinatio eius nō erit cōueniens. s. vt fiat vt fit in recenti, z ideo de eis sanguinē emittūt labia scarificādo z reducūt ipz ad vulnus sanguinolentū vt sic conglutinationem recipiat. Quidā aūt dixerunt, q; diuturnitas tēporis in vulnere indicat malā mām, phibentē eius curationē fieri: z sic in curatione vulneruz prebent auxiliū. ¶ Et ex accidentib⁹ predictis est vulneris simplicitas vel cōpositio, z fient de curatione eorū capitula spālia. z ꝑmo de curatione vulneris simplicis in membris carnosis euenientibus.

¶ De cura solute continuitatis simplicis in membris carnosis in generali. Cap. xiiij.

Dixit Gal. 3. de ingenio sanitatis. vulnus si nullius hz cōmixtionē: q. s. sit simplex monstrat solū solidari debere: sicut enim dixit Aue. colliget. 7. qn̄ cōtinuitatis solutio solum simplex existit absq; alicuius alteri⁹ egritudinis societate. sup. siue alterius ꝓmutationis ipsius curatio eget vna solū intētione q̄. s. vocat cōsolidatio conglutinatio siue incarnatio. Ait Gal. 3. tegni. solo continuitatis euenientis in membris carnosis. s. simplicis: ꝓglutinatio partiū est ipsius sanatio: qm̄ in qbuscūq; membris carnosis mēbri substātia nō deperdit sola ꝓglutinatio restituit sanitatē: neq; differūt. Gal. dixit. si cōsolidationē. sup. siue incarnationē noies. Est aūt cōglutinatio siue incarnatio extremitatum siue labioz membri soluti inuiscatio z vnitio vt redeant in eo qō prius erant. ¶ Ad hoc aūt q; vulnus cōglutinet. dixit Gal. eodē. 3. tegni. intentiones quatuor exigunt. quaz ꝓma est cōiungere labia vulneris vt se cōtangant, nisi enim cōtangāt se nō cōglutinabunt. ¶ Scōa est ipsa labia coniuncta in tactu, z ipsa cōiunctione tenere tempore sufficienti: in quo natura possit cōglutinationē facere z vnionē. ¶ Tertia est phibere ne ad locū supfluitatis defluant cōglutinationē impedientes, z vulnus qō simplex est reddētes compositū: z phibere ne sup labia vulneris cadat aliqō phibēs labioz vulneris p cōtactū: z p ꝑs ipsoz vnionē fieri: siue illud phibens ab intrinsecis veniat vt malus humor vel mala supfluitas: siue ab extrinsecis: vt pilus puluis. filuz. lignū. lapis. oleum. vel alia humiditas vel ēt aer ipm alterās vulnus aut aliud silr. ¶ Quarta est ꝓseruare ptes vulneri circūstātes sanas z in sui nāli cōplexione. ¶ Et dixit Gal. q; predictā ꝑmā intentionem

tionē.ſ.ꝯglutinationē labioꝝ p̄cedit ſiue vuln⁹ magnū ſiue
puū adductio diſtātiū pticulaꝝ ex plaſmatiōis exīs gīie: vt
ita diſtātes particule adducant̄:ꝛ vna ps ſm debitū modū
ſuꝑficiei eaꝝ attingat aliam ſicut in p̄ plaſmate attingebat.
Et dixit Gal̄.p̄cedit ēt glutinationē:vt ſcias q̄ ille ptes con
ducte ꝑmaneāt in plaſmate ad q̄ adducte ſunt:ꝛ ab eo nō
ſeparent̄:ꝛ iſte oue intēciones adimplent̄ p mediū: ſiue ad
impleri debēt p̄terq̄.ſ.poſtq̄ mūdauerit a ſanguine iter
labia ꝯgelato:ꝛ ab oī alia re q̄ adeſſe potuiſſet intra illa ca
dere.ꝓtiꝭ vō ſic adductis:ꝛ in reductione ꝯſeruatis. Dixit
Gal̄.id q̄ ſegata ꝯiūgit eſt nā:nō intelligēs de ꝯiūctione la
bioꝝ ſeparatoꝝ:nā nullū vulnus eſt bñs labia ſeparata:q̄ nā
poſſit p ſe illa adducere:q; id facere vt eſt dictum: eſt medici
nō nāe:ſed intelligēs p ꝯiūctionē ſeparatoꝝ ipſoꝝ ꝯglutina
tionē:nā enim eſt q̄ diſtātia.ſ.ad veꝝ plaſma iā adducta cō
glutinat:ꝛ reddit eis tanq̄ ex p̄ncipio habeāt vnionē. ſicut
enim dixit Gal̄.nā eſt p ſe cā q̄ caro in vulneribus reperit̄.
ſ.gīiata ſit ab eodē vulnera ſolidari ꝛ ꝯiungi.i.vniri:cogno
ſcendū eſt aūt hoc dixit Gal̄.nā mēbri fac̄ aut ſola aut aliud
i.p aliud adiuta:q; mediante adiutorio medicine.dicunt.nā
illud p ſe facere pōt in vulneribus paruis mēbroꝝ mollium
carnoſoꝝ:in vulneribus aūt magnis carnoſoꝝ:ꝛ in oibus
vulneribus mēbroꝝ mediocꝝ ꝛ duroꝝ facit illud p aliud.ſ.
mediāte auxilio medici. ¶ Dixit. A. quarta primi. ſimplicia
vulnera.i.ſimplices cōtinuitatis ſolutiones cū fuerint pue.
ſup.ꝛ in mēbris carnoſis:ꝛ nihil ex eaꝝ humiditate corro
detur.i.nihil de mēbri ſubſtātia deperdit̄ indicatione ſūpta
a nā vulneris curant̄ ꝯiungendo ipſoꝝ labia:ꝛ cōiuncta li
gādo.i.tenēdo ꝛ ꝓhibēdo ne inter labia aliqd puluēris vel
olei cadat.ipſa enim cōſolidabunt̄ ſi parua fuerint ſine alio
auxilio:eo q̄ nā eſt potēs in talibus puis vulneribus pau
cam humiditatē q̄n in eis gīiatur exiccare:ꝛ labia vnire nul
lo in eis extrinſeco appoſito.ſ.medicamine ꝯſolidatiuo.cuꝫ
vero vulnus magnū fuerit:q; nullū vulnus magnū pōt eſſe
ſine aliq̄ carnis deperditione:q̄uis poſſit eſſe cū pauca: qō
nō dicet̄ ex illa ꝯpoſitū cū deperditione carnis: ſed remane
bit ſimplex:tūc nō pōt eſſe qn aliqd puris in eo generet̄:tuꝫ
cā doloris in magno vulnere ſm plūm fientis ꝛ mām ad lo
cum trahētis:tum ēt cā debilitatis in magno vulnere ſeqn
tis in ptibus ſolutis:ꝓp qō non p̄ſt delegatū ei nutrimētuꝫ
ꝑfecte digerere:ꝛ ꝯuertere:vñ nō poterit tale vuln⁹ magnū
conſolidari ſine auxilio.ſ.q; pus illud abſtergat ꝛ exiccet:ꝛ
carnē gīiari faciat ꝛ ꝯſolidet.ſi enim Dixit Gal.inter vtraq;
vulneris ptes aliquātulū eruginis maneat:aut aliq̄ ſpatiū
inter eas plenū ſit aere.ſ.ꝛ vacuū a carne nulla ꝯiunctio ei⁹
ꝛ glutinatio in eo pōt fieri.ſ.ſine carnis generatione in loco
illo vacuo.ſ.ꝛ ſine eruginis abſterſione:ēt q̄uis ptes addu
cte ſint ꝛ retente.quare neceſſe eſt vt illa erugo exiccet̄:ꝛ q;
nā carnē in illo ſpatio reſtituat:ꝛ q; caro reſtituenda valde
pua eſt in vno die:aut ad multū in duob⁹ reſtitui poterit:ꝛ
q; in magno vulnere nā p ſe illud facere non ſufficit:ſꝫ eget
auxilio medici:ſō Gal̄.ſubdit.tūc deſiccatiua vulneris ꝯue
niunt. Et notanter dixit Gal̄.in verbis p̄dictis aliqd puris
ꝛc.vt ſignificet q; ſit de eo vulnere paꝝ. Nā ſi foret multum
nō remaneret vulnus ſiccū:ſed eſſet ꝯpoſitū cū virulētia vel
ſoꝛditie:ꝛ ſil⁹ notāter dixit.ſpatium aliq̄.vt ſignificet illud
debere eſſe paruū cū valde parua carnis deperditione: qm̄ ſi
ſpatiū eſſet magnū:tūc vulnus nō eſſet ſimplex:ſed ꝯpoſitū
cū carnis deperditione. ¶ Dixit Auerro.colliget.7.in qbuſ
dam vulneribus.ſ.ſimplicibus nō ſufficit labiorū vulneris
aggregatio.ſ.in magnis:ſed eſt neciū vt ſuget ſanie q̄ in pti
bus vulneris eſt locata:ꝛ hꝫ hoc veritatē nō ſolum de vul
nere magno ſm lōgitudinē eius:vel latitudinē:ſed ēt de ma
gno ſm ꝓfunditatē:dūmodo ſine carnis deperditione fuerit.
¶ Dixit Aui.ſectio ſi ꝓfunda fuerit multotiēs ſtrictura la
bioꝝ adinuicē facit eā adherere ꝛ incarnari:i hoc tñ differt
a nō ꝓfunda:q; nō eſt neceſſe detegere ſtricturā:ꝛ ſoluere li
gaturā ſtringētez ꝛ diſcooperire vulnus ſic ſicut pōt fieri in
vulnere nō ꝓfundo:ꝛ hoc vſq; ad dies plures.ſ. in qbus fit
facta incarnatio ꝛ ꝯſolidatio ſi poſſibile eſt illud.ſ. nō dete
gere vulnus:ꝛ hoc dixit:q; aliq̄n nō eſt poſſibile:ſꝫ opꝫ ſol
uere ligaturā ꝛ nō ſolū ligaturā:ſed aliq̄n opꝫ ſoluere ſutu
ram ꝛ diſcooperire vulnus:ꝛ hoc eſſet q̄ſcūq; vulnus ſim
plex trāſiret in ꝯpoſituꝫ cū deperditiōe carnis vel cū multi
plicatiōe virulētie ſiue ſoꝛdis pp aliq̄ cauſaꝝ ſupueniētium
ex eis q̄ vulnus ꝓhibēt ꝯſolidari. tūc enim neceſſe eſt dete
gere vulnus:aut ſm totū:aut ſm aliquā ptem:in qua ſit vel
fiat oꝛificiū ſufficiēs expurgationi puris q̄ generat̄ in eo.
¶ Dixit ēt Aui.q̄n nō ꝯuenit ſtrictura firmā ſectionē ſiue
cum ligatura ſiue cuꝫ ſtrictura fuerit ēt quāuis ſit bñ facta.
tūc.ſ.eſt neceſſitas detegēdi vulnus ꝛ ſoluēdi ſtricturam:ꝛ
fortē dixit ipſe.eſt neceſſariū detegere ſectionez:ꝛ ꝑpie vbi
nō cadit ſtrictura bona ſup radicē ꝓfunditatis vulneris:vt
q̄n ꝓ ſtricturam ſiue ſit facta cū ligatura ſiue cum ſutura nō
adherēt ptes ꝓfundi vulneris adinuicē bñ ſicut opꝫ:ſed re
maneret inter eas vacuitas: q̄re effundunt̄ ad vacuitatem
illam materie q̄ ꝑ aliquā cauſaꝝ effluunt ad locū vulneris
que poſtea in illa vacuitate retēte cōuertunt̄ in pus.ꝛ eſt ne
ceſſe tūc q; illi puri ſit vel fiat oꝛificiū ꝓ q̄ō ad exterioꝛa exeat
ne mēbrū coꝛrūpat:ꝛ q̄ſcūq; etiā nō ſufficit vt vnum tñ fiat:
ſed ꝛ duo ꝛ plura quotiens vnū nō fuerit ſufficiēs expurga
tioni illius puris:ꝛ cū oꝛificiū erit facere neceſſarium. dixit
Aui.tūc nō erit excuſatio quin ponat̄ cotū.i.ſtuellū de coto
ꝛ q̄ō currit curſu eius.ſ.coti vt de petia vel ſtuppa ſup oꝛifi
ciū vulneris exiccās ipſum pus:oꝫ enim ſtuellus poni intra
labia vulneris vt in ſe recipiat pus:ꝛ in eo imbibat̄ ꝛ exic
cet vulnus:ac etiā vt teneat oꝛificiū vulneris apertū vt ꝑ ip
ſum pus libentius exeat:ꝛ ſic remaneat vulnus exiccatum.
¶ Et de cauſis ēt detegēdi vulnus.dixit Aui. eſt q̄n vulne
ri p̄paratio eſt talis q; nō eſt poſſibile pus ꝛ malā mām de
fluētez ad ipm extra fundi:ſicut q̄n oꝛificium vulneris eſt ſu
perius:ꝛ fundus inferius. ¶ Et de cauſis detectiōis vulne
ris ēt eſt q̄n in vulnere eſſet os.ſ.q; egeret abꝛaſione vel ex
tractione:ꝛ de cauſis ēt eſt q̄n vulnus iam eſſet cōcauatuꝫ ꝛ
eſt factum fiſtula.ꝛ fit in eo humiditas valde mala: etenim
in dictis caſibus curatio nō currit curſu vulneꝝ ſimpliciuꝫ:
ſed curſu vlceꝝ. ¶ Dicūt. p̄dicta curatio vulneri cuiuſcunq;
ſpeciei carnis ꝯuenit nō obſtāte q; q̄dam caro ꝑticipet ner
uis pāniculis vel ligamētis:q̄n conglutinatio totius talis
vulneris fit rōne carnis ibi exiſtētis:ꝛ fit cōſolidatio totiuſ
partis ſolute cū tota pte ſoluta:ꝛ non q; q̄libet pars ſoluta
cuilibet pti ſolute ſibi coꝛreſpōdēti ſine cōſili neceſſario con
glutinet̄.non enim ps neruoſa in tali conglutinatione parti
neruoſe cui añ ſolbnē ꝯiūcta erat neceſſario ꝯiūgit̄:neq; ps
pāniculoꝝ parti pāniculari:ꝛ ſic de aliis:ſed ſufficit q; tota
pars ſoluta toti parti ſolute cōglutinet̄. ¶ Adimplent aūt
medici primā dictaꝝ q̄tuoꝛ intētionū curatiuaꝝ manib⁹ la
bia in primū plaſma leuiter deducēdo vnū labiū vſus aliud
paulatine ꝓhendo ꝛ indoloꝛoſe ſm q; poſſibile fuerit ipin
gēdo. ¶ Scōam vero iplent in vulnere puo ſola ligatura.in
magno vō ligatura ſuppoſitis puluillis ad firmiter tenēdū
labia ꝯiūcta. In maximo vō ligatura ꝛ ſutura. dixit Gal.in
tegni.ad hoc vt ptes adiūcte ꝑmaneāt ſupligatio ꝓducens
diſtantiā ſuture vtilis eſt. Et dixit.ꝛ. de ingenio ſanitatiſ.q̄ō
ex mēbris ſeparat̄.ſ.ſeparatione magna non pōt teneri poſt
adunationē labioꝝ inuicē qn ſeparet̄:niſi ligamē in vtraq;
ptis extremitate ponat̄ vſq; ad mediū vulneris deſcendēs:
aut niſi ſuat̄:aut niſi cultre.i.plumaceoli in eis apponāt̄:
q̄s Jpoc. Anacarō vocauit. Et Auer.7.colliget:dixit q̄s pli
ma vulnera ſola ligatura curant̄:ꝛ aliq̄ ligatura:ꝛ alijs ſu
ſtētationibꝫ vt plumaceolis:ꝛ q̄dā ſutura indigēt. Dixit. A.
ſi vulnus magnū eſt oꝫ ligari vt vtraq; ps ei ꝯiungat̄ ꝛ ꝯſo
lidet̄. Qꝛ ſi maius fuerit illo añq; liget̄ oꝫ ſui ne cā ſue ma
gnitudinis diuiſe remaneat. ¶ Tertiā aūt intentionē iple-

De cāis cogētibꝫ diſſo luct̄ ligaturā ꝛ detege re vuln⁹.

Quō im plent̄ p̄dicte q̄tuoꝛ intentio nes.

būt ꝓuidēdo ne in corpe multus aut malus gūeſ chimus: ⁊ ſi qs añ i corpore gūatus extiterit illū eūando: ⁊ ne ad locū vulneris defluat diuertēdo ⁊ ꝓuidēdo ne aliqd extraneū extrinſecus adducaſ ⁊ apponaſ vel cauſaliter inter labia vulneris incidat. ¶ Dixit Gal'. 3. tegni. in adducēdo diſtantiam nihil extrinſecus cadere ꝑmittaſ ſicut puluis: aut oleū aut hūiditas in medio ꝓſtituta ꝓglutinādoꝫ ꝓhibēs vnionem hmōi enim interi⁹ cadētib⁹ ptes nō ꝓiūgunſ. vidim⁹ enim ꝙ quoſdā flōatores ſuū inſtrm oleo inungi vt ſuaui⁹ ⁊ ſine dolore vulnerēt: vñ fit ꝙ vuln⁹ illō tarde ꝓſolidaſ. ¶ Propter ꝓdicta qdā ſtolidoꝫ qñ egēt in magnis vulneribus iuuare ad ꝓſolidādū cū medicamine ꝓſolidatiuo ſupra labia vulneris petiā ſubtilē apponūt ⁊ ſup petiā puluerē ꝓſolidatiuū ſiue incarnatiuū aſpergūt ne ex illo puluere aliqd inter labia vulneris ingrediaſ: ex quoꝫ opone nihil ꝓficui ſequiſ: cum nō poſſit virt⁹ illi⁹ pulueris obſtāte petia ad vulneratas ptes trāſire. ¶ Quidā vo alij puluerē incarnatiuum intra labia vulneris aſpergūt vt ad ꝓſolidationē forti⁹ opeſ dicētes ex vbis Gal'. ⁊ alioꝫ auctoꝫ nō debere ſumi ꝓhiberi debere extrinſecū cadere vel opponi niſi ſolū ea q̄ vulneꝫ ꝓhibēt inuiſcationē ⁊ vnionē: ſz ea poni poſſe ⁊ debere q̄ hūiditatem vulneꝫ exiccēt ⁊ labia inuiſcēt ⁊ ꝓglutinēt: ēt dato ꝙ talis puluis nō ſit in carne ꝓuertibilis neq; labijs vulneris inuiſcabilis: qm̄ ipſe aut inſenſibiliter reſoluiſ aut a nā extra expelliſ. ¶ Quidā ꝓpōnē puluerīs ⁊ cuiuſcūq; medicine icarnatiue inter labia vulneꝫ vituperāt ⁊ fieri ꝓhibēt dicentes ꝙ hz ſua virtute adiuuet ad ꝓſolidādū: ſua tñ cozpulētia ꝓſolidationē impediūt: ⁊ ſic hz p ſe iuuent: p accidēs tñ nocent: ⁊ iō dicūt. ꝙ ſolū ꝺz aſpergi in ſupficie oꝛificij vulneris poſt q̄z iā reductū eſt ⁊ ꝓiūctū: nullo tñ mediāte qm̄ ſic appoſitus ſufficiēs eſt exiccare ſupfluas hūiditates vulneꝫ ⁊ iuuamētū in ꝓſolidādo p̄ſtare nāe: neq; poterit eā ſua cozpulētia impedire: ⁊ iſtoꝫ intētio vī magis eſſe ꝑm mentē Auer. Dixit enim. A. nō ꝺz. vt opemur medicinas incarnatiuas niſi ſupficiebus amboꝫ labioꝫ vt faciāt adherere eas. ſ. labia: q̄zuis qdā ꝓcedāt ꝙ aſpſio pulueris inter labia vulneris in pua q̄z titate ꝓueniat eo ꝙ iuuat ⁊ ipedire nō pōt pre ſui paucitate. ¶ Quartā vo intētionē implebūt vt dixit Gal'. in tegni. ꝙ ſba ptis ſana ſeruabiſ ꝑ mediocriter exiccātia: ⁊ rō eſt: qz ſicut iā dcm̄ eſt cū mēbrū vulneratū ſit iā debilitatū: ⁊ mēbra alia' fortia ad ipm trāſmittūt ſupfluitates ſuas: ipm ēt debile fcm̄ nō pōt bñ aut nō integre ꝓuertere nutrimētū ſuū. q̄re humectaſ ⁊ labiſ ad hūiditatē p̄ter nām ſuā: vñ hūda ē pre uiſio de tali lapſu: ⁊ ꝓſeruanda eſt nālis diſpō mēbri: ⁊ boc fiet vt notū eſt ꝑ mediocriter exiccātia temperata in actiuis aut declinātia ad q̄litatē ꝓpꝛionis mēbri. talis enim medicina poterit mēbrū ꝓſeruare in ſua nāli ꝓpꝛione vt ea mediāte nā valeat ꝓſolidationē facere: ⁊ cū hoc poterit morbū q humidus eſt deſtruere humiditatē p̄ter näz exiccādo. ¶ Dicūt tñ auctores. in cura ſolute ꝯtinuitatis nālē ꝓpꝛionē membri debere ꝓſeruari: nō de vā ⁊ ꝓpria ꝓſeruatione intellexerunt q̄ hz fieri p ſimilia: ſed de ꝓſeruatiōe large ſūpta q̄ potius ꝺz p̄ſeruatio ab interiori lapſu: q̄ tñ fieri non ꝺz cū medicina ꝓpria ꝓpꝛioni nāli mēbri q̄ poſſit ipſam a ſua nālitate alterare ⁊ exhere. ¶ Notāt ꝙ de p̄dictis q̄tuoꝫ intētionib⁹ ꝑme due magis ſunt gūales ſcīs duab⁹: qz ꝓueniunt oī vulneri tam puo q̄z magno: ſed ſecūde due ꝓueniūt ſolū vulneri magno. In puo enim vulnere nō fit tāta diſtantia labioꝝ vt multa bñ debeat ſolicitudo de caſu rei extranee inter ea: neq; etiaz fit tāta alteratio nālis ꝓpꝛionis ptiū mēbri ſolutaꝫ ꝙ de ipſius ꝓſeruatione bēat medicus multū ſolicitari. eā enim conſeruare nā p ſe ſola ſuffic: niſi aūt ꝓpꝛō mēbri in ſui nālitate fuerit ꝓſeruata neq; carnis gūatio neq; labioꝝ vnitio fieri poterit. Ait enim Gal. 3. de ingenio ſanitatis. in regūatione carnis nā: ſcz vt ꝺr de ꝓpꝛione eſt q̄ſi artifex: ⁊ nō dixit abſolute eſt artifex: ſz ſecūdarius ⁊ inſtrālis. p̄incipalis enim artifex eſt vtus nālis nutritiua: ꝓpꝛio aūt eſt inſtrm ſine q̄ vtus nutritiua illud agere nō pōt. Dixit enim Gal'. in ārto. eiuſdē, ſubterioris carnis. i. carnis q̄ in fundo ⁊ circuitu vulneris exiſtit ꝓpꝛio ē tale qd q̄ſ ſine ea neq; caro generari: neq; vulneris labia ꝙglutinari p̄ſt: qua de re ꝙgruū eſt eā in ſua cōſeruare nā. quatenus noſtrū velle in ſanādo vulnere pficiat. Et ſubdit Gal'. oz ēt ſanguinē ad mēbrū vulneratuz deflueté. ſupple. ēt eē tēperatū in q̄ſtitate ⁊ q̄litate. nā hec duo diſ. vt video mag] necaria ſ̄t ceteris ad curā vulner]. ſāguis enim corruptiōe ⁊ carnē gūari ⁊ vulnus ꝓſolidari ꝓhibet.

¶ De vulnere compoſito in generali. Cap. xv.

CIrit Gal'. in tegni. ꝺm ꝓpoſitas vo. ſ. ſolutas cōtinuitates ꝓplexe. ſ. oz adhibere cās curatiuas. quaꝫ vna vertaſ ad ipſam ſolutam ꝯtinuitatē: ⁊ alia ad diſpōnē ſiue diſpōnes cum ea cōplicatas. ¶ Diſpōnū attamen p̄ter nām q̄ vulneri ꝓplicari p̄ſt indicātiū aliā cām curatiuā ab ea q̄ ſumiſ ab eſſentia ipſius vulneris alie ſunt q̄ indicāt aliā nō tñ cōtrariā neq; ꝑmutantē curationē: neq; ordinē ⁊ modū eius ⁊ alie ſunt q̄ indicāt aliā: ⁊ ꝑ iam ⁊ ꝑmutantē ordinē ⁊ modum curationis: ⁊ q̄ indicant ꝑiā curationē ſemp indicant ſe auferri debere ⁊ curari añ q̄z cureſ ipm vulnus. q̄ vo indicant aliā intētionē nō tñ ꝑiā. q̄dā ſunt quoꝫ curatio fiſ cuz curatione vulneꝫ impleri pōt: q̄zuis habeat fieri p alias medicinas q̄z p eas q̄ ꝓueniunt vulneri ſimplici. ſ. p medicinas hñtes diuerſas vtutes potētes implere vtrāq; intētionē curatiuā. vbi gra. qñ cū vulnere ꝓplicaſ mala ꝓpꝛio calidas: tūc oz adminiſtrari frigida medicina ⁊ ficca q̄ curat malā ꝓpꝛionem calidam ſua frigiditate: ⁊ curat vulnus ſua exiccatiōe: ⁊ q̄dā ſunt quaꝫ curatio nō p̄t ſimul fieri cū cura vulneris, ſed oꝛz vt eaꝫ curatio ꝑmittaſ: ⁊ deide cureſ. i. vuln⁹. v. g. qñ cū vulnere ꝓponiſ defluxus malaꝫ humiditatū ad ipm p̄ius oꝛz illū curare defluxū: ⁊ deinde curare vuln⁹. ¶ Et haꝫ diſpōnū q̄dā ſunt morbi q p̄ſt eſſe cōpꝛionales vel ꝓpoſiti: q̄dā ſunt cāe ipſoꝝ: ⁊ q̄dā ſunt accūtia. Et de his oibus dicēdū eſt: ⁊ primo de cura diſpōnis cōpoſite nō ꝑmutantis ordinē curationis: ⁊ iſta cōpoſitio eſt ſolute cōtinuitatis cuz morbo in q̄ſtitate diminuta q̄ eſt ſolo cōtinuitatis cū depditione ſbe: eā. n. Gal'. 3. de igenio ſanitatis. vocauit morbum cōpoſitū: ⁊ q̄zuis. A. ſimplicē vocauerit ſiue ſupficialis ſit ſiue pfunda pp quoꝝ diſſonātiā. dicūt qdā. ꝙ eā eſſe morbū ſimplicē pōt itelligi dupl'r. Uno mō abſolute: ⁊ ſic eſt falſū. nā eſt morbus cōpoſitus: vt dixit Gal'. ⁊ nō ſolū cuz morbo in q̄ſtitate diminuta: veꝫ ēt cū morbo in figura: vt notuz eſt ⁊ cū morbo in ſitu p ſocietate. Lutis. n. carni alr ſotiaſ ieo q̄z debeat ⁊ q̄z p̄ius ſociabaſ. Alio mō nō abſolute ſz cōparatiue ad ſeipam cōplicatā cū alia re p̄ter nām ꝑmutāte ordinē ⁊ modū curationis ipſius: ⁊ ſic pōt dici ſimplex: q̄ ſil vterq; morb⁹ curari pōt. curatio enim ſubſtātie deperdite: eſt etiā curatio vulneris. Et pp p̄dicta. dixit Gal'. in tegni. ꝙ nō arbitranſ eā ſubſtātie deperditionem eſſe aliā diſpōnē ideſt alium morbū: ſed ſolū vlcerū ꝺr iaz. i. ſolute cōtinuitatis ꝺm quā vlcus. i. ſoluta cōtinuitas diuidit in id q̄ eſt equale. i. ſupficiale ⁊ id q̄ eſt cōcauū. i. pfundū. vl id q̄ eſt equale. i. ſine ſubſtātie deperditione: ⁊ id q̄ eſt cōcauū. i. cū ſubſtātie deperditione. ⁊ fortaſſe de illis fuit. A. in vbis dictis qñ eā dixit eſſe morbuz ſimplicē ſiue ſupficialis ſit ſiue pfunda. ¶ Et dixit Gal'. ibi cōcauitas. i. ſubſtātie depditio nō ē ꝺr ia vlcerū ſolute cōtinuitatis: imo eſt quoddā genus totiꝰ egritudinis. ſ. diſtinctū a ſoluta cōtinuitate: qm̄ eſt morbus officialis in natura numeri p diminutionē: vt patuit: ⁊ ideo eſt morbus cōpoſitus diuerſam exigens curatiuā intētionem. nam ſoluta cōtinuitas vnionē exigit. ſubſtātie vero depditio deperditi regenerationē: ⁊ q̄zuis ex natura eaꝫ indicet oportere p̄ius deperditū reſtaurare: ⁊ deinde vnire ⁊ cōſolidare ſoluta: nō tñ hoc neceſſariū eſt in curationis exiccatione: qm̄ ambe p̄dicte intētiones eadē cā curatiua ſiue eadez medicina pfici ⁊ ipleri pōt. ¶ Hāc ſolute cōtinuitatis com-

Quo ſtel ligaſ cō pꝛionē cō ſeruari ꝺ bere ſi cura ſolute continui tatis

positionem cū deperditiõe substãtie Sal. primam esse dixit. ait enim in tegm. in vlceribus iam solutis cõtinuitatibus. prima cõpositio est ꝓcauitatis. i. substãtie deperditio: non tñ intellexit q̃ sit prima absolute: q̃ cõpositio morbi cū causa eius est prior q̃z sit compositio ipsius morbi cū alio morbo: sed intellexit q̃ sit prior: q̃ manifestior: vel q̃ frequẽti⁹ eueniens: vel q̃ sit prior oibus alijs morbis cū soluta ꝓtinuitate cõplicabilibus. Nã prior est mala ꝓpõne & prior est apte & morbo in nã numeri p̃ supadditionẽ: cum prius accidat in soluta ꝓtinuitate substãtiã depdi q̃z malã ꝓpõnẽ vel sbe supadditionem vt apa gñari. ¶ Et hanc quoq; ꝓtinuitatis solõnẽ cū deperditione sube cõpositã Sal. vulnus cõcauum noiauit: & cū euenerit in mẽbris carnosis ꝑprie vlc⁹ vocat: & ego de vlcere & eius causis signis differẽtijs curationibus plus tractabo & deiñ ad alias ꝓpõnes solute cõtinuitatis.

¶ De vlcere in generali. Cap. xvj.

ALcus q̃liꝫ sumit largissime p̃ omni solõne ꝓtinuitatis: vt supra patuit: q̃uis dicãt solũ in mẽbris carnosis & q̃liꝫ sumit large p̃ omni solõne ꝓtinuitatis mẽbrorꝫ carnosorꝫ cũ deperditione substãtie siue fuerit cũ sanie siue sine sanie laudabili vel nõ laudabili: & q̃liꝫ sumit stricte & ꝑprie ꝑ vulnere sanioso sanie laudabili vel illaudabili. Et ꝑm hanc tertiã assumptionẽ distinguit vlcus a vulnere. dũ enim nõ fuerit in vulnere sanies gñata vulnus dr: sed postq̃ in ea reperta fuerit non amplius vulnus sed vlcus noiandum est.

De cãis gñationis puris in vlceribus. ¶ Causarũ aũt gñationis puris in vlceribus alia est ꝓncipalis & alia coadiuuans. & principalis diuidit in efficientez & mãlem & efficiẽs est debilitas virtutis nutritiue mẽbri in q̃ pus gñatur. ipsa enim est cã inuẽtionis & multiplicationis humiditatis in ipso mẽbro q̃ humiditas est cã mãlis ipsius puris. In oi enim vlcere cã debilitatis mẽbri vlcerati multiplicat humiditas q̃ ꝓuertit in pus: & debilitas mẽbri ipsius est cã multiplicationis puris in eo primo: q̃ est cã q̃ nutrimẽtũ veniẽs ad ipm mẽbrũ nõ ꝑm se totũ ꝓuertat in ipm: sz remanet ps eius nõ cõuersa: & alimẽtum attractũ & nõ incorporatũ in saniẽ ꝓuertit. 2º q̃ est cã q̃ resoluat. i. expellat ad mẽbrũ & attrahant ad ipm supfluitates mẽbrorꝫ vicinãtiũ ei. & tertio est cã q̃ ipse supfluitates in mẽbro ꝓgerant & retineant. ¶ Pro ꝓdictis dixit Aui. primi 1ª. pus in solutiõe continuitatis fit ꝓpea q̃ humiditates in eã eũant. s. ab alijs mẽbris eo q̃ est debilis: sz vtus mẽbri soluti: q̃re sui debilitate nõ resistit descẽsui supfluitatũ neq; repellit eas: sz suscipit eas: q̃ suscepte cõuertunt in pus: & ꝓpea q̃ suũ nutrimẽtum digerere nõ valet: sed remanet ei indigestum superfluũ. ¶ Et dixit. quarti 4ª. solũ ꝓtinuitatis in carne nõ facit pus nisi ꝓpea q̃ cibus q̃ venerit ad eũ cõuertit ad corruptionez ꝓp debilitatẽ. s. mẽbri soluti: & q̃m resoluunt & attrahuntur ad ipm superfluitates mẽbrorũ vicinantiũ ei. Et est quarta debilitas mẽbri soluti cause coadiuuãtis inq̃ntũ est cã q̃ humiditas illa in mẽbro soluto retenta nõ ꝑfecte regat a nã & nõ bñ gubernata a nã apprehendet a calore extraneo q̃ est cã coadiuuans q̃ nulla humiditas in saniẽ cõuertat. & coadiuuat in hoc aliq̃n cã extrinseca. s. medicina cal'a & humida mẽbro soluto exterius applicata. talis. n. medicina bũi ditatem retentã in mẽbro soluto exterius applicata disponit vt cõuertat in pus. Sal. nãq; sup primo ꝓnostico. vltimo cõmẽto. voluit q̃ cãe saniem faciẽti cõmisceat cã extranea & cã saniẽ faciens est calor nãlis agens in humiditatem vt eã reducat ad benignũ & cõuertat in nutrimentũ quaz cũ reducere nõ põt neq; ꝓuertere intus a calore extraneo ꝓuertit eã in saniẽ & sic agẽs in saniẽ principale est virtus mẽbri mediante calore nãli & coadiuuans est calor extraneus & sic sanies fit a calore nãli & extraneo simul agentibus in mãm.

¶ Et sanies qdẽ q̃ in vlceribus gñat q̃liꝫ est laudabilis q̃liꝫ est illaudabilis. Et sanies laudabilis: sicut dixit Hypo. primo ꝓnost. est ea que est alba & equalis p̃ totũ neq; in superficie inequalis: q̃ dr esse lenis & plana neq; mali odoris. i. nõ habẽtis odorẽ horribilem. q̃ vero est huic cõtraria. dixit Ipoc. pessima est & illaudabilis: & ꝓcedit laudabilitas & illaudabilitas saniei q̃liꝫ ex ꝑte mãlis cause ipsius: & q̃liꝫ ex parte vtriusq̃. si enim mã in mẽbro soluto retenta fuerit benigna & calor nãlis agens in actione multum superauerit calorẽ extraneũ tũc sanies gñabit laudabilis ꝑm ꝓdictas cõditiones. Si vo materia fuerit mala aut calor extraneus superauerit nãlẽ in actione fit sanies illaudabilis & eius illaudabilitas erit aut in colore ipsius: q̃ nõ fuerit alba vera albedine: aut q̃ fuerit liuida aut citrina aut viridis aut nigra aut alio malo colore infecta aut erit in mõ substãtie: q̃ fuerit liq̃da fluens: aut grossa coagulata: aut erit in odore: q̃ horribilis fetida: aut erit in oibus dictis ꝓditionib⁹ illaudabilis: & tũc est pessima in vltimo malitie: & ꝓcedit ista diuersitas illaudabilitatis ꝑm diuersitatẽ malitie materie ꝓp quã cõtingit eam maxime variari in colore & modo substantie: aut ꝓp superationẽ actionis caloris extranei sup actionẽ caloris nãlis ꝓp quã ꝓtingit eam maxime diuersificari in colore. ¶ Dixit. A. qõ est de genere pus subtile vocat vir⁹ siue virulentia. & qõ est grossum vocat sordities: & ista sordities est res spissa coagulata alba: aut ad nigredinẽ declinis: aut facta sicut fex vini. & virus qdẽ differt a sordicie ex ꝑte mãe & ex ꝑte efficiẽtis & ex ꝑte mãe. dixit Aui. q̃m virus nõ generat nisi a subtilitate humorũ aquosorũ & sordities ex grossitie humorũ. Ex parte vero efficiẽtis. dixit Aui. q̃ virus generatur ex calitate humorꝫ. sc̃z augmentata. nam ipsum fit ex humoribus calis. sordities vero fit seu generat ex diminuta caliditate. s. ex humoribus frigidis. Amplius de sanie fit in tractatu sequẽti capitulum speciale.

Et causa qdẽ vlceris est vel esse põt q̃cũq; carnẽ vulnerat cũ deperditiõe substãtie siue illa cã fuerit intrinseca siue extrinseca: & q̃liꝫ sequit ad vulnus simplex nõ bñ curatũ: & q̃liꝫ sequit ad exiturã. ¶ Dixit Aui. primi scõa. cause vlcꝰ sunt aut apa q̃ aperit aut plaga. s. cũ deperditione carnis: aut simplex que ꝑ errorẽ saniat: aut sũt bothor que se comedũt: sicut sunt formica ignis ꝑsicus pruna: & silia. & q̃rti 4ª. dixit. vlcera gñant a vulneribꝰ & ab exituris eruptis & a pustulis: & q̃liꝫ sequit solõnẽ ꝓtinui cõpositam cum cõtusione carnis: q̃m caro cõtusa & sanguis in loco cõtentus in pus cõuertitur: vt suo loco patebit. ¶ Et ex supradictis patet q̃ vlcus secũdomodo sũptũ põt imediate a cã primitiua solõnẽ cũ deperditiõe sbe mẽbri cui accidit imediate facere. sed vlcus tertio modo sumptũ nõ põt a cã primitiua imediate fieri: q̃ nõ est possibile: vt in primo occursu soluẽtis cõtinuitatẽ cãe primitiue sanies gñetur. Sed vlcus quarto modo sumptũ semp gñatur imediate a cãis intrinsecis siue corporeis: & q̃liꝫ mediate a primitiuis & extrisecis.

De dicta

Signa vlcerum generalia sunt nota ex dictis. & habentur per sensum.

Generalis aũt cura vlcꝰ ꝓpetã est vt q̃diu vlcus fuerit imũdũ eger cibet cibis lexiccatiuis pauce q̃titatis laudabilis nutrimẽti q̃ opponant in q̃litatibus actiuis qualitati vlceris. ita q̃ si vlcus fuerit de genere calidorꝫ cibi declinẽt ad frigidũ: & ecõuerso. si fuerit de gñe frigidorꝫ declinẽt ad calidum. cũq; vlcus mũdũ fuerit vel mundificatũ: tũc addat in eorꝫ q̃titate & minuat de ipsorꝫ exicatione. ¶ Dixit. A. q̃ dr vt cibet eger q̃ vult q̃ nascat caro in vulnere cito cibis laudabil' & bõi chimi. sup. & ꝓueniẽtis q̃titatis: q̃m mã ex q̃ gñat caro est sanguis tẽperat⁹ in q̃titate & q̃litate. Ait. n. Gal. 3. de ige. sani. in mẽbro vulnerato nõ posse carnẽ gñari nisi ex sanguine sibi mãdato: & ad sui nãm ꝓuerso & assimilato. sanguinẽ aũt malũ ꝓueniẽtis q̃titatis & q̃litatis nã mẽbri ꝓuertere & assimilare nõ pt. ¶ Et scias. dixit. A. ꝑmi 4ª ca. 28. vlcera nutrimẽto egẽt nõ in q̃ntũ vlcera q̃ q̃ntum vlcera sunt dicãt de subtilissima dieta q̃ est nihil dare: sz indigẽt eo vt ꝓfortatio vtutis fiat: & egẽt mino

ratione nutrimenti vt saniei mā restringaf: z inter hec duo existit ꝓtrietas.i. existit diuersitas: qm̄ sanies.s. mēbra exiēs ab vlcere debilitat. ḡre ꝓfortare necesse est: sz ex hoc sanies multiplicaf. ḡre necesse est nutrimētū ꝓhibere: medicus oz esse sollicit⁹: z ista sollicitudo oz esse q̄ attēdat ad id qō magis ifestat nō totaliter derelinquēdo reliquū. id aūt qō magis ifestat est vtutis debilitas si multa fuerit. ipsa. n. ilico resumēda est cibo laudabili ēt si ex eo i viru vel sorde fiat augmētū. si aūt nō multū debilis fuerit: z tūc illud qō magis infestat est multitudo virus z sordis quā medicus exiccare oz nutrimēti minoratiōe. Indigēt ēt vlcera nutrimēto ꝑ gñatione ſbe deperdite: qm̄ caro ipsa regiaf in poris carnis existētis in superficie labioꝝ ex nutrimēto in eis ouerso. cū itaq; in vulnere sanies gñaf laudabilis nō supfluę q̄titatis caro bona in ipso generabiť. talis enim sanies significat cōplonē carnis circūstātis bonā z nām fortē z sanguinē in q̄titate z q̄litate laudabilē q in bonā ouertef carnē: neq; ista sanies impedit generationē eius. cū vō in vulnere sanies generaf laudabilis: sz tm̄ supfluę q̄titatis tūc caro in eo nō gñabiť qz impediet a multitudie saniei aut si gñabiť: gñabiť mala: z silr si in eo sanies generabiť illaudabilis siue multa siue pauca nō poterit caro bōa generari: qm̄ significat malaz ꝓplonē carnis circūstātis virtutē debilē z sanguinē delegatū illaudabilē ꝑ quasc̄umq; cās nō pōt in eo caro bōa generari. caro enim bōa regenerata: vt dixit Gal. oz esse similis carni deperdite qualis non pōt generari ex sanguine illaudabili cū virtute debili z instro inepto. s. mala ꝓplone: caro tm̄ mala bn̄ poterit cū talibus dispōnibus generari. caro ita q; mala in vulnere crescens semp significat nutritiue virtutis debilitatē malam cōplexionē z sanguinis delegati malitiam: z cū his insufficientis mūdificationis vlceris signū ē.

De cura ꝑ potiōez

¶ Per potionē vero cura generalis vlcerū est vt añ oia ad dispōnē corporis attendaf: z deinde ad mēbra sanguinis generatiua: z p̄m hoc medicus sollicitus esse oz in eūando plenitudinē corpis p̄m q; ei ꝓuenit: z in ipsius rectificando cōplexionē: si mala fuerit: z in rectificando epar vt bonū generet sanguinē: z silr in corrigēdo mēbra epati deseruiētia: vt stōm splenē fel z renes: z sit sollicitus ēt q̄rendo si sit in corpore mēbrū qō sit mādās malā mām ipsi mēbro vlcerato vt illuz corrigat: deinde ad ipm mēbrū vlceratū deueniat cum localibus auxilijs: ꝑ quoꝝ debitā administrationē sollicitus oz esse medicus in sciendo que sunt intentiones curationis req̄site ad curationē vlceꝝ: deinde in sciēdo q̄ sunt medicine siue materie auxilioꝝ que illas perficiunt intentiones.

Dria ītētio z gñatio i cura vlcerum.

¶ Pro ꝑ scire oz qō Gal. dixit. 3. de ingenio sanitatis. q; p̄ncipalissima intētio curatiua in vulneribꝰ cōcauis cū deperditione carnis est regeneratio carnis deperdite: z hic per carnē intellexit ēt cutem. Si ergo cutis est sola deperdita: tūc eius solius fiat regeneratio. Si vero sit deperdita caro z cutis: tūc ambaꝝ fiat regeneratio: q̄libet p̄ius carnis: z sic in tali vulnere insurgūt oue intētiones: quaꝝ vna est ad regenerationē carnis z alia ad regenerationem cutis. ¶ Et ꝑ his dixit Auer. 7. colliget. in vulnere in q̄ ſbe carnis fcā est deperditio tūc oue accidūt intētiones: q̄rū vna est diminute carnis restitutio z alia cicatricis inductio: z hoc iō est qz in cura talis vlceris duo intēdunt. s. repletio ꝓcauitatis z solonis vnitio q̄ ambo ꝑ gñationē carnis fiūt.

Cutis q̄lis fuit regñari nō pōt sz caro idurata stat loco eius.

¶ Dix Gal. vbi supra. q; q̄libet vulnera p̄dcā vnā generalissimā hēant intētionē curatiuā p̄dictā. s. vt qō ablatū est z diminutū de ſba restituaf: ipa tm̄ differēter implef p̄m q; id qō deest de ſba in mēbris mollibus an caro an cutis. carne enim aut pinguedine ablata possum⁹ ea restituere talia q̄lia fuerūt: vt supra patuit. cutē aūt reddere nō possum⁹ talē q̄lis fuit: z iō dixit ipse. ingeniāduz est qd loco cutis faciēdū sit q; carnis regimē sicut cutis erat existat ingeniū z artificiū q̄bus regimē vicē cutis gerēs fieri possit. hoc est. dixit Gal. q; intētio vna est vt cutē amissam restaurem⁹: sz cū hoc fit impossibile: iō ipsa rō cohibet nos carnē que superficieten⁹ est imutare vt fiat quasi cutis. immutari aūt nō pōt nisi actione q̄litatū. cuiq; cutis siccioꝝ carne naliter sit: possibile est vt carne indurata z cōglutinata ipsa q̄si cutis efficiaf. ¶ Et. A. dixit. si qō deperditū fuerit cutis tā tūc necessariū est ad curā qō cicatricē inducit. nō dixit cutē: qz nō ve pōt: vt ociī est regenerari: sz dixit cicatricē. i. illō qō cicatricē reddit: z est q̄dā caro callosa dura que vicē cutis reddit z gerit. Caro enim dixit Gal. q̄ solida fit vicē cutis gerit. vez tū non reuertiť in spēm pellis. i. cutis oino. z habeť significatio eius in hoc qm̄ supra loco eius nō regenerant pili: qz caro illa solidioꝝ est pelle. ¶ Dixit. A. qō facit nasci cutē nō facit eā nasci totaliter talē qualis erat cutis deperdita: imo nō facit nasci loco eius nisi carnē durā supra quaz nō nascit pilus. qz talis caro densa est z nō porosa: ita q; nō pōt trāsire p eā materia pili: cū vlcus fuerit cū deperditione cutis z carnis: tūc vt dictū est carnē z cutē regenerare opz.

Cicatrix sanat ꝓpter si cōsolidat carnem.

Ait enim Gal. vbi supra. q; tale vlcus instruit nobis nō mozbū simplicē: sz duplicē fore. nō enim cutē solū: sed ēt carnem amisit p̄m spacium suū: quare duplex nostra intētio erit. s. vt carne impleat: z vt supficietenus cute operiat. verūtamē a regeneratione cutis incipiēdū non est: imo p̄ tota cōcauitas vlceris repleda est carne vsq; ad locū cutis: deinde cutis inducat. s. qō vicez eius tenere oz. ¶ Dixit. n. Gal. vbi supra. quāuis caro q̄ regenerat ꝓtinue vniat: nō tm̄ p̄m supficiē. s. generanda est: sed replendū est vulnus cōcauū p̄ius z post q̄z repletū fuerit qō est cōcauū: tunc alterā intētionē afferre accidit que est cutē generare: qz p̄m nām caro ibi coopta eē oz. non ergo cutis anteq̄z vulnus carne repletū sit generari oz: vt nō consolidetur vulnus exterius: z interius remaneat cōcauum. ¶ Dixit Almā. 7. si vulnus ꝑfūdū z amplū fuerit cauēdum ne vnguētū aut aliud medicamē qō orificium eius cōtinet supponat. orificium nāq; vulneris ꝑfunditate nōdū cōtinuata si cōtinuet multum virus in eo aggregat: vñ ipsum vt aperiat oportebit z mēbrū fortasse iterum putrefit z vlcus pessimū ibi fiet. Quapp in hmōi vulneris ore cotū erit ponēdū. ¶ Et Aui. dixit. si q; deperditū est nō fuerit sola cutis sz caro. s. simul cū cute sicut in vulneribus euenit ꝑfundis tūc nō est festinādū in cicatrizādo z in cutē producēdo: imo p̄ius erit studēdum vt in eo caro nascat. z iō si in hoc erratū fuerit z videris tale vlcus ad situationē. i. cicatrizationē venire orificij sui. dixit Alb. butyro z oleo ipsuz ifunde. s. circa orificiū: qm̄ hec retardāt cicatriçationē z ꝓsolidationez eius humiditate eoꝝ: tm̄ tñ qz carnis generatio z cutis restō fieri nō pōt nisi amoueaf ꝓhibēs: z ponaf illud qō in oi vlcere semp reperiť: qō est duplex supfluitas subtilis z grossa. s. virus z sordes ex humiditate ad mēbrū vlceratū pueniēte: ió neciū est illā humiditatē exiccare. vñ dixit Aui. simplicia vlcera intelligēdo p̄ simplicia: vt ociī fuit su p ea quoꝝ solute ptes nō pñt adinuicē ꝓplicari: siue sint fixure siue ꝓcauitates: z siue sint supficialia siue profunda: qz deſba mēbri nihil est deperditū cura eoꝝ ē exiccatio sicut exiccatio generalis curatio est vlceꝝ. ¶ Et dixit. q; ex vlceribꝰ mūdis est tātummodo exiccare: z sufficit ad curā: q̄ exiccatio duobus fit modis. vno subtilē superfluitatē p̄dictā exicādo z alio grossam abstergēdo: ió post generalē intētionez p̄dictā que est deperditi restō due alie surgūt intētiones: q̄rū p̄ima est humiditatis subtilis p̄dicte supfluę exiccatio vel exuccatio: z alia humiditatis alterius grosse mūdificatio. ¶ Pro his dixit Gal. vbi supra. scire opz mēbrū vlceratū sanguinē. s. ibi delegatū nō posse sibi assimilare. s. z ex eo carnē generare ꝑ duplicē fecē. s. subtilem z grossam in eo exītes. subtilis enīz vulnus humefacit: z grossa ipm putrefacit. ꝓpea dico q; neciō medicamina cōueniunt. s. deficcatiua in eo q̄ est humidū mūdificātia in eo q̄ est putridu. z. i. sordidū. ¶ Et Auer. vbi supra dixit. q; circa horaz finis digestionis cuiq; mēbro defluūt due supfluitates. vna est subtilis: z altera grossa. z cursus haꝝ supfluitatū semp gñatiōi

carnis resistit. ob hoc indiget nā auxilio medicinaꝝ ad illaꝝ humiditatē exiccādā ad hoc vt noua caro in vlcere nō liquefiat: ꝛ tales medicine dicunt ginatiue carnis: nō qz carnē generēt. qz carnē ginare: vt supza dcm soli⁹ est nāe: ꝛ qz remouent ꝓhibēs qō dcm est eā ginare: ꝛ sūt ꝑdcā medicamina oi tpe curatiōis vlceris nēcia: eo ꝙ cū nā. ſ. virtus nutritiua nō deficiat a sua actiōe: incessanter oi tpe ꝑdicto due supfluitates in tali vlcere oziunt: ꝛ nō ꝑt fieri carnis ginatio nili amoueat 2° ꝓhibēs extrinsecū: ió opꝛ scire ꝙ ad curationē vlcerū auctozes ꝑsuppoſuerūt tanqz notū obseruari debere intē tiones curatiuas ꝑdictas supza in cura generali solute cōtinuitatis: maxie ꝙ nō cadat inter labia vlceris aliqō ꝓhibēs vnionem: ac ēt ꝙ ois alia cā siue extrinseca siue intrinseca ex eis q̄ ꝓhibēt vlceris curationē aut eā retardāt totaliꝛ auferaf: ꝛ ne administref ab extra medicamē aliqō putrefaciēs sicut sunt res vnctuose. opꝛ enim vt oē vlcus ab oi re putrefaciēte custodiaf: ꝛ qz q̄rif ipsius sanatio: vñ Gal. vbi supza ait. notū est vlcera cōcaua oleo infusa aut piguedine magna poterit qz ab alio nocumentū hre: eo ꝙ putrefaciunt maxime si estas est ꝛ coꝛpus abūdet humoꝛibus multis ad vlcus fluentibus. nō enim sumus securi cū mēbrū putrefiat ꝛ marcescat: ꝛ silr ex cera ꝓtingit maxime si liquefacta oleo fuerit ꝛ Almā. dixit. hi stolidi medici errauerūt q oleū in vulneribus: quoꝝ possibilis est vnitio posuerūt. De scia aūt medicinarū siue auxilioꝝ qbus ꝓdicte intentiōes implent ꝛ simplicibus ꝛ cōpositis particularia capitula inferius fient.

¶ De speciebus vlcerum ꝛ causis ꝛ signis eoꝝm. Cap. xvij.

VLcus diuisiōe essentiali magis diuidif sic vulnus ꝓpositū: diuisione aūt accidētali magis diuidif multiplr: qnqz qdez a quātitate ꝓtinua: qz quedam sunt parua q̄dam magna ꝛ q̄dam mediocria: qnqz a quātitate discreta: qz quoddā est singulare siue vnicum quoddaꝝ multiplex siue plurificatū vt vlcus cum contusione: qnqz a figura: qz quedam sunt rotūda: quedā oblonga: quedam lata: quedaꝝ stricta: quedam triangula: quedam quadrata. qnqz a situ ꝓ loco: qz quedam sunt in loco coꝛporis alto: quedam in infimo: quedam in mēbris intrinsecis: quedam in extrinsecis q̄dam sunt cum ozificio superius: ꝛ quedam sunt cum eo inferius. qnqz a situ ꝓ societate: qz quedam sunt vicina aut sociata mēbris nobilibus: quedam ignobilibus. qnqz a tpe: qz quedā sunt recētia cum sanguine suo aut nōdū sanata: q̄dam sunt antiquata. Et dicunt qdaꝝ: ꝙ vlcus qō non sanaf infra spatiū. xl. dieꝝ iam antiquaf: ꝛ q̄dam sunt inter ea media. qnqz a modo situs ptiū vlceratarū: qz q̄daꝝ sunt equalia q̄dam inequalia. qnqz a substātia deperdita: qz qnqz deperditur cutis tñ qnqz cutis ꝛ caro. ¶ Dixit Gal. ꝛ. de ingenio sanitatis. vulnera cōpolita cū deperditione substātie sunt duplicia: qz quedam sunt concaua quedā non concaua: ꝛ dria inter ea est: qz concaua vulnera totā superficiei cutem ꝛ plurimum carnis amiserunt: non concaua nisi id qō cutē tegit ꝛ tz. ſ. cutem tantuz: ꝛ ista in qbusdam dicunf superficialia. Et Gal. aliter sumpſit in hoc loco cōcauum vulneris: ꝛ aliter superius. nā superius supponit ꝓ omni vulnere cuꝝ deperditione substātie que q̄cunqz sba foꝛet illa que deperdita est: ꝛ hic supponit solū ꝓ vulnere in quo est facta deperditio carnis simul ꝛ cutis. ꝛ de tali dixit Auic. quarti quarta. tractatu. ꝛ. cap. primo. vlcera quedam sunt apparentia nō ꝓ funda: qz solū in cute: ꝛ quedā sunt habentia ꝓfunditatem. ¶ Et de vlcere qō ꝓfunditatē bz dixit. vlcus qō ꝓfunditatem bz nō eūatur gn aut iam indurata sit caro circundans ipm ꝛ noiaf fistula que est sicut cāna penetrans in mēbruz: aut nō indураf aliquid: ꝛ nominatur abscōsio vel cauerna. ¶ Quidam tñ driam ponunt inter abscōsionem ꝛ cauernā: ꝛ nominat abscōsionem vulnus illud qō elongatum est sub cute ꝛ separatur ab eo cutis. ꝛ cauernam nominat vulnus quod inflectif sub carne ꝛ dilataf in ea. ¶ Et de vlcere cuius iam indurata est caro. dicūt. ꝙ duplex est qōdam in quo indurata est solum caro circūdās ozificium eius: ꝛ nominat ipsum fistulā: ꝛ qōdam in quo indurata est nō soluꝝ caro exterioꝛ circūdās: sed etiam interioꝛ ꝛ vsqz ad fūduꝝ eius: ꝛ nominat ipsum obstracum noie deriuato ab ostracis in armis duarū testarū. ꝛ dicunt. ꝙ vlcus obstracinum nō est profundum cauernosum sicut fistula: ꝛ de vlcere obstracino dicunt qdam. ꝙ qōdam est cauernosum ꝛ qōdam nō: ꝛ qdam modernoꝝ vlcera cāceroſa nominat cācros ꝓp similitudinem. quam habēt cum cācroso apate in rotūditatem ꝛ dicunt ꝙ cācer. i. vlcus cāceroſum est vlcus amplum cum rotūditate cū duritie ꝛ obscuritate carnis ꝛ plerūqz est cum eminētia ꝛ liuiditate labioꝝ eius. ¶ Et qnqz sumif dria vlcerū a q̄litate eius actiua ꝛ dria ad calidū ꝛ frigidum: ꝛ qnqz a calidate eius passiua: ꝛ dria ad siccū ꝛ humidū ꝛ siccum est in quo reperif humiditas aliqua aut pauca nō tāta quāta in eo reperiri doꝛ ꝑm naturam ipsius vlceris: ꝛ in numero siccoꝝm reperitur vlcus qō qdam moderatoꝝ vocāt malū moꝛtuū. de quo dicūt. ꝙ malū moꝛtuū est vlcus siccū pauce sanies generatiuum liuidum euenies ꝑm plm circa crura ꝛ brachia. ¶ Et vlcus humidū aliqn doꝛ humectatū: ꝛ aliqn doꝛ molle: ꝛ aliqn tremulū est illud in quo multa humiditas ꝓpie in digesta fluida reperif vltra quātitatem ipsi vlceri debitam. ¶ Et qnqz sumitur dria vlcerū a qualitate carnis ipsum circūdantis bona vel mala. ꝛ Aui. dixit. ꝙ de vlceribus sunt q̄dam mollia q̄dam dura ꝛ mollia sunt in quibus caro tēdit ad lassitudinem ꝛ molliciem: ꝛ est squalida superflua: ꝛ illa vlcera ꝓpie efficiūtur mollia: in quibus aggregaf multa humiditas frigida: ꝛ iam incipit caro tēdere in viam putrefactionis. quecūqz enim tendūt in viam putrefactionis mollefiūt in primis: ꝛ de his dixit Aui. vlcera mollia sūt ex illis q̄ faciūt cadere pilos ab eo qō sequif ea. i. partibus circūstātibus: qz ꝓp humiditatem illam remollientem ꝛ radices pilorū coꝛrūpētem vnde cadūt neqz postea regenerant pili: qz nō est ibi conueniens materia ginationi eoꝝ: ꝛ siqua poꝛtiō ibi etiam esset de conuenienti mā: qz poꝛi ab illa humiditate clausi sunt opilati per illos egredi non posset. ¶ Et qnqz sumitur dria vlcerum a quātitate puris in eis inuēti: ꝑm quā vlcus aliquod doꝛ mundum ꝛ aliquod imūdum: ꝛ munduz doꝛ: nō ideo quia ꝓrsus careat omni supflua humiditate: ꝛ quia non in eo reperif humiditas superflua vltra quātitatē que sibi conuenit. ꝛ in eo reperiri doꝛ inq̄tum vlcus est: siue illa humiditas sit sanies laudabilis siue nō: ꝛ econuerso: imūdum dicif: nō quia aliqua superfluitas in eo reperif: sed quia in eo de ea reperif pluſqz sibi cōueniat ꝑm naturā vlceris: idest inquātum vlcus est: siue illa humiditas sit talis q̄litatis siue nō. ꝛ vlcus imundum diuiditur ꝑm modum substantie puris in eo reperti. nam illud pus aut est subtile qō dicitur virus: ꝛ tale vocaf vlcus virulentuz: aut est grossuz qō dicitur soꝛdes: ꝛ tale vocaf vlcus soꝛdidum: de cuius genere sunt vlcera dicta fauonia ꝛ vlcera dicta mellina: dicta sic quia soꝛdes ex eis egrediēs est similis melli vel fauo mellis: ꝛ maxime ingrossitie substantie eius: ꝛ tam mūdoꝝuz q̄z imundoꝝm aliud dicif putridum siue fetidum siue olidū: ꝛ aliud non putridū non fetidū non olidū: ꝛ hoc non dicitur tale quia in ea nullus fetoꝛ sit: qz in omni vlcere aliquis est fetoꝛ: vnde vlcus dicitur ab oleo oles qō est fetere: ꝛ ideo doꝛ vlcus quasi olens: sed sic dicif: qz in eo nō est fetoꝛ multꝰ sue boꝛribilis: ꝛ illud dicif putridū siue fetiduz ꝙ est fetoris multi siue boꝛribilis. ¶ Et qnqz sumitur dria vlcerū a qualitate puris in eis reperti que qualitas: aut est coloꝛ eius ꝑz quem aliquod vlcus dicif album. aut citrinū: aut rubeum: aut viride: aut liuidum: ꝛ aliud nigrum: quāuis hmōi dria etiam sumatur a coloꝛe labioꝝ siue carnis circunstantis labijs vulneris. alia aūt qualitas ē qualitas puris mala moꝛdicatiua aut putrefactiua ꝑm ꝙ aliquod vlcus dicif coꝛroſiuū aliqō putrefactiuū: ꝛ vlcus coꝛrosiuū ꝛ putrefactiuum

differūt sicut corrosio ⁊ putrefactio: aut sicut corrodēs ⁊ putrefaciēs nā putrefaciēs dr esse vlcus illud qō corrūpit spūm vitalem in mēbro ex complexione humiditatis eius pter qō resoluat aut cōsumat illam humiditatem: imo dimittit eam in mēbro sicut corruptam nō idoneam vt amplius sit pars mēbri: vt patet in estiomeno: sed corrodēs dr esse vlc⁹ illud qō propter acuitatem sui puris resoluit ⁊ cōsumit humiditatem mēbri: pro cuius resolutione ⁊ cōsumptione sequitur diminutio in substātia eius membri: ⁊ exinde sequit vlceratio ipius membri facta discōtinuitate inter ptes eius per cōsumptionem ⁊ absentiam illius humiditatis que ptinuabat eas: ⁊ sic apparet quomodo vlcus corrosiuum ⁊ putrefactiuum differūt: qz alia est dispositio que dicit corrosiua ⁊ alia putrefactiua. Unde Aui. dixit. putrefactio est pter corrosionem: ⁊ tam vlcus corrosiuum q̄z putrefactiuum dicitur vlcus ambulatiuum. ⁊ putrefactiuū est ambulatiuū per accidēs inquātum putrefacit partem sanam quaz attingit: ⁊ quādoq̄ cōiungūtur corrosio ⁊ putrefactio simul i eodem vlcere. ⁊ tūc illud est maxime ambulatiuū. Dixit Aui. putrefactio ⁊ corrosio si fuerint ambo simul sunt ambulatiue ratiōe ambarū: scz corrosionis ⁊ putrefactionis: ⁊ vlcus quidē corrosiuū dr comedens: ⁊ dr depascens. ⁊ dicitur sic: quia comedēdo siue depascendo: idest partes mēbri diminuendo ad vicina mēbra perambulant. ¶ Quidam tamen differētiam faciunt inter vlcus ambulatiuum propter acuitatem ⁊ multam subtilitatem sui virus perambulari mēbro faciētem in eo peruenire solutiones cōtinuitatis plures ipius numeri ⁊ inordinati situs ex parte quātitatis in tātum q̄ nulla earum est sensibilis singulariter: ⁊ ideo in eius ambulatione nō fit in mēbro aliqua solutio cōtinuitatis sensibilis ⁊ manifesta: sed solum insensibilis ⁊ occulta qualez solutionem cōtinuitatis facit peruenire illud quod mordicat ⁊ facit pruritum. sed illud vlcus dr corrosiuum qō solutionez cōtinuitatis efficit in mēbro sensibilem ⁊ manifestam. ⁊ dicunt. quādo virus est in vlcere mordicatiuum nō multe subtilitatis: tūc perambulat in mēbro corrodēdo: idest sensibilem partē mēbri vicini depascendo ⁊ abijciēdo: ita q̄ sensibiliter mēbrū vicinū vlcerat. Unde dicūt. q̄ corrosio est q̄daz solutio cōtinuitatis mēbri vna singularis parua vel plures parue solutiones cōtinuitatis nō facte per moduz punctionis siue pruritus absq̄ corrosione mēbri. Ex qbus apparet q̄ ambulatio in plus se hz q̄ corrosio ⁊ putrefactio: ⁊ est sicut genus ad illas. nā oē vlcus corrosiuū ⁊ oē putrefactiuū est ambulatiuū: sed nō cōuertit q̄ oē ambulatiuuz sit corrosiuū vel putrefactiuū: imo pōt ambulatio eē in mēbro absq̄ corrosione vel putrefactiōe. ¶ Dixit Aui. putrefactiuuz est cōpositū ex vlcere. i. soluta cōtinuitate ⁊ corrosione ⁊ vnicuiq̄ eoꝝ: scz vlceris putrefactiui ⁊ corrosiui est dispō: scz alia ⁊ alia in modo curationis. ¶ Dicūt qdam. q̄ vlcus corrosiuū est illud in quo soluit cōtinuitas mēbri in ptes paruas dato q̄ nō perambulet corrodēdo partes mēbri in circuitu i. manifeste: ⁊ tūc erit idē qō ambulatiuū. ¶ Dixit Auic. q̄ Hal. noiauit vlcera corrosiua ignē pficū ⁊ formicā ambulatiuam. ⁊ qdā dicūt. q̄ per vlcera corrodētia possumus intelligere etiā cācrenas ⁊ aschachilos. Hal. autē dixit sup tertio humoꝝ: q̄ corrodēs vlcus dr qō corrodit interius: ⁊ messera dr vlcus qō corrodit exterius: ⁊ ad hmōi vlcera reducunt ea que a qbusdā modernoꝝ vocant noli me tāgere ⁊ lupus siue lupa. Et differūt noli me tāgere ⁊ lupus fm eos solum ex loco in quo eueniūt. Nā qñ accidit a mēto superi⁹ dr noli me tāgere: ⁊ qñ accidit a mēto inferi⁹ tūc dr lupus siue lupa: q̄uis fm alios ēt differunt in cā: vt inferius apparebit. ¶ Et qñq̄ sumit dr ia vlcꝝ a carne in eis gīiata: q̄ qñq̄ est laudabilis ⁊ bōa: ⁊ qñq̄ illaudabilis ⁊ mala: ⁊ qñq̄ vō est superflua. ¶ Et quādoq̄ sumit dr ia vlcuz ab eo qō accidit in circuitu eoꝝ de veticis ⁊ escaris. nā ex istis sunt. dixit Aui. ex qbus resudat virus citrinū. supple. vel nigrū calidū qō fortasse est calidū cōburens qō est in circuitu eius est malū mortificās: ⁊ fm intēsionē ⁊ remissionē caliditatē eius vesicat vel cōburit ⁊ escarā facit ⁊ vocant hmōi vlcera vesicosa vel escarosa. ¶ Et qñq̄ sumit dr ia vlcerū a malitia vel bōitate siue periculositate: ⁊ impericulositate eoꝝ dicunt q̄daz vlcera malitiosa fraudulēta periculosa: ⁊ sunt talia aut rōne mēbroꝝ: in quibus fiunt: in qbus cū accidūt sunt apta inducere accidētia mala de spasmo permixtione eoꝝ rōnis: ⁊ filibus: aut sunt talia in seipsis ex propria eoꝝ mala dispositione. Et ex genere malitiosoꝝ ⁊ fraudulentoꝝ sunt oia vlcera putrefactiua corrosiua ambulatiua cācerosa viscosa escarosa: ⁊ in summa omne vlcus suspitionem mortis aut pditionem mēbri in quo est faciēs: ⁊ dz dici malitiosum fraudulētū ⁊ oia hmōi vlcera dr male morigerata siue mali moris. ¶ Dixit Aui. de vulcerib⁹ sunt q̄ sunt difficilis dsolidatiōis sicut sunt oia fraudulēta ⁊ oia alia de qbus apparebit i narratione causarum difficultatis consolidationis: ⁊ quedam sunt facilis cōsolidationis: ⁊ ista sunt in quibus sanies laudabilis in q̄litate ⁊ q̄ntitate: ⁊ similiter caro bona generat.

De cā mēbri vlceris aliarū dfiarū.

Cause aūt vlcerū eorū que sunt munda sunt bonitas regiminis qō processit ⁊ presens abstinētia ab vsu regiminis multoꝝ vel maloꝝ chimoꝝ generatiui: ⁊ eūatio superfluoꝝ corporis: ⁊ ipsoꝝ a mēbro vlcerato diuersio vnde corpora ⁊ mēbra nobilia remanēt mūda, superfluitatibus quāti ⁊ qualis. quare nō mittunt ad mēbrū vlceratum superfluitates: ⁊ parua debilitatio facta in mēbro ipso vlcerato: ⁊ situs vlceris in alto corporis cum positione congrua bone expurgationis: ⁊ de causis eorum est debilitas multa alicuius mēbroꝝ vicinantium: propter quam currūt ad ipsum superfluitates ⁊ nō defluunt ad mēbrum vlceratum. ¶ Et ex eis est prohibitio administrationis medicaminum calidoꝝ ⁊ humidoꝝ vnctuosoꝝ putrefacientiū ⁊ cōtrarie cause sunt cause imundiciei vlceruz. ¶ Et cause vlcerū virulentoꝝ sunt humoꝝ subtilitas ⁊ acuitas ⁊ regimē generatiuū eoꝝ ⁊ admīstratio medicamis acuti nō exiccatiui. ¶ Et cause vlceꝝ sordidoꝝ sunt humoꝝ grossities ⁊ frigiditas ⁊ regimē taliū humoꝝ generatiuum ⁊ administratio medicaminis sanatiui ⁊ nō mūdificatiui. ¶ De his duob⁹. dixit Aui. q̄ cause eorū sunt debilitas virtutis: scz expulsiue mēbri vlcerati: quare recipit omnē materiam ⁊ nō repellit: ⁊ malitia cōplexionis ipsius mēbri: scz que est aut attractiua materieruz ad ipsum: aut debilitatiua virtutis nutritiue ipsius quare nō pōt etiā si materiam nutrimentalē idoneam habuerit bonam saniem: aut bonam carnē generare. Et ex causis eorum est malitia eius qō aduenit mēbro de sanguine siue malitia eius fuerit ex pte qualitatis siue q̄titatis ipsius. iste enim cause sunt que corrumpūt vlcus: idest imundum faciunt virulentū vel sordidū. ¶ Et cause vlceꝝ corrosiuoꝝ ambulatiuoꝝ sunt humores acuti subtiles valde: q̄re sunt mordicatiui pruritiui. ¶ Dixit Hal. in lib. de apātibus. coadunant in corpore ex corruptione multa vlceris humor malus vel niger: nec̄ facta p viā adustionis colere vel colla sicut viride eris quasi serpit ⁊ inuadit mēbra circa se existentia in tm̄ q̄ corrūpit mēbrū sanū positū iuxta. ¶ Et cause vlcerū putrefactiuoꝝ sunt quecūq̄ corrūpunt opatiōnē mēbri: ⁊ ipsius humefaciunt humiditatem ⁊ putrefaciunt ipsam. ¶ Et cause humidoꝝ vlceꝝ sunt quecūq̄ cause humiditatē in eo multiplicant ex causis intrinsecis vel extrinsecis: ⁊ sic eoꝝ cause sunt priuatio nutrimēti ⁊ res quecūq̄ hz exiccare extrinsece vel intrinsece. ¶ Et cause calidoꝝ sunt cause calefaciētes sicut ⁊ frigidoꝝ infrigidantes. ¶ Et cause vlceris vesicosi vel escarosi est medicina acuta adustiua valde sicca incinerans vel incrustans partes membri. Et cause escarosi dicentur in capitulo fistularum. ¶ Dixit Auicen. cause malignoꝝ vlcerum sunt quādoq̄ vulnera obuiantia corpori in quo abundant humiditates maligne aut vtenti vel vso regimine corrupto: ⁊ quandoq̄ sunt sequētia pustulas

De cāo nocētra/ tis cōsoli dationis vlcerum.

malas:quare fit ab eis festinantia ad vlcerationem post pu stulas ⁊ malū mortuū. ¶ Dicunt quidam modernoꝝ. aut ex pura melancolia naturali sola aut mixta cum flāte salso. ¶ Amplius de causis malitioſoꝝ vlcerū.dicet i tractatu se quenti in capitulo de formica ⁊ de igne ꝓsico.i.pruna. ⁊ capitulo de cancrena ⁊ herpete estiomeno. ¶ Cause aūt difficultatis consolidationis vlcerū sunt oia que impediū ipsorum curationem fieri vt quecūqꝫ ipsorum prohibent consolidationem.omne enim vlcus cum quo est coniuncta dispositio retardans ipsoruꝫ curationem aut dispositio prohibēs ipsorum consolidationem potest dici vlcus difficilis consolidationis:generaliter sumendo vlcus difficilis consolidationis,verum vlcus difficilis consolidationis aliquādo sumitur nō sic generaliter ⁊ large:sed magis specialiter ⁊ stricte:vt sumitur ab Aui.quarti quarta.in speciali capitulo vlcerum difficilis consolidationis.est oē vlcus in quo est corrosio vel putrefactio vel cauernositas siue abscōsio sicut est in fistulie:sed est cum eo alia dispositio ꝓhibēs ipsum a ꝓsolidatione ꝓter predictas.ex quibus verbis apparet ꝙ vlcus difficilis cōsolidationis est sicut genus ad oia vlcera:cū quibus est cā prohibens cōsolidationem coniuncta.de quibus causis est corrosio ⁊ putrefactio ⁊ cauernositas fistularum:⁊ sic vlcus corrosiuū ⁊ putrefactiuū ⁊ fistula sunt vlcera difficilis ꝓsolidationis sed nō ipsa sola:vt qdā putauerūt. imo alia vlcera multa sunt difficilis ꝓsolidationis:ideo nō cōuertitur ꝙ omne vlcus difficilis ꝓsolidationis sit corrosiuum vel putrefactiuum vel fistula. Scias ergo. dixit Aui. ꝙ vlcera difficilis ꝓsolidationis absolute.i. gñaliꝫ sunt vlcera ꝓter corrosiua ⁊ p̄ter putrida sicut est cōe ꝓter ꝓpriuz i.sicut se hꝫ genus ad speciesꝫ:vnde sicut homo comparatur ad animal ꝙ omnis homo est animal:sed nō omne animal est homo:ita omne vlcus corrosiuum vel putrefactiuum est vlcus difficilis ꝓsolidationis:sed non omne vlcus difficilis cōsolidationis est corrosiuum vel putrefactiuum.nam dixit Aui.ambo ipsa vlcera:scz corrosiua ⁊ putrefactiua sunt de ambulatiua:sed de vlceribus difficilis ꝓsolidationis sūt aliqua quibus non est ambulatio:sed stant ꝑm dispositionem suam sine ambulatione per aliquod spatiū: ⁊ siꝫ dixit Aui. ista vlcera difficilis consolidationis sunt ꝓter fistulas:qm̄ non opꝫ ꝙ ipsa sint scidentia:idest profundantia se in membruꝫ ⁊ habentia ꝓcauitatem in ipso sicut habent fistule.ira tamē exterior hꝫ:qm̄ non opꝫ vt sint sudantia.i.non opꝫ ꝙ quelibet vlcera difficilis ꝓsolidationis sint talia:ꝙ ab eis resudet virulētia sicut resudat ex fistulis:⁊ ideo subdit Auer. corrosiua ⁊ putrida ⁊ fistule sunt ex summa vlcerum difficilis ꝓsolidationis absqꝫ conuersione. Et dixit Auic.de vlceribus difficilis consolidationis sunt algeromati:idest vlcera que olim curabātur a quodā philosopho sic vocato,a quo nomine nomē acceperunt que vlcera sunt vltima in corruptione ⁊ elōgatione a consolidatione. sunt enim vlcera difficilioris ꝓsolidationis omnium aliorum exceptis corrosiuis putrefactiuis ⁊ fistulis:⁊ hic per fistulas intellexit oia vlcera ostracosa ⁊ cācrosa ⁊ escarosa siue vesicosa intellexit corrosiua. ¶ De causis itaqꝫ retardatiōis ꝓsolidationis vlcerꝫ. tertio de ingenio sanitatis. Hal. tetigit duas. ⁊ dixit. ꝙ vulnerꝫ sanatio tardaꝫ aut propter malam cōplexionē carnis: in qua existūt,aut pp sanguinem ad ea transmissum pro nutrimento. Et dixit Hal.ꝙ mala complexio carnis:in qua est vulnus aliqñ est ex caliditate aliquādo ex frigiditate aut sicitate.i.simplicibus aut cōpositis adinuicē. ¶ Dixit Rabi ꝫ.particula.auctoritate Hal. primo ⁊ quarto catagenis.cū mala complexio mēbri vlcerati non est stabilis vlcus curationis est difficilis ex humoribus cōfluētibus ad ipsuꝫ multis vel acutis.⁊ dr̄ vlcus hic vlcus indigestum:⁊ tamen stabilis est mala complexio ipsius mēbri ⁊ dominatur sup ipꝫ mēbrum egritudo intantum ꝙ ex ipsius mala complexione corrūpitur membrum.nominatur tunc vlcus malignum:⁊ vlcus malignū qō est malignitatis multe fortis vlcus fortissimū noiaꝫ:⁊ sanguis trāmissus:aut peccat in qualitate sicut si fuerit calidꝰ acutꝰ corrosiuus mordicatiuus:aut fuerit frigidꝰ ineptus nutricatiōi:aut fuerit subtilis vel grossus.in q̄ꝫtitate vō si fuerit maioris q̄ꝫtitatis aut minoris q̄ꝫ oportet. ¶ Auerroys aūt septimo colliget.caplō de solutiōe ꝓtinuitatis.ꝑdictis duabꝰ causis addidit tertiā.⁊ dixit.scias ꝙ qñ vlcera per adhibitas medicinas nō sananꝫ illud fit vna trium rerum,vna est propter medicinas que complexioni illiꝰ mēbri conuenientes nō sunt,secunda est qꝛ materia transmissa non est conuenibilis.⁊ tertia quia in mēbro complexio lesa est ꝓter naturam:ita ꝙ ibi vna species aut due male ꝓplōnis sunt. ¶ Almansor autem septimo posuit. vltra p̄dictas alias causas:scz carnis duritiem vel malitiā vlceris ⁊ ossis corruptionem. ⁊ ait. sanitas vulneris tardatur vel propter sanguis penuriam que est in corpore vel propter eius malitiam:aut qꝛitus vel super ipsius labia caro dura exisiit.cuiꝰ cā caro non nascitur:aut qꝛ ibi est caro mala: aut qꝛ os corruptum est in eis.⁊ subdit.qꝛ putredo multa est in eis:qꝛ medicamē quo curaꝫ non est adhibitum cōueniens: vel qꝛ vulnus in seipso est profundū ⁊ sanioſum ⁊ maluꝫ. ¶ Rasis.14. quoqꝫ ꝓtinētis.addidit venarum vlceri propiquarum amplitudinem in loco superiori vlcerum. ¶ Aui. quoqꝫ alias addidit causas:⁊ de oibus dixit.cause omnes que corrumpunt siue imūdū faciunt vlcus sunt cause difficultatis sanationis eius:⁊ ex causis est paucitas sanguis boni in corpore:vñ.14.pti.difficilis fit sanatio vlcerū co. potū macilēto valde ex paucitate materie. Aut dixit Aui. cā eius est paucitas sanguinis siue nutrimenti attracti ad mēbrum vlceratū. vnde.14.continē. Dixit Rasis. nil nociuum magis erit q̄ꝫ si macreſcit mēbrū ⁊ extenuatur in tempore generationis carnis:ideo nō debet aliqd fieri qō prohibeat illo tempore aduētū sanguinis ad locum sicut ligatio strictura:⁊ filia,nā cū priuatione nutrimēti nō inuenitur cum quo generetur caro. ¶ Et de causis eius.Dixit Aui. est malitia sanguis existentis in corpore ⁊ descendentis ad locum vlceris. ⁊ plurimuꝫ malitie sanguis est propter malitiam complexionis epatis aut propter malitiam splenis:⁊ sanguis malus peccans in q̄litate ꝓter hoc qō ex eo non acgritur qō cōuertatur i carnem qꝛ caro vt patuit generatur ex sanguie laudabili:nocet etiā propter illud quod ꝙuertitur ad illud iꝑm de superfluitatibus que.s.habēt impedire cōsolidationē. ¶ Aut causa eius.dixit Aui.est propter corruptionē ossis qō sub eo est: ⁊ qō segtur vlcus ex osse corrupto.si enim os qō dꝫ esse fūdamentum fabrice:⁊ regenerationis carnis nō erit idoneuꝫ ad illud:sed cōicabit continue humiditatem corruptam carni vlceris ⁊ putrefaciet ipsam:nō cōsolidabitur vlcus. ¶ Et de eius causis est ossis asperitas:quāuis nō sit putriduꝫ aut ossis separatio i frusta:que carnem pungēdo doloꝛē iducūt: ⁊ doloꝛē iducēdo sunt cā attractionis humiditatū ad locuꝫ que prohibēt cōsolidationē eius. ¶ Et de causis dixit Aui. est obstracositas.i.multa durities carnis parietū vlceris: ⁊ marginū siue labioꝝ eius:⁊ siue caro ipsa obstracosa ⁊ dura fuerit i circuitu labioꝝ siue i parietib⁹ vel fūdo vlceris. ¶ Et de causis eius dixit Aui.est dilatatio venarum.i.apertio orificioꝝ eoꝝ vel rarificatio poꝛoꝝ ipsarum q̄ veniūt ad membruꝫ vlceratum.s.cum sunt replete sanguie malo ⁊ corrupto:quare iueniunt i vlceris concauitate sanguinē corruptum ⁊ humiditates malas:sicut apparet i vlceribꝰ cruriū positis iuxta varices replentes ipsum sanguie grosso malo quo non potest fieri carnis generatio:sed iplenē vlcera superfluitatibus. ¶ Et de causis dixit Auicē. est corruptio partiū vlceris aliarū ab osse ⁊ carne vt neruoꝝ chordarum: pāniculoꝝ vel ligamentoꝝ: propter quarum partium corruptionē icipiūt vlcera in carne ipsoꝝ: ⁊ sic icedere versus tenebꝛositatem ⁊ viriditatem ⁊ nigredinem. ¶ Et de causis eius dixit ipse est mēbrū qō vicinatur membꝛo vlcerato ba

Mūerat cās fm Auic.pp q̄s vlcera nō sanantur.

bens cōplexionē malam: ⁊ per consequēs generans superfluitates malas: ⁊ trāsmittens eas ipsi que ꝓhibent ipsius ꝓsolidationē. ¶ Et de causis eius est malitia figure vlceris. Dixit Aui. ꝓaue curationis. ſ. ⁊ tarde sūt vlcera rotūda: ⁊ eis silia vt quadrata. Et causa est multa elongatio labiorū siue partiū vlceratorū abinuicem in illis vlceribus ꝓp⁹ maxime q̄ in alijs. Et curatio vlceris fit per vnionē labiorū: ⁊ carnis deperdite regenerationē: que in vlcere salté rotundo difficulter generaf: cū nō habeat locū p̄cipuum in quo inciꝑiat ipsius regeneratio. ¶ Et ex causis ei⁹ est debilitas mēbri vlcerati: ⁊ ꝓpter hāc cām dixit Ipo. 6ª affozismo. ydropicis que nascunf vlcera in cozpoze nō faciliter sanātur: qz in eis defecta est virtus: ⁊ adiuuat ad hoc abūdātia humiditatum ꝓeter nām in cozpoze ydropicoꝝ. que ꝓhibet vlcerum eoꝝ cōsolidationē: ⁊ ꝓpter defectū virtutis vlcera q̄ sunt in cozpozib⁹ senescentium maxime decrepitorū: vt dixit Gal. sup quarta affozismorū. difficulter sananf: ⁊ finalf vlcera que fiūt in cozpozibus cōualescētiū ex egritudinibus acutis vel cronicis: ⁊ adiuuat ad hoc paucitas sanguis decrepitorū ⁊ cōualescētiū dictoꝝ: ⁊ in decrepitis etiam maxime adiuuat multitudo humiditatis crude indigeste. ¶ Dixit Aui. in senibus: scz ⁊ decrepitis ⁊ ydropicis curatio vlcerū est difficilis. ⁊ dixit. in ꝓegnātibus etiam vlcera sūt difficilis cōsolidationis: ꝓpter retētionē superfluitatuz in eis: eo q̄ eaꝝ menstrua retinētur: vnde supfluitates in eoꝝ multiplicanf cozpozibus: ⁊ ꝓpterea vlcera ꝓegnantiū eaꝝ que menstruātur non sic difficulter curanf. ¶ Arist. xª ꝓobleumatū. ꝓobleumate. 42. querit ꝓpter quid eunuchi vlcerosa habēt crura ⁊ putrida. nā eoruz vlcera sunt putridiora q̄z vlcera silia in alijs cozpozib⁹. ¶ Et soluens reddit rationē primo vnam cām sumptam a simili dicēs: ideo esse: qz etiaz mulieres habēt crura vlcerata ⁊ putridiora viris: ⁊ maxie hoc cōtingit mulieribus que non purganf sufficienter: mō eunuchi sunt siles in natura mulieribus: quare consimiliter habebūt crura vlcerata putrida vt mulieres q̄z maxime qñ eunuchi fiunt ex tempoze longo. postea assignauit causam: quare hoc euenit in mulieribus ⁊ eunuchis. ⁊ dixit iō eē qz caliditas in mulierib⁹ deorsum tendit cū humiditatibus extraneis: qbus humiditatibus caliditas ipsa parat viā ad descēsum: ⁊ signū huius est euētus méstruoꝝ in mulieribus. ꝓpter qō dixit Aristo. neq̄z mulieres neq̄z eunuchi fiunt calui. dixit. ꝓpter humiditates non sunt eis vlcera putridiora ſm crura tm̄: sed etiam ꝓpter caliditatē. humiditas enim muliez ⁊ eunuchoꝝ frigida est cōpacta: ⁊ quieta per se non potens penetrare vt descēdat sed penetrat: aut descendit ꝓpter caliditatē ipsam subtiliantem ⁊ mouentē ⁊ viaꝫ aperiētem: ⁊ sic eā penetrare facientē. ¶ Et dixit Aristo. vlcera capitis: idest superioꝝ mēbrorū in locis siccis: ⁊ subtilis aeris difficulter ⁊ piculose sanari: i locis paludosis faciliter. ⁊ ecō uerso dixit de vlceribus cruriū ⁊ mēbrorū inferiorū. ¶ Dixit Aui. cozpora susceptibiliora curationis vlcerū sunt que sunt melioris cōplexiōis: ⁊ pauciozis humiditatis supflue: cū inuentione sanguinis boni ⁊ sufficiētis quātitatis in eis. nam in istis oēs cause que faciunt ad citam ⁊ bonā curationem in eis reperiunf. supple virt⁹ nutritiua fortis: ⁊ instrm sibi cōueniens: ⁊ copia sufficientis humiditatis nutrimētalis bone cōuertibilis in carnem: ⁊ paucitas humiditatis accidentalis impediētis consolidationē: que sua paucitate faciliter exiccaf ⁊ abstergif. Illa vero cozpora. dixit Aui. que sunt multe humiditatis superflue aut ficcitatis multe: sunt tarde recipientia rectificationem vlcerum ꝓpter causas supra assignatas. ⁊ dixit. cozpora etatiue sicut infantium sunt susceptibiliora curationis vlceꝝ q̄z cozpora ficca: sicut senū. ¶ Dixit Aui. de vlceribus: in quibus nascitur caro sunt q̄dā in qbus nascif caro addita supfluica: ⁊ quedam sunt in qbus fit festina nascētia carnis añ mūdificationē ipsoꝝ. sup. ⁊ añ ablationē ꝓhibētiū ꝓsolidationē ve. ez: quare q̄ in eis generaf est mala mollis supflua: ⁊ in illa in qbus nō nascif caro mala supflua: ⁊ nō illa in qb⁹ nō festinat caro nisi post mūdificationē eoꝝ ⁊ remotionē cōsolidationē ꝓhibētiuz facta in mūdificatione ⁊ amoto ꝓhibēte consolidationez administrāde sunt medicine generatiue carnis. ⁊ nō añ. naz si ante fit generatio carnis: dato q̄ vlc⁹ ꝓsolidef: ꝓstea iterū scindif ⁊ vlcerat. ¶ Dixit Raſ. 14. ꝓtinē. vlcera que ꝓsolidanf ⁊ quotiēs fricanf aperiunf hoc fit quotiēs ꝓsolidāf cū in eis fuerit sozdities nulla fcā mūdificatione finali ante gīiationē carnis ⁊ cōsolidationē: vnde oz fieri ꝓius finalis mūdificatio vlceris: ita q̄ nō dimittaf vlcus cōsolidari nisi ꝓius mūdificatū fuerit finaliter. ¶ Et Aui. dixit. qz nō fuit facta gīiatio carnis eius nisi añ mūdificationē sufficientem a sozdibus eoꝝ. qñ enim añ mūdificationē vlceris admīnistrata fuerit medicina generatiua carnis ⁊ incarnetiua: sozdes interius retinenf: ⁊ iō q̄ tale vlcus videaf incarnari ⁊ ꝓsolidari illa ꝓsolidatio nō est recta nec ꝑdurabilis: qñ sozdes retēte cozrūpent carnē que ibi regenerata fuerit ⁊ vulnerabif 2°: ⁊ fortasse cozrūpet carnē que primo sana erat in circuitu ⁊ facit vlcus nouū. ¶ Et dixit Aui. accidit hoc in vlceribꝰ fistulosis. ſ. vt plm. qñq̄z enim extimaf a medico q̄ fistule sūt sanate: ꝓpterea q̄ aduenit eis disꝑsō exiccationis ⁊ retētionis ꝓhibētis respirationē. ſ. humiditatū ꝓsuetaꝝ venire ad fistulā: sicut accidit qñ fistule approximanf medicamen multū exiccatiuū: quare labia fistule reclunduf ⁊ vniūtur: sed tamē caro filtrosa ⁊ mala dispositio interius remanet: ⁊ ꝓpter illud per quālibet cām etiam leuē superuenientem vel etiam seipsis rescinduntur ⁊ aperiuntur.

Propē gd eunuchi crura hūt vlcerosa.

Mō est caro gīianda nisi pō mundifi cationem vlcerum.

Signa vlcerū plurimū habenf ex sensu. ¶ Signa vlceris ꝓpter malā cōplionē calidā: dixit Gal. 3. de ingenio sani. sunt rubor ⁊ calor que percipiunf in mēbro. ſ. in labijs ⁊ i circuitu ⁊ nimia sanies ⁊ subtilis: qz caliditatis ē subtiliare ⁊ liquefacere. Et. A. dixit. vlcera calida ad rubedinē sunt declinia ⁊ delectanf in frigore. ⁊ rectificanf p̄ medicinas infrigidātes. ¶ Et si vlcera fuerint cū mala ꝓplone frigida. dixit Gal. ꝓtraria signa erūt: qz dixit Auic. erunt alba. ſ. liuida vel pallida: ⁊ erūt mollia ⁊ sozdida cū sanie grossa ⁊ multa ⁊ ēt qescētia pp medicinas calidas. a calidis enim qescūt. i. rectificanf ⁊ tactus nō p̄cipiat in loco caliditatem. ¶ Et si vlcera fuerint cū mala ꝓplone ficca. dixit Gal. erit in loco vlceris dorities ⁊ aspitas ⁊ erit cum sanie pauca. ſ. siue fuerit subtilis siue grossa. ¶ Et si fuerint cum mala ꝓplone humida. dixit Gale. erit in vlcere mollities multa ⁊ sanies grossa. sup. ⁊ rectificabunf p exiccātia sicut ficca p humectātia ad tēperātiā reducunf. Et cognoscif vlcus siccū ex paucitate sanguinis defluētis ad ipm. ¶ Dixit Alb. si in circuitu ei⁹ rubor puus fuerit ⁊ ea q̄ in circuitu sunt ab apate secura: ⁊ nō essent inflata ⁊ sicca ⁊ aliq̄tulū dura erūt ⁊ corpus erit macrū pauci sanguinis: si tñ sāguis erit bon⁹ ⁊ pauc⁹. Dixit Rasis. 14. ꝓti. caro ei⁹ erit semp ⁊ velociter efficif in cicatricē. ¶ Dixit. A. cognoscif paucitas sanguinis q̄ fit in cā retardationis ꝓsolidatiōis vlceris. ſ. cū sanguis fuerit bonus: qz vlc⁹ est clar. i. boni coloris ⁊ est mūdū. i. a viru ⁊ sozditie: vel est mūdū ⁊ siccū: qz est pauce sanies: ſz tñ sanies est laudabilis ⁊ hoc est vlcus ꝓperās ad escarā ⁊ cicatrizationē: sed tñ nō cicatriçaf. de se eniz est aptū paratū cicatrizari sed qz ibi nō est mā: de q̄ restaureſ deperditū nō cicatriçaf. Si aūt sanguis esset pauc⁹ ⁊ mal⁹ vlcus nō esset clar ⁊ gīiaret in eo pus malū q̄uis paucū. ¶ Et signa mali sanguinis descēdētis ex cozpe ad vlcus sūt dixit. Almā. color cozporum mal⁹ ⁊ ipsius silitudo. i. forma est mala: qz est cozp⁹ in cuius est talis sanguis i silitudine cozpis kakochimi vl ⁊ cacetici. ¶ Dixit Auic. qñ sanguis est mal⁹ pp malitiā epatis color cozporis declinat ad albedinē plūbeā aut ad citrinitatē ſm q̄ malitia cōplexionis epatis est frigida vel calida. Et si fuerit malus ꝓpter malitiam splenis color cozporis est declinis ad nigredinē ⁊ alterationē ⁊ lenuositatē: quare est cum

Signa cessationis fluxus cozporis dona

eo malitia omnium humoꝝ in coꝛpoꝛe. ¶Dixit Hale. ꝛ ponitur. 14. continentis. signa carnis regenerate bone sunt ꝙ ipsa est ruffa ꝛ solida siue bene adherens labijs vlceris ꝛ caro mala est grossa ꝛ mollis: ꝛ similatur carni pulmonis: ꝛ est non bñ adherẽs labijs vlceris. Et dixit. vt ibidem poꝛnitur. vlcera quoꝝ difficilis est sanatio in coꝛpoꝛibus albis ꝛ plũbeis sunt talia ex malitia sanguinis ipsoꝝ: ꝛ in coꝛporibus albis sunt talia ex paucitate sanguis eoꝝ. Ait Raſ. ibidẽ. dico in quadam iuuencula vlcus erat paruũ: ꝛ nõ generabaſ caro ante per duos annos penitus ꝛ coloꝛ ipsius virulẽtie erat albꝰ: citrinus pauci sanguis: quẽadmoduꝫ in coꝛruptione epatis ꝓtingit. ¶Qñ vlceribus malis associaſ coloꝛ coꝛporis malus sicut albus plũbeus aut citrinus: tũc illud significat coꝛruptionem sanguinis qui venit ad vlcus. cuius causa eius consolidatio retardaſ. qñ vero vlcus fueꝛit in coꝛporibus albis ꝛ ruffis ipsius acceleraſ sanitas: qꝛ in illis coꝛporibus sanguis bonꝰ ꝛ multus est. ¶Et vlcus sordidum cognoscit. qꝛ preerunt ei humiditates cõgelate. i. grosse globate: ꝛ declinabit ad albedinem aut nigredinẽ ꝛ emittet de eo erugo mala ad modum fecis. ¶Et vlcus reꝛcens. dixit Rasis. 14. ꝓti. cognoscit: qꝛ erit non inflatũ neq; vehementis doloꝛis: sed antiquum erit expansum grossi labij inflatum rubeum vel pallidũ: aut nigrum. ¶Et significatur humoꝛ calidus faciens vlcera. Dixit Auicẽ. qñ vlcera quoꝝ radices. i. baſes sunt acute in membꝛo superfluitates ſ. humoꝛes a qbus fiunt sunt calidi nati. humoꝛes enim calidi acuti ꝛ subtiles apti sunt tendere versus superficiez mẽbꝛi ꝛ in ea pꝛuritũ facere sed vlcera quoꝝ radices sunt albe late pauci pꝛuritus ipsoꝝ superfluitates sunt frigide. ¶Dixit Auic. qñ ambulatio vlcerum fuerit a cã coꝛrodẽte absq; puꝛefactione nõ est cum eis febꝛis. ſ. putrida: effymera tñ esse põt: sed qñ est a putrefactione multiplicaſ. ſ. febꝛis putrida: aut nõ separaſ ab eoꝛ: qꝛ in vlceribus putrefactiuis remanet in mẽbꝛo humiditas putrida: a qua surgit vl'surgere potest vapoꝛ putridus ad coꝛ quem sequitur febꝛis putrida.

Signa medicaminis incõuenienter appꝛoximati vlceri sunt. Dixit Almanſ. qñ si fuerit calidius debito calorem ꝛ ruboꝛem ꝛ flegmonis pꝛincipiũ ei cũ augmento. ſ. ipsius vlceris adducit: ꝛ si frigidius fuerit q̃z debeat vlcus tũc viride aut liuidum aut nigrũ ꝛ frigidũ fit. Et si desiccat minus q̃z opꝛ vlcus ipm est molle ꝛ lassum multuꝫ hñs virus. ꝛ ecõuerso. si desiccat plus q̃z oꝛ. Et si minus mũdificat ꝛ abstergit q̃z oꝛ signa sunt multitudo putredinis: ꝛ carnes regenerate sunt molles q̃ male ei adheseruꝫ. ¶Pꝛo cognitione quoq; medicamis an sit ꝙueniẽs an inconueniens vlceri cui appꝛoximaſ. Dixit Aui. quarta quarti cap. de curatione in generali. vlcerũ opꝛ vt audias sermonem cõem q̃ est ꝙ est necessariũ ꝙ illud cũ quo fit cura vlceris aut fit cõueniens: aut incõueniens: cõueniens cognoscit: qꝛ lz nõ cõferat in dispõne. i. statim vel in paruo tpe: tñ nõ associat sibi nocumentũ qꝛ non nocet. ex hoc enim inferꝛ ꝙ medicamen ipm ex quo nõ infert nocumẽtũ est cõueniens: sed nõ appaꝛet eius iuuamẽtum manifeste in paruo tempoꝛe: aut qꝛ est debilis virtutis: aut qꝛ vlcus est magne malignitatis. Sed medicamen incõueniens. dixit Auic. diuerſificaſ nam supple. aut est incõueniens: qꝛ inducit malas dispõnes in vlceꝛe: aut est incõueniens in desiccatiõe ꝛ mũdificatiõe: si erit in cõueniens in desiccatione ꝛ mũdificatione: tũc hoc erit aut qꝛ debilius q̃z opꝛ ꝛ significaſ per illud qõ est ꝓtrariũ ei qõ ex ipso expectatur de exiccatione ꝛ mũdificatiõe: qñ expectabat: medicꝰ ꝙ exiccaret virulẽtiã: ꝛ mũdificaret sordez ꝛ nõ fecit: imo ꝓtrariũ apparet. ſ. in vlcere multa virulentia ꝛ multa sordes: aut hoc erit: qꝛ supfluit in exiccatione ꝛ desiccat vlcus ꝛ mũdificat plus q̃z ꝙueniat ei. Si ãt est icõueniẽs: qꝛ inducat malas dispõnes: tunc hoc erit: qꝛ nimis calefacit vñ facit accidere in loco inflãmationẽ ꝛ rubedinẽ: aut qꝛ nimis ifrigidat ꝛ facit declinare locũ in obfuscationẽ ꝛ nigredinẽ: aut ẽ incõueniẽs qꝛ nimis mollificat ꝛ deducit ipm ad putrefactionẽ ꝛ relaxationẽ: aut icõueniẽs. qꝛ coꝛrodit: ꝛ adꝺit i vlcere cũ acuitate sua mordicatiua: ꝛ pꝛuritiua: ꝛ oꝫ vt medicamen quod est debile foꝛtificetur ꝛ quod est nimis remittaſ: ꝛ quod est calidius infrigideſ: ꝛ qõ est frigidius calefiat: ꝛ quod est putrefactiuum stipticetur: ꝛ quod est coꝛrosiuum refrangaſ ab acuitate sua.

¶De signis pꝛonosticis bõis ꝛ malis in vlceribus. Ca. xviij.

Dixit Ipo. 5. affo. calm saniẽ faciẽs i oi vulnere certe securitatis: ꝛ. A. dixit. meliores sigñatiões significãtes salutẽ vlceꝝ ꝛ vulnerũ sũt cũ succedẽtia eoꝝ sũt decliuia ad salutẽ. i. ad salutarẽ ꝛ laudabilẽ saniẽ. cũ eniꝫ in vlcere sanies generatur laudabilis ꝛ succedit pꝛocedendo in laudabilitatem suam illud vlus est salutare: ꝛ cito terminabile ad consolidationem bonam. Et dixit iterum. Auicen. ꝙ de melioꝛibus significantibus sunt cum in successionibus vlcerum est sanies que pꝛouenit a medicina faciente pus. ꝛ opatiõe nature. talis enim opatio nãe est ꝑm cursum nãlem. nã dixit. A. nõ gñaſ sanies nisi a digestiõe ſcz ex mã laudabili: ꝛ nõ intellexit. A. hoc ꝙ digõnẽ nãlẽ illã q̃ est simplr nãlis qꝛ talis digestio nõ fit nisi in iuuatiuo ꝙuertibili in nutrimẽto: ſz intellexit de digõne nãli ꝑm qd: q̃ est qñ idigõne nociui coloꝛ nãlis vincit opationẽ coloꝛis exnei: sicut in saniei laudabilis gñatiõe ꝓtigit: q̃ significat certã salutẽ: qꝛ significat virtutẽ nutritiuã foꝛtẽ: ꝛ mãm cõgruã: ꝛ ꝙ cuꝫ vlcere nõ est cõplicatũ aliqõ pꝛeter nãm ꝓhibẽs: ꝙ si cũ vlcere affuisset vel adesset sanies nõ fuisset generata laudabilis. Et nõ itellexit Hyp. in oi vulnere absolute bonũ foꝛe saniem laudabilẽ gñari: qꝛ nõ est bonum generari eã laudabilẽ in vulnere simplici: vt supꝛa patuit: neq; in vlcere pulmonis: neq; in berisi pila vlcerata: ſz intellexit in oi vulnere in quo cõpetit saniatio. ¶Dixit Hal. in cõmẽto pꝛedicti affoꝛismi: ꝙ in ꝓdictis vulneribꝰ suspectis ad spasmũ pp cõculcationem materie: ꝛ in suspectis ad coꝛruptionẽ mẽbꝛi in ꝓtusionibꝰ: ꝛ generaliter in oibus vlceribus cũ mã nõ totaliter supabili a vtute saniem laudabilẽ fieri est maximũ signũ certitudinis salutis. ¶Ait Raſ. 14. ꝓti. dico summarie ꝙ modus putrefactiõis in vlceribꝰ est: sicut modus digõnis in febꝛibus: ꝛ alijs moꝛbis: ꝛ sicut post digestionẽ in alijs moꝛbis nõ est dubiũ fieri diuerſionẽ: neq; aliqõ siniſtrũ: ita pꝰ putredinẽ. i. saniẽ laudabilẽ in vlceribꝰ habeꝫ significatio supsecuritatẽ firmam: ¶Dixit Auic. qñ apparet in vlcere sanies laudabilis: ꝛ tumoꝛ siue aꝑa in circuitu vulneris ẽ signũ bonũ: nã tumoꝛ est signũ ꝙ mã nõ ꝺclinat ad iteꝛioꝛa ꝛ nobilia mẽbꝛa vt supꝛa patuit. ¶Dixit Hal. super 5ª affoꝛiſ. ꝛ ponit. 14. ꝓti. sic. aq̃ calida putredinẽ facit in vlceribus saluis: ꝛ que carẽt malicia: ꝛ hoc est de melioꝛibus significatiõibus firmitatẽ dans supsalutẽ exituraꝝ: ꝛ supsanationem earũ ꝛ maliciã: qñ q̃tiẽs vlcera fuerint putrefacta: aut fluũt ad ea superfluitates male nõ generabit in eis aqua calida putrefactionẽ. i. saniẽ laudabilẽ: ſz nocumẽtũ magnũ infert eis. Ait Raſ. dico ꝙ quotiẽs aq̃ calida nõ fecerit putrefactionẽ. i. saniem laudabilem. ſ. in vlceribus dubiũ erit. ¶Et dixit. quotiẽs gñaſ pili q ceciderũt in loco attinẽti vulneri designato melioꝛationem eius significãt: ꝛ quotiẽs vlcera mala fiẽt in rubiginez coꝛrigenſ. ¶Ulcus q̃z pꝛauũ esse multis modis cõphẽdiſ. vno mõ signo ꝑuatiuo sũpto ex ipotẽtia incarnatiõis ipsius appꝛoximato ꝙgruo medicamie: de quo dixit Aui. ꝙ malignitatẽ vlceꝝ significat difficultas sanatiõis eius i seipso cũ rectificatiõe curatiõis exhibite ei. i. q̃z uis curaſ recte sic oꝫ: qñ eniꝫ curaſ curatiõe cõgrua: tunc nõ pꝛocedit difficultas curatiõis eiꝰ ex errore: ſz pp aliquã causaꝝ dictarũ que retardat ꝙsolidationẽ eius: vlcera eniꝫ dixit ipse q̃ faciunt accidere spasmũ. supple. vel aliqõ aliud accidẽs pꝛauũ: ꝛ vlcera putrefacta scropbulosa. i. dura ꝛ vlcera algeromati: vlcera ſcz tremula mollia: ꝛ vlcera coꝛrosiua ꝛ cãcrosa: ꝛ q̃ cursu eoꝝ

currūt sunt.s.suspecta z timorē afferentia:z vlcera oīa melā colica sunt prāua:q; nō sanant.dixit Auic.nisi ab eis auferat tota eor corruptio vsq; ad carnem z ossa sana. ¶Et vlcera dura versus liuiditatem:aut nigredinem tendentia sunt mala:z sīl'r q̄cunq; pilos in circuitu deijciūt:mala sunt z vlcera gīnata successione egritudinū:z q̄ sunt cretica sunt mala:q; natura expellit ad ea residuū corruptionis superfluitatum. ¶Ait Hyp.6ª affor.circūfluentia vlcera:z vlcera a quorum circuitibus.s.labijs z alijs partibus nō multū ab eis distantibus:sed propinquis fluunt z cadunt pili:que Auic.vocauit eijcientia pilos mala consuetudine malū:q̄n sunt male ꝓsuetudis:siue mali moris:siue male morigerata:z sūt prāua:z sunt proprie illa que sunt ꝓsueta ambulare corrodēdo aut putrefaciēdo. ¶Dixit Hyp.in affor.z posuit.14.ōtiñ. sic.quotiens fit vlcus magnū z malignū nullo accidente ei ap̄ate detrimentum eius erit magnum. Et Hal.dixit in cōmēto.q; de malignis intellexit de eis que fiunt in capitibus z vltimis partibus musculi:z marie in musculo cui ꝓdñans erit neruus:q̄n cū capitibus musculi cōtinuant nerui:z de ptibus ip̄i⁹ generant chordē:z sicut Hyp.predicta culpauit ap̄ata que dissoluunt subito:sīl'r in hoc dicto culpauit q; nō fiant cū hmōi z sīl vulnere ap̄ata oīno:q̄n dubiū erit q; male materie q̄ sunt cū malignitate vlcer moueant ad locū nobiliorem:z hoc dixit Hal.maxime fit cū medici peccant z ei supponūt loco vulneris huius qđ ꝓhibet ifrigidat z restrigit vehemēter. ¶Dixit Auic.si ap̄a apparēs in circuitu vulneris occultet subito z redeat ad interiora:tūc nō resoluet per pus z ei sīlia:q; nec; per sanié laudabilē:nec; illaudabilem:q̄n materia q̄ debuisset in sanies ꝙuerti ad alia transiuit mēbra. ¶Dixit Hal.in cōmento dicti affor.s.quotiēs in aliquo fit vlcus:z ex cā ipsius accidit ap̄a.nō p̄t pati exinde spasmū:aut desipientiam in maiori pte:raro tñ:z hoc si ap̄a fuerit magne quātitatis:aut male qualitatis valde:z si ꝓtingat q; illud ap̄a dissoluat subito:tūc si vlcus illud fuerit in parte posteriori aderit spasmus aut tetanus in dorso:sed si fuerit in pte anteriori laborans eo patiet̄ morbos:quos dixit Hyp.in ipso affor.si pellis sit neruosa.i. pti anteriori cō dominent vene pulsiue z nō pulsiue:si ascēderit ipse humor q generauit ap̄a de loco vlceris:tūc si illud vlcus fuerit i locis neruosis ptiū⁹ posteriorib⁹ inde accidet spasm⁹ aut tetanus:ſz si fuerit in pte anteriori corpis:si humor ascēdit ad cerebrū gīnabit desipientiā:z si ad pectus gīnabit dolorē lateris.s.pleuresim:z si ad intestina generabit fluxum ventris sanguineū:z de his amplī⁹ dicñ est in cap'o 4° huī⁹ tracta. Et dixit Hal.q; predictus verbū Hyp.s.in parte anteriori z posteriori est absolutū super totum corpus. Rasis vero 14° cōtinēt⁹.post positionē dictorū v̄bor Hal.ait. Sed ego dico q; dictū verbum Hyp.nō sequitur q; sit absolutū sup totum corpus:q̄n in anteriori parte est chorda q̄ tendit ad genu valde magna:z ex ea magis accidit spasmus q̄ ſz ex vulnere musculi locati in parte posteriori coxe in toto cōdominat caro:z sīl'r est in manu:vnde dico q; ipse dixit. q; vlcera accidentia in parte anteriori magis inducunt spasmū. ¶Et p̄t cōprehēdi vlcus esse prauū signis positiuis sumptis:aut ex qualitate mutata:aut permutatione coloris vlcerū ad colorem malū liuidū pallidū:plūbeum viridem vel nigrum qui significat mortificationē caloris innati. ¶Ait Rasis.14.cōtinen.oia vlcera solida que viridis coloris aut nigri fiunt piculosa sunt:q̄n significant q; sanguis est transmutatus ad humorē nigrū:cū aūt ꝓpter putrefactionez sanguinis:aut pp varices nigrescūt.al's.augescūt circūstantia vlceris:quia varices ei mām subministrāt vulnus illud nō sanabit:nisi prius ille curent. ¶Aut signis positiuis sumptis ex exeūte mutatoꝛ:siue illud exiēs fuerit subtile virulētū:siue grossum sordidū. ¶Ait Raſ.14.cōti.vlcera mollia de q̄bus fit resudatio citrina:z calida vlcerās locū ad quem manat mala sūt z periculosa. ¶Jngt Judeus.si pus pungit:z de punctura egredit vētositas cū humiditate z spuma post triduū morient. ¶Aut signis positiuis sūptis ab actiōe lesa dixit.A.significāt malignitatē vlcer putrefactio z corrosio:ambulatio z corruptio ei⁹ q̄ est in eius circuitu. Et dixit:vlcera difficilis cōsolidatiōis sunt interficiētia infantes nō tolerantes vehemētiā doloris vlcer z difficultatē curationis:z vlcer prauitatē:etenim infantes de facili resolubiles sūt:q̄re ꝓtingit eos prius dissolui q̄; illa mala vlcera ꝓsolident. ¶In libro de morte veloci.z ponit.14.ōti.in quo apparentib⁹ vlceribus de asaf.aut ex morsu alialis fiunt quasi fistule:z cura eor fieri nō p̄t. ¶Dixit Auic.vlcera vicinantia arterijs z venis magnis perducūt ad apostema illud ex membris qō vicinatur eis ex carne mollī:sicut in testiculis inguinib⁹ sub ascellis:z q; est post aurem sic perducit scabies z eis sīlia:vt etiā dixit Hal.3.de inge.sanita.z propter hanc cām inguina ap̄antur vlceribus in cruribus existētibus z ap̄antur ascelle vlceribus existētibus in brachijs:z propie fit hoc quando corpus est plenum mala superfluitate:z dolor vehemēs fit in vlcere:quare peruenit ad vlcus.s.materia plūma:q̄ cuz descēdit retinetur in carnibus illis glandosis z ap̄at corp⁹: vel quādo fit vehemens dolor in loco apostematis dicti mēbri glandosi:z peruenit ad vlcus.s.ipsum ap̄a vel ipsa mā apostemās:sed prima expositio est ad mentem Hal.z Auic. ¶Et dixit enim Auic.q; in libro mortis velocis dixit.cum sunt homini apostemata z vlcera lenia.i. que leniunt ꝓpter liteſcētiā eor:siue illa fuerint cretica:siue nō:z destruit eius ratio eius:tūc ille morit:z maxime verificat hoc i acute febricitātibus:significat enim q; mā illius apostematis vel vlceris redijt interius ad cerebrū:aut aliud mēbrum nobile cōicans ei.q̄re morte in breui inferet. ¶Et qdam dicūt.cuz in hoie febricitāte acute apparēt ap̄ata:z vlcera lenia.i.mollia squalida que mollificant ex humiditate tendēte in putrefactionē:tūc destruit eius ratio:z moritur:z causa ē:q; talia ap̄ata z vlcera apparentia in febricitante acute nō possunt euenire per viā vere crisis:sed euenīt vi sinthomatis:z significāt multitudinē materie putrefacte male in corpore a q̄ decisa est portio faciēs illa:cū ergo in tāta multitudie māe putrefacte destruit rō significat ex ea peruenisse lesionē magnā cerebro ex qua sequit mors. ¶Et dixit Auic.q; vlcera generata successione egritudinū sunt mala etiaz que sunt q; viam crisis:q̄n nā expellit ad ea residuum corruptionis.

¶De quibusdam canonibus obseruandis in curationibus vlcerum. Caput.xix.

Vlcera bñt aut cau.

Scias q; tempus magis conueniens curationi vlcerum est tps constitutionem siccam bñs:vnde sicut ponit.14.ōti.Hypo.dixit.q; canis cōfert vlceribus:dies enim caniculares rōne siccitatis exiccātis magis ꝙueniētes sūt vt vlcera in eis sanationē recipiāt:ſz autūn⁹ z hyems nō laudant ad gīnationē carnis:p̄ frigiditate aeris. ¶Et scias q; vlceri⁹ assignant tpa:q̄ ꝓsiderare oz:q̄n penes ea curatio recipit diuersitatē. Dixit Hal.in libro de tpib⁹ vlib⁹ morbi.vlcer tempora sunt:nam primo qdem ic̄ores aquosi z indigesti z subtiles fiūt ex ipsis deinde:deinceps pauciores q; dē z grossiores:z demū iā pus subtile:deinde paucū multitudie hoc fit q̄z grossius z albius. ¶Decimoquarto quoq; ꝓtinētis oř.q; vlcera p̄n^m habēt z declinationē.supp.z tpa inter illa media:z iō curari debēt diuersimode. Aitq; Rasis ibidē.dico q; Hal.dixit in libro vtilitatū mēbroꝝ de vlceribus dū ipsa sunt in p̄n° emittit erugo tenuis:ſz semp post in grossat:dōec de eis egredit sanies tenuis:deide ipsa sanies ꝓcedit ad ingrossandū:z minorat:z tunc erit tps determinationis:siue stat⁹:z postea quotiēs minorat est tps declinationis eor:z subdit.impone est q; sanet aliq̄ exitura.i. vlceratio:nisi trāseat p hec tpa:z q; vulnera z vlcera nō terminant cretice:ſz solū p̄z ꝓportionē vtutis ad res ꝑter nāz in vulnē seu vlcere reptas z abijciēdas:q̄ ꝓportiōes sūt illimi-

tatem nō ꝑt limitari tpa durationis vlcer. ¶Dixit Raſ. 14.ꝓti. Dico hi ſunt de canonibus bonis in curatione vlce/rū. Prio enim ſcias q̄ in vlcere eſt ſemp reſiduū.ſ.būiditatū indigēs q̄ putrefactionē faciat.i. q̄ digerat: z in ſanīē ouertat. Cū cū vocatus fueris ad curationē vlceris: z illud non inueneris ꝓplicatū cū diſpōnib⁹ ꝓhibētib⁹ ipſius curatio/nē: aut ſi inueneris ipz cū illis applicatū: z eas iā amouiſti: tūc añq̄ incipias carnē generare medicinas adhibe digeſti uas: vt putredinē faciāt z ſanīē. Dixit.n. Raſ. vbi ſupra. vl/cus nō erit idoneū ad ḡiationē carnis: niſi poſt putredines. Lūcq̄ ſanīē ḡiatā videris: digeſtiua oino ꝓhibe: nō.n. cū eis vltra ꝓcedēdū eſt vt ſtolidi faciūt vſq̄ in finē digeſtiua ſup/ponētes: z ſūt cā q̄ vlcus ſordidū fiat: z q̄ carnis ḡiatio re tardet: ſz mūdificatiuis illi⁹ putrefactiōis: ſiue ſaniei inſiſte: niſi enim poſt ei⁹ mūdificationē. dixit Raſ. vlc⁹ ad ḡiatio/nē carnis idoneū nō exiſtit: vñ ſubdit. in primis curatio fiat cū putrefactionē ḡiantib⁹. Deide cū mūdificatiuis añ ḡia tionē carnis: q̄ñ velocior z leuior fiet ei⁹ ḡio. ¶Et. A. di/xit. opz vt remoueas. al's. nō amoueas cās ꝓhibētes vlcus ad ꝓſolidationē: nā ſi tu nō curaueris eas in primis non erit vacās ad curationē vlceris: ſicut oz: imo nō erit poſſibile te curare ipm. Cū ergo vlc⁹ fuerit ſeparatū ab oib⁹ illis diſpo/ſitionib⁹: z vis intēdere ad curationē: tūc primū in quo oz te ꝑparare: z in quo oz te ſollicitū eē in curatiōe eius. dixit Aui. eſt approximatio cū medicinis ſuis. i. q̄ tu prepares z diſpōas ipm ad ꝓſolidationē cū medicinis ipz ad illā diſpo/nētib⁹ z tales medicine dicunt. Quedā ſūt medicine digerē/tes vt dcm̄ eſt. ¶Quidā tm̄ dicūt. q̄ medicine digerētes nō ſūt neceſſarie: niſi in ḡtuor calib⁹. Prim⁹ eſt. q̄ñ vulnus con cauū cū carnis depditiōe eſt de nouo illatū: q̄ñ oz vt digera tur: z fiat: vt in eo ḡiet. ſcōs ē. in q̄cūq̄ vulnere ꝓpoſito cū ꝓtuliōe. terti⁹ eſt. in q̄cūq̄ vulnere alterato ab aere. q̄rt⁹ eſt. in vlcere ſequēte exituram: ſiue exitura p ſe apta fuerit: ſiue p arte cū ferro aut medicina rūpēte exituras: hic aūt dicūt q̄/dam q̄ reperit vna lra q̄ dicit. eſt aptio cuz medicinis ſuis: q.d. Aui. opz te eſſe ſollicitū vt teneas orificiū vlceris aper/tū z latū vt p illud poſſit mundificari: put opz: z hoc facies cū medicinis ſuis. ſ. q̄ ſūt dilatātes orificiū ſi fuerit ſtrictus: aut que ſunt ꝓhibētes ipm a cōſolidatione z conſtrictione. Et dicūt alij. q̄ repit alia lra q̄ dicit. eſt opatio cū medicinis ſuis. q.d. opz te hr̄e oēs intētiones eius curatiuas z dedu/cere eas in opationē cū medicinis ſuis: deinde dixit Aui. eſt mūdificatio cū medicinis ſuis: deide facta mūdificatiōe ē na ſcētia carnis: q: tūc opz te eſſe ſollicitum de ḡiatiōe ei⁹ z tā/dē carne ſufficiēter ḡiata oz te eſſe ſollicitū in ꝓſolidatione eius. ¶Sūt ergo q̄tuor intētiones curatiue: q̄rū pria eſt vl cerū digeſtio: ſcōa eſt vlceris mūdificatio. tertia eſt vlceris carnis repletio: z q̄rta eſt vlceris ꝓſolidatio. ¶Et primū q̄/dē iplent medicine digeſtiue: de q⁹ ſunt empl̄m de medulla panis ſimilacei ꝓfecta cū ſucco apij. Et vnguētū fcm̄ de vi/tello oui z terbētina. Empl̄n faciēs digeſtionē in vulneri/bus z vlceribus. ℞. farine fenugreci. farine frumēti: z ordei aā. ℥.i. terbētine pinguedinis galline z anatis. aij. ℥.i. ſucci apij. ℥.vj. oficiant decoquēdo vſq̄ ad ſpiſſitudinem. ¶Ad bociū. ℞. farine fenugreci. ℥.iij. terbētie. ℥.iiij. vini albi. ℥.ſ. z duos vitellos ouoz: z fiāt agitādo diu inco:porent: debēt aūt digeſtiua apponi ſup ſtuello z intromitti: z ēt debēt ex/tēdi ſup petia: z ſupapponi ori vlceris in circuitibus in die. ¶Et q: digōnis ꝓplete notitia hr̄ p ſenſū: iō auctores nō po ſuerūt ſigna ei⁹: ſz mūdificatiōis ꝓplete q̄uis ſigna hr̄i poſ/ſint in vlcere manifeſti fūdi ſigna vlceris nō manifeſti fundi poſuerūt. Dixit.n. Raſ. vbi ſupra. ſcire debes q̄ mūdificato vlcere medicamēt: ſcz abſtergēs z mūdificās pūgit z mordi/cat illud q̄ prius añ mūdificationē nō pūgebat: neq̄ mordi/cabat illud dū ſordities erat in eo: z exiſto ſigno hr̄ cañ. q̄ ſi medicamēt tuū añ pfectā mūdificationē pūgit z mordicat. q̄ tu relicto illo mutes te ad medicamēt minoris abſterſiōis. ¶Et Aui. poſuit cañ. in hoc dicēs cū inueneris vlcus mun dū equale. i. ſupficiale q̄ nō hz ꝓfūditatē: vel eq̄le. i. repletū carne ſufficiēter: ita q̄ nō remāſerit in eo ꝓfūditas: tūc ꝓſoli datio. i. ꝑparatio ad ꝓſolidationē p mūdificatiua fiat cū eo q̄ nō hz mordicationē. In ſordidis vlcerib⁹. i. non mūdis: neq̄ eq̄lib⁹ neceſſariū eſt abſtergēs mordicās. i. mordicare docēs vlc⁹ mūdū z eq̄le: q: ipſa indigēt mūdificatōe maiori: z cū hoc ꝓhibēte ſorditiē nō ꝓcipit ex illo mūdificatio. al's: mordicatio: neq̄ pūctio. Iſte āt text⁹ in vlcerib⁹ ſordidis ēt inferi⁹ in cap'o vlcer. ſordido q̄ adducet: z ibi ponent medi cine mūdificationē z abſterſionē iplētes. ¶Et i carnis ḡia tiōe poſuerūt cañ. de qb⁹ eſt dixit Hal. in cathagenelis: z po nit. 14.ꝓti. quotiēs ponis medicamē generās carnez ſuper vlcus inſpicere debes die quolibet vtrū vlcus ſit repletū hu miditate: an ſit mūdū ſiccū: q̄ñ ſi fuerit ſiccū ſpicere debes. an inueniat patiēs ſenſū pūctionis in eo: z calefiat mēbrū z rubefiāt loca q̄ ſunt ſec⁹ vlcus: an nō. q̄ ſi videris ſorditiē z humiditatē adde in via abſterſiōis: z ſi videris ſenſum pun ctionis z mēbrū calefieri fiant medicine minoris violentie. ¶Et Raſ. dixit in diuiſionib⁹: q̄ñ ſup vlcus ponit vnguen tū z calefacit ipm z rubeū facit: tūc pmuta ipm cū frigidita te: z q̄ñ detumeſcere ipm facit: z fecit ipm albū: tūc cura ipz cū vnguēto calidioze ipm paulatim: z cū vides ſup vlc⁹ pus ad albedinē declinare: tūc adde in acuitate vnguenti. ¶Et dixit Hal. z ponit. 14.ꝓti. nō debes incipe ad ꝓſolidandum vlcus: donec eq̄liter fiat caro regiāta in ſupficie corpis: ne au geat caro ſupra ſupficiē eius: q̄ñ ſi dimittit vlcus dū eq̄ le fiat ſupficiei corpis: tūc ꝓſolidatio nō fiat. ſ. vt fiet ſz auge bit caro ſupra: iō fac añq̄ eq̄lis fiat caro: z duz adhuc in eo fuerit aliq̄lis ꝓcauitas ſupponant ei medicine ꝓſolidatiue ligde: z nō ſicce: z facta hac cura vna vice adducant z ſuper ponant medicine ſicce: z caue ne incipias añ ſufficientē car/nis regenerationē ꝓſolidātia applicare: eo q̄ nimiū exiccan do mām nutrimētalem ꝓſumūt ex qua carnis natiuitas ex pectat. ¶Dixit Auicē. cū ex vulnere abſcindit caro prima: ita. ſ. q̄ ipſius egeſt regeneratione nō ſufficit in cura illud qō exiccat z ꝓhibet: exiccat. ſ. tantū q̄ efficit ꝓſolidatiuū: z cū ſua exiccatiōe multa ꝓhibet mām nutrimētalē: imo dixit. ip ſa ſūt neceſſaria q̄ carnē naſci faciāt. Jō dixit Hal. 3. de ige. ſanita. z ponit a Rabi. in. 15. pticula. q̄ vlc⁹ ꝓfundū ꝓcauū. i. cū deperditione carnis ſemp eget medicia creante carnē. ſ. ante approximationē ꝓſolidatiuoz. ¶Et Auic. dixit. q̄ oz variare medicinā intelligēs de ſiccātibus: z de carnē ḡiantibus: ac etiā ꝓſolidātibus ſm varietatem corpoz: nam vnuz z idē medicamē ſm q̄dam corpora facit naſci carnē: z ſm q̄ dam alia corpora eſt corroſiuum vehementis abſterſionis. ¶Et Hal. dixit. 3. de ingenio. cām. q̄re medicina vna in vno corpore: vel in vno mēbro generat carnem: z in alio nō: opz inueſtigare ex duobus. ſ. ex naturali: z ex eo qō eſt ex nām. Nam naturale cuſtodiendū eſt: z ſimilia neceſſaria ſunt ad hoc: q̄ autē eſt p̄ter nām abijciendū eſt: z ad hoc cōtraria illi cōueniunt: idcirco quanto magis vulnera humidiſſima fuerint tanto ſicciſſima oz apponi medicina: z nā corporis vel mēbri in quātū humida extiterit tantum' minus deſicca/tiuis magis adiuuat. v.g. ſi duo vulnera ſint in humiditate equalia. Aliud tamē in humido: z aliud in corpore ſicco qō in corpore ſicco expetit vt ſiccioribus adiuuet: qō āt in hūi/do minus deſiccatiuis: ſz hoc ēt opz fieri ſm diuerſitatē ſic/citatis z humiditatis corpoz: q̄ñ caro q̄ creatur in vulneribus neceſſe eſt: vt ſit ſimilis ei quam amiſit: ideoq̄ ſi ſicca fuerit expedit: vt ſicca ḡiet z ecōuerſo: z declarans ꝓdicta Hal. in exēplo dixit. cū itaq̄ nā thuris ſit min⁹ deſiccatiua ſm cor/poz humidoz nām: q: natura eius eſt q̄ſi temperati corpo ris: aliquātulū tm̄ ſiccioz humidis corporib⁹: z parū humi/dioz ſiccis fit cā q̄ in aliq⁹ vulneribus ſaniem faciat: z car nē nō ḡiet: z in alijs carnē faciat: vnde palam eſt videre q̄ thus in humidis corporib⁹ carnē facit: in ſiccis autē nō. Et

Canon i ꝓpoſitione medica. minis di/geſtiua mūdifica tiua z car nis gene/rationi.

Pria in/tētio q̄ ē digeſtio.

Scda intē tio que ē mundifi. catio.

Tertia intētio q̄ eſt carnis ge neratio.

Quarta intētio q̄ ē cōſolida/tio.

Quare idē medi camē nō ꝓuenit in oi corpe: z oi mē/bro.

In vulneribꝫ paꝫ humidis carnem generat in humidissimis vero nō. Et declarās Aui. qō dictū est in medicamine mundificatiuo ꝛ carnis gñatiuo. ait. aut erit idē medicamē ꝼm q̄dam coꝛpoꝛa nō abstergēs: neq; faciēs nasci carnē: ꝛ ꝓpter hoc eget illud medicamē vt tēpereť ꝛ cōfoꝛteť. v. g. ñ illud medicamē fuerit cōpositū tēperat: aut frāgēdo cōmixtionē eius. i. remittēdo virtutē medicaminis qō supat in cōmixtione: vñ illud medicamē cōpositū nō est ꝓueniēs: aut addēdo ipꝫ in pmixtiōe alterius cū eo q̄ magis tēperet: aut tēpereť: minuēdo eius virtuositatē: alia lra hꝫ vnctuositatē. v. g. si in illo medicamie fuerit nimis de oleo minuat ne sua mlitudine exiccationē ꝛ abstersionē ꝓhibeat: ꝛ sīr dixit Auicē. erit coꝛrectio medicaminis oppositi. ſ. ꝓhibētis carnis generationem: qñ fiet aut minuēdo in cōpositione doses eius: aut addēdo in cōpositione que eius acuitatē remittat: sicut sunt stiptica ꝛ vnctuosa. Et dixit Aui. multotiēs nō cōuenit medicamē: ꝓpterea q̄ ꝓp'o mēbꝛi infirmi est superflua i causa. al's. in cap'o eius. i. est excedēs in aliq̄ q̄litatū supꝛa intentionem que q̄rit in cura: q̄re remittit virtutē medicaminis: vñ reddit debile: ꝛ hꝫ tūc medicamē esse fortius in attrahendo ipm. ſ. mēbꝛū ad casum suū. i. deducēdo ipm. ſ. ad op'onem debitam: aut nō ꝓuenit: ꝓpea q̄ op'o mēbꝛi infirmi est debilis in cap'o ꝓueniēte ei. i. infra intentionē que q̄ritur in cura cū virtute illius medicaminis: vt cū medicamen est nimis excedēs in aliqua q̄litatū qñ opꝫ remittere: tūc apparet de excellentia eius: dignioꝛa tñ vlcera vt coꝛrigať tēpereť ꝛ cōfoꝛteť eoꝝ medicamē sunt vlcera difficilis cōsolidatiōis: cū enim vlcera difficulter ꝓsolidentť ꝓpter varias cās vt supꝛa patuit: nō est possibile inuenire medicamē vnū habens sufficiētē actionē facere ꝓtra q̄libet eoꝝ: ideo opꝫ vt medicamē appꝛoximandū vlceribus difficilis cōsolidationis diuersimode tēpereť: ꝛ coꝛrigať: ꝛ confoꝛteť addēdo vel minuendo: vel q̄dam de cōposito abꝫciēdo: ꝛ alia loco eoꝝ ponēdo: vt possit cōueniēter opponi cause cōsolidationis difficultatē faciēti: ꝓut ipsa merebiť ꝛ regret. ¶ Et dixit. A. cū in mēbꝛo nō est nisi vlcus. ſ. q̄ nō hꝫ cōplicatum secū aliquā de dispōnibus impediētibus ipsius curationē: tūc si vlcus fuerit in sensibili mēbꝛoꝝ. i. in mēbꝛo multum insensibili caueat in curatione eius a doloꝛatione cum medicamine foꝛti et q̄uis sit necessitas administrationis ipsi⁹ medicaminis foꝛtis: q̄ maius esset nocumentū cōsequēs ad doloꝛem q̄ iuuamētū administrationis ipsi⁹ medicaminis: sed in mēbꝛo parui sensus nō abstineať a medicamine foꝛti si necessaria fuerit medicatio cū eo: ꝛ subdit. q̄ mēbꝛa intrinseca sublimia ꝛ ꝑciosa multi iuuamēti: ꝛ q̄ sunt suscipiētia nocumēta velociter sūt de capꝛo sensibilis mēbꝛi: ꝛ in iudicio eius in qb⁹ nō oꝛ fieri curatio cū medicamine foꝛti: q̄ de dissolutione virtutū eoꝝ timeť ꝓp illud: ꝛ ꝓp hāc cām nō sustinēt vlcera intrinseca ea q̄ sūt sicut flos eris ꝛ filia. ꝛ ꝓprie dixit. A. ea q̄ bibunť: q̄ ea que bibunť ꝓueniūt ad stōm ꝛ epar: ꝛ mēbꝛa sublimia: imo vlcera intrinseca maxime per ea q̄ bibūtur indigent illis q̄ faciūt glutinationē plus sicut dꝛagagantū ꝛ gūmi arabicū veꝝ vlcera intrinseca i qbus ab extra cristeriçať medicamen: sicut aliq̄ cristeriçanť vlcera spūaliuꝫ ꝛ nutritiuoꝝ hñtium oꝛificiū extrinsecus indigent eo qō est medium inter duas res. ſ. inter medicamen foꝛte: ꝛ medicamen debile: q̄ non oꝛ esse ita debile: sicut illud qō applicať exterius maxime in mēbꝛis pauci sensus. Et dixit Aui. mēbꝛa intrinseca cōtraria predictis. ſ. vilia sunt de capitulo insensibilium. i. mēbꝛoꝝ parui sensus ꝛ iudicio eoꝝ: quasi dicat. deberent curari cum medicina foꝛti cuꝫ indiguerint eoꝝ q̄ nō timeť de dissolutione virtutis eoꝝ. ꝛ intelligēs de mēbꝛis intrinsecis vilibus quibus nō appꝛoximātur medicamina per ebibita. ¶ Et dixit Aui. de illis que sunt necessaria in curatione vlcerū est vt dimittať medicamē super vlcꝰ tribus diebus: deinde dissoluatur: nam si ipsum tūc operationem suam nō fecerit nō operabitur postea. super quo canoñ. notāt q̄ licet supꝛa dictum sit de cognitione medicaminis cōueniētis ꝛ incōueniētis per viam ratiocinationis: tamē q̄ cognitio eius certa per ratiocinationem haberi nō potest: ideo positus est ab Aui. hic canon. vt per experientiam habeať: ꝛ nō intellexit Auic. q̄ medicamē ꝑ triduum vlceri applicetur absq; dissolutione eius ꝛ inouatione: qñ q̄uis istud in qbusdam casibus cōcedatur: posset tamē esse vehemēter nociuum: aut in multiplicādo foꝛdes: aut in coꝛrodēdo vel aliā lesionē faciēdo: sed intellexit ꝛ voluit q̄ medicus cū medicamine experiať curādo cū eo trib⁹ dieb⁹: vt possit experiri ꝛ cognoscere opationē eius: an sit excedens aut diminuta: in minoꝛi enim ꝛpe. i. maxie de multis foꝛtalsis nō posset cognosci de sufficiēti: aut insufficiēti: siue de iuuatiua: aut nocitiua opatōe eiꝰ: nisi medicamē fuerit vltime q̄litatis: nā in tali nō solū in trib⁹ dieb⁹: hꝫ oī die imo ꝛ vnica ꝓpebēdi appꝛoximatiōe ꝑt: ꝛ iō nō semp talis experiētia trib⁹ dieb⁹ fiēda est cum possit sepe citius bīi: ꝛ iō termin⁹ trium dieꝝ nō est pꝛefixus a ꝑte añ: sed est pꝛefixus a parte post: qñ si tūc nō opatum fuerit nō sperať: q̄ in postremuꝫ operet. ¶ Et q̄ in aliquo casu medicamē oꝛ dimitti tribus diebus absq; dissolutiōe pꝫ per Gal. cuius auctoꝛitas in vlceribus malignis ponit. 13. ꝑti. vbi dicit hoc est vnguētum ad vlcera maligna quod fieri oꝛ ex sarcocolla ꝛ ere vsto gallazīiar ꝛ aristologia que incoꝛpoꝛētur cū viſco vt sit in eo viſcositas supersedēs ꝛ adhereat vlceri post mūdificationez vlceris: ꝛ nō oꝛ remoueri: nisi quolibet triduo: qñ quotiēs in illis vlceribus malignis lōgam moꝛam super ea traxerit annihilabit actus eius ꝛ subdit: medici enīꝫ q̄plurimi peccatū secuti sūt in hoc credēdo q̄ quotiēs mūdificat vlcus ꝛ dissoluit in die bis cura fit melioꝛ: hꝫ sic nō iacet veritas: qñ quotiēs medicamē lōgam trahit moꝛam supꝛ vlcus cura melioꝛis ꝓditionis erit: tñ vlcus ipm oꝛ curari in quolibet triduo: qñ hec medicamina que ipsi debenť ex violētia pūctionis ipsoꝝ excitāt vlcus: vñ nō oꝛ carere mitigatione ꝛ mitigatio oꝛ fieri cū cera ꝛ viſco. sed nō oꝛ fieri cū oleo aut cum melle. ¶ Notāt. q̄ mutatio vlceꝝ a medicamie appositi vicibus plūbus aut paucioꝛib⁹: siue frequētius: aut rarius maxime dependet ex trib⁹. ¶ Primo ex nā mēbꝛi in q̄ accidit. nā oē vlcus qō est in neruo vel mēbꝛis neruosis ꝛ musculosis ꝛ multi sensus: vt in capitib⁹ ꝛ caudis lacertoꝝ: aut accidēs in locis iūcturaꝝ vel ꝓpinquis ossi: aut qō fuerit penetrās ad interioꝛa: ꝛ maxime cerebꝛi frequenter: vt ter in die nāli mutari opꝫ: in alijs āt mēbꝛis raro vt semel aut ad plꝰ in dieb⁹ mutare sufficit. ¶ Scōo ex dispōne sanies virus vel soꝛditiei in q̄titate ꝛ q̄litate eius: nā vlcus in quo multa sanies aggregať: aut in quo aggregať pus acutū coꝛrosiuum frequētius mutari opꝫ: ꝛ ecōuerso. ¶ Tertio ex dispōne tēporis anni: ꝛ ꝑstōnis aeris vel regionis: nā i tpibus calidis ꝛ ꝑstōnibus estiuis: aut pestilētialibus: ꝛ regiōibus calidis frequēter vlcus mutare oꝛ: ꝛ ecōuerso. ¶ Ex dictis colligi pōt q̄ qñ omnes dispōnes predicte de frequenti mutatione cōcurrūt nō solum ter: sed ꝛ quater ꝛ pluries in die naturali vlcus mutari oꝛ. ¶ Dixit Gal. in cathageni. ꝛ ponit. 14°. ꝑti. vidi in qbusdā patiētib⁹ vlcera cōglutinari digitos ad inuicē: ꝛ in qbusdā labia: ꝛ in qbusdā palpebꝛas: ꝛ ego conglutinabā genā cū gigiua. Et ideo dixit Aui. opꝫ: vt timeať in vlceribus q̄ cadāt ex vicinitate eoꝝ incarnatio inter duo mēbꝛa vicinātia: sicut est adherētia que accidit inter palpebꝛā ꝛ oculū: ꝛ inter duas palpebꝛas inter se: ꝛ inter duos digitos: ꝛ his filia. ¶ Et dixit Gal. ꝛ ponit eodē. 14. ꝑti. si vlcus fuerit magnū curari oꝛ cū medicinis vehemētioꝛis exiccationis q̄ paꝫ: qñ erugo aggregať ex vlcere: iuxta modū magnitudinis ꝛ paruitatis eius. Uñ in paruo vlcere sufficiens erit cura cū medicamine modice exiccatiōis. Et Aui. dixit. q̄ to plus est vlcus maius ꝛ pfundius eget exiccatiōe vehemētioꝛi. ¶ Et dixit Auic. de illis que recta sunt in curatiōe vlceꝝ est: vt quieta sint membꝛa eoꝝ: ꝛ nō moueant:

In membris mlti sensus: ꝛ in intrinsecis non oꝛ applicari medicamen foꝛte.

Medicamē ꝑtinuādū est tribꝰ dieb⁹ ad plꝰ: vt cognoscať iuua

qñ vt supra dictū est motus impedit vnio nem partiū solu/
tay. Et si motꝰ necessariꝰ fuerit. dixit. A. tūc si moueat mē/
brū vlceratū in ꝓncipio motu quo minꝰ nocumentū est q̄ si
moueat pꝰ ꝓncipiū motu laborioso ⁊ ꝓpe in corpe maloꝝ
hūoꝝ: ⁊ itellexit p hoc q̄ meliꝰ ē vel minꝰ malū q̄ i ꝓncipio
mēbrū assuefiat motui quo sic ꝓtinuet: dēc necessariꝰ fue/
rit q̄ facere i ꝓncipio qetē totalē: ⁊ postea in ꝓcessu motuz
facere laboriosū: qa puꝰ motꝰ pp sui puitatē ⁊ assuefactionē
nō sic nocet: sicut laboriosus ꝓtio ꝓcessu pp sui fortitudinē ⁊
assuefactionē: q̄les aūt debeāt esse medicine mundificatiue
carnis generatiue ⁊ ꝰsolidatiue: ⁊ q̄ sint ille tā simplices q̄z
compposite inferius in ꝓprijs capitulis describetur.

¶ De cura vlceꝝ virulētoꝝ sordidoꝝ ⁊ sanioſoꝝ. Cap. xx.

Tus siue grossum: siue subtile fuerit i vlce
re repertū dupl̄r cōsiderari pōt.
Uno mō vt ipsuz ꝰsequit̄ ad debilitatez mēbri
vlcerati ꝓcedentē ex cōplexione eius: ⁊ tūc est
⁊ esse dicit̄ accidens cōsequens illā malam com
plexionem: ⁊ est exiens mutatum. Secundo modo ꝓut ipm
pus est quid superfluum vulneri: ⁊ pōt esse superfluum: aut rōne
sue male qualitatis: ⁊ sic potest esse causa morbi effectiua q̄
morbus: aut erit in complexione: si ipsum fuerit caliduz vel
frigidum: aut erit in vnitate si fuerit corrosiuum: aut est sup
fluum ratione sue q̄titatis. vt cum de ipso reperitur in vlce
re q̄titas maior q̄z ꝓm nām ipsius vlceris debeat reperiri. ⁊
tunc dicitur q̄ est morbus. s. in numero per additionez: ⁊ sic
ꝓz q̄ vlcus cōpositum cū pure potest dici compositum cum
morbo cū causa morbi: ⁊ cū accidente. Est aūt vt supra pa
tuit hoc pus subtile dcm̄ virus: aut grossum dictum sordes.
¶ Dixit itaq̄ Hal. 4. de inge. sanita. si nimius pulsus. s. ma
terie subtilis virulēte: siue vt dicūt q̄dam. si nimiū pus. s. sub
tile virulētū fuerit cū vulnere: vt desperes de eius sanitate. s.
nisi illud virus auferaf: tūc sine sanie indicauit nobis Hyp.
eū curare. i. q̄ nō curef ꝑ generationē saniei in ipso: sicut cu
raf vulnus ꝓiūctū cū ꝓtusione: de quo Hal. ante dicta vba
dixerat: imo curari ꝺz cū mūdificātibus ⁊ abstergentibus ⁊
exiccātibus ⁊ virus faciētibꝰ. Ait eniz. A. virus eget exicca
tione. s. maiori ea q̄ est necessaria in vlcere. vñ vlcus est: virꝰ
enim q̄ prohibet carnis generationē ⁊ cōsolidationē nimia
humectatiōe: iō. A. dixit. necessariū est in vulneribus virulē
tis q̄ admistrenf medicie exiccatiue: vt mūdificenf. s. ⁊ exic
cet virus. Indigēt. n. dixit Hal. hmōi vlcera exiccatiōe i pri
mis ⁊ ipsis exiccatis ⁊ mūdificatis indigēt carnis gñatiōe.
Et. A. dixit. deide sit occupatio in nascētia carnis: ⁊ subdit.
q̄ si mollia. i. leuia ⁊ humide opl̄onis fuerint. s. corpora in q̄
bus sunt ipa vlcera virulēta. i. tūc administrenf supipsa me
dicine ad faciēdū nasci carnē: ⁊ quātuz ad ꝓfundū: ⁊ quā
tum ad ipsoꝝ ofícia ꝓm debilitatē illoꝝ corpoꝝ ⁊ ꝓz cañ.
vñs curationis apparuit q̄ medicamē faciens nasci carnez
in vlceribus corpoꝝ molliū humidoꝝ ꝺz esse minus siccū:
sicut ⁊ ecōtra in vlceribus corpoꝝ siccoꝝ ꝺz esse magis sic
cūs sed tñ opz q̄ hmōi virus in q̄buscunq̄ corporib⁹ fuerit
exiccef in primis. Et ꝓ cognitiōe ꝓuenientis medicami
nis exiccātis virus. Cum administraueris medicamē ⁊ nō
inueneris virulentiam minui: aut videris eam augeri: tunc
scias q̄ medicamē illud ꝓm illud corpus nō est exiccatiuuz:
q̄re adde in eius exiccatione: ⁊ adiuua ipm cum absterſione
pauca: q̄ñ i vlcere virulēto ꝓuenit ēt aliqualis absterſio nō
rōne virus: sed rōne alicuiꝰ sordis: a cuiꝰ generatione viru
lentū vlcus nō euacuaf: adiuua ergo in absterſione cum eis
q̄ sunt sicut mel in confortatione ⁊ exiccatione cū stipticis:
sicut sunt balaustie ⁊ alumē ⁊ amoue oleū a medicamine: vl
minora de virtute eius: si nō fuerit excusatio ab eo: ⁊ tūc q̄ñ
nō est excusatio ab eo pōe oleū in quo sit stipticitas: sicut est
myrtbinū masticinū ⁊ sika. Si vero videris ipz superfluere
in exiccatione: tūc minue de ꝰtibus oibus. s. de exiccatiōe
stipticitate ⁊ absterſiōe. Et subdit. serua hoc ꝓceptū in medi
cinis faciētibꝰ nasci carnē. ¶ Dixit Raſ. in diuisionibꝰ. q̄ñ
vides q̄ currit ex vlcere virus cū mordicatione: tunc seda
ex acuitate eius aliq̄d ⁊ ꝓhibe. alis. ꝓfice subtilitatē eius.
¶ Dixit auctor cōpēdij. ignorātes medici videtes vulnera
multā saniē hre accipiēdo saniē ꝓ virulētia in errorē quā/
doq̄z incidūt: q⁊ ponūt medicinā ad mundificādū saniem. i.
exiccādū virulētiā q̄ amplius mūdificat q̄z ipsi vlceri conue
niat: vñ necessario caro liquefit ⁊ sanies. i. virulētia augef: ⁊
miserrimus medicus videꝰ multitudinē saniei putat suam
medicinā debilē esse: ⁊ adaptat medicinā ꝓ amplius mundi
ficatiuā: cuiꝰ opatione vulnus ad peius dilabit. Sed ꝺria q̄
est inter mundificationem que fit ꝓp fortem medicinā ⁊ eaz
que fit ꝓpter debilez hec est: cum enim videris vulnus ma
gis solito cōcauatū esse: ⁊ circa illud ruborem duritiem ⁊ ca
lorē ⁊ scias medicinā vltra modū mūdificatiuū eē. Si vero
vlcus fauosum fuerit scias medicinā debilem esse. Et dixit.
p saniei ēt essentiā potent illud ppēdere: si enim grossa est ⁊
viscosa nō est ex forti medicina. Si vō subtilitati ⁊ rubori ꝓ
tineat mōstraf esse ex liquefactione tenere carnis ex acumi
ne medicine: ⁊ maxime si patiēs calorē ⁊ dolorē se pati ma
nifestauerit. ¶ Et Aui. dixit etiā: in administratione abster
gentiū non faciat te errare hoc. s. q̄ administras medicinas
absterſiuas magis q̄z opz: vñ corrodit mēbrū ⁊ rcsoluit car
nositatē eius ad humiditatē fluidā currentē quā tu extimas
virus. Uñ tu putas q̄ medicamē non sit sufficienter abster/
siuū: quare tu addis in virtute absterſiōis: q̄ñ opz te minue/
re. Sz ad hoc vt tu discernas illud. dixit Auic. scias q̄ pre/
dictū medicamē ponit ⁊ facit vlcus ꝓfundius ꝓpter carnē
quā minuit ⁊ facit ipsum calidius ⁊ magis sile apostemoso
⁊ sentit infirmus mordicationē manifestiorē. ¶ De medici/
nis aūt exiccātibus vlcera virulēta: q̄dā sunt simplices: ⁊ q̄/
dam cōposite. ⁊ simplices multe sunt: de quoꝝ numero ē pli
dia ⁊ balaustia ⁊ galla ⁊ alumē ⁊ corter thuris ⁊ flos papa
ueris ruffi litargiriū antimoniū es vstū farina ordei fabaꝝ:
⁊ orobi: ⁊ aq̄ ciceꝝ: ⁊ aq̄ aluminosa: ⁊ aqua maria: ⁊ multa
silia. ¶ Dixit Oribasius. folia cypressi recētia ⁊ nuces eius
sicut sunt si teruntf in vino ⁊ superponuntf deficcāt humidi/
tates vlceꝝ absq̄ nocumēto. ¶ Et Aui. dixit. q̄ emplīm de
folijs nucis: aut ex nuce: sicut ē ꝓfert valde ⁊ exiccat hūores
absq̄ nocumēto. Et de dictis medicinis. dixit Aui. sunt ru/
tha ⁊ folia arboris culitū. alis. cunicū de qua dicunt q̄dam
q̄ est vlmus: ⁊ q̄dā q̄ est fraxinus: ⁊ q̄dā est spēs salicis. Et
dixit. aqua in qua decocta sūt cyperi est bōa ad exiccationē.
Et ex eis est decoctio mirabolanoꝝ quorūcūq̄z maxime bel
liricoꝝ ⁊ emplicoꝝ ⁊ decoctio azederach: ⁊ folia asedit sūt
bōa in illo. ¶ Et de medicinis cōpositis est vnguētum vtile
valde in quo ꝓuenit Aui. cū Al. q̄ sic fit. ℞. litargiꝝ valde
puluerizatū: ⁊ cū aceto: ⁊ oleo vicissiz ibibaf. quia vna vice
cū aceto ⁊ alia cū oleo: ⁊ hoc totiens fiat donec albescat: de
inde sumanf antimonij ⁊ eris vsti ⁊ balaustie ⁊ cucumer si/
ue venaꝝ. i. celidonie vel venaꝝ. i. vermiuz terre ⁊ gallarū ⁊
sanguinis draconis: ⁊ aluminis ⁊ climie argēti. añ. sextā eiꝰ
q̄ sūptū est de litargyrio albificato i mortario diu i corpora
do cū pistello. ¶ Medicamē in hoc bonū est, vinū stipticuz
in q̄ decocta sunt alumen corter thuris: nux cypressi cyperi ⁊
sauina. ¶ Et dixit. A. q̄ ꝓdictaꝝ medicinaꝝ exiccantiū vl
cera virulēta: imo ⁊ q̄cūq̄z alia quedā cum deficcatione sua
sūt vehemētis infrigidationis: sicut hyusquyamꝰ albus opiū
radix mādragore. supple. ⁊ q̄dā sunt minoris infrigidatiōis:
⁊ his vtēdū est cū vlcus fuerit virulētū cōpositū cū calidita
te ꝓm suos gradus: ⁊ q̄dā sunt vehemētis calefactionis: si/
cut resina ⁊ pix. supple. ⁊ quedā sunt minoris calefactiōis: ⁊
his vtendū est cum vlcus fuerit virulētum cōpositū cū fri/
giditate: ⁊ hoc ꝓz suos gradꝰ. Et dixit Aui. ⁊ tibi ineſt vt tē
peres vnā cum alia ꝓm oppositionē alicuius cōplexionum
particulariū: oēs tñ predicte medicine. dixit Auic. nocent si
cū vlcere virulēto fuerit apostema: q̄ñ a ꝑa diget mollifica

Dſia iter
mūdifica
tionē ma
iorē ⁊ mi
norem q̄z
oportet.

Medici
ne exicca
tes vlce/
ra virulē/
ta.

De administratiõe medicinarũ abstergentium.

tione nõ exiccatiõe. ¶Si vo in vlcere sordes plũa adunaf curari oꝫ cũ medicinis abstergẽtib⁹. Dixit.n. Hal. in tegni. si vlcus in putredine vtaf hoc est: qꝛ fiat sordidũ: tũc intẽtio curatiua in eo est expurgare qõ est sordidũ: cui⁹ expurgatio cõpleꝫ p medicinã stipticã. i. absterſiuã. medicamẽ enim stipticũ est tali vlceri salubꝛe. i. est cã salubꝛis faciẽs illã expurgationẽ. Et. A. dixit. sordities eget abstergẽte. s. fortiori eo qõ debeꝫ vlceri inq̃tũ vlc⁹ est. vt enim supꝛa patuit: oẽ vlcus aliq̃li eget absterſiõe sanies: et nisi abstergaf adheret: et oglutiaf oꝛificijs pozoꝝ et labioꝝ vlceꝝ: et sic ipsi⁹ ꝓhibet ꝯsolidationẽ. ¶Dixit. A. qñ nõ mũdificanf vlcera a sorde nõ est possibile vt obuiet eis medicamẽ puꝝ. s. gñatiuũ carnis vsq̃ ad coꝛp⁹ eoꝝ. i. vsq̃ ad carnẽ labioꝝ: qꝛ ipedit a carne q̃ mediat inter medicamẽ et ipsam carnẽ: aut q̃ miſceꝫ cũ medicamine et ꝓꝛie pulueres. i. medicine sicce q̃ nõ sic pñt penetrare: sicut liquide: et nõ solũ ꝓhibet sordes peruenire substantiam medicinaꝝ ad carnẽ: sed ẽt ipsoꝝ virtutẽ cũ sufficientia: qõ ergo ex vlceribus mũdus fuerit. s. a sorde tãtũmodo exiccef et sufficit ad curã: sed vlcus imundus a sorde eget re abstergente illã. Et oꝫ medicamen abstergens eligi magis vel minus absterſiuũ ꝑm quãtitatẽ sordis maiozẽ vel minorem: et ꝑm gradũ grossitiei eius et ipsius viscositatẽ. Nam q̃ nõ fuerit valde plũa: et nõ fuerit vehemẽter grossa et viscosa indiget abstergẽte nobiliozi: ita ꝙ fortitan mũdificaf cuꝫ melle et vnguẽtis. s. debilis absterſionis: si vero fuerit plũa grossa vl̃ viscosa indiget abstergẽte fortiozi: de qbus intellexit Aui. in vlceribus sordidis neceſſariũ est abstergẽs mozdicans. Cũq̃ vlcera sordida indigent abstergẽte mozdicãte: tũc indigent in primis mũdificatiõe. s. maiozẽ q̃ꝫ in ꝓceſſu: qñ in primis ꝓpter multã sorditiẽ sensus mẽbꝛi vlcerati nõ inuenit mozdicationẽ illius: et si sentit mozdicationẽ illius: tunc illud medicamẽ est nimis mozdicatiuũ. Signũ autem habeꝫ ex illo qõ nõ solũ peruenit ad absterſionẽ sordiũ veꝝ humiditatum ipsius mẽbꝛi bonarum: et ideo statim tũc oꝫ amoueri et appꝛoximare debes abstergẽs minus mozdicãs: donec gradatim pueniaf ad illud qõ est minus mozdicans vsq̃quo sentiaf. i. cõꝓhendaf a medico ꝙ fit boꝛa naſcẽtie carnis: in qua boꝛa opꝛ: vt medicamẽ fit priuatũ oi mozdicatione: qꝛ omne mozdicatiuũ est gñationis carnis ꝓhibitiuũ. Et cã gradati ꝓceſſus de fortiozi mozdicatiuo ad minus est: qꝛ cõtinuet a ꝓncipio vsq̃ in finẽ gradatim ꝓcedif in minozatione sordis si non acciderit in curatione error: et quãuis in primis sit neceſſariũ mozdicãs fortius: tũ et tunc et postea in tota curatiõe nõ oꝫ medicamẽ ita mozdicãs exiſtere ꝙ doloꝛẽ inferat. dixit.n. Aui. caue in oibus illis gradationibus ne doloꝛẽ facias q̃ꝫtũ potes: et ꝓꝛie qñ est illic caliditas et inflãmatio: qñ doloꝛ erit cã attractionis materierũ additionis caliditatis et inflãmationis: et sic ambo fiẽt cã attractionis materieꝝ et apationis mẽbꝛi. ¶Medicinarum aũt abstergẽtibus: q̃dã sunt simplices: q̃dã cõpoſite: et de simplicibus est mel: aqua enim sufficit ad mundificandũ vlcus si fuerit simplex: et ipsum mel mixtũ cũ medicinis que mũdificãt vlcera mũdificabit ea a sorditie: et ex eis est yreos et opoponacũ et cortex eius. ¶Dixit Sera. ꝙ papauer rubeũ mũdificat vlcera sordida et curat egritudinẽ cũ qua elevatur cutis: et puluis folioꝝ ypericon ꝓuenit eis et ex eis est cyperus. ¶Ait Jude. cyperus deficcat vlcera valde: si enim coquaf in aqua bñ: et colef: et cũ eoꝛũ apozimate lauenf vlcera sordida mollia mirabilis erit ad mundificandũ et deficãdum ea. ¶Ait Oribasius. cinis cõbuste corticis arboꝛis ꝑsicꝫ supaspersus mũdat et cõsolidat vlcera mollia inflata et sordida: et silr faciunt folia eius contusa et mixta cum melle. ¶Dixit Almã. puluis folioꝝ mellisse suppoſitus vlceri q̃ indiget forti mũdificatiõe ipsũ mũdificat et sanat. Et dixit: et ex bonis sunt folia cypꝛessi cũ melle mixta: aut succ⁹ eoꝝ cũ melle mixtus: qñ sanat vlcera in qbus sanies abũdat superflua. ¶Dixit Hal. quod vina deficcat et abstergit vlcera sorde plena: et cõuenit vlceribus putridis et aqua caſei ẽ vtilis ad lauandũ vlcera in qb⁹ est erugo calida: et oleũ yrinũ mũdificat vlcera: et ideo oꝫ poni in vnguẽtis cũ qbus querif absterſio. Et ex bonis sunt folia hedere ī vino decocta et supꝓsita: et yreos cũ melle abstergit fortiter et aristologia cum melle et aceto. ¶Et de cõpoſitis bonis est vng⁹ apl̃oꝛuꝫ et vnguentum viride est mirabile. Et oia vnguenta facta cum floꝛe eris: et emplaſtra facta cũ sale et rebus salitis vt carnibus vel piſcibus salitis capparibus vel oliuis cõditis cum sale. ¶Et ex vtilibus valde est hoc vnguentũ. ℞. fecis olei ro. aceti et mellis puri. aã. ʒ. i. aristol. lõge: aluminis iameni yreos ceruſſe. aã. ʒ. i. viridis eris. ʒ. iij. miſceant optime et in coꝛpoꝛent. ¶Dixit Saracb et ponif. 14. ꝑti. si videris vl⁹ diuerſe collocationis abũdantis sanies et vehemẽtis doloꝛis scias ꝙ indiget lauatiõe. ¶Et vlceribus quoq̃ mellinis sine fauonicis conferũt ficus imaturi triti: et cũ melle mixti: et si superaddis cũ eis sal fortius opabunf. Et cõuenit emplm factũ de radicibus vel foliꝫ sicle: et succo rute imiſſus: aut succus feniculi mixtus cũ puluere folioꝝ rute et rubus cuꝫ nitro mixtus sanat vlcera fauonia capitis et lotio frequens cũ vino stiptico in quo decoctum fuerit semen lini sanat vlcera mellina que sunt in coꝛpoꝛibus teneris vt pueroꝛum. ¶Facta aũt absterſione sufficienti fiat: deinde curatio cum generantibus carnem: et demum cum conſolidantibus.

De cura vlceꝝ cũ defluxu maloꝛũ humoꝛũ. Cap. xxj.

¶Humoꝛ ad mẽbꝛũ vlceratum defluit: aut ex plenitudine exiſtente i coꝛpoꝛe toto: aut ex aliquo membꝛo nobili et fortiori plenitudine habente: aut attrahitur humoꝛ ad ipsum ex vehemẽtia doloꝛis: aut caloꝛis ipsius: aut eius motu supfluo seu calida et attractiua medicina ei suꝓpoſita. Et humoꝛ ipse q defluit ad ipm mẽbꝛũ q̃ꝫ peccat in quãtoꝛ q̃ꝫ in quali: q̃ꝫ in vtrisq̃: et q̃ꝫ est quãtatis pauce q̃ꝫ multe: et q̃ocũq̃ fuerit impedit curationẽ ipsius vlceris: verũ si multus et male qualitatis extiterit reddit vlcus malignũ peſſimum: qñ virulentũ vel sordidum: et q̃ꝫ ambulatiuum coꝛroſiuum putrefactiuuꝫ: et quandoq̃ fistuloſum canceroſum et obstracoſum vel eſcaroſum: aut alterius peſſime diſpoſitionis. ¶Et cura talium vlcerum in generali habet tres intentiones: quaruꝫ prima vertitur ad auferendum fluxum ipsius humoꝛis: et secunda ad corrigendum malam diſpoſitionem ab eo derelictam in vlcere: et tertia ad curationem ipsius vlceris. De quibus dixit Sale. 4. de ingenio sanitatis. in curatiõe vlceꝝ peſſimoꝛuꝫ indicatio curatiua sumif a cã eoꝝ: et est remotio coꝛruptionis et male diſpõnis exiſtentis in eis: et qꝛ ista coꝛruptio et mala diſpõ fit in eis ex malis humoꝛibus cõtentis in toto coꝛpoꝛe vel aliq̃ particula. i. particulari mẽbꝛo q expellũf et attrahunt ad ipm mẽbꝛũ: ideo surgit intẽtio ad abijciendũ illos diuertẽdo vel euacuãdo reſoluendo vel cõſumendo eos vel ꝓhibẽdo ipsoꝝ defluxũ. Nã amotis illis tollif coꝛruptio et mala diſpõ vlceꝝ: et postea curãdũ erit curatione sua ꝓꝛia. i. que est debita vlceri inquãtũ vlcus est. ¶De ꝓma intentione dixit Hal. in tegni. ita. no. et si influat aliqd vlceri ꝑz influentium. s. diſpoſitiones curationes erunt fiende. Et. 4. de ingenio sanitatis. materia aut fluit adhuc: aut iã fluxit: et si adhuc fluit: tũc oꝫ euacuari. supple. vel diuerti per partẽ oppoſitã plus vel minus diſtantẽ a loco vlceris ꝑm multitudinem vel paucitatẽ plenitudinis coꝛpoꝛis: et. n. si magna fuerit ex loco diſtatioꝛe fiat: et si parua ex loco fiat nõ sic diſtante: et ꝑm diſpoſitionẽ mẽbꝛi mãdatis: et si repletũ fuerit simil cũ totius repletione fiat diſtatioꝛ. Si vero sine repletiõe vel plenitudine totiꝫ: tũc ex loco illi ꝓpinquo. ¶Et dixit eodẽ 4. si sanguis. supple. vel alius hu. ad mẽbꝛũ vulneratum defluens tẽperatũ parũ in quantitate egredif: oꝫ vt ei reppugnes: vt ad tẽperamẽtũ reducaf. cõstringaf ergo et refrigeref superioꝛ pars mẽbꝛi vulnerati. s. ex ꝑte ex qua fluit ma-

De medicinis abstergentes vlcera sordida.

teria: ⁊ hoc fiat cū supappositiōe medicinaꝝ frigidaꝝ stipti
caꝝ mām fluētē ingrossantiū: ⁊ vias ⁊ ductus ꝑ quos fluit
cōstringētiū: necnō ⁊ ꝑfortātiū mēbrū: vt a se fluētē mām de
pellat ⁊ non recipiat. Et ligatura fiat. Dixit Hal. incipiēs a
vulnere vsq; ad sanū locū tēdēs: oꝫ enim mēbrū ligari liga/
tura ꝓhibēte fluxū: put dicet in capitulo ō ligatura. Et ista
duo sufficiūt in quo fluxu. ¶ Si vero fluxus fuerit magn⁹
cui medicina ꝑdicta: neq; ligatura sufficiat fluxui repugna/
re. dixit Hal. iuestigef q̄liter afferri possit auferēs ipm ꝓre/
motionē cause: cā aūt dixit ipse magni fluxus: aut est debili
tas mēbri vulnerati: aut est magna totius corpis: aut alicu/
ius ptcule vulnerato mēbro cōicātis plenitudo: sed defectio
mēbri. dixit ipse nō est nisi mala ꝓpō alteref cū ꝓrio. supp.
⁊ si alia cā fuerit ipi⁹ debilitas corrigat. ¶ Si aūt cā defluxus fuerit plenitudo: tūc primit⁹ mēbrū a quo fluxus fit de
malis hūoribus eūari opꝫ: aut totū corp⁹ si a toto flux⁹ ma
nauerit: ⁊ pp hoc dixit ipse si in mēbro existēte supra mēbrū
vulneratū vene grosse: aut varices fuerint primū vene curē/
tur: ⁊ silr si splen infirmus sit. s. ⁊ sit ō cā defluxus ad vulnus
curef. supple. ⁊ silr curef qōcūq; alioꝝ mēbroꝝ in cā defluxus extiterit. ¶ Dixit auctor cōpēdij. multū valet farmacia
⁊ vomitus ad maligna ⁊ pessima ⁊ putrida vlcera: corpore
enim a malis hūoribus purgato mā vulneꝝ de loco ad lo/
cū mouef: sed tñ qbus vulnus est inferius dabis vomitiuū:
qbus nō. catarticū dabis. Et maxime si vlcus mouef de lo/
co ad locū: aut diuturnū fuerit. Quib⁹ sepe ꝓuocatis si ma/
teriā totā fore purgatā cognoueris: vulnus cū saniē gene/
rātibus oꝫ curare: vt eo maturato hūores eius valeāt peni/
tus effluere: ⁊ ex loco educi. ¶ Et. A. dixit. cū separaf vlc⁹.
i. iā separatū est a dispōnibus malis impediētib⁹ ipsius cu/
rationē: aut inuenis vlc⁹ puꝝ. s. sine alijs malis dispōnibus:
tūc opꝫ vt obserues in primis: an ex corpore. s. toto sit: an ex
aliquo vno particulari mēbro vel plīb⁹ aligd ad vlc⁹ effun
daf: an nōtimo iā sit abscissum: ⁊ si nihil effundif ad ipsuꝫ:
tūc sit intētio tua in medicādo vlcus cura vlcerū ꝓpria: ꝫ si
aligd effundif ad ipm sis solicitus in eo qō effundif ad ipm
cū flōia: aut laxatiōe vētris: aut vomitu: qm̄ ꝓuenit in hoc si
cut hyp. testatus fuit. Hoc aūt totū fit: vt mā fluens eūef ⁊
diuertaf: cū amplius nō fluat ad ipm: opꝫ insup oēm cām q̄
esset cā attractionis humoꝝ ad locū vlceꝝ amouere: siue in
trinseca fuerit: siue extrinseca dolorē sedare opꝫ: caliditatem
extinguere quietē iniūgere nullūq; attrahēs: sed potius cō/
stringens applicare. ¶ Secūda aūt intentio adimplef oēm
malā dispōnē ꝓiūctam cū vlcere auferēdo: siue illa añ fluxuꝫ
affuerit ⁊ fuerit cā eius: siue ad fluxū sit secuta: amouebitur
aūt cū eis q̄ in ꝓprijs capitulis cuiuscūq; eaꝝ dicunf. ¶ Et
tertia intētio adimplef cū exiccatiuis carnē gīantibus: ⁊ tā
dem cicatricē inducētibus. Scire tñ cōuenit in his vlcerib⁹
exiccātia fortiora necessaria fore: qm̄ ad ipsa vocat vlcus in
se: ⁊ ēt humiditas derelicta in eo pp fluxū. Et de ꝓueniētib⁹
in dispōne frigida est abrotanū vsū: ⁊ in dispositiōe calida
est galla ꝓtrita ⁊ vtiliter approximanf eis virga pastoris cō
tusa ⁊ imposita: ⁊ vnguentum ex oleo myrtino ⁊ cera alba.

¶ De cura vlceꝝ ꝑfūdoꝝ cauernaꝝ ⁊ abscōsionū. Cap. xxij.

Sinus ⁊ vlcera ꝓfunda qñq; hñt cauer/
nas ⁊ abscōsiones: ⁊ qñq; non: ⁊
accidunt qñq; a cā extrinseca ꝑfortāte vel ꝑfun/
dante se in carne q̄ res ꝑforans est talis q̄ cau/
sat in vulnere peā illato cauernas ⁊ abscōsio/
nes: quāuis raro hoc ꝓtingat. imo vtplurimū cauerne ⁊ ab
scōsiones sequunf ad vulnus ꝑfundū factū a cā extrinse/
ca ignorātia medici ⁊ malitia curationis: aut sequunf ad flu
xum humoꝝ maloꝝ ad ipm qui sua malitia corrodunt: aut
putrefaciūt carnem que est in circuitu fundi illius vulneris:
⁊ qñq; accidunt a cā intrinseca ab humoribus malis ad vl/
cus defluētib⁹: ⁊ ꝑm plm sequunf exituras. ¶ Dixit Alb.
qñ accidit apostema in qbusdā locis carnosis ⁊ ꝓlongatur
spatium eius: donec collectionē facit: deinde rumpitur aut
perforatur ⁊ egreditur quod ex eo est ex sanie: ⁊ remanet lo
cus vacuus: quasi sit vas ⁊ cutis que est super ipsuꝫ est: sicut
pannus qui iam subtiliatus est: ⁊ nō peruenit ad vltimum
in corruptione sua: neq; impressit in os: neq; in ligamētum:
neq; in neruum: vt nomief sinus ⁊ nō fistula. Et dixit Alb.
cura sinus hñtis cutem subtiliatam est: vt incidas illam to/
tam sic vt renoueturꝫ ⁊ precipue qñ subtiliata est ⁊ facta si/
cut pānus: ⁊ cōfidis q̄ nō adhereat in loco ꝓp corruptionē
suam. Ait Raz. 14. cōti. quotiēs pellis fuerit tenuis similis
pāno aut violacea nō adherebit: si autem speras q̄ cutis ad
hereat: ⁊ nō sequitur cum ea illa corruptio vltima. sed est in
cute illa spissitudo escare: tūc dixit Alb. dimitte eam ⁊ cura
vlcus. ¶ Et vlceris profundissimi cauernam vel abscōsionē
habētis ex ipsa causa nō diuersificatur a curatiōe ipsi⁹ vlce/
ris si nō haberet sinum cauernam vel abscōsionem: nisi in
modo administrationis medicinarum ⁊ ingeniādo qūo va/
leat mūdificari ⁊ incarnari. ¶ De forma aūt administratio
nis medicinarū in eis. Dixit Aui. scias q̄ vlcera fortasse in/
digēt in suis curationibus administratione medicinaꝝ: q̄/
rum q̄dā sunt currētes. i. liquide penetrātes q̄ injiciunf ꝑ/
funditates. i. vsq; in ꝑfūdū pueniūt: ⁊ talia vlcera maxime
sunt ꝑdicta: vlcera enim ꝑfunda abscōsiones ⁊ cauernas.
dixit. A. nō mūdificāt medicine mūdificatione vltima: neq;
faciūt in eis nasci carnē: nisi fiāt currētes. i. liquide in suba
earū vt lauātes. Medicine enim sicce nō possunt cōgrue p/
uenire ad loca abscōsa ⁊ cauernosa: in qbus sunt vie obliq:
⁊ ideo est necesse vt fiant vnguēta ⁊ similia eis liquida ex lo
tionibus ⁊ iniectionibus. In potētia tñ ipse medicine debēt
esse exiccatiue mundificatiue: in hoc enim vlcere necessarie
sunt medicine vehementis exiccatiōis ⁊ mūdificationis sil:
ideo est necesse. dixit Aui. vt sit illud qō apparet. s. de essen/
tia medicinarū humidū liquidum currēs: ⁊ sit illud qō oc/
cultū est de esse eaꝝ siccū. s. vt sint ꝑm potētiā ⁊ virtutē ipsa/
rū deiccatiue. s. mūdificatiue: vt exiccēt humiditatē ⁊ lauēt
⁊ abstergāt saniē: ab humiditate enim sordida ꝑdicta vlce/
ra nō euacuātur: ⁊ maxime sūt necessarie medicine in forma
liquida: qñ eoꝝ taliū vlcerū figura nō est figura in mūdifica
tione. s. prestās iuuamētū: quoꝝ sufficiat preparatio. s. cum
orificio iferiūs: ⁊ modice fūdo superius: ⁊ quorum sufficiat
expressio. alīs. expulsio. s. facta supra vlcus cū manu vel liga/
tura: opꝫ enim. dixit Aui. vt sit hūs horū vlceꝝ talis: ne in
eis retineaf virus: imo currat: ⁊ si iueneris hūc situ ꝓueniē/
tem: ⁊ est in eo radix vlceris mēbri ad superiora: ⁊ orificiuꝫ
eius ad iferiora: tūc illud est. s. situs cōueniēs. q̄ si fuerit di/
uersum illius de situ orificij ⁊ radicis: tūc si est possibile ho/
mini patiēti vt alteret ⁊ ꝑmutet situ ipsius vlceris cū eo qō
pōt facere de ꝑparatiōe mēbri alteratione naturali faciat. s.
⁊ situet ipꝫ mēbrū sic qō radix vlceris sit superior ⁊ orificiū
inferius: put iā supradictū est. Et dixit Aui. qñq; est neces/
sarium: vt medicine horū vlcerum: siue injiciantur: siue ap/
plicenf orificijs eoꝝ misceanf: cū eo qō currit: vt cū vino li/
xiuio vel aliquo ficco ⁊ siccis: vt currāt cū eo: ⁊ qñq; est ne
cessarium vt fiāt adherētes. s. cum ꝑmixtione olei ⁊ cere vel
terbētine vel alterius medicine viscose cōueniētis ⁊ reducā
tur in formam vnguēti. ¶ Modus autem administratiōis
medicinaꝝ in his vlceribus est: vt injiciatur per cānulam si/
ue sirigam itromissam in orificium vlceris cum impulsiōe ⁊
expressiōe vesice ipsius cānule: unaꝫ quādo medicina liquida
sic impellitur ad lōginquius: ⁊ per vias obliquas meli⁹ mā
daf. ¶ Qꝫ si orificiū vlceris fuerit strictum. Dixit Alb. tūc
amplifica ipm cum ferro parūper: aut impōe in ipm licinium
inuolutū in vnguēto egyptiaco: aut alio filō dōec amplief: ⁊
dilatet orificiū vlcerum spōgia noua intromissa in modum
licinij ⁊ medulla saginalis: ⁊ medulla ramoꝝ nouoꝝ sam/
buci in vmbra exiccata cū itromittif facto licinio ex vlcere
earū: ⁊ si orificiū est nimis amplū: vt exeat ꝑ ipsum illud qō

Medicine admi/nistrāde debēt eē in forma liquida.

De mō injiciēdi siue sirigādi medi/cinas.

De medicinis inūctēdis ad lauandū ⁊ exiccandum.

inijcit in hora iniectionis: tūc aggrega labia eius cū sutura. supple. vel alio ingenio dimittēdo ex eo qō sufficit ad igressum canule: debes ātē incipe lauare sinus ⁊ abstergere ⁊ exiccare cū medicinis illa faciētib⁹ electis ex eis remissioribus ⁊ fortioribus vel mediocribus ſm necessitatē exigētie ei⁹ non sel' tm̄ inijciēdo ea: ſz pluries: ⁊ donec ꝓfidas sinū esse mūdificatū ⁊ exiccatū: ⁊ tūc inijciēda sunt ea q̄ faciunt nasci carnē. Est aūt necessari⁹ modus medicatiōis p̄dictus: qm̄ tu nō potes cū licinijs ꝓtēj mūdificare vlc⁹ vsq; in ꝓfūdū ei⁹: aut nō potes imittere medicinas carnis gñatiuas ad loca cōcana vlcerū: ⁊ qm̄ vlcus egeret sectione: ⁊ non pōt eam facere. ¶ Dixit. A. si aliqm̄ nō fuerit possibile vt incidas: aut vt orificiū vlceri facias: tūc recurrēdū est ad curā p medicinas: ⁊ administra ablutionē vlceris ꝓius: ⁊ post vlceris mūdificationē administra tētas faciētes nasci. ſ. carnē ⁊ mūdificātes i. injice medicinas mūdificatiuas ⁊ carnis gñatiuas: verūz administra mūdificationē cū tēperamēto: caue. n. dixit. A. ne mundificatio tua destruat natiuitatē carnis pp virtutem duaꝝ rer⁹ in eis. ſ. exiccationis ⁊ absterſionis supflue: ita q̄ habeat ꝓhibere carnis natiuitatē: aut iam nataz destruere. ¶ Medicine aūt ꝓueniētes in exiccādo ⁊ lauādo sūt mlte. Et de optimis est mel solū: ⁊ ꝓprie cū vino mixtū ⁊ fortius opabit' si eis sal admisceat'. ¶ Dixit Hal'. sup. 6° epidimiaꝝ. ⁊ ponit' a Rabi in. 15ª pticula. fac crystere de vino ⁊ mellet aq̄ tm̄ mellis mūdificat illo magis: ſz cū egritudo ē maligna ⁊ fortis fac crystere cū aq̄ cineris ⁊ aq̄ mellis: ⁊ quāto egritudo est debilior tāto minus appone de melle ⁊ crysteriza. ¶ Dixit Alb. opz vt ꝓsideres ad sinū: nā si est magn⁹ ⁊ pus: qō ejciet' ex eo est fetidi odoris: tūc administra ipz cū vng^to egyptiaco: de q̄ accipe debes quātū tibi necesse est: dissolue ipm cū aq̄ ⁊ melle: ⁊ cristeriza cū eo sinū ⁊ stringe postea orificiū vlceris: ⁊ non exeat ex eo medicina: sed dimitte eā in ea quātitate. xij. horaꝝ: deinde exhe eā cū expſſione: ita vt non remaneat ex ea: neq; ex sanie aliqd in eo: ⁊ fac illud diebus tot donec mundificet' sinus ⁊ remittat' fetor. Et dixit. qñq; crysterizat' cū aq̄ cineris qñ nō est p̄sens medicamē dictū: ⁊ hec aq̄ fit qñ accipit' cinis lignoruz ficus vel vitis vel ilicis: aut quercus vel cerri ⁊ ꝓjcit' sup ea ſz aq̄: deinde colat' ⁊ crysterizet' cuz ea: ipsa enim ⁊ aq̄ maris: ⁊ aq̄ salsa sunt fortiter ablutiue. i. quas nō tolerāt vlcera pauce fortitudinis. Et aq̄ alumínis cū hoc q̄ exiccat ⁊ mūdificat: repcutit ēt illud qō ad vlcus defluit. ¶ Dixit Alb. si infirmo nō est tolerātia super medicamē egyptiacū: neq; sup aquā cineris: tunc crysteriza cū aq̄ ⁊ melle cui iam pmixtū est aliqd ex ziniar cōtrito: aut cū melle ⁊ vino pmixtū: qm̄ de pprietate mellis est vt mūdificet ⁊ abluat. ⁊ vinū efficit' absterſiuū: ꝑcipue qñ in vino est supfluitas stipticitatis ⁊ siccitatis. ¶ Et. A. dixit. nos iam expti sumus emplm aplicū. i. aplox: ⁊ fuit bonū vltimū ꝓferens: qm̄ est mūdificatiuū ⁊ exiccatiuum. Et dixit. cētaurea qñ ex ea implet' vlcus est mirabilis valde: deinde soffrigō. i. affodili: ⁊ postea yreos: deinde farina orobi. ¶ Oia q̄z vlcera sordida ⁊ antiquata q̄tūcūq; ꝓcaua mūdificat deficcat ⁊ sanat vng^m factum de ceruſa ⁊ argēto sublimato: albumine ouí multū agitatis: ⁊ aq̄ ⁊ vino albo factū in mortario cum lōga agitatione. ¶ Q; si vlcus pfundū poterit curari p viaz dictam bñ est: sed si nō est possibile hoc facere: tūc non est excusatio qn secet' vlc⁹ vsq; ad radicē suā sectiōe exq̄sitissima: vt nō relinquat cauernā: aut qn fiat vt accidat cursus. ſ. virus ex vlcere: siue cauerna si q̄ remāserit: ⁊ hoc qñ nō pt fieri ita exquisitissima sectio: aut qn fiat meat⁹. i. orificiū aliud in radice sua ꝑter eius orificiū: ⁊ fiat meat⁹ iste talis: vt recipiat salutē. ſ. pp⁹ pus qō inde egredi et. alia lra hz. vt recipiat sanié ⁊ egrediat' p ipm: ⁊ nō remaneat in fundo eius: oz. n. vlcus ſm oēm sui pfunditatē ⁊ q̄libet cauernositatē secari si illud fieri erit possibile: ⁊ si nō oz secari in tm̄ q̄ ois eius cauernositas p sectionē illā valeat mūdificari ⁊ expurgari: ⁊ si neutrū horꝝ potuerit fieri: tūc saltē fiat orificiū aliqō in infima pte fundi ipsi⁹ vlceris: p qō ois eius cauernositas expurget'. ¶ In sectione tm̄ fienda vel orificio. dixit. A. opz vt obseruet' dispō mēbri de venis magnis arterijs ⁊ neruis ne incidant': vt nō accidat patiēti timor ex illo. ſ. de spasmo vel fluxu sanguinis multo vel deperditione opōnis membri ad qō neruus ille dirigebat'. ¶ Et dixit Hal'. ª ad glauconez. cū apueris aliquē locum ⁊ eūaueris qō est ibi de sanie: caue tunc ⁊ semp ne apponas supipm oleū: aut aquā: ſz cū eges lauacro plagas laua cū aq̄ mellis vel aceto tēperato vel vino solo: vel cū vino mixto cū melle: cū aūt locus mūdificat⁹ fuerit ⁊ corruptio iā remota: tunc dixit Hal'. vt posuit supra Rabi. fac clystere vel laua vlcus cū vino saltē: ⁊ deinde vnguentum appone loco vtile: ⁊ supra vnguentum spongiam nouam vino madefactā: ⁊ liga eam super. Et Alb. dixit. crysteriza cū eo qō facit nasci carnē: ⁊ est: vt accipias de emplō dyafacon ⁊ dissoluas ipsum cum oleo ros. ⁊ vino stiptico: aut cristeriza cum alijs medicinis conuenientibus ad hoc.

¶ De curatione vlcerum ambulantium corrosiuorum cācrosorum ⁊ escarosorum. Cap. xxiij.

Jgnis sacer cor fio ca.

Jrit Hal'. ⁊ ponit'. 13. pti. sic. vlcera ꝓcedentia ſ. p modū corrosionis tria sunt que his noibus nūcupant'. ſ. ignis sacer corrosio ⁊ formica. ¶ Si. n. vlcus in superficie tm̄ ꝓcedit: ⁊ in pelle de gñe est formice. ¶ Et vlcus qō appellat' ignis sacer est illud qō hz cicatricē. i. escarā secū ⁊ inflāmationē vehemētē in locis attinētibus: ⁊ vocat' hoc vlcus escarosum. ¶ Et corrosio noiat' vlcus qō ꝓcedit in carne ⁊ non in pelle tm̄ ⁊ corrūpit. al's. corrodit ea. Et dixit. q̄ corrosio est morbus cōpositus ex vlcere corrosiuo ꝓcedēte ⁊ ex apate circūstante eidē. ſ. qñq; nō semp: ⁊ de gñe corrosionis est vlcus vocatū a modernis lupus: ⁊ noli me tangere. ⁊ dicet' de eis in sequēti cap°. ¶ Et vlceris qdē dicti formica mā est acuta subtilis: cui⁹ signuz est q̄ tm̄ in pelle ꝓcedit corrodēdo p acuitatē suam cū subtilitate substātie eius. ¶ Sed corrosio. dixit Hal'. fit ex humore acuto grosso: ⁊ testat' super acuitatē ei⁹ q̄ vlc⁹ ꝓcedit ⁊ corrodit mēbra sana attinentia mēbro doléti. i. vlcerato ⁊ attestat' sup grossitiem mae qō non erit in pelle: sed in carne. ¶ Et vlcus escarosuz fit ex mā multe acuitatis tenēte modum. al's. mediū in modo substātie mae faciētis ipz iter māz corrosiōis ⁊ formice.

De cura vlcer corrosiuor. dixit. A. q̄ fiat absq; tarditate. i. dilatione. ſ. quāto citius fieri poterit: nā dilatio curatiōis est ex eis q̄ addūt in malitia horū vlcerū ⁊ humorꝝ corrosiuorꝝ: imo qñq; facit necessarium ambulatio corrosionis cū additione in malitia eius: vt scindat' mēbrū in quo est corrosio ⁊ abscindat' a corpore: ⁊ talis necessitas maxime incūbit: qñ a principio vel ex tarditate curationis malitia in mēbro in tm̄ impſſa est q̄ p artē rectificari nō pt: tūc enim ꝑeligit' q̄ mēbrū illud pot⁹ abscindat' q̄z q̄ corrosio ꝓcedat ⁊ pueniat ad alia. ¶ Dixit Raſ. 13. pti. dico q̄ de ꝓposito Hal'. fuit q̄ in vlceribus malignis ⁊ difficilibus: de quoꝝ numero sunt corrosiua oi ingenio ⁊ studio cura fieri oz: vt educat' q dñans fuerit in corpe ex humorib⁹ peūationem sepe factā: dato ēt nutrimēto cōtrario ipsi hūori. ¶ Et Avi. dixit. q̄ vlis canon in curatiōe vlcerꝝ corrosiuorꝝ fraudulētorꝝ est vt mūdificet' corp⁹. ſ. ab hūore corrosiuo ⁊ mūdificet' mēbrū. ſ. cū corpus iā mūdū fuerit cū vētosis. ſ. cum scarificatione: ⁊ supipm sanguisugaꝝ imissiōe: nā eūatione corporis vel pticularis mēbri mittētis humorē acutū remouet' cā afficiēdē: ⁊ eūatiōe mēbri vlcerati remouet' cā ꝓiucta faciēs corrosionē: ⁊ est insup cañ. dixit. A. in pmutatiōe cōplonis ei⁹. ſ. corpis vel mēbri mittētis: ſz maxie ei⁹ mēbri q̄ est vlcus corrosiuū: vt bōa ꝓpō in toto ⁊ mēbro mandāte inducat': ne amplio⁹ mā acuta mala regiēt' trāsmissura ad locū vlceris: ⁊ ꝓpō ēt in ipso mēbro vlcerato rectificet': vt fiat nāe idoneū instrm ad carnis regiationē ⁊ ꝓsolidationē: ⁊ rectificādū est regimē vt sanguis bon⁹ ⁊ idone⁹ carnis gña-

tioni fiat:

tioni fiat: z qz cõplo totius vel mẽbrii illã mãm generantis est calida supflue cõplo ẽt in mẽbro vlcerato: silr ex acuitate humoris ad eũ defluxi acglita est calida: ideo regimẽ tã per potionẽ q̃z per dietã dz declinare ad frigiditatẽ tantã q̃tã regrit supfluitas z caliditas: cibi eniz debẽt ad grossitiẽ declinare vt opponat ẽt subtilitati humoris acuti corrosiui.

¶ Ex dictis ergo pz q medicine locales ꝓueniẽtes vlceribꝰ corrosiuis debẽt esse exiccatiue vt humorẽ corrodẽtẽ consumant z debẽt eẽ infrigidatiue z inspissatiue: vt quãtitatẽ: z ẽt substãtiã ipsius hũoris corrodẽtis alterẽt: z debent pticipare stipticitate: vt suba3 humoris ingrossent: z mẽbrũ confortent z descensuz hũoris ipsius ad mẽbrũ ꝓhibeãt. Et ꝓ tanto dixit Aui. q melioz curatio eoꝝ. s. corrosiuoꝝ est administratio stipticoꝝ exiccãtiũ z infrigidãtiũ: sicut sunt corices granatoꝝ z lẽtes, z folia arboris masticis: z semen rosaꝝ: z spina egyptiaca: z grana myrthi. Jsta. n. ꝓueniũt emplastrata z embrocẽ ipsoꝝ cõferũt: z maxime si cõfortant cũ alumine: z cõuenit empl'atio cũ folijs acetose z radicibꝰ eiꝰ bullitis cũ vino. s. stiptico: z empl'atio cũ bolo arme. ꝓfecto cũ aceto aut sirupo acetoso z cucurbita ficca adusta: z arnoglosa cũ sauich aut folijs oliuaꝝ empl'ata. Et dicũt. q cerotũ factũ ex oleo roꝝ. vel myrtino z cera, z succo plantaginis sanat vlcera corrosiua. ¶ Dixit Pau. q succꝰ granatoꝝ acidoꝝ coctus cuz melle ꝓfert vlceribus malignis corrosiuis. ¶ Sal. dixit. q portulaca mixta cũ farina ordei suppositа vlceribꝰ calefactiuis que dubia sunt: ne fiant maligna z ꝓcedẽtia ꝓfert: z silr sempuiua z ẋga pastoris ꝓfert vlceribꝰ inflãmatis calidis z berisipile ꝓcedẽti: z sumach cũ aceto superpositũ ꝓhibet ꝓcessuz vlceꝝ malignoꝝ: z solatruz silue stre inferens iuuamen cõuenit vlceribꝰ ꝓcedẽtibꝰ: z ea cohibet: z folia oliue agrestis: siue sicca sint: siue viridia cũ melle mixta z cataplasmata vlcera comedentia: siue depascentia sanant: z idẽ opat cinis ramoꝝ ei⁹, z cinis ossiuz oliuaꝝ eius superaspersus, z cinis sarmentoꝝ vitis aceto infusus postea exiccatus cito cõsumit mãz corrodentẽ: ẽt si corrosio neruis fuerit cõicata: z vtilis valde vlceribꝰ corrosiuis est radix brionie trita cũ sale z suppositа: z est silr vtile emplastrũ factum de capillo veneris z capraria. ¶ Dixit Aui. cõfert vlceribꝰ corrosiuis cũ qbꝰ nõ est putrefactio embrocatio facta cũ aq̃ frigida. si in circuitu vlceris facta nõ abintus, qz eẽt eis mordax z maxime cõpeteret qñ in mẽbro foret intẽsa caliditas. Et notanter dixit Aui. si nõ fuerit cũ eis putrefactio: qz si cũ corrosione esset putrefactio aq̃ frigida noceret sui humiditate augẽs putrefactionẽ. Et silr dixit Aui. cõuenit eis aq̃ myrti z aq̃ roꝝ. z aq̃ vge pastoris: z embrocatio cũ vino stiptico si nõ fuerit calitas intẽsa: z cũ aceto pmixto cũ aq̃ rosaꝝ.

¶ De lupo z noli me tangere. Cap. xxiiij.

Noli me tangere z lupus sunt ex vlceribus corrosiuis depascẽtibus: z ꝑm plm eueniunt a cã intrinseca ex mã colerica mala acuta venenosa qñq adusta: z qñq non adusta subtilis substantie: z qdã asserunt q fit qñq lz raro a melia adusta: z qñq lz raro a flãte salso: z qñ fit a colera tale apa est vehemẽti⁹ doloroſuz: z magis corrodens: vñ z maiorẽ occupat locũ: z qñ fit a melia est minoris doloris: z minoris corrosionis z occupationis minoris loci: z qñ fit a flegmate salso tenet mediũ inter ꝓdicta in dictis diſpõnibꝰ: z colericũ participat ruboꝝ claro: maxime iuxta radicẽ eius: z melr cũ participat nigredinẽ maxime circa cuspidẽ eiꝰ: z factũ a flegmate salso participat liuedine: oia tñ bꝫ vlcera cũ antiquant liuescunt: vel nigrescunt z indurantur z obstracant, z qñq eueniunt bꝫ vlcera post vulnera z vlcera alia: cũ male curant z defluunt ad ea humores mali.

¶ Et noli me tangere a qbusdam fornax vocat. Et differt a lupo respectu mẽbri cui accidit: nã noli me tangere dr qñ accidit a mẽto supius in facie vt ore naso z genis. ¶ Et lupus dr qñ accidit a mento inferius: frequẽtius tñ accidit in tibijs: z differũt ẽt ꝑm quosdã in mã. nã lupus fit ex mã magis acuta ignita q̃z noli me tangere: z iõ vehemẽtius: vñ cõiter lupus plus corrodit in vno die q̃z noli me tãgere in vno mense: z inde est q noli me tangere qñq ꝑmanet ꝑm dispositionẽ vnã p menses plures: lente. n. crescit: z ꝑm plm incipit vt pustula parua: z fere per annũ in sua puitate ꝑmanebit.

Cura boꝝ vlcerũ ꝓmo verti dz ad eam vt abscindat: dirigat itaq̃ mã per plures dies: deinde euacuetur cum medicina educente humorẽ peccantẽ: z reiteret pluries digestio: z eũatio ꝑm necessitatẽ: z si videris necessariaz fore flõmiã fac eam in lupo de basilica vel nigra. Et in noli me tãgere de saphena. ¶ Et factis euacuationibꝰ exhibe pluries medicinas fermentatas: vt tyriacã vel mitridatũ. Et qz reptum est per experientiã q herba linaria ꝑm oẽm modũ administrationis eius cõfert bis vlceribꝰ, iõ quidã exhibẽt opiatas cũ vino decoctionis eius: vt rectificet cõplo totius z mẽbri mandantis si qõ est membrũ mandans mãm. ¶ Et dicta sit: put ocñ est in caº precedẽte: z deinde volũt qdã q locus scarificet: z sanguisuge supponant ei, vez quidã alij ꝓhibent scarificationẽ fieri in noli me tangere dicẽtes experientiaz docere iꝑm nõ esse ferro tangẽdũ. ¶ Et dictis curationibus pactis deueniẽdũ est ad curã vlceris: z cauteriũ qdẽ cũ igne est melior medicina ipsius. q si abhorruerit iꝑm patiens: aut fuerit in loco q nõ possit cauteriçari: tũc si qdẽ vlcus escarosum fuerit: sicut vt plm est noli me tangere remoueat escara siue crusta ab eo cũ pilo vel alio quouis mõ: z supponat ei medicamen causticũ, z dimittat donec suffi/cienter ipressit, deinde escara inducta tollat: z si causticũ totam carnẽ corruptã z alteratã amouerit bene est: z si nõ: iteretur donec tota remoueat: deinde curet cũ linaria trita: z superposita. ¶ Quidã dicũt. supponat crusta amota ruptoriũ qõ sic fit. in lixiuio facto de cineribus nucũ vltime siccaꝝ misceat: z incorpet puluis q sic fit. ℞. salgema z cinerẽ vitiũ antiquarũ bñ siccaꝝ: z atramẽtũ z calcẽ viuã z tartaꝝ optime puluerizatũ ꝑm ptes eẽles: de quo in lixiuio tñ apponatur q fiat mediocriter spissuz: z tota nocte dimittat sup loco facta inunctione cũ populeon in circuitu. mane remoueat. Et si fuerit illic aliq̃ escara siue pellicula cũ rasorio tollat: z tũc distẽperet salgẽma tritũ cũ succo plãtaginis: z fiat mediocriter spissuz z supponat: z tũc sup illo folia plãtaginis trita z modicũ expssa supponant: z ad vltimũ supponat folijũ plãtaginis integrũ: pus tñ locus lauet cũ predicto lixiuio: z exiccet cũ pãno lineo veteri rarefacto, z ita fac per. 9. dies mortificato aũt totaliter vlcere apparebit tibi caro rubea sine aliq̃ ifectiõe infundẽs guttas sanguineas: z tũc apponat linaria trita cũ toto succo: z die sequẽti lauet locꝰ cum predicto lixiuio: z exiccato loco supaspgat puluis factus de roꝝ. thure, z mastice: donec carne repleat, deinde ꝙsolidet.

¶ Quidã dicũt se curasse bꝫ vlcera liniẽdo: z ifrigidãdo locũ frequẽter in die cũ succo caulis rubei: z dicũt alij. q si vlcus liniat sanguine alicui⁹ bois q passus fuerit filẽ vlcus: z postea sanat⁹ fuerit ab eo sanabit cũ ꝓprietate ineffabili q̃ est in eo: z aliq̃ asserũt succũ linarie z plãtaginis frequẽter supinfusuz supposit⁹ ipsis herbis ꝓtritis sanare bꝫ vlcera cũ ꝓprietate mirabili. ¶ Alij dicũt mirabile eẽ exprimẽtũ qõ fit sic. ℞. cinerẽ cerri, z decoq̃ ipz in bono vino albo vsq̃ ad ꝙsũptionẽ tertie partis: z de isto vino fiat lotio mane z sero vsq̃ ad pfectã curationẽ: z facta lotiõe mane z sero 'supaspgat puluis ossis bois ꝓbusti, ita tñ q fit õ osse oppositо mẽbro patiẽti. v. g. si fit vlcus in crure dextro fiat puluis õ osse cruris sinistri cõbusto, arsenicũ sublimatũ ꝑ° die quo apponit occidit fistulas z vlcera cãcerosa, noli me tangere: z filia vlcera: vez si bꝫ vlcus fuerit in mẽbro neruoso vel alio in q̃ verendũ sit de medicamine multũ acuto: tũc misceat arsenicum tritũ cũ oyalthea: qñ ipsa frãgit acuitatẽ ei⁹: z põt tũc sec curi⁹ apponi dicti mẽbris añ q̃z puẽiat lesio ex eo ad neruos vl arterias: oportebit tñ reiterationes facẽ bꝫ vlceꝝ exigẽtiã.

¶De cura vlcer̃ putridor̃ ambulantium. Cap̃.xxv.

ALcus putridū putrefactuz siue putrefactiuū. vt supra patuit. est de vlceribus ambulatiuis, z est aliqñ purū: z aliqñ mixtū cū corrosione. ¶Et reperit vlcus putrefactiuū sub duplici disp̃one: qm̃ hꝫ vlcus nondū est putrefactū: sed est in disp̃one vt putrescat: aut ét tendit in viā putrefactionis: z cognoscit p alterationē colorīs carnis circūstātis ad colorē malū liuidū viridē vel nigrū: z diminutionē sensus eius: ita q ea q̄ dolorē iferre solebāt ei nūc nullū aut valde remissuz dolorē afferūt: z qñqz est hꝫ vlcus iam putrefactū: z iam incipit eius putredo ambulare: z pcedere corrūpēdo carnē circūstātē: z tūc aut putrefactio ei⁹ est adhuc pua z pauꝫ pcedēs: aut multa, z augef z pcedit z dilatatur z cognoscit: qz color carnis circūstātis iaꝫ fact⁹ est malus z puata est sensu oino: ita q nō pcipit dolorē si pungaf: aut incidaf z quotidie dilataf ad ptes circūstātes ei. ¶Et dixit Gal. z ponit. 14° 9tiū. Natura vlcer̃ putrefactor̃ nō est p̃m nām vlcerū difficilis 9solidationis: qm̃ vlcera putrefacta incedūt, sz q̄ sunt difficilis 9solidationis non trāseunt terminū ipsor̃, z vt ponit. 13° 9ti. dixit Gal. vlcus qō appellatur putrefactū nō est de spē ꝑprie vlceris: sed est passio cōposita de vlcere z putrefactione. Scire. n. debes q̄ putrefactio absqꝫ vlcere accidit in plurib⁹ mēbris, z subdit. attestatur sup corruptionē vlceris putrefactiui fetor insepabilis ei.

Et cura huius vlceris nō opꝫ vt differaf aut dilatef: qm̃ addit quotidie ad malitiā. Si ergo tale vlcus fuerit adhuc solū in via putrefactionis: tunc corpe mundificato: aut mēbro mandante curef mēbrū in quo est vlcus cū scarificatione: z cū sanguisugis: z rectificatione cōplōnis eius cū epithimatibus z alijs, z cū administratione regiminis boni: z attēde oi igenio ad abscisionē cause. Ait. n. Hyp. in libro suo de vlceribꝫ: quotiēs nigrescit locus attinens vlceri ex cā putrefactionis sanguinis, aut ex cā venar̃ que ampliate sunt desuper: vñ fluunt ad ipm mäe patiens hꝫ nō sanabit: nisi prius curenf ipsa loca que sunt circa vlcus. s. que sunt cā nigredinis z putrefactionis vlceris. ¶Ait Rab. 13° 9tinē. dico vitanda sunt mollificantia in vlcere ꝑprio putrido z ꝑpe in mēbro calido. Scias enīz dixit Gal. sup 3° libri humor̃ q̄ cōditio vlcer̃ putrefactor̃ peiorat penes aerem calidū z humidū: z penes flatū venti meridionalis: eo q̄ in de corpus aptaf ad illud. s. ad putrefieri. Jdeoqꝫ locādus est patiēs hꝫ vlcera in loco frigido z sicco: z quē perflat septētrio, z oū vlcus fuerit in via putrefactionis: opꝫ vt defendatur: z phibeaf putrefactio cū reb⁹ frigidis z siccis q̄ hñt virtutē phibendi eā. Et ex cōferētib⁹ in hoc casu. dixit Gal. 2° ad Glauconē est farina ordei cū aceto mixta z farina sagine mixta cū melle, z farina fabar̃ cuꝫ aceto z melle: aut sirupo acetoso, z ex eis sunt aliqui trocisci. desiccātes: z sal: z ꝑz Gal. flos barbe yrcine. als. fungus herbe. s. yrcine. s. Jpoqstidos cōuenit vlceribꝫ putrefactis: eo q̄ virtus ei⁹ est desiccatiua. Et ait Gal. auricula muris. s. anagallus 9fert mēbris putrefactis z phibet putrefactionē eo q̄ desiccat siue punctione per se tātū suppositus: aut cū vino trita z nitro z melle. Et dixit Gal. z sil⁹ dixit q̄ ypericon hꝫ desiccare oē vlcus: z iō tritus z suppositus vlceribus putrefactis mollibus z inflatis sanat ea. ¶Dixit Gal. vt ponit a Rabi. in. 15ª particula cuꝫ mēbrū egrotās viresci liuescit, aut nigrescit scarificamus z extrahimus inde sanguinē, z apponimus supra locū spongiā siccā, z illud cū medicinis exiccātib⁹ medicamur: z si necessariū fuerit extrahimus sanguinē iterato. s. scarificādo: z nō solū iterato: sed z pluries ꝑz necessitatē. ¶Et Aui. dixit. qñ corrūpit. i. in corruptionē tendit qō est in circuitu vlceris: qō est qñ virides cit z nigrescit: tunc cura illud cū scalpellatione z extractione sanguinis ex loco: ita q̄ ét cū vētosis: deide adhere ei spōgias siccas: z deide medicias exiccātes. ¶Oz si nō potuisset mēbrū defendi a putrefactione, z iam incipit putrefactio, tūc medicine predicte sunt debiles: sz oz vt remouētib⁹ q̄ iam putridū est: z ꝓhibētibus ipsius perambulationē curetur. ¶Dixit Rab. in diuisionibus. in vlceribus que sunt putride carnis est necessariū: vt curatio fiat cum vnguēto viridi: vt corrodat qō iam est putridū, medicina enim cōposita ex floze eris, z cera z oleo. dixit Auicē. est bona: qm̃ mundificat. s. carnē iam putridā: z ꝓhibent medicationis superfluitatē cera z oleū. z ideo in hac re ista medicina existit tēperata: q̄ si per hoc qō putridū est nō remouetur vtēdū est fortioribꝫ: vt vnguēto egyptiaco: z similib⁹. ¶Oz si hꝫ vlcera serpentia z dilatantia facta fuerint: dixit Gal. 5° cathagenis z ponit a Rab. 15ª particula. indigent curari fortissimis medicinis: z multotiens h̄ vlcera nō curant nisi cauterio ignis. ¶Dixit Albu. si videris vlcus q̄ peram bulet de vno ad alium transiens locū: z corrumpat carnem cito ei succurrere incidendo: aut cōburendo carnem anteqꝫ multuz dilatef. ¶Rab. in diuisionibus dixit. qñ fient vehementiozis putrefactionis: tunc cura cum medicinis acutis. ¶Et Aui. dixit. cū hꝫ vlcera supfluunt in corruptione fit necessariū, vt cōburanf cū cauterio cum igne: aut cum medicamine acuto: aut cū incisione: vt nō remaneat nisi caro sana. Simile itaqꝫ dixit ipse q̄ putridū est medicamen mittaf acutum sicut calcantū: z alderes. i. colcotar: z arsenicū z calx: q̄ si nō sufficerint ad curā: necessariū est vt cū igne fiat. ¶Dixit Rab. 13° 9ti. cū putrefactio fuerit fortis z magna: tūc necessariū erit desiccatiuū fortez: sz nō erit aliqd fortis desiccationis: nisi fuerit calidū sicut sunt calide medicine: quoniam hec ꝓhibent de eis putrefactionem mirabiliter z valde, de quibus medicinis est aqua pisciuz salitor̃ z decoctio pinorū. Et dixit Dios. q̄ semē radicū positū in empl̄o cum aceto euellet vlcus putrefactū. i. carnē putrefactā vehemēter: z folia porri ꝑprie nō trāsplantati trita cū sale: z suppositā subito exiccant vlcera sicut cauteriū: z fel taurinū mixtū cū melle cōfert eis. ¶Dixit Ga. 2. ad Glauconē. vlcera fortissimaā qbus est putredo indigēt fortissimis medicinis: quar̃ virtꝫ adeo fortis sit: sicut vtus ignis: sicut est terra francigena vitreolū vtrūlibet auripigmētū z calx: z his vlceribꝫ pluries adhibemus ignē cū ipse medicine deficiūt ab opōnib⁹ suis vires suas in ipsis vlceribus amittētes. ¶Dicūt. si caro corrupta nō fuerit tota sil⁹ ferro abiciaf: si vtus patiētis fortis fuerit. si ño debilis in plurib⁹ vicib⁹ tollaf. Si aūt multuz fuerit auferaf nō tota sil⁹, sz patiaf in plures vices: ét si virtꝫ cōstās fuerit: z hoc siue ferro fiat siue medicinis: siue ptim ferro z ptim medicinis siue cū igne. ¶Dixit Gal. si mutatio coloris que ostēdit corruptionē fore multā intrinsecus penetrauerit: qz multa sit caro q̄ corrupta est, opꝫ vt 9stās his. s. z nō festines: sed in gras an debes. s. totā abscindere sil⁹. sinaūt curabis eā in longo tēpore: qz in plurib⁹ vicibus ferro, aut medicamine acuto. hoc tñ. s. cū ferro vel medicamine. dixit Gal. p̃m voluntatē infirmi faciendū est. s. p̃m q̄ ipse elegerit fiendā ferro: aut medicina. Quidā cū ferro pati nolētes malunt longo tpe cū medicina curari. z qdā ecōuerso. incisionē cū ferro libētius eligūt. ¶Dixit Aui. forsasse fit neciuz incidere mēbr̃ vt saluef. s. residuū a corruptiōe sua z quoties incidas totū mēbr̃ qō putrefit. dixit Gal. 5. de inge. sani. fiat ꝓ cautela vt coquaf cū igne in radice ei⁹: aut curef cū medicinis incēsiuis. ¶Dixit Aui. q̄ si putrefactio fuerit 9iuncta cū corrosione: tūc aqua maris cōpetit frequēter supinfusa aut cū mēbrū retinef in ea, z capitellū confert sil⁹: z caro pisciis cōtrita z salita cū pua q̄ztitate mice panis. ¶Emplm vtile valde vlceribꝫ putrefactis. ℞. Atramēti rubei. ʒ.xxx. aluminis z corticū granator̃. aā. ʒ.xvj. thuris z gallar̃. aā. ʒ.xxxij. cere z olei antiq q̄ztū sufficit. ¶Et dixit Aui. q̄ conueniūt embrocē cū aqs exiccatiuis ꝑdictis: z tūc maxime conueniūt embrocatis vel cristeriçatis qñ cū dictis vlceribꝫ essent cauerne vel abscōsiones. ¶Et dixit. cū sup ista vlcera et alia sibi administranf medicine opꝫ vt dimittanf diebus

aliquot: qz vsq3 ad 3am die: vt supra patuit, q̃ non soluant vt magis ipurimere possint z ỏsiccare z putrefactionẽ ꝓhibere.

¶ De cura vlcer̃ difficilis ꝓsolidationis. Cap̃.xxvj.

QVrit Aui. scias q̃ vlcera difficilis cõsolidationis absolute sũpta sũt ꝑter corrosiua z putrida: qz sũt sup. alia ab vlceribꝰ corrodẽtibꝰ z putrefactiuis: sicut est cõe ꝑter ꝓpriũ: qz sicut supra patuit: q̃uis putrefacta z corrosiua sint vlcera difficilis ꝓsolidationis: nõ tñ puertit q̃ oia vlcera difficilis ꝓsolidationis fiãt corrosiua vel putrefactiua. ambo enim ista sũt ambulatiua: ꝛ cũ vlceribꝰ difficilis ꝓsolidationis: q̃ñq̃ nõ est ambulatio: ꝛ sũt ꝓ3 disponẽ suã per aliq̃ spatiũ: z iterꝫ dixit Aui. vlcera difficilis ꝓsolidatiõis: q̃m nõ opꝫ vt ipsa sint incedẽtia, alꝫs sudãtia, i. pfunda z viruleta. sũt. n. fistule vlcera difficilis ꝓsolidationis absq3 conuersione, z omnia vlcera maligna z fraudulenta sunt de genere vlcerum difficilis cõsolidationis.

Et cura vlcer̃ difficilis ꝓsolidationis tribus cõpleꝰ generalibꝰ intẽtionibꝰ, z ꝑma eaꝝ est ad abscindendã cãm ipsius difficultatis: z tu iam sciuisti eas. 2a est ad replendũ ea carne, z 3a est ad ꝓsolidandũ ea. ¶ De impletione ꝑme intẽtiõis, dixit Aui. cañ. in curatione hoꝝ vlcer̃ est vt si cã ei⁹ fuerit malitia cõplonis rectificet: liqdẽ fuerit imãlis sicut dicet in ca° de cura vlcer̃ cõpositoꝝ cũ mala cõplone: z si fuerit mãlis eũet mã peccãs. ¶ Dixit Hyp. z ponit. 14. otiñ. laxatio facta cũ medicinis ꝙuenit maiori parti vlcerũ in capite z vẽtre z articulis: z vlcer̃ que dubia sũt ne corrumpãt z corrodãt: z q̃ incedũt z extẽdunt: z vlcer̃ q̃ lõgaz durabilitatẽ faciũt: z vlcer̃ q̃ extimat medic⁹ relinquere ꝓp difficultatem z diuturnitatẽ curationis: q̃m lꝫ oia z eis sitia medicinanf ꝓ laxationẽ z vomituz. z Hal. dixit. docuit nos Hyp. in his ỹbis q̃ laxatio vẽtris, z vomit⁹ ꝙuenit oibꝰ vlceribꝰ crudelitatis vehemẽtis. ¶ Et Raf. dixit in diuisiõibꝰ. in vlceribꝰ difficilis curationis: z malis indiget hũs ea flõia z solone vẽtris, z si fuerit cã difficultatis malitia sanguinis flõmet z mũdificet cũ mũdificãtibꝰ z clarificãtibꝰ sanguinẽ. ¶ Et dixit Aui. ponaf eoꝝ cibꝰ q̃ gñet sanguinẽ bonũ ꝓtrariũ illi in q̃litate reddẽte ipm malũ: z cũ fuerit paucitas sanguinis fiat multiplicatio eiꝰ cũ dilatatione in cibo bono: oꝫ ẽt sumi cibꝰ bonꝰ vt bonꝰ gñet sanguis, z in tãta quãtitate qua tãtũ de sanguine gñet q̃ sufficiat gñoni carnis ꝓ repl̃one vlceris. ¶ Et si cã fuerit mollificatio. i. virulentia: z sordidatio vlceris curet curationem mollitiei z sorditiei. In vlceribꝰ. n. malis, dixit Hal. z ponit. 13. oti. q̃ vt sit hũiditas mala z pluries erit. cũ eo sordities supabũdãs. posuit Raf. ibidẽ ꝑm Hal. in administratione pulueꝝ exiccãtiũ z abstergentiũ in his vlceribꝰ. Et dixit. quotiẽs abstergere voluerimus aliquem puluerẽ, debemꝰ attẽdere cũ ipsoꝝ mũdificatione z ꝑparatione z abstersione cũ pãno leni: deinde repleta ei⁹ cõcauitate cũ medicamine supponaf ei vngm: vt alꝫs z supra vngm ponamus pannũ ꝑm modũ eius: z supra pãnuz ponam⁹ spõgiã infusaz in vino z aqua, z postea ẽt infundimus de aq̃ frigida nõ q̃ dissoluaf ligatura: ligaturã tñ facie mus dignã. s. put ꝙuenit expurgationi vlceris: z quoz triduo eã dissoluem⁹, z facta dissolutione nõ mittaf aliq̃ aq̃ in eas. sed solũ abstergam⁹ vlcus cũ panno iã dicto ad mundificandũ ipz de erugine si ibi fuerit. Deinde reiterãdũ est medicamen ꝑz, opportunitatẽ. ¶ Jngt Judeus. vlcera sordida humida que nõ ꝑfit deseccari z mũdificari curat myrrha aloes rosa san. ora. sarcocolla balaustia aristo. z ỹreos cũ pulueri gaf z puluis ille supaspergif mane z sero. ¶ Unguentum vtile q̃ mũdificat vlcera z replet ea carne. ℞. ỹreos z arist. añ. 3. iij. terantf optime z misceantf cũ tanta q̃titate mellis q̃ ea glutinet z informã vnguẽti adducat. ¶ Et si cã fuerit, dixit Aui. malitia dispõnis accidẽtis ei q̃ ꝓtinet cũ eo de cartone, vt q̃ sit in via corruptionis aut iã inceperit corrumpi z ꝓcedat corruptio, tũc curet sicut dictũ est in. c. vlcer̃ putrefactoꝝ. dixit Raf. 14. oti. hoc est medicamen ad sanãdũ vlcera: in qb⁹ nõ potuerũt alie medicie. ℞. vitreoli rubei. 3. xxx. aluminis. 3. xij. calcis viue. 3. xv. pũdie. 3. xv. thuris. 3. xxxij. gallaꝝ. 3. v. cere. 3. c. xx. olei. 3. c. xviij. pinguedinis vituloꝝ. 3. c. xx. incorporent̃ more vnguẽti. Et filt̃ si fuerit cã ei⁹ corrosio cura fiat sicut dictũ est in capl̃o vlcer̃ corrosiuorum.

Si fuerit ꝓ varicem.

¶ Dixit. dixi alumen mixtũ cũ fece aceti z galla partibus ęqualibꝰ corrosionẽ curat z ꝓhibet eã. ¶ Paulus ad corrosionẽ cũ caliditate z ꝓfert mãmillis z gigiuis z auribꝰ si in eis accidãt vlcera maligna. ℞. vini põtici rotu. xxx. sumach ꝙciatoꝝ pelliũ rotul̃. i. nucis cypressi rotulis. i. galle imature z cassiel̃. añ. rotul̃. 5. infundant̃ in vino illo p. x. dies: deinde decoquant̃ tãdiu donec fiat ad modum mellis z reseruet̃: z vtendũ est eo in istis vlceribꝰ: z quotiẽs exiccaf humectet̃ cũ vino. Et Raf. dixit. aut cũ aceto. ¶ Et dixit Aui. si cã fuerit vitis ambulatiua. s. varix icide eã z fac currere sanguinẽ eius. et cura eã sicut in suo capl̃o dictũ est: q̃m hoc faciendo multotiẽs facit gescere illud. s. vlcus difficilis ꝓsolidatiõis: vnde curaf z sanaf. ¶ Et si cã fuerit repletio eius vitis siue varicis: tũc incipe cũ flõmia z eũone ipius hũoris melici si affuerit: deinde obuia viti z fac currere sanguinẽ ex ea q̃tũ tibi possibile est: z nõ retineas ipz vt nõ accidat ex obuiatione sue ad sanguinẽ qõ deteri⁹ est vlcere ꝑmo: qõ aliq̃ accidit si sanguis malus in varice z remaneat z eũato sanguine vitis. z eo curato curet vlcus qõ erat difficilis curationis.

Si fuerit ꝓ malũ liquis.

Si fuerit ꝓ malũ liquis

¶ Et si cã fuerit obstracositas aut fistula cura ipz sicut in capl̃o fistule dicet. ¶ Et si cã fuerit corruptio ossis qõ sequif ipz incidem⁹ z detegemus ab osse. s. illud qõ supra ipz est ex carne vel pãniculis vel alio, z si fuerit possibile auferre illud cũ fricatione faciem⁹ z subtil̃r ingremus z si nõ fuerit illud pol̃e tũ incidem⁹ z faciem⁹ qõ in ca° corruptionis ossis dicet. ¶ Et si cã fuerit supadditio carnis abijciaf qõ ex ea est supfluũ: z silt̃ quecunq3 fuerit cã difficultatis ꝓsolidationis alia ipsi opponaf cũ eo qõ abijcit eã. ¶ Dixit Aui. q̃ Hal. dixit. q̃ qñ putrefiũt vene et antiquaf ista putrefactio: tunc de eo qõ certũ est. s. et rectuz in cura est vt currat sanguis ex ea ꝑm q̃ntitatẽ quelicita est in eis. Dñt. q̃ cursus sanguinis oꝫ esse multus: qz ex antiqtate putrefactus ille extimaf qõ corruptio et alteratio puenerit vsq3 ad multitudinẽ sanguis existẽtis circa loca vlceris q̃ totus oꝫ eũari ne remanẽs ꝑm ptẽ: iterꝫ augeaf in eo corruptio et impediat ꝓsolidationẽ vlceris: ille tñ multus sanguis oꝫ extrahi subito vel patulatine ꝑm licẽtiã sumptã a pticularib⁹. s. Xture et alijs. ¶ Et Aui. posuit multas medicinas simplices et ꝓpositas ꝓferẽtes vlceribus. difficilis ꝓsolidationis ꝑm plures dispões eoruz: maxime ꝑm magis ꝙducẽtes et eas q̃ ꝑm plin euenit̃: quarũ q̃dã sunt multe absterſionis: et quedã sunt corrosiue supflue carnis et humiditatũ corruptarũ, et tu eligere debes ex eis illas que in dispõne tui vlceris ꝙueniunt. ¶ Dixit ergo Aui. q̃ medicine ꝑparate ad difficultatẽ ꝓsolidatiõis in dominantibus dispõnib⁹ sunt sicut scoria eris: et flos eris adustus et nõ adustus: et scoria ascebratã et scorie relique ferri, et glutinatio auri, et fiãt ex eis cerota et colcotar et dragantũ: et que sunt eis similia cũ reb⁹ ꝓhibẽtib⁹ attractionez ad membrũ si fuerit sicut sũt alumẽ et galle et radix dragantee magnũ subsidium est vlceribus malitiosis magnis cũ ptusa vel pulueriçata superapponif. nã purgat et mũdificat ea fortiter: et folia tassi barbassi aurosi. i. ꝓferẽtis flores aureos maligna vlcera ad sanitatẽ ꝑducunt q̃ coquunt̃ in vino: et deinde additur mel et fit ablutio eoꝝ: cũ ipso vino et cataplasmatio cũ ipsis foliis, et folia hedere ꝓtusa ꝑus i vino aussero decocta et suppposita vltima sũt vlceribus malignis magnis, et folia herbe pagane: que herba rotũda nostro ỹdiomate vocaf: ꝓtrita et suppposita ꝓferũt vlceribꝰ malignis et antiqs: et succus eoꝝ iniectus est fortius ꝓferẽs: dixit Hal. q̃ plumbũ vstũ est de melioribus medicinis ad sanandũ vlcera difficilia. Et Filagorius dixit. q̃ ipz bonũ est vlceribus

Si fuerit ꝓ obstracositat̃ aut fistulã aut corruptionem ossis.

Si fuerit ꝓ additionẽ carnis.

¶ Medicie ꝙuenientes.

cancerosis appellatis girabia: z oīb⁹ vlcerib⁹ difficilibus Et Oribasius dixit. q lutū sigillatū ꝓfert vlcerib⁹ malignis difficilis ꝓsolidationis cronicis putridis z humidis vehementer. q si vlc⁹ fuerit infectū fetēs z abūdātis hūiditatis admisceat cū aceto potēti. finaūt dissolue ipz in vino aut aq aut sirupo mellis sufficiēter. ¶ Pau. dix. q cētaurea minor sanat vlcera maligna. ¶ Et Dios. dixit. q herba colūbaris. scz berbena ꝓhibet incessuz vlcex maligno⁹. Et Hyp. dixit in epy⁸. q si vlcera mala larga fiāt: tūc ꝓbure cortices grana tox z pulueres sparge supea: aut pulueres alumis vsti. Et. H. dixit. q cicera nigra cocta z suppolita ꝓferūt vlcerib⁹ ꝓcedētib⁹ z malignis: folia ypericon ꝓsolidāt vlcera maligna: z cinabriū: z sil'r miniū gīat in eis carnē z ꝓsolidat ea: z nux cy ꝓssi gīat in eis carnē: z ꝓsolidat ea: z maxie in corpib⁹ ouris z borax q est ꝓglutinatio auri tā artificialis q3 minera/lis. Dixit Ha. cōburit vlcera maligna: z iō vtendū est ea: qñ magnū medicamē est z vtile ad vlcera difficilis ꝓsolidatiōis. Et dixit. q indicū tinctox ꝓsolidat oia vlcera maligna z putrefacta z corrosiua mirabil'r z vehemēter. ¶ Dixit Oribasius. q aristo. l. radix ei⁹ cōbusta z pulueriçata: z supaspsa sanat vlcera difficilia: pp sordē z succus folioꝝ lilij cū melle mixtus z coct⁹ in vase eneo vel terreo nouo: z imissus sanat vlcera antiq difficilis ꝓsolidatiōis: z sauina pulueriçata exicat vlcera virulēta, z mixta cū melle mundat vlcera sordida. Vinū decoctiōis agrimonie sepe supinfusuz ꝓfert vlceribus antiqs: z fort⁹ eo opaf succ⁹ ei⁹: z lixiuiū cineris ficus tercolat⁹ ꝓuenit vlcerib⁹ malignis: z carice ꝓtrite: z mixte cuz calcāto aut modico çiniar multū exiccāt z sanāt vlcera maligna difficilis ꝓsolidatiōis z ꝓpe tybiax z fic⁹ imature cum melle mixte sil'r: opanf: z sterc⁹ ꝓbustū vtil'r eis apponif, z poliū min⁹ pulueriçatū sup vlcera mali moris sanat ea. Et rutha sil'r sanat ea sup ea appolita: z ꝓprie in corpib⁹ duris. ¶ Et dixit Hal'. q folia bletax suppolita ꝓferūt vlcerib⁹ malignis: z spōgia infusa in lixiuio facto cū cinere ramox ficus sepe appolita curat vlcera cancerosa: si vlcera fraudulēta z carnē corruptā z malā mūdat ab vlcerib⁹ corrodēdo ipsaz: z cū sepe ea lauanf vlcera sordida z antiq difficilis ꝓsolidationis: deide facta exiccatiōe eox cū pāno lineo leni: z supap ponif puluis fact⁹ ex cinere obstracox ptib⁹ duab⁹, z aloes. pt. j. vtil'r curat ea. ¶ Ung^m Joānitij ꝓferēs vlcerib⁹ malignis difficilis curōnis z faciēs nasci carnē in eis. ℞. aris. ro. yreos sāguis dra. thuris masculi: z farine orobi aloes çegi: z vitreoli. aū. ptes eq̄les terant: z cū eis fiat curatio: q misceant cū cera z oleo mastichino: z fiat ung^m. ¶ Farina cicer culax albax in aq infundaf: z postea exiccef: deinde terat z cū melle misceaf. cōuenit enim vlcerib⁹ cancerosis z fraudulentis: z cōuenit eis loliū cū radice vtice in aq coctū vel vino superpositū: z ꝓuenit eis cortex glandiū: scz exterior z interior: z ēt cupule eax pulueriçate, z cū sale pax mixte z incorporate cū veteri assungia porci z melle. Et Auicē. posuit plura medicamina cōpolita vtilia: z vide ab eo.

¶ De cura fistulax z vlcerum ostracosorum z habentium labia indurata. Cap. xxvij.

Fistula reperif triplr sumi. Uno mō large ꝓ qualibet cauerna vel abscōsiōe in qua est corruptio aliquax ptiū. Uñ fit difficilis curatio ipsius siue cutis sit rupta siue non: z sic exitura hūs ꝓdictas ꝓditiones ēt añ ruptura pōt vocari fistula. ¶ Scōo mō ꝓprie ꝓ vlcere cū ruptura cutis hūte ꝓfunditatē z corruptionē ptiū. vñ redditur difficilis curōnis z antiquaf. Uñ dixit Haly. qñcūq vlcus transit. xl. dies antiquaf z fit fistula. Et Albu. dixit scias q oē vlcus qō inueteraſcit z nō ꝓsolidaf: z emittit pus sp, z nō abscindif noiaf in quocūq mēbro fuerit fistula, z nos noiam⁹ ipm çuchumē. ¶ Tertio mō sumif ꝓprijssime ꝓ vlcere ꝓ fundo: cui⁹ labia sūt idurata: siue ipressit in os neruū vel ligamētū: siue nō: licet Albu. inuerit q si nō ipressit in aliqō predictox mēbrox nō sit fistula, sz sinus. qdā tñ dicūt. q fistula est de gīe sinus vlcex ꝓfūdox cauernax z absconsionū: differēs ab eis sicut spēs a gīe. nā sin⁹ est sicut gen⁹ z fistula sicut spēs: sz nō ꝓuertif q nō ois sin⁹ sit fistula. ¶ Ait Hal'. 7. ad Glauconē. z ponif sic a Rabi. in 23ª pticula cutis subtiliata valde q diu in subtilitate ipsa pmanet in qua est corruptio, z non ꝓsolidat se carni oī egritudo ista fistula, z forte oī res abscōsa. ¶ Et qdaz dīnt. q fistula ſm plm est de nūero cauernax z abscōsionū, lz aliqñ sit fistula ꝑter q bēat abscōsiones vel cauernas. ¶ Et itex fistula ſz plm est de numero antiquox vlcex. Ulnera. n. annua z antiq ſz plz sūt fistulosa hūtia ꝓfunditatē cū abscōsionib⁹ z cauernis: nō tñ est neciuz q oē vlcus antiquuz sit fistula. ¶ Et itex fistula est ō nūero vlcex iduratox o. ficiox, lz nō oē vlc⁹ hūs labia z orificia idurata sit fistula: imo p vlc⁹ indurati orificij itelligif vlc⁹ cui labiox caro icipit idurari duritie remissa nō obstracosa: ita q est polē ei⁹ duritiē leniri cuz medicis: est tñ in dispōne z via vt fiat fistula. ¶ Et itex fistula est de nūero vlcerū obstracosox, z iā posita est supra ōria inter fistulā z vlcus obstracosuz: z vlcera cāceroſa q a gbusdā cācri vocanf, pp silitudinē quā hūt in rotūditate ad cācrū apa sūt vlcera hūtia ꝓsil'r fistulis obstracositatē z duritiē carnis: vex orificiū istox nō est strictū sicut orificiū fistulax: z sūt vlcera reantiquata: z quox retardata est curatio. eteniz oē vlc⁹ postq antiquaf ſm plm idurat z fit obstrachinū vel fistulosuz vel cāceroſuz: nō tñ neciuz est q oē vlc⁹ postq antiquaf ſz plz induref: z fiat obstrachinū vel fistulosuz vel cāceroſuz: vt iā multi putauerūt. ¶ Dixit Hal'. in li° de apatibus. z ponif a Rabi. in 23ª pti ª. sic. Fistula est vacuitas stricta q in lōgū ptē sa coadunat: z deſcēsui supfluitatū ad ipm postmodū ppaf. Et Albu. dixit. fistula ſz vitatē est nodatio filtrata dura: cuz qua nō est dolor cui ꝓcauitas est sicut ꝓcauitas penne auis: z pp̄ noiant eā qdā risariū vel risati. i. pennā ꝓcauā. Et q/dā dicūt. q fistula oī ad silitudinē instr̄i musici hūtis os strictū: z fundū amplū qō fistula vocaf. Et Aui. dixit. q fistula est vlcus ꝓfūdū ꝓcauū cū nodositate carnis ipz circūdātis, z fistula sp est cū mā frida q est flātica vtplm: z aliqñ est melācolica in quā egit calor intēsus. ¶ Ulcera ℞o obstracosa sil'r sūt cum ꝓdicta mā vex vtplm melica: z vlcera cāceroſa sūt aut cū mā melica aut cū col'a adusta: in q̄ calor agēs posuit venenosaz acuitatē: z qñcq fiūt fistule z vlcera ꝓdicta ex vlcerib⁹ male curatis. ¶ Dixit. n. Pau. fistule z ꝓdicta vlcera nigra sūt quotiēs nō fit cōditional'. i. ſm ꝓditioné debitā curatio exiture aut quotiēs nō apif cū ferro in loco ꝓgruo. z subdit. in maiori pte accidūt fistule in vulnerib⁹ quotiēs appropinquāt ꝓsolidatiōi si tardauerit chirurgicus in cura eius. Et sic appet q fistule: z ꝓdicta vlcera pñt aliqñ fieri in cipiēdo: lz raro: z aliqñ pñt fieri sequēdo exituras vel vulnera: z est h̄ vtplm: z caro q est in inferiori. i. in añriori pte fistule z vlcex obstracox est, aut dura arida, alba carens sensu: z est sic vtplm: aut forte erit hūida grossa z mollis.

¶ Et fistulax dixit Aui. q qdā est eqlis. i. incedēs recto diametro: siue incedat in lōgū: siue in latū siue in ꝓfūdū ꝛc. non hūs abscōsiones: siue cauernositates visibiles, z qdā est obliqua: siue tortuosa siue hūs abscōsiones nō appentes sensui z fistula siue recta. siue tortuosa: qñcq est simplex siue vna, qñcq est multiplex duplex vel triplex: z simplex qñcq hz orificiuz vnū z qñcq plura. multiplex sp hz orificia plura. ¶ Dixit. A. multotiēs sūt fistule orificia plura hūtes ꝛc. tūc ambigif vtrum sit fistula vna vel plures: z fistula siue tortuosa siue recta. siue simplex siue multiplex: qñcq est recēs: qñcq antiqua: z recēs. dicūt qdā. est illa sup quā nōdū occurrerunt ḡtuor tpa anni. i. q nō trāsiuit circuitū anni vni⁹: z antiq oī illa sil'r quā ptrāsiuit ānus. Et sumūt auctores q fistula alia est in cute z carne sola: z in ipsa terminaf: alia vltra carnes ꝓcedit z terminef aut ad os aut ad cartilaginē: aut ad ligamētū aut ad sipbac: aut ad venas vel arterias aut ad neruū

vel chordã, siue alia terminat in mẽbris mollib⁹: ⁊ alia i duris ⁊ alia in medijs. ¶ Dixit Albu. scias q fistula accidere pot oib⁹ mẽbris corporis. ex eis enim sunt fistule que peruenint ad venas magnas ⁊ neruos aut ad siphac: aut intestinũ aut vesicã aut aliqñ ex costis aut aliquã ex spondilib⁹ dorsi aut ad aliquã iunctura⁹ cõpositaꝝ sicut manus ⁊ pedes ⁊ ex eis que terminant ad intrinseca ⁊ sũt in eis ⁊ ex eis sũt que tendunt ad vicinitatem membri principalis vel nobilis: ⁊ q̃dam ad vicinitatem membri ignobilis.

Signa giis pñt hr̃i ex p̃dictis. etenim caro circundãs ipsum est indurata obstracosa: ⁊ que est interius est ad albedinẽ declinãs: ⁊ ꝫ plm est sine dolore aut cũ dolore paruo ⁊ orificiũ ei⁹ est strictũ, ⁊ ei⁹ cõcauitas est dilatatio eo ⁊ pus ei⁹ est indigestũ aliqñ sine fetore aliqñ cũ horribili tate fetoris ⁊ plm est ps ei⁹ virulẽta fluida ⁊ ps sordida grossa ⁊ virus qõ emanat est aquosũ fluidũ mali coloris nõ aq̃sitati cerasoꝝ: ⁊ qñq̃ est pus exiẽs multũ: qñq̃ paucũ: imo qñq̃ totaliter exiccat fistula maxie in corpibus hiccẽ cõplonis mũdis ⁊ regie exiccatiuo vtẽtib⁹. ¶ Dixit Albuc. in horis aliqb⁹ est hũida q̃ emittit pus ⁊ fortasse abscindit in qbusdã alijs horis. Et dixit Pau. forte hũiditas manabit ō ea ps: ⁊ forte obturat orificiũ ei⁹ ⁊ coadunabit intus sanies eruginosa, deinde apiet os ei⁹ iterꝫ: ⁊ qñq̃ pmanet os ei⁹ rpe lõgo ticũ nihil emittẽs, ipo tñ aperto ⁊ nõ clauso exñte. ¶ Dixit Siliber. qdã ꝓbãt vtrũ sit fistula vel nõ ⁊ accipiũt lac coagulatũ ⁊ desup ponũt de sero ⁊ si mane illud lac iuenerint p soratũ fistulã esse dicũt. ⁊ si nõ: nõ. ¶ Dixit Albu. exq̃site pgre ꝑm oẽm modũ tibi possem vt cognoscas si illic est os aut neruus. s. lesus ⁊ an ꝓcauitas fistule sit illi ꝓpinqua an longinqua ⁊ an sit fistula vna an sint orificia multa an plura super totũ illud pgre cũ sũma fortitudinis tue ⁊ cũ interrogatione infirmi ⁊ inuẽtione doloris apud cõpressionẽ tuã cum manu sup locũ ⁊ sibi⁹ significationib⁹ ⁊ causis ⁊ accñtib⁹.

Signa qñ ꝓpinquitatis ad neruũ. ¶ Signa itaq̃ pueniẽtis ad neruũ sunt dolor vehemẽs cum tangit ⁊ ꝓprie dolet qñ cũ aliquo instrõ pergrit de pfunditate ei⁹ ⁊ emanatio humiditatis subtilis vsq̃ ad os venit. ¶ Dixit Antilis. mẽbrũ ad qõ ꝓcedit ille neruus est lesus ⁊ sentit ꝑ tactũ si attinget neruũ vehemẽs dolor: ⁊ hũiditas q̃ eũat ex ea erit tenuis subtilis ad mo^m illi⁹ eruginis eũate ex osse. ¶ Et Aui. dixit. patiẽs dolẽs in hora vehemẽter ꝓprie qñ tãgit iferi⁹ fistula cũ tẽta: ⁊ fortasse difficilis sit opõ ipsi⁹ mẽbri. s. ad qõ neru⁹ ille dirigit hũiditas p orificiũ ei⁹ egredit subtilis tenuis: sicut egredit ex fistula q̃ puenit ad hos. vel hũi^das q̃ puẽit ab osse ẽ subtilior: ⁊ ỗcliuior ad citrinitatẽ.

Signa qñ ꝓpinquitatis ad venas. ¶ Signa enim pueniẽtis ad os: qñ manabit hũiditas tenuis citrina: ⁊ est cũ ea paucitas doloris aut vt nõ doleat oino etiã apud cõpressionẽ: ⁊ inquisitionẽ cũ instrumento.

Signa ꝓpinquitatis ad arteriã. ¶ Signa pueniẽtis ad venã. s. arteriã absq̃ corruptione vel corrosione sũbe ei⁹ sunt egressio fecis ex ea. ¶ Dixit Auic. multotiẽs egredit fex eo q̃ sanguis p poros vene vel arterie resudãs. permiscet hũiditati vlceris, ⁊ exinde appet totus qõ egredit sicut fex: ⁊ si puenerit ad subam vene ⁊ arterie ⁊ corruperit vel corroserit eã egredit q̃nq̃ sanguis plurimus: ⁊ si qdẽ ex arteria erit sanguis splẽdidus exiẽs cũ saltu ⁊ titilatione: ⁊ si ex vena erit sanguis magis grossus ⁊ obscurus ⁊ hũiditas ex ea exiẽs ꝑter sanguinẽ erit tenuis, sed nõ sicut in tẽdẽte ad os ⁊ neruũ ⁊ nõ erit in ea sensus vehemẽtis doloris apud inq̃sitionẽ: ⁊ pssionẽ sicut in tendente ad neruum: neq̃ oino sine dolore, sicut in tendente ad os.

Signa q̃ puenit ad ligamẽtũ. ¶ Et illa q̃ puenit ad ligamẽtũ. Dixit Aui. hũiditas exiẽs ex ea est ꝓpinq̃ exeũti ex osse ⁊ neruo: vel ꝫ ea dolor nõ magnificat: imo nõ ꝑcipit apud ꝓssionẽ ⁊ inq̃sitionẽ cũ tenta. ¶ Et si finis fistule tẽdit ad carnẽ solã, dixit Antilis. humiditas eũata ab ea erit grossa viscosa turbida ⁊ vnctuosa oino. Et Aui. dixit: egredit humiditas viscosa grossa filis feci: q̃ caro est laxe texture poros hñs latiores mẽbris spermaticis supradictis, vñ pot ex ea hũiditas fluere grossior. ex illis aũt effundit subtilis pp densitatẽ texture eoꝝ ⁊ porozꝝ eoꝝ strictura. Et q̃ ossa inter oia illa sũt magis stricte texture: ideo hũiditas ex eis manãs est magis tenuis: ⁊ ad h̃ dicũt qdaꝫ. adiuuat q vt⁹ digestiua illoꝝ mẽbroꝝ existẽs debilior q̃ in carne min⁹ elaborat in nutrimẽto eoꝝ: vñ minus ingrossat ipꝫ: ⁊ ei sil'r in minori grossitie attestat humiditati q̃ supfluit ex eo, in carne aũt est eo⁹. ¶ Silibe. aũt dixit. fistula que tm̃ carnẽ corrũpit putredinẽ emittit vt est aqua alba. Si vo os infectũ fuerit putredo erit nigra: ⁊ magis fetida.

Sig^a hũorũ descendentiũ ad fistulam. ¶ Dicũt qdã. si materia fluẽs ad fistulã erit flãtica sicut vtplꝫ est: locus erit alb⁹ ⁊ mollis: ⁊ putredo q̃ emanat est aliq̃tulũ alba grossa multe quãtitatis. Si vo fuerit melica loc⁹ tẽdit ad fuscedinẽ cũ duritie maiori. Et si fuerit colica color loci erit declinãs ad citrinitatẽ, ⁊ putredo exiens silr declinat ad eã ⁊ sentient in loco arsure ⁊ pũcture: ⁊ si fuerit sanguinea loc⁹ rubet sine arsura ⁊ pũctura ⁊ putre⁹ sãguinolẽta ocurrit.

Sig^a an fistula sit vna vel plures: an ꝓfunda an tortuosa. ¶ Dixit Albu. fistula habẽs orificia multa nõ est tibi posse vt significes sup ea cũ tenta. s. an sit vna vel plures: sed cristeriça vnũ ex orificijs eius. nã hũiditas q̃ cristeriças currit per orificia sua. s. oia: ⁊ exit ex eis si fuerit vna. sup. ⁊ si nõ currit ex oib⁹ nõ est vna, sed plures. ¶ Dixit Aui. distinguit an sit vna vel plures ꝑ hoc q̃ multotiẽs effundit in vnũ orificioꝝ eius hũiditas habẽs tincturã, ⁊ tũc si fuerit fistula vna ex orificijs alijs oib⁹ apparebit color illi⁹ tincture: ⁊ si fuerit fistula multiplex nõ egredit ꝑ illa oia orificia color tincture illi⁹.

Prognostica. ¶ Et dixit Albu. pquiri dꝫ de ꝓfunditate sua cum tenta de ferro aut ere: sꝫ tortuosa dꝫ inuestigari cũ tẽta de plũbo subtili: qñ plũbũ cũ lenitate sui corpis alleuiat, ⁊ curuat circa tortuositatẽ. Quidã ãt pgrũt de ea cũ tẽta cerea ⁊ cũ cãdela. ¶ Dixit Aui. fistula mala est illa q̃ nõ sentit: ⁊ ꝑm q̃titatẽꝫ elongationis ei⁹ a sensu erit eius malitia maior vel minor. ¶ Dixit Antilis. fistula quãto magis cronica erit ⁊ supabũdantis duritiei tãto peior erit: qñ hec significant sup multitudinẽ carniũ corruptaꝝ immundaꝝ in ea. ¶ Dixit Sal. sup lib⁹ humoꝝ ⁊ ponit. 14. oti. fistule sanãt morbos plures. s. de repletione ex mũdificatiõe corpis de eo qõ extrahũt. ¶ Et q̃dã dixerũt. nõ debẽt sanari fistule antiquate multis ãnis: ex qb⁹ quotidie currit hũiditas plurima, qñ si sanant faciũt hereditare morbos de replone ꝑm plm: q̃ si sanate fuerint ⁊ morbi acciderint fiat in loco in quo fuerat aptio: ⁊ diu tenea tur apta: ⁊ hoc dicũt ipsi nisi fistula fuerit in loco ꝓpinquo mẽbro ꝓncipali vel nobili cui timeat ex ipsa nocum magnũ. ¶ Jnqt Sal. sup 6⁹ epidimiaꝝ. ⁊ ponit a Rabi. in 15ª ptic^a. fistula ex qua lõgo tpe deflux⁹ fuit: ⁊ postea ab ea ꝑm ꝓsuetudinẽ nõ emanat. s. aperire eã tũc tibi neẽe erit. ¶ Dixit Albuc. q̃ curatio fistularũ variat varietate mẽbroꝝ ad q̃ terminant. que. n. ex fistulis puenit ad venas magnas. sup. vel arterias, aut ad neruos. s. magnos aut siphac. coopiẽs. s. costas intrinsecas vt pleurã vel diafragma: aut siphac cooperiens nutritiua aut intestinũ: vel vesicã vel cũ penetratione ad interius eoꝝ aut ad aliquã ex costis siue spondilib⁹ dorsi. s. cũ ipressione corruptionis in eis: aut ad aliquã iunctura⁹ ꝓpositaꝝ. s. pluriũ cõcathenationũ: vt q̃ sunt manus ⁊ pedes: q̃s qdẽ ossa nodosa vocãt, aut que est ꝓpinqua mẽbris principalibus ⁊ nobilib⁹ cũ egritudinibus difficilis sanationis: ⁊ p inde nõ recipit curationẽ: ⁊ occupatio cũ ea est labor ⁊ ignorãtia: ⁊ vt dicũt qdã. dimittere curã taliũ fistularũ melio⁹ est ⁊ magis laudabile ꝫ moniméta Sal. q vt Mes. recitat. dixit. Nolite malaꝝ egritudinũ cure onus suscipere: ne nomẽ subeatis medici mali. nã medic⁹ nõ pot ex cura ipsoꝝ cõsequi honorẽ: neq̃ lucrũ iustũ neq̃ amicoꝝ copiã: tum ꝓpter cure lõgitudinẽ: tum ꝓpter finẽ illaudabilẽ ꝑm plm cõsequẽtez. ⁊ hoc nisi multũ rogatus fueris precibus ⁊ ptestatione premissa. tunc enim melio⁹ est: vt dixit Sal. facere qd ⁊ piclitari ifirmũ cũ spe benigna q̃ finere eũ sine spe perire certissime. cuꝫ hoc etiã aliqñ succedit sanitas insperata vt appebit: ⁊ tũc ẽt cura eũ ꝑm cõsiliũ pauli q dixit. fistula q̃ tendit ad neruũ magnuꝫ

aut ad siphac subsistēs costis: aut ad aliq̄ mēbꝝ nobile nō dꝫ curari cū ferro oio: aut si curaf cū eo cura eā studio ⁊ cautela. ¶ Dicūt. q̄ puenit ad neruū magnū venas vel arterias magnas incisionē: ⁊ cauterizationē nō tolerat: ⁊ fistula q̄ peruenit ad ꝓncipale vel nobile nō tolerat acuitatē medicinaruꝫ q̄ necessarie sunt in curatione eius: qm̄ nocum̄ qō ex eis puenit ad ꝓncipale vel nobile maī? est iuuamēto qō ex eis ꝓsequtur fistula. ⁊ aliaꝝ ēt fistulaꝝ que ad alia terminanf mēbra cura lꝫ fit polis nō est tn̄ facilis nisi ipsa recens sit ⁊ in carne tm̄ terminef. hec. n. ꝑm Auic. est facilis curatiōis. Antique vo fistule. dixit ipse. quaꝝ ꝓcauitates iam ꝓfundate sunt in carne vehemēter sunt difficilis curationis, ⁊ cā difficultatis curationis eaꝝ est: q̄ in curatione earuꝫ est necessaria acceptio ⁊ amotio totius cōcauitatis eī? infiltrate ⁊ indurate cū incisione eradicāte ex laterib? ⁊ circū quaq̄ cū nouacula vel rasorio seu alijs instrīs: aut cū cauterio cū igne aut cū medicamine acuto: ⁊ istud est ꝓrauū ⁊ inquietū: q̄ quocūq̄ dicto rū modoꝝ fiat est molestum ⁊ suspectum.

Et cura fistulaꝝ dupler est vera ⁊ recta, ⁊ est illa mediāte qua accipit ⁊ amouetur tota ꝑs corrupta: vel infecta carnis vel ossis, ⁊ ista ꝓuenit tam antique q̄z recēti. Et alia curatio est mendosa qua mediante exiccaf fistula interius: ⁊ cōsolidatur exterius: lꝫ nō cōsolidef interius: ⁊ illa conuenit antiquis fistulis. Et dixit Auicē. fortasse sūt qui dā qui eligūt mēdosam: ⁊ sunt deceliuiores ad hoc vt remaneat fistula cū eis: ⁊ tolerāt nocumenta eius potius q̄z vt patiant eius curā. ¶ De cura recta. dixit Albuc. cū steterit statione vera sup cognitione fistule: q̄ est de recipientibus curationē: ⁊ q̄ est in loco saluo longinquo a iunctura a neruo vena ⁊ arteria: ⁊ alijs que dicta sunt: tunc perge ad curationem eius. Et curatio eius triplici perficitur instrumento: scilicet dieta potione ⁊ chirurgia.

Dieta. ¶ Et dieta qdē cōsistit in cuitatione omniū humectātiū, ⁊ generantiū humorē ad locū fistule defluentē. maxime autez vitanda sunt omnia cibaria flegmatica, dura ⁊ indigestibilia ⁊ malo? chimoꝝ generatiua ⁊ cōsistit in vsu ciboꝝ ⁊ potuuꝫ euchimoꝝ qui laudabilez generant sanguinē: ⁊ qui sūt pauce q̄ntitatis donec fistula mortificata fuerit. post aūt ei? mortificationē: ⁊ cū iam tēpus regeneratiōis carnis aduenerit, tūc ipsoꝝ ciboꝝ quātitas augeaf: moderate tn̄ donec carne repleta fuerit ⁊ exinde ad dietam redeat consuetam.

Potio. ¶ Potio xo duas hꝫ gīales intētiones, quaꝝ vna est ad corpus totū siue ad mēbrū mandans si qō affuerit. ¶ Et 1ª est ad mēbꝝ patiēs fistulosuꝫ. ⁊ ꝑma qdem cōpletur cū eūone corporis ex humiditatibus malis ⁊ eductione oīs humoris defluentis ad membrū patiens ⁊ ipsius diuersione in quocunq̄ mēbro corpis ꝓtētus fuerit: ⁊ in rectificatione mēbro rū nutritiuoꝝ. ⁊ ꝓprie epatis vt bonus sanguis generef.

¶ Tertia vo intētio gīalis in quatuor partiē intētiones: q̄ꝝ ꝑma cōsistit in cōfortatione mēbri patiētis vt nō recipiat, lꝫ repellat mās fluentes ad ipsuꝫ. ¶ 2ª cōplef in eradicatione totius corrupti ⁊ infiltrati ⁊ indurati taꝫ ab orificio ei? q̄ꝝ a pfūdo. ¶ Et 3ª ꝓsistit i repone loci ꝓcaui mūdificati carne.

Cōfortatio mēbri a receptione mālꝝ. ¶ Et 4ª in eius ꝓsolidatione ⁊ cicatrizatione. ¶ Et prima q dem toto processu cure fieri ⁊ impleri pōt. 3ª vero ⁊ 4ª non nisi post pfectā impletionē scē. ¶ Et ꝑma qdē complef cū panno infuso in vino rubeo stiptico in quo decocte sunt nuces cypressi aut folia eius in circuitu loci fistulati appositi ⁊ sepius renouato aut inungendo in circuitu loci ipsius cū vnguēto facto ex bolo armeno terra sigillata ⁊ vino stiptico: aut cū eisdē lutis ꝑmixtis cū olo ro. ⁊ masticino. ¶ 2ª xo implef cū desiccātib? virus ⁊ abstergētib? sordē a fistulis in ꝑmis: ⁊ postea cū medicīs acutis corrodētib? qō est in fistula ex carne mala: ⁊ tā de exiccātib? ⁊ abstergētibus q̄z ēt de acutis corrodētib? debēt eligi medicine fortiores ⁊ debiliores ꝑm recētiā ⁊ antiqtatē fistule. etenim in antiq̄ exigunt q̄ fortiores. ⁊ in recēti sufficiūt q̄ debiliores existūt: nā in antiquis ipressio in carne facta est magis: ⁊ inde est magis indurata ⁊ obstracata ⁊ in oibus ipsis medicis ingeniāduꝫ est vt perueniāt vsq̄z ad fundū fistule intromittēdo eas in fistulaꝫ rectā cū tēta, in obliquā xo ⁊ cauernosaꝫ cū clysteriçatione ꝑm q̄ dcīm est, in caº sinuū ⁊ abscōsionū: ⁊ tu qdē scis medicinas exiccātes virus ⁊ abstergētes sordes ex capº vlceꝝ virulentoꝝ ⁊ sordidoꝝ. ¶ Et de exiccātib? cōueniētib? ad fistulas dixerūt Hal'. ⁊ Dio. est plātago: ꝓsolidat. n. fistulas ⁊ oīa vlcera antiq̄ ⁊ hūida, ⁊ est in lꝫ melioꝝ oīb? alijs medicinis: qm̄ hꝫ in se siccitatē nō pūgētē q̄ desiccat sine mordicatione. ⁊ hꝫ friditatē nō quenientē ad viā stuporis qua repellit fluētes mās: ⁊ expiētia cognoui ei? opōnē vtilē in fistula nō antiq̄: ⁊ qdā dīt. q̄ succus plātagis minoris imissus fistulis est vtilis valde ⁊ in paucis dieb? mirabilr opat. ¶ Et ō vtilr opantib? est lixiuiū factū in cinere ramoꝝ fic? vel qre? aut folioꝝ ei? ⁊ radix filicis, ⁊ ꝑprie illi? q̄ multū est rubea cū puluerīçaf ⁊ int? ponif vtilr opaf. ¶ Dixit Rabi auēte cōpulti. ℞. gūmi oliuaꝝ ⁊ pcipue siluestriū: ⁊ aloes succotrini. aā. ptes eqles: ⁊ subtilr q̄stū polē est cōtere: ⁊ cū succo folioꝝ plici ⁊ sumitatū ei? optie incorpa ⁊ terendo sil' in mortario ⁊ mortariū si eēt plūbeū eēt melī? ⁊ fistule imittunf: qm̄ ꝓfert. ¶ Dixit Raſ. 13. ꝓti. hoc est medicamē qō desiccat fistulas ⁊ vlcera mollia. ℞. cinerē corticū ouoꝝ ⁊ vitrioluꝫ ⁊ cortices granatoꝝ: ⁊ bn̄ ea tere ⁊ oleo labia fistule perūge: ⁊ puluerē ꝑ dictū supaspge mane ⁊ sero. ¶ De approximatione aūt abstergētiū, dixit Raſ. ibidē auēte Hal. nō debent separari a fistulis medicie cale cū fricatiōe labioꝝ eaꝝ cum eis dū videbif in interiori fistule aliq̄ ps alba, aut videas eā modice sensibilitatis, ⁊ hoc secuto iponaf ei vngm̄ hīs vim abstergēdi sorditiē iuxta q̄stitatē ipsi? ⁊ modū difficultatis sensibilitatis ei?. Et dixit. sp oꝫ fricari intrinsecus fistulaꝝ optime cū tasto iuoluto pāno aspero, deinde succus cozinoꝝ immaturoꝝ cōpressoꝝ iponaf eis: qm̄ desiccat ⁊ otabescere facit eas, dū fiāt ad modū sanitatis, qm̄ corrodet carnē malaꝫ ipsaꝝ. ¶ Dixit. Dios. q̄ folia malue masticata cū sale mixta et suppositata: et sint cruda mūdificāt fistulas: et post mūdificationē suppone ea sine sale et ꝓsolidat eas. ¶ Quida dicūt exptissimā fore radicē laureole desiccatā et puluerīçatā cū replef oꝛificiū fistule illo puluere: aut cū miscef cuꝫ melle, et in modū licinij intromittif. ¶ Et alij dīt. exptissimā fore radicē cāne sume eā et mūda et exicca: et ficcā in supficie rade: et deinde egrū stare fac donec ptes fistulate bn̄ calefiāt. Deide foramē fistule illa rasura replet: et suppone folia ebuli calefacta et dimitte eū vsq̄ ad. x. dies: et tūc laua fistulā cū vino et exicca cū pāno: et iterū calefac ad ignē: et rasura ꝓdicta replet et folia ebuli suppone calefacta: et sic muta de. x. diebus in. x. dies. ¶ Et Hal. qdē dixit, et ponif 14º ꝓti. q̄ acetū oꝫ et litargiriū sanant vlcera difficilis ꝓsolidationis: et fistulas oēs magnas cōcauas, in quaꝝ viscerib? nulla sit caro sordida: et q̄ sūmarie sanāt oīa vlcera magna et pua. Et Ait Raſ. ego cū eis sanaui vlcera grossa et fistulas et sanata sūt per ea in tpe in quo despabaf sanatio eaꝝ fieri: et cōponunf sic. ℞. aceti. vini electi fortissimi ptes. iij. olei vetustissimi ptes. iij. litargirij ptē. j. feraf litargiriū in mortario cū aceto donec dissoluaf, deinde ponanf cū oleo in olla et coquanf p totā diē integrā donec ingrosseſcat: et fiant ad modū picis viscosum nigrū et relucēs: et tūc reseruef in vsuꝫ: et pūt ex eis fieri tente: et intromitti: et pōt extēdi suppetia et supponi vlceribus exteri? et Guili. hoc posuit in caº ō fistula lachrymali. ¶ Et lotio q̄dē fistulaꝝ mirabilr exiccat fistulas et vlcera tepefacta cū aq̄ vitis sola: aut in qua infuse fuerint medicine exiccātes. ¶ Et dicūt qdā. mirabile videbis sicōtinuabis puluere centauree minoris in fistulā mittere lōgo tpe. ¶ Et dicūt ēt pertū fore in sanatione fistulaꝝ supponere eis ab ex̄ fine tenta empl'm factū de folijs sambuci tepefactū. ¶ Et dicūt: ēt pertū fore fistulā vsq̄ ad fundū eius infundi vino veteri in quo decocte sint radices celidonie contuse donec remaneat

Eradicatio corrupti ⁊ iduratī in fistula.

pars ʒ⁹. ¶ Et dicũt vtilr infundi in fistulã quotidie vsqʒ ad fundũ eius succũ pimpinelle ⁊ ipsaʒ herbã sic ꝓtritã desup apponere. ¶ Et dicũt. in fistulis recẽtib⁹ exptũ foꝛe sepe mittere i fistulas succũ v̄ge auree ⁊ rapistrelli mixtos ⁊ herbas ipsas tritas desup ponere. Aq̃ aculea bñs colorẽ saphyri mirabilr valẽs in exiccatione fistulaꝝ cũ ea intus infundit: amputat ẽt oẽʒ pruritũ a fistulis ⁊ alijs vlceribꝰ oibꝰ: ⁊ satj tolerabilis est mordicatio eiꝰ: ita vt vtaꝛ ipsa qdaʒ in remotione febel ⁊ pannoꝝ ab oculo. ℞. calcis viue. ʒ. ij. pistent ⁊ incorporent cũ lib. iij. aq̃ clare: ⁊ ponat in bacili in quo cũ baculo fere p horã bñ agitet ⁊ circũducat: deinde dimitte eã residere donec clarificet: ⁊ tũc. ℞. aquã illã clarificatã ⁊ imitte in eã viridis eris optime puluerizati. ʒ. iij. deinde. ℞. salis armoniaci frustũ vnũ integrũ qꝰ sit pderis circa. ʒ. j. ʒ. ⁊ ducipʒ manu fricãdo in bacili mũdo. aĩ. paꝝ. ipsiꝰ aq̃ infũdendo: ⁊ sic dẽc totã illã aquã supinfũderis. fiet. n. colorꝭ aculei valde pulchri. pone ergo tũc eã in vase vitreo ⁊ vsui reserua. ¶ Silib. dixit. q puluis cicadaꝝ imissus fistulis semel in hebdã exiccat eas. ¶ Dixerũt. ex oleis ꝓferẽtib⁹ fistulis est oleũ de vitellis ouoꝝ: ⁊ oleũ fraxini est multũ ꝓferẽs: ⁊ affirmãt qdã medicamẽ h eẽ mirabile. ℞. armoniaci ⁊ funde in aceto fortissimo, deinde optime tere in mortario: deide adde ei çiniar puluerizatũ subtilr: ⁊ incorpa dẽc deueniãt ad formã q ex eis possint fieri tẽte oblõge: ⁊ intromittant orificijs fistule: qm̃ adherebũt carni vehemẽter neq̃ educent ⁊ non remouebunt ab ea donec carnẽ durã infiltratã secũ educãt ⁊ exhãt. ¶ Et alij dicũt. miraberis si anabulã i vino coxeris: ⁊ bñ coctã pistaueris: ⁊ supꝛa fistulã empꝛaueris bis in die fistula tñ pus lota cũ vino decoctionis eiꝰ. ¶ Dixit Raſ. q ossa bũana cõbusta donec fiãt cinis teranf ⁊ cõponant cuʒ aloe trito, ⁊ ex eis fistula repleaf: qm̃ vbicũq̃ fuerit sanabitur. Et stercus bois vstũ ⁊ puluerizatũ: ⁊ cũ pipere mixtuʒ sup oia alia fistulã ⁊ cancrũ occidit appositũ. ¶ Dixerũt. q dã. si fistula multa foꝛamia hẽat ⁊ tortа: ita q pipsa medicamen imissuʒ nõ trãseat tũc nil meliꝰ est q̃ supponere ei exterius stercus caprinuꝝ cũ melle tepidũ q᷑ oẽʒ tumorẽ soluit pturedinẽ exhibit ⁊ curat, ⁊ qñ curaf fistula cũ medicis q̃ injiciũtur fac vt pueniãt ad loca pfunda ⁊ abscõsa. ¶ Dixit Aui. opʒ vt siccitas orificioꝝ eiꝰ. s. fistule. i. opʒ vt siccitas medicine q̃ admistraf sup orificiũ fistule sit vincẽs hũiditatẽ subeius vehemẽter. i. valde: qm̃ suba medicine q̃ injicif in pfundũ fistule dʒ eẽ ligda: sʒ suba eiꝰ q̃ administraf circa orificiũ dʒ eẽ sicca. ¶ Et dixit Dio. q quotiẽs vngm in fistulis administrãdũ erit sicciꝰ erit efficaciꝰ ⁊ meliꝰ. ¶ Dixit Aui. expta est radix scolopẽdrie, nã cũ ea ipleta est fistula sanat ipsaʒ: ⁊ silr cũ implef elleboꝛo, ⁊ dimittif p triduũ tollit carnẽ solidã ab ea ⁊ eã mũdificat: ⁊ ppꝛie frustũ elleboꝛi nigri. Et silr ꝓuenit dixit Aui. succꝰ cucumeris asinini: ⁊ glutinũ albotiʒ: ⁊ posuit medicamẽ quo vtunf illi de Alexãdria. ℞. opopanaci ⁊ dragãti assati ⁊ colcotar ⁊ floꝛis eris ⁊ aluminis. aĩ. ptẽ. j. ⁊ cantaridaꝝ ptẽ. ʒ. terant: ⁊ ex puluere eaꝝ mittat in fistulã. ¶ Oꝛ si p pdicta fistula mũdificata fuerit a viru ⁊ sorde ⁊ carne obstracosa ifiltrata. i. tm̃ erit caro bona. si nõ: tũc satagẽdũ circa ipsiꝰ ablationẽ cũ medicis acutis eã coꝛrodẽtibus: ⁊ q̃ tenẽt locũ cauterij. quaꝝ oium arsenicũ sublimatũ tʒ pncipatũ. ipʒ. n. est mirabile i oi fistula ⁊ cancro herpete estiomeno ⁊ oi vlcere fraudulento. ⁊ he medicie imitti debent orificijs fistule illinite licinijs. Et si illud nõ fuerit possibile pp pfunditatẽ eiꝰ magnã, aut toꝛtuositatẽ vnã vel plures: tũc expedit q medicamen acutuʒ in aceto dissoluaf, ita vt fiat currẽs ⁊ injiciaf p clystere donec ad fundũ ⁊ oẽm eiꝰ cõcauitatẽ ⁊ toꝛtuositatẽ deuenerit: ⁊ si videris q palia orificia medicamen iniectũ egrediaf obtura ea: ⁊ cũ repleta fuerit medicamine tota fistule cõcauitas obtura orificiũ per qõ inieciſti: ⁊ ppara mẽbrũ tali situ q medicamẽ maneat intus horis. xij. deinde exhaf totalr cũ expꝛessione decẽti: ⁊ reitera iniectionẽ eius totiẽs dẽc videris carnẽ moꝛtificatã nigrã escaroſaʒ factã: ⁊ tũc stude cũ butyro ⁊ mollificantibꝰ in remotione eius ⁊ ea amota cõsidera si sufficiẽter fistula ab oi illa carne mũdificata sit si nõ reitera medicamen acutũ quousq̃ totalr abscindaf. ¶ Et signũ ꝓplete mũdificationis fistule est qñ sanies que pus egrediebaf indigesta egredif digesta: ⁊ minoraf quãtitas eius: ⁊ appet coloꝛ carnis bonus ⁊ sanguinolẽtaf. ¶ Dixit Pau. cũ indiget fistulã replere medicinis acutis ⁊ coꝛrodant ptẽ malã tunc pars eius exteꝛioꝛ illiniri dʒ cũ extinctiuis flãme ne i ea excitef apa pꝛe dolore. ¶ Oꝛ si medicamen acutũ in remotione carnis infiltrare nõ suffecerit: aut noluerit illud patiẽs tolerare, aut timef ne eiꝰ nocum ad mẽbrũ ꝓncipale deueniat: aut nõ potuit in pfundũ ⁊ loca absconsa puenire, tũc ad instrm chirurgie recurrẽdũ erit. ¶ Et manualis opõ in ea duplex est. s. aut incisio cũ ferro: aut cauteriçatio cũ igne aut vtroq̃ʒ. Ad manualẽ tñ opõ nẽ deueniẽdũ nõ est nisi locꝰ ꝓcauitatis fistule liber sit ab aꝛteria ⁊ vena magna aut neruo magno ⁊ ligamẽtis iunctuꝛaꝝ. Si itaq̃ locꝰ ab illis liber fuerit ⁊ nõ fuerit fistula multũ pfunda: tunc intromitte tẽtã p orificiũ eiꝰ ⁊ vsq̃ ad fundũ ipsius: ⁊ seca supeã cũ rasoꝛio ab orificio vsq̃ ad sũmũ eius donec ex sectione tua tẽta intromissa libere egrediaf totalr: ⁊ facta sectione si emoꝛroſagia: vel aliud te nõ impedierit auferotũ cũ nouacula qõ est in ea de carne filtrata: sed si te impedierit libera te pus ab illo phibente. ¶ Si ℞o fistula fuerit longinque pfunditatis ad quã deuenire nõ potes cũ sectiõe tua: tũc dixit Albu. opʒ vt seces eã in pfundo q̃tuʒ tibi polr est, deinde mũdifica ipsaʒ ex oibꝰ carnibꝰ eius coꝛruptis: ⁊ deinde ministra licinia inuoluta in medicinis acutis, ⁊ intromitte ea vsq̃ ad ꝓcauitatẽ fistule quã cõꝓhẽdisti: ⁊ fac illõ aliquotiẽs donec medicina coꝛrodat totũ qõ remãsit in concauitate illa de coꝛruptione. Et subdit. si sic nõ mũdificatur tũc cauteriça ipsam ſm q̃ opʒ. ¶ Dixit Antillis. si nõ poteris incidere aut aperire fistulã absq̃ lesione alicuiꝰ vene noli ipsaʒ aperire cũ ferro: sʒ cura ipsaʒ cũ medicamie acuto: põt tñ fieri incisio vsq̃ ad locũ q est fine lesione: ⁊ incisio ppꝛie dʒ dimitti in fistulis q̃ fiunt in vtroq̃ʒ inguine: aut in indice vtriusq̃ vole manus aut pedis ⁊ vtriusq̃ plice genu. sup. ⁊ cubiti: qm̃ ꝓtinuãf cũ musculis. ¶ Dixit Pau. si caro filtrosa fuerit male ꝓditionis: ⁊ valde grossa ⁊ nõ responderit medicamini acuto nõ pcedẽte sectione cũ ferro seu ea pcedente: tũc fiat cõbustio cũ igne donec cadat caro illa: ⁊ q᷑ talis caro in fistulis recẽtibus ſm plm reperif, iõ in illis cauterium ſm plm est neciuʒ. Jõ dixit Aui. q ex curatione eradicationis carnis infiltrate ⁊ euulsione eiꝰ cuʒ ipso. s. cauterio cum igne cũ est fistula fraudulẽta putrida antiqua ⁊ nõ est in ea medicamen nisi abscisio cũ adustiõe. ¶ Si aũt fistula terminef ad os: tũc inquire eã cũ tenta ⁊ seca ipsaʒ si nõ fuerit prohibẽs, ⁊ si detegif tibi os, ⁊ est in eo qd coꝛruptionis ⁊ nigredinis: tũc abrade ipʒ donec moueaf coꝛruptio eiꝰ tota: deinde cura vulnus, qõ si nõ sanaf adhibitis incarnatiuis: tũc scias q nõ pueniſti ad totã eradicationem coꝛruptionis eius: detege g̃ sup illõ 2° ⁊ exq̃site fac abꝛasionẽ ⁊ mũdificationẽ eiꝰ cuʒ vltima fortitudine tua. si ergo sanaf bñ est: ⁊ si nõ scias q coꝛruptio est in pfunditate longinq̃ coꝛpis quaʒ nõ fuiſti ꝓsecutꝰ: nõ est g̃ tibi ingeniũ nisi dimittere eaʒ nãe. ¶ Et subiungit Alb. si os qõ coꝛruptũ est: est puũ: ⁊ est possibile tibi attrahere ipm: tũc attrahe cũ forficibꝰ seu tenaculis subtilibꝰ q̃ ꝓueniãt ad illud: ⁊ si sunt ossa multa coꝛrupta: tũc exq̃site fac extractionem eoꝝ oium neq̃ dimittas ex eis aliqd cũ tua fortitudie: ⁊ si tibi ꝓpie facit in exctione eoꝝ aliqd ex hũiditatib⁹ vel carnib⁹: ⁊ nõ est in incisiõe eaꝝ timoꝛ neq̃ erroꝛ: tũc incide illas hũiditates ⁊ carnes q̃ sũt illic: ⁊ libera ossa ⁊ exhe ea. Si aũt nõ est tibi ꝓpatio auferẽdi ossa ex hoꝛa tua: tũc pone sup vulnꝰ qõ putrefacit illõ: ⁊ dimitte donec putrefiat qõ est in circuitu ossiuʒ ex carnib⁹ ⁊ hũiditatib⁹ ⁊ amoto putrefacto custodi vulnꝰ ne ꝓstringaf ⁊ ꝓsolidef. s. quousq̃ ossa exeãt: ⁊ si times ꝓstrictionẽ eiꝰ ⁊ ꝓsoli-

De manuali opõne vbi medicamia nõ sufficiãt.

De ossis coꝛruptione in fistula.

dationē:tūc ponas sup ipm cotū subnersuz in sulfure viuo aut vnguēto egiptiaco vel viridi.nā qñ putrefiūt carnes ille z humiditates z sepant ab eis ossa alleuiat attractio eorū z ipsoz ablatio. ¶Emplm qō oī bonuz ad vlcera antiq cū corruptione ossis. ℞.ruthe vluestris z radicuz bugloss. aū.pt.j.radicū raffani.aū.ptis vnius tertiā:pistent sic cruda z recētia,deinde incorporent cū eis vitelli ouoz z mel:z superponat. ¶Et qdā dicūt. ℞.sal tostū tartaz z agaricuz z puluerisa z puluerē ipsoz cōfice cū melle:z ex eo inunge tēptaz z ipone orificio fistule:qñ ossa fracta z corrupta exhibit: malā carnē corrodit z fistulam sanat. ¶Qz si os fuerit magnū sicut est os coxe vel cruris:z siliuz:z qō corruptū est ex eo est facies ei? tñ. Dixit Albu.tūc rade ipz abrasione multa bona donec abscindat illa nigredo z corruptio. Si autez qō ex eo est corruptū est ps magna z corruptio iā secuta est medullā ipsi?:tūc nece est secare ipz z incidere ipz totū vsq ad locū cui puenit corruptio. ¶Quidā experimentator dixit. ℞.buffonē z euiscera eū z iple eū butyro:z sue ipz:deide assa eū igni z pinguedinē exeunte in vase vitreo reserua:deinde buffo tm asset q possit puluerisari z puluerisef:z deinde.℞.tentā z inunge eā illa pinguedine:z sic inunctā inuolue illo puluere z pcauitati fistule imitte.naz os corruptū in paucis dieb? extrahit z carnē corruptā amouet dōec sāguinef:postea vt alia vlcera curef. ¶Dixit Raſ.14.pti.dico q si fistula multiplex fuerit nō sanabit nisi apiant oēs. ¶Remota aūt corruptione tota acute z carne sine osse remotiōe pfecta:tūc 3ª repleat itētio q est carnis regiatio cū his q ipsaz giare adiuuāt. ōqb? est radix arist.ro. Ipsa.n.purgatā fistulā ad sanitatē pducit. ¶Dixit Apulegi?.in purgata fistula sine arist.medici nihil faciūt z cētaurea minor sicca z puluerisata nata est curare fistulas z ouities antiquas mollificat z male mouigerata vlcera sanat:z ppie valet radix eius iposita cū vino z melle:aut cū aliquo vng?. Ung? mirabile glutinās fistulas z giāns in eis carnē valde. ℞.sarcocolle.ʒ.iij.armoniaci.ʒ.ij.thuris galbani resine.aū.ʒ.j.geṣi.ʒ.ʒ.terant z administrent dissoluta z mixta. Et regiiat.dixit Gal.dispō fistule oi die iuxta mo? giōnis carnis vt videat an ōbeat corroborari absterſio ei? an nō repleri fistula a carne. ¶4ª ipleat intētio vt psolidet cū cicatriçātib?. Et hec ē cura fistulaz recta ꝑz quā psil? curāt vlcera obstracosa oia z cācerosa z cācri. Et de simplicib? pueniētib? his vlceribus sūt trifoliū tritū z cū melle mixtuz appo?. Et Macer dixit. q caulis trit? bis i die apposit? ꝑdit eis,pus tñ cū vino lot?:z ex eis ē cinis aneti posit? z loliū tritū cū raffano z modico sale,z sterc? būanū vstū cū melle mixtū z pipere z sauina mixta cū melle:z ex oleis pueniētib? eis est oleuz pbaz. ¶Et dī q scabiosa cū assūgia trita z suppositā cācro est expertissima medicia z agrimonia trita z appositā vlceribus cācerosis purgat z sanat ea q si fistula vrēs curōnib? pdictis sanata nō fuerit aut cura aliq fieri pbibēte negerit:tūc aut dimittat regimē nāe aut curet cura mēdosa aut expiant i ipso medicie q dīr fistulā cū ppietate sanare. ¶De cura mēdosa.dixit Gal'.9.de simpli.medicina.c.de luto ar.fistule si mū dificant de mala carne interioꝛi ea.ꝑ.deinde replent medicinis exiccatiuis desiccabunt z ostrigent ad modū sanaz spacio lōgo. ¶Dixit Aui.fortasse est pōe vt exiccet z corroda tur caro fistule vnctuosa fraudulēta intra ipsaz exiccet refiduū carnis ei? mortue z psolidet.s.orificiū exteri? z remaneat qeta spacio tpis lōgo ꝓter q sit adhuc psolidata itegre. Et q vult illud.s.curari mēdose vel curā mēdosaz facere opz vt mūdificet fistulā a carne fraudulēta vnctuosa q est in ea.s. iuxta posse. Deinde ipleat eā medicinis exiccatiuis z eā dimittat cū dispōne exiccatiōis ei?,qñ ipsa remanet sic,verū tñ cadit timoꝛ ne iteruz aperiat z redeat. Et iste timoꝛ dixit Aui.ē in replone.i.in regie repletiuo replēte coꝛp? supfluis būiditatib?,aut est timoꝛ iste in būiditate pl'onis.in pl'onib? būidis z corpib? leuib?:aut aduētu aq.s.būectantis z remolliētis supra mēbꝛ fistuloſuz ex balneo vel pluuia z similib?,aut situ iacēdi sup eū doloꝛoso aut offēsiōe.s.illi?mēbꝛi ad rē durā,aut verberatiōe ipsi? mēbꝛi casu vel pcussiōe: aut tussi.s. lōga z fortī ifestante aut tremoꝛe.s.accidente illi mēbꝛo.sup.aut sternutatiōe frequētī:aut aliq cā ex eis qb? vlcus psolidatū aliqñ redditꝛ:z ista talia vlcera ꝑpie sūt bestia sinus abscōsiones vel cauernas. ¶Dixit Auic.ab abscōsionib? qñ nō succurrit.s.cura debita nō adheret cutis.s. cū carne cōglutinatiōe bona z pfecta:sz tñ pol'e est vt exicce tur cutis,ita vt cglutinet cglutinatiōe sili sane,qz illa cglutinatio nō est vāiō postea rescindit,z redit vl? ꝑm plm deteri?:z opz tūc ad verā curōnē redire cū amotiōe cāe q latuit int?in psolidatiōe ꝑma q fuit postea cā recidiuatiōis vlceris; nā nisi auferat ēt si 2° psolidaret disrumperet iterꝝ. ¶Dixit Aui.cura eoꝝ est vt post disruptionē accipiat.i.amoueat caro mala:z os qō segt eā.s.in corruptiōe q fuerūt cā q vlcus nō fuit vere psolidatū:z dixit Aui.exhētia ossa fortasse.sunt ex medicis attractiuis sicut sunt folia papaueris nigri empl'ata cū folijs ficus:aut sauich,aut semē iusqami albi z calcadis eqs ptib? empl'ata,deide fiat curatio cū exiccatiuis:z carnem gnantib?:z figillātib?. Et scias q curatio mēdosa multotiēs est suspecta:z ꝑpe in corpib? kakochimis. ¶Dixit Aui.2ª ꝑmi.scias q vulnera q eueniūt in corpib? imundis z male psonatis qñ fiūt stricta.s.ʒ orificiū tm sup.aut psolidant tūc puenit ex eis estiomenus z corrūpit mēbꝛū z tendit ad mortē:qñ sanies in pfundo vlceris retenta mala existēs corrūpit mēbꝛū z iducit estiomenū aut de disponib? prauis:quare fit necesse talia vlcera mēdose psolidata aperire z rescindere ferro aut cauterio z dī q senectio trit? z opposit? aperit vlcera clausa:z q plicaturam costaꝝ reducit. ¶Medicine aūt de qb? dī q a ppietate sanāt fistulas sūt gētiana:ipsa.n.pota curat fistulas. Et radix aristrologie rotūde,nā cū puluerisat z bibit ex ea quolz die ter.s.mane meridie z sero q̄tum capi pōt digitis trib? cū vino vel alio liquore:aut fiūt ex eis pillule:z silr sumunt educit mām fistularū p secessuz:z mirabilr curat:z iā dcm est a fideoigno. accipe radicē agrimonie dicēdo dñica dī onē:z liga eā ad collū infirmi:qñ sicut desiccabit radix desiccabit fistula. ¶Et qdā dixerūt.q folia agrimonie collo patientis suspendant: qñ ouz siccata fuerint fistula sicca erit:dūmō nō fueriti neruo aut in osse ꝓfirmata. Et alij dixerunt.q agrimonia valet in cancro vlcerato z fistulis si ponat succ? siue puluis ei?: z idē dixerūt de carpobalsamo. Et alij dixerūt.q agrimōia vel tormētilla ptusa de sero infundat in sero calido z mane bulliat z colet:z colatura dulcoret cū çuccaro z more siropi bibat. ¶Et qdā experimētatoꝛes dixerūt.accipiant rane aq̄tice z arboꝛee z scisse ꝑz vētrē cū oib? iferioꝛib? vna supfistulā ponat z dimittat p ser vel septē hoꝛas z donec malitia fistule ranā q̄si putrefacere faciat:z tūc illa amoueat z alia silr supponat:z sic sup vlcera donec sanent alia post aliā ponat. Et alij dixerūt.exiccent rane aut ꝓburant z puluerisetur:z puluis eaꝝ supaspgat:qñ sanat eā. Et qdā hocidem dicūt de puluere buffonis ꝓbusti. Et dīt nō ē timēdū de venenositate ei?:qñ ꝓbustio ab ea aufert venenositatē sicut aufert in scoꝛpionib?. ¶Et Hili.dixit.q ranūculus puus viridis accipiat z occidat:z ei? coꝛ lauet in vino z absinthio:z det ad comedēdū caute itra micā panis vel alr. Et Plato b idē asserit:sz dixit.q oꝛ exhiberi vltio die iouis lune decrescētis:z dīr ēt alia q̄ ptermisi. ¶Duritiē aūt labioꝝ vlceris nō fistulosam.s.remissioꝛē illa q̄ ppie est q̄dā callositas vtiliter remouet assa fetida mixta cū aliquo vnguēto mollificatiuo z suppositꝝ:z pueniꝛ cinis fic? cū aliq pinguedie mixt? z suppositꝝ:z farina oꝛobi cum melle mixta z suppositꝝ. Et Dio.dixit.q lēticula cū melle decocta z superpositꝝ duritiē vulneris purgat et depascentia vlcera a deambulatione preseruat. Ait Raſ.q çiniar mixtū cū armoniaco in modū lici nij intromissū callositates vlceꝝ et duritiē ēt fistulaꝝ solui.

3ª intētio q est gīo carnis.

4ª intētio

De cura mēdosa.

¶ Et Seraꝑ. dixit. ꝙ cū vlcera lauanť sepe cū lixiuio facto ex cinere ramoꝝ ficꝰ: dissoluit duritiē ꝛ callositatē eoꝝ. Ait Hal'. 4° de inge. sani. cū caro dura extra nām fuerit in vulnere opꝫ vt ꝑmitus eā cures. Et ꝑm Dio. in hoc valet radix elleboꝛi nigri intromissa ꝛ die bꝰ trib⁹ dimissa: ꝛ 4° die extracta. Ueꝝ opꝫ aliqñ vt reiteretť 1° ꝛ 3° ꝛ vltra.

¶ De cura vlceris cū supadditione carnis. Caꝑ. xxviij.

¶ Dixit Hal'. 3. de inge. sani. Dec passio. s. vlcus cū supadditione carnis a qbusdā medicis supflua caro vocať: ꝛ est morbus ꝓpoꝛtiꝰ ex morbo in nā mutatꝰ ꝛ morbo in numero addito: ꝛ est de ꝙmutātib⁹ ordinē curationis vulneris. Nā nisi illa supflua caro abijciať. si qdē mala fuerit vlcus ꝓsolidari nō pōt: ꝛ si ꝓsolidabiť nō erit eius ꝓsolidatio vera: sed mēdosa: ꝛ in ꝓcessu tēꝓis disrūpeť. Et si caro illa supflua bona fuerit nō ꝓsolidabiť vlcus in cicatricē ꝓgruā, sed in turpē eleuatā. qñqꝫ enim poſe est dixit Auic. vt nascať in vulnere de carne plus qꝫ opꝫ: ꝛ nisi auferať remanet cicatrix supeminēs. supflua aūt caro bona in vulneribꝰ ex nimio sanguine bono ad vlc⁹ delegato gñať: maxie cū non debito tpe medicamē ꝓsolidatiuū appꝛoximať. Supflua vō caro in vlceribꝰ būidis putridis ꝛ nō mūdificaꝫ vt ꝓuenit nigrescit. ¶ Dixit ꝛ Ha. cū nō mūdificať vlcus vt ꝙ ꝛ caro in eo gñeť nēcio carnē supfluā habebit, qꝛ nō pōt in eo gñari caro bona. Et subdit. vulnus qō oppoꝛtune mūdificať si caro in eo supflue gñať nō sanabiť nisi ficcius efficiať. ¶ Et caro qdeꝫ mala in vlcere reperiť aliqñ putrefacta liuida vel nigra ꝛ dictū est de ea in caꝰ vlcꝝ putrefactoꝝ: ꝛ qñqꝫ est mollis squalida ad subalbedinē declinis: ꝛ de tali est sermo in b̄ caꝑo.

In huius ergo vulneris curatione ꝓma intētio curatiua vertiť ad illius carnis supflue ablatio nēt quāuis satagendū sit ꝑus ne caro supflua siue bona siue mala in eo generet. ¶ Dixit Hal'. ꝑª intētio in huius morbi curatione ostēdit ꝙ extra nām in coꝛpoꝛe sunt supflua ab eo foꝛe auferēda. hoc aūt. s. auferre illā carnē supfluā. dixit ipse: solis medicinis fit. sup. aut his que in hoc vicē medicine tenent: vt. s. ferro scindēte vel cōburēte illā. nā enim cū fuerit de ꝙ seillius carnis addite generate nunqꝫ illam destrueret: sed ꝙ posse ꝓseruaret: ꝛ ꝓpterea dicūt. ꝙ qꝫis in gīone carnis ꝛ incarnatione sit necessariū sumere indicationē a cōplexione mēbri: qꝛ actio nāe est que cū ꝓueniēti ꝛ nāli cōplexione operať. ¶ In abijcienda tñ carne supflua cū nō sit actio nature: sed sola arte impleať nō est necessariū a cōplexione mēbri sumere indicationē. ¶ Ait auctoꝛ cōpēdij. scim⁹ ꝙ actio nāe in auferenda carne supflua vel pinguedine nata in vulneribꝰ nihil opať, qñ actio nāe est creare carnē ꝛ pinguedinez. quare necessariū est eā artificialr amputare. ¶ Notant ex his que innuūt auctoꝛes. ꝙ in remotione carnis bone, siue ēt subē mēbri, siue carnis male: triplex genꝰ medicinarū operať. s. coꝛrosiua putrefactiua ꝛ caustica. Et differunt he medicine adinuicē qꝫtū ad ꝑsens spectat: qꝛ medicina coꝛrosiua dicť illa que hꝫ ꝓprietatē ꝙ ꝙ acuitatē quā hꝫ dissoluit ꝛ cōsumit humidū mēbri sic ꝙ ꝓp eius resolōnē ꝛ ꝓsumptionē minuit de substātia carnis. ¶ Medicina aūt putrefactiua est illa que sui obuiatione ad mēbrū coꝛrumpit spiritum existentē in illo mēbꝛo ꝛ humiditatē ipsius, ita ꝙ caro que ꝓtinuať ab illo humido nō est amplius ꝓueniēs vt sit pars illius membri: nō tñ ad hoc peruenit illa medicina in opōne sua vt illā humiditatē resoluat ꝛ ꝓsumat: sed remanet ꝛ attēditur in ea caloꝛ extraneus ꝛ putrescit. ¶ Sꝫ medicina caustica est que ꝓprietatē hꝫ vt sua vehemēti caliditate carnē ꝛ cutem adurat: ꝛ faciat ipsam escaraꝫ. habet enim caliditatem intensam in grossa substātia sicut carbo ignis: ꝓpterea cū obuiat mēbrū ei inflāmatur ꝛ deficcať ꝛ cōsumit humidum eius subtile: ꝛ remanet grossum eius vstū ad modum escare quā facit ignis: ꝛ qꝫis sit vsta exterius vbi obuiauit medicine, nō tamen est vsta intrinsecus vbi obuiat parti sane nō vste quin adhuc remaneat in eo de humido ꝓtinuante eā cum humido partis sane, ꝛ ꝓpter hanc ꝓtinuationē est ꝙ facta adustione non pōt illud separari. s. ps vsta a pte sana: sed remaneat cōtinuata cū ea ad tēpus. s. quousqꝫ illud humidū ꝓtinuās totaliter sit ꝓsumptū nō valēs amplius ꝓtinuationē facere. ¶ Dicūt medicinis coꝛrosiuis in auferēda carne supflua esse vrēdū: ꝛ vocat eas Hal'. 7. de simplici medicina. putrefactiuas. s. large sumēdo putrefactiuas. Et dixit. ꝙ medicine putrefactiue coꝛrodunt carnē grossaꝫ, ꝛ inflatā, iꝫ nō possunt coꝛrodere sanā ꝓpter soliditatē eius. Et in tali medicina dꝫ esse deliccatio multa ꝛ absterſio fortis. Ait enim Hal'. 3° de inge. sani. ꝙ caro generata supflua in vlceribꝰ eget medicina plurimū deliccatiua sicut viride es vt ipsaꝫ mundificet ꝛ coꝛrodat. Et dixit. diminutio carnis fit cū eo qō deliccat velociter, qñ ꝓsumit illud qō ꝓgregat nā, ꝛ hoc ꝓmū est in virtute ei qō abstergit violēter: ꝛ cōsolidatiuis, ita ꝙ q dā peccant ꝛ vtunť diminuentib⁹ carnē in cōsolidatione. Et istos fecit errare id qō vident de deliccatione minuentiū carnē: sed diminuentia carnē sunt fortiora in deliccatione ꝓsolidationis: ꝛ deliccatio eoꝝ dꝫ esse cū abstersione violēta valde. ¶ Dixit Auicē. fortasse oꝛiť aut iam orta est caro mala in vlcere que impedit ꝓsolidationem eius. quare necesse est vt coꝛrodať cū medicamine acuto. Dicunt. ꝛ si medicine coꝛrosiue nō sufficerint vtendū esse causticis: putrefactiuis autez nunqꝫ. ¶ Prohibētia aūt nasci carnē in vlceribus ꝛ supflue sunt diminutio nutrimenti ꝛ coꝛporis cūatio: ꝛ ꝓprie cum flōmia. Et administratio medicaminis exiccantis. ¶ Dixit Hal'. in catagonesis: quotiēs videris carnē gnātā in vlcere foꝛe humidā vltra debitū adde in deliccatiōe medicaminis: ꝛ ꝓprie quotiens vlcus appꝛopinquat consolidationi, qñ tūc tempoꝛis medicamen debet fieri ficcius.

Prohibita carnem nasci in ceribus.

De medicinis aūt carnem superfluam ab vlceribꝰ remouētibus simplicibus sunt lana adusta: de qua dixit Hal'. xj. de simplici medicina. ꝙ ipsa remouet carnem superfluam ab vlceribus: ꝛ incarnat ꝛ cōsolidat ea: ꝛ ex eis est caro poꝛci macra salita: quoniā carnez superfluam eliquat suppoſita. ¶ Dixit Paulus. si infundis pānū lini in aqua ꝛ sale: ꝛ superponis ipm carni addite liquefaciet eā bñ: ꝛ sil'r si infundis pannū in aqua in cuius rotulo. i. dissoluta sit. ʒ. j. aluminis. ¶ Dioſ. dixit. ꝙ cinis ficꝰ ꝛ cinis quercus ꝛ cinis titimalli ꝛ boꝛax coꝛrodit carnē additā cuz modica punctione tollit carnem additam. Et litargiriuz in vlceribus. ¶ Dixit Raſ. 14. ꝓti. ꝙ de ꝓhibētib⁹ ꝙ nō ꝙglutinenť vlcera est sal diſtēperatū cū melle aut nux sal ꝛ mel, ꝛ cepe cū melle ꝛ nuclei dactiloꝝ vsti ꝓhibēt additionē carnis fieri in vlceribus. ¶ Et dixit. ꝙ semen vrtice ponitur in medicinis coꝛrodētib⁹: ꝛ simil'r radix vitis albe ꝛ cinis vitis. ¶ Dixit Aui. 4ª quarti tractatu 3°. caꝑ'o de carne addita sup vlcera in hac opōne medicamen qō grossius ꝛ ficciozis virtutis est magis iuuatiuū in hoc caꝑ'o nō ex pte virtutis, quoniam fortasse subtilius est fortius, sed ꝓpterea ꝙ passio eius ex aere ꝛ humoꝛibus cōmixtis. i. que medicine cōmiscētur est minoꝛ. Et fixio eius cū dispositiōe sua est maioꝛ: ꝛ iste medicine sunt sicut coꝛtex eris ꝛ obstraca adusta: ꝛ oue spēs ericioꝝ. s. terreni ꝛ marini aduſtoꝝ cū carnibus suis, verum ericij remanēt ꝛ cōstringūt carnē plus qꝫ opꝫ: ꝛ fortius de illis que numerauimus est flos lapidis asius. aufert. n. carnez supfluā: que est similis fungis in vlceribꝰ. eliquat enim carnem sine moꝛdicatione. Et fortius. ¶ Et dixit Aui. est scoria ꝛ glutinū auri ꝛ colcotar ꝛ dragātū adustū minoꝛat virtutē eoꝝ ꝛ moꝛdicationē sil': ꝛ addit eis subtiliationē: ꝛ flos eris est fortis, ꝛ nō est sicut çiniar: ꝛ ꝓprie factū ex coꝛticibꝰ eris. ¶ Dixit Aui. iā laudate sunt ad hoc feces aceti ꝛ nō reperi a quo laudate fuerint, sed feces vini vstas laudauit Seraꝑ. Et dixit. ꝙ debēt administrari cito: qñ cito resoluiť virtꝰ earum: ꝛ qꝛ vtplīm medicine he reseruanť ꝓpoꝛe longo: sic de eis Aui. intellexit. subdit illud apud me nō est sanum.

Medicinantes carnem supfluā.

ideſt nō eſt ſufficiēs:q; virtus eaꝝ iam ſoluta eſt ⁊ debilita/
ta,⁊ nō facerēt opōnes:de qbus eſſet curandum. Si tñ cito
poſt vſtionē approximarent ſufficerēt q; ſi foret expediens
vt reſeruent:tūc melius eſt vt fiāt trociſci in vaſe vitreo. Et
ſubdit Auic.q; vep dr̄, q; opz vt ibibant aq̄ calida:⁊ de ar/
ſenico ⁊ alijs.ſ.ſilib⁹ forte ad hoc vt ꝓſeruenter vel addant
virtuti eaꝝ.ſup.nō eſt ſic:imo p̄parat ea ad reſolonē vtutis:
⁊ adiuuat aerē corrumpentē eas. ¶Quidā vo exponūt.⁊ il
lud apō me nō eſt ſanū vti fece aceti ad diminutionē carnis,
q; nimis mordicaret:⁊ maxie in vlcerib⁹ mēbroꝝ neruoſo/
rū ⁊ multi ſenſus.ſupplent:ſed fex vini cōpetit:ſed opz q; re
ſeruent ſub forma trocīſ. ¶Et dixit Auí.q; de ꝙenientibus
cōpoſitis in diminutione carnis ſūt trociſci:vt trociſc⁹ cali/
dicon Almā. Et trociſci.dixit Auí.nō ꝓferūt in eo qō ex car
ne addita eſt antiquū:ſed in recēti ſic:⁊ cām aſſignāt qdam.
q̄re nō ꝓferūt in antiqua carne.⁊ dicūt.q; q̄ꝫ ſint ex medi
cinis acutis,tñ qñ reſeruāt in forma trociſcoꝝ alterant ab
aere ⁊ debilitant fortiter,ita q; nō pōt ſup carnē ex longo tē
pore induratā:⁊ ob hāc cāz dicūt q; Auí.ſubdit.q; ſi ex ea.ſ.
medicina diminutiua carnis cōpoſita in forma trociſcorum
fuerit neceſſariū aliqd,tūc oportebit in faciēdo trociſcos ſit
obſeruatio:⁊ ponant in loco q; nō corrūpat eos aer:⁊ me/
lior qdē locus ad ſeruandū eos eſt vas vitreū vel vitreatuz
bene obturatū:qr minus penetrat ab aere corrūpente:⁊ cū
hoc opz vt vas illud in loco ſicco recondat. ¶Et de cōpoſi
tis que corrodunt carnē eſt vt ſumant alkali ⁊ calx nō extin
cta,⁊ dimittant in ſexcuplo ſui aque in ſole.vij.dieb⁹:⁊ mo/
ueant oi hora donec ingroſſent ⁊ fiant ſicut lutū:⁊ tūc fiant
ex eis troc.⁊ adminiſtrent. ¶Et Hili.dixit.℞.calcē viuā ⁊
mel ⁊ ſil malaxa bñ:⁊ fac magdaleō:inuolue ſp̄z in paſta:⁊
ſic in furno coque,poſtea paſtaz abijce ⁊ reſiduū puluerīza.
nā hic puluis carnē corrodit ⁊ cancrū interficit. ¶Aut.℞.
calcis viue.ʒ.iij.auripigmēti.ʒ.j.⁊ cum aq̄ calida cōmiſce ⁊
bullire fac,poſtea deſicca ad ſolē ⁊ deſiccata tere ⁊ vtere. Et
qnidā faciūt puluerē corroſiuū leue ⁊ ſecurū,ita q; ēt ſupra
gingiuas vlceratas apponit ⁊ deſiccat ⁊ remouet ptes cor
ruptas ab eis.℞.aluminis ꝙccarini thuris ⁊ arſenici.aā.ʒ.
ij.calcis viue.ʒ.vj.puluerīzent optime:⁊ ponant in vno ſac
culo:⁊ ſacculus ſuſpendat in medio olle aqua plene:deinde
fac bullire donec aq̄ deficiat ad mediū ſacculi vel plus pauꝝ
⁊ tūc iteꝝ oia ipleant aq̄ frigida vel tepida:⁊ iterum bulliat
vſq; ad dictā menſurā,⁊ deinde iterū ſil⁹ impleat:⁊ ſil⁹ bul
liat:⁊ ſic fac vſq; decies:poſtea extrabe ſacculū ⁊ expone eū
ſoli donec exiccet ⁊ indurat:⁊ ſic reſeruet. Et cū neceſſe fue
rit iterat ex eo:⁊ ſup carnē mollē ſquallidā nō multū indura
taz ponat:qñ mirabil⁹ corrodit eā. ¶Et de ꝙenientibus
eſt puluis hermodactiloꝝ ⁊ puluis q fitex hermodactilis.⁊
arist.ro.⁊ floze eris. Amplius multa ſunt poſita in p̄cedenti
cap°. Dixit Hal.debilioza ex eis ꝙeniūt vt cū eis diminua/
tur caro in corpibus humidis ſicut eſt vitreolū ⁊ colcotar.
qñ hec pñt poni in ꝓſolidatione:ſed opz vt tūc ponant pau
latim:⁊ in diminutione carnis ponant abūdātius. ¶Dixit
Auí.q; cū neceſſe eſt vt diminuat caro cū medicamine acu/
to liniat exterius cū infrigidantibus:ſicut in precedenti.c.
fuit dictū. Et dixit.q; medicine diminutiue carnis quāto ſūt
minoris mordicationis tanto ſunt meliores,eo q; minorem
dolorem ⁊ magis tolerabilem moleſtiam inferunt.

¶De cura vlceꝝ cōpoſitoꝝ cū mala ꝓplone. Cap̄.xxix.

Quodcūqz vlcus cōponi pōt cū quali/
bet cōplone mala ⁊ ſimplici
⁊ poſita ⁊ māli ⁊ immāli. ¶Et mala ꝓplexio
quecūqz ſit illa qñqz preexiſtit in mēbro añ vul
neratione eius:⁊ qñqz ſequit poſt vulnus. Unī
Hal.ʒ.de inge.ſani.ait.dico q; ſi caro vulneris:⁊ que vulne
ri circūſtat calidior aut frigidior eſt q̄ opz,ſup.vel hūidior
aut ſiccior:neceſſario hoc aut in mēbro vulnere nō exīte ia3
aut iam orto ꝓtingit:⁊ qdā p ꝓplonē perſiſtētē intelligere vo
lunt ꝓplonē nālē lapſam:⁊ per ſupuenientē malā ꝓplonem
p̄ter nām, vt ſit ſenſus q; vulnus pōt eſſe in mēbro p̄ter nām
diſcraſiato:⁊ iam ſciuiſti ſigna cuiuſcūqz ꝓplonis.in curatio
ne itaqz vulneris ꝓpoſiti cū mala ꝓplone ſiue querat carnis
gīiatio ſiue incarnatio nō ſufficit indicationē ſolū ſumere ab
ipſo vulnere.ſ.vt medicina apponat deſiccatiua ſicut vuln⁹
regrit.ſz dz etiā eſſe deſtructiua male ꝓplonis illi⁹:qm̄ vt ſu
p̄a patuit:mala ꝓplo curā vulneris impedit:qm̄ nō pōt nā car
nē bonā gīiare aut incarnationē certā facere:inſtr̄o eius qō
eſt ꝓplo nō habente ſe p̄m nām. Ideoqz dixit Hal.in tegni ſi
diſcraſia aliq̄ ſit p̄m locū vlceratū:opz te p̄ius ire ad diſcra/
ſie curationē,qm̄ mala ꝓplo p̄hibet carnis gīionez ⁊ conſoli/
dationē. ¶Ampli° qr mala ꝓplo in mēbro vulnerato aliqñ
eſt ita intenſa q; niſi amoueat nedum caro in vulnere gīari
poſſit:ſed preexiſtens caro ſana corrumpit ⁊ putreſcit:⁊ iō
dixit Hal.de inge.ſani.nō ſufficit vt medicina ſolūmodo ſit
exiccatiua vt vulnus requirit:ſz dz etiā eſſe deſtructiua male
ꝓplonis exīntis.quare dz eſſe oppoſite qualitatis qualitati
illius male ꝓplonis. Nō enim dixit Hal.dicimus inuanum
q; hoc.ſ.carnis gīiatio ⁊ incarnatio fuerit actione nāe:⁊ nā
nō operat niſi cū ꝙgruo inſtrumēto qō eſt ꝓplo nālis. Jōqz
ſubdit.opz te ſtudioſe p̄m tuū poſſe in vulneribus curaz in
ducere vt dum carnē ſiue cicatricē in membro generare vo/
lueris qō tēperate ſit ꝓplexionis p̄m ſui nām.naz ſemp opz
te cuſtodire nāe curſum oum eſt.ſ.in ſuo nāli eſſe:⁊ dū nō eſt
reſtaurare:ſed curſus nāe cuſtodiri nō poterit niſi ꝓplo mē
bri p̄m q; neceſſe eſt.al's.ꝑz q; nāle eſt māſerit.. ¶Dixit Auer
colliget.7.q; ſi mala ꝓplexio aſſociata eſt vulneri curari nō
poterit niſi amoueat,ſicut accidit qñ vulneri aduenit apa
opz ergo te rectificare malā ꝓplonē.nā dix̄ Auí.multotiēs
rectificata mala ꝓplone mēbri in rectificatione vlceris ſuffi/
cit. Sicut ergo dixit Hal.eodē.ʒ.de inge.ſani.medicina vul
nerū deſiccatiua dz eē calida vel frigida:⁊ ſi inueſtigāda eſt
q̄ſtitas.i.gradus qualitatis ipſius vt ꝓuideat ne ſit intēſior
aut remiſſior q̄ opz:⁊ iō ſil⁹ nos opz cauere iuſquiamū mā
dragorā ⁊ opium:qr ⁊ ſi opportune vulnera deſiccant:ea tñ
vltra modū infrigidāt:⁊ ſil⁹ nos opz cauere retinū.i.reſinā
pini picē ⁊ vinū.ſ.antiquū potēs:eo q; calidiora ſunt q̄ꝫ oz:
⁊ ideo p̄dicte medicine ſimpl⁹ nō ponant in vulneribus niſi
cū alijs eas rectificātibus miſceant. ¶Et auctor ꝓpōdr̄ di/
xit.opz.te cauere medicinā que in vltimo fuerit frigoris vel
caloris niſi cū mēbro vulneratuz in caloze vel frigoze vltime
preter nām fuerit alteratū:⁊ tunc etiam de eis nō ſimpl⁹:ſed
de eis miſcendū eſt in medicinis:quas oporteat inueſtigabi
li igenio. ¶Supra aūt patuit q; abſolute auctores dixerūt.
debere p̄us curari malā ꝓplonē cū vulnere ꝓplicatā q̄ꝫ ipm
vulnus:nō tñ abſolute intelligēdū eſt dictū eoꝝ:in quadam
enim mala ꝓplone ꝓplicata cū vulnere pōt cura vtriuſq; effi
ci:vt ꝑz de mala ꝓplone humida cui ꝙuenit exiccatio:que ēt
ꝙuenit vulneri:⁊ ſicut ēt ſupra patuit de mala ꝓplone calida
aliqñ:⁊ vt qdā dñt ēt in frigida. ¶Quare ꝑz q; hec ꝓſidera
tio maxime habenda eſt in mala ꝓplexione ſicca,qr iſta dire
cte indicat de curatione ꝓtraria curationi vlceris:⁊ qr mem
bri exiccatio pōt induci a mala ꝓplone exiccāte:⁊ pōt induci
p̄uatione ſubſtātifice humiditatis ipſius mēbrii in p̄ma
ſiccitate ꝙeniūt humectātia ⁊ in ſcōa ꝙenit multitudo nu
trimēti reſtaurātis humiditatē deperditā:⁊ attractio nutri/
menti ad ipſz mēbr. ¶Dixit Albu.cū cā difficultatis ſana/
tionis vlceris fuerit ſanguis penuria.ſ.in loco vlceris repta
loc⁹ ipſe multotiēs pāno ifuſo in aq̄ cal'a eſt quotidie ifūdē/
dus donec rube⁹ fiat,⁊ egroti regimē ē igroſſandū.i.āplian
dū ⁊ multiplicādū:⁊ vuln⁹ ipſz cū vng⁺° nigro eſt curādū:⁊
ipſius circuit⁹ ex ipſo fricet. Et.14.ptiñ.dixit Raſ.dico q;
ſpēs vlceꝝ albor q̄ carēt ſanguie indigēt fricatiōe vehemē/
ti ⁊ vnguētis:cū qbus erit attractio ſanguis. ¶Et de cura
tione ꝙenienti vtriqz ſiccitati.dixit Hal.4.de inge.ſanitatis
fomentet particula cū aqua calida temperata.ſ.in caliditate

ponec rubeũ fiat et itumescere icipiat:et tũc fomẽtatio omittatur.nam si amplius fomentet.dixit Gal'.magis eo qõ coadunatũ est.i.attractũ est ad ipsaz particulã p caliditatẽ fomẽtationis dissoluet'.z sic esset ad augm siccitatis non diminutionis aut destructionis eius:z ꝓfert p̃dicta fomentatio in vtraq; specie siccitatis p̃dicte:q; talis fomẽtatio rõne actualis caliditatis attrahit ab alijs mẽbris humiditatẽ z nutrimẽtũ ad pticulã que fomẽtat:z p̃pat ad ipsaz defluxũ apiendo z dilatãdo poros q in circuitu ei⁹ sunt:z cũ hoc ẽt cũ potẽtiali hũiditate ad quã finaliter deducit exiccãte ẽlitatẽ destruit:z hoc facit si ꝓut ibidẽ dixit Gal'.aq̃ fuerit in caliditate tẽperata:z debito tpe administrata.s.donec in tumorez eleuet pticula z rubeat. ¶ De hꝫ cura:dixit.A.si cã difficultatis ꝰsolidationis fuerit exiccatio suꝑflua:z nõ fuerint fistule adhuc tũc cũ humectatione eẽli,z notãter dixit:z nõ sũt fistule adhuc:q; caro qñ est ita idurata z exiccata sicut est in fistulis:vel q vlcus deuenerit ad fistulã siue obstracositatez: tũc illud vlcus nõ pót per humectãtẽ medicinã rectificari:sz eget cura fistularũ. De eo aũt qõ bonũ est illi qõ nondum est fistula.dixit.A.est vt facias eũ sudare.i.calefieri calefactiõe appꝛopinquãte ad sudorẽ.sudor.n.nõ cõpetit:q; resolutionẽ efficit,z hoc facit cũ aq̃ calida:ita vt sudet.i.sudatiõi appꝛopinquet:q;.s.calefiat z inflet z rubeat:deinde abstineat a sudatione.i.calefactione z nõ ptrãseas q̃titatẽ dictã:qñ sic faciẽdo tu attrabes mãm plurimã:z plm nutrimẽtuz ad mẽbrũ. ¶ Quidã aũt dicũt q.A.per sudorẽ intellexit vapoꝛationẽ aq̃ calẽ qñ mẽbꝝ tenet' supza vapoꝛẽ ei⁹ cooptũ ꝰsup in qua stufatione mẽbꝝ roridũ efficit ex vapoꝛe aq:ac si sudaret:z de fomẽtatione postea.A.dixit. Et fortasse ꝓfert supponere mẽbꝛo pãnos infusos in aq̃ tepida.i.tẽperate cal'a.z subdit Aui.fortasse p attractionẽ hũiditatis z nutrimẽti.s.qñ suffi cit euapoꝛatio fit neciuz fricare vlcus.i.mẽbrũ vlceratum z administrare supi ꝑz empl'a attractiua pura.i.sine resolꝛone. Remota aũt mala cõplone sicca tũc intẽtio curatiua dꝫ verti ad vlcus.z dꝫ pfici cũ exiccatiuis. Verũtñ exiccatiua debẽt ee remissioꝛa q̃ si mẽbrũ nõ fuisset ꝓus discrasiatũ a discrasia sicca:ne per medicinã exiccatiuã disponat' mẽbrũ ad itez exiccari. Et ideo Gal'.dixit vbi supza.q; amota siccitate loco ꝓuenit apponere medicinã hũidiorẽ.i.mi⁹ siccã ea q̃ apponeret' in sana cõplone.i.in vulnere cũ quo nõ fuisset mala cõplexio sicca cõputata. Et Aui.dixit.fac vt medicamen post illud sit minoris exiccatiõis. ¶ Si aũt mala cõplo cũ vlcere cõplicata fuerit humida tũc cura ipsi⁹ z vlceris poterit fil:z cũ eisdẽ medicinis pfici.s.cũ exiccatiuis:q; de eaz admistratione indicat vlcus:z ẽt ipsa cõplexio mala verũtñ medicina dꝫ esse pluris exiccationis q̃ idicaret vlcus inq̃tũ vlc⁹ est.s. nõ cõiunctũ cũ mala cõplone hũida.ait.n. Gal'.vbi supza.si caro hũidioꝛ nãli fuerit siccioꝛ medicina:z h dꝫ itelligi si humiditas carnis vlcerate ex ẽlitate hũectãte ꝓuenerit. Si vo per potionẽ alicui⁹ hũiditatis siue sube hũidetũc me^na non dꝫ eẽ pure exiccatiua,sed cũ exiccatiõe dꝫ bre vtutez lauatiuã aliq̃r abstersiuã z remota mala cplone hũida vel mãli si ue imãli vlc⁹ cũ exiccatiuis curari dꝫ,intẽsioris tñ exiccationis q̃ regreret vlc⁹ inq̃tũ vlc⁹.i.si nõ fuisset cũ mala cplone hũida cõplicatũ ꝓus fil'r dixit Gal'.ibidẽ si calidioꝛ fuerit caro refrigeret'.Et folia qdẽ mali arboris ꝓtrita z suppositta tollunt a mẽbꝛo vlcerato inflãmatione,z fil'r faciũt folia solatri z nenufaris z fortioꝛa eis sũt folia mãdragoꝛe z iusquiami. ¶ Ait Raz.i.4.ꝓti.dico ꝑm q vidi in megategni.si mẽbꝝ in quo fuerit vlcus z caro iminensiuxta vlcus fuerũt calefacta litargirũ cribellet z terat'. Et deinde terat' cũ aceto donec dissoluat' z misceat' cũ oleo rosaceo z cocutiat' donec fiat in modũ vnguẽti:deinde misceat cuz modico ceruse plumbi z modica cãphoꝛa z reseruet' ad vsum. ¶ Dixit auctoꝛ cõpẽdij:si aliquo tpe carnẽ vulneris calidioꝛẽ esse ꝑpenderis,de medicinis frigidioꝛib⁹ q̃ ꝓueniẽtes sunt apponez: z aliq̃ qdẽ mala cõplexio cã est q caro mala oriat' in vlcere: vñ dixit Aui.multotiẽs est vlc⁹ molle sup qõ oriꝛ caro mala que est in se ad rubedinẽ z calefactionẽ declinis:q; illa caro rubea est z cal'a q̃ in illo vlcere gñat' ꝓp malã cõplonẽ calidã:quare curari dꝫ cũ epithimatib⁹ infrigidãtib⁹ carnẽ cicũstantẽ ipsi:sicut solatri cũ bolo ar.z aceto aut cũ sandalis z cãphoꝛa infrigidatis cuz niue:qm̃ qñ sic curat' non cessat sic cõsolidari vlcus z cõstringi. ¶ Et dixit Aluicẽ.si frigidioꝛ fuerit caro vlceris calefiat. Ait Raz.i.4.ꝓti.ſz vo vlceri cui⁹ caro frigida fuerit talis illinitio fiat.Rx.aloes litij aristo.nucis cꝑssi fruct⁹ sauine z ciperi.aã.terant' z incoꝛporent' cũ vino vel oleo:z cũ eis fiat illinitio:z dixit.litargirũ cuz oleo coquat' donec dissoluat' z ingrossẽt:deinde misceat cũ galbano pice z rasina donec insit liquefiant:z ex eis supponat'. ¶ Dixit.A.q̃rti 4^i.opꝫ vt obseruet illud ad qõ ꝓuertit' dispositio aꝑtis.al's.z mali⁹ vlceris.nã si declinat ad aliquaz malã cõplonẽ.s.siue simplicẽ siue cõpositã cura illã cuz ꝓpꝛio ei⁹:z hoc fac siue illa mala cõplo euenit ex cã intrinseca siue extrinseca:z maxime ex medicinis supappositis.Ar.g.dixit Aui.si tu appꝛoximaueris siue admistraueris vngm nigruz qõ est cal'm:z videris ruboꝛẽ nigrũ fieri in vulnere z vesicare pp calitatẽ vnguẽti declina ad infrigidationẽ:z vngm albũ qõ est fridũ.sup.eo^.z sil'r dixit.si videris ipꝫ mollificari aut indurari.s.eo q̃ administrasti vnguentũ mollificatiuuz vel exiccatiuum administra ea que exiccent si fuerit mollificatum aut mollificent si fuerit exiccatum.

Qñ est cũ mala z lexione frigida.

¶ De vlcere compoſito cum apostemate. Cap.xxx.

Edicus sollicit⁹ esse debet ne vlceri sibi cõmisso supueniat apa maxime si vulnus in mẽbꝛo sensibili fuerit z doloꝛe induxerit fortẽ.eteniz si apa ei supuenerit vulneris curatio ipediet:z nisi apa abiciat vulnus curari nõ poterit:cũ sit curatio vulneris aduersa apati z nociua z insup si apa supueniẽs ꝓfirmat' z sanies in eo gñabit: cuius gñonẽ sequet' febris,z mõ qcũq; vulneratus apa patitur z febrẽ mortis suspitionẽ nõ effugit:maxime si in membꝛo fuerit nobili:aut si febris perseuerat z nõ tollit':aut saltẽ nõ minuit facta sanie. ¶ Prohibet' aũt apa cuz subtiliatiõe regiminis z phibitione vini z carniũ,z oꝛis cibi z pot⁹ gñatiui multi sanguis:quoꝝ q̃titas dꝫ eẽ diminuta valde:ꝰsiderato tñ sp roboꝛe patiẽtis. ¶ Et dꝫ cib⁹ z pot⁹ declinare ad ingrossationẽ sanguis nõ ad ipsius subtiliationẽ. Ingrossatio.n.mãe parate fluere est de maxie phibẽtibus apa. ¶ Et phibet' apa supuenire vulneri cũ eũone ex flõmia ptis oppositte et solutione ventris et vomitu ꝑm exigẽtiam mãe et loci vulnerati et eductione oĩ die supfluitatũ ꝑme digõnis cũ cristeri vel suppositoꝛio si sponte nõ educerent':et oĩ alio mõ diuersionis ex vẽtosis et fricationibus et cõꝛpehẽsionib⁹ et ligaturis et alijs:et cũ oĩmoda qete mẽbꝛi vulnerati eiusq; suspensiõe:et cũ ꝰstrictiõe viaz et ductuũ p quos mã possit deferri et deflui ad locũ vulneris,q̃ ꝰstrictio optime fit suppoꝛiendo loco in circuitu vulneris petias ifusas in aq̃ rosacea succo plãtagis et aceto paucoꝛ:cũ qbus admixtus sit pulvis boli ar.qm̃ phibet' sic ad locũ humoꝛẽ defluere:aut supponat' loco empl'z de malis et citonijs et piris decoctis in aq̃ et vino:postea ꝓtritis et icoꝛpatis cũ pulvere myrti:aut supponat' empl'm de granato dulci qõ ifra ponet'. ¶ Qñ si nõ fuerit pole tibi vt phibeas apa:ſz supuenit:aut forte inueniſti vulneratũ mẽbꝝ iã apatũ:aut forte apa ꝓus erat i mẽbꝛo:et postea accidit ipꝫ vulnerari:tũc dix'.A.occupat⁹ sis cũ apate etcura ipꝫ qõcũq; apa fuerit:siue magnũ:siue puũ cũ obstuatiõe ipsi⁹ vlceris.i.cũ dimissiõe et suspẽsiõe cura ipsi⁹ vlceris vsq; q̃ seperis ex curõne apat;.s.vsq; q̃ curatuz fuerit apa vel cũ obstuatiõe ipsi⁹ vlceris.s.ne i malã dispõnẽ trãseat:nõ eni ẽ totalr obliuiscẽdũ cure ei⁹:et cũ apa curatũ fuerit:tũc fiat vlcez cura. ¶ Inqt Gal'.4° de inge.sani.si flegmon:aut sclirosis.i.apa melicũ vel durũ:aut tumoꝛ.i.apa flãticũ.sup. aut apa colicũ cũ vulnere fuerit curandũ est priuz apa illud.

Caue ne vlceri supueniat apa q̃tus est ꝓpe.

Apa vlceri cõiuncti priuz est curandus q̃ vlcus.

¶ Et Auí. dixit. necessariū est alleuiare ⁊ credere qđ vuln⁹ nō curaſ: neq; cōsolidaſ oino dū apa nō sedaſ. Et cā huius triplex assignaſ. ꝓma: qꝛ cū apate est mala ꝯplo: ⁊ mala cōpositio: q̄re nō est ibi idoneū instm̄ virtuti carnez gīanti ⁊ ꝯsolidāti: ⁊ cū hoc est ét ipsa mala in apate reperta cā q̄ sanguis ad mēbꝛū delegat⁹ ꝓ nutrimēto alteraſ ad malā q̄litatē vt nō sit postea idonea mā in ptē regīandā conuertibilis. ¶ 2ª cā est. qꝛ cū apate est dolo⁹, ⁊ dolo⁹ est cā q̄ ad locū defluāt māe supflue q̄ ipediūt: vt supꝛa patuit carnis gīonē ⁊ cōsolidationē. ¶ 3ª cā est. qꝛ vt vuln⁹ ꝯsolideſ opꝫ labia a se distantia adducere in inuicē ⁊ adducta seruare: hec aūt fieri nō pñt stāte apate, siue p̄cedat apa vuln⁹: siue sequaſ pp̄ qđ apparet erroꝛ dicētiū q̄ si apa est cā vlceris: tūc opꝫ ꝓus curare apa: sed si vlcus est cā apatis: tūc opꝫ ꝓus curare vlcus: eo q̄ vt Haſ. dixit in tegni. in moꝛbis dependētib⁹ a cā: opꝫ ꝓus abscindere cām: nisi. n. nō nouerūt q̄ Haſ. intellexit solū de moꝛbis dependētib⁹ a cā in ꝓseruari: nō aūt in dependētib⁹ a cā in fieri, ⁊ iō sp̄ opꝫ ꝓus curare apa: ⁊ iō 3⁹ de inge. sani. dixit. si calidū apa fuerit. sup. aut frigidū ſꝫ exp̄ssit de calido: qꝛ est illud qđ frequēti⁹ ad vuln⁹ sequiť: nā apa ſꝫ plm̄ seqť ad vulnus pp̄ defluxū humoꝛ. humoꝛ aūt defluēs ad vuln⁹ ꝑm plm̄ est calidus: qꝛ est magis aptus fluere. Nullus medicus carnē: siue cicatricē. i. ꝯsolidationē gīare valebit: nisi primitus apa curare inceperit: imo vt dicūt qdā, ⁊ nisi pfecte curauerit: ⁊ hꝫ hoꝛ dictū veritatē de apate sequēte vuln⁹ quousq; nō puenerit ad exiturā, nō aūt de p̄cedēte vuln⁹: neq; de sequēte ipꝫ pueniēte ad exiturā: qm̄ in talib⁹ vt appebit curatio vulneris ſꝫ ptē fieri pōt añ perfectā sanationē apatis, imo ét si bñ ꝯsideras pōt fieri cura vulneris sil̄ cū cura apatis secū cōpositi: añ tñ q̄z exitura fiat saltē quo ad aliqua tpa sil̄ ocurrere ⁊ conuenire. v̄. g. in ꝑn⁹ apatis ꝓuenit medicina stiptica: ⁊ talis est deiccatiua q̄ cōuenit vulneri, ⁊ sil̄r in declinatione apatis ꝓuenit medicina resolutiua: ⁊ talis est ōsiccatiua: ⁊ deiccatiua cōueniūt vulneri. Et dicūt ergo p̄dicti. q̄ cū auctores dixerūt. q̄ oꝑtet apostema sedare p̄ius anteq; curet⁹ vulnus intellexerūt quādo nō pōt cōuenire cura apostematis cum cura vulneris: ⁊ dicūt. nō esse necesse expectare semp̄ perfectā curationē apatis anteq; fiat curatio vulneris: ⁊ ideo notanter dixit Haſ. in verbo p̄allegato: nisi ꝓus apostema curare inceperit: ⁊ nō dixit. nisi p̄ius curam perfecerit. verū est tamen q̄ cura vulneris q̄z quis possit inchoari ante perfectā curationē apostematis, nūq̄z tamen pōt certe perfici: nisi cura apostematis iaz pfecte sit cōpleta. Et apa qđ curari oꝫ cura sui generis: ⁊ put dicet in sequēti tractatu. Et Haſ. de spāli cura huius apatis in hoc loco nō exp̄ssit: eo q̄ derelinquit eā notā. ¶ Auí. aūt q̄rti 4ª apposuit. ⁊ ait. illud. s. sedatio apatis nō cōpletur: nisi cū eo in quo est exiccatio. i. stipticitas ⁊ infrigidatio in ꝑn⁹ rei. i. in p̄ncipio euētus apatis, ⁊ hoc vt repcutiaſ mā eius ⁊ repellaſ. Sciendū tñ q̄ in apate cōpositio cū vulnere repcussiua ꝓhibēda sunt in oi casu in quo ipsa vetaſ appꝛoximari in sequēti tract. in cura apatū p repulsionē. ¶ Et de implētib⁹ aūt hāc intētionē nisi ipsa nō ꝓhibeť vtile ⁊ appꝛopꝛiatū cū cōitate sua in oi mēbꝛo carnoso a capite vsq; ad pedes. Dixit Auí. est vt sumatur granatū oulce. s. integrū sicut est cū coꝛtice suo: ⁊ decoquaſ cū vino pōtico. sup. deinde bñ teraſ totū ⁊ emplaſtꝛ cuꝫ eo: istud. n. emplm̄ cōpetit ad ꝓhibēdū apa ne supueniat apposituī añ ei⁹ aduentū vt supꝛa dictū est, ⁊ si supueneꝛit cōpetit ei in ꝑn⁹: qꝛ repercutit ⁊ repellit: ⁊ ꝯpetit ét vulneri, qꝛ deficcat ipꝫ, tū marie cōpetit in ꝑn⁹ flegmonis: ⁊ de flegmone Auí. itellexit: qꝛ flegmon est qđ vt dictū est ꝑm plꝫ supuenit vulneri. Si aut apa vulneri supueniēs eēt aliud a flegmōe: tūc supponaſ ei illud qđ ꝑm spēz ei⁹ dicet⁹ in loco suo ꝓuenire ei in ꝑn⁹. ¶ Haſ. aūt 7⁹ de simplici medicina dixit. q̄ emplaſtꝛū de farina fabaꝛ mixtū cū tota farina fumēti remouet apa supueniēs vulneri: ⁊ hoc cōpeteret ꝓprie in fine augmēti ⁊ staꝛ⁹, ⁊ remouet ét apa supuemēs pcussiōi. i. ꝓtusio/ ni: ⁊ hoc in ꝑn⁹. ¶ Emplm̄ aūt vtile valde in ꝑn⁹ apatis su ꝓtraueniētis vulneri fit de sola farina fabaꝛ: aut mixta cū farina oꝛdei: ⁊ de vtilib⁹ est emplm̄ qđ sic fit. ℞. folia maluarū abiectis ſtipitib⁹ eaꝛ, ⁊ laua ea ⁊ decoque mūda: deinde accipe ea ⁊ dimitte ea excolari ab aq̄ ⁊ refrigerari: deinde incide ea minutis ⁊ ꝓtere ea: sicut ꝓteriť salsamētū: ⁊ tūc supmitte eis vinū pōticū: donec supnatet ⁊ bulliant: tūc sil̄ sp̄ mouendo: deinde supimmitte decribꝛatura furfuris frumēti q̄stitatē q̄ fiat decēter fissum: ⁊ extēde ex eo supꝛa petia ⁊ mediocriter calidū appone: ita vt cōꝛpehēdat vulnus ⁊ ptes circūstātes ei ét longinquas, ⁊ supꝛa id ponaſ plumaceolus de stupa madefactus in vino: h. n. emplꝫ sedat apa cuiuscūq; gīis cōiunctū cū vulnere: ⁊ ipꝫ disp̄git ⁊ sanat, ⁊ de vtilꝛ valētibus apatib⁹ magnis cū vulnere in ꝑn⁹ est emplm̄ factū de lētib⁹ resina ⁊ coꝛtice granatoꝛ decoctis in vino stiptico ⁊ ꝓtusis supappositū. Et subdit Auí. oꝫ vt admistreť mollificatio. i. resolūtio. i. in ꝓcessu. s. in augmēto ⁊ statu mixta cū stipticitate ⁊ in fine ⁊ declinatione puta: oꝫ. n. curari hoc qđcūq; apa fuerit cura apatis ſꝫ oē tps ei⁹. Ad apa quoq; antiq; vulneꝛ ꝓfert valde puluis yerobolani ⁊ incoꝛpaꝛ⁹ cū vino pōtico ⁊ supemplaꝛ⁹ vel epithimaꝛ⁹. ¶ Sciēdū est q̄ dum agiť cura apatis, siue ipsa sit ꝓferēs vulneri: siue nō, vulnus vt dictū est nō oꝫ interim derelinq; imo quotidie curadū est cū vnguēto fcō ex glutino albotiꝫ ⁊ farina oꝛdei: ⁊ mellero. colato: oꝫ medicus sollicite studere: ne apa cū vulnere cōiunctum exitura fiat. q̄ si illud nō fuerit poſe: qꝛ neq; repcutiť, neq; resoluiť: ſꝫ fit exitura, tūc maturatiuis appositis iuuāda est sanatio, al's. saniatio ei⁹: ⁊ de maturatiuis ꝓprie in ſꝫ casu est emplꝫ qđ sic fit. ℞. farine oꝛdei, ⁊ seis lini ⁊ fenug. aā. ʒ. ij. maluauisci p̄pati. ʒ. iiij. seis malue ⁊ aneti floꝛ camo mille. aā. ʒ. ij. ⁊ assungie poꝛci recētis q̄ſtuꝫ sufficit. ¶ Et cā sanie. dixit Ha. vbi supꝛa. si ad puissimū qđē apa redeat: ⁊ in saniē ꝓuertaſ: tūc medicinā facim⁹ acutā. i. auctā in calitate ⁊ siccitate: vt p̄ eā illa mā sanioſa purgeť ⁊ resoluaſ. ¶ Et dixit. in carbagenesio. ⁊ ponit. 14⁹ ꝓti. si cutis illius loci fuerit sūtilis, ⁊ velim⁹ festinare in sanādo ifirmū icidaſ: ⁊ in icisione oꝫ medic⁹ studē si ꝑle fuerit vt saniēs ad oꝛificiū vulneris deducaſ: vt p̄ip̄m fluat ⁊ exeat. q̄ si cutis grossa fuerit: tūc p̄cedaſ in cura: sicut in sequēti tractatu de sectiōe apatū diceť. ¶ Qꝛ si emissa sanie remanet de apate sec⁹ vlcus: tūc dixit Haſ. ibidē. vngaſ cū oleo roſaceo: aut cū medulla ossiū ⁊ pinguedine: ⁊ aliis vnguētis ꝓfectis cū lenitiuis vermiꝫ nō debēt lenitiꝛa eē pura: vt nō noceāt vulneri maxie ea q̄ linīunť labijs eis. ¶ Ait Raſ. ibidē dico hoc est vng^m quo illinitio fieri oꝫ sup labijs vlceris q̄ solida fuerint ⁊ remanet in eis apa: aut aliqua soliditas. ℞. vnguēti ceruse ⁊ medulle tibiaꝛ vacce ⁊ adipis anatis ⁊ galline. aā. ꝑtes equales liq̄fiant: ⁊ fiat cū eis illinitio si fuerit soliditas vehemēs. alia litera hꝫ. caliditas valida, ⁊ est melioꝛ: sed si nō fuerit calitas valida nec acuta misce cū eis armoniacū ⁊ bdelliū: ⁊ oia medicamina violēte lenitionis. Et dixit. laudanū boⁿ est: qꝛ cōgregat in se lenitionē ⁊ ꝓhibitionē: ⁊ iō lenit labia vulneꝛ ⁊ ꝓhibet q̄ nō recipiāt aliq̄d supueniēs ad eā: hꝫ. n. cū lenitione stipticitatē. ¶ Emplm̄ vtile mūdificās vlc⁹ post factā apertionē ac relictā mām in circuitu labioꝛ vlceris ad saniē adducit. ℞. farine frumēti mūde a furfure. ʒ. iij. assūgie poꝛcine olei cōis ⁊ mellis. aā. ʒ. ij. bulliāt donec incoꝛpenſ: ⁊ in fine addaſ. ʒ. j. croci ⁊ ex eo ponaſ sup vlcera: ⁊ i circuitu eoꝛ: ⁊ fcā dissolone apatj ⁊ lenitōe soliditatj cureť cura alioꝛ vlceꝛ. Dixꝛ auctoꝛ ꝓpēdij. si variole. sup. vl' alie pustule male in mēbꝛo supꝛ mēbꝛ vulneratū fiāt studē illas purgare ⁊ expellē.

¶ De contusione ⁊ vlcere cuꝫ ea composito. Cap. xxxj.

Contusio quassatio attritio idez impoꝛtāt. Dixit Auí. alphase ad eo aliq̄n sumiť ꝓ ꝓtusiōe, vt hꝫ cū dixit ꝑmi 4ª ca⁹. 28. si saniesmultiplicaſ. s. in vulnere sine multiplicatione nutrimēti. sup. vel sine appositione

medicine sanie ꝓducētis: tūc est illud alphase. i. ꝓtusio z ali qñ sumit ab eo alphase ꝑ pūctura vel scarificatione: vt cuz dixit alphase si magna fuerit zc̄, i. pūctura vel scarificatiōe. ¶ Et cōtusio qdē qñq; accidit carni. z tūc vocat cōtusio: sicue quassatio z qñq; accidit ossi: z tūc ꝓprie vocat attritio, z qñq; accidit neruo: z tūc ꝓprie vocat cōtritio. Attamen ista noia i abusuz venerūt: ita vt vnūqōq; eoꝝ ꝓ multiplici solutione ꝓtinuitatis sumat in quocūq; dictoꝝ euenerit membroꝝ: est. n. cōtusio multiplex solo cōtinuitatis, siue est solo multi numeri cuiuscūq; siue qbuscūq; mēbroꝝ euenientes: z sic qñq; accidit mēbris mollib⁹ qñq; duris: z qñq; mediis: z qñq; accidit mēbris extrinsecis z intrinsecis qñq; vt qdā dicūt: sz raro, z qñq; itrinsecis z extrinsecis: z in qbuscūq; mēbris eueniat, qñq; est cum vulnere manifesto, z qñq; sine manifesto vulnere: z ꝙ sic accidat mēbris extrinsecis sensus declarat: sed ꝙ sic accidat mēbris intrinsecis declarat Auic. cū dixit, fortasse excoriatio manifesta. i. vulnus manifestuz: sumpsit enim ꝟ spēz ꝑ genere. s. excoriationē q̄ est vna de speciebꝰ vulneris ꝑ vulnere in genere. sequit. casuz. s. offensionē ad quē casuz: siue offensionem sequit ꝓtusio: siue attritio vulneris interius cū lesiōe ipsoꝝ interioꝝ q̄ ꝓtritio seu ꝓtusio interioꝝ ab Auic. ꝓprie vocat casus z offensio: est. n. ꝑm eū casus z offensio ꝓprie ꝓtusio pueniēs ad mēbra intrinseca, z fiet ei post illud capꝰm spāle: veꝝ est tñ ꝙ casus z offensio reperiunt aliqñ sumi large ꝑ oi cōtusiōe: siue intrinseca: siue extrinseca, z ois ꝓtusio, aut est ꝑ funda: aut superficialis: z de ea q̄ est in neruis dicet infra in vulneribꝰ neruoꝝ: z de ea q̄ est in osse dicet in de fractura ossiuz. De ea aūt q̄ est in carne dicet nūc in hoc caº. ¶ Sciendū tñ ꝙ ꝓtusio in osse nota est sensui visus z tactꝰ: sz locꝰ carnosus ꝓtusus a neruoso discernit. Dixit Auic. qñ cū locus nō rubet: tūc locꝰ est neruosus: si aūt rubet est carnosus: qñ rubedo cātur ex sanguine existēte in mēbro offenso: mō loca neruosa sūt exanguia: vñ nō rubēt, q̄ sanguinē nō hñt: imo z ad mēbꝝ carnosum ex aliis mēbris effudit sanguis q̄ est aliqñ pauc⁹: z aliqñ multus. ¶ Dixit Auic. qñq; effundit ad locū ꝓtusuz sanguis plurimꝰ q ꝑōt effundi, aut q̄ in loco ꝓtuso rūpat aliqua vena vel arteria: aut q̄ ꝓp dolorē vehemētē in loco ꝓtusiōis cātū ex mēbris vicinis ad ipm sanguis defluit. Et q̄ in mēbro cōtuso ex multiplici nūero solonū ꝓtinuitatis segt dolor vehemēs respectu eueniētis in vulnere simplici: hoc est ꝙ ꝟ spm ad locū ꝓtusuz multus defluit sanguis respectu defluētis ad vulnus simplex: z est hec cā: q̄re in ꝓtusiōe citiꝰ z maiꝰ euenit apa q̄z in vulnere simplici. ¶ Et cōtusio qdem accidit ex obuiatione violēta ad rē durā obtusaz nō incidentē: neq; ꝑ forātē: sicut ad lignū lapidē z silia: qñq; tñ cōtingit ꝙ res cōtundēs: cū hoc ēt est incidēs aut pforās. ¶ Dixit Auic. qñ cū vulnere fuerit apa. i. tumor aut attritio, aut ꝓtusio aggregat in vacuitate eius. s. mēbrū in quo fuerit cū vulnere sanguis q vult fieri apa aut pus. i. q aut faciet apa, aut ꝑuertet in sanie. pauciores. n. dixit ipse sunt dispōnes, imo sūt valde pauce ꝓtusionū in qbꝰ aggregat sanguis ad ipz mēbꝝ ꝓtusuz, siue ex ruptura vene in ipso: siue ex aliis defluētibus mēbris, z nō putrefiat: nā in plurib⁹ putrefit: z hoc ió est: qm ꝟ spz resolo eius ꝓporos separat. i. nō fit: qm sūt ꝓstricti ꝓstrictione ꝓcedente a re q̄ facit ꝓtusionē q̄ oculcat z cōdensat poros carnis z cutis, eos ipellēdo inuicē: z ēt sunt cōstricti cōstrictione accidente eis ab apate interiꝰ. i. intra carnē accidente: nā apa opilat poros mediāte mā eius replēte z ipellēte: z ꝟ manifestū est in oi cōtusione: cū qua nō est vulnus manifeⁿ: z in ea ēt que est cū vulnere hoc idē ꝑm plurimū accidit: qm ꝑm pm de sanguine fluxo ad ꝓtusionē cū vulnere retinetur portio in vacuitatibus mēbroꝝ circūstātiū vulneri: z nō totus exit per ipm. ¶ Sanguis aūt in cōtusione retētus putrefit: sicut dixit Hyp. in aphoris. si sanguis in vētrez ꝓter nāz effuderit necesse est ipz putrefieri: sicut extra ꝓprīū locū exiens, z a nature regimine derelictus. Caro etiā ipsa ꝓtusa z lacerata a regimine nāe derelicta ēt putrefit z in sanie ꝑuertit z discernit sanies in loco ꝓtuso facta: an sit sanguinis: an carnis ex verbo Serapionis. Ait. n. Serap. mā eniz sanici est duplr. s. caro z sanguis: z si qdez sanguis multiplicat in vulnere sine multiplicatione nutrimēti nō erit: z tūc ex sanguine: sz ex carne ꝓtusa. sup. z si multiplicat cū multiplicatione nutrimēti erit, tūc ex sanguine z nō ex carne ꝓtusa ꝑm pm: q̄ pole est ꝙ aliqñ fit ex vtroq;. s. carne z sanguīe, necessario ergo dixit Hal. oē ꝓtusuz in sanie ꝑuertit. s. si nō cōtingat māz effusaz insensibiliꝰ posse resolui. Si. n. dixit Auic. nō succurrit ei cū medicinis resoluētib⁹: z aliꝰ ꝓuenientibus ꝓducit ad corruptionē mēbri, z ꝑ sanguinē ad locū cōtusuz fluentē semp accidit in loco ꝓtuso tumor z inflat: z maxime si vulnus manifestū in eo non fuerit z tumor maior z minor erit ꝑm sanguinis effusi q̄titatē. ¶ Et accidit in loco ꝓtusionis sꝙliuiditas manifesta. z hꝫ liuiditatis cām q̄rens Aris. 9º ꝓbleumatū. ꝓbleumate. 14º dixit. ꝙ cā ei⁹ est: q: būidis. s. sanguineis defluxis ad locū vulneris replētib⁹ venas z spōgiositates mēbroꝝ simpliciū exalat ab eis calor nālis regulās ea būida sanguinea: vñ cōgelant z cōglutinant z nāz ꝑdentia colorē acqrūt colonis corpis mortificati: quapp membra curatura supilla existēta in liuidū vertunt colorē, z ió dixit Auic. si ptingat ꝙ hoc ꝑ manifestā fracturā in cute aut venę scissurā būidū sanguineū ad locū defluēs exteri⁹ fluat: z nō cōdensef neq; cōgelef interi⁹ sub cute nō accidit in vulnerib⁹ liuor neq; tumor. ¶ Dicūt. ꝙ ꝓtusio duplr pōt ꝓsiderari: vno mō vt est q̄dā ꝓtinuitatis solo: z vt sit cōplicata cuz vulnere nō reddit vulnꝰ cōpositū: sz est vulnꝰ multiplex siue vulnera plura: quoꝝ vnū vel plura sunt sensui manifesta: z alia occulta: alio mō pōt ꝓsiderari sub rone q̄ ei annectit ꝑm pm vt dictū est: que dispositio est sanguinis: aut carnis: aut vtriusq; corruptio z putrefactio actu vel potētia exīs talis: z vt sic ꝓsiderata reddit vulnꝰ cōpositū: z vt sic est de dispōnib⁹ ꝓmutātibus ordinē curationis vulneris: qua nō remota nō pōt curari vulnꝰ. Inqt. n. Hal. in tegni si fuerit cū vlcere quassatatio opz curare ꝓus quassationē: ad curationē āt eius nō est ponēda iducia. Ait. n. Auic. opz vt ꝑpereſ ad curationē eius: vt nō cācrenef. i. nō fiat in mēbro ꝓtuso cācrena: mēbra. n. ꝓtusa cito cancrenant ꝓp putrefactionē sāguis oculcati si nō cito ei succurat cū curatione ꝓueniēti.

Cōtusio duplr pō. cōsiderar

Cura aūt ꝓueniēs ei qnq; ꝓplef intētionib⁹: qua ꝟ ꝑma est mām fluentē ad locū ꝙbibere fluere z flurā repellere: sc̄da est dolorē z apa ꝙbibere z sedare: tertia est sanguinē effusuz ex loco eūare. s. si pole fuerit resoluere: z si nō ipz ex loco cū scalpellatione educere: z si nō ipz atq; carnem ꝓtusaz cito in saniez cōuertere laudabilē añq; ad malā putredinē ꝑuertat: 4ª est vlcus saniatū mundificare. Et qnta est carnē deperditā regiiare z cōsolidare: q̄uis. n. ista intētio sit ꝟª via intētiōis, est tñ vltima via executiōis: nō. n. pōt vulnꝰ vniri z cōsolidari, nisi ꝓus caro regiiata fuerit, z nō pōt regiiari: nisi ꝓus vulnꝰ mūdificatū z exiccatū fuerit: z nō pōt mūdificari z exiccari: nisi ꝓus caro ꝓtusa: z sanguis in sanie ꝑuersa fuerit: z sanguis in sanie ꝑuerti nō oz nisi resolui nō potuerit. ¶ Ergo ꝙbibito fluxu z sedato apate z dolore a resolone sanguinis incipiēdū est: z si nō fuerit possibilis ei⁹ resolutio, tunc ad eius saniationē deueniendū est. ¶ Sciendum est tñ ꝙ sanguinis resolutio polꝰ is est qñ cōtusio ad carnem nō peruenerit: z nō se in carne ꝑfundauerit: z nō fuerit valde multus. Si aūt sanguis ad locuz contusum defluxus fuerit multus, z cōtusio fuerit multū ꝑfunda: z ea subiecta lacerata fuerit: tūc non erit possibilis eius resolutio: sed opz vt ꝓtusuz ad saniē cōuertat. Et in hoc casu dixit Auic. nō oz vt administratio fiat. s. cura cōmunis in attritione z cōtusione carnis cum reductione cōtinuitatis villoꝝ carnis incisorū: z cū ipsoꝝ ꝓsolidatione, qm̄ in tali ꝓtusione est cōplicatū ꝙbibēs a cōsolidatione inchoare: z tale ꝙbibēs est sanguis extra venas retentus nō aptus resolui z caro secū ꝓtusa.

An oino sedatis fluxu z apate tēptāda est resolutio.

Prima intentio. De phibētib⁹ fluxum mãe

¶ Prima aũt de ꝑdictis intẽtionib⁹ cõplet cũ his q̃ ad diuersũz trahũt mãm fluentẽ z fluxã repellũt z trãsmittũt cũ subtiliatione regiminis. Inqt. n. Aui. in his oib⁹ disponibus cõtentis cũ vlcere q̃ accidũt a casu z pcussione: siue obuiatione necessaria est flõmia ex parte diuersa: z ꝑtiliãdo est regimẽ. Et dixit in medicando ꝓtusionẽ leuẽ. s. illã in qua sanguinis resolo est possibilis fortasse sufficit flõmia q̃ diuertẽdo phibeat fluxũ: z per ꝓñs augmẽtũ tumoris in loco: vñ nã per se potẽs fiet resoluere illõ modicũ qõ in loco fuerit. sup. iuxta bñficio medicine. Et in ꝓfusione magna z ꝓfunda q̃ñq̃ nõ sufficit flõmia sola: imo opz vt attrahat. s. illõ qõ fluxit post flõmiã. s. ad locũ ꝓtusioni ꝓpinquũ cũ fortitudine. s. per ventosas: z alia diuertentia fortia: vel vt dicit alia lra: opz vt extrahat cũ fortitudine. s. p vẽtosas z alia diuertentia fortia: vel vt dicit alia littera: opz vt extrahat cũ fortitudie. s. facta atractione ad diuersũz ex parte ipsa in qua ꝓtinet cũ vẽtosis z scalpellatione z sanguisugis z illib⁹. Et dixit itez de flõia Aui. nõ inuenit in plurib⁹ bas dispositionũ extusatio a flõmia: imo opifices artis. s. medici practicãtes ꝑat ad ipsaz z faciunt eã festinãtes, q̃z quis corpus sit mundũ. Jn corpore eniz repleto flõmia aptũ fluere sanguinẽ eũat: z in nõ repleto sanguinẽ fluentẽ ad ptẽ deriuat oppositã. ¶ Fit etiã phibitio fluxus mãe ad locũ cõtusuz cũ appositione repulsiũ faciẽtiũ z trãsmissuz: z possunt hec repcussiua simul cũ dolorẽ sedãtib⁹ z sanie generãtib⁹ applicari. Uerũtñ nõ in eodẽ loco: imo repcussiua apponi debẽt in ptib⁹ cõtusioni circunstantib⁹ maxime ex ea pte a qua ꝓtingit fieri defluxꝰ. ¶ Dolorẽ vo sedantia z sauiantia applicari debẽt sup partib⁹ ꝓtusis nõ in circuitu: errant aũt q repcussiua sup loco cõtusionis apponũt. Ait. n. Aui. q̃ñ fit flõmia vel facta est z festinat ad empta phibẽtia z opilãtia qualia sunt q̃ fiunt ex frigidis stipticis. s. z apponunt super loco in circuitu nõ accidit ex eis illud qõ est necessariũ ad curationẽ que multũ ꝓuenit. s. resolutio sanguinis ad locũ defluxi vel eius z carnis cõtuse saniatio z doloris sedatio. sup. ſz accidit potius oppositũ eius qõ ꝓuenit. s. ꝓculcatio sanguinis z ipsius ꝓuerno ad malaz putredinẽ: z q̃ñq̃ doloris augmẽtatio. Sz dixit Aui. cũ tardaf fieri qõ est rectũ: z qõ oz fieri in curatione hui⁹ dispõnis cõtuse ꝑat sanguis ad dispõnẽ solonis. s. ꝓtinuitatis mẽbri, q; putrefit z putrefact⁹ soluit ꝓtinuitatẽ: q̃re necessariũ est tũc extrahere sanguinẽ illũ iã putrefactũ vel añq̃z putrefiat: vt nõ redeat apud ꝓtinuationẽ. i. longã moꝛã eius in loco ad dispõnẽ eius. s. malã: quã ex moꝛa illa longa acqret. s. putrefactionẽ, putrefit. n. sanguis retentus in longa moꝛa a quacũq̃z cã ꝓtingat sanguinem effusum extra vasa detineri. ¶ Prohibebit etiã fluxus mãe ad loca ꝓtusionis cuz frigidis stipticis mãm ingrossantibus z vias z ductus per quos trã sit vel transitura est claudẽtibus z ꝓstringẽtib⁹: sicut cuz farina ordei mixta cum oleo rosaz z aq̃ rosaz. Et sicut succus sũmitatũ rubi aut corrigiole cũ bõbace appositus. Et de vtilibus in hoc casu est vt inungaf locus q incipit tumefieri cũ oleo rosaceo calefacto sup quo aspgaf puluis granoz myrti. Et de repcussiuis bonis est vinũ ponticũ: ipz. n. cõpetit cõtusionibus in pncipio.

intẽtio. De sedãtibus do lorem.

¶ Scõa aũt intentio que est ad doloꝛẽ sedandũ cõplet cũ medicinis delitiã causantibus calidis z humidis tẽperate: sicut cũ fomentatione cũ aqua calida simplici pluries iterata: aut cum decoctione altee z floz camomille z filũbus. ¶ Notãt q̃ qñ in cõtusione doloꝛ est leuis nõ multũ molestãs: tũc intentio fit ad doloꝛẽ ꝑfici sic cũ tertia intẽtiõe supꝛadicta q̃ est ad resoluendũ sanguinẽ: aut sanie generandã. Si aũt doloꝛ intensus fuerit: tũc intẽtio que est ad sedãdũ doloꝛẽ oz impleri anteq̃z intendat resolutioni vel saniationi. ¶ Dixit enim Aui. si alphase. i. cõtusio fuerit in ꝑmis cũ pcussione. i. cũ doloꝛe ꝓus medicãda est pcussio. i. doloꝛ medicaminibus pcussioni. i. doloꝛi aptis: donec sit possibile medicari alphase. i. contusionẽ. Et de cõuenientib⁹ in sedatione huius doloꝛis intensi est ysopi humide cerotũ inunctũ per se: aut fomentatione precedente: littera tñ extra exponit dictũ vbũ Auicẽ. si alphase fuerit cũ percussione. i. excoꝛiatione cutis: tũc medicanda est ꝓus pcussio. i. excoꝛiatio cũ medicaminibus aptis pcussioni. i. excoꝛiationi. Jsta tñ expositio a ꝓbꝰ damnaf.

¶ Tertia aũt intẽtio que est ad extrahendũ sanguinẽ in loco effusum: est. n. eius eũatio necessaria: sicut dixit Hal. 4° de ingenio sani. ois sanguis de ꝓꝛio loco egressus. z infra cutẽ coadunatus indicat vt purget z eũet. Fit aũt eũatio ei⁹ aut insensibiliꝛ aut sensibiliꝛ. Jnsensibiliꝛ aũt eũando ipsuz imple tur. s. ipsa 3ª intẽtio cũ medicis resoluẽtib⁹: sensibiliꝛ aũt eũacuãdo ipz dupliꝛ ipleꝛ. s. aut educẽdo ipz sub foꝛa sanguis, aut saniaꝰ deuctꝰ ad formã puris. Et eũo qdẽ insensibilis sp oz ꝑcedere eũonẽ sensibilẽ in oi casu in q̃ debeat z possit sperari sanguinẽ effusuz posse resolui, neq; ad eũonẽ sensibilẽ deueniendũ est: nisi resolutio deficiat: z maxie resolutiuis vtẽdũ est vbi ꝓtusio sine manifesto vulnere fuerit: z sine carnis ꝓtusiõe: z sanguis effusus nõ fuerit valde multꝰ: in approximatione tñ medicamis resolutiui ꝓsideranda est dispõ ꝓtusiõis ꝑz superficialitatẽ vel ꝑfunditatẽ suã: nã q̃ superficialis fuerit leuioꝛi eget resolutiuo: q̃ vo ꝑfunda fortioꝛi. Dixit eniz Hal. 4° de ige. sani. q; loc⁹ q est cẽtrũ vel fundũ lacerti indicat de fortioꝛi medicia q̃z loc⁹ superficialis: nã fortioꝛa ꝓueniunt vulneribus interioꝛib⁹. i. ꝑfundis q̃z eis q̃ extrinsec⁹ sũt in superficie vel nõ ꝑfunda: ne me^na ꝑfundoꝛ õficiat añq̃z ad ea ꝓueniat, vñ debem⁹ eã adeo ꝓfortare q; nõ resoluat x̃t⁹ eius in via. ¶ Dixit. A. ꝑmi 4ª. dicim⁹: qm̃ ꝓpea q; alphase. i. ꝓtusio est ꝓtinuitatis solo aliq̃n ifra cutẽ ꝑfundã: manifeſ^m est: ga opz q; ei⁹ medicamia sint fortioꝛa q̃z ei⁹ qõ discooptũ est in superficie positũ z approximatione resolutiui: ꝓsideranda est ẽt q̃ntitas sanguis effusi. Nã si pauc⁹ fuerit leuioꝛi eget resolutiuo. Si vo mult⁹ fortioꝛi. q; si fuerit paucus sit z in superficie posit⁹ leuissimis eget resolutiuis: z eo° si fuerit mult⁹ sit z ꝑfũd⁹. q; si fuerit mult⁹ z in superficie posit⁹: aut pauc⁹ z posit⁹ in ꝑfũdo mediocrib⁹ resolutiuis eget: in nullo tñ casuũ ꝑdictoꝛ medicamẽ resolutiuũ oz eẽ itẽse calitatis: aut siccitatis: vt nõ resoluat subtile z remaneat spissuz. Jõ dixit Hal. vbi. s. q; me^na ꝓueniẽs ad resolonẽ oz eẽ calefactiua: z parũ desiccatiua. Calefactio tñ ei⁹ nõ oz eẽ multa veꝛ ipsi⁹ desiccatio oz eẽ minoꝛ calefactiõe ei⁹: nã si multũ sit desiccatiua: ab initio approximet. Dixit Hal. magis desiccabit q̃z sit necesse: q̃re ps vulneris idurabit z petrificabit. Et Aui. dixit. si fuerit talꝛ. i. dispõ ꝓtusiõis z sanguis fluxꝰ q; sit pole vt resoluat ꝓpter raritatẽ loco ꝓꝛ cũ embꝛocis aq̃ꝛ caliday z silib⁹, z iterũ cũ medicis carminãtib⁹ sãguinẽ coagulatũ mortuũ: z oleis soluẽtib⁹ lassi^nem q̃ sũt olea anodina tẽpate calitatis. Et ad vlti^m dixit Aui. illõ qõ opetit in cura hꝰ ꝓtusionis est illõ cui est mollificatio cũ calitate subtili resoluẽte z resolone subtili z remissa: nã ea q̃ sũt vehemẽtis exiccatiõis cũ administrank ipressiõe eoꝛ resoluũt subtile z ispissant spissũ cũ exiccatiõe sua. i. exiccãdo ipz spissuz: z opilãt poꝛos itez cũ exiccant^r suaz z maxie veꝛ ẽ lꝰ in ꝓtusiõe superficiali. ¶ Precurrea dixit. A. fortasse hec mẽsura. i. resolonis dicte, siue rerus calefaciẽtiũ exiccãtiũ cũ dicta mẽsura excusat sollicitudines in eo: cuiꝰ ꝓtinuitas soluit ꝑpe cutẽ. i. superficialꝛ nõ ꝑfunde. sollicitudo quã excusat est de eũone illius mãe sensibilis. Et subdit Aui. fortasse istõ idẽ admistrat sup vberatos õ illis q̃ dixim⁹ z dicet ifra: vbi dñt qdã. vꝛ Aui. inuere q; embꝛocatio aq̃ꝛ caldaꝛ z silꝛuz: de qbꝰ iã dixerat: ꝓueniat vberatis. i. eis in qbꝰ ptes extrinsece lese sũt: z ꝑz alios Aui. in x̃bis ꝑdictis inuit q; illõ de me^nis q̃ admistrãt sup vberatos exeis q̃ dicent in cura eoꝛ fortasse admistrat in hac ꝓtusiõe posse curari p resolutiuũ. Dñt tñ q; Aui. notãter dixit fortasse: ga nõ ois medicina que cõpetit vberatis cõpetit ꝓtusioni huic: neq; eo°. s. q; neq; ois medicina q̃ cõpetit huic cõtusioni cõpetit verberatis: ſz solũ medicia illi⁹ q̃ opetit vberatis. s. illi q̃ fiãt ꝓtusiõi facte a vberib⁹. ¶ Qz aũt resolutiuũ õbeat esse

in cōtusione remissuz in caliditate: z nō solū resolutiuum: sz ēt cōuersiuū sanguinis vel carnis in pus pz: dixit. n. Aui. q cōuersio ꝓtusiōis in pus z resolo sanguis in vacuitatib⁹ cō/tusionis recētis cū oi calido medicamine leui. i. remisse cali/tatis oz fieri: inuenif tñ alia lra q dicit. cū oi calo medicami ne leui. i. mollificatiuo: calida. n. tēperate z mollificationem faciētia sūt q ꝓueniūt. Dixit. n. Hal. vbi. s. q medicina q ca/lefacit z humefacit q mollificatiua vocaf: z ēt q calefacit z modicū attinet siccitati medicaf sanguinē de loco illo egre/dientē z infra cutē remanētē: ꝑm tñ q loc⁹ remot⁹ est ꝓfunda/bis eas. Notāt qdā q. A. notāter dixit q cōtusio oz medica ri cū medicamine calo leui referēs se ad sedationē doloris re solutionē z saniationē: vt oītēderet q dolorē sedātia z saniā tia mollificātia q dicta s intētiōes administrāda nō debēt eē multe intēſionis, vt nō oino noceat vlceri: sed vt sit nocu'' q ea illatū vlceri q̄ mín⁹ eē poterit q mollificationē eoꝝ: z ſi cū ꝓtusiōe vlcus manifestū fuerit ꝓpea isti repbēderūt eos q dicūt medicamina talia dolo sedatiua resolutiua vel sa/nantia. al's. saniatiua eē in aq̄ simplici decoquēda: sz dicunt illa debere decoq in aq̄ mellis lixiuio vel vino vt non minus emolliant. ¶ Medicine aūt resolonē iplētes q̄dā appꝛoxi/mant interi⁹ z q̄dā applicanf exteri⁹. De appꝛoximandis interi⁹. dixit Sera. q galbanū bibitū ad q̄ntitatē fabe ꝓue/nit attritionib⁹ lacertoꝝ z assa inuoluta cū cera z sūpta silr valz z silr aq̄ cineris bibita. Et Aui. dixit. q decoctio came dreos valz: z silr decoctio calamēti: z silr costꝰ bibit⁹ cū ab/sinthio z vino. Et q̄dā dicūt. q radix aristo. ro. bibita cū aq̄ plus oi alia medicina ꝓfert attritiōib⁹ q̄ in capitib⁹ eueniūt musculoꝝ z neruis: z silr decoctio origani, z ipz ēt sūptū in cibis medef in doloꝛib⁹ ipsoꝝ. ¶ De appꝛoximādis aūt ex/teri⁹ dixit Aui. q sunt sicut bdelliū iudaicū z costꝰ: z cētau rea minoꝛ. al's. maioꝛ cū sirupo acetoso q adiuuat ad illō cū inclusiōe. Et dixit. medicine carminātes sanguinē mozuū sūt farina ozdei z ysopus hūida ꝓfecta cū aq̄ z fortasse est cala/mentū mōtanū cū sauich z ꝓpꝛie qñ cadit ꝓtusio in capite. ¶ Dixit Hal. xj° de simplici medici. vellera q̄ sordida sunt. i. lana succida nō lota vtilr recipiunf sup infusiones q̄ fiūt cō/tusis z vulneratis ꝓticulis cooperiētia ad vtilitatē q̄ ꝓuenit per ysopū. s. humidā. i. p ipius lane sorditiem. ¶ De vtili/bus aūt ad cōtusiōes extrinsecas est vt accipiaꝭ oleū rosaceū z camomillinū: z cū cera tāta liqfac q nō sit liqdum: z adde postea puluerē cimini z malaxa z suppone ꝑmissa inūctione loci cū dictis oleis: dolorē. n. tollit z carnē ꝓtusaz ꝓsolidat. s. eā que ꝓsolidari pót. ¶ Et q̄dā apponūt z ciminū masticatū cū sale melle z passulis. Et q̄dā dicūt. si accipiant cimini z sa lis. aā. z. j. z mellis. ʒ. iij. z pay decoquant ad ignē z suppo naf q est mirabile, z herba agrimonia ꝓtrita, z cū assungia mixta z suppolita mirabilr dolorē z laxationē ēt ꝓtusionez tollit: z succus absinthij cū melle inunct⁹: z maioꝛana sicca trita, z cū melle mixta z inūcta z suppolita ꝓuenit. Et q̄daz dicūt. ℞. succū maioꝛane z arsenicū citrinū oleū camomille z cerā: z ex his cōfice vng'': qñ est mirabile. Et folia radi/cis q comedunt ꝓtusa z suppolita sanguinē mozuū a loco ꝓtuso resoluūt: z folia caude egne ꝓtusa z suppolita ꝓtusio/nib⁹ recētib⁹ sanāt eas. ¶ De eis aūt q ꝓueniūt interi⁹ z ex teri⁹ appꝛoximata est bulbus ipse coctus cū vino z melle co mestus: z ēt emplat⁹ cōfert ꝓtusioni neruoꝝ z attritioni la/certoꝝ. Et radix enule decocta z comesta cū melle, aut deco cta cū vino z melle z emplata silr cōuenit. ¶ Emplm vtile ꝓtusionib⁹ cū vulnere z sine vulnere: z mitigat dolorē z san guinē resoluit mozuum sic fit. ℞. folioꝝ absinthij z malue. aā. ptes eq̄les. in aq̄ ea decoq: postea bñ ab aq̄ exprime z ex pressa ꝓtere: donec sic vng'' reducāt: z tūc repone ea in aq̄ in qua decoxisti, z tūc adde farinā ozdei z fenugreci: z seis lini: flores camomille et furfures tritici z oleū cāmomillinum: z decoque vsq̄ ad pfectionē emplī: z oxicroceū est de resoluē/tibus sanguinē mozuū. ¶ Emplm q̄ dicit ꝓuenire ad oēs quassationes. ℞. colofonie lib̄. j. picis naualis. z. iij. galbani serapini armoniaci thuris masticis terbentine. aā. z. ij. aceti. z. iij. cere. z. j. ʒ. dissoluanf gūme in aceto z bulliant donec li quefiāt: deinde addanf reliqua: z fiat emplm malaxādo ma nibus inunctis cū oleo laurino. ¶ Aliud ad idē. ℞. armo/niaci. z. vj. cere. z. j. ʒ. picis naualis. ʒ. j. mastic. ʒ. ʒ. absinthij camomille fenugreci. aā. z. j. succi vitriole z aceti. aā. z. j. ʒ. in fundaf arsenicū in aceto z succo ꝑdicto per diez z noctē ma ne ponaf ad ignē cū oibus alijs liquefiendis z bulliāt vsq̄ ad cōsumptionē succi z aceti: postea supaddanf pulueres z remotū ab igne malaxef cū oleo laurino. pp qō si pp aliquā cāꝑ tumoꝛ fuerit antq̄t⁹ z inspissat⁹ z indurat⁹: tūc loc⁹ ꝓpꝛius oz lauari cū lixiuio in quo decocta sint camomilla mellilotū z fenugrecū: deinde. ℞. stercus colūbinū z in aq̄ decoq: z co lato puluerē subtilissimū calcis nō extincte imisce z loco su perpone. Et sūmarie sanguinē mozuū sub cute ꝓfundū re/soluūt medicine calefactiue. i. liptomeris sube: cum qua pñt penetrare ad ꝓfundū. ¶ Dixit Aui. fortasse resoluūt mām aggregatā in fundo medicine aperiētes absq̄ saniositate. i. ꝑ hoc q cōuertāt eā in saniē, nā medicine saniem faciētes debent esse glutinose opilatiue nō apitiue z ꝓpꝛie resoluunt mām dictā qñ adiuuat eas caliditas inata z pozi sūt aperti. ¶ Sensibilr aūt eūaf sanguis effusus ex ipso loco sub foꝛ/ma sanguis cū scalpellationib⁹ z vētosis cū scarificatione z sanguisugis appositis sup loco. ¶ Dixit Hal. vbi supꝛa. ven tosa iuuat in h̄ loco: nā medici vētosas ad h̄ iuenerūt: vt sint instrm extrahēdi ea q̄ nō pñt educi nisi cū q̄dā vtute z violē tia: ista tñ eūatio in superficiali ꝓtusiōe nō est necessaria: sz solū mō ꝓfunda, vt dixit Aui. si nō fuerit ꝓtusio: ita vt est dcm̄. s. qꝛ nō superficialis: sed fuerit in ea solones multe ꝓfude z lon/ginque ab eo qō appet. s. acute: nō erit tunc excusatio a scal/pellatione: vt p eā exhaf sanguis in ꝓfundo: z dixit. resoluaf ēt cū hoc quo resoluif. s. ipse sanguis ꝓstrict⁹ supponēdo lo cis scalpellatis ventosas attrahētes illū: z medicinas ēt foꝛ titer resolutiuas. Dispositio. n. hui⁹ ꝓtusionis ꝓfunde nō est sicut dispositio vberatoꝝ: nā in ℞beratis sanguis z mā trahif ad cutē: z cutis est q̄ in eis est in via vlcerationis: z iō le uiter resolutiua q̄ ꝓueniūt in ista ꝓtusione superficiali: z in ver beratis nō ꝓueniūt in ista ꝓtusione ꝓfūda. Nō ēt dixit Aui. sperat in ꝓfunda illud. s. curatio z resolo p resolutiua leuia: imo est necessariū administrare in ꝓfunda attrahētia cū foꝛ titudine z vētosas scalpellatiōes, vt trahaf mā ad exterioꝛa z nō cōculcef in profundo z putrefiat ibi. ¶ De saniatione aūt materie effuse oēs concoꝛdāt. De saniatione aūt carnis contuse. dixit Hal. 4° de inge. sanita. si ictus carnem contu/lerit: opz vt saniem festinanter faciamus: nam saniem celeri ter generādo tumoꝛ erit: necessariū. n. est vt caro ꝓtusa pu trefiat: z in saniez cōuertaf z dissoluaf. ¶ Saniationē aūt z ꝓuersionē materie in ꝓtusiōe aggregate in pus duplr con/tingit fieri aliqñ ad saniē laudabilē: aliqñ ad saniē malaz il/laudabilem: z sanies quidē laudabilis, aliqñ fit vi nature so lius, z aliqñ iuxta a medicina maturatiua. Et de auxiliātib⁹ eis est ptisana facta ex farina tritici vel ozdei: z oleo cōi: z aq̄: z ois alia medicina q̄ in sequenti tractatu de maturatio ne exiture dicef. Et ꝑm plīn ad saniē laudabilem deducitur mā effusa z caro cōtusa cū non multa fuerit: z nō multūcō/culcata z intrāspirata. ¶ Et in tali saniatione laudabile ex/pectandū est apertionē facere: donec fuerit mā perfecte sa/niata: nisi ꝓtusio in mēbris: aut ꝓditionib⁹ fuerit: in qbus in exituris aperiēdis dicef nō foꝛe vsq̄ ad pfectā māe matura tionē expectandū. Sanies ℞o mala illaudabilis tūc in cōtu sionibus generaf qñ materia effusa a caloꝛe extraneo arri/pitur caloꝛe naturali deuicto: qō maxime ꝓtingit fieri quan do mā effusa multa fuerit ꝓculcata: z intrāspirata. ¶ Dixit Aui. q̄liꝝ in hac cōtusione erit res maxima. s. materie que effundif ad ipsaz: et fiet. s. illa mā maxima cā ad apationem magnam exterius: et aggregabit. s. mām in sinu et fiet exi/

4° intētio De facie tib⁹ saniē in ꝓtusiōe

tura ꝛ dubellet.ſ.in qua aggregabit non ſanies laudabilis: imo mā que eēt eā ad putrefactionē mēbri. Cū ergo ita erit. Dixit Aui. opꝫ vt feſtinet ad aperiendū ipſam: nō enim dꝫ expectari maturatio ꝑfecta: ſed aū ipſam, dꝫ fieri aptio. ne ꝓius putrefiat mēbrū: aptio aūt cōtuſionis huius ſaniate dꝫ fieri: ꝑut in capl'o aptionis exiturarū dicet, vel opꝫ vt feſtinet. ſ. ad reſoluēdū illud qđ aggregat. ſ. malā ſaniē intus aggrega tam: nā eā reſoluere qſiqꝫ eſt poſſe: vt de cura exiturarꝫ patebit. Si ergo videris hoc fore poſſe feſtina ad reſol'onē eius: ꝛ hoc. ſ. aperire vel reſoluere. dixit Aui. fiat vt ſedeat dolor cuꝫ eo. ſ. aꝑate exīs, qđ. ſ. aꝑa facit pus: ꝛ nō intellexit Aui. vt q dā tā male expoſuerūt ꝙ dolor ſedet cū eo qđ facit pus. ſ. cū medicamine ſaniatiuo: nā tale medicamē in tali caſu nō ꝓpe fit: qꝛ adderet ad putrefactionē, ſed intellexit vt ſedeat cum apertione vel reſol'one, illud enim eſt ꝑm diſpōnē apparentē. Et ſubdit Aui. ꝙ ex eis aperit velocius cuꝫ auxilio eūonis eſt ſecuri⁹. ¶ Et facta extractione ſaniei ꝛ quecūqꝫ ſit illa, ſiue laudabilis: ſiue illaudabilis: tūc implenda eſt quarta intē tio que eſt ad vlcus mūdificandū: quo aūt hec intentio impleat dictū eſt in cura vlcer. ¶ Deinde facta mundificatiōe deueniendū eſt ad intentionē implendā. ſ. qntā, ipleat aūt cuꝫ exiccatiuis: ꝑmo ad gīonē ꝓdicte carnis cōueniētib⁹, ꝛ le cūdo cū ꝓuenientib⁹ ad ꝙſolidationē. ¶ Dixit Hal'. vbi. ſ. cū ſanguis extra cutē exiſtēs diſſoluet. i. diſſolut⁹ fuerit ſenſibiliꝛ iam: ſiue inſenſibiliꝛ: tūc neceſſe eſt cōtuſionē. i. vulnus cum quo fiat cōtuſio: vel etiā vulnus factū in ſcalpellatione vel apertione cōtuſionis cū fortibus medicinis deſiccari, da bis ergo ꝛ adminiſtrabis oia que ſcis eſſe cōſolidatiua ꝛ cicatriçatiua: ꝛ dixit Hal'. ſi ſanguis ille cito reſoluitur vulnus cito curabit. ¶ Anteqꝫ cōſolidatiuū medicamen approximandū ſit, opꝫ diligēter attēdere ꝛ inueſtigare: ne in aliqua cōcauitatū cōtuſionis ſanies remanſerit: que ibi in conſolidatione cōſtringat. Dixit. n. Aui. cū ex reſolutione. i. ſolutione carnis contuſe ꝛ ſanguinis in ſanie perfecerimus illō qō nobis neceſſe eſt debemus apponere cōſolidatiuū: niſi ſit ſanies in cōcauitate aliqua detenta que exire nō valeat: ꝛ fiat lapis. i. igroſſet ꝛ inſpiſſet, ꝛ poſtea qualꝫ cā putrefiat ꝛ recidiuet ꝛ redeat ꝓtinuitatis ſol'o. ſ. de nouo vlceret mebrū.

¶ De vulnere compoſito cum dolore: aut vermibus: aut pu ritu. Cap. xxxij.

5ª intētio De mūdificātib⁹ ꝛ carnē generātib⁹.

Quoniam aūt dolor ꝛ maxime qui intenſus eſt cā ꝑſtrationis virtutis totius corꝓris ꝛ maxime mēbri in quo eſt: ꝛ eſt cauſa excitationis reumatis ꝛ defluxus humoꝛuꝫ ad ipſum: idcirco ſollicitari dꝫ medicus ꝛ conari in oibus oꝑonib⁹ ſuis ſic ꝓcedere, vt non excitet per ipſas dolor in mēbro in quo agit. ¶ Dixit ad hoc Raſ. 14. ꝓtiū. in oi curatione labioꝝ vlceris ꝛ ligatione dꝫ caute ꝓcedi: ita ꝙ nō fiat ad cām excitationis vehemētis: ꝛ ēt in ſutura, ꝛ ſiſſibus vtendo ꝓtrario cauſe doloris ad mitigationem ipſius: ꝛ ꝓprie cautela eſt adhibēda ſi corꝓus patiētis fuerit calefactū aut repletū malis humoꝛibus: qm̄ dolor erit tunc cā aꝑatis calidi ꝛ difficultatis ſanatiōis vlceris. ¶ Et ſi medicus vlcus inuenerit cū intēſo dolore dꝫ ad ſedationē ipſi⁹ doloꝛis feſtinare cum eis que dicta ſunt in ſermone tertio de cura doloꝛis in generali. Et de vtilibus in iſto caſu ſedantibus doloꝛez eſt vitellū oui cū oleo roſaꝝ mixtū ſuperpoſitū. Dicūt ꝙ radix yreos elixata in aqua: deinde contuſa ſuperpoſita doloꝛē vulneꝝ tollit. ¶ Remiſſa aūt intenſione doloꝛis eſt illico abemollientibus ꝙbus dolor ſedat ceſſandum: qm̄ ipſoꝝ appꝛopinatio eſt ꝓtra curationē vulneris. ¶ Vermes qnqꝫ in vlcerib⁹ generant: ꝛ maxime in imundis ſordidis: quoꝝ generatio in eis eſt ſicut generatio alioꝝ vmiū: ꝛ fit tamen ad generationē eoꝝ negligentia mundificatiōis ꝛ abſterſionis vlcerū. Eos aūt interficiunt: vt dixit Raſ. 13° cōtinē. folia perſicoꝝ ꝛ folia capparis. ſ. ſuccus eoꝝ imiſſus vel ipſamet folia cōtuſa ꝛ ſuperpoſita. ¶ Dixit Aui. 4ª ꝗrti. de rebus cōferentibus ad iſtud eſt ſuccus calamenti fluuialis. ſ. itromiſſus. Dixit. n. Oribaſius ꝙ ſuccus mentaſtri dꝫ imitti vlceri: ꝛ nō dꝫ ſuperponi more emplaſtri: ſi calamētū ꝛ pulegiū cū modico ſale cōtriueris: ꝛ vlceri ſuperpoſueris vermes extrahet de vlceribus hoiuꝫ ꝛ bruto⁹ etiā. ¶ Dixit Conſtātinus ſuperpone vlceri empl'm de pice liquida ceruſa ꝛ polio: vermes enim occidit ꝛ vlcera ſanat, ꝛ cōferūt alia amera: ꝛ ea que dicta ſunt in ſermone tertio cōferre ad vermes auriū. ¶ Quidā ponūt experimētū expertiſſimū ꝛ vtiliſſimū. ſ. ꝙ miliū ſolis puluerizet ꝛ exhibeat in potu cū aq̄ vel vino albo lympharo: nam vermes ſtatim expellit ab oi vlcere hoiuꝫ: ꝛ ēt bruto⁹ ſi violēter eis in os miectū fuerit. ¶ Pꝛuriū aūt euenientez in vulnere abijcit vnguentū factū de terbentina ꝛ oleo ꝛ melle mixtis.

De vermibus.

¶ De vulnere compoſito cū fluxu ſanguinis. Cap. xxxiij.

Sermo quartus oſtendit ꝙ ſanguinis extus ex quacūqꝫ parte corꝓoris exierit ꝓuenire nō pōt, niſi aut ex venis nō pulſantibus, aut ex pulſantibus. In nulla enim ꝓte alia corꝓis a venis dictis ꝓeterqꝫ in corde ſanguis ſtans ſub forma ſanguinis repit. ¶ Si itaqꝫ dixit Hal'. 5° de inge. ſani. ſcindat vena pulſuꝫ habēs, ſiue nō habens pulſū neceſſario multū fluit ſanguinis. Scindit aūt vena vt ex ea ſanguis fluat duplex. ſ. aut ex ſolutione in continuitate eius euenīente: aut ex relaxatione poꝛoꝝ ꝛ orificioꝝ: ideo Hal'. vbi ſupra de ipſis ꝛ de modo ſolutionis ꝓtinuitatis venelo quens dixit. ſanguis de venis ꝛ arterijs egredit tribus modis. ſ. qꝛ aut extremitates. i. oꝛa earum aperiunt: aut qꝛ pellicule ꝛ tunice eaꝝ finduntur. i. ſoluuntur, aut qꝛ reſudat ſanguinez ꝑ poꝛos eaꝝ: ꝛ be ſunt imediate cauſe fluxus ſanguinis ex venis: ꝛ q̄ꝫ ꝛ ſideratio modi relaxationis poꝛoꝝ ꝛ orificioꝝ eaꝝ ꝓtineat ad partem habitaꝫ magis cū nō ſint de genere ſolutionis cōtinuitatis: ꝛ ſic de eis dictū eſt in ſermone 4°. in capl'o dicto: qꝛ tamen cū cura oiuꝫ modoꝝ fluxus ſanguinis cōicat in multis putaui bonū fore hic iterum de eis repetere. ¶ Habēt aūt ꝓdicte cauſe fluxus ſanguinis imediate alias cauſas que dicunt eſſe mediate fluxꝰ ſanguinis. De quib⁹ exequēs Hal'. vbi ſupra dixit. oꝛa ſua extrema venarū aperiunt: vel ꝑ venaꝝ defectionē: vel qꝛ multus ſanguis ad eas ſubito mānauit: qꝛ extendēdo aperiat eaꝝ orificia, aut qꝛ aliqō acutū ea exterius tetigerit. ſ. intrando oꝛa ꝛ aperiendo ea. ¶ Sāguis aūt a venis per reſudationē emittit. ſ. reſudās a poꝛis eaꝝ, aut ꝑ raritatē ſuaꝝ pelliculaꝝ. ſ. in textura poꝛoꝝ ſuoꝝ, ꝛ ſanguis in venis cōtentus eſt ſubtilis ꝛ ſua ſubtilitate per eos egredit: aut qꝛ oꝛa venaꝝ parua⁹ ſubtiliū: ſiue capilariū aperiunt: que oꝛa qꝛ nimia ſunt egredit ex eis ſanguis ſicut deſudatio: ꝛ ſicut per poꝛos egreditur: de his dixit Raſ. 2° cōtinē. ꝙ ſanguis ex extremitatibus venarum emittit: aut cauſa debilitatis earum: aut eo ꝙ ſanguis erit ſuperabundans declinās ad partē earū inferiorem. i. extremā ſubito: aut eo ꝙ res calide extrinſecus eis ſuꝑpoſite ſunt extremitatibus earuꝫ: aut emittit ꝑ poꝛos eoꝝ in deſudatione: ꝛ deſudatio fit penes raritatē ꝛ debilitatē pānīculi. i. tunice venaꝝ ꝛ ſubtilitatē ſanguinis earum: aut fit qñqꝫ: qꝛ aperiunt orificia venaꝝ paruaꝝ. ¶ De cauſis quoqꝫ ſolutionis cōtinuitatis venaꝝ excipiēs vbi ſupra Hal'. dixit. ꝙ pānīculi ꝛ tunice venaꝝ ſcinduntur vel ꝑincipiem: vel ꝓpter fracturā: vel ꝓpter raſuraꝫ. ſ. factā ab aliquo humoꝛe vel alia re corꝛodente. Et declarās Hal'. ibidē. cauſas cauſaꝝ dictaꝝ que ſunt cauſe ſolutionis cōtinuitatis venaꝝ dixit. cām punctionis. i. vulneris venarū a punctura ꝑcedētis eſſe aliquid acutū. ſ. ꝑforans ꝛ cauſaꝫ cōtuſionis earum eſſe aliqđ durū ponderoſuꝫ: ꝛ ruptura venę eſſe ꝓpter aliqđ eā quaſi extendēs: qđ multis modis contingit. ſ. vt ꝑ nimium ꝛ fortē laboꝛē: aut ꝓpter humoꝝ multitudinē venā vltra qꝫ pōt pati cōculcantiū: vel ꝓpter caſum de alto loco, vel ꝓpter aliquod corꝓus graue ꝛ durum per venā irruēs:

nam

Vocabulum Hermes in fine.

nam si hoc gñe duꝝ sup venas minutas: aut parũ sanguinis ⁊ spũs habẽtes ceciderit frãget. i. cõtundet eas: ⁊ si vene plene extiterint scindunt̃ ꝓiusq̃ contusio in eis fiat. Ois q̃z fortis opatio siue motus fractura vene causat: vnde subdit Gal. qbus vena in pulmone ex magna alta vocis emissione rũpat nõ fit ꝓpter aliud: nisi q; forte operatione operatus est: ⁊ sit̃ si aliq̃ pondus graue in collo ferat: aut graue qõ dam a terra leuat: aut si flatus diu retineat: aut si fortis fiet ascensus: aut aliud simile fiat vena causa horum necessario scindatur: his enim oibus monstratur nimia in venis extẽ sione: sicut accidit cum a fune extẽdatur aliquis nimis. Vena quoq; que amplius capere nõ põt necessario crepat: maxime. i. si cũ humore vẽtositas fuerit: sicut videm⁹ fieri i vtre q̃ musto plenus existit: vter vero nimiuz vndiq; extẽsus bulliẽte musto: q; amplius extẽdi non põt crepat. ¶ Ex dictis apparet q; causaꝝ exitus sanguis a venis alie sũt extrinsece primitiue: ⁊ alie sũt intrinsece aũcedẽtes vel cõcute. De qbus q̃rta q̃rti. trac. 2. cap⁰ de fluxu sanguis. dixit Aui. disruptio venaꝝ ⁊ eaꝝ incisio accidit ꝓpter cãm primitiuã incidẽtẽ. sup. vel ꝓfozante vel cõtundẽtem: vel q̃libet aliter disrũpẽtem pãniculũ ⁊ corpus vene: ⁊ pãniculũ eius: aut accidit ꝓpter vehementiam motus cum repletione. i. supra repletionem venaꝝ factis. Et dixit apertio venarũ. s. oꝛificioꝝ earuz fit: aut ꝓpter debilitatem in venis ⁊ maxime ipsaꝝ vtutis retentiue: quare relaxant̃ earum oꝛa: ⁊ aperiunt̃ dilatata: ⁊ exit ex eis sanguis: aut ꝓp vehemẽtiaz repletiõis extẽdẽtis: ⁊ extẽdẽdo aperiẽtis oꝛificia earũ: aut accidit ꝓpter motum fortem vsq; ad vocẽ ⁊ saltum: ⁊ similes motus: aut ꝓpter vapoꝛẽ veniẽtẽ de fortis pũgitiuũ ⁊ apitiuũ: sicut ẽ fum⁹ sulfuris ⁊ similiũ. sup. aut ꝓp aliq̃ acutu pũgẽs ab extra: ⁊ aperiẽs oꝛificiuz vene. Et resudatio sanguis a venis fit. dixit. A. ꝓp raritatẽ accidẽtẽ coꝛpoꝛi venaꝝ ⁊ pãniculo eaꝝ. sup. aut ꝓp subtilitatẽ sanguinis multã ⁊ resudationẽ coꝛpoꝛis. Auer. colliget. 7⁰ stillationez vocauit. ¶ Et patet ex dictis q; inciso põt in vena cõtingere aliquãdo ita vt scindatur ſm longitudinem: aliquãdo ita vt scindatur ſm latitudinẽ: ⁊ tũc aut totalẽ: ita vt oino seceꝯ vna pars ab alia: aut non totalẽ: aut accidit vt ꝓfoꝛetur cum aliquo acuto vt flobotomo. Et coꝛrosio q̃z accidit vene in oꝛificio eius ⁊ q̃z in alia parte coꝛporis ipsius: ⁊ oẽs predicti modi exitus ipli⁹ sanguinis possunt accidere vene tam pulsatili q̃z nõ pulsatili: pulsatilis tñ minus parata est de se: vt ex ea exeat sanguis q̃z nõ pulsatilis: qm̃ vt patuit in anatomia eaꝝ pulsatilis est̃ composita ex duabus tunicis: ⁊ est dẽlioꝛis texture ⁊ strictoꝛuz oꝛificiorum: quare plus reſistit causis supradictis tã intrinsecis q̃z extrinsecis. ¶ Et sanguis siue venalis: siue arterialis diuerſificat in q̃titate in hoc q; est multus vel paucus q fluẽs ex venis puis vel arterijs minutis ſm plm est paucus: ⁊ econuerso fluẽs ex grossis est mult⁹. Et fluẽs ex arterijs deteꝛioꝛ est ⁊ minus susceptibilis curatiõis fluẽte ex venis Dixit Gale. vbi supra. si vulnus in vena nõ pulsatili fiat difficile sanabitur. Si aũt in pulsante ſm quosdã antiquoꝝ nõ solũ difficulter. sed etiã incurabile erit. Ipsoꝛuz tñ opinio ſm Gal. falsa est. vt supra patuit: sed veritas est q; solutio continuitatis in arteria est difficilioꝛis curationis q̃z in vena ꝓpter alteram tunicarũ arterie. s. interioꝛẽ esse cartilaginosam duram. ¶ Cum ergo Auer. 7⁰ colliget. cap⁰ de solone cõtinuitatis venaꝝ dixit. dicimus q; solo ꝯtinuitatis in venis facilis est ꝯsolidationis, intellexit in ꝓparatiõe ad solutionẽ ꝯtinuitatis arterie: de qua ipse dixit. q; difficilis est exceptis in coꝛporibus pueroꝝ. ¶ Et in hoc q; est exire sanguinẽ multuz vel paucũ cadit diuersitas ſm diuersa mẽbra a qbus fluit i hoc q; est exitũ eius esse timoꝛosum vel nõ: nã sanguis multus a quibusdã mẽbris fluens est timoꝛosus: ⁊ a qbusdam nõ. Et Aui. quidem quarta quarti. tetigit q̃dã mẽbra a quib⁹ sanguis fluẽs est timoꝛosus etiã si sit paucus ⁊ sũt: sicut matrix ⁊ renes. Nã dixit ipe ab istis mẽbris nõ emanat sãguis multus valde sũmatim: ⁊ subito ⁊ simul: timo q̃z multiplicaꝯ cũ spacij tpis lõgitudine: ⁊ tunc pꝛouenit ad succesſiones illaudabiles: sicut vlcera in ꝓpriis mẽbris hydropisim ⁊ similia. Ad vlcera quidẽ cũ erit eis permixtus humoꝛ mordicatiuus coꝛrosiuus acutus. Ad hydropisim vero cũ sua longitudine ꝓstrauerit virtutẽ digestiuam que est in epate. Sanguis tñ ab ipsis mẽbris dictis fluẽs: ⁊ nõ ꝑdurans nõ est timoꝛosus: imo bñ ⁊ faciliter curaꝯ: ⁊ aliq̃ sunt mẽbra a qbus sanguis fluẽs: siue multus: siue paucus: ⁊ siue perducet: siue nõ est timoꝛosus de qb⁹ est pulmo: sicut de eo patuit i sermone q̃rto. In exitu. n. sanguis ex coꝛ: siue mult⁹ fuerit: siue paucus est timoꝛ. Et dixit. A. diuersificaꝯ fluxus sanguis quantũ ad esse magis vel min⁹ timoꝛosus ꝓz diuersitatẽ mẽbroꝝ a quoꝝ venis vel arterijs fluit. Dicam⁹ enim q; dispositio pcessionis sanguinis a mẽbris diuersificaꝯ cũ disrũpunt̃ ſm diuersitatem ipsoꝝ mẽbroꝝ. v. g. sicut epatis ⁊ pulmonis: ⁊ aliorũ etiam viscerũ: imo etiam mẽbroꝝ exterioꝝ: q; de istis mẽbris sunt a qbus parũ pꝛocedit sanguinis. supp. ⁊ de eis sunt a qbus multus potest̃ fluere sanguis: ⁊ in vnaquaq; dispositionũ suaꝝ. s. pauci exitus: ⁊ multi sunt mẽbra que sũt timoꝛosa. s. cũ fluit ab eis: siue multus: siue paucus: ⁊ q̃dam sunt absq; timoꝛe: siue paucus fluat: siue mult⁹. Et dixit. ab vtriſq; s. mẽbris predictis vt pulmone ⁊ epate est̃ timoꝛ cuz emanat sanguis plurimus. Et q; Auic. nõ expreſſit de exitu sanguis pauci ex epate: sumunt q̃dam q; in paruo exitu sanguinis ex epate nõ est timoꝛ saltem magnus. ¶ Et sanguis exiens ex arteria cũ hoc q̃ est plimus: est etiam piculosioꝛ ⁊ difficilioꝛis curatiõis. Et periculosioꝛ quidẽ est: q; q in arteria est̃ sanguis magis est̃ necessarius coꝛpoꝛi bñs secũ multitudinẽ vitaliũ ſpirituũ: quapp in eũatione eius vtutes oẽs coꝛporis maxime ꝓsternũtur. Est etiã difficilioꝛis curationis: q; sicut dixit Aui. si cõtingat in vtriſq; s. vena ⁊ arteria fractura: ita vt inueniat sanguis in eis contentus viã ad exitum: tũc cõueniẽtioꝛ est̃ arteria ad hoc vt currat q̃ in ea est̃ q̃z vena. Et causa est̃. dixit Aui. q; coꝛpus arterie est̃ mobile: ⁊ ꝯtinue mouet̃ motu dilatatiuo ⁊ cõstrictiuo q; motus ipe dit ipsi⁹ ꝯsolidationẽ: ⁊ sic remanet̃ via parata exitui sanguinis ex ea: est̃ etiã secũda cã dixit ipse: q; q̃ cõtinet̃ i arteria: scz sanguis spũosus q̃z ꝓtrabitur: q̃z ꝓtrahit̃. n. q̃z versus coꝛ: ⁊ expandit̃: q̃z versus mẽbra: modo in tali expãsiõe: q; expellitur forti motu fortius ⁊ magis exit ꝓ locum fracture eius: ⁊ hec est̃ cã quare egredit̃ cuz quodam saltu: ⁊ velut impulsus. Assignatur ẽt tertia cã. s. q; sanguis in arteria ꝯtentus est̃ subtilioꝛ. Et ꝓpter cõtrarias causas sanguis exiens ex vena facilius cõstringit̃: nõ enim mouet̃ vena motu predictoꝝ: neq; sanguis eius impetuose mouetur: neq; cũ impulsu: ⁊ est̃ grossioꝛ. Et dixit Auic. diuersificatur fluxus sanguinis ex arterijs inter se: quoniam fit in qbusdã eaꝝ difficilis valde ⁊ timoꝛosus. sicut cũ fluit ex arterijs magnis: vt eis que sunt sup manus ⁊ pedes: qui nõ retinet̃: sed interficit ſm plurimum. Et in quibusdã fit facilis curationis: ⁊ sufficit eis ad curã cõstrictio sola: sicut in arterijs paruis: imo q̃z currit ex paruis sanguis: ⁊ retinet̃ ꝓpeiplum: ⁊ similis potest̃ assignari causa in fluxu sanguinis ex venis.

Signa significantia fluxum sanguis nota sunt̃ sensui: ⁊ per relationẽ possunt̃ haberi. Signa aũt ei⁹ speciez distinctaꝝ ſm cãs sũt: qm̃ factus a cã primitiua cognoscit̃ per inuẽtionem alicuius causaꝝ primitiuarũ dictarum: aut similiũ illis. Et factus ſm viã resudationis p poꝛos est paucus ⁊ subtilis: factus vo ſm apertionez ⁊ dilatationem poꝛoꝝ sit̃ est paucus: est tñ amplioꝛ facto ſm resudationẽ: ⁊ illo grossioꝛ: ⁊ hoꝝ q̃libet faciliter ꝯstringit̃ ꝓ medicinas stipticas: factus vero ꝓp coꝛrosionẽ. dixit Gal. 5. de inge. sa. in quocũq; mẽbro fiat non erit fortis: sed ꝓpius ⁊ paulatim exiens. ¶ Et auctoꝛ cõpẽdij dixit. si sanguis paulatim emanauerit ⁊ coloꝛ ⁊ doloꝛ ei⁹ nõ veluti sani sanguis sit certũ est nõ extẽsiõe: sz ruptura ex vulnere in coꝛrosiõe esse: ex incisiõe Signa.

aūt factus est subito multus. ¶ Et sanguis arterialis discernit a venali. Dixit. A. qm̄ arterialis exit cū saltu z impulsione z iō apparet q egrediat nūc: z nūc abscindit: z est vehemētioris purpureitatis. i. citrinitatis q̄z venalis: neq; declinat ad nigredinē: sicut sanguis vene: ac ēt ei⁹ essentie. i. solū mō dispō facit eū differre: qm̄ sba sanguinis arterialis ē subtilis respectu sbe sanguinis vene z tactus insup iuenit sanguinē arterialem calidioꝛē venali. ¶ Dixit Hal. de. 6. capto opionis hyp. q sanguis procedēs ab arteria in maioꝛi pte oꝛ esse tenuioꝛ z vehemētioris rubedinis: aut erit forte raro grossioꝛ z vehemētioris nigredinis: sz tm̄ in oib⁹ dispōnib⁹ est vehemētioris caliditatis q̄z sanguis q est in venis. ¶ Dixit hyp. 7. affo. in sanguis fluxu deliqīa malū. Et. A. dixit alienatio z pmixtio rōnis malū: z fluxu sanguis sūt male z vīficat oēm eoꝝ qñ accidit alienatio ex cā ipsius fluxus vt q⁹ mult⁹ fuerit cū multa spūs eductiōe: q̄re sequat diminutio spūs ialis in cerebꝛo: z inde alienatio. ¶ Et Hal. in cōmēto. dicti affo. voluit q spasm⁹ supueniēs in fluxu sāguinis est mal⁹. Et Raſ. 13. pti. dixit. q quotiēs effusionē sanguinis de coꝛpoꝛe supabūdāte sequit spasmus mortale signū ostēdit: q⁹ ille spasmus est ex inanitione. Et Auic. dixit spasm⁹ accidēs ei cui accidit eūatio z ppe sanguinea: z proprie ex arteria z supfluus est malū: qm̄ indicat q fit ex inanitiōe q si nō fuerit confirmat⁹ difficillime curat: z si confirmatus impossibilis erit curatiōis. Et inuit Hak. in dicto cōmēto. q si supflue eūationi sanguinee alienatio sit cū spasmo supꝛauenerit signū est mortis: alienatio nāq; p se tm̄ est mala: z spasmus maioris malitie ē q̄z ipsa: q̄zto ergo magis si sit coposit⁹ spasm⁹ cū alienatiōe mētis. ¶ Dixit Jude⁹. si emittit ab aliquo sanguis supabūdās de naſib⁹: aut eūatiōe vene alicui⁹ z sequit ip̄z syncopis cū singultu patiēs morietur velociter. Et dixit ēt. si nō accidat syncopis: sz patiat vomitū z fluxū ventris: z cū eis erit singult⁹ morietur sīl'. Dixit. A. si accidat patienti fluxū sanguinis singult⁹ est mortalis: qm̄ significat ipm esse de inanitōe. Et dixit Auic. si accidat ei syncopis cū singultu: siue syncopis incipiat cū singultu: siue subsequat, tūc mors est festina: qm̄ indicat q exquo ille singult⁹ est ex inanitione sīl' illa syncopis erit ex inanitiōe: z fere totali eūatione spūs vitalis: q̄re mors tūc venire festinabit. ¶ Dicūt qdā i dictis inuit q syncopis supueniens sine singultu nō est semp mortale: imo aliqn̄ pōt esse bona cā: p quā fluxus sanguis restringit vt patebit in cura. ¶ Dixit Hal. 3. de vtilitatib⁹ mēbꝛoꝝ z ponit. 13. pti. q̄tiēs ab aliquo emittit sāguis de venis pulsuis q̄ sunt in coxa vel pede: z ei⁹ foramē fuerit magnum z largū impoſe erit q possit laboꝛās eo viuere. sup. z sīl' erit in vulnere magno arteriaꝝ aliorꝝ mēbꝛoꝝ. Et dixit Raſ. ibidez. si scindit guadegi. i. guidez q̄ est in gula: aut magna i ea fiat fissura fallax erit añq̄z ad curā fluxus sanguis deueniat. ¶ Scire oꝛ q Hal. sup. 1. būoꝝ: vt q̄rto pōit pti. maioꝛ ps vulneꝝ recētiū humidoꝝ vtilitatē sequitur per emissionem sanguis: z pprie si coꝛpus fuerit repletū: qm̄ tūc q̄zto maioꝛ fuerit sanguis euacuatio tāto maioꝛ erit vtilitas z securioꝛ ab apate: nā quotiens in sīl buius dispōnis nō fuerit inanitio sanguis abūdans accidet maius apa. Et dixit Raſ. ibidem, ait Hal. z hyp. dixit. q oē vlcus recens pter vlcus ventris curari oꝛ q emittat ex eo sanguis: aut in modica quātitate: aut in abūdāti: qm̄ ipso sanguie emisso de vulnere inflatio in circuitu erit modica. Jdeoq; dixit Hal. si cessat manatio eius de se in strictis vulneribus faciat q emittat. Dicunt ergo si q̄ztitas sanguis de vulnere fluēs fuerit q̄ztitati vulneris z dispōni mēbꝛi vulnerati: z coꝛporis in quo fuerit vulnus ꝓueniens sistendū est. Si vero fuerit pauca augeat: aut saltez a loco diuertatur. Si vero fuerit amplioꝛ debito: tunc constringatur.

Signa p noſtica.

Cura

In constrictione aūt sanguis. dixit Auic. oꝛ cōsiderare vt scias: an vena sit: an arteria illa que fracta est sis sollicitus in agēdo curam arterie plus q̄z solliciteris z q̄z agas in cura vene: q⁹ periculosioꝛ est z difficilioꝛis curationis: vt oēm est: fluxus arterialis q̄z venalis. ¶ Et scias q in q̄cūq; fluxu sanguis duo res p̄ter nāz ꝓiungunt necessario. s. vene vel arterie solutio: aut relaxatio z apertio: z hoc est morb⁹ z ipse sanguis fluxus q est illi⁹ vene accidēs. Ergo nēcio in cura eius due iſurgunt intētiones: vna ꝑ morbū: z alia ꝓsiderat accidēs: oꝛ ergo apertionē vene claudere z sāguinē fluētē ꝓhibere. Ait. n. Hal. 3. de inge. sani. Dico vene sanguinē non posse ꝓstringi, nisi mā ad eā veniēs cesset: z fissura vene claudat. Et ex his duabus intētionib⁹ nascit aliqn̄ vna intētio ꝓposita ex his ambab⁹: z q⁹ vt dixit Hal. ibidē. illud vuln⁹: siue iste morb⁹ est ꝓpositus cū accidēte psternēte virtutē. s. cū fluxu sanguis multoꝛ iō oꝛ vt inceptio in cura fiat a restringēdo fluxū sanguis: deinde vuln⁹ ꝓsolidet. Et Auic. dixit. in curatiōe flux⁹ opꝛ: vt incipiat z retineat flux⁹. z deinde curet vuln⁹. i. sol'o ꝓpter tuitatis si affuerit: z sic loquut⁹ fuit Aui. q⁹ aliq; ex retinētibus fluxū: curant ēt sol'one ꝓpter tuitatis vt apparet: ita q aliqn̄ restricto fluxu sol'o ꝓpter tuitatis fit ꝓsolidata: z non remaneat. ¶ Uerūtn̄ cū p̄dictis duab⁹ rebus p̄ter nām: aliqn̄ reperit z tertia. s. cā morbi ipsi⁹: q̄ aliqn̄ est efficiēs ipsum: aliqn̄ augens vel seruās. Efficiēs cā cuz nō semp p̄sens est: sed discessit sicut cā primitiua nō p̄manēs: z qn̄q; p̄sens est z manēs: sicut repletio vel humoꝛ acut⁹ coꝛrosiuus. z sīl' est de cā agēte z ꝓseruāte: de qbus est dolor z mot⁹ z inclinatio mēbꝛi ad inferius: z mēbꝛi vulnerati calefactio z sīlia. Cū ergo aliq; causarum ipsaꝝ p̄sens fuerit: tūc ad curationē fluxus exigit intentio curatiua tertia: q̄ est ad cām ipsam abijciēdū: iō dixit auctoꝛ cōpendij cām fluxus si existit amputa. Et amota cā ad fluxū te ꝓuerte: z cū p̄sens est cā: tūc principalis intētio erit ad ipsius amotionē. ¶ De cā aūt efficiente. dixit Hale. vbi supꝛa. si pp plenitudinē fuerit: possibile est: vt donec plenitudo fuerit cre patura vene fiat si nō cesset. Uñ festinādū est in purgāda sanguinis repletiōe: deinde fluxū sanguis z vulnus medicemur. ¶ Et Aui. dixit. si fluxus sanguis ꝓcesserit ex coꝛrosiōe vene z sīlib⁹ causis manētib⁹: tūc nō est tibi pole incipere aretētione flux⁹: nisi cā auferat pri⁹. ¶ Et dixit Aui. de cā agēte z ꝓseruāte: oꝛ vt ꝑparatio. i. curatio sit aggregans duas res: quarū vna est defect⁹ doloꝛis. i. sedatio eius si adest: vel euitatio vt nō eueniat. supple. z sīl' esse attēdēdū ad alias dictas cās: vt abijciant p̄sentes z euitent future. z altera est refrenatio cursus sanguis. i. ꝓstrictio z retētio flux⁹. ¶ Et hz p̄dicta via curatiōis: vt iciplat a cā veritatē regul'r opando: tñ coacte a vehemētia flux⁹ sanguis oz incipe a curatiōe ei⁹ z dimittere cām. Jdeo dixit Aui. si dispō flux⁹ nō tolerat: vt auferat cā eius pp suā vehemētiā: tūc necessariuz est vt retineat fluxus cū retinētib⁹ ip̄m: z dimittat intētio ad cām: donec fluxus sit sedat⁹: z sedato fluxu opꝛ redire ad abijciēdū cām vt nō recidiuent z redeat fluxus deterioꝛ: z hoc si cā remāserit: q̄zq; n. sedato fluxu nō remanet cā. qm̄ cū sedantibus fluxū: q̄zq; aufert z cā. Sūt enim de causis restringentibus fluxū. Dixit Aui. q̄dā q etiā auferūt cām sicut cauteriū: q̄ aufert coꝛrosionē: siue humoꝛē coꝛrosiuum: z retinet fluxū. ¶ Perficit aūt curatio fluxus sanguis dieta potione z chirurgia. ¶ Et dieta qdē ꝓsistit in debita administratiōe sex reꝝ nō nāliū: oꝛ ergo vt morā trahat patiēs in aere frigidū: z aerē calidū oino deuitet: z vt fugiat irā: furoꝛē: verecūdia: z stet in quiete z otio penitus ab oi motu abstinens: ita q ēt a locutiōe: z ꝓhibeat strepit⁹ z murmur z abstinentia multoꝝ cū eoꝛ opꝛ vt mēbꝛū: ex q̄ fluit sanguis sit iuet altū: z nullo mō fricet vel fortiter cōprimat: nec ipetuose manu tractet: z ꝓhibeat infirmo aspect⁹ reꝝ rubeaꝝ z sīliū: z maxie ne aspiciat: imo z si est possibile ne possit aspicere sanguinē suū fluētē: in p̄dicando ei q ampli⁹ nō fluit: z q si adhuc aliquātulū flueret rediret ad cōmoditatē eius: effugiat vigilias z dormiat. p posse z sit accubitus eius super latere oppositō vel saltē supin⁹: z nō dormiat in loco molli vel de

plumis vt non supercalefiat in eo sanguis. Expedit tñ vt dñ patiens dormit semp ei assistat q sanguini ꝓuideat fluenti: ⁊ ne sup locum vulneratum patiens reuoluaꝰ dum dormit. ¶ Et euitet oēs cibos sanguis gñatiuos oua sorbilia ⁊ vinū ⁊ silia: nisi virtus valde ꝓstrata fuerit. Sꝫ vtaꝰ cibis ifrigidātib⁹ ⁊ sanguinē igrossantib⁹ sicut lactuca scariola endiuia portulaca faba fracta amidū ⁊ risuꝫ kist ordei lentis lac acetosū cucurbita melō citrull⁹ ⁊ cucumer caseus recēs sine sale. Et qdā ꝓcedūt cibaria de pasta cū caseo pīgui paꝝ salis hñte. Et ꝓcedūt extrema aialiū rostra ⁊ pedes ⁊ vētres ēt. Et ex fructib⁹ cōcedunt pira mala citonia sorba nespila cor na granatū arācia limones herberin. i. pruna ceresa mora p sica prunella: ⁊ his silia. ¶ Et pot⁹ eoꝝ sit aq frigida acetū lymphatū vinū granatoꝝ aq ordei iulep rosaꝝ vel violaruꝫ vel nenufarinū: aut de ribes vel limonū: ⁊ silia. ¶ Et si vtus inipit debilitari ꝓcedunt pisces pui squāmosi de bōis aqs sūpti cū agresta ꝓdit⁹ ⁊ ꝓcedunt in casu vtutis carnes auiū siluestriū sicut fasianoꝝ pdicū turturꝝ alaudaꝝ: ⁊ aliaꝝ laudabiliū auiculaꝝ puaꝝ ⁊ ale: ⁊ extrema pulloꝝ: ⁊ tūc ꝓdiūt carnes iste cū agresta vl' alio succo stiptico frigido ⁊ sumach cū eis decoctū est vtile: ⁊ ꝑm hūanā cōmoditatē ꝓcedūt carnes edine ⁊ annualis agni ⁊ vitule lactātis: ⁊ silū: ⁊ aq cuꝫ qua extinguit ferrū multotiēs ꝓuenit eis ad decoquēdū cibaria eoꝝ ꝓcedit tūc vinū stipticū aromaticū. ꝓuenit enim tale vinū stipticū aromaticū emoroſagiā passiꝰ magnā: ⁊ oꝫ vt ei⁹ cibi ⁊ pot⁹ exhibeant actu frigidi: ⁊ oꝫ vt sit q̄titas cibꝫ pauca vt bñ valeāt digeri. eoꝝ. n. q̄titas mēsurāda est ꝑm robur vtutis: additio tñ in nūero cibationū melioꝫ ē q̄ in q̄titate ipsoꝝ. ¶ Et oꝫ vt patiens fluxū sanguis a coytu ꝑstineat sic ab inimico. ¶ Omni die supfluitates cibꝫ ex purgent: ⁊ oꝫ vt totū regimē vertaꝰ ad infrigidādū ⁊ igrossandū pl⁹ min⁹ ꝑm diuersitatē cāꝝ fluxꝰ: etenim si cā eius fuerit multa sanguis subtilitas: aut eius acuitas: regimē oꝫ esse vltime infrigidatiuū ⁊ ingrossatiuū: ⁊ silr oꝫ vt q̄titas cibi diuersificet ꝑm diuersitatē cāꝝ ei⁹. Etenim cā si fuerit multa repletio q̄titas cibi: in vltimo subtilitatis siue diminutionis poni oꝫ. Et scias q post sanguis sedationē restaurāda est virt⁹ cibo ꝑm q̄titatē sue ꝓstratiōis: ⁊ ꝑm potētiā virtutis eius digestiue: nā nutrimētū nō restaurat vtutē nisi digerat. ¶ Dixit Gal. in lib. affo. ⁊ ponit sic. 13. pti. quotiens de corꝓore sanguis emittit supabūdās in dādo ei nutrimēto cautela adhibēda est. tēperate etenim dādū est: donec restituaꝰ ei virt⁹ digestiua vt oꝫ: ⁊ deinde nutrimētū det ei in q̄titate cōsueta: qm̄ si det ei nutrimētū: in primis vltra debitū añ sanationē eius pfecte leniet nā eius ex debilitate calidꝫ tis innate ⁊ corrūpetur eius digestio. ¶ Amplius in sermone tertio de cura fluxus sanguinis narīū de dieta patientiuꝫ fluxū sanguinis dictū est ad quas curas recurrere oportet. ¶ De cura aūt fluxus sanguis per potionē sciendum est q de ꝓueniēte a venis intrinsecis: ⁊ sine manifesto vulnere extrinseco in sermonib⁹ ꝓcedētib⁹ sufficiēter dictuꝫ est. Restat ergo in hoc sermone de ꝓueniēte a venis extrinsecis sermo fiat: ⁊ hui⁹ cura ꝑ potionē: alia est gñalis ꝓueniens oīb⁹ ꝓspecieb⁹ eius: ⁊ alia est spālis diuersificata ꝑm spēs ei⁹ distictas distinctiōe causaꝝ ⁊ q̄titatis fluxus ⁊ membri a quo fluit. Pro his ꝓsequēdis in spāli dixit Gal. 5. de inge. sani. semp. ante aciē mētis tue passiōis cognitionē habeas: oꝫ enim te q̄titatē fluxꝰ cōsiderare: ⁊ totā passionē ingrere. s. ꝑm cās ⁊ mēbra a qbus fluit: naꝫ si fluxꝰ sit ex fissura magne vene necesse est vt curet medicinis stipticis fortib⁹: si vō de pua sufficiūt debiles. Et cura qdē gñalis fluxꝰ sanguis ꝑferet eius cure spāli. ¶ De gñali aūt cura Gal. 5. de inge. sani. loquēs tribus intētionib⁹ eā ipleri dixit. ait. n. sanguis retinet si ingeniabim⁹ qualiter crepatura ⁊ vene aptio opilet: ⁊ qualr extrema. i. labia vulneris ꝓiūgāt: ⁊ q̄liter sanguis ab eo ad loca alia ꝓuertit. Silr alij auctores ⁊ Auicē curā ad has tres intētiones gñales reduxerunt: ⁊ ꝓma qdē que est opilatio aptionis vene ꝓplet ꝑ cās quascūq; opilātes. Opilatio aūt in loco triplr pōt fieri. s. aut coartatione q̄ fit cū q̄cūq; re vulnus vel apertionē vene claudēte: aut attenuatoꝛie sicut cum clauditur ligatura: aut manu: aut digito: vel stuello vel plumaceolo: aut carnose: sicut cū gñatione carnis supra locum apertū: aut inductione escare. Et opilatio qdē carnosa q ꝑpꝛie ex carne regīata fit: a Gal. reducit ad opilationē coartatoꝛiā. Dixit. n. vbi. s. claudit fissura de opilatione coartatoꝛia q̄ fit per rem cadentē in medio vulneris: q̄ res i medio cadens: aut est de sanguine ipso fluēte q coagulat i loco: aut est caro ibi gñata: aut medicina stiptica vel glutinosa: vñ dixit Gal. opilat fissura aut de re iteriori: sicut sanguine in ore eius coagulato: aut exteriori: siē vellere lepoꝛino licinio spōgia vel coꝛticib⁹ sup loco existētib⁹: aut medicina viscosa ⁊ glutinatiua: ⁊ aliq̄n opilat ex parte sui mēbri. s. q̄ regenerat⁹. ¶ Et de opilatōe attenuatoꝛia. Dixit Gal. fissura opilat aut ꝑ se cū ptes ei⁹ ꝓstringunt cadente vna sup alia egresso de vulnere multo sanguine ⁊ vacuitate in eo cāta decidunt ptes ꝑ seipsas: ⁊ fissura coꝛrugat ⁊ coadunat. sup. si ꝑ se hoc nō fit: imo meli⁹ est nō expectare: dōec ꝑ se fiat: tūc fiat ista attenuatoꝛia opilatio extrema vulneris ꝓiūgēdo sine medio: ita q ꝑ seipsa nō remaneat spaciū ꝑ q̄ō possit fluere sanguis q̄ō q̄dꝫ fit: aut ligatura: aut sutura: ⁊ ligatura fit aliq̄n sup toto mēbꝛo: ⁊ aliq̄n in solo loco fissure: aut opilat attenuatoꝛie. Dixit Gal. a re ifrigidāte loco suppoſita cōdēsante sua frigiditate ⁊ coꝛrugāte ptes inuicē: q̄uis illa frida iuuent: ⁊ in q̄tū vias claudūt ⁊ sanguinē igrossant: ⁊ a motu ꝓhibēt. ¶ Et scias ꝑ ꝑdictis opilatiōib⁹ adimplēdis q opilatio attenuatoꝛia maxime ꝓuenit vulneri sine depditiōe sbe. In tali. n. vulnere q̄citi⁹ fieri ꝑt labia iuicē adducant: ⁊ adducta teneant cū ligatura ⁊ sutura si nēcia fuerit: ⁊ opilatio coartatoꝛia maxime ꝓuenit in vulnere cū quo est sbe depditio: in tali. n. vulnere stuellū cū ꝓueniēti medicamine ē apponēdū: deide ad gñationē carnis est studēdū ⁊ ꝓsolidādum: ⁊ qñq; nēcia ē vtraq; opilatio coartatoꝛia ⁊ attenuatoꝛia. ¶ De facientib⁹ aūt ꝑdictas opilatiōes sūt: sicut dixit Gal. vbi. s. Vulnus eniꝫ opilat cū grosso sanguie dū in eo coagulat ꝑ qōlibet sup oꝛificiū appositū vel inductū: sicut est caro q̄ ē sub cute ⁊ cutis ⁊ licinii ⁊ medicina grossa viscosa: ⁊ itē ingeniā dū est vt escare in vulnere fiāt: aut cū itētiōe ignis: aut cū aliq̄ eiusdē vtutis: vt cū medicamine caustico. ¶ Et. A. de eis dixit. cā retinēs sanguinē in loco est cā opilās locū exit⁹: siue opilet eū ex ligatura: siue cū repulsiōe: q̄ repulsio: aut fit cuꝫ bucellatiōe: aut sine bucellatiōe: aut cū escara fcā a cauterio: siue medicia cauterizāte: aut opilet cū ꝓgelatiōe rei retente: aut cū iuiscatiōe: aut cū exiccatiōe. i. stipticitate: aut incarnatiōe: aut opilet coartatiōe carnis circūstātis venā fractā: q̄re opilat ipsam ⁊ claudit opilatiōe vehemēti. Jn qb⁹ vbis. A. vł reducere cām retinētē sanguinē ad nouē cās: quaꝝ qnq; sūt vere opilatiue. s. ipletio oꝛificij cū bucellatiōe: ipletio ei⁹ sine bucellatiōe: ipletio ei⁹ ꝑ ꝓgelationē sanguis: ipletio eius ꝑ carnē circūdātē ⁊ iductio escare: ⁊ alie q̄tuoꝛ nō sunt sic vere cās opilatiue q̄uis ad opilationē attenuatoꝛiā reducant: ⁊ sūt ligatura. s. ⁊ sutura iuiscatio ⁊ exiccatio: siue stipticatio ⁊ icarnatio siue ꝓsolidatio. ¶ Pro debita aūt approximatione dictaꝝ causaꝝ: ⁊ ꝑ scia cui fluxui q̄ cā ꝓueniat oꝫ ꝓsiderare q̄ vena sit: vtrū pulsiua vel nō pulsiua. Et q̄ta sit vtrū magna vel pua q̄tū ei⁹ oꝛificiū sit: an magnū: an puū: ⁊ an vena sit supficialis: an ꝑfunda. ¶ Eteniꝫ si vena fuerit nō pulsiua ⁊ nō fuerit magna valde: ⁊ oꝛificiū vulneris ei⁹ nō latū valde: ⁊ nō fuerit posita in ꝑfūdo: tūc maxie valet: vt dixit Gal. vbi. s. s. q̄ digit⁹ ꝓmo in loco fissure pōat: deide paulatim vena digit⁹ ꝓstrigat ita tñ vt nihil doloꝛis ferat. Dixit Auer. 7. colliget. digito vena opilet. sup. si pua fuerit. Ait auctoꝛ ꝓpēdij. si fuerit fluxꝰ sanguis ꝑ pūctionē vel flegmonē fuerit. s. sit oꝛificiū vene puū ꝑ leuiter ponēdus est digit⁹ sup foramē ⁊ paulatim: ⁊ suauiter illud digito ꝑmēdū ē: hoc. n.

Digit⁹ apposit⁹ sup oꝛificium vulneris qñ ꝑferat: ⁊ qñ nō: ⁊ quo tc.

duplr iuuat: vno mō qz sanguinē fluere ꝓhibet ⁊ sanguinis fluxu ꝓhibito sanies coadunaf i loco: neqz vt? ifirmi ōficit: alio mō: qz fortitā ꝓtigit qꝫ aliq̄ gutta sanguis supra foramē ei? coagulaf q̄ sanguinē fluere ꝓhibet: multotiēs. n. hoc euenit cū foramē est angustū: ⁊ nō fuerit in arteria: nā i foramine arterie rarissime ꝓtigit sāguinē coagulari pp calā tē ⁊ subtilitatē ei?: ⁊ motū sui ⁊ arterie: nisi arteria illa fuerit de mīnimis: in qbus fortasse ꝑ appositionē digiti coagulabit sanguis. Et hic mod? cure ꝑ impositionē digiti reducit ad decimū. alis. q̄rtū modū opilatiōis ꝑm Aui. dixit enī ꝙ ipletio cure cū refrenatiuis ꝓuenit cū strictura iplēte. s. orificiū vulneris cū digito: ꝺz enī digit? totū coopire vuln? : ⁊ fiat. dixit Aui. cū digito alteri? manuū nō cessante retinere. s. impone te digitū donec ꝺgelef sanguis ⁊ fiat ipletio. s. intētionis ꝑdicte q̄ est ꝙ ꝺgelef sanguis ⁊ ipleaf vuln? eo ꝺgelato: ⁊ ꝑ bibeaf fluere: ⁊ hoc fit cōiter in spacio horę vni?: in q̄ spacio nō ꝺz digit? a loco amoueri: postq̄ aūt ꝓhēdif ꝙ sanguis fit ꝺgelat?: tūc digit? suauiter amoueat ⁊ dimittat sanguis ꝺgelat? in loco tā diu stare donec cadat ꝑ seipsū. Et scias ꝙ opilatio cū digito nō ꝓuenit nisi qñ solū vna vena fuerit apta. Si aūt plēs fuerint apte: tūc opilatio cū digito nō ē sufficiēs eas opilare: q̄re ad alios modos curatiōis recurrēduz est. ¶ Qz si ꝑdicta curatio nō suffecerit: aut fuerit arteria siue vena: ⁊ orificiū mai? q̄ꝫ qđ cū digito possit opilari: aut fuerit posita in ꝓfundo: tūc opilatio fieri ꝺz cū medicina sāguinē ꝺstringēte q̄ apud medicū: vt Gal. ꝓcepit semꝑ ꝺz eē parata: ⁊ talis medicina ē: q̄ est glutinatiua aut stiptica exiccatiua ⁊ carnis gñatiua ⁊ ꝺsolidatiua: ⁊ tal' medicia ꝑz Auic. vulneri apponi ꝑt duob? modis: vno mō bucellatiōe, ⁊ iste mod? est qñ medicia ocā iter foramē vene imittif ꝑ se, vel cū licinio ea inuoluto, vel aſpso q mod? dixit Aui. nō ē possibil', nisi in arterijs. sup. ⁊ venis magnis in qb? orificiū fcm̄ ē magnū: ita qꝫ itra ipm̄ pōt pōi liciniū siue stuelluz, sicut bucella q̄dā. Dixit Aui. sine bucellatiōe, ⁊ iste mod? dixit ipse qñ illa res, ⁊ illa medicia, siue ꝑ se, siue cū licinio i vulnere ponif ꝑter qđ velut bucella mittaf intra orificiuz vene vel arterie ⁊ sicut stuellū vel liciniū apponēdū intra orificiū vene vel arterie, ita qꝫ illud possit itrare: ⁊ tñ totū opilet orificiū: ita medicamē apponēdum sine bucellatiōe ꝺz eē ꝑm q̄ꝫtitatē vulneris: vt totū vulnus opilet: ⁊ hoc itellexit Gal. cuz loco dicto dixit. qꝫ ꝺz esse multe q̄ꝫtitatis: q. s. q̄ꝫtitatis opilātis ꝓtuz vulnus: siue magnū fuerit: siue puū: ⁊ sicut in vulnē magno magna de eo exigif q̄ꝫtitas: ⁊ in puo pua: vt dixit. Aui. q̄rta q̄rti. de flōmia. ꝺz ita qꝺ hoc medicamē intus in vulnere pōi: dūmō vulnus tm̄ sit qꝫ itus imitti possit. Si aūt esset vuln? tam puū qꝫ medicamē itus poni nō valeret: tūc dixit Gal. qꝫ ꝺz apponi supra vuln? : ⁊ tā in paruo q̄ꝫ in magno vulnere medicamē cape ꝺz ēt ptes in circuitu eius. ¶ Qz si medicus ad ifirmū vocatus viderit ꝑ emoꝛroſagiā magnā virtutem dissoluti: ilico dixit. A. ꝺz digit? vnius manuuz intra vulnus mittere: ⁊ cū alia manu medicamē parare: ⁊ statim digito extracto cū alia manu medicamen apponere: pōt ēt hoc fieri ꝑ astātē. Et loquēs Aui. de hoc in exēplo exturaꝫ in fractura guideꝫ venaꝫ colli. dixit. strige. i. opila vulnus cū digitis vni? duaꝫ manuū ante. s. se. i. qñ ꝺtrahif ꝑ talē opilationē: sz sanguis: nisi ꝺtrahaf sup se apud principiū suū: qđ principiū: qz est ifra fracturā guideꝫ: qz eius principiuz est epar. Jō Aui. dixit añ se: qz ex pte epatis sicut ecōuerso oporteret fieri post se. i. supra locū vulneris versus epar: qñ cōtrahif. i. retrahif sanguis ad suū principiū: vbi. i. postq̄ꝫ coartaf digitus vt dcm̄ est: ⁊ deinde admistrantur medicine ei ⁊ pulueilli apud orificiū eius cū manu altera. ¶ Et in hora appositionis medicamis dicti dixit. vbi supra. ꝺz vt festines ad dictā medicinā supponēdū: sicz vulneri sicut stolidi medici faciūt: hi enim sanguine adhuc fortiter fluēte medicamē supimponunt: ⁊ tūc sanguis exiēs delet medicamē de loco ⁊ impellit ipm̄: vt nō possit labijs adherere: ⁊ humectat ipm̄ medicamen ⁊ liquidū reddit faciens ipm̄ labere: ⁊ eius ꝓhibēs inuisationē: sed dixit Gal. primitus digito vulneri imisso cōprimaf: ⁊ aliqualiter stringaf: vt supra dcm̄ est: digito mediāte aliqd sanguis i loco coagulef: ⁊ tunc medicamē paratum habitū remoto digito ilico superponaf. ¶ Et ipolito medicamie vulneri. dixit Gal. liga medicamē qđ icipit superius: ⁊ tēdit iferius vsq̄ ad locum foramis illud ducēs. Et Aui. dixit i dicto capło de flōia. q̄ medicamen ꝺz ligari ligatura firma ⁊ tenaci: vt non labaf medicamen a vulnere: ⁊ vt per ligaturā fluxus sanguis refrenef. Et ob hāc dixit Gal. q̄ fascia ꝺz quater vel quinquies circūuolui: ⁊ ꝺz ligatura supra orificium vulneris hꝝ principium: ⁊ ibi ꝺz esse magis stricta ⁊ ꝺz ide ꝓcedere versus principiū vene semꝑ gradatim minꝰ stringendo: nam talis est ligatura q̄ vt patebit iferi? suo capitulo: medicamē firmum in loco retineat: ⁊ fluxū humoꝛū ad locū vulneris ꝓhibeat. Cū ergo dixit Gal. liga a superiori descēdens versus iferius: ⁊ nō ecōuerso ab iferiori versus superius: itellexit qñ vulnus fuerit in vena ascēdēte ⁊ clause methodo q corpus: ⁊ qñ vulnus est in ꝓte vene supioris: nam in tali casu opꝛ vt ligatura ꝓcedat a supiori ad iferius: qz si ligādo ꝓcedit versus ꝓncipiū vene: vsus qđ ꝺz duci: vt ꝓhibeaf fluxus sanguis: q̄ ab iferiori vulneri. s. a ꝓncipio vene ad superius. s. ad ipm̄ vulnus curret. ¶ Dixit Gal. fiat ligatura a supiori ad iferius ⁊ nō ecōuerso. sicut facimus in manibus ⁊ pedibus. s. qñ ligauimus manus ⁊ pedes ligatura dolorosa gr̄a diuertēdi a cētro coꝛporis ad extrema: qñ tū icipimus ligare manus ab humeris: ⁊ pedes ab anchis descēdēdo versus eoꝝ extremitates: vel expone: vt dicūt gdā ⁊ ēt bñ fiat ligatura a superiori ad iferius. s. in vulnere vene supioris: ⁊ nō ecōuerso. s. ab iferiori ad superi? facim? ligaturam in manib? ⁊ pedibus. i. in vulnere venaꝫ manuū ⁊ pedū. sup. ⁊ venis ꝺibus alijs que sub ꝓncipio suo sūt: in qb ad hoc vt ligatura ꝓcedat versus ꝓncipiū vene icipimus ligare ab iferiori ⁊ tēdimus ad superius. Et dixit Gal. q̄ ꝑdicta ligatura pōt fieri in oī mēbꝛo ꝑter q̄ꝫ in panniculis cerebri: ⁊ cā est: qz pp craneū nō attigat ad ipsos strictura ligature caput ēt nō ꝰz lógitudinē quā illa ligatura regrit. Dicūt ⁊ ꝓpter nō attingere ad mēbꝛū vulneratū strictūrā ligature ipsa ēt fieri nequit in venis mēbꝛoꝝ itrinsecoꝝ spūaliū obstātibus costis ⁊ thoꝛace. ¶ Et de predicto mō curationis. dixit. A. q̄rti q̄rte opꝛ vt hec medicia ligatura retineat cuz puluillis appositis: ⁊ ꝓpie factis de spōgia: ⁊ cū vittis fortis strictureꝝ strigētibus ipm̄. s. ꝑter hoc q strictura sit talis ⁊ tāta: qꝫ iō sit de attrahētibus humoꝛes ad locū: imo sicut dixit Aui. cū ꝙuersione eius q̄ est attrahēs. i. facto conuerso mō illi. nā ista ꝰz esse ꝓhibēs hūoꝛē ad locū fluere. fiat ergo strictura talis vt sit ꝓpe orificiū. sup. ⁊ sup orificio. i. stricta. deide inuoluaf vadēs retro. i. versus ꝓncipiū ⁊ locuz vnde fluit sanguis: siue vadat versus supioꝛa siue versus iferioꝛa: ⁊ solue. i. relaxa siue minoꝛa strictūrā gradatim. ꝺz enim ligatura sup orificio ⁊ ꝓpe ipm̄ esse stricta: ⁊ quāto magis ꝓcedit in elōgādo se ab orificio tāto ꝺz esse minꝰ stricta. ¶ Et q̄ꝫis ligatura debeat esse mō dicto strictā: nō tñ ꝺz esse dolorosa. Jdeo dixit Aui. nō opꝛ vt ꝓueniaf cū strictura doloꝛosa: imo ꝓhibitio fluxꝰ fiat cū strictura q̄ sit ifra doloꝛē: ⁊ hoc dixit ipse fiat nisi illud. s. facere strictūrā doloꝛosaz sit neciuz facere in ꝑmis. i. in ꝓncipio. hoc aūt neciū foret qñ fluxꝰ sanguinis esset vehemēs: in quo casu eēt necessaria strictura fortis vt fortiter faciat adherere aut labia vulneris aut medicamen appositū: ⁊ non curaf tūc de aliq̄li doloꝛe. verūtñ talis strictura nō esset ꝺtinuāda: qm̄ finaliter nocumētū eius esset maius iuuamēto ipsi?: ideo cū ꝑ ipsaz minoꝛatus fuit fluxꝰ: tūc ꝺz deduci ad strictūrā ꝓueniētē non doloꝛosam. Jō dixit Aui. deinde mollifica eā. i. fac eam magis laxam paulatim. ¶ Et q: aliqñ vehemētia fluxus nō sufficit ligatura facta in ꝓncipio doloꝛosa: ideo dixit Aui. multotiens est neciа sutura fixure carnis: ⁊ vt colligas labia eius ⁊ vittis tegas. Et

Medicina sāguinis cōstrictiua q̄s cōditiōes hꝝ ꝺz.

Digito apposito orificio vulneris paref medicamen tc.

Medicamē apponi ꝺz orificio vulneris sedato aliq̄ liter fluxu sanguis.

subdit. multotiēs sufficit collectio labioꝝ ⁊ positio puluillorū. ſ. absq; sutura venepue: ⁊ hoc dcm̄. A. pōt ⁊ oz reduci ꝑ implet̄ione ſcōe intētionis gīalis supradicte: de qua dicet. ¶ Cūq; ligaturā cōpleueris. dixit Gal. vbi. ſ. mēbrum adeo situetur vt vulnus semp sit superius: ⁊ non decliue iferius: ita tm̄ vt dolor nō generet ex illo situ: qm̄ vt ait auctor cōpē dij. nulla res nocibilior ⁊ sanguis ꝓuocatior est q̄z dolor ⁊ inclinatio mēbri. Et Aui. dixit. sit ꝓparatio tua quā facis mēbro ꝑm q̄ opz: ⁊ est vt sit officiū eius magis ymū q̄z pncipiū. ſ. venę: ita vt qm̄ est. v. g. in inferioribus intestinis vl̄ matrice ⁊ filibus: tunc sternat stratum aliqō qō eleuet inferiora ⁊ deponat superiora: istud tm̄ fiat ꝑm maiorē elongationē q̄ est ex dolore. i. fiat ita vt vel non doleat oino vel remisse multū: ⁊ hūc modū administra vsq; quo eleuat. i. restrict⁹ sit sanguis. Almā. dixit. mēbrū surſuz. i. vſus ꝓncipiū vene est eriḡdū ⁊ taliter locādū ne in eo dolor sentiat. ¶ Et facta locatione mēbri ⁊ eius debita situatiōe supra ligaturā: vt dicūt. manus ponēda est ⁊ leuiter supra vittas pmēda ⁊ ꝓsideranduꝫ est an sanguinis fluxus ꝓsequat an nō: ⁊ siquidē ꝓsequit fluxus: ligatura soluēda ⁊ medicamē reapponēduz est supra illud qō erat ⁊ i circuitu eius: deinde iteꝝ liga. Si vō sanguinē fluere nō videris aūt paruissimū qd: de quo nō sit curādū ligaturā dimitte. Quidā aūt dicūt. manū apponenda esse supra medicamē anteq; ligatio fiat: ⁊ ꝓsideradū ē de fluxu: ⁊ dicūt. si medicamen prius appositū ꝓp sanguinē remollitū sit ⁊ nō adheret neq; iuiscet⁹ loco amouēdū est ⁊ iloco supra vuln⁹ digitus vel man⁹ apponēdus est donec aliud medicamē paratū possit supponi. Cūq; videris fluxū restrictū amoue manū ⁊ liga: vt dictū est. ¶ Dixit Gal. ibidem q̄ dimittat fata ꝓuenies ligatura: ⁊ post tres dies soluat: qm̄ oz tandiu morari donec de carne tm̄ generet q̄ sufficiat ad opilādū venā: ⁊ ideo ante tres dies non debet solui: qm̄ nō putat ante istud tempus nām fecisse sufficientez generationem carnis neq; incarnationem in loco. post tres aūt dies oz solui, eo q̄ aliquādo in tanto spatio medicamē appositum tam exiccatur: ⁊ in quādam quasi crustam conuertitur que quādoq; nimia ariditate in partes multas separat ⁊ separata ⁊ scissa in ptes non cōuenienter opilat, ⁊ qñq; etiā ledit sua ficcitate. Soluta aūt ligatura. dixit Gal. si medicamē videris esse cōglutinatū. i. bene adherēs, nō amoueas etiā si tibi appareat exiccatū, sz de eodē medicamine supiducet⁹ supra primū ⁊ in circuitū, qm̄ supinductū illud qō ꝓglutinatū ē exiccatū humefaciet. ¶ Dixit Aui. super cōgelatione stringe ligaturā strictura adherēte que non separet⁹ donec incarnet⁹. ¶ Et q: multis nō apparebat q̄ vuln⁹ possit incarnari stante fluello ⁊ medicamine intra ipm̄, ⁊ per ꝓns q̄ ligatura oz solui ⁊ fluellū cū medicamīe amoueri ad finē vt incarnet⁹. A. videt. q̄ hoc nō est neciū dedit modū sz quē vuln⁹ pōt ꝓsolidari nō soluta ligatura ⁊ nō amoto fluello, ⁊ mod⁹ est, q̄ ē licinij nā regit in exctione ipsius paulatim ab iteriori incarnata, ita vt sicut gradatim ꝓcedit incarnatio, ita ⁊ gradatiz ꝓcedit licinij ad exteriora expulsio, ⁊ sic cū totalis fuerit fcā vene vel arterie incarnatio fil⁹ ⁊ licinij fcā erit totalis expulsio. Ait Raſ. iz. vti. dico q̄ nō est neciū ponere licinia loco alterius ne ꝓhibeat glutinationē, qm̄ caro q̄ gīnat semp expellit licinia paulatim paulatim: quotiēs gīnat ⁊ crescit: neq; hoc: vt dicūt. est min⁹ possibile nāe q̄z sit frusta ossiū: ⁊ alia filia: q̄ vuln⁹ ex expelleret sic̄ multotiēs ipa facit. ¶ Si vō soluta ligatura post tertiuz diem medicamē ꝑ seipm̄ ceciderit, dixit Gal. ingre tūc cū digito vtrū de medicamine int⁹ aliqd remāserit. ⁊ si sic dimitte: attn̄ supra illud cuz eodem medicamine adde. ¶ Dixit. A. stringe supra medicinas restrictiuas pulueriz atas raro: ita nō sepe: q: sepe ñ oz solui ligatura ⁊ amoueri medicina appositā: vt alia apponat⁹. Voluit ergo Gal. ⁊ filr alij volūt. q̄ siue ceciderit medicamē siue nō siue remāserit de eo siue nō tpe solōnis ligature: esse iteꝝ de medicamīe apponēdū ⁊ hoc tādiu faciēdū esse q̄z diu caro gīnet⁹ tāta q̄ vuln⁹ vene vel arterie ea coopiat⁹. post illud curādū ē vuln⁹ carnis: vt cetera vulnera. ¶ Et medicine qdē sanguinē constringētes: q̄dā sūt simplices: ⁊ q̄dā ꝓpositę. Et ex ꝓglutinātibus simplicib⁹. dixit. A. q̄rti q̄rta est gipsuz ablutuz: de q̄ dixit Raſ. iz. ꝓti. dico q̄ gipsuz cū albumīe ouī adheret corpori: ita q̄ nō pōt remoueri ab eo nisi cū lima. A. aūt subdit ⁊ glutinū decoctū. i. vīſc⁹ decoct⁹ vel glutē de coriis bonum decoctū cū aq̄. Et subdit. A. ⁊ amilū ⁊ puluis molēdini siue farina volatilis ⁊ gūme. ſ. gūmi arabicū ⁊ dragagātū ⁊ th⁹ pingue ⁊ rasina ⁊ terra strem⁹. i. terra stelle: ꝓ quo ponit gipsum. Et de ꝓferētib⁹ valde est terra sigillata. glutinat. n. ⁊ fluētē sanguinē sistit. Et dixit Aui. q̄ rane ꝑm q̄ dr̄ sūt bius gīis. ſ. puluis eaꝝ exiccataꝝ. ¶ Et de medicinis exiccatiuis q̄ ꝓueniūt ēt in gīnatiōe carnis ⁊ ꝓsolidatiōe carnis. dixit. A. sunt aloes ⁊ cortex thuris ⁊ grana passulaꝝ valde cōtrita ⁊ galle cū oleo cōbuste: ita q̄ qñ ꝓlet⁹ earū inflāmatio extinguat⁹ ⁊ papir⁹ adust⁹ resina. ſ. ficca ⁊ scoria ferri ⁊ stercus eq ⁊ sterc⁹ asini adustū ⁊ cinis ossiū nō abluto: qm̄ abluta ꝓhibēt glutinationē. ſ. labioꝝ separatoꝝ ⁊ spōgia nouа submersa in oleo aut vino adusta ⁊ pili adusti dr̄. n. q̄ pili vsti suppositi loco: de q̄ emittit⁹ sanguis icidūt cuz oino. ⁊ de ꝓferētib⁹ vtil⁹ est cinis ossiū cruris bouis ꝓbustoꝝ: ⁊ cinis ligni q̄rcus vel mirti: ⁊ cinabriū cū pilis lepo:is ⁊ albumine ouī: ⁊ galle incēse vt fiāt sic̄ carbo ⁊ in aceto extincte: ⁊ cotidiānū torrefactū ⁊ vulneri suppositū est vtile. ¶ Medicine ꝓpositę sanguinē ꝓstringentes. Medicine ꝓpositę pñt multe fieri ex medicinis glutinatiuis ⁊ eaꝝ filib⁹. Et filr̄ pñt fieri multe ex dictis medicis exiccatiuis: ⁊ eaꝝ filib⁹. ⁊ filr̄ ex medicis glutinatiuis ⁊ exiccatiuis silr̄ admiscē mixtis. De q̄b⁹ dixit Gal. 5. de inge. ſa. q̄ laudabilior eaꝝ. ſ. ꝓpositaꝝ est illa quā ipse opabat⁹ in restringēdo sanguinē de pelliculis cerebri fluētē: ⁊ est thus alicui⁹ pōderis q̄ncūq; sit illud ⁊ aloes medij pōderis puluerizat⁹ ⁊ cū albumine ouī tēperat⁹ donec ad mellis spissitudinē veniant: ⁊ in vellere lepo:ino. i. in pilis velleris inducta sup vuln⁹ vene vl̄ arterie posita. Et dixit Gal. meliorē. n. medicinaꝝ hac nulla tenus inuenire potui: ⁊ miror si meliorē aliqs inueniat q̄z sit illa. thus pinguosū in restrictione sanguis opat⁹ duplr̄. ſ. sua viscosa ſba orificiū vene obturante ⁊ sua moderata ficcitate aliq̄tulū in vulnere carnē gīnante. aloes vō vno mō opat⁹. ſ. multa sua ficcitate ptes solutas incarnādo ⁊ soluēdo. multa enim ficcitate eget⁹ ad incarnādū mēbra que nō sunt mollia q̄lia sunt vene. Et q: thus duplr̄ ꝓuenit: iō de eo pōit duplū ad aloes qō tm̄ vno mō ꝓuenit. Et fortasse ēt pōd⁹ aloes dimidiat⁹ ad pōd⁹ thuris ne fortasse sua nimia ficcitate carnis impediret gīnationē: ⁊ sub his pōderib⁹ auctor ꝓpōdij etiaz hāc posuit medicinā Gal. cū subsequēter hac medicina sub diuersis tpib⁹ medicauerit. Et ait. hāc medicinā diuersimode facio. nā aliqñ pono duas ptes thuris: ⁊ vnā aloes: vt dictum est: ⁊ aliqñ pono de eis equalr̄: ⁊ aliqñ pono de aloes plus q̄z de thure: ⁊ hec diuersitas ꝓpōnis ei⁹ pōt ꝓtingere ex duob⁹ ꝑmo ex intētione supta a vulnere: ⁊ eius accīte. ſ. ipo fluxu. nā si intētio fuerit magis ad ipm̄ fluxū ꝓstringēdum: tūc ponit⁹ plus de thure. Et si intētio fuerit maior ad incarnādū tunc ponit⁹ plus de aloe: ⁊ si intētiones ꝑdicte fuerint eq̄les: tūc ponit⁹ de eis equalr̄. Scōo ꝓtigit dicta diuersitas ex diuersitate corpoꝝ vel mēbroꝝ in ꝓplone ipsoꝝ. nā dixit Gal. in corporib⁹ duriorib⁹ maior q̄ntitas thuris. sup. ⁊ in tēperatis pōat⁹ de eis equalr̄. ⁊ pñt predicta duo diuersificātia admiscē cōponi sicut si fuerit maior intētio ad incarnādū ⁊ fuerit corp⁹ vel mēbrū siccū duplr̄: tunc adhuc amplr̄ oz apponi de aloe: ⁊ si fuerit econuerso amplius de thure. Et dixit Gal. aliqñ loco thuris pono puluerē eius. ſ. minutum ⁊ thus ⁊ cortices eius: ⁊ hoc erat qñ intētio ad incarnādū erat fortis: ⁊ intētio ad sistēdū fluxū debilis i corpore ⁊ mēbro duro: qm̄ pulueris ⁊ cortex durior⁹ siccior⁹ sūt potētior⁹ ad incarnādū. Cuz ergo vis medicamē viscosū ⁊ opilatiuū facē. dixit Gal. elige

thus gūmosū ⁊ albū qō nō frāgit cū dētibus cuꝫ cōprimit sed glutinari vī sicut mastix. Almā. tū in septimo p̄dicto medicamini addit sanguinē draconis: q̄ sua viscositate incarnet vt aloes. Et dicunt. medicamen hoc Alm̄. est optimū: ⁊ qñ q̄rit incarnatio plusq̄ glutinatio ē meli⁹ eo qō posuit Ga. medicamen tū Gal. est meli⁹ eo qñ amplior q̄rit glutinatio. Et Raſ. in diuisionibus. p̄dicto medicamini Alm̄. addidit sarcocollā: q̄ pfert glutinādo ⁊ incarnādo. Quidā detrahunt ab hoc medicamine olibanū. ¶ Et de vtilib⁹ i hoc casu est medicamē factuꝫ ex gūmi arabico ⁊ aloes. aā. p̄tē. i. ⁊ thure pinguioso. p. ij. qñ ꝓstringit sanguinē fluētē. ēt ex arteria incisa cū puluerizant subtilissime ⁊ supponunt. Et q̄dā affirmāt solū puluerē gūmi arab. sāguinē ex arteria fluētē sistere. ¶ Dixit Raſ. vbi. s. q̄ medicine dicto p medicamīnū debent esse trite sicut puluis ⁊ subtilissime sicut terunt q̄ ponunt in alcohol: ⁊ hoc vt meli⁹ admiuicē misceant ⁊ melius bereāt vulneri. ⁊ q̄dā eis vtunt i p̄mixtis albugini oui ⁊ sup aspgētes eas. Alij aūt volūt. q̄ debeāt cum albumine oui tēperari vt melius p̄ p̄m incorporent ⁊ iuuent ad inuiscādū cū glutinosa sūt: ⁊ tūc debēt tēperari vt ad ſbam mellis deueniant: qñ si nimis essent liquide añ tp̄us laberent a vulnere ⁊ si nimis essent spisse nō bñ adhererēt ei: ⁊ i tali medicamine dꝫ inuolui ꝑm Gal. stuellū de pilis leporis. qñ pili leporis hñt quādā viscositatē q̄ iuuāt in ꝓglutinādo. ⁊ hñt siccitatē qua iuuāt in incarnādo. Et Raſ. dixit. vbi. s. q̄ sumant pili leporis: aut gazel: aut tela aranea: aut vt dixit Alman. sumant fila ex lino subtilia minutatim incisa ⁊ meliora eis est rasura pānī lineī vetustissimi. Et. A. dixit. q̄ fiat licinīū de pilis leporis: aut tela aranee: aut subtili coto: aut pāno lini veteri. Quidā dicūt. plus oib⁹ valere lanuginē adherentē cortici castanee p̄ grosso ex pte interiori eius cuꝫ ea ⁊ medicaminib⁹ supradictis fit sicut licinīū ⁊ iponit vulneri: qñ q̄ multū inuiscat ⁊ ꝓsolidat mirabilī fluxuꝫ sanguis stringit. Et alij dicūt. q̄ ꝓsilī valet lanugo accepta p abrasionē ab intrinseca pte corioꝝ siue corrigiaꝝ. ¶ Medicamen qō ꝓglutinat ⁊ incarnat. ℞. olibani masti. ⁊ san. dra. aā. ʒ. ß. boliar. ʒ. i. radicis ꝓsolide maioris ⁊ ros. aā. ℈. i. colofonie. ʒ. iij. puluerizent subtilissime. ¶ Aliō qō ē peroptimū. ℞. gallaꝝ torrefactaꝝ boli ar. aā. ʒ. i. olibani aloes masticis sāguinis dra. g. pilo⁹ leporis minutatim icisoꝝ. aā. ℈. i. fiat ex eis puluis subtilissim⁹. ¶ Qꝫ si p curationē dictā cū glutinatiuis ⁊ incarnatiuis fluxus nō restringit: tūc ꝓuenit vt cū medicinis dictis misceant aliq̄ ex medicis causticis. Et de ꝓuenientib⁹ ad hoc est medicamē Gal. 4. catagenis. ℞. balaustiarū. ʒ. iij. alumi. ʒ. i. cuparose. ʒ. ß. puluerizent optime ⁊ supasperganť. ¶ Dixit. A. de medicinis exptis plī iuuamēti ex illis q̄ narrauit Gal. est vt sumant colcotar. ʒ. xx. thuris minuti. ʒ. xvj. aloes ⁊ glutini ficci. aā. ʒ. viij. arsenici. ʒ. iiij. gipsi vehemēter triti vt atomi. ʒ. xx. misceant ⁊ puluerizent sup licinīū ⁊ sup locū: qñ ē mirabile. ¶ Dixit Alb. noiatio medicine fortis ad hoc. ℞. calcis viue calcāt. sāgui. dra. g. aloes gipsi ypoquistidos tritoꝝ vt alcohol. aā. p. eq̄les: deinde fila incisa in albumine oui mixta in p̄dicta medicina inuoluant ex qb⁹ vuln⁹ ipleat: ⁊ ea q̄ sunt in ipsi⁹ circuitu p̄dicto puluere aspgant ⁊ ad vltimū loc⁹ liget. ¶ Medicamē Albu. bonū. ℞. thuris. p. i. san. dra. p. i. ß. calcis viue. p. i. tertiā. ¶ Et Aui. p̄mi 4ª cap° de flōia posuit ad hoc medicamē optimuꝫ qō fit ex thure aloe sang. dra. myrra. vitriolo plumbo vsto. ¶ Et q̄dā inter hec medicamina noiant puluerē reupontici ꝓfectū cū succo raphani asserentes q̄ sistit fluxū sanguinis. ¶ At qñq̄ est necessarium ꝓmixtiōi causticoꝝ cū stipticis ⁊ glutinatiuis p̄miscere narcotica. Et ex hmōi ē medicamē qō scribit. i. ß. oti. ℞. alo. corticū. thu. aā. p. i. vitrioli. par. vnius tertiā. carte cōbuste tātūdē luti sigillati. p. vni⁹ tertias duas. opij. p. ß. terant ⁊ iponant vulneri: ⁊ supponaſ tela aranea: deinde inuoluant pili leporis in albumine oui ⁊ supponant deinde ligatio sup eos fiat firma: ⁊ nō dꝫ solui iuxta posse. p

Medicine caustice qñq̄ sē necie vt cū glutinatiuis ⁊ stipticis misceantur.

Medicine narcotice qñq̄ sūt necessarie vt aliis misceantur.

p̄prie in hyeme: in estate nō dꝫ tm̄ tardari ipsius dissolutio ex violētia caliditatis. ¶ Qꝫ si nec p hāc viā restringit fluxus sanguis neciū est deuenire ad medicinas causticas purās q̄ escarā sup locū inducūt q̄ mediāte sistunt sanguinez. Gal. tū cōparās inter istas medicinas ꝓglutinatiuas ⁊ icarnatiuas. dixit. meli⁹ est vt apponaſ medicamē opilās ⁊ inuiscans q̄ qō corticē siue escarā gīnat: eo q̄ medicamē opilans ⁊ inuiscans cito carnē in vulnere gīnat ⁊ opaſ p̄ter vllā molestiam ⁊ caro p eam gīnata securitatē facit de nō redeūdo fluxū sanguinis: q̄ firmiter ⁊ pfecte orificiū claudit: ſz medicina incēsiua caustica nō opaſ absq̄ molestia: imo molestiā ⁊ dolorē inducit: sanguinē tū sistit: ſz nō assecurat a reditu fluxꝰ: q̄ cū nullā carnē in loco gīnet: ſz solū corticē: cū cortex ille ceciderit fluxus redibit: imo ⁊ timorē inducit de reditu fluxus intēsionis eo q̄ prius erat: ⁊ hoc iō q̄ medicina escare iductiua de carne p̄ristētē diminuit q̄titatē illā ꝓuertēdo in escarā. q̄re amota escara vulnus ⁊ vene orificiū maius remanet q̄ ante foret. q̄re elargato vulnere fluxꝰ succedit amplior ꝓmo: ⁊ aliqñ incessabilis ⁊ icurabilis sequit: suspitio ergo bī nō pua in restringēdo sanguinē cū hmōi medicina. Quare bñ dixit Gal. q̄ q vult artificialī opari fluxꝰ sanguis restrictionē p̄mitus oia fluxū sanguis restringētia ingrat ⁊ eligat ex eis illa q̄ secure ⁊ p̄ter vllā molestiā sanguinē stringūt: ⁊ cuz istis opaſ. cū his vō q̄ cū timore ꝓstrigūt nō opeſ nisi necessitate coactus: ⁊ cū alia nō ꝓtulerint. Et ego dixit Gal. ignoro locū in quo coacti rē incēsiuā vel ignez apponamus: nisi dū sanguis exierit pp rasurā ab humoribꝰ corrosiuis inductā: vel pp putrefactionē. sup. vel pp būiditatē malā. ibis. n. casibus ad ꝓsumēdū illos humores corrosiuos siue carnem putrefactā vel humiditatē malā possum⁹ vti medicinis causticis. ¶ Dixit. A. strictura. i. restrictio sanguis cū escara fit qñ magnificaſ timor qñ escara est velocis eradicationis esse: ⁊ ex quolibet resistēte ⁊ eruptiōe sanguis: ⁊ q̄libet aliarū causaꝝ: vñ qñ cadit escara redit timor nou⁹ de maiori fluxu sang. qñ cauteriū carnē diminuit ⁊ orificiū elargat. Ueꝝ vt dixit auctor ꝓpēdij. medicina incēsiua possibile est vt citius sanguinē stringat medicia glutinatiua vel exiccatiua. q: cortice nebulosū cito desup facit. ¶ Propter dicta notāduz est q̄ a medicinis incēsiuis desistendū est quousq̄ fuerit excussio ab eis: ⁊ cū nō fuerit excussio: qn̄ administrenť: tūc administrenť primitus p̄mixte cū glutinatiuis ⁊ exiccatiuis q̄ pure. ⁊ siue pure administrenť siue p̄mixte vt non velociter escara decidat nēcia est cauterizatio fortis: ⁊ p̄cipue in fluxu san. arteriali vt grossa ⁊ firma causeſ in loco vt diutius sup loco p̄maneat: ⁊ hoc idē faciēdū est cū curatio fluxus sang. fit p cauteriuz actuale. ⁊ pp illud dixit. A. p̄ceperunt medici vt fiat cauteriū cū ferro vehementer ignito ⁊ pfunde: ita vt faciat escarā pfundā ⁊ grossam cui casus nō sit facilis: ſz cadat in tpe lōgo in quo verisīle sit q̄ iā sub ea caro gīnata sit. nō ergo dꝫ fieri: vt ibi dixit Aui. cauteriū superficiale ⁊ debile: qñ ex debili p̄ueniūt escare debiles q̄ cadunt ex q̄libet cā: ⁊ cū hoc facit accidere sanie ⁊ calefacit vehementer: q̄re est cā attractionis māe ad locū. Cauteriū vō forte implet cū escaris fortib⁹ ⁊ remouet ruptura ⁊ detumescere eā facit ⁊ extrahit eā: ⁊ cōsīle debēt esse escare facte a medicina incensiua. i. grosse ⁊ pfunde. pp q̄ dixit Gal. vbi. s. q̄ medicina incensiua nō solū dꝫ esse cala vstiua absolute: sed bonuz est vt sit stiptica. i. sicca vt p calā tē vrat carnē: ⁊ hoc sua caliditate: ⁊ p siccitatē suā inspissēt eā ⁊ faciat eā adherere vt herēs diutius iuuet. ¶ Et auctor cōpēdij dixit. cū opari volueris medicinā incēsiuā sīc est calx viua sandaraca erugo eris arsenicum sulphur: ⁊ fiūa. misce cū ea stiptica sicut gallā aut elige ex incēsiuis ista q̄ hec nāl faciūt: ſz cū incēdūt cū stipticitate siue p̄mixtiōe alioꝝ sicut vitriolū calcātū: ⁊ fiūa. q̄ enim medicina incēsiua mixta ē cū stipticis aut p se stiptica ē cortex quē gīnat ad cadēdā moraſ q̄ magnū faciat adiutoriū: q: puluſ q̄ cortex cadat caro gīnaſ sub ea ⁊ vulnus solidatur. ergo ſz

corticē grossū gīaueris nō festines, dixit Gal. cortices auferendo ubiū é ne ipis añ tps ablatis fluxꝰ redeat. ¶ Medicinaꝝ caustica: q̄dā sūt simplices: ⁊ q̄dā ꝯposite: ⁊ haꝝ ambarū: q̄dā sūt debiles: ⁊ q̄dā fortes: ⁊ q̄dā sūt stiptice: ⁊ q̄dam nō. ¶ De medicinis nō multū fortib⁹, dixit Gal. sūt calcadis vt riolū ⁊ calcātū q̄ oia sunt spēs attramēti. ⁊ dixit. hec aliqñ incēdunt ⁊ torrefiūt siue vrunt: ⁊ aliqñ nō: ⁊ hoc ꝑm diuersas intētiones. nā nō vsta sūt magis acuta, vsta vō min⁹. ita q ꝑm diuersas nās: ⁊ ꝑz diuersas dispōes vulneris vtunt eis vstis vel nō vstis. Et dicūt q̄dā silr. qñq̄ lauant: ⁊ qñq̄ nō: ⁊ nō lota sūt acutiora. lota vō min⁹ acuta. Et dixit Gal. medicamē qō fit de calce viua fort⁹ est ceteris incēsiuis: sed nō est stipticuz: ⁊ iō cortices quos gīnat sup vulnera cito cadūt. calx enim dixit Aui. est cauteriū in quo nō est stipticitas de q̄ fit curādū. ⁊ dixit. illud qō gīnat escaras cū cauterio habēte stipticitatē est lōgioris fixionis ⁊ ꝓfūdioris. ⁊ dixit. q̄ simus alīnin⁹: cui⁹ succ⁹ est sōa stercoris eius sunt de illis q̄ aggregāt ad cauteriū acuitatē ⁊ glutinationē. ¶ De medicinis aūt causticātib⁹ tēperatis boni regiminis est vt sumatur albumē oui ⁊ aggregeat cū calce nō extincta ⁊ inuoluant cū eis pili leporis aut ei silla: ⁊ ponant sup locū ⁊ stringantur: ⁊ est hoc medicamē Raſ. 13. ꝯti. ⁊ dixit Auer. de bonis puniētib⁹ ad vltimū est vt sumant ciminū ⁊ calx ⁊ ponant sup locum ⁊ stringat: ⁊ qñq̄ superadditur eis colcotar ⁊ grana draganti in hoc loco sunt bñtia stipticitatem cum cauterio. ¶ Scōa āt intētio ꝑncipalis est ꝯiūctio ptiū solutarū. dixit Gal. vbi. s. ipleſ qñ extrema. i. labia ꝯiūgunt cū manu aut ligamēto manifesto. si i manifesto fuerit. i. extrinsec⁹ aut cuz stiptica ⁊ frida medicina. ⁊ hoc siue fuerit itrinsec⁹ siue extrinsecus. ¶ Nō āt sunt ꝯiūgēda extrema vene vel arterie cū sutura: vt q̄dā iā dixerūt. nā dixit Gal. q̄ aduenit i arteria vel vena nō ꝑt sui. Et cā hui⁹ duplex est. vna est ꝓpria vene: ⁊ est q̄ tunica vene est subtilis ⁊ frāgibilis: ⁊ iō si suant extrema eius p fili suturā frāgunt: ⁊ mōstrat q̄ inde vuln⁹ eius non minuit. ¶ Scōa cā est cōis vene ⁊ arterie ꝙz magis appropriet arterie: ⁊ ē qñ p suturā ꝯiūgūt extrema vene ⁊ arterie cum illa extrema sint dura ⁊ ligamēta sint tenuia ⁊ exanguia est q̄ ipsa adinuicē nō pñt icarnari: ꝙz remanēt disiuncta: q̄uis sint fcā vicina: iōq̄ si tpe ꝓcedēte soluat ligatura remanēt statim extrema diſūcta ⁊ redeūt ad ꝑstinā distātiā: ⁊ hoc maxime ꝯtingeret in arterijs cū sint magis dure ⁊ minus incarnabiles. De mō āt ꝯiūctiōis labioꝝ vulneris dcm est supra sufficiēter. ¶ Tertia aūt intētio ꝑncipalis q̄ est ad diuertēdū sanguinē ad alia loca ꝯplet tractu situationis ad alia pulsu ⁊ transmissu a loco: vñ fluit. De mō tractus. dixit Gal. vbi. s. q̄ flux⁹ sanguis a loco duob⁹ modis deriuat ad alia: quoꝝ vn⁹ dr methasis. i. mutatio purgatiōis. est. n. diuersio alic⁹ māe fluētis ad ptē aliā vicinā ex q̄ eūetur. qñ. n. mā eūat a pte vicina mā q̄ ꝑus eūabat ex pte eius restrictio ꝛēp viā cuiusdā sequele diuertit ab ea ad partē vicinā. ꝛē nō fluit postea ad eā: ⁊ sic dr esse. alīs. recte q̄dā imutatio eūonis. ¶ Alter mod⁹ dicit Gal. antipaſ. dr. i. ꝓpositā ptem purgatio. hi. n. duo modi vlr oi fluxui vndecūq̄ fluat subuenire vident. Prim⁹ tñ modus fit ducēdo ad vicina loca sicut qñ sanguis ex ore fluēs mutat ad nares. Et sicut dixit Aui. de vesica ad matricē vel ecōuerso. alter fit ducēdo ad opposita ⁊ lōginq̄: fit cū mutat sanguis flux⁹ ex superioribus ad inferiora vel ecōuerso. ¶ Et dixit Gal. q̄ iplētia ꝑdictos modos st flōmia vētosatio ligatio doloroſa: ⁊ silia. A. ꝙ dixit. diuersio qñq̄ fit cū attractiōe ad ꝯriū ꝑter q̄ fiat sanguis exitus alius sicut cū ponunt vētose supra epar ⁊ remouet flux⁹ sanguinis ex nare dextra aut fit ei alⁱ exit⁹: sicut cū flōmat patiēs fluxū sanguinis nariū ex manu ptinēte nari a q̄ fluit sanguis vel ex opposita ꝑm plenitudinē corꝑis: flōmia tñ qñq̄ fieri dr stricta. i. cū puo officio vt ꝑseruet spūs ⁊ nō resoluatur virtus. dr esse stricta q⁹ pua: q⁹ paꝝ sanguis est exhēduz in vice: ⁊ si necesse est dr ptiri ad multas vices extrahēdo de sanguine antea paꝝ q̄si ad q̄ztitatez vnius cisi qñ plenitudo magna esset in corꝑe ⁊ flōmia fieret in ꝑn⁹: in q̄ casu posset fieri flōmia copiosior. Illud qō ꝓhibet motū sanguis ⁊ ipi⁹ penetrationē ad locū vñ fluit retinēs ipm sine alio exitu. dixit Aui. est illud qō diuertit ad oppositū ⁊ fit ista talis diuersio sine alio exitu aut ꝓp cām igniētē. i. ꝓp rē calefaciētē ꝓpriē fortiter applicatā pti oppoſite pti a q̄ fluit: q̄lis est medicina rubificatiua veſiccatiua vel caustica illi pti oppoſite exterius applicata: nā rōne calīatis ei⁹ est attrahere: ⁊ rōne doloris quē infert sanguis diuertit ad ptē illā. ⁊ definit fluere ad ptē vulneris vene: ⁊ ad hāc cām calefaciētē reducunt vētosatio sine scarificatiōe: fricatio fortis: positio illius ptis in aqua valde calīa: ꝓſſio doloroſa: ⁊ ligatio doloroſa. De ligatione dixit Raſ. 14. ꝯti. dico iuxta q̄ vidi q̄ ꝑceperunt aliq̄ antiq medici q̄ ligatio fiat de vola man⁹ vsq̄ ad assellā ⁊ de vola pedis vsq̄ ad inguen: silr iuxta q̄ intellexerūt moderni est pctm̄ magnū: qm̄ totū ꝓpositū qō in hoc ⁊ in ista ligatura est vt retineat sanguis supabūdās in his venis: vñ si liganr oēs iste augmētabit fluxus sanguis qñ infestat totus sanguis ad locū strictū: ꝙz dr ligatio fieri penes ascellā ⁊ dimittat totū adiutoriū cū toto brachio absq̄ ligatione: qm̄ ꝑ ligationē factā in tali ꝓditione vene replebunt de sanguine superabundāti ⁊ durabiliter ⁊ diminuet fluxus sanguinis exinde necessario. Aut sicut dixit Aui. ꝑ cām stupefacientez ⁊ multū infrigidātē que cā stupefaciens aut est medicina. s. multū frigide sūpta interius aut applicāda exterius nō sup loco fluxus sed supra illū in circuitu maxime ex pte a q̄ fluit q̄ ingrossando sanguinē ⁊ ꝓstringēdo venas ꝓhibent ipsum trāsire ad locum vulneris ⁊ exire. Sicut dixit Ꝯpo. 5. affo. in his dr vti frido: vñ sanguis manare futurus ē nō supra ea: ꝙz circa ea ex qbus vbis maxime accipit q̄ talia frigida apposita in circuitu ꝓueniūt: maxime añq̄ sanguis erūpat: vel qñ añ fluxerit ⁊ cessauerit ⁊ timeat ne redeat. cōuenirent ēt stāte fluxu ꝑmissa dimissiōe sufficiēti. Et ista hmōi frida ēt sāguis fluxū restringūt posita sup loco: vñ fluit: ⁊ talis mod⁹ reducit ad que. s. cū frigiditate haberēt stipticitatē oparent ēt trāsmissum: vez q⁹ actu frida vulneri sunt mordētia non debēt absq̄ medio supponi: q̄re implēdū ē vuln⁹ coto vel tela aranea vel filis: ⁊ deinde supponēda sūt frida. ¶ Dixit āt Aui. cā stupefaciēs est dispō corꝑis sicut sincopis: q⁹ enim in sincopi sic fit diuersio spūs ⁊ sanguis ad cor retinet fluxus sanguis: ⁊ marie q̄ fluit ab exterioribus mēbris eo qō in sincopi: accidit ēt ipsa mēbra intrinseca infridari. ¶ De diuersione fluxus ꝑ infrigidātia. dixit Gal. in eodē. 5. de ing. sani. fluxus sanguis cessat cū totū corꝑ refrigerat: ⁊ maxime mēbrū fixurā patiēs: vñ ꝑm hāc rōnē sanguis aque fride potatione restringit: ⁊ silr si coto mixto aq̄ frigida fixure locus infrigidet. ¶ Dixit auctor ꝓpēdij aliqñ subitanea aq̄ fride potatio. alīs. bibitio sanguis fluxū restringit. Et dixit. vidi i quodā minuto sāguinē fluere cui ꝑcepi vt niuē sibi apponeret ⁊ liberat⁹ est. ¶ Dixit Raſ. 14. ꝯtiñ. relatū est mihi q̄ in q̄dā muliere incisa est vena labij q̄ curata est vt abscinderet sanguis ⁊ nō cessauit. Uñ q̄dā portādo secū niuē dabat sibi ꝑticulā vnā post aliā: donec stupefactū est os eius: ⁊ retenta est exinde manatio sanguis: vñ vtendū est ea in oibus locis ad supponēdū eā in oi mēbro ⁊ vena: de qua emanat sāguis qñ corroborat ⁊ ꝓdēsat: ⁊ subdit: q̄ dr infrigidari mēbrū donec virescat ⁊ stupefiat. Et subdit ēt. i fluxu sanguinis vehementi dr applicari gīnaliter nix collo ⁊ capiti ⁊ fieri dr ingressio in aquā niuis. donec virescat totū corꝑus: eo q̄ incidit emissionē sanguis valde. ¶ Et Auic. dixit. q̄ diuersio ꝑ rē infrigidantē valde fit vt in potu dent stupefaciētia. i. valde infrigidātia q̄ exponūt corꝑ frigori. i. effectui frigoris q̄ sunt sanguinē ingrossare motū ipsius ꝓhibere vias ꝓstringere ⁊ sanguinē retrocedere facere: ⁊ hmōi silia qbus sanguis retinet. ¶ Notāt q̄ in vulneribus extrinsecis frigida approximata interius ⁊ exterius sup locum ⁊ in circuitu ei⁹ iuuant

Stupefaciētia ⁊ actu ffa supra locū vulneris nō āt sup locuz cōferūt. ⁊ ēt intus sumpta.

Nota.

in retētiōe sang. fluētis ex eis. Jn fluxu vō sāguis ex venis i trinsecis ꝓueniūt frida iteri⁹ supta approximata vō exteri⁹ nō semp ꝓueniūt: imo aliqñ ipm augmētāt: vt dixit Gal. eo/dē. 5. de ige. sani. Uñ dixit auctor ꝓpēdij. aliqñ pp friditatez extrinsecoꝝ frigidoꝝ appositoꝝ venę interiores implētur re pulso sanguie ad interiora: ad quaꝝ ipletionē segtur fluxꝰ san guis. s. acutus: q̄re dixit ipse: opz te hāc crōnē bñ ꝑscrutari vt cū fluxū frigidis ex approximatis augmētari videris ilico frida auferas: vidi enim plm fluxū de pulmōe manātē infrigi dato pectore augmētari: z qbusdā sanguinē multū fluere vi di: qr stō eoꝝ frida appōebant: z alijs vidi illud idē p nares fridis capiti appositis: q̄re dixit ipse. oz mēbra de qb⁹ fluit sanguis mīme infrigidari: niſi p̄cedēte flōmia z fricatiōe ma nuū z pedū z mēbri. s. apposita ligatiōe z vētosa in vētre vl̄ ceruice opposita. his enim prius factis mēbra vt caput z sto macus infrigident. ¶ Et notāt ꝙ cura fluxus sanguis ꝑ in frigidātia maxime cōpetit qñ fluxus sanguinis a caliditate ꝓuenit: aut fuerit cū caliditate ꝓiūctus. Ait enim Aui. 7. col liget. aliqñ ponimus frida repercussiua sup mēbrū qñ fluxꝰ fuerit ex calāte. vbi enim caliditas ebullitionē in sanguinē fe cerit nō cessabit fluxus donec ebullitio sedeat. ¶ Dicūt qui/dā. oꝑz ꝓcurare vt in vena a q̄ sanguis fluit ebullitio sangui nis penitus extinguat cū rebus frigidissimis appositis sup locoꝝ: z cū infridatione ētotius corporis ita ꝙ ēt balneatio ne in aqua veri frigoris. Et si post cessationē ebullitionis ri sus in vena a patiēte sentiat ilico succurrēdū est cū supinfu/sione aq̄ fridissime sup locū: q̄ tā diu effundēda donec ebulli tio cessauerit z eger affirmet se neq̄ ebullitionē: neq̄ calorē sentire: z tūc plumaceoli de stupa vel coto in succis frigidis infusi z aliquātulum exꝑssi loco superponant: z anteq̄ cale fiant remouent. z sic multotiēs iterent. Succi aūt ad hoc cō/uenientes sunt succus solatri nenufaris iusquami lactuce plan taginis mādragore sempuiue z filium z pōt ex dictis succis fieri embrocatio epitima vel emplm. z hoc emplm dr̄ ee bo nū. ℞. folia solatri z folia iusquami ana. M. i. ꝓterant optie z incorporent cū farina ordei z aceto z duob⁹ vitellis ouo/rū z actu frigidū supponat. ¶ Dixit Auicē. fortasse accidit sincopis. dicūt qdā. s. ex vsu nimio fridoꝝ. alij dicūt ex nimio fluxu sanguis. alij dicūt ex timore z cogitatiōe ad periculuz sequēs ad fluxū: z a q̄cūq̄ cā fuerit retinet ꝙ ea fluxus san/guinis: qm̄ in sincopi fit retractio sanguis ad cor z nō descē dit ad locū vulneris vñ fluit. Quidā dicūt ꝙ ex nimio fluxu sanguis facies ifirmi dealbat z exanguis apparet. deide se/quit sincopis cessante sincopi infirmo cibato. rursus regi/tur: cūq̄ regenerat in aliqua notabili quātitate ad venā ex qua fluere ꝓsueuerat fluxerit excitato calore: itez in ea ebul lit vñ z fluxus redit i moderatus vñ z sincopizat. z sic aliqñ ita succedit vt fluxus iste ꝑiodicus fiat. z tūc periodicꝰ effe/ctus nō nisi cū magna difficultate curat. Et melior cura eiꝰ est cū ligatura cōprimēte que diu sup locū dimittat. z cū ad cōsūptionē fridoꝝ ebullitionē in sanguie fieri prohibentiū. ¶ Per transmissum insup sanguis pellit ad diuersum: de q̄ dixit Gal. vbi. s. ꝙ fluxus sanguis cessat vino pōtico z oib⁹ stipticis medicis: qm̄ sunt que mēbrū cōfortāt cōfortatū aūt ad se fluētē repellit mām. ¶ De diuersiōe aūt sanguis ad op positū sine alio exitu. dixit Aui. ꝙ facere talē diuersionē est nocere membro. s. ad qō fit diuersio: qr siue attractio fiat ad ipm cū frication̄e seu ligatione seu strictura. i. cōpressiōe seu vētosis siue medicis multū calidis inferat ei nocumētū z al/teratiōis z doloris. ¶ Et sciēdū est ꝙ attractio ad diuersuz nō dz fieri ad qōcūq̄ mēbrū: q̄cunq̄ sit oppositum: sz solū ad mēbrū cōicantiā z colligantiā bñs cū mēbro a quo q̄rit di/uersio: z cū hoc ēt nō ad qōcūq̄ tale: sz ad id cū hoc qō hēat cōicationē z colligantiā cū eo est situatū in opposito illius sz vnā diametrū tm̄. Uñ dixit Aui. oꝑz vt sit mēbrū cōicās. al's. sicut mēbr cōicari positū ex mēbro cognito. i. ex mēbro a q̄ fluit sanguis sup extremitatē linee vni⁹ ꝓtinuitatis inter ea ambo cū lōgitudine z ꝑ vel latitudine. dixit. eligit de di/uersitate in situ lōgitudis z latitudis qōcūq̄ mēbrū est lon/ginquū. s. magis dimittat ꝙ est ꝓpinquū. i. mēbro a q̄ q̄rit diuersio sicut fit. i. sicut dimittit in duob⁹ laterib⁹ capitis. s. ꝙ qñ ex altero eoꝝ fluit sanguis nō fiat diuersio ad alterꝝ q̄/uis ibi oppositio i latitudine: z hoc iō qr nimis est ꝓpinquū z sic dimittit in duob⁹ laterib⁹ man⁹. s. vni⁹: vt qr fit attra/ctio ad manū fluēte sanguie ex adiutorio: qr q̄uis opponat ei ꝑm lōgitudiné oppōtā est nimis ꝓpinq̄: z est ꝓpinquior illa ex q̄ oz timeri nocumētū ꝓpletū. s. maioris attractionis ad locū a q̄ q̄rit diuersio q̄z sit illud qō diuertit. ¶ Et docēs Aui. facere q̄sdā modos diuersionū. dixit. oꝑz vt fiat extēsio z fricatio z alia filia diuertētia assidue ex eo ꝙ est ꝓpiquius mēbro scō: deide descēdat ab eo qō dcm̄ din⁹ expositum fic. fiāt ex eo z in eo mēbro qō est ꝓpiqui⁹ mēbro scō a mēbro valde distanti a mēbro a q̄ fluit sanguis disp̄one vni⁹ dlame/tri. z hoc in ꝑn⁹ diuersiōis. i. post ꝑn⁹ diuersiōis descēdat ab eo. s. ad mēbrū qō est ꝓpinqui⁹ mēbro a q̄ fluit sāguis q̄z sit illud in quo icepisti diuersionē facē: ita ꝙ fiat i mēbro nō sic remoto: z sic gradatiz descēdat ad aliud. s. adhuc min⁹ ab il/lo remotū: ita ꝙ Din⁹ voluit ꝙ in diuertēdo ꝑ frication̄e z alia filia debeam⁹ icipere a mēbro magis distāti z gradatim tēdere ad min⁹ distās: quā expōnē multi dānāt: eo ꝙ intētio auctoꝝ est ꝙ diuersio icipiat a supiori z ꝓcedat descēdendo ad iferi⁹. v. g. si volum⁹ diuertere a capite ad pedē pri⁹ pone mus diuertēs in natib⁹ postea in cora: deide in crure z vlti/mo in pede. z sit⁹ si volum⁹ a capite ad manū pri⁹ ponemus diuertēs in humero: deide i adiutorio: z deide in brachio z tādē in manu. Et sic isti volūt ꝙ ꝑ mēbrū ꝑm Aui. intellexit de mēbris ad q̄ oz fieri diuersio. id qō est min⁹ remotū a mē bro a q̄ q̄rit diuersio vbi voluit opp̄m. ¶ Notāt ꝙ stāte plec/toria magna diuersio ad vnā diametrū nō ē ꝓueniēs i ꝑn⁹: imo opz ꝙ fiat ad duas diametros: deide deueniat ad vnā: alr diuersio paꝝ ꝓficeret mēbro: a q̄ q̄rit ipsa nā stāte pleni tudine multa in ꝑn⁹ diuersio oz fieri ad lōginq̄: in ꝓcessu vō plenitudie diminuta fieri ꝑt ad ꝓpinq̄. ¶ Et scias ꝙ diuer/sio sine exitu in fluxu sanguis ꝓuo z de venis ꝓuis. Jn ma/gno vō z de venis magnis nō est sufficiēs: sed regrit diuer/sio tūc cū exitu. vñ dixit. A. nō opz vt expectet in disruptiōi bus arteriaꝝ: z eis silū: z venaꝝ magnaꝝ dcm̄ artificiū suf/ficiēs z adiuuās in retinēdo fluxū sanguis: imo sup. s. nēcia alia remedia z ꝑcipue diuersio cū exitu: q̄uis hoc artificium sit adiuuās: z iō qdā exponūt nō oz ꝙ hoc artificiū sit suffi/ciēs: z ꝑ sz est adiuuās. ¶ De mō aūt diuersiōis cū alio exi/tu de flōmia: z fibi silib⁹ vt scarificatiōe scalpellatiōe sangui/sugaꝝ appositiōe medicinaꝝ siue emorroydaꝝ ꝓuocatione factis ex latere cōicāte lōginquo. dixit. A. sile est iudiciuz. i. oz silr fieri diuersiōi q̄ fit sine alio exitu: z est ēt silr qr non semp est sufficiēs in fluxu sanguis ex arterijs vel alijs venis magnis absq̄ alijs auxilijs: q̄uis semp sit adiuuās. Ampli⁹ de diuersiōe dcm̄ est i sermōe z°. in ꝑ° cap°. ¶ Ampli⁹ fluxꝰ sanguis aliqñ restringit medicis illud opantib⁹ cū ꝓprieta/te: de qb⁹ est cū sumit vna apes viuēs z inuoluat linteo z li gat supra mēbrū ex q̄ fluit sanguis. Et ex eis est lapis dict⁹ diasper retētus in manu eiusdē lateris a q̄ fluit sanguis aut suspensus supra ipm mēbrū ex q̄ emanat. z ex eis est aq̄ siue succ⁹ ozimi maioris. z aq̄ siue succ⁹ mente: succ⁹ stercoris asi ni siue porci siue eq cuz altero eoꝝ infundit loc⁹ a quo fluit sanguis. z dicunt ēt alia vt sūt p̄cātatiōes z carecteres z de/signatiōes cū ꝙbo sāguie factas i restrictiōe fluxꝰ ei⁹ ꝓferre. ¶ Cūq̄ cura ꝑ istaz potiōis nō suffecerit ad istaz chyrurgi/cū recurrēdū ē. Opat aūt chyrurgic⁹ i restrictiōe sang. trib⁹ modis. s. venā vel arteriā torquēdo vel ligādo ipsaz icidēdo vel vrēdo: z iste opatiōes maxie nēcie sūt in fluxu arterie vel vene magne. z ꝙpe q̄ ꝓfunda fuerit nō superficialis z oēs isti modi ad opilationē orificij reducunt. ¶ De ipletiōe tonio/nis vene. dixit Gal. vbi supra eleua venā vl̄ arteriā de ꝓfūdo

Syncopi cōfert fluxui sāguinis.

al's cū appositiōe.

Diuersio sine exitu alio q̄tū ꝓferat z a q̄ mēbro i cipi dēat ꝓpinquo ics. vel remote.

ad ſupficiē cū vncino trahēdo ipſaꝫ ⁊ tracta torqueaſ paulū.i.paꝝ:⁊ ſi ſanguis ꝑ vene torturā reſtringi videat ⁊ vena nō ſit ex pulſantib⁹.ſup. vel nō ex pulſātib⁹ magnis poterit ſāguinē abſq; ligamie retinere cū qbuſdā medicis ſāguinez reſtringētib⁹ qb⁹ laudabilioꝛ eſt:q̄ é viſcoſa ⁊ colatiua.i.cō glutinatiua. Si vō dixit Gal. vena fuerit de pulſātib⁹.ſupp. aut de nō pulſantib⁹ magnis:qñq; dixit ipſe. aliqñ cohibemur ligare venā:lz nō ſit pulſans ſi magna ſit:tūc ſāguis nō poterit reſtrigi niſi duob⁹ modis.ſ.aut fortī ligamēto: aut ligamēto cū iciſiōe venā ꝑ mediū ſepante. ¶ De mō āt ligādi eā.dixit ipſe.ligeſ vena in duob⁹ locis aliq̄ ſpatiū iter ſe habētib⁹ in quo ſpatio ſit foꝛamē ꝑ q̄ fluit ſanguis vt mediā te ligatura ſtringēte ad oꝛificiū illō ſanguis fluere nequeat. ¶ Dixit. A. in ligatiōe vene oꝫ vt obſeruef cap^m vnū.i.canō vn⁹ ꝓſiſtit in ꝓſideratiōe ligāde ꝟz q̄ ad ipſaꝫ puenit ſanguis a ꝑn^o ſuo.ſ.corde vl epe:an ab ipſo ꝑn^o:⁊ ēt ab alio ramo q̄ i gredif ipſaꝫ ⁊ poꝛtat ſibi ſāguinē.nā ſi ſolū a ꝑn^o ſuo:tūc ſufficit ligatura vna.ſ.phibēs eis ſāguinē aduenire ex ꝑn^o ſuo: ⁊ oꝫ fieri ſup oꝛificiū vene aptū ex pte q̄ ē vſus ꝑn^m. Si autē a ꝑn^o ⁊ alio ramo:tūc neēie ſūt ligature due.ſ.vna ex pte ꝑncipij:⁊ alia ex pte rami:vt phibeaſ ex oi pte ſāguis aduēt⁹: itaq; dixit. A. obſerua qñ fortaſſe arteria nō eſt vena duarū q̄tinuanſ coꝛdi.i.q̄ ſūt ꝑpe coꝛnita vt cū ſtrixeris eā inueneris ipaꝫ firmā:imo ē artia duoꝝ lateꝝ.ſ.recipiēs ſāguinē a duob⁹ laterib⁹.ſ.a ꝑn^o ſuo:⁊ ēt ramo alterius arterie cōtinuato:⁊ ei adducēte ad eā ſanguinē ꝑter viā.i.p aliā viā quā deſcripſiſti.al's.ſtrixiſti.ſ.p ſtrictūrā ⁊ ligaturā tuā quā feciſti ex pte ꝑncipij ei⁹.q̄re idiges tūc duab⁹ ſtricturis.i.duab⁹ ligaturis ſtringentib⁹:⁊ dixit ite ꝝ. A. añq̄z liges ⁊ ſtringas oꝫ vt cognoſcas ptē vene q̄ eſt vſus ꝑn^m eius. ⁊ hoc iō qñ in qbuſdā locis coꝛpis ꝑncipiū vene eſt iferi⁹ ſicut in collo ⁊ oib⁹ ptib⁹ ſupra coꝛ ⁊ epar ⁊ in qbuſdā locis eſt ſupioꝛ ſicut in coxa ⁊ pede ⁊ brachio ⁊ manu ⁊ oib⁹ ēt ptib⁹ q̄ ſunt ſub corde ⁊ epe.⁊ poſtq̄z tu cognoueris ptē vene: tunc admiſtra in ea ligaturā ⁊ ſtringe.ligaſ āt cū filo de ſirico acu mediāte ſub vena mittaſ ⁊ ex alia pte deducif ⁊ tūc duab⁹ extremitatib⁹ fili decēter nodaſ ⁊ fcā ligatura decēti medicia carnis gñatiua ſupponaſ vt caro ſup oꝛificium vene gñeſ. ¶ Oꝛ ſi neq; ligatura ſuffecerit ⁊ ſāguis ꝓñter fluat aut timeaſ q̄ ñ ſufficit.tūc vena incidēda ē. Ait Raſ.13.ꝓti.dico q̄ quotiēs dubiū fuerit in fluxu ſanguis ſtatim fcā ligatiōe vena icidaſ ait.n.dixit ipſe Gal.8.ca.artis anatomie inciſio vene facta p latitudinē icidit fluxū ſang.oīno ſi loc⁹ fuerit carnoſ⁹ abūdātis ſanguis:qñ vena recolligif ⁊ illa caro tūc ꝓiūcta cū vna ei⁹ pte ⁊ cū pte altera erit i cooptoꝛiū ad defēdēdū ne ſāguis fluat. Sz ſi loc⁹ fuerit nud⁹ de carne vtilitas in eo erit modica. ¶ Et dixit Gal. in eodē.5.de ige.ſani. ꝑm plm p latitudinē venā incidim⁹ : imo ſemp ſi p hāc viā volum⁹ fiſtere ſanguinē:⁊ hoc facim⁹ dixit ipſe cū vena nō pulſans.ſup. q̄ aut pulſans ab iferioꝛi recto tramite aſcēdit ⁊ maxie p loca ſtricta aut nobiliſſimo mēbꝛo i qb⁹ vbis. S. inuit tres ꝓditiones attēdēdas in vena q̄ oꝛ icidi. Pria eſt q̄ illa ꝓcedat ꝟz rectitudinē coꝛpis ⁊ nō p obliquū qñ qñ vena p rectū icedit. tūc eſt apta vt ab ipa egrediaſ ſupabūdāter ſāguis ⁊ ois liquoꝛ liber⁹ erit ⁊ foꝛti⁹ cū fluit p venā rectā q̄z p obliquā. vt ergo illi ſupfluo fluxui ſuccurraſ vena incidēda erit. Scōa ꝓditio q̄ vena trāſeat p loca ſtricta.ſ. vt ſit appodiata carni ad hoc vt eā inciſa nō ñite q̄ opileſ flux⁹ vehemētioꝛ ſeqreſ. Tertia ꝓditio vt illa vena ſit in mēbꝛo nobili.nā nobilitas mēbꝛi indicat de eius inciſiōe pp ſuſpitionē q̄ ꝟ ex ſupfluo ſanguis fluxu de mēbꝛo nobili. Et reddēs Gal.cām. q̄re vena in tali fluxu incidēda eſt dixit:qñ ſi p mediū incidaſ vna q̄q; pars inciſa coꝛrugaſ ⁊ ericcaſ ⁊ a coꝛpe q̄ ſupeas.ſ. ptes iciſas eſt.ſ.a carne circunſtāte cooperieſ ⁊ ſic fluxus reſtringitur. ¶ Deide dixit Gal. q̄ ad inciſionē vene faciēdū bonuz eſſet vt ptes inciſe.i.incidēde vena certe fixa ligeſ hoc mō.ſ. vt ligeſ in duob⁹ locis aliq̄ ſpaciū inter ſe hñtib⁹. Et deide inter illud ſpaciū abſcindaſ. Et ſubdit hec.ſ. ligatio ⁊ abſciſio faciēda ſunt in fundamēto vene q̄ ꝓꝛz ꝑ illud q̄ ipſe ſubdit indicās q̄ intellexit p fundamētū vene:q̄ lra culpa trāſlatoris nō eſt bōa:qm̄ oꝛ eſſe medicina.ſ.nō ſūt faciēde in fundamēto vene q̄ ꝑm epar ⁊ coꝛ eſt.ſ.venā chilis vel arteriā adoꝛti:⁊ manifeſtū eſt nullā haꝝ duaꝝ eſſe incidēdā : qñ ad cuiuſcūq; eaꝝ inciſionē ſequereſ moꝛs velociter:ſz dixit ipſe in ſuperioꝛi ꝓte manuū ⁊ pedū ⁊ in ceteris locis coꝛpoꝛis illis ſibus faciendū eſt. ¶ Dixit. A. de regimine inciſionis vene eſt vt ꝓcenias ad exhendū venaz de ꝓfundo ad ſuperficiem cū vncino:⁊ ēt cū inciſione pauce carnis q̄ velat eā ⁊ occultat ipſam:⁊ poſtquā extraxeris oꝛz fieri inciſio. Deinde dixit Auu. inuolue eam dicūt quidā.i. circūuolue ei pānos lineos ⁊ poſtea adminiſtra medicinas ſanguinē reſtringētes. Alij dicūt inuolue.i. coꝛque eā: vt ſupra dictū eſt. Et deinde adminiſtra ei medicinas reſtringētes. Et ſi hoc ſufficit bene.ſi nō, tūc.ſup. liga eā. multotiēs.n. ligatura ſufficit:⁊ nō eſt neceſſaria inciſio vene. ¶ Dixit. A. ſi fuerit vena pulſatilis.ſ. parua aut nō pulſatilis tūc meli⁹ erit vt veles eā.i. ligeſ cuz filis lini. Uerūtñ ꝓꝛo q̄ multotiēs eleuaſ ſanguis eius.i. remoueſ fluxꝰ eius abſq; hoc q̄ fiat inciſio eius: ⁊ cū feceris illud ſ. ligaturā vene ⁊ annexeris ei medicinas.ſ. reſtringētes:tūc dimitte ligaturā uſq; ad tertiū diem ⁊ quartū:q̄ ſi tunc cum ſolueris videris medicinā glutinationē faciētē quā ſuppoſuiſti ⁊ adherētē loco eius:tūc nō eradices eaz oīno:ſz pone in circuitu ipſius de gñe eius aliqd q̄ madefaciat ipm paꝛūper : q̄ ſi accidat fluxus ſanguinis ex ſeipſa qñ tu auferes illud q̄ eſt ſupi ꝑz.ſ. ligaturā:tūc tene q̄ eſt in via itineris: ⁊ eſt.ſ. in pte a qua fluit ſanguis ⁊ preme preſſiōe cuz qua ſit ſecuritas de ſanguis ſaltu ⁊ eradica illud.i. reſtringe ſanguinem illū cū alio.ſ. modo ponēdo ſup ipm medicamē reſtringens:⁊ ſi nō ſuffecerit cura iſta:tūc incidaſ vena in medio ligaturaꝝ. ¶ Dixit Auicē. fit reſtrictio ſanguis qñq; ꝓpea q̄ caro coartat locū ſi incidaſ in latitudine ⁊ ſuſpēdaſ ⁊ retrahaſ ad duo latera in ꝓima vice:q̄re claudit ſup ea caro ex latere ex quo currit. Uerūtñ dixit Auic. nō fit hoc niſi in loco carnoſo. ⁊ dixit. multotiēs neceſſariū eſt incidere ramum extremitatis vene vt ſit introitus.i. retractio in ꝓfūditate eius vehementioꝛ: deinde ponaſ deſup medicie. ¶ Dixit Aue. 4. colliget. aliqñ ꝓdicta oia remedia eſſe videnſ inſufficiētia:⁊ maxime ꝓtingit hoc in ruptura arterie. quare arteriā tunc neceſſariū eſt incidere finaliter. al's. fil'r arteriā. habita tñ ꝓius cautela vt ꝓius liges ſtringēdo foꝛtiter caput arterie vel vene q̄ eſt verſus coꝛ ⁊ poſt incide. ¶ Dixit Auctoꝛ cōpēdij. ſi ſuperioꝛ cura nō ſuffecerit incide venā : maxime ſi magna eſt vel arteria:⁊ ad hoc faciendū ſi vulnus magnum nō eſt cū ferro dilata ⁊ extrahe venā ⁊ arteriam cū vno vncino ⁊ totā carnē ſuper eā exiſtentē excoꝛia:deinde bis vel ter cū manu tua eā toꝛque. q̄ ſi hoc ad fiſtendū ſanguinē ſufficere videris pone deſuper medicinā eā ligans. ſi vero hoc opꝰ nō ſufficiat liga vtrāq; extremitatē cū tenuiſſimo filo ſirico: ⁊ maxime extremitatē coꝛdi vel epati ꝑtinentez. aliqñ enim ſufficit vt illa ſola ligetur:deinde pone deſuper medicinam. q̄ ſi nec hoc ꝑficuū faciat venā incide. ¶ Dixit Raſ.13.ꝓti. vena inciſa velociter ꝓcede ad gñationem carnis in vulnere anteq̄z cadat ligatio de vena:qm̄ niſi velociter gñeſ caro circa locū raſure vene pulſiue remanebit penes ruptura illam ſpacioſitas vacua ⁊ accidit in loco moꝛbus qui appellatur emboꝛiſma:que eſt eminētia ſanguinis leuis tactus habens in ſe ſanguinē imixtum cū ſanguine vene pulſiue:q̄ vitium appellāt aliqui matrē ſanguinis cui fiet capitulum ſpeciale. ¶ Dixit Gal.9.ca.artis anatomie:⁊ ponif.13.ꝓtiñ. ſanguis emittif ex aliqua inciſione facta in arterijs partis exterioris cranei capitis inciditur ⁊ reſtringitur leui adiutoꝛio ſi ligeſ. Et Raſ. ait. dico fil'r. Et dixit Raſis. dico ſi videris venā nō pulſiuā poſtq̄z ligata eſt cum filo q̄ cū ſuperponif ei manus ex pte coꝛdis pulſum reddere noſcas:q̄ cōtinuatur

cū ea arteria ex pte ſupiori. Cū liga ipſaz ex vtraq; pte. q; ſi mitigaſ pulſus ex vna ligatiõe fcã ex pte cordis illa ſola ſuffi ciat curationi. ¶ De cõbuſtione aũt vene. dixit Ariſt. primo pbleumatũ. pbleumate. 13. vrere opz vt cadat. i. ſupueniat eſcara in loco fluxus ſanguis vt róne eſcare in loco gñate flu xus retineaſ. ¶ Dixit Alb. ſi medicine nõ ꝓtulerũt aut inci dere venã nõ fuerat poſſibile: locus cõburaſ: opz tñ vt cau teriũ quo fit cõbuſtio ſit valde ignitũ z vehemẽter rubeũ: z hoc iõ vt eſcarã groſſam z pfundã faciat ne cito cadat: ſicut etiã dictuz eſt ſupra de eſcara a medicina cauſtica gñata. Et dixit Alb. ſũmo ope cauendũ eſt ne ſupra neruum ponatur. ¶ Dixit Auctor cõpẽdij. igné deſup ponet: hoc tñ nõ niſi qñ ſupiora nõ ꝓtulerint opare. venã enim extrahere ligare z in cidere ſecurius eſt qz igné ponere: qz vena inciſa vtraq; eius extremitas corrugaſ z in medio: qz vitiũ reſtat ne caro gñe tur: vñ ſanguis pbibetur abſq; vlla moleſtatione. ¶ Dixit Alb. in inciſione arterie ppera cũ manu tua z pone ſup oriſi ciũ arterie digitũ tuũ indicẽ z ſtringe eũ multũ donec obſeſ ſus ſit ſanguis ſub digito tuo z nõ egrediaſ ex eo aliq̃d: dei de pone in igne cauteria plura oliuaria magna z parua do nec igneanſ valde. Deinde accipe ex eis vnũ magnũ vel puũ ſm vulnus z locũ in quo diſrupta eſt arteria z pone ipſum ſup ipſam: z poſtq; tu remoues digitũ tuũ feſtinãter z tene cauteriũ donec abſcindaſ ſanguis. q; ſi expellaſ ſanguis qñ tu eleuas digitũ z extinguat cauteriũ: tũc accipe cauterium aliud feſtinãter z appone z nõ ceſſes facere illud vnũ ponen do poſt aliud donec abſcindaſ ſanguis: tñ caue ne cõburas neruũ q eſt illic z cadat ſup infirmũ malitia alia. ¶ Dixit tñ Auer. vbi. ſ. nõ laudaſ cauteriũ: niſi qñ fluxus ſanguis fue rit pp corroſionẽ vene: qz tũc cauteriũ ſuppoſitũ eſt loco rei q̃ cãm remouet corroſionẽ faciẽtẽ. ¶ Qz ñ cũ vulnere cum quo ꝓiũctus eſt fluxus ſanguinis ſuperfluus ꝓiũgaſ ẽt apa tũc cura fluxus ſanguinis pp apa in multis ipediſ. ¶ Dixit Auic. opz vt ſcias q; qñ aſſociaſ vulneri apa cũ q̃ztitate plu rima ſanguis: nõ eſt poſſibile ligare. ſ. venã cũ filis: vel etiaz ligare locũ cũ filis. i. faſcijs ligatura pbibẽte fluxũ: neq; eſt poſſibile intromittere licinia neq; ſtrictoria facere laborioſa etenim ſi curatio fiat ex ſtrictura aut fixura. i. ligatura ligãte venã fixã: aut ꝑpinquitate medicine. ſ. faciẽtis dolorẽ é ma la valde: z hoc qz dolor exacuit humorẽ z auget apa z fluxũ ĩmo dixit ipſe. nõ eſt poſſibile tũc niſi adminiſtrare glutina tionẽ z ſtipticitatẽ z ſtupefactionẽ. i. infrigidationẽ z iſpiſſa tionẽ ſanguis. q̃re dixit ipſe. in ꝑdicto caſu nõ iuuanſ cũ ap pẽſione z ſuſpẽſione. ſ. vene que fit qñ vt dcm̃ eſt volum⁹ eã torquere ligare vel incidere: z hoc erit ſcz appẽſione z ſuſpẽ ſione nõ iuuaſ in diſpõe epatis. al's. apatis z doloris: ſz fit ex eis facilis ꝓceſſio ſanguis ad locũ z exterius exitus eius. ¶ Et dixit Aui. cuz ꝓhibenſ due intẽtiones appenſionis z ſuſpẽſionis vene pp apa z dolorẽ: tunc declina ad leuiorem ſ. modũ aliarũ curationũ fluxus ſanguinis: cũ qua nõ fit ad ditio in apate vel dolore: z fiat talis curatio leuior ſm illud qõ pñs eſt z ꝑpinquius ad tolerãdum: qz oz fieri ita leuiter vt faciliter tolerari poſſit: vel ſi ꝓhibenſ intẽtiones. ſ. gña les curatiue fluxus ſanguinis: que vt ſupra patuit ſecunduz Aui. ſunt ſedatio doloris z ipſius pbibitio z retẽtio fluxus ſ. fieri ſimul: qz vna impedit aliã. tũc declineſ ad leuiorẽ eaꝝ ſm illud qõ pñs eſt z ꝑpinquius ad tolerandũ in diſpõne z illa cura leuior z melior erit ad retinẽdũ fluxũ cum nõ indu cẽtibus dolorẽ ſicut cõglutinãtibus z ſtipticãtibus ſupradi ctis. ¶ De cura fluxus ſanguinis ex venis vel arterijs mem broꝝ intrinſecoꝝ in ꝓcedẽtibus ſermonib⁹ ſm ꝓpria loca ſufficiẽter dcm̃ eſt: curaſ ẽt eiſdẽ gñalibus intẽtionib⁹ qbus fluxus exterior. ſ. cũ ceſſatiõe ſanguinis a loco z opilatione fixure: ſz pria. ſ. ceſſatio ſanguinis ad locum eodẽ mõ fieri z impleri põt vt in exteriori fluxu eſt dcm̃: ſed opilatio fixure nõ põt ipleri niſi vnico mõ. ſ. cũ medicinis q̃ ſunt infrigidan tes glutinãtes z ſtipticãtes. Dixit. n. Gal. 5. de inge. ſani. ſan guini exteriori vena manãti: qz nõ poſſumus aliquo ſupra dictoruz modoꝝ. imo nec aliquibus ſubuenire: ideo oz ſan guinẽ vel ad oppoſita loca vel de loco ad locum. ſ. ꝑpinquũ ſemouere z adducere: z opz medicis ſtipticis z refrigerati uis ꝛſtringere: z hoc interius ſũptis. ſubdit. tñ nõ laudo q apponaſ exterius ſup mẽbrũ de refrigeratiuis vel ſtipticis pp ſiſtere fluxum ſanguinis ex vena interiori ſicut medici ce teri faciunt errantes: eo q; ſanguinem ad interiora corporis remittunt: vnde interiora venarũ replent: vnde additur ad fluxum: qz agitur ꝛtra intentionẽ gñalem primam dictaz q̃ eſt ſanguinẽ a loco ſemouere: vñ addit ad fluxum. nouiens eſt ſanguinẽ a loco ſemouere: vñ addit ad fluxum. nouiens ex pulmone ſcreantes qui cum dixit ipſe. quoſdã ſanguinẽ eorũ pectora frigidis infrigidarentur nimiuz leſionis incur rerunt: z ſilr qdam alij in ſtomaco refrigerati nimis leſi: ſic etiam ſanguine de naribus fluente caput refrigerare multo tiens nocet. vidi enim duos qui patiebantur fluxum ſangui nis de naribus nocumẽtũ paſſos fuiſſe ex infrigidatione fa cta in capite. Et ideo dixit Gal. predico tibi ne abſolute ifri gides circũſtãtia fluxũ ſanguis. neq; ẽt infinite: neq; in oi tẽ pore: ſed factis diuerſionib⁹ z mutato iã ſanguie de loco ad aliũ locũ. Et dixit Gal. opz inueſtigare diuerſoꝝ mẽbrorum intrinſecoꝝ a qb⁹ fluit ꝓprietatẽ z ꝓpoſitionẽ: qm̃ ſm hanc róne alia fiẽda ſũt auxilia in vulua alia in groſſis inteſtinis alia in veſica. Et ſic de alijs mẽbris. Et iõ dixit ipſe z ponit. 13. ꝓti. Medicus ſupſedere oz z inſpicere oz in filũ huius lo ci q̃ cura erit ſalubrior z remotior a fallacia z opari illã que opportũa erit z melior. ¶ Notãt tñ qdã. q; in adminiſtratiõe medicinaꝝ ſtipticaꝝ opz conſiderare diſpõnes mẽbroꝝ ne eis ledanſ: quapp ſanguis cũ reſtrict⁹ fuerit ab eis eſt deſiſtẽdũ. Scias itaq; q; vẽter ſtipticus z viſcera opilata vel inflata z ſpũalia mẽbra arida z totius corporis ſiccitas z macredo pbibẽt exhibitionẽ medicinaꝝ ſtipticaꝝ. ¶ Qz ſi contingat ſanguinẽ ex vulnere interiori nõ extra fluere ſuccus nepite egro ad bibẽdũ deſ: qm̃ ſanguinẽ p vulnus excludit. q; ſi cõ tingat ſanguinẽ interi⁹ coagulari fiãt remedia ad ſanguinez coagulatũ diſſoluẽdũ: q̃ dicta ſunt in ſermonib⁹ ꝑcedẽtib⁹. Et de diſſoluẽtibus ſanguinẽ coagulatũ in corpore eſt bdel liũ ſũptũ cũ acori z ciminũ puluerizatũ z bibita cum aqua decoctionis ſemis apij ſanguinẽ coagulatum diſſoluit z per vrinã educit. ¶ Dixit Alb. ſi accidat alicui illud. ſ. ruptura arterie vel vene magne: z nõ ſit ibi medicus pñs neq; medi cina. ſup. aut ſi ſit pñs medicus: ſz nõ medicina: tũc incipias cũ poſitiõe digiti indicis ſup oriſiciũ eius. Et cum cõſtrictio ne eius valde donec obſeſſus ſanguinis a ſuperiori pte vul neris z digitus nõ remoueat: ſed fundaſ deſuper ipm aqua frigida vehemẽter. Et facias ſemp donec cõgeleſ ſanguis z inſpiſſet z abſcindaſ. interiz conſidera de eis qbus indigetur ex cauterio vel medicina. Ex dictis pz que ſit ſpãlis cura flu xus ſanguis ſequẽtis ad ruptura vene vel ad corroſionem. ¶ De cura aũt fluxꝰ eius ꝑſudationẽ. Dixit Gal. eodem. 5. de inge. ſanſ. paſſio que dicit deſudatio ſanguinis palã itel ligimus q; frigidis z ſtipticis medicinis indigeat. ¶ Au ctor cõpẽdij. ſanguis deſudatio cureſ cũ refrigeratiuis z ſti pticis z oibus ingroſſantib⁹ ſanguinem cibis vel medicis ſtipticis vel viſcoſis. z dixit. multos ſudores i toto corpe pa ti: quoꝝ corpora ſanguineũ ſudorẽ emittebãt: q̃s defectio z anguſtia ſequebanſ. neq; cũ alio curati ſunt niſi cũ potu aq̃ frigide z ſuctione in ea. Et ſi cũ hoc fluxu fuerit ſubtilitas ſanguinis: tũc dixit Gal. vbi. ſ. cureſ cũ ingroſſantib⁹ ipm. ¶ Dixit Gale. in de ſimplici medicina. 5. q; fabe excorticate diuiſe per mediũ ipſaꝝ: qz ſm lõgitudinẽ earũ z pars media ſup loco de quo remoueſ ſanguiſuga incidit fluxuz ſanguis factũ per ea. Et Raſ. in diuiſionibus hoc idem affirmat di cens. fluxus ſanguinis qui eſt ex ſanguiſugis abſcindiſ cũ ſup ipm inuiſcaſ fabe medietas: ipſa tñ cum digito vel liga tura tãdiu tenenda donec inuiſcetur z hereat z p ſe firmiter ſtet. Et nõ oz amoueri donec p ſe cadat: z ſit ſecuritas q; non

Vene vel arterie cõbuſtio cũ cauterio actu ali.

Cura qſt cũ vulne re a quo fluit ſan guis ꝓiũ gik apa.

Cura flu xus ſan guis exve nis vel ar terijs in trinſecis.

fluat. aut dixit Raſ. pulueriz̄et deſup puluis molẽdini. aut i frigidet cũ niue. Et de reſtringẽtib⁹ ipm est albũ oui mixtũ cũ ſubtiliſſimo puluere bolꝰ ar. vel terre ſigillate z ſupponit cũ tela aranea: qz fcã est mẽtio de inciſiõe vene p latitudinẽ. Quidã iã negauerũt illud fieri: eo q mẽbrũ ad qõ arteria in ciſa nõ poterit venire cũ nõ ꝯſolident extrema eius: nõ poterit ad illud mẽbrũ deferri a corde ſpũs vitalis: q est delator vite ad ipm: z filr inciſa vena cũ nõ ꝯſolidet nõ poterit mẽbrũ ad qõ illa vena dirigebat nutriri cũ nõ poſſit ei deferri ſanguis z ſpũs nãlis ab epate. Uerũtñ inciſa vena vel arteria p medĩ ſm latitudinẽ z nõ ꝯglutinata mẽbrũ ad quod dirigitur potest viuere z nutriri: z hoc mediantibus ramis aliarum venarum z arteriarum delatis ad ipſum.

¶ De ſolutione continuitatis in venis z arterijs propter vlcera corrodentia. Ca. xxxiij.

Liquando accidũt in cute vel carne vlcera: z ꝓprie corroſiua que corrodẽdo perueniunt ad hoc vt diſrũpãt ꝯtinuitatẽ venarũ vl arteriarũ: quare emanat ab eis ſanguis paulatim: de quarũ cura locut⁹ est Gal. 5. de ing. ſani. z dixit. ſi vulnera ſint in venis exterioribus nõ pulſantibus: neceſſe est vt curent cũ medicinis que vulneribus q̃ in carne ſunt proſunt: z ratio est: qz iſte vene cõicant cum carne in modo ſubſtãtie: qz ſunt ſatis molles z cõicant in modo ꝓpõnis: qz declinant ad calidũ z humidũ. Uerum qz in modo ſbe ſunt aliqualiter ſicciores carne: z in modo ꝓpõnis declinant verſus ſiccitatez: ideo dicũt. q medicine curãtes vlcera harum venaꝝ intantũ debẽt eſſe ſicciores medicinis vlceꝝ carnis inquãtũ iſte vene excedũt carnẽ in ſiccitate. in aliis ãt curant ſicut illa ſiue ſint ſimplicia ſiue cõpoſita. ¶ Et loquẽs Gal. in ſpeciali de cura vulneris venarũ cõpoſiti. Dixit. q ſi fuerit cõpoſitũ cũ carne eius. ſ. cuz humoribꝰ raſurã faciẽtibus: tũc ea curat cũ eis q̃ dicta ſunt ſuperius valere in vulneribus q̃ ſunt a ſili cã in carne. Si vo fuerit cõpoſitũ cũ morbo diminutiõis. ſ. cum depditione ſbe venaꝝ eodẽ mõ filr curat. dixit Gal. ſicut vulnus cũ diminutione ſbe carnis in ipſa eueniẽs. z dixit. q ꝓfilr eiſdẽ medicinis curant vlcera arteriaꝝ. Medicine. n. oĩum venaꝝ. ſ. pulſuarũ z nõ pulſiuaꝝ eiuſdẽ ſpẽi ſũt: z nõ differũt: niſi qz medicinã arteriaꝝ fortiorẽ eſſe opz intantum inquãtuz arterie non pulſantibus venis ſicciores z duriores ſunt.

¶ De vulneribus neruoꝝ z chordaꝝ in generali. Ca. xxxv.

Eruis z tenantibus ſiue chordis accidit qñq̃ ſolutio continuitatis q̃ qñq̃ est ſimplex: ſcz vnius numeri: qñq̃ est cõpoſita que est multiplex ſolutio: z q̃ est ſimplex tribus modis euenire põt. Uno modo ſm longitudinem z vocat fixura. Scõo modo ſm latitudinẽ z vocat in ciſio ſiue ſeparatio: z est duplex vna que totum neruum vel tenantẽ ſeparat z incidit: z altera que non totũ ſeparat: ſed partem: puta quadrãtẽ vel trientẽ vel medietatem aut plus. Tertio ſm pfunditatem. z vocat punctura. ¶ Pro his modis. dixit Aui. oẽ vulnus: ſcz ſimplex q̃ fit in neruis aut est pũctura aut ſciſio. Et ſciſio aut fit in lõgitudine aut latitudine: z qñq̃ accidit ſolutio continuitatis cõpoſita: ſcz multiplex que vocat attritio ſiue ꝓtuſio neruoꝝ vel chordarũ: in qua multe cõiunguntur cõtinuitatis ſolutiones. ¶ Et ſciſura qdem. i. vulnus eueniens neruo ſiue chorde. Dixit. A. aut est cũ detectione ipſius: ita q manifeſte apparet viſui cõprehendi Dixit Gal. 2°. catagenis. z ponitur. 13. ꝓtiñ. maior pars horũ vulnerũ accidit in vola vtriuſq̃ manus. ¶ Notant q q̃uis ſolutio ꝯtinuitatis dicatur cõpoſita eſſe eo q diuerſas habeat intẽtiones curatiuas a ſolutiõe carnis ſimplici cum curatio ſolutionis oſſis fiat per poſi ſarcoidis generationem z per ꝓpriam oſſis ſbam. Et curatio ſolutionis carnis fiat per carnis generationem: tamen vulnera in neruis z chordis euenientia dicuntur eſſe ſimplicia etiaz q̃uis non poſſint vulnerari abſq̃ vulnere carnis illis ſuperpoſite: z hoc ideo qz intẽtiones curatiue nõ diuerſificant: tã. n. carnis ſolute q̃ nerui: q̃ etiam chorde intentio curatiua est vnitio per ꝓpriam ſbam. etenim neruus z chorda vnibiles ſunt per ꝓpriam ſbam de ſe. cũ enim os qõ in corpore molle fit vnibile per ꝓpriã ſbam: z tñ in ipſo corpore ſit multo durius neruo z chorda: multomagis z ipſe erunt vnibiles. Et q̃uis neruus ſm locũ in totũ inciſus ſm plm non vniatur non est hoc ex defectu ſbe nerui q̃ de ſe non ſit vnibilis: ſz qz ambo extrema eius retrahunt z a ſeinuicẽ elonganꝰ: iõ ſm plm nõ vniunt: qz ad hoc vt vnitio fiat: vt ſupra patuit: opz extrema ꝯiũcta ſeruari: mõ q̃ q̃ extrema nerui z chorde ſit poſſibile ꝯiũgi: tñ ea ꝯiuncta ſeruari: aut est impoſſibile aut valde difficile: quare raro valde ꝓtingit neruũ p latũ ſm totũ inciſum ſm primã intẽtionẽ vniri z ſolidari: ſz ſm ſcõaz itẽtionẽ. ſ. mediãte carne iter extrema orta ſolidãt z vniunt.

¶ Accẽntia ſubſequẽtia vulnera neruoꝝ: q̃dã ſunt difficilia valde: z q̃dã miñ⁹. Et difficilia valde ſũt ſpaſm⁹ pmixtio rõnis doloꝝ vehemẽs z pulſatio. ¶ Dixit. A. q̃rti q̃rta neruis accidit pp vehemẽtiã ſenſus eoꝝ z ꝯtinuationẽ ſuã cũ cerebro ex vulneribꝰ doloꝝ vehemẽtes valde z leſiones valde magne: fit ſpaſm⁹ z pmixtio rõnis. Et ſubdit. multotiens p ducũt vulnera eoꝝ ad ſpaſmũ abſq̃ añceſſiõe leſiõis praue i. doloris vehemẽtis ſeu apatis. ¶ Et Gal. dixit. 6. de ige. ſani. ad pũcturã nerui ſequũt doloꝝ vehemẽs. i. pulſatio q̃dã tumoꝝ apoſus z ſpaſm⁹ ꝓñs. apa. z aſſignãs cãs haꝝ inuit eas eſſe duas in gñe. ſ. fortẽ ſenſum nerui z plenitudinẽ corporis in q̃to vel q̃li vel vtroq̃: pp nimiũ eniz ſenſum nerui vulnerati ſequtur in loco doloꝝ vehemẽs valde: z ad vehemẽtẽ doloꝛẽ trahit mã ad locũ: z maxime i corpe repleto z mã tracta ad locũ apat ipm z replet: z ad apa z repletionẽ nerui ſequit ſpaſm⁹: q̃uis vt dixit. Aui. aliq̃n ſequat ſpaſmus abſq̃ vehemẽti doloꝛe z abſq̃ apate. Notãt. n. ſpaſmũ i vulneribus neruoꝝ duplicẽ ſeq poſſe ꝓportionatũ ad mãm: z nõ ꝓportionatũ ad ipſaz. Et ꝓportionat⁹ qdẽ ad ipſã mãz: tũc cãtur q̃ mã ad locũ deſtinẽs neruũ ingredit z replet ipz opilãdo vel apãdo: z tunc aut talis repletio nerui aduenit apta adhuc cute vel carne ſuprapoſitaz exñte z nõdũ ꝯſolidata: z tũc ſpaſm⁹ ad talẽ repletionẽ ſupueniẽs ſm plm est ꝑticularis illi neruo z lacerto ad quẽ dirigit: q ſpaſmus fit mã iſta replẽte z extẽdẽte neruũ in latitudie: vñ accidit vt decurtet eius lõgitudo aut talis repletio accidit nõ apta cute: ſed iã ꝯſolidata vel q̃libet orificio vulneris nerui obcecato z clauſo. Et Gal. dixit i tegni. q ſpaſm⁹ maxime accidit ex obturata cute. ſup. vel orificio vulneris nerui z raro aliter. mã. i neruo ꝓpta nõ bñs pp clauſionẽ orificij trãſpirationem ad exteri⁹ intrãſpirata manẽs corrũpit z in eruginẽ malam mutat z corrupta z malignata effecta mediante cõtinuitate nerui pipz cerebro cõicat aut cũ ꝓpa ſba aut cũ malo vapore aut ei⁹ mala q̃litate: q̃re ledit cerebrũ vehementer. ꝓcepta ãt leſiõe magna cerebruz in ſe ꝟhit vt ab ea fugiat z vt leſiõ expellat ad cui⁹ ꝟctionẽ ſeqtur ꝟctio in oib⁹ neruis: cũ oẽs oriant a cerebro imediate vel mediate: z ſic ſpaſm⁹ eueniẽs eẽt cõis toti. poſſet iſup mã replẽs dcã eſſe cã ſpaſmi vlis vel plm neruoꝝ vel ꝑticulariũ: q̃uis cerebro non fuerit cõicata mã aut vapor mal⁹ aut q̃litas mala maxime in corpe repleto: z hoc duob⁹ modis. Uno mõ q̃ accideret i corpe diſſolui mãz multã: vel pp vehemẽtiã doloris: vel febrẽ ſupueniẽtẽ liq̃faciẽtẽ mãs in corpe: q̃ diſſolute fluerẽt ad neruos ꝏbilitatos ex doloꝛe vel vulnere: z ſi tũc fluẽt ad ꝑn⁰ neruoꝝ accidet ſpaſm⁹ vlis. z ſi ad ꝑn⁰ nuce accidet ſpaſm⁹ a facie iferius: z ſi ad aliã ptẽ nuce vl ad ꝓncipia aliquoꝝ neruoꝝ accidet ſpaſm⁹ ſub illo loco nuce vel i neruis illis ad q̃ ꝑn⁰ fluxerit. 2°° q̃n ꝯtingeret mãz apantẽ neruũ vulneratũ ſubito vl paulatiz ꝑmutari ad originẽ oĩuz neruoꝝ vl aliq̃ꝝ plz: z ibi collocari z collocata replere z replentẽ repletã extẽdere in latũ z decurtare in longũ: z ſic cãre ſpaſmũ: ſicut aliq̃

Accẽntia ꝓpria vulnera z punctura ſuper neruos.

Spaſmus duplex. ꝑportionatus ad materiã z nõ ꝓportionatus ad materiã.

ꝓtigit tumore vulneris ſubito delitescēte: vl' ēt paulatine stā te tñ vulneris tumore nō ꝓtigit ꝙ talē modū fieri. ait. n. Ipo. in affo. Quibuscūq; tumores in vulneribꝰ appareāt nō valde ſpaſmant: qz nō ſepe. ¶ Et ſpaſmꝰ ēt nō ꝓportionatꝰ ad māz cātur i neruoꝝ vulneribꝰ ꝓp vehemētiā doloris neruo se ꝛ̄bēte vt refugiat ab eo z repellat qō ledit: z hic ſpaſmꝰ ēt ꝑz plm est ꝓticularis: q̄uis aliq̄n possit eē vlis ꝓpatiēte ei cerebro. ¶ Et ex dictis ꝑz ꝙ nō ſolū ꝑt puenire ſpaſmꝰ absq; añcessiōe leſiōis ꝓaue. ſz ēt pꝰ cessatione ei⁹ ſi adesſet. ſ. aut cōicatōe māei aut vaporis aut male q̄litatꝭ ad cerebrū aut ꝙ mutatōe māe aut defluēte mā ex repleto corpe ad neruos vl' eoꝝ originē. Dixit. n. A. ñ fit i eis. ſ. qb⁹ accidit ſpaſmꝰ. ſ. añcessiōe leſiōis ꝑue: qn illic. ſ. in loco vulneris ſit apa magnū. i. repletio magna: z q̄ ſui ꝓmutatiōe vel aliq̄ cōꝝ modoꝝ faciet ſpaſmū absq; leſiōe ꝑua doloris vl' apatꝭ. ¶ Et notāt ꝙ q̄uis auctores nō faciāt mētionē de ſupuētu palyſis ad vulnera neruoꝝ: qō ió fecerūt: qz raro ꝓtigit: z qz ē debil' piculi respectu piculi ſpaſmi: intm̄ ꝙ ſi aliq̄n ꝓtingat eā ſubſeq; ꝺz iter accītia minꝰ difficilia nūerari: ipa tñ aliq̄n ſupuenir ꝑt z ꝓticularis z vlis. z ꝓticularis qdē trib⁹ mōis. Uno⁰ qñ accideret vt neruꝰ platū ꝑz totū iciderēt. tūc enī ēt mēbra ad q̄ ille neruꝰ dirigebat paliticabūt. Alio⁰ qñ mā intrās neruū sic repleat eū z opilet vt in totū ꝓhibeat trāsitū ſpūs aialis ad mēbra illi ſeriora: vñ paliticata remanebūt. Tertio⁰ qñ intrās neruū ibibit' i ipſo z mollificat ipz z reddit ipz inconueniēs inſtrz ad ſenſū z motū: vñ remanebūt mēbra ad q̄ ille neruꝰ dirigebat' ſēſu z motu ꝑuata. Ulīs āt palyſis ꝓtingere ꝑt aut ex defluxu māe diſſolute i corpe ad originē neruoꝝ z ſili' opilāte in totū vl' mollificāte: z ꝑt ſupuenire paralisis plīū neruoꝝ ſiue pluriū ꝓticulaꝝ imo vt dicūt. ꝑt ſupuenire ſpaſmꝰ vel palisis vniꝰ lateris tm̄ reliq̄ nō exñte leſo: imo ꝑt ſupuenire in vno latere palisis: z i alio ſpaſmꝰ ꝑm diuerſos modos defluxꝰ māe z repl'onis ipſi⁹. ¶ Permixtio rōis vulneri nerui ſubſequit' cōicata cerebro ꝙ ꝓtinuitatem nerui ad ipm̄ mala mā vaporoſa ſiue fumoſa calida z acuta erugino ſa calefaciēte z deſiccāte cerebrū z ꝓturbāte ſpm̄ aialē in eo: z tūc maxime ſequit' vulnera neruoꝝ. ꝑmixtio rōnis qñ ad ipſa ꝑp febrē apa vel dolorem conſequet' vigilia ſuperflua. ¶ Accītia vo minus difficilia ꝙ̄tia vulnera neruoꝝ. dixit A. ſūt febres z apata mlta eueniētia in mēbris vicinis z circūſtātib⁹ extrinſec⁹ z vigilie z ſitis: z deſiccatio ligue. ¶ Et febris qdē facilr ſequtur ad dolorē: ac ētiā ad apa ſupueniēs illi vulneri z ipſa qdē ē ſignificatū mala ſigiians aut vehemētē dolorē aut apa magnū. ¶ Ad q̄rū vlcꝰ timet de ſupuentu ſpaſmi: q ſi ſupueniret: erūt tūc duo accītia ſeua ꝙ̄icta z ſiz binuicē i curatōe aduerſātia ꝑz plm. ¶ Attñ qz Ipo. i affo. inuit oppoſitū. ſ. bonū eſſe febrē in ſpaſmo fieri. Ió notāt ꝙ febris in vulnere neruꝰ ꝑt puenire aut ex cā doloris z eoꝝ q̄ ipz vulnꝰ comitant': aut ex cāis aliis: aut ꝑp aliquā mām in alijs corpis ꝓtib⁹ putrefactā: z ſi ex cāis alijs: tūc ei⁹ ſupuentus ꝑt eē ad bonū: qz māz ſpaſmū faciēte vel facturā ꝺigerit reſoluit z ꝺſumit: z ſic a iā fcō ſpaſmo liberāt z a futuro ꝑſeruat. Si vo ex cā vulneris z comitātiū ipz tūc ei⁹ ſupuēt⁹ est malꝰ ꝑp dictas cās. ꝺz ḡ itelligi affo. inuēs bonū eē fieri febrē in ſpaſmo q̄ñ febris z ſpaſmꝰ nō ꝺſeq̄t: vnā z eādē egritudinē magnā z ſuſpectā: qz ſi ſic ꝺſeq̄rēt eēt malū. ¶ Et i tali caſu A. febrē nūerauit iter accītia mala ꝙ̄tia vulnꝰ neruoꝝ. Si āt febris z ſpaſmꝰ nō ꝺſeq̄rent eādē cām z radicē: tūc febris ꝑt eē ad bonū: vt inuit ꝑfat⁹. ¶ Apata vo multa i circuitu vulneris fiūt q̄ñ mā multa pp doloꝛē vel cās aliā vt vehemētē calatē ad locū vulneris flueret q̄ occuparet ēt ptes vicinas z aparet illas: q̄ ſi apauerit ptes extrinſecas ſignāt' vtus inde potētior: ita vt expellat māz ad exteriora. ¶ Sitis āt z deſiccatio ligue z vigilie ꝑpe accidūt q̄ñ vulneris neruoꝝ ſupuenerit feb. z iſta accītia intm̄ ſūt mala i q̄ꝺtū febris quāipa comitāt' ē malatiō ꝺ eoꝝ malitia iudicādū est: ſic ō feb. ꝺcm̄ ē. ¶ Et qz accītia difficilia ſupradicta maxie ſequūt' pūcturā nerui vl' coꝛde pp ſtrictura ei⁹ pp quā mā in neruo pūcto aggregata nō ꝑt libere trāſpirari neq; mā eruginoſa i eo collecta libere expurgari: ſic i alijs vulneribꝰ neruis iō ipa ē deteriora z piculoſiora. Ió i pūctura nerui auctores ꝑpe: z maxie dixerūt. ſpaſmū z alia ſeua accītia ſupuenire. Uñ ait Hal. in tegni nerui vo z tenōtis pūctura pp mimiū: z qz cōicatiua ē ad p̄mā pticulā. ſ. cerebrū: pata ē ꝓuocare ſpaſmū. ¶ Pꝰ pūcturā moleſtiora z piculoſiora ē iciſio aduenies neruo ꝑz latū icōpleta ñ i totū. Ipa. n. pꝰ pūcturā. dixit Ha. i teg. moleſtiora est z cito pꝰ illā ſpaſmū adducēs: qm̄ ps mēbri iciſa doloreꝝ patif: qm̄ ad neruū trahit' z cōicat' pti nerui nō iciſe nō iducēs in ea accidētia ſupradcā: vñ apant': z illa pte nō iciſa mediāte p̄t leſio cerebro cōicari z ſpaſmū ſicut z alia accidētia difficilia ſeq. Ideo dixit Hal. ꝙ tumoꝛ z apa inciſū z nō inciſum ꝓtinet locū qō cā ſpaſmi est. ¶ Poſt incisionē nerui ꝑm locū nō totalē in piculoſitate ſequtur fixura nerui. i. iciſio aduenies ei ꝑm lōgū. ipſa enī cā est minoris doloris z minoris attractiōis māe: tñ cū attrahit' ꝑt ab ea fieri cōicatio cerebro ꝑz oēs villos nerui z multominꝰ piculoſa ē incisio nerui aduenies ei ꝑz latitudinē ꝙ totū: qz tūc nō remanet i ea locꝰ in q̄ possit mā ꝓtineri: z ſi q̄ ad ipm̄ attrahit' ꝑz viā liberā per quā ꝑt libere expurgari. Uñ nō ꝺculcat' neq; putrescit neq; est ei cōicatio ad cerebrū ꝑz plm. Uerūtñ quo ad mēbra ad qō neruꝰ ille dirigebat' est magis alijs piculoſa: q̄m̄ neceſſario mēbrū illō amittit ſenſū z motū. ¶ Dixit Auer. colliget 7. ſi neruꝰ ex trāſuerſo nō est ex toto inciſus: tūc vulnus piculoſius est q̄z ſi nerui inciſio in lōgitudine traberet'. hic enī ſ. in inciſiōe trāſuerſa nō totali est timoꝛ ſpaſmi. ſupp. ibi: aut nō ſic. ¶ Dixit Aui. vulnera cadētia ꝑz lōgitudinē i ueruis ſaluioꝛa ſunt cadētibus ꝑz latitudinē incōplete: eo ꝙ vill⁹ ſanus ledit' vicinitate inciſi z nocet' ꝓpſuz: z noect cerebro z facit accidere ſpaſmū z egritudines magnas. Et ió q̄ñ timet' de ſpaſmo z egritudinib⁹ magnis: aut iā ſupuenerint: tunc dixit. A. fit neciū abſcindere neruū vulneratū vel punctū cū totalitate: ſz ꝑz latitudinē totalē ſuā. eteni ex iſta totalitidſione puenit qes z ſeparant' vel ſedant' accītia mala. ¶ Dixit Aui. ꝙ ꝺſilr ſic vulneri neruoꝝ est diſpō: z idē iudiciū i vulneribꝰ chordaꝝ z lacertoꝝ z ꝑprie in latere eoꝝ. ſ. lacertoꝝ: z in extremitatib⁹ ipſoꝝ eueniēte vulnere. Nā ſi vulnꝰ accidit in extremitate lacerti vīus ꝓncipiuz: q̄ dī caput lacerti: tūc illud vulnꝰ ſimilat' in accītib⁹ z difficilib⁹ z nō difficilibus vulneri neruꝰ: z ſilr in oib⁹ alijs diſpōnib⁹. Et ſi accidit in extremitate alia q̄ dī finis lacerti ſiue cauda eius: tunc qz inde oriť chorda vulnꝰ illud in diſpōnib⁹ z accidētib⁹ ſilat' vulneri chordaꝝ. Ista tñ ſilitudo vt dicunt: non est oino ſtricta: imo ſatis larga: qz quāuis ad vulnera chordaꝝ z lacertoꝝ ſit aptitudo z ꝓueniunt ex eis accidētia ſupradicta: nō tñ tanta nec tam velociter nec tā ſepe: quāta velociter z quā ſepe ſequunt' ad vulnera neruoꝝ: qm̄ nerui ſunt magis ſenſibiles q̄z chorde z lacerti: q̄uis habeāt chordē in ꝓpoſitōe ſua mixtionē villoꝝ ligamentoꝝ z lacerti mixtionē villoꝝ carnis: vt patuit in anatomia ipſoꝝ. ¶ Et cōparans Auic. inter vulnera chordaꝝ z pāniculoꝝ dixit: vulnera q̄ accidunt in panniculis ſunt leuiora eis que ſunt in chordis aut neruis. ſup. aut extremitatib⁹ lacertoꝝ. Et nō intellexit. A. de vulneribꝰ omniū pāniculoꝝ. ſūt eni ꝙ pāniculi qdā quoꝝ vulnera ſūt peſſima: z ꝑm plm mortalia: vt q cordis z q cerebri z pānicul⁹ diaphragma z mediaſtina z veſica: z filia mēbra pāniculoſa. z ideo ſolum intellexit de pāniculis velantibus lacertos. ipſoꝝ enim vulnera nō ſunt piculoſa: ſz ſaluat: q̄m̄ q̄z q̄uis habeāt in cōpoſitōe ſua mixtionē villoꝝ neruoꝝ villi illi ſūt in eis ſituati ꝑm trāſuerſuz non ꝑz lōgū: ſicut in chordis z lacertis: z ió nō pōt illis mediantib⁹ fieri cōicatio malitie cerebro: z est bonū vt medicus diſcernat inter chordas z pāniculos vt nō erret in iudicio ſuo z curatiōe ſua: pānicul⁹. n. vulnerat⁹. dixit Aui. ſuffert ſuturaz, chorda āt oñt nō ſuffert eā. ¶ Dixit Raſ. 13. ꝙti. dico quotiēs diuidat' ali-

Paralis cōſeq pōt vulnera neruoꝝ z qūo.

Permixtio rōnis qūo ꝺſequtur vulnera neruorum.

Febrē in ſpaſmoē bonāqūo intellr.

qꝫ hꝫ significatio ꝙ ibi sit pānicul⁹ aut chorda aut neruus scire debes ꝙ si hñ poteris ispicere inuenies i chorda villos eius esse ꝓ lōgitudiné: z nō erit ei ꝓtextio ad modū pāniculi: qñ pānicul⁹ est eq̄liū ptiū in oib⁹ dispōnib⁹ suis chorda vo dꝛ hꝫe in se meat⁹ villoꝝ: z pānicul⁹ ét si pūgat nō hꝫ sensuꝫ chordę: z ét chorda est vehemētioris ouritiei q̄z pāniculus: z si extēdis pāniculū nō accidet tñ res nociua. Et iō quotiēs pānicul⁹ fuerit incisus nō erit icitio ei⁹ nociua: neq; ét ipius putrefactio: z sīl̄r vulneri pāniculoꝝ est dispō vulneris accidētis in carne simplici: q̄uis veniāt ad mixtionez illi⁹ villi neruoꝝ. ¶ Dixit Ꝟpoc. i affo. Si in vulnerib⁹ magnis z fortib⁹ sanies nō apparuerit malū z ꝙ vulnera magna z fortia maxime itellexit vulnera neruoꝝ. ad ipsa enim plm būores acuti defluūt inobedientes vt ꝙuertant in saniē. cū ergo i ipsis vulnerib⁹ sanies nō appeat significat mala mā ad locum deflura q̄ erit cā magne lesiōis z maloꝝ accītiū: z eꝫ. si i vulnerib⁹ neruoꝝ sanies emittit: tūc illa vulnera salua erunt z nō succedēt accidētia timorosa: nisi in posteꝝ nou⁹ error cōmittat: z maxime salua essent si apparente sanie dolor geueret. Et scias ꝙ vehemētia doloris magis accidit iciſiōe nerui siue ꝓ lōgū siue ꝓ latū fuerit: ſꝫ retētio erugis z ipi⁹ icarceratio magꝭ accidit i pūctura: z magꝭ q̄sto pfūdior neru⁹ fuerit.

Cura vulneꝝ neruoꝝ. duplex ē. vna gñalis alia spālis. z de gñali dicet i hoc cap⁹. z ipsa triplici pficit istro. s. dieta potōe z chirurgia. z dieta qdē ꝓsistit in euitatiōe aeris frigidi z oi⁹ rei actu frigide ne ꝙueniat ad neruū lesū. ait eni Ꝟpo. q̄rta affo. frigidū inimicū ē neruis. Jō dixit Gal. 3. de ige. sani. inhibeo sup oia vt nihil fridū fixure nerui appꝛo pinquet cū mēbrū infirmū. s. ipse neru⁹ sentibilissimū sit. mō q̄sto mēbrū est magis sensibile tāto pl⁹ indicat de ꝓhibitōe q̄litatis nociue. q̄litas āt magis nociua neruis ē actual frigiditas cuiuscūq; rei siue sit frida potētia siue actu: qñ actual⁹ friditas ſbaꝫ neruoꝝ congelat z ispissat z poros eoꝝ: z circunstātū ét mēbroꝝ claudit z opilat: z si aliq̄ mā ad neruū fluxit illā igrossat z ꝛculcat: q̄ postea pōt esse cā difficiliū accītiū maxime spasmi. Dixit eniꝫ Ꝟpo. vbi. ē. frigidū. s. actuale spasmos z thetanos facit. z. Aui. dixit. qñ apant nerui: z q̄ sūt eis silia vt chorde z extremitates lacertoꝝ z aduenit eis friditas spasmant. Et dixit Gal. ꝙ actuale frigidū a neruis ét ꝓhibēdū: q⁹ neru⁹ iūct⁹ est z colligat⁹ nobilissimo mēbroꝝ q̄ō est fūdamētū z initiū a q̄ multa corpora dirigunt: z tale est cerebrū: q̄re nerui nocumētū facilr cerebro cōicabit: z maxie ꝓpter dictā cām ꝓhibēdū est frigidū cū cerebrū z nerui fridi sint ꝙportionis innate apta pati ab actuali friditate maxime cū fuerit in dispōne nālis ꝙportionis. si eniꝫ foret in mala discrasia calida: tūc actuale fridū nō noceret. Ait eniꝫ vbi. ē. Gal. ꝙpo nerui frigidioꝝ est alijs. ꝓpter hoc friditas agit i eis. q̄ actio ducit cerebrum: z sequit ex dictis ꝙ q̄sto neruus dictus Ies⁹ cerebro fiat ꝓpinqui⁹ tāto veloci⁹ eius nocumentū cōicabit cerebro: z tāto veloci⁹ difficilia supueniēt accidētia. ¶ Quidā āt dixerunt. ꝙ actualis calitas magis ē inimica neruis q̄z actualis friditas. q⁹ calitas magis aduersat ꝙportioni nerui q̄ vt est dcm frida est. dcm tñ isto⁹ nō ꝓtinet vitate: q⁹ q̄uis neru⁹ sit frigide ꝙportionis innate: q⁹ tñ ꝓtinue recipit calitatē influentē ꝓtinue est actu calidus: q̄ actio influēs actuat ei⁹ ꝙportionē innatā: ꝙ quā fic actuatū sentit z nō ꝓ innatā tm. calitas itaq; occurrēs neruo nō occurrit ei actu frigidoꝛiſ actu calido: q̄re ei nō nocet nisi fuerit excessiua. imo cōfert ei eius ꝙportionē ꝓfortādo z eius ꝙportionē innatā ét a casu in lapsum simile. ꝓhibēdo actualis ét caliditas nō excessiua neruis vlceratis ꝓfert: sedādo doloꝛē z mās ad eos ōfluxas resoluēdo: vt infra dicet. Et dicūt. ꝙ actualis caliditas cōpetit oi tpe vulnerib⁹ neruoꝝ: maxime tñ in ꝓn⁹: dꝫ tñ esse mitis nō acuta aut mordax vt patebit. nō ergo dꝫ approximari licitū vel tūc: vel qōuis aliud nisi actu calm fuerit. ¶ Dixit Aui. vulnerib⁹ a qbus est necesse elōgare aquā. s. fridaꝫ est vulnus, nerui: z sīl̄r frigus. s. aeris vel cuiuscunq; rei neruo approximāde: q̄uis minoret. i. q̄uis parū sit frig⁹ illud: est tñ de rebus nocibilioꝛib⁹ ei: ideoq; hñ dicūt. ꝙ cū discooperit vulnus nerui dꝫ illud fieri in pūctia ignis aut tegule calefacte: aut alterius calefaciētis aerē in circuitu ꝓcipue si neruus fuerit discoopertus a cute vel carne denudatus. ¶ Et dꝫ vitare hñs vulnus in neruis z sibi sīlibus iraꝫ furorem z tristitiā sollicitudiné clamorem locutioné nimiū strepitum murmur multoꝝ visitationé z luminis splendoreꝫ z silia. ¶ Et dꝫ esse in quiete mētis z corporis abstinēs ab oi motu: z maxime membri vulnerati. ipm enim situari dꝫ ꝑm quēcūq; modū magis remotū sit a doloꝛe: z dꝫ vitare somnū z vigilias imoderatas plus tñ vigilias q̄z somnū. Dixit Gal. vbi. ē. nimiā quieté sustineant z iaceant in molli z plana culcitra. Et Aui. dixit. dꝫ vt sit stratus eius humidus. i. lenis. ¶ Et dixit Gale. subtilibus dieteꝫ. s. cibis z potibus paucas gñantib⁹ supfluitates z paucū nutrimētū: ita ꝙ sint subtiles i q̄titate z q̄litate: z hoc vt nō multiplicet mā apta ad locū fluere doloris: z fiat corp⁹ auaꝝ desiderās in retinēdo nō in expellēdo. Dixit. A. opꝫ vt sit regimen vulnerati in neruis subtile: ita vt sit in vltima subtiliatiōe. z hoc i vulnere simplici: ac ét in ꝓpositō: z maxime cuꝫ apate. Dixit enim Aui. cū doloꝛ facit accidere apa: tūc necessariū est ét dare cibū. s. subtilē: vt est ꝑdictū: z maxime qñ vulnera sunt in latitudine. ¶ Et dꝫ vitare patiens vulnus neruoꝝ retētionem superfluitatum: sed excitari dꝫ ad ipsarū purgationé quotidianā: z debet vitare coytum omnino: z oēm cogitationé z conspectum mouentem ad coytum ne eueniat ei pollutio.

Cura per potionē generalis: vt innuit Gal. in tegni duas hꝫ intētiones: quaꝝ ꝓma est sumpta a morboꝛe: cꝫ ipso vulnere nerui: z ista est ipsi⁹ vnitio z ꝓsolidatio. z alia ē sumpta a reb⁹ ꝓter nām cū hmōi vulnere complicatis vel possibilibus complicari: z horuꝫ quedā sunt ad q̄s ꝑm plurimū mala sequunt accidentia: vt sunt doloꝛ apa z incarceratio māe: siue retētio erugis in ipso neruo vulnerato: z iō ista intētio diuidit i duas: vna est q̄ ē ad dictas res: z altera q̄ est ad dicta accidētia ꝓhibēda vel corrigēda: z tu qdē iaꝫ sciuisti in ꝓcedētib⁹ ꝙ qñ doloꝛ aut apa: aut retentio erugis. aut ꝓtusio: aut attricio: siue putrefactū cū vulnere cōponitur impediūt curā ꝓpriā ipius vulneris: ita ꝙ nō pōt curari: nisi ꝓius curet illud secū ꝓiūctū. Jdeo a cura vulneris est desistendū: dōec curet illud: ꝓpterea dixit Gal. vbi supra bonū est fissuram. i. vulnus neruoꝝ qōcūq; fuerit dimittere s. curare iꝑm studiū inducēdo: ne q̄olibet glutinet vel claudat. Et Aui. dixit. qñ accidūt vulnera i neruis: tūc nō dꝫ vt ꝓperēt ad incarnationē: sed dꝫ vt incipiat a sedatione doloris: z sīl̄r sit tua intētio in sedatione apatis si acciderit. sup. z sīl̄r in sedatiōe alioꝝ ꝑdictoꝝ sine quoꝝ cura curari non potest. Et curatio horꝝ qñq; est ꝓuisio ne accidant: z qñq; est sanatio postq̄ acciderint. Et ꝑuisio qdem perficit cū diuertentibus ad oppositum vel diuersum cum re diuertente cuꝫ exitu: siue sine exitu cū exitu cum flōia: z sanguisuga ꝙ appositione: z ventosarū cum scarificatione. solutiōe vētris z vomitu z silibus: z maxime cū eductiōe humoris acuti. Ait. n. Gal. mūdificet totū corpus ex humoꝛibus ingeniādo ne locus in tumorē deueniat. Et Aui. dixit. si mali in corpore fuerint humores cū farmaco euacuent: sine exitu vo sicut cum fricatiōe forti z cōpssiōe: z ligatura doloꝛosa z silib⁹ factis i mēbro oppositō vel lōginquo. Et dixit Gale. añ oia tñ z festināter hec fieda sūt. ¶ Dixerūt qdā. fiat flōia ꝓia die vulneris si possibile fuerit: aut saltē in scōa z q̄citius fieri potuerit possent in circuitu in loco remoto a vulnere appōi q̄ repcutiūt z vias stringunt: q̄si sint hmōi a loco vulneris ꝓsus euitāda. ¶ Pro sedādo āt doloꝛe. dixit Gal. ex oleo fomēta: z voluit Ga. z sīl̄r alij auctores ꝙ olea i hꝫ ꝓueniētia sūt subtilioris sbe: z q⁹ talia sūt vtual r calida: iō Gal. innuit ipsa. s. olea debere ee actu z potētia calida: vt rōne actualis caliditatis doloꝛē mitigēt z rōne potentialis poros aperiant z cali/

Dieta sine administratio serum nō nālius in cura &c.

ginoſum vapore ⁊ oēm eruginē reſoluāt ⁊ ex̄ ferāt.i.debent eſſe ſubtilis ſbe: vt in cōpactā ⁊ ſpiſſam ſbam neruoꝝ: ⁊ in ꝓfūdo poſitā valeāt puenire ⁊ penetrare. Et ſic vī velle Ga. q olea ſtiptica ⁊ groſſe ſbe nō ꝓueniāt: imo noceāt: verūtn̄ ſi in oleo ſtipticitas fuerit pauca nō nocet: imo ꝓferre pōt. Et ió dixit. A. vapora cū oleis calefactis: ⁊ cū oleo onfacino ꝓpe: qm̄ in ipſo eſt ſtipticas q̄dā.i.pua. Et ió dicūt q onfacinum ꝓueniēs nō dz eē ſūptū ex oliuis oino imaturis: qr tale ē nimie ſtipticitatis: oleū.n. nimie ſtipticitatis eſt oino euitādū. Uñ de tali. A. itellexit cū dixit. caueat in hoc vulnere ſtipticū ⁊ ꝓpe in ꝓn°.i. nō ſolū in ꝓceſſu: ſz ēt i ꝓncipio i q̄ magis ꝓuenire vī: ꝓpterea q forte ſtipticū in ꝓncipijs vulneꝝ alioꝝ mēbroꝝ cōter adminiſtrat: ſz oleū onfacinū ꝓueniēs dz eē ſūptū ex oliuis nō ꝓfecte maturis: ſiue medijs inter acerbitatē ⁊ maturitatē: qr in tali oleo eſt caliditas aliq̄ mitigatiua doloꝝ: ⁊ eſt in eo ſtipticitas pauca q̄ nō pōt ledere: ⁊ pōt ꝓferre maxime in ꝓncipio fluxū materieꝝ ad locū vulneruz aliq̄lr cohibēdo: neq; ꝓhibet ꝑ talē quā ſtipticitatē a penetratiōe: ⁊ tūc dicūt. dz tale eē oleū adminiſtrāduz in vulnere nerui diſcoopti: vt nō ꝓducat oleū ꝓuatū ſtipticitate neruū ad putrefactionē. ¶ Dixit. n. Gal. vbi. ſ. loc° hui° fiſſure nō dz ifundi oleo. ſ. oino ꝓuato ſtipticitate: qm̄ oleū ꝓuū ē: ei cui° eſt exiccare cū ſit humectatiuuz ⁊ ſua cal'e ⁊ humiditate dz neruū putrefacē. Et. A. dixit oleū ite ꝓ nocet neruis: ⁊ nō eſt neceſſariū: niſi apud ſedationē doloꝝ. ¶ Cū ergo dixit. ⁊ nō ſedes doloꝛes eoꝝ cū aq̄ calida oino: imo cū oleo ſubtiliū ptiū in quo nō ē ſtipticitas itelligas. ſ. mlta: aut itelligas in neruo carne coopto. ¶ Dixit. n. Gal. q oleum aliud facit in neruocoopto: ⁊ aliud in diſcoopto: qm̄ in coopto oleū nō ſic attingit ad ſbam neruī: vt poſſit diſſoluere ⁊ putrefacere: non. n. ꝓuenit: ad neruum actualiter ſz ſoluz virtualr. Et ió dixit Gal. q in punctura nerui oleum calidū conuenit qr in pūctura vt plurimū neruus remanet cooptus: ſz in diſcoopto ꝓuenit ad ſbam eius abſq; medio, quare eā diſſoluit ⁊ putrefacere facit. Et ió Auer. 7. colliget. ait, res q̄ doloꝛe mitigat nō exiſtēte neruo diſcoopto ē oleū oliue calidū. ꝓpea qr reſiſtit oibus paſſionibus nerui. ¶ Et Auicen. poſtq; dixit multū ſtipticū nō ꝓuenit in doloꝛe ⁊ paſſionib° neruoꝝ: exceptuādo dixit: niſi ſit ſtipticitas medicaminis cū abſterſiōe ꝓiūcta: ſicut ē es vſtū ⁊ ſcoria eris: in qb° aggregaſ ſtipticitas ⁊ abſterſio ꝑ diuerſas ptes eaꝝ: qm̄ tale medicamē pōt approximari vulneribus neruoꝝ qm̄ nocumētū ſtipticitatis eius tollit ꝑ ipſaz abſterſionē. Et dicūt. nō ſoluz in ꝓn° dz ſedari doloꝛ cū oleis calefactiuis: ſz ēt i poſteꝝ ſi affuerit. ¶ Dixit. A. multotiēs ꝓtingit q vuln° approꝛopinquat ſanitati ⁊ nocet ei frig° ſupueniēs: ⁊ fit inde vehemēs doloꝛ: ⁊ redit leſio. ¶ Et de oleis ꝓueniētib° in ſedatiōe doloꝛis vulneris neruoꝝ: dixit Gal. q ē oleū ſapiū ſiue ſapinū: ⁊ eſt oleuz colletū in q̄dā regione dicta ſapia vel ſapia i q̄ oleū colligit ſubtili° ⁊ calidi° oleis aliaꝝ regionū: inueniť tn̄ alia lra que dz oleū ſepiū ſiue ſepinū: ⁊ tale oleū ſic dr. qr apparenter eſt in ſba groſſum ad modū ſbe ſepi: exiſtēter tn̄ eſt ſubtile ⁊ penetratiuū: qō tale oleū tetigit. A. cū poſuit medicamē ꝓpoſitū Gal. ꝓfectū cū oleo groſſo ⁊ alijs qō iferi° ponet. ¶ Et dicūt q̄dā. q oleū pōt eſſe tale duplr. Uno mō rone antigtatis: qm̄ in tpis lōgo ſpatio appareter ingroſſaſ vt notū eſt. Et dicūt q̄dā efficiť calidius. ⁊ dicūt ꝓpbāc cām. dixit Gal. bonū eſt vt hoc oleū: ⁊ ſilr oia olea ꝓuenientia ſint ouoꝝ vel triū annoꝝ eo q eſt magis reſolutiuū q̄z recēs āni ipſius: ⁊ q̄to vetuſti° tāto magis reſolitiuū q̄uis doloꝛē adeo nō mitiget. In qb° vbis inuiť q qñ intētio eſt magis ad ſedandū doloꝛē: tūc dz ſumi oleū recēs: ⁊ qñ magis ad reſoluēdū: tūc oleū qō eſt antiquū: qr magis calidū. ¶ Huic tn̄ ſnie q̄dam aduerſanť dicētes q oleū ſpatio tpis ingroſſaſ ꝑ excluſionē ptiū ſubtiliū calidaꝝ: qr remanet oleū antiquū frigidi° recēti: oppoſitū tn̄ hui° expiētia demonſtrat: qm̄ antiquū magis penetrat: ⁊ magis calefacit. Alio mō ꝑt oleū eſſe groſſuz apparēter: ⁊ tn̄ penetratiuum calidū rone decoctionis de ipſo facte: nā decoctio acqrit ei caliditatē ⁊ ſiccitatē ⁊ groſſitiē ⁊ ió decoquiť donec deueniat ad ſbam mellis. dixit. A. ſedať ēt doloꝛ cū adipib° calidis: ⁊ de iſtis dz intelligi ꝓpť vt dcm̄ eſt de oleis. Et dixit. ſedať ēt cū pānis calidis. ſ. calʼate tēperata ⁊ iſti maxie ꝓueniūt in neruo diſcoopto. ¶ Dixit Gal. q in ſedādo doloꝛē in vulneribꝰ neruoꝝ vitāda eſt aq̄ calida q̄uis ipſa ſedet doloꝛē ois apatis: eo q ſba nerui eſt frigida de mā hūida a frigido ꝓgeſta: ⁊ talis ſba ⁊ filꝛes ei diſſoluūť ⁊ putrefiūt ex calidis ⁊ hūidis approximatį ⁊ magis ex aq̄ calida: qm̄ ipſi° humiditas eſt multa: ⁊ eius caliditas ē accidētalis. Et nocet ēt neruis aq̄ calida alia de cā que eſt q q̄uis actualē habeat caliditatē: illaz tn̄ in ꝓceſſu dimittit ⁊ ad ꝓpriam redit friditatē: quā habebat in actu que actualis frigiditas: vt ſupra patuit eſt neruis inimica. ¶ Et Aui. de his dixit. nō ſedes doloꝛē neruoꝝ vulneratoꝝ cū aqua calida oino: imo cū aliquo oleoꝝ ſubtiliū ptiū in quo nō eſt ſtipticitas. ſ. mlta vt ſupra dcm̄ ē. Nā dixit. A. ſi accidit neruo putrefactio. i. res putrefaciēs. ſ. calida ⁊ humida: ſicut ē aq̄ calida: coꝛrūpit. Nā putrefactio feſtinat ad neruū: qm̄ ſť creati ex hūiditate quā ꝓgelauit ⁊ coagulauit frig°. Et ad hmōi ꝑparat putrefactio ex hūiditate ⁊ calʼate hūida: ⁊ ex humiditate ſola: ⁊ ex calʼate ꝓiūcta cū humiditate. nā cū decoquitur. i. ebulit in eo humiditas: ſiue ſola: ſiue ꝓiūcta cuz calʼate inducit in neruo caliditas extranea q̄ eſt cā putrefactionis eius: quod. n. eſt congelatum a frido diſſoluitur a calido extraneo: ⁊ ió nō ſolū eſt ꝓhibēda aqua calida: ſz oē mollificatiuū: vt puls de farina tritici ⁊ ſiñā: vt oleū vt ſupra patuit. Uerūtn̄ oleū q̄uis ſit putrefactiuū: ipm tn̄ dixit. Aui. qñq; eſt neceſſariū ꝓpť ſedare doloꝛez vt dcm̄ eſt: aut ꝓpť ſubtiliare medicinas: vt faciat eas currere. i. faciat eas penetrare ad p fundū que forte de ſe nō penetrarēt: aut ꝓpť remittere acuitatē ⁊ moꝛdicationē medicinaꝝ: vt nō pūgāt ⁊ noceāt neruis. ¶ Dixit. n. A. q medicie pūgētes ſole qñq; pficiūt hāc opationē. ſ. pūctionē in neruis: ⁊ ió qñ ſūt neceſſarie nō debent admiſtrari ſole: ſz cū oleo. Uerūtn̄ qñ eſt neceſſariū admiſtrare oleū ꝓpť aliquā dictaꝝ cauſaꝝ, eſt neceſſariū admiſcere ei medicinas q̄ reſiſtūt eius humectatiōi: vt ea mediāte nō putrefiat neruus. Et ió dixit. A. q medicine reſiſtētes qualitati humectāti olei ꝓueniūt. Et de his medicis reſiſtētibus ſunt medicine acute: ⁊ fortaſſe hoc itellexit. A. cū dixit. ⁊ medicine pūgētes ſole fortaſſe pficiūt hanc opationē: ⁊ hāc reſiſtētiā humectationi olei: ⁊ ꝑm hoc apparet q medicamen acutū ex medicis acutis ⁊ oleo ſit ꝓueniēs neruis: qm̄ tollit ab eis punctionē: ⁊ ipſe tollunt ab eo humiditatez putrefactiuā reddētes ipm exiccatiuū. ¶ Propter p̄dicta dicūt. q ſi aliq̄n ad ſedationē doloꝛis neceſſariū ſit oleū: tūc poſſum° eo vti ſi neruus fuerit diſcooptus ſolū in circuitu vulneris nō itus in vulnere. Si vo neruus fuerit carne coopt° poſſumus eo vti in circuitu ⁊ itus in vulnere. Dixit. A. ſi nō fuerit excuſatio. ſ. ab adminiſtratiōe olei ꝓpť cās ſupradictas maxime i neruis diſcooptis: tūc adminiſtretur vt dcm̄ eſt. ſ. non in vulnere: ſz in circuitu vel mixtū cū medicis ꝓhibētib° ab eo putrefactionē. Et dixit. q̄n eget aliq̄ egritudinū ſolꝰonis ꝓtinuitatis neruoꝝ. vt ſupra ipm ponať ⁊ ꝓpie eius q diſcooptus eſt oleū. ſ. nō mixtum alteri medicine: opz tūc vt tranſeat ꝓius ſup ipm neruū vinū coctum: ⁊ deide oleū. ¶ Em plaſtrū ꝓferes doloꝛi neruoꝝ vulneratoꝝ. ℞. lūbricos terre ſtres: ⁊ radices porroꝝ ⁊tritas: ⁊ i oleo frige: ⁊ calʼ ſuppoe. ¶ Pro ſedatiōe aūt apatis dixit Gal. igenia ne locus in tumoꝛē deueniat. ſup. ⁊ ſi deuenerit cura puꝰ ipm apa. Et. A. dixit. ſit tua intētio in ſedatiōe apatis ſi acciderit. ſup. ⁊ ꝓhibe ei° aduētū: ⁊ iā fcm̄ augumētū q̄ztū poteris. ¶ Prohibetur āt euēt° eius modis diuertētib° dictis ſupra: ⁊ ſedādo doloꝛē ⁊ remittēdo caliditatē ſi q̄ fuerit in loco abijciēdo oēm cām attrahētē: vt nō trahatur materia ad locum vulneris. Empl'n fcm̄ cū tota farina fruméti ⁊ ſucco folioꝝ iuſgami

Oleū alr ꝓuenit in neruo coopto: talr i diſcoopto.

albi tepidū ſuppoſitū ꝓhibet defluxū materieꝫ ad locū z tu mozē iā fcm̄ ſanat. Si ergo cū apate ꝓiuctus fuerit dolo: fo: tis: tūc ſedes dolozē q̄tū poteris. ¶ Dixit. A. qñq; cōuenit adminiſtrare illud qō é leue. i. lenitiuū dolozis: z marie dicūt erit hoc in fiſſura neruī: qz in ea ꝓſueuit dolo: vt pl'm fozti accidere: alia tñ lra hz illud qō eſt leue. i. remiſſū. ſ. in cal'ate: qz calidū modicū eſt mitigatiuū dolozis. Si vō non affuerit cū apate dolo: fozti⁹ icipe a cura apatis. Et tūc de illis q̄ ad miniſtrant' ſūt: dixit. A. empl'a fcā cū ſirupo acetoſo z aq̄ ci/ neris cū farina fabaꝫ z ozobi z ciceꝫ z lupinoꝫ amaroꝫ z lauich ordei. z cū ſilīb⁹ his: qm̄ iſta ſūt exiccatiua māe apat̄ z aliq̄l' ꝓhibitiua fluxꝰ: z maxie ꝓuenīūt i augmēto apat̄. ¶ Et de ꝓueniētib⁹ ét in ꝓncipio ſine ꝓncipij: z ꝓncipio aug mēti in ſedatiōe apatis é. dixit. A. vt adminiſtret' ꝓgelatum vue. i. ſapa cū vino z pauco aceto z oleo cū q̄ztitate ꝓuenien te: z caleſiat cū eq̄litate: z ſubmergat' in ipis lana ſozdida z ponat' deſup. ¶ Q. ñ vō apa ꝓlongatū é. ſ. qñ eſt in declina/ tiōe ꝓfert medicamē fcm̄ cū aq̄ cineris: z q̄ ſit cū ſozditie bal nei. Et i medijs tpib⁹ ꝓuenit faria ordei ozobi: z faria fabaꝫ z itē faria ozobi. ſ. ſola cū iā decocte fuerit. ſ. dicte farine in aq̄ cineris: aut in aq̄ pura in q̄ ſit vt⁹ ſerapini. ¶ Et ſcias qō curatio apatis ſupueniētis vulneri neruoꝝ: diuerſificat' ét ſm q̄ apa eſt calidū vel frigidū. Nā ſi fuerit cal'm. dixit. A. tūc aucte Sal. in libzo cathagenis cū accidit i vulnerib⁹ ner uoꝝ z mēbzoꝝ neruoſoꝝ flegmō fozti⁹ inflāmatiōis valde: tūc opz vt adminiſtrent' in curatiōe ei⁹ medicine fride al's. facte cū aceto z lapidib⁹ mineralib⁹: q̄s poſuit Sal. p̄cipue in. 3. dicti libri: de qb⁹ vna eſt hec. ℞. calcadis. 3. i. z quartuz dragāti. 3. ij. 5. z corticū thuris. 3. i. 5. z bezard. 3. i. z cere. 3. vj. z olei. 3. ix. z aceti fozti⁹. lib. ij. teranť medicine ſicce: z in fundant' in aceto decē dieb⁹ z diſſoluāt'. deide miſceant' oia in olla z moueant' motu exq̄ſitiſſimo: donec equent': z opz vt diſtillet' ex eis ſup mēbrū infirmū bis z ter i die. Jſtud me/ dicamē vt dicūt nō oz poni int⁹ in vulnere: ſz in circuitu ne poſitū intus mozdicaret neruū acuitate ſua: z cū ponit' hoc medicamē deſup opz vt pōat' ſup ipm de fozti⁹ lana infuſa in aceto z oleo calefactis eq̄li cal'ate z nō frigidis. ¶ Si vero apa fuerit frigidū ꝓueniēs ab hūiditate apante z remollīē te neruū: tūc dixit. A. ſi neceſſariū erit empl'are locū i diſpō/ ne apoſtemoſa ꝑdicta cū empl'o fcō ex aceto melle z cinere: qz hz abſtergere z deſiccare illā humiditatē: tūc oz vt empl'z nō ſolū ſit ꝑmixtū z incozporatū ex dictis reb⁹ ſz z q̄ ſit de/ coctū: qz auget z vigozat' eius abſterſio z deſiccatio ꝑ deco ctionē z melius deducīt' eius mixtio ad vnā formā: z ſit fari na cū aq̄ ꝓficit' empl'm farina ozobi: q̄ ſi nō fuerit pñs tollat' farina fabaꝫ: aut ordei. ſup. aut ciceꝫ: aut lupinoꝫ amaro/ rū: nā tale empl'm deſiccat humiditatē illā apantē: z ꝓhibet putrefactionē: z tollit mollificationē z relaxationē a mem/ bzo. Ad tumozē z inflationē neruoꝝ z chordaꝝ: ſiue accide rit ex vulnere: ſiue nō. Dixit Meſ. oleū de nucibus ꝓfert: z mellilotū cū mulſa coctū ſil'r valet. ¶ Pzo mūdificatiōe aūt vulneꝝ neruoꝝ z abſterſiōe z exiccatiōe ois eruginis in ner uo collecte dixit Sal. oz mūdare neruū ex ſua ſanie: ſiue pu trefactiōe z ſiccari deceter cū lana ſtillo' ipoſita: z ſi vis eā in fūdere: eo q̄ ei⁹ aſperitas nō poſſit tolerari: infundēda é in ſapa tepida: aut vino dulci ab oi pūctione remoto z tepido. ¶ Dixit Sal. ꝑ abſterſiōe purā aquā q̄zto magis poteris fu ge in curādis neruis vulneratis quouis vulnere. ¶ Et. A. dixit. nō abluat' vuln⁹: neq; cū aq̄: neq; cū oleo: imo ſollici/ tus ſis vt abſtergas cū pānis cū lana in fine bōitatis. i. vſq; ad ꝑfectā mūdificationē. al's. in fine leuitatis. ſ. vt ſit lana vl' pān⁹. ſup. aut cū coto. Et ſubdit. Meſue ét abluat' cū vino coctō: niſi ſis ſecur⁹ a nocumēto humiditatis ei⁹. Eris aūt a nocumēto ei⁹ ſecuri⁹ ſi in eo bulliāt alique medicine exicca/ tiue. ¶ Et dixit Sal. fuge a vulnere neruoꝝ emplaſtra mol lificatiua. Ait enī ipe z recitat Aui. q̄ accidit cuidā hoī pū ctura cū ferro minuti capitis: z diſrupta eſt cutis z ꝓtinua/ ta eſt q̄duſdā neruis man⁹ eius z medic⁹ appoſuit ei empl'm q̄ iā exptus fuerat in icarnatiōe vulneꝝ magnoꝝ in carne: q̄re apar⁹ eſt loc⁹ z poſtq̄ apar⁹ eſt loc⁹ poſuit deſup empl'z mollificatiuū fcm̄ de farina tritici aq̄ z oleo: q̄re putrefacta eſt man⁹ ei⁹ z mozt⁹ eſt. ¶ Dixit auctoz cōpēdij. ſi vuln⁹ la uare volueris terge pr⁹ ſanié cū bōbacino vel vellere. i. lana z infunde bōbacinū in ſapa vel mellicrato vel vino dulci vel pōtico. Et ad meliozē erugis expurgationē. vt ſupra patuit vuln⁹ dimittendū eſt aptū z ꝓhibēdū a clauſione. ¶ Pzo ꝓ hibitiōe aūt putrefactiōis: ne accidat neruo ꝓcedēdū eſt vt dcm̄ eſt ſupra denitādo oia mollificatiua: z omne multe hu/ miditatis putrefactiōis inductiuū z mundificādo quotidie vulnus ab omni humiditate z omni ſozdicie ꝑ quā putrefa ctio poſſet neruo accidere. Si aūt ꝓhibere non pōt: aut iam acciderit in vulnerib⁹ neruoꝝ putrefactio: tunc dixit Auic. ſerapinū appoſitū eſt bonū: qm̄ abſtergit z deſiccat: z ſic pu trefactionem remouet. Et dixit. q̄ farina ozobi ſil'r eſt bōa: z dixit Aui. quādoq; accidit fruſtis neruozum corruptio: z eſt neceſſe vt extrahantur ſm modū ſm quē extrahīt' vena ciuilis cum nouaculis de qua dicetur in ſequenti tractatu. ¶ De cura aūt accidentium. ſupueniētiū vel poſſibiliū ſu/ peruenire vulneri neruoꝝ. dixit. A. qñ ꝓperat res. ſ. euent⁹ accidētium maloꝝ ſupra dictoꝝ: eo q̄ apatur neruus vel re pleť humiditatibus malis z times ex hoc putrefactionem ſuperuenire neruo. ſupp. aut ſpaſmū: z alia accidentia: tunc ſuccurre quātū eſt tibi poſſibile remouēdo apa z repletionē reſoluēdo: vt nō ſequant' accidētia: z maxime ſpaſm⁹. Ait. n. Auer. coll'z. 7. regimē totaliter eſt adhibendū: vt ꝓui/ dus ſis in reſiſtēdo ſpaſmo. ¶ Ait Raſ. 13. ꝓti. dico q̄ quo/ tiens videris in vulnerib⁹ neruoꝝ. aut ꝓtuſione eoꝝ doloꝛē incipere ꝓ lōgitudinē corꝑis z occupare aſcēſum ad ꝑtes capitis ꝙari debes epithimata z inūctiōes ātequā accidat ſpaſm⁹: hoc aūt fiet i nungēdo mēbra ſuperiora mēbzo vul/ nerato verſus caput cum oleo oliuaꝝ vel camamillino z ſi/ milib⁹ calidis. ¶ Dixit Sal. 6. de inge. ſani. loquens in exē/ plo cuiuſdā iuuenis vulnerati i neruo q̄ ipoſito medicamie vulneri cepit ifundere alā. i. aſcellā. ſ. eiuſdē lateris cuz toto brachio z ſpatula z collo z capite cū oleo calido: q̄m oleum calidū neruos ꝓfortat materias malas z vapozoſas ab eis reſoluit z ipſos lenit: vñ indiſpoſitos eos reddit ꝓtractiōi z ſpaſmo: z doloꝛē ét mitigat: z dixit Sal. ala z collū oleo ca/ lido ifundant' ſi vulnus in manu fuerit. Si vō fuerit i pede infunda nt' inguina cuz multo oleo cal'o vſq; ad oſſa dozſi z collū z caput. ¶ Et Aui. dixit. q̄ tu obſerues mēbra ꝓpin/ qua vulnerib⁹ neruoꝝ cū inūctōe. ſ. cū oleo cal'o z ſil'r caput z collū ei⁹ z ſubaſcelle ipſi⁹ ſi fuerit vuln⁹ in ſupiozib⁹: z ſil'r pectē z inguina z ꝑpe ſi fuerit vuln⁹ i iferioub⁹ vt in crure. ¶ Dicūt i vulnere neruoꝝ cuiuſcūq; ptis cruris fuerit ꝓue/ nit inungere caput z collū cū tota regiōe ſpōdiliū cū oleo ro ſaꝝ cōi. i. facto de oleo cōi: z nō de onfacino bñ calido mul/ totiēs in die z nocte. ¶ Dixit Alb. ſi ſpaſm⁹ ex vulnere i ner uo alicui egro accidit cito ſuccurre z chordaz q̄ ꝓbi incepit inunge z ſpōdiles ét inūge ex oleo palpādo z cōꝓmendo: ſit āt vnguētū z oleū relaxās z tepidū. ¶ Dixit Sal. z pōit 13. ꝓti. quotiēs patit muſculus aut neru⁹: aut pānicul⁹ pro/ ximus oſſi aliq̄ ō vuln⁹: z poſt quartū diē in loco eius acci/ dit doloꝛ ꝓtinu⁹ cū inflatione z febre z accidētib⁹ malignis videlz. vigilia ſuperflua alienatione mētis ſiti ariditate lingue augēte caliditatē q̄libet dic: ac emanante ab eo erugine tur/ bata z ſpiſſa ad modū fecis exiſtēte coloꝛe eius rutho. ac lo/ co attenuāte: z ſpaſmato extēſo vel expanſo cura eius oz fie ri cum medicinis lenitiuis ad ſuperponēdū ei: cum autem a doloꝛe z retentione eruginis apoſtemate z putrefactione ſe curus fueris: tunc ad curam vulneris nerui tranſire debes. ¶ De qualitate aūt medicaminis cōuenien tis huic vulneri dixit Sal. vbi ſupra ſtudēdū é vt medicamē ſubtiliatiuū. i. cū ſubtilitate penetratiuū z tēperatū in caloꝛe z ſiccitate ꝑtās

De ꝓhi/ bitiōe pu trefactio/ nis neruo rum.

De cura accidētiū

De medi cis ꝓuenīē tib⁹ vulne ri neruoꝝ

ne dolore. Medicamē.n. vlcer neruor dz esse calidū pp di
ctas cās supra: z maxime vt sit resolutiuū illar materieruz:
sz dz esse calidū tēperate: ne mordicet z dolorē iferat: z dz eē
subtilis sbe pp cās supra positas z dz esse prestās siccitatē: q:
dz esse nó multū siccū. Unde dixit Rabi. 15. pticula ex verbo
Gal. 3. cathagenis. q melior medicina plage nerui est q̄ de
siccat: z hz par caliditatis: vel cui? est calitas absćsa: z cum
hoc deiccat. ¶ Et Auer. colliget. 7. dixit. necesse ē q medi
cine q̄ neruo superponunt sint calide z sicce: ió q: hoc mem
brū pro maiori pte ledit a frigido. ¶ Dixit. A. medicamen
vulner neruor dz esse tēperate caliditatis nó in cōpatione
ad corp? tēperatū: q: dz vt sit resolutiuū z attractiuū humi
ditatis. Dixit. n. Rabi. vbi supra oia q̄ attrahūt humiditatē
ab interioribus ad exteriora sūt vtilia plage nerui mō calm tē
perate in cōparatiōe ad corp? tēperatū nō sufficeret eruginē
resoluere z ad exteriora trahere: sz dz esse tēperate calm i cō
paratiōe ad ꝓpōnē nerui q̄ frigida est. Et q sic debeat esse
apparet: q: Gal. exēplificādo de mā talis medicaminis noia
uit terbētinā euforbiū serapinū: z silia: q̄ respectu corporis
tēperati sunt intēse calida. Et ió dicūt. cū Gal. dixit. q medi
camē sit tēperate calm intellexit. i. q cuz tēperata caliditate
ad neruū deueniat: q: neru? est posit? in pfundū. dz esse mul
tū calm respectu corpis tēperati. Et q sic debeat intelligi ap
paret: q: illa multū calida vt apparebit nō conueniūt: nisi in
neruo cooperto. in neruo. n. detecto nō ꝓueniūt: imo nocēt
z ió cū vuln? est amplū z neru? discoopert? nō suffert aliqd
valde calm: sicut euforbiū sulphur z silia. pp quā causam. s.
pp aliquā dispōnē pītem vel futurā in neruo discoopto vel
cooperto fuerit necessaria caliditas fortis: sicut ꝓpterea q
neruus est pfundus: z pp facere penetrare res exiccatiuas
vel pp. cōtēperare res virtualr frigidas que aliqñ in cura re
quirunt illa nō dz sic approximari q cū sua fortitudine pue
niat ad neruū. Dixit. n. Auic. cū necessaria fuerit calitas for
tis: qñ tūc necessariū est: vt nó sit pfundās tm̄. s. q pueniat
ad neruū cū gradu calitatis fortis: sz op3 vt frangat z decli
net ab ea ex eo q̄ ei admisceť in trāsitu ad eēlitatē. Et cale
faciat cū mēsura ipm neruū: qñ nō op3 ēt vt medicina pue
niat ad neruū cū caliditate diminuta. Et ió bñ dixit Aui. dz
vt obserues in medicinis vulner neruor: ne calefaciāt vltra
q̄ sit necessariū: neq; abbreuient in calefactiōe necessaria. q
si aliqñ ꝓtigat medicinas fortis caliditatis administrari de
bere: tūc dz vt remittētib? fortitudinē calitatis eap̄ misceantur q̄ administrari habeāt in linimētis z cerotis. Tūc dixit
Aui. op3 vt sit oleū q̄ administrat in eis. sicut oleū rosarū
vel myrthinū: vt sint deiccatiua cū pauca calitate z stiptici
tate ne phibeat resolōnē z absterſionē virulētie. Et dixit. dz
vt nō tetigerit ea. s. olea. sup. vel aliā piguedinē si administra
ret sal: qñ sal mordicat: imo dz vt a medicis ipsis ois mor
dicatio tollat. Et pp hāc cām vt patebit lauant medicie: vt
approximent vulneribus neruor, est illud q̄ cū caliditate est
ficcap̄ ptiū: ita vt sit eius exiccatio vehemēs valde z sit sub
tiliū ptiū: vt sit cū attractiōe ad exteriora z nō cū stipticitate
oino. i. forti. ¶ Et dz dixit Aui. vt obserues in absterſiōe z
exiccatione silr: z silr in cōtrario vtriusq;. s. vt medicine non
superfluāt: nec ēt abbreuient. Tale enim existēs medicamē
neruo ꝓuenit, mām eruginosaz subtiliat z resoluit, attrahit
ad exteriora z ꝓsumit sine dolore z angustia: imo substātiā
neruor ꝓfortat: z putrefactioni ei? resistit. ¶ Notant q lz
medicamē vulner neruor debeat habere ꝓditiōes p̄dictas
non tū dz habere eas sub eodē mō: sed dz in eis diuersificatio fieri ꝑm varietatē rer ꝓpter nām cū vulnere repertarū: z
ꝑm varietatē rer nō nāliū marie tpe anni z dispōnis aeris.
¶ Et notāt. q in ordinatione medicinar op3 medicū solli
cite attendere z cōsiderare dispōnes oēs supradictas: z si vi
derit timorē ex vehemētia doloris plus incūbere q̄z ex rete
tione eruginis dz medicamē magis sedatiuū doloris facere:
z ecōtrario si viderit timorez ex retentione eruginis preualere
dz medicamen attractiuum z exiccatiuum magis facere: z
silr cōsideret tumorem apatis z putrefactionis: z silr si vide
rit q iam supercalefactū est mēbrū: tunc infrigidet cū mēsu
ra: z minuat ꝑm additionē caliditatis ab eo q fiat necessa
riū: z ecōuerso si viderit eū desuper infrigidatū: z consimili
ter cōsiderandū est in humectatione z exiccatione: z vt sciat
medicus sufficiēter alterare ad calidū frigidū: siccū z humi
dū: z nō superflue nec diminute: ideo Auic. posuit canonem
talē: z dixit q qñq; experiunt medici cerota facta cū euforbio z silibus supercrus bois sani filis infirmo in cōplexione
sua: z ipsius forma z habitudine: z cōsiderāt: an calefaciant
superfluē: an nō calefaciant ipsum in aliquo de quo sit curandum. an calefaciant ipsuz calefactione tēperata: z postea ꝑ
illam quātitatē administrent ea sup infirmū: z quidā experiunt ea sup ipsum infirmū. Uerūtamen vt experiar ea sup
aliū est melius: si fuerit ex illis qui similant ei vt nō sit necessariū in experiētia eor sup ipm. ¶ Dixit auctor compendij,
Medicine vulner neruor subtilis sbe z multū deiccatiue
esse debēt. Calefaciēde aūt vel infrigidāde sunt ꝑm q nā mē
bri tibi oñdit. v. g cū ponis medicamē sup mēbrum: z neq;
patiēs ex eo tepidū sentit calorē scias illud minoris q̄ opz
caloris esse. Si vero nimiū calorez sensérit nimij caloris est.
¶ De medicinis aūt particulariter simplicibus. dixit Gale. vbi supra. q prima medicina quā reperit cōueniēt neruor
vulneri fuit terbētina administrās eam qñq; solā: vt in mulieribus z pueris z tenera corpora hñtibus: z aliqñ administrans eā mixtā cum pauco euforbij in corporibus siccis
z duris. Et de terbētina dixit. A. glutinū albotim est de medicinis melioribus vulnerib? neruor: q: ipsa est subtilis sbe
calefactiua nō fortiter: z ē exiccatiua z attractiua. Et dicūt.
ipsa est sicut medicina cōis oib? vulnerib? neruor q̄ocūq;
sint. Et sicut dixit Aui. illis q sunt sicut infantes z mulieres
quor ꝓpo est nō vehemētis caliditatis sufficit ipm solum
puluerizatum z mixtū z multū incorporatū cuz pauco oleo
q̄ ipsum leniat z viscosum faciat: z si fuerit siccū. s. corpus:
resina. s. curādū erit: que. s. ponat cuz glutino albotim loco
eius. s. olei: q: arbitrant Auic. voluisse q in corporib? būdis sufficit terbētina q̄ si nō habeat: tūc sumat glutinuz siccū. i. resina: z ponat puluerizata loco terbētine cum pauco
oleo: vt ipm leniat: cū. n. resina sit siccior q̄z terbētina: lz non
multū: z ideo si cū eo misceat pap olei reducet ad virtutem
terbētine. ¶ Et subdit Aui. q in corpore siccioi opz q cuz
glutino albotim administret euforbiū: z q̄ est ei silr vt serapinū z opoponacū aut assa: z sit euforbiū: aut recēs: aut
vetus: aut pap: aut multū ꝑm ꝓpōnē corpis z calefactionē
ipsius: z dz poni in ceroto de euforbio recēti z forti duodecima ps eius. s. glutini. z dixit Aui. q̄qz misceť ei ꝓter euforbiū de lacte titimali: qñ est mirabile: z de assa: z de serapino
opoponaco: z q̄ est debili? ipsis est baurach z spuma ei?.
Et dixit Gal. rōne oñdit. q sulphur nō infectū ex igne: nec
ex gñe lapidis existēs subtilissime tritū vulnerib? nerui prodest. ¶ Dixit Rabi. 13. pticu. plagis corporis nerui apponimus sulphur q̄ nō est coctū igne mixtū cū oleo tādiu vt sit
spissuz: sicut lutū balnei. Et Aui. dixit. sulphur calefactū cū
oleo ꝑm q̄ztatē sorditiei balnei iuuatiuum est. ¶ Et dixit
Gal. feci silr ex fece mellis. s. sorditie aluearioꝝ apū q̄ oř mū
sicut de terbētina. Et Aui. dixit. multotiēs iuuant cū sordi
tie vasoꝝ apū cū nō est pñs euforbiū. ¶ Et dixit Gale. calx
nō extincta cū oleo tēperata iuuat: z melior erit: si aq̄ maris
lauet in estiuo tpe. sup. vel loco aq̄ marine cū salita aq̄: qñ
hmōi aq̄ addūt calci ad siccitatē: z ió si bis vel ter lauet melius erit: z vt dicūt nō dz calx mō dicto lota: postea misceri
cū oleo. ¶ Et dixit Aui. ꝓuenit flos lapidis asij z oē attractiuū humiditatis ad exteriora z dragātū iterū: z cinis purgationis eris z glutinatio auri. ¶ Et dixit. fortasse nō repe
rit in principijs vulner neruor: nisi fermētū z administra
tur: z ꝓfert eis z attrahit ex pfundo attractiōe bōa. z multotiens

totiens iuuanꝫ cū farina lolij cū aqua cineris emplastrata. Uerūtū dixit Aui. inter oēs medicinas dictas administratio glutinis albotim est melioꝛ res cū qua curanꝫ vulnera neruoꝝ in ꝓncipio: siue cū qua incipiꝫ in cura eoꝝ: ⁊ post ipm est emplastrū basilicon ꝛfortatū cū eo cū quo opꝫ vt cōfortetur de eis que dicta sūt. Et dixit. fortasse miscetꝫ cū cerotis. i. glutinū ipsuꝫ: velut dicūt aliq ⁊ euforbiū ⁊ calefacit ea. Et dixit. ⁊ oꝫ vt sit ablutū. s. ipsuꝫ glutinū: ⁊ qō ex eo est melius est illud qō est ablutū cū aq̄ maris in sole calido ⁊ q̄sto abluiꝫ plus fit magis iuuatiuū. ¶ Dixit Hal. terbentinā nō in uenta mitte loco eius racinū: verūtū nō ponaꝫ racinum. nisi coꝛpus sit siccissimū in teneris enim misceri nō oꝫ. ¶ Dixit Aui. oleū balsami cū subtilitate sua nō est multe calefactionis: ⁊ hoc velociter resoluit ⁊ effluit caliditas. ¶ Dixit Aui cū medicamen est huiꝰ generis subē. s. cui? est es vstuꝫ ⁊ scoria ferri de gbꝰ oꝛerat. s. q̄ sit grosse subē: tūc subtilia ipm cū trituratiōe eiꝰ in aceto in quo nō sit stipticitas sicut est in aceto pontici vini: ⁊ in aceto citonioꝝ ⁊ tilibꝰ: sed sit acetuꝫ vini albi: vt acqrat medicamini ꝛbtilitas ⁊ penetratio. Q̄ uiꝫ enim dixit Aui. cōtinetꝫ in aceto ex subtiliatione eiꝰ ꝓcessio caliditatis subtilis. i. remisse in re spissa. s. in medicamie grosse subē vel in re spissa. s. in substātia nerui que vt supra dcm̄ est spissa: quare efficiꝫ virtus medicaminis illius penetrati ua in neruū. ⁊ acqriꝫ illi medicamini caliditas illa faciēs ipꝫ penetrare ex aliqꝰ partibꝰ subtilibꝰ calidis ⁊ acutis existēs ubꝰ in aceto: ⁊ ꝓprie in aceto acuto. alia lra hꝫ: ⁊ quandoq̄ timetꝫ ex acto ⁊ subtiliatione eiꝰ ꝓcessio caliditatis subtilis. idest acute mordicātis i re spissa. i. in suba nerui: ⁊ hic timoꝛ maxime eueniret qm̄ neruus esset positus in supficie: vel etiā si esset positus in ꝓfundo: sed ēt discoopertus. ¶ Notāt enim q̄ in neruis detectis vel parū coopertis acetū est oino ꝓhibendū ꝓpter mordicationē suā: necnō in neruis coopertis ⁊ profundis vsus aceti. nō est tutus: q̄ timetꝫ ne ꝓp suā penetrationē perueniat ad neruū cū mordicatiōe sua ⁊ ledat ipꝫ quapp suadetꝫ q̄ in vulneribꝰ neruoꝝ nūq̄ administretur: ⁊ si pur aliq̄ egetꝫ eoꝛ: vt det penetrationē medicine grosse subst̄atie: tunc illa medicina acquisita ab eo subtiliatione ⁊ penetratione oꝫ ab eo separari ⁊ exiccari: ⁊ postea iterū teri: ⁊ sic administrari. ¶ Dixit Hal. ⁊ ponit. 13° ꝯtinē. vitari oꝫ in neruis denudatio valida que si accidat ꝓcede tūc cū eo in q̄ cōponit stipticitas: ⁊ dominat attractio: aut equalr. s. ꝛfq̄ requirit dispositio. ¶ Et dixit. quotiēs videris neruū nō sustinere medicinas superpositas ei vnge illū postea cum pinguedine ad mitigādū dolorē ⁊ restituendū ipsuꝫ ad dispositionē nāle. ¶ Et Hal. 3° de ingenio san. posuit medicamē cōpositū vtile vulneribꝰ neruoꝝ q̄. ℞. cere pt. j. terbētine picis ⁊ euforbij. aā. pt. 5. Et Aui. ponēs hoc medicamen Hal. dixit. q̄ est ꝓpositū ex cera rasina euforbio pice ⁊ oleo grosso. Et qdā cōponūt eū sic. ℞. cere rasine picis ⁊ euforbij. aā. pt. 5. ⁊ olei pt. j. ¶ Dixit Aui. rectū est in qualicūq̄ vulnere nerui: vt ponaꝫ supra medicamen methabaçe in ꝑn° qm̄ queritꝫ doloris sedatio quē mitigat ipsa lana, cūq̄ vulnera neruoꝝ ad sanitatē deueniunt. dixit Hal. vbi supra. si vulnus ꝓpinquū est ꝛsolidationi: tūc vinū albū subtilissimū aque mirtio nē nō sustinēs. nec vllius odoris existēs ceteris meliꝰ est. Et Aui. dixit. cū videris vulnera neruoꝝ ad sanitatē peruenire remoto apate ⁊ accidētibꝰ malis nō timeas: tūc administrare medicinas infusas in eoꝛ deinde calefac ipsuꝫ ⁊ accipe ipꝫ cū pannis infusis in eoꝛ: ⁊ stringe ipsum desuper.

Cura vulnerū neruoꝝ q̄ chirurgia est q̄ si vulnus strictū fuerit qō cōtinet carnez vel cutē desup aperiat cū pilo cū custodia: ne in incisione tua tangas neruū. ¶ Dixit. A. qñ accidit spasmus ex vulneribꝰ neruoꝝ: tūc de eo q̄ necessariū est: si iam ꝓstricta fuerit scissura cutis vt aperiat. Et qdā dixerūt q̄ si in vulnere neruoꝝ qō fuerit ab būeris infra spasmus acciderit ponat cauterium in loco spondilium colli ⁊ ꝓfundet: qm̄ vtpl'm a morte liberat: aut saltē aduentum eius retardat, amplius in sequenti ca° de spāli cura vulnerū neruoꝝ: de cura spāli per cauteriū apparebit.

¶ De cura vulneꝝ neruoꝝ ⁊ chordaꝝ in spāli. Cap. xxxvj.

Sincisio ꝑm lōgitudinē occurrit neruo ⁊ neruus fuerit discoopertus: tunc dixit Hal. c° de inge. sanita. intentio tua sic esse opꝫ vt medicamē tuum neruos discooptos exiccet sine doloꝛe ⁊ punctura: sed raro inueni mus medicamen vulneꝝ detectoꝝ exiccatiuū sine doloꝛe ⁊ punctura: q̄re vt dicūt. opꝫ vt tollaꝫ a medicamine qualitas pungitiua: hoc aūt maxime fit cū lotione illiꝰ medicaminis. Quare dixit Hal. bonū est si minium lotū: ⁊ cū oleo tēperatum sup vulnꝰ ducaꝫ: aut medicamen de tutia lota mixta cū oleo rosaꝝ: aut de aliꝭ metallis lotis: ⁊ boᵐ est: vt calx mul totiēs cū dulci aq̄ lauetꝫ: ⁊ silr tutia ⁊ oē metallū si desiccare cum eis volumus neruos sine doloꝛe ⁊ punctura supra docuit lauare calcē cū aqua maris, ⁊ illud ꝓprie dꝫ intelligi in punctura neruī in qua egetꝫ maioꝛi exiccatione: ⁊ maxie qm̄ in punctura ꝑm pl'm neruus est discoopertꝰ. al's. qm̄ in punctura ꝑm pl'm neruus est coopertꝰ: sed in neruo discooperto oꝫ lauari cū aqua dulci: ⁊ dixit. bonuꝫ est ēt medicamen qō fit cū melle: si mel bonū fuerit. Et dixit Hal. lauetꝫ terbētina ⁊ alie gūme: qm̄ a medicinis que lauantꝫ pungitiua eoꝝ erugo expellit. ¶ Et notant. q̄ predictis medicinis lotis maxime vtendū est qm̄ neruus vulneratus fuerit discoopertus ⁊ virtus patientis fuerit debilis ⁊ coꝛpus eius repletū faciēs suspitionē de fluxu humoꝝ ad locū. Si aūt vtus infirmi fuerit fortis ⁊ coꝛpus mundū: tunc dixit Hal. fortiori medicamine poterit medicari siue curari: ⁊ in exēplo cuiusdā iuuenis declarauit q̄ in collo fissurā manus passus est: cui cōuenient exiccatoꝛia absq̄ timoꝛe attractionis ad locū: quia coꝛpus eiꝰ mundū erat: ⁊ absq̄ timoꝛe lesionis ex mordicatione: q̄ vtꝰ eiꝰ fortis erat ⁊ vulnus indicabat de ipsis: ⁊ ēt locus vulneris q nā siccus est. Et sic ēt voluit Auic. cū dixit si fuerit istis patiētibus virtus aliqua. s. tanta q̄ sit fortitudinis tolerātis: tūc nō erit malū si administres trociscos ō colcotar: ⁊ trociscos andromij qui sunt exiccatiua fortia. Et dicunt qdā. q̄ trociscī de colcotar sunt in virtute emplastri dia palma: qdā ēt exponūt textū. A. sic. si fuerit virtus istis aliq̄ in curatione. s. que exigat medicamen exiccatiuū vltra illam que regrit in exiccatione vulneris nerui inquātū vulnꝰ nerui est: qō esset qm̄ vulnus esset in coꝛpe vel mēbꝛo sicco: vt supra patuit p Hal. tunc nō erit malū n administras trociscos de colcotar quos exigat vulnꝰ nerui inq̄ntū vulnꝰ nerui est.

Et de cura fissure nerui in spāli. dixit Aui. si neruꝰ discoopertus fuerit ⁊ incisio fuerit in lōgitudine, tunc stude vt cooperias ipsuꝫ carne: ⁊ hoc oꝫ fieri cū tps iam fuerit incarnādi sedato doloꝛe ⁊ habita assecuratione de apate: ⁊ ad cito cooperiendū neruū discoopertū carne. dixit Aui. pone desup pungētes medicinas post amotionem punctionis ab eis ꝓlotionē eaꝝ aut admixtionē rei lenientis vt olei cū eis. Et fortasse ꝑ medicinas pūgētes intellexit. A. medicinas multū exiccātes ⁊ stringe. dixit ipse sup ipsum. s. vulnus cū pānis longis. i. cuꝝ fascia longa strictura colligente ⁊ aggregante sup rem. i. ꝓtem magnā loci sani. scilꝫ ab vtraq̄ ꝑte vulneris. Et dixit Aui. q̄ prassiū coctum cum vino cocto. s. sapa: aut oleo. s. oliue: aut cuꝝ aliquo oleo subtili, vt sambucino, qō plus oibus aliꝭ conuenit vulneri neruoꝝ: ꝓprie cōuenit prassiuꝫ qm̄ egetꝫ absterſiōe multa. Et dixit q̄ pót admistrari thus ⁊ albotiꝫ ⁊ albuçariꝫ. i. galbanū. ⁊ ista pñt ꝛuenire in neruo coopto, ⁊ ēt in discoopto.

Cura fissure nerui.

Cura aūt incisionis nerui ꝑm latitudinē si qdē fuerit incisio incōpleta. dixit Hal. q̄ sicut si per longitudinē esset curabit': his tamē sanguis ꝓter nimiū. i. nō nimiū: neqꝫ supflue minuatur. ¶ Et Aui. dixit. fiat flebotomia nō vltima. q̄ virtus debilitata ex doloꝛe nō tolerat flebotomiā magnā: necq̄ ēt in istis est necessaria cum nō fiat: nisi vt ꝓhi

Cura incisionis nerui

beak cursus mäe ad locū vulneris neruoꝝ. Medicamen bonū in abstergēdo ꝛ mundificādo vulnera neruoꝝ. ℞. terbēt. mellis rosati colati. aā. p.j. sarcocolle. pt.j. quartā ꝛ cōtine mellis rosati colati. aā. p.j. sarcocolle apponunt farinam lupinoꝝ. ¶ Si vō incisio fuerit nerui cōpleta, tūc dixit Ha. vbi supra nullā suspitionē vel timorē eger habeat: sed tñ mēbra q̄ mouebant per ipsum mēbꝝ motū amittēt. Et Aui dixit. nō timet ex abscisione neruoꝝ id qō timet de ipsoꝝ conquassatione: ꝛ de ipsoꝝ incisione ꝑm ptē in latitudine: q̄uis mēbrū ꝯbat. ¶ Et dixit. si disrūpat neruus in latitudine. s. ꝑm totū: tūc est necessariū fuere ipz. Dicūt qdā. s. neruū. Uñ Guili. ait. Si neruus visibilis icisus fuerit in toto vel in pte nō displicet mihi vt ptes nerui incisi cū sutura cōducant: siē in vulnere cutis vel carnis fit, q: cū inuenerit nā hāc conductionē factā meliꝰ ꝛ leuiꝰ ꝯtinuabit ptes nerui incisi ꝛ generabit ligamētū partiū eius nobiliorī mō q̄z si nō cōducantur cū sutura: ꝛ fiet in mēbris cicatrix speciosior. ¶ Et si quis vellet opponere de dolore inducto ex punctura pp suturam hoc nihil est: q: per appositionē olei rosati calidi cuz vitello ouī sup locū nerui statim remouebit. ¶ Et cōfirmationē huius rei cōtrabere potes ex cōtinuatione ossis fracti: nā q̄n restauratoꝛ ꝺducit partes ossis fracti: ꝛ eas bñ cōtinuat ꝛ cōfirmat cū ligatura qō est quasi idē qō sutura in neruo soluto nā meliꝰ ꝛ citiꝰ pozū sarcoydē gñat: ꝛ fit forma mēbri pulchriꝛ. ¶ Et per hoc dixit Guil. apparet manifeste q̄ sermo illoꝝ q̄ dicunt. q̄ si neruus ex trāsuerso incidat ꝑm partem eius mediā q̄ añq̄z ꝯtinuet ꝺz incidi ꝑm totū: ꝛ postea debent eiꝰ ptes ꝯtinuari a medico est erroneus ꝛ ꝑter intētionē nāe, qui. n. hoc facit inducit in nā ꝛ in opōne medici difficiliorē ꝛ longiorē laborē ꝛ infirmū nō excusat a doloris multiplicatione: ꝛ preter hoc ponit in mēbro q̄ ps nerui nō ꝑm totū incisi que poterat ꝯtinuari gr̄a ptis sane que remanserat de neruo soluto q̄ amplius nō cōtinuabit: ꝛ plus q̄ loca que sunt a vulnere infra a neruo leso q̄ ꝑus sensuz ꝛ motum recipiebāt gr̄a ptis sane sensuz ꝛ motū, nec ꝑm totū: nec ꝑm ptē hr̄e poterunt amplius. ¶ Et subdit Guil. q̄ si sutura in neruo aut ꝑm totū, aut ꝑm ptē fieri nō poterit suanit mēbra neruo leso suppositā. s. vsus ꝑfūdū ꝛ eoꝝ. s. nerui ēt ptes cōducant ꝛ firmentꝰ ꝛ ꝯtinuentꝰ: prout melius poterit fuerit, vt melius ꝛ leuiꝰ nā cū instrīs medici restaurationē mēbri facere possit. ¶ Alij vō exponunt. est necessariuz fuere ipsum nō quidē neruū, q: punctura z sutura nō tolerat: sed ipsum. s. vulnus simpler in membro carnoso: ꝛ si nō suatur mō dicto nō cōglutinabitur. dixit Guil'. s. neruus: sed alij dicunt. s. vulnus: eo q̄ labia in tali vulnere multū distrabunt abinuicez. Est aūt suendū vulnus: q: nō timet de incisione nerui cōpleta: sicut de alijs nerui vulneribꝰ: ꝛ per talē suitionē extrema nerui ꝺducta meliꝰ vnita seruant: vt melius cōglutinari possint: siue ꝑm ꝑmā intētionē: siue ꝑm scōaz. Quidā aūt dicūt. q̄ in neruo ꝑm totū inciso ꝑm extremitates eiꝰ q̄zto melius ꝛ decentius fieri poterit adinuicem cōiungi debere: ꝛ tunc si vulnus indiget sutura suant labia vulneris absq̄ neruo, vt supra vtrāq̄z extremitatē fiat ligatura cū plumaceolis ꝛ comprimat: ita q̄ quelibet extremitas habeat suā ligaturā ꝛ cōstringat ex vtraq̄ parte: ita q̄ labia nerui cōiūcta nullatenꝰ valeant separari, ꝛ sup illas duas ligaturas sit altera ligatura que sub se alias ambas ligaturas cōtineat: ꝛ ista ligatura vsq̄ ad 4ᵐ vel 5ᵐ diē: si vulnus absq̄ dolore fuerit nō soluatur, ꝛ sub ista ligatura tertia sint etiaz plumaceoli de stupis in vino infusi: qdā tñ de predictis dicūt. q̄ ista tertia ligatura ꝺz solui oi die ꝛ debēt de nouo plumaceoli in vino infusi reapponi, ꝛ sic religari. ¶ Notāt. q̄ cū incisio nerui p latum incōpleta nō est cum plurima suspitione spasmi. tūc vt dixit Guil'. errat q eū ꝑm totū incidit ꝛ separat. Si aūt magnꝰ eēt timor ꝛ spasmꝰ: aut iam inceperit, tūc nō errat q eū cōplete incidit: imo ꝺz incidi ꝑm totū: q̄n fit per cōpletā incisionem eius assecuratio eius a spasmo futuro ꝛ liberatio a iā incepto: vt voluit Hal. 6° de inge. sani. ꝛ Auer. colliget. 7°. ꝛ filꝰ Aui. ꝛ alij. ¶ Oleū cōferens neruis incisis arterijs ꝛ cōtractis sic fit. ℞. oleū cōe ꝛ cū succo plantaginis eiusdez q̄ztitatis fac bullire: ꝛ cū aliquātulū bullierit superimmitte lūbricos in magna q̄ztitate, ꝛ bullire fac: donec lūbrici optime cocti sint: postea cola ꝛ inunge locū. ¶ De punctura aūt inuit Hal. vbi supra. q̄ ipsa est duplex: vna nō ꝓfunda q̄ solū punit ad cutē vel carnē ꝓeter neruum q̄ ꝑm ꝑm sanat bñficio nature, aliquādo tamen exigit auxiliū artis: vt cuz euenerit in mēbro malā discrasiam patiēte, alia est quenieꝫ ad neruū, ꝛ siue sanum siue infirmuz semper eget auxilio medici ad sui curationem: que si ampla fuerit ab Aui. primi quarta. vocatur guerçi: si vero stricta vocatur garetricum.

Be cura puncture nerui. dixit Hal'. in tegni. q̄ est ꝑm duas intētiones: quaꝝ vna est aperire excecatā cutis vt possit mā expirare, punctura tñ nerui pōt esse excecata duobus modis. vno mō q̄n caro desuper generata est, aut cutis cōsolidata ꝛ talē exiccationē opz aperire scindēdo cū pilo rez excecantē, alio mō quando punctura est ita parua q̄ per eā non potest fieri libera ꝛ cōpleta expiratio ꝛ expurgatio: ꝛ talem opz aperire. i. dilatare ꝛ ampliare, vt sufficiat expirationi ꝛ expurgationi. ¶ Secūda intentio est exicare mām in neruo imbibitā, ꝛ hoc cū medicina habente leptomerem substātiā subtilem potentē puenire vsq̄ ad locuz punctureꝛ vt supra iam patuit talis medicina ꝺz esse siccissima ꝛ multū calida: sicut euforbiū ꝛ similia dicta supra. Laliditas tñ nō puenit ad locū cū excessu suo: q: remittitur in via: ꝛ siccitas peruenit ad ipsuz intēsione sua: qō quo fiat vere difficile est videre. ¶ Quidā tñ dicūt. q̄ caliditas medicine est deferens siccitatē eius: ꝛ q: siccitas est delata peruenit ad locū cū intensione sua, caliditas aūt nō: q: deferat: sed deferat in via remittit. ¶ Et sic apparet q̄ in pūctura, sicut in alijs vulneribꝰ neruoꝝ medicina debet esse actu ꝛ potentia calida ꝛ tali vtendū est vsq̄ ad pfectā expurgationē vulneris. Cū aūt tēpus cōsolidandi aduenerit nō est necesse q̄ medicina sit potentialiter calida: sed calida vel frigida ꝑm q̄ regret dispō vulneris ꝛ mēbri. ¶ Ad p̄dicta dix̄. A. q̄n est vulnus ꝛ pūctura. i. cū punctura: ꝛ nō est cū eo apa: tūc curatio eiꝰ est curatio localis. s. ea que dicta est incisionis neruis: sed opz vt fit medicamen fortioris caliditatis ꝛ fortioris exiccationis opz q̄ illud qō administrat supra scissurā fit sine incisione nerui, q̄n illud penetrat ad egritudinē. i. ad neruū egꝝ facilius q̄z in punctura. Et dixit. cū vulnera fuerint gariçatū idest punctura stricta ꝛ nō associat ei apa: neq̄ putrefactio: tunc opz vt administret ei empl'm de euforbio: aut de fimo colūbino. In cozpoze quidē subtiliore ponat euforbiuz, ꝛ in spissiore fimus colūbinus. Et dixit. adde vel minue. s. de caliditate ꝛ siccitate in empl'o ꝑm q̄ videris de dispositione cozporis ꝛ forma. i. habitudine eius: vel adde vel minue. s. de quātitate euforbij ꝛ fimi columbini ꝑm q̄ videris ꝛc̄. Et dilata. dixit. A. punctura si stricta fuerit: quāuis dilatatio debeat ēt fieri: vbi nec̄ia fuerit in alijs vulneribꝰ nerᵒˢ. ¶ Dūt qdā. q̄ dilatatio potest fieri cū sup immissione olei supcalefacti fortiter, nam oleū calefactū cum vnctuositate sua dilatat omne vulnus ꝛ caliditate sua actuali penetrat ad ꝓfundum ꝛ equalitate sue cōplexionis tēperate cōplet nerui ꝛ dolorē mitigat. Et quidā loco olei cōis apponūt oleū rosat. filt. calefactū: q: cū aromaticitate: ꝛ stipticitate quadā membra cōfortat ꝛ fluxū humoꝝ inhibet: ꝛ sic in ꝓncipio melius est cōi ꝛ huius infusio olei: tūc valde confert q̄n punctura non est obiecta per carnis generationem: aut cutis cōsolidationem. q̄n si sic foret oporteret ꝓius aperire locū pilo: deinde oleum ro. calefactū ꝺz superinfundi: donec totuz vulnus eo repleat: ꝛ supra vulnus ponat terbētina supra petiā extensa, ꝛ circa vulnus totū membrū vngatur cuz oleo ros. mixto cū puluere boli ar. Et postea superponantur panni vel plumaceoli siue faldelle de stupis ꝛ eligentur cū facilitate ab q̄

An neruꝰ incisus sit suendꝰ vl' cōplete incidendus

Neruꝰ nō est cōplete incidēdꝰ: nisi spasmus incēperit.

Punctura nerui duplex.

Cura puncture nerui.

dolore oino. Et qdã dicũt. cũ predicto oleo admiscẽri debere medicinas exiccatiuas. q̃ si cum vulnere fuerit apa fiat tũc inunctio cũ oleis mitigatiuis ⁊ superponat empl̃m factum de farina orobi vel fabaꝝ: ⁊ ordei decoctis in lixiuio. ¶ Qui dã aũt dixerũt. in punctura obcecata ⁊ dolorosa tria esse fienda. ꝑ^m est. q̃ superponat loco eius empl̃m q̃ sic fit. ℞. mucũ qui crescit super lapides ⁊ tere: ⁊ misce cũ furfure ⁊ cale fac ipz cũ vino ⁊ aceto super tegula: ⁊ superpone ⁊ bñt hoc esse mirabile in sedando dolorẽ ⁊ resoluẽdo mãm in neruo incarceratã: qõ si nõ ꝯtulerit: tũc fiat. s. aperiat orificiũ extrinsecus: ita tñ q̃ nõ tangat neruus: aut loco eius fiat tertiũ. s. q̃ igneat ferrũ aut aurũ: ⁊ cũ eo cauterizetur neru^s: ⁊ in loco punctur eius. ¶ Empl̃m sanans puncturas neruoꝝ ꝓfundas. ℞. picem nauale ⁊ cõpone eam cũ oleo qõ inueneris antiquius: ⁊ adde eis quãta est pars sexta rasinez quãta est pars duodecima eufor. biũ ⁊ loco applica: ⁊ si punctura cũ tumefactione fuerit superimmitte oleũ terbẽtine cuz quo sal aliquãtulũ bullire feceris. Et si punctura iam spasmũ iduxerit cinerẽ calidũ cũ oleo in modũ pultis cõfice: ⁊ superpone actu calidũ. ¶ Ad puncturã neruoꝝ valet oleũ cũ sale bullitũ superinfusuz: ⁊ statim postea superponat loco. frumentũ masticatũ etiã est bonũ per se sumptũ solum absq̃ infusione olei p̃dicti: ⁊ mire sanat dolorem eius. Quidã sumunt salis partes. iij. terbentine ptẽ. j. ⁊ olei quãtũ sufficit ad bonã liq̃factionẽ ⁊ cõmixtionẽ eoꝝ agitãdo ea simul vel bullire faciẽdo. ¶ Ung^m valde vtile sedãs dolorẽ ilico: ⁊ pũcturã sanãs. ℞. diaglon. lib. j. armoniaci. lib. ß. thuris masticis. aii. ʒ. j. cere citrine. ʒ. ß. ⁊ cõficiant. ¶ Aliud medicamẽ vtile in omni punctura nerui cũ apate vel sine apate. ℞. foliorꝝ ruthe. M. ß. ⁊ incide ea frustatim: deinde fac ea bullire in. ʒ. x. olei cõis: ⁊ cũ. ʒ. j. terbẽtine cõficiant: ⁊ more emplastri puncture supponãtur. ¶ Dixit Hal. 13° cathagenis. ego curãdo vulnera neruoꝝ soluebã vulnus bis aut ter in die, ⁊ effundebã super illud oleũ calefactũ: ⁊ si nox erat lõga soluebã illud cõsimil̃r in nocte: ⁊ hoc magis faciebã q̃ medicine pungebant vulnera: sed quãdo patiẽs nõ sentiebat pũcturã: neq̃ torturam. alꝫ. tactũ dolorosum nõ soluebam ipsum: nisi bis in die mane ⁊ sero. Et dixit. q̃ q̃ curabã cũ medicinis humidis liquidis: q̃ q̃ cũ vnguẽtis superponẽdo vnguẽtũ panno: ⁊ desuperponebã lanã nobilẽ vltime lenitatis infusaz in oleo calido. ¶ Et dixit. x^a de simplici medicina ⁊ ponitur a Rabi. in ß. pticula. vermes longi qui reperiunt in terra cum foditur pistati ⁊ appositi neruo inciso iuuãt ipsa hora sibi iuuamẽto miraculoso. Et Raß. de eis dixit. 13° ꝯtiñ. Oẽs medici cõuenerunt q̃ lumbrici terre glutinant incisionẽ neruoꝝ. s. si supponant cõtriti extremitatibus nerui cõductis in vnũ: ⁊ cõtiguatis. quãdo plus possibile fuerit ⁊ superligent: debent tñ prius esse loti: ⁊ ab omni terra mũdi. Et misach de eis dixit. q̃ cõtriti. ⁊ superpositi neruis incisis si nõ soluũt per triduũ cõglutinabunt incisionẽ ipsoꝝ: ⁊ dicũt q̃ valent in incisione cõpleta: ⁊ etiã in incõpleta. ¶ Et dixit Raß. ibidez q̃ cauda equina cõglutinat vulnera neruoꝝ: ⁊ mẽbroꝝ neruosorum. Dixit Dio. q̃ oleum nucũ ex superabundanti dissolutione eius curat vulnera neruoꝝ. Et dixit. q̃ radix lilij trita: ⁊ mixta cum sale ⁊ melle sanat incisionem neruoꝝ: ⁊ pãniculi cerebri ⁊ colli vesice. s. ad leniendũ ⁊ remittenduz asperitatem ipsoꝝ. ¶ Dixit Hal. ⁊ ponit. 13° ꝯti. q̃ caro testudinis trita ⁊ cũ puluere molendini mixta sanauit plagã magnã que ad neruum peruenerat, ⁊ erat neruus attritus: ⁊ nõ apatus est neruus. verũ. in duro corpore hoc fiat. ¶ Dicũt qdã. q̃ per testudinẽ Hal. intellexit limatiã. Et enim illud. Dixit Raß. q̃ limatie cũ cortice sua cõtrite ⁊ mixte cũ olibano: aut myrrha ⁊ puluere molendini iuuãt. Aui. ℞o dixit. q̃ sole caro limatiaꝝ fortiter ꝯtrita cõfert. Dixit Alber. q̃ betonica ꝯtrita vel ridis si supponat vulnerib^s neruoꝝ ꝯglutinat ea. ¶ Empl̃z vtice cũ sale suppositũ ꝯglutinat vulnera neruoꝝ: ⁊ fructus capparis confert incisioni capitũ: ⁊ caudaꝝ neruoꝝ.

¶ De contusione siue attritione neruorum, ⁊ ipsorum contorsione ⁊ duritie. Cap. xxxvij.

Cura doloris i cõtusione.

ATtritio siue cõtusio neruoꝝ q̃libz accidit neruo soli: quãdoq̃ sil̃ cũ cõtusiõe carnis: ⁊ q̃libz est cũ vulnere manifesto: ⁊ quãdoq̃ nõ, ⁊ ad attritionẽ neruoꝝ: q̃libz sequit dolor fortis, ⁊ q̃libz non. ¶ Qz si accidat dolor fortis: tũc opz: vt sedet cum superinfusione: ⁊ leui fricatione facta cũ oleis calidis, ⁊ sedatiuis dolorũ. In estate q dẽ cum camomellino anetino yrino: ⁊ sil̃b^s: ⁊ in hyeme cũ oleo de castoreo: qõ est in hoc iuuamẽti magni, cõueniunt et sacellationes facte cũ milio vel panico: ⁊ si non fuerit in cute vuln^s manifestũ abluat mẽbrũ cũ decoctiõe acori, ⁊ yreos: q̃n cessato dolore preseruat et ne dolor redeat. ¶ Dixit Rabi in 9^a particula. dolorẽ in cõtritione nerui est necesse curare cũ emplastro cõfecto ex farina fabaꝝ melle ⁊ aceto ⁊ pice liqda decoctis pfecta decoctione appositio ipso calido supra locũ: ⁊ est hoc medicamen 6° de ingenio sanitatis: qõ maxie cõuenit in attritione nerui mixta cu contusione cutis. Ait. n. Hal. ibi neruũ cũ cute cõtusuz multotiens vidi: q̃n hoc sepe laborãtib^s cõtingit: ⁊ maxie athletis in qbus experimentatores cataplasma apponunt ex farina fabaꝝ aceto ⁊ melle: qõ medicamen optimũ esse dico: q̃n rõne fabaꝝ ⁊ mellis hz ficcitatẽ multã: ⁊ rõne aceti hz etiã ficcitatẽ: ⁊ cũ h̃ dat alijs penetrationẽ ad pfundũ: acetũ tñ in eo dz esse modicũ, vt nõ perueniat cuz sua qualitate mordicatiua ad neruos ⁊ ledat ipsos. Et dixit Hal. si vis vt medicamẽ h̃ magis desiccet ponat farina orobi. Et dixit Hal. si cũ contusione fuerit dolor: adde in empl̃o picẽ liquidã nimis capiens eum cũ eis: est. n. temperata calida, ⁊ ideo sedatiua doloris. ¶ Et Aui. dixit. q̃ medicine q̃uenientes ad hoc sunt sicut farina fabaꝝ ⁊ acetũ ⁊ mel: est enim medicamen bonuz: ⁊ si vis vt sit fortioris exiccationis pone in eo farinã orobi: ⁊ si adhuc est volũtas: vt sit fortius in exiccãdo pone radicẽ lilij. s. celestis. Et dixit. si fuerit cũ vtrisq̃ rebus dolor clamosus: tũc opz vt misceatur cũ me^lis ocis pix. s. naualis: ⁊ empl̃et cuz ipso calido. Et vt Aui. innuit cõuenit in sedãdo dolorẽ in vtraq̃ ꝯtusiõe. s. soliꝰ nerui, aut eius ⁊ etiã cutis sedato dolore: aut nõ cute a p̃ncipio ad curã cõtusionis est redeundũ. ¶ Dixit Hal. eodẽ 6° de ingenio sani. si vulnus fuerit cõtusuz: ⁊ cũ eo cutis sit cõtusa ⁊ vulnerata intẽtio nostra erit: vt medicamen nr̃m sit ficcissimũ: ⁊ vt ptes diuise coniungant ⁊ cõstringant. Et Aui. dixit. q̃ necessaria sunt illa in qbus est exiccatio fortis ⁊ aggregatio. s. partiũ separataꝝ: ⁊ strictura. s. cum ligatura vel sutura etiaz necessaria est vt colligant partes, ⁊ collecte firmiter teneant: debet ergo medicamen contusionis neruorum eẽ ficcissimũ: et si cõiuncta fuerit cũ cõtusione cutis cui vt supra patuit cõpetunt: mollitiua attritioni neruoꝝ vehemẽter obsunt. ¶ Si aũt cõtusio soli neruo sit sine carne ⁊ cute: tũc dixit Aui, opz neruũ sepius infundi ex oleo calido virtutẽ resolutiuã habẽte, ⁊ in corpore. s. opz habere ꝓsideratione in dietando ⁊ euacuãdo ipsuz ⁊ mãm ad opposita loca diuertendo: ⁊ opz vt oleũ resolutiuũ administranduz: vt dixit auctor cõpendij sit sine stipticitate, si tñ opz vt desiccet amplius farina orobi: aut ordei adiungat sibi. Et de cõferẽtibus in attritione nerui soliꝰ: aut et cutis ⁊ sunt vtilia folia vlmi in oleo imposita. Et sil̃r betonica insuper posita. Et dixit. q̃ cinis sarmentoꝝ vitis distẽperatus cũ oleo: aut pinguedine: aut cũ aceto cõuenit contusioni neruoꝝ ⁊ musculi. ¶ Qz si cũ attritione nerui fuerit apa cõiunctũ dixit Auic. nõ cures ipsuz. s. apa cuz eo qõ rumpit. i. fortiter resoluit: ⁊ desiccat sicut est aqua cineris ⁊ similia: q̃n hz cura esset causa augẽdi apa plus trahendo de mã ad locũ q̃ resoluẽdo ex ipso: imo cura ipsum cũ sedantibus dolorẽ, q̃n principalis intentio executioni mandanda in attritione neruoꝝ est dolꝛis sedatio. Cura ẽt ipsum cum ꝓhibentibus ipsum apa: sicut in superioribus dictuz est. Et ꝓ sedatione doloris in

Cura ꝯtusionis cuz vulnere cutis.

¶ Medicamen cõtusionis neruoꝝ dz eẽ ficcissimũ ⁊ mollitiua vehemẽter obsunt.

hȝ loco.dixit Aui.opȝ.vt embrocet mẽbrū cuȝ oleo calefacto:in cuius virtute sit mūdificatio resolo'.al's.mollificatio ⁊ resolutio.Et de oleis bonis ad hoc est oleū anetinuȝ:⁊ de alacoen.i.de matricaria:⁊ de rutha.Et silr fiāt emplastra cōueniētia ad illud:⁊ maluauiscus coct⁹:⁊ cōtritus positus super neruis attritis est mirabilis.Et caro veneriaȝ.i.limatia rū:⁊ vt alij dicūt.i.stincoȝ est mirabilis:⁊ fortasse distēperatur cū cepe biscoto.i.multū cocto:⁊ cōuenit cepe narcisci tritum cū melle:⁊ superpositū.Et ex cōferētibus est empl'm ex radice ciclaminis:aut factū ex sale farina ⁊ melle:⁊ maiorana posita in cerotis cōuenit attritioni neruoȝ.¶Et sunt ex medicinis multe que cōferūt attractioni neruoȝ bibite vel aliter interius sūpte:de qb⁹ est gentiana cū sumit' ex ea:aut succo ei⁹.ʒ.j.⁊ opopanacū cū sumit' cū vino aut mellicrate:⁊ decoctio radicū acori bibita:⁊ scordeon siue allij silueſtre bibitū sanat cōtusionē nerui ⁊ musculi:⁊ agaricus datus in potu in pondere kirat.iij.sanat qȝ lesuȝ est in neruis si fuerit sine febre.Et dixit Hal'.operat⁹ sum farina fabaȝ cocta cuȝ melle:⁊ aqua in cōtusione ⁊ incisione neruoȝ:⁊ armoniacū bibitū cū melle ꝓuenit:⁊ decoctio mentastri bibita:⁊ sup emplastrū cū ꝓpria ⁊ ꝓpriis ꝓpriis ꝓpriis

dislocatione: z putrefactione z vlceratione z excoriatione. sup. z gñia malitie cōpositionis ēt accidunt eis: z cartilagini fiēt accidere pñt egritudines p̄dicte z ppie accidit ei fractura. i. torsio. Et malitia qdē cōplonis eueniēs cartilagini veloci q̄cūq; sit illa: siue sit simplex: siue cōposita curat: z remouet sno cōtrario. s. calida cū frigidis z ecōuerso: z hūida cū siccis z ēp°: z si fuerit mala cōplo cū humoris vitio: tūc cura fiat cū eūatione humoris illius. ¶ Dixit Zoar. ingrossantur q̄nq; ossa p̄ter nām ꝓpter grossum regimē inordinatū subito factū, z non successiue. Et subdit. audiui dicere a p̄e meo ꝙ ita dicit nasci caudā viro. s. os in suo dorso ad similitudinem cornu: qō tñ erat minoris duritiei ossis nālis, z ipse p̄me purgauit humores grossos in eo: z postea posuit medicinas exiccatiuas sup os vnū supra dorsum z manū inferēs mihi dolorē: z purgaui me ab humoribus grossis: z posui sup ipsū resolutiua: ita ꝙ resolutū fuit ꝓ maiori pte: z illud modicū qō remāsit nō impediuit me in aliquo in opōnib⁹ exercēdis. ergo vbicūq; inuenies sīr fac sicut dicit. Et dixit. cū purgas eos noli eos purgare cū virtutib⁹ medicinaꝝ, sed cū ipsis medicinis ꝓprijs. Et de melioribus medicinis ad purgādū eos est lapis lazuli: z epithimū cretēse est ēt de melioribus z fortioribus medicinis in hac passione. ¶ Forma mala eueniēs ossi in etate infantie melioratiōnē recipit si nō p̄cesserit a fractura eius restaurata male. In p̄uectis vo nulla patit curatiōnē. De sequēte aūt fractura ossis male restaurata infra dicet in ꝓprio capō. ¶ Augmētū qdē ossis fm nām: z similr ei⁹ diminutio impossibilis est curationis. diminutio quoq; eueniens ex tpe alicui ossi fm totū: aut fm ptē notabilē, si pars illa ceperit totā p̄funditatē ossis in circuitu eius restaurari nō poterit: quāuis caro inter ptes illas sepatas oriat. Si vo fuerit fm ptez ossis: nō fit totā grossitiē eius restaurari potest eo modo q̄ dictus est in p̄cedentibus.

¶ De corrosione ossis z ventositate spine. Cap̄. xl

SI accidit corrosio ab humore acuto mordicatiuo vel virulentia acuta ingrediente per poros subam ossis z imbibit in ea corrodit ipsā: z corrosio sic aduenies ossi q̄nq; est superficialis tm̄: z est hoc fm plm: z q̄nq; fit p̄funda. ¶ Dixit Zoar. q̄nq; corrodunt ossa in sua superficie ab humoribus mordicatiuis q̄ infūdunt in ipsis. aut a sanie grossa q̄ remāsit sup ipsa: vñ corrodunt z cōcauantur z quassant. ¶ Quidā tñ notauerūt humore nō posse penetrare in suba ossis pp eius duritiē z spissitudinez. Uer aūctores affirmāt hoc iā accidisse. Et Hal. retulit ita sanie porositatē ossis trāsisse: q̄uis ergo hūore vel sanie imbibi in foraminib⁹ ossis sit difficile z raro ꝓtingēs: nō tñ est ipossibile. ¶ Et humor qdē corrodēs os, q̄nq; est cā q̄ os corrūpatur vt appebit in sequēti ca°. z q̄nq; est cā doloris intēsi in loco: q nō accidit rōne corrosionis ossis, s; rōne p̄uctionis z mordicationis quā efficit in pāniculo velāte os: z rōne male cōplerionis quā ipz efficit: z fm plm accidit hoc in locis ꝓpinq; iuncturis: z cū accidit talis corrosio cū dolore a cā nō manifesta: q: p̄ter apa z vlcus: tūc vocat ista egritudo spina: siue vētositas spine. Et Raſ. 16° ꝓti. dicit q̄ vētositas spine est ad modū doloꝝ articuli, sed mā in dolore articuli est in carne z musculis: sed in vitio spine est mā in osse, z ex pte eius corrodit z corrūpit caro vicina ei. Et dixit. q̄ iuxta moduz acuitatis ipsius māe erit malitia ipsi⁹ z velocitas vlceratiōnis ipsi⁹. ¶ Dixit Aui. vētositatis spine cā sunt hūores acuti penetrātes in os: z corrodentes ipz. Et dixit. incessus ventositatis spine est incessus doloris iunctuꝝ: q: fm plm accidit in loco iunctuꝝ z est sīlis ei. Uerūtñ q: mā in dolore iunctuꝝ est in carne cōtēta: sed in vētositate spine est in osse. z subdit. q̄ eius additio. i. ei⁹ plongatio corrūpit ptē ossis vnā post aliā. s. fm oēm diametrū. Et qō subdit. spina fit quoddā est spasmus in toto corpe pp vlcus qō est in aliq̄ pte corpis. Sed dictio istoꝝ, dixit Aui. nō affirmat a medicis.

Cura aūt corrosionis ossis: z vētositatis spine cōpletur cū euitatione oīum sex rerū nō nāliū. i. facientiuz ad humoris gñationē acuti mordicatiui: z facientiū ad attractionē eius ad locū iunctuꝝ: z maxime si iaz inceperit corrosio ei⁹ in osse: z cū sedatione doloris existētis in loco p̄ posse. Et de cōueniētibus localibus est retētio membri illi⁹ in aqua tēperate caliditatis: in qua decocte sint rose z viole: z folia salicis, z folia vitis z similia, verū melioz cura ipsius est cū eūone humoris acuti multotiens iterata quacūq; vice digestionis p̄missa: digestiuū bonū ei⁹ humoris. ℞. iuiubarum. liquiri. munde violaꝝ flo⁹ nenufaris. aā. ʒ. j. nardi masticis. aā. ʒ. vj. sene epithimi flo⁹ fumiterre lupulo⁹. aā. ʒ. ß. oīum seminū frigidoꝝ mūdatoꝝ. ʒ. j. ß. seminis endiuie: seis lactuce: z seis papaueris albi. aā. ʒ. iij. infundant postq̄ cōquassata sunt que sunt cōquassanda in lib. iiij. aque dulcis p̄ die z noctē: postea bulliant lento igne vsq; ad cōsumptionē medietatis: z colet: z in colatura ponant çuccari albi. lib. ij. ß. z sirupet, z de isto sirupo sumant oi mane. ʒ. ij. cum aqua calida simplici: vel cū aqua fumiterre z endiuie z similium. ¶ Et post digestionē eūetur cum medicina que sic fit. ℞. me dulle cassie. ʒ. j. diacatolicon. ʒ. ß. succi rosaꝝ solutiui ʒ. ij. aut plus: z distēperent cum decoctione violaꝝ flo⁹ boraginis: buglose iuiubaꝝ sticados: passulaꝝ: z semis feniculi: z det in matutinis. ¶ Fiant clysteria lenitiua sepe: z vomitus p̄ uocatus frequenter cū educentibus hūores calidos est p̄sentis iuuamēti. ¶ Facta aūt eūone sufficienti sup loco fiat inunctio frequēter cū ceroto Hal. aut cū ceroto de sandalis: z in fine cum aliquo istoꝝ admisceat aliq̄ resolutiuū donec tota mā sit cōsumpta. ¶ Si aūt corrosio p̄cesserit a sanie cō tenta in aliquo apate, tunc cura eius est illius apatis perforatio z eductio sanie: deinde curatio vlceris que dz fieri cuz eis que dicta sunt cōuenire vlceribus corrosiuis.

¶ De corruptione ossis: Cap̄. xlj

CORruptio in osse accidit: aliq̄n a cā extrinseca, aliq̄n ab intrinseca. ¶ Et cā qdē extrinseca est: q̄nq; mala cōplo frigida aeris corrūpentis cutē z carnē z ossa: aut vehemēs caliditas resoluēs superflue spiritum vitalē a mēbro: quare nō hūs vitalis virtus sufficiēs instrm in mēbro p̄ro opōne sua derelinquit mēbrū illud a ꝓprio regimine suo: z derelictum putrefit z corrūpit. Intrinseca vo cā q̄nq; est humiditas mala superflua remolliēs subam ossis: vñ accipit os a corruptiōe z putrefactione: aut est vlcus prauū cū antiquat: tūc enim virulētia eius mala attingens longo tpe os qō est sub eo corrūpit cōplonē ei⁹: z putrefacit ipz: qō intellexit Hyp. dū dixit vulnera quecūq; antiq̄ fiunt vel annua: aut longū tpus hūt: necesse est os emitti: cui⁹ necessitas emissionis est: q: corrumpit z putrefit a frequenti effusione virulentie vlceris sup̄ipm, aut est humor acutus malus corrodēs os: z corrūpens cōplonē ei⁹, qre corrūpit ipsuz os, z putrefit. Et corruptio qdē ossis q̄nq; accipit solā ptē superficiei ipsi⁹. Et q̄nq; accipit sua p̄funditatē: z q̄nq; p̄cedit corrūpēdo ptē post ptē: donec corrupat totū os.

De signis corruptionis ossis. dixit Auicē. tu vides carnē sup: a ipsum existentē mollescere: z mollē fieri eo ꝙ ꝓpter vicinitatē ad os corruptū incipit apa tēdere in putredinez: q: aūt putrefit mollescit in p̄mis, z qa caro putrefit incipit currere ex ea virus: z tendit in viā foris: z q: caro mollescit: iō tenta que in ipsam imittit penetrat p ipsaz faciliter vsq; ad os: cū aūt tēta peruenit ad os nō inuenit ipz lene, ita vt lubricet ab eo: imo adheret ei parūp. z q̄si inuenit rē nō firmā: neq; solidā in seipsa: qō accidit pp mollitiē q̄ fit in osse cū corrūpit. Uñ facilr penetrat nō hūs superficiē durā politā cui adherere nō possit tenta, neq; possit penetrare. Et iō cū sic nō inuenit: tūc inuenit fracturā aut putrefactionez. Et dixit fortasse destruitur. s. cōcauitas ossis p intromissionē tēte: nō solū superficialr: sed p̄funde: et lenit. i.

inuenitur os lene:z molle in ꝓfundo:z ꝓpie qñ corruptio nō est in ꝓncipio, sed iam ꝓcessit:qñcz in ꝓncipio nō inuenitur istō cū tēta. Et qñcz dixit Aui. significauit lubricitas eiꝰ. scz tēte sup os supfluā corruptionem ossis ex eo ꝙ qñ lubricat in eo tēta in oī latere significāt pāniculū tegētē os sepatū ab eo:z illud ꝑp corruptionē eiꝰ q̄ incipit:z illa q̄ incipiet cū corrūpit caro sup os. Et dixit.cuz discooperueris carnē ab osse inuenies ipsuz nigri coloris. Et dixit itez Aui.qñcz antecedit corruptionē ossis apa z corruptio carnis z mēbri z moris.s.ipsiꝰ carnis z mēbri:vt in estiomeno:deide venit ad ipz os,ita ꝙ corruptio carnis qñcz añcedit:z qñcz segt eā.

Cura corruptionis ossis variat ꝑz ꝙ ipsa acceperit ptes supficiales ossis vel ꝓfundas:z ꝑz ꝙ acceperit ptē ipsiꝰ aut totū ipsiꝰ. Et corruptio qdē ossis supficialis duobꝰ modis curari z remoueri poterit. Uno mō ꝑ medicinas sup appositas ei. Alio mō ꝑ manualē opōnē. Profunda vō solū vno mō.s.ꝑ manualē opōnē curari poterit. ¶ Et curatio per manualē opōnē.dixit Aui.est aut fricatio ipsiꝰ:z destructio eius.s.qō est corruptū de ipso:aut est ipsiꝰ abscisio:z ipsius serratio:z fricatio qdē ꝓuenit corruptioni ossis supficiali nō multū ꝓfunde. Et sic dixit Aui.q; necesse est fricare ipz cuz instrō ad fricationē eiꝰ cōgruo:z radēdo,ꝓcedere donec pueniaꝯ ad vltimū corruptionis ossis,ita vt cadāt z amoueanꝯ ab eo oēs eiꝰ cortices corrupti:z appareat os sanū vere:pōt ēt amoueri corruptio supficialis ꝑ cauteriū actuale cū igne donec pueniaꝯ ad ptē eius sanā. Et cauteriçatio maxie dz fieri qñ fricatio nō bñet locū ꝑp strictūrā loci vel aliā cāz. Curatio vō supficialis corruptionis ꝑ medicinas fit dixit Aui. qñcz.z de istis medicinis est medicamē qō sic fit. ℞. arif.ro/tūde,ꝓreos myrrhe aloes corticū plāte opopanacis:cambil vsti scorie eris z corticū pini.añ.ptes eq̄les aggregēt,est.n. mirabile in faciendo cadere cortices ossiuz:z faciendo nasci carnē bonā sup ea. ¶ De curationē aūt corruptionis ꝓfunde.dixit Aui.necesse est cōcauare os vsqz ad ptē sanā:z hoc tñ dz fieri cuz instrō fricationis:aut cauterio,z si inueneris corruptionē forte ꝓsecutā vsqz ad medullā ossis:tūc dixit.A. nō est excusatio qn accipiaꝯ.s.amoueaꝯ illud os cū medulla suaꝫ:ꝙ si corruptio fuerit talis z tanta ꝙ nō sanat,al's.finiat ipsaz nisi abscisio mēbri z serratura totiꝰ ossis mēbri illius: aut plurimi eius qō circūdat ipsuz:tūc scias locū in quo oz vt incidaꝯ.ita vt reuoluaꝯ tēta vsqz quo ꝓsequaꝯ in quo oz vt incidaꝯ:z est locꝰ in quo inuenit tēta adherentiā ossis vltimā.s.inueniat os firmū z solidū:z nō perforabile ab ipsa: qñ illic est terminꝰ corruptionis:z locꝰ in quo dz fieri abscisio. ¶ Dixit Albu.qñ nō ꝓuenit corruptio vsqz ad iuncturā: ita ꝙ nō sit eradicādū totū os:tūc opz vt fiat serratura sup locū corruptū parūper ne forte sit in cōcauitate ossis corruptio que nō appeat exteri⁹ sensui:z cogat ad serraturā sui vice alia. Ad hoc aūt vt fiat serratura ossis corrupti in medio eiꝰ:aut in pte ipsiꝰ opz detegere carnē ab oib⁹ ptib⁹ totā:qō cū feceris pone lignū inferius sub osse:z deinde serra illud ex pte ꝑma,vbi est corruptio:donec ꝓtinuet serratura ex pte alia:z fiat serratura ꝑm longitudinē a corruptione parūper vt dictū est:ꝙ si corruptio est in iuntura incide ipsaz iunturaz corruptā:z serra os vbi ꝓtinuaꝯ ex pte altera:dicūt qdā ꝙ dz qd modicuz de osse altero amoueri ne forte facta sit ei ipressio malitie:vñ bēat timeri a corruptione ipsius. Si.n. corruptio.dixit Albu.est in ꝓtinuatione duaꝝ iunctuaꝝ.i. amboꝝ ossiuz iuncture,tūc nō est ingeniū in curatione:nisi abrasio.i.si fuerit posse vsqz ad locū sanū. Et subdit Albu.si corruptio est in pectine manus:aut in pectine pedis:tūc res in illo est difficilis valde. Et hoc maxie ꝓpter ꝓstrictionem iunctuaꝝ haꝝ partiū adinuicē ꝓpter quā accidit ꝙ facilꝫ fit infectio transiens de vno ad aliā. Opz tamen.dixit ipse vt inquiras corruptionē qualꝫ appareat tibi:z abrade eam:z mūda eā ꝑm quācūqz dispōnē posse est tibi:z cū quocūqz ingenio rectificaꝯ tibi qñ nō fecit cōtrarietatē vena vel neruꝰ: z est hoc casu cōis circūquaqz corruptio ossis,z nō solū pectini manus aut pedis. ¶ Quidā antiquoꝝ:z Aui.ēt dixit, qñ os est corruptū ex capite coxe.s.superioris,z anche:z sic spondiliū dorsi:tūc fugere ab eiꝰ curatione est melius ꝓpter caz:z hoc in spondilibus dorsi:z anche:z capitis coxe opz fugere ꝓp magnitudinem eaꝝ quā nō est posse abijcere:nisi moris sequaꝯ. ¶ Et dixit Aui.si timeꝯ ne corruptio ossis sequaꝯ ad corruptionē carnis:cuius casus accidit ꝓpter:qa.s. facta ꝓus fuerit corruptio in osse:tūc infrigidare.s.in pte sana circūdāte partē corruptā:vel circūstantē ei cū epithimatibus frigidis ꝓhibentib⁹ corruptionē ꝓcedere,z amouere carnē corruptā est cura conueniēs ei:z si appareret carne corrupta remota aliqd ipressuz fuisse ossi abijciaꝯ mō dicto supius. ¶ Propter amouere aūt corruptionē ab osse ꝑ manualē opōnē.dixit Albu.scias ꝙ inciſoria z serre.sup.z alia instra regsita ad incidendū:z serrādū.sup.z abradēdū ossa sunt multa z varia ꝑm situm ossium:z ꝓparationem eoꝝ:z ꝑm grossitudinem z subtilitatem eorum,z magnitudinem z paruitatem eorum,z ꝑm duritiem z spissitudinez eorum: z ipsoꝝ raritatem,quapp opz vt prepares tibi in omni specie opōnis instrm cōueniēs ad illā opōnē,z opōnes ipse significabunt tibi sup spēm instri quo indiges:qñ enim tecū est studiū longū z cognitio huius artis z testimoniū modorū egritudinū:tunc iā fueris meditatus ꝑ te ipsum illud qō cōuenit ex instris ad oēm infirmitatē. ¶ De amotione autē corruptionis ab osse ꝑ medicinas.dixit Gal'.z ponit.13° cōtinētis.ꝙ radix peucedani subtilissime puluerizata z superimissa cortici ossis citissime eleuat z incarnat. Et Aui.de ea dixit.ꝙ abradit ossa corrupta vehemētis exiccatiōis. Dixit Dios.ꝙ ex radice vitis albe cū vino fiat emplm z supponaꝯ ossi:q; ossa fracta extrahit:z est hoc vtile valde. Et dixit Serap.ꝙ euforbiū puluetizatū ossi denudato a carne excoriat ipm a corruptis ptib⁹ z fragmenta in vna die sepat,verūtñ vt dicūt,caro circūstās munieda est aliq̄ ceroto vel lini panno ne a caliditate euforbij cōburaꝯ dixerūt qdā.ꝙ cinis lumbricorum terre superpositus vulneri omnia frusta ossium extrahit tam magna q̄z parua.

Debet amotio ne amoueri tea corruptionis ossis.

¶ De fractura ossis in generali. Cap.xlij.

Solutio cōtinuitatis ossi z cartilagini eueniens:vt supra patuit.multas bz dīas:q̄dā euenit ossi ꝑm longitudinē eiꝰ:z vocaꝯ fissura vel incisio.q̄ ꝑz plm euenit a reincidēte sicut accidit in lignis qñ queritꝫ scissio eoruz:z vtplm accipit ptē ossis:qñcz tñ accipit totū os in longitudine eiꝰ:z hec scissura qñcz est supficialis:qñcz ꝓfūdat z qñcz penetrat ad alterā ptē ossis:ita ꝙ sepat os in duas ptes ꝑz lōgitudinē eiꝰ. Et q̄dā accidit ossi ꝑz latitudinē.z vocaꝯ fractura:z fractura qñcz est supficialis:z qñcz ꝓfundaꝯ ad ptes ossis:z qñcz ad totū ipz:ita ꝙ separat ipm in duas ptes:z qñcz ps ossis rupta mouet,z qñcz nō mouet necz ꝑ se necz ad actū tāgētis vel ipellētis:z q̄ mouet:qñcz mouet anteri⁹:qñcz posteri⁹:aliqñ dextrosū z aliqñ sinistrosuz: aliqñ vna ptiū supeminet alteri z supeqtat:z tam scissura q̄z fractura qñcz est eq̄lis:z qñcz est bñs dētes:z qñcz nō é bñs eos:z q̄cūqz eaꝝ fuerit,qñcz est vna qñcz est multiplex:z que est multiplex.qñcz est simplex:qñcz cōpositaz maxie cū solutā ꝓtinuitate cutis vel carnis exñtis in circuitu eiꝰ. ¶ Et qdā putāt.ꝙ fissura nō ꝓtingat ossi absq; solone ꝓtinuitatis cutis:vel ēt carnis. Fractura vō magis pōt ꝓtingere sine solutione cutis vel carnis:q̄ꝫuis sine ea nō sepe ꝓtingat. Dixit Gal'.6° de inge.sani.raro ꝓtigit vt bō passiōis gñatio:loqns de fractura ossis:sine passiōe circūstātiū fiat:z sepissimū é vt circūpositio musculi cū aliis corpib⁹:ēt circūstātib⁹ mēbri: vt venis neruis chordis z pāniculis patiaꝯ fractis ossib⁹: imo ipse ibi vī inuere ꝙ nūqz ꝓtingat fractura in osse sine lesione,alicui⁹ mēbri circūstātis spāli carnis. Ait.n.in fractura ossis caro ꝑmitt z ꝓtūdit,z ꝑ maxie bz vītatē qñ fractura

ossis caro p̄mit̄ ⁊ ꝯtūdit̄. ⁊ hoc maxie ḃz ꝛitatē qñ fractura accidit a cā extrinseca icidēte vel ꝯtūdēte casu vel pcussione: vel obuiatiōe ad rē ouraz: vel ꝙ qdā ꝯcedūt aliqñ lz valde raro ꝯtingere posse ḃ: sicut in obliquatis curib⁹ ⁊ fortis motu mouent̄: aut si qs oliquat⁹ manib⁹ vel pedib⁹ oneratus sup ipsas onere grauī fortiter cōmouerēt: aut si qs manu vl crure fortiter strigeret vel traheret: sicut accidit cuidā q surgēs de lecto iuolut⁹ crus suū linteamine lecti: cū voluit crus ip̄z mouere cecidit sup lectū: ⁊ fractū est crus ipsi⁹ nulla lesione appente in cute vel musculis cruris sui. Jn his. n. casib⁹ ⁊ ꝙsilib⁹ ꝯcedūt illud euenire posse: ⁊ lesio eueniēs cuti ⁊ carni, qñq3 est simplex vulnere: sic̄ plm est qñ fit a re icidēte vnico ictu: ⁊ qñq3 est multiplex: tūc aut est plura vulnera manifesta: aut est solo multi nūeri manifesta, al's imanifesta. ſ. ꝙtusio ⁊ cōcussio: ēt qñz accidit ipsi ossi: vt qñq3 ꝙterit̄ re grauī ꝙtundēte. ¶ Ad p̄dicta dixit Aui. fractura est solo ꝙtinuitatis ꝓpria in ossib⁹: ⁊ qñq3 accidit eēlis: ⁊ qñz scissa, ⁊ eēlis qñq3 accidit in lōgitudie: ⁊ qñz in latitudie. cadēs in latitudie: qñq3 accidit diuisa, qñz nō diuisa: ⁊ cadēs in lōgitudine est diuisio ad alkasiz siue talū. Et q̄ ḃz dētes siue frusta: qñz ḃz frusta sepata ab osse: ⁊ qñq3 ḃz frusta nō sepata ab osse: ⁊ de nō sepatis aliq̄ sūt poſia reduci ad locū suū: ⁊ alia sūt eminētia nō poſſa reduci ad eoꝝ sitū nāle: ⁊ siue hēat sepata siue nō illa frusta aliqñ sūt acuta pūgētia ptē cui obuiant de cute vel carne: ⁊ aliqñ nō sūt acuta: ⁊ q̄ nō hñt dētes vel frusta a qbusdā vocant rotūda. ¶ Dixit. A. ꝙ qñ fractura cōpleſ. ſ. qñ accipit totū os nō ē poſe vt remāeāt duo ossa ſz ꝙ necē est iter ea de oppōne ſm p̄pōnē siue formā ꝯtinuitatis nālis, imo sepant̄ necio ab oppōne: ⁊ ſz hāc sepōnē ē necius in restauratiōe ea reducere ad verā oppōnē. Et sil'r dixit. A. sepatio faciēs accidere pūcturas nēcio in eo qō ꝯtinet̄ ō vel aminib⁹ ⁊ carne: q̄re est faciēs doloꝛē sequētē eā. ſ. nō remanēt ossa ſz verā oppōnē. ¶ Et Alb. dixit. scias ꝙ fracture spēs sūt diuerse ſz diuersitatē mēbꝛoꝝ: qñ fractura cruris est diuersa a fractura ossis capitis: ⁊ fractura ossis pectoꝛis est diuersa a fractura ossis dorsi: ⁊ sil'r oia alia mēbꝛa diuersa sūt abinuicē. ⁊ diuersificat̄ ēt fractura ossis in seipso. Nā dixit Albu. qñq3 fit fractura ei⁹ actuata p̄ter ꝙ accidant in ea astelle. ſ. frusta: ⁊ qñq3 fit ſm lōgitudinē ossis ⁊ sūt fracture ei⁹: ⁊ satagie additiōes ⁊ ꝓcedētes ⁊ nō ꝓcedētes ⁊ est fractura 2ª cū vulnere. sup. ⁊ est sine vulnere ⁊ diſruptiōe: ⁊ est fissura parua. sup. ⁊ est magna, ēt est mediocris. Et qñq3 est fractura cōposita cū fluxu ſanguinis supfluo aut cuz doloꝛe intenso aut cū apate aut cōtusione: ⁊ ſimilibus.

Cause solōnis ꝯtinuitatis ossiuz ſm plm sūt p̄mitiue res incidētes: aut pūgētes aut ꝯtūdētes ⁊ quassantes vel ꝙterētes res distrahētes ponderātes, ⁊ sil'es his. qñq3 tñ cāe ei⁹ sūt itrinsece ⁊ humoꝛ acut⁹ coꝛrosiu⁹ aut ventositas in cōcauitate ossis gñata in tm̄ extrēdēs ip̄z vt frāgat̄. ¶ De his dixit Zoar. qñq3 in fortib⁹ doloꝛib⁹ ossa frāgūt̄. Et ego iā vidi. dixit ipse. ossa coꝛrupta exire. ⁊ ḃ fractura accidit cā būoꝛis acuti infusi in loco. Et dixit pōt ēt fieri fractura ossis ex vapoꝛe seu vētositate inclausa i osse: vel in sua ꝓcauitate: nec est dixit ipse, putādū ḃ eē ipoſe: q: videm⁹ qō vasa terrea quādo vētō suspēdunt̄ ad aerem scindunt̄ ab ipsis.

Signa fracture ossis fracti a cā p̄mitiua nota sunt ex eo ꝙ p̄cessit aliq̄ eaꝝ ⁊ habent̄ reſone ifirmi si magnus ⁊ pueri⁹ fuerit. dixit. A. loc⁹ fracture magnoꝝ. ſ. puerꝝ scit̄ p doloꝛē ⁊ p casuz: tūc fractura, q̄. ſ. p̄cessit aut adest. Sz loc⁹ fracture puoꝝ puoꝝ appet per doloꝛē ⁊ apa. ¶ Et de signis factis a cā intrinseca. dixit. opz te cognoscere scissuras factas ab būoꝛe vel a vētositate: qm̄ qñ videris carnez coꝛrosaz in circuitu ossis cuz doloꝛe forti, ⁊ cū ḃ os fractū fuerit deni gratū scias p certo ꝙ est ab būoꝛe mordicatiuo acuto forti. sup. ⁊ si nō p̄cessit cā p̄mitiua nec adsūt signa būoꝛis mordicatiui p̄dicta ⁊ os fractū fuerit: tūc est a ventositate. ¶ Scissura aūt eueniēs ſm lōgitudinē maxie scit̄ ꝯtractura ex forma cāe faciētis eā, ⁊ q: vulnus est in cute ſz longitudiné ei⁹ ⁊ certificat̄: siue sit penetrās siue nō: p tactū cū digito vel tēta. Et fractura siue solo, ossis ſm latitudinem si fuerit totalis ꝓpleta scit̄. dixit Albu. ex eo ꝙ cognoscit̄ fractura ossis. i. ꝓpleta est toꝛtuositas mēbꝛi. ſ. nō ꝓsueta: q̄ accidit: q: extrema ossis a recta oppōne sunt remota: ⁊ ex eis est apparitio ei⁹ sensui: ⁊ hoc si fuerit cū vulnere visus ⁊ tact⁹ ꝓphēdūt mēbꝝ cū exigit̄ plicari in loco fracture ⁊ sentit̄ sonitus qñ cōpnimit̄ loc⁹ manu extrēa ossis cū ip̄ssiōe man⁹ sibiinuicē obuiāt sonū cāns sicut cātur son⁹ ex ꝙfricatiōe frustoꝝ lapidis aut ligni. ¶ Dixit Din⁹ necesse est restauratori vt ꝓsideret inclinationē ossis. qm̄ ipse inuenit ad ptē ad quā inclinat̄ ꝓcauitatē. Et medic⁹ plm itelligit ḃ sensu maxie tactu. Et illud itez scit̄: qm̄ doloꝛ fit vehemēs in pte ad quā fit inclinatio. Et dixit crepitatio ēt. i. son⁹ sigñ illō. ¶ Et ad cognoscēdū fracturā. dixit Aui. necessariū est restauratoꝛi vt ex tēdat manū suā sup locū fracture in disponē itineris eius. ſ. man⁹ ad supioꝛa ⁊ iferioꝛa cū facilitate ⁊ subtilitate donec si viderit. i. itellexerit de hac ductione man⁹ sepōnē aūt ei⁹ ne cessaria aut frusta cognoscat ip̄z. sup. ⁊ restauret vt nō liget vice altera nō ſm ꝙ oꝛ: ⁊ caue ne decipiaris in indutione manus. ¶ Dixit Aui. nō oꝛ vt ꝓfidas in eētione sensata p manū añ ꝓplemētū sanitatis nā multotiēs occultat. ſ. sensui per manū apa ꝓtusio ⁊ coꝛrosio: q: qñ tumoꝛ magn⁹ in loco factus est iā nō pōt man⁹ inuenire qd ibi fuerit de toꝛtiōe fractura ⁊ frustis. Qñ ergo nō est in loco. dixit Albuc. toꝛtuositas apparēs: neq3 sonit⁹ apud tactū suū: ⁊ cū tāgit̄ os cū agitatiōe nō inuenit ifirm⁹ magnū doloꝛē tūc nō est illic fractura. ſ. ꝓpleta: imo poſe est vt sit toꝛtuositas ⁊ plicatio i osse aut fractura pua. i. nō ꝓpleta: q̄ fuerit cū vulnere in carne tact⁹ digiti aut tēte diiudicabūt ipsaz. Et si fuerit sine vulnere scieſ cō iectura facta sup cāz ei⁹. ꝙ si fractura fuerit frustalis cognoscit̄ ex doloꝛe pūgitiuo ꝓueniēte a frustis ei⁹: maxie apō agitationē mutationē aut cōpssionē mēbꝛi. ¶ Et scias ꝙ qñq3 os remanet a carne nudū: ⁊ tūc si supueniat herisipilla: sicut dixit Hyp. 7ª affo. est mala. ⁊ Gal'. dixit in ꝓ⁰. ꝙ nō solū est malū: ſz ⁊ pessimū: ⁊ est malū p viā signi: q: signū vehemēte putrefactionē: imo est ēt malū in osse nō denudato: ⁊ in quolibet ēt mēbꝛo ſpmatico: est ēt malū p viā cāe: q: ē cā augmētatiua putrefactionis: ⁊ ꝙ putredo illa fiat coꝛrosiua ⁊ ambulatiua, ⁊ est cā ꝓhibitiua curatiōis ipsi⁹ ossis. Et qñq3 accidit ossi fracto: vt supꝛa patuit coꝛruptio. Et dixit Hypo. vt supꝛa in osse egrotāte caro liuida malū ⁊ intellexit p egritudinē ossis ipsi⁹ coꝛruptionē: ⁊ supꝛa ēt dictū est in signis coꝛruptionis ossis. ¶ Notāt tñ ꝙ ex pte carnis multis modis possum⁹ sigñare sup osse egrotāte: vno⁰ ex pte coloꝛis ipsi⁹ carnis maxie si fuerit liuidus. De liuiditate aūt notāt ꝙ liuedo multipl'r reperit̄ supta in libꝛis medicie: vñ aliqñ ꝓ nigredine. aliqñ ꝓ coloꝛe cineritio tēdēte in nigrū q̄lis est coloꝛ albuginis oui aliq̄l'r ab igne siue fumo ōfumati: ⁊ aliqñ sumitur p coloꝛe viridi. Et oēs isti coloꝛes liuidi sūt mali: ſz tamē plus ⁊ min⁹. ⁊ ḃ si a cā intrinseca ꝓcesserint ⁊ nō ab extrinseca vel cōtusione vel appōne alicui⁹ medicaminis tingētis in liuidū ⁊ de oi coloꝛe liuido verificat̄ ille affo. siue ꝓuenerit defectu ossis: siue ēt defectu carnis circunstātie ei, q̄uis ꝓcedēs defectu carnis sit min⁹ mala q̄z ꝓcedēs defectu ossis. Procedēs ēt defectu carnis nō sigñat nēcio coꝛruptionē in osse: q̄uis si infirmū fuerit os ipsius ꝙseruet ⁊ augeat infirmitatē: ⁊ si sanū fuerit ip̄z disponat ad egrotādū. ⁊ quenit vt medicus distinguat inter has liuidines. Si. n. cognouerit medic⁹ ante liuidinē carnis os egrotare, ⁊ carnē circūstantē sanā foꝛe: deinde egritudine ab osse nō remota viderit carnē liuidā fieri ꝓiecturare merito pōt illā liuidinē defectu ossis ⁊ nō carnis fieri: ⁊ ex hac carne liuida sigñat̄ vere coꝛruptio mala in osse ⁊ sigñat̄ cōgelatio ⁊ extrinctio caloꝛis nālis in ipsa carne: ⁊ ois caro liuida ēt est qd malū per viā cause: inq̄tū fouet infirmitatē ossis p̄sentē vel disponit ad futurā, ⁊

si fuerit ex infirmitate ossis ꝓcedēs tūc fouet illā. sicut qlibet effectus ꝓsilis sue causę suā cāz fouet vt ignis ignē. ¶ Scōo mō significat per carnē sup os per fetorē eiꝰ vel eius ꝓuatiōnē ⁊ fiue p fetoris intēsionē ⁊ remissionē. nā itēsus fetor magnā significat in osse corruptionē. ꝓuatio vō fetoris vel ipsiꝰ remissio signāt sup absentiā corruptionis. ¶ Tertio mō per mollitiē ⁊ eius duritiē. Si enīz ipolita tenta vel stilo carni in ipsa nimia mollities reperiat vt stilus libere pertrāseat per carnē magna corruptio significat in osse. mollities autē illa carnis sic causat. nā eius putrefactione dissoluunt ptes carnis, ⁊ per extractionē hȳ carnis a cētro ad circūferētiā dissoluit continuitas carnis: ⁊ appet caro in supficie mollis ⁊ humida: ⁊ itez ex mollitie apprehēde sup os: ⁊ circa ipz cōprehēdit sepatio pāniculi velātis os ab eo ⁊ putrefactio in supficie ossis vt os aliq̄ꝫ cedat stilo vel tente. per debitā aūt carnis tenacitatē ⁊ resistētiā ossis sup absentia corruptiōis significat. ¶ Quarto significat sup os per debitā sensationē carnis circūstātis vel indebitā diminutā vel ablatā. nam per bonā sensationē carnis bona dispō signat sup os per sēsationē aūt ablatā vel diminutā significat in osse mala corruptio: q̄ tm̄ ⁊ taliter ꝓcessit vt abstulerit vel diminuerit sensationē a carne. Itē p asperitatē signat putrefactio in eo q̄ corrupit ⁊ exasperauit supficiem eiꝰ. ¶ Deterior fractura ꝙ ossis dixit Aui. est vt declinet fractura ad exteriora: meliꝰ est: sicut dixit Hyp. q̄z vt declinet ad interiora: qm̄ illud quod occurrit de neruis illic est plus: q̄re ledit plus: ⁊ illa q̄ est cum frustis pūgētibꝰ ledit plusq̄z nō bñs ea. si frusta iª reduci nō poterūt ad sitū suū nāle deterior erit. ¶ Et dixit Aui. qm̄ cadit fractura in osse apud iuncturā: ⁊ postea restaurat remanet motus iūcture illiꝰ difficilis pp duritiē ⁊ arolbot qđ fit ibi ⁊ istud qđē accidit dispōne ossiuz puoꝝ. Et de istis ibi ēt illa est deterior q̄ accidit vbi est iūctura in creatione strictior sicut est iunctura cauille. ¶ Et dixit Aui. qm̄ est eq̄tio rotunda. i. fractura eq̄lis rotūda sine frustis: tūc cōuertit mēbruz cū facilitate: q̄ facilꝰ reducit ad sitū suū nāle: verūtm̄ vt ipse dixit fractura peioris incarnationis est illa q̄ est fm rotūditatē. s. equalis sine frustis. Um̄ dixit auctor cōpendij. q̄ fractura dētes nō hz velut: que tm̄ seua facta est molestior. s. ad incarnādū: qm̄ postq̄z sanabit nō erit firma: ⁊z ex pua occasione. sicut ꝑus disiungit. ¶ Et subdit Aui. qđ post eā in difficultate incarnationis est illa q̄ declinat. s. ad interiꝰ. nō. n. ad heret ⁊ ꝓtinuat nisi sup ipsaz plongent ligamēta: bñs fabricationē mirabilē tpe longissimo ⁊ sumat ex cibis ⁊ medicinis ex eo qđ mittit sanguinē ad illā partē. Et Albu. dixit. q restauratio fracture ossis nō bñtis ſatagias: ⁊ ipsiꝰ equatio difficilior est q̄z ossis habētis eas. ¶ Dixit Aui. q ossa magis obediētia ad restaurationē faciēdū est adiutoriū: deinde brachiū ⁊ furcula qm̄ frangit ad iferiora pax fit eiꝰ cura: res aūt coxe ⁊ cruris est facilior: qm̄ restauratio non ꝓhibet ea dislocatione, ⁊ nō ꝓhibent ossa coxe: ⁊ cruris a dilatatione ⁊ extēsione q̄ restaurant. s. sicut ab ea ꝓhibent ossa adiutorij brachij p arterias venas ⁊ neruos existere in adiutorio: ⁊ brachio magis supficiales. ¶ Et dixit Aui. qđ fedior fractura in duobꝰ focilibꝰ est fractura focilis iferioris: sicut ēt dictū est in dislocatione eiꝰ. ¶ Et dixit Aui. q dꝰ de incisiōe medulle ossiuz q interficit est intētio cui nō est vtilitas. Habet. n. medulla viscositatē ⁊ leuitatem ⁊ nō incidit. ¶ Dixit Zoar. ad rectā curationē in egritudinibꝰ ossiuz opz ꝓsiderare ꝓpriā cōplexionē eoꝝ inq̄ztū est patiēs iuuenis vel puer senex vel decrepitꝰ: ⁊ insup opz ꝓsiderare carnē neruos ligamenta venas arterias villos ⁊ cutes. Um̄ ista exeūt a sua cōplexione nāli trahunt silr ⁊ alterant ossa a sua nāli cōplone debita. In ꝓcedētibꝰ aūt patuit q solo ꝓtinuitatis ꝓueniēs in mēbris duris est sanabilis p viā fm intētiōis nisi in corporibus humidis mollibꝰ ⁊ teneris vt q̄ puerorꝝ: ⁊ eis silibus. Dixit. n. Hal. in tegni. q solo continuitatis in osse eueniens est fractura. i. noiat fractura q̄ insanabilis est ꝑz ꝑmā cōsiderationē. i. fm viam ꝑme intētionis. s. nisi in corpibꝰ dictis. Est tm̄ sanabilis fm viā scōe intētionis. s. mediāte poro sarcoyde gīnato ligante ambo extrema ossis tracti, ⁊ tenēte ea adinuicē colligata. ¶ Et Auic. 4ⁱ 5ª trac. 2° caº pº dixit. cū ossa fracta redeūt ad situs suos nāles: ⁊ est pleˊ in infantibꝰ ⁊ eis qui sunt eis ꝓximi vt restaurent villus ✠tutis ꝑme in eis. i. fm nām in eis in qua ante fuerat q̄ dꝰ restauratio ꝑz viā ꝑme intētionis. In etate vō adolescētie. dixit Aui. ⁊ ea q̄ est post ipsaz villus. s. ✠tutis ꝑme nō restaurat: imo currit sū per ea incarnatio ex mā cartilaginosa i. solida dura q̄ est porus sarcoydes: que cōiungit inter duo ossa. Et est de genere eius qđ facit erarius currere ex duobus plumbis sup continuatione eris ⁊ alioꝝ metalloꝝ. ¶ Quidā iā dixerunt q in corporibus puerorꝝ restaurat villus ✠tutis ꝑus: sed nō in oibus ossibꝰ eoꝝ. nā i osse coxe pp suā magnitudinē nō restauratur villus. Um̄ ait Zoar. fuerunt qdā medici q habebāt p ipoli curā ossis coxe. s. fm viā ꝑme intētionis. Sz dixit ipse, ego vidi puerū qui liberatꝰ est de passione illa ⁊ ꝙsolidatum fuit os eiꝰ. s. per restaurationē villi ꝑme ✠tutis: sed tm̄ nō sequet ex hoc q̄ glibet debeat sic liberari ex eo qđ cōpłones ⁊ näe ossiuz boiuz nō sunt oēs eq̄les, qm̄ puto q liberatio dicti pueri fuerit pp mollitiē ⁊ būiditatē sui ossis. quare nō seq̄t sic q̄ in oibꝰ debeat euenire. ¶ Et siue restauratio fracture fiat fm ꝑme intētionis viā: siue fm viam scōe: nō tm̄ in oibus cōplet in eodē tpe. imo dixit Hal. in expositione libri cibozꝝ: vt ponit a Rabi in 15ª ptic ª. quod separatio ossis nasi cōtinuat ⁊ cōsolidatur in decē diebus: ⁊ maxille ⁊ furcule ⁊ ossis pectoris ⁊ frontis in dieb⁹ viginti: ⁊ humeri in diebus triginta. pedis vō. i. cruris ⁊ brachij in diebus q̄dragintaz ⁊ coxe in dieb⁹ qnquaginta. ¶ Et. A. dixit. mēbra diuersificatur in spatio restaurationis vez nasus restaurat ꝑz q dꝰ in. x. ⁊ costat in. xx. ⁊ vlna ⁊ adiutoriū i eo qđ approximat a. xxx. vsq̄ ad quadraginta ⁊ coxa in qnquaginta: ⁊ forte extendit vlt. a id donec restaurent coxa vsq̄ ad tres menses: aut vsq̄ ad quatuor: ⁊ qđ est supra hoc. ¶ Diuersificat ēt spatiū restaurationis ossium fm etates. Um̄ dixit Hal. sup libº Hyp. de restauratione ossiuz, ⁊ ponit a Rabi. supra ossa iuuenum cōsolidant ꝑus q̄z ossa puerorꝝ: q̄ pueri indigēt cibo p augmētationibꝰ ⁊ reparationibus eiꝰ qđ ex ipsis est dissolutuz: quare tardiꝰ in eis gīnat porus ligās. ¶ Dixit Auic. cāe pp quas nō restaurat os sunt multitudo embrocationis aq. s. sup locoꝝ: q̄re mollificat porus ⁊ mā eius: vñ nō est ꝓueniēs ad ligādū: ⁊ multitudo ligamētoꝝ solonis ⁊ ligatiōis eoꝝ. quare est b cā ad discōtinuationē ossiuz ꝙiunctoꝝ: aut festinatio in motu: aut paucitas sanguinis viscosi in corpore. ⁊ ꝓpter illud moriat restauratio fracture colericoꝝ: q̄ nō bñt sanguinē viscosuz, ⁊ cōualescentiū, q̄ bñt paucitatē sanguinis absolute, ⁊ iō de signis que significāt restaurationē. s. fieri. dixit Aui. est apparitio sanguinis qui videt quasi ipse sit supfluitas quaz expellit nā ex multitudine sua. s. sanguinis. alˢ. ex sollicitudine sua cū studio ad fracturas.

Signa p nostica.

¶ De generali curatione fracture ossium. Cap. xliij.

CUratio fracturaꝝ ossiuz triplici ꝓficitur instrorꝝ qb⁹ cōpletur ꝓncipalis intentio curatiua eoꝝ: que est vt in ꝓcedētibꝰ patuit: sicut aliaꝝ solonū ꝓtinuitatis in aliis membris. s. soluta ꝙiūgere ⁊ solidare. Jō dixit Hal. 6º. de inge. sani. q ꝓncipalis intentio curatiua solonis ꝓtinuitatis ossiuz est vt cōiungam⁹ ea ⁊ cōsolidemus. ¶ Et dieta qđē necessaria est vt ꝓhibeant nociua: ⁊ ea que possent facere superuenire impedientia restaurationē: ⁊ vt ministret materiā conuenientē ligationi solutoꝝ. ¶ Potio ✠o necessaria est silr ꝓpter ꝓhibere nociua ⁊ ipedictia restaurationē fieri. ⁊ vt ministret medicinas faciētes ad facilez ⁊ citā restaurationē. Et q: vt patuit vtplm extrema ossiuz fractoꝝ nō sunt in suo situ nāli: ⁊ neq̄ ꝙiuncta: ⁊ si aliq̄n sic reperiat nonseruaret in illa ꝙiūctiōe nālis sit⁹. Jō nēcia fuit ogō manualis

que nō bñ ꝺiūcta ꝺiungat, ⁊ in debita ꝺiunctione custodiat.

De dieta itaq; dixit Hyp. ⁊ affo. i. affo. cal'm saniem faciens ⁊c. q; calidū plm ꝺuenit in ossium fracturis magis vō denudatis. Et hax maxie in capite vulnera hūtib⁹. Eteniz actuale cal'm vt multotiēs dictū est dolorē mitigat ⁊ disponit fracturā ad debitā restaurationē calidūnāle partiū ꝺfortādo debitā mām restaurationis attrahendo. maxie aūt confert fracturis discooptis, qz meli⁹ peruenit ad eas. Uñ magis opaf in ipsis ⁊ precipue in fractura craneiz: qz cōfortat craneū: ⁊ ét cerebx. ⁊ ep°. frigidum actu plm obest fracturis ossiū extinguēdo ipsox cal'm innatuz ⁊ maxie si fuerint ossa denudata: ⁊ p̄cipue in vulneribꝰ capitis Propterea expedit cum voluntas fuerit discooperire fracturas vt fiat illud iuxta ignē: aut in aere calefacto per prunas siue tegulas calefactas: ⁊ nō ꝺimittanf ossa discoopta oīno. Et si ꝓ aliquo tēpoze fuerit illō opportunū teganf aliquo pāno calefacto. ¶ Caueat patiēs iraz tristitiā ⁊ furorē: ⁊ nimiā sollicitudinē: imo letef ⁊ gaudeat ꝓ posse. ¶ Dormiat moderate fugiēs supfluas vigilias: ⁊ fugiat motū ⁊ reuolutionē de latere in latus imo quiescat oīno ꝑm sitū illū quem prudēs medicus sibi declarabit. ¶ Dixit Auic. cum incipit arosbot opz vt phibeat eger a motibus fortibus phibentibus. al's. pmētib⁹. vt coytu ⁊ iraz iracūdia: qm̄ adurūt sanguinē ⁊ fugit per hoc sanguis locū calidū ⁊ querit fridum. ¶ Dixit Alb. in pmis ꝺiebus fracture ꝺueniūt carnes auiū ⁊ ꝺoz: ⁊ phibe vinū ⁊ carnes grossas: ⁊ repleri ex cibis ⁊ omni cibo qui replet venas sanguine: ⁊ hoc tandiu ꝺonec sit curus es de apate calido, ⁊ nō timeas effusionē materieruz ad membrū: ita que ꝺieta subtilis fiat saltez ꝺonec humoz ⁊ doloz ⁊ fluxus sedatus fuerit. Et tūc dixit Albuc. redeat ad regimē suū ꝑm cum quo euenit ꝓsuetudo eius. Cum vō inciꝑit os fractū restaurari. tūc opz vt cibef infirm⁹ nutrientib⁹ nutrimento multo grosso in qbus sit viscositas. ¶ De cibatione in hoc tēpoze. dixit Aui. opz vt sit cibus restaurati ex eis q̄ generant sanguinē spissuz ⁊ nō spissuz siccū: imo spissū viscosuz vt generet arosbot tenacē fortē nō siccū. al's. scissuz ⁊ debilē tenuē. Et ista cibaria. dixit Albu. sunt sicut facta ex tritico cocto cū aqua ⁊ risi ⁊ capita ⁊ pedes ⁊ vētres vaccax ⁊ oua dura: ⁊ piscis recētes. ſ. maxime bestiales ⁊ carentes squāmis: ⁊ vinū grossuz ⁊ siꝯa istis. Et Aui. dixit q; sunt sic pedes, ⁊ frumētū coctū cū multa aqua ꝺonec fiat sicut pulss. sup. ⁊ oēs pultes de farina: ⁊ simila: ⁊ oia cibaria de pasta: ⁊ sunt sicut ventres ⁊ capita ⁊ cutis edi ⁊ arietis decocta ⁊ similia eis. Et scias q; de melioribus nutrimentis ad hoc sunt crura vaccina decocta cū sua cute depilata. ¶ Et dixit Aue. vinū vt sit stipticū grossuz, ⁊ ex illis que ꝺanf in scōa mensa sunt castanee ⁊ granatum in qbus nō est acuitas. Et dixit Aui. alienet oē qō subtiliat sanguinē: ⁊ calefacit ipsuz: ⁊ elongat ipz a coagulatione: sicut vinū subtile: ⁊ res ꝺfortātes valde. Et ad sūmū. dixit Aui. regimē suū sit ingrossatio nisi sit illic qō phibeat a regimine ingrossatiuo de vulnere reqrente subtiliationē cibi sicut est vuln⁹ neruox: ⁊ siꝯa, ꝑm illud qō est sup ipsuz de magnitudine vulneris ⁊ puitate ei⁹: ⁊ apud timoꝛē aut doloꝛē lesionis magne. Qui vō securus est ꝺilatef in cibo ⁊ potu. Cum hoc enim regimine. dixit. fit coagulatio fracture velocius ⁊ melius. hoc tm̄ regimen nō tm̄ pcedeꝛeꝺz q; etiā arosbot superflue ingrossaref in loco ⁊ phibeꝛet per illud leuē ⁊ facilem motū mēbri aut fedaret mēbruz. Ideo dixit Aui. q; qñqz est necesse vt ꝺimittat infirmus hoc regimen grossuz, ⁊ hoc si superflueret arosbot in magnitudine. ¶ Procurenf aūt expurgationes superfluitatis p egestionē: ⁊ vinaz per rarefactionē pozox cū frication tenēte locum exercity si exercitari nō potuerit. Notant q; in corpoꝛibus puerox paruoꝛuz: in qbus sperat vera cōsolidatio ꝑm viam pme intentionis nō requirit in eis regimen generatiuū boni sanguinis ⁊ multi qui sit eis in nutrimentum ⁊ augmētū ⁊ glionē villox ossis habentiū pmā virtutem.

Regimen vō per potionē aliqñ respicit ⁊ in pn°. phibitionē doloris ⁊ aduentū apatis ⁊ fluxꝰ humoris ad locū fracture. phibentiū cōsolidationē, ⁊ pmuz quidē regimen cōplef cuz eūone ⁊ ꝺiuersione. De quo dixit Alb. qñ accidit alicui fractura: aut ꝺislocatio: aut torsic, aut casus. sup. aut alia res faciēs fracturā in aliquo ossiuz suorū: opz vt p̄pares ad flōmandū eū in pmis ⁊ soluendū ipm vel faciendū vtrūqz sil'. Et Aui. dixit. q; q querit defensionē. scz ab euentu doloris vel euentu apatis vtaf regimine subtilis: sicut si etiaz oporteat vt flōmef ⁊ soluatur venter eius. Et dixit. Hyp. precepit ei qui restauraf vt sugat aliqd de ellebꝛo in illa hoꝛa: ⁊ fuit intētio eius vt trahanf māe ad interiora vt nō fluant ad locū fracture. Sed Sal'. phibet hoc ⁊ precepit vt bibaf agaricus: ⁊ q; si fuerit necessariū: tūc ꝺetur in potu aliqd de sirupo acetoꝰ. in quo sit virtus acuta. supp. ⁊ fiant etiā alie diuersiones. Et hoc fiat. dixit Albuc. si non phibeat aliqd ab eis sicut est debilitas virtutis, aut etas. quia sit puer aut decrepitus aut sit tps vehementis frigoris valde. Et cōplef hoc regimen phibitiuū apatis cū repercutientibus appositis, nō qdē super locū fracture si fuerit cum vulnere: sed supra locū ⁊ in circuitu eius cū eis que multotiens dicta sunt. ¶ Dixit Albu. sumaf lana succida ⁊ submergaf in aceto ⁊ oleo decocto: ⁊ ponaf super locum.

Regimen vō procurans cōsolidationē fracture administrat: qñq; medicinas extrinsecas: qñq; intrinsecas. Et de medicinis intrinsecis assumēdis est: vt ꝺf succus pmi florꝛis. ipse. n. cū bibif plurib⁹ ꝺieb⁹ in ieiuno facit citā glionē arosbot: ⁊ efficit ipz firmū fortē: ita vt possit perambulare habēs crus fractū in. xx. ꝺie absq; lesiōe ⁊ pulꝛis radicū agrimonie cū vino supr⁹ velocitat glionē arosoot ⁊ fortificat ipz. Et Silib. dixit. q; agrimonia bibita ꝓsolidat ossa fracta ⁊ valēt medicine stiptice iterius sūpte inter quas mirāna vtilis repif. ¶ De medicinis vō extrinsecis ꝺueniētib⁹. dixit Albu. modus empl'i cōis ꝺueniētis ad fracturam in plurib⁹: ⁊ plurib⁹ p̄cipue mulierib⁹ ⁊ pueris, qm̄ ē ex eis sup qō nō vincit calor. neqz frigus est vt accipias ex puluere molendini: ⁊ est medulla farine q̄ pēdet in parietib⁹ molēdini apud motū molle: ⁊ ꝓficias ipaz sicut est p̄ter q; cribellas ipsaz cū albumine ouī: ⁊ pone ꝓfectionē ei⁹ nō spissam neqz subtilē, deinde vtere ea. Et dixit. Modus alteri⁹ empl'i conueniētis ad fracturā ⁊ dislocationē ⁊ torsionē iuncturaruz. ℞. alchanos ⁊ laudani ⁊ acacie ⁊ enule ⁊ mugat ⁊ such. añ. ʒ. iiij. myrrhe ⁊ al'es. añ. ʒ. v. alkil. ʒ. xx. teraf oia ⁊ cribellef ⁊ misceanf cū aq̄ alkil aut cū albumie ouī si ꝓplo ifirmi fuerit cal'a: ⁊ vtere ꝺ empl'o. qm̄ ipz est bone ꝓplonis: ⁊ restaurat ossa fracta velociter, ⁊ ꝺuenit pluribus boib⁹. Et in his vbis inuit Albu. ſ. ꝙ illos q in oib⁹ egris apponūt idē ēplz ⁊ nō aduertūt ad ꝓplonē egri: neqz ad habitudinē: ⁊ alia ad q̄ aduertere est neꝯe. ¶ Dixit Aui. res ꝺueniētes ad indurā dū arosbot fūt embꝛoce stiptice ⁊ subtiles: ⁊ empla q̄ assilan tur eis sicut fūt decoctio mirti, ⁊ ei⁹ oleū ⁊ pp lenire doloꝛē: ⁊ sil'r oleū alkāne ⁊ epithima cū aq̄ folioꝝ mirti ⁊ ei⁹ granorū. Et decoctio arboꝛis alcoꝛi. ⁊ decoctio radicis adirdac: ⁊ decoctio folioꝝ eiusdē incarnatiua ⁊ induratiua: ⁊ empl'z factū ex mes ꝑpzie qñ cū eo ponunf crocus ⁊ myrrha: ⁊ cōficif cū vino odoꝛifero est bonū valde. ¶ Empl'm vtile restaurans ossa fracta velociter, ⁊ cōuenit plurib⁹ dispōnib⁹ ⁊ cōplonib⁹. ℞. boli ar. thuris myrrhe aloes: acacie: dragagāti: laudani: gallaꝝ cypressi. añ. ꝓficianf cū albumine ouī: ⁊ addatur de farina volatilī molēdini q̄ntū sufficit ad debitā spissitudinē eoꝝ ⁊ extēdaf sup pāno ⁊ loco fracto supponaf. ¶ Em plastrū bom ⁊ vtile. ℞. gallaꝝ carsarioꝝ plueriçataꝝ. ʒ. iij. ⁊ decoquanf in vino albo ⁊ succo folioꝝ vitis albe vsq; ad cōsuptionē duaꝝ ptiū: postea cū liquoꝛe illo fiat epithima vel embꝛoca: postea cum fece ei⁹ fiat empl'm. ¶ Dixit Sal. 8. de simp. medi. q; si fracture ossiuz embꝛocenf cū egent poꝛo sarcoyde cū decoctione radicū vlmi q; ꝺuenit. Dixit Serap. de/

Potio.

Medicamina fracturā ꝺossolidātia tā intrinseca q̄ extrinseca.

coctio radicū ⁊ folioꝝ fraxini pjciaf. ſ. embrocādo ſup oſſa fracta, qm̄ ꝛglutinat ea. Et qdā dicūt. q decoctio eoꝝ ꝺz fieri in vino cū quo ꝺz fieri embrocatio ⁊ cū fece ꝺz fieri empl'z. Sz tollaf radix vitis albe recēs ⁊ tenera decoquaf in oleo donec diſſoluaf: ⁊ ſupponaf fracture: ⁊ empl'm b̄ eſt bo^m ⁊ vtile ſi de^o voluerit. ¶ Dixit Sera. q mūmia ꝓpietatē hz ſedādi doloꝛē accidētē in fracturis oſſiū qñ ſumif in potu: ⁊ ēt qñ linif deſup cū ea. Et Aui. dixit q linitio cū ea ꝺz fieri cū cōpreſſione, ⁊ ſic cōuenit oīs medicīa ſolidatiua. ¶ Medicinā aūt ſolidatiuā. dixit Sal. de inge. ſani. eſſe dico qō inuiſcat ⁊ ꝓſtringit. Debet. n. iuiſcare coagulare ⁊ ꝓſtringere, ꝓſolidare magis tñ in ſpāli q̄z de alijs vtutib^o: ⁊ tūc medicine dicte loquēs Sal. q ſi ꝓdicte medicīe aliqd caloꝛis inſit: tūc iuuabit in gñanda mā ligameti oſſis. augmētabit. n. eā cū ſua tēperata calitate ad trahēdū eā. Cū dixit Alb. q Sal. viſuz eſt vt ponaf ſupra mēbrū fractū apud reſtaurationē ei^o res: in qb^o eſt exiccatio cū modico calitatis ſicut eſt myrrha aloes olibanū, ⁊ ſi'lia. Et Aui. dixit iuuaf cū empl'is foꝛtiter ſliptīcis: in qb^o eſt calitas q̄dā ⁊ ꝛglutinatio: ⁊ ponantur in eis q̄ ſūt ſicut nux cypꝛſſi ꝛagagātū ⁊ me^na q̄ dicte ſūt ad rupturā ſiphac. Sz q̄ me^na ſolidatiua eſt cū multa calita te, ita vt ſit diſſolutiua multū nō cōuenit qz minuet ligameti oſſis ſuba z. ¶ Notāt q medicina ſolidatiua ꝺz in calitate eſſe varia ſm varias intēciones curatiuas req̄ſitas. Si. n. ne ceſſariū fuerit māz ligameti ad locū attrahere: tūc ꝺz bꝛe vt dictū eſt caliditate ſz tēperatā. Si aūt mā ligameti ſupflua aduenerit loco: ⁊ voluerim^o eā minuere tūc medicina ſolidatiua ꝺz eſſe multū calida vt diſſoluat ⁊ cōſumat qō ſupfluit ex illa. Cū aūt neq̄ minuere neq̄z augere volueris māz ligamenti oſſis: ſz cuſtodire eā ſicut eſt. Tūc dixit Sal. vbi ſupra q medicina cicatriçatiua vtilis erit qñ ſua moderata exiccatione paulatim coagulauit mām ligamēti: ⁊ indurabit eaz. ¶ Quo aūt tpe ꝺebeant hꝺ ſolidatiua applicari, varia fuit opinio apud auctoꝛes. Quidā. n. dixerūt. q nō in ꝑn^o, imo ſolū poſt aſſecurationē apatis: ⁊ de iſtis fuit Hyp. vñ auctoꝛ cōpēdij. dixit. nō ꝺebere poni quouſq̄ ſecurus fueris ne gīe tur apa ⁊ tumoꝛ. Sz in b̄ mō ⁊ tpe dixit ipſe auctoꝛ. ſolidatiua ab initio apponim^o. nō. n. poſſum^o mēbꝝ ad ſuū locū cōuertere: imo ꝓuerſū nō poſſum^o ꝓſeruare, niſi p^a ꝺie ſolidatiua ponim^o: vꝝ eſt tñ. dixit ipe. q ſi mēbꝝ ceperit tumeſcere feſtināter: ⁊ nimiū pati ruboꝛē: ⁊ doloꝛē ⁊ caloꝛē: q tūc bo^m eſt vt nihil ei faciam^o. ſ. de medicīs ſolidatiuis: niſi qō māmutare ꝺebem^o. ſ. trahēdo ipſaz ad oppoſitā vel aliā ptē. Et ꝺebem^o mēbꝝ refrigerare ſi loc^o fuerit calꝰ. Si vo calꝰ nō fuerit: ſz eſt ibi doloꝛ pp nimiā extēſionē cātā a mā fluēte ⁊ fluxa: tūc doloꝛ cū olꝺo ⁊ cera ⁊ alijs cataplaſmatib^o molliuiſ mitigef. Et fortaſſe ad hāc itētionē dixerūt qdā vt theodoꝛic^o q facta optīe replaſmatiōe oſſis fracti hēat medicus paratū ſāguinē optime abꝛaſū ex ſāguie qō ē ex pte cutis: ⁊ cū eo totū mēbꝝ fractum vngaf optīe, ⁊ ſili mō poſtea pelle inūgaf: ꝺeide faſcief. ꝺñt qdā: q in abſētia doloꝛis ⁊ rūboris bo^m foꝛe a ꝑn^o ſolidatiuis vti nō puris, ſz mixtis cū refrigerātib^o, ⁊ aliq̄ꝝ repcutiētib^o: ⁊ q cōiter ꝺieb^o nr̄is ꝓcedif cū iſtis ſic cū ēplo ꝓfecto ex bolo ar. albuie oui: ⁊ vino rubeo ſliptico, ⁊ ſiūb^o. ¶ Quid āt ſit poꝛus ſarcoꝺes ⁊ aroſꝺot. ꝺicūt. q ē qdā caro ꝺura viſcoſa calloſa: gñata i loco fractu re ꝓhꝺēs vtrāq̄ oſſis extre^tem ⁊ ligās eā, ⁊ firmiter ligata tenēs: ⁊ p maioꝛi ꝺeclatiōe q̄ditatis ei^o. ꝺicūt. q poꝛ^o iſte ſic alia entia hz q̄tuoꝛ cās. ſ. malē foꝛalē efficiēte ⁊ finalē. Et mālis qdē eſt mā nutrimētalis viſcoſa glutinoſa calloſa. generaf aūt poꝛ^o tāq̄z ex mā ex ſupfluo quāti nutrimēti ꝺcendētis ad mēbꝝ fractū. ¶ Cā aūt efficiēs ei^o eſt vꝝ nutritiua ipſi^o mēbꝛi fracti tenēs locū vtutis gīatiue: vt patuit in ſermone p̄cedēti. agēs in dictā mām ſupfluētē, ⁊ ꝓuertēs eā in ſpz poꝛ ꝺebite ⁊ paulatine ipſaz ꝛglutinādo: ⁊ ꝺenſando. gñaf. n. poꝛus ſic: qm̄ vꝝ nālis expulſiua expellit ad circūferētiā oſſis fracti ſupfluū nutrimēti ei^o: ⁊ tūc vꝝ nutritiua cū ꝺebito inſtro agit in eā ⁊ ꝺeſat eā. Predictis duab^o cauſis. ꝺixit Ga. in tegni. q gīo poꝛi q̄ꝝtū eſt ex mā. al's. nā. i. ex nāli vtute efficiēte q̄ eſt cōis ad alia q̄ gñanf vt ad carnē: qm̄ gñanf a vtute nutritiua ex ſupfluitate nutimēti oſſis ſic caro gñaf ex vtute nutritiua: mō ꝺicto. ſz nō hēat vim gñandi totū: hz tñ vim gñandi ptē. mō poꝛus pōt ꝺici ꝑs oſſis reſpectu māe ex q̄ gñaf: ⁊ reſpectu vtutis gñantis ipz in tñ vt ꝺixerūt qdā. poterit foꝛe aiatū ⁊ nutriri: q̄ꝝtus meli^o ſit ꝺicere ipz nō foꝛe aiatū: neq̄z vere nutriri, neq̄z ꝑticipare aliq̄ vtute nāli: cui^o ſig^m eſt q nulli mēbꝛoꝝ coꝛpis eſt ꝓtinuū: ſed reſtat ꝺicere ipz ſupfluitate ee velut vngues ⁊ pili. eſt. n. ei^o gñatio ſili^s gīoni vngniū: ꝺifferūt tñ in q̄ꝝtū vngues, ⁊ ſili'a gñanf ex ſupfluitate q̄lis nutrimēti oſſiū. ¶ Cā aūt formalis poꝛi eſt ꝺebita foꝛa, ei inducta in coagulatiōe māe ſm q̄ ꝓuenit ipſi oſſi fracto. ¶ Et cā ei^o finalis ē vt p ipz ꝑtes ſolute oſſis inuiſcenf ⁊ ligenf: ⁊ ligate ſeruenf, ſicut ꝑtes ſolute aſſiduz ⁊ lignoꝝ p̄collā carpētarioꝝ iuiſcate firme ſuanf. ¶ Dixit Auer. colliget. 7. q poꝛus ſarcoꝺes latine ꝺr ſupra oſſa vt fiſſura oſſis, ⁊ in tegni ꝺr. ligatoriū oſſium fractoꝝ. ¶ Et hꝰ qdē poꝛus nō in oib^o naſcif oſſib^o. ſup. oſſa. n. capitis, ꝺixit Aui. nō naſcif aroſꝺot, ⁊ ꝺixit. q magnitudie ei^o ꝺiuerſificatur ꝑz q̄ꝝtitatē mēbꝛi ⁊ fracture in magni^ne ſua ⁊ multi^ne ei^o aut ꝑuis. ſ. quitate ⁊ paucitate. Hui^o tñ poꝛi gīo q̄ri nō ꝺz, niſi ꝑus oſſa fracta reducta fuerint ad nālē ſitū eoꝝ. Iſta aūt reductio p manualē fit opōnē: ⁊ ió de ea nūc ꝺōm.

In fractura aūt oſſiuz ante oia reducēde ſūt ꝑtes ſolute ad locū ſuū: ⁊ equādū eſt mēbꝛi replaſmatū ꝑz ſuū nāle plaſma, ita q oēs ꝑtes oſſis ſolute ſm eoꝝ nālē ſitū ꝓiūgāf. Hoc āt ꝺixit Ga. 6° ō inge. ſa. fiēdū eſt manib^o blande tractādo mēbꝛū: ⁊ palpando: ⁊ extēdēdo extrema mēbꝛi fracti: ſi nēcia fuerint extēſione. Dixit auctoꝛ ꝓpēdij. q extēdē ꝺz ꝑtes extremas aliq̄ fortiter: ⁊ aliq̄ ꝺebiliꝝ nonnū q̄ꝝ mediocriter ꝑz magni^nem ⁊ q̄itatē oſſiū. ⁊ ſup. ꝑz q fractura nō hz dētes aut hz eos. Et ꝑz nūez ⁊ magnitudinē eoꝝ, ⁊ ſm ſepōnē eoꝝ ab oſſe vel nō ꝑz ſepōné. In nō hñte aūt dentes maxie in ea q̄ rotūda eſt aliq̄ nulla eſt extēſio nēcia. In alijs aūt eſt nēcia ſm pl'm. Et ſic ꝺixit auctoꝛ cōpēdij. ꝑz pl'm neceſſaria eſt extēſio foꝛtis. ¶ Reſtaurationis eniz baſis. ꝺixit Auic. eſt extēſio mēbꝛi. verūtñ ꝺixit ipſe. ꝺz eſſe facta cū q̄ꝝtitate q̄ opz: ⁊ nō plus neq̄z min^o. nā cū addit in extēſione in iſirmo ſpaſmū ⁊ leſioné facit: ⁊ ꝓueniūt ex ea febres: ⁊ qñq̄ accidit ex ea mollificatio. Et ꝺixit. qō extēſio ſupflua in coꝛpib^o hūidis eſt minoꝛis nocumēti pp obediētiā eoꝝ ad extēſionē ad quā nō ſic obediūt coꝛpa ſicca pp eoꝝ ꝺuritiē: vñ ex ea magis leꝺunf. ¶ Dixit Albu. caue extēſionē vehemēté: ⁊ cōpſſionē foꝛté ſicut eā faciūt multi ſtolꝺoꝝ: qz multotiēs faciūt accidere p opōnē ſuā illis apa cal': aut ꝓtractionē in mēbꝛo ſicut iā vidim^o illud ex opōnib^o eoꝝ multotiēs. ¶ Diminutio aūt extēſiōis. ꝺixit Aui. ꝓhibet bonitatē ꝓſolidatiōis ⁊ ordinis. qō aūt de extēſione in diſlocatione ⁊ fractura eſt eq̄le ⁊ qō extēdif ſm modū ſm quem opz vt ſit occupatio in ꝑtione duoꝝ oſſiuz ſm rectitudinē ⁊ opōnē ꝺonec reducanf ad rectā oppōnē. ¶ Dixit Albu. conare ꝑz foꝛtitudinē tuā vt applices vnū duoꝝ oſſiuz cuz ſotio ſuo ſm meliꝛes foꝛmas. ¶ Et caue ꝺixit Albu. ſm foꝛtitudinē tuā ne accidat ſupinfirmū ex opōne tua ꝺoloꝛ neq̄z leſio. Et Aui. ꝺixit. oz vt caueaf ꝺoloꝛatio foꝛtis apud extēſionē: ⁊ apō ſtrictura ēt ⁊ i fractura ⁊ in diſlocatiōe: qm̄ ſi accidat attrahif mā, ⁊ apaf loc^o: ⁊ aliq̄ apud vehemēté ꝺoloꝛē diſſoluif hꝛt^o: ⁊ moꝛif eger. ¶ Pꝛo reductiōe tñ ptiū oſſis ſolutaꝝ oz ꝓſiderari ſi fractura hñs ꝺētes hēat eos ſepatos totaliꝝ ab oſſe an nō: ⁊ ſi ſic tūc ꝓſidera an ceciderūt inter extrema oſſis ſoluti aut non ceciderunt inter ea: ſed ad locum alium tranſierint. cognoſcitur autem hoc per concauitatem in iunctura ad tactum in loco a quo abſciſi ⁊ ſemoti ſunt: ⁊ qūcūq̄z fuerint ſituati opz attendere ad attractionē eoꝝ, qm̄ que inter duo extrema ſiti ſunt pꝛohibent ꝺebitam vici-

Medicīa ſolidatiua q̄lis oz eſſe.

Medicīna ſolidatiua quo tpe ꝺbeat adminiſtrari. ſ. ab extra.

Poꝛ^o ſarcoꝺes ſiue aroſꝺot qd ſit ⁊ q hz cās 4. ſic alia entia.

nitatē:z appꝛoximationē extremoꝝ. ¶Dixit Auic. frustra q̄ nō decēter ꝓponūt̄ soluūt̄ inter os z restaurationē q̄ frā/gīt̄, alīs ostringīt̄ grauī:z q̄ remanēt̄ iter duas fissuras ossis nō ꝑmittūt vt adhereat vna eaꝝ alteri:ſz ſepanť:q̄re fit vlc9 in quo ſp aggregať virus. q̄re accidit vt ipz putrescat z pu/trefiat mēbꝝ. in loco aūt ꝓcauo vbi abscīſi z ſemoti sūt ſa/nies virulēta in ꝓcessu tꝑis gīnať:q̄ erit cā putrefactionis lo ci z totī9 mēbꝛi. Si vō nō hz dentes ſepatos:ſz in pte cū osse ꝓiūctos:tūc dixit Hal. 6° de inge. ſan. opz ptes abscīſas ossis extēdi:ita vt vna ab altera differat aliquo iteruallo:z tūc oz vnūquēq; dentē ad locū ꝓꝑiū reducere:q̄ nō pōt fieri nisi ambe ptes abscīſe nimiū retrahanť. opz. n. tractionē earum esse tā magnā q̄ nō solū trahanť ptes abscīſe ossis fracti tm̄ q̄ztū trahūť in fractura nō dentali:ſz ēt vltra ad locū magis distantē vt ꝑillā distātiam possit vnusq;q; dens fracture:in quacūq; ꝑtiū abscīſaꝝ fuerit ꝓueniēter z ſine difficultate re/duci z reſtituere ꝑꝑie cōcauitati. ¶Ad rōnē aūt mēbꝛi siue extēſionē faciēdā medic9 velut iſtī ſtaliq̄n manib9 vtiť:ali/q̄n funē aliq̄n iſtī9 q̄ fecit Hyp. q̄ dī fuisse ſiłe torcular q̄ trabunť baliſte groſſe vt tēdāť. dicūt. man9 ſola ſufficit q̄n fractura est in osse puoꝛ z man9 z funis ſimul z torcular q̄n est in osse maioꝛ: ampli9 funis: z torcular exiguńť in fractu ra dentali multoꝝ z diuerſoꝝ: z vbi maioꝛ q̄riť extēſio. Et dixit auctoꝛ cōpēdij. opz te ſtudiū hꝫe ne cā multe extēſiōis dens aliqs frāgať: z ibi remaneat. illo. n. ibi remanente caro nimiā ſentiet pūcturā, qua de cā tumoꝛ gīnať: z aꝑa: z aliq̄n ſpaſm9. ¶Dixit Albu. nēcia est extēſio mēbꝛi fracti ex duabus ptib9 ſiue man9 ſit: aut pes: aut cū manu tua: ſi mēbꝛum est puū, aut cū duab9 funib9: aut cū funē z manu.

¶Facta aūt replaſmatione medic9 attēte ꝓſiderare oz an re/plaſmatio tm̄ fcā ſit. Duo aūt ſigna maxie hꝫ oñdūt. ꝑm̄ est ſū ptū a ſuo cōpari vel a ſuo ſiłi: a ſuo cōpari ſumiť in membꝛis duplicib9: ſicut ſūt bꝛachia z crura: z ſiłia. cū. n. videris mē/brū fractū ſiłe oīno exiſtere in pōne z figura ſua ſuo cōpari ſano z crus fractū cruri ſano: ſiłr de alijs hūtib9 cōpar. Dixť Aui. in fractura q̄ est in osse: oz vt duo ossa ſtēt ꝑ rectitudi/nē ſiue q̄ poſſis est obſeruādo illud ex pte ſit9 ptiū ossiū ſano rū: q̄ ſi mēbꝝ fractū nō habuerēt cōpar: tūc ſumiť indicatio a ſuo ſiłi in alio coꝛpe. Dixit Aui. cōſidera an ſit oppō hui9 fracti ad ſuū ꝓpar ossis alteri9: verūtā ad hoc iudiciū dādū: opz ſcire an mēbꝝ fractū tꝑe ſanitatis fuerit ꝑm nāle debitū ſitū illi mēbꝛo. multi. n. hūt aliq̄ membꝛoꝝ. ſup. diſſłia a ſitu nāli: z ſi ita fuerit: tūc opz mēbꝝ illud reducere ad ſitū quez habebat tꝑe ſanitatis: z nō ſitū ſimilē mēbꝛo bois alicuius: qō ēt cōſiderādū est qñ fit cōpatio ad ſuū cōpar in eodē coꝛ/poꝛe. multi enīz ſunt q hūt alterū bꝛachioꝝ vel cruriuz toꝛ/tuoſuz: z nō ꝑm debitū ſitū nālē. Cūq; aliud coꝛp9 ad cōpa/randū mēbꝛū fractū eligiť oz eligi coꝛpus qō ſit coꝛpoꝛi pa/tienti ſiłe in habitudine z etate q̄ztū poſſe fuerit. ¶Scōm ſi gnū est ſūptū tactu ptitū: vt innuit Hal. eodē. 6. de inge. ſan. oz enīz medicus man9 ſuas ponere ſup locū fractū: z eū du/cere blande ad ſupi9 z inferi9 nō ſolū ſemel ſz pluries, z in hoc tactu oz ꝓſiderare duo ꝑcipue. Primum est: an inueniat aliquā groſſitiē: aut eleuationē, aut depreſſionē z cōcauita/tē. 2m̄ est, an inueniat eger ex tactu illo doloꝛē: aut pūctionē, z ſi aliqd hoꝝ inuenerit replaſmatio debite facta nō erit. q̄re tūc ꝓſiderandū est: z ſi nō fuerit ibi fruſtū ossiuz pungēs: tūc itē diſtrahať z extēdať mēbꝛū z medicus q hū cōſiderauit locū defect9: in quo euenerit ꝓcauitatē vel eleuationē oz co/nari toto ſtudio ꝑtes optime collocare vt totaliter equeť mem bꝛi reformatio, z ſi adhuc 2° nō debite reformatio facta fue rit oz illud facere 3° z 4°: z donec debite ſint reſtitute ꝑtes oēs locis ſuis. ¶Dixit Aui. ſi inuenis eminētiā rectifica eā cū manu. Et dixit. ſi fuerit cū fractura aliqd ex fruſtis z ossi bus paruis: tūc ſi fuerit ledēs faciēs doloꝛē: tūc vade ad illō cū retificatione. ſ. mō dicto. q̄ ſi nō fuerit ledēs: tūc nō cures de ea neq; apponas manum: q̄ meli9 est egro ſic remanere abſq; leſione q̄ ſ iterato ſuſtinere ꝑtractionē z extēſionē. Et dixit. ſi nō redit fruſtū ad locū ſuū: ſed fuit ſepatū pungēs: z doloꝛē faciēs: tunc neceſſariū est ſcindere, z vti regimine ad extrahendū illud: z ſi fuerit hoc fruſtū in fractura cū vulne/re: tunc nō dilates diſruptionē z vulnus ꝑ remouere illud fruſtū: imo ꝓſens ſis. ſ. cū diligēti ſtudio vt videas menſu/rā qua indiget. ſ. de ꝓfoꝛatione ſupꝛa locuz eius z ꝓfoꝛa, ꝑm q̄ztitatē qua egrediať ex ea fruſtū z cōpone ipſuz fruſtū leui ter ſup qō poſſit eſſe foꝛamē ſpiſſuz z penetrat fruſtū in ipz: z tūc ꝓeme ſup ipſuz cutem per manū ꝓpreſſione generāte eas ambas. ſ. man9. debēt. n. vna poni ſup aliā ad ꝓemēdū vel eas ambas. ſ. res. ſ. cutē z fruſtū, z tūc mediante illa ꝓeſ ſione ꝓcedat os in foꝛamen ꝓceſſione ꝓcedēte a radicē vſq; ad radicē ſuā. ſ. ossis donec ſerreť cū ſerra opōnis, z ſit ſerra ſubtilis acuta ſicut ſerra faciens pectines. Qñ. n. accidit in fractura ossis vt aliqō fruſtū ſepareť nō ꝑm totalitatē ſuā: ſed cū altera extremitatū remaneat cōtinuū z cōiunctū cum osse z emineat: z nō possit reduci ad locū ſuū ita vt timeať: q: nō pōt inuiſcari z ligari per poꝛū ſarcoydē ſi derelinquať a regimine nature z derelictū coꝛrūpať z coꝛrūpat os: cui9 est fruſtū, ſi qdē fractura fuerit cū vulnere: z nō fuerit fruſtū in loco vulneris, tūc fac vt dixit Aui. nō dilates vulnus ꝓ ꝓuenire ad illud fruſtū: ſed ſup locū aperi cutē vſq; ad ipſuz fruſtū. ſ. in cuſpide eius qua pungit: aut ꝓpe ipſuz donec re maneat cutis ſup ipz ſubtilis, z ſiłr faciēdū est vt multo ma gis in fractura ſiue vulnere: z tūc ꝑme foꝛtiter manib9 eius cutē illā donec ꝑfoꝛeť a cuſpide fruſti illi9: z egrediať ꝑfora men illud: z tm̄ ꝑmere ōbes donec egrediať: z nō remaneat: z ſiłr opz vt ſeceť: vel ałr abſcindať tale fruſtū repertū in lo co vulneris. ¶De mō aūt abſciſionis ei9, dixit Albu. ſi emi nuerit os in aliquo loco coꝛpis: z cū fractura fuerit: tūc est neceſſe vt ſeces ipz ꝑm hunc modū: z est vt accipias ligamē tū z faſciaz, z ſtringas ipz in extremitate ossis eminentis: z ꝓcipe tūc alicui miniſtro vt extēdat illud in ſurſuz: z hoc vt os magis exteri9 trahat vt liberi9 magis poſſit ſecari: z pone ligamētū aliud ex lana groſſius ꝑmo ligamēto. z liga ipz ſup carne q̄ est ſubipſo osſe ſupius cū ꝑmo ligamēto at/tracto: z extēde extremitates ligamēti vt extēdas carnē a ſu ꝑa inferius. z hoc oz fieri vt elongeť caro z nō ledať a ſer/ra in actu ſectionis: z detege ēt carnē ſup locū quē vis ſeca re vt nō ledas eā: z pone ēt lignū aut tabulā ſub osſe inferi9: q̄ñ q̄ facis illud nō ꝓhibeť ſerra gn ſecet ptē coꝛruptā oſ/ſis. Et Aui. ꝑmi 4ª ca° 27°. dixit. q̄ ſi os qō est neceſſe ſeca/re fuerit fruſtū eminēs: qō nō poſſit aptari vt oz nec ſit in ei9 rectificatione fiducia z timeať ne coꝛrūpať z coꝛrūpat qō ē coꝛā ipſo tūc ſubleuauim9 carnē ab eo: aut ſcindēdo z deci/dendo ipſaz: deinde ligādo ad diuerſaz parte extēdendo aut alijs ingenijs q̄ ſenſus miniſtrat z demoſtrat: z ſeparabim9 inter ipz z mēbꝝ nobile ſi ibi fuerit cū pānis: q ipm̄ cuſto/diant ab eo: z poſtea incidem9: z dixit q̄rti 5ª fortaſſe ꝓfoꝛať radix ossis: cui9 ꝓfoꝛatio neceſſaria est cū trepano faciendo foꝛamina ꝓtinua accipiēdo locū eius, cui9 q̄riť fractura: z il lud nō est auferēs timoꝛē. i. iſte modus abſciſionis ossis non est abſq; timoꝛe in loco vbi poſt os est coꝛpus nobile: licz in alijs locis foꝛtaſſe ſit ſaluius. ſ. amouere os cum trepano q̄z facere illud per inſtra mouētia motu ſuo: aut ſollicitudine: aut collectione: aut inciſione ſua. Et dixit. foꝛtaſſe ingeniať vt ponať trepanū ſuplatitudinē ſube vt lignū vel alteri9 rei nō ꝑmittētis trepanū ꝑnetrare niſi ꝑz q̄ztitatē ꝓueniēte: q̄re est tūc minoris nocumēti q̄z inſtra mouētia vt sūt ſerra ra/ſpatoꝛia: z ſiłia: z ꝓp hꝫ oz vt ſint apud reſtauratoꝛes trepa/noꝝ iſtoꝝ ſpēs pluꝛes ꝑpate. Et dixť. q̄ñ fuerit illō q̄ factuz est illud cōminutū magnū z fuerit eius fractio z cōminutio plurima: tūc neceſſe erit vt exhauať totū. Si aūt fractura non fuerit cū cōminutiōe, z fuerit diſlocatio ei9 ſepatio: z ſciſſura capiēs locū ꝑm tūc icide ifirmioꝛē locū: z dimitte reliquū: q̄ñ nō ē noc^m in eo: imo noc^m in abſcindēdo totū ē magnū.

Quo ingenio ſecādum ſit os ſupſtuum infracturis.

Restauratio fractu re tardari nō dz nisi sit.phibēs ap̄a aut dolor vehemens.

¶ Nō aūt opz vt restauratio tardet'. Dixit Aui. opz vt restaurator festinet ad restaurādū illud qō est fractū z restauret in die suo. i. ea die qua accidit: qm̄ q̄to plus elongat' tāto est introitus ei⁹ difficilior. i. tāto magis difficulter reducunt' extrema ossiuz z frusta ad locū suū: z nocumēta in ipso eueniēt ia sūt plura z maxime in ossib⁹ q̄ circūdant lacerti z nerui plures sicut coxa. Et dixit ad festinādū restaurationē opz q̄ restaurator adiuuet se cū causis cōtrarijs oppositis p̄dictis: q: cāis q̄ fecerūt fracturā: z cāis phibētib⁹ restaurationem inq̄tū poterit. ¶ De phibētibus aūt restaurationē. al's. restaurationē fieri est ap̄a: aut intēsus dolor loco p̄xīs, aut accidēs in hora restauratiōis. ap̄a. n. phibet inuentionē inclinationis ossis: z quācūq; parte inclinauerit z a qua pte habeat restaurator incipere reductionē eius: amplius timetur ne ꝓpter dolorē inducēdū in extensione mēbri: quā bñ fieri phibet ap̄a: ap̄a ipsuz nō recipiat incremētū doloris: z ꝓsternit virtutē: z nō patit' dolorosas ptes extēdi z tractari vt in reductione ossiuz ꝓuenit. z nō, solū hoc facit' intensus dolor p̄xīs: sed ēt accidēs in hora restaurationis. ¶ Dixit Albu. opz vt incipias ab hora tua restaurationē añ q̄ accidat ap̄a calm. qō si iā accidit: tūc dimitte ipz die⁹ aliquot donec gescat ap̄a: deide equa. Et iterū dixit. in fractura cū vulnere in illa eadē die: z nō postponas illud si nō accidit ap̄a calidum. sup. aut dolor vehemēs. Si vo ap̄a iam accidit tunc dimitte restaurationē vsq; ad die nonū donec sedet' ap̄a. Et nō ꝓpinques ei in die 3° z 4°. s. ad restaurādū sicut multi faciūt qui nō expectāt vltra 4^m^ die. nā tu faceres ei accidere accidentia mala. ¶ Et dixit Auic. cū volueris facere restaurationē: deinde dolet z inquietat: tūc recti⁹ est vt dimittas illud z extrahe. i. remoue qō redire fecisti: fortasse eni remouebis infirmū per illud a doloribꝰ. Intētio ḡ in his casib⁹ est ad medicādū ap̄a in ꝑmis z sedādū dolorē, deinde redeūdū est ad reducēdū ossa fracta in locū suū. ¶ Cū ergo extēderis z reduxeris ossa in locū suū auerte aduētum doloris sui post. Tūc dixit Aui. cū inueneris opōnē. al's. oppōnē partiū ossiuz rectificatā vt mollifices extēsionē paulatim: z in mollificatione extēsionis obserua vt nō declinet cū attractione ad aliquā p̄. em z obserua cū manu tua: z tenēdo eā sub loco fracture ad sustentādū cōpositionē eius qō decenter cōposuisti. ¶ Et scias q̄ qñ incipis restaurationē facere: si nō sit phibēs opz vt cōpleas eā: z pfecte reducas. Dixit Aui. cū restaurator peruenit ad fracturā, z inuenit eā si nō exq̄site operat' in eo deturpat' mēbr̄. sup. z nō pōt bñ in solitas opōnes. Si aūt fuerit phibēs: z ipse exq̄site operat': perducit ad spasmū, z febrem p̄uā. quare est tunc melⁱ⁹ vt dimittat z nō tangat ipz. Cuz eniz incipit peruenire ad restaurationē ptiū ossis: z nō penetrat. s. ps in locū suū, nō opz vt faciat viz z molestationē magnā ꝓ reductiōe ei⁹ ꝑm oēm dispōnē eius: qm̄ ingredief sup infirmū ex accūtib⁹ qō est mai⁹ z deteri⁹ q̄ vt remaneat os nō equatū. ¶ Facta aūt replasmatiōe, dixit Aui. necessariū est ligamētū cōseruās quietē suā. i. plasmationē suā infirmitudine. Et de ligamēto qdē fiet capitulū speciale.

Cū ceperis restaurationem compleas eā nisi fuerit prohibēs: z tūc dimitte.

¶ De fractura ossis in speciali. Cap̄. xliij.

Cissura ꝑm longitudinē ossi eueniēs. Dixit Auer. 7. colliget ligatura sola cū bono regimie sanat'. De ea tñ loquēs Hal'. 6. de inge. sani. dixit. q̄ pars ossis q̄ foris est egressa. idest que eminet versus ptē extrinsecā vt ꝓtingere pōt in scissura separante os ꝑm longitudinē in totū: ita q̄ vna pars sit ab alia separata est interius fortiter reducenda. s. cū cōpressiōe fortiter desup: z facta z reducta forti ligamento est cōstringēda: ita q̄ vt dicūt plus dz cōstringi q̄. s. fractura que fit ꝑm latitudinē. ¶ Dixit Aui. in fractura cuz longitudine sufficit q̄ mēbrū adhereat cum strictura forti: z vehemētioze q̄ in aliis in cuius cōpressiōe vltimatio fiat ad interiora. s. si exterius eminuerit vt dictū est. fractura aūt euenies in latitudine nō totali: sed ꝑm ptē ossis silr nō eget nisi ligatura ad sui curationem: z ligatura ēt in ea nō debet esse multū arcta: imo minus q̄ in aliis. ¶ Cum vero accidit fractura in vulnere: tūc cura eius qñq; vertit' ad fracturam: z qñq; ad vulnus: z vt patuit per Albuc. curatio fracture dz precedere curā vulneris. Non enim impedit vulnus curam fracture: sicut qdā putant: z sanant vulnus ꝓpus. Aui. vo dixit: q; qñ cōgregant' fractura z vulnera: tūc nō est possibile vt differat restauratio vsq; quo sanent' vulnera. Si. n. differet os interius indurat', z nō recipit postea curationē nisi cum p̄uitate z extensione vehementi: z accidentibus maximis: z hoc habet veritatē nisi vltra vulnus adsit aliquid de phibentibus restaurationē p̄dictis. ¶ Dixit eniz Aui. qñ accidit in fractura cū vulnere apostema z dolor: in q̄bus est timor. sup. dimittēda est restauratio. nā q; accidat tortuositas in mēbro melius est q̄ vt accidat ei timor magn⁹. opz ergo vt rectificet' de ea illud qō cū facilitate restaurari ꝑ'potest. Et nō opz dixit Aui. q; in hō fractura aduenias' ad vltimū in restauratione. Cū ergo volueris fracturā cum vulnere restaurare ꝓsidera ꝓpus si fuerit cū vulnere cōtusio: z extrahe de cōtusione sanguinē ꝓpus scalpellādo locū. ¶ Dixit Aui. qñ fuerit in fractura attritio. s. cōtusio: est tunc timor de corrosiōe. al's. de corruptione mēbri. i. ꝓpter ꝓculcationē sanguinis in loco ꝓtuso: q̄re oz vt scalpellet' locⁿ z egrediat' sanguis, qm̄ in ipso est timor. s. si retineat': z timor est ne corrumpat' sanguis: z moriat' membrū. hoc idem ēt oz attendi in fractura cū contusione absq; vulnere z cōsidera si sanguis ex vulnere fluat: z si sic restringe ipz. ¶ Dixit Alb. si vulnus effluit sanguinē: tūc opz vt ꝑperes ad absc̄sionē ei⁹, ita vt pulueriçet sup ipz geçi tritū. Et Aui. dixit. si fluat sanguis vt retineat'. ¶ Et ꝓsidera si os fractū est eminēs supra cutē detectū. Nā si sic fuerit. dixit Albu. tunc opz vt coneris reducere ipm, z eq̄re ipz manib⁹ tuis cū facilitate z extēsione pua. Si aūt nō ꝑparat' extensio ei⁹: z ipsi⁹ eq̄tio manib⁹ tuis: tūc reduc ipz cū instr̄o qō sit ex ferro: cui⁹ lōgitudo sit q̄titas. 7. aut. 8. digitoꝝ: z ei⁹ latitudo sit ꝑm q̄titatē vulneris: z ꝓp illud necesse est medico vt accipiat ex eis tria. vel quatuor ꝑm q̄titatē qua indiget ad illud ex curatione in oi specie fracture, z sit rotundū, z sit grossitudo aliq̄ in eo vt nō ouplet' apud cōpressionē sup ipz in hora opōnis: z sit acute extremitatis cui sit margo in extremitatib⁹ suis: z sit sup⁹ ei⁹ ad grossitudinē z medietatē ei⁹ vsq; ad iferiora: z opz vt ponat' acuitas ei⁹ vsq; ad iferiora: z opz vt ponat' acuitas ei⁹ curuata sup extremitatē ossis eminētis, z impelle ipz cū eo vice vna donec q̄ redit os: z equat' q̄dā eq̄tiōe. z conare eq̄re extremitates fracture adinuicē: q; si extremitas ossis fracta est subtilis: z nō accipit eā instr̄z acceptiōe bona: tūc opz vt incidas extremitatē illā donec instr̄z ei⁹ hēat ptātē. Si vo nō poteris reducere os cū eo qō ꝓuenit ex icisorijs: tūc serra ipz cuz serra ꝑz q; pol'e est tibi. ¶ Deide rade id qō remanet in osse ex aspitate z corticib⁹ minutis: deide reduc eū ad locū suuz nālē. Et sig^m^ reduc^nis^ ei⁹ q̄ ꝑ⁹ reduc^nem^ tuā ifirm⁹ nō iuuenit dolorē vehemētē tēdētē. Cū vo ꝓphēderis nihil p̄dcōp ad ex̄, tūc reducē ōbes cū oi facilitate pol': z oi sbtilitate ingenij tui ptes ossiū fractoꝝ ad locū suū z verā oppōnē eoꝝ. Semp tñ añ z post reduc^nem^ reqrere ōbes si in aliq̄ pte inueneris frusta aliq̄ ossis fracti: z si qdē aliq̄ sepata oino ab osse inueneris cū tenaculis vel piçicarolis exbere illa cū facilitate conaberis: qō si facil'r ea exbere negeris: tūc dimitte illa nāe. Melⁱ⁹. n. est dixit Aui. vt nō festinet' in exctione eoꝝ. s. cū difficultate: imo dimittat' nāe vt expellat ea vel adiuuet' cū attractiōe pua cū eis. s. instr̄is cōmodis ad exbendū ea in spatio nō festino. debēt. n. moueri leuiter cū instr̄o: z paulatine trahi. et ꝓ vt nō idurel' in loco et nō possit ea nā postea mouere: et oz ꝓ iterari multotiēs vt in multis et multis vicibus sit auxiliū tuū sufficiens vt nā expellat ista. aut sup. aut iuuet' cū medicinis exbentib⁹ infixa et ossa fracta, de qbus dicet' infra in ca° de extractiōe sagittaꝝ et infixoꝝ corpi: de

gbus est cinis lumbricoꝝ terre. cū eniꝫ miscet cū melle ⁊ superponit vulneri ossa fracta extrahit. ¶ Dixit tñ Auic. non moueant cū medicinis neqꝫ cū opõne manus. s. violenter. nã qõ extractū est violẽter nõ euacuat, quin faciat accidere vlcera fistulosa. Cū aũt incipit ea expellere nã ad cutẽ ⁊ incipiunt exire iã separata sunt, tunc extrahe ea. Et dixit Auic. sile est iudiciũ in frustis ossiuꝫ ⁊ pãniculis, de quoꝝ vtute est vt manifestent. s. p expulsionẽ eoꝝ a nã qualia sunt que totaliter sepata sunt. nã cũ tu ꝓperas, ⁊ extrabis ea violẽter tũc est in ea timor spasmi ⁊ ꝓmixtionis rõnis ⁊ febriũ. ⁊ hoc pp dolorem quẽ infers in violenta extractione eoꝝ, ⁊ maxime añ digõnẽ plage. post digõnẽ aũt nõ est timor tãt. ¶ Dixit Auic. si fuerit laniosa. s. plaga nõ est magnum eis nocum. s. in extrahẽdo ea medicinis vel manib. ¶ Jn hoc capo posuit aliquas medicinas attrahẽtes frusta ossiuꝫ ⁊ alt. si vis scire medicinas illius. s. attractionis, tũc de illis est medicamen hꝫ, sumak oleũ vetus ⁊ cera citrina ⁊ sordities vasoꝝ. s. apũ que vetera sunt. s. ipsa vasa ⁊ ista sordities vocat mum: ⁊ sit vtraqꝫ. s. cera ⁊ mum q̃ztũ est oleũ ⁊ soluant oĩa. Deinde sumat pars. i. euforbij: ⁊ ptes. ij. lactis titimalli: ⁊ ptes. iij. aris. sc̃z lõge: ⁊ fiat ex eis cerotũ. Et dixit. medicamen aliud sumatur armoniacũ ⁊ bdelliũ ⁊ soluant cũ oleo de lilio. Deinde aggregãdo totũ cũ ꝓstrictione fiat emplm ⁊ ponat desup: hoc enim est de illis que extrahũt ossa cũ facilitate. ¶ Jn hoc mõ curationis quo dimittis frusta nature ad emittẽdũ ea si dolor interim fit vehemẽs intẽdẽdũ est ad sedationẽ ei⁹ ⁊ phibitionẽ defluxus mãeꝝ ad locuꝫ vulneris. si aũt frusta ossis in vulnere reperta nõ fuerit separata: tũc fac ⁊ pcede cũ eis: vt dictũ est in precedẽti ca. ¶ Extractis aũt ⁊ reductis frustis ossiuꝫ ad loca sua: tũc sit tua intẽtio ad sanãdũ vulnus. Et vt dixit Gal. eodẽ. 6. de inge. sani. huic vulneri ꝓueniunt sicca. Hyp. n. precepit huiusmodi vulnera esse desiccanda, ⁊ ꝑcepit q medicine sint de genere eoꝝ q̃ cõsolidãt: ⁊ intellexit ꝑmissa vulneris mundificatione. ꝑcipitqꝫ q solidatiua non sint in initio infusa. s. in oleis, ⁊ cerotis vt nõ sint in cã putrefactionis mẽbri. ¶ Dixit Albu. si preterierũt vulneri multi dies ⁊ nõ ꝓsolidat neqꝫ abscindit pus: tũc scias qõ illic est satagio ossis prave, quare opꝫ vt ingras vuln⁹ cũ tenta: ⁊ si ossa illa sunt sepata remoue illa ⁊ extrahe ea. s. mõ dicto: ⁊ q̃ ex eis nõ sũt separata ⁊ pungunt mẽbꝝ: ⁊ faciũt accidere dolorẽ conare abscindere ⁊ auferre ipsa oi mõ quo potẽ est tibi sup. aut reducere ea ad locũ suũ. sup. aut tu scias q sup os ori ta est humiditas mucillaginosa, phibẽs ortũ carnis supiꝫ, tũc opꝫ vt illa humiditas ab eo abstergat ⁊ amoueat cũ medicinis babẽtib⁹ abstersionẽ fortẽ. ¶ Dixit Auic. q̃n accidit fracture vt nõ restaurẽt restaurationẽ, de qua curet: tũc fiat in ea q̃dã simile fricationi. s. cuꝫ instro fricatorio sicut fit in vlceribus que nõ sanant aut fiat fricatio cũ pãno, aut sicut dixit. A. vtrisqꝫ manibus donec auferat viscositas villis debilis que est quasi ipsa nõ sit aliud. i. nõ appareat: quare accidit vt eleuet in locũ ⁊ impellat ad ipsuꝫ sanguis nouus bonus ⁊ coagulet super ipsuꝫ arosbot fortet ⁊ multotiens qdẽ alteratur color ossis ⁊ egrediuntur res similes corticibus ⁊ squammis propter fricationem.

¶ De accidentibus consequentibus restaurationem ⁊ de fractura male restaurata. Cap. xlv.

AE accidentibus que sequunt ad fracturam, ⁊ aliquãdo ad ipsaꝫ restaurationem est dolor. dixit Auer. colliget. 7. q Hyp. ꝑcipit q si dolor mẽbro supuenerit ponant super ipm medicine mitigatiue doloris, vt tu iam multotiens sciuisti eas. ¶ Et ex eis est defluxus humoꝝ apatis vel nõ apatis ⁊ tollit fluxũ ⁊ mitigat apa mõ ꝓsit ei q dictus est in cura vulneris nerui quoꝝ cõpositi cũ fluxu humoꝝ ⁊ apate. ¶ Dicũt qdã. si hũores añ restaurationẽ fluxerũt ad locũ: tũc oꝫ apponi emplm ex cõsolidãtibus mixtis cũ repercutientibus vincentib⁹ sup cõsolidatiua ⁊ glutinatiua, ⁊ cũ eis est ꝓcedendũ quousqꝫ sedatus sit fluxus oino. sedato aũt fluxu tũc cũ consolidatiuis opꝫ resolutiua misceri vincẽtib⁹ resolutiuis in mixtione: ⁊ cum istis ꝓcedẽdũ donec a loco fracture ois tumor sit sublatus: ⁊ tũc puris ꝓsolidatiuis est vtẽdũ quousqꝫ potus suffi/ciens gñat⁹ sit ⁊ fractura cõsolidata: deinde dicũt. ꝓ forta dũ esse mẽbꝝ fractũ fomẽtãdo ipꝫ cũ vino rub. in quo decocta sint absintiũ mirtus calam⁹ aromaticus galla phidia sal mastix ⁊ rosa: ⁊ facta fomẽtatione supponat oxicroceũ sup corio: aut emplm qõ sic fit. ℞. olei myrtini ⁊ mastici. aii. ʒ. ij. cere resine. añ. ʒ. ij. mastices thuris colofonie. aii. ʒ. vj. nucis cyp. ʒ. iij. croci. ʒ. ß. ¶ Aliõ quot cõuenit magis in tẽporib⁹ calidis. ℞. olei ro. sepi arietini. aii. ʒ. vj. cere. lib. j. boli armeni: sanguis drac. phidie pulueris molẽdini, masticis thuris. aii. ʒ. iij. ⁊ cũ istis emplis: ⁊ silib⁹ cõfortandũ est mẽbrũ. xv. diebus ⁊ plus ⁊ min⁹ ꝑm magnitudinẽ mẽbri: post ꝓsolidationem fracture eius. ¶ Et ex eis est puritus, de quo dixit Auer. vbi supra. q emprocãdus est locus cũ aq̃ cal'a: ⁊ de hoc sup eo nõ oriant pustule: q si oriant aut excoriatio aliqua leuis acciderit vnguẽto cerusse in estate rep̃nant aut vnguẽto litargirij i hyeme: ⁊ q̃qꝫ miscent vtraqꝫ vngta in medijs tpib⁹. ¶ Et ex eis est putrefactio q̃ aliqñ ꝓpter debitã stricturã ligature, aut ſ̃guis in loco ꝓculcatione supuenit mẽbro: ꝑ q̃ꝫ te opponere oꝫ ſ̃gui q supuenit. ⁊ maxie in ꝑn° cãcrenationis mẽbri cũ scalpellatiõe ⁊ ſ̃guisugaꝝ appone: ⁊ aliys q̃ oi cent: ⁊ dicta sũt in loco suo. ¶ Et ex eis est duricies in membro remanẽs ipedies mẽbꝝ a motu ⁊ debitis opõnib⁹ suis. Dixit Albu. q̃qꝫ accidit nodatio in vestigio sanatiõis fracture ꝑcipue q̃ est ꝓpe iunctura cũ fedat ex ea figura mẽbri: ⁊ fortasse phibet mẽbrũ ab opõne nali: ⁊ cã eius est duplex. vna est duricies hũoralis: nõ multũ idurata: aut augm̃ posita vltra q̃ztitatẽ ꝓueniẽtẽ ossi fracto, ⁊ alia est hũor multũ idurat⁹, ⁊ q̃si puersus in naꝫ carneã: ⁊ ista est ꝓprie q̃ facit dolorẽ nodosoꝝ. ¶ Medic⁹ oꝫ in q̃lꝫ solone ligature reqrere locũ fracture ⁊ ducere manũ leuiter supiꝫ ⁊ ꝓliderare poꝝ q gñat. ⁊ si qdẽ inuenerit eũ min⁹ sũtile debito: tũc addat in cibo gñatiuo ei⁹ ⁊ ꝑpet ligaturã suã ßꝫ forma q̃ dicet: q̃ apta ẽ ad attractionẽ nutrimẽti ad locũ. ⁊ eo°. si viderit poꝝ supra q̃ztitatẽ ꝓueniẽtẽ augeri oꝫ cibũ minuere, ⁊ ligaturã pare ꝓ hibitiuã trãsmissiõis nutrim̃ ad locũ. ¶ Si itaqꝫ duricies ex hũore nõ multũ exiccato i mẽbro restaurato remãserit oꝫ medic⁹ conari, illã mollificare duritiẽ. ẽbrocet g̃ locũ cũ aq̃ tpate cal'ata in estate, ⁊ i hyeme cũ aq̃ ꝺcoc̃nis radicũ vlmi. ⁊ altee fenug. se. lini caricaꝝ ⁊ dactyloꝝ radicũ acori: ⁊ cucu. añ. Et qdã oi tpe ẽbrocãt locũ cũ ꝺcoc̃ pedũ ⁊ capitũ edoꝝ ⁊ arietũ: ⁊ fiat illa ẽbrocatio cũ lana succida infusa ⁊ exꝑssa sup locũ induratũ ⁊ ꝓtinuet ꝓ horã ⁊ plus. postea oꝫ medic⁹ mẽbꝝ cũ leni pãno exiccare: et statiꝫ post inũgere locũ leuiter fricãdo cũ manu spatio lõgo cũ vnto mollificatiuo: qõ sic fit. ℞. medulle cruris cerui ⁊ vituli assũgie marmote ⁊ anatis anseris: ⁊ gallineꝝ recẽtiũ sine sale. añ. ʒ. j. olei. amig. dul. et amaraꝝ ol'i keyrini mucillagis fenug. se. lini ⁊ altee. añ. ʒ. ß. bdellij storacis ligde ysopi hũide. añ. ʒ. ß. cere citrine. ℥. j. et sũt q addũt pinguedies volatiliũ et q̃drupedũ silvestriũ: et si adest estas addũt mucillaginẽ ptilij et semẽ citonioꝝ. Et si fuerit hyems addũt galbanũ armoniacũ et pigue^{nem} castorei: ⁊ silr faciũt in disponib⁹ calefactiuis vl' ifridatiuis. ¶ Post inunctionẽ aũt ꝑdictã, supponẽ oꝫ loco idurato ẽplꝫ de melliloto: aut ẽplꝫ qõ sic fit. ℞. assũgie recẽtis porci. ʒ. iiij. assũgie galline ⁊ anseris ⁊ butyri recẽtis. añ. ʒ. j. ß. terbẽ. ʒ. j. mucillagis altee. ʒ. ij. ol'i keyrini. ʒ. iiij. bdellij opopanacis armoniaci. añ. ʒ. vj. dissoluãt gũmei vioꝝ dissol'^{to} cũ pingb⁹ liqfiãt ad ignẽ: ⁊ liqfact⁹ addat farie fenug. ⁊ se. lini. añ. ʒ. j. mastic. ⁊ olibani. añ. ʒ. iij. cere citrine. ℥. ß. ⁊ ficiat ex eis ẽplꝫ. Hec ãt reme^{a} ꝓtinuare oꝫ medic⁹ lõgo tpe ad hoc q ꝓsequat effect⁹ mollificatiõis, q̃n q̃ est exiccatũ ⁊ iduratũ: nõ nisi in lõgo tpe mollificatio nẽ recipit q si fcã ꝓueniẽti mollific^{nem} aliq̃ grossities i mẽbro

De puritu.

De putrefactiõe accidẽte in loco.

De duritie mẽbri post restaurationẽ.

Hic põt medicari mollificatiuũ duritiei q remãsit post fracturaꝫ ꝓsolidatã.

remāserit leuiter dissoluētibus dissoluaſ. ¶Si vō nodatio in mēbro fuerit: tūc dixit Albu. cōsidera ⁊ si nudatio est recēs administra in ea medicinas q̄ stipticitatē hñt sicut aloes olibanū myrrhā sarcocollā acaciā: ⁊ silia eis: ita vt accipias ex eis oēs: aut quasdā ex eis ⁊ cōfice eas cū vino stiptico: aut cū albumine ouī aut cū aceto. ſ. ꝑm varias dispōnes: ⁊ pone eas sup nodationem in stuppa ⁊ stringe eā strictura bona ⁊ strictura dimitte: nec̄ soluas ipsam. ſ. nisi post dies multos: ⁊ postea itera aliā donec remoueaſ nodatio. Et dixit. A. stringe sup ipsaꝫ laminā plūbeā decentē. plūbo. n. inest ꝓprietas remouēdi oē qđ tumet ex mēbris. ¶Si aūt nodatio iā conuersa est in lapidē ⁊ ꝓuocat necessitas ad auferēdū eā: tunc funde sup eā ex superiori ꝑte eius ⁊ incide supfluitatē eminētē aut incide eā cū qbusdā rasoriis ad hoc ꝓparatis donec tota remoueaſ: ⁊ fiāt opꝫ aliqñ hoc idē fieri in poro sarcoyde magnificato ⁊ multū indurato, deinde cureſ vulnꝰ sicut cōuenit. ¶Et si accidit ex accidētib⁹ remanētib⁹ post restaurationē mēbri restaurati subtilitas eius ⁊ gracilitas. Dixit Albu. qñ restauraſ fractura ossis ⁊ remanet mēbrū subtile debile: tūc nō fit illud nisi ꝓp alias cās multas: quas vna est multitudo solōnis ligamēti ⁊ solōnis ligationis eiꝰ: nō ꝑm q̄ opꝫ, aut ꝓp supfluitatē stricture ligamenti donec ꝓhibeat nutrimētū currere ad mēbrū: aut ꝓp multitudinē embrocationis supfluę. ſ. mollificātis, aut nimiuꝫ resoluētis: aut ꝓp motus supfluos nō in sua hora: aut ꝓp paucitatē sanguinis viscosi corꝑis infirmi ⁊ debilitatē eiꝰ. ¶Curatio eiꝰ est. dix Albu. cibare infirmū. ſ. cibarijs copiosis boni sanguis gñatiui ⁊ tenes facere corꝑ eiꝰ donec multiplicēſ sanguis in eo ⁊ administrare balneū ⁊ intromittere gaudiū ⁊ letitiā super infirmū. Deinde pone picē supra locū vt attrahat pix nutrimētū multū ad mēbrū ⁊ assidueſ embrocatio cuꝫ aq̄ cala sup ipsuꝫ donec currat ad ipsuꝫ nutrimētū ⁊ redeat mēbruꝫ ad figurā suā nālē. Et in sūma regimē eiꝰ est regimē impinguādi corꝑ aut mēbrū macrū. ¶Mēbrū vō fractū aliqñ indebite ⁊ in mala figura restauraſ: ⁊ nō ꝑm debitā oppositionē partiū fractarū, ⁊ hoc aut ꝓpter medici iperitiā siue negligētiā aut inaduertētiā eiꝰ: aut ꝓp inobediētiā infirmi: aut ⁊ ꝓp indebitā ligationē ⁊ motꝰ indebitos, ⁊ qñq̄ tꝑus aut ꝓpter silēs cās: q̄re remanet tortuosuꝫ ⁊ in figura sua fedū, aut remanet nodatū: vel cū eminētia sup osse. Cūq̄ sic remāserit est cōsiderādū: ⁊ si nō ꝓhibeſ mēbrū ab opōne sua nāli: tūc dixit Albu. nō opꝫ vt accipias sermonē eiꝰ q̄ extimat vt frangaſ mēbrū de nouo: sicut iam fecerūt multi medicorū stolidorū. nā ib cura est vituperabilis ⁊ culpabilis ꝓducēs ad timorē magnū: cuiꝰ modi est mortale, ⁊ p̄cipue si os magnuꝫ fuerit vt adiutorij ⁊ coxe. Si aūt opō mēbri per illō ipedita fuerit: tūc cōsiderādū est an patiēs iuuenis sit ⁊ fortis an debilis ⁊ senex ⁊ an nodatio ⁊ an cōsolidatio fracture recēs fuerit an iam antiquata: ⁊ si quidē in corꝑe fortis ⁊ recēs fuerit: tūc cōuenit vt de nouo iterū frangaſ: ⁊ postea ad debitū situ in vā oppositione ꝑtes eiꝰ fracte restituanſ. Ad hoc aūt faciendū opꝫ sup os ꝑus mollificare ita vt facilr obediat fractioni. ¶Dixit Albu. embrocēſ cum aq̄ tepida in qua cocte sint ille res mollificātes: ⁊ supponaſ postea empl'm mollificatiuū. ℞. ficus ⁊ tere cū fimo colūbino ⁊ suppone. ¶Emplastrū valde vtile faciēs ad facilē ⁊ sine dolore fracturā. ℞. folia cicute ⁊ in aqua pfecte decoquet: ⁊ de ipsius decoctione multotiēs in die mēbrū fomēta ⁊ embrocā: ⁊ ex folijs dictis cū assungia porci vel galline empl'm cōfice ⁊ suppone. Hoc enim empl'm in spatio. xx. dieꝫ aut paulo plus generatum arosbot sup osse mire mollificat: ita vt possit facilr frangi. Frangiſ aūt qñq̄ cū fricatione assidua: q̄ fit cū manib⁹ hūdis. i. leuib⁹ vel humidis. i. illinitis aliquo mollificatiuo cū administratione motꝰ mēbri: ⁊ ad oēm ꝑtē in horis oib⁹. secuta aūt fractura: tūc fiat ōbita replasmatio: ⁊ fiāt alia sicut dcm̄ est supra. Si vō restauratio indebita iam est antiquata, ⁊ sit cōpacta ⁊ fortis cōsolidationis: tūc oimitte eā. honoratius. n. ⁊ saluius est sup infirmū maxie si senex fuerit. Si aūt ꝓuocat ad curationē eiꝰ necessitas aut q̄ cogaſ medicus a patiente: tūc dixit Albu. opꝫ vt secaſ ⁊ scindaſ sup eā ⁊ solueſ ꝓtinuatio ossis ⁊ secaſ, qđ supfluit ex nodatiōe aut osse cū incisorijs subtilibus: ⁊ administreſ facilitas in illo cū solicitudine ⁊ studio. ¶Cōtingit aūt qñq̄ ex osse aliquo incidi ꝑm longū vel latū cū ense vel alio silī: aut perforari cū cultello vel sagitta ꝑter q̄ frangaſ, ⁊ tūc curatio eius est cū eis que faciūt. sup os nasci carnē ⁊ q̄ ossa nuda carne vestiunt, de qb⁹ dicaſ in curatione solōnis cōtinuitatis cranei.

De subtilitate supflua membri restaurati.

De mala figura mēbri restaurati.

¶De modo ligandi solutas continuitates membrorum carnosorum. Cap. xlvj.

Ligatura est duplex. vna q̄ dr simplex: ⁊ est illa que fit sola fascia vel binda absq̄ puluillis: siue plumaceolis vl' astellis. ⁊ alia que dr composita q̄ fit cū puluillis ⁊ astellis: quecūq̄ eaꝝ qñq̄ fit in mēbris mollibus ⁊ duris. in hoc aūt caꝑ. de ligatura dicaſ cōueniente mēbris carnosis solutis in cōtinuitate eoꝝ. ¶Sciendū itaq̄ q modus ligādi variaſ varietate mēbri. ſ. ligati: ⁊ rōne modi solute ꝓtinuitatis ipsius ⁊ rōne finis: ꝓp quē fit ligatura: ⁊ rōne morbi siue accīdentis ꝓplicati cū soluta cōtinuitate. Rōne qdē mēbri, put mēbrū varietatē recipit rōne sue quātitatis magne vel pue: ⁊ rōne sui situs ⁊ colligantie. Ratione vō solute ꝓtinuitatis ꝓout ipsa variaſ in quātitate cōtinua ſz q̄ est magna vel parua: ⁊ ꝑm quātitatē discretam ꝑm q̄ est vna vel multiplex. Rōne vō finis: qm̄ finis ligādi vulnera in mēbris carnosis ponit esse triplex. vnus est ad vniendū ⁊ incarnandū labia soluta. alius est ad exhēdū pus de ꝓfundo vulneris. ⁊ ꝫ est ad cōtinēdū medicamēta. Rōne vō ꝓiunctoꝝ cū vulnere maxie variaſ ligatura rōne q̄ntitatis ei⁹ sic. nam mēbro puo ſz plm simplex ligatura sufficit. in magno vō ſz plm cōposita exigiſ ligatura. Rōne vō situs mēbri: qm̄ opꝫ vt forma ligature talr sit ꝓstituta vt seruet membruꝫ in suo nāli situ, ⁊ talr fiat ne mēbris cū illo colligationē hñtib⁹ lesio aliqua inferaſ. rōne vō vulneꝝ diuersitatis sic variaſ ligatura. nā vulneri puo simplex sufficit ligatura. vulnus vō mediocre exigit ligaturā cōpositā cū plumaceolis. magnuꝫ vō vulnus indiget ēt sutura: de qua infra dicēſ. Dixit n. ℌ. vbi supra qñ ligatura simplex nō est sufficiēs: tūc ingeniauit ℌyp. aliud ei inferre subsidiū apponēs plumaceola triangularis figure: ⁊ ea cū linamento iussit ligari: que plumaceola debent ꝑm bases fracture adiacere ⁊ sup eadē fieri ligatura. Variaſ ēt ligatura ꝑm situ vulneꝝ cadentiū in longitudine, vel latitudine corꝑis sui mēbri. Dixit Raſ. 13. ꝓti. quotiens accideret ꝓcussio ꝑm lōgitudinē solueſ: ligatio. ſ. simplex sufficiens erit ad ꝓstringēdū orificiū vulneris. sup. sed si fuerit solueſ in latitudine nō erit sufficiēs ligatio simplex: ſz exigitur cōposita. siue aūt exigaſ simplex siue cōposita de mō fiēdi eiꝰ. Dixit Haſ. 3. de inge. sani. si vis vt incarneſ fissura adhere ei ligaturā incipiēte a duob⁹ capitib⁹: ⁊ nō ad aliquaꝫ ligaturā vadas, q̄ modus istiꝰ ligature ad incarnandū magis oib⁹ alijs opitulaſ. ¶Dixit enim Raſ. 14. ꝓti. si volueris q̄ cōglutineſ fissura fiat ei ligatio incipiens de vtroq̄ capite. ligatura aūt cū duob⁹ capitib⁹ est illa: in qua medium fascie siue binde ponitur supra vulnus. Deinde cum vno capitum eius ꝓcediſ versus extremitatem membri vulnerati: ita q̄ occupet de parte sana eius partem conuenientem: ⁊ cum altero ꝓceditur super alteram extremitatem similiter capiendo de parte sana. Verūtamen in tali ligatura semper debes incipere ligare cum capite fascie, qđ tendit versus extremitatem partis a qua poterit timeri vel suspicari de fluxu humorum ad locum vulneris. verbi gra. si vulnus fuerit in brachio debes incipere ligaturam cum capite qđ tendit versus humerū: ⁊ si fuerit vulnus in crure cum eo qđ tendit versus genu, ⁊ q̄uis ista ligatura duoꝝ capitum possit fieri cū vna binda ponēdo mediū: vt dictū est supra. vulnus:

pōt ēt fieri cū duab⁹ bindis: seu fascijs. ⁊ hoc duob⁹ modis. vno mō vt incipiat ligatura fieri cū vna binda a pte sana superiori mēbri: ea. ſ. a qua timet defluxus humoꝝ ⁊ ptēdat cū ea descēdēdo vsq; ad vuln⁹: deinde cū alia binda incipiat a pte sana inferioris mēbri: ⁊ pcedat ascēdēdo vsq; ad vulnus ibiq; duo capita duab⁹ bindis conglutinent ⁊ suant ⁊ fortasse hic modus est facilior mō ligādi cū vna binda. Alio mō vt incipiat cū vna binda tāte lōgitudis vt possit accipere ambas extremitates mēbri, ⁊ ligare a pte timoris defluxꝰ humoꝝ: ⁊ pcedat cū ea ligādo vsq; ad vulnus: ⁊ vltra vsq; ad aliā extremitatē mēbri sanā: ⁊ tūc caput illud dese ruā dū in manu ministri: deinde cuꝫ alia binda incipiat ligare a pte inferiori: ⁊ pcedat vsq; ad vulnus: ⁊ vltra vsq; ad extremitatē in qua incepisti ligaturā: ⁊ tūc capita ambaꝝ fasciarū in sua extremitate decēter nodent vel suant. Semp tamē scias siue cū vna fascia siue cū duabus fiat ligatura sup loco vulneris decēter fīda est cū vna plicatura fascie: vel duab⁹ seu plurib⁹ donec certus fueris ꝙ labia in vnū cōducta firma seruent. si enim sic factū fuerit erit magne ꝓferētie. ¶ Qꝛ si fixura siue vulnus fuerit magnū: tūc dixit Aui. erit tibi necessarium vt adherere facias labijs vulneris puluillos siue plumaceolos triāgulatos: super quos ligamen trāsiēs melius vtraq; labia cōprimat, ⁊ cōiungat: ⁊ cōiuncta meli⁹ ⁊ firmius teneat: vt fortius hereant: ⁊ incarnent. hos puluillos seu plumaceolos triāgulatos. Raſ. 14. ptiñ. vocat pallotulas. ōbēt fieri pallotule. dixit ipse. ad sustinēdū labia ꝓiūcta: ⁊ que fiūt ad modū triāguli sūt meliores oibus alijs qm̄ restringunt sup labia fissure tantū: ⁊ debet eaꝝ positio tali mō fieri ꝙ fissura ponat inter duas pallotulas: ⁊ vt vna ipsaruꝫ sit ex vna: ⁊ alia ex alia: ⁊ facta eoꝝ positione ligatio fiat de vtroq; capite: ⁊ erit cōstrictio ligationis sup loca firmior, ⁊ vehemētior q̄ si essent pallotule facte in mō quadrati: qm̄ inconueniēs esset sup eas ligatio ad cōstringendū vulnus fcā de vtroq; capite. ¶ De forma puluillorꝫ. dixit. A. fitus puluillorꝫ triāgulatorꝫ est ꝑm hoc exē: siue figurā. ſ. vt linea recta existēs inter duos puluillos in figura sit fixura vulneris. ⁊ hoc siue vulnus fuerit ꝑm longitudinē: siue ꝑm latitudinē mēbri, ⁊ duoꝝ puluillorꝫ triāgulatorꝫ vnus sit. b. alter. g. cōpositi decenter. ſ. decēter applicati facti de stuppis: siue de pāno lineo leni: ⁊ oꝛ vnuſqſq; puluillus adherere suo labio cū duob⁹ capitib⁹ triāguli: ⁊ cū vno tātū ne ipellat totū labiū: ⁊ qm̄ si ipellat vna ps labij: ⁊ altera nō: non foret applicatio labioꝝ aliqualis ⁊ cōueniens ꝑm ea tota. 3⁹ aūt triangulus puluilli oꝛ tendere vsus ptē sanā mēbri vt sup ipsuꝫ trāsiens ligatura premat equal⁹ cū cōstringit ambos alios angulos puluilli adherētes labijs vulneris. puluilli enim triāgulati. dixit Aui. in hoc meliores sunt in aggregādo labia vulneꝝ q̄ q̄drati: qm̄ triāgulati coartāt super fixurā tm̄. ſ. quātū cōuenit. nō aūt quadrati: eo ꝙ ligamētū trāsiēs sup puluillos quadratos nō eque bene ipellit labia vulneris inuicez neq; eque bñ ea tenet iuncta sicut trāsiens sup triāgulatos: qm̄ in triangulatis pcedit ligatura super vno angulo. in quadratis aūt super duob⁹. mō impulsio procedēs ex vno angulo fortior est. pcedēte ex duob⁹: qꝛ magis vnita est. Et ista ligatura ēt dixit Hal. eodē. 3⁹ in tegni. ⁊ ponit. 3. compendij. sic. ligamētū qō oꝛuit fiat sic. ſ. ꝙ mediū linthei supra vulnus ponat ex trāsuerso: cui⁹ vna medietas ascendat, ⁊ alia descēdat in modū crucis quousq; ipsis ꝓiunctis vtraq; ps vulneris cōiungat. Et subdit. aliqñ necessariū est vt plumaceolos apponam⁹ ibi: ꝙ sic sunt applicādi. ſ. vt vno ꝑus appositi in altera pte vulneris: ⁊ linthei supra illū diutius inuoluto ali⁹ cū alia pte linthei: similr inuolutus apponat. al⁹. appositus inuoluat: vt meli⁹ vtraq; ptes cutis cōiungant. Et ꝑm quos dam Hal. idē voluit. ꝙ si vulnus sit ꝑm lōgitudinē mēbri ꝙ ligamētū fit usq; ad mediū vulneris descēdēs. ⁊ hoc fiat hoc mō: vt sumant due fascie: quaꝝ vna incipit ab vna extremitate vulneris: ⁊ altera cōsimilr ab altera extremitate ducat ad mediuꝫ vulneris: ita ꝙ capita cōcurrant sibiinuicē in medio diagonaliter: qm̄ hec ligatura ꝑm hunc moduꝫ facta est cōuenientior ad retinēdū. ¶ Ligatura aūt que fit ꝓpter exprimere sordiciē ⁊ eijcere purulentiam a vulneribus solū cō uenit vulneribus habētibus cōcauitatē vel absconsiones in quibus virus retinet absconditū: aut nō aptū mūdificationi: cū manu: ⁊ talis ligatura oꝛ fortius stringi in loco vbi est ꝓcauitas siue ꝓfunditas vulneris, ⁊ latius in orificio ei⁹. nā p strictura factā supra fundū vulneris nō retinet sordities in eo: imo extra profluit ⁊ expurgat. ¶ Fit ēt talis ligatura in vulneribꝰ duoꝝ vel pluriū orificioꝝ oppositoꝝ ꝑm sursuꝫ ⁊ deorsum. nā in tali vulnere fortiꝰ oꝛ stringi ligatura sup orificio superiori vno vel pluribus ⁊ latius super inferiori. nā talis ligatura facit ad mundificationē partiū supiorꝭ vulneris, ⁊ eaꝝ citiorē incarnationē. ¶ Et dixit auctor cōpendij. ligamētū fortiꝰ, vel minus forte fieri oꝛ in loco ꝓfunditatis vulneris ꝑm cōcauitatis q̄ntitatē ei⁹ maiorē vel minorē: ⁊ tu sup. in orificio vulneris supiori silr oꝛ ligatura strictior: vel minus sticta fieri ꝑm orificij q̄ntitatē maiorē vel minorē distantiā orificij supiorꝭ ab inferiori in quoꝝ distātia siue spatio inter medio ligature strictura sp oꝛ ꝓcedere minorādo: q̄sto orificio inferiori magis appropinquat. ¶ Ligatura enim q̄ fit ad cōtinēdū medicamēta recipit diuersitatem ꝑz medicaᵗᵒʳᵘᵐ q̄ntitatē: ⁊ eoꝝ fluxibiᵗᵉᵐ ⁊ dēsitatē: grossitiē ⁊ subtilitatē. nā in medicamēto maiori in subtilitori ⁊ influxibilitori ligatura oꝛ auctior fieri q̄ in eorū oppositis. ¶ Pro dictis dixit Aui. 4ª q̄rti. caº de curatione vlceꝝ. scias ꝙ vlcera indigēt ligaturis ⁊ strictura ꝓpter tres modos quoꝝ vnꝰ est vt currat sordities ex eis: quare opꝫ vt sit fortitudo stricture eius a fine ipsi⁹: ⁊ mollificatio strictureꝭ ipsi⁹ apō orificiuꝫ eius: ⁊ vt incipiat strictura apud fundū vlceris vt expsio ei⁹ bona sit. Et scōs modus est vt seruet medicamen incarnatiuū sup vlc⁹. sup. ⁊ qōlꝫ aliud medicamē appositu: ⁊ istud nō indiget strictura vehemēti. Et tertius modus est ad incarnationē labioꝝ, ⁊ opꝫ vt nō sit strictura in ipso mollis: ⁊ laxa apud duo labia: imo sit cōplicata ꝙplicatione ꝙueniēti vt meli⁹ ꝙiunganꝰ labia: verūtñ nō opꝫ ēt vt ista ligatura sit ita stricta ꝙ pducat ad lesionē: ⁊ doloꝛē ita vt apostemet: imo opꝫ vt medic⁹ sit adiuuās ad phibendū apa. ſ. cū ligatura sua. ſ. vt nō faciat eā cū strictura forti inducēti doloꝛē: nec ēt ita laxā: vel paꝝ strictā ꝙ nō sit potēs exprimere būidita-tes: ⁊ expellere eas a loco vulneris ad alias ptes: vt nō cau-sent in loco eius apa. ¶ Dixit Hal. 6º de inge. sani. ligamentū si strictū fuerit. ſ. plus debito doloꝛem gñabit. Et si molle mēbꝝ a motione retinere nō valebit. sup. neq; alias vtilitates facere pp quas fit mediocre. q̄ ligamētū in strictura fiat cui⁹ mediocriter stricti mēsura. dixit auctor cōpēdij. tālis est vt aliquātulū doloꝛis sentiat patiēs: ⁊ hec eadē mēsura attēdēda est ēt in ligatura facta, vel q̄ fit i mēbris duris. Et scias ꝙ cū tu ligaueris debes attēdere diligēter si alterū labioꝝ fuerit deprēssius aut altius: qm̄ debes tūc cum fascia tua qō decliue fuerit subleuare: ⁊ qō supra eleuatū fuerit deprimere: ⁊ sic ea reducere ad situ debituꝫ eis ꝑm nām. ¶ Rōne vo morbi seu accidētis cōplicati cū vulnere ligatio diuersificat: si. n. doloꝛ fortis aderit expedit vt ligatura mollis fiat vt nō fiat augm in doloꝛe ⁊ trahant māe. Si vo videris defluxuꝫ humoꝝ ad ptē vulneratā, ⁊ times ne apēt fac ligaturā aptā repulsioni humoꝝ maxime ex pte p quā fit fluxus: ⁊ hec est ligatura mediocriter stricta: ⁊ conuenit in tali casu vt fascie sint ifuse in medicinis repcutiētib⁹: aut albumine oui: vino pontico, aut oleo roſ. ⁊ silib⁹. ¶ Si aūt iā supuenerit apa: tūc opꝫ vt ligatura laxa fiat quousq; sedatū fuerit apa.

¶ Tps aūt solonis ligature facte in mēbris dictis variaⁿ rōne accūtiū: ⁊ rōne mēbri vulnerati: ⁊ rōne puris, ⁊ rōne tēporū āni: ⁊ regionū ⁊ silꝫ, ⁊ rōne putrⁿᶦˢ ꝓiucte cū vulnere. Rōne accūtiū maxᵉ fluxᵘ⁹ sāguis: ⁊ maxᵉ ꝙplonis seqnt⁹: et eni si aderit fluxᵘ⁹ sāguis ñ oꝛ solui ligaᵗᵃ ꝓ ei⁹ restricⁿᵉᵐ nōec se-

De ligatura q̄ fit pp exprimere sordities.

De ligatura q̄ fit ad cōtinēdū medicamenta. Vlcera indigent ligatura ꝓpter tria.

De diuersitate ligature pp accidēs

De tēpe soluendi ligaturā.

curitas habeatur q̄ nō redeat: si vero affuerit mala cōplō & fuerit calida citius & frequētius soluēda est ligatura, & ecō uerso in frigida. ¶ Rōne vō mēbri vulnerati: qm̄ q̄ ligatur in vulnere carnis citius solui dz q̄z in vulnere cutis tm̄: & vulnere neruoꝝ adhuc citi⁹ & frequētius q̄z in vulnere carnis. ¶ Dixit Aui. de solone ligature in vulnere neruoꝝ: opz vt soluaf ligatura sup medicamen: & medicamen vt festinef ex alio, & soluitur in die ac nocte. i. in vna die näli bis aut ter: & fortasse est nec̄iuz vt facias illud itez in nocte illius diei: aut in die illi⁹ noctis si fuerit in longitudine. i. si dies lōga fuerit aut nox: & totū h dz fieri vt regraf vuln⁹ frequēter: & absterga: & mūdef ab ꝺoi erugine. Et ꝑpie dixit Aui. qm̄ illic erit mordicatio q̄ si nō erit. s. mordicatio: tūc necessitas illi⁹ erit minor: & sufficiet bis facere illud in die. s. mane & vespere: & hoc̄ idē intelligēdū est in vulnerib⁹ musculoꝝ & chordaruz. ¶ Ratione vō puris in vulnere gñati diuersificaf solo ligature: & ex pte q̄litatis: qm̄ q̄z to plus de pure in vulnere gñatur: tanto citi⁹ & frequēti⁹ soluēda est ligatura vt mūdificef ab illo. ¶ Ex pte vō q̄litatis: qm̄ q̄z to fuerit acuti⁹ & magis mordicatiuū: tāto ēt citius & frequēti⁹ soluēda erit ligatura: vt mūdificef ab illo. Ex pte vō qualitatis: qm̄ q̄z to fuerit acuti⁹ & magis & mordicatiuū: tanto ēt citi⁹ & frequēti⁹ soluēda erit. ¶ Rōne vō tēpoꝝ & regionū, qm̄ in tēpoꝝ cali/ dis & regionib⁹ filib⁹ citius, & frequētius solui dz ligatura: & mūdificari: vt nō supcalefiat pus & mordicet labia vulneris. ¶ Rōne aūt putrefactionis ꝺiūcte cū vulnere sciendum est q̄ in oi vulnere putrido siue putrefactiuo frequenter est soluēda ligatura: vt nō supcalefiat: & fiat additio in putrefactione: sz poti⁹ de putrefacto abiciaf quousq3 vulnus fuerit ꝑfecte mūdatū. Debet aūt solui ois ligatura q̄z to suaui⁹ & leuius fieri pōt firmiter sustētādo mēbꝝ vulneratū, & leuiter ipz palpādo manu. ¶ Notāt ex dictis patere q̄ tertius modus ligationis q fit ad ꝓtinenda medicamina oibus vulneribus cōuenit: & dz fieri: ita q̄ ēt in vulnere cū dolore apostemāte. ¶ Alij vō duo modi ligature nō oib⁹ vulnerib⁹ cō ueniūt. ¶ Primus enim modus nō exigit in vulnerib⁹ in q/ bus est deperditio carnis, qm̄ tale vulnus nō eget ꝺiunctione labioꝝ, imo ꝓhibitio ab eoꝝ vnitione cū interpositione licinij siue stuelli: & hoc ī⁹ vt nō fiat ꝺsolidatio in superficie labioꝝ: & remaneat fundū nō vnitū a quo aggregef pus: & fit ꝑpter illud nec̄iuz soluere ipm vice alia: neq3 ꝓuenit in vulneribus capitis maxime ꝓueniēt̄ib⁹ ad os: & potissime in q/ bus est necesse de osse remouere: qm̄ in talibus vulneribus: neq3 ꝓuenit labioꝝ vnitio: sed ꝓhibitio vnionis eoꝝ interpositione licinij vel stuelli vt suo loco dicef. ¶ Scōs quoq3 modus ligature nō ꝓuenit in vulnerib⁹ in qb⁹ nō retinef sanies. ¶ Ligatura vō que attendif penes solonez cōtinuitatis multiplicē. s. penes cōtusionē diuersificaf a ꝓmo & scō mō ligationis supꝛapositis. Illi enim nō cōueniūt in ea: sicut etiam nō cōueniunt in oibus alijs vulneribus in quibus sanies bz generari quandoq3: qm̄ primus modus ligature in talibus vulneribus nō cōuenit cū sit cōtrarius generationi saniei: & expurgationi eius. ¶ Secundus etiā nō est necessarius: nisi quando sanies generata retinef in ꝓfundo non valens cōmode expurgari: maxime aūt nō conuenit ꝑmus modus. dixit Auicē. ad hoc vt nō impediaf exitus saniei: sed effluat & expurgef & penetrent cum ea reliqua que sunt illius melioꝛa: & velocis alterationis simul. s. & exeant cum sanie. Et ꝓ predictis melioꝛibus. dixit Aui. duas humiditates que vt supꝛa patuit necessario in quolibet vulnere reperiuntur. s. subtilis & grossa. Ipse enim sunt meliores & magis alterabiles q̄z sit caro cōtusa: & sanguis in cōtusione inclusus qui habet cōuerti in saniem & effluere ex vulnere. Cōuenit aūt in vulnere ꝺtusiuo & quolibet alio in quo bz sanies gnāri solus tertius modus ligature ꝑdict⁹ q̄ est ad ꝺseruāda medicamina sup loco: qm̄ per bonā & firmā retētionē medicaminū facientium sanationem saniei generatio festinatur.

¶ De modo ligandi solutionem continuitatis membꝛoꝝ diuꝛoꝝ. Cap. xlvij.

Ligatura autē in membꝛis duris diuersificatur multis modis. Prio ꝑm q̄ cadit solutio cōtinuitatis eoꝝ in longitudine: aut latitudine. 2° ꝑm q̄ est cū vulnere: aut sine vulnere. 3° ꝑm q̄ est cū contusione: aut sanguine incluso: aut sine. Et 4° ꝑm q̄ est cū apate: aut sine eo. ¶ Cū enim os solutū fuerit in longitudine sua: tūc ligatura strictissima dz fieri ad hoc vt partes solute melius adinuicē cōiungant. Si vō fractū fuerit os: aut cartilago ꝑm latitudinem eius: tunc opz itez vt cōsideref an ad locum defluāt humoꝛes: aut nutrimētū superfluet: an sit necessariū ad locū untrimentum attrahere. ¶ Fit enim ligatura in osse fracto maxime ꝓpter tres vtilitates: quarum ꝑma est ad cōtinēdū os fractum debite restitutū in sua debita plasmatione. 2da est ad ꝓhibendū defluxum humoꝝ ad locuz qō maxime bz fieri in ꝑn°. & 3ª est ad attrahendū nutrimentū ad locū quo poꝛus sarcoydes generef & mēbrū roboref. Ligatura autē ꝓpter ꝑmā vtilitatē facta dz esse mediocris inter multū strictam & laxā: cū declinatione tamen aliquali plus ad laxā strictura q̄z laxitudinis: nō. n. dz esse multū stricta: sicut in solutione cōtinuitatis cadēte in longitudine ossis ne ptes deceā ter replasmatas a debito plasmate sepet & diuellat: stricta ēt multum ligatura vt patuit dolorē cāt: fluxuz humoꝝ cōmouet: & ad apationē disponit: neq3 dz esse multū laxa: q: ptes debite replasmatas ꝺseruare, in vō plasmate nō valet: verū tamen diuersificaf ligatura q̄z tum ad strictura mediocrem ꝑm q̄ fractura fuerit cōpleta vel incōpleta: si enim fuerit cōpleta: tūc strictura dz fieri inequalis qnq3 strictioꝛ & fortioꝛ dz fieri in pte in qua ē fractura q̄z in pte sana. ¶ Dixit Ga. q: omne ligamētū qō in fractura fit: nō fit vt carnē nō cōprimat & cōstringat sit necesse vt talr in fractura inducaf quo humoꝛes ab ea ad sūma loca eiiciant. Quappligamentū ab infirmo loco fieri incipiat tendēs vsq3 ad sanū vt hūoꝛes ligamēto expꝛessi ab infirmo loco ad sanū conducant, nam si aliter: siue econuerso mō ligatura fiat necessario a sano loco ad infirmū decurrent humoꝛes. & subdit. q̄ istud ligamēuz duobus modis valet. vno q: ligamentū nocumentū non inferat: & alio: q: locū infirmū tuef ne apa gñef in eo in cuius ꝓhibitione maxime studendū est, qm̄ nō sumus securi quin mēbrū ex precedente extēsione in carne sua sit cōtusum, aut ab ipsamet fractura ꝓmitus cuius extrema circūstantē cōtundunt carnē maxime si fractura cōpleta sit & separata sint extrema abinuicē: cōtusio aūt causa apatis est: ligamentum ergo fiat a fracture loco incipiens bis vel ter sup ipsa fascia reuoluaf ꝑm magnitudinē fracture & mēbri, & sic vsq3 ad sanū locū ducaf: sic enim sanguinē ad locū infirmū fluere non dimittimus: & qd ex eo in loco coadunatū est ab eo repellit: q̄ si membrū fractū tale fuerit vt duas vltra fracturam habeat extremitates ad quas humoꝛ possit expelli a loco fracture: siue per quas possit ad locum defluere sicut est in brachio: & crure & similibus, tunc dixit Gal. laudabilius est vt ad superiorē partē ligent: qm̄ illic multa & magna membꝛa sunt, s. potētia mittere & recipe: extrema aūt eoꝝ. s. inferiora nec multū bñt qō mādēt: nec multū possint recipe: & qz pauca & pua sunt. Et ob hanc cām dixit Gal. q̄ Hypo. iussit fracture euenienti in dictis mēbris vt manibus & pedibus duo ligamenta cōuenire, vnū vt a loco fracture humoꝛ cōpellaf ad superioꝛa: & ꝓhibeaf a superiore parte ad eū humoꝛem defluere: alterū vō ligamentū etiā duo bona impendit: vnū est q: reuolutiones fasciaꝝ que a loco fracture suauiter vsq3 ad sanū locū inferius ducuntur aliquātulū expꝛimant hūoꝛes eos inferius emittentes. Aliud est vt idem ligamentum alia reuolutione, sicut Hyp. dixit ab inferioꝛi ad superi⁹ reuertaf quatenus cū superioꝛi ligamento liget. ¶ Hunc etiā modū posuit Aui. in cap° de qualitate ligamentoꝝ & astel/ rum. &

De ligatura in cōtusionib⁹

lax.z dixit.q accipiat fascia stricta sufficiētis lōgitudinis: z apponēdo medio eius pōat supra locū fracture: z postea vnū extremū ductū inferius reducat supius z ibi firmētur ambo extrema fascie.nā dixit Gal.hz hec duo ligamēta fracturā faciūt rectā z eā ꝓfirmāt.z ꝓhibēt apa:z hoc hz vitatem si fit apud extremū supius. Prio z ēt scdo ductū strictura artioꝛ fiat. Talis.n.est q̄ ꝓhibet fluxū humoꝝ ad locū:z est illa q̄ ꝓuenit in ꝑn°:z quousq; fit fcā securitas de apatis supuētu. In ꝓcessu eniz:z cū q̄rit pozi gīiatio talis ligatura cū dicta strictura nō cōpeteret:qꝛ impediret aduētū regīationis pozi ad locū:z iō tūc ligatura a loco fracture superi° oz fieri laxioꝛ:vt valeat nutrimētū trāsire ad locū fracture in q̄ titate sufficiēti ad pozi gīationē. Si tñ cū pozus gīaf cōpꝛehenderis iꝑm grossiozē debito fieri:tūc ad ligaturā dictam artiozē q̄ ꝓhibeat nutrimētū supfluū trāsire redeunduz est. ¶ Et scias q̄ q̄ntitas stricture ligature in fracturis q̄nq; recipit variationē. ¶ Dixit Alb.eq̄litas stricture mēbꝛi fracti est ꝑm q̄ narro tibi. Scias.n.q̄ mēbꝛa diuersificant in paritate z magnitudine sua:z ipsoꝝ forma:q̄ ergo ex eis sunt pua:sicut digit°:z brachia z focilia:z filia eis:tūc opz vt sit inuolutio pānī.s.fascie mollis subtilis:z nō multū arta:que aūt ex eis sūt grossa sic cōra z crus oz vt sit in eis inuolutio pānī in loco dura:z de pāno lato:siue cū fascia lata cū pāno depssioꝛi:z sit stricta:qm̄ ligamētū latuz ꝓtinet mēbꝛū magnū:z stringit iꝑm ex oi pte strictura eq̄li : ita q̄ nō igredif iꝑm malitia. Et scias q̄ mod° ligature ꝑdicte simpl'r factus sine adiūcto:aut cū additiōe puluilloꝝ sufficiēs est in curatiōe fracture ossis:icōplete:ac ēt vt volūt qdā in fractura alterius focilīū brachij vel cruris altero focili remanēte sano. In fractura aūt ꝓpleta ossis vniti:aut amboꝝ fociliū nō sufficit ad pfectionē cure:ſz semp necessarij sūt puluilli: z q̄nq; ēt astelle:imo semp saltē ꝑ aliq̄ tpe cure:cū ergo ossis extrema reducta fuerit ad debitū plasma:opz vt desup manu leuiter fricet:vt si ibi aliqd sanguis sit repꝛimat' : z a loco repellat':z tunc bēant puluilli siue plumaceoli:q̄s añ oīa fozmasti diligēter:z de stupis lini leuib°:aut de pāno lineo veteri albo z feciſti eos magnos ꝑm grossitiē mēbꝛi:ita vt mēbꝛū ex oi pte valeāt circūdare:z latos vt ꝓhebēdāt fracturā ex vtraq; extremitate ꝑ tres digitos:aut pl°z ifudisti eos in albumine oui optie ꝓquassato vt q̄si fit totū in spumā ꝓuersū solo vel cū admixtiōe boli ar.z ponant ex eis vn° p° aliū: z supꝛa aliū vsq; ad q̄tuoꝛ vel q̄nq;:sūt q̄ supꝛa illos ponunt aliq̄s ꝑm lōgitudinē mēbꝛi:z debēt oēs isti puluilli colloqari deceter:ita vt nulla grossities vl'nodositas sub eis repiat q̄ sic positi ligādi sūt cū binda sufficiētis latitudinis:z lōgitudinis mō z forma iā dictis.z sūt q̄ añ appositionē puluilloꝝ in lōgū aliq̄s inuolutiōes faciūt cū bida sup eos q̄ in circuitu sūt locati:deide apponūt alios in lōgū:z sequūt' ligando cū fascia. ¶ Dixit Alb.incipe inuoluere ligamētū supꝛa cū fracture trib°ꝛ inuolutiōib°:aut q̄tuoꝛ ꝑz q̄ meret' mēbꝛ:z strige manū tuā parūper cū ligaméto . Deide vade cū eo ad ptē supioꝛē fracture:z strige min° q̄ fuerit strictura tua quā feciſti supꝛa locū fractū:deide elōga te cū inuolutiōe a loco fracture parūp z mollifica strictura paulatim:dōec capias ex loco sano rē magnā:deide accipe vittā aliā:z inuolue eā iterū supꝛa loco fracto trib°ꝛ aut q̄ttuoꝛ inuolutionib°:deide vade cū inuolutionib° ad ptē iferiozē ad fracturaz :z sit ēt tūc opō tua in strictura:z inuolutiōe z mollificatiōe ei° ꝑm q̄ dictuz est inuolutiōe pꝛia supꝛaꝛe:deinde pōe iuolutiones de stupa leui cū q̄ equaf toꝛtuositas fracture mēbꝛi fracti:si fuerit ibi toꝛtuositas:z si nō ē nō ponas aliqd:z si appōis pone supiꝑis vittā aliā z eq̄ cū ea illas iuolutiones de stupa vel pannofactas:z si nō est necessitas appōnis illaꝝ inuolutionū:tūc appone astellas:z eq̄ eas cū illa alia vitta sicut dicef:oz eniz vt astella q̄ ponif sup fracturā.i.sup locū ad quē fractura magis declinabit sit grossioꝛ z latioꝛ parūp q̄s alie astelle: z inuolue sup eā vna inuolutiōe vel duab°. Deinde appōe alias astellas in circuitu fracture:z strige sup eas cū alia vitta ꝑm modū stricture quē feciſti añ appositionē astellaꝝ: z p° aliq̄s inuolutiōes cū aliq̄ vitta pua z arta:vel cum filis de lino foꝛtib° liga sup astellas vt firmi° teneant':ꝓp quā cām qdaz infūdūt eas in albumie ouī vt firmi° hereāt. Et dixit Albu. nō oz:vt sit inter astellā z astellā min° q̄s oigit°. ¶ De tpe āt appōnis astellaꝝ voluerūt ꝗyp. z Gal.q astelle añ die septimū nō ponant':ne ꝓ eaꝝ appōnē doloꝛ eueniat:z sit cā attractionis mäeꝝ apatiōis loci. Alb.āt dixit.pone astellas statiz si nō est in loco inflāmatio:aut apa calidū. Si āt in loco est inflāmatio:aut apa calidū:tūc pone sup locū fracture qō sedat illud apa:z auferat iflāmationē:z dimitte eā sic aliquot diebus.s.absq; astellis:deide astringe sup fracturā cuz astellis. Et.A.dixit.hoza q̄ exigit' vt ponant' astelle est post quinq; dies z supꝛa:vsq; q̄ fiat securitas a nocumētis.s.ab inflāmatione z apate:z q̄nto pl° magnificaf timoꝛ nocumētoꝝ:tanto magis oz vt tardef positio astellaꝝ:multotiēs enim attrahit festinatio in eaꝝ appōne nocumēta ex apate z puritu z veficis z filib°. Uerūtñ cū tardaf ꝓ dictas cās appō astellarū:tūc oz vt sit illic qō stet loco eaꝝ ex bōitate ligature cum vitta:z bonitate ꝓparatiōis mēbꝛi.q̄ si illud.s. timoꝛ nocumētoꝝ nō fuerit.dixit.A.tūc necessarie sūt astelle ēt in pncipio rei. ¶ Notāt q̄ tardatio appōnis astellaꝝ maxime ꝑt fieri in mēbꝛis magnis. ¶ Dixit Alb.scias q̄ nō oē mēbꝛuz fractū oz q̄ stringaf cū astellis a pꝛio die:qō est: qꝛ mēbꝛuz qō ē magnū:nō oz vt ponas sup iꝑm astellas:nisi post q̄nq; aut septē dies:aut pl°ꝛ ꝑm securitatē ab aduētu apatis calidi. ¶ Quidā aūt modernoꝝ in strictura cuiuscūq; mēbꝛi : siue fuerit cū doloꝛe:siue cū apate a pꝛia die apponūt astellas:vt ꝑ eas ligamētū z puluilli firmi° teneant':z vt mēbꝛū restauratū meli°ꝛ in sua plasmatiōe seruet'. Uerūtñ nō astringūt supꝛa astellas strictura faciēte doloꝛē:z ē hic mod° tolerabilis z laudād°. ¶ Pꝛo mä āt fascie seu binde cū q̄ oz fieri ligatura dixit Gal.3.de ige.sani.q̄ oz te studiū hꝛe ne ligamētū fit ex veteri pāno z laxo.neq; ex aspero:z valde ꝓstricto:vetus n.z laxus pānus nō bñ sustinet vuln° z labia fracture bñ cō stricta z vnita:valde vō strict° z asp cāt doloꝛez in loco q̄ cā apatis esse oz:moderatū ergo esse oz inter p̄dictos z medio cre. Et dicūt.oz q̄ pānus nō sit multū grossus ne grauet sup mēbꝛū.z oz pānus esse mūd° z lot°:imūd° eniz nō est congrue plicabilis:z oz ab eo abijci lēb°.i.extremitas ꝓcedēs ꝑm lōgitudinē:qꝛ si remaneret pꝛohiberet' eq̄lis strictura ex oī pte fascie:z oz esse sine suturis:z plicaturis inquātū possibile fuerit:z si nō fuerit pol'e debēt fieri suture subtiles non grosse:z debēt applanari vt nullā grossitiē reddere possint: z si haberēt fieri pl'es suture oēs debēt fieri ex eadē pte:z oz ligamētū talr pari vt nō veniat grossities sutura ex pte mēbꝛi:ſz vsa ad ptē extrisecā. ¶ Et oz q̄ttuoꝛ fascia ꝓportionari mēbꝛo ligādo ꝑm lōgitudinē z latitudinē eaꝝ:z ꝑm finē ꝓp quē fit ligatura mēbꝛo lato z grosso latioꝛ z lōgioꝛ cōuenit fascia. Si vō paruum z subtile bꝛeuioꝛ strictioꝛ:fascia eniz lata in mēbꝛis puis nō pōt facere ligaturā equalē.in oībus tñ fasciādis mēbꝛis melius est:vt fascia declinet pl° ad amplitudinē q̄s ad strictura:qm̄ cū ea melioꝛ z equalioꝛ pōt fieri ligatura:q̄ si nō habueris fasciā ꝓueniētē latā. tunc debes strictā plies inuolure sup loco vt pluri inuolutiōe valeat seruare locū firmū:z suppleat vicē fascie late. ¶ Dix Gal.6. de inge.sani.ligamētū laudabili°ꝛ est qō fit ex lato pāno:qm̄ vtrāq; ptē ꝓtinebit:ſz hoc in pectoꝛe poni pōt.sup.tu:z alijs magnis mēbꝛis:in manib° aūt z furculis subtilē pānū opz inuolui inuolutionib° multis. ¶ Dixit.A. opz vt sint pānī ligamētoꝝ mūdi:nā sordidus est durꝰ:z facit doloꝛem:z sit subtilis vt penetret iꝑm vsq; ad mēbꝛū res inunctionuz si linif sup iꝑm:multotiēs enim opz linire mēbꝛū ꝑ terq; soluaf ligatura:z opz vt sit leuis vt nō grauet sup mēbꝛū infirmū:z oz vt ligaméta capiāt de loco sano aliqd cui fit quātitas:nā illud est magis tenēs restauratas ptes q̄s vt separet:

De tpe apponis astellarū.

De māfasciaꝝ z earū lōgitudine z latitudine.

ꝛ vt capiat de loco ſano: nō tñ opꝫ vt ſit ſupfluitas in illo. capiēdo de loco ſano: qm̄ ſi ſupfluit faciet vt mēbrū ſic ligatum habeat meatus ſtrictos pp qō nō ſuſcipiat nutrimētuꝫ ſufficiēs: ꝛ itē illud qō ammonuimus de ſtrictura eſt magis exprimēs humiditatē effuſaꝫ ꝛ delegatā ad mēbrū infirmū expellēdo eā ad illud qō eſt longinquū: ꝛ eſt etiā magis ꝓhibens illud qō attrahiſ ad ipm. Et dixit. ligamētū latum eſt melius: qm̄ magis adheret: ꝛ eſt plus dilatās. ſ. min⁹ cō/ſtringens meatus: verū ſi fiat latū ꝑm q poſſibile eſt oi mē brō: nā illud qō poſſibile eſt ex hoc in pectore nō ē ſicut illō qō poſſibile eſt in manu: qñ enī lata ſit vitta in manu ꝛ alijs ſiſibus mēbris nō fit bona eius ordinatio ſup mēbrū ipſum ꝛ ſiſ ipſi: imo fit feda. Quapp opꝫ vt ſis ꝓtētus in manu ꝛ ſiſibus de vitta: cuius amplitudo eſt triū digitoꝝ vſq ad q/tuor ꝛ mēbra ſiſia in manu ſunt: ſicut focile ꝛ furcula ꝛ iſtis ſiſia in his nō eſt poſſibile ligamētū latū: imo ſi nō liganſ cū ſubtili. i. ſtricta vitta nō eſt poſſibile vt bona fiat ligatio. Jn furcula. n. nō ꝓuenit lata. verū in ligando hmōi mēbra par/ua eſt neceſſariū multiplicare inuolutiones: vt ſtent loco li/gature late. ¶ De q̄litate aūt puluillorꝝ. dixit Aui. puluillo/rum fortitudo qñq̄ fit vehemēs cā in adiutorio ligamētoꝝ ad faciendū adherētiā: verūtñ dixit ipſe: puluillorꝝ ſunt due ſpecies: vna earū eſt in qua eſt intentio equare cōcauitatem mēbri in quoꝝ ſuppoſitiōe dꝫ adhiberi ſtudiū vt non cadat in eo ambo. i. inter puluillū ꝛ puluillū forame: ꝛ vt nō ſuper ponaſ vnus alteri ſuppoſitione diuerſa: ſed equali: ꝛ vt nō bucellenſ. i. claudanſ cū eis vlcera ſi affuerint. Et altera ſpe cies eſt in qua eſt intētio: vt cooperiaſ ligamētū ꝛ equet eq̄ tione ſcōa: ꝛ reuoluaſ ligamentū ꝛ adhereat: ſiue adherere faciat ꝑm eq̄litatē: ſic enim nō erit in ligatura locus ſtrictior loco: neq̄ locus melior loco: q̄re faciunt adherere ea aſtelle adherētia bona: ꝛ opꝫ vt ſint margines puluillorꝝ: vbi poſſi bile eſt: ꝛ ēt ſit numer⁹ eorꝝ ꝑm q quātitas fracture ꝛ mēbri exigit. Et fortaſſe dixit Auic. eſt neciū adminiſtrare puluillos puos aliquos quos poſtea coopiat vn⁹ magn⁹ q eq̄lis po/naſ ſup eos in lōgitudine ligamenti cadentis ſuper locum. ¶ De qualitate aūt aſtellarꝝ. dixit Alb. ſint aſtelle de medie/tatib⁹ cāne late in ſe formate ſapiēter: aut fiāt de ligno: vnde fiūt cribra que fiunt ex pino: aut germio parme aut calingi. Iſta. n. ligna hñt tenacitatē qua reddunſ aſtelle meliores ꝛ firmiores. Dixit Aui. opꝫ q ſit ſba de qua fiunt aſtelle aggre gans ad duritiē ſuā tenacitatē ꝛ lenitatē: ſicut alcone. i. fag⁹ vel abies. Dicūt. q eſt lignū de quo fiūt aſte lanceaꝝ ꝛ lignū oleādri: ꝛ lignū granati ꝛ eis ſilia. Et qdā dicūt. q aſtelle de ferula ſunt optime. Et dixit Aui. opꝫ q ſit groſſius qō eſt in aſtella locus q obueniat fracture a duob⁹ lateribus: nā opꝫ vt ſit groſſius aſtellaꝝ primū eorꝝ qō ſequiſ latus fracture: aut vehemētioꝛē ptē fracture: ꝛ ſint latera earū ſubtiliora q̄ ſint plenaꝝ extremitatū ꝛ groſſoꝝ vel alius plenaꝝ: ne ap/ponaſ. al's. ne oppoſitionē faciant in eis conglutinatio: imo planū ligaměti. ſ. interueniat. Et dixit. ſi ponanſ aſtelle a la/teribus q̄ttuor: tūc erit magis defendēs. ſ. a remotione plaſ/mationis facte. ¶ Et de lōgitudine aſtellaꝝ dixit. A. nō eſt malū ſi eſt eis ſupfluitas lōgitudinis: qm̄ nō eſt nocumētum in hoc ſi capiunt ꝑpe iūcturā ꝑter q tegant iūcturā ipſaſ ꝛ lōgi⁹ lateꝝ ei⁹. i. lōgior extremitas aſtelle ſit ex latere ad qō eſt motus inclinatiōis mēbri: vt magis defendat latus illud applicatione: cū hoc tñ ponaſ taliter q nō grauet: neq̄ pre/mat vehemēter rē: ꝛ vt nō minuanſ ab illa extremitate lon/gior ligamēta diminutione plurima: qm̄ fierēt aſtelle cōpri mētes: imo ſi videris aliqd ex hoc oppone te cū diminutiōe eius qō inueneris donec inuenias eq̄litatē. ¶ Et dixit non opꝫ vt aſtelle obuiēt mēbro denudato: ſiue loco denudato ſu q̄ē nō eſt caro: imo eſt locus neruoſus oſſuoſus: imo vt q dam dicūt plumaceoli ſub eis locati ſuperent longitudinem aſtellaꝝ: vt nō obuiēt mēbro ſine medio: ne mēbrū ab eorꝝ extremitatibus ledaſ: ꝛ ſi plumaceoli nō potuerunt puenire vſq̄ ad locū extremitatū aſtellaꝝ: tunc ad defenſionē mēbri ponanſ duo plumaceoli de ſtuppis vel pāno lini veteris in circuitu mēbri vbi extremitates aſtellaꝝ attingunt. Et reli/deant ſub eis: ne in alia ꝑte ab extremitatib⁹ aſtellaꝝ mēbrū ledi poſſit. ¶ De mō aūt ligatiōis fracture in proceſſu. dixit Hal. vbi. ſ. ſi in ſeptimo die locū ab apate libeꝝ eſſe videris eius ſignū eſt: qr minus carnoſū eſt q̄ fuerit prius ꝑm nām tūc appone fruſtula. i. aſtellas de ferula vel palma bñ. dola/tas ꝛ polītas: hoc aūt facere in principio nō erat ꝓuenies: ne dū erat timor de apate cū aſtellis ipſe reſ loc⁹: ſed poſt ſeptimū diē: imo quocūq̄ ꝛpe nō fuerit timor de apate cum eius ablata ꝑ ſubtiliationē regiminis: ꝛ ꝑ eūationē ꝛ diuer ſionis ꝑmiſſionē: eo q nihil aliō: niſi ſola fractura remanet in conſideratiōe medici: tūc decēs eſt vt firmeſ plaſma ꝛ ſer/ueſ qō facit ligatura cū aſtelliſ. ¶ Dixit Auer. collz. 7. ſi pri ma ſeptimana ſecur⁹ ab apate fact⁹ erit: tūc nō ſolū ſufficiūt faſcie: imo aſtelle cū eis adiūgēde erūt. Dixit Raſ. q medent hoc noſtro ꝛpe fracturis prima ſeptimana aſtellas nō appo/nūt ꝛ q motū apatis vetat hoc: ꝛ qr in prima ſeptimana nō timemus q mēbrū fiat tortū: ſed bñ apa timemus. Et dixit Raſ. q fractis oſſibus medici ꝛpis noſtri apponūt aſtellas in principio in extremitatibus mēbroꝝ q̄bus mēbra ligant cū farina ordei: ꝛ albumine ouī: ꝛ ſic dimittūt donec ꝓuale/ſcūt. Et mihi vř. dixit ipſe q illi q ſic curanſ caſualr̄ euadāt: facta aūt ligatione conuenienti mēbrū locari dꝫ vt quieſcat. ¶ Dixit Alb. poſt equationē ꝛ decētē opationē ad hāc ſtri/cturā illius mēbri. ſ. cū ligatura vt dictū eſt adminiſtra quie tem ꝛ tranquillitatē ꝛ moue infirmū ſup hoc: ꝛ facipſuꝫ ca/uere: vt nō moueat mēbrū reſtauratū in hora ſuaꝝ vigiliaꝝ ꝛ ſomni ſui: ꝛ apud agitationē ſuā ꝛ reuolutionē ſuaꝫ apud egeſtionē ꝛ oēs motus ſuos dicūt q quies valet ꝛpe vigilia rum ꝛ ſomni. ¶ Dixit Hal. ſemp ad hoc intende vt mēbrū quieſcat: ſed dū vigilat eger obediēs ad hoc erit: dū vo dor/mit nullatenus illud obſeruare valebit maxime ſi fuerit de illis q in ſomno exercent actus vigiliarū: quapp oportebit li gamētū taliter aptari: vt q̄uis eger in ſomno ſe moueat mē brū fractū a motione penitus obſeruēſ. ſ. ne leſionē inde re cipiat. ¶ Dꝫ aūt mēbrū fractū vt quieſcat ſic ſituari: ne in ſi tuatione ſua dolorē patiaſ: ſituēſ ergo ſic. q in tali ſitu eger poſſit illud diu tenere getū. Dixit Alb. caueat ne ſit in poſi/tiōe mēbri dolor: qō eſt: qr qñ ſentit in diſpōne penes mēbꝝ dolorē aut leſionē: tūc oꝫ vt pmutes ipm ad diſpōnē aliā ab illa cū qua nō ſentiat dolorē: ꝛ caue cuꝫ illo vt ſit poſitio illa alia equalis ꝛ recta: vt nō accidat in mēbro tortuoſitas. Di/xit Hal. vt igiť in poſitione mēbri nullū dolorē bēat talr̄ ſi/tueſ vt lacertus vena ꝛ arteria: ꝛ q̄libet pticula eius recta: ꝛ ꝑm ſuos modos apte ſint: ꝛ ſit q̄libet in näli poſitiōe quā ha bebat in ſanitate: qm̄ ſi reducte fuerint he pticule ad aliā fi/gurā innālē: tūc medic⁹ aut ligaturā faciet laxā aut ſtrictā. ſi laxā: tūc ipſa nō ſeruabit plaſmationē: ꝛ maxie qr lacert⁹ nō in nālē poſitionē ſuā reduct⁹ mouebiſ vt ad nālē redeat. ꝛ i tali motu replaſmationē fracture deſtrueret. Si vo ſtrictaꝫ tūc ēt lacertꝰ mēbri fracti nō exñtes in näli poſitiōe eoꝝ mo/uebunſ vt ad näm redeāt: ſꝫ ipediti a ligatura ſtricta patien tur dolorē ꝛ leſionē reſiſtētia. ¶ Manus igiť. dixit Hal. ſu mēs manū ꝑ brachio ꝓueniēter ſituaſ ſi ſuſpēdaſ ita q plā/ta eius vētri adhereat: ꝛ ſuſtētaculo aliq̄ regaſ: hoc. n. ſum/ptū eſt a ꝓſuetudine: nā mēbrū ſic ſituari dꝫ vt ꝓſueuit: ma/nus aūt ꝓſueta eſt cū palma vti ad pectus ꝛ nō ꝑte ſilueſtri: neq̄ ēt dꝫ eleuari ad ſupi⁹ vſus caput: cū de eius ꝓſuetudine ſit ſic nō eſſe. iacēte itaq̄ plāta man⁹ adhereat vētri: ſꝫ in ſe/dēte ꝛ erecto dꝫ alti⁹ ad pect⁹ eleuari ꝛ ſuſtētari ꝑ ſuſpēſoriū collo appoſitū: qō ſuſpēſoriū totū capiat brachiū ꝛ cubitū: appoſita eniꝫ man⁹ ventri in ſedēte ꝛ erecto nimis maneret decliuis: ꝛ eēt cā deflux⁹ humoꝝ ad ipſaꝫ: vbicūq̄ ergo ma/nus colloceſ plāta ei⁹ dꝫ eē vſa vētri vel pectori ꝛ nō ad dor ſum ei⁹. ¶ Et dixit Hal. q pes rectus. i. crus fractū ēt vuln⁹

De q̄lita te puluil lorum.

De q̄lita te aſtella/rū ꝛ earū lōgitudie

De ſtra tiōe ma bri fracti poſt ligationem

situaf: sed remaneat extẽsuz: sustẽtatũ tũ sup aliqõ molle vt sup culcitrã. Et dixit Gale. z. sui antidotarij. z ponit a Rabi in. 3. pticu. cũ vis manũ vel pedez solidare fac instrm sile illi mẽbro itra qõ illud mẽbruz pmaneat: z sit instrm illud pdictũ: tñ paratũ put pona ipsa tpe sanitatis incidere ꝺ sueuit: z hoc ꝺ qz ex hoibus aliq forma lata: z aliq forma stricta se quottidie calciãt z fractura pedis idiget forma tali vt ex motu ipsi9 mẽbr nó allidat. ¶ De tpe aũt duratiõis ligature z solonis eiusdẽ Auic. ꝯrti gnta. innit ligaturã: sine in ꝑn°: sive in ꝓcessu factã oportere soluere: qñq regulariter z electiue: z qñq coacte: z solꝺ regularis et electa est illa ad quã faciẽdũ nõ incitãt aliq accidẽtia molestãtia: et hãc Aui. vocauit solonẽ electiõis: et hoc ꝙ solꝺ si fuerit fcã ligatura in ꝑncipio ꝓpter phibere fluxũ humoꝝ tpe quo flux9 cessauerit: qñ post cessationẽ flux9 talis ligatura nõ bz amplius locũ: et si ampli9 teneret esset nociua: ꝯre ꝺz solui et mutari ad ligaturã: cũ q̃ fit attractio nutrimẽti: tps aũt in q̃ sedat fluxus si coꝝ9 nõ fuerit multũ repletũ et fuerit regulr curatũ est tps vij. dieꝝ: et qñq extẽdit vltra eos: qñq paꝝ: et qñq mlt̃ũ: ita vt qñq extẽdat vsq ad. xxj. diẽ: cog̃scit aũt tps dissolutiõis ligature ꝑdicte ex hoc ꝙ null9 dolor tumor vel inflatio manifesta in mẽbro sentit: tũc. n. instat tps gnatiõis pozi sarcodes: ꝯre amouẽda est ligatura pria et fiẽda ẽ altera: cui9 ps superior nõ est arta: sz aliq̃liter lata: vt possit nutrimẽtuz trãsire vsq ad locũ fracture: q̃ ẽt solui nõ ꝺz: nisi post longũ spaciũ. Dixit Aui. diu remaneat. dicũt gdã. s. vsq ad diẽ vigesimũ aut ꝓpe ipz nõ a principio fracture: sz a die fractiõis ipsi9 ligature. ¶ Dixit Alb. ꝓsidera. si nõ accidit dolor: neq̃ pruritꝰ: neq̃ mouet os fractũ ex loco suo in q̃ fuit replasma tũ: tũc nó solues ligaturã in dieb9 multis. ¶ Solutio autẽ ligature coacta est illa ad quã faciẽdũ incitãt accidẽtia aliq̃ molestãtia supueniẽtia vel suspecta supuenire. De hmõi aũt accidẽtib9 pót esse dolor ex vehemẽtia stricture et prudor in loco et suspitio de destructiõe replasmationis ꝓp nimiã laxitatẽ ligature: et hoc maxime in pria ligatura: et superflua q̃titas nutrimẽti aduenies mẽbro fracto: aut ipsius q̃titas diminuta: z hoc maxime in scꝺa ligatura. ¶ De hac solone ligature loquẽs Hal. 6. de inge. sani. dixit ꝙ Hyp. ꝑcepit solui ligamẽtũ oi tertia die: qz non sum9 securi qn eger angustia z ira cõmoueat: aut ꝓp pruritũ eueniẽtẽ: eo ꝙ coopertus non bñs hoc in vsu: aut qñ ea q̃ illic clausa sũt sub ligatura non bñt aditũ exeũdi qbus remanẽtib9 pruritus ozit nocens: z aliqñ sanies eoꝝ ossiũ fractoꝝ corrodit cutẽ z vlcera gnat. ¶ Dixit Alb. si accidit ei in loco pruritus vehemẽs: aut dolor magnus inquetus: tunc ꝓpera z solue ligaturã in hora. i. statim z auser emplm ab eo: siue epithima qõ cũ plumaceolis posuisti. eũq̃ solueris: accipe pãnũ leuẽ: aut spogiã mariñam lenẽ humidã. i. nõ asperã: z submerge eã in aq̃ tepida z ablue cũ ea locũ: donec quescat pruritus z sedet dolor. sup. z decoquant in ipsa res sedatiue doloris: deinde dimitte mẽbrũ quescere hora vna: deinde pone supꝫ ipsam lanã succidam submersam in aceto z oleo: aut oleo rosaceo: z liga supra ipsum nocte vna: donec fis secur9 ab apate calido: z quescat inflamatio mẽbri z sedet dolor ei9. Deide itera iꝑm ad stricturam cũ ligatura subtili z cũ pãno subtili. i. nõ multaꝝ inuolutionũ. Et emplm sit puꝰ z nõ ꝓstringas ligaturã ꝓstrictione tua prima minus: z hoc totũ fit vt nõ supercaleſiat itera/to mẽbrũ z redeat pruritus z dolor. ꝙ si fomentatio ꝑdicta fuerit altera vice opportuna fiat illud in septima die: ꝙ si ex sanie vel altera re vlceratio supueniat loco curet cura fracture cũ plaga. ¶ Dixit Alb. si vides ꝙ apa z rubor z inflatio z dolor: z oia accidẽtia iã remota sũt penit9: z indiges ẽplo z strictura. s. maioꝝb9: tunc itera illud sicut fecisti in primis eglr. ꝙ si nõ accidit mẽbro aliqd eoꝝ q̃ dixim9: tũc non solues ipz: nisi post tres dies: aut q̃tuor vl qnq z septẽ: z qñq dimittit ꝙdraginta dieb9 ꝑm ꝙ apparebit tibi: z ꝓcede: donec qñ adheret fractura et approximat coagulatio carnis sup eã: adde tunc in strictura plusq̃ fuerit strictura tua tota. cũq̃ tpe gnationis pozi timeres: ne superflua q̃titas nutrimẽti veniret ad mẽbrũ: aut diminuta: si diminuta tũc ꝺz solui ligatura. Et ꝑm Auer. vij. die. sup. aut citius: aut tardi9 ꝑm ꝙ timor de illis incitat ad soluẽdũ: vt si mẽbrũ minus recipiat de nutrimẽto addat: z si munus diminuat. ¶ Dixit Alb. si vides locũ fracture iã extenuatũ z exiccatũ pluſq̃ opz: tunc scias ꝙ nutrimẽtũ ꝓhibet venire ad iꝑm: embroca ergo iꝑz cũ aq̃ tepida apud oẽm vicẽ qua soluis iꝑm: z sit in oib9 tribus dieb9: z alleuia tũc strictura parũp: fomẽtatio aũt ꝑdicta ꝺz fieri cũ aqua tẽperate caliditatis tãdiu quousq̃ membrũ rubere incipiat: z tũc ab ea desistat: ꝙ hanc enim opatio nem currit nutrimẽtũ ad mẽbrum: z sanat velociter: si vero locũ grossiozẽ debito inueneris scias ꝙ nutrimentũ pluſq̃ cõueniat mẽbro ꝓfluit: tũc fiat fomentatio diminuta nutrimẽti: z hoc est duplex: vna q̃ fit cũ aqua paꝝ calida modico tpe: ita ꝙ desistat ab ea anteq̃ membrum rubere incipiat: nic enim facta aliqualẽ humiditatẽ superficialẽ a mẽbro resoluit: qua resoluta ptes superficiales iuuatiue attrahũt nutrimentũ a ptibus ꝓfundis: in qbus est fractura: vñ minuit nutrimẽtum loco fracture: alia ẽt q̃ fit cũ aq̃ multũ calida: z multo tpe ẽt postq̃ membrũ rubuerit que fomẽtatio q̃uis in primis mãm attrahat: vñ mẽbrũ rubet z inflat: tñ ꝓtinuata diuti9 istã mãm resoluit z ꝓsumit: vñ mẽbrũ rubuit z tumuit: z nõ solũ illã: sed ẽt mãm nutrimẽtalẽ superficialẽ exiccat: z a ꝓfundis attrahit: vñ nutrimentuz a loco fracture minuit. ¶ De ꝑdictis dixit Hal. eodem. 6. de inge. sani. si olli nimia siccitas euenerit: oi tertio vel q̃rto die semel fomentabis: donec loc9 inflatus z rubeus fiat. Cũ vero opz mẽbrũ desiccare ꝓpter nimiã humiditatẽ quã bz hoc fiat: aut cũ ligamẽto ꝓhibente influxũ: aut si ligamẽto nõ obediat cũ suaui vel forti fomẽto: sed suaue fomentũ ꝺz cessare ꝓterq̃ fluat aliqd ad illud qõ fomentat: nã dissoluta ꝑ iꝑm que extrinsecus est humiditate q̃ intrinsecus latet paulatim dissoluet: z hmõi dissolutio est iuuatiua in eijciendo qõ cũ ligamẽto expellendũ est. q̃z fortis vero fomẽtatio magis dissoluit q̃ attrahat. Si q̃z dixit Hal. cũ ligamento mẽbrũ cõprimere volueris z attrahere extrema ligaminis cõstringant. ¶ Si aũt ossis fractura cũ vulnere carnis vel cutis: aut cũ vlceratione fuerit: siue ad fracturã successerit: tunc ad ligandũ talẽ fracturam. dixit Hal. vbi. s. ꝙ opz pãnũ longũ haberi. i. cũ lõga fascia fascia re: sicut ꝑcepit Hyp. z totũ hoc vt tota ligatura bona possit fieri. Sed tñ dixit ipse ꝺz vt pãnus in vino põtico nigro pri9 infundat: z ꝑcipue in estate: qñ si cerotũ tunc tpis inducat supra locum maxime vulneris cã putredinis fiet. ¶ Dixit Alb. in fractura cũ vulnere cõplet restauratio tua: tũc submerge pãnũ in vino põtico nigro: qz est magis stipticũ z nõ ponas sup vulnus cerotũ: neq̃ aliqd in quo sit oleũ. sup. aut pigue do: ne faciat accidere putredinẽ z corruptionẽ. Et dixit. ꝺz tñ vt taliter fascies ꝙ nõ cooperiat ozificiũ vulneris carnis: z si acciderit vt cooperiat ꝓp bñ fasciare: tũc dixit Alb. opz vt incidas cũ forficib9 foramen inuolutionis ꝑm q̃titatem vulneris vt dimittas vulnus totũ detectuz. ¶ Dixit Auer. colliget. 7. si fractura cũ vulnere carnis existat necesse est vt ozificiũ vulneris remaneat apertũ: etenim ligatura ꝺz lõgo tpe dimitti: ne soluat: z interim opz ad curã vulneris attendere: qõ minime fieri posset ligatura iꝑm cooperiente: attũ ad hoc vt nõ alteret vulnus ab aere ꝺz vt teneat cooptũ: sicut tenent alia vulnera cũ aliq̃ fascia q̃ faciliter possit solui: vt medicet vulnus. In mõ aũt ligãdi hmõi fracturam. dixit Alb. caue oi cautela ne stringas vulnus cũ fractura: multotiens. n. faciũt illud stolidi z fecerũt incidere sup infirmos: aut mortẽ: aut corrodentẽ. s. herpetẽ. Alij zuche nõ. i. cancrenã z filia. sz sit strictura tua leuis mollis diuersa a strictura alia ꝓ fractura ꝓ. Et dixit. ꝙ si vulnus est malũ z magnum: z times super iꝑm aliqua ex accidentibus malis: z inuenis dolorẽ in loco suspensuz: tũc nõ opz vt ponas sup locũ astel/

De mõ ligãdi fracturã facta cũ vulnere carnis vl cutis.

Caue ne stringas vuln9 fcm̃ cũ fractura: sicut facĩt stolidi medici.

les:sed face ei iuolutiões ex pānis ouris loco astellaꝝ ꝛ strin ge ipm cū eis. Cū aūt post vnū dié aut duos vides vuln⁹ in cipere:vt in eo gñet pus:tūc dixit ipse aufer desuꝑ eo pānū illum quē posuisti cum vino:deinde administra licinia ꝛ vn guenta cōuenientia:sicut tetrafarmacū ꝛ filia:tunc conuenit tibi vt soluas ligamētū.s.vulneris:ꝛ considera vulnus in oi die mane ꝛ vespere:donec ꝓsolidet ꝛ sanet:ꝛ opꝫ vt ꝑparet mēbrū taliter vt currat ex eo pus ad inferiora cū facilitate: dicunt.si aliqñ ligatura ad attrahēdū nutrimentū ad mem brū tenue:qō ipinguatōe eget ꝛ differt ab alijs ligaturis. di xit Aui.in.3.sui antidotarij:ꝛ pōit a Rabi in.15.pticu. in ru ptura ꝛ plaga oꝛ egrū sentire ligaturā i loco egritudis ma gis ꝛ i extremitatib⁹ suis min⁹:ſꝫ i ligatura ꝑ quā volum⁹ mēbꝝ ipiguare:tūc oꝛ eē supra mēbꝝ tenue mollis ꝛ supra mēbra sana dura:vt sanguis possit ad mēbꝝ tenue puenire.

¶De sutura vulnerum. Cap.xlviij.

Actores duas cās adduxerunt ꝓpter quas debēt vulnera sui:vna est ꝑp sanguinē fluentē restringēdū: ꝛ de hac dcm̄ est supra in capō fluxus sanguinis ex vulnere: alia est cā ꝑp manutenere labia vulneꝝ reducta ad cōtiguitatē debitam in ipsa cōtiguitate vt melius ꝛ citius cōtinuent ꝛ vnient. Quecūqꝫ itaqꝫ vulnera possunt in redu ctione bona labiorū seruari cū ligatura simplici:aut cum ea ꝛ adiutorio puluillorꝝ:nō debēt sui:eo q̄ sutura nō pōt fieri sine inductiōe doloris ꝛ maiori feditate cicatricis remansu re. Solum ergo egeꝝ sutura in vulneribus quoꝝ labia non possunt aggregari sola ligatura vel ligatura ꝛ puluillis: ꝛ talia sunt vulnera magna:ꝛ maxime eaq̄ in latitudie mēbri cadūt:q̄.n.cadūt in lōgitudine mēbri ꝑm plm̄ non egent vt suant:nisi magna valde fuerint:aut nisi voluerit medic⁹ ea fuere ad decorē cicatricis:vt qdā dicūt. ¶Dixit Gal.3.de in ge.sani.dico si vulnus in latitudine lacerti fuerit nēcio eius labia multū erūt remota:vñ ꝓuenit vt fortiter ea ꝓiūgam⁹. Ideoqꝫ quedā vulnera oꝛ sui.s.predicta cū magna fuerint ꝛ deinde oꝛ annecti.al's.anactirō nō apponi.i.pānus triplica tus reductus in modū plumaceoli triāgularis figure.vuln⁹ vō qō fit in lōgitudine lacerti si ligamētū incipiat ab vtroq̄ capite:nō oꝛ sui:aut apponi anactiron aut paꝝ sui. ¶Dixit Aui.si fuerit loc⁹ decliuis in vulnere magno.s.qꝛ fuerint la bia vehemēter declinātia a seinuicē distātia:tūc vltra ligatu rā cū puluillis idigebis sutura ēt:vulnus tū cadēs in lōgitu dine min⁹ eget illo.s.vt suaf:cū.n.cadit vulnus in lōgitudie ꝑm situ villoꝝ mēbri dixit ipse:tūc ligamē sufficit ꝛ aggre gat ipm decēter:ſꝫ qñ cadit in latitudine idiget vt suaf: qm̄ qñ cadit in latitudine villoꝝ mēbri:qꝛ cadit ꝑꝫ ꝓiū sit⁹ eoꝝ labia magis abinuicē separant:q̄re ad hoc vt ꝓiūcta ꝑsistāt egēt fortiore q̄ sit ligatura:ꝛ talis est res sutura. Et iō scias dixit. A. ꝑm sūmā q̄ vulnera q̄ cadūt in latitudine lacerti sūt digniora vt labia eoꝝ sint vehemēti⁹ elōgata:quapp sunt fa cietia maiorē necessitatē ad pscrutādū subtilr in aggregādo labia:ꝛ ꝑpe si ceciderit in carne diminutio.s.aliq̄ pua valde ꝛ q̄si imanifesta sensui:sicut aliqñ ꝓtingit in vulnerib⁹ sanā dis ꝑm ꝑmā intētionē vt supra patuit. Et rō est:qꝛ vbi ē aliq̄ diminutio carnis magis egeꝝ retinēte labia vnita vt fiat in carnatio q̄ꝫ vbi nulla est fcā carnis diminutio. Et dixit. A. si sectio magna fuerit:ita vt nō currāt extremitates.i.ita vt nō obediāt extremitates ei⁹ reductiōi ad ꝓiūctionē:qm̄ sūt elō gata ꝛ fcā figure rotūde vel alteri⁹ figure diuerse ꝑp elonga tionē a se inuicē:tūc eius cura est sutura. ¶Ex dictis appa ret q̄ sutura ꝑdicta nō est necessaria:nisi in vulnerib⁹ q̄ de bēt ꝛ ꝑsit curari ꝑ viā prime intētiōis:qm̄ in alijs sutura pre dicta q̄ sit stricta sic vt labia adinuicē ꝓiūgant in eis ēt nocu na eēt:qꝛ impediret debitā mūdificationē eoꝝ: ꝛ ipsa egēt mū dificatiōe ꝛ carnis gñatiōe nō incarnatiōe vt supra patuit:q̄ꝫ uis aliqñ in hmōi vulnerib⁹ ligatura fiat nō vt labia ꝓiūgan tur:ſꝫ vt labia multū elōgata aliquātulū adinuicē approxi ment q̄ñq̄ fuere incipiat ꝓinde ne aliqō extraneū ꝓter nām inter labia vulneris remaneat:ꝓi⁹ eniꝫ vuln⁹ mundifica ab oi extraneo:deinde labia eius adinuicē applica iuxta situ nā lem q̄ꝫtū possibile fuerit:ꝛ festina fuere vuln⁹ q̄ꝫ citius pote ris:ita vt suas ipm dū adhuc est sanguinolētū:ꝛ ab aere mi nime alteratū:q̄ si in hoc erraturꝫ fuerit ꝛ nō fueris tūc tpis supuocatus ꝛ pñs necesse est vt ante futurā vulnus cum ali quo instrō aliqualr scarifices ꝛ frices:donec sanguis adipꝫ defluat ꝛ renouet:ac si in principio recēs cuꝫ suo sanguine fuerit:ꝛ hoc ió vt mediāte illo sanguine labia vulneꝝ meli⁹ aggregent ꝛ ꝛglutinent:q̄ꝫuis ꝛglutinatio eoꝝ:nec ita leui ter:nec eq̄ cito fiat in vulneribꝫ sic reuocatis:sicut in eis q̄ in sua recētia cum ꝓio sanguie fūt:ꝛ iō q̄ꝫto vulnera recētiora suant:tāto citius ꝛ meli⁹ curabunt. Et scias q̄ in vulnere re nouādo si patiēs nō tolerauit ei⁹ renouationē:tūc nō sui:ſꝫ curari oꝛ cura vlceꝝ. ¶Cūq̄ fuere volueris.dixit auctor cō pēdij vide ne ignoranter suas:sicut qdā faciūt q totū vulnus cū vno filo suunt:nā cū in hmōi sutura filū in aliq̄ ꝑte rūpit mox totū illo mollificato vuln⁹ dissuit. ſꝫ tu hoc mō facias. ꝓius vtrāq̄ sues extremitatē nodū in eis faciens:postea ex vtraq̄ extremitate dimisso vnius digiti ſpacio sue ꝛ nodos fac:deinde in medio sue ꝛ nodū fac:ꝛ hoc fit vt superiori vel inferiori extremitate enodata ꝛ dissoluta alie ꝑtes sute ꝑma neant. ¶Pro q̄ꝫtitate āt pūctoꝝ imittēdoꝝ sui oꝛ:ꝛ si qdez fuerit suēda ꝓsiderāda est vulneris magnitudo.siue ꝓprie ipsius lōgitudo. Si.n.ipsi⁹ lōgitudo fuerit vni⁹ digiti trans uersalis sui nō oꝛ:qꝛ ei sufficit ligatura. Si vō lōgitudo eius maiꝛ fuerit sui oꝛ:ꝛ siqdē fuerit lōgitudo eius duoꝝ digito rū trāsuersaliū:tūc sufficit ei vnū pūctū:ꝛ si fuerit triū digi toꝝ:tūc sufficiūt duo pūcta:ꝛ si q̄tuoꝛ digitoꝝ tria:ꝛ sic vlte rius ꝑm dcm̄ modū. Et si qdē vnū pūctū solū necessariū fue rit oꝛ fieri in medio vulneris directe si non fuerit ꝓhibēs:vt neruus vena vel arteria:nō.n.oꝛ pūctum imitti si aliqō ꝑdi ctoꝝ mēbroꝝ affuerit:sed oꝛ ab illo aliqualr elongari. Et si duo pūcta hñt fieri partiaf lōgitudo vulneris in tres ꝑtes: ꝛ si hñt fieri tria partiaf in q̄tuoꝛ ꝑtes ꝛ sic vlterius:ꝛ di cunt.qñ hñt fieri tria pūcta:tūc fiat primo pūctuꝫ in medio vulneris:deinde fiat in quolibet eius extremo vnū:ꝛ si hñt fieri q̄tuoꝛ:tūc fiāt primo duo media:ꝛ si hñt fieri qnq̄:tūc fiāt ꝓius duo extrema:deinde punctum medij:deinde fiant alia duo ab vtraq̄ extremitate medij vnū:ꝛ sic in quocūq̄ vulnere hñt fieri plura pūcta q̄ꝫ qnq̄ fiāt ꝓius duo extrema deinde fiat pūctū medij:deinde alia ex vtroq̄ latere medij: nisi lōgitudo vulneris valde magna fuerit:qm̄ tūc ante pun ctū medij debēt fieri ab vtroq̄ extremo duo pūcta vel plura ꝑm longitudinē vulneris anteq̄ꝫ fiat mediū:ꝛ mēsura ſpacij remanētis inter q̄libet duo pūcta oꝛ esse eq̄lis nō multū am pla:ꝛ nō ꝓtineat labia ꝓiūcta:neq̄ ēt multū stricta vt nō ac cidat fissura in labijs. Cūq̄ vis pūctum facere acum ex vna parte imitte:ꝛ q̄ꝫ citius poteris ꝑfora ambo labia vulneris. Et sunt ex hoibus q labiū vulneris oppositum ei ꝑ qō acus imittit cū aliquo instrō infirmo cōcauo:firmo vt fortius in uet ad ꝓstringēdū labia:ꝛ vt citius ꝛ facilius fiat ipsius ꝑfo ratio:concauo aūt vt ꝑ eius cōcauitatē trāseat acus:ac perfora uerit. ¶Dixit auctor cōpendij.sutura nō oꝛ esse multuꝫ for tis.i.stricta:nec multū debilis.i.laxa:si enim sic fit stricta:ꝑt doloꝛē gñet faciet calm apa ꝛ tumoꝛes:si aūt multū fit debi lis ꝑtes vulneris non bñ ꝓiūgere poterit:oꝛ ergo esse medio criter stricta:vt ex ea quēdā paruū doloꝛē sentiat patiēs. Et oꝛ vt sutura fiat cū acu lōga subtili vel angulāte aciei fcā de calibe puro ꝛ mūdo:ꝛ fiat cū filo de sirico nō multuꝫ tortoꝛ qꝛ filū nimis tortū:q̄si cardosum adiuuat ad scindendū car né:non tñ ēt oꝛ esse nimis molle ꝛ tenue: ne rūpat cū fit eo mediāte reductio ꝛ cōiunctio labioꝝ:sed oꝛ esse mediocre in tortuositate ꝛ eius ꝓtoꝛ ꝛ non oꝛ esse nodosum: sed equale ꝑ totū:ꝛ oꝛ in fortitudine.siue grossitie ꝛ subtilitate esse ꝓ portionale vulneri in magno ꝛ ꝑfundo fortius ꝛ grossius:

De ligatura ꝑcutanea ꝙ dicitur.

De sutura vulnerum

De sutura ꝑcutanea

in ſupficiali vo ꝛ pue tenuius. ꝛ q̄ꝫto magis labia fuerit elõgata ꝛ diſtincta tãto oꝫ eſſe foꝛti⁹ ꝛ groſſi⁹ ꝛ ecõuerſo. Oꝫ ãt acus imitti labijs ꝓfundi⁹ ꝛ min⁹ ꝓfunde ꝑm ꝓfunditatem vulneris maioꝛẽ vel minoꝛẽ: ꝛ ꝑm locũ vulneris ꝛ acceptionẽ ꝑſone. ¶ Dixit Raſ. 13. oti. ſi accidat vuln⁹ in latitudine occupato itrinſec⁹: tũc in ꝓfũdo ſui oꝫ: qm̃ niſi ſuaſ ꝓfũde vt bñ ꝓiũgant labia: ſꝫ ſolũ extremitates ſuant nõ ꝛglutinabit in toto: qꝛ nõ in ꝓfũdo: ꝛ iõ ſutura oꝫ fieri ꝓfũda. Et. A. dixit. ꝑm meſurã ꝓfũditatis vulneris oꝫ eſſe ꝓfũditas ſuture. Et dixit. cũ ipſa bꝫ fieri ꝓfũda: tũc ipſa erit cognitio i additioñe anotomie loci illi⁹: ꝛ digni⁹ ꝛ meli⁹ fiet ſi fiet ad eaꝫ fiendã additio in ꝓſideratiõe anotomie loci illi⁹. ſ. vt ſcias ex anotomia ſi in loco vbi hẽs pũctũ facere ſit neru⁹ vel aliud ipediẽs: vt nõ cadat pũctuꝫ qõ facere vis ſup arteria vel vena magna neruo vel chozda: imo ſi fuerit opꝫ vt diſcedat a loco illo: ne ex pũctura illi⁹ ſequaſ mozb⁹ deteriozꝑimo: ꝛ ſutura faciei ꝛ alioꝝ mẽbꝛoꝝ q̄ ſe aſpectui pꝛõpte repñtant oꝫ delicatius ꝛ ſubtili⁹ ꝛ magis ſupficieten⁹ fieri: ꝛ ſilr pſonaꝝ nobiliũ q̄ꝫ alioꝝ mẽbꝛoꝝ ꝛ ruſticoꝝ. cũ ergo pũctu feceris: tũc extremitatẽ fili inuicẽ duab⁹ involutionib⁹ nectet deinde ſcinde filũ nõ multũ nodatiõi ei⁹ ꝓpe: nec multũ a lõge: ſꝫ q̄ſi q̄ꝫtitate duoꝝ vel triũ digitoꝝ. deinde ꝓſilr fac aliõ mõdo cõ interpoſito i medio cuiuſcꝫ ſpatio vni⁹ cõis digiti indicis trãſuerſalis. ¶ Fcã ſutura decenter oꝫ ligari ligatura decẽti appoſitis puluillis ad hoc vt pũcta ꝛ plumaceoli nullat en⁹ valeãt cõmoueri. Et dicũt. ligatura nõ ſoluaſ vſq̄ in tertiũ diẽ ſi doloꝛ ñ ſupuenerit loco. ¶ Et ſutura abſq̄ ſolo nec ei⁹ oimittẽda eſt ſi qdẽ ꝑpicarnationẽ fuerit fcã quouſq̄ ꝑfecta ſit icarnatio: dimittit aũt cõiter a die⁹ ſeptẽ vſq̄ ad octo vel vltra: niſi ex aliq̄ erroꝛe ſanies in ꝓfũdo vulneris ſit gñata: qm̃ tũc añ icarnationẽ ſoluẽda eſt ſutura vt poſſit ſanies mũdificari: ꝛ deide vuln⁹ oꝫ curari cura vlceꝝ. Si autẽ ſutura fuerit fcã ꝑp approximare labia vlceꝝ multũ diſtãtia tũc oꝫ dimitti q̄ſq̄ labia fuerint in ſitu in q̄ reducta ſũt getata ꝛ firmata ſic vt deiceps poſſit in ea ſola ligatura ſuari: qõ cõiter fit ſpacio triũ diez vel q̄tuoꝛ diez: ꝛ ꝓpe. in q̄ tpe ſanies expurgãda gñabit: deide oꝫ ſolui ſutura ꝛ cura oꝫ fieri ſicut alioꝝ vlceꝝ. Si vo fuerit ꝑp fluxũ ſanguis arcẽdũ q̄ fit eo mõ q̄ pelliparij ſuũt pelles oꝫ dimitti q̄ſq̄ flux⁹ ſanguis ſit ſedat⁹: ꝛ tunc oꝫ ſolui ꝛ moꝛe vlceꝝ curari. ¶ Et ſcias q̄ in hac ſutura fiẽda nõ curaſ ſi aliq̃ extraneũ vt ſanguis coagulat⁹ vel medicina ꝛſtrictiua iter labia vulneꝝ remaneat: nã ſolutis pũctis ꝑt illud extraneũ amoueri ꝛ vlcus curari. ¶ Dicũt qdã. in ſutura fcã ꝑ icarnationẽ nõ oꝫ ſtuellũ i capite ſuture põt: qm̃ eſt erroꝛ magn⁹ deducẽs vuln⁹ ſimplex ad ꝛpoſitũ ꝛ ꝓlõgationẽ curatiõis ei⁹ ꝛ defedationẽ cicatricis. ¶ Dicũt. caue ne ſup ſuturã hũidũ: ſiue mollificatiuũ medicamẽ apponas: qm̃ diſſolutionẽ vulneris opaꝛ. ¶ Cũq̄ diſſoluẽdi pũcta tꝑs aduenerit: tũc oꝫ foꝛficib⁹ incidi filũ iuxta nodũ fcm̃: deide labia vulneris firmiter teneaſ vel apodiẽtur. Deinde capiaſ nod⁹ fili cũ pizicarolis vel alio iſtꝛo ꝛ exhaſ. Et ſic cõiter fiat de aliis pũctis: qdã ãt ifigũt taſtũ ꝑ foramẽ pũcti ſub filo inter filũ ꝛ vuln⁹: deide cũ raſorio leuit incidũt fila ſup taſto ꝛ cũ pizicarolis extrabũt illud. ¶ Quidã ãt moderno⁹ inuenerũt modũ leuẽ ꝛ vtilẽ in reductione labioꝝ vulneris ad ꝛtiguitatẽ ꝛ ꝓſeruationẽ ipſoꝝ in ꝓiunctiõe ſua ꝑter q̄ꝫ ſuant eoꝝ labia. Et mod⁹ eſt iſte: qꝛ accipiũt puluerẽ maſticis ꝛ farinã molẽdini ꝑꝫ ptes eq̃les ꝛ boli ar. ꝛ puluꝛis coꝛalloꝝ. añ. ptẽ octauã: ꝛ ſang. dꝛaco. ptẽ vigeſimã ꝛ ſubtiliſſime teranſ ꝛ cribellenſ: ꝛ cũ albumine oui vltime agitato ſuppoꝛphyrio vel marmoꝛe moꝛe vnguẽti icoꝛporent: ꝛ ex hoc toto duas petias lineas liniũt: q̃rũ ſũt latera ſolida nõ laxa: tũc petias ſup labia vulneris collocãt vt linealiter q̃ſi illis hereãt: ꝛ tũc exiccãt ſtatim: ita vt nõ poſſint amoueri: ꝛ tũc trabũt extrema petiaꝝ ad quaꝝ tractũ labia vulneꝝ optime ꝓiunguntſ ꝛ ſuunt ea cum acu ꝛ dimittunt.

De cura vlcerum per ſecationem. Cap. xlix.

Vlcera q̄ſq̄ ſecare oꝫ: aut iõ vt poſſit pus in eis ꝓtẽtũ libere egredi. ſicut maxime hoc oꝫ fieri: q̄ vulnera ſũt ꝓfunda ꝛcaua abſcõſa ꝛ cauernoſa: vt ſupꝛa eoꝝ capꝰ patuit. De quoꝝ puris extraductiõe. dixit. A. tu facies illud ꝑ effuſiões ꝛ extraductiões ipſoꝝ vulneꝝ: ſiue ipſi⁹ puris: ꝛ hãc extrafuſionẽ ꝛ puris eductionẽ tu facies ꝑparãdo viã exitui ei⁹ ex ſubdiuiſiõe. i. aptiõe oꝛificij vulneris ꝛ ipſi⁹ dilatatiõe ſi oꝛificiũ vulneris nõ fuerit ſufficiẽs bñ expurgatiõi illi⁹ aut facies illud ꝓꝛia diuiſiõe. i. ꝑ aptionẽ factã i ꝓꝛio ꝛ oppoſito loco oꝛificij vulneris: cũ. n. in talib⁹ vulneribus fuerit oꝛificiũ ſupi⁹: ꝛ nõ põt ipm cõueniẽs expurgatio puris fieri: ſꝫ retineſ in ꝓfũdo: tũc i oppoſito ei⁹. ſ. iferiori pte fũdi vulneris oꝫ fieri opatio ꝛ aliõ oꝛificiũ ꝑ q̄ pus valeat ſufficiẽter emitti. ¶ Dixit. A. cũ fcm̃ fuerit illud oꝛificiuꝫ in fũdo vlceris ſtrigaſ vuln⁹ cũ ligatura incipiẽdo ab oꝛificio ei⁹ ꝓꝛio ꝛ ſupiori ꝛ pueniẽdo ad fũdũ ꝛ radicẽ a q̄ deiectio facta ẽ ꝑ oꝛificiũ q̄ feciſti. Et dixit. in ꝑn⁹ añ q̄ꝫ feceris oꝛificiũ fiat ligatura a ꝓꝛio illi⁹: q. ſ. oꝫ icipe a fũdo vlceris ꝛ tẽdere ſupi⁹ ad oꝛificiũ. Et dixit. A. ponaſ ſtrictura ligature in pte ſupiori in duob⁹ modis ſil. exponũt qdã. i. in ꝓpiquo ãboꝝ oꝛificioꝝ ꝛ i medio eoꝝ: ꝛ hoc vt ꝑ ambo illa oꝛificia ſanies a ligatura ꝓpiniẽte expellaſ. Ꝫſta tñ expoſitio nõ eſt ad mẽtẽ auctoꝝ q̄ volũt q⁹ oꝛificiũ pri⁹ ꝛ ſupi⁹ debeat ꝛſolidari: ꝛ iõ ſtricte ligari: ꝛ iõ exponũt alij ꝛ dicũt i duob⁹ modis ſil. i. in ambab⁹ ꝛ iſpõnib⁹ ipſi⁹ vlceris. ſ. in ea in q̄ ẽ fcm̃ oꝛificiũ: ꝛ in ea in q̄ nõdũ ẽ factũ vel in ea in q̄ eſt ſit⁹ nãlis ꝓueniẽs: ꝛ in ea in q̄ eſt fcm̃ oꝛificiũ. Uerũtñ q̄ꝫ ſtrictura fieri dẽat vt dcm̃ eſt: nõ oꝫ vt in aliq̃ loco ſic ſtringaſ vt pueniaſ ex ea ad doloꝛẽ. Aut facies illud. dixit. A. figurã aptã ad cedẽdũ qõ ſic ſaneſ mẽbꝛũ patiẽs tale vuln⁹: ꝛ in tali fiſſura qõ oꝛificiũ vulneris ponaſ decliue ſic q⁹ ex eo pus poſſit exire: aut oꝫ ſecare vuln⁹: iõ q̄ eſt ſtrictiũ in oꝛificio ꝛ amplũ i ꝓfũdo: ꝛ tũc timeſ ſi dimittiſ q⁹ ſic icarneſ. oꝛificiũ ei⁹ ꝛ ꝓfundũ remaneat nõ incarnatũ: ſꝫ qõ ꝓgregeſ in eo puſ ꝛ faciat neciũ vt iterato diſrũpaſ: ꝛ tũc eligiſ vt oꝛificiũ ei⁹ ampliẽſ vt incarnatio equaliꝛ ꝓcedat in fũdo ꝛ oꝛificio. ¶ De hoc mõ. dixit. A. caplo de q̄litate ligãdi. inqt Gal. q̃ fuerit nobis neceſſariũ vt addam⁹ in amplitudie vulneris: qõ eſt ſtrictus: ꝛ timuerim⁹ q⁹ ꝑp ꝓfunditatẽ ei⁹ icarneſ ei⁹ ſupi⁹. ſ. oꝛificiũ: ꝛ nõ icarneſ ei⁹ ꝓfundũ: tũc neceſſariũ eſt vt findaſ ſectiõe ꝓueniẽt: aut oꝫ ſecare vulu⁹. Dixit. A. ibidẽ. cũ mẽbꝛũ vulneratũ in hoꝛa vulneris fuerit ꝛꝫ figurã q⁹ q̃ redierit ad eq̄litatẽ ſuã eſt nõ poſſibile vt currat ex eo ſanies: nec egrediaſ ipm medicine: ꝛ vt redeat ad figurã ſuã. ſ. debitã ꝛ aptã purgationi ſaniei cõmouet doloꝛẽ aliũ. ſ. quẽ patiẽs tolerare nõ põt: ꝛ tũc fieri aptio in loco ꝑ quẽ poſſit ſanies effluere ꝛ medicina introire: ꝛ q̃ſq̄ ẽ neciũ ſecare vuln⁹ vt poſſit mẽbꝛũ ꝑ ipſuꝫ egreſſũ reduci ad locũ ſuũ nãle: ſicut aliq̃ ꝓtigit i penetrãte vulnere miracb ꝑ qõ egrediſ inteſtinũ vt dicef ſuo cap⁹. fcã aũt ſectiõe oꝫ ad curã vulneris redire. Dixit. A. ponaſ ſup ipm q̃ deficeãt ſine moꝛdicatiõe nõ qdẽ imediate poſt factaꝫ ſectionẽ: nã pri⁹ oꝫ ſanguinẽ ſiſtere: doloꝛẽ iniectiõe ſedatiuꝫ ſedare: ſaniẽ retẽtã mũdificare: ꝛ mẽbꝛũ ſi qdẽ egreſſũ fuerit reducere: ꝛ practicãtes cõiter apponũt albumẽ oui qõ ſanguinẽ ſiſtit, doloꝛẽ mitigat ꝛ fluxuꝫ hũoꝝ ꝓhibet. ¶ Et fcã ſectiõe. dixit. A. rectũ eſt vt nõ appꝛoximeſ ei aq̃. ſ. dulcis et ſola: q̄ſ ſi calida fuerit addit in putredinẽ vulneris: ꝛ ſi frigida incrudat illud ꝛ moꝛdicat: ꝛ ſi tepida mẽbꝛũ debilitat ꝛ relaxat: aq̃ tñ mixta aceto vel alijs medicinis acceptis ꝛꝫ exigẽtiã vulneris appꝛoximari põt. Aq̃ vo mineralis ꝓueniẽter q⁹ dãs vulnerib⁹ vt ſupꝛa patuit appꝛoximari põt: ꝛ ꝑp dictã ꝓhibitionẽ factã de aq̃ dulci ſola. ¶ Notãt. q⁹ ſi aliq̃ ꝑp aliquã cãm ſit neciũ egrũ in aq̃ dulci balneare: aut ꝑp cõſuetudinẽ noluerit a balneatiõe abſtinere: tũc oꝫ vt mẽbꝛuꝫ vulneratũ occulteſ ſub emplis cooptis cum pãnis ifuſis in oleis ꝑm modũ coopture q̃ ſepet inter aquã balnei ꝛ vuln⁹

Adueꝛte in q̄ loco vulneꝛ oꝫ fieri ſecnõ ad hoc vt ſanies libere poſit egredi

aut fiat defensio eius ab eo quocūq; alio ingenio: ne vulneri approximet aq̄ eius. ¶ Et dixit. A. nō opz ei approximare oleū: siue piguedinē: aut aliqō vnguēto: p remollitiuo: qm̄ hmōi sūt ꝓpria curatiōi vulneris in q̄ egef exiccatiōe: z iō ma le opant illi q fcā sectiōe apponūt emplm̄ mollificatiuū fcm̄ ex farina tritici vitello oui z oleo cōi vt rosa: aut aliud silē: qm̄ tale emplm̄ hūectat z putrefacit. hz p̄dcā ꝓhibitio ad/ miſtratiōis z vnguēti mollitiui vbi nō fuerit cū vulnere cō/ plicatū accidēs vl mozb⁹ exigēs ex illa vt dolor ad hoc q ea sedef: aut duricies labio: ad hoc vt remolliaf pipsa. ¶ Et notāt. q aliqñ in vulnerib⁹ incidit ps carnis vl cutis ꝑz ma lozē ptē ei⁹: ipsa tñ remanet applicata vt possit recipe nutri/ mētū a pte nō incisa. Dicunt qdā. q; sit medietas cōis digiti trāsuersalis: vel pa: pl⁹: vel pa: min⁹: z si sic fuerit ipsa nō est abscindēda: sicut stolidi faciūt q abscindūt eā: cū ex toto nō sit derelicta a regimine nāe: imo oz sui si eget futura: z oz curari vuln⁹: si vo tā pauca fuerit q ñ possit recipe nutrimē tū: tūc ē abscidēda cū ñ possit regi a nā: deide curari vuln⁹.

¶ Incipit sūma 2ª tracta. 4ª h⁹ sermōis i q̄ determinat ō solo ne ꝓtinuitatis in spāli prout particularibus euenit mēbris.

¶ De solone ꝓtinuitat⁹ euenīte vulneri capitꝭ i gñali. Cap. j.

Aliqñ accidit solo ꝓtinuitatis ossis absq; solone cutis.

Vna ꝓtu fiōis siue cū vulne re siue nō

AQuit Aui. tertij. p̄ ca⁹. tracta. 3. de plaga z icisiōe. q sepatio. i. ꝓtinuitatis so lutio eueniēs in capite: aut est in cute: aut in car ne: aut in osse tm̄: q eniz possit euenire solo ꝓti/ nuitatis in osse capitis ꝑter q accidat in cute vl carne: vel ēt gingia mf̄e: z qñq; in oib⁹ p̄dictis sit z i craneo declarat Aui. Et dixit. q solo eueniēs capiti: aut est manife sta itelliges de ea q̄ puenit vsq; ad os: z dr̄ manifesta illa i q̄ os sensui manifestaf. sup. aut est occulta. s. sine ossis manife statiōe: z siue accidat cuti: vel ēt carni vel ossi: aliqñ est singu laris: aliqñ mltiplex: z q̄ ē mltiplex: aut ē ꝓtusio carnis z cu tis: aut ē ꝓtritio ossis: z vocaf illa multiplex. solo ꝓtusiua z fractura q̄ ē cū ꝓtritiōe ē duplex: vna in q̄ contritio ē multa osse in multas ptes ꝓminuto q̄ exhēde sūt: alia nō est sic mul ta: nec ēt sic va in q̄ os nō est ꝓminutū in ptes sepatas q̄ non sūt exhēde. ¶ Et dixit. A. eadē pria tertij. itelligēs de solo/ ne ꝓtinuitatis craneī. q aut ē in istimachi. i. cū ꝓtritiōe. sup. aut nō est ita: z aut ē ita: qō ossa exhēda sūt. sup. aut nō ē ita: aut est istimachi. exponit lra ex. i. est sic q caro tenef sub os ꝑm ptē. sup. aut nō est ita: aut est alphuurati. i. vuln⁹ cū fra/ ctura craneī: ex q̄ exuberat dura mf̄ ad ex craneū: q; apaf i/ pinguaf z ingrossaf: z fit sicut fucurati. i. fūgus: appet eniz dura mf̄ in forma fūgi egrediētis ex terra. sup. aut nō ē ita: z nō apaf z nō exuberat: z ex fractura craneī ē q̄ puenit ad diſrūpēdū duraī matrē: aut ēt piā matrē: aut ēt ad medullam cerebri z vētriculos ei⁹. Vñ dixit. A. ex eis est q̄ fit i matre. s. dura z q̄ fit in ꝓseruantia. s. cerebri: z sic est pia mf̄: z sic ex ea alia ē penetrās: z alia accipit de osse ptē puā: ita q solū de prima tabella z alia accipit ptē magnaz z puenit vsq; ad ta/ bellā secūdā vel tertiam: z cū hoc q accidit solo ꝓtinuitatis craneo a pte exteriori modis dictis est ēt cū accidit ei ex pte interiori ꝑter q̄z appareat exterius z accidit craneo silē ei qō accidit ligno vel teste ficce dure q̄ qñ pcutif ab extra rūpif: z ex ista est q̄ intus ꝓpellit frusta acuta vel nō acuta: z ex ea est in q̄ non ꝓpellunt. ¶ Dixit Pau. z filꝰ Haly. q fractura craneī manifesta hz tres spēs: vna est in q̄ manifestū frustuz ossis est amotū solū ꝑm superficiē eius nō ex pfūdo: z accidit semp a re incidēte q̄ eo mō incidit q̄ asscia qñ cū ea frustū abij cif a superficie ligni: z pp hāc silitudinē ab Alb. vocaf ascia lis. scōa est in q̄ ēt manifestū frustū abijcif ab osse: non tñ sic superficialiter: sz accipit magis a pte pfūda: non tñ sic q pene tret: q ēt ꝑm plm accidit a re incidēte: z tertia est fissura capi talis: q̄ lz sit occulta visui z non possit discerni p sensum: nisi cū experimento liquoris nig i superimissi. Dr̄ tñ manifesta qñ est cū detectione ossis. ¶ Dixit Sale. z. de inge. sani. dico fracturā q̄ est in testa capitis: aliqñ penetrare vsq; in locū q est inter vtraſq; ptes craneī: vt iter tabellas: z aliqñ vsq; ad iterioza capitis: z dixit. nōnūq̄z aliq̄ ps ossis separaf: z aliqñ sola in eo fit fractura z ꝓtusio: z qūocūq; solo ꝓtinuita/ tis acciderit ptib⁹ dictis capitis: ipsa qñq; est pua qñq; ma/ gna qñq; medie q̄titatis diuersificata varietate figura⁹. ali qñ enim est oblōga aliqñ lata aliqñ triangularis vel q̄dran gularis vel alterius figure. ¶ Diuersificatur ēt fractura ꝑm cās p̄mitiuas a qbus fit: qñq; accidit a re incidēte: qñq; a re pforāte: z qñq; a re ꝓtūdēte: z qñq; a re pcutiēte: z qñq; a re cui obuiaf: qūocūq; illa res fuerit incidens pforās vel cō tundens z quecunq; earum fuerit aut erit simplex aut cōpo sita cum morbo vel accidente impediente curam eius.

De causis solonis huius ꝓtinuitatis extrinsecis iāp̄z ex dictis. ¶ Et Alb. dixit q̄ cause eius sūt distincte nā ex fractura est q̄ fit ab incisione cū ense: z hec p cussio qñq; aufert totū donec puenerit ad siphac: qō est sub osse: aut ensis incidit q̄dā ossis z incidit faciē eius z nō pe/ netrat incisio vsq; ad vltimū eius: z ex fractura est q̄ est ꝓtri tio: z cā eius est pcussio cū lapide aut casus sup lapidez aut eis silia ex rebus ꝓtūdētib⁹ z obuiātib⁹: z qñq; cā solutiōis cōtinuitatis capitis est intrinseca. s. apa qō puenit ad exitu/ rā aut humor corrosiuus corrodēdo vlcerās cutē vel carnez vel gingiā: z qñq; ēt puenit ad corrodēdū craneuz. Et scias q̄ qñ accidit craneo solo ꝓtinuitatis a re incidēti vel pforā/ te extrinseca nūq̄z accidere pōt nisi cū manifesta solone cōti/ nuitatis accidēte cuti vel carni z gingie qñ autē accidit a re ꝓtūdēte pōt accidere sine manifesta solone cutis carnis vel gingie. vt supra dcm̄ est: z rō est: q; res ꝓtūdēs obuiās capi/ ti soluit ꝓtinuitatē ꝓximendo ptes ad interius q̄s attingit. Cū ergo puenerit cōpressio eius ad crancū: z inuenit ipsa du rum non pōt ipm̄ plicare: z ad interius pellere: q̄re pcussum z cōpressum scindit. Cutis aūt nō frangif: q; mollis est ce/ dēs cōpressioni illius: z est hoc silē ei qō accidit in ligno: li/ gnū enim siccū: q; nō est plicabile cū vehemēter cōprimitur vel plicaf: q; nō cedit frangif: z pp dictā cām ꝓtingit q̄ quā to os est siccius nāl̄r vel etatiue tanto magis z citius ꝓtigit ipsum findi ex occursu cause ꝓtūdētis: ecōuerso: quanto mi/ nus est siccū: tāto minus ꝓtingit illud. Verūtñ craneo mol/ li: vt pueroꝝ z filium q̄ accidit eis occursu cāe ꝓtūdētis vt plicef ad interius absq; q̄ frangaf: sicut accidit vasis eneis vel stāneis cū pcutiunf vel obuiant rei dure: z ob dictā cām est qō craneū iuuenū z senū sepius z magis ꝓtingit scindi vl frangi q̄z craneū pueroꝝ: sicut pueroꝝ craneum magis z se pius ꝓtingit plicari ad interius q̄z craneū iuuenū z senum: z pp dictā cām eandē ꝓtingit aliqñ craneū siccū ab intra frā gi ꝑm q̄dā frusta: q̄ tñ non erunt totaliter separata ab eo qō tñ ab extra nō frangef: sicut sepe in lignis siccis cuz plicant fieri videmus: z cōtingens ēt est vt craneū a re cōtūdēte frā/ gatur nō solū in loco obuiationis illius: sz ēt in locis ꝓpin/ quis illi: imo aliqñ non frangef in locis obuiationis: sed in alijs illi pp̄inquis: craneo enim vt dr̄ aliqñ ꝓtingit vt in va/ sis vitreis: q̄ in alijs locis sepe frangunf q̄z in parte pcussa: z hoc pp siccitatē eius: pp quā ēt ꝓtingēs est: sz raro accidat q craneū frangaf in pte oppositā pti cui obuiauerit res cō/ tundens: vt si obuiauerit pti dextre frāgaf in sinistra: q̄uis multi negent hoc dicētes q non est silē in craneo z vasis vi/ treis: qm̄ vasa vitrea sunt subtilia: z in suis ptibus ꝓtinua: z ab intus existentia vacua: craneuz vero satis est grossum: z nō est ꝓtinuū: sed ꝓtiguū mediantibus cōmissuris ex plūbus ossibus ꝓstitutū z ab intus plenū existit. Attñ p̄dicte rōnes eoꝝ nō ꝛcludunt impossibilitatē: qm̄ q̄uis craneū sit gros/ sum: est tñ siccū: z ex siccitate facile frangibile: ēt q̄uis nō sit vere cōtinuū: est tñ q̄si cōtinuū si ꝓsiderarf cōmissure eius z q̄uis sit plenū: non tñ ita qn sit ibi vacuitas pp̄ que illudra ro contingit: z fortasse illi non viderunt hoc per experiētiā. Ego autem vidi illud in filio masi flunamolli: qui cum per/ cussus fuisset in dextro timpore cum claua grossi cōtusione

Contrarium huius doctrine ꝓbat Paulum ꝛc. apud Paulum Cornel. Celsum ord mag. fen. 5.ª 4.ª mag. (fracture cranej) [illegible]

ꝛ vulnꝰ habuit in illo tpe: ꝛ fcā ſectiõe ꝓueniẽti: in cuius nõ fuit repertũ craneũ in aliq̃ eſu: in vigeſimo ãt die ſupuenit ei rigoꝛ ꝛ ſecuta eſt febꝛis: tuc pꝛ iuſſit iponi emplꝫ capitale: ꝛ in die. xxiij. appuit liuedo in oppoſito timpoꝛe ꝛ mortificata eſt ibi caro: ꝛ fcā amotõe illiꝰ carnis reptũ eſt craneũ fractũ: ꝛ tãdẽ mortuꝰ eſt. Et dico ꝙ ꝓtingẽs eſt ẽt ꝙ frãgat craneũ ſit in loco pcuſſiõis: ꝛ in loco oppoſito ei. ¶ Deteriꝰ fractura ꝛ craneꝰ eſt q̃ penetrãs ad anteriꝰ deteriꝰ ẽ nõ penetrãte. Et de penetrãtibꝰ deteriꝰ q̃ ꝓuenit ad cerebꝛũ: qm̃ eſt ex eis q̃ nõ ſanat niſi raro. Et de ꝓueniẽtibus ad cerebꝛũ. dixit A. vbi. ſ. cũ inciſio nõ ꝓuenit ad vẽtres cerebꝛi: ſꝫ ad terminũ velaminis ſubtilis ad ꝙtẽ cerebꝛi ſupficialẽ poſitã ſub velamine ſubtili imediate eſt magis icolumis: ꝛ eſt minꝰ piculoſa q̃z q̃ ꝓuenit ad ꝙtẽ medullarẽ cerebꝛi ꝓfundaꝫ ꝛ vẽtres eius: ꝛ ꝙ hoc inuit ex ꝓueniẽte ad vẽtriculos de q̃ nõ cõtigit ſanari quẽq̃z: niſi nutu dei bñdicti. ¶ Dixit Rabi in. 24. ꝑti. iudiui mirabile magnũ poſitũ a Gal. 8. de vtili. ꝑti. ꝛ eſt. vidi viꝫ quẽdã: cuiꝰ vnꝰ ventriculoꝫ cerebꝛi pforatꝰ fuit: quẽ dñs deus poſtea eripuit ꝛ ſanauit: ꝛ ſi vna hoꝛa ambo vẽtriculi pꝛoꝛe cerebꝛi pforati fuiſſent nõ viriſſet patiẽs vno pũcto. ¶ Quidã tñ exponũt tertũ. A. ſupꝛadictũ ſic. cũ inciſio nõ ꝓuenit ad vẽtres. ſ. ad cõmiſſuras cerebꝛi: ſꝫ ad terminuꝫ velaminis ſubtilis. ſ. pie mꝛis eſt magis incolumis: ꝛ aliꝫ dicũt, pie matris terminꝰ teneꝛi incluſiue: veꝫ ambe iſte expoſitiões nõ ſũt ad mẽtẽ auctoꝫ: ꝛ ſũt ꝑ experiẽtiã: q̃z ſcõa plus ꝓtineat vẽtatis q̃z pꝛiaꝫ: inuit eniꝫ ꝙ ex inciſiõe ſbe cerebꝛi nõ cõtingit euadere: ſꝫ bñ ex inciſione pie matris: vbi pꝛima inuit ꝙ ex inciſione pie mꝛis nõ cõtingit euadere: ſed ex Inciſiõe oure matris bñ: qm̃ vt dixit. A. eſt in eis timoꝛ: earũ tñ deteriꝰ eſt q̃ ꝓuenit ad piã matrẽ q̃z q̃ ꝓuenit ad duraꝫ tñ ꝛ q̃cũq̃z penetrãtiũ ꝓuenit ad ꝙtẽ capitis anteriozẽ eſt minꝰ piculoſa ea q̃ ꝓuenit ad ꝙtẽ capitis mediaꝫ vel poſteriozem. ¶ Dixit. A. ꝓpinqoꝛ ad incolumitatẽ eſt inciſio q̃ cadit ad ſuturati ouoꝫ anterioꝫ. i. interioꝛis ventriculi cerebꝛi: q vt patuit i anotomia cerebꝛi diuidit in duos: nã cũ cito ſuccurris eis ꝓtinuat. ſ. ſanant: ille vo q̃ in duobꝰ vẽtribꝰ poſterioribus poſt anteriozẽ a ꝙte poſterioꝛi. ſ. in medio ꝛ poſterioꝛi ſũt pꝛaioꝛes: illa tñ q̃ ꝓuenit ad mediũ deteriꝰ eſt ea q̃ ꝓuenit ad poſteriozẽ ꝛ remotioꝛ: vt redeat ad diſpõẽ ſuã nãlem: niſi ſit pua valde ꝛ vificant ꝓdicta de q̃libet fractura penetrãte ad quã cũq̃z ꝙtẽ intrinſecaꝫ ꝓuenerit: ꝛ rõ dictoꝫ ẽt q̃ ꝓueniẽs in anteriozi ꝙte capitis hꝫ vias expurgationi ſanie: ꝛ aliaꝫ ſupfluitatũ q̃ ſub craneo coadunari pñt. ſ. palatum nares oculos ꝛ aures: ꝛ hinc eſt ꝙ multe fracture non euenerũt ꝙtibus anteriozib⁹ cranei q̃ q̃z apparuerunt pcuſſiones: in mẽſe tñ reducte ſunt ad ſanitatẽ: iã. n. cõpertuꝫ eſt fractũ eſſe caput in ſupꝛemo anteriozis ꝙtis: ꝛ exiuit ſanguinolẽtia ꝛ virulẽtia ꝑ nares ꝛ ꝑfecte ſanatũ ẽ: ꝛ ſiꝫ cõpertũ eſt fractũ fuiſſe craneũ in ꝙte laterali añriozi: ꝛ egreſſa eſt virulẽtia ꝑ aurẽ eiuſdẽ ꝙtis: ꝛ ſanata eſt fractura ꝑfecte: aſſignat ẽt ꝙ cã ꝓdicto ꝙ minoꝛ nobilitas ꝙtis añriozis cerebꝛi: ꝛ qꝛ vẽtriculꝰ medius eſt nobiliꝛ poſterioꝛi: iõ fractura ad mediã ꝙtẽ capitis eſt piculoſioꝛ ꝓueniẽte ad poſteriozẽ: aſſignat huiꝰ alia cã q̃ eſt ꝙ ſba medullaris q̃ eſt ſupꝛa medium vẽtriculũ eſt minꝰ groſſa exiſtẽte ſupꝛa poſteriozẽ: vñ ventriculus cerebꝛi mediꝰ reddit minꝰ ꝓfundꝰ: ꝛ ꝙ hoc facilius ꝛ ꝓpius ſuſceptibilis nocumẽto ꝙ. Jn vbo aũt qõ Aui. dixit. volẽs exceptuare niſi ſit valde pua. dicũt ꝙ ipſe voluit innuere pillud ꝙ ocã ꝙpatio ꝺz intelligi ceteris paribꝰ. Jnuenit aũt in hoc loco lra q̃ dic. ꝓpinqoꝛ ad columitatẽ ẽ fractura q̃ cadit ad ſuturati. i. ad fũgalẽ q̃ eſt illa q̃ eſt penetrãs os totũ vſq̃z ad duraꝫ matrẽ excluſiue: ſꝫ ipſa eleuat vſus exterius: vt ſupꝛa patuit. oia q̃z vulnera ꝓueniẽtia ad craneũ: q̃z to minꝰ capiũt de ipſo: tãto ſũt incolumioꝛa: q̃ tñ accidũt in capite in ꝺmiſſuris cerebꝛi: aut iuxta eas ſũt piculoſioꝛa eueniẽtibꝰ in remotione ꝺmiſſuraꝫ ꝓpꝓuas cãs: quaꝫ vna eſt: qꝛ dura mꝛ ſuſpẽdit mediãtibus ꝺmiſſuris: vñ facilr pñt ei cõicari nocumẽta. Scõa cã eſt: qꝛ ꝑ eas põt ſanies ꝛ virulentia deſcẽdere ſup duraꝫ mꝛ ꝛ: ꝛ iferre ei leſionẽ: de egritudinibus tñ exiſtẽtibꝰ ſub craneo iudiciũ eſt ecõuerſo: qm̃ q̃ ſunt ꝓpinque cõmiſſuris ſũt minꝰ piculoſe: qꝛ expurgatiões reciꝑe pñt ꝑ eas: ꝛ iuuamẽta ẽt remedioꝫ poſitoꝫ extrinſecꝰ. dixit Zoar. ſi fuerit ex ligno vel lapide vel alio ſiñ ꝓtundente erit piculoſioꝛ valde: eo ꝙ ſi os fractũ eſſe repit in directo cõtuſiõis ipoſlẽ eſt gn in circuitu ꝓtuſiõis fiſſure minute ꝛ pue fiãt: q̃ fiſſure ꝑꝓ eaꝫ ſubtilitatẽ ſenſui occulte: ꝛ ẽt gn pãniculus ſub craneo reptꝰ. ſ. dura mꝛ corruptionẽ: ꝛ nocumentũ nõ habeat ex fortitudie pcuſſiõis. Ex illis. n. gbꝰ accidit ꝶ nocumẽtũ pauci euadũt gn corruptionẽ ꝛ ꝓturbationẽ mẽtis ꝛ intellectꝰ patiant cũ tarditate ꝛ pigritia ſenſus ꝛ motꝰ eoꝫ: aut nũq̃z a tali pcuſſiõe aliq̃ liberant teſt eni imẽli piculi ꝛ timoꝛis. ¶ De fractura cranei q̃ iteriꝰ ẽ ꝛ fruſtalis deteriꝰ ẽ exteriozẽ: ꝛ q̃ mꝛte ẽ ꝺmixtiõis deteriꝰ ẽ ea q̃ ẽ pauce: ꝛ in oibꝰ ſolꝺnibꝰ capitis: q̃ maioꝛ eſt deteriꝰ ẽ minoꝛe excepta fractura cranei: qm̃ q̃ minoꝛ eſt vt rimula deteriꝰ eſt ſua maioꝛe: niſi fuerit magna valde: ꝛ q̃ accidit in primo ictu vel pcuſſiõe vt abijciat oſſis q̃ztitas ſufficiẽs expurgatiõi in columioꝛ eſt ea in q̃ neccia eſt opõ manualis ad abijciendum os. Et ſcias ꝙ fruſtalis deteriꝰ eſt nõ fruſtali: ꝛ accidit qm̃q̃z vt in pcuſſione fruſtũ oſſis ſeparetur: ꝛ tranſeat inter partes non fractas cranei: ꝛ duram matrez: ꝛ eſt etiam mala.

Signa ſolꝺnis ꝓtinuitatis capitis venientis in cuti vel carne eiꝰ nota ſũt ꝑ ſenſuꝫ tactus ꝛ viſus ꝛ relatiõe pñtiũ. ¶ Et ſigna ꝓueniẽtis ad gingiã matrẽ ſũt doloꝛ intẽſus q̃ aliq̃n extẽdit ad totũ caput: qꝛ vt dixit Gal. pãniculꝰ iſte ꝓtinuat toto capiti. Et dixit Zoar. ſi inciſio penetrauerit vſq̃z ad pãniculũ q̃ craneũ tegit exteriꝰ: q̃n̄q̃z doloꝛẽ fortẽ gñat: ſiue ꝓcreat. ¶ Signa ẽt fracture cranei q̃ detecta eſt ꝛ fuerit cutis vel caro ſuppoſita corꝛupta habent ꝑ illius carnis corꝛupte ablationẽ q̃ repñtat ſenſui. ¶ Dixit Albu. cognoſcam⁹ has ſpẽs fracture ꝑ detectionẽ eaꝫ: ꝛ inq̃ſitionem eaꝫ cũ tẽtis ꝛ ablationẽ carniũ icorꝛuptaꝫ q̃ ſũt ſup eas: ꝙ ſi fractura fuerit capillaris q̃ ſe nõ repñtat ſenſui ẽt ꝛ ſi os ſit detectũ: neq̃z repit cũ inq̃ſitiõe tẽte cognoſcit. Dixit Alb. qꝛ detegit os ſi nõ eſt detectũ: ꝛ abſtergit ꝛ linit ſup iꝑz cũ encauſtro: deide abſtergit encauſtrũ: fractura. n. ſi fuerit appet nigra. fractura. n. aliq̃n tã pua ẽ ꝙ effugit viſũ ẽt ſi aſpiciat in ſole: ſicut ꝓueniẽs eſt facere ꝑꝓ maioꝛẽ certificationẽ: ꝛ ẽt effugit tẽtã: qm̃ nõ ꝑt iter labia fractuꝝ itrare ſic vt adhereat ibi: ꝛ tũc cogſcit experimẽto cũ ſupifuſiõe alicꝰ hũiditatꝭ nigre: qm̃ ſi fuerit ibi fiſſura q̃tũcũq̃z pua intrabit in eã aliqd ex illa hũiditate fluida nigra ꝛ remanebit in loco eiꝰ fiſſure nigredis illiꝰ veſtigiũ. ¶ Qꝛ ſi fractura exteriꝰ apparuerit: ꝛ vis certificari: vtrũ ſit penetrãs ad interiꝰ: tũc fac vt teneat i firmꝰ os ꝛ nares ſuas vehemẽter ſtrictas: ꝛ tũc inſufflet viriliter teiſpiciẽte fiſſurã: ꝛ ſi ꝑ rimulã illã videris aliqd exhalare ſcias ꝑ certo ꝙ fractura illa ad interiꝰ penetrat craneũ: cognoſcit ẽt ꝑ alia ſigna q̃ dicent. ¶ Fractura ãt cranei que nõ eſt manifeſta: ꝛ nõ eſt cũ vulnere manifeſto in cute ꝛ carne nõ ꝑt certitudinalr ꝓuehẽdi: ꝓuehẽdit aũt ꝑ bonaꝫ rectã ꝛ artificialẽ ꝓiectura ꝑ quã ſatis de ꝓpinquo: ꝛ vtplr̃ lꝫ nõ ſemꝑ oeuenit ſup veritate: ꝛ certitudie illi⁹: hãc ãt ꝓiectura bonã ꝛ rectã medicꝰ ſtatiꝫ a ꝑnº cũ ſupuocatus fuerit hre conari ꝺz vt nõ erret in curatiõe ſua: ꝛ curet ꝓtuſionẽ quã videt in cute aut vulnꝰ qõ non ꝓuenerit vſq̃z ad os: ꝛ dimittat curã fracture: ꝛ nõ ꝑꝑdat de piculo eius: ꝛ ſequant ſupiꝑz ifirmũ accidẽtia mala: ꝛ q̃n̄q̃z moꝛs ꝛ ſup iꝑz ifamia ꝛ ignominia: ꝛ culpatio de mozte eiꝰ. ¶ Dixit. A. cũ occupatio ſit in curatiõe eius. i. apatis ꝓtuſiõi q̃ eſt in cute: ꝛ nõ ꝓueniꝝ ad plagã. ſ. fracturã cranei. ſ. cũ curatiõe ſua ꝓueniẽti: tũc forte accidit vt corrũpat os deſubtus: ꝛ accidũt añ ſanitatẽ. alꝫ ſaniationẽ: aut poſt iꝑz egritudines male ex febꝛibus ꝛ tremoꝛe: ꝛ deſtructione rõis: ꝛ. alꝫ. ſcz egritudinibꝰ ꝛ accidentibus malis ꝛ apoplexia ſcothomia deſtructiõe vocis para-

lysi spasmo sincopi vel dolore vehementi vomitu colerico ꝛ silibus que dicenꝫ. Dixit aūt Aui. dubitanter fortasse ꝛc. ꝙ non semper est ibi fractura: ꝫ cōiectura tua de ea iudicaue/rit: ꝛ posito ꝙ sit: nō tñ ꝑdicte egritudines sequunꝫ semp ꝫ vt plurimū: corruptio. n. ossis q̄ procedit ab humiditate ma la q̄ cecidit sup ipm ꝑ viaꝫ fracture: ꝛ putrefit sup ipso: ꝛ pu trefacit ipm: aliqñ nō puenit: aut iō q̄ illa humiditas est cō/tenta in loco a quo cōmode pōt expurgari: sicut si est in loco ꝓpinquo nari vel auri: ꝛ maxime in infirmo paucaꝫ supflui/tatum: ꝛ boni regiminis: ꝛ sup quē ꝑmisse fuerūt diuersio/nes ꝛ eūones sufficiētes: aut iō q̄ humiditas resoluiꝫ ꝛ con sumiꝫ ꝑ medicamina exterius applicata: ꝛ pp easdē causas ꝛ istis silles: aliqñ etiā non sequunꝫ accidētia alia supradcā: que relata ad medicū sunt signa faciētia suspicari de fractu/ra penetrāte cranei: ꝛ iō cōsidera ꝙ ꝑdicta signa pñt appare re: vt nouerit in craneo fracturā cū possint euenire pp alias cās positas in ꝓprijs capitulis eoꝝ. Sapiens tñ medicꝰ cū viderit ea oia vel plura: aut fortiora oꝫ ꝓcedere in cura: vt si esset ibi fractura vt certificet de ea. ¶ Dixit Aui. necessariū est vt findaꝫ cutis sup loca donec pueniant ad os: ꝛ detegaꝫ an sit ibi fractura: an nō. ¶ Signoꝝ aūt demonstrantiū fra/cturā cranei penetrantē: q̄daꝫ apparent siue eueniunt simul cū fractura vel paꝝ post: ꝛ q̄dā eueniunt post fracturā ꝑ no tabile tps. ¶ Eueniētia cū fractura sunt quecūq; ex cā ꝓ/pria ꝛ imediata ipsius fracture accidūt: vt dolor intēsus sen satus in ꝓfundo: maxime pūgitiuus. vt in intrinseca frusta/li: ꝛ sicut scothomia aut eueniētia ex cōpassione vt sincopis: ꝛ alia silia de vomitu colerico: ꝛ rigore. ¶ Eueniētia aūt post fracturā sūt illa q̄ sequunꝫ ad corruptionē ossis: vel carnis: vel mäe in loco fracture: vel sub eo retēte sicut febris spas/mus: ꝛ silia q̄ euenire pñt citius ꝛ tardius ꝑm varias dispō/nes cause faciētis: ꝛ mēbri recipientis: que eueniunt aliqñ ante sanitatē: ꝛ aliqñ postq̄; sanetur ꝛ consolidetur: ꝛ aliqñ postq̄; sanata fuerit caro cōtusa. Et qꝝ sanaꝫ non facta inqui sitione de fractura: aut postq̄; sanata fuerit caro incisa. vt cū nō reperit medicus sub incisione fracturā: qꝝ non est ibi: tñ est ibi alio loco non detecto. ꝛ qꝝ non repñtaꝫ sensui medici ipse sanat incisionē: ꝛ accidūt postea accidētia. Saluaꝫ etiā ꝛra que dicit ante sanationē: ꝛ post sumendo sanationem ꝓ quacūq; conuersione mēbri vel humiditatis retente ad corruptionē, ꝛ malitiā magnā. ¶ Dicūt. cū ꝓpictus vehemē tiā dura mr̄ ab osse separata fuerit, vel aliquo mō lesa ēt ille so craneo scit: qꝝ cū dolore capitis lenta febris diebꝰ singu/lis augeꝫ: oculoꝝ anguli: vt si spasmari vellent aliquātulum distorquenꝫ: gene rubēt: cutis aspera est: ꝛ sicca, pānus, bal/neatus suppositus citius exiccaꝫ: ꝛ si os fuerit discoopertuꝫ colorꝰ eius citius alteraꝫ: ꝛ liuet ꝛ cursus virulēti puris mul tiplicaꝫ in eo. ¶ Et scias ꝙ hmōi signa q̄ꝫ fm plurimuꝫ nō eueniāt cū fractura nec paꝝ post: pñt tñ aliqñ euenire vt cū fieret fractura cū frustis pūgentibus pāniculos cerebri aut qñ cū fractura fieret cōmotio magna in cerebro: ꝛ in spi ritu eius: ꝛ febris q̄dē euenit in principio fracture ex dolore forti: aut agitatione spūs aialis in cerebro: ꝛ est ex febribus effimeris: ꝛ accidēs in ꝓcessu pōt ēt euenire ex dictis causis ꝛ silibus eis: ꝛ erit silr effimera: ꝛ pōt euenire ex putrefactio ne materie ꝓculcate in loco nobili: cuius putrida fuligo cōi caꝫ cordi: ꝛ erit tūc de febribus putridis: ꝛ destructio rōnis accidit leso cerebro: ꝛ pturbatis spiritibꝰ eius: ꝛ scothomia accidit ex cōmotiōe cerebri: ꝛ spūs aialis in eo: ꝛ apoplexia accidit ex opilatione causata in ventriculo cerebri: siue atte/nuatoria ꝓueniēte in eis cōpressione: siue coartatoria defluē te mā ad vētriculos: ꝛ replēte eos: sed illa nō sic subito acci/dit: sicut q̄ fit ab opilatiōe attenuatoria: ꝛ tremor ꝛ rigor ac/cidūt ꝓtracto in se cerebro vt fugiat nocitiuū: ꝛ qꝝ debilitaꝫ virtus motiua. ¶ Ex dictis ēt causis accidit spasmꝰ ꝛ motꝰ ꝓctiuus mēbroꝝ: ꝛ qñq; accidit mota mā ad locū ꝛ neruos ꝛ spasmꝰ añ eos: ꝛ palysis ēt ꝑ similez cām accidit: ꝛ pōt ēt ex ꝑsili cā venire tetanus ꝛ tortura. ꝛ stupor mēbroꝝ. Et siti copis accidit cōpassione cordis ad lesionē cerebri: ꝛ imobili tas cōpatientibus spūalibus: aut supueniēte apoplexia. Et accidit vomitus cōpatiēte stō cerebro. Vñ debilitaꝫ ꝛ fluūt materie ad ipm. spāliter accidit vomitꝰ colericus: qꝝ colera est magis ꝛ velocius mobilis: ꝛ accidit deiectio appetitus le sis neruis veniētibꝰ a cerebro ad os stōi ꝛ accidit vt male di/gerat cibū suū cū secutione debilitatis: qñq; cōicaꝫ nocumē tū virtuti expulsiue: ꝛ nō expellūt supfluitates pme ꝛ scde digestiōis sufficiēter: aut nō in horis suis ꝛ ꝓsuetis. ¶ Et di xit Aui. multotiēs significat locū infirmus ipse: eo ꝙ tāgit ipm oi hora: hoc aūt facit, qꝝ nāle est in hoie ꝛ brutis vt ma nu vel silibꝰ mēbris currat ad locū in q̄ ꝑcipit nocumentum maxime doloris intēsi: qō ēt facit aliqñ infirmus cuꝫ nō pōt verbo manifestare locū lesum vt tangat ipm: ꝛ manu signi/ficet ipm: hoc tñ ēt nō est signū certū fracture cū possit illud ꝓtingere ex dolore ꝑcepto in cute nō existēte fractura i osse. ¶ Et dicūt qdaꝫ: ꝙ fractura cranei aliqñ certe cōprehendiꝫ qñ cutis cōtusa mollis remanet ꝛ subtilis: ꝛ medicus supla cū extremū in digitis suis supponit cū aliquali cōpressiōe: qm̄ aliqñ manifeste fracturā repit in osse: quā si nō manife/ste inuenerit oꝫ hac illac ducere digitū ꝓsiderādo: si aliq̄; ine q̄litatē sub digito cōprehēderit: q̄ ꝑ cōpressionē digiti nō re/moueaꝫ: qm̄ talis inequalitas procedit ex fractura in q̄ vna ps ossis eleuaꝫ ab alia: tādē in osse nō discoopto ꝑ verifica/tione iudicij de fractura cranei oꝫ ꝓsiderare cām ꝓmitiuaꝫ ꝓtūdentē. ¶ Dixit Aui. illud cū quo declinaꝫ cū extimatio/ne ad rectificationē iudicij fracture cranei est ꝓsiderare pri/mo in cā primitiua ꝓtūdēte q̄ illi infirmo occurrit. s. ꝓsidera re in vltimatione virtutis eius. i. inq̄ꝫtū manet ei de potētia ad ledēdū: ꝛ hoc ꝓsiderabis in grauitate sua: aut sua magni tudine: aut sua fortitudine ꝑ q̄ fortitudine ꝓsiderāda oꝫ ꝓsi/derare ipsam rē ꝓtūdentē: vtrū fuerit dēsa solida dura sicut ferrū: lapis lignū plūbū ꝛ silia; vel nō fuerit sic solida dēsa ꝛ dura: sicut terra cemētū ꝛ silia. Et oꝫ ꝓsiderare ꝓcutientem vtrū fuerit iuuenis vel senex: ꝛ vtrū ꝓcusserit a lōge vel ꝑpe: ꝛ an ex directo vel indirecto ab alto: vel de subtus: ꝛ an ira/to aio, vel ipouise: ꝛ imediate. Et silr ꝓsiderādū in casu: vtꝝ ab alto vel depsso loco fuerit: ꝛ an sup rē durā: vt lapidez: ꝛ an sup rē cedentē: vt terrā mollē. Et an res cum q̄ fit ꝓcussio fuerit figure sperice vel plane triāgularis: vel alterius figure angulos acutos hñtis vel nō hñtis eos. ꝛ an cadēs fuerit a capite cooptus vel nudus: ꝛ cui fuerit casus tpe vēti flātis: aut fuerit aer q̄etus. ꝛ an cadēs ceciderit a seipso mediate vl imediate: an fuerit ꝓpulsus ab alio. Et ꝓsilr oꝫ ꝓsiderare in obuiatiōe ad rē ꝓtūdētē q̄ ē minꝰ ledēs q̄; sit casus ꝛ ꝓcus/sio. Et silr oꝫ ꝓsiderare psonā patiētis ꝛ dispōnis eiꝰ ad ma gis vel minꝰ recipiēdū: q̄;to. n. grauioꝝ fuerit cadēs tāto gra uius offendiꝫ, ꝛ nō solū psonā, ſz ēt ptes capitis eius oꝫ ꝓsi derare, eteniꝫ ps posterioꝝ, qꝝ grossioꝝ est denso ꝛ minꝰ est parata ledi, añrioꝝ vō eꝝ. ꝛ oꝫ ꝓsiderare an res ꝓcutiēs ꝑ il/leserit patiētē, an ꝑ aliaꝫ rē, deinde ꝓfr ipm. Et hic sumarie loquoꝝ oꝫ ꝓsiderare oēs dispōnes ꝛ ꝓditiōes rei cōtūdētis ꝛ psone cōtuse, nulli. n. dubiū est ꝙ a re magna grossa grauiꝛ solida: ꝛ a forti ipulsione ducta, ꝛ ex ꝓpinquo ꝛ irato aio for tius ledit q̄; q̄ fuerit cū ꝓditionibus ꝓprijs. ꝛ cōsilr dādū est iudiciū in alijs cōditionibus dictis. oꝫ aūt ꝑdicta cōditionū cōsideratio fieri. dixit Aui. vt ꝑ illud sciaꝫ vltimatio q̄ oꝫ ēe ex fractura. cū. n. fit bona cōsideratio in ꝑdictis cōsideratio/nibus cū recto ꝛ rōnali discursu in oibus eis habeꝫ extima tiuū iudiciū bonū, an sit fractura in craneo, an non, ꝛ ꝓsilr est de magnitudine ꝛ fortitudine. ¶ Et oꝫ in fractura cuꝫ vulnere cutis vt cōsidereꝫ q̄;tas fissure cutis. Dixit Auic. qñq; signat dispōnē fracture cranei scissura cutis in multitu dine sua. sup. ꝛ paucitate ꝛ in sua diuersitate, ꝛ i suo casu pp rectitudinē vnā, ſz hec signatio sūpta a scissura cutis i multi tudine sua. sup. ꝛ paucitate ꝛ in sua diuersitate. ꝛ in suo casu

Signa fracture cranei pe netrātis.

Alis. mandi

pprectitudinē vnā: lz hec ſignatio ſupta a ſciſſura cutis non ſit ſignatio ſignificās oēm ptē. i. totā vnitatē vel oēm ptē. ſ. fracture: qz poſſibile eſt: vt ſupza patuit. q in loco ſciſſure cutis ſit fractura vna z in alio loco vbi nō eſt ſciſſura ſit fractura aliatimo ēt poſſibile eſt q nō ſit ſciſſura in craneo vbi eſt ſciſſura cutis: cōſidera ḡ bñ in hac ſciſſura. dixit. A. qñ fortaſſe eſt fractura iterioz plm magna. ſ. in craneo z nō eſt ſupcutē ſciſſā: aut eſt ſciſſura pua: q̄re opz tūc dixit. A. nēcio vt cognoſcaf diſpō fracture cranei cū ſignationib⁹. ſ. alijs dcis a maxie ex accñtib⁹. Dixit. n. A. accñs qñq ſignat fracturā foze in craneo ſicut apoplexia ſcorhomia deſtructio vocis: z alia ſupzadicta. hmōi. n. accñtia cū ſequunf poſt ꝓtuſionem maxime ilico vl paz poſt. Et vt dicūt aliq poſt paucos dies ſaltē añ ſeptimū ꝓz plm faciūt extenuare fracturā. ¶ Repif etiā alia lra vbi ſupza. q̄ dicit. oz vt ſciaf diſpō fractura craneī cū inſtrīs: qb⁹ q̄rif de fractura: z pōt hre itellectū qñ in teri⁹. i. in craneo fractura eſt magna z exteri⁹ in cute eſt pua opz vt tūc cognoſcaf diſpō fracture cū inſtrīs: cū qb⁹ q̄rif an fractura ſit in craneo an nō: z ingſitio illa fit cū itromiſſione tēte ſubtilis p fiſſurā cutis ꝓfūdādo ipſaz vſq ad os: z ducē do eā hac illac ad dextrā z ſiniſtrā: ad ſurſū: z deoꝛſum: z ad oēs laf⁹ vulneris: z nō ſolū ſemel: ſz plūes ſi indicauerit tibi illud ertimatio tua. Et oz q̄rī in hac ingſitiōe ſi in aliq pte reperif cutis a craneo ſepata: nec nō: qm̄ ſi reperif ſepata ſuſpitionē efficit de fractura: tūc q̄rī oz an tēta adhereat i ductione ſua oſſi z firmef: qm̄ ſic ſuſpitio ſtatiz hī de fractura oſſis opz tñ vt dicta ingſitio oi vice ſoleniter fiat z pgſite vt poſſit hri per ipſam ꝓiectura q vt poſſit ſoleniter fieri. ¶ Dixit Aui. firmef mēbrū. ſ. caput patiētis ſi poſſibile eſt: vel firmetur mēbrū. ſ. manus ingrētis. oz. n. medicū in illa inquiſitione optime firmare. ſ. manū z eā firmā tenere: vt bñ firmet intentionē ſuā de diſpōne craneī: an ſit in eo fractura an non. ¶ Quidā dicunt. ſi patiens nodū palee dētibus rūpere non pōt fiſſura ſi appet eſt penetrās: z ſilr ſi caput egri ſicco baculo leui pcutiaf z mite ſonet: z ſilr ſi non pōt pati ſtridoꝛez puenientē ex filo cerato: cuius vna extremitas poſita fuerit inter dētes infirmi quā firmiter ſtringit z teneat: z altera extremitas teneaf a medico vel aſtante: ita vt ſit tenſum filum ſpm: deinde vngues alterius manus trahātur ſup ipſo filo cū cōpreſſione quadā ita vt per illā cōpreſſionē filū ſtrideat. Et affirmant qdā iſta ſigna eſſe certioꝛa oibus alijs. ¶ Quidā enim ſunt qui experiunf de fiſſura cranei an ſit penetrās an non ſit. nā accipiunt puluerē albiſſimi maſticis z cū albumine ouī diſtēperant donec deueniat ad ſpiſſitudinē mellis z extēdūt ſup petia z imediate ponūt ſup fiſſurā z dimittūt a mane vſq ad ſeꝛo: vel eꝫ. deinde remouent z conſiderāt i ea: z ſi viderint ptē q̄ directe ſtetit ſup fiſſurā magis alijs exiccata tūc iudicāt fiſſurā iterius penetrare. nā exiccatio illius pti puenit a caloꝛe ab interius p fiſſurā aſcendēte. Si autē illā ptē pluſq alias nō viderint exiccatā iudicāt fiſſuram ad interioꝛa nō trāſiſſe. ¶ Dixit Aui. tertij ꝓma tracta. 3. cap. de plaga z incisione cutis capitis. in vulneribus ꝓuenientibus ad pāniculū cerebri accidit laxitas. i. paliſis ſiue mollificatio in latere vulneris z ſpaſmus in oppoſito eius. z nō itellexit q hec eueniāt in ꝑn⁹ vulneris: ſz in ꝓceſſu qñ iā apparēt ſigna mala. nā ſiue vulnus fiat in capite pueniēs ad pāniculum ſiue fiat in nuca pars vulnerata vel pcuſſa mollificatur: z oppoſita ſpaſmaf z hoc cā dr ee triplex. vna eſt q ps ꝓpinqua parti pcuſſe magis debilitaf. Minus vo ꝓpiqua minus: modo ps magis debilitata nō pōt trahi ſupza mānet ſed potius ſub ea relaxaf: z ſic ps loci pcuſſi mollificaf: ſed pars oppoſita minus debilitata contrahi pōt: z ſic cōtracta ſpaſmaf. ¶ Secunda cā eſt: qz ad partē percuſſam: z ſibi ꝓpinquas pfluit multa mā: q̄ vincens partem obturat in ea vias tranſitus ſpūs aialis ad mēbra: vñ attrahit ſenſum et motū z ſic mollificanf. ad ptes aūt oppoſitas z magis diſtātes nō pfluit tanta mā: q̄re non ſufficit opilare vias poſitas ſufficit tñ ledere illas. Unde ꝓtrahunf vt expellāt nociuum. ¶ Tertia cā eſt. qz ad ptem ꝓpinquā percuſſam z ꝓpinquas māe q̄ pfluunt ſunt ſubtiles apte imbibi z imbibūtur nō expulſe pp debilitatē illarū partiū z imbibite molliſicant eas. materie aūt groſſiores remanent in partib⁹ lōginquioꝛibus que non ſunt apte imbibi pp ſuā groſſitiē: quare nō mollificant ſed ſpaſmant: z hz illud dcm̄ Auic. predictum veritatē ꝑm plm: qm̄ ꝓtingens eſt euenire oppoſitum. ſ. q ps pcuſſa ſpaſmef z oppoſita mollificef ꝓpter diuerſitatē cauſarū occurrentiū: z iterū ꝓtingens eſt alterā partiū mollificari z alteraz non ſpaſmari: z econuerſo alteram ſpaſmari z alterā non mollificari. ¶ Dixit Alber. q qñ accidit pcuſſio in dextro timpoꝛe fit leſio in oculo ſiniſtro. z econuerſo. z iō facta percuſſione in altero timpoꝛū accidit vt amittaf viſio oculi oppoſiti. ¶ Dicunt q ſigna leſionis dure matris ſunt doloꝛ capitis qui accidit ex ſolone ꝓtinuitatis z ruboꝛ in facie ex ſpiritibus z vapoꝛibus calidis eleuatis ad eos z alienatio cōpatiente cerebꝛo z ꝓturbatis ſpiritib⁹ eius z lingue nigredo. ¶ Signa vo leſionis pie matris ſunt defectio virtutis ex nimia retractiōe ſpirituū z vocis ablatio cōicāte leſo cerebꝛo z ſpūalibus mēbris: z qñq apparēt in facie puſtule pue ex humoꝛibus acutis z expulſis ad eā. z qñq fluit ab aurib⁹ ſanguis aut ſanies: z ſilr a narib⁹ z vēter ꝓſtrigif qz nā intenta eſt circa mēbra ſupioꝛa. Un̄ obliuiſcif inferiorum z riget coꝛpus multotiens in die. qñ ꝏbunf nerui vſus cerebꝛū z caloꝛ nālis deſerit ptes extmas ēt eſt hoc ſignū certū mortis. ¶ Et dixit. A. eadē ꝑa tertij. cuz inciſio pueniet ad cerebꝛū apparēt febꝛes z vomit⁹ colē. Dicūt qdā ad talēiciōnē ſeqf apa: z ad aſ a ſeqf febꝛis. z vomit⁹ colere accidit. qz ſtatim ſtomac⁹ ꝓpatif cerebꝛo: q̄re humoꝛes colerici: qz aptioꝛes ad fluxū defluūt ad ſtōm. Un̄ accidit vomit⁹ coleri cus: vt ſupza qdē habitū eſt. q nō oīs inciſio pueniēs ad pāniculos z cerebꝛū eſt mortalis: imo dixit Rabi. in pria ptic. aucte Gal. in 2° anatomie viuoꝝ. q icisio pelliculaꝝ cerebꝛū circūſtātiū: z ſiliter inciſio alic⁹. ſ. ptis ſubtilis ex coꝛpe cerebꝛi nō nocet aiali in aliquo. ſ. leſiōe inferēte mortē: z cū puenit inciſio ad vētriculos tūc amittit aial oēs volūtarios motus. ¶ Et ſcias q in inciſiōe pueniēte ad ſupficialē ptē ſbe cerebꝛi aliqñ emittif p eā portio ſbe eius: veꝝ aliqñ ꝓtingit ſaniem groſſam z albā ſup duram matrē ꝓgregari. cūq emittif ex vulnere ſanies illa ſtolidi iudicāt eaz eſſe ex ſba cerebꝛi. tu vo diſcernere debes inter eas. ¶ Dixit Raſ. 14. pti. ex libro ſignoꝝ quotiēs vulnera pueniūt ad cerebꝛū inferunt appoplexiam: z mortē velocē: ſed ſi peruenerint in panniculis excitabunt ruboꝛem oculoꝛū apa alienationem mentis vomitum colericum ſpaſmū z febꝛē: aut forte fiet ex eis laxitudo. i. paralyſis z in maioꝛi parte mortē dabunt z coꝛrūpēt oſſa cranei. ¶ Et dixit. 15. ꝓtinē. aucte Gal. quotiēs frāgif os capitis ſi incipit pāniculus indutus ſup cerebꝛū pati apa v tiū fiet in eo qō appellant medici fungum: z eſt quod eleuabif ad ſuperioꝛa z intumeſcit donec egreditur p craneuz in modum fungi ſi eſt facta oſſis amotio: z quotiens frāgif os capitis z coartatus pāniculus indutus ſuper cerebꝛum a chirurgico ex erroꝛe vel inaduertentia accidit laboꝛanti eo defectus ſenſus z motus. Et ait Raſ. dico q illud vitium erit ſubtile niſi perfoꝛetur pāniculus z rūpatur vicina mater: qz tunc exꝑimetur materia locata: z euaporabit z ꝏꝑimetur panniculus. Et dixit. ſi percutitur aliquis ſuper caput z accidit ei ſincopis z vomitus: z ceſſabit inde manatio ſanguinis: z non mitigabif ex hoc ſincopis moriet. ¶ Dixit Raſ. ibidem. oz dari ſignū fracture in qua remouetur pāniculus groſſus a craneo. De his dixit Paulus. debes ſcire diſpoſitionem ſiphac vtrum ſit adherens oſſi an non. ſi enim fuerit adherēs oſſi nō fiet in vulnere apoſtema calidū: z lz accidit modicū erit z erugo manabit de eo modica: z putredo erit digeſta: ſed ſi ſiphac fuerit remotū ab oſſe vehemētiores ſūt doloꝛes z febꝛes: z mutabif coloꝛ oſſis: z coꝛrūpetur z ma/

Signa leſionis pāniculoꝝ cerebꝛi.

ſigna fracture in q̄ pāniculꝰ groſſus re mouet a craneo.

nabit putredo tenuis. Quib⁹ signis visis. dixit Pau. celeriť fiat incisio ossis: qñq; nisi hoc fiat peiores ꝓditiones aderūt primis: vñ spasm⁹ vomitus colere eruginose: alteratio mentis sincopis ⁊ febris ꝓtinua sient. Cūq; hec accidunt noli curare eū. Et dixit. q accidit pāniculo apa calidum aut ex osse acuto pūgēte ipm: aut ex pōderositate pānoꝝ ⁊ ligature q̄ possunt ei aut ex frigore astringente: aut eo q attenuať regimen vt supabūdet nutrimētū. Et si potus vini fiat supabundanter ⁊ panniculus iste apostemabiť forte ⁊ inflabitur donec ꝑcrit craneo ⁊ sequeť ide spasm⁹ cū morte. ¶ Dixit Gal. in lib. de vtilitate anhelit⁹. ⁊ ponit. 15. ꝓti. q̄tiēs tēdet vuln⁹ ad vētriculos cerebri apopliam ifert patiēti rūpēte os. Ait Raſ. dico siť si nō rupit: ſz infestat ventriculos cerebri apoplexiā infert. ¶ Et dixit. rettulit mihi qdā. q vidit quēdam in quo erat pānicul⁹ grossus sup cerebrū: ⁊ lesus ⁊ quotiēs oppssio de lōge fiebat ei inferebat appoplexiā ⁊ dimissa illa oppssiōe reuertebať ad dispōnē nāle: ⁊ tps tūc erat estiuū: ⁊ vbi hyems eēt statiz q ifrigidareť iferret appoplīā cui nulla eēt cura. ¶ Et dixit Raſ. dico vidi quēdā patiētē de corticibus ossis capitis de fractura ⁊ p⁹ annū sanaris: ſz sanatio tardabat in eo: q defecerat q̄dā ꝓticula carnis vñ erugo bēbat declinationē ⁊ nō corrūpebať siphac. ¶ Et dixit. vidi quendā in maresten: cui⁹ capitis caro tota fetēs erat ⁊ emanabat de eo erugo: ⁊ sanies: ⁊ fcā fissura i iferiori pte loci ipsi⁹ ⁊ ligatura ſsepabili sanat⁹ ē in spatio dierū. xx. ¶ Et dixit. vidi quēdā hītē vuln⁹ i fróte ⁊ pforatū fuit craneū i toto ⁊ sanatus ē: eo q erugo ex manabat semp. Et vidi siphac ei⁹ ee albū vñ noli timere de siū ꝓditiōe huic. ¶ Et dixit. dico qdam pass⁹ est cū lapide frāgēte ꝓticulā vnā de craneo ipi⁹ ꝑz rotū ditatē: ⁊ vidi grossitudinē cranei totā eē ruptā: ⁊ tast⁹. i. tēta al's. tact⁹ cadebat sup pāniculū solidū: ⁊ hoc erat i fróte eius ⁊ nō fuit inde illatū ei aliqđ malū: ſz exēcta fuerūt ō eo. ſ. ossa p⁹ spatiū tpis: ⁊ sanat⁹ ē pfecte. ⁊ ali⁹ erat q pass⁹ erat hoc siť ſz fractura erat i supiori loco ⁊ tast⁹ igrediebať abūdātius: vñ alterata fuit mēs ei⁹ cū febre acuta ⁊ mortu⁹ ē celeriter: ⁊ ego vidi q erugo i ea manabat ad cerebꝝ: ſz ꝑm⁹ sanatus est eo q pcussio erat i iferiori loco ⁊ nō puenit erugo ad cerebrū: ſz erat ei meat⁹ vñ ex manabat. ¶ Et dixit. qdaz cecidit de iumēto ⁊ apta fuerūt sohó ei⁹. i. cōmissure ꝺec apparuit pānicul⁹ gross⁹: qō vitiū fuit ꝓstrictū ⁊ ligamētū: ⁊ vixit postea pplēs ānos: tñ forma capiť corrupta fuit. Dixit Auic. aučte Ga. vidi cui accidit i capite suo fractura ⁊ ꝓcauatū est os capitis ei⁹ p⁹ annū ⁊ sanat⁹ est: ⁊ illud ió qñ fractura fuit i sui sincipite. ¶ Dixit Ypo. 5. affo. i ossis. ſ. capitis fractura si i vanū accepit. i. penetrauerit ad pāniculos desipiētia. i. p̄mixtio rōnis supueniēs malū: q̄ sigñať q̄ nocumētū cōicatū est pāniculis ⁊ cerebro. ¶ Et dixit i. 6ª q̄buscūq; cerebꝝ i sursū ꝙuertiť. i. vertiť siue mouet ꝙ suā nām in q̄ motiōe agitať ⁊ mouet⁹ versus sursū ꝙ suā grauitatē q̄ agitatio ⁊ ꝓtusio accidit ei pp motū localē forte ⁊ subitū euenientē, ⁊ ex pcussione vel casu siue sequať ad ipsaz ruptura manifesta siue nō nēce est febrē ⁊ vomitū fellis. i. colere supuenire: ⁊ cā ē q cōtuso. i. agitato cerebro pp agitationē ⁊ colerā sequētes fluūt ad ipm humores p̄cipue colerici q̄ sunt magis pati fluere ⁊ cānt in ipso apa cal'm ad qō pp cerebri dignitatē ⁊ colligantiā quā hñt cū corde sequiť nēcio febris ⁊ vomit⁹. febris accidit: q: dolēte ⁊ ꝓpatiēte stō ad lesionē cerebri defluit ad ipz colera ledens ipm q̄ sua leuitate ascēdit ad os stōaci ⁊ inde est q expelliť vomitu ⁊ hoc est ꝑm plin. ꝓtingens tū esset vt expelleret in secessum: ⁊ ꝓtingēs est q ad stōm defluat fleg ma maxie subtile fluidū ⁊ accidat inde vomit⁹ flātic⁹ vel secessus flātic⁹. ¶ Et dixit Ypo. in. 7. affo. in plaga seu in percussione capitis. ſ. ad quā sequiť ꝙiunctio cerebri siue fuerit cū ruptura manifesta siue occulta siue vtraq; siue nō stupor. sup. aut ꝙgelatio: aut desipiētia malū. ⁊ intellexit de stupore toti⁹ vel q̄si toti⁹. Est. n. malū q: significat lesionē cōicatā cerebro: ⁊ pōt dici ēt q̄ sit mala cā inq̄tū nō sunt obiecta tractabilia ꝓpriē dēdere. desipiētia est mala: q: sigñat siť lesionē cerebri. Et p̄t dici q̄ sit mala cū nō debite ꝓueniētib⁹ oponibus virtutū iferioꝝ subordinataꝝ virtuti cogitatiue q: lesa est nō debite iperat illis. Et dicūt qdā. q̄ stupor vlis ⁊ desipiētia si magna fuerit ⁊ magna pseuerauerit sut signū mortis. ¶ Dicūt. q̄ rigor in vulnerib⁹ capitis siue fuerit cū fractura siue nō: ⁊ siť i vulnerib⁹ neruoꝝ nobiliū eueniēs spasmū futuꝝ sigñat ⁊ morte. nā rigor i his casib⁹ cātur ex mā q̄ fluxerit ad cerebrū ⁊ descēderit p neruos ⁊ facť spasmū ⁊ tandē segť mors: ⁊ ꝙsiť dicūt de ꝓctionib⁹ eueniētibus neruis. ¶ Et dicūt. q apata circa faciē eueniētia in vulnerib⁹ capiť signū ē malū multitudinez māe ad caꝑ attracte significātia. cū eleuato osse repiť sub eo mā corrupta raro euadet patiēs quotiēs apparet nigredo i dura matre q̄ nō fuerit a cā extrinseca ⁊ nō remouet⁹ ſz ꝙfirmať est signū mortis liuedo vel nigredo q̄ appet in osse: ⁊ nō est cā extrinseca est signū malū: ⁊ maxime si pseuerat ⁊ ꝓfundať. ¶ Dixit Alb. cōsidera signa ⁊ si videris ex accītibus q̄ sigñant sigñatione manifesta sup timorez sicut vomitus colere ⁊ extēsio ⁊ amissio intellectus abscisio vocis ⁊ sincopis ⁊ febris acuta: ⁊ silia eis in plūbus dispōnib⁹ ꝓculdubio nō sanať. Si vides accītia nō terrētia te: vt q: nō febriat nō intēsuz patiať dolorē nō grauedinē cū caput eleuauerit nec tūc patiať scotbomiam bñ dormiat bñ se bēat ad motiones corporis ⁊ bñ ꝓforteť mente bñ appetat digerat ⁊ assellet: vñ tu spas salutē tūc icipe cū curatiōe. Signa plicati ossis ad interi⁹ absq; ruptura cutis vel cranei. ¶ Signa ossis plicati ad interi⁹ absq; ruptura cutis vel cranei. Dicunt qdā sunt q̄ patiēs sōniat hostes iuadere sup se: vñ surgit dormiēdo ⁊ fugit vel arma inuadit vt se defendat vel hostes fuget: ⁊ multa similia opať dormiēs tac si vigilās faceret: ⁊ hoc facit q: imaginatio eius est lesa: ⁊ eo q̄ cerebrum a craneo complicatur grauať ⁊ a suo naturali motu impeditur: tu vero dic q̄ si puer est qui percussus est ⁊ plicatura sit magna grauans supra panniculos ⁊ comprimens eos: tūc ꝑz plurimum apostematur pānicul⁹ durus ⁊ fortasse cerebrum ⁊ sequuntur accidentia mala.

¶ De cura vulnerum capitis absq; fractura. Cap. lj.

Cura vulnerū capitis nō ꝓuenientiū ad craneū variať siue sint vulnera cū cōtusione vel sine ea: ⁊ ꝑm q̄ sunt magna vel parua. Dixit Alb. qñ vulnus est magnū ⁊ times sup infirmū euentū apatis calidi: tunc ꝓpera ⁊ flōma ex cephalica statim: ⁊ nō tardes ilico: ⁊ extrahe ei sanguinē ꝑz q̄ztitatē virtutis eius si nō fuerit ꝓhibens aliquid a flōmia: ⁊ p̄cipue si fuerit sanguis egressus ex vulnere paucus: ⁊ fiat flōmia ex ꝓximo partis vulnerate. ¶ Dicunt quidam. si fuerit vulnus in medio sincipitis vel occipitij fiat flōmia ex cephalica dextra. ¶ Et dixit Albu. caueat sibi infirmus a repletione ⁊ vino ⁊ cibis grossis. supp. si non possit flōmia fieri fiat appositio sanguisugarū vel ventosarū cum scarificatione: ⁊ alia etiā diuertentia adijciant. Et dixit Alb. tunc minuatur ex cibo: ⁊ nō appropinquet carnibus: neq; vino. supp. neq; cibis repletiuis: ⁊ si qdē videris q̄ labia vulneris nō aggrentur p puluillos ⁊ ligaturā ⁊ fuerit simplex: tūc aggrega ea cū sutura. si aūt fuerit cū deperditione carnis: tūc cura vulnus cū medicamine capitali: ⁊ in circuitu eius appone ꝓhibētia defluxū māe ad locū: sicut cotū infusum in oleo rosolo vel mixtū cū vino stiptico. Dicūt attēdēdū est ēt ad eūo nē humoꝝ siqs supfluerit: ⁊ maxime cole. ⁊ hoc p⁹ sanguis eductionē ⁊ ꝰr vtēdū ē cristerib⁹. ¶ Si vo vuln⁹ erit puuz nō erūt nocie dē eūones: maxie si dolor paru⁹ fuerit: ſz intē dať icarnatiōi ei⁹: ⁊ cōsolidatiōi ipsi⁹. ¶ Dixit Gal. ꝛ. cathagenis. ⁊ ponit. 15. cōti. Plaga modica i capite curať cū myrrha ⁊ aloe bñ tritis licinio in eis inuoluto: qñ consolidabit eam: ⁊ secura fiet conditio apatis. ¶ Dixit Serap. si plaga fuerit cū excoriatione tm̄. i. cū vulnere in cute tm̄ superaspgatur ei yreos ⁊ sanabiť. ꝙ si fuerit cōcaua. ſ. vsq; ad os curetur cū myrrha ⁊ aloe ⁊ thure: ⁊ constringatur ⁊ non dis/

¶ De cura fracture cranei per dietam. Cap. lij.

so cū ꝓpietate vel mala effumatione q̄ surgit ab ipsis ledit cerebrū ita ꝙ aliq̄n iducūt appoplexiam ꝛ morte. ¶ Preci/piūt patiēti vt iracundiā odiū timorē furorē ꝛ tristitiā ꝛ ge/stabilium curas a se abijciat: imo ꝓ posse letet ꝛ gaudeat. ¶ Et faciūt eū abstinere a motib⁹ coꝛporeis: ꝛ maxie capitj ꝛ ptiū supioꝛ tenētes eū silētio cū pua locutione cauētes ab eo murmur ꝛ strepitum. ¶ Eiq̄ ꝑcipiūt a somno abstinere diurno nisi multū habuerit hoc patiēs in ꝙsuetudie: aut nisi male de nocte qeuerit: ꝛ ne dormiat post cibuꝫ nisi ꝑterierit tꝑs circa horas duas vt nō repleaꝫ caput effumatiōib⁹ cibi: ꝛ locāt ipm ad iacēdū supra latus ptis vulnerate postq̄ vul nus mānifestū fuerit vt valeat pus ad exteriora exire liberi⁹. ¶ Dixit auctoꝛ ꝓpēdij. getū esse infirmū ꝑcipe. non ergo oꝛ se frequēter de latere i latꝰ reuoluere neq̄ se de loco ad locuꝫ ꝑcipitare. ¶ Dixit Alb. subtilia regimē ei⁹. s. in cibo ꝛ potu. Et dixit administra iterim. s. añ discoopertionē vel ei⁹ abla tionem ꝛ post donec. s. sit securitas de aꝑate regimē qō reti neat inflāmationē. s. ne supueniat. i. vt nō arripiat eū febris. debēt ergo cibi esse pue q̄ntitatis ꝛ pauci nutrimēti nō sum/pti ex difficulter digestibilib⁹ ꝛ tarde: neq̄ ex euapoꝛatiuis ꝛ caput replētib⁹: imo cibi ꝛ pot⁹ eoꝝ sint facilis digestiōis paucaꝝ superfluitatū ꝛ repressiui vapoꝛis infrigidatiui ꝛ ex tinctiui caliditatis extranee. ¶ Dixit Alb. caueat sibi a reple tione ꝛ vino ꝛ cibis grossis: ꝛ maxime eūatiuo cū flōmia ꝛ alijs ꝛ nō fluxerit ex vulnere sanguis mult⁹ ꝛ tali regimine vtēdū est donec secur⁹ fueris ꝙ sedati sint humoꝛes a fluxu ꝛ nō supueniat aꝑa deinceps cibus paulatine augmētari oꝛ in q̄litate ꝛ quātitate nutrimētali. ¶ Debēt ergo i ꝑmis die bus ꝛ donec vꝛus tolerauerit vsq̄ ad sedationē vulneris ꝛ fluxꝰ vitare carnes oēs ꝛ ouа sorbilia lac ꝛ pisces ꝛ vinuꝫ ꝛ oēs nucleos fructuū: ꝛ bis silia: ꝛ aliq̄ q̄ pūt ꝙꝑhendi ex di/ctis. ꝛ sit ꝙtētus in cibis factis ex mica panis lota kist ordei farre auena olerib⁹ mollib⁹ spinachijs attriplicib⁹ blitis la/ctucis ꝛ cucurbitis ꝛ in scōa mēsa sit cōtentus malis coctis piris ꝛ citonijs coctis granatis arācijs: ꝛ silib⁹. ꝛ si esset sti/pticus ꝑm vētrē posset sumere ouo vel tria ꝓuna recētia vꝛ ficca in ꝓncipio mense ꝙ si dicto tpe ꝓtigerit. al's. coegerit te aliqd ad exhibitionē carniū tūc exhibe carnes auiculaꝝ bo/naꝝ aut pullaꝝ puaꝝ vel pulloꝝ ꝑdicū salianoꝝ alterata et exhibe eas ꝓtritas poti⁹ q̄ solidas: ꝛ sit in ocō tpe cōtentus sumere in potu aquā ordei aquā decoctā cū zuccaro vinum granatoꝝ vel berberoꝝ iulep ro. vel violatū ꝛ silēs potus: ꝛ si coegerit te nēcitas ad vini exhibitionē: tūc ꝓcede vinū al/bū clarū paucifeꝝ: ꝛ tū bñ limphatum cum aqua decocta. ¶ Ait Raſ. 15. ꝓti. dico in his qb⁹ cōmotū fuerit cerebrum ex casu ꝛ ꝑcussione ꝓferūt cerebra gallinaꝝ data in potu. In memoriali abdus. ꝑcussio si accidit i capite ꝛ exinde emittiꝫ de cerebro sanguis dādū est ei in potu de ceruicib⁹ gallinaꝝ assis. ꝛ ēt in cibo toto posse frequēter. al's. efficienter. ¶ Et Aui. dixit. oꝛ vt cibet bñs vulnera cū fluxu sanguis: ꝛ loq tur de vulnerib⁹ capitis: lz sit ꝓueniēs ēt in alijs vulneribus cū fluxu sanguis cerebellis gallinaꝝ assatis q̄stum possibile est ipsa. n. ꝑm q̄ testificanꝫ qdā cōfortant cerebrū ꝛ retinent fluxum sanguinis: lz sit in eis sīa alia. i. de alijs iuuamētis eoꝝ: vel alia. i. alterius viri: ꝛ oꝛ ꝑcurare ventrē eūare a supfluitatibus omni die spē te: vel cū auxilio cristeris lenitiui vel suppositoꝝ: ꝛ si posset ante oēm cibationē assellare melius foret: ꝛ ꝑcuret ēt vrinā emittere in horis solitis: a vomitu autem oino abstineat.

¶ De cura fracture cranei per potionem. Cap. liij.

Utrū fractura cranei possit curari absq̄ amotione ossis.

Hactēꝰ cura ista ponaꝫ sciēdū est ꝙ diſcoꝛdia iter artifices huius artis est an fractura cranei penetrans possit curari absq̄ a/motione ossis. Hal. nāq̄. xj. de inge. sani. ꝛ Hal. 9. ꝓacti. ꝛ Alb. i scōa ꝑte opōnis manualis. Et Aue. colliget. 7. ꝛ Aui. hoc q̄rto cap. de fractura cranei vna ꝓuenire videnꝫ ꝙ in fractura cranei penetrāte necessariū sit de osse amouere nisi in ipsa fractura fuerit de eo amotū suffi ciēter. Et Zoar dixit. si icisio vsq̄ ad ꝓfundū cranei penetra uerit tūc oīno opus ei⁹ est chirologo ꝛ opone manus. Pro/bat aūt hoc Hal. vbi. s. argnēs sic. ꝑsupponendo ꝙ ad fra/cturā ex dolore ꝛ agitatione defluāt māe: ac ēt ꝙ in ipsa due humiditates cōgeranꝫ: vt supra patuit in vulneribꝰ oib⁹ ꝙ necessariū sit ꝓhibere fluētes ꝛ resoluere fluxas ꝛ cōgestas: ꝛ ꝙ ꝓhibitio fluētiū ꝛ resolutio aliaꝝ nō possit fieri nisi aut cū ligatura vel cū medicinis vel ꝑamotionē cranei: ꝛ tūc ar guit. illa cura nō pōt fieri ꝑ ligaturā neq̄ ꝑ medicinas. ergo oꝛ fiat ꝑamotionē ossis. ꝓña. tz. a sufficiēti diuisiōe: ꝛ assis ꝓbat. ꝓio ꝙ nō pōt fieri per ligaturā ex eo ꝙ ligatura ꝓue niens ad ꝑdictā fracturā ossium capitis nō pōt fieri sufficiēs ad curā. nō enim pōt fieri ligatura q̄ fit in ꝓncipio ad ꝓhibē dum defluxū humoꝝ ꝛ trāsmittendū ad alia iaz fluxos: qm̄ talis ligatura oꝛ sit cū maioꝛi strictura ptis fracte: vt su ꝓra patuit. cap. de ligatura fracturę ossium: q: obstat figu/ra cranei: ꝓp quā nō pōt in eo fieri strictura sufficiens: ꝛ da/to ꝙ posset fieri adhuc non sufficeret ad curā: q: non ꝓhibe/beret nisi mām fluentē a ptibus extrinsecis craneo mām vo fluentē interioꝛibus ꝛ ad interioꝛa cranei ꝓhibere non va/leret vt notū est: neq̄ etiam iam fluxā ad interius cranei ad alia loca transmittere valeret: neq̄ etiam ligatura que fit in ꝓcessu fracturarū ossiū ad attrahendum nutrimentum ꝓ gnatione poꝛi sarcoydes: aut ꝓ cōseruatione plasmatis re staurati ossis nēcia est ꝓmo q: ossa capitis fracta nō restau ranꝫ nec cōsolidanꝫ ꝑ poꝝ sarcoydem: sicut alia ossa: ꝛ q̄d de carne gnanda loco ossis deperditi exigitur illud est parū valde. plasma ēt cranei seipso cōseruaꝫ. Neq̄ ēt pōt predicta cura fieri ꝑ medicinas. ꝓma non per repercutiētes vel trās mittētes ad alia: qm̄ dixit Hal. si medicamen hmōi actionis ingrere voluerimus nullū qō nobis sine ligamēto sufficiat inueniemus: ꝛ ligamentū: vt dcm̄ est: sufficiens fieri non va let. neq̄ pōt fieri per medicinas resolutiuas obstante cranei densitate: aut ēt timeꝫ ne plus attrahant q̄z resoluant. ¶ Et ꝓp ꝑdicta dixit auctoꝛ cōpendij. fracture in ossib⁹ capitis cu ra a cura fracture aliorū ossium dissimilis est: q: ipse ē cra neum solidari neq̄ vllum ligamētū fieri. s. debite factum qō non generet aꝑa ꝛ tumorē. ¶ Et assignās Aui. cās dissimilitu dinis curationis dictarū fracturaruꝫ. dixit. ꝙ vna de causis est: q: nā super craneo fracto non restaurat aroſbot fortem qui' bz ligare ptes eius solutas sicut in alijs restaurat ossib⁹ imo restaurat ipm debilē ꝛ vilē respectu eius qui in alijs gene raꝫ ossibus. ꝛ cā huius duplex est. vna ex pte māe. naz po rus oꝛ gnari ꝓportionaliter ossi qō oꝛ ligari. mō os cranei nō est hñs grossitiē ꝛ densitatē duram ꝛ solidā sic alia ossa ꝛ iō non oꝛ hre poꝝ ita durū ꝛ grossuꝫ. alia cā est sumpta ex pte finis q est ꝙ si poꝛus hñs ligare craneuꝫ fuisset durꝰ ꝛ gros/sus vt est q alia ligat ossa nimiū grauasset supꝑ pāniculos ce/rebri cū qua aggrauatione lesisset eas ꝛ ꝓhibuisset a motu ipsoruꝫ. Os ēt cranei nō eguit poꝛo ita duro ꝛ forti: vt alia ossa: q: caput nō bz moueri motib⁹ foꝛtib⁹: sicut mouentur alia mēbra: quos foꝛtes motus vt tolerare possent alia mē/bra sine lesione eguerūt poꝛo duro ꝛ forti. ¶ Scōa cā diuer sitatis curationū ꝑdictarū. dixit Auic. est q: amotio cranei fit vt pus effusum ad interioꝛa cranei hēat exꝑirationem ꝛ egressionē ad exterioꝛa vt nō retineaꝫ ne sequanꝫ accidentia mala: ꝛ hec est cā: q̄re non queriꝫ in fractura cranei vnitio ꝛ cōiunctio ptiū solutaꝝ: sicut in alijs ossib⁹: in quoꝝ vnitate ꝛ restauratiōe nō est timoꝛ ꝑdictus. ¶ Et tertia cā dixit. A. q: ab alijs ossibus fractis ꝑter ossa capitis cōuertit ligamē/tū ꝛ additionē. s. humoꝝ fluentiū ad ipsa: ꝛ ēt in eis ꝓtēas humiditates redit ad alia loca: sed tale ligamentū reddens additionē ꝑdictā nō est possibile facere sup caput ꝓpter situ ei⁹ ꝛ iō est nēciū accipere os ꝑm q̄ntitatē per quam egrediaꝫ vi rus vt est necessariū. ¶ Quarta cā est: vt dixit Aui. q: sic in alijs ossib⁹ hñtib⁹ medullā cū accidit ex ligatura exprimēte

ꝛ expellēte vt mā tranſeat ad medullā: tunc eſt nobis neciuꝫ diſcooperire ꝛ mūdificare virus vt non corꝛūpat medullā ꝛ corꝛūpat inde os ꝛ totū mēbrū. ita ꝛ multo magis erit hoc neciū in craneo cū ꝓtineat in ſe vel ſub ſe membra nobiliora q̄ medulla. nō ergo dixit Auic. erit excuſatio pp dictas cās de inciſione ꝛ de detectione loci ꝛ ꝓhibitione icarnationis eiuſ vſq; quo ſecur⁹ ſis q̄ mūdificatio ſit ꝓfecte fcā. Et ſubdit Auí. ét ſi timor nō ſit de curſu vir⁹ ad ītēriora oſſis qō incidi mus: adhuc hec cura dꝫ fieri: ꝛ rō aſſignat: q; hic eſt mod⁹ curationis tutior. in curatione ſupra modū ſuſpectū eſt elīgendū. ¶ In oppoſitū aūt ꝓdicte ſnie auctoꝛ ſunt due ſecte: quaꝝ vtraq; approbat fracturā cranei penetrātē: ét cute nō vulnerata poſſe curari abſq; inciſiōe cutis ꝛ abſq; oſſis amotione: vel differēter: q̄rū vna eaꝝ approbat hāc curā poſſe fieri cū medicis ſimplicib⁹ ꝛ ꝓpoſitis ab extra capiti approximatis quaꝝ vt⁹ tāta eſt q̄ ſufficit attrahere exteri⁹ qō ſub craneo fuit collectū ꝛ ſubtiliare illud donec ét ꝓdictā rimulā trāſeat ꝛ ereat ꝛ qō de collecto nō fuerit aptū attractioni virtutis eaꝝ eſt illud euaporare ꝛ reſoluere ꝛ conſumere ꝛ tandē fracturā q̄ i oſſe ꝛ q̄ in cute fuerit conſolidare: ꝛ q; talis medicina repiat notū eſt. multe enim ſunt medicine ſimplices ꝛ cōpoſite attractiue ꝛ reſolutiue ꝛ ꝓfūde. ¶ Et confirmat auctoritate Serap. cap. ō ſoda fcā a cā ꝑmitiua. q dixit. q; ſi appareat os fractū: tūc opꝫ vt ingenieꝛ in re ei⁹: ét ē vt calefacias oleū roꝝ. ꝛ fūdas ipm ſup loco eius. duo vō labia fiſſure q̄ eſt in cute vel pāniculo cōnectes adinuicē ꝛ ſues cū filo ſete groſſe vel lini: ꝛ poſt ſuturā admiſtra puluerē quē poſuit: ꝛ poſt ſtringe locū ſtrictiōe bona ꝛ ſoluaꝛ in oib⁹ duobus dieb⁹: ꝛ ꝓſequereq; illud donec reſoluaꝛ apa ꝛ conglutinet⁹ pcuſſio. Et ſic vides expſſe q; Serap. affirmat fracturaꝫ cranei poſſe curari ꝛ ſanari cū medicinis appoſitis abſq; amotiōe oſſis. ¶ Et confirmāt hoc auctē Dio. q dixit. q; q̄n fractura eſt in oſſe capitis bethonica ꝓtuſa ſepe ſupponaꝛ loco ꝛ ſepe emplm ex eo fcm̄ inouet. eteniꝫ mira celeritate ꝓglutinat ꝛ tāta eſt eius virt⁹: vt ét oſſa fracta exhat. ¶ Et Gal. in cathageneſio. dixit vng̃ plage capitis ꝛ ꝓprie quotiēs rūpit aut ꝓtūdit os dꝫ eſſe fortis⁹ alijs vnguētis attractiuis vt attrahat oſſa fracta pua ꝛ humores groſſos ad exterius: et cōpoſitio eius dꝫ fieri de molliētib⁹ ꝛ calidis ad moduꝫ vnguēti baſilicon: in quo cadat oppoponacū ariſtologia ꝛ modicū euforbij: ꝛ filia. ¶ Et cōfirmant hoc ét auctoritate. A. tertij prima. tracta. ȝ°. ca°. de plaga ꝛ inciſione. vbi ait. q; prīncipiū cure ꝓſiſtit in emplis: q̄m cū eis erit rectificatio velox: ꝛ itē aūcte eiuſdē q̄rto huius. vbi inqt. In fractura vō vbi nō eſt niſi fiſſura. ſ. q̄ nō eſt cū ea attritio in oſſe neq; ſeparatio dure matris ab eo: neq; leſio alia in ea: ſed ſolū eſt in oſſe fiſſura penetrās: q̄uis ſit plurima. ſ. q̄ntitate diſcreta vel ꝓtinua ꝛ appareat cū ea illud inter qō ꝛ os nō eſt niſi cortex. i. qō appareat leſio in pāniculo corticali. i. tegēte os extrinſec⁹ i. gingia matre multotiēs ſufficiūt ad curationē ſtrictura labioꝝ vulnerū. ſ. cū ſutura vel ſine ea ligamētū ꝛ emplm. ſ. attractiuū reſolutiuū. ¶ Et confirmāt hāc curā eſſe veracem pp experiētias multas q̄s aſſerūt feciſſe ꝛ vidiſſe nō ſolū ſemel: ſz frequēter: intm̄ q; aſſerunt multo plures ſanari p hāc curā q̄s per curā cū inciſione cutis ꝛ amotione oſſis. ¶ Scōa vō ſecta dixit. curari poſſe fracturā cranei penetrātē ſiue cuꝫ leſione pānicul⁹ꝝ ſiue nō: imo ſiue cū leſione cerebri non attingēte ad vētriculos eius ſiue fuerit cū vulnere ſiue cū ꝓtuſione cutis ſiue nō: cū medicinis ebibitis: de quaꝝ ꝓprietate eſt mūdificare ꝛ abſtergere ꝛ reſoluere ꝛ cōſumere oēm ſordiciē ſiue mām ꝓſolidationē ꝓhibentē ꝛ p oīs hāc fracturā cōſolidare ꝓdictā. Has aūt medicinas dicūt eſſe reperibiles ꝛ de facto apud eos reptas ꝛ experimentatas ab eis frequēter. Et principalis huius ſecte ꝛ primus apud nos inuentor ꝛ opator fuit Hugo lucanus: ꝛ ſecutus eſt eū Theo. cū pluribus alijs famoſis chirurgicis. ¶ Sciendū q; plures opatorū huius artis noſtris tpibus ſequunt curā fracture penetrātes p chirurgicū inſtrm̄: q̄m putant hmōi fracturā nullo mō curare poſſe emplis ꝛ potionib⁹. ꝛ dicūt. q; nō lꝫ aſſimilare hāc fracturā fracturis alioꝝ oſſium pp cās a Gale. ꝛ ab Auí. ſuperius aſſignatas. Et aſſerūt nullū medicorū remediorꝝ ſufficientiā p̄ſtare poſſe ad excollationē mūdificationē ſeu reſolutionē virus ſub oſſe collecti p̄ter ablationem oſſis put auctores poſuerūt. ¶ Et ad vtentes emplis ꝛ medicis exterioꝛib⁹ dicūt. medicinas quas eis iponūt tales oportere eē violēte caūtatis: in quaꝝ approximatiōe timor eēt de maiori attractiōe māeꝝ ad locum q̄ſ fit illud qō de materijs collectis ibi reſolueret. vñ potius apatiōis q̄ſ ſanationis cā foret. ¶ Ad aūctē aūt Ser. quā allegāt. dicūt. q; nō itellexit illud in oi fractura. ſic iſti modi fracture approximāt emplꝫ ſz intellexit in fractura in q̄ ſufficiēs q̄ntitas oſſis ablata fuerit p quā poſſit expurgatio ꝛ reſolō fieri. nō aūt in ea in qua nulla portio oſſis eſt amota ſicut in capillari: ꝛ ſilib⁹. Quidā aūt ét eoꝝ. dicūt. q; tot⁹ ille ſermo Ser. referꝫ ad ſolōnes capitis factā ſine fractura cranei penetrāte. ¶ Et ad aūctem Auí. quā allegāt. tertij p̄ª. q; initiū eūonis ꝓſiſtit in emplis. dicūt. q; ipſe intētionē habuit ſolū ad curā vulneris inq̄ſtū vuln⁹ eſt cui⁹ ꝑncipalis intētio curatiua eſt exiccare ꝛ conſolidare: q̄ q; ꝑncipalis eſt ꝛ ꝑia intēta a medicō ꝑn̄ curatiōis dici pōt. Verūtm̄ iſta p̄ñt dici intētio curatiua. a ꝑn° vō intentio curatiua nō pōt in oib⁹ vulneribꝫ ꝛ fieri ꝛ adimpleri: maxime in qb⁹ timeꝫ de fluxu māe ad locū: aut i qb⁹ mā i loco collecta ē: de qb⁹ ſūt ꝑcipue vulnera capitis cū fractura cranei penetrāte: i qb⁹ vt patebit: oꝫ iſiſtere in ꝑn° ad ꝓhibitionē fluxꝰ māe ad locū ꝛ ad mūdificatiōez māe collerice: pp cuius mūdificationē. dicūt. neciā ē ablatio oſſis quā auctores ꝑcepeꝛt. ¶ Et ad aūctē. A. q̄rti. 5. dicūt. q; itellexit ō emplb deſiccatiuo ꝛ conſolidatiuo. ¶ Deridēt aūt iſti ꝛ ſubſanāt eos de ſcōa ſecta q aſſerūt fracturā cranei penetrātē poſſe potionibus curari: ꝛ maxime potiōe q̄ vtunt⁹ q̄ eſt ex vehementer calis medicinis ꝛ ipſi exhibēt eā in ꝑn°: vñ ſūt cā ſubtiliationis humoꝝ ꝛ facilioris ꝛ velocioris defluxꝰ humoꝝ ad locū dolētē ꝛ debilitatū ex pcuſſiōe: ꝛ ſil⁹ ſūt cā ſubleuationis vapoꝝ ad caput: ꝛ ſic ſūt cā apatiōis loci ꝛ iterit⁹ ifirmi. Negāt q; aūctē Hugonis ꝛ Theodouici ꝛ ſequaciū: ꝛ experiētias q̄s ipſi aſſerūt ſe feciſſe pp ꝓdicta: ꝛ p experiētiā q̄ q̄nq; denūciauit fracturā cranei penetrantē cū emplo appōne ſanatam fuiſſe. ¶ Dicūt qdā. q; q̄ſuis cura cū emplis ſit poſſibilis: ipſa tñ nō eſt eligēda: q; ipſa ē fallax niſi i caſu in q̄ cura p amotionē oſſis nō poſſet fieri: aut q; nō fuerit ydoneus opator: aut q; patiēs oīno: renuerit opationē chirurgici: aut q; fuerit multū debilitat⁹ nō valēs illā tolerare. ¶ Et alij dixerūt. q; ſi in oſſe fuerit ꝓtritio. i. cōminutio i fruſta ſepata tūc cura cū emplis eſt oīno renuēda: q̄m ſi os cōminutū intus remanebit nēcio putrefiet ꝛ corꝛūpet tā q̄ꝫ a nāe regimine derelictū. Et dixerunt. q; in fractura ſtricta ſiue capillari arta cum emplis ſilr fugiēda eſt: q̄m nō poſſet emplm q̄ſtūcūq; attractiuū ſordiciē deſubtus ex attrahere obſtātib⁹ fractura fiſſure ꝛ oſſis dēſitate. Et iō dicūt. in ꝓdictis duob⁹ caſib⁹ nō decipiant⁹ egri vt eligāt curā cū emplis: q; eēt interitus eoꝝ. ¶ Et dixit Gal. al⁹. Hētil. illud qō decipit vulgares ꝛ ignorātes eſt qō in magnis pcuſſionib⁹ capitis: in qb⁹ fractura in oſſe magna fit ꝛ multū apta ſiue fiāt cū re incidēte ſiue cū re ꝓtūdēte pcuſſione caſu vel obuiatiōe: ita vt manifeſte pānicul⁹ videaꝫ videruntꝫ p appoſitionē emplī liberari patiētez ꝛ ex fractura parua vel capillari oſſe per inciſionem rōnales amoto moꝝ. Uñ arguunt hoc patiens p appoſitionē emplī liberatus eſt ꝛ patiebaꝫ fracturā tā magnā. ille aūt q tā parua fracturā patiebaꝫ mortuus eſt per oſſis amotionē. ergo cura per appoſitionē emplī melioꝛ eſt ꝛ ſecurioꝛ illa: ꝛ illi extimant q; ſi ille qui mortuus eſt ex parua fractura fuiſſet curatus cū emplo q; nō fuiſſet mortuus: ſed viriſſet ex quo cū emplo liberatus eſt patiens fracturā magnā: hoc itaq; extimantes vulgares glorificant emplaſtrū ꝛ collaudant opera

tionē cū eo ⁊ vituperant amotionē oſſis: ⁊ oēs qui ſe tali curationi cōmittunt. ¶ Uerū mihi aſſignauerunt quidam ex opantibus cū emplo quaſdā cās pp quas renuenda eſt magis opatio manualis q̄z appoſitio empli ⁊ eaꝝ prima eſt dolor qui ſequit ad inciſionem cutis ⁊ eius excarnationē ⁊ ſeparationē gingie mſis ab oſſe. Et dolor tam magn⁹ eſt valde ꝓſternens virtutem ⁊ attrahens reuma ad locū: qō virt⁹ debilitata ex prima percuſſione ⁊ ex illo dolore repellere ad alias ptes nō valet: ſed illud ſuſcipit i ꝓiudiciū ſui. ¶ Scōa eſt: qz in tali inciſione fit magna emorꝛoſagia ex loco ex quo fieri non dz que frequēter debilitat virtutē multū: frequēter ēt eſt cā maioris attractionis ad locū q̄z extractionis ex loco in ꝓiudiciū patiētis. ¶ Tertia cā eſt agitatio ⁊ cōmotio cerebri q̄ ſequit ad inciſionē oſſis cū per inſtra raſpatoria ſiue bꝛuſtatoria ſiue abraſoria remouef q̄ cerebꝛi cōmotio eſt cā debilitationis eius ⁊ fluxus māeꝝ ad locū. Et vt dicunt nō pōt caput patiētis tā bñ firmare ſup aliquā re ſolida nec ſic ab aſtāte teneri q̄ effugere poſſint illā cōmotionē. ¶ Quarta cā eſt vt inductio ſuſpitionis ⁊ timoris magni periculi ⁊ mortis ſup patientē cū audiuerit ⁊ intellexerit amotionem oſſis fore neceſſariā: vñ nō ꝓfortabif mēte ſic pri⁹ hortabaf ⁊ ſperabat de ſalute: ⁊ qñq̄ ex illa diffidit de ſalute ſua: ⁊ eſt hoc in oi egritudine malū. ¶ Quinta cā eſt ignorātia chyrurgicoꝝ ignorātiū ⁊ opantiū in his caſibus quā cōfirmat aucte Zoar: q dixit. q̄ in hoc noſtro tpe pauci iueniunf qui facere hoc ſciant ⁊ ſpāl⁹ q ſciant hanc artē expientia: ⁊ rōne qz ipoſſibile eſt tale opus ſolū vbis exercere. Et tibi erit difficile inuenire hoiem pfectū in hac arte q ſit ex illis q habēt intellectū ⁊ ꝓſuetudinē in ea ⁊ qui ex nā ſui ⁊ cōplone habilis ſit huic arti ⁊ in ea expertus fuerit lōgo tpe: qm̄ nō dz recipi aliquis ad hoc exercēdū niſi longo tpe fuerit diſcipulus cū magiſtro optimo ⁊ pfecto: ⁊ ipſe ēt pſemet fuerit lōgo tpe practicatus: ⁊ tales ſunt inexercitati in hac arte ⁊ exercitio recte cognitionis: ⁊ maxime in rebus arduis q̄ eueniunt in fracturis cranei. Appet qz multi in eoꝝ manibus moziunf qui ſi haberent rōnabilē experientiā in oſſis amotione curarent ⁊ ſanarent eos. Subdit. n. Zoar. nō vidimus neq̄ audiuim⁹ aliquē chirologū hoc noſtro tpe qui ſit pfectus in hac arte: qz ſi quis eſſet pfectus nemo ex fractura cranei ſolum mozereſ. ⁊ ſi ex gr̄a dei eſſe cognoſcif illi cui pfectus in tali neceſſitate vel ſiñ medicus aduenīēs q̄ipm liberet. Et ſil⁹ ex ſnia diuina oꝛ eſſe qñ alicui imperitus aduenerit ⁊ inde moriatur. ¶ Dixit Lafrancus noui lōgo experimēto q̄ multo plēs curanf p medicinas q̄z p amotionē oſſis: ⁊ ego nō vtoꝛ inſtris ad amouēdū os niſi in duob⁹ caſib⁹. vnus eſt qñ craneū fractū fuerit q̄ ps fracta ſubintrauit ptem ſanā. ſcōs eſt oſſis aliqō fruſtū a craneo ſepatū pūgat durā matrez: ⁊ hoc iō ne dura mater cōpreſſa in caſu primo ⁊ pūcta in caſu ſcōo dolorē patiaf q̄ ſit cā attractionis humoꝝ ⁊ apationis ei⁹. ¶ Et dixit. ſi mihi obijciē quō pōt ſine oſſis amotione ſanguis ⁊ ſanies exiccari abſtergi ⁊ exſuccari q̄ primulā deſcendit ⁊ ſupra duꝛā matrē cecidit. Rñdeo q̄ p eandē viā: imo ⁊ melius pōt pillā viā exalare: ⁊ maxime oū ſanguis ⁊ ſanies illa non ſit in dura matre collecta: ſicut in apate orta ⁊ incuneata: q̄re melius actiōi nāe ⁊ medicine obedit: ⁊ qūo nō: cū ēt frequēter mā frenetis ⁊ litargie p empl'a exterius appoſita reſoluaf vbi nō eſt cranei fiſſura nec vuln⁹ in cute. ¶ Attñ nō obſtātibus ꝓdictis vbis eoꝝ. dixit Bētil'. q̄ lz ꝓtingat qō raꝝ eſt pua fractura p amotionē oſſis mozi ꝓtingit illud pp oſſis ablationē: ſz qz pcuſſio: quāuis fecerit puā fracturā fuit cū praua ⁊ maloꝝ accītiū inducta vel in coꝛpoꝛe male diſpoſito: ita q̄ ſi cū emplo vl'aliter qūocūq̄ tales ſic pcuſſi curarenf adhuc mozerenf. ¶ Quidā aūt alij moti expiētia qua viderūt iā multos p empli appōnē liberari. dicūt. poſſe eſſe curā fracture cranei penetrantis fieri p empli appōnem. Uez nō in oi oibus coꝛpoꝛibus ſz in eis ſolū: in q̄bus inueniunf he ꝓditiones. ſ. q̄ coꝛp⁹ patiētis nō ſit plectoꝛicuz neq̄ cakokimū: ſz ſit bonoꝝ ⁊ tēpatoꝝ humoꝝ ex bono regimine q̄ō p̄ceſſit ⁊ nō ſit ꝓſuetū pati egritudines capitis q̄ accidunt pp influxū humoꝝ ad ipm: ⁊ q̄ fractura oſſis ſit manifeſta ⁊ apta. Et q̄z to aptioꝛ fuerit ⁊ plus erit abiectū de oſſe vſq̄ ad notabilē q̄titatē tāto iſta ꝓditio eſt melioꝛ: ⁊ q̄ fractura ſit apte nō ſolū in oſſe: ſz ēt in cute: ita q̄ ſit ꝓdecenter amplo oꝛificio cutis ſuppoſite fracture: ⁊ q̄ ſit fractura ſine oſſis ꝓtritiōe ⁊ cōminutione: ⁊ q̄ in ocō coꝛpe ſatis a ꝑn⁹ fracture fuerint p̄miſſe eūones ⁊ diuerſiones ſufficiētes ⁊ ſit patiēs adhuc cū bona fortitudine vtutis: ⁊ maxie expulſiue cerebꝛi ⁊ pāniculoꝝ ei⁹. Stātibus enim ꝓditionibus p̄dictis poſſe ē curationē fracture penetrātis fieri ⁊ pfici ⁊ in coꝛpe bñte ꝓditiones p̄dictas nō timef de fluxu humoꝝ ad locuz: ⁊ nō timef de retētiōe virus ſub craneo: qm̄ hz in eo vir⁹ viaz vñ trāſpiref ⁊ ex ea ⁊ p quaz attrahaf ab empl'o attractiuo coopante ēt in hac vtute expulſiua forti ⁊ mūdificabif loc⁹ pfecte ⁊ conſolidabif fractura ⁊ liberabif egrotās. illud. n. q̄ō mouit auctores ſupradictos ad amotionē oſſis fuit vir⁹ ſub eo collecti expurgatio ne retētū pāniculos coꝛrūperet ⁊ cerebꝛū. Uñ Aue. colliget. 7. ait. aut ſi fractura ſit in oſſe cranei vt penetret vſq̄ ad telaz neceſſe eſt vt circa fracturā os amoueatur vt mundificari poſſit a ſanie tela: ne tela coꝛrumpaf ⁊ ſi ſic non fieret ſanari non poſſet. ¶ Multi alij dicētes ſūt curationē cū emplis eſſe magis eligendam q̄z per oſſis amotionē pp rōnes ſuperi⁹ aſſignatas pp q̄ō arguunt maius piculū iminere in cura p oſſis amotionē q̄z p empli appoſitoez ⁊ de duobus piculis minus piculū eligendū eſt. ¶ Excipiūt tñ ab hoc tres caſus: quoꝝ vnus eſt in fractura cranei ſine vulnere in cute in quo caſu dicūt añ empli appoſitionez eſſe cutē ſufficienter ſcindendā. ¶ Scōs caſus eſt. in oſſis cōminutione in qua ꝓtingat fruſtū ab oſſe totaliter ſepari ſiue ab intra ſiue ab extra vnuz vel plura: qm̄ expedit ingeniare ad illius fruſti amotionē quā empl'm facere non poſſet ſaltez ſi magnū fuerit etiā ſi in coniunctione oſſis cōtingat ad intra fruſtū poſſe fieri non ab eo ſeparatū qō pāniculuz pungat: ⁊ vulneret ⁊ q̄ amouendū eſt oino: q̄ amoueri non pōt niſi per amotionē oſſis. ¶ Tertius caſus eſt qñ ſimul cum fractura etiā eſſet in pte illa plicatura q̄ grauaret ⁊ cōprimeret pāniculum: qm̄ opz talē ptem plicatam amoueri: ſicut etiaz hoc neceſſe in plicatura cranei ſiue fractura ſi cōpreſſerit pāniculū: vt ſil⁹ os amoueaf: fatentur tñ q̄ noſtris tpib⁹ oēs illi qui curant fracturā cranei cū emplo ſunt ydiote imperiti ignorātes qūo ⁊ qñ ⁊ quo empl'o vti debeant: quapp magnū piculum eſt ponere ſe in manibuz eoꝝ. Sed ſi reperitur vir ꝓbus ⁊ in arte bñ inſtructus qui ſciret debite ⁊ rōnabiliter vti empl'o ipſe etiā magis eligendus q̄z manualis opator. ¶ De opōne aūt ſcōe ſecte vtētis potionib⁹ nō vltra ꝓpoſ quoꝝ: qz noſtris tpibus paꝝ eſt in vſu: attñ rettulit mihi chirurgicus qdam fidedignus q̄ vſus fuit aliq̄ potionib⁹ illorum ⁊ inuenit in eis effectū veracē pp quā cām ⁊ ſūmā inuētoꝝ haꝝ potionū in hoc caſu pſequar ⁊ tāgā oēz modū curationis p inſtrm potionis. ¶ Aui. recitans ibi verba q̄ ſunt ſcripta a Ha. ſcōo miemīr. dixit. tertij. prima. ſup. ſi ſine plaga fuerit percuſſio cura eſt due res. ⁊ ſi eſt cum plaga ē tres res. ſ. prime due ⁊ tertia que eſt ad plagā. De primis aūt duabus. dixit. opz vt tua intentio ſit vt dolores ſedes q̄ztum potes. ⁊ hec eſt prima intentio. ſcōa eſt vt elonges mām q̄ztuz potes a loco leſo omnimodo. ſ. euacuatione ⁊ diuerſione ad oppoſitum. ⁊ be ambe intentiones exiguntur vt ꝓhibeaf apoſtema maxime a cerebꝛo ⁊ pāniculis eius. ſedatur. n. dolor vt trahaf mā ad locū ⁊ euacuaf ⁊ diuertitur materia vt fluat ad ipſuz vñ in quacūq̄ pcuſſiōe. in qua dolor eſt fortis eſt cā attractiōis humoꝝ maxime in coꝛpe repleto: in q̄ humores parati ſunt fluere ad locū pcuſſionis ⁊ doloꝛis pdcē due intentiones iplende ſunt. in oibus aūt aliis coꝛpoꝛibus in quibus nō ſunt humoꝛes mali: neq̄ ſuperflui: neq̄ ad pcuſſionē ſequit doloꝛ fortis attrahēs ipletio eaꝝ nō ē neceſ/

q̄ empl'm fit melius amotiōe oſſis.

Alia opinio.

Alia opinio.

saria. ¶ De 3ª aũt intẽtione q̃ ẽ ad plãgã si hz ipleri p cirurgicũ istm dr i sequẽti ca°. Si ãt dz ipleri p instrm potionis dr de ea i isto. ¶ Intẽdẽs ãt Hal. 2° miemir. ad p̃dictas duas primas intẽtiões: maxie ad scõaz dixit. optimũ i his si necꝫ vitalis virt⁹ infirma videaf z debilis p̃n^m sanationis a flõmia facere: z intellexit maxime si p cussio fuerit sine plaga vel cũ plaga: ex qua paucũ flurerit sãguinis. Si aũt dixit Hal. phibeam⁹ flõmiã facere. supple. tu z alia q̃ supplẽt vicẽ eius vt sanguisugaꝫ appositionẽ z scarificationẽ. tunc euacuabimus ventrem p cristere: z ꝓsidera eũanda ea q̃ in ventrẽ sunt: sed adhuc magis ꝓsidera antipatios. i. diuersionẽ ad oppositũ q̃z ꝓsueuerũt ad patientes. s. z dolẽtes pticulas ferri. dicũt hoc. cũ statim post pcussionẽ ad patiẽtẽ veneris ꝓsidera adhuc si cibum indigestũ in stõ habuerit. z si sic vomitũ ꝓuoca illius. Si vero a stõ descenderit cristere lenitiuũ impera: deinde flebotoma z sequere: vt dixit Hal. ¶ Scias tñ q̃ cristere exequẽdũ post illud lenitiuũ qõ dcm̃ est: non dz ẽ lenitiuũ vt cõiter opantes p̃cipiũt. imo in casu in quo nõ possit fieri flõmia: aut non põt fieri copiosa. z in quocũqꝫ corpe multũ repleto quouscꝫ querif eũatio z diuersio p cristere ipsum dz fieri mediocre aut acutũ: lz nõ in summo acuitatis: vt patebit aũcte Raſ. Et subintellexit Hal. ẽt alias eũationes p farmacũ solutiuũ. z diureticum: z alias ẽt diuersiones: vñ fiende sunt fricatiões in brachijs z tibijs z ventosaꝫ appões in pulpis cruriz in naticis sub spatulis. z in spatulis p̃out dictabit medico maior z minor diuertendi necessitas. ¶ Dixit Paulus. flõmia sit eadẽ hora q̃ pcussus fuerit inuẽs p hoc q̃ q̃zto citius fit tãto melio⁹ est. ¶ Dixit Haly. accelerãdũ p̃ius est ad cephalice flõmiã: sanguis quocꝫ iuxta q̃ opus est extrahif z virtus ꝓsuluit. q̃ si pp etatẽ virtutẽqꝫ: aut tp̃s minutio sanguinis p̃hibeatur cristeri vtatur acuto si nulla febris aderit. Sin aũt vtaf cristeri molli. i. nõ sic acuto: mãmqꝫ trahe ad inferiora ne forte in locũ influat patientẽ. ¶ Dixit Raſ. i. p̃ti. flõmef vena cephalica vt extrahaf modicũ sanguinis: z fiat hoc quater in duob⁹ dieb⁹ vel tribus: z intellexit hoc in debilibus etate vl' in virtute z in ꝓsuetis sepe flebotomari: z in his qb⁹ a vulnere multũ sanguis fluxit. Jn alijs aũt subdit. qñ accidit capiti fortis pcussio valde laudabile est q̃ fiat i p̃mis flõmia. scõo ꝓuocef fluxus cũ cristerijs calis si nõ multũ febricitat patiens z si febrierit cristerizef cũ cristeribus lenib⁹ z dent pillule cochie si nõ febricitat. Et dixit. scire debes: qz ꝓuocatio flux⁹ est valde nẽcia in hoc morbo. Et subdit. si forte partũ calefit. s. p farmacũ vel clystere ꝓuocans fluxũ non nocet qz purgatio reddit caput leue z nõ p̃mittit vulnus vel ptes vulneratas ap̃ari. ¶ Et Aui. p̃ima tertij. cap° de cura sode facte ex pcussione: diuinos sermones. Raſ. dixit. p̃imuz q̃ opz facere est flõmia cephalice: aut nigre: cephalice. s. q̃ qñ ẽ in capite z ptibus superioꝛib⁹ acciderit repletio z nõ in toto nigra vo qñ est repletio in tota magna: z tũc fit p̃imo de nigra scõo de cephalica. p̃io aliq̃ fit de basilica vl' venis capitis lõgioꝛib⁹ p̃m ꝓsiderationẽ in q̃ztitate plenitudinis totius: qñ quãto maior fuerit plenitudo tãto ex vena lõginquiore sanguis educẽd⁹ est. ¶ Et notãt q̃ flõmia est in hoc casu fiẽda ẽt si in corpe fuerit dñiũ alteri⁹ humoris a sanguie: eo q̃ qcũqꝫ sit humor dñans si fluere dz ad caput sil' cuz sanguine necesse est ip̃m fluere. flõmia ergo q: eũat z diuertit ip̃m phibet fluxũ illi⁹. ¶ Et facta flõmia. dixit Aui. si illic est repletio aliꝛ humoꝛ a sanguie oz vt vtaris cristeribus: z hoc maxime si humores illi fuerint ꝓtẽti in stõ vel intestinis vel p̃mis venis q̃ cristeria acuta. dixit. Aui. c. fac si nõ fuerit febris vt nõ addãt ad inflãmationẽ. Si. n. febris fuerit tũc cristeria equabis: z hoc vel vtẽdo lenib⁹ vel miscẽdo lenia cuz acutis p̃m necessitatẽ. ¶ Cristere lenitiuũ in pcussione capitis cuz febre forti. R. blitis malue violarie lactuce scariole. añ. M. i. decoquanf z in decoctione dissoluanf medulle cassie fistule mellis violati vel zuccari violati. añ. z. i. z supimittatur. z. ij. olei violati z parũ salis. ¶ Et si feb. remissioꝛ fuerit abijcianf a decoctione p̃dicta lactuca z scariola z addaf sticados arabicũ z paritaria z in dissoluẽtia addanf yera pigra z zuccaꝫ rubeũ. añ. z. 5. z fiat additamẽtũ in sale, valet enim agric. in decoctiõe z valet puluerizat⁹ z supimmissus cristeri z dissoluanf in decoctiõe yerepigre electuarium diafiniconis z medulle cassie fistu. supadditis oleo z sale. Si vo fuerit sine febre tũc fiat cristeria cuz pulpa colloqntide z alioꝛ acutoꝛ. Si vo humoꝛes nõ fuerint in stõ intestinis vl' p̃mis venis locati: ita. s. dixit Aui. q̃ cristere nõ ꝓuenit: qz non põt educere nec diuertere illos tũc opz vt educanf cum alio farmaco: vt cũ cochijs si febre nõ habuerit: vt supra patuit. Aut ẽt si hũerit febrez remissam: qm̃ in his casib⁹ pillẽ cochie ꝓueniũt: qm̃ educunt humoꝛes illos. supp. z si fuerit feb. nõ vtaris cochijs: sz alijs nõ iflãmãtib⁹ farmacis vel minus calefaciẽtib⁹ q̃z cochie. ¶ Factis itaqꝫ eũonib⁹ z diuersionib⁹ ꝓueniẽtib⁹ coꝛpi patiẽtis z q̃litati pcussiõis: tũc ꝓsiderãdũ est an adhuc aliqd de mã repat ad locũ an nõ adhuc aliqd repat z aliqd iã replerit z iã sit in loco collectũ. Si. n. adhuc repit z nõdũ est ex ea collectũ in loco tũc ꝓfortãtibus ꝓhibẽtib⁹ ascẽsũ vapoꝛ z defluxũ humoꝛ ad locũ z repellẽtibus fluẽtes insistẽdũ est. Si aũt nõ ampli⁹ ifluit loco ex humoꝛib⁹ tñ portio ex eis collecta est in loco tũc resolutiuis tẽperate caliditatis vt sint sine attractiõe vtẽdũ est. Si vo adhuc ps fluit z ps collecta est qõ vt vtpl'm ꝓtingit inuenire tunc vtrisqꝫ vtẽdũ est. Et qdã ãtiquoꝛ auctoꝛ vtunf eis fingillatim ꝓfortãtib⁹ z repellẽtib⁹ z resoluẽtib⁹. Et qdã vtunf eis mixtim toto tpe cure hui⁹. ¶ De fingilata approximatione eoꝛ. dixit Ga. 2° miemir q̃ appollonius. ait. rodino z aceto vnge caput z cataplasma rosa. siccis tritis coctis vel infusis in aq̃ dulci vel mellicrato z lana molli in aceto z rodina infusa supponaf. Et Raſ. dixit. i. p̃tiñ. si cognoscis q̃ cutis sit salua ponaf desup oleũ ros. z acetũ z emplastref caput folijs salicis z mirti z solatro z croco z sandalis. Et dixit i diuisionib⁹. q̃ post flõmiã ꝓuenit effusio aq̃ frigide sup caput z facere empl'm capiti ex folijs mirti z pauco ramich z acacia z aq̃ citonioꝛ. Et Haly. dixit p⁹ eũonẽ loco aq̃ instilef in q̃ mirtũ z cyp̃ssi nuces decoxeris. ¶ Et Meſ. dixit. ingt filius Serap. si supra pcussionẽ i capite nullũ pterierit tp̃s. s. aut puũ valde tũc admistrem⁹ i p̃n° q̃ repellũt z nõ p̃mittũt mãz reumatizãtẽ ad locũ recipi z figi in ipso sicut recte administrãt frida stiptica cũ aqs z exp̃ssionib⁹ fridis sicut ẽ ramich cũ aq̃ frida m'te friditatis z ꝓmere vehemẽter sup locũ cũ eis: z ex eis sũt ros. z sãdali z faufel z sief memite z acacia z bolũ ar. z chimolea z lens nõ excoriticata z liciuz z singulꝛ z ꝓiũctim cũ miscenf cũ succo solatri aut ũge pastoris aut plãtagis aut coriãdri humidi aut cũ oib⁹ vel qbusdã aut cũ aq̃ rosata z infrigidanf sup niue aut cũ exp̃ssiõe porꝛtulace. Et scias q̃ in coꝛpoꝛe in q̃ nõ fuerit replõ m'ta valde his ꝓfortãtib⁹ z repellẽtib⁹ vti poteris ẽt añ diuersionem z eũonem: z multo magis in tpe in quo actu fiũt. Si ãt replo fuerit magna nimis tũc approximare ea nõ dẽs añq̃z p̃mittere eũonẽ vt habeat mã q̃ repellif locũ ad quẽ fluere possit. ¶ Si aũt supra pcussionẽ. dixit Meſue. ptrãfierit tp̃s z mã reumatizauit z collecta est. sup. z nõ amplius fluit tunc medicamẽ resolutiuũ. s. purũ est apponẽdũ sic̃ est illud qõ fit ex camõilla melliloto fenug. radice lilij: z fikb⁹. Et in ℔ mani^m est q̃ ꝓuenit cura p empl'z: de q̃ dcm̃ ẽ supra. Si aũt iã. dixit Meſ. reumatizauit mã z p̃tim reumatizat z partiz collecta z p̃tim colligẽda vtraqꝫ cura indiget. s. z q̃ repellat reumatizãdũ: z q̃ resoluat collectũ reumatizatum. Jn quo casu dixit Hal. vbi supra. his que ad flõmationes vtemur auxilijs: in q̃ casu dixit Serap. inũge caput cũ oleo camomillino z violato si fuerint vigilie: vel ro. si nõ fuerit vigilie. Et dixit. opz vt misceas p̃dicta. s. resolutiua z repellẽtia p̃m diuersos modos multotiẽs z figñatur sup q̃ztitatẽ p̃tiũ p̃mixtiõis, ex magnitudine ap̃atis. s. iam incepti vel facti vel futuri fieri: dato

De repellẽtibus z resoluẽtibus z locũ ꝓfortãtibus.

q̄ nō apauerit. Cui⁹ exēplū. dixit ipse. q; qñ apa est magnū velocis additiōis. sup. vel qñ flux⁹ est magn⁹ ⁊ cito additur tūc scias q̄ calitas est fortis ⁊ mā ē multa. sup. ⁊ vie ēt sunt apte dilatate ⁊ ptes pcussi debilitate ⁊ relaxate ergo addes i olēo frido ⁊ minues ex calo. ⁊ eō. ⁊ signāt ēt sup ꝓgruitatez ipoꝫ ex ꝓpōne infirmi ⁊ etate ei⁹: q; qñ ꝓpō infirmi ē calida minues ex calido. Et silr si etas patiētis est etas iuuētutꝭ minues ex calido: ⁊ silr erit opandū existētib⁹ alijs ptib⁹ ꝓsideradis in tpe āni regiōe ⁊c. calidis: ⁊ ecōuerso. existētib⁹ p̄dictis frigidis ⁊c. ¶ De approximatōe hoꝫ medicaminū ꝓiūctim. dixit. A. ponūt empla capiti q̄ꝫ pmixtiōes sūt ex eis i qb⁹ ē stipticitas subtil'. i. fūdata i sba subtili vt cū subtilitate penetret ⁊ resolo pauca. ſ. debilis: q; nō debēt sumi resolutiua fortia. ⁊ exēplificās dixit. sic ſt rose mellilotū calam⁹ aromatic⁹ ⁊ camōilla ⁊ bol⁹ ar. ⁊ alumē iameni cū vio odorifero. Et dixit. A. recte facit q vtit medicis dictis. ſ. siue sigillatis siue ꝓiūctis actu tepidis vel remisse calis. nā hic ē rect⁹ modus admistratiōis eoꝝ: eo q̄ tūc magis pfūdant magis ēt sedāt dolorē q seqt ad pcussionē: vel tñ dixit ipse. dolor ⁊ timor aparī qñq; facit neciū vt parūp ifrideāt: vt qñ dolor eēt magn⁹ ⁊ calitas i loco itēsa. ¶ Et scias q̄ i toto pcessu cure tu debes pcedē cū medicis ebibitꝭ alterātib⁹ ⁊ digerētib⁹ ſz discretiā ⁊ hūorē peccātē: ⁊ cū phibētib⁹ vaporē ascēdēt ⁊ ascēdētes reprimētib⁹: ⁊ cū zuccaro ro. veteri cū coriādro pparato ꝓdito cū granatꝭ citonijs: ⁊ silūb⁹: q̄ si p̄dictā curā nō euaseris euētū aparī pāniculi duī mīs tūc ꝓsidera māz ei⁹ ⁊ cura ipz cura curabili. ¶ In medicis tñ ab exāpoxi/
De cura cuz icipit vulnus aparī. mādis ꝓsidera. dixit Sera. ⁊ si nō fuerit velamē. ſ. dura mat detecta ⁊ algēgēmati. i. gigia mī fuerit sana ⁊ nō fuerit i cute apa ad oleū ro. q̄ inungēd⁹ est loc⁹ addem⁹ pauꝫ aceti. Si aūt fuerit apa vel in cute vel in gigia aut velamē detectū recedem⁹ ab aceto: ⁊ tūc excusat olꝫ rosaꝫ solū tepidū aut olꝫ sisaminū. ¶ Silr dixit Halya. ſ. prac. si cerebrū opimēto ex casu vel pcussiōe apa inatū fuerit: opz capiti olꝫ istillare ro. tepidū ⁊ vini acetū. q̄ si os ꝓfractū ē ⁊ opimtū cerebri discoopertū: ⁊ comittat hic dolor grauis oleo ro. acetū nō imisceas eo q̄ acetū vehemēter ipedit pāniculū: ſz oleū ro. puꝫ istillatepidū aut camomillinū. ſ. ro. mixtū: ⁊ ppe i pcessu. Et subdit Hal. sciēdū ē tibi oleo ro. acetū imiscere cerebri ⁊ opimēti ei⁹ apatib⁹ q̄ oleū ro. ad cranei penetret iteriora ⁊ pacetuz igrediat ipsi⁹ subtilitate ⁊ nō q̄ acetū apati pfit: cū neq; mitiget neq; dissoluat neq; in calidis neq; i fridis apatib⁹. acetū ēt si cū sua sba puenit ad pāniculos cerebri aut ledit eos mordicatiōe sua: vñ Serap. voluit maxie cū isti pāniculi sint multi sensus. Et. A. dixit. si loc⁹ sine vulnere existēs. ſ. extrinsecus icipit aparī tūc necesse est admistrare fortib⁹ stipticis ⁊ fortib⁹ ifrigidatiuis sicut sūt cortex granati ⁊ lētes ⁊ rose ⁊ balaustie ⁊ hmōi embrocādo caput cū ags. ſ. decoctionis dictaꝫ rez ⁊ faciēdo empla ex fece ipaꝫ. Deinde. ſ. aduenientis apatis augmēto fiat pmutatio ad illud in quo cū boc. ſ. q̄ sit stipticū ifrigidatiuū sit subtiliatio. sic ē cyprssus mirica citoniū ⁊ olibanū. sup. ⁊ pcedēte apate misceas cū eis resolutiua magis. Et cū fuerit in declinatiōe dixit Raſ. i. pti. sup ponant olea mollificātia: ⁊ si apa fuerit duꝫ decoquant cū eis mētastrū absinthiū: ⁊ filia. ⁊ sūmarie curād⁹ est curatiōe apatū. ¶ Ampli⁹ de medicis qb⁹ vtendū cū manualis opō q̄rit dicet in sequenti cap. vbi de dicta opatione tractatur.
De cura fracture cranei ⁊ bſ q̄s manuali opone. ¶ Nūc aūt deueniēdū est ad curā q̄ fractura penetrās cranei cū medicina absq; opatiōe manuali curāt. ¶ Dicūt opatores huius cure. q̄ si a caput totū abradēdū esse. ſ. pri⁹ cuz forficib⁹ abradendo capillos: deinde mollificādo residuum eoꝫ cū aq̄ ⁊ aceto mixtis frigidis in estate ⁊ calidis in hyeme: ⁊ cū mollificati fuerint rasorio radant: caueat tñ ne q̄d aque ⁊ aceti illius orificiū vulneris subintret: deinde calefiat caput tēperate ⁊ fricet cum pāno leuiter vt aperiant pori ⁊ excludat q̄ acqsita fuerit in abrasione frigiditas: deinde extendat emplm siue vnguentū sup petia rotūda ad q̄titatem capitis magna ⁊ fiant in petia post extensionē empli sup ea incisiones plures vt transpiret mā in vapore vi empli quer sa pillas ⁊ sic capiti toti supponat ⁊ sup petiam hanc apponunt aliquē pānū leuē moderate calefactū ⁊ sup illā apponūt capellinū hñtē caliditatē fm egri ꝓsuetudinē vel paruz plus. ligāt aūt ligatura nō stricta. ⁊ dicūt. sufficere si semel i die mutet ⁊ nō innouetur. ¶ Precipiūt q̄ ex eis sunt sapientes hoc nō apponi nisi premissa eūatione ⁊ diuersione: ⁊ nō aliter vt multi faciūt stolidi q̄ nō solū in hoc errant: sed etiaz maxime in dietādo. exhibēt. n. a pncipio carnes ⁊ vinum: ⁊ alia cibaria multi nutrimēti: que tñ cibaria vetāt sapientes ex eis: ⁊ pcipiūt dietā tenuē. put in pcedēte cap⁰ dictum est. ¶ Et dicūt q̄ ex eis sūt sapientes modū curatiōis p emplm: maxime valere in fracturis q̄ accidūt i ꝓmissuris cranei aut ꝓpe eas ⁊ pstertiz in fracturis in q̄bus de osse bona q̄titas amota est: ⁊ eis q̄ sūt cū plaga in cute: q; i p̄dictis fracturis meli⁹ pt p emplm attrahi ⁊ resolui oē pus sub craneo ꝓtētū ⁊ pp hāc cāz si cutis exteri⁹ plagā hūerit nō iponūt in ea licniū siue stuellū: ⁊ tñ manifesta fractura in osse fuerit iponūt sup eā modicū bōbacis carminati ad defensionē aeris exterioris. ¶ Et mod⁹ ꝓpōnis isti⁹ empli multiplex reperit' q̄ꝫ vnus est Locilia toris: ⁊ sic fit. Rx. gūmi elemi. z. ij. rasine pinee. z. iiij. cere. z. vj. olei ro. z. iij. ſ. armoniaci. z. ij. terbēti. z. iij. ⁊ succi betonice. z. v. ⁊ fiat ex eis vng^m. ¶ Aliud eiusdez predicto sile. Rx. gūmi elemi. z. ij. oppo. z. ij. bdellij. z. ſ. resine pini. z. i. cere q̄tū sufficit, ⁊ dixit. q̄ hoc vng^m est laudatum nō solū in fractura apta: ſz ēt in capillari: ⁊ valet in ꝓn⁰ restricta omoroſagia q̄ñ adhuc vt⁹ est fortis potēs expellere superfluitates p vias artas. Rx. Aliud emplm siue vng^m q̄ dicit esse mirabile ad fracturā cranei q̄cūq;. Rx. cere terbenti. aā. z. ij. ſ. ⁊ liquefac ad ignē ⁊ liquefacte mitte i aceto: ⁊ tūc. Rx. cētauree maioris ⁊ pue ꝑ q̄ q̄dā ponūt mīs siluā. aā. z. ij. ſ. ⁊ sint recētes ⁊ pone eas in vino albo ad calefaciendum ad ignē: ⁊ tūc bñ cōmisceas eas adinuicē: ⁊ accipe stamē ⁊ cola ⁊ postea pone eas in aceto ⁊ silr facias. deinde cola ⁊ exbe succū ex eis bñ exprimēdo: deinde p̄dictā cerā ⁊ terbētinaz: iterum liquefac ⁊ cola in lacte mulieris vel vaccē: ⁊ tunc liq fac itez ⁊ incorpora cum succo p̄dicto ⁊ pone ad ignē ⁊ sup imitte olei benedicti. z. iiij. ⁊ cōfice vng^m ⁊ vtere. Dixit cōpositor ei⁹. si vis efficaciā ei⁹ experiri pfora cap̄ edi' vel galline ⁊ suppone de hoc vnguento qm̄ liberabit'. ¶ Unguentum aliud laudatuz ad fracturā cranei ⁊ vulnera capitis. Rx. terbentine. z. iij. cere albe. z. ij. aceti optimi ⁊ olei ro. aā. z. i. ſ. lactis mulieris vel asine. z. ij. ſ. succi betonice. z. v. liquefiat cera cum oleo: ⁊ postea addant terbentina lac ⁊ acetū ⁊ bulliant aliquātulū: ⁊ postea addatur succus ⁊ bulliat: ⁊ similiter bene agitādo: deinde remoueatur ab igne ⁊ cum spatula tādiu ducat donec ifrigidet ⁊ vsui reseruet'. ¶ Dixit Auic. ibi empl'aret' locus ex eo q̄ locū cōfortet sicut sunt empla quoꝝ aque sunt sicut aqua mirti ⁊ salicis: ⁊ quoruz olea sūt sicut oleū mirtinū ⁊ lininū ⁊ ro. ⁊ eoꝝ pmixtiones sunt in q̄bus est stipticitas subtilis ⁊ resolutio pauca sicut rosa mellilotū ⁊ calamus aromaticus ⁊ camomilla ⁊ bolus armenus ⁊ alumē iameni cū vino odorifero. ¶ Dixerūt q̄dā. ex experimētatoribus p̄dētib⁹ q̄ si aliq̄d addat ad emplm positū ab Aui. tertij pria. cap. de soda ex pcussiōe de bethonica ad pōdus oium ⁊ cū cera ⁊ oleo ro. fiat vng^m vel cum cera sola fiat emplm bñ malaxatū: aut fiat emplm cuz farina ordei q̄ ipsum sanat omnē ꝓtusionē capitis etiā cū fractura cranei: dūmodo fractura nō perueniat ad durā matrez. ¶ Emplm aliud quoꝝdā experimentatoꝝ dicentiū ipm surgere ⁊ consumere q̄ necessariū est frangere ⁊ extrahere ossa corrupta ⁊ forāculos ⁊ tela ⁊ spinas ⁊ alia infixa: mollificatiuis tamē premissis. Et dicūt. q̄ facit ad sigillationē vlcez ⁊ torsiones mēbroꝝ. Et dicūt ipm esse mirabile in fractura cranei cum cōtusione cutis: ita tñ q̄ si in loco ꝓtuso nō fuerit apertio ⁊ solutio manifesta q̄rat locus maioris ꝓtusiōis: ⁊ in loco fiat cum

cum nouacula: incisio ꝓfunda vt ꝑ ipsaꝫ possit euaporari ⁊ egredi qꝫ ꝑ emplm attractuꝫ fuerit sic fit. ℞. baccaꝝ lauri ⁊ baurach rub. salis armoniaci aristo. ro. radicū cucu. alinini gintinis albotim xilobal. añ. aur. x. lactis arboris mor. aur. xx. cere. aur. xxx. adipis capre. aur. xv. fecis olei de lilio qꝫtū sufficit ad cōglutinādum medicinas terant medicine sicce ⁊ cribellent ⁊ fricent manib⁹ cum dicta fece olei de lilio. Aut ꝙ dissoluant ⁊ cū dissoluta fuerint oia fil bñ misceant ⁊ reseruet ad vsuꝫ. Et sūt q addūt ꝑdictis ossibus brachij ⁊ cruris bois mortui. aur. x. ⁊ scabiose. aur. viij. ⁊ preserti; in fractura cranei. Modus aūt vtēdi eo est, vt dixerunt. ponat inter duas petias ⁊ applicet toti capiti ꝑ eo abraso. ¶ Aliud emplm qꝫ vocat emplm bouini quo cōiter vtunt opatores nostri sic fit. ℞. mris lilue recētis vel passe, vel ét sicce ad libitum ⁊ decoque in optimo vino albo donec minuat tertia ps ipsius: deinde colet ⁊ tūc habeas terbentine ⁊ cere citrine. añ. ʒ. iij. olei rosati. ʒ. ij. liquefiant ⁊ colent supra dictū vinū: deinde tādiu cū ipso vino ducant cū spatula donec infrigidatū fuerit: ⁊ tūc collige ⁊ vtere. ¶ Emplm aliud optimum ⁊ fuit apportatū de cipro sic fit. ℞. succi ꝑmi floris ⁊ succi betonice succi sacanunde. al's. sanamūde. ſ. gariofilate, ⁊ ꝑm qſdā leporis pes ⁊ galosel. i. succi matris filue succi pimpinelle. añ. ʒ. ij. terbētine. ʒ. iiij. bdellij. ʒ. ſ. cere citrine. ʒ. j. vini albi optimi. ʒ. j. lactis vaccini. ʒ. iij. oia ꝑdicta bulliant lento igne vsqꝫ ad cōsumptionē succoꝝ ⁊ colent: ⁊ tūc supponat puluis aristo. ro. betonice. añ. ʒ. iiij. ⁊ incorporent agitando donec frigescāt. ¶ Quidā dixerūt. rem mirabilē expertā apud eos qñ ꝓtingit craneū ꝓcussuꝫ ad interi⁹ cōpimi ⁊ plicari ⁊ sibacia cerebri ledi: vñ patiens loquelā amittit tūc violas contere ⁊ cū vino patienti da bibere: deinde cōsidera: ⁊ si extra paro cranei fuerit q̄ lesa est violas cōtritas liga sub plāta pedis sinistri: ⁊ si ps sinistra lesa fuerit pone eas sub plāta dextra. statim. n. miraculose os resiliet ⁊ loquela redibit.

¶ Curant ét qdā fracturā cranei bñ penetrantē sine pāniculorū ⁊ cerebri lesione os nō amouēdo: sed in fissurā oleū rosaꝝ infundēdo: ⁊ postea supponūt pānos infusos in melle rosato colato ⁊ oleo ro. mixtis ad mūdificādū: ⁊ desuper ponūt pānū cū oleo ros. incorporato cū vitello ouī: ⁊ cū pus facere inceperit loco vitelli ⁊ olei ro. ponūt mundificatiuū factū ex farina ordei cū melle ro. colato, ⁊ sic ꝓcedūt donec vidēt ligamētū ossa cōiungēs: ⁊ tūc ponūt mundificatiuū sup fila sicca, deinde ꝓcedūt cū puluere capitali ⁊ vnguēto attractiuo vsqꝫ ad cōsolidationē. Et si eis obyciat qꝫ nō ds oleum vel aliqꝫ vnctuosuꝫ ꝑmitti intrare ad interi⁹ cranei. rñdēt ꝑ auctē Aui. q dixit. recte agere q oleis vtunt tepidis. 2° qꝫ tale oleū ds esse ex oleo onfacino: qꝫ tale nō est vnctuosum: sed exiccatiuū de se: ⁊ ét vtute rosaꝝ: ⁊ bz aromaticitatē ꝑ quaꝫ cerebꝝ ⁊ spūꝫ eius cōfortat dolorē sedat sanguinēqꝫ congelatū suo mō subtiliat: ⁊ ad expulsionē penetrat. al's. ꝑparat ꝑ cranei fissurā. ¶ Qui vō ponūt curam fracture cranei per potionē. dicūt. eā nō solū valere in fractura cranei penetrante sed ét in oib⁹ vulneribꝫ cassalib⁹ ab vmbilico superi⁹ euenientib⁹. asserūt. n. ea de se ꝯb⁹ dictis vulneribꝫ ꝙuenire ad salutem: qꝫuis per accūs sit qꝫ aliqñ nō implet intētio eius. q̄re monēt sequētes hāc curā qꝫ attente cōsiderent tēpus anni ⁊ tēpus vulneris qō ꝓcessit ⁊ disponē curatiōis habite ⁊ facte circa ipꝫ vuln⁹ per ipm tps. etenim si occurrit tibi vulnus recēs cū sanguine suo secure recipias cure ipsius onus: qm̄ pro certo sanabit. Si vō nō occurrat tūc: sed postea ad tēpus: tūc dicūt: qꝫ si tēpus fuerit frigidus ⁊ vulnus steterit clausuꝫ nō tentatū digitis vel alijs instris neqꝫ repletū stuellis: tūc vsqꝫ ad qtuor dies pōt accipi cura eius. Si vō vuln⁹ steterit apertū tētatū ⁊ stuellatū nō ds vltra vnū diez accipi cura eius. Si vō tēpus fuerit calidū ⁊ vuln⁹ clausuꝫ nō tentatū: neqꝫ stuellatū tūc vltra duos dies nō sumat onus cure ei⁹. Et dicūt. qꝫ quecūqꝫ vulnera trāsierint terminos dictos nō debēt subijci huic cure. Quecūqꝫ vō nō trāsierint quāto recentiora ⁊ min⁹ alterata fuerint tanto magis ⁊ citius per ipsaꝫ curant. Quidā tñ fidedignus dixit mihi se sanasse vulnus cassale fistulosuꝫ cū hac cura: ⁊ qꝫ quocūqꝫ tpe poterit fieri cura ista etiā quocūqꝫ mō vuln⁹ fuerit per te detentatū. ¶ Si vulnus itaqꝫ recens ad te puenerit curandū nō debes digito vel instro tentare: neqꝫ aliquo mō egrū inquietare: ⁊ maxime cū re q̄ ad interius cranei vel pectoris penetret: debes tñ remouere vel auferre qcūqꝫ inter labia vulneris fuerint preter nām: ⁊ quocūqꝫ frustula ossa ibi fuerint sepata ⁊ fluentia que leuiter ⁊ sine dolore extrahi pñt: ⁊ statim qñ in extractione dictoꝝ frustuloꝝ ossis nō debes diu laborare: deinde debes labia vulneris optime cōiungere vel saltez appropinquare quanto magis poteris ⁊ debes suere q̄ futura egent ⁊ sui possent: ⁊ postea debes ab extra vuln⁹ tepido vino lauare. Si vō occurrit tibi vuln⁹ nō recēs neqꝫ sanguino lentū: silr debēs qōcūqꝫ extraneū inter vulneris labia exīs abijcere ⁊ labia: deinde appropinquare vnire suere similr, ⁊ postea lauare ⁊ si necessariū fuerit vuln⁹ a sorde mūdare nō fiat illud cū vino neqꝫ cū alio liqdo qō possit ad interius descendere: sꝫ cū coto vel pāno lineo subtili ⁊ mundo: ⁊ post b curādū est vuln⁹: sicut cetera vulnera carnosoꝝ, ab intra vō exhibēda est ei potio infrascripta cui dīs bñdixit mō quo dicet. ¶ Potio aūt ipsa sic cōficit. ℞. cinamomi opti. ʒ. j. ſuccari albi solidi. ʒ. ij. granoꝝ ʒ paradixi galange cardamomi maioris piperis long. añ. ʒ. j. gariofiloꝝ electoꝝ nūero. xij. terant ⁊ cribellent: ⁊ ex alia pte. ℞. mellis optimi libr. j. vini optimi subrubei ⁊ subtilis: nō nimis potētis. lib. ſ. in cuius vini pauca pte bulliat totū mel. donec dispumet: ⁊ deponat tūc ab igne ⁊ tepefiat ne pulueres supimmittēdi cōburant, ⁊ cū eo incorporet fere totus puluis: ⁊ tūc addat vinum qō remāserit ⁊ cōmisceant. ei tūc tenta ad gustū. Et si est nimis forte addat de vino donec sit delectabile ad bibendū ⁊ boni saporis si fuerit nimis debile addat de puluere donec sufficiat: ⁊ tūcoistillet ꝑ colatoriū pluries sic distillat lixiuiū siue nectar ⁊ cuilibet vulneri debent dari nouē ciati paruissimi: quoꝝ cuilibet ciato debēt admisceri trib⁹ vicib⁹ qꝫtum tribus digitis capi pōt de puluere qui sic fit. ℞. folioꝝ pimpinelle sanamūde valeriane radicū gentiane. añ. par. eqles: ⁊ piloselle qꝫtū de ꝑdictis oibus aut duob⁹ ⁊ quelibꝫ dictaꝝ cōmixtionū triū de dictis. 9. vicib⁹ pulueris ꝑdicti sup quelibet ciatū pigmenti ꝑdicti fiat spargēdo in moduꝫ crucis ⁊ dicēdo in qlibet vice. In noie pris ⁊ filij ⁊ spūs sancti amē. Dextera dñi fecit virtutē dextra dñi exaltauit me: dextra dñi fecit virtutē nō moriar: sed viuā in eternuꝫ ⁊ narrabo opera dñi. Castigās castigauit me dīs, ⁊ ista cōiuratione sic pfecta fiat deuota oratio ad deū: vt per eū vulnerat⁹ curet. ¶ Qui dā aūt puluerē imittēdo sic in vinū. ℞. radicū peonie valerie ne gariofilate ⁊ gētiane folioꝝ pimpinelle. añ. ptes eqles prter qꝫ de gētiana: in qua ponunt ptes oue aut qꝫtū de oibus ⁊ sint berbe ⁊ radices sicce. ¶ Modus aūt exhēdi est talis: qm̄ parato vulnere, vt dictū est infirm⁹ ds vsqꝫ in crastinuꝫ abstinere: ⁊ sic in mane añqꝫ potū sumat postqꝫ inceperit comedere ꝑm de dictis vini siue pigmēti cū puluē mixti sumat. ⁊ 2m dabis in meridie, ʒm in cena: ⁊ sic per tres dies dabis: qualꝫ die tres ciatos mō ꝑdicto. exhibito aūt potu hoc ꝓma vice si nō euomit sperādū est ō salute ei⁹. Si vō euomerit solua vuln⁹ ⁊ diligēter ꝓsideret ⁊ ptes ei adiacētes si aliqd noui appuerit. ⁊ ꝑm illō ꝓcede. Et dicūt ex istis qdā. qꝫ si reiicit ipm ter tūc desperet de salute ei⁹ ꝑ hoc auxiliū: ⁊ tūc ad aliō auxiliū est recurrēdū. Si aūt reiiciat ipꝫ semel aut bis nō est de eo desperādū sꝫ ꝓsequēdū. Et dicūt. qꝫ nulli ds dari p^a die vulnerationis: sꝫ scōa: aut amplius cuꝫ infirmus comedere aut bibere voluerit. ¶ Inueni aūt cōponētes potionē sic. ℞. aque vitis vel vite lib. j. ⁊ pone in ea. ʒ. j. roris marini. ⁊. ʒ. ſ. saluie minutim incise: ⁊ succari. ʒ. j. ⁊ dant ex ea in potu de mane duo vel tria cochlearia. Et dicūt cōsimilr. si patiens eaꝫ retinet ⁊ nō euomit liberabit. si āt euomuerit morietꝫ ⁊ pre-

Potio ad vulnera cū ꝓiuratione.

Alia potio.

cipue laudāt hāc potionē in vulnere cassali mēbroꝝ spūaliū.

¶ Theodorus aūt dixit in fractura cranei cū cōtusiōe ⁊ sine vulnere cutis fiat abrasio capitis ⁊ fiāt tres plactelle de stupa talr ordinate q̄ ꝑma sit minor ⁊ teneat totā cōtusionez ⁊ scōa sit maior ꝑma circūcirca ꝑ duos digitos. ⁊ 3ª sit maior scōa bñ cōprehēdēs alias: ⁊ iste tres plactelle in vino calido ponant in quo salis modicū sit admixtū: ⁊ cōprimant equaliter ⁊ extendant, deinde minor plactella inuoluat in melle calefacto tm̄ de vna parte in quo melle sit mixtus de sale bñ trito in bona q̄ntitate ⁊ cal'a sup cōtusione ponat scōa ⁊ tertia super ambas ⁊ sup oēs ponat stuppa ficca q̄ ceteras superat ⁊ cū linciolo ligef quo stuppe ⁊ plactelle nō valeāt removeri ⁊ sic vsq̄ ad 5ᵐ vel 7ᵐ diem. deinde soluant nisi ibi fuerit magn⁹ dolor. Et q̄n dissolutū fuerit iterū religef eodē mō eundē modū seruando per oia qui in ꝑma fuit ligatione seruatus: ⁊ sic etiā dimittat ad diē 5ᵐ vel 7ᵐ: ⁊ iterū soluat: ⁊ iterū eodē mō religef quousq̄ cutis cū craneo fuerit ꝓiuncta ⁊ plenissime subtiliata ad maiorē tm̄ cautelā ⁊ sanitatē citius recuperādā scōa die post cōtusionē def puluis supradictus cū pigmēto ⁊c. ¶ Alij. aūt cōponūt potionē quā dicūt esse mirabilē. q̄ oia vulnera in. 9. diebus sanat dūmō nō sint mortalia ⁊ oēm imunditiā abstergit ⁊ oia ossa fracta expellit que sic fit. ℞. caulis rubei feniculi petrosilij abrotani tanaceti fragarie folioꝝ rubi maioris herbe roberti plantaginis arnoglose apij folioꝝ canabis, ⁊ nucis muscate. añ. cōquassata oia simul: ⁊ in vino albo puro coque ⁊ adde mel, ⁊ biba tur ex eo mane ⁊ sero: ⁊ vngat vulnus exterius de dicta potione q̄n biberit ⁊ sup ponat foliū caulis rubei ⁊ sit ibi sp.

Cura fracture cranei cū cōtusione ꝑ theodor.

Alia potio.

¶ De cura fracture cranei per chirurgicū instrm. Cap. liiij.

CUra fracture cranei per chirurgicū instrz: siue manualē opōnē exigit ante oia: vt medicus de ea sit certus maxime si pōt per significationes ꝑdictas. q̄ si nō fuerit in cute vuln⁹ quo mediante possit de ea cutis inqrere ⁊ certificari: viderit tm̄ signa facientia ꝓiecturari de ipsa: tūc opz vt certificet seipz ⁊ nō ꝑsistat in errore: nā ex errore pōt ꝓuenire q̄ eger multis submittat piculis. Ꝟbi gr̄a. si medic⁹ nō bñs certā noticiā de fractura cranei vidēs in cute solā cōtusionē curauerit egrū cura cōtusionis cū mollitiuis: ⁊ nō peruenit ad certificandū seipsuz de fractura. accidet. dixit Aui. fortasse vt corrūpat os desubtus. i. sub cute vel subtus. i. os desubtus. s. a parte interiori eius: ⁊ hoc iō cōtingit: q̄ sanies ⁊ virulētia sub cute sup os gñata corrūpet ipm ibi manens: aut ꝑ fissurā descendēs ⁊ coadiuuat ad eius putrefactionem virulētia que ex ipsis venis existētib⁹ in pāniculis resudat, que a nā pellitur versus os ⁊ ibi putrefit: ⁊ putrefacit os: ⁊ coadiuuat etiā quo ad ipsius putrefactionē illi⁹ empl'i mollitiui appositione. ¶ Dixit. n. Aui. tertij. ꝑma. ex ignorātia q̄ accidit de fractura cranei accidit error quo añ saluationē: aut post ipsaz accidūt egritudines male. alia lr̄a hz. ante sanitatē: aut post ipsaz. i. ante cōpletā curationē cōtusiōis, aut post ipsaz accidūt egritudines male que dixit Auic. tunc ex febribus ⁊ tremore ⁊ destructione rōnis ⁊ alijs. ¶ Ut ergo error iste fugiat ⁊ certificādo fiat. Dixit Haly. ꝑmo ⁊ añ oia caput radere opz: ⁊ raso capite ad fugiendū errorē ⁊ certificandū de fractura. dixit Hal. 5° de inge. sani. opz locū fractu re ab oib⁹ que sup os sunt discopire vt solū os remaneat. Et Aui. dixit q̄rti 5ª. supradictis signionib⁹ apparentib⁹ opz te icidere cutē vsq̄ ad os ⁊ discoopire, donec appareat os dubitatū totū de quo per significatiōes illas pōt dubitari q̄ sit in eo fractura: oz enim incisio tanta in eo fieri q̄ ea facta posit manifeste videri totū os super quo dubitat medic⁹ de fractura. Et dicūt. melius est q̄ incisio peccet ad quātitatē maiorē q̄z ad minorē: nisi sit ꝓhibens: q̄ ideo fieri oz vt visu ⁊ tactu cū digito ⁊ instrīs: ac etiam tinctura nigra possit certificatio haberi: an sit fractū os: an nō. Et ſz q̄ dixit Hal. oz̄et ista icisio fieri q̄ten⁹ putredo q̄ sub cute gñat mūdificari possit ⁊ siccari donec sit securitas q̄ os nō putrescat: neq̄ ap̄a generet. ¶ Dixit Alb. opz vt radas caput vulnerati ⁊ dete gas sup os ꝑm quē modū pole est tibi, ⁊ ſz figurā vulneris ⁊ ꝑm qō magis leue est ꝑm infirmū, ⁊ nō solū est incisio cutis fienda qñ cutis est nō soluta, sed nō sufficienter ad certificationē habendā de fractura: ⁊ q̄n in tali incisione ꝓsueuit multus fluxus sanguinis euenire: aut ap̄a calidū oppone ei cum eo qō opz, ⁊ est vt impleas locū cū pānis infusis in vino. s. stiptico ⁊ oleo ros. ⁊ facias quiescere vulnus: donec sedetur ap̄a: ⁊ sis securus de fluxu sanguinis. Et Auic. dixit. si accidit fluxus sanguinis ipleat qō discoopertū est pānis siccis: panni vt dicūt debent apponi sicci nō infusi in aliquo si non fuerit dubitatio de ap̄ate: neq̄ flux⁹ fuerit multū exuberās. Si aūt fuerit suspitio de ap̄ate ⁊ fluxus fuerit magnus, tūc melius est infundere eos in sedantib⁹ ⁊ ꝓstringētibus: sicut dixit Albu' ⁊ qdā addūt vino ⁊ oleo ros. albumen ouī: ⁊ infundunt in eis fila pāni veteris: aut stuppā leuez reductā in formā licinioꝝ siue stuelloꝝ: ꝓout vulnus regrit: ⁊ dimittūt sic vsquequo ptranseat' nālis dies: in tanto enim tpe ap̄a seda uisse ⁊ sedari fluxū, ⁊ hoc si nō coegerit te necessitas adacce lerandū solone eius. Cum ergo solueris, tūc aspice, an sit in osse fractura: an nō. ¶ Qualiter ista incisio sit fienda. dixit Aui. q̄ in primis auctores dixerūt q̄ debēt fieri due fissure secantes se ortogonal'r ita q̄ vna secet alterā ꝑm modū crucis: ⁊ opz vt sit vna illatū sectionū sectio ꝑma. s. illa que fuit facta in ꝑcussione si vulnus tūc illatū fuerit: ⁊ si sectio illa ꝑ fuerit sufficiētis q̄titatis: si aūt nulla fuerit sectio opz q̄ de nouo fiat, ⁊ si affuerit: sed insufficiens opz q̄ magnificetur versus ambos angulos: aut versus alterū tantū ꝑm q̄ medicus viderit expedire. ¶ Dixit Haly. fac duas sectiones ortogonaliter se secantes a rectis angulis, sit tamen sectio ꝑma in fissura que ex vulnere facta est. ¶ Dixit Aui. opz vt excarnetur sub angulis quatuor: ita vt discooperiat os totū: cui⁹ cōcauatio oz fieri in qua excarnatione opz vt denudef totū os illud a gingia marre. ¶ Dixit Raſ. 15° ꝓti. fiant due fissure: vna fissura cadēte sup aliā sup angulū perpēdicularem ad modū crucis: sed vna fissura eaꝝ erit que vulnerib⁹ inest: ⁊ si opus fuerit ad ampliādū eā fiat, ſz discooperiat pars q̄ est in sub angulis, donec discooperiat os in circuitu qō incidendū est in toto. ¶ Dicūt qdā. q̄ q̄ꝫuis auctores dixerunt incisionē ꝑm crucē fiendā fore, ꝑm tm̄ experiētiā inuentū est: q̄ si fiat ꝑm formā trianguli: ipsa est melior: ⁊ tūc ꝑma ꝓcussio: siue solutio sit vna linea triāgularis: deinde a medio eius dirigat alia linea q̄ triāgulū cōponat. Et si qō vuln⁹ illatuz fuerit a sagitta: tūc extrahat ꝑm q̄ in cap° de extractione sagittaꝝ dicet. Cōiter opantes implent vuln⁹ stillis de stuppa infusis in aceto: aut in albumine ouī apponētes in toto vulnere illos: maxie ât sub angulis excarnatis ponūt ill os violenter subleuantes eos quātū pole est ⁊ implent ex eis totū vulnus apponētes qō capere pōt ⁊ totū hoc. vt tātū vuln⁹ remaneat apertū. ¶ Dixit Hal. ⁊ ponit. 14° cōtiñ. quotiens incidimus pellē capitis debemus ponere labijs ad implendū ea: ne forte restringat pellis labij ad ptē interiorē vulneris: vnde opus est q̄ fiat ligatio per instrm, vt attrahat ad partē interiorē. ¶ Notāt. q̄ incisio ⁊ excarnatio ꝑdicta fiēda est ꝓ cognitione fracture occulte ꝓeter q̄ꝫ in duob⁹ casibus. vnus est. dixit Auic. vbi securus fueris de additione. al's. de redditione ap̄atis pāniculoꝝ vel cerebri sui: ⁊ de additione alioꝝ accidētiū. Si enim fueris securus q̄ neq̄ ap̄a: neq̄ aliq̄ nouū accidēs malū supueniat: vt futurū: tunc cura fiat absq̄ incisione cutis. Quo aūt ⁊ q̄n possit ꝑdicta securitas sciri rñdet per ꝓsideratiōnē in leuitate cāe ꝓcessiōnē bonoꝝ signoꝝ ⁊ ꝓuationē maloꝝ, ⁊ maxie in duob⁹ casibus: quoꝝ vnus est q̄n fissura ita parua foret ⁊ stricta q̄ per eā virulētia descēdere non posset ad interius cranei. scōs est q̄n corpus fuerit bonoꝝ humoꝝ nō superfluoruz: cuius virtus expulsiua sit fortis potens expellere superfluitates ad

De mō dicendi cū cōtusiōe fracture ossis.

exterioza: z maxie si in cute fuerit aliqua solutio q̄zuis pa/ua per quā mā possit transpirare: z cū his medicus ꝓcesse/rit in cura sua eūando z diuertēdo: z deinde attrahēdo ma/teriā ad exterioza z resoluendo eam: z nō solū nō dz fieri inci sio: sed neq; ēt violēta de ea inquisitio cū istris: ait. n. Hal'. in libro signo x: z ponit. 15° ǫtiñ. sic quotiens nō fuerit cū fra/ctura capitis dolor vehemēs nec accidens malum ꝓcede ad cōglutinandū vulnus: z procede ipsuz inquirere sicut faciūt quidā imperiti: qm̄ in hoc erit nocum̄: multi. n. sunt presum/ptuosi vel maliuoli qui ad inquirendū subito ad incidere se stinant nulla moti rōnali ꝓiectura. ¶ Alio casus in quo nō est necessarium incisionez facere. dixit Auicē. qñ inuenis q̄ apa qō factū est erit in cute ruptum: ita q̄ appareat fractura vna. sup. vel plures: q; tūc certus eris vel vna. i. tota vel quā tū sufficit ad remouēdū de osse quātū fuerit expediēs: qm̄ si sic nō apparuerit magnificāda erit ruptura apatis. Et simil̄ esset fiēda incisio: qñ fractura apatis nō ꝓueniret vsq; ad os: z nō appareret per illaz fractura in craneo: aut etsi suspitio/nē haberes per signa q̄ fractura nō peruenisset ad aliaz ptē cranei q̄z in illa in qua apostema ruptū fuerit. Mane autez cū solueris vulnus z amouisti stuellos omnes: tūc aspice si nullam videris fissurā in osse: tūc cura vulnus curatione vul nerū mēbroz carnosoz vt dictū est supra. ¶ Ait. n. Raſ. 15° ǫti. dico q̄ myrrha puluerizata superposita plage capitis: z excoriationi eius glutinat z sanat eā. ¶ Si aūt fractura in osse detecto apparuerit: siue magna fuerit: siue parua: tunc ꝑmo prognosticationē facias. cōsidera angulos z labia vulne ris: z si que tumefacta z augmētata videris signū bo m̄ erit. ait. n. Hyp. in osse q̄buscūq; tumores apparēt in vulnere nō valde spasmant. Si aūt ei diminuta z subtiliata videris si/gnū malū erit: materia enim raptum hz ad interioza, per dis positionē aūt fracture cōsidera in fractura que apparet si sit manifeste penetrans: an nō, an sit magna vel parua, an sit cū cōminutione in osse z frustis: an nō. Et si qdez fractura non fuerit magna, neq; manifeste penetrans fuerit: sicut fissura capillaris parua z stricta, tūc quāuis sic sit stricta z parua: tñ q; possibile est ad interius cranei penetrare perscrutandū est: an penetret: an nō: z in hoc maxime cōsideranda est cau/sa eius. s. an fuerit res incidēs: an cōtundens qūocūq; fuerit necessaria est ossis abrasio vsq; ad locū ad quē peruenit. Di/xit enim Hal'. z ponit. 15° ǫtin. In fractura que nō peruenit ad totū os spissuz fractio ossis dz fieri vsq; ad locum: qm̄ nisi sic fiat colligit ibi erugo z corrumpet ibi os z facta abrasio ne curetur cum medicinis capitalibus. ¶ Et Auic. dixit. ma gis rectū est in curatione eius. s. fracture nō ꝓuenientis ad interius cranei vt frices os cū instris cōuenientibus. s. cum fractoris: quoniā perforantia in hac fissura nō cōueniunt z sequere fricando vsq; quo nō remaneat de fractura aliquid. Cognosces ergo neruū vsq; ad quē procedere debes frican do quādo peruenerit ad locum in quo nō remanserit vesti/gium tincture nigre superaspersē. Ad hoc enim vt nō cadat in fricādo error debes ossi superaspergere tinctura nigraz z ꝑsequi debes cū fricatione quouscq; inueneris eā: cunq; am plius nō apparet tibi vestigiūm gredinis illius: tūc desiste z nō ꝓcedas vlteri⁹ cū nō sit expediēs. ¶ Quidā tñ ad maio/rē certificationē denuo z denuo superinfundunt tincturam nigrā: vt si qd fissure fuerit occultū eluceſcat. Nam dixit. A. in fissuris siue vulneribus q̄ fiūt a re incidēte nō cōtundente in q̄bus nō est nisi fissura. s. non penetrans ad os: z q̄zuis sit magna z appareat in ea id inter qō z os nō est nisi cortex. i. pāniculus tegens os exterius multotiens sufficiunt ad cura tionē strictura z ligamentū z emplastrū z infrigidātia: vt iā supradictū est. Cūq; fissura apparuerit frica vsq; ad terminū eius. Et tunc dixit Hal'. medicinā appone eā. s. que cōponi/tur de yreos farina orobi thure z aristologia. Et ois medici na que sine dolore mundificat ꝓuenit vt caro in loco genere tur: z predicte medicine auxiliant in generatione carnis, z in adherētia eius ad os: opz enim carnē in loco a quo absci/sus est os generari vt repleat locum eius: z necesse est facere adherere eā ossi: z callosaz eā reddere vt suppleat vicē cutis. Inquit Hal'. infirm⁹ iste adiutorio nō indiget: nisi vt caro of sibus cōglutinet: z cōsolidet: qō nō pōt fieri: nisi locus con/glutinandus carne repleat. Et Auic. dixit administra medi cinam capitalem: z sufficit tibi ad curationem, qm̄ iste medi/cine capitales carnē generāt in vulneribus capitis: z conso lidant ea: z medicine capitales iste sūt, sicut yreos farina oro bi minutū thus aristologia cortex radicis capparum radix opopana, myrrha sarcocolla sanguis dra. z ois medicina de siccatiua sine mordicatione. ¶ Si vo fractura fuerit pene/trans tūc cōsidera: z si fuerit cum cōtritione partiū ossis: q̄p alique sunt abscise separate mobiles z vacillantes tunc oēs ille extrahende sunt: imo z hoc a ꝓncipio faciendum est. Si vulnus adeo amplum fuerit q̄ hoc fieri possit: nisi impediat emorroſagia: aut virtutis debilitas. Si aūt alique partes of sis ibi fuerint: nō tamen totaliter separate, sed tñ sic se habue rint q̄ speras eas corrumpi si nō amoueant', tūc illas abscin dere debes, z extrahere. ¶ Dixit auctor cōpendij ossa q̄ sūt expellenda cū magno timore z cautela extrahant'. Et dicere nequimus. s. sufficienter qualiter extrahi debēt in fissura vbi nō sunt partes ossis abinuicē separate: z ideo opz medicum esse acuti ingenij in eligēdo modū z viam ac instrumenta q̄ magis cōuenientia sint ad illa extrahēda: z subdit. extrahat totū os qō est cōtritū: imo z totū illud qō nō pōt remanere quin corrumpatur. vez dixit ipse: totum os cōtritū abscin/dere quādoq; molestissimū est: q; necesse est cerebruz cōmo/ueri. Notant. q̄ os qō est in circuitu fracture: aut est totū cō tritū: aut nō: sed pars cōtrita abscindat' tota: sufficit autez si fuerit tante quātitatis vt sufficiat bone mūdificationi viru/lentie generate z generāde, sinaūt abscidatur de parte nō cō trita: donec sufficiant mundificationi. ¶ Dixit. n. Hal'. si os fractū sit necesse est vt totū auferat' ꝑ fractū intelligēs cōtri tum: z itez dixit. si aliqd sit de osse cōtrito, tūc illud auferat'. Et subdit. si nō sit fractū: z nō cōtusum nō totuz auferat', sed illud qō scis esse nociuū: z nō posse manere: z nō dz totū qō cōtritū est abscindi: z ēt si fuerit superficiale z non penetrans. ¶ Si vo vlla cōtusio fuerit in osse circa fissurā: tunc opz vt de sano osse in circuitu fissure tantū abijciat' vt qō subosse ge neratū fuerit de viru aut generādū esset in futuruz posse cō/mode mundificari. ¶ Ablatio aūt ossis. dixit Auicē. fit ꝑm duos modos: vnus est vt incidas os cū incisorio stricte aciei nō administra incisoriū aliud post illud latius eo pax. Dein de administra ēt incisoriū aliud latius q̄z ꝑm. Et modus se/cundus est vt sit apud te numerus incisorioz: quoz q̄dam sint latioza qbusdā: z q̄dā breuioza. i. strictioza qbusdā: z sint in vltimo acuitatis extremitatum suaz: z sint ex ferro nudo aut febid. i. calibe. z isti duo modi ꝓueniūt in osse nō nimis solido z duro: ita q̄ ex eo possint incisoria abijcere cum faci/litate. ¶ Si aūt os est forte durū: tūc dixit Albu. opz vt ꝑfo res in circuitu os anteq̄z administrent' incisoria: z hoc cū te/rebellis q̄ vocant' terebra siue trepana nō ꝓfundātia: z non noiant' ita: nisi qm̄ ipsa nō ptrāseūt terminū ossis cranei ad illō qō est post ipz. s. ad pāniculū durā matrē pp qō cereb/ro est extremitas supra illud rotunda qō est sub capite ei⁹ acu/to silis margini: z circulus puus ꝓhibet submergi: z trāsire spissitudinem. i. grossitiez ossis. Et conuenit tibi vt accipias ex ipsis terebris numez multū: vt vnūqōq; ꝓueniat q̄ztita/te spissitudinis cranei: donec presens sit tibi oi craneo tere/bru: cui⁹ extremitatis acute q̄ztitas in longitudine z breuita te sit ꝑm q̄ztitatē grossitiei illius cranei. ¶ Dixit Auic. si os fuerit debile ex nā sui, aut ex fractura q̄ accidit ei oportebit: vt auferas ipm cū incisoriis: ponēdo qdā ꝓtra alia. s. q; qdā sint maioza: qdā minoza, z qdā media. Sz si caput z craneū fuerit forte, tunc dixit, oportebit in ꝑmis vt auferat' cū tre/panis que vocant' nō ꝓfundantia: z sint forabria qbus sit

De osse extrahen do z mō extractio/nis.

Extractio ossis fit ꝑz duos mo dos.

eminētia parua interius ex locis acutis eap: vt ia eminētia ꝓhibeat ea ꝓfundari ⁊ pueníre ad ſiphac. ſ. ad duꝝ matrē. Ablatio eniꝫ oſſis. dixit Aui. qñq; fit cū ſerra ſubtili cū qua fit abꝛaſio remouēdo partē oſſis poſt ptem: ⁊ qñq; fit ita vt fiant foꝛamina parua ſimilia foꝛaminibꝰ que fiunt ab acubus cū qbus ſoſeſſa ſuuntur que foꝛamina fiant in diuerſis locis: vbi opꝫ vt cadant ex eis. ℭ Et dixit. iſta foꝛamina fiant cū trepanis, ſed in eis exiſtit timoꝛ: qñ foꝛtaſſe penetrant ſubito vſq; ad pānīculū ⁊ pungūt, aut ꝓfoꝛāt ipſꝫ: niſi ingenieꝝ cū inſtr̄o qđ dixim⁹. ſ. qđ fiat cū trepanis habētib⁹ eminentiā ꝓhibētē ipſa a ꝓhibitione: qm̄ hoc eſt ſaluius. Quidam dicūt. cū inſtr̄o qđ dixim⁹. ſ. inciſoꝛio ſubtili: qm̄ eſt ſaluius. ſup. q̄ꝫ trepanū q̄ꝫuis ſit difficili⁹. ℭ Verūtamen auctoꝛ cōpendij. vī velle ꝙ cū trepanis tutius ⁊ meli⁹ fiat ablatio oſſis cuiuſcūq; firmi ſolidi ⁊ nō ſeparati: ſicut eſt in fractura, ſiue cōtuſione oſſis. ℭ Notāt ideo qđā ꝙ trepana ſunt duplicia: quedā cōia q̄ ſunt penetrātia ſiue ꝓfundātia: ⁊ hoꝛuꝫ appꝛoximatio q̄ꝫuis in alijs oſſibus nō ſit ſuſpecta: in pfoꝛatione tn̄ cranei eſt timoꝛoſa: ſicut dixit Aui. ⁊ iō nō ſunt eligēda: ⁊ ſi nō poterit fieri excuſatio ab eis: tūc oꝫ vt cū eis operatio fiat cū magna cautela ⁊ paulatine: ⁊ implens vices cōtinue ſuſtentādo trepana bñ ne poſſint ꝓcedere ꝓfoꝛādo vltra neceſſitatē: q̄dā ℞o ſunt trepana nō ꝓfundātia habētia eminētiā rotundā ad modū paruule pile tātā diſtante a cuſpide quātū eſt groſſitudo oſſis pfoꝛādi: ⁊ tale trepanū nō eſt timoꝛoſuꝫ: imo eligēdū: qm̄ nō accidit in opōne cū eo cōmotio in cerebꝛo: ſicut accidit in opōne cuꝫ inciſoꝛijs: ⁊ ſi qs timoꝛ adeſt in operatiōe cū trepanis pōt ſic tolli. ſ. vt accipiat ꝓmo trepanū minus oium alioꝝ: ⁊ fiat cū eo foꝛamē ⁊ aſpice ſi penetrat totū qđ apparet: q; bñ eſt: ⁊ ſi nō totū mittat⁹ perīdē foꝛamen aliud trepanū longius illo paꝝ, etſi penetrauerit ſufficit hoc: ⁊ ſi nō peruenīat⁹ ad aliud longi⁹ donec penetret: ⁊ ſic cū illo fiāt oia alia foꝛamina q̄ exigunt⁹. ℭ Raſ. aūt. 15ª ꝯti. dixit. ſi fuerit in oſſe ſoliditas: ⁊ opportuna fuerit pfoꝛatio, fiat cū inſtrūmēto apto vt pfoꝛet craneū: ⁊ non rumpat ſiphac, qm̄ ſequeret⁹ moꝛs: tn̄ ad ſecuritatē melius eſt: ꝙ diſcooperiat⁹ aliqua pars de oſſe: deinde intromittat⁹ ſub eo aliqđ ad cōſeruādū ſiphac: deinde ſequat⁹ operatio cū trepanis. ℭ Cū ergo os abſcindere volueris. dixit Aui. opꝫ vt facias ſedere infirmū ⁊ precipias ei: vt reſupinet⁹ ꝑm figurā ſque cōuenit fracture: vt q; ſuperpoſito latere ſiniſtro ſi fractura fuerit in dextro ⁊ ep̄o: ⁊ ſi fuerit in anteriori accumbat ſupinus: ⁊ ſi in poſteriori accumbat ꝓnus: ita vt remaneat fractura in manifeſto: deide opila aures: ſicut dixit Raſ. 15° ꝯti. cū lana aut cotone: ne noceant ei voces malleoꝝ. i. ſonitus qui cauſat⁹ in abꝛaſione ſeu perfoꝛatione oſſis ex alliſione inſtr̄oꝝ ad ipſuꝫ: ⁊ ſolue ligamentum vulneris ⁊ precipe duobus miniſtris: vt teneant cū eis quatuoꝛ angulos cutis ⁊ extendāt eā: cōferunt eniꝫ hec in cōſeruatiōe aptionis vulneris: vt melius poſſit fieri opatio: ⁊ ēt defendūt cutem ab ictibus inſtr̄oꝝ q̄ aliqñ cadūt ſup cutē. Quidā aūt extendūt manibus cutem ſine pāno: ⁊ precipe eis: vt bene firment caput iſirmi: ⁊ firmū ipſꝫ ⁊ affixū ſup puluinari duro nō molli: ⁊ maxime ſi abꝛadere os volueris: ⁊ tūc accipe inſtr̄a apta abꝛaſioni que ſunt duplicia: q̄dā. n. inciſoꝛia: ⁊ ſunt q̄ noſtro ydiomate vocant⁹ bꝛuſcha, ⁊ alia ſūt que vocant⁹ raſpatoꝛia: ⁊ iſta ꝓ parte ſunt melioꝛa inciſoꝛijs: q; in opōne cū eis nō fic cōmouet⁹ cerebꝝ: ⁊ in parte ſunt minus bona: q; in longioꝛi moꝛa cōplet⁹ opatio cū eis: ⁊ cū qbuſcūq; tamen inciſoꝛijs debes incidere cū latioꝛi: abiectus eniꝫ eſt modus illoꝝ qui incipiūt cū ſtrictioꝛi ēt in fiſſura capillari ⁊ ſtricta. Dixit, nāq; Haſ. cū vis cū eis curā incipere opꝫ ꝙ inciſoꝛijs cum lato. i. a latioꝛi ⁊ a maioꝛi: donec ad ſbtilē. i. ad minimū ex eis peruenias, gradatiꝫ tn̄ ꝓcedēdo de maioꝛi ad minus, donec peruenias ad minimū ipſoꝝ. Et ſiꝛ. dixit Albu. opꝫ vt adminiſtres in inciſione tua qua imꝑimis radios latius illoꝝ raſoꝛiū: deinde vtere poſt illud ſubtilioꝛib⁹. i. ſtrictioꝛib⁹: ⁊ nō ceſſes facere illud ꝑm cōtinuitatē: donec venias ad adminiſtrādū min⁹ ⁊ ſubtili⁹ eoꝝ. ℭ Et Aui. dixit. adminiſtra in ꝑn⁹ opōnis tue fricatoꝛia magis lata, ⁊ deinde ſucceſſiue q̄ ſequunt⁹ illa: donec deueniꝰ ad pua: ⁊ cā hꝫ opōnis eſt, qm̄ cuiuſcūq; vulneris oꝛificiū latius eē dꝫ: fundus vꝫ ipſi⁹ minus latus: ⁊ maxime in quocūqꝫ vulnere timeꝰ de putrefactione: ⁊ hoc ideo vt ſanies ⁊ ois virulētia poſſit ab eo fluere liberi⁹ ⁊ expurgari; meli⁹, ac ēt me^nc vt meli⁹ iniꝛi ⁊ apponi ⁊ ſtuella imitti: ⁊ abꝛadēdo ptē oſſis poſt ptē ꝓſequere: donec totā ei⁹ attigeris groſſitiē fere. ℭ Cuncq; putas pueniſſe ad vltimū groſſitiei in circuitu toti⁹ cōcauationis tue: tūc ꝓſequere cū oi lēuitate ⁊ cautela ꝑm vnā ptē tātū: donec peueneris ad diſcooperiēdū pānīculū, ⁊ tūc per illā ptē cū cautela imitte inſtr̄m vocatū leuatoꝛiū inter pānīculū ⁊ os: ⁊ eleua cū eo ptē reſiduā oſſis donec frangat⁹ in circuitu ꝑm illō qō cōcauaſti eleuādo ptē poſt ptē, qm̄ rūpet⁹ iſto inſtr̄o mediante. Et ſi ꝑꝫ aliquā ptē nō fuerit facta ſufficiēs cōcauatio cōple illā vt obuiat fractiōi ⁊ ſubtili^ne inſtr̄i, caue tn̄ ſūmope ne inſtr̄m aggregās ſup pānīculū vt nō ledas. Opꝫ aūt deuenire ad vltimū ſicut dictū eſt in cōcauatione oſſis, nā ſi ſic nō feceris amouere nō poteris. ℭ Dixit Aui. ſi extimaueris ꝙ fiſſura ſit penetrās vſq; ad latus aliud: tūc fricatio dicta cuꝫ fricatoꝛio. ſ. in fiſſura nō penetrāte nō finit eā vſq; ad elongationē. i. ꝓceſſuꝫ frication⁹ vſq; ad vltimū fiſſure. Et tūc dix̄ Aui. caue ne multū ꝓcedas in fricatione. ſ. ne ledas duram matrē: imo dixit ipſe, ꝓcedas cū ea niſi iaꝫ ſequutus fueris. ſ. in fricatione tātū ꝙ cognoneris diſpōnē velaminis: vt appareat tibi. ſ. ꝑm aliquā partē vt ocm̄ eſt: ⁊ ſic vt cognoſcas de ipſo: an ſit ſeruās ſitū ſuū nāle: tūc dixit Aui. noc^m. ſ. qđ pro ceſſit ex ꝓcuſſione eſt minus: q; ſignificat⁹ p illud qđ nocu^m nō puenerit ad pānīculos cerebꝝ: imo nō ptrāſiuit craneuꝫ: qđ eſt, q; nō eſt facta diſruptio aliqua in ligamētis ſuſtentātib⁹ pānīculū duꝝ matrē ad craneū: ſi. n. fuiſſet in eis diſruptio: tūc duꝝ mater nō ſeruaret ſitū ſuū, ſed ſeparata foꝛet a craneo deſcēdēs ad piaꝫ matrē verſus cerebꝝ: qđ qñ cōtingit: tūc nocu^m eſt maius, ⁊ ibi duꝝ mater ſernat ſitū ſuū: dixit Aui. res magis apparet. ſ. ad ſalutē ꝓnoſticādū: etenim euētus aꝑatis: tūc minoꝛat⁹ eſt ſaluioꝛ ⁊ paruioꝛ ⁊ apparitio ſanieī in ea eſt velocioꝛ ⁊ magis cōpleta ⁊ pfecta. Si aūt iaꝫ ſeparauerit ꝓcuſſio velamen ab oſſe: tunc illud eſt in quo eſt timoꝛ plus ⁊ doloꝛ ⁊ febꝛis: ⁊ que ſequunt⁹ eā alia accidētia plus. ſ. eueniūt vel plus. ſ. ſūt intēſa ⁊ ſuſtentatio ab oſſe alterationis coloꝛis ⁊ velocioꝛi. ſ. ad coꝛruptionem ⁊ curſus puris virulēti ſimile eſt plus. ſ. q̄ꝫ ſanieī bone: ⁊ ſiꝛ eſt velocioꝛ: ⁊ qō accidit ex doloꝛib⁹ ⁊ febꝛibus ⁊ ſincopi ⁊ tetano ⁊ deſtructione rōnis ꝓpter diſſolōnē curationis. ſ. non facte tēpoꝛe ꝓueniēti in eo appareret plus. ℭ De mō aūt auferendi os per pfoꝛationē cū trepanis. dixit Alb. qualitas pfoꝛādi in circuitu oſſis fracti vt ponas terebꝛuꝫ ſup oſſe: ⁊ reuoluas ipſꝫ digitis tuis: donec ſcias ꝙ os iam penetratū eſt: deinde pmuta terebꝛū ad locū aliuꝫ ⁊ pone qđ eſt inter omne foꝛamen quātitatē groſſitudinis radij: aut circa illud: deinde incide cū inciſoꝛijs qđ eſt intra oē foꝛamē ex oſſe: ⁊ fac illud ſubtilius quo poſſum⁹ ſup illud ex fine leuitatis: donec eradices os, aut manu tua: aut cū aliquo inſtr̄o alio ex qbuſdā inſtr̄is que ꝓparaſti ad illud: ſicut ſūt tenalie: ⁊ forfices ſubtiles: ⁊ opꝫ vt caueas oi cautela ne tangat terebꝝ: aut inciſorium qđ extrahat: ⁊ q; craneū nō eſt in oi loco equalis groſſitudinis: ſꝫ variat⁹ in plus ⁊ minus: nō eſt ēt equalio groſſitiei in mare ⁊ femina: neqꝫ in puero ⁊ iuuene: ideo oꝫ vt eſt dictū ꝙ ſint apud opatoꝛē trepana tēperata plura diuerſificata in plus ⁊ minus lōgitudis cuſpidis: ſiue diſtātie ei⁹ ab eminētia rotūda ſupꝛadicta donec ſint quatuoꝛ, aut qnq;: vt circa craneū ſubtili⁹ agat⁹ vel vtat⁹ leuioꝛi: ⁊ circa groſſi⁹ lōgioꝛi: ⁊ circa mediocre mediocri. ℭ Haſ. quoq;. 6° de inge. ſani. cōpōnē faciēs inter pfoꝛātia ⁊ inciſoꝛia inſtr̄a dixit. dico moleſtū eſſe, vt hic loc⁹ pfoꝛet. ſ. cū trepano ꝓfundante:

Trepana ſūt duplicia.

qz aliquando subito vt supra patuit penetrat ad durā mr̃ez: ꝫ instr̃m qđ oꝛ colosisos, ꝫz minus cerebro sit molestū q̃z trepanū ꝓfundās: nō est tū libex a suspitione: cū aliqñ craneuz capitis ab eo moueaf: z caput tūc tpis necesse est qetū esse: z ꝓhec vba vr̃ innuere ꝙ per colosisos intelligat instr̃m incisoꝛium. Et deinde dixit Gal. si fractura multas habuerit ptes z moueanf laudo subueniri cū colosisos. exponūt qdā. idest cū instr̃o lenitiuo: de quo dicef: qñ si initio opōnis tue fiat cū eo opō dabit locū instr̃o incisiuo. Si vo fractura firma z dura sit ꝓpius ꝓforef. vex qdā medici ꝓp suspitionē foraminis. s. facti cū trepano ꝓfundāte talia fecerūt instr̃a. s. ꝓforantia: que nō nisi solū ossis ꝓtinuitatē penetrēt: nullū. n. medicamē. dixit Gal. in ossib⁹ capitis hoc cognosco. s. trepano nō ꝓforante. ¶ Instr̃z lenitiuū sicut docñ est fit, qz in fine cuspidis sue hz quādā planitiē z rotunditatē latā ad modū grani lentis, z illud qđ supra istā rotūditatē latā hz vnaz aciem optime incidētē ab vna pte: z ab alia nō incidit: de quo instr̃o vbi supra locut⁹ est: z ꝑceteris extollit ipz. ¶ Et Albu. recitat verba Gal. de eo: z dixit. modus ali⁹ opōnis est facilis ꝓcessus z longinqor a timoꝛe quē dixit Gal. z laudauit ipm laude magna: z hic est sermo eius, necesse est tibi vt incipias in ꝓmis detegere ossis ptes a loco in quo fractura est vehementioꝛ z manifestioꝛ: donec qñ detexeris illā ptē, z ponas sub eo extremitatē hui⁹ incisoꝛij lenticularis: cui⁹ pars lenticularis est leuis nō incidēs aliqđ: z ps ei⁹ acuta in duobus laterib⁹ eius vadēs in longitudine: vt sit pars lenticularis eius ex pte sinistra, z facies eius acuta incidēs in osse: deinde pcute sup incisoꝛiū. s. hoc a pte vna cū malleolo paruo, donec incidas totū cū facilitate: z tu sis securus ex pāniculo qđ nō accidat in eo accidens quo timeaf spasmus. Et dixit. si medicus esset stultioꝛ boium: z magis ignarus: certe: z si esset dormiēs nō remoueret aliqd annexū ossi ex panniculo in qbuscūq; locis ossis incideret eū cuz extremitate incisoꝛij lenticularis z liberaret ipsuz ab eo cū facilitate: liberaret. n. ab eo absq; nocumēto: z absq; timoꝛe. Et Aui. dixit. ꝙ tāta est securitas approximationis ei⁹ ꝙ medic⁹ toꝛpidus z doꝛmiens cū ipso nō errat. Ego aūt nullū vidi vtentē hꝫ instr̃o. ¶ Cū itaq; os: siue incidēdo: siue ꝓforādo amoueris: tūc oz vt digitis inquiras si aliqd extraneū: siue eminēs: siue aspꝛū inueneris: z si sic opz vt illud abijcias z eques asperitatē eius. ¶ Dixit Albu. opz vt radas z eques ei⁹ asperitatē: qđ remanet in osse. sit subtili⁹ strictius z tenuius q̃z reliq̃ incisoꝛia. ꝙ si remaneat aliqd de ossibus puis z sattagis: tūc accipe ea cū facilitate cū eo qđ est apō te instr̃is. ¶ Et Aui. dix. cū ꝺcauaueris os: z amoueris ipz tūc oz vt eques asperitatē eius q̃ fit ex incisione z cōcauatione z equabis eā cū nouacula: aut cū aliquo icisoꝛio ꝙ que similanf aciei ensis: postq̃z tu supposueris instr̃m qđ cooperiat sipbac. s. durā matrem: z seruet ipsaz ne ledaf ab incisoꝛio vel nouacula: z qdā apponunt tūc sup durā matrē frustū sindonis vel panni linei subtilis: aut frustū auri vel argēti foliati: z ista equatio optime pōt fieri cū instr̃o lenticulari: z oz fieri modicuz si asperitas in osse inuēta fuerit: siue ab opōne tua: siue a ꝑma ꝑcussione. Et subdit Aui. si remāsit aliqd de ossib⁹ paruis aut frustis: tūc oportebit vt accipiaf cū facilitate: hoc aūt inuit ꝙ si nō potuerit accipi cū facilitate: tūc si fuerit totaliꝫ separatū, tūc opz vt amoueas plus de osse, donec possit illud extrahere velociter: debent. n. hꝫ frusta amoueri, z oz inequalitas ossis eq̃ri ne pāniculus illis allidat oū mouef z ledaf, z vt caro sup os meli⁹ z citius oriaf: z adhereat: si ossis eniz ineq̃litas carnis gīonē inceperit eius sibi adherentiam ꝓhibet. ¶ Et hoc facto cōsideret medicus, an super panniculo aliq̃ humiditas: siue saníes: siue virulentia sit collecta, siue cecidit supipz aliqd ex currētib⁹ coꝛticibus in abrasione: z si sic: tūc coto vel subtilissimo pāno circūcirca diligēter absterget: eodē quoq; mō oz abstergi z fieri amotio ossis, qñ os ex ꝑcussione fuerit plicatū plicatura grauante z ledēte durā matrē: qm̃ oz in circuitu plicature fieri abrasio siue incisio vel ꝓforatio: donec totū qđ plicatū est auferaf. ¶ Et sili mō oz fieri incisio vel ꝓforatio qñ contingeret os ab intra frangi: z frustū emittere pungēs pāniculū dato ꝙ ab extra neq; fit plicatū, neq; fractū: qm̃ oz in circuitu loci in quo patiens pū cturā senserit: sili abrasi incidi vel perforari, donec os cum frusto vel frustis educaf, z cōsiliꝫ si contingat in percussione aliquā ossis ptez totaliꝫ separari: z sub parte ossis sani inter ipsam z durā mr̃ez introire, z qdā dicūt. cōsideref si ps ista deꝓssa z sepata fuerit maioꝛ aut minoꝛ fractura craneiz si qdē minoꝛ tūc mollifica eā cū supinfusione olei rosax: z cuz mollificata fuerit extrahaf illud cū facilitate: z sine dolore si fieri pōt: si vo non maioꝛ fuerit ipsa fractura: tūc de osse sano sufficienter amoueaf: vt postq̃z mollificata fuerit cū oleo rosarum faciliter possit extrabi.

Que sint cōsiderāda circa extractionē ossis.

De quātitate ossis extrahēdi

In faciendo aūt opōnem hanc chirurgicā in qua amoueaf os cōsiderāda sunt plura. s. q̃ntitas amouēdi ossis: locus cranei in quo debeat fieri foꝛtitudo z debilitas patientis: z qd fiendū est post ablationem eius. ¶ De q̃ntitate ossis amouendi. dico ꝙ Pau. inqt: z sili Gal. dixit illud. nō opz vt incidaf ex osse: nisi illud qđ est infirmū: nā ex eo illud qđ est cōminutū vehemēter opz vt auferaf totū: in illo aūt in quo extenduntf fissure extensione plurima: nā qñq; accidit: nō opz vt cōsequaris fissuras vsq; ad finē eax: nā opz vt scias ꝙ nō accidit pp hāc cāz res nociua, qm̃ in reliqs opōnib⁹ quas opz te facere est hz ꝙ opz. Et dixit. auctoꝛitate sua. nō queriꝫ in oi fissura z fractura, vt accipiat medicus totū os fractū z scissuz: qm̃ hoc nō est pole in oi osse. i. in oi fractura cranei: eo ꝙ aliqñ est ita magna: z ad tantā distātiā ꝓcedēs ꝙ velle illud ꝓsequi eēt detegere panniculos cerebri hz magnā q̃ntitatē: magna aūt eoꝝ detectio nō existit absq; timoꝛe magno, qm̃ tūc parant lesiōib⁹ a cāis extrinsecis: z cū hoc nō est illud necessariū, qm̃ eleuatio ossis nō fit nisi vt hñ possit mūdificari z expurgari humiditas residens sub osse. ergo tātū oz accipi de osse tm̃ qđ sufficiat bone mūdificationi z expurgationi illi⁹ z nō plus: verūtn̄ dix Aui. recoꝛdare eius. s. qđ dictū est in ca° vbi de fractura z restauratione, ꝙ qñ fuerit illud qđ fractū est cōminutū z magnū fueritq; fractura z cōminutio plurima: tūc necessarium erit vt extrahaf cōminutuz: ſz in fractura sine cōminutione nō opz auferre totū illud qđ est fractū: z nō opz timere totū os cōminutū auferre, qz multi hoies, dixit Aui. accipiūt os, scz cōminutū ex capitib⁹ ei⁹ incidēdo: vt docñ est: z creuerūt caro z cutis sup vuln⁹ z euaserūt. ¶ Dixit Auctoꝛ cōpēdij. qđ errauerūt totā fissurā ōbere auferri putātes: ſz Gal. quē dā curās de osse expulit q̃tū saniei expurgāde pputauit: reliquū vo solidauit: z sub ossiuz expellēdo ꝙ locū verā carnem creauit: qñ tñ dura mater ab osse sepata fuerit maioꝛ aptura necessaria erit: qz maioꝛ fit puris collectio sup ea. ꝙ si nō fuerit sepata nō mittū ꝓcedas i fractiōe faciēdo apturā magnā.

De loco cranei tra panando.

¶ Pꝛo eligēdo aūt locū vbi in craneo aptio z ossis amotio oz fieri. notāt ꝙ tres sūt intētiones q̃ determināt locū fiēde incisionis cranei in fractura ei⁹: vna est sit⁹ loci: nā oz fieri in loco decliuioꝛe: qz tūc ꝓpius meli⁹ expurganf superflua: z meli⁹ mūdificaf fractura. Scōa est ossis grossities: z pp hanc cām q̃uis ex pte sit⁹ loci ꝓueniret incisionē fieri ex pte timporis: qz tñ ibi est os valde grossuz nō facim⁹ incisionē ibi, ſz supi⁹ vbi est os tenue: imo dixit auctoꝛ cōpēdij: si aliqs loc⁹ cranei grossioꝛ fuerit lesus: z tūc poteris saniē in aliquo subtilioꝛi loco mutare meli⁹ erit: min⁹. n. nocum inde cerebꝛo inferef. Tertia est oꝛigo neruoꝝ ex craneo: z extra craneū: vel oꝛigo neruoꝝ ex cerebꝛo sub loco fracture: z hoc ne cadat incisio in loco timporis: qm̃ ibi multi nerui oꝛiunf ex cerebꝛo. Dixit. n. Gal. 6° de inge. sani. recoꝛdat⁹ sum qm̃ si latū foramē fieret in ossib⁹ capitis lateralib⁹ exñtib⁹ cā hui⁹ cerebꝛum descēderet z foras exiret. Jtez multe furcule ex nobili nūero cerebꝛo in loco illo sūt expāse. Et pp hāc ēt cām qdā ꝓhibē/

res fieri incisionē ossis in loco cōmissuraꝝ si fuerit ꝓtinuata cū aliq̄ eaꝝ fissura vel ēt si fuerit ꝓpe eam: q̄ per cōmissuras egrediunt multi nerui hūtes ortum ex neruis cerebri: q̄re si aliq̄s talis fractura ꝓtigerit nō est ꝑsumēdū in abscindendo os appropinquare ad cōmissurā: sed dimittēda est ps cōmissure ꝓpinqua z fiat abscisio de osse sano cōtinuato cū osse leso longe a cōmissura. Et dixit Hal. ibidez. de supiori aūt pte cerebri nullus neruus oriť, quapp nō ꝓhibent illa loca abscindi, inferi? aūt cranei nō. ¶ Et Aui. dixit. opz q̄ fiat incisio ex loco ꝓueniēti, z cōueniētior loc? est ille: quē extimas q̄ virus currat ex eo meli?: z vbi ē os facilioris icisiōis: z facilior incisio fit vbi est craneū tenuius: z pauciorīs necessitatis ad hoc vt moueat z ostēdat scōo. i. ne facies incisionem in quo nō habes iterare eā: aut facere eā duab? vicib? si vt? ꝑsentit vt fiat in vna. ¶ Et qdā dicūt se nec aduenisse nec vidisse aliquē q euaserit in quo amotio ossis in pte posteriori fcā fuerit: z ēt cū hoc longinqor a neruis z eoꝝ origine sicut est sinciput: nā mediū ei? nō obuiat origini neruoꝝ, vt possit accidere ex detectiōe ossis in origine neruoꝝ nocum̄: z iō securi? fit incisio in sincipite q̄z a laterib?: q: a laterib? multi fundūtur nerui. Et ꝓpdictā ēt cāz qdā dixerūt verendū esse incisionē in craneo factā posteri? iuxta locū originis nuce. ¶ Et dixit Raſ. 15° ꝓti. q̄ cura oz fieri celeriter: z in loco tepido ne infrigidet sipbac cerebri: qō nisi hoc posset fieri, supponunt ei semꝑ panni infusi in oleo ro. tepido. ¶ De eligēdo aūt pte in quo cōueniēter possit abscisio ossis fieri notant q̄ nō pōt absolute dici: an sit fiēda ossis amotio anteq̄z appareāt accidētia an nō: q: in qbusdā casib?: lz z debent expectari: z in qbusdā nō: qō cōtingit ex varia dispōne vulneꝝ capitis: nā in oib? fracturis in qbus suspicat de lesione pāniculoꝝ z cerebri: sicut est in fracturis magnis: z plūb? illatis a re ꝓforāte vt sagitta vel cuspide gladij, ac ēt fracturis cū frustis intrinsecis pūgētib? pāniculū: z in plicaturis cranei magnis grauamen inferētib? pāniculo z cerebro: z in alijs silib? casib? in qb? satis clare hri pōt q̄ qñ accītia mala supueniant festinandū est ad auferēdū os statiz: z nō est expectādū supuētū ipsoꝝ: qm̄ vt dixit Hal. si supuenerint accidentia mala relinquēda est cura. ¶ Dixit Aui. cū verificat extēdēdi. i. fricādi os: z extrabēdi ip̄z tūc festinet z nō expectet cōplemētū generationis puris. s. in fractura vel sub osse: qm̄ pus cū ꝓplet ibi est cā euēt? accītiū malor: z nō tolerat expectatio. s. amotionis ossis vbi pāniculus pia mr̄ fuerit coartat? z oppīssus ab osse dep̄sso aut pūcto ab aliquo frusto ossis: qm̄ pūctura illi? pāniculi facit euenire in dispōne. i. statu apa z spasmum ꝓp cōicationē ad cerebꝝ: z fortasse ꝓducit apoplīaz: q̄re oꝑz vt extrahat illō statiz vt redeat sensus. s. z mot?: si fuerit apoplexia statiz. Et dixit. si aūt fuerit fozamē in pāniculo factū: z nō solū pūctat: tūc res erit vehemētioris festinationis: z amoueat os: qm̄ tūc eēt cā maioris z citioris nocumenti: z cōicatiōis eius ad piā mr̄ez z ad cerebꝝ. Et dixit. qñ frāgit craneū ex discooptura vel aliq̄ alia cā infrigidat velamen z apat. s. ex illa infrigidatiōe: vel ex alia cā, noiat tūc talis dispō futura ad incisionem: si tñ in dictis casib? z silib? fuerit necessaria expectatio ꝓp aliquā cām vt debilitatis vtutis: emoz rosagiā vel aliud prauū accīs: tūc sic vsq̄z ad duos dies aut tres, in plurimo tñ rei vbi nō est nocia expectatio. opz vt cur̄ in die scōo. ¶ Dixit Hal. z ponit. 15° ꝓti. qō oz serrari ō craneo capitis cū celeritate serr̄, z nō expectet: vt accidat de eo q̄ descendat ad mr̄ez cerebri erugo: sicut faciebāt qdā expectātes hoc vt cōpleret putredo: z separet mr̄ dura a craneo: nā si pūgit mr̄ dura ab aliquo osse fracto nō potest fieri expectatio putredinis: sz moderate, ita vt nō ptrāseat die tertiū: sz maior ps oz curari in die, 1° a quo accidit pūctio z infestatio, z incidat os in ꝑ[a] hora passionis: aut in ipsa die. Qz si nō incidat in toto eleuet aliq̄ ps illi? pūgēs valde: sed in fracturis leuib?, in qb?: aut nō putat de penetratione ei? ad interi? cranei: aut putat q̄ nō ꝓuenerit incisio ad duram matrē: z putam? q̄ ipsa sit seruās situ suū, z silr in fracturis cranei magnis factis a re incidēte: vt ense cū magna z manifesta apōne ꝑ quā bñ z sufficiēter pōt vir? sub craneo expurgari: aut i vulnere penetrāte facto a sagitta maxie in pte frōtis qua sagitta excta fuit sine malis accītib? z silib? casib? licitū est expectare, z certe putādū est q̄ incisio ossis fieri nō debeat: nisi necitas cogat te: z ista necitas ōteriat ex iceptiōe apparitiōis alic? accītiū malor dictoꝝ. cū. n. in dictis casib? ceperit aliqd appere de accītib? malis dictis oz medic? ilico ad incisionē deuenire: z non oz expectare donec magnificet aut succedant alia. Et si dispō media fuerit in consideratione vulneris z cāꝝ ei?, aut parua, aut magna suspitione, tūc nō est opportunū festinare incisionem: neq̄z ēt multū tardare. ¶ Dixit Hal. vt ponit. 15° ꝓti. stude ad incidēduz os in hyeme añ decimū q̄rtū die. z in estate añ septimū, añq̄z accidāt accītia mala: oz. n. fieri icisio citius in estate q̄z in hyeme, q̄ tpe estatis citi? accidit būiditatib? ebullitio z putrefactior in hyeme ꝛo tardi?. ¶ Et Albu. dixit. si. venit ad te vulnerat? in ꝑmis cū vulnerat: z fuerit illud in die b? hyemis: tūc opz vt studeas in absciſione ossis añ die 14m. ꝑm oēm dispositionē: z si in die b? estatis añ septimū añq̄z corrūpat q̄d est sub osse ex pāniculo. z accidāt accidētia mala. Et Aui. dixit. in osse fracto q̄rit detectio z amotio ossis: z nō oz vt tardet in estate vltra septimū: z in hyeme vltra decimū. Et quāto incisio z amotio ossis fuerit facta velocius: tāto erit melius z longinque ad hoc vt eueniāt nocumēta magna.

De tpe i quo ꝓt os extrahi.

¶ In ꝓsideratiōe aūt debilitatis vtutis vel fortitudis vtutis vel patientis opz attendere cōplexionē nālem virtutem etatez: z regimen ꝓteritū: nā si ꝓcesserit regimen debilitatiuuz, aut precesserit euacuatio plurima sanguinis: vñ fuerit vtus debilis: aut fuerit patiens puer: aut decrepitus: tūc operatio oz fieri suauiter paulatine: successiue vt in pluribus horis: z eo° in forti iuuene, z in quo nō precesserit multa euacuatio. De fortitudine patientis ꝓsideranda

¶ Quid sit fiendū post totā opōnē dictā notāt. q̄ aut opō facta est nō expectatis accītibus malis: z stante adhuc timore fluxus māeꝝ ad locū: tū ex ꝓma ꝓcussione: tum ex agitatione ꝓueniēte ex opōne: aut est facta in ꝓcessu sedato iaz fluxu. Si ergo sit facta añ sedationē fluxꝰ, tūc statim facta opōne apponēda sunt ea q̄ mēbrū ꝓfortēt z fluxū ꝓhibeant. Et ad hāc intētionē. dixit Hal. z ponit. 15° ꝓti. adhibita opōne supponē sipbac pānū infusuz in oleo ro. z vino. Et Albu. dixit: accipiat pānū lini ꝑm q̄ntitatem vulneꝝ, z submerge ip̄m in oleo ros. z pone ip̄z sup orificiū vulneris, deinde accipe pannū aliū duplicatū vel triplicatuz, z submerge in vino z oleo ro. z pone ip̄z sup pānū ꝑm z fac istud q̄to facili? pōt super illud, vt nō grauet sipbac. ¶ Et Auic. silr dixit. opz vt accipias pānū lini extēsuz ꝑm q̄ntitatē vulneris ossis extracti z amoti: z ifūde ip̄z in oleū rosaꝝ, z coopi cū eo os vulneris, deinde accipe pānū lini aliū duplicatū vel triplicatū, z infunde ip̄z in vino z oleo ro. s. mixto. Gulielmus aūt cū plurib? alijs voluerūt, q̄ accipias pānos mūdos lineos, z infūdas eos in oleo ro. z melle ro. mixtis: z ponas eos ꝑm figuram debitā inter os cranei, z durā mr̄em leuiter z suauiter, ita q̄ nō patiat dura mr̄, neq̄z sic cerebꝝ ex cōpressiōe, z ponas petiā supra petiā, donec fozamē cranei ex ipsis petijs repleat: z postea ex plumaceolis: siue stuellis iuolutis sil'in oleo ros. infusis totū vuln? cutis q̄ō est supra craneū repleat. ¶ Boni opatores facta ossis amotione, z ei? eq̄tione decēti accipiūt frustū findonis tincti in grana vel loco eius alteri? findonis, z in defectū findonis accipiūt frustū panni lini veteris lenis z mūdi q̄ō sit ꝑm q̄ntitatē vulneris cranei, z infundunt ip̄z si est estas, aut timor adest de fluxu magno in oleo ro. solo: z si fuerit hyems z timor puus de fluxu pmiscet cū oleo ro. paꝝ vini rubei pontici q̄ō sit actu moderate calm, z si viderint necessitatē mūdificationis addunt supradictis de melle ro. colato, z supponūt sumētes ip̄m cū pīcarolis cū oi suauitate dure mr̄is, deinde post illud replent ꝓcuitatez

Cōplexio extranea ne ossis q̄d fiendū

cranei filis panni lineilenis sit infusis: deinde replent totū vulnus: z vltimo apponūt de coto carminato: z superinfundūt sil' oleū ro. solū aut mixtū cū vinis ipūs coto ꝑm circuitū vulneris. Quidā aūt inungunt in circuitu vulneris oleo ro. cōquassato cū aceto. Et qdā ꝓmiscēt ipsi oleo ro. bolū ar. z sil'a: deinde ligāt ligatura nō inducēte dolorē: z superponunt capiti infulā vel capellū. Et dixit Guil. dimittat ligatura vsq; ad tres dies: sed infundat sup eā oleū ro. q̄si oi hora: z hoc si nō vocauerit te necessitas ꝓp aliq̄ accidens supueniens ad soluēdū eū ꝑus. ¶ Cū q̄ solueris abstergat z mūdificet: z si qd de osse applanādū remāserit applanet: si ēt remāserit ossis fruſtū extrahat: z q̄ fit opō cōmouet caput: z inducit dolor: vñ parat fluxui humor ad ipm. z sic euentui apātis, z maxime q̄ ꝑm plurimū corpa sunt repleta imunda: vtunt tali cura vsq; ad tres dies, z ēt post eos tamdiu: donec assecuratio fiat de supuētu apātis per sedationes fluxus: sed trāsacto die tertio. Albu. dixit. q̄ oz dimitti cum ꝑma cura die vna, aut duob⁹: donec sit securus de apāte calido. Dicūt, oz solui die tertio a die incisionis cutis: que fuit vna dies. 2ª fuit in qua fuit facta ossis abrasio. Deinde tertia die, s. sequēti post amotionē ossis oz solui: z ideo deinde solueiſ z: z ministra post illud medicinas cū q̄bus nō est sup flua siccitas q̄les sunt medicine capitales, z opz vt facias ex istis medicinis puluerē qui pulneriçet sup vulnus sicut sūt: z siccet, z vl' ministra oēs medicinā: de cui⁹ ꝓprietate est vt abstergat z nō mordicet. ¶ Pulvis capitalis bon⁹ sic fit. ℞. sarcocolle, sang. dra. aū. ʒ. ij. ros. olibani arist. myrrhe yreos: z corticis radicis opopanacis: z farine orobi. aū. ʒ. j. terant z cribellent. ¶ Si ꝙo ossis amotio fiat in ꝓsenti ꝓcessu sedato fluxu z habita securitate de apāte: tūc nō oz apponi oleū rosatū: neq; solū: neq; mixtū maxie in corpore mūdo, nā per vsuz olei rosati q̄si nō cōuenit, uenit in dura mr̄e putrefactio. Oia aūt olea z vnguēta z reliqua putrefactiua cauēda sūt. ¶ Alius pulvis capitalis sic fit. ℞. nucis cypressi thuris ciperi, myrrhe myrtilloꝝ. aū. ʒ. ʒ. orobi. ʒ. ij. misceantur. ¶ Ait. n. Albu. caue ꝑm tuā virtutē vt vulnus in curatione tua sit lympidū, neq; sit sordes in eo vnguēti: ſz incipiēdū est in cura cū medicinis capitalib⁹. Et Aui. tertij ꝓma recitat vba Sal. q̄ sunt, 6º de inge. sani. z dixit. q̄ post q̄ extractū fuerit os hūt medici duas intētiones. s. diuersas: nā intētio quorūdā est ad apponēdū medicinas sedatiuas q̄bus sedant: z quiescere faciūt dolorē vehemētē. sup. z repcussiuas māeꝝ z sedatiuas fluxus eaꝝ. Et quorūdā alioꝝ intētio est ad apponēdū medicinas vehemētis exiccationis: z bi qdez administrāt post incisionē z amotionē fracti ossis medicinas attractiuas. s. māeꝝ malaꝝ interi⁹ sub craneo cōtētaꝝ ad exterioza apponētes eas in vnguētis vel emplis vel aliis modis: siue formis medicaminū, z sic isti apponunt medicinas vehemētis exiccationis habētes sil' cū hoc virtutē attractiuā. Et hoc faciūt, dixit Auic. exteri⁹ facto sup loco epithima te ex aceto z melle, s. q̄ epithima ponūt supra medicamen predictū vt ꝓ acetū ꝓhibeāt fluxū z apationē: z ꝓ mel amoueant mordicationē ab aceto. Et dixit Aui. q̄ ꝓ man⁹ istorū posterioꝝ q̄ vtunt medicamine exiccatiuo z attractiuo puenit maior incolumitas q̄ꝑ man⁹ primoꝝ q̄ vtunt sedatiuis doloris, q̄si plures sanant ꝓ manus illoꝝ. Et dixit Aui. nō est hoc mirādū: nā Sal. dixit. q̄ cōplo ossis z pāniculi, est sicca: z indiget cōseruari. ¶ Dixit. n. Sal. q̄ foramen auris ad q̄ audit⁹ penetrat nō solū ad duram pelliculā cerebri: sed etiā ad neruū ferentē ad ipz auditū a cerebro oriri sustinet medicinā fortē in exiccādo: ergo etiā ipsa dura mater ablato esse: q̄ suba ei⁹ est sicca forte medicamen exiccatiuū nō refugiet: sed tolerabit si magnū nō habeat apa. ¶ Et cōpēdiuz dixit. Q̄ qdā medic⁹ cū hec ossa radebat assuetus erat stipticā sup duram mr̄em apponere medicinā: z multos hoc mō sanauit: ſz Sal. hoc timuit facere ne ob hāc rē infirmus in spasmū caderet, ſz vt medicaminis auriuz recordatus est: z sciuit vermez in aure existentē cerebro esse ꝓpinquissimū z nullus ex medicaminibus auriū cerebro nocere: credidit illud medicamen optimū esse apate absente. Istaꝝ enim pellicularū subasficcissima est vnde medicamen nimis exiccatiuū ei ꝓgruit: q̄ eā ꝓfortat: z sanies gñari ꝓhibet: z q̄ creatū est ex ea exiccādo cōsumit. ¶ Notāt. q̄ q̄si auctores ꝑdicti voluerūt q̄ plures sanant in manib⁹ eoꝝ q̄ vtunt medicamine exiccatiuo z attractiuo q̄ eoꝝ qui vtunt oleo ro. intellexerūt de medicis indiscrete vtentib⁹ oleo ros. cum eo: vñ dicunt nō debemus eo vti longo tēpore, sed circa tres dies a die amotionis ossis: si enim q̄s eo lōgo tēpore vteret perduceret cū mollificatione sua ad putrefactionē: sicut tēpore Sal. medici vtebantur indiscrete: z iō plures moriebant in manib⁹ eoꝝ. ¶ Dicunt iterū qdā medicinis ꝓhibitiuis fluxꝰ, z sedatiuis doloris z mollificatiuis esse vtendū: sed nō in loco vulneris, sed in circuitu eius: z hoc quousq; sedet z dolor z fluxꝰ. Auic. quoq; dixit. line vulnus totū oleo ros. s. intus z in circuitu vt ꝓhibeat fluxus humoꝝ ad locū z apa, deinde impone pānū supipz quāto leuiꝰ poteris: vt nō grauet siphac, deinde administra desup ligamētū latū: z nō stringas ipsuz: nisi cū q̄titate qua retineat appositas tātū: z postea humecta velamen: z ligamentū dictū desup cuz oleo ro. oi hora. i. sepe: ita tñ q̄ ꝓueniat humectatio ipsa olei vsq; ad duram matrez. Oz aūt hec infusio olei rosati fieri: vt ꝓhibeat fluxus humoꝝ, z sedet dolor: z vt nō exiccent pānī ibi appositi: q̄si exiccati z indurati essent cā doloris: z ingetationis infirmi. supplēt. z nō est soluendū vnus vsq; in diez tertiū, z hoc ꝓp cōmotionē factā z ebullitionē humoꝝ vt interim qescāt. Tertia aūt die oz solui vt abstergat pāniculus z vulnus totū ab oi humiditate ibi aggregata: vt nō putrescat: z si tunc videris aliquā suspitionē de vlteriori fluxu ꝓcede cū cura ꝑdicta: z sic vsq; in septimū diē, vel vsq; ad sedationē fluxus, die autem tertio vel alio quocūq; fluxū videris sedatū. tūc cura ipz cura alioꝝ vulnerꝫ capitis. ¶ Dixit Zoar. vulnus carnis oi die ablui oz cū aqua mellis quousq; de apate dubiū remoueat: z postea curabis vuln⁹ q̄ est in carne emplo de palma ꝑm q̄ tibi videbit. ¶ Dixit Sal. post q̄ sumus securi q̄ apa nō gñet, z locus cōuenienter exiccari z qescere ceperit: tūc incipiam⁹ vel cicatricē vel carnē generare. Et Auicē. dixit. cura deinde cicatricē que curat carnē: z que sedat inflāmationez: ergo puluerīça sup siphac puluerē capitalē, z cura cū reliqs medicinis curatione vulnerꝫ. ¶ Dicūt tñ q̄dā. q̄ ꝛz dicto mō tēpore nō ꝓueniat infusio olei sup vulnus: z in vulnere. In circuitu tamē nihil ꝓhibet ipsaz fieri ad maiorē securitatez defluxus. Et dicūt. pone sub angulis vulneris licinia tenentia ea subleuata: donec locus cōcauat⁹ osse vel carne repleatur, osse aūt repleto paulatim anguli reducant: z ad locum suū redire dimittant z coganꝫ post tertiū diez. Et dicunt. si estas fuerit bis vl' ter in die nāli vulnus imutet: z in hyeme semel aut bis ꝑm necessitatē: z oi vice qua mutat infirm⁹ oz fortiter insufflare: q̄ pinsufflationē sanies de subtus craneo melius expurgat. ¶ Cōponit aūt fractura cranei penetrās cū apate: z alys disponib⁹ ad quas opz attendere: z ꝑcipue postoſſis amotionez. ¶ Jngt Paulus. 15º ꝓti. Et Aui. etiā recitat b̄ qō multotiēs accidit in siphac post opōnē cū ferro apa calidū: cui⁹ signa sunt q̄ velamē supeminet spissitudini ossis, imo in tm̄ magnificat q̄ supeminet nō solū ossi: ſz etiā spissitudini cutis: z est grauitas in capite: z ꝓhibitio nālis mot⁹ ipsi⁹: quare aut non mouet⁹ oino: aut mouet debilr z difficulter, z ista ꝓhibitio mot⁹ ei⁹ ꝓuenit a mā apante grauante ipz. i. coartāte arterias ei⁹: vñ nō ꝑit moueri motu dilatatiuo z ꝓstrictiuo, z multotiēs accidit ei extēsio. i. tetan⁹ vel spasm⁹ z alia accūtia mala supradicta: z seq̄t eas mors: z cāe quare accidit apa in pānículo dicte sunt supra. ¶ Aui. tñ dixit. q̄ nō accidit nisi ꝓp os manēs sub craneo q̄ pūgit ipz: z dolorē efficit: aut pp grauitatē tentarū aut licinioruz: aut pp frigus: aut pp multitudinē vini: aut pp aliā cāz occul

De apate in fractura penetrante.

tam.i.intrinsecā, vt corpis repletionē, aut alteri⁹ mēbri capiti cōmunicātis repleti fortitudinē. vñ expellit ⁊ debilitatē ipsius pāniculi inde recipit. ¶ Et cura hui⁹ apostematis ē cura karabiti. Auicē. tū in pticulari dixit. si cā ei⁹ fuerit manifesta opꝫ: vt abscindas illā cām velociter. Et si fuerit intrinseca. stude ēt in separatiōe ei⁹ velociter: ⁊ administra regimen apostematis calidi. ſ. in ꝓncipio embrocādo cū oleo ro. actu calido: aut cuꝫ aq̄ in qua bulita sit altea ⁊ fenugrecū ⁊ semē lini, camomilla ⁊ similia. ¶ Dñt. q̄ ista cōueniūt in fine status ⁊ declinatiōis: in augmento aut̄ ⁊ principio status nō ꝓueniūt qñ vocat necessitas ad mitigādum dolorem: ⁊ cōuenit emplastrū factum cū farina ordei ⁊ semine lini, ⁊ aq̄ calida in aliquo oleo. ſ. mitigatiuo doloris vl̄ ꝓhibitiuo fluxꝰ: vel aliq̄liter resolutiuo ꝑm q̄ exigit dispositio. Et dixit Aui. administra adipē galline in lana ⁊ humecta vel inungendo cū ea caput ceruicē ⁊ spondiles. ſ. colli: ⁊ distilla in aures aliq̄ ex oleis que sedāt caliditatem: sicut oleum violaꝝ: ⁊ similia: quoniā sedant ebullitionem humoꝝ capitis. Et dixit. fac sedere infirmū in aq̄ calida in domo: ⁊ hoc ad sedādū inflāmationē in toto corpore: ⁊ post sessionē predictā inūgere ipsuꝫ cū oleis que sedāt inflammationē: si pur apostema calidū perseuerat, tūc dixit Auicē. si non est aliquid qō prohibeat infirmū sumere medicamē solutiuū soluens semel. i. debiliter ⁊ parū: vel semel: ⁊ vna vice tantū exhibitū non reiteratū exhibe ipsum: debet autem hoc medicamen solutiuū esse eductiuū colere, qñ tale apostema calidū fit ō sanguine subtili cui ē admixta colera: ⁊ iō facta flebotomia restat: vt educaſ colera si remanet apostema. ¶ Et quandoq̄ accidit in tali fractura: vt denigretur pāniculus: ⁊ aliquando etiaꝫ ipsum craneū: ⁊ si quidē statim post factam ossis amotionē tibi occurrit nigredo ipsa: tūc scis q̄ nō ꝓuenit a medicinis: sed a cā extrinseca. Si autem appareat in processu: tunc pōt ꝓuenire a causa extrinseca: ⁊ a causa medicinarū superpositarū: de quarū ꝓprietate est denigrare craneū: ⁊ panniculū. ¶ Dixit Auicē. si apparet sup velamē nigredo apparens in eo qō apparet de ipsa: ⁊ in superficie eius: q̄re nō est nocēs nocumēto notabili fortasse cause eius sunt medicine. ſ. habētes illā tincturaꝫ inducere: vel qꝫ certificatio facta fuit de fissura per humiditatē nigram aliqd cecidit ex ea per fissuram sup velamē: vel alio quocunq̄ modo approximatio facta sit medicinaꝝ: siue rerū denigrantiū. supple. aut causa eius erit sanguis ꝰgelatꝰ ibi ⁊ denigratus ē: tūc inqt Paulus. opꝫ vt sumas ex melle ⁊ oleo rosato: qō sit triplū mellis ⁊ apponet donec remoueaſ: ⁊ ea amota prosequere curā vt supradictū ē. ¶ Et dixit Paul⁹. si accidit in siphac nigredo ex seipso ⁊ peruenerit vsq̄ ad oculū: ita q̄ etiā oculi denigranſ: tunc si cū alijs signis malis affuerit: opꝫ vt desperes de salute ei⁹: quoniā est signū consumptionis caliditatis innate: ⁊ destructiōis ei⁹. ¶ Et Albucaſ. dixit. si accidit i siphac capitis cū mūdificatur ab eo os: ⁊ pcipue quādo negligitur cura eius nigredo in superficie eius: cōsidera tunc q̄ si accidunt infirmo accidentia mala q̄ diximus scias: qꝫ permitiosum ē ꝓculdubio: sed si nigredo accidit ex medicina que poniſ sup ipsuꝫ: ⁊ est in ℞tute illius medicie: vt faciat illā nigredinē, tūc opꝫ vt accipias de melle ptē vnā, ⁊ de oleo ro. ptes tres: ⁊ linias cū eis pannum lineū: aut lenē, aut sindonē: ⁊ pone ipsum super siphac. Et Auic. dixit. si nigredo fuerit ꝰfirmata ⁊ ꝓfunda, tūc fuge: qꝫ illa procedit ex mortificatiōe caloris innati: ⁊ est signū mortis. ¶ Et notant. q̄ quandoq̄ cōmunicatur nigredo oculis natura expellēte sanguinē ad exteriora vsus oculos, ⁊ tūc nō adsunt talia signa mala: ⁊ nō est signū mortis. ¶ Et quādoq̄ oritur super dura matre caro mala q̄ indicat ad sui amotionē: verūtamē non debet amoueri cū medicinis acutis mordicatiuis, sed vt dñt quidā spongia leni ⁊ bñ lota vt tollaſ ab ea corrosio, ⁊ mordicatio ipsi⁹, ⁊ postea exiccatiua desup ponanſ: ⁊ dimittaſ paruo tēpore ne possit corrodendo panniculū ledere. ¶ Si aūt mala caro in vulnere oriatur ante ossis restaurationē nō est amouēda cū medicamine acuto, ne cōtingat ex eo qd cadere super pāniculū sed cū spongia mō dicto. Si aut̄ oriatur post ossis restaurationē ipsa amouenda erit, sicut in alijs vulneribꝰ, ad cuius amotionē ꝓfert puluis hermodactiloꝝ supaſpersus. ¶ Cū aūt accidit ex casu ⁊ percussiōe cōmotio in cerebro absq̄ fractura in craneo, ⁊ absq̄ vulnere in cute, tūc si supuenit patiēti tortura q̄ ante non erat, ⁊ strambositas in altero oculorū ⁊ ꝑ mixtio ratiōis, ⁊ mollificātur mēbra, tunc nō morietur. ¶ Dixit Oribasius, ⁊ poniſ. 15° cōtinentis. in quo cōmotū fuerit cerebrū ex casu, aut ꝑcussione dāduꝫ est in potu de aq̄ mellis cū sticados. Cōfert eni ei valde, qꝫ cū eo fiet sanatio eius. ¶ Ait Rasis ibidē. dico ꝓferūt huic cerebra gallinaꝝ data in potu affluēter. Et dicunt quidā. ꝓferunt ei etiam cerebra aliarū bonarū auiū: dicūt tamē q̄ in principio talis patiēs tenuissima dieta debet vti, deide paulatine igrossari, ⁊ deuenire ad exhibitionē dictoruꝫ cerebroꝝ fiant diuersiōes omni modo. Et dicunt quidā. q̄ abraso capite fiat inunctio sup toto eo cū oleo rosarū permixto cū quarta parte sui de aceto actu calidis, ⁊ facta inūctiōe supaſpergaſ puluis mirtillorū, ⁊ supra puluerē ponatur pannus lini oleo ro. ⁊ aceto infusus aliquantulū aſpersus: ⁊ super pānuꝫ stupa: deinde fassia lata lente ligetur ⁊ ligature supponaſ capellina de pelle agni: ⁊ sic mane ⁊ sero mutetur omni vice colli ⁊ dorsi spondiles inungendo cum oleo camomille calefacto.

De pāniculi denigratiōe.

De carne mala sup dura mre

De cōmotiōne cerebri cū fractura cranei.

¶ De vulneribus accidentibus in facie ⁊ oculis. Cap. lv.

In hoc loco preter curationē vulneruꝫ in facie accidentiuꝫ opꝫ considerare duo. Primo q̄ facies est membrum declinans in naturali cōplexione sua ad siccationē: quare oportet q̄ medicine cū qb⁹ curanſ vulnera ei⁹ sint ficciores, vt possit vulnus a superfluitatibus exiccari, ⁊ naturalem eius cōplexionem conseruare, licet medicinaruꝫ ipsarum siccitas in plus ⁊ magis varietur ꝑm varietatē partium faciei in cōplexione plus vel minus sicca. ¶ Secundū cōsiderandū est faciei decor. facies eniꝫ est mēbrū discoopertū in ꝓpatulo aspiciētiū oium. Et ꝓpter hāc cāꝫ opꝫ vt subtili industria ingenieſ vt taliter eius vulnera cōglutinēſ, vt nō deturpeſ decor eius cicatrice enormi. ¶ Dꝫ ergo medicus reducere labia vulneris ad locū nālē suū q̄sto magis poterit, ⁊ ipsa i eadē ꝓseruare ligatura, aut ēt sutura si necessaria fuerit. Uerū in suēdo bꝫ vulnera dꝫ eligere medic⁹ acuꝫ tenuiorē quē inuenerit, ⁊ filo subtili de sirico nō multū torto dꝫ suere ñ ꝓfūdādo acū, imo superficietenus q̄tū poterit acū infigat solū tātū accipiēdo quātū sufficit ad retētionē ⁊ durationē, pūctaq̄ nō mlta abinuicē nō multa sepata segregata faciei sup sutura. ¶ Dñt qdā. puluis rubeus aspergatur. Puluis aliꝰ q incarnat ⁊ carnē regenerat depdita invulneribus faciei. ℞. myrrhe masticis thuris ana dragagāti: gūmi arabici: fenugreci. aā. ptes eq̄les, decēti⁹ tū ⁊ cū maiori decore labia vulnerū faciei ⁊ oium partiū eius in ꝓpriū situ suū reducunt cū medicamine quoꝝdā modernoꝝ sup apposito in capitulo de sutura. ¶ Q. si vulnus fuerit paruū nō egens sutura: aut si fuerit magnū, ſz cū emissiōe alicui⁹ q̄titatis ossis, tūc si vulnꝰ eget mūdificatiōe mūdificeſ cuꝫ vnguēto facto de terbētina melle rosato colato, ⁊ ordei farina, ⁊ facta mūdificatiōe cureſ cū vnguēto, qō sic fit. ℞. resine. ʒ. iij. olei cōis. ʒ. xij. cere. ʒ. 15. fenug. ʒ. i. myrre thuris. aā. ʒ. iiij. Hoc eni vnguētū carnē generat ⁊ ꝓsolidat, ⁊ cicatricē decorā efficit. ¶ Notāt. q̄ in vulneribus faciei studendū est, ne aliqꝺ frustū ossis ab osse sano separatū remaneat, immo etiā non separatū si tale fuerit q̄ nō possit cōstringi ⁊ ꝓiūgi, cū parte sana ossis incidēdū est ⁊ abijciēdū: vt nō remaneat cicatrix supereminentiā habens ⁊ sit faciem deturpans. ¶ Dicūt. qñ sutura superficialis dꝫ fieri in partib⁹ faciei nō dꝫ solui ligatura vsq̄ in tertiū diē: nisi aliquod accidēs coegerit, ⁊ cū soluitur opꝫ q̄ cū omni facilitate soluaſ, ⁊ si quidē pluma/

ceoli superpositi exiccati ꝛ applicati fuerint labijs vulneris: opꝫ vt cū vino calido tādiu balneent quousqꝫ mollificent: ꝛ faciliter remoueri possint: ne cōtingat ex subita ꝛ violenta emotione eoꝝ puncta sutureꝝ solui ꝛ labia elargari: faciē deturpari: precipue quoqꝫ dicunt sutura egere vulnera cadentia in fronte ꝑm longitudinem ipsius frontis, ꝛ hoc est vt ꝓ hibeatur descensus supercilij ad inferiora.

¶ Oculū aūt raro cōtingit vulnerari: nisi a re perforante sagitta vel gladio vel alio simili: omnia hꝫ vulnera sunt suspecta de penetratione earū ad interius cranei: ꝛ sunt iteꝝ quelibet eaꝝ suspecta ō amissiōe visus maxie q̄ cadūt in cornea. ¶ Et cura vulneꝝ oculi exigit: vt a ꝑn⁹ ꝓhibeat fluxꝰ sanguinis: ex eo cū reb⁹ restringentib⁹ ipsum positis sup oculo: ꝛ cū reb⁹ ꝓhibentibus fluxū materierum ad ipsuꝫ positis. supple. in circuitu eius, ꝛ fronte: ꝛ timpore sequente ipꝫ: ponat ergo in oculo aqua rosa: solatau mixta cum pulueregūmi arabici: ꝛ boli arme. ꝛ sang. drac. ꝛ sup oculo ab extra ponat cotū infusuꝫ in succo coriandri albumine oui: ꝛ oleo ro. sil' mixtis: ꝛ sil' pōt poni in circuitu ei⁹. ¶ Aliud bonuꝫ sic fit. ℞. succi plantagis: aut solatri vel semperuiue. ʒ. ij. aq̄ ro. ʒ. iſ. pulueris dragaganti, gūmi arabici: sang. drac. terre sigillate boli ar. aā. ʒ. ij. misceant ꝛ extendant sup coto vel petia, ꝛ superponat in circuitu oculi. ¶ Aliud vtile ponendū sup oculū. ℞. olei ro. ʒ. iij. ꝛ duo albumina ouoꝝ: ꝛ conquassa ea adinuicē cū oleo: ꝛ postea cū eis incorpa pulueres rosaꝝ sandaloꝝ: ꝛ boli arme. ꝛ sanguinis drac. ꝛ extēde sup petiā ꝛ suppone oculo: ꝛ partibus circūstantib⁹. ¶ Et scias q̄ restricto fluxu sanguis: ꝛ sedato fluxu materieꝝ emplm factum de solis folijs betonice in omni percussione oculi cū vulnere ꝛ sine vulnere est conferens ꝛ vtile.

¶ Vulnera quoqꝫ palpebraruꝫ egentia suitione subtilissime sui debēt: ꝛ que in naso: ꝛ auribus vulnera eueniūt egēt medicinis sicciorib⁹ supra oia vulnera aliaꝝ partiū faciei vulneraq̄ nasi nō sunt suspecta de penetratione ad itra craneū: nisi euenerint in supiori parte eius a re perforante: tūc etiā suspitionē faciunt de odoratus suspitione ꝛ amissione. Sed que in aure eueniūt sunt magis suspecta de penetratiōe: ꝛ audit⁹ amissione que sequitur ad nerui auditus vulnerationem.

¶ De alijs aūt egritudinib⁹ q̄ eueniunt in oculis palpebris auribus, ꝛ partib⁹ oris que exigūt manualē opōnez sufficit qō dictū est in sermone tertio ad quē recurrere debes. ¶ Et scias q̄ si aliqua pars auris: aut naris incidat: aut in eis cotura fiat in cauterio nō regenerat illa ps postea: qm̄ cartilagines nō ꝓuertunt: neq̄ restaurant: nisi in corpib⁹ būdis.

¶ De vulnere cōueniente in naso. Cap. lvj.

Naso quādoqꝫ accidit vulnus comprehēdēs oēs cartilagines eius: ꝛ q̄nqꝫ accidit in altera earū tātū: ꝛ q̄nqꝫ in duob⁹ euenit: aut ꝑm lōgitudinē ei⁹: ꝛ aut ꝑm latitudinē: siue per transuersuꝫ ipsius: ꝛ q̄nqꝫ euenit in ꝑte eius inferiori: vel superiori magis carnosa. ¶ Vulnus quoqꝫ ꝑm longitudinē eius eueniens est facilis curationis nō egens: nisi vt labia eius reducant in situm suum nālem: ꝛ in eo cōseruet, siue istud fiat cum sutura, siue cum medicamine supradicto, nam si nō ꝓseruent supradicta reducta nō adherent firmiter ꝓpter dilatationē que narib⁹ sepe cōtingit apud exufflationē fortē: ꝛ apud sternutationeꝝ ꝛ ꝓpter defluxuꝫ humiditatis ad ipsuꝫ ex capite remollientium labia vulneris: verum q̄n vis reductionē facere ipsoꝝ labioꝝ. Dixit Albu. opꝫ vt cōsideres si vulnus est recens cū sanguine suo: an nō: ꝛ si est recēs: tunc aggrega labia vulneris. deinde cura ipsuꝫ donec sanet, ꝛ si labia vtraq̄ per se facta sunt sana. alꝫ. sicca: ꝛ per se destructa: tūc opꝫ vt excorties omnē partē. s. omneꝝ extremitatem vtriusq̄ labij a cute sua donec sanguinet: deinde aggrega ea: ꝛ cōstringendo in aggregatione conserua ꝛ pulueriça super ipsam sanguinē dra. ꝛ olibanū trita. quidā addunt predicto pulueri calcem viuā. Et dixit Albu. pone sup pulueꝝ frustū emplastri diasinicō: aut alterius emplastri ex emplastris cōsolidatiuis: ꝛ quidaꝫ loco emplastri cōsolidatiui apponunt pannū lineum lenem infusuꝫ in albumine oui ꝛ oleo ro. mixtis ꝛ in corporatis: ꝛ aliquantulū conquassatis ꝛ agitatis cum bolo arme. ꝛ hoc apponere in principio est melius. Et qdā apponunt pulvillos infusos in vino stiptico calido. ¶ Et similiter curari dꝫ vulnus eueniens naso ꝑm transuersum: verū ipsuꝫ est difficilioris curationis altera, qm̄ labia eius non sic faciliter reducuntur: nec reducta conseruantur in situ suo. ¶ Et opꝫ vt in vulnere eueniente in parte carnosiori nasi consideret si sit necesse in inferiori parte eius dimittere meatū per quez possit putredo liberi⁹ expurgari: ꝛ si videbit opportunū dimittat. Partes aūt ei⁹ cartilaginose nō egent tali meatu. ¶ Et obseruatis predictis omnib⁹: tūc ad ligaturā deueniendū est: ita q̄ si. s. vulnus ꝑm longitudinē euenerit appositis duob⁹ pulvillis ex omni latere nasi: vna tunc habeatur fascia: ꝛ posito medio eius super naso ꝛ pulvillis deducant extremitates fascie ipsius supra aures ad occipitiū capitis: ꝛ ibi decenter debēt annodari ꝛ stringi: ꝛ sic dimitti. Quidā tamē post annodationē extremitatū fascie predictā reducunt eas iterū super nasuꝫ: ꝛ ibi eas firmiter suūt: vt per hec labia vulneriſ ꝛ pulvilli firmi⁹ teneant ꝛ hereāt. Si vō vulnus ꝑm latum: siue transuersum euenerit: tūc necessaria est ligatura duplex: vna ꝛ ꝑma fit cōprehendēs cū medio fascie extremitate eius inferiorē: ꝛ cū vtraq̄ extremitate eius dꝫ portendi ad mediū capitis: ꝛ ibi dꝫ annodari vel sui: ꝛ fit ista ligatura vt teneat extremitatē nasi solutā eleuatā versus caput: vt firmitatem habeat cum labio eius superiori: ꝛ illa ligatura debꝫ fieri vt mediū fascie ponat super naso: ꝛ tendant extremitates eius supra aures ad occipitiū capitis. vbi annodet vt dictuꝫ fuit in vulnere longitudinali, ꝛ fit ista ligatura vt firmiter teneat pulvillos ex oi latere nasi appositos: ꝛ vt ēt firmā teneat primā ligaturā: vt nō possit nasus ad aliquā ꝑtē extra nālē situ declinare. Et de hoib⁹ sūt q̄ ante ligaturā apponūt in vtraq̄ nare si vulnus vtraq̄ resoluit vel in altera tātū: si tātū vna soluta fuerit: tentā: siue formulā factā de cera malaxata ꝑm formā ꝛ quātitatē naris attingat longā. ita vt supra vulnus si fuerit possibile: ꝛ hoc faciūt vt remaneāt nares in magaitudine ꝛ nāli situ meli⁹ ꝛ decori⁹ facta ligatura. ¶ Dixit Alb. dimitte eā duob⁹ dieb⁹ ligatā, aut tribus: deinde solue ipsaꝫ ꝛ permuta medicinā: ꝛ permitte eam sic procedendo: donec abscindatur filum per se si sutura facta fuerit aut donec appareat firmitas adherentie labioruꝫ eius: deinde curetur cū consolidatiuis: sicut cetera vulnera.

¶ De vulnere eueniente in collo ꝛ gula. Cap. lvij.

De collo inferuntur vulnera, aut peruenīunt ad soluendum cutem tm̄ vel cutē ꝛ carnē, de quoꝝ cura dixit Alb. q̄ nō est differētia inter curā eoꝝ, ꝛ curā vulnerū capitis simpliciū: sed curari debent, sicut illa. aut peruenīunt vsq̄ ad os cum amissione particule, vel cum scissione eius, ꝛ debent curari, sicut dictum est in cura solutiōis cōtinuitatis ossis: aut peruenīūt ad nucam vel neruū: ꝛ suspecta sunt valde de superuētu accidentiū malоꝝ ꝛ mortis, ꝛ si euenerint cum lesione nucē: tunc cōsiderandū est in lesione mēbroꝝ que sunt infra partē lesam, nā si nuca per trāsuersum tota incisa fuerit necessario mot⁹ ꝛ sensus auferent ab oibus mēbris que sub vulnere sunt in corpore. Si aūt ꝓ trāsuersuꝫ incisa fuerit ꝑm vnā medietatē suā tātū, tūc sensus ꝛ mot⁹ auferent ab oib⁹ mēbris q̄ sūt sub vulnere ex ꝑte illa in qua acciderit lesio nuce. Uerūtn̄ q̄zuis si nuca tota in latitudine sit incisa mēbra suppositā nūq̄ ꝑnt habere sensum ꝛ motū ēt si viuat patiēs, ꝛ cōsolidetur vulnus, tn̄ si nuca incidat ꝑm vnā medietatē tm̄. Dicūt qdā. q̄ membra suppositā ꝑnt restitui ad opōnes sensus ꝛ motus, q: dicūt ipsaꝫ posse vniri ꝛ ꝛsolidari, sicut dixerūt de neruo inciso ꝓ latū ꝑz ali-

Quo ex incisione nuce mēbra suppositā tantū in sensu ꝛ motu

quā ꝓtē vt in suo loco patuit. Quidā tñ hoc negāt posse fieri: ꝯcedūt tñ: q si nuca ſm aliquā quā ꝓtē: z supficialē solua tur: aut accidet ei incisio ſm lōgum: qō cōglutinari poterit: z mēbra suppolita passa fuerint lesionē in sensu z motu q poterunt restitui in dispōnē pristinā. Et cōsiliter intelligendū esse dicūt de quocūq; vulnere nuce eueniēti in quacūq; ꝓte ei⁹, z si vuln⁹ puenerit ad neruū aliquē ex nuca egrediētē ꝺsiliter intelligēdū est, sicut dictū est in ca° vulnerū. ¶ Si ḡ ad neruū vel nucā puenit iclusiue: ita q attingat subaz nuce vel neruū: tūc dixit Albu. nō est in eo ingeniū: nisi vt cureť curatiōe cū eo qō facit stipticitatē vehemētē: sicut çiniar z geçi z eis similia: qm̄ nocēt neruis, z ꝓtrahūt eos. sup. z siliter nocent nuce: z nō ponas supra vuln⁹ frigidū aliqō oino: qm̄ suba neruoꝝ. sup. z siliter nuce est frigida: z cōtinuatio eoꝝ est cū cerebro qō sublimi⁹ est. al's. frigidi⁹ mēbroꝝ: sed illud succurrēdū est cū intromissione olei ros. vel masticini calefacti infundēdo cū eo totū vuln⁹, z in circuitu vt roboret vītus nuce z neruū: z ꝓhibeat defluxū humoꝝ: tūc postea statim inungat tota regio posterioꝝ a loco vulneris posterius cū dicto oleo, vel cū oleo cōi calefacto: z supra vulnus ponat empl'z factū de vitello ouī: z oleo dicto z modico vini albi: z mitigeť per ipz dolorē: z cū hac cura ꝓcedendū est quousq; securitas fiat ab accītib⁹ malis: z saniet vuln⁹: deinde cureť cū mūdificatione eius facta per medicinā oi carentē mordicatione z pūctione: z facta mūdificatiōe cureť cura vulneris neruoꝝ. Dixit Alb. sit illud cū quo curať ex medicis lenib⁹ sicut est calx abluta cū aqua dulci aliquotiēs: z infusa cū oleo ros. aut cū oleo cōi: z tutia ét cōuenit qñ abluiť cum aq̄ dulci: z siliter alij minerales lapides abluti ꝓueniūt. ¶ Q; si vulnus puenerit ad nucā vel neruū exclusiue: ita q nō fuerit facta lesio in eis: vel lesio fuerit pua: ita q nō fuerint mot⁹ z sensus a mebris suppositis amoti: tūc curādū erit vuln⁹ curatiōe nerui discooperti, z oino erit festinādū in curatione vulneris sed ꝓcedēdū erit vsqz ad septimū diē cū cōfortātib⁹ nucaz z neruos z mundificātib⁹ ipz vuln⁹: sicut ꝓxie ꝓuenit empl'z qō sic fit. ℞. mellis ro. colati: z olei masticini. aā. ʒ. ij. farine fenugre. ʒ. j. terbēt ine lote cū vino rubeo. ʒ. ʒ. misceantur, naz hoc nucam z neruos cōfortat, doloꝝ sedat: z vulnus mundificat: ꝺeinde curetur curatione aliorum vulnerum.

Vulnera vō que in gula eueniūt suspecta sunt ꝓpter venas quidem z arterias iuuenileꝭ: z trachea arteriā meri z neruos descendētes ex cerebro: z reuersuos q oia gule subsistūt. ¶ Si. n. incisa fuerit guidē aut arteria iuuenilis timeť inde moꝛs subita ꝓp affinitatē quā habent cū corde z epate z effusionē multi sanguinis ex eis: z spūs vitalis exhalationē: z si incisa fuerit trachea arteria timetur inde lesio in anhelitu, z timeť inde ne mult⁹ sanguis defluat ad pulmonē ad pect⁹ z cor z suffocet: z si tota ꝓ trāsuersuz incisa fuerit ſm plm moꝛs sequiť. quāuis aliqñ ꝓtingat euadere: qō ꝓraꝛ est. ¶ Et si incisuz fuerit meri ꝓ transuersuz ꝓ totū timeť defluxus multi sanguis ad stom: vñ multis ledeť stōcus in opōnib⁹ suis: z timeť lesio in deglutione: si tñ accidat vuln⁹ trachee arterie vel meri nō ſm totum pertrāsuersuz: ꝛlz sit difficilis curatiōis: potis tñ est euasio ab eo. Et siliter si accidat alteri eoꝝ vulnus in longitudine eius. ¶ Et si peruenerit vulnus neruo descēdēti in latitudine ei⁹ ſm totū timeť ablatio appetitus statim: z raucedo vocis ꝓtinua. Et si accidat neruo reuersiuo cōsiliter ꝓtinua cōsequeť raucedo q̄zuis ꝓtingat euadere ex vulnere talīū neruoꝝ: sicut ét ꝓtingit euadere ex vulnere guidē vel arterie iuuenilis: si in longitudinē ceciderit z parū fuerit. Ex vulnere aūt veniente dictis neruis in longitudine eoꝝ ꝓtingit euadere ét sine lesiōe dictaꝝ opōnū. ¶ Narrāt qdā. q iam fuit qui ꝓ desperatione secauit sibi cannā pulmonis z meri, sed nō tetigit guidez: neq; arterias iuuenileꝭ z exhibat aer ꝓ vulnus manifeste: z cibus ét z potus hora comestiōis: z postea reductis labijs vulneris deceter z bñ firmatis cū puluillis z fascijs cōsolidatū est vulnus z virit. ¶ Et iam visus est alius q percussus fuit cū sagitta i gula, iuxta guidē sinistrā z ꝓforauit trachea arteriā z totā gulā vsq; ad spatulā dextrā: nō tñ vulnerauit guidez: neq; arteriā iuuenilē z extracta sagitta curat⁹ fuit ꝓfecte z virit. ¶ In oib⁹. n. casib⁹ dictis debēt aggregari labia vulneris z reduci in locū suuz nāle: aut debēt cōseruari in situ suo cū ligatura decenter stricta puluillis appositis: z oz dimitti ligatura vsq; ad qnq; vel ad sex dies: si nō supuerit, ꝓhibens: z deinceps oz curari cura aliorum vulnerum. ¶ Scias tñ q vuln⁹ qō ꝓuenit ad trachea arteriā iter anulū z anulū est facilis curationis. Si aūt tāgat anulū z separet ipm in totū vel in ꝓtez oz extrahi z amoueri. Si vo nō separet ipz oz figurari figura sua nāli: deinde curari oz vulnus. ¶ Et scias. q si vulnus ex ꝓte colli vel gule puenerit ad os: tūc perquirēdū est vulnus: z si ibi inuenta sunt fragmēta separata ossis debēt oia, extrahi iuxta posse. Si tñ aliqō separatū nō pōt extrahi dimittendū erit donec saniet vulnus: z tunc aut per se egrediet: aut alleuiabiť extractio eius: q si aliqō fragmētoꝝ ossis nō in totū sepatū fuerit, sed se cū osse tenuerit reducendū est ad locū suū: z in eo cōstringendū si fuerit possibile: z si nō secandū vel incidendū est z extrahendū, deinde curandū est vulnus cum regenerātibus carnem z cōsolidantibus ſm q oportet.

¶ De vulneribus euenientibus pectori. Cap. lviij.

Rectus ꝓtingit vulnerari a ꝓte anteriori: sine ꝓte thoracis: aut ab vtroq; latere dextro z sinistro in ptibus costarū: z a ꝓte posteriori inter spatulas: z in dorso ſm totam regionē spondiliū dorsi: z pōt ꝓtingere in quacūq; dictaꝝ partiū vuln⁹ z in longitudine: z in latitudine, z ꝓfunditate, z qō euenit in lōgitudine vel latitudine ſm plm euenit ab instro incidēte vt ense: z silib⁹: sed qō accidit ꝑz ꝓfunditatē ꝑz plm ꝓuenit a re ꝓforāte, vt lancea gladio sagitta z silib⁹: z q̄z vuln⁹ eueniēs ſm lōgitudinē z latitudinē possit eē penetrās ad interi⁹ pectoris, hoc tñ raro ꝓtingit, ſz qō ad interi⁹ penetrat ſm plm est illud qō accidit ꝑz ꝓfunditatē in ea re ꝓforāte: pōt tñ ét cōtingere interioribꝰ pectoris a re cōtūdēte casu vel ꝓcussione, z tūc aliqñ erit cuz vulnere exterioꝛi penetrāte vel nō penetrāte: z aliqñ erit absq; aliquo vulnere in exterioꝛibꝰ apparēte. ¶ Et vulnera qdē euenientia a tergo in ptib⁹ dorsi sūt timoꝛosioꝛa z magis suspecta illis q̄ eueniūt ab anteriori vel a lateribꝰ: z hoc ió est: qꝛ a ꝓte dorsi est nuca a qua multi oriūť nerui. Si aūt ꝓuenit lesio ex vulnere ad nucaz vel neruos facile cōicať nocum ex cerebro eoꝝ: z sequunť ipz accītia terroris: z qñq; moꝛs, q si vulnera a ꝓte dorsi fuerint penetrātia: sūt ét magis suspecta penetrātib⁹ ab añrioꝛi vel a lateribus: z ꝺ ió est: qꝛ a ꝓte dorsi est nuca a q̄ multi oriūť nerui. Si ät ꝓuenit lesio ex vulnere ad nucam vel neruos facile cōicať nocum eoꝝ cerebro: z sequūtur ipz accītia terroris: z qñq; moꝛs. ¶ Q; si vulnera a ꝓte dorsi fuerint penetrātia: sūt ét magis suspecta penetrātibus ab añrioꝛi vel laterib⁹: z ꝺ ió qꝛ oia mēbra exītia in ꝓcauitate pectoris cōicantiā hñt magnā cū dorso: z sūt ei plm allegata: quapp ex q̄lz pua penetra^nt a ꝓte dorsi ꝑt magna lesio illis mēbris accidere: z ligamētis eoꝝ, nō aūt sic ab añrioꝛibus: z neq; a laterib⁹. ¶ Est ét sciēdū. q vulnerib⁹ eueniētib⁹ a ꝓte dorsi ex oi leui cā ét exterioꝛi supuenit apa addens in suspitionē ei⁹: z ipsi⁹ ꝓhibēs z plōgās curōnē. Et vulnera ad ꝓcauitatē pectoris pueniētia sūt illa q̄ ꝓxie cassaliaveo canť: qꝛ in cassū pectoris trāseūt. z ista qñq; ptingūt ad cor: z moriť patiēs: qñq; ad cassulā cordis z interficiunt nō post multū spatiū: aut pueniūt ad diafragma: z si pueniūt ad ꝓtē eius carnosaz pōt curari si nō fuerint penetrantia: z fuerint simplicia z nō ꝓposita cū apostemate: neq; vlcerata z sanios facta. ¶ Dixit enim Hal'. ꝺe inge. sanita. vulnera q̄ eueniūt in diafragmate faciliter: nisi interius penetrauerint, curantur maxime si tumefiant z apostemen ipsis ne oū ꝓsoli-

datis.sup.z si saniem fecerint nō solidantur:eo q̄ sanies ab eis nō pōt cōueniēter expurgari,sed remanēs vulnus quotidie ampliabit z pfundabit:donec illud penetrare faciat:z interficiat qm̄ diafragmate in quacūq; ei⁹ pte pforato seq̄t anhelitus ablatio z mors. Si vō ad ptē eius neruosaz non recipiūt curationē. ¶ Dixit Hal.q̄ vulnera neruosa ei⁹ pte qua fiūt incurrabilia sunt:q; pars eius neruosa est exāguis z tenuis valde z dura pāniculosa,z in motu existit cōtinua: ita q̄ quāuis nō penetrēt curari nō pūt:z silr q̄ pueniunt ad mediastinū. ¶ De vulnerib⁹ aūt que pueniūt ad pulmonē. dixit 5° de inge.sani. Innuit ea posse curari sz expressit q̄ difficili⁹ alijs vulnerib⁹ curant:siue in carne:siue in cānulis z venis vel arterijs euenerint. Attamē q; Hal.in hoc de vulnerib⁹ mēbroꝝ spūaliū loquebat:puto q̄ de vulnerib⁹ maxie intellexit. ¶ Attn̄ lz sit sic.q̄ p̄m rei veritatē vulnera pulmonis z venaꝝ eius sint sanabilia difficulter fuerunt q dixerūt ea nō solū fore difficilia ad sanandū:sed nullo mō sanari posse:qō affirmāt rōne z experimēto. Rōne q̄dē:qm̄ ei⁹ vulnus est curādū dz quiescere:z quiescere magis a motu dilatationis z ꝯstrictionis ad hoc vt ptes solute nō ꝯtinue abinuicem separent:sed possint adherere z inuiscari z vniri. Mō pulmo pp anhelitū est in motu ꝯtinuo:z mot⁹ ei⁹ est dilatatiuus z ꝯstrictiuus:quapp partes solute ei⁹ adherere nō pos sunt:neq; glutinari. Experimēto vō affirmāt,qm̄ ipsi nō viderunt:nec aliqs expīmētatorū aliquē a talib⁹ vulnerib⁹ euasisse:qb⁹ Hal.respondēs dixit.expīmēto in hoc nō est stādū: qm̄ nō pōt haberi p̄ expientiā q̄ vulnera sint in pulmone,q; expīmēto non pōt sciri:an ipsa sint curabilia,an nō:nō enim pōt certe iudicari de curabilitate z incurabilitate alicui⁹ passionis ignote:q̄ aūt nō pōt sciri vulnera in pulmone fore ex perimēto pz:qm̄ si posset sciri ꝑ nō fore:nisi expimēto sputi sanguinis.s.ex sputo sanguinis egrediēte cū tussi:sz tale sputum egredit qñq; ex pectore:qñq; ex polmone:z lz mō habeant signa distinctiua sputi sanguinis pueniētis ex pectore ab eo q̄ venit ex pulmone:tn̄ tpe illoꝝ sic firmantiuz nō erant nota:quare illud scire nō poterāt:z sic rō Hal.cōcludebat aduersus eos:imo expimēto ignotū est vulnera pulmonis sanari posse. ¶ Quare dixit auctor cōpēdij.non debent medici desperare de curatione eoꝝ:maxime si sint recentia. Nos.n.dixit ipse multos curauim⁹ neq; decepti fuim⁹.debent aūt curari in ꝑn° festine:ita vt ꝯsolidatio fiat anteq; ad vlcus z saniei gñonē ꝯuertant:z maxie sanant ex eis illa q̄ sūt parua,z sunt euenientia in ptib⁹ pulmonis q̄ min⁹ mouētur. Et ista sūt adhuc difficilis sanationis. ¶ Ait.n.Raſ.4. ꝯti.si fissura vel vulnus fiat in venis pulmōis aut carne ei⁹: difficilis fit cura eius ex multis ꝯditiōib⁹.s.eo q̄ vene ipsi⁹ sunt magne,z caro ipsius pauca z mollis:z cartilagies ei⁹ sunt multe:z pulmo est in motu.z medicine faciētes ad curā bñt trāsire per loca plura:quare debiles perueniūt ad locū. ¶ Vulnera vō q̄ fiunt penetrantia solā pleurā ꝑter q̄ lesionē inferāt alijs mēbris curabilia sunt p̄m plurimū. ¶ Amplius de his vlceribus partiū pectoris sufficientius dictum est in sermone 4°.ca°.de vlceribus pectoris z pulmonis:

Cum ergo viderit medicus aliquē vulneratū vel pcussū in ptib⁹ pectoris illud inquirere dz an sit penetrās: an nō,cognoscit aūt vuln⁹ penetrās per intromissionē radij siue tēte siue candele:z per exitū aeris siue vētositatis ex orificio vulneris qñ anhelat ifirm⁹:z marie si obturent nares z os ei⁹. ¶ Dixit Raſ.14.ꝯti.aucte Hal.q̄ in quodā egrediebat ex vnlnere vētositas:quare cognouit q̄ ruptus erat panniculus indutus super costas.s.ab intrinseco q dz pleura,q̄ si fuerit penetrās:cōsidera an lesa sint mēbra itrinseca: an nō. ¶ Signa aūt solute ꝯtinuitatis ei vel alteri eoꝝ euenientis posita sūt supra z cōphēdit per lesionē z opōnē ipsi⁹ mēbri lesi sequētē post vulnus. ¶ Qz si p tentē intromissionē z aeris exitū nō poterit medicus certificari de eius penetratione pp ipsius paruitatē vel occultationē vel situs trāsuersionē:tūc opz vt cōsideret medic⁹ in alijs accidētib⁹:vt si supra diafragma senserit pondus sine grauedine si expuerit sanguinē cū tussi:si supuenerit febris si accidāt vigilie:z deliciatur appetitus,z ingetet infirm⁹ z angustiet anhelit⁹ ei⁹: qm̄ certificant ista de penetratione vulneris,z silr sūt signa q̄ mēbra spūalia sūt lesa si eueniāt post casuz vel obuiationē vel pcussionē:sicut dictoꝝ accītiū ꝑuatio signāt ipsoꝝ sanitatē z lesionis ꝑuationē. ¶ Dixit Albu.si vulnera trāseūtia ad cōcauitatē pectoris trāsierint tres dies aut plures:z non accidat spasm⁹ aut tremor cordis neq; ꝯstrictio in anhelitu, z videris reliqua signa bona scias illa salua esse.z eꝯ°. Istaeniz accītia si nō affuerint neq; liporthomia:neq; cordis tremor:maxie postq̄ trāsierint q̄tuor dies aut vsq; ad septē:tūc signāt q̄ x̄t⁹ fortis est:z q̄ vuln⁹ est saluū:maxime qñ eger als dispōnes bonas hz:q̄ si appuerint:z infirm⁹ fuerit debilis:z nō tolerat egri^{nem}:tūc illō vuln⁹ iudicādū ē mortale.

Cura vulnerū dorsi z pectoris:z que per latuz:z que per longū eueniūt nō pfūdātia est sicut cura alioꝝ vulneꝝ cū reductione labioꝝ z ꝓseruatione reductoꝝ:z cōsolidatione si fuerint simplicia:z si fuerint cū depditione carnis fiat regiātio illius:deinde ꝯsolidatio. Ueꝝ est tn̄ q̄ vulnera pfundātia ēt si simplicia:z sine carnis depditiōe fuerint non debēt curari cū reductiōe labioꝝ:qm̄ cū nō possit in pfūdo eoꝝ bona fieri reductio z cōiunctio sequeret q̄ in eo remanebit cōcauitas in qua ꝯgregabit putredo:q̄ nō hñs exitus poterit corrodēdo puenire ad nucā vel neruos:z ledere eos: aut trāsire ad iteri⁹ pectoris z interficere patiētem. ¶ Cura igit talis vulneris pfundi dz fieri cū medicina q̄ cum hoc q̄ carnē gñet in pfūdo vulneris fit ēt mūdificatiua z attractiua puris ad exteriora,z de hȝ medicinis optimū est vng^m fuscū,qō sic fit. ℞.olei cōis z sepi arietini.aā.lib.j.picis nauallis.lib.ß.picis grece.z.iij.si fuēit estas:aut.ℨ.j.si fuēit hyems masticis olibani galbani armoniaci opopanaci serapini cere.aā.z.ß.ꝓficiant sic oleū z sepū z pix nauallis z gūme que nō pñt teri ad ignē liquefiāt:z eis liquefactis puluis aliarū rez supmittat agitādo cū spatula:z signuz coctionis est qñ gutta posita sup marmore adheret digito z non dissoluit:z tūc ab igne deponat z addant.z.ij.terbētine z bñ incorporent z vsui reseruent. Solue vuln⁹ oi die bis z mūdifica ipz cū filis vel coto vetusto carmiato:z fac vt eger iaceat supin⁹ sup vuln⁹ vt currat putredo ex eo veloci⁹ z facili⁹:z nō retineat in pfundo,z cū ceperit exiccari z carne repleri:tunc cura ipz alioꝝ vulneꝝ cura. Et scias q̄ cū tardat ꝯuertit in fistulā:q̄re ꝑpādū est in curatiōe ei⁹. ¶ Qz si vuln⁹ ex pte dorsi pfundū pueneꝝit ad discooperiēdū nucā vel neruū vel ad lesionem eoꝝ curandum erit,sicut dictum est in capitulo precedente.z in capitulo vulnerum neruorum.

Cura vulnerū penetrātiū triplici ꝓficit instro.s.dieta potione z chirurgia. Dieta aūt dz esse talis loc⁹ eger in aere ficco tēpato in caliditate z frigiditate:z nō plongēt tps cū ingestio fit de vulneris penetratiōe,neq; cuz curat:z neq; ꝑmittat vuln⁹ expirare ꝑ posse:qm̄ aliqñ expirādo fit tāta exalatio spūs vt deducat eger ad syncopim:z aliqñ ad mortē:z aliqñ ad ethicā trāsit aer ēt q̄ ꝑ vuln⁹ egredit lenit mēbrū z vulneris labia alterat:vñ plongat curatio ei⁹.nō ergo plongēt spatiū in curatiōe nisi q̄tū exigit expurgationi virus z mūdificationi z ipositioni stuelli:z si aliqñ fuerit dilatio nēcia claudat interim orificiū vulneris. Et dixit Ha. 5° de inge.sani.precipe infirmo ne fortē anhelitū emittat,sz quiescat z fileat. Ideoq; egro precipiendus est ne aliqd agat: ne anhelit⁹ magnificari vel velocitari aut inspissari habeat, aut ipetuose fieri:qm̄ anhelitus ipetuose factus vuln⁹ elargat z cōstringit:nō premat:quiescat:z pro posse dormiat accumbēs supinat⁹ vulneris. Et letet pro posse fugiens omnē irā z furorē z appetitū vindicte. ¶ Et subtilit dieta eius fiat in ruptura cranei dictū est.cum deuiatione carnis z vini z maxie in ꝑn° quousq; fuerit assecuratio ab euētu accītiū

Cura nō penetrantis.

De administratiōe sex rerum nō nāl ū.

Doch nec^m nō pnxi

malozꝫ:sed interim dentur cibi facilis digōnis pauce q̄ntitatis ⁊ leuis nutrimenti:deinde dentur cibi glutinatiui stipticitatē habētes:quozꝫ q̄ntitas augeaꝫ ꝑm qꝫ virtus exegerit. Et potus in ꝑn° sit aqua ordei cū ꝯccaro vel penidijs:⁊ in ꝓcessu ꝺcoquaꝫ in ea radix liquiritie ⁊ radix feniculi vel petroselini ⁊ ysopi:⁊ ꝓcureꝫ oi die expurgatio supfluitatū prime ⁊ scōe digōnis. ¶Dixit Hal.5° de inge.san. ꝓhibe patiē tē ab oi cibo si est fortj. Si ꝺo nō ꝺa solū ius.i.brodiū carniū put sufficit. Prohibeꝫ aūt cib⁹ ꝓma die ne sumptus repleat venas ⁊ sanguinē manare faciat:ideoqꝫ si nō poterit tolerare sine cibo detur paucus:ꝺz ēt esse liquidus in vulnere carnis pulmonis ne trāsiens ꝑ meri sua grossitie cōꝓmat ea ⁊ ledat. ¶Et dicūt qdā.dieta vtaꝫ tenui vsqꝫ in nonū diez:vel vt dicunt alij.vsqꝫ in septimū ꝓhibēdo eos a carnib⁹ vino: ⁊ suīb⁹.⁊ Bꝫ iō ne supueniat apa.post septimū die aūt vel qñ iam facta est securitas de apate dieta aliq̄tulū ingrosseꝫ. Et put innuit Hal.ꝺandi sunt cibi medicinales diuersificati ꝑz diuersa tēpora ⁊ ꝑm diuersas dispōnes vulneris. Ait.n. vbi supra cū est tēpus mundificandi denꝫ ea que sunt excolatiua:⁊ cū est tēpus cōsolidandi denꝫ cibaria ⁊ pocula stiptica.

¶Cura ꝺo eaꝝ per potionē ꝑm intentionē auctoꝝ est vt cōsideret medicus si viderit accidētia mala ⁊ infirmū nō bñ tolerantē:tūc facta ꝓtestatione nihil in cura faciat nisi mundificatione vulneris:⁊ imissionez stuelli:⁊ hꝺ similia cōmunia. Si ꝺo viderit egrū absq; accidētib⁹ malis:⁊ bene tolerātē: tunc vt dixit Hal. vbi supra.minuat sanguinē de basilica:⁊ si nō fuerit sufficiens q̄ntitas eius egressa ex vulnere:⁊ q̄ntitas minuendi sanguinē metiri ꝺz ꝑm tenozē virtutis. Verūtñ qꝫ ꝑm plurimū virtus nō est in his vulnerib⁹ potens tolerare magnā q̄ntitatē:ideo dixit Hal.minue in duabus vel tribus apofozelibus.i.vicibus:qñ iteratio minus ꝓsternit virtutē q̄z vna euacuatio quātitatē sufficientē educens. Et dixit.si ꝑ die paruz sanguinis extraxeris.In scōo iterū extrahe similr si virtus ꝓmiserit:⁊ facta flebotomia vel aliquo tenente vicē eius vbi nō possit fieri vt appositione sanguisugaꝝ vel scarificatione:⁊ maxime in natibus:fiant etiā alie diuersiones.dixit Hal.fricādo corpus ⁊ pedes ⁊ ligādo a supiozib⁹ ad inferiora.similiter alia que ad diuertendū cōueniūt.⁊ hꝺ diuersiones maxime necessarie sunt ⁊ iterāde multotiens quando flebotomia ei fuerit necessaria,⁊ nō potuerit fieri ꝓpter aliquā causarū. ¶Et qz aliquando de sanguine fluente portio retineꝫ ⁊ coagulaꝫ interius:ideo dixit Hal.cū talia feceris: scz minutionē ⁊ diuersionez ꝺa egro ad bibendū acetū multe aque cōmixtuz,vt si forte sanguis sit coagulatus liquefiat ⁊ egrediaꝫ:qꝺ bis vel ter ꝺari opz triū horarū interuallo interposito inter vnam ꝺationē ⁊ aliā:⁊ quidam huiusmodi aceti cōmixti ꝺationem cōtinuant vsqꝫ ad tertiū diem:aliqñ exclusiue:aliquando exclusiue:ꝑm qꝫ vident oportere.acetuz enim sanguinē coagulatū liquefacit:vnde faciliter expuitur ⁊ aqua ei miscetur vt refrenet acuitatē aceti vt non mozdicet ⁊ tussim inducat que solutionē auget continuitatis venaꝝ: ⁊ ꝑm aceti acuitatē debes plus ⁊ minus de aqua miscere.exhibetur aūt bis vel ter:⁊ aliqñ pluries:qz vt plurimuz sanguis coagulatus non totus vna vice educitur:⁊ qz vtplurimum nō solum colligiꝫ in loco semel:sed aliqñ pluries:⁊ iō ꝺato qꝫ sanguis mō coagulatus per assumptionem aceti mō eliquefactus educaꝫ:qz pōt alia ⁊ alia vice colligi ꝺz iterari exhibitio eius. ¶Quidā aūt aceti mozdicationez timentes exhibent in potu succū calamēti:qñ vt dicunt sanguinem. ¶In quacūq; corporis parte vulnus acciderit vel peruenerit necesse sunt medicine cōglutinatiue viscose stiptice exhibende in potu. ¶Dixit Hal.ꝺa ei ad bibēdū medicinā visco sam ꝯglutinatiuā ⁊ stipticā qualis est mastix ꝺragagantum gūmi arabicū radix consolide maioris trocis.stelle:⁊ similia his. Et dixit Hal.ꝺa huiusmodi medicinā ꝑ° cuz aceto multum cū aqua mixto:aut cuz apoçimate coctanoꝝ vel mirtilloꝝ ⁊ similiū. Et qdā exponūt aut ꝓ inde qz ꝑmo debet dari cum aceto mixto vt si qd sanguinis coagulati adhuc affuerit liquefiat ⁊ educaꝫ:deinde ꝺz ꝺari cum apoçimate stiptico, ꝺz ad consolidationez faciendam. Et dicūt qdā.qꝫ hꝺ medicina cum aceto mixto pōt ⁊ ꝺz ꝺari etiam a ꝓncipio maxime vbi multus affluxerit sanguis:⁊ cū adhuc timeꝫ ne si sanguis coagulatus ab orificio vulneris eductus fuerit effluat: deinde sanguis supfluat:⁊ ꝺz exhiberi hꝺ medicina cū quoq; fit exhibendo mane ieiuno stomaco:⁊ vespere silr post digestionē prandij ante cenam:⁊ ꝺz paulatine deglutiri,⁊ iō precipiꝫ vt diu in ore teneaꝫ vt lambendo descendat,qñ in tali descensu resoluiꝫ aliqd ex ea ad partes pectoris:q̄uis rediat iterum per loca venarū ad pectus:sed cū virtute debili, vt supra dictū est. ¶Et nō ꝺz cura vulneris ꝓpria in ꝑn° fieri ne sanguis fluens interius possit retineri ⁊ cōgelari:quapropter dixit Albu.nō opz vt ponas in ꝓma hora pulueremqui stringit ⁊ sanguinem refrenat,vt nō retineaꝫ sanguis in cōcauitate pectoris:⁊ reuertatur ad cor.i.versus cor,⁊ cōgeletur ⁊ interficiat infirmū suffocādo ipz:qñ nō retētio sanguinis in ꝓncipio querit:sed ipsius eductio etiā reclinādo ⁊ situādo egrū ea forma ⁊ situ quo melius sanguis ex vulnere exeat:⁊ in orificio vulneris.dixit Albu.ponaꝫ intus vnguē tum attractiuū qꝺ mūdificet ⁊ attrahat sanguinē retentū ⁊ congelatum interius:sicut qꝺ fit ex glutino albotin:⁊ melle vel altero ipsoꝝ. Et si hoc vnguentū vel aliud simile nō fuerit presens:tunc dixit ipse.pone super ipm imo ⁊ intra ipm cotū vetustum vel liciniū.s.ex filis panni lini stuppa vel filtro aut carpia:⁊ sugant qꝺ egreditur ex vulnere de humiditatibus:⁊ postea deueniēdū est ad curā vulneris per exteriora. ¶Et mundificato eo a sanguine injciēdus est puluis cōstrictiuus subtilissime cribratus si nō timueris sanguinē intus retentū fore vel sub forma sanguinis:aut in saniem conuersus:aut nisi videris ipsuz multarū humiditatū:in qb⁹ casibus ante dicti pulueris iniectionem vel insufflationē ꝺz pectus abstergi. In absterſione tamē ⁊ vulneris lotione caue ꝑm ☞tutē tuā vt nō mūdifices ipm cū medicamine acuto vt est flos eris qñ vt ait Hal.patiens mozeꝫ.fit aūt ei⁹ absterſio ꝑ iniectionez ex loco vulneris cū algallia aque ordei mixte cū ꝯccaro rubeo in estate:⁊ in alijs temporibus aq̄ melis facte ex melle mundissimo ⁊ claro:⁊ si vulnus fuerit multe sordis ⁊ humiditatis injciaꝫ vinū albū in quo bullierint medicine absterſiue ⁊ cōsolidatiue:quales sunt mel rosatum myrrha,thus farina lupinoꝝ:⁊ similia.⁊ post iniectionem debet eger reuolui in diuersa latera vt melioz fiat mūdificatio,⁊ cū fecerit illud ⁊ aliquo spatio sic steterit fiat vt eger reuoluaꝫ supra latus vulneris vt totū qꝺ iniectum est extra effluat:qꝺ si sic nō exierit:tūc vt dixit Aui.necessariū est vt fiat egredi sanies cū instrumēto extrahēdi sanguinē vel saniez, sicut est cānula per quā fugitur sanguis vel sanies. Et dixit, post q̄z pluribus vicibus mūdificaueris:tūc opus est vt cuz mundificatiuis misceaꝫ que deficcant sicut est decoctio ysopi ꝓreos aristol.⁊ similib⁹. Et si eger tolerare poterit iteret hec iniectio pluribus vicibus eadē die donec clara exeat,qꝫ si nō poterit tolerare ꝓpter debilitatē eius tunc fiat iteratio eius per dies ꝑm qꝫ ydoneo videbiꝫ curatoi,⁊ q̄ꝺiu mūdificatio necessaria fuerit ponaꝫ in orificio vulneris stuellum cum aliquo vnguēto mūdificatiuo,de quo etiam petia superponaꝫ in circuitu orificij vulneris. ¶Et de mundificatiuis bonis est istud qꝺ sic fit. ℞.mellis rosa.colati lib.j.myrrhe thuris sarcocolle.aū.z.ʒ.terbētine.z.iij.⁊ farine ordei q̄tū sufficit. ¶Habeaꝫ aūt stuella siue licinia que in hꝺ vulnerib⁹ imittūt suspēsoria ex filo,que qdē pendeāt extra orificiū ⁊ cum voluntas fuerit possint extrahi, vel habeāt capita exteriora grossa grossiora q̄z sit orificiuz vulneris latū ne ex cō pressione ligature vel alia de cā possint ad ꝺcauitatē intꝰ inse caz introire ne ad interius ingressa sint cā putrefactionis ⁊ mortis. ¶Facta mūdificatiōe tūc gnatiuis carnis si necessaria fuerit gnatio eius,⁊ cōsolidatiuis est insistendu3:in quo

De flōia ⁊ diuersionibus.

De dissolutēnib⁹ sāguinē coagulatuz dādis per os.

De ꝯglutinatiuis ⁊ viscosis ꝙ os exhibendis.

tępore dixit Hal. vnge etiã pectus cũ oleo cítonio᷒ vel ros. vel alio simili in estate ⁊ cũ nardino, ⁊ similibus in hyeme: ⁊ cómixtis ex his tępor[ib]ꝰ medijs. Et si vis curare cũ emplis similib[ꝰ] potes: in quo᷒ ⁊ alio᷒ cópositione. Dixit Hal. attẽ denda est nã infirmi: an sit mollis vt puer vel mulier, ⁊ eꝯ. vt dura ⁊ solida: ⁊ cópone ea ꝑ qõ exegerit natura eius. ¶ Et scias q᷒ in oibus vulneribus cassalib[ꝰ] festinenda est cõsolidatio eo᷒ hꝫ enim vulnera cũ ꝓlongaf spatiũ super curatione ipso᷒ malã disponẽ recipiunt per quã facile cóuertuntur ad fistulã. ¶ Dixit Albu. si talia vulnera ꝓlongant ad sanandũ, ⁊ semp aperiunt: tunc scias q᷒ iam facte sunt fistule, ⁊ tũc debẽt curari cura fistulaꝝ, q̃uis raro recipiant sanationẽ ⁊ ꝯsolidationẽ precipue eo᷒ que perueniũt ad pulmonẽ ⁊ diafragma. ¶ Inquit auctor cõpendij, in vulneribꝰ pulmonis ac diafragmatis: ⁊ in interioribus siphac. i. in pleura op᷒ studere vt quãto magis fieri poterit exiccent siue cuz emplis extra positis. Et eundẽ sermonẽ dixit Hal. siue cũ bibitis ab intra. de vulneribꝰ diafragmatis: op᷒ te studiose ea deiccare siue de exterioribꝰ oppositis siue de in interioribus ex eis q̃ bibunt cũ aqua vel tenui vino. laudabilior tñ est in ter alias q̃ bibunt ea medicina q̃ a medicis diaspermaton vocat: ⁊ est electuariũ de seminib[ꝰ], ⁊ dicũt, q᷒ ista lra nó est bona: q̃uis sic ẽt habeat auctor cópẽdij, qm̃ tale electuariũ nõ est cõsolidatiuũ: ⁊ etiã incarnatiuũ vulne᷒. Et iõ dicũt, q᷒ reperi alia lra, que dicit diapaton, ⁊ est electuariũ cõpositũ ex istis stipticis cũ aliquib[ꝰ] stupefactiuis: qõ cõuenit in fractura cuiusz vene. nã rõne sue stipticitatis stringit fluxũ sanguinis ⁊ incarnat: ⁊ rõne sue stupefactionis reddit sanguinẽ fluxui ineptũ ipsuz ingrossando vias etiã ꝺstringẽdo ⁊ sõnuz praestãdo q᷒ fortat virtutẽ ⁊ sanguinis fluxũ fistit: ⁊ ad incarnandũ iuuat. ¶ Huiusmodi ẽt cóueniũt in vulnere pulmonis: de quo ẽt Hal. ꝑticul'r loquẽs, dixit, id qõ est magis necessariũ in hac cura ⁊ ante oculos habendũ semp est vt festines fissurã vene semp solidare ⁊ cicatrizare cũ suo sanguine priusq̃ tumefieri ⁊ ap̃ari incipiat vena. s. que in pulmone soluta est: imo ẽt alie que in alis ꝑtibus pectoris essent soluta. nã si vulnus transiret: ⁊ maxime in pulmone cura eius ꝑ lira efficeret, ⁊ fortasse sine spe curationis fieret: ⁊ cã est: q᷒ plũ talia vulnera cu ap̃ate iuncta vlcera squãmosa fiunt: ⁊ cessato tumore necesse est vulnus mũdificari a sanie ⁊ putredine, ⁊ hoc facere in pulmone ipossibile est ꝑ se sicut per se lauari ⁊ mũdificari ꝓñt vlcera alio᷒ mẽbro᷒ intrinseco᷒uz vt matricis vesice: ⁊ similiũ: imo nõ põt vlcus pulmonis lauari ⁊ mundificari: nisi cũ screatibus tussi mediante emittendis: sed tussis est fortis motus dilatatione ⁊ ꝺstrictiõe cõposit[ꝰ]: qui q̃uis faciat ad screatũ: impedit tñ vlceris ꝯsolidationem: quare dixit Hal. nõ spero vlcera pulmonis restaurari ⁊ solidari in ipsis tussiẽtib[ꝰ]. Et subdit Hal. q᷒ anhelit[ꝰ] ⁊ mot[ꝰ] pulmonis nõ sũt cã impediẽdi cõsoli[nem] vlce᷒ ei[ꝰ] itelligẽs cũ motus ⁊ anhelit[ꝰ] fuerint parui: sz cã impediẽti curationis eo᷒ est: q᷒ vlcera pulmonis nõ ꝓñt mũdificari. s. cũ motu ⁊ anhelitu ꝓnis, sz regrunt magni mot[ꝰ] ⁊ anhelit[ꝰ] ⁊ magni nocẽt, vt dictũ est. ¶ De cura vulnerũ alia᷒ partiũ pectoris: ⁊ venaꝝ earũ, dixit Hal. vbi supra, q᷒ est eadẽ cuz predicta: ⁊ ꝑm easdẽ intentiones iplet: verũtñ dixit Hal. q᷒ fissura que fit in venis vel arterijs pectoris est facilioris cure ea que est in venis ⁊ arterijs pulmonis trib[ꝰ] rõnibus. Una q᷒ vene pectoris paruiores sunt eis que sunt in pulmone. Scõa q᷒ sanies vulne᷒ pectoris fluit ad ꝺcauitatẽ pectoris: ⁊ nõ remanet in eis: sed sanies pulmonis remanet in ipso nisi per screatum exeat. Et 3ª est q᷒ pectus carnosius est pulmone, qm̃ pulmo multas diuisiones hꝫ cannaliũ: qm̃ suba est sicca dura non carnosa: in qb[ꝰ] aliq̃ fissura cõtingit simul cũ venis: ⁊ aliq̃ accidit in venis absq̃ cannalibus. ¶ Et dixit Hal. q᷒ signa quãdo vena pulmonis est fissa absq̃ substãtia cãaliũ sunt: q᷒ sanguis ex fissura solus vene exiens in diuisiones penetrat pulmonis, ⁊ nõ in cãales ei[ꝰ]: ⁊ ꝓ hoc sanguis q᷒ emittitur cũ screatu nõ est rubeus neq̃ calidus neq̃ mult[ꝰ] non rubeus clarus ꝓ mozã quã facit anteq̃ spuat in qua mozã obfuscat, ⁊ ꝓ dictã cã etiã nõ est calidus, q᷒ nõ subito emittit, ⁊ nõ est multus: q᷒ magna pars eius spargit per subam pulmonis: ⁊ nõ peruenit ad annulos: ⁊ cãnales. ¶ Et quia eadẽ sunt signa sanguinis exeuntis ex vena pectoris: iõ dandum est signũ distinctiuũ inter eos: ⁊ huius signuz est dolor ⁊ nõ in ruptura vene pulmõis, qñ aũt sanguis exit ex ruptura vene pulmonis sil'r cũ ruptura cãaliũ exit rubeus clarus calidus multus ⁊ multũ spumosus. Et dixit Hal. q᷒ predicta signa euenientia in fissura vene pulmonis absq̃ fissura cannaliũ monstratur nõ esse periculũ in ea. s. sicut monstrat esse in ea que est cũ fissura cannaliũ saltẽ in ꝑn°, nõ enim medic[ꝰ] neq̃ infirmus timorẽ habebit: eo q᷒ sanguis exiens non est multe q̃titatis. Sed ego dico, dixit Hal. istã. s. que est absq̃ fissura cannaliũ esse deteriorẽ ⁊ molestiorem illa, qñ incisio istius nõ solidat ꝓ sanguinẽ q᷒ est in ea ⁊ coagulat ibi, quia nõ inuenit largã viã per quã ad cannales pulmonis trãseat: ⁊ egrediat cũ tussi, quare ibi remanẽs spatio tęporis corrũpitur ⁊ corruptus vlcerat pulmonẽ: ⁊ cura vlceris pulmõis aut est difficillima aut est ipossibilis. ¶ Emperici vo qui sũt de secta Ugonis sic curant vlcera cassalia quecũq̃z: ⁊ qũocũq̃ ⁊ in quacũq̃z parte lata. nã ilico labia vulneris ad nãlem situm eo᷒ reducũt ⁊ reducta cõiungunt: ⁊ cõiuncta retinent etiã cũ futura si necessaria fuerit: ⁊ sic coniuncta tenent vt calor. s. nãlis ⁊ spũs q᷒ inde exire nequeãt: neq̃ aer ingredi exterior. deinde supponũt plumaceolos de stuppis balneatos in vino calefacto: ⁊ expressos: ⁊ sup eos ponunt plumacelos de stuppa ficca: ⁊ cumulata fascia supligãt ⁊ dimittũt sic vsq̃z in 5ᵐ vel 7ᵐ die: nisi dolor vel aliud accñs supenerit. si aũt dolor supuenerit, soluũt tñ añ dictũ tẽpus: vt liqd sanies in loco giatũ fuerit exprimãt ⁊ mũdificent, deinde iterato puluillos mõ dicto apponũt, ⁊ fil'r fasciant, ⁊ iterum sic dimittunt vsq̃ in dictũ tẽpus, deinde soluuũt: ⁊ sic fil'r faciũt de 3° in 3ᵐ diem donec eger fuerit liberatus. Uerũtñ ad maiorẽ cautelã exhibent infirmo puluerẽ cũ pigmẽto qui positus est in cura fracture cranei ex inuentione Ugonis mõ dicto ibi cura. ¶ Cura ℞o ꝓ chirurgiã est vt si quidẽ vulnus fuerit strictũ nõ sufficiẽs bone expurgatiõi sanguis retenti: ⁊ sanies giãde tunc ante omnia vulnus erit dilatandũ ꝑm sufficientiã. De hominibus enim fuerũt qui in omni vulnere cassali euenient sup costas mendosas ad meliorẽ mũdificationẽ faciebãt vnũ, aliud orificiũ sup diafragma inter costaz tertiã ⁊ quartã: vel inter quartã ⁊ qntã: ⁊ hoc vt liberius ⁊ melius possent mundificare omne extraneũ intus cõtentuz. Uerũtamen modernoꝝ plures hoc vituperant: q᷒ cum vulnus possit sufficiẽter mũdificari per modũ supradictum nõ est opus alio orificio: imo ipm facere nõ est nisi egrum debilitare, dolorẽ inducere: ⁊ defluxũ mãeꝝ parare. dicũt tamen q᷒ si ob aliquã cãm medicus haberet facere tale orificium: tũc dz fieri ex eodẽ latere: ⁊ meli[ꝰ] fit inter quartã ⁊ quintaz costã mẽdosaz q̃z inter quartã ⁊ tertiã, q᷒ diafragma in sui cõtiguatione cũ spina ⁊ costis reflectitur vsq̃z ad tertiam costam ⁊ plus, que reflexio ipediret exitũ saniei collecte, ⁊ non posset bene mũdificari si orificiũ fieret sic iuxta reflexionez: imo remaneret sanies iuxta diafragma. in flexionẽ ei[ꝰ] posset ẽt cadere in faciendo illud orificiũ erro᷒ ne peueniret reflexio ad diafragma in incisione fienda. Et dicũt, q᷒ dz fieri orificiũ penes longitudinẽ costaꝝ versus spinã aliq̃tulũ: tñ elongatũ ab ea: vt per duos vel tres digitos: q᷒ si cõtingat vulnus duo vel plura hre orificia ex eodẽ latere tũc illud qõ inferi[ꝰ] est tenendũ est apertum: vt per ipz mundificatio fiat: ⁊ festinãdũ est in cõsolidatione superioris. Si aũt cõtingat hoiem vulnerari ex vtroq̃ latere: tunc vtrũq̃ tenendũ est apertuz: ⁊ per vtrũq̃ fiẽda est mũdificatio: quoniã nõ posset mũdificari latus dextrum per orificium sinistrum prohibente mediastino. ¶ Amplius de cura vulnerum venarum partium

Cura ꝑm vgonez ⁊ eus sequẽtes.

pectoris dictus est in sermone 4°.ca°. de sputo sanguinis.

¶De vulnere eueniente in stomaco epe & splene. Cap.lix.

Vulnus accidit stomaco qñq; a pte posteriori a spondilibus dorsi infra pres vel quatuor spōdiles: vel latere dextro aut sinistro: & qñq; a pte anteriori vt cū euenerit in pte furcule vel sub ea per quatuor vel qnq; digitos, vel qō a pte anteriori aduenit: qñq; is interius penetret, qñq; nō peruenit ad aliqō mēbrorū intrinsecorū: & qñq; peruenit ad cirbū sup stomacū exīstē. Et qñq; perforat intestinus vocatū colon in pte qua superequitat stomacū: & qñq; peruenit ad substātiā stomachi solū superficialē: vel q̄tum ad extrinsecam tunicā tm̄: & qñq; penetrat vsq; ad cauitatē eius: & similiter est de vulnere a posteriori ꝓueniente ad subas stōaci: aut peruenit ad ptē eius superiorē & os eius: aut ad inferiorez & fundū eius: aut ad ptes medias ipsius. ¶Dixit Hypo. in affor. Prognostica. vesicā hē incisaz & habere stomacū incisum est mortale. Sed Gal. dixit in cōmēto ipsius affor. simi. q; plaga euenies stomaco nō semp est mortalis: sed possibile est ex ea liberari: & in hoc omnes auctores cōueniunt. Nam cū stomaco plaga accidit nō penetrās in cōcauitatē ei⁹ fm plm ad sanationē perducit. Si vō fuerit plaga penetrans fm plm nō deducit ad sanitatē: sed fm plm ad mortē inducit. ¶Dixit Auer. xª tertij. quod stomacus disrumpit. s. fm ambas tunicas fortasse nō euadūt nisi pauci, & hi a plaga parua.

¶Dicūt, plaga stomachi si euenerit in ore stomachi: & superioribus eius fm plm accidit vt nō euadat plagatus ꝓpter nobilitatē huius ptis & neruositatē ei⁹: & sensibilitatē ipsi⁹: & magnā colligantiā ipsius cū crebro: quapropter ad ptem hanc plagatā segt dolor vehemēs: & multus defluxus materie ad ipsaz: & accidētia mala sequunt de spasmo, & similib⁹: & destructione appetitus: qui in hac pte causat necessari⁹ pro toto corpore: ad cui⁹ destructionē mors finalr segt: amplius neruositas hui⁹ ptis: & ipsius soliditas retardat ipsi⁹ plage cōsolidationē: vñ in ea erugo aggregat & vlcerat. Et huius ptis vlcera difficilime valde curant, vt patuit in ser.5.ca°. de vlceribus stomachi. Si vō euenerit plaga in fundo & inferioribus stomachi fm plm accidit: vt inde liberet plagatus pp oppositas causas ꝓdictas: & maxime q; carnosa est & maxime solidabilis: vñ si cito curabit sicut opz curabitur. Si vō euenerit plaga in medijs partib⁹ stomachi erit iudiciū eius in ꝓdictis mediocre. ¶Dicūt. in omni vulnere stomachi cuiuscūq; partis eius fuerit si euenerint signa mala fm plm patiens morietur. ¶Dixit Raz. 14. ptū. ex libro signoꝝ. quotiens fit vulnus in ore stomachi, & cū eo fit sudor superabundans & anhelitus paruus & syncopis & infrigidatio corpis vomitus abundans: & difficultas deglutiēdi mors sequet velociter in maiori parte. ¶Jngt Auic. 4' 4ª. ille cui accidit vulnus in ventre suo cū accidit ei nausea: aut singultus: aut solutio ventris moritur: & per oppositū ille cui nō superueniūt accidētia mala, & maxime si habuerit alias dispositiones bonas euadit a vulneribus stomachi.

De signis ¶Signa vulneris stomachi penetrātis sunt q; cib⁹ & pot⁹ aliqñ per vulnus egredit qui aliqñ erit nō mutatus: & aliquando egredit bonus: & aliquando etiā egredit per ipsum sanguis: & maxime exeūt per vulnus ꝓdicta quādo eger voluerit se suplatus vulneris, & steterit sup ipsos: & aliqñ egreditur per vulnus stercus, & est signū vulneris accidētis in pte intestini superequitātis stomacū. ¶Qz si acciderit plaga in ore stomachi, dolor percipiet in supiorib⁹ mirach apud furculā ex pte anteriori, & apud xij. spōdilē a parte posteriori: & erit dolor vehemēs valde plm ꝓpter sensuz eius: & cuz deglutiūtur res mordicatiue sentit augmentū doloris statim cuz deglutiunt & etiā omnia accidētia in eo erunt intensiora. Segt enīz ipsaz defectio & syncopis & sudor frigidus frigiditas extremitatū malitia anhelitus: & aliquādo spasmus: & similia. ¶Si vō fuerit plaga in fundo eius dolor percipiet inferi⁹ sup vmbilicū per quinqz vel sex digitos: & erit remissus: & nō percipitur illico post assumptionē mordicantiū, sed post tēpus: & omnia etiā alia accidentia erunt remissiora. ¶Amplius in vulneribus stomachi sanguis aliqñ emittit in sputo cū saliua: & aliqñ in vomitu: & maxime qñ vuln⁹ est in supioribus stomachi, & qñqz emittit in secessu: & maxime qñ erit in fundo eius. Verūtñ sanguis exiens in secessu nō est ita ꝑ ꝓprium signū vulnerū stomachi: sicut exiens in vomitu: q; pōt ex vulnere intestinorum procedere.

¶Cura vulnerū stomachi triplici pficit̄ instrō dieta potione & chirurgia. ¶Et dieta quidē eius dz esse talis vt locet patiēs in aere licco temperato in actiuis qualitatibus: aut aliqualr ad caliditatē declinante: nō tñ ventoso in quo cū amicis & dilectis dantibus ei bonā spem de cita liberatione letet & gaudeat. ¶Fugiat tñ motū. locutionē. clamorē & vigiliam. imo q̄escat & dormiat qñ somnus plus ei cōfert q̄ vigilia. ¶Libos aūt oēs mordicationē habētes deuitet: & bos q; sunt difficilis digestionis: & mali chimi: & specialiter deuitet cibos humidos: & humectātes actu & potentia: & vtaf cibis siccis actu & potius stipticitatē habētibus: facilis tamen digōnis & chimi boni, pauci tamen nutrimēti: & pauce q̄titatis saltem quousq; septem pertrāseant dies, & sint interim cibi sui panis de simula assus igni: & auicule parue assate: & pulla pua assa & caro edina assa: carnes tamen iste sint pauce q̄titatis. ¶Quidā tñ cōcedūt kist ordei: & pannicū pilatū & panē de spelta ordeo vel auena: & cōcedunt passule & iuiube & grana mirti & citonia & pira cocta: & sorba & nespila: & si aliqñ fuerit necesse vti cibis elixis decoquant in aqua extinctiōis alibis: & dictā aquā bibat patiēs vsq; ad septimū diem solū vel cū ꝯccaro rosa. veteri: aut cum sirupo mirtino vel miua simplici, aut cū vino rubeo stipticō debili si nō fuerit excusatio a vino. Et posset exhiberi sibi loco vini vinū granatorū dulciū & muꝯoꝝ, & post septimū diem paulatine & gradatim ingrossetur dieta: & ꝓcuret omni die supfluitatū expurgationē spōte vel cū auxilio suppositorij vel cristerie. ¶Cura vō per potionē est vt cōsidere ante oia si plenitudo in corpore fuerit toto vel aliquo particulari membro qō posset materiā ad stomacū mandare. & si fuerit ilico euacuatio fiat cū flebotomia ex basilica vel cum re tenente locuz flebotomie si ipsa fieri nō poterit: & maxime si copiosus sanguis ex vulnere nō effluxerit, euacuet totum corpus: & membruz etiā mandās cum medicina humorē peccantē educente. Verūtamen medicina debet esse ex illis que euacuant comprimēdo sicut est aloes lotum & reubarbarū assatū & mirabolani: & ex cōpositis optima est micleta cū aqua plantaginis: & nulla ponatur medicina solutiua acuitatē habens: & nulla mollitiua cum mollificatiua, qm̄ nocumentū ex eis ꝓueniret vulneri. ¶Et vomitus oino ꝓpter motū ei⁹ difficilē: & q; parat stomacū ad recipiendū māz ab alijs vitandus erit, etiā si ad vlcus & saniei generationez deuenerit. Jnquit enim Gal.5° de inge. sani. nō mūdifices saniē per vomitū sicut mūdificam⁹ ipz a flegmate viscoso cū oximelle de radicib⁹: q; esset actiua inutilis & molesta. nō enīz sumus securi qn futuro ꝑtalē vomitus ꝓuocationē malū eueniat: sicut dolor & tractus materie ad stomacuz: & vulneris elargatio & appetitus deiectio: & alia similia. Unde peiora fient vulnera. ¶Et opz vt corrigat membra mandans si affuerit: & diuertantur materie omni modo ne ad stomacum defluant. ¶Deinde post flebotomiam & euacuationē & diuersionem considerandū est: & si fuerit in stomaco vel partibus ei ꝓpinquis: aut etiam in concauitate ventris sanguis coagulatus ilico dandum est aliquid eoꝝ que sanguinem coagulatum liquefaciunt & extenuare cohibent. Exhibeatur ergo in potu acetuz multe aque cō mixtum bis vel ter: & pluries fz necessitatē: aut succus nepite q; sanguinē retētū ex omni vulnere exire cohibet. ¶Et facta mundificatiōe sanguis coagulati deueniēdū est ad curā vulneris cū interi⁹ & exteri⁹ approximatis q̄ debēt esse exic-

cative medicine cū stipticitate ⁊ glutinatione. ¶ Dixit Aui. plaga recens in stomaco opꝫ vt curet cū medicinis stipticis de qbus sunt mirtus plidia balaustia sumach, hypoqstidos galia plantago cauda equina sang. draac. rosa. ⁊ similia. he. n. sunt stiptice pure: ⁊ stiptice cū glutinatione sunt sicut mastix terra sigillata olibanū bolū armenū: gūmi arabicū, dragagā tū: ⁊ similia: ⁊ ex p̄dictis possunt componi pulueres: ⁊ injici vel insufflari in vuln⁹. ¶ Et possunt fieri vnguēta ⁊ emplastra applicari exterius: ⁊ possunt ex eis fieri electuaria ⁊ sirupi ⁊ cōfectiones ⁊ exhiberi abintus. ¶ Sirupus potandus vtilis sic fit. ℞. succi agreste lib. iij. ⁊ decoquat ad perfectionē aromatiçando ipꝫ cū spodio sandalis karabe: ⁊ modica campho:a. Et pōt reduci ad formā electuarij superimittendo puluerē rosaꝝ sumach mirti karabe spodij: ⁊ similiū. ¶ Et opꝫ vt festinet in incarnatione ⁊ cicatriçatione horuꝫ vulneꝝ q̄to citius fieri poterit: verūtū ad hoc faciendū qñ vulnus fuerit in superioribꝰ stomaci medicine stiptice intus sumēde debēt esse cōmixte cū glutinatiuis retinentibꝰ eas ⁊ in superioribus: ⁊ ibi eas adherere faciētibꝰ vt nō labantur a loco vulneris ⁊ ibi retente solidationē citius operent. Si vō vulnus fuerit in fundo stōi medicine possunt esse sole stiptice absq; glutinatione. ¶ Et scias in impositione stuelli in orificiū vulneris est sollicite attendendū vt nō p̄fundetur quousq; hēat ingredi in orificiū stomaci: maxie si fuerit vulnus in superioribꝰ eius: qm̄ dolorē inferret vehementē ⁊ citaꝫ cōsolidationē impediret. ¶ Cura vō vulneris p̄ueniētis ad intestinuꝫ qō superequitat stomaco est sicut cura vulnerum alioꝝ intestinoꝝ. ¶ Et scias q̄ vulnus perueniens ad cōcauitatē stomaci nō eget vt fiat in ipsuꝫ iniectio per vulnus ad mundificādū ip̄m: qm̄ mūdificatio eius melius perficit cum mundificantibus ab intra sumptis: vez si vulnus in hac pte fuerit penetrans: sed nō perforās stomacū pōt ablui ⁊ mundificari per orificiuꝫ vulneris: sicut dictuꝫ est in vulneribus pectoris. ¶ Cura vō huius vulneris per chirurgiam est vt si orificiū strictū fuerit elargetur ꝑꝫ necessitatez. Et scias q̄ vulnera que in hac parte eueniunt siue ab anteriori siue a posteriori debēt curari sicut alia vulnera istis similia in alijs partibus euenientia. ex faciliter ea incarnantibus est puluis factus ex mastice thure ⁊ mumia.

De epate aūt si accidunt ei vulnera aliq̄n in parte gibbosa eius: ⁊ de vulneribus epatis potissime intellexit Hyppo. cū dixit. in aphorismo. epar habere incisum esse mortale: ⁊ hoc p̄cipue magnaꝝ venaꝝ in hac parte epatis existentiū: ⁊ q̄ maxime pars ista ponit esse sedes virtutis nālis que est vna ex virtutibꝰ corpus gubernātibus. Et qñq; aduenit in pte eius ꝓcaua: ⁊ ꝓcordati sunt auctores q̄ pars ista soluta solidari pōt. Ait enim Hal. arbitror verū dicens posse sanari cū incisio inter ꝓcaua fit. Quidā tñ vez dicunt esse si cito succurrit: ⁊ anteq̄ sanies solidet: qm̄ si ad saniē deuenerit vulnus in sima epatis incurabile reddit: qdā tamen alij negant posse sanari vulnus epatis siue in sima: siue in gibbo euenerit. ¶ Signa vulneris epatis sunt q̄ accidat in hypocūdrio dextro ⁊ egrediat ex eo sanguis rubeus grossus quē seq̄t ōfect⁹ appetitus ⁊ digōnis in stō ⁊ in ipso epate. ¶ Vulnus ꝓo eueniens splen minoris est periculi: eo q̄ accidit in epate in tantū q̄ vt dicunt ꝑm plm est sanabile. ¶ Et signa eius sunt q̄ accidit in ypocundrio sinistro: ⁊ q̄ egredit ex eo sanguis grossus paucus ad fuscedinē tendēs. Et cura vulnerū epatis est sicut cura vulnerū stomaci penetrantiū in eo: tñ q̄ epatis opꝫ festinare exhibitione ciboꝝ stipticoꝝ cōglutinatiuoꝝ ⁊ sil⁹ potuū ⁊ medicinaꝝ. ¶ Et ab extra approximent medicine stiptice in emplastris vnguentis ⁊ pulueribꝰ ꝗꝫ q̄ exigit in ipso vulnere: ⁊ in circuitu ei⁹: si tñ epar aut splen ex vulnere exierit: qō qñq; ꝓtingit: maxime ꝑm ptē tūc ingeniū sit in reductione eius ad interiora: ⁊ non studeas sicut multi stolidi faciunt in suendo vulnera ei⁹ sed dimitte ea opationi nāe sequendo ea que dicta sunt.

¶ De vulneribus mirach. Cap. lx.

Mirach multis modis vulnerari contingit qñq; enim cū re incidente vt ense ⁊ similibus: ⁊ qñq; cum re perforāte vt lancea vel gladio sagitta: ⁊ similibus: ⁊ vulnus in eo cadens: qñq; accidit in añrioribus eius ⁊ qñq; in lateribus vt in ypocūdrijs vel ylijs: ⁊ qñq; in dextra pte ⁊ qñq; in sinistra: ⁊ qñq; in superioribus mirach ⁊ qñq; in inferioribus: ⁊ qñq; in ptibus medijs. Et qūocūq; vel quibuscūq; ptibus mirach vulnus euenerit: aut erit penetrans ad interiora: aut nō penetrans. ⁊ nō penetrans ad interiora dicit esse illud in quo sipbac positū sub mirach nō disrūpit sed remanet integrū siue disrumpat totū mirach siue pe ei⁹. ecōuerso. penetrans dicit esse in quo disruptuꝫ erit mirach totū simul ⁊ sipbac. ¶ Et eius penetratio qñq; esse pōt sine lesione alicuius mēbroꝝ intrinsecoꝝ cōtentoꝝ sub sipbac: ⁊ ⁊ qñq; cū lesione alicuius vnius vel pluriū eoꝝ. puta çirbi stomaci: intestinoꝝ epatis splenis vesice aut matricis. Et lesio ad dicta mēbra pueniēs: qñq; est superficialis qñq; p̄funda: ⁊ vsq; ad cōcauitatē ei⁹: ⁊ vuln⁹ mirach qñq; est magnū: qñq; puū: ⁊ ex vulnere penetrante qñq; egredit çirbus: aut intestinū: aut aliq̄ mēbroꝝ intrinsecoꝝ dictoꝝ.

Et discernitur nō penetrans a penetrāte per ingsitionē cum tenta vel candela: ⁊ discernunt penetrantia vnum ab alio p̄d qō ex vulnere egreditur. Nam fex egrediens signat vulnus pueniſſe ad cōcauitatē intestini: ⁊ si cibus aut chilus signatur vulnus pueniſſe ad cōcauitatē stomaci, ⁊ si sanguis multus rubeus signat vulnus pueniſſe ad epatis gibbū: ⁊ si sanguis grossus niger signat ipꝫ pueniſſe ad splenē: ⁊ si colera rubea signat vuln⁹ pueniſſe ad fel. ¶ Dixit Raſ. 14. pti. aucte Hal. q̄ qdā p̄cussus fuit gladio ⁊ exiuit p̄ vulnus colera rub. q̄re cognoui q̄ p̄cussio pueneraꝝ ad meat⁹ colere rub. ⁊ si vrina signat q̄ vulnus pueniſſe ad cōcauitatem vesice. ¶ Omne vulnus mirach penetrans suspectum est: ⁊ non absoluit a timore ⁊ si fuerit cū lesione intrinsecoꝝ ꝑm plm est mortale: ⁊ maxime si lesio magna fuerit. ex parua. n. ipsoꝝ lesione plures cōtingit euadere. ¶ Dixit Hal. 6. de inge. sani. si locus ventris ⁊ mirach dextra ⁊ sinistra vulnerent securioꝝ sunt q̄ mediū ventris: ⁊ rō p̄a est, q⁹ loca dextra ⁊ sinistra nullā extremitatē lacerti neruosi hñt, sed sūt carnosa. 2ª rō est. q⁹ mediū vētris difficilis est ad suendū molestissimū respectu ptiū lateraliū ⁊ hoc ideo q⁹ multa q̄titaꝫ intestinoꝝ a vulnere medij mirach egredit q̄ difficili⁹ sūt intus redigi: qm̄ ea qbus retinebant carnosi lacerti erāt q a pectore ad pectinis ossa descēdunt: iō q⁹ cū hic locus vulneratur neccio egrediunt ea q̄ post ip̄m sunt. nā ab vtrisq; lacertis. s. latitudinalibus ⁊ trāsuersalibus cogunt egredi: ⁊ nullus fortis lacertus in medio ventris est p quē exitus p̄hibeat: maxime si vulnus magnum sit.

Prono. stici.

Quatuoꝝ intentiones qñ intestinū vl aliq̄d ex mēbris intrinsecis egreditur.

Cura vulnerū mirach nō penetrātiū similis ē cure alioꝝ vulnerū. Cura vō penetrantiū difficilis est: ⁊ ideo ad eoꝝ curationē. dixit Almā. medicus sapiens ⁊ suauiter operans necessarius est. Si quidē intestinū vel aliud membrum foras egressuꝫ fuerit Hal. vbi supra. posuit q̄tuoꝝ intentiones si intestinū: vel aliud mēbꝝ lesum nō fuerit. Et similiter posuit eas Aui. auctoritate Hal. ¶ Et ꝑma est. vt dixit Hal. vt intestinū ad locū ꝓpriū reducat vel aliud membrum: qm̄ nisi illud fiat nō poterunt ꝓiungi labia vulneris. ¶ Scōa est. vt vulnus suat qm̄ cū vulnus magnū sit expedit vt labia inuicē adducant ⁊ adducta in simul teneantur ⁊ ꝓseruent: qō qdē in loco hoc p̄cipue fieri non posset nisi p futurā. ¶ Tertia est. vt medicamina ꝓuenientia super vulnus sutū apponant, qm̄ vulnera magna solo nature beneficio cōsolidari nō possunt: sed indigemus vt natura iuuetur medicine cōpetentis auxilio. ¶ Quarta est. vt studiū in ꝓncipalibus mēbris ponat ne ꝓpter cōicationē quā habēt cū mirach ⁊ mēbris sub eo ꝓtētis nocumēta recipiāt vel incur

rant. Sunt enim in hoc vētre arterie ⁊ vene ⁊ neruꝰ: qbꝰ mediātibus pōt cōicatio fieri cordi epati ⁊ cerebro. Dixit Aui. sit sollicitudo ne ꝓueniat alicui mēbroꝝ nobiliū timor. Et q dā dixit. q timor pōt ꝓncipalibꝰ ⁊ nobilibꝰ ꝓuenire ex ꝓgelatione sanguinis interius: quare oī studio cauendū est ne cō geleſ ⁊ si ꝓgelatus fuerit vt dissoluaſ ⁊ educaſ: ⁊ pōt dici q ista 4ª intētio respiciat accidētia que subsequi possent.

De 5ª intētione q est reductio membri egredientis.

¶ Prima intētio semꝑ est difficilis ipleri: ⁊ qñꝯ ipleri nequit ꝓpter impediēta occurrētia. nā si nō fuerit intestinū post egressionē eius ilico introductū frigiditate aeris debilitaſ, ⁊ ventositate replef ⁊ inflatur ⁊ inflatum nō pōt per vulnꝰ intromitti. Vñ ⁊ dixit Auer. colliget. 7. aliqñ inflātur intestina ꝓp frigiditatez aeris: ita q intus reuerti nō possunt. sup. nisi magnificef vulnus. Pro quo notauit Saſ. vbi. s. ⁊ ēt Albuc. ⁊ alij. q disruptio. i. vulnꝰ aut est magnū: aut est paruū, aut est mediocre, ⁊ magnū qdē difficilē reddit reditū intestinoꝝ, ꝓp qō qñꝯ egrediſ ex eo intestinū vnū: ⁊ qñꝯ numerus intestinoꝝ. i. intestina plura: q̄re rōne magne q̄ntitatis intestini egressi difficilis fit eius intꝰ ꝓuersio ⁊ paruo existēte vulnere dure siue difficulter fit quodāmō intestini reductio. si. n. cito intus nō reducaſ intestinū inflationē ⁊ tumorē habebit ꝓp ventositatem in eo generatā: ⁊ iō per strictū aditū intrare nō poterit. ¶ Dixit Albu. qñ vulnꝰ est puū fit difficile reducere intestinū ꝓpter duas causas. s. aut ꝓp paruitatē oris ruptiōis: aut qñ intestino adest inflatio per frigus aeris. Vñ magnificaſ ⁊ extendiſ vltra magnitudinē vulneris: q̄re opꝫ vt ista impediētia tollanſ. ¶ Dixit Saſ. si vulnus adeo strictuꝫ sit vt per ipꝫ intestina iaꝫ inflata intrare nō possint: tūc opꝫ alterū duoꝝ facere: qñ aut vētositas ea inflans est dissoluenda aut locus vulneris est dilatandus: ꝫ ꝑmū facere. dixit Saſ. laudo. s. ventositatē ⁊ cām inflationis auferre vbi possibile sit. ¶ Dixit tñ auctor cōpendij: ꝑus. opꝫ te scire an possis ea intus ꝓuertere ⁊ ad hanc sciam habendā scias q facilioꝝ locus ⁊ minus molestus ad cōuertēdū intus intestina si egressa fuerint extra est si in inferioꝛib⁹ hypocūdrijs vulnus ſfuerit: q̄ in hoc loco nulle extremitates neruose lacertoꝝ habētur. in medio aūt vētris intestina multū egrediunſ: q̄ nō est ibi fortis lacertus quo cōstringaſ: ⁊ ꝓpter hoc ſin illo loco difficilissime intus cōuertuntur. ¶ Ad resoluendū aūt ventositatē dixit Saſ. si cā eius fuerit frigidus aer: opꝫ ea calefieri. vñ debēt ea extra existētia fomētari cū spongia in aq̄ calida infusa ⁊ manibus expressa ⁊ optime tēperata est supponenda. Similr ⁊ Aui. dixit. ⁊ subdit Saſ. aut spongia in vino pontico calo qō meliꝰ est aqua infundaſ: qñ vinū intestina calefacit ⁊ cōfortat. ¶ Dixit Aui. vinū stipticū qñ calefit, est ēt iuuatiuū in hoc loco ad vaporādū cuꝫ eo: ⁊ illud iō qñ calefacit pluſq̄ sit calefactio aque. ⁊ subdit. Aui. q Sa. inqt. intestina qñꝯ nō ingrediunſ: ⁊ tūc affer vinuꝫ nigrum forte. i. austerū: ⁊ calefac ipm ⁊ submergaſ in eo lana ⁊ ponaſ ⁊ desup. qñ dispergit inflationē eoꝝ ⁊ detumescere' eaꝫ facit: ⁊ si tale vinū nō fuerit ꝓsens: tunc administra quasdā aquas stipticas fortiter calefactas: ⁊ si dicte aque nō fuerint ꝓsentes tunc vapora cū aqua calida donec detumescant. ¶ Dixit Albu. opꝫ. vt calefacias ipm ita vt subiungas spongiaꝫ: aut pānū būidū. i. lenem in aqua tepida sola aut in qua decocta fuerint squinantū ciperus ⁊ spica ⁊ embroces cū ea intestinū donec resoluaſ: ⁊ qñꝯ facit illud vinuꝫ in quo est stipticitas: q̄ melius est q̄ aqua sola in resolutione ventositatis, ⁊ qdā in aqua vel vino ꝑdictis bullire faciūt flores camomille ameos anisum squinantū ⁊ ciperū: ⁊ si nō cōfert fomentatio ꝑdicta: tūc qdā accipiunt catulum aut pullum magnum: vel aliud simile animal vt procellum: ⁊ viuū per dorsum scindunt ⁊ aperiunt, ⁊ ilico calidū apponūt super intestinum ⁊ dimittunt quousq̄ calefiant intestina ⁊ mollescāt. ¶ Dixit auctor cōpendij. quidā dissoluunt ventositatem intestini cum latere calido: vel cum lacte calido oleo millino: ⁊ sale: ⁊ similibus in balneo calefaciendo. ¶ Dixit Raſ. 14. ꝯtiñ. dico. q passus est qdam punctura in ventre magnam penetrante mirach ⁊ extra egressa intestina inflata sunt ex apostemate: ⁊ nō potuerunt intromitti: vnde precepit medicus q superponerentur ei pulmones calidi vnde suppositis vno pulmone calido post alium intestina disinflata fuerunt ⁊ attenuata intromissa resoluta ventositate. ¶ Et detumefactis intestinis intromittanſ cum omni facilitate ⁊ ad facilitandū ingressuꝫ eoꝝ. dixit auctor cōpendij. q Saſ. voluit 6° ingenij. q vētositate resoluta tu suspendas egruꝫ per ōtuor eius extremitates. s. duas manus ⁊ duos pedes ⁊ globbato dorso venter cōcaueſ: deinde intestina ⁊ ſirbus intus mittātur. q̄ sic cōcauato ventre intestina melius ⁊ facilius intromittunſ cedentibus eis alijs visceribus. ¶ Ait Raſ. vbi supra. dico. Quidā aūt cuius intestina erāt egressa in vulnere ⁊ nō ingrediebanſ dum iacebat supine super dorsuꝫ: quare q dam ꝓcepit q eleuareſ cum manibꝰ ⁊ pedibus eis ⁊ incuruato eius ventre ingressa sunt intestina: ⁊ maxime cōuenit ꝺ fieri qñ vulnus est in medio ventris: qñ qñ fuerit in altero latere: opꝫ vt super latus oppositū situeſ. ¶ Dixit Auicē. q rectio figuraꝝ ⁊ melioꝝ ꝓparatio infirmo. s. ad intromittendū intus intestina est vt si fuerit vulnus. s. ledens ad ptez inferiorem. i. si sit vulnus in parte inferiori ventris sit figura ⁊ ꝓparatio infirmi ad partē oppositā. s. superiorē ⁊ eo°, qñ opꝫ vt sit intētio tua quā intēdis in vtriſq̄ rebus simul. idest in vtriſq̄ dictis vulneribꝰ. s. inferiori ⁊ superiori vt nō cadant intestina. s. alia que sunt intus ſupra intestinum cui inferius appet. i. qō est grossuꝫ: ⁊ nō impediat ingressuꝫ. Si ergo dixit Aui. cū tu posueris hanc esse intentionē tuā scias q si vulnus fuerit in parte dextra, opꝫ vt facias egrū declinare ad ſiniſtram ⁊ si fuerit in siniſtra ad dextram. ¶ Dixit Saſ. q si per dictā fomentationē vētositas nō resoluaſ ab intestinis: sed inflata remāserint, ⁊ intromitti nō possint: tunc finiēdū est 2ᵐ. s. dilatare vulnus intātū q intromitti possint. ¶ Dixit Albu. si nō alleuiaſ intestino ꝓ introitus: tūc fiende in disruptione cū instrō: in dilatādo tamen vulnus sit tua intentio semꝑ ne intestinuꝫ incidaſ aut ledaſ: ⁊ iō dixit Aui. dilateſ cum instrūmēto ad hoc magis cōgruo. Et cōuenientius instrō ꝓ ad hoc est instrumentū qō cognoſciſ esse cōueniens ad amplificādas fistulas. s. ani. ⁊ tale instrm ꝺ Alb. est instrm curuatuꝫ cum pars interior sit incidens valde ps vo exterior nō sit incidens: ⁊ sit in modū falcis. Uerūtamen eius extremitas nō doꝫ esse multū subtilis acuta perforatiua: sed doꝫ esse aliquātulū obtusa, ⁊ est instrm qō vocatur gamā vel simile ei. cultelli autē acuti. i. incidētes a duabus partibus ad caput. s. acutū deducti. dixit Aui. caueant hic: qñ ps que adheret intestino nō doꝫ esse incidens vt nō vulneret ipꝫ: ⁊ facta incisione competenti intromittanſ intestina. ¶ Et scias q facilitas in intromissione fit linitione cum mucillaginibus: vnde dixit Albuc. humecta intestinū sub aqua decoctionis altee vel malue. nam per illud alleuiaſ ei introit⁹. ¶ Si vo magnū fuerit vulnus: ⁊ intestina egressa nō potuerit intromitti ꝓpter eoꝝ magnitudinē ⁊ inflationem predictis duobus modis: ⁊ cōsimilr curatur: verum q vulnus vt pluries sola fomētatione resoluta vētositate intromittunſ, ⁊ maxime cū bñ linita fuerint cū mucillagine altee ⁊ seis lini. ⁊ raro est vt egeaſ elargatione vulneris. Ex dictis apparet q vt dixit Albu. vulnus qō obtinet mediū in egritudine ⁊ magnitudine ⁊ paruitate est minus maluꝫ. q̄ magis aptū intromissioni intestinoꝝ. Uel si aliqñ difficultef in eo ipsorum intromissio cōsimilr altero dictoꝝ duoꝝ modoꝝ curatio fieri debet. ¶ Intromissis aūt intestinis dixit Saſ. sic situeſ infirmus: vt si vulnus sit in superiori venter eius inferius emineat: ⁊ eo° ne ab intestinis cōprimaſ ⁊ cōpressuꝫ in testinū iterū foras exeat, ⁊ si in dextra. s. fuerit vulnus erga siniſtrā moueaſ infirmus ⁊ ecōuerso. ⁊ semꝑ studeat vt locus vulneris altior sit. Et. A. dixit. sit intentio tua vt ponas ptez in qua est vulnus altius ꝓte altera. ꝺ. n. est res que est cōis

omnibus

oibus istis vulneribꝰ: z iō qñ vulnus est in medio vētris. di
xit auctor ꝓpēdij. ingenia sibi lectū facere ꝑ qō extremitates
sint suspēse: z vēter subiaceat. Ista tñ intētio soluz hñda ē in
vulneribus magnis z medijs: vñ dixit qñ disruptio est ma/
gna in inferiori ꝑte vētris: tūc pone caput eius z pectus al/
tiora q̄z inferiora: z sic' si sit disruptio in vna duaꝝ ptiū ven
tris tūc pone intētionē tuā in hoc vt pars: in qua est vulnus
sit altior altera: z hoc fiat. dixit ipse. in vulneribus magnis
z medijs. In paruis vero pone ipsuz ꝑm qꝫ ꝓparatur tibi.
¶ Intromissis aūt intestinis z debite situato corꝑe: opz ad
iplēdū qō medico neciū est bñ e ministrum q ipsum adiuuet.
Et dixit Gal. vbi. s. qꝫ opz vt seruiēs sit studiosus z potens
z fortis nō debilis vel. i. magnꝰ nō puer: q sit edoctꝰ in hoc
magisterio et viderit plies oparī: et maxie qñ vulnꝰ magnū
fuerit. teneat q̄ minister siue discipulꝰ iste totū vulnꝰ manu sua
vna postq̄z bñ aggregata fuerit labia vulneris: deide paula/
tim detegat vulnꝰ incipiēs vnā extremitatē eiꝰ discoopire me
dico sciēti et medicꝰ fuere dz mō infra dicēdo: z cū posuerit pū
ctū ꝑmuz tūc minister de vulnere discooperiat tm̄ qō sufficiat
pūcto 2° et sic successiue ꝓcedat detegēdo vulnꝰ q̄z tū vni pū
cto sufficit donec totū vulnꝰ fuerit sutū: vel minister cū alte
ra manu tenere dz et stringere totū qō iā sutū est de vulnere
vt nō relaxet et elargeꝫ sutū. ¶ Pro hūdo aūt debitū suēdi
modū Gal. 6. ingenij. inuit q̄tuor ee ꝓsiderāda. s. ordo ptium
suendaꝝ q̄ztitas distātia pūctoꝝ instrm̄ ꝓueniens huic sui/
tioni et q̄ztitas assūptiōis partiū suendaꝝ. ¶ De primo ꝓsi
derādo dixit Gal. q cū intētio i suitioni ista sit iūgere et vni/
re mirach cū siphac sil: qm̄ dixit Raſ. 14. ti. aucte Gal. in q̄
nō adherebit mirach cū siphac i cura vulneris vētris patiet
in mirach inflationē in modū rupture: et ista inflatio dicitur
eminētia vmbilici: iō opz dixit Gal. vt incipias cutē suere vul
nus labioꝝ vulneris vētris mittēs acū ab exteriori ꝑte cu/
tis ad interi? vsq̄z q̄ oēs ptes isti? lateris mirach penetrētur
dimisso siphac. et tūc mittit acus i alio labio incipiēdo ab in
teriori ꝑte siphac alteri? labij vsq̄z ad exteriorē cutem: z tunc
tracto filo ligeꝫ et sit vnū pūctū. Et dixit Alb. q primū pun
ctū dz figi lōge ab extremitate vulneris q̄ medico suenti dis/
cooperiꝫ ꝑ sbam digiti auricularis: postea faciēdo scōz pun
ctū figaꝫ acus in exteriori cute ꝑmi labij a q̄ incepisti donec
acus penetret iꝑm totū mirach: ac ēt siphac ipsi? lateris. De
inde dimittaꝫ siphac alteri? labij siue lateris sz infigaꝫ acus
solū in mirach eiusdē lateris icipiēdo ab iteriori eiꝰ q̄uscq̄ ꝑ
ueniat ad exteriorē cutē: et tūc trahaꝫ filuz et ligeꝫ: z sit hoc
3m̄ pūctū: et tūc iteꝝ figaꝫ acus in extremitate ꝑmi labij et pe
netret oēs ptes mirach dimisso siphac sīc i ꝑ pūcto dimissū
fuit: et tūc infigaꝫ acus in siphac scōi lateris ab iteriori ipi?
et penetret totū mirach vsq̄z ad exteriorē cutē eiꝰ: et tūc iteꝝ
trahas filū: et ligeꝫ et sit pūctū tertiū. Deinde si plura pūcta
fuerint nēcia fiat 4m̄ eo mō q̄ fuit fcm̄ 3m̄: et sic eūdū est ad fa
ciēdū alia pūcta si nēcia fuerit ordine ꝓrio: et conīdeat 5m̄
3° et 6m̄ 4° et sic vltra q̄uscq̄ totū vulnꝰ fuerit sutū: et hic mo/
dus suture est melior suitionis vulneꝝ vētris. Et iō dixit. A.
narro tibi id qō melius de sutura est vētris. eteniz ꝓpea q res
q̄ nēcia est in ea ē vt ꝓuehēdaꝫ id qō inter mirach z siphac t
iō nēciū est tibi vt incipias z intromittas sibi acū in cutē de
foris ad iteriorē ptē. cū ergo penetrauerit acus i cutē z lacer
tū eūdē ꝑm rectitudinē in longitudine vētris totius dimitte
marginē siphac in ꝑ latere. s. z nō ꝑforet iꝑm cū acu: sed fac
penetrare acū in marginē siphac aliū. i. alteri? lateris deinꝰ
ad exteriora: z deinde fac ēt penetrare abinꝰ ad exteriora i
margine alio mirach. sup. z sit pūctū 5m̄ z feceris siphac iꝑm
penetrare 2° in hāc eādē marginē de foris ad interiora: z di/
mitte marginē siphac q̄ est in hoc latere: z post fac penetra/
re acū in latꝰ aliud deinꝰ ad exteriora: z fac eū penetrare cū
tua penetratiōe in siphac in margie mirach: q̄ est i ꝑte eius. s.
in siphac dōec facias penetrare acū totā: deide icipe iterū ab
boc eodez latere z siue iꝑm. s. ab q̄z siphac sui lateris: sz cum
margine siphac q̄ ē i latere. alio. Extrahe g̃ acū ex cute. s. mi
rach q̄z penetrauit z reduc eā in aliā cutē z sue marginem si
phac q̄ est in latere cū alio margine mirach. z exhe acū ex cu
te q̄ est in ꝑte eiusdē mirach. Et sic deiceps fac illud vna vice
post aliā dōec suas vulnꝰ totuz ꝑm istud exēplar: z sic vides
q istꝫ mod?. A. in idē redit cū mō Gal. q̄uis differat ab eo
in hoc q Gal. semp icipit infigere acū ab vno eodēq̄z latere.
A. vō icipit ifigere acū ad sequēs pūctū faciēdū ab illo late
re ex q̄ exꝑssit acū vltio in pūcto ꝓcedēte. Et modꝰ iste ē mo
dus ꝓmꝰ futuraꝝ ꝓpriaꝝ eaꝝ: q̄s descripsit Alb. Et sūma
modi hꝰ future est vt suas sutura pelliparioꝝ q suunt pelles
ita. ¶ Et ad declarādū qūo hic modꝰ suitiōis sit melior oibꝰ
alijs q dicent. A. dixit ingt Gal. pone intētionē tuā in suen/
do vētrē coherentiā siphac cū mirach fortasse. n. sic suēdo z
coherēdo adherebit z icarnabit. s. siphac cū mirach. Et qm̄
est neruosū. s. siphac: iō si vna margo eiꝰ cū alia margie suaꝝ:
q̄uis coherēt suēdo eas adinuicē fortasse nō icarnabit: qm̄
siphac est mēbrū subtile z exāgue. q̄re sue ptes lz iuicē ꝓiun
gant ꝑm modū suitionis ꝓdictū incarnabit: qm̄ in ista sui/
tiōe pānicul? siphac: q ꝓpter dictas cās est difficilis ꝓsolidatio
nis ꝓiūgit z heret cū pāniculo. s. mirach: q est facilis ꝓsoli/
datiōis: z i tali adherētia z ꝓiūctiōe siphac recipit a mirach
inuiscationē qua semp inuiscat vnit z ꝓsolidat. ¶ Et Alb. narrauit aliū modū suitiōis ꝓpriū quez vt dixit. narrauit ēt Gal. z est vt suat eā ꝑm siūtudinē q̄ suunt qdā medicātiū qui aggregāt oēm suā ptē ꝓuenientē ei ꝑ nām: z sic applicāt ex/
tremitatē siphac ad extremitatē aliā eiusdē. s. siphac: z extre
mitatē mirach ad extremitatē eiusdē mirach ꝓpriquā ab ex/
teriori ꝑte: z faciūt eā penetrare ad interiorē in eo loco solo.
eo dimitte duas extremitates siphac: deinde reuolue vtraſq̄z
etiam z fac penetrare vtraſq̄z ab interiore vsq̄z ad exterio/
rem in duas extremitates mirach alias que sunt in latere
opposito. Et dixit Albucaſ. q modus iste future est melior
suturatione facili: de quo dicetur: z voluit Albucaſ. in ver
bis dictis: vt in primo puncto sumatur mirach cuz mirach
tm̄ dimisso siphac vtriusq̄z marginis: z in scōo puncto acci/
piaꝫ mirach cū siphac cū vtraq̄z ꝑte: z sic ꝑm istū modū ꝓce
daꝫ quousq̄z totū vulnus suaꝫ: z istum modum non tetigit.
¶ Et posuit Alb. duos alios modos cōes suitionis q ꝓue/
niunt istis vulneribus: z alijs. z q̄ isti duo modi nō differūt
in modo suendi: q̄ eodē mō suunt: sed differūt solūmodo in
hoc: q̄ in primo mō dimittunt acus solū infixe: z eis mediā
tibus ꝓiūgunt labia vulneris z in mō scōo non dimittuntur
acus infixe: sz ꝓiungunt labia mediāte filo: ita q ambo pūt
duci ad vnū modū: z modus iste est idē cū mō posito ab. A.
ꝑm quē modū. dixit ipse. suunt ambo margines pāniculoꝝ
s. mirach z siphac ex vtraq̄z ꝑte in vno pūcto, imittere. n. si/
phac acus in mirach: z siphac ex vna ꝑte z penetraꝫ cuz ea
siphac z mirach alteri? ptis: ita q ibi nō fiat aliq̄ destructio
labioꝝ siue marginum pāniculoꝝ vulneris: sicut ēt nō fit in
alijs vulneribus: z tūc ista suitione aut dimittit acus infixa
ꝑ ꝓrio pūcto: z deinde in scōo pūcto fit illud idē cū alia acu:
z sic in tertio z q̄rto z donec totū vulnus suaꝫ aut nō, dimit
tit acus infixa: sed fit cōiunctio marginū cū filo ligādo filuz
ꝑm qōlibet pūctū: z hūc moduz cōiter moderni sequunt: iō
dictos modos ꝑm textū Alb. ꝑtermisi. cū aūt cōparationez
faciēs Aui. inter dictos modos. dixit. q̄ iste modꝰ suēdi est
melior suitione cōi. s. ea q̄ cōprehēdit q̄tuor margines in pū/
ctione vna: vt dcm̄ est: intellexit de primo mō ꝓpriō supradi
cto facto ꝑm intentionē Gal. ¶ Et posuit Aui. quēdā aliuz
modū suitionis ꝑm quosdā antiquos q suebāt solū mirach
ex vna ꝑte: z ex alia ꝑte accipiebant mirach z siphac simul.
Et alij sunt qui accipiunt ex vna ꝑte vulneris tm̄ mirach: z
ex alia ꝑte tm̄ siphac: z faciunt vnum punctū: postea in scōo
pūcto ex oppositō accipiūt tm̄ mirach: z ex alia parte tm̄ si/
phac: z ꝑm istū modū ꝓcedūt vsq̄z ad suitionē totius vulne
ris. ¶ Et dixit Alb. qdā dixerunt. q rectificaꝫ sutura vētris

eū duabus acubus: z oz vt intromittas in eis vtrisq; filum vnū: z incipe cū intromissione acus ex eo latere qō est apud te z fac eā penetrare vsq; ad lat⁹ aliud ſm ſuitionez eoꝝ qui ſuunt cozia equalr. ſ. mō quo ſuunt ſotulares. ¶ Et ſcias q; qñ diſruptio eſt in medio vētris: tunc ſutura eius eſt difficilioꝛ q; reliquoꝝ lateꝝ vētris. ¶ De ſcōo āt ꝓſiderādo in ſuitiōe vulneꝝ vētris. ſ. de ſpatio diſtātie pūctoꝝ. dixit Ga. vbi ſ. ſpatiū pūctoꝝ ſuture ſit breuiſſimū q; pīa mēbꝛa diſtantia iūgere z ꝓſtringere volum⁹. Si itaq; multū diſtarēt non bñ pea ꝓſtringerent: ſz tñ nō ēt debēt eē multū breuia: ne mia ipſoꝝ vicinitate mēbꝛa frāgant: oz g̃ fieri ſpatiū medio cre: qō in oib⁹ vulneꝛib⁹ ſutura idigētib⁹ ꝓſiderādū ē. ¶ Et Aui. dixit. in meſura q̄ eſt ite: duo puncta teneat ſupfluitas in amplitudine z ſtrictura: qñ amplitudo nō tz ſm q; opz z ſtrictura adiuuat. ſ. labia: ſz diſrūpit: ſicz ea. Et Alb. inuit. q; meſura inter puncta ſit groſſitudo digiti auricularis. ¶ De tertio vō ꝓſiderādo. dixit Gal. filū non oz eſſe nimis aſperū duꝝ vel nodoſum: qñ ſi tale fuerit cuté rūpit: neq; nimium molle z ſubtile ne frangat anteq; labia ꝓiungant. Et Aui. dixit. filū nō ſit coꝛdoſum: q; adiuuat ad diſrūpendum: neq; molle: q; abſcinditur: ſz eligat qō eſt lene z durū. i. nō aſperum nodoſum: ſed lene ſolidū. Et dicunt quidā. acus oz eſſe ſubtilis oblōga ſufficienter acuta z triangularis in ſummo eius. ¶ De q̃rto aūt ꝓſiderando. dixit Gal. acus in extremo cutis nō mittat ne cutis rūpat: z nō teneat filū: neq; ēt multū oz accipere de tute: q; tunc ptes nō bene incarnarent: ſed mediuz inter hec eligatur. Et Aui. dixit. ſi pfundaueris pūcturā in cute. ſ. iuxta marginē eius. ſ. abſcidetur ſicut abſcinditur filum molle. nam ꝓꝛ: ſed ſi fuerit longinqua. ſ. margo cutis a punctura z remanſerit de vacuitate inter ipſam z extra eam: tunc non incarnatur: quare ſeruare debes equalitatem illic. i. in aſſumptione quantitatis cutis ſuende. ¶ Pro implēdo aūt tertiā intētionē g̃nalē huius vulneris z ſuper ponēdo medicamē ꝓueniēs. dixit Gal. vbi ſupꝛa medicamē hoꝝ vulneꝝ. ſ. ſolidatiuis: vt ligamētū eſt eis neciuz. Et. A. dixit. q; Gal. inqt. q; deinde poſt ſuitionē ponat ſup ipz vulnus ſutū de medicinis incarnatiuis: z q; neceſſitas ad ligādū in his vulneribus eſt vehemētioꝛ q̃z in alijs: z hoc vt bñ ſuſtentent inteſtina z ꝓhibeat vulnus a diſruptiōe ꝓp̄ compreſſionē intestinoꝝ. ¶ Dixit Alb. inditiū medicatiōis vulneris vētris eſt ſicut indiciū alioꝝ vulneꝝ: qō eſt q; qñ tu cō ſequeris vulnus vētris recēs cū ſanguine ſuo anteq; alteret ipm aer z reducis inteſtinū z ſuis vuln⁹: z aptas ipm decenter: tunc pone ſup ipm vng^m digeſtiuum donec faciat pus z cadant fila z ꝓſolideť ſipbac z mirach: deinde cura ipm curatione alioꝝ vel reliquoꝝ vulneꝝ. ſ. cū medicinis ꝓſolidatiuis. Et ſubdit. q; ſi nō ſint tibi pñtes medicine: tūc pōe ſupꝛa vulnus coziū vetus: z pmuta ipm bis in die. nā tu nō idiges medicamine alio in plūbus diſpōnibus qñ vulnera ſunt ſimplicia. ¶ Pro ipleda aūt q̃rta intētione curatiua vulnerum vētris Gal. ſolū exēplificauit qualr ꝓhibeat nocumentum cōicari cerebꝛo p neruos. Et modus huiꝰ curatiōis eſt vt cō ſilr agat hoc ſicut in alijs vulneribus neruoꝝ: z muſculoꝝ infundendo vulnus oleo tepido: z circa alas z inguina. Et Alb. dixit. ſit in hyeme oleū cōe. ſup. aut alijs oleū anetinū: z in eſtate ſit roſatū. Et Auic. dixit. madefac lanā malaxatā. ſ. ſuccidā. lr̄a tñ extra hz. i. capꝛe: ſed non vr̄ veritas: cū oleo calido paꝛ: z inuolue ſup alibien. dixit lr̄a extra titillicū. Et alij dicūt. i. ilia z alibton. i. inguina. ſup. z in ptibus circunſtantibus vulneri. z hoc fit vt ſit oloꝛ z attractio materieꝝ ad vulnus: z ꝓhibeat cōicatio leſionis ſiue rei ledentis cerebꝛo. ¶ Reliquerunt ergo auctoꝛes notū modū ꝓhibitionis nocumenti cōicandi coꝛdi z epati. nā maxime hz fieri talis ꝓhibitio ꝓpter diuersitatem ad ptes oppoſitas cū eūone: z ſine eūone: q̃ fieri oz put pz ex curatione g̃nali niſi ſit ꝓhibēs vnū tñ tm̃ tetigerunt cōe oibus mēbꝛis nobilibus z eſt euacuatio p criſtere. Uñ dixit Gal. bonuz eſt vt criſterizet infirmus. ſ. criſteri mollitiuo. ¶ Dixit Alb. ſi ſentit infirm⁹ doloꝛē aut punctionē in inteſtinis ſuis. naz multotiens accidit illud tunc criſterizare ipm. ¶ Dicunt qdā criſteri lenitiuo. nā vt dicūt criſtere lenitiuū non ſolū oz fieri vt ꝓhibeat nocumentū cōicari nobilibus mēbꝛis: ſed ēt ad ſedandū doloꝛem pungitiuū. z ad excludendū feces z ventoſitates ne ꝓpter ipſis emittendis cogat eger ad expſſionem: qm̃ talis expſſio poſſet ſuturā rūpere: z vulnus ampliare: z ſic inteſtina itez: z plura egredi facere. ſup. aut criſterizare ipm. dixit Alb. cum vino ſtiptico nigro tepido pcipue ſi putredo iā ꝓuenit in inteſtino z facta eſt exitura. penetrans vſq; ad cōcauitatē eius: z hoc tñ pluries euenit qñ cū vulnere leſum fuerit inteſtinuz: q; ſi videris ſanguinē in ventre cōgelatū z times inde accidētia mala ſequi feſtina in diſſolutione eius z ipſius eductiōe cū eis q̃ ſuperius ſuo loco dicta ſunt. ¶ Si vō vulnus ventris fuerit cū leſione z diſruptione inteſtini: tūc dixit Ꝓpo. in aſſo. q; hr̄e inteſtinoꝝ aliq̄ graciliuz inciſum eſt mortale: z verificat hoc maxime de ieiuno. Dixit Gal. 6. de inge. ſanita. groſſa inteſtina facilius ſubtilib⁹ ſanant: ieiunū tñ incurabile eſt pp multas z magnas venas in eo exñtes z pp ſubtilitatem ſue ſbe: z pp vicinitatē eius ad nām neruī: qñ magis eſt neruoſum ceteris alijs inteſtinis: z pp purā colerā q̃ adipm fluit ex felle: z q; vicinitas eſt epati oib⁹ alijs: q; n. vene in ipſo multe ſunt z magne ipſis inciſis multū fluit ſanguis: q̃ eſt cā mortis egri: z q; eſt ſubtilis ſbe nō eſt bñ inuiſcabilis: z nunq̃ vel raro valde ꝓſolidat: z q; eſt neruoſum z exangue eſt difficilis incarnationi s: z q; colera p ipm trāſit pura: z ꝓtinue ꝓhibeť eius ꝓſolidatio: q; abradit z mordicat ipm: z q; vicinū eſt epati cōicat ei nocumētū magnuz nimis etiā ab ēe calefit qō hz eius ꝓhibere ꝓſolidationem: z poſt ieiunū difficilioris ꝓſolidationis eſt duodenū: z poſt duodenū yleon: ſed inferioꝛa inteſtina groſſa. dixit Gale. q; ſunt de gñe carnis ſecuri ſumus: q; pñt ſanari z nō ſolū ex hoc: ſed eſt q; medicine pñt in eis manere. Silr dixit Aui. inteſtinuz munutū ieiunū nō ſanat oino ex vulnere qō in ipſo accidit: z hoc pp ſubtilitatē ſui coꝛpoꝛis: z pp multitudinē eius qō eſt in eo de venis: z pp ꝓpinquitatē ſuā ad nām neruoꝝ z multitudinē effuſionis colere ad ipm: pp multitudinem calliditatis eius: qñ eſt magis ꝓpinquū epati q̃z alia. Sed inteſtina groſſa inferioꝛa q; ſunt de nā carnis iō ſis de eoꝝ medicatione ꝓſidens: qñ ipſa incarnabunt. Et ſilr dixit Alb. qōcūq; inteſtinū vulneratū fuerit ſuſpectū ad mortē oñium ſuū reddit: qō ſi aliqō eoꝝ ex trāſuerſo totalr reſciſſum fuerit oino mortale erit z nullo mō curationē recipit. Si vō ſm longuz in parte vulnus inteſtini ceciderit facilioris curationis erit q̃z ſi ſm trāſuerſum euenerit: z ꝑcipue in ſubtilitatibus inteſtinis. Quōcūq; aūt vulnus inteſtino ſm ptez euenerit ſiue in ſubtili ſiue in groſſo nō erit a curatione deſiſtendū: z maxime ſi paruū fuerit: qm̃ aliqñ inuētū eſt vt ſanet in qbuſdā quocūq; euenerit inteſtino. Dixit enim Alb. qñ accidit diſruptio in inteſtinis: z eſt pua: tūc poſſibile eſt: vt reſtaureť in qbuſdā hoibus: ppea q; ego vidi vir qui fuit vulneratus in vētre ſuo cū pcuſſione lancee z erat vulnus ad extra ſtomaci: z antiquatū eſt vulnus z factum eſt fiſtula: z exiuit ex eo egeſtio z vētoſitas: z poſui curationē eius ſm q; ego ſuz cōſiſus in ſanatione eius: nec ceſſaui ſubtiliare meipm donec ſanatus z ꝓſolidatus eſt locus: z qñ vidi locū iā cōſolidatuz timui ſup infirmū q; accideret ei accidēs malū: ſed remanſit in melioꝛibus diſpōnibus ſuis: z exercitatus eſt i factis ſuis. ¶ Satagendū igit eſt vulnera inteſtinoꝝ ſanare: circa q̃rū ſanationē q̃drupler ſurgit intētio. q̃rū p^a eſt vt labia vulneris inuicē ꝓiungant. Scōa eſt vt facta eoꝝ ꝓiūctione inteſtinū ad locū ſuū ſuauiter reducat. Tertia vt ꝓhibeat ipſuz a ſuſceptione nocumēti qō infert fex p ipm trāſiens: qm̃ aliqñ ꝓhibet ipſi⁹ ꝓſolidationē. z aliqñ nō ſolū hoc facit: ſz ēt ipz coꝛrūpit z putrefacit. Et q̃rta ē ſanitas exterioris vulneris. ¶ Prima āt intētio cōpleť duobus modis ſm Albu. vnus

De diſtātia pūctoꝝ in ſuitione.

De acu z filo q̃lia debēt eē.

De ꝓfundatione pūctoꝝ.

De tertia intētōe q̃ eſt applicatio medicaminum ꝓueniuz.

De q̃rta intētione q; reſpicit accñtia.

Cura vulneris inteſtinoꝝ q̃tuor intentiones. Prima intētio q; eſt vt labia vulneris ꝓiūgant.

Q̃n cum vulnere vētris inteſtina fuerint vlcerata.

est qui fit cū filo intromisso in acū: vel cū acu ꝑm cōez modū suendi vulnera q modus est qualis est qué seruāt pelliparij qm̄ talis futura melior est qm̄ magis durās z natura ió magis ꝑs hz in gñatiōe ligatiōis labioꝝ adinuicē. Dixit itaqꝫ Alb. iam possibile est vt ligetur intestinum cū filo subtili qō assumptū est ex intestino animalis. ¶ Secundus modus est vt accipias extremitatez huius fili ex intestino: z excarnef. s. z subtilief multū: deinde liga in extremitate eius filū lini subtile inuolutū. s. cū eo deinde itromitte istud filū in acū: z sue cū eo intestinū. ¶ Quidā aūt hāc suitionē faciunt solū cum filo lini leni: z nullo mō nodoso: z qdā melius eā faciunt cū muliebri filo de sirico. Et qdā anodant qōlibet punctum p se. Et qdā sic: z qūocūqꝫ fiat de filo tm̄ est dimittendū in longitudine eius: vt cū intromissum fuerit intestinū extremitatem fili extra vulnus mirach pēdeat vt illis mediātib⁹ cū intestini incarnatio facta fuerit filū extrahi possit. ¶ Ali⁹ modus q fit cū capitib⁹ magnaꝝ formicaꝝ: q qūis nō sit sufficiēs in ꝓiūctione labioꝝ vulneris magni: pōt tm̄ sufficere in ꝓiūgēdo vulnus puū. Dixit itaqꝫ Alb. iā dixerūt qdā expimētatores: q qm̄ intestino accidit vuln⁹: z est paꝝ tūc oz vt ligef ꝑm hūc modū q est vt accipias formicas magnoꝝ capitū: deinde aggrega duo labia vulneris: z pone formicam vnā q̄ hēat os aptū sup duo labia vulneris. cū ergo capit supea: z stringit os suum abscinde caput eis adherēs. s. z reliquū corp⁹ formice ꝑjce. cū aūt adheret nō soluit: vt adhereat formica os suū opz vt manib⁹ aliq̄tulū ꝑmak: deinde cū labia ozc suo cepit a ꝑssiōe ei⁹ desistak z forticib⁹ caput ei⁹ abscindak: z opz vt mister sit q teneat labia vulneꝝ ꝓiūcta: z medic⁹ opator ꝑparet z apponat formicas: deinde apposita vna formica apponak ꝓxim⁹ alia ꝑpe ꝑmā. s. b: euī iterposito spatio: z sic nō cesset facere opator illud cum formica post formicā ꝑm q̄titatē tori⁹ vulneris ista. n. capita remanēt annexa intestino donec inuiscef intestinū z sanef: z nō accidit tm̄ infirmo nocumētū penit⁹. Et iste mod⁹ dixit Alb. nō est nisi ꝑm fiduciā z spē. q. d. nō approbo hūc modū: tm̄ fac hūc modū si speras q illa capla sint sufficiētia ad tenēdū ꝓiūcta vulneris labia. ¶ Dicūt. in hoc mō ꝓfidentia nō est habenda: eo q rō ꝑsuadet oppositū: cū illa capita post mortē formicaꝝ vim nō hēant ꝓstringendi: fic̄ et de facili amobilia et ex cōfricatiōe nimia intestini: q̄re nō est credendū q sit sufficiētia: z si sufficiētia in eis aliqm̄ inueniref tūc illud esset in puo tpe gracilis intestini. ¶ Oz si intestinū vulneratū ex vulnus nō fuerit egressū ad hoc vt si possit cū cautela exhi maxime exhendū erit: z in suitiōe facienda nō facias ꝑm stoliditatez quoūdā q anteqꝫ incipiant suere intestinū per' orificiū vulneris intestini imittūt tabellā vel cānulā quādā ligneam|facta de ligno abietis|vel sambuci ꝑm mēsurā vulneris itestini vt sint fortiora in tolerādo pūctiōes acus z nō distrūpant dicētes: q post ꝓsolidationē labioꝝ z exctionem fili tabella illa postea emittit in secessu cū fecib⁹: qm̄ hoc est falsū: qm̄ i intestinis supiorib⁹ z medijs eo q sūt minutaꝝ iuolutionuz nō ꝑp quas nō posset illa tabella siue cānula a nā extra expelli: ſz remaneret z eet cā retētionis supfluitatis in loco vbi occurreret: z sic apatj intestini z mortis. finalr. Quidā tm̄ ꝓcedunt loco hui⁹ tabule vel cānule iponi posse portionē itestini: alic⁹ aialis pp sustētationē portionū in suitione: z hoc q̄z uis nō sit neciū esset magis supportabile q̄z iponere aliq̄ lignēu vel asseū: vel aliud file: z facta docēt in suitione intestini ipm abluēdū est cū vino pōtico tepido: z eo exiccato cuz pāno leni tepido ilico est aspergēdū sup loco future z in circuitu pulueꝛe glutinosū q adiuuet: in adhesionē labioꝝ eius deinde intromittat z reducak in locū suū. ¶ Medicine aūt ꝗbus hoies vtunt ad aspergēdū vulnera intestinoꝝ: z non nocet. dixit Raſ. 14. ꝓti. sūt barba hyrcina balaustia cuppula. s. glādiū corter granatoꝝ lutū sigillatū galla: z sūa. s. stiptica z glutinatiua: z dixit. z aq̄ ro. z sumach: z misceant et eis gūmi arabicū z dragagātū: z ꝑnt iste medicine applicari simplr z ꝓpositē: z ꝑnt misceri cū aqua rosata: aut cū decoctione citoniorꝝ z arboris masticis: z mirti aut cum vino stiptico. Uerūtm̄ vitandū est vinū quotiens cuz vulnere fuerit apa calm. ¶ Et de ꝓpositis bonis est puluis q sic fit. ℞. masticis gummi arabici dragagāti. aā. z. ij. sang. draco. z. i. z de isto puluere appōak in q̄titate magna. Ꝑnt et postea hmōi medicine exhiberi p os z poni in cristerib⁹: ꝑm q regrit intestinū qō vulneratū fuerit. ¶ Dixit. A. post regimē ꝓdictū oz vt cristerizef patiēs cū vino nigro stiptico. supp. solo vel decoctiōis ꝓdictaꝝ rej vel alio fili: qm̄ dixit Aui. ꝓfortat in testina z iuuat ad incarnādū z ꝓsolidationē. Et ꝙpie z dixit Aui. cristerizādū est cū vino ꝓdicto si vulnus appropinquauerit ad minuta intestina: qm̄ sūt difficiliorꝝ icarnationis q̄z grossa: q̄z uis vt patuit in sermōe 5°. illa q̄ sumunt per os plus valeāt in vulneribus intestiorꝝ q̄z imissa p cristere: debēt et in hoc casu exhiberi cibi stiptici z ꝙglutinatiui: z vitari debēt acuti absterſiui mordicatiui: z vētositatum gñatiui. ¶ Dixit Alber. q si caput capre cū pilis eius: m aq̄ coquak deide terak z supponak intestino icisō q ꝓsolidat ipz. ¶ Secūda āt intētio ꝓplef cū itromissiōe intestini suti z aspsi. cuz oi facilitate ad locū suū. ¶ Et tertia ꝓplef cū medicinis z cibis ꝗbus mediātibus ꝓhibef fer ab exiccatione z acuitate. ¶ Dixit auctor cōpendij. cristere facere in hoc loco bonū ē. est. n. bonū vt fex q̄ est in intestinis excludak: ac et si ex vulnere aliqō intestinū putrefactū ē. i. est putrefactioni paratū pp vulnus qō in ipso accidit: alia lra hz. si aliqō intestinum pūctū est. i. vulneratū nō facimus existere acutū: q: mordicaret z maxime loca vulneris z sic vuln⁹ magnificaret: z esset cā attractionis materieꝝ ad locū. sup. neqꝫ et fiat cristere molliuū: qm̄ putrefacit z ꝓhibet ꝓsolidationē. ¶ De q̄rta aūt intētione ipleda. s. de curatōe vulneris exteriorꝝ mirach: doctores exponunt quod quidā a quibusdā. qdā enim voluerūt vt Braun⁹: z alij multi q vuln⁹ mirach oz teneri apertū quousqꝫ intestinū fuerit ꝓsolidatū z filū extractū fuerit: z q oi die totū intestinum oz aspergi puluere supradicto. ¶ Dinus aūt z alij multi voluerūt q vulnus mirach nō deberet teneri aptū: sed statim intromissis intus intestinis debeat sui mō supradcō: z hoc ꝓp plura picula q̄ possent inde seq: de qb⁹ est: qm̄ si remanet apt⁹ qm̄ vuln⁹ soluef z mutabif subintrabit aer ad intestinū z ledet ipm z gñabit in eo vētositatē tā ad tozionem q̄z ad dolorē: ad quē seq ꝑnt accūtia prava: z ē q: ex illo vulnere aperto possent itez egredi intestina: z q̄z uis vtraqꝫ via possit teneri: z hz vtrāqꝫ curari vuln⁹. scōa tm̄ via melior ē z tutior z magis ad mētē Aui. cū dixit. q post suitionē itestini regimē oz esse illud qō dixim⁹: ſz ipsi dixerūt. intestinū dēre itromitti z suitionē vulneris mirach fieri: vez et q hoc dcm̄ hz veritatē si cura fcā fuerit añq̄z vuln⁹ alteratū fuerit ab aere: z tūc et loc⁹ oz dimitti filo q̄ intestinū sutum fuerit vt exē pēdeat. ¶ Si vo iā ab aere imutatuz fuerit tūc curari oz nō ꝑ suitionē vt vuln⁹: ſz cura vlceris: aut vulneris ab aere imutati. ¶ Oz si ex vulnere mirach penetrāte zirb⁹ foras exierit tūc dixit Jpo. 6. affo. si omētū. i. zirb⁹ eruperit. i. p rupturaz exē mirach exierit: necesse est putrefieri: z hūc affozis. tangēs Aui. dixit. inqt Jpo. cū egredif zirbus vētris in vulnere tūc necesse ē vt putrefiat qō de ipso egredif: q̄z uis mozef paruo tpe est. n. zirbus in hoc. s. ad recipiēdū putrefactionē p⁹ eius egressum foras vehemētius. s. apatus q̄z itestina: z extremitates ejus si nō remanēt ex spatio lōgo donec infrigident ve hemēter cū reingrediunt vētrē z incarnak vulnus eoruz redeūt ad nām suā. zirb⁹ eniz si mozaref tpe puo tūc neče ē vt qō ex eo apparet extra si reingredif vētrē putrefiat: z pp illud dixit Aui. pperant medici ad incidendū ipm. s. illud totū qō extra apparuit: z nō intromittunt illud qō ex eo extra apparet in ventrē: qm̄ fortasse nō inuenif in zirbo egresso ꝓriū eius qō dcm̄ est. s. q non putrefiat si fuerit intromissum z si inueniaf illud est valde paruz. ¶ Causa āt quare zirbus egressus nō defendif a putrefactione nisi tpe valde puo z q̄ſi

Cura q̄ vulnus zirbꝭ egredit.

insensibili est: q; faciliter ꝛ cito ab aere alterat in suo calido nāli: ꝛ hoc ꝓpter mollitiē raritatē ꝛ discōtinuitatē sue substē. si ergo sic alteratus itromittat cū sit debilitatus putret multū vapoꝛibus multis ad ipm eleuatis ab intestinis ꝛ fece i eis cōtēta: imo vt dicūt citius putret q̄ si ex extra remaneret. in testina aūt ꝛ alia viscera nō sic putrent: qm̄ ipsoꝝ sba est magis ꝓpacta: quare nō sic patiunt ab aere: ꝛ nō obstat qō qui dam in ꝓ̄iuꝝ adducūt. s. q zirbus ab aiali mortuo extract⁹ diu seruat icoꝛruptus: q illud est: q nō occurrit zirb⁹ siue intus in aiali mortuo maneat siue extra vapoꝛib⁹ malis coꝛrūpētibus ipm. ¶ Si ergo vocatus fueris ad vulneratum in mirach cū egressione zirbi. dixit auctoꝛ cōpēdij. oꝝ te bñ signa q̄bus cognoscas an sit coꝛruptus an nō: ꝛ signa coꝛrupti sunt frigiditas eius ad tactū: ꝛ alteratio coloꝛis eius ad liuidū viride vel nigrū. ¶ Dixit Sal. 14. terapētice. q̄ si zirbus egredit nisi niger: aut liuidus efficiat restituj pōt ad locū suuꝝ. Si vero viridis vel niger factus fuerit ꝛ infrigidet nō intromittat: q; desperādū est de curatione eius si talis intromittat ne itromissus coꝛrumpat ꝛ putrescat: sed oꝝ qō coꝛruptū est ex eo incidat ꝛ abijciat: ꝛ nō est timēdū de incisione eius: q; vt dixit Auer. 7. colliget. nō est necessariū mēbrū: ſꝝ iuuatiuū. ¶ Dixit Alb. si illud qō ꝓcedit ex vulnere est zirbus ꝛ ꝓsequeris ipm recentē: ꝛ recēs intelligit esse qñ nō est alteratū in coloꝛe: ꝛ est album sicut est qñ erat intus ꝛ sit calin nō infrigidatū: tūc reduc ipm sicut reducis itestinū equalr. si vo ꝓterierit eius spatiū ꝛ iā factū est viride aut nigrū: tūc dixit Sal. vbi. s. fiat firma ligatio in loco q̄ pest loco coꝛrupto. s. viridi liuido vel nigro vt nullus sit defluxus sanguis: qm̄ in eo sunt vene pulsiue ꝛ nō pulsiue a q̄bus icisis ꝛ nō ligatis posset fluere sanguis supfluus: deide incide qō sub ligatione fuerit aꝑatū vl coꝛruptū de eoꝛ: qm̄ vtilitas zirbi in coꝛpoꝛe nō est cara ꝛ sequēs in vite durabilitate. Et dixit Sal. q̄ vtraq; extremitas fili cū quo facta ē ligatio oꝝ exire extra ptē inferioꝛem vulneris qō suitur vt possit extrahi de leui quotiēs cadit ꝛ putredinē facit vlcus. Et idē dixit sexto de inge. sani. vbi ꝛ subdit filū extrahimus cū saniē fecerit vuln⁹ zirbi ꝛ ꝓsolidatū sit: q̄re non timemus amplius de fluxu sanguinis cuius timoꝛe ligatura fcā fit. Silr Auicē. ꝛ Alb. dixerūt. oꝝ. s. vt stringas ipm cū filo supꝛa locum qui denigratus est ex eo vt nō accidat fluxus sanguis. Deide ici de qō est ꝑter illud ligamētum: ꝛ pone duas extremitates fili pēdētes ex inferioꝛi parte vulneris extra ipm vt alleuietur super te attractio eius ꝛ extractio ipsius apud casuꝝ zirbi ꝛ emissionē puris vulneris. Quidā. n. zirbū nō ligāt: ſꝝ superficialiter ꝛ leuiter cauteriżāt cū ferro ignito a qua coꝛruptum est ablatū: ꝛ hoc vt bono cauterio restrictis oꝛificijs venarū ꝛ arteriaꝝ nō effluat sanguis: ꝛ hoc cū fecerint qō sauuꝝ est intromittūt. ¶ Oꝛ si vulnus euenerit mirach in ptē suminis ꝛ pectinis vel partiū adiacētiū: tūc si est penetrās cōsideran dum est vtrū vesica sit vulnerata siue nō cognoscit aūt vulnus vesice p exitū vrine ex eo. ipsa enim ꝑ subtilitatē suam nō vulnerat superficialiter quin penetret vulnus ad cōcauitatem eius nisi raro valde si sic fuerit tale vlcus sm sciam Ꝑpo. in affo. iudicādū est mortale. Dixit enim vesicam habere incisam. i. vulneratā vulnere penetrāte ad ꝓcauitatē ei⁹ ē mortale: qm̄ cōsolidationē nō recipit ꝓpter sue tunice subtilitatez ꝛ neruositatē: ꝛ q; vrina ad eā descēdēs sua acuitate coꝛrosionem efficit in loco vulneris semꝑ: medicus tñ vocatus ad curam talis vulneris post ꝓlatū iudiciū desistere nō oꝝ a curatione eius: ꝛ maxime cū instāter rogatus fuerit ab amicis ꝛ cōsanguineis patiētis. Et curā facere oꝝ cuꝝ incarnatiuis superius dictis extra approximatis: ꝛ ab itus ebibitis: ac etiā per siringam in vesicā iniectis. ¶ Et de ꝓueniētibus ad inijciēdū in vesicā: ꝛ etiā ab extra epithimādum est incarnatiuum qō sic fit. ℞. dragagāti mastichis thuris. aā. ʒ. ſ. triturent ꝛ cribellētur ꝛ misceant cū geleniabin colato. ¶ Oꝛ si vulnus mulieri illatum in tali loco fuerit ꝛ matrix eius ꝓforata: qō cognoscitur ꝑ intromissionem tēte: ꝛ egressiones sanguinis ex vulua eius qui ſm plm egredit purus ꝛ grossus: ꝛ maxime in ꝓcipio: ꝛ aliqñ egredit aliꝭ humiditatibus ꝓmixtus: ꝛ cura huius vulneris ꝓsit fieri oꝝ cū incarnatiuis ab extra approximatis ꝛ iniectis in pessarijs: ꝛ suppositis in nastalibus ꝛ sessionibus in aquis stipticis. ¶ Et de ꝓueniētibus ad epithimādum ꝛ pessarizādum est medicamē qō sic fit. ℞. dragā. thuris sarcocolle sanguinis draco. aā. ʒ. ſ. tere ꝛ cribella: ꝛ cū aqua plātaginis ꝛ virge pastoris misce ꝛ pessariza: ꝛ etiā lanā eis infūde ꝛ suppone. Et q̄dam vulnus mirach aptum tenēt: donec cōsolidet matrix. ¶ Dicūt. oia vulnera ꝓdicta ꝓ partiuꝝ sī nō cōsolidātur cito: vel ab aere alterātur manifeste curāda sunt de inceps cura aliorum vulnerū. ¶ Et dicūt. si cōtingat in dictis vulneribus q̄ sanguis vel sanies aliqua cā itus inter zirbū: siue itestina: ꝛ sipbac remaneat q̄ ꝓ vulnus extrinsecū nō possit mūdificari maxime post futurā factā in eoꝝ cuius signū est q̄ patiēs ꝑcipit motū eius: tñ cū ipse mouet de latere in latus: ꝛ ꝑcipitur gurgulatio cū premit supꝛ ipm: ꝛ vētris tumoꝛe: tūc intēdendum est in resolōne eius maxime cū eis q̄ dicētur resoluere saniem in tractatu sequēti: q̄ si sic resolui nō poterit sm plm descēdet ad loca inguinū: ꝛ in eis inflationē ꝛ aꝑationē maturabit quā generare necesse erit: ꝛ post maturationem incidere et mūdificare ꝛ curare cura alioꝝ vlceꝝ: in āt neq; ꝓp virtutis debilitatē resoluet: aut nō descēdit ad inguina: tūc iudicādum erit in hydropē trālire: aut et ad mortem peruenire.

Cura q̄ñ vesica est vlnerata.

Cura q̄ñ matrix est vlnerata.

Curatio summaria tēte mēbroꝝ trāsuersa ꝛ ꝓfunda.

¶ De vulneribus partium posterioꝝ coꝛrespōdētium mēbris nutritiuis. Cap lxj.

Vlnerum illatoꝝ parti posterioꝛi ifra spōdiles dicti q̄ nō penetrant ad cōcauitatem mēbroꝝ naturaliū iudiciū est cōsimile iudicio sibi cōsimiliū illatoꝝ in partibus doꝛsi: ꝛ eadē curatiōe curātur: q̄ vero ex eis sunt penetrātia: aut sūt cū lesiōe mēbroꝝ intrinsecoꝝ vel sine: ꝛ quocūq; fuerint ipsa sunt timoꝛosiora magis suspecta eis q̄ eueniūt in mirach qō est ꝓp cōicationem quam faciūt ad nucam ꝛ neruos: que aūt eueniūt sine lesione nuce ꝛ neruoꝝ: ꝛ sine lesione intrinsecoꝝ curari debēt: sicut vulnera cassalia illata absq; lesione aliorum mēbroꝝ. ¶ Que vero fuerint cuꝝ lesione intrinsecoꝝ si sint cū disruptiōe vene magne: aut arterie magne descēdētis mortem in breui inferūt spatio: ꝛ q̄ peruenīūt ad vulnerādum itestinū: aut eparteriam: aut splenē: aut stōm: ꝛ est iudicium eoꝝ: sicut iudiciū illatoꝝ ab anterioꝛi: ꝛ aliquādo iferē vulnus posterius iferius cum lesione vesice: ꝛ cognoscitur per exitum vrine: ꝛ aliquando cum lesiōe itestini recti: ꝛ vesice simul: ꝛ tūc exit. dixit Raſ. 14. ꝓti. vrina per anum: ꝛ aliqñ iferē vulnus posterius i partibus renum: vñ vulneratur ren ꝛ egreditur sanguis in vrina: ꝛ oia hmōi vulnera curāda sūt cū icarnatiuis bibitis: ꝛ tiaz exterius emplastratis ex eis q̄ dicta sūt in capitulis ꝓcedētibus. ¶ Dixit Auī. q̄rti quarta. si accidāt vlcera. i. vulnera in mēbris neruosis ꝛ lacertosis: quoꝝ plż est in aūte extēsiōis coꝛporis sm totū terminuꝫ mēbroꝝ spūaliuꝫ ꝛ nāliū timet ide cursus sanguinis. Dicūt quidaꝫ. s. ꝓ vomitum vel secessum: alū vero dicūt q̄ timet inde cursus: q; exitus sanguinis ex tali vulnere non est bonus: q; significat vulnus ꝓueniſſe ad aliquā venarū intrinsecaꝝ magnaꝝ: vñ dicūt isti q̄ moderatus exitus sanguinis in oi vulnere est bonus ꝛ laudabilis exceptis vulneribus mirach. ¶ Et si vulnus. dixit Auī. cecideꝛit in medietate extēsionis superioꝛis. s. in parte mēbroꝝ spiritualiū timet inde q̄ñq; ꝑmixtio rōnis. Permixtio tamē rōnis pōt etiam sequi aliqñ ad vulnera nutritiuoꝝ: ꝛ maxime et stomaci: ꝛ timet casus in pleuresim: vt qñ mā inde deriuaret ad pleuram: ꝛ timetur sanioſitas post ipsam. s. pleuresim: ꝛ q̄ñq; aꝑa pleureticū terminaret ad suppurationem vel timet sanioſitas. s. collectio saniei in cōcauitate pectoris ꝛ hoc vel post pleuresim suppuratam ꝛ eruptam: vel ex mā

uerſuata ad ꝯcauitatē pectoꝛis: z in ea ꝓuerſa ad ſaniez: aut ex ſanie gñata in loco vulneris: z ex eo breuiata ad cócauitatem pectoꝛis: aut timeꝛ qō eueniat ſputum ſanguinis. ¶ Et dixit Aui. q vulnera eueniētia mēbꝛis neruoſis exteriꝛib⁹ ſicut ſunt vulnera doꝛſalia q̄ ſunt in vicinitate nuce: z vlcera q̄ cadūt in anteriꝛi parte coxe z genu ſunt difficilis cure z timoꝛoſa: qm̄ ipſa ſunt ſicut lacerti neruoſi in qb⁹ res ꝓuertitur ad ſpaſmū z ꝑmixtionē rōnis. ſup. z ſil'r conuertiꝛ res in vulneribus adiutoꝛij z cubiti ꝓpter eandem cauſam.

¶ De vulneribus adiutoꝛij cubiti bꝛachij z manus. Ca. lxij.

Vlnera que manui inferuntur ſumendo manum large ꝓ oibus mēbꝛis que ſūt a iūctura humeri vſq; ad extrema digitoꝛū: aut cadūt in adiutoꝛio. aut in cubito: z circa ipm: aut in bꝛachio: aut in raſceta: z alijs ptibus manus ꝓpꝛie ſumpte: z in quacūq; hāꝛ ptium vulnus cadat: aut cadit ꝑm lōgū: aut ꝑm latū vel trāſuerſum: z vnū qdq; eoꝛ: aut eſt ꝓfundū: aut ſupficiale: aut ſimplex: aut cū diminutione ſbe. ¶ Et vulnus qdē his partibus illatuꝫ ꝑm longum nō eſt ſuſpectum q̄ ſuperueniant ei accidētia mala: neq; q̄ deperdaſ in mēbꝛo inferiꝛi ſenſus: aut motus: niſi erroꝛ magnus ex parte medici vel infirmi ſuperueniat: in eo aūt qō ꝑm tranſuerſum eſt timoꝛ: ſi fuerit ꝓfundus: nā in eo qō ſic cadit in adiutoꝛio ꝑm plurimū inciditur muſculus vñ pars inferiꝛ que ꝓ illuꝫ muſculū moueri debebat nō poterit moueri z pdet motū ſuū: aut incidiꝫ in tali vulnere neruus ſenſum z motū deferēs: z ſi qdē ꝑm totū recidaſ ꝓditur ſenſus z motꝰ in mēbꝛis: ad que neruus ille deferebaſ: ſi tñ non incidaſ ꝑm totū: tūc lꝫ ꝑm plurimū ſenſus z motꝰ ꝓ illū neruū deferēdū nō amittiꝫ in totū: z ſi ꝓ aliquo tempoꝛe amittaſ: z poſſit recuperari: tñ debilitaſ ſenſus z motꝰ in illis mēbꝛis. ¶ In eo vero qō cadit ꝑm cubitū: ſi qdez ex ꝑte extrinſeca: ſiue ſilueſtri euenerit timoꝛ cadit de deſtructiōe concatenationis iūcture quē ſi deſtrui ꝓtingit nō de facili reduciꝫ ad figurā ſuā. Cadit. n. timoꝛ de inciſiōe neruoꝝ: z ligamētoꝝ huius iūcture: z ſi cadat vulnꝰ in ꝑte intrinſeca: ſiue domeſtica cubiti cadit timoꝛ de inciſione venaꝝ z arteriaꝝ: ac ēt neruoꝝ huiꝰ loci: qm̄ ſi vene vel arterie huiꝰ loci icidantur: eo q̄ magne ſint timeꝛ de ſupfluo fluxu ſanguinis q̄ foꝛtaſſe reſtringi nō poterit: z ſi cadat vulnꝰ in bꝛachio erit i eo timoꝛ ei filis q̄ eſt in vulnere adiutoꝛij: z ſi cadat in ꝑte raſcete bꝫ de timoꝛe illud qō hꝫ vulnꝰ cubiti. ¶ Amplíꝰ: qꝛ oēs dicte partes ſunt lacertoſe: z hñtes neruos z chordas plēs fit in vulnere eaꝝ timoꝛ de dolore intēſo: z apoſtematiōe loci z ꝓpꝛie raſcete manus: q̄ qꝛ poſita eſt in decliui patioꝛ eſt apationi. Eſt inſuper timoꝛ in dictis vulneribꝰ de ſpaſmo z alijs accidētibus malis que euenire ꝓſueneruꝫ in vulneribꝰ muſculoꝝ z neruoꝝ. ¶ Et cura oium vulneꝝ hoꝝ locoꝝ ēt ſicut cura vulneꝝ neruoꝝ ſi in eo aliquis neruus ſenſibilis vulneratus fuerit: dicit tñ qdā q̄ in ligatura vulnerū ptium cubiti attendendū eſt: q̄ ſi vulnus fuerit a ꝑte eius intrinſeca ligatura fiat cum plicatione cubiti verſus pectus: ſi fuerit vulnus in parte extrinſeca ligatura fiat bꝛachio extenſo: nā per iſtum modū ligationis z locationis mēbꝛi: facilioꝛ z ciꝛioꝛ fit cōſolidatio vulneris. Et notant. q̄ ad vulnus cadens in aliqua dictarum partium ſi ꝓ cōiunctione labioꝛum ſuꝛtura egemus ipſa fienda eſt: ſicut in alijs fit membꝛis.

Cura.

¶ De vulneribus coxarum crurium genuum z pedum: z de vlceribus tibiarum. Cap. lxiij.

De vero in pede eueniunt vulnera conſimilꝫ: aut eueniunt in ancha: aut in coxa: aut in genu: aut in tibia: aut i pede. ¶ Et q̄ accidūt in eiſdē partibus ꝑm longum: aut ēt ꝑm trāſuerſum ſuſpecta ſunt conſilꝫ vulneribus eueniētibus in manu: verū vulnera eueniētia in genu maxime ſupꝛa rotulā: z infra eā ꝑ quatuoꝛ digitos in ꝑte añioꝛi: vtpm̄ ſunt moꝛtalia. qm̄ ſunt iſta loca valde ſenſibilia: quoꝝ vulneratione ſequiꝫ ſpaſmus ex doloꝛe vehemēti: z q̄nq; moꝛs. ¶ Et vulnera quarūcūq; hāꝛ partium curantur: ſicut vulnera iſtis ſilia eueniētia in manu: z tā in his q̄ i illis ꝑcipue intendēdū eſt ſedationi doloꝛis ſi euenerit: z ꝓhibitioni eius ne eueniat. ¶ Et ſcias. q̄ vulnera eueniētia in crure q̄ nō cito ſanaꝝ trāſeūt in vlcera difficilis ꝓſolidationis. z cā difficultatis ſanationis vulneꝝ crurū dicta ē ſupꝛa in ꝓma ſūma huiꝰ tractatus: z egēt ſollicitudine: z cautela multa in mūdificatione totius coꝛpis ac maxime pedis.

¶ Dixit Raſ. 14. ꝓti. auctē Gal. dico ad vlcera pedū neceſſe eſt quiete vti: ita q̄ nō moueaꝝ laboꝛās: z ſi vti voluerit motu motū faciat a principio paſſiōis paulatim paulatiz: z melius erit ei q̄z ſi ipſe nullū motū fecerit ꝓ dies: deide moueat ſubito vehemēter: maxime ſi vlcera magna fuerint: z frequēter ꝓducūt ad coꝛruptionē oſſis: z ego ſum adducēs ad hoc caſum quēdaz. ¶ Medicamina ſimplicia z cōpoſita q̄ iſtis vlceribus magis appꝛopꝛianꝝ: z ex ſimplicibꝰ qdē ſunt gra na myrthi ſi ꝓtūdanꝝ: z in vino ſtiptico decoquanꝝ: z ſuper emplaſtrenꝝ: aut ſi puluerizentur z ſuperaſpergantur: z Serapio qdem maxime appꝛobat ea vlceribus euenientibꝰ in plantis pedum: z volis manuum. ¶ Et ex eis eſt ſtercus canis comedētis oſſa exiccatū z puluerizatum: z ſupaſperſuz: z ſtercus bouinum recens ſupaſperſum: attamen opꝛ vt cōſideretur pars que ex vlcere conſolidatur z ſup ea parte fiat inunctio cum vnguēto ex ſarcocolla myrrha z thure incoꝛporatis cum oleo myrthino: z cardus benedictus cōtritus: z cū aſſungia poꝛci nō ſaliti mixtus vtiliter imponiꝫ vlceribus tibiaꝝ: qꝛ optime deſiccat z ſanat ea. Si accipias terraz mūdā ab omni ſoꝛde: z eā malaxabis donec fiat ſicut terra: de q̄ fiunt lateres z vaſa figuli: z ſuppoſueris: optie curabiꝫ vlcera oia difficilis conſolidationis. ¶ Item decoque lac ca ꝓnum vel vaccinū cū ferro ignito: aut lapidibꝰ ignitis: deinde miſce cū eo ſtercus canis puluerizatum: donec fiat ad formam vnguenti: z ſuperpone vlceribus tibiaruz cancerois: z difficilis curationis: z ſanabis ea perfecte: ꝓmittēdo tñ appoſitioni eius lotionem vlceris cū aqua vel vino decoctionis radicū ciclaminis. ¶ Si lauaſ vlcus cum vino decoctionis ꝓaſſij multotiens ſuperinfundendo vinum ipſum: deinde exiccaſ vlcus cum panno lineo lini: z ſtatim ſupaſpꝛgitur puluis roſarū ſubtiliſſime tritus z cribꝛatus ſanabiꝫ in bꝛeui ſpatio. ¶ Et quidam ſanant vlcera tibiaꝝ difficilis conſolidationis hoc modo: nā componunt puluerem ex decem partibus aluminis de rocho vſti: z vna parte tartari de vino albo: z ex eo ponūt in vlcere: z ſuperponunt fila ſicca z ſup fila ponunt petiam cuz vnguento greco minoꝛi: z ſuper iſtam petiam empl'm factum de farina oꝛdei: z butyro decoctis in aqua in qua bullierint folia blitis violarie z ſambuci reductis poſtea ipſis folijs contritis in ipſam aquā. ¶ Cruꝛa inflata vlcerata marcida difficilis ꝓſolidationis ſanat vnguentum factum de libꝛa. i. vnguenti populeon: z. ij. miꝛnij optime puluerizati ſimul mixtis z aliq̄tulum lento igni decoctis cuz extenditur ſup coꝛio ceruino reducto ad modū calige cingentis crus z ſuperponaſ z ſuaſ z incipiatur ſuere ab inferiꝛi z gradatim procedēdo ad ſuperioꝛa: z dimittatur ſuper loco quinq; aut ſex diebus: deinde mutetur z diminuatur de largitate coꝛij predicti ꝑm q̄ſtitatez diminutionis cruris: z ſic procedatur mutando ipſum de ꝑte in ꝑtem ꝑm dies predictos: qualibet enim vice inuenietur crus multum detumeſcere: z vlcus conſolidari. ¶ Notant tñ q̄ quādo in coxa fuerit aliqua vena per quam mā deſcendit ad vlcus cruris opꝛ illam venā laqueari vel incidi aliter cura tarde z difficulter fieret. ¶ Dixit Raſ. 14. ꝓti. auctoꝛitate Gal. in libꝛo de colera nigra. in tibia cuiuſdam erat vlcus croniꝛ cuz z ꝓeerat vlceri vna vena varicalis: extracta illa vena ſanatum eſt vlcus celeriter: ſed locus vene extracte nō fuit ſanatus per annum vnū. Cūq; ierit patiens ad magiſtrū meū fecit eum minui z videndo ipm eſſe melicuz ꝓmiſit humidi-

tatem ex sanguine fieri exitū ēt taliter operando in die secū/
do tertio ⁊ quarto, ⁊ deinde larauit ipm cum farmaco edu/
cente humorem melicum, ⁊ nutriunt ipm nutrimentis boni
kimi, ⁊ deinde facta cura vlceris vlcus sanatur est celeriter.
Et cōsimile huic ponit Rabi. 15. parti. Et dixit Raſ. ibidē.
auctoritate Hip. q in principio cure vlcerū antiquorum oz
emitti sanguis de loco remoto ab eis, ⁊ postea de loco proxi
mo eis, ⁊ in fine de mēbro ipso, ⁊ oz fieri eūatio ꝑdominan
tis humoris. ¶ Et in vlceribus qdem tibiarū cōferunt que
cūq; sanant vlcera antiqua cronica ⁊ ecōuerſo. ¶ Medica
mē sanās vlcera antiqua ⁊ fraudulenta ⁊ fistulas. ℞. armo/
niaci vel loco eius opoponacis infusi in vino subtili pr. i. ra/
sure pānī linei antiq p. 5. aloes litargirij myrrhe sarcocolle.
aā. ptē quartā, ⁊ ponant in mortario ⁊ agitent cuz pistello
superinfundēdo olei ro. ⁊ mellis. aā. p. equales misce, donec
ad sōam vnguenti deducta fuerint. ¶ Aliud valens vtiliter
℞. opoponacis. ʒ. 5. armoniaci ⁊ galbani. aāa. ʒ. i. terbētine
⁊ cere albe. aā. ʒ. ij. olibani. ʒ. i. masticis. ʒ. iiij. olei ros. ʒ. vi.
soluant oia ad ignē: ⁊ soluta ꝓijciant in acetū vini albi, de/
inde manibus malaxent. ¶ Dixit Raſ. vbi. ē. vidi quēdam
pati vlcus bubalinū ⁊ facta in eo coctura diuersa valde nō
sentiebat oino, sed erat in extremitatibus eius in carne sana
debilis valde, ió iussi q fieret coctura ⁊ rasura excarnās do
nec mūdificaret, ⁊ donec in carne sana ꝓcipiatur sensus ve/
hemēs, nō enim sanaret si coctura ⁊ rasura non fieret in ta
li disponē, dico enim q talia vlcera bubulina nō sanant quā
tus in eis generetur caro: ideo cum instrumento chirurgico
iuxta posse debet radi: ita q nō remaneat de mala carne ps
aliqua residua facta coctura, ⁊ postea iterata rasura excarnā
te pluries, donec appareat caro sana, ⁊ signum eius erit su/
perabundantia sanguinis, ⁊ bonitas eius.

¶ De bugantijs. Cap. lxiiij.

SErmo a multis muga bugātia oī, ⁊ est vl/
cus, siue fissura eueniēs in manib⁹
⁊ pedibus ꝑcipue in digitis, ⁊ calcaneo ⁊ ꝓprie
puerorū ⁊ adolescentulorū ex complexione fri/
gida ⁊ sicca, ⁊ ꝑcipue euenit in hyeme, ⁊ in ingē
ti gelu, ⁊ anteq; vlceretur locus ꝑm plm precedit tumor in
loco cum duritie quadam, postea scindit locus ⁊ vlceratur
nulla preueniēte sanie generatione, sed ⁊ caro sub tumore isto
Cura pre seruatiua aliqñ corrūpit, ⁊ appet postea i vlceratiōe. ¶ Et cura ei⁹ est
dupler. s. ꝓuisiua ⁊ curatiua. Qui itaq; timet ne sibi aduēiat:
primo oz custodire sua extrema a frigore gestando in mani/
bus chirotecas pelliceas: ⁊ in pedibus calciamenta dupli/
cata pellea vel lanea nō stricta: ſ; larga. lauēt sepe manus in
aq; decoctiōis fenugreci altee, flor camomille, ⁊ melliloti, ⁊
teneat eas in ea lōgo spatio, postea bñ exiccet eas cū pāno li
neo calido ⁊ inūgat eas cū oleo masticino vel nardino actu
bñ calido, aut infundat pānū in oleo camomellino bñ cale/
facto, ⁊ expssum supponat, aut inungat omni sero extremi/
tates ipsas cū vnguēto qō defendit mēbra ipsa a frigore, ⁊
ab vlceratione qō sic fit. ℞. armonia. ʒ. i. rasine. ʒ. ij. ⁊ dissol/
uantur ad ignē, ⁊ cū dissoluta fuerit supmitte olei cōis. ʒ. vi.
Cura fla tionis. ⁊ cere. ʒ. 5. ⁊ cera dissoluta colent, deinde supmitte. ʒ. i. farie
fenugreci ⁊ masticis ⁊ thuris optime tritoꝝ. aā. ʒ. ij. ⁊ bñ in
corporent ⁊ reseruent vsui. ¶ Oz si manus ⁊ pedes inflant
aq; vlcerent lauent cū aq maris aut salsa: ⁊ vngant cū olo
ro. bulito in rapa ꝙcauata: aut oleo veteri decocto in radice
ciclaminis: aut lauent cū aq decoctiōis blitis ⁊ radicū eius.
Aut sicut dixit Dio. cū vino decoctōis foliorꝝ serpētarie: qñ
est vtile: ⁊ folia sic decocta vtiliter supponunt. ¶ Et ablutio ⁊
fomētatio ex elixatura rapaꝝ tollit frigor manuū ⁊ pedū: ⁊
siliter ipsa rapa cocta ⁊ emplata ⁊ furfur in vino decoctū vtiliter
supponit tumoribus ⁊ duritiebus ꝓpter frigus: ⁊ armo
niacū extēsū supdurities ipsas resoluit eas. ¶ Si aūt vlce/
Cura vlce rationis. rent mūdificent si necesse fuerit cū aliq mūdificativo leui: vl
cū vnguēto apl̄oꝝ deinde ꝓsolident supaspgēdo puluerem
myrrhe: masticis: thuris: ⁊ supponant lamine de stupa in vi
no madefacte: ⁊ thus eliquatū cū assūgia ponci sanat hmōi
vlcera. ¶ Et qdā decoquūt ꝓsidiā ⁊ gallā puluerizatas i ace
to: ⁊ ifundūt stupā canabinā in eo: ⁊ expssam supponunt: ⁊
hoc faciūt: donec deficcent vlcera. ⁊ postea curāt ea cuz vn/
guēto facto ex cera sepo arietino oleo ros. vel onfacino sar/
cocolla mastice ⁊ thure. ¶ Et qdā faciūt tenere ipsa vlcera
in aq calida donec bene mollificent. Deinde optime exiccāt
ea: postea supapponūt vngm fcm de sepo arietino ⁊ subtilissi
mo: puluere gallaꝝ: qñ mūdificāt ⁊ ꝓsolidāt ea: ⁊ qdaz sup
apponūt fel ponci ⁊ nō oz remoueri donec sanant. Et de ex/
ptis vtilib⁹ sunt pelles pedū caponū vel gallinaꝝ suppositę.
sanāt enim ea cito. ¶ Dixit Zoar. multotiēs accidūt fissure
in manibus ⁊ pedibus ex ꝑfricatiōe ꝑ terrā: eo q acgrūt sic De fissu ris manu um ⁊ pe dū ex fri. atione ⁊ terre.
citatē. ⁊ hoc oīmodā hēm⁹ certitudinē. s. q qñ res humide
exiccant findunt: sicut appet in trabib⁹ ⁊ lignis: q qñ defi/
catus fuerit eoꝝ humor fiūt in eis fissure multe: ⁊ ēt in terra
māifestat hoc: q qñ fuerit a pluuia humectata: ⁊ postea suc
cesserit vētus ⁊ sol replet fissuris. Et cura ei⁹. Dixit Zoar. i/
diget humectatiōe: verūtñ oz eē ꝓposita ex absterſiuo: ⁊ hu/
miditatē multā hñte: sicut est alcāna madefacta cum butyro
recēti vel cū oleo amig. dul. vel cū oleo oliuaꝝ dulciū tenen/
do hoc medicamē p noctē integrā desup. Et abluere siue ma
defacere mēbrū scissuz ꝓfert valde. Et dixit. laudabilior via
q possit hri in fissuris pedis est nō pōere pedes in terra aliq
mō. ¶ Et i fissuris manuū ⁊ pedū ⁊ vnguiū. dicūt qdam q
vngere locū cū melle calido: ⁊ statiz supaspgere puluere; fa
ctū de setis equoꝝ ꝓbustis sanat fissuras manuū ⁊ labioꝝ.

¶ De punctura. Cap. lxv.

PUnctura qñq; accidit neruo vel chorde
⁊ dcñ est de ea in ꝑcedētibus:
⁊ qñq; accidit in cute vel carne ⁊ est dupler: scz
magna ⁊ pua: ⁊ magna oī disruptio: ⁊ pua ꝓ
prie vocat punctura. ¶ Dixit Aui. punctura ⁊
disruptio vicine sunt ⁊ ꝓuenientiam habent ex hoc q vna/
quęq; earum est penetratio corporis acuti duri vt spinaruz
acus: ⁊ similium in corpore: sed diuersificantur in q̄titate il
lius corporis duri penetrantis: nam punctura est cū parui/
tate penetrationis significās magnitudinem penetrantez re/
spectu pūcture: ⁊ est ita q pertransit cutē ⁊ peruenit ad car/
nem: sicut est punctura facta ab vnguib⁹ autū: aut ab vncis
vepriuꝝ ⁊ similibus. ¶ Et punctura qdem est leuis ⁊ par/
ui nocumenti etiā si nō cōmoueatur. i. non curetur: nam qñ
dimittit sine cura rectificat ꝑ se: nō solum in hoie bñ com
plexionato ⁊ nō repleto: sed hoc ēt dato q inueniat malitiā
carnis. i. corpus male cōplexionatum ⁊ repletum: nisi mali
tia istius corporis fuerit vehemens: fortassis. n. in tali corpo
re apatur locus punctur: ⁊ accidit ei pulsatio: ⁊ silr quādo
apatur locus in disruptione in tali corpore kacbokimo: ⁊ p
prie qñ est illa disruptio ⁊ punctura vehementior: ⁊ pueniēs
vsq; ad carnem: ⁊ ex dictis verbis innuit Auic. q punctura
⁊ disruptio qñq; nō inducit apa: ⁊ qñq; inducit: ⁊ hoc est ra
ro: quam raritatem indicauit cum dixit fortasse: ⁊ innuit q
ad disruptionem plus ⁊ sepius accidit apa q̄ ad pūcturam.
¶ Dixit Aui. primum qō est necessarium in cura. s. pūcture
⁊ disruptionis est intēdere ad corpus pūgens vel disrūpens
vt si remanserit in loco extrahat: ⁊ eo abstracto plurimum
medicationis est si sedet dolor ⁊ apa: ⁊ nō indiget medicatio/
ne vulneris: qm̄ per se sanatur ꝓpter paruitatem suaz: sed
disruptio cum hoc q eget regimine doloris ⁊ apatis: indiget
etiam medicatione vulneris. ¶ Et dixit Aui. primi quarta.
in alphase que est punctura vel scarificatio si magna fuerit
medicabitur cum siccantibus: sed si fuerit parua vt puncti/
ra citius dimittatur cura eius ipsi nature si punctura nō fue
rit doloro sa perdens. i. perducens ad apostemationē aut ni
si tetigerit neruum: ⁊ timeatur inde apatis generatio ⁊ pulsa
tio: quoniam in his casibus indiget medicatione.

¶De excoriatione cutis. Cap. lxvj.

Excoriatio cutis. dixit Aui. est eruptio. i. solutа cōtinuitas que accidit in superficie cutis pp ractū laborioſum ſcilz ad lapidē vel ferrum: vel lignū: vel ſotularē: vel pānū: vel manuz: aut pedem in fricationibus z ſcalpellationibus fortibus: vel frictione ad q̄cūq̄ aliā rez ouram z aſperam. ſup. Et q̄ñq̄ accidit a cā añte z cōiuncta ſtante in cutis ſuperficie: vt in humore mordicatiuo: z ſup. q̄ñq̄ accidit ex ſuppoſitione medicaminis excoriatiui: z q̄ñ q̄ ex lōgo accubitu ſup vno latere: z euenit excoriatio: q̄ñq̄ in mēbris intrinſecis: vt ore meri ſtō inteſtinis veſica z ſimilibus: z dictū eſt de ea in ſermonibus q̄ pterierūt. Hic autē dicendum eſt de ea que mēbris accidit extrinſecis: de q̄ dixit Auic. q̄rta quarti. tracta. 2° q̄ q̄ñq̄ accidit cum apate loci: z q̄ñq̄ ſine eo. ſup. z q̄ñq̄ eſt cum mala ꝓpone: z q̄ñq̄ ſine ea. Et quecūq̄ fuerit cū apate vel mala ꝓpone nō curaſ niſi prius apate remoto: et mala ꝓpone ablata vt in p̄cedētib⁹ patuit. ¶Et iterꝫ iſta excoriatio extrinſeca aliq̄ñ accidit cutі ea totalr a mēbro abſciſa: z q̄ñq̄ nō totaliter: ſed ſolū ſm quaſdā partes: et ſm quaſdā alias adheret: et ſic remanet pēdens: et quecūq̄ ſit aut illa eſt leuis: et eſt illa in qua nō ſolū ſubtile cutis abiectū eſt: ſz ēt egreſſuz: ita q̄ ēt aliq̄ñ tota cutis vſq̄ ad carnē: et q̄cūq̄ ſit q̄ñq̄ bz ſecū ꝓplicatas fiſſuras in circuitu eius: z maxime q̄ grauis eſt: et q̄ñq̄ nō bz eas.

Be cura excoriatiōis. Dixit Aui. in ea q̄ nō eſt in totuz abſciſa: ſed eſt pēdens eſt neceſſariuz inuiſcare eā ſup locū: et aptеſ cū inuiſcatiōe dcā in capᵇ vulnerꝫ. ſ. cū ligatura q̄ fit ad incarnādū vulnera ſimplicia reducēdo ꝓpus totā cutē abſciſam: et pēdentē in locum ſuū: et nō incidas et abijcias ptē pendētē: ſicut multi ſtolidi faciūt: imo dilatatio ſup eā fiat ſi fozet inuoluta in aliq̄ ptē ſui et dilatata et extenſa ſup ptē excoriatā: ſicut prius ſtabat añ abſciſionē decēter aptеſ et ſi multotiens fiat. i. inter multas vices fieri debeat: q̄ñ inuiſcaſ in fine rei. Et hoc bz veritatē ſi abſciſio rei fuerit recētis tpis: et cuz ſanguine ſuo nō alterata ab aere: et ſit ꝓditionis ꝑut dcm̄ fuit in vulneribus ſimplicibus q̄ valeat inuiſcari cū ligatura decēti: et ſi non ſufficit ligatura ſupponaſ emplaſtra cōueniētia. ¶Si aūt cutis in totū fuerit abſciſa: tūc melius eſt. dixit Aui. vt adminiſtreſ deſup medicia abſq̄ ligatura: vt ſi nō fuerit poſſe. ſ. tenere deſup medicinaz abſq̄ ligatura: in quo caſu ligatura bz fieri qualis ſit ad cōſeruādū ſup locū medicinas. Dicūt. rō q̄re melius eſt non ligare eſt: q̄ medicina nō facta ligatura in exiccando recipit ab aere adiutoriū. q̄ aer exiccat. Voluit tñ Raſ. i6. pti. q̄ lana ſuccida ponaſ ſuper locū excoriatū. Et dixit Raſ. q̄ medicina bz eſſe ꝓſolidatiua vt ꝓſolideſ ſupficies carnis: z redaſ in pellē: z bz eſſe in exiccatione intēſior vel remiſſior bz q̄ excoriatio erit leuis vel grauis. Dixit. n. Aui. q̄ i excoriatione leui ꝓueniūt medicine ſigillatiue incarnatiue in q̄bus eſt ſtipticitas leuis: ſicut eſt acacia galla ꝓpue aduſta: z dixit de medicinis bonis excoriationi leui z ꝓpue ei que accidit ex calciamētis eſt vt accipiaſ pulmo z ꝓpue arietis: z mini ſtretur deſup: q̄ñ ſanat ipſam. ¶Et Raſ. dixit. vbi. ſ. q̄ vitellū oui tritū cū pulmone z illinitū ſup excoriationē calciamēti ſanabit z mitigabit doloꝛē eius ſtatiz. Et dixit Auic. ſi nō fuerit cū eo apa: tūc ꝓfert pān⁹ infuſus in oleū roſatū cū arſenico rubeo: z hoc ēt ponit a Raſ. vbi. ſ. z dixit Aui. cucurbita aduſta eſt valde mirabilis cū q̄ bī fiducia: z ꝓpue in excoriatione calciamēti. Et ſumach eſt exiccans excoriationē leuē: z ꝓhibet apa: z q̄ñq̄ ſufficit vng^m albū: eſt. n. neceſſariū vt ꝓhibeaſ apa: z hoc cū eis in q̄bus eſt exiccatio z ſigillatio. i. ſtipticatio fortis: z hoc in excoriatione graui vt ꝓhibeāt z repellāt mām apare potēte: q̄ cū hac ēt ꝓferunt excoriationi graui q̄ ē difficilioris curationis q̄z leuis z eget exiccatiōe fortiori. ¶Emplm ꝓueniēs. ℞. ro. gallaꝝ vſtaꝝ ſumach. añ. z. 5. farine lētiū z ordei z fabaꝝ. añ. z. i. decoquātur oia cū oleo roſ. z myrthino. z ℔a. dixit. vt ſcribit Raſ. vbi. ſ. q̄ balauſtia ꝓfert excoriationi valde: nā ſi ſupponaſ puluis eius loco excoriato ſanabit eaz velociter. ¶Et dixit Raſ. ad vlcera z carbūculos. i. puſtulas q̄ accidūt ex leſione calciamēti terank cepe. ſ. decocte cū ſulphure z adipe ouino z ſupapponaſ. ¶Et dixit Hal. in cathageneſio. litargiriuz ꝓfert excoriatiōi accīti in vtraq̄ coxa: vl altera eaꝝ ex itinere vel eqtatiōe: eo q̄ deſiccat modice. Et dicūt qdā. q̄ litargiriū ablutū ſolutū ꝓfert in coꝛpib⁹ duris: z mixtuz cū oleo in coꝛpoꝛib⁹ mollib⁹. Et dixit Hal. z ēt Dio. q̄ puluis ſolearū antiquaꝝ vſtaꝝ eſt vtilis excoriatiōi ex itinere z calciamentis: z alijs. Etiā qdā dicūt. q̄ puluis cōis terre coꝛpoꝛib⁹ duris ſupaſpſus ſanat excoriatiōes in eis: z ſanat eas cepe tritū cū adipe galline: z ſil̄r ſtercus galline recēs ſuppoſituz z oleū maſticinū valet inūctū: z pix humida cū cera mixta: z ſepū capᵘinū incoꝛporatū cū puluere gallaꝝ: z ſil̄r ſandaraca mixta cū oleo ro. z mel coctū ſupappoſitū: z de reb⁹ vtilibus eſt lotio loci excoriati cū decoctiōe radicum polipodij: aut inunctio cū oleo decoctiōis eiuſdē. ¶Et ſi cū excoriatione fuerit mala ꝓpᵒ calꝛ: tūc vt dixit Alb. balneeſ mēbrum excoriatū cū aq̄ frida: donec eius calꝛ ſedeſ: z deiceps cureſ petijs in aq̄ ro. madefactis expſſis z ſuppoſitis: z valet inunctio cū oleo myrthino: vel ro. ſimplicib⁹ vel mixtis cuz cera alba z ſil̄ lotis. z vng^m de ceruſa cū aq̄ ro. z cāphoꝛa ſanat eā: z farina fabaꝝ ſupaſpſa excoriatiōes infantium ꝓpue niētes ex calꝛitate aut acuitate vꝛine z ſil̄r farine oꝛdei z lentiū. Et dixit Aui. q̄ ſi cū excoriatiōe fuerint fiſſure cōpetūt vel ꝓferūt tūc embꝛoce: z ꝓpue q̄ fiūt cū lētibus decoctis: z puluis foliꝝ glādiū grādiferaꝝ arboꝝ cū melle mixt⁹ vtiliter z mirifice ſanat oēs ſciſſuras: z maxime q̄ ſunt in pedibus cū vlcerib⁹ vel excoriatiōe. ¶Dixit Aturiſcus z ponit 15. pti. q̄ ſi ſuſpēdaſ os agle aut vulturis ſup aliquē in quo fuerit excoriatio denudata carne tollit doloꝛē eius. ¶Dixit Aui. q̄ñ accidit alcāna in loco in quo ſunt ſupioꝛes extremitates anchaꝝ. ſup. z locis circūſtātib⁹: vt rubeat in primis: deinde ſcindaſ aut vlceref: ſiue excoꝛieſ pp multitudinē reſupinationis ſup locis illis vel accubitus ſup eis z ꝓpue in egris. ſ. cronicis: q̄re opz vt cū incipit rubor dimittaſ reſupinatio z accubit⁹ ille z adminiſtrenſ deſup repcuſſiua: ſicut ſuccus plātaginis vel ſempuiue cū oleo ro. aut folia vitis piſtata z ſuppoſita: z fiat ſtraᵗ egroꝝ ex eis q̄ ſunt ſicut folia ſalicis a virgis ablata: z ſicut milia. i. plūma: z pone z totuz illud. Et fiat iplendo ſtratū ſicut pēnas leues. ¶Si autē excoꝛieſ locus z vlceref: tūc ꝓuenit vng^m de ceruſſa: aut vng^m de lilio q̄ dicet in tractatu decoꝛiationis. ¶Oꝛ ſi aliq̄ñ excoꝛiatio ꝓceſſerit a cā intrinſeca excoꝛiāte: vt humoꝛe coleri co intēſo: aut flegmate ſalſo intēſo: aut ex hūoꝛe melācolico malo: ſic dixit Zoar. q̄ a nā expellit ad cutē: z cū nā conatur ipm expellere ad extra cutē z reſoluere: z nō pōt: retētus in ea excoꝛiat ipſaz: z cura eſt mūdificare coꝛp⁹ ab illo hūoꝛe z rectificare regimē. Deinde deuenire ad curā excoꝛiationis. ¶Et in fcō ab hūoꝛe melico. dixit Zoar. cura eſt mūdificare coꝛp⁹ ab humoꝛe illo malo cū medicamie illo hūte ipm educere: z da ei bibere de q̄nto in q̄ntū de tyriaca. cū. z. i. de ſucco ligritie mixto cū triplo ſui de aq̄ z tardet comeſtionē per octo hoꝛas: z poſtea comedat panē bn fermētatū in bꝛodio galline: vt pz in caphea z bibat de bꝛodio galline. Et epithima cutim cū ſeminibus mellonis excoꝛticatis: z floꝛibus camomille: quoꝝ ptes ſunt equales piſtatis z malaxatis cum aqua dulci: z tene deſuper omni die mutādo ipſum.

Ad excoriationē ex itinere

Ad excoriationez ex reſupinatione.

Ad excoriationez ex hūoꝛe.

¶De combuſtione ignis vel rei ardentis aque feruentis vel olei z ſimilium. Cap. lxvij.

Combuſtio ignis aq̄ z filiuz eſt ſolo ꝓ tenuitatis in cute acūtis cū mala ꝓpᵒne ꝓpoſita iflāmāte locuz: cui accidit cōbuſtio: z q̄ñq̄ accidit hoc in ptib⁹ oꝛis ꝑ ſūptionē boli calidiſſimi. ¶Et cōbuſtio q̄ñq̄ ve-

fleat: qñq; vlcerat ⁊ ꝓuenit eis vlceratio: qñq; vsq; ad carnē cum ꝓfundat: ⁊ qñq; remanet sola mala diſcraſia calꝫ ꝓter hoc ꝙ veſicet locus aut vlceret: ⁊ maxime qñ in ꝓncipio ſuccurrit cū rebus ꝓhibentibus veſicationē fieri: ⁊ iſta mala diſcraſia eſt cū ruboꝛe loci ⁊ inflāmatione: ⁊ doloꝛe: ⁊ qñq; ꝓtingit ꝙ cōbuſtio ab ipſo ꝑn⁹ veſicat: ⁊ qñq; ét vlcerat: ⁊ ꝓtē diſponit ad veſicādū vel ad vlcerādū: ⁊ qñq; locuꝫ vrit: ita ꝙ eſcaram facit. ¶ Dixit Ariſt. ꝓma ꝓbleumatū. ꝓbleumate. 55. calm ignis facit vſta ꝓſumēda: ⁊ deſiccando humidū ꝑeriſtēs: ⁊ ampule in cōbuſtiōe fiūt. ¶ Dixit Raſ. 14. ꝓti. q; locus exaſperat valde: nā inflāmatur ⁊ dolet: vñ declinant ad eum humiditates abundantes vt diſſoluātur que cum non ꝑñt diſſolui ꝓp nimiam cōdēſitatem loci illius eleuant ipm ſupꝛa cutem ⁊ cōgregantur ſubtus eum ⁊ fiunt veſice: ⁊ ideo qñ crepantur emanāt ab eis humiditates ille. ⁊ ſcias ꝙ qñq; cōbuſtio eſt parua: ⁊ quandoq; magna.

Et cura cōbuſtionis ignis aque vel olei vel alterius ſimilis eadē eſt: ⁊ cū eiſdem medicinis ipleꝫ ⁊ q̄ꝫ vis auctoꝛes aliq̄n videant appꝛopꝛiare aliquas earū cōbuſtioni ignis ⁊ aliq̄s combuſtioni aq̄ vel olei. Et hꝫ hoc circa dicta Aui. intētiones duas: q̄rū vna eſt ad ꝓhibendū veſicationē ⁊ vlcerationeꝫ q̄ doꝫ appꝛoximari anteq̄ꝫ fiat veſicatio. Et ſecūda eſt rectificare qō cōbuſtū. ſ. veſicatū vlceratum vel eſcaratū eſt: qñq; tñ adinuicem ꝓiungunt ambe intētiones predicte: vñ qñ ſolum mala diſcraſia inducit ꝓma intentio cōuenit que eſt ad ꝓhibendū veſicationem: ⁊ qñ veſicat vel vlcerat: aut eſcaram facit: tunc cōuenit ſcḋa. ¶ Et ꝓma q̄dē intētio ipleri doꝫ ilico poſt cocturam anteq̄ꝫ humiditates trahant: ⁊ ipſa q̄dē ipleꝫ cū alterātibus mala diſcraſiā calꝫ ⁊ cū doloꝛe ſedātibus: ⁊ cū cōfoꝛtātibus ⁊ exiccātibus ⁊ ſolidātibus locū cōbuſtionis: ne poſſit in altū eleuari. Impleꝫ ergo intētio iſta cū infrigidātibus ⁊ exiccātibus ſigillatim vel cōiunctim appꝛoximatis. ¶ Et qñq; neceſſaria eſt attractio humiditatū ad diuerſum ⁊ ꝓpꝛie qñ cōbuſtio ē magna. Dixit enim Alman. ſi combuſtio ignis eſt magna flōmetur eger ex ꝓte ꝓtraria vt deriuent māe ad oppm: ⁊ nō fluāt ad locū cōbuſtionis. Et ſilr Raſ. in diuiſionib⁹. ⁊ qdam dicūt in coꝛpe colerico eſſe neciū educere colerā ꝑ vomitū vel ſeceſſum ſm ꝙ locū cōbuſtionis indicat. Et dixit. aliq̄n in magna regimen ſubtiliandū eſt: ⁊ vt dicūt doꝫ declinare ad infrigidationē ⁊ ingroſſationē. ¶ In appꝛoximatione aūt infrigidantiū daf regula q̄ eſt ꝙ in ꝑn⁹ ꝓncipiāte ⁊ ſubito ante diuerſionē māe ꝓ eligant frigida intenſa: ⁊ ſed remota ab oi moꝛdicatiōe ⁊ pūctione: vñ dixit Raſ. 14. ꝓti. Dico ꝙ ꝓhibet fieri ampulationes cura facta cū rebus q̄ infrigidāt valde: ⁊ nō pungūt q̄ exequēda eſt in ꝑn⁹ paſſiōis: ⁊ Aui. dixit. ſunt neceſſarie medicine infridātes ꝑter qō aſſocieſ eis moꝛdicatio: ſꝫ poſt diuerſionē factā: ⁊ qñcūq; hūiditas maxime aliq̄ iam collecta eſt ſub cute ét ſi nō ampulet ifrigidātia fortia debēt vitari: ne poꝛos nimiū ꝓſtrigāt: ⁊ mām illā ꝓculcēt ⁊ ſint cā additionis doloꝛis: ⁊ inflāmatiōis ⁊ curſus hūiditatū: ſꝫ eligant infridātia debilia: ⁊ maxime cū lenificatiōe multa. Et ꝓpea dixit Almā. ſi ceciderit cōbuſtio ab igne: tūc ſtatim poꝛtet pānus infuſus in aq̄ frida vel ro. ſꝫ ſi doloꝛ aug mētet inde fiatq; foꝛtiſſimus: ⁊ nō ceſſet ꝑ talia infridantia foꝛtiter: tūc apponant vitelli ouoꝝ agitati in oleo ro. naꝫ ꝑ medicamē ē tēperate frigiditatis hñs vim alicui⁹ rarificationis ⁊ reſolōnis: ⁊ ē mirabile ⁊ exptū in ſedādo doloꝛē vehemētē accidētē ex ꝓbuſtiōe ignis. Et ex his pꝫ erroꝛ eoꝝ qui ſemp ponūt infrigidātia fortia in cōbuſtiōe ignis: imo vt dictū eſt q̄n iam repſerit mā ſiue veſicauerit: ⁊ ſiue vlcerauerit: ſiue nō doloꝛ eſt foꝛtis mitigādus eſt doloꝛ in ꝓmis: ⁊ maxime cū vitello ouī ⁊ oleo ro. vt dcm eſt. ¶ Sciēdū tñ ē. ꝙ aliq̄n doloꝛ ē adeo foꝛtis ꝙ exigit narcotica: ⁊ de ꝓueniētibus in hoc caſu eſt vngm qō ſic fit. ℞. ſief albi facti cū oleo. ʒ. ij. diſtēpera cū. ʒ. iij. aq̄ ro. ⁊ ʒ. i. ſempuiue: ⁊ petia infuſa i eis ſuperponaf ⁊ nō ꝓmittaf exiccari: ſed frequenter renouetur.

De ꝓma intētione q̄ eſt ꝓhibere veſicationeꝫ.

¶ Et Aui. dixit. ꝙ q̄ ſunt ſicut thus ⁊ glutinū ꝑinguia non ꝓueniūt ad illud: ⁊ ſilr olea nō ꝓueniūt i ꝓbuſtiōe ignis ſi admiſtrāt ſola: imo vt dicūt qdā ſi aliq̄ oleū i aliq̄⁹ medicis ponaf meli⁹ ē vt ꝓbus lauef: ⁊ vulg⁹ cōiter i ꝑn⁹ appōit oleū oliuaꝝ vel ro. multotiēs lotū. Dixit ḡ Hal. vbi. ē. cōbuſture ꝓuenit id qō ōiccat abſq; moꝛdicatiōe ⁊ abſq; vnctuoſitate. ¶ Et de medicinis exiccātib⁹ ꝓueniētib⁹ ad ꝓhibitionem ampulatiōis. dixit Pau. eſt illinitio cū ouo trito in coto douꝫ fiat ad modū vnguēti: qm̄ exiccabit abſq; moꝛdicatōe: ⁊. ē. dixit. ꝙ ꝓfert albugo ſola ſup lanā appoſita: ⁊ ſilr vitell⁹ ſolus ſup lanā. Et dixit Pau. fiat emplm. cū lēticulis coctis in aq̄ ⁊ aceto ⁊ ſuppōaf: aut fiat illinitio cū aq̄ oliuaꝝ ſalita: ⁊ empl̄ ex ipſis oliuis tritis cū farre oꝛdeo: aut tere ſumach cū aceto ⁊ empl̄a cū eo: aut miſce cinerē quē nō extinxerit aq̄ cū oleo: ⁊ cera ⁊ ſuppone ei. ¶ Et dixit Hal. vbi. ē. ꝙ pelles veteres q̄s eiiciūt coriarii de ſoleis: ⁊ alijs ſi ꝓburanf ⁊ terātur ꝓbuſture ignis ſanāt eā: ⁊ Pau. de eis dixit. ꝙ ꝓferūt cō buſture ignis veracit. dixit Iſaac ꝓuenit kimolea ſoluta cuꝫ aceto bñ lympharo. Et Dio. dixit. ꝙ gluté de coꝛiis vaccaꝝ diſſolutū in aq̄ ꝓhibet āpulas fieri ſuppoſita. Dixit Raſ. 14. ꝓti. ille cui coꝛpus fuerit cōbuſtū ſi voluerit ꝙ nulla āpula fiat terat gallā ad modū colliriꝝ: ⁊ ſepet eā cū aq̄ ⁊ añ q̄ꝫ ampule fiāt: fiat illinimētū cū ea: ⁊ dixit. ꝓbure folia myrthi ⁊ cinerē ipſi⁹ ꝓmiſce cū ouo cocto ⁊ ꝓhibebis āpulatōes fieri: qm̄ lo cū ifrigidāt ⁊ deſiccāt abſq; pūctiōe. ¶ Et ſiē vidē potes iter ꝓdictas medicinas ſūt aliq̄ ſil diſcraſiā alterātes calꝫ ⁊ deſiccātes māꝫ: ⁊ de iſtis ſūt poma cocta in aq̄: ⁊ cū aq̄ ro. mixta ⁊ ſuppoſita: ⁊ vidi mulierē q̄ ſuppoſebat coꝛrupta poma ⁊ ꝓtulerūt māifeſte: ⁊ ex eis ē illinitio fcā cū oleo ro. ⁊ aq̄ ro. ⁊ albumine ouī cū modica cāphoꝛa. Et qdā addūt modicū ceruſe: ſi mēbꝝ ꝓbuſtū ponaf ſtatim in vino tepido nō ꝙfundaf aduſtio: ⁊ in ꝓbuſtiōe aq̄ calꝫ vel olei ſuppōe pilos lepoꝛis minutim inciſos ſupaſpſos: ⁊ valēt ét ſi ſint vſti ⁊ ſuperaſperſit: ⁊ mire ſanāt: ⁊ in hac ꝓbuſtiōe ē ſal tritū cū oleo bullitū: aut nō bullitū: ⁊ ſup illinitū: ⁊ nō ſinit veſicari locū: ⁊ deꝛtilib⁹ i ꝓbuſtiōe ignis ē ſterc⁹ colūbinū in pāno lineo ligatū: ⁊ deide vſtū: ⁊ cū oleo ro. mixtū ⁊ inūctū: ⁊ miniū cū oꝛo ro. appoſitū nō ſinit locū veſicari: ⁊ veſicatū ét locum ſanat. ¶ Qꝛ ſi locꝰ veſicauerit: aut vlcerat⁹ fuerit: tūc dixit Pau. in digeſt medicis modice abſterſiōis q̄ nō calefaciāt: neq; ifrigidēt violētia: ⁊ ſilr dixit Oriba. ⁊. A. dixit. idigeſt medicis i q̄bus ē abſterſio q̄dā: q; modica cū exiccatiōe q̄dā nō magna ꝑter q̄ꝫ moꝛdicēt: ⁊ cū hoc oꝛ ꝙ ſint tēperate in calitate ⁊ frigiditate. Dicūt. debēt eē pauce abſterſiōis ⁊ exiccatiōis: vt ñ ſint moꝛdicatiue: ⁊ ſufficiāt abſtergere hūiditatez ⁊ ſoꝛdē: ⁊ exiccare virulētiā: ⁊ debēt eē tēperate i calitate ⁊ nō augeāt diſcraſiā ⁊ tēperate i friditate potētiali: ⁊ ét actuali vt nō ledāt vlc⁹. ¶ Et de iplētib⁹ intētionē ꝓdictā. dixit. A. ſi kimolea ⁊ lutoꝝ gīa exiccatiua: ⁊ lētes decocte: ⁊ icauſtrū induꝫ exponūt qdā. i. aq̄ decoctiōis ſumach: dōec denigref ad modū icauſtri: cui poſtea adiūgif alumē: naꝫ ſic ꝑpata denigrat pilos ⁊ coꝛia. ¶ Dixit Pau. veſice in qb⁹ ꝓtinef aq̄ icidanf: ⁊ emittaf hūiditas ab eis. Quidā tñ modernoꝝ ꝓhibēt icionem eaꝝ. Veſicis icifis ⁊ aq̄ ab eis abiecta ⁊ eiecta. Dixit Pau. fiat vngm cū aq̄ ro. ⁊ oleo ro. calce lota kimolea ⁊ albumine ouī ⁊ mirabile erit: ⁊ ꝑ pōi loco kimolee ceruſa. ¶ Dixit Raſ. 14. ꝓti. dico. vngm albū meli⁹ eſt alijs: qm̄ iſtō vngm iuxta rōnē ē ſtipticū dulce ⁊ vnctuoſū lenis ſbe ⁊ vehemētis exiccatiōis abſq; pūctiōe. Ungm albū ſic fit. ℞. olei ro. ʒ. iij. cere. ʒ. ij. ceruſe q̄ꝫ ſufficit ad ico: poſtēdū ⁊ iſpiſſandū: ⁊ in fine addanf ouo albumina ouoꝝ. ¶ Dixit Hal. vbi. ē. ſi vlcus fiat nihil ꝓſit ei magis q̄ꝫ vngm calcis. Et. A. dixit: maioꝛ rex ad illud eſt vngm calcis. Et Almā. caꝰ de cōbuſtione ignis ponit vngm de ceruſa: ⁊ dixit ipm valere in ampulatione: ⁊ deſcripſit vngm de calce ⁊ laudat ipm ad vlcerationeꝫ. ¶ Ungm de calce qō eſt vtile. ℞. calcis albe nō extincte. ℔. i. ⁊ abluaf cū aq̄ veri frigoꝛis ꝑ multas vices: dōec tota calcis

acuitas amoueat: postea ieiunet cū .3.iiij. olei ro. 3.iij. populeon. 3.iij. aque ro. 3 liniat ex eo petia: 3 supponat: nam sanat vehementer: 3 escaram etiā si ipsa affuerit remouet. ¶ Ait Raſ. 14. 9ti. dico radix lilij optime cōfert cōbusture aque bulliēris: qm̄ filis cōbustura idiget medicamine colligēte in se absterſionē 3 exiccationē tēperatā. ¶ In vlceribus vero factis ex cōbustura. dixit Raſ. vbi. s. emplastrū fiat de porris tritis: aut tere portulacam cum farre. s. ordei 3 empl'a cum eis. Et Aui. dixit. locis vlceratis ꝑferunt porri clixati: 3 hoc est verū si nō fuerit in loco inflāmatio. aut portulaca cū farre. s. ordei: qm̄ far qm̄ ꝓficit absolute suppōit ꝓ farre ordei: 3 hoc si locus inflammatus fuerit. ¶ Dixit Raſ. ibidē. volue sup stercus colūbinū pānū: 3 cōbure illū: deinde tere cinerē illū cum oleo 3 illine cum eo: qm̄ est mirabile valde. Et Aui. dixit. cōburat fimus colūbinus in lineo pāno: donec accendat 3 lineatur cū oleo quod est mirabile. ¶ Et dixit Raſ. ibidē. 3. cinis tamarisci deſiccat omnia vlcera difficilia 3 ꝓprie accidētia a cōbustione ignis. ¶ Dixit Aui. qm̄ res indiget vtroq3 regimine sil'. s. ꝓhibitione vesicationis 3 curatiōe cōbusti: vt qm̄ pars fuerit cōbusta: 3 ps nō vel vtroq3 regimine. s. infrigidationis 3 exiccationis: qz intētio est ad malā diſcrasiā: 3 ad partē cōbustā: tunc regat cū infrigidatiuis ꝓius: deinde si indiget ſcā intētiōe fiat: qm̄ ꝓius oꝫ amoueri mala complo q̄z fiat ampulatio 3 curatio vlceris: nō. n. pōt ista cura ꝓficī: nisi mala cōplo abijciatur in ꝓmis: sunt tm̄ q̄dam que ꝓueniunt vtriq3. Cui dixit Dio. q succus cauliū mixtus cū albumine ouoꝝ suppositus sanat: ꝓuenit ēt hoc añ ampulationem: qm̄ alterat dolorē mitigat 3 ꝓhibet ginari vesicationem. ¶ Dixit Raſ. 14. 9ti. auctoritate Gal. antimoniū mixtū cū aliq̄ pinguedine receti 3 suppositū cōbusture ignis ꝓhibet vllā fieri in loco cicatricem: 3 ſimiſceat cū cera 3 modica parte ceruſe plumbi cōſolidat totum vlcus qō fit ex cōbustura ignis. Si cicatrix i loco remānerit. dixit Raſ. antimoniū mirtū cum ceroto 3 oleo 3 cera remouebit cicatricē. s. pulchrificabit eam. Dicunt. q cicatrix ex cōbustura remanens indiget emollientibus tm̄: 3 ideo butyrū 3 oleum ſiſaminū inuncta meliora sunt alijs ad removendum vestigia coctura. ¶ Si ex combustione facta fuerit escara in loco abijciatur cum eis q̄ escarā cauterij remouēt: deinde ꝓsolidet vlcus. ¶ Aristo. autē ꝓma ꝓbleumatum. ꝓbleumate. 55. querit ꝓp quid calidū soluit. i. curat vſta ab igne: et soluēs dixit. cām esse: qz calidum ignis facit vſta deſiccāda: et ꝓsumendo humidū ꝑeristens in mēbro: et calidū iterū curat illud vſtū deſiccatum liquefaciēdo paulatīne humidū: qō in te fugit in vſtione: 3 ipm vel aliud humidum mēbroꝝ circūſtātiū ad locū vſtionis trahit quo siccum vſtū humectat: vñ curat. Et ex hoc vbo Ay. qdā dicūt. q si cauterizatus appropinquet mēbrum cauterizatū igni leui inde recipere iuuamentum: 3 sic etiam experientia approbat.

¶ De vulneribus venenatis. Cap. lxviij.

Vlnera venenata qñq3 inferunt ab aialibus venenosis pungēdo vel mordendo: vt dictū est de eis sufficienter in sermone quarto tracta. de venenis. vbi ēt dictum est de cura vulnerum ex morsu aialium non venenatoꝝ: aut punctura animum ꝓuenientium: 3 ad illum tractatum ꝓpter ipsoꝝ cura recurrendū est: 3 qñq3 inferunt ab aliquo instro incidēte vel pforāte: vel qūlibet ſoluēte otinuū: 3 ſpecialiter a sagitta qō est: qz de ꝓsuetudine malo ꝓ est maxime inuenenare sagittas. Et qñq3 sunt vulnera illata ab instro nō venenato: sed postea maliuolus hō supimittit venenum. ¶ Et signa vulneris venenati sumunt ex accidētib9 malis que sequunt de ꝑtratione virtutis: tremore cordis: 3 defectione: 3 debilitate membri in quo fuerit: 3 sumuntur ex eis que apparent in ipso vulnere 3 circuitu eius de liuore 3 denigratione: est enim caro venenata mali coloris fusca 3 quasi sit caro maligna.

Et cura eius est duplex regimen. s. vle 3 particulare: 3 vle existit in resistendo venenositati 3 ꝓhibendo cor 3 membra nobilia a receptione nocumenti eius que cōpletur cum eis que dicta sunt supra allegato tractatu de venenis. Et Auicē. dixit. q galbanum est tiriaca venenis q̄ imbibunt sagittas qñ bibit cum vino. Et Ser. dixit. q assa qñ bibit: 3 cū ea ēt linit ꝓfert vulneribus q̄ fiunt cū sagittis venenatis: qz ex ꝓfundo attrahit ad exteriora venenū. Et cōſtan. dixit. q lapis magnes est optimus his q venenato ferro sunt sauciati. Et Sera. dixit. de hoc lapide qñ qs vulneratur ferro venenato teras lapis magnes: 3 detur de puluere eius in potu: qz facit exire venenū ꝓ secessum 3 egestionē. Et cōſtā. dixit. q deꝫ ex eo exagiū. 3. cū vino. Et Alber. magn9 dixit. detur ex eo a. 3. i. vsq3 ad. ij. cū vino: 3 nō plus: qz interficeret. Et qdam dīxit. deꝫ cuz mellicrato. ¶ Valet ēt pulmo quis mixtus cū aliqbus vnguētis 3 supapposit9 vulneri: valet etiā supaſpersus ei absq3 vnguentis. ¶ Particulare āt regimen versat circa ipm vulnus: 3 opz vt festinet in extractione sagitte: vel alterius: cuius vis instri venenati q̄ztum possibile est: ita ēt vt non dimittat ēt vno momēto si fuerit ple illud: qz mors eius in mēbro est cā mortis: 3 instro extracto: 3 dum vulnus in venenatione sua est recēs: 3 adhuc cū sanguine suo: opz vt incipiat 3 trahat venenū ex loco q̄ztum ple est ſuctione vulnerū ex ore alicuius vilis ꝑsone cū puſtione q̄ ꝓuenit sugenti: aut cū supapposition ani alicui9 pulli vel colūbini vel p mediū ſciſſi: aut cū ſuctione facta cū ventoſis: aut cū suppoſitione medicinarū attrahentiū: sicut dictū est in tractatu ſuperius allegato: 3 si vulnus sic nō fuerit recens scarpellet 3 ſanguificet: 3 fiat vt currat ex eo sanguis plurimus post cuius cursum apponant medicine venenum ad se trahentes. 3 nō dimittat venenū ꝑfundari iuxta posse. ¶ Deinde his factis. dixit Albuc. opz vt cōcaues carnem totam in qua est venenum si est tibi possibile illud. Et Aui. dixit. opz vt concauet 3 ſeparetur caro venenoſa ex alteratione sua. i. tota q̄ztitas eius q̄ est alterata veneno: 3 ſeparet tota a carne sana: 3 hoc inq̄ztū est ple: 3 vbi possibile est illud: in vulneribus. n. que penetrāt ad mēbra intrinseca vel q̄ multum ꝑfundant in intrinſecis: vel ex qbus non pōt extrahi sagitta non pōt amoueri totū qō corruptum est a veneno: quapp hmōi vulnera ꝑm plurimum interficiunt: 3 rarо fit euaſio eius ab eis. ¶ Amoto aūt corrupto 3 venenato. dixit Albuc. cureꝫ vulnus cū eo qō ꝓuenit ad illud: qz cura eius est: sicut cura aliorū vulnerū: verūtñ non est festinādum in ꝓsolidatione eius: sed diu teneat apertum. Referūt cōiter hoies q vulnus illatum a sagitta vel alio instro venenato cū veneno vocato medicamē sic dicto per antiphraſim: qz medicamen nō hz: necessario interficit: qdam tñ moderniorum dicunt esse in nostris partibus arbustū ſilueſtre habentez folia ſimilia folijs lauri: sed non sunt odoriferа: 3 hz ramuſculos 3 virgultas tendētes ad rubedinē: 3 in nostris partibus deferꝫ cum alijs lignis ad ignē accendendū 3 cale faciendū, clibanos: 3 nro idiomate vocat 3 dicunt qō puluis foliorū eius superaſpersus dictis vulneribus: ac etiam quibuscūq3 alijs vulneribus venenatis sanat ea.

¶ De verberatis 3 percuſſis cum virgis 3 ſuſpenſis in patibulo. Cap. lxix.

Verberati siue flagellati 3 percuſſi in patibulo ſuſpēſi: 3 ſimiles his si post predicta remanserint cum dolore 3 ponderositate ſtupore vel inhabilitate ad motum curari debent cura contuſionis siue attritionis lacertorum. ¶ Et opz vt si res magne fuerint: vt ſanguis minuat flōmia ſcarificatione vel ſanguiſugaꝝ appoſitiōe ex locis diuertētibus: nā si predicta fuerint in mēbris ſupioribus fiat ſanguinis minutio ex inferioribus 3 ecōuerſo: 3 post ſanguinis eūationē mūdificet corpus cū medicinis hītib9 ſanguinē mūdificare, ppe cū caſſiat. māna 3 reubarbaro. reubarba

rū.n. ꝑtetatē hz in hoc casu: z oz vt subtiliet regimē eoꝝ
z ꝓhibeant a carnib⁹ z vino z oib⁹ cibis multiplicātib⁹ san
guinē: iz dixit. A. cib⁹ eoꝝ fit ex cicerib⁹ excoriatis ōcoctis
in aq̄: z qdā dixerūt. si decoquant in iure pedū castratorum
alio iure viscoso aut vitulino: qm̄ cibi z medicine eoꝝ sumē
de debēt hre de viscositate. Et dixit. A. oenk eis in potu me
dicine q̄ dank his q offendūt se ad lapidē vel rē durā: aut q
ceciderūt ex loco alto ꝛc. Et ꝑtie dixit. A. bolū armenū. z
qdā dicūt vtrāq; ꝙsolidā ꝓuenire. Et dixit. A. q reubarbaꝝ
z.ss. ꝓiūgank. s. equalr: z de ꝓiūctione ambaꝝ dek in potu.
ʒi.ʒ. cū aq̄ calida. Et qdā exhibēt puluerē q fic fit. ℞. reub.
myrrhe. aā. p. i. lacce mūdate: rubee tincto⁹ boli ar. z terre
sigillā. aā. p. ʒ. dosis est a. ʒ. ij. vsq; ad q̄tuoꝛ cū aq̄ infusionis ci
ceꝝ. ¶ De medicinis ât applicādis ab ex. dixit Raſ. 14. ꝓti.
supponak eis pellis ouina: aut arietina nouiter excoriata
adhuc calida: z erit eis melioꝛ alijs medicinis: qm̄ i vna die
z sola vna nocte ꝙsolidat vestigia ꝑcussionū z dissoluit san
guinē mortificatū: z ē medicamē. ō. 4. ō simplici medici. Et
Aui. dixit. de eis q̄ supponunk melioꝛ res ē vt sumak pellis
ouis excoriate statim: z dū est cala z humida inuiscet super
locū z dimittak sup eo: z nō ide remoueak: fortasse. n. sanat
eū in die scō: z qñq; dissoluit apa z ꝓhibet putrefactionē:
z ꝑtie qñ puluerizak sub excoriata aliq̄tulū salis vehemē
ter triti. ¶ Et Raſ. vbi. ō. dixit. fiat lotio salis: aut fiat ō pul
uere olibani: aut de vase figuli nouo z trito. Et. A. dixit. de
his q̄ puluerizank sunt nasturtiū tritū: z semē apij z silia. Et
dixit itez. sumank merdasengi: z cerusse ptes eq̄les: z fiat ex
eis cerotū cū oleo ro. z cera: q̄ fiat illinitio sup ptes ꝑcussas:
aut fiat ō dragagāto z ceroto ptib⁹ eq̄lib⁹. ¶ Qñ vō vbera
vel ꝑcussiōes cadūt sup aliq̄ō vnū mēbrū. ℞. sulphuris z sa
lis. aā. ptes eq̄les z terank z miscеank cuz ouplo mellis: aut
decoquant cū eo: z est melius z supponak: est. n. valde vtile:
z cōferens ēt attritionib⁹ neruoꝝ z lacertoꝝ ꝑ casum vel
obulationē eueniētibus: z si tumoꝛ in mēbro ex flagellis ꝑ
cussione vel casu acciderit vitellus oui sup lana extēsus sup
ponak. ¶ Quidā aūt post flōmiā vngunt loca ꝑcussa a fla
gellis cū oleo ro. mixto cū pulnere boli ar. z myrrhe: nā mi
tigat doloꝛē: z locū ab apatione defendit: z trāsactis diebus
tribus vel q̄tuoꝛ inungunt cū oleo ꝙrino: vel sambucino ca
lido: z postea in ꝑcessu cū vnguēto qō sic fit. ℞. resine. ʒ. iij.
cere. ʒ. i. ʒ. z pone in cacabo ad ignē: z cū liquefacte fuerint:
adde terben. ʒ. iiij. z olei cōis. lib. i. fenugre. z thuris. aā. ʒ. ij.
z bulliant aliquātulū: deinde cola z cū eo mane z vespere aq̄
cibū inunge. ¶ Quidā querūt nō sentire doloꝛē ex verberi
bus ꝑcussionib⁹ vel flagellis: hoc aūt facere pñt narcotica
locis flagellādis prēucta vel emplāta: donec sensus bñ stupe
fiat: z deinde suppone res stipticas cōsolidatiuas z indura
tiuas carnis vbera recipere debētis. ¶ Et q̄dā hoc dicunk
facere cum ꝑtietate: sicut est vt dicit macer erucha. Jngt. n.
mira loquoꝛ cū vino largius hausta indurare dicūt hāc ꝓtra
verbera sensum. ¶ Audiui a fidedignis q̄ in cipro erat hō
q̄dam vilis q̄ pro paucis denarijs tolerabat ꝑcussionē in pe
ctoꝛe suo cū lapide vel alia re graui z ꝓtūdēte ēt magis forti
ter ad volūtatē ꝑcutiētis pectoꝛe nudo. ¶ Dixit Auic. si re
māserit vestigiū in loco verberato line ipm cū arsenico. i. au
ripigmēto z lapide piperis. s. mixtj cū oleo ro. z si ē neċe re
curre ad capl̄z de sāguie mortificato. i tractatu decoratiōis.

¶ De casu z offensione z vulnere intrinsecoꝝ ex eis. Ca. lxx.

CAsus ex loco alto z offēsio siue allisio ad
rē durā lapidē terrā lignū z simi
lia: aliq̄n cōtingit cū lesione solū ʒ in mēbris ex
trinsecis z curak cura verberatoꝝ z flagellato
rum. Si tñ fuerit cū vulnere ꝙtusiōe vel fractu
ra: tunc curari oz sicut in ꝑtijs capitulis scriptū est. Et qñ
q; ꝓtingit cuz lesione intrinsecoꝝ absq; manifesta lesione in
extrinsecis: iz hoc raro accidat: z qñq; accidit cum lesione
vtroq; z est illud quod est ꝑm plm. ¶ Dixit Aui. in casu
z offensione timoꝛ est: z hoc ideo q; ledunt z impediūt coꝛ
pus cū cōtusione que inde. s. ꝓuenerit extrinsecis mēbris
carnosis: z cum attritione. s. que inde ꝓuenerit mēbris in
trinsecis neruosis. sup. z cum fractura. s. que ide ꝓuenit mē
bris ouris z ossuosis: z in eis timoꝛ est ꝓ solutionem conti
nuitatis accidentē ex ipsis in visceribus. i. carne eoꝝ: aut pā
niculis ipsoꝝ: aut neruis: aut venis magnis existentibus in
eis: z est in eis timoꝛ itez ꝓ vehemētiā doloris eueniētis tā
intrinsecis q̄z extrinsecis: ne q; magnus est dissoluat aut fa
ciat euenire apa. z itez accidūt aliq̄n ex casu z offensione no
cumēta magna de incisione lateris cordis aut stōi z moꝛitur
statim: z qñq; accidit vt retineak vrina z egestio: aut egre
diak inuolūtarie: z qñq; accidit sanguinis vomitus. sup. aut
eius fluxus ꝑ cessum vel vrinam: z qñq; fluxus sanguinis
nariū vehemens ꝓ incisionem venę in capite: aut epate: aut
splene: z qñq; accidit aptio vētris. s. alicuius termini vētriꝰ
sed maxime vētris inferioris: z qñq; accidit strictura anhe
litus: z absisio vocis: z locutionis. sup. z qñq; accidit alie
natio: vel obliuio: vel scotomia: vel tenebꝛositas: aut alia cō
similis lesio: z diuersitas in nocumētis ꝑdictis ꝓuenit ꝑ
diuersitate mēbroꝝ intrinsecoꝝ: q̄ ledi contingit in casu z
offensione: z qñq; accidit in mēbris extrinsecis nodus in lo
co ꝑcussionis. ¶ Dixit Gal. z ponit. 15. ꝓti. pueri saluank
in casu magis q̄z viri ꝓ paruitatē coꝛpoꝝ ipsoꝝ. Et Auicē. Prona
dixit. quāto coꝛpus est maius tāto timoꝛ est in eo vehemen tica.
tioꝛ ppea q; est grauius: vñ in casu vehemētius allidit ad la
pidē vel ad aliā rem: z ex hoc ꝙtingit q; nō accidit infantib⁹
in casibus eoꝝ de lesione. s. trñ q̄ztum accidit de ea pubescen
tibus z puectis. ¶ Notāt z bñ. q; qñ nocumētū ꝙtingit ex
hoc q; coꝛpus cadit: z allidit sup rē duram: tūc coꝛpora ma
ioꝛa: q; grauioꝛa: magis leduntur q̄z minoꝛa: q; leuioꝛa: ꝓ
quā cām ēt contingit q; in sūi casu z allisiōe coꝛpora pigmia
magis ledunk macris: z qñ nocumētū ꝙtingit ex hoc quod
coꝛpus ouꝝ cadit sup coꝛpus z allidit ad ipm: tunc coꝛpora
mollia tenera vt pueroꝝ z coꝛpora macra minus leduntꝰ: q;
minus resistūt rei cadēti z allidēti: z ex his habet solutio ꝑ
bleumatis q̄ querit q̄re infantes z pueri minus tolerāt ver
bera q̄z ꝓuecti. ¶ Dixit Oribasius. scire debes in eo q; ca
dit de loco alto dispōnes mēbroꝝ z principalium z ingrere
eas: z dispō cerebꝝ cognoscit ꝑ effectus volūtarios ad mo
tum z ꝑ alterationem mētis: z dispō coꝛdis ꝑ pulsum si acci
dit apoplexia: ꝓriuak tūc anhelitu: z patiet tūc coꝛ aut cere
brū z dispositio epatis cognoscit per vrinam z fluxum san
guinis: z dispositio stōi ꝑ egestionem z vomitū. ¶ Dixit Ju
deus. Qui cadit aut ꝑcussus fuerit: aut punctus fuerit z pa
titur silentiū post illud inclinate capite z deficiēte anhelitu
aut coloꝛe eius declinate ad citrinitatē: z fröte eius desudan
te z facie statim moriek: sed si vomuerit sanguinē cū cibario
salubꝛioris ꝙditionis erit: z si de casu accidet vitium: vñ vi
rescet facies z inclinabit caput statim moꝛietur q; caput eri
getur. ¶ Et Auic. dixit. ille cui aduenit offensio: aut casus:
aut aliud: vt ꝑcussio vel pūctio z abscindit sermo eius: z in
clinak: siue flectitur caput eius: z arescit anhelitus eius z fu
dat frons eius moriet statim. Et dixit Aui. q̄n accidit ei: aut
pūctio: aut vberatio. supp. aut aliud ꝑcussiōe clamosa. i. ma
gna faciēte sonitū in hoꝛa ꝑcussionis: z sequit vomitus san
guinis in hoꝛa. i. statim post: z lenitas nature. i. fluxꝰ vētris
moriet: z melꝰ. i. minꝰ malū est: z si emanat illuꝫ sanguinē ꝑ
mixtū ꝓprie cū cibo. ¶ Et dixit Judeꝰ. si in cadēte fiat apa:
z deide deficit apa: z mitigatur doloꝛ eius: deinde emittitur
colera rubea ꝑ vomitū moriet statim. ¶ Et Aui. dixit. si illō
q̄ appet. s. mēbrū extrinsecū cui accidit casus vel offensio tā
apatū fuerit: deinde occultatur apostema post illud z delite
scit z post delitescentiā eius euomit sanguinē: aut saniē mo
riet statim. s. in paruo tpe subsequenti: qm̄ mā que fecit apa
exteriꝰ q̄ delituit transiuit ad interioꝛa z nobilia mēbra: z
ibi fecit apa magnū: vel exiturā magnaz q̄ postea fit boma

terupta vomitum causat sanguinis vel saniei: z mortem inducit: siue per viam suffocationis: siue per viam exhalationis spiritus. ¶ Et dixit Aui. ille q cadit super planitiem. i. p planū: ita q totum corpus allidit ad terrā: z deinde ex eo currit sanguis plurimus: tūc necessariū est: vt apetur z moriatur. ¶ Dixit Raſ. 15. pti. si in casu vel offensione sup spondilibus spinalis infestet nuca accidunt inde accidētia mala sed si hoc accidit in spondilibus colli interficit. ¶ Dixit Hyp. 7. affo. Quibuscūq; cerebrum cōmotū fuerit ab aliqua occasione vt casu vel offensione necesse est sine voce fieri statim. ¶ Et Auic. dixit. ille qui cadit supra caput suum vel offenditipm ad lapidem multotiēs nō loquit ꝓpter lesionem factam in cerebro: ad quā sequit lesio in sensu z motu volūtario: z cōicato nocumento neruis sensitiuis z motiuis: vnde stat talis offensio sic sine sensu z motu: sicut apopletic⁹: z cū remanet iste offensus sic vsq; ad tertiū diem: neq; minuitur: neq; addit lesio eius: tūc laudat: z vt dicunt quidam bonus signū est: vel laudat melius: q; nō est in totū signus mortis: z tūc ad iudicandū expectat vsq; ad septimū. z rō est: q; talis egritudo est peracuta: z iō dz iudicari in septimo qui est terminus pacutaꝝ: dz aūt de tali sic cadente vel offenso fieri iudiciū hoc mō: si non addit ad lesionem eius post tertium diem: sed potius minuit: tūc saluabit: vel cōualescet in septimo. Si vō addit lesio: tūc morietur in septimo. Et q̄ocūq; res ꝓcedat. dixit Aui. nō moueat hic ante illud. i. ante septimū cū aliquo. Dicūt qdam. nec interius: nec exterius approximato: nā nullū medicamen ꝑm eos dz ei approximari: sed dz relinqui regimen nāe: alij tñ dicunt q Aui. solū intellexit de medicamine solutiuo vel digestiuo: vel q̄olibet incitatiuo nāe: z hoc vt nō diuertat per illud nā a pugna quam hz cū morbo: sed tñ iuuari pōt nā diuertendo a capite flōmia: z alijs diuertionū modis extrinsecus approximatis: z pōt cō fortari caꝑ cū applicatōe stipticoꝝ. ꝑpe cū oleo ro. inūgēdo. z totū hoc fit vt ꝓhibeat flux⁹ māeꝝ ad supiora z apa cerebri. ¶ Dixit Sal. z ponit vbi supra. si post casum sup locum egredit glandula. i. nodus ꝓpter tuuc noli tardare in curatione ipsius ne magna fiat: sed cura ipsum cum plūbo supra posito ei z emplastrato cū ligatione ne magna fiat. Et Aui. dixit. q glandule multiplicant in casibus z offensionibus z verberationibus: z est necessariū vt succurrat eis cū eo q̄ narrauimus loco suo. ¶ Ad cognoscēdū aūt an locus exterior offensus sit neruosus vel carnosus opz attēdere ad colorem eius: nā dixit Aui. cū locus casus illius qui cadit nō rubet: tunc locus est neruosus. sup. z si rubet est carnosus.

Cura tam gñalis q̄z spālis nocumētoꝝ eueniētiū ex casu offensione z filūbus duplici complet instro. s. dieta z potione. ¶ Et dieta qdē ꝓsistit in ꝓhibitione vt nō perueniat ad loca offensa aer frigid⁹ oino: nec ēt intense calidus: z vt nō moueat patiens ipsa loca iuxta posse: sed ea in quiete teneat: z vt dormiat sup ea: z cibus z potus subtiliet multū cū ꝓhibitione vini z carnis z filium: z Aui. dixit. melior cibus ex eis est mes. i. pira vel faseoli z cicer: q; cum hoc q nutriunt cōstringunt z ꝓsolidant: z mūdificāt viscera. s. per vrinam educēdo que astringunt. sup. z ois alius cibus hūs cōsimiles virtutes: qdā ꝓcedunt ptysanā ordeaceā factā i decoctione ꝓsolide: z expedit vt iuuet in expulsiōe superfluitatis si expedierit cum crysteri lenitiuo subtili. i. parue q̄titatis si cut dixit Aui. ¶ Potio vero diuersas hz intētiones ꝑm diuersitatē nocumētoꝝ casui z offensui succedētiū: primum q̄ ꝓsiderandū si nocumentū nō apparuerit: nisi in extrinsecis: z si qdē in ipsis sola fuerit ꝓtusio: tūc dixit Auic. ponat sup ipm z astringat ipm medicamē ꝓsolidatiuum: z nō intellexit q supponat pus: q; hoc iam ꝓhibuit in capl'o ꝓtusionum vt supra patuit: iz dz esse mixtū cū virtute resolutiua z mollificatiua vt ibi patuit: z si nocumētū est vulnus absq; cōtusiōe: aut esset ossis fractura: aut dislocatio: aut sanguinis fluxus: tūc vnūq̄q; curet cura sibi ꝓpria dicta in locis suis: z cū hoc modo curationis. dixit Aui. opz vt curās hūc casum. s. hāc ꝓtusionē vel hoc aliud nocumētū extrinsecū firmet. s. hanc curam in hoc donec videat q̄ interius nō est cā z lesio apparēs. alīs. ꝓperās ad ꝓditionē z mortē egri sup. an apparеat: z ꝑm illud q̄ apparet de dispōne intrinsecoꝝ ꝓcedat: nā si appet res ad ꝓditionē vel alia quācūq; lesionē magnā. sup. siue a ꝑn⁰ apparuerit: tūc oz vt ꝓperet medicus ad curationē z flōmet: z administret lene subtile: z oibus modis q̄bus ꝓhibeat a loco offenso mās fluētes z q̄ parate eēnt fluere: z deinde festinet vt stringat locū. s. intrinsecū lesum. s. a ꝓtusione z opilet fissurā. s. si lesio fuerit cū solone ꝓtinuitatis: hoc vt retineat flurū sanguis: z in his verbis suis ꝓperet z festinet Aui. excitauit medicū vt oi mora z oib⁹ ꝓpositis inducijs cū oi industria ingenio z sollicitudine deueniāt ad curā nocumētoꝝ intrinsecoꝝ ex casu z offensione ꝓcedētiū: z vt dicūt qdā nō solū q̄ apparēt in ꝑn⁰ vel post: iz ēt in oib⁹ casibus z offensiōib⁹ z pcussiōib⁹ z saltib⁹ flagellationib⁹ suspitionē ꝑstātib⁹ de intrinsecoꝝ lesiōe. ¶ Curat āt cōtusio intrinseca. dixit Aui. cū medicinis opilātib⁹ ꝛglutinātibus incarnātibus z mollificātibus. sup. z resoluētibus z in hoc voluit q medicine ꝓtusiōis intrinsece habeāt easdē vtutes q̄s hūt medicine ꝓtusionis extrinsece z vltra eas habeāt opilationē z ꝛglutinationē z incarnationē: z hoc maxime hz veritatē q̄n ꝓtusio intrinseca est cū manifesta solone ꝓtinui z fluxu sanguinis: opz vt ꝓsolident: z incarnent z fluxū sanguis ꝓstringāt: z q; in fluxu sanguis aliq̄n portio eius cadit in ꝓcauitatē aliquā intrinsecā: in q̄ manēs posset ꝓgelari: z incipit parua facere accūtia: iō oz intēdere ad ꝓhibitionē ꝓgelatiōis ipsius: z dissolonē ꝓgelati. ¶ Et iste qdē intētiōes cōplent cū medicinis ab int⁹ z ab ex̄ approximatꝫ. ¶ De medicinis aūt ab ex̄ approximatis sup loco offenso. dixit Aui. albecretē. i. medicine aromatice stiptice vt mastix xiloaloes calam⁹ aromatic⁹ myrrha gallia muscata: z silia: tales. n. medicinas laudauit Alman. lib. 6. capl'o de casu z pcussione. q̄n cū stiptice sint ꝓstringūt z ꝓsolidāt z cū aromaticitate ꝓfortāt mēbrū vt recipiat: z cū sua caūtate resoluūt. Et de euaporantibus bonis sunt folia cypressi decocta cum sambuco. s. in vino stiptico z folia alketil. i. tamarisci masculi: z alia lra hz: z folia altee: z est ēt bona: nā ipsa ꝓfert leniēdo z resoluendo. Et dixit. de ꝛglutinātibus bonis est sarcocolla: z dixit. vestimēta. i. pānī de lino noui z mūdi: q̄n decoquuntur in aceto. s. diu: z fit cū eis exꝑssis cataplasma supra locū cōferunt: q; ꝓsolidant rōne siccitatis aceti z ꝓhibēt sanguinē coagulari: imo z coagulatū dissoluunt rōne aceti cuz incisione: z subtiliatione sua: z hoc ēt mō cōfert lac acetosū. ¶ Dixit Raſ. 15. pti. farina fabaꝝ cocta cū farina ordei. s. in vino stiptico est vtilitatis perfecte apati ex pcussione accidēti: z cōtusioni magne: z si ex casu z offensione accidat tortura in aliquo articulo. Dixit Aaron. coquat sumach i aqua: z decoctio eius embrocet sup articulū: z non faciet apa. Et Cōstan. dixit. q lactuca trita z superposita loco torture dolorem statim tollit. Et de conuenientibus est vt sumātur rose z nux cypressi: mastix acatia lota myrrha aloes z puluerizētur: z puluis eoꝝ cōponat cū laudano: z puluis malorū acetosorum coctorū vino cocto: aut cum laudano z succo plantaginis: vel succo foliorū cypressi: z oleo de lilio: z fiat emplastrū q̄n calm loco superponat. ¶ Dixit Aui. Amigar. i. bdellium q̄n cum eo fit emplm aut bibit ineſt ei ꝓprietas bona in fractura z dislocatione z cōtorsione z verberatiōe z casu z offensione: ipsum enim sanat z incarnat velociter z sedat dolorem: z si fuit hūs vehementem fracturaz indurat eā: z forte facit. ¶ Et de medicinis opilantibus ꝓueniēt⁹ in hoc casu acatia est mirabilis: z cōuenit intus z extra approximata: z silr cōuenit mūmia de qua dixit Ser. q ꝓfert magnis quassationibus z fracturis que fiunt in interioribus corporis z exterioribus: z hz ꝓprietatē sedandi z dolorem q fit in fracturis quando sumit in potu aut linit cuz ea. ¶ Et

Cura ꝓtusionis intrinsece.

Aui.dixit.de medicis melioꝝib⁹ z magis añcedētibus. alꝫs. in bonitate est mūmia pura sūpta cū oleo sābucino z vino. Et dixit.alumē iamenū ē ex eis:quoꝝ iuuamētū ē maximū: z arsenico.i.auripigmēto est virt⁹ mirabilis in oia q̄ sūt necessaria de incarnatiōe z resolutiōe sanguinis:z ꝓhibitione nocumēti cū in potu sumīt:z lutū.s.bolū armenū z terra sigillata:z silr oia iuuatiua sūt qñ sumunt singulariter vel cōiunctim cū sirupo acetoso. ¶ Et de medicinis sumēdis ꝓueniētib⁹ interius.dixit Mesue est reubarbaꝝ:sanat enim rupturas intrisecas:z succ⁹ cōsolide bibit⁹ cuꝫ oximelle sānat eas quassatiōes intrisecas:z sanat eas.ʒ.i.puluꝛis folioꝝ ʒ betonice cū bibiꝛ cū idromelle:z valet puluis huiꝰ.℞. mūmie.ʒ.ij.reubarb.ʒ.i.rubie tinctoꝝ.ʒ.i.ʒ.dosis eiꝰ sit.añ.ʒ.i. vsq; ad.ij.cū vino stiptico aromatico. Et dixit.A. q̄ gentiana sūpta cū vino stiptico iuuatiua ē eis. ¶ Dixit Dio.q̄ aq̄ decoctiōis radicū altee bibita cū vino est remediū maximuꝫ cadētib⁹ ab altoꝛcinis de ligno fic⁹ cū aceto pauco:z aq̄ calida bibitus sanguinē coagulatū dissoluit z nó coagulatū coagulari nō ꝑmittit. Et.A.dixit.illud q̄ in potu sumīt cā fluxus sanguis est.sicut dauich.ʒ.de semine iusquiami albi. Et ꝓueniūt in eo ea q̄ dicta sūt in cura sputi sanguis z exitus ꝓcessū vel vrinā. ¶ Puluis vtilis cadentibus z offensis.℞. myrre croci.añ.ʒ.ij.castoꝛei fenugreci.añā.ʒ.ʒ.boli ar.ʒ.iij. dos.ʒ.ij.cū vino z aq̄ mixto. ¶ Herba vocata nr̄o idiomate paleū q̄ est herba multū arida cū bibiꝛ succ⁹ eius:aut sumīt cū vino stiptico sanat quassatiōes z rupturas itrisecas:z fluxū sanguis sistit. ¶ Et de ꝓueniētib⁹ ad ꝓsolidationē fracturaꝝ intrisecaꝝ.dixit.A.ē vt deꝛ in potu de cētaurea mínoꝛe ʒ.i.z de terra sigillata.s.tātūdē:z ℔ cū vino stiptico:qñ cū ℔ medicamine ē exiccatio magna.s.ab exhibitiōe aliaꝝ medicinaꝝ:q; ista p se sufficit ad curā. ¶ Amplí⁹ in p̄cedētibus sermonib⁹ dcm̄ est de casu z offensiōe capitis mēbꝛoꝝ spūaliū:z mēbꝛoꝝ nutrimēti:z de dissolōne sanguis coagulati i suis locis ad q̄ oꝛ recurrere. Dixit tñ Haly.q̄ aq̄ rutbe ꝓfert casui ad quē sequit vrtigo si bibiꝛ cū vino subtili:z succ⁹ apij bibit⁹ ē ei vtilis:z silr aliꝫ casib⁹ sup caput z offēsiōib⁹ ei⁹: z de cadētib⁹ vel offensis supra vētrē z viscera dixit.A. q̄ cibus eaꝝ sit oē lenitiuū z ifrigidatiuū:sic volubilis z crisolo cāna malua z siīa.z deꝛ i potu iteꝝ in p̄n⁹ de ꝓsuetis infrigidātib⁹ cū p̄missiōe lenificatiōis.s.vētris sic ē exp̄ssio solatri: aut arnogloſe:aut endiuie cū cassiaf. ¶ Et ex eis bonus est troč.q sic fit.℞.karabe p.iiij.ro.p.ʒ.acatie ablute p.iiij.spice ide p.6.z melliloti p.4.z mastic.z coꝛticū thu.añ.p.4.boli ar.p.7.croci p.6.z nucis cyp̄ssi p.8.fiāt trocis.cū aq̄ arnoglose.dñt aliq denᵗ in potu cū aq̄ plātaginis:nā ꝓuenit ꝓpe q̄n egritudo trāsierit p̄n⁽ᵐ⁾. ¶ Dixit Dios.ad doloꝛē i ventre ex casu z silib⁹ reubarbaꝝ datū in potu ꝓhibet aꝑari locū: z silr agaric⁹ dat⁹ i potu cū vino aut aq̄ si fuerit febꝛis:dixit Cōstā.q̄tiēs videris doloꝛē excitari sub hipocūdrio dextro ex casu vel saltu z silib⁹ noscas q̄ additamētū magnuꝫ epatj separatū ē de loco suo:z hoc fit ex magnitudie eius ex creatione. Q̄n surgat patiēs recte extēso toto coꝛpe recte cōmoueat vehemēter:qñ reuertet ad locū suum. z mitigabit doloꝛ. ¶ Ad ꝓcussionē z casum sup epar.dixit Aaron.℞.xilobalsami baccaꝝ lauri bdellij calami aromatici masticis cereꝛ:z olei sambucini:z misce ꝓtes ꝓueniēteꝛ:z fiat ex eis empl̄m z supponat z inunctio fiat cū mūmia:z oleo sambucino:z mirabilr faciet:q̄ si in eo fuerit calitas:tūc cura fiat cū empl̄o citonioꝝ:z dixit.vtēdū est in casu sup epar i p̄mis minutiōe:z si videris calitatē esse vehemētē da infridātia cū vino:z inūctio fiat cū emplis fridis. Si aūt fuerit absq; calitate:z in fine negocij p̄maserit in loco sanguis mortificat⁹ vtēdū est dissolutiuis. Dixit Dio. quotiens egredit sanguis de cerebꝛo ex p̄cussiōe sup i p̄m supponatur capiti virga pastoris cum oleo ros. oꝛ q̄ si caput capꝛe cum pilis coquatur in aqua:z siue bibat:siue comedat oia interioꝛa consolidat.

Ad casū super ventrem.

Ad casuꝫ sup epar.

¶ De regimine mortificatoꝝm a frigoꝛe. Cap.lxxj.

Si vero incurrit frig⁹ z qñq; z ꝓpter ex tremitatib⁹ suis icurrit stupoꝛē vel imobilitatē vel ipotētiā ad motū i ipsis mēbꝛis ifridatis. Et cura ē oē regimē calefaciēs abitus:z ab eꝛ admīstratū. Cūq; admīstraueris inunctiōes epithima vl̄ emplā ꝑus poꝛos cutis rarifica cū fricatiōe z silib⁹:vt valeat ꝓfūdari vt⁹ eoꝝ. q̄ si ꝓcessio iteri⁹ z vlteri⁹ ꝓcesserit:z mēbꝛa mortificatiōi appꝛopiq̄tet:tūc scalpellāda erūt:dixit.n.A.cū videris colorē mēbꝛi ꝑmutatū:z ē i via putrefactiōis:tūc oꝛ vt succurras cū eo qđ ꝓhibꝫ putrefactionē:sic ex bolo ar.z terra sigillata cū aceto:z si illud putrefactiōi nō resistit excusationē nō bēs qn scalpellationē diuersoꝝ modoꝝ facias.s.lōgitudinalē latitudinalē z transuersalē:z i oib⁹ istis supficialē:z ꝓfūdā ex qb⁹ scalpellatiōibus sāguis egredi ꝑmittaf.z i aq̄ calīa stēt. Dixit Raſ. nam tūc mēbꝛū scalpellatū oꝛ in aq̄ calīa poni ne sāguis i oꝛificijs venaꝝ z arteriaꝝ in ipsis scalpellationib⁹ coagulef:z iterū emplīn de bolo dcm̄ supponaf vt q̄ztū polē fuerit putrefactio ꝓhibeaf. ¶ Si vo ꝑ ꝑdicta putrefactiōi non resistat ad absciſionē mēbꝛi ꝺuenire oꝛ:qm̄ qđ coꝛruptū est aliud adsetrahit.i.qđ tāgit ō sano coꝛrūpit:z magis verēdū ē coꝛpis toti⁹ iterit⁹ q̄z vni⁹ frigidi mēbꝛi absciſio. Jngt Raſ. auxiliuꝫ vt cadat coꝛruptū ꝑbendū est q̄ velociter ꝺuenit ne vsq; ad sanā carnē ilico vicinā lesio ꝺueniat:q̄ vtilius ē operari medicamine q̄z ferro:deinde vlcus ficut conuenit consolidetur.

¶ De restauratione fracture mādibule. Cap.lxxij.

Supra dcm̄ est in gñali de cura solōnis ꝺtinuitatis ꝺtingētis in ossib⁹:nunc in spāli ꝑmo sequeꝛ de cura fracture cuiuscūq; pticularis ossis p̄ter craneū:de cui⁹ fractura i pcedētib⁹ sufficiēter ē dcm̄. ¶ Dixit iraq; Albu. de fractura mādibule ꝺ ferioꝛis qñ dissrūpit mādibula ꝺficit:z si fractura ei⁹ nō ē cū vulnere ꝺspexeꝛ t⁹ ē fractura ei⁹ de foris tm̄:z nō frāgit i duo:ſz curuaꝛ ad interioꝛa:curatio ei⁹ tūc est facilis. ¶ Dixit Raſ.15.ꝺti.pōe pallotulā de pāno iter q̄ druplices dētes.s.i pte oꝛis opposita fracture:deīde itromitte digitū i os. Opꝛ q̄ si ē fractura i mādibula dextra:vt itromittas idicē manꝰ tue siniſtre i os ifirmi:z si fuerit i mādibula siniſtra:tūc itromitte idicē manꝰ tue dextre:z ipelle cū gibositate fracture deit⁹ ad exterioꝛa cū facilitate:z cū tua manu alīa de foꝛis decēter eā ipsā. Si vo ñ fuerit curuata:ſz fracta z sepata:tūc ei⁹ fractura q̄ñq; ueīt i vno loco tm̄:q̄ñq; i duob⁹:z si qdē i vno loco tm̄. Dixit.A.q̄ sapiēs.s.H.igt.si frāgit mādibula dextra:tūc itromitte duos digitos manus tue siniſtre.s.idicē z mediū i os ifirmi:z si frāgit mādibula: tūc itromitte dcos duos digitos manꝰ tue dextre:z eleua cū eis marginē fracture iteri⁹ z exteri⁹ vl̄ ab interioꝛi ad exteri⁹:z appōe eas ābas adiuicē cū mānu alīa ō foꝛis:z eā ſic decet.s.ꝑ ꝺpositionē ei⁹ nālē:z tu coglsces eā tionē ei⁹ ex eātōe dētiū q sīt i ea vl̄ iter ea vt sīt ꝑ formā nālē q̄ ē q̄ dētes q sīt i barba iferioꝛi ad iteri⁹ tēdūt:z q sīt i supioꝛi ad exteri⁹:vt dixit Raſ.vbi.s.z si fractura ei⁹ ꝺuenit i duob⁹ locis:tūc extē de eā i duo latera ꝑ oppōnē suā mistro extēdēte eā z mistro retinēte ipsā p̄m q̄ dixim⁹. ¶ Dixit Alb.si accidit i dētibus cōmotio:aut disruptio:aut toꝛtio:tūc strige illos de qb⁹ speras q̄ remaneāt cū filo aureo:aut argēteo cū seta ligādo eos adiuicē ligatura firmīt retinēte ne ꝺcutiant. His factis.dixit Alb.pōe sup mādibulā fractā cerotū siue emplm.s.ꝺueniēs fracture z sup cerotū pōe pānū ꝺplicatū.s.q sit tāt⁹ q̄ ꝑpē dat totā mādibulā:qdā āt accipiūt puluillū ex pāno lineo q̄ druplicato:z ex pte q̄ oꝛ adherere mādibule illiniūt ip̄m ex albumie oui mixto cū farina volatili molēdini z supponūt: deinde dixit Alb.astellā magnā decēter factā, aut frustū cutis sole equale in lōgitudine mandibule. Quidā aūt moderni loco astelle vtunt puluillis de stupa hoc mō, supponūt puluillos de panno quadruplicato z duos puluillos de stupa rotundos, z conuenienter grossos, v nus tñ sit grossioꝛ

altero: ꝛ ifūdūt eos in albumie oui diſpumato: ꝛ ponūt groſ
ſionē pri⁹ exp̄ſſuꝫ a pte gule: iuxta mādibulā f. actā: ita q̄ pti
neat ſub ſe uiā extremitatē puluilli q̄druplicati p̄tio appoſi/
tit ꝛ ponūt alt⁹ q̄ eſt ſubtilio: ex ſupioi pte mādibule ver/
ſus maxillā ſic q̄ ibi ꝓtineat alterā extremitatē dicti puluilli
quadruplicati: poſtea faciūt aliū puluillum tāte lōgitudinis
q̄ ꝓtineat oēs puluillos dictos ꝛ aliq̄ tulū plus: ꝛ vt meli⁹
poſſit p̄parari ligatura ſupra hūc it⁹ ponūt aliū. ¶ Si vo
fractura eſt cū vulnere: tūc ꝓſidera ſi aliq̄ ex oſſe fruſtū: aut
ſatagie ſeparat: tūc ſubtiliare in hoc: aut auferas illas ſata/
gias cū eo q̄ ꝓueniꝫ tibi ex inſtr̄is ad extrahendū eas: ꝛ oia
fruſta: ꝛ ſi oꝛificiū vulneris fuerit ſtrictū nō ſufficiēs extra/
ctioni eo⁹: tūc amplifica ipſum cū flobotomo vel pilo ſm
neceſſitatis tue q̄ꝫtitatē: cūq̄ oēs abſtuleris: ꝛ nō remāſerit
ex eis aliq̄d: tūc ſi oꝛificiū vulneris eſt amplū ſue ip̄ꝫ: ꝛ ſi nō
pone ſup ipſum medicinas incarnatiuas ſicut ꝓueniꝫ: deide
equa fracturā vt dcm̄ eſt. Deinde dixit Alb. liga ipſam deſu
ꝑ ſm q̄ meli⁹ ꝑparat tibi. Raſ. tm̄. 15. pti. ponit modū liga/
ture iſtius: ꝛ recitat ip̄m ēt Aui. Inqt. n. Gal. ligatura iſtius
iſto mō oꝛ fieri: fiat mediū faſcie ſup ꝓcauū occipitij. Et. A.
dixit ſup nōcrā colli. al⁹. ſup nucā: ꝛ tēdat ſup vtraq̄ extre/
mitate. ex vtraq̄ pte ſup aures vſq̄ ad extremitates barbe:
deinde tēdat it⁹ ſil̄r ad ꝓcauū occipitij: ſiue ad nucā: vt di/
xit. A. ꝛ exinde it⁹ reducat ad barbā ſub mādibula: ꝛ de/
inde tēdat ad ex̄cute. vel vt dixit. A. ad ſinciput vadēs ſupra
maxillas: ꝛ deide ex illo loco it⁹ vſq̄ ad locū q̄ eſt ſub gu/
la: ꝛ ibi firmet ꝛ fiat ligatura: alia ſup frōtē ad pte⁊ tendens
poſterioꝛē capitis ad ꝓſtringēdū oēs volutiones q̄ facte ſūt: ꝛ
ꝛ ſupponat ſtrictura leuis. ¶ Dixit Alb. ꝓueniꝫ applicatio
hui⁹ ligature: donec nō diſcurrat. Dūt q̄dā vſq̄ ad dies de/
cē nō tāgat: niſi fuerit oppoꝛtunū ex doloꝛe vel ex extimatio
ne vel certa cognitiōe q̄ aliq̄d ex reductione fuerit amotuꝫ.
Si enim extimas. dixit Alb. q̄ aliq̄d figure fuerit amotum:
tūc ꝑpera ꝛ ſolue ipſam in die tertio ꝛ rectifica ſi q̄d altera/
tū eſt: ꝛ deinde redi ad emplm̄ ꝛ ligaturā ſicut opꝫ. Et p̄cipe
dixerūt q̄dā os infirmi vt ſequat⁹ ociū ꝛ ſilētiū ꝛ vtat⁹ pulte.
i. ponant cibi eius ſoꝛbitiones vt ptyſana facta. Dixit Raſ.
cū aq̄ carniū ꝛ vino: ꝛ ponat⁹ in oꝛe eius. ¶ Et multotiens
ꝓtingit q̄ vtraq̄ mādibula ſil̄ frāgat⁹. Et tūc dixerūt Raſ. ꝛ
Aui. fiat extēſio vtriuſq̄ cū vtraq̄ manu paulatim: deinde
apponant⁹ ſicut decet: ꝛ ꝓiungant⁹ extremitates vtriuſq̄ fra
cture: ꝛ inſpiciat⁹ in hoc ꝓiūctio dentiū: ꝛ liga dētes cuꝫ filo
auri: ne ſequeſtret⁹ reformatio: ꝛ fiat ligatio vt dictū eſt. q̄ ſi
interim ex aliqua cā accidat apa calidū: tūc nō negligas vti
embrocis ꝛ emplaſtris que cōueniunt ad illud ex eis que ſe
dant. ſ. dolo⁹em ꝛ reſoluunt cum equalitate. Deinde redi ad
curam fracture. ¶ Et Raſ. quidem ꝛ Aui. dixerunt os mā
dibule ſtringitur ꝛ roboraꝫ valde ante tres bebdomadas:
q̄ eſt leue: ꝛ in eo eſt medulla plurima replens ipſum.

¶ De reſtauratione fracture naſi. Cap. lxxiij.

Aſi pars ſuperioꝛ oſſea ē ꝛ ſūt duo oſſa:
ꝛ in hac parte ꝓtingit ei fractu
ra. Pars vero eius inferioꝛ cartilaginoſa eſt: ió/
q̄ nō frāgit⁹ ſed plicat⁹ ꝛ dilatat⁹: ꝛ non accidit ei
niſi attritio toꝛtuoſitas ꝛ ſimitas. ¶ Et fractura
q̄dē naſi: aut accidit in vna pte eius. ſ. in vno oſſe ei⁹ tm̄: aut
in ambab⁹ ei⁹ ptib⁹ ſil̄: ꝛ ſiue i vna pte ei⁹ accidat fractura: ſi/
ue i duab⁹ oꝛ vt feſtinet⁹ i repatiōe ꝛ reſtauratōe ei⁹: ꝛ ſi poſ/
ē fiat iſtō i ꝑ die: ꝛ ñ ꝓtrāſeāt q̄tuoꝛ. Dixit Pau. q̄m oſſa na/
ris reſtaurāt⁹ in. 9. dieb⁹. ¶ Dixit. A. ſi nō curat⁹. ſ. cito pduc
ad caſū. ſ. ptiū fracta⁊ ſupra alias: ꝛ q̄n idurat⁹ remanet ſm
toꝛtuoſitatē ſuā: ꝛ nō ꝑt ampli⁹ equari: nō ergo retardet⁹ re
ſtauratio eius: ꝛ nō ꝓtrāſeat die q̄rtū: tūc mod⁹ reſtauratiōis
eius eſt: vt ſi fuerit fractura in pte vna tm̄: imittat⁹ nari ptis
illi⁹ taſtū: ſiue radi⁹: ſiue liciniū: ſiue ſtil⁹ lenis: ꝛ decēter fa/
cius: ſꝫ ſit ſolidus ꝛ itromittat⁹ vſq̄ ad ptē ſupioꝛē: ita q̄ p/
ueniat ad cbaꝛſimi. Et poſtea teneat ip̄m reſtauratoꝛ firmit⁹
cū manu vna: ꝛ cū alia manu equet ip̄m ab exterioꝛi donec
reducat⁹ ad formā ſuā nālē in q̄ pri⁹ erat ꝛ facta reformatio
ne extrahat⁹ ſtil⁹ ꝛ itromittat⁹ liciniū cui ſit groſſitudo tante
q̄ꝫtitatis q̄ repleat foꝛamē naſi: vt ꝓſeruet naſum reſtauratū
in eōtione ſua: ꝛ ſit illud liciniuꝫ ex lino vel ſtupis lenib⁹ vel
pāno lineo leni. ¶ Dixit Alb. q̄dā reſtaurātes dixerūt: ifun
dat⁹ liciniū in butyro ꝛ ꝑmutet⁹ oi die: ſꝫ dixit ipſe hoc mihi
nō plz: īmo opꝫ vt infundat⁹ liciniū in albumine oui ꝓfecto
cū puluere molēdini: ꝛ cū farina volatili ꝛ itromittat⁹ ꝛ di/
mittat⁹ dōec firmet⁹ os: ꝛ iduret⁹ cartilago: ꝛ ſil̄ opandū ē in
duab⁹ narib⁹ ſi fractura ambo oſſa tenuerit. ¶ Auic. tm̄ di/
xit. q̄ ſtāte ēt fractura in pte vna tm̄ cautela ē vt itromittat⁹
liciniū in vtraq̄ nare. Et q̄nq̄ dixit Alb. intromittit⁹ loco li
cinij pēna anſeris vel alteri⁹ auis groſſa ex vtraq̄ pte apta
poſt q̄ꝫ iuoluit⁹ ſup ipſaꝫ pān⁹ line⁹ lenis: aut ſtupa lenis: aut
cotū carmiatū: ꝛ fit hoc vt ipſa teneat fr. ctura naſi vehemē
ti⁹ firmā: ꝛ cū ꝫ nō ꝓhibeat⁹ ifirm⁹ a reſpiratiōe: ꝛ de foꝛis po
nant⁹ ſup naſū plumaceoli ō ſtupa lini ꝛēter formati: ꝛ talit
ordinent⁹ deſup: ꝛ i circuitu q̄ naſū nō oppꝛimāt nō dilatēt:
nec ad aliquā ꝑtē plicēt. ¶ Dixit. A. nō ponat⁹ ſup naſū liga
mētū: q̄m facit ꝫ latū ꝛ applanatum: niſi i naſo ſit eminētia
magna ꝛ timeat⁹ ꝫ ea diſtēſio. ſ. ne remaneat naſ⁹ diſtrict⁹ ꝛ
elevat⁹: ꝛ ſil̄r dixit Pau. ꝛ itellexer̄t de ligamēto q̄ fit i fra/
cturis cū ſtrictura ſup loco fracture: ligamētū. n. tenēs pul/
uillos fieri ꝑt ꝛ oꝛ. ¶ Si vo i fractura naſi accidat i oſſe at/
tritio ꝛ ꝓminutio: tūc dixit Alb. oꝛ vt ſcidas ſup eo ſi ñ fue/
rit cū vulnere: aut nō fuerit vuln⁹ ſufficiēs ꝛ exhas oia fru/
ſta oſſis cū inſtr̄is q̄ ꝓueniūt eis: deiñ ſue ſiſſurā: ꝛ cura ip̄ꝫ cū
eo q̄ō incarnat ꝛ ꝓſolidat. Et ſi itra naſū vuln⁹ fuerit cura ip̄ꝫ
cū liciniis: ꝛ adminiſtra cānulas de plūbo donec ſanet⁹. ¶ Si
vo accidat pti cartilaginoſe naſi vt plicet⁹ ꝛ torqueat⁹: tūc in
tromitte i naſū ambos digitos tuos auriculares: aut indices
ꝛ eq̄ cū eis: aut itromitte alt⁹ digitū tm̄ ſm q̄ reqrit diſpō
tua: ꝛ cq̄ ab ex̄ cū police ꝛ indice alteri⁹ man⁹: dōec redeat na
ſus ꝫ figurā ſuā nālē: ꝛ deiñ illiga eū. ¶ Dixit. A. ligatura
ꝓſeruat ip̄ꝫ ꝫ figurā nālē: ꝛ oꝛ ſic fieri: pōe ligamētū extēſū
ex latitudie ceruicis ſup quā ē iclinatio naſi ex eis qb⁹ fit fa
cile ligamētū: ꝛ bonū ē vt ſamas marginē pāni foꝛ⁹: aut coꝛ
rigiā cui ſit latitudo vni⁹ digiti: ꝛ line vnā extremitatē ei⁹ cū
glutino coꝛij vacca⁊: aut cū gūmi. ſ. arabico: aut cū alijs glu
tinatione faciētib⁹. Et iuiſca ipaꝫ ſupra extremitatē naſi ex
latere ſup q̄ ē iclinatio: dōec exiccet⁹ ſup ip̄m: ꝛ reducat⁹ cuꝫ
ea naſ⁹ ad ſitū ſuū cū violētia. Deide extēde coꝛrigiā aut pā/
nū: dōec equet⁹ cū eo: ꝛ iclina ip̄ꝫ ad lat⁹ oiuerſū iclinatōi pri
me: ꝛ reſtaura ip̄ꝫ ſup collū: ꝛ liga ip̄ꝫ ligamēto retinēte ip̄ꝫ
ꝫ illā formā ꝛ empla cū emplis q̄ ſūt necia. Et ſi interim ſu
pueneriꝫ apa cal̄m. Dixit Alb. empla naſū cū ceroto infuſo
in oleo ro. ꝛ aceto aut modico oxyaquilon. Dixit Aui. vng⁹
oxyaquilon eſt bonū valde: q̄m ſedat apoſtema: ꝛ ꝓſeruat ite
rum figuram equationis ꝛ confoꝛtat: ꝛ ſimiliter medicamē
factum cum oleo ꝛ aceto ꝛ ſimilia ꝛ minuto thure.

¶ De reſtauratione fracture furcule. Cap. lxxiij.

Furcula trib⁹ modis frangitur.

Dixit Alb. furcula plm̄ frāgit⁹ ab interioꝛi pte
ex pte humeri: ꝛ fit ei⁹ fractura ꝫ alte/
rū triū modoꝝ: aut enim frāgit⁹ ꝛ ſepat⁹ in duo
ꝑter q̄ accidūt in eo ſatagie ſiue cōminutiones
ꝛ fruſta: ꝛ ē hoc facili⁹ ad reſtaurationē eius:
aut accidūt in eo ſatagie: ꝛ ē hoc difficili⁹: aut ē ita q̄ eſt fra
ctura cū vulnere. ¶ Et frangit⁹ dixit Aui. aut ꝑcuſſionez
vehemētē: aut ꝑ ꝑdus graue delatū: ꝛ q̄ocūq̄ ſit cura ei⁹
eſt difficilis indigēs ingenio ꝛ ſubtilitate. ¶ Dixit Raſ. ꝛ
ꝓti. ſi furcula frangit⁹ in duas ptes meli⁹ erit q̄ſi frangat⁹ in
pticulas quas ꝛ cōminuat⁹ ꝛ ꝓterat⁹: q̄m ꝑs q̄ frāgit⁹ i duas
ptes reuertet⁹ ad figurā nālē cū extēſiōe ꝛ impulſiōe: ſed oīa
gīa fractionū in puulas pticulas difficilis cōpōnis exiſtūt.
¶ Et ſcias vt q̄dam volunt. q̄ furcula fracta raro ita bene
reſtauratur quin in loco fracture remaneat nodatio ꝛ emi/

nētia: cuius cā est impfecta reductio ptiū fractaꝝ in sitū suū. nō. n. de leui fit pfecta in nālē tortuositatem istius ossis: z pp incōueniētiā posse admīstrare cōmode instīa cōuenientia restaurationi in loco eius. ¶ Et furcula q̄dē. dixit Raſ. vbi s. qñq; frangit ex pte eius q̄ attinet brachiō: z tunc fracta pars trahit secū adiutoriū: z lara fiet ad iferius: z si frangit in pte eius q̄ magis attinet thoraci erit distensio capitis ad/ iutorij ad inferius mīor. Et si fractura eius sit in duab⁹ ptibus cū particulis nō remotis distēsio adiutorij erit mīor. Sed dolor erit vehemētior. si itaq; fractura eius fuerit sine vulnere: z sine satagio z frustis: fac egrū sedere sup scamno: z habeas duos ministros: z pcipe vni eoꝝ vt teneat adiuto riū: q̄z sequit furculā fractā z trahat ipm simul cū spatula ad exteriora z ad supiora simul: z pcipe alteri vt trahat z exten dat collū z humeꝝ oppositū tractione necessaria ad opatio nē. alīs. ad appōnē: z tūc cū digitis tuis equa locū impellen/ do qō eminet: z qō pcauū fuerit foras trahe cōmouēdo añ z retro donec eleuet ad suū locū: z si in hoc indigueris extē siōe plima: pone sub titillico q est in pte fracture pilā magnā factā de pāno: vel de pilis lane: z inclina tūc cubitū eius ife/ rius donec approximet costis: qñ sic extendet. q; si sic nō ex tēdit z nō eleuat: eo q; sit pticula fracta versus iferi⁹ in pfū dū submersa: tūc fac patiētē iacere resupine sup collū suū: z pone sub humero suo q est in latere fracture puluinar gib/ bosum: z demerge sup humeꝝ ipm inferi⁹ sup gibbo puluia/ ris donec extremitas furcule q̄ est inferius eleuet: z tunc eq̄ ipm sicut ꝙuenit z stringe z liga. Qz si descēdat caput adiu/ torij cū pte furcule ad inferius suspēdat adiutoriū ad partē colli cū fascia lata. Si vō ꝙtingat ptē furcule in fractura ele uari versus exteriora: q̄uis raro hoc ꝙtingat, tūc noli suspē dere adiutoriū ad collū: ſz fac egrū iacere supine z reprime/ re illud. ¶ Qz si in ducēdo manū vel digitos sup locū fractu re eger inuenit pūctionē: tūc scias q; ibi est satagia vel frustū pūgēs: q̄re oz vt scindas cutē vsq; ad locū frusti z exhe ipm si fuerit ab osse separatū: z si nō fuerit separatū: sed teneat se cū osse tūc igenia in absciſiōe eius cū aliquo inciſorio. Verū tñ prius pone sub furcula aliq̄ instrm subtile ligneū vel fer reū planū: cuius lōgitudo z latitudo sit ꝑm q; videris expe/ dire ad oponē tuā: z hoc instrm ponat sub furcula vt cōser/ uet sipbac pectoris a lesione. Extracto frusto si vulnus fre/ rit amplū: z securus fueris de supuētu apatis calidi tūc sue labia vulneris z desup pone incarnatiua. Si vō vulnus fue rit puū aut times apa cal'm: tūc iple vuln⁹ cū filis vel puluil/ lis: z si accidat apa cal'm tūc infunde pānū in oleo rosarum aceto z vino z pone sup ipm z pcede in cura apatis z vulne ris: sicut dictum est supra in gñali curatiōe fracture ossium.

Demō li gandi.

¶ Modus aūt ligādi furcule fracturā sine vulnere est vt po nas sup locū emplm factū de albumine oui mixto cū pulue/ re ꝙstrictiuo q; sic fit. ℞. boli ar. ʒ. i. masticis mumie dragā/ gāti gūmi arabici. aā. ʒ. ß. z extēde ipm supra plumaceolos: quoꝝ vnus grossior ponat sup loco ex pte gule: z alius mi/ nus grossus ex pte pectoris: z alius ponat maior cōprehen dēs totū locū z ambos puluillos ꝓdictos: z supeis qdā ap ponunt frusta solearū: z qdā astellas vt cōprehendant totā furculā intra se: tūc habeas fasciā siue bindam lōgam z liga voluendo fasciā sup collū z sub titillico eius sano: z sub titil lico infirmo reducēdo eā sup oēm ptē ꝓut videbis cōuenire stringēdo strictura decēti q̄ nō remoueat. Et sub titillico ei⁹ infirmo pone pilā paruā si indiges ea. Bonū tū est vt saltem de nocte teneat eā z liga brachiū ad collū eius: z fac ipꝫ dor mire z iacere sup dorsum suū z subtilia regimē eius: z opꝫ dixit Alb. vt aspicias infirmū omni die z require ligaturaꝫ z si mollificat z vides astellas iam remoueri: tunc rectifica ipsam z stringe eā. Si autem inuenis ligaturā firmā dimit/ te eam vsq; ad tres dies. z Albu. dixit. nō soluas si non acci/ dit in loco accūs ex pruritu: aut apate vsq; ad. xij. dies: tunc muta emplm z stringe ligaturam z dimitte donec restaure/ tur. restauratur autē z confortat ꝑm plm in. xxviij. diebus. z quādoq; in quibusdam hominibus in spatio minore illo.

¶ De restauratione fracture spatule. Cap. lxxv.

¶ Dixit Raſ. 15. ptiū. locus largus spatule non frāgit. supp. nisi parū vel raro. vt dixit Alb. sed accidit fractura eius in ēmis ptibus ipsius. nō enim frāgitur ex ea nisi margo ipsius z fortasse non frangit nisi in extremis eius nisi pticula pua. ¶ Dixit Aui. q̄ accidit cognoscit tactu z per illud q̄ sequit eā de pūctura. Verūtū plm accidit in ea scis/ sura quam significat asperitas que cognoscitur tactu z do/ lore loci z erit in loco q̄z modica inequalitas. Rasis autem de fractura eius dixit. q̄ frāgitur ꝓcaua fit ad interius z co gnoscit ex rotūditate inuēta sub tactu q̄ manus extēditur sup eā z cognoscit ex stupore accidēte in mēbro attinēte ei: z q̄ñq; est cum frustis pūgētibus: z q̄ñq; nō. ¶ Et ad curā/ dum eam: opꝫ oi ingenio subtilitate z industria manibus p tractare ea impellēdo ab interioribus ad exteriora vt equet: z quādoq; nō pōt equatio eius manibus pfici sed egem⁹ vē tolis positis sup eam ad attrahēdum q̄ cocauū est ad exte/ riora. ¶ Dixit Auic. cura eius est subtiliatio manus z boni tas cōueniētis impulsionis ab interioribus z bonitas equa tionis. Et fortasse indiget ventosis ꝑm q; existimo donec re/ ducat ad superiora z equet cū cautela a nocumēto in aggre gatione materici. s. q̄ possit attrahi ad locum ex attractione vētose: quare appōnem vētose pcedere oz eūatio z diuersio. ¶ Opatio aūt cum manu sic oz fieri: opꝫ q; medicus cū vna manu fortiter cōprimat super partē eminētē: z cum alia ma nu trahat caput humeri ꝑm lōgitudinē vt pars depressa ad locum redeat: z q̄ñq; est nēcium adiutorii ministri qui tra/ hat humerū: vt dictū est. Et medicus ambabus manib⁹ cō/ primat eminētia. Facta equatione ponat sup locuꝫ aliq̄ de emplis dictis in pcedēti cap°. vt tibi dcm est. z sup emplo po nat astella lata fcā ex tabula subtili ex ligno salicis qui sit ꝑꝫ q̄ztitatē spatule totius aut amplior parū z sup astellā ponan tur ét plumaceoli: deinde ligef. ¶ Et dixit Alb. si sub astel/ la est cōcauitas aliqua in loco spatule: tūc equa illā cōcauita tem cū stuppa lini donec descēdat astella ꝑm equalitatē: de/ inde stringe desup cū albunāti. i. fascia lōga strictura decēti pro firmitudine astelle donec nō remoueat a loco suo. Et di xit. cōsidera ligaturā oi die z ꝓstringe eā quotiēscūq; molli/ ficat: z siꝫ ꝓstringe astellam z equa ipsam si mouet de loco suo z iaceat infirmus sup latus suū tūc dixit spatula restau/ ratur in. xxv. diebus: aut in. xx. qñcūq; ergo cōplet iste nu/ merus solue ligamētum. Dixit Auic. frustula spatule si sint inquietātia z pungētia ledētia: tūc est necessariuꝫ extrabere ea scindēdo super locum z extrahēdo: ſz si ipsa frustula sint quieta nō pūgētia z nō ledētia equētur z ligētur.

¶ De restauratiōe fracture ossis thoracis. Ca. lxxvj.

¶ Dixit Aui. casso. i. thoraci vel pectori accidit scissio: siē accidit ligno: z accidit ei fra/ctura ad iteriora. Dixit Alb. q̄ñq; frāgit in me dio eius z raro accidit istud. extremitas vō ei⁹ plm frangit z cōminuit: z qñ frāgit ei⁹ mediū ex accūtibus eius q̄ declinat ad inferiora z accidit ei dolor vehemēs z difficultas in anhelitu z tussis z fortasse euenit. i. exput sanguinem. z declaratur cōcauitas in osse fracto z nō occultatur sensui. Imo. dixit Aui. cognoscitur per tactū auditum sonitu sensato: z fortasse inuenies eam manifeste: cu ius due partes sunt manifeste z cum extensione dolorꝫ. z il la vltima signa quādo sunt sui declinatione ad interius ꝑm Rasim. 15. cōtinē. Et Aui. sunt signa fissure. qñ aūt est cū cō/ cauitate: z alijs signis malis dictis: tūc in eo est fractura. Et dixit Rasis. forasse peruenit ad oya fragma z corrumpitur. Et Auic. dixit. quādoq; generat ex ea putrefactio velami/ nis. i. oya fragmatis. ¶ Et restauratio eius est vt resupinet infirmus sup dorsum z pone super spatulas eius puluinar

deide ꝑme hũer os ei⁹ ⁊ aggrega costas cũ manib⁹ duabus laterib⁹ ⁊ subtiliare in eq̃tiõe ei⁹ ꝑm oẽm modũ q possibilis est tibi donec redeat figura ossis ꝑm q̃ dz: deinde pone sup ipm empl̃m ꝛstrictiuũ ⁊ stuppã siue puluillos ⁊ põe de sup astellã de bulla subtili de salice: aut caluigi: ⁊ eis sili in leuita te post q̃ tu inuoluis eã in pãno: deide subtiliare i ligãdo eã sup os fractũ vtnõ remoueaf ⁊ vade cũ ligatura ꝑz rotũdi/ tatẽ ad dorsũ aliquoties: ⁊ strige ipsaz strictura decẽti: ⁊ ꝓsi dera ligaturã oi hora. i. sepe. ⁊ quoties mollificaf strige eaz ⁊ si necitas ꝓuocat ad solonẽ ei⁹ apud corrosionẽ vl̃ doloreẽ aut apa tũc ꝓpera ⁊ solue eã ⁊ eradica empl̃z ⁊ rectifica qõ ꝓuenit ex illo oi mõ rectificatiõis: deiñ reduc empl̃z ⁊ anne cte strictura dõec sanef ⁊ accidũt i plicatura ei⁹ accñtia fra/ ctures: z discernif a fractura ꝑ tactũ. nã si audieris sonitũ vl̃ crepitationẽ qñ duxeris manũ tuã sup locũ ꝓrimẽdo tunc scias q̃ in osse ẽ fractura. Si vo nõ crepitauerit necz sonũ fe cerit: tũc ibi est plicatura nõ fractura ⁊ mod⁹ reducẽdi plica turã est idẽ cũ modo reductionis fracture. vex in plicatura opatio manualis auxilium recipit ex volũtaria ⁊ forti tussi. ꝓcipe ergo ei vt tussiat: ⁊ qñcz iuuatur cum emplis attra/ ctiuis superpositis ⁊ sic dicetur in capitulo sequenti.

¶ De restauratione fracture costarum. Ca. lxxvij.

Dicit Raſ. 15. ꝓti. coste posteriores. i. vltime ⁊ sũt ille q̃ sũt mẽdose nõ frãgunf nisi i pre q̃ attinet spõdilib⁹ eo q̃ in loco illo sũt ossuo se dure tolerãtes ꝓcussionẽ ⁊ nõ cedẽtes ei: sz in alijs ꝓtib⁹: qz sũt cartilaginose nõ tolerãt ꝓcus/ sionẽ sz cedũt ei. Jocz nõ frãgũf: ⁊ silr nõ plicanf sic plicaf in loco in q̃ adherẽt dorso: sz coste magne q̃ sũt septẽ ex vtra q̃ ꝓtex qz sũt in oib⁹ ꝓtib⁹ suis ossuose dure tolerãtes ꝓcussio nẽ ⁊ nõ cedẽtes patiunf fracturã: ⁊ silr plicaturã i vtracz pte sq̃ adheret spõdilib⁹: ⁊ q̃ attiet thoracẽ: ⁊ silr i meo eax ⁊ ẽ facil ⁊ ñ occlaf tactui apõ iqsitionẽ cũ digiti ꝓpillõ qõ sẽtit de aspitate ⁊ motu i nõ suo loco: ⁊ fortasse audif crepitatio apud cõpssionẽ ⁊ plicatura sp̃ ad iteriora: sz fractura: qñcz sz raro ẽ ad exteriora ⁊ cogscif ꝑ tactũ ⁊ visũ: qm̃ appet sup loco ei⁹ eminẽtia sz in ea q̃ est ad iteriora cũ b̃ q̃ ꝓphẽdif fa cilr: vt dcm̃ est sunt itex cũ ea accñtia pleuretis de dolore pũgitiuo ⁊ tussi sicca ⁊ angustia anheli tus: ꝓp qõ ꝓstringif velamen aut pleura: ⁊ fortasse est cum ea sputum sanguinis.

Cura tẽdẽtis ad exteriora ẽ facilis. equaf. n. ꝑ cõpssionẽ cũ digitis ⁊ ꝑ ligaturã cũ appõne empl̃ cõstrictiui ⁊ cũ supappõne astelle si idiges ea. tẽdẽtis vo ad iteriora cu/ ra ẽ difficilis: maxie ei⁹ q̃ ẽ magna ⁊ pfũda ⁊ cuz accñtibus malis dictis. Jõ dixit Aui. tũc nõ audent restauratores cura re ipsam cũ extẽsiõe ad exteriora ꝓp defectũ igenij ad hoc fa ciẽdũ: ⁊ itellexit ꝑ opationẽ manualẽ: qm̃ istud dixit ipse. est difficile absq̃ vẽtosis: ⁊ ꝓp difficultatẽ restauratiõis eius ꝑ opõnẽ cũ manu. ¶ Dixit Alb. igeniati sũt antiq i ea cũ inge nijs multis: ex eis. n. sũt q dicũt. opz vt ponas cibos infirmi eos q̃ gnant inflationẽ ⁊ vẽtositatẽ vt iflef vẽter ⁊ extẽdaf ⁊ ipellat costã fractã ad exteriora. nos ãt abhorrem⁹ hoc vt nõ fiat apa calm velocif si nõdũ accidit: ⁊ si iã accidit ne ad/ daf in eo. ego ãt puto q̃ iflatio ista vẽtris nullũ aut puũ val de possit facere iuuamẽtũ i fracturis costax verax: ⁊ iõ ex to to vitãda ẽ ista cura i eis. Jn fractura ãt mendosax fortasse ꝓferre ꝑt ⁊ ꝓcedi ꝑt: maxie ꝓ eũonẽ ⁊ diuersionem: q̃z uis ẽt sic nõ absoluaf a timore. ⁊ subdit Alb. ⁊ dixerũt qdã eorz. Ponaf sup locũ vẽtosa: deide suge cũ fortitudine: ⁊ est hec si millima rõni q̃z dare cibos iflatiuos. vex tñ timef ne vẽtosa attrahat supfluitates ad locũ ꝓp dispõnem debilitatis loci. ¶ Dicũt. vbi dcm̃ opõ manualis i reducẽdo costã magnam fractã ad locũ suũ ꝓcedif appositio vẽtose: vex tñ nõ dz per mitti in loco nisi paz. ⁊ si reduxerit in ꝑfam appõne bñ est: ⁊ si nõ itex apponaf. nã sic faciẽdo min⁹ timef de attractu sup/ fluitatũ q̃z si lõgo tpe dimittanf stare sup loco. Et subdit ite rũ Alb. Et dixerũt qdã eox opz vt coopiaf loc⁹ cũ lana q̃ iã infusa est in oleo calo ⁊ ponantur plumaceoli inter costas donec ipleanf vt sit ligatura eq̃lis qñ iuoluis eã ꝑm rotũdi tatẽ. Deide curef ifirm⁹ curatõe pleuretis ex cibo ⁊ medicia. ¶ Quidã ãt modernox inuenerũt modũ in attractiõe coste fracte ⁊ iclinate iferi⁹ ad supiora cũ medicinis attrabẽtibus viscosis. Et mod⁹ vsus eax est vt inũgat medicus vel miſter man⁹ suas cũ terbẽtina melle ⁊ pice siue visco. ⁊ posito infir mo in stupha vel alio loco calido iprimat man⁹ sic inunctas vnã post aliã sup locũ fracture ⁊ subito eleuãdo vnã cũ alia iprimat: ⁊ sic frequẽtissime opef donec costã ad debitũ locũ reduxit. ¶ Dixit Alb. si coartat infirmũ res vehemẽs quaz nõ tolerat ⁊ pũgat velamen punctura ledẽte: ⁊ timef sup in firmũ: tũc opz vt findas super locũ ⁊ detegas costã fractaz. Deinde pone sub ea instr̃m qõ cõseruat siphac: vt dcm̃ fuit supra ⁊ incidas os qõ pungit cũ facilitate ⁊ extrahas ipsuz: deinde stringe duo labia vulneris si est magnum cum sutu/ ra: ⁊ cura sicut opz. q̃ si accidat interim apa calidum ꝓpe ra ⁊ infunde puluillos in oleo rosarum ⁊ pone sup locuz.

¶ De restauratione fracture adiutorij. Ca. lxxviij.

Fractura adiutorij qñcz est ꝓueniẽs vscz ad medullã: ⁊ qñcz non ꝓuenit ad eã. Et accidit qñcz i pte supiori vsus ascellã ⁊ est difficilioris curatiõis in reductiõe ei⁹. Dixit Aui. os adiutorij cũ frãgitf ꝑm plm̃ nõ declinat nisi ad exteriora. ¶ Cognoscif aũt q̃ adiutorij est fractũ ꝑ hunc modũ, ꝑcipiat medicus ministro vt sustententent cubituz cum brachio: ⁊ ipse apponat ambas manus suas sup adiu/ torio vnã desup: ⁊ aliam de sbtus ⁊ leuiter ꝓtractet totuz ad iutorium cum eis. ⁊ si in tali leni seu suaui manuum pertra/ ctione percipiat medicus sonitum ossis fracti: aut senserit se parationem partium eius sciat ibi fracturam esse.

Et curatio qdẽ ei⁹ siue ꝓuenerit ad medullã siue nõ ẽ pollis. ⁊ ñ ẽ audiẽd⁹ ꝑmo dicẽtiũ: q̃ si me/ dulla exierit ex osse ꝑ fracturã mouef ifirm⁹: qm̃ ꝑmo eorũ est falsus eo q̃ regñatio medulle cũ tpe ꝑt fieri ex supfluo vn ctuoso nutrimẽti delati ad os sic oi tpe ꝑt caro regnari ex sã guie. Uerũtñ eget cura diligẽtioi: ⁊ maxime in ligatiõe eius vt fiat ꝑz q̃ oz ad ꝓhibẽdũ defluxũ bũiditatũ siue supfluita tũ ad locũ: qm̃ si õfluẽt ad ipz medulla cũ sit facile putrefci/ bilis facile icurret corruptionẽ. ¶ Dixit. H. 6. ige. sa. ⁊ põit. 16. ꝓti. si fractura adiutorij penetrat ad medullã: deide ligaf os ad modũ ligature aliox ossiũ: ⁊ nõ sic oz ꝓgregabit erugo ⁊ corrũpef medulla: deiñ os: deide corrũpef caro dũ fiat in vlcere. i. dõec vlcereſ loc⁹. Et ait Raſ. dico. iuxta itẽtionẽ ei⁹ hr̃: q̃ si ligaf vt dz. vz. i loco ꝑcussiõis ⁊ fracture vehemẽ ti⁹ ⁊ ligatura tẽdat ad latera. i. ad supi⁹ ⁊ inferius cũ mínori violẽtia q̃z ꝓhibebit qõ nõ manabit aliqd supfluitatj ad eã ⁊ ꝓponef fissura cũ osse ⁊ ꝑ sarcoyde ⁊ adherebũt cũ gluti/ natiõe ei⁹. ¶ Mod⁹ ãt reductiõis fracture adiutorij ad locũ debitũ. dixit. Alb. est duplex. quox vn⁹ est vt accipias lignũ planũ. i. lenitũ ⁊ pulitũ medie grossitudis ⁊ ligenf in duab⁹ extremitatib⁹ ei⁹ duo ligamẽta: deide suspẽdaf. s. ipm lignũ ex loco eleuato: ⁊ infirm⁹ sedeat supsedẽ ⁊ ꝓpiciat. i. appõat brachiũ suũ fractũ sup lignũ dõec pueniat lignũ ad titillicũ ei⁹ in cui⁹ medio sit ãnexa curuitas ligni: deipe suspẽde desu ꝑ ipm aliqõ graue: aut extedat ipm miſter ad iferiora: ⁊ tũc medic⁹ equet fracturã manib⁹ suis silr dõec redeat ꝑz q̃ opz. Et silis mod⁹ ẽ quẽ tetigit. A. de appodiatiõe brachij super gradũ scale ⁊ ꝓplef iste mod⁹ sicut fit in reductiõe dislocatio nis humeri: vt suo loco dcm̃ est. ¶ Et mod⁹ alter. dixit Al/ bu. ẽ vt resupinef ifirm⁹ sup ceruicẽ ⁊ extẽde manũ ei⁹ a col lo ipi⁹ cũ ligamẽto: deide ꝑcipe duob⁹ ministris vt teneãt vn⁹ eox illõ qõ supra fracturã ẽ cũ manib⁹ suis ⁊ alter teneat ife rius eũ: ⁊ extẽdat vnusqsq eox ad ptẽ suã: ⁊ si vis vt extẽsio sit fortior tũc strige sub fractura ⁊ supra eã cũ ligamẽto ⁊ ex tẽdat cũ eo vnusqsq eox ad ptẽ suã. Uex tñ qñ fractura est ꝓpinqua extremitati humeri: opz tũc vt põat vnũ ligamẽ/

Modus reductionis fracture adiutorij ad locũ suũ est duplex.

ti sub titillico ⁊ alteꝝ sub fractura vſq; cubitū. ⁊ fiat fractura ꝑpiqua cubito. vz. vt ponat vnū ligamētū supra aliud cubitū suū ⁊ alteꝝ supꝫ fracturā vſus hūeꝝ: ⁊ deceti extēſioe fcā eq; fracturā cū facilitate absq; labore donec equet ꝑm q equent ⁊ applicent exīma ei⁹ applicatioe bōa: ⁊ iste ē mod⁹ reductiōis cui initi debem⁹: ⁊ non debem⁹ a ꝑ mō incipe nisi cū iste ſufficiēs fuerit: ⁊ necitas ad illū vocauerit: vt voluit Aui. ¶ Eqta fractura. Dixit Alb. tūc cū ligatura strige eā si nō accidit apa cal'm. Et si iā accidit tūc dimitte strictura eius vſq; ad 7^m die aut dōec ſedeſ apa ⁊ pōe supipam lanā succidā ibibitā in oleo ro. ⁊ aceto. ⁊ qñ ſcit apa tūc stringe eā. Si āt stringis eā añq; incipiat apa: tūc vt dicūt qdā ifūde petiā subtilē lineā in oleo ro. ſolo pmixto cū aceto pauco hyeme actu calido ⁊ estate frido: q̄ sit lōgitudis adiutorij ⁊ latitudis dōec circuat ipz ⁊ pōe eā imediate sup adiutoriū. nā ꝑ hibet supuētū apa: nec unit empl'm nimiū adherere ei neq; ligaturā ledere si nimis stricta fieret ⁊ sup hanc petiā ponaſ empl'z ꝛstrictiuū extēſū sup petia ⁊ sup pluillis de stupa leui subtilib⁹ ⁊ sup hāc petiā vel pluillos ponanſ alij pluillii in eodē empl'o inuoluti ⁊ sup hos pluillos ponanſ astelle q̄ sint ſex vel octo fcē de ligno tractabili vt de salice vel fago siue ligno qō ponif in vaginis enſiū: ⁊ sit vna queq; earꝝ inuoluta in pāno lineo subtili ⁊ leni ⁊ sint pluilli ⁊ astelle lōgitudinis brachij siue adiutorij. Uel vt dixit Alb. sit lōgitudo earū ꝑm fracturā cū additiōe triū digitoꝝ ex oi pte. supp. Sic. tñ qō ex pte supiori ñ trāſcēdāt hūeꝝ nec ex iferiori cubitū. Et sit spaciū iter oēz astellā latitudo digiti ⁊ sup astellas ponanſ alij pluilli de stupa sicca ſicut ē, aut madefacta i aqua vel vino stiptico ⁊ exꝑſſa. Deide stringaſ desup ea ligatura. Et ad stringēdū habeanſ due binde vel faſcie: q̄rū latitudo sit q̄tuor digitoꝝ ⁊ incipiaſ cū vna eaꝝ ponēdo mediū eius in loco fracture ⁊ stringe sup hoc loco ſtrictura fortiore. Deinde vadat cū vna extremitate faſcie ad supi⁹ ⁊ cū altera ad inferi⁹. Uerūtñ q̄to plus elōgaſ ligatura a loco fracture tāto fiat ei⁹ ſtrictura minor. ¶ Et dixit Aui. si fuerit fractura i medio adiutorij ponaſ ligamētū in lōgitudine a duab⁹ extremitatib⁹ iunctu e. i. a cubito vſq; ad hūeꝝ. Et si fractura fuerit ꝑpinquior ad aliq̄ latus tūc pone ligamētū vehemētioris ꝑpinquitatis extremitati lōgique q̄ alteri. ¶ Dicūt qdā. si fuerit fractura ꝑpinqua humero. Tūc cū parte ligature q̄ ascēdēdo ꝓcedit pueniat vſq; quo ptrāſeat humeꝝ: ⁊ fiat si fuerit ꝑpinq̄ cubito puēiaſ cū ligatura descēdēte vſq; quo descēdat infra cubitū: ⁊ facta hac ligatura fiat sup ea ligatio cū scōa faſcia incipiendo ligaturā ab inferiori. s. extē pte cubiti ꝓcedēdo cū ea vſq; ad hūeꝝ sic tū vt sicut cū prima faſcia facta fuerit ſtrictura fortior sup loco fracture descēdēdo semp ab eo cū ſtrictura debilioris: ita ꝛstr fiat in ligatura cū hac scōa faſcia: ⁊ opz vt trāſeq; ligaturā semp firmes ꝑz oēs inuolutiones eius cū sutionibus multis ꝑm q videris expedire: ⁊ factis ligaturis ambabus ligeſ tertio sup eis cū quadā faſciola: cuius latitudo sit vnius digiti ⁊ lōgitudo sit tanta q sufficiat ad ligationē totius ligature inuoluēdo eā desup. qdā alij faciunt tres faſciolas ⁊ cū vna ligant sup extremitate ligature superiori: ⁊ cū alia inferiori: ⁊ cū tertia sup mediū eius: ⁊ totū hoc fit ad cōſeruandū ligaturas primas in robore suo. ¶ Dixit Alb. ꝛsidera ligamētū in oibus trib⁹ diebus vt nō accidat in loco pruritus aut inflāmatio aut prohibeaſ nutrimētū venire ad locū pp dispōnē superfluitatis ſtricture: ⁊ si aliqd hoꝝ acciderit rectifica illud ⁊ si es super fiducia vt nō accidat aliqd ex ipſis: tunc non ſoluas ligamētum nisi poſt tres dies aut plus. Auic. dixit. non ſoluas nisi vſq; ad. 7. dies ⁊ q̄ est poſt eos vſq; ad q̄tuor: ⁊ interim circa ſpatulā aut humerū: ⁊ sub titillico fiat inunctio frequēter cū phibentibus defluxum humoꝝ ad locū: ſuſpendaſ brachiū ad collum cū faſcia lata cōprehendente totā manū cum brachio ⁊ cubito: ⁊ faciacere infirmū sup dorſum suū super culcitra equaliter plena lana: ⁊ cōſidera oi hora ne ſoluaſ aut mollificeſ rectifica eā. ¶ Dicunt. cognoſcit equalis ligamēti strictura in hoc: qñ si in digitis accidat ex strictura tumor paruus: tūc strictura est ꝓueniens: ⁊ si non acciderit tumor aliq̄s tūc ipſa est nimis mollis ⁊ si tumor est magnus ⁊ dolor vehemēs: tūc ē nimis stricta. ⁊ pōe cibū infirmi vt fit subtilis i ꝑmis donec qñ accidit ⁊ incipit ꝛstrigi ⁊ vniri fractura ⁊ incipit fieri por⁹ sarcoydes: tūc oz vt ingroſſeſ cib⁹ ei⁹. ¶ Dixit Alb. de ꝛsuetudine adiutorij ⁊ crucis ei⁹ est vt stringaſ ⁊ roborenſ in. xl. dieb⁹. tūc ergo oz vt soluaſ ⁊ admīſtretur balneū ⁊ medicineſ cū vnguētis q̄ rectificāt illud qō in fractura remāſerit fedū: ⁊ tñ tunc non ſoluas ab eo ligamētū ⁊ aſtellas vſq; ad. 50. dies ⁊ vſq; ad duos menſes.

¶ De restau. fracture brachij siue focilium eius. Ca. lxxix.

Focilia brachij q̄nq; plicanſ: ⁊ q̄nq; frāgūtur. Ueꝝ tñ plicatio magis accidit focili mioꝝ q̄ ē supius in brachio q̄z maioꝝ ⁊ iferioꝝ. Et hoc ió q⁹ est leuius ⁊ subtilius eoꝝ ⁊ scias q̄ in etate augmaſtica: ⁊ maxie in infantia ⁊ puericia sepius ꝓtingit ossa plicari q̄z in alijs etatibus: q̄z uis in eis aliq̄n ꝓtingat plicatio vni⁹. ¶ Fractura itaq; brachij. dixit Alb. q̄nq; ꝓtingit ꝑm focile puū q̄ ē desup: ⁊ q̄n q̄z ꝑm focile magnū q̄ est desubt⁹: ⁊ q̄nq; ꝑm ambo ſil'. Et ꝛsil'r ét pōt ꝓtingere plicatura. ⁊ q̄n frangit focile puū: tunc restauratio eius est facilis: ⁊ hoc ió dixit Raſ. 15. ptiñ. q⁹ est leuis ligatiōis: ⁊ q̄n focile magnū frangit: tūc eius fractura est deterior. ¶ Dixit Aui. q⁹ brachiū ipm est deferens: ⁊ est difficilioris curationis siue restaurationis: q⁹ est fortioris ligationis: ⁊ cū hoc ē difficilioris ⁊ tardioris ſanatiōis: q⁹ est groſſus ⁊ durus: ⁊ est eius restauratio turpior ⁊ magis manifesta: q⁹ est nudū carne, vbi. ſ. focile minus est caro superabūdās tegēs turpitudinē eius: ⁊ adhuc deterior fracturarū est q̄n frangunt ambo ſil'. ¶ Cū ergo frāgit focile puum ſolū: tūc ꝓuenit medico apud restaurationē eius vt extensionem paruā cū facilitate faciat donec equet ipm: ꝛz si frangit focile magnū. opz vt ponat extensionē magnā eius vehemētioriē: ⁊ si ambo frangunt: oz vt ponat eā fortioriē valde. Sz cū dixit Raſ. vbi. ſ. extensio semp fiat plus ⁊ minus ꝑm modū lenitudinis corpoꝝ in lenibus minus ⁊ in duris pl⁹: q̄n corpus infantis si extendeſ cū violētia cōtorquebit: q̄n mēbra ipſius sunt lenia: ⁊ opz vt in reformatione focilii medicus ponat figurā man⁹ apud extēſionē eius extensa sup puluinar: ita q⁹ sit pollex man⁹ ad ſupiora altiora oib⁹ digit⁹ ⁊ auricularis inferiora oib⁹ digitis: ⁊ sit infirm⁹ ſedēs ꝗdratus ſup ſeip̄m: ⁊ sit puluinar corā eo in altitudine vt nō incurrat infirm⁹ laborē: ⁊ eo sic situato ⁊ sic situata manu extēdat vnus miniſter brachiū ab inferiori ꝑte cū manu ſua aut cū ligamēto ⁊ extēdat miniſter alter brachiū ꝛsil'r a ſupiori ꝑte extensione bñte fortitudinē maiorē vel minorē ꝓut ꝓuenit fracture ꝑm modū dictū: ⁊ medic⁹ tūc equet os ꝑz meliorē figurā ſuā nālē. Deinde ſtrigat sup ea ligādo ꝓut dcm̄ est in fracturā adiutorij. ¶ Et dixit Albu. si in fractura oſſis sint ſatagie conare reducere eas in locū ſuū si nō fuerint ſepate. Si uero fuerit aliq̄s ſatagiatū siue fruſtū ſeparatuz ⁊ pungit cutē. ⁊ nō est tibi ſpes in restauratiōe eius tūc funde sup ipm ⁊ auſer ip̄m: ⁊ fac ſicut dcm̄ est in alijs: ⁊ fcā restauratione ſuſpēdaſ cū faſcia lata brachiū ad collū taliter q⁹ non sit poſſibile infirmū mouere ip̄m ⁊ ꝑcipe ei ne dilatet ip̄m distēſione vel dilatatione laboriosa. ⁊ ſignū q⁹ ſtrictura ligature erit si accidat in manu ⁊ digitis tumor paruus cū dolore leui. ¶ Et si null⁹ accidat tumor neq; dolor ligatura nimis mollis erit: ⁊ opz vt fortificeſ. si vō tumor magn⁹ fuerit ⁊ dolor vehemēs tūc ſtrictura nimis arcta erit: ⁊ oz vt mollificeſ ⁊ relaxetur. ¶ Et cū ligatura ꝓueniēs fuerit nisi aliō acciderit cogēs ad ſoluēdū nō ſoluaſ. dixit Alb. nisi poſt. xx. dies aut circa eos ⁊ fac dormire egrū sup dorſū suū. ¶ Et scias q⁹ brachij fractura restauraſ in. xxx. dieb⁹: aut. xxvij. aut fortaſſe i. xxviij. ⁊ iſtud totū est ꝑm dispōnes cōplēnum ⁊ dispōnes virtutis.

¶ De restauratione

¶De restauratione ossium fracturē manus. Cap.lxxx.

Grit Albu. z alij q̄ ossib⁹ pectinis manus siue rascete z sil'r ossibus digitoꝝ raro accidit fractura: qm̄ ista ossa sunt dura valde. multotiens tñ accidit ei attritio. si tñ aliqñ ꝺtingit in eis fractura siue attritio z fit in manu p̄te digitos, tūc sedeat infirm⁹ q̄dratus z coxā ipso sit sedes ꝑm equalitatē, z ipse ponat manū sup sedē extēsaz si fractura fuerit ab interiori man⁹ versus exteriora siue dorsuz manus: z extēdat minister ossa fracta extēsiōe decēti z medic⁹ equet ea donec ꝺiungant' cōiūctione bona z desuperponat empl'm z puluillos z sup eos astellā ꝑm q̄ztitatē loci. Inuoluta tñ in pāno lini leni, z pōt ēt aliā astellā ex pte vole vt sit man⁹ apta recta. Si aūt fractura fuerit ab exteriori manus ad interi⁹ vsus volā ei⁹ tūc fac pilā de pāno z p̄cipe infirmo vt coartet sup eā vola sua fracta. Deinde appone empl'z cū puluillis z desup astellā de corio in quo sit lenitas vt applicet' coriū cū corpore vole: deinde stringe sicut ꝺpz voluendo cū fascia sup manū z rotando cū ea inter digitos. ¶Si vo cadat fractura siue attritio in aliquo vel in aliquib⁹ ex ossib⁹ digitoꝝ: tūc si est in pollice equet' sicut ꝺpz: z supponat' empl'm cū puluillis z desup astella z liget' ꝑmo p se ipz: z postea ēt cū vola manus sicut cadit eius cōpositio. ¶Si vo cadat fractura super aliquo alioꝝ digitoꝝ: tunc fiat equatio z emplastri z astelle appositio: sz liget' cū digito qui sequitur ipm aut ligent' omnes: z est hoc melius semper tamen p̄ius liget' per se digitus lesus: z postea simul cū alijs.

¶De restauratione fracture spondiliū. Cap.lxxxj.

Aquit Pau. spondilib⁹ colli z dorsi, qñq̄ accidit attritio siue cōminutio sed fractura paꝝ accidit eis: z aliqñ segt' eaz nocum mortale pp lesionē ꝺtingentē in nuca ex ipulsione ei⁹ ad interioza. ¶Et qñq̄ accidit in spōdilibus colli z si vis scire an sanet' an nō. dixit Albu. tūc ꝺsidera man⁹ ei⁹: z si vides eas iā mollificatas z stupefactas z velut mortuas z ñ posse monē eas nz extēdē neq̄ strigē z cū strigis eas digitis tuis z pūgis eas cū acu z nō sentit illud z nō sentit dolorē in eis, tūc scias, q̄ nō sanāt', sz in plurib⁹ dispōnib⁹ ei⁹ est mortalis: sz si mouet eas z sentit in eis cōstrictionē cū digitis z punctionē. tūc scias q̄ nuca salua est z q̄ infirm⁹ sanabit' cū curatione. ¶Si aūt eueniat spondilibus dorsi. Et vis scire an sanat' an nō. tūc ꝺsidera pedes ei⁹ z si vides q̄ iaz mortificati sunt z accidit in eis illud qđ accidit in manib⁹: deinde qñ iacet sup dorsuz suū egredit' egestio z vēositas absq̄ volūtate z qñ resupinat' sup ventrē suū z vult z mingere nō pōt scias tūc q̄ est mortale: nō ergo labores in curatiōe eius. Si vo nō accidit ei aliqd ex illo res est leuioz. ¶Et restauratio eius est vt coneris sedationē apatis calidi z ponas sup spondilē apata oleuz rosatū solū aut cū vitello oui assati z pone super ipz hoc aliquotiēs in die donec sedetur apa calidū z sedato apate pone sup locū empl'm factum ex cōfortātib⁹ z exiccantib⁹ z stringe sup ipsuz cū ligamēto z p̄cipe infirmo vt nō dormiat z vtat' quiete z tranqllitate donec sanet'. ¶Et si accidat apud attritionē ossis satagina aut aliqđ frustū separatū ex eo pungens: tūc opz vt seces super cutē z auferas illud. Deinde cura vulnus sicut opz. Et Aui. dixit, si remanet aliqd ex ptib⁹ eminētib⁹ spōdilis que sunt q̄ noiant' spine z illud cadit velociter sub digitis cū ducant' sup locum z volum⁹ diminutionē. i. amotionē eius qñ it lud cōminutū mouet' z sepat' a loco suo: tūc opz vt auferat' scindēdo cutē exteri⁹ deinde aggregent' labia vulneris z cures' sicut oportet. ¶Oz si frangitur os alkeil z est postremū ossis albosos z fiat concauum ad interius: tunc oportet vt intromittat' digitus index in anum qui sit sinistre manus z equetur os fractū cū eo z cū altera manu ab extra q̄tū possibile est: z si fuerit ibi os fractum pungens auferat' z in alijs fiat sicut dictū est in alijs fracturis.

¶De restauratiōe fracture ossis anche. z pectinis. Ca.lxxxij.

Si lato q̄ est os anche raro accidit fractura pp dispōnē fortitudis sueti tñ aliqñ accidat tūc illud est altero triū modoꝝ: qm̄ aut accidit ei cōminutio in extremitatibus eius aut accidit ei figura in latitudine ei⁹. Dixit. A. aut in longitudine ei⁹: vt dixit Albu. aut declinat z ipellit' ad interioza versus ventrē z accidit ex fractura eius dolor z punctura z stupor coxe z cruris qđ sequit' latus qđ frangit' cōsil'r ei qđ accidit adiutorio ex fractura hūeri. ¶Dixit Aui. qñ frāgit'. s. vsus interi⁹ aut findunt' latera eius vt ligna fit res difficilis in rectificatione ei⁹. alij tñ dicūt solū rē difficilē fore in fractura eius. nā si fuerit solū scissura nō indiget nisi appōne empl'i ꝺstrictiui cū puluillis z ligatura. z ꝺñt discernit' inter scissurā z fracturā: qm̄ scissura cōprehēdit' p tactuz inuenientē separationē ossis ꝑm longitudinē ei⁹: qz sic est, ꝺz ꝑm aut ꝑm latitudinē que ptes sepate apud cōpressionē facta apud tactū sup ambabus ptibus aut sup altera eaꝝ neq̄z cedunt cōpressioni ei neq̄z sonat siue crepitāt. fractura autē ꝑm pl'm cōprehēdit' apud tactū vt ꝓcedat ꝺz obligatez siue ꝑm trāsuersuz, z alij ꝑm latitudinē z apud cōpressionē p tactū ꝓcipit' cessio partiū z sonitus siue crepitatio z accidētia supradicta in coxa z crure eueniunt q̄ raro eueniunt in scissura. ¶In restauratione aūt fracture eget medic⁹ trib⁹ ministris robustis z prudētib⁹: z ꝓcipiat duob⁹ ex eis vt egro iacente sup ventrē suū extēdant coxas eius vnusq̄sq̄ suaz ꝺz cōueniētiā, z ꝓcipiat tertio vt teneat man⁹ siue brachia sua positis manib⁹ suis sub titillicis: vt nō sinat corpus egri distrahi iferius. Vsus extēdētes coxas, sz teneat ipz infirmū z facta extēsione sufficiēti medic⁹ hūs ꝓfotiūincipiat equare os fractū vnusq̄sq̄ ꝓprimēdo anchā suā cū vehemētia z fortitudine donec equet'. z redeat mēbꝝ ad figurā suā nālē: deinde supponat' empl'm cuz puluillis z supponat' astella q̄ sit facta ꝑm figurā anche z liget'. Et vt ligatura firmior z melioꝝ habeat' opz iplere ꝓcauitatē iliꝝ cum stuppa leni vt capiat eā strictura ligature ꝑm eq̄litatē. Deinde locet' infirmus ad iacēdū sup dorsuz suū aut sup lat⁹ sanū si fractura sit' solū in altera anchaꝝ z supponat' anchis vel anche fracte aliqd rotundū solidū factū ex pāno in modū pile ad ipellēdū inferius quotiēs iacebit sup ipz. q̄ si accidat cōminutio in extremitatibus eius, tunc si non fuerit ibi frustum pungens rectificetur z curetur cum emplastris. vt dictum est. Si autē fuerit ibi frustū pungens extrahat'. vt dictū est in alijs.

¶De restauratione fracture coxe. Cap.lxxxiij.

Si cosse accidit fractura z cū acciderit non occultat' sensui Hip. cognoscit' p tactuz z pamissionē ꝓprie figure. z fractura qñq̄z tēdit ad ptē añriorē, z qñq̄z ad posteriorē. Et frāgitur qñq̄z in medio sui, z qñq̄z in extremo ei⁹ superiori vbi attinet genu. ¶In restauratione aūt eius habeat medicus ministros tres q oēs sustentent coxaz, z medius eius sustentet eā in medio fracture: z alij duo extēdant ipsam vnusq̄sq̄ versus suū extremū extēsione forti donec eq̄tio possit fieri. Si vo fractura fuerit in extremo eius superiori vsus anchā: tūc ponat minister superior ligamentū sub anchatēdēs ad ptē inguinis. Ut cū ipso possit trahere z extendere coram sufficienter ministro iferiori trahēte eā absq̄ ligamēto z sub ligamēto ponat lanā vt nō incidat carnē: z cōsimil'r si fractura fuerit in extremo coxe inferiori versus genu ponat minister ligamētū supra genu vt cū eo possit trahere z extendere q̄tū fuerit opportunū, z fiat hoc cōsil'r ei qđ dcm̄ est in extensione adiutorij. ¶Et facta extensione decenti medicus conet' equare z coniungere adinuicē ambabus manibus suis extrema ossis fracti cōiunctione bona vt redeat ad figurā nālē quā hēbat in sanitate sua. nō ergo dixit Raſ. 15. ꝺtiñ. querat medicus reducere coxā ad figurā nālē: sz ad eā que est ei ꝑm nām in tempore sanitatis. Hip. enim vt sciret

Reductō fieri ꝺz ad formā mē bri i sanitate sua.

aptationē coxe ⁊ modū forme eius: ⁊ q̄ nō torqueat eā neq; rectificet de tortuositate eius dixit. qdaꝫ enim habēt coxam nāliter rectā. Et Aui. dixit. equet ꝑm formā nāle que est ei ⁊ est gibbositas in silueſtri pte ei⁹ ⁊ cōcauitas pauca in domestica eius, ⁊ q̄ equet ꝑm deambulationē forme q̄ est ei in sanitate. Dixit Raſ. vbi supra. extēde os coxe violēter: q̄ magnū os est ⁊ noli timere de violētia extēnōis. ¶ Dixit Aui. equaſ hoc mēbꝝ infirmo iacente sup faciē suā ⁊ crure eius extenſo. ⁊ dixit. nō dimittaſ fractura coxe remota ⁊ separata p longū tp̄s: q̄m manabit id qō erit in eis de hūiditatib⁹ ⁊ corrūpet inde totū mēbꝝ. Facta equatione supponaſ emplastrū ⁊ ligeſ stringēdo. Si vō fuerit ibi apostema caℓ tūc dimittaſ dieb⁹ aliquod ⁊ intēdaſ ad sedationē ei⁹. ¶ Et q̄dā añ aduētū apatis ad ꝓhibēdū ipm ponūt facta equatione sup carne petiā lenē infusaꝫ in oleo ro. ⁊ bñ expreſſam vt nō remaneat in ea de oleo niſi virtus eius ⁊ sup hāc petiam ponunt emplm ⁊ stringūt cū fasciis positis astellis lex̄ queniēter figuratis q̄ sint longe ꝑm lōgitudinē coxe: ita tñ q̄ nō possint ledere inguina nec genu: ⁊ opꝫ vt astelle q̄ ponuntur ex pte silueſtri coxe sint latiores ⁊ grossiores eis q̄ ponunt ex pte domestica: ꝙ ibi ideo q; hoc os añq; ligeſ cū posito semp est paratū resilire ad partē silueſtrē: ⁊ pp carnositatē q̄ est in pte inferiori: est ēt paratū resilire ad ptē superiorē siue anteriorē: ⁊ pp hāc cām opꝫ ēt vt astelle que sup hac pte ponunt sint latiores ⁊ grossiores vt sint fortiores in resistēdo. Et ligatura in hac fractura fiat cōsimilis ei q̄ dicta est in fractura adiutorij: ⁊ facta ligatione stituēt infirmū ad iacēdū sup dorsuꝫ suū coxa ⁊ crure extēſis: ⁊ q; necesse est vt coxa cuꝫ crure firma ꝓsistat ⁊ nullo mō moueaſ tq̄m si mouebitur nō habebitur vtilitas que consideratur ideo ingeniati sunt sapientes ad intentionē firmitatis eius. Quidā. n. vt dixit Aui. ꝓparāt tabulas in q̄b⁹ est q̄dā ꝓcauitas vt decēter opponaſ supuolutiones fasciaꝝ. Et sint in longitudinē vt capiant totā lōgitudinē pedis: q̄m si erūt breviores nō erit medic⁹, neq; infirmus exps laboris ⁊ nō hēbiſ inde vtilitas q̄sita. Utilitas āt elōgationis eaꝝ est vt ꝓhibeant ptē sanā pedis moueri cum fuerit mot⁹ illius q̄ztitatis nociuus fracture ⁊ ꝓpter in dispōne dormitionib⁹ ⁊ sōni necessitas aut hoꝝ instroꝝ nō est niſi in fractura magna valde. Et scias q; nō est ꝓle cū b vti eis niſi afiq̄ apēſ loc⁹, q̄m apa nō tolerat hec. Et Albu. posuit aliū modū quē dimitto pp difficultatē tolerādi ipsuꝫ. ¶ Et q̄dē iuxta pedē figunt lignū aliq̄ō siue palū in terra siue solario vel cū clauis ad aliq̄ō lignū firmū ⁊ ad ipm ligant pedeꝫ firmiter, ita q; moueri nō pōt, ⁊ q̄dā cū puluinarib⁹ ⁊ pānis ꝓparationē faciūt ꝑm coxā, ⁊ crus, ⁊ pedē vt nō possit moueri q̄ztū fuerit poſle: ⁊ hic mod⁹ bon⁹ est valde ⁊ tolerabilis ⁊ ꝓferēs maxie in fracture nō magna valde. Et si nō fuerit possibile abstinere a motu est cū ꝓpōne mod⁹ facilis vt exhibeaſ ei mot⁹ suauis ⁊ leuis. ¶ Dixit Aui. ponaſ inter coxas ei⁹ pila de lino vl pāno magno adꝫuādū foꝫaꝫ in q̄ eāta est coxa: ⁊ oꝫ vt nō soluaſ ligatura vsq; ad duos dies aut tres niſi accūs euenerit de ꝓuritu vel punctiōe vel apate. Tūc cū aliqd hoꝝ euenerit ō ꝓuritu pūctiōe vel apate, ꝓpere solue eā. ¶ De remotiōe frustoꝝ pūgētiū ⁊ oīb⁹ aliis fiat vt in aliis dictū est fracturis. ¶ Et scias q; fractura coxe repationē recipit in .30. dieb⁹. Et scias, dixit Aui. q; ille cui⁹ coxa aut anca frāgiſ paꝝ denudaſ a claudicatiōe: imo ꝑz plz claudicat.

¶ De restauratione rotule genu. Cap̄.lxxiiij.

Dixerunt q; rotula genu paꝝ siue rari⁹ frāgiſ: sed ꝑm plm cōtingit: q; si accidat ei fractura tūc nō erit. dixit Albu. niſi vt fissura aut foramē. i. pforatio. dūt. ꝙtingit eā frangi, ⁊ ꝑz lōgi^{nem} ⁊ ꝑz latitu^{nem}: ⁊ ꝑz obligatem ⁊ statur sup cognitione ei⁹ cū sensu ⁊ tactu ⁊ visu: ⁊ etiā auditu sonitus ⁊ crepationis: ⁊ opꝫ in restauratione eius vt extendaſ crus ⁊ equētur ptes eius fracte cum digitis donec reducanſ ad formā suā nāle: deinde superponaſ emplꝫ ⁊ supra ipsuꝫ astella rotūda ꝑm magnitudinē rotule: ⁊ ligeſ: ⁊ in omnibus alijs fiat sicut dictum est in alijs fracturis.

¶ De restauratione fracture cruris. Cap̄.lxxv.

Dixit Albu. ossib⁹ cruris accidit de fractura id qō dcm̄ est accidere ossibus brachij qm̄ q̄nq; frangiſ arundo maior q̄nq; minor: q̄nq; ambe simul. dixit Aluic. q̄nq; frangiſ minor est saluius q̄z q̄n frangiſ maior ⁊ adhuc deterius est q̄n frangunſ ambe simul. Et dixit. q̄n frangiſ arundo parua q̄ est superior est inclinatio fracture ad exteriora ⁊ cute. Dixit Albu. cū frangiſ os subtili⁹ cōuertit crus ad interiorē ptē ⁊ est ambulatio cū ea posita: sed q̄n frāgiſ arundo maior q̄ est inferior ⁊ declinat crus ad exteriora, al's. interiora: ⁊ ad ptē silueſtrē. Et dixit Albu. inuenis ipm inferi⁹: ⁊ est ex eis vt occultaſ tibi: quare cognoscit per sensum: ⁊ q̄n vtraq; frangunſ inclinatio eius est ad oēs ptes: ⁊ reductio eius est sicut reductioni fracture adiutorij. ¶ Dixit Aui. q; per adiutorium intellexit brachium: vt dixit Albu. vel dixit ipse. in crure est extra oēs opōnes supra id qō est in operatione fracture brachij: ⁊ est q̄n tu equaueris astellas ⁊ cōpleueris oēm opōnē tuā, tūc accipe duas fasciaſ, ⁊ alias tabulas ex ligno pini qō administraſ in fabricatione selarioꝝ: ⁊ elige ex eis q̄bus est grossitudo parua: ⁊ sit longitudo earū longitudo cruris a genu vsq; inferi⁹ ad calcaneū: ⁊ pone ex oi parte cruris vnā inuolutā ex oi pte pānō leni duab⁹ involutionibus. Deinde liga eas cū duab⁹ fasciis in trib⁹ locis. s. in medio ⁊ in duab⁹ extremitatib⁹, nā cū hac strictura ꝓhibeſ crus declinare ad dextrā vel sinistrā: ꝙz seruaſ in statiōe bona. ⁊ alij sunt q̄ ad dictā intentionē administrāt cunabulū siue capsetā de ligno ꝑm longitudinem cruris: ⁊ ponūt in ea crus vt cōseruent ipꝫ a motu. ¶ Et dixit Albuc. q; plm opꝫ vt fiat istud in fractura cū vulnere in restauratione cruris. ¶ Dicūt q̄dā. opꝫ medicū hr̄e tres ministros. Et precipiat vni eoꝝ tenere genu cruris fracti extensuꝫ ⁊ firmuꝫ: ⁊ alteri vt teneat pedē sūr protensum ⁊ firmū ⁊ sint ambo isti ministri prudētes in extēdēdo ⁊ relaxādo ꝑm imperiuꝫ medici ⁊ precipiat ministro tertio ambabus manibus suis sustentare crus in medio eius vel in loco fracture: tunc medicus equet manib⁹ suis ossa fracta equatione decenti. ¶ Et scias sicut dicit Aui. q; nō est dispō cruris in tortuositate q̄ accidit figure sue nāli: sicut dispō adiutorij: imo crus est rectū: quare oꝫ vt sit extensio eius ad hoc vt redeat ad rectitudinē post reductionē. dicūt q̄dā. fiat cura sicut dcm̄ est in cura fracture coxe in ꝓhibitione apatis ⁊ amotione ossis pungentis.

¶ De restauratione fracture tali. Cap̄.lxxvj.

Auicenna dixit. fractura tali praua est: ⁊ ei⁹ curatio est difficilis. Et plm frangiſ cū cadit hō ex loco alto: q̄m puertitur supta pedē. Et fortasse accidit cū eo attritio ossis cū fluxu sanguis ad vētres. dicūt q̄dā q̄sdā abscōsiones siue cauernas q̄ accidūt in carne ⁊ cute circū stantes ex casu. Et q̄dā dicūt. per ventres intellexit sicut ſio macū intestina vel vesicam ⁊ coagulaſ ille sanguis in eis: ⁊ q̄nq; ꝓducit ad egritudies magnas ex febre ⁊ permixtione rōnis ⁊ tremore ⁊ spasmo pedis. s. totius vsq; ad ancham. ¶ Cuꝫ ḡ accidit in talo apa cōgelatū qō nō appet ⁊ nō egredit ⁊ nō proeminet ad exteriora. Et appetiaꝫ in colore eius tenebrositas q̄ nō fuit ante tūc est sig^{m} malū significās q; est in via perditionis ⁊ putrefactionis. Si aūt est apa appens ipellēs manū tāgētis cōpreſſiōe: tūc illud est meli⁹: ⁊ fortasse fit facilis eius eruptio. al's. eius curatio. ¶ Dixit. A. q̄n talus nō restauraſ sicut opꝫ destruit ſuua^{m} ei⁹. s. restauratio nis ⁊ nō fit deambulatio sup ipm. auctores nō posuerūt modū restaurationis eius: fortasse ꝓpter difficultatē ei⁹, ⁊ fortasse q; reliquerunt eā notā ex modis restaurationis aliaꝝ iuncturaꝝ: ⁊ opꝫ medicū in hoc esse ingeniosum vt reducat fracturā tali ad situ suū nāle ꝑm q; meli⁹ demōstrabitur sibi.

Ad ꝓhibēdū apa.

¶ De restauratione fracture calcanei. Cap. lxxxvij.

Auicenna inquit. calcaneus est excusatꝰ a fractura ꝓpouitiē suā: z ꝓp circūdationē defensionū. i. ptiū q̄ sunt in circuitu ossis eiꝰ. pꝫ ergo nō accidit ei nisi dislocatio. Si aūt ei aliqñ accidit fractura, tunc accidit ei aut ꝑm longū aut ꝑm latū, z inuenit tactus inequalitatez in loco z ptes fracture cedere cōpressioni, z nō requirit restauratio eius: nisi emplastrationem z ligaturam: z quidam addunt astellam similem figure calcanei.

¶ De restauratione fracture ossium pedis z digitorum eius. Cap. lxxxviij.

Dixit Albu. ossiꝰ pedis accidit qñq; fractura. digitoꝝ vo ossibus raro accidit fractura: z nō accidit nisi attritio in. plurib⁹ dispōnib⁹. q; si accidit ossiꝰ pedis fractura z vides illa ossa separi ꝑm se adinuicē: tūc ponat infirmus pedē suū sup terrā ꝑparatā sicut ambulans z tu statim pone pedē tuū sup illud ex ossiꝰ qō euellit z supeminet: z alijs calca illud cū eo z equa illud donec redeat in locū suū: deinde pone desup empl'm cū puluillis z sub vētre pedis pone tabulā puā cui sint duo capita plana z inuolue eā cū pannis: z alijs sicut indiget: deinde stringe eā cuz pede strictura decēti. cū aūt ꝓterierūt ei tres dies aut 4^or: tūc solue ligam^m. nā tu inuenies ossa equata siue sint fracta siue dislocata. Si aūt frangunt aliq digiti tūc restaura eos z equa ipsos sicut dictū est in digitis man⁹. Deinde pone sub eo toto tabulā supradictā z stringe eā strictura decenti z si frangunt ex digitis pedis duo aut plura tūc pone sup oēm digitū astellaz sue q̄titatis inuolutā in pāno leni: deinde stringe tabulā in inferiori pedis z sit stās sup vnū caput tabule extra vētrē pedis vt teneat retētiōe bona: z in oīb⁹ alijs seq̄re, vt dcm̄ ē in his.

¶ De fractura ossis pectinis vulue z virge. Cap. lxxxix.

Fractura raro accidit in his mēbris si tñ aliqñ frangat vulua mulieris. dixit Albu. fac ipsaz sedere quadratam. deinde inclina eā ad ptē dorsi sui parumper z teneat retro z ipleat obstetrix vuluā ei⁹ coto donec impleat eā fiat cū vulua ex ea sicut spera siue pila. Deinde cōcutiat mulier: z eleua dorsuz eiꝰ paulatiz. egredit. n. illud cotū portā vulue sicut spera z os fractū redit: deinde pone puluillū sup dorsuz eiꝰ. qñ ergo vult mingere remoueat cotū cū facilitate deinde mingat: z deinde reducat cotū i vuluā ꝑz modū ꝑm quē intromissuz fuerit in ꝑmis: deinde redeat ad puluillū suū ꝑmū z faciat sic septē diebus aut circiter illos. ipsa enim restaurat. Et dixit. si vis accipe vnam vesicaz z stringe sup foramē cannulā arūdinis z intromitte vesicā totā in vulua: deinde insuffla cānulā cū vtute donec repleat vesica vulue z fracta redit: deinde exhe vesicā z iple vuluā coto z stet: vt. s. dictū est aliquot dieb⁹ donec sanet. ¶ Et dixit Albu. qñ frāgit os pectinis viri aut mulieris: tūc administra in restauratione eiꝰ z ipsiꝰ curatione id qō in osse dictū est. s. anche. nō. n. occultat ei cui est studiū z intelligētia via z cā restaurationis in his fracturis. ¶ Et dixit. qñ frangit ꝛga viri accipe guttur anseris z intromitte virgā in ipz, deinde pone sup ipz involutionē ex pāno z involuat z dimittat sic trib⁹ dieb⁹ aut circiter eos z sanabit si deꝰ voluerit. ¶ Dixit Hili. q; agrimonia potata ꝓsolidat ossa fracta in breui tpe. z silē dī de succo ꝓsolide mioris cū bibit ex eo trib⁹ dieb⁹ aut plurib⁹ oi die cyat⁹ vn⁹. Debēt aūt hꝫ exhiberi post bonā reductionē z emplastroꝝ appositionē z ligaturam.

¶ De extractione sagittaꝝ p manualē opōnē. Cap. xc.

Auicenna inquit. q̄dā sapiētiuz dixerūt. q; ille q aufert sagittas opz vt sciat añ illā sagittaꝝ spēz. diuersificant. n. sagitte abinuicē valde z apud nos z apud alias nationes in figuris z formis varijs ipsaꝝ. z cā necessitatis cognitionis spēꝝ eaꝝ est: q; ꝓt diuersitate earum ali⁹ z ali⁹ modus ipsaꝝ extīōis iudicat. Judicet ergo medicus scire spēz sagitte infixe quā exhere conet extimatione sup his q̄ in pria vbi est frequētatū rel'one infirmi z aliozuz necnō z visu z tactu z vt meli⁹ de eis indagare possit medic⁹ auctores multas z varias eaꝝ spēs descripserūt. ¶ Jnquit Albu. sagitte diuersificant ꝑm spēs suas: qm̄ ex eis sūt q̄ habēt cuspides magnas z q̄dā puas z ex eis sūt ꝓcue z ex eis sunt surde. i. nō ꝓcue: z ex eis sūt q̄ hñt tres angulos. sup. z ex eis sūt q̄ hñt duos sicut lanceas: z q̄dā ātuoz sicut quadrelli. Et ex eis sūt lingue siue sūt barbule vel alīs hñtes dispositiones, z ex eis qb⁹ fiūt astelle. ¶ Et Aui. loq̄ns de habētib⁹ astellas. dixit. q̄dā. s. astellaꝝ sūt ex ligno: q̄dā ex arūdine z loquēs de hñtib⁹ cuspidē. dixit. ꝑm eaꝝ figurā. cuspides q̄dā sunt hñtes tres angulos: z q̄dā quatuoz: z q̄dā sunt sup qb⁹ addunt ferra minuta. sup. z q̄dā sunt acute. Et loquēs de barbulatis. dixit de eis sunt hñtes linguā. sup. z earuz: q̄dā habēt vnā, z q̄dā duas: z q̄dā plures. Et dixit. pene trātib⁹. i. acutis, q̄dā hñt cuspidē magnā, z quedā parua. Et rursuz. dixit. A. q̄rūdā sagittaꝝ cuspis est fixa in hastula. habent. n. ex pte qua nō pcutiūt z fortasse istas vocauit Albu. surdas z quarūdā cuspis hz cānulā in qua egredit hastula, z sunt que vocant concaue z istaꝝ ambaꝝ q̄dā stringunt ex ipsa cuspide ad hastulā. i. cū aliquo clauo vel alia re: z q̄dam nō stringunt ad ipsaz hastulā. ¶ Et haꝝ oīuz sagittaꝝ quedā sunt male: z q̄dā nō sic, z de dispōnib⁹ malis sunt hñtes çugi. i. cuspidē inclinatā retro eo q; qñ tēdit, z trahit vt extrahat suspēdit isto çugi retorto cū carne z nō egredit: imo ab exitu ꝓhibet: z ex malis sunt hñtes rē annexā: q; infigit carni cū illa re qñ tendit z trahit ad exteriora. nā tūc dilatatur res eis annexa z infigit. vñ ab egressiōe ꝓhibet, z ex malis sūt hñtes ferra minuta addita z nō fixa firmata. nā cum trahunt remanēt illa ferra in ꝓfundo, z ex malis sūt q̄ non clauate cū hasta egrediunt çugi. z ipz çugi remanet iteriꝰ: z ex malis sūt q̄ sunt barbulate: qm̄ cū suis barbulis herent z ꝓhibent ab exitu. ¶ Et rursuz cadit diuersitas in spēbus sagittaꝝ iudicās de diuersitate exctionis eaꝝ hz diuersū modū infixionis eaꝝ. nā q̄dā sic corpi infigunt q; altera eaꝝ extremitas extra apparet. s. ex pte hastule vel ex pte cuspidis: z q̄dā sunt interi⁹ ꝓfundate nō apparētes ex aliq̄ extremitate exterius. et q̄ sūt nō apparētes exteri⁹ sūt ex spēb⁹ malarū. et apparētiū exteri⁹ q̄dā sic appent q; sufficiēter pñt capi vt exhaurīt: et q̄dā nō sufficiēter: et declināt iste vsus spēs malaꝝ. ¶ Et iteꝝ diuersificat modus extractiōis eaꝝ penes diuersitatē mēbroꝝ qb⁹ infigunt. Et ex eis. n. q̄dā infiguntur mēbris ꝑncipalib⁹ nobilib⁹: et q̄dā ignobilib⁹: et sūt ex spēcieb⁹ malaꝝ, et q̄dā mēbris extrinsecis. q̄ocūq; z. n. figurate sagitte fuerint si infigunt mēbris nobilib⁹ et intrinsecis fiūt de genere pdētiū ꝑm pl'm. ꝓterea dixit Albu. qñ sagitta cadit in aliquo mēbroꝝ ꝑncipaliū vel nobiliū et apparēt signa mala q̄ dicent: tūc opz vt deuites exctionē illi⁹ sagitte. nam moꝛs seqt illū in quo est in plurib⁹ dispōnib⁹. qñ aūt nō apparent ipsa signa mala et sagitta nō est abscōsa in ꝓfundate mēbri tūc exhe ipsaz et cura vuln⁹. Et dixit. q̄ infiguntur mēbris sicut facies et reliqua extrinseca et nō nobilia et non profundant soluant sic sagittati ꝑm pl'm si nō inuenit sagitta arteriā magnā aut neruū magnū. sup. aut venā magnā et nisi fuerit venenata. ¶ Notāt et innuit hic Aui. q; q̄dā ex sagittis debēt dimitti, et q̄dā extrahi. et dimitti debēt quecūq; mēbris nobilib⁹ infixe sūt ꝑcipue apparētib⁹ signis malis et dicendis. nā honorabilius est medico in extractione ipsarū se nō ipedire ne infamiā incurrat vulgariū dicētiū, q: fuerit cā moꝛtis egri: et maxime si expectauerit medic⁹ in extractione eius fluxum sanguis impetuosuz sequi. pauci. n. sunt qui sic moꝛtē effugiunt, si tñ coactus aut diu rogatus fuerit medicus a cōsanguineis vicinis et amicis vulneratī: tūc ꝓtestatiōe facta et nō solū coꝝ eis, sed et locis et multis expressa

De spēb⁹ sagittaꝝ.

Diuersificat extractio sagittarū ꝑz diuersū modū infixionis eaꝝ z ꝑm diuersitatē mēbroꝝ ꝛc.

Que ex sagittis nō sūt extrahēde sed dimittende.

postq̄ infirm⁹ dē aia sua ⁊ bonis suis dispoſuerit plene ad ipſius extractionē ſe disponat put inferius dicet. ¶ Et eſt sciendū q̄ mā cuſpidū ſagittarū eſt multiplex. ſunt enim ſic dixit Aui. ex ferro aut ere aut plumbo aut alkali. i. ſtanno ſiue auricalco aut ex cornib⁹ aut ex oſſibus aut ex lapidib⁹.

Signa infictōis ſagitte in membris p̄cipalibus.

Signa aūt denotantia infixionē ſagitte in mēbra nobilia diuerſificant diuerſitate mēbrorū ipſorum. ¶ Dixit Alb. ſi ſagitta penetrauerit craneū ⁊ ingreſſa ſit in pāniculos cerebri, tūc accidit ex illo ſoda vehemēs ⁊ ſcotomia ⁊ vertigo ⁊ rubedo lingue ⁊ ſpaſm⁹ ⁊ p̄mixtio rōnis intellectus ⁊ vomit⁹ colere ⁊ fortaſſe egredit ſanguis ex naribus aut aurib⁹: ⁊ fortaſſe abſcindit ſermo ⁊ deſtruit vox ⁊ egredit ex loco vulneris hūiditas groſſa ſilis pulti ⁊ erit ex eo ſilis aquoſitati carnis: ⁊ ſunt hec ſingula mala indicātia de abſtinētia ab extractione eius. ¶ Q̄z ſi ſagitta infixa fuerit ꝑpe māmillā ſiniſtrā: tūc ſigna q̄ ſit infixa cordi ſūt q̄ medicus tangens ⁊ experiēs de ipſa ſentit, q̄ ipſa ſit fixa in re dura nō in re vacua aut molli ⁊ fortaſſe ſagitte eſt mot⁹ impulſiuus ad exteriora ⁊ retractiuus ad interiora ꝓ ſilis motui pulſus: ⁊ currit ex vulnere ſanguis niger ⁊ ſeq̄t illū frig⁹ extremitatū ⁊ ſudor frigidus ⁊ ſincopis, q̄ ſig⁹ cū apparuerint mors ſeq̄t ꝑcul dubio. ¶ Q̄z ſi ſagitta infixa fuerit partib⁹ pectoris: tūc ſigna q̄ ſit infixa: in pulmone ſunt exitus ſanguis ſpumoſi ex vulnere ⁊ vaſa. ſ. vene ⁊ arterie q̄ ſequūtur collū apanſ. ſ. replent ⁊ inflātur ⁊ mutat⁹ color infirmi ⁊ reſpirat ſpiritū altū magnū ⁊ querit attractionē aeris frigidi. Si vō fuerit infixa in diafragma ex perforatiōe ei⁹: iuxta coſtas parnas ſciet ⁊ fit anhelit⁹ magn⁹ cū dolore vehemēti ⁊ ſuſpirio ⁊ mouent oia mēbra hūerora. ¶ Et ſi fuerit infixa ſtō accidūt nocumēta ſtomaci ⁊ fortaſſe egredit ex vulnere aliq̄ indigeſtū ex cibo. ¶ Et ſi fuerit infixa alicui intestinorū accidūt nocumēta in opōnib⁹ eorū ⁊ fortaſſe egredietur aliq̄d ex ſtercore. ¶ Et ſi fuerit infixa veſice egredietur vrina, ⁊ fortaſſe ꝓcedet ex ea ad exteriora ꝑ viā vulneris: ⁊ fit dolor ſup infirmū vehemēs. ¶ Et ex leſione ꝓueniēte ex opōnib⁹ cuiuſuis mēbri vulnerati a ſagitta poteris ſcire infixionē ⁊ eo. ¶ Et ſcias q̄ ſagitta q̄ndoq̄ cadit in boiez armatū: ⁊ q̄ndoq̄ in nō armatū ⁊ in extētiōe ſagittarū neci⁹ eſt medic⁹ ſollicit⁹ ⁊ ingenioſus diu p̄meditans ſup extētiōe ipſarū ⁊ libēter audiēs ⁊ māſuete aſcultans loquētes de hac mā. nā cū oi meditatione ⁊ inq̄ſitione difficile eſt deuenire ad rectitudinē extētionis earū. Ampli⁹ negociū exhēdi eas hz imēſitatē ſiue latitudinē grandētitatē q̄ rē doceri neq̄ ſcribi ſufficiēter poſſe eſt: maxime ex eo q̄ quotidie noui modi ſiue noue forme ſagittarū ⁊ telorū ad offendēdū inueniūt. ¶ Et noua forma nouum modū regrit exhendi. ¶ De modis aūt extētionis ſagitarū in gñali. dixit Albu. dico. q̄ ſagitte nō egrediūt ex mēbris ꝑtib⁹ q̄b⁹ ſunt fixe niſi ꝑm modos duos: aut p actionē earū ex loco in quē intrāt: aut eō ꝑtis illius. i. per oppoſitā ꝑtē. ⁊ ſō Aui. 4ª q̄rti. ca° 10°. de p̄ctura ⁊ diſruptione ⁊ extētione ei⁹ q̄ retinet ex ſpinis ⁊ ſagittis ⁊ oſſib⁹. dixit. Sagitte extūnt ꝑm duos modos quorū vnus eſt attractio. ſ. p ꝑtē per quā intrat ſagitta. ⁊ ali⁹ eſt ipulſio. ſ. vt exhat per ꝑtē oppoſitā ei per quā intrauit. ꝑpellat donec egrediat ꝑ oppoſitā ꝑtē ſiue ꝑ ipſaz ꝑtē oppoſitā attrahat. Et modus q̄dē ipulſionis. dixit Aui. loco allegato. cōuenit q̄n ſagitta figitur in carne taliter q̄ p attractionē nō pōt euelli. ⁊ cū hoc in corpibus ſiue mēbris intermedijs ſiue locis p que hz impelli ⁊ in mēbris q̄ opponunt partī introitus nō eſt aliq̄d q̄ prohibeat abſciſionē ſiue rupturā quā cauſat ſagitta cū ipellit neq̄ eſt ibi neru⁹ neq̄ os neq̄ aliq̄d ſile⁹ his vt arteria vel vena magna. ſi aūt id q̄. i. ꝑ q̄ exhēda eſt ſagitta impellendo fuerit os tūc nō adminiſtram⁹ extētionē cū ipulſione: q̄ ꝑ ipulſionē nō ꝓfaret illud os: ⁊ cōſil⁹ nō opz q̄ cū noſtra ipulſiōe incidamus neruū: aut arteriā, aut venā magnā. Et cōſil⁹ nō opz q̄ extrahat ꝑ impulſionē ſi haberet in trāſitu ledere aliq̄ mēbrū nobile leſione magna. ¶ Notāt tū q̄ ſi ſagitta in introitu ⁊ perforatione ſua in ꝓfundū iaz incisionē fecerit in aliquo dictorū mēbrorū ꝓhibētiū impulſionē tūc nō ꝓhibet impulſio: tū in tali caſu cōſiderādū eſt per quē moduz ſiue ꝑ quā viā melius poſſit exhi. in hoc. n. caſu ⁊ quoliz alio. dixit Aui. ſ. loco allegato. opz vt inquirat facilior via ad exhēdū ipſa ⁊ illa eligat. ¶ Cū igit ſagitta fuerit penetrās a duob⁹ laterib⁹. ſ. a latere introitus ei⁹ ⁊ a latere oppoſito, tūc dilatet locus q̄ eſt magis cōueniēs vt egrediat ꝑpz. ¶ Et dixit Aui. loco allegato. extctio ſagittarū q̄ndoq̄ fit cū inſtīs ꝓueniētib⁹ ſagitte exhēdē: ⁊ q̄ndoq̄ fit cū expreſſione. ſ. manib⁹ facta ſup mēbra que ſunt in circuitu ſagitte. ſup. ⁊ quaſſatione facta in ſagitta cū manu: ⁊ deinde fortī extctione exhat, ⁊ q̄ndoq̄ fit cū ꝓprietatib⁹ medicinarū attrahētiū q̄ exhūt illud a cui⁹ extctione deficiunt manus ⁊ forfices ⁊ alia inſtīa. Et q̄dā modernorū addūt aut fit extractio ſagitte cū precauatiōe. ¶ Et ſcias q̄ inſtīa q̄bus ſagitte exhuntur ſunt multa ⁊ diuerſa. ¶ Quedā. n. eorū ſūt turrini q̄b⁹ ſagitta fortiter alligat ⁊ reuoluēdo turrinū trahit. ¶ Et q̄dā ſunt baliſte. ⁊ dicūt q̄dā, q̄ attractio ſagitte cū baliſta raro fallit: ſed ſm plurimū extrahit eā, ⁊ maxie ſi ſagitta ſic apparēs fuerit q̄ poſſit firmiter ligari. ⁊ modus exhēdi ſagittā cū baliſta eſt, vt mēbrum in quo eſt fixa firmiter liget ad trabē aliquā aut ad aliq̄d fixuz ⁊ bñ firmū vt eſſet ferrū in muro fixū: ⁊ tūc tendat baliſta ſicut fit ad ſagittādū. ⁊ tūc ſagitta cū chorda baliſte firmiter liget ⁊ annectat, ⁊ ſi tūc ipellat chorda baliſte ſecū trahit ſagittā. ¶ Et q̄dā inſtrorū ſagitte extctionis ſunt tenacule ſiue forfices q̄ debēt eſſe fortes ⁊ de bono calibe fabricate ⁊ interi⁹ debēt eē dentate vt q̄d capiūt firmiter teneāt, ⁊ q̄daz ſunt tortuoſe q̄ ſunt tenacule hñtes in cuſpide ſua ꝓcauitatē que pōt recipi ſagitta vel haſtula ei⁹. ¶ Et q̄dā ſunt terebella apta ad ꝓforandū haſtā: ſi aliq̄ remāſerit in cuſpide ⁊ fuerit abſciſſa ab ea iuxta ferrū: ⁊ alia cōſimilia. Et q̄nq̄ educit cū terebellis ferreis, q̄uis nō ſit in eo lignū. Et modus opōnis cū eis in hoc eſt vt intromittas directe terebellū q̄d ſit ꝓportionale ꝓcauitati ſagitte donec cōprehēdas ipz in ipſam cōcauitatē ſubintraſſe: ⁊ tūc reuolue ipm leuiter: ac ſi velles cū eo ꝓforare: ⁊ de leui reuolutione ꝓcede gradatim ad fortiorē donec ſcias ipz firmiter ferro adherere: ⁊ tunc attrahe ipz, q̄m ſi firmiter adherebit nō dimittet ipm donec trahat ipz exteri⁹. ¶ Et q̄dā ſunt vncini apti ad infigēdū in re q̄ oz attrahi. ¶ Et alia ēt p̄ inueniri inſtīa cōmoda extctioni earū que medic⁹ ſua induſtria excogitare oz prout ei caſus indicabit, ⁊ opz vt ex oib⁹ iſtis ⁊ ꝓſilib⁹ inſtīs medicus copiā magnā apud ſe habeat diuerſitatē hñtib⁹ in magnitudine ⁊ paruitate in acuitate ⁊ obtuſione in groſſitie ⁊ ſubtilitate in lōgitudine ⁊ breuitate ⁊ cōſilib⁹. ¶ Sint ergo ex oiſpecie eorū: quedā mediocria: q̄dā acuta, q̄dā magis acuta: q̄dā acutiſſima, ⁊ conſil⁹ in alijs oñntijs: ⁊ eligat ex eis illud q̄d eſt ꝓportionatuz q̄ztitati vulneris ⁊ q̄ztitati rei capiēde. tale eniz meli⁹ eſt ꝓportionat⁹. ¶ Dixit Aui. loco allegato. opz vt extctio ſagittarū fiat cū fortib⁹ hñtib⁹ capita vt lime serrate vt vehemēs ſit earū retentio. ¶ Dixit Albuc. ego narro tibi modos q̄rūdā ſagittarū vt ponas illud in 2ᵃᵐ figiionem ſup illud q̄d nō dixi: q̄m ptes hui⁹ artis ⁊ diſtinctio earū nō cōprehēdit ex narratiōe nec ꝓhēdit eas liber: iz artifex prudēs cōparat cū pauco ſup multū: ⁊ cū eo q̄d eſt p̄ſ ſup illō q̄d eſt abſens ⁊ inuenerit vel inueniet opōnē nouam inſtīm nouū apud deſcēſuz. i. euētū rei exhendarū hui⁹ artis q̄ accidūt ⁊ narraui plures caſus q̄ dicent. ¶ Et ſcias q̄ quotiēs eſt tibi poſſe vt exhas ſagittā manib⁹ abſq̄ inſtīs fac illud tūc: ſi vō nō eſt hoc tibi poſſe manib⁹: tūc vtere inſtīs. ¶ Et opz vt in extctione ſagittarū obſeruent canones: quorū vnus eſt, q̄ ſi ſagitta eſt apparēs: tunc ſiue ſit infixa carni ſiue oſſi debes tēptare ipſius extctionē capiēdo ſiue manu ſiue inſtīs ſagittā iuxta corpus ſiue mēbrū in q̄ intrauit ⁊ nō ex lōgin quo. ⁊ cū ſic apta fuerit ſagitta, tūc vt dixit Albuc. in attractione vt cōtorſione manus tue cū inſtīo vel ſine ad partes

Sagitte duob⁹ modis extrahuntur.

Inſtīa quibus ſagitte extrahunt ſūt multa ⁊ diuerſa.

Primū cauē. cū uando ſit extractio ſagittarum.

omnes dextra z sinistra: sursuz z deorsuz: recte z oblique do nec facias eā euadere: in fine aūt torsionis z ductionis eius ad oēs ptes sagitta ad ꝑmū situ suū reducat: z tūc exbat. nā sic faciendo sagitta facili⁹ ex loco diuellit, in captione tñ sagitte: z marie bastule eius z in torsione manus. dixit opz vt caueat ꝯfractio eius qō capit, maxime cū instro, qm̄ si frangit nō poterit postea facilr exbi: z maxie bastule eius. ¶ Et in torsione man⁹. dixit. opz vt caueat ꝯfractio ei⁹: qō capit maxie cū instro, qm̄ si frāgit nō poterit postea facilr exbi: z maxime si bastula fuerit facilis exctionis. al's. fractiōis sicut si fuerit ex arūdine. nā. lig^m arūdineū est facile frāgibile non tolerās ꝯstrictionē fortē nec torsionē. Ingenieꝯ aūt vt nō frā gat qō instro cōꝑhēdit: z est vt nō moueat motione subita. scz z forti: imo cōꝑehendat supīpz z cōmoueat cōmotione qua sciat q̄titas fixionis eius. s. an sit multa: an sit pauca z cognita q̄titate fixionis, tūc aut capiat ipz cū instro capien di aut suspēdat in ipso. s. aliqō instrm quo possit illa res tra bi vt vncinus, z qūcz vt q: sagitta careat bastula: z nō inue niat illa tūc accipiat alia q̄ sit ꝓportiōalis illi: z ea cū facilita te repleat ꝯcauitas sagitte hac illac trahēdo vt nō iferat sup infirmū dolor vehemēs: q̄re torqueat paulatine man⁹ z cuz facilitate. ¶ Scōs cañ. est. dixit Albu. q: opz vt cum trahis sagittā vt facias q ifirm⁹ sit situat⁹ ꝑz figurā ꝑz quā fuit qñ fuit casus sagitte i ipz: qm̄ hoc est magis iuuatiuū: z si nō est tibi pole illud: tunc administra ꝑz q est tibi pole ex figuris. ¶ Tertius cañ. est. dixit Aui. opz q fiat q via sit ampla suf ficienter ad illud qō capi oz z auferri, ita vt nō ꝓhibeat bo nitas politatis cōprehēdēdi z retinēdi z attrahēdi illud: cu ius querit extractio quā bonitatē ꝓhibet via arta, z ideo si arta fuerit siue ex ꝑn⁹ siue ex ꝓcessu ante sagitte exctionē: q: facta fuerit arta p carnis regiōnē, opz vt sufficiēter amplie tur postea extrahat, z iō dixit Auicē. loco allegato. qñcz est nobis necessariū in qbusdā boris vt incidat cutis qñ nō est pole vt egrediat çugi z fixione ꝑma. s. ea p quam intrauit: z opz vt ista fissura sit iuxta introitū sagitte ex vna pte vel plu ribus ꝑm exigētiā: z maxie regrit fissure z ampliatiōis fra ctio si sagitta fuerit ex barbulatis siue allatis siue auricula tis, qm̄ sūt vehemēter difficilis exctionis, maxie qñ occultā tur eoꝝ barbule siue ale: qm̄ si nō sunt occulte ꝑñt z debent exbi sicut nō bñtes eas. dixit itacz Alb. si sagitte isūt aures qbus teneat z ꝓhibeat obedire extractioni, aut scinde car nē fixā in eis ex oi pte oi ingenio quo potes z ingenia si po tes sup euasione carnis, aut fractura auriū z torsione earuz donec euadas. Et Aui. loco allegato. dixit. si çugi habuerit ramos diuersos z nō obedit nobis ad egressionē: tūc necesse est nobis vt dilatem⁹ fissurā si nō fuerit ꝑpe illū locū mēbr aliqō de quo timeam⁹ vt neruus vel arteria: z silia. Et scin dam⁹ adeo qñ deterserim⁹ illud çugi exbem⁹ ipz cū facilita te. Si vō ꝑpe locū fuerit mēbrū de quo timeam⁹, tūc de ho minib⁹ sūt q ponūt ramos illos sagitte in cānā quā intro mittūt, z sici cānulis attrahūt sagittā vt ñ egrediat caro, qm̄ si ñ traberet sagitta ramis ei⁹ ponti i cānulis: sz siñ cānulis tē cū eis egrederet caro cui illi rami adherēt in exitu: z in b ca su expedit vt fissura tm̄ amplier vt possit intromitti instrz ca pēdi çugi: z cū eo ēt cānulle, in qb⁹ rami siue barbule eius recipiant, z innuit Albu. in verbis suprapositis in hoc ca su de sagittis barbulatis: q: ampliatio fissure qñcz fit in bar bulis illis: tūc cū fortib⁹ frangant z incidant z incise exbē tur, aut si nō fuerit polis ipsar incisio salte cū tenaculis tor queant z ad stipitē replicent. ¶ Quartus cañ. est. dixit Al buc. q si tu potes nō es sup extractionē sagitte ex hora tua. idest qñ ēptasti exctionē eius: tūc dimitte eā dieb⁹ aliqbus donec putrefiāt que sunt in circuitu eius, deinde itera attra ctionē. alleuiabit. n. inde. z hoc intellexit de infixa carni. Et fili dicūt. debere fieri in infixa ossi. Et Aui. loco allegato. di xit. multotiēs est neciuz vt res infixa dimittat aliqbus die bus anteqz extrahat. z hoc est in casu q nō obediat in ꝑn⁹ actionis. z sunt qui adiuuant putrefactionē carnis cū intro missione per vulnus rei mollificātis z putrefacientis vt olei vel altri⁹ putrefactiui. Et dixit Albu. si sagitta infixa in osse nō obedit tibi post dies. s. facta putrefactione in circuitu qō erit q: sagitta vehemēter infixa erit qō cognoscit ex firmitu dine sagitte in ipso osse ab oi pte. i. donec ꝑforet totū os, ma xime si fuerit grossum. z hoc cū terebello donec amplificet sagitta z exbat. Et Aui. loco allato. dixit. aut incidam⁹ in ꝑ mis os: qm̄ ipulsionē nō tolerat nisi sagitta totū os ptrāsie rit. nā si ptrāsierit totum os: tūc polis est ipulsio siue sagitta carnē post os penetrauerit z totū mēbrū ꝑforauerit siue nō. z dicūt. q in tali casu sagitta os totū ꝑforauit si vuln⁹ fuerit ad inferi⁹ mēbri decliue impulsio sagitte cōueniētior est z eli gibilior attractioni, q: in tali exctione p impulsionē vulnus melius ꝑpat expurgationi supfluitatū que in eo possent ag gregari: imo scias q aliqñ sagitta sic infigit ossi, q̄uis non perforauerit ipz qō p viā attractionis nullo igenio exbi pōt z tūc si illud os fuerit ꝓpinquū cuti ptis opposite, opz vt cu tis incidat vsqz ad os: z q os ex illa pte ꝑforet trepanis vel terebellis quouscz sagitta ipulsa ipz possit exbi. ¶ In ex tractiōe aūt sagitte p impulsionē. dixit Albu. sagitta q̄ egredit ex ꝓprio ptis alteri⁹ sic est q ia aut ꝓcedit ex sagitta aliqd ad exterioꝝ aut facit gibbositatē extremitatis sagitte p sensum ex superiori pte cutis ꝓpinque. Si ḡ vides eā eminētē seca sup eā z sit sectio ꝑz q̄titatē q capiant in ea forfices z capias eā z attrahe ipsaz. nā sic fit facili⁹ ad exitū, si tñ sagitta retineat in osse: tūc torque manū tuā ꝑm rectitudinez donec ipzimat sagitta z os z faciat sibi locū: deinde trahe ipsaz z si sic tra bere nō poteris dimitte eā dieb⁹ aliquot vt dictū est supra: oi tñ die cōmouēdo ipsaz. deide itera attractionē donec egre diat. z dixit. si lig^m sagitte est in ea tūc ipelle ipsaz cū eo. Si aūt lig^m cecidit ab ea z vis admistrare ipulsionē tūc si sagit ta fuerit ex eis q̄ cū cauda infigunt ligno intromitte in eam instrm ꝯcauū vt in ꝯcauitatē eius ingrediat cauda sagitte: z tūc ipsaz cū ea exbe. Si āt sagitta fuerit ex ñtib⁹ ꝯcauitatē in quā ingredit lignū, tūc ipelle eā cū instro intrāte ꝯcauita tē ei⁹, z ēt sagitta alleuiabit ꝑ illud. ¶ Et dicūt qdā. si lignū in sagitta remāserit z fuerit ex eo adhuc extra locū ꝑ quem itrauit multū ex ipso: tūc postcz senseris sagittā motā z ipul pulsioni siue attractioni p ptē oppositā obediētē, tūc seca ex illo ligno leuiter iuxta corꝑ⁹ q̄titū pole fuerit vt citi⁹ ꝑ oppo sitā ptē exeat. ¶ Auic. aūt dixit loco all'. si sagitta puenit ad oppōnē mēbri vulnerati: z nō est pole vt egrediat ꝑ ptē per quā itrauit, tūc si. s. loca opposita sūt fixa z sufficiēter fixa a penetrāte. s. ab ipsa sagitta bñ est, z si nō sūt fixa: aut nō suf ficiēter tūc oz vt dixit Aui. vt scindam⁹ illa loca q̄ opponūt ei z exbat ex eis: aut p attractionē. s. capiēdo sagittā mani bus vel tenaculis vel alio instro z attrahēdo donec egredia tur aut extrahat. s. p ipulsionē que ipulsio fit ex latere p qō intrauit aut cū ligno vel bastula ipsius sagitte si nō acciderit ab ea: aut si ceciderit p ipulsionē cū re alia intromissa p lat⁹ vulneris p qō intrauit ad ipellēdū ptingēte vsqz ad sagittaz paulatine gradatiz. z cū facilitate pellat ad exterioꝝ: aut ex trahat ipellēdo sik z attrahēdo. Et instrm qō iponit in lat⁹ p qō intrauit ad ipellēdū oz eē diuersuz ꝑm diuersitatē sagit te. eteniz si sagitte fuerit cauda tūc ipellam⁹ ipsaz. si vō sagit te nō fuerit cauda sz cānula siue cōcauitas: tūc opz vt instrm ipellēdi sit acutū vt possit ingredi cannā sagitte: z tūc impel lamus ipsaz cū eo. ¶ Dixit Albu. si sagitta est cadēs in pe ctore, ant vētre, aut vesica, aut in latere. sup. aut aliquo alio rū mēbroꝝ nobiliū, tūc si est ꝓpinqua cū eo q tangit ꝓpin qua. sup. z nō apparuerūt signa mala dicta supi⁹. aut si ap paruerint z rogat⁹ z coact⁹ fueris: ꝓtestationē, vt. s. dictuz est. premissa ne supueniat tibi loc⁹: sz motus stolidoꝝ si pole est tibi seca sup ipsam cauendo tibi ab incisione vene arterie vel nerui z extrahe ipsaz. Multotiēs. n. dixit Aui. loco alle gato saluat aliqs ex sic vulneratis mirabilr absqz spe. s. pre

De extractione sagitte p impulsionē.

habita a medico vel astātibus de salute ei⁹: z si nos dimiseri
mus sagittā in his mēbris ꝓncipalib⁹ z nobilibus accidet.
dixit Aui. mor tñ ꝑm oēm dispōnē. i. ꝓculdubio, z cū hoc
ꝓportionebunt. s. a ꝑsona medici dimittētis z nō extraben-
tis sagittā ex eis ad paucitatē miserior die. q̄re meli⁹ est ꝓce
dere ad extractionē sagitte. Si. n. abstulerim⁹ eā forasse sa-
nabit. q̄ꝛ firm⁹. ḡ nō exhere est nō misereri sup infirmū. Et
multo meli⁹ est. dixit Sal. 1° terapē. cū spe benigna faciētes
qdē periclitari q̄ꝫ sine spe perire certissime. ¶ Q; si ꝓtingat
sagittā nō appere, sꝫ occultari ad ipsi⁹ inuētionē. dixit Aui.
q; hip. ꝓcepit q; si pos'e est vulnerato ponat ipsum ꝑm figu-
rā ꝑꝫ quā fuit q̄n fuit vulnerat⁹: q̄n oꝫ vt significet sup ipꝫ
sup sagittā in quā ptē itrauit: z si tūc nō fuerit ei pos'e: tūc oꝫ
vt resupinet ꝑm q; pos'e est ei ex figura vt administret ingui
rio. s. digito vel instro z administret exꝑssio. s. manib⁹ q̄ren-
do in quo loco fuerit sagitta. Multotiēs. n. p tactū cōꝑimē
tē repit z ea repta ingeniādū est in exctione eius ꝑm modos
dictos: q; si sic repta nō fuerit, aut fuerit repta z nō poterit
exhi, aut pp sui ꝓfunditatē: aut pp sui infixionē vehemētē:
aut pp pñtiā alicui⁹ ꝓhibētis vel infirmi intolerātiā vel aliud
tūc meli⁹ est vt dimittat. multi. n. iā retinuerūt eā: z tñ cū ea
multo tpe vixerūt z in multis iā nā post annū manifestauit
eā deducēdo eā vsus cutē z egressa est sagitta facilr z libera
ti sunt. Et Guil. dixit. vidim⁹ sagittā occultā p annū z plus:
cuidā in oculo, cuidā in naso: cuidā in coxa: z postea manife
stari z leuiter absq; molestia p se aut cū puo adiutorio egre-
di. ¶ Notāt. q; añq̄ sagitta dimittēda sit pus expiētia eē oꝫ
de extractione ei⁹ cū medicis z p̄cauatioē ꝓut dicet. Et no-
tant q; si sagitta infixa fuerit neruo eodē mō extrahēda eē sic
q̄ infixa est carni. curādū tñ postea est vulnus cura vulneris
neruoꝝ. ¶ Et notāt. q; si sagitta puenerit in mēbrū armatū
z nō vulnerauerit nisi mēbra ignobilia in qb⁹ nō est timor
de fluxu sāguis aut alio accīdi malo: tūc poterit exhi armis
nō remotis. Si vō ad mēbra nobilia puenerit: z ad ea: i qb⁹
existit timor ō fluxu sāguis impetuoso: tūc arma ꝓꝫ iuxta pos
se amoueri debēt: vt nō impediat p ea medic⁹ a festino sue cur
su fluēti sāguie vel alij accīdi: z ne forte post ea in exctioe ar-
moꝝ alia supueniat lesio. ¶ Et scias q; ꝑꝫ mo'm ocīm exhi de
bēt gladij z tela: z q̄cūq; talia vt claui q̄ infixa in aliq̄ corpis
ꝑte repient. ¶ Nūc vō adducā multos de vulnerib⁹ sagitta
rū casus quos sapiētes descripserūt supiorē ptē capitis cū sa
gitta vulnerari, lꝫ raro ꝓtingit. alis āt capitis ptes freq̄nter.
Si itaq; aliq̄ ps capitis pcussa fuerit q̄ craneū penetrauerit,
tūc est in ei⁹ attractioe ꝓsiderādū. nā vtpl'ꝫ egri ei⁹ exctione
moriunt. abradat ḡ caput z dilatet vuln⁹ vsq; ad os vt vi-
deat de cranei lesiōe: z tūc ꝑmissa flōia z diuersiōib⁹ z molli
ficatioe loci cū vitello oui cōquassato cū oleo ro. z ꝑmissa ēt
appōne ꝓhibitiui in circuitu vt olei ro. cū bolo ar. expectan
do cū tali ꝓcessu vsq; ad 3ᵐ die, tūc dispōnifirmi si talis fuerit
q; possit tolerare siue spernere debilitātia exctionis ad ipsaꝫ
exhēdū: tūc dispone cū oi leuitate tibi pos'ibile z cū minori capi
tis cōmotioe. nā si violēter eā extraxeris cōmotionē in cere-
brio pones. z in pāniculis ei⁹ extēsiones z forasse in craneo
violētā disruptionē: vñ poterit apa in ptibus cerebri gñari:
aut multo spū exalato statiz mortē seq. ¶ Dixit Albu. si sa-
gitta est fixa in osse capitis z iā ꝓcessit in vnū vētriculū cere
bri z apparēt ex infirmo q̄dā illoꝝ accīdiū q̄ ocā sūt supra: tūc
abstine ab exctioe sagitte z dimitte eā doec equat⁹ post dies z
si sagitta puenit ad siphac cerebri tūc mors nō ꝓlōgabit⁹. Et
si sagitta nō puenit nisi in corpe ossis tm̄: z nō penetrat vsq;
ad siphac z remanet infirm⁹ aliquot dieb⁹ z nō accidit ei ali
qō ex accīdib⁹ malis, tūc stude in exctioe sagitte z attractioe
ei⁹. Si āt est infixa valde z nō obedit tibi ad attractionē: tunc
administra terebella pforādo os in circuitu ei⁹ z exhe: deide
curādū est vuln⁹ sic curan' reliq̄ vulnera capitis q̄ sūt cū amo
tione cranei. ¶ Dicūt qdā. si sagitta vnā ptē cranei pcusserit
et p aliā manifeste exiret ptē vt q; pcusserit ab añrioꝛi z exie-

Si sagitta infixa fuerit capiti penetrans craneum.

rit posteri⁹: aut eꝫ°. tūc ilico ligm̄ sine hastula euelli oꝫ si fa-
cilr fieri possit. z si nō poterit absq; difficultate abstrahi: tūc
secet iuxta caput q̄tū fieri poterit z fiāt fricatiōes z alie di-
uersiones z eūones si tolerauerit eas vt⁹. Et ꝓcede cū molli
ficatiuo z ꝓhibitiuo ab vtraq; ptē: z si accīdia mala vsq; ad
aliq̄t dies nō supuenerint: tūc ab ea ptē a q̄ sagitta exiuit in-
cidat in modū crucis z cutis a craneo sepet. Deinde craneū
pforet vt meat⁹ sagitte ꝓueniēter elarget: z tūc ferrū sagit-
te firmiter capiat z caute z cū oi facilitate pos'i attrahat. Si
vō sagitta alia ptez cranei penetrauerit z signa mala nō ap-
paruerint: tūc ex ptē p quā itrauit cutis icidat z exhat a cra
neo z ipꝫ craneū mō supradicto pforet z amoueat, deide sa
gitta exhat. Et dñr. q; pforatio cranei in his z silib⁹ casib⁹
meli⁹ cū trepanis subtilib⁹ fit: q; cū eis nō fit in cerebro cō-
motio: neq; dolor sequet ex ctactu sagitte sic ꝓtingit in abra
sione cranei. ¶ Dixit Albu. cuidā viro accidit sagitta in la- De sagitta infixa in lachrymali oculi et in radice nasi et extraxi ipsaꝫ ex ptē altera sub adipe auris ei⁹ z sanat⁹ est, z nō accidit in oculo eius nocum̄. ¶ Et extraxi. dixit ipse. sagittā aliā iudeo q̄ cecidit in adipe oculi sui sub palpebra oculi sui iferiori z sagitta iā occultata erat z nō suꝫ ꝓsecut⁹ ex ea nisi extremitatē ei⁹ paruā cū q̄ adherebat in ligno suo: z erat sagitta magna ex sagittis arcuū turcoꝝ ex ferro leni in quo sūt aures z sanat⁹ est Ju- oculi.
deus: z nō accidit ei in oculo accīs malū. ¶ Dicūt qdā. si sa Detegenda infixa in auri vel iuxta aurē
gitta in aurē vel iuxta aurē pcusserit, q̄q; penetrat ad cere- aures vel iuxta eas.
brū: z accidūt tūc signa mala supradicta: z q̄q; nō penetrat
ad cerebrū: z nō sequūt tūc accītia mala. q̄uocūq; ceciderit
extrahenda est ꝑmissa mollificatione orificij. ¶ Dixit Al- Detegenda infixa in gutture
buc. extraxi sagittā ex gutture chriani: z erat sagitta arabi-
ca: z est illa cui sūt aures. secui ḡ sup ipsaꝫ iter duas guidez z
iā submersa erat in gutture ei⁹. subtiliat⁹ suꝫ ḡ cum ea donec
extraxi eā z sanat⁹ est chrian⁹. ¶ Dicūt qdā. sagitta cadens
in gulā, aliq̄n vulnerat guidez, z aliq̄n arteriā iuuenilē: z est
timor in ea magn⁹: z q̄nꝫ nō ꝓfigit in ossib⁹ colli, z q̄nꝫ sic.
z B est deteri⁹ z cū vulnerat venā vel arteriā, aliq̄n detinet
fluxꝰ sāguis magn⁹ q̄diu int⁹ remanet. cum vō exhit aliq̄n
ita magn⁹ fluxꝰ sanguis fit q; mors venire nō tardat. cuiꝰ ḡ
medic⁹ de tali fluxu timuerit oꝫ se parare ad exctionē ei⁹ lar
ga ptestatione ꝑmissa. faciat ḡ puluillos multos de stuppis
satis latos: quoꝝ tres vel q̄tuor sint in medio pforati tāta p
foratioe q; possit p eā hastula sagitte z ferrū ei⁹ exhi si ex eo
qd remāserit, z bñ balneet eos in albumine ouoꝝ mixto cū
puluere sanguis ꝓstrictiuo. z alij nō sint pforati: sꝫ sint ꝓsilr
balneati in albuminib⁹ ouoꝝ absq; puluere: aut vino rubeo
stiptico exꝑssi: z tūc ponat pforatos vnū post aliū donec ac-
cipiāt bñ carnē in circuitu sagitte z minister ei⁹ ꝓmat eos
manib⁹ z firmos teneat, z tūc medic⁹ conet exhere sagittā
q̄to leuius poterit post cui⁹ exctionē illico foramē vulneris
manu sua claudat z opilet firmiter tenēdo eā vsq; ad horaz
vel plus quousq; sāguis ꝓglutinet z in loco iuuisce: z tunc
manu sua amota statiz supponat puluillos nō pforatos bñ
in circuitu appēdētes, z tunc sup eis minister manū appo-
nat z leuiter teneat vsq; ad horas. ij. vel circiter illas: tūc ma
nu ministri sublata medic⁹ suauiter ligaturā faciat cauendo
ne de loco puluillos moueat z dimittat sic ligatura z nō sol
uat vsq; in die 7ᵐ: aut saltē 5ᵐ nisi accīs supuenerit exiens
sol'onē ei⁹. Cūq; soluunt itez puluilli ꝑdicto mō ꝑpati ponā
tur in illo stuello vulneri itromisso z sic vsq; in finē cure ꝓce
dēdū erit. z dicūt. eādē ꝑpationē z modū curationis fieri in
quocūq; alio loco corpis a sagitta pcusso: in cui⁹ exctione de
supfluo fluxu sanguis timet. ¶ Dixit Albu. extraxi sagittā De sagitta infixa in scapula
viro ex ꝓncipalib⁹ regis. q̄ ceciderat in medio nasi sui, z iam
declinauerat ad ptē dextraz parūper z occultata erat sagitta
tota. Vocatus suꝫ ego ad curationē illi⁹ post casum sagitte
ad tres dies: z inueni vuln⁹ sagitte strictū valde z ingsiui eā
cū tenta subtili z nō sensi eā, sed ipse inueniebat punctionē z
dolorē sub aure sua dextra, z speraui q; pūctio erat ex parte

extremitatis sagitte, z emplaui locū illū cū emplo in q̄ erat vt⁹ attractiua z digestiua ꝓfidēs ex me q̄ inde apar̄ef loc⁹ z appareret mihi signa sagitte vt secarez sup eā z nō accidit in loco accūs signians q̄ sagitta ꝓsecuta sit locū. Assiduaui aūt sup loco cū emplo multis dieb⁹ z nō accidit accūs z cō/solidatū est vuln⁹ interiz z remānit ifirm⁹ absq̄ exctione ei⁹ cū spatio diex donec sensit sagittā die quodā intra nasum, z narrauit mihi illō. posui ḡ sup vuln⁹ medicinā acutā corrosi uā aliqb⁹ diebus donec aptum est: z cū tēta temptaui ipm vuln⁹: z sensi extremitatē sagitte subtilē q̄ adherebat lignor deinde addidi in aptionē vulneris p medicinā acutaz donec apparuit visibilr extremitas sagitte z preterijt mihi cuz eo spaciū tpis circiter q̄tuor mēses: deinde postq̄ amplificatuz est vuln⁹: z pole fuit mihi intromittere forfices mouī ipsam z nō obediuit mibi ad exitū: z nō cessaui subtiliare z igenia re sup eā die quodā cū forficibus decēter fcis donec extraxi eā. Deinde restauraui vuln⁹. Et medici qdā iudicant q̄ carti lago nasi nō restaurar. restauraui ḡ ipsaz z ꝓsolidatū est vul nus z sanat⁹ est infirm⁹ sanitate integra neq̄ nocuit ei aliqd oino. ¶ Et extraxi. dixit Albu. sagittā viro q̄ cecidit in ven/tre ei⁹ z cogitaui q̄ morer ex ea: postq̄ aūt ꝑterierunt ei. xx. dies z nō mutatū est aliqd ex dispōnib⁹ ei⁹ secaui super sagittā z ingeniaui sup eā z extraxi eā z sanat⁹ est z nō ac/cidit ei accūs malū. ¶ Et vidi virū cui accidit sagitta in dor/so ei⁹ z ꝓsolidatū est vuln⁹ sup eū: z post septē annos exiuit sagitta in radice coxe. ¶ Et vidi mulierē cui cecidit in vētre suo sagitta z cōsolidatū est vuln⁹ sup eā z remānit sagitta in/tra ipsaz z nō mutata est in dispōnib⁹ z nō inuenit mulier ex ea noc^m ex opōnib⁹ suis nālib⁹. ¶ Et vidi virū aliū cui acci dit sagitta in facie sua z cōsolidatū est vuln⁹ z remānit ei nō veniēs ei multū dolorē: z vidi filia istis multa: z multi ēt ex modernis plura filia viderūt. ¶ Referūt. n. qdā. vidisse ho/minē vulneratū eē cū sagitta in nuca colli. q statiz amisit sen suz z motū abinde iferi⁹ z tādē liberatus fuit lz nō habuerit postea motū fortē in mēbris inferioꝛib⁹. ¶ Et dñt. vulnera tū vidisse cū sagitta in crure supra focile min⁹ z ꝓforauit vsq̄ ad ossis superficiē sine vlla lesiōe ossis z nō potuit defendi: qn supueniret ei rigor z febris z mortuus est infra mēsez. ¶ Et nō referūt hȝ stupēda vidisse ex vulneribus sagittaꝝ solum: sz ēt in vulneribus⁹ instrox: z ēt ex vlceribus. Ūñ referunt q/dā vidisse hoiem vulneratū in capite cuz ense z ꝓfundatum fuisse vuln⁹ vsq̄ ad subam cerebri. Et vuln⁹ erat supra ver/ticē ab anterioꝛi pte frontis vsq̄ ad mediū capitis q̄ sequēti die post vulnerationē incurrit palysim vlez z emittebat sup fluitatē pme z scōe digestionis insensibilr, z stetit sex dieb⁹ q̄ nō comedit: bibit tñ aquā frigidā cū sirupo rosaꝝ z sexta die petijt cibuz z cibatus fuit z postea regulr rectus euasit. ¶ Et ego vidi vulneratū cū ense quēdā plurib⁹ ictib⁹ in ca/pite suo oib⁹ cū fractura cranei vsq̄ ad pāniculos cū multa emissione ossis, z cū hoc amputata fuit ei man⁹ sinistra cum multa effusione sanguis z remānit velut mortuus boꝛis plu ribus capite discooperto z erat sine sensu z motu z delatus fuit ad ecclesiā vt sepeliref: z tūc cepit sentire z moueri, z cu ratus postea euasit. ¶ Vidi aliū cū gladio acuto fuisse in la tere dextro ꝓforatū cassalr z dixerūt medici gladiū trāsisse inter costā z costā nulla reperta lesione in aliqua eaꝝ z ipse expuebat sanguinē q nō erat ex pulmone z nūq̄ cōsolidari potuit p eos vuln⁹: sed emittebat pipsuz tātā sanies albe: licz subtilis q̄titatē: q̄ referre eā eēt incredibile nulla eius parte p sputū exeūte z remānit sic fact⁹ exiccat⁹ velut ethicus ānis duob⁹: z tādē ꝓsolidatū est vlc⁹ z corpus eius impinguatū fuit z vixit in optima sanitate annis plus. xxx. ¶ Et qdā re ferūt q̄ si accipiaf fiala vna vini maluatici: z in ipsa bulliat croci. ʒj z modicū salis vsq̄ ad cōsumptionē medietatis: z ex eo lauef fistula quecūq̄ ēt inueterata: z ēt ani z lachrymа liū. quater i die nāli sanabit: sicut dicūt se fecisse. ¶ Ūñ qdā coꝛ dicūt se sanasse in breui tpe fistulā ossuosaz z difficilē cū lotione ipsius fistule q̄ter facta in die nāli cum vino optimo maluatico z impositione post lotionez stuelli facti de radice lapatij illi⁹. s. qō hȝ radicē valde rubeā: z folia in supmo ro tūda elevata: q̄ idiomate Bononiēsi vocaf patiētia: radēdo radicē pus z inūgēdo eā cū vnguēto apl̄ox. ¶ Et si sagitta pcusserit ptē inferioꝛē dorsi vel aliā partiū spōdiliū: tūc si nō fuerit peruenies ad nucā: aut ptransiens ad interioꝛa extra/haf z curef: sicut dictū est in alijs cadētib⁹ in mēbꝛa ignobi lia z exterioꝛa. Si vo puenerit ad nucā curef post extractio nē eius cura vulnerū neruoꝝ: z si penetrauerit ad interius curef: sicut dictū est in silib⁹. ¶ Quidā referūt q̄ alicui ter/gū cū sagitta vulneratū fuit z transiuit sagitta ad stōm adeo q̄ extremitas siue cuspis sagitte sentiebaf ex pte aūrioꝛi: qū sup ea digitis premebaf: ita q̄ nō apparebat tangēti q̄ inter digitos suos z cuspidē sagitte mediaret: nisi pellis mirach q̄ est supra stōm: z cū mouebaf hasta sagitte q̄ remānit a parte tergi manifeste ꝑcipiebat, egrot⁹ sagittā foꝛe intra stōm z ti/muit medic⁹ vocat⁹ vehemēter in exctiōe ei⁹ pp lesionē stōi: z q: sibi videbaf q̄ hastula sagitte nō eēt ligata cū ferro: z q̄ in attractiōe ipsa egrederef: ferrū vo remaneret: p cui⁹ rema nētiā moꝛs oino sequeref: pauit ergo se medic⁹ z puluillos plures de pāno lini multiplr multiplicatos cōposuit z vnū ex eis ex pte āterioꝛi vbi cuspis sagitte sentiebaf apposuit z ministro ꝑcepit: vt cū pollice suo sup puluillo in loco cuspi/dis ꝑmeret, medic⁹ ipse tūc sup dorso in circuitu hastule ma nib⁹ fortiter premit: z hoc fecit si fortasse sagitta z ferrū ei⁹ p ipsas pssiones retrogradaref vsus foꝛamē p qō fuerat in/gressuz: cūq̄ p hoc vidisset hastulā moueri, z p pressionē in pte anterioꝛi pūctionē z dolorē nō augeri: sed potius minui ministro alteri docto ꝑcepit hastulā cū oi facilitate cōuerten do ipsaz ad multas ptes attraheret: z sic dāte deo ipsaz cum ferro attraxit. Dixit tñ medicus q̄ si pciperef q̄ hastula sine ferro egrederef statim oz reprimi hastula vsus ferrū vt rein grediaf pipm z minister anterioꝛ oz forti⁹ cōprimere vsus ferrū, vt meli⁹ z fortius hastula firmef in ipso. Et refirmata hastula iterū cū oi cautela igenio z facilitate queratur ipsi⁹ z ferri cū ea extractio: z postea curef vuln⁹ sicut supradictū est in cura vulneris p sagittā illati in gula cū lesione vene vel arterie, z hoc mō oia silia vulnera: siue ab anterioꝛi: siue a po sterioꝛi curari debēt. Dixit tñ medicus q̄ si ex vulnere ꝓdi cto patiēs dolorē nimiū in stō sentiret sacellatio ipsi loco do loris superponaf z vinū cū sale in patella bulliat, z cū bullie rit furfur in tanta q̄titate supermittaf q̄ emplm adeo ca lidū fiat q̄ vinū ex eo nō defluat: z hoc emplm in sacello po naf: z loco doloris z in circuitu posita petia leni sup carne: ita calidū apponaf q̄ sentiat egrotus caloꝛē eius optime ad interius penetrasse: si tñ loc⁹ ille fasciat⁹ esset sup fascias ap ponaf z totiens renouef: donec dolor sedatus fuerit. ¶ Et ego vidi quēdā acuto cultello vulneratū ex anterioꝛi parte stōi z fixus est cultellus in ossibus dorsi: z q: sic firmiter eis adherebat q̄ nō sentiebaf mot⁹ eius p cōuenientē quassatio nē cultelli iudicauerunt medici ipz moꝛiturū si violenter ex/traheretur: tandem ab amicis rogati ingeniati sunt in extra ctione eius: z eo extracto curauerunt vulnus z sanatus est eger. Possent insuper alij multi z varij casus narrari quos ꝓpter longitudinē dimitto cū predicti sufficiāt intelligēti.

¶ De extractione sagittarum z aliorū infixorum corpori per medicinas. Cap. xcj.

Alls. siue ab interioꝛi: siue ab exterioꝛi.

Sagitte quoq̄ z tela z claui: z alia q̄cūq̄ ossea lignea lapidea vitrea fer/rea z vngues: z oia hȝ que infixa alicui mēbꝛo rū reperirenf mullotiens medicinis euelli z ex trahi possunt. ¶ Et de sumēdis interius dixe/runt iā qdā q̄ radix dictami ꝓprie cretici bibita cum vino: aut comesta de corpe sumentis expellit sagittas. Et Albuc. dixit. q̄ magnes cū vino bibitus ꝓpellit exterius sagittā ve nenatā. Et dixit ex verbo Sal. q̄ magnes ex vulnere appli/

De simplicib⁹ tā interi⁹ sumēdis q̄m exterius applicandis

ratus, vel etiam intromissus attrahit ad se ferrū z educit maxime si magnes magnus fuerit. Et dixit Hal. xj. de simplici medicina. q caro lacerte cōtrita: vt quidam scripserunt super apposita educit stimulos. idest spinas iringias z clauos. Et Sera. h dixit. de carne stellionis salita z veteri. Et Auic. dixit. q dz cū oleo misceri: z dr q cozīū serpētis solū vel cū assungia capre mixtū infixa euellit appositū: z sīr fimus anseris appositus facit: z cancer fluuialis ptritus z suppositus. Et dixerunt Raz. z Cōstantinus ferrū z alia infixa educit, z fel bouinū cū melle mixtū z appositū ipsa extrahit: vt dixit Alber. z puluis irundinū in olla bñ obturata sine aqua cū pennis suis combusta z impositus vulneri infixa extrahit.

¶ Dixit Hal. ꝑmo de virtutib⁹ naturalibus z ponit 15° ꝑti. qdā clauus ingressus est pedē cuiusdā infantis quē quesiui extrahere toto ingenio: z nō potui z suppositis medicinis attractiuis egressus est velociter sine nocumento: z de medicinis simplicibus attractiuis infixoꝝ, vt ibi dixit Raz. est assodilus tritus z suppositus z mum, siue cerops z bulbus narcisci solus vel cū farina boli emplastratus: z quidā hoc oñt de bulbis que sūt calongia z anagalus superposita extrahit ea z omnia coagula sunt attractiua infixoꝝ. Et caro ranuncule: dixit. n. Jsaac. vt ibidem ponitur. vidi quēdā qui pcussus fuit cū sagitta in osse faciei eius: z per spaciū longū durauit z curatus fuit diuersimode: z nil cōtulit: donec superposita fuit ranūcula excorticata eiectis capite z extremitatib⁹ ipsius: z statim superposita ei extraxit eam in die vno: z nocte vna egressa est p se: z facta est caro mollis i ore vulneris. Et Raz. dixit. ego credo q in ipsa est vtus pfecta in hoc: qñ ipsa euellit dentes. Dicūt quidā. intelligitur de ranuncula viridi que degit in arboribus. ¶ Et ex simplicibus est radix cāne emplastrata sola: vt dixit Seraꝑ. Sed Hal. dixit in 7°. mixta cū bulbo: z ex eis vtilibus est anagalus ptritus solus z appositus, z aristo. rotū. cōtrita apposita: z abrotanū solū appositū vel cū melle emplastratū, z armoniacū solū vel cū melle mixtū: z pix naualis z alij gūmi. Et de valde vtilibus est myrrha: cū eniz trita ponit̄ super loco introitus extrahit oia infixa corpori. Et babinus vt ponit̄. 15° ptinē. dixit mēbrū in quo spina ingredit̄ in aqua calida ponatur per quatuor horas egredit̄ spina cum facilitate absq; nocumento.

Decōpositio. ¶ De medicinis aūt compositis ad attrahēdū infixa ex corpore est medicamen qō sic fit. ℞. radicez viticelle z decoque cū vino: postea misce eā bene cum succo radicū cāne z melle, aut superpone anagalicū cōtritū z mixtū cū succo radicū cāne z melle, est enim vtile emplastrū bonū attractiuū sagittarū z spinarū z sīlium. ¶ Aliud. ℞. mellis z fermēti. aā. ℥. 5. cepe narcissi z sepi vaccini. aā. ℥. j. assungie veteris sine sale. ℥. 5. fimi anseris. ℥. iij. z misceant̄, z si infixū fuerit ferrū ad datur magnetis puluerizati. ℥. j. z superponat̄. ¶ Aliud. ℞. armoniaci z radicū cāne cōtritarū z cepe narcissi. aā. ℥. j. aggrega cū melle, aut fiat emplastrū de folijs dictami z folijs blete simūl mixtis z cōtritis. ¶ Aliud bonū z expertum. ℞. fermēti z mellis. aā. ℥. vj. visci quercini. ℥. j. armoniaci dissoluti in aqua fenugreci. ℥. ij. olei antiqui quantū sufficit, z aggregentur oia in mortario bene terendo z apponat̄. ¶ Aut ℞. armoniaci z galbani dissolutoꝝ in aceto. aā. ℥. j. visci q̄rcini. ℥. 5. fermenti. ℥. 5. z aggregent̄. ¶ Aliud: ℞. cepe lilij coctum in mellicrate z medullā fermēti z mel z assungiā veterem z aggrega simul: si tū infixū fuerit ferrū adde puluerem magnetis. ¶ Aliud. ℞. puluerꝭ magnetis. ℥. 5. oculoꝝ irūdinis. ℥. iij. aristologie longe z rotunde, radicuꝫ polipodij z armoniaci. aā. ℥. j. cepe narcissi. ℥. 5. spolij serpentis. ℥. 5. capitum lacertaruꝫ. ℥. j. mellis. ℥. iij. z aggregent̄ ex eis empl'm: z radix polipodij quercini contriti z optimi incorporata cum vino maluatico vel alio vino albo z potenti superposita extrahit sagittas z alia infixa corpori. ¶ Et Auic. addidit. ex medicinis simplicibus sunt folia papaueris nigri: z folia arboris fici cū sauich mixta z semen iusquiami albi z ꝑsie cū calcadis z keiri z spēs eius. ¶ Dixit Auic. post extractionē sagitte. sup. z alioꝝ infixoꝝ. sup. si vulneratus remāserit quietus nō bñs calidū: tunc administra suturā. s. si indigerit vulnus ea z cōple curationē tuā cū facientib⁹ nasci carnē ꝑm exigētiā vulneris. Quidā dicūt. intromitte in orificium vulneris stuellum de lardone, z si adeo fuerit vulnus ꝑfundū vt nō sufficiat stuellū de lardone attingere vsq; ad fundū vulneris fiat stuellū de panno lini tante quātitatis q̄ sit sufficiens z vngatur sanguine z intromittat̄ z sic cū ea ꝓcedat̄ duob⁹ aut tribus diebus, deinde sicut cetera vulnera curet̄. Si vo accideret aꝑa calidū vulneri, tūc regat̄ regimie dicto supra in cura vulneris cōpositi cū aꝑate. ¶ Dicūt quidam. q̄ incantatiōe sic extrahitur sagitta. extractoꝝ flexis genib⁹ dicat ter pater noster z illis dictis accipiat sagittā si manifesta z exterius fuerit ambabus manib⁹ suis sīl'iunctis, z tūc dicat. Nicodemus extraxit clauos de manibus z pedib⁹ dñi z attrahat tūc sagittā: qm̄ egredie' stati;. Et dicunt si fuerit sagitta occulta interius: tūc intromittat ambos idices quousq; cum eis tangat sagittā z dicat vt supra z trahat: qm̄ sagitta sequet̄ indices suos. Et dicunt. si nō poterit attingere cum indicibus suis vsq; ad sagittā, tunc faciat ex cera vtriq; indici capellum tante longitudinis q̄ sufficiat peruenire ad sagittam: z tunc capiat eam cuz illis capellis z dicat z attrahat cum eis vt dictum est supra.

Incantatio ad extrahendas sagittas.

¶ Explicit tractatus quartus de solone cōtinuitatis mēbrorum extrinsecorum huius sermonis septimi ꝑm Nicolauz.

¶ Tractatus quintus sermonis septimi.

Xpleto tracta. 4° auxilio dei bene dicti. incipiā eiusdez fultus adiutorio tracta. 5^m huius sermonis septimi in quo de aꝑatibus terminaꝝ dictiōe sufficienti. Continet autem tractatus iste sūmas tres in quaꝝ ꝓma dicet̄ de apostematibus in generali z particulari cōsideratione habita in eis inquātū apostemata sunt: z in scōa dicet̄ de eis inquantū aꝑata talis vel talis mēbri sunt: z in tertia dicent̄ potentie z virtutes medicinarum pertinentium ad chirurgiam: z cum quibus chirurgicus suas implet curatiuas intentiones.

¶ De quiditate aꝑatis summe ꝓme. Laꝑ. j.

Postema aliqñ nascentia vocaꝝ, vt ꝑz in libro de respiratiōe Aril. Auer. tñ 7° colliget. nomen nascentie appropriat aꝑati flegmatis qō ad sanie nō deuenerit. Ga. vo hoc nomē appropriat exiture. Uñ dixit in libro de aꝑatib⁹. z ponit̄. 13ª ptic^a suoꝝ affo. Cū humiditates colerice corrodūt aliquā particulā carnis vel alterius loci vbi putredo colligit̄: dr tunc nascentia, z reperit̄ q̄ aꝑa aliquādo vocaꝝ eminentia. Uer Aui. dixit. q̄ eminētia est de gñe aꝑatis, z est aꝑa paruū: sicut aꝑata sunt eminētie magne, reperi etiā q̄ aꝑa antiquitus vocabatur idema: z ꝓpie dicit̄ de aꝑate flegmatico molli. Aliqui dicunt. q̄ aꝑa dicit̄ gipofonios qō latine est aggregatiuuz ꝓpter aggregationē in eo morboꝝ triū naturarū. ¶ Auctores duplr diffinierūt aꝑa. vno mō per subalia eius que est ꝓpie diffō, alio mō ꝑ accidētalia que ꝓprius dr descriptio q̄z diffō. ¶ Et diffō ei⁹ per subalia ponit̄ ab Auicē. ꝑmi scōa. que talis est. Aꝑa est egritudo cōposita ex plurib⁹ morbis, ex qb⁹ oib⁹ cū cōiunguntur peruenit ex eis res que est egritudo vna, aꝑa etenim est egritudo, qz imediate ledit opones mēbri in quo est. Et est cōposita vt per hanc differētiā differat ab oi egritudine simplici: z est cōposita ex pluribus morbis, qz ex tribus ſic

Diffinitio aꝑatis ꝑ subalia

enim voluit Gal. ꝑmo de accidenti ⁊ morbo. q̄ ad esse apa/tis regrat triplex morbus. s. cōpl'onis ⁊ cōpōnis ⁊ vnitatis. ppea dixerūt qdā. q̄ apa est trine nature corporis essentialr ⁊ imediate ledēs operationes: qm̄ vt dixit Gal. 13° terapen. Apostema est morbus mutans mēbrū: cui aduenit a sua naturali qualitate in ea que est extra naturā per qualitatē, bic intelligens omnem corporis nām: naz tres nature corporis aliqñ ab auctoribus qualites vocanf: ⁊ ꝓpter esse apostema morbū compositum ex tribus generibus morboruz predictis differt a morbo composito ex duobus tantū vt cōplexionali ⁊ cōpositionali vel cōplexionali ⁊ vnitatis vel compositionali ⁊ vnitatis: ⁊ est apostema morbus compositus ex dictis tribus morbis: quādo sic componunf q̄ ex eis ꝓuenit egritudo vna: ⁊ per hoc differt ab omni egritudine cōposita ex oibus dictis tribus morbis: quando sic componūtur q̄ ex eis non prouenit egritudo vna, sed distincti permanent in corpore vel mēbro cui acciduntita q̄ distincte vnusquisq̄ curationē sui indicat: ⁊ potest vnusqsq̄ curari per se: ⁊ talis egritudo nō dicif ꝓprie composita: sed rectius habetur egritudo permixta. Ait. n. Aui. primi scōa. cum egritudines dicemus cōpositas nō quaslibet egritudines coniunctas intelligi volumus: sed egritudines ex quibus omnib⁹ cum cōiunguntur perueniet ex eis res vna que est egritudo vna. Et hoc quidem erit sicut apostema. In apostemate enim dixit ipse omnia genera egritudinū reperiunf. s. malitia complexionis: nullū enim accidit apostema, nisi ex cōplexionis malitia cum mā, ⁊ in ipso inuenif forme ⁊ cōpositionis malitia. Nullus enim fit apa, quin cū eo fiat lesio in figura ⁊ in dimensionibus, plerūq̄ etiā inuenif egritudo situs: ⁊ inuenitur in apostemate egritudo cōmunis que est solutio ꝯtinuitatis: nullū enim accidit apostema nisi ꝑcul dubio ꝯtinuitas solnatur cū in mēbro apostemato materie euacuent ⁊ superfluitates superfluentes: ⁊ inter partes penetrent mēbri ⁊ separationē inter venas faciunt, ⁊ alias partes ⁊ sibi locapiunt: ⁊ nō est dictoꝝ morboꝝ compositio in apate talis q̄ ipsi in membro distincti maneant: sed deducūt se ad vnā formaz egritudinalē que est vnus morbus: ita q̄ nullus eorum indicat curā sui distinctā a cura alioꝝ: sed ipse morbus ex eis compositus indicat curam suā sic compositi. sic q̄ eius cura distincta est a cura cuiuslibet ipsoꝝ triū. Si quilibet ipsoruz distinctus foret. ¶ Et q̄ aliquādo morbus ab auctoribus vocaf simplex ab vnitate curationis. Ideo reperitur a quibusdā dictū q̄ apostema est morbus vnus simplex: q̄uis ét ꝑ alios possit dici vnus ⁊ simplex rōne cause cōiuncte: que est vna mā sic collocata. al's. collecta. Est enim apostema repletio membroꝝ cōsimilium facta preter nām. ¶ Auerrois enim voluit. q̄ apa sit morbus cōpositus solum ex duobus cum dixit. in apate per influxū ex quantitate eius qō infunditur fit dilatatio in mēbro ꝑ m omnes dimēsiones eius. Et ꝓpterea dixit. q̄ helmiron ⁊ herisipila ⁊ filia sunt cōposita ex morbis cōsimilibus ⁊ officialibus: ⁊ nō exp: essit de morbo vnitatis: q: vt dicūt qdaz ꝑ m ipm. 2° colliget. solutio continuitatis est in mēbris cōsimilib⁹. ⁊ est morbus ꝓprius eis: ¶ Quāuis tñ oēs tres morbi predicti in apate cōiungant, nō tñ equo mō: sed vt qdā dicunt in apate p̄ncipalr peccat cōclusio. scōo vnitas. ⁊ tertio cōpositio. Dicūt. n. oēm morbuz cōpositū radicalr: ⁊ ꝑmo cōsistere ꝓp malitiā opōnis ⁊ cōsequenter ꝓp malitiā siue delictū in alijs naturis: sz vt alij dñt in apate p̄ncipalr peccat cōpositio, qm̄ ꝑm peccatū opōnis auctores distinxerūt tēpora apatis vt inferi⁹ patebit: vel ét ꝺ q: q̄uis in mēbro sit mala cōplo mālis absq̄ mala cōpone, nō tñ seq̄f apa fore: ⁊ sil'r si in mēbro sit soluta ꝯtinuitas ab humore corroſiuo, non tñ necessario seq̄f in eo fore apa, neq; ét si ambo predicti morbi duo ab humore ꝓcedētes sil' sunt in mēbro. Nō tñ necessario in eo erit apa, sed si in membro mala cōpositio fuerit ad mālā cōpositionē a cā humoza necessario sequif apa: nā humores ipi extendētes partes mēbri separant inter eas: ⁊ si ipsius cōtinuitatē separant: ac etiam in eodē loco conculcari ét ⁊ si ante hoc in seipsis boni forent calefiunt inde ⁊ malā cōplexionē causant: ⁊ ad hoc se quif necessario apa. Et huius opinionis dicūt fuisse Gal. 7. terapēti. cū dixit. manifeſ est: qm̄ ꝑz magnitudinē deficiunt mēbra apata ab eo qō ꝑm naturā in qbus verbis innuit q̄ apa sit morb⁹ in magnitudine: ⁊ sic in nā cōpl'onal'r. ¶ Dixerunt. q̄ apa diuersis respectib⁹ pōt dici morbus instrumentalis ⁊ cōsimilis. Nā Gal. in 4° de accidēti ⁊ morbo dixit. q̄ apa est morbus organicus: ⁊ hoc ideo, q: primū peccatuz qō in apate apparet est in nā organica. s. in quātitate: aut q: in mēbris organicis frequētius fit: vt cerebro pulmone ⁊ stō ⁊ filibus, aut q: lesio. per ipsuz inducta in opōnib⁹ nature organice frequētius ⁊ magis ⁊ ꝓpius manifestatur, sensui, ⁊ sic morbus dr officialis. Morbus aūt cōsimilis dicif: q: in ipso p̄ncipalr ostendif, al's offendif: seu est opatio nāe cōsimilis: ⁊ aliquādo ét per ꝓprius sensui manifestaf: ⁊ hoc intellexisse dicūt. A. qui tertij 4ª dixit. pulmoni accidunt apata mēbris similiū partiū appropriata: ⁊ hoc iō: q: apa principaliter ⁊ subiective in mēbro cōsimili haberet fieri, quare ⁊ ipsi⁹ operationē p̄ncipali⁹ ledit. s. nutricationē, pōt tñ dici quodāmō morbus mēbri organici inquātū totū mēbrū organicū ledif in opationibus sibi debitis Gal. nāq; 4° de accidenti ⁊ morbo voluit. q̄ apa sit egritudo membri officialis: qō ꝑz. dixit ipse: q: in apate oculi imediate ledif operatio ipsius oculi. s. visio. Uerū ꝑmo eiusdem Gal. ⁊ Aui. ꝑmi scōa. dicunt q̄ est egritudo mēbris cōsimilis, ⁊ rōnē hui⁹ innuit Gal. in tegni. q: apostema essentialr fundaf in mēbro cōsimili, naz nunq̄z erit apa factum: nisi quando materia est locata in pozositatibus mēbri consimilis non solum magnis: sed paruis q̄ parue omnino sunt de natura membri consimilis.

Apa pōt dici morbꝰ instrumētalis ⁊ cōsimilis.

¶ Diffinitio vero siue descriptio apostematis ꝑ accidentalia data est a Gal. 6° de accidenti ⁊ morbo. vbi dixit. q̄ apa est tumor siue grossities preter nām quo membra inde fiunt in magnitudine ab eo qō est ꝑm nām. ¶ Et Constantinus in pantegni dixit. q̄ apa est iflatio siue grossities accidēs ꝓp superfluos humores. supple. vel vētositatē: ꝓp quā aliquoties mēbrū patif. Dixit Sil'. q̄ Cōstantinus dixit. inflatio quantū ad vētositatē ⁊ grossitudo quātū ad humores. ¶ Dicuntur autē dicte diffinitiones date a parte accidētali: q: nō dñt essentiā apatis: nā tumor ⁊ inflatio nō sunt de essentia apatis: sed sunt accidens ꝓpriꝰ morbū in cōpositione cōponēte apatz morbū quātitatis: neq; etiā tumor semp est morbus: vnde Gal. eodē ꝑmo de accidē. ⁊ morbo. ait. tumor facit deficere mēbra ab eo qō est ꝑm nām qñ in tātā deuenerit magnitudinē q̄ noceat alicui actui: ꝓp cuius nocumētū esset egritudo. Aliter autē sint boma dōm est ⁊ passio solū: quēadmodū ⁊ dolor: ꝓp qō etiā de regimine sanitatis. dixit. q̄ tumor est accidēs apatis calidi cōsecutiuus. ¶ Nec ét tumor semp seqtur ad apa: neq; in omni apate apparet: vt apparet i apatibus mēbroꝝ duroꝝ: ⁊ mēbroꝝ mollium in qbus fit apa absq; manifesto tumore: vt dicef inferius: neq; ét oē apa in mēbro carnoso euenies illud eleuat in tumorē vt patebit in fra. de herisipila q̄ nō ipellit: et dñt Gal. notāter dixisse apa est tumor ꝓter nāz: q: nō oino tumor est apa: multi. n. tumores in mēbris aliqbus: ⁊ aliquoꝝ sūt ꝑm nām: ⁊ ex ꝓncipijs nālibus vt multitudine māe quā in principijs generationis virtus fortis informauit qui nō sunt apata: tumor ét eueniens membro ex additione carnis in eo nō est apostema: sicut neq; etiā tumor appet in siphac ruptura ⁊ eminētia vmbilici, vñ dixit Aui. ꝑmi ꝗrta in apatib⁹. s. humorib⁹ occultis q̄ sub vētre existūt ⁊ ꝯtingit error: qm̄ q̄q; nō sunt apata, sed rupture: ⁊ erit in pfoādo ea timor. Tumor ét apparens in dextro ypocundrio figure leuioris in apate gibbi epis non est apa: sed bñ accidēs apatis. Nam de intentione auctoruz est q̄ tumor q est in apate ꝓsistat ex aliqua mā humorali vel reducibili ad humorem: aut ex mā ventosa, ⁊ nō ex materia

Descriptio apatis ꝑ accidentalia.

Tumor nō est de cētria apostematis.

carnosa:nec in reducibili ad carnosaz,vñ tumor apparēs in eminēti cicatrice nō est apa,neqz de essentia alicuius apatis: qdā tñ sunt asserētes ꝓdictas descriptiōes datas de apate a Gal'.z Cōstātino eē veras diffones:pp qō asserūt,lz falsę q̄ dis tumor est apa. Quidā aūt alij sunt dicētes.q̄ vbicūqz est tumor qō ibi sit apa:vt in varicib⁹ z multis alijs tumorib⁹ apparet q̄ nō sūt apa. Uerūtñ tumor q est in apate:aliqñ est magnus sic q̄ sensu manifeste apphēdit,vt in flegmone mē bri carnosi. Et aliqñ est paruus sic q̄ paruitate sua sensui nō manifestat qualis est q i apatib⁹ membrozꝫ durozꝫ z mol liū,imo heritipila q̄ nō ipellit exīstit. Et alij sunt dicentes.q̄ tumor nō semꝑ est disposītio egritudinalis. Immo aliqñ est disposītio neutralis:z ꝑ tāto dicūt.q̄ diffinitio de apate ab Aui.data supra posita nō verificat ibi:nisi de apatibus ma gnis. ¶De quis aūt hesitāt. Dicūt enīz q̄ multa sunt apata q̄ nō impediūt opones:z nō sunt egritudo.sz neutralis di sposītio. ¶Et scias q̄ aliq̄ sunt dicētes q̄ sicut non in oībus apatib⁹ appet tumor manifeste:sīlr nec in oīb⁹ appet mani feste mala ꝯplo:neqz solo cōtinuitatis:vt pz in apatib⁹ ossiū in q̄bus:neqz mala ꝯplo,neqz cōtinuitatis solo aliqñ sensui manifestaf. ¶Sūt z insup alij dicētes.q̄ in oi apate est ma la cōplo sumēdo malā ꝯplonē ꝓportione ꝯplonis māe faciētis apa ad ipsū mēbri ꝯplonē. Nā dicunt ipsi in quoz apate mā ipz faciēs ꝯtinef in mēbro ꝓter nām:z nō pōt ꝓe ter nām eē qn ꝓportionef cōplōni mēbri in quo est. Ue rūtñ nō in quoz apate est mala cōplo excedēs gradualr in ꝑmis q̄litatib⁹ simplr vel cōpositē:imo pōt esse q̄ aliquo tē pore ab inceptione apatis talē malā ꝯplonē gradualr exce dētē nō repiri:vt in apate a sanguine veniēte a ꝯtrarijs eq̄lr mixtis in apate frigido eueniēte in mēbro calido vel eꝯ. Di cūt tñ q̄ nō diu stat apa in mēbro qn talis gradualis cōplo mala in eo fiat:q̄ ois mā in mēbro cōtēta ꝓeter nām a regi mine nāe relingf z derelicta malā cōplonē gradualē acqrit quā ipm imitin mēbrū:z cū hoc dicto ēt dicūt q̄ predicta ma la cōplo gradualis in mēbro ipressa nō semꝑ est disꝑ egra: sed bñ est disꝑ neutra:z hoc erit qñ erit tā remissa q̄ nō im pediat opones:z sīlr dicūt q̄ soluta ꝯtinuitas sp est in apate vt verūtñ sp nō est manifesta sensui ꝓceptibili:qm̄ mā apa tis vt supra dictū est extēdit mēbrū in quo est:in cui⁹ exten sione ipsius soluif cōtinuū:sz tñ nō semꝑ sic q̄ reddaf sensui manifesta:z q̄ solo ista ꝯtinuitatis cōtingit in apate:aliqñ est sensui manifesta,z aliqñ nō,ꝑ tāto dixit Gal'.4° de inge. sani.q̄ cancer aliqñ est cū vulnere ꝑm sensuz. ¶Et dicūt.q̄ q̄zuis in aliquo apate nō sit dolor:tñ in eis est solo ꝯtinuita tis z mala cōplo modis dictis,nā nō ad oēm solonē ꝯtinui tatis:z oēm malā cōplonē ēt gradualē est necessariū seq do lorē,sz solū ad eas que fiunt subito z repēte:z q̄ in multis apatib⁹ solo ꝯtinuitatis z mala cōplo qñqz fiūt paulatine: vt in nodis z glādulis:tiō in eis nō est dolor stātib⁹ in eo solu tione ꝯtinuitatis z mala cōplonē fiētibus,hoc tñ erit ꝑ acci dens:sicut qñ mā faciens apa esset cā excedētis frigiditatis qō stupere facit sensum mēbri:aut qñ sic opilaret trāsitū spi ritus sensitiui q̄ nō posset ad mēbrū venire:patet autez hoc in sephyros z alijs sclīroticis apostematibus.

¶De causis apostematum in generali. Cap̄.ij.

Apostemati sicut z oībus effectibus possunt assignari q̄tuor cause.s.materialis formalis efficiens z finalis. ¶Apa tñ cum sit morbus,z per oñs qualitas non bz mām ex qua ꝓprie sumptā. Uerūtñ bz duas cās māles imꝓprie sumptas.vnā subiectiuā in qua ipsuz eē est necesse,sicut ēt qōlz accidēs,z talis cā mālis est mēbrū viuēs. Aliā bz cām mālē q̄ ꝓprie ꝯsiderata est cā effi ciens:z talis est humor aut reducibilis ad humorē:vt scōe hūiditates z marie ꝑ⁹ z 2⁹ ex qb⁹ ꝯcedit posse gnari apa z hūiditas aquosa z vētositas,ista.n.est ꝓpe cā effectiua apa tis nō mālis nec mā.ex q̄ fiat,nec in qua fiat:ꝺ tñ cā mālis apatis:qz ista mā a qua ꝓuenit apa:z in ipso ꝯtinef. ¶Cā vo efficiēs eius est triplex.s.ꝑmitiua asis z ꝺiūcta,de qb⁹ di cef. ¶Cā aūt formalis apatis in mēbris extēsibilib⁹ impro ꝓrie est nālis magnitudo ei⁹ sic vel sic figurata:in mēbris vo extēsibilib⁹ est ꝓprie ptiū ei⁹ sit⁹ malus. ¶Et cā finalis est vt ledat ꝓprie opones mēbri in quo est. ¶Cause efficientes vles apatis. Haly.vj.theorice inuit esse ser. Et ꝑ⁹ est fortitu do mēbri expellētis qō supfluū est ex suo alimēto in ipso. Et scōa est imbecillitas mēbri recipiētis:qm̄ vt dixit Gal'.in li⁹ de flomia,supfluitas sp expellif de fortiori mēbro ad debilia cuz mēbrū nō habuerit posse expellēdi illā ad aliqō. Etz⁹ est supflua q̄zitas māe in corpe vel membro. Et 4⁹ est debilitas digestiue mēbri nō valētis suū nutrimētū bñ digerere:vñ su perfluitates ꝯgerunt in ipso. Et qnta est meatuū largitas. Et sexta est sit⁹ mēbri in infima ꝑte corpis. ¶De cāis efficiē tib⁹ ꝑmi 2⁹ cāꝝ est efficiētiū apatis q̄dā sunt q̄ sunt ex mā.s. cānte apa:z q̄dā sūt ex disꝑone mēbri,z q̄ sūt ex ꝑte māe sūt repletione ex reb⁹ ꝓnoiatis.s.q̄ sunt:aut repletio plectorica ex hūoribus in quāto peccātib⁹,aut kakochima ex hūoribus in quali peccātibus:aut vtraqz.s.ex humorib⁹ peccātib⁹ in q̄zto z in q̄lit:z sup,aut est repletio aquosa:aut ventosa. Et q̄ sūt ex ꝑte disꝑnis mēbri.dixit Aui.sunt virtus mēbri expel lētis z debilitas mēbri recipiētis. ¶Dixit Aui.4ⁱ,3ª.cap⁹ de flegmone,debilitas mēbri pōt eē cā apatis.z qō in mem bro ꝯcurrat mā faciens apa,lz nō sit in corpe repletio:neqz malitia humorꝝ,q̄ neqz fit plectorica:neqz kakochima. Dixit qdā.s.multa. Nā oñt ipsi absqz aliquali replone nō pōt de bilitas mēbri eē cā apatis actu,z qdā oñt.q̄ Auic.in dictis vbis inuit cām gñonis flegmonis ꝑ viā ꝯgestionis:q̄zuis.n. sanguis in mēbro nō ꝯgerat sicut alij hūores,pōt tñ cōgeri ex nutrimēto multū sanguineo supfluitas attestās sanguini ex qua apa factū sanguineū dicef. ¶Et dixit.q̄ mēbꝝ debi le paratū est ad mās recipiēdum,aut ꝑp sue subē nām:q̄ sic creatū fuit a nā:vt supfluitates reciperet:sicut cutis,aut ꝑp sui laꝑsitatē:siue raritatē:sicut caro lapsa q̄ est in trib⁹ refle xionib⁹,siue emūctorijs,aut ꝑp viaꝝ q̄ ad ipz veniūt dilata tionē:siue dilatatio talis sit nālis:siue accītalis:qm̄ ꝑ vias amplas supfluētes māe facile incedūt:aut ꝑp coāgustationē viarū q̄ ab ipso tēdūt ad alia mēbra:vel ad extra corpus,si ue talis coangustatio fit nālis:siue accītalis ex q̄cūqz opila tione in eis eueniente:aut ꝓpea q̄ est positū inferi⁹. Ioqꝫ fa ciliter ꝓueniūt ad mēbra inferiora:aut ꝑp paruitatē ipsi⁹ mē bri ꝑp quā q̄zitatē cibi sibi ipsi delatā colligere z capere nō po terit:neqz in se ꝙuertere:q̄re colligit in ipso:aut ꝑp debilita tez sue digestiue qñ illud qō ad ipz ex cibo venit digerere nō pōt,aut ꝑp debilitatē sue vtutis expulsiue:q̄re supfluitatē sui nutrimēti a se repellere nō pōt nec valet. Et qdā dixerūt,aut ꝑp fortitudinē sue vtutis retētiue:q̄ retinet supfluitates,z nō est dcm̄ hoz rectū:nā dixit Auer.coll'z.3ª.nō recipit mā expulsa in mēbro sic qdā grossi dicūt ꝑp fortitudinē vtutis retētiue ei⁹:aut q̄ eūatio ꝯsueta illi mēbro deficit ei z simili exercitiū vel balneū resolutiuū ꝯsuetū,q̄re qō resoluit z eūa ri solebat retinef in ipso,aut ꝑp calorē supfluū in ipso exīstē z māz ad ipz trahētē:siue calor ipse fuerit nālis:siue accidē talis,calor is.n. ꝑpe est attrahere:aut accidit ꝑp pcussionez vel casū sup mēbro q̄ māz in ipso retinet:z ē cā q̄ retineaf: q̄ angustāf ide trāsit⁹ ei⁹ qō oz resolui vel educi ex ipso:aut ꝑp dolorē exīstē in mēbro:q̄ ē cā q̄ māe defluāt ad ipz. Assi gnant cōiter tres cās ꝑp quas dolor est cā tractionis māe ad locū ei⁹,ꝑ⁹ est.q̄ nā nitif succurrere pti doleti,q̄re cū cona tu mittit ad locū dolētē sanguinē z spm̄ copiose:vt eis medi antib⁹ cāz dolozis expellāt:z ꝑp hāc cāz dato q̄ dolor sit cās eūonis ab ipso loco,tñ est cā maiozis repletiōis ipsi⁹:q̄ nā cū multo pluri sanguine succurrit q̄z fit ille q̄ ab ipso eūat z maxie in corpe repleto in quo est copia sanguis trāsmissibi lis.scōa cā est sequēs ad ꝓdictā:nā membrū dolēs calefit ꝑp sanguinē z spm̄ ad eū trāsmissum:z caliditas vt dictum est:

Quo in apate est mala cōplexio.

Dolor nō est i omni apate.

De causa mali apatis.

Dolor cā aut ctiōis trēs cās.

est cā attractiōis. tertia cā. qm̄ dolor debilitat membrū i q̄ est, est. n. de maxie ꝓsternētib⁹ vtutē, membrū aūt ꝺbile nō resistit fluēti māe: neq; ꝓtrariare pōt mittētib⁹ ad membrū max si fortia fuerint repleta multas supfluitates hñtia: q̄re mltas trās mittere pōt: vñ in loco dolozis multe māe aggregate pñt eē cā apatis ei⁹. ꝑdictas itaq; cās innuit Hal. 13° terapēti. cap° ꝓmo. z in 2⁹° affo. q̄cūq; corrupture sūt fet⁹ ꝛc. z sic appet q̄ nā querēs iuua^m pstare membro doléti aliq̄n est cā maioris nocuméti in eo: z hoc ei accidit: q; nō hz mētē: neq; vtit pui sione, si. n. vteret puisiōe nō succurreret membro doléti cū copioso sanguine z spū: z nō foret cā q̄ nocu^m eēt mai⁹iuua^to. ¶ Auer. ât 7° coll3. dixit. q̄ dolor est cā attractiōis, aut pp malā ꝓplonē q̄ gñat ipz dolorē: aut pp malā ꝓplonē q̄ fit pp supfluitatē mot⁹ ñ tutis expulsiue cū supfluitates expellit. s. ad ipz membrū dolens: aut ex ipso membro: aut pp dictas cās duas sil. ¶ Ex dictis pz q̄ dolor p accñs est cā attractionis: q; mediātib⁹ cāis dictis: z nō est cā attractiōis p se cū nō attrahit p aliquā virtutē sibi annexā: neq; vi vacui, neq; vi caliditatis sue: z sic pz ex dictis q̄ apa est cā sue augmētatiōis in quātū calorē z dolorē in loco ei⁹ ponit, qb⁹ mediātib⁹ apa ad seipsuz trahit: vt dixit Aui. ꝑmi q̄rta. cap̄. de flōia. ¶ Aut accidit apa membro pp motū forte vel supfluum ipsi⁹, z dixit Aui. q̄ fractura membri ex ꝓquassatione z cōpressione z extē sione eius fit qñ os fractū restaurat. Prouenit ergo apa pp aliquā ex causis p̄dictis. s. dolore calore debilitatione z silibus. ¶ Dixit q̄ dolor z calor membri sunt de cāis fortib⁹ ex q bus ꝓuenit apa in membro doloroso vel calefacto ēt si nō fuerit in corpe repletio. aut si nō sit membrū natū in infimo. cūq; ꝑdicte cāe oēs aut plures ex eis: aut fortiores ꝓiungūt z cō currūt inuicem: tūc potissime z citissime vel festine cāt apa. Predicte cause reducunt ad primitiuas añtes z cōiunctas. ¶ Et primitiue qdē sūt, sicut casus ꝓcussio obuiatio ꝓtusio cōcussio cōquassatio cōpressio extēsio morsus pūctura fortis fricatio ligatura doloroſa mot⁹ supfluus vel fortis corpeus vel alialis vt furor applicatio rerū calefaciētiū z rubificātiū z vesicantiū balneū calidū z inordinatū oē regimē in cibo z potu. Et dicūt q̄ ad cām ꝓmitiuā reducit vlc⁹ in aliquo membro exñs q̄ est cā q̄ mā trahat ad ipm, z mā ipsa remanet in via z apostemat membrū in ipsa via existēs, sicut cū apant inguina pp vlcera cruriū. ¶ Cāe aūt añtes sunt q̄tuor hūores z aquositas z vētositas: z mala cōplexio in corpe toto vel in aliquo vel in aliquib⁹ membris exñs que est cā gñonis māe vel attractionis eius. Mala cōpositio in aliquo vel in aliqb⁹ membris existēs, vt multa meatuū largitas membri laxitas z porozum raritas z meatuū qb⁹ supfluitas excernit cō strictio situs membri infirmi: z suppositio ei⁹ membro forti fortitudo membri repleti z debilitas z ignobilitas membri z egritudines ille maxie q̄ sunt debilitātes: aut mām trahētes: aut vias dilatātes: z his silēs q̄ possunt colligi ex p̄dictis. Dicūt q̄ mā añs est duplex: vna remota: z est mā cōtēta in corpe vel membro aliquo vel aliqb⁹ q̄ nondū tēdit ad venas z loca cōia membri apandi: est tñ parata tēdere ppaliquā p̄dictaruz cāz: z maxie pp peccatū ei⁹ in quali. de quo dixit Aui. ꝑmi scōa. est cū causa mālis ex qua apata eminētia gñant. i. gñari pñt est in alijs submersa humoribus nō ꝑm suas ipedientibus q̄litates. s. q; boni sunt z nō peccātes q̄litate, q̄re fit stās submersa nō fluit vel nō expellit: sed cū illi hūores boni in q bus illa mā est submersa: postea eūabūt aliquo eūonis mō: aut nāli, sicut mulieribus accidit cū pariūt: aut nō nāli, sicut illis accidit q; vulnerant cū egredit sāguis bon⁹ remanet mā illa q̄ erat in eo submersa pura singulis mala z ipedit tunc pp eā nā: q; nō hz qō refrenet eā: q̄re expellit ipsaz nā cuius expulsio qñq; est ad cutē. sup. aut ad alia membra z facit in eis apata vel bothor. Et alia est cā antecedēs ꝓpinq̄ q̄ est apta cōuerti de primo in cōiunctā: sicut añs remota est apta conuerti in añtē ꝓpinquā. z ista ꝓprie stat in venis particularibus membri apandi, vt qdā dicūt in poris cōib⁹ ei⁹, nō tñ imbibita: nec adhuc trāsiuit in poris ꝑticularib⁹ ipsi⁹. ¶ Causa aūt cōiuncta est ipsa mā collecta in apate actu faciēs apa. Et ꝺ mā fluxa collecta clausa z cōclusa in porositatib⁹ spōgie z est vel eē pōt alter q̄tuor hūoz: z aquositas singul'r vel cōmixte. ¶ Et notāt q; cāz ꝓmitiuaz quedā sunt ꝓpinque, vt ille q̄ dicte sunt supra z siles illis, z quedā sunt remote: sicut est restrictio alicui⁹ eūonis ꝓsuete, ociositas, siue dimissio exercitij ꝓsueti: siue balneatiōis ꝓsuete z sil'iuz: prolixitas sōni vel vigiliarū z oē malū regimen in quanto vel quali sex reb⁹ nō nālib⁹. ¶ Et dicūt q; debilitas membri dolor calidi/tas accidēt alis vlcus z sil'ia diuersis respectibus pñt dici cā ꝓmitiua z cā añs, debilitas. n. membri put segt cām ꝓmitiuā inter ꝓmitiuas numerat: z put segt cāz intrinsecā iter añtes: z cōsil'r dolor cōsiderat⁹ in rone eius cāe imediate q̄ est mala cōplexio vel solo continuitatis posit⁹ est inter cās añtes: sed cōsideratus in rone cāe mediate ipsi⁹ male ꝓplonis vel solo/nis ꝓtinuitatis, tūc si illa cā est intrinseca ponit iter cās añtes: z si est ꝓmitiua iter cās ꝓmitiuas: sil'r z caliditas accñtalis, q; pōt ꝓuenire in membro: z a causis intrinsecis z extrinsecis ꝑm eas nūerat iter cās añtes vel ꝓmitiuas. Et vlcus quāuis in se cōsideratū sit cā añs: tñ q; pōt ꝓuenire a causis intrinsecis z extrinsecis. Ideo aliq̄n inter cās añtes: z aliq̄n inter ꝓmitiuas nūerat. Et pp dictas cās est q; auctores aliq̄n ꝑdcā z eis sil'ia posuerunt alij inter cās ꝓmitiuas, z alij inter cās añtes. ¶ De cāis ꝓmitiuis. dixit Aui. ꝑmi 4ª. q; aliq̄n accidūt cū corpis replone. s. plectorica z kakochimia vel vtraq; z q̄uz accidūt corpi cum humoz eq̄litate. s. in quāto z q̄li z ipsi corpi repleto occurrētes facil'r ꝓcitāt mām ad fluxū vt ꝺ leui fiat ex ea apa in membro cui obuiat: z hoc maxie: q; ipm debilitāt: aut ēt i eo dolorē z calorē causant. Uel mā ꝓcitata ad fluxum nō semp fluit quouscq; ꝓueniat ad illud cui ille cause occurrūt. Sed alij vt supradictū est, z Aui. posuit. q̄rti tertia. cap° de flegmone. ipsa mā in via retinet z apostemat membrū in via illa existens: occurrētes aūt corpi mūdo nō repleto: quāuis ꝑm plm nō faciant semp apa in membro cui obuiant: tñ qñq; hz difficulter: concitant mām z faciunt illam fluere in membrum. Unde apa in eo causabit: imo vt dicunt cause primitiue in membro cui obuiāt possunt causare apostema in corpore mūdo nulla cōcitata mā, neq; fluēte ad ipz z hoc quidē facere possunt cōpingēdo z cōculcando in ipso membro humores in eo repertos: ita q; nō euentabunt, vnde bullient z putrefient z apabunt ipm, z hoc in cōtusionibus plerūq; est videre. Et sic dicūt apparet q; cā ꝓmitiua licz aliqñ possit cāre apa absq; cā añte: nūq; tñ pōt ipm cāre absq; cā cōiuncta. Cā ñ añs pōt ipm cāre absq; oi cā ꝓmitiua, z cū ipsa trāsibit in cām cōiunctā. Cā ñ cōiuncta interdū pōt causare apostema absq; cā primitiua, z absq; añte, vt patet in apostemate generato per viam congestionis.

De cā cōiuncta.

Quedam pñt dici cā ꝓmitiua z cā antecedens.

¶ De modo generationis apostematis. Cap. iij.

Duplex modus gñonis apatis assignatur: quoz vnus dicit p viā cōgestionis māe, z alter dicit p viam defluxus: z vocat iste modus reumatic⁹, siue catarrus. ¶ Hos duos modos gñonis apatis tetigit Aristo. 9ª pbleumatū. pbleu. x°. in quo querit pp qd vulnera inflatiōes: siue tumores accipiunt. s. mām z apostemātur z soluens primo tetigit modū defluxus dicēs. q; tumēt, q; ꝑm locum vulneratum humida ꝓpinqua in circūadiacentibus partibus cō tenta cōtrahuntur. i. dest ad locum vulneratū defluunt z ibi aggregantur. Et scōo tetigit modū generationis eius p viā congestionis subdens: q; etiam ipse partes vulnerate humiditates in eis cōtentas resoluūt. i. dissoluunt z effunduntur in ipm locū: humiditatibus aūt in ipso receptis necesse est ipz intumescere z extēdi cū plura corpora nō possit capere eidem locus. ¶ Et Auer. 3° coll3 dixit q; apa generat in membris duobus modis. Uno mō qñ expellit vel defluit ad aliq̄ membruz humor. Alio mō quādo membrum non potest digerere

nutrimētū qō ei mandat, nec ipsuz permutare in quātitate: aut qualitate: nec ipsum potest expellere: z tūc mā augmēta bit in mēbro isto taliter q recipiet dilatationem in oēs tres dimēsiones: z tūc extinguit eius calor eiusdē mēsuratus. j. calor eius nālis z generat in eo calor putredinalis pp necessitatē māe extranee cōgeste: congestio itaq; māe in mēbro fit qñ māe nutrimētalis mēbri supfluitas quāti vel qualis vel vtriusq; in ipso remanet inexpulsa, z in eo paulatim ex nutrimēto post nutrimētū illi aduenies mēbro multiplicatur z cōgerit z cōgestū apa causat. ¶ Nō cōcordāt aūt prudētes de mā que ꝓgerit que z qualis fit. Quidā. n. dicūt q i nulla cōgestione reperit aliqua mā babēs formā humoralē neq; duaꝝ humiditatū: sed ois talis materia est supfluitas: reducibilis tñ ad humorē diuersificatū ꝑm diuersitatē nutrimenti: cuius est supfluitas ꝑm quā diuersitatē vna dī colerica, q; sapit de nā colere: z est decisa ō nutrimēto magis colerico: alia sanguinea que sapit nām sanguinis: z est decisa a nutrimēto magis sanguineo: z alia flegmatica: q; sapit nām flegmatis: z est decisa ex nutrimēto flegmatico: z alia est melācolica que sapit nām melie: z est decisa a nutrimēto magis melico. Dixit. n. Aui. q ois supfluitas attestat ei cui⁹ est supfluitas. ¶ Quidā. n. dixerūt. q mā congesta est supfluitas alicuius triū humoꝝ. i. colerice z flegmatice z melīce: ex sanguine aūt dicūt nō cōgeri supfluitatē: neq; fieri apa sanguineū per viā ꝓgestionis: z hoc sentiēs Hal. ppie hoc dixit. 13°. terapē. q ois flegmon z apa sanguineū ꝓfluxū sanguinis fit. Supradicti tñ dicūt q Hal. in dicto loco intellexit ꝑm plurimū: q; ꝑm plm apa sanguineū fiat per viā defluxus: z raro per viā ꝓgestionis. ¶ Sūt aūt z alij dicentes. q ois mā ꝓgesta est supfluitas flātica: qñ vt dicēt potissima cā ꝓgestionis māe est debilitas digestiue membri. debilitas aūt digōnis est cā multiplicationis flegmatis nō alioꝝ humoꝝ. ¶ Notant. q mā que digerit in vacuitatib⁹: siue cauernis: siue porositatib⁹ cōib⁹ adunat. cūq; tanta adunatio eius facta fuerit: vt ꝓ amplius ibi cōtineri nequeat, tunc ab eis exiens in porositates mēbri ꝓticulares ingreditur, z tūc actu causat apa. ¶ Defluxus aūt māe per venas z arterias fit z causat apa hoc mō: mā cū sanguis vel alius humor sim. plr vel cōmixte ad aliquā particulā effundit: tunc vene pulsatiles maiores ex illo humore replent ꝑmo z extenduntur, deinde post eas replent eo q illic sunt minores eis. Deinde incessanter sic ꝓcedit, donec repleant minime capillares, z que pulsq; replerent sensui nō manifestabant: z nūc replete manifestant z vñr, z ex hac orificijs z porīs humor ille replens: z in porositates mēbri ingredit: z replet eas ꝑmo maiores z cōes, deide minores z particulares: z sic apa causat. ¶ Hūc modū defluxus māe z gñionis apatis per viā defluxus māe. Hal. tangēs in tegni. in cap°. de fluxu sanguinis z gñione apatis sanguinei dixit. subiaceat influere alicui parti multitudinē sanguinis vt distendat. j. ad modū vtriusq; ꝑm partē vasis. j. vene z arterie nō solū vasa magna: sed etiā parua prius effugientia visionē: ex plenitudine vō tunc apparētia: quēadmodū in oculis videt manifeste: aliqñ ꝓ albedinē tunice eueniēs timo z alia minor his que dicta sunt vasis descendi repleta: nōdū vō ea apparēte ꝓpter paruitatē: z tunc periculū est. dixit Hal. effundi aliquid resudans ex vasis in eas que in mēbro: mēbri sunt regestiones vacue. j. in porositates cōes z particulares: aut iaz effusuz esse aliqd z tūc est apostema. ¶ Et cā effusionis māe ex vasis in vacuitates mēbri est, q; vasa cū replent multum extendunt z aperiuntur eoꝝ porii laterales in eis existētes: z hoc quātū ad vasa minima: z etiā magna. Et apertis orificijs z porīs materia ex eis affluit, z hic est modus defluxus materie per meatus manifestos nobis. Aliqñ tñ fit defluxus eius ad membrū ꝓ meatus occultos nobis: quēadmodū z nutrimentū ad quedam membra per occultas vias delegat: z sicut etiā materia aliqñ supflua per occultos meat⁹ expellitur, z cōcordāt oēs z omnis humor defluī pōt: z ois humor dum fluit tenet locuz cause antecedētis ois apostematis qō fiat per viā defluxus, post presupponit cām materialē antecedētē que materia antecedens nō cōcurrit: vt dictū est ad generationē apatis: qō fit per viā cōgestionis: quāuis cōtingens sit vt in corpore in cuius aliquo mēbro apa sit per viā cōgestionis reperiat mā humoralis superfluens: q tñ nō est cā añs eius: iz pp occurrentes cās postea possit cōcurrere ad illius apatis additionē z augmētū. Et notāt q apa per viā defluxꝰ frequētiꝰ accidit q̄z per viā cōgestionis. Intellexit hoc Hal. in verbo superius allegato. cuz dixit. q ois flegmon. i. omne apa pīsuxionē sanguinis. i. humoris fit ꝑm plurimū. ¶ De causis ād supradictis ocurrētib⁹: siue possibilib⁹ ocurrere ad generationem quedā magis appropriant generationi apatis per viā cōgestionis: z quedā generatiōis eius per viā defluxus: cōgestioni. n. materie appropriat debilitas mēbri cū suum nō pōt ꝓuertere nutrimētū ꝑm totū vel ptez: nec qō supereſt de nutrimēto eius expellere: z parui membri: z ligditas: siue subtilitas z supfluitas que in ipso generat bñ imbibit in ipso: z nō pōt expelli, quāuis expulsiua sit fortis: z ductuum a mēbro ꝓcedentiū vias coangustādo: per quas sup supfluitates expellit z restrictio eūationis cōsuete z exercitij dimissio: z aliox resoluētiū siue euacuantiū: z in nutrimēto additio z alijs similib⁹ his: defluxꝰ aūt appropriat repletio corporis vel mēbri recipientis z debilitas nālis vel accidentalis membri recipientis z vacuitas eius z viaꝝ que ad ipsuz tēdit largitas z situs eius inferior z dolor z calor in eo exiēs z motus eius multus z similes. ¶ Et cā primitiua est vel eē pōt cōis ꝓgestioni z defluxui maxime casus percussio z obuiatio, nā possunt esse cause q materie trahant ad membra z possunt esse cause qō materie teneantur in ipso debilitādo ipsum vel coangustando vias eius.

An ex superfluitate cuiuslz humoris possit fieri apa p viā ꝓgestiois.

Modus quo fit apostema p viaz defluxus.

¶ De speciebus apostematum in generali. Cap. iij.

Apostematū species: q̄dā enim sunt sumpte ꝑm diias essentiales eius: z q̄dā ꝑm accidētales z spēs quidem sumpte ꝑm differētias essentiales nō sunt vere spēs: q; nō sunt vere sumpte ab essentia eiꝰ cuz apa fit morbꝰ: z vt sic cū sit q̄dā accidēs, cui nō ꝓpetit vere essentiā habere sed tamen dicunt essentiales, q; sunt sumpte a dīa maxie accidēti ipsi: z in ipso reperta vel repibili. z sūt in genere due ꝑm q duplex est mā que ipm causat: z in ipso apate reperit: z vna eaꝝ est humor: aut qd reducibile ad humorē: z alia est vētositas, z ꝑma vocat apa hūoꝝ vel hūoralū: scōa vocat apa vētosuz vel inflatuz. Et apa humoris in duas diuidit spēs ꝑz q est duplex mā eius humoralis. j. aut humor verus, z hec spēs absolute vocatur apa nam de tali apostemate intelligit cuz apostema absolute ꝓfertur et diuidit hec spēs in quatuor spēs ꝑm q quatuor sunt veri humores causantes vel potentes causare apa. Et ꝑm hoc aliud est sanguineū, aliud colericū: aliud flegmaticum, z aliud melācolicū. aut materia eius est non verus humor: z diuiditur hec spēs in duas: aut in apa cōgestione factū qō factū est ex supfluitate nutrimēti cōgesta in mēbro: vt supra patuit: aut in apa factū ex mā q̄dā ligda aquosa in corpore vel in membro aliquo generata vel in epate simul: tamen cū alijs hūoribus veris. ex mā que nō potuit ꝓuerti in veꝝ hūorē: tamē ista materia pp filitudinē est reducibilis ad hūoreꝫ, z vocat hec spēs apa aquosuz: siue limphaticuz: siue absolute aqua. ¶ Dixit Hal. 14° terapē. z ponit. 13° cōtinē. sic. apostema fit iuxta modū humoris manātis ad mēbrū. sup. aut in ipso cōgestis: q si manās fuerit aliqd de mā vētositatis fiet in eo apa flegmaticū, z si euacuabit ad ipsuz sanguis generabit flegmonē ꝓ apate omnino sanguineo, z si colera rubea generabit herisipillā: siue aliud ex apostematib⁹ colericis: z si ſta generabit excitationē: siue ex apostematibus flegmatis: z si hūor grossus z viscosus. j. melācolia gñabit scliros. j. aliqd

ex apatib⁹ melancolicis. sup. z si aquositas generabit apostema aquosum. ¶ Dixit Aui. apata diuersis differunt differentijs. s. essentialib⁹ z accñtalib⁹: sed q̄ magis sūt cōsideranda sunt differētie que pp eo⁹ existunt cās. s. efficiētes imediatas q̄ dē sunt mäe ex qb⁹ gñant apata: z iste mäe ex qbus fiunt apata sunt sex. s. quatuor humores aquositas z vētositas. ¶ Et vnaquecz eap sex spēp diuidit in spēs quatuor.

¶ Una est ꝑma diuisio sumpta ꝑm modum gñonis eius: qm̄ aliud est apa eueniēs per modū defluxus mäe: aliud est eueniens per modū cōgestionis mäe: vt in p̄cedēti cap° apparuit.

¶ Et 2ª diuisio est q apa aut est morbus: aut accidēs sequēs aliū morbū: aut est cā alterius morbi: z pōt dici q hec diuisio sit sumpta a mō intētionis ei⁹, ꝑm quē modū dici pōt q aliud est eueniēs cretice, siue qō est creticus, z aliud est eueniēs sintomatice: siue qō est sintomaticū: aut nō creticum.

¶ Et 3ª diuisio eius est sumpta ꝑm modū sue manifestatiōis ꝑm quē dicūt apatū aliud est vep z certū. aliud est vep: s nō certū. Uerū aūt apa z certū est illud qō sil̄r est cōpositū ex dictis quatuor gñib⁹ humop: sed nō certificat ipsum manifestū tumor: quale est qō in membris duris aut mollibus accidit.

¶ Et 4ª eius diuisio est sūpta a puritate: siue simplicitate materiei causantis apa vel eius oppositō ꝑm q or q apa aliud est simplex: aliud est cōpositū: cōpositū tñ apa multis modis dici pōt. Uno mō large p̄o quacūcz cōpositione eius cū alia rep̄ter näm. vt cū cōponit cū alia egritudine: vt febre vel vlcere z sil̄b⁹: vel cū accidēti aliquo nō in sequente necessario apa. Alio mō stricte p cōpōne mäe faciētis ipsum. Et simplex ēt or dictis duob⁹ modis: z est illud qō cōpositō est oppositū: vep cōpositio z simplicitas ꝑprie attendit penes cōpositionē z simplicitatē mäe pp hūores simplices. Dixit. n. Auer. 3° colliget noiant he egritudines simplices in eis dominantes: z ꝑposite noiant qñ vident in eis duo humores: aut plures dñantes. ¶ Dixit Gal. ꝑmo de accidē. z morbo. in maiori pte apata sunt cōpositā z in minori pte sunt simplicia: vt flegmon purū: aut herisipilla pura: z sic de alijs: s in maiori parte flegmon iueniet cū herisipilla z flegmone: aut flegmon cū vndimia: aut scliros: aut ecouerso. Et Aui. dixit quarti 3ª. scias q apata parū fiunt simplicia: sed plura sunt cōpositā. s. ex plurib⁹ mäeb⁹ diuersis. Uep denoiatio eoꝝ fit a predominante in ipsa materia.

¶ Et 5ª eius diuisio est sumpta per subm mēbrū in quo accidit. Dixit Auer. colliget 3° apata vl̄r diuersificant ꝑm diuersitatē mēbroꝝ in qb⁹ fiunt: ipsa enim qñcz accidunt in cōsimilibus mēbris: vt osse neruo carne z silib⁹, z qñcz accidūt in organicis vt cerebro pulmone z silibus, z ꝑm hanc ōriam, tūc spēs apatū tot sūt quot sunt spēs membroꝝ que apari possunt. ¶ An enim oē mēbrū possit apari visa est discordia inter auctores. Sera. naqz ꝑmo breuiarij. ca°. de charabito dixit. nō scimus q in omni mēbro in quo accidit apa fit intē fiot sed nō in nā cerebri est q recipiat tensionez propterea q est humidū currens: z sil̄r nō est in nā ossis qō recipiat tensionē: ppea q est frigidū siccū durū valde: est ergo accipere: vt nō accidat tensio nisi in mēbris q̄ sunt intra illud qō est in fine duricie: z illud qō est in fine lenitatis: sicut sūt pāniculi ligamēta nerui lacerti z caro z q̄ sunt his sil̄ia: z sic Serap. dicit. q mēbra lenia z mēbra dura apari nō pñt, z illud qō mouit eū ad sic dōm est q in talib⁹ mēbris nō pōt fieri p modū apationis soluta cōtinuitas que necessario regrit ad esse apatis: z q nō possit solui ꝯtinuū eoꝝ mō dicto apparet: qz talis nō fit nisi per extēsionē supflue factam a mä supfluente subintrante porositates mēbri: sed ita est q mēbra dura z lenia nō pñt extēdi. dura: qz resistunt, z lenia qz cedūt, sed ꝑm quosdā mouit Sera. ad hoc dōm. qz in talib⁹ mēbris p modū apationis nō pōt causari morb⁹ in cōpositione: que vt dictuz est necessario regrit ad esse apatis. z q nō possit causari in eis morbus in cōpositione apparet: qz nō pōt in eis effici tumor cū nō possint p causas supradictas extēdi. ¶ Auicē. aūt ꝑmi 1ª dixit. q apa mēbris accidit mollibus: z ēt ossib⁹ accidit res q̄ apati sil̄atur: per quā eius ingrossat cōcauitas z augef humiditas, neqz est mirū, vt si illud qō nutrimenti recipit augmētū supfluitatē eius recipiat cū in ipsum penetrauerit: qz per quā viā pōt recipere nutrimētū pōt recipere superfluitates: cū in ipso acciderit p ogestionē. Et dixit Auic. tertij ꝑma. ca° de charabito. vbi recitat dictā opi. Serap. z eā impugnat: z dixit oē mēbrū apari posse: nā oē membruz pōt distēdi z distrahi a mā p̄ter näm intrante illud ergo oē mēbrū pōt apari: ꝺñtia tenet: qz si pōt distendi: pōt ēt solui cōtinuitas: z pōt ēt intumescere: z añs sic declarauit. oē mēbrū qō nutrit auget z extēdit cū nutrimēto. ergo z cū superfluitate, z talis extēsio cū superfluitate iuncta male cōpl'oni: z añs est notū oibus: z ꝺña, tenet, qz p easdē vias: z ad easdē partes p quas z ad quas venit nutrimētū: vñ extendūt: per easdē z ad easdez pōt venire superfluitas. vñ extendent. Ad illud aūt qō Sera. dixerat. s. q mēbrū molle viscosuz q̄le est cerebrū pōt distendi: qz eius viscositas ad extēsionē facit, dicit q partes ei⁹ nō sinit coincidere, z q molle z aquosum nō pōt distendi, qz partes eius coincidunt. Cōtra autez illud qō dixit Sera. s. q durū sicut ossa nō pōt distēdi. Aui. aūt adduxit auctoritate Gal. quā nō habemus. Et idē dixit tertij 7ª, ꝑmo cap'o. ¶ Propter predicta qdā dixerunt oia mēbra apari posse: per viaz etiā defluxus vep diuersimode. nā q̄dā ex venis in eis disseminatis z terminatis mäs apostemantes possunt suscipere vt caro. Quedā ℵo nō per eas cū nō habeāt, sed per vias p quas recipiūt nutrimētū: z sunt sicut plura mēbra spermatica: vt ligamenta chordē nerui ossa cerebrū z silia, nec est minor ratio de ossibus z cerebro q̄ de ligamētis chordis z neruis que Sera, z oēs alij auctores apari posse cōcedūt per viā defluxus: dicunt tñ q̄ predicta mēbra cerebrū ossa ligamēta chordē z nerui: z maxie cerebrū z ossa: z ꝑcipue z ossa lz apent apate vo z ꝑprie sūptos nō tñ sic ēt apparenter vere vt alia mēbra, volūt enim q alia membra media inter dura z lenia possunt apari apate vo z certo z manifesto per tumorē, qz vt dictū est recipere possūt mäm supfluā ponere potentē in eis oia requisita ad esse apostematis. s. malā cōpl'onē: malā cōpositionē z sol'onē cōtinuitatis, q̄zuis aūt nō eleuent in tumorē nō est vis: qz tumor nō est de essentia apatis vt supra patuit, vñ idē Sera. dixit. si dētes in suo toto corpe recipiāt humiditatē nō est mirandum si consequatur eos quod simile apostemati existit: hanc etiā nominationem posuit primi scōa. vt supradictum est.

¶ Sexta aūt eiꝰ diuisio est sumpta ꝑm qualitatū diuersitatē: z vt sic aut qualitatū tāgibiliū: z ꝑm hāc diuidit in spēs dupliciter. Primo ꝑm qualitates actiuas: z ꝑm hāc aliqō apa or calidū z aliud frigidū. Apa tñ caliduz duob⁹ modis pōt dici calidū: vno mō qñ mā ipsum causans essentialr est cal'a, vt sanguis vel colera. Alio mō. qz materia ipsuz faciēs accidentaliter est calida: siue ipsa radicalr sit calida siue frigida quā caliditatē accñtalr mä apans acqrit per sui cōculcationē in loco in quo manēs intrāspirata a caloze apprehēditur extraneo putredinali z calefit z putrefit. Factū tñ a mä radicalr calida z cōculcata duob⁹ modis est cal'm. s. radicalr, z accñtalr: s factū a mä radicalr frida, disposita tñ a calitate extranea solū vno mō est calidū. s. accñtalr: z sic pz q oē apa humorale pōt effici calidū. ¶ Dixit Aui. ꝑmi scōa. apa. aut erit calidū, aut nō erit calidū: z nō est imādū q apa calidū sit illud qō ex sanguine: aut ex colera gñant tātū. s. qō ex q̄cūcz mä: siue sit calida per sui essentiaz, siue accidat ei caliditas p putrefactionē. Apa vo frigidū: siue nō cal'm est qō ex humoribus frigidis ēntialr, aut aquositate vel vētositate fit. Dixit Aui. vbi supra nō calida apata sūt de mä melica aut flegmatica, aut aquosa: aut ventosa. Quidaz tñ valde ꝑprie dixerūt. q apata de mä radicaliter calida nō putrefacta sunt frigida. Et quidā dixerūt esse aliqō apa mediū tenens predictas qualitates sicut esset apa compositū ex colera z fleg-

mate cōpositione equali. ¶ Scōo diuidit apa ꝑ qualitates tāgibiles differētia sumpta a qualitatib⁹ passiuis, z ꝑm hāc aliqō apa dr̄ hūidū: siue molle: siue lene, z aliqō siccum: aut durū, z aliqō dr̄ tenere mediū inter dictas qualitates, z mol le qdē apa dr̄ illud qō faciliter cedit tactui cōprimētis nō re sistens cōpressioni eius, z est: aut humorosum, aut aquosum. z duꝫ hꝫ eo⁹ q nō cedit ꝓprimēti sup: a iꝑꝫ, vel ei⁹ duritiei: siue ei⁹ nō cedere tactui nō semp ꝓcedit ex dispōne hūoris: q: sit siccū grossum: vt qō est ex humore melico: vel qñqꝫ ꝓcedit ex multitudie māe: vñ vehemēter extēdit mēbꝫ z pre tensione nō pōt cedere cōpressioni: z talis duricies in flegmo nib⁹ reperit frequēter: z qñqꝫ ꝓcedit ex mā vētosa nō cedē te cōpressioni: z sil'r mollicies nō semp est ex mā hūorali liq da vel humida vel flegmatica: vel aliqñ ex mā aquosa: z ali qñ ex mā apatis, que hꝫ de se nō sit mollis: tñ mollificat per digōnē vel aliā cām, z talis mollities frequēter in exituris ꝓtingit, aut diuidit ꝑ qualitatū visibiliū diuersitatē ꝑ quā aliq diuiserūt apa in rubeū citrinū liuidū nigrum album vel alio colore coloratū. aut ꝑm qualitatē audibilez: ꝑm quā dr̄ q aliud est sonoꝫ, siue sonās vt ventosuꝫ ex quo audit' son⁹ tipani cū pcutit': aliō nō sonās vl nō sonoꝫ vt apa hūorale.

¶ 7ª aūt ei⁹ dr̄ia duplex est sumpta penes q̄titatē ꝑ quā ali qō dr̄ magnū aliqō paruū aliqō mediocre: z magnū qdē: z etiā mediocre absolute ab auctorib⁹ vocat' apa, paruū vo abeis vocatū est pustula: aut bothor.

¶ 8ª aūt dr̄ia apatis est sumpta ꝑm formā seu figurā eius ꝑm quā aliqō dr̄ acutū aliqō latū: aliqō depressuꝫ: aliqō longū aliqō rotundum vel latū, vel alterius figure.

¶ 9ª dr̄ia est sumpta a situ ipsius apatis: z tūc hꝫ ꝓ loco sumē do sitū aliqō dr̄ extrinsecū, qō sensui subiacet: z aliqō dr̄ in trinsecū qō sensui nō subiacet, z sil'r aliqō dr̄ ꝓfūdū z aliqō superficiale: z superficiale: aliud est dure cutis: z aliud non dure, ſz lenis z sumēdo sitū ꝓ colligātia: tūc aut sūt mēbris ꝓnci palib⁹, siue mollib⁹ colligata: aut nō colligata cū eis. Dixit Aui. ꝑmi 4ª aut sunt in membris que ꝓncipalibus vicina sunt z sunt eis sicut emunctoria.

¶ 10ª dr̄ia est sumpta ab aptitudine curationis sue vel inepti tudine, z ꝑm hāc dr̄iaꝫ aliqō apa dr̄ esse saluū: z istud est illō cū quo nō est aliqō cōpo^m ꝓter nām ipsius impediēs cura tionē: neqꝫ cā: neqꝫ morib⁹: neqꝫ accidēs, z est tale facilis cu rationis: z aliqō dicit' eē nō saluū z est illud cū quo ꝓpositū est aliqō ꝓter nām, vt cā morb⁹ vel accidēs ipsi⁹ impediēs cu rationē: z vocatur apostema difficilis curationis.

¶ 11ª dr̄ia est sumpta penes bonitatē z malitiā ipsius apatis: z ꝑm hanc differētiā aliqō apostema dicit' esse salubre: z ali quod pestiferum pessimum: siue malignum.

¶ 12ª dr̄ia est sumpta penes diuersitatez accidentiū cum qb⁹ cōiungit' ꝑm q̄ aliquod dr̄ esse cōiunctū cū sincopi vel acci dente forti, z aliqō absq; eo z aliqō cōiunctū cū febre: z ali qō esse absq; febre. ¶ Dixit Aui. ꝑmi scōa. apatuꝫ alia sunt que febres efficiunt, hoc aūt ꝓpter eoꝫ malitiaꝫ z prauā q̄ litatem: z alia sunt que febrem non efficiunt.

¶ 13ª dr̄ia est sumpta penes tp̄s eius, z ꝑ hoc aliqō dr̄ nouū seu recēs, z aliqō antiquū seu diuturnū, aut ꝑm tp̄s sue ma ioris vel minoris afflictionis, z ꝑm hoc aliqō dr̄ nocturnū z aliqō diurnū, aliqō matutinale: aliqō serotinū. Et ista dif ferētia ꝓprie est sumpta ab humore causante ipsuꝫ, qm̄ vt pa tuit in sermone 2° aliqs humor mouet' vna hora diei: z ali⁹ alia, z in illa hora fortius affligit patiētē. Et ꝑm cōsimilē cō sideratione aliqō dr̄ hyemale, aliqō estiuū: aliqō vernale: ali qō autūnale: q: factū ab humore q in illo tpe habili⁹ moue tur z forti⁹ affligit patiētē: aut ꝑm tp̄s sui ꝓcessus ꝑm q ali qō apa dr̄ fiens, z aliqō factū, z tā apa fiēs q̄ factuꝫ dupl'r dr̄: vno mō vt illud apa dicat' factū: qō vt dixit Gal'. 13° tera pentice, nullā recipere pōt additionē a sua cā: z hoc erit qñ mā ꝓgesta in totū cessauerit augeri, aut qñ mā fluēs a fluxu oino cessauerit. Et apa fiens ꝑm dictā ꝓsiderationē est mor bus ꝑfectus recipiēs ꝓtinue additionē a sua cā: ita q ꝑm hoc apa tādiu dr̄ fiens q̄diu est in augmēto, ita q apa fiēs dicet' doum mā iꝑꝫ causans fluit, aut gñat', z in porositatib⁹ membri coadunat': z factū dr̄ cuꝫ tota mā fluxerit vel gñata est: z est cōgesta vel collecta in illis vacuitatibus vel poro si tatibus. Alio mō dr̄ apa fiens vel factū ab actione cāe faciē tis ipm. z ꝑm hūc modū apa dr̄ factuꝫ qñ cā faciens ipsum oino cessauerit ab actione z eo⁹ fiens, z ꝑm hūc modum oē apa dr̄ fiēs: z nullū dicit' esse factum, q: apa semper hꝫ secū cām replentē facientē z agentem: ꝑm tñ ꝑmū modū apa hꝫ aliquas partes fientes, z aliquas factas, z ꝑm has aliqñ di citur esse in ꝓncipio, z aliqñ in augmento: z aliquando in declinatione, vt in sequenti capl'o apparebit.

Apa quā rumpit medis termi natur.

¶ 14ª differētia eius est sumpta penes modū determinatiōis apatis: oē. n. apa terminat' altero quatuor modoꝫ, qm̄ aut resoluit': aut maturat', aut delitescit: aut corrūpit' z putrefa cit mēbꝫ in quo est, nā eniꝫ agens in cām apatis mālē, aut totaliter ꝓualet z dñat' z resoluit: z tūc cā insensibil'r perfe cte z integre cōsumit': aut terminat' apa ad sanitatez, al's ad saniationē: ꝑm meliorē modum terminationis eius in quo nullus timor existit: aut nā total'r succumbit z vincit': z tūc apa terminat' ad corruptionē z mortē mēbri. Et Aui. volēs ostēdere cām q̄rti tertia, quare mēbꝫ corrumpit'. dixit. scias q cū submergit nā māmā nō ꝓuenit ex ea apa z respirat per ignē eius qō apparet exteri⁹. i. oum mā nō vincit z superat nām total'r: sed potius eo⁹, q: nā vincit māmā total'r, tūc nō ꝓuenit ex eo apa. i. collectio sanies, z p: ſz talis mā respirat. idest resoluit' per ignē. i. ꝓcaliditatē ei⁹ qō apponit' exteri⁹, ſz ꝑ medicinas resolutiuas, q̄ sunt calide: timo ēt aliqñ solui tur sine appositione medicaminis: z ꝑm hāc expōnē hoc vlti mū dictū respirat z c. nō cōtinuat' cū ꝑmo, ſz est redditio cāe resol'onis māe vel oū nō submergit nā māmā. i. ouz nō vincit eā: ſz vincit' total'r, z nō ꝓuenit ex ea apa. i. collectio sanies si ne exitura q̄ maturet'. z ꝓ: neqꝫ respirat. i. nō resoluitur ꝑ ignē. i. caliditatē eius qō apponit' exteri⁹. s. medicine resolu tiue. sup. sed putrefit z ꝓducit ad corruptionez mēbri vel vt dicūt alij, oum nō submergat nā māmā. i. oum nō ꝓculcat nā māmā: z expellit eā virtus expulsiua per porositates mēbri nō ꝓuenit ex ea apa aliud: q: in quolibet apate vt supra dic tū est, opꝫ māmā esse extra venas: z ꝓculcari in porositatib⁹ mēbri, nō aūt cōculcat'. dixit Aui. z pro, q: respirat mā po tius ꝑ ignē. i. poti⁹ per vacuitatē porozꝫ eius. s. cutis: q. i. q appararet exteri⁹. Aut nā partim vincit, z partim vincit', z tunc aut plus vincit q̄ vincat': z tūc apa teriat' ad suppura tionē z saniationē: z seq̄ iste modus in bonitate post reso lutionē: est eniꝫ melior oibus alijs: minus tamen bon⁹ q̄ re solutio: z nō euadit a timore multiplici. s. de putrefactione: precipue in mēbris paratis putrefieri: sicut est epar: z de su bita morte que pōt sequi, vt in pleuresi suppurata cū subito erūpit, vñ pōt subita suffocatio seq, z de ipo'litate vel difficul tate curationis vlceris sequētis ad suppurationē: vt in heri sipilla que suppurat': vñ Hip. 7° affo. dixit in herisipilla pu tredo. i. virus vel sanies illaudabilis: aut sanies. s. laudabi lis malū. est. n. malū ꝓ viā cause, q: sanies in herisipilla fit ex mā acuta calida: q: acuitate ei⁹ ꝓcipat vñ efficit' corrosiua: quā seq' vlcus malignū corrosiuū: z est malū per viā signi: ꝑmo q: signat impotentiā nāe q̄ nō potuit resoluere māz he risipille q̄ de sui subtilitate erat apta resolui. scōo q: signat māmā illius herisipille valde malā. Dixit. n. Gal'. in cōmento ipsi⁹ affo. q: in ipsa herisipilla nō ꝓcedit putredo: aut sanies: nisi apa sit pessimum: z de mā mala nō apta resolui: et est in suppuratiōe: aliqñ timor de ꝓditiōe opōnis mēbri: vt in apa te oculi cū suppurat', et est timor in ea de multa spirit⁹ exala tione: quā aliqñ sequit' sincopis: et aliquādo mors: sicut ali qñ contingit in apostemate magno saniatio cum rumpitur et euacuatur ex eo subito res plurima, in omnibus enim di ctis casibus nō debet medicina suppurationē inducere dum

Aliquod apa dicit fiēs z aliqō factuꝫ dupl'r.

poterit excusari ab ea: cū ergo Gal. dixit in libro de malitia cōplexionis diuerse q̄ terminatio apatis ad sanationem est bona nō absolute intellexit: sz cōpōne ad modos deteriores se. Aut nā plus vincit q̄z vincat, z tūc apa terminat ad duritiē: aut per ingrossationē totius vel maioris partis māe in eo cōtente: aut per exclusionē z resolutionē partiū eius subtiliū z remanētiā grossaꝝ que indurant z petrificant: z malicia huius terminationis est in plongatione apatis z difficultate: z aliqñ in potitate curationis eius: z hic modus terminationis frequētius z magis euenit in apate sanguineo, deinde in flegmatico: z deinde in melācolico: z deinde in colerico ō colera grossa: z vltimo in colico de colā subtili, huic enim rarissime accidit vt indurē. Dit Aui. ꝑmi scōa. in duritiē mittant ꝓprie apata sanguinea: z est cū accidit in flegmaticis: z nō fecit mentionē de alijs ꝓpter raritatē euētus indurationis in ipsis z induratio est deterior suppuratiōe vtpz: minus tū mala q̄z corruptio. Aut nā medio mō se hz in vincere z vinci q̄ mēbrū est cū aliquali latitudine nō prenotabile: z tūc apa terminat p permutationez māe eius de mēbro in quo est ad aliud mēbrū: aut de vna parte mēbri ad aliam ptē eiusdē, vt cū pmutat de partib⁹ eius centralib⁹ ad circūferentiales: aut ecōuerso: z pōt. ista terminatio esse ad bonū z ad malū: si nā declinauerit plus ad ptē victorie erit permutatio ad bonū: z si plus ad succubitus erit malū, z auctores hūc modū aliqñ vocāt delitescentiā z ꝑm plm intelligūt: qñ mā subito z festine permutat: z aliqñ vocant quiescentiam vel apparentiā. Et intelligunt ꝑm plm qñ pmutatio paulatine fit. ¶ Notāt. q̄ delitescētia apatis est duplex: vna rōnalis que per cās rōnales fit, z est talis pmutatio ad bonū ꝑz plz. Cause aūt ei⁹ rōnales assignant a Gal. 2° pnostico. in cōmēto illius ptis. q̄ si timor euenerit 2c. q̄ sunt quatuor. ꝓma est paucitas māei z eius subtilitas. 2ª est mēbri raritas z viarū largitas. 3ª est materie q̄ delitescentia facientiū apationē. 4ª est potētia vtutis expulsiue: z qdā addūt quintā que est caliditas māe apantis: z etiā in ipsius mēbri apate: cū enim inuēte fuerint predicte cause oēs vel plures: siue alique earū cum potētia virtutis expulsiue: tūc permutatio erit ad bonum z permutabit mā digesta, z nō cruda de mēbro nobili ad ignobile de cētro ad circūferentiam de intrinsecis ad extrinseca: alia est delitescentia irrōnalis que per cās irrōnales fit: z est ꝑm plurimū ad malū: z iste cāe cōiter assignant tres: vna est multitudo materiei vel eius viscositas vel grossities. 2ª est ipsius qualitas mala acuta corrosiua pūgitiua: siue mordicatiua: aut malitiosa venenosa: q̄ st. mulat virtutē ad expellendū q̄ocūq̄z. 3ª est impotentia virtutis regulātis expulsionē: cum enim predicte cāe affuerint vel altera earū cū impotentia virtutis: tūc pmutatio fit materie indigeste inobediens z fit de mēbro ignobili ad nobile de circunferentia ad centruz de extrinsecis ad intrinseca z iste pmutationes sunt male: nā permutatio ad mēbrū nobilius ex mēbro ignobili est: sicut qñ permutat mā apostematis pleuresis ad cor vel pulmonē semp est mala: z silr mala est si permutatur de circūferentia alicuius mēbri ad ipsius centrum z ꝓfundatur in ipso: z similiter est mala qñ de mēbro extrinseco permutat ad intrinsecū sicut pmutat apostema musculoꝝ pectoris ad pleuram vel pulmonē: z permutationes istis ꝓtrarie semp sūt bone. ¶ Inquit Hip. 6° affo, berisipillā extrinsecā. s. existentē int⁹ cōuerti matū. Intrinsecus vō existentē extra cōuerti bonuz: z per berisipillā intellexit qōlibet apa, z intelligunt predicte permutationes male qñ ꝑdicte permutationes nō fiunt ꝑm semitā remanētie materie in ipsis mēbris nobilibus vel intrinsecis: nā si solū fieret per illam transitus māei ꝓter q̄ remaneret in eis talis permutatio posset esse non mala: imo aliquādo bona z cum euentus inde ad extra corpus: aut ab illis diuerteret ilico ad aliqō mēbrū ignobile: vel q̄ esset trā situs eūonis ad extra. Et dicūt q̄ permutatio apatis rōnalis pōt aliqñ a medico fieri z inducī: sicut qñ trahit mām apostematis pleure ad musculos extrinsecos: vt patuit in sermone q̄rto de pleuresi, mortalis semp est a medico fugienda, z ꝓ posse ꝓhibēda. ¶ De ꝑdictis modis eūonis apatū auctores: qñq̄z solū tetigerūt tres: q̄ sunt illi qui vt frequēti⁹ eueniūt: z sunt resolutio suppuratio z induratio. Jngt Gal. in libro de malitia ꝙplonis diuerse. Apa pōt triplr terminari. s. aut p resolonē, aut per sanationē: aut per sclirosticationē: z hi tres modi cōueniunt apatibus calidis ꝓcipue sanguineo qō declinat esse maxime ad resolutionē: aut ad puris collectionem: aut ad cōuertendū in duritiē: z qñq̄z tetigerūt auctores de predictis modis quatuor: vnde Mes. de apostematis dixit: apostema aut resolui: aut suppurat: aut indurat: aut permutat. ¶ Et notant q̄ predicti qnq̄z modi terminationis māe apatū ꝓprie ꝙueniunt z reperiunt in apatibus de mā humorali: qdam tñ cōuenire possunt in aquosis z ventosis: z maxime resolutio z permutatio.

¶ Quibus corporibus: z quibus etatibus: z quibus temporibus apostemata eueniunt. Cap. v.

Corpora sanguinea vtentia regimine repletiuo pauci exercitij z paucarū eūonum magis oibus alijs sunt dispōsita, vt eis accidāt apata: z maxime in tēpore veris z cōstitutionibus calidis z humidis, z ꝓcipue in etate pueritie z adolescētie, z que in eis apostemata plerūq̄z eueniūt sūt sanguinea, postea sunt corpa flegmatica: silr vtentia regimine repletiuo pauci exercitij: z paucarū cūonū: z ꝓcipue in hyeme z cōstitutionibus anni frigidis z humidis. Dixit enim Aui. ꝑmi scōa. q̄ apostemata hyemis plerūq̄z sūt flegmatica: z maxime hȳ apata flegmaticis accidunt in etate senectutis z pueritie: z post flegmatica sequunt corpora colerica ꝓcipue ea que vtunt regimine repletiuo cū paucitate exercitij z eūonū. Jstis enim accidūt apata maxime colerica: ꝓcipue in estate z cōstitutionibus calidis z siccis: z in adolescentie etate z iuuentutis: z vltimo loco sunt corpora melica silr vtentia regimine repletiuo cū paucitate exercitij z eūonū: istis enim accidūt apostemata maxime melācolica: z ꝓcipue in autūno z cōstitutionibus frigidis z siccis z distemperatis: z ꝓcipue in etate senectutis. Sciendū tamen est. q̄ in omnibus corporibus, z in oibus tpib⁹ z cōstitutionibus z etatibus omne genus apatis pōt euenire.

¶ De temporibus apostematum. Cap. vj.

Tpa in apate triplr pūt distingui.

Jrit Serap. 5° breuiarij. huic egritudini. scilz apati sunt ꝑn^m aug^m stat⁹ z declinatio: sicut z reliqs egritudinibus. s. salubrib⁹: sicut enim patuit in sermone 2°, ois egritudo naturalis salubris hz ꝑdicta quatuor tēpora. Jsta tñ in apate triplr distingui possunt: vno mō penes tumorez apparentē in apate diuersificatū in magnitudine z paruitate sui ꝑm q̄titatē: z iste modus solū in apatib⁹ mēbroꝝ extēnibilū ꝙsiderari pōt: z ꝓcipue in mēbris extrinsecis: z penes hūc modū auctores ꝑcipue posuerunt apa q̄ dicta quatuor tēpora varia: z cōiter hoc in exēplo apatis cali declaruerunt: dixit. n. Gal. in lib. de tēporibus vlibus morbi. ponatur vtplurimū ꝑn^m flegmonis ingrī qs nō vtiqz dicet eā dispositionē que est velut gnatio eius in ipso existere tpe hz q̄ implet pticula sanguinea suba, siue. n. in circūincidētia mēbra accidat hoc tale: siue in incuneatione oium vasoꝝ: siue in circūtēsione aliqua tumorū in poris: siue abūdātia alicuius sanguinis in pticula existit fiente flegmone hoc vt ꝑmū tēpus in quo replent pticulare iacens magnitudini passionis est. Dixit. n. vt ponit. 13° oti. quotiēs manās erit ad mēbrū calidus sanguis supabūdās vltra ꝙsuetudinez, tūc illud erit ꝑn^m apatis calidi: tūc. n. illa mā incipit mēbr extēdē: z in tumorē eleuare, z dixit. qñ cō supfluit cessauerit: cō vō i flegminātē ptie^a ꝓtinet icepit putrefieri calitas q̄dā nascit ꝓp putredinē, z effusio supnatat ꝓp calitatē in q̄ spūs. i. vētositas gnatur, z ꝓp hoc vtraq̄z ostendit z magis q̄z particula

ꝑius:z si nihil influat ꝑm hoc est tēpus augmētationis flegmonis:qñ vo iā ad pus ꝙuertit maxie tūc dolores cōprehēdunt z vocat tūc stat⁹ passionis tale tps:qñ vo iaz suppuratꝫ z iā diaforat reuma z tumoꝛē z extēsionē minoꝛē ostendit declinationis ꝑn⁹. ¶Dixit. A. apata caꝫ bñt ꝑ⁹ in quo humoꝛ ad exterioꝛa. ſ. vena ꝙ egredit. ſ. ad vacuitatē membꝛi trāsiēs:ita ꝙ apparet eius ꝙcauitas siue capacitas augeri incipit intumescere:deinde cū ei⁹ ꝙcauitas augeat z extēdit ex tūc augmētatio ei⁹ in quo ꝙtinue ingrossat z tumescit:z tūc hz apa statū cū grossitudo ad maioꝛē ꝙuenit terminū in quo eē dz,z nō ampli⁹ augeat:z postea hz declinationē cū incipit minui z variant tpe ꝓdicto mō,siue apa teriet ꝙ resolutionē:siue ꝙ suppurationē:siue ꝙ maturationē. ¶1° mō ꝑñt distingui tpa apatis penes actionē mäe in mäz ei⁹ cū illā ꝗrat digerere:z vt sic tūc est ei⁹ ꝑn⁹ qñ mā ē cruda idigesta:z nō recipit actionē mäe. Et ꝙuenit hec diffō ꝑn° apatis:siue ipz ꝓncipiat exitura:siue nō.z tūc erit aug⁹ qñ recipit digōnē:aut ꝑrium digōni:sz diminute z incōplete:z tūc erit stat⁹ qñ mā est pfecte digesta:aut perfecte recipit contrariū digestionis. Et tūc erit declinatio quando materia digesta resoluitur z euacuatur. dixit Gal'.z ponitur.13° ꝓtinentis. quotiens aggregata sanies eūat:aut dispergitur mā absq; aggregatione incipiet mēbrū detumescere z minuet eius extēsio de eo in quo erat ante:z tūc illa dispō appellat declinatio. ¶Tertio mō ꝑñt distingui tēpora ista penes actionē mäe in näm:ꝑm quā actionē euenīūt accūtia apatis:z vt sic tūc erit ꝑn⁹ qñ accidētia sūt leuia,z tūc aug⁹ qñ intendunt:z tūc status qñ sūt vltimata ab eo qō ꝙus erāt:z tūc declinatio qñ remittūtur. ¶Dicūt ꝙ ꝓma distinctio tēpoꝛ apatis est gñalioꝛ alijs,qz cōpetit oi apati cuiuscūq; mēbꝛi potētis extēdi z intumescere.scōa vo est min⁹ gnālis alijs,qz cōpetit solū apatib⁹ que fiunt exiture:z tertia inter eas qñ mediū tenet:z dicunt.tpa distincta ꝑm 2⁹ modū nō coincidūt ꝑm modū ꝑ⁹. Nā cū est status ꝑm modū ꝑ⁹ in exituris q̄ nō fiūt incipiēdo ꝑz modū 2⁹ esset aug⁹:in exituris tū que fiunt incipiēdo tēpora ꝑz dictos duos modos coincidūt,z dicūt ꝙ tēpora distincta ꝑz 2⁹ modū nō coincidūt cū eis distinctis ꝑm modum 3⁹.qñ apa existens in ꝑn° vel augmēto ꝑm modū 2⁹ esset in statu ꝑz 3⁹, qz tūc esset in statu.ſ. accūtiū cū mā incipit saniari:sz tūc accidētia augent z vltimant:z qñ ꝑz modū 2⁹ esset in statu:tūc ꝑm tertiū esset in declinatione,qz facta sanie accidētia remittunt,z sil' dicūt ꝑm tertiū modū distincta nō cōcurrūt cū tēporib⁹ distinctis ꝑm ꝓmū modū maxie in apatib⁹ magnis, z mēbꝛoꝛ nobiliū:siue terminent ꝙ resolutionē siue ꝙ suppurationē:qz qñ apa est in statu ꝑm ꝓmū modū:tūc accidentia sunt in ꝑn° vel augmēto:dicūt tñ ꝙ hoc nō est vr verū,quia ꝑñt aliqñ coincidere:imo ꝑm quosdā in qbusdā accidētibus semp coincidūt:vt in dolore:nā cū incipit tumoꝛ incipit dolor:z cū tumoꝛ est in vltimo augmēto z stat.sil' z dolor:z cū minuit tumoꝛ declinat sil' z remittit dolor. ¶Apata insup ꝑm oēm distinctionē tēpoꝛ bñt ea longioꝛa z breuioꝛa citiora z tardioꝛa,ꝑm varietatē mäe faciētis ea,z ꝑm varietatez mēbꝛoꝛ in qb⁹ fiūt,z ꝑm variā dispōnē ꝓtinētis nos.ſ.aeris vt tps anni z ꝓstitutionis z regionis,z ꝑm varietatē factam in regimine per cibū z potū z alias res nō nāles q̄ cū fiunt apata de mā calida vel subtili:z maxie q̄ in mēbꝛis calidis z sanguineis fiunt:z in cōstitutionib⁹ z regionib⁹ calidis cita z breuia bñt tēpoꝛa. Que vo habent cōtrarias dispōnes lōga z tarda bñt tēpoꝛa:z ꝑm hoc quedā apata in.vij.dieb⁹: q̄dā in.14.q̄dā in.40ª z q̄dā in.60ª vel ꝙ āpli⁹ tps termiant'.

¶De signis apostematum in gnāli. Cap.vij.

FActores nō descripserūt signa apostematis in genere suo generalissimo:q̄ꝫ si euenerit in mēbꝛis extrinsecis extensibilibus possit ipz significare tumoꝛ cū quo saltē in ꝓncipio est dolor remissus saltem z gratuitas sensata in mēbꝛo. Posuerunt aūt signa generū subalternoꝛ siue specierum subalternaꝛ z specialissimaꝛ. In hoc aūt ca° ponent signa generꝫ subalternoꝛ imediate locatoꝛ sub gñe gñalissimo,z in subsequentib⁹ ꝓtibus vel capitulis ponent signa alioꝛ. ¶Signa itaq; apatis facti ex mā hūorali vel reducibili ad humoꝛē vt aquosa sunt ꝙatic sonitus cū desuper percutit z perceptio grauitatis manifeste z qualitas mēbꝛi tangibilis est mutata ab eo q ꝑm nām in aliqua quatuoꝛ qualitatū.ſ.caliditate frigiditate mollitie vel duritie. Et aliquando ēt mutat q̄litas visibilis vt coloꝛ maxime in calidis. ¶Signa vo apatis vētoli sunt sonitus ꝙceptus apud ꝙcussionē desuper factā z ꝓuatio grauitatis z resistētia fortis ipressioni tangētis. ¶Signa aūt facti per viā ꝓgestionis sunt,qz ꝙcessit in mēbꝛo cā debilitās ipm z cū incipit est parua valde z paulatiz paulatim augmētando tendit ad statum z non tument vene in circuitu eius exūtes magne z mediocres minute z capillares bñ aliqñ apparēt q̄ nō apparebāt ꝙus z doloꝛ in eo est ꝙuus z nō apparēt signa repletionis in toto vel alio mēbꝛo supioꝛi,eo situ vel dignitate.z ꝑm plūn nō ꝙcessit cā ꝓmitiua de ꝓpinquo saltē. ¶Signa vo facti per viā defluxus sunt intēlio repletionis in coꝛpoꝛe vel mēbꝛo superioꝛi. Et aliquādo ꝓcessit cā ꝓmitiua trahēs mām ad locū z saltē de ꝓpinquo:z cū incipit nō sic paulatim:imo velocius augēdo ꝓcedit z tument vene in circuitu z magne mediocres:imo z vene capillares que ꝙus nō apparebāt manifestant'.z doloꝛ in isto est intēsioꝛ doloꝛe in facto per cōgestionē,z per eūonē factā a toto vel mēbꝛo mandāte fit apatis huius diminutio,z aliquādo totuz cessat. Signa aūt apatis fiētis sūt apparitio tumoꝛis:z doloꝛis q̄ paulatim augēdo ꝓcedūt.z sil' paulatim alioꝛ accidētiū incremētū. ¶Signa vo facti apatis sunt ꝙ tumoꝛ z doloꝛ:z alia accidentia nō ꝓcedūt augēdo interius:sed ꝑmanēt in esse suo ante:z post hoc remittunt'. ¶Apata quoq; extrinseca.dixit Auic.ꝑmi 2ª.declarat sensus z ꝑtia:nā apata extrinseca oia sunt in mēbꝛis extensibilib⁹ q̄ intumescunt:ita ꝙ cōprehendit ea sensus visus z tact⁹ z aliqñ auditus. ¶Norant ꝙ ꝛz sensus cognoscat apa extrinseca in gñe vt per solū sensuz arguat apa esse in loco:nō tñ cognoscit ea per suas spēs absq; renouatione ꝓcedēdo ꝙ cās.et idcirco dicūt Auic.dixisse ꝙ cognoscit ea sensus z ꝓsentia.quasi dicat.sensus solum cognoscit cuius spēi sit. ¶Intrinseca vo apata cognoscunt ꝙ grauitatē sensatā in mēbꝛo et extēsionē istatiōē siue tumoꝛē ꝓphēdēdū aliqñ ꝙuēit vel ꝓphēdit sēsus q̄ꝫ nō imediate sz mediāte cute sic ꝓphendit ꝙ tumoꝛē apa stōi epis et alioꝛ pluriū mēbꝛoꝛ inerinsecoꝛ.et aliqñ sensus nō ꝙuenit ad cōphendēdū tumoꝛem apatis intrinseci vt ꝑz in apate cerebꝛi pulmonis pleure z sil'iuz et adiuuat ad cōprehendēdū apata intrinseca lesio eueniēs in opōnibus mēbꝛi apati:lesio enim opōnis mēbꝛi aliqñ ꝑmo et per se facit ad cognitionē dispōnū mēbꝛi cuius sūt opōnes:sicut lesio opōnū nāliū facit primo et ꝙ se ad cognitionē dispōnū epatis. Et opōnū moraliū lesio ꝑmo et per se facit ad cognitionē dispōnū cerebꝛi et aliquādo nō facit hoc ꝑmo,sed scōario:et tūc dī nō facere:sed adiuuare ad cognitionē eaꝝ sicut est dispō in effectibus virtutū nāliū vt dispō vine vel egestionis et similiū que adiuuant in cognitione apostematū oculoꝛ.cognoscunt apata occulta per lesionē opōnū mēbꝛoꝛ mēbꝛo apostemato cōcantium. Mēbꝛū.n.in quo est apa cognoscit ꝓncipal' per lesionē operationū mēbꝛoꝛ illi cōcantiuz et colligatoꝛ. Et cognoscit mēbꝛ apatū per illud qō ab ipso resudat et extra egredit'. Ait.n.Gal'.13° terapē. oē qñ flegmonat mēbꝛū nisi densam habuerit circūadiacentē cutē remittit aliqd subtilioꝛum liquoꝛ:et ꝓpterea ex his que ꝑm os et nares et faringā et stomacū et intestina et ventrē et viscera oia fluit qō ad exterius.ita vo et ꝑm interioꝛē superficiem thoracis excernitur liquoꝛ. ¶Et dixit 5° de interioꝛibus. omne membꝛuz qō habet apa nisi sclirum et grossum habeat vestimentum necesse est vt ab apate in principio subtile resudet. Et simili

scõo ꝓposti. sup qnto sputuz sanguineũ ⁊c. Ex oibus enim mẽbris subtilis cutis apatis resudat ⁊ effluit aliq̃ būditas q̃ si extra effluat indicat apa in eo fore. magnitudiné vo apatis significat opõnũ lesio magna ⁊ grauitas multa sensata ⁊ alioꝝ accñtiũ intensio ⁊ indicat magnitudiné extrinsecoꝝuz sensus tãgẽtis ⁊ aspiciẽtis ea. puitaté vo significãt signa p̃dictis ꝓria: vt q̃ parua nõ pmutãt pulsuz. magna vo pmutant ipm aut in toto coꝛpoꝛe aut in mẽbris: in qb⁹ sunt ⁊ pmutãt apata pulsuz in toto coꝛpoꝛe ꝟz mutationẽ illi febri ꝓpria: de q̃ mutatiõe dcm̃ est in ꝑmone scõo. q̃ est de febrib⁹. q̃ aũt sunt sine febꝛe p se mutant tm̃ pulsum in mẽbꝛo: in q̃ sunt lz per accñs possint mutare aliq̃n actu mutant pulsum in toto coꝛpoꝛe: ⁊ hoc faciet: maxime ex eo q̃ doloꝛem efficit. ¶ Et dixit Auic. apa qõ pulsum mutat aut mutat ipm p sui spẽm aut p sui tps aut p sui q̃ztitatẽ aut p mẽbꝛũ: in quo est: aut p aliqõ accñs qõ seqtur ⁊ ipm ꝯcomitat. Et qõ p sui spẽz mutat pulsum est sicut apa calm̃ ex quo p sui spẽm puenit vt mutet pulsum ad serinũ. i. duꝛ: ⁊ ad tremoꝛẽ ⁊ horripilationẽ ⁊ velocitatẽ ⁊ spissitudinẽ: ita q̃ efficit pulsum durũ tremulũ velocẽ ⁊ spissum: nisi eius ꝓria sit cã humectãs q̃ ꝓprietatẽ serini. i. duri destruat ⁊ loco eius vndositatẽ molliciẽ supplere faciat: verũtñ tremoꝛ ⁊ horripilatio ⁊ velocitas ⁊ spissitudo semp ipm cõcomitant. Et subdit Auic. quẽadmodũ cãrũ q̃dã sunt q̃ serini ꝓprietatẽ ꝓhibẽt: sili⁹ sunt q̃dã eaꝝ q̃ serini ꝓprietatẽ augẽt ⁊ ipsaz apparere faciant. Apa enim. dixit ipse. molle pulsuz facit vndosum, ⁊ sic ꝓprietatẽ serini destruit, ⁊ si fuerit molle ⁊ valde frigidũ faciet pulsuz tardũ ⁊ rarũ. Apa vo duꝝ ꝓprietatẽ serini augmẽtat. Permutat q̃z pulsũ p sui q̃ztitatẽ, qm̃ apa magnũ facit vt ꝓprietates in pulsu reperte sint maioꝛes ⁊ paruũ efficit vt sint minoꝛes, ⁊ p mutat apa pulsuz ꝟz mẽbrũ in quo est, qm̃ ex neruosis mẽbris puenit augmẽtũ in magnitudine sua ⁊ vehemẽtia, ⁊ diuersitas multa ⁊ ꝑcipue si fuerint in ipso mẽbꝛo arterie supantes. i. multe ⁊ magne sicut in splene ⁊ pulmone ⁊ nõ durabit magnitudo, nisi i q̃ztũ durauerit fortitudo vtutis. nã cũ fortitudo remittet pmutabit pulsus ꝑm eã ad velocitatẽ ⁊ spissitudinẽ: ꝟz mẽbꝛa humectata ⁊ lenia sicut cerebꝛũ ⁊ pulmo in apatibus eoꝝ pulsum vndosum faciunt. ⁊ p mutat apa pulsum mediãte accñte ꝓsequente ipm sicut apa pulmonis facit pulsum tremuluz: ⁊ apa epis facit ipm punctuale. i. paruũ ⁊ debile. ⁊ apa renũ facit ipm strangutialem i. mollẽ ⁊ aquosũ. ⁊ apa mollis sensus sicut oꝛis stõaci ⁊ dya fragmatis facit ipm spasmosum ⁊ sincopizantem: ⁊ mutat apa sensum sensitiuũ ꝑm tps: qm̃ dixit Aui. dũ apa calidum existat in augmẽto. Proprietates serini quecũq; diximus de velocitate ⁊ spissitudine tremoꝝ ⁊ horripilatione sunt i augmẽto ⁊ crescũt ⁊ durities ipsi⁹ semp augmẽtat pp extẽsionẽ q̃ augeat ⁊ in tremoꝛe. s. et augeat pulsus: pp doloꝛẽ et q̃ augetur: hic tm̃ inuenitur vna lr̃a negatiua que dicit. nõ augetur in tremoꝛe: sed affirmatiua est melioꝛ: ⁊ dixit. cũ apa ad statum puenerit oĩa accñtia augent. i. oẽs dispões pulsus repte ꝑter illud. i. illa dispositio que fortitudiné sequit virtutis s. magnitudo pulsus: qm̃ pulsus debilitat. Uerũtñ in velocitate ⁊ spissitudine augmentũ prebet donec si plõgabit. s. debilitas virtutis: q̃ in plongatione tpis augebitur debilitas ⁊ velocitas minuet. i. redeũdo. i. cuz spissitudine maioꝛi fiet formicans. ¶ Et notãt sicut apa mẽbꝛi intrinseci permutat pulsum in mẽbꝛo in quo est ꝑm dr̃ias dictas in illo. Uerũtñ sunt remissiores ⁊ minus manifeste. ¶ Ampli⁹ de pulsu apatum dcm̃ est in sermone tertio. in sũma de signis sumptis de pulsu. ¶ Signa ẽt tempoꝝ apatis alia a pulsu hr̃i possunt per ea q̃ dicta sunt in cap⁹ tẽpoꝝ eius. Et apa distinctuz ꝑm situ vel figurã declarat sensus imediate vel mediante figura lunari i epatis apate: ⁊ mediãte figura sperica i apate vesice. ¶ Signa aũt spẽrũ terminationis apatũ sunt: qm̃ resolutionem significant accñtiũ gradata ⁊ paulatia remissio. Doloꝛ enim grauitas ⁊ febꝛis: ⁊ his similia paulatine diminuẽdo ꝓcedunt ꝑm graduz resolõnis ⁊ virtus totius regitiua siue mẽbꝛi apati fortificabit ⁊ inualescet ⁊ fiet pulsus: sicut dixit Auicẽ. vbi. ē. fortis: q̃ virt⁹ exonerat a pondere ⁊ cessabit a pulsu tremoꝛ: ꝓpterea q̃ doloꝛ extensius minuet ⁊ tumoꝛ ⁊ inflatio tollit paulatim ꝑm q̃ mã diminuitur vel amouetur pulsatio: ꝓpterea q̃ materia diminuta nõ coartat arteriam.

Signa suppurationis.

¶ Signa vo suppurationis sunt q̃ cuz mã colligitur caloꝛ fortificatur in loco ⁊ pulsatio inualescit ⁊ assidua fit ⁊ nõ sedat neq; ꝓhibet eam infrigidatio. Dicunt. q̃ cum apostema resolutioni nõ obedit: q̃ nõ minuitur inflatio nec grossities sed pseuerant ⁊ plongantur ⁊ accidentia non remittuntur: imo augentur ⁊ precipue doloꝛ ⁊ febris ⁊ pulsatio: tũc suppuratio fit amplius. de hoc dicet inferius in ca⁹ de exituris.

Signa ī duratiõis

¶ Signa vero in durationis apatis generalis sunt q̃ doloꝛ ⁊ febris: ⁊ alia accidentia paulatim minuendo ꝓcedunt donec cessant oĩno: apa vero in suo esse permanet: vnde ⁊ grauitas a membꝛo non tollitur: quãuis aliquando minuatur: ⁊ materia in apostemate contenta paulatine induratur ab eo quod ante erat donec ad duritiem scliroticam deueniat.

Signa q̃ mutatiõis.

¶ Signa aũt pmutationis sunt q̃ doloꝛ ⁊ grauitas ⁊ pulsatio ⁊ tensio in mẽbꝛo apato minuunt aut paulatim: aut ⁊ aliq̃n subito. Et cũ accidunt in alio mẽbꝛo incipit ꝓcipi paulatim: aut aliq̃n repẽte ⁊ doloꝛ ⁊ tensio ⁊ grauitas: ⁊ si q̃dez pmutatio de nobili mẽbꝛo ad ignobile fiet alleuiabunt accidentia de doloꝛe febꝛe: ⁊ filꝛibus: ⁊ fortificabit virtus. ⁊ econuerso. dilatabit virtus ⁊ intendunt accñtia si pmutatio fiat de ignobili ad nobile. ¶ Dixit Auicẽ. primi scõa. mutatio apatũ oculoꝝ magnoꝝ ad superioꝛa vel inferioꝛa signatiõnem hz: ⁊ intellexit p superioꝛa loca q̃ sunt supꝛa diafragma ⁊ per inferioꝛa intellexit loca nutritiuoꝝ. ¶ Si itaq; apata ad loca declinabũt iferioꝛa: tũc in hypocũdrijs apparebunt extẽsio ⁊ grauitas. s. in ambobus vel in altero eoꝝ: vt tm̃ ipe dixit. q̃rti scõa. grauitas ⁊ tẽsio hypocũdrioꝝ nõ sunt per se tm̃ signatio pmutatiõis mãe ad ipsa cũ ꝓiungunt cũ signationib⁹ alijs vt. v. g. cum qualitate mãe: vt q̃ fit grossa: ⁊ ex hoc parata moueri ad inferioꝛa: ⁊ filꝛ in alijs ꝓditionib⁹ ad descẽsum mãe versus inferius faciẽtib⁹ si pmutatio fiet de inferius ad supioꝛa declarabit ꝑ anbelit⁹ malitiã ⁊ eius coangustationẽ ⁊ difficultatẽ ⁊ pectoꝛis ꝓstrictionẽ: ⁊ q̃ addet in pulsu debilitas ⁊ diuersitas ⁊ ardoꝛ sentiet ab inferioꝛibus incipiẽs ad supioꝛa tendẽs: ⁊ filꝛ doloꝛ pmutabit de inferioꝛibus ad supioꝛa: ⁊ grauitas in pte furcule. s. superioꝛis sentiet: ⁊ capitis doloꝛ pp ascẽsum portionis mãe q̃ pmutat ⁊ vapoꝝ eius ad caput. Et dixit ẽt cũ signũ huius pmutationis apparet in asseid ⁊ adiutoꝛio ⁊ maxime signũ doloꝛis. Qz si pmutatio fiat de apate cerebꝛi vel sq̃natie ad ptes spũaliũ eadẽ signa p̃dicta aderunt in mẽbris spũalib⁹ ⁊ fiet alleuiatio partiũ capitis ⁊ gule ⁊ remissio accidẽtũ p̃tiũ apa cerebꝛi vel squinãticũ: sed si pmutatio fiet de apate spũalium vel nutritiuoꝝ ad cerebꝛũ: tunc aderit doloꝛ capitis ⁊ pmixtiõnis ⁊ vigilia: ⁊ aliq̃n subeth ⁊ stupoꝛ ꝑm diuersitatẽ mãe apatis ⁊ mẽbꝛi qõ apat: ⁊ ꝑm has cõsiderationes sumendũ est iudiciuz in oibus alijs apostematum permutationibus.

Signa cõruptiõis mẽbꝛi pp apa.

¶ Signa vo corruptionis ⁊ putrefactionis mẽbꝛi sũt fetoꝛ malus virulẽtia ex eo egrediẽs: ⁊ q̃ mẽbꝛi sensus stupefit: ⁊ aliq̃n auferet ⁊ mẽbꝛũ liuescit virescit ⁊ nigrescit. hi enim coloꝛes in mẽbꝛo pueniũt ab humoꝛib⁹ malis coadunatis cuz debilitate sui caloꝛis inatiꝛita q̃ nõ pt mẽbꝛũ regere ⁊ defendere nec eius humidũ gubernare ⁊ derelictũ a nãe regimine putrefit.

signa bõa ⁊ mala in apatib⁹.

¶ Signa bona ⁊ mala in apatibus. dixit Auic. primo ordine apa qõ ad supioꝛa declinat. s. capitis siue p viam defluxus siue p viã pmutationis si in cerebꝛo fuerit fixuz est malũ ⁊ interficiens: sed si ad carnes laxas q̃ post aures sunt declinauerit euasionis fiducia in ipso aderit: ⁊ cõsimile est iudiciũ de quolibet apate pmutato ad aliqõ alioꝝ principaliũ. Qz si in illo figet malum est. Si vero nõ figet in ipso: sed ad suũ emũctoꝛiũ deriuauerit bõi spes habebit. Et dixit ibidẽ.

fluxus sanguis ex narib⁹ in apatib⁹ q̄ ad cerebrū pmutanť: z in oib⁹ ét apatib⁹ interiorꝫ viscerꝫ eueniés est signū bonū. vel magis laudabile é in apatib⁹ cerebri: deide spūaliū z vltimo nāliū. z itellexit de apatib⁹ calidis: maxie sanguineis: z est bonū signū p viā cāe inq̄tū minorať z eūať de mā apatis: z p̄t esse bonū p viā signi iq̄tū signat fortitudiné expulsiue. iocꝫ ad hoc vt sit laudabile: opꝫ vt sit notabilis q̄titatj. ¶ Et dixit Auic. primi q̄rta. cui sintoma supuenit pp collectionē apatis iterioris cū casu vtutis in timore mortis existit: qm̄ virt⁹ nō sustentať nisi nutrimēto: z nutrimētū est ei res magis timorosa. i. ipediés z nociua pp additionē quam efficit in apate. ¶ Et scias q tumores apparētes in exterioꝛib⁹ absq̄ vulnere in repletioe corpis boi sunt nā peos effugiunť multa icōmoda mēbroꝝ itrinsecoꝝ. qb⁹ apata. s. non magna pustule siue bothoꝛ in exterioꝛib⁹ apparēt nō valde spasmanť neq̄ incuruanť. ¶ Dixit Hal. sup. 6. epidi. z pōit a Rabi in serta pticu. In apatib⁹ oib⁹ laudabile é qō appet magis extrinsec⁹: z post hoc qō magis acutuz bz caput. Et deteri⁹ est qō est huic nāe ꝺriū. ¶ Et Jpo. dixit. 6. affo. tumores circa vētrē. s. qcūq̄ exūtes supioꝛes. i. extrinseci z supficiales leuioꝛes sūt. s. ad ledendū: z ét ad curādū. nō supioꝛes vo. i. q sūt magis intrinseci z cētrales fortioꝛes sūt. s. ad nocēdū: z ét ad resistēdū curationi. ¶ Dixit Auic. ꝑmi secūda cap. de signis solꝛonis ꝓtinuitatis debes scire q apata q̄ deteriora hūt accidētia sūt illa q̄ in mēbris existūt neruosis fortis sensus: qm̄ cū sūt pnicriosa z sincopis z spasm⁹ ea semper ꝓcomitať: sincopis pp dolorꝫ fortitudinē: z spasm⁹ pp mēbroꝝ neruositatē: deide deteriora sūt illa q̄ sūt sup iūcturas: qm̄ tarde maturationē recipiūt pp vehemētē iūcture motū: z ppea q amplitudo q̄ est apō iūcturā est apta vt mā ad ip̄z descēdat. ¶ Dixit Raſ. 13. ꝓti. auēte Hale. apa qō nō aggregať neq̄ dispgiť mā ei⁹ dr̄ maligna mala: z vltima magnitudo malitie ei⁹ erit qm̄ tēdit mēbrū ad mortificationē z putre factionē: qm̄ ꝑmultitudie māe calm̄ inatū mēbri: aut qm̄ ip̄z calm̄ suffocať sic q multū diminuať z nō possit gubernare hūidū mēbri: aut q̄q̄ ip̄z calm̄ inatū mēbri pre malitia materie apatis extraneať z recedit a nālitate sua: vñ non regit neq̄ gubernat hūidū⁹ mēbri: aut pre grossitie māe vel eius multitudine opilat trāsitū spūs vitalis ad ip̄m: vñ mortificať mēbrū nō bñs influxū vite: q̄re apparet q apa nō solū⁹ sua magnitudine é cā mortificatiōis mēbri. Iz ét aliqū puz Dixit Auí. illud qō est puū q̄q̄ pre paucitate māe non pōt calm̄ inatū suffocare: q̄re restat q cū malitia sua corrumpat ip̄m. Et dixit. caplo de flegmōe malū est illud qō nō declinat i. resoluiť: z nō aggregat sanié malā: z ét malū z corrūpens mēbrū sicut corrūpūt ip̄m vlcera parua virulētia. ¶ Omne apa remotū a mēbro ꝑncipali est salubrius illi propinquo. ¶ Apata eueniētia in pte dextra corpis sūt deteriora eueniētib⁹ in sinistra: q̄ cū vtus in dextra sit fortioꝛ oz q cā faciēs euenire i ea apa sit potētioꝛ. ¶ Dixit Hal. scdo pno. z pōit a Rabi in tertia pti. cū aggreganť hec oia fiť. s. humoris subtilitas mēbri raritas aeris circūstātis calitas z medicie dispōsatio bōa z vehemētia vtut⁹ ifirmi cito resoluiť apa: z q̄q̄ subito: z cū aggreganť his ꝺria fit ꝺriū. ¶ Dicūt. oē apa de mā subtili mala citi⁹ inducit effectū suū malū q̄ fcm̄ de mā grossa mala. Verūtā malitia māe grosse pluri tpe durat: q magis resistit actiōi vtutis sicut malitia māei subtilis citius penetrat ad ledēdū. Apa vo de mā grossa bōa: q citi⁹ obedit. actiōi vtutis sicut malitia māei subtilis citi⁹ penetrat ad ledēdū. Apa vo de mā subtili bōa est melius q̄ de mā grossa bona: q citius obedit actioni virtutis q̄ illa. z intelligenda sunt semper omnia supradicta ceteris paribꝰ.

Cap. viij.

¶ De cura apatuz in gñali.

Amdicte sunt in tractatu p̄cedēte q z qō sūt res a qb⁹ sumunť idicatiōes curatiue: z illas opz huc adducere: qm̄ sūt res nāles nō nāles z res p̄ter nām. Per has. n. p̄cedēdū é in curatione apatum: z quia principalioꝛ est indicatio sumpta a mēbroꝝ ab ea incipiēdū est z dicēdū q oē apa iquātū apa est cū sit morb⁹ repletionalis indicat curationē sui debere fieri p eūonē māe replētis z faciētis ip̄m. Quecūq̄ enim egritudines a plenitudie cānť eūone curanť: sicut dixit Jpo. s. tā cā māe accidētis influētis q̄ ꝺiūcte ita q referť ista curatio ad apa tā factū p viā influx⁹ q̄ p viā ꝺgestiōis. ¶ Dixit Hal. in tegni. hui⁹ passiōis. i. morbi curationē hēbim⁹ ꝑm ꝺsideratione eūonis: z modificās dcm̄ suū de eūone. subdit. q vt manifesti⁹ dicam⁹. de q̄ eūone itelligim⁹ dicim⁹ de eūone q̄ exꝑte fit. s. in q̄ mā collecta est. z Auí. sequēs ip̄m dixit i ca⁹ de cura flegmonis. q curatio apatis inq̄tū est apa est extractio māe extranee. i. extraneate q̄ facit accidere apa: z q̄tūcūq̄ ita sit. nō tñ in oib⁹ apatib⁹ eūatio hui⁹ māe artificialr fiēda est. Multa enim apata nā sola eūare sufficit: z maxime q̄ sūt puula vel nō magna. vbi aūt ad eius eūonem ars necia fuerit: tūc scias q hmōi eūonē auctores diuersimode iussert fieri. z hoc p diuersitate apatū supta ꝑz tpa eius: z ꝑz q apa dr̄ fiens vel fcm̄. cū. n. iam fcm̄ fuerit soli⁹ ptis apate eūone curať. cū vo iam adhuc fiens est: tūc eius curatio erit nō sola ptis eūatio: sz mixta erit. dixit Hal. ꝓuisione z curatiōe: vt p ꝓuisionē ꝓuideat ne apa augeať z ꝺuret: p curationē totaliter auferať. z. 13. terap. dixit. intētio in curatiōe apatis nō dū pfecti est ꝺupler. s. curare qō est fcm̄: z ꝓhibere qō est futuꝝ: ꝓuisio tñ z ꝓhibitio futuri curationē facti p̄cedit. pñs enim cā influens ꝓhibēda est z abscindēda: z deinde q̄ flux⁹ est: est tolleda. ¶ Eūatio aūt māe fluentis q̄ ptinet ad ꝓuisionem: z eūatio māe flure q̄ ptinet ad curationē: vt dixit Hal. in tegni duob⁹ fit modis. aut p recursuz aut p extractū. z. 13. terap. dixit. eūatio est ꝺuplex. vna é trāspositio eius qō ptinet. s. in pte apōsa ad alias regiones ista transpositio vocať recursus vel ad aliā pticulā siue extra corpus fiat siue non: z siue ad pticulā fiat a q̄ mā fluxit siue ad aliam: z fit recursus mō oppositō mō influxus: qm̄ māe eūatio p recursum fit qm̄ mā collecta i porositatib⁹ ppriis mēbri ab eis trāsit ad cōes z de cōibus ad venas minutas capillares z de capillaribus ad puas z de puis ad maiores: z sic vltra donec materia illa perueniat ad loca illa alia z apate particule oppositā siue p vnā ꝺyametrum siue per plures z siue educať extra corpus siue nō. Qz āt eūatio p recursum ꝓueniat apati fienti respectu ptis materie q̄ adhuc influit nulli vnq̄ ꝺubiuz fuit: qm̄ materia influens adhuc in vasis p q̄ influit ꝓtēta est: vt nulli ꝺubium est eam ꝑipsa vasa posse recurrere. Sed q conueniat apati fienti respectu ptis fluxe z collecte in poris mēbri apud auctores z viros sapiētes ꝺubiū fuit. z ppea apō eos de hoc orta est discoꝛdia. putauerūt. n. q̄dam materiā iaz fluxam nō posse recurrere. Hal. hoc inuente in tegni. hoc ét manifeste exprimēte sup primo pno. in fine. vbi dixit. q humoꝛ effusus ad loca vacua mēbri retroire nō pōt. Et Auí. quarti tertia cap. de flegmōe. vbi postq̄z dixit qō supradictū est. dixit. q curatio apatis inq̄tuz apa est: est extractio materie faciētis ip̄m. hoc aūt dixit. fit p mollitiua z resoluētia leuia, talia. aūt p extractū educūt materiā: nō p recursum. ¶ Alij vo putauerūt materiā collectam siue fuerit cōgesta siue influxa posse eūari nō solū p extractū: sz ét p recursum ita q plerūq̄ sicut eūatio p extractū sufficit ad curationē: ita z eūatio per recursum sola ad curationē sufficit. hoc ꝺicunt voluisse Ha. 13. terap. sic ꝺicentē. eūať aūt q plenū nō solū⁹ ꝺyafoꝛcticis: sed z stipticātibus z infrigidātibus medicis. z dixit. spāliter in cura flegmonis infrigidatio in flegmōe inq̄tum ei ꝺebet: q̄ cala est egritudo ꝓuenit ei ꝺupler. s. pseruādo. q: ꝓhibet augmētationē eius nō sinēdo cām añcedentē trāsire in ꝺiūctam z remouendo calitatē z doloꝛez a loco q̄ erat cā attractionis ad ipsum z conuenit remouendo cām cōiunctā eius: qō iam factū est. est enim infrigidatiuuz expulsiuū eius qō continetur ꝑm mēbrum qō flegmonat ad propinquas particulas. ¶ Moti sunt autem vagantes hic rationibus plu-

ribus: z primū qm̄ cū facilius sit mēbrū resistere receptioni z collectioni māe q̄z receptā z collectā repellere z nō potuerit phibere receptionē eius adhuc min⁹ debile existēs multo minus poterit eā receptam repellere pamplius debilitatum. ¶ Scōo q: mēbra circūstātia mēbro qō recipit cū mēbrū mādans influxerit mām nō receperūt eam a mēbro fortiore se: q̄re z multo minus recipient eā a mēbro qō iam recepit debiliorē se: q̄z uis conetur expellere. ¶ Tertio qm̄ mā collecta: z si non ante collectionē subtilis extiterit vt sua subtilitate potuerit in vacuitates cōes vel particulares ex vasis effluere: tū post collectionez morā trahens in vacuitatibus mēbri saltē in pticularibus igrossat: z sic per poros p quos resudauerit nō reingredi valebit. ¶ Quarto si māe collecte posset euacuatio p recursum fieri: tunc illud aut fieret p tractum aut per trāsmissum aut p pulsum. hi enim sunt tres modi recurrēdi mām. sed per tractum qm̄ medicina tractū faciens cū habeat applicari parti oppositē ei a qua hz fieri recursus debilis z insufficiēs erit: q: ppter loci distantiā dissoluēt virtus eius in via anteq̄z ad ptez pueniat: q̄ si diutius applicetur corrūpit mēbrū cui applicabit: z hoc nō hz quer in curatione regulari: imo vt dicunt. fortasse priusq̄z virtus eius ad particulā: in qua est mā collecta pueniat fortitan morietur egrotās. neq̄z per trāsmissum: qm̄ z similiter medicina ad trāsmissum faciēs debilis z insufficiēs erit in hoc qm̄ medicina hoc faciens facit mēbrū confortando z fortificando vt fortificatū mām quā recipit a se trāsmittat ad alia: sz medicina nō pōt illud mēbrū fortius reddere q̄z esset anteq̄z illā materiā reciperet. Si ergo tunc nō potuit obstare: qn recipere min⁹ poterit qō receptū est: vt ēt nō potuit alas trāsmittere: neq̄z p pulsum: qm̄ medicina repulsum faciens frigida est vel frigida z stiptica simul: sed talis medicina nō faceret ad recursuz: imo potius recursui obstaret sui frigiditate materiā ingrossando poros opilando: z viarū ductus constringendo: ac ēt imobilitādo virtutē debilitaret expulsiuam: ad qō ēt adiuuaret fortitudo retentiue quā fortificat medicine stipticitas. ¶ Alij vō q recursum posse fieri approbant sil'r moti sūt rōnibus. Et primo ex actionib⁹ quas natura efficit fortis existēs fortificata medicinis huiusmodi: z nō minoribus. expellit enim qnq̄z materias saniosas: z ēt materias flegmaticas in vacuitate pectoris contētas p poros pānicūli pulmōis vel alterius mēbri: z exinde in cānulas eius p poros ipsaz z expellit mām flāticā pētā sup renes z vētrez ad viā vine z saniē p porositates expellit ossiū: put per Gal. in sermonib⁹ pcedētibus patuit. ¶ Et scōo qm̄ materiā motu sintomatico ductā p stricturā loca transisse. dixit. ¶ Tertio q: viderūt de pmutatione apatuz de vno mēbro ad aliud de qua pmutatione vt oēs pcedunt auctores. cū delitescit: apa recurrit siue permutat' tam mā in mēbro apato locata q̄z ad ipm influēs z poros posse recurrere extra vō orificia z poros venaz existēte minime. ¶ Et sunt q dicūt māz effusaz extra orificia z poros venaz posse recurrere: sz non oēm materiā: imo subtilē i vacuitatibus pticularib⁹ locatā minime. ¶ Et sunt q dicūt oēm mām in q̄buscūq̄z vacuitatib⁹ locatam posse recurrere. dicunt tū materiā subtilē citius z meli⁹ grossa z viscosa recursum facere: z materiā q̄zcūq̄z exītē in poris z orificijs venaz facilius z melius q̄z existētē in vacuitatibus cōibus mēbroz z locatā in porositatibus cōib⁹ ad huc facilius melius q̄z locatā in pticularib⁹ q̄ efficit maior z minor distātia a vijs recursus. Et dicūt. q̄z uis mā tā cōgesta q̄z fluxa recursuz patiat' facilius tū citius z meli⁹ eū patit' fluxa q̄z cōgesta. z hoz sniē puto inherendū esse. nō. n. puto alicui dubiū fore materias in porositatib⁹ mēbroz collectas ad cōes posse recurrere p easdē vias p quas ex oibus in pticulares ceciderunt: z de cōibus in venas capillares p ipsarū orificia z poros: z deinceps in alias venas: z maxime ꝑsiderāti cōstrictionē z mēbri ptiū coadunationē materiam ꝑpellentē z virtutē expulsiuā roborātā trāsmittentē atq̄z medicine auxiliū ab illis ptibus trahētis ad alia z ꝑsiderāti ceteroz mēbra aliqū horā vna fore vehemēter inflata ita vt nulli dubiū esse debeat portionē inflātis māe inter vacuitates eoz esse locatā. ¶ Nō ergo credendū est phibētibus recursuz faciētia apponi debere apatibus rōne māe locate in porositatib⁹ mēbroz pticularibus aut cōib⁹ aut in mā cōgesta q̄cūq̄z mā sit illa si debite applicent'. non enim obstat qō adducit' in oppositū. s. q medicina recursum faciēs materiā ingrossat z poros z vias ꝑstringit: q: hoc nō facit cū nō applicat' sup vias transitus: z ex hoc pz q male opant' illi qui empla z hmōi frigida z stiptica in circuitu ex ꝓpinquo apati mēbri apponūt: q̄z uis ex lōginquo ꝓcedant apponi ad phibēdū defluxū: sz solū pp recursum faciendū apponi debēt sup ipso apate. ita q nihil pticulaz circunstātiū recipere debentiū ꝓtangant: neq̄z vt sic appositā mām ingrossant: qm̄ ante recurrit q̄z sic ingrossetur vt phibeatur eius recursus. ¶ Et non obstat qō adducit'. s. q mā locata in pticularibus poris facta est glutinosa nō obediēs recursui: qm̄ añq̄z talis fiat oz mā repcuti dum recurrere pōt: nec expectandū est recursum facere donec inobediens fiat. mā. n. inobediēs non solū ex poris pticularibus nō patiet' recursum imo neq̄z ex venis ipis. ppea nō p omni tpe morbi recursus ꝓcedit aut pōt fieri: sed in principio tm̄ z añq̄z mā inobediēs fiat. itaq̄z tam via pulsiua q̄z curatiua apatis p recursum fit extractū. Etenim recurrere faciēdo materiā z dissoluēdo vel extirpādo curat' ois apōsa collectio: nō tm̄ ad curationez cuiuscūq̄z apōse collectionis semp necessarius est sil'r recursus z exct⁹: sed aliqn̄ phibet' recursus: z aliqn̄ phibet' extractus: z aliqn̄ ambo necessarij sunt: z hoc est vtplm̄. Inquit Gal. 13. tera. q vtriusq̄z vti est melius: attendendo tm̄ cū intellectu ne alterius eoz vsu ꝑ accns aliqō sequat' nocumētuz. ¶ Unaqueq̄z ꝑterea. s. pulsionis z curationis via siue intētio triplicī pficit' instrō. s. dieta potione z chirurgia: nō q: in oī apate oia hec tria instra necessaria sint: imo plerūq̄z sola dieta sufficit: z in q̄busdam qnq̄z ipsa z potio simul exigitur: z in quibusdam cum ipis qnq̄z exigitur chirurgia. procedenduz est aūt de curatione apatum per dicta instra prius in generali: z subsequenter in spāli. z primo per dietaz generalem.

¶ De generali curatione apatum per dietam. Cap. ix.

GEneralis dieta apati pueniens filis esse dz dicte aliorū repletionaliuz morboz: de qua sufficienter dcm̄ est in sermone scōo. in tractatu de vlī curatione morboz. in eis enim oibus principalis intētio est vt materia replens minuat' z vt supfluum eius penitus tollat'. ¶ Aduertere quoq̄z dz medicus ad oēs res nō naturales: z alias cās primitiuas q̄ possent apa augere vel ꝑseruare: z etiam ipsas que apatis effectū dederint si adessent dz prorsus abijcere vl' emendare. ¶ A mēbro itaq̄z apa patiente elōgandus ē aer excedentis q̄litatis: maxime in calitate z frigiditate ne caliditate excedente ad ipm trahant' materie aut eius subtile resoluat': z ne excedēti frigiditate p pozi cōstritionē dissolutio phibeat'. Locari itaq̄z dz mēbrū apostemosum in aere tēperato aut ad caliditatē vel frigiditatē decliui ꝑm diuersitatez materie facientis ipsum. nā si materia frigida fuerit declinet ad caliditatē: z sic calida ad frigiditatē z ꝑm tpa eius z ꝑm mēbri cōplexionē z cōpositionem etatē quoq̄z z tps anni z regionē. Alit Raz. 13. ptiñ. dico in estate infrigidet' locus lectus dum morbus fuerit in principio: sed nō in declinatiōe: z medio mō se habeat' in augmento z statu z ꝑm hoc exemplum eligendus est aer ꝑm omnes alias ꝑsiderationes: qui si non fuerit habitus naturaliter talis qualis exigitur talis artificialiter construatur. ¶ Et elonganda sunt omnia anime accidentia bonā digestionē fieri prohibentia aut materiam in corpore cōmouentia z parantia ad fluxum vt ira z furor: z inducatur gaudium moderatum z letitia spes bona z sanitatis firma fiducia. ¶ Et elōgandi sunt a patiente oēs

De aere.

De accidentibus anime.

De motu z gete

motus corporei laborioſi: qm̄ parāt mām ad fluxū: z potiſſime a mēbro apoſtemoſo a quo etiā debiles motus elōgandi ſunt: qm̄ ipm̄ quiete indiget. z elōget a mēbro apoſtemoſo oīs fricatio fortis cōpreſſio vel cōſtrictio vt ligatura doloꝛo ſa: z maxime in corpoꝛe repleto. ait enim Raſ. 13. ꝯti. aūcte Gal. er. 14. tera. ſi corpus fuerit repletū diminuatur motus mēbꝛi apoſtemoſi: ſed moueant mēbꝛa oppoſita ei. ¶ Balneū quoq; corpoꝛe exiſtēte repleto oīno elongandū z nō eligendū eſt: z maxime in apatis principio vitandū eſt ſiue balneum fuerit vle ſiue particulare mēbꝛo apoſtemoſo: tñ cum mēbꝛo oppoſito mēbꝛo apoſtemoſo balneū calefactiuū factū eſt ꝯueniens ad trahendū mām ad diuerſum: z ēt cuꝫ in ꝓceſſu querit mäe diſſolutio balneū reſolutiuū z vle z particulare cōferre pōt. ¶ Dixit Gal. vbi ſupꝛa. z ponit ibidē. balneū nō debemus opari niſi poſt eūonem corpoꝛis: z poſt declinationē moꝛbi. nā ſi in corpoꝛe fuerit mēbꝛū debile ſic in podagricis ſemp humoꝛ declinabit ad illud. z dixit. ſi coꝛpus nō fuerit purgatū ꝑ balneū augebit apa z augebit ide febꝛis. ¶ Et phibeat ſomni z vigilias ſupfluitas: z igeniā dū eſt vt ꝑm ꝓſuetudinē ſue ſanitatis fiāt. Cibādus eſt tamē quolibet tpe accubitus ſup mēbꝛo apoſo vt nō cōprimat z doleat: z ipſius ſitus declinis: vt nō deſcēdāt ad ipm mäe: q; re locādus eſt eger ſup latus oppoſitū niſi fuerit apa in mēbꝛo terribili ab apate vt in mediaſtino vel diafragmate vel mirach: z ſimilibus: z ſitus eius fiat eleuatus. ¶ Elongādi quoq; ſunt cibi oēs z potus multi nutrimēti ſicut ſunt carnes ſorbilia z vinū z precipue ſi apa magnū fuerit aut i mēbꝛo nobili aut corpoꝛe repleto: z maxime in principio eius niſi debilitas affuerit q̄ ipſos exigat z elōgari debent oēs cibi z potus maloꝛ chimoꝛ gūatiui: z maxime q generatiui ſunt humoꝛ facientium apa aut defluentiū ad ipm. z cum his elōgent oēs cibi z potus dure z tarde digeſtionis z tardi deſcenſus aut coꝛruptibiles facile: z intelligēdi ſunt cibi z potus ꝑdictis ꝓtrarij qui ſunt pauci nutrimēti boni z laudabilis chimi facilis digeſtionis z citi deſcēſus z vertentes ad oppoſitā diſpōnē quam hꝫ humoꝛ faciens apa in q̄litate prima z mō ſbe: quoꝛ q̄ꝫtitas valde minuenda eſt vt fiat totū corpus auarū z vnūq̄q mēbꝛū pre paucitate nutrimēti ad ſe veniētis habitā in ſe ꝓtineat mäz z nō impellat ad mēbꝛū apoſtemoſuꝫ: ſꝫ potiꝰ ab eo attrahat. ſit ergo ſubtile regimē qō fluētē mām z fluxā abſcindit: z aliq̄n penitꝰ tollit. niſi enim cibi ſubtilitate nunq̄ apoſa collectio cōmode reſoluet: in ſubtiliāda tñ dieta expedit dignitatē mēbꝛi apoſtemoſi ꝓſiderare. put inuit Gal. 14. terap. nā ſi apa fuerit i mēbꝛo nobili faciēte opationē pꝛo toto vt epe ſtō: z ſimilibus ſimilis ſubtiliatio regimis doꝫ eſſe vltima: qm̄ his mēbꝛis apoſtemoſis factis ſi dederis nutrimētū z nō bñ dignaret patient inde nocumētū ipſa z alia corpis mēbꝛa. Si āt fuerit in mēbꝛis ignobilibꝰ poterit patiēs groſſi? refici inde cū facile digeſtionē reficiētibꝰ? z ſi fuerit in mēbꝛis medijs z regimē mediū tenere doꝫ. q̄litas āt nutrimēti doꝫ eſſe oppoſita q̄litati humoꝛ faciētiū apa. ¶ Dis p̄terea ſupfluitas q̄cūq; die a coꝛpoꝛe expurgāda erit bñficio näe vel artis. ¶ Pꝛo p̄dictis dixit Aui. primi quarta. opꝫ vt bñs occulta apata a balneis: z maxime in ꝓncipio z vino z motibꝰ corpoꝛeis z aialibꝰ ſupfluis ſicut ira z ſibi ſilibus caueat z ea bñti nō eſt dandus cibus niſi ſubtilis z nō inſit hoꝛa paroxiſmi ſi ibi fuerit paroxiſmus: neq; in ꝑnº ſui. ſ. apatis: niſi multa. ſ. debilitas: z q̄ꝫ ꝑdcm̄ regimē Aui. occultis appꝛopꝛiauerit apatibꝰ: doꝫ tñ z ꝑt ad ea q̄ extrinſecuꝫ manifeſta ſunt extēdi z adaptari.

De ſōno z vigilia.

De cibo z potu.

De inanitione z repletione.

¶ De cura gūali apatum per potionem. Cap̄.x.

On omne apoſtema curationem ꝑ potionē exigit ꝑ ꝓſiderationeꝫ in oībus rebus indicātibus p̄dictis. multa. n. ſunt apata: in quoꝝ curatiōe nō egemus niſi cōſideratione in re p̄ter nām: vñ Auer. collꝫ. 7. in apatibus q̄ in carne ſimplici exiſtūt: nō eſt neceſſaria intentio: niſi in q̄ꝫtū ſunt apata. Et dixit. in multis apatibus non indigemus cōſideratione: niſi in cauſis efficientibus ipſa ſicut ſunt apoſtemata facta in carne molli cā reꝝ extrinſecaꝝ. ¶ In hoc aūt capꝰ dicēt de cura apatū: in q̄bus exigit cura per inſtām potionis indicatione ſumpta a re p̄ter naturam in generali. hꝫ aūt iſta indicatio intentiones tres: ſicut tres ſunt ipſe res p̄ter naturā: quarum prima eſt ad cauſaꝫ apatis. ſcōa eſt ad ipſuꝫ apoſtema. tertia eſt ad ipm̄ accidēs. Et intentio que eſt ad cām aut eſt ad cām primitiuaꝫ aut ad cām intrinſecā antecedentē vel ꝺiunctā. Et per cām primitiuam ad quā vertenda eſt intentio curatiua auctoꝛes ꝓprie intellexerūt caſum percuſſionē obuiationē verberationem: z ſimilia: quāuis enim Gal. 4. de inge. ſani. dixit. a cā primitiua nō ſūmi indicationē curationis. Ait enim. nihil primitiuum ſignificationē curationis oſtendere: qm̄ cā primitiua receſſit. z nō enim adeſt qō eſt abſens z pōt prebere indicationē in curādo: z ſic hoc verū eſt principaliter: cā tñ primitiua: ſecūdario z eſt ꝺñs de curatione indicat: z qꝫ per eam indicatur diuerſa diſpō coꝛpoꝛis patiētis z diuerſa diſpoſitio materie. apatis diuerſos modos exiſtentie ipſius materie in apate indicat. Nā ſi ſciuero q; apa fuerit a cā primitiua ſciaꝫ q; ꝑm plm eius mā erit ſanguis aut ſanguini multū mixtus: z q; erit in illo apate multum cōculcata. z magis q̄ꝫ ſi fuerit euentus apatis abſq; cā primitiua conculcatur enim mā in apate a cā primitiua factoꝛ: ſicut cōculcatur in cōtuſionibus: z indicat ꝓñr cā primitiua per id qō in mēbꝛo apoſtemoſo relinqt vltra id qō reliquit cū intrinſeca: z hꝫ eſt doloꝛ amplioꝛ qui ſui intenſione aliter indicat q̄ꝫ ſui remiſſione: q: tñ cā primitiua nō principaliter indicat de curatione hinc eſt q; multi nō fecerunt de ea mentionē in curatione apatis: q: tñ indicat ex cōſequenti. Ideo Haly. z Auicē. de ea late exꝑſſerunt. z hinc de ea dicēt in gūali. z poſtea de ea latius dicēt in cap. flegmonis. ¶ Cā itaq; primitiua diuerſimode indicat a cā intrinſeca maxime antecedēte p̄cipue ex tribus. primo ꝓintentionē repletionis in corpoꝛe aut mūdificationis eiꝰ. Et enim ſi inuenerit coꝛpus valde repletum: tunc indicat de eūatione fiēt z diuerſione ad oppoſitū. ſi vero repletū ſed nō valde indicat de diuerſione duplici. ſ. de ea que fit cū aliquali eūone ad extra coꝛpus ſicut ꝑ ſcarificationē ſanguiſugas criſteria z hmōi: z de ea q̄ fit abſq; manifeſta eūone z per ſcarificationē z ventoſationē ſiue ſcarificationeꝫ: z ſimilia. Si vero inuenerit mundum neq; de eūone indicat neq; de diuerſione. nō enim indigeꝫ recurſu ꝑ tractū cū coꝛpus ſit mūdū: z ſi aliq̄n tractus reperiat ab auctoꝛibus cōceſſus doꝫ eē paruus: z tunc ſolū concedit qñ ꝓpter vehementiā doloꝛum timeret q; nā repente z diſrupte ſuccurreret mēbꝛo doléti cū multitudine ſanguinis z ſpūs. q̄ꝫtūcunq; coꝛpus eſt mūdū: neq; indigemus recurſu ꝑ pulſum z trāſmiſſuꝫ: qm̄ mā collocata in tali apate: vt ſupꝛa patuit conculcata exiſtens non recurreret: z ſi aliquando reperitur hic recurſus conceſſus eſſet ſolū in principio principiante aut eſſet cum ꝓꝓ vehemētiam doloꝝ aut alias cauſas attrahentes materie fluerent ad locū non obſtante coꝛpoꝛis mundicia. ſcōo per conculcationem mäe in mēbꝛo apoſtemoſo maioꝛē ꝓpter quaꝫ phibent repercuſſiua applicari apati in principio ne cōſtringendo amplius materiā cōculcaret in loco z fieret cā coꝛruptionis ſui z mēbꝛi: z p̄cipue dicunt qdā in flegmone: q; vtplm: vt dictū eſt ſequit cām primitiuā z in eo tēpus: in quo medicus occurrit pōt dici aliquis modus ſtatus: q: ſubito in tali flegmone mā in parte conculcata eſt ꝓpter cām primitiuam q̄ non doꝫ repercuti: ſed feſtine reſolui ne mā moꝛtificata ꝓpter conculcationem coꝛrūpat mēbꝛuꝫ: z dato dicunt iſti. q; in omni tempoꝛe apatis aliqua fluat materia ad membꝛum apoſtemoſum adhuc illa nō doꝫ repercuti: q: adhuc valde magis eſſet nocumentum de conſtrictione materie conculcate q̄ꝫ iuuamentuꝫ de prohibitione fluxus ipſius materie cui reſiſtit cū eūatione z diuerſione: q̄re in principio in ipſis apa-

ibus adminiſtrāda ſunt que emolliunt ꝛ reſoluūt. ¶ Quidā tñ alij dicunt. ꝙ ſi cā primitiua inuenit corpus mūdū non cōpetunt in apate eius repercuſſiua. Ait enī Auic. primi ꝗrta. accidētia que accidūt ꝓpter cauſas primitiuas vbi nō eſt humor repletio medicari debēt in principio rei cū eis q̄ fluxa faciūt ꝛ reſoluūt. ꝛ dicūt in tali apate repcuſſiua ꝓhiberi debere tā ſup apate q̄z in circuitu eius: ſz ſi cauſa primitiua inuenit corpus repletū. dicūt repcuſſiua ꝓhiberi debere ne ſuper apoſtemate ponant: ſed cōcedi pōt: vt in circuitu eius ponātur vt vias ꝛ meatus claudāt ne materia ad locū fluere poſſit. ꝛ de tali approximatiōe repercuſſiuoꝝ intelleciſſe dicunt auctores cōcedētes repercuſſiua approximari debere ꝛ poſſe in apate ꝓueniēte a cā ꝓmitiua. ſicut cū Auic. dixit. cū corpus fuerit imūdū cureť cū eo q̄ ꝓus medicatum ē. ſ. accīs a cā diſcedēte cū eūone ꝛ repcuſſione: ꝛ nullo mō dīt in corpe repleto. eſt. n. ex ſoluētib⁹ applicādū cū nimia ad locum fiat hūoꝝ attractio. Ait. n. Ga. 4° ad glauconē. nūq̄z eis q̄ ſunt ad reumata. ſ. parata mollibus emplaſtris. ſ. ꝛ reſolutiuis. opz vti: ſed approximāda ſunt quecūq̄z exiccare ſimul ꝛ expellere poſſunt ſupfluitatē ſanguineā: ꝛ iō dixit Auic. de flegmone in cura facti a cā ꝓmitiua: q̄ō cū ipſa inuenit corporis repletionē: tūc oz vt nō tāgas apa cū mollitiuis. tunc enī attraheret mā ad ipſum ſupid q̄ō reſolueret. Et ſubdit Auic. ꝛ eius curatio eſt ꝓpria curationi eius: cuius cā ꝓmitiua inuenit corpus mūdū: ſz differt ab eo in hoc: q̄m nō idiget repercuſſiōe plurima in principio ſicut iſta: imo minus ea: ꝛ qa in hmōi vbis Auic. vī inuere ꝙ in apoſtemate ſequēte cām ꝓmitiuā inueniētē corpus mūdū repcuſſiua remiſſa cōueniūt: niſi in verbis ſupius allegatis exꝓmit: q̄re innuit repercuſſiua nō cōpetere. iō dicūt qdā. ꝙ in tali apoſtemate repercuſſiua valdē debilia ꝛ nō pura, ſed mixta cū reſolutiuis poſſe cōpetere: q̄ talia mām nō cōculcant: ſed mēbrū cōfortant: ꝛ dicūt etiā in corpore repercuſſiua cōueniūt nō ſolū in circuitu: ſed etiā in loco apatis: nō qdē fortia: q̄ materiā nō repellerēt obſtāte plenitudine ꝛ mām in loco conculcarēt ꝛ incunearēt: ſed debilia q̄ habēt mēbrū cōfortare ne ampli⁹ recipiat ꝛ aliqualr fluxū refrenare. ꝛ hoc dicūt voluit Auic. ca° de flegmone a cā ꝓmitiua. cū dixit. ꝙ nō indiget ꝓcuratione repercuſſiōe plurima in principio. ꝛ aliquādo amplius. dīt. ꝙ in oi apate facto a cā primitiua ſiue inuenit corpus mūdū ſiue repletū cōueniūt in principio repercuſſiua in corpore qdē mūdo: q̄ phibēt apatis augmētū repellēdo q̄ō influxit: ꝛ phibēdo futurū fluere. Et in corpore repleto dicūt ea ꝛ ante eūonem ꝛ poſt ꝓuenire. ante eūonem quidē vt phibeant augmētū apatis. nā ꝛ ſi non repellāt q̄ō iā influxit plenitudine. phibēte receptionē influxui: tñ phibēt vlteriorē fluxū ꝛ ampliorē mām in mēbro recipi: ꝛ hoc dicūt fieri debere ne ꝓpter aptitudinē receptiōis cā debilitatis mēbri ꝛ attractionis ad mēbrū ipm ſit cā intēſiōis doloris eius: ꝛ poſt euacuationē dīt in eo ꝓuenire: ꝛ maxie ſi repletio fuerit multa ꝛ eūatio parua. q̄ dubitaf de vlteriori fluxu: q̄uis etiam cōueniāt ſi eūatio fuerit cōueniēs vtuti. ſ. q̄ nō potuerit plus tolerare de eūatione: nō tñ ſufficiēs plenitudini: tunc qdem poſt eā nō ſunt neceſſaria repcuſſiua: q̄ tñ talis eūatio plenitudini ſufficiēs nō pōt bñ metiri. dicūt ēt ꝙ poſt oēm eūonē ſecurius foret approximare repcuſſiua ꝛ apponi debere ſic approximanť corpe exiſtēte mūdo. Uerūtñ dicūt. ꝙ repercuſſio in iſtis apoſtematib⁹: q̄ocūq̄z diſpoſitū fuerit corp⁹ oz eē feſtina ꝛ fieri q̄z citius poterit: ita ꝙ in principio principiāte ſi medicus tunc vocatus fuerit, ꝛ hoc iō q̄ in tali apate in breui ſpatio mā ingroſſaf glutinaf ꝛ cōculcatur: ꝛ ꝓp mēbri debilitatē. ꝛ ꝓpter fluxus multitudinē: ꝛ maxime in corpe pleno: in quē repercuſſiua poſtea agere nō poſſunt: ꝛ nō amplius cōueniūt: ꝛ medicus ſm plūm nō vocaf in ꝓncⁱ° principiāte ꝛ nō occurrit ei cito. Jdeo a plurib⁹ auctorib⁹ nō fuit mādatū medico de appoſitiōe repercuſſiuoꝝ: ſed ſolū de appoſitiōe mollietiū ꝛ reſolutiuoꝝ debiliū. vt ſupra dictū ē. Ait eni Aui. de cura flegmōis. ꝙ ſi cā ꝓmitiua obuiat mūdo corpi nō eſt neceſſaria: niſi eūatio māe extranee q̄ fecit accidē apa ꝛ illud fit p mollificātia ꝛ reſolutia leuia: ꝛ ibidē loq̄ns de cura huius apatis poſt eūonē in corpe pleno. dixit. cura eius ꝓxima eſt curatiōi eius: cuius cauſa ꝓmitiua inuenit mūdificationē corpis. Dixit eni. q̄ñ fit flōmia. i. eūatio ſufficiens plenitudini ꝛ nō feſtinaf. als ꝛ feſtinaf poſt ea z. ſ. ad empta phibētia ꝛ opilātia: quoꝝ phibitio eſt cū ifrigidatiōe ꝛ ſtipticitate aut cū vna earū: tūc nō accidit ex eis illud q̄ō eſt neceſſariū ad curationē q̄ multū cōueniť. ¶ Differt tñ cā primitiua q̄ inuenit corpus mūdū ab ea q̄ inuenit plenū ante eua cuationē: ꝛ poſt in hoc q̄ō nō indiget in curatiōe cū ꝓxima repercuſſiōe in principio ſicut indiget corpus plenū: imo min⁹ illa: q̄ in ipſa reſpectu illius ē paruus fluxus. ¶ Dico ergo. ꝙ ſi medicus vocat⁹ fuerit ad curā apatis facti a cā primitiua in principio principiāte. ſ. añq̄z cōglutineť ꝛ conculcetur in loco licitū eſt ei approximare repercuſſiua ſup loco apoſtematis ſiue corpori mūdo occurrerit: q̄ō tūc dicef eſſe recte: q̄ñ ad locū ꝓcuſſionis nō fluit mā multa neq̄z repente ꝛ diſrupte ſiue occurrerit corpori repleto: q̄ō tunc oz eſſe q̄ñ ad locū percuſſionis materia multa repēte ꝛ diſrupte fluit ſiue añ euacuationē ſiue poſt: ſed q̄ materia in tali apoſtemate feſtine cōculcaf: iō cū eis nō eſt diu ꝓcedendū. Si vo medicus vocatus fuerit poſtq̄z mā in loco glutinoſa effecta fuerit ꝛ conculcata nullo mō repercuſſiua approximare oz ſup loco apatis: pōt tñ ea approximare in circuitu eius. Sup loco autē ipſo molliētia reſoluentia leuia approximare oz. Et de vtilibus in hoc eſt pellis ouina vel arietina nouiter excoriticata ſuperpoſita. Ait enī Ariſt. de ea partic⁹ 9ª. ꝓbleumatū. ꝓbleumate ꝓ° ꝙ tumores ꝛ inflatiōes apoſtematū: maxie accītiū ex caſu ꝛ ꝓcuſſione ꝓhibēt augeri pelles arietū nouiter excoriticate. ſ. ſuppoſite. Jdez etiā de eis dixerunt Dio. ꝛ Gal. q̄ñ mām cōculcatā reſoluunt ꝛ dolorē ſedāt. ¶ 3° aūt indicat cā primitiua de curatione diuerſimode a cā itrinſeca rōne amplioris doloris in tali apate reperti: q̄ñ. n. in curatiōe apatis cōiuncti cū dolore intenſo a ſedatiōe doloris curatio incipere oz: vt patebit inferius hinc eſt ꝙ in curatiōe apatis ꝓuenientis a cā primitiua ꝓceperūt incipiēdum eſſe a mollitiuis: q̄ mitigatiua doloris: ſed in curatiōe apatis ꝓuenientis a cā intrinſeca: maxime antecedēte ſemp incipiendū eſt ab eūone māe apatis: ꝛ hoc ſi cā efficiēs apoſtematis fuerit mālis. ſi enim foret nō mālis: q̄ō perparū eſt: tunc incipiendū eſt ab alteratione eius neq̄z ꝑ alterationē: vt quidā dicunt, deſiſtēdū eſt ab eūone, q̄ñ materia in apoſtemate locata qualiſcūq̄z q̄ſtitatis exiſtat: ꝛ quacūq̄z qualitate ꝓceſſerit eius intētio ſemp de eūatione indicat. ¶ Euacuatio aūt eius: vt dictū eſt in ꝓcedēti ca° pōt fieri dupl'r: ꝛ ꝑ recurſum ꝛ ꝑ extractū. recurſus tñ vt dīt poteſt accipi dupl'r. Uno mō large ꝓ quacūq̄z ꝓmutatione māe quomōlibz reperte in mēbro ad alias partes: ꝛ ſic cōuenit tam māe cōgeſte q̄z influxe. Aliud ſtricte ꝓ permutatione ſolius māe influentis vel influxe: ꝛ vt ſic cōuenit materie antecedenti ꝛ cōiuncte: ꝛ vterq̄z dictoꝝ duoꝝ modoꝝ euacuationis: vt dixit Gal. 13. terapē. dupl'r fit aut fit expellentibus flegmonantibus particulis: aut circūdantibus particulis trahētibus q̄ō influxit. Et primus modus dupl'r fit. ſ. aut pellendo aut tranſmittendo. Tribus ergo modis: vt ipſe dixit in tegni recurſus pleri poteſt. ſ. pulſu tranſmiſſu ꝛ tractu. ¶ Eſt autem pulſus materie repercuſſio ꝓprie ſumendo repercuſſionem. Eſt autem repercuſſio ꝓprie ſumpta materie alicuius a loco in quo continetur ad alia per medicinas repercuſſiuas impulſio: q̄uis repercuſſio aliquando reperiatur large ſumpta ꝓ recurſu māe quomodocunq̄z facto. ¶ Tranſmiſſus vero eſt māe alicuius de membro in quo continetur ad alia in alicuius rei attrahentis retroiectio. ſunt autem aliquando iſti tres modi recurſus ad curationez apoſtematis neceſſarij: ꝛ aliquando duo ex eis aut alter eorum ad curationē

In principio principiante apatis a cauſa primitiua repercuſſiua ſemper cōuenit.

Recurſus trib⁹ modis ſupleri pōt pulſu. tranſmiſſu ꝛ tractu.

sufficit ⁊ ꝓcedit hoc ex varijs dispositionibus mãe ⁊ mẽbri in quo cõtinet ⁊ vias per quas habet fieri recursus. Cū.n. mã fuerit pauca ⁊ subtilis ⁊ vie transitus late: ⁊ mẽbrũ rarũ ⁊ forte solo altero dictoꝝ triũ cõplebit ⁊ si res ecõuerso. fuerit oẽs tres erũt necessarij: ⁊ si res medio mõ se habebit duo ex eis ad curationẽ sufficient. ¶ Et pulsus qdẽ ꝓpletur administratione medicinaꝝ infrigidãtiũ puraꝝ vel cũ stipticitate cõiunctaꝝ. Tales.n. mẽbrũ cui applicant infrigidant ⁊ stipticãt ⁊ infrigidãdo ⁊ stipticãdo cõstringunt ⁊ cõstringẽdo mãm in illo mẽbro cõstricto expũmũt ⁊ expũmẽdo eã ab ipso ad alia ꝓpellũt. Inquit Hal'. in tegni. repellemus ex patiente particula mãm si infrigidem⁹ ⁊ stiptica approximamus: frigide etiã medicine. vt dicunt. mẽbro applicate mãm ad locũ currere ꝓhibẽt eã ingrossando ⁊ caliditatẽ in eo existentẽ que mãm subtiliabat ⁊ mobilẽ reddebat ⁊ vias aperiebat ⁊ attrahebat extinguit: ꝗre attractiõe a caliditate ꝓueniente remota ⁊ vijs ad nãlẽ dispõné reductis ⁊ mã getatipsa nõ amplius ad locũ defluit. ¶ Transmissus ẽo: vt ẽt dixit Hal'. in tegni. per cõfortãtia partẽ ad quã influxus fit ꝓficiẽ ipsi particule applicata. transmittũt aũt a se mãm vasa. idest mẽbra cõfortata stipticis farmacijs: ⁊ qr frigiditas vniendo ptes mẽbri: ipsuz ẽt roborant ⁊ cõfortant: ideo quidaz dixerunt. q⁹ Hal. intellexit de farmacijs stipticis puris que oẽs: vt dixit ipse 4° de simplici medicina. sũt frigide ⁊ ficce: ⁊ hoc ideo: qr mẽbra roborata per stiptica vnita per frigiditatẽ fortius ⁊ melius a se repellũt mãm. verũ tñ Hal'. in hoc loco docens solũ transmissuz facere intellexit de stipticis absolute siue cũ caliditate fuerint siue cũ frigiditate cõiuncte: ⁊ hoc ideo qr stiptica nõ solũ vniendo mẽbri substantiam ipz cõfortãt: sed ẽt ipsius rectificãdo ꝯplexionẽ que cũ aliqñ peccet per calidũ aliqñ per frigidũ. Jdeo stiptica: aliqñ debent esse calẽ: ⁊ aliqñ frigida. ¶ Tractus ẽo dupl'r fit. Uno mõ eũando ad partẽ ad quã volumus tractuz fieri: de quo dixit Hal'. in tegni. tractus fit per eũonẽ ptis ad quã volum⁹ mãz recurrere: qñ mẽbra inanita per eũonẽ ad seipsa qõ repellit ⁊ trãsmittit trahunt. fit etiaz istud vi vacui ⁊ per modũ cuiusdã sequele. 1° mõ fit tractus applicando parti ad quã volumus trahere mãm ea que sint cã attractionis ad ipsum: ⁊ ista sunt calefacientia illaz partẽ: aut in ipsa doloꝛẽ inducentia aut vtrũqz faciẽtia. ⁊ ꝑm tractus moduz implent flõmia ex pte ad quã trahere volumus facta ⁊ sanguisugaꝝ appositio in ipsa facta: ⁊ his silia. 2m⁹ ẽo modũ perficiunt q̃ mẽbꝝ calefaciunt vt medicina calida ei applicata ⁊ ipsius in aqua multũ calida positio: ⁊ que in eo doloꝛẽ cãnt vt fortis ligatura doloꝛosa cõpꝛessio: ⁊ silia: ⁊ q̃ calefaciunt: ⁊ sil' doloꝛẽ iducunt: vt fortis ⁊ aspera fricatio ⁊ cauteriçatio ⁊ velicatio ꝑ medicinas: ⁊ silia: ⁊ ventosatio que doloꝛẽ efficit: mẽbrũ calefacit: ⁊ ẽt vi vacui attrahit. Et quedã sunt vtrũqz modũ implentia vt vẽtosatio cũ scarificatione siue scalpellatio cũ ventosatione. ¶ Notant qdaz: vt patere põt ex dictis: pulsus ⁊ tractus sũt motus mãe ad recurrẽdũ inductio bñficio artis. vez q⁹ pulsus est motus mãe a pte mẽbri in quo cõtinet ꝯcipiẽs ꝓcedẽs ex opõne medicine repcutiẽtis: sed tractus est motus mãci a pte inchoantis loci ad quẽ sit recursus ꝓcedens ex reb⁹ attrahẽtib⁹. ¶ Transmissus ẽo est mot⁹ mãei ad recurrendũ ꝓcedẽs solũ ẽtute mẽbri inchoantis a pte in qua cõtinet: q̃zuis ẽtus hoc faciat vigorata stipticis farmacijs. ¶ Et q̃zuis oẽs tres modi ꝑdicti ꝯueniãt tã mãe fluẽti q̃z fluxe. qdã tñ pulsuz ⁊ tractũ magis appꝛopꝛiauerũt mãe fluxe. s. ei que iam exiuit in vacuas regiones mẽbri. trãsmissuz ẽo mãe fluenti ei. s. q̃ adhuc in venis est. ¶ Extract⁹ ẽo. idest eũatio ꝓpte aꝑosaz. Dixit Hal'. 3. terap. duob⁹ fit modis. s. aut sensibilibus fluxionib⁹ aut insensibilib⁹ cõtẽplabilibus cũ rõne. ⁊ dixit. q⁹ sensibilis eũatio est aut per ipsam q̃ flegmonat particulã aut ꝑ eas q̃ cooperiũt eã. sup. q̃ cõicant ei ex vicino ⁊ eũant ex ipsa: sicut dixit Auer. coll'. 3. 7. minuis ex vena lingue in squinantia facta. Insensibilis ẽo eũatio fit diaforando siue resol'onẽ faciendo per ipsum aꝑosaz partez de mã in ipso cõtẽta. Et dixit Hal'. in tegni. q⁹ extract⁹ ipl'ez fit per scarificationes. al's. carassationes appositiones: ⁊ alias sil'es res: simul etiã ⁊ ꝑ farmaca diaforetica siue resolutiua. nõ qdẽ simul: qr in eodẽ tpe debem⁹ scarificare ⁊ diaforetica apponere in eodẽ aꝑate. nã hec sil' fieri nequeunt, ꝙ fit hic significat integritatem causarum facientium extractum: qñ fit aut per carassationem: ⁊ similia. aut diaforesim aut ꝑ vtruncqz simul: sed in diuersis horis.

¶ De debita administratione recursus ⁊ extractus. Caꝑ. xj.

REdictis duab⁹ administratis euacuationib⁹. s. que per recursuz: ⁊ que per extractuz fiunt cũ oibus siue in oibus modis eaꝝ: tũc debite iplebunt cũ i ipsaꝝ administratione attendet debit⁹ ordo debita q̃zitas debita qualitas debitũ tps suba mãe dispõ cãe efficiẽtis dispositio accidentiũ dispõ corꝛoris ⁊ mẽbri mandãtis. tps anni regio ⁊ regimen ꝓteritũ. ⁊ qdẽ de dispõne cãe efficientis superius dictũ. ¶ Debitus ẽo ordo administrationis dicta ruz eũonũ, tunc diet cũ ante oia cõsideratio: ⁊ cã fiet in corꝛoris repl'one. Sic eniz Hal. volẽs i tegni. assẽq recte dictas eũones añ oia fieri. dixit. nullã eaꝝ debere fieri stante multa corꝛpis repl'one ⁊ plectoria ⁊ kakochimia: ⁊ ꝑ dec'at h̃ ordo eũone ex̃ct⁹: ⁊ si. n. fuerit totũ corꝛp⁹ plectoricũ. i. repletũ siue repl'one q̃zti siue repl'one q̃lis siue vtriusqz: q̃zuis dicãt qdã. q⁹ in hoc loco solũ de plectoria locut⁹ fuerit. ⁊ 13° terap. ca°. ꝑ de kakochimia. sed de hoc non est vis neqz loqui opz. Dixit Hal'. ꝓ ex̃ctũ ꝑ ipsaz. s. patientẽ ꝓpte eũare: qñ si carassationibus vel inciſionib⁹ sensibil'r eũauerim⁹ dolentes. s. reddem⁹ patiẽti doloꝛẽ causantes in ipsa ꝑticula: ⁊ exinde attrahem⁹ ad ipsaz ꝓp doloꝛẽ amplius q̃z eũauerim⁹ ex ipsa diaforesim calefaciẽtib⁹ faciẽtes trahem⁹ ꝓp caloꝛẽ ampli⁹ in ptem q̃z diaforesim faciam⁹. Jdeoqz. 13. terap. dixit. memento q⁹ medicina resolutiua cõparata ad medelã mẽbri alicui⁹ repleto corꝛpoze magis attrahit ad mẽbrũ ⁊ replet q̃z euacuet, ⁊ declarans de eũone recursus. dixit. neqz ẽt opz per recursuz curare stante dicta plenitudine: qñ qõ influxuz est nõ recipiet plenũ corꝛp⁹: aut etiã ꝓpter dictã cãz attrahere nõ poterim⁹ ad alias regiones qõ influxit patiẽti ꝑticule. ¶ Dixit Auer. colliget. 7. eũatio q̃ fit ex mẽbro aꝑoso corꝛpoze ente pleno est ex reb⁹ ledentib⁹ multũ. Uñ si effugere volum⁹ hoc peccatũ opz nos ꝑus totũ eũare corꝛp⁹: ⁊ postea redire ad eũandũ ipsuz mẽbꝝ. Dixit. n. Hal'. eodẽ. 13. terap. cũ medicaueris aꝑata calida ⁊ reliqua nõ cõfidas in dispensatione resolutiuoꝝ nisi ꝑus eũaueris totũ corꝛpus. bñ ergo dixit Hal'. in tegni. eũandũ est totũ corꝛpus in ꝑmis: aut ecõuerso. i. trahere oino ad alias regiones qõ influxit ꝑticule vt recipere possit repulsaz mãm. i. recurrentẽ ⁊ vt possit nõ amplius influere particule q̃z sit illud qõ ex̃bet ex ea. Hoc idẽ Sera. ꝑ breuiarij. ⁊ Aui. ꝑmi q̃rta. ⁊ oẽs voluerunt auctoꝛes: q̃zuis Hal'. locutus fuerit ꝑ hãc dictionez disiunctiuã aut: non tñ voluit q⁹ stante repl'one multa corꝛpis possit aliqñ fieri diuersio ante eũonẽ, qñ ⁊ ois ordo est vt incipiat ab eũone: ⁊ postea fiat diuersio: ⁊ ista dictio aut in dicto verbo nõ tenet disiũctiue: sed ordinẽ in curatiõe ostẽdit. s. ꝑus euacuari oz totũ corꝛp⁹ aut ꝑo deinde fieri diuersio. Dicũt tñ q⁹ ista differentia aut. põt aliqñ teneri disiũctiue: vt cũ mens plenitudo solũ in mẽbro mediante, in qb⁹ casib⁹ posset medicus ichoare a diuersione, q̃zuis melius ⁊ rectius sit semp inchoare ab eũone: ⁊ ꝓcipue ꝑ oppositaz ptẽ si ꝑs illa opposita cõmunicatione habuerit cũ apostemosa ꝑticula, quẽadmodũ nã quã medicus sequi oz facit: vt dixit Auer. eodẽ. 7. qñ creticat aꝑa epatis per fluxum sanguis nariũ. ex nare dextro: qñ ista eũatio cõtinet eũonẽ ⁊ cõmunicationẽ. ¶ Premissis aũt eũone ⁊ diuersione deueniẽdũ est ad eũonẽ partis apostemose ⁊ rectior ordo istius eũonis est vt si recursus ⁊ extract⁹ necessarij fuerint ꝙa recursu incipiẽdũ erit. Subdit eniz Hal'. vbi supra:

Tractat⁹ dupl'r fit.

Extract⁹ quid sit ⁊ quot modis fiat.

postea factis eũone ⁊ diuersione expellere opꝫ ꝓius aperte mãm influentẽ: ⁊ deinde diaforesim aggredi facere. Et ratio est, dixit Gal. qꝛ ipsa, s. eũo paratior est q̃to fit per maiora si ue latiora vasa. ⁊ sic innuit ꝙ eũatio per recursum fit per latiora vasa, que vo per extractũ fit per strictiora, eteniꝫ extractus qui fit per poros cutis diaforesim faciendo fit per vias strictas. recursus vo fit ꝙ venas q̃ sunt vie late respectu porũ cutis, ⁊ si diceres faciã extractũ ꝙ carassationẽ vel incisionẽ: qbus faciã viã latã. dom est ꝙ a tali mõ nõ est incipiẽdũ, ꝓpter aliã cãm. s. ꝓpter dolorẽ que carassationes inferũt. Paly. tñ in ꝓmẽto huiꝰ passus Gal. vr voluisse assignare cãꝫ ꝓpter quã eũo totius ⁊ derivatio ꝓptẽ oppositã debeat precedere eũonẽ ꝙtis: qm̃ qñ facta est eũo totiꝰ ⁊ derivatio, tũc vie sunt latiores ꝓp quã cãm mã que insluit ⁊ que locata remansit facilꝰ recurrit. facilius. n. ꝙ ptẽ exhibẽ. ⁊ vtraq; expositio hꝫ veritatẽ. ¶ Qꝛ aũt nõ fiat recursus repleto corpore añ eũonẽ ⁊ diuersionẽ multi absolute intellexerũt affirmantes nullã repcussionẽ fieri añ eũonẽ ⁊ diuersionẽ. Ga. tñ. 14. terap. de cura cancri oppositũ illoꝫ dixit. ſm ꝓncipia ⁊ tempora purgationis: ⁊ añ ipsaꝫ expellere licere dicẽs, ꝓp q̃ quã dixerunt, ꝙ stante repõne corporis põt medicꝰ qñq; euacuationẽ ⁊ diuersionẽ facere, ⁊ interim dum fuerit ⁊ cõpletur aliqbꝰ diuersionibꝰ vti: in qbꝰ fit alteratio ⁊ cõfortatio mẽbri. ⁊ vt qdã eoꝝ dicũt, alteratio dꝫ esse parua ⁊ cõfortatio amplior: qm̃ ⁊ si per ea nõ repellat mã obstante plenitudine: ꝓhibet tñ membrũ a tali approximatione a multa receptione mãe: ⁊ de his dicũt, intellexit Gal. in vbis allegatis. De fortibꝰ aũt repellẽtibꝰ, dicũt intellexisse auctores cũ repulsuꝫ añ eũonẽ ⁊ diuersionẽ ꝓhibuerũt: ⁊ hoc videt fuisse de intẽtione Gal. in caº de flegmõe. cũ dixit, scias ꝙ approximatio eoꝝ q̃ fortiter repcutiunt in ꝓmis in ꝓnº añ eũones ⁊ diuersionẽ est magis mala: ⁊ sic loquẽs vr cõcedere debilia repcussiua approximari posse. sic ergo appet in recursu mãe inter alios modos recursus ꝑmittẽdus est tractꝰ: qm̃ tractꝰ est eũo vlis respectu pulsus: ⁊ ẽt trãsmissus: ⁊ ẽt respectu exactus. vlis aũt eũatio ꝑticulaꝛ regulr ꝑcedit. ⁊ dicũt. manifm fore ꝙ eũo totiꝰ ⁊ diuersio ad ptẽ oppositã nõ imediate euacuat mãꝫ apantẽ, sꝫ mediate per modũ sequele: ꝓparãt tñ ad eũonẽ eiꝰ: vt supra patuit: recursus aũt ⁊ exactus illã imediate eũant. Et ꝑut auctores in vbis supra positis inuũt: exactꝰ aut recursus in oi apate est necessariꝰ eũo aũt ex toto aut diuersio nõ oi necia est apati: sꝫ solũ illi qõ cõiuctũ repit cũ plenitudine totiꝰ corꝑis aut alicuiꝰ mẽbri: ⁊ lõ qñ apa fieret in aliquo mẽbro nõ existẽte plenitudine totiꝰ vel mẽbri mãda repotẽtis nulla fienda est eũo totiꝰ vel diuersio ad oppom: sꝫ incipiendũ est ab eũone per ptẽ q̃ põt fieri per recursuꝫ vr per extractũ. Verũtñ si vterqꝫ. s. recursus ⁊ exactꝰ necessarius fuerit ꝓmittẽdus est recursus extractui si alia indicatio vr cõsideratio cõtraberet: sicut est in apate a cã primitiua: vt supra dictũ est. Verũ modus recursus ꝙ extractũ: nõ ꝓhibẽt aliꝭ modis ꝓhibẽt etiã in cã primitiua, qm̃ eũatio recursus per tractũ: maxime cũ extra corꝑus eũantibꝰ, ⁊ ꝓprie flõmia ⁊ ventris solone mãm aliq̃ totã ⁊ añtẽ ⁊ cõiunctã eũat ⁊ extirpat: ita vt illa eũone cõpleta illud cesset apa: neq; sit deinceps aliqua alia eũo necessaria ꝙ alios modos recursus neq; per exactũ. ꝑmittẽdus itaq; est recursus exactui: vt dixit Gal. in teg. si oẽ itaq; illud ex tota mã recurret: qꝛ frequẽter recurrit tota: bñ hẽbit neq; egebit eũone ꝙ extractũ. relicto autẽ reliquio mãe in ptẽ apoſa: qꝛ nõ potuerit tota recurrere debitis approximatis modis recursus: tũc dixit Ga. oꝫ signiari illud relictũ glutinosũ aut viscosũ eẽ aut grossuꝫ ⁊ spissũ, ⁊ q nõ potuerit recurrere ꝓp viscositatẽ sui aut grossitiẽ q̃ mã relicta si talis nõ fuerit. s. viscosa vel grossa sꝫ sbtilis: tũc q̃uis sit apta ex suo mõ sube recurrere. nõ tñ recurrit ꝓp eã fuisse effusaꝫ in medias regiões mẽbri. pot. n. dixit ipse. nõ exñs talis: scilꝫ viscosuꝫ ⁊ grossuꝫ in medias regiones mẽbri effudi. sup. ⁊ ꝓpterea nõ recurrere. Et per medias bas regiões mẽbri Gal. intellexit eas q̃ sunt ꝓfunde: ⁊ a loco venaꝝ ⁊ arteriaꝝ distãtes in quas cũ effusa fuerit mã dr ꝓpe ꝙ est in mẽbro ibibita que sua ibibitione, ⁊ prestãtia ab orificijs ⁊ poris venaꝝ nunq̃ recurrere valꝫ. ⁊ errauerunt illi: q dixerunt ꝙ Gal. per medias regiones itellexerit ꝓticulares porositates mẽbri, qualscũq;. s. ꝓpinquas venis siue remotas ex quo inferũt ꝙ mã collecta in porositatibꝰ mẽbri ꝓticularibꝰ siue ꝓpinqs siue remotis a venis ⁊ arterijs recursuꝫ nõ patitur. qm̃ ꝟ intellectꝰ est cõtra sniam ipsius Gal. que est ꝙ vt parũ ante patuit apostema aliq̃ solo recursu curat nulla mãe pte relicta: ⁊ nõ est dubiũ ꝙ in apate portio mãe in porositatibꝰ ꝓticularibꝰ saltẽ ꝓpinquis vasis collecta est, cũigit ita fuerit ꝙ portio mãe relicta sit ⁊ nõ recurrit ia; tps est. dixit Ga. ad euacuãdũ illud relictũ perpatientem particulaꝫ extrahẽdo.

¶ Cũ ergo 2º regis acutoꝝ in cura pleuresis vti docuit calefactorijs in ꝓnº añ eũonẽ nõ docuit illõ fieri cura ordinaria ⁊ regulari: sed tẽptatiua ad sciendũ an dolor lateris sit ventosus an apostus. vt 4º ser. patuit. caº de pleuresi. ⁊ cũ Gal. 13. terap. in cura flegmonis. dixit incipiendũ fore a calefaciẽtib; humectantibꝰ tẽperate. ꝓinde dixit nõ indicationẽ sumẽdo a flegmone inq̃tũ flegmon est: sed indicationẽ sumendo ab accñte, vt apparebit qꝛ in multo dolore q vt per calefaciẽtia ⁊ humectãtia tẽperate sui mitigationẽ indicat. ¶ Cũq; ad recursuꝫ faciendũ necessarij sit fuerint tractus ⁊ pulsus ⁊ transmissus a tractu ſꝫ plm incipiendũ erit: maxie si apa ꝓ influxũ factũ fuerit: qm̃ ꝓcedẽte tractu mã minorata ⁊ ducta ad oppositũ medicine pulsiue fortiꝰ ⁊ meliꝰ ꝓpellũt. vtꝰ aũt mẽbri facilꝰ ⁊ magis trãsmittit. Et post tractũ subsequi dꝫ pulsus ⁊ vltimo trãsmissus. Verũtñ hodie cõiter opantes eis oibꝰ sil' vtunt' ꝓcipue in apate facto ꝙ influxũ: ⁊ lꝫ in pluribꝰ meliꝰ sit vti eis sigillatim: vt dictũ est. aliq̃ tñ lꝫ eis vti ꝓiunctiꝫ, vñ Auer. colliget. 7. aliq̃ intẽtioni eũandi. s. diuertendi. alia iungit' intẽtio q̃ est fortificare mẽbrũ cuꝫ frigidis stipticis vt supfluitates nõ recipiat. sup. sed receptã ⁊ receptibilẽ a se repellat. In apate aũt ꝓgestionis lꝫ inq̃tum apa est cõueniat recursus. ipse tñ vitãdus est in eo q̃tũ possibile fuerit, ⁊ cã est: qꝛ apa cõgestionis siue cõgestuꝫ: vt supra dictuꝫ est: vt plm generat' ex impotẽtia virtutis digestiue ⁊ expulsiue mẽbri in quo est: quare vt plm ipsa flãtica est grossa ⁊ viscosa. ⁊ pp moꝛã glutinosa, est ẽt in medijs regiõibꝰ mẽbri, ẽt a venis remotis contẽta, q̃re difficilis valde recursus: aut ipossibilis erit: ⁊ maxime vitãdus est pulsus: qm̃ pulsuꝫ facientia digestiuã mẽbri sui frigiditate magis debilitarent ⁊ debilitãdo adderent in cãm indigõnis: ⁊ fit cã maioris ꝓgestionis mãe ⁊ augmẽti apatis: ⁊ maxie vitandus est pulsus cũ apa magnũ cõgestũ fuerit. naꝫ in eo ⁊ si portio mãe ꝓpellat' ista parua erit ⁊ fiet in residuo ingrossatio ⁊ incuneatio ⁊ ad extractũ indisponet ⁊ erit nocum longe iuuamẽto maiꝰ ⁊ post pulsuꝫ, maxie vitãdus est tractꝰ, ipse eniꝫ ſm plm nõ est necessarius: qꝛ vt patuit apa cõgestionis, vt plm fit ex sola mala disp̃one mẽbri in quo cõiungit', quare tractꝰ ſm plꝫ mouere nõ põt. Transmissus vo nõ adeo vitandus est, imo multi in ꝓnº ipꝫ necessario fore. dicũt. eo ꝙ oẽ mẽbr in quo mã cõgerit debile est ⁊ laxũ in sua suba. hanc aũt vnire opꝫ vt vigoret mẽbr. Uniunt aũt ipsa stiptica: ⁊ ista sunt q̃ trãsmissuꝫ faciũt. mẽbrũ aũt fortificatũ nõ vltra mãm cõgerit, sꝫ digesta ꝓ posse alijs transmittit. ¶ In tribus tñ casibꝰ in apate ꝓgestionis notant recursuꝫ fieri posse. ꝓmus qñ medicus esset securus ꝙ mã congesta deriuaret ad mẽbra viliora. scõs est qñ in corꝑe nõ esset plenitudo neq; in mẽbro cõicãte pti apose ⁊ apa cõgestũ fuerit paruũ: qꝛ tũc in repulsione eius nõ cadit timor de quo sit curãdum. tertius casus est qñ mã congesta esset subtilis ⁊ calida: ⁊ fuerit cã ꝓgestionis eiꝰ mala cõplo calida: q̃uis hoc parũ cõtingat, qm̃ in hoc casu pulsus, ⁊ transmissus cõuenire possunt: ⁊ maxime si materia pauca fuerit, nã talẽ mãm repellere possunt: ⁊ nõ est in ipsis repulsu timor ꝓpter ipsius paucitatẽ: ac ẽt malã cõplexionẽ

At quo incipiẽdum sit qñ necessarij fuerint tractꝰ pulsus ⁊ trãsmissus.

In apate ꝓgõnis recursus fieri põt in tribus casibus.

calidā ɔtinuā que erat causa ɔgestionis mäe. Et qdā addūt 4m casuz. s. qñ est in corpe vel mēbro cōicante plenitudo: pp quā iaz eēt cōplicat⁹ aliqs mäe influxus ad mäm ɔgestam: vel esset timor de cōplicatione talis influxus. in hoc eniz casu lz vti tractu. lz etiā vti trāsmissu. Et qdā ɔcedūt etiaz pulsum. verūtñ melius est in hoc casu nō fieri pulsuz p appōnez repellentiū sup mēbro apōso, maxīe si apa magnū fuerit. cōcedi tñ pōt ea apponi supra ipm mēbrū supra vias trāsitus mäe: z tūc ēt talia repellētia debēt esse ɔiuncta, cū stipticitate ēt forti vt vias illas magis claudāt z obturēt. ¶ Recursus quoqz aliqñ fieri nō pōt: z aliqñ lz posset fieri, phibet. nō pōt aūt fieri vt iaz patuit: qñ mä est viscosa grossa aut multū incuneata. Ait eniz Sal. lz. terap. cū facta fuerit incuneatio in hȳ mä resistit imo dicūt qdā. nisi calidus vel saltē mediuz tenēs in caliditate z frigiditate: aut subtilis humor nō fluxerit: repcussio fit nociua, z ꝓpterea recursus phibet in nodis glandulis, z similib⁹ apatib⁹ ouris aut plenis mä glutinosa, vt sunt apata saniosa z silia, neqz pōt fieri: vt iaz dictū est qñ mä effusa fuerit in medias mēbri regiones remotas: venis ēt si in se subtilis extiterit: qz sui ibibitione z elongatione a vasis recurrere nō obedit z nō pōt fieri stāte plenitudie corpis vel mēbri ad qō fieri ɔz recursus: qz nō pōt cōstrictis exūtib⁹ vijs z cōstipatis: per quas recursus hz fieri. Et non pōt fieri recursus in apatib⁹ mēbroꝝ duroꝝ aut ossiū, maxime p pulsuz z trāsmissuz: qz ꝓpdensitatē z duritiē subeoꝝ nō pñt cōprimi supra mäm eoꝝ: vt expримēdo eā repellant. sūt ēt hȳ mēbra vtplm posita in pfūdo ad q vt⁹ medicaminū nō pōt peuenire nisi ōbilitata. z nō pōt fieri mēbri apōso valde debili exūte. qñ mēbro debili existente, z silia ɔtia sunt z nociua: z itelligit de ōbilitate resolōnis. z nō pōt fieri si apa cōiunctū fuerit cū corruptione mēbri, qñ corruptioni cōuenit amotio z abscissio nō recursus: z nō pōt fieri si apa cōiunctuz fuerit cū vehemēti dolore. in quo casu, vt iam patuit incipiendū est a mitigatiōe doloris nō a recursu: imo recursus est cā augmētationis doloris pp suffocationē mäe z soliditatē mēbri: maxīe fact⁹ p pulsuz. Ait eniz Aui. de cura flegmonis ex refrenatione: qñqz accidit vehemētia doloris pp suffocationē mäe z soliditatē mēbri: z nō etiā aliqñ recursus z per tractū ɔz fieri rōne debilitatis mēbri aut doloris eius, ad qō tractus ɔz fieri pp nocum⁹ qō ipz mēbrū cōsequeret sicut phibetur in articulosis mäm trahi ad loca iuncturaruz. Et dicūt qdā. nō pōt fieri recursus saltē per pulsuz z trāsmissum qñ mä apostemās fuerit multa valde. in apate enim magno ēt de mä subtili nō imbibita nō pōt per pulsuz z trāsmissum fieri recursus obstāte mäe multitudine, sed potius pulsuz z trāsmissuz faciētib⁹ appositis ingrossabit z cōculcabit in transpirata reddet: vñ facile corrumpi poterit z putrefieri: z mēbrū corrumpere z putrefacere eius suffocato nāli calore. ¶ Recursus etiā pol's fieri nō in oib⁹ casib⁹ est licitus: imo in multis est phibit⁹ z ab auctoribꝫ ꝑdictis regularis non est fiendus: lz aliqñ in qbusdā ipsoꝝ casuū coacte fieri iubeatur. Et hoꝝ casuū aliqs est sumptus ex pte mēbri ad qō fieret recursus: siue ēt ex parte mēbri p qō fieret: vt qz fuerit pncipale vel nobile respcū mēbri a quo ɔz recursus fieri: z maxime in tali casu phibet recursus qñ suspitio foret de remanentia mäe recursus in mēbro illo nobili. Dixit. A. ārti 3ª. in cura berisipille caue ne mäz redire facias ad mēbrū intrinsecū aut nobile: z ꝓpter hanc cām phibitus est recursus in apatib⁹ emūctoriorꝝ. mä eniz in emūctorio cōtenta facile ad pncipale suū recurrit, z si pncipale illō forte fuerit z nō aptū recipere mäm recurrentē ab emūctoriis: tunc illud ad aliqō aliud nobile mēbrū recurreret, qō saltē erit nobilius emunctorio. Dixit eniz Aui. pmi 4ª. ca. 25. si membrū apostemosum fuerit emūctoriū mēbri pncipalis nullo mō applicāduz erit ei aliqd qō refrenet. z hoc nō ideo sic dixit Auic. qz hoc nō sit eoꝝ medicamentū. s. approximare refrenantia fit cura apatis eoꝝ in pn⁹. Quinimo approximare ea est eoꝝ medicamentū. s. in ḡtū apata sunt. Inuenit ēt hic alia lra que est negatiua q̄ dicit nō: qz hoc nō fit eoꝝ medicamētū. s. approximare refrenātia. Sz iō dixit Aui. nō ɔz approximari: quia nolumus medicari apata eoꝝ: imo volum⁹ studiū ipēdere in hoc vt ea augmētemus, indeqz ad ipsa trahām⁹ z nō curamus si malitia in mēbro. s. emūctorio augmētata fit. non. n. curamus nisi de eo qō mēbro pncipali est meli⁹: z qz timemus qz si mäm refrenauerim⁹ redibit ad mēbꝝ pncipale z peuenit mä ad illud qō emendare nō poterim⁹: quapp volumus vt malitia in mēbꝝ cadat ignobile cū pncipali ɔtulerit mēbrorita qz studiū impendam⁹ in trahēdo mäm ad mēbꝝ ignobile z facere vt ipz apostemet. Et si nō cū alijs. s. attrahentib⁹ saltē cū vētosis z emplis attractivis z acutis: z hijs silib⁹: vt sanguisugis. ¶ Hoc idē voluit Auer. colliget. 7. dicens. nihil repcussiuū vel refrigerativuz ponat sup apata q̄ fiunt in mēbris pncipaliū purgatis, qñ qñ mä refrigerabit in istis locis timendū est ne mä ad membrū pncipale redeat quēadmodū sit post aurē ad cerebruz qō supscellis ad corz qō in inguinib⁹ ad epar. nō videt eniz esse incōueniēs mäm nō malignā neqz venenosam a mēbris ignobilib⁹ que non sūt emūctoria que solū dicūt ignobilia, qz impfectiuaꝝ operationū factiua: nō tñ subalternata alijs ad ipsaꝝ recipiēdū supfluitates repellere ad ptes nobiliores in nobilitate multa: ꝓmissa tñ eūone totius, z maxime si cōstet medico ꝓpbitā cōiecturā nō inde posse peuenire illis nobilibus mēbris notabile nocumentū. Malignā aūt mäm ab ignobilib⁹ ad nobilia nō est licitū, vt patebit ꝓpter dictā ēt cām phibitus est recursus qñ apa esset in mēbro vicino mēbro pncipali: qz tūc timet ēt ne mä recurrat ad mēbrū pncipale: z in istis casibus, qz aliqñ reperit repercussio cōcessa intelligendū est qz fiat in pncipio pncipiante z parua z debilis. Dixit Aui. pñuatur qz absqz nimia supfluitate repercutit: z hoc iō siue apa fuerit in mēbro pncipali, ḡtuis nobili z redundet sup pncipalioꝝ, z ꝓpte dixit Aui. si in mēbro fuerit qō sit sicut epar aut stomacus: qñ pp colligātiā magnā z ꝓpinquitatē quaz hz ad corz timet cordi nocum⁹ sequi: z ꝓpter hanc cām phibetur recursus in pleuresi: z ꝓpte sinistri lateris z in apatib⁹ auriū: z similibus: vt patuit in illoꝝ capitulis. Dixit Auer. vbi supra. refugimus repcussionē apatis pulmonis qñ vicinus cordi existit. ¶ Et aliqs dictoꝝ casuū est sūptus ex parte mäe recurrēde, vt qz mä sit maligna venenosa. mä. n. venenosa stans in extrinsecis z superficialib⁹ ptib⁹ horrēda infert nocumēta ḡsto magis si recurreret intrinsecus: z ꝓpter hāc cām phibet refrenatio in antrace carbunculis malignis z oib⁹ apatib⁹ pestilentialibus z in oi mä puenienti ex morsu aut pūctura reptiliū venenosoꝝ. Inqt. n. Sa. lz. terap. z poni⁹. lz. cōpendij. si cā apatis fuerit morsus reptiliū venenosorū sit ꝓma nostra intētio venenū illud repellere vel in totum vel inḡtū possumus. postea vo reliquias eius in bonū mutare, expellit aūt cuz medicina fortiter attractiua incisiua z abstersiua, qz nulla medicina repcussiua his apatib⁹ est applicāda: aut qz fuerit mä cretica expulsa. in apatib⁹ enī oib⁹ creticis phibet recursus: qz recursus agit cōtra opōnē näe expellentis partem materiā cōtra cui⁹ actionē agere nō debemus neqz eam a sua actione phibere: qz natura in cretica expulsione recte z regulariter opat: quare in hoc si expedit iuuanda est z nō phibenda. Dixit Auer. vbi supra. maxime in apatibus q̄ causant per viā crisis olno ab infrigidatione abstinere debemus, eo qz ꝓpter has curationes mäe redire pñt ad pncipalia. Et ad hunc modū expulsiones cretice reducant pustule z borboꝝ euenientes in cute totius corporis sicut sunt variole z morbilli lepra z scabies z inflationes extremitatū euenientes in ydropisi z phtisi z lōgis egritudinibus. In his oibus z similibus nō cōuenit repcussio tum pp materiei multitudinē tum pp ipsius pessimitatē. Dicunt. in apate facto per viā crisis virtute entis forti z expellente sufficienter mäm morbi z nō cadente in epulsione eius cura non

Recursus aliqñ fieri non pōt: z aliqñ phibetur.

In apatibus emūctoriorum nō ꝓuenit recursus.

In apatibus incurabilibꝫ ignobilium q nō sunt emunctoria recursus conuenit si nō fuerit malignus

In apatibus crocis antrax venenosus curat⁹ nō cōuenit

debet fieri per repercussiua. Ait.n. Aui. quarti 3ª. ca° de iudicijs exituraꝝ exiture minoris malitie sunt cū membrū ad qō declinat est infirmū ignobile ampli loci capientis totam mām. naz si capit eaz accidit ex reditu scōo ad loca in qbus penetrauerat illō qō accidit eis ꝛ illud redire facit medicus stolidus cū infrigidatione ꝛ refrenatione ad locū a quo venit ꝓpter qō ipedit nā in sua victoria: q si natura totā ꝛ sufficienter nō expellit mām: ſz pre debilitate vel aliter ipedita parte expellit partēqz inexpulsaz relinqt repercussio prorsus fugienda est: imo attractio derelicti fieri dz cū vētosis ꝛ alijs ad locū trahētib⁹ iuuari dz. Qz si nā in expulsione supfluat nō vtens cōsilio in cuius supfluitate timeat ne simul resoluatur virtus ꝛ morbus ex multa trāsmissione sanguis ꝛ spūs a ꝑncipalib⁹ ad mēbra ad que mā delegat: tūc necessaria est cura cū ingrossatiuis ꝛ repcussiuis: ac ēt cū trahētib⁹ ad oppositū fluxus vt retineat sanguis ꝛ spūs in ꝑncipijs vt non deficiant in eis ꝛ si oportuerit sanguinē ꝛ spm a mēbris ad que mā delegat vētosis ꝛ alijs ad principia trahere faciat illud. amplius de his patuit in sermone 2° tractatu de crisi. aut qz mā fuerit tā pauca valde q ꝓpe paucitate māe recursu nō egeat. ¶ Et aliqs dictoꝝ casuū sumptus est a cōsideratione etatis ꝛ vtutis patiētis. nā decrepitoꝝ apata repcutienda nō sunt. Ait.n. Damas. in suis affo. apata senū. ſ. decrepitoꝝ nō retrorsuz medicatione redire cogant ne deficiat nā ad dispergendū illud qō expulsione totas suas vices ꝛsumpsit: ſz extrahēdū est: nō tñ forti medicina: ꝛ silr attendenduz est in apatib⁹ que in debilib⁹ vt cōualescētib⁹ accidūt. Cum ergo dixit Gal. 13° terapē. q apata oia per se egent repcussiōe. bñ dixit. nā medicatione sumēdo ab apate inq̄tū apa est: oibus repercussio cōuenit. Verūtñ per accūs sit q q̄dā apata repcussione nō egēt vt q dicta sunt: ꝛ illud ꝓ accidēs erit sumendo indicationē ab alijs indicationē facientibus ꝛ cuz apate cōplicatis. ¶ Extract⁹ eniz nō semꝑ necessari⁹ est: sed tūc solū cū recursus insufficiēs ad curatiōis apatis pfectionē fuerit aut nociuus siue ꝓhibit⁹: ꝛ ipse qdē ex loco fieri dz cum plenitudo in corpore toto nō fuerit vel mēbro aliquo cōicāte ita q nō timeat de māe attractiōe ad locū. ¶ Dixit Auer. colliget. 7. eūoné ex loco tūc facere poterim⁹ cū mēbrū. ſ. spiritū apostemosuz eūone indiget ꝛ nō totū corp⁹. ſ. nec aliqō mēbrū cōicās ipsi apostemoso mēbro. Et Ga. dixit in tegni. q extractū maxime cōuenit fieri si ꝑm medias regiones significet ꝓtineri aliqd. ſ. extrahēdū post administrationē recursus: qm̄ mā in illis medijs regionib⁹ cōtēta porositatib⁹ cutis ꝓpinqua apertius ꝑ extractuz educit. fit aūt vt supra patuit aut per diaforesim: aut per carassationem: ꝛ eis silra. diaforesis tñ semꝑ ꝛ per se requirit. attamē aliqñ sufficiens est ꝛ aliqñ fieri nequit. Vñ carassatio necessaria est: ꝛ resolo qdē nō semꝑ precedit cā carassatione ꝛ resolutione: sed qñqz ꝓcedit carassatio. vt qñ apa ꝓfūdū fuerit: in quo necesse erit locū scarificare. ēt qñqz post scarificationē loco ventosam superponere vt trahat mā apatis ad superficiē: ꝛ cū hoc etiā minoret talis carassatio ꝓparat ad resolōnē. nam minorata mā ꝛ ad supficiē tracta faciliꝰ resoluit: ꝛ qñqz resolo precedit carassationē: ꝛ ꝑ in oib⁹ apatib⁹ nō ꝓfundis. Doc. n. tē tādū ē ꝓus resoluere ꝛ si resolo insufficiēs fuerit carassari dz. ¶ De his que implent recursum ꝛ extractum in gnāli ꝛ debita cōsideratione in qualitate eoꝝ. Cap. xij.

SUpra patuit recursuz fieri tractu pulsu ꝛ transmissu: ꝛ tractum fieri dictū est per ea que mām fluentē ꝛ fluxā diuertunt solū nō extra corpus: ꝛ q solū diuertētia sūt fricatio fortis ligatio ꝛ cōpressio dolorosa emplastroꝝ attrahentiū applicatio extremitatuz ꝓpie appositaꝝ in aq̄ ferueti ꝛ rei grauanti parti oppositē suspensio: ꝛ his silra. ¶ Et q diuertētia simul ꝛ extra corpus euacuātia sunt flebotomia fluxus sanguinis narium ꝛ emorroidaꝝ vel menstruoꝝ ꝓuocatio: sanguisugaꝝ appositio carassatio siue vētosatio cū scarificatione fluxus ventris vel vomit⁹ vīne ꝓuocatio vel sudoꝝ cristerizatio suppositorioꝝ imissio. ¶ Et patuit q qñ vterqz tactus est necessarius ab eo qui extra corpus euacuat incipiendū est: ꝛ partes quidē ad quas tractus fieri dz aliquādo sunt longinque ꝛ oppositē: aliqñ ꝓpinquē ꝛ ordo tract⁹ est vt stante plenitudine multa tractus fiat ad partes longinquas ꝛ oppositas prius: ꝛ qñ parua fuerit potest fieri ad ꝓpinquas: ꝛ qñqz exigitur tractus ad vtraqz partes in plenitudine vehemēti: ꝛ tunc tractus ad longinq̄s partes precedere dz tractum ad ꝓpinquas. quo premisso ꝛ non sufficiente: tunc tractus etiaz ad ꝓpinquas fiat partes. ¶ Plenitudo qdez aut est in toto corpore aut in aliquo particulari membro a quo mā mandat: ꝛ aut est plenitudo sanguinis: aut alioꝝ humoꝝ. Et hi humores aut sunt mixti sanguini aut nō mixti. ꝛ sigdē sunt mixti: aut in mixtione necessaria erit tunc flōmia: ꝛ ad ipsam faciendū eligi dz locus oppositus loco apatis: oppositio tñ eius vn⁹ fit diametri ꝛ nō pluriuz. ¶ Dixit Auer. vbi supra. dimensiones oppositē in corpore sex sunt. ſ. due latitudinales que sunt dextrū ꝛ sinistruz. ꝛ due longitudinales que sunt superius ꝛ inferius: ꝛ due ꝓfunditatis que sunt ante ꝛ retro. Et Haly. docens flōmiā in ꝑte oppositā diuisit corpus in tres partes: quarū superior est pars capitis durans vsq̄ ad furculam superiorez pectoris: ꝛ pars scōa ꝛ media durat a dicta furcula vsq̄ ad furculam pectoris inferiorē. ꝛ pars 3ª ꝛ inferior durat a dicta furcula in ferioꝛi vsq̄ ad pedes. Et postea dixit. q in flōmia apatū partiū capitis dz apiri cephalica: in flōmia apatū partis medie dz aperiri vena cōis. Et in flōmia apatū partis inferioris dz aperiri basilica: ita tñ q predicte flōmie fiāt ex vena distante a parte apostematis per vnā diametrū sicut si fuerit apa in parte dextra fiat in sinistra. ꝛ ecōuerso. vel sicut si apa fuerit sursuz fiat flōmia deorsum nō ꝑm duas diametros. sed ꝑm vnā tñ sicut si fuerit apa sursuz in parte dextra fiat flōmia deorsum in eadez ꝑte dextra ꝛ nō sinistra. Inquit Aui. caue ne plongatione facias ꝑm duas diametros. ſz sufficiat facere eā per vnā tñ: ꝛ ēt idem modus seruandus est si flōmia aliqua causaꝝ fieri nō posset in his que locū supplēt flōmie vt in carassatione ꝛ sanguisuge appositione ꝛ ꝓuocatione alioꝝ fluxuū sanguinis sicut per nares emorroidas ꝛ menstrua. ¶ Dicūt eniz de eis qdam. q ipsi maxime in duobus casibus ꝓuocādi sunt. ꝛ ꝓmus ꝛ ꝑncipalior qñ post restrictionē alicuius dictaꝝ euacuationū accidit. qm̄ tūc cura illius apatis: maxime per recursu: est illius eūonis restricte ꝓuocatio. ꝛ ꝓprie si iam tēptauerit nā ante illam euacuationem mouere: sicut si aliqua gutta sanguinis per aliquā illarum emiserit non solū semel: sed pluries, iudicatur tūc q nā illam temptat euacuationē regulariter facere: quā si perficere nequiuerit iuuanda est per artez. Scōs casus est qñ non posset fieri flōmia: neqz sanguisugarū appositio: neqz carassatio, qm̄ tūc ad aliquā istaꝝ eūonū recurrendū erit. ¶ Si vō alius peccet humore a sanguine: tunc ille euacuandus est per medicinas illius eductiuas aliquo dictoꝝ modoꝝ. vep fluxus ventris maxime cōuenit in apatibus superioꝝ partiuz: ꝛ vomitus in apatibus partium inferioꝝ. Vñ Gal. 13° therapen. dixit. cōsideraſti quosdaz eorum qui inceperunt flegmone oculos ipsos solutos per inferiorem ventrē die vno curatos. Est etiā attendēdus situs apatis ipsius. apostemosis eteniz existentibus intestinis nullo mō medicina ventris solutiua dāda erit: neqz apostemoso ente meri vomitiua: neqz apate existente in vijs vīne danda erit medicina vīne prouocatiua: neqz in eueniētib⁹ insuperficie corpis danda erit medicina sudorifis eductiua. Et insuper attendendus locus qui aptus est ipsi eūonitsicut si fuerit apa in gibbo epatis hz loꝛ cū aptū eūoni ex vijs vīne ꝛ silr alijs. dixit Auer. vbi supra. est necesse vt ista eūatio fiat per attractionē materie ad ꝓtem oppositā per vias apati ꝓpinquas. i. colligatas sicut incederet nā si eūaret si est apa vtpm fluxu sanguinis narium creti-

De flōmijs in apatibus.

Quo ꝛ ꝑ quā regionē cuo fieri debeat in apatibus.

eat:nā illa equidez via est intelligenda in eūone humoꝝ.s.p
artē. Qz si plenitudo fuerit in aliquo vno mēbro p̄ter pleni
tudinē totius:tūc flōmia dz fieri ex ipso membro:aut ex alio
cōicāte sibi z euacuāte ab ipso:z p viā sibi cōueniētē:hz eniz
vnūqōqz mēbrū p̄o maiori parte. Dixit Auer. ppias vias
p quas purgationes recipere pōt:per easdē igit qñ indigue
rit ip̄z eūare debem⁹. Si vo plenitudo fuerit in aliquo mem
bro mandāte iuncta plenitudine totius:tūc ab eūone totius
incipiēdū erit:z nō ab eūone illius pticule mēbri p̄ip̄z vel p
suas ppias vias. v. g. cerebro ente repleto sil'z corpore to
to, q̄zuis cerebꝝ sit mādans mām apantē:vt vbi gra. oculo
causando ophthalmiā debem⁹ incipere eūare a toto z nō a
cerebro:qm̄ si feceris illud. s. q a cerebri eūone incipias:z vt
dixit Auer. lesionē ide habebit ifirm⁹:eo q plus erit qō tra
hēt ad cerebrū vi vacui z sequele q̄z sit illud qō ex ipso cere
bro euacuabit. z cōsil'r eēt in alijs mēbris p̄missa eūone per
partē longinquā:tūc oeueniendū erit ad faciendū eūonē per
partē ppinquā, si ipsa necessaria fuerit, aut ab ipsa incipien
dū si eūatio p ptē lōginquā nō fuerit necessaria. ¶ Et q tra
ctus possit fieri ad ptes ppinquas:z p eūones ad extra coꝛ
pus fiat p̄z inspiciēti curas auctoꝝ dicentiū in apatib⁹ ocu
loꝝ flōmare venas q̄ in angulis eoꝝ sunt z venas q̄ sub lin
gua sunt in squinātia:z scarificare collum in litargia z alijs
multis sil'r. Itē tract⁹ p attractionē māe ad oppoīta nō eua
cuando eā extra corpus sil'r pōt fieri ad ptes longinquas z
ad ppinquas. In longinqs qdē si coꝛpus fuerit repletū. Usi
in tali casu extrema fricanf p̄m z ligant z ventosant, z alia
sil'ia in eis fiunt pp que mā a toto deriuef ad ipsa. Qz si ple
nitudo fuerit in aliquo mēbro vno mādante dz tractus fieri
ad extremū illi cōicans vel ad aliud mēbꝝ vile cōicās ei vel
ad emunctoriū mēbri p̄ncipalis si p̄ncipale fuerit mandans.
¶ Cōsiderādū ēt sil'r in isto tractu. vt z fiat p̄m vnā diame
trū z nō plures. Et loquēs. A. pticul'r de tractu per rē pōde
roſaz oppositē parti applicatā. dixit p̄mi quarta. est cū fit at
tractio ad illud qō in latere diuerso est positū pp rē pōdero
sam superiꝝ delectatā apans ei⁹ mā trabif exteri⁹ ex ma
nu vna qñq̄z cū manu alia res pōderoſa deferf z tenef hora
vna. ¶ Tract⁹ ad ptes ppinquas nō dz fieri:nisi cū coꝛpus
mūdū fuerit, z tūc marie fiet cū apa qō est pfunduz trahere
opz ad superficiē. Dixit Aui. p̄mi. 4ª q̄ multotiens hoc neces
sariū est vt melius curari possit:aut vt euitef maius piculū:
sicut qñq̄z trabif apa pleure ad musculos suppositos ei. Et
dixit. A. si nō pōt trahi cū alio saltē trahaf cū vētosis igni
tis. i. cū multo igne appositis vt fortius trahaf:ꝺ tñ tract⁹
de pfundo ad superficiē nullo mō fiendus est in p̄n°. Ait enim
Sal'. 13. tera. Sicia nō est vtēdū p̄m p̄ncipia in pti⁹ flōmāte:sz
cū totū coꝛpus eūaueris z opus tibi fuerit euapoꝛare. i. eua
cuare vel euellere aliqd eoꝝ qō cōtinef in particula patiēte.
sez in pfundo z nō extra ducere. i. ad superficiē cutis:incipien
tib⁹ aūt z fiētib⁹ adhuc passionib⁹ nequaq̄z apponenda est
ficia sup pti⁹, sed ꝓtinuis z vicinis p̄m colligātiam ꝓiunctis
imitte ficiā gra antipaseos euulsionis. i. gra diuertēdi ad cō
trariū. Et caue in oi tractu ne trāseat mā tracta sup p̄ncipa
le. Et si h̄ nō fuerit possibile, caue ne in ipso remaneat:neq̄z
ēt in aliquo alio mēbro nobili iuxta potētiā tuā. Deremanē
tia tñ eius in p̄ncipali vel nobili magis dubitādū est in tra
ctu q fit ab eūone. s. extra coꝛpus, z ideo in eo magis ꝓuidē
dū erit. ¶ Et q̄zuis dictū sit plenitudine modis dictis eua
cuari z diuerti:nō tñ oēs illi modi sp̄ sunt necessarij:neq̄z est
in oib⁹ fiendū. Ait Sal'. 13° terapē. q plectoria eūaf p eūa
tionē sanguinis z balnea z amplioꝛa exercitia z purgatiōes
z farmaca purgantia z ieiunia. sup. z alijs modis dictis:at
tēdere tñ opz:quoꝝ boꝝ auxilioꝝ melius sit vti:z ista atten
tio dz fieri p̄ siderationē in alijs reb⁹ indicantib⁹. Et ideo
subdit Sal'. q febriente patiēte apa iam, neq̄z exercitijs poſe
est eūare eū:neq̄z calefacientibus farmacijs:neq̄z fricatione
multa:neq̄z balneis:sed ablatione sanguinis z ieiunio, sz qz
kakochimia p purgationē supfluētis hūoris eūaf poſe est iā
febriētē multa purgatiōe eūari. Et dixit. nōdū aūt febriētes
oib⁹ p̄dictis vti p̄n t semp q̄z tū est indicatiōe sūpta a febre:sz
si alia idicatio ab alia egritudie sūpta:vel alia re ꝓtrariū idi
caret nō posset illis oib⁹ vti. arteticū. n. doloꝛē patiēs frica
tiōib⁹ z his sil'ib⁹ nō pōt:z sic ō alijs. Et subdit Sal'. qō g ex
p̄dictis ad p̄ntia meli⁹ est eligēdū illō. Manifestū est. n. q in
apate cruris nō ꝓuenit pambulationē:neq̄z cursuz exercita
re:sz stare sedētē ei meli⁹ est, z p motū exercitari z vti frica
tione, flegmonāti vo supioꝝ pticula p deambulationē vl' cur
suz motio vtilis est, ita ēt fricatio cruriū. In p̄ziū āt euulsio,
idest hūoꝝ ductio z tract⁹ cōis intētio est vniuersis apatib⁹.
Et pp hāc cām:dixit ipse:est q si ꝑz anū vel p̄mā ei pticu
lā p̄n^m flegmonis fiat nō vētrē mouebis:quemad^m si ꝑz ve
sicā vel pudēdū. i. vgā vel renes flegmon fuerit diuretica da
bis:neq̄z in muliere si ꝑz mr̄icē vel pudēdū apa fuerit men
strua ꝓuocabis:sz ad lōgissima antipasiz sp̄ facies. Et sb̄dit
Sal'. ad electionē auxilij attēdēs magnitudinē apatis z dis
pōnē toti⁹ coꝛpis:nā q̄z multa exīte plenitudie, neq̄z exerci
tijs:neq̄z balneis ipericulosuz est vti, multi. n. repleti nōsine
periculo vtūf balneis z exercitijs pp cōmotionē z agitatio
nē multā quā i hūoꝝib⁹ faciūt z resoluere nō p̄nt, sz bzeui. i.
pua exīte multi^{ne}:sz p balnea z exercitia eūare. Et sil'r est si
deratio alioꝝ auxilioꝝ in alijs indicātib⁹. ¶ Que aūt iplēt
pulsū z trāsmissuz cā in supradictis in gnali pz, qñ sūt q̄ sūt
frida:z q̄ sūt stiptica:z q̄ sūt frida z stiptica sil'r verūtñ dixit
Aui. p̄mi 4ª. o3 vt frida ꝓstrictiua repcussiua pure fride cō
plexionis existāt si apata fuerint acuta vel calida:sz si apata
frigida fuerint:opz. vt ēt iā dcm̄ est supra:q alicui me^{ne}. s. fri
gide sit mixta medicia in q̄ vt⁹ existat cal'a cū retētiōe. i. stipti
citate sicut sūt sgnātū z blacte biçātie z sil'ia. ¶ Extractū āt
iplent q̄cūqz mām locatā q̄ recurrere nō potuit p ptē eūant
sensibil'r vel insensibil'r z extū p sensibilē eūonē multipl'r pōt
fieri:fit. n. caraſſatio vel incisio qñq̄z simplex. i. vna:siue fiat
ꝑz lōgū, siue ꝑz latū:siue p̄m trāsuersuz. z qñq̄z fit multiplex
caraſſationē vel icisionē faciēdo sup pl'ib⁹ ptib⁹ mēbri apositi
siue fiāt p̄m vnā diametrū:siue p̄m dimēsiones oēs:siue p̄m
pl'es:z siue simplex fiat, siue multiplex:qñq̄z fit superficialis,
qñq̄z pfūda de qb⁹ opōnē faciēs. dixit Sal'. 14° terap. z po
nit a Rabi 15ª pti⁹ sicut in apatib⁹ nō scarificationē pfūdaz
repiri quā hr̄e vtilitatē z modicā bonitatē:scarificatio vo p
funda z in lōgū ꝓducta q̄ purgat purgatiōe multa in tñ q
dño suo syncopim affert q̄ scarificatio cura eget nō est bona
sz scarificatio iter has duas me^{ne} libera est ab ambab⁹ pessi
bus. s. paucitate z supfluitate:z iō ipsaz opandū eē ipsexi in
oib⁹ apatib⁹ exceptis illis:quoꝝ digō z dissolō est tarda q
bus opetit scarificatio pfunda. sup. nō vltima:sz tñ aliq̄tulū
amplioꝝ q̄z mediocris. sup. idē itelligēdū eē de incisiōe:sz de
ea ampli⁹ dicef inferi⁹ in aptione exituraꝝ. ¶ Et ois caraſ
satio qñq̄z fit cū supapposition vētose vni⁹ vel pluriū cum
reiteratiōe:z qñq̄z fit absq̄z vētose supappositione. ¶ Et in
cisio qñq̄z fit absq̄z amotione alicui⁹ ptis mēbri sup quo fit
vt qñ nulla ps in eo coꝛrupta repiaf:z qñq̄z fit cū ptis ei⁹ ab
latione:vt qñ aliq̄ ps ei⁹ coꝛrupta z putrefacta inuenta fue
rit. Dz. n. qō putrefactū est abiicere:q absq̄z ei⁹ ablatione
salus mēbri esse non pōt. Ac ēt ne putrefaciat ptē sanā sibi
vicinā. Ait eniz Sal'. qō tangif a putrido putrefit. ¶ Et ca
raſſatio qdē pōt cōpetere in apate nō peruenīēte ad exitūrā:
z ēt in pueniente, z dū est in fieri exitura:z ēt in facto eē re
rūtñ añ pfectā saniationē ei⁹. dixit. n. Aui. in ca° flegmonis:
qñq̄z excusat. i. alleuiat scarificatio laboꝛē. s. medici:vel. i. diu
turnitatē cure q̄ nēcia est in cura q̄ fit p resoloōnē:qm̄ cura
tio p resolutiua paulatine fit:z iō in tpe longo:sz scarificatio
apiēdo viā cito exhibit mām:z sic medic⁹ nō hz longo tpe la
boꝛare in curatiōe:z maxª dixit Aui. qñ apa est multe mā:
qm̄ multitudinē resolutiua resoluere nō possūt:nisi cū labo
re z tpis lōgitudine:posset mā in mēbro coꝛrūpi z coꝛrūpe

Eūatio a toto ꝑce dere debz eūonez a parte.

Alis dela tam.

Que eūonis spēs sit cōueni entior in apatibus.

Que ꝑplent ꝑ fuzionem.

Que ꝑplent ꝑ cra sim.

re mẽbrũ cũ mora eius: z q̃uis Aui. videat hoc ꝺcm̃ addu/
cere ad curã apatis ꝓueniẽtis a cã ꝓmitiua: tñ pot ad oẽ apa
generaliçari, z in dicto verbo Aui. innuit vt q̃daz bñ dicũt:
q̃ q̃ apa est paruũ sola resolutiuo ꝑ approximatio ad curaz
sufficiens est absq; scarificatione, q; potentia sunt resoluere
mãm paucã. Cũ vo apa magnũ fuerit vtilis est: ymo z neçia
tũc scarificatio, q̃m cũ hoc q̃ partem mãe extrahit vias am/
plas efficit: z sic ꝓparat ingressui supponẽde medicine re/
solutiue z mãe exitui: exiture aũt exũti pfecte saniater: q̃uis
q̃ꝫ z perpaꝝ resolo sufficere possit vt suo loco patebit: at/
tñ apertio pse vel secãdo vel incidẽdo ꝺ: siue per medicinas eã
faciendo ꝑm pm̃ necessaria erit. ¶ Dicunt. añ oẽz extractuz
regulr oz premitti digestio mãe: digestio tñ apud eos duplr
est: vna q̃ deseruit eũoni insensibili q̃ est mãe mollificatio z
aptio poꝛoꝝ: z est neçia ista digestio vt resolo in oẽs mãe par
tes ꝓcedat equalr ꝑm q̃ plus possibile est: z hec digestio to
to tẽpoꝛe quo q̃rit resolutiuo fieri pot. Et alia est digestio q̃
deseruit eũoni apatis sensibili q̃ nõ solũ eũoni q̃ fit per extra
ctũ ꝓparat, sed ẽt ei q̃ fit p tractũ. Et ista q̃ tractui deseruit est
humoꝛis viscosi icisio z grossi subtiliatio z viaꝝ p q̃s hz tra
ctus fieri aptio. Ex quo ꝑz q̃ nõ sp ista digestio est necessaria
q; nõ nisi vbi humoꝛ trahẽdus subtilis z via tract⁹ apta: q̃
vo deseruit extractui sensibili est mãe maturatio z saniatio
oz fieri ad hoc vt equalr maturatio in oẽs ꝓtes ꝓcedat hũ
ruz: z ista nõ semp est neçia: vt p artẽ fiat: multa. n. apata eq̃/
iter digerere z maturare sola nã sufficit. Jsta. n. digestio siue
maturatio q̃uis de se regulr vtilis existat: z tñ cũ hoc est in/
utilis: fieri nõ oz: q̃m̃ per ipsaz q̃ꝫ ad magnũ deueniẽt nocu
mentũ nõ solũ in apatib⁹ intrinsecoꝝ: quoꝝ maturatio non
oz queri. sz phiberi, sed ẽt in apatib⁹ extrinsecoꝝ ꝑcipue in
apatib⁹ iunctuꝝ z ossib⁹ ꝓpinquis: vt pãniculis positis
in pfundo: q̃m timeẽ dictis mẽbris ex saniatione, ac ẽt ex me
dicinaꝝ maturatiuaꝝ superpositiõe laxitas z corruptio. Et
ẽt cũ ista maturatio fieri nõ pot: q̃uis debeat z possit q̃ri: z ꝺ
se non fit nociua: z hoc esset q̃n mã foret grossa viscosa sil̃ z
multa z calor nãlis debilis: z maturatio q̃uis fieri possit p
interius sumpta: z p exteri⁹ applicata: tñ de more chirurgi/
coꝝ est maturatiua solũ exteri⁹ applicare. ¶ Jnsup ad extra
ctũ faciẽdũ iuuat refrenãtiũ appositio. dixit Hal. in tegni de
ueniendũ est ad eũandũ q̃ꝺ relictũ est p patiẽtẽ particulã sup
ponẽtes patiẽtib⁹ periculis apocrusticas. i. repcussiuas in/
fluentiũ vtutes humoꝝ ad mẽbꝝ in quo est apa: z nõ intel/
lexit Hal. q̃ apocrustica ponant sup pte mẽbri aposi in qua
mã relicta ꝓtinet: q̃m̃ sic apposita mãe augerẽt malicia z ex
tractũ impedirẽt: sed voluit q̃ apponant supra ad ipm mẽbrũ
in circuitu: z maxie illã ptẽ a qua influit hũoꝛ, q̃ꝺ ió fieri iuſ/
sit: vt si q̃d ad hoc patũ fluere in coꝛpe vel mẽbꝛo q̃ trãsmisit
mãm fuerit relictũ nõ possit ad ptẽ apatis fluere, nec ad ipsaz
attrahi caliditate farmaci diaforesim facientis, aut doloꝛe ca
rassationis vel incisionis, nam apocrustica ibi apposita vias
z ductus cõstringunt vt influere nequeant.

¶ De cõsideratione in quãtitate remediorum dictorum. s. re/
cursus z extractus. Cap. xiij.

Quantitatem euacuationis z diuersio
nis q̃titatẽ designat re/
pletio, si enim multa fuerit repletio z multa oz
esse eũatio, ac ẽt eius diuersio, quã si cõsentiant
virtus z alia ꝓticularia in fienda eũone cõside/
randa ipsa vna vice est: si vo nõ cõsentiunt fiẽda nõ est. ¶ Di
rit Hal. 13° terapẽ. oz eũatio fieri illa q̃ videt magis cõueni/
re etati z nature laboꝛãtis intuendo insup horã tẽpoꝛis an/
ni: z regionẽ z cõsuetudinẽ egrotantis. sup. z alia particula/
ria, Jnsup eũatio q̃ꝫ necessaria est: q̃uis nõ sit in coꝛpoꝛe
repletio: z hoc erit q̃n apa erit vehemẽter magnum: vñ Hal.
ibidẽ dixit. cuz fine vlcere flegmonat aliq̃ ꝓticula cogimur a
toto euacuare nõ solũ in plectoꝛica disponẽ, sz ẽt pp magni/
tudinẽ passionis cũ moderatiõe humoꝝ existẽte in coꝛpoꝛe
toto, doloꝛ. n. z caloꝛ flegmonãtis mẽbꝛi reumatis cãe sunt
ẽt si sine supfluitate fuerit totũ coꝛp⁹. ¶ Et Aui. dixit. ca° de
flegmone. q̃ necessitas eũonis est: aut q; coꝛp⁹ est imũdũ. i.
plenũ: aut egritudo est magna, q̃re tũc neçio est eũatio z mi/
noꝛatio mãe z attractio ad ꝓriũ, lz coꝛpus nõ sit multaꝝ sup
fluitatũ, tñ in mẽbꝛo aduenit q̃ ipꝛ debilitat: vt doloꝛ: aut ca
liditas resoluẽs: q̃re attrahunt ad ipꝛ mãe ex coꝛpoꝛe: lz nõ sit
mãe supfluitas: z hoc ió, q; vt supra dcm̃ est, nã succurrit ad
locũ doloꝛis cũ sanguine z spũ. Dixit tñ Hal. q̃ q̃ñ in coꝛpoꝛe
nõ est mã supfluitatis z eũatio est neçia pp dictas cãs, tũc oz
decẽtius eũare. i. i⁸ minoꝛi quãtitate oz eẽ parua facta poti⁹
gra diuersionis q̃ꝫ eũonis quãtitatis. ¶ Jnsup pulsus z trãs/
missus mẽsurãdus erit: mẽsuraꝝ aũt debẽt per ꝯsideratiõez
in gradũ medicinaꝝ pulsuz z transmissuz facientiũ: z in tem
poꝛe approximationis eaꝝ z spacio continuationis: gradus
enim tam infrigidationis q̃ꝫ stipticitatis ꝓportionatus esse
oz ꝑm caliditatẽ mãe recurrende maioꝛẽ vel minoꝛem eiusq;
substãtie subtilitatẽ vel grossitiẽ: z hz mẽsurã caliditatis mẽ
bꝛi cui approximant: z ꝑm tẽpus in quo approximant: z hz
q̃ apostema fuerit in ꝓncipio vel in ꝓcessu, z ꝑm disposition
nem coꝛporis in repletione z mundicie, etenim quãto mãre
pellenda calidioꝛ z subtilioꝛ fuerit: tãto gradus medicine re/
pulsiue itẽsioꝛ eẽ poterit: z ecõuerso, q̃sto mã fuerit in calidi
tate remissioꝛ: z in substantia viscosioꝛ z grossioꝛ: tanto gra/
dus dicte medicine oz esse remissioꝛ: z tenente malicia in di/
ctis dispositionibus mediũ simil̃r z gradus medicine medi⁹
esse oz. Jnsuper quãto mẽbꝛũ fuerit robustius z calidius: tã
to frigidioꝛẽ medicinã pati poterit: z quãto fuerit mẽbꝛum
siccius, tãto stipticitas medicine oz esse minoꝛ: z quãto ma/
gis fuerit exangue z pauciꝛis caliditatis innate, tanto fri/
giditas medicine oz esse minoꝛ: cum ergo approximat medi
cina intẽsioꝛis gradus conuenienter mala plura sequuntur.
¶ Dixit Hal. 5° mieniir. putant q̃ illud q̃ est valde stipticũ,
sup. aut valde frigidũ sit oĩbus stipticis z oĩbus frigidis po
tentius in ꝓstrictione. i. in repulsione mãe. sup. sed nõ ita est.
Naz dixit ipse. isti nõ intelligũt q̃ quelz dictaꝝ virtutũ: q̃sto
magis est fortioꝛ. s. debito: tãto ex eo causat fortioꝛ doloꝛ in
mẽbꝛo aposo: nã ex frigido z stiptico gñat in mẽbꝛo gd sil̃e
cõtusioni vel cõtritioni mẽbꝛi substãtiã recolligẽdo z ꝓstrin
gendo nimia cõstrictione. Et dixit Aui. in cura flegmonatio
nis: quãdoq; accidit ex refrenatione. s. indebita facta vehe/
mentia doloꝛis ꝓpter suffocationẽ mãe z soliditatẽ mẽbꝛi,
quas. s. efficit repercussio indebita cõpingendo mãm in ꝓfũ
dũ z cõstringẽdo poꝛos mẽbꝛi. ¶ Et tẽpus qdẽ approxima
tionis repellentiũ: aut cõsideraẽ ꝑm q̃ apata variant ꝑ qua
tuoꝛ diuersa tẽpoꝛa. z de hꝫ cõsideratione dicẽt in sequẽti ca
pło. aut ꝑm diuersitatẽ anni tẽpoꝝ z sibi sil̃iuz. Eteniz tẽpo
ribus cõstitutionibus z regionibus calidis gradus medici/
ne repulsionẽ faciẽtis augẽdus est: in frigidis vo minuẽd⁹,
eteniz si cõtrafactũ fuerit sequẽt vt dictuz est: z doloꝛis aug/
mentũ. ¶ Spatiũ vo ꝓtinuationis sil̃r repellẽtiũ ꝯsideradũ
est: nã nõ oz ipsoꝝ approximatio diu cõtinuari pp supradi/
ctã cãm. Sequif. n. ad debitã approximationẽ: eoꝝ doloꝛ z
alia nocumẽta. Dixit Aui. vbi supra. s. q̃ꝫ mãe reditus ad
ꝓncipalia mẽbꝛa z nobilia: matie q̃ñ approximarent emun
ctoꝛiis z extrinsecis z vilib⁹ mẽbꝛis z vicinis ꝓncipalibus z
nobilib⁹, z q̃ꝫ accidit vt subito inspisset z congelet mã: z
ꝑcipue si nõ fuerit subtilis. Si. n. subtilis fuerit. dixit auctoꝛ
cõpẽdij refrigeratiua z stiptica poni pñt, q; sumus securi q̃
ipsa in duriciẽ nõ vertet z eꝯ ex ingrossatione z cõgelatiõe
mãe. ¶ Dixit Aui. q̃ꝫ accidit vt induret apa, z vt dicunt
cã ꝓpter quã est q̃ per nimiũ vsum refrenantiũ: aut nimiuz
intẽsoꝝ idurat apa, aut q; exprimũt z repellũt solũ q̃ꝺ subti
le est: aut q; totã mãm ingrossant frigidũ ꝯgelãdo z stipticũ
exiccãdo: aut q; vtrũq; faciũt. Et dixit Aui. q̃ñ accidit vt ici/
piat mẽbꝝ, incedere ad viriditatẽ z nigredinẽ: z sic ad corru
ptionẽ ex diuturno vsu eoꝝ, z nimia itẽsiõe ꝓpie frigidoꝝ

Deapproximatiõe repellentiũ ꝑz tẽpoꝛa ãni: z quãtuz sunt continuãda.

Repulsio mãe dr in cõuenienter facta multis modis.

Iuuamẽta q̃ sequũtur ex debita approximatione repcussiuoꝝ. Quotsint cõsideranda circa extracta.

Fortiter resoluentia vitanda sunt.

ē appositione eoꝝ in tẽpore incõuenienti. Et ppie dixit. A. qñ medicaf cũ eis. s. puris in fine rei. i. augmenti ⁊ ppe statũ in qb⁹ tẽporib⁹ vt patebit repcussiua pura approximari nõ debẽt, ⁊ ppterea iterum dixit Aui. qñ cadit fupfluitas in infrigidatione fortaſſe pducit ad corruptionẽ mẽbri ⁊ hũoris ꝓstricti in ãpate. ⁊ signũ hui⁹ erit q̃ tendit ãpa. i. mẽbrũ apostemoſuꝫ ad liuiditatẽ viriditatẽ nigredinẽ vel tenebꝛositatẽ pp ꝓculcationẽ humoris ⁊ extinctionẽ caloris innati a nimia frigiditate. ¶ Et ex dictis in dicto ca°. ⁊ in p̃cedẽtib⁹ pꝫ q̃ repulsio mãe dr incõueniẽter facta multis modis. Alii qñ rõne gradus ipsius: sicut que facta est cũ vehemẽter frigidis ⁊ stipticis: ⁊ aliqñ rõne continuationis eius fupflue, ⁊ maxime in mã grossa frigida vel pauce q̃titatis: ⁊ precipue si supra mẽbrũ erangue ⁊ remisse caliditatis innate vel in tẽporib⁹ frigidis facta fuerit: aliqñ rõne loci: vt cũ fuerit facta in emunctorijs ⁊ locis vicinis ꝓncipalibus ⁊ nobilibus. Et aliqñ rõne qualitatis mãe: vt q̃ sit grossa viscosa, aut maligna venenosa: aut cretice expulsa: aut q̃ sit facta nõ in debito tẽpore ãpatis: vt in fine augmenti statu aut declinatione. ¶ Repulsio ꝛo materie debite facta multa iuuamẽta affert: ãpa nãqꝫ minuit, ⁊ qñq̃ totaliꝛ tollit, dolorẽ mitigat malaꝫ cõplexionẽ amputat: ⁊ sanitatem inducit: neq̃ timef de mã debite repcussa, qñ corpus inuenit mundũ: ⁊ ad plures corporis partes diuidif, nã etiã partẽ eius in benignũ deducit, ⁊ partẽ eius resoluit ⁊ ãnnihilat, q̃re nõ timef q̃ ex ea grande pueniat nocumẽtũ. ¶ Siliꝛ et quãtitas extracta cõsiderãda est, ⁊ quo ad gradũ resoluentiũ: ⁊ quo ad spatiũ ꝓtinuationis eoꝝ: ⁊ quo ad tẽs anni, ⁊ quo ad tẽs ãpatis in quo approximaf: ⁊ quo ad dispõnẽ materie q̃ extrahi dꝫ: extractus insensibilis ꝓsiliꝛ cõsiderãdus erit. Uel ꝛo de extractu sensibili ꝓ parte iam patuit: ⁊ ꝓ parte patebit in apertione exiture ꝛo. ¶ De quãtitate ꝛo resolutionis gradus ex parte gradus resoluẽtiũ. dixit Sal'. 5° mi emir. putant qdã q̃ illud qõ est valde resolutiuũ sit iuuatiuũ ⁊ meli⁹ oĩb⁹ resolutiuis qb⁹ indigef ad resolꝰonẽ, sed res nõ est ita. Jsti nãqꝫ nõ intelleꝛũt q̃ a medicinis acutis que resoluunt resolꝰone maxia generaf in mẽbꝛo qd simile corꝛosioni. Et ppterea dixit in tegni, cũ diaforandi tẽpus existit desistere opꝫ a dꝛigmis farmacis, q̃ sil' tendũt reliquias flegmonũ, ⁊ rursus flegmina re cogunt passas ꝓticulas: Et Aui. ca° de flegmone, approximatio eoꝝ que fortiter dissoluunt in fine qñ est tẽs approximandi resolutiua, sicut in declinatiõe: ⁊ adhuc in statu est magis mala: ⁊ rõ est: qñ q̃uis est in declꝰone nõ attrabũt pp corꝑis mũdiciã: ⁊ neq̃ fit tibi solꝰ ꝓtinui, neq̃ mala ꝓplꝰ õ q̃ sit curãm q̃ dolorẽ faciat, tñ ipsa sic itẽse approxiata dolorẽ in mẽbꝛo cãnt: eo q̃ in mẽbꝛo de nouo malã cõplꝰonẽ inducũt que est cã doloꝛis. Propterea Sal'. cãꝫ ponẽs in approximatione diaforetico ꝛo subdit: qñ diaforetica oĩa calida sunt virtutib⁹, s. actualibus vel potentialibus vel vtrisq̃ ⁊ boꝛ calido ꝛo opus est mordere, qñ imoderatius fiunt calida: quare obseruãdũ est in eis, ne oĩa sint nimis calida, ⁊ maxime a nimiũ calidis cauendũ est: qñ in superficie positũ fuerit ãpa: q̃ mẽbrũ patif, q̃ tũc ꝓpter ꝓpinquitatẽ marie mordicaretur ab illa medicina. Si itaq̃ talia nimis calida ⁊ mordicantia approximarenf mẽbꝛo ãpa patienti dolebit illud mẽbꝛ nõ paꝫ: imo multũ: q̃ simul ⁊ patif ⁊ mordef: itaq̃ cũ doloꝛeꝫ tũc patiaf ex ãpate, ⁊ ex mordicatione auct⁹ fiet in eo doloꝛ. ⁊ ois doloꝛ dixit Sal'. prouocat reuma ⁊ prouocando mãm multiplicat in loco: ex quo ãpa augef. Ergo dixit Sal'. mediocriter calida. i. mitigatoꝛia in his est vtendum ⁊ anodina sunt que sunt calida in ꝑmo gradu: vt ipse dixit q̃nto de simplici medici. Et hoc ideo vt relꝰonẽ equalẽ faciant, euaporantia eniꝫ cũ tẽperata caliditate diaforant sine timoꝛe nocumẽti oẽm apostemoſaꝫ collectionẽ: ⁊ magis dixit Sal'. eligẽdũ est medicamen anodinũ si humidũ sit: nõ. n. dꝫ habere siccitatẽ notabilẽ: nam nisi caruerit notabili siccitate periculum erit ãpa in scliꝛosim cõuerti. ¶ De hꝫ diaforeticis loquens Aristo. hª ꝑbleumatũ, ꝑbleumate. ꝛo. dixit q̃ vt⁹ cataplaſmatũ: intelligens per cataplaſmata oĩa localia remedia resolutiua, quas opões efficit: vna est q̃ per id qõ cataplaſma est resolutiuũ fit apertio poꝛoꝝ ⁊ euatio mãe. ⁊ alia est: quia resoluit caliditatẽ extraneã a mẽbꝛo apostemoſo: qua resoluta mutaf mẽbrũ ad cõplꝰonẽ nãlẽ: vñ ꝓhibef sanie fieri ⁊ non fit, sed resoluif mã. s. que cõuertenda erat in sanies: aut cõuertif ad benignũ. Si vo dixit Ay. mã per istã viã nõ resolueref, aut nõ cõuertef ad benignũ minime. s. ꝓhiberef fieri sanie. ¶ Dicũt q̃ medicina anodina dꝫ esse calida in ꝑmo gradu nõ absolute, sed in cõparatione ad calidũ nãle coꝛporis vel mẽbri cui approximaf: ꝺsideratio est. qñ nã resoluit materiã in mẽbꝛo ꝺtẽtã mediãte caloꝛe nãli ipsius membri. cuꝫ ḡ ei applicabif medicina in ꝑmo gradu ipsius caloꝛis innati addit in q̃titatẽ ipsius caloꝛis: ipsius. s. caliditatẽ parũper exacuendo: ⁊ tunc caloꝛ innatus in q̃to multiplicaf ⁊ aliq̃liter exacuatus: siue qualitatiue factus intensioꝛ mãm subtiliat, ⁊ in vapoꝛem cõuertit: ⁊ sic extra resoluit. Et sic innuit. Sal'. eodẽ. 5° de simpli. medi. sed de hoc amplius cũ de medicina resolutiua tractabif apparebit. ¶ Cõsideratio vo resolutionis q̃tũ ad spatiũ cõtinuationis est vt nõ diu cũ resolutiuis ꝓcedat: donec mẽbrũ cui approximanf extenuet ⁊ exiccet: neq̃ eniꝫ tam subito approximari dꝫ: vt qõ subtile est in mã resoluaf: ⁊ grossũ i lapidẽ ꝺuertaf. ¶ Et cõsideratio eiꝰ ꝑm tpa anni est vt tẽporib⁹ anni ⁊ hoꝛis, ⁊ cõstitutionib⁹ ⁊ regionib⁹ calidis eligant resolutiua remissioꝛa ⁊ econuerso in frigidis. ¶ Et de cõsideratione eiꝰ ꝑꝫ tpa ãpatis dicef in sequẽti ca°. ¶ Et cõsideratio resolꝰonis ꝑm dispõnẽ mãe est: qñ q̃ fuerit frigida grossa vel viscosa in gradu resoluẽtiũ addẽdum erit ⁊ ecõuerso in subtili ⁊ caꝛa. ¶ Et cõsideratio resolꝰonis ꝑm dispõnẽ coꝛporis vel mẽbri est, naꝫ si coꝛpus adhuc repletũ fuerit ⁊ potens mandare mãm resolutiuoꝝ valde minuendũ erit. ¶ Dixit Oriba. calefactio. s. resoluti⁹ ꝛ attenuat sanguinẽ ⁊ eũ dissoluit: tñ nõ dꝫ fieri dum coꝛpus fuerit repletum: qñ magis attrahit ad se q̃ dissoluat. ⁊ habef signũ hui⁹ q̃ augebit doloꝛẽ ⁊ ãpa, sꝫ pòt resolꝰo fieri dum cessauerit manatio ⁊ mitigatio insultu humoꝛis. ¶ In sup dixit Sal'. q̃ ꝑm dispõnes membri: et sumif indicatio de q̃titate resolutionis ⁊ appositione ipsius, ⁊ a suba ei⁹ etiã. De sumpta ex appositiõe mẽbri. dixit Sal'. in tegni. q̃ si ãpa fuerit positũ in supficie coꝛpis ⁊ nõ ꝓfundũ sufficiẽs erit dia foresim facere farmacũ: ⁊ si nõ fuerit vehemẽter diaforeticũ, sed debiliter: ⁊ sic innuit q̃ qñ mã resoluẽda est in supficie situata: ⁊ circa eã debem⁹ approximare resolutiuus debiles: si vo mã sit situata in ꝓfundo: tunc in hoc consideratio cadit. ¶ Dixit Sal'. in ꝓticu. que in supficie supꝛa partẽ apostaꝫ posita fuerit sine passione: q̃. s. sit sana: an nõ vt si in adiutoriũ vel crus ãpa fuerit positũ iuxta os, an pars supficialis ipsi⁹ sit sana, an nõ: ⁊ si qdẽ fuerit sana: tũc dixit Sal. opꝫ intẽdere ⁊ augere q̃titatẽ ⁊ q̃litatẽ farmaci: nã si sic nõ fuerit fcm. dixit Sal. euanescit vtus ei⁹ deficiẽs anteq̃ ad locũ ꝓfundũ puenerit: ⁊ hoc secure fieri pòt, qñ q̃uis farmacũ sit acutũ in caliditate, nõ tñ mẽbrũ leder: qñ opponif parti sane q̃ nõ patief ab eo, q̃re vtraq̃ ps accedit ad vsuꝫ calidoꝝ ⁊ acriuꝫ farmacoꝝ. s. ps in supficie posita sana q̃ pòt illa tolerare sine nocumento, ⁊ pars ꝓfunda q̃ illis idiget vt iuuef in resolꝰone mãe ãpatis p ea. Idẽ et voluit. 13° terapẽ. Et Aui. ꝑmi 4ª Si vo ps supficialis nõ fuerit sana: debẽt eligi debilia resolutiua: vt nõ ledãt partẽ sanã: miscendũ tñ erit aliqõ subtilium farmacoꝝ: vt puenire faciat vtutẽ illo ꝛ ad ꝓfundũ. ¶ De indicatione ꝛo sumpta a suba mẽbri. dixit Sal. in tegni. membꝛoꝝ q̃ patiũf ãpa, q̃dã sũt laxa rara ⁊ mollia ꝑꝫ nãꝫ: ⁊ q̃dã sũt spissa dura ⁊ dẽsa ꝑꝫ nãꝫ, ⁊ ꝑma mẽbꝛa faciliꝛ eũanf, iõq̃ egẽt debilibus diaforeticis. Alia ꝛo difficulter rideoq̃ indigent acrioꝛibus ⁊ fortioꝛis subꝫ, qñ per spissitudinẽ mẽbri virtꝰ medicine difficulter ingredif ad ipsum, ⁊ difficulter et mã egredif ex ipso ꝓpei⁹ duriciẽ: qñ durũ nõ cedit introitui

Nota q̃ ꝑm dissolutiuoꝝ debẽt mẽbra resolui.

virtutis medicie: neq; mãe exitui. ¶ Et est cũ plerũq; sumit indicatio ab appõne membri: z a sba eius sil'. Et de hac dixit Gal. q; si ocã mẽbra stricta z dura fuerint posita ꝑz membri pfunditatẽ adhuc magis egẽt acutiori z subtiliori farmaco ſ. q; si nõ essent posita in pfũdo. sup. z sil' mẽbra rara z laxa q egent facili farmaco adhuc egẽt faciliori si fuerit posita in ſficie. ¶ Et sic ꝑz q Gal. in dictis ꝟbis q̃tuor innuit cõbi nationes. ꝑma ẽ mẽbror facilis resolonis ex pte sbe z positionis. ſcõa est ecõuerso mẽbror difficilis resolonis ex pte sbe: z difficilis ex pte positionis z sbe. tertia est mẽbrorũz facilis resolonis ex pte sbe z difficilis ex pte positionis. q̃rta est ecõ uerso facilis ex parte positionis: sed difficilis ex parte sbe.

¶ De curatione apatum ꝑm diuersa tpa eorum. Cap. xiiij.

Attentio quoq; curatiua apatum diuersi tatẽ respicit ꝓ diuersitatẽ tẽpor eor. ¶ Nã in principio apatis recursus maxime fieri dz z põt: nã hoc tpe mã z añs z cõiũcta faciliter recursum patit: de añcedente notũ est: z de cõiuncta ꝑz: q: nõduz est multũ refundata: neq; ingrossata z incuneata. sunt itaq; eo tpe quecũq; tractũ faciunt adhibenda: z sil' q̃ pulsum opant z trãsmissum: z q̃tũcũq; hec dia toto tpe principij fieri possint z debeãt: nihilominus melius fiunt in principio principij: z sũmarie q̃to citius tanto melius: sic ergo circa prin^m principiũ fortiora z intẽsiora approximari debẽt: z q̃to plus pcedit in p^o tãto remissiora: dz ẽt toto tpe principij maxime intẽtio ꝺuerti ad rectificãdũ totũ corpus: z oẽ mẽbrũ qõ fuerit in eo mandãs materiã: z q̃uis rectificatio corꝑis: aut mẽbri oi tpe cõpetat: maxime tñ z melius in p^o: z hoc tpe nullo mõ approximãda sunt q̃ oyaphoresim faciũt. Dixit. n. Gal. 13. terap. medicina resolutiua cũ opat: z in p^o resolũit id qõ cõtinet in mẽbro attrahit ad locũ plus mãe q̃ resoluat. Et ideo Aui. dixit. cap^o de flegmone. q; humectatio. i. mollificatio cũ resolutiõe in p^o est timorosa: q: ipse disponũt mãm ad fluxũ: vias elargant: mẽbrũ laxant: z ad recipiendũ parãt: z sil' repellentia post p^m puta approximata nõ sunt approximãda: q: mãm ꝺgelant z repellere non possunt. Dixit Gal. 13. terap. z incuneatione z in flegmonãte particula facta nõ adhuc repcussiuis vtimur: sed ad resolonez ire tps est. Pro predictis. dixit. A. ꝑm 4^a. si apata nõ sũt in ꝓncipalib^9 mẽbris: aut q̃ sunt eis vicinat: sicut emũctoria nullo mõ de resoluẽtib^9 est eis applicãdũ in p^o: imo mẽbrũ expellẽs est meliorandũ si ibi fuerit mẽbrũ expellẽs. aut totũ corpus melioret si nõ affuerit mẽbrũ singulare expellẽs: z ista melioratio dz esse p rectificationẽ sue ꝙpl'onis: vt nõ generet plenitudinem: ac ẽt p eũatiõnẽ plenitudinis: adeo vt ad mẽbra eũata pueniat quicquid refrenat: z ad diuersum trahit z stipticũ efficit: z quicquid recurrerit recursu tractus vel trãsmissi. ¶ In augmẽto aũt triplex intẽtio ꝺsurgit: vna ad id qõ est incuneatum z cõculcatũ: alia ad qõ fluit: vt ñ recurrat. itaq; nõ puris repcussiuis sed mixtis aliqbus resolutiuis vtẽdum est. In augmẽto aũt portio mãe iã incuneata z ingrossata est: que ꝺ sui extractu indicat non de recursu: z portio eius est non incuneata q̃ de recursu indicat nõ de extractu: verũtñ q: in toto tpe augmẽti minus est incuneatũ q̃z qõ nõ est incuneatũ: ideo toto tpe augmẽti repcussiua debẽt in mixtione resolutiuis ꝑualere. Attñ q: quãto plus in augmẽto pcedit plus de mã incunea tur: hinc est q; in pcessu augmẽti repcussiua cõtinue minus debent resolutiuis ꝑualere: z q: pcessus incuneationis mãe gradatim addit sil' gradatim excessus repcussiuoꝝ supra resolutiua minui dz: sic ergo repcussiua in p^o augmenti plus debẽt excedere resolutiua q̃z in medio eius: z plus in medio q̃z in fine. ¶ Dixit Aui. de cura flõnis q̃z tũ flegmon pcedit in augmẽto tãtũ pcedat in additione mollificatiũ paulatiz. Et dixit ꝑm q̃rta. cũ maturare. i. resoluere. ſ. ꝑm qd in augmẽto fieri debeat minus retẽtiuũ. i. repcussiuũ: siue fuerit frigidũ: siue stipticũ: siue frigidũ z stipticum simul. Et non admiscebis q; sit resolutiuũ: donec ad statũ pueniat. ¶ Sic q̃ i statu. dixit Aui. ꝑmi 4^e repcussiua z resolutiua eq̃liter mi scẽda sũt: z hꝫ hoc vez i p^o stat^9: nã sicut i augmẽto pcedẽdũ ẽ semp addẽdo i resolutiuis: donec cũ ad statũ puenietur sic mixtio eq̃lis vtroꝝq;: quãto vo in statu pcedit plus tanto plus addẽdũ ẽ in resolutiuis gradatim: ita vt cũ ad declinationẽ pueniat: tũc pure resolutiua administrari debẽt. Dix. n. Aui. ꝑmi 4^a. cũ declinatio fuerit nõ sit ibi. ſ. i localib^9 remediis: nisi illud qõ resoluit z larũ efficit. i. mollificat: nã mollificatiõi resolo iũcta meli^9 i oẽm ptẽ opat: z nõ resoluit solũ qõ subtile ẽ. Verũ ẽt z grossum vt nõ derelinquat petrificatũ: q̃z to tñ plus pcedit declinatio tãto plus addẽdũ est in resolone. Et dixit Auic. opꝫ q; mãm fluxã resoluẽs sit abstergẽs z exiccãs: z hec qdẽ plm inuenit in calis. ¶ Dixit Gal'. 13. terapẽ. cũ ebullitio sanguis cessauerit. i. cessauerit augmẽtatio vt iflux^9: z hoc i statu: tũc a mitigatiuis. ſ. ifluxus. i. repcussiuis se cedẽ oz: z ire ad oyaphoretica paulatim. z Gal'. dixit. qñ i statu fuerit apa oportebit dissoluẽtia z ꝓhibẽtia eq̃lia eẽ i q̃ztitate. i. ꝑ vtute. Cũ vo declinare inceperit: nõ opꝫ refrenãtib^9 vti quoquo mõ: ꝫ mẽbrũ dissoluẽtib^9 emplastriza. ¶ Et Serap. 5°. breuiarij dixit. in cura apatis: opꝫ vt incipias administrare medicinas faciẽtes stipticitatẽ z repellẽtes: z hoc toto tpe ꝓncipij: sed i declinatiõe qñ alleuiat caliditas z resoluit id qõ ẽ i apate subtili. i. qõ subtilitatũ est iã: z remanet res grossa. ſ. subtiliãda z resoluẽda: curemus ipꝫ cũ medicinis resolutiuis. In duab^9 vo horis alijs. ſ. in augmẽto z statu administrem^9 medicinas cõpositas ex duabus spẽb^9 simul. ſ. resolutiuis z expulsiuis. Verũtñ in p^o z augmẽto multiplicabim^9 ex medicinis facientib^9 stipticitatẽ z repulsionẽ: z in statu z declinatiõe ex resolutiuis plus: z dz intelligi mõ supradicto. ¶ Amplius Aui. in curatione apatũ occultoꝝ. i. in mẽbris exñtiũ opationẽ faciẽtiũ cõem toti maxime stõ: z ipse ꝑ resolutiua ponẽs canonẽ. dixit ꝑmi 4^a. q; tpe resolonis eaꝝ nõ ꝏbes obmittere qn stipticitas medicinas bonũ hñtes odorẽ cũ resolutiuis administres: vt ꝺfortẽtur ꝑ ea mẽbra nobilia intrinseca z nõ dissoluat eoꝝ vtus ꝑ resolutiua pura. Et subdẽs ponẽdo aliũ canonẽ dixit. opꝫ vt mollificatia subtilia. i. q̃ cũ subtiliãtibus z resoluẽtib^9 admiscẽtur in cura hoꝝ apatuz occultoꝝ sint medicine in qb^9 existit maturatio: z sint cũ hoc apatib^9 ipsis ꝺferẽtes. ſ. cuz ꝓprietate: sicut solatrũ z cassiafi. in apatibus occultis calidis. Solatrũ nãq; hꝫ ꝓprietatẽ resoluẽdi apata calida que sũt occulta. Insup in approximatiõe resolutiuoꝝ canon dat q; ante appositionẽ eoꝝ ꝑmittat moderata fricatio sup mẽbro cui applicari debẽt: siue mẽbrũ apotum extrinsecũ sit: siue intrinsecũ: z hoc vt iuuet in aptione poroꝝ z paret virtuti medicine introitũ z euapoꝛãde materie exitũ. ¶ In ꝑparatiõe vero medicine cõferẽtis in augmẽto z statu dat regula: q: opꝫ vt medicina ex repellẽtibus z resoluẽtibus cõposita non sit antiqua: neq; tãdiu reseruata: donec sit fermẽtata: z ad vnã formã reducta: ſꝫ sit nouiter composita nõ reducta ad formã vnã: vt nã possit iter vtutes dcãs segregare: z cuz eis agere distincte z opponat mãe fluẽti cũ virtute repulsiuorũ z fluxe iã collecte z incuneate cũ virtute resolutiuoꝝ: qõ qdẽ ante fermẽtationẽ facere pot: z quoulcq; vtrorũq; virt^9 disiuncta remanet in cõposito. ¶ Amplius canon est ꝑmutationẽ debere fieri cataplasmatũ: z alioꝝ remediorũ localiũ apponẽdorum in curatione apatũ nõ solũ ꝑm diuersa tẽpora eorũ: sed etiã in eodẽ tẽpore ẽt si fuerint debite approximata z nõ intelligit q; fiat ꝑmutatio eoꝝ quo ad vtutẽ nisi mõ ꝓdicto: sed quo ad mãm z formã administrationis eorũ. z hmõi ꝑmutationis cãm q̃rẽs Ax. ꝓia ꝓbleu^m. ꝓbleumate. 45. z soluẽs. ait cãm esse vt fortius z magis sentiãt. ſ. infirmi eoꝝ impressionẽ z effectũ: eteni ꝑmutata nõ fiũt cõsuetudinaria nãe: quare melius z magis imprimunt: cũ vo cõtinuant fiũt cõsueta. Et cõsueta. dixit Ax. non imprimũt effectum: sicut videmus in comestionibus q; farmacie sum-

In statu z declinatione.

Canones circa curationẽ apatum.

Notate queso hec quia a doctore valentie Notatur. qui dr Calvo L. P. sue Chirurgie lib. 2. c. 7.

pte multo tpe incibis nō alterāt: sed fiūt nutrimētū. ¶ Amplius ad p̄dicta q̄ſuit Ap. eadē particu. pbleumate. 44. pp qd easdē opationes aliq medici infrigidātes sanāt z aliq sanāt eas digerētes z calefaciētes: z q̄uis ista diuersitas posſit p̄cedere pp diuersitatē curatiōis req̄site in diuersis tpib⁹ apationū. Tñ Ap. ſoluēs z reddēs aliā cām dixit hoc p̄cedere posſe p̄m diuersas intētiones curatiuas q̄ fūt in mētib⁹ medicoꝝ: nā aliq curāt seu curare q̄rūt eas roborādo caliditatē in nā: z ppea eā adiuuāt z ꝯgregant p frigida supra apposita: q̄ caliditas innata ptē māe de loco apatis ppellit ptēq; resoluit. Alij vō curare eas q̄rūt iducēdo circa ptē apoſam caliditatē extraneā qua adiuta exacuita innata caliditas materiā resoluit aut digerit: z in ſaniem ꝙuertit. ¶ Dixit filius Zoar. z ponit a Rabi in. 8. pti. oē q̄ vis mūdificatiuū esſe. alīs. mollificatiuū. ſ. cū resolōne: siue apponas. siue p̄ponas ſit tepidū: z oē repcuſſiuū z reprimitiuū ſit frigidū: vt aq̄ puteoꝝ: z oē apitiuū ſit calefactiuū z resolutiuū ſit paꝝ magis mūdificatiuo calefactiuū. Et cū intēdis ad getandū doloꝛes interius: aut exterius facias medicinā tepidā. ¶ Dixit Seraꝑ. qnto breuiarij. ſi grauedine fecerit empla ſup mēbꝛuꝫ z noceāt, facim⁹ ei linimētū cū medicina in q̄ē eadē vtus: z remoue tūc empl'm: z dixit. oꝝ vt obſerues linimētū humiduꝫ ſemp: z mutes ip̄m mutatōe ꝙtinua. i. frequēti vna vice post aliā: nā ſemp anteq̄ exiccet mutari oꝛ: z non ſolū intelligit hoc de linimēto: ſed z de emplo z cataplaſmate. ¶ Et ſcias q̄ oēs p̄dicte intētiōes curatiue ꝙueniunt tam in apate congeſtionis q̄ in apate influxus: verūtñ cadit inter ea dīa in plus z minus. In apate enim cōgeſtionis recurſus p tractuꝫ pulſum. i. tranſmiſſum minus competit q̄ in apate influx⁹: z ideo oꝛ in eo minus: z cum remiſſioꝛibus z minoꝛi tempoꝛe fieri q̄ in illo: z econuerſo magis pertinet ad apa congeſtionis q̄ ad apata influxus: ideoq; maioꝛ z pluri tempoꝛe: z cum intenſioꝛibus in iſto poteſt fieri q̄ in illis.

¶ De curatione apoſtematum indicationem ſumendo a moꝛbo ſecum complicato. Cap. xv.

Multi ſunt moꝛbi qui p̄ñt cōiungi cuꝫ apate: ad quoꝝ curationē ſimul cū curatione apatū opꝫ attēdere: p quoꝝ curatione ad pꝛoꝛia capitula recurrendū erit. Auctoꝛes tñ pꝛoꝛie fecerunt mentionem de duobus: de febꝛe z vlcere. ¶ Cū itaq; febꝛis cū apate ꝙiungit: ſiue ipſa p̄cedat apa: ſiue ſequat: ſemp indicabit de ſubtilioꝛi z frigidioꝛi dieta: z de maioꝛi alteratiōe cū frigidis ipulſum faciendo z maioꝛi approximatione ſtipticoꝝ in faciēdo trāſmiſſum: ac ſemper indicat de remiſſioꝛi appoſitione calidoꝝ ad reſolutionē faciendū. ¶ Dixit Raſ. 13. pti. auctoꝛitate Gal. quotiēs fuerit apa cal'm ex repl'one coꝛpis cū febꝛe nō oꝛ fieri cura eius cū eo q̄ p̄hibet. alīs. q̄ cohibet ad ipellendū illud ad interius: ne ꝙuertat ſup mēbꝛa principalia: ſed fiat minutio z ſuperponant mēbꝛo apoſo mollificātia z mitigātia doloꝛem: ſicut oleū camomille z aneti. ¶ Si vō cū apate fuerit vlcus i. apa fuerit ſequēs ad vlcus: tūc coꝛpoꝛe non exñte repleto: dixit Gal. 13. teraꝑ. ſanatio certiſſime facilis erit: nā intentionem habēdo ad apa: opꝫ. n. extroꝛſuꝫ cataplaſmare. ſ. apponimus farinā oꝛdeaceā: vel frumentaceā vel vtrāq; mixtam cū aq̄ habēte de oleo. ſ. cōi: z in formā empli reductā: z oꝛ in doloꝛoſum facere vlcus calefactiuis z humectatiuis appoſitis in circuitu vlceris z tumoꝛe mitigato z indoloꝛoſo vlcere facto deueniendū eſt ad curā vlceꝝ tetrafarmacū apponēdo cal'm actu: repleto vō exñte coꝛpoꝛe cura tūc diſcola. i. difficilis erit: z opꝫ eū are coꝛpuꝫ p̄m humoꝛē peccantē multotiens: z his auriliꝫ q̄ſcit apa: z multotiēs: vel q; medicus tardat eū are: vel q; eger nō tolerat eū ationeꝫ magnificatur apa z ad ſuppuratiōnē deuenit. ¶ Si vō vlc⁹ fuerit ſequēs apa: z fuerit illud pp exituꝛā q̄ apta eſt. Dicē cura eius infeꝛius capło de exituꝛis. Si vero fuerit ex malitia humoꝛis facientis apa: ſicut aliq̄ñ in foꝛmica z ſiſibus apatibus ꝙtigit: tūc dixit Aui. p̄imi q̄rta. ex apatibus ſunt q̄ ſūt vlceroſa ſic̄ foꝛmica: z q̄uis intētione ſupta ab apate eſſent mollificanda: ipſa tñ ſūt infrigidāda ſicut flegmō z nō ſūt mollificanda ſꝫ exiccāda: q̄ñ accñs hoc. ſ. apa ē tale vt diuertat ad ſe curā z eodē mō curāda ſūt hmōi apata dato q; nōdū ſint vlcera ſa ſi timeā vt vlcerent in p̄ximo. Q̄z ſi apa eſt ex malitia nāe z ei⁹ ꝛſtrictiōe: aut ex erroꝛe p̄ueniēte ex icōueniēti vſu frigidoꝝ: q̄uis. n. moderata ifrigidatioꝛ vt dixit Gal. xj. teraꝑ. ſit cā p̄hibitiua coꝛruptiōis z putrefactionis: īmoderata tñ vt ſupra patuit calm moꝛtificādo nāle z māꝫi mēbꝛo oculcādo z intranſpiratā reddēdo eſt cā coꝛruptiōis māe z mēbꝛi: q̄re oꝑ vt ꝑ coꝛruptionē p̄cedat: ita vt p̄hibeat ſi timeā aduentus eius z cureā ſiiā aduenerit. ¶ Dixit Gal. 14. teraꝑ. z ponit. 13. pti. añq̄ liueſcat vel vireſcat mēbꝛū ſi timueris illud ſupuenire ſuppone empl'm de farina oꝛdei. q; ſi fiat in eis viriditas vel nigredo vehemētioꝛ fiat ſcarificatio i p̄mis: deinde ſupponat ei empl'm: ſicꝫ dcm̄ de faria oꝛdei: z fiat epithima cū aq̄ cal'a: z q̄ñq; ſit cū aq̄ maris: aut cū aq̄ z ſale. ¶ Et Aui. dixit. ſi ex inconueniēti vſu repcuſſiuoꝝ timeā aliq̄d de coꝛruptōe mēbꝛi empla locū cū farina oꝛdei. z volubili z eo in q̄ ē mollificatio ſicut fenugreco z ſemie lini z ſiſib⁹: z hoc fieri oꝛ: vt apiant poꝛi z tranſpireā humoꝛ z fortificet caloꝛ mēbꝛi inat⁹ q; ſi iā apparuerit aliq̄d de liuiditate z nigredine z moꝛtificatiōe mēbꝛi: tūc dixit. A. ſcarifica locum z excoria ip̄z: z nō expectes collectionē: neq; maturationē: q̄ñ nō fieret maturatio: ſꝫ mēbꝛi coꝛruptioꝛ z ſcarificatio q̄dē fiet z excoriatio vt egrediat ſanguis z hūoꝛ mal⁹ cōſtrict⁹: z deficiā via trāſpiratiōis z exhalatōis: z maxie ſcarificare oꝛ q̄ñ māeſt p̄ma: q; maioꝛi eget trāſpiratiōe: z min⁹ pt ſupra eā nā. Et dixit. A. q; de ſcarificatiōe ē aliq̄ q̄ eſt magis apparēs. i. in loco apparēte ſcā. ſ. in ſupficie: z aliq̄ eſt q̄ magis p̄fūda: z illud ēt fiēdū ē p̄m locū z diſpōnē mēbꝛi. In mēbꝛo. n. neruoſo ſcalpellatio oꝛ fieri magis ſupficialis. Et i carnoſo magis p̄fūda: oꝛ ēt fieri magis ſupficialis vel magis p̄fūda ſꝫ q; in mēbꝛo pl⁹ vel min⁹ de coꝛruptiōe exiſtit. Cūq; ſcapelleris: dixit. A. tūc embꝛoca cū aq̄ maris: aut cū aliis agentibus ſalſis: q; deſiccāt hūiditatē coꝛruptā: z ſic minuūt de coꝛruptione z p̄hibēt eā augere z p̄cedere pambulādo z poſt embꝛocationē p̄dictā. dixit Aui. empla cū eo in quo eſt mollificatio vt p̄ſtāt poꝛi apti z bōa fiat trāſpiratio. Et dixit. q; ſi tu nō indiges rarificatiōe z embꝛocatiōe p̄dicta: vt q; nō ſit adhuc coꝛruptio tanta q̄ illud exigat: tūc poſt ſcarificationem empla mollificātia appones. Sic ergo pꝛ p̄m Auic. q; cura hec oꝛdinate z gradatim p̄cedere oꝛ p̄m gradum coꝛruptionis: amplius de hmōi cura z mēbꝛi coꝛruptione cōpleta dicetur in capitulo de cancrena ſcakilos z eſtiomeno.

¶ De cura indicatione ſumpta ab accidente. Cap. xvj.

Accidentia multa ſubſeq̄ p̄ñt apata: verūtñ ex eis que diuertūt ad ſe curā auctoꝛes ꝓprie locuti fuerunt de doloꝛe. doloꝛ enim intēſus ſi cum apate ꝙiunctus fuerit curam apati debitā ꝙuertit donec ſedetur z remittatur: q̄uis. n. vt patuit in principio apatis repellentia exiganť: tñ doloꝛis intenſitas ab ipſis pꝛohibet: q; eoꝝ appoſitio doloꝛē intenderet pp cās ſupꝛadictas: q̄uis. n. vt patuit mollificantia reſoluentia in principio apatis ſunt p̄hibita: intenſitas tñ doloꝛis ea adminiſtrari cohibet: z cauſa q; doloꝛis intenſitas cā magne attractionis māe ad locū exiſtit z virtutis p̄ſtratiōis: q̄re doloꝛ intēſus de ſui ſedatiōe indicat q̄ reſoluētia z mollificātia leuia que ſine attractione mollificēt fieri oꝛ: de quoꝝ numero ſꝫ oīa anodina ponanť: tñ iter alia ſūt oleū violatū: oleū de amig. dulcib⁹: oleū de lilio: oleū de keyri: butyꝝ recēs ſine ſale: piguedo pulli z anatis z filia. ¶ Dixit Aui. de cura flegmonis ſcias q; vehemētia doloꝛis fcā idiget medicinis mollificātib⁹ ſine attractiōe q̄ñ iuuamētū eaꝝ de ſedādo doloꝛē z p̄hibēdo virtutē a p̄ſtratiōe magnū ē: nocumētū vō q̄ poſſet ſeq ex ꝛdinabili attra-

ctione eoꝝ est pax: minꝰ nãqꝫ ẽ valde id qõ pea attrahit qꝫ fuerit id qõ ex vehemẽti dolore attrahebat: siue attrahi possit. Dixit tñ. A. si volueris regere in pnõ ifirmũ cũ sedatione doloris q te coegit ad ipsũ sedationẽ nõ approximes ei aquã calidã: neqꝫ olea mollificãtia: neqꝫ his silia: qõ dcm̃: qz vt ad uersari canoñ. supiozi: ió notãt qꝫ dolor ꝓsideraꝫ duobꝰ mõis in apate posse repiri. Uno mõ vt est cãtus i pnõ a mala ꝓpone ꝛ solone ꝓtinuitatis ꝓcurrẽtibꝰ ad gñationez apat. Alio mõ put ẽ in ꝓcessu cãt ex ꝓculcatiõe ꝛ ꝓstrictiõe mãe facte a cã ꝓmitiua: vel ex errore ꝓmisso ex vsu frigidoꝝ ꝛ quocũqꝫ mõ fuerit cãtus si fuerit vehemẽs ipse ꝓuertit ad se curã: ꝛ facit neciũ vt ab ipsꝰ cura: icipiaꝫ apatis curatiõe post posita: dolor enim vehemẽs in mẽbro exñs absqꝫ apate ẽ cã qꝫ ipm apeꝫ: pp qõ Ga. ꝓcepit. caue dolorẽ inqꝫtũ potes: qm̃ nõ est qõ sit cã apat sicut dolor: qꝫp in mẽbro apa patiẽte multo magis cã erit qꝫ apa i ipso augeaꝫ pp cãs supꝰ dictas. Itaqꝫ p sedatiõe doloris p mõ cãti. dixit. A. de cura flonis. qꝫ hu/mectatio i pnõ ẽ timoroſa: qre i pnõ fugiẽda ẽ: qz dilatat vias mãs attrahit: ꝛ mẽbrũ larat ꝛ debilitat: ꝛ sic apat augmẽtũ faꝯ: vñ ꝛ in dolore augmẽtũ faꝯ ꝛ nõ minuit: sic ḡ ad hãc itẽ/tionẽ in vbo supradicto dixit. si volueris i pnõ regere ifirmũ cũ sedatiõe doloris ñ approximes ei aquã calidã ꝛ olea mol lificãtia ꝛ emplã ex hmõi medicis mollificatibꝰ fcã: sicut est emplz de faria frumẽti aq̃ ꝛ oleo: nã sꝰ vehemẽter ꝛria ei qõ est neciũ de ꝓhibitõe effusiõis hũoꝝ ad locũ: sz seda dolorẽ: sic dcm̃ est cãtũ ex repcussiuis dicendis i pticularibꝰ caplis. De vtilibꝰ tñ i sedatiõe hꝰ doloris ẽ bolꝰ ar. solutꝰ cũ aq̃ frida vel rosata vel cũ oleo ro. ꝛ lẽtes decocte cũ roſ. ꝛ litargiriũ i mã frida solutũ cũ oleo ro. ¶ In sedatione ãt doloris 2° mõ cãti nõ ꝓueniũt q̃cũqꝫ ꝓstrigũt ꝓglutinãt: ꝛ mãs collectã cõculcãt ꝛ icuneãt vel idurãt: qm̃ mã ꝓculcata nẽcio ebullit ꝛ inflaꝫ arrepta a calore exneo: ꝛ sic pampliꝰ malã ꝓpõnẽ au get calaz q̃ aucta dolor augeaꝫ ꝛ nõ sedaꝫ: sz ꝓueniũt mollifi cãtia: ea. s. q̃ cũ hũiditate tẽperatã hñt caritatẽ: p quã qddaz pñt resoluere. Attrahere vo nihil: vñ Gal. 13. terap. dixit. qꝫ calefacẽ moderate qñqꝫz vtroſqꝫ modoꝰ iuuat i ꝓcessu apa tis dũ ẽ tps pseruatiõis ꝛ curatiõis sil: nã q̃ tales sũt poros apiũt mãs trãspirãt ꝛ ouriciẽ mollificãdo mẽbrũ tractabile reddũt: vñ feruoꝛẽ eiꝰ obtũdũt: ꝛ malã ꝓpõnẽ calaz remit/tũt: ꝛ sic dolorẽ mitigãt: ꝛ ad hãc itẽtionẽ dixit Gal. 6. ô ige. sani. aq̃ calaz sedat dolorẽ ois apat. ¶ Et. A. docẽs remoue re dolorẽ ex repcussiõe idebite fcã dixit. vt supra patuit admi nistra olea ꝛ emplã mollificãtia: ꝛ ét postqꝫ docuit mitigare dolorẽ ꝓmi mõi mõ supradcõ dixit. si ista ꝛ q̃ eoꝝ cursu cur/rũt nõ valẽt: qz. s. nõ sedãt dolorẽ ꝓmi modi fortasse: qz i pnõ illiꝰ apatis cui applicaꝫ mã ẽ iã ꝓculcata: aut qz fortasse apa iã ꝓcessit: ꝛ est in augmẽto vel statu: tũc admistra volubilẽ: qm̃ ipa ẽ vehemẽtis iuuamẽti i pnõ. s. augmẽti ꝛ statu. s. ipiꝰ augmẽti: vel ẽt in statu ipsiꝰ apatis: ꝛ ió qz volubilis ẽ apitiua ꝛ mollificatiua: vt ꝑz suo caꝰ: ꝛ silr ꝓueniũt alsirẽgi. i. miniũ ꝛ albasce ꝛ apiũ ꝛ albedogoꝛi ꝛ silia: qz apiũt ꝛ mollificãt: ꝛ ꝑ marie ꝓueniũt qñ replꝰ nõ fuerit i coꝛpe: neqꝫ i mẽbro mã dãte ne fiat attractio maioꝛ resolone. Taliũ tñ mollificãtiũ sine attractiõe vsus nõ ió i oi apate dz eẽ purꝰ timo dixit. A. qñqꝫ erit fortasse cũ eis ifridatio ñ ꝓhibẽs mollificationez neciã: nõ ꝓhibet ãt eã qñ ifridatio fuerit remissa pauca: ꝛ ta lis ifridatiõis neẽitas tũc eẽ posset cũ multꝰ mãe iflux: aut cũ mala ꝓpõ loci eẽt multũ calida: i qbꝰ casib ꝛ silibꝰ tolle/renꝫ cãe doloris p illa infrigidãtia mixta magis q̃z sine eis. ¶ Et de ꝓferẽtibꝰ ad mollificationẽ faciẽduz sine attractiõe sũt dixit Gal. 2° ad glauco. ꝛ põit a Rabi i. 8. pti. sic qetaꝫ for tẽ dolorẽ apatis coꝛpis manifesti. i. extriseci sapa ꝛ oleũ ro/cũ modica cera dissoluta ad ignẽ. s. silr ꝛ posita cũ lana pigui i. succida nõ lota frida in estate ꝛ calida i hyeme. sup. ꝛ me/diis tpibꝰ tepida curare ꝓsueuit: p q̃ dixit. A. multotiẽs se/dat dolorẽ vinũ dulce mixtũ cũ oleo ro. ꝛ hꝰ ꝓpe ẽi augmẽto apatis ꝛ pnõ stat: ꝛ qñ maxie ẽt neciã ifridatiõis admixtio vinũ dulce ẽ hũectatiuũ cũ aliq̃ resolone: sicut vinũ austerũ est deiccatiuũ. Et subdit. A. imo ꝓgelatũ vue ꝛ sapa cũ mo/dico cere. supp. ꝛ oleo ro. mixta ꝛ extẽsa sup lanã: aut lanam ysopi. s. humide: ꝛ est lana succida ifrigidata in estate ꝛ cale facta in hyeme ꝓuenit: ꝛ dixit. crocꝰ igredit in sedatiõe dolo ris: nã maturat ꝛ apit cũ sua calitate: ꝛ repellit mãm ꝛ ꝓfor tat mẽbrũ cũ stipticitate sua. Jõqꝫ maxie ꝓpellit i augmẽto: ꝛ cũ apa nõ fuerit multe calitaꝫ. Et posuit. A. vnũ remediũ: qõ q̃uis videaꝫ ex mõ loquẽdi sui poni ad sedãdũ dolorem istius scõi modi: tñ re vera dz reduci ad sedationem doloris primi modi. Et dixit. spõgia ãt ifusa in vino stiptico aut ace/to: ꝛ aq̃ frigida supposita ꝓfert. Ex dictis appet qꝫ qñ dolor fit fortis pp appõnẽ repcussiuoꝝ dz curari cũ mollificatiuis puris leuibꝰ si cũ cã vehemẽtie doloris mã ad locum flueret debẽt pmisceri cũ eis aliq̃ repcussiua pauca vl remissa. ¶ Di cũt. qdã. dolor i pncipio apatis cãtur ex mã fluẽte ꝛ ipetuo/se recepta i mẽbro pp quã eius soluiꝫ ꝓtinuũ. ꝛ eius alteraꝫ ꝓpõ ꝛ dolor talis sedãdꝰ ẽ cũ repcussiuis. Jn statu vo cãtur dolor ex mã recepta q̃ sui multitudine extẽdẽdo soluit cõti/nuũ: ꝛ talis dolor sedaꝫ cũ mollificatiuis. Jn augmẽto vero cãtur dolor ex ambabus causis dictis sil: ꝛ ió dz curari cum mixtis ex resolutiuis ꝛ repcussiuis: in qbꝰ sil sit resolo reper cussio ꝛ mẽbri ꝓfortatio. ¶ De vtilibꝰ ꝓferẽtibꝰ in sedatiõe doloris pmi modi cũ iã aduenerit tps augmẽti sic fit. ℞. plã taginis. M. i. lentiũ. M. 5. ꝛ decoquanꝫ in aq̃ optime: dein de pistenꝫ ꝛ optime incoꝛporenꝫ cuz medulla panis optime cõtrita paulatine supinfundendo de oleo ro. q̃ztũ sufficit. in fine addaꝫ modicũ croci ꝛ tepidũ sup locũ ponaꝫ. ¶ Aliud ad idẽ. ℞. folia malue ꝛ in aq̃ decoque ꝛ decocta pista: ꝛ cuz eis in eadẽ aq̃ farinã ordei decoq̃ ꝛ adde oleũ ro. q̃ztũ sufficiẽ. ¶ In sedatiõe ãt doloris scõi modi vtile est emplin qõ sic fit ℞. radicũ cuiscí mũdataꝝ a pte eoꝝ ligneosa bñ mũdataꝝ ꝛ minutim inciſaꝝ. ʒ. ij. ꝛ piste reponanꝫ in eoꝝ decoctione silr cũ. ʒ. i. fenugre. ꝛ. ʒ. i. seminis lini ꝛ decoquanꝫ supaddendo de oleo camomillino ꝛ pinguedie anatis: ꝛ i fine supaddaꝫ modicũ croci ꝛ supponaꝫ calm. ¶ Aliud valẽs silr. ℞. fenu greci. ʒ. ij. melliloti. M. ij. ꝛ in aq̃ optime decoq̃. Deinde co/la ꝛ supmitte farinã frumẽti ꝛ oleũ camomillinũ ꝛ ꝺcoq̃ ad pfectionẽ. ¶ Emplin ꝓueniẽs apatibꝰ in fine augmẽti ꝛ sta tu resoluẽs sine attractõe. ℞. vini albi ꝛ aq̃. aã. ʒ. i. olei camo millini. ʒ. i. ℈. olei aneti. ʒ. i. farie milũ: ꝛ farie ordei. añ. ʒ. i. ℈. floꝝ camomille. ʒ. ℈. ꝛ decoquanꝫ ꝛ calm supponaꝫ cũ reno uatiõe frequẽti. ¶ Dixit Gal. 13. terap. cũ ex vẽtositate ꝛ dẽ sitate pticule factꝰ fuerit dolor: tũc ꝓuenit vsus calefaciẽtiuz moderate: silr. n. rarificãt pclusa coꝛpis: ꝛ attenuãt vẽtosum spm̃ ꝛ eua porãt qõ iã flegmõi ℈ fcm̃ ẽ. Si vo a frida discrasia fiat dolor p calefaciẽtia curabiꝫ silr discrasia ꝛ flegmõ. ¶ Qꝛ si mala complꝰ calaz apati supuenerit refrigeratiuis curãda erit. Et dixit Gal. ibidẽ si videris qñqꝫ pp farmaci vginitatẽ passã pticulã irritãtia: ita vt duriꝰ vel rubꝰ vel doloꝛosiꝰ fa cta sit mitiga in medio cũ fomẽtatiõe q̃ fit p spõgiã in aq̃ po tabili sola vel paꝛ salis hñte fm qꝫ duriores flegmones fue rint. ¶ Dixit Apulegius. qꝫ agrimonia cũ assungia ꝓtrita ꝛ suppoſita mire subuenit tumoribus ꝛ doloribus. ¶ Dixit Serap. qñ fit emplin cũ folijs lauri recẽtibus ꝛ sauich ꝛ pa ne sedat pulsationẽ apatũ calidoꝝ. ¶ Dixit Cõstãtinus. mi/liũ assum ꝛ in sacello positũ exiccat ꝛ resoluit tumores sine molestia ꝛ doloꝛe sedat. ¶ Si ex incõuenienti vsu repcussi/uoruz mã redierit ad interioꝛa vsus ꝓncipalia ꝛ nobilia: vñ timeꝫ de lesione eoꝝ: ilico dz fieri eũatio illius mãe reper cusse: dz insuper trahi ad diuersum mẽbꝛi cuius timeꝫ lesio. ¶ Dixit Aui. qꝫ a reditu mãe ad ꝓncipalia mẽbꝛa assecurat eũatio. s. mãe q̃ redit: ꝛ maxime si ãs repcussionẽ coꝛpus fue rit repletũ ꝛ nõ ꝓeuacuatũ: mã eũatio q̃ ꝓcedit repercussionẽ vt supra patuit assecurat qꝫ ꝓncipalia ꝛ nobilia non reci/pient ex mã repercussa notabile nocumentuz. ¶ Qꝛ si ex in conuenienti eoꝝ vsu apa transit ad duritiẽ vel timeꝫ ne idu/

Dolor di uersimõe sedãdꝰ est fm diuersa tpa in qbus fit. ¶ Medicamia cõpo sita ad se/dãdũ do/loꝛes apa tis.

Cura ac/cidẽtium ex incõue niẽti vsu repcussi/uoruz]

rek:tūc dixit Aui.adminiſtra mollificātia:in qb⁹ eſt calefactio:ſcz eūlis ⁊ humectatio cū fortitudine:nā medicine iſte debēt eſſe tēperate calefactionis ⁊ multe humectatiōis. Si.n. eſſent multe calefactiōis qō ſubtile eſt in apate reſolueret ⁊ groſſū relinqueret magis iduratū:⁊ iō iſtud dcm cū fortitudine ſolū oz referri ad humectationē non ad calefactionez. Et de ꝓuenientibus bonis eſt emplin oyaquilon:⁊ emplin qō ſic fit. ℞.radicū maluauiſci ꝑparatarū:farine fenugreci: ſeminis lini ⁊ ordei.aā.ʒ.ij.decoquantur in decoctione euiſci cum pinguedine pulli ⁊ anſeris vel anatis cum oleo riſamino:⁊ de amigdalis dulcibus.

¶De curatiõe apatū indicatiõe ſumpta a re nāli. Cap.xvij.

¶On ſufficit in cura apatis conſiderare ipm ēlis morbus ſit:⁊ ex ēli cā ꝓcedat:ſed ēt nām mēbri in quo fit cōſiderare oz:nā ēuis apa p ſui eſſentiā vel ſui mām: ſiue cām vel ſuū accūs varias indicat curatiões ⁊ cās curatiuas:nihilominus nā mēbri cauſay curatiuarū determinat ēztitatē:⁊ ꝓpriā eay ſpēm:necnō ⁊ ordinē curationis ⁊ debitū vſum adminiſtrationis eay ⁊ locum. ¶Dixit Hal.13.tera.de intētione ſūpta a nā ꝑticule flantis: multiplex aūt nā mēbri ꝓſiderāda eſt.ſ.ipſius ꝓuerſo ⁊ ipſius cō poſitio ⁊ ipſius ſublimitas:⁊ ipſius ſenſibilitas:⁊ ipſius dignitas. ¶Dixit Hal.vt ponit.13.ꝓti.negociū curatiōis apatū diuerſificat:iuxta modū mēbrorū: ⁊ hic modus ſpāl'r in ꝑticularibus curationibus iā patuit in ꝑcedētibus ſermonibus. Et dixit.ſumit' indicatio ab omiomeris mēbris:⁊ hoc ēztitatē calefaciēdi infrigidādi humectādi ⁊ exiccādi determinat. Et ſumit' indicatio ab organicis:⁊ hoc p locū p quē oz eūari:⁊ adhuc modū eūonis inſinuat. Et ſubdit. triplex eſt indicatio ſumpta a patiēte ꝑticula.ſ.ex nā organica ipi⁹:⁊ ꝓma indicat de eūatione.ſcda de loco ⁊ mō eūonis:⁊ tertia de ēztitate eūonis:⁊ ſubdit.⁊ adhuc ꝑticula q̄ patit' indicat ſui poſitionē ⁊ plaſmationē q̄ ſūt nāe organice. Et dixit. adſunt alie indicationes cões organicoy ⁊ omiomerarū ad quas oēs volētes recte eūare.aka.⁊ melius.curare. oz inſpicere:ſicut cū ꝑſcrutant' actus ⁊ opões ipſay ꝑticulay. Et ſi rare ſint vel denſe:⁊ ſi ſenſibiles vel inſenſibiles vel difficile ſenſibiles vel facile inſenſibiles. ¶Cōplo qdē mēbri ꝓſiderāda eſt: vt medicine ipſi ꝓportiones eligant' tria dixit Hal.ſcdo de inge.ſani.mēbrū indiget medicina declināte ad ſuā cplonem magis:vñ mēbrū cōplonis ſiccionis indiget medicina ficcioni:⁊ econuerſo.⁊ ſilr eſt de humida ⁊ ſicca. Et ob hanc cām dixit Aui.de cura flegmonis tpe declonis caro minus indiget exiccatione ēz neruus:qm̄ neruus nō redit ad ſuam cōplonē cū exiccatione parua.ſup.ſz caro ſic:⁊ ſubdit.q pp hāc cām caro q̄ hz arterias pauciores.ſup.⁊ neruos ēt pauciores minoris neceſſitatis eſt.ſ.vt deficceret: qz ēzto caro eſt humidioris:tāto indiget exiccatiõe minori:⁊ ecōuerſo.⁊ ꝓpea dicūt q in apate calido mēbri cplonis calide leuioza conueniunt repcuſſiua:⁊ in eo dē apate mēbri cplonis frigide ecōuerſo ꝓueniūt repcuſſiua frigidioza:ſz de reſolutiuis ea que frigidioza ſunt ꝓueniūt in apate calido mēbri cplonis calide. ¶Senſibilitas q̄z mēbri multa de leuioribus idicat remedijs ⁊ min⁹ pūgētib⁹:⁊ mordētib⁹:⁊ ēzto ſenſibilitas eſt maioris:tāto de magis leuib⁹:⁊ oino imordacib⁹ indicat:iſenſibilitas vō de fortib⁹ ⁊ acrib⁹. ¶Poſitio q̄z mēbri ſupficialis vel pfūda ⁊ ei⁹ ſba rara vel dēſa:put ſupi⁹ dcm ē idicāt. ¶Receptaculū vō ⁊ via ſi apta expulſiōi vel eūoni fuerit de leuioribꝰ indicat auxilijs:⁊ ecōuerſo ſi inepta fuerit. ¶Nobilitas q̄z mēbri de leuiori idicat auxilio. Ignobilitas ō fortiori. Nobilitas aūt de ſui idicat ꝓſeruatiõe vtutis: p cuius ꝓſeruatiõe idicat vt ſtiptica ſuis auxilijs miſceant'. Dixit.n. Hal.13.tera.oiuz pncipaliū ⁊ nobiliū eē vtutē ꝓſeruandā. Et ſubdit loquēs de ignobilib⁹. Loxa vō vl'alio extremoy patiēte nō idigem⁹ eius cuſtodire robur. ¶De cura q̄z apatis indicatiõe ſūpta a re nō nāli ſufficiat qō dcm eſt in ꝑcedē ti tractatu.capło de cura vūi indicatiõe ſūpta a re non nāli: q: ꝓſilr in hac cura itelligēdū eſt. Et de oib⁹ bis indicationibus ꝓſideratio habebit' in ꝑticularib⁹ curis. ¶Dixit Hal. 13.tera.Cū incepit aliq̄ flegmonare ꝑticula ſcrutādū ē ſiue pp calorē aliquē ꝑtēr nām in ea fcm:ſiue pp dolorē aut ꝓpriū:aut appropinquātiū ⁊ cōicantiū venerit:⁊ poſt hoc an vniuerſū corp⁹ plectoricū ſit. Deide ꝓſiderāda:an hmōi flegmō de his vulnerib⁹ fuerit:an ſit ſine vlcere. ſupp.⁊ ꝓſilr eſt ſcrutādū i oib⁹ alijs reb⁹ idicātib⁹ ſupradictis. In qb⁹ oib⁹ expedit vt medic⁹ ꝑmeditādo aduertat:⁊ ſine errore curā p ſeq noſcat:⁊ maxie cū q̄ gradu:⁊ in q̄ tpe illaz iplere debeat.

¶De apatibus in generali calidis. Cap.xviij.

¶Apra dcm fuit q apatū calidorū: aliā ſunt cala eſſentiā:qz fcā de mā cala q̄ de ſui nā eſt cala:⁊ de iſtis erit ſermo in hoc capło ⁊ alia ſūt cala paccīs:qz p putrefactionē i eoy mām acqſita de qb⁹ in capło exitura patebit. ¶Dixit Hal.ſcdo ad glauco.plēs ſūt ſpēs: vna qdē ſanguine ifluēte:alia vō pauca cola:⁊ tertia ambob⁹ filr influētib⁹ ſ.ſanguine ⁊ pauca colera:dixit Raſ.in diuiſionib⁹ apatum calorū:alia ſt ſāguinea:alia colica.ſup.⁊ alia ex eis mixta. Et Aui.ꝑmi 2ª.ca°5°.apata ꝑz diuiſionē vniuſcuiuſq ſpēi māe diuidunt:⁊ vt ſic calidoꝝ aliud eſt ſanguineū:aliud colericū ⁊ aliud ex bis mixtū. Et dixit Aui.ſanguineū puꝝ flonē appellare ꝓſueuerūt:⁊ qō eſt ex colera rubea herliſipillaz:⁊ qō eſt ex eis ꝓpoſitū noie ꝓpoſito appellabāt ꝑz humores ſuperātes ꝑponēdo nomē:⁊ ſic ſuperāte ſanguine flegmonē herliſipillatū:vel flegmonē herliſipilliadē vocant:⁊ ſuperāte colera herliſipillā flegmonidem vocant:⁊ dicunt q Raſ.tñ.13. ꝓti.dixit.q quotiens Hal. dixit.apa ſanguineuz:ita q apa ſanguineum abſolute vocat calidum. Et quotiens dixit.herliſipillam intelligit apoſtema colere rubee.

¶Cauſa mālis ꝓiuncta apatis calidi nota eſt ex dictis:qm̄ eſt:aut ſanguis.ſ.aut colera rubea:aut ſanguis ⁊ colera ſimul. Cā āt cāe ꝓūcte.ſ.iuētiōis eius i loco apatis:aut eſt intrinſeca:aut extriſeca.⁊ intrinſeca aut eſt ex ꝑte mādatis:⁊ eſt plenitudo totiꝰ corꝓris:aut alicui⁹ mēbri mādantis ex ſanguine vel colera vel vtriuſq q ſua fortitudine humorē illū ad mēbrū aliqō debile delegat:aut eſt ex ꝑte recipiētis qō recipit rone ſue debilitatis gñalis ei vel ex ꝑte acq ſite ꝓprie ſi laxe fuerint texture vel poſitū in loco circūferētiali ad quē humor calidus facile mouet':⁊ ꝓprie ſi fuerit in eo caliditas attrahēs:aut dolor excitās:aut qd aliud attrahens:aut mēbrꝰ debilitās:aut eſt ex ꝑte mēbri intermedij qñ eſt amplay vaſay ⁊ lataꝝ viaꝝ. ¶Cā vō extrinſeca ē p ꝓprie regimē in ſer reb⁹ nō nālibus multiplicās humorē calidū. Dixit Hal.in libro de flōmia.⁊ ponit' a Rabi. tertia ꝑticula ſic.cū ad aliqō mēbrū:ſiue ex debilitate:ſiue ex alia cauſa aliqd defluit ſanguinis.ſupp.aut colere:aut vtriuſq: ſiue ſit modicū:ſiue multū accidit in ipſo apa calidū ex ipſo ſanguine ⁊ colera: vel vtroq ēt ſi corꝓ⁹ ſit minime repletum. Et dixit ſcda ad glauco.ſanguis cū effundit' ad ꝑtes mēbri vacuas gñat apa. ſup.⁊ ſilr facit colera. ¶Sciēdum tñ quāq ſanguis purus poſſit apa facere:illud tñ p rarū eſt:ſiue ſit tūptus p q̄rta ſba humoralis:ſiue p maſſa ſanguinea:ſz vtplm ad apandū ꝓcurrit alius humor mixtus vni vel plib⁹:⁊ talis humor ꝑm plm eſt colericus:deide flegmatic⁹:⁊ vltimo melicus:ſanguine tñ multū vincēte in cōmixtiõe:oz.n. multū aliū humorē q ſecū eſſet mixtus ſupare ad hoc vt apa dicat' eſſe ſanguineū:ſi.n.nō multū viceret nō appellaret' apa ſanguineū:ſz opoſitū.ſ.flegmō herliſipilliadē:⁊ ꝑz hoc apatū ſanguineoꝝ aliud hz fieri a ſanguine puro:aut a ſanguine colerico:aut flegmatico:aut melico. ¶Dixit.A.q̄rti tertia. apa caliduz:aut eſt a ſanguine:⁊ eo.i.aut eo q̄ currit curſu eius.i.aut eſt a ſanguine nāli ⁊ laudabili:aut ināli ⁊ illaudabili:ſiue a ſanguine vō vel nō vero.i.ꝓuerſo ad extraneā q̄litatē venenoſam:vel aut fit a ſanguine.ſ.puro:⁊ imꝑmixto alio vel

Mēbri nā multiplex ē ꝓſiderāda.

Rarificatiua ex puro ſanguine

alio vel alijs humorib⁹: vel aut fit a sanguine: aut eo qō cur rit cursu eius: sicut esset flā nāle amplius decoctū z factū. vt iaz suscipiat formā sanguinis: siue flegma dulce fcm p admi xtionē sanguis cū flegmate nāli: currit enim cursu sanguis. ¶Dixit Auer. 3° colliget. iste egritudines giant ppter exi tum sanguinis extra nām in quatitate vel qualitate. sup. vel vtroq3: sed tñ exitus sanguinis in qualitate dz esse paucus. s. si debēt egritudies ex eo giate attribui sanguini: qm̄ si mul tus esset exitus eius. Dixit Auer. dz egritudini attribui no men humoris ad quē declinauerit: z qui oñat manifeste: h est. qz qñ ifrigidat nimis dz attribui colere. s. nigre: z si san guis q fluxit ad mēbz fuerit distēperatus in caliditate: scilz multū sit ex eo berisipilla flegmonides eo q tūc est coleric⁹. ¶Et subdit Aui. aut apa calidū fit a colera: z pro vt eo qō currit cursu eius: qz aut fit a colera nāli aut innāli. siue aut fit a colera pura nō pmixta: siue ipsa sit nālis: siue inālis: aut fit ex ea nō pura. i. alij pmixta humori colera multū vincente in cōmixtione ad hoc vt apa noie designet. Et qdam per id qō currit cursu eius intelligunt apa qō fit ex sanguine puer so in nām colere qui postea currit cursu colere. Sanguis. n. cum supercalefit z subtiliat cōuertit fm eius partem subti lem in nām colere: z currit sic cōuersus cursu colere: qz mo uet de tertio in 3ᵐ: z currit etiā cursu accidentiū alioz cole re: vt patuit in sermone de febribus. sup. aut est ex sanguine z colera simul: aut qō currit cursu vtriusq3 simul. ¶Dixit Hal. 2° ad Glauconē. z ponit a Rabi in 3ª particula. si san guis egredit ab equalitate sua nāli multa egressione caloz mēbz innatus egredit a nālitate sua egressione multa, vnde putrefit sanguis ille: sicut putrefit in corporibus mortuoz: si tñ fuerit virtus eius caloris innati membz adhuc rema nens: nec egressus fuerit egressiōe magna a nālitate sua fo tificat supra ipsū sanguinē z imutat ipm in saniē: z fm dis positionē hoz duoz statuū circa digestionē z putrefactionē saniei dispositio fit diuersa. Dixit Aui. ḡrtī 3ª. qñ multiplica tur mā apatis calidi z magnificatur apa: tunc est de summa apatū attaumatū mortificantiū. i. pestilētialiū z venenosoz. Alia lra dz autūnaliuz mortificantiū, z hoc dixit Aui. quia cōuenientiā z similitudinē bñt cū illis: qz sicut apata de mā venenosa mēbz mortificātia: z istud: naz pp multitudinem sue māe male caloriē corrūpit innatū z suffocat: vñ ille san guis nō gubernatus z non rectus a nā membi corrumpit. ¶Et dixit Aui. q de summa apatū calidoz maloz: quoz mā multiplicat est apa dictū baurachion sic dictū: qz fit ab humore baurachio vsto vel a flegmate salso vsto: z hoc etiā dixit ppter silitudinē: qz sicut illud ppter cām dictam corrū pit mēbrū: ita z istud baurachion corrūpit ipsum ppter suā qualitatē malā corrosiuā: apa igitur calidū malū corrumpit mēbrū cui aduenit, z hoc facit altero triū modoz: aut quia eius mā est multa: z pre multitudine vincit nām z suffocat caloreꝫ naturalē: aut qz eius materia est venenosa sua vene nositate corrumpens caloriē innatuz: aut qz eius mā est ma la corrosiua corrodens subam mēbi z corrumpens ipsum. ¶Et dixit Auic. q apostemata calida mala corrumpentia membrū cui supueniunt: z que eis similant. s. in malitia z ve nenositate: z que eis similant: scilz in corrumpendo mēbrū, q̄uis nō sint calida: mā etiā superflue frigida possunt corrū pere mēbrū: imo z vt multi dicunt ēt superflue humida: z su perflue sicca, z omnia hȝ corrumpentia mēbrū multiplican tur in annis pestilentialibus. ¶Et dixit. A. loquēs de mali tia calidoz q de apatibus calidis illa sunt mala que nō ex citant ad resolōné que oino conuenit: qz natura non potest superare materiam: sed superatur ab ea: z ideo ad putrefa ctionem peruenitur membi: z hoc non contingit semper a multitudine materie: imo a sola malignitate eius.

Signa apatis calidi gīalia sunt coloris membi muta tio ad rubedinem vel citrinitatē: ista tñ mutatio coloris diuersificat in rubedine vel citrinitate fm plus z mi nus ppter dispōnē aeris, nam dixit Aui. pmi 4ª. In hyeme apata que sunt calida sunt coloris albi: nō qdē absolute. sed cōparatiue ad estatē: qz sunt in hyeme remisse rubedinis vel remisse citrinitatis: sicut in estate sunt intēsioris z inflāma tioris z doloz acutus z pulsatiuus, z qñqȝ cōsequit ipm fe bris maxime si ppinquū fuerit cordi: aut in loco multaꝫ ar teriaꝫ, z maxime si saniē colliget: z ista sunt signa apatis ca lidi extrinseci. ¶Sed apatū calidoz intrinsecoz signa sūt: qm̄ demonstrat ea febris cōicans eis, maxime ea que sunt p pinqua cordi: vt latius patuit in sermone 2° de febrib⁹ apa tuz z grauitas. s. sola si fuerit in membro carente sensu: vt in epate pulmōe z similibus: z inflāmatio in loco percepta ab infirmo: z interdū ēt a medico pp appositionē manus exte rioi cuti tāgendo mēbrū apositū, z si apa interius in ner uis. i. neruosis mēbris fuerit: vt' oze stōi vesica z silib⁹ doloz vehemens erit z febres fortes q̄ cito ad extensionē z ptur bationē intellectus pducūt z in motibus dilatationis z cō strictionis faciēt nocum. s. in motu anhelitus, z vt qdā dicūt ēt pulsus. Istud tñ signū pōt referri z ad apata calida z fri gida: qm̄ ipsa pmutant z anelitū z pulsuz fm varietatē sue z sensibilitatis mēbri in quo fuerit. ¶Frigida aūt apata p dictis accidentib⁹ sunt puata, imo eis opposita aderūt, z nō cōicant eis. ¶Dixit Aui. doloz, scilz magnus, imo paruus qui cōparatione intēsioris doloris apatis calidi pōt dici nul lus: doloz tñ aliqs erit cū eo semp: sicut cāe doloris: z erit do loz in frigido fz plm aggrauatiu⁹ q nō pcedit augmētādo, nisi parū valde. In calido no apate doloz fm plm est acut⁹ q̄uis cū fuerit in mēbro nō sentiente sit aggrauatiuus doloz in calido agēdo pcedit maxie q acutus est. ¶Et dixit Aui. oia apata q̄ in viscerib⁹. s. vētris inferioris eueniūt: z hoc si ue sint calida: siue frigida in mirach tenuitatē z macredinē efficiunt, z qdā volūt q efficiāt ēt in oculis pcuitatē. Et dixit Raſ. 13° pti. ex 2° libro humoz iuuabit significatio sup apa viscez quotiens aliqs locus in mirach vētris fuerit nu dus durus z calidus: qm̄ possibile est q loc⁹ posterioz eo z inferioz x̄sus partē posterioē patiat apa calidū remanente ipso myrach sano. i. sine apate: sed tñ ex caliditate ipsius loci locus in myrach efficiet durus calidus z liuidus. ¶Et dixit Aui. q signa vtia demonstrare apatis frigidi intrinseci. sup. imo ēt z calidi est difficile: qz z si facilia facta fuerint ne cessario erunt tediosa: qm̄ vt dixit litera extra: hoc indicet verbis prolixis: quare melius est vt sermo de eis ad dictio nes particulares reseruetur ex quibus particularia aposte mata intrinseca comprehendent, z de his omnibus particu lariter dictum est in sermonibus precedentibus.

Signa apatis fit gidi.

Pro cura gīali apatū calidoz recta fienda. dixit au ctor cōpendij. opz te perquirere cū calida in aliquo mēbro eueniunt apata: an calefiat illud mēbrū ex rebus exterioribus, sicut ptusione vulnere: aut doloze, aut ex accidentib⁹ exūtib⁹ in aliquo mēbro sibi vicinoz: aut cuz eo colligātiā bñte: an ex mēbris sanguinē ei mandantib⁹: z an plenitudo sit in corpore. sup. z inquirere: z de omni alia cā z opponere te in cura fm q cōuenit cā cognita. ¶Dixit Ha. 13° terapē. In apate calido eo q fm duplicez modū pcedit duobus modis faciēs deficere particulā in qua est ab eo qō est fm nām. s. z qz plena est: z qz calidioz. Ideo intētio cura tionis est euacuare z infrigidare. In berisipilla tñ intentio infrigidationis properat ante eūonez: z econuerso in flegmo ne intentio eūationis pperat ante infrigidationē. Et de his in particularibus curis apparebit.

¶De apate sanguineo siue de flegmone. Cap. xix.

Hal. 14° terap. melius est a flegmone incipere: z qz sepissime fit: z qz febres z alia sintomata operat subtilissima. Et dixit 2° ad glauconē. a flegmone incipiendū esse z plu ries hoc fit z plures hȝ ofias. Et ad oēs eas fe bres nate sunt subsequi, qz cōe oib⁹ eius ofmijs imoderata

Flegmon vñ dr̄ ⁊ qp qnqz modis sumit

est caliditas ⁊ velut inflāmatio. Sunt tñ qdā dicentes q̄ in verbis dictis p flegmonē Hal. intellexit apa calidū: ⁊ qūo cūqz intelligat auctores cōiter oēs prius de apatibus calidis q̄z de frigidis: ⁊ inter calida de flegmone q̄z de alijs determinant. Flegmon dr̄ a fleminādo: est aūt flegminare hūoré transmitti vel influere a toto corpe vel aliquo vno mēbro ad aliqd̄ vnū mēbrū in quo reperit: ⁊ vt fit flegmon largissime sumit p̄ro omni apate facto p viam defluxus. Flegmon quoqz vt dicūt qdā interp̄etat ardēs, est enīz hoc nomē absolutū super oēm mām incidēte ⁊ inflāmationē ingerentez: ⁊ vt sic large sumptū dr̄ de oi apate calido, siue per se, siue p accidēs. Vñ dixit Hal. 1° ad Glauconē. antiq flegmonē eas q̄ sūt velut inflāmationes collectiones noiabāt, veruz aliqñ reperit stricte sūptū p oi apate sanguineo: vñ Hal. ibidē subdit. iuniores nō oēs collectiones inflāmationi faciētes flegmonē appellāt: neq; n. herpetē: neq; herisipillā: neq; aliqd̄ taliū in flegmonib⁹ annumerāt, sz vni soli calidaꝑ collectionū inferunt hoc nomē: qd̄ est cū tumore duro ⁊ dolore pulsatili, ⁊ ß est sanguineū apa. ¶ Et Aui. dixit. q̄rti 3ª. Scias q̄ nomē flegmonis in lingua greca est absolutum sup oē qd̄ est inflāmatū. s. siue essentialr: siue accītalr: q̄uis fuerit essentialr frigidū. Deinde dr̄ de oi apate calido qd̄ est cū p̄prietate p̄dicta. s. de apate sanguineo: qd̄ nō caret inflāmatione pp coartationē sanguinis ⁊ opilationē meatuū. s. ⁊ poroꝝ. Et rursuz reperit hoc nomē sūptū strictissime p apate sanguineo facto tñ de sanguie laudabili: siue subtili: siue grosso. Et de flegmone hoc vltimo mō sūpto videnť auctores curā ponere in capło flegmonis. Ex qbus apparet q̄ flegmon qnqz modi; sumit. p largissime. 2° large. 3° minus large. 4° stricte. 5° strictissime. ¶ Dixit Hal. 13° terapē. ⁊ ponit a Raf. 13° cōtinē. Flegmon est apa calidū ex sanguine manāte ad mēbꝝ. Ois. n. dixit Hal. ibidē. per influxionē sanguis fit ⁊ ois est: aut quātitate sola: aut q̄litate sola: aut vtraqz simul. Et fit, dixit ipse per influxionē sanguinis qbusdā mox mollidi plusq̄ ſm nāz fuerit calida, ⁊ sic peccante q̄litate mala calida: fit ēt qñ influit amplior q̄ztitas q̄z indigeat p̄ticula ad quā influit ex cuius influxu flegmon fit in ea. sup. Aut influit ex eo amplior q̄ztitas sil'ēt ⁊ infecta mala q̄litate calida. Et hoc fit dixit Ga. vna vel pluribus particulis in flegmonātē p̄ticulam mittētib⁹ sāguinē: ea vo suscipiēte, ⁊ qñqz trahēte ad seipz, fit enim influxus iste per viā venaꝝ ⁊ arteriaꝝ. Cū enīz vene replenť tanto sanguine q̄ eū capere nō pñt: neq; locare ipm in porositatib⁹: cuius sunt mēbri euomunt p ipsaꝝ oꝛificia. Ipse enīz vene p̄re multa extēsione rarificanť in textura poroꝝ suoꝝ, quare resudat ab eis sanguis ⁊ in porositates mēbri illius: ⁊ sic flegmon gīnať in eo. ¶ Dixit Aui. q̄rti 3ª. flegmon aut est a sanguine laudabili: aut a sanguine malo. Et dicunt qdā per sanguinē laudabilē intelligit peccantē sola q̄litate: ⁊ per malā peccantē sola qualitate vel qualitate simul ⁊ q̄ztitate. Et cōcordať iste intellect⁹ cū vbis Hal. sup̄adictis. qdā dicūt per sanguinē laudabilē nō intellexit solū eū q absolute est laudabilis q est eq̄lis sube, sz ēt qui paꝝ recedit ab equalitate sube, ⁊ p sanguinē malū intellexit eū qui ab equalitate sube multū recedit: nā dicunt ipsi sanguis laudabilis: aut est laudabilis simpliciter q est oino eq̄lis sube eq̄lis sanguinis corporis tēperati: aut nō simplr, sed ſm qd, qz aliq̄tulū secedit a nālitate sube in subtilitate vel grossitie q̄lis est sanguis corporis sani nūc q in qbusdā est subtilis vt in colericis: ⁊ in qbusdā grossus: vt in flegmaticis ⁊ melancolicis: cū nō multū egredi in eis ab equalitate sube. Et sunt q dñt q p sanguinē laudabilē nō intellexit simplr laudabilē: sed eū qui est laudabilis cōpatus ad sanguinē adustū maligne q̄litatis vel venenose: de quo Aui. intellexit cū dixit malū, ⁊ q dā dicunt q̄ per sanguinē laudabilē Aui. intellexit nō adustuz: ⁊ per malū intellerit adustū, ⁊ qdā dicūt q̄. A. p sanguinē laudabilē intellexit nō peccātē in quanto nec in quali: ⁊ p malū peccātē in quali vel in quāto vel in vtroqz, pōt enīz dicunt ipsi apa fieri a sanguine nō peccāte in quanto vel quali vt cū fieret a cā primitiua in corpore mūdo q̄ saltē erat tale in suo fieri ⁊ pn° p̄ncipiāte: currit enim in tali corpe mundo ad locum pcussionis sanguis talis qualis erat in ipso: ⁊ ille erat laudabilis in q̄zto ⁊ quali cui supueniat alteratio notabilis extraneans ipz saltē p̄ro aliquo tēpore: ⁊ pōt fieri apostema ex sanguine nō peccante in quali q̄uis peccet in q̄zto: sicut cū fit apostema a cā p̄mitiua in corpe plectorico nullaz habente kakochimiā: ⁊ pōt fieri a sanguine peccāte in quali: sed nō in quāto sicut in corpe kakochimo pauci sanguinis, ⁊ pōt fieri a sanguine peccante in quāto ⁊ quali: vt in corpe plectorico simul ⁊ kakochimo in quo est multitudo sanguinis mali. ¶ Et dicūt q̄ omne apa sanguineū in p̄cessu semp est a sanguine malo peccante in quali ⁊ q̄zto: in quāto, qz est in loco illo superfluus. Jn quali: qz ilico cōculcať ⁊ deriveť in loco p̄ter nām alterať a q̄litate sua nāli: sicut dixit Hip. in affo. sanguis si in ventrē effuderit necesse est ipsuz putrefieri. Et sic dñt q̄ Aui. intellexit cū p̄mi 2ª dixit. q̄ nullū apa fit sine malitia cōplexionis mālis. ¶ Dicunt quoqz ex istis quidā q̄ sanguis faciēs apa vel cōparať ad corpus, siue mēbrū, vñ exiuit: ⁊ sic qñqz est bon⁹ ⁊ laudabilis, ⁊ qñqz malus ⁊ illaudabilis, vel cōparať ad mēbrū in quo cōtineť, ⁊ sic semper est illaudabilis, tñ qñqz magis: qñqz minus: qñqz in quāto tātū: qñqz in quali tm: qñqz in quali ⁊ quanto simul. ¶ Et sunt qui dicūt q̄ p sanguinē laudabilē Auic. intelligit sanguinē peccātē: sed tñ retinētē formā suā nō trāsmutatam in aliā formā: ⁊ per sanguinē malū intellexit trāsmutatū in aliā formā, vt enīz apparuit in sermone de febrib⁹. Hal. voluit scōo de crisi q̄ cū sanguis corrūpať. s. sic q̄ corrūpať forma eius subtile eius trāsit in colerā: ⁊ grossum in melā: ⁊ bos humores in quos p̄uersus est sanguis vocauit hic Aui. sanguinē malū: noiauit aūt eos sanguinē: qz vt in dicto sermone patuit ipsi detinent aliquas p̄prietates sanguinis. ¶ Fortasse illi q dixerūt. q̄ Aui. intellexit per sanguinē laudabilē sanguinē nō adustū, ⁊ p sanguinē malū sanguinē adustum plus vadūt ad mētē Aui. si bñ cōsideret in eius declaratione quā fecit de mēbris dicte distinctiōis. Dixit enīz. A. q̄ factum a sanguine laudabili: aut fit a sanguine laudabili subtili, aut fit a sanguine laudabili grosso, ⁊ subdit factum a sanguine grosso est illud. scilicet flegmon quod accipit ⁊ tenet cutem ⁊ carnem simul: quia sui grossitie p̄profundať ad carnem: quia pōt sanguis grossus, ita expelli ad cutem sicut subtilis: a quo. s. subtili apa factum est: de quo dixit. A. accipit cutē solā. Et dixit solā: nō qz nō accipiat ēt de carne: sz qz accipit plus de cute ⁊ min⁹ de carne: cuius ꝓriū facit apa factū a sanguine grosso: qō accipit plus de carne ⁊ min⁹ de cute. Et Auer. 3° coll'z. dixit. q̄ apata sanguinea diuersificanť per maiorē p̄profunditatē ⁊ minorē: ⁊ qō est minoris p̄fūditatis est leuius: ⁊ factū a sanguine leuiori ⁊ subtiliori: q̄uis ēt possit dici leuius ꝓpea q̄ leuiora accidētia facit saltem de pulsatione ⁊ grauitate. Et dixit Aui. apa factuz a sanguine subtili est spina. i. inducit in mēbro punctiones sicut spina: qdā exponunt est spina. i. berisipilla, ⁊ hoc per quādā similitudinē: qz fit de mā subtili: ⁊ qz extra pellť versus superficiez: ⁊ qz inducit punctiones similes punctionib⁹ berisipille: q̄uis in berisipilla oia p̄dicta sunt plus. ¶ Et dixit Auicē. q̄ hoc apa a sanguine subtili est sine pulsatione: nō qdē absolute: sz qz pulsatio in eo est pauca q̄ ꝓpter respectu pulsationis apatis facti a sanguine grosso que est multa potest dici: qz in facto a sanguine subtili modicū coartať materia: in illo autez multum. Dixerunt qdā. q̄ Aui. p spinā hic intellexit apa cōpositū ex sanguine ⁊ colera, ⁊ bñ dixerunt: qz huic magis assimilatur q̄z berisipille: vñ sciendū q̄ berisipilla que facta est a colera subtili magis capit partē superficiei: deinde que facta est a colera, deinde berisipilla flegmonides, ⁊ vltimo flegmon a sanguine subtili: ⁊ berisipilla non bz pulsationem: ⁊ berisipilla flegmonides bz aliqñ pulsationē: tñ diminutam

Flegmon quid sit: ⁊ qūo gīnať

De causis eius.

valde: z flegmon herisipilliades hz pulsationē: sz tñ paruā: z flegmon a sanguine subtili hz pulsationé aliq̄z tulū maiorē: paruā tñ respectu pulsationis flōnis a sanguine grosso, z ꝓiñr flegmó factū a sanguine malo aut est factū a sanguine grosso z subtili. ¶ Et ex grosso sanguine malo, dixit Auicē. fiūt spēs exituraꝝ malaꝝ, z hic exiturā ꝑ apate sumpsit: nā fiūt ex eo apata mala, nā si eius malitia vehemēs fuerit z ipius adustio ꝓuenit inde herisipilla, s. mala: dicūt. n. qdaz q Aui. hz sumpsit herisipillā ꝑ oi apate colico malo: qō fit ex sanguine malo. s. eo q ꝓuersus est in colaz q̄ putrefit z corrū pit forma eius. Et aliq dicūt nō intellexit de vā herisipilla: neqz de aliquo apate colico: sz apate sanguineo malā hñte sil'tudiné ad herisipiliā malā pp ei9 sil'itudiné vocauit ipsuz herisipillā. Et dixit Auic. ꝓueniet inde cōbustio z crustula: q; tale apa cōburit locū: sicut ignis: vñ dimittit in loco post cōbustionē escarā: sicut dimittit ignis z vt dicūt tale apa est carbo vel spēs ei9. Et dixit Aui. q deterioꝛ ea scilz herisipil/la dicta est ignis ꝓsicus q̄uis malus vel ignis ꝓsic9: siue carbo nō verus: q; apa sanguineū malū gñat qō nō est vē ignis ꝓsicus, sed assil'at ei qō est deteri9 apate sanguineo qō sil'at herisipille. Et innuit Aui. in vbis dictis q sanguis grossus hz gradus in plus z minus in sua malitia sz qō sua malitia z adustio fuerit maioꝛ vel minoꝛ: z sz hoc sanguis malus cū corrūpit forma ei9 trāsit in humorē colicū maioris vel minoris malitie: sed a sanguine malo subtili: dixit Auic. accidit flegmon qō declinat ad herisipillā. s. malā. Dicūt q declinat ad eā plus q̄z factū a sanguine grosso malo: z ió declinat ad herisipillā malā cuz malignitate z fraudulentia: z hoc ideo est q; sanguis subtilis cū aduril plus cōuertit ad nām cole re q̄z sanguis grossus eo q magis ꝓuenit cū eo: z in calidita te cōplonali z in subtilitate subē. Et pp hanc cām. dixit Aui. accidit. s. q si sanguis fuerit subtilioꝛ erit herisipilla flegmonides. s. mala: q; q̄to sanguis fuerit subtilioꝛ z calidioꝛ tāto plus de eo cōuertit ad colerā malā: ita q in sanguine subtili illud qō cōuertit ad nām colere erit multū in tñ q colera ꝑdominabit, z proinde ex eius ꝑdominio apa causatuz ex eo dicē herisipilla flegmonides. Et subdit Auic. q si adhuc sā guis iste subtilioꝛ ꝓcedit in malitia. s. z adustione erit apa ex eo generatū herisipilla habēs inflāmationes z vesicas z cō bustionē z crustā: z hoc sm diuersos gradus combustionis adustionis z malitie. sic itaq; ex dictis pz q sm diuersas ex/positiões ꝓductas ꝑdicta apata facta ex sanguine malo taz grosso q̄z subtili pñt reponi in caō apatū sanguineoꝝ. z repo ni in caō colicoꝝ. ¶ Dixit Hal'. 1° ad Hlauconē. febris fit as/sidue in oi apate, maxime sanguineo z ꝓcussionib9 z euul/sionib9 z rupturis z bubonib9: z dearticulationib9 z fra/cturis z punctionib9 z vlcerib9 z absq; his oib9 fit cuz imoderatā repletionē humoꝝ peruenerint: tunc enim qō su perfluū est effundunt ad aliquā particulā que vtiq; potissi/me fiunt tūc recipere: z hec particula oino erit vel imbecil/lioꝛ vel cauernosioꝛ vl' pmptioꝛ trahere vl' ignobilioꝛ. ¶ Et dixit. 13. terap. cū ꝓpe arteriā magnā vel venā vlcus factum fuerit citissime bubones insurgūt. sic itaq; pp vlcus in digi/to factū manus vel pedis adenes. i. ptes glandose que sm a/las. i. assellas z q̄ sm bubones. i. inguina eleuant. i. tument z flegmonant. i. recipiunt sanguinē qui defluit hz colla z cru ra. ¶ Aui. quoq; ꝑdictas cās reduxit ad añtes z ꝑmitiuas. Et dixit. q ex eis sunt cāe añtes corꝓe. i. intrinsece z ex corꝓe ꝓcedētes z nō extrinsece, z iste sunt ex repl'one. s. in q̄to aut a malitia humoꝝ. i. a repl'one qualis. sup. aut ab vtraq; re/pletione in corꝓe toto vel in aliquo mēbro siue aliqb9 mem bris: et debilitas mēbri recipiētis, z alias cās añtes Aui. re ligt notas. z dicte sunt supra in gñali cap° causaꝝ apatis. Et alie cāe. dixit Aui. sunt extrinsece siue ꝑmitiue z sunt sicut cō tusio vel cōcussio aut incisio aut fractura: dislocatio aut vlce ra que multiplicant in mēbro: quare declinat mā ad mēbꝝ illud ꝓpter dolorē z debilitatē. sup. z bis similia. ¶ Ex di/ctis patere pñt spēs apatis sanguinei z quot z que sunt, z de eis sunt qbus sunt noia imposita: z dicē de eis in cap'lis illis ꝓpriis. Et quedā sunt qbus nō sunt noia iposita. Et ꝑ ipsaꝝ signis z cura recurrendū est ad cap^m de signis z cura flegmonis: z q̄dā sunt q̄ qbusdā precipue eueniunt mēbris, z dicē de eis in sequēti sūma hui9 tractat9. Dixit Aui. paꝝ cōtingit q flegmon sit simplex, sz ꝑm pl'm associat ei: aut he risipilla: aut durities aut furiositas. Herisipilla qdē qñ san/guini fluenti colera miscet aut qñ subtile sanguis iam fluxi ꝓuertit in colerā. durities ℞o. s. q est maioꝛ duritie ꝓpria fle gmonis: tūc admiscet ei qñ sanguine fluēte admiscet flegma vel melia: vel q; in se sanguis sit multū grossus: vel qñ pars grossa sanguis iam fluxui ꝓuertit in melaz. furiositas ℞o. i. ignis ꝓsicus vel formica corrosiua ei tunc admiscet qñ alius humoꝛ subtilis adustus corrosiuus vel qñ ps subtilis san/guinis iam fluxit ꝑm qd aduril. ¶ Et Aui. cū voluit decla/rare flegmonē per sua tēpora nō fecit mētionem de ꝑn°: qñ reliquit notū: q tūc est ꝑn^m eius qñ in mēbro incipit tumoꝛ z tensio z tandiu durat q̄diu permanet ꝑm illā disponē vel nō augel notabil'r. Augmētū ℞o eius. dixit ipse. declaratur notabili additione tumoris z tensionis: z tādiu durat q̄diu augmētādo ꝓcedit. Et status eius declarat ꝑ fines augmēti eius. qñ nō amplius augel: z durat q̄diu stat in vltimitate magnitudinis sue vel nō minuitur notabil'r z declinatio est quādo incipit pendere ad lenitatem z debilitatem. i. diminu tionem tumoris z tensionis: vel etiā alioꝝ accidentium. De ꝑtib9 flōnis.

¶ De signis flegmonis. Cap. xx.

SIgna flegmonis Hal'. 13° terap. posuit eē quatuoꝛ. nā voluit q de flegmonis rōne sit inflāmatio siue caloꝛ in loco ei9 intēsus z tensio z doloꝛ. s. pulsatiuus siue pulsatio siue saltus z ruboꝛ, ruboꝛ nāq; z caloꝛ mām peccan tē significat. s. sanguinem. z tensio ℞o siue durities z tumoꝛ poroꝝ indicant ipletionē z māe q̄titatem: z doloꝛ siue pul satio caliditatis indicat estuationē partiū extensionē z cōti/nuitatis solonē. ¶ De ꝑmo signo, subdit Hal'. noscas q; in mēbro in quo erit apa calz. i. flegmon erit febris. i. caliditas intēsa sil'is caliditati febrili. Et dixit. 2° ad Hlauconē. cali/ditatē sentit amplioꝛē: ita vt cōburi putet z refrigerari cu/piat patiens. caliditas illa est inflāmatiua: quā ēt manus tā/gentis. tolerare nequit ꝓcipit' eniz caliditas eius nō solum a patiente: sed ēt a tāgente z nō solū in loco flegmonis, sed ali qñ in toto corꝓre, ꝓpter febrē que qñq; sequit flegmonē ꝑ/prie eū q magnus est z in loco arterioso z cordi vicino z cāz huius caliditatis assignat auctoꝛ compēdii dicens. q; cā est: qñ sanguis ad illud membꝝ veniens nāl'r calidioꝛ est: z in eodem mēbꝝ calidius efficitur: eo q; caret refrigeratiōe pp multitudinē q̄titatis eius in illo mēbro exītis: z q; poꝛ sil/lius mēbri nō sufficiūt in excludēdo qcq; fumoꝝ: ideo in eo generat'. i. coadunat' pp eoꝝ multitudiné neqz aerē exterius pōt sibi attrahere pp pressurā fumoꝝ in eis se cōculcantiuz. ¶ Scōm signū Hal'. reliquit notū cū. n. mēbꝝ extēsibile re/plet' saltē cōuenienter grosso notū. s. humoꝛ est q; in tumoꝛē eleuat' cui associat' tēsio z aliēlis durities. ¶ De 3° signo. di xit 2° ad Hlauco. sanguine benigno z cōmēsurate grossitiei ad aliquā fluētē pticulā repente sil'z pp multitudinē icunea tur doloꝛ a vapoꝛe multo eleuato ad ptes cutis iducet in eā. Cū eniz apa resoluit' talis p;urit9 si cute gñat z minoraꝛ si/ue intēdit: qñ quotidie cū ꝓcedit resol'o plus mā apatis in vapoꝛē eleuat q̄ pueniēs ad cutē p;uritū illū causat. z inten dit. Sunt aūt q dicūt. q pulsatio hic sumit' ꝓprie, sed nō ꝑ ambobus motib9 ei9: q; nō ꝑ diastole: q; diastoles minuit' pp minoratā esse cām necessitatis aerē attrahēdi: ac ēt coar/tationē arterie: sed ꝑm sistolē ꝑ qua sola hic sumit' pulsatio in resolutiōe māe apatis auget': q; auget cā sistolādi. s. mul ta effumatio: q; mā cōuertit in vapoꝛes z fumos in nā ꝑ se vel iuxta beneficio medicine. Et qdā exponūt pulsatio. idest

expulsio incipit intēsionē.i.intendi cuz mā apatis rarificaf: qz tūc incipit quasi extra resolui. ¶ Et ponēs Aui. signa p/uentus apatis ad exiturā. dixit. tu scis.i. cognoscis illud apa qō aggregaf.i. in q̄ aggregaf mā ei⁹ in cupuz vt saniet p additionē pulsa^nis z caliditaf.sup.z addi^nem doloris z alioz accītiū vsqz ad tps p/fecte saniationis: lz deb ampli⁹ dicef in ca° de exituris. ¶ Et dixit Aui. quāto in mēbro arterie erūt maiores z pulsatio z dolor maior tāto ei⁹ resol'o: aut eius collectio erit velocior: qz iudicaf de maiori caliditate māe: z de maiori nocumēto z per maiorē caliditatē velocius mouef ad resolui vel aggre/gari in cupū z pp mai⁹ nocu^m velocius z plus mouef a nā. ¶ Et ponēs signa terminationis apatis ad corruptionē mē/bri dixit. tu scis.i. cognoscis illud apa qō putrefit z cōuertif ad putrefactionē ꝓpter difficultatē digōnis: apa tñ caliduz malū pōt corrūpere mēbrū altero triuz modoꝝ: aut qz eius mā est multa z cū multitudine vincit z suffocat calorē nālē: aut qz eius mā est venenosa sua venenositate corrūpens ca/lorē nālē: aut qz eius mā est mala corrosiua corodēs subam mēbri z sic corrodēs ipz. Cū enī mā vincit nāz aut sua multi tudie aut sua malitia: ita q̄ nō pōt nā eā resoluere nec sania/re: tūc ipsa ꝓuersa in malā putrefactionē putrefaciet z corrū pet mēbꝝ z cognosces ipz. dixit Aui. per tenebrositatem. s. sui coloris, qm̄ cū mēbꝝ mortificaf z corrūpif color efficit malus tenebrosus obscurus. Et dixit. cognosces ipz per ve/hemētiā tēsionis: que vehemēs tēsio seqf ad eleuationē mul toꝝ vapoꝝ a mā apatis facta a calore extraneo putredinali: q̄uis calor ināt⁹ mortificat⁹ existat q vapores nō potētes resolui z excludi a mēbro inflant z tēdunt ipz, multiplicaf ēt in tali mēbro multa hūiditas extranea q̄ inflat z tēdit ipz. ¶ Et dixit. Aui. in hoc ca°. q si nā nō submergit māz. i. nisi repleat poros mēbri ex eatita q ex eis submergaf z ibibaf nō fit apa: vel vt dixit. alia litera, nisi mā submergat nām. i. nisi mā vincat nām: sic q non pōt eā repellere. vñ submergif mā z occultaf in poris mēbri: nō fit apa qz vt patuit apa nō fit de mā inuenis stante, sz de mā in poros effusa z in eis sub mersa z incuneata: que pōt dici submergere nām mēbri reci pientis eaz: ex quo nō potuit sibi resistere. ¶ Sz qz ex dictis pōt argui. ergo ois mā apati est putrida: ex quo est submersa z suffocata in poris: vñ nō est sufficienter trāspirata. ¶ Rñ/dit Aui. z dixit: q̄ hoc nō sequit: qz talis mā respirat z aliq/liter euentaf: lz male. talis respiratio: lz nō oino multa est cā q̄ nō putrefit: z talis respiratio fit ꝓ ignē eius qō est exteri⁹. idest ꝓ vacuitatē poroꝝ cutis que est exteri⁹. z q̄ per ignem intellexerit. A. vacuitatem poroꝝ cutis patere pōt: qz ꝺsilr vacuitatē talē Serap̄.4° breuiarij capitu.7°. igneā appella uit: z ponif hoc dictuz Serap̄. ab. A. 14° ca° de causis idro pisis in cōmuni. Et hoc vocabulum in lingua arabica est cer tum q̄ significat vacuum. s. quandā maneriem eius.

¶ De curatione flegmonis. Cap̄. xxj

Sapradictū est de curatione apatum tam intrinsecoꝝ q̄z extrin secoꝝ in gñali: z in p̄cedētiꝫ sermonib⁹ dictuz est de spāli curatiōe intrinsecoꝝ: q̄re restat vt in hoc tractatu de spāli cura extrinsecoꝝ sermo se/quaf: z ꝓmo calidoꝝ: z spāl'r z p̄cipal'r flōnis: nō tñ putan dū est q̄ oē apa curationē p medicinas exgrat. Multa enīz apata nā se sola sanat. Sil'r Raz. 13. ꝺti. apa cal'm si paruum fuerit disp̄gef. i. curabif. Et q̄dā dicūt. disp̄gef. i. sanabif. Et q̄dā dicūt. disp̄gef. idest sanabif per viaz resol'onis absqz hoc q̄ sanetur: sed si magnū fuerit nō disp̄gef absqz ema/natione putredinis. s. ꝓm pl'm ponenda est itaqz primo cura tio apostematum per viam resolutionis si ea resolui fuerit pol'e. resol'onem enim eoꝝ ante oia medicus querere ꝺz cum sit resolutio melioz modoꝝ terminationis eoꝝ.

Curantur itaqz apata flōnica p viā resol'onis dupli/ci instr'o. s. dieta z potiōe. dieta ergo sit q̄ in aere ad frigiditatem declināte q̄escat patiens toto tēpore p̄ncipij: z post ꝑn^m diminuaf frigiditas eius: z sic in eius di minutione ꝓcedaf donec cū apa ad declinationē deuenerit seruef eger in aere tēperato vel ad remissaz declināte frigidi tatē. Et sit aer in passiuis q̄litatiꝫ medius tenēs. Si tñ flōn ad colericitatē declinauerit ꝺz aer tēdere ad hūiditatē: sicut ēt humidus eē ꝺz in apatib⁹ colericis. ¶ Et opz vt patiens leteaf ꝓ posse z dormiat moderate z q̄escat saltē ꝑm mēbruz apōsuz: mēbra tñ illi oppōsita exercitio vti pñt z custodiaf ipz mēbꝝ a frication̄e z balneis calefaciētibus. ¶ Et dixit Almā. lib°7°. ca° de apate cal'o regimen subtiliet z a carne z vinis z dulcib⁹ z vnctuosis necnō z acutis. sup.z amaris z salsis: z p̄cipue ab oi regie sanguinē multiplicante z ipz ca lefaciente abstineat. Sz acetosis cibarijs z his silib⁹ nutria tur: z maxīe tali regimine vti ꝺz flōnē patiēs quousqz vene/rit ad declinationē. tūc. n. ipse paulatine z gradatim redire poterit ad suā cōsuetudinē. Et si aī declonē coegerit te vin/tis debilitas aut inobediētia patiētis aut accīs aliqō qō su peruenerit ad exhibitionē carnis z vini denf carnes auicu/larū paruaꝝ z pullaꝝ paruaꝝ alteratas cū rebus acetosis z aggrestā z arancijs limonib⁹: z silib⁹, z extremitates edoꝝ z castratoꝝ ꝺdite cū aceto: z def vinū albū debile aut rubeū ponticū adaquatū cum aqua decocta. ¶ Et oi die ꝓcuratio fiat cū sollicitudine vt venter eius lubricus ꝑmaneat p se vel beneficio suppositoriꝝ aut cristerij.

¶ Cura vo flōnis p potionē q̄nq̄z vertif ad cām: q̄nq̄z ad ipm apa: z ad accīs sequēs ipz. Et lz de his sit satis dictū in gña/li ca° curationis apatū: tñ hic magis in spāli dicef. neq̄z erit malū si aliq̄ ex dictis reiterenf. Diuersificaf aūt cura flōnis intētionē habēdo ad cām, put cā eius fuerit cā p̄mitiua ex/trinseca aut intrinseca: a quacūq̄z tñ cā p̄cedat intētio cura/tiua cōplef p vl'ia q̄ sunt eūatio z diuersio cāe. Et cōplef per spālia siue ꝑticularia q̄ medicamina localia noiaf q̄ sūt re/cursuz aut extractū faciētia. ¶ Itaqz iplēdo intētiones p̄di/ctas. dixit Serap̄. 5° breuiarij. ca° 23°. si flegmon fuerit a cā p̄mitiua z nō fuerit in corpe repl'o: incipienduz est ab eūone hūoris cōtēti in apate cū medicinis mollificatiuis z resolu/tiuis q̄ extractū cōplēt: lz si est in corpe repl'o incipiam⁹ eua re ipz: lz si flōn est a cā añte q̄ currit ad mēbꝝ ex repl'one cō/tenta in corpe. sup. vel mēbro aliquo forti: tūc nō opz vt inci piam⁹ cū medicinis mollificatiuis: qm̄ attrahūt ad mēbruz supfluitatē multā plus illo qō resoluif ex eo. z subdit. neq̄z ēt incipiamus cū illis q̄ refrenāt z ꝓhibēt z exiccant z stipti cant: vt nō faciamus redire supfluitatē ad mēbꝝ p̄cipale: lz incipiamus cū extractione sanguis: z hñt p̄dicta veritatem siue cā añcedens fuerit mota ad apandū a cā intrinseca vel a cā extrinseca. ¶ De p̄dictis loquēs Aui. dixit. si cā p̄miti/ua obuiat corpori mūdo nō est necessariū nisi curatio apatis que est exctio māe extranee q̄ fecit apa. Et vt ostēderet de q̄ extractione māe intelligeret. subdit. q̄ est illa q̄ p mollifican tia z resoluentia leuia fit. lz supplēt nō tm̄. nā exctio apatis inq̄stū est apa pōt ēt fieri per recursuz: z maxīe per tractū: tractus enacuās z diuertēs ēt in tali apate q̄le est qō est sup positū q̄ aliq̄n ꝺfert vt in ca° de gñali cura. ex verbo Hal'. ibi adducto. ex 13° terapen. cōpetit z maxīe si apa malignū fue/rit: qm̄ tūc rōne magnitudinis morbi cōpetit eūatio. vt Ha. ibidē voluit. supplent ēt nō tm̄, qm̄ vt supra patuit eūa° que per extractū fit nō solū per resoluentia pōt fieri, sed z per ca rassationē z alios modos supra positos. Aui. tñ de his eūo nibus hic nō exp̄ssit: q̄ ex dictis in gñali curatione notuz re linquit: sed exp̄ssit de mō eūonis mollificatiū z resoluētiuz: qz modus eūonis per ista est: qui maxīe cōpetit in apate hoc corpe ente mundo: z qz raro in tali apate est nēcia carassatio vel aptio: qz vt experientia declarat hoc tale apa ꝑm pl'm ꝑm viā resol'onis curaf. rarissime. n. tale apa saniaf: si tñ alr cō/tingeret ipm saniari, tūc apertio fienda esset. de his ampli⁹ dcm̄ est supra in gñali curatione. ¶ Dixit Aui. notanter per

Signa q̄ apa pue/nit ad exi turam.

Signa termina/tiōis apo stematis.

Cura vt soluatur. Dieta.

mollificantia ⁊ resoluetia leuia. per mollificatia. n. intellexit poros aperietia dolorē sedatia ⁊ mām aperiētia resolōni vt cadat in ea resolutio. nā exiccantia nō sunt doloris sedatiua: neq; māe dispositiua equali resolone: sed ꝓrium potius sunt opantia: qr disponūt ad subtilis resolonē ⁊ grossi induratio nem ⁊ p resoluētia intellexit mām subtiliatia ⁊ in vaporē cō uertētia: q vapor postea extra excludit: sed addidit q debēt esse leuia nō fortia: ne nimia caliditate locū inflāment: particulā mordeāt ⁊ dolorē augeant: ⁊ ne cū velocitate sue actionis subtile resoluāt ⁊ grossum petrificent ⁊ ne sua caliditate mām trahant ēt si corpus mundū fuerit. ⁊ medicamina mollificatia ⁊ resoluētia leuia sunt. dixit. A. sicut emplm de farina tritici cū aqua ⁊ olꝰ: qō rōne olei ⁊ farine resoluit: ⁊ rōne olei ⁊ aque humectat ⁊ mollificat. ⁊ est eius resolō leuis. Et de isto emplo dicūt. q q̄uis fit humectatiuū sufficienter est tñ resolutiuū debiliter ⁊ insufficiēter in tali apate p se ⁊ principaliter tñ per accñs ⁊ ex ꝓnti reddit sufficiēs: qō est qr dolorē mitigat ⁊ sic ꝓhibet tractū māe ad locū: ⁊ mām equali resolōni ꝓparat: poros apit ⁊ calorē cōfuscat ⁊ auget nālē q roboratus mām preparata ꝓris apertis resoluere sufficit. ¶ Et dixit. A. si cā primitiua inductiua flōnis corpori obuia uerit corpori repleto: tūc opꝫ vt nō tangas apa cū mollificatiuis. s. ⁊ cū resolutiuis dictis: qm̄ per ipsa trahet ad ptē mā supra id qō resoluet ab ea: imo dixit: opꝫ q eūet per flōmiā mā in primis: ⁊ fortasse indiget eūone vētris. sup. vel vomitu p farmaciā: ⁊ cū alius humor eūone egens esset sanguini mixtus: ⁊ fortasse eget eūone p clisteria cū venter esset stipticus: vñ dixit Almāso. curatio eius a minutiōe incipiēda est. Et si flegmō in dextra pte fuerit de sinistra fiat flōmia: ⁊ ecōtra. ⁊ est de basilica vel mediana faciēda: ⁊ si basilica non fuerit inuēta tūc in vno eius ramoꝝ fiēda. In eo tñ q supra furcalā ortū fuerit minutio fiat de cephalica: ⁊ hoc supplent: ⁊ in eo qō infra furculā ortū fuerit fiat de mediana: ⁊ vt dicūt hoc vltimū dictū Almī. veritatē hꝫ si repletio corporis valde magna fuerit. vbi aūt nō fuerit sic magna sufficit q eūa° fiat in oppositō flegmonis p vnā diametrū. ¶ Et dicūt. si apostema magnū fuerit ⁊ dolor acutissimus flōmia magna fiēda ē. ¶ Dixit enī Sal. q in apate maxio ⁊ dolore acutissimo nulla est melior medicina q̄ flōmia ducēs ad syncopim q̄ oꝫ fieri in vnica vice si patiētis virtus tolerauerit: ⁊ si nō fiet magna in plurimis vicibus paruū interponēdo spatiū. ¶ Et dicūt. si apata fuerint plura: ita q simul in vtroq; latere oppōnē sumēdo q̄ est p inferius ⁊ supius: ⁊ hoc vt simul vel paruū interponēdo spatiū. qdā tñ dicūt. esse incipiendū a flōmia lateris q oppositū est maiori apati: ⁊ si ambo fuerint apata eq̄lia tūc incipiendū est a flōmia lateris ꝓsueti si fuerit illi ꝓsuetudo flōmandi: ⁊ si nō fuerit ei ꝓsuetudo: tūc fiat fm oppōnē inferioris ad supius: q si apata plura fuerint ⁊ simul fiunt in dextris ⁊ sinistris ⁊ superioribus ⁊ inferioribus: tunc a flōmia inferioꝝ partiū vt saphene vel artetice incipiēdū erit. ¶ Dixit Aui. opꝫ vt incipias cū eūone vt cōpleas cū eo qō meretur. s. dispositio māe ⁊ corporis ex flōmia ⁊ solone ventris si indiget ea. s. solone ventris: qr flōmie indigentia eūonis est: aut qm̄ corpus est imūdū: aut qm̄ egritudo est magna ⁊ amplius de his dictū est de curatione in gñali: ⁊ cū feceris euacuationē administra mollificatia predicta. etenim post euacuationem. dixit. A. cura huius apatis est prima curationi apatis facti a cā primitiua inueniente corpus mundū: ⁊ ista proximitas curationis est in hoc q sicut in flegmone facto a cā primitiua in corpore mūdo apponi debēt mollificatia resoluētia leuia: ita ēt in hoc p̄missa eūone. Differūt tñ in hoc. dixit Aui. q curatio eius que obuiat corpori mūdo nō indiget repercussione plurima in principio sicut ista indiget que obuiat corpori repleto post eūonez: imo indiget minus illa: eo q in corpore repleto: q̄uis eūatio plus timet de cōcursu humoꝝ ad locū ꝓptereā q fm p̄m eūatio nō fit exq̄sita: sed relinquit portio humoꝝ qui possent fluere. insup ⁊ curatio cū fortiori repercussiuo in hoc corpore tutior est: pro eo q non pōt medicus esse securus: qm̄ post euacuationē remanserunt humorū relige. Et sic. A. innuit q in vtraq; dispōne cōuenit repercussio: ⁊ minus qñ cā primitiua obuiat corpori mūdo q̄ qñ obuiat corpi repleto: ⁊ minus qñ obuiat corpi replo añ eūonē q̄ post eūonē: qr añ eūonē corpus nō recipet: vt supra patuit. er Sal. in tegni. ¶ Notant tñ q Aui. ꝓprie nō intellexit hoc de repercussione ꝓprie sumpta: qr talis nō cōpetit in prīo apatis facti a cā p̄mitiua obuiāte corpi mūdo: imo cōpetūt mollificātia ⁊ resolutiua: vt dictū est. ⁊ intellexit de repercussione iproprie vel large sumpta q̄ est quedā ꝓfortatio mēbri facta in p̄no cū debili stipticis q̄lis esset q̄ fit solū p solum oleū ros. ⁊ silia. qm̄ ista sunt doloris sedatiua. i. aliqualr ꝓhibitiua fluxus sigs adesset: qr nō est incōueniēs tali ꝓfortatiuo vti in p̄no: paruo tñ tpe. ⁊ dicūt. q hoc dictū Aui. hoc est quasi modificatiuū dicti sui supra. qm̄ dixit mollificatiuis ⁊ resolutiuis eē vtendū in p̄no in corpe mūdo. quasi. d. Aui. q̄uis supra dixerim sic vliter loquēdo hic magis in spāli dico q mō dicto repercussio parua fieri pōt ante mollificatiua.

¶ Cura aūt flōnis facti p influxū a cā intrinseca variata fm diuersa tpa eius: est vt attēdat ad vba Sal. 2° ad Glauco. dicētis opꝫ maxie in his talib⁹ flōnib⁹ p̄n⁹ saluātiū benigna. i. bñ fcā ē, peccata. n. in eis dissanabiles ⁊ oisariā insanabiles operant dispōnes: ⁊ maxie peccatoꝝ hoꝝ duoꝝ sunt. s. neq; vllā totius corporis eūonē facere ⁊ calefacere ⁊ humectare particulaz. dogmaticoꝝ. n. medicoꝝ rō ⁊ expientia insinuat corpus eūari ꝓgruis eūonib⁹ ⁊ ipsam flōnātē pticulā embrocare ⁊ cataplasmare ⁊ repellere q̄ supfluat. potētia igr mollificatiua ⁊ resoluētia in p̄no talis apatis sunt nociua. q̄uis eni oi tpe doloꝛē mitigēt: ita q ēt in p̄no: nō tñ hic ꝓueniūt: qr q̄uis p se sint mitigatiua doloris: sunt tñ p accñs ipsius augmētatiua inq̄tū malā discrasiaz calam augēt ⁊ mām ad locū trahūt: vñ apa augēt ⁊ fit vt nocumētū ipsarū fit longe maius iuuamētoꝛ: ⁊ maxime nisi doloꝛ cā vehemēs fuerit vt trahat ad se curā. ¶ Dixit itaq; Sal. eodē 2° ad Glauco. In flōnibus q fiūt p influxū si nō vehemēter doleāt repercussiuis opꝫ vti. i. cū vo minoꝛ doloꝛ fuerit reumate incūbēte. i. fluxu durāte: nō opꝫ neq; aquā calaz: neq; oleū calidū neq; p farinas frumētales afferre cataplasmata. Diuersa. n. sunt vniuersa q̄ talia reumaticis dispōnibus: q̄uis videant ꝓfestim mitigationē quādā facere: ⁊ vt ipse dixit. 13. terap. dū apa calz est in p̄no vtēdū est in cura reb⁹ fridis ⁊ stipticis ⁊ non dissolutiuis: q̄ten⁹ mā aut in totū aut fm magnā ptē recursum faciat. Vñ dixit Almā. q post eūonē epithimatib⁹ infridātib⁹ epithimet locus. dz tñ. subdit Sa. infridari infridatione opportuna ⁊ nō plus: qr dixit auctor cōpēdij. in repugnādo saguis sufficiat fluxui. nā refrigerare calā apata duob⁹ modis valet. Uno mō: qr ꝓhibēt mēbra sāguinē fluētē recipe. Alio mō: qr calorē eoꝝ refrigerādo q cā doloris ⁊ attractiōis sanguis ad mēbrū est. In oi. n. apate calo in p̄no in corpe mūdo vel mūdificato spōte vel arte cōpetit repercussio p se vel de se: qr mouet mām motiōe oppositā fluxui: ⁊ hoc nisi p accidēs repercussio ꝓhibeat: vt supra patuit in curatiōe gñali apatuz. ¶ Et de repercussiuis ꝓuenientib⁹ in hoc dixit Sa. vbi supra. sunt cataplasmare pticulā p sempuiuā ⁊ cortices granatoꝝ coctas in vino. s. stiptico ⁊ sumach ⁊ farinā ordei. Etenim cōpositū hoc ad oia qb⁹ egem⁹ in his talib⁹ potēs est, repcutit eni q supfluit ⁊ desiccat q cōtinet ⁊ robur ꝓbet particule vt trāsmitti possit: optima. n. sunt q̄cūq; exiccare sil⁹ ⁊ expellere p̄ñt supfluentē sanguinē sine doloꝛe: qm̄ q̄ tēdūt vehementer: ⁊ pp hoc doloꝛē inferūt plus ledūt doloꝛib⁹ maioꝛib⁹ q̄z p̄sint siccātia. tale igr dixit ipse. opꝫ eē farmacū q̄le est q cō suetū est a nobis p calcidentē. i. cadimiā imissam oleo ro. Si vero ⁊ lanā purā. i. lotā vino madefeceris stipti. ⁊ supponis p amplioꝛ iuuabis. Et dixit 5° tera. Si fm extremitatē aliquā flōnez incipit sufficit infridatio aliq; ⁊ stiptica supponere vt spōgiā ifusaz aq̄ frida sola vel cū modico aceti mixta vel cū

modico vino austero ⁊ aq̄ frida mixta. vt dcm̄ est melior: vt eni ipse dixit ibidē. modificādo hoc dictū: vitāda est aq̄ frida scz sola ne tarda fiat maturatio eius. ⁊ dixit Ga. ⁊ ponit .13. pti. si coquant folia mirte: deide distēperent in oleo ro. ⁊ supponant apatib⁹ calis pferūt: ⁊ ppie eis q̄ fiūt in testiculis ⁊ berisipille ⁊ formice. ¶ Dixit Serap. 5° breuiarij. post sanguis exctionē ponimus sup mēbrū medicinas de pprietate quaꝝ est vt refrenēt ⁊ exiccēt ⁊ reducāt ipz ad eq̄litatē ⁊ phibeāt cū refrenatiōe sua mām pcurrere ⁊ cū exiccatiōe sua psumant qō aggregatū est in mēbro: ⁊ cū eq̄litate quā faciūt extinguūt calitatē ⁊ fortificāt ipm mēbrū donec sit ei pole mūdificare illud qō aggregatuz est in ipso: phibere qō fluit ad ipm sic est emplm factū ex sempuiua ⁊ granatoꝝ corticib⁹ ⁊ sumach ⁊ farina siue sauich ordei: qm̄ est decoctū decoctione vltima cū vino aut aceto pmixto. s. cū aq̄ ⁊ vino qdē qm̄ indigemus pfortatiōe mēbri plus: aut qm̄ tps esset fridū. Cū aceto vō qm̄ volumus infrigidare plus aut qm̄ tps esset estiuuz. ¶ Dixit Rasis in diuisionibus. in apate calo sanguineo fiat epithima cū eis q̄ infridāt ⁊ stipticitatē inducūt: sicut sūt dactili. s. imaturi rosa memithe cāphora aqua rosarū ⁊ acetū. ¶ Dixit Jsaac. granatū dulce coctū in vino ⁊ suppositū mitigat dolorē apatū calorꝝ iunctura ꝝ pferens eis mirabilr: ⁊ his q accidūt in capitib⁹ musculoꝝ. ¶ Dixit Dios. ⁊ Ga. q folia populi trita ⁊ suppposita apatib⁹ calis accūtib⁹ in genibus pferūt mirabilr. Et dixit Dios. cicer impatoris in oib⁹ spēb⁹ suis pfert ad phibēdū apa calm q nō fiat. Et dixit. trifula q̄ est lēticula q̄ sit sup lapidē de roze cadēte sup eos phibet gīationē apatū calorꝝ. Et dixit. si capita papaueris terātur bñ ⁊ cū farina ordei mixta supponant apatibus calis ⁊ berisipille pferūt eis. Et dixit. citruli ortenses suppositi cōferunt apatibus calidis in pn° ⁊ augmēto ipsoꝝ. dixit Ga. in de simplicibus. ⁊ ponit 13°. pti. aceto nisi haberet in se punctionē ⁊ asperitatē nō vteremur nisi in apatibus calidis: qa infrigidat: ꝛ ex eius tenuitate pūgit ⁊ excitat aliquātulum: nō nō vtimur eo solo: ꝛ aqua mixto: dixit Auic. q de pferētib⁹ est spōgia infusa in aqua frida ⁊ aceto. fortasse. n. excusat laborē. s. in aqua frigida excusat. i. phibet laborē. i. lesionē existentē in eo. s. aceto q̄ tollit pūctionē ab eo: q̄uis etiā possit dici q fortasse excusat. s. ista fomētatio cū spōgia dicta laborem in eo. s. apate: q̄ aliqn̄ totū repellit: ⁊ liberat patientē: ⁊ medicū a laborē. ⁊ dixit. incipe cū repcussiuis sicut sunt succi herbarū frigidarū. sup. ⁊ stipticarū: corpora ēt ipsarū contrita ⁊ ipsa sunt sicut portulaca cucurbita endiuia virga pastoris ⁊ succus. i. mucillago psilij. ⁊ silia: ⁊ de fortib⁹ sunt cortices granatoꝝ ⁊ sempuiua ⁊ sauich decoctū valde cū aceto cōmixto. s. cuz aqua. Et alia lra bz sumach loco sauich: ⁊ est melior ⁊ cōcordat cū Ga. ⁊ Serap. vt supra adducti sunt. Et dixit. tumbal est bonū valde. ⁊ si indigemus fortiore illo qō esset pp maiorē calditatē adde sandalū acaciā: ⁊ silia. Et dixit Auic. de repcussiuis est cerotū cū aqua frida. ¶ Et p hoc cerotū intellexit cerotū Gal. positū 4° de simplici medicina. qō adduxit Mesue in antidotario. ⁊ dixit. q̄ est vltimum in infrigidādo. Et alkekēgi. dixit Auí. est forte. ⁊ herba apatū in pn° est valde bona. Et dm̄ q herba apatū est cimbalaria siue vmbilicus veneris. Et subdit. q̄nqz iuuat eius exiccatio ⁊ stipticitas cū croco. dicūt qdā eius. s. herbe apatū. Alij dicunt. ⁊ melius eius. s. medicaminis repcussiui qōcūqz fuerit illud: q⁹ crocus stipticitatē bz ⁊ desiccationē: q̄uis sit calus iuuat cū stipticitate: sed ēt cū calitate sua qua facit penetrare medicinas repcussiuas: ⁊ sic fortius agere. reprimit ēt ⁊ phibet nocumēta friditatis eoꝝ: ⁊ cū his ēt dolorē mitigat. Et ppterea dicta iuuamēta dicūt. q crocus maxime cōuenit in fine pncipij ⁊ in augmēto. ¶ Repcussiuū optimū in apatib⁹ calidis q̄ sunt cum pulsatione ⁊ dolore vehemēti. ℞. folia ⁊ radices iusquiami albi: ⁊ cōquassa ea bñ. Deinde inuolue ea in stuppis madefactis i aqua ⁊ expressis ⁊ pone sub pruinis ad decoquēdū: cūqz decoctū fuerit extrahe: ⁊ cū receti assungia porci ptere: qm̄ calliditatē minuit ⁊ mām repellit ⁊ lenit dolorē: ⁊ pueniet ēt in maturādo. ¶ Aliud bonū. ℞. farinaz ordei ⁊ in aceto ⁊ succo plātaginis bullire fac ⁊ superpone. ¶ Aliud. ℞. plantaginē epaticā lenticulā aquę vmbilicū veneris ⁊ ptunde optime ⁊ suppone. vel succi extrabant ⁊ epithimet cū eis frequēter inouādo. ¶ Aut. ℞. olei ro. ⁊ aque ro. añ. z. iij. aceti. z. i. Et aliqn̄ addit cū eis succus solatri aut cimbalarie aut iusquiami ⁊ in vehemēti calitate ⁊ dolore est necessariū parū cāphore ⁊ apij: q̄ si cū aqua ros. ⁊ oleo ro. ⁊ aceto addat bolus armenus erit vtile ⁊ pueniēs. ¶ Expdictis itaqz remedijs: ⁊ istis silibus eligēda sunt minus repercussiua ⁊ minus frida ⁊ plus fm varias pditiones corpis ⁊ mae tēpoꝝ anni: ⁊ aliaꝝ indicantiū. Et dicūt. q sicut flōnes facto a cā pmitiua inueniēte corpus mundū cōpetunt in pn° minus repcussiua q̄z in facto a cā ante in corpe repleto post euacuationez eius. Et in flegmone a cā primitiua: ⁊ corpore mundo: ac etiā in corpore repleto post eūonem in principio cōpetit emplm de farina ordei ⁊ oleo rosaꝝ: ⁊ pcedente pn° fiat de farina frumenti cuz oleo anetino vel keirino ⁊ aqua. ¶ In augmēto vō flōnis a cā ante: opz repcussiuis miscere resolutiua: vñ dixit Auí. deinde. s. post pnm fluēte adhuc mā: ⁊ pro pte cōculcante oppone te augmēto cum intromissione mollificatiuoꝝ humectātiū cū refrenatione: ⁊ ista mollificātia debēt esse resolutiua leuia q̄lia sunt anodina. de quoꝝ numero sunt malua maluauiscus mellilotuz camomilla semen lini fenugrecū semē aneti ⁊ eoꝝ olea: ⁊ oleū de liliorꝝ de keiri adeps anseris ⁊ anatis: ⁊ his silia: ⁊ debent resolutiua ista nō esse exiccātia in augmēto sicut in statu ⁊ declinatiōe: q⁹ in augmēto nō ponunt pp resol'onē faciēdā sicut apponunt in statu ⁊ decl'one: ⁊ iō debēt ee mollificātia vt remolliāt mām flegmonis p appositionē repcussiuoꝝ in pn° aliqualr indurātā: ⁊ vt rarificēt ⁊ poros apiant ⁊ mām aliqualr pculcatā dissoluāt ⁊ calorē nālē pfortent: ⁊ quādā delitiā mēbro inferant cū sint ei appropriata pformia ⁊ pueniētia: ⁊ sic dolorē mitigēt: ⁊ sic melius mām ad resol'onē disponūt: neqz malaz cōpl'onē augēt imo potiꝰ remittūt cū sint ipsa remisse calitatis respectu illiꝰ male cōpl'onis ⁊ mae faciētis ipsaz: ⁊ sint cum hoc frida excedētia ipsaꝝ calitatē mixta. Et cū debeāt esse viscosa viscositate opilatiua ⁊ clausiua porozꝝ ne poris clausis sanguis ibi collectꝰ intrā spirabilis factꝰ inflāmet ⁊ ebulliat ⁊ inflāmationē in mēbro augeat ipmqz magis extendat. Et adhuc dolorē addat: ⁊ vt pz in ca° gīali mollificātia resolutiua admiscēda repcussiuis debēt in pn° augmēti ee pauciora ⁊ remissiora q̄z in medio ei: ⁊ in medio q̄z in fine: ita q⁹ in pcessu augmēti nō sufficiētib⁹ resolutiuis pnoiatis ascēdū sit ad volubilē apiū: ⁊ silia. ¶ Et de pueniētibus q̄ admiscēant in pn° augmēti: vt Ga. testat in de simplici medicina. est oleuz ro. qm̄ mollificat ⁊ resoluit ex pte olei ⁊ refrenat ex pte ro. Et de pferētib⁹ est emplm factū de farina ordei maluis oleo ro. ⁊ aq̄. Et sicut dixit Ga. in li. de tiriaca. pinguedo anatis eliquata: ⁊ cū oleo ros. mixta pfert apatib⁹ inflāmātib⁹. s. in pn° augmēti: ⁊ si magna fuerit inflāmatio pmiscet ei aqua ro. vel solatri: ⁊ pueniēter miscet repcussiuis in pn° augmēti aq̄ decoctionis seis linitsicut in fine augmēti cōueniēter pmiscet eis aq̄ decoctionis fenugreci. eius. n. decoctio est resolutiua: ꝛ minus q̄z decoctio fenugreci: vt dixit Ga. 6° de regimine sanitatis. ¶ Oz si augmētū flōnis pcessit supponat ei emplm qō sic fit. ℞. farine ordei. z. ij. mucillaginis semi. lini. ⁊ maluauiscī olei ros. nenufarini camomillini ⁊ adipis anatis ⁊ gallīne. aā. z. 5. ⁊ circa finē augmēti addat in emplo pdicto mucillago fenugreci. ¶ Dixit Gal. q paritarie inest virtꝰ expurgatiua leuiter ⁊ stiptica cū būi'': vñ sanat vniuersos flōnes in pn° ⁊ augto vsqz ad statū. Et dixit in 6° de simpl. medicina. q folia vngule caballine viridia mēbra flōnez patiētia cū difficultate digōnis cataplasmata iuuant per admixtionē aquose humiditatis q̄ oia viridia ⁊ tenera pticipant. ¶ Dixit Auic. apud finē ⁊ statū ⁊ vltimitatē magnitudis ⁊

z additionē sue vltimitatis fac vincere mollificātia. s. resolutiua z fac ea pura z nō itellerit apud finē. s. augmēti: vt qdā dixerūt: qm eo tpe resolutiua nō debēt vincere sup repcussiua: imo neqz in pn° stat°: vt patuit in cap° gñali. z marie in apate calido. ¶ Dixit Raf. in diuisiōib°. cū stat apa z nō addi tur sūt nēcia illa q̄ resoluūt cū facilitate de qb° aliqd miscea tur cū ifrigidātib° z stipticātib°. Et iō dōm q totū istud dictū Aui. apud finē z statū vltimitatē magnitudis ꝛc. oz referri ad diuersa tēpora stat°: sz tm culpa trāslatoris lra Aui. trāsposita est. Et oz sic iacere. apud statū z finē ei°: z p. scdz apud vltimitatē magnitudis z additionē sue vltimitatis fac vincere mollificātia. s. resolutiua. s. supra repcussiua. Et aliq trāsponūt literā sic. apud statū: z p. s. vltimitatē magnitudis z additionē sue vltimitatis fac vincere ꝛc. z apō finē. s. stat° fac ea. s. mollificātia resolutiua pura: nō fecit aūt mētionē de pn° stat°: qr ex cañ. gñali notū reliqrat resolutiua z repcussiua eq̄lr esse miscēda: q et approbat: qr in augmento dixerat repcussiua debere vincere supra resolutiua: z in medio stat° resolutiua debere vincere supra repcussiua: q̄re relinq̄bat notū q in pn° stat° debebāt ee eq̄lia. ¶ Et ex hoc appet falsitas dicentiū q in statu stat° debēt eq̄ri resolutiua repcussiuis: sz in pn° stat° augmēto ei° repcussiua debēt excedere resolutiua: q̄uis in fine status resolutiua debēt vincere supra repercussiua: qr nō est ita. vt patuit. Et notant fortib° resolutiuis in resoluēdo mām apatis calidi supra dcm̄ est resolutia fortia in mām ipetuose agētia subtile eius ab ipsius grosso segregāt z grossū ampli° exiccādo ineptū resolōni z suppurationi relinquūt: sz z ad lapidis māz deducūt: z ad signāduz resolutiua in hō dispōne nō debēt ee fortia. ¶ Dixit. A. cum apa flōnis quenerit ad statū tūc sunt nēcia anetū camomilla maluauiscus semē lini: z alia siīa anodina q̄ sunt cal̄a in p° gradu aut saltē nō debēt trāscēdere gradū 1m. Dixit Sal. sz. terap. noli opari p̄ residuū apatis calidi qō nō est ourū calidas. s. medicinas multū. Et de medicis cōpositis oferētibus in statu. dixit Aui. sunt emplm dcm̄ basilicon z emplm dcm̄ diaqlon: de quo dixit Dinus: q qr mollificat z resoluit: maxime valet in flōne qō induratū fuerit p exclusionē ptis subtilis: z q marie valz in flōne sanato: z iaz erupto: de q̄ egredit sanies grossa siē trūb° cū q̄ ptes in circuitu sūt grosse dure z nō queniūt ad natiuitatē. ¶ Et de queniētib° in pn° status ē epithima factū ex succo vmbilici veneris: z succo apij equalr mixtis. Emplm factuz ex furfure triticeo decocto in aceto cū supponit tepidū: et vt qdā dicūt. si furfur triticeum decoquat in vino pontico z supponat apati frigido in pn° statu offert. Et qdā addūt ei ablinthiū. Et si p̄dicto furfuri in aceto decocto adderent flores camomille z mellilotū cōpeteret in augmēto stat°. Et si adderet ei decoctio in vino cō peteret in statu. ¶ In declinatione flōnis vtēdū est resolutiuis: nō tñ eleuatis in gradu. Dixit Raf. in diuisiōib°. cū querit pulsatio tota: z dolor silr apponant resolutiua. i. pura nō mixta cū refrenātib°. Et dixit. iuenianr ex eis q̄ resoluūt pm debilitatē z tpe eor. Debēt. n. sumi resolutiua fz q̄ titatē calitatis apatis z māe ei° z sui tpis. Et nō debēt resolutiua in declinatiōe ee mollificatiua: imo exiccatiua. Dixit eniz Aui. q exiccātia sūt q̄ sanāt in fine. i. in declinatiōe: qr resolutētia q̄ deficcāt totū q habilitatū est z resolōni dispositū est z resoluunt. z cū exiccatiōe phibēt ne portio māe in saniem uertat. Uerūtm sicut resolutiua nō debēt excedere in calidi tate: ita nec in siccitate: z icipiēdū est in pn° a debilioribus. Et gradatim pcedēdū est ad fortiora. nā pcedēte declinatione sppaulatine z gradatiz pcedendū est in resolone: q si cōtingat resolutiuū p̄dictū resoluere mām: sz nō ad plenū: imo relinquat ptē ei° vel modicā: tūc resoluet illā. ¶ Dixit Aui. resolutiuū in quo est acuitas. i. resolo fortis vt possit illā ptē et si grossa fuerit attenuare z resoluere: z no est in hoc casu timēdū de acuitate resolutiui pp māe paucitatē. resoluet eniz tā totā z nō subtile relinquēdo grossuz. Et in hoc casu cōuenit emplz de melliloto diaqlon: diaplasma z silia. ¶ Emplz queniēs in pn° declonis sic fit. ℞. se. lini. z. j. 5. fenug. z. 5. florū camomille z melliloti aā. z. ij. leis aneti z yreos. aā. z. iij. croci. z. j. decoquant in aq̄ z cōdiant cū fece olei de lilio z de camomilla z calidū supponat. ¶ Aliō bonū. ℞. flor camomille: seis aneti. aā. z. j. yreos. z. 5. decoquāt in vino: deinde terant z incorpent cū melle. z addito pauco croco fiat ēplz. In declinatione.
¶ Uel. ℞. caricas pingues ad libitū z decoque eas in vino. Deinde tere eas cū ysopo z origano: z hec oia incorpa cuz farina ordei z furfure tritici z cal'm suppone. ¶ Dixit Aui. q de cōueniētib° in declinatione flegmonis est emplz ō col cotar: z est illud qō vocat Seraf. in suo antidotario diaplasma. verūtm dixit Aui. incōueniētior eēt ei° administratio cū inflāmatio esset flegmonis pp suā caliditatē: sz est queniēs. s. qm nō est inflāmatio. Alij dicūt. est incōueniēs cū adest inflāmatio: vt in pn° augmēto z statu: sed est queniēs. s. in declinatione: z est et cōueniēs qm̄ non timet aggregatio saniei: z silr esset incōueniēs oē medicamen exiccatiuū: qr qm̄ timetur q flegmon fiat exitura nō cōueniūt exiccatiua: sed maturatiua. Et dixit. q meli° est q ponas sup istud emplm lanā infusaz in vino stiptico eo q iuuat ad exiccādū cū sua stiptitate. ¶ Emplm vtile in declinatione. ℞. fenugrecū pulueriçatū decoque ipz cū succo apij z melle z suppone. Et scias q qñ necesse est vti resolutiuis siue status sit siue declinatio attendere debes si pp aliquā cām mā flueret ad locū apatis vt resistas illi fluxui. Dixit. n. Raf. 13. oti. aucte Gal. vtendū emplō z epithimate. s. resolutiuo in declinatione morbi: vel in alio tpe quo quenerit: cū multotiēs videris manationem māe ee abūdāte vtere stipticis. s. repcussiuis abūdanti° in q̄ verbo reddit medicū sollicitū z attentū vt oī tpe ita q etiam in statu z declinatione si viderit pp aliquā cām mām reumatiçante ad locū nō pcedat tūc cū eis q̄ fz illud tps queniret. sed intēdat fluxui z opponat se illi. Intētionē tñ sūptā ab illo tpe nō penitus ptermittēdo. dicūt qdā. temptet medicus si resistere posset illo tpe fluxui supponēdo i circuitu apatis que ifrigidāt z stipticāt z resolutiua supponēdo apati: tñ remissioris gradus. ¶ Et dixit Raf. ibidē. aucte Gal. post cessationē insultus apatis vtendū est emplis dissoluētib°. Attñ si dispositio sit antiqua scarificatio pōt fieri z nēcia erit: z pprie quotiēs relicta fuerit in mēbro aliqua ps solida cū nigredine: tūc eniz emittat ex eo aliqua pars sanguinis.

¶ De ademul z forunculo spina siue clauo. Cap. xxij.

Ademul a qbusdā exponit forunculus z nr̄o idiomate vocat malignuz. alīs. maloqū. siue cicio. Quidā tñ inter ademul z forūculū dīaz faciunt sumptā a q̄titate. Nā ademul dicūt. qō est magnū. forūculū vo qō est paruū. Et ademul apud Almā. oī carbūculus: z cam intitulatū ab eo de carbūculo est z ademul. ¶ Et dixit Raf. in diuisionib°. ademul est gen° apatis calidi. s. sanguinei q multiplicat in eo q multū vtit cibis multū sanguinē gñantib°. alīs. nutriētib°. Et Açara. dixit. q accidit post cōmestionem plurimā carniū lactis mellis: z potū vini grossi: z similiuz iocz multiplicat in corporib° repletis z degentib° in delitijs. Et Aui. dixit. q plm ei° fit ex malitia regiminis z motibus supra repletionez: z que currunt cursu eor. z dicunt. multiplicat in cōsuetis eūoni sanguinis que postea dimissa est.

De causis

¶ Dixit Almā. carbūculi ex sanguine multo gñant z vexatione. i. cōturbatione, z labore q post saturitatē sumit. Dicūt. ademul oēs cuz fit ex sanguine cōsistente grosso: verūtm sanguis grossus faciēs ademul: q̄ez est multū grossus z pmixt° hūori melico z ad nāz hūoris melici declinās: z q̄ez est pmixt° colere z ad nām colere declinās. ¶ Dixit Açara. cā ei° est sanguis corrupt° mixtus colere vel melie. ¶ Et scias q sanguis faciēs ademul: q̄ez est corrupt° corruptione pticipāte venenositatē. Et factū ex sanguine grossiori accipit de carne plus z pfundatur. Qr autē fit ex san-

guine minus grosso accidit plus ad ptē cutis supficiales. Et tale ademul vocaf clauus: qz aciem hz subtilē z caput grossuz ad modū clauiz vocaf ēt spina: qz est cum dolore acuto pūgitiuo ad modū punctionis spine: z est hoc ademul superficiale vtplm parūz: z est ppie illud qō vocaf formiculus.

¶Dixit Raſ. 13. pti. carbūculus fit ex sanguie grosso: z quotiens grossitudo erit minor primior erit pelli z erit ei⁹ horribilitas minor. Et quotiēs grossitudo erit maior magis ad dens in pcauitatē corpis erit tūc crudelis z malus. ¶Dixit Aui. deteriores ademul sunt q sūt pfundiores. z supficiales sūt min⁹ mali: z q ex eis hñt corruptionē neruosaz siue pfūdi sint siue supficiales deteriores sunt alijs: z accedūt ad näz antracū: z cognoscunf p colorē eoz liuidū vel nigrū: de q/bus magis intellexit Raſ. in diuisionib⁹ cū dixit. cui accidit post ademul plīma: aut post exitura tremor in corde z nausea z sudor fridus: tūc illud est signū malū. ¶Dixit Auicē. ademul sunt de genere exturaz. nō qz velit q incipiant exiture: z sic pseuerent: qz hoc nō est vez q incipiūt exture: sz sic dixit. qz vtplm cōuertunf ad exituras. fiūt enim de mā calida grossa q̄ difficulter resoluif: sed vtplm maturaf: qz mā grossa sua grauitate faciliter querit sibi cupum.

De cura. ¶Dixit Raſ. in diuisionibus. Ille in quo multiplicaf ademul minoret cibū: z ppie carnes z pfectiones de melle lac z vinū z oē regimē repletiuū. Et Aui. dixit. illuz q passus est multitudinē ademul liberat solo vētris z rarificatio cutis cū balneis administratis z exercitio. Sz balneū z exercitiū fit post solonē vētris: imo vt dicunt. post flomiā si nečia fuerit. ¶Dixit Alm. carbūculus postq̄z acciderit non est negligēdus qn ei succuraf. fortasse enim tota ei⁹ mā i vno loco colligif ex qua magna fiet exitura. Et Aui. dixit. nō oz vt fit negligētia in curatione ademul. multotiens. n. puertif ad exiturā magnā. ¶Et dixit Alm. cibaria acetosa z stiptica: z ea q̄ has duas aggregāt q̄litates comedere oz vt est caro cū succo vue acerbe: z cū ribes: z cū pomis: z cū suchabegi: z his silib⁹. Et si nečiuz fuerit ei bibere vinū defecatū illō z clarificatū sumere oz. sup. z sapore ponticū vel austerum. Et Raſ. dixit in diuiſ. declinet cibus ad acetositatem.

¶De cura p potionē intētionē habēdo ad cām añtem. Dixit Aui. cura ei⁹ est eūa° fm q̄ztitatē nečitatis flomie z solonis vētris. Dixit Alm. ex eis q̄ carbūculū gñari nō pmittūt. sup. z gñatū curāt vel diminuūt sūt flomia z vētositatio z solō vētris ex mirab. attritis cū sene z fumoterre z prunoz z iuiubaz z tamarindoz infusiōe. sup. z silīū. quā sepe sumere oz.

¶De cura p localia. dixit Raſ. i diuisiōib⁹. in pn° sue inceptionis regaf regimie aſatis cali. Et Aui. dixit. circiter tres dies idest in pn° qō est vnū de 4^or tempozib⁹ morbi curaf cura aſatū calidoz. s. recursū faciētib⁹ put dcm est in pcedētib⁹. Et de repcussiuis bonis in ademul est oleū rosaz cū aceto z lacte mulier deinde post illud. s. pn^m: opz vt sit occupatio in resoluēdo z p vt maturādo. fortasse enim resoluif. Vez. s. q̄ resoluaf est fm minus qz raro est q̄ terminef p resolonem. Si tū videas q̄ nō appareāt signa exiture: tūc pcede cū resolutiuis. Et de resoluētib⁹ bonis est emplm factū ex passulis florib⁹ camomille z baurach cū melle. Et fortasse dixit Aui. maturabif. sup. Et hoc est fm plus: imo est tm fm plus q̄ fere: oēs alij auctores nō fecerūt mentionē nisi de maturatione ei⁹. ¶Jngt Raſ. 13. pti. q̄ Pau. nō dixit in cura carbūculoz nisi ad maturādū. tanq̄z igif credēdo q̄ oia maturari debēt: q̄re velociter fieri oz maturatio. Et iō dixit Raſ. nō vidi carbūculū in vltima disp̄one dissolui absq̄z maturatiōe: iz paruus fuerit carbūculus purus hñs radicez z pulsationē. Et dixit. vidi ēt carbūculos fieri in quodaz viro paruos quos credidi dissoluere z dispergere absq̄z putredine z non potui z nō fuerūt dissoluti: sz pulsabāt donec putredo facta est in eis. Et iō cōsulo q̄ maturatio toto posse fiat: z iō in diuisionibus dixit si ptranseunt tres dies. i. pn^m: z nō extenuētur. s. per repcussionē: sz pmaneat ipsoz pulsatio z febris. i. caliditas eoz tūc nečiuz est vt saniei collectionē faciāt: z opz vt iuuenf ad illud vt velox sit eoz maturatio z aptio. Et Almā. dixit. postq̄z aūt carbūculus accidit nō est nečiuz nisi vt in ipsius maturatione studiū ipēdaf. ¶Dixit Aui. cū fuerit in ademul pulsatio z basis radicis. i. qz sit de pfundis: qz fortasse ademul supficiale obediet resolonī tūc ē necessaria maturatio: qz tūc signaf q̄ mā collecta est in cupo. q̄ adiuuetur ad illud cū medicinis maturatiuis. De his dixit Alman. est vt de caricis viscosis in qb⁹ est multū mellis. i. pinguibus z multū carnositatis cōtritis fiat emplm: aut ex carne vue passe cū baurach panis. i. cū sale mixta: aut emplm diaglon de supponaf: qz est vtile. ¶Dixit Pau. carbunculos maturat carnositas vuaz passaz trita cū sale. Et de maturātib⁹ vtilibus est emplm factū ex caricis. i. passulis pmixtis cū melle z maturat furunculos puos frumētū masticatū suppositus. Amplius in regimine exituraz plura maturatiua ponenf. ¶Dixit Almā. q̄ si carbūculus ad maturandū dur⁹ existat sinapis cū ficub⁹ z pauco oleo liliaceo cōteraf z desup ponaf. ¶Et Aui. dixit. cū ademul difficulter venit ad pus: z ē cū qete calitatis grauis tūc flōma venā q̄ ibibit ipz. Deinde vētosa locū. s. cū scarificatiōe vt exoneref nā z possit sup digestionē residui. Et qdā apponūt in loco sanguisugas loco scarificationis z est vtile. Uerūtm dixit Aui. nō facias hoc in pn°: qm̄ egrederef ex loco sanguis virulēt⁹. i. ligdus subtilis z remaneret grossus z fieret illic vlc⁹ durū. ¶Dixit Almā. si eius aptio post maturationē tardaf pforef z cōprimatur donec qcqd in eo ptinef. s. maturū fluat. ¶Dixit Auic. q̄m maturaf z nō aperif. s. p se neqz p medicinas: tunc pforia ipz. ¶Et de rūpētib⁹ ademul. dixit Aui. est emplz factū de seie lini z fimo colūbino z fermēto. ¶Post aptionem. dixit Almā. sor. ponaf in circuitu eius vnguētū de ceruſa: qz malā cōplonē alterat derelictā: z supipz ponaf vng^m cum melle. ¶Unguētū de melle qō cōfert furūculis post apertionē eorū z mūdificat vlcera. ℞. sarcocolle ptrite z mellis albi cruditi. aīi. ptes equales: z incorporentur contrite z mellis imponatur z incorporentur. Et sunt qui mel decoquunt donec inspisset: deinde sarcocollam cū eo permiscent.

¶De curatione morī. Cap. xxiij.

Quum dr: qz morz celsi similaf: maxie in figura: z aliqñ ēt in colore. Et imppropie dr apa: qz ipz est additio q̄dam carnosa facta a sanguine exiccato ex pozos cutis. ponif inter apata cal'a sanguinea: z est apa ad tactum molle: nō tm flāticū vndimiosuz: sz factū ex carne molli gñata per puersionē sanguis in ipsaz in carne corpis rara: z propterea dixit Aui. q̄ plz ei⁹ fit i ano z vulua. Dicūt cū euenit in ano vocaf ficus: z cū euenit i vulua pdiloma: z a qbusdā dr emorroys vulue. ¶Dixit Raſ. 13. pti. vidi modos mororū fieri diuersos valde: qñ q̄dā eoz fiūt filia cācroz: z q̄dam fieri pcaua habētia pcauitatē in corpe, z q̄dā hñtia carnem mollē similē carni pulmonis: z vidi moz accidēs in lingua cuiusdā mulieris albū ad modū bombacis applanatum. Et vidi morz ad modū granoz granatoz nigra in diuersis figuris eminētia z pcaua siue supficialia z pfunda. Et gñalr oia morz ampliant z extēdunt pter illa q̄ alba q̄ insepabilia fuerūt a loco eoz p tps. s. quo vidi illa. Deinde nō potui ea videre. tū. cōcaua ampliant vehemēti⁹ z supabūdāti⁹. ¶Dixit Aui. morz qñqz est saluū nō iferēs dolorē: z qñqz est malignū doloroſuz: vt qñ est cū duritie fusci aut nigri coloris: z tūc attinet näe cancri. ¶Et dixit Raſ. vbi. s. vidi morz fieri de sanguine feculēto. Et curari debēt p minutionē priius: z postea plaxationē hūoris nigri pluries factā: deinde per positionē vnguēti calcbidion sup ea si fuerint extensa aut cō caua. Et ligāda sunt si fuerint eminētia: z ipsis incisis ponatur super locū vitriolū: z emplm in circuitu z locis attinentibus: z cū butyro ne excitef dolor: cū incisio de eis facta fuerit in mēbro neruoſo. ¶Et dixit. dico ad morū z verucas.

Carbūculi nō resoluunt sed maturādi sunt sēp.

Medicine que attrahunt cuz fortitudine ea incidunt z que putrefiunt ea mortificant, si tñ appropriaf cure eor succus cucumeris asinini cum sale positus sup ea: aut ficus imature cũ aceto nitro z farina: z linitio cũ lacte ficus aut cum lacte titimalli. Jsta tñ medicamina magis opanf veruc. zc. Aui. aũt nõ posuit curã mozi p medicinas: qz vtplm dependet ex manuali curatione facta p ligationẽ vel incisionẽ vel cauterizationẽ. ¶ Ampliꝰ ficus ani: aliqñ aliter sumif a qbusdã. Et dicef de eo in sũma sequenti huius tractatus.

¶ De matre sanguis emburisis siue emboziſma. Ca. xxiiij.

MAter sanguis emburisis z emboziſma sũt noia synonyma z ipozt ant tumorez siue apa gñatũ ex vulnere accidẽte in arteria vl vena magna qñ nõ ꝓsolidaf z incarnaf. Et aliqñ accidit istud vulnus in arteria vel vena cuz ruptura cutis ei suppositę que postea cõsolidaf, pus qz ꝓsolidef ipsa arteria vel vena: z aliqñ absqz ruptura cutis ei suppositę. Et q gñef ex vulnere arterie voluerũt oẽs auctozes. ¶ Dixit Haly. emboziſma est apa qđ ex arteria ꝓ accidit ruptura z scissura. Dixit auctoz cõpẽdij. cuz sanguinis fluxus igne cõstringitur nascif caro sup venã nondũ cõsolidatã: ẽre humidus tumoz qñ vix ibi gñaf: qz sanguine plenꝰ est: z pp hoc infirmꝰ semp est suspicax: qñ ex parua occasione tumoz rumpif z sanguis sicut fluxerat ante fluit. Et Hal. dixit 5° de inge. sani. Cum incisionẽ feceris in arteria vel vena stude cito z labora in gñanda carne in loco pusqz ligamẽtũ factũ in arteria vel vena acciderit aut añqz ligamẽtũ remoueas. nam nisi caro festinauerit nasci vt locũ fluxus sanguis impediat. al's impleat, z nõ sinat exire quedaz in loco illo inanitionis spaciositate remanẽte: qz remanebit in loco illo qdam vacuitas z fiet ibi emboriſma vocata. ¶ Dixit Albu. qñ disrũpif arteria z cõsolidaf cutis q est sup eã: tũc multotiens accidit inde apa: z sil'r accidit vene. s. magne vt accidat in ea inflatio z apa zc. Et Aui. dixit emboziſma accidit ex vulnere carnis pueniẽte ad incisionẽ arterie. s. transuersalẽ totalẽ. Et ꝑz sententiã Hal. puenit qñ arteria inciditur ppter restringere fluxũ sanguinis qñ nõ desup coartaf. i. nõ gñaf caro z nõ cõsolidaf z incarnaf locus solutionis arterie z inuenit vacuitatẽ. i. locũ vacuũ sub cute in quẽ posset effundi sanguis: tũc peruenit res ad emburisiz: qđ noiaf mater sanguinis. Multotiens enim nõ incarnaf arteria: sed incarnaf illud qđ continet eam de cute, quare sanguis exiens ab ea nõ potest facere cursuz supfluũ. i. pcedentẽ extra corpus, imo egredif aliqd ex eo vsqz ad finẽ cutis z tñ ex eo egredif qztũ ille locus vacuus capere põt. Et quãdoqz accidit. dixit Aui. cum arteria existens sub cute rumpif nõ rupta cute: z tunc si nõ cõsolidatur arteria sanguis fluit ex orifício eiꝰ: z si inuenit ibi vacuitatẽ implet eã. Vñ tumoz z apa apparet molle: z si nõ est ibi vacuitas z remanet arteria sola sub cute nõ incarnata, tunc nõ accidit tumoz: sed sentif pulsus eius z successio sub cute. ¶ Sic igif apparet: vt dixit Aui. q cã huiꝰ defluxiõis aliqñ accidit de intus. i. a cã intrinseca: vt ab humoze corrosiuo corrodente subaz arterie vel vene, pter qđ corrũpat z disrũpat cutem: qzuis posset eaz disrumpere. Et aliqñ accidit ex ea cã extrinseca vt ex flõmia vel alio vulnere eueniente arterie vel vene cum disruptione arterie. Dicunt. vtplm euenit ex vulnere vene vel arterie sil'cũ vulnere cutis, z a cã extrinseca, z ex ista cã vtplm accidit ex ruptura arterie qz vene: qñ arteria est difficiliozis curationis qz vena. Et qñ puenit a cã intrinseca magis puenit ex ruptura vene qz arteria: qñ vena est faciliozis corrosionis qz arteria. Humoz etiaz corrosiuus pluries inuenif in vena qz in arteria: qzuis sanguis arterie calidioz sit sanguine vene, qñ nã sollicita est ne talis humoz ꝓ posse in arteria generef aut tpe lõgo perlistat. Dixit Aui. 4ª quarti. ca° de fluxu sanguinis. q multi medicoꝝ extimãt q ois disruptio arterie pducat ad matrez sanguis, qz incarnaf illud qđ est in circuitu arterie, ipsa vo nõ incarnaf extimatio tñ eoꝝ est falsa, qñ arteria multotiẽs incarnaf: vt patuit in tractatu pcedẽte. ¶ Dixit Antil. arterie rumpunf in collo inguine z in plica mẽbroꝝ. Et Aui. dixit. multotiẽs accidit in collo z inguinibus: z in curuaturis vt subascellis z curuatura cubiti. z hoc ideo est: qz in locis dictis locꝰ vacuꝰ magis repif. ¶ Et dixit Paulus. q he rupture qñqz accidũt in canali pulmonis. i. in gula z pectoze z iuxta furculaz superioze. Bñ itaqz dixerũt. q mater sanguis est tumoz mollis sanguine plenus remanẽs post rasurã vel incisionem arterie vel vene magne qñ nõ icarnaf. Et eius signa. dixit Paulus. per ingressum sanguinis. s. in arteriã vel venam z reuersionem eius. s. in eundem locum vacuum. ¶ Dixit Auicẽ. emboziſma occultaf cuz cõpressione desuper facta vt manu vel alia re: z amoto cõpimente redit sicut accidit in ruptura siphac. Dixit Albu. qñ impellis tale apa digitis tuis: tũc sentis quasi sit ei stride. i. sonitꝰ. Dixit. n. auctoz ꝓpendij. q qdã dixit. sibi q seruus suus ppter minutionez vene basilice ad emboziſma deuenerat: de cuius tumoze rugitũ z sonitũ audiebat cũ impellebat. Et Antil. dixit. q bz pulsum arterie. ¶ Dixit Albu. qñ emboziſma fuerit ppter arteriã: tũc est ob longũ z aggregatuz in pfundo corpis. s. mẽbri: sed qñ est ex vena est rotundũ z in manifesto corpis: qz magis superficiale sicut vena sita est versus superficiẽ pluſqz arteria. Et qz tumoz iste plenus est sanguine qui põt impelli z redire: ideo mater sanguinis noiaf, qz sicut mater ꝓseruat filiũ suũ ita ista disruptio vene vel arterie ꝓseruat tũc tumorẽ: z qz tumoz est cũ sanguine: iõ de eo inter apostemata sanguinea tractaf.

Cura dixit Albu. in caꝰ de flõmia. qñqz fit cũ medicinis. z qñqz cũ incisione cũ medicis qdẽ eis in qbꝰ est stipticitas. s. multa sicut est emplastro facto ex rosis ꝺcoctis in aqua z vino stipticoꝝ aut balaustijs z corticibꝰ granatoꝝ mirto, aloe z sarcocolla ꝓfectis cuz aqua rosa. vel albumine oui, de qua ponaf sup locũ superpositis ei z plumaceolis de stuppa z desup fortiter stringaf: z de ʒ° in ʒm mutef: z hoc fit vt locus induretur. Dixit auctoz compendij. q quidaz de vulgo amicus serui illius supradicti precepit ei vt sepe niuẽ super tumorem poneret, vnde sanus factꝰ est. Medicine tñ ſm plurimũ non sufficiunt ad curam: z maxime quando disrupta est arteria. si enim aliquando sufficiunt tunc erit in disruptione vene: z precipue quãdo nõ preterijt super eo tẽpus longum. ¶ Cura enim per sectionez in omni loco corpoꝝis. dixit Albu. est timoroſa precipue in disruptione arterie propter superfluũ fluxum sanguinis qui põt sequi ad sectionem super hoc apate, z nullo mõ fieri ꝺz nisi premessa subtiliatione ꝺicta z corpoꝝis eũone z diuersione sufficient: z precipue dixit Albu. timoroſa est quãdo fit in subascellis z inguinibus vel in collo: z similiter timoroſa est in qualibet pte corpoꝝis quãdo fuerit apa magnũ. In his enim dixit ipse. opz vt euitef curatio eius cum ferro qztũ possibile fuerit. ¶ Dixit Antil. si acciderit in collo z subascellis z vtroqz inguine horribile erit z fallacis curationis ex magnitudine arteriarum ipsoꝝ locoꝝ. ¶ Dixit Pau. in ruptura canalis pulmonis intelligendo modo supradicto nulla ꝺz fieri curatio cuz ferro: qñ arterie pectoris dictoꝝ locoꝝ magne sunt z fortis digestionis. i. caliditatis. Jn aliis aũt corporum partibus a predictis z eis similibus curatio per sectionem curabilis est nisi fuerit apostema magnũ in quo casu: z in predictis dixit Raſ. 13° ptiñ. Ego video. al's. iubeo. q nõ fiat predicta curatio oino: sed tñ in scindendo has rupturas erit vt cõseruef z euitef in eis ruptura. ¶ Dixit Antil. q accidit hoc in extremitatibus z in capite nos curauimus bene. nã dixit ipse. in duobus locis debet discooperiri arteria siue vena. vz. in parte posteriori apostematis: z in anteriori, z extendatur pellis fixa cum vncinis ferri donec discooperiatur panniculus arterie z extendatur ad sursum z apponatur actus cum filo lini: deinde incidatur filum dum habeat quatuoꝝ capita z fiat ligatio vehemens z durabilis ad retinendũ sanguinẽ: dein-

de scindaſ apa cū flebotomo vt extra manet qō intus ꝺtinet de sanguine ⁊ incidaſ supflua pars pellis si fuerit supflua: deinde cureſ cū vnguēto vt cetera vulnera. ¶ Albuc. aūt aliqualr diuersificauit curā emboxismatis facti ex arteria ⁊ facti ex vena. Et dixit sup illud qō factū est ex apertiōe oxificij arterie scinde in cute sectione in longitudinē tēdēte: deinde aperi sectioné cū vncinis: postea eleua arteriā ⁊ libera eā a tunicis donec detegaſ: deinde itromitte sub ea acus: ⁊ fac eā penetrare vsqꝫ ad latꝰ aliud: ⁊ stringe arteriā in duobus locis cū filo duplo: sicut fit in extractione arterie ꝙ de timpoxibus: deinde punge locū qui est inter duo ligamenta cū spatumuli donec egrediaſ sanguis q est in ea totꝰ ⁊ solua tur apa, deide administra curationē que gīat pus donec cadant ligamenta: deinde cura sicut opꝫ. Sed si fuerit apa pp sectionē vene: tunc opꝫ vt teneas manu qō tibi possibile est ex apate cū cute. Deinde intromitte acū sub loco qué tenuisti manu tua ⁊ fac eā penetrare ⁊ sit in ea filū duplum donec extrahas ipm ex latere altero: ⁊ liga cū ipso apa ligamento bono ex duabus ptibꝰ cū duabꝰ extremitatibꝰ fili. Si aūté timeas ⁊ extrahaſ filū tūc intromitte aliā acum cū filo alio sub apate toto apud incisionē acus ⁊ pme ⁊ stringe fila tua in quatuoꝛ locis: deinde seca apa in medio sui donec totum egrediaſ qō est in eo: tūc icide supfluitatē cutis ⁊ dimitte qō extra ligatū est: deide pone supꝫ puluillā quā submersisti in vino. Deinde cura cū vnguētis ⁊ licinijs sicut opꝫ.

¶ De apate colerico in generali. Cap.xxv.

Frit Auer.ꝫ° colliget.q egritudines coleꝛi ce locales.i. apata colica q ꝺr egritudines locales vocanſ a Rabi Almathet: ⁊ latine apata colꝛ ca: grece berisipilla. berisipilla quoqꝫ interptaſ istāmatio. Uerūtñ berisipilla duplr sumiſ. Unoꝰ large.p oi apate colico: vt patuit per Aue. Alioꝰ ꝓprie.p vno apate colꝛ coꝛ qō a Ga. in pluribꝰ locis vocaſ herpes, q herpēdo de vno loco trāsit occupando in circuitu. ¶ Dixit Ser.ꝫ° breuiarij. caꝰ 23. q apa colericū vocatur almesyre siue missire: sꝫ Ga. vocauit apa colericū spinā: quia punctionem infert vt spina. ¶ Berisipilla large sumpta pōt ꝺici: vt.ꝰ. patuit. de oi apate colico. ⁊ ꝺr de berisipilla ꝓprie sumpta. de qua diceſ in sequēti caꝰ. ⁊ ꝺr de formica de igne ꝓsico ⁊ pruna ⁊ cācrena ⁊ herpete estiomeno ⁊ de essere. De qbꝰ oibꝰ fient caꝰ spālia. ¶ Ꝓio quoꝝ apatū colicoꝝ ⁊ earū spēꝝ declaratione notāt q colera duplex est. ſ. laudabilis q est colꝛa nālis ⁊ illaudabilis ⁊ mala q ꝺr colꝛa inālis. A nāli aūt colera rarissime ꝺtingit fieri apa ipsa manēte in nālitate sua: ppea q tā cito q excrescit sup q̄titatē eiꝰ nālē reddit nāe odiosa: q̄re relinqt eā nā a regie ⁊ gubernatione sua: vñ ꝓdit nālitatē suā ⁊ trāsit in colerā inālē: ⁊ qꝛ raro euenit apa a colera fieri nālitiō ꝺ eo mētionē nō fecerūt auctoꝛes. ¶ Colera ẋo inalis est multiplex. q̄dā est inālis p additionē suaꝝ q̄litatū soᵐ factā absqꝫ pmutatiōe sube sue vt q magis intēdit in calitate ⁊ siccitate: ⁊ q̄dā pp mutationē i mō sube sue: q̄ pmutatio lꝫ possit ꝺtingere absqꝫ itēsione ⁊ remissiōe suarū q̄litatū: vt plm tū cū ipsaꝝ pmutatiōe ꝺtingit: ⁊ hui? q̄dā facta est talis p viā adustionis: ⁊ q̄dā p viā pmixtionis cum alio hūoꝛe: ⁊ q̄dā est facta ex sanguine q putrefit: cuiꝰ subtile trāsit in colerā: ⁊ q̄liscūqꝫ fit colera ipsa aut est in suba sua subtili aut grossa aut mediocri: ⁊ tā grossa q̄ꝫ subtilis q̄ꝫ mediocris aut putrefit aut nō putrefit. Dr aūt non putrefieri vt hic sumiſ qñ nō cōuertiſ in saniē. Nā apata colica aliqñ trāseūt in exiturā ⁊ suppuraſ: ⁊ꝫ raro ẞ cōtingat: ⁊ qñ ꝺtingit ẞ nō ꝺuertunt in saniē laudabilē ꝫ illaudabilē ⁊ malā: q potius ꝺici pōt būiditas filis saniei, pp qō ꝺixit Hip. in affo. berisipilla cū sanie malū. In quo ꝺicto sigīat q berisipilla siue apa colericū nō pōt ꝺuerti in saniē laudabilē. nā si posset suppurari sanie laudabili tūc illō eēt bonū nō malūm nō rarū est: vt ꝺictū est. q suppureſ. Et Gal. ꝺix. 2° pnos. ꝺ°. 9. q in egritudinibꝰ q̄ sūt a colꝛa nō accidūt exiture nō itellexit q apata colica nō possint suppurari: sed voluit q febres ⁊ egritudines colerice nō creticanſ p exiturā: q̄ necesse est in cuētu exiture p crisim deriuatiōis q hūoꝛes sint idigesti crudi ⁊ grossi: ſꝫ egritudies colice sūt de hūoꝛibꝰ subtilibꝰ qui sua subtilitate obediūt expulsioni ad eẋ coꝛp. Et istud dictū Gal. verificaſ nō sp, ſꝫ ꝗꝫ plꝫ. Que aūt colera inālis nō putrefit tūc aut est fcā p viā adustionis sic q remoueſ subtile moderate: aut sic q ingrossaſ: vnaquecꝫ tñ colera adusta aliq̄ztulū per adustionē ingrossaſ, ſꝫ tū vna oꝛ subtilioꝛ altera cōpatiue: ⁊ q̄ꝫ vnaquecꝫ in adustione i grossaſ: tñ vnaquecꝫ remāet subtilis ꝓpata ad colerā inālē factā p viā admixtiōis, ⁊ etiā ꝓpata ad alios hūoꝛes. Et colꝛa inālis facta p viā cōmixtiōis vt multū fit excōmixtione ducente ad vnā formā: ⁊ hec colera q̄ꝫ sit grossa ꝓpata colꝛe ināli supꝛadicte, tñ est subtilis ꝓpata ad alios hūoꝛes: cuꝫ itaqꝫ colꝛa cuiuscūqꝫ spēi fit subtilioꝛ alio hūoꝛe, accidit vt oē apa colꝛicū sit magis superficiale: ⁊ minꝰ ꝓfundū quolꝫ alio apate a quouis alioꝝ hūoꝝ gīato. ¶ Differūt tñ apata iter se in ꝺ q eē plus superficiale siue minꝰ ꝓfūdū: ⁊ minꝰ superficiale siue magis ꝓfūdū ꝗꝫ ꝺrnt spēs colꝛe ex qꝺ fiunt in subtilitate maioꝛi vel minoꝛi. nam quāto colera subtilioꝛ fuerit tanto magis ad cutem: ⁊ ẋsus superficiē ꝓpellit, ⁊ quāto grossioꝛ fuerit: tanto minꝰ versus superficiē pellit ⁊ magis accipit de carne in ꝓfundo.

Sciendū itaqꝫ q ex colꝛa facta innāli p solā alteratiōnē gīaſ heriſipilla absolute: ⁊ ex ea q̄ est adusta ⁊ est subtilioꝛ gīaſ formica ambulatiua sola. i. nō coꝛrosiua: ⁊ ex mediocriter subtili gīaſ formica ambulatiua coꝛrosiua: ⁊ ex pte subtilioꝛi colere aduste grossioꝛis gīaſ etiaꝫ formica ambulatiua coꝛrosiua: ⁊ fm quosdā miliaris coꝛrosiua: ⁊ ex bꝫ colꝛe pte grossioꝛi gīaſ herisipilla mala coꝛrosiua vlceratiua. Ex colera ẋo ināli facta p admixtionē colꝛe cū flāte gīaſ formica miliaris absolute nō coꝛrosiua: tñ si ista colera aduraſ gīaſ ex ea formica miliaris coꝛrosiua: vel vt ꝺicūt q ꝺā: gīa ꝺici herisipilla mala. supꝛadicta itaqꝫ diligenter inspiciēti clarificabunſ ẋba auctoꝝ de ꝓdicta mā loquētiū. ¶ Dixit itaqꝫ. A. q apa colericū aut est a colera subtili valde q nō ꝺtineſ i eo qꝺ é magis it? q̄ꝫ illō qō appetꝰ ꝺ cute, q tñ nō bēat grossitiē q figaſ in ꝓfūdo nō retineſ: ſꝫ ꝓuenit ad superficiē cutis: ⁊ ista é acuta, imo é acutioꝛ alijs spēbꝰ colꝛe: ⁊ fit ex ea formica aut ambulatiua sola. i. sine coꝛrosiōe: ⁊ tunc est subtilioꝛ: q̄ q̄ztūcūqꝫ illa colꝛa sit ſbtilis: bꝫ tñ ptes ſbtiles ⁊ minꝰ, ⁊ ista formica sola fit ꝺ ptibꝰ ſbtilioꝛibꝰ ei? aut fit formica ābulatiua coꝛrosiua: q. ſ. nō fit ex ptibꝰ colꝛe sic ſbtilibꝰ vt ꝓdeā: ſꝫ ex ptibꝰ hūtibꝰ aliquā grossitiē. Uñ fcā est coꝛrodēs: ⁊ sic é ẽterioꝛ formica sola. aut fit. ꝺixit. A. ex colꝛa grossioꝛe illa: ⁊ logaſ ꝺ colꝛa grossioꝛe p admixtionē flātis cū ea: ⁊ ꝺ ió ꝺix. q ipa é mioꝛis acuitatꝭ. ſ. q̄ꝫ ꝓdicte, ⁊ ét q̄ꝫ alie ei? spēs facte p adustionē: ⁊ ét accipit aliq̄ztulū ꝺ mꝛ ꝺ magis it? ⁊ é q̄ꝫ siti ea flā. ſ. i gſsitie sua ⁊ remissiōe acuitatꝭ ⁊ i tarditate ét receptiōis ⁊ solꝰnis. Et si fuerit. ꝺix. A. mā ista grossioꝛ, ⁊. ſ. fcā p viā adustiōis ẽ ẽterioꝛ: ⁊ accidit ex ea formica coꝛrosiua q̄ si trāsierit i grossitie sua vsqꝫ ad grossitiē sāguis, ⁊ si fuerit mala. i. adusta accidet ex ea herisipilla mala. ſ. i vltº malitie: q̄ erit magis coꝛrosiua q̄ꝫ alia. ⁊ ꝺ rōne maioris adustiōis q fcā é gſsioꝛ: ꝓ quā maioꝛē gſsitiē magis figit: vñ magis fit pfūda ⁊ sic pfūdi? coꝛrodit. ¶ Dix Ga. 14. terap. Si colera cū sua caūtate gſsissima fuerit cutē excoꝛiat vsqꝫ ad exterioꝛa ei?. ⁊ q ita sit appꝫ. q. fla salsū qō grossi? ẽ ꝓdicti spēbꝰ colꝛe pfūdi? coꝛrodit ⁊ vlcerat q̄ꝫ aliq̄ colꝛa: qō nō ẽ nisi rōne maioris grossitiei q̄ pfūdi? retineſ: ⁊ sic nō expellit ad superficiē ⁊ hāc vltimā spēꝫ herisipille itelligūt dicētes, herisipilla alio noie ignis psic? ꝺr. ¶ Dixit Auic. q̄ꝫ ꝺcm sit q de colera alia est subtilis ⁊ alia grossa: scias tñ q ois colꝛa ẽ subtilis, ⁊ ꝓp sui ſbtilitatē fit q expellit eā nā: ita q nō retineſ i aliq̄ nisi in cute: ⁊ qō approximaſ ei, verūtñ i sua ſbtilitate ẽ latitudo q: vna est grossioꝛ siue minꝰ ſbtilis alia. ⁊ q̄ minꝰ est subtilis respectu ſbtilioris grossa vocaſ. ¶ Dixit Auic. egritudines

Berisipilla duplr: umiſ large ⁊ stricte.

Colꝛa cuꝫ sit duplex a nāli rarissime fit apa.

Colꝛa inālis ẽ multiplex.

que vocant herisipille.i.apata colica sũt duaꝝ spẽꝝ. Una q̃ dr herisipilla ruborís:eo q̃ appet de ista spẽ q̃ sit mixta cuz multo sanguine ppter rubedinẽ quã hz:z nõ facit in mẽbro magnũ tumorẽ. Et dolor ei⁹ nõ est acutus:z p hãc spẽz intellexit herisipillã ppie sumptã. Alia eius spes dicit herisipilla formicularis z in ea plus dñat colera.s. vsta:z ppea inducit pustulas z corrosiones:z pistã intellexit formicã corrosiuã. Alias aũt spes differẽtes ex pte mãe Auer. dedit itelligere: z pz ex p̃dictis. ¶ Et ponẽs Auer. distinctionẽ hoꝝ apatuz ex pte situs mãe dixit. Aliq̃n herisipilla nõ apper nisi in cute. Et aliq̃n est infixa in suba mẽbri.s. accipiẽs de carne eius:z est deterior pma. z est ea deterior rõne maioris lesiõis:q; magis corrosiua z vlceratiua z rõne deteriꝝ accidẽtiũ z doloꝝ aliꝝ z rõne tardioris curationis. ¶ Ex predictis patere pñt cãe añtes z cõiuncte apatũ colericoꝝ. nã eoꝝ cã añs p/pinqua est multiplicatio colere in toto corpore vel in aliquo mẽbro forti mandãte ip̃z ad aliqd̃ debile. Et eoꝝ cã añs remota est oẽ regimẽ faciẽs ad colere gñonẽ ex cibis z potib⁹ z alijs. Et eoꝝ cã cõiuncta est ipsa colera tenta in porositatibus membri. ¶ Et ex p̃dictis patere põt q; a cã p̃mitiua ea. scilz de qua vt supra patuit. maxime intelligũt auctores.s.p/cussione calor:z similibus. raro cõtingit fieri apa colericũ, z pcipue herisipillã:q; vt supra dictũ est:ad talẽ cãm p̃mitiuaz vtplm currit sanguis. Sunt tñ alie cause p̃mitiue:pp quas citius z magis curret colera q̃z sanguis z sunt fortis fricatio mẽbri longa mora sub sole calido applicatio medicine rubificatiue:z his silẽs tñ q; iste cause raro occurrunt ad apatis gñonẽ hinc dictũ ẽ. q; apa colicũ raro puenit a cã p̃mitiua.

Signa apatis colerici possunt haberi ex dictis, z signa specieꝝ dicenẽ in sequẽtib⁹ capitulis. Dic tamẽ ponẽda sũt signa que distinguunt apa colericũ a sanguineo. ¶ Dixit Raſ. 13° cõti. auctoritate Hal. q; inter herisipillam: idest apostema colericũ z flegmonẽ distinctio fit. nã flegmõ est rubei coloris.s. obscuri. z herisipilla est citrini coloris z splendidi z minoris rubedis z vt sic dicã rubedinis clare similis coloris scarlati z doloꝝ in flegmone est notabilr intẽsioꝝ z pfundioꝝ q̃z in colericoꝝ in quo ẽt remissioꝝ z magis in superficie, q; extra in pelle. nã dixit Raſ. colera rubea manet in carne penetrãdo ipsaz, q; rara est vsq; ad pellem z ex spissitudine ipsius pellis ibi remanet residens nisi sit tenuis valde ad modũ dispositionis in sudoꝝẽ:qñ tũc nõ retinet in pelle etiã si exalat z resoluit. Dixit auctor cõpendij. q; apata colerica differunt a flõnibus:q; flegmones magis interiora tenẽt:z exteriorís loci maioꝝẽ q̃ztitatẽ z altitudinẽ siue eleuationẽ possident z rubicũdiores sunt, z magis pulsare vñr. Colerica vo apata minoris ruboris sunt:neq; tñ interius: neq; ẽt tñ exteri⁹ nec sic in altũ spatiũ amplectunt. ei⁹ nãq; mã subtilioꝝ est. vñ cito de carne ad cutẽ penetrat, cũq; cutis spissitudine sua ad carnis cõparationẽ phibeat cã penetrare. sup. z extra resolui in eo loco adunat:z facit apa:qõ alicui q̃ est sine pulsatione, q; nõ multũ interioꝝ partiũ tenet. flegmones vo nũq̃z sine pulsatione sunt, maxie si magni fuerint. Et de his signis amplius dicetur in sequenti capło. cum ponentur signa distinctiua herisipille a flegmone.

Cura apatũ colericoꝝ triplici pficit itẽro. s. dieta potiõe z chirurgia. dieta quoq; pfitit in euitatiõe ois regiminis calefaciẽtis z exiccantis z exhibitione ꝑxij. s. regis infrigidãtis z humectantis:in vnaquaq; ser rerũ nõ näliũ. ¶ Cura eoꝝ per potionẽ fit per alterationẽ mãe peccantis ad cõtrariuz z ipsius eũationẽ. ¶ Cura xo per chirurgiam est. dixit Raſ. 13. cti. auctoritate Hal. in pn° oz fieri infrigidatio quotiens nõ fuerit factũ a cã p̃mitiua:z in hoc innuit. q; in facto a cã p̃mitiua in pn° nõ cõueniunt infrigidantia repercussiua, z ideo subdit q; herisipille a cã p̃mitiua nõ nocebit empl'm de farina ordei statim assecutũ. i. positũ z ppie si facta fuerit scarificatio in loco. ¶ Dixit Serap. 5° breuiarij. almesire si est a cã p̃mitiua indiget in pn° medicinis que mollificant z eũant. i. resoluunt. sicut est empl'm de farina ordei. s. qñ de ea cuz aq̃ z oleo fit empl'm. In apate. n. colerico facto a cã p̃mitiua mollificãtia resoluẽtia debẽt esse leuiora q̃z in flegmone. A. tñ pp raro puenire apa colericũ a cã p̃mitiua de eius cura nõ fecit mentionẽ vel forsasse dereliquit hanc curã notã ex cura flegmonis a silẽ cã pueniẽtis, q; cuz eo multũ similaf:z intelligunt p̃dicta de cã p̃mitiua q̃ est cãsus vel percussio z sile. nã cura facti ab alijs causis p̃mitiuis superius dictis est oino silis cure eius facti a cã añte. ¶ In facto aũt a cã añte. dixit auctor cõpendij. Intentio nostra in colericis apatib⁹ est auferre mãm. s. añtem, z cõiunctã, antecedentẽ cũ purgatione. z cõiunctaz cũ dissolutione. i. extractione eius qõ in loco coadunatuz. Dixit. n. Raſ. 13. cti, auctoritate Hal. mẽbra laborantia his apatibus quotiens euacuantur cõuertunf ad disponẽ nälẽ. Et dixit. cuz ista apata sint nociua cũ qualitate sua. s. calida plusq̃z cuz q̃ztitate. s. respectu flegmonis:tõ si frigidãtia in eis sũt opportuna plusq̃z in flegmone, verũtñ dixit auc. pendij. sicut nõ est vtilis flegmonũ cura cũ repugnatione z ꝓfortatione. i. cũ repercussione z añ flõniã ne mã ad nobile mẽbꝝ cõuertaf silr in his. s. colericis apatibus neq̃z repugnatiua neq̃z refrigeratiua vtilia sunt nisi precedẽte colere rubee purgatione. purgatione aũt precedente locũ patientẽ tunc refrigeramus. In pticularib⁹ tñ caplis sequẽtib⁹ appebit de mã auxilioꝝ z q̃ztitate eoꝝ: z similr apparebit de cura per chirurgici instrumẽtũ.

¶ De herisipilla. Caꝑ. xxvj.

Herisipilla est apa colericũ eueniens in cute mẽbri cui accidit:z in eo q; cuti eius est vicinuz:z est duplex. s. vera z nõ vera. de vera dixit Raſ. 13. cõtiñ. auctoritate Hal. q; fit de colera rubea. Dicũt qdã. i. de colera näli ex acuta tñ qñ:qñ dicit q; apa aliqd̃ colericuz fit de colera näli nõ intelligunt q; fiat de ea nullo mõ alterata:sed q; fiat ab ea nõ adusta neq̃z alteri humori pmixta. colera aũt nälis ilico q; a sanguine separaf vt fiat apa exacuif:z altera tur ad caliditatẽ intẽsioꝝẽ sua näli caliditate. herisipilla non vã fit de colã innäli adusta z ingrossata. ¶ Et ex illa distõne seqf alia distõ. s. q; herisipilla alia est vlcerosa:z alia nõ vlcerosa:q̃ est vã est nõ vlcerosa:z vlcerosa est q̃ est nõ vã. Et hãc distõnẽ innuit Hip. 5° affo. affoz. 23. Cũ dixit. opz vti frigido in herisipilla nisi sit vulnerata. Et herisipillã vulneratuz vocauit Hal. herpetẽ estiomenũ, qdã herpetẽ mordacẽ, z qdaz ignẽ sacrũ vocant. qdã aũt volunt. q; nõ ois herisipilla non vera sit vlcerata:q; in pmis z anteq̃z cõfirmef nõ est vlcerata:z postq̃z cõfirmaf efficit vlcerata. ¶ Quidã aũt putauerunt. q; ois herisipilla:imo oẽ apa colericũ qñ fit cõparatio eius ad apata alioꝝ humoꝝ sit vlceratiuũ:z hoc ideo q; colera est magis penetratiua z rarefactiua q̃z alij humores:z iõ maioꝝẽ cõtinuitatis solutionẽ efficit:veꝝ isti falsuz putauerũt:nec est illud necessariuz:qñ aliqñ plus facit extensio ad soluẽdũ ꝯtinuitatẽ in flegmone q̃z faciat penetratio z rarefactio colere:z rursuz herisipilla tã va q̃z nõ va, aut est pura siue simplex nõ cõposita aut cõposita. Et ꝯposita dr qñ colera faciẽs eã mixta est alteri hũori. ¶ Dixit Hal. 14. terap. q; sic herisipilla miscef cũ flõne:ita ẽt cũ apate molli. i. cũ vndimia:z vocaf herisipilla mollis:z silr dixit ipse. si frigidef z induref:z miscef cũ apate duro melico, z vocaf herisipilla cura, sic q̃ ꝯponif cũ flõne vocaf herisipilla flõnides. Et dicũt qdã. q; cũ colera inflãmata aliqñ miscef aqositae:z tunc gñat ampullas. ¶ Et qdã dicũt. q; herisipilla pura ẽ duplex. vna simplex:z est illa q̃ fit a colã supradcã solũ:z alia ẽ ꝯposita:z est illa q̃ miscef cũ sãguine subtili pauco, q̃ pp ei⁹ pauci/tatẽ nõ meref dici herisipilla flõnides, z mã herisipille qñz acqrit venenositatẽ:z tũc iducit seua accũtia. ¶ Dixit Aue. 3° coll'z. q; põt eẽ q; fiat herisipilla formicalis i ꝯcauitate alicui⁹ mẽbri vt stõi vel itestino ꝝ:z ledat ipsius opões absq; apate mãifesto. ¶ Dixit Jude⁹ herisipilla in maioꝝ pte inci/

Herisipilla cõponitur tripl'r

Herisipilla pura ẽ duplex.

pit in facie in capite nasi. s. supiozi: z sentit hō purītū ibi, de/ inde cū rubore z apate ascēdit ad faciē. Et Auic. dixit. plus accidit in facie. Et hoc iō est: qz subtilitate caliditate z leuita te est apta petere supiora, qre leuigās deferf ad caput: z pro prie ad cutē faciei q̄ē magis dēsa, z ista est ps supioz nasi. Et iō dixit ipse. q icipit a lepore nasi, z augmētaf apa z extēdif in facie tota: imo z qñqz i capite toto: aliqñ ēt ī collo z gula.

Signa he risipille i gñali z in pticulari.

Signa gñis sunt color cutis citrinus clarus z sit⁹ eius est in cute pcedēs versus imē: z est ambulatiua de pte ad ptē. Nā sua subtilitate nō figif in vno loco: sz pce/ dit cōprehēdēdo alias ptes: z nō appet in lea tumor notabi/ lis. Et dolor in ea est remissus, z est absqz pulsatione notabi li z lesione: z destruif color ei⁹ cū desup pmif digito, z al/ bet loc⁹. ¶ Signa spē pure z vere z simplicis sunt q ipsa accipit cutē tm̄ Ysus imen: z si aliqñ accipit de carne illō est paruum valde: z est absqz corrosione z vlcere saltē in pn⁹. cutis enim in ea fm̄ plm̄ est salua: z color eius est magis pu/ rus: z magis destruif cū desuppremif. ¶ Signa aūt nō, ve/ re sunt q accipit de carne: z nō tm̄ cutē, z incipit cū corro/ sione z vlcere: z color ei⁹ nō est purus, sz declinās ad colorē humoris cū eo cōpositi: z sic destruif color ei⁹ cū suppremi/ tur. Et illi qui distingūt purā in spēs: dicūt. q in pma specie color est citrinus: z in 2ª rube⁹ clarus: z tm̄ color ambar de/ struif p pssionē digiti sup eas: qz digit⁹ pmēs separat a loco mām ei⁹, nā ipsa sua subtilitate facilr cedit pssioni: z iō loc⁹ pssus albescit: sz par durat albū z statim redit color pmus: qz sicut mā ei⁹ facilr sepaf a loco cū premif pssubtilitate ei⁹ ita remota pssione facilr redit ad locū suū p^m. ¶ Aui. ponēs signa distinctiua inter beri sipillam z flegmonē

Signa di stinctiua inter beri sipillam z flegmonē

signa distinctiua berisipille a flegmone. p^m dixit. q berisipil la hz magis apparentē rubedinē z puriorē, z magis superfi/ cialē: z magis clarā, sicut est color scarlati: sz in flegmone ru bedo est declinās ad nigredinē aut viriditatē. i. liuiditatem. Est. n. color rube⁹ obscurus cū turbulētia nō clarus: z plm color is flegmonis est occultū in pfundo. Cā aūt clarioris ru bedinis in berisipilla est ipsius māe subtilitas p quā acqrit lucitudinē: sicut cā obscurioris rubedinis in flone est sangui nis grossities pp quā nō illuminaf, z cā superfluitatis, al's. su/ perficietatis apparētie coloris in berisipilla est situatio māe ei⁹ in superficie: vñ bñ irradiaf z irradiatio adiuuat ad clarita tem coloris, z eo⁹. accidit in flegmone. z ideo dixit. A. q tu vides in berisipilla colorē citri. s. qñ est maturū: z nō vides il lud in rubedine flonis, imo vides eū tendētē ad obscurū. Et dixit. A. rubedo berisipille destruif per tactū desup factū sta tim, z albet loc⁹ sub tactu. Uerūtñ redit color ei⁹ velociter: z cā dicta est supra: sz nō est fil's rubedo flonis. s. in b q p ta ctū destruif velociter: z albescit loc⁹: deinde velociter redeat qz mā eius nō velociter ad tactū sepaf pp grossitiē ei⁹. ¶ Et ponēs. A. 2^m sig^m dixit. q apa berisipille nō fit nisi in eo qō apparet de cute. sup. aut in eo q cute vicinaf: vt supra dictū est, sz flegmon pfūdaf in carne, z pp hāc cām tumor appens in berisipilla est superficialis nō eleuat⁹: z nō cōprehēdit ipse tact⁹ pfūditatē. in flone vo tumor appet. eo⁹. z cāe dicte sūt. ¶ Et ponēs 3^m sig^m dixit. q berisipilla est pura, sz flon non est ita. Et nō voluit signare p hoc q ita sit semp: qz tā berisi/ pilla qz flegmon repif simplex z cōposita: sz voluit q berisi/ pilla cōparata ad flonē repif sepi⁹ simplex vbi flegmō repif sepi⁹ cōpositū. ¶ Et ponēs 4^m sig^m dixit. q ex caliditate he risipille qñqz pueniat ad b vt cōburat cutē: z ei⁹ virulētia ve/ sicat locū: z vificaf b de berisipilla nō va: vt supra patuit. z b minoraf in flone. nā raro est vt cōburat cutē aut faciat pue/ nire vesicas: z si aliqñ faciat vesicare locū illō est qñ sanguis retētus in loco aduriť: z tūc nō pducit ad tālā vesicationem ad quālā pducit berisipilla: eo q sanguis sua hūiditate z liq ditate resistit adustioni plusqz colera: vñ nō pueniat ad tantaz caliditatē: z adustionē ad qz tā pueniret colera: z iō ē q qñqz cōsequif ex caliditate berisipille: vt cōburaf cutis. s. nō solū superficialr: z vesicādo: vt dcm̄ est: sz pfundius ita vt nō rema/ neat amplius berisipilla: sz trāseat in pruna vel ignē perficuz: z sic fit q alteraf. i. pmutaf illud qō vocaf berisipilla: qz per mutaf nomē berisipille: z vocaf pruna: z nō est ita flegmon qz nō tm̄ cōburit. Et si bñ psideref istud vltimū distinctiuuz est berisipille nō vere a col'a aduста a flone facto a sāguie adu sto: z ex calitate itēsa berisipille fit qñ apa sepaf a mēbro i q̄ erat cutis illi⁹: nō aūt sic ptigit in flone. ¶ Et ponēs. A. 5^m in gnū dixit. q berisipilla pura nō ipellit penit⁹ cutē. i. nō eleuat eā i tumorē: q sua sbtilitate spargif i superficiē cutis, z accipit de lati^ne ei⁹: z nō figif i loco vno quē posset eleuare, sz flon. s. pur ipellit, qz sāguis sua grossitie nō dilataf: sz figif in vno loco: z illū ipellit z in tumorē eleuat. ¶ Et ponēs sextū sig^m dixit. q dolor z pulsatio in berisipilla sūt minores. Dolor. n. in flone est maior, qz dolor fit p tēsionē quā flon facit maio/ rē: z sic magis soluit ptinuū: ad cui⁹ maiorē sol'onē seqf ma ior dolor: z facit ad maioritatē doloris inflatio mala: quā ef ficit in mēbro, qre efficit ambas cās doloris, sz in berisipilla fit dolor rone male cōpl'onis: z lz ēt soluat cōtinuū: qz cū illa sol'o est pua cū nō ipellat: neqz extēdat mēbrū: iō dolor in ea est minor: z pulsatio ēt in ea est pua: qz ipsa est superficialis nō grauās superteriā: neqz cōprimēs eā. Jn flone vo est eo⁹. Et dr̄nt dicūt dolor berisipille a dolore flonis: qz in berisipilla est pūgitiuus z in flone extēsiuus. ¶ Et ponēs 7^m signū di xit. q berisipilla attrahit febrē vehemētius qz flon: sicut co/ lera calidior est z magis inflāmās qz sanguis: z sic attrahit eā nō solū vehemēti⁹: qz veloci⁹, sed ēt vehemētiorē z intensio rē. Et fm̄ plm̄ in pn⁹ sepōnis col'e: z spionis ei⁹ sup mēbro ad qō dirigif accidit rigor fortis nō solū in mēbro ipso: sz z in corpe toto quez seqf febris fortis satis intensa, qz uis ipsa sit de gne effimera p̄ vera p fm̄ plm̄: z durat duob⁹ die⁹ vel parū plus, deinde mitigaf. Et hoc nō accidit in pn⁹ flonis. ¶ Amplius in loco berisipille pcipif calor apud sensum pa/ tientis: ac ēt tāgentis intensior qz in loco flonis. ¶ Dixit Hipo. 7ª atfo. Jn ossis denudatiōe berisipilla malū. Et Aui. dixit. qñ accidit berisipilla a fractura ossis sub cute malū est: z est malū p viā cāe: qz cū talis berisipilla fiat de mā mala: de qua faciliter pōt puenire portio ad os poterit esse cā corruptionis in eo cū inueniat ipm carne denudatū: z est malū per viaz si/ gni inqz tū signiat mās malas in mēbro illo detineri: z signiat debilitatē illius mēbri: z illius ossis. Et dicūt. q in denuda/ tione cranei est maius malū in tm̄ q plm̄ pnosticaf mortē futurā: qō ptingit pp debilitatē cerebri z loci ipsi⁹. Et dicūt. q de berisipilla nō va ēt adhuc deterius: qz ex deteriori mā: malū g̃ puenientis berisipille in osse denudato a carne erit mai⁹ vel min⁹ fz malitiā māe berisipille maiorē vel minorē: z fz nobilitatē vel vtilitatē ossis denudati cui supuenit.

Signa p nostica.

Be cura berisipille p dictā iam patuit: qz opz vt dieta ver tat ad frigidū z humidū. Et dicūt gdā qñ magna fuerit col'e subtilitas, oz vt denē cibi glutinosi igros/ satiui z fridi, z oz vt locef i aere frido z hūido: z max^e toto tpe pncipij. Jn pcessu vo oz vt ad tēpatū ōclinet in ambab⁹ q̄titatib⁹. ¶ Et oz vt mēbr̄ in q̄ē berisipilla oi qete vtaf, z si fuerit ex mēbris iferioribꝰ suspēsū aliq̄r teneat: mēbra vo illi opposita exercitari z fricari pueniť. ¶ Et oz vt patiēs se ab oi ira z furore custodiat, z sōno vtaf fugiēs a vigiliis mul tis. ¶ Cura vo ei⁹ p potionē qñz māz eūat z diuertit: z qñz eā a mō sube z ei⁹ inflāmatiōe igrossat z alterat. Et qñz est q eūo z diuersio pcedūt alteratione māe: z qñqz eo⁹ alteratio ei⁹ pcedit ipsi⁹ eūonē, z qñqz eq̄liter or̄ insil'fieri. Eūatio aūt tūc pcedere oz, qñ mā añs in corpe fuerit ml'ta z mā diūcta nō fuerit multa: aut qñ berisipilla eēt in mēbro ppiquo mē/ bro pncipali: vel nobili: aut alteratio tūc oz pcedere qñ i mē bro berisipillato eēt inflāmatio multa ōstruēs op'onē mēbri. Jn b. n. casu oz inflāmatio infrigidari, z remitti ēt si nulla pcesse rit eūo: z maxie si corp⁹ nō fuerit repletū: z fuerit berisipilla in mēbro lōginq̄ a pncipalib⁹ z nobilib⁹: z ad hāc ētionez dixit Gal. 13° terap. intētio infrigidatiōis p parat añ eūatio/

nē: sed ad intentionē supradictā. dixit in. 14° eiusdē. & ponit a Rabi in tertia pticula sic. nō refrigeres berisipillā: nisi purgatū sit totū corp⁹ p solonē vētris cū medicina purgāte colerā. sup. & p flōmiā si fuerit opportuna: q⁹ si pus refrigeraueris fiet fortis expulsio colē ad mēbra nobilia. ¶ Dicunt qdā in oi berisipilla, maxie in ea, cui⁹ calitas fuerit multa: & fuerit necesse pp aliquā cāz tardare eūonē pōt: & dz loc⁹ infrigidari añ eūonē cū infrigidātib⁹ nō intensis: sed remissis q̄ potius sint phibētia mām repēte attrahi ad locū: & attracta intendi calitatē, q̄z sint repellentia & repcutiētia ipsaz p eūone fienda. ¶ Dixit Hal. in lib° medicinaz laxatiuaz: & ponit. 13° pti. sic. nō inuenit cura melior berisipille laxatiōe colere rubee: neq⁹ nocentior laxatione flegmatis. Et bz hoc vez in berisipilla pura: nā in nō vera facta ex colera cōmixta flegmati pōt sil cū colera eūari de flegmate vincente cum eo farmaco colerā educēte. ¶ Dixit Seraf. 5° breuiarij. Si berisipilla est ex cā añte opz vt eūet corpus cū medicamine soluente colerā citrinā, & si indiget flōmia premittimus eā & nō tardamus ipsaz. Et Hal. 3° practice, innuit q̄n est indigentia flōmie: & q̄n nō: & dixit: q̄n berisipilla est sine tumore: tūc cōpetit solutio vētris. s. & nō flōmia, & q̄n est cū tumore tūc cōpetit flōmia, & etiā solo ventris. ¶ Et Aui. volēs seq verba Haly, dixit. opz vt euacues corpus cū solutiuo colē. Et si indiges flōmia: flobotoma ēt verūtū dico q⁹ flōmia nō multuz cōfert in berisipilla: pterea q⁹ q̄nqz p eā ad colere ebullitionē deuenit, & ideo nō cōfert, nisi q̄n mā est inter duas cutes: si aūt pfunda fuerit: tūc eius iuuamētū minoraf: & fortasse attrahit: & in dictis verbis Aui. voluit seq vbū Hal. vt supra dř: & tūc p mām eē inter duas cutes nō intellexit mām subtilez colericā, ppulsaz ad extremū cutis & pfūdā nō intellexit eā q̄ accepit de carne multū: q⁹ de tali nō intellexit Haly, nec ēt dictū Aui. sic intellectū esset vez, imo oppositū hui⁹ esset vez, sed p mām pfundā intellexit superficialē nō eleuatā in tumorez: & per mām esse inter duas cutes intellexit eā q̄ ppulsa ad cutē eā intumescere facit: & vt sic vř imen ab alia cute separari: & inter eas locari: & sic cōcordat cū dicto Hal. Cā aūt quare flōmia cōpetit in berisipilla impellente erit: q⁹ fit a colera magis grossa cui pmixta est portio sanguinis rōne, cui⁹ flōmia cōpetit. In alia autē berisipilla nō cōpetit: imo in ea iuuamentū flōmie minoraf, & fortasse attrahit. i. est cā q⁹ de colera plus fluat ad locū: q⁹ detracto sanguine q erat frenū colere, colā ebullit & furit: & ad locū ipetuose defluit. ¶ Sūt aūt & alij modi expōnis dictoz verboz Aui. Quidam. n. dicunt q⁹ Aui. p mām esse inter duas cutes intellexit coleram paucā cui pmixtū est aliqd sanguinis: & rōne illi⁹ cōpetit flōmia: & p berisipillā pfundā intellexit eā: cui⁹ colera est multa & putrefacta: q̄ sui multitudine & putrefactione nō potuit expelli ad cutē, & in hac nō opetit flōmia. ¶ Et alij dixerūt q⁹ per mām eē inter duas cutes intellexit berisipillā de colera miti nō de adusta vel forte miti p admixtionem pauci sanguinis secū qualis est berisipilla q̄ nō ipellit, & nō vulnerat. Et in tali pōt cōpetere flōmia. Vñ Hilib. dixit. q⁹ si colligaf colera sine vulnere flōmia fit & per berisipillā pfundā intellexit factā de colera adusta grossa, de qua dcm̄ est. q⁹ si trāsiret in grossitiez vsqz ad subam sanguinis q⁹ accidit ei berisipilla mala: & ista est pfunda: q⁹ pp sui grossitiē nō potuit bñ ppelli ad cutē, & est p̄m plm vlcerata, & in tali nō cōpetit flōmia, & eius iuuamētū neq⁹ in ea minoraf: & fortasse attrahit scz augmētū malitie: q⁹ post flōmiā remoto freno colere illa colera pamli⁹ aduriť & malignaf. ¶ Et alij dixerūt. q⁹ tūc mā dř esse inter duas cutes q̄n mā fluit & nōdū est in mēbro collecta: sed adhuc stat sub forma cāe añtis: & tūc cōpetit flōmia: q⁹ mā adhuc est in venis & sanguini mixta: & dř esse p̄ funda q̄n mā locata est in porositatib⁹: ita q⁹ exiuit venas & tenet locū cause cōiuncte, & tūc nō cōpetit flōmia: q⁹ mā iam separata est a sanguine & nō posset cū eo educi in flōmia. Et in ea iuuamentū flōmie minoraf, & fortasse attrahit. i. potest esse cā q⁹ de nouo colera attrahaf ad locū pp cās dictas. Et ideo dicunt isti. in pn°: & maxime pncipiante flōmia cōpetit: in pcessu xo nocet. ¶ Et qdā dixerūt. q⁹ per berisipillā accidentē inter duas cutes. Aui. itellexit berisipillā flegmonidē: q⁹ ipsa pp sanguinis mixtionē cutē ipellit & iflat: & in ea ppetit flōmia. Et p pfundā itellexit eā, cui⁹ mā est pfundās sep poros carnis: & sic penetrans vsqz ad cutez: in qua: q⁹ est de colera pura nō cōpetit flōmia. ¶ Quidā sunt q cōpōnē faciēdo de flōmia iter berisipillā: & formicā ex vna pte: & ignē pñ cum & antracē ex alia: dicūt flōmia in berisipilla & formica, sicut docuerunt suis caplis. ¶ Q̄n aūt flōmia in berisipilla cōpetit, tūc est cōsiderandū: an colera sit in corpe multū inflā mata & mobilis, & nō bene sanguini mixta: & tūc incipiendū est ab eūone colere: & ipsa postea minorata faciēda est flōia: hoc tñ raro cōtingit. Et iō dixit Aui. incipiēdū esse a flōmia: & deinde eūare colerā cū solone ventris: & subdit. si indigueris solone vētris post flōmiā fac illud fm q⁹ calefit. s. locus a duab⁹ materijs. s. colera grossa vel subtili: vel. s. colera & sanguine: & sic iam apparet, q⁹ aliq̄n egemus solone ventris ex colera, ante flōmiā & post, & aliq̄n post flōmiā egemus solone ventris iterata semel: vel pluries fm q̄ztitatē colere peccātis. ¶ Et scias q⁹ q̄zuis auctorez nō expresserint h̄ de eūone eius p vomitū: qō fortasse est: q⁹ vt patuit berisipilla vtplm euenit in facie, & cū ita euenit: tūc eūatio per secessuz est vtilis. Per vomitū vo pōt eē nociua. Verūtū vomit⁹ supeniēs est in berisipilla mēbris inferioribus accidente. ¶ Et scias q⁹ habere vētrē humidū sponte vel arte: & cū clysteriis lenitiuis est vtile & cōueniens valde. Medicine aūt colerā educentes & sanguinē ab ea mundificātes note sunt ex multotiens dictis in p̄cedētib⁹. ¶ Notāt. q⁹ cū berisipilla magna fuerit & colera mobilis, & in loco ppinquo pncipali: tūc flōmia nō bz horā electā, & sil̄r neqz eūatio colere per farmacū: imo cogiť medicus tūc flōmiā facere: & eūonē quacūqz hora ad infirmū venerit: cibo tñ pro tūc si in stōaco fuerit per vomitum prius educto. ¶ De cura vo p alterationē dixit Sera. q⁹ humor faciens hāc egritudinē fortasse: nō tñ q̄ztitate sua tantū: imo cū qualitate sua ēt q̄n accidit in ea iflāmatio vehemēs que indiget extinctione, sz tñ opz vt ponaf termin⁹ infrigidationis ei⁹: q⁹ est termin⁹ mutatiōis coloris ei⁹. Et dixit auctor cōpēdij, determināda refrigeratio erit cū color ei⁹ in humorē mutabiť: nec būc terminū trāseam⁹: nā si refrigerare diu supra illā assuescim⁹ adeo vt in nigredinē ouertaf sit cā vt idureť & in sclirosim cōuertaf. Et pp hoc opz vt refrigeremus & repugnem⁹ quousq⁹ colorē apatis mutare videm⁹: neq⁹ vt ad nigredinē: aut viriditatē: aut minimū humorem cōuertaf. sil̄r & Hal. hoc idē voluit. Et Aui. post q̄z dixit esse refrigerādū subdit. fac illud donec alteret color. s. q in loco berisipille appet & dz alterari versus albedinē. Et sbdit. caue itez ne denigreť mēbrū, & fuscuz fiat & tēdat in viā corrupōnis ex in moderata infrigidatiōe. ¶ Et vt supra patuit cura flōnis vř cōuenire & cōuenit in eūone & infrigidatiōe cū p̄dicta cura berisipille. Ob hoc auctorez dř iaz inter dictas curas assignauerūt: vñ dixit Seraf. 5° breuiarij. cap°. 13. q⁹ in berisipilla idiget extictiōe plusq̄z idigeat in flōne. Dixit. A. infridet donec alteret color ei⁹ & remittaf: nā berisipilla destruiť cū alteratiōe coloris & diminutiōe ipsi⁹. Et subdit. q⁹ ad vltim̄ & infrigidatio vltima & itēsa est magis nēcia. s. q̄z in flōne: q̄n flāma. i. calitas iflāmās & dolor iflāmatiu⁹. i. procedēs ex iflāmatiōe in berisipilla ē plus. s. q̄z in flōne. & itellexit de dolore pūgitiuo. Est. n. ifridatio intēsa magis nēcia in berisipilla pp eē in ea calitatē intēsaz: & q⁹ repcussio in berisipilla meli⁹ & tuti⁹ fit pp māe ei⁹ subtilitatē, q̄ reddit coleraz aptā recursui pp quā cāz aliq̄n infrigidatio sola sufficit in destructiōe berisipille: sz in flōne. dixit Aui. ē magis nēcia eūo q̄z in berisipilla, q⁹ in flōne ē pctm̄ ep° berisipille: q⁹. s. pctm̄ flōnis est in q̄ztitate plusq̄z in q̄litate: & in berisipilla ē ep°. s. plus in q̄litate q̄z in q̄ztitate, & iō eūo in flōne est magis ne/

Infrigidatio incipit in pn° & vsqz ad quē ter^m.

ressaria q̄z infrigidatio: sicut in herisipilla est magis necessaria infrigidatio q̄z eūatio: q̄z uis tñ in oi herisipilla infrigidatio intēsa ꝓueniat: intēsio tñ dz eē in herisipilla pura ⁊ vera q̄z in nō ✠a: intēsio in etate iuuētutis q̄z senectutis: intēsio in tēporib⁹ calidis q̄z frigidis, intēsio in simplici q̄z in cōposita cū flegmone. ¶ Dixit. n. Hal. si herisipilla nō est vera: ꝛ cū flegmone mixta approximato medicamine frigidioꝛi liuida efficiet: ⁊ ad nigredinē veniet: ⁊ maxie in senibus, ⁊ sicut est de infrigidatione potētiali: ita ēt de actuali, nā ifrigidatio actualis dz ēt eē intēsio in herisipilla pura ⁊ simplici: ⁊ in etate ⁊ tpe ⁊ regione calidis q̄z in oppositis. Et actualis qdē infrigidatio in oi herisipilla nō vlcerata cōuenit. Dixit enim Hip. 5° affo. q̄ opz vti frigido. s. actuali in herisipilla nisi vlcerata fuerit: qm̄ vlcerata ledit ⁊ mordet. Dixit. n. ipse in eodē 5°. q̄ frigidū. s. actu est vlceriб⁹ mordax. ¶ De mā aūt auxiliox infrigidātiū in herisipilla: an debeat esse eox ifrigidatio cū tēperamēto passiua ꝓ: an ꝓiuncta cū siccitate: an cū humiditate vñr auctores discordare a se inuicē. Nā Raſ. in diuisionib⁹ dixit. cura cū eis in qb⁹ est infrigidatio ⁊ hūectatio, sicut psiliū cōquassatū cū aq̄ citrulloꝝ: ⁊ sic rasura cucurbite ⁊ citrulli: ⁊ portulaca ꝓtrita: ⁊ silia. Aui. aūt dixit. pmuta te ad infrigidādū cū infrigidatiuis fortib⁹: ⁊ cū effusione aque frigide, ⁊ postea dixit. opz vt sit infrigidatio herisipille in ꝑn° fortis stipticitatis adeo vt fortitā augmentet ipsi⁹ stipticitas supra ipsi⁹ frigus: ita vt sit magis stiptica q̄z frigida. Hal. vō vbi supra. noians mās medicinas auxiliox noiauit aliq̄ stiptica ⁊ frigida: ⁊ aliqua frigida ⁊ hūida: vñ dixit. infrigidatio fiat cū solatro: sempuiua: psilio: portulaca: iusquamo: endiuia: trifaria aque. i. lēticula aq̄: ⁊ ceroto facto cū aq̄ frigida. Sil'r fecit Sera. ⁊ dixit. q̄ infrigidātia sūt sicut solatrū arnoglossa: portulaca, sempuiua berigi, lactuca: rasura: cucurbite ⁊ althalate: ⁊ cerotū factū cū aq̄ frigiditatis vehemētis: q̄ fit cera ⁊ oleo ros. facto ex oleo onfacino sine sale qō sit triplū aut quadruplū ad cerā: ⁊ que sūt illis silia: sicut opiū, mādragoꝛa ⁊ poma eius ⁊ iusquamus. ¶ Propter predicta dixerūt qdaz. q̄ indicatione sumpta a mā herisipille q̄ cal'a est ⁊ sicca debēt approximari frigida ⁊ humida: sicut dixit Raſ. vt colere caliditatē ⁊ siccitatē ad tēperamētū reducant: ⁊ sic dicunt experientia fore cōpertū herisipillaz frigidis ⁊ humidis curari posse, vt p solius malue lactuce empli appositionē: vel per psilij mucilaginē ⁊ silia: ⁊ dicūt q̄ sicut in herisipilla medicina dz esse frigidioꝛ, q̄z in flōne: sicut colera calidioꝛ est q̄z sanguis: ita dz eē humidioꝛ: sicut colera siccioꝛ ēt est eo: imo in flegmone dz esse sicca: vt cōtrarief humiditati sanguinis: sicut in herisipilla dz eē humida: vt cōtrarief siccitati colere: sed indicatione sumpta a mō māe facientis herisipillā q̄ modus est subtilitas ei⁹: p quā ēt est apta recursui, ⁊ est obediēs pulsui: ⁊ trāsmissui: medicina dz esse frigida ⁊ stiptica, q̄ per frigiditatē fit ꝓtrietas sue caliditati: ⁊ per stipticitatē sue subtilitati, stiptica ēt cōstringēdo exprimunt eā a loco in quē recepta est: ⁊ cū repellunt eā cōfortantur ēt mēbra per ipsa stiptica. vñ cōfortata colerā p se transmittūt. ¶ Uerūtñ nō dz medicina esse stiptica absolute: ad qō significandū Aui. loquutus est dubitanter in ✠bo superius adducto dicēs. adeo vt fortitā augmentet eius stipticitas supra eius frigus. Et iō dicūt. q̄ medicina stiptica dz eē mixta humide vt sit stipticitas cōiuncta humiditati. Dicunt tñ q̄ cū hoc q̄ medicina nō dz esse in herisipilla stiptica absolute, dz tamē esse magis stiptica q̄z in flegmone: ⁊ hoc pp tria. ꝑmo q: mā herisipille est apta fluere: vñ magis eget ingrossari: ⁊ vie ductus magis egēt claudi. 2° q: mā herisipille est min⁹ apta cōstringi in mēbꝛo: ⁊ sic potest facili⁹ ⁊ meli⁹ exprimi a stiptico: sanguis aūt nō est sic aptus fluere: ⁊ recipi in mēbꝛo, ⁊ ēt magis in mēbꝛo constringi: ⁊ ab eo minus exprimi ⁊ repelli: ⁊ tertio q: mā flōnis sua multitudie ⁊ grossitie statim indicat aliquā resolōnē. Mā aūt herisipille non indicat de ea statiz: imo ⁊ in ꝓcessu parū indicat de resolone: q: sui subtilitate facile resoluit. Et ꝓpterea dixit Raſ. in diuisionibus. q̄ ap̄ata colica parū egēt resolone, qm̄ parū per seipsa resoluunt post statū ipsoꝝ. Et iō ēt Auic. dixit. q̄ eūo scz per extractū. i. resolōnē māe collecte in herisipilla est minus necessaria q̄z in flegmone. ¶ Dixerunt qdā. q̄ in herisipilla medicina dz esse frigida ⁊ stiptica in ꝑn° ⁊ augmēto, ⁊ fortasse in ꝑn° dz esse magis stiptica q̄z frigida, vt qñ colera esset multū subtilis facil'r imobilis: ⁊ non obediret recursui: qm̄ in ꝑn° plus pūt mēbꝛa stipticis ꝓfortari ⁊ cōfortata materiā hic subtilē trāsmitterent: ⁊ ab imbibitiōe ꝓhibere q̄z possit medicina frigida eā a loco repellere: sed in augmēto non dz esse plus stiptica q̄z frigida: imo eo° plus frigida q̄z stiptica: eo q̄ tūc mā multiplicata, ⁊ aliqual'r ēt ingrossata nō sic obedit transmissui: ēt per sui multiplicationē plus indicat ō extinctione sue inflāmationis: ⁊ ex his dicūt pz q̄ dz eē magis stiptica q̄z frigida maxime in ꝑn° ꝓncipij ⁊ medio ei⁹. In fine aūt ei⁹ dz stipticitas equari frigiditati: ⁊ in augmēti ꝑn cipio dz frigiditas vincere stipticitatē: ⁊ dz vincendo ꝓcedere vsq̄z ad finē eius, ⁊ cū peruenit herisipilla ad statum: tunc medicina sit stipticitate priuata ⁊ approximent frigida ⁊ humida: vt dixit Raſ. ¶ Sūt aūt alij dicētes q̄ aliqñ intentio curatiua vertit plus ad inflāmationē q̄z ad colere subtilitatē: ⁊ tūc est vtēdū frigidis ⁊ hūidis: ⁊ aliqñ vertit plus ad colere subtilitatē p quā multū ibibit q̄z ad ei⁹ caliditatē: ⁊ tūc vtēdū est frigidis stipticis. Et sūt q dicūt. q̄ Raſ. intellexit de herisipilla nō vlcerata in qua dicūt curā debere fieri p frigida ⁊ hūida: vt dixit Raſ. sed Aui. intellexit de herisipilla vlcerata qō declarāt ex ✠bo ei⁹ in cura formice: cū dixit: via qua curat formica est vt in ea q̄ est corrosiua alienet ab hūectātib⁹: q̄ iaz administrasti in herisipilla in qb⁹ ✠bis Aui. manifeste innuit q̄ frigida ⁊ humida debēt administrari in herisipilla nō vlcerata: ⁊ isti voluerūt q̄ ⁊ si cōcedat in ꝑn° herisipille vsq̄z ad mediū ei⁹ frigida ⁊ stiptica cōuenire: in fine tñ ei⁹ ⁊ deinceps ꝓueniūt frigida ⁊ hūida. ¶ Ha. itaq: ⁊ Seraꝑ. ⁊ plures alioꝝ: q: cōprehēderūt aliqñ herisipillā sanari p frigida stiptica: ⁊ aliqñ p frida hūida, ⁊ aliqñ p frida hūida cū pauca stipticitate: sicut dixit Sera. q̄ malua qñ coquitur cū oleo: ⁊ fit emplr̄m cū ea curat aꝑata calida, ⁊ sanat ea: ⁊ aliqñ p frigida stiptica cū pauca hūiditate, vt cū curat per emplr̄m factū ex rosis ⁊ balaustia ⁊ lēticula aq̄ cuz succo psilij. i. mucillagine ei⁹ mixtis, ideo narrauerūt mixtiz multas medicinas auxiliox dictaꝝ diuersaꝝ virtutū diuersoꝝ graduū: ⁊ māsionū eoꝝ relinquētes discretioni medici, ⁊ ex illis vtiq̄ qb⁹ magis vī expedire. ¶ Bona aūt discretio medici in hac electione ꝓcedit ex cōsideratione in q̄ztitate ⁊ q̄litate māe herisipille, ⁊ in tēporib⁹ ei⁹ maxie. In quātitate q dē: qm̄ qñ mā est pauca approximet frigida ⁊ humida: ⁊ qñ est multa frigida stiptica. In qualitate aūt: qm̄ qñ fuerit intense caliditatis ⁊ siccitatis: vt qñ est adusta approximet frigida ⁊ hūida. Et cū nō fuerit sic intēse caliditatis ⁊ siccitatis vt in col'a facta ex pmixtione flātis frida stiptica. Et si fuerit grossa frigida hūida. In tēporib⁹ vō herisipille, qm̄ qñ erit in ꝑn° approximet frigida stiptica. In alijs vō tēporib⁹ frigida humida. Et adhuc dependet bonitas discretionis medici in hac electione ex cōsideratione in pticularibus cōsiderādis, vt cōplexione etate tēpoze anni regione ⁊ alijs. ¶ Et ex dictis patere pōt q̄ cura herisipille: aliqñ fieri dz p frigida tēperata in siccitate ⁊ hūiditate: vt qñ teneret mediū iter dispositiones ꝑdictas. Sic ergo pz q̄ cura herisipille cuiuscūq̄ dz fieri p frigida, vñ Hip. 5° affo. In his aūt opz frida vti ꝛē. q̄ frida apposita ad flegmones: ⁊ inflāmatiōes. i. herisipillas in rubeū: ⁊ subsanguineū tēdētes ex recenti sanguie iuuāt, ⁊ p colorē rubeū itellexit rubeū clarū: ⁊ p sanguinē colorē remissiorē coloze sanguis. Uel meli⁹ retulit rubeū colorē ad flegmones intelligēs colorē rubeū obscurū subsanguineū retulit ad inflāmationes itelligēs rubeū clarū. Et per recētē sanguinē intellexit mām flegmonis vel herisipille fluētē adhuc

Repercussiua frigida q̄lia debent esse.

z nodū collectā incuneatā in loco: z sic voluit q in ꝑn° flegmonis z herisipille frigida ꝓueniāt. Et Aui. 4ª dixit. opz vt stiptica cōstrictiua retentiua repcussiue frigide cōplonis pu/ re existant si apata fuerint acuta calida intense. ¶ Dicunt itaqz q cura herisipille diuersificata ꝑm tēpora eius imple/ riz, vt in ꝑn° añ eūationē si tardare nō oportuit z fiat epi/ thima ex oleo ro. z viol'. mixtis cū pauca aqua ros. z pauco succo plantaginis: z post eūonē fiat emplm frigidius: vt fa/ ctū ex succo plantaginis solatri lactuce z malue: aut factum ex farina ordei mixta cū succo semperuiue, solatri plantagi/ nis: portulace: vermicularis: z oleo nenufarino, z de vtilib⁹ est emplm Constantini factū ex succo plantaginis: chimo/ lea, z cerusa, z oleo ro. z virga pastoris optime contrita est vna de melioꝛib⁹ medicinis herisipille ambulantis. Et face/ tū. dixit Raſ. iz° cōti. phibet reumatiçationē humoꝛ coleri coꝛ ad mēbrū, z si effundaſ. ſ. embrocando ſuper ipſuz tol/ lit herisipillā inflāmatā: z repimit z expellit humiditatem acutā. Et si inflāmatio valde vehemēs fuerit addanſ succis frigidis ſupradictis: ſuccus iuſquami albi: z papaueris z mā/ dragoꝛe: z qñqz est necesse addere paꝛ opij. ¶ Medicamen Almā. qō oib⁹ mēbris in qb⁹ est apa calidū. ſ. inflāmatum valde cōuenit sic fit. ℞. ſandaloꝛ rubeoꝛ: ſief memithe fau/ fel ceruſe boli ar. añ. ꝑt. equales, corticū mādragoꝛe opij. añ. ꝑt. ß. z ex his cū aqua niuis cōtritis fiant auellanaꝛ ſilitudi/ nes, z exiccenſ: ex qbus cū neceſſariuz fuerit aliqd ex eis te/ raſ: z ex eo cū aqua ro. z modico aceto fiat epithima: z frigi dū ſuperponaſ. ¶ Cūqz acceſſerit ad augmētū medulla pa/ nis mixta cū raſura corticū recentis cucurbite: z ſucco plāta/ ginis ꝓuenit valde. z vtiliter apponiſ emplaſtrū de ſola mal ua cocta z cōtrita: z vtile est emplm de lentibus coctis z in/ coꝛoratis cū ſucco coriandri: z malue: z oleo roſa. z viola/ rū, z aqua ro. z pauco aceto, z de expertis ad herisipillaz ſu peruenientē vulnerib⁹ est emplm factū ex litargirio z ceru/ ſa mixtis z optime incoꝛoratis cū ſucco ſolatri z oleo roſ. ¶ Et circa ſtatū dixit Aui. frigiditas medicaminis sit vehe mentioꝛ ſtipticitate eius. ſupplent qdā. z miſceaſ cū reſoluti uis: nā dicūt ipſi nō intellexit Aui. vt qdā putant q medica/ men in statu herisipille debeat esſe pure frigidū cū ſtipticita/ te: ſed hoc tacuit q cū ſtipticitate z frigiditate debeat habe re reſolonē relinquēs notū esſe ipz: z sic debere esſe ex cañ. generali. Expreſſit aūt de ſtipticitate z frigiditate huiꝰ me/ dicaminis ad tollendū erroꝛē q potuiſſet ꝓtingere ex dictis: cū enim ex cañ. generali curationis apatū habitū sit repcuſſi/ ua in statu eoꝛ miſceri ꝺbere cū reſolutiuis. Et iō dix. A. re percuſſiua in ꝓncipio debere esſe frigida cū ſtipticitate vehe menti excedente frigiditatē: z talia repercuſſiua nō cōpetunt in statu herisipille. Sed vt admiſceanſ cū reſolutiuis, eo q in statu herisipille intentio admiſcēdi repercuſſiua cū reſolu tiuis est magis ad infrigidādū q̄z ad repellendū: cuius oppo ſituz facerent frigida iuncta ſtipticitati excedenti: z ēt eo q hꝫ ſtiptica excedētia exiccādo z ingroſſando mām ac etiaz poros multū claudēdo reſolonē ipedirent, ad quā ēt est eq̄/ lis intētio in statu herisipille expulſioni. Et iō Aui. expreſſit qualia debent esſe ista repercuſſiua in statu herisipille miſcē da cū reſolutiuis dicens. q debēt esſe frigida cū ſtipticitate paucaꝛita q frigiditas multū ſuperet ſtipticitatē: z dicūt nō est ſumendū ex dictis verbis Aui. vt qdā estimant vt reper/ cuſſiua miſcenda cuz reſolutiuis in statu herisipille debeant esſe frigida intense: ſicut in ꝑn°: qnimo debent esſe remiſſioꝛa ne reſolonē ipediant. Unde dicunt. z bene: q Aui. in dictis verbis nō cōparauit medicinā repercuſſiuā in frigiditate in statu herisipille ad eandem frigiditatē in ꝑn°, imo cōparauit frigiditatē eius de medicine ad eius ſtipticitatez in statu z in ꝑn°. Et voluit q ſicut in ꝑn° ſtipticitas debeat ſuperare fri/ giditatē: ita in statu eoꝛ. frigiditas debeat ſuperare ſtipticita tē: eo q in statu plus querit amotio male cōplonis calide p frigiditatem q̄z repercuſſio materie per frigiditatem iunctā ſtipticitati. eo q in statu nihil aut parum valde de materia fluat: z que fluxa est nihil aut parum tunc patiatur de repul ſione: quare in statu ꝺz queri poti⁹ ei⁹ extract⁹ ex loco p reſolutionē. ¶ Et dicūt. z bñ q quāto plus ꝓcedit in statu, tā to magis minoꝛāda est medicine frigiditas: z ipſius ſtipticitas. Ita vt circa finē status medicina ſit cū ſtipticitate ꝓuata. Et sic ꝑm iſtos medicamen Dyni q ipſe laudat in statu heri ſipille nō vulnerate nō cōueniret in eo cū ſtipticitas in eo ſu/ peret frigiditatē z reſolonē: fit eniz sic. ℞. roſarum z malue. añ. M. j. decoquāt in aq̄: z cocta fortiter cōterant: z cōtrita cū ipſaꝝ decoctione incoꝛporent z ſupaddaſ aceti. ℥. ß. oleī roſ. ℥. ij. corticū granatoꝛ vel lentiū. ℥. ij. z ſimul decoquant ad ignē, donec inſpiſſet ad formā emplī z dicūt cōuenire dī/ ctū medicamē in augmēto ei⁹. ¶ Medicamen vtile in statu herisipille fit ex pulte facta de farina ordei: cui miſceſ modi cū croci: z olei ro. ſedat eniz doloꝛē z reſoluit ſine attractiōe z additione i caliditate: imo poti⁹ caliditatē diminuit: z ſi q̄ mā parata fluere est ꝓhibet. ¶ Et dicūt. q q̄ꝫ ex cañ. ge/ nerali curationis apatū habitū ſit in statu herisipille equan da esſe repcuſſiua reſolutiuis: nihilomin⁹ in statu herisipille refrigeratiua debēt ſupare reſolutiua: nō qz intētio in herisi pilla nō sit eq̄lis in statu ei⁹ q̄ est in statu alioꝝ apatū q̄ꝫtū est in hꝫ q eq̄lr ꝺz mā repcuti z reſoluiſ: ſz hꝫ est in statu herisipil le ꝓpoꝛas cās: q̄ꝫ vna est, qz in statu herisipille opz hr̄e intē tionē: ēt ad malā cōplonē calidā que in eo intenſioꝛ est q̄ꝫ in alijs apatib⁹ ēt calidis. Et alia est qz in statu herisipille opz hr̄e intētionē ad cobuſtionē: ſiue veſicationē: ſiue excoꝛiatio nē loci q̄ in statu herisipille ꝓuenit pluſq̄ꝫ in alijs apatib⁹ ēt calidis: z ei⁹ ꝓhibitio fit cū frigidis, z ꝓpea cōpationē facie do cure herisipille ad curā flōnis. Dicūt: q ſicut in ꝑn° heri/ ſipille intētio est ad ifrigidādū pluſq̄ꝫ in ꝑn° flōnis. ita ꝓſilr est in statu q in statu herisipille infrigidatio ꝺz esſe maioꝛ q̄ꝫ in statu flegmonis. ¶ Medicamē ꝓueniēs in statu herisipil le. ℞. ſucci plātaginis: z malue. añ. ℥. vj. ſucci violarie: z vīge paſtoris. añ. ℥. iij. aque vite. ℥. iiij. ß. miſceanſ z epithimentur cū eis. credo q intelligat de aq̄ q̄ currit ex ligno vitis cū adu rit: qdā vtile foꝛe dicūt emplm factū ex foliꝭ vel floꝛib⁹ lilij albi decoctis in vino: z poſtea ꝓtritis z mixtis cū farina mo lendini. Et deinde decoctis ad formā emplī: z puto q fit vti le in fine ſtat⁹: z ꝑn° decl'onis: reſoluit. n. z deſiccat abſq̄ ma nifeſta calefactione. ¶ Et dicūt grauiter erraſſe eos q dixe/ runt medicinā in statu herisipille debere eē deſiccatiuā z cō/ ſūptiuā māe ei⁹. Et dicūt hꝫ voluiſſe Aui. cū dixit. cureſ cuz eo in quo est reſolo z exiccatio fortis cū infrigidatiōe: q̄ꝫ dicāt q hꝫ maxie ꝓueniāt in fine ſtat⁹. ¶ Et dñt. A. nō exꝑſ ſiſſe de cura herisipille in declinatiōe: ſz dedit illā intelligi ex cura ſtat⁹: nō. n. est ita: nā. A. exꝑſſit de cura eius in declina/ tione: cū ſupradicta vba q̄ ipſi adducūt ꝓtulerint: nam talia ſūt q̄ ꝓueniūt in declinatiōe herisipille: nō. n. ꝓueniūt q̄ reſo/ luunt z exiccāt fortiter: cū. n. ꝑp malā ꝓplonē calidā nō poſ ſint applicari reſoluētia fortia: oportuit vt eēnt exiccātia fo/ tia vt ꝓſumerēt māz derelictā in decl'one: neq; timeſ tpe heri ſipille. ſup. q mā ꝑ fortiter exiccātia nimiū exiccef z idureſ: qm̄ mā in decl'one est putrefacta z ſubtilis apta ꝓus reſolui z ꝓſumi q̄ꝫ valeat ꝓilla exiccātia idurari: z i herisipilla ēt in decl'one miſcēda ſūt reſolutiuis aliq̄ frida ad malā ꝓplonez calidā alterādā: z ꝓhibēdū ei⁹ intēſionē q̄ intēderenſ ꝑ illa reſoluētia, z notū est q illō in q̄ est reſolo z exiccatio fortis nō ꝓuenit in statu herisipille: z ē ꝑdictio in hꝫ vbo: z vbo ſu periori ei⁹ in q̄ direrat q ſtipticitas z exiccatio eēt minoꝛ in frigidatiōe. ¶ Ampli⁹ ſi ꝓſiderenſ medicamina q̄. A. poſt p̄ dicta ℞ba poſuit appebit q illa cura est ꝓueniēs in decl'one nō i ſtatu, qm̄. A. referēs ſua medicamia ad herisipillā purā dixit, ſi fuerit herisipilla ſupcutē. ꝑ quā ſigñauit herisipil'az purā de mā colica pura ē. vt patuit deuenire ad cutē: z ſtare z detineri i ea, vñ dr̄ ſtare ſupcutē: tūc cureſ cuz ſcoria ferri plumbi cum vino pontico bullito ꝓius cum foliꝭ ſicle: z

Medica mina ꝓue niēcia in decl'one.

scias q; p'scoriam plumbi põt poni plumbum vstuz optime pulueriçatuz. Et posuit medicamen aliud tale. ℞. lane veteris vste nõ lote. z.ij. ʒ. carbonis de cortice pini. i. de interiori ligno pini tantũdẽ, z cere. z. ʒ. z scorie plumbi. z. x. z sepi cupini veteris abluti cuz aqua. z. j. ʒ. olei myrtbini. z. v. z fiat vnguentũ. ¶ Medicamen aliud qõ Aui. dixit esse leui⁹ alio p̃dicto nõ qdez quo ad effectũ: sed ad facilius cõponẽdũ. ℞. scoriã plumbi z cõpone eã cũ succo ruthe oleo ro. z cera. Et q; p̃dicta medicamina Aui. sunt ꝓueniẽtia ad curã berisipille vulnerate: ideo qdã dixerũt q; qñ. A. dixit. curet cuz eo in quo est resolo z siccatio fortis: incepit ponere curã berisipille vlcerate: z hãc dicũt intellexit p berisipillã sup cutẽ, q; ꝑm eos tũc dr̃ sup cutẽ, qñ vulnerat eaz, z in tali berisipilla cõuenit medicina in qua, est resolo z exiccatio fortis cum infrigidatione: nã resolo cõuenit vlceri: z infrigidatio male cõplexioni calide. Et si dicũt bñ cõsiderent predicta medicamina Aui. inuenient esse resolutiua cũ exiccatione fortí z infrigidatione aliquali. Si aũt timueris berisipillã vlcerari: tũc oppone ei cũ emplastro qõ ipsi⁹ ꝓhibet vlcerationẽ qõ sic fit. ℞. malũ granatũ: z scinde ip̃z in ptes: z scissuz decoque in aceto, deinde exprime ip̃z ab eo: z optime tere: z tritũ loco berisipillato suppone. ¶ Ad idẽ bonũ z ꝓueniẽs. ℞. stercus vacinũ: z fac bullire in aceto, z bullitũ fortiter exprmat: z loco supponat: sal aũt optime tritũ mixtũ cũ vitellis ouoz: z berisipille vlcerate superpositũ confert valde. Et tu quidez iam sciuisti ex affo. q; berisipille vlcerate non debẽt apponi actu frigida. Ideo q; tepida superponantur.

¶ De formica. Cap. xxvij.

Formice duc sunt ipecie.

Formica Dixit. A. est de nũero bothoz: siue pustulaꝝ: z dr̃ formica: quia hz silitudinẽ cũ formica aiali in tribus. ꝑmo pp sui paruitatẽ, q; sicut formica inter aialia est animal paruũ ita formica pustula iter pustulas est parua. 2° pp ambulationẽ: nã formica pustula ad modũ formice aialis est deambulatiua transiens de parte ad partem, vñ dixit Haly. formica dr̃ ad silitudinẽ formice huc z illuc discurrentis. 3° pp sensum punctionis: naz in formica pustula sentitur punctio similis ei que sentitur ex formicarum morsibus. ¶ Dicunt. formica est apostema colericum paruum deambulatiuũ vnã vl̃ plures simul pustulas in cute excitãs. Uel formica est aꝑa cutis colicũ parũ incipiẽs: sicut pustula vna vel plures ex mã adusta deambulatiuũ: z pũctionis inductiuũ ad modũ pũctiõis formicaꝝ: vnde nomen accepit.

De causa

Materia generãs formicã est subtilissima z calidissima vñ aduritur vel iam adusta est. ¶ Dixit Raſ. 13. 9ti. q; Ha. dixit. q; humor ãgẽs formicã est subtilior alijs humoribꝰ: z dixit. 14° terap. q; morbꝰ q; appellat formica accidit ex humore colerico: de gñe berisipille: ex humore iste qñ gñat formicã aduritꝛ: vel iaz adustus est, z q; ipse dixit. formica fit ex humore colerico tenui penetrãte pellem totã absqz ipedimẽto dum perueniat ad superficiez corpis: z q; materia eiꝰ cũ sui subtilitate est acuta: iõ est deambulatiua: trãsire enim põt de parte ad partẽ. Juuante ad hũc transitũ expulsiua virtute mẽbri pũctione eiꝰ sentiente: z est ambulatio eius in plus z minus ꝑm subtilitatẽ z acuitatẽ eius maiorẽ vel minorẽ. ¶ Dixit Raſ. in diuisiõibꝰ. effluũt qñq; in corpore bothor vna vel plures numero parue: z aꝑa locus aꝑate paruo. ¶ De formica dixit. q; ipsa est pustula, aut pustule: q; qñq; est vna, qñq; plures: ꝑm plm tñ sunt plures: z qñ sunt plures: z sũt oẽs in vno loco pariter coadunate: z totũ ex eis cõgregatũ põt dici formica vna: z quelz etiaz pustula põt dici formica: z siue vna siue plures fuerint: faciunt aꝑa paruũ, alꝫ. purũ. i. de colera pura absolute, aut saltẽ cũ magno predominio, vel purũ. s. quãtũ ad mẽbrũ qõ occupat: q; occupat cutẽ sola sine carne: z ambulant iste pustule, scilz preter q; multũ accipiãt de mẽbro in latitudine: q; stant collecte in vnũ, z nõ dilatanť, sicut berisipilla: pp qõ subdit Aui. q; oẽ aꝑa in cute ambulatiuũ qõ latitudinem nõ hz. s. multã est formica. ¶ Notant. q; mã colerica vsta faciẽs formicã nõ est sic vsta q; subtile eiꝰ sit excluſuz, z remãserit grossuz, qñ sic foret nõ penetraret i cutẽ: z remaneret in ea absqz eius remanẽtia ét in carne: sed ipsuz remanet ꝑmixtũ grosso eius: vñ totũ penetrat ad cutem. Et est iª mã vsta aliqñ pure colerica vt p̃dictũ est: z aliqñ cũ predominio multo, vt cum ꝑmiscef ei pua portio flãtis: per cuius ꝑmixtionẽ suba eius aliquãtulũ reddit grossioꝛ siue minus subtilis. Et reddit minus acuta ꝑm hoc due fient spẽs formice: quaꝝ vna absolute dr̃ formica: z est illa: cuius mã est colerica pura absqz flegmatis ꝑmixtione: z alia dr̃ formica miliaris: z est illa: cuius mã hz pauci flãtis ꝑmixtionẽ, dr̃ miliaris ꝓp silitudinẽ quã hz ad grana milij in quãtitate z colore. Quidã tñ ꝓcedunt q; formica miliaris põt fieri ex colera cui permixta est portio parua melie. Dis tñ formica potest dici miliaris: q; in ea formica apparent grana silꝫ a granis milu. Uerũtñ illa que hz ꝑmixtionẽ colere cũ flegmate vel melia hz maiorẽ silitudinẽ cũ granis milij: z cũ pluralitate pustularũ: q; est pluriũ pustularũ: z in paruitate: z in elevatione eaꝝ: nã sunt minores z magis deꝓesse: z etiã in colore, q; sunt magis albe. Jlle aũt q; sunt ex colera pura sunt albe cũ declinatione ad cirinitatẽ: z ideo illa q; est ex ipsa colera ꝑmixta flegmati vel melie retinet sibi nomen formice miliaris: z dr̃ formica miliaris absolute. Alia aũt dr̃ formica absolute z nõ miliaris. ¶ Et notãt q; subtilitaꝫ mãe formice absolute hz latitudinẽ in qua sũt gradus in plus z minus ꝑm quos aliqua eiꝰ mã dr̃ subtilis absolute: siue multũ subtilis. Et alia dr̃ grossa nõ absolute: sed cõparata ad p̃dictã q; ꝓgruẽtiꝰ dz dici minꝰ subtilis: z silr mã miliaris absolute hz latitudinẽ z gradꝰ in ea maioris vel minoris admixtionis: z sic subtilitatis maioris vel minoris. Et tã formica absolute q; miliaris diuiditur in ambulatiuã z nõ ambulatiuã nõ q; oĩs formica nõ sit ambulatiua: imo oĩs pambulat vt dictũ est supra: sz tñ q̃dã ambulat minꝰ vt formica miliaris: q; est de colera ꝑmixta: z ideo minꝰ subtilis: z q̃dã ambulat plus vt formica absolute pp subtilitatẽ siue mãe: hec est illa q; appꝛopꝛiauit sibi nomẽ formice ambulatiue, z dr̃ formica ambulatiua absolute: altera vo nõ: q; pp puitatẽ siue ambulatiõis cõparata ad p̃dictã dr̃ nõ ambulatiua: z tã ambulatiue q; nõ ambulatiue. siue tam formice absolute q; miliaris alia est corrosiua, siue vlcerativa, z alia nõ: z tã formica corrosiua q; nõ: siue tã vlcerativa q; nõ: vt supra patuit p Hal'. fit a mã q; aduirť: aut iã adusta est, pp qõ dicũt, qdã q; in adustione mãe faciẽtis formicã est latitudo bñs gradus in plus z minꝰ: nã qñ adustio est pua quã signauit Hal'. cũ dixit. q; aduriť tũc fit formica nõ corrosiua nõ vlcerativa: sed qñ adustio est maior aliquãtulũ q; p̃dicta: tunc fit formica corrosiua vlcerativa. Et q; in formica nõ corrosiua adustio est pua cõparata ad corrosiuaz põt dici q; eiꝰ mã nõ sit adusta: z sic intellexerũt dicẽtes q; nõ corrosiua fit a colera nõ adusta z corrosiua ab adusta: mã nãq; nõ corrosiue est subtilioꝛ z minꝰ acuta, z iõ nõ corrodẽdo pambulat: sed mã corrosiue est subtilis: sz nõ tãtũ q; tũ nõ corrosiue: q; ꝓ adustionẽ quã recipit aliquãtulũ ingrossať: z est calidioꝛ z acutioꝛ: ꝓpea ambulãdo corrodit. ¶ Ex dictis sequit. q; aliq; formica est vlcerata: z aliqua nõ: z que est vlcerata magis perambulat: que vo nõ est vlcerata disꝑsẽ hz: vt ꝓ acqsitionẽ vlterioꝛis adustionis fiat vlcerata: z illaz dispositionẽ signauit Hal'. cuz dixit. q; aduriť. Uñ Al. bñ dixit. Caro vulnerata z cũ vulnerata fuerit incipit ambulare z dilatari ad vicina loca. s. magis z magis manifestari cũ maioꝛi lesione q; faceret añ vlcerationẽ. ¶ Dixit Hal'. 14°. terapen. formica corrosiua põt duplr fieri. Uno mõ incipiẽdo: vt cũ ab ipso ꝑn° fluit ad aliqõ mẽbrũ colꝫ adusta aliquãtulũ minꝰ subtilis: plus tñ calida z acuta q; incipiet facere formicã incipiet corrodere, z q; ista colera aliquãtulum ingrossata est corrosiua z q; est ea subtilioꝛ: q; uis forte aliqualr calida nõ est: q;

est:q3 magis figit' z diutius manet in loco. Alio mõ põt fieri formica corrosiua nõ incipiẽdo:sz sequẽdo ex pmutatione nõ corrosiue ad corrosiuã: vt cum mã formice absolute:siue formice miliaris acgrit alterationẽ z gradũ adustionis z in grossat' z acut' :verũtñ ista pmutatio facilius z frequẽtius fit ex mã formice absolute q̃z ex mã miliaris:p3o quãto mã miliaris est minoris caliditatis z acuitatis q̃z mã formice absolute citius recipit adustionẽ:ita ẽt recipit citius intẽsionẽ q̃z mã miliaris: vñ est q formica absolute facta corrosiua fortius z magis vlcerat:z pambulat cũ maiori lesione q̃z formica miliaris facta corrosiua: verũtñ formica miliaris:sicut nõ vlcerata est tardius recipiẽs vlcerationẽ z curationez q̃z formica. ita ẽt post q̃z facta est corrosiua est difficilioris resolutionis z tardioris curationis q̃z formica absolute corrosiua: qõ ꝓcedit ex minori subtilitate sube mãe ei9. ¶ Quidã distinguũt formicã vlceratã in duas: q3 quedam dr vlcerata simplr: z q̃dã nõ simplr: sed est cõposita cũ corrosione: nõ. n. dicũt ipsi ois formica vlcerata est corrosiua: vnde sequit'. hec formica est corrosiua: ergo est vlcerata: sed nõ cõuertit': est vlcerata ergo corrosiua. Et hoc dicũt esse de mẽte Auic. cũ dixit. qñ fit vlcus z putrefit appropriat' nomini putridi. idest vocat' vlcus putridũ: z fit' vt putridũ ipm curat: z nõ vt corrosiuũ. ꝑmã spẽm dicunt isti perambulare: z scõdam nõ: z nõ intellexerunt q nullo mõ perambulet: q3 nulla formica priuatur aliquali corrosione: sed q3 pax nõ manifeste multuz p ambulat: ideo cõpantes eã ad aliã speciẽ que multũ z manifeste perambulat dixerũt eã nõ ambulare. ¶ Reducunt' aũt spẽs formice ad. 12. ꝑma spẽs est formica absoluta nõ ambulatiua. 2a est formica absoluta ambulatiua. 3a est formica miliaris nõ abulatiua. 4a est formica miliaris ambulatiua. 5a est formica absoluta nõ ambulatiua nõ corrosiua. 6a est formica absoluta nõ ambulatiua: sed corrosiua. 7a est formica absoluta ambulatiua non corrosiua. 8a est formica absoluta ambulatiua nõ corrosiua. 9a est formica mliaris nõ ambulatiua corrosiua. 10a est formica miliaris nõ ambulatiua non corrosiua. xja est formica miliaris ambulatiua corrosiua. 12a est formica miliaris ambulatiua nõ corrosiua. ¶ Quidam aũt reducunt eas ad quatuor que sunt formica ambulatiua soluz: formica corrosiua solũ: ambulatiua corrosiua: z miliris. Et hi magis approinquant dictis Aui. dixit Hal. 14° terap. z ponit'. 13° ꝓti. sic. vlcera que sunt ad modum panici nõ sunt de gñe ignis perfici: sed sunt ex humore colerico mixto cũ flegmate: z sunt de gñe formice. Et dixit. sup 6° affo. z ponit' a Rabi. 23. particula. qõcũq3 vlcus cutem non pforat nominatur formica. s. absolute. Et quodcunq3 vlcus pforat cutem z carnem: z serpit nominat' corrodens.

Signa generis in aliqb9 locis eorporis sunt paruum apa z p. i. paruũ bothor. i. parua pustula: neq3 nõ z pruritus z feruor. s. percept9 ab infirmo: z in tactu calor magnus. s. ꝓceptus a tangente fieri cõsueuit. Et hoc tale bothor est formica. Et. A. dixit. color formice ad citrinitatez est decliuis: z est inflãmata cũ suba embilice. i. verucalis vel porralis: nisi ꝑm siĩtudinẽ quãtitatis z figure, q3 sicut veruca vel porrus est eminentia puarita z formica: z sicut veruca b3 figurã attinentẽ longitudini z rotunditati z porrus plus attinens latitudini maxime in extremitate exteriori: ita ẽt de formica est que circa extremitatẽ exteriorẽ plus attinet longitudini z rotunditati siĩs veruce: z alia plus latitudini similis porro. ¶ Notãt. q ois formica est vesicans: z ille vesice sunt sue pustule: z ꝑm plm formica est verucalis. s. figure pinealis lata in radice z paulatine subtiliãdo ꝓcedẽs in sua elongatione: donec restringat' z pueniat ad acutã cuspidem in qua vesicaz causat. Quedã tñ formica repit' esse e9°. s. habere radicem strictã paruã z ꝓcedere elõgãdo in sua elongationez donec perueniat ad cuspidẽ latiorẽ radice que vesicaz causat z est porralis. ¶ Dixit Auí. formica ꝑm plm b3 radicem lataz: nisi quedã spẽs eius que vocat' atrabor. i. porralis que est radicis parue: q̃si sic pendẽs. i. habẽs appendiculuz. ¶ Notãt. q color citrinus nõ est solũ in pustulis ipsis: sz ẽt in cute mediãte inter eas z circũeunte ipsas z q in formica omni est dolor pungitiuus: nã patiens percipit in ea pũcturas paruas ꝑm plures ptes eius. ¶ Signa spẽx formice absolute differũt a miliari in mã z in caliditate z acuitate maiori z acutiorib9 punctionib9: vt ex dictis p3, z est cũ pauciorib9 pustulis q̃z miliaris z maiorib9: Ũñ miliaris cognoscit' ꝑ pũcta alba minuta z multiplicata: quasi fit miliũ spargz sup ea. Et color formice absolute est decliuior ad citrinitatẽ intẽsionẽ q̃z color miliaris: q3 in miliari color citrin9 declinat ad aliqualẽ obscuritatẽ: vt in ea que est ex colera permixta cũ humore melico: ꝓcipue si est adustio. ¶ Et dicũt. citrinitas in formica absoluta ambulatiua nõ corrosiua declinat plus versus rubeuz q̃z in corrosiua: q3 in ea remanet color magis similis colori colere nãlis q̃z in illa: ita q in corrosiua color est magis citrinus. ¶ Dixit Raſ. in diuisiõib9. Jn formica miliari egrediunt' botie parue fil'es milio: cũ quibus est mordicatio vehemẽs z apa. i. tumor z cursus virus. Et color bothor est albus nõ qdẽ absolute: sz cõpat9 ad colorẽ bothor formice absolute in qua color est magis rube9, z q est sup eas: z in circuitu eaz de carne ẽ rubeũ. s. clarũ: formica vo ambulatiua soluz differt a corrosiua vlcerata: eo q vt patuit ambulatiua solũ trãsit de pte ad ptẽ ꝑter q locũ inter vnã ptẽ z aliã exĩtẽ corrodat vel vlceret: formica vo nõ ambulatiua corrosiua locũ mediũ iter ptes p quas deambulat nõ vlcerat, sz postea in loco in quo figit' aliquã vlcerationẽ efficit. Formica vo ambulatiua corrosiua ꝓcedit corrodẽdo oẽm locũ mediãte inter ptẽ a qua discedit, z ptẽ ad quaz accedit. Et corrosiua absoluta differt a corrosiua miliari: q3 corrosiua absoluta facit vlcera sua magis in superficie z citius perambulat corrodẽdo z citius curat' q̃z miliaris corrosiua: miliaris vo corrosiua sua vlcera facit magis in ꝓfundo: tardius tamen perambulat z tardius curatur.

Cura vo formice p dietã est valde similis diete herisipille: z fil'r cura ei9 per potionẽ in intẽtionibus iuuatiuis fil'r valde silis existit. Cõplet' enim cura eius eũone: z alteratione z ꝑm plus eũatio dz ꝓcedere alterationẽ: z alteratio qñq3 respicit apa: z qñq3 vlcus in ea que vlcerata est, vt cõsolidet' z in tali semp intẽtio ad apa dz ꝓcedere intentionẽ vlceris: vt p3 ex can. gñali posito in tractatu ꝓcedente. cap° de cura vlceris ꝓpositi cũ apate: q can. q̃z q̃z in oibus habeat impleri, ꝓcipue tñ qñ apa est cã vlceris: vt est in formica vlcerata: qm̃ ad cãm intẽdẽdũ est ꝑpue. Quidam tñ putauerunt auctores in cura formice vlcerate egisse ꝑ dictũ can. q3 vt in eis apparuit ipsi dixerũt curã vlceris nõ apati. sed nõ est ita. nã ipsi curã apatis formice dereliquerũt notã ex cura herisipille tã in vlcerata q̃z in nõ vlcerata: cũ sint iste cure: vt dictũ est: valde fil'es adinuicẽ. visi sũt aũt intẽdere vlceri plus tãq3 periculosiori: vlc9. n. formice maxie corrosiuũ qõ est tale ꝑm p3 cũ fiat a mã vsta mala plus ꝓculi portat q̃z ipsa pustula formice: nõ tñ neglexerũt pustulã: nõ. n. ꝓhibuerũt hũectantia: sz multũ hũectãtia. ¶ Ampli9 ipsi docuerũt curare formicã vlceratã ifridatiuis z exiccatiuis: z talia ꝓueniũt apati z vlceri: nã frigida sicca ꝓueniũt apati inq̃tũ ꝓhibẽt mãm ad locũ fluere, z eã recurrere faciũt: z inquãtũ exiccãt cõueniũt vlceri: z inquãtũ infrigidãt amouẽt malã ꝓplonẽ calidãita q ꝓpidẽ mediũ. al's. medicamẽ curauerũt apa z vlcus, z malã cõplonẽ. z in cura morbor ꝓpitor tale mediũ. alb medicamẽ qñ repit' eligi dz vt p3 in sermone 2°. trac. ꝑmo. ¶ Jn cura aũt formice vlcerate alteratio dz ꝓcedere ꝓsolidationẽ qñ nõ põt vtrũq3 fieri p idẽ medicamẽ: z eũatio dz ꝓcedere alterationẽ z ꝓsolidationẽ. Dixit Hal. 14. terap. z ponitur. 13. ꝓti. sic. cũ in formica aliqs ꝓcedit in cura cũ laxatiõe colẽ rubee supponẽdo postea formice medicias repcussiuas sanabit formicã: sz si ipse nõ purgauerit corp9, neq3 inhibuerit q nõ manet hũor ad locũ cũ repcussiui: sed breuiter intẽ

dit ad ꝓsolidationē nō curabit, sed excoriabit. ſ. z vlcerabit locus alius ꝓxim⁹ illi insepabiliter: nisi eūe ꝓius humor. ¶Dixit Aui. cū nō incipis in ea cū eūone būoris ꝑm qꝫ oz: imo medicaris vlcus cū eo qō sanat ipꝫ vlcus. ſ. cū ꝓsolidatiuis redit ex alio loco cū nocumēto: nā augeſ z spādit z occupat aliū locuz cui nocet: z sic ex loco ipso ꝑmo fit additio nocumēti z extēdit ad aliū locum: z nō cessat humor facere corrosionē post corrosionē de ꝓte in ꝓtē, ambulās corroden/do: z cā est: qꝫ sanātia vlcus sūt exiccatiua q̄ apposita añ euacuationē z māe minorationē nō sunt potētia multā exiccare mām: sed fiūt cā retētionis ei⁹ in ꝓfūdo: z sic sparsionis ei⁹ ad ꝓtes circūstātes. Si ergo curaſ formica vlcerata ꝓexiccātia añ eūationē: z si sanet ꝓea: tñ postea redit cū nocumento maiori vel in ipsa ꝓte: vel in alia ꝓpinq̄ illi: sicut frequēs experiētia demonstrat. ¶Eūatio itaqꝫ in formica absoluta dz fieri colē ru. bñtis aliqlē vstionē: sicut cuz aq̄ casei folliculis scene epithimo fumoterre diagredio z filiꝫ⁹. Dixit Alman. vēter ex his q̄ colerā rubeā expellūt est soluēdus vt fūt mirabolani citrini scamonea cū aq̄ de fructib⁹. ſ. solubilib⁹: vt fūt ꝓruna tamarindi z filia. ¶Euacuatiuū bonuz. decoq̄ in aq̄ lactis flores fumiterre: z viol. folliculos sene epithimum z semen endiuie: deinde cola z in colatura distempera medulle cassiefis. ℨ. j. aut māne. ℨ. j. ℨ. z ꝑtez cola z supmitte catolicon aut diasene z el'ariuz de succo rosaꝝ. añ. ℨ. ij. z exhibe. ¶Dixit Auic. scamonea cū aq̄ casei inuatiua est in eūone māe forꝫmice z filiuz ei. Cōficiē aūt sic. ℞. aq̄ casei. ℨ. iiij. z distēpera in ea de diagredio a ḡnis. v. vsqꝫ ad. 10. z exhibeaſ. ¶Aliō eūatiuū bonū. ℞. reubarbari. ℨ. j. teraſ z infūdaſ in. ℨ. ij. aq̄ endiuie ꝑ horas. 6. deinde coleſ cū expſſione z imiſceaſ cum medulla cassiefi. dissoluta cū aq̄ fumiterre. z qūqꝫ est necesse vt medicamē acuaſ cū gra. ij. aut. iij. diagredij: z fūt q addūt in eo. ℨ. 5. cinnamomi, electi: est. n. cōferēs in formica absoluta. Et dixit Aui. q miliaris similaſ formice. ſ. absolute in curatione. vez melius est in sol'one eius: vt si in eius catartico sit virtus ei⁹: qō est sicut turbith cū eo qō soluit coleraz: z bō vt sil' cuz colera eūeſ de flegmate ibi ꝑmixto: z si est ēt ibi de epithimo est meli⁹ ꝓp humorē melicū qui aliqñ admiſcetur colere in formica miliari. Et scias. q in miliari agaric⁹ ē optimū solutiuū. q si fuerit eūonis iteratio tūc exhibeaſ. Digestiuū bonū in formica absoluta est permixtio sirupi de fumo terre: z sirupi de epithimo cū sumit' cū aq̄ endiuie z bugloſſe z in miliari digestiuū bonū est syrupus acetosus sumptus cum aqua endiuie fumiterre lupulorum z bugloſſe.

De alteratiuis cōueniētibus in ꝑn° nō vlcerate.

¶Cura formice per alterationē: aut dirigit' ad curam formice nō vlcerate: z tūc aut ad curationē eius: aut ad ꝓhibitionē: ne fiat vlcerata: aut dirigit' ad ipsaz iaz vlcerata: z q̄ dirigit' ad curationē nōdū vlcerate q̄uis indicatione sūpta a mā q̄ qz cal'a z ficca exigit' frigida z būida: tñ qz in oi formica vt patuit est vlceratio aliq̄ ēt in ꝑn° q̄ indicat de exiccatione exigit frigida z ficca: z ambas istas duas indicationes innuit. Aui. cū enumerādo medicinas ꝓuenientes formice nō vlcerate enūerauit q̄sdā fridas z būidas: z q̄sdā frigidas z siccas: vñ dixit. admistra in ꝑn° ei⁹: sicut lactucā z nenufarē z sēpuiā z tuelub. i. lēticulā aque z portulacā z filia, verūtñ indicatio sumpta ab vlcere ꝓualet in hac cura idicatione sumptā a mā: z iō nō sunt administrāda in cura formice frigida z humida, nisi indicatio sūpta a mā multū ꝓualeat ꝓp excellentem caliditatē z siccitatē suā, z tūc ēt nō sunt administrāda pura, sz ꝑmixta exiccatiuis z maxie in ꝑn° in quo dixit Hal'. 14. terap. cura fieri dz ad ꝓhibēdū būorē fluentē ad mēbrū q̄ ꝓhibitio fit cū frigidis stipticis nō cū humidis: z iō dixit. noli vti in emplis hz̄ būectatiōe: sicut in emplis berisipille. ſ. non vlcerate: sz erūt ei nēcie medicine infrigidatiue z exiccatiue. Et caue ne i hac passiōe cura fiat cū lactucis nenufare psilio portulaca z filiꝫ⁹ būidis. sup. salte puris. Sz dixit Hal'. supponaſ ei sempuiua z spongia infusa in aq̄ frigida z solatro, q̄uis. n. solatrū modice deseccet: tñ est cōueniens deseccatio eius, z hoc aut qz iuuaſ eius exiccatio a frigiditate ipsi⁹: aut qz cōfert cū ꝓprietate: aut ꝓfert deseccatio ei⁹ nō recētis: sed sicci vt dixit Aui. Et dixit Hal'. supponanſ ei in ꝑn° folia vitis z rubi z plātaginis. Et Aui. dixit. si fuerit nēciuz. si ꝓ qz: qz est nēciuz. ſ. vtpl'm, z nisi indicatio sūpta a qualitatibus multū ꝓualeat: tūc administra: sicut solatrū z ꝓprie siccū trituz: qm̄ in ipso ē exiccatio, z sicut arnoglossa z rubū z les. ¶Dicūt. fomētatio cū aq̄ decoctionis rubi z cataplasmatio cū folijs ipsi⁹ ꝓfert in berisipilla z formica nō multū inte se caliditatis z fomētatio, siue ablutio cū aq̄ decoctionis solatri, z cataplasmatio cū folijs ei⁹ ꝓfert: vbi caliditas est intensa: cū aūt ꝓp mām nēciuz fuerit admiscere in cura aliqua humida: tūc cōfert fomētatio siue ablutio cuz aq̄ decoctionis cōsolide minoris z ros. malue violare, z empl'm cum folijs ipsis. Qz si timueris ne fiat corrosiua z vlceret manifeste: tūc ex ꝓhibētib⁹ eā a corrosione est empl'z factū ex farina lupinoꝝ, z farina ordei decoctis in aq̄, z empl'm de folijs oliuarū cōtritis vtil'r supponit z nō sinit eā augeri z empl'z de farina ordei cocta in aq̄ maxie vbi caliditas fuerit ignita: z emplastrū corticū ḡnatoꝝ z lēticulaꝝ. ¶Dix. A. z post ipsā. ſ. qñ timeſ ne corrodat z vlceret ꝓuenit sauich ordei z cortices granatoꝝ: z rami vitis. ſ. extremitates vitis tenere vel ꝑ putia ei⁹, z si timeſ sup ipsaz corrosio z vlcus. ſ. magis, tunc dixit Aui. administra cū infrigidatiuis aliqd mellis z filiuz, scilz in qb⁹ est aliq̄ absterſio z administra farinā thuris cuz aceto z aq̄ q̄ currit ex ligno vitis viridi: cū aduriſ, z stercus ouiū cū aceto. ¶Notāt. q in cura formice absolute indigeſ frigidioꝝib⁹ z stipticioꝝib⁹ q̄ꝫ in cura berisipille, sed in miliari infrigidatio dz esse minor q̄ꝫ in berisipilla, z q̄ꝫ in formica absoluta, sicut mā ei⁹ min⁹ cal'a est ꝓp būorē frigidū colere admixtū: sz deseccatio z stipticitas dz esse eq̄lis in miliari z absoluta: si miliaris habuerit melicū admixtū, aut aliq̄tulū maior si habuerit būorē secū flāticū, z iō cū auctores nō fecerint exꝑſſaz mētionē de cura miliaris ex permixtione melle ꝓp ipsius rarū euētū: sz solū ex ꝓmixtiōe flātis. iō. A. in cura miliaris posuit medicinaz multū exiccatiuas. Dixit. n. sumātur galle z fruct⁹ tamarisci. al's. cypressi z cortices granatorū bolus ar. z aggregenſ oia in aceto z aq̄ ros. tali mēsura, ne mordicēt. ſ. acuitate aceti z linianſ desup cū pēna. ¶Et de ꝓhibētibus absolutā z miliarē ambulare z curātib⁹ eas de expertis est illinitio facta cū succo extremitatuz myrthi: aut folioꝝ cypressi, aut folioꝝ rubi z maxime cymini mixte cū puluere facto de carbonibus salicis: cinis ēt ligni salicis mixtus cuz aliquo robub stiptico suppositus curat z sanat eos. ¶Qz āt dixit. A. in cura miliaris q lac dulce est valde cōueniēs curationi ei⁹: nō itellexit de approximato ōsup ab extra: nā ne duz ꝓueniret, sz noceret, sz intellexit de sūpto in potu, qm̄ humores corpis adequat, posset tū vt dicūt qdam ab extra approximari nō solū: sz cū multū exiccātib⁹ mixtū.

In augmento aūt status.

¶In augmēto aūt z statu tā absolute q̄ꝫ miliaris ꝓcedēdū est cū additione gradata resolutiuoꝝ leuiū: sicut dictū est in berisipilla. Et de vtilib⁹ in fine ꝓncipij z augmenti est, vt sumaſ puluis olibani z misceaſ cū aceto z oleo cū tali mensura, ne acetū mordicet z illiniaſ cū eis: aufert. n. absolutam z miliarē. In declinatione autem procedendū est: sicut in declinatione berisipille dictum est.

De cura nēciabilis ꝓncipij vlcerate.

¶Cura vo absolute vlcerate in ꝑn° ꝑm Hal'. vbi supra est: vt fiat illinitio sup loca cū troc. andaracon z dissolutis cuz vino stiptico: aut aceto cōmixto, aut administra eos cuz succo cucu. asinini. Et dixit. administra sal z fel yrci. ſ. mixta. z ruthā cū melle z piper z piretrū cū vrina pueri. troc. andaracaron scribunſ ab Haly. z° practice sic. ℞. galle viridis imature z thuris. añ. ℨ. 6. alumis scissi z myrrhe. añ. ℨ. iiij. vitrioli. ℨ. j. arisi. lon. z ro. añ. ℨ. ij. cōficianſ cū vino z exiccenſ, z cū opus fuerit teranſ z cribellenſ z dissoluanſ cū aqua ro. aut cuz predictis. ¶In ꝑn° aūt miliaris corrosiue vel vlcerate. Dicunt qdā ꝓueniūt medicine supraposite ꝓ Aui. ad curam

miliaris nō vlcerate. qz ꝑm eos Aui. ibi loqr̃ de cura vlcera
te sed melius est: vt in vlcerata fiat additio illis medicinis de
sexta ꝓte vitrioli. ¶ Dicūt appet de intentione auctoꝝ q̄ in
formica vlcerata admiscenr̃ exiccātia intēsa valde qz intēsio
ra q̄z in alijs vlcerib⁹: q̄ eniz alia vlcera deficcāt in cura hui⁹
vlceris sunt debilia: z nō solū debilia: sed incōueniētia adden
tia in putrefactionē ei⁹. Et dicūt. apparet ēt de intētiōe eorū
q̄ sicut in miliari nō vlcerata cōuenit exiccantiora q̄z in ab
soluta nō vlcerata ēt in miliari vlcerata exiccātia debēt eē in
tensiora q̄z in absoluta nō vlcerata ꝓpcās ibi dictas: exicca
tio tñ oz eligi intēsior z remissior ꝑm näm mēbri in quo est:
ac ēt ꝑm q̄ vlcus est ꝓfundius: aut min⁹ ꝓfundū. Dixit eniz
Hal. vbi supra. q̄ quotiēs formica erit in superficie pellis non
indiget medicina vehemētis exiccationis, sed deficiēs exicca
tio. i. remissior erit sufficiens in ea. Et hz dictū eius veritatē
in oi formica. ¶ In ꝓcessu vo absolute vlcerate addendū est
de resolutiuis leuib⁹ cū exiccantib⁹ fortiter mixtis: imo fo
tioꝝib⁹ q̄z in ꝓncipio. Et de cōuenientib⁹ est nitrū cū succo mē
te: aut cucumeris asinini: aut nitrū z piper cū illis succis. Et
similr̃ post ꝑm addendū est in miliari vlcerata ad exiccatio
nē. Et Aui. posuit in cura eius tres medicinas fortiter exic
catiuas. Et incipiēs a debilioꝝ eaꝝ dixit. q̄ñ pertrāsit ꝓncim
oꝑz vt curer̃ cū eis que sunt sicut caput piscis saliti vsuz cū
vino pontico mixto postq̄z pulueriçatū est z desuper leniar̃
cuz eo. Et fortioꝝ illo est q̄ñ querit exiccatio vltima vt sumā
tur folia albederogi. i. basiliconis latoꝝ folioruz: z cōponar̃
cū eis calcadis z administrenr̃. s. simul mixta z pulueriçata.
Et adhuc fortioꝝ ista est vt sumar̃ flos eris z sulphur citrinū
vstū: z fiat ex eis linimētū cū vino. s. ponticoꝝ aut cū aqua li
gni vitis que emanat ab eo q̄ñ ꝑburit. s. viride. Et auctores
docuerūt p̄miscere fortiter exiccātib⁹ in vlcerata aliqd mel
lis. z hoc ad abstergēdū: z maxime q̄ñ vlcus fuerit multaꝝ
humiditatū z sordidaꝝ. Et intellexerūt ex canone gñali q̄ ꝑ
dicta exiccātia q̄ bñt infrigidare sint infrigidātia potētia nō
actu ne noceāt vlceri. Qz si supradicta nō sufficerint ad for
micā vlceratā est tūc recurrendū ad caplm vlceꝝ corrosiuo
rū. ¶ Et quāuis. A. ꝑmi 3ª posuerit curā bothoꝝ accñtis in
fantib⁹. Nihilominus hic incidenter aliqd de cura formice
euenientis pueris tetigit. Et dixit. q̄ illoꝝ formice eoꝝ qui
fūtīc̄ pueri ōstruūr̃ cū mittūr̃ i balneū nō i aerē cal3 balnei:
nā dixit ipse aer balnei nocet eis nimiū calefaciēdo z resol
uēdo eos. Et ꝓpter dictā cām nō debēt trahere longā morazꝫ ēt
in balneo dulcis aque: imo dixit Aui. egrediant̄ ex eo veloci
ter: z post egressuz inungar̃ cū oleo z aqua ros. cōmixtis ad
cōtēperandū caliditatē acqsitā ex balneo: z iō si dictū balneū
fiat vniuersale tori corpi ꝑdicta illinitio oz fieri nō soluz sup
locū formice: sed ēt sup toto corpore. Notāt q̄ ꝑdicta cura ꝑ
balneū referr̃ ad formicā nō vlceratā: si aūt fuerit vlcerata:
tunc curari oz cura ab eo posita vbi supra ꝑmi 3ª. Et notant.
q̄ aqua balnei nō oz esse pura dulcis nisi raro: z b̄ vbi exic
catio māe eēt tāta q̄ supindicaret de humectatione: z iō ꝑm
ꝑm oz eē aq̄ decoctiōis rex frigidaꝝ stipticaꝝ vt ros. myr
thi psilij z siliuz. ¶ Hal. quoq⁹ vbi supra posuit curā formi
ce verucalis que est formica nō vera: sed potius oz dici veru
ca formicalis ꝓpter morsuz q̄ in ea sentit̄ ad modū formice.
Et recitauit curā ei⁹ Aui. z dixit. q̄ Hal. dixit eē ꝓueniēs. s.
ad curā eius: vt sumar̃ aliqd qō sit sicut embula extremitate
alicui⁹ pēne: ei⁹. s. ꝓtes q̄ est cōcaua cū qua scribit̄ vel alteri⁹
rei: cui⁹ extremitas sit acuta. i. incidēs, z sit tante amplitudi
nis q̄ posse sit ei deglutire formicā totā: z cōprehēdere eā in
tra cōcauitatē suā: deinde appone eā formice: z fac q̄ pene
tret eā in circuitu vsq̄z ad ꝓfundū eius cū acuitate sua. i. cum
extremitate sua incidēte: z tūc eradicer̃ cū ea formica ex radi
ce sua. i. cum tota radice sua. Dicūt. q̄ de hac spē formice lo
quutus fuit. A. 2° can. ca° de vite: cū dixit: q̄ lachryma vitis
valet super verucas: qdā aūt putauerūt errantes. q̄ predicta
cura cū embula cōpetat in formica veratrō. n. formica vera
posset talr̃ extirpari ꝓp radicē quā hz ampula: neq̄z hec cura
ab auctore tradita repit̄. Et qdā dicūt. q̄ veruca formicalis
est pustula dura, vt veruca: z est ambulatiua vt formica, z q̄
ipsa vtiliter curar̃ cum thure masculo: aut cortice eius cum
dissoluitur cū oleo ros. z modico aceti z super illinitur.

¶ De igne persico pruna z carbone. Ca. xxviij.

Hec egritudo noiar̃ ignis persicus: siue ignis sacer: z pru
na: z carbo apud Hal. 14° terapē. z apud Ras.
13° ꝓti. z apud Paulū: z apud Auer. colliz. 7°.
Et apud Haly. sup tegni. z apud multos alios
doctores carbunculus noiar̃. Et iō opz medicū attente cōsi
derare cū inuenit curā carbūculi, de quo habeat intelligere:
nā vt supra patuit, carbūculus ēt dr̄ de apate paruo facto ō
grosso sanguine tē. vt supra patuit suo ca°. vt nō errer̃ in cu
ratione eius. ¶ Et ignis pticus, siue carbo repit̄ duplr̃ sum
ptus. Uno mō cōiter z large ꝓ oi apate puo siue pustula de
mā vsta grossa mltū acuta z corrosiua, siue locū vesicet: siue
nō: ad quē seqr̃ escara in loco sicut ab igne accidit. Et vt sic
herisipilla corrosiua mala z formica mala pfit dici ignis per
sicus. Et vt sic sil'determinar̃. 13. ꝓti. de igne sacro corrosiōe
z formica. Alio° repit̄ stricte z ꝓprie: z vt sic dr̄ de pustula
inducente in loco escarā: siue ꝓcedat vesicatio, siue nō. Esca
rā ℞o q̄ñq̄z ꝓcedit vesica vna q̄ cū apit̄ statim ibi efficit esca
ra. Et q̄ñq̄z ꝓcedit vna pustula cū pluribus alijs pustulis in
circuitu ei⁹ puis sil'ib⁹ panico: qb⁹ aptis fiūt vlcera cū esca
ra. Et q̄ñq̄z añcedit pruritus qdā in loco z post pruritū. seq
tur pustula vna vel plures qb⁹ aptis seqr̃ vlcus cum escara.
¶ Quidā dicūt. q̄ ignis ptic⁹ z ignis sacer sunt idē vt apud
Haly. z q̄ pruna z carbo ēt dr̄nt in qbusdā z dicunt. q̄ ista
egritudo aliq̄n absolute vocatur corrosiua: aliq̄n herp. s vel
herpeta mordax: z a qbusdā vocar̃ herisipilla: vt a Siliber.
sed nō recte ignis sacer: siue ptic⁹, siue carbo: siue pruna est
pustula, siue apa puū in ꝓn° siue appitiōis cū istis cōditioni
bus q̄ ponunt. 13° ꝓti. s. q̄ pustula fit corrosiua, siue comesti
ua fit adurens fit vesicās fit ambulās, fit aliquā emittēs hūi
ditatē virulētā fetidā fit pauce putrefactiōis ꝓp intensaz siue
mäe siccitatē fit bñs pustulas in circuitu fit declinās ad ni
gredinē: z fit escarā faciēs: z qdā dr̄nt. q̄ qz de mā ei⁹ ꝓp suā
spissitudinē parū defluit ad locū pua est inflatio ei⁹, imo q̄ñq̄z
nō extollit̄ supra cutē. ¶ Dicūt. q̄ ignis ptic⁹ z pruna sub
gñali acceptione cōicāt in duob⁹ signatis: q̄z uis magis ꝓpe
in vno q̄z in alio. Et ꝑm z min⁹ ꝓpriū signatū cōe ambobus
est. dixit Aui. q̄ñ fortasse. als. q̄ñq̄z ista duo noia sunt absо
luta, sup oēz pustulā corrosiuā vesicātē faciētē accidere esca
rā q̄lē facit accidere cōbustio z cauteriū z locus est cineritij
coloris: aut nigri z q̄ñq̄z plūbei ꝑz q̄ plus vel min⁹ ꝓcessit
adustio in mā, z est in loco inflāmatio vehemēs, ꝑz signatū z
magis ꝓpriū est. dixit Aui. q̄ q̄ñq̄z vesicat. i. q̄ q̄ñq̄z ignis p
sicus z pruna dr̄ de pustula bñte vesicā: ex q̄ currit aliqd. s.
virulētuz, qz ois talis pustula est vlcerosa, ex q̄ emanat aliq̄
hūiditas virulēta, sicut emanat ex cauterio cum igne: hec tñ
hūiditas ex igne ptico in spāli signato sūpto sp emanat, sz a
pruna in spāli signato sūpta nō sp emanat, nā ex ea in ꝓn° nō
emanat, vt patebit nisi q̄z tū est ex vesica cuz apit̄. ¶ Et ideo
sciēdū est. q̄ ignis ptic⁹ z pruna in spāli signato ipsoꝝ dānt,
z b̄ est. q̄ dixit Aui. q̄ñ nomē ignis ptici absoluit̄ sup illō. i.
dr̄ de illo apate puo, siue de illa pustula q̄ est de gne formice
comestiua adurēs vesicās in qua est aliqd ambulās, z humi
ditas colice mäe pauce nigredis z adustionis q̄z uis respcū
formice sit multe nigredis z adustiōis, z est illa pustula cum
plurimis pustulis. s. in circuitu alteratis: qz iflāmatis, z q̄ñ
sit illic hūoꝝ z fetoꝝ. i. hūoꝝ fetidus: z non voluit q̄ sit verus
humoꝝ, sz est q̄dā hūiditas virulēta q̄ est fetida ꝓp ipi⁹ pu
trefactionē. Mā nāq̄z z maxie colica: q̄ñ putrefit fetet vt co
lericoꝝ demōstrāt vine, z est illa hūiditas plurime ebullitio
nis. als. eleuatiōis. i. ipulsiōis ad extra ꝓp subtilitatē z cali

In quo differant ignis ptic⁹ z pruna.

ditatē sue māe: ⁊ intellexit respectu prune. Et q̄ ebullitio in illo humore est plurima: iō ples sunt ampule ⁊ pustule: ⁊ pp hāc cām. dixit Aui. q̄ erat de genere formice pp sitūtudinē in ampulis ⁊ pustulis plurimis ⁊ ppie similat formice male: ipsa. n. berisipilla q̄ mala est: vt supradictū est: pōt dici ignis perficus. Et oñt qdā: vt multotiēs appet in igne pfico inenarrabilis multitudo pustulaꝝ parvaꝝ nigraꝝ: ex qbus exit virus: ꝫ nomē prune in spāli signāto. dixit. A. absoluit supillud. i. dr de illo apate quo qō denigrat locū: ⁊ facit mēbrum hr̄e colorē carbonis. s. extincti: q̄ reddit mēbrū multe nigredinis: ⁊ ppea carbo vocat ⁊ facit ipm absq̄ humiditate ⁊ virulētia: q̄ est apa siccū a quo nihil emanat: nisi cū apit vesica: ⁊ est submersuꝫ. s. respectu ignis pfici: q̄ occupat plus de carne: q̄ minus ipellit: ⁊ iō ei⁹ pustula est pua sicut formica: ⁊ vt oñt est ad magnitudinē lupini: ⁊ ita paꝝ ipellit q̄. A. dixit. fortasse nō erit illic pustula oīno: q̄ aliq̄n est ita submersuꝫ in carne q̄ in cute nō appet aliqs tumor pustulosus: imo incipit in pmis p̄a. s. ad modū carbonis accēsi cuꝫ rubedine. Uñ prune dr ⁊ totū illud. s. q̄libet prune: tā hñs pustulaꝫ q̄ nō hñs eā incipit cū pruritu: sicut scabies q̄ scabies est mā colerica vsta sicca. Et icipit cū pruritu q̄ pruritus est: q̄ mā est submersa nō hñ transpirabilis p cutē. Cū aūt pp pruritū patiēs se scalpit fiūt pustule in loco q̄ postea erupte fiūt tibi cortices ⁊ eleuant. ¶ Et tādē. A. dixit. tibi medico inest: vt nomines vnū qōq̄ eoꝝ ex intētione q̄ aggregat ambo. Deinde diuidas ꝓsilr: q̄ alⁱ⁹ est magis colicus: alⁱ⁹ est magis melic⁹. Et inest ēt tibi: vt des ēt vnicuiq̄ intētioni nomē ppriū ⁊ voces magis colericū ignē pficū: ⁊ magis melicū prunā. Noia ergo sicut vis: q̄ in hoc non est ofia plurima. ¶ Et scias. q̄ ignis sacer ꝓput est nomē generis: qñq̄ vocat ab auctoribus vlcus: qñq̄ apa: qñq̄ pustula. Ait enim Hal. 5° cathaginis. ⁊ ponit a Rabi. 15ª particula: quedā vlcera carbones vocātur: ⁊ carbones vlcus: loco cuius accidit tanq̄ vstio ignis: ⁊ subdit. ⁊ est apostema vndiq̄ circulatum malignum.

De causis dixit Auic. q̄ vnū qōq̄ eoꝝ est de colera citrina adurente mixta melie: ⁊ pp illud accidit ex eis escara nigra: est tñ vt sit ignis pficus vehemēti⁹ colericus: ⁊ prunā vehemētiuꝫ melica: ⁊ nō voluit ex hoc q̄ in aliquo eoꝝ sit melia pmixta colē: q̄ in vnoquoq̄ est mā colica pura adusta: ꝫ q̄ in adustione ipsa mā acquiuit dispōnem ⁊ mām q̄ sit ꝫ nāe melie. Jō dixit. q̄ mā ei⁹ erat pmixta melie. Ue⁊ est tñ q̄ in igne pfico mā nō ꝓcessit ad tantā vstionē ad quātā ꝓcessit in prunā: ⁊ ppea dixit Aui. q̄ est vt ignis pfic⁹ sit vehemētius colicus: q̄ nō tñ acquiuit de dispōnib⁹: q̄ de nā melie: ⁊ prunā sit vehemētius melica: q̄ plus acquiuit de nā melie. Utrūq̄ tñ est colericū. Errauerūt q̄ dicētes. q̄ prunā fiat ex melia vsta: aut ex colā tñ vsta: q̄ p exclusionē subtilis ipsi⁹ grossuꝫ remanēs factū sit melia innālis: nā ex tali mā fit: vt patebit cancer non prunā: in igne. n. pfico ⁊ prunā subtile māe in adustione nō excludit: ꝫ remanet in gīe colē nālis: ⁊ nō trāsit in melā. ¶ Et dixit Aui. q̄ pustule iste cū maligne fuerint: qñq̄ accidūt cā pestilētie. coꝝrūpētis ⁊ aduretis humores. Hal. aūt ait in libro de apatibus: ⁊ ponit a Rabi in. 23. pticula sic. carbo est apa calm: cui⁹ gīatio est ex sanguine cui accidit ebullitio adeo q̄ cutez cōburit. Et dixit prio de febrib⁹. carbo est ex sanguine inclinato ad colerā nigrā valde calo. ¶ Propter pdicta dixerūt qdā. q̄ cā añs barū pustulaꝝ est sanguis supflue calus subtilis ⁊ colicus q̄ putrefit ⁊ in putrefactiōe ei⁹ subtile qō multū est trāsit in colāz: que colā postea aduric ⁊ in adustione ingrossat mō dicto: ⁊ postea sic p adustionē ingrossat ⁊ ingrossata expellit ad aliq̄ mēbrū: ⁊ in eo gīat pustulas supradictas facta cā p̄iūcta earū. ¶ Et qdā dicūt. q̄ pdicte pustule aliq̄n: qñq̄ uis raro pñt fieri a cā pmitiua: ⁊ dicunt q̄ iste pustule multiplicant in regione calida ⁊ vēto meridionali: ⁊ similr in estate ⁊ autūno. ¶ Et dictis pz. q̄ ofie que assignant inter ignē pficū ꝓprie sumptū ⁊ prunaꝫ ꝓprie sumptā ꝓcedunt ex diuersitate māe eoruꝫ in maiori vel minori subtilitate vel grossitie in maiori vel minori adustione. Unde dixit. A. prunā est nigredo radicis ignite. i. hꝫ radicē nigrā inflāmatā: ⁊ est ei splendor prune. i. carbonis extincti: ⁊ hr̄ q̄ mā ei⁹ est magis vsta: ꝫ ignis pfic⁹ hꝫ radicē inflāmatā tēdētē ad aliqualē rubedinē: similat. n. carboni nō extincto: q̄ nō fuit in mā eius tanta adustio.

Ex predictis patere pñt signa generis: ⁊ signa etiaꝫ spēꝫ. Dixit Almā. aliq̄n in mēbris fortiori ⁊ pruritus intolerabiles accidūt ⁊ succedēte tpe ampule aq̄ subtili plene gīant in eis. Dixit Hal. 14° terapē. carbūculus ꝓ carbone: siue igne pfico incipit q̄ꝫ multuꝫ ampulat: ⁊ qñq̄ nō incipit cū ea: ꝫ sine ea: ꝫ tñ scalpūt demuꝫ oīno pticulā. Et deinde surgit ampula aliqua qua scissa vlcus kakocade. i. male moriger atū citatinosum. i. escarosum generat: ⁊ multotiēs nō vna ampula gīat scalpētibus: ꝫ multe parue quēadmodū melia ꝛspissantes pticulā qbus abscisis fit vlcus gīat escarosum. i. cicatrizosum. ¶ Dixit Auic. q̄ ignis perficus est velocioris apparitionis ⁊ motus ⁊ fus supficiē: vñ in ea tumor magis appet: q̄ ei⁹ mā est subtilior: ꝫ prunā est tardioris. s. appitionis ⁊ motus ⁊ fus exterius: ⁊ iō min⁹ appet ⁊ minoris est tumoris: aut nullius pp māe eius grossitiez. Et dixit. q̄ mā prune est sicut mā pustule ⁊ ipetiginis: ⁊ est sicut mā pustule ipetiginose aspe plane: ꝫ in igne pfico est acutior. i. elevatior: ⁊ nō est in eo sicut aspitas q̄ est in ipetigine. q̄ꝫ. n. in aspitate prune vna ps eleuat supra aliā. Uñ fit in ea vt nulla ps tñ eleuet: vt pueniat ad elevationē ⁊ eminētiam ignis pfici. Est ēt prunā asperior ⁊ siccior ad tactū: ⁊ est pfundior: ⁊ in colore nigrior: etiā est siccior ⁊ minus hñs de humiditate q̄ ab ipso emanat: ⁊ est in motu tardior: q̄ min⁹ perambulās: ꝫ est tardioris resolōnis. Exigne tñ perfico ⁊ prunā. dixit Aui. q̄ ex eis accidit in carne. i. mēbro carnoso: ⁊ est velocioris resolōnis: ⁊ q̄ acciditin neruis. i. in mēbro neruoso est tardioris: q̄ mēbrū carnosum calidius est ⁊ rarius ⁊ porosius: neruosuꝫ vō minus calidū ⁊ solidius ⁊ spissius. ¶ Dixit Hal. in libro de apatibus: ⁊ scribit a Rabi. in 23: pticu. Sequtur hāc pustulā febris acuta q̄ supra patietē celeriter oñat. Et auctor cōpendij dixit. q̄ sequtur eā magna febris maior ea q̄ accidit in flōne ⁊ vera berisipilla. Et Aui. dixit qñq̄ sunt cū spēbus formice. i. absolute ⁊ miliaris male: ⁊ ignis pfici ⁊ prune q̄ vt supradictuꝫ est vocari pñt: ⁊ aliq̄n vocant formica mala cui febres vehementis caliditatis accidunt pnitiose: q̄ febres tūc in ea accidere pñt: qñ mā eoꝝ acquiuit vltimū malitie gradū quē hēre pñt in sua nā: ⁊ tunc iste pustule appropinquāt malignitati antracis. ¶ Et dixit. A. q̄ iste pustule sic male: qñq̄ similant flōni. s. in colore: q̄ sunt cuꝫ rubore tendēte ad nigredinē in ꝓn° ⁊ ꝓprie etate illa exponunt qdā. i. in fine principij: ⁊ fortasse in ꝓn° augmēti. Et quidā dicūt. ⁊ ppie in etate illa. s. in qua colā magis multiplicat ⁊ oñat: ⁊ magis pōt aduri ⁊ malignari: ⁊ talis est etas iuuētutis in qua etate magis similant he pustule flegmoni ⁊ magis inducūt vehemētes febres ⁊ malas. ¶ Et dicūt qdā. q̄ he pustule circūdant a rubedine nō verificata: ꝫ declināte ad rubedinē: ita q̄ locus in circuitu est rube⁹ obscurus: siue magis pmixtuꝫ cū rubedine: ⁊ fortasse hoc intellexit Aui. cū dixit. q̄ similat flegmon in colore. ¶ Notant. q̄ Hal. 14° terapē. eodē cap°. ponit curā ignis pfici prune ⁊ antracis ⁊ innuit q̄ ignis pficus ⁊ prunā cū antrace ꝙueniūt: ⁊ ꝙuenientia est: q̄ oēs fiunt ab eadē mā. lꝫ diuersificata in grossitie ⁊ subtilitate ⁊ maiori vel minori adustione: ⁊ maiori vel minori malicia: ⁊ sic in accētibus: ⁊ ēt in colore. Dixit itaq̄ Hal. 2° ad Hlanco. qñq̄ supfluit sanguis sufficiēter. i. multū calidus ⁊ grossus ꝓm quā pticulā. i. aliquā repēte fit influxerit hanc cōburēs escarā. i. vlcus vel apa escarose inopata est illud qō in circuitu est in flōne eleuās ebullientē ⁊ versute doloroſuꝫ noiant vlcus antraꝫ ⁊ carbūculus: qñ vero supinfluens est sanguis niger ⁊ grossus ⁊ eruginosus ⁊ ebulliens: sicut qui predictus est fuerintq̄ fit ⁊ liquores aliquos subtiles coleri-

cos mixtos habuerit: z vesicas in superficie cutis erigit similes eis qui ab igne qbus eruptis escarosum ab eis vlcus inuenit: z ignis quidē persicus ꝓprie que ex eis sunt maligna sunt valde mozigerata z venenosa ꝓducentia ad defectionez z incopim: q̄uis in antrace accidētia oia sint vehemētioza: z dicunt ignis ꝑsicus in coloze similaꝫ antraci rubeo z citrino: z pruna antraci nigro. Et dicunt, prunam semp precedit ꝓuritus in loco: sed antracē non semp precedit ꝓuritus.

Cura ignis persici z prune per dietā similis est cure herisipille z formice: oz tñ cura ista declinare ad frigidi tatez z humiditatē intensiozes cū abstinentia ab aere calido z sicco ira solicitudine motu balneis calefacientibus z exercantibus z vigilijs: z cū custodia ab oibus acutis amaris z salsis z multū dulcibus: z ab oibus cibis multū calefacientibus: aut multū exiccantibus ꝓpter quā cām qdam ꝓhibēt acetosa stiptica: z cōcedunt eis tēperate dulcia z insipida z oia infrigidantia z humectantia que sint talia non solū potentia: sed ēt actu. ¶ Cura vero per potionē est: vt ab eūone incipiaꝫ. dixit Sal. 14° tegapē. a flobotomia incipiendū esse: z que ducit ad lipothomiā est magis iuuatiua: ꝓterq̄: misi alioꝝ aliquid adsit qō flobotomiā ꝓhibeat. Et Raz. dixit in diuisionibus. opz vt extrahaꝫ sanguis ex loco oppositō eductione plurima: donec accidat syncopis. Et Serap. dixit. 5° breuiarij. intentio curationis est euacuatio illius sanguinis grossi multi a quo generanꝫ. s. post conuersionē eius in colera: que postea ingrossaꝫ in adustione. ¶ Et iō Auic. dixit. ꝙ necessaria est flobotomia: vt euacuēꝫ sanguis colericus. i. sanguis cōuersus in colerā: q; vt sic euacuaꝫ cā antecedens. ¶ Quidā tñ dicunt. ꝙ Aui. ex suo mō loquendi dedit intelligi ꝙ necessaria est flobotomia: q; tunc qñ colera est permixta sanguini sic ꝙ cuz eo simul possit educi in flobotomia z aliter non: qñ si fieret flobotomia colera a sanguine sepata: z sic ꝙ non educerēꝫ in ea cū eo: tunc illa flobotomia vehementer noceret euacuādo sanguinē absq; colera: z sic eūando illud qō est frenuz colere z ꝓhibens ipsam ebullitione z furiositate casu5: quare amplius flueret z fureret z ebulliret z magis adureręꝫ z malignareꝫ. ¶ Et quidā dicūt. ꝙ Aui. in mō suo loquendi voluit ostendere ꝓpter quā cām: flobotomia est necessaria in hoc apostemate: q; ꝓpter cām antecedentē que est sanguis ꝑuersus in colerā: z non dz fieri ꝓpter ipsam colerāz que est causa cōiuncta: aut iam sepata a sanguine: z de ꝓximo cōuersura in colerā coniunctā: nam rōne eius flobotomia non cōpetit: imo noceret vt dictuz est. ergo est necessaria flobotomia: vt euacuēꝫ sanguis colericus. s. ille qui est oispositus cōuerti ad colerā: qñ eo euacuato non amplius generaꝫ illa colera. ¶ Notant. ꝙ q; Auic. non docuit flobotomiā fieri in herisipilla z formica: z in hac egritudine sic ouo innuit. ꝓ⁹ est. ꝙ herisipilla z formica fiunt ex colera pura nō sanguini mixta. Aliud est ꝙ mā faciens herisipillaz z formicā est alia z diuersa a faciente ignē persicū z prunaz: nam mā faciens herisipillā z formicā est colera nālis vel facta innaturalis: sed faciens ignē persicū z prunam: nō est colera nālis stans nālis: nec facta innaturalis: sed est colera facta ex subtili parte sanguinis forma sanguinis nō remanente z acqsita forma colere: z hinc est ꝙ ignis persicus z pruna non sunt ãpata sanguinea: sed colerica: z inter colerica determinaꝫ. ¶ Et subdit Aui. ꝙ flobotomia in hac egritudine fienda: qñq; est necesse vt sit copiosa sic. ꝙ faciat appropinquare syncopi: z hoc esset ꝓprie qñ esset inducens suspitionē z timoreż ꝓpter accidentia seua que sequerentur: z p̄cipue de intenso dolore z intensa inflāmatione: nā in talibus accidentibus: vt voluit Sal. in cōmento affo. que egerunt ꝛc. lz flobotomiā facere inducentē ad syncopim: vt extinguaꝫ calidi tas inflāmans: z sedeꝫ doloris vehemētia: z sunt qui dicunt ꝙ in tali egritudine colera stans sub rōne causę antecedētis nunq; reperiꝫ a sanguine sepata: z ꝙ concesso ꝙ reperiretur adhuc ꝓpter inflāmationis extinctionē z vehementie doloris sedationē cōpeteret flobotomia copiosa. ¶ Post illud. s. post flobotomiā. dixit Sera. vbi supra opz vt administretur curatio. s. per euacuationē cōpositam: q; sanguinis mundificatiua z colere eductiua. Euacuandus est n. humor colericus: z ꝓprie vstus: eius tñ digestione premissa. de qua dixit Raz. in diuisionibus. perueniaꝫ ad infirmū cum eis q̄ subtiliant sanguinem absq; acuitate: imo vel humectent ipsum: z addant in aquositate eius: nam reddere sanguinē aquosum fluxibilē est ipsum subtiliare subtiliatione: de qua intellexit hic Raz. z talis subtiliatio est digestio ipsius cuz ipse peccet per siccitatē z spissitudinē substantie: z iō subdit nō dent in hac egritudine ea que sanguinē ingrossant penitus. s. nec q̄ exiccent ipsum: sanguis. n. in ea est grossus. s. z siccus in seipso. Talem aūt digestionem facientia. dixit Raz. sunt sicut aqua ordei: z aqua melonis indi: z aqua citrulli: z cucurbite: z mucillago psilij z silię: ex qbus pōt fieri syrupus z exhiberi. Medicine aūt in hac cura cōuenientes ad soluendū eligende sunt ex eis que dicte sunt in cura formice. ¶ Dixit Alman. cito subueniaꝫ. s. cum eūatione: z in hoc innuit euacuationē maxime que per flobotomiā fieri dz in principio: imo vt dicunt quidā in principio principiante si possibile fuerit. ¶ Et quidaz dicunt. cito succurraꝫ anteq; locus vesicet vel vlcerēꝫ: ꝙ si non succurraꝫ anteq; ille pustule sint orte: tunc ampule rūpende sunt: z totū virus qō in eis continēꝫ expellendū est: non. n. sunt ampule dimittēde: donec aliquo mō in eis aqua coaduneꝫ. ¶ Et intētio habenda est ad causę ꝓiuncte z locate extractione: de cuius extractione per scalpellationē in verbis Sal. reperiꝫ cōtrarietas. Dixit enim scōo ad Glauc. z ponit a Rabi. in. 15ª. particula. ꝙ in apostemate cognito per carbonē ignis declinante ad liuiditatē z viriditatem: vel nigredinē per scarificationē: z maxime in principio factā affert os dño eius magnā lesionē. Primo aūt catagenis: z ponitur. 13° ꝓtiñ. dixit. quotiens nigrescit ignis sacer: aut liuescit color eius: tunc effusio fiat sup eum cū aqua calida z scarificeꝫ. Amplius quidā laudant scarificationē fieri debere ꝓfundam: z quidā eam vituperant. ¶ Aui. aūt in verbis suis locutus fuit cū dubitatione: z dixit. fortasse est necessarium facere scalpellationē profundā: vt egrediatur sanguis malus ostrictus qui est in nā veneni: in qbus verbis innuit. ꝙ aliqñ est necessaria scalpellatio: z qñq; non est necessaria: necessaria aūt est qñ mā est maligna: aut multū grossa: est. n. necessaria in mā maligna: qñ est in loco in quo non bñ transpiratur: vñ timeꝫ de eius malignatione maiori: z est necessaria in mā grossa. maxime qñ est in loco in quo manens redditur inepta resoloni: iz tūc mā non bñ trāspiraꝫ: z inepta est resoloni: qñ est clausa in ꝓfundo. fit. n. scalpellatio vt mā maligna intrāspirata trāspireꝫ: z vt mā grossa inepta resoloni ꝑm ptē eūeꝫ vt possit eius residuū facilius resolui. non nēcia aūt est scalpellatio: qñ mā non est multū maligna neq; ostricta intrāspirata: aut nō multa neq; multū grossa inepta resolutioni: z q; in pruna ꝑm plm mā est magis maligna z magis grossa: z q; est magis ꝓfunda: vñ minus apta trāspirari z resolui. Ideo in ꝑª ꝑz plm scalpellatio est nēcia: z q̄to mā est malignioz z grossioz z magis sita in ꝓfundo tāto scalpellatio est magis nēcia: z tanto ꝓfundioz dz fieri: z q; in igne persico est oppositū eoꝝ q̄ dicta sunt eē in pruna. q; eius mā est minus maligna z minꝰ grossa z magis posita in superficie: vñ est magis apta trāspirari z resolui: iō in eo scalpellatio ꝑz plm non est nēcia. Et ꝓpea dixit Aui. qñ mā est magis declinis ad colerā. i. bz magis de nā colē q; est subtilioz: z magis posita in superficie: sicut ꝓprie est in igne ꝑsico bñte pustulas plurimas quas silēs panico: non fiat scalpellatio: qñ in tali igne ꝑsico nō egeꝫ ea cū sit mā eius p se trāspirabilis satis z satis obediēs resoloni rōne sue subtilitatis: z sui situs. non q̄ fiat vt nō inducaꝫ sup infirmū doloz scalpellatiōis: z sic ex p̄dictis appet solo ꝓpietatū supradictaꝝ. ¶ De cura aūt istaruz pustulaꝝ debita māe ꝓiuncte p medicinas locales eis appli

De extractione cāe ꝓiuncte p eruptiōez ampulaꝝ aut scarificationem loci.

De localibus.

candas sciendū est q aliqñ intendendū est alterationē inflā/
mationis intēse in loco repte: z iplenda est eodē mō quo di/
mationis intēse in loco repte: z iplenda est eodē mō quo di/
cef in cura antracis: z aliqñ intendendū est apatis: z aliqñ vl
ceris: z q3 fm plus in eis apa est vlceri cōplicatū: ió op3 vt cu
ra vtriusq3 cōplicata fiat. hic tñ q intētio ad apa excedat eā q
est ad vlcus: cū nō possit vlcus curari remanēte apate. Cuj g̃
dixit Auic. op3 vt sit cura earū sicut cura herisipille retulit se
ad herisipillā non vlceratā: z voluit q talis sit cura hap pu/
stularūm aliqñ repiant sine vlcere qualis est cura herisipille
nō vlcerate: tūc retulit dictū suum vt sit distincta fm diuersa
tpa eap sicut est distincta cura herisipille fm diuersa tpa eius
z nō intellexit vt cura eap fiat cū eisdē medicinis: vel eis sīlī/
bus in gradu fm aliqō tepop eap: cuj q3 bus z eis sīlibus fit
cura herisipille. ¶ Dixit itaq3 Gal. de cura pncipij 14° tera.
nō esse repcutiendā mām ad interiora cū tridis appositis su/
pra ptēt ne humor supingrediat: z sui malitia ferat nocu[m].
Et Auer. coll3. 7. dixit. hic nō sunt res repcussiue supponen
de ne mā reuertat ad pncipalia mēbra: nec spiritue ne putre/
factionē inducāt. i. nec res calē q hñt spire. s. z resoluē ne sua
calitate attrahētes mām apa augeāt: z ad putrefactionē pa
rent: sj exiccare op3. Et ió auctor cōpēdij aucte Gal. 14. tera.
dixit in pn° sup locū medicinā parū repugnante. i. repcutiētē
z mediocriter resoluētē supponamus. li. n. refrigerauerim⁹:
sicut op3. s. ad mām repcutiendā grossities sanguinis. i. māe
collecte augebit z dissolutio indurabit. Si vo repugnantiā
cōfortauerimus. s. cū stipticis eis admixtis dolor inde auge/
bit z stricta magis mā: z apa pinde nō cedet. ¶ Et Aui. di/
xit. nō op3 vt in pn° apponat linimētū: vel aliud medicamē
locale vehemētis infrigidationis sicut in herisipilla: qm̃ mā
harū pustulap ad grossitudinē est decliuis: z sui grossitie nō
obediret recursui: sj magis cōculcaref z incunearef: z dato
q aliqd ex ea recurreret: illud nō deberet fieri: qm̃ mā earuj
est talis q nō toleraref vt redeat. s. ad interiora ēt ex eo: qm̃
attinet venenositati. Et pp dictas cās. dixit ēt Aui. non lj vt
in pn° administrenf ea q sunt vehemētis stipticitatis. Ac ēt
q3 vehemēter stiptica poros opilāt: mām ingrossant z eius
resolōné phibēt. ¶ Dicūt. psiderātib⁹ in dictis cāis appebit
manifeste q infridātia z stipticātia siue p pulsuj siue trāsmis
suj māe ibi sunt magis vitāda in pruna q3 igne psico p q3to
mā prune grossior est pfundior z malignior. z subdit Auic.
q ēt in hac cura nō debēt apponi resolutiua. s. pura vel for/
tia neq3 in pn° rei cū apparēt neq3 apud getē inflāmatiōis. s.
in statu vel in fine augmētī: imo z fj quosdā neq3 i decl'one:
qm̃ addit p ea in q̃litate māe. s. inflāmatiua adustiua: imo ēt
addēt ad q3titatē māe: qm̃ mām ampliorē ad locū traherēt.
dicūt g̃ in pn° hop apponi debere frida mixta aliqb⁹ leuib⁹
resolutiuis: nō tñ sup locū vesice escare siue vlceris: sj in loco
apatis q est in circuitu illius vesice: vel vlceris ab illis libere:
z maxie sunt apponēde ex ea pte. p quā mā pfluit: vt Gal. di
xit 5° catagenis. z ponit a Rabi in 15ª pticula. sup locū apa/
ti piunctū supponat emplm qō colligat cōprimat z expellat
quicqd ab apate dissoluerit atq3 fluxerit. Et Aui. dixit. op3 vt
tu subuenias ei. s. de mēbro sano qō cōtinet locū z loca adu/
stionis. s. ptes apatis vlceratas. z hoc vt nō pambulet corro
sio ad ptem sanā: z hoc fiendū est cū bolo ar. aceto z aqua: z
alijs q repcutiūt infridando: vt nō pueniat ad ptez sanā cali/
ditas z acuitas ex vlcere. Et dixit de pueniētibus ad hoc est
lana ysopi: vel succida infusa in vino. s. austero. ¶ Supra lo
cū aūt vesice escare siue vlceris apponēda sunt exiccātia. Di/
xit Raf. in diuisionibus. ponant sup locū vlceris medicine
fortis stipticitatis cuj aliquātulo acuitatis sicut sunt trocisci
andaracaron cuj ponif in eis calcadis aut flos eris: aut hoc
medicamē qō est pprium huic egritudini. ℞. gallas imaturas
z tere in aceto: z illine cū eis: aut illine cuj alumine z aceto:
aut cū alumine mixto cū decima pte sui de flore eris. Dicunt
tñ q3dā. q pdicta acuta debēt amoueri qñ iste pustule sunt vl
cerate ne mordicent ab eis. Et dicūt. q plus pueniūt pdicta
medicamina in igne psico q3 in pruna: qm̃ sunt magis exicca
tiua q3 resolutiua. ¶ Dixit Auer. vbi supra. supponēde sunt
. s. vlceri oēs res q̃ sine mordicatione exiccāt sic emplm factū
ex farina ordei indico: z plātagine. z dixit. q oia empla que
supponunt debēt pstrui cū aqua ro. ¶ Auic. quoq3 dixit. oz
vt administres medicinas exiccatiuas: in q3bus est infridatio
z resolo q3dā. i. aliqlis s. pua cū expulsione. Quidā referunt
dictū Aui. q3dā. i. aliqlis: z pua solū ad resol'onē. quasi Aui.
voluerit q resolo fiat cū calitate tēperata nō intēsa. Et q3dam
referūt dictū illud ad resol'onē: z ad infridationē: q: tā infri/
gidatio q3 resolo respectu exiccationis oz eē remissa. Et q3dā
referūt dictū illud. s. ēt ad exiccationē quasi velit q exiccati/
ua debēt eē remissa. Et hj hec vltima expō veritatē: maxime
in pn°. nā medicina pueniēs in pn° oz esse exiccatiua nō mul
tū: q: oz solū deficcare quādaj humiditatē: q̃ in pn° a vesicis
gñatis pfluit. z hj aliqd diminuere z psumare de mā. Et di
cūt eius psumatio oz esse cū stipticitate quadā vt pea mēbrū
cōfortef z nō recipiat vlterius de mā: nō tñ oz eē multū exic
catiua ne mām induret: nec multū stiptica ne poros opilet. z
oz esse nō multū infridatiua ne mām repcutiat: sj vt tñ malā
cōpl'onē cal'aj remittat: z oz esse exiccatiua z infridatiua sil:
vt pbibeat ambulationē corrosionis z vlceris: z non oz esse
multuj resolutiua ne inflāmet z mām attrahat: sed tñ vt de
mā qd diminuat. ¶ Notāt tñ q q3uis oēs dicte qualitates
medicine debeāt eē remisse in pn°: tñ infridatio oz eē maior
exiccatione z resol'one: z exiccatio maior resol'one. ¶ De im
plentibus aūt intētiones pdictas in pn° est emplm. qō Gal.
14° tera. dixit. valere prune z igni psico herisipille z formice
ambulatiue z miliari cū sint vlcerate. Et Aui. adducēs ipm
dixit. q fit de gallis arnogloſa z lētibus z pane plurimi fur
furis. est. n. optimū. nā in ipso est infridatio z exiccatio: z sti
pticitas p gallā arnogloſſaj z lētes: z est in eo resolo p panē
plurimi furfuris. est. n. panis furfurace⁹ subtilior z calidior
pane similaceo: seu de farina a furfure mūda. z cū hoc est in
eo pueniētia a pprietate p arnogloſam: qm̃ ipsa spālitate sua
cōfert vlceribus fraudulētis. ¶ Et de cōueniētibus in prin°
principij est emplm factū de corrigiola lēticula aque solatro
sempuiua z paritaria. ¶ Dixit Almā. q fractis vesicis z edu
cto pure vnguentū de cerusa supponat q qdā asserunt mira
biliter pferre: verūtñ dicūt alij: q qñ he pustule sunt cū multis
vesicis virus emittētibus nō oz supponi vnguentū de cerusa
vt stolidi faciūt: q: claudēdo poros mā pcludit vñ maligna/
tur: sj apponendū esse dicūt tūc emplm vel linimentū factuj
ex bolo ar. aceto: z oleo rosaceo z si virus effluēs fuerit mul
tū supaddat eis litargiriū. Aut in multitudine virus fiat li/
nimentū ex litargirio: z vitriolo vsto cū oleo rosato. vel mir
tino z aceto. ¶ Et dicūt. q si in pn° fuerit vlcus cācerosum
siccū aut pauci virus ad remotionē escare superponendū est
emplm de farina tritici vel ordei: z aq̃ z oleo: z postq3 escara
remollita fuerit ponat cū farina ordei z aqua loco olei mel.
qm̃ escarā cadere facit z totuj locū detumescere. Et sciās q
dolor aliqñ est ita vehemēs vt faciat necessariū administrare
narcotica. Et de pueniētibus ad hoc est emplm qō sic fit. ℞.
acacie vitrioli opij corticū granatorū. aā. ʒ. ij. flozis eris. ʒ. j.
seminis iusquiami albi. ℈. j. ſ. terant z cōficiantur cuj vino.
¶ Dixit Gal. q cū febris in herisipilla. i. igne psico vel pru/
na est maligna. tūc. ℞. folia duplicis sempuiui z cōtundant
tota'r: z coquant in aceto ad aceti psumptionē: z supempla
strenf: qm̃ hoc igné cōpescit: z qō vstū est in mēto sepat:
ita q nō indiget postea nisi cura apatis. ¶ Post pn[m] aūt cū
aduenit aug[m] op3 vt additio fiat in exiccatione z resolone: z
diminutio in infridatione z stipticatiōe. Dz. n. cura tpe aug
mēti mediū tenere inter curā pncipij: z curā status. dz. n. esse
plus deficcatiua z resolutiua q3 in pn°: z minus q3 in statu.
Et dz eē minus frida z stiptica q3 in pn°: sj plus q3 in statu.
Et de pferētibus in hoc tpe est emplm factū ex farina ordei
z lupinop. z debēt puenire i fine pncipij: z in pn° augmēti:

Cōueniē/tia in pn°

Empla vnguēta in prin°.

Cōueniē/tia in aug mento.

emplm factū ex folijs eius cū sauich ordei: z passulis z caricis eqlibus portionib⁹ tritis: z pfectis cū vino z oleo papaueris nigri. ¶ Dixit Dio. q matricaria collecta cū flore suo ptusa z cataplasmata ignē pficū extinguit. Farina orobi mixta cū melle suppolita igni pfico eradicat ipm. Et folia caulis cruda ptusa cū sale: z suppolita idē faciūt. Et stercus ouinū cū aceto solū z illinitū pfert. ¶ In tpe aūt stat⁹ exiccatio z resolō ors maior fieri: z maxime si vlceratio fuerit pcedēs. De cura aūt huius apatis loquēs Gal. 5° catage. z ponit a Rabi in 15ª pticu. dixit. medicinā factā ex medicinis fortib⁹ in exiccādo supponere ors. Et Aui. dixit. nēcium est illud qō fortiter exiccat sicut medicamē andaracaron: z alia dicta in cura herisipille: z formice vlcerate. ¶ Et medicamē pueniēs in hāc casu sic fit. ℞. pfidie. z. x. gallaꝝ myrrhe ari. aā. z. iiij. vitrioli viridis z citrini aā. z. iij. terant z pficiant cū vino cocto aut sapa. Et pueniet emplm de calce qō sic fit. ℞. calcē viuaz. z extingue eā in aqua: z laua eā bñ, ac dimitte residere z aquā pijce: deinde laua iterꝝ cuz alia aq̄: z dimitte residere z aquā pijce: z sic fac vsqz septies: z tūc recipe ex ea parata. z. iiij. z folioꝝ sicle. z. ij. z cere ablute. z. iiij. z olei ro. z. vi. conficiant in mortario pistādo est vtile. ¶ Aui. quoqz posuit aliquas medicinas. qs dixit cōpetere in pn°: z pcessu: de qbus sunt vt scindant granata acetosa: z decoquant cū aceto donec liniant: deide terant z admistrent extēsa sup pānū. B. n. dixit ipse. est pueniēs in oi hora: z eradicat hāc egritudinem in pin°: z in statu. sup. z in aug^to. Et tñ nō ors poni sup locū vl ceratū: qm̄ mordicaret ipm. ¶ In decłone aūt nō cōpeteret: sed cōpetūt resolutiua cū exiccatiōe fortiori. Et qdā dicūt. q matricaria: vt supra appolita cōpetit in statu z decłone. Et quidā dicūt. q cōpetit oi tpe: lz plus post pn^m: qz cōpetit specialitate quā hz ad hāc curā. ¶ Et qz tota cura huius egritudinis exigit exiccātia: vt dcm̄ est. Aui. n. in eoꝝ approximatiōe attulit cañ. dixit. z nō admistres exiccātia q̄ztū potes: qō dcm̄ quidā referūt ad intētionē exiccationis: qñ dixerit nō admistres vltime exiccātia: qm̄ ipsa addūt in egritudis malitiā. z hoc iō qz pūgūt z mordicāt z supflue exiccant māmita q ea indurāt. Et qdā illud dcm̄ referūt ad extēsionē cure. quasi dixerit. nō administres exiccātia q̄ztum potes. i. nō ptinue in toto pcessu cure: lz, solū in tpe pueniētiquo erit q̄diu vlcus humidū fuerit multū. tūc. n. fortiter exiccatiua pueniunt. cū aūt fuerit siccū nō administres exiccātia. z si fuerit paucarū humiditatū admistres exiccātia remissiora. ¶ Et dixit Aui. q cū cesit inflāmatio. i. apa. z remanent vlcera curent cum cura vlcerū corrosiuoꝝ. Et dixit. q nux antiqua oleaginosa est cōueniens igni pfico in hac hora. s. qñ remāsit solū vlcus. cōfert. n. ipsa z oleū eius: z abstergēdo z exiccando. Dicūt. non dixit Aui. q ferat igni pfico z prune: qz ipsa nō est sufficientis opationis in prima: qz indiget fortioribus.

¶ De essere sere vel sire. Cap. xxix.

Sfere sere vel sire sinonyme accipiuntur z idē importāt: z est pustula vna. z bñ raro: lz plm̄ sunt pustule multe vaporose. i. vaporib⁹ plene: vel a vaporib⁹ eleuatis ad cutez facte. ¶ De qbus dixit Auic. q sere est pustula parua lata: sicut vesica. scilz in magnitudine z latitudine ad aliquātulā tendēs rubedinē pruritū faciēs z angustiā: z subito eueniēs plm̄: z est vehemēs in nocte z ei⁹ angustia z ei⁹ tristitia in nocte sit vehemētior: z qñq accidit vt currat ex ea humiditas q̄ qñq est. s. rubea. sup. z qñq nō currit ex ea humiditas rubea: lz aquea vel ad citrinitatē declinans: bñ tñ raro ptingit vt ex ea humiditas effluat: z est faciēs angustiā in exitu ei⁹ ad exteriora sicut accidit angustia in exitu variolaꝝ cū mā ei⁹ mouef de interioribus corpis z expellit ad exteriora. hāc aūt passionē nr̄o idiomate vocam⁹ arteticā: q vt dicūt qdā: est pustula siue pustule sil'es eis q̄ accidūt ex intactu est pūcturis apū vel vesparū vel sil'es eis q̄ accidunt ex tactu vel pfricatione, vntice. ¶ Est aūt sere pustula filis vesice: qz est parui tumoris z eleuationis: est tñ latioꝝ vesica z occupat de loco ptē magnā: vbi vesica occupat ptē paruā. Angustia aūt q̄ fit in sere fit vehemētioꝝ in nocte pp frigiditatez noctis pstringētis poros: z pbibētis trāspirationē: z sil'r fit vehemētioꝝ in hyeme: z regionib⁹ fridis. ¶ Euenit aūt sm plm̄ subito qz sm plm̄ vapoꝝ faciēs sere est a sanguine eleuatus subtilis cito potēs ad exteriora puenire: tñ aliqñ accidit nō subito: vt cū mā a qua vapoꝝ eleuatur est grossa z viscosa flātica: quare nō fic cito z subito pōt ad exteriora puenire: z per citū z subitū euentū sere differt a vesicis: que nō fic subito eueniūt z tendit sere ad aliqualē rubedinē pp caliditatem vaporis: verūtñ que ex ea est sanguinea est magis rubea.

De cause

Dirit ergo Aui. q cā eius est vapoꝝ calidus eleuat⁹ in corpore subito: aut a sanguine colerico aut flāte baurachio. In qbus vbis inuit. q cā añs sere est sanguis coleric⁹ vel flegma salsum: z eius cā pjuncta est ipse vapoꝝ ab altero dictoꝝ humoꝝ eleuatus: z subito expulsus ad cutez: z in ea retētus subleuatus in tumorē. Et pōt aliqñ habere cām primitiuā facientē sanguinē ipsuz vel flegma: deinde euaporare z trahere vaporē ad cutez. Et sic pz. q due sunt spēs eius distincte sm mām: qz vna est sanguinea: alia est flātica: z q̄cūq fuerit aut ab ea aliqd pfluit humiditatis aut nihil.

De cura.

Et signa tam generis q̄ spēi nota sunt ex dictis. ors in sinonymis Serap. q pustule sere cito redeūt z cito recedunt: z maxie cū scalpunf: z ois sere facit pruritū cū acuitate sua. Uerūtñ sanguinea est intēsionis rubedinis: z calitatis citionis appitionis: z maioris eleuationis ad ex. Et ei⁹ angustia q̄z is sit sp vehementioꝝ in nocte q̄z in die tñ est vehemētioꝝ in die q̄z sit in die in flātica z est minoris pruritus. z ex° flātica est remissionis calitatis z rubedinis z tardionis egressiōis post q̄z incepit appere: z minoris eleuatiōis ad exteriora pp sui grossitiē: z ei⁹ angustia in nocte est maioꝝ q̄z sit in nocte i sanguinea: qz būoris fridi ē in horis fridis moueri siē cali ē moueri in calis. friditas ēt noctis magis pbibz egressuz būoris flātici q̄z sanguinei: qz grossioꝝ ē z iō magis trāsire morat: est tñ in ea pruritꝰ intēsioꝝ pp bauracitatē suā.

Dirit A. qñq sere occupat locū amplū in corpe: qz occupat multas ptes in corpe z diuersa mēbra. tūc si nō fiat flōmia timef febris tertiana. z bñ iō: qz talis sm plm̄ est sanguinea: z iō signiāt q sanguis colic⁹ in corpe est multꝰ: z a q̄ si col'a sepabit z relinquet a regimine nāe putrefiet: z faciet febrē tertianā ptinuā vel interpolatā. sup. tu. z vel timef alia egritudo colica. Fiēda est ḡ flōmia ne eueniat egritudo q̄ timef: z qñ fit flōmia. tūc dixit Aui. opz vt fiat in spatio: qō est inter illā. s. incipiētē: z inter statū: z sic voluit q fiat i augmēto qō mediat inter pn^m z statū. nō ḡ est fienda flōmia cuz sere incipit. fortasse. n. erit pua pauca occupās loca in q̄ non egef flōmia: lz cū sere incipit augeri z multiplicari z extendi ad multas corpis ptes: tūc flōmia fiēda est: qm̄ mā est multa. ¶ In facta aūt a flāte salso non est flōmia fienda nēcia nisi in casu in quo ipm flā eēt sanguini multū pmixtū: p cuius pmistionē posset p flōmiā sil'educi cū sanguine. Oportebit ḡ vt p pueniat ad flōmādū si sanguis fuerit vincēs: qz in sanguine deinde pōter def solutiuū col'e. z bñ si tolerauerit virtus egri post flōmiā solutiuū z tolerauit ipsum: sicut dixit. A. ex duabus ptibus mirab. s. citrinoꝝ: z vna pte yere Gal. cui⁹ potio sit. z. iij. in syrupo acetoso. ¶ Et seda eā. s. colerā vel essere. s. sere post eūonē: vel maxie post flōmiā si non tolerauerit solutiuū a calitate z acuitate sua cū sumptis ab intra q̄ sunt sicut tamarindi: z aq̄ duoꝝ granatoꝝ cū corticib⁹ suis. s. interioribus: qz cū pulpis suis: sumunf. n. duo granata. s. dulce z acetosum z mūdanf a corticib⁹ exteriorib⁹: deinde pistanf cuz pulpis z granis: z exprimunf: z qō exprssuz est colaf. z bñ colatū est qō dr aq̄ duoꝝ granatoꝝ. z illa aq̄ ponif de sero ad aerē serenū in loco tñ coopto pmixta cū zuccaro: z qdā pmiscent cū aqua z cū ea aquā rosotā. z qdā vinū pōticū. z hoc sm exigētiam z mane tribuat in potu. est. n. boni saporis z

Aqua granatoꝝ.

larat colerā sine molestia: qō facit p lenitatē granati dulcis: ⁊ apertionē granati acetosi: ⁊ cōpressionē suaꝝ pulpaꝝ. ⁊ cū hoc extinguit caliditatē ⁊ acuitatē colere. Et sunt qui hanc aquā ex duobus granatis muzis aut granatis acetosis solis cōpressis ꝓsiꝫ faciunt aut dek infusio crisomilloꝝ: aut aqua lactꝫ acetosi: ⁊ troč. de spodio cāphorati cū aqua granatoꝝ.

¶ Ex eis. n. que ꝓferūt ēt dixit Aui. est lenire nām. ſ. cum leniētibus ebibitis aut suppositis in cristeri. Et dixit. de sedantibus eā est aqua infusionis sumach q̄ colata exhibek: ⁊ dosis eius sit. ℨ. iij. Et Aui. dixit. dare in potu aquā calidam in die multotiēs est ex eis q̄ ꝓferunt ei: hoc tñ fieri dꝫ post euacuationē. nā ꝓuenit tūc cū ꝓuocatione sudoris: ⁊ cōiter exhibek aqua ordei calā de qua cū biberit eger q̄ntitatē sufficiētē locādus est in loco calo: ⁊ pānis coopiendus vt sudet. Et de extrinsecis sedātibus acuitatē est polenta ordei superposita.

¶ Et opꝫ vt dieta sit ex fridis ⁊ siccis: ⁊ acetosis: ⁊ ex cibis cōgelatis: vt succo gelandine sine spēbus mirtito: romania: ⁊ siliquis: q̄ si humor fuerit baurachius eūek corpus cū mirabol. ſ. citrinis ⁊ indis: ⁊ turbith: de q̄ ponak q̄ntū est medietas mirabo. ⁊ sit dosis. ʒ. iij. Ista tñ est satis magna dosis. ⁊ iō minuēda nisi in rusticis ⁊ robustis: aut dek infirmo de nuce cypressi humida. i. recēti. ʒ. i. cū. ʒ. i. aloes: aut sumak croc⁹ bo tulanus: ⁊ terak ⁊ ꝓcutiak cū aceto acetoso: ⁊ sumak in potu aut dek in potu aq̄ magre: aut aq̄ vicei noui. Dicūt qdā. i. aq̄ cū qua vitreanꝫ vicei. Et dixit Aui. q̄ ad flāticā. i. in qua ꝫ flā dñiū multū dek in potu cubebarū. ʒ. i. cuꝫ. ʒ. iij. ʒuccari: ⁊ ʒ. iij. seis agnicasti cū lacte dulci.

¶ Et de applicādis exteri⁹. dixit Sera. ꝓtūdanꝫ folia cauliū bñ: ⁊ fiat ex eis solis emplꝫ: aut mixtis cū sauich ordei. sanāt. n. sirē: ⁊ scabiē: ⁊ coriādrū cū melle ⁊ oleo mixtū.

¶ Dixit Aui. ꝓfert sire: ⁊ ꝓueniūt folia fraxini cataplasmata cū aceto.

¶ Dixit Aui. ex exptis in oi spē eius: est istud. ℞. calamēti. ʒ. ij. spodij. ʒ. ij. roſ. ru. ʒ. ſ. cāphore kirat. i. ⁊ dek in potu cū aqua granati acetosi: aut sumak in potu sauina cuꝫ est ieiunus: ⁊ bñ valet in dñio flātis: ⁊ debēt p̄dicta remedia exhiberi ⁊ fieri post eūones.

¶ Ex dictis pꝫ error eoꝝ: q̄ statim añ eūonē exhibent tyriacā in sire: q̄uis post eūonē ipsa ꝓueniat: ⁊ maxime in flātica. Qui aūt iubent in aptione sire: fricari ⁊ scalpi locū cū manu vel pāno aspero ad exclusionē vaporꝫ optime operantur.

¶ De veticis. Cap. xxx.

Vesice ampulle ⁊ inflationes numerank iter pustulas: ⁊ sunt de gñe earū. Et q̄uis nō sint ex pustulis calidis colicis. Aui. tñ de eis tractauit inter apata cala: q̄ ex ebullitione humoꝝ gīank: vel cuꝫ pmixtione humoris calidi. Dicūt. sunt ex eis alie superficiales magis: q̄ ꝓprie vocank vesice vel ampulle: ⁊ sunt filles veticis gñatis ex adustiōe ignis. Et aliq̄ sunt parū magis pfunde: non sic superficiales q̄ ꝓprie vocank inflationes: qñq̄ tñ sinonyme accipiunk. Et sunt vesice aquea humiditate plene. dixit Rasis 14° pti. aučte Gal. in de accīti ⁊ morbo. quotiēs multiplicat in aliquo mēbro aliqua superfluitas aquea: ex quali fit vitiū ydropisis: in eo generank ampulle. ⁊ dixit in diuisionib⁹. exeūt in corpe vesice: inter q̄s est aq̄ subtilis liqda: q̄ sunt filles eis q̄ accidūt ex adustione ignis.

¶ Et Auic. dixit. inflationes fm duos modos fiunt: quoꝝ vnus est pp aquositatē q̄ expellit ex ebullitione in humoribus: cū qua. i. pp quā ebullitionē eleuak mā subito ad illud qō est sub cute. ſ. ad carnē. sup. sꝫ in carne nō retinek: qz pre sui subtilitate penetrat p raritatē carnis: ⁊ ꝓuenit ad cutē: ⁊ pre spissitudine cutis non exhalat extra: sꝫ detinek in ea: ⁊ facit in ea inflationē aquosam: q̄ ꝓprie est vesica. Dicunt qdā. q̄ in ebullitione humoꝝ: aliqne ptes sepank subtiles ⁊ expellunk ad cutē. ⁊ alij dicūt. q̄ in ebullitione humoꝝ vapores eleuank ad cutē ⁊ in ea detēti: ⁊ in aqueā nām ꝓuersi: cū calitate ⁊ acuitate quadā cutim subleuāt: ⁊ vesicas cānt.

¶ Scōs modus. dixit Aui. est vt sit locꝰ aquositatis sanguinis. i. humoris aligs grossus. ſ. qui expellit ad illud qō est sub cute: ⁊ sua grossitie remanet in loco minus superficiali quasi sit in loco pus. i. quedā virulētia silis aq̄sitati sanguinee exiens de subtus cutē: qz de loco minꝰ superficiali: qz non penetrat sic ad superficiez pp grossitiē suā.

¶ Notāt q̄ iste scōs modus nō fit ex ebullitione humoꝝ sicut ꝑmus: sꝫ de aquositate mixta sanguini in venis, de qua aliqñ portio expellit de venis capillaribus ad carnē versus cutē: ⁊ causat inflationē. ⁊ ꝫ inuit Aui. cū dixit. sanguis q̄ expellit. i. humiditas aq̄sa sanguis.

¶ Ex dictis pꝫ. q̄ cā añs vesicaꝝ est aquositas vel pꝰ aquosior humoꝝ q̄ ab eis in ebullitiōe ipsarū sepat: siue in forma humiditatis siue vaporis: ⁊ cā ꝓiuncta est ipsa aquositas ad cutē deducta: ⁊ in ipsa retēta ⁊ vesicis ⁊ inflationib⁹ in ea factis. De causa

¶ Ex dictis pꝫ. q̄ de determinatione haꝝ pustularū potius fuisset dōm in de apatib⁹ aquosis.

¶ Ex dictis ēt pꝫ. q̄ duplex est haꝝ vesicaꝝ maneries. ꝫ⁹ est ea q̄ gīank fm pmū modū: ⁊ color earū exterius ⁊ ēt ꝓtenti in eis declinat ad croceitatē: qz in hac manerie humor q ebullit est colicus plus: ⁊ aquositas in eis ꝓtenta ꝫ acuitatē, p quā mordicat: ita q̄ aliqñ vlcerat ptes sub ea: ⁊ in circuitu. Et hanc manerie tetigit Rasis 14° pti. ⁊ dixit. ad mēbra aliquoꝝ supueniente mā acuta. ſ. aquea fiunt ampulle in eis: ⁊ extra manat ex eis erugo citrina. Et subdit quotiēs. ſ. peruenit ad mēbra dicta mā acuta aquea ⁊ nō fiunt in eis ampulle: aut si fiūt nō manabit erugo ab eis dolebūt mēbra ipsa sed facta vesicatione ⁊ manatione mitigabik dolor ipse. Et ego vidi has ampullas in filio Bartholomei lorini: ⁊ fuerunt in eo diffuse quasi ad oia mēbra corpis quasi acute valde: ⁊ male febrē inducētes valida cū vigiliis ⁊ inquetudine multa. Scōa maneries est eaꝝ que fiūt fm modū dictū: ⁊ color eaꝝ exterius ⁊ ꝓtētus in eis declinat ad rubedinē nō claraz: ⁊ qz nō cale acute: vt. ℨ. dicte nō accidet eis dolor ⁊ mordicatio ⁊ inquetudo sicut ex pmis.

Mota Nicolai debuit vesicā de q̄ loquitur auctores i filio bartholomei lorini.

Cura vesicaꝝ ⁊ inflationū prune mā est vt dictek egrotās cura ꝓuenienti apatibus colericis regak: de qua sup dictū est. Et q̄ eūek. dixit Rasis in diuisionibus p flobomiā si corpus fuerit repletū. ſ. plectoricū. sup. ⁊ si nō eūek per medicamen colere eductiuū. Egro quoq̄ dek assidue. ſ. post euacuationē aqua prunoꝝ ⁊ aqua granatoꝝ acetosoꝝ: ⁊ oia que extinguūt sanguinē ab ebullitione. Et dixit. 13. ꝓtinē. In spē ampullationis in corpore. ſ. primi modi. alꝫ. ampullationis colerice ꝺꝫ fieri eūatio corporis de colera rubea cū vehementia vehementi absq̄ aliqua calefactione. Et subdit. ⁊ ꝺꝫ fieri extinctio ⁊ deseccatio extrinsecus cū aceto agresta: ⁊ similibus.

¶ Qñ aūt iam accidit in mēbro pruritus: ⁊ calditas ⁊ nōdū ampullak. Dixit Rasis. eodē. 13. ꝓtinē. Cura. ſ. localis fiat cū corticibus granatoꝝ: ⁊ lēticulis coctis in aceto: ⁊ cōtritis ⁊ suppositis, ⁊ sic innuit. q̄ cura fiat cū fortibus stipticis: vñ q̄ ēt ꝓuenit illinitio cū fece aceti. Et dixit. q̄ nullo mō fiat cura humectatiua q̄uis sit frida. Et ꝓuenit hec cura in vesicis nō vlceratis, q̄uis maxime in vlceratis ⁊ cōuenit ante ampullationē ⁊ post eā. Et Aui. adhuc dixit. ponak sup eis in primis cū apparēt. ſ. caliditas ⁊ pruritus: aut ēt in primis cū apparēt ampulle lētes cocte in aqua aut cortices granatoꝝ. ſ. cocte. ⁊ hoc post coctionē debēt cōteri donec leniātur. Et ꝺꝫ p̄dicta cura fieri in corpe multū repleto post euacuationē p̄dictā. posset tñ in corpore nō multū repleto fieri: etiā ante eūationē. Predicta tñ cura pruritū amputat: caliditatē extinguit: vlcerationē phibet: ⁊ locū nō ampullari: ⁊ si necesse fuerit p̄dicta cura iterek eūando infrigidando ⁊ exiccando.

¶ Ego curaui hanc egritudinē cuꝫ vltima infrigidatione. ſ. iuncta stipticitati ⁊ frequēti corporis lassatione. ſ. ex colera.

¶ Qz si per eūonē ⁊ localia p̄dicta nō remoueanꝫ caliditas ⁊ pruritus: tūc in hoc casu. dixit Rasis. 13. ꝓtinen. Ego cōsulo vt scarificek locus vt emanet erugo velociter ⁊ nō ampullek locus: qz melius erit.

¶ Qz si p̄dicta eūone ampullatio non phibeak: sꝫ exeāt vetices: tūc dixit Rasis in diuisionibus. ampulle rūpank ⁊ curat ex eis totū qō est intus ⁊ hoc nisi per seipsas rūpank velociter: sicut ꝓtingit velociter rūpi

Inflationes duobus modis fiunt.

eas:que maxime sunt superficiales:z ideo maxime rūpi debēt ille q̄ nō sunt sic superficiales ex vesicis ꝓprie maneriei.de qb⁹ dixit Aui.q̄ ille q̄ fiūt in grossiori cute.i.q̄ accipiunt plus de cute versus ꝓfundū:opz q̄ acub⁹ apiant:z fiat q̄ curat'qō in eis est:z nō opz vt tardet' in aptione earū:qm̄ si tardatur aquositas eaꝝ exīs acuta vel facta acuta ex supcalefactione in lōga mora corroderet z vlceraret:q̄ si tu medice non pue nisti añ ampullationē:tūc stati attēdere debes eūoni corpis: z deinde statim eruptioni eaꝝ.vesicis aūt ruptis z mūdificatis cū facili z paulatina exp̄ssione ab oi aquositate intus ꝓtē ta.Dixit Rasis.14.ꝓti.curent' cū vnguēto de ceruſa cū camphora abūdanti.i.multa:qm̄ bonū erit in hac hora.Et quenit vlter vnguētum q̄ sic fit.℞.cere albe.z.ij.olei ro.z.i.z liquefiat ad ignē liquefactis addant' ceruſe.z.ij.z bñ incorporent' z remoueant' ab igne:z cuz incepint infridari supmittat' albumē ouī:z sine intermissione agitent' quousq̄ totuz fuerit inspissatū.¶Oz si sic nō sanent' sz vlcerent' aut vlceratas inueniſtitūc ꝓuenit vnguētū Rasis in diuisionib⁹.qō fit ex ceruſa plūbi z litargirio nutrito cuz aq̄ ro.z aq̄ mirti bumidi recētis. Et Aui.dixit.cura cum vnguēto de ceruſa vel merdalengi.i.litargirio:z sūbus: z ꝓprie qñ cadit.i.ponit in eis vreos z curent' cum medicinis herisipille siue formice ambulatiue corrosiue. Et posuit.A.vng^m vtile qō deficcat humiditates putrefactas:z ꝓsolidat vlcera difficilis ꝓsolidationis:z oēm superfluā carnē ab eis abijcit qō sic fit.℞.merdalengi lib.i.olei veteris lib.i.ʒ. z aliq ponunt olei vete.ʒ.vi.z decoq̄ sil'donec merdalengi nō adhereat.s.vasi vel digito tāgētis:deinde fundat' sup ip̄m arsenicū z auripigmētū qō.s. fit.ʒ.viij.z optie incorpa cū illis z vtere.¶Aliud eiusdē qō adhuc magis deficcat:z ꝓprie valet in mēbris q̄ egēt multa deficcatiōe sic' sunt testiculi labia virga. z silia.℞.colcotar z calcadis.aā.ptes.ij.terant'z cū aq̄ administrent'. Et sil'dixit Aui.simus capr̄inus cū melle mixtus:z b̄ ꝓprie valet:qñ egemus exiccatiōe z absterſione sil:q̄ si vlceratis accidat vt appareat caro corrupta z escara desup eaz:tūc opz vt fiat q̄ escara illa cadat:z caro illa corrupta abijciat'. Et medicine faciētes cadere escarā alibi note sunt:de ꝓueniētibus tñ in b̄ loco'est oleū alacoen.i.de matricaria:z sil'r abijciētes carnez corruptā ab vlceribꝰ in loco suo nota sunt:cūq̄ remota fuerit escara:z ablata fuerit caro corrupta: z apparuerit caro sana:tūc dixit Aui.cure' cura vlcer̄ planor̄.i.applanādor̄: vt iā factor̄ planor̄.i.tardor̄ ad curationē suscipiendū. Dz enim curari cura vlcer̄ difficilis curationis:z hoc approbat medicamē qō Auic.subiūxit quo curant' vlcera difficilia qō sic fit.℞.sarcocolle aloes olibani ceruſe z zimiar.aā.partes equales boli ar.ad pōdus oīum.fiāt ex eis formē sil'es auellanis.quar̄ ꝓfectio fiat cū aliquo robub deficcatiuo:vt cum aqua mirti vel ro.vel'cū vino austero:z cū opus fuerit dissoluat' vna ex eis in aceto z aq̄ liniat' cū eis locus ponēdo epithima siue linitionē supra linitionē donec accidat in loco ꝰctio vehemens.i.exiccatio multa z fiat escara:z tunc aut illa escara sic gñata p se cadet qō erit cū sub ea fuerit humiditas cōtenta:aut opz vt ipsam abradas a loco:z cadere facias:z tūc itera medicamē si oportuerit:z non cesses illud facere donec cadat totū.s.tota escara vel totū.s.qō auferendū esse vr. ¶Cura vero vesicarū scōm maneriei fit cū dieta exiccatiua z eūone aquositatis cū eis que educūt aquā:z ꝓprie cum turbith nō eracuito per.33.z cū sumptione exiccantiū in activis qualitatibus tēperator̄:z cū appositione medicinarū vehementis exiccationis z in oibus medicinis localibus est silis cure secundarū vesicar̄.In cura tñ istarum medicine locales debent esse magis exiccatiue q̄ in cura illarum.

¶De cācrenis:scakilos z herpete estiomeno. Cap.xxxj.

CHeis dispositionibus dictū est in ꝓcedentibus in tractatu 3°.cap° de corruptione z putrefactione mēbri.ad qō cam recurrendum est pro completa notitia earum.

Et causa earū est pars grossa sanguinis.i.portio sanguinis que in putrefactione eius conuertit' ad melancoliā:que pars sic ad melancoliā conuersa aliquādo adurit':z de tali in hoc caplo non est sermo.z aliquando putrefit:z aliqñ:nec adurit':nec putrefit. Et hec melancolia ex putrefactione sanguinis sic generata bz in grossitudine latitudinē ꝑm quā ex grossa magis vel minus siue aduratur: siue putrefiat:z siue nō aduret' siue non putrefiat:z ꝑm has varias dispositiones varias causat egritudines. ¶Jnqt enī Aui.ca° de lepra:melancolia aut expellit' ad mēbrum vnū, aut ad totū corpus:z si ad totū corpus:aut putrefit:aut aduritur:aut ꝑmanet feculenta imputrefacta,z inaduſta:z si putrefit accidit inde febris quartana:z si adurit' accidit inde lepra:z si ꝑmanet feculenta accidit inde morphea z albaras. Et si expellit' ad mēbrum:tunc cōsimiliter aut putrefit,z tūc si fuerit subtilis.i.fuerit ex ea portio minus grossa accidit ex ea estiomenus.sup.scakilos vel cancrena:z si adurit' accidit ex ea cancer:z si permanet feculenta accidit ex ea sephyros. Quādo ergo Aui.in fine huius capituli.dixit de estiomeno q̄ nisi esset ꝓpter grossitiē materie sue nō adhereret:sed expelleret',non intellexit per eius grossitiē ea que est magis vltima qualis est que est portionis melācolie grossioris:sz intellexit partē eius minus grossam:z que cōparata ad mām ignis perfici z prune pōt vocari grossa. Cōparata tñ ad materiaz facientē alias egritudines est subtilis. Ab hmōi ergo portione melācolie minus grossa fiunt cum ipsa putrefit dispositiones p̄dicte:que dicunt' differre solū ꝑm maius z minus.nā cum talis portio melācolie est in putrefieri causatur ex ea cancrena.cuz vero est in putrefacto esse z bz acqsitam formā putrefactionis:sed tamē non adhuc oēs gradus eius causat' ex ea ascakilos:z cum fuerit acqsita formā putrefactionis:z oēs gradus eius causatur ex ea estiomenus.¶Et q̄zuis egritudines iste sint de numero melācolicarū:q; facta est mā melācolica.Aui.tñ determinauit de eis in tractatu colericarum:q; dixit ipse sermo de his rebus est ꝓportionalis quodāmodo sermoni de his rebus:quarū rememoratio iā precessit.s.ignis perfici z prune:z ista ꝓportionalitas est in hoc q̄ tam iste egritudines q̄z ignis phicus z pruna fiunt originaliter ab eadē mā:q; in origine fuit mā sanguinea.Unde ista ꝓportionalitas non est oīmoda:sed quodāmodo,qa vt patuit ex putrefactione sanguinis ps eius subtilis transit in colerā.Unde fiunt ignis phicus z pruna:z grossum in melācoliā ex cuius pte minus grossa fiunt egritudines p̄dicte. Et postq̄z declarauerat de egritudinibus factis a mā generata ex subtili sanguine ꝓñs erat vt determiaret de facto ex grosso eius:z maxime ex pte minus grossa dicti grossi:q̄ cuz mā gñata ex pte subtili sanguinis maiorē ꝓportionalitatē bz.

Cura harum dispositionū variatur ꝑm q̄ dispositio putrefactionis in plus vel minus p̄cessit. Duz enim dixit Auic.dispositio in principio pseuerat.i.non ꝓducit ad perditionē sensus ꝑm quā totam dispositionē vocatur' cācrena:sperat'ur q̄ cure'.s.preter hoc q̄ mēbrum cui accidit habeat cauterizari aut abscindi,sed cum cōfirmatur corruptio in carne:qō est qñ in totum sensus deperditus est,z vocat' tūc scakilos si non pambulat,aut estiomenus,si pambulat:tunc non sperat' curatio.s.absq̄ cauterizatione z abscisione:qm̄ oportet tunc vt abijciatur totum qō corruptum est.

¶Cura igitur harū dispositionū tres habet generales intentiones:quarū prima putrefactionē prohibet ne procedat,z vltimetur:z ista pertinet ad cancrenam:que tunc variationem recipit ꝑm diuersos gradus ipsius cancrene:z secundo putrefactū iam abscindit z ptinet ad scakilos:z estiomenū: z tertia ne putrefactio ꝓcedat ambulando ꝓuidet:z ptinet ad estiomenuz. Et cura qūocunq̄z fuerit cōpletur triplici instrumento.s.dieta:potione:z chirurgia. Et cura per dietam in omnibus istis dispositionibus cōpletur per regimen phibitiuum putrefactionis in oibus sex rebus nō naturalibus.

Cura can crene.

¶De cura aūt cancrene ꝑ potionē ⁊ chirurgiā. Dixit Ga. 2° ad Glauco. curātibus nobis q̄ztum pol'e est incuneatū pl'm ſm ꝓticulā. ſ. ſanguinē vel humorē: pp quē ⁊ mortificatio fit nequeūtibus arterijs ab anguſtatione diaſchola fieri: ⁊ diaſcholare vel dilatari. reliquas ergo tranſpirationes. ſ. ꝑbere opz ergo vel totā cutim plurib⁹ inciſionib⁹ ꝓfundis, deinde opz incidētes fil'cū ea ſubam vel multis fiſſuris ꝓfundis ſcarificare. Et ſup 6° epidimia ꝙ. vt 13° ponit ꝓtinē. dixit. ſi accidat i mēbro putrefacto. ſ. nō in termio ꝓcede ad apiendū pellem ⁊ extractionē ſanguinis incluſi in ea: ita q̄ rupture iunt ꝓfunde ⁊ ꝓcaue in ea. ¶Dixit Pau. cū diſpō in corpe eſt in ꝓrin° q̄ tēdit ad corruptionē vbi cōprehendit eius ſenſus: ⁊ color eſt violaceus ⁊ ſanguis incluſus oz curari cū emiſſione totius illi⁹ qō in mēbro doleti eſt: aut cū minutiōe ſi in loco illo fuerit vena magna. ſ. apta flōmari: aut cuz ſcarificatione totius pellis diuerſa ⁊ pluriū viarū. ¶Dixit Aui. cuz vides mēbri colorē alterari ſiue iā alteratū: ⁊ eſt in via putrefactionis: ⁊ nō pōt ꝑ applicata putrefactionū, phibētia medicamina putrefactionē ꝓhibere: tūc nō inuenis excuſationē quin ſcalpellationē ꝓfundā diuerſoꝝ modoꝝ facias in locis. ⁊ intelligūt auctores ꝑ ſcarificationē diuerſoꝝ modoꝝ eam q̄ fit ſm diuerſos ſitus ſiue diametros: q̄ oz fieri ⁊ ſm longuz: ⁊ ſm latū: ⁊ ſm trāſuerſuz: ⁊ maxie ſm q̄ ſitus venarū ipſius mēbri ſcalpellādi indicat: ⁊ eſt ſcalpellatio fiēda plus vel minus ꝓfunda ſm q̄ loca ipſa indicāt: in q̄bus ſcalpellatio bz fieri: ⁊ ſm ſitū mām oculcantē magis vel minus bz ꝓfundū. ¶Et dixit Aui. nō inuenis excuſationez q̄n ſup ipſo ponas ſanguiſugas duas vel pl'es ſm necitatez: ⁊ maxie q̄n mā eſt ꝓfunda ꝓprie q̄n refugeret infirmus ſcalpellationē: aut ꝑ alias cās non poſſet fieri: q̄uis q̄n q̄ cū res magna fuerit tūc nēcia ſcalpellatio ſit': ⁊ ſanguiſugaꝝ appoſitio: ⁊ dixit. nō inuenis excuſationē q̄n flobotomes venas quas ei. ſ. loco cancrenato ꝓximas vt accipiat ⁊ extrahat ſanguis multū: ⁊ ſic ex dictis ꝑz q̄ duplex flōmia ꝓuenit: vna vene magne exūtis in loco cācrenato: vt dixit Pau. ⁊ alia venaꝝ quaꝝ in circuitu exūtiū: vt dixit hic Aui. ⁊ maxie iſte flōmie vel earū altera exiguē q̄n ſcalpellatio ⁊ ſanguiſugarū appoſitio non ſufficiūt: aut nō pūt fieri: q̄uis diſpō ēt in re maxima flōmia cum alijs ſupradictis nēcia ſit. ¶Et ſcias q̄ ante p̄dictas ꝓticulares eūones p̄mittēda eſt eūatio vl's: ⁊ maxie ꝑ flōmiā: ⁊ materiaꝝ ad oppoſita loca diuerſio: q̄uis ēt poſt ſcalpellationē maxie ad phibēdū fluxū materierū ad locū q̄ ꝓueuit ſeq doloꝛem ſcalpellationis ſi ꝓueniat. ¶Dixit Gal. vbi. ſ. derelin quētes poſt ſcalpellationē. ſup. ⁊ appoſitionē ſanguiſugaꝝ: ⁊ flōmiā paruaꝝ venarū effluere ſanguinē. ſ. copioſe: poſtea de farmacijs apponere oz ad putrefaciētia vtilib⁹ mēbra. ſ. rectificāda aut farmaca b̄ q̄ ꝓximel ⁊ farinā ordei vel lolij fuerit: ⁊ ſic nō fuerint: tunc ꝑ farinā fabarū: vel ꝑ ipſum ſolū oximel. Et ſubdit. ſi fortius vti volueris ſuperimitte ſal p̄dictis. Sil'r ⁊ Pau. eadē poſuit. Et Auic. ēt ſil'r poſuit. dixit. ponendū ēt ſup locū cancrenatū empl'm factū ex his in q̄b⁹ eſt ꝓfundatio fortior: ⁊ maior penetratio in ꝓfundū q̄ ſit in empl'o ponēdo in circuitu: de quo dicet: ſicut eſt farina ordei cū ſyrupo acetoſo aut farina fabarū: ⁊ ꝓprie ꝓmixta cum ſale. nā medicamē ponendū ſup locū oz eē exiccatiuū multū: q̄ faciūt farine p̄dicte: ⁊ ſal ⁊ acetū: ⁊ oz eſſe aperitiuū, ꝓfundatiuū: q̄ facit oximel: ⁊ oz eſſe abſterſiuū ⁊ reſolutiuū: q̄ faciūt farine p̄dicte: ⁊ maxie ordei: ⁊ mel ⁊ ſal vbi multū de humiditate affuerit. q̄ ſi adhuc inueniē ipſa humiditas amplior: tūc vt dixit Pau. ponant troc. andaracarō. ¶Et. A. dixit. de illis q̄ ſupilliniunt eſt. ſ. aliſa fetida ⁊ ſemen vtricē: ⁊ ariſtol'. ro. ⁊ ſucc⁹ folioꝝ acoti cū de vnoquoq̄ ſumit ꝑs vna ⁊ floris eris. z. ſ. ⁊ terant cū aqua donec fiāt ad ſpiſſitudinez mellis. Et de medicinis ꝓhibētibus corroſionē. i. pambulationē. vel meli⁹: vt dixit l'a extra. i. eſtiomenū. i. phibētibus ne cācrena deueniat ad ſcakilos ⁊ eſtiomenū eſt vt ſumatur flos eris ⁊ aluminis. aā. ꝓtes equales ⁊ liniat cum eis. phibet. n. ſ. putrefactionē ꝓcedere ⁊ facit cadere illud q̄ eſt putrefactū: ⁊ ſeruat. ſ. ꝓtez ſanā nō putrefactā a putrefactione. ¶Dicūt. q̄ cinis ꝙrūdinū adustaꝝ cū melōgia mixtus: ⁊ illinitus cācrena ⁊ depaſcētia vlcera. i. corroſiua ⁊ ambulatiua curat ⁊ ſanat. oi aūt tpe: ⁊ añ ſcarificationē ⁊ in actu ſcarificationis. ⁊ poſt ſcarificationē uſq̄ ad remotionē diſpōnis cācrenoſe expedit vt defendat mēbrū ſanū in circuitu ne diſponat ad corruptionē recipiēdā ⁊ ne recipiat humorez defluentē ad locū pp loci debilitatē aut ſcalpellationis dolorē. ¶Dixit. n. Aui. cū vides mēbri colorē alterari ſiue iam alteratū. ⁊ eſt in via corruptionis: tūc opz vt ſuccurras liniēdo ipm. ſ. in circuitu: cū eo q̄ ꝓhibeat putrefactionē: ſic cū aceto in q̄ diſſolutū fuerit de bolo ar. aut terra ſigillata. q̄n exiccādo būitatē ⁊ extinguēdo calitatē exīneā a putrefactiōe phibet. oz tñ linimētū b̄ ⁊ q̄cūq̄ ſile ſepi⁹ amoueri ⁊ innouari ſiue ꝓmutari: ⁊ nō oz in loco dimitti donec exiccet. nā exiccatum poros loci opilat ⁊ debitā ꝓhibet trāſpirationē: ⁊ ſic in cām addit putrefactionis. ¶Dicūt qdā. q̄ empl'm factū de coriandro viridi ſiue de ſucco eius mixto cū melle ⁊ oleo roſato vtil'r adminiſtrat ſup loco cancrenato. ⁊ in circuitu empl'm vtile ſup loco cācrenato ſic fit. ℞. farine ordei ordobi: ⁊ fabarū. aā. ꝓtes eq̄les. ariſtol'. ro. myrrhe. aā. ꝙ. feſtā. ſucci vtrice ⁊ ſucci coriādri. aā. q̄ztū ſufficit ad icorpandū: ⁊ ſi opus fuerit adde aluminis ꝓtis vni⁹ feſtā. ¶Q̄z ſi p̄dicta diſpō cācreno/ſa nō auferat neq̄ ꝓhibeat ꝓcedere donec ꝑdat totaliter ſenſus in mēbro ⁊ fiat aſcakilos ⁊ eſtiomenus: ſiue nō fuiſti vocat⁹ añq̄ ꝑderet totaliter ſenſus: ⁊ ꝑtranſit diſpōne aꝑatis ⁊ corruptionis colorīs mēbri ⁊ incipit venire in mollitie ⁊ humectat parūp: q̄n eſt tūc iceptio ei⁹ in putrefactionē: tūc opz vt pulueriz et ſup ipm ariſto. ro. ⁊ galle eq̄li mēſura accepte donec exiccet. ordragantū itez ⁊ colcotar ad b̄ bona ſunt ⁊ ꝓprie cū aceto ⁊ folia nucū ēt ſuppoſita ſunt bona: ⁊ folia ēt cucumeris aſinini aut ſuccus ei⁹ cū epithimat cū eo ⁊ ꝓuenit epithimatio cū aq̄ maris aut cū aq̄ ⁊ ſale. Cū q̄z ꝑs carnis incipit corrūpi tūc iā corrupta eſt. dixit Aui. incide eā aut fac eā cadere cū medicinis cauſticis: vt cū troc. andaracaron: aut cū calcadion qō eſt fort⁹ illis. ⁊ cū feciſti mortificationē vni⁹ ꝓtis. i. vnius ꝓtis carnis p̄dicte cū tua me⁹ cauſtica: tūc ſuccurre ſupponēdo butyrū donec abijciat ⁊ amoueat totū illud qō fuit mortificatū cū tua me⁹ cauſtica: ⁊ tunc itez ſuppone donec mortificet ordo ſcōs. ſ. ꝑs carnis q̄ ſequit ad ꝓtē iā amotā: ⁊ ſic ꝓcedas donec ꝓenias ad ꝓtē ſanā. Et p̄dicta conueniūt q̄z diu ꝓueneret diſpō ſcakiloſa ⁊ nō ꝑambulatur: ⁊ ſi vtū amotio carnis ſcakilotice meli⁹ fit cū cauterio actuali q̄z cuz potētiali ⁊ meli⁹ eſt q̄ fiat cauterizatio in loco q̄ mediat inter partē egraz ⁊ ſanā vt fiat ſepatio ꝓtis corrupte a ꝓte ſana: ne pars ſana a ꝓte corrupta tacta corrūpat: ⁊ oz q̄ cū cauterio ꝓfundatio fiat donec nō ſolū apud ꝓtes extrinſecas fiat ſepatio ꝓtis corrupte a ꝓte ſana. ¶Q̄z ſi aliq̄d de diſpōne ꝓcaua poſt cauterizationē remāſiſſe dubitaueris abluat oi die loc⁹ bis vel ter cū aceto acuto cal'o ⁊ poſt ablutionē ſupponatur empl'z: qō ſic fit. ℞. farine ordei ⁊ mellis. aā. ℥. vi. myrrhe. ℥. x. ⁊ vitella ouoꝝ crudoꝝ nūero. iiij. ⁊ optie incorpent de quo ſupponēdū eſt donec optie mūdificet loc⁹. Q̄z ſi, tic vel ꝑ ſilia non mūdificet cū pilo abijciat totū qō corruptū eſt: ⁊ ſil'r ſi cauterio nō poterit bona ſepatio ꝓtis corrupte a ꝓte ſana fieri fienda eſt cū inciſione cū pilo. ¶Q̄z ſi diſpō facta fuit pambulās: tūc dixit Raſ. i diſſionib⁹. nō ſit negligētia in ipſo: q̄n occupabit locuz ex corpe pl'm: ⁊ maxie ſi acciderit ab vlcere malo: aut botho viridi: aut nigro: aut būte colorē pauonis incipiēs ambulare ⁊ dilatari velociter: ſz opz tūc vt feſtinet ad cauterizādū ipm. ſ. inter ꝓtē corruptā ⁊ ſanē: vt iaz dictū eſt. Et cū denigrat ⁊ molleſcit caro cauterio denigrata: tunc ponat ſup ipſaz ſulphur ꝓtritū ꝙfectū cū butyro ⁊ iteret vna vice poſt aliā donec cadat caro mala tota: deiñ curet curatiōe vlceꝝ. ¶Dixit Albuc. ſi vides herpeten corrodētē in loco q̄ tolerat cauteriū cū igne: tūc igneas clauilla multa pua ⁊ ma

Curatio cancrene ⁊ eſt oncia

Cura bo peris ⁊ ab ſciſſio membri cor rupti.

gna ſm q̄ ꝓuenit loco: ⁊ deinde cauteriza ipm ab oi pte do/nec eradices corruptionē totā ⁊ nō remaneat ex ea aliqd pe/nitus: deinde dimitte ipm trib⁹ diebꝫ ponēdo ſup loca cau/terizata ſulphur tritū cuꝫ oleo donec eradicent eſcare ⁊ ois corruptio. deinde cura cū vngūētis gīantib⁹ carnē. Si q̄ vi/deris q̄ poſt tres dies caro naſcat ſana in q̄ nō eſt corrup⁹: bonū eſt: ⁊ ſi nō tūc itera cauteriū ſup illud qō remāſit ex lo/cis corrupt̄. Et ſubdit. qñq̄ medicat̄ hȳ herpes cū me⁹ acu/ta. nā ipſa ſurgit loco cauterij. Verūtn cauteriū cū igne ē ve/lociꝰ iuuamēti qdā tn̄ loco cauterij actualis vtunt̄ libēti⁹ arſenico ſublimato puluerizato: ⁊ qñq̄ inſigūt fruſta ei⁹ in pticula putrefacta dicētes iuenire p ipꝫ efficaciā ꝑ putredinē ita vt ꝑfirmatā ⁊ pambulātē phibeat dilatari ⁊ pūctiōes re/moueat q̄s ipſa putredo in ptes vicinas ſanas inducit q̄ cū preſentiunt̄ ſigñat pambulationē ⁊ nō tument. alꝫ. timent: q̄uis pinde timeāt aut doleat locus. qm̄ cito trāſit: vt dicūt tumor ipſe ⁊ dolor. ¶ Qz ſi videris aliqñ mēbrū putrefactū ⁊ mortificatū totū ⁊ ſi nō totū: tn̄ ꝑz magnā ptē ⁊ videris ad ptē ei⁹ ſanā putrefactionē ꝓperare: tūc feſtināter debes inci/dere ipm mēbrū in iūctura. ſi iūctura būerit: ⁊ ſi nō affuerit ei iūctura valet icidi iuxta ptē ſanā: ⁊ ſi fuerit ibi os egēs ſe/ctiōe ſeceꝝ cū ſerra. Deide dixit Hal. 2° ad Hlau. cū excideris ipſaꝫ putrefactā pticulā in fallacie gr̄a farmacis vtere cauſti/cis aſpicies ad corpis nām ſil̄ ⁊ patiēris pticulā. Quedā. n. pticule corpis citiſſime putrefiūt: ⁊ melius eſt in fallacie gr̄a qñ abſcidis aut circūcidis q̄ putridū ⁊ eaꝫ q̄ velut radix eſt copulatā pticulā in puſillis corpib⁹. i. puis mēbris icidere q̄ ipſis patientibus cauteria auferre: ⁊ qñq̄ ipſis p̄ſūmittere. ¶ Et Aui. dixit. cū incidit mēbrū ipm putrefactū: tūc oꝫ vt cauterizeꝰ illud qō ꝓtinet ipm. ſ. mēbrū remanens cū igne: qm̄ illud. ſ. cauterizare cū igne cautela eſt. i. eſt meli⁹ q̄ caute/rizare cuꝫ medicinis cauſticis. vel cautela eſt. i. cauteriū cum igne. ſup. vel medicinis. ⁊ cautela ei⁹ eſt: q: p̄ipm reſtringit̄ fluxꝰ ſang. ſequēs ab icisione: ⁊ p̄ipm ēt ꝓſumunt̄ humidita/tes male. ſi q̄ iā in pte ſana fuerit aggregate q̄ poſſent putre/fieri: ⁊ ſic a futura putrefactiōe p̄ſeruet. ¶ Dixit Hal. vbi ſit/pra poſt aduſtionē aſſueuim⁹ vti ſucco porri. ſ. epithimando vel ſupinfundēdo: ⁊ his pactis cū appeat tibi ceſſare qō pu/trefit vt cadat cito eſcara cephalico vocato farmaco cū melle vtit̄: vt. ſ. vex. meli⁹ eſt cataplaſmare p̄ idroleū panē vel o/dei farinā ſolā vel mixtā cū tritic̄ea ꝓficientes cū ydromelle. ſil̄ aūt ⁊ oia ſuppuratiua faciūt ad caſuꝫ eſcare: ⁊ panis cū apio trit⁹ ⁊ baſilicon. ſ. tritū rūpit ⁊ ſepat cōbuſtiōes ab hūi/dis. Quidā. dicūt q̄ mel cū ſucco porri mixtū multū facit ad caſuꝫ eſcare: ⁊ ſil̄ radix yreos recēs cū melle mixta: ⁊ radix eriſt. ro. vl̄ acori ſil̄ cū melle. ō iſtis tn̄ diſponib⁹ p̄cedētib⁹: vt. ſ. patuit dcm̄ eſt. ⁊ illuc p ſuppleméto cure recurrēdū eſt.

¶ De antrace ſiue altoym. Cap. xxxij.

Antrax ab antro dcm̄ eſt: eo q̄ intra ꝓcauitatē hꝫ abſcōſaꝫ. nā hꝫ radicē lataꝫ in ꝓcauo mēbri: vel dr̄ ſic. q: pp ſpālitatē ſue ve/nenoſitatis ꝓcauitatē interioꝝ penetrat alꝫ. pe/tit. ⁊ maxie cor: ⁊ iō merito dr̄ antrax. i. antrum petens. ſ. cor poſitū in corpe: ſic in antro. Vocat̄ aūt. 13° ꝓti. althoym: ⁊ exponit̄ peſtilētiale: eo q̄ maxie in tpib⁹ eueniat peſtilētialib⁹. ⁊ 4. 1. 3°. c. de ãpatibus. in mēbris glādoſis vo/cat̄ attigatū: ⁊ exponit̄ agēs peſtē. grece aūt vocat̄ carmata: qō interp̄tat̄ carminatio: q: pp vehemētiā ſue malitie patiē/tis corpus totū carminat. repit̄ ēt ab Aui. vocari ſephyros: ſz in ꝓprio cap° vocat ipm althoym. ꝑz antiquos hēbat tria ſigñata: ⁊ de ꝑmis duob⁹ nō eſt hic cura: ſm 3m̄ ꝰ o qō eſt. p/priū ei⁹ ſigñatū: ⁊ ſm q̄ de ipſo hic agit. Dixit Aui. q̄ dr̄ de oi ãpate pnitioſo pp ꝓuerſionē ſube mãe ei⁹ ad ſubam vene/noſaz: qō corrupit mēbrū ⁊ alterat ei⁹ colorē: ⁊ ēt ei⁹ qō ſeq/tur. nā nō ſolū alterat colorē pticule in qua eſt: ſz ēt pticulaꝫ circūſtātiū illi. Et inuit Aui. q̄ carmata, ⁊ ſephyros ſunt mi/noris malitie q̄z althoym: qō interp̄tat̄ trabēs interi⁹. Qui/dam vo nō recte antracē vocāt carbūculū. ⁊ qdā dicūt carbū culū eē ſpēz antracis. ſ. eā q̄ eſt minoris malitie. ſ. q fit ex ſan guine: ⁊ hꝫ colorē rubeū. Carbūculus tn̄ vt ſupra patuit ſm Hal. eſt p̄runa ſiue carbo. ¶ Antrax a gbuſdā dr̄ morb⁹ ſcti Blaſij: vel ſcti Xp̄ophori: q: iſti ſcti opitulant̄ patiēt̄ib⁹ ipꝫ. A gbuſdā noiat̄ morb⁹ cymbaloꝝ: q: cū cymbalis corā pa/tiēt̄ib⁹ pulſat̄. dr̄ aūt nr̄o idiomate mala bula. Sūt q antra/cē ſic diffiniūt vel deſcribūt: antrax eſt ap̄a puū bothorale in modū pue puſtule in p̄n° fraudulētū venenoſuꝫ corrūpens particulā cui accidit ipſaꝫ vlcerādo ⁊ calorē ei⁹ corrūpendo in ꝓceſſu in tumorē eleuās ptē circūſtantē aliqñ q̄z maximū. putauerūt multi q̄ nō poſſet in corpore ſano ſiue ſimpl̄r ſiue nō gīari aliqs humor venenoſus: qn ſaltē ſubito leſionē ſue venenoſitatis oñderet: cui⁹ oppoſituꝫ auctores ſentiūt. Hal. nāq̄ ſup 3° epiō. ⁊ ponit̄ a Rabi in 3ª pticula ſic ingt gīat̄ in corpe paulatim paulatim humor malus ſiſis veneno mor/tifero: cui⁹ modica eſt actio in corpis mēbra: ſz cū puenit ad perfectionē malitie appet ſubito actio ei⁹ ⁊ cito interficit. ⁊ q: actio in cauſis mortiferis eſt ipſaꝝ qualitas nō q̄ſtitas cō p̄hēdimus b̄ fore ſil̄e egritudinib⁹ furētibus q̄ cito interfi/ciūt: hāc ēt ſniaz ꝑfirmat Hal. 3° de interioꝝ. ⁊ Aui. ēt p⁹ primi. cap° de humoꝝ. cū dixit. colerā zinariā aliqñ in cor/pore gīari. ⁊ ſil̄r Auer. coll. 3°. Eſt aūt colā zinaria vene/noſa. qō pz: q: corrūpit formā caloris nālis ⁊ ſpūs ſicut ve/nenū. opz q̄ ad gīationē humoris venenoſi in corpe: vt in eo ſit peccatū vni⁹ humoris vel pluriū ⁊ ꝓpea nō gīat̄ in corpe mūdo. Et p tāto. dixit Ha. 5° de regi. ſani. ⁊ ponit̄ ēt 13° ꝓti. In quo fuerit corpus mūdū de vtraq̄ ſpē corruptionis ſan/guinis. ſ. ⁊ alioꝝ humoꝝ. ſ. corruptionis q̄litatis ⁊ q̄ſtitatis nō poterit ꝑ eū epidimia oino. ſup. nec aliqō ãpa venenoſuꝫ. ¶ Agēs aūt ãpa venenoſum nō eſt aliqō mēbrū corruptiōis gīans ipm p̄e venenoſitate quā hēat: q: nullū eſt veneno/ſum: ſz aliqñ repit̄ in corpe aliqs humor malus ⁊ calor ex/traneus putredinalis vel aduſtiu⁹ potēs illū humorē malū putrefacere vel adurere putrefactiōe vel aduſtione talis mo/di. q̄ efficiet̄ venenoſus ⁊ potēs inficere corpus ſua venenoſi/tate ⁊ pimere, ipm. Et poterit illud agēs putrefacere vel adu/rere illū humorē aliqñ paulatine paulatine ptē poſt ptē: qui cū adeptus fuerit gradū venenoſitatis ledētis vehemēter ſu/bito expellet a vtute de interioꝝ ad exterioꝝ ſiue a princi/palib⁹ ad emūctoria vel alia mēbra vilia. ¶ Et pp dicta ap/paret q̄ nullū tale ãpa vel bothor pōt fieri p viā ꝓgeſtionis in aliquo mēbro. Sz ſemp p viā defluxꝰ ſubito facti: vñ ⁊ ſu/bito appet. ¶ Qui aūt fit humor ille malus potēs inſici ife/ctione venenoſa: ⁊ cāre antracē diſcordāt qdā a gbuſdā. qdā eni dicūt. q̄ talis humor eſt ps groſſior melie gīate ex groſ/ſa pte ſanguis cū putrefit: q: ex pte ei⁹ min⁹ groſſa fit p̄runa: vt. ſ. patuit. Et dicūt iſti q̄ iſta portio melie nō facit antracē qñ aduriť: ꝛſz ſolū qñ putrefit: ⁊ q̄ nullus humor aduſt⁹ acq/rit venenoſitatē nec efficit mā antracis cū ſm eos antrax ſp gīeť de mā putrefacta. ⁊ ſic dicūt fuiſſe de intētione Aui. qō declarāt p illud qō dicit Aui. in cura ei⁹: q̄ opz dare patiēti/bus ea q̄ eūant humorē putrefactū. Et non dixit aduſtū. Et declarant b̄ ⁊ rōne: qm̄ ex illa mā dz antrax gīari q̄ eſt dete/rior ⁊ magis recipiēs infectionē venenoſitatis: ſz mā putre/facta eſt magis mala ⁊ magis inficiēs q̄z aduſta: ⁊ pp hoc eſt q̄ eſtiomenus q fit ex mā putrefacta eſt magis inficiens q̄z cācer qui gīat̄ ex mā aduſta: ⁊ hoc ēt iō appet q̄ forma pu/trefactionis magis ꝓriat̄ forme noſtri corpis q̄z forma adu/ſtionis. ⁊ pro tāto noſtra corpora qñ moriunt̄ non adurunt̄ ſz putrefiunt: q: forma putrefactionis magis cōtrariat̄ eis. ¶ Et dicūt. nō obſtare ſnias eoꝝ. ſ. q: putrefactio ⁊ aduſtio fiant ab eodē agēte vt calore extrinſeco: ⁊ q̄ ad eundē termi/num adducūt. ſ. ad incinerationē partiū. ⁊ ſm eundē moduꝫ q: per ſequeſtrationē humidi a ſicco ⁊ partiū ſubtiliū a groſ/ſis: q: putrefactio diuerſificatur in oibus p̄dictis ab adu/ſtione: ⁊ p° in agēte: q: agēs putrefactionē eſt debile ⁊ agēs

Antrax quid ſit ⁊ quot hꝫ noīa.

Quomodo ⁊ quo humore fiat ātrax.

Putrefactio ab aduſtiōe diuerſificat.

adustionem est forte 2° in mō: qm̄ in putrefactione pp debili tatem agentis tarde sequestrat humidū a sicco siue subtile a grosso: z tarde ēt resoluit subtile humidū: ſz in adustione pp fortitudinē agētis cito z in breui tpe subtile sequestrat a sic co grosso z cito resoluit: z pp hāc cām adustio cito deducit ad incinerationē: qz citus maior exp̄ssionē humidi facit in mā. Et pp hanc cām dicunt ēt q minus pōt alterare coz vel corpus res q̄ aduriť q̄z que putrefit: qz pauci sunt vapores: qui a re adusta surgere p̄nt z petere coz. Et cuz b̄ ēt qz pauci cito ꝓsumunť: ſz in re putrida aut putrefacta est ecōuerso: qz ab ea multi vapores surgūt potētes petere coz. z qz pauci ex eis resoluunť. Jō sunt magis cōicabiles cordi. ¶ Et dicunt: ex dictis hic z dictis supra de causis estiomeni appet. quare antrax nō pambulat. estiomenus aūt pambulat: qm̄ hoc est pp multā grossitiē māe antracis respectu māe estiomeni. Et appet quare mā antracis magis inficit coz q̄z mā estiomeni. nā hoc est pp intēsiorē malitiā eius. Alij aūt sunt dicētes q mā antracis est mā adusta que in adustione acqsiuit veneno sam malitiā quā prius non hēbat ex mō pmixtionis: z b̄ de clarant ex feruore loci z vesicatione z vstione z corrosione q̄ ex acuitate rei vste ꝓueniūt. Uerūtm̄ vstio inducens in re ve nenositatē: op̄z q sit multa. Et pp hanc cām dicūt quidā. q flegma nō pōt esse cā antracis: qz cuz obstet adustioni ꝓpter duas qualitates. s. friditatē z humiditatē non pōt deduci ad tantā vstionē quāta regriť ad hoc q venenositatē acquirat nisi fuerit ex ea flegma salsum qō fortasse pōt vstionē recipe sufficientē. Sanguis aūt colera z melā p̄nt tantaz recipere vstionez q venenositatē acqrerent. Et ꝓpterea quilibet dic to p̄triū humo p̄ pōt effici mā antracis: q̄zuis sint qui dicāt q solus sanguis sumēdo sanguinē pro massa humorali pōt aduri adustione inducente in ipsum venenositatem.

Win⁹ pt alterare coz z corpus res q̄ aduriť q̄z q putrefit Quaf an trax si per ambulat: estiomen⁹ aut sic.

De cāis. **Ex dictis** ergo patent cause aūtes z diuncte antracis. Naz cā eius aūs est humor in corpore exūs paratus vt disponē venenosam adipiscať actione caloris ex tranei agētis in ipsum. Et cā eius cōiuncta est ipse humor q iam acqsiuit disponē venenosam in loco collectus ad ipsa ge nerandū. z iam ēt ei attribuiť cā p̄mitiua q̄ est aer epidimi cus q iā recepit disponē malā ꝓtrariaz rei vite aut alteratus ad excissiuā caliditatē tm̄: vel caliditatē iniunctā cū calitate: vñ putrefacit. ¶ Et scias q iā putauerūt qdā mām veneno sam expulsam ad extrinseca z vilia mēbra nō posse sua mali tia venenosa inficere: qm̄ si exūs in interioribꝰ z mēbris mol libus coz nō inficit, multo minus vī hoc posse facere victa a nā: z iā expulsa ad extrinseca lōginqua z vilia. Et errauerūt: qm̄ experientia z sapientū auctoritates optime demōstrat con trarium: z rō ēt illud psuadet: qm̄ z si mā venenosa interius exūs sparsa z disseminata nō potuit inficere coz nūc in extrin secis collecta z vnita z in vnione q̄ non potuit ip̄m ad extra corpus expellere: z signāt eā debilē ex hoc q eā cretice z di gestā nō expulit: ſz sinthomatice ēt indigestā incitata a mali tia eius z signāt eā iaz in ipsa expulsione debilitatā: z p̄ exūs impotentē resistere eius malitie. ¶ Antracis spēs multipl'r diuersificať: z p̄ sm colorē eius sm quez tres spēs eius assi gnanť sm q Aui. tres colores antraci attribuit. s. citrinū ru beū z nigrū. Et iste tres spēs sm eos q dicūt solū mām pu trefactaz fore mām antracis sic distinguunť. nā ipsa mā aut est in putrefieri: z sic gīnat p̄mā. s. rubeā: aut est in putrefacto esse: z tūc aut iaz acqsiuit oēs gradus putrefactionis aut nō: si nō z sic gīnat scōam spēm. s. citrinaz. si sic z sic gīnat tertiam spēm. s. nigrā. Sz apud eos q ponūt tres humores vstos eē cām antracis sic distinguunť. nam que fit ex sanguine rubea est. z q̄ ex colera citrina: z q̄ ex melancolia nigra. z sm eos q solū sanguinē vstū dicunt esse cām antracis distinguunť sm diuersos gradus vstionis ipsius. q̄zuis. n. sanguis sm q diuersos gradus venenositatis acqrit bz diuersos gradus dicte vstionis eius. Cū ergo acqsiuerit gradū venenositatis ad huc retinet natiuū colorē z facit antracē rubeū: sed cuz vltra vniť z ꝓuenit ad 2m gradū vstionis. z per ꝓns venenositatez maiorē iam pdit natiuū colorē z facit antracē citrinū: sed cū vltra adhuc magis vniť z ꝓuenit ad 3m graduz vstionis: z p ꝓns ad venenositatē maiorē z iam pdidit natiuū colorez fa cit antracē nigrum. Et sciendū est q de ꝓsuetudine Aui. fuit sub colore citrino cōprehendere colorē viridē: z pp hoc qdā posuerūt scōaz spēm diuersificari in duas. s. citrinā z viridē: z cū sic faciunt quatuor surgūt spēs antracis. s. rubea citrina viridis z nigra: z viridis qdez de adustione acqsiuit aliquā tulū plus q̄z citrina. verū quidā diuersificātes pdictas qua tuor spēs sm diuersitatē humoꝝ facientiū eam: z dicunt ru beū generari ex sanguine citrinuz ex flegmate salso viride ex colera zinaria z nigruz ex melācolia. ¶ Ex dictis patere pōt q spēs antracis diuersificať sm intensionē z remissionē ve nenositatis z malitie ipsius. nā q̄zuis oēs spēs eius veneno se sint z pimentes sm plurimū: tñ vna magis q̄z alia. Et sm hoc dicūt qdam spēm minoris malitie que est rubea vocari carbunculū: z que sequtur eaz in additione malitie: z est citri na vocari saphyros: z que vltra pcedit i malitia: z est viridis vocari carmata: z q̄ vltima est in malitia: z est nigra vocari althoym. ¶ Dixit Auic. saluius mortaliū sic loquēs: qz oēs spēs antracis sm plurimū inducunt mortē est rubeū: z hoc ꝛō: vel qz sm primos distinctores specierū antracis fit ex mā que est in putrefieri z nō in putrefacto esse: vel qz sm scōos fit ex sanguine q est benignior siue minoris malitie alijs hu moribus. vel sm tertios fit ex sanguine q in adustione acqsi uit p̄m z remissiorē gradū. Deinde post rubeū, dixit Auic. in malitia est citrinū: z hoc ꝛō: vel qz sm primos distinctores fit ex mā iam putrefacta necnō cum hūte oēs gradus putrefa ctionis: vel qz sm scōos fit ex colera que deterior existens q̄z sanguis deteriorē acquisiuit venenositatē: vel qz sm tertios acqsiuit sanguis sm gradū vstionis malitie: z sm distinguē tes hāc spēm in citrinā z viridē ponūt viridē in malitia post citrinam sm q colera zinaria in se deterior est q̄z flegma sal sum: deinde post citrinū vel viridē est nigrū. ¶ Dixit Auic. ex eo q declinat ad nigredinē non euadit aliqs: z hoc ꝛō vel sm primos distinctores fit ex mā putrefacta vel adepta oēm gradū putrefactionis: vel qz sm scōos fit ex melācolia q̄ de terior est oibus alijs humoribus: quā deteriorē malitiā me lancolia fortasse nō bz solum ex suis qualitatibus: qbus est magis cōtraria rei vite: sed ēt ex suo mō substantie sm quem grossior est alijs. mō mā que aduriť quanto grossior fuerit: tanto deterior efficiť: q̄zuis ab hoc excipianť sanguis z fleg ma respectu colere qō cōtingit in eis: qz sunt humores ma gis benigni z apud nām magis dilecti: vel qz sm tertios san guis acqsiuit 3m z vltimū graduz vstionis z malitie. hoc tm̄ dictū Aui. q ex eo qō declinat ad nigredinē non euadit ali quis non bz intelligi: nisi in quibusdaz regionibus: maxime calidis z siccis: in qbus mā ꝓpter vehementē vstionē tantū gradū venenositatis acqrit q oēs interficit. In regionibus aūtē illis oppositis z in oibus regionibus italie non est sic. imo multi euadūt ab antrace nigro. ¶ Dicunt etiā antracez diuersificari abinuicē in maiori vel minori malitia sm diuer sitatē membroꝝ: quibus aduenit. antrax. n. quodcūq euene rit in locis magis a principalibꝰ remotis: z in quibus sunt vene z arterie minores z pauciores tanto est magis saluū. z ecōuerso. magis mortiferū: quāto est in locis principalibus ꝓpinquioribus z locis multarū z magnarū venarū z arte riarū: qz tunc magis pōt ab eo ad principalia venenosa fuli go ꝓuenire: z pp hanc cām eueniens in emūctoriis sm plu rimū perimit patientē: z maxime qui in eo emūctorio adue nit cordi. ¶ Dixit Aui. necessariū est sm p̄m q altheim qō euenerit in emūctoriis sit deterius eo qō in alijs aduenit lo cis pp vicinitatē eius ad mēbra que sunt vehementer princi palia: z in hoc iudicio sunt oia apostemata venenosa: z etiā que in annis eueniunt pestilentialibus. non obstante q alia ap̄ata nō mala nō venenosa q̄ in emūctoriis accidūt sunt mi

Quot sint spēs an tracis.

Quae spēs sit saluior siue mino mortalis.

In quib⁹ membris antrax sit periculo sior.

nus mala alijs sibi sib9 eueniētib9 in alijs locis corruptis. nā hȝ apata in emūctorijs eueniētia significāt nature pīncipaliū potētiā: ⁊ ēt alioȝ mēbroȝ. qñ mā expellīt ad membra a natura deputata ad receptionē superfluitatuȝ. neqȝ in hȝ apatib9 dubitaf qȝ ab eis apatib9 aliqua mala qualitas vel fuligo venenosa ad pncipalia redundet. Que vō sūt mala venenosa in emunctorijs eueniētia significant nature īpotentiā. nō valētis mām venenosaȝ ad extra corpus expellere, vel neqȝ ad pncipalia mēbra longinqua: quare talis materia remanēs in ppinquitate pncipalium pōt venenositatē suam illis cōicare: quā maxime ⁊ cōicant oēs spēs antracis in hoc indicio: qm̄ quicūqȝ ex eis in emūctorio euenit alicui9 pncipaliū est deterior. Cerūtī saluior. i. min9 perimēs ex eueniētibus i emūctorijs est qui est rubeus: deinde citrinus. Ex nigro xo eueniente in emūctorijs fere nullus euadit. ¶ Dixit Raſ. in diuisionibus. antrax magis generatur in autūno ⁊ in fine estatis: ⁊ hoc est ꝓpter vstionē: que marie fit i illis tēporib9. nā intellexit de pncipio atūni ⁊ vsqȝ ad mediū eius: vel hoc est qz in dictis tēporib9 virtutes corporū sūt debiliores ꝓ resolonē multā que in eis fit: vñ nō debite regulant ⁊ gubernant humores, quare maxime illis tēporibus putrefiunt: vt declarat multiplicatio que fit in eis egritudinū putridarū. Et simil9 dixit Raſ. multiplicaf antrax in regionibus calidis ⁊ siccis. Et Aui. dixit. qȝ multiplicaf in pestilentia ⁊ in regiōe pestilētiali. i. in regione mali ⁊ morbosi aeris siue aer ille sit malus rōne vētoȝ vel aquaȝ vel plātaȝ malarū vel habitatione animaliū venenosoȝ. nā in talibus regionibus aer est ꝓportionalis aeri pestilētiali. Luȝ ergo tēpore pestilentiali: aut in dictis regionibus antrax venerit erit magis perimēs ⁊ pauci ex eo euadunt qui fuerit rubeus: ⁊ pauciores ex citrino vel viridi. Et ex nigro nō euadit aliqs.

Signa generis sūt bothoꝛ siue pustula siue paruū apa in pncipio apparitionis in aliqua parte corpis eueniēs cū vesica permutante colorē loci ad aliquē dictoruȝ quatuoꝛ colorum. Fit enim. dixit Raſ. in diuisionibus quot est in circuitu eius pustule nigrū aut viride. sup. aut citrinuȝ vel viride. nam si pustula nigra fuerit denigraf qō est in circuitu eius. ⁊ silr si fuerit viridis pustula ipsa silr fit viride qō est in circuitu eius: ⁊ simil9 est de alijs coloribus dictis. Uel voluit Raſ. qȝ si pustula fuerit nigra cito denigref qō est in circuitu eius: ⁊ si fuerit citrina tarde. i. minus cito denigrabitur qō est in circuitu eius: ⁊ adhuc tardius. i. minus velociter si rubea fuerit. Et subdit Raſ. ibidem. egredit cū ea inflatio ⁊ tumoꝛ siue apa in circuitu: ⁊ hoc vez est in pcessu que inflatio fit vehemēs. i. valde magna ptrāiens mēsurā in inflatione, qz cū pustula sit valde parua in pcessu: tñ fit in circuitu eius tumoꝛ maximus: ⁊ est valde ledēs ptrāsiēs ēt mēsurā, in hȝ ita qȝ debilē ⁊ diuersuȝ facit pulsuȝ. ¶ Et Aui. dixit. qȝ accidit ex eo pulsus cordis ⁊ syncopis. nā hoc apa per viā venaȝ ⁊ arteriaȝ qualitatē vel fuliginē malā venenosaȝ transmittit ad cor. Causa aūt magni tumoris eueniētis in circuitu eius qō pustula illa sua venenositate debilitat ea q̄ in circuitu eius sunt ⁊ debilitādo disponit ea ad recipiendū velociter ⁊ adiuuat ad hoc feruoꝛ q in loco pustule ꝓ plm reperiſ attrahēs ad locū materias ex corpore. ⁊ qñqȝ adiuuat ad hoc itaȝ doloꝛ causatus in loco qui est cā defluxus materierū ad locū. Et dicūt qdā. qȝ natura conatū magnū efficit in expulsione materie ad locū timens ne portio materie infecte intus remaneat. ¶ Sciendū est qȝ qñ hoc apostema euenit in emunctorijs accidit vtplm subito ⁊ cū doloꝛe intenso ⁊ corporis horripillatione ⁊ febre: ⁊ ꝓ plurimū nō mutat coloreȝ loci in pncipio suo, sed eueniēs in alijs emunctorijs apparet subito cuȝ quadā duritie: sȝ absqȝ doloꝛe notabili. ⁊ aliqñ absqȝ doloꝛe omnino: sed in mēbro in quo accidit ꝓ plurimū reperiſ ponderositas quaȝ pcipit patiens ac si esset ibi plumbū applicatū. ¶ Et dicūt qȝ in pncipio apparet parue q̄titatis ita qȝ aliqñ ad q̄titatē parue lēticule būs in medio sui puncta fusci aut nigri coloris, ⁊ istud punctū est in sūmitate apatis: ⁊ locus ipse: in quo est punctus ille exprimit versus interius. ac si fuisset filo aliquo supligato tractus ad interius: sed ptes in circuitu puncti exītes remanent sublevate. ¶ Dixit. A. qñqȝ resudat sanguis aut virus aut silia bis ex loco. sanguis qdē qñ ex nimia calitate pozi loci ⁊ ozificia venarū paruarū ibi existentiū in tantū rarificanf ⁊ dilatanf vt possit pinde resudare sanguis. Virus aūt qñ mā eius exīs corrosiua aliquaȝ efficit vlcerationem ex qua resudet virus. ¶ Et antracē ꝓ plurimū sequiſ febris putrida continua q̄ aliqñ est acuta cōturbatiua, ¶ Antrax aūt mediante vesica sua similitudinē bȝ cū formica cuȝ igne psico ⁊ pruna. Et pȝ satis ex dictis ofia inter ea ⁊ cōicationē bȝ cum alijs vesicis cōibus, sed differt ab eis: qz vesica antracis bȝ radicē latam: ⁊ est male colorata, ⁊ humiditas in eis contenta est aquosa. ¶ Ois pustula que in supficie aduenit corpori si est cū febre: aut p̄cedente parū: aut parū post sequēte aut simul incidēte indicat se esse pestilentiatū: ⁊ est mala. ⁊ si quidē fuerit acuta est de spē mortaliū ꝓ plurimū. Si vero nō fuerit febris acuta est de genere saluarū ꝓ plurimū. ¶ Et ois antrax cui superuenit escara sicut escara facta ab igne ē malus valde. Et ꝓ plurimū interficit. ¶ Dixit Raſ. in diuisionib9. cū supfluunt intētiones accidētiū dictoȝ est mortiferū cito ꝓ plurimū. Et Aui. dixit. qñ accidētia eius. s. de vomitu pulsu cordis syncopi: ⁊ similibus fuerint vehementia interficit. significatur enim cordis impotētia ad resistenduȝ: quare succūbet. ¶ Dixit Hippoc. ꝓmo ꝓnosticoȝ. si in egro corpore fuerit antrax: aut vlcus malū, siue p̄cesserit siue successerit febrem: opȝ attēdere signa q̄ sequunt. Qz si locus exiccatus fuerit ⁊ colorē loci viridē seu citrinū aut liuidū pretulerit morte ꝓ mam dixit. Antrax aūt vt dicunt oꝛ exiccatus qñ ab eo non resudat virus aliqō. Aut dicunt quidā. cui non tument ptes circūstantes sicut cōsueuit esse tumoꝛ. Siccitas enim virus significat incendiū forte: ⁊ ꝓ intensionē incendij erit eius exiccatio maioꝛ vel minoꝛ. Priuatio vō tumoris significat impotentiā virtutis non valentis mām ad locū antracē expellere. Cūqȝ exiccatio antracis cū malo colore iungitur ⁊ alijs accidēribus malis dictis. tūc est oino ⁊ cito mortiferū. ¶ Omne apa existens venenosum ⁊ exterius si subito deliteſcat ⁊ pfundef interius mortē citam significat, qñ natura eius ex vehemētia venenose materie ⁊ sinthomatice petit interioꝛa ⁊ mēbra nobilia. ¶ In antrace mortali ꝓ plurimū mā eius est minus maligna in pncipio, sed in pcessu ꝓtinue magis malignaf, cuius oppositū ꝓ plurimuȝ est in eo qō tendit ad liberationeȝ. ¶ Antrax sicut reliqua apata terminatur aut per resolutionē, aut per suppurationē. ⁊ addit. altero hoȝ duoȝ modoȝ terminatur ille qui ex eis est saluioꝛ scilicet rubeus aut terminaf ad induratiōnē Iz raro, nisi hoc accidat ex erroꝛe aut terminaf ad permutationē. ⁊ hoc etiā raro cōtingit. Si tñ pmutatio est ad viliora vel remotioꝛa a pncipalib9 talis pmutatio esset ad bonū. Si vō fuerit pmutatio ad nobiliora ⁊ vicinioꝛa principalibus mēbris: aut ad eoȝ emūctoria: tūc illa pmutatio esset ad malū, ⁊ deterioꝛ foret si fieret pmutatio ad interioꝛa corpis. ¶ Signū certe liberationis ex antrace p̄cedente ad resolutionē est qȝ nullus coloꝛ malus remanet i loco. Significaf. n. pillud fortitudo virtutis q̄ totā mām resolvere potuit. Cū vō remanet in loco coloꝛ malus significaf qȝ portio māe remāsit que nō potuit a virtute resolui: ⁊ per ꝓs indicat recidiuā, qz portio illa q̄ remansit insultum iterato faciet in naturam.

Cura antracis triplici perficiſ instrumēto. s. dieta potiōe ⁊ chirurgia. ¶ De dieta. dixit Aui. ad vltimū dico. qȝ regaf regimine būtiuȝ aerē pestilentialē. i. febrē pestilentialē. ⁊ sequēs de aere pticulari camere dixit. opȝ vt roxetur māsio infirmi cū aceto plurimo ⁊ folijs salicū ⁊ rosis violis ⁊ nenufare. ⁊ silibus. ⁊ mirto ⁊ folijs vitis ⁊ ramis ⁊ foliis arboȝ frigidaȝ odoriferaȝ. ⁊ qdā in circuitu camere ⁊ lecti

In quo differt antrax a formicaigne persico et pruna. Prono/stica.

De aer

faciunt apponi cortinas vel pannos ifusos in aceto ⁊ aq̄ ro. mixtis cū puluere sandaloꝝ. ¶ Quidā tñ discordāt a dcō ⁊ sīa Aui. dicētes. q̄ aer camere oz esse tēperate calidus. Calidus. n. esse oz vt māz traspirare faciat: tēperate tñ vt nō inflāmet neq̄ phibeat refrigerationē iteri⁹. Et ꝓpterea iubēt accendi ignē ⁊ suffumigationē fieri ex aromaticis ꝓhibētibus a putrefactiōe. ¶ Et alij dixerūt ⁊ meli⁹. q̄ aer camere oz eē frigid⁹: ñ̄ docuit Aui. vt frigidus respiret: iz aer q̄ circūstat corp⁹ patiētis oz eē calidus ⁊ nō tēperate solū: iz cuz aliq̄li excessu vt māz ad exteriora trahat ⁊ tractā trāspirare ⁊ resolui faciat ⁊ defēdi. iō oz corp⁹ a friditate aeris camere cauere ne tāgat ab eo. fiēt aūt hec cū appōne pānoꝝ ⁊ aliaꝝ rerū calefactaꝝ ⁊ bona cooptura: ⁊ spāl'r custodiri mēbꝝ a frigore in quo est antrax. Et iō iubēt q̄ qñ loc⁹ antracis oz pp aliq̄z cāz discoopiri afferat ꝓpe ipz tegula cū prunis vel tegula calefacta ad calefaciēdū aerē: q̄ est in circuitu eius: ⁊ nō tangat a frigido, ⁊ q̄ꝫto antrax malignior fuerit: tāto dicta custodia plus est faciēda. Et ad hūc itellectū. dicūt Aui. dixisse. cū illic fuerit febris q̄ est signū malignitatis māe tardabis cū ifridatiōe. i. phibebis aerē frigidū attingere ad corpus: ⁊ max̄ ad locū antracis ne reducas cū ifrigidatiōe materiā retro, s. ad interiora vel vt dicūt superiores tardabis cū in frigidatione. i. differes camere ifrigidare aerē vt phibeat resolūnē ⁊ faciat mām redire ad interiora. Iste tñ text⁹ alr introducēt iferi⁹. ¶ Gaudium ⁊ letitia introducat egrotanti ⁊ spes bona a medicis astātib⁹ ⁊ amicis de cita ⁊ felici liberatione ei⁹. ¶ Opz vt moueat egrotās ⁊ non qescat vt ꝓtinue mā ad exteriora pfluat. ¶ Nō inueni ab auctorib⁹ expssum de sōno ⁊ vigilia in hoc morbo. qdā tñ prudētiū dixerūt. vigilet ⁊ nō dormiat: nisi paꝝ vt non reuocet mā ad interiora. Ait. n. Sal. sōn⁹ ⁊ vigilie reuocationē caloris cū hūorib⁹ interi⁹ ⁊ exteri⁹ faciūt: sōn⁹ qdē iteri⁹: vigilie aūt exterius. Et hinc inuit q̄ vigilie cōferūt in antrace ⁊ sōn⁹ nocet: ⁊ ꝓpea tota nocte vigilet ꝑ posse: ⁊ precipue in ꝓmordijs noctis qñ nā ad sōnū ꝓuocat: vel maxie in horis in qb⁹ erat ei ꝓsuetudo dormire tpe sanitatis. Ista tñ prohibitio fieri oz strepitu multoꝝ clamorib⁹ multis sono ⁊ cymbaloꝝ ⁊ aliox instrorū hūtiū sonos acutos ⁊ sono tube cornu vel tympani cantu ⁊ motu ⁊ ductu egri in tripudijs: ⁊ alijs cōsilijs: ⁊ tractu aurīū ⁊ nasi ⁊ pssionib⁹ extremoꝝ ꝫctionib⁹ digitoꝝ fricationib⁹ ⁊ vētosaꝝ appōnib⁹: ⁊ alijs silib⁹: ⁊ saltem vigil teneat vsq̄z ad horā matutinalē. tūc. n. dimittēdus est dormire: nisi in sōno pfundet siue ex aggrauatiōe vtutis sub multa mā siue ex resolone ei⁹ nō potētis vigilare ⁊ extēdi cū calore ⁊ spiritu ad instra sensuū. nullo. n. mō permittēdus est eger in sōno pfūdari ⁊ marie qñ pcedit ex aggrauatiōe nāe sub mā. ¶ Et scias q̄ q̄ꝫto mā malignior fuerit tāto plus est phibēdus a somno ⁊ pfūdatione in eo. In eo aūt qui est ex salutoribus sōn⁹ pōt moderate cōcedi. Et scias q̄ a sōno max̄ phibēd⁹ est egrotās q̄ꝫdiu morb⁹ fuerit in ꝑn° ⁊ augmēto: in statu vo pōt moderate cōcedi: ⁊ adhuc plus in declinatione: ⁊ maxie resoluta existēte vtute ⁊ vigilare ipotēte. ¶ Dixit Raſ. in diuisionib⁹. ꝓfert eis illō ex cibis qō fit ex lentibus excorticatis ⁊ aceto ⁊ cibis ꝓgelatis, imo congelatiuis: ⁊ oē qō ingrossat sāguinē ⁊ ꝓfortat cor ⁊ extinguit superfluitatē caliditatis. ¶ Et Aui. dixit. cib⁹ sit sicut lētes cuz aceto ⁊ sit cib⁹ valde acetosus fact⁹ ex carnib⁹ alkakengi ⁊ lactātis vitule ⁊ edoꝝ. sup. ⁊ filum carniū siccaꝝ frigidaꝝ. q̄ tñ sint boni chimi facilis digōnis: iz nō facilis corruptionis. debēt eniz eē cibi eoꝝ medicinales sāguis infridatiui ⁊ ingrossatiui ⁊ nō corruptibiles: ⁊ si nō habeāt tales ꝑm nām rectificent ꝑ artē sicut sūt carnes pullaꝝ paruaꝝ ⁊ auiculaꝝ paruaruz bonaꝝ ꝑparate in sultio ⁊ geladina romana ⁊ mirtito: ⁊ silibus: ⁊ cū acetositate citri limonū arancioꝝ berberoꝝ agreste ⁊ oib⁹ succis fructuū vel herbaꝝ vel ramoꝝ frigidoꝝ stipticoꝝ. q̄ꝫuis. n. rone siccitatis māe cōpeterēt cibi subtiliatiui nō ingrossatiui. tñ rone venenositatis eius intentio oēs alē ꝓualēt. cibi debēt eē fridi vt malā calaz q̄litatē extinguant: debēt eē exiccatiui ingrossatiui: q; ꝓhibēt malā effumatio, né surgere a mā ⁊ dirigi ꝑ mēbra vsq̄ ad cor ⁊ ingrossando sanguinē, phibēt ipz a receptiōe infectiōis ⁊ venenositatis. q̄ ergo ꝓhibent carnē vitellos ouoꝝ pisces ⁊ silēs cibos phibēt eos cū exhibent sicut sūt: iz nō cū rectificant ⁊ ꝓdiunt modis ꝓdictis. ¶ Et pot⁹ eoꝝ sit acetū vel agresta cū aq̄ frigida aut iulep rosatū vel rob de ribes vel de agresta vel de limonib⁹ aut ò acetositate citri. ⁊ silēs bis pot⁹. ¶ Verūtñ cū dubitat de casu vtutis exhibeat in potu vinū pauciferū aut vinū ponticū limphatū cū aq̄ frigida. Amplio⁹ in ꝓmone 2°, de cibis in ꝓseruatiōe a pestilētia ⁊ in cibis patientiū febres pestilētiales dictū est: ⁊ de cibis ꝓueniētib⁹ in antracib⁹ ⁊ in oib⁹ aꝑatib⁹ venenosis. ¶ Cib⁹ aūt ad multas vices partiēdus est: iz est eius cōtinua q̄ꝫtitas minuēda. ¶ Et ꝓcuretur omni die expulsio superfluitatū ꝑme ⁊ scōe digestionis.

De potu.

De inanitione. Cura' per potiones. De diuersione.

¶ Cura antracis aut dirigit⁹ ad cām anātē aut ad cōiunctā aut ad malā diserasiā alterādā aut ad accūtis corrigēdū. Et que respicit cām anātē: aut eā diuertit aut digerit ⁊ euat. ¶ In diuersione tñ cauēduz est ne tract⁹ fiat sup ꝓncipale siue ꝑm habeat trāsire tñ siue remanere: neq̄ fiat sup mēbrū nobile siue faciēs opōnē ꝑ totū: ⁊ hoc obseruato diuersio fieri oz ꝑ oēm modū possibilē ex his q̄ dicta sunt multotiēs: nō q̄ mā diuertat ad oppositū. Sz diuertat ne ipsa aut ei⁹ venenosa fuligo petat cor ⁊ mēbra ꝓncipalia ⁊ nobilia ⁊ itrinseca mēbra. hoc aūt fiet maxime ⁊ cōueniēter trahēdo mām ad locū in quo fuerit antrax ꝓcipue nisi antrax fuerit ꝓpinqus cordi vel ꝓncipalib⁹ aut in aliquo emūctorioꝝ coꝝ: in qb⁹ casibus diuersio nō oz fieri ad ipsa loca ne tyā in eis vniat ⁊ grauius inde petat ꝓncipale. Et ob hāc cām errāt q̄ sup locis ꝑpinqe cordi ⁊ emūctoriis apponūt vētosas: ⁊ alia attrahentia in ꝑn° q̄ꝫis in ꝓcessu illa attractio sit licita ⁊ ꝓcessa. sed in locis ꝓpinqs ꝓncipalib⁹ ⁊ emūctorijs eoꝝ cōuenit mām diuerti a toto coꝝe ⁊ ꝓncipalib⁹: ⁊ ēt ipsis locis, ⁊ emūctoriꝫs vicinis: sicut si fuerit antrax in capite vel emūctorio cerebri cōuenit mām diuertēdo trahere ad colluz vel spatulas ⁊ brachia: ⁊ si fuerit in ꝓtib⁹ pectoris ⁊ emūctorio cordis ꝓuenit mām trahere ad brachia ⁊ man⁹, ⁊ si fuerit in mirach vl' in emūctorio epatis cōuenit mām trahere ad coxas ⁊ tibias ⁊ pedes. ¶ De eūone aūt māe aātis. dixit Auer. collz. 7. carbunculus ⁊ antrax: eo q̄ ꝑ maiorē ptē fit in aere pestilētiali in quo ebullit sanguis ⁊ putrefit: iō de necessitate inducit febres pestilētiales: ⁊ oz medicari cura febris pestilētialis cuz duabus spēb⁹ eūonis: flōmia. s. ⁊ farmacia. Et q̄ conueniat flōmia in antrace. ꝑs per Sa. 14° tera. vbi flōmiā in carbone iussit debere fieri: et ducentē vsq̄ ad syncopim. Et in hoc innuit ipse. in antrace ēt cōuenire ⁊ fieri debere: Et Aui. dixit. necessaria est eūatio: ⁊ hec qdē cū flōmia: ⁊ cuz eo qō tolerat horā. Raſ. Xo in diuisionib⁹ dixit oppositū. s. q̄ non opz vt fiat flōmia in hac egritudie. ¶ Propter dictā cōtrouersiam oēs cōcordant q̄ rone cāe cōiuncte hui⁹ egritudinis nō competit flōmia: qm̄ ipsa est venenosa valde, ⁊ existens expulsa ad exteriora ⁊ ex venas ⁊ nō oz reduci ad interiora nec itra venas q̄ faceret flōmia inaniēdo venas ⁊ ꝓsequeret mā illa inanitionē eaꝝ: iz q̄ꝫtū ad ipsaz cām anātē tenētes māz antracis esse māz gñatā ex grossiori ptē sanguis qñ putrefit dicūt flōmiā cōpetere. ⁊ similr dicūt illi qui tenent q̄ mā antracis est sanguis grossus adustus, qm̄ eūato sanguine grosso qui ꝑm eos stabat loco māe aātis mā cōiuncta nō amplio⁹ augetur. Et dicūt oēs predicti flōmiaz magis q̄ꝫ in nigro. ¶ Sed q̄ tenēt q̄ materia antracis aīs sit vel esse possit sanguis cum adurit vel flegma salsuz vel colera vel melia post adustionē eoꝝ. dicunt in sanguineo flōmiā cōpetere. In alijs autem neq̄a q̄ꝫ, sed quādo competit flōmia: tunc maxime cōpetit qñ corpus fuerit plectoricū: vel ēt qñ fuerit cōsuetū flōmie quā postea dimiserit: vel ēt qñ fuerit solitus hāe aliquā sanguis

De accūtib⁹ aie. De motu ⁊ quiete. De sōno ⁊ vigilia.

De cibo.

De cūone ⁊ ter flōmia cōueniat.

euacuationē que postea restricta fuerit. Et dicūt. qñ flebotomia cōpetit: tūc dz fieri copiosa, qm̄ hoc ap̄a est acutissimū. Et in hoc innuit Hal. vbi supra. in 5° ēt affo. que egerunt &c. Vbi dixit. q flōia ducēs ad defectionē in acutis morbis: sic in acutissimo ap̄ate ꝓuēit, & dñt. ꝓfert hec flō[a] i ꝑn°, qō inuit Aui. cū dixit. cū eo qō tolerat hora. tolerat aūt in ꝑn° cū virtus adhuc est fortis: in quo ēt tēpore mā stans in forma cāe añtis nōdū multū malignata est: cū sit dispersa & mixta sanguini bono q eius refrenat malicīā: nec adhuc sit in totū a regimine nāe derelicta, malitia. n. venenositatis in ea acgritur successiue gradus post gradū: neq; ēt adhuc in ꝑn° timetur retractio māe cōiuncte in venas, cū eo tēpore parū sit qō sit ex ea collectū extra venas: q̄re potius illud paz sine effumatione eius flebotomia diuertit a corde & ꝓncipalibus alys: & deducit eam versus alia mēbra: & ꝓinde dici posset q flebotomia potius trahat eā de interioribꝰ ad extra q̄z ecōuerso. Sed in ꝓcessu & mā iā ꝓ magna parte collecta & multum malignata. Dicūt. flebotomiā nō cōuenire: & maxime eā debilitata virtute: & ꝓcipue apparētibꝰ iaz signis malis: & de vomitu & pulsu cordis & syncopi & sitibus, ex eis q̄ eueniunt iam succumbēte virtute. ¶ Et ista dicunt 'fuit intētio Raſ. in verbis supradictis. Ait enim. q qñq; superuenit cū antrace vomitus pulsus cordis & syncopis. Et postea subdit. non fiat flebotomia cū hac egritudine. s. quādo est cū dictis accidētibꝰ. Immo eis apparētibꝰ dicūt qdā. q neq; alia euacuatio per farmaca soluta fieri debeat, sed. sup. ante apparitionē dictoꝝ accidētiū: in hac egritudine euacuant cū flebotomia: & cū farmacijs: put opz. q ista supplentia debeant fieri ꝓz q ipse nullā mentionē de euacuatione fecit in hac egritudine: & nulli dz esse dubiū. q ipse sciuerit euacuationē in ea cōuenire. Et fortasse hoc etiā intellexit Aui. cū vt dictuz est. dixit. fiat flebotomia cū eo qō tolerat hora: q̄ ante aduentū dictorum accidentiū: in quoꝝ hora flebotomia non toleraf. ¶ Et ꝓpter dictā cām flebotomia quādo expedit dz q̄z citiꝰ potest fieri: ita q etiā in ꝑncipio ꝓncipiante: si possibile fuerit: dz autem fieri flebotomia ex latere oppositō per vnā diametruz. ¶ Ad eligendum autē diametrum que in sursum & deorsum: siue que ꝑm dextrum & sinistrū, aut ante & retro: dz cōsiderare locū māe & attente cōsiderare: ne materia habeat transire per ꝓncipale: neq; ꝓpe ipsum. Verūtā aliquando plectoria est tam magna q egetur duabus flebotomijs. Et tunc ꝓma dz fieri ex loco oppositō per duas diametros: & secunda per vnā si tolerauerit eas ambas virtus, & patiēs eis cōsenserit. Qz si nō tolerauerit virtus ambas: aut nō cōsenserit eis patiēs: tūc fienda est vna copiosa ex vena magna ꝓtis oppositē: qm̄ ipsa euacuat ex toto corpore. ¶ Et sunt ex hoibus quidā qui post flebotomiaz ex parte oppositā factā ꝓcipiūt fieri aliaz ex eodē latere: qm̄ sicut ꝓma flebotomia cōfert ad euacuandū mām antecedētē dispersaz per corpus: ita hec secūda flebotomia cōuenit ad euacuanduz mām locatam: & omnem aliam mām repertam in circuitu & ꝓpinqtate materie locate q si erratū fuerit facta in ꝑncipio flebotomia ex latere oppositō adhuc p̄cipiunt fieri debere in ꝓcessu flebotomiā ex eadē ꝑte, imo ēt post appitionē accidētiū' maloꝝ si inuēta fuerit virtus tolerās ipsam. Cōiter aūt medici loco istius scōe flōmie vtuntur appositione sanguisugarum super loco vel scarificatione vel vtraq;. ¶ Et scias. q flebotomia meliꝰ partit' ad plures in eadē die vel duobꝰ & meliꝰ toleraf q̄z vna sil' copiosa. & laudabilioꝝ est flebotomia stricta q̄z ampla saltem ea que fit ad cām añcedentē: vt ꝓseruentur spiritus, & nō sic exalent, in quoꝝ exalatione maius exisit nocumentū q̄z sit iuuamentū eūationis peccantis materie in antrace & bubonibus: siue ap̄atibus pestilentialibus. Et dico. vidi & audiui ab alijs flōmiam pluris numeri & stricta ꝙ posuisse: vnicā vō copiosam & amplam nocuisse.

¶ De eūatione autē per farmaciā putauerunt iam quidaz in antrace & ap̄atibus pestilentialibus nō esse euacuanduz cuz farmacia: qm̄ farmacie est attrahere mām venenosam de exterioribus ad interioza: & ꝓpterea dicunt. phibuerūt auctores flebotomiaz fieri in morsu canis rabidi: & morsibꝰ & pūcturis alioꝝ aialiū venenosoꝝ. Et errauerunt. qm̄ auctores mandant in hꝭ ap̄atibꝰ euacuationē debere fieri cū farmacia: vt educatur humor stans sub rōne cause antecedentis: ne transeant in cōiunctam: & magnam cito inferat lesionē, neq; est simile de veneno ab extrinseco eueniente & eueniente ab intrinseco. Nam in corpore venenato ab intrinseco sunt materie male corrupte multe: que nisi educant' periment patientē: & q̄uis aliq̄ inferat nocumentum de aliqua attractione alicuius portionis māe iam expulse: & locate que tēderet ad exteriora. Istud tm̄ peccatū est puū respectu iuuamenti dicti: qm̄ maximū est. In venenato aūt ab extrinseco non sunt ille māe, sed solum est in eo venenū exterius quod nō dz cū farmacia trahi interius: naz tūc nocumētū esset magnū: iuuamentū nullū: aut paruū valde. ¶ Debet aūt eligi farmacum qō sit sanguinis mundificatiuum, & cuz hoc aspectū habeat ad oēs humores: q̄uis ꝓncipalius ad flegma salsuz: & coleram in antrace citrino: & ꝓncipalius ad meliam in nigro. ¶ Dixit enim Auer. colliget 7°. nō sufficit medicina vnū tm̄ purgās humorem: sed medicina oēs purgās humores: qm̄ corpora taliuz recipiunt putrefactionem in cibꝰ hūoribꝰ: & talia farmaca in hac egritudine vtilia multū existunt. Dixit ipse sicut pillulle chochie: in qbus intrat sticados & mastix & scamonea p̄pata: & collogntida ēt ꝓparata. ¶ Dicūt qdā. q nō dz exhiberi farmacū forte attrahēs ab exterioribꝰ ad interioza violenter: sed farmacū solutiuum debilis attractionis: aut cuz lenitiuis mixtū, & nō inuento farmaco debilis attractionis lenitiuo: aut cū lenitiuis mixtuz: tunc detur forte factū debile. ¶ Mūdificatiuū bonū cōueniēs post flebotomiaz sic fit. ℞. tamarindoꝝ. ʒ. ß. ꝓunoꝝ sebesten ordei mūdi. aā. ʒ. iij. rosarū violarū: floꝝ boraginis buglosse & fumiterе epithimi folliculoꝝ sene: & seminis endiuie. aā. ʒ. j. deco quant' in aqua ꝑm debitū modū decoctionis vniuscuiusq; : & post ōcoctionē colent & in colatura dissoluat' medulle casiefistu. ʒ. j. ß. & exhibeat', & pōt hec acui, cum agarico addito in substātia vel infusione vel decoctione ꝑm q videbit' medico cōuenire. ¶ Et scias q cū sit' necessaria fuerit flebotomia & euacuatio per farmaciaz incipiēdū est a flebotomia, ꝙmittendo tamen ei clystere, si nō fuerit inuentus venter lubric⁹. Cristeria quoq; & post flebotomiaz & mundificationez cum farmacia vtilia valde sunt, qm̄ fiendū est vt omni die venter bene assellet semel vel bis si pole est, mane cum cristeri ꝓpter superfluitates cene, & sero cū suppositorio ꝓpter superfluitates prandij. ¶ Cura aūt antracis ꝓprie debita cause coniuncte est, si malignus inceperit nullo mō repercussiua super locō ponenda sunt, ne materiaz malignatā interius repellant. Ait enim Raſ. in diuisionibus. nō leniatur cū epithimatibꝰ frigidis. ¶ Et Aui. dixit. cū illic est febris que est signū malignationis māe tardabis cuz infrigidatione. i. nō infrigidabis ne reducas mām retro. s. ad interioza, vnde expellitur, & ꝓcipue conueniunt nō repercussiua si fuerit antrax in emūctorio, aut ꝓpinquis cordi, & nō solū nō cōueniunt super locō, sed nec in circuitu eius in ꝑn° & ante totalē expulsionem materie venenose, ne phibeant defluxū magis a ꝓncipalibꝰ & nobilibus ad locuz antracis, & non remaneant in eis, qm̄ potius est iuuādus ipsius defluxus ad locū cū attrahētibus moderate. Cū aūt mā totalr expulsa in loco collecta fuerit, cuius signū est alleuiatio & accītiū remissio & bona ifirmi tolerātia, vt phibeāt mām malignā retrocedere, & ipsius euaporationē ad ꝓncipalia trāsire, & hec potuisset fuisse intētio dicētiū repcussiua ꝓuenire. ¶ Et de ꝓueniētioribꝰ in circuitu est bolus armē. cū olo ro. & aceto vel cū aq̄ ro. & aceto. nā mēbra circūstātia a corruptiōe defendūt & phibēt trāsitum vaporꝰ venenosoꝝ ad ꝓncipalia, dz istoꝝ appositio fieri circūcirca antracē, si fuerit in mēbro nō emūctorio, nec ꝓpinq

De localib⁹ in ꝑn° malignī.

In ꝓn°nō maligni.

ꝓncipali. Si ℞o fuerit in membro ꝓpinquo ꝓncipali vel emūctorio, tūc nō fiat eoꝝ appositio circūcirca: ſꝫ ſolum exꝑte q̄ hꝫ ꝓpinquitatē cū ꝓncipali: ⁊ que eſt inter ꝓncipale ⁊ emūctoriū: nā nō oꝫ tūc tolli vel ꝓhiberi etſumatio: niſi a ꝓncipali. ¶ Si ℞o antrax nō inceperit malignus: ſꝫ ſaluus: vt qꝫ rubeus in quo pōt ſperari ſalus ꝓpter remiſſaꝫ eius materiā: tunc ꝑnt cōuenire: ⁊ cōueniunt repcuſſiua ꝓpoſita ēt ſup ipſa in ꝓncipio: ⁊ maxime ꝓncipiāte: ⁊ de hoc intellexit Aui. cū dixit. curet in ꝓncipio cū eis que cōſtringūt ⁊ infrigidāt: ſicut cū ſpongia infuſa in aq̄ ⁊ aceto: aut oleo ro. aut de pomis: aut maſticino myrthino ⁊ ſiūb⁹: ſed tū nō eſt hoc fiendū, niſi euacuationib⁹ premiſſis: ⁊ cōfortatione cordis ⁊ ꝓncipaliū: nā his premiſſis ſit aſſecuratio qꝫ nō ledet mā ad interiora repercuſſa: precipue cū nō ſit eius malicia exceſſiua: q̄uis tū ſic ſit cōceſſuꝫ: hoc tū cū cautela fiēdū eſt: vt nō cadat in appoſitiōe eoꝝ errorꝫ ⁊ nocumētū magnū. Et iō Raſ. in diuiſionib⁹. docuit ponere mēte huic infrigidationi: ⁊ dixit. cū videris qꝫ accidat ex epithimate. ſ. repcuſſiuo cū aqua frigida pulſus cordis. ſup. vel aliō accidēs malū abijce: ꝑꝫ. ſ. repcuſſiuū: q̄m euētus mali accūtis eſt ſignū erroris: ⁊ qꝫ antrax fuit in ꝓn° malign⁹: aut poſtea malignatus eſt. Et ad remouēdū dictū nocumētū dixit. incipe embrocare locū cū aq̄ calida. ſup. ⁊ alijs attrahētib⁹, ⁊ ꝓſequere cū cura malignitatis: q̄uis de intentiōe auctoꝝ, ⁊ de licētia multoꝝ ſit cōceſſuꝫ in antrace ſaluo maxie eo qō eſt rubeū cū pauca mā: ⁊ in loco longinquo a ꝓncipalib⁹ accidēte cū premiſſione eūonū ⁊ cōfortatione ꝓncipaliū ⁊ obſeruatione regiminis debiti in ꝓncipio approximare repcuſſiua. Ea tū approximare raro eſt poſſibile: ⁊ ꝓmo qꝫ oēs p̄dicte ꝓditiones ſil⁹ in antrace raro reperiūt. 2° tps ꝓncipij antracis eſt valde breue: in quo euacuationes: ⁊ alia ſupradicta raro valde pōt ad plenū ꝑmitti. qꝫ ⁊ ſi oia premitti poſſent adhuc tutius eſt nō repcutere: ſed ꝓhibere ⁊ a repcuſſione deſiſtere: q̄m mā venenoſa q̄ in qua q̄ūtitate exiſtens in locis extremis aliq̄n infert accūtia prava: ⁊ aliq̄n mortē: ⁊ frequēs experiētia demōſtrat qꝫ cū oib⁹ auxilijs intus ⁊ extra approximatis antrax perimit patiētē, quāto ergo magis ſi repcuſſione peracta mā venenoſa ad intra tranſiret: cuius nō oꝑz tolerare vt de ea qd parū reuertatur interius: vt ſupra de igne perſico patuit: qūo nō debent oīno repcuſſiua ꝓhiberi cuꝫ iaꝫ ꝓhibuerit Aui. ad locū aerē frigidū peruenire. ¶ Sicut aūt repcuſſiua ſunt ꝓhibēda pura in ꝓnci°: ſil⁹ ēt reſolutiua pura. Jnqt. n. Auer. colliget. 7° hic nō ſunt res repcuſſiue ſupponēde: nec aperitiue. ſ. cū reſolutione ⁊ attractione: ne mām nimiam ad locū trabāt ⁊ putrefactionē inducant. Ex quo pꝫ erroꝝ eoꝝ qui ſolū ſtudent in ꝓncipio trahere mām ad locū antracis. Cōueniūt aūt ē in ꝓncipio antracis ⁊ eūone premiſſa ⁊ nō premiſſa reſolutiua mixta cū aligb⁹ frigidis: vincentibus tū reſolutiuis in permixtione: ⁊ ſic videt eſſe de intentione Aui. q̄n in cura ꝓmo mandauit ſic agendū foꝛe. Hic aūt accipit ⁊ ſil⁹ agendū eſſe in antrace: ⁊ multo magis cū ſit ei⁹ mā per ampli⁹ venenoſa. Frigida itaq; ſic cū reſolutiuis ꝓmixta repcutere nō pōt: ⁊ tū malā diſcraſiaꝫ cōtēperant ⁊ remittūt: neqꝫ reſolutiua ſic permixta debent ſupfluā trahere mām: neqꝫ malā diſcraſiaꝫ calidā augere: ⁊ tū de mā locata aligd reſoluendo cōſumūt. ¶ De emplaſtris itaq; bonis apponēdis in ꝓncipio antracis eſt furfur triticeū decoctū in aceto ⁊ oleo ro. aut empl'm factū de farina ordei cuꝫ ſucco betonice ſolius, aut ēt addito eis ſucco cōſolide minoris: que cūq; ēt curant antracem cuꝫ ꝓprietate cōueniunt in ꝓncipio: imo ⁊ omni tempore. Et de iſtis dī eſſe ſcabioſa de qua dicit qꝫ emplaſtrata foris necat antracē tribus horis: ex eis eſt pes columbinus decoctus: q ſuperemplaſtratus cito necat antracē, ⁊ ex eis eſt cauda equina minoris que ſtipitem ſubrubeū hꝫ, quā dicūt mirabil⁹ operari cōtra antracē, cū trita ſuperponit ei. Et ex dictis eſt conſolida minoris dicta a quibuſdā vince toſſicuꝫ, a nobis morella: ⁊ a q̄buſdā dicit herba venti vel ſancti Laurentij cum cocta ⁊ cōtrita ſuperponit: aut vt dicūt quidā. cū cruda teritur inter duos lapides fluuiales: ⁊ ſuperponit antraci frequenter diuino miraculo perimit ip̄m: deinde eſt neceſſe curare: niſi vulnus. Et ex eis eſt betonica de qua dixit Dioſ. qꝫ trita ⁊ bibita cū aq̄ calida, ⁊ ēt alia portio eius trita, ⁊ cū aſſūgia porci mixta ⁊ ſuperpoſita antraci mirabil⁹ cōfert ei: ⁊ dī qꝫ arnogloſſa: ſiue viridis: ſiue ſicca trita ſuppoſita ſanat ip̄m: ⁊ idē dī de radice agrimonie qꝫ trita bibita ⁊ ſuppoſita libe rat ab ipſo: ⁊ dicit qꝫ lapis ſaphyrus appoſitus ⁊ retētus in circuitu antracis cōfert iuuamēto magno, ⁊ qdā dicūt, ſupponat antraci de tyriaca optima bis vel ter in die vſq; ad rupturā ꝓuenit iuuamēto manifeſto. Et dīt qdā. qꝫ ſi tyriaca fuerit bona ⁊ antrax verus qꝫ ia tyriaca cito exiccatur: ita qꝫ poſſet puluerizari ſicut cinis: ⁊ alij dicunt. miſceant cū tyriaca aſſungia porcina ſcabioſa piſtata: ⁊ ponant ſup antracē, q̄m nō inuenit medicina q̄ ſit iſti par. ¶ Cūq; antrax peruenit ad aug^m^ medicina apponat q̄ ſit reſolutiua moderate ⁊ ſine admixtione alicui⁹ rei frigide. De cōueniētib⁹ in hoc tē poze eſt empl'm factū de foliis apij vel betonice vel vtriuſq; vel farina orobi: vel factū ex dictis ſuccis ⁊ tyriaca ⁊ empl̄z factū de ſucco roriſmarini: apij ⁊ ſcabioſe: ⁊ farina orobi. Et qdā ſupponūt ſtercus humanū digeſtū tepidū, ⁊ dicunt eſſe expertū in reſol'one antracis ⁊ cōuenit ſuppoſitū ante ruptura ⁊ poſt. Et cōuenit empl'm de opopanaco cōtrito cū paſſulis enucleatis. ¶ Et cū ꝓuenerit ad ſtatum: tūc aſſa ⁊ ruta ⁊ nitrū cōtritū cū melle miſceant: ⁊ ſit q̄ſtū ipſa ⁊ ſupponant. Dixit. n. Dioſ. qꝫ hoc empl'm oīb⁹ ſuſpectis apatib⁹ ꝓfert p fidiū ſingulare: qꝫ velociter ꝓſumit mām ⁊ finit venenoſitatē ei⁹: ⁊ cinis cū oleo in lucerna bullit⁹ ⁊ ſuppoſit⁹ cito māz ꝓſumit, ⁊ aliq̄n locū rūpit. Aliō. ℞. ſucci ſcabioſe. ʒ. ſ. pipis. granā. 20. nūero, ſalgēme. ʒ. ſ. terb. ʒ. j. ⁊ vnū vitellū ouī: ⁊ miſceant ⁊ ſupapponat ex eis antraci ⁊ oīb⁹ puſtulis malis: q̄m ea finit māz: ⁊ q̄m mortificat ipſaꝫ: ⁊ radicē ei⁹ exhit. Et ꝓuenit empl̄z de vtica in oleo cocta vel empl̄z ō ſinapi ⁊ ficub⁹ ⁊ ſterc⁹ galli vel galline recēs: ⁊ cal̄z ſuppoſitū valet multū: ⁊ valet affronitū cū terbētina mixtū ⁊ ſupappoſitū. ¶ Dicūt qdā. exiccet fel porci in furno: deinde iciat de eo in tū q̄ſtū tenet puſtula antracis ⁊ ſupponat: q̄m ſi adheſerit nō dimittet puſtulaꝫ, donec eradicet eā ⁊ extrahat. ſi ℞o nō adheſerit ſignū eſt mortis. Et dī. qꝫ de exptis veris eſt vt accipiat coꝛ buffonis ⁊ aſpergat myrra: ⁊ ſic exiccet in vmbra: ⁊ ſiccū circūdet ter antraci. qꝫ ſtatim iterficit. Et p̄dicta oia dicūt cōuenire antraci in declinatione ⁊ de ꝓuenientibus eſt empl̄z de ſqlla otrita vel de alijs otritis ⁊ ꝓmixtis cū nucib⁹ rācidis. ¶ Q;ſi ꝑm dictā viā curationis antrax nō reſoluat: aut nō rūpat, ſꝫ tēdat in viā ſuppuratiōis: q̄uis hꝫ raro otingat ꝓp malignitatē malicie ei⁹: ⁊ iō ſi aliq̄n otingit qꝫ in antrace nō multū malo: tūc opz vt auxiliū p̄beat in maturatiōe ei⁹ cū eis q̄ maturāt ⁊ ſil⁹ pparāt ad rūpēdū. Dixit. A. in illo qō hꝫ ſbaz exiture oz vt adminiſtret apō ſtatū ei⁹: ⁊ circa ſtatū cū aptiōe. i. ad aptionē poſtea fiēdā. Et ꝓueniēs in hꝫ eſt empl̄z Jſaac factū ō fermēto olo ⁊ ſale trito: q̄m maturat ⁊ apit. ¶ Empl̄z qō cito maturat ⁊ mortificat antracē. ℞. vitellū ouī ⁊ ofice ipz cū ſale trito ⁊ extēde ipz ſup. 12. petiolas rotūdas magnas ſꝫ q̄ſtitatē antracis: q̄ꝫ vna poſt alia ſucceſſiue ſupapponat ei ⁊ dimittat ibi morari p vnā horam. Dixit Aui. qꝫ aptio fit cū ebroca ex aq̄ camomille ⁊ aneti ⁊ ſiliuz. ſ. apiētiū ⁊ ſbtiliātiū: ⁊ alijs q̄ dicent i de rūpētib⁹ exiturās. ¶ Notāt. oia maturatiua ꝓhiberi ōbere in oīb⁹ apatib⁹ malis toto tpe q̄ nō vī māifeſte trāſire i viā exiture: q̄m putrefact^m^ iducūt ⁊ iductā augēt ⁊ poꝛos opilādo extrinſecos ꝓhibēt exalationē vapoꝝ maloꝝ: ⁊ ſic cāz exhibēt vt ꝓuertant ad interiora ⁊ ledāt leſiōe magna. Errāt g̃ ſtolidi q ſtatiz in ꝓn° cū maturatiuis iſiſtūt. De laudatis aūt in maturatiōe ⁊ aptiōe ē ſucꝰ ſambuci ſol⁹, vl' cū farina frumēti mixt⁹ ⁊ appoſit⁹: ⁊ ſil⁹ ſucꝰ ebuli decoct⁹. ¶ Q;ſi p dictaz viā antrax maturat⁹ nō erupit ferro apiend⁹ erit: ⁊ nō tardet in hꝫ, neqꝫ

expectetur

Apponēda in augmento.

In ſtatu.

De maturāndo antracē tū pertinentia

expectet pfectio sanici. ¶ Aui. posuit q̄dā empl'a ꝓueniētia i carmata ⁊ sephyros ⁊ oib⁹ ātracib⁹ nó ml'tū malignis: ⁊ p̄m fic fit. ℞. ca. veñ. ⁊ atriplicis ⁊ volubilis. ſ. maiozis: ⁊ radicū altee. aii. partes ꝓueniētes: ⁊ ponant cū pauco gūmi pini: ⁊ iſtud maxie cōpetit in p̄n°: cōpeteret ēt cū fieret trāſitus i viā exiture. ¶ Scōm. ſ. fit ex glutino albotin ⁊ gūmi pini ⁊ muz ⁊ lupinis: ⁊ maxie cōpeteret in ſtatu ⁊ declinatiōe. ¶ Tertiū fit de radice cucumeris aſinini cū glutino albotin ⁊ ꝑprie cō peteret in augmēto. ¶ Et 4m fit cū ficubus ⁊ nitro aut cuz nitro fermētato: ⁊ maxie cōpeteret in declinatiōe ⁊ cū q̄reret eruptio. ¶ Cura antracis intētionē dirigēdo ad malā diſcra ſiā q̄ eſt febris: vtpl'm acuta de genere peſtilētialiū: naz hmōi apata ⁊ filia: vt dixit Auer. coll'3 7°. inducūt febres peſtilen tiales: ꝑficit ſicut cura febris peſtilentialis q̄ poſita eſt in ſer mone 2° in ꝑprio capl'o. ad q̄ recurrēdū eſt. Dic tñ dōm. q iſta cura maxie vtif ad alterādū ⁊ defendēdū ⁊ ꝓfortādū coz cū infridatiōe: ⁊ ad iſtud ꝓferūt granata acetoſa ⁊ acetoſitas citri: ⁊ odozamētū redolētiū fridoꝝ. Et ſubdit. ſubleua. pl'm intētionis tue ad ꝓſeruadā virtutē ⁊ infridādum coz. nā loci vbi eſt antrax nō eſt curatio poſis: niſi poſt illud. Et Aui. di xit. deinde. oz. ſ. poſt eūonē vt reuertaris ad coz cū defenſiōe eius: ⁊ ꝓfortatiōe: defenſione qdē vt nō ledat ab euapozatio ne venenoſa: ꝓfortatione aūt vt repellat a ſe leſiuū: ⁊ hoc fac dixit ipſe: cū eis in qbus eſt infridatio ⁊ odozamētū. i. cū fri gidis odoziferis fridis: vt alterēt malā diſcraſiācal'az ⁊ ſpūz vniāt: ⁊ ab exalatione defendāt: vapozes ēt ingroſſent ⁊ reſi ſtant putrefactioni. odoziferis vo: vt ꝓfortēt coz ⁊ ſpūs eius multiplicēt q̄ frida ⁊ odozifera p̄ſt ⁊ debēt adminiſtrari ab intra ⁊ extra. Et ſint ſumpta. dixit Aui. ex eis q̄ ſunt ſicut ace toſitas citri ⁊ mumie: ⁊ ſicut rob. pomoꝝ ⁊ cidonioꝝ: ⁊ gra natoꝝ acetoſoꝝ valde: ⁊ dicunt qdā. q iſta lr̄a mumie corru pta eſt: ⁊ oz dici miue: ſz non vr: qz miuā q̄ eſt rob. citonioꝝ exp̄ſſit. Alij oñt. q oz dicere lumie: ⁊ hoc eſt verſile: qz rob. eoꝝ eſt valde vtile. Et qdā oñt ſaluari lr̄am eo q̄ mumia cō petit: qz a putrefactione p̄ſeruat: vñ oz exhiberi in pua q̄ntī tate: ⁊ cū acetoſitate citri calefaciat: ⁊ ſic' dicunt illi. q lr̄a oz dicere mirre. ſup. cū ſupradicta ⁊ eis filia. Exhibenf ab intra in forma ſyrupi vel iulep. vel ꝓfectionis ſiue electuarij. ¶ Et ex dictis pz error eoꝝ q exhibēt tyriacā ⁊ alias ꝓfectiōes ca lidas: ⁊ maxie cū vino: qm̄ p ea eger citius ducif ad pditionē. Et errauerūt iſti. puto grauiue: qz q̄uis indicatiōe ſum pta a mala cōplone calida: ⁊ ab euapozatione ſiue mäe ſubti litate ꝓueniāt frida: ſicut auctozes pdicti dixerūt inde indica tione ſumpta a venenoſitate mäe antracis ⁊ euapozationis eius oia bezabaralia ꝓueniūt: ſiue calida ſint: ſiue frida: qm̄ ⁊ calidoꝝ iuuamētum qō efficiūt ꝑ venenoſitatē: cui ſup oia alia magis eſt reſiſtēdū: ⁊ rōne cuius antrax ⁊ alia peſtilētia lia apata mortifera dicunf lōge malus eſt nocumēto qō effi ciāt in itēſione diſcraſie calide: ⁊ eſt hoc de intētione auctoꝝ. Ad hāc. n. itē. Hal. in libello de cōmoditatib⁹ tyriace in mor bis peſtilētialib⁹ ꝓceſſit eā ⁊ ſecuti ſunt eū moderno ꝝ q̄plu rimi. Uñ Hal. dixit. exhibe ei de tyriaca in potu. z. 5. Sent. di xit. q vbi nō eſt inflātio multa eſt tyriaca optima ⁊ agit ꝓtra venena. Dicunt ēt q expientia hoc declarat: ⁊ expientia vidi luce in epidimia q̄ ibi fuit in antracib⁹ ⁊ bubonibus peſtilē tialibus q̄ elliuz bezabarale qō ibi cōpoſui in quo pdomina bant cala fuit vltime opationis. Fateoꝛ tñ q vbi hērent be zabaralia frida huic egritudini q ipſa melius ⁊ ſecurius ap proximarent: ſz qz talia valida repiunt raro. Aut ſi repiunt in eoꝝ abſitia vtendū eē calidis: in doſi tñ ⁊ gradu remiſſio ribus: aut exhibitis cū fridis remittentibus calitatē eoꝝ. Et hoc indicauit Auer. coll3 7°. in carbūculo q apud eū ē ignis perſicus. Dixit. n. dabis ēt ei aliq̄tulū de tyriaca magna: ⁊ ſi cōceſſit eā in igne pſico multo magis ⁊ melius in antrace: re mittunt. n. calitatē bezabalariū calidoꝝ tyriace metridati ⁊ ſiluz: ſucci fridi odoziferi ſupradicti ⁊ aqua cicoree: ⁊ aq̄ bu gloſe: ⁊ maxie bezabaralia calida debēt corrigi cū fridis cuz exhibenf in p̄n°: nā in ꝓceſſu: ⁊ cuz iam q̄rif reſolutio pure abſq̄ frigidis p̄ſt ſecurius exhiberi. Et fortaſſe ad hāc horā ſe retulit magnus Bernardus, qñ in ꝓfilio ſuo ꝓtra epidimiā deſcripſit electuariū intenſe caliditatis ⁊ iuſſit exhibendum. ¶ Sūt qdā q aſſerūt ſuccū ſcabioſe bibitū ꝓferre cū ꝑprieta te mirabili: ⁊ in antrace cū febre acuta exhibēt cū tyriaca vl' metridato ⁊ aſſerunt ſe vidiſſe effectū mirabilē. ¶ In appro ximandis aūt ſupradictis ab extra. dixit Aui. fiat olphatus ſicut roſ. cāphore ⁊ ſandaloꝝ: ⁊ qdā cōponunt ex eis pomū cū glutino dragagāti: ⁊ ſunt q ex eis addunt modicū croci ⁊ muſci vel ambre ꝑp cām iā dictā qdā eis addūt de croco vel garioſi. muſco ⁊ ſili bus. Inqt. n. Meſue. q medicine cordis fride nō ſunt expo liāde ab aliqbus cordialib⁹ calis: quare ꝓueniēter admiſcef eis crocus. ¶ Cura aūt antracis indicatione ſumpta ab acci dentib⁹ duas hz ꝑticulares intētiones: quaꝝ vna eſt vt phi beant anteq̄z fiant ⁊ cōplef ꝑ regimen ſupradictū: vt dieta ⁊ potione. 2ª eſt. vt poſtq̄z facta ⁊ inducta fuerint corrigant ⁊ emendent ⁊ cōplent eā: q ipſis accītibus ꝓuenire dicta ſunt in capl'is illis ad q̄ recurrere opz. Tumoꝛi tñ in antracis cir cuitu eueniēti ꝓueniūt maxime in p̄n° que calitatē in loco ſe dent: doloꝛē mitigēt, ⁊ q nō amplius augeat ꝓuideāt: maxi me cū iam de collecta in loco mā aliqd diminuere poſſint: ⁊ abſq̄ attractione reſoluere. Et de laudatis in p̄n° ad hoc eſt empl'm factū de medulla panis ſimile fermēti ifuſa in ſucco lēticule aque plātaginis ⁊ aceto: qñq̄ loco aceti ponit vinū ponticū: p̄cipue qñ in loco nō fuerit inflāmatio vehemens: ⁊ locus fuerit vlceratus. Et in aug10 addif p̄dictis flos camo mille ⁊ mellilotū: ⁊ in ſtatu addif eis oꝛob⁹ ⁊ loco aceti po nif vinū auſterū. Et in declinatione: amotis ſuccis p̄dictis: ⁊ vino auſtero vel aceto addif vinū nō pōticū. Sic. n. ꝓcedēdo mā tumoꝛis reſoluif ⁊ ꝓſumif: ⁊ ad interioꝛa nō repellif. Correctō accidētiū

Cura vero antracis p̄ inſtrumētum cyrurgie ſic impleri oz. Dixit Raſ. in diuiſionibus. locū ſcalpella. ſ. p funde: vt pueniaf ad radicē eius: ⁊ ablue ſanguinē eius cum aqua cala: ne ꝓgelef ſanguis in loco ſcalpellationis: ⁊ nō cur rat: ſiue nō fluat exterius: imo vt bñ effluat. dixit ipſe ſugaf ſuctione leui. ſ. cū vētoſis appoſitis cū pauco igne vel oꝛe ali cuius vilis pſone: vel ⁊ pluriū. Uel ſi oꝛe ſugaf ſugēs regē dus eſt regimine dicto in ſermone 4°. in cura ſugentiū vene na. ¶ Dicūt qdā. hoc maxie facere ꝓuenit in ſtatu. Uñ Aui. loqūs de cura in ſtatu dixit. curef cū ſcalpellatione ſi poſſi bile eſt: ⁊ fiat q currat qō eſt in ipſo ad extra. Quidaz tñ di cunt, ⁊ bñ. q Aui. hic per ſtatū intellexit totū tēpus qō eſt a p̄miſſione eūationū ⁊ diuerſionuz vſq̄ ad declinationē ex cluſiue. ita q volūt q p̄miſſis vlibus de eūatione materie ⁊ diuerſiōe ſcalpellatio debeat fieri: ſiue in p̄ncipio: ſiue in aug mento vel in ſtatu: imo ſciendum eſt q quāto citius ſanguis malus de loco per ſcalpellationē extrahif p̄miſſis dictis vli bus tanto melius eſt ⁊ magis aſſecuraf locus: ne ſupueniat ei coꝛruptio ⁊ moꝛs. Et fortaſſe ꝓpterea ſubdit Aui. non di mittaf. ſ. diu ⁊ anteq̄z fiat ſcalpellatio q bꝛunus fiat ⁊ deni greſcat locus: qm̄ ſi ſic dimittif addif venenoſitas eius quo tidie. Immo fortaſſe tunc addita eſt in tñ q ſcalpellatio: ⁊ ſi fiat nō ꝑderit: ⁊ dixerūt quidā ⁊ bñ non dimittaf. ſ. ſcalpella tionis reiteratio ſi p̄ma nō fuerit ſufficiens q ſcies p̄inten ſionē accidētiū vel ſaltē per ꝑſeuerantiā eoꝝ in intēſione ſua a qua nō remittunf: tūc. n. non oz dimitti reiteratio ſcalpel lationis tādiu vt locus bꝛunus fiat: imo oz fieri ne denigref ꝓpter malicia mäe que remāſit poſt p̄mā ſcalpellationē: imo ⁊ ſi non ſufficit ſcda ſcalpellatio fiat ⁊ tertia ⁊ quarta: ⁊ ſm q rei malicia exegerit. Et dixit Aui. poſt ſcalpellationez fac vt currat ex ea ſanguis plurimus: curret aūt plurimus ſi ſup̄ loco ſcalpellato fricatio fiat cū petia infuſa in aqua ca lida: aut ſupponaf ventoſa cū pauco igne cōp̄hendēs totū Scalpel lādus eſt loc⁹ ⁊ qñ

locum scalpellatū:cuius appositio reiteret:si necessariū fuerit. Et qr multi scalpellationē refugiunt:z pcipue pfundaz: opz in eis vt sanguisugaꝫ fiat appositio vnius vel pluriū:z cum reiteratione ꝑm ꝙ videbit oportere:z post earū casum permittat:vt de sanguine effluat plurimuz. ¶ Ego aūt vidi post scalpellationē vel sanguisugaꝫ appositionē z exitū sanguinis ꝙ appositio galetoꝫ vel pipionū:siue columboꝫ per mediū dorsi scissoꝫ vnus post alterū est singulare z vltimuz remediū:qm venenū mirabilr sic attrahit z mēbrū ꝙfortat dolor mitigat:z nullus nāe terror inferr. ¶ Dicūt post scalpellationē z sanguinis extractionē per eā supponi loco scalpellationis de optima tyriaca z bñ fermētata mixta cū puluere gentiane:qm oēm venenositatē ad se trahit z educit:z vulnus cōsolidari non ꝑmittit. Ipsum.n.tādiu tenēdum est aptuz.donec febris z oia alia accītia fuerint oīno delета. Et dicūt,predictā tyriace appositionē debere fieri:si ante scalpellationē locus nō fuerit denigratus:aut ēt si fuerit:z post scalpellationē fuerit in eo nigredo remissa vel ablata. Si vero nigredo ꝑsistens nō fuerit amota per scalpellationē:aut fuerit aucta:aut de nouo aduenerit:tūc signū est malitie magne non auferēde per tyriacā:sed cauterizādus est locus. ¶ Dixit Raſ.vbi supra.si per scalpellationē non curaī:sed pambulat z addit nigredo eius:cauterizeī:aut cū igne:aut cum medicina causticа supradicta:ita ꝙ cura recta ē z bona:z ꝑm mentez auctoꝫ. Uerūtn medici moderni nō seruant dictum ꝑcessum circa localia:imo statim cauterizant:q̄uis dicant quidā hoc fiendū esse ad euitandū infamiā vulgi q credit ꝙ hic morbus cauterio debeat perimi:z nō aliter posse curari: z ne si ꝑ aliquā cām infirmus cōuerteret ad mortē:dicatur medico interfeciſti hunc hoiem:qr nō interfeciſti morbum. Mihi aūt vr rōnabilr esse cauterizandū:mā sicut in curatione venenoꝫ ab extrinsecis corpori illatoꝫ cū morsu vel punctura cautio.al's.cauterizatio ꝑsto facta cōpetit ad salutem: qm cauteriū mām venenosam a principalibus diuertit:z de ꝑfundo corpe attrahit:z in loco adductā z ꝛtentaz dissipat z ꝙsumit:z silr cōpetere dz in antrace z quoz alio aꝑate venenoso:qm venenū in eo inuentū destruet z cōsumet:z ꝙ in ꝑfundo fuerit ad locū trabet z educet:cuius signuz ꝙ qm̄q; ex loco cauterizato visa ē egredi venenosa humiditas nigra encaustro silis. Debet aūt causticatio ꝑsto fieri:z dz accipere parte vesicatā z escaratā:z in circuitu vsq; ad ptez sanā:z dz ꝑfundari:donec pueniat vsq; ad radicē eius:z eam destruat totā. Cauteriū aūt superficialiter factū z non ꝑfundatū longe magis nocet q̄z ꝑfert:qm venenū in loco existens non cōsumit:neq; qō est in ꝑfundo ad locū trabit:sed cū duritie z testea soliditate escare supinducte:z sub ea remānsit venenosum ab exalatione z transpiratione debita ꝓhibet. Et ꝓpea apud me nō est recta opatio eoꝝ qui antracē cauterizant cū cera liquefacta supefluſa accipiētes candelā cereā accēsam z effundentes de cera q̄ in circuitu licinij liquescit guttā post guttā: qm̄ tale cauteriū non ꝑfundat:sed solaz superficiē accipit. Et silr ꝓpositā cām non est apud me recta opatio eorū qui accipiunt bucellā panis ꝑm quātitatē antracis z infundūt eā in oleo feruētissimo z sup antracē apponūt:q̄uis istoꝝ opatio minus mala sit q̄z opatio cum cera liquefacta:z maxime qm̄ pluries iteraī. Debet itaq; medicus in cauterizatione antracis z silium cōsiderare tpe morbi in quo cauteriū facit:nā si facit ipm in ꝑn°:z cū nōdū tota mā venenosa expulsa est ad locū:tūc post cauteriū non dz expectare casum escare:sed illico dz eā cū pilo inq̄rtū poterit amouere:vt non ꝓhibeaī per eam defluxus ad locū residui māe que in ꝑfundo remanserat:siue cauteriū fecerit ꝑfundū:siue nō. Sed tū si errauerit z cauteriū non ꝑfundauerit:z ꝑfundare nō potuerit ꝓpter intolerantiā infirmi vel aliaz cām:vt in dispositione loci:tūc amota escara dz cauteriuz iterare:z hoc donec ꝑfundeī:z si cauterij iteratio fieri non poterit:dz locus scalpellari vt fiat via materie expellende z exalationi eius:q̄dam tū sunt qui post cauteriū non ꝑfundans loco vlteriozis ꝑfundationis apponūt scabiosam ꝛtritā dicentes eam cū mirabili ꝓprietate ꝛferre:Si vero facit medicus cauteriū in ꝑcessu:z ꝑcipue in statu:z cū iam tota mā vel quasi tota ad locū expulsa fuerit:tūc bz inducias ad casum escare ꝑter ꝙ eam cū pilo amoueat. ¶ De medicinis aūt vtilibus ad cauterizandū in antrace z filibus est:vt sumas calcē viuā z saponē gallicū z piper contritū:z cōmisce ea cū saliua:z supponе in noie creatoris cauendo:ne tangat parte sanā:mortificat.n.antracē cito. Et quidā cōficiunt dictū causticū sine pipere:z q̄daz loco saliue apponūt capitellū vel lixiuiū:z q̄daz acetū:z dicūt ꝙ si calx facta fuerit de lapide spongioso ꝙ melioꝛ erit. ¶ Et de vtilibus ad mortificandū antracē est:vt sup eū ponaī medicamē qō sic fit. ℞.cantaridarū vstarū.al's.contritarū olei z saponis galici.aā.partes equales:z dissoluanī cuz capitello:qō sic fit. ℞.cineris quercus:siue cerri quo vtunī tinctoꝛes partes.iiij.calcis viue partes.vj.z supercoleī aqua:z opz vt cū superponiī causticū superligeī ligatura non ꝑmittente illuū a loco antracis separi. Et vt qn̄ diu supertenet maxime qm̄ mā tota vel quasi tota expulsa fuerit ad locū in circuitu ꝓhibitiuum superponaī materierū ad locuz fluere potentium. ¶ Post ꝑfectā causticationē intendendū est ad casum escare cum supappositione butyri solius:aut mixti cū oleo vel aliqua assungia:aut cū suppositione empli:qō optimū reperiī ad casum escare cauterij:qō sic fit. ℞.brance vsine z malue: radicuz altee mundatarū.aā.℔.i cōtundanī optime z misceanī cū assungia porci nō salita:z cū butyro antiquo z dimittanī simul putrescere per tres dies:postea exprimātur z colenī z colature addaī parū cere z masticis z vlui reseruetur:aut superponaī empl'm ꝓfectū de malua vel maluauisco farina fruméti z fenugreci vel seminis lini z multo butyro. ¶ Cūq; locus antracis vlceratus fuerit ꝓpter corrosionez incisionē vel scalpellationē vel causticationez remota escara nullo mō de ꝑdictis mollificantibus vel alijs silibus:vel de maturatiuis apponendū est vt putrefactionē faciant:aut factā augmētent:siz regendū est tūc tale vlcus regimine vlceris fraudulenti malis:cūq; mundificatū fuerit:z tps fuerit:vt in eo caro generet:tunc dicunt quidā repleaī vlcus folijs basilicōnis:qr non est eis par in generatione carnis.

¶ De aꝑatibus emūctoriozum:siue de bubonib⁹. Cap.xxriij.

SUpra in primo tractatu huius sermonis declaratū est:ꝙ quedaz sunt mēbra vocata glandosa:qm̄ eoꝝ cōpositio ex carne glādosa existit:z ista quedā sunt facientia opationē z iuuamentum:de quorū numero sunt testicul mamille z caro glandosa in collo vesice. de aꝑatibus horuz mēbroꝝ non est sermo in hoc capl'o.sed dicet de eis in sūma sequēti huius tractatus:z quedā sunt mēbra que sunt glandule solū que operationē nō faciunt in corpore:sed iuuamētum tantū:a Saſ.adene vocate:z de aꝑatibus hoꝝ inferius dicet in ꝓprio capl'o.z quedā sunt mēbra vocata glandosa: non qr ex carne glādosa cōposita sint:neq; qr sint glandule: sed qr eoꝝ carnes lapse sunt z molles ad modū carnis glandose:z qr in ipsoꝝ carne multe glādule siue adene reperiuntur z sunt:z talia mēbra sunt loca emūctoria:z quecūq; alia in qbus multe de dictis glādulis repiri ꝑñt. Et de aꝑatibus hoꝝ mēbroꝝ agit in hoc capl'o. ¶ Et qr hmōi aꝑata aliqñ vocanī aꝑata glandulaꝝ. Ideo sciendū est. ꝙ aꝑata in glandulis eueniēt ia ab auctoribus triplr reperiuntī accepta.vno mō pro aꝑate flātico:cuius mā est separata in mēbra z collecta in pānicul:siue folliculo. Et de his in capl'o de glādulis z scrophulis de qbus intellexit Aui.ꝑmi 2ª cuz dixit.capl'o de egritudinibus cōpositis:glandule sunt sepate inuolute in cooptorio.2° mō pro aꝑate flātico.cuius mā ingrossata z indurata est in vnū aggregata:nō tñ sunt in folliculo:z vocantur nodi. Et Aui.in ca° de nodis vocauit eas glādulas:z dicet de eis in capl'o ꝓprio:3° mō dr de aꝑate carnis mollis cō

De cauterizatione loci q̄ ēt i pn° cōuenit z q̄o

Facientia cadere escaram.

De scōlis danōe vlceris.

Aꝑata in glādulis cuenētia tripl'r accipiunt.

tinentis glādulas: z dicunt hmōi apostemata emūctoriox: z vocantur cōiter bubones. ¶ Bubo tñ pro apate sumptus triplr reperit sumi: vno mō ppriissime pro solo apostemate inguinū ppriissime bubo: qz inguina bubones vocantur: qz latitant in corpore more bubonū auium nocturnarū: que in die latitant: z in nocte vagant: vel dicit apostema inguinuz bubo: qz in eis formam oblongā hz: sicut bubo auis: z hoc apa nostro idiomate vocat anguix. scōo mō sumitur pprie pro apostemate cuiuscūqz emunctoriox. Et tertio mō cōiter pro apostemate partiū exterioz maxime vniuersaliū z pro/prie eius qō ad exituraz deducit: vnde in diuisionibus. dixit Raſ. cum perforat bubo. i. exitura: z isto tertio mō sumitur ab Hipp. 4° affoz. cum dixit. in bubonibus oēs febres male sunt. ¶ Et Hal. 2° ad glauconē. posuit bubonis cōiter sumpti tres spēs: quarū vna retinet nomen generis: z dr bubo. scōa sima. z fichende 3ª. ait enim ibi bubo. sima: z fichende adenarū z carnium cōtinentiū adenas passiones sunt: sz bubones dicuntur oēs flegmones in adenis. i. dictis carnibus euenientibus: z sima est ex eis illud qō cito ad suppurationē prouenit vel ꝓperat vel fichende dicit flegmonosus herisipillas vel herisipillosus flegmon. ¶ Et bubones siue apata emunctoriox valde raro fiunt per viam cōgestionis: sed ꝑm plurimū: z cōiter semp fiunt per viam defluxus. Ait. n. Raſ. 13° ꝓtinen. aucto. Hal. qz in carne molli. s. emunctoriox sunt tres virtutes de quatuor virtutibus. s. nālibus debiliores q̄z in oibus alijs mēbris que sunt in corpore: z iste tres virtutes sunt attractiua retentiua z expulsiua: verū virtus altera/tiua vel digestiua in eis est fortis: sicut in mēbris multis: z propter fortitudinē digestiue siue non cōgregant materias: sed ꝓpter debilitatē earum virtutū. ¶ Dixit Hal. supeniūt ei supfluitates abūdantes: z qz caro mollis non hz ventriculos. i. cistes que sunt receptiue illarū superfluitatū vel nō hz ventriculos. i. mēbra ad que expellat: z ex eis ad extra corpus: iō remanent ille supfluitates intra z causant in ea apostemata. Et subdit in quo corpe fuerint pulmo cerebrū: z reliqua viscera fortiora manatio guttarū in eo erit, ad glandulas. i. ad dictas carnes in qbus cōtinentur glandule. Etenim sciendū est: qz supfluitates predicte qnqz expellunt ad eas hz semitā crisis: z hoc virtute expellentis eas de principalibus z nobilibus ad emūctoria z vilia: aut vi sint hmatis stimulatione illata ab eis mēbris nobilibus: seu cū quātitate generate: seu cū qualitate mala ledente q̄z stimulationē recipiens virtus expulsiua, illox impotens expellere eas ad extra corpus: expellit irritata ad emūctoria ipsa: z, alia ignobilia mēbra: z qnqz non expellunt ad ea ꝑm semitā crisis: neqz natura cretice: neqz sinthomatice: sed qz cōgeste vel coadunate in nobilibus valde onerātes deponunt ab eis excidūt ad emūctoria: z qnqz non expellunt: neqz deponunt: sed attrahunt ad ipsa ꝓpter dolorē vel vlcus vel scabiez existentē in aliquo mēbro ad qō ipsa mēbra emūctoria vel vilia sunt via transitus: sicut dixit Hal. p̄ de interioribus p̄dictis modis supuentus supfluitatū ad emunctoria. ¶ Dixit Auic. apostemata glandosa que non incidūt in malagatū. i. pestilentialiū: qnqz accidunt casu in crisibus. s. creticis vel sinthomaticis: z qnqz accidunt casu expulsionis a mēbris radicalibus. i. que sunt radices z minere virtutū: siue nobilibus: z qnqz dixit ipse attrahunt ea vlcera z apata alia sup extrema existentia ad que currunt materie in vijs: quarū incedūt. al'. sunt carnes ipse glandose: quare inuoluunt cum eis: z in tumorē eleuantur: sicut accidit inguini z subasselle in apatibus amboz in eo q hz scabiem: aut vlcera sup pedes z manus: q̄uis enim vlcera z scabies sint cā q mā trahatur ad locū in quo sunt: nihilominus mā fluens illuc z transiens sup loca debilia z cauernosa lapsa z rara in eis irritatur z imbibit z retinet in eis. Et dixit Auic. de his modis in apatibus que nō incedunt via atagatū qz noluerit q incedentia via atagatū filibus modis generent: timo voluit q etiā incedentia via atagatuz filibus modis generētur: z maxime primis tribus modis: sed sic dixit: qz apata que in bubonibus eueniunt ꝑm plurimuz non sunt de mā venenosa: qnqz tñ fiunt de mā venenosa: z maxime pestilentialibus: vt ꝓterite multe pestilentie monstrauerunt. ¶ Dixit Raſ. 14° ꝓtinē. ex sūmis glau. q dī thaym. i. pestilentiale accidit: qnqz in carne molli q si accidat in radice auris ex supfluitatibus cerebri erit: z ideo erit frigidum z quiescens. s. si per accidens non efficiatur calidū: z si accidat in assella crudele erit z acutuz: eo q ex supfluitatibus cordis erit: z si accidit in inguine minoris acuitatis erit: eo q ex supfluitatibus erit epatis. ¶ Sciendum est ēt q quilibet humor pōt expelli z influere emūctoriis z frigidus z calidus. Uerūtñ qz magis parati sunt influere humores calidi q̄z frigidi, hinc ē q plurima apata eox sunt calida: ꝓterea de eis determinatum in doctrina apatum calidorū: eox tñ que eueniunt ꝑm semitā expulsionis materie calidius est qō accidit in subasselli. z post ipsum qō aduenit inguinibus z vltimū qō accidit in emūctorio cerebri: ipsum. n. ꝑm plurimū est frigidū: vt dixit Raſ. in diuisionibus. secus est de euenientibus in eis ꝑm semitā crisis: nā calidius eox est qō accidit in emūctorio cerebri: z de his loquens Hal. super 2° ꝓnostico. cōmento. 24. dixit. q euenientia in emunctoriis cerebri sunt de mā calidiori: z post hec sunt que in subasselli: z deinde q̄ in inguinibus. Ḃ idē voluit Aui. q̄rti 2ª de signis crisis exiture. z rō eox sumit a caliditate subtilitate z leuitate māe: cuius est ferri sursum. Et qdem apa in emūctoriis fiat ꝑm semitaz cōgestionis illud erit flegmaticū: qm̄ caro mollis eox frigida est: z flātico sanguine nutrit: z ei eius supfluitas atteſtat. ¶ Dixit Aui. ista apata qnqz sunt cū repletione corporis. i. multa: z qnqz nō est in corpore repletio plūma. In oi tñ apate eox facto per viā defluxus repit in corpore vel mēbro mediāte repletio: z ex dictis appere pōt quot z q̄ sunt spēs eox.

Et signa generis nota sunt per sensum z relationem. ¶ Et signa specierū distinctarū ꝑm materias etiā nota sunt ex signis generalib⁹ suprapositis. ¶ Et signa venenosox sunt euētus accidentiū malox z febris pestilentialis: z eueniūt in pestilētialibus regionibus malis: z maxime in vtētibus cibarijs corruptis z putrescibilibus: non venenosa aūt sunt sine accidētibus malis: ipsa tñ ꝓsequitur febris: qnqz que erit aut putrida: aut effimera: de q̄ dixit Hip. in affo. supius adducto. q in bubonib⁹ oēs febres sunt male exceptis effimeris: non innuens ex hoc q febris effimera sit bona: qz ois effimera est mala z lesiua: sz innuit cōparationē inter putridas z effimeras in periculositate z suspitione: qō ē: qz ois febris putrida in bubonibus eueniens est periculosa z suspecta: z effimera in bubonibus eueniens ꝑm plm est non vera. Cōcedūt aūt qdam. q aliqn pōt esse vera. Dixit Hal. in cōm. dicti affoz. q ois febris putrida ꝓiuncta buboni sequit apa viscex: quasi velit dicere. q febris eueniēs putrida apate exīte in emūctoriis: vel in alijs mēbris ignobilibus: tunc ipsa nō sequit illud apa: sz aliud apa qō est iterius in aliquo viscex. Et verificat hoc dictū Hal. ꝑm plm. Aliqn. n. hz raro apa extrinsecū non ꝓiunctū cū apate intrinseco pōt seq: z sequit febris putrida: z ꝓprie cū fuerit in mēbro arterioso: aut cordi vicino: z maxie accidet febris putrida cū illud apa extrinsecū suppurabit ꝓp putridā fuliginē a mā illius apatis: tūc surgentē: z sic febrē putridā causantē. ¶ Dicūt. q febris putrida in bubone mala est z suspecta: siue cū eo ichoet: siue ad ipm sequat: deterior tñ erit inchoans q̄z subsequēs. Naz cū subsequit significat q ipsa depēdet a putredine bubonis absqz putredine intrinseca: vel saltē: si nō dependet a putredine bubonis significat q putredo intrinseca a qua dependet nō est tante malicie q in ꝑn° potuerit causare febrē putridā. Febris aūt putrida inchoans cū bubone significat ecōtrario illius. Et dicūt. deterius est febrē putridā seq apata emūctoriox q̄z alia apata extrinseca saltē non multū cordi vicina vl alijs principalibus: z illud ꝛō est: qz ab emunctoriis citius z

Quarede istis apatibus tractet in sūma calox

Febris q̄ antecedit bubonem deterior ē q̄ sequit eum.

plus potest cōicari ⁊ cōicatur de putredine mēbro principali propter cōicationē quā hz cū principalibus: ⁊ sm hoc appa ret q deterius est febrē putridā seq ad apē assellaz q̄z aliorū emunctoriorz. ¶Dixit Raſ. in diuisionibus. multotiens ag gregaſ mā in subassellis: ⁊ multotiēs in inguinibus: ⁊ illa q̄ erit sub assellis est ficca. i. acuta ledes: sz illa q̄ est in inguini bus est magis qeta parūper. Et dicit. qm nō facit collectionē ſaniei illa que est sub assellis fortasse nō cūatur a collectione. ¶Dicūt. de bubonibus euenientibus sm viā crisis: q bubo sic eueniens ante signa digōnis. ⁊ in die nō cretica eucnit sm thomatice: ⁊ est vehementer malus significans malā mām: cuius malicia nā non potuit tolerare: donec digesserit eā: sed eueniens post digestionē: ⁊ in die cretica: q̄uis nō sit simplr bonus: est tñ bonus sm qd significans remissionē māe mali ciam ⁊ virtutis potentiā in expellendo a nobilibus ad vilia. ¶Signa aūt q accidant cū multitudine repletionis sunt q vtplurimū eueniunt talia apata in pluribus mēbris seu emū ctoriis: vt in duobus inguimbus vel in duabus assellis: vel post ambas aures: aut in diuersis emunctoriis: aut in emun ctorio ⁊ mēbro non emūctorio: aut in pluribus mēbris non emunctoriis ⁊ significat repletionē plurimā magnitudo ip ſorum ⁊ regimen ꝓcedens repletionez. Et signa repletionis non plurime sunt predictis oppoſita.

Cura ve. nenoſoꝝ. Cura apatū emūctoriorz: siue bubonū eorz que sunt vene noſa filis est cure antracis ⁊ aliarū pustularū vene noſarz. ¶In diuertēdo tñ ⁊ euacuādo mām antecedentē oz custodia haberi: ne mā venenosa iam locata: aut ꝓpinqua ei ⁊ parata cito locari trahaſ supra mēbrū principale. Jdeoq̄ notant. q in eibus eis non oz fieri flobotomia: aut aliud di uertens ex pte vel supra partē buboni oppoſitā. verbi gra. si bubo venenoſus fuerit in subassella dextra fieri non oz flo botomia de brachio ſiniſtro: neq̄ aliqō diuerſiuū sup ipſum apponi: nec econuerſo: qm̄ esset cā reditus materie venenoſe supra cor: ⁊ si fuerit talis, bubo post aurē dextrā non oz tra ctus fieri ad ſiniſtrā: ne fieret reditus materie male supra ce rebrū ⁊ filia: si fuerit in inguine dextro non oz diuersio siue flōmia fieri ex basilica ſiniſtra. ne fieret reditus materie male sup epar: sed oz ois conatus fieri vt mā ad ipſum emūctoriū apatuz trahaſ: ⁊ ad extrema illi emūctorio suppoſita. verbi gra. si fuerit in assella dextra fiat tractus ad ipſum ⁊ ad bra chium ⁊ ad manū que sequunt illam: ⁊ sic oz fieri flōmia ex vena mediana eiusdē brachij. Et silr si fuerit in inguine fiat ex saphena eiusdē pedis. Aliqui tñ cōcedūt. q in apate inguinis pōt fieri flōmia etiā ex saphena pedis oppoſiti: qm̄ hmōi flōmia nō trahit mām sup epar. Et pmissa cūatione ⁊ diuer ſione cū ventoſaz appoſitiōe ⁊ scalpelloz ⁊ sanguiſugaz ap poſitione: ⁊ fiat vt currat ex loco ſanguis plurimus: ⁊ post hoc superponaſ empla attractiua ei: ⁊ nō est cura si fiat in ipſo loco tumor plurimus. ¶Emplm putile ad attrahendū ⁊ reſoluendū ⁊ dolorem mitigandū fit ex radicibus narciſci decoctis in oleo liliaceo postea contritis ⁊ mixtis cū melle.

Cura nō venenoſo rū q dietā ¶Cura vero nō venenoſoz per dietā. dixit Aui. est minora tio cibi ⁊ subtilitas eius. minoratio quidem q̄ntū ad eius quā titatē ⁊ subtiliatio q̄ntū ad eius qualitatē nutritiuā: q debet esse minoris q̄ntitatis ⁊ minoris nutrimenti: ⁊ maxime cum quo fuerit corporis repletio plurima. Et Raſis. dixit in diui ſionibus. nō opz vt approximet vinū bñs exiturā. i. bubonē vel apa in subassellis. sup. vel in alijs emūctoriis: qm̄ timenſ ex eo accītia mala fortasse de supuentu febris ex calefactiōe vini: aut de pmutatione māe ad mēbra nobilia. Exīſſit aūt Raſ. solū de bubone assellaz: q̄ in eo magis de vino timeſ: in alijs aūt rebus nō nālibus ꝓſequeſ vt in giali dicta apa tum dictū est. ¶Cura aūt eorz per potionē q̄ntū respicit cām antecedentē: aut illā cūat vel diuertit: aut simul cūat ⁊ diuer tit. Et si quidem fuerit sm semitā repletionis corporis plurime. Cūatio dixit Aui. est radix in curatione eius: est aūt neceſſa ria cūatio per flōmiā: aut ſolutionem vētris: aut per vtrāq̄ sm

Cura per potionē.

diſpōnē materiei ⁊ corporis patientis. Et q̄ plerunq̄ bubo ſola cūatione curaſ: ideo ab ea icipiendū est: ⁊ si fuerit nēcia flōmia q̄ silr cūet: ⁊ ad diuersam trahat mām: oz ꝓantipha ſim fieri. i. per ptē oppoſitā. Adeligēdū. n. appoſitionē vni⁹ dyametri vel duaz opz indicationez sumere a replonis cor poris multitudine. Eteni si fuerit plima valde eligaſ oppoſi tio duaz diametroz: ⁊ si valde plurima nō fuerit vnius tñ. ¶Dixit Raſ. in diuisionibus. illi q̄ō fit in subassellis q̄enit in ꝑn⁹ flōmia in saphena pedis oppoſiti: ⁊ hoc erit ſtāte ple nitudine multa: aut in basilica alterius manus. ſ. si nō fuerit sic plenitudo multa: aut ambaz. ſ. dictaz venaz: q̄ ꝑ saphe ne. ⁊ scōario basilice. ⁊ h̄ si fuerit res. ſ. replēs plurima valde. Jn tali. n. replone flōmia duaz dyametroz sm plm nō ſuffi cit: q̄ nō pōt sic a lōginq̄ diuertere ſufficiēter mām: ita q re grif post eā flōmia vni⁹ diametri. Et de flōmia vni⁹ diametri ſubdit Raſ. si apa fuerit in inguine cōpetit ei flōmia basilice brachij oppoſiti. Et dicūt. q qñ replo est plurima nō exigif ſolū flōmia duaz diametroz: sz facta sic flōmia vtriuſq̄ dia metri: aliqñ post eā nēcia est flōmia vnius ptis de vena ꝓpin qua ipſi apati post dictā flōmiā. Jn ſanguineo fiat mūdifica tio ſanguinis: ⁊ si alter humor fuerit cū eo mixtus: aut fuerit apa humoris alius a ſanguine digeraſ ⁊ eūeſ sm q̄ q̄enit: ⁊ facta eūatione attendendū est si remāserit in corpore vel mē bro mādante de mā añte que egeat diuersione fiat. Ex dictis pz. q eūatio ⁊ diuersio in plus ⁊ minus diuerſificanſ diuer ſitate replonis maiori vel minori. Jn facto aūt sm semitam crisis nō est neceſſaria cūatio: neq̄ diuersio. silr in facta cā vl ceris: niſi rōne ipſius vlceris exigaſ. ¶Cura vero eoz. ſup quātuz ad cām ꝓiunctā. dixit Aui. est diuersa a cura alioz. ſ. apatū extrinſecoz: ⁊ hoc in ꝑn⁹ cū expulſione. i. repcuſſione: qm̄ non administraſ in eis aliqd. ſ. de repcuſſiuis: ita q etiā est diuersa cura apatū mēbroz glandulosoz facientiuz ope rationē. ¶Dixit enim Aui. q qñ apa est in quātitate ⁊ ſub ſtantia ſua molle. i. qñ apoſtema cum quacūq̄ quātitate: vel cum quacūq̄ ſubstantia humoris est molle. i. est in carne glā doſa que dr mollis: tunc si fuerit in tali mēbro glandoſo no bili: vt māmillis testiculis ⁊ labijs que faciunt operationez que nobilia possunt vocari reſpectu non facientiū operatio nem: tūc si non timeſ ex ꝓhibitione. i. repercuſſione eius no cumentū. i. ꝓpter aliquā aliam cām de ꝓhibentibus reper cuſſionē ſupradictis: tūc ꝓhibe. ſ. repercute ⁊ nō cures p hoc q apoſtema sit in mēbro glandoſo: q̄ qñ ꝓhibeſ in mem bro glandoſo repercuſſio nō intelligiſ de faciente operatio nem: ſed de nō faciente. Et cā huius diuersitatis est: q nō fa cientia operationē sunt deputata a natura ad recipiendū ſu perfluitates principaliū ⁊ nobilium mēbroz. Et ideo nō oz repercuti materia ab eis: ne redeat sup principalia: ſed facien tia operationē non sunt ad illud deputata: quare curanſ eo rum apoſtemata cū repercuſſione cōſimiliter apoſtematib⁹ alioz membroz. Non ergo administres. dixit Auicē. expul ſiua. i. repcuſſiua: ſed ea. ſ. curatione cū repcuſſiuis ꝓtermiſſa alia curatio fienda est. ſ. per mollificātia. Cerūtñ hec alia cu ratio etiā per mollificantia ꝓlongetur. i. differaſ. si possibile est nullum locale mollificatiuū applicando: ⁊ tādiu oz differ ri. dixit Aui. donec declaretur tibi diſpoſitio eius. ſ. an fuerit sm semitā crisis eueniēs: an ꝓpter attractionē factam cā vl ceris vel doloris: an sm semitam expulſionis materie: q silr tibi declaref diſpoſitio eius: an fuerit cū repletione corporis plurima: an nō plurima: q̄ sm varietatē dictarū diſpoſitio num cura varietatē recipit aliqualē. Et oz fieri iſta dilatio nīſi in loco doloz fuerit de ſedatione eius indicans: qm̄ si sic fuerit statim ab eius ſedatione incipiendū est: aut nisi supue nerit accidens aliqō indicās de attractione materierū ex cor pore ad ipſum emūctoriū: malis. n. accidentibus ſupuenien tibus ilico mollificātia attrahētia sunt apponēda. Et ꝓpter dictas duas causas. Dixit Auic. q curatio per mollificantia differatur si possibile fuerit: non est autez possibile in dictis

De flobo tomia ⁊ ſolone vētris.

De admi niſtratiōe localiū in ꝑn⁹ i quo repercuſſiua non cō ueniunt.

duobus casibus. Dixit itaqꝫ Aui. si hoc apa fiat ꝑm semitam crisis: aut expulsionis ex mẽbro principali: tunc non opꝫ vt prohibeaꝫ. i. repercutiaꝫ oino cuꝫ aliquo supra locũ vel sup loco apponendo: imo opꝫ vt attrahaꝫ mä ad mẽbrum emũctoriũ cũ quacũqꝫ attractione est possibile: etiã cuꝫ ventosis appositis. ſ. sup loco: ꝛ in circuitu ꝛ maxime qñ nä esset debilis vel pigra in expellendo. ¶ Si aũt fuerit ꝑm semitã repletionis: tũc eũatione premissa administra mollificãtia: ꝛ non administres ea in hoc casu ante eũationẽ: nisi in casibus supradictis: qꝛ pro eoꝫ administratione non ꝑmissa eũatione fortasse supueniret sup mẽbrum malũ cum attractione materiei plurime: qm̃ tunc mollificãtia magnificarent apa attrahendo cũ caliditate apiendo vias rarificando mẽbrum ꝛ ipsius laxando virtutẽ: fortasse ergo magnificaret in tantũ ꝙ posset suffocare mẽbruꝫ vel näle calidũ illius: ꝛ sic posset putrefieri ꝛ corrũpi. ¶ si erraſti ꝛ administraſti mollificantia ante eũationẽ: aut tibi fuerit opportunũ ꝓpter supradictas causas administrare ſtatim mollificãtia: ꝛ tunc cũ hoc. ſ. cuꝫ administratione mollificantiuꝫ euacua ꝛ trahe mäm ad diuersum: qm̃ in mollificatiuis. ſ. sine eũatione ꝛ diuersione est timor de attractione plurime materie ad locũ ꝛ eũatio ꝛ diuersio assecurant a nocumẽto illoꝝ. ¶ Si vero bubo euenerit ꝓp vlcus ꝓſiꝫ nõ est repellenda mä: qm̃ aut rediret ad viscera: aut flueret ad locũ vlceris: ꝛ fieret cã augmenti illius: cuius augmentũ deterius esset ipso bubone: ꝛ iõ cura talis bubonis ꝺz a principio ſtatim fieri cũ mollificantibus intendendo curationi vlceris cũ eis q̃ sibi ꝙueniũt. ¶ Itaqꝫ cũ vocatus fueris ad curã bubonis noli repcutere: sed mollifica: ꝛ si qdẽ in loco fuerit dolor ꝛ nõ fuerit in corpore humor malus: qm̃ corpus nõ est repletũ: aut ẽt si fuerit repletũ iam euacuaſti ꝛ mũdificaſti ipm: ita ꝙ remãserit in loco aliqua mala cõplexio diuertens ad se curã. Dixit Raſ. 13° ꝓtinẽ. suppone mẽbro illud qõ mitigat doloꝛẽ. ſ. lanaꝫ infusam in oleo. ſ. cõi nullo mixto in eo sale in ꝑn° passionis: donec mitigeſ in eo dolor: aut alleuieſ: sed si in corpore fuerit repletio: tunc dixit ipse. dico bonũ esse relinquere dictã curaꝫ omnino. ſ. supponere lanam ꝑdictã: ꝛ debeat eũari corpus ab humore malo. ¶ Et Aui. dixit. qñ dolor fit fortior: tũc necesse est vt ipsum sedes cũ eis que sunt sicut lana infusa in oleo. ſ. calefacto tẽperate. Nã cũ caliditate tẽperata inferꝛ delitia ꝛ dolor sedatur: ꝛ valet hoc in ꝑn° ꝛ augmẽto: sed in fine. i. in statu ꝛ declinatione: si dolor affuerit adde oleo sal donec sedeſ: sed nõ ponas sal in ꝑn°: fortasse. n. in ꝑn° sal appositus addit in dolorẽ: ꝛ hoc aut nimiũ calefaciendo: aut nimiũ exiccãdo: ꝛ maxime adderet dolorẽ in bubone assellaꝝ: in quo cõiter est dolor intẽſior: ꝛ est magis siccũ: vt supra patuit: sed in fine ꝙuenit sal vt deficcet ꝛ mäm ꝓsumat. ¶ Et scias. ꝙ frequẽter cõtingit: vt facta eũatione ꝛ sedato dolore cesset bubo in totuꝫ nulla requisita alia cura. Ait. n. Hal. 14° terap. ꝙ in tumore carnis mollis ad curã: aliqñ oleũ calidũ sufficit. Et Raſis in diuisionibus dixit. hoc de apate inguinis: ait. n. post flõmiaꝫ inungaſ illud qõ in inguine est cũ oleo tepido: nã resoluet ꝛ delebiſ ꝑm plm. Et Aui. dixit. multotiẽs sanat apata glãdulaꝝ in ꝑn° oleũ calefactũ: qõ infundaſ sup ipsum solũ. dicũt. ꝙ hoc sufficeret maxime qñ apa est parũ: cuius paruã mãz calitas olei resoluere sufficeret. Sufficeret ẽt in apate facto in emũctoriis per viam ꝙgestionis: ꝛ maxime addito oleo ꝛ sale in ꝓcessu eius. ¶ Et scias ꝙ curatio hoꝝ apatũ per mollificãtia diuersificaſ diuersitate materieꝝ ipsoꝝ: qm̃ qõ ex eis fuerit calidũ exigit mollificãtia leuiora ꝛ remissiora: ꝛ qõ fuerit frigidũ exigit fortiora ꝛ intẽſiora: ꝛ qõ fuerit colericũ humidiora: ꝛ qõ sanguineũ ficciora: ꝛ qõ fuerit melicuꝫ mollificantiora. Et de ꝙueniẽtibus in omni bubone ẽt calido. dixit Hal. 14° terapẽ. ꝙ mitigata ebullitione apatis calidi carnis mollis. ſ. per eũationẽ ꝛ diuersionẽ vtendũ est emplis mitigatiuis doloris mixtis cũ resolutiuis. Et exẽplificãdo dixit. vt est empl'm ꝙfectum ex farina frumenti cui misceaꝫ aliqua pars mell': ꝛ in fine fiat cum farina ordei: nec est vtendũ dixit ipse dissolutiuis fortioribus: ne forte excitent apa. 2°. ſ. attrahendo mäm caliditate forti. ¶ Et Auic. dixit. qñ corpus est mundũ: aut iam mũdificaſti ipsum: tũc resolue ꝛ non cures apponere resolutiua mollificãtia: qꝛ non pñt in corpore trahere mäm: ꝛ si ẽt aliqualr traheret de mä non cures. Et exẽplificans de valẽtibus in mollificãdo ꝛ resoluẽdo dixit. sicut est empl'm qõ fit ex farina tritici. ſ. cum melle: vt dixit Hal. ꝛ aliq dicũt ex farina tritici cocta cũ oleo cõi ꝛ aqua: ꝛ errauerunt: qꝛ istud cõuenit in via maturationis magis q̃ resolutionis: dicũt aũt qdã. ꝙ qñ cum ꝑdicto empl'o addit mel qõ ipsuꝫ vtiliter imponit oĩbus apatibus carnis. Uerũtñ dixit. siue subdit Auic. saluius est empl'm factũ de farina ordei. ſ. ꝛ melle: qꝛ nõ est tante caũtatis: ꝛ iõ est saluius in ꝓhibẽdo ꝙ apa nõ magnificeſ: qꝛ farina ordei est minuꝫ attractiua: ꝛ est magis exiccatiua q̃ tritici: ꝛ ꝓp exiccationẽ maiorẽ Hal. dixit. ꝙ ꝙuenit in fine: farina aũt tritici cõuenit in ꝑn°: qꝛ magis mollificatiua ꝛ mitigatiua doloris. ¶ Dixit Aui. fortaſ se magnificaſ apa per resol'onẽ fortẽ. i. per appositionẽ fortiter resoluentiũ, qm̃ oia fortis resolutionis sunt fortis attractionis: ꝛ iõ non administrenſ fortiter resoluẽtia: nisi qñ est necessaria expulsio. i. sepatio mäe a mẽbris principalibus ꝛ nobilibus ꝛ attractio eius ad locũ apatis timẽdo super illa principalia ꝛ nobilia. ſ. si retineret in eis mä illa: tũc. n. vtendum est fortiter resolutiuis ꝛ attractiuis: ꝛ cũ ventosis vt. ſ. ¶ Et dicũt qdã. ꝙ spergula bullita in vino lymphato: ꝛ posꝛea ꝓtrita, ꝛ cũ assungia porci mixta ꝛ suppositа cũ ꝓpricta te ꝙuenit oĩbus apatibus quibuscũqꝫ euenerit emũctoriis. ¶ Diuersificaſ ẽt aliqualr cura apatũ emũctoriorꝝ diuersitate ipsoꝝ emũctoriorꝝ: eteni cũ fuerit in subasſellis magis ꝛ citius vtenduꝫ est ad sedationẽ doloris q̃ cũ fuerit in aliis: spãliter tñ auctores locuti fuerũt de apate emũctorij cerebri qõ Hal. 2° miemir vocauit fugile ꝛ siꝛ. 13. ꝺti. Aui. aũt tertij 4ª. vocauit fugile. hoc apa a grecis pacide vocatur. ¶ Dixit Aui. quarti 3ª. fugile est de genere apatũ glãdoſoꝝ, ꝛ quasi hoc noie appropriaſ illud qõ est post aureꝫ: ꝛ iõ fugile oꝛ a fugil qõ est radix. i. apa radicis auris, a qbusdã dictũ nascentia auris. ¶ Dixit Aui. quarti 3ª. hoc apa qñq̃ cõsequit: vt ex vehemẽtia doloris interficiat: ꝛ maxime qñ mä cõicat intrinsecis ptibus auris: ꝛ vbi est neruus. ſ. auditus expãsus: ꝛ tũc multotiens ꝑcedit cõmixtio intellectus ꝓp cõicationeꝫ ad cerebrũ: hoc tñ apa: ꝛ ẽt factũ in assaniat. i. in bucino auris plus interficit adolescentes q̃ senes: est. n. in senibus leuius: qm̃ adolescẽtes sunt calidioris cõplexionis q̃ senes, ꝛ mä apatũ eoꝝ doloroſoꝝ est vehemẽtius acuta: ꝛ est eius cõplexio vehemẽtius doloroſa. i. doloris ꝓceptiua. ꝛ iõ ẽ minꝰ tolerans vsq̃quo collectionẽ faciant senes: qꝛ eoꝝ mä nõ est sic acuta: nec eoꝝ cõplexio sic sensitiua tolerat cuꝫ eo vsq̃ ad collectionẽ: attñ si iuuenis tolerat quousq̃ suppureſ ꝛ aperiaſ facilius. Deinde curaſ in eo quasi in sene: qꝛ hꝫ virtutes nãles fortiores. ¶ Et dixit Aui. ꝙ apatuꝫ sub origine auris euenientiũ illud est magis incolume qõ fit ꝑm semitaꝫ crisis bone: istud tñ qõ est a crisi cũ qua nõ est signũ maturatiõis: aut ꝑcedit horã ꝙueniẽtis crisis est malũ. Et supra patuit. ꝙ hoc apa põt fieri a quocũq̃ humore. ¶ Et sanguineũ. dixit Aui. significat rubedo ꝛ grauitas. ſ. multa sensata ꝛ pulsatio ante cõpressionẽ. i. repulsio apud cõpressionẽ: qꝛ cum sup eo premiſ resistit tactui ꝛ cõstrictio in meatibus. ſ. auris ꝑcipiſ ꝛ visu ꝛ tactu. sup. ꝛ apparent alia signa flegmonũ. ¶ Colericum aũt ꝛ factũ a sanguine subtili. ſ. calido significãt dolor mordicatiuus fistuloſus. i. corroſiuus absq̃ grauitate. ſ. multa. sup. ꝛ alia signa berisipille: qꝛ cũ inflãmatione multa: ꝛ ꝺ apa non cõstringit meatũ. ſ. auris. ſ. multum notabilr. ¶ Et flegmaticũ. dixit Aui. est cũ tremulitate ꝛ leuitate: qꝛ mä est mollis inũdans sub digitis: quasi motu tremulo: ꝛ est cum paucitate rubedinis: ꝛ sic innuit ꝙ est in eo aliqua rubedo remissa tñ ꝛ illud qꝛ non fit absq̃ pmixtione alicuius colere

De apate post aures i spãli

Signa.

que sua leuitate petit cutē ⁊ rubificat eam: ⁊ sunt alia signa vndimie. ¶ Et melancolicū est cū duritie ⁊ paucitate doloris: ⁊ alijs signis apatis melancolici. ¶ De cura. dixit Aui. hoc apa est ex eis in qbus ꝑm plm opz vt intēdat in infrigidatione: dicūt quidā. ſ. remissa vel ꝓmixta cum caliditate: q plurimū sunt de mā multū calida inflāmata: vt remittat inflāmatio eius: non tñ oz esse infrigidatio tanta q repcutiat mām. ¶ Et dicūt. q plātago minor quā lanceolā vocamus trita cū assungia veteri sine sale sanat eā. Et quidā dicunt. q emplm factū de folijs absinthij ⁊ myrti equalr mixtis ⁊ cōtritis curat ea. Et ꝑsilr dicunt de emplo ⁊ de folijs lauri tenentis: ⁊ folijs solatri cōtritis equalr mixtis. Quidā aūt in apostemate inflāmato apponunt emplm factū ex vitello oui: lacte mulieris: succo cucurbite ꝓsilij. i. mucillagine oleo sisamino ⁊ croco. Uer in loco lre que dicit. infrigidatione. reperit alia lra que dicit. in luctione ⁊ attractione eius: ⁊ non in expulsione ipsius cū sit mā effusa ad ipsum supfluitas membri principalis. ſ. cerebri: ⁊ ꝑcipue in crisibus egritudinū eius: sicut illud qō accidit in crisi lytargie multotiens. nō opz ergo vt attēdas ad curaz eius inq̄ztum exigit cura apostemosa. i. apatuz inq̄ztum apa est adhibendo stiptica ⁊ apocrustica in prin°: deinde cōpositionē regiminis. ſ. repcussiui ⁊ resolutiui simul: vt in augmēto ⁊ statu. Et deinde resolutionē puraz. ſ. in declinatione. Immo opz. dixit Aui. vt incipias ⁊ propre cū accidit in febribus cū dolore capitis: vt adiuues ad attrahendū mām ad apa cū oi ingenio ēt cū si nō fuerit velocitas attractionis in loco cā attrahēs velociter: vt dolor fortis vel inflatio: vel nisi fuerit velocitas attractionis: ⁊ nisi p se attrahat ⁊ expellat ad locū velociter. Nam si vehementis fuerit attractionis: dimitte eos ꝑm nām suā ⁊ non ponas attractiua fortia: vt nō facias euenire dolorē vehementē quo febris duplicef: imo opz vt sit ꝓtentus si fuerit ibi dolor vehemēs: eo qō mollificat ⁊ sedat dolorē. ¶ Et si fuerit initiuz huius apatis cū dolore vehementi. dixit Aui. sis cōtentus evaporatione. i. embrocatione vel infusione cū aqua frigida pura: ⁊ hoc dicūt qdam cōpetere in vehemēti dolore moderatiuo corrosiuo. Alij dicūt. q lra est corrupta: ⁊ oz dicere. vaporatione cū aqua calida pura: sed si dolor fuerit leuis sis cōtentus vaporatione cāmomille ⁊ medicine alacoen. i. matricarie. i. cū aqua decoctionis earū: aut oxyglon ⁊ emplo memithe. al's. meiten: ⁊ est celidonia. Alia lra hz. memithe: sed nō est bona: q memithe est stipticū frigidū. Et de ꝓueniētibus in mitigatione doloris leuis est mellilotū decoctū cū careno ⁊ emplm ⁊ altea decocta in vino aut cruda cōtrita mixta cū adipe anseris ⁊ galline. ¶ Dixit Hal. 2° miemir. ⁊ ponit in 13° cōtinē. cinis ꝓcular si distēperet cū assungia cōtrita non salita vetusta vtilior est alijs medicinis ad dissoluendū apostemata antiqua: lz generatio sit ipsoz manante continue ad locū in quo est apa ⁊ dissoluit: apa noiatum fugile de radice auris. Aut dixit Hal. illiniat cum sanguine bellocule mustele. i. blaue: qm̄ ipsum dissoluit. Et dixit. q in corporibus delicatis cinis bellocule misceat cū ceroto cōfecto cum oleo de lilio: qm̄ cum eo curant fugile si diuturnū sit solidū ⁊ difficilis sit eius dissolutio: qm̄ hoc dissoluit scrophulas mirabilr: ⁊ videt quibusdaz q hec medicina cōueniat cum ꝓprietate. ¶ Et Aui. de dictis medicinis dixit. ex eis que cōueniunt ⁊ sunt ꝓprie isti: sicut est cinis limatiarū: ⁊ putant qdā q intelligat de cinere testarū: siue cōchilium earū: ⁊ nō de carnibus earū: qm̄ cōficitur cū adipe antiquo nō salito: ⁊ huic medicine nō est par. Et aliud est cinis mustele ꝓmixto ei ceroto cuz oleo de lilio qō antiquat qō cōfert in scrophulis. Et qdā dicunt. q cinis limatiarū valet ēt bibitus cum mellicrato: ⁊ q viscositas limatiarū cum myrrha aloe ⁊ olibano ꝓquassata: donec veniat ad spissitudinem mellis deficcat apata radicis auris: ⁊ si inuenit humiditatē ꝓfundā in eis extrahit eā ⁊ sanat. Et qdā dicūt. q sumi oz caro earū cum testis suis ⁊ ꝓmisceri cū eis: ⁊ q valet ēt sine illis: sed q dimittat stare: donec per se cadat. ¶ Et dixit Hal. vbi supra. tere piretrū cum ficubus ⁊ suppone soliditatibus ⁊ fugili si cū eo nō fuerit caliditas: aut misceat calx cū melle ⁊ supponat ei: ⁊ silibus egritudinibus: qm̄ si cū eis nō fuerit dolor eas dissoluet: folia ⁊ radix lapacy decocta in vino ⁊ contrita cataplasmata: valent apatibus radicis auris: vitica decocta in aqua pluuiali ⁊ cataplasmata resoluit ea: ⁊ silr semen eius: ⁊ emplm de ciceribus ⁊ melle. ¶ Et dixit Aui. q de ꝓueniētibus cum attractione resolutione ⁊ a ꝓprietate est stercus capri: nū cū adipe anseris ⁊ galline: ⁊ qdam hoc idē dōt de stercore ouino ⁊ ficus decocte in aqua marina ⁊ emplate. Et qdam apponunt emplm de caricis ⁊ yreos. ¶ Et qdam. ℞. yreos nitri ⁊ calcis. aā. ⁊ cū melle ⁊ ficubus duplū ad oium decoctis in aqua ⁊ misceant diligēter cum pinguedine porci ⁊ superponatur. ¶ Et ꝓueniunt in hoc adeps vulpinus ⁊ vulpinus: ⁊ singulr ⁊ cōmixti: ⁊ coriū ouis calidū sicut excoriat apposituz apati qō tarde egredit in radice auris ofert ⁊ trahit illud. Et supra dicta est cura apatū emūctorioꝝ tendentiū in viā resolonis. ¶ Si vero tēdat ad suppurationē: q non fuerit vehemētis leuitatis: ⁊ apparuerit ei capu. qō est signū trānitus in exitu ram: tūc dixit Aui. tertij 4ª. administra illud qō est inter glutinationē ⁊ carminationē. i. qō cuz viscositate sua est resolutiuū: vt resoluat vel maturet. Et qō est magis ofᵉrens: ⁊ magis maturans in hoc est farina tritici cuz syrupo mellis: aut aqua feniculi malue ⁊ camomille. ¶ Et subdit Auic. si extimat q non resoluat: imo suppurationē faciat. sup. imo iam secit: ⁊ est in ipso pus ꝓtentū: tunc est necessariū: vt extrahat pus ꝓtentū: aut cū resolone subtili. i. cū rebus resoluētibus ⁊ ꝓuertētibus eā in vapoꝛē subtilē: si est polle: aut cū resolone laboriosa. i. extractione eius cū incisione ⁊ suctione. i. cuz ventosis: ⁊ cū eis q̄ trahūt pus post sectionē ⁊ aptionē. Ista enim extractio puris pōt vocari resolo laboriosa: ⁊ cōuenit in hac attractione vnguentū factum de storace ligda armoniaco bdellio pice ligda: ⁊ medulla cerui. ¶ Et dixit Auicē. qñ sentis declinationē huius apatis ad duriciem: tūc line. i. mollifica vbicūq̄ sit. i. in quocūq̄ emūctorio sit sicut: ⁊ vbicūq̄. i. in quacūq̄ ꝑte sit apa qō declinet ad duriciē liniri oz.

Cura.

Qñ sup. purat.

Qñ duresc.

¶ De apatibus frigidis in generali. Cap. xxxiiij.

Apostemata frigida diuersa ꝑm mām cōstituentē ea: dixit Aui. primi 2ª. sunt aut de mā flātica, aut melica: aut aquosa: aut ventosa. Nā vt ipse dixit quarti 3ª. humores fridi: ⁊ q currūt cursu eoꝝ sunt causa apatū frigidoꝝ: currūt aūt cursu eoꝝ aquositas ⁊ vētositas: ⁊ q aquositas currat cursu humoꝝ fridoꝝ notū est. ¶ Vētositas currit cursu eoꝝ cū fiat ꝑm plm ex humoribus fridis puris: siue simplicibus: ⁊ aliqñ eis adinuicē cōpositis cū calidis vincētibus fridis in cōpositione: humores. n. fridi sunt qui sunt parati vētositati cū supueñit caliditas debilis sufficiens eos dissoluere in vapoꝛē vētosum: nō aūt illū resoluere ⁊ ꝓsumere: dr aūt vētositas qō currit cursu humoꝝ fridoꝝ: inq̄ztū effectus ꝓueniētes a vētositate ꝓportionat effectib⁹ ꝓueniētibus ab humoribus fridis: ⁊ dr ēt q currit cursu fridoꝝ humoꝝ q̄ztū ad curationē egritudinū vētosarū: nam ipse curant cum medicinis calls: sicut egritudines q̄ sunt ab humoꝛib⁹ fridis. ¶ Dixit itaq̄. A. q isti humores fridi sūt flā ⁊ melia: ⁊ q currūt cursu eoꝝ est vētositas: de aq̄sitate aūt nō exꝑssit: q tanq̄ notū reliqt: ⁊ cōpm exeis. ſ. flāte ⁊ melia vel flāte ⁊ vētositate vel melia ⁊ vētositate vel flāte ⁊ aq̄sitate vel aq̄sitate ⁊ vētositate: ⁊ qñq̄ cōponunt oib⁹ eis vel plib⁹ eoꝝ: ita q aliqñ repit apa fridū factū ex flāte melia aq̄sitate ⁊ vētositate sil mixtis vel ex dictis trib⁹ fridis. ¶ Et sequēs A. ꝑ' 1ª ꝑticulari⁹ de apatib⁹ fridis incipiēs a flāticis dixit. flāticoꝝ gen⁹ in duas diuidit spēs. ſ. in apa lapsum ⁊ glādulas molles. Et dr hec due spēs in h̄ q glādule sunt sepate ⁊ inuolute in cooptorio. i. pāniculo vel folliculo: ſz apa lapsuz est mixtū ⁊ nō sepatū: est. n. mixtum carni: q⁹ eius humor est

Apata frigida qñq̄ cōponuntur adinuicem.

De apatibus flāticis.

sparsus in poris carnis: z nō sepatus ab ea sicut glandula: z subdit. sciēdū est tibi q apata flatica diuersificant ꝑm diuersitatē grossitiei flatis z mollitiei ei⁹: z ꝑm eius subtilitatez z raritatē: siue liq̄ditatē z duricie ipsius z eius duricies aliq̄n tanta est: vt q̄nq̄ meliois sint filia: ita vt videant q̄nq̄ vētosa. s. q̄tū ad resistētiā cū sup eis ꝑmit. Et ex eis diuersitatib⁹ flatis diuerse fiunt spēs apatū flaticoꝝ: z oēs pñt quodāmō reduci ad dictas duas spēs. s. ad apa lapsuz z ad glādulas vt patebit. ¶ Dixit Auer. coll3 3°. apatū flaticoꝝ: quedā sunt a subtili flate: z q̄dā a flate grosso: siē apata noiata scrophule: mā. n. in ea est grossa valde. Et dixit. q ex flaticis sunt q̄ fiūt a vētositate. i. cū vētositate flati ꝑmixta: siē sunt illa q̄ fiunt in extremitatib⁹ ydropicoꝝ. ¶ Dixit Raz. 14. ptiñ. aucte Gal. flā quoties fuerit in ꝓtento. i. subā ei⁹ tenue z modice viscositatis infert excitationē q̄ est apa molle albū in q̄ remanet vestigiū digiti carēs dolore: 3 quotiēs fuerit grossum z viscosum infert apa solidum appellatū scliros colorē bñs album: ¶ Ꝓro notitia diuersaꝝ spēꝝ apatū flaticoꝝ notāt. q flā aliq̄n alteraī ad friditatē. i. qō fit fridius flate nāli: z aliq̄n corrūpit: z si alteraī ad friditatē: tunc aut est in subā subtile aut grossuz: z si subtile: tunc aut ꝑmixtū vapori leui: aut nō: si est permixtū: tūc aut sic q aut vapor p̄dñaī flāti. z tunc accidit ex eo apa qō vocaī ab. A. eleuatio: z est illud qō fit cū aceto sitate. al's. vētositate: z accidit in extremitatib⁹ ydropicoꝝ: z reducit ad apa vētosuz: vt infra suo cap°. si aūt sit flā subtile non ꝑmixtū vapori: tūc ex eo accidit vndimia. Si ꝙo fit grossum: z b̄ p resolōnē vel exp̄ssionē suaꝝ ptiū subtiliū: tunc aut cōtineī in mēbris duris: aut in carnib⁹ mollib⁹ glādosis. Si in duris sic in curuaturis iūcturaꝝ manib⁹ pedib⁹: aut frōte z silib⁹ tūc ex eo gñant nodi. Si in mēbris glādosis: tūc si illud flā fuerit valde grossuz ꝓp maiorē resolōnē vel exp̄ssionez ptis subtilis gñant ex eo scrophule. Si ꝙo flā corrūpit: tūc aut aduriī aut putrefit: 3 q̄ raro aduriī vt. s. dcm̄ est nō fecerūt auctores de apatib⁹ ex eo pueniētib⁹ mētionē. Si ꝙo putrefit gñant ex eo nodi mellini fauosi z his silēs dicti ab Aui. dubeleth: de his spēbus 4ⁱ 3ª. Aui. dixit. apata flatica aut sunt simplicia. i. pura, q̄ de puro z mero flate: z noiantur ista apata mollia: siē apa vocatū vndimia z reducunt ad apa lapsum. Aut ḡ apata flatica sunt dubeleth in qb⁹ sunt: sicut nodi leues: z p. i. glandule molles: z iste oēs spēs reducunt ad apa lapsuz. Aut apata flatica sunt dura: siē sunt scrophule z nodi duri. sup. z glādule dure. Et sunt quasi medie inter glādulas molles z scrophulas: q: nō sunt in vltio dure: sicut scrophule: z tñ sunt dure reⁿ mollīū. ¶ Melicoꝝ ꝙo apatū. dixit. A. ꝑ 1ª. tria sunt gña. s. duricies q̄ sclirosis: siue apa scliroticū: siue durū dī: z cācer z glādulaꝝ gen⁹ ex qb⁹ sunt scrophule z nodi. 4ⁱ tñ 3ª. nō tetigit nisi duo gña. s. scliros z cancrū. Et 3ᵐ gen⁹ derelinqt notū ex dictis ibi. Et dixit. q inter genus glādulaꝝ: z illa alia duo gña est dīa: eo q gña glādulaꝝ sunt sepata ab eo in q̄ sunt: siē glādule dure: aut superficiei eius: cui⁹ sunt retēte adherētes tm: siē scrophule: 3 alia duo gña sunt mixta z ifusa in subā mēbri in q̄ sunt. Et iter cācrū z duriciē est dīa: q̄m duricies est apa qtū sedatū destruens sensuz: z ꝑmanēs in mēbro in eodē statu in q̄ nō est dolor: 3 cācer est mobilis addēs. i. excrescēs ledēs z dolorē inferēs: z hz radices ineras mēbro: nec opz q p ipm destruaī sensus: nisi elōgatū fuerit tps ei⁹. Et cācroꝝ plmi sunt acuti vt mor tificēt mēbrū z destruaī ei⁹ sensus. i. cali nō radicaī: 3 accidētaī p putrefactionē. Et. A. dixit. nō multuz distat q̄n dīa inter cācrū z duriciē existat per accūtia insepabilia: z nō per subales dīas. ¶ Apata ꝙo aquosa. dixit. A. ꝑ 2ª. sunt sicut ydropisis asclites z ramex aquosa z siē apa qō accidit in cranco. i. capite de aq̄sitate z hoꝝ filia. ¶ Apata ꝙo ventosa. dixit Aui. in duas specificant spēs: quaꝝ vna est cakesia: z alia est inflatio: z inter cakesiā z inflationē existit dīa duob⁹ modis. Unus est essentia. i. ꝑm mām z alter est cōmixtura. sup. vel in cōmixtura: q: dīnt ꝑm diuersuz sitū māe. dec'o huius est: q̄m in cakesia vētus in mēbri suba est admixtus: 3 in ista tiōe est aggregat⁹ z sepat⁹ z nō admixt⁹ mēbro. Scōz eēntiā aūt ꝓnt: q: cakesia cātur a vētositate ꝑmixta vapori flatico. i. hūi⁽¹⁾ subtili flatice: 3 inflatio fit ex vētositate pura. Et cakesiā ꝓuenit qdē sensus tact⁹ mollē, q: app3 mollis tact⁹ nō resistēs ageti, q: vētositas ē ispsa in suba mēbri: 3 inflatio tactui resistit resistētia multa: aut pauca: q: vētositas in ea ē sepata fixa in vno loco: cakesia vocaī eleuatio z assimilaī excitatiōi: dīt tñ ab ea ꝑm maī⁹ vel mīn⁹ eē flā ꝑmixtū vētositati vt. s. patuit: cakesie. n. cā añs est flā subtile a q̄ eleuaī vapor plīm⁹ ad mēbrū q mult⁹ exñs expulsus sil' cū potiōe pauca dicti flatis subtilis z retētus in mēbro est cā ꝓiūcta ei⁹. Excitationis ꝙo cā añs est flā subtile ꝓuersuz in vaporē paucū: z sil' cū illo pauco vapore expulsuz ad mēbrū retētū in eo est cā ꝓiūcta ei⁹: inflationis vero cā añs est humor vētosabilis z vētositas illa expulsa ad aliq̄ō mēbrū z retēta in eo est ꝓiuncta cā ipsius.

¶ De vndimia. Cap. xxxv.

Vndimia arabice dī grece zima. latine palus dī. ¶ Dixit Gal. 2° ad glauoiam⁹ vndimiā doloꝛosum z lapsuz tumorē ex suba flatica fiētē. al's. ex spū vētoso. s. ꝑmixto illi sube flatice q̄lis est q ꝑm corpa gñant mortua: z ꝑm pedes z crura: z multū gñaī in idematis. i. humidis passionib⁹ z pthysicis: vñ z idema vocatū est spēs ei⁹ q̄ accidit pthysicis z ydropicis a qbusdā tūor absolute vocaī: z ppea 2ª ꝑ'. vocatū est apa lapsuz. ¶ Dixit Auer. coll3 7°. ex flate fiūt apata q̄ vocanī zimie. ¶ Undimia. vt dixit Gal. vbi. s. est apa molle. s. ad tactū carēs doloꝛe. s. ꝑm plīm. Aliq̄n. n. reperīt cū doloꝛe remisso albū ad modū coloꝛis corꝛis. ¶ Dixit Sera. 5° breuiarij. q̄nq̄ supfluitas effundit ad mēbruz z flaticū accidit apa molle: cū q̄ nō est doloꝛ: qdā dñt. q est apa fridū factū ex flate subtili modice viscositatis, cū q̄ nō est doloꝛ cui q̄nq̄ miscet vapor flaticus. Et. A. dixit. q est apa molle albū in q̄ nō est calitas. ¶ Ex dictis pz. q spēs vndimie dīstinct ꝑm mām sunt due: vna q̄ est ab hūoꝛe flatico ipmixto vētositati: z ista retinet nomen gñis z absolute dī vndimia. Et alia fit a p̄dicto hūoꝛe ꝑmixto vapori, siue vētositati z vocaī excitatio. ¶ Et vndimie alia est q̄ p se est morb⁹: z nō sequit ad aliū morbū, 3 p se euenit. Et alia est q̄ est accūs ꝓnis ad egritudinē ꝓducēs ad debilitatē digōnis z ꝓprie ei⁹ que fit in epate: q̄lis est q̄ ydropicis z ptysicis: z in fine febrium egritudinū acutaꝝ cronicaꝝ accidere cōsueuit. ¶ Dixit Alman. molle qō cū digitis ꝑmit cedit ad aliquā ꝓsequit egritudinē: vt sunt egritudines que cuz cōplexio corꝛumpitur: aut pthysis adest accidūt. sup. z q̄nq̄ nō ꝓsequit aliam egritudinem: sed per se euenit: z b̄ est que ꝓprie dī vndimia.

Undimie due sunt spēs distincte 3 materiam.

De causis vndimie. dixit. A. q vtpz est a vapore flāti co. i. ab hūiditate subtili flatica q̄ rone sue subtilitatis pōt dici sil'ari nāe vaporis: vel est a vapore flatis. i. a flate subtiliato: z b̄ q̄tū ad ꝑmā spēz ei⁹: vel est a vapore flatis. i. a flate vaporāte: ita q est a flate ꝑmixto vapori: z q̄tū ad scōam spēm ei⁹ z ꝓcedit a cā intrinseca. dñt qdā. aliq̄n ꝓcedit a cā extrinseca. i. ꝓprie a ꝓcussione vel casu: z b̄ dicūt innuit in vbis Aui. p̄dictis cū dixit. ꝑm plīm. b̄ tñ raro inuenit sicut raro repit q flā moueaī z fluat ad locū ꝓcussionis apandū cā ineptitudinis ipsi⁹ flatis ad fluxū q̄ ineptitudo cō sequit grossitiē viscositatē z friditatē ipsius flatis. Aliq̄n tñ pōt illud accidere ꝓprie cū repireī in corꝛe: z maxime in mēbris ꝓpinqs loco ꝓcusso z doleti copia flatis subtilis qō sua subtilitate. i. minori grossitie: z minori etiā viscositate posset ad locū fluere dolētē. Et vndimia qdē frequēter fit p viā cōgestionis supfluitatis flatice in mēbro. ¶ Dixit auctor cōpēdij. aucte Gal. 14° terapē. apata flatica in tactu mollia sunt paruū faciētia doloꝛē z coloꝛ eoꝝ est: vt toti⁹ corꝛis: q: tact⁹ eoꝝ est mollis: iō cedit: z cū desup ꝑmit digito infossaī quasi digitus infigereī in pasta remanēte fouea in loco p̄ssionis, z hāc infossationē remanere in loco Aui ꝓsupponit: z iō di-

rit.q̄ q̄ſto plus mā eſt ſubtilioꝛ ⁊ madida vel mollis vel humida eſt mollificatio.ſ. ⁊ ceſſio eius vehemētioꝛ humida:⁊ digitus facilius penetrat in eo qō cōꝛimit cum ꝓhibitione eius qō eſt in eo.i.cuꝫ ꝓfundatione humoꝛis ꝓtenti in loco preſſionis:vel cū ꝓhibitione eius qō eſt in eo.ſ.a reditu feſtino ad exterioꝛa:⁊ hoc.ſ.impſſio digiti nō eſt in eleuatione.ſ. tanta q̄ſta eſt in vndimia:ꝫ tñ aliq̄ eſt in eleuatione impſſio digiti ēt ſatis notabilis:vt patebit capº de aꝑate vētoſo qō eſt:qꝛ in eleuatiōe eſt aliq̄ vētoſitas q̄ aliquo mō reſiſtit impſſioni:ꝫ in pª ſpē vndimie nō eſt vētoſitas:⁊ in 2ª ſpē ꝫ ſit de vētoſitate:eſt tñ minus q̄ſ in eleuatiōe:⁊ ꝓpea dñt qdā.q̄ in excitatione iſta impſſio tenet mediuꝫ inter vndimiā ⁊ eleuationē:⁊ qꝛ vndimia in dicta impſſione ꝓuenit:vt dictū eſt:cū eleuatione:iō dixit Aui.q̄ vndimia pīm eſt de gñe eleuationis nō qdē oīno:qꝛ ſi ſic vndimia eſſet de gñe aꝑatis vētoſi: ſꝫ ſic dixit:qꝛ ei ſimilaꝛ in impſſione digiti:ac ēt in humidita te flātica ſubtili:q̄ in vtraq̄ reperiꝛ:⁊ maxime ſimilaꝛ ei excitatio in qua humiditas flātica ſubtilis eſt pmixta vētoſitati. Aui.in verbis p̄dictis innuit q̄ de flāte ſubtili cauſante vndimiā eſt aliqd magis ſubtile:de quo dixit.q̄ q̄ſto mā eſt groſſioꝛ:tanto eſt ad ouriciesꝫ ⁊ frigus declinioꝛ. Et in his innuit duo.pᵐ eſt.q̄ in vndimia facta a flāte minus ſubtili nō eſt ita facilis:vt in facta a magis ſubtili ⁊ redit⁹ eius ab infoſſatiōe nō eſt ēt ita facilis pꝑ groſſitiē ⁊ friditatē maioꝛē.2ᵐ eſt.q̄ in oi vndimia tactus inuenit remiſſam calitatē ⁊ foꝛtaſſe iuenit frigiditatē actualē remiſſam:ꝫ tñ in facta a flāte minus ſubtili caliditas eſt remiſſioꝛ:ſiue actualis frigiditas intēſioꝛ.

Signa diſtinguentia vndimiā verā ab excitatione ſatis ſunt nota ex p̄dictis. Et diſtinguētia ea ab aꝑate vētoſo.dixit Gal.i4° teraꝑ.ſunt q̄ q̄ñ imponis digitū ſuꝑa inflationē nō ſe inclinat cutis,qꝛ nō infoſſat:⁊ cū pcutis ſuꝑ ipm audis ſonū:ſicut ſonū tympani:ꝫ aꝑa molle cuꝫ magis tāgis inclinat ſe ⁊ deſcēdit. Et Seraꝑ.dixit.q̄ inflatū nō deſcēdit ſub digitis q̄ñ p̄mit ſuꝑ ipſum:neq̄ remanēt veſtigia paſſionis in ipſo:⁊ eſt ei vox:ſic vox tympani:⁊ foꝛtaſſe ſentit ēt q̄ſi vētoſitas retenta in raritate ꝓcauitatis quā facit q̄ raritas foꝛtaſſe eſt multa valde. Et ſigna diſtinguentia vndimiā ab aꝑate meſico.dixit Aui.ſunt puitasꝫ ouriciei ⁊ pauciꝫtas offuſcationis in vndimia. Ouricies.n.in vndimia ēt facta a mā groſſioꝛ:ſiue minꝰ ſubtili eſt pua valde:⁊ in aꝑate meſico eſt multa valde:⁊ in vndimia coloꝛ eſt albꝰ vel declinās ad albedinē:⁊ in aꝑate meſico eſt declinās ad fuſcedinē. Et ſigna diſtinguētia vndimiā ꝓueniēte a cā p̄mitiua a ꝓueniēte a cā intrinſeca.dixit Aui.ſunt q̄ q̄ñ accidit a pcuſſiōe: ⁊ ſiſſibꝰ:⁊ nō currit mā q̄ attrahīt ad locū pcuſſionīs ex dolore niſi mā flātica:tūc nō aꝑat niſi aꝑa flātis:⁊ illud eſt puuꝫ, alꝫ.purū:⁊ non eūat a dolore. Dicūt qdā.ſ.intēſioꝛ q̄ in facta a cā añte:in qua ſm eos aliqs paruus doloꝛ adeſt:q̄uis ſm alios nullus eſt doloꝛ:⁊ ꝟ niſi fuerit pmixtio alicuius humoꝛis cū flāte. Sed in facta a pcuſſione aliq̄ñ eſt doloꝛ ſatis intēſus:nō qdē rōne humoꝛis flātici decurſu ad locū:ſꝫ rōne cōtuſionis ⁊ attractionis ꝓcedentis a pcuſſione vel caſu.

Dicta. **Cura** vndimie tribus pficit inſtriſ.ſ.dieta potione ⁊ chirurgia. Et dieta qdē cōſiſtit in euitatiōe quoꝛūcūq̄ infrigidantiū ⁊ humectātiū,ex oibus ſex rebus nō nālibus. Dixit Aui.abſtinētia ab eo qō gñat flā eſt res que eſt nēcia. De qbus ſunt piſces caſeus recēs:⁊ ſiſa:totū aūt regimē doꝛ verti ad calm ⁊ ſiccū vt reſoluat ⁊ exiccet mā eius tā añs q̄ cōiuncta. Qō aūt ſit hoc regimē tā fugiendū q̄ ꝓſequēdum dictū eſt in ſermone5° in cura male cōpl'onis humide ſtōi.

Potio. ¶Potio vō duas hꝫ gñales intētiones:q̄rū pª eſt ad cām:⁊ 2ª corrigit accītia. Et intētio ad cām aut reſpicit cām añtem aliq̄ñ eā dirigit ⁊ eūat:⁊ aliq̄ñ eā dirigit:⁊ aliq̄ñ mēbra digeſtionis ꝓfoꝛtat,⁊ eoꝝ malā cōpl'onē emendat. ¶Dixit itaq̄ Aui.eūatio fiat cū ſol'one vētris.ſ.cū eūantibus flā fluidum ſubtile.⁊ de eis ꝓprie eſt turbith:⁊ maxime cū non pmiſceꝛ ei.33.vel aliud acutū faciēs ipm educere flā groſſum a lōginquis. Acuaꝛ turbith cū diagredio:qm̄ ſic educit acuitatem multā ⁊ flā ſubtile:⁊ fiat eūonis iteratio ſm exigētiā digōne ſemp̄ pmiſſa:⁊ de ꝓueniētibus in eūone dicti humoꝛis ē vomitus ⁊ ꝓprie cū iteraꝛ multotiens:⁊ vine multe ꝓuocatio eſt maxim iuuamēti:⁊ maxie poſt eūones p̄dictas:⁊ ſilꝛ ſuꝛoꝛis ꝓuocatio eſt iuuamēti ſublimis:⁊ ꝓprie in aere balnei. cōfoꝛtaꝛ quoq̄ ⁊ epar ⁊ ſtomacus ad bñ digerēdū cū appꝛoximitatis ab intus,⁊ ex ⁊ his que dicta ſunt in ſermone5° in ſuis locis qbus vtendū eſt añ eūones ⁊ in medio eaꝝ ⁊ poſt eas ⁊ vſq̄ ad pfectionē curationis. ¶Intentio vō q̄ reſpicit cām ꝓūctā diuerſificat ſm q̄ vndimia ꝓceſſit a cā añte fluēte ad locū aut ſm q̄ facta eſt ꝑ viā ꝓgeſtionis aut ſequele ad febꝛes cronicas ⁊ egritudines ſupꝛadictas. Et in facta a cā añte defluēte ad locū curatio variaꝛ ſm diuerſa tpa eius. In ꝑnº nāq̄ ſūpta indicatiōe ab aꝑate ꝓuenit repcuſſio. Uerūtñ fienda nō eſt niſi p̄ceſſerit eūatio ſaltē bñ minoꝛatiua. Ait.n. Raſ.i3.oti.dico q̄ q̄lliniūt ſuꝑ aꝑata flātica cū infridatiuis peccāt:eo q̄ in ipſa includūt humoꝛes:ꝫ qꝛ nō diſſoluit aꝑa augeꝫ in eo doloꝛ.vñ doꝛ corpus ꝓus eūari. ¶Et.A.dixit.cū factū fuerit illud.ſ.eūatio de qua dixeraꝛat:tūc.ſ.repcute:⁊ iſta repcuſſio doꝛ eē foꝛtis vel debilis ſm q̄ſtitatē influxuꝫ. Ait.n. Raſ.vbi.ſ.ſi nō videris inanitionē fieri.al'ꝫ.manationē fieri violētā valde diſſoluere doꝛ ſtatiꝫ.ſ.poſt paucā repcuſſionē: ⁊ ſi violēta fuerit manatio ꝓfoꝛtare debes.ſ.repcuſſionēꝫ, deinde diſſoluere. ¶De mā aūt repcuſſiuoꝝ. Dixit.A.doꝛ vt fiat repcuſſio eiꝰ in ꝑnº cū eo qō aggregat exiccationē ⁊ reſol'onē.ſ.il'ita q̄ repcuſſiua debēt eē mixta cū exiccātibus ⁊ reſoluētibus. Dixit.n.pª q̄rti.q̄ repcuſſiua in aꝑatibꝰ fridis debēt pmiſceri cū medicinis calis ⁊ ſtipticis q̄ cū ꝟ q̄ repellūt deſiccēt ⁊ reſoluāt cal'a.n.reſolutiua miſcenᵗ ēt cū eis ad hoc vt ꝓhibeāt ne frida ingroſſent ⁊ incrudēt mām ⁊ vt penetrare faciāt illa infridātia ad ꝓfundū:vt poſſint expellere: qm̄ aꝑata flātica ſunt ꝓfunda:⁊ ad hoc ēt vt exiccēt.ſtiptica vero cū eis miſcenᵗ ad hoc vt ꝓfoꝛtēt mēbꝛū ⁊ ſic iuuamētū faciāt ad repulſum:⁊ ēt vt exiccēt ⁊ mām ꝓſumāt:⁊ qdaꝫ dicūt.q̄ iſta repcuſſiua debēt eē plus ſtiptica q̄ſ frida qꝛ in hac mā plus ꝓuenit repcuſſio q̄ fit ꝑ trāſmiſſum q̄ſ q̄ fit ꝑ impulſum. ¶Dixit Aui.nō opꝫ vt attingat locū huiꝰ aꝑatis aq̄.ſ. neq̄ frida neq̄ cal'a. frida.n.ſua friditate incrudaret ingroſſaretq̄ mām.⁊ ſua humiditate noceret cū egeat exiccatione: cal'a ēt ſua humiditate noceret ⁊ ſua calītate ꝓhibente nō repercuteret:ſꝫ potiꝰ attraheret. ¶Et ex dictis accipiūt qdā. q̄ i hmōi aꝑate repcuſſiuū nō doꝛ applicari frigidū actu neq̄ multū cal'm. Et in ꝑnº qdeꝫ ꝓncipij medicamē mediū doꝛ eſſe magis fridū ſiue cū paucioꝛibus vel de debilioꝛibꝰ ſtipticis ⁊ calis ⁊ in fine ꝓncipij ecōuerſo. ⁊ in medio eius doꝛ tenere mediū vt appet de intētione auctoꝝ in ſpāli ſpecificatione remedioꝝ. ¶Dꝛo qbus dixit Gal.2° ad Glauc.fiente paſſione aliq̄ñ ſpōgia aqua madefacta modicū aceti bñte ſiſtere facit paſſionē. Si vō ſic ſiſtere nō fecerit plus de aceto ponēdum eſt:⁊ hoc ēt cōmēſuraᵗ.Sit.ſ.acetū in q̄ſtitate ⁊ acuitate ipſius ſm cōpl'onē mēbꝛi vndimioſi. Q.ō.n.acetum eſt magis aquoſum.i.pluri aque cōmixtū vel minus acutum in ꝑnº.ſ. ꝓncipij.ſumēdū eſt,⁊ maxie in coꝛpibus mollibus:qō aūt foꝛtius eſt.i.qō eſt minus cōmixtū vel magis acutū in coꝛporibuꝫ duris ⁊ robuſtiſ,ſup.⁊ in fine ꝓncipij ſumēdū eſt.ſup. ⁊ qō eſt cū acetū mediū inter p̄dicta in q̄ſtitate ⁊ acuitate in medio ꝓncipij ⁊ in coꝛpibus inter p̄dicta mediis. Et ſubdit Gal.ad ꝓmas impoſitiones ſpongiā nō relinquētes.ſ.ſuper loco cū ligatura.ſup.ſꝫ in ſcōis ſic:⁊ multo magis in poſtremis. Dixit Gal.intēdenduꝫ eſt ſi coꝛpus in q̄ ſit aꝑa molle ſit molle:⁊ tūc aqua ſit ampliꝰ aceto. Si vō mēbꝛū ſit ſolidus tūc acetū ſupet aquā ⁊ reducat mēbꝛuꝫ in nām ſuā augmēto eaꝝ q̄ deſiccāt. At vō ſi coꝛpus vel mēbꝛū fuerit tēperatum ſint eq̄lia aqua ⁊ acetū. Et ſubdit Ga.vbi.ſ.opꝫ eē ſpōgiam nouā:⁊ ſi nō affuerit talis.ſ.nouaꝫ vetus certiſſime lota.ſ. multotiēs affronit in nitro.i.in aqua in qua nitrū diſſolutū

In facta per viam defluxus. De localibus ab extra ipº.

Aqua neq̄ calā neq̄ frigida cōuenit.

Repcuſſiua nō debēt applicari frida neq̄ multū calida.

sit ꝛ pro aut in cinerali vocato. i. in aqua cineris: ꝛ hoc fit vt accipiat spongia virtutē nitri vel cineris ad deficcandū ꝛ resoluendū. Et dixit. ꝙ si ꝑdictis nō fistat apa fortiora farmaca que mixtā hēant virtutē ex ꝑdictis virtutibus supponere opꝫ. ¶ Et Serap. dixit. si ex humore flātico ad mēbrum current fuerit vndimia incipiemus in curatione eius cū medicinis: de quarū ꝓprietate est vt coarceant. i. phibeant fluxū ꝛ expellant ꝛ resoluant simul: quapp fiat antecessio in ꝑmixtione cū vaporatione cū spongia noua infusa aceto ꝑmixto: qō est qꝛ spongie noue inest virtus resoluēdi quā acqsiuit ab aqua maris que est resolutiua ꝓp illud ergo si nō habeā ex ea aliqō nouū opꝫ vt abluaf cū nitro ꝛ aqua cineris donec acquirat virtutē spongie noue ꝛ submergaf in aceto. s. ꝑmixto ꝛ exprssa mēbro supponaf: qm̄ aggregat ꝛ coartat. verū opꝫ si apa est in ꝑn° ꝛ pro aut corpus. s. vel mēbrū sit humidū in cōplexione sua vt sit acetū forte minus: sed si administras hoc acetum ꝛ nō iuuat corpus est durum: tūc opꝫ vt sit acetū ꝓpinquū: puto qꝛ paucioꝛi aqua admixtū. Et si ꝑdicte dispositiones. s. tps principij apatis ꝛ mēbri in mollitie ꝛ duritie sint medie: tunc opꝫ vt acetū sit tēperatū: sicut res quā possibile est hoi habere. ¶ De his dixit Auic. de illis que bona sunt in ꝑn° est vt administref spōgia noua in ꝑn° infusa aceto cōmixto. i. scz aqua: vt dixit Hal. qui ergo exponūt aceto cōmixto hūte virtutē cōmixtā ex repcussione ꝛ exiccatione ꝛ resolutione quale est acetuꝫ vini: in quo est repcussio exiccatio ꝛ resolutio: ita ꝙ nō dꝫ sumi acetū factū ex agresta succo piroꝝ vel citonioꝝ: ꝛ similiuꝫ: in qbus nō est dicta virtus cōmixta: est expō falsa. q̄uis. n. velint auctores ꝙ acetū aque cōmiscēdum sit acetū vini: qꝛ de illo loqtur Hal. 14° terap. ꝛ dixit habere virtutes ꝑdictas: tñ voluerūt ꝙ applicef aque ꝑmixtū: ꝛ nō solū vt fortiuꝫ vel sufficiēter repcutere pòsset: qō nō posset facere impmixtuꝫ aque. ¶ Et subdit Aui. aut aqua baurach. i. nitri ꝛ cineris. s. sit acetum ꝑmixtū: ꝛ hoc qñ vt dixit Hal. acetū ꝑmixtū cū aqua simplici nō sufficiēter ꝓfert. Et ex verbis Hal. appet manifeste ꝙ Dinus errauit qñ exposuit: aut pro ēt. ꝛ voluit ꝙ in oī pte ꝓncipij acetū cū aqua nitri ꝛ cineris debeat esse ꝑmixtū: qꝛ sic imo ꝓcedendū est ꝓcessu Hal. qui voluit ꝙ vbi in ꝑn° acetuꝫ aque simplici ꝑmixtū nō sufficeret: tūc ꝑmisceaf in ꝓcessu cum aqua nitri ꝛ cineris: ꝛ de isto medicamine. s. ꝑmixto aceto aque nitri ꝛ cineris est verū: qō dixit Dinus ꝙ ꝑteritis valet in ista mānita ꝙ ēt mireris de effectu eius: ꝛ sic ēt experientia demōstrat. Eteni in spongia noua aut in veteri infusa tñ cuꝫ aqua nitri vel cineris est exiccatio ꝛ resolutio ꝛ in aceto vini aq̄ mixto est repcussio ꝛ exiccatio: ꝛ in baurach ꝛ in cinere est sil'r exiccatio ꝛ resolō. ¶ Dixit auctor cōpendij: ꝙ Ga. multū laudauit spōgiā huic apponi loco: ſz nostris tpibus. dixit ipse. inuenimus pānum veterē ꝛ vellus. i. lanā: sil'r facere. maxime si in aqua salsa vel aluminosa infusa sepius fuerit ꝛ ad solem exiccata. ¶ Et de bonis in ꝑn°. dixit Aui. est memithe solū: ꝛ hoc in ꝑn° ꝓncipij: ꝛ ēt qbusdā exiccātibus mixtū: ꝛ hoc maxime in ꝓcessu principij. Et subdit. succus ēt mirti est bonus in ꝑn° sui ꝛ solus ꝛ mixtus mō ꝑdicto. Dixit Dio. ꝙ folia populi recentia cōtrita ꝛ supposita dispergūt apata flātica. Et auctor cōpendij. dixit auctore Hal. ꝙ spina alba ꝓuenit apatibus flāticis mollibus supposita: ꝛ ea cōtabescere facit: ꝛ cōueniunt maxime in ꝑn° principij. Et dixit auctor eiusdē. ꝙ aloes hz ꝓprie illud qō descendit ad apata flātica ꝛ dissoluere illud qō attractū est in eis: ꝛ sic cōpeteret in fine principij ꝛ in augmēto. Et qdam dicūt. ꝙ folia salicis supposita ligata dissoluūt vndimiā. Et qdam dicūt. ꝙ folia nenufaris bene decocta in aqua ꝛ exprssa ꝛ cōtrita mirabil'r ꝓferunt. Et de ꝓferentibus est pulꝫ de farina ordei cū aqua mellis. ¶ Cura autē in augmento. dixit Aui. ꝙ quotiēs addif egritudo tūc apponatur acetū in quo infundif spōgia fortius parū. dꝫ. n. esse fortius, qꝛ magis acutum ꝛ minus aque ꝑmixtū. Et subdit. bonitas succi mirti est post illud. s. post ꝑn^m. qꝛ in augmēto. sed conficiaf cū eo medicine post. i. que post ꝑn^m ꝓueniunt. Et dixit de illis que ꝓueniunt in augmēto est oleū rosatū cuꝫ aceto ꝛ sale ꝛ sulphure cōbusto. Dicunt in ꝑn° augmēti oleū ꝛ acetū sint equalia sali ꝛ sulphuri. In ꝓcessu vero fiat additio salis, ꝛ sulphuris supra oleum ro. ꝛ acetuꝫ. in tantū posset additio eoꝝ fieri qō cōpeterent in status ꝑn°. Dixit Sera. ꝙ empl'm de radice cucumeris asinini cū farina ordei ꝓfert apatibus flāticis ēt antiquatis ꝛ valet in augmēto ꝛ ꝓcessu. Et sil'r valet empl'm de origano ꝛ farina ord̄. Et empl'm factū de folijs brance vsine cuꝫ assungia porcina veteri vtiliter apponif in augmēto ꝛ statu. Et de vtilib⁹ est cinis ficus cū aq̄ pluuiali. ¶ In statu vo qꝛ adhuc plus opꝫ exiccare ꝛ resoluere q̄z in augmēto. iō dixit Aui. ꝓueniat cū ipso aceto finis. s. in fortitudine acuitatis ꝛ pauciſſime mixtionis cū aqua: ꝛ tale acetum. dixit Aui. administref solū aut ꝑmixtū cum oleis vehementis resol'onis sic laurino oleo cucumeris asinini. ꝛ silb⁹. Dicūt. tale acetū solū valet in ꝑn° status ꝛ pōt lixiuiū taliuꝫ cinerū administrari solū: ac ēt ꝑmixtū cū dicto aceto solo: ac etiā cū aceto ꝑmixto cum oleis dictis: pñt ēt ꝑdicta administrari vicissim. mō vnū mō reliquū. Dixit Auer. coll'ꝫ. 7. que sunt de grosso flāte. i. minus subtili embrocenf cū spōgia infusa in aceto mixto cū alumine cinere ꝛ sale. Et dixit Aui. oꝫ vt cōprehēdat spōgia sup oīa latera ne declinet mā ad latus aliud. ꝛ subdit. qñq̄z administraf loco spōgie cuꝫ nō inuenif pānus duplicatus cū duab⁹ tunicis cū aqua cineris ꝑdicta. nā qñ assiduaf supra ipsam vna vice post aliā fortasse suffocit. Et subdit. ꝙ aqua calcis fortioꝝ est q̄z aqua cineris prędicta: ꝛ iō cū illa nō sufficit ad istā recurrēdū est. Dicūt. n. qdā. ꝙ ipsa est mirabilis iuuamēti i vndimia magna. Et qdā dñt. ꝙ añ appositionē spōgie vel pāni duplicati oꝫ locus inungi cū oleis calis: ꝛ deinde oꝫ spongia supponi. Dixit Aui. ꝙ cicer. s. farina eius cū aqua caulis. i. succo eius emplata est mirabilis iuuamēti: qm̄ resoluit ꝛ deficcat. Et de ꝓferētibus in statu est decoctio folioꝝ ꝛ fructus tamarisci ꝛ in aceto parū ꝑmixto: ꝛ silr origanū aut maiorana cū aceto: ꝛ stercus vaccinū dissolutū cū aceto cū addif ei parū mellis. oia. n. hec cōueniūt in ꝑn° status ꝛ medio eius: ꝛ in fine ipsius ꝓueniunt folia rosmarini ꝓtrita ꝛ supposita. Et silr empl'ꝫ ysaac qō fit ex rutba ꝛ nucib⁹ cū melle. Et qdā dñt. ꝙ empl'm de furfure frumenti ꝓuenit toto tpe status. ¶ In declone aūt ꝛ cū egritudo hec est cronica. dixit Serap. administref illud de ꝓprietate cuius est vt incidat ꝛ resoluat tñ. Et Raſ. 13. ꝓtiñ. aucte Hal. dixit. si apa fuerit cronicū vnge mēbrū in ꝑmis cū oleo .s. cōi: vel aliquo resolutiuo supponēdo postea ei spōgiā infusam in lixiuio. s. supradictoꝝ cinerū ꝛ ligef ꝛ sanabif firmiter. Et dixit aucte ꝓpria. dico ad apa molle infunde pānū de lana in lixiuio: ꝛ suppone ei: qm̄ efficaciter faciet ꝛ si alleuiatur iterato supponaf: si apa fuerit magnū infundaf in aqua calcis: qꝛ mirabil'r faciet. si. n. passio lōgioꝝ sit sola dissoluti, ua opanf in ea. ¶ Medicamē valde ꝓueniēs ꝛ vtile est vt in aceto forti decoquanf sauina sticados maiorana rosmarinꝰ origanū: ꝛ filia. ꝛ mēbrū patiēs fumigef cū eo: postea infundanf petie in eo ꝛ exprsse supponanf multotiēs inouādo anteqūz frigescāt. Et de ꝓuenientibus est empl'm factū de cinere cerri vitis ꝛ ficus ꝑfectis cū assungia porci. Et de ꝓuenientibus est empl'm factū de calce viua trita: ꝛ cuꝫ assungia porci mixta. Et sepelire mēbrū in arena maris cala est vtile ꝛ ꝓueniens. Et sil'r frequēs epithimatio cum decoctione lupinoꝝ amaroꝝ. ¶ Est ḡ ꝑdicta cura recta indicatiōe sumpta a mā vndimie: ꝛ a tpibus eius vel indicatiōe sumpta a mēbro aliqualiter variaf. Dixit. n. Raſ. 13. ꝓti. aucte Hal. cura apatis mollis diuersificaf iuxta moduꝫ mēbroꝝ: qm̄ si acciderit in mirach vētris nullus supponit ei spōgiam infusam in aceto lympbato cū aq̄ frigida: neq̄z supponit gnibus apatis absinthiū coctū cuꝫ oleo. ¶ Et dixit. ad apa molle accūs in pedibus. ℞. myrrhe aloes litij sandal'. rube. sief. memithe ꝛ croci aū. ʒ. ij. cineris caulių. ʒ. iij. ꝛ cū eis fiat illinitio. s. post q̄z dis-

In statu.

In declinatione.

Applicāda indicatiōe sumpta a mēbro vndimioso.

soluta sunt in aliquo oleo resolutiuo ⁊ cōpeteret ℔ in ꝑn°. ⁊ fortasse ēt in aug^to. ¶Dixit Aui. cū ℔ apa est in mēbro neruoso spisso ⁊ denso: aut ligamēto: aut chorda misceat in medicinis qō incidit cū lenificatiōe. i. cū lenitate ⁊ remissione: ⁊ qz tale incidēs qō admisceat in medicinis vndimie' est acetū: ſō voluit q tale acetū sit leue ⁊ debile nō acutū de se nociuuz neruis ⁊ mēbris neruosis: ⁊ q̄to acutius est tāto nociuius. q̄uis. n. rōne māe ꝓferat tñ rōne mēbri nocet: q̄re opz vt cū nēciuz fuerit acetū sumat illud qō māe ꝓueniat mēbro autē nihil aut paꝝ noceat. ⁊ tale est acetū debile nō vere acetosuz aut puā hñs acuitatē. Dicūt. acetū itez pp aliam cām dz esse leue: qō est qz istud apa in istis mēbris exñs est difficilis resol'onis ⁊ exiccationis pp strictura pozoꝝ eoꝝ. Si igit illud qō approximat esset multū deiccatiuū sic est acetū acutū nō posset deiccare subtile ⁊ derelinquere grossum remanēs resol'oni ineptū. In mēbris aūt carnosis acetū dz eē acutū qm cōfert māe ⁊ nō nocet eis, ⁊ nō timet in eis de resol'one subtilis pp raritatē pozoꝝ ipsoꝝ. Et fortasse Aui. dixit. misceat cū eo qō incidit cū lenificatiōe. i. cū aliquo lenitiuo mixtū vt acuitatē ⁊ mordicationē aceti: vel alicui⁹ rei acute leniat ⁊ remittat: ita q ꝑm ℔ hērent misceri sit resolutiua: deiccatiua: lenitiua: ⁊ incisiua. Et scias q añ appōnē medicaminū dz locus rarificari cū fricatione ⁊ suppōne pānoꝝ calefactoꝝ. Dixit Gal. sup 1° epidi. ⁊ ponit. 13. ꝓtiū. si leuiter ingrosset mēbrū fricamus illud cū toualijs cū soliditate. i. fortiter. ⁊ post spargim⁹ supiꝑm medicinas deiccatiuas. fit. n. hec fricatio ad adiuuandā penetrationē medicinaꝝ ad ꝓfundū q̄ sine ea nō ꝓfundarent obstātibus opilatiōe pozoꝝ ⁊ stipticitate ipsarū. Et Aui. dixit. dz vt fricet locus. s. añ appōnē medicaminis cum mātili fricatiōe dura. s. sic q ℔ apiant pozi: ⁊ facta fricatione administrent supiꝑm exiccatiua. sup. ⁊ quecunq; alia medicamina: maxime q̄ in forma sicca approximantur.

Cura ꝓ ꝓria excitationi.

¶De cura āt q̄ ꝓprie debet excitatiōi. dixit Raſ. 13. ꝓti. aucte Ga. excitatio dz illiniri cū aloe litio ⁊ cinere cauliuz ⁊ aq̄ ipsoꝝ q si lōgior fiat. s. ⁊ ꝓuenerit ad statuz vel finē aug^ti adde cū eis semē cicute ⁊ euforbiū: ⁊ si nō ꝓtulerint fiat illinitio cū cinere fic⁹ ⁊ tamarisci ꝓtib⁹ eq̄lib⁹ ⁊ aceto. s. acuto. Et dixit. excitatio in ꝑn° curat cū eo qō corroborat ⁊ dissoluit sic cuz aceto lymphato alumine sale ⁊ baurach ⁊ cinere. Ista tñ cōueniūt in fine ꝓncipij ⁊ ꝑn° aug^ti. ⁊ iō subdit. in ꝑn° cura fiat cū debilioꝛib⁹ istis.

In vndimia fcā ꝓ viam ꝓgestionis.

¶De cura vo vndimie accñtis ꝓ via ꝓgestionis. dixit Gal. 2. ad Glau. q fricatio sola ꝓ oxirodiniaz: ⁊ q̄q; ꝓ oleū ⁊ sal itromisso oxirodino sistere facit illud ⁊ alia multa taliū. Et dixit. vt ponit. 13. ꝓti. apa flāticū accñs per se fortasse sufficiētē curā sequet si ifundat spōgia in aceto ⁊ aq̄ ⁊ supponat ei. q si nō mitiget apa ꝓ illud adde cū aceto ⁊ aq̄ modicū aluminis ⁊ sief memithe ⁊ est bonū in hoc loco.

In vndimia q̄ seq̄tur ad egritudies cronicas.

¶Et cura vndimie sequētis egritudines cronicas filis ē ꝑdicte postq̄ cura illis egritudinib⁹ adhibet. Dixit Gal. 14. ter. ei⁹ ꝓcurationē ꝓticularē agē dz cū oxi. i. aceto ⁊ oleo rozino .i. ro. ⁊ sale. ⁊ aliq̄n cū oleo simplici sale ⁊ aceto refricātes tu mētia crura. sup. vel alia mēbra exiccat. n. pinde mā ei⁹. Et dixit. vt ponit. 13. ꝓti. nō idiget cura ꝓpria oīno. sup. qz requirit cura ꝓpria egritudis quā sequit: sz sufficiet ei fricatio tibiaꝝ. sup. ⁊ alioꝝ mēbroꝝ ⁊ inūctio ipoꝝ cum oleo. s. ⁊ aceto: aut cū oleo ros. ⁊ aceto: ⁊ q̄q; ponimus in eo sal: ⁊ q̄q; acetū cū sale ⁊ oleo cōi. ¶Dixit Sera. si est ex ventositate vaporosa fic illud qō accidit ipendim⁹ hydrop. ⁊ q hñt ptisim: aut in malitia forme vehemēti nō indiget multū curatiōe ꝓpria: qm est sequēs egritudinē corpis. Si q̄ cū seq̄t eā. s. egritudinē studiū. s. curatiōis: tūc resol'o ei⁹. s. isti⁹ vndimie est facilis cū aceto cōmixto tm: aut cū aliquantulo salis. ¶Dixit Auer. coll'z. 7. apatū mollīū q̄ fiūt in extremis hyposarca: ⁊ silib⁹ moꝛbis medicatio ꝓcedit ꝑm medicationē ei⁹ a q̄ ꝓcedit. Et sufficit ex oleo ro. aceto ⁊ sale: ⁊ si ibi spgit multa mā ꝓdest eūare mēbrū. s. mādans vel corp⁹ totū ab illa mā ⁊ vti reb⁹ calefactiuis ⁊ deiccatiuis ⁊ eūone cū expssione mēbri .s. in q̄ est vndimia q̄ expssio fiat cū ligatura cōueniēti. ¶Et Aui. dixit sequēti hydropisim ⁊ egri^ces alias q̄rat cura cāe ipsi⁹ egri^nis quā segt ⁊ alr ꝓdurāte eā nō pōt moueri. ¶Dixit Alm. ℔ apa qō ꝑ se accidit febres lōgas cū sanat comitatur: ita curādū est paꝝ aceti cū oleo ros. ⁊ aq̄ mirti ⁊ aq̄ cū q̄ fit sapo misceat ⁊ pān⁹ in eo madefact⁹ desupponat ⁊ ligef. Et dixit. ex eis q ipm dissoluūt est aq̄ cineris q̄ sic fit. atramēta: al's. ferrēta cōburant: ⁊ in eodē cinere aq̄ misceat: ⁊ per noctē vnā dimittat: deide colet ⁊ in ea misceat acetū in q̄ pāni infusi supponant vni⁹ alteri cū ligatura ꝓstringēdo. Et si apa valde molle fuerit ex sale oleo ⁊ aceto epithimet ⁊ fricetur. ⁊ dixit. ℔ est epithima q mollitie ⁊ relaxationi vbicunq; fuerit ꝓfert. ⁊ ponit ipm ēt Aui. ℞. aloes myrrhe litū acatie sief memithe cipi croci oriētalis boli ar. aā. ptes eq̄les ex his silitudines auellane fiāt: ex qb⁹ cū neče fuerit cū pauco aceto ⁊ succo cauliū dissoluat, ⁊ si egri^do fuerit i facie: ⁊ palpebris dissoluat cū aq̄ rosarū succo endiuie ⁊ aceto ⁊ epithimet cuz eis. ¶Dixit auctor cōpēdij. ego vidi de cura aloes mixti cuz litio in apatib⁹ inflatis q̄ fiūt in palpebris effectū mirabilez bonū: ⁊ silr credo q agat in excitatiōe accñte i alijs mēbris: ⁊ credo q aloes ē meli⁹ aliis medicinis ad apa molle.

In vndimia ꝓgnātiuz.

¶In vndimia aūt accñte pedib⁹ ꝓgnātiū. dixit Pau. ifundat lana cānaꝝ q̄ est ad modū stuppe in aceto ⁊ supponat ei aut folia cauliū trita. s. supponant ei: aut fiat illinitio cuz chimolea ⁊ aceto ⁊ alumine. ¶Dixit Filagrius. ⁊ ponit. 13. cōti. ad apa molle pedū ꝓgnātiū ⁊ qualescētiū fiat illinitio cū olo ro. sale ⁊ aceto bñ ꝑcussis: aut cuz cinere cauliū oleo ⁊ baurach aut cū sale ⁊ oleo. ¶Et Aui. dixit. q̄nq; mollitie accñti in extremitatib⁹ ꝓgnantiū submergant sūmitates cāne: de q̄ fiūt scope ⁊ sunt flores eaꝝ maxie puaꝝ in aceto ⁊ ponant desup. Et meli⁹ eo est illud qō fit post ꝓtritionē. s. dictarū sūmitatū cānaꝝ q̄ ꝓtrite submergant in aceto. ⁊ chimolea cū aceto ēt cōfert. Et anetū ēt ꝓtritū cū aceto ꝓfert. Et de embrocis bonis decoctio corticū citri. Et dicūt qdā de exptis eē inuolui in folijs cauliū rubeoꝝ ⁊ ipsos assatos comedere. Et de vtilib⁹ in oib⁹ apatib⁹ mollib⁹ est vt facta inūctione ex oleo ro. ⁊ aceto ⁊ sale supponant folia radicū q̄ comedunt ꝓtrita ⁊ ligata ꝑ dies. ⁊ fex vini calida suppositā oi apati molli mire prodest. ¶Et silr de exptis est empl'm factuz ex radicib⁹ sallcis: ⁊ de radicib⁹ affodi. decoctis in vino ꝓtritis ⁊ cōmixtis cū pauco sulfure donec sufficiat ad inspissandū eas. Et ex eis est sterc⁹ colūbinū albū tritū ⁊ cū aceto forti dissolutū ⁊ sup corio extenſuz circūcirca mēbrū inflatū suppositū. ¶Cura aūt vndimie ꝓueniētis a cā ꝓmitiua nō differt a cura ꝓuenientis a cā añte nisi rōne doloris q in eo accidit. Dixit q̄ Aui. cum est in hac egri^ne dolor pp cām dictā. s. ꝓmitiuam: tūc opz vt sedet dolor in ꝓmis cū eis q̄ sunt sic ysopus humida ⁊ vinū coctū ⁊ cerotaria ex oleo. s. cōi vel aliq̄ oleo anodino: ⁊ vt administret embroca ex vino nigro stiptico. Dñt qdā. nō solo sz mixto cū cerotarijs dict aut cū ysopo būida ⁊ sapa. ¶Et post illud. s. post sedationē doloris. dixit Aui. admistret cura cuz cinere ⁊ silib⁹: ⁊ in sūma cū his q̄ dicta sunt i cura facte a cā añte adducēdo ei ea q̄ dz dispōnē mēbri in q̄ est. nā cura hui⁹ sedato dolore in nullo differt a cura illi⁹. ¶Sciēdū est q in cura isti⁹ vndimie auctores nō fuerūt locuti de chirurgia per incisionē vel cauterizationē: q⁹ raro est valde q sic posset curari: sz locuti fuerint de cura ei⁹ per ligaturā q̄ ptinet ad manualē opōnē: de q̄ dixit Gal. 2° ad Glau. q si ꝑm aliquā extremitatē vt manū vel pedē tale ydema fiat sup ligatiōe ab inferioꝛib⁹ ptibus incipiēte supius termināte sup emissionē apprehēdente vniuersam distributionē quēadmodū in fractuꝛis ossiuz facimus curaꝝ. Ego. n. dixit Gal. in vndimioso dolore inungens oleo particulā: deinde supponens spongiā ex lixiuio cōstringens violentius vidi pfecte curatā passionē. s. huius dictione indicatione habēte virtutē miscibiliū sed ad diaforeticā ⁊ incisiuā inclināte. ¶Dixit Sera. si est in pede aut in manu pone spongiā vnā. s. magnā vel plures puas de

In vndimia ā ꝓmitiua.

Manuālis opō sola ligatiōe requiritur.

ſup.i.in pte ſupiori manus vel pedis:⁊ aliã ꝓſiſ de ſubt⁹ in parte inferiori:⁊ ſit illa q̃ de ſubt⁹ ſtricta vehementer:⁊ q̃ eſt ſupius molliter donec nõ recipiat mẽbrũ ipm aliqd ex mã. ¶Dixit auctor cõpẽdij.q. Hal.dixit.ligare debemus in ꝑn° vehemẽtius:⁊ q̃ ꝑn^m ligationis incipit ab inferiori iõ ligatura inferius dz eẽ magis ſtricta:⁊ deide diſſoluat vt qeſcat paulatim:qm̃ ligatura dz ꝓcedere min⁹ ſtricta:ſp tñ dz declinare cũ ligatione ad ptez ſupiorẽ cõiter:qm̃ iſta ligatio ꝓhibet q̃ nõ recipiat locus apatis aliqd. Et Auer.dixit.q. dz ligari ſicut ligat mẽbrũ fractũ. Et qdã dñt.q. ligatio dz eſſe firma ⁊ multotiẽs iterata. ¶De hac tñ ligatura.dixit Aui.ſtrictura cũ ligamẽtis ꝓfert ei in q̃ nõ eſt mã groſſa.al's.ingroſſata.nã ſubtilẽ cõpeſcit deliteſcere.groſſam vo nõ pot expellere. Dñt quidã.tãdiu mã eſt ſubtilis q̃diu patiẽte iacẽte vel ſtante in quiete recedit inflatio ⁊ nõ remanet:ſz qñ remanet eo iacẽte tota nocte vel plus:tũc mã iã ingroſſata eſt. Et dixit.A. vbi fit ligatura dz vt ſit inceptio ei⁹ ab inferiori tẽdẽdo ad ſupi⁹. Notãt qñ ligatura approximat:tũc corp⁹ dz eẽ mũdificatũ ⁊ dz inſup ſepe purgari a mã illa delitescente ne ad aliqõ mẽbrũ nobile deriuet ⁊ ledat nocu'° magno aut ꝓmat. Ego.n. ꝟ in ꝓtib⁹ ꝓtingere vidi q. ligati ab empericis deſcenſu mãe ſolito ꝓhibito p ligaturã:⁊ nõ mũdificato corpe a mã q̃ deliteſcit poſt puũ ſpatiũ pierũt. In itẽtione ad accẽntia auctores cõiter nõ ꝓuiderũt niſi dolori ſupueniẽti ⁊ ſuccurrit ei:ſic.ẽ. in intẽtione ad cãm ꝓmitiuã dcm̃ eſt cũ yſopo bũida ⁊ vino cocto ⁊ alijs ibi dictis. Et de epithimatib⁹ fortis iuuameti ẽ illõ q̃ recipit ſterc⁹ vaccinũ olibanũ ſtoracẽ calamẽtũ armoniacũ ſpicã vſnee abſinthiũ:⁊ ſiſa. ¶Notãt q. apa flãticuz qñq̃ vlceraſ ⁊ fit vlc⁹ illud valde difficilis ꝓſolidationis:ita q. qñq̃ cura eſt ipoſſ:⁊ ꝑm p'm tale vlc⁹ efficit fiſtula.mã eni flãtica diu fluẽs ad aliqõ mẽbrũ calorẽ ei⁹ nãlẽ valde debilitat ⁊ non pot gubernare humiditatẽ illã quare arripit a calore extraneo ⁊ corrũpit:⁊ corrupta locũ inficit ⁊ vlcerat.

¶De nodis ⁊ dubeleth. Cap.xxxvj.

Nodus dupl'r ſumit. Uno° large pro oi nodatione ꝓtinẽte mãm humoralẽ vel nõ ꝓtinẽte:⁊ ſic eſt gen⁹ ad oẽ apa flãticũ de flãte groſſo ⁊ ad nodationẽ durã eueniẽtẽ interius. Heni nodatio aliqñ dr nodus ls nõ recte. Nodus etiã aliqñ ſumit min⁹ large pro oi apate flãtico facto de flãte groſſo:⁊ ſic eſt gen⁹ ad glandulas ⁊ ſcrophulas:⁊ ad nodos ꝓprie ſumptos.ſcrophula.n.qñq̃ ls ipropꝛie vocat nodus ab Aui.cap° ſcrophulaꝝ. Tertio mõ ſumit ꝓprie ꝑ vo nodo quẽ Raſ.13.ꝓti vocauit dubaſla. A. aũt dixit dubeleth. ¶Dubeleth tñ tripl'r inueniſ ſumptũ. Uno° gñal'r ꝑ oi apate cuiuſcũq̃ gñis qõ aggregat mãm in loco ſolute ꝓtinuitatis mẽbri in q̃ eſt:ſiue ſit tale incipiẽs ſiue in ꝓceſſu tale fiat:⁊ ſiue ſit de mã cal'a ſiue frida. Alio° ſpãliter ⁊ ſic dr de apateflãtico aggreganti in cupo diuerſi gñis:vt patebit:⁊ vt ſic eſt idẽ qõ nodus ꝓprie ſumptus. Sz dubeleth ꝑ mõ ſumptũ eſt ſic gen⁹ ad exiturã ⁊ nodũ ꝓprie ſumptũ. Aliqñ tñ ⁊ impropꝛie repit dcm̃ q. exitura ẽ apa aggregãs mãm ſaniabilẽ in cupo:⁊ dubeleth eſt apa cui⁹ mã in cupo collecta iã ſaniata eſt:⁊ diſponit ad ruptura. Auctor aũt cõpẽdij.nodũ botiũ vocauit. ¶Dixit Raſ.13.ꝓtiñ.nodulus eſt exitura accñs in pãniculo. ¶Dixit Aui.nodi ſunt dubeleth flãtice cõprehẽdẽtes humores flãticos aut humores gñatos ex flãte:q̃ uis nũc nõ ſint humores flãtici:⁊ iſti pñt eẽ humor gipſeus qui q̃uis vocẽt flã gipſeũ:tñ vere nõ eſt humor ⁊ pñt eẽ humores melici facti p exiccationẽ multã flãtis. Et flã faciens nodos eſt flã groſſum:hñs tñ in groſſitie latitudinẽ magnã ꝑm quã vnũ eſt minus groſſuz:⁊ aliud magis ⁊ minus groſſum re^u magis groſſi vocaſ ſubtile:⁊ magis groſſum eſt illud qõ induraſ:⁊ fit gipſeũ ⁊ trãſit in meliaz ſiue illa iduratio fiat a friditate ꝏdẽſante ⁊ inſpiſſante ſiue a caꝛitate reſoluẽte ſubtile ⁊ relinquẽte groſſuz. ¶Dixit Raſ.in diuiſionib⁹ nodi ſũt plurimoꝝ modoꝝ.q.n. fiunt a flãte ſubtili ſiue min⁹ groſſo. dixit Aui.ſunt ab int⁹ ſic caro, ⁊ vocaſ a vulgo napte. Eteni napta eſt apa ꝓtinens in ſe ſic carnẽ mollẽ aut ſic pulſ. Alia ſ'a hz ſic pus ⁊ pot ẽt verificari de pure groſſo aut ſicut mel aut aliud.ſ.ſile in mollitie ꝓdictis:⁊ ſic lutũ molle vel amurca vel trũbus. Qui vo fiũt a flãte groſſiori ſunt ſic res oura ⁊ ſunt illi in qb⁹ ꝓtineſ ſic gipſum vel lapis vel arena vel vt lutũ ſiccũ vel vt carbo vel vt oſtracũ aut fuſcis aut es tenerũ aut coriũ aut aliqd his ſile. Ego.n. vidi mulierẽ antiquã:de cui⁹ apate exiuit res q̃ appebat coriũ cũ multis pilis infixis. Et de iſtis nodis duris.dixit Auicẽ.q. q̃uis ſint facti a flãte induratoꝛ:vñ pñt dici flãtici.nihilomin⁹ nõ eſt lõginquũ a veritate qn faciat eẽ neciuz obuiatio.ſ.ad manũ tãgẽtis diſpoſitionẽ eoꝝ eẽ melicã.nã tãgẽs eas ⁊ ꝓcipiẽs eoꝝ duritiẽ indicat eos eẽ de gñe melicoꝝ. Quidã aũ exponũt obuiatio.i. termin⁹ indurationis illius faciat eẽ neciuz diſpõẽ eoꝝ eſſe melicã.nã flã p multã ſue ſube indurationẽ trãſit in meliam. Et q̃uis ita ſit.dixit Auic.q. diſpõ ſit flãtica:q. radix illius duri eſt flã cui accidit vt deliccaret ⁊ ingroſſaret:⁊ q. A. in ꝟ ca° ꝓſideraũt ꝟ flã q̃tũ ad fieri indurationis:⁊ q̃tũ ad radicem q̃ fuit flãtiõ declarauit de iſtis nodis duris in tractatu apatũ flãticoꝝ:⁊ ſil'cũ nodis mollibus:q̃uis q̃tũ ad factuz eſſe indurationis ſint de gñe melicaꝝ. Et q. ſic ſint de genere melicoꝝ appet p eũ.p' 2ª.cap° de egritudinib⁹ cõpoſitis.vbi Aui.glãdulas nodos duros ⁊ ſcrophulas inter apata melã colica numerauit:flãtis tñ illius induratio nõ fit niſi longo tpis ſpatio. ¶Dixit Hal.2° ad Hlau.apata diuturnitatẽ faciẽtia multiformes opões hñt.eteni lapidib⁹ ⁊ arenis oſtracbis ⁊ lignis panibus caronib⁹ glutino ⁊ amurce ⁊ feci ⁊ multis alijs talib⁹ inuẽta ſunt in apatibus coꝛpoꝛa ſilia foꝛe. ¶Et dixit in lib° de apatib⁹.ſicut ponit a Rabi in.24.ptic. cũ apiunt dubellati in eis iueniunt ſpes diuerſe:quarũ aliq̃ eſt ſilis luto vine aſſellationi melli mucillagini lapidi vngule ⁊ carte ⁊ iueniunt ẽt in eis aialia ſilia eis q̃ ex putrefactiõe gñant:credo q. nodus in quo eſt aliqd ſile vine eſt ille quẽ Aui.dixit.vocari abſilla:cuius expõ eſt.i. hñs int⁹ hũiditatẽ flãticã fluxibilẽ:⁊ poſt aliq̃tulũ tpis calefit ⁊ putrefit. Cũq̃ incidit inuenit in eo diuerſa mã:in quodã quaſi puls:in q̃dã quaſi viſcoſe ſpume:in quodã quaſi pili aut vngule, aut raſura oſſiuz aut lac aut lutũ:aut fex vini:aut amurca:aut aliqñ quaſi pinguedo. Et aliqñ in quodã putoꝛ eſt quaſi impoſſ:

Be cauſis boꝝ nodoꝝ. Dixit Hal.14° tera. q. humoꝛ operans tumoꝛes duros.i.nodos aut viſcoſus eſt:aut durus, aut vterq̃.ſ. viſcoſus ⁊ durus. Et auctor cõpẽdij.dixit.q. botiũ.i.nodus duob⁹ modis eſt:aut p ſaniẽ magnoꝝ apatũ ⁊ calꝛ coadunatã velut in vaſis eẽt:aut pp coadunationẽ hũiditatis nõ putrefacte pp groſſitiẽ ſue mãe inepte ad mutari in ſaniẽ, vñ coadunaſ in ꝏueniẽtẽ ſibi locũ a carne ſepatũ. Ex dictis patẽt cãe nodoꝝ tam molliũ q̃ duroꝝ:⁊ añs ⁊ ꝓiũcta. ¶Quidã tñ addũt ad cãm molliũ multiplicationẽ vapoꝝ flãticoꝝ in mẽbro q. in eo tandẽ ꝏdẽſanſ in humiditatẽ mollẽ:q̃ poſtea ſpatio tpis igroſſaſ. ¶Et pñt gñari nodi:⁊ p viã influxus:⁊ p viã ꝗgeſtionis:vtp'm tñ in mẽbro paulatine ꝗgerunt. ¶Et qdã dicũt.nodos poſſe punire a cã ꝓmitiua. Dixit.n. Aui.multotiẽs accidit a ꝓcuſſiõe q̃ ſimilaſ nodis.ſupplẽt.⁊ eſt de ſpẽb⁹ eoꝝ. Et dicũt.q. hic nodus eſt rotũdus alb⁹ ſilis capiti claui eueniẽtis in pedib⁹ ⁊ plãtis pedũ vtp'm:⁊ poſt curationẽ exituraꝝ. Et cuz eueniat in pedibus eſt ꝓhibẽs inceſſum. ¶Et Hal.dixit.in libro de apatibus.vt ponit a Rabi.16ª pticu.dubeleth ⁊ baruli.i. groſſi vno humoꝛe gñant ⁊ nõ differũt niſi multitudine humoꝛis tñ.nã humoꝛ faciẽs dubeleth eſt multus ⁊ faciẽs barulos eſt paucus. ¶Ex dictis ẽt patẽt ſpes nodoꝝ ẽt.generales.n.ſunt molle ⁊ durũ. Et molliũ alius eſt mellinus ſiue fauoſus:alius glutinoſus:alius lutoſus:alius fecalis:alius amurceoſus:alius carnoſus:alius pinguoſus:ali⁹ pulroſus: alius tromboſus:alius mucillaginoſus:alius cinalibus ſiue vermib⁹ plenus. Et duroꝝ:alius eſt arenoſus:ali⁹ gipſeus:

Apa qõ napta a vulgo dr eſt de gñe nodi.

Modoꝝ ſpecies q̃ ſint.

alius lapidosus:alius ostracosus:alius pilosus:alius coriosus:alius carbosus:alius vngulosus. ¶ Pro maiori pte nodi q reperiunt sunt molles:z ex mollibus pro maiori pte carnei adipini pultosi vel mellini. Et pñt fieri in mẽbris interioribus z exterioribus:z exteriorꝫ plurimi fiunt in locis iuncturarũ z cuti capitis. ¶ Et nullus nodorꝫ puenit ad exiturã:nisi fortasse mellinus.ipse.n.aliqñ ab auctoribꝰ vocat exitura:lz nõ sit exitura vera:lz solũ sic dictꝰ est pp similitudinẽ cõtenti in eo ad ꝓtentũ in exitura vera.flegma.n.cõtentuz in nodo mellino est ꝗsi ꝙuersuz ad putredinẽ:z p hãc quasi cõuersionẽ dictus est inter spẽs exturarꝫ:z qñq vt dicũt qdaz fit exitura vera:z hoc tũc erit qñ aliqs humor calus flãti facienti ipm erit admixtus:rõne cuius poterit digeri z sanari.

Modorum nullus puenit ad exiturã nisi mellinus.

Signa z cura dubeleth interiorum.

Auctores nõ posuerũt signa dubeleth interiorꝫ:qz difficile est signare ea. Uerũtñ cum eueniũt in aliquo mẽbro interiori sentit grauitas in eo q̃ paulatine augẽt z debilitant virtutes eius:z aliqñ penitus destruunt z nõ segtur ea febris nisi fortasse in mellino cũ sanat z deficiũt virtutes eius cordis pp cõpatisionẽ:z ꝑm plm segtur ea syncopis absq; alia cã manifesta. ¶ Et de cura ẽt intrinsecaruz pauca scripserunt:qm̃ raro fit euasio ab eis. Dixit.n. Gal.in libro de appropriatione medici.vt scribit.13.ꝓtiñ.si dubaila fuerit in mirach.vẽtris.s.in visceribus nõ erit salubre.Ingeniũ tñ ad curationẽ eorꝫ:oꝑ hẽre iuxta possibilitatẽ artis.z sigdẽ fuerit ex eis in qbus sperat eruptio:tunc vt dixit Gal. 4° mienir.debes studere ad ꝓfortandũ virtutẽ:qm̃ pea fiet mũdificatio.i.post rupturã.z pea non fiet syncopis.Maior enim ps laborantiũ eo moriunt ex syncopi:vñ sistẽti vtute in fortitudine nã fortis mundificabit sanie.oz aũt ꝑcurari ruptura eius cũ medicinis ebibitis ex eis q̃ frãgunt apata intrinseca:que dicta sunt in sermonibus ꝑcedentibus in suis capitꝫ:z post rupturã auxiliũ fiat cũ mũdificantibus.Uerũ dubaila intrinseca ad oẽs ꝑdictas intẽtiones implendũ exigunt medicinas fortiores q̃ alia apata intrinseca. ¶ Si vo dubaila intrinsecũ fuerit ex eis in quibus sperat dissolutio: tũc dixit Ga.ibidẽ.z ponit 13.ꝓti.dubaila occulta z ꝑprie q̃ fiũt in viscerib⁹ medicant cũ medicinis ꝓfectis cũ aromatibus:qm̃ he medicine dissoluũt z liquefaciũt humorẽ aggregatũ.Et medicine hũc modũ hñtes supabũdanter ea dissoluũt:quaꝫ melior est theriaca.Et dixit.q medicant cũ me^nis tenuib⁹ deficcatiuis:sic̃ cinamomo myrrha:z sũb⁹.z potus vini vetusti z subtilis ꝗ modica q̃^tt fit deiccat z attenuat.

Signa nodorꝫ exteriorꝫ hñtur p sensum visus z tactus: z tactus inuit in eis diuersitatẽ corꝑis ꝑdictorꝫ ꝑm duritiẽ grossitiẽ z subtilitatẽ. ¶ Dixit Raſ.13.ꝓti.signũ hz nodus q nõ est fixe radicis:sz mouet quasi ampulla sub veste z glãdula sub pelle:aut forte erit solida tenuis z insepabilis.s.radix eius tactũ hñs ad modũ tactus lapidis.ois aũt nodus mollis repit expientia mobilis:q̃uis dicãt qdam q est aliqs imobilis:cũ.n.digitis capit ille q est mollis z ducit sepat de loco z mouet versus sursum z versus deorsuz z versus dextrũ z sinistrorsum ad volũtatẽ ducẽtis:z p hõ differt a nodatione neruí q̃ est quedã duricies in neruo ipediẽs motũ eius accñs vtplm ex pcussione vel casu supra mẽbrũ neruosum ex qua pcussione ꝓtingit aliqñ nodari:z vocat a vulgo nodus.sz nõ est q̃uis similet ei z illa nodatio:q̃uis ꝑm dextruz z sinistrũ aliqualr moueat z sepet:nõ tñ ꝑm sursum z deorsum:qz nõ põt neruus nodatus moueri ꝑm lõgitudinez eius. ¶ Dixit Aui.differt nodatio a nodis.qz nõ sepat ex oi parte:imo solũ dextra z sinistra:differũt ẽt nodi z ꝑprie duri a glãdulis:cuz qbus similitudinẽ hẽre videnť in duricie z magnitudine:z in mã ex qua fiũt.Uerũtñ glãdule sunt cõplicate cũ carne.nodi aũt sunt ab ea suspẽsi totalr:nodi ẽt vtplm accidũt in neruosis locis vt dorso z manib⁹ z pedibus:z ꝑcipue in curuaturis iũcturarꝫ. Glãdule vo in alijs locis:z maxime carnosis.Et nodus qdẽ est magis doloꝛosus. Et cũ cõpressione spargit nõ redit. Glãdule vero nõ spargunt cõpressione. Et nodi qdez z maxime molles sunt aggregati in pãniculo siue kisti siue folliculo:z modus qdẽ gñationis folliculi ꝓtinẽtis nodos glãdulas vel scrophulas est p modũ inspissationis mãe ex qua fit. Fit aũt ex mã frigida grossa z viscosa.de nã.n.fridi est inspissare:z ió mã eius oz esse frida:z qz hz venire in subam solidã,opz vt sit grossa.mã.n.subtilis nõ est apta vt eueniat in soliditatẽ folliculi:z ppea vndimia: qz est de mã subtili lz frida nõ ꝓtinet in folliculo. Et qz folliculus cũ soliditate sua habet in suba sua tenacitatẽ z vnitatẽ quã de se mã grossa hre nõ põt nisi sit viscosa:z hinc est q ex mã melica nõ gñat folliculus:qz non est viscosa:q̃uis sit frigida z grossa:z nodus mellinus ẽt hz folliculũ:q̃uis enim in processu acqrat caliditatẽ aliquãtũ in ꝑn° nõ est calus,imo vt qdã volũt nullus nodus incipit mellinus:sz aliqs nodus de mollibus est cui mãe flãtice in ꝓcessu supuenit calitas extranea z putrescit:z tũc efficit mellinus z nõ obstante putrescentia mãe eius remanet folliculus antea gñatus:quappoicunt.q si ex flãte putrefacto z attracto a caliditate extranea gñaret ex ꝑn° nodus q ille esset sine folliculo:qz calitas dissoluẽdo mãm ex qua hẽret gñari ꝓhiberet ipsius gñationẽ z soliditatẽ. Et dicũt.q cã quare in circuitu nodi gñat folliculus z nõ in medio eius est:qz de nã fridi est expellere ptes mãe subtiliores z liqdiores de circũferentia ad centrũ q̃ non sunt apte vt ex eis generet folliculus:sed in circũferentia remanent ptes grossiores z viscosiores q̃ non potuerũt expelli ad centrũ apte vt ex eis folliculus fiat. Et folliculus in duritie sua hz latitudinẽ in plus z minus ꝑm latitudinẽ grossitiei materiei ex qua gñatur:z hinc est q in nodis z scrophulis folliculus durior q̃z in glãdulis gñatur etiã durior z minus durus rõne dispõnis mẽbrorꝫ:in qbus generat in frigiditate z densitate eorũ:z hinc est q folliculus nodi generati in membris frigidis z duris durior existit.

Folliculus gñari nõ põt ex mã melica et non est viscosa.

Extractio nodorum velamine siue folliculo gñato incisionẽ tus ꝛc.

Cura nodorꝫ ab auctoribus tradita ꝑsupponit debitũ regimine in dieta:z ẽt eũones ꝑcessisse pluries iteratas cũ medicinis educẽtibus flã grossum. ¶ Dixit Aue.7°. coll'3.veruce z nodositates tribus curant modis.s.aut dissolutione aut putrefactiõe aut incisione:z qbusdã ex eis necessarii sunt oẽs tres modi dicti:z qbusdã duo ex eis:z qbusdã sufficit vnus:z sunt vba auctoris cõpẽdij.q dixit.curamus nodos aut cũ incisione aut cũ dissoluone aut cũ putrefactiõe: z aliqñ adunamus oia h tria. Jn qbus.n.mã est subtilis q̃ est q̃si mel:sufficiũt fortia dissolutiua.q̃ aũt sunt sic̃ pulsola dissolutiua nõ sufficiũt.sz necia est aut icisio aut putrefactio cũ roditiuis z putrefactiuis medicinis. Jn q̃ est aũt q̃si pinguedo nõ valet curari nisi cũ chirurgia incidẽdo.nã putrefactiuo,medicamini iobediẽs est. Et subdit.q Gal.inqt.bonũ est z vtile vi hoꝝ nodoꝝ:z ꝑm quosdã oẽs chirurgia curare: qm̃ dissolutiua z putrefactibilia:z si obediẽs eis mã fuerit: tñ in lõgo tpe opant q mẽbris infirmis est molestũ z cruciatũ affert. Quidã aũt ꝑdictis modis addiderũt 4^m moduz.s. curã p cõpressionẽ. Et qdã addiderũt 5^m.s.p ligaturã. Ex dictis pz q cura nodorꝫ variat ꝑm diuersas spẽs eorꝫ,z iteruz variat ꝑm q fuerint diuturni tpis vel ꝓpinq:z aliqualr ẽt variat ꝑm varias dispõnes mẽbrorꝫ in qb⁹ fiũt. ¶ Antillus quoq; posuit curã nodorꝫ per incisionẽ z adduxit eã Aui.in ꝓprio ca°. Et Raſ.ẽt posuit eã.13.ꝓtinen.sic. Extẽdat pellis sustans nodulo cũ manu sinistra aut manu seruientis minis trí,qõ melior est iuxta posse vt possit scindi loc⁹ nodi absq; impedimẽto z facta incisione pellis scindat moderate:qm̃ pole est q scindat velamẽtũ nodi cũ ea in aliq̃ dispõne.s.qñ imoderate fit incisio:z ió cũ tarditate z nõ cũ festinatiõe debes facere incisionẽ donec manifestet tibi istud velamẽ.oz q̃ incisio cutis fieri paulatim z appẽsate vt nõ incidat velamẽ:qm̃ si incidit ꝓhibebit bonã z vltimã excoriationẽ fieri:deinde facta incisione z apparẽte velamine extẽde pellẽ ex oi latere cũ hãmis siue vncinis ferri z excoria locũ.i.velamen a carne.s. manibus tuis.qñq;.n.excoriatio eius est possibilis cuz eis z

admixtũ carni. qñq; tñ folliculus est adherẽs carni: ⁊ tũc q; manibus nõ potest excoriari: opz vt denudet ⁊ excoriet ꝓcomadino. ⁊ Aui. dixit. cõgamedũ qõ est instrm excoriatiuum siue excarnatiuũ: ⁊ est instrm nõ incidẽs: imo obtusum aptũ ad sepandum kistim a pelle vel carne: ⁊ sequere ⁊ excoriando donec egrediat folliculus sanus integer cũ visceribus. i. cum cõtento in eo: qm̃ ꝫ mediãte regimine cura durabilis erit. i. sufficiẽs curatio eius. Et hic est modus curationis nodi qñ fuerit in mẽbris carnosis nõ ꝓpinquis neruis: aut vene magne vel arterie. Extracto aũt nodulo si pellis fuerit nõ suffusa: q; nodus paruus erat mundificet sanguis ⁊ laueꝫ vulnus cũ aqua mellis ⁊ suaꝫ ⁊ ꝯglutinetꝫ. Si vo fuerit suffusa pre magnitudine nodi suffluũ eius abscindat in totũ: ⁊ deinde suaꝫ ⁊ glutinetꝫ. ¶ Si nodus fuerit vicinus neruo: aut vene si excarnari poterit absq; impedimẽto excarnetꝫ. Si vo indigeꝫ q; expoliatio eius fiat cũ ꝯcomadino ⁊ dubia sit incisio in eis. s. ne ꝓueniat ad neruũ vel venã vel arteriã: tunc extrahat de eo qõ pot extrahi de leui: ⁊ supponat residuo eius medicamẽ acutũ: ⁊ tũc nõ oz ꝯglutinari donec scias q; nulla pars folliculi remãserit: qñ si remãserit iterato curare opz: q; illud qõ remanet fit cã vt aggregeꝫ in loco flã sic ⁊ redibit modus. folliculo aũt ad plenũ amoto ⁊ mundificata pte: carnis gnãtiua eius: deinde cõsolidatiua apponi opz. ¶ Et dixit Raſ. eodẽ. 13. oti. dico. q; nodoꝝ est qdã ita magnus q; laborãtes nõ sustinẽt q; excoriet neq; q; supponat ei medicamen acutũ: qm̃ si ꝫ sustinẽt calefiũt. Et cura eoꝝ fieri oz taliꝫ q; scindat ⁊ extrahat ex eis illud qõ extrahi pot: ⁊ q; quoz die ponat deinde butyrũ calefactũ. Et Aui. dixit. oleũ cum butyro: qm̃ hz remollire folliculũ ⁊ cũ putrefacere p lõgitudinẽ tpis donec putrefiat totũ: ⁊ totũ egrediat absq; dolore.

Be cura aũt p cõpressionez Raſ. in diuisionibus. dixit. de istis est q; est sicut glans apparẽs in manifesto palme pedis ⁊ sup focile ⁊ rasetã ⁊ sup caput dura ⁊ cum cõprimit eã cõpressione vehemẽti fit. Cuius cura est vt ꝑmaꝫ aut ꝺeraꝫ cũ ligno ducẽdo baculũ ligneũ sup eũ donec planus fiat deinde ponat sup ipsum frustũ pgameni vel cozii cũ aloe litio myrrha acacia ⁊ glutino piscis ⁊ stringat sup ipm valde cũ frusto siue magnitudinis de ligno aut plũbo. ¶ Et dixit. 13. oti. ego vidi quãdam mulierẽ pcussam fuisse in brachio: ⁊ ibi fieri nodulũ ad modũ glãdule: ⁊ eo q; fuit cõpressus cessauit velociter cũ fuerit primitas ipsius. q; ex quo tpe cuenerat: ⁊ iõ fuerat ligatus. i. adherẽs ⁊ admixtus vehemẽter carni. Fateoꝝ. n. q; ex ligatiõe postea supposita sanatꝰ est: ⁊ q̃to primiozis tpis fuerit tãto leuioꝝ fit ⁊ velocioꝝ per cõpressionẽ dispersio ipsius. ¶ Et cura qdẽ p cõpressionẽ maxime oz fieri qñ nodus fuerit in loco neruoso aut ꝓpinquo neruis aut venis magnis aut arterijs. Dixit enim Aui. si nodus fuerit in manu vel pede ⁊ in loco ꝓiuncto cũ neruis ⁊ cordis nõ ꝑsumas extrahere ipsum. s. p incisionẽ: qm̃ faceret cadere patientẽ in spasmũ. sup. aut in magnũ sanguinis fluxũ: sz cõtere ipm: ⁊ post ꝓtritionẽ stringe sup ipm cũ aliq; cui fit gratias vt cũ plũbo vel auro donec ipz maturet ⁊ dispgat alias donec ipz diminuat vel ꝑparet ad spsionẽ. Dñt. q; talis spsio siue ad spsionẽ ꝑparatio: q; fit p diuersionez ad minima pot dici: quedã digõ siue ꝑparatio qua facta nã illa mãm dispersam ⁊ diuisam magis ⁊ melius resoluit ⁊ ꝺsumit. ⁊ maxime cũ stringit sup eã. nã strictura attrahit ad locũ calitatẽ ⁊ eaz cõseruat ⁊ auget q; resoluit ⁊ ꝺsumit mãm illã. Attñ ante appositionẽ plũbi vel alterius rei grauãtis: ⁊ ét añ cõpressionẽ: oz locus illiniri pluribus diebus aliquo mollificatiuo vt disponat mãm ad recipiendũ impressionẽ rei grauãtis desuper ponẽde. si. n. hmõi mollificatio nõ ꝑcesserit ⁊ nõ inuenerit cõpressio mãm dispositã ⁊ ꝑparatã disponi nõ poterit eã dispgere ⁊ ad minima diuidere: sz potius magis iduraret eã. put Aui. inuit in caº de glãdulis. ¶ Quidã aũt loco appositiõis rei grauãtis docẽt dispersionẽ nodi facere cũ pcussione facta supeoꝝ vsi dicunt. si nodus sit in tergo manus teneas cũ vna manũ tua ꝓ manũ egrã: ⁊ cũ altera manu pcutias sup nodum fortiter cũ culo scutelle vel altera re plana iterando pcussionem. 2º ⁊ 3º: ⁊ sicut fuerit opportunũ donec frangat folliculus ⁊ locus nodi vacuus remaneat optime applanatus: deinde apponendũ est desup emplm ex rebus stipticis ꝺfectiꝫ cũ albumine oui ⁊ aceto ⁊ sup emplm apponat plũbũ ⁊ liget ⁊ dimittat pluribus diebus: deinde soluat. Et si necesse fuerit iteret appositio emplj ⁊ plũbi. Et qdã loco emplj apponunt laminã de stuppa infusam in albumine oui ⁊ desup eã apponunt laminã plũbi ⁊ sup laminã plũbi apponunt duas laminas de stuppa filr involutas in albumine oui ⁊ desup stringunt cũ fascia. Debet aũt lamina plũbi ⁊ filr stuppa esse aliquãtulũ amplioꝝ in circuitu eius q; sit tota circũferentia nodi: ⁊ iteret donec ois mã nodi deliteſcat. nã ex sola cõpressione loci non fit securitas qn redeat iterũ: sed stricture iteratio prohibet ipsius reditũ. ¶ Et ꝑ hunc eundẽ modũ curetur nodositas neruoꝝ que nodo similat. De quo dixit Alman. In aliqbus coꝝporis locis grossities auellane magnitudini equalis: aut parũ plus aut parũ minus apparet que glandulis similat ⁊ vtplurimũ in dorso manus ⁊ in locis vbi est venarũ multitudo generat que cũ fortiter premit ⁊ fricata fuerit euacuabit: ⁊ postea nã reuertet. Et Aui. dixit. cũ curatur in principio cuz stricture supposita remouetur ⁊ resoluitur. ¶ Dixit Raſ. 13. otiñ. curet nodus ⁊ cõprimatur cuz manu vacua: ⁊ si colligit. s. ⁊ restringat in vnum liget ⁊ supponat ei fermentũ per dies aliquot ⁊ vltra nõ subuertetur.

Be cura aũt nodoꝝ per dissolutionẽ ⁊ putrefactionem dicunt. q; non conuenit nisi mellino ⁊ absilla. ¶ Dixit Rasis. 13. cõti. auctoritate Sal. dubaila mellina aut forte dissoluunt aut forte cronica fiunt aut forte inciduntur cum ferro tantũ. Apostemata tñ mellina que in se continent humiditatẽ mellinã ⁊ tenuem dissolui debent nulla cura interueniente cũ ferro. Et dixit. medicine que dissoluunt scrophulas dissoluunt apata mellina ⁊ ea dispergũt. Verũtñ calefieri debent in primis cũ aliqua re calida ⁊ sicca. deinde emplastrent cuz vnis passis absq; arillis: eo q; dissoluent qõ in eis erit. Aut. ℞. laudani ⁊ bdellij. añ. ʒ. i. armoniaci ciropisis terbentine. añ. ʒ. 5. terant ⁊ incoꝝporent in emplm: qm̃ superposita dissoluũt ea ⁊ scrophulas ⁊ oẽs erituras que fiunt in radice auris. ¶ Et dixit. auctoritate eiusdẽ scõo ad Glauco: debes tenere in eis lenitudinẽ cum emplis maturatiuis ꝓponendo postea dissoluere cuz dissolutiuis. Et subdit. Emplm cũ dissolutiuis ei caute supponat ne dissoluat ex eis q̃titas multa ⁊ petrificet pars residua: ⁊ iõ frequenter oz fieri lenitudo qñq; ⁊ dissolutio qñq; ⁊ in quolibet die in quo dissolutis emplm respicere debes ad quẽ finẽ tẽdit negociũ ipsius de dissolutione soliditate ⁊ lenitudine: ⁊ p motũ mẽbri ⁊ per ratiocinationẽ cõditionis in qua ante erat. q; si solidat pone in medicamine lenitiua sicut est radix maluauisci ⁊ pinguedines: ⁊ si lenit ad velle diuerte te ad mẽrastrũ ⁊ ysopũ: ⁊ filia. Qz si despat ipsius dissoꝝlutio. tũc opemur ipsius maturationẽ: deinde apiat cũ ferro: deinde curet cũ vnguentis carẽtibus vnctuositate ⁊ mollificatiõe. ¶ Dixit Alkindus. medicamẽ ꝺferẽs ad nodos. ℞. sarcocollã ⁊ tere eã bñ: deide illine ex ea pãnũ ⁊ suppone pãnũ frequẽter: qm̃ dissoluit ⁊ tollit eos oino. ¶ Dixit Auic. in mellino q; est exteriꝰ: intelligẽs mõ docõ supra: sic solicitꝰ adeo ne rũpat kistis eiꝰ qñ tu incidis sz ingenia vt egrediat cũ kisti. nã si rũpit kistis eiꝰ egressio erit difficilis: si tñ accidat vt rũpat tũc rectũ est vt ꝺsernes ipsaz. s. factã incisionẽ aptã sz illõ qõ est in ea. i. donec totũ qõ est in ea sit eũatũ ⁊ mũdificatũ: ipsa tñ excoriata añ aggregeꝫ. i. stringat cũ ligamẽtis vt finaliꝫ cadat. ¶ Et dixit Aui. qñ currit ex nodo mellino res plima tpe incisionis siue fuerit sanguis ex incisione venaꝝ siue fuerit mã in eo ꝺtẽta qñ nodus eẽt magnus valde ⁊ rũpeꝫ kistis eius: tũc opz vt custodiat patiẽs ipsum cũ ꝓfortãtibus nãm suã: sicut hoc ẽt oz fieri in oi aptione exiture magne vt suo capꝰlo apparebit: ⁊ ꝫ nẽ supueniat ei smco

pis ꝛ forte moꝛs ꝓp exalationē ſpūs plurimi:ꝛ ex ꝫ dꝫ medi cus eſſe ꝑuiſus añ inciſionē vt hēat paratas res ꝛfortātes ꝛ vt ingenieꝫ ne currat ex inciſione res plīma ſubito:ꝛ maxie apud ſomnū:ꝛ ſiꝫ opꝫ vt ꝛſeruef vtus magis apud ſomnū: qꝛ tūc magis parata eſt venire ꝓp reuocationē caloꝛis nālis ad intra.nō aūt ſic in vigilijs:ꝛ eſt cā ꝓp quā ꝓhibef ſomnꝰ in ſincopi:ꝛ fortaſſe hoc intellexit Auic.q ꝛſeruef apud ſō nū.i.in tpe doꝛmiēdi cuſtodiaf a ſomno vt nō dimittaf doꝛ mire ſed regaf regimine eius q timet euentū ſincopis ſup ſe: de quo dictuꝫ eſt in ſermone 4° capl'o de ſincopi. ¶ Et dixit Aui.cū nō potuerit fieri inciſio ꝛ excoꝛiatio:vel ꝓp magnitu dinē egritudinis vel ꝓp intolerantiā infirmi. Multi.n.infir mi nō ſufferūt niſi pfoꝛationē:tūc opꝫ dixit ipſe.vt pfoꝛentur eoꝝ nodi ꝛ extrahas qō egreditur ab eis:ꝛ neq; ꝑſumas de kiſti:ſꝫ pone oi die in eo oleū cū butyro tepidū.nā kiſtis pu trefiet ꝛ egrediet ꝑ ſe. Aui.dixit.fortaſſe ꝛſequif medicamē acutū in excoꝛiatione cutis finē deſideratū in curatione nodi mellini ꝛ ꝛſumptione kiſtis. Et de medicinis acutis ꝛueniē tibus ſunt ſicut calx ꝛ ſapo:ꝛ alia q̄ currūt curſu eoꝝ que di cenf in eruptione exituraꝝ. ¶ Dicunt qdā.q cinis vitis cuꝫ aſſungia poꝛcina veteri:aut cū oleo mixtus ꝛ ſuppoſitus no dis:maxie mellinis ꝛuenit eis. Et qō vtile eſt ad oēs nodos ꝛ duꝛities eſt vt ꝛterant folia cypreſſi viridia:aut nuces eiuꝫ virides ꝛ ꝛterendo optime miſceanf cū medulla caricarū ꝛ ſupponanf eis. ¶ Sunt aūt qdaꝫ qui ad facilioꝛē extractio nem nodi cū kiſti ſua poſt cutis inciſionē ꝛ kiſtis detectionē infigunt kiſti vncinū cum eo leuiter trahentes:ꝛ ſic paulatiꝫ facilius in circuitu diſcarnātes:ꝛ eo extracto vulnus curaf.

¶ De glandulis ꝛ ſcrophulis: Cap.xxxvij.

Glandula dupl'r ſumif.

Glandula dicta eſt a glādule eo q glādi ſimilaf in figura ꝛ magnitu dine:q̄ꝫ aliq̄ ꝺeueniat ad magnitudinē caſta nee ꝛ nucis. Scrophula aūt dr̄ a ſcropha poꝛca cui multū accidūt. Dixit Aui.vr̄ q nō noientur ſcrophule:niſi ꝓpterea qō multū accidūt poꝛcis:maxime fe minis q̄ ſcrophe vocanf. ¶ Glandula dupl'r ſumpta repif. vno mō ꝛo ipſa ſubſtantia glandule.alio mō ꝛo aꝑate eue niente in ea:qō appellaf glandula:ꝛ ſic ſumif hic in rubꝛica cum dr̄ de glādulis.i.de aꝑate glandularū.ꝛ differt hoc aꝑa ab aꝑate mēbꝛoꝝ glanduloſoꝝ:de quo determinatuꝫ eſt ſu ꝓa in ſuo ca°.qm̄ illud aꝑa ſolū accidit in emūctoꝛijs mem bꝛis dictis glanduloſis:ꝛ nō ſolū in glandula vel glandulis in eis exñtibus:imo in carne molli in qua ipſe glandule ſunt infixe.hoc aūt aꝑa non ſolū in locis emūctoꝛioꝝ mēbꝛis glā duloſis accidit:veꝝ etiā in oibus mēbꝛis ꝛ locis coꝛporis:in quibus glādule reperiunf vel reperiri pñt:ꝛ nō apꝓhēdit niſi ipſam glandulā. Et ſcrophula ſiꝫ eſt aꝑa ipſius glandu le:ꝛ iō ſepius glandula ꝓo ſcrophula ꝛ ſcrophula ꝓo glan dula reperiꝫ poſita. ¶ Et glandula qdē ꝛ ſcrophula ex eadē mā fiunt:verūtn in hoc differūt:qꝛ mā glandulaꝝ eſt minuꝫ groſſa q̄ꝫ mā ſcrophularū.ſcrophule.n.non ſunt ſclirotizate ſicut glandule.nā glandule cū aꝑanf non ſunt multū a mate ria groſſa:ꝛ poſtea cū indureſcunt trāſeunt in ſcrophulas:ꝛ qꝛ glandule fiunt a mā minus groſſa ꝙ que cōparata ad mām ſcrophularū magis groſſam pōt ꝺici ſubtilis:hinc eſt q glā dule dr̄ fieri aliq̄n a flāte ſubtili. Et ex dictis manifeſtuꝫ eſt q Aui.dixit.ad vltimū.i.vr̄ ſcrophule ſunt glādule indura te ſclirotizate. ¶ Differūt ēt glandule a ſcrophulis:qꝛ glan dule ſunt minus annexe carni ꝛ magis ſeparate ab ea ꝛ ſcro phule eoꝝ°.ſunt magis annexe ei ꝛ minus ſepate. Et differūt ꝑm quoſdā:qꝛ ſcrophule ſunt ſemꝑ collecte in kiſti:ſꝫ glādu le nō ſemꝑ:imo ſunt ſicut mäe in ſe cōgregate cū quadā viſco ſitate:ꝛ iſte ſunt que ſparſione curanf ſine kiſtis amotione ꝛ non redeūt. Et Aui.dixit q ſcrophule ſimilanf nodis.ſ.du ris. Nā aſſimilanf eis in figura:qꝛ ſunt rotūde ſicut illi:ꝛ in duritie ꝛ in mā:qꝛ ambo ſunt ſiue fiunt de mā flātica multuꝫ indurata ꝛ ſimilanf eis in kiſti ꝛtinēte eas. Dixit.n.Aui.cū ſcrophulis ēt eſt velamen neruoſuꝫ.i.ſimile neruoſis pānicu lis ꝛtinens. Sꝫ tñ dixit Aui.ſcrophule differunt a dictis no dis ex ꝑte ſituationis eaꝝ.nā ſcrophule nō ſunt ſepate a car ne ſicut nodi q ſunt ſepati:vt ſupꝛa dictū eſt. ꝛ differūt ex ꝑte loci.nā nodi vtpl'm fiunt in mēbꝛis ouris ꝛ iuncturis.ſcro phule vero pl'm in carne molli:ꝛ differunt ex ꝑte quātitatis. ¶ Dixit Aui.fortaſſe fit ſcrophula vehemētis q̄ꝫtitatis ma gis:ſꝫ nodi raro excedūt q̄ꝫtitatē mediā ꝛ maxime ouri qui bus ipſe cōparanf. ¶ Dixit Raſis in diuiſionibus.forte ma gnificanf ſcrophule donec fiant ſicut melon aut maioꝛes ꝛ capiūt caput ꝛ collum. Et Alm̄.dixit glādule.i.ſcrophule in magnitudine diuerſificanf incipiētes a cicere.i.magnitudi ne ciceris:ꝛ vſq; ad melonis magnitudinē ꝓueniētes. ¶ Et differūt ēt ex ꝑte numeri. Dixit Aui.fortaſſe ex vna ſcrophu laꝝ gīanf plures:ꝛ ſimilanf in hoc baſcebelith.i.poꝛis vel verucis.nodi aūt non ſic multiplicanf vt fiant ex vno pl'es. Et iō dixit Aui.nodi.i.ſcrophule.hic.n. nodos ſumpſit ꝓo ſcrophulis:q̄ſq; oꝛdinanf vt fiant ſicut cingulus pēdens de collo quaſi ſit racemus vue:ꝛ hec oꝛdinatio depēdet ex mul tiplicatione ipſaꝝ:in qua accidit vnam alteri cōplicari:ꝛ ſiꝫ extēdi:ꝛ ſic pēdere ex collo ſuo in modū cinguli vel racemi. Et ꝓpea vna ſcrophula incipiēte plures deinde gīantur ꝑm pl'm:iō locutio auctoꝝ de eis eſt in plurali numero.ſ.de ſcro phulis:ꝛ nō in ſingulari.ſ.de ſcrophula. Dixit Auic.ꝑmi 2ª. loquens de glādulis:q glandule ꝛ eis ſilia:vt ſcrophule vel nodi a neruoꝝ differunt nodoſitate:eo q nodoſitas magis fit in ſuo loco māiua:ꝛ eius tactus ſentiꝫ neruoſus ꝛ cōfin gendo.ſ.deſup cum cōpreſſione tangif ſpargif ꝛ redit ad lo cum ſuū nālem ꝛ cū fꝛti medicamine ſpargif abſq; cōpreſ ſione non redit:ꝛ plurimū nodoſitatis naſcitur ꝓpter labo rem ꝛ deſtruif per pondera ſicut plumbuꝫ:ꝛ ſimilia:ſicut ſu ꝓa patuit:ſed ſic non eſt de glandulis.

Dixit Gal.ſup 2° affo. ꝛ ponif 13° cōti.ſic.ſcrophule ſunt aꝑa accidēs in glādulis ex mā nō acuta.i.nō calida nec velociter putreſcibili:ſꝫ magis declinante ad frigiditatē ꝛ nām flātis. Et Pau.dixit.q ſcrophula eſt aꝑa ſclirotizatū in glādulis:ꝛ mā glandulaꝝ ꝛ ſcrophulaꝝ radicalr̄ eſt flāti ca groſſa dura indurata:aut ꝓp cōgelationē:aut per reſolu tionē partiū ſubtiliū:verūtn mā glandulaꝝ ꝓp eius indura tionē remanet in nā flātis.mā vō ſcrophulaꝝ fortaſſe ꝛtrāſit ad genus melicuꝫ.ꝛ qdā dicūt.q mā ſcrophulaꝝ ꝛ glandu laꝝ eſt mixta ex flāte ꝛ melā:verūtn in glādulis flegma ꝑdo minaf melē ꝛ in ſcrophulis melā predominaf flāti:ꝛ hinc eſt q qdā auctoꝛes ponūt eas in genere aꝑatum flāticoꝝ:ꝛ quidā melicoꝝ. Dixit Raſis 13° ꝛtinē.auctoꝛitate Gal.in de interioꝛibus.ſcrophule ſunt aꝑa flāticū de groſſo flāte accñs in carne molli. Serap.aūt 5° breuiarij innuit.q mā eius eſt melica. ¶ Dixit Alm̄.ſcrophule ſepius in collo ꝛ inguine i naſci ꝛſueuerūt. ¶ Et dixit Raſ.in diuiſionibus.q ꝑm pl'm fiunt in collo ꝛ q̄ſq; in inguinibus:ꝛ in oibus locis in qb⁹ fiunt glādes. Sera.vō dixit.q fiunt plus in collo ꝛ titillicis ꝛ emūctoꝛijs. Et Aui.dixit.q loca in qbus magis gīantur ſunt collum ꝛ ſubaſcelle. ¶ Boies aūt vehemētius diſpoſiti ad hñdū ſcrophulas in ꝓtib⁹ colli ꝛ capitis ſunt boies hñtes colla curta humidaꝝ cōpl'onū:maxie cerebꝛi ꝛ ꝓtiū capitis: qm̄ in eis multiplicanf humide ſupfluitates multe in capite que deſcēdētes:ſi inuenerint collū breue facilr̄ in eo retinenf: qm̄ in loco curto coartanf:ꝛ retēte ꝛ coartate ingroſſanf.ꝛ replēt glādulas q̄ ibi ſunt q̄ aliq̄n induranf ſic q ſclirotizan tur. Si aūt inueniūt colluꝫ longū dilatanf in eo ꝛ effluunt. ¶ Dixit Raſ.13.ꝛti.de libꝛo moab.ſcrophule in infantib⁹ magis fiūt q̄ꝫ in alijs etatibus.ꝛ ꝫ eſt ꝓp guloſitates eoꝝ.mi nus aūt fiūt in iuuenib⁹. Et adhuc in ſeneſcentibus minus. ¶ Ex dictis patere pōt q̄ eſt cā eoꝝ aꝑatū añs:ꝛ ēt ꝛiuncta. ¶ Dixit Alm̄.q ex indigōnis malitia ꝛ faſtidio accidūt. Di xit Aarō.q gīanf ex faſtidio frequēti. Et dixit Raſ.13.ꝛti. aucte Gal.q ſcrophule aliq̄n fiūt ex vlceꝛib⁹ carniꝫ molliꝫ q̄

Glādula ꝛ ſcroꝙbu la cōueni unt ꝛ dif ferunt.

fuerūt sanata. ſ. nō recte: vñ apa remanens efficit scrophula. ¶ Et hīr patēt ex dictis spēs eay essentiales. De spēb⁹ autē earū accītibus. Dixit Aui. q de scrophulis sunt qbus associat dolor: z sunt ille qbus pmiscet apa calīa z mā calā cuz mā ipsay: ſz plurime eay sunt sine dolore. Et de eis sunt q̄dā que puenerūt ad vlcerationē vel cancerationē: z quedaz nō.

patent ēt ex dictis signa taz generis q̄z spēy. Dixit tn Alīn. cuz in aliq̄ pte corpis apparebit additio aliqua q̄ cū tāgit z ipellit ad latera trāsponit z cuti ꝓtinuari nō inuenit nec duriter moueri talr exīs: ac si a corpe separata esset: nec originē seu radicē nec pn̄m in eo hīs. erit glandula: z b supplent qdā. que vo additio inuenit silis p̄dicte: q̄ tn ad latera nō facilr trāsponit: sed duriter mouet: talis erit scrophula. Et Raſ. in diuisionibus. dixit. signuz eay est apa durū rotūdū albi coloris qō mouet cū moues ipm. Dixit tn 13. ꝓtinē. de lib⁹ signoy. q qñq̄ fiunt rotūde: qñq̄ lōge colorez hītes ad modū coloris corpis. ¶ Dixit Antil. q ex vna scrophula gīant q̄ꝑplures: qm semp fiunt in glādulis: sed non fiunt magne nisi raro z fiunt in tunica eoy neruosa. i. solida carēte sensu z dolore nisi fuerit cuz eis apa calīa. ¶ In libro mortis velocis si alicui dolor in inguine fit: febris ad moduz cursus corruscationis absq̄ cā cognita moriet labozās eo in die 3⁹. ¶ Dixit Aui. saluiores scrophule sunt q̄ accidunt infantib⁹ qz facilius ab eis resoluunt. Et q̄ accidūt iuuenibus grauioris curationis erūt pp maiorē māe eay duritiē: vñ difficilius resoluunt. Et adhuc grauiores sunt q̄ accidūt senib⁹ cū adhuc sint intēsius dure. Et de nā qdē scrophulay est extenuari vel minui. z post itey redire. Dixit Aui. multotiens redeūt scrophule incipiētes extenuari z resolui ad dispōnez suā p̄m z magnificant z ingrossant. Et dicūt qdā b duob⁹ modis pōt ꝓtingere. vno mō pp mām ex particulari dispōne eius. Et alio mō pp motū lune. Ex pticulari dispōne māe tūc esse pōt qñ cū humore grosso faciēte scrophulas est pmixtus aliqs humor calidus subtilis q postea actione caloris nālis loci: aut medicinay resoluentiū appositay resolui: ex cuius resolone ꝓtigit eas extenuari z minui: ſz qz remanet residuū z mā ppria sicut fermētuz z remanet kistis ipsius: accidit vt ali⁹ humor supfluat illis: vñ ingrossabunt z magnificabuntur. Ex cā vo lune dīt. q pcedunt p̄m augmētū vel diminutionez luminis sui: z fiet hoc in materia earū p̄m pcessum in alijs humiditatibus que crescunt z decrescunt p̄m luminis lune diminutionē z augmentū: z hoc in scrophulis sensus z experientia semper declarat.

Cura glandulay z scrophulay eisdē cōplet instrumētis z intētionibus. Uerūtn glādule sepe sanari possūt dieta z potione. Scrophule vo p̄m plm indigent chirurgia. ¶ Dixit Aaron. scrophule si carent dolore oino curari non pōt: nisi oino extrahant cū ferro: aut curent cum medicinis putrefactiuis. Et Auer. 7. coll̄. dixit. que ex eis fiunt ex flāte subtili. i. minus grosso curari debent tū medicinis dissoluti/uis z mollificatiuis. Que vo ex flāte grosso cū medicinis putrefactiuis z aptiuis. i. rūpitiuis: z cum ferri incisione. Scrophule aūt qbus associat dolor sunt facilioris curationis cū medicinis siue terminent p̄resolonē: siue p suppurationez z raro egēt incisione vel cauterio siue actuali siue potētiali. nā mā frida z solida scrophulay: z cōmixta siue ꝺiuncta cū mā calā subtili ꝑparat ab ea z disponit ad recipiendū resolonē vel saltē maturationē. Uerūtn scrophule ex dictis permixte materijs sūt difficilioy accītiū: z qz dolorose: z qz aliqn pulsatiue. q vo sunt ex mā pura sunt indolorose leuioy accītiū difficilioris z tardioris cure: z fortasse ipōis p medicinas. ¶ De cura ꝺietā. dixit Auic. regiminis fiat subtiliatio. Et est radix supa quā est fiducia in curatione scrophulay regiminis subtiliatio. Et intellexit de regimine subtiliatiuo non solū in cibo z potu: ſz ēt in alijs generibus sex rey nō nāliū. Fugiēda. n. est statio z mora in aere grosso humido nebuloso paludoso z aere multū frigido. Et maxime fugiendus est australis ventus ꝓprie boreas. vitāda est mora sub diuo siue sub lumine lune. Eligenda aūt est statio z mora in aere claro subtili bn̄ euētato z sicco declināte ad caliditatē: z si talis nō fuerit aer nālis regionis vel loci fiat p̄m artē cū igne z fumigationibus ꝺuenientibus exiccationi aeris z iphus calefactioni. ¶ Et fugiēda est tristitia z solicitudo. Gaudiū autē z letitia querēde sunt z interpolata modica ira nō nocet. ¶ Et vitādus est motus multus z exercitatio fortis: at etiā nimia quies. exercitari aūt ꝺuenit mediocriter añ cibū z post cibū quiescere. ¶ Et dixit Aui. opz vt custodiat p̄paratus eius caput suū ab oi eo qō facit currere ad ipm materias ex p̄parationibus facientibus illud sicut est p̄sternere se supra faciem dormiēs aut vigilās z incuruare caput sup genua. plixe: z habere puluinar planū. i. depressum non altū supra mēbra inferiora: qdam tn recte exponūt puluinar planū. i. altuz. ¶ Ait Rasis. 13. ꝓtinen. locatio capitis patientis nō dz fieri erecta: neq̄ ita vt doleat: neq̄ patiens dz longaz adunationē facere neq̄ magnā vocē dare: neq̄ alia sequi per que vene colli repleant sanguine. Et custodiant se. dixit ipse. ab opationibus que trahunt materias ad caput: sicut est locutio plurima: risus. al's. rixa: dolor capitis: delatio rei pōderose sup caput z collo z capitis z colli multa fricatio z fortis pectinatio z ablutio cū lixiuio multū calido attractiuo: z fūia: z marie post repletionē z supra cibuz. ¶ Et vitet somnū longū z prōpte diurnum z ꝓpinquū dormitioni: imo dormiat nisi post cibi descēsuz ad fundū stomaci z multū vigilet. ¶ Et dixit Auer. opz vt deuitet grossos cibos z potū aque supra eos. ſ. quoscunq̄ cibos z non solū aque: sed z cuiuslibet potus. dz ergo abstinere a granis leguminū a ꝺdro z rizo z pane opiro siue non fermētato z nō bene cocto z pane de minutis granis z a crustis duris z cōbustis: z ab omni cibario de pasta z ab oibus carnibus grossis aut humidis multū vt bouinis porcinis: z fūibus: z ouinis agninis z porcinis: nisi essent porcine salite per tres aut quattuor dies: z a carnibus auium degentiū in aquis exceptis alis anserū z anatū: z ab oibus interioribus quadrupeduz z extremitatibus eoy z capitibus quorūcūq̄ animalium a caseo z lacte coagulato ab ouis frixis z induratis a piscibus grossis z viscosis: z dz abstinere a castaneis z oibus fructibus acerbis z stipticis: nisi qd parum vtaf eis in fine mēse z abstineat ab herbis frigidis z humidis coctis z crudis. Et dixit Sadhasar. qui patif scrophulas non dz comedere allia. sup. nec alia acrumina. ¶ Ait. n. Aui. abhorreat oē qō replet caput materia z deuitet bibere aquas grossas z multe friditatis z grossa turbida z stiptica z oia vina vinosa vaporosa. Sed nutriant cibis z potibus subtilibus: ita vt vtaf pane de frumento bn̄ fermētato z cocto parum salis hītē z furfuris z carnes castratinas edinas capriolinas z interdū leporinas z caprinas. z p̄cipue eo mō nutriaf carnibus auiū: z ꝓprie degentiū in agris z locis fluestribus: z vtatur eis assis potius q̄ elixis: decoquant res subtiliatiue z vtaf ouis sorbilibus z raro piscibus squāmosis marinis vel de flumine petrosis: z pōt vti herbis subtilia/tiuis z spēbus z cappariby caricis z passulis. ¶ Et pōt vti cuz cibarijs suis mostarda salsamēto piperato z filibus que sic fiunt. ℞. cinamomi ʒinʒi. nucis musca. cubebaruz macis spice xiloaloes gaf. cardamomi vtriusq̄ coriandri p̄parati. aā. ptes equales. croci ptē. ʒ. z vinū bibant albū subtile non fumosum parūper adaquatū cū aqua decocta. Dixit Almā. principiū curationis est vt egrū famē pati z cenaz ꝺimittere facias neq̄ multā aquā bibere p̄mittas: neq̄ grossa nutriat dieta. ¶ Et Raſ. in diuisionibus. dixit. faceū pati famē z cauere a cena a satietate nauseatiua: z sīlr dixit Aui. supfluitates quotidie expurget: z si caput repletū non fuerit sternutamentis ieiunus vtaf z per nares sepe muscositates educat. ¶ Cura per potionē aut dirigitur ad cām antecedentez aut ad cōiunctam. Et que ad cām antecedentē aut illam euacuat aut diuertit. ¶ De eūone. Dixit Aui. prima primi. radix cu/

rationis:in qua habeꝫ fiducia est eūatio. Dixit itaqꝫ Almā. si in eius corpore fuerit supfluitas flobotoma ꝛ vētrē solue.

De flobotomia. Et in diuisionibus dixit Rasis.fac eū vomere ꝛ ventrē solue cū eis que educūt flegma grossum. ¶De flōmia dixit Auic. q̄ est iuuatiua.verūtn̄ ipsa non ꝓuenit in scrophulis:cū quibus nō est doloꝛimo vitanda est:qꝛ adderet ad frigiditatez grossitiē ꝛ cruditatē materie ipsaꝫ.pōt aūt cōpetere in dolorosis pp mām calidaz in eis admixtā:ꝛ maxime cōpeteret si in toto coꝛpoꝛe sanguis vel alius humoꝛ cū sanguine mixtꝰ abūdaret. Et dixit Alman.posset ēt cōpetere eis:in qbꝰ scrophule eueniunt post diuisionē flobotomie cōsuete vt post restrictionē fluxus sanguinis consueti. Et vbi necessaria fuerit flobotomia ꝛ scrophule sint in colloꝛe:ꝺz fieri de cephalica: ꝛ si in titillicis de mediana:ꝛ si in inguinibꝰ de basilica. ¶De

De solu-ne vētris. eūone aūt per ventrē.dixit Rasis.13.cōtinentis.dico vidi nō esse vtilius in exterminatione scrophularū sicut laxationem frequentē. Et qdam dant in potu infantibus de pillulis fetidis dauich.i.per noctes tres insepabiles cōtinuas:deinde dimissis tribus noctibus dabant eis ꝓsimiliter p noctes tres ꝛ sanati sunt pfecte de eis. Et ait.dico q̄ credo q̄ nō est eis medicina ita vtilis sicut medicina de turbith.zinzi. ꝛ zuccaroꝛ qm̄ laxat humoꝛē mucillaginosum ꝛ bonā facit digestionez ꝛ dissoluit radicē flegmatis grossi:ꝛ cuꝫ eo curant infantes fiducialiter:qꝛ nō calefacit neqꝫ vlcerat intestina:tūc aūt maxime facit medicamen dictū opationes p̄dictas qm̄ sumūtur ex ipsis oibus diebus equales:qm̄ tunc zinzi.multiplicatuꝫ supꝛa dosim eius que cōiter describitur in dicto medicamine cōfoꝛtat digestionē ꝛ acuit turbith:ita vt sit potens educere flegma grossum ēt a remotis. Necessariū est.n.dixit Aui.in eūatione hac educere flegma grossum:ꝛ ꝓprie cū pillulis nominatis algacili.al̄s.alguasali.i.que cōueniunt in cura algacili que est moꝛphea alba ꝓcedens a flegmate grosso:ꝛ iste ꝛ oēs medicine q̄ educunt flegma grossuꝫ in hac cura ꝓueniūt sicut sunt pillule de euforbio ꝛ files. ¶De eūatione autē per

De vomitu. vomitū.dixit Aui.q̄ de eūatione laudabili est vomitus:attn̄ anteqꝫ vomitus ꝓcipiaꝫ diligenter querendū est an caput sit repletū an non:qm̄ si repletū fuerit,nullo modo ꝓuocandus erit.si vero non tunc cōferens erit. Quidā tn̄ ad maioꝛē securitatē p̄cipiunt nullo mō vomituꝫ ꝓuocare nisi p̄cesserit eūo secessiua:ꝛ hoc vt nō noceat capiti agitādo materias in eo:ꝛ mouēdo materias ab inferioꝛibus ad supioꝛa versus caput ꝛ sit cā augmētationis scrophularū:ꝛ pp cōsimiles cās incipiendū est in ꝓuocatione vomitus a vomitiuo leuioꝛi gradatim ꝓcedendo ad foꝛtius:ita q̄ vomitū semp̄ sit ex eis q̄ educunt flegma grossum.hic.n.vomitus ꝓhibet paratis ad scrophulas supuenire eas:ꝛ post eūonē earū ꝓhibet ipsarū reditum:ꝓhibet ēt iam assistentiū augmētationē. Uomitiuū cōueniēs in hoc casu cū querit eius ꝓuocatio est decoctio agarici ꝛ raphani simul:ꝛ post p̄nm̄ bēat raphanus virtutē elle boꝛi per infixionē radicū eius in radicē raphani. Et de vomitiuis bonis vsualibus ꝛ cōuenientibus in p̄nꝯ ꝛ in ꝓcessu fit de floꝛibus geneſtre cōfectis cū melle.nam ꝓprie mām scroꝓhularū respicit ꝛ educit:ꝛ educendo scrophulas destruit ꝛ cōsumit.ꝛ aliqui exhibent puluerē floꝛ geneſtre iunctū aliquāto piperi. Dixit Cōstantinus.q̄ sumere quottidie pillulas.7.ꝓfectas de succo lilij agrestis ꝛ euforbio vsqꝫ ad.40. dies dispergit omnes scrophulas:ꝛ ita q̄ nec vna remaneat.

De diuersione. ¶Eūone aūt saltē minoꝛatiua p̄missa diuertenda est mā p̄m oēm modū diuersionis eius:in spāli tn̄ Auic.docuit abluere caput cū lixiuio foꝛti vt frangaſ cutis ꝛ fracta cute supapponenda sunt ea q̄ ēt ad ipsam trahūt mām.delitescunt aūt frequēter scrophule p hāc diuersionē:ꝛ maxie in pueris. ¶Et de ꝓferētibus est sternutatio cū oleo de nucleis pſicoꝛ excoꝛticatoꝛ toꝛrefactoꝛ. ¶Gargarismata aūt in b̄ casu sunt suspecta ne remaneat mā descēdēs in collo. ¶Et paratis ēt ad scropulas:neqꝫ patiētibus eas:neqꝫ ēt sanatis ex eis:vētose aut aliō attractiuū apponēda sunt in locis eaꝝ. Ait Raſ.13. cōtinen.dico.vidi plures pati p̄nm̄ scrophularū ꝛ facta in eis vētose appositione dñabiles facte sunt ipse scrophule in eis ꝛ passi sunt ex ea detrimentū magnū. Et vidi alios pati scrophulas ꝛ mediāte cura ꝓdigna sanari:cuꝫ facta in eis vētosatione reuerse sunt scrophule peioris ꝓditionis q̄ fuerint.studeas igit q̄ nulla fiat vētosatio i illis:i qbꝰ ista fuerit passio.

De intentione ad cām cōiūctā ad ꝛa. ¶Intētio aūt q̄ dirigit ad cām ꝓiunctā cōplet p medicinas intus ꝛ extra appꝛoximatas. ¶De medicis āt ab intꝰ appꝛoximādis.dicūt qdā.q̄ si sumant radices pētafilon ꝛ filipēdule ꝛ agrimonie ꝛ deficcentur ꝛ puluerizent:ꝛ deinde equaliter misceant ꝛ addaꝫ eis q̄ztū est ps sexta ptis vnius:ꝛ dētur in potu ad pōdus vnius.3.cū vino subtili dissoluent scrophule q̄ nō sunt vlcerate:ꝛ vlcerate ēt sanabunt si vltra potū deꝰ puluerisponat de eodē quottidie in loco vlceris. Et oꝛ q̄ se mē lētisci bibitū cū vino subtili glādulas certissime dissentit. alꝫ destruit. Et qdā dicūt.q̄ vrtica minoꝛ mortua in fritellis cū ouis comesta in ieiunio diebus.xx.scrophulas dissentit: ꝛ pinde scrophularis vocat. Uerū dicūt.q̄ sequētibus aliis xx.dieb⁹ debēt ꝓsiꝛ comedi folia alleluye:ꝛ oia subtiliatiua cōueniūt sumpta:maxie qn̄ iungit eis puluis floꝛ geneſtre.

De localibus applicandis ab extra. ¶De medicinis appꝛoximandis ab extra.dixit Paulus.q̄ scrophule curant sicut curat sclīros. Et Serap.dixit.q̄ pfic cura ista curatione qua curat aꝑa melicū:qꝺ fit in religmēbris:ꝛ intellexit p aꝑa melācolicū sepbyros. Uñ Aui.dixit.regimē scrophulaꝝ est,oino sile regimini sepbyros:vt dicet inferius.q̄ q̄ztū ad medicinas ab extra applicādas duas hz intētiones:quaꝝ vna est mollificare māe duritiē:ꝛ alia ē mollificatā resoluere. Debet.n.mā ante resoluōnē mollificari vt cadat in ipsa resoꝛo equalis ꝛ nō resoluaſ subtile ꝛ remaneat grossum lapidatū:ita silr easdē duas intentiones hz curatio scrophulaꝝ.ꝛ hoc iō qꝛ mā scrophulaꝝ cū mā sepbyros in duritia simlanſ.quales g̃ curatiue itētiones ꝓueniūt in vna.ꝓueniūt ꝛ in alia. Et p̄t dicte intētiones impleri:aut silr p medicamina hītia simul mollificare:aut,al̄s.ꝛ resolue re:aut successiue.s.ꝑus mollificādo ptē māe:deinde resoluēdo ptē illā mollificatā:ꝛ deinde itez mollificando:ꝛ itez resoluēdo totiens sic iterādo donec tota cura pficiaſ. ¶Inter predictas aūt medicinas intētiones iplētes sunt:qdā implētes cū qualitate:ꝛ quedā cuꝫ ꝓprietate:ꝛ quedā vtroqꝫ mō.

Medicine sit mollificātes ꝛ resoluentes. ¶Dixit tn̄ Raſ.13° ꝓtinētis.aucte Gal.q̄ si volueris supponere scrophulis medicamen dissolutiuū supponaſ ꝓius eis medicamē acutū cōbustiuū donec coꝛrodaſ pellis:ꝛ deinde supponaſ dissolutiuū emplm̄:qm̄ bēbit facilioꝛē aditum ad penetrādū ꝛ dissolutionē faciendū:qm̄ dū pellis illesa fuerit difficilis dissolutionis erūt. ¶De medicinis aūt simul mollificationē ꝛ resolutionē faciētibus. Dixit Almā.est diaglon intelligēs de ꝓfecto cū gūmis. Et de b̄ siue administret solū siue pmixtū:qꝺ meliꝰ est sicut cū puluere ex radicibꝰ byreos qui nō solū q̄litate:imo ēt cuꝫ ꝓprietate q̄ est in ipso valet:vt pꝛ2° cañ.suo capº. Et silr dixit Aui.q̄ de emplis calefacientibus ꝓferentibꝰ est diaglon:tn̄ qñq̄ ponunt medicine alie silr:quas posuit Serap.q̄ addūt in opōne diaglon siue cum qualitate siue cū ꝓprietate:de qbus ꝓprie est radix lilij celestis q̄ est byreos. Et Raſ.dixit.13.ꝓtinētis.retulit mihi qdā noie balbasen cirurgicus q nō vidit medicamē efficacius in exterminio scrophulaꝝ:sicut byreos tritus ꝛ cribellatū mixtū cū tantūdē diaglon. Et de ꝓferētibus dixit Almā.est stercus caprinū siccū cū melle ꝛ aceto mixtū cū calefiunt ꝛ supponunt:ꝛ in diuisionibus dixit Raſ.stercus antiquū qꝺ fit ex stercoꝛe caprino rubeo cū aggregaſ cum aqua caulis:aut cū oximelle.al̄s aūt Serap.ꝓfert. Et subdit Almā.aut stercus vaccinū decoctū cū mucillagine maluauisci. Et Serap. dixit.stercus vaccinū decoctū cū aceto resoluit oia aꝑata dura ꝛ melica. ¶Aui.aūt vr velle q̄ p̄dicta stercoꝛa ꝛ alie medicine simplices:q̄s posuit debeāt misceri cū diaglon:q̄uis etiā ꝓueniāt sine eo cū ꝓficiaſ ex eis emplm̄. ¶Dixit Pau.cō buraſ serpēs in olla cuius os obturet:ꝛ cinis eiꝰ distēperet

cum

cum mucillagine ⁊ fenugreci ⁊ supponat. Aliud eiusdē bonum ⁊ vtile. ℞. myrrhe armoniaci resine cineris arboris glādiū. aū. ptem. i. galbani ptē. ʒ. vini cere ⁊ piperis. aū. quartaʒ partē vnius: ⁊ aggregent: ⁊ solus cinis p̄dictus cū pice mixtus ꝓfert. Et solū armoniacū tritū ⁊ distēperatū cuʒ melle. ¶ Dixit Oribasius. cōfert ⁊ dissoluit eas mirabiliʒ. Aut dixit. fiat emplʒ cū pte vna cineris ficus mixti cū par. ʒ. malauisci cū distēperant cū aceto. Et. 13. cōti. dixit. retulit mihi quidā. q̄ in hoc nō vidit rē fortiorē radice granati silueſtris: q̄m effectus eius magnus est valde. ¶ Et Serap. dixit. q̄ ex bonis est vt liquefiat pix ad ignē: ⁊ liquefacta incorporet bñ cū radicū caulis cinere. ¶ Emplʒ Guil. ℞. litargiriʒ triti. ʒ. ij. olei cōis. ʒ. x. mucillaginis fenugreci: ⁊ seminis lini. aū. ʒ. iiij. mucillaginis altee. ʒ. ij. ¶ Medicamē aūt bonū. ℞. radices lilij. ſ. hyreos: ⁊ semen lini: ⁊ infundant in vino: ⁊ postea ponat cuʒ eis ambobʒ simi colūbini q̄ztitas quā exigit illud qō pñs est. ſ. de dispōne scrophularū. quasi dixerit. apponat ex eo plus ⁊ minus ſm q̄ dispō earū exigit. vel id qō pñs. ſ. de quātitate radicis lilij: vel seminis lini: q̄ si accepisti de eis magnā q̄ztitatē ⁊ magnā debes sumere de fimo colūbino: q̄ tñ sit tanta q̄ cū eis incorporari possit vt fiat ex eis quasi emplastrū: q̄ emplʒ non multū solidū: q̄ est mirabile. ¶ Emplastrū ad glādulas ⁊ scrophulas exptuʒ valde. ℞. terbentinā picē naualē baccas lauri staphisagriā armoniacū ciminū piper radices serpētarie ⁊ ꝑprie minoris galbanū coriādrū cordumenū cinerē corticū radicū capparoʒ piretrū stercus ouinū ⁊ caprinū adipē hyrcinū porcinū ⁊ aprinuʒ ⁊ cerebra gallinaʒ ⁊ p̄dicū ⁊ cerebrū vaccinū ⁊ olea calida q̄ñ non fuerit cū eis pmixtio māe calide: ⁊ olea frida si fuerit ibi permixtio illius ⁊ cōponant more emplī. ¶ Et de laudatis est emplastrū tabri: qō fit de folijs ⁊ radice capparis ꝓtritis ⁊ suppositis: ⁊ maxie cū pmiscent cū bdellio dissolutis cuʒ saliua bois ieiuni colerici. ¶ Et emplʒ de radice cucumeris asinini cuʒ melle ⁊ oleo de narciſco: ⁊ emplʒ de stercore caprino trito ⁊ optime incorporato cuʒ medietate sui de lardo porci. ¶ Et de emplis bonis est qō. ℞. fenugreci. p. iiij. calcis viue ⁊ nitri. p. i. ⁊ aggregent cū melle. ¶ De medicinis aūt resoluētibus scrophulas. dixit. tabri est piper tritū ⁊ distēperatū cū oleo. ſ. aliquo calido. Dixit Aui. q̄ medicine facte cū serpentibus ꝓueniunt: ⁊ hinc habet cōis vsus olei de lacerta viridi in resolone scrophulaʒ. Singularis tñ ex medicinis serpentū est vt accipiat serpēs mortuus ⁊ sit ꝑprie ex mōtanis ⁊ pijciat in vas lutatū luto sapiētie ⁊ dimittat in furno calido post extractionē panis deinde ꝓficiat caro eius ꝓtrita cū aliquali q̄ztitate sui de aceto pmixto cū melle ſm medietatē. Et vtilia reperiunt folia rosmarini mixta cū farina ordei vel frumēti ⁊ farina lupinoʒ ꝓfecta cū secaniabin: ⁊ emplʒ de folijs cauliuʒ ⁊ succo folioʒ vitice: ⁊ laudat emplʒ de farina fabarū cū coriādro. ¶ Dixit Gal. 6° catagenis. vnguētū dissoluēs velociter scrophulas si solide fuerint in vna hebdomada. ⁊ si fuerint minoris ouriciei fere in duob⁹ diebus: supposituʒ tñ in loco faciet ampullas. ℞. finapim ⁊ semen vitice ⁊ sulphur ⁊ spumā maris ⁊ aristo. ⁊ bdellij ⁊ armoniacuʒ ⁊ oleū vetustū ⁊ cerā ⁊ cōpone adinuicē ⁊ vtere. Et dixit ibidē. misceat cinis cauliū cuʒ adipe vetusto ⁊ supponat scrophulis: q̄m erit vltime virtutis in dissoluēdo ⁊ dissoluit solidita-tem mirabiliʒ ⁊ pfecte. Notāt q̄ i scrophulis ꝓueniūt resoluētia ⁊ mollificantia mō supradicto. Uerūtñ variari debent in pluri ⁊ minori resolone ⁊ mollificatione ſm maiorē ⁊ minorem frigiditatē māe eoʒ. ¶ Dixit Aui. in scrophulis q̄ sunt calide cōplonis. i. cū qbus est mā calā mixta: nō opʒ vt superflua fiat administratio medicinaʒ acutaʒ. i. multū calidarū: ⁊ si aliq̄ esset neccia ipsarū appositio nō multū ꝓtinuet. Dixit ḡ sufficit eis qō est sicut sauich tritici cuʒ aqua coriādri: ⁊ fortius illo est myrrha cū duplo sui de litio cū aqua coriādri: aut vincat medicamē aliud. ſ. myrrha plus ⁊ minus ꝑ illud qō pñs est: ⁊ facit esse necessariū vehementia inflāmationis aut paruitas eius. nā cū magna fuerit vincat aqua coriādri: ⁊ cū parua vincat myrrha. ¶ Dixit qdā experimentator q̄ in scrophulis calidis vtile est si accipiat aloes epatici ⁊ saliue pueri virginis. aū. ʒ. ij. ⁊ olei laurini quātuʒ sufficit: vt fiat ex eis vnguētū ⁊ illiniant cū eo: ⁊ debēt variari medicine ipse in plus vel minus ſm duritiē maiorē vel minorē: ⁊ ēt ſm dispositionē mēbri: in q̄ sunt in raritate ⁊ densitate: ⁊ ſm situm earū magis ꝑfundū vel magis superficialē. ꝺ3 ergo curator cognoscere dispōnes p̄dictas ⁊ gradus medicaminū supraposito ⁊ alioʒ ꝓsimiliū in calefactione resolone ⁊ mollificatiōe quos cognoscere poterit p ꝓsiderationē in naturis simpliciū illa cōponentiū: vt ex eis eligat ea q̄ dispōni pñti iudicauerit cōuenire. ¶ Insup curatio scrophularū diuersificat ſm varietatē eaʒ in magnitudine ⁊ puritatem: ⁊ q̄ ex eis sunt pue ⁊ pauce sanari pñt ⁊ p potionē ⁊ chirurgiā: magne aūt nō fiunt ⁊ ꝑprie dixit Aui. cū scrophule sunt magne alienāt se medicine curatiōe eaʒ cū ferro: aut cū medicamine acuto: q̄m hec curatio est de eis q̄ ducūt ad vlcerationē ⁊ corruptionē ipsaʒ: ⁊ hō iō q̄ magne sunt neruis venis ⁊ arteriis intricate ⁊ annexe sua magnitudine cōprehēdētes totū mēbrū vel maiorē ptē ipsius: q̄re nō pñt eradicari p incisionē vel causticationē sine magno discrimine ⁊ dato q̄ nō cadat in aliq̄ eaʒ inci-sio: adhuc opʒ vt vlcus magnū efficiat qō potius ꝓducit ad corruptionē mēbri ⁊ pditionē ei⁹ vel maiorē q̄z ad sanitatē: quare tutius est vt dimittant p̄dicta: ⁊ regat regimine alio supradicto: qō est dixit Aui. vt vtant eūone ⁊ mūdificatiōe corpis ⁊ cibi subtiliatiōe ⁊ ministrent medicine resolutiue cū facilitate sup eas: ⁊ medicine resolutiue nō ꝓueniūt eis: imo fortasse addūt in eis inflāmationē q̄ posset eē cā vlcerationis eaʒ. ¶ Sētilis aūt dixit. q̄ q̄ñ scrophule sunt valde magne: tūc siue ꝓcedat in cura in icisione: siue nō: nō pōt ꝓueniri ad finē in extirpatiōe eaʒ: q̄re poti⁹ regēde sunt regimine blādi tiuo ⁊ ꝓhibitiuo augmētationis eaʒ q̄z regimine curatiuo. ¶ Dixit Auic. scias q̄ q̄ñq̄z iuuat resolo scrophulaʒ colli p medicinas resoluētes iniectas auri patiētis ptis de qbus ꝑprie est oleū cucumeris asinini ¶ Et de medicinis valētibus scrophulis cū ꝑprietate ē acetosa: cū ipsa terit ⁊ empla sup eis: ⁊ cū nō trita collo suspēdit ⁊ suspensa tenet. Et ex eis vt dī est q̄dā herba hñs radicē cineritiā exterius: albā vō interius oblōgā ſm lōgitudinē digiti cū rotūditate quadā super quā multa oriunt folia: ⁊ iō multū oblōga: ⁊ in circuitu paʒ intercisa. Cū. n. folia eius ponunt integra sup scrophulis: ⁊ in circuitu eaʒ in paucis diebus sanat eas. ¶ Quidā tñ sup ipsa folia ponūt frustū adipis porcini. Et dīt. q̄ ipsa est agrimonia. Dixit Dio. q̄ radix plātaginis ēt suspēsa in gula laborātis scrophulas dissoluit eas: ⁊ Alexā. dixit. plātago supposita dissoluit scrophulas pfecte. Raſ. aūt dixit. dico q̄ hic operari debes in scrophulis exactis. i. in qb⁹ est calitas. Folia perficoʒ cū sale ꝓtrita ⁊ suppositā valēt: ēt si comedat vitica mortua in frixellis. 20. dieb⁹ ⁊ post alijs. 20. dieb⁹ comedat herba alleluya. Silr vt dīt qdā. patiēs a scrophulis libabit. ¶ Dixit Albugerig. ʒ. ij. cōburat cornu caprini ⁊ patiēti scrophulas da in potu de eo. ʒ. ij. q̄libet hebdā p vnū mēseʒ ⁊ plus, ⁊ liberabit ab eis pfecte. Aui. aūt retulit q̄ Alkind⁹ extimauit q̄ messes. i. serratura cornu caprini q̄ aduritur ⁊ bibit hebdā vna ex ea pōdus. ʒ. ij. liberat scrophulas. Et subdit Aui. dico q̄ nō opʒ b fieri in oi mēse hebdā vna q̄si dixerit. nō solū si bibat ex ea hebdā vna vno mēse nō liberat: ſz ēt si biberet ex ea vna hebdā in oi mēse nō liberaret. Et dix Albegerig. vngula asini: si cōburat ⁊ terat cū oleo ⁊ supponat scrophulis sanat eas pfecte. ¶ Dixit Raſ. 13. ꝓti. aucte Gal. q̄ñ supcalefit laborās scrophulas. i. in loco eaʒ p admixtionē humoris cali: aut forte liniunt p medicinas ⁊ maturant: tūc iuuāde sunt i maturatiōe: ⁊ deide debēt apiri ⁊ postea mūdificari: deide ꝓsolidari: ⁊ i ſūma regēde sūt regimie exiturarū.

Cura scrō phulaʒ diuersificat ſm diuersitatē eaʒ in magnitudine et paruitate

Cura aūt scrophulaʒ p chirurgiā est: naʒ dixit Aui. si necessariū fuerit in curatiōe eaʒ vti ferro. ſ. vt incisio-

ne extrahant: tunc opꝫ vt fiat administratio huius incisionis in scrophulis vicinis venis multis: aut venis pulsatilibus: aut neruis cum cautelis ⁊ defensione. ſ. vt nō cadat incisio in illis. ¶ Dixit Hal. in libro de approximatiōe medici. in collo cuiusdaꝫ erant facte scrophule magne in vtroq; latere colli: quas qdam imperiti medici incidere studuerūt inferēdo ex mala cura eoꝝ stridorē in duobus neruis vicinis duab⁹ venis pulsatiuis ⁊ ipsi nerui sunt ex quibus ꝓcedit ramus magnus ad os stōi: ex quo stōus ꝓcipit sensum in toto: ⁊ ramus paruus ipsius nerui mouet instrumētū vocis: vñ ex illa incisione defecit vox ⁊ cessauit appetitus cibi. Cūq; ego cognouerim ſuppoſui collo eius medicamē calefactiuū ꝑ triduū: ⁊ mediāte hac cura sanatus est. ¶ Et Raſ. 13° ꝯti. dixit. qdam chirurgicus curādo scrophulas cū ferro ꝓfundas cauendo q; nō incideret cū ferro neruū: aut arteriā cuꝫ vnguibus excarnabat totū illud qō appens erat de pāniculis: ⁊ non sentiēs facta est incisio in vno retrogradiēte ſurſuꝫ: ⁊ patiēs sanatus est a scrophulis: ſꝫ passus est defectū vocis: nā extinde p̄uiata est medietas vocis eius: eo q; incisio facta erat i vno latere gule. ¶ Dictos casus retulit Aui. ſic. hō qdaꝫ errauit cuꝫ ꝓfocauit quasdā scrophulas ⁊ obuiauit vni neruoꝝ reuersiuoꝝ: ⁊ destructa est vox eius: ⁊ iterū aliqñ accidit vt nō inueniret neruū in incidendo: ſꝫ detegit, eū frigori: quare corrupta. i. alterata est cōplo ei⁹ nerui ⁊ destructa est ei⁹ opatio vsq; quo rediit ad ipm ſua cōplo cū calefactione: ⁊ iteꝝ aliqñ cecidit error in incisione, q; inuenit guidez: aut aliā ex venis magnis pulsatilib⁹? vel nō pulsatilib⁹?: ⁊ secutus est inde fluxus sanguis vehemēs ⁊ mortuuꝫ est patiēs. ¶ Dixit Antil. ſi accidāt scrophule in vtraq; vena iudicis: intelligēs p̄fatas venas: venas guidez in loco vbi caro est inter aurē ⁊ iſopha gū noli eas curare cū ferro: qñ ſi incidunt cū ferro p̄necabiles ſunt statiꝫ: ſꝫ curāde ſunt cū medicinis. ¶ Dixit Raſ. 13° ꝯti. Vidi quēdā iuuenē pati in collo apa groſſuꝫ ⁊ violētum valde: ⁊ volebāt chirurgici curare eū: qm̄ dū fuerit talis magnitudine nō dꝫ curari cū ferro: neq; cū medicamine acuto. Ego aūt video q; curant ſi nō vlcerant: ⁊ h̄ ſumēdo cibū modicū valde ⁊ illinitionē faciēdo cū cinere ſerpētis. ¶ Dixit Antil. cauēde ſunt scrophule ꝓfunde a cura cū ferro. Sꝫ manifeſte nō ſunt timorose. Et Aui. dixit. deterior scrophula ꝑ ad hoc: vt cadat error in incisione eaꝝ est illa q̄ est ꝓfundior: quapp in curatione ꝓfundaꝝ oꝝ vt excorient scrophule ex latere ſaluo. ſ. in q̄ non timeat de incisione nerui arterie vel venę: nā qñ nō ſcindūt ex latere in illo nō cadit timor tantus: ſicut ēt nō cadit timor: qñ ſcrophula nō est intricata nec annexa cū illis: ⁊ facta excoriatione ſumant de eis: ⁊ extrahant ille q̄ cuꝫ facil⁹. al⁹. facilitate extrabi p̄t: ⁊ deinde qō reſiduū est cū medicamine acuto amoueat cuꝫ cautela: vt nō perueniat lateri. ſ. in q̄ timet de neruo arteria vel vena leſio.

Curatio cū cauſticis tutior reputatur q; cū ferro.

¶ Noſtris tp̄ibus medici cōiter refugiūt curā ſcrophulaꝝ: ſiue ꝓfundaꝝ: ſiue nō ꝓfundaꝝ ꝑ incisionē cū ferro: ſꝫ vtunt medicamine cauſtico ad diſtrūpendū cutē: deinde paulatine corrodēdo ꝓcedūt ⁊ amouēdo ptē post ptē: vel ſcrophulam post ſcrophulā: donec ꝑm totuꝫ amota fuerit ois ſcrophula cū ſuis kiſtibus: in quaꝝ kiſtiū extirpatiōe totali medicus ſolicitus eē dꝫ: qm̄ ſicut. ſ. dictuꝫ est: ſi remanet: ex kiſti ēt quid paruū ſcrophule redire ꝓſueuerūt. Et h̄ modus ꝑ medicinā cauſticā melior ⁊ tutior est: ⁊ marie in ſcrophulis intricatis, magis ēt a patiētibus eligit: refugiūt. n. cōiter incisionē p̄ſertim in ſcrophulis colli. extractis aūt ſcrophulis cū ſuis kiſtibus locus cureť: ſicut alia curant vlcera. Qꝫ ſi ꝓtingat ſcrophulas magnas vlcerari curent cū emplo de q̄ dixit Auicē. Meminimus emplꝫ apticon relatū ad chr̄ianos: ⁊ est vng^m apl'oꝝ qō deſcribit ab Aui. in 5° qō rectificat fiſtulas difficiles ⁊ ſcrophulas prauas: ⁊ vlcera a carne mūdificat mortua ⁊ ꝓſolidat ea: ⁊ cōponit ex duodecim medicinis ꝑm numeꝝ 12. apl'oꝝ. Et ſi ꝓtingat ſcrophulas cancerari. ¶ Dixit Aui. ſcias q; de ſcrophulis ſunt in q̄bus est cācerositas: ⁊ in eoꝝ curatione opꝫ vt ꝓficiant medicine calide p̄dicte. ſ. que cōponunt vng^m apl'oꝝ cum oleo ro. ⁊ dimittant in eo diebus aliquot: ⁊ deinde administrent. Fiat aūt eoꝝ ꝓfectio cum oleo ro. ad ptēperandū calitatez eoꝝ: ne inflāment: ⁊ sic addat in malicia cancerositatis. Et recurrendū est ꝓ cōpleta cura tione: seu cura eaꝝ ad curā cancri: ſicut ꝓ cura vlceratarū recurrendū est ad curam vlcerū difficilis ꝓſolidationis. Notant qdā. q; curatio ſcrophulaꝝ in paruulis ⁊ debilib⁹ fieri nō dꝫ cū incisione: neq; cū cauſtico maxime in eſtate pp timorem multiplicationis putrefactionis ⁊ aduentus febris.

¶ De apate duro ſephyros vel ſclyroſis. Cap. xxxvij.

Galenus noiauit apa melicū durū ſcbirū vel ſcliroſum. ⁊. 14° terap. dixit. q; de more ſui ſermonis est noiare qōlibet apa qō venerit ad duriciē ⁊ doloris inſenſibilitatem ſcliroſum. Apud Aui. vero vocat ſephyros: vñ Hal. de ſimplici medicina: medici intēdunt ꝑ apa durū illud qō greci noiant ſephyros: ⁊ est apa durū veniēs p̄ter curſuꝫ nāle cū quo nō est dolor ⁊ est duruꝫ: ⁊ de iſtis apatibus ſunt apata q̄ qñ multiplicat eoꝝ augmentū: ⁊ eoꝝ duricies non ſunt tantum abſq; dolore: ſꝫ ſunt ēt abſq; ſenſu vel difficilis ſenſus. Aui. ēt noiauit h̄ apa aliqñ duriciē: aliqñ lapidoſitatem. Et Sera. dixit. qñ humor q; currit ad mēbrū leſuꝫ est vltimus in groſſitie ⁊ ſiccitate accidit apa lapideū: qō noiat ſephyros. ¶ Eſt tñ ſciendū. q; ſcliros ſiue ſephyros duplr pōt ſumi: vno mō cōiter ⁊ large ꝓ oi apate gñato ex humido frigido duro: qō est ſine dolore: ſiue illud humiduꝫ ſit flāticum ſiue melicuꝫ: ⁊ ꝑm illud. dixit Hal. 5° de ſimplici medi. q; h̄ apa non eūat qn ſit: aut flāticū: aut melicū in nā ſua: aut pmixtum ex flāte ⁊ melia: ⁊ ſic due ſunt ſpēs eius: vna dixit Hal. gñat ex flāte ſubtili ⁊ groſſo. i. ex flāte groſſo minus ⁊ plus: ⁊ alia ex amurca ſanguinis ſeu ſanguine melico: ⁊ ſil'r dixit in libro de apatibus. ſ. q; ſcliroſis ſpēs due ſunt: p^a gñat ex flāte groſſo: ⁊ 2^a ex amurca ⁊ fece ſanguinis: ſed de ſpē facta ex flāte groſſo dictū est in capl'o de nodis: ⁊ in capl'o de glandulis ⁊ ſcrophulis. Alio mō ſumit ſtricte ⁊ ꝓprie ꝓ apate duro indoloroſo facto ex mā melica qō est 2ª ſpēs de prędictis: ⁊ de h̄ apate agit in h̄ cap°. de q̄ dixit Raſ. 14° ꝯtiñ. ex lib. ſignoꝝ qō est apa inflatū duruꝫ abſq; dolore coloré hīs ad modū corporis extēſum vehemēter ſuppoſitis ei pilis ad modum piloꝝ corporis: ſed cadunt velociter.

Sephyros duplr pōt ſumi.

De cauſa

¶ Dixit Hal. 2° ad Glau. ſcliris fit ex groſſo ⁊ viſcoſo, humore difficile ſolubili infiltrato ſcliroticatis pticulis: est. n. eius mā melica q̄ est talis: aut nāliter in nā ſua: aut nō radical'r: ſꝫ ꝓ uerſionē alterius humoris in ipm ꝑm ſemitā inſpiſſationis ſue: ⁊ ſue indurationis a frido agēte ⁊ ꝏdēsante ipm: aut a calitate reſoluente ſubtile eius ⁊ derelinquente groſſum induratū. Et humor cōuerſus ad meliam: aut fuit radicalis ſanguis: aut colera aut flā. Et mā radical'r exiſtēs melica est melia nālis hypoſtaſina fil' cū alijs humoribus in epate gñatis: poſtea alterata ad friditatē ⁊ ſiccitatē. ⁊ ſic cōuerſa in meliam innālē q̄ est melia feculēta. Et mā melica faciens ſcliroſim: ſiue ſit radical'r melica: ſiue facta ꝑ uerſionē alterius humoris in ipſam. Aut est pura ⁊ impmixta calido humori: aut ſaltē nō est incēſa. al⁹. intēſa nec calefacta: ⁊ tūc fit ex ea ſephyros purū ſiue certum. Aut est impura pmixta humori cal'or ⁊ vt ſic facit ſephyros nō purū: ſiue nō certum. Eſt aūt ſephyros purū certum: ⁊ inſenſibile ēt ſi fuerit in mēbro ſenſibili: nō purū vero ⁊ nō certū nō est oino inſenſibile: vt dixit Hal. 2° ad Glau. ¶ Et Aui. dixit. apa durū est duarū ſpēꝝ quoddā purū: ⁊ quoddā nō purū: ⁊ cū ſephyros puro nō est ſenſus oino: ita q; nō ſentit patiēs ſi tāgat in loco: aut ſi pcutiat: imo vt dicūt plus dolet pcuſſor q̄ pcuſſus: eteni nō aſſociat ſenſus neq; dolor: ſi. n. remanet cū eo ſenſus: aut dolor paruus nō est ſephyros purū: ita q; nō purū est cuꝫ ſenſu aliquo. ¶ Dixit Aui. ambo ꝓueniūt in hoc qō vtrūq; ꝓuat dolorē: q; vbi nō pōt eſſe dolor nō est ſenſus: ⁊ ſic vī in vbis

Quid ſit ſephyros purū ⁊ quid nō purū ⁊ nō certū

suis ꝺdictio. quare notant quidaz ꝙ sensus ⁊ dolor alius est in mẽbro ꝑ se ex se: ⁊ alius est ab alio extrinsecus ꝑmẽte. mo in sephyros puro nõ est sensus: neq; dolor ex se: neq; ab alio extrinsecus ꝑmente. Et in sephyros nõ puro non est sensus: neq; dolor ex se: sz bñ alio ꝑmente vel ꝓcutiẽte. Si vo fuerit canceratũ erit in eo dolor ex se: ⁊ ẽt alio extrinsecus ꝑmẽte: sic ꝫ oz intelligi dictũ Aui. cũ dixit. tã purũ ꝙz nõ purũ: cum quo est sensus qdã ꝓriuat doloꝛẽ. Et dicũt qdã. ꝙ dolor parvus q est in non puro cũ ꝓremit ⁊ tangit est ꝓp lesionẽ inde ꝙuenientẽ particulis circũstantibus. ¶ Ex dictis patere põt ꝙ cã añs sephyros est: aut melia nälis: vel ẽt innälis multiplicata in corpe vel aliquo mẽbro nobili: aut flã grossuz: aut sanguis: aut colꝛa cũ fuerint isti humores apantes iã: aut fuerint apti: vt ꝙuertant in meliaz. Et cã ꝺiuncta est ipsa melia: aut q̃ fuit radicalr talis: aut facta ꝑ ꝙuersionẽ alteri⁹ humoris in ipsam q̃ actu facit sephyros. ¶ Et sephyros qdẽ tam purũ ꝙz nõ puꝛ: aliqñ fit incipiẽdo: ⁊ aliqñ fit sequẽdo alias egritudines. Dixit. n. 2° ad Hlau. ꝙ aliqñ fit mox a ꝓn° paulatim ⁊ augef: sed tñ plurimũ a medicis. alꝫ. medicinis cõstituunt stipticãtibus. i. deficãtibus ⁊ infridãtibus fortiter. i. fortiter herisipillata ⁊ flones: ⁊ itez: si qs medicoꝝ diaphorantias sclirosim patiẽtibus afferret farmaca manifestã diminutionẽ opans subito breui tpe sperabis de totali curatione: ignoras vero ꝙ hmõi curationis reliqua passionis incurabilis sit diaphoꝛata eius subtilioꝛi a ptibus humiditate reliq̃ exiccata lapidea ꝓficit: ⁊ sic sclirosim ꝓficiet. ¶ Et Pau. dixit. apata ex humore grosso ꝺtento in mẽbro accidũt: aliqñ sic in ꝓn°: ⁊ aliqñ accidũt sic ex apatibus calidis: qñ infrigidant vltra moduz. ¶ Et Aui. dixit: oẽ sephyros: aut incipit paulatim apparet: aut ꝙuertit ex flone: aut herisipilla: aut exitura in loco vacuo. ¶ Notant tñ ꝙ quãq; vtrũq; sephyros possit fieri in incipiẽdo: qz põt purũ incipe a mã ita grossa ⁊ frida: ꝙ ꝓriuabit mẽbrũ sensu: ⁊ non purũ ẽt põt incipe a mã non sic grossa: nec sic grossa frigida ꝙ ꝓriuet mẽbrũ sensu: ex toto tñ ꝑm plm ⁊ frequẽtius purũ accidit incipiẽdo ꝙz non purũ: ⁊ silr quãq; vtrũq; possit fieri sequendo: qz pole est ꝙ mã ꝑexistens in tantũ ingrossef ⁊ infrigidef qõ ꝓriuabit aliqñ mẽbrũ sensu in totũ: ⁊ aliqñ non in totũ: tñ ꝑm plm est ꝙ nõ purũ fiat incipiẽdo. ¶ Et notãt. ꝙ sephyros nõ purũ qõ fit incipiẽdo ꝑm plm est nõ cancerosum: raro. n. est valde ꝙ cancerosum fiat incipiẽdo: sz vtplm fit ex ꝑmutatione sephyros nõ puri: ⁊ nõ cancerati: nõ purũ. n. facilr cõuertit ad cancrũ ꝓp ꝙuenientiã ⁊ symboleitatẽ quã bñt adinuicẽ sephyros nõ purũ ⁊ cancer in mã ⁊ qualitate eius. Dixit. n. Auic. ꝙ ꝓpinquitas. s. ⁊ ꝙuenietia sephyros. s. nõ puri ad cancrũ ⁊ elõgatio. s. ⁊ incõueniẽtia eius ab eo est ꝑm multitudinem: aut plenitudinẽ inflãmationis eius ⁊ ipsius paucitatem. In cancro. n. est inflãmationis multitudo: ⁊ in sephyros nõ puro est ipsius paucitas: ⁊ ẽt ꝓpinqtas ⁊ elõgatio ꝑm apparitionẽ pulsationis est elõgationis: qñ pulsatio est apparẽs in cancro ⁊ occulta in sephyros nõ puro: ⁊ est ꝑm apparitionẽ venaꝝ in circuitu ei⁹ ⁊ occultationẽ eaꝝ: nã in circuitu cãcri appent vene extẽse ꝑ mẽbrũ in quo est. In sephyros vero nõ apparẽt. ¶ Et ex dictis tribus disponibus appet ꝺria inter sephyros ⁊ cancrũ. Cõueniẽtia vo inter eos est essentialis: qz ambo fiunt ex eadẽ mã in radice. s. ex mã melica radicalr vel ex mã que ꝙuersa est in meliam: ⁊ ꝓpistã ꝙueniẽtiã fit facilr trãsitus a sephyros in cancrũ ⁊ vtrũq; sephyros põt euenire tã in mẽbris interioꝛibus ꝙz exterioꝛib⁹ ⁊ incipiẽdo ⁊ sequẽdo. ¶ Dixit tñ Aui. ꝙ cũ accidit sephyros in interioꝛib⁹ ꝑm plm accidit sequẽdo post apa calm qõ curaf cũ infrigidãtibus ⁊ medicinis ⁊ cibis. ¶ De sephyros aũt cõiter accepto qõ fit ex flãte grosso. dixit Raſ. 14° otiñ. auctoꝛitate Hal. ꝙ magis accidit in capitibus musculoꝝ ⁊ chordarum.

Signa generis ꝙuis sint nota: ex supꝛadictis tñ Aui. ꝓ signis accepit vba Raſ. sumpta ex lib. signoꝝ ⁊ repetaz ea itez. Sephyros est apa inflatũ durũ absq; dolore caloꝛẽ bñs ad modũ coꝛpis extẽsum. i. tẽsum vehemẽter supꝓpositis ei pilis ad modũ coloꝛis coꝛpis: sz cadunt velociter ⁊ insensibile est penit⁹. sup. vel sicut dixit Hal. 2° ad Hlau. si nõ carebit sensu ex toto modici sensus ꝓcul dubio erit. Et addũt quidã. sephyros nõ mouef sub tactu: sic mouet. f. nodi ⁊ glãdule ⁊ scrophule. Et subdit Raſ. est ⁊ aliud apa appellatuz camos solidũ planũ ⁊ tẽsuz ad modũ coloꝛis coꝛpis: ⁊ forte trãsferf de vno mẽbro ad aliud: ⁊ est ẽt aliud qõ nõ trãsferf: ⁊ est silẽ in ouritie eius: sz tñ coloꝛ ei⁹ est ad modũ coꝛpis: ꝙ si accidit in aliq̃ meatu obturbabit eũ: ⁊ isanabile erit oino.

¶ Signa spẽz. signa puri sunt ꝓriuatio sensus ⁊ doloris: ⁊ ex se ⁊ ex alio. Et dixit Auic. ꝙ coloꝛ eius vt multũ. i. vtplm est coloꝛ quẽ hz plũbuz qui ꝑm plm est cineritius. Dixit Auic. sephyros facti a melia feculẽta coloꝛ ẽ cineriti⁹: ⁊ reddit in q̃ cõtinef coloris cineritij. Et subdit Aui. ꝙ ipsum est vehemẽtis tensionis ⁊ ouriciei: qm melia feculẽta a qua fit ouricies est durioꝛ alijs. Et dixit. fortasse supeminent ei pili. s. ꝓexistẽtes vel vt dicũt alij qui de nouo in loco gñant: nã ꝓp ouriciẽ mẽbri in quo est nutrimentũ ei delegatũ nõ põt bñ transire ꝑ ipsum ⁊ nutrire ipsum: vñ mẽbrũ famelicũ reddit: ⁊ sic in eo ꝓpter defectũ humiditatis nutrimẽtalis accẽditur in eo aliqua caliditas: que resoluit de humiditate in ipso existente in vapoꝛẽ ficcũ cum ipsa sicca fit: ⁊ ex illo vapoꝛe generant pili.

¶ Deinde posuit Aui. verba Raſ. supꝛa dicta. Et tetigit duas spẽs sephyros quas posuit. Et vt dicunt ambe iste due spẽs sunt spẽs sephyros a flãte facti. Et mã ista flãtica faciens sephyros: aliqñ est intẽse ouriciei valde: ⁊ tunc facit sephyros qõ nõ põt trãsire: siue cõicari ad aliud mẽbrum: aut nõ est sic intẽse ouriciei, ⁊ tunc facit sephyros ꝑmutabile, siue cõicabile. Dixit ergo Aui. est quoddaz ex sephyros, cuius coloꝛ est coloꝛ coꝛpoꝛis: qz factũ ex flãte qõ non ꝑmutat coloꝛẽ coꝛporis ꝓexistentẽ: vt ꝑmutaf de mẽbro in quo est ad aliud: dicũt quidã: non qz amoueaf a loco in quo est: qz rõne sue ouriciei non est bñ pambulabile de loco ad locũ: sed tñ qz eius mã nõ hz vltimatã ouriciẽ: vñ est cõicabilis alijs ꝑtibus trãsferf ad alias ꝑtes vicinas: ⁊ fiunt tũc in illo mẽbro duo vel plura sephyros: qdam aũt aduertẽtes ad ouriciẽ mãe sephyros putauerũt nullum sephyros posse transferri ⁊ ꝑmutari de vno loco ad aliuz: nec mãm eius posse cõicari alijs ꝑtibus ⁊ exposuerũt ꝑmutaf ad aliud nõ qdẽ mẽbrũ vel ꝑtez mẽbri: sed ad aliud sephyros: qõ. s. hẽat alias disponeꝝ: vt qz cancreꝫ vel vlceref ⁊ isti errauerũt: qm mã istius sephyros multiplicata in mẽbro sclirotizato põt cõicari ad plures partes in circuitu vel in ipso mẽbro: ⁊ facere plura sephyros: sicut vidisti in notario lucano in quo per cõicationem materie plura sephyros facta sunt in manu eius: quẽadmodũ in vno mẽbro plures possunt fieri nodi ⁊ plures scrophule. ¶ Et subdit Aui. ꝙ aliud est sephyros factũ a flegmate cũ coloꝛe coꝛporis magis durũ: qõ non sanaf: nec ꝑmutaf vndiq; ⁊ in ꝟ tetigit aliaz speciẽ sephyros flegmatici: cuius materia est in fine ouriciei: quare non põt alijs ꝑtibus cõmunicari.

¶ Signa aũt facti a mã permixta ex flãte ⁊ melia. dixit Aui. sunt coloꝛ eius decliuis ad coloꝛem coꝛporis: nõ. n. est oino silis coloꝛi coꝛporis, ꝓpter melie admixtionez que remouet ipsum ab eo: ⁊ facit ipsum declinare ad cineritium: nec tamẽ multum distat a coloꝛe coꝛporis ꝓpter materiã flegmaticaz que non permutat coloꝛẽ eius: quare remanet coloꝛ medius inter coloꝛem cineritium ⁊ coloꝛem coꝛporis.

¶ Signa aũt sephyros nõ puri non cancerati sunt ꝙ cum eo mõ supꝛadicto est aliqs sensus: ⁊ aliqs doloꝛ nõ ex se: sed ex alio vt cũ desuppcutif: aut ꝑmif: aut vt dñt qdã cũ pungif.

¶ Signa aũt nõ puri cãcerati sunt signa cancri dicẽda in suo capło. ¶ Signa aũt incipiẽtis vt sequentis satis ex dictis: ⁊ de se nõ sunt. Dixit tñ Antilis. cũ apa calidũ fit sclirosicũ cadent pili innitentes ei. i. ꝓius ꝓexistentes in loco: ⁊ deficiet eius sensus ⁊ soliduz erit valde: qm̃ est de genere cancri sibi silẽ: in ꝓdictis tñ distinguif inter ea: qz in sephyros non est

Signa facti a mã flãtica qõ ẽ duplex.

Signa facti a mã mixta.

Signa sephyros nõ puri.

dolor: neq; vlla caliditas: neq; sensus: neq; adsunt vene in circuitu dantes ei humiditatez. ¶Dixit Hal.2° ad Glauco. sclíros q est oino insensibilis incurabilis est: sensibilis vero nō insanabilis.i. nō tñ facile sanabilis. ¶Et Serap. ait. illi cui nō est sensus non est curatio: z illi cui difficilis est sensus est ex illis q̄ curanf: ꝫ tñ cū difficultate z grauitate vehemēti: sephyro.n. puro. Dixit Aui. nō est sanitas: nam eius ouricies tāta est q̄ nō pōt sperari eius mollificatio: z p ꝯs neq; eius resolutio: z maxime dicūt qdā. qñ supueniunt ei pili: q; per aduētū piloꝝ signaf eius vltimata duricies z exiccatio z magna eius radicatio in mēbro z inseparabilitas ab eo: z est insanabile tale sephyros existens in mēbris intrinsecis: z intellexerūt auctores p̄dicti q̄ sit insanabile per medicinas. Quidā aūt fatenf q̄ per incisionē z causticationē sanari possent non quodcūq;: sed illud solū qō accidit in extrinsecis: z maxime in mēbro qō possit abscindi totaliter: sicut est de cancro. Iste tñ modus non dr̄ ꝓprie curatiuus: siue sanatiuus. Aliter aūt nō dꝫ in eo fieri incisio vel causticatio. Dixit enim Raſ.13° ꝓti. auctoritate Hal. q̄ non dꝫ incidi oino: ꝫ ēt accidat in digitis labijs vel narib⁹: qm̄ incisio eius excitat lesionē magnā: nisi aliq̄ ex eis fuerit cancerosuꝫ. al's. corrosiuū. Uñ penes hos incidaf z eradicef in toto: z viaf cū cauterio ad modū cure cancri. De nō cancerato aūt intelligens Aui. dixit. nō dꝫ se medicus intromittere de cura eius: imo opꝫ vt curef de illis ap̄atibus illud cui est sensus. sup. z nō aliud.

Prono stica.

Et cura eius duobus perficif instrīs. s. dieta z potione. Et cura per dietaꝫ similis est diete dicte in cura scrophularū: z opꝫ vt deuitef oē q̄ deficcat z mām generat grossam flāticā vel melicā. ¶Cura vero per potionē etiā est satis silis cure scrophularū. Et si respicit cām antecedentez: aut eā euacuat: aut diuertit. Et sigdē sephyros fuerit de incipientibus eūandus est humor a quo incipit: siue fuerit flegma: siue melia: siue vterq; simul. Et dixit Aui. fortasse est illa corporis mūdificatio: siue eūatio cū flōmia. s. iuuatiua: z hoc si sanguis plurime nigredinis. i. melicus qui niger est fuerit abundans in corpore: posset ēt iuuatiua esse in oi corpore in quo sanguis inuenif grossus qui posset cōuerti in humoreꝫ grossuꝫ z facere sephyros z factū augere. Et insup in oibus casibus dictis in cura scrophularū. ¶Dixit Auic. opꝫ vt sit imissio post mūdificationē corporis cū eo qō educit humorē facientē egritudinē z exponif imissio. s. medicaminū localiū sup loco ap̄atis. quasi dixerit. nō incipias curā sephyros cuꝫ medicinis localibus q̄ respiciūt cām ꝓiunctā: nisi postq; mūdificaueris corpus z eūaueris ip̄m a cā añte. Et inuenif hic alia lr̄a q̄ dicit. opꝫ vt sit incisio. i. digestio humoris grossi z viscosi: digestio est ipsius subtiliatio z incisio. quasi dixerit. prius subtilia z incide humorē vt bona fiat eius p̄paratio expulsioni: nō enim obedit mā grossa z viscosa eūationi: nisi prius digeraf. i. subtilief z incidaf. vt subtiliata z incisa redaf fluxibilis: deinde mūdifica corpus cum eo qō educit humorē facientē egritudineꝫ. Inuenif ēt alia lr̄a que dicit. opꝫ vt sit imixtio cū exponif: opꝫ vt limiteris. s. ad cām ꝓiunctā: z hoc post mūdificationē corporis. In sephyros aūt flātico cōueniunt eūantia flegma dicta in cura scrophularuꝫ. Et in melico que dicenf in cura cancri. ¶Cura aūt respiciēs cām cōiunctaꝫ indicatione sumpta a dispōne māe que vehemētis est duriciei grossitiei z fixionis oēm. p̄hibet tractū eius fieri pulsum: z trāsmissum ēt in incipiente: z in p̄n° p̄incipiante eius: q; nō obediret recursui: quapp nullū infrigidatiuū: siue stipticū loco ap̄atis apponendū est: neq; statim deueniēdum ad māe extractū cū resoluētibus: sed tñ nō opꝫ vt p̄cedaf in cura cū pure resolutiuis z fortibus: qm̄ resoluēdo z exiccando qd modicū subtile resoluerent: z in ipsa mā residuū lapidarent z incurabilē redderent. Ideoq; sicut in cura scrophularū dictū est: ita in sephyros opꝫ resolutionē mollificationi iungi: aut sil'. sicut ibi dictū est: aut mollificatione p̄cedente resolutionē. Dixit n. Hal.2° ad Glau. non opꝫ fortiter exiccare sclíroticā particulā curare debēs: sed farmacū qō caliditatē hꝫ tepidā z humiditatē nō multā: non oifariā nimiā: superexcrescens. n. calm: neq; oino diaphoreat: z modicā hñs humiditatē exiccat fortius q̄ cōueniat: dꝫ ergo farmacum iuuare debēs sclirotizatū corpus eis q̄ in sole. al's. in sale fundūtur simile qdē pati: z noiaf hoc farmacū molletrica. i. mollitiua. ¶Dixit Aui. opꝫ. n. cū querif mollificatio, vt sit opatio medicinaꝝ in humorē mollificandū: sicut est opatio solis in cera: sol. n. suo calore mollificat cerā nō indurat: nō curef ḡ. dixit Aui. cū medicina q̄ resoluit z deficcat. s. tñ vel fortiter: q; talis medicina ꝓducit ad vehementiā lapidationis: ꝫ sup sephyros ponaf qō resoluit z lenit sil'. ¶Ait. n. Hal. vbi. s. In curationibus. n. ap̄atū resolonis difficilis. s. tā sclirotizatis q̄ꝫ paratis sclirotizare: opꝫ te miscere medicinis resoluentibus fortī resolone medicinas aliquas lenitiuas: vt sis securus q̄ hmōi ap̄ata nullo mō cōuertanf in ap̄ata dura q̄ sclirosis noianf q̄ sunt vltime dura insanabilia: ꝫ eligende sunt in cura sephyros medicine q̄ tēperatā hñt caliditatē z humiditatē non multā. ¶Dixit Sera. q̄ opꝫ vt sint calide in ordine. i. gradu. 2° vel 3° qō est, q; ille q̄ sunt vehemētis caūtatis resoluūt velociter illud qō est subtilius resolone velociz: p̄p hoc sicut dixit Hal. 14° tera. In paucis diebus p̄mis videref digestiuū rōne additamentū in curatione facere: illud vō qō est grossum adurūt z deficcāt: z opꝫ. dixit Serap̄. vt eoꝝ siccitas sit in gradu p̄: qō est: q; si ipse sunt humide nō resoluūt: z si sunt vehemētis siccitatis adurūt illud qō est grossum z ponūt illud in resolone. Et Rasis dixit. 13° ꝓtiñ. lenitiua debent esse calida a p̄n° scōi gradus vsq; ad mediū tertij: z vsq; ad finē eius: tñ debēt esse modice siccitatis: ita tñ q̄ in eis sit aliqua ꝯglutinatio. i. parua: qm̄ si fozent violēte glutinationis opilarēt pozos z nō dissoluerēt. Et Serap̄. dixit. opꝫ ēt vt sit in eis aliqd ex eis que adherent z inuiscanf: z ex eo qō coartat. i. pozos opilat: sicut est illud qō aggregat saniem do nec resoluaf ap̄a resolone multa: aut exiccef z indureſ. Uerūtñ opꝫ vt sit viscositas q̄ coartat minoꝝ ea que aggregat saniez: qm̄ opꝫ vt euacuet. i. resoluat, sed si viscositas coartans esset in eis tāta q̄ꝫta est in medicinis faciētibus saniem nimis opilaret pozos z p̄hiberet resolonē. In medicina aūt sanitiua non querif resolutio. hñt ergo vt pꝫ ex dictis medicine mollitiue latitudinē in plus z minus. ¶Dixit. n. Serap̄. q̄ medicine q̄ sunt p̄m hūc modū. s. z que ꝓueniunt in cura sephyros: z alioꝝ ēt ap̄atuꝫ durorꝝ sunt duoꝝ modoꝝ: qō est q; ex eis sunt quedā leuiozes grossiozes z humidiozes: z qdā sunt pluris virtutis. s. resolutiue z pluris subtilitatis z deficationis. Et medico ineſt eligere ex eis fortiozes z debiliores: z inter eas mediocres: put reqrit māe varia dispositio in maiori vel minori duricie z p̄m q̄ reqrit dispō membri: in quo est sephyros diuersificata in duricie vel mollitie eius ꝫ mām: z p̄m q̄ reqrit dispō tēpoꝝ morbi z p̄n^m eūationis z processus ipsius: p̄m. n. istas diuersas dispōnes diuersificari debēt medicine mollificatiue in plus z minus: z nō solū mollificatiue: sed ēt resolutiue: z p̄nt p̄dicte medicine in cura sephyros ꝓueniētes sil' misceri z apponi adinuicē: quaꝝ cōpositio sicut dixit. ap̄a aggreget inter duas virtutes. s. mollificatiuā z resolutiuā. In eaꝝ tñ aggregatione dꝫ medicus ꝓsiderare in dispōnibus p̄dictis: z p̄m illaꝝ exigentiā mollificatiua multiplicare supza resolutiua: aut econuerso: aut eq̄re ea. ¶P̄nt ēt p̄dicte medicine alternatim z vicissim appzoximari. opꝫ. n. dixit Aui. vt curationi eius ponanf due revolutiones: quaꝝ vna est appō resoluentiū cū leuitate. i. non fortiter ex eis q̄ nō exiccāt plm: nā medicine q̄ deficcāt multū nō ꝓueniunt in cura sephyros: z iō dixit Aui. sit gradus resolutiui ex 2° ad 3^m: z in exiccatione ex p̄ supza z revolutio: 1ª sit revolutio mollificationis: z sint iste due revolutiones ordinate z cōgrue sibi succedētes: revolutio tñ mollificatiuoꝝ p̄cedere dꝫ: vt qō mollificatū fuerit subsequēs resolutiuoꝝ revolutio dissoluat. Dixit enim Aui. primi 4^a. in ap̄ate duro qō status

Medicine ap̄atiuoꝝ sunt duoꝝ modoꝝ.

De localibus applicandis in p̄n°.

Unde hic q̄ medicine debilitēt mām non debent in cura sephyros.

terminū transiuit regula in eo est qō mollificet: z qñq; cū eo in quo est caliditas z siccitas parua vt totū ad resolonē pue niat: z postea sup ipsuz resolo fortis fiat: deinde si timeat ex resolutione eius qō resoluit me qō remāsit fiat lapis iterq; ad mollificandū ipm 2° redeat z incessanter fiat ꝺ donec totuz finiat inter mollificādi z resoluēdi vices. ¶ Et posuit Aui. cañ. in reuolutione resolonis. i. qñ administrant resolutiua opz vt cogat mēbrum cui approximant pati famē. i. facere qō sit vacuū z nō nutrimēto plenū: ꝺ aūt fieri poterit duob⁹ modis: vno mō faciendo qō totum corpus diu ieiunet z stet sine cibo vel cū pauco cibo. Alio mō vt trahat nutrimētum ad alia mēbra: z maxime ad mēbrū patienti oppositū cū trahentibus ad illa: ꝺz aūt mēbrū patiēs esse vacuū a nutrimētū: vt resolutiuū supappositū agat in humorē nō in nutrimētū: z ꝺz esse corpus totū: aut saltē mēbra circūstantia patiēti vacua: ne attrahat resolutiuū cuz calitate sua ab alijs nutrimentū ad ipm: qz esset cā augmēti eius. ¶ Et ponēs canonē in administratiōe mollificatiuoꝝ dixit: in reuolutiōe mollificationis cibet mēbrū. i. fiat vt mēbrū hēat nutrimētū qō fuerit paucū qō delegat ad ipm z trahat ab alijs ad ipm sufficiēter calefaciēdo z fricādo ipm: z dixit Auic. si oporteret liniat cū pice: quēadmodū ponit in cap° de ipinguādo marcrū. ¶ Dz aūt tps vtriuscꝫ reuolutionis eē longū: ita q; per longū tps ꝺz fieri mollificatio: z p longū resolutio. Dixit. n. Hal. vt ponit. 13° ꝺti. q; si aliqua cura istoꝝ fuerit breuis nō sanabit patiēs. Innuit tñ. 14° tera. q; tps mollificationis ꝺz esse lōgius tpe resolonis: dat. n. exēplū Hal. in apatib⁹ ouris sicut nulla manifesta vtilitas sit p farmacū resolutiuū nō premissis mollificatiuis ita maximā vtilitatē opat armoniacuz per acetū solutū z appositū pmollificato prius indurato tumore z sufficit hoc. s. armoniacū per acetū ſm vnā vel scōaz diē vtētes. z deinde redire ad mollificātia qbus vtētes pluribus dieb⁹ redire opz rursuz ad farmacū qō p acetū vel sumi armoniacū cū aceto solutū. ¶ Scōm igit ꝓsiderationē in tribus ꝓsiderationib⁹ supradictis q̄to mā durioꝝ fuerit: tanto mollificatio ꝺz esse amplioꝝ z resolo minoꝝ z ecōuerso. Et in prin° mollificātia debent supare resolutiua: z in fine ecōuerſoꝝ medio tpe equari debēt: z in mēbro solidioꝝ z densioꝝ: mollificatio ēt amplioꝝ esse ꝺz: z ecōuerso: verūtñ in mēbris ouris z neruosis si egeat aceto ad faciēdū mollificātia penetrare illud ꝺz apponi in pua q̄titate: z ecōuerso in carnosis z raris. ¶ Dixit Ha. 14° tera. in tenātibus z colligationib⁹. i. chordis z ligamētis visum est mihi meli⁹ esse imiscere cōductioni q̄ fit p mollificātia farmaca qcq; incisiue vtutis: quoꝝ melius z maxie vtile est acetū. s. cū ex eo parū ponit. In splene aūt z alijs locis carnosis acetū bonuz est. s. esse in magna q̄titate posituz: qm̄ ꝺ mēbra rara sunt z timoꝝ nullus adest percuti aliquē neruū a virtute eius. sup. sz potēs est in ea penetrare z humores grossos q in eis sunt digerere subtiliare z incidere: z sic eos dissoluere z resoluere: z nō est in eis timoꝝ de resolone subtilis z remanētia grossi: qz pp mēbri raritatē mā in eo ꝓtenta vniformiter resoluit. Sz in duritieb⁹ tenātū z ligamentoꝝ. dixit Hal. ibidē sic facio: mā aceto acerrimo lapidē pyricē. i. marchasitā q̄ in magnis ciuitatib⁹ sepe repit z maxie Rome: aut loco eius molaré ignitū extinguo z relato aliquo vapore calo. postq; infirū fuerit in lapide acetū indurata colligationē vel tenātū cōmouere cogoꝝ: z post hoc rursum appono mollificatiuū: z subdit. oleo quoq; calo a prin° cure: z nō aque fomēto patientē pticulā vsq; semp in vnāq; die. Habeatq; ꝺ oleū nullā stipticitatē: sz certissime sit leptomere in ptibus: decoquo aūt dixit Hal. aliqñ in oleo altee radicē z silvestris cucumeris: z quecūq; talia: sz cura per acetū vtilis est in pcedēte tpe ꝓparata pticula a mollificatiuis. Dicūt. q; acetū apponi ꝺz ꝺ scliros diuturnū extiterit in membris neruosis z durис: z tūc ēt raro z nō sepe admistrari ꝺz: qm̄ sepe appositū nocet neruis chordis z ligamētis: z quia sepe appositū nocet. subdit Hal. excogitaui q̄dā cōposita farmaca p acetū que in medio mollificatiuoꝝ impono p vnam diē. Virtus. n. aceti si qs eo moderate z ſm decens tps vtat iuuat has dispōnes: qz dissoluit grossos humores. Si vero imoderate vel nō in tpe decēti qō subtilius accipiēs reliquū sinit lapideū fieri: z hoc qz suis calis acutis ptibus resoluit: z sua siccitate desiccat: z si qs eo vtat amplius subam tangit neruoꝝ. ꝓpterea igit neq; multotiēs, neq; ſm ꝓncipia: neq; in tpe multo vtendū est farmacijs q̄ per acetuz in colligationibus z tenātibus. ¶ Medicinarū vero implentiū intētiones ꝓdictas lenificationis z resolonis: quedā sunt simplices: z quedā cōposite: z baꝝ tā simpliciū q̄ cōpositaꝝ: quedā soluz leniūt: z quedā solū resoluūt. ¶ Et Hal. 14° terap. noiauit multas medicinas lenitiuas: in qbus ēt est aliqua resolo simplex: z sunt ceruina medulla vitulina z adeps capr̄inus z taurinus z leoninus z armoniacū cumana z bdellij: maxime qō ex eo est humidi⁹ z storax humida melioꝝ est q̄ ficca: z altea z silvestris malue folia z adeps anserinus z gallinaceus z his silia. ¶ Et harū medicinarū, quedā sunt debiliores: quedā fortiores: z quedā inter eas medie. ¶ De debilibus aūt lenientibus. dixit Seraꝑ. sunt sicut medulle bumide. i. recētes. sup. z adipes nō salite. ¶ Dixit. n. Ha. vbi. s. q; medulle z adipes debēt esse noue: qz vetuste magis deficcant: z quāto vetustiores tāto maioris sunt deficcationis. Et Aui. dixit. opz ne in dictis adipibus z eoꝝ filibus de mollificantibus vt medullis sit sal oino: z hoc maxie cū querit per eos mollificatio: qm̄ sal deficcat z indurat: si tñ quereret per eos resolo nō esset nociuū vbi fuerit paucū: qz multuz nimis est exiccatiuū. Et dixit Seraꝑ. q; melioꝝ medullaꝝ est ceruina: qz est subtilioꝝ eaꝝ: z post eā est medulla vituli: qz seqtur eā in subtilitate: z post eā: dicūt qdā est asinina: z ex adipib⁹ auiū melioꝝ est adeps anatis: qm̄ est subtilis valde non acutus: z post ipm est adeps galline: qm̄ est maioris siccitatis. Et melioꝝ adipū quadrupedū est adeps leonū: qm̄ est subtilioꝝ eoꝝ: z post ipsum est adeps vsi z adeps asini silvestris: attñ est minoris subtilitatis: z post ipm adeps vaccaꝝ: sz est vehementis siccitatis: z est grossus terrestris: z siccioꝝ hic z acutioꝝ est adeps capraꝝ. ¶ De hꝫ aūt adipib⁹ z medullis. dixit Aui. lenificātia qbus est resolo: quedā sunt sicut adeps gallinaꝝ: anserū: vituloꝝ: boum: z ceruoꝝ. ꝓprie: z medulle eoꝝ: z adeps vsi z vituli est bonus: z adeps rapaciū vt leonis pardi z adib⁹ q̄ currūt cursu earū cū vulpibus z lupis. s. linceis. Dixerat. n. de lupis z lra extra hꝫ adhebalan z exponit. i. linceis z adipes rapaciū ex auibus: vt aqle vulturū z sibuz. Dicūt qdā. q; adipes rapaciū ex quadrupedib⁹ sunt maioris resolonis q̄ adipes alioꝝ quadrupeduz: z silr adipes rapaciū ex auib⁹ sunt maioris resolonis q̄ adipes aliaꝝ auiū: sed adipes auiū z quadrupedū nō rapaciū sunt pluris virtutis. ¶ Sz resolutiue subtilitatis z exiccationis. s. q̄ ꝓueniūt in lenitione z resolone sunt sicut armoniacū: z due spēs bdellij nouū: qm̄ est humidius: z ex eis q̄ currūt boc cursu: sicut storax liqda: z ista debēt misceri cū supradictis adipib⁹ z medullis: qm̄ aꝑa solidū ꝓparat resoloni: qm̄ resolo q̄ est in illis adipibus z medullis illo tpe est debilis z insufficiēs: z iō ꝺz iuuari cū pmixtione ꝓdictoꝝ: z ad hāc intentionē. dixit Aui. opz q; misceant cuz dictis adipibus q̄ sunt sicut armoniacū bdellū z galbanū z storax liqda z ficca z thimiama z mastix z silia. Et dixit Sera. q; ꝓdicte medicine debent esse noue. Et Aui. dixit. q; meliores eaꝝ sunt q̄ sunt minoris antiqtatis z minoris exiccationis z maioris humiditatꝫ. Et dixit Seraꝑ. q; de oleis lenificātibus cū resolone est oleum antiquū. Et Aui. dixit. q; oleū de kerua z oleum de lilio. Et quidā dicūt. sambucinū est melius alijs: z qō est in eo de resolone z lenificatione res equales. Et de lenientibus sunt mucillagines fenugreci z seminis lini: in eis. n. sunt resolo z lenificatio. ¶ Dixit Raſ. 13° ꝺti. dico exptus sum q; pentadactili sunt in sublimioꝝ gradu lenitionis: qm̄ emollire faciūt oēs soliditates: z intellexit de oleo eoꝝ. ¶ Et Auic. dixit. in

De medicinis lenificatiuis: z resoluti⁹uis.

De medullis et adipibus magis et minus resolutiuis.

oleo de lilio ⁊ ficubus ⁊ alkerua.ſ.ſimul cōpoſitis eſt de leni
ficatione ⁊ reſolone ſimul qō eſt ſupa ſufficientiaz. ¶Dixit
Dioſ.bdelliū emollit ſoliditates accītes in neruis ſolutū cū
vino ⁊ ſuppoſitū:⁊ dixit.maioꝛana decocta cum vino cocto
emollit apata dura ⁊ ꝓꝓie ſi mixta fuerit cū vitello ouí ⁊ fa
rina fenugreci:aut ſeminis lini. Et dixit.gūmi arboꝛis grani
viridis emollit ſufficiēter ⁊ tēperate. ¶Dixit Raſ.13° cōti.
auēte Gal.in lib° de ſimpl'.medici.in ꝓꝓijs caplis.cuderi.i.
ſemē dragontee mirabile eſt ad diſſoluendū apata ſolida:⁊
ꝓꝓie que ſunt in māmillis ⁊ teſticulis antiqua. Jnueni aūt
in qbuſdā ſinonymis q cuderi eſt ſemē dragontee:de quo dī
ibi q eſt mirabilis diſſolutionis apatuz ſolidoꝝ:⁊ ꝓꝓie in
dictis mēbꝛis:⁊ q ꝓꝓ ſuaz ficcitatē ſanat cancrū cronicum.
¶Et dixit Gal.armoniacū bz virtutē lenitiuā valde:⁊ ideo
diſſoluit ſoliditates ⁊ verucas accītes in articulis. Et dixit.
oleū in quo coquīt anetū ſiccū lenitiuū eſt ⁊ diſſolutiuum:⁊
dixit.biar appellatū oculus vaccarū ⁊ cotula maioꝛis diſſo
lutionis eſt q̄z camomilla:ita q ſanat apa ſolidū mixtum ce
roto. Et dixit.centaurea minoꝛ lenit apata ſolida:⁊ q lauda
nū emollit moderate ⁊ diſſoluit:⁊ q piſamū diſſoluit ⁊ emol
lit tēperate:⁊ q figia emollit ⁊ diſſoluit ꝓꝓie apa ſolidū in
radice auris. Et q adeps anatis abūdantis lenitionis ⁊ diſ
ſolutionis eſt.q medulla oſſiuz emollit ſoliditates ⁊ petrifi
cationes in neruis chordis ⁊ viſceribus:⁊ q pix liquida eſt
vtilioꝛ medicinis alijs velice ⁊ matrici in qbus eſt ſclirioſis:
⁊ ꝓꝓie mixta cū adipibus ⁊ medullis. Et dixit.6° de ſimpl'.
medici.q cimeua.ſ.ſuccus eius vel farina ipſius mixta cū fa
rina frumēti valet ꝓꝓie cū apa eſt in ꝑn° ſue induratiōis.
Et de vtilibus ad apata dura poſt aures eſt viſcus quercin⁹
mixtus cum equali pondere ſui de reſina pini ⁊ cera. Et vtile
apatibus duris eſt empl'm factuz de radicibus euiſci farina
frumēti fenugreci ⁊ ſeminis lini. ¶Dixit Pau.euitetur bal
neū.ſ.dulcis aque ad minus freqūēs vſus eius. Raſis vō di
xit.13° ꝑtiñ.dico ꝓſiderandū in hoc q opinio mea eſt q bal
neū diſſoluat humiditates. Aui.aūt dixit.opz vt non multū
vtaī balneo:qñ reſoluit ſubtile ⁊ aggregat ſpiſſuz ⁊ nō pue
nit ad hoc vt leniat ſpiſſum. Quidaz dicūt.q vſus balnei aq̄
dulcis ſolius non ꝓuenit:qñ q̄z quis humectet:⁊ q̄z quis reſol
uat rōne ſue actualis caūtatis:attamē aqua eius reducta ad
nālē friditatē nocet:⁊ iō ſi aliqñ miniſtreī opz vt loc⁹ poſtea
pānis calefactis optime abſtergaī ⁊ exiccef:balneū vero aq̄
decoctionis reꝛ emollientiū ⁊ reſoluentiū ꝓfert quādiu fue
rit neciuz. Quidā aūt dicāt.q balneū nō ꝓuenit ante mollifi
cationē:ſz poſtea cōpetere pōt. ¶Dixit aūt de cōpoſitis bo
nis eſt vt ſumaī fex ſeminū.ſ.lenientiū vt fenugre.ſe.lini ſiſa
mini kerua ⁊ filium intelligēs pro fece mucillaginē:vel etiaz
ſubam eoꝝ:⁊ fex aceti ⁊ ferueant adinuicē ⁊ effundaī poſt
ebullitionē bonā ſup vtrūq̄:qō eſt ei ꝓuenientius.ſ.ad lenie
dum vel reſoluendū ꝑm exigētiā ⁊ adminiſtreī. Et ex eis eſt
vt ſumaī ſtercus aſini:⁊ radix euiſci:⁊ fiat ex ambobuz lini
mentū:⁊ ſi fuerit cuz eis ambobus ſtoꝛax liqda erit melius.
Et ꝑdicta oia tam ſimplicia q̄z cōpoſita videnī ꝓuenire ēt in
ſephyros:quoꝝ mā nō eſt excedētis duricieī:tūc dixit Raſ.
13° ꝑti.auēte Gal.q farina lupinoꝝ cocta cū aceto ⁊ ſuppo
ſita apati ſolido diſſoluit illud ⁊ qō folia capparis ⁊ ꝓꝓie
cortices radicū eiuz diſſoluūt apa ſolidū:ſed debēt miſceri cū
bdellio:⁊ dixit 4° de ſimpl'.medici.q ſimus capꝛe cū farina
ordei mixt⁹ ⁊ emplaſtratus cuz aceto diſſoluit apata dura ⁊
apata genu ⁊ duricie ſplenis:ſed nō curenī cum eo corꝑa
humida:ſicut mulierū vel pueroꝝ ⁊ enruchoꝝ. Et dixit.q ſi
aſſa fetida diſſoluaī in aceto diſſoluit apa ſolidum ſuppoſita
illi. ¶Et in iſtis apatibus multe duricieī opz multū aduer
tere ne farmaca per acetū ſupponanī:niſi bona lenificatione
premiſſa:⁊ maxime in mēbꝛis ſolidis ⁊ neruoſis:⁊ qñ dixit
Gal.14° terap.quotiēs apa ſolidū fit in muſculis ⁊ capitib⁹
eoꝝ facies in ꝑ lenificationē:deinde calefacies marchaſitaz:
ea aūt nō inuēta lapidē molarē ⁊ effundes ſup eam acetuz:⁊
ſuppones mēbꝛū vapoꝛibus aceti qō fuerit in vltima fortitu
dine ⁊ ſanabiī:qñ ego vidi.dixit Gal.mēbꝛa indurata ꝓlō
gum tꝑs firmiter ſanari ꝓfecte cuz hac cura:qñ hec cura in
eius actu ꝑualet ꝑcantationi ⁊ imagini:⁊ idē dixit.de theria
ca ad ceſarē.a Rabi in.21ª ꝑticula.ſic ex vapoꝛe reſultāte a la
pide marchaſita calefacto ſup quē irroꝛatū eſt acetum:cuius
vapoꝛi mēbꝛum bñs apa ſolidū obuiat:vidi in diſſolutione
apatis eius miraculū:ac ſi opatū fuiſſet arte magica. ¶Di
xit Auer.7° colī.dico hāc medicinaz Gal.nō laudat:niſi qꝛ
virtus aceti equalr portat caloꝛē in ipſuz mēbꝛū:eo q eſt in
ſuba aerea ⁊ mēbꝛa recipiūt ab eo:quēadmodū res q̄ matu
raī in medio aere q̄ equalr bñt maturationē. ¶Predictū
modū curationis Gal.fere oēs auctoꝛes tetigerūt. Et Pau.
⁊ Seraꝑ.Raſ.⁊ alij. Et Aui.referens eū dixit.cū ſephyros
eſt vehemētis duricieī:tūc nō eſt excuſatio ab aceto.ſ.qn ad
miſceatur in medicinis ꝑdictis ⁊ lenitiuis ⁊ reſolutiuis:qñ
acetū incidit groſſitiē humoꝛis:⁊ cū hoc debilitat virtutem
mēbꝛi.debilitat:dicūt qdā.i.rarificat virtutē.i.denſitatē mē
bꝛi:per cuius denſitatis virtutē reſiſtit mollificationi ⁊ reſo
lutioni:⁊ ꝓꝓie qñ mēbꝛuz eſt neruoſum.ſup.vel ſolidū:qñ
eſt vehemētius mā vacuū.i.humiditate:q̄ cuz ſit neruoſum
eſt magis ſiccū ⁊ durū:quare magis eget eo q duricieī reſi
ſtat:⁊ tale eſt acetū:ī ꝑm.n.rarificat ⁊ ampliat poꝛos mēbꝛi
denſi:quare ꝑbet auxiliū in mēbꝛi penetratione virtute me
dicinaꝝ approximataꝝ:⁊ hoc oñt.intellexit Aui.cū dixit.⁊
per hoc dimittit ea cāe impꝛimēti:de foꝛis.i.virtuti medici
narū ſuppoſitaꝝ ei:⁊ cū hoc incidit duricie ⁊ viſcoſitatē hu
moꝛis:⁊ maxie facit b acetū qō eſt magis acutū:qñ eſt ma
gis aperitiuū ⁊ rarefactiuū. Alij aūt aliter exponūt ⁊ dicūt
q Aui.cū hoc qō poſuit vtilitates aceti:poſuit ēt eius nocu
mēta q̄ facit neruoſis mēbꝛis. Nocet.n.eis acetū:qꝛ vacuat a
mā.ſ.nutrimētali:q̄ ſunt exāguia ⁊ dimittit eā.ſ.virtutē ve
rucā.al's.neruicā impꝛimenti de foꝛis.i.facit eam paſſibilē a
quolibet impꝛimēte ꝓcurrēte de foꝛis. Et iſta videnī magis
adherere mēti Gal.14° tera.ſiqs bñ ꝓſiderat dicta ei⁹ ſupius
poſita. ¶Et poſuit Aui.eūdē modū euapoꝛationis mēbꝛis
ſolidis ſclirotizatis aceto ſparſo ſup lapide ignito:ſed addit:
qꝛ opz vt ad hāc ſūmā euapoꝛādo ꝓueniaī:donec fiat ſudoꝛ.
Et in b monuit medicos vt bēant plures lapides ꝑparatos
vt poſſint vno vti poſt aliū donec ſudet mēbꝛū qō vapoꝛaī:
⁊ in oībus alijs q̄ ptinēt ad vſum aceti. ¶Aui.aūt dixit.que
adducta ſunt p Gal.ante tñ euapoꝛationē cū aceto fomēta
dus eſt locus cū aqua vel oleo qō melius eſt decoctiōis altee
malue brāce vſine:radices cucumeris aſinini melliloti fenu
greci ⁊ ſiliuz:⁊ facta fomētatione euapoꝛeī cū aceto. Et pōt
iſta vapoꝛatio fieri cū aceto ſolo:⁊ pōt fieri cuz eo poſtq̄ de
cocta fuerint in eo bñtia virtutē incidendi ſubtiliādi ⁊ reſol
uendi:quēadmodū ego feci luce Thome calzolario. ¶Dñt
quidā.q rōne cōpōnis dure ⁊ denſe mēbꝛoꝝ acetū magis cō
ueniret mēbꝛis denſis q̄z raris:qꝛ magis egent re apiente ⁊
faciēte trāſire ⁊ penetrare virtutes medicinarū:ſed tñ ex alia
parte acetū mēbꝛis neruoſis ⁊ ſolidis nocet:q cōtingit pre
friditate cōplonis eoꝝ ⁊ debilitate virtutis ipſoꝝ:quare ꝑſi
derationē faciēdo in mō ſube neruoꝝ ipſa ſunt mēbꝛa q̄ indi
gent aceto in oī cura ſoliditatū ipſoꝝ. Mēbꝛa aūt rara car
noſa nō ſemꝑ indigēt eo:⁊ pñt curari abſq̄ eo:⁊ fortaſſe hoc
voluit Gal.14° terap.cū dixit.in lacertis.ſ.in medio ipſoꝝ ⁊
alijs mēbꝛis carnoſis nō ponimus acetū:nō.n.indigēt eo:ſi
tñ medicus voluerit apponere in cura carnoſoꝝ acetū ſecu
rius pōt illud facere ⁊ pluri tpe cōtinuare q̄z in cura neruo
ſoꝝ:qñ acetū nocet eis rōnibus ꝑdictis:⁊ iō elegerūt aucto
res:vt aceti vſus in eis fieret tanq̄ neciuz:ſz qꝛ nociuus par
uā iuſſerūt debere ei⁹ eſſe ꝓtinuationē:facta aūt euapoꝛatiōe
ſupponi dz empl'm ꝓueniens:qñ ſi intētio eſt ad itez lenifi
candū apponaī lenificatiuū:⁊ ſi ad reſoluēdū apponaī reſo
lutiuū:⁊ ſi ad vtrūq̄ ſil' ponaī bñs vtrāq̄ virtutē:ſic vtrāq̄
bz armoniacū ſolutū in aceto:aut galbanū ſil' ſolutū in eo.

De medi/cinis com poſitis.

An acetū ab extra plus cōfe/rat mem/brīs den/ſis: an ra/ris.

¶ Et de cōpositis est armoniacū galbanū ⁊ bdelliū ꝓtrita ⁊ inuoluta in oleo de ben ⁊ de lilio cū aliquātulo mucillaginis fenugreci: ⁊ seminis lini: aut fiat ℔ emplr̄m ꝑm descriptionē Almā. que talis est. ℞. bdellij mollis. i. humidi armoniaci ⁊ galbani. aā. ptes equales, terant' in mortario post q̄z mollificata fuerint in oleo: ⁊ oleū sit: aut byrinū: aut de lilio: aut de ben: deinde mucillagines fenugreci ⁊ seminis lini q̄ eiusdem sint q̄ntitatis: ⁊ oia dicta sumant' ⁊ fil'terant' donec vnianť: ⁊ deinde ex eis cuz caricis pinguib⁹ mixtis fiat emplr̄m: soluit enim apa durū vbicūq; in corpe fuerit. ¶ Linitio vtilis q̄ in breui spatio sclirosim ⁊ oē apa durū dissoluit. ℞. armoniaci serapini. aā. ptes equales: ⁊ dissoluant' cū oleo laurino: ⁊ fiat illinitio cū eis sepe. ¶ Raſ. 13° ꝓti. curā quā fecit Hal. cuidā puero patienti apa solidū in coxa. dixit. n. Hal. ꝙ curauit eū faciēdo ei epithima cum oleo subtili carēte stipticitate facto balneo p̄ius. ſ. dulcis aq̄ solius: ⁊ post epithima supponebā ei emplr̄m cū medullis ⁊ adipibus mixta cū eis aliqua parte bdellij masticis ⁊ armoniaci ⁊ mucillaginibus lenitiuis: ⁊ lenificato ipso apate spatio lōgi tp̄is liquefaciebā armoniacū lene cū aceto potētiori. i. acutiori supponens ipsum cuz pelle taurina toti coxe: ⁊ miscebā cuz eis opopanacū nouum per dies: ꝓcipiendo tunc puero ꝙ declinaret supp̄dē sanum: vt maior pars nutrimēti transmittat' ad pedez sanū. Et in fine eius. dixit Hal. eo ꝙ vidi ipsum apa extenuari. i. diminui ⁊ alleuiari dubitādo: ne restaret in eo residuū. i. nō dissolueret' ꝓpter nimiā exiccationē feci ꝓiuz illius: vñ feci ipm attrahi nutrimentū ⁊ illinire cū pice mollificando illud ⁊ leniendo: vñ apa in hac dispōne. i. mō curationis augebať. n. in tp̄e in quo opabar dictas medicinas cuz aceto. Deinde ꝓuertebar ad mollificandū ⁊ sanatus est: ⁊ non remansit in eo residuum laboriosum.

¶ De cancro. Cap. xxxix.

Cancer dixit Sera. noiať sic inq̄tū inflať: vt inter mēbra q̄ sequiť hec egritudo: ⁊ extēdit ea sicut pedes cancroꝝ qui sunt in fluminibus. Et Aui. dixit. ꝙ sic dr̄ ad silitudinē cancri fluuialis pp vnā duaꝝ rez: vna est ꝓpter suā tenacitatē cū mēbro: sicut est tenacitas cancri cum eo qō venať. Et 2ª est pp formā suā in rotūditate sua ꝑm plr̄m: ⁊ cū colore suo ⁊ egressione venaruz que sunt sicut pedes eius in circuitu ipsius: sicut ergo cācer fluuialis hz corpus rotūdū: ⁊ pedes plures furcatos: ⁊ est coloris ad nigredinē declinis dū nō est coctus: ita ⁊ cācer morbus hz corpus. i. tumorē rotundū: in cuius circuitu appent vene grosse furcate in modū pedū cancri qui sunt sicut radices eius cū qbus vehementer adherent mēbro. ¶ Et q̄dā dicūt. si tenaciter adheret cancer mēbro ꝙ nō pōt per medicinas separi ab eo: nisi raro valde. Etenim nō ꝓfert in eo extinctio p frida: nec fortitan resoluit' per calida: nō. n. alleuiať per medicinas debiles que ponunť sup ipsum penitus: imo vilipēdit eas ⁊ nō curat de eis: medicine vero in qbus est virtus. ſ. fortis in resoluēdo excitāt eū ⁊ nocēt ei exacuitionē faciētes in māz eius ꝓiuncta in eūone corpis. ¶ Dñt q̄dā. ꝙ cācer est nomē equocū ad apa melicū cū quo est exacuitio ⁊ dolor: ⁊ ad q̄dā vlcera rotūda cōcaua in qbus sunt labia inclinata difficilis sanationis q̄ dicunť vlcera cācerosa: de qbus dictū est in tractatu p̄cedēti cap° suo.

Dixit Hal. in lib. de apatibus. ⁊ ponit' a Rabi. in. 23. ptic. la. Cācer est apa qō gñať ex cola nigra. Et dixit. 2° catagenis. oia apata cācerosa sunt ex supfluitatibus melicis. ⁊ q: Hal. nō exp̄sit de qua supfluitate melica cancer fiat: fuerunt q̄dā dicētes. ꝙ pōt fieri a melia feculenta: ⁊ de his fuit Azara. Ipse. n. ca° de cācro dixit. ꝙ ipse pōt fieri a mā feculenta q̄ est fex sanguinis: ⁊ secutus est eū b:unus in sua chirurgia: ⁊ alij q̄z plures asserētes ꝙ ad esse cācri sufficit ꝙ mā sit melica dū non accepit calitatē per quā sit facta pungitiua corrosiua ꝑter qō adurať. Alij vo increpauerūt p̄dictos ꝙ cancer non pōt fieri ex mā melica feculenta nō adusta: qm̄ ex ea non adusta fit sephyros: vt p̄z in p̄cedenti cap°. sed cancer semp fit ex mā adusta melica: siue ipsa fuerit radicalr melia nālis vel feculēta q̄ fuerit adusta: siue fuerit ex alijs humoribus alius q recipit adustionē: donec in māz trāsierit melicā: ⁊ talis humor vtpl̄m fuit cola: q: colera hz symboleitatē in ambabus q̄litatibus cum calitate vstiua: ⁊ post colerā est vtpl̄m sanguis q adurit: qm̄ symboleitatē hz cū calitate vstiua in calitate. De q̄ dixit Aui. ꝙ qdā est cancer q gñať per viaz adustionis sanguinis: ⁊ post sanguinē est melia nālis q̄ symboleitatē hz cū calitate vstiua in siccitate: ⁊ in grossitie sube. Flegmati vero q̄uis possit supuenire caliditas vstiua faciēs ipsum acqrere formā melie innālis aduste: tñ hoc raro reperit': ⁊ pp eius raritatē est ꝙ auctores de cancro facto a melia generata p adustionē flātis in ꝓprio capīo nihil exp̄sserūt: ⁊ q: post flegma rarius fit ex sanguine: iō ēt de cancro facto ex melia generata p adustionē sanguinis pauca dixerūt: q: aūt frequenter fit ex melia adusta generata p adustionē colere ⁊ melie: iō de his ambobus exp̄sserunt ⁊ ꝓsecuti sunt curā: ex oibus tñ quatuor humoribus cū supuenit eis adustio tanta ꝙ faciat eos trāsire in meliam innāle: pōt fieri cancer. Sicut enim lepra distinguiť in quatuor spēs ꝑm quatuor humores qui adurunť: vt patebit suo capīo: ita ⁊ cancer: lepra. n. cancer est vlc̄ toti corpori: sicut cācer est particularis lepra vni mēbro. Sicut ergo in lepra mā est ibi sparsa in toto corpe: ita est in cācro in vno ꝑticulari mēbro adunata. ¶ Erunt ḡ quatuor spēs cancri distincte ꝑm mām: q: alius erit ex melia gñata ex flāte adusto: alius ex melia gñata ex sanguine adusto: alius ex melia gñata ex colera adusta: ⁊ alius de melāco lia gñata ex melia nāli adusta: ⁊ de istis duabus spēbus vltimis auctores diffuse tractauerūt. Et spāliter Aui. dixit. Cancer est apa factū a melia adusta. Ueruz melia adusta faciens cancrū pōt esse duobus modis. Uno mō per viā ꝓuersionis colere in meliam qñ per viā vstionis subtili resoluto residuū ingrossať ⁊ acqrit nām melie ⁊ vocatur ℔ spēs ꝓprie fel nigrū: aut colera nigra. Alio mō p viaz ꝓuersionis melie nālis in innālē adustā: qō fit qñ melie admisceť multa colera nālis vel innālis q̄ sua ignea caliditate adurit meliam illam. Et de cancro ab hac mā facto dixit Auic. ꝙ est a melia vsta ex mā colerica: aut. supp. ex mā melica nāli in qua est mā colerica: cū qua. i. a qua cōbusta est: ⁊ nō est pura feculenta. ſ. mā que facit cancrū: ⁊ cōcordat ista expositio cū verbis Hal. qui vbi supra dixit. cancer nascit' ex grossa ⁊ nigra colera mixta cuz felle ruffo. Sunt aūt ⁊ alij aliter exponētes ⁊ dicētes ꝙ Aui. volens ostēdere de qua melia Hal. intellexit dixit. nō de pura feculenta: q: vt dixit Serap. si humor decurreret melicus ad aliqō mēbrū: ⁊ non est acutus facit apa qō noiať sephyros: sed intellexit de melia adusta: ⁊ Aui. exp̄sit spāliter de colerica: ⁊ postea generalr de alijs tribus spēbus dicēs: aut. sup. est alia mā quecūq; fit in qua est mā colerica cū qua cōbusta est: ⁊ melia vsta ex melia nāli: vt q̄dam dicunt: aut est vsta ex parte subtiliori eius: aut ex grossiori. Et sic p̄z cā coniuncta ipsius cancri que est melia adusta in loco coadunata: ⁊ in poros mēbri ingressa. ¶ De cā aūt añte eius tam ꝓpinqua q̄z remota. dixit Hal. 2° ad Hlau. oēs hi tales tumores ex melā colica supfluitate generationē hñt cū multiplicať in corpore. multiplicať. n. cū epar aptū fuerit ad generationē eius: ⁊ dieta eius fuerit illius generatiua: ⁊ splen debilis fuerit impotens trahere ad se qō de ipsa generat. In tali. n. corpe turbulentus fit ⁊ ingrossať qui ꝑm venas sanguis: ⁊ hic q̄nq̄z per emorroydas expellit' ⁊ multotiens ad varices accedit: ⁊ q̄nq̄z ad cutē vlēm expellit': ⁊ q̄nq̄z ad aliquas corporis particulas ⁊ apparent: deinde manifeste que ꝑm particulā vene sanguine nigro ⁊ grosso plene. ¶ Sic ergo dici pōt ꝙ cā p̄mitiua cancri est dieta multi melici humoris gñatiua: ⁊ añs humoralis est ipse humor melicus parat⁹ aduri vel adustus in toto multiplicatus: vel in aliquo membro fortis: ⁊ pōt dici etiā qō sit quicūq; humor alius melicus in toto vel in parte

Quattuor sūt spēcies cācri essentiales.

Melāco lia adusta faciēs cācrū pōt eē duob⁹ modis.

paratus aduri: z in meliam adustā deduci. ¶ Et cā eius ꝓiūcta est ipse humor melicus vstus ad aliqō mēbrum expulsus: z in vacuitatibus eius effusus retentus z ꝓclusus. ¶ Ex dictis ꝑz spēs cancri essentiales que sunt distincte ꝑm mām.

De spēb⁹ accītali-bus cācri. Prima diuisio.

¶ De spēbus aūt eius accidētalibus. dixit Aui. cancer alius est vehemētis doloris alius parui doloris quietus: z in hoc qō dixit quetus innuit de cancro alia distinctionē que est: q alius est quetus imobilis. Et alius est mobilis ambulatiuus de pte in pte: z est ille vtp̄m q est multum doloro sus. Dicunt quidam. q cancer multi doloris z ambulatiuus est ille: cuius mā est melica vsta colerica: aut melica vsta facta ex subtiliori parte melie nālis. Et q est parui doloris z quetus est ille: cui⁹ mā melica vsta facta est ex grossiori parte melie nālis. aut facta ex sanguine vel flāte vstis. Ex dictis ꝑz q ois cancer est doloro sus: ꝫ plus z minus ꝑm acuitatē maiorē z minorem māe faciētis eū. Et dīt. q ois cācer est mobilis ambulatiu⁹ ꝑm plus z minus ꝑm subtilitatē z mobilitatē vel grossitiē z imobilitatē māe eius: z q est paꝝ mobilis z parū ambulatiuus cum cōparat ad magis mobilē z magis ambulatiuū dī quietus. Et ꝑm b factus a melia flātica est minus mobilis: z post ip̄m est factus a melia vsta ex grossiori pte melie nālis: z post hunc q est ex melia vsta sanguinea. Et deinde q est ex melia facta per adustionē subtiliorīs ptis melancolie nālis: z vltimo magis ambulatiuus est a melancolia vsta colerica.

2ª diuisio.

¶ Alia distinctio accidētalis cancri est q alius est vlceratus alius nō vlceratus. de ista logtur Hal. in lib. de apātibus. z ponit a Rabi. in. 23ª pticula. due sunt spēs cancri: vna gīnat ex cola nigra pūgitiua corrosiua in carnē effusa q̄ totā carnē que in circuitu eius est vlcerat z dī cancer vlceratus: z alia gīnat ex cola nigra tēperata z cancer sine vlcere noiatur. Et Aui. dixit. alius est cancer qui ꝓducit ad vlcerationē z vlcerat z alius q nō ꝓducit ad vlcerationē: imo stat siccus nō vlceratus. Notāt. q ex oi spē melie innālis vste pōt fieri cācer vlceratus. Uerūtā p̄m fit ex melia colerica vsta: z post eā ex melia vsta facta ex subtiliori parte melie nālis: z post ea ex melia vsta sanguinea: ex alijs aūt duabus spēbus melie vste rāro fit cancer vlceratus ꝓp paucitatē acuitatis earū. ¶ Et cancer vlceratus ꝑm quosdā modernos diuidit in tres species. s. in cancrū absolute z lupum: z noli me tangere. Et ꝑm eos differunt ꝑm locū: z ꝑm cōplexionē: ꝑm locū quidē: q q aduenit in capite a mento supius vocat noli me tangere: z non dī vt quidā notant: q nō debeat curari: sed sic dicit: q quanto magis tangit manu palpat premit vel fricat tanto magis deteriorat z malitiosior efficit: z eius calor dolor z duricies augent: quare bonū est q non tangat. Uerūtā hoc idē est de oi spē cancri in quacūq corporis parte. Et ꝑm hoc in quacunq parte fuerit pōt vocari noli me tangere: q ꝫto plus tractat manibus: tanto molestior efficit. Et qui euenit in cruribus vocat lupus siue lupa: z qui in reliquo corpore absolute cancer vocat ab eis: ꝑm cōplōnē vero differūt: q̄m lupus est intēsionis acuitatis. z ideo maioris corrosionis existit: z post eū cancer absolute: z vltimo noli me tangere. Auctores aūt de dictis noibus z dictis differētijs nō curauerūt.

Cācri vlcerati tres sunt spēs.

3ª diuisio.

¶ Aui. quidē in dictis suis innuit aliam distinctionē de cancro que est: q alius est humidus: z alius siccus: z ꝑm quosdā per humidū intellerit cancrum vlceratū qui vocari pōt humidus: q ab eo ꝓtinue ꝓfluit aliqua humiditas: z per siccum intellerit non vlceratū. Alij aūt dicunt. q predicta distinctio dī referri solū ad cancrum vlceratū: z per humidū intellerit eum qui est multarū humiditatū: z per siccū eum qui est paucarū: vt infra patebit in cura cancri vlcerati.

4ª diuisio

¶ Et cancer tam vlceratus ꝫ non vlceratus. dixit Raſ. in diuisionibus. qñq accidit incipiendo: z qñq fit post apata calida cui⁹ indurat: cancer. n. non vlceratus pōt fieri incipiens ex melācolia vsta non vehemētis acuitatis cū incipit aggregari in mēbro z facere apā: z potest fieri subsequēdo. Et sequens aut sequit apa durū melancolicū z sclirosicū: quādo materia eius calefit z acuitur z vitur a causa intrinseca vel extrinseca: z potissime ex medicinis calidis quibus medici vtunt indiscrete in resolutione ipsius: z qñq sequitur apa calidū post indurationē eius. Cancer ēt pōt fieri incipiēdo: vt cū incipit segregari in mēbro aliqua mā melancolica vsta multe acuitatis que sua magna acuitate ab ipso ꝑn° incipiet corrodere z vlcerare mēbrum: pōt etiā fieri sequendo. Qñq nāq sequr vlcera mala ꝑcipue cum indebite curant: aut cū ad ipsa vlcera fluit aliqua mā melancolica vsta acuta: aut aliqua mā acuta non vsta: sed postea adurit. ¶ Aui. quoq innuit duplr cancrū tam vlceratū ꝫ non vlceratū posse vocari incipiente. s. eū qui non sequr alias egritudines z eū qui non est antiquatus cōfirmatus: siue sit alio mō incipiēs: siue sequens. Et ꝑm Hal. cancer dī esse incipiens z nouus: cum adhuc est in spacio triū mēsium. Et dixit Aui. qñq permutatur nō vlceratus ad vlceratū ex erroe curationis cū medicinis: aut ex incisione eius cū ferro. Et de isto intellexit Hiliber. cū dixit. cancer est vlcus: siue solutio cōtinuitatis ex apostemate melācolico non bñ curato derelictū. Reperit ēt hic alia lra que dicit: z qñq permutat vlceratus ad non vlceratum: z dī intelligi ad non vlceratū locū: sicut cōtingit in cancro ambulatiuo. Quidā dixerunt. q cancer vlceratus distinguitur in simplicē z sanguineū: z simplicē vocant eū a quo nullo tēpore ex seipso fluit sanguis. Sanguineū vero vocant eum qui superficietenus corrodit inter cutem z carnē: ac si cutis separaret a carne: z amoueretur: z apperet caro lesa sine cute: z est ambulatiuus decurrēs modo huc modo illuc per aliquātulum spacium z effluit ab eo quādoq sanguis.

Cācer ēt dici incipiēs dup̄.

5ª diuisio. Cācer magis fit mulieribꝰ ꝫ viris: et in qbus mēbris fiat magis.

¶ Et diuidit cancer in parū mediocrem z magnū. Et dicūt quidā. q in tantū addit q apparet sicut melon. Et ex dictis ꝑz. q diuidit ēt in ꝑfirmatū z non ꝑfirmatū. ¶ Dixit Pau. cancer fit mulieribus magis ꝫ viris ex multa mollitie corpoꝝ ipsaꝝ: qua mediante recipit supfluitas in eis velociter: sed corpora dura nō p̄t recipe eā: eo q est grossa. Hal. 2° ad Glauco. tumores cancerosi in oibus corporis pticulis fiunt .i. fieri p̄t: z maxime in māmillis mulierū: quecūq non purgant ea que ꝑm nām purgant. s. mēstrua. ¶ Serap. 4° breuiarij dixit. cancer in maiori pte accidit in carne molli glandosa: qm descēsus māe eius ex grossitudine ipsius nō deleuit erit: nisi in ea: sed tamē cum ingressa fuerit in ea difficilis erit egressus eius ab ea: z ꝓpter dictā cām maxime fit in māmillis: fit etiā in alijs mēbris: quorū nā illis similat. ¶ Judeus dixit. q in maiori pte cancer accidit in matrice z māmillis z collo. Matrix. n. vt dixit Auer. 2° collz. est locus z receptaculū supfluitatū corporis que parate sunt recipe corruptionem: z ꝓpterea cancerat: qñq ita q non recipit curationē. Dixit Raſ. 13° ptiñ. auctoritate Hal. cancer accidit in matrice: si sanguis tenuis manauerit per longuz tp̄s de ea ex eo q pars grossior remanet: z similr accidit in māmillis si de eis semp emanauerit lac tenue. ¶ Dixit Zoar. q cancri fiūt ꝓ maiori pte in cruribus ꝓp largitatē venarū ipsoꝝ ꝓpter abūdantiā humoris melici: z ꝓpter grauedinē: siue pondus ipsius humoris quo petit inferiora: z ꝓpter cām largitatis venarum. Dixerunt quidā. q cancer vt multū accidit in collo. ¶ Notant. q due sunt cause ꝓp quas mēbra sunt parata recipere mām cancri z cancerari: vna est disꝑpō eoꝝ ad recipiendum mām grossaz melicā: z est aut mollities: aut raritas vel lassitas substātie eoꝝ: aut situs eorum infirmus. Mēbra. n. mollia laxa z rara facilr imbibūt grossaz mām: nā mollities duplr facit ad receptionē māe. vno mō mollificādo duritiē z grossitiē q̄ mollificata reddit magis apta penetrationi z ingressioni in subaz mēbroꝝ z adunādo in dilatatiōe z extēsione eoꝝ: vñ facili⁹ z melius recipiunt illā. Aut est situs mēbri infimus: mā. n. grossa melica est apta descēdere z sua grauitate petere inferiora. ¶ Scōa cā est ꝓculcatio ipsi⁹ māe in mēbro in q̄ recipit: z ista ꝓculcatio nō est aliud: nisi ipsius ibibitio in ptes mēbri ꝓfundas cū coartatione ꝓhibēte respira-

Mēbra ꝓp duas cās parata sunt cancerari.

tionē: vnde accipit. al's. arripit a caliditate pter naturā: z si aduriť z uertiť ad meliam vstam facit cancrū. Et dñt. q ista scōa cā. s. oculcatio mäe est potior cā ad gñationē cancri q̄z ad prima cā: nam sola repletio mäe in mēbro non est sufficiens cā q generet cancer: nisi ipsa recipiat vsta: aut nisi cōculcet z oculcata vrat: z ppea dicunt. in splene raro gñatur cancer: mā lz splen recipiat z imbibat mām grossam: ipsa tñ non oculcat in eo pp magnā sui raritatē. Unde bñ respirat: z dicunt q mēbra rara sunt magis parata receptioni mäe in ipsis: z ecouerso mēbra densa se bñt: z q̄ocunq; p̄dicte cāe ad gñationē cancri se bñt de facto reperiť q membra mollia rara frequentius canceranť q̄z dura z densa: z frequentius canceranť mēbra infima q̄z suprema. ¶ Ortus cancri vtplm est in fine estatis: z in principio autūni: z vsq; ad mediū eiº. ¶ Hal. dixit. 14º terap. cū hec passio incipit latet multotiēs z accidit de hac passione: sicut de plantis: plante. n. cuz extra pgrediunť a solis optimis agricolis dignoscunť. Et Sera. dixit. cū incipit hec egritudo: tūc multi hesitant in ea: nisi ex agricolis sint prudentes tm̄. Et Aui. dixit. cancer in primis cū appet est occulte disponis: z ppea q̄ appet cancer ambigiť esse eius in primis sm plm: deinde apparent signa eius. Subdit. n. Hal. vbi. s. hec passio: q̄. s. in principio sui ortus est obtusa z pua sint thoma: z forte latere pōt essentia multotiens. s. in pcessu magis erit manifesta oibus. Et Sera. dixit. q̄ apparent in eo accītia occulta decipiūt multos: cuz vero integrať z cōpleť z ofirmat apparent in eo accītia apparētia z manifesta vnicuiq; donec nō sint occulta pueris.

Signa non vlcerati incipientis ponuntur a sapientibus esse nouem.

¶ Primū est paruitas eius in principio sui ortus: deinde velociter augetur. De quo dixit Hal. q in p̄nº sui ortus est apa paruū simile fabe siue auellane: deinde transferť de vno loco ad aliū: aut forte magnificabiť z nō mouebiť de loco: z hoc erit sm q est ambulatiuus z nō ambulatiuus. Dixit Raſ. in diuisionibus. incipit hoc apa simile auellane z minus: ita q vt dicūt. aliq̄n incipit sicut lens aut cicer. Uerū postea augeť velociter sm dies z magnificať accipiendo de loco plus cōtinue: donec vt dixit Alm̄. sit magnus vt melon: z ēt magis.

¶ Scōm signū est color eius tendens ad nigredinē vel fusceđinē. Dixit Rasis. 13º pti. ex libro signoꝝ. q bz rubedinē diuersaz colori corporis: aut forte est coloris liuidi. Et lz diuersitas coloris pcedit a diuersitate mäe facientis ipsum. Quicunq; tñ de predictis est. vt dixit Rasis. in diuisionibus. cuz tenebrositate coloris: q mä eius quecūq; sit vsta est: z colorē fuscuz ponit in mēbro: plus tñ z minus sm diuersitatē mäe vste: naz si fuerit sanguinea hēbit plus de rubore obscuro: z si fuerit colica plus attinet citrinitati vl viriditati: z si flātica attinet liuidini: z si melica est fit color magis obscurº z niger.

¶ Tertium signū est dolor. dixit Aui. q̄z est cū dolore fortit q̄z cum debili: nullus enim cancer priuatur dolore oino. Uerūtamen in quodā est dolor valde remissus: z in quodaz fortissimus: z in quodam mediocris: z hic dolor cū excitať. dixit Antilus est pungens mordens: z hoc est ppter acuitatem materie: verūtamen in punctione z morsura erit intēsio z remissio sm q vna materia est acutior alia.

¶ Quartū signū est pulsatio pcedēs ex causis pulsationis dictis in caº de flōne. Attñ pulsatio in cācro est parua remissa adeo vt forte sse non sentiat eā patiens z fit nēcium: vt dixit Raſ. 13º pti. oſiderare per tactū. vtrū sint in eo pulsationes.

¶ Quintū signū est calitas inseparabilis a loco. dixit Antilus inseparabilis est ab eo caliditas pcepta ad tactū: verūtñ aliq̄n non percipiť in principio tactus: sed in pcessu: z sicut dixit Antilus. si sup manū per longitudinē tpis senties caliditatē ascendentē ad te. i. ad manū tuā: z caliditas ista non est multū intensa. Et iō dixit Aui. q est in ea caliditas quedam. In ista tñ remissione bz caliditas latitudinē in plus z minus sm q mä faciens cancrum fuerit magis vel minus calida.

¶ Sextum signū est duricies pcepta ad tactum: verūtamē in principio est parua valde: sed postea cū magnificatur cancer augeť. Augetur. n. vt dixit Raſ. in diuisionibus. sm dies in duricie vehementi: z sic cū magnificatus fuerit: vt ipse dixit 13º pti. erit durus valde: z de magnificato loquens Alman. dixit. cancer est apa durum. Et Aui. dixit. cancer est durus.

¶ Septimū signum est venarū in circuitu existentiuz replo z apitio manifesta. dixit auctor cōpendij. vene circūdantes plene z extense sunt z mazaruiū. i. fuscum bñt colorē: q replete sunt sanguine spisso nigro corrupto: verūtñ quāto nigrior z spissior fuerit: tanto cācer erit piculosior z insanabilior. Raſ. tñ in diuisionibus. dixit. q vene p̄dicte apparēt virides. s. cū obscuritate. s. sicut color brunus viridis q̄ sunt ei radix penetratio in corpe. Et Antil. dixit. q bz penes se venas repletas fundabiles: quasi pedes cancri: verūtñ dixit auctor cōpēdij. in p̄nº cum cancer est paruus iste vene non apparent ppter paucitatē materie: sed apparent cum incipit magnificari.

¶ Octauuz signum est figure eius rotūditas. dixit enim Aui. q est rotundus. Et Rasis dixit. in diuisionibus. q est cū rotunditate in figura sua: z maxime apparet rotūditas eius in processu: z cum accidit vt infletur: quādoq; enim dixit Antilus. inflatur z quādoq; non inflatur super habentem.

¶ Nonū signū. dixit Raſ. 13º pti. auctoritate Hal. q cancer pōt deuenire ad somnū. i. pōt ducere patientē: vt dormiat p̄lixe: qō tñ non vī cum fiat ex humoribus siccis adductis habentibus inducere vigilias nō somnū ppter qō dixerūt qdā q per somnū intellexit stupore sincopim vel disponē ppinquā sincopi causatā ex defectu caloris innati in corde z cerebro: rōne cuius est ipotens vigilare: ita q stat patiēs oculis clausis: sicut stupidus vel in syncopi positus z vulgares hāc dispōnē vocant somnū: que dispō non solū in cancro: sed etiā in omnibus apatibus venenosis frequēter accidit. ¶ Dixit Aui. cancer differt a sephyros q se nō per se. i. essentialr: sed per se. i. sm se cum dolore z acuitate z pulsatione quadā que non est in sephyros: cū non sit in eo sensus: sed in cancro est sensus: z maxime in principio eius: z cuz est paruus non est opilans cum multa grossa mā vias trāsitus spūs sensibilis: neq; cōgelans ipsum: aut stupefaciens virtutē sensitiuā cum multa frigiditate sua: q̄ vt pz: in cancro est caliditas que nō est in sephyros: cū ergo acquiriť in eo mala cōplexio induciť in eo dolor: qui vt dixit Auicē. q̄z est fortis: q̄z debilis. Differt a sephyros.

¶ Et dixit Aui. differt etiā cancer a sephyros in velocitate additionis: q̄ cancer addiť velociter ppter multitudinem mäe z inflāmationē eius ppter id qō accidit illi mäe de ebullitione cum apa venit ad mēbrum: z additio cancri magis z minus erit sm q eius mä ampliꝰ erit subtilior z acutior. Sephyros vero addiť tarde z paulatim: ita vt q̄z notabiliter nō addat: nisi in tpe longo. ¶ Et dixit. differt ab eo per venas quas mittit. i. apparere facit in circuitu suo: quasi sint pedes cancri que nō sunt in sephyros. ¶ Et differt ab eo in hoc q cancer vtplurimū incipiendo fit in mēbris mobilibꝰ rarisz carnosis: vtplurimuz enim accidit in māmillis: z in lacertis mēbrorꝰ z natibus z pulpis tibiarū in labijs gingiuis palato z naso: z in mēbris ad que supfluitates melancolice descēdunt: vt in virga testiculis ano z matrice: sephyros aūt sm plurimū sit in neruosis mēbris z densis. ¶ Hal. in libro de apatibus cancrū flegmonē dixit. q mā cancri minus egrediť ex venis in cā que in circuitu carnē: z hoc contingit propter grossitiē mäe eius: z ideo vene in circuitu eius plene dicta mā remanent z apparēt. In flōne vero est ecōuerso. Differt a flegmone. ¶ Dixit Oribasius. cancer minoris est rubedinis z caliditatis q̄z flegmon: sed vene que sunt secus eū sunt vehementius replete. ¶ Et Aui. dixit. q vene in cācro nō sunt rubee: sicut in flegmone: imo sunt declines ad nigredinez z ad obfuscationē z viriditatē: z ois cancer ledit a calidis acutis mordacibus cum supponunť ei. ¶ Signa speciey non vlcerati taz accidentalium q̄z essentialium sunt nota ex dictis.

Signa cācri vlcerati.

Cum caliditas ꝛ pulsatio in cancro ꝓdurant ꝛ augent vlcerationez eius minantur. ¶Tz° ꝯti. ex lib. signoꝝ. dixit Rasis. forte crepabit cācer de seipso. ſ. absq; eo ꝙ agiat a medico ꝛ inueniꝫ mā eius mala putrida: ꝛ emanabit de eo sanguis siꝫs feci corrodens totū illud qō secus euenerit ꝛ corrūpens: ꝛ erit abūdantis sensus ꝙ si supponat eiꝫ in ipsa hora medicina violenta acuta cuz ea fiet spasmus syncopis ꝛ febris cū rigore: ꝛ sanies exiēs ex eo punget carnē sanā: ꝛ forte vlceret eā: ꝛ hoc cū fuerit acuta: si aūt in mā cancri nō fuerit acuitas non vlcerat. Et dixit auctē ſua. cancer si vlceraſ aut aperiſ cū ferro reuoluunt ꝛ ingrosſant labia: ꝛ rubefiunt: ꝛ fiet horribilis. ſ. aſpiciēti. ¶Et Almā. dixit. vlcus qō fit in cancro est fedū labia hīs grossa ꝛ viridia foras ꝓuersa. Idē Aui. ꝛ subdit. ꝙ ex eo currit sanies fetida mala. ¶Et Antilus dixit. ꝙ cācri vlcerati signū erit ꝙ vlceratio ꝛ corrosio eius declinantes erunt ad interius: ꝛ erugo eius erit fluxibilis: ꝛ labia eius erunt grossa ꝛ subtilia. Et qdā dicūt. ꝙ corrosio lenta cuz nigredine: aut multo liuore ꝛ carnis duricie ꝛ callositate ꝑculdubio cancruz vlceratū significāt. ¶Dixit Aui. eius qdā est vehemētis vlcerationis ꝛ doloris: sicut q fit a melā colerica: ꝛ qdaz est parue vlcerationis: ꝛ parui doloris: vt factus a melā flātica ꝛ sanguinea: ꝛ qdā est medie: vt q fit ex melā melica grossioꝝ partiū: maz qui fit ex subtilioribus ptibus eius ꝓpinquus est in accītibus facto a melā melica colerica. ¶Cancer vlceratus nām apatis nō relinqt pp venas in circuitu eius intumescentes melico sanguine repletas: de quo ex illis cōtinue euomiſ aliqd in mēbri vacuitates. ¶Cancer vō vlceratus lōge deterior est non vlcerato: ꝛ q̄to sanguis in venis circūstantibus ꝛtētus grossior fuerit ꝛ nigrior tāto deterior. ¶Dixit Aui. factus ex melā colerica ꝛ factus ex melā nāli: cui pmixta est colera sunt deteriores alijs: dicūt ꝙ cancer factus a melā colerica ex pte māe est susceptibilior curationis: q̄ de mā subtiliori magis apta eūari ꝛ euaporare: ſz est vehemētioꝝ accidētiū de inflāmatione dolore ꝛ corrosione pp subtilitatē ꝛ acutam caliditatē māe eius: ꝛ post ipsum est factus de subtiliori parte melē nālis aduste: est. n. aliquātulū minus susceptibilis curationis: ꝛ nō sic seuoꝝ accītiū: ꝛ post euz est factus a melā flātica: ꝛ vltimo factus a grossiori pte melē nālis vste est tardioris curationis pp hīe grossiorē substantiā: sed est quasi nulloꝝ accītium. ¶Dixit Almā. forte oriſ cancer in vijs anhelitus: aut deglutionis cibi: ꝛ tūc forte ad maluz diem deducet egrū plurimūq; interficit: imo semp interficit.

De cura. Dixit auctor cōpendij. vtillimū est initio cancerinā apata perscrutari: multū. n. vtile est scire ea a ꝑn°: q̄ hoc premisso poterimus ea: vel curare vel ꝙ maiora nō fiant custodire: ꝓz aūt scire ꝙ cācer inueteratus cōfirmatus: siue vlceratus incurabilis est oino, cui solū dz adhiberi cura blandiens q̄ ipsius refrenet augm in q̄titate ꝛ qualitate mala: ꝛ nō vlceratū ꝓhibeat ab vlceratione: nō ꝓfirmatus aūt difficilis curationis est valde. ¶Dixit Almā. cancer est egritudo in qua est maxima fatigatio: ac forte incurabilis existit: si tū ilico cū incipit succurraſ: ꝛ vt dz regaſ forsitan stabit ꝛ non augmētabitur: cū aūt creuerit semp sic ꝑmanebit: ꝛ deterior erit si vlceraſ. ¶Dixit tū Hal. 2° ad Hlau. hanc passionē incipientē sanauimus multotiēs: ꝛ maxime cū humor melicus nō appet valde grossus: sed q̄ nō obedit pugnātibus farmacijs ꝓp hoc sanatio fit raro. Cancrū vero in magnitudine digna. ſ. notabili eleuatuz nullus vnq; sine chirurgia sanauit.

Vide hic ꝙ cācer in magnitudine eleuat° null° unq; sanauit sine chirurgia

Jn qbus vbis innit Hal. ꝙ qñ auctores loquunt de curabilitate cācri magni ꝛ cōfirmati intelligūt de curatione eius ꝑ dietā ꝛ potionē: ꝛ nō ꝑ chirurgiā: nā ois cancer ꝑ chirurgiā sanari pōt: dūmō sit in mēbro susceptiuo chirurgie requisite ad cancri curationē: dixit. n. Raſ. 13° ꝯti. auctē Albugerig. forte cācer in ꝑn° sui sanabilis erit cū modica difficultate: ſz post augmentationē eius insanabilis erit: nisi per incisionē. ¶Sz Aui. dixit. illud qō opz caueri. i. intēdere de cura cācri est: qñ cum incipit fortasse est ꝓle: vt ꝓhibeaſ: ne addaſ supra illud qō est: ꝛ est ꝓle: vt ꝓseruef ita ꝙ nō vlcereſ. Et accidit in qbusdā horis ēt vt saneſ incipiēs: ꝓfirmatus aūt nō. ꝛ intellexit ꝑ dietā ꝛ potionē. ¶Et Albu. dixit. cācer qñ antiquaſ ꝛ fit magnus: nō opz: vt appropinques ei. ſ. ꝑ curando ipsum ꝑ dietā ꝛ potionē: nisi cura blāditiua. Ego. n. dixit ipse non potui ex eis aliquē curare: neq; vidi aliquē añ me q peruenerit ad illud. ¶Et cā ipolitatis curationis cācri ꝓfirmati magnificati ꝑ dietā ꝛ potionē est: qñ hz radices ꝑfundatas vsq; ad intrinseca mēbri in q̄ est ꝛ venas in ipso extensas vsq; ad lōginqua ꝛ ꝑfunda: a qbus nō est polis eradicatio māe cācri ꝓpineptitudinē suā ad ẞ vt educaſ ꝑ medicias solutiuas: siue repcutiaſ ꝑ medicinas repulsiuas: aut ad ẞ vt resoluaſ ꝑ medicinas resolutiuas: ait. n. Hal. 14° tera. opz te scire ꝙ repugnatiua ꝛ dissolutiua nō opanſ in grossa mā: siē in subtili: nā si debilia sint paruā faciūt actionē: fortia vō repugnāt ꝛ dissoluūt ex apatibus que sunt ex grosso ꝛ melico humore subtilē ptē ꝛ nō totū: vñ residuū ꝑmanens induraſ ad curandū. ¶Et sunt in dicta ipolitate curationis cācri in extrinsecis exītes mēbris: ꝛ multo magis exītes in intrinsecis: verūtñ exteriores cancri ꝑt aliqñ ꝑ chirurgiā sanari. Intrinseci vō nunq̄: imo ꝑ chirurgiā addiſ malitia bonū: ꝓpterea dixit Hip. 6° affo. Quibuscūq; abscōditi sunt cācri: nō curari. ſ. ꝑ chirurgiā melius est: curati. n. citius ꝑeunt: nō curati vō diutius tps ꝑficiūt. Et Hal. dixit in cōmento eius. noscas ꝙ cācer occultus insanabilis est: ꝛ hoc siue fuerit incipiēs: siue ꝓfirmatus: vñ nunq̄ curatus fuit qn fuerit excitatus ꝛ exacuitus absq; mō aliquo sanationis: sed interficit inde labozās velociter: qñ ego vidi plures ipsos incidere ꝛ coquere sistētes in iteriori ore ani: aut in vulua ꝛ nullus eoꝝ cōsiderare potuit ipm vlcus, ꝛ mediāte hac cura crudeli multi sunt laborātes q nisi fuissent curati hac cura poſe eēt ꝙ durassent ꝓlongū tps: ꝛ non paterenſ de nocu° ipsius: nisi minorē ptē: vñ si cācer fuerit huius ꝛditionis. ſ. occultus nō cureſ. ſ. ꝑ chirurgiā: ꝛ laueſ erugo eius. ſ. si fuerit vlcerat°. sup. ꝛ cureſ mediāte dieta ꝛ potione. ¶Et Aui. dixit. multotiēs accidit cācer interius occultus, ꝛ est certificatio in eo ꝑm ꝙ dixit optimus Hip. ſ. vt non moueaſ: qñ si moueaſ fortasse perducit ad mortē: ꝛ si dimittiſ ꝛ nō curaſ ꝓlōgaſ forte spaciū vite cū salute quadā. Et cā vōꝝ Hip. est: q̄ cācer occultus nō pōt radicitus extirpari: ꝛ si nō radicitus extirpaſ nō pōt sanari: ſz addiſ in eo malitia: nā qui vlceratus non fuerit reddiſ vlceratus: ꝛ si vlceratus fuerit reddiſ deterioris cōditionis. ¶Dixit. n. Hal. 5° de accīti ꝛ morbo. ꝙ res mala nociua: qñ moueſ magis nocet: ꝛ pp dictā cām est ꝙ cancri extrinseci: siue vlcerati: siue nō vlcerati fuerint si non possint radicitus extirpari nō debent curari ꝑ chirurgiā: ꝛ marie qui cōfirmati sunt. De qbus confirmatis: q̄ ꝑfundati ꝛ radicati sunt in mēbro. dicunt quidā. ꝙ possunt vocari absconditi.

¶Cura itaq; cancri aut est blādiens aut est sanans ꝛ cura blādiens cancro ꝓfirmato in mēbro exīti a quo nō potuerit extirpari cōuenit ꝛ perficiſ duplici instro. ſ. dieta ꝛ potione: nā in curatione talis cancri solū duo intēdimus. ſ. ꝓhibitionez additionis ꝛ ꝓhibitionē vlcerationis inq̄tū poſe fuerit. Cura vō sanatiua cācro cuius polis fuerit totalis extirpatio cōpetit ꝛ cōpleſ ꝓduo instra ꝓdicta: ꝛ 3m instrm. ſ. per chirurgiā. Jn tali. n. curatione ꝑdicta duo intēdunt: ꝛ ēt 3m. ſ. deductio ad cōpletā sanationē. ¶Et cura eius per dietā siue blandiaſ siue saneſ eisdez auxilijs adimpleſ. Sciendū est igiſ ꝙ peccatū in cancro est per grossitiez siccitatē ꝛ caliditatē humoris facientis ipsum quapp opz vt totū regimen in sex rebus nō nālibus vertaſ ad subtiliandū humectandū ꝛ infrigidandū: ꝛ ꝓhibeaſ oē ingrossatiuū desiccatiuū ꝛ calefactiuuz: ꝛ ꝑ ꝑs oē qō generat humorē melācolicū ꝛ oē qō pōt esse cā vstionis ipsius. ¶Dixit Hal. 14° terapē. abstinentia fiat ciboꝝ grossoꝝ multūq; nutribiliū sicut bouine carnis: ꝛ similiū: ꝛ ab eis abstineāt que melicū sanguinē gīant sicut

Regimē in sex rebus nō naturalib°.

lentibus caulibus piscibus ⁊ carnibus salitis ⁊ calis muri/
ptijs q⁹ oia nigrū sanguinē gīant. ¶ Et Almā. dixit. eger
a cibis gīantib⁹ colerā nigrā abstinere oꝫ vt sunt lētes ⁊ cau
les impiales, caro vaccina ⁊ anserina ⁊ vinū grossuꝫ nigrū:
⁊ bis tilia: ⁊ a cibis custodiat calis: q⁹ sanguineꝫ denigrant
vrēdo ipm: vñ oia cibaria calefaciētia. s. tñ q⁹ sanguinē adu
rant: q̄lia sunt acrumina eruca finapis piper: ⁊ silia sunt vi
tanda: ⁊ vitāda sunt oia salsa amara acuta ⁊ multū dulcia ⁊
vinū grossum turbidū coctū acuta ⁊ pura. ¶ Et vitare opꝫ
aerē calm ⁊ siccū ⁊ vētū vētē irā feruorē tristitiā solicitudi/
nē ⁊ oēm motū fortē ⁊ oē balneū ⁊ resolutiuū ⁊ vigilias plu
rimas ieiuniū fames ⁊ sitis tolerantiā necnō ⁊ repletionē ni
miā ⁊ nauseatiuā satietatē. ¶ Sꝫ ois patiēs cācrū morā tra
hat in aere humido: nō tñ paludestri tēperato in actiuis vel
declinante ad friditatē cū letitia gaudio ludis ⁊ tripudijs ⁊
assuescat somno ⁊ ocio ⁊ balneis humectātib⁹ ex aqua dulci
tēperati caloris in q̄ puā trahat morā. ⁊ hora ingressus bal/
nei ꝑm Rabi est ante cenā digesto prādio: qm̄ tūc ꝑparat ad
somnū cū humiditate ⁊ friditate sil: in fine tñ ⁊ multū mino
rata iā mā ⁊ cessante iā fluxu posset cōpetere balneuꝫ tēpate
resolutiuū. ¶ Et dixit Hal. vbi. ē. vīter dico debēt hȝ ifirmi
dietari subtilib⁹ ⁊ humidis cibis nō calefaciētibus cibis. Et
Raſ. dixit. 13. ꝯti. nutrimēta debēt esse humida subtilia ⁊ fri
gida mitigatiua acuitatis nigre sicut est aq̄ ordei aqua casei
atriplex cucurbita pisces parui: ⁊ silia: ⁊ sit totū regimē san
guinē gīans laudabilē: ⁊ fiat nutrimētū cū eo q̄ humectat
sanguinē: ⁊ lac asininū bonū est ei. ¶ Et in diuisionib⁹ dixit.
fiat ꝓmutatio sanguis totius corꝑis cū sanguine nouo subti
li aquoso tēperato ꝑ cibos humectātes laudabilis humoris
⁊ boni. ⁊ Sera. dixit. opꝫ vt sit solicitus de cibo donec sit lau
dabilis bonoꝝ chimoꝝ ⁊ fridus sicut ordeū excoꝛticatū pi/
sces aradiachi ⁊ lac: de q̄ extractū est butyrū: ⁊ q̄ sunt ei silia.
Et de cōueniētibus cibis sunt caro annualis agni ⁊ porcini
iuuenilis ⁊ caro pullina iuuenis ⁊ interdū caro lactātis vitu
le ⁊ cancri fluuiales: ⁊ ex fructib⁹ ꝓuna cerasa ꝓsica mora ⁊
mala dulcia vua dulcis ficus recētes bene mature pepones
melones ⁊ citrulli. Et ex herbis marie lactuca blita malua
atriplex spinachia borago bugloſa: ⁊ silia. ¶ Et vinū sit al/
bū clar⁹ pauciferū aut iuxta potētiā eius lymphatū cū aqua
ordei. aqua. n. ordei sola ⁊ cuꝫ iulep violato aut nenufarino
est eis potus vtilis ⁊ ꝓueniēs. Et in sūma dieta cācerosis cō/
uenies est oino silis diete leprosi. ¶ Cura vo cācri ꝑ potionē
aut respicit cām eius: ⁊ tūc aut dirigit ad cām añtē aut ad cō
iunctā: ⁊ que ad cām añtez illa digerit eūat ⁊ diuertit. ¶ De
eūone dixit Hal. eodē. 14° terap. cōis intētio curatiua cācri
est ꝓfestim eūare humorē gīantē ipm ⁊ ꝓhibere de reliquot
maxie si pole est ne coaceruare ꝓtingat ꝑm venas ipsum hu/
morē. Alia ifa hȝ. dico mām ꝓius eē purgādā. studendū tñ
ꝓmitus ne fluat in venas. s. capillares mēbri in q̄ cancer. q⁹
si nō fuerit illud pole: tūc purgabis eū interpolatim ⁊ mem
brū ad qō fluit ꝓfortabis. ¶ Ista verba Hal. scribunt. 14. cō
pendij. sic. opꝫ in initio horꝝ ap̄atū studiū impēdi in purgan
da melica mā ⁊ ne retineat in corꝑe. sic itaq⁹ fieri poterit q⁹
mā sepe purget ⁊ mēbruꝫ ne illā recipiat ꝓfortet. ¶ Et eūo
vt volunt oēs cōplet flōmia ⁊ solone vētris. Ait. n. Raſ. 13.
cōtinen. dico. q⁹ nūctio ⁊ laxatio humoris nigri cessare facit
augmentū. Et in diuisionib⁹ dixit. cura eius est cura melie ⁊
lepre cū flōmia ⁊ assiduatione eoꝝ q̄ educunt meliam. Dixit
Sera. opꝫ statim vt eūemus humorē facientē egritudinem.
Et marie nēcia est euacuatio ꝑ flōmiā ⁊ solutionē vētris q̄n
quereret curatio eius per chirurgiā. ¶ Flobotomia tñ vt di
cunt nō hȝ in oi cancro cōferentiā: sed solū fieri dꝫ in corꝑo/
ribus repletis ⁊ cōsuetis flōmari: ⁊ maxime si flōmiā postea
dimiserint: ⁊ in q⁹ restricta est cōsuetudo sanguinis soliti
euacuari: ⁊ maxime ꝑ emoꝛroydas ⁊ mēstrua ⁊ ꝓuenit ꝓ/
prie in cancro ex melia sanguinea factoꝛ: ꝑcipue cū sanguis
in venis exñs fuerit grossus ⁊ niger. Et vena magis conue/
niens ad flobotomādum est nigra: ⁊ post eam est saphena: ⁊
maxie saphena in eis: quoꝝ. s. restrictus fuerit sanguis emoꝛ
roydalis aut mēstruus. ⁊ in flōmando opꝫ attēdere ea q̄ de
flōmia dicūt in cura lepre. ¶ Eūatio aūt per farmaca vtilis
est in oi cancro. ⁊ dixit Raſis. 13. ꝯti. auctoꝛitate Ha. laxatio
dꝫ fieri magis q̄ꝫ minutio: q⁹ hec passio est de qualitate san
guinis nō de quātitate. Manifestum est aūt dixit Hal. 2° ad
Glauc. qm̄ nigre colere opꝫ dare farmaca purgatiua: ⁊ hoc
quidē frequenter faciendū est donec ad illud qō ꝑm nām re
deat ptcula certissime. sup. aut donec nō amplius augeatur
aut malignet. ¶ Et dixit Hip. vt ponit eodē. 13. ꝯti. nō suffi/
ciet laxatio nigre ter facta nec quater: sꝫ fiat pluries ⁊ plies
fiat tñ. dixit Serap. eūatio in hoc morbo paulatim paulatiꝫ
nō subito nec vna vice: sꝫ successiue ⁊ frequēter. ⁊ de farma/
cis bonis. dixit Hal. 14. terap. est epithimū cū sero lactis do
sis eius vtilis est. 3. vi. cuꝫ sero lactis vel mellicrati. Et hanc
purgationē Aui. dixit. sumat in potu multis vicibus: inter
quas sint dies pauci quaq⁹ vice. aur. iij. epithimi cū aqua ca
sei aut aqua mellis: ista tñ dosis est multū magna: ⁊ puto q⁹
sufficiat medietas eius. Aut vt. A. dixit. sumat decoctionez
epithimi in syrupo acetoso. ⁊ dixit. ei q⁹ ex hoibus est fortis
detur yera vel elleboꝛi. s. nigri sicut est yera ruffini yeralogo
dion: ⁊ silēs: ⁊ ꝓprie valent qñ dissoluunt in decoctione fu/
miterre. ¶ Medicamē solutiuū nobile siue vtile in curatiōe
cancri. ℞. epithimi folliculoꝝ sene ⁊ fumiterre. aā. 3. vi. pul/
uerizent ⁊ in sero caprino aut in aqua mellis ponant: ⁊ di/
mittant ꝑ horas. viij. deinde colent ⁊ colatura exhibeat
in potu valent et ꝑdicti pulueres cū sumunt in syrupo ace/
toso. ¶ Amplius in cura lepre dicent multa solutiua q̄ silr
cōferunt in cancro. Quidā aūt expimentatoꝝ dixerunt. al's.
quidā dixit. q⁹ semē rosmarini qñ miscet cū medicinis solu/
tiuis que dant ad cancrū vtiliter roborat eas ad educendu
mās melicas malas de vasis. ¶ Inter eūonē aūt ⁊ eūonem
ꝓmittat digestio māe cū aliquo dictoꝝ digestiuoꝝ in cura
melie: ⁊ maxime et eoꝝ que dicent in cura lepre. ¶ Materie
aūt diuersio fit sicut in cura sephyros dictum fuit.

Cura vero q̄ dirigit ad cām ꝯiunctā cōplet. dixit Auic. ꝑ
medicinas locales ꝑm quattuoꝛ intētiones. i. admi
nistrent medicine ꝑm quattuoꝛ intētiones. nā quedā ponun
tur ad destruendū cancrū penitus: ⁊ quedā ad ꝓhibendū in
cancro additionē fieri: ⁊ alie vt ꝓhibeant cancrū non vlcera
tum ab vlceratione ⁊ alia dirigunt ad curaꝫ cancri vlcerati.
¶ Et ꝑa qdē intētio reqreret recursum: ⁊ extractū faciētia.
Sed vt. ē. patuit ista intētio in cancro cōfirmato impleri nō
pōt: ⁊ in cancro nō ꝓfirmato difficulter impleri pōt: vt dixit
Raſis in diuisionibus. q⁹ de fortis nō est spes in resolone ei⁹
⁊ cāe reddite sunt supra: ita q⁹ et tractus ad diuersum in mā
locata inopabilis fit: valent tñ tractus ad mām añtē fluentē:
⁊ silr trāsmissus. Membrū. n. q̄uis ꝓfortatū nō possit loca/
tam iam mām pre sui grossitie trāsmittere: tñ pōt fluentē nō
recipe. ¶ Dixit. n. Sera. post eūonē opꝫ vt ꝓhibeamus hūc
humorē aggregari in venis: ⁊ si eius eūatio nō fuerit polis:
tūc opꝫ vt ꝓfortemus mēbrū semꝑ vt nō effundat ad ipsum
aliq̄d ⁊ donec possit expellere. i. trāsmitti vel non recipe sup/
fluitates q̄ expellunt ad ipsum. Aui. et hanc intētionē dixit
solū ad mām fluentē. cū dixit. fiat expulsio eius qō ꝑparatū
est vt colligat in ipso de mā mala. itaq⁹ nō fit ista mēbri ꝓfor
tatio vt q̄ collecta est iam mā trāsmittat ad aliā: sed vt nō re/
cipiat in ea q̄ defluens est ad ipsum. Et dicūt. q⁹ ista ꝓfortan
tia nō sunt ponenda solū suꝑ loco cancri: sed et suꝑ locis vici
nis in circuitu illius. Cōfortantia aūt mēbrū debent habere
stipticitatē cū infrigidatione aliqua: in q⁹ alique ptes ca/
lide sunt admixte. Dixit. n. Serap. eūato corꝑe suppone ei
qō nō pūgit neq⁹ excitat: sꝫ infrigidat ⁊ extinguat cū dissolu
tione leui: qm̄ in hoc est dñiū cure eius. ¶ Valēt et medicine
opantes cū ꝓprietate in cācro ⁊ dictaꝝ medicinaꝝ: q̄dā sunt
simplices: ⁊ quedā cōposite. ¶ Dixit Raſ. 13. ꝯti. auctoꝛitate

De eūone per farmacias.

Quo intētio repcussionis locum hēat in cancro.

De medicinis simplicib⁹ valentib⁹ et a ꝓprietate in hac intētione

Hal.q̄ est quedā herba q̄ folia hꝫ folijs eruce silla:z ramu/sculos paruos z tenues z florē citrinū:z hꝫ sup extremitatē ramusculoꝝ capsulas silles cornibus ſꝫ sunt tenues sicut ca/psule fenugreci:z in his est semē paruū sile semini nasturcij pūgens linguā:que herba mirabilis est ad cancrū z omnia ap̄ata solida. Et dixit.q̄ inuenit in q̄busdā notis alexandrie q̄ plantago suppoſita cancro diſſoluit maiorē partē ipſius. ¶ Et dixit.q̄ Hal.retulit q̄ arcarisnū si eo operaf quis ad modū emplastri cōuenit cancro nō vlcerato.z dixit.q̄ vtus huius herbe hꝫ inflāmationē:z ſapor eius vt ſapor nastur/tij:z ió vtilis est ap̄atibus ſolidis in radicibus auris.z soli/ditatibus diuturnis in māmillis z testiculis. Et Pau.de ea. dixit.q̄ cōfert cancro occulto. ¶ Dixit Hal.2° ad Glauco.q̄ optimū farmacū in cācro est vt ei ſupponaf succ⁹ nasturtij. ¶ Dixit Albugerig.q̄ fel lepozinū illinitū ſupza cancrū mi/rabilr facit. Et succus coziandri z lentes decocte in aceto:z ſpēs endiuie ſunt in cancro ꝓferētes. ¶ Et de opantibus cū ꝓprietate est alkekengi vel ſtringnū. z qdā expimentator.di xit.q̄ ſuccus ſolatri ſup loco cancri illinitus vehementis effi cacie est ad ip̄m.z dixit.q̄ ſiqs ſupportauerit politricū semp curabif a cancro z q̄ herba dicta centum grana potata cito cancrū tollit. ¶ Et oēs metallice lote ſunt ꝓferentes in can/cro:qm̄ ſunt abſq̄ mozdicatione.talia aūt farmaca.ſ.q̄ ſunt abſq̄ mozdicatione.dixit Hal.14.tera.repiunf in metallicis magis.ſupplent.z maxime in lotis:qz p lotionē amouef ab eis ois acuitas pūctio z mozdicatio. Et ió ſubdit Hal.q̄ me dicine q̄ ex metallicis talibus cōponunf z incipiētes cācros ſimul cū purgationibus fugare p̄nt maiores:aut ſup.z inue teratos ꝓhibere augeri p̄nt. Et Aui.dixit.dixerunt q̄ medi cine bone ei ſunt in mineralib⁹ ablutis:ſicut est tutia abluta. ¶ Et Auer.dixit.7.coll'ꝫ.ſupponende ſunt ei medicine exic catiue ſine mozdicatione:que admodū mineralia exiſtunt vt est ceruſa plūbi z cathimia auri:z his ſiliꝫ ꝓpterea:qz can/cer ꝓp qualitatē malam quā hꝫ ex pauca mozdicatione cito corruptionē recipit.z hoc qz fiunt ex aduſta colera q̄ ſup ter raꝫ aſperſa ad modū aceti ebullit. Et de mineralib⁹ maxime cōferentibus est plūbum ꝑm omnē modū adminiſtrationis eius. Nā dixit Auer.coll'ꝫ.ꝫ.q̄ lꝫ friditas nāliter in cōp'one plūbi oñef per cōparationē ad corpus humanū:ꝓprietateꝫ tñ hꝫ reſoluēdi ap̄ata dura:z maxime ſcrophulas:quā ꝓ/prietatē adiuuat quedā humiditas ſubtiliꝫ aerea:qua plūbū participat:vt dixit Hal.9° de ſimpli.medi. Et dicūt qdam.q̄ plūbū vſtū plus valet:qz caliditatē quādam acq̄ſiuit in adu/ſtione:z hinc est q̄ multi oēs medicinas ofician̄das ꝓ cura cancri ꝓficiunt in mozterio plūbeo z cum piſtello plumbeo. ¶ Tormētilla ꝑm quoſdā dicit eſſe ſpēs pentafilon minoꝝ quāuis hēat radices maiores z groſſiores z nodoſas.z ꝑm eos experientia inuentū est q̄ ipſa ꝓfert in cācro z oībus ap̄a/tibus venenoſis q̄ ipſa cuꝫ radicibus ſuis terif z ſupponif eis z folia:z ēt flores flōmos ancho ſi ꝓtuſa z ſuppoſita ꝓue niūt. Letrūgalli ſiliꝫ ꝓprietatē hꝫ ꝫ ap̄ata dura.dr.n.in lib° dinamidioꝝ q̄ ſuccus illinitus mēbris doloroſis z indurat doloꝛē tollit z duritiē:z ꝓpterea apud Jſidoꝝ z papiaꝫ hec herba diuina appellaf:eo q̄ ap̄ata dura diſſoluit. Et de cōfe rentibus est cetrach cū ꝓtundif z ſupponif cancro. Et Dio. dixit.bocidez de agrimonia cū radicibus ſuis:z ypicon dñt cōfert. ¶ 7° de ſimpl.medi.dr.q̄ nux vetuſta rācida ꝓtuſa z ſuppoſita ꝓfert cancro. Et Aui.voluit.q̄ vetuſta nō rancida cōfert magis:z maxie maſticata z oleū nucuꝫ ꝓferens est.z dicūt.q̄ vitica ꝓtrita ſuppoſita ꝓuenit caliditate z ſubtilitate ſua. Uerūm ꝓprietate magis:que tāta est vt ipſius corrigat acuitatē. Et meliſſa ꝓtuſa cum ꝓprietate cōueniens est.z ꝑm Dioſ.keyri ꝓfert cancro:z ſilr oleū eius cū oleo amigdalaꝝ dulciū.z oleū de iunipero ꝑm Meſ.optime ſubuenit vt ex/perietia inuentū est. ¶ Limacie z rane z cancer ꝓueniunt in lepza z cancro.carnes.n.limaciaꝝ cuꝫ hoc q̄ in ſua cōp'one hñt extinguere inflāmationē ꝓprietatē hñt reſoluendi humi/ditatē oēm ſupfluā in quocūq̄ mēbro. Ad ꝫ adiuuat nitro/ſitas quedā qua oia obſtracoſa pticipāt. Dio.quoq̄ z Aui. voluerūt q̄ rane ſunt bezahar lepre:z valent ꝫ malitiā z ve/nenoſitatē ois humoris vſti z caro cancroꝝ tam fluuioꝝ q̄ marinoꝝ ſilr ꝓfert cū ꝓprietate quā hꝫ ꝫ humores aduſtos.z adiuuat eā in ꝫ nitroſitas eoꝝ:q̄ qz maior est in marinis.ió quidā eos magis laudant. Et oñ qdā.q̄ ſi ſumaf rana viri/dis arborea aut aquaꝝ bonaꝝ que non ſit nigra z integra z viua ſupponaf cancro ex pte vētris:aut ēt vētre eius apto z ligef z dimittaf p horas.6.aut.7.deinde illa remota alia ap ponaf:z ſic pluries renouatio illius poſt aliā magne ꝓferen tie erit:z ſilr multū ꝓfert pinguedo earū inuncta. Aut vng^m ex eis factū q̄ ſic fit ſumanf due olle vitreate noue z vna in/fingaf terre:z alia ſupponaf ori eius z babeat iſta 2ª olla in fundo eius multa foramina pua:deinde recipianf rane mul te:de p̄dictis:quaꝝ vnaqueq̄ repleaf p os ei⁹ butyro q̄tuꝫ cape poterit z ipleaf ex eis olla ſupioꝛ z ſupligef pānus ori. deinde lutef deſup paſta vel creta talr q̄ euapozare non poſ ſit:deinde accēdaf ignis circa ſupioꝛē ollā tādiu q̄ rane deco quanf p̄fecte p̄ter q̄ cōburanf:q̄ facto accipianf rane:z cuꝫ butyro z pinguedine q̄ colauit in iferioꝛē ollā optie ꝓtūdaf donec fiat vng^m. valet.n.in cācro z oi ap̄ate calō duro. valꝫ etiā pamplius ſi poſt inūctionez ſupaſpgaf puluis eaꝝ:q̄ ſic fit. ℞. ranas multas viuas z iple ex eis ollā nouā vitreatā z luta bñ os:z deinde pone eā in furno pane exēcto z tādiu di/mittaf q̄ rane exiccenf:ita q̄ poſſint teri:z hꝫ ꝓſeruari pul/uis iſte in vaſe plūbeo:z ſilr cōuenit puluis limaciaꝝ z can/croꝝ. Ualēt ēt rane ipſe ꝓtrite z empl'te maxie q̄ñ pmiſcef cū eis modicū aceti ad ſubtiliādū z penetrandū. valēt ēt ſilr carnes limaciaꝝ p̄parate aut ſi ꝓtūdanf limacie cū teſtiꝫ ſuis aliq̄tulū:deinde teſte manib⁹ auferanf:deinde carnes optie in mozterio piſtenf z ſubtilienf addēdo paulatiꝫ cū piſtanf modicū aceti:z p̄t cū eis cōmiſceri butyrū ouinū:aut bdel/liū:aut armoniacū:aut radix ebuli vel ſambuci. Hal.aūt.xi. de ſimpl.medi.docuit cōponere empl'm de carnib⁹ limaciaꝝ dupl'r.vno° ꝓterēdo ipſas cū teſtiꝫ ſuis dicēs:nō vſte cocle trite vna cū carnib⁹ ſuis:q̄s carnes cōcas vocat a cōcauitate teſte in q̄ ſunt apponanf ictericis toti vētri z tumozibus iū/cturaꝝ ad reſoluēdū.ſ. z deſiccādū humiditates ſupfluas in illis iuncturis exñtes. Et Sera.ſilr dixit.z vocat eas alzaz. Et ſilr Aui.ponit eas i ca° aſclitis z vocat eas algadi. Alio° ex carnib⁹ eaꝝ ſolis ſine teſtis.z dixit.limaciarū carnes tere pri⁹ in pila:z poſtea ſubtilitate deſiccatiue fiāt oiuꝫ mēbroꝝ hñtiū humiditatē ſupfluā:vt ēt ictericiꝫ ꝓgruāt.ſubtiliari āt p̄nt cū modico aceti aut cū ſale trito aut cū vtroq̄ cū his ſub tiliaf z vtutē penetrādi accipiūt. Sciēdū est q̄ caro eaꝝ cū teſtis est magis exiccatiua pp ſiccitatē teſtaꝝ:ſꝫ ſine teſtiꝫ pl⁹ opaf in diſſoluēdis duritieb⁹. Q. ſi p vſum h⁹ empti p.6. vel 7.dies nō fuerit durities ablata aut multū diminuta admini ſtraf cū eis in triturationē aliq̄ ex medicinis q̄ cū ꝫ q̄ diſſol/uūt leniūt duritiē:ſic est piguedo galline butyꝝ ouinū yſop⁹ humida armoniacū z ſiles. Quidā aūt vtunf carnib⁹ ſic q̄ decoquūt eas in lixiuio facto de cinere vitiū aut vinacie aut iuniperi z poſt bonā decoctionē z ꝓtritionē ponūt eas cum ipſo lixiuio z ſucco ſolatri in mozterio plūbeo z cuꝫ piſtello plūbeo:tādiu ducūt donec acgrant virtutē plūbi. ¶ De me/dicinis aūt cōpoſitis ꝓferētibus ad hanc intētionē est medi/camē q̄ mēbrū ꝓfortat doloꝛē mitigat velociter caloꝛē loci extinguit z corroſionē ꝓhibet:z ſic fit. ℞. plātaginē lanceo/latā vermiculare cōſolidā minoꝛē z radicē lilij:z cōtere vnā/quāq̄ p ſe z extrahe ſuccū:deinde accipe ex ſuccis ipſaꝝ.aū. partes eq̄les z albuminis ouoꝝ z olei roſ.z aq̄ ro.aū.pt̄.i. z aceti vini albi pt.vnius octauā:deinde infunde in eis cale/factis pānum z exp̄ſſum ſup locū z in circuitu applica z fre/quēter renoua. ¶ Dixit Raſ.14.oti.aūcte Cōſtan.cinis can croꝝ cōbuſtoꝝ cōponaf cū cera z oleo:z ex eis fiat empl'm z paſſule dulces enucleate z cōtrite cū folijs rutbe z cuꝫ folijs

De mine ralibus.

De limacijs ranis z cācris z vnguētis ex eis.

De medi cinis com poſitis in hac inten tione.

ere suppositę iuuant. ¶ Unguentū vtile ad cancrum sic fit ℞. terbentine. p. ij. masticis sarcocolle. añ. par. i. ligni aloes yreos carpobalsami. añ. p. ʒ. incidat' lignū aloes in frusta minuta & yreos & carpobalsamum & terant': deinde oia optime in mortario plūbeo & cū pistello plūbeo fortiter & multum duc̄ant': deinde oia in elābico plūbeo ponant' & igne lento sublimēt': & q̄ inde distillat in vase plūbeo recōdat'. deinde. ℞. ex eo ptes. ij. & cū pte. i. optimi balsami cōmisce: & ex eis cum oleo de ouis leuiter locū inūge. Alio°. ℞. terbētine. p. ij. coticū citri optime puluerizatoꝝ & olibani ꝓtriti. añ. p. i. & oia sil' in mortario plūbeo distillent': & q̄ distillauerit cū oleo de ouis misceat': & cū eis illiniat'. Quidā laudāt vitellū ouī accepti ex ouo ilico cū ex gallina exierit mixtū cū aliquātulo salis triti suppositū in pāno & frequēter renouatum. ¶ Dixit Hilibertus, q̄ farina siliginis sola exptissime occidit cancrū. Et dixit. ℞. ouū & extrahe inde albumen & accipe puluerē soleaꝝ vstaꝝ & sal ꝓtritū & pone in ouo donec impleat' & ipsum plenū cōbure & cōbustū puluериza & de puluere sup cancrum aspergę. ¶ Et dr̄. q̄ si stercus bouis cōburat' & de puluere eiꝰ ponat' sup cancrū sanat ipm. ¶ Et dr̄. recipiant' cicera & infundant' in aqua pluuiali vel fluminis in qua aliq̄d cineris fuerit admixtū: deinde decoquant' in pte ipsi⁹ aque vsq̄quo bñ dissoluant' & fiat emplm ex eis locus tū prius bñ fomentet' cū aqua infusionis eoꝝ. ¶ Et dr̄. impleat' sacellus ex floribus tassibarbasi & rosis rubeis: & iste sacellus infundat' in aquā bñ calā p aliquas horas: deinde paꝝ bulliat in ea & cū decoctione illa embrocet' locus & cū sacello illo fomētet' post exp̄ssionē eius. ¶ Cūq̄ cura bonitate regiminis & eūonibus iteratis & mollificatione mānę & mēbri cōfortatione res sit vt nulla remāserit suspitio de fluxu mānę & mā fuerit pacificata sic q̄ speret' de resolone ipsius: tūc resoloni intendū est cū medicinis tēperate resolutiuis. ¶ Dixit. n. Sal. i 4. terap. cū moderatis virtute farmacis opus est vti vt nō vincatur & deficiant ab actione pp debilitatē ipsoꝝ: neq̄ ingrossent fortiter sanguinē pp vehemētiā actionis eoꝝ. & subdit. q̄ farmaca ista oiaria dicunt esse imordicātia. nā mala mozigeratio huius passionis a mordētibus farmacis acuit: q̄re quecūq̄ moderata sunt virtutib⁹ farmaca & imordacibilia qualitatibus ꝺueniūt talibus passionibus. ¶ Et Sera. dixit. cū mūdificaueris corpus mūdificatione sufficienti: tūc intende ad resolonē eius: & tunc opꝫ vt medicamen q̄ ministras sit adhuc pmixtū ex virtute resolutiua & virtute expulsiua & stiptica & elige ex medicinis illaꝫ q̄ est tēperata in virtute: & est nēcium cum hoc ēt vt medicina nō sit mordicatiua penitus. ¶ Et Rasis dixit. 13. ꝓti. medicine esse debēt cōmoderate virtutis in resolone & cum tēperie earū esse debēt nō pungēter: qm̄ cancer excitat' ex medicinis pungētib⁹. ¶ Et Aui. dixit. opꝫ vt alienēt mordicātia ne mordicādo faciāt ipm vlceratū. ¶ Implet' aūt scōa intentio q̄ est ad phibendū additionē cancri. dixit Aui. cuꝫ abscisione & eūone & diuersione mānę & rectificatione cibi & potus & totius regiminis in sex rebus nō nālibus & cū cōfortatione mēbri & medicinis repercussiuis notis. s. vt nō recipiat' mā fluens sed trāsmittat' & repellat' & cū administratione linimētoꝝ mineraliū. i. que fiunt cuꝫ mineralibus: sicut est linimentū lapidis molēdini aut lapidis cotis. i. lapidis cuꝫ quo acuunt' ferramēta. Accipit' aūt battitura lapidis molendini q̄m malleo p̄cutit' vt melius & magis molat & optime terit' & deinde lauat' pluries vt cis asperitas ab eo abijciat': & pōt p̄dicta ablutio fieri cū aquis & succis cōueniētibus ad hoc sicut est succus coriādri sempuiue solatri plātaginis endiuie: & fūlum: & post q̄ bñ lotus fuerit misceat' cū fece vini antiq aut cū fece aceti verū fex aceti prius lauanda est pluries donec tollatur ab ea acuitas & misceat' cum ea oleuꝫ mirtinū. de cotte aūt accipit' illud q̄ residet in vase aq̄ q̄ supponit' ei q̄n ferra acuunt': & pōt cōmisceri cuꝫ fece mō predicto aut cū aliquo succoꝝ p̄dictoꝝ. ¶ Et dixit Aui. & fiet linimentū factū ex fricatione eius q̄ resoluit' in tabulaꝫ & manicā de plūbo. i. inter mortarium & pistellū de plūbo in humiditate effusa sup tabulā. i. mortariū: que humiditas sit sicut oleū rosaceū & succus coriandri vel alia humiditas his siūs cū confricatio fit diuturna: & maxime sub sole estiuo. Et dixit Aui. cū mineralibus misceat' q̄q̄ de oleis. s. ad linimētuꝫ faciendū: & ꝓprie sicut est oleū keyrinū: & dixit. q̄ emplastratio cū agresta ꝓtrita est bona & iuuatiua. ¶ Ex dictis pꝫ q̄ p̄dicte due intentiones eisdē: & ꝓsilibus auxilijs implent'. Notant tñ q̄ vbi nō sit magna inflāmatio & pulsatio: tunc localia nō debēt esse multū frida & nō debēt ee expoliata a virtute resolonis: sed vbi inflāmatio fuerit cuꝫ pulsatione fortī debēt eligi fridiora: ita q̄ q̄q̄ ꝓueniat' ad virtutē stupefaciē di sicut cū linimēto Raſ. q̄ sic fit. ℞. acetū nō acutū & aquā endiuie & succū plūbi & cōmisce cū eis paꝝ opij & illiniat' cū eo. ¶ Dixit Serap. q̄ semē dragūtee curat cancrū & polipuꝫ cū in aqua. i. in succo eius infundit' lana & ponit' in naribus aut sup cancro. & Dios. dixit. q̄ succus dragūtee optime curat cancros & ꝑm quosdā ēt vlceratos. ¶ Quidā dicūt: pbatum esse supponere cancrū pimpinellā & arnoglosam & agrimoniā sil' ꝓtritas. Et dicūt. ℞. caput gruis & ficca in furno: & postea puluериza & puluere supaspergę: q̄n cācrū & oia vlcera sanat. & sil' dñt. q̄ puluis mustelle cōbuste sanat cancrū & fistulas. & dñt q̄ vsus buglose sanat cancrū quotiēs sumit' frequēter & viridis ꝓtrita & sepe supposita sanat cācrū oris.

Tertia intētio ē ad phibēdū vlcerationem.

¶ Ad implendū tertiā intētionem. s. phibitionē vlcerationis. Dixit Aui. oia liniamēta p̄dicta ad phibendū additionē cancri cū non fuerit in eis mordicatio sunt iuuatiua: & ꝓprie q̄n fuerit cū fricatione plūbi: & marie q̄n in fricatura ponit' terra sigil. aut bolus arme. aut oleū antiquū & succus sempuiue & cerasa cū succo lactuce aut mucillagine psilij & ceruse ēt & plūbi: q̄n est cōpositio bona & emplatio cū cancris fluxialib⁹ recētibus & ꝓprie cū climia. s. lota mixtis. dixit Almā. vt phibeat' ne in ea vlcus fiat sūmope custodiat' ne vnq̄ calefiat aut cū medicinis aut cū alijs rebus: imo ex oleribus frigidis infridet' terēdo ea & supponēdo & pp phibitionē calefactionis: opꝫ vt nō fiat accubitus in plumis neq̄ sup pticula cancerosa.

Quarta intentio est cancrū vlceratū curare.

¶ Quarta vō intētio supradicta querit phibitionē additionis vlcerationis: & ꝑm quosdā aliq̄s sanat ab eo ita q̄ est cura cancri vlcerati: de qua dixit Raſ. 13. ꝓtinen. aucte Sal. si locus cancri interioris vel exterioris vlceratus fuerit curari dꝫ cū rebus q̄ ipsius lauant fortitiē & mitigant ipsius pūctionē: ita q̄ nō excitet' oīno. & de rebus hoc faciētibus est lac: de quo dixit Dio. lac gītal' sanat oia vlcera cancerosa: qbus nēcia est mitigatio doloris eoꝝ. sup. & ambulationis & est bonū. dixit ipse. p se solū aut appositū cum alijs medicinis mitigatiuis & absterſiuis & applanatiuis. & melior medicina q̄ pōt cōponi cuꝫ eo est tutia lota: & valet ad ḥ calx viua ꝓfecte lauationis: q̄n delectabiliter recipit' a corpore: & est mitigatior alijs medicinis lapideis. ¶ Dixit Almā. si aliq̄s fuerit vlcus hoc vngm satis cōfert. ℞. tutie lote & ceruse. añ. par. equales. & terant' cū oleo ros. & succo portulace aut solatri aut cucurbite aut citrulli aut mucillaginis psilij aut q̄s cūq̄ istoꝝ hēre poteris & ponat' sup ipm. & valet ēt ḥ vngm in cancro: in quo nōdum factū est vlcus timetur tñ ne in eo fiat. ¶ Dixit Serap. si vlcerant' cancri: tūc ꝓfert eis abscq̄ salsitate q̄n ponit' sup locū emplm ex aqua solatri q̄s infundit' in eo pānus lineꝰ & ponit' sup ipm & ponit' supra pānū lane leuis infusa in ipsa ēt: & stude vt nō exiccet': sed effundas sup ipm de succo solatri cū ꝓtinuatiōe ipsa: & vt dixit Ra. 13. ꝓti. cōfert cū ꝓprietate cancro vlcerato. Et Aui. de hac medicina dixit. bona sunt. & assiduet' pānus lini infusus in aqua solatri sup eū & quotiens forte exiccat' madefiat desup cum ea. ¶ Dixit iudeus. si cancer vlceratus fuerit. ℞. amidū cerusaꝫ thus aloem & lutū ar. & fiat cū eis linimentū cū oleo ro. & superponat' ei. Et subdit iudeus. si cancer fuerit supabundans supponat' ei puluis dictaꝝ medicinaꝝ siccarū absq̄ oleo ro. vel alia humiditate: q̄n bone sunt ei. ¶ A. aūt sumēs verba

iudei.dixit.sumaf medulle tritici ꝛ amidi ꝛ olibani ꝛ ceruse plūbi.aū.ʒ.i.tere sigil.ꝛ boli ar.ꝛ aloe loti.aū.ʒ.ij.aggregē/tur ꝛ teranf ꝛ administrenf sup cancrū humidū.i.multarū humiditatū. Docuit autē administrare dictas medicinas in forma sicca sup cancrū humidū vt magis exiccent ipsum. Et subdit.sup cancrū vo siccū.i.paucaꝝ humiditatū ponaf pul uis dictaꝝ reꝝ cū oleo roſ.posset ét iste puluis cū oleo roſ. apponi sup cācro nō vlcerato:qm̄ qdā dōt.intelligi p cancrū siccū ad ꝓhibendū in eo vlcerationē sic sine oleo ro.vʒ in oi cācro vlcerato quē qdā intelligi volunt p cācrū humidū siue sit multaꝝ humiditatū siue paucarū:ſʒ intellectus magis va dit ad mētē iudei. Repiť aūt in ℞ica Aui.alia lr̄a q̄ loco me dulle tritici hʒ medulle citrulli:ꝛ est bona. Et Auic.subdit. q̄ melio est si cū p̄dicto medicamine admixtū est ei eq̄le eius de climia. ¶ Et dixit q̄ſq; ꝓfert ei medicamē de tutia qō ad/ductū est supra ex Almā.tutia.n.lota:vt dr̄.13.ꝯti.est medi/camē deſiccatiuū vehemētius cib⁹ alijs medicinis deſiccati/uis ꝛ nō pūgit:ꝛ ió ꝓueniés est vlcerib⁹ corrosis valde. ¶ Di xit Hip.in epidimijs.post eūonē multotiens factā suppone cācro zāgere vſtū donec rubefiat:ſʒ si fuerit vlceratus suppo ne ei zangere vel medicamē acutū:ꝛ postea pānū ne emanet ad eū humo:qm̄ Hip.ſpat q̄ b̄ corrodet radicē ei⁹ ꝛ erit vti le in cura ipsius.ꝛ Ga.sup eo dixit.quotiēs cācer in p̄n⁹ fue rit vlcerat⁹ tu debes curare ipm cū bis medicinis post laxa/tionē ꝛ minutionē ꝛ suppone medicamini spōgiā infusaʒ in aq̄ frida ligādo ibi eā bñ ꝛ ꝓhibeat manationē māe. ꝛ dixit etiā aq̄ frida mitigat excitationē,medicine.n.calē bñt eradi/care humores malos:tñ excitāt ꝛ violētāt eos. Raſ.aūt.13. ꝯti.subdit.ego nō cognosco an eū excitabit ꝛ augebit inten/tione ei⁹.ꝛ fiat sibi dura p̄dicta. ꝛ subdit.dico tñ b̄ opari de/bes in disponē mēbroꝝ:in qbus polis erit executio violētie cursus ei⁹. Et dixit.ego supposui zāgere in radice brachij cu iusdā ꝛ corrodebat eā paulatim paulatim p̄terq; añ excita/tus eēt cācer abūdāter.i.notabilr̄ sperādo q̄ sanaret ipsum. ¶ Dixit Albu.si testudo maris vraf dō albefit ꝛ teraf cum butyro ꝛ supponaf cācro vlcerato cū pāno mūdificabit sor/ditiē eius ꝛ ꝯglutinabit ꝓhibēdo q̄ nō subuertaf de cetero. 2° dixit.q̄ est vtilis ad sanādū oēs vlceratiōes ꝛ cōbustionē ignis. ¶ Dixit qdā expimētator q̄ folia herbe demonis cō/trita ꝛ apposita sunt in vltia bonitate cācris. ¶ Dixit Raſ. 13.ꝯti.q̄ gūmi nucū tritum suppositū cancro vlcerato ꝓfert multū. Et dixit.q̄ medulla nucis corrupta.i.rancida posita sup aꝑa melicū vlceratū ꝓfert.ꝛ qdā dōt.q̄ qñ nucle⁹ nucis rancidus masticaf ꝛ ponit sup aliqua aꝑata ꝛ vlcera mala ꝛ fistula ꝛ cācrū ꝛ alopeciā ꝛ malū mortuū curat ea. ¶ Dixit Gal.6° de simpl.medici.q̄ folia vtice trita cū sale suppoſita curāt:ꝛ q̄ semē vtice cācerosa vlcera ꝛ quotq̄t indigent de/siccari sine mordicatiōe ꝓueniēter sanat cū sit subtiliū ptiū ꝛ exiccatiue cōplonis:ꝛ nō adeo calitate ꝑticipat vt mordeat. ¶ Dōt qdā expimētatores q̄ fiat puluis ex ericio q̄ oriť sup rubū canis q̄ a qbusdā:ſʒ nō recte ponit p bedeguar:ꝛ cācer vlceratus cū vino lauef:ꝛ post lotionē supponaf ei caro por cina macra ꝛ salsa p vnā noctē ꝛ deinde item lauef cuʒ vino: deinde supaſpgaf de puluere p̄dicto supponēdo ei succū sem peruiue ꝛ subam eius cōtusam:deinde item lauef cuʒ vino ꝛ supponaf caro salita p̄dicta ꝛ lauef ꝛ aſpgaf puluere dicto: ꝛ silr̄ supponēdo succū ꝛ subam sempuiue:qm̄ b̄ sepius ite/ratū sanat cācrū pfecte. ¶ Et dixerūt.q̄ succus folioꝝ tapſi barbasi decoct⁹ cū melle ad succi ꝓsumptionē cui post deco/ctionē addaf puluis ossium miraboł.ꝛ psidie vtilr̄ apponiť cācro:qm̄ p̄sto ꝓfert. ¶ Et dixerūt.q̄ frequēs lotio cācri vl/cerati cū vrina mundificat ꝛ ꝯsolidat ipm,ꝛ qō exptū est ad cancrū ꝛ ꝑprie ad eū q̄ est in ore puluerizare subtilr̄ cristallū ꝛ cū eius puluere fricare cancrū:ꝛ post fricationē ét de ipso puluere supponere loco ei⁹ ꝛ iterare b̄ vſq; ad.10.dies:qm̄ li berat. ¶ Et qdā dixerūt q̄ cinis fact⁹ de capite canis exicca/to aut de capite gruis:ꝛ eius vētriculo:ꝛ oibus in eis ꝛtētis supaſpſus sanat cancrū fiſtulā:ꝛ oia vlcera difficilis ꝯsolida tionis. ¶ Et dōt.q̄ aq̄ argēti ſublimati posita sup cācrū ci/to interficit ipm:ita q̄ nō hʒ deinde curari nisi cura alioꝝ vl cer.Fit aūt aq̄ p̄dicta sic,liq̄at stānū ꝛ cū incipit ifridari ꝯdē set ꝛ p̄iciaf sup ipso de mercurio tm̄ q̄ztū est ipm stānū.in/corporaf.n.ꝛ fit totū sicut pasta ꝛ illa pasta sup lapide por/fi ritico poni ꝛ duci ꝛ optie triturari dʒ:ꝛ post q̄ʒ sic fcm̄ fuerit addaf ei de mercurio ſublimato q̄ztū est ipsa pasta:ꝛ iterū te ranf ꝛ ponanf sup lapidē:ꝛ tūc fiet sic aq̄:ꝛ hec aq̄ p alēbicū dʒ distillari:ꝛ q̄ inde egredif aq̄ dʒ colligi ꝛ seruari ad vsuʒ. ¶ Intētio vo q̄ est ad alterationē cōplex cū faciētib⁹ declina/re cōplonē toti⁹ corpis ad humiditatē cū aliq̄li infridatiōe:ꝛ maxie cū eis q̄ rectificāt cōplonē cordis ꝛ epatis p̄cipue qō est gñatiuū humoꝝ:ꝛ qz mā cācri hʒ aliqd venenositatis cō uenit:vt aliq̄n̄ interualla exhibeaf de theriaca vel mitrida to.ꝛ p̄ut p̄dicta mēbra ꝓfortari ꝛ rectificari cū me^nis ab int⁹ exhibitis:ꝛ ét ab ex̄ positis.debét aūt ipse medicine eligi ex eis q̄ ꝑprietatē bñt vt ꝓferant cācro:de qbus vt dr̄ est herba dicta sana mūda:qm̄ bibita ꝛ empl'ata ꝓfert. De ꝓueniētib⁹ cuʒ ꝑprietate est vt sumaf aqua distillationis.al's.sublima/tionis floꝝ sambuci ꝛ aqua elicita p sublimationē ex carni/bus limatiarū cōtritis ſm ptes equales ꝛ misceaf:ꝛ iteruʒ mixte p alēbicū plūbeū sublimenf:ꝛ ex hac aqua in potu su maf.est.n.vtilis. Et ex eis est ſyrupus factus ex aqua fontiʒ in qua calefacta infuse fuerūt herbe recētes.s.agrimonia cū radicibus suis politricū herba roberti scariola endiuia ype ricon tormētilla tapsus barbasus stānū.al's.strugnū ꝛ cete/rac per dīē ꝛ noctē:ꝛ deinde cū decocte fuerint ad ꝓsumptio nem medietatis aq̄ dʒ postea colari ꝛ cū zuccaro ſyrupizari. ¶ Intētio aūt q̄ dirigiť ad correctionē accūtiū ꝑprie respicit inflāmationē,loci pulsationē ꝛ dolorē:ꝛ quo istis subueniaf satis pʒ ex dictiʒ in p̄cedētib⁹ intētionib⁹.dicūt tñ.q̄ si aliq̄s ꝓ sedatione doloris opportunū fuerit apponere anodina dolore p ea mitigato ilico amouēda sunt. ¶ Dixit Raſ.in di uisionib⁹.cū nō est oino in eo calitas ꝛ pulsatio.s.fortis:tūc nō opʒ nisi vt cureť cācer vt nō augmēteť.Si vero cū eo fue rit calitas ꝛ pulsatio.s.fortis:tūc nō opʒ nisi vt blādiēdo suc currat ne vlceref:q̄re infrigidet ꝛ nō dimittat eger dormire sup ipm:nec̄ calefacere ipm:ſʒ liniat cū mucillagine psilij ꝛ ceruſa. ¶ Et dixit.13.ꝯti.dico.si cū cācro fuerit pulsatio ꝑce de cū eo qō mitigat dolorē sicut est vng^m fricature plūbi:q̄ etiā bonū erit ad ꝓhibendū corrosionē:ꝛ puluis climie mi/xtus cū lacte ꝛ suppositⁿ sedat dolorē cācri ꝛ alioꝝ vulnerū.

℞ro cura cācri p chirurgiaʒ sciendū q̄ nullus cancer siue vlceratus siue nō dʒ curari p chirurgiā siue incidēdo siue cauterizādo nisi sit in mēbro:cuius polis sit totius cācri eradicatio cū oibus radicibus suis siue venis suis vsq; ad carnē sanā. ¶ Dixit Gal.14.terap.si tētaueris p chi rurgiā sanare cancrū circūabscinde certissime oē qō patiť vt nulla derelinquaf radix. Et Serap.dixit.si tu p̄sumis cura/tionē cācri facere cū ferro:tūc radicit⁹ abscinde illū a mēbro donec remaneat ex eis nisi radix vna. ¶ Et Rasis.dixit.13. ꝯti.qdā medici ꝓhibēt q̄ nō incidaf cācer vlceratus nisi fue rit magni nocu^m:quo laboraās eo eligat incisionē ei⁹ fieri ꝛ si fuerit in mēbro in q̄ polis sit eius incisio cū radicibus suis ꝛ multofortius eēt b̄ ꝓhibēdū in nō vlcerato. Ait.n.Almā.q̄ hoc aꝑa ferro incidūt nil aliud lucranf nisi q̄ cācrū vlceratū faciūt nisi in loco sit vbi penit⁹ incidi ꝛ destrui ꝛ cōburi pos/sit ꝛ eradicari:ꝛ hoc ió qz vbi eius talis curatio fiat reuertiť egrid^o ꝛ delet mēbrū:qm̄ huic egritudini est tenacitas super mēbro qō occupat sicut est tenacitas cācri sup id qō venaf ꝛ pascit.nō g̃ sine venarū oium abscisione curari pōt:ꝛ qz in oi mēbro hoc nō est pole fieri ió opʒ diligēter p̄meditari si fue/rit in mēbro hoc patiente:nullus.n.cancer abscōditus:qz in interioribus⁹ siue qz pfundatus ꝛ radicat⁹ in mēbro incisionē tolerare pōt:sicut.s.patuit p Hip. Et ex hoc pʒ.q̄ cācer ma/gnificatus inueteratus p incisionē curari nō pōt:sicut Auer.

Aqua ar/genti sub limati.

Alteratio ꝛ rectifica tio cōpla/nis.

Intentio ad corri/gendū ac cidentia.

collz.7. dixit. qz cõtinet neruos ⁊ arterias ⁊ si incidãtur ista mẽbra nõ est tutũ: qn corpus pdaf. Et impossibile est ẽt ista ãpata ex corrosiuis remouere: neq; ẽt ois cancer. dixit Alb. etiã paruus extirpari põt p incisionẽ: sz solũ hñs paruas radices ⁊ exñs in mẽbro possibili abijci ⁊ nõ ꝓpinquo mẽbro principali vel nobili: sz sicut in digito vel carne natis vel cora pede vel mãmilla. ¶ Et Hal. in cõmento affo. supradicti. dixit. si cancer fuerit in supficie corpis incidi oz cũ radicibus suis ⁊ radices eius sunt vene de eo exeũtes expãse circũcirca replete sanguine nigro. Non oz aũt tentari incisionẽ facere nisi ꝑmissa corpis eũone cum flõmia ⁊ bona purgatione humoris melici. ab his. n. dixit Hal. 14. terapẽ. incipiendũ est. ¶ Et dicũt qdã cũ cancer abscindit semp oz aliqd abscindi de sana carne in circuitu. ⁊ facta incisione. dixit Hal. vbi. s. fine effundi sanguinẽ ⁊ nõ cito detineas eũ: imo stringe. i. cõprime venas q̃ in circuitu eius sunt ⁊ exprime ab eis totum sanguinẽ grossum: ⁊ sic̃r dixit Serap. ⁊ qdaz volunt. q; non stringaf sanguis effluẽs nisi valde supfluat. ¶ Et volunt alii qui. q; post incisionẽ ⁊ sanguinis expssionẽ nẽcia fit coctura cũ igne vt ois malitia a circuitibus deleaf. Et de his fuit Rasis q. 13. otiñ. dixit. deinde fiat coctura. ¶ Et Alb. dixit opatio in eo q est pclis vt abscindaf totus est vt ꝑmittaz eũonẽ mãe melice ⁊ pure ⁊ aduste: ⁊ itera eã multotiens. ⁊ si fuerit in eo plectonia flõma ipm: deinde incide ipm ex oi pte cũ cute ꝑm bonã pscrutationẽ donec nõ remaneat aliqd ex radicib⁹ eius ⁊ dimitte sanguinẽ currere ⁊ nõ abscindaz eũ velociter: imo exprime loca ⁊ absterge sanguinẽ totuz grossum manu tua aut cũ quo possibile est tibi cũ instrumẽtis ⁊ si ꝓtinuetaz facit tibi fluxuz sanguinis grossi ex incisione arterie vel vene cauteriza ipm donec abscindaf sanguis: deinde cura reliqua curatione donec sanef. Et sic̃r ante cauterizationẽ opz corp⁹ cõsic̃r preeũare. ¶ Et de cauterizatione eius. dixit Albu. qñ cancer est incipiens ⁊ vis eũ sisteret: tũc cauteriza ipm cauterio circuli in circuitu eius sicut revoluit. nã circulus ferreus quo est cauterizãdus oz esse tã magnus vt cõprehendat cancrũ totũ: ⁊ oẽs radices eius in circuitu ita vt nulla remaneat extra circulũ: deinde conandũ est ad remotionẽ eius q; remanet infra circulũ. Posset ẽt fieri ferruz spericũ magnitudinis predicte in cuius medio nihil existat vacuũ: ita vt cũ eo cauterizef mediũ cancri cuz tota eius circũferentia. ¶ Et subdit Albu. nõ vr: qñ timeo ne vlceref: ⁊ ego vidi iã istud aliquotiens: sz neciuz est vt cauterizef cauterio cũ circulo in circuitu eius: sicut diximus aut cauterizef cauterijs multis. s. in circuitu q̃ multa. s. cauteria teneãt locum cauterij circuli. ¶ De his oibus dixit Aui. fortasse sustinẽt cãcri parui sectionez. s. cũ ferro vel cauterio. nã si pole est q; destruaf cancer cũ aliq: tũc nõ est pole vt destruaf nisi per incisionẽ vehementẽ. sup. aut vehementẽ causticationẽ ita vt ex toto assumaf mẽbruz invadẽs. i. vt ex toto abscindaf pars mẽbri in q̃ est invasio ⁊ in circuitu eius incidẽdo ipm vel causticãdo ⁊ eradicãdo venas q̃ imbibũt ipm ita vt nõ remaneat aliqd de eis: ⁊ currat postea ex eis sanguis plurimus. ⁊ dixit Aui. fortasse indigebis post incisionẽ cauterio. s. aut ad finiendũ malitiã cancri: sicut dixit Raz. aut ad sistendũ sanguinẽ: sicut dixit Albu. ⁊ inuenif alia lra q̃ dicit fortasse indigebit ꝑter incisionẽ cauterio. Et ꝑm hãc lram Aui. tetigit ambos modos eradicatiois cancri p chirurgiã: qz eradicaf aut incisione aut causticatione: fortasse tñ dixit. A. erit in cauterio timor magnus: ⁊ hoc esset sicut dixerũt multi sapiẽtũ in medio ei⁹ ⁊ nõ in circuitu eius: sicut dixit Albucaz. aut si cãcer esset circa ꝓncipalia mẽbra ⁊ nobilia: vel ẽt. dixit Aui. incisio. s. totalis cancri. sup. vel ẽt causticãdo cũ cauterio in pluribus horis addit cancro malitiã nõ cancro totalr amoto: sz corpori in quo erat cãcer. Uñ narrauit qdã primor auctor q; qdã medicus incisit mãmillã cãceratã radicitus ⁊ cãcerata facta est altera mãmilla: ⁊ iste auctor fuit Antil. q dixit. qdã medici incidẽdo cancrũ cronicũ in mãmilla ⁊ eradicauerũt totã mãmillã cuz eo: deinde cancer illius in alia mãmilla ingressus est: eo q; mã reuersa est ad aliaz mãmillã. Et Aui. dixit. hoc pole est euenire in duabus vijs. vna est si añ abscisionẽ mãmille cãcerose alia mãmilla esset in oispõne ⁊ via vt cãceref ⁊ fuisset cãcerata ẽt si altera nõ fuisset abscisa. ⁊ via scõa est p viã pmutationis: ⁊ est vt mã que solebat currere ad mãmillã abscisam currat ad non abscisam canceret eã: ⁊ ista via est quã tetigit Antilis: ⁊ est magis apparẽs. Et pole est ẽt q; ab incisione mãmille supercalefiat mã aliqua ⁊ ebulliat ⁊ vratur ⁊ vsta fluat ad mãmillã ⁊ canceret eã. ¶ Propterea de cura cancri in mãmilla per abscisionẽ ⁊ causticationẽ iusserunt qdam nullo mõ esse fiendã. facta aũt amotione cancri oz fieri sicut alioꝝ vlcerũ: cõserua tñ egrũ. dixit Aui. stare supcibos bone quãtitatis ⁊ qualitatis ⁊ cõfortatione mẽbri ad expellendũ vt non regeneref humor malus: ⁊ si pur regeneref non recipiant in mẽbro: ⁊ iõ vt dicũt apparet vt post curationẽ frequenter eũatio fiat de humore melancolico ⁊ quocunq; alio parato vñ. ¶ Dixit Raz. 13. otinẽ. auctoritate Hal. ego eũando corpus cuiusdã mulieris quolibet anno penes introituz veris: eo q; generabaf in ea ãpa de genere cancri eam sanaui de eo cum medicamine violento laxante nigraz: sed secuta negligentia quadã vice in laxatione ipsa in ipso tpe passa est ipsum morbum: ⁊ postea secuta laxatione ipsa convaluit.

¶ De lepra. Cap. xl.

LEpram determinant qdaz in tractatu de corationis de cutis feditate ⁊ quidam de ea determinant in tracta. ãpatũ. De qua dixit Auicẽ. q; est infirmitas mala ꝓueniens ex sparsione colere nigre in corpore toto: quare corrumpit cõplexio mẽbroꝝ ⁊ forma ipsoꝝ ⁊ figura eoꝝ: ⁊ fortasse corrũpit in fine eius cõtinuitas ipsaꝝ ita vt corrodant mẽbra ⁊ cadant casu qui fit ab vlceratione. ¶ Dicũt qdam. q; lepra est infirmitas mala: qz in ea concurrunt tria genera morboꝝ. s. mala cõplo frigida ⁊ ficca: ⁊ mala cõpositio. s. malitia forme ⁊ figure ⁊ solo ꝓtinui: vel solo ꝓtinui nõ est in oi lepra: sed in ea tm̃ que est vlcerata: ⁊ est infirmitas mala pp la titudinẽ causaꝝ gñationis eius primitiuarũ ⁊ antecedentiũ: ⁊ est mala rõne longitudinis ⁊ pseuerautie eius: ita q; experientia inuentũ est vt nunq; solo nature bñficio fuerit curata absq; bñficio medicine: qualis experientia nõ est repta in aliis morbis: ⁊ est mala rõne difficultatis curationis eius: ⁊ qñq; rõne impossibilitatis cure. ¶ Dixit Auic. hec egritudo non cessat corrũpere cõplexionẽ mẽbroꝝ per qualitatẽ cõtrariaz qualitati ꝓuenienti vite. nã cõplexio eius: vt dictũ est. frigida est ⁊ ficca. vita aũt stat p calm ⁊ humidũ: ⁊ sic ꝓsequif corrũpendo cõplexionẽ mẽbroꝝ: in qbus incipit donec perueniat ad mẽbra principalia: ⁊ tũc interficit: q̃uis qñq; interficiat ⁊ moriaf patiens eã anteq; cõuertaf malitia eius apparens sup viscera. i. mẽbra nutritiua ⁊ sup mẽbra principalia. ¶ Et dixit Aui. q; lepra est sicut cancer cõis toti corpori. Et hinc dixerũt qdaz. lepra est vlis mẽbroꝝ ⁊ humoꝝ corporis corruptio hñs ꝑnm ex venis ⁊ arterijs: sed terminat ad extra illas in poris vlibus mẽbroꝝ carnosoꝝ: ⁊ maxime partium subcutanearum ⁊ apparet in supficie corporis.

Aui. quid sit.

Lepra aggregat tria gña malor.

LAusa lepre aut est intrinseca aut extrinseca: ⁊ ex causis extrinsecis est aer. dixit Auic. qñq; adiuuat ad illud. i. ad inducendũ lepraz corruptio aeris in seipso: sicut ꝓtingit in aere pestilẽtiali: ⁊ pp hãc corruptionẽ est q; lepra multiplicaf in qbusdã regionib⁹ vel ciuitatibus. Uñ 2° ad Glau. dixit Hal. in alexandria elephantiã. i. lepraz patiunt plimi pp dietã ⁊ caliditatẽ regionis. In germania vo ⁊ missina rarissimi. s. patiunt eã. ⁊ sic appet q; ipsa multiplicaf in regionibus calis: in qb⁹ humores adurunt ⁊ minorant in fridis. ¶ Et adiuuat ad lepraz. dixit Aui. corruptio aeris pp vicinitatẽ leprosoꝝ inficit appropinquãtes eis mediãte infectione quã efficit in aere: ⁊ insup inficit aer ex vaporibus resolutis ex corpib⁹ eoꝝ tcũ eis pmiscent: q̃re oz cauere a cohabitatio/

De aere.

ne ⁊ mora cū eis: ⁊ maxime in locis coartatis ⁊ ineuētatis. est.n. lepra morbus cōtagiosus inuadēs corpa eis vicinātia ⁊ inficiēs ea: aut est cā eius dispō acqsita fetui in matrice: sic accidit cū fit ꝯcept⁹ in dispōne mēstruoꝝ añ mūdificationez eoꝝ: qō maxie ꝓtingit in mulieribus. quaꝝ mēstruū fedatū est ex multitudine humoris melici: ⁊ qñ accidit viro ꝙ coit cū leprosa aut cū muliere cuꝫ qua mox coierat leprosus. Et notāt ꝙ vir citius ⁊ magis a dictis causis ⁊ sūbus inficit q̄ꝫ mulier: cuius cā est caritas viri. ⁊ aptio pozi virge ei⁹ pp quā vapores corrupti derelicti ex leprosa cū qua coit aut derelicti in matrice eius cū qua coiuit leprosus ascēdētes in corp⁹ ipsi⁹ viri ⁊ ipm inficere pñt. mulier aūt nō sic inficit ex coitu cū leprosis: nisi forte esset vsus eius crebro fuerit: eo ꝙ matrix frida ⁊ sicca exīs dēsa est ⁊ nō facile susceptibilis: semē ēt leprosi in ea susceptū alijs sepe humiditatib⁹ imiscet: sepe etiā cito foras aut labit aut eijcit. ¶ Et de causis ei⁹ extrinsecis est dicta mala in ser gīibus reꝝ nō nālīū alia ꝙ faciēs ad generationē humoris melici vel adustionē alteri⁹ humoris q̄ꝫ vstionē in humorē melicū ꝓuertat. Et spāliter de dictis causis sunt oēs cibi ⁊ potus gīantes humorē melicū: sicut sunt panis de granis minutis ⁊ panis azimus ⁊ legumina oia: ⁊ maxie lētes. ¶ De lētibus. n. dixit Auī. inest vt veniat lepra ⁊ pisces saliti ⁊ caro salita ⁊ caseus salit⁹ ⁊ carnes oēs grossi sicut vaccina yrcina caprina asinina vsina ceruina: ⁊ silues carnes: ⁊ maxie caro porcina granulis infecta. porci. n. tales carnes granulosas hñtes leprosi sunt: ⁊ ex eis potissime est lac leprosum. cū. n. leprosa vel ꝑparata ad leprā nutrit infantē: infans leprosus efficit ex infectione sui nutrimēti: quapp ꝓhibēda est talis mulier a lactatiōe. Et ex dictis cāis est vinū nigrū grossuꝫ turbidū aut corruptū. ¶ Et dixit. A. q̄ēt cibi flātici sunt cā lepre: maxie qñ cōponit cū eis satietas nausea tiua ⁊ replōnes comestionis supra satietatē sunt ad hāc intētionē multiplicātia flā grossum. q: sunt cā indigōnis. Et maxime dixit Auī. humor flāticus est cā lepre qñ opat in eis caliditas resoluēs ei⁹ subtile ⁊ potēs eius spissuꝫ ⁊ grossum in melancholiaꝫ. s. faciēs ipm trāsire in humorē melicū. s. ꝓ via adustionis. ¶ Et ex dictis appet ꝙ regimē cal'm multū in sex rebus nō nālib⁹ faciēs adustionē in humoribus est ex cāis gīatiōis lepre: de qbus maxie sunt vsus allioꝝ multus. vsus. n. eoruꝫ gīat leprā. ⁊ maxie in colicis: ⁊ silr̄ sinapis nasturtiuꝫ eruca piper: ⁊ silia. Et ꝑm Auī. facit ad gīationē lepre mult⁹ vsus ciperi: ⁊ qui sepe ⁊ multū lac ⁊ pisces silr̄ comedit leprā incurret: ⁊ idē facit vinū ⁊ lac silr̄ bibita frequēter ⁊ multū: vt dr̄ in de secretis ad Alexā. ¶ Et Auī. dixit. p' 3ª. ꝙ expīmētatores viri dixerūt. lac cū reb⁹ acetosis edendū nō eē neq̄ pisces cuꝫ lacte: q̄ñ inde peruenit ad egri^tes ꝑmanētes sicut est lepra. ¶ Et ꝑm quosdā de causis extrinsecis est regimē in reb⁹ nō nālib⁹ faciēs in humoribus: ⁊ maxie sanguine ⁊ flāte ꝓgelationē ⁊ ingrossationē deducentē illū humorē ad nām melicā fridā ⁊ siccā. ¶ De causis vō intrinsecis: q̄daꝫ sunt māles: ⁊ quedaꝫ efficientes: ⁊ cā mālis alia est añs ⁊ alia ꝓiūcta: ⁊ añs dr̄ eius cā remota añs ⁊ ꝓiūcta dr̄ eius cā ꝓpinqua. ¶ Et cā eius añs est vel eē pōt alter quattuor humoꝝ. s. sanguis flā ⁊ vtraq̄ col'a. Cū. n. isti humores vel alter eoꝝ in venis exīntes calore adurēte ⁊ resoluente aut frigore ingrossante ⁊ ꝓgelante ad nām humoris melici ꝓuertunt effecti vehemēter malitiosi ⁊ redditi nāe odiosi ꝓpetuosos motuꝫ quos efficiunt aduersus eā a nā de venis expellunt ꝑ posse: ⁊ si qdē nō potuerint expelli ad extra corpus ꝑ emorroydas vel menstrua vel aliū modū fluxus: aut nō potuerint expelli ad mēbra vilia ⁊ ad venas varicales: tūc expellunt ad extra venas: ⁊ tūc si expellunt ad mēbrū vnū cānt in eo sephyros aut cancruꝫ aut estiomenū nisi ad cutē puenerint. nā si ad cutē puenerint causant in eo ipetiginē aut morpheā nigrā ⁊ si expellunt ad partes carnosas subcutaneas totius corpis causant lepraꝫ ⁊ efficiunt cā lepre ꝓiūcte. ¶ Jgit cā ꝓiuncta siue ꝓpinqua lepre est humor melicus locatus in ptibus subcutaneis totius corporis: q̄uis. n. manifestatio ꝑm plm prius appeat in extremis siue ille humor melicus fuerit talis ꝑm nām: vt q̄ꝫ fex sanguis siue fuerit talis fact⁹ ꝑ viā adustionis aut ꝑ viā ꝓgelationis. ¶ Dixit Auī. sanguis. sup. aut alius humor ꝑ culdubio igrossat ouob⁹ modis: quoꝝ vnus est ꝑ subam ei⁹ grossam. s. ꝓsumpta subtili a cālitate resoluēte: ⁊ scōs per frigus ipm. Et subdit. ꝙ qñ ingrossat ꝑ ptē humiditatis sue. s. que est resoluta ⁊ ꝓsumpta cuius exiccatio est ꝑ subam. i. per cōplonez corpis resoluentē. s. calm nāliter vel accītalr̄. sup. vel ꝑ cās extrinsecas resoluētes: tunc illud est facilius. s. vt lepra inducat: vel vt sanguis vel alius humor ingrosset: ⁊ in nām melicā ꝓuertat. s. q̄ꝫ si eueniat ꝑ viā frigoris: ⁊ aliqñ ad tantā grossitudinē ⁊ exiccationē puenit sanguis leprosoꝝ vt cū egredit in flomia reperit in eo ꝑmixtū quoddā sile arene. ¶ Et qñq̄ nō erit in corpe toto cālitas adurēs neq̄ friditas cōgelās sz erit in ꝓncipalibus ⁊ nobilibus: ⁊ maxie in epate qō est gīatiuū humoꝝ. vñ dixit Auī. ꝙ cā antiquoꝝ. i. remota efficiēs est malitia cōplonis epatis decliuis ad cālitatē ⁊ siccitatē adurēs sanguinē ⁊ ꝓuertēs in malitiā: ⁊ faciēs sanguinem ꝑ cās suas ⁊ frigus. ¶ Sūt ⁊ cāe intrinsece coadiuuantes ad gīationē ⁊ multiplicationē humoris melici: ⁊ ꝑ ꝓns lepre ex qbus est splen cū fuerit opilatus ⁊ nō recipit melicū aut cū est debilis ⁊ nō pōt illū attrahere neq̄ mūdificare sanguinez ab humore melico quare remanet in eo. ¶ Et ex eis est virtus viscerū debilis nō potēs illū humorē expellere ad extra corpus neq̄ ad venas varicales neq̄ ad supficiē cutis. ¶ Et ex eis est cōstrictio vel opilatio venarū ⁊ meatuū ꝑ qs dz humor ille melicus expelli licut venarū emorroydaliuz ⁊ mēstrualiū ⁊ varicaliū. ¶ Et ex eis est opilatio poroꝝ cutis ꝓhibēs mām expulsam ad subcutaneas ptes resolui ⁊ exalare aut ad cutis supficiē puenire: quare retinet sub cute ⁊ cōculcat ⁊ corrūpit ⁊ corrūpit cōplones mēbroꝝ. ¶ Et de causis intrinsecis ad gīationē lepre sunt aliqñ ꝓncipia gīationis eius: ⁊ ꝑ tribus modis. ꝑ qñ accidit lepra ꝑ hereditatez a parētibus ambobus leprosis vel altero eoꝝ. est. n. lepra de morbis q hereditant in semine. 2° ꝑ cōplonē embrionis ex qua creatus est in se ꝑ cōplonē q̄ est ei ꝓpria ⁊ nō ex parentibus. Et 3° ex cōplone q̄ nō inest embrioni in se ⁊ ꝓprie: sz est ei acqsita in matrice sicut si accidit vt fiat cōceptio in dispōne mēstruoꝝ añ mūdificationē eoꝝ: hūc tñ 3^m modū qdā reducunt ad cās extrinsecas vt. s. patuit. ¶ Jtaq̄ ex dictis appet ꝙ lepra est ouplex. vna acqsita ex gīatione. alia acquisita ex tpe. Dixit Auer. coll'z. 3. egritudines melice aliqñ accidūt a gīatione sicut lepra. maior. n. ps leprosoꝝ accidit ab heredi tate: ⁊ cā est vt dictū fuit: q: lepra causat ab humoribus melancolicis sparsis ꝑ totū corpus. vñ lepra dicta est cācer vlis: ⁊ qz tali humore inficit cor gīantis: imo ꝓpria infectio est in corde: ideō gīatus postea ab eo est leprosus: qz passiones que sunt in gīantis corde actiue vel passiue sunt postea in gīato. Et subdit Auer. aut fit lepra ꝑ coitū cū mēstruata in dieb⁹: quos dixit Zararā. i. Auenzoar. ⁊ lepra ista a bñficio medicinarū curationē nō trahit nisi fiat tpe crisis annoꝝ ꝙ nā ordinauit: ⁊ b̄ testificat mirabilis Zararā. Et ego exptus sum dixit Auer. ¶ Et ꝑz ex dictis ꝙ cā ꝓiūcta lepre semp est humor melicus aut nālis q est fex sanguinis aut inālis factus per viā adustionis alterius humoris: aut ꝑ viaz ꝓgelationis ipsius infectus infectione pessima corruptiua cōplonis mēbroꝝ ⁊ destructiua cōpōnis ⁊ cōpaginis ⁊ figure ac caloris eoꝝ: q̄ tñ in tali corruptione nō acquiuit putrefactionez. Et si ab aliqbus repit dictū ꝙ cā lepre est melia putrefacta: ꝑ istā putrefactionē intelligūt dictā corruptionē. Mā vō eius añs esse pōt vnusq̄sq̄ humor ex quattuor. Cū ḡ dixit Viaticus. ꝙ mā lepre aliqñ est in venis intellexit de ꝓiūcta q̄ sparsa est in mēbris simplicib⁹: lz ēt mā añs aliqñ esse possit locata in aliqua vel in aliqb⁹ corpis ptib⁹ exī venas in qb⁹ pōt vri vel ꝓgelari. ⁊ ex illis postea expelli ad subcutaneas ptes corporis. ¶ Diuidit aūt lepra in spēs diuersificatas ꝑm mām in spēs

quattuor

Decibis ⁊ potib⁹.

Cā añs.

Cā ꝓiuncta.

Tribꝰ modis añs ꝓncipijs generationis pōt fieri lepra.

Lepra est duꝑ acquisita ex gīatione cuꝫ sita aut

Cā cōiuncta lepre sꝫ ē humor melicus añs pōt ee quattuor humo.

De speciebus lepre.

quattuor ſm q melia que eſt ꝯiuncta ei ex quattuor diuerſis humoribus potuit hēre originē: z hoc voluerūt Uia. z Cō/ ſtan. cū multis alijs auctoribus. ¶ Et p[a] ſpēs eſt ex melia facta ex ſanguine: z hec alopecia vulpina dr̄ ſic dicta: q in ea cutis corporis excoriat̄ ſicut excoriantur vulpes ſm plm de mēſe maij. ¶ Scōa fit ex melia facta ex flāte z vocat̄ tyria a tyro ſerpēte ſic dicta: q in ea decorticat̄ cutis ſicut cutis ty/ ri. Iſta ēt duo noia. ſ. alopecia z tyria qbuſdā paſſionibus ca pitis aſſignant̄ vt in ſequenti tractatu patebit. ¶ Tertia fit ex melia facta ex colera z vocat̄ iſta ſpēs leonina ſic dicta: q leonibus accidit: vel q calidior z terribilior eſt z terribilem reddit faciem patientis ſicut eſt facies leonis. ¶ Et 4[a] fit ex melia näli z vocat̄ elephātia ſic dicta: q cutis patientis eaꝫ maculis plena efficit̄ ſicut elephas maculatus eſt: vel ſic di/ cta pp ſui magnitudinē. eſt. n. maior alijs ſpēb⁹ ſicut elephas maior inter alia exiſtit hoc ēt nomē vt in p̄cedentibus pa/ tuit. magnitudinē cruris denoiat. ¶ Diuidit aūt lepra que/ cūq; ex p̄dictis in duas ſpēs: quarū vna eſt ex melia facta ex quouis dictoꝝ humoꝝ per aduſtionē: z alia ex melia facta p ipſoꝝ ꝯgelationē. Attñ q lepra per ꝯgelationē in mā factaꝫ raro ꝓtingit: z ſi aliqñ ꝓtingat nō eſt ſeuorū accidentiū: ideo multi auctoꝝ de tali lepra nihil exp̄ſſerūt: ſolū de facta p viā aduſtionis tractātes: z de hac ēt nō de oibus ſpēbus exp̄ſſe/ runt: imo Sera. z Ha. ſolū de duabus dixerunt. Uñ ait Se/ rap. 5° breuiarij. lepra gñari ex ſuperfluitatibus colere nigre. z iſta duplex exiſtit. vna ꝓſurgēs ex colere citrine aduſtione: z altera ex ea. ſ. aduſtione que eſt humoris melici. Et Hal. 8° theo. dixit. duas eſſe ſpēs eius. vna q̄ fit ex colera nigra quā ſanguinis fecē eſſe diximus z purgamentū: z altera q̄ eſt ex colā nigra ex colere rubee aduſtione gñata. ¶ Et Aui. inſe/ quēs Serap. z Hal. poſuit tres ſpēs eius ſicut tres ſunt poſi te inter ambos illos. ſ. q̄ facta eſt ex colā aduſta z q̄ facta eſt ex melia aduſta: z q̄ facta eſt ex fece ſanguinis. De facta autē ex aduſtione flātis aut aduſtione ſanguinis multi nō exp̄ſſe/ runt: q: raro ſanguis z rarius flegma p aduſtionē deducunt̄ ad hoc q fiat mā lepre: z ſi aliqñ deducunt̄ nō ſunt intēſorū accidentiū. Uñ ſciendū q alopecia eſt remiſſioꝝ accidētium oibus alijs: z poſt eā tyria: z poſt ipſam que facta eſt ex fece ſanguinis. z poſt eam que fit ex melia q̄ reſpicit aduſtionē z vltimo ſeuioꝝ accñtium eſt que ꝓuenit ex aduſtione colere. Dixit Aui. lepra facta ex melia gñata ex colā p aduſtionē eſt magis feda z pluris nocumēti z difficilioꝝ accidentiū alijs ſpēbus z eſt vehemētius adurēs z vlcerans. Et ſubdit. q fa cta a melia aduſta ſimilaꝫ colerice in accidētibus: z maxime dicūt illā q̄ facta eſt ex aduſtione ſubtilioris ptis ipſius melā colie nālis. Et dixit q facta a fece ſanguinis eſt ſaluior z ge/ tior in accñtibus z nō vlcerata: z ſil'r alopecia z tyria raro vl cerāt. ¶ Ex dictis pz. q lepra alia eſt vlcerata z alia nō vlce/ rata. Et dixit Auer. collz. 4. q lepre due ſunt ſpēs. vna cum vlceratione: z alia ſine vlceratione: z fortaſſe nō vlceraf̄. Et de vlcerata dixit Raſ. q in ea morbus nō eſt melior. Cū ipſa eni qñq; cadūt mēbra. Et nō vlcerata qñq; ducit ad tantā cu tis ſiccitatē q ipſa in ſui ꝓtinuitate ſcindit̄ ſicut ſcindit̄ terra a ſole arefacta. ¶ Dixit. A. hec egritudo incipit ab extremi/ tatibus in p̄mis z mēbris lenibus: z illic cadūt pili ab eo lo co vbi incipit z alteraf̄ color eius: z fortaſſe ꝓuenit ad vlce/ rationē: z deinde ab iſto loco in quo incipit vadit ad corpus totū. nā q̄ꝫ iſs p[a] gñatio eius ſit in vlceribus: tñ p[m] veſtigiū eius eſt in extremitatibus: qñ ſunt debiliores z recipiunt a fortioribus mām. ¶ Lepra incipiēs ſm plm occultaf̄ maxi me apud eos q nō ſolicite z ſubtiliter intēdunt. cū vero p̄e/ dunt z augef̄ detegit̄ ita vt ab oibus medicis cognoſcatur. Cum vero ꝓfirmaf̄ iam nota eſt etiam vulgaribus.

Signa itaq; lepre pnoſtica de primo future ſiue lepre iā incipientis. Dixit Aui. ſunt q color incipit fieri rubeus tendens ad nigredinē: z ꝓprie incipit color iſte in fa cie: z pp hanc cām de diſpōnibus lepra p̄cedētibus z pnoſti cantibus eā ponit̄ eſſe gutta roſacea faciei. ꝓuenit aūt color dictus a ſanguine in quo colā nigra eſt multiplicata. nā ſan/ guinis eſt color are mēbra ſm ſuū colorē: z ꝓpter dictā cām ſubdit Aui. q appet in oculis obfuſcatio ad rubedinē decli/ uis. vene. n. oculoꝝ appent fuſce: z ſil'r vene z in facie z in pe ctore z corpore toto ad fuſcedinē ſunt declinātes. ¶ Et dixit Aui. appet in anhelitu ſtrictura z in voce raucedo cā nocu/ menti pulmonis z cāne ipſius. ¶ Et dixit. appet multitudo in ſternutatione cōicatione mali vaporis cerebri: z appet in naſo guenetil. i. difficultas in loquela: ac ſi naris loqueref. fortaſſe fit ſtrictura ſiue opilatio in naribus z caſſaū. i. carū/ culis: z fortaſſe ꝓuenit dicta opilo ex polipo vel veruca orta in naribus. ¶ Et dixit Aui. capilli incipiūt ꝓuenire in ſubti litatē z paucitatē. multi. n. cadūt deinde pauci pp obtuſionē poroꝝ renaſcunt̄ z illi qui renaſcunt̄ ſunt ſubtiles. ¶ Et di/ xit. p̄cipit odor fetidus in anhelitu z ſurgit fetor ex corpore toto z ꝓprie in ſudore. ¶ Et dixit Aui. q incipiūt in eo ap/ parere humores melici mali z doloroſi. i. triſtes. al's. doloſi quales ſunt mores patiētiū meliaꝫ z multiplicant̄ in ſomno ſomnia timoroſa melica pp vapores nigros corruptos ele/ uatos ad cerebrū. ſentit in ſomno qua lupra corpus ſuuꝫ ſit grauedo maxima ſicut accidit patiētibus incubū pp cām in cap° incubi aſſignatā. ¶ Et Auer. collz. 4. ad raucedinē vo cis addidit groſſitiē eius: z addidit q cū rubore fuſco faciei eſt aliqualis inflatio in ea. Et Auer. ſubdit. quare rotūditas oculoꝝ eſt ſignū maximū denotans lepra. z dñt quidā maxi me lepra iam p̄cedentē. ¶ Et quidā ad ſigna p̄dicta addunt q macule maxime ad liuedinē tendentes in corpore ſepe ap parent: ſed parū morant̄ z recedunt z accidūt in corpore im petigines magne: z aliqñ morphea nigra.

Signa vero lepre p̄cedentis ſunt. dixit Aui. qm̄ cū p̄ce/ dit appet ſparſio in capillis z caſus in eis etenim paulatim cadūt z gradatim p̄cedunt caſus eoꝝ augendo z ꝓprie accidit caſus iſte in pilis faciei ita q cadunt pili ſupci/ lioꝝ z barbe: z palpebraꝝ ēt: qō eſt potiſſimū ſignū lepre: z qñq; diſlocat̄. i. ſcindit̄ locus piloꝝ. al's. deficcat̄ z ſcindunt̄ vngues pp ſiccitatē: añ tñ vngues liueſcūt. ¶ Et dixit Aui. incipit forma eius fieri feda z facies terribilis aſpectus z co lor corpis fieri nigrior. cū dixit. incipit ſanguis ꝯgelari in iū cturis z putrefit: q: ꝯculcat̄ z intrāſpirat̄ z addit̄ cōſtrictio in anhelitu ſemp p̄cedens addendo donec ꝯueniat ad diffi/ cultatē z dyſpniā magnā z vox ꝓuenit in fine raucedinis: z ingroſſant̄ labia z denigrant̄. ¶ Et dixit Aui. appet in p̄ceſſu lepre ſup corpus patientis additio glāduloſa q̄ p̄cipit̄ ſub cute corporis. ſ. ab infirmo q efficit̄ illa additio filis aſali qō grece vocat̄ ſarcos: q: p̄cepit illaꝫ additionē: ac ſi moueretur hincinde. hanc ēt additionē p̄cipit tāgens cū aliqualr̄ p̄mit ſup cutē ducendo manū. Et qdā dñt. q in cute appent tube/ roſitates quedā ſicut appet in cute anſeris nouiter depilati: z maxime dicunt qdā cū ſe exponit patiēs aeri frido: z qdā di cunt. q ſub lingua leproſi apparēt grana qualia ſunt q̄ ſnue niunt̄ in leproſo. ¶ Et qdā dicunt de ſignis lepre ſunt inſen ſibilitas in extremis eueniēs p̄cipue digitoꝝ manuū z pedū z formicatio ſiue pūctura ſilis morſui formicarū ſenſata ab infirmo in ptibus ſupioribus vt fröte genis ore lingua pala to z humeris. z his adiacētibus z cutis faciei: maxie frōtis tendit̄: z pp tenſionē appet lucida ſicut cornu politū z lique ſcunt muſculi z conſumunt̄ abſq; alia eā manifeſta: z maxime pulpa q̄ eſt inter policē z indicē manuū: z dicūt incipit mala corporis cōpoſitio appere pp diſtorſionē iuncturarū: maxie digitoꝝ manuū z pedū oris naris z oculoꝝ. z qñ cuꝫ aqua lauant̄ aqua cuti nō adheret: ſꝫ appet ac ſi cutis oleo vel pin guedine vncta fuerit. Et dicūt. ardent in coytu: z ipſum plus ſolito appetūt: ſed inde longe magis debilitant̄: z nō febrici tant de facili: z maxime febre putrida z ſi eā aliqñ incurrunt paucas inde patiunt̄ acceſſiones q: in vna vel in duabus fi/ niunt̄. Uerūtñ mō calent mō frigent: z aliqñ in frigore ſen/

flunt ac si aqua frigida dispergeret per mēbra eor: z habēt cutem aspērā sicut exasperant diuturnā hītes scabiez z cito irascunt z diu durat ira cū eis: z vir aut nunq̄ ꝓcedunt lachrymē ab oculis eor in ipis flentibus z cām flendi habentibus: z graues fiunt in motione: sed pigri iacent vel sedent pulpe auriū eor ꝯbunt z nares exiccant: qr nihil emittitur per eas z aut multū gracilantur aut multum ingrossantur.

Expimentū ad cognoscēdū leprosū.

¶Quidaz aūt experiunt de lepra multis modis. primo sup sanguinē ab eis extractū in flōmia. nā si sup ipsaz tria grana salis ponant z statim resoluunt sicut ꝓtingit in sanguine leprosi: tūc ipse nō est leprosus si nō statim dissoluant: sed post aliquātulā morā: tunc lepra nō multum ꝓcessit. Si aūt nullo mō dissoluant significant leprā multū ꝓcessisse: qr sal nō dissolui ꝓcedit a multa grossitie z terrestreitate sanguinis. Ad faciendū aūt hanc experientiā dz accipi pars supior sanguinis post coagulationē eius. ¶Itē si sanguis coagulatus accipiat z vnctuosus inueniat signū est corruptionis: verūtñ si in lotione apparet quasi caro alba signū est bonū. si aūt ni grescat signū est corruptionis z lepre. ¶Itē si post lotionez in fundo vasis remaneant arene: aut ēt si absq̄ lotione sanguinis ipse manu fricatus inueniat asperus arenosus z strideat signū est infectionis multe: z adustionis intēse: z sanguis in flōmia extractus si fetet corruptionez significat. ¶Et dicūt. accipe sanguinē eius: de quo dubitas an sit leprosus an nō: z pjce ipsum sup aquā clarā z si supnatauerit leprosus est: z si nō: nō. ¶Et dicūt. post ogelationē sanguinis eius abijcia tur tota aquositas supnatans: deinde ponat sup ipsuz vrina ipsius vel alterius: z si cito imbibat in sanguine vrina z cito cum eo pmisceat signū est multe exiccationis: z p cōsequens corruptionis z lepre. posset ēt hoc fieri cū aliquo alio liquore. sed dicūt. melius fit cū vrina cū melius ꝓueniat cū sanguine cuius colamētum existit. Et dicūt. loco vrine pjce super sanguinē dicto mō acceptū acetū: z si eū ebullire facit signuz est multe māe melācolice vste: z p ꝓñs corruptionis z lepre. ¶Aui. dixit. z pulsus leprosi est debilis. s. z paruus pp debilitatē virtutis a frigido ꝓcedentē. Uerūtñ qr nō est magnus neq̄ velox est spissus ita q̄ pulsus leprosi est debilis paruus tardus z spissus vt per spissitudinē satisfiat sue parue necessitati. ¶Et dicūt. vrina semp est alba vel ad albedinē declinis cum quadā liuiditate: z est in substātia tenuis pp siccitatez z semp apparēt in ea ꝓtenta ad modū farine nō ad plenū molite vel ad modū arene z si agitet vrina rauce sonat sicut vrina ethicor z est multū fetida. ¶Dicunt. si de p̄dictis signis quedā apparent: z quedaz nō: tūc fac expoliare patientē: z si vides cutē asperā: z q̄ aqua frigida supaspersa ei non adhereat: nisi sicut cutis foret vnctuosa leprosus est. si vō nō: non. ¶Cum vero lepra iam cōfirmata est z nō quieta fuerit. i. ex humore nō male vsttionis: qr nō ex sanguine vel flāte vel fece sanguinis. sup. sed ex colera vel melā adusta: tūc dixit Aui. incipit corpus vlcerari z ꝑm p̄m vlceratur corpus totū: sed tñ per plus. i. per prius in locis vbi appeant additiones glādulose supradicte z corrodit cartilago nasi: z incipit eius corrosio ab extremitate eius: deinde mēbra vlcerosa z corrosa: maxime nasus z extremitates z currit ex vlceribus eius virus fetens: z in quacūq̄ lepra cōfirmata denigrat color corporis valde z vox quasi occultat z iam nō remanent pili in corpore: z maxime in facie. ¶Et dicūt. induc fasciā ante oculos vt non possit videre: z tūc punge ipsum a talo vsq̄ ad genua vel a rasceta manus vsq̄ ad cubitum z si non sentit ꝑfirmata est lepra eius. ¶Dicunt. de signis malis in lepra sunt casus pilorū supercilioꝝ labia ingrossata z nigra z vene nigre z grana sub lingua apparentia foramina nariū largiora effecta cum ꝯsumptione cartilaginū earum z musculoꝝ qui sunt inter pollicem z indicem manus consumptio.

Signa leonine.

¶Signa aūt specieꝝ sunt: qr in leonina color vergens ad fuscedinez ꝓuenit ex colore citrino: z iō minoris est fuscedinis z p̄ctiones plures z fortiores in cute sentiunt z corpus totum magis est gracile: z p̄cipue in extremitatibus: z exiccat etiā pectus magis z stringit z fissure in mēbris: maxie extremis sunt plures: z maiores z citius eueniētes: z corrosio ꝓperat ad gingiuas: z vrina est coloratior: z sanguis in flōmia egressus subtilior: z dislocatio in iuncturis accelerat: z toti corpi vlceratio. hec. n. spēs citius oībus alijs augm suscipit.

Signa elephātie

¶Signa vō elephantie sunt coloris totius corporis nigredo intēsior z grauitas corporis pderosior z tarditas fissure z vlcerationis respectu leonine z totius corpis gracilatio amplior z vrina pauca z ad fuscedinē quādā declinās z sanguinis in flōmia egressi grossities maior z ꝓdēsatio velociter z ad augm nō ꝓperat. Et oñt qdā. q̄ in sanguine eor cōgelato qñ fricat vel dissoluit inuenit qdā file ramo vene vl nerui.

Signa tyrie.

¶Signa aūt tyrie sunt multiplicatio nodoꝝ vel glādularū z tuberositatū in corpe z color corpis minus vergit ad fuscedinē z corpus totū remanet humidius. i. minus exiccatū: z oculi in ista pluſq̄ in alijs lachrymant z fit pilor casus cuz fissuris z impetiginibus vrina albior z grossior z sanguis egrediens in flobotomia liquidior z dissolubilior. Uerūtamen qō ex eo remanet cōgelatum quāto magis lauatur magis inspissatur z induratur.

Signa alopecie.

¶Et signa alopecie sunt color corporis vergens ad rubedinē magis z facies magis turbida z depilatio magna. corrodūtur enim in ea multuz radices pilor seu capillor z palpebre ingrossantur z inuersant z vrina magis rubet z sanguis in flobotomia egrediens citius inspissatur z corpus non apparet aridum sicut in leonina z elephantia.

Prognostica.

¶De curationibus lepre. dixit Auicē. q̄ ea que est debilis est difficilis curationis de curatione eius que est fortis non fit spes. fortis aūtē dicit esse omnis lepra a generatione ꝓueniens z omnis lepra vlcerata z omnis lepra cōfirmata. bar enim omnium specierū curatio est impossibilis.

¶De curabilibus. dixit Aui. q̄ facta a melā ḡnata ex colera est citius recipiēs curationez: z hoc pp subtilitatē sue māe q̄ facilius z citius suscipit resolutionez. z ecōuerso est de lepra melica pp ꝓpriam cām z post factā ex colera citius curatur lepra sanguinea z post eā est lepra flātica. ¶Dixit Auic. lepra incipiēs est susceptibilior curationis. s. ꝑm modū sue spēi: sz ꝑfirmata est magis inobediēs: imo vt dicūt cōiter oēs est ita inobediēs q̄ nunq̄ curat. nā vt dixit Aui. si cācer qui est lepra mēbri vnius sit de illis ḡbus nō est sanatio cū est ꝑfirmatus z vlceratus: tūc q̄ ēt de lepra q̄ est cācer totius corpis. s. q̄ multo magis nō curabit cōfirmatus. Uerūtñ in lepra. dixit Aui. est res vna. s. q̄ egritudo. i. mā faciens egritudinem spargit in totū corpus: z iō qñ administrant in ea medicine fortes festinat egritudinē. s. vt fiat z nō augeat. Et lra que dicit sustētat egritudinē est melior: qr refrenat eam: ita q̄ nō agat sup mēbra simplicia q̄ in cācro nō est: ita q̄ eius mā est vnita tota in loco vno: quare medicine nō pñt agere sustentando ipm z refrenādo ḡnimprimāt in mēbro in quo est.

Administratio sex rerū nō naturaliū.

Cura lepre triplici pficit instrumēto. s. dieta z potione z chirurgia. dieta aūt variat variatione causaruz facientiū eā. Nā si pcesserit a caliditate vrente: tūc totū regimē dz verti ad frigidū z humiduz. si vero pcesserit a frigiditate cōgelante dz verti ad calidū tēperate z humidū. In qualibet aūt spē eius regimen dz esse humectatiuū resumptiuū z impinguatiuū, dz variari in caliditate z frigiditate: vt dictū est. ¶De aere itaq̄ dixit Aui. pmutet de aere in aerē qui ꝓrius est ei. s. ꝑm causas efficiētes p̄dictas vel saltē alteret aer māsionis ꝑm ꝓximitatē cause: ita tñ q̄ si exigit calidus nunq̄ eligendus est intēse calidus ne deficeret. ¶Dixit. n. Aui. opz vt oēs leprosi phibeant ab eo qō deficcat z resoluētibus humiditatem innatā: ita q̄ supipsos interdicat labor z angustia: imo debēt deduci in gaudiū z letitiā z fugā tristitie cū tripudijs cantilenis iocis z oībus solatioꝝ modis z delitijs vacādo otio z qeti. Cōuenit tñ eis exercitiū mite de mane añ prādiū z in sero ante cenā: emissis tñ prius superfluitatibus: z sit

exercitiū eoꝝ vl̃e ambulando vel eqtando saltando: ⁊ luctā/
do ⁊ ptículare exercitiū: maxie dirigat pectoꝛ ⁊ mẽbris vo/
calibus loquẽdo alta voce vel cantãdo vel vociferando. Et
post tale exercitiū debẽt mediocri frication̄e fricari. Et si cõ
suetudinẽ habuerint balneandi aut delectauerint in eo bal/
neent balneo dulcis aque moderate calitatis: in quo ẽt paꝝ
tibus ⁊ declinãtibus ad calidũ vel frigidũ ꝑm exigẽtiã eoꝝ.
¶ Somno vo vtant: non tñ pfundo: ⁊ plõgef in nocte. In
die vo minuat. ¶ Cibis aũt vtant euchimis facilis digõnis
humectatiuis ipinguatiuis sumptis ex pane similaceo ⁊ nõ
salito ⁊ recẽte: non tñ actu calo ⁊ ex carnib⁹ pulloꝝ pullarũ
fasianoꝝ ꝓdicuꝫ pipionũ iuuenũ anserũ ⁊ anatũ ⁊ lactentis
eduli ⁊ lactetis vitule ⁊ ouis sorbilibus. dicit Aui. lac est de
cõuenientibus ex qbus curat: ⁊ ppie apud ꝯstrictionẽ anhe
litus ⁊ difficultatẽ eius ⁊ raucedinẽ vocis ⁊ in tpibus q̃ sunt
inter eũones: ſz opꝛ vt bibat lac in dispõne qua mulget: qꝛ
illico post emulsionẽ eius ab vbere: ⁊ lac ouinũ. dixit Aui. est
de rebus magis ꝓuenientibus ei. Uerũtñ opꝛ vt bibat ex la
cte ẽ̃titas q̃ digerat: ⁊ si ꝓtenti fuerint eo solo si pol̃e est erit
iuuatiuũ valde: ⁊ si pol̃e est nõ addat sup ſ̃m aliqd p̃ter pa/
nem mũdũ ⁊ alesfidabeget cũ carnib⁹ arietũ. ſ. castronũ siue
agnoꝝ annualiũ. Sꝛ dixit Aui. qñ anbelitus redit ad recti/
tudinẽ: tũc melius est vt dimittat lac. ¶ Dicũt qdã. ꝙ lac p
se nõ cõpetit lepꝛosis: nisi forte in regionib⁹ calis: ⁊ ppie
in leonina. In regionibus aũt frid̃is ⁊ in alijs spẽbus lepꝛe
lac p se nocet. cõfert aũt aliqñ paccñs in asperitatib⁹ pectoꝛis
⁊ cãne pulmonis: vt dixit Aui. de rebus ꝓuenientibus sunt
pisces humidi leuis carnis cuꝫ spẽbus parati q̃ sunt nẽcie: ⁊
sorbitiones facte ex pane mũdo ⁊ pane cãdarusij ⁊ olera hu
mida: ⁊ silr fructus humidi. Et dixit. ꝙ panis cũ lacte ⁊ mel
le ⁊ ficus ⁊ vue passe ⁊ amigdale torrefacte ⁊ cartami. ſ. me/
dulla ⁊ pinee ⁊ q̃ fiunt ex istis ꝓferũt eis ⁊ silr ois abstinẽtia
⁊ ieiuniũ. Et dixit. nõ bibat vinũ cũ excitat egri^do nisi parũ:
ſz loco vini vtat iulep vel potibus ꝓuenientibus. Luꝫ vo qes
est egritudinis bibãt de vino subtili qõ nõ est antiquũ ⁊ opꝛ
vt in coytu studiũ impẽdat: qñ lepꝛosi coytuꝫ appetũt plus
ꝓsueto. ¶ Dixit Azarauius. li° 26. ca°. de cibis lepꝛosoꝝ. ꝙ
valent eis oia cibaria calda ⁊ humida: vt panis bñ ꝑparatus
caro mõtonis iuuenis ⁊ agni ⁊ pulli columbini iuuenes: ⁊
ouа mollia, ꝓdices ⁊ fasiani cocti in brodio ⁊ brodiũ cicer ⁊
frumẽtũ bñ coctũ cũ gallinis: ⁊ pulli cũ ꝓdimẽtis speciꝝ ⁊
napi ⁊ spargi ⁊ racemi maturi ꝓijciẽdo eoꝝ grana ⁊ corticẽ
⁊ amigdale dulces: ⁊ lac est eis multũ vtile ⁊ vinũ subtile bñ
tẽperatũ ⁊ comedere de herba q̃ dr̃ cameleunta ⁊ potare de
aqua in qua ipsa decoquit: ⁊ ꝙ sepe in aqua illa balneẽtur.
¶ Oẽs lepꝛosi abstinere debẽt ab oibus gñantib⁹ meliam:
leonini maxie abstinere debẽt a colerã gñantib⁹: ⁊ alopeci a
gñantibus sanguinẽ grossum: ⁊ tyriosi a gñantibus flegma.
¶ Et Ysaac inqt nũq̃ vidi in vita mea hãc egritudinẽ bñtẽ
⁊ lepꝛã ꝓcedentẽ plenarie sanatũ nisi vinuꝫ bibat in q̃ tyrie
inciderint ⁊ in eo cõputruerint. hũc eni. ſ. bibentẽ dictũ vinũ
virũ vidi expoliari ⁊ cute excoriari cũ illud vinũ biberit: vñ
certificaui ꝙ dixerũt antiq de iuuamẽto carnis ⁊ pinguedi/
nis tyrie in hac ⁊ in oi alia passione dura ⁊ melica. Et ꝓinde
purgato coꝛpoꝛe cũ yeris magnis ⁊ syrupo vel decoctione ⁊
epithimo ⁊ sero cũ eis demus tyriacã magnã factã cum pin
guedine ⁊ carne tyri. ¶ Et dixit. ꝛ. ad Glauco. Gal. in elephã
tiã. i. lepꝛã patiẽtibus echidniaꝝ. i. serpẽtũ siue viperaꝝ vsus
optimũ est auxiliũ. opꝛ aũt comedere eas absq̃ capite ⁊ cau
da amputatis vsq̃ ad digitos q̃tuoꝛ: deinde intestinis oibus
ablatis ⁊ manifesto eius. ſ. cute siue pelle ablato: qꝛ doꝛ exco/
riari: ⁊ coꝛpe eoꝝ aqua loto tãdiu carnes eaꝝ coquant quo/
usq̃ cocte fiant ⁊ molles. Posuit ẽt Gal. modũ exhibitionis
carnis viperaꝝ quẽ retulerũt Aui. ⁊ Raſ. ⁊ plures alioꝝ se/
cuti sunt ipsum. ¶ Dixit. A. scias itaq̃ ꝙ caro vipere ⁊ illud
in q̃ est vtus carnis eius est de melioꝛib⁹ medicinis: ſz nõ opꝛ
vt sit vipera de luto vel littoꝛalis: aut de locis humidis: qñ
ſm plm in ea est parũ iuuamẽti neq̃ sit de gñe multũ mala/
rũ: ⁊ de eis q̃ sunt plurime malitie est illa q̃ sitim facit ⁊ cum
qua est pditio. i. venenũ pdens ⁊ occidens sicut est vipera ni
gra: ſz eligat bona. Dixit Raſ. remota ab aqs: ⁊ ꝑcipue que
est alba: vel vt dixit Raſ. cũ paucis lẽtiginibus declinãs ad
albedinẽ. Et de signis bonitatis vipere. dixit Aui. est vt cuꝫ
abscindit ab eis caput ⁊ cauda vna vice. ſ. sil̃ multiplicet cur
sus sanguinis ex ea: ⁊ agitet agitatiõe plurima: ⁊ remaneat
viua tpe lõgo. q̃ aũt talis nõ fuerit dimittat ⁊ relinquat ꝓ
incõuenienti. Bona aũt accipiatur ⁊ mũdificet a viscer̃ibus
oibus ⁊ in mundificatione eius ab eis dixit Raſ. caueat ne
fel rũpat: qꝛ occideret: deinde elixet cũ porris ⁊ aneto ⁊ ci/
ceribus ⁊ sale pauco: ⁊ sic elixatio eius in aq̃ plurima donec
dissoluat ⁊ sumant tũc ossa eius ab ea ita q̃ mũdet caro ei⁹
ab eis: ⁊ sic caro eoꝝ mundata det ad comedendũ eis ⁊ sor/
beat ius eius. Raſ. aũt dixit. ꝙ post amotionẽ ossiuꝫ carnes
ponant eaꝝ brodio ad coquendũ ad lentuꝫ ignẽ vsq̃quo
cõsumptũ sit brodiũ: postea supponat alia aqua ⁊ cõmouẽ/
do eã coquat vsq̃quo sint bñ cocte. Dixit. A. fortasse miscet
cuꝫ carne vipere aliqd de pullis colũbaꝝ donec bona fiat. ſ.
sapida gustui: ⁊ fortasse ponũt sup eas micas panis de simi/
la. Et Raſ. dixit. post pfectã decoctionẽ earũ ponat intus in
illa aqua 2^e decoctionis cuꝫ eis vnus pullus gallinaceus vel
colũbinus in frusta minuta incisus ad decoquẽdũ vt coope
riat eius sapoꝛe ⁊ fiat ꝓuenientius patiẽti ad recipiendũ: ⁊ nõ
nocet imo ꝓficit ⁊ ponat ibi de pane ⁊ comedat p septeꝫ se/
ptimanas qualibet septimana semel. Aui. aũt nõ posuit hũc
terminũ. ¶ Et dixit Rasis. aliud ꝓdimentũ de viperis sic fit
Rx. vnã viperã montanã de loco vbi nõ sunt paludes ⁊ ꝑpa/
ret mõ dicto: ⁊ ponat ad decoquẽdũ in aqua cũ sale ⁊ aneto
galanga ⁊ pipere: ⁊ qñ cocta fuerit fiant olle in brodio ⁊ co/
medant: ⁊ silr comedant carnes eius: pñt ẽt carnes vipere
pꝛeparari in testulis vel pastilis ⁊ in electuarijs ⁊ syrupis ⁊
alijs modis occultationis eaꝝ. ¶ Et Aui. de potatione vini
in q̃ moꝛit vipera: aut in q̃ stetit iã sanati sunt multi acciden/
talr aut intẽtione interficiẽdi eũ cui in potu tribuit. ſ. vt mo/
reret ex eo lepꝛosus. ſ. vt mortuus qescat a lepꝛa sua: aut qe/
scant ipsi ab eo aut illud obediẽdo somnio aut visioni. Reci/
tat. n. qdã antiquoꝝ se vidisse in somnijs viperas suffocatas
fuisse in musto vini: deinde datũ fuisse vinuꝫ illud lepꝛoso: ⁊
ꝓinde sanatũ foꝛe. ¶ Et dixit. ꝙ sal vipere. i. cũ quo saliũtur
vipere: sicut saliunt anguille: est ẽt iuuatiuũ eis cũ eo ꝓdiun
tur cibaria eoꝝ. ¶ Dixit Aui. fortasse nõ appet iuuamẽtũ re
giminis ipsius in ꝑn° subito. ſ. in ꝑn° sui vsus qꝛ nõ in vnica
admistratione vel duabus. sup. ⁊ tũc reitera. Et dixit. fortas/
se antecedit sanitatẽ p hoc regimẽ. ſ. a rõne mẽtis qꝛ aduenit
in eis pmixtio rõnis añ diebus aliquot. Et subdit. ꝙ signuꝫ
apparitionis iuuamẽti cum dicto regimine ⁊ applicationis
ad hoꝛã: in qua opꝛ vt abstineat ab admistratione huius re
giminis est. dixit Aui. vt incipiat lepꝛosus inflari q̃si inflat:
deinde fortasse pmiscet rõ eius: postea excoriat donec sanet:
accidit. n. eis. dixit Aui. ex admistratione medicinaꝝ vipera/
liũ excoriatio cutis corrupte ⁊ ꝓmutatio carnis ⁊ cutis sane.
¶ Et Raſ. dixit. si inflat patiẽs ⁊ fuerint eis velice sicut vesi
ce ignis: tũc est bonũ ⁊ si nõ iterent donec fiant ⁊ hẽbit tunc
cõplementũ. ¶ Quidã dicũt. ꝙ vipere ⁊ tyri: ⁊ hmõi aialia
venenosa curãt lepꝛã isto mõ. nam in lepꝛa caro ſm spẽm re/
manet salua: sed ſm mãm inficit. qñ ergo recipiunt in coꝛpe
magis inficiunt carnẽ ſm mãm: vñ reddit ſm mãm odiosa
nãe plusq̃ antea fuerit. vñ insurgit nã ⁊ expellit eam ⁊ adiu
uat ad expulsionẽ eius ꝙ ista aialia recepta distẽdũt ⁊ inflãt
carnẽ ⁊ eius soluũt ꝯtinuũ: que soluta facilius expellit: imo
⁊ p se cadit: ⁊ loco eius alia noua caro regñat. adiuuat ad il/
lud qõ dicta aialia recepta a lepꝛoso ꝛz plm causant in eo flu
xũ vẽtris: in q̃ ẽt multũ de carne infecta emittit. Et dicũt. ꝙ
serpes põt ꝑparari i syrupo vt decoquat in succis fumiterre

De vino ⁊ sale viperarum.

buglose boraginis scariole: z filiū: deinde decoctio illa cuz zuccaro syrupet. ¶ Et dicūt. q serpens ꝑparatus pōt poni in furno pane extracto donec exiccet: ita q puluerizari possit z valet postea puluis ille in cibis z potibus z electuarijs: z cū alijs rebus ēt. ¶ Cura vō ꝓ potionē aut est vūs aut particularis: z vūs tres bz intētiones: quarū vna est ad causam añtem. z 2ª ad rectificationē mēbroꝝ gñantiū illā. z 3ª est ad correctionē accītiū: particularis vō respicit cām ꝓiunctā. Intentio aūt q̄ est ad cām añtē illā digerit z euacuat. Et opz dixit Aui. vt festinet eūatio z incipiat cū eūonibus z mūdificatione anteq̄z ingrossetur egritudo cōplet aūt flōmia: solone ventris vomitu z clysteribus. ad eūonē aūt faciendā opz ꝓsiderare an lepra sit incipiēs z parū ꝓcesserit an ꝓcesserit multū z sit in via vt ꝓfirmet. ¶ De ꝑa loquēs Serap. dixit. intētio in curatiōe lepre humoris vincētis est eūatio: z b in ꝑno sui anteq̄z indurescat z in ouritiē ptrāseat lapideā: obedit. n. tūc humor vincēs medicinis attractiuis z resoluit cū eūatiuis. Et oz eūatio ista fortior eē: z hoc vt educat humorē difficile educibilē: z vt educat ex eo multū. Et sīr si nečia fuerit flobotomia: flōmia oz esse copiosa. ¶ Pro his. dixit Aui. cū tu verificaueris q illic sit sanguis plurim⁹ corruptus: opz vt incipias z flōmes flōmia vltima. Si vero sanguis nō fuerit sic plurimus: tūc flōmia fiat nō sic vltima: sz remissior. ¶ Dicūt quidā. si sanguis multus in corpe abūdauerit fiat flōmia exuberās: sed tū ptita impellēs vices: z tūc ꝑ fiat de basilica vel magna brachij dextri: z postea de basilica vl magna brachij sinistri: z si adhuc abūdauerit flōmentū saluatelle: aut ēt cum eis z saphene. Si vō quātitas nō fuerit excedens: tūc dimittat flōmia venarū magnarū: z fiat ex venis paruis vt saluatellis vel saphenis. Dixit. n. Auicē. si verificaueris illud. s. q sanguis sit plurimus: tūc nō flōmes. s. ex venis magnis q pl⁹ nocet q̄z sit iuuamētū eius: z b iō: q̄ eūat sanguinē q erat frenum colē nigre ꝑ cuius eūonē ipsa postea frenitat. Sz dixit A. ꝓcipit vt sit securitas cū flōmia eius ex sepationib⁹ paruaꝝ venaꝝ si timeret flōmia magnarū. est aūt securitas flobotomie: q̄ de eis educi pōt q̄ztitas sufficiēs: z nō supflue q̄ posset esse cā effrenationis colē nigre. Dixit aūt Aui. ex sepationibus venaꝝ puaꝝ nō q̄ velit q ex toto incidant ꝑ transuersum in flōmia: sed vt indicaret q flōmia oz fieri ampla vt currere possit ex ea sanguis grossus. ¶ Et subdit Aui. remouēs dictū quorūdā q dicebāt q sanguisugaꝝ appō z scarificatio erāt magis iuuatiue q̄z flōmia venaꝝ puaꝝ. dixit. scias q in lepra sanguis est fridus. s. z grossus in eo q̄ō appet de corpe: q̄re fit illud. s. flōmia venaꝝ puaꝝ magis vltimū. s. iuuando q̄z ventose z sanguisuge: q̄re magis z melius eūant in flōmia venaꝝ illaꝝ sanguis fridus z grossus q̄z cū scarificatione z sanguisugis: z ista ēt flōmia venaꝝ puaꝝ. dixit Aui. est minus nocēs viscēribus. s. q̄z flōmia magnarū. Et subdit Auic. q flōmia ꝑm plm est nečia in curatione lepre: z maxie in accītibus ꝓsequētibus lepra cogētibus ad flōmiā q̄ accidentia vocātia ad flōmādū sunt ꝓstrictio anbelitus z ipsius difficultas magna z raucedo vocis: z ꝑfocatio q̄ aliq̄n tāta est vt faciat esse nečiuz flōmare guidez. ¶ Post flōmiā. dixit Aui. opz vt quiescat hebdomada vna. s. cuz bono regimine z premissione digōnis māe anteq̄z per medicinas eūet: z sīr si nō fiat flōmia: q̄ non fuerit nečia: opz vt ꝑmissa digone eūet cū eūantibus humorē melicū adustū grossum. sup. aut cōgelatū: sicut cū yeris magnis: vt yeralogodion yera tyacologn tida: z cū pillis z decoctionibus factis ex epithimo sticados polipodio mirabolanis indis z kebulis elleboro nigro lapide lazuli z armeno: z non nocet si misceat ꝑdictis medicinis pulpa colloquintide z scamonea: z ꝓpie scamonea q̄n illic fuerit flā vt in tyria z adiūgat ꝑdictis medicinis aloes z cucumer asininus. Et dixit. theodoricon est bonū eis z yerapigra itez z ꝓpie q̄n fit fortis cū scamonea: est. n. de solutiuis bonis lepro⁹ ꝑcipue q̄n odorat odoramentū ellebori. s. nigri: qō est q̄n in ea ponit virtus ellebori remissa absq̄z subacidine. Quidā odoramentū ellebori ponūt q̄n infundūt radiculas eius in melle passularū: deinde extrahūt eas illud mel addūt yerapi. z alijs medicinis: z qdā radiculas ellebori infigūt radici alicui ꝑm modū dictū a Meſ. z melior radicum quib⁹ infigit est radix polipodij. Et qdaz radiculas elleboni decoquūt cū frumēto z frumētū illud coctū exhibent gallis vel gallinis vetustis in cibū z aquā decoctionis in potū dāt. Deinde decoquunt gallū vel gallinā: z ponūt de brodio illo in medicina: z exhibēt eā cū eo. Et aliq̄n exhibēt brodiuz illud solū in potū z carnes in cibū. Et qdā infundūt radiculas elleboni nigri in aq̄ caulių vel olerū molliū: vel in aq̄ passularū cal'a p horas octo: deinde colāt z cū illa colatura exhibēt medicinā vel ipsam solā exhibēt cū aliquo syrupo ꝓueniēti. Et dixit Aui. aut apponat in yerapigra lapis armenus: aut lazuli. verū dixit ipse in estate opz vt exiccet z nō vltimet in decoctione fortiter: vt nō spargat z multiplicet. Alia ſa bz exiccet. z puto q Aui. in dictis vbis voluerit q odoramētū illius ponat in yerapigra: sed in estate exiccet. s. virtus eius leuiter ab eo ad b vt sit remissior vel exiccet. i. fiat q virtus eius sit sicca debilis in estate z nō fortis: z b fiet si nō vltima bit decoctio vel infusio elleboni fortiter. s. z diu. sz leuiter fiat z quo spacio: vt nō spargat virtus elleboni in decoctione vel infusione: ita q multiplicet z fiat illa decoctio in tyria fortis. Alijs vō tpibus nō est sic nečiuz virtutē elleboni debilitare. ¶ Et dicūt qdā. in eūone lepro⁹ incipiēdū est a leuioꝛib⁹ z gradatim ꝓcedēdū est ad fortiora. Alij vō dicūt oi tpe exhibēdā eē medicinā fortē debilē: fortē pp inobediētiā humoris ad educi debilē: vt nō multū educat ex eo in vice: z ppea dicūt eūonē in eis multotiēs esse iterādā. Dixit Aui. nō sufficit in curatione istoꝝ q nō sunt in lepra sua cōfirmati eūatio vna: imo forte est nečia eūo in mēse bis: aut semel ꝑm q testimoniū facit eē nečiuz: z illud cū medicinis tēperatis: z q̄nq̄z soluit oi die cū facilitate vna at duab⁹ assellationib⁹ cum eo q̄ō soluit illū humorē de potionib⁹ solutiuis ex ꝑdictis medicinis: z hoc. 40. diebus: fortes vō medicine sicut elleborus z filia: z q̄ sunt multi pōderis. i. q̄ fiūt fortes cū aug^to dosis: sz de se nō sint fortes sufficiūt in autūno z in vere semel: aut plus hoc: vt q̄ bis in vere: z bis in autūno. ¶ Quidā in leonina digerūt mām cū syrupo q sic fit. ℞. boraginis buglose scariole endi. cicoree cetrach scolopendrie cap̄. ve. fumiterre sticad. añ. M. i. rad. feni. z apij z lapacij acuti. añ. ʒ. ij. lupuloꝝ. M. ʒ. folliculoꝝ sene epithimi cuscute. añ. ʒ. ʒ. aq̄ fontis clare lib. iij. succi pomoꝝ dulciū z succi buglose. añ. lib. j. decoquant oīa vsq̄z ad ꝓsumptionē medietatis: postea colent z colatura syrupet cū zuccaro additis. ʒ. iij. vini granatoruz acetosoꝝ z pōt syrupus aromatizari cū cynamomo z croco. Digesta aūt mā eūatiuū bonuz det: q̄ō sic fit. ℞. diasene electuarij de succoro. diacāto. z kathartici iperialis. añ. ʒ. j. ʒ. ij. ſtēperet cū aq̄ buglose z exhibeat. ¶ Digestiuū vō bonū in alopecia sic fit. ℞. melisse buglosse cicoree fumiter. lupuloꝝ. añ. M. i. rad. feniculi sparagi petrosilij apij bruſci endi. añ. ʒ. i. succi scabiose succi maloꝝ dulciū. añ. lib. j. floꝝ boragis z buglose sticados folliculoꝝ sene thymi saturegie epithimi cuscute polipodij. añ. ʒ. ij. aq̄ fontis lib. iij. fiat decoctio z syrupet cū zuccaro mō dicto. Eūatiuū aūt bonū post digonez māe. ℞. catholicōis. ʒ. ʒ. diasene kathartici iperialis. añ. ʒ. ij. que distēperent cū vino albo aromatico lymphato cū aq̄ buglose. ¶ In tyria digeratur mā cū syrupo q sic fit. ℞. maioranę origani calamēti thimi ysopi. añ. M. j. radicum supradictaꝝ in ꝑcedēti syrupo. añ. ʒ. ij. sticados polipodij sene. añ. ʒ. ʒ. floꝝ rosis marini: floꝝ buglose arist. longe z ro. gentiane. añ. ʒ. ij. succi maioranę: succi buglose. añ. lib. j. aq̄ fontis lib. iij. fiat syrupus cū melle z acetosel cū aceto squillitico. Et si addant decoctioni ꝑdicte camedreos z camepitheos scolopendria z cetrach fiat digestiuū bonū in elephātia. ¶ Digestiuuz bonū in lepra facta ex ꝓgelatione. ℞. calamēti pulegij rosismarini maioranę ysopi thimi timbre camedreos came-

Ꝑdicta ſtēperatio est ad cām añtē cuando z digerēdo eaz i lepra incipiēte.

De flobotomia.

De solone ventris.

De digestione humorum.

dreos camepyteos.añ.M.j.radicū qnqz radicū enule aco/ri.añ.ʒ.j.calami aromatici sticados mente melisse cuscute polipodij epithimi sgnanti.añ.ʒ.ß.fiat hoꝛ ỏcoctio in vino albo aromatico lymphato ad medietatē:postea syrupet cuꝫ melle ⁊ aromatizet cū cinamomo galanga gar.nucemus.⁊ croco:deinde supaddat q̄tū est 4ª ps eius de oximelle sqlli tico:⁊ fiat ista purgatio cuꝫ dictis yeris pmixtis. ¶ Ẽuatio vo p vomitū interdū fiẽda est inter eũonẽ ⁊ eũonem semel ⁊ pluries ꝑꝫ exigẽtiā ⁊ distātiā eũonū:cū vomitiuis tñ leuib9:⁊ verūtñ pmittẽdū est balneū añ assūptionẽ vomitiui pmittẽ dus est ẽt vsus cibarioꝝ subtiliatiuoꝝ ⁊ icisiuoꝝ:fine.n.ho/rū pmissioe leue vomitiuū paꝝ:aut nihil ꝓficeret. Dixit.A. postq̄ balneat9 est gescat hoza vna:deide ꝑparet vomitiuū cū pẽna.dixit.Aui.nō opꝫ vt negligat administratio incisi/ui ⁊ ꝓprie añ mūdificationẽ.sup.maxie eā q̄ fit p vomitu ⁊ ꝓprie sit icitiuū:sicut cappares ⁊ feniculus.ſ.semẽ ei9 ⁊ poꝛ ri:oꝫ.n.patiẽs cōuertere se supres acuti sapozis vt vomat cū eis:nō.n.pp aliud dant ista acuta icitiua:nisi vt eũet q̄ oꝫ. Et de cōueniẽtib9 sunt pisces saliti:qb9 ẽt oꝫ vti patiẽs non solū ad puocādū vomitū:ſꝫ sicut vtit Meſ.expoit lra eꝰ.i. sapoꝛe.ſ.q sumit cū cibis. Jn oib9 aūt spẽb9 lepꝛe facte per adustionẽ alienẽt patiẽtes ab acutis:qz acuit calitatẽ ad adu rẽdū:nisi sumant pp vomitū:aut nisi ꝑꝫ semitā albeçieti.ſ.se minū carminātiū in eo in q̄ sumūt.ſ.ipsa semina carminan/tia neĉia pp excludẽ vẽtositatẽ a stō ⁊ nutritiuis. Et hinc ac/cipiunt qdā.q diuretica.ſ.acuta nō cōueniūt in hac mā:nisi cū voluerim9 mām pꝛeparare exitui seu expulsiōi. ¶ Clyste/ria quoqz lenitiua cōueniūt oib9 lepꝛosis ex adustiōe hūoꝛis qb9 vti debẽt frequẽter:ſꝫ acuta clysteria vitare eos oꝫ:qm̄ nocẽt eis magnifice ⁊ eo9 est de clysterib9 in lepꝛosis factis ex cōgelatiōe:qm̄ lenitiua nocẽt ⁊ acuta pꝛosūt. ¶ De cura vop eũonẽ in lepꝛa ꝓfirmata.dixit.A.in flōia eoꝝ q̄ sunt cō firmati nō oꝫ vt sit occupatio.dñt qdā ⁊ ꝓprie de venis ma/gnis:qm̄ bonū sanguinẽ rapet ⁊ malū dimitteret. Et sic dixit Aui.nō opꝫ vt sit occupatio in sol'one vẽtris eoꝝ cū medici na fort:qm̄ superfluitates in eis mouent:ſꝫ non sepant:neq̄ educunt:⁊ ió alleuiatio fiat in declinādo mās eoꝝ ad intesti na:⁊ sic' itellige de eũone cū vomitiuo forti. Medicine eniꝫ solutiue fortes mās eoꝝ agitant ⁊ dissoluunt in coꝛpe:nō tñ educunt:q̄re sunt cā augmēti malitie ⁊ manifestatiois lepꝛe. ¶ Intẽtionẽ vo q̄ est ad rectificationẽ mẽbꝛoꝝ gñantiū mām ⁊ disponẽtiū eā:vt cōuertat in mām cōiunctaꝫ lepꝛe cōplent q̄cūq̄ malā opl'onẽ coꝛdis ⁊ epatis ꝓprie alterāt:siue cal'a fit adurēs:siue frida:⁊ q̄cūq̄ splenẽ apiūt ⁊ ipsi9 roborant attractiuā. Oꝛ si coꝛp9 aliq̄n est cā extrīseca vel intrinseca:vt sumptione auxilioꝝ calidoꝝ vel appꝛoximatiōe eoꝝ exteri9 in balneis vnctionib9 ⁊ silib9 iflāmet ⁊ exiccet:expedit tūc: vt illa inflāmatio tollat ꝓhibẽdo vsuꝫ illoꝝ calidoꝝ ⁊ exhi bẽdo frida būectātia:ita vt ẽt inūctio fiat cū fridis ⁊ būidis oleis:donec inflāmatio illa tollat':vñ dixit Aui.q̄q̄ admi/nistrat sup eos inūctio ex oleo.ſ.aliquo būectāte ⁊ infrigidā te:vt violato nenufarino cucurbitino ⁊ silib9 cū lacte mulie ris:⁊ sit' opꝫ vt fiat cū eis caputpurgiū:⁊ hoc cū multiplica tur siccitas in ptib9 coꝛpis ⁊ capitis. Jnūctio.n.lepꝛe cū bu/mectatiuis tēpatis in calitate ⁊ frigiditate est ex eis q̄ ꝓferūt in qbusdā hoꝛis:vt cū vehemētioꝛ sit siccitas:⁊ sit' in qbus/dā hoꝛis ꝓuenit inunctio cū būectātib9 declinātib9 ad frigi ditatē:⁊ in qbusdā cū declinātib9 ad tēperatā caliditatē. Ue rūtñ q̄n cōmouet in eis nausea dixit Aui.tūc opꝫ vt cauea/tur.ſ.inūctio cū būectatiuis:⁊ maxie a ptib9 stōi ⁊ circūstā/tiū ei:qm̄ remolliūt stōm. Et de cōuemētib9 ad ꝓfortationẽ mebꝛoꝝ:⁊ resol'onẽ māe ex melioꝛib9 est tyriaca diateseron ⁊ silia:⁊ qdā exhibẽt tyriacā post q̄libet eũonẽ vl'eꝫ:⁊ pin/teralla ẽt post eũones pticulares. Et cōueniūt ẽt alie opia/te medicine maxie metridatū ⁊ trocis.ẽt de tyro soli bibiti cū vini grossi.i.sape vel vini passi.i.de passulis.ʒ.ij.⁊ troc.sqlle ẽt. Et de bonis.dixit Auic.est vt sumat' de limatura eboꝛis pondus.10.karat.alꝫ kirati:⁊ det' eis in potu in.ʒ.iij.vini ⁊ butyri.ſ.recẽtis:aut sumat' cyminū.ʒ.v.⁊ mellis q̄ntitas qua inspisset':sicut loch ⁊ dent' ad sumēdū:⁊ succus calamẽti est eis valde bon9 a trib9 obolis vsq̄ ad.6.sup9 in potu:⁊ dixit.de illis q̄ narrata sūt.ſ.a qbusdā antiquoꝝ est:vt sumat' serpẽs niger excoꝛiat9:⁊ sepeliat' donec in eo fiāt vermes:de inde extrahat' cū vmib9 ⁊ exiccet' ⁊ pulueriçet' ⁊ det' ex eis in potu ei sup quē supfluat lepꝛa trib9 dieb9 oi die pōdus.ʒ. j.cū syrupo de melle. Et dñt qdā sumat' vipa ꝑpata vt supꝛa ⁊ decoquat' in vino vsq̄ ad resol'onẽ ei9:tūc accipiat' caro ei9 ⁊ cōtūdat':⁊ postea in leonina pmisceat' cū rosata nouella vl' diarodon abbatis:⁊ in alīs spẽb9 misceat' cuꝫ dianthos ⁊ pliri muscato. Cōueniunt ẽt dicta electuaria absq̄ carne vi/pere cū eis frequẽter vtunt' singulr ⁊ pmixte.

¶ Cura aūt pticularis ⁊ que respicit cāꝫ piūctā effusaꝫ ad sub cutaneas ptes ꝑm quosdā cōplet' solū pexctū ex patiẽtibus pticulis:verūtñ ꝑꝫ quosdā alios in pn9 pmissis eũonib9 cō/plet' ẽt precursuꝫ faciẽtib9 ex fridis stipticis ꝓfortātib9 mẽ/bꝛa:vt nō recipiāt:ſꝫ mām repellāt:⁊ maxie recursuꝫ dicunt cōpetere in leonina. ¶ Dixit.A.in pmis indiget ꝓfortātib9 sic myrabol'.⁊ gallis cū aceto:⁊ dixit.melius qdē est vt bal/neent' in pmis.ſ.balneo frido stiptico:⁊ deinde inungant' cū stipticis:sicut est oleū myrtinū ⁊ masticinū:⁊ de sumitatib9 vitiū. Verūtñ dixit.A.añ mūdificationẽ nō vngat' oino:qm̄ opilat pozos:post ꝑn^m misceda sūt ꝓdictis stipticis aliq̄ cali da resolutiua:⁊ tādē administrent' resolutiua pura:de qb9 fiant balnea inūctiones emplastra ⁊ alia silia. ¶ De balneis dixit Aui.melioꝛ ablutio eoꝝ in balneo cū aq̄ in qua excoq/tur ⁊ multū coqt' fenugrecū cū sapone bono.ſ.albo:qm̄ re/solvit mollificat ⁊ abstergit:⁊ qdam balneāt in oleo coꝛ:aut quodā ex resolutiuis:⁊ qdā in decoctione serpẽtū:⁊ qdā in sanguine humano. Et q̄nq̄ est neĉiuꝫ balneū multe resol'o/nis factū ex aq̄ decoctionis calamẽti oꝛgani sinapis baccaꝝ lauri serpilij nitri sulphuris ⁊ silisꝫ:ſꝫ tūc opꝫ vt añ illud bal neū fricet' coꝛpus totū cū butyro vt ꝓhibeat ipsi9 exiccatio nẽ magnā:ſꝫ post balneū tēperate resol'onis fiat inūctio cuꝫ aliquo oleoꝝ resoluētiū. ¶ Et de inunctiōib9 iuuatiuis.di/xit Aui.est oleū in quo ipsa decoq't'. Et sicut medicamē ꝺ su mat' serpẽs niger excoꝛiat9 ⁊ ponat' in olla:⁊ ponat' super ipm de aceto forti.ʒ.viij.⁊ de aq̄ lib.j.⁊ de taplia būida.i.re/cẽti ⁊ radice dragontee.añ.ʒ.ij.⁊ decoquat' totū sup ignẽ lẽ/tū:donec dissoluat' serpẽs:deide colet' aq̄ ⁊ ipsa decoctio:⁊ fricet' cū ea post abꝛasionẽ capitis ⁊ barbe:⁊ fiat illud trib9 dieb9. ¶ Et q̄nq̄ vngunt' cūtyriaca ⁊ salite ⁊ silib9:⁊ ꝓfert ⁊ q̄nq̄ fit fricatio coꝛpis lepꝛosi in solo loco balnei:⁊ sic' fit post fricationẽ ipsaꝫ inūctio. Uñ dixit Aui.fortasse est inten tio inungere eos in sole calido:⁊ fit inunctio sup extremita/tes cū oleo de darse saham ⁊ de costo:qz defendūt eas a coꝛ/ruptiōe. ¶ Accñtia aūt mala supuenire ꝓhibet regimen su/pradictū dieta ⁊ festinatio ad eũonẽ mäe male:⁊ rectificatio discrasiarū coꝛpis:⁊ ꝑcipue mẽbꝛoꝝ ꝓncipaliū:⁊ ipsoꝝ foꝛ tificatio:⁊ opꝫ vt coꝛrigant' ea q̄ iaꝫ supueniunt ꝑm singula mẽbꝛa a qb9 pueniūt.dixit Auic.si fuerint cerebꝛalia:opꝫ vt veniat' supꝛa cerebꝛa eoꝝ cū mūdificatione cū eis q̄ sunt: sicut gargarismata ⁊ caputpurgia q̄ eligant' ꝑm exigẽtiā:⁊ ꝓsil'r intẽdẽdū est coꝛdi ⁊ epi in accñtib9 eoꝝ. Et dixit. Aui. q̄n cadūt pili supcilioꝝ.aut alioꝝ locoꝝ:tunc fiat curatio:si/cut dicet' in cura alopitie ⁊ mūdificet' facies ⁊ melioꝛet' co/loꝛ eius:sicut dicet' in cura decoꝛationis eius. ¶ Curatio vo lepꝛe p chirurgiā.dixit Albu.lepꝛosi q̄nq̄ iuuant' cauterio iuuamēto maxio:⁊ ꝑcipue q̄n spes lepꝛe fit ex putrefactiōe flātis ⁊ melie:cū ergo vis cauteriçare ipꝫ ꝓsidera:⁊ si est le/pꝛa incipiēs:⁊ iā curasti eā cū eo q̄ ꝓuenit:⁊ neqꝫ descēdit: neqꝫ stat:⁊ times sup infirmū:ne ꝓpehēdat coꝛruptio super totā opl'onẽ ei9:tūc cauteriça ipꝫ sup caput.ʒ.cauterijs.vno in medio capitis noto.ſ.in fontanella:⁊ scōo inferi9 eo ver sus frontẽ apō finẽ capillioꝝ ⁊ duob9 sup duo coꝛnua:⁊ vno

Cura pticularis respiciens cām cōiūctam.

Tertia intentio est coꝛrectio accidētiū

Cura per chirurgiā

posteri⁹ sup nocra cernicis: z vltimo p̄mas manū tuā cū cauterio pax donec ip̄rimat in os ip̄ressionē pūā z diſſlocenť .i. lepent ex eo cortices z alleuiet expiratio vapox grossox ex eo: z cauteria ēt sup splenē. ꝓueniūt iuuamēto magno i p̄n⁹ timoris lepre z ꝑhe qñ ex corpis diſpone timet ꝓcessus ei⁹: qm̄ ꝓhibet ne spargat corruptio in corpus. ¶ De cauterijs aūt fiēdis sup caput. dixit. A. qñ cauteriças sup caput: opz ꝙ deueniat cū cauterio vsq; ad os donec excoriet: verūtn̄ nō fortiter applicādo cauterium: neq; subito: vt ꝓueniat vsq; ad os: sz fiat in plurib⁹ vicib⁹: z cū mora inter vicē vnā z aliā: z sō sic applicet vt ꝓseruet ne applicatio ei⁹ ad cerebrū veniat p̄m sūmā corrūpētē cōplōnē ei⁹: fiat ḡ ita vt nō inflāmet per illa cauteria cerebrū: ne exiccet: ꝛ aūt fiat si inter ples vices ꝓueniet cauteriçatio vsq; ad os: aut si fiat vna vice vt cauteriçans alleuiet pluries man⁹ suas z pluries iterū applicet: donec paulatīne ꝓueniat vsq; ad os: z nō faciat sicut stolidi medici faciūt: q; dū cauteriçāt nō alleuiāt ab eo man⁹ suas: z maxie dz obseruari mod⁹ cauteriçationis p̄dict⁹ qñ cauteriū bz fieri in locis cōmissurarū: sicut. n. cauteriçādo paulatim z leuiter absq; lōga z forti ip̄ressiōe cerebri cōplo nō corrūpet z iuuamētum cauterij laudabiliť p̄sequet. ¶ Et dixit Albu. si lebra iā sparsa est sup firmū: z appet manifeste: tūc opz vt cauteriçes cū cauterijs in capite vno cauterio sup extremitatē nasi z duob⁹ cauterijs sup spōdiles colli: z vno cauterio magno sup alhoso⁹ apō nodū caude: z vno sup ipz. s. sup oēm anchā vno z duob⁹ sup genua z alijs duob⁹ super humeros z duob⁹ sup cubitos: z duob⁹ sup ꝓcauitatē pectoris sui. Et dixit. cauteriça ipz sup oēm iunctura⁹ ex iūcturis manuū suax z pedū suox z sup oēm calcaneū pedu⁹ suox z fociles manuū suax. Et dixit. caue tibi a neruis q sūt super vtrūq; calcaneū: vt nō cōburas ipsos: z qñq; ēt cauteriçatur sup os pectinis: z sup os stōi z sup epar: q̄to. n. plus addis cauteriū plus est ꝓferēs z magis inuatiuum: z dixit. scias ꝙ nō inuenit lepro⁹us ex cauterio dolorē sicut inueniūt eū sani: qm̄ corp⁹ ei⁹ iā stupefactū est. Et dixit. opz vt sint cauteria in magnitudie z quitate bz mēbra z iuncturas: deinde cura cauteria cū farina orobi z melle z reliq; curatiōe dōec sanēť.

¶ De apostemate aquoso. Cap. xlij.

Apostema aquosum est apa: cui⁹ mā est humiditas aquosa fluida priuata forma būoris: non. n. est apa būoz ale: imo differt ab eo vt appebit. Est aūt duplex. vnū qō fit in cōcauitate alicuius mēbri: vt in vacuitate vētris: sicut in afclite ꝓtingit: z sicut in vacuitate burse testiculox: vt in ramice aquosa z aliud est qō nō fit in spatiosita te vacua alicui⁹ mēbris: sz fit ex aggregatiōe māe aquose inter os z pāniculū alicui⁹ mēbri: aut inter pāniculū velātē os z subaz carneā vel cutaneā: z qñq; inter mēbrū z pāniculuz velātē ipz: sicut sūt vesice gnate in epate vel splene: z qñq; inter carnē z cutē: vt in multis vesicis aq̄ plenis in multis euenientib⁹ mēbris appet. Et qñq; inter duas cutes: siue iter cutez z ymen vt ēt in multis vesicis est videre. ¶ Et accidit ali qñ apa aquosuz ꝙ viā ꝓgelatiōis māe aquose in loco: z qñq; ꝙ viā deriuationis māe ad locū apatis q̄ deriuatio aliqñ est cretica: sicut aliqñ vesica in pede in peripleumonia cōtingit que ipsius salutē p̄nunciat: vt dixit Hypp. 2° ꝓnostico⁹.

Signa apatis aquosi extrinseci: vt dixit. A. tertij. p. ca° de apatib⁹ q̄ supra craneū fiūt: z de aq̄ in capite aggregata sūt ꝙ qñ est aq̄suz: tūc cutis color est cū diſpone sua nāli: z gdā dñt. ꝙ qñ est iter cutē z ymē appet luciditas aq̄ desubt⁹ ꝓtēte z max^e i sole z apō lumē cādele: z dixit. A. cuiꝰ ē eleuata tūc fcā: sz ē exp̄ssa ex pulsu. i. apa aliqñ ꝓmiť z cedit cū desup p̄mēdo ipellit: alia lra bz. eleuata ē ꝓhēsa ex pulsu. i. ꝓhēdūť in pulsu: q; aq̄sitas ipellit z cedit qñ desup p̄mit: z dicūt. nō est cū apate aq̄so dolor saltē notabilis: z p̄dcā sig^a distiguiť apa aq̄sū ab apate būoris. A. dix vbi supra: qm̄ z color est mutat⁹ a nāli z tactus est diuersus. s. a tactu repto in aquoso: q; nō. s. cedit nec ipellit cū desup ip̄mit: sz est ibi fortitudo. i. resistētia z ꝓhibitio ad expellēdū: z est ibi dolor: tūc est ibi apa būoris z nō aquosū: būor. n. nō cedit tactui: nec ipellit: vt aq̄ ꝙ cōp̄ressionez z būor apans ꝙ suā malā cōplōnē z suā extensionē: q; soluit mēbri ꝓtinuitatē causat dolorē. Et q̄uis. A. dixerit b̄ de apate aquoso z bumorali capitis: tñ de eis in alijs ēt mēbris dici p̄t. Et. Aui. ait. ꝙ in apate būoris extra craneū in capite exñtis sentit patiēs cū dolore cōprimētē. i. ꝓcipit ac si supra caput suū eēt aliqd qō p̄meret craneū, mō de apatib⁹ aquosis factis in spatiositatib⁹ mēbrox z factis inter mēbrū z pāniculū velātez ip̄z dcm̄ est satis in sermonib⁹ p̄cedētibus in suis capīs. de multis ēt vesicis dcm̄ est in b̄ tractatu in p̄cedētib⁹. ¶ In b̄ aūt loco dicet de apate aquoso: siue de aq̄ collecta in capite: z b̄ qdē apa lz in alijs etatib⁹ ab infantia possit reperi: illud tñ est raro valde: sz b̄z plz euenit pueris. ¶ Dixit Raſ. ego nō vidi hāc egritudinē in alijs q̄z in pueris. z p̄m plz accidit eis apō ptū: aut qñ obstetrix stringit caput pueri absq; leuitate. Et sil̄r dixit Pau. qñq; accidit ex sanguine manante ad caput ex violētia coartationis. s. facte apud ptū vel ex molestia obstetricis: z accidit qñq; dixit Alb. ex cā occulta q̄ non scit: z fortasse pp hāc cāz occultā voluit itelligere aquā gīatā i capite embrioīs in mr̄ice. Et de cāis adiuuātib⁹ vt aggreget aq̄ in capite embrionis in mr̄ice ē sit⁹ capitis eius declinās ad iferi⁹: locať. n. caput embrionis sup man⁹ suas q̄ sūt locate sup genua sua: vt i p̄cedēte p̄mōe patuit. ¶ Dix Pau. b̄ aq̄ ꝙgregať in trib⁹ locis. s. aut sub cute manifeste. s. inter cutē z gingiā mr̄ez: aut sub tunica q̄ est sup craneū. s. iter gingiā z craneū: aut sub craneo inter craneū z durā mr̄ez: z b̄ p̄m plūn relaxat cōmissuras z pcedit p eas circa craneū: z sil̄r p eas reingredit. ¶ Et cognoscit aq̄ q̄ est sub cute ex leui impulsione: q; statim cedit q̄tūcūq; leuiter desup p̄mať: z maxime respectu ei⁹ q̄ est sub gingia q̄ nō sic facilis ipulsiōis cedit: z in istis ambab⁹ tact⁹ nō ꝙsequ nec ꝓuenit ad ip̄z ꝓphē dēdū: sicut ꝓuenit in ea q̄ est itra craneū: cui⁹ signa sunt. dix Pau. ꝙ qñ cōp̄rimiť reingredit sub craneū: deinde reuertit: qm̄ serra. i. cōmissura apit z remanebit frōs z apiet oculus frequēter. ¶ Aq̄ q̄ est sub cute est magis receptiua curationis: deide ea q̄ est sub gingia: q̄ aūt est sub craneo dixit Pau. curatione caret. Alb. vo dixit. ꝙ ad oēm quē vidit ꝓperauit mors: z ꝓp illud visuz est sibi dimittere opōnē in ea. Et dixit ego puerū vidi: cui⁹ caput repletū est aq̄ z caput magnificabat oi die: z nō poterat sedere sup seipsuz ꝓp magnitudinem capitis sui: z magnificata fuit būiditas donec mortuus est.

Cura tñ posita ab auctoribus ꝑm auctores sola chyrurgia cōplet. dixit Pau. in ambab⁹ spēb⁹ aq̄ q̄ sūt extra craneū fiāt due fissure: ita ꝙ vna fissura cadat sup aliā sup angulū ꝓpēdiculare z eūent ex eis būiditates z supponant eis pāni z puluilli infusi in oleo z vino vsq; ad diē 3^m: vt nō accidat apa deide curet cū vnguēto z si tarda fuerit gīatio carnis fricet os. ¶ Et Alb. dixit. opō in illa in q̄ aq̄ est inter cutē z os z tumor est puus: est: vt scindas in medio capitis scif sura vna in latitudine: z sit lōgitudo fissure q̄si duo nodi: donec currat būiditas. Si aūt būiditas fuerit magis augmētata: z tumor fuerit maior: tūc fac duas fissuras p̄m formam crucis: sz si būiditas est sub osse opz vt scindas in medio capitis trib⁹ fcissuris p̄m būc modū z post incisionez extrahe būiditatē totā: deide stringe fissuras cum pānis z puluillis: deinde embroca illud desup cū vino z oleo vsq; ad dies. 5. deinde solue ligamētū z cura vulnus cū cerotis z vnguentis z nō dimittas stringere caput cū equalitate. Et subdit. modus ali⁹ incisiōis est vt cōsideres vbi apparet magnitudo apatis z collectio aq̄. z qñ qñq; est in occipitio plus: z qñq; in sincipite: aut in dextra aut sinistra: scinde ergo cū incisorio: vbi apparet tibi apa: z obseruatne icidas arteriā z accidat flux⁹ sanguis z moriat infirm⁹ ex illo fluxu sanguis cū eūone humiditatis. Et dixit. ciba infirmū cibo ficco pauce būiditatis.

¶ Dixit Guil. q̄ suo tpe nō vidit aliquē curari p̄ viā incisionis: neq; credo. dixit ipse aliquē p̄ hāc viā posse euadere cum cōiter hec infirmitas nō appareat: nisi in his q̄ nascunt: aut q̄ nati sunt infra septē dies: vñ nō vr̄ mihi pp̄ debilitatē infantiū vti talib⁹ incisionib⁹. Et dixit. ego vidi in hospitali cremone quēdā quē nā rectificauit p̄ se ꝑm longitudinē tempozis ⁊ vixit puer lōgo tēpoze. Et post hoc sūpli ex illa opō ne nāe modū curationis p̄ me cū exiccātib⁹ paulatim: ⁊ pcessi in cura cuiusdā puelle oi die vngi feci caput eius totū cum hoc vnguēto. ℞. olei camomellini. ʒ. iiij. sulfuris. ʒ. j. misceātur simul ⁊ cū eo calido bis in die vngebat: ⁊ post vnctionē supponebat lana calida: ⁊ sic pcedēdo p̄ mēsez ⁊ plus nā cō fortata fuit sup̄ infirmitatē ⁊ cepit manifeste exiccari de humiditate illa: ⁊ q; mihi apparuit. dixit Guil. q̄ hec aq̄ est inter craneū ⁊ cutim: potui securi⁹ pcedere cū fortiori re: ⁊ q; mēbra erāt iaz quodāmō cōfirmata: ⁊ q; dixit ipse hec spēs est minoris timoris q̄z alia feci post hoc cauteriū punctuale in pte anteriori in loco q̄ dr̄ frons ⁊ ipressi in ipsuz cauteriū vsq; ad aquā ⁊ sic aqua cepit paulatim emanare: ⁊ postea ad tēpus feci duo alia cauteria in pte posteriori ex q̄b⁹ similr emanabat aq̄ ad meā volūtatē: ⁊ sic cū istis cauteriis ⁊ oleo supradicto pcessi p̄ tēpus quousq; tota aq̄ exiccata fuit pfecte ⁊ puella infra dimidiū annū fuit sanitati restituta: p̄ cauteria aūt nō dimisi exire aquā p̄ rupte: sed distillādo ⁊ claudebā eā cū tētis pfecte oi die decēter: ⁊ ligabā ligatione ꝓuenienti caput eius totū. Et dixit. eodē modo curat aqua que est intrā craneū: sed opz subtili⁹ ⁊ morosius pcedere in ea ⁊ cōsiderare virtutē egri: ⁊ maxie opz attēdere in depressione cauterij: vt approximet aque magis. ¶ Ampullaꝝ vō siue vesicarū in quacūq; corporis pte euenientium curatio est eūatio aque in eis cōtente: ⁊ totius cutis vesicate adustione: deinde indureſ cutis subtilis sub cute vesicata exñs ⁊ cauteriçet cū rebus exiccantibus ⁊ cypressus emplatus in ramice aquosa: ⁊ in omni apate aquoso multum confert.

¶ De apostemate ventoso. Cap̄. xlij.

Dixit Gal'. 2° ad glauco. noiant solā vētositatē spūm grossum vaporosuz exñtē oino ethereū ⁊ subtilē subaz cōsiderare: hñtē vō opz eius mām ex ꝓtinēte nos aere cōmorāte q̄lis in australib⁹ ꝓstōnib⁹ ⁊ q̄lis i borealib⁹ sit, ⁊. n. ei q̄ nō i borealib⁹ his q̄ ꝑz nāz est nobis spūs. Est ḡ spūs vaporosus grossus q̄ est filis aeri in ꝓstitutiōib⁹ australib⁹ ventositas in corpore nostro de qua apa vētosum q̄ō noiaſ apa inflatū: siue inflatio fit. ¶ Est. n. apa vētosuz tumor inflatus mēbris eueniēs p̄ter nāz: ⁊ est duplex. ſ. simplex ⁊ cōpositus: ⁊ simplex quē ex vētositate pura nulli humiditati mixta fit.

Dixit Gal'. 14° terapē. alʒ. theorice. inflatiōes siue serma ta fisede. i. inflatio spūs coadunato fiunt: q̄ñq; sub cute: ⁊ q̄ñq; in mēbranis que piosses. i. circa ossa vel mēbrana vel musculos cōtinef vel his circa viscera coaceruanf: alia q̄ñ tympanū ꝑz vētrē ⁊ intestina: ⁊ in medio eoꝝ ⁊ pētanei. Idest omēti faciūt. ¶ Et Sera. 5° breuiarij dixit. si aggregaf vētositas inflatiua stans. ſ. hñs estuationē i boza mot⁹ sub cute, aut sub pānic̄lis ꝓtinētib⁹ ossa, aut sub ꝓtinētib⁹ lacertos ⁊ noiaſ h̄ apa inflatio: ⁊ est h̄ apa vētosū simplex ⁊ 2ᵉ ꝑm q̄ ventositas duplicis sube repiſ: q̄ alia est grossa: ⁊ alia subtilis, ⁊ hoc apa ió erit: aut de vētositate subtili ⁊ facile resolubili: aut de vētositate grossa ⁊ difficile resolubili. Apa vō vētosuz cōpositū: vt ex vētositate p̄mixta humiditati, vincente tñ vētositate in cōpōne: ⁊ hoc apa vocaf eleuatio: siue kacesia. ¶ Pro his dixit Aui. p̄mi 2ª vētosa apata ꝑm duas specificanf spēs. Et vna est kacesia siue eleuatio: ⁊ alia est inflatio. Et dixit. q̄ differunt he due spēs inter se. i. per essentiaz. Ex cōmixtura. i. permixtione ⁊ situatiōe in mēbris: differūt enim ꝑz essentiā: q̄ eleuatio causaf ex vētositate p̄mixta humori flegmatico. i. vapori humiditatis subtilis flegmatice vel ipsi humiditati subtili flegmatice. Sed inflatio fit a ventositate pura, ꝑm situ vō ⁊ p̄mixtionē cū mēbro differūt: qa in eleuatione vētositas est sparsa in suba mēbri: ⁊ ió nō resistit tactui: imo apparet sensui tact⁹ mollis: sed in inflatione vētositas est aggregata in vno spatio fixa in eo separata a mēbro ⁊ resistit tactui tangētis resistētia multa aut pauca. ¶ Et dixit. quarti 3ª de apatib⁹ vētosis: aliud est q̄ō fit a vapore leui. i. p̄mixto humiditati ⁊ similaf excitationi q̄ vt supra patuit est spēs vndimie. Alia lra hz. assimilaf estuationi. ⁊ intellexit p̄ hoc eleuationē. Et aliud est q̄ō fit a vapore vētoso ⁊ vocaf inflatio: q̄ō p̄prie vocaf apa ventosuz: q; fit a vento sitate pura nō permixta hūiditati, ⁊ dixit. huic apati vētoso est ipulsio q̄ nō cedit tactui digiti ipimētis: sicut cedit vndimia ⁊ excitatio ⁊ eleuatio. Et ió nō remanet in vētoso ipressio digiti, sicut in illis, eo q̄ in inflatiōe vētositas est separata ab eo in quo stat ⁊ est aggregata ⁊ sparsa ⁊ p̄mixta suba mēbri: nō. n. est pura sed p̄mixta hūiditati flātice: ⁊ ió cedit tactui ⁊ nō ipellit. Et subdit Aui. est in inflatiōe vicissitudinaria accessio. supplēt alia. ⁊ recessio, q; q̄ñ premiſ cū digito sup ea, ⁊ ipellif nō fit ipressio digiti in ea: q; vicissitudinarie recedit ⁊ impellif: ⁊ subito accedit ⁊ ipellit, quot enim vicib⁹ impellis inflationē digito ⁊ tot vicib⁹ reipellit ⁊ redit: vñ nō remanet vestigiū, nō aūt est reimpulsio sic subiecta in eleuatione. ¶ Et dixit Aui. q̄ inflatio fortasse pcutit. i. sonat pcussione manus, sup ipsa cū enim tu pcutis manū pp̄ apa ventosuz audis sonū vt ex pcussione tympani. Dixit aūt Aui. fortasse: q; nō in oi inflatione audiſ sonus ad pcussionē man⁹. Et ideo Aui. ostēdit q̄ñ est q̄ inflatio sonat: q; h̄ tūc est q̄ñ vētositas est in cōcauitatib⁹ magnis in q̄b⁹ inuenit spatiū ad q̄ō aggregef: sicut est stomach⁹ ⁊ itestina ⁊ vacuitas vētris. Et subdit Aui. ⁊ fortasse nō resoluit. i. nō intrat vētositas ad spatia magna: ⁊ tūc nō sonat. Dixit aūt resoluit, q; p̄ modū cuiusdā resol'onis capit sibi locū vētositatis: imo intrat subtilia membra. eūata. i. in villos mēbroꝝ ⁊ resoluit. i. penetrat ⁊ intrat in ea nō in spacio magno, ⁊ gñat in eis q̄ō facit nociuz pertransire ea. i. gñat extēsionē, vñ disrūpunf ⁊ soluif eoꝝ cōtinuitas. Dicūt qdā. vētositas aliq̄n itrat spatia magna, ⁊ tūc sonat sicut tympanū, ⁊ q̄ñq; intrat mēbra nō hñtia spatium magnū: ⁊ tūc nō sonat. ¶ Dixit aūt Aui. fortasse ventositas nō resoluit. i. nō extēdit spatio: q; nō excludiſ ⁊ aggregaf in eis: imo subtiliat mēbra ꝓiūcta. i. sepat iuncturas vel mēbra nō vacua ⁊ resoluit. i. dislocat vel soluit ꝓtinuitatē eoꝝ ⁊ generat in ipsis mēbris nō vacuis: siue iūcturis q̄ō facit nociuz disrumpere ea vel dislocare pp̄ extēsionē quā facit in eis. Vētositas aūt remanet ⁊ retinef in ipsis mēbris pp̄ spissitudinē ⁊ grossitiē ipsi⁹ vētositatis: ⁊ spissitudines mēbri in quo est ⁊ ꝓstrictionē poroꝝ ei⁹. ¶ Dixit Aui. apa dictū excitatio est filē vndimie cū augmēto loci. i. cū eleuatione loci in altū plusq̄ in vndimia: pp̄ vētositatē in excitatione p̄mixtā in altū subleuātē, cui⁹ p̄mixtio nō est in vndimia. Et silr per hoc differt ab excitatione: quia adhuc magis eleuaf locus in ea. ¶ Et ex dictis ꝑz q̄ apatis vētosi simplicis, siue inflatiōis, due sūt spēs vna in qua audiſ son⁹ pcussionis pcutientis: ⁊ est illa: cui⁹ vētositas est inclusa in cōcauitatib⁹ magnis mēbroꝝ q̄ cōstipate adeo sunt q̄ nō hz ventositas intus ꝓclusa liberū exitū, ſz tñ aliq̄n mouef in illis ꝓcauitatib⁹ ipsa ventositas: ⁊ pcipiſ mot⁹ eius ab ifirmo: ⁊ aliq̄n a medico ⁊ ab astātib⁹, sicut ꝓtingit in inflatione stōi, aut intestinoꝝ gracilium: vt in yleos ventoso, aut grossoꝝ: vt in colica vētosa: aut in vacuitate ventris, vt in tympanite: aut in vacuitate osei: vt in hernia vētosa: ⁊ de hac specie apatis vētosi nō agiſ in hoc ca°, q; dcm̄ est de ea ⁊ qualibet ei⁹ specie in sermonib⁹ p̄cedētib⁹ in ppriis caplis. Alia est inflatio in qua nō audiſ sonit⁹ apud pcussionē sup eā ⁊ est illa que vētositate influxa paulatim ad aliquē locū vacuū nō amplū inter loca cōtinua vel cōtigua existētē: sed paruū strictū ⁊ cōstipatū, ex quo nō hz vētositas exitū liber: quare aut aggregaf in medio ipsorū locoꝝ, aut sepat inter ptes mēbri in quo est, ⁊ extēdit ipz

mēbrū ⁊ soluēdo eius cōtinuū dolorē causat:⁊ de hoc apate ventoso agit in hoc capl'o:de quo dixit Raſ.13° ꝓti.inflatio vētosa in pedib⁹ vel manib⁹ vel alijs mēbris fit a vētositate vaporosa incluſa sub muſculo:aut aliquo pāniculo inducto ossib⁹ aut musculis. Et dixit Raſ.ꝙ si tale apa transferē de vno mēbro ad aliud de vētositate erit. ¶ Et scias.ꝙ apa inflatū assilaē exiture:⁊ opꝫ discernere inter ea:qꝛ aliqñ deciꝑiunt medici putantes eē exiturā:⁊ est apa vētosum:pp qđ dixit Aui.qñqꝫ extimat medicus ꝙ sup mēbrū infirmi:vt super genu sit apa indigēs pforatione:qꝛ extimat ꝓinundatione pceptā sub digitis in eo cōtineri sanie:ꝗre pforat ipꝫ ⁊ vētositas tñ egredit:⁊ sic medic⁹ decipit ⁊ errauit:⁊ ꝓtingit iste errꝛ plus in inflatione qꝫ in eleuatione:qꝛ in eleuatione vētositas est sparsa ⁊ būiditati flātice mixta nō in vno loco aggregata:quare nō pōt inundare:⁊ maxime cōtingit errꝛ iste qñ apa est in iuntura:sicut genu:eo ꝙ qñ vētositas aggregat in iunturis minus pōt discerni a sanie qꝫ qñ aggregatur in locis vacuis magis:qꝛ in his locis extēdit spatia:⁊ non inundat sub digitis:sicut quādo aggregat in alijs locis vacuitatis parue ⁊ in iunctuſis. ¶ Ex dictis patent species apatis vētosi:⁊ signa tam generum qꝫ specierū.

Quo dif, fert apa inflatum ab exitura.

De causis tamē eius est sciendum ꝙ qñqꝫ accidit a cā ꝓmitiua ⁊ ꝓprie pcussione vel casu cū cadit attritio in aliquo mēbro intrinseco vel extriseco ⁊ succurrit nā ad locū pcussum ⁊ dolētē cū spū vaporoso grosso q retinetur in eo ⁊ inflat ipꝫ:⁊ qñqꝫ sunt causa eius cibi vaporosi assumpti. Et qñqꝫ accidit a cā āti.ſ.būore vētosabili in quez cuz agit caliditas debilis resoluit in vaporē grossum:⁊ vapoꝛ ille aliquē locoꝝ predictoꝝ ingredit ⁊ extēdit ipsum ⁊ subleuat in tumorem:⁊ ideo multiplicatur penes indigestiones ⁊ nauseatiuas satietates:⁊ aliqñ ifluit vētositas ex alijs mēbris ad locum apatis. Causa vero eius cōiuncta est ventositas ipsa in loco inclusa:⁊ scias ꝙ in facto a causa ꝓmitiua percussione vel causa est dolor:sed in facto ab alijs causis nō semper est dolor:de quo sit curandum.

Cura aposteматis ventosi perficit dieta ⁊ potione:dieta qdē in euitatione oīs regiminis faciētis indigestionē:aut perducentis ad nauseatiuā satietatē:⁊ ꝓprie cū ꝓhibitione oīs cibi ⁊ potus vaporosi vel vētosi:imo sit regimen subtiliatiuū ⁊ grosse vētositatis extenuatiuū ⁊ resolutiuum ⁊ ꝓprie ex eis que dicta sunt in sermone 5° de inflatione stōi ⁊ intestinoꝝ. ¶ Potio vō aut vertit ad cām:aut corꝛigit accidētia:⁊ q̄ vertit ad cām:aut ad ꝓmitiuā:aut antecedētē: aut ꝓiūctā. Et ꝑz oēm cām.si apa vētosuz fuerit eleuatio ꝙ cedēdū est in cura ei⁹:sicut dcm̄ est in sermone 5° ca° de kacesia. ¶ Si vō apa fuerit inflatū ⁊ fuerit a ca ꝓmitiua.tūc opꝫ ꝓsiderare corꝑis disponē in repletione ⁊ cāe illius ꝓmitiue importātiā. Nā si corpus fuerit repletū ⁊ casus vel percussio magna ⁊ fortis fuerit.oꝛ euare cū flōmia corꝑ⁹:⁊ trahere mām ad diuersuz:ne ad locū doloris cōfluat. In tali. n. apate vtꝑm est dolor:⁊ maxime in lacertis qb⁹ accidit percussio:⁊ iō opꝫ vt curatio dirigat ꝓncipaliꝛ ad attractionem vel cōtusionē:⁊ ad sedationē doloris:⁊ postea ad ipsaz iflationē:nō ergo opꝫ in hoc apate incipere a cura inflatiōis cū rebus multe caliditatis:sed a sedatione doloris. Et ꝓpea dixit. A. opꝫ vt alienent medicine valde calide ⁊ acute:ne refugiāt mēbra attrita ⁊ tereant ab eis:qm̄ hꝫ sunt exiccatiua multū ⁊ nocēt eis:imo dixit ipse.qñ talis inflatio medicatur cū resolutiuis misceat cū eis aliqd de sedātib⁹ dolorē:que sunt anodina tepide caliditatis:talia.n.resoluētia leuia mollitiua sūt q̄ cōueniūt in attritiōe vel cōtusiōe vt in p̄cedētib⁹ patuit. Sit ergo cura tua quā facis.dixit Auic.cū eo qđ est sicut rob cōtusuz ⁊ cōquassatū cū oleo in quo est infusa lana ysopi.i.succida ⁊ suppositat:⁊ si cū eo fuerit caliditas:tūc cū oleo ro.in quo infusa fuerit lana p̄dicta ⁊ dissoluta fuerit in eo aqua ysopi humida.i.ipsa ysopus būida. Et dixit.administrent oīa hec tepida ad caliditatē declinia:⁊ nō ꝓmittant infrigidari:qm̄ frigus nocet eis. ¶ Si vō apa inflatū fuerit a cā āte:tūc opꝫ ꝓsiderare. Et sigdē fuerit in corꝑe humoꝛ flāticus vel melicus vētosabilis:⁊ q ventosaē opꝫ vt eūetur ꝑm exigētiā ei⁹. Si vō fuerit in aliquo mēbro vētositas generata que defluat ad locū:opꝫ vt resoluaē. Et opꝫ vt corriganē mēbra nutritiua:ne indigestionē patianē. Cōplenē aūt predicte intentiones:sicut dictū est in suis locis. ¶ Intentio vō que respicit cām cōiunctā mēbri in quo vētositas cōtinetur rarificat vt expirationē inueniat vētositas ⁊ ipm spiritū grossuz vētosuz subtilia resoluit ⁊ cogit. Cōplenē aūt ambe intentiones eisdē auxilijs:de quib⁹ dixit Hal.1.ad Glau.qꝛ cōfert vt retineaē ⁊ nō trāspiret hic grossus spūs in corꝑe ⁊ densitas.ſ.sube mēbri in quo ꝓtinet:⁊ ipsius ēt spūs grossities. Idcirco sanatio passionis ei⁹ intētionē vnā cōem habebit.ſ.densoꝝ corꝑoꝝ vel mēbroꝝ rarefactionē ⁊ grossoꝝ spirituū subtiliationē:ergo calefacies tu vtrūqꝫ.ſ.mēbruz ⁊ vētositatē sufficiēter ꝑ subam subtilē in ptib⁹.i.ꝑ medicinā leptomeré:siue subtiliū partiū.rarefacies deniqꝫ qđ cōdēsatum ⁊ subtiliabis qđ ingrossatū est. Et.14.terap.dixit.ꝙ sanatio huiꝰ fit cū medicina in suba subtili ⁊ calida in nā. Et Aui.dixit.ꝑmi 4ª.inflata.i.vētosa apata curanē ex eo ꝙ calefacit cū subtilitate sue sube:vt vētositates resoluat ⁊ poꝛos ampliet:nā in apatib⁹ vētosis est vētositatis grossities ⁊ poroꝝ clausura. ¶ Medicina tñ p̄dicta hꝫ latitudinē magnā in plus ⁊ min⁹ subtilitatis ⁊ caūtatis:in q̄ latitudie debent eligi medicie diuersificate in subtilitate ⁊ caliditate ꝑz diuersitatē densitatis mēbri maioris vel minoris:⁊ ꝑm diuersitate cōꝑlonis eius calidioꝛis vel minus calide:⁊ ꝑm subtilitatē eius maioꝛē vel minoꝛē:⁊ ꝑm diuersitatem vētositatis in grossitie maioꝛi vel minoꝛi:⁊ ꝑm eius situ superficialē ⁊ pfundū:⁊ ꝑm ꝙ vētositas ꝓuenit a cā āte vel ꝓmitiua:⁊ ꝑz ꝙ hoc apa est cōpositū cū alio morbo vel accidēte diuertēte ad securā:nam quāto mēbꝝ solidius fuerit ⁊ densius in poꝛis suis:⁊ in nā sua frigidi⁹ ⁊ humidius ⁊ obtusioꝛis sensus:⁊ qꝫto vētositas grossioꝛ fuerit in pfundioꝛi mēbri loco sita: vt inter os ⁊ pāniculū regētē ipsuz:aut iter musculos pfundos ⁊ pāniculos velātes eos tāto medicina oꝛ esse calidioꝛ ficcioꝛ ⁊ subtilioꝛ:⁊ eꝰ° si mēbrū fuerit lapsuz raꝝ ⁊ nā calidū ⁊ acuti sensus ⁊ vētositas fuerit subtilis:siue min⁹ grossa:⁊ in superficie posita:vt inter cutē ⁊ carnē vel inter musculos superficiales:aut inter pāniculos eos velātes,tāto medicina oꝛ esse min⁹ subtilis ⁊ remissioꝛ in caliditate ⁊ siccitate:⁊ cū p̄dicte cōditiones mēbri ⁊ vētositatis mediocriter se habebūt ⁊ mediocres debēt eligi in dictis virtutibus medicie. Et si apa inflatū fuerit cōiūctū cū apate caloꝛ:aut cū dolore ⁊ medicine remissioꝛes eē debēt in dictis q̄litatib⁹:⁊ eꝰ°. ¶ Et si fuerit ꝓueniens a cā ꝓmitiua:tūc ꝑp attritionē:aut ꝑpter dolorē occurrētē:medicine debēt esse remissiones qꝫ in ꝓueniente ex cā āte,⁊ hꝫ hoc vez in ꝑn°:⁊ donec sanēt.attritio ⁊ sedeāt dolor:qꝛ deinceps curari oꝛ:sicut factū a cā antecedēte:de cuius curatione si fuerit inflatio sine dolore. Dixit. A. ꝙ necessariū est medicamen ꝙ cutem ingrediaē ⁊ penetret per eā ⁊ resoluat illud qđ est in ea:⁊ sit possibile vt sit ei mora spatij longi sup locū:quare est necessariū vt sit in fine subtiliationis vt firmeē subtilitas partiū eius ex pfūdatione.i. penetratione vsqꝫ ad locū vētositatis vltimū. ¶ In qb⁹ verbis voluit medicinā applicādā apati vētoso sine dolore hre quatuoꝛ ꝓditiones. Et ꝑma est ꝙ sit subtilis sufficiēter vt possit ingredi per poꝛos cutis subtilitate.ſ.ei acquisita ꝑ artificiū:quā tūc acqrit cū subtilissime triturat ⁊ cribrat cū oꝛali: siue cū findone donec fiat sicut alcohol.2ª est.ꝙ sit resolutiua vētositatis que in mēbro ꝑeter nām retinet. 3ª est.ꝙ sit potens manere in mēbro spatio sufficiēti:⁊ hanc conditionem acquiret ex modo cōpositionis eius cū aliqua medicina habente aliqlē viscositatē:vt cū cera vel ysopo būida ⁊ silib⁹.⁊ 4ª est.vt sit subtilis nō solū ꝑm artificiū:ꝫ in nā sua vt firmetur subtilitate sua sup locū:⁊ sup ipsam ventositatem. ¶ De

In facto a cā āte.

Intentio ad cam cōiunctā.

De electione medicinaꝝ.

In inflato facto a cā ꝓmitiua.

In facto a cā ꝓmitiua.

De medicinis apatis vētosis sine dolore.

medicinis aũt bñtibus ℞tutes predictas ⁊ cõferẽtib⁹ inflationi sine dolore est medicamẽ Hal. positũ in 14° terapẽ. qõ valet vẽtositati retẽte ꝑm extremitates ⁊ musculos q sub cute ⁊ mẽbrana que circa ossa sunt: ⁊ sufficiens ad curam fit ex spõgia noua infusa in sapone. s. nigro cũ supponit. ¶ Dixit auctor cõpẽdij. ℞. cinerẽ vitis ⁊ quercus ⁊ dimitte in aqua: donec aq̃ pũgat linguã gustãtis: deinde cola: ⁊ pãnos in eo infunde ⁊ locis tumescẽtib⁹ applica. ¶ Et Sera. dixit. si inflatio fuerit in iuncturis: aut lacertis q sunt sub cute: aut in vno pãniculo ꝓ cõtinentiũ ossa: ⁊ nõ fuerit cũ ea dolor: tunc cura ipsa cũ aliqua subtiliũ humiditatũ cũ mensura: sicut cũ aqua cineris. ¶ Empl'm de calce qõ cõposuit Aui. resoluẽs vẽtositatẽ a mẽbris neruosis lacertosis chordosis. ℞. sordiẽ balnei ⁊ pone in scutella: ⁊ adde ei calcẽ nõ extinctam in quãtitate qua ꝓueniat inspissatũ ex eis: sicut lutũ ⁊ liniat cũ eo. ¶ Cerotũ Serapiõis factũ ex oleo anetino ⁊ cera ⁊ puluere ysopi sicce est bonũ ⁊ cõuenies. Aliud. ℞. picis naualis resine ⁊ terbẽtine. aã. ptes eq̃les ⁊ cõfice cũ pinguedine leonis vel tauri vel alia siũ. ¶ Dixit Aui. q̃ de medicinis localib⁹ ꝓueniẽtib⁹ inflationi a cã ãte sunt olea subtiliũ ptiũ in qb⁹ decocta sunt ruta ⁊ cyminũ. Et de medicinis subtilibus⁹ sunt semẽ apij anisi ⁊ ameos: ⁊ q̃ istis similant: ⁊ qñq̃ fit empl̃ bonũ ex nitro ⁊ calce. s. ꝓmixtis cũ aliquo liquore subtili. Et sunt p̃dicta maxie ꝓueniẽtia in ventositate grossa. Et ad fortificãdũ iuuamẽtũ eoꝝ opꝝ p̃mittere appositioni eoꝝ fomẽtationẽ sup̃ loco cũ filtro vel spongia noua infusa in decoctione medicinaꝝ dictaꝝ subtiliatiũ: ⁊ fortasse dixit Auic. indigẽ in curatione inflationis. s. a ventositate grossa ⁊ profunda appositione ventosarum absq̃ scarificatione vt carminetur ventositas ⁊ expiret: quoniam ventositas mediante igne suo calefacit ⁊ rarificat membrum ⁊ subtiliat vẽtositatem ⁊ resoluit attrahendo ipsam ad superficiem ex profundo. Opꝝ tñ appositionẽ precessisse mãe bonã minoratione: vt attrahat mãm ex alijs mẽbris ad locũ. Et sunt q premittũt appositionẽ vẽtose: deinde post eius amotionẽ fomẽtant: ⁊ medicinas p̃dictas apponũt. Et sunt q faciũt oppositum. Et sunt q ante oia premittũt loci fricationẽ inter aspẽrã ⁊ lenẽ mediã. Et est cũ predicta oia nõ sufficiunt attrahere ventositatẽ grossaꝫ ex ꝓfundo: ⁊ tũc opꝝ vt supponaf⁹ loco medicamẽ rubificatiuũ aut deficatiuũ: vt vẽtositas illa extrahaf⁹: vẽtositate aũt nõ multũ grossa: neq̃ multuꝫ ꝓfunda pluries sufficit inũctio cũ oleis anetino sambucino keyrino yrino ⁊ silib⁹. ¶ Intẽtio aũt ad accñtia ab auctoribus⁹ solũ dirigit ad dolorẽ. Et Hal. dix̃. 14° terapẽ. q̃ medicamẽ in dolore ventoso musculoꝝ: ⁊ in inflatione dolorosa: dꝫ bñe virtutẽ mixtã: vt euaporẽt ⁊ stipticẽt moderate: moderata. n. stipticitas: ió necessaria est vt cõfortet mẽbrũ: ne recipiat mãm ad ipsuꝫ paratã fluere ꝓpter dolorẽ: nã si nõ habeat quid stipticitatis. dixit Hal. auget flones. i. trahit mãm ad locũ portentem gñare flones: q⁹ dolor trahit: ⁊ maxime dixit Hal. in plectoricis corpibus. ¶ Et auctor cõpendij dixit. q̃ opꝝ in inflatione cũ dolore. al's. inflãmatione vtutẽ cataplasmatis esse cõpositaꝫ de dolorẽ mitigãtib⁹ moderate: si. n. cũ eis nõ sunt stiptica augebit apa: maxime si corpus plenũ est: ⁊ precipue in inflatione dolorosa euenient lacertis ex pcussione: in hac. n. dixit ipse opꝝ añ oculos tue mentis apponi accidẽtia que in ipsa eueniũt: deinde stude vt dolorẽ mitiges inflationẽ dissoluas ⁊ mẽbra ꝓfortes. Uex intẽde plus ad illud qõ maioris valitudinis est: nam si dolor fuerit fortis mitigaẽ: dolore vo nõ existente fortiter dissolue: ⁊ si dolor fuerit: ſ nõ fortis fiat dissolue ⁊ mitiga. ¶ Anteq̃ ad curã inflationis dolorose fortiter per localia veniaf⁹ preeuacuãdũ est corpus in ꝑmis. Dixit. n. Hal. 14. terapẽ. q̃ cõe ꝓncipiũ cure dolꝛis tam vẽtosi q̃ bũorosi est eũare corpus. ¶ De localib⁹ aũt dixit ibidẽ. q̃ cõuenit vngere locũ oleo caustico. i. resolutiuo ⁊ intellexit in fine mitigato dolore non in ꝓn°. In ꝓnci° enim sicut dixit Serap̃. opꝝ inungi mẽbrũ cũ oleo qõ mollificet ⁊ mitiget dolorẽ. Et auctor cõpendij dixit. oleo nõ pungitiuo ⁊ mollitiuis cataplasma inungi debere. Et subdit. valet in initio sapa vel vinũ ⁊ acetum ⁊ oleũ mixta. Si melius in his calidis infusum loco applicef⁹: ac etiã si cum eis fuerit adeps. s. galline vel anatis admixtus. Et Hal. vbi supꝛa. idẽ medicamẽ tãgẽs dixit. cura bona est euaporatio facta cũ spõgia infusa in bono vino aceto ⁊ oleo ⁊ supponere postea loco lanã succidã. ¶ Dixit Aui. q̃ fuerit cũ inflatiõe dolor ad ministrenf⁹ desup olea in qb⁹ est sedatio doloris cũ ꝓhibitione aliqua. i. ꝓfortatiõe mẽbri ⁊ debili repulsione ex ꝓn° sicut est oleũ ro. vel violatũ cũ virtute olei anetini. Et hoc siue dolor fuerit a cã ꝓmitiua: siue añte: ⁊ debuit vt supꝛa patuit dictoꝝ oleoꝝ ꝓmixtio eq̃lr: vel ineq̃lr fieri ꝑ exigẽtiã maioris resol'onis vel maioris ꝓhibitiõis. Et de cõueniẽtib⁹. dicunt qdã est vinũ nigrũ vel stipticũ vel coctũ mixtũ cũ aceto acutorã in eis est resol'o ⁊ ꝓhibitio aliqualis. ¶ Et dixit. A. q̃ inueniẽ aliqua alleuiatio doloris: tunc ponaf⁹ in medicamine. s. dicto vel alio siũ illõ in quo est additio vtutis ad dissoluendũ: sicut nitrũ cũ aceto. s. acuto: q⁹ hꝫ aliqd resol'onis ⁊ adiuuat ad ꝓfundationẽ nitri. Et qdã dicunt. q̃ h̃ medicamen maxie cõuenit inflationi dolorose musculoꝝ dorsi: in q̃ ẽt cõuenit p̃dictis addi saponẽ: deinde ꝓcedẽte alleuiatione doloris. dixit Aui. addaf⁹ in resol'onem: ita vt cũ i totũ alleuiatus fuerit apponaf⁹ solum resolutiua: vt empl'm de cinere ⁊ similia: ⁊ laudanf⁹ calefactoria sicca ex sale ⁊ milio propter suauitatem eoꝝ vel ex sale ⁊ sulphure ⁊ similibus.

¶ De apostematibus compositis. Cap̃. xliij.

Apostema dicit cõpositũ trib⁹ modis. Uno mõ q⁹ est morbus cõpositus ex plurib⁹ lapsib⁹: siue morbis: ⁊ vt sic nullũ apa est simplex: imo oẽ apa est ꝓpm vt supꝛa patuit. 2° mõ dr ꝓpm q̃ si ꝑcũ est ꝓiũcta alia egritudo vt febris. Et vt sic apa nõ dr ꝓiũctũ: ſ potiꝰ hꝫ dici apa ꝓplicatũ cũ alio morbo. 3° mõ dr cõpm: q⁹ gñatũ ex diuersis materijs per vicinitatẽ vel permixtionẽ reductis ad vnã formã: vel nõ reductis: mãe enim diuerse possunt eẽ conuncte ad generationẽ apatis: nõ q⁹ permisceanf⁹ in inuicem: ſ q⁹ vna locaf⁹ iuxta aliã: ⁊ hoc frequẽter apparet in apatibus compositis ex ꝓtrarijs materijs: vt calidis ⁊ frigidis: ⁊ erũt mãe frigide situate in ꝓfunditate mẽbri: ⁊ calide in superficie: sicut frequẽter euenit in herisipilla ꝓpter cõ vndimia: ⁊ accidit ẽt iste modus cõpõnis in apate vẽtoso cõposito cũ humorali vel cũ aquoso: ⁊ possunt diuerse mãe cõuenire ad cõpositionẽ apatis ꝑmixti sic q̃ in ꝑmixtione reducerent se ad vnã formã: sicut frequenter apparet in apate cõposito ex diuersis humorib⁹ equate potentie: ⁊ apparet in multis ex nodis ⁊ dubaila. Maior eniꝫ pars eoꝝ. dixit Auer. colꝫ. 3° cõposita est ex humorib⁹ cõpositis duobus. s. flãte ⁊ melia ⁊ manifestũ est q̃ illi humores in eis reducti sunt ad formam vnã: ⁊ possunt diuerse mãe sic cõuenire ad gñonẽ apatis q̃ ipse in cõpositione nõ reducerent se ad vnam formã: sicut q̃ñ diuersi humores permiscentur in equatis potentijs eoꝝ ⁊ generãt apa. ¶ Modo de apate cõposito ex diuersis humoribus erit sermo in hoc capitulo. ¶ Sciẽdũ est ergo q̃ talis cõpositio aut erit humoꝝ calidoꝝ cũ frigidis vt sanguinis cũ flãte vel melãcolia: seu colere cũ flãte vel melia: aut erit calidoꝝ inter se: sicut sanguinis cum colera: aut frigidoꝝ inter se: sicut flegmatis cum melia: aut erit compositio huius humoris vel plurium cum aquositate: aut cũ ventositate vt in excitatione. Aut erit compositio ventositatis cum aquositate: ⁊ in omnibus dictis modis: aut erit compositio ipsoꝝ equalis vel inequalis. Et apostema compositionis equalis est illud de quo intelligitur cum apa compositum absolute: ꝓfertur ⁊ denominaf⁹ noie vtriusq̃: vt flegmon herisipilla vndimia sclirosis vel sephyros ⁊c. Apa vo ꝓpõnis inequalis: ꝫ denominef⁹ noie vtriusq̃: denoiatur tñ sic q̃ supantis nomen precedit in noie subiecti: ⁊ segf⁹ nomẽ supati in noie

Multis mõis apa ꝓponif⁹ ex diuersis materijs.

adiectiuo: vt supante flegmone berisipillā noiaſ flegmon berisipilliades ⁊ superante berisipilla flegmonē denominatur berisipilla flōnides. Et supante vndimia sclirosim denoiatur vndimia sclirotica ⁊ supante sclirosi vndimiā denoiaſ sclirosis vndimiosa: ⁊ ꝫ hūc modū denoiari debēt alia apata cōposita. Uñ Ha.2.ad Hlau.dix.cū mixta fuerit diſpō berisipile flōni vocaſ a minoribꝫ berisipillos ppio noie: qñ vo ea q̄ flōnis obtinet dñiuz noiaſ flōn berisipilloſuz. Si vo neutriꝫ obtineāt manifeſte: sed eēlia apparēt sintomata berisipillaz ⁊ flegmonē cōmisceri dicūt. ¶ Dixit Serap.5° breuiarij. sic messire miſcet cū flegmone multotiens silr permiſcet cuz eo almirarchil. i. vndimia: ⁊ noiaſ qō pmiſcet cū istis duobus almessire almataril. i. vndimioſum: ⁊ silr ēt qñ infrigidaſ al messire ⁊ induraſ ⁊ difficilis fit eius reſolo. sup. aut in pn° p mixtū fuit cū būore groſſo frigido noiaſ almessire melicum sephyroticū. ¶ Sunt ēt qbuſdā apatibꝫ cōpoſitis noia ipoſita ppria: vñ apa ꝓpoſitū ex sanguine ⁊ melā aduſta vocaſ antrax: ⁊ sic ēt pōt appere de pluribꝫ alijs ex precedētibus.

Signa apatū compoſitoꝝ sunt signa cōpoſita ex signis simplicium equalr vel inequalr pm equalē vel inequalē modū ꝓpoſitionis eoꝝ. Jdeoq̄ opz volentē apata cōpoſita bñ cognoſcere hre plenā noticiā signoꝝ simpliciū. Jpſa. n. in oibus apatibus cōpoſitis sunt remiſſiora: verūtñ superantis signa sunt vincētia signa superati plus vel minꝫ pm maiorē vel minorē victoriā eius. Et tñ que sunt cōpoſita cōpoſitione vicinitatis māe minꝫ difficile cōprehenduntur. Que vo difficiliꝫ cognoſcunt sūt ea q̄ sunt cōpoſita cōpone ꝑmixtionis equalis. ¶ Et scias. q̄ sapientes dimiſerunt iſta signa velut nota medico prudēti: poſuerūt tñ exēplū in berisipilla flōnoſa ⁊ flōne berisipillato. Ait. n. Hal'.1° ad Hlauc. ⁊ ponit.13. ꝯtiñ. sic. ſi sanguis ſuperueniēs ad mēbrū mixtꝫ fuerit cū colera rubea: ⁊ ſupercaleſiat silr. ſup. ⁊ colera vicerit in cōpoſitione: morbus ille vocaſ berisipilla. ſ. flōnoſa: ⁊ erit maioris calefactionis q̄z flegmon. ſ. purū: ⁊ q̄z ēt berisipilla tū. ⁊ erit vehemētioris ruboris ⁊ clarioris: ⁊ ſtatiz cū tangiſ locus fugit sanguis ab eo velociter tāmo velocius q̄z in flōne berisipillato: vñ manifeſtaſ q̄ eſt sanguis tenuis nō cōdenſus ad modū sanguinis flōnis: sanguis enim flōnis groſſior eſt sanguine equali. Et doloꝝ. dixit Hal'. erit minor q̄z in flōne: ⁊ ppria qñ ſupfluitas ꝓuenit ad pellē tñ: q̄ tūc erit victoria colere ſupra sanguinē maior. ſup. ⁊ eſt cū ea tumor: ſz minor q̄z in flōne: ⁊ q̄z in flōne berisipillato. Dixit eniz Haly. 3° practice. q̄ berisipilla flōnoſa eſt cū tumore. Et dixit Aui. q̄ inflāmatio in ea erit maior quāto magis dominabiſ colera ſupra sanguinē: q̄ colera in ſe calidior eſt q̄z sanguis. ¶ Et scias. q̄ berisipilla pp claritatē ruboris ſui vocaſ rubea. Uñ Hal'.2° ad Hlauc. ⁊ ponit a Rabi. in 22ª particula. flegmon rubea eſt egritudo q̄ gīaſ ex ſupfluitatibꝫ fluxis ad mēbra cōpoſitis ex sanguine ⁊ colera citrina naturali. vz. que fit ex sanguine ebulliente ſubtilis ſube fluxe in mēbꝝ. Sicut ergo in berisipilla flōnides vincunt signa colere signa sanguis: ſic in flōne berisipillato signa sanguis vincunt signa colere.

¶ Dixit Aui. quāto plus dñaſ sanguis ſupra coleraz tanto erit impulſio ⁊ tumor ⁊ inflatio magis apparēs: ⁊ erūt doloꝝ ⁊ pulſatio vehemētiores: doloꝝ eniz erit maior rōne maioris ipulſionis maiorē faciētes extēſionē: vñ maior ſit cōtinuitatis ſolo intēſionē cauſans doloꝝ ⁊ pulſatio erit maior rōne maioris coartationis arterie pcedētis a maiori inflatione loci: ⁊ inflatio erit minor: ⁊ rubedo erit minoris claritatis ⁊ ſic nō velociter fugit sanguis a loco tactu digiti: nec poſtea ſic velociter redit ad ipz: q̄ groſſioris eſt ſubē: ⁊ silr erit in alijs signis flegmonis ⁊ berisipille: ⁊ cōſilr cōſiderare opz in signis vndimie ⁊ sephyros cū cōponunt: qñ vincente flegmate in cōpone signa vndimie p̄dominabunt signis sephyros: ⁊ eꝫ°: vincente humore melico p̄dominabunt signa sephyros signis vndimie. ¶ Signa aūt apatis ꝓpoſiti ex apate calido ⁊ frigido: vt vndimie ⁊ berisipille cōpone vicinitatis ſunt q̄ signa calidi magis repreſentabuntur ſenſui: eo q̄ humor calidus leuigat ad cutē: ⁊ in ea ipzimit: vñ rubet cutis ⁊ inueniſ in ea caliditas ad tactū ⁊ fugiet sanguis a loco per leuē cōpreſſionē: ⁊ erunt in cute alia signa būoris calidi: humor vo frigidus ſua grauitate petit fundū ⁊ cognoſciꝫ p mēbri grauitatē: ⁊ p cōpreſſionē ſupmēbro factā grauiterq̄z oſtēdet humorē eſſe flāticū p infoſſationē loci: aut melancolicū per inuentionē multe duritiei: accidit aūt aliqñ membro vndimiā patiēti: aut glādulas: vt ſupflua ei colā fluat ⁊ cauſet in eo berisipillā: cuius signa apparebūt in ſupficie mēbri vt dictū eſt. ¶ Dixit Hal'.14° terap. ⁊ ponit a Rabi. vbi supra. cum rubea induraſ ⁊ ingroſſaſ vocatur rubea dura: ⁊ cum componit cum apate molli dr rubea mollis.

Curatio aūt apatis compoſiti eſſe dz ſicut curatio aliarū egritudinū compoſitarū: put dictuz eſt in ſermone ſcdo in gñali curatione egritudinū cōpoſitaꝝ. Uñ Serap.5° breuiarij ait. ſicut oēs egritudines compoſite indigent medicinis cōpoſitis: silr fiat in hac egritudine. Debet g̃ cōpoſitio medicinaꝝ fieri equalis vel inequalis pm equalitatē vel inequalitatē cōpōnis apatis. Subdit Serap. ⁊ ppria fiat curatio cū eo qō reſiſtit vincenti ⁊ difficilioꝝ. Sed tñ nō opz vt dimittaſ illud qō facit ad curationē alterius cōmixti in ea egritudie. Jn flōne itaq̄ berisipillato medicie flōnis ſuperdominent medicinis berisipille ⁊ eꝫ°: in berisipilla flōni caꝝ cōſilr in oibus alijs apoſtematibus compoſitis.

¶ De exituris. Cap. xliiij.

Eſtquā ſufficienter dictū eſt de apoſtematibus que terminanſ per repulſionē materie ſeu p reſolutionē eius dicēdū eſt de eis que terminanſ per ſuppurationē ⁊ ſaniationē: que aliqñ vocanſ collectiones: aliqñ naſcentie: aliqñ exiture: ⁊ aliqñ dubeleth. Sciendū tñ q̄ nomen collectiones cadit ſup oēm adunationē māe in aliquo vno loco: ſiue illa mā adunata ⁊ collecta apoſtemet locū: ſiue nō: ⁊ ppea eſt q̄ empicus dr habere collectionē, lz nō habeat apa. ¶ Dixit. n. Hal'. ſup 6° epidimiaꝝ vt poſuit Rabi. 23ª pticula. nomē dubeleth pm Hipp. cadit supra oia apata: ſed dixit Raſ. ꝫ Hal'. in locis pluribꝫ nomē dubeleth cadit ſup apata calida cū immodicis vbis ſuis hz de oi apate p̄dicari. Et dixit Rabi. ibidē auctoritate Hal'. in lib. de apatibꝫ. cum būiditates collecte corrodūt aliquā pticulā carnis vel alterius loci: vbi putredo colligiſ dr naſcentia: ⁊ cū būiditas naſcētie in aliquā pelliculā diſſimilē includiſ dr dubeleth q̄ humiditates cū ſint in cute tñ furūculi noiant. Exitura autez q̄cq̄ reperiſ dici de oi tumore. vt pmi 2ª. ſz tūc apa ⁊ exitura large valde ⁊ nō ſtricte: nec ppria dicunt. ¶ De intentione aūt Aui. vt qdā volūt eſt q̄ nomē apatis hēat in ſe plus q̄z dubeleth ⁊ q̄z exitura: ⁊ dubeleth habeat in ſe plus q̄z exitura. Nam apa eſt genꝫ gñaliſſimū ⁊ dr de omni apate magno vel puo caꝝ vel frido qūoz ꝓcedēte vel nō colligente. Dubeleth aūt ē genꝫ ſubalternū ⁊ dr de oi apate hūte finuz vel concauitatē: in q̄ colligiſ vel collecta eſt mā aliq̄: ſiue illa mā ſit caꝝ vel frida: ⁊ ſiue ſit ſaniabilis: ſiue ſaniata: ſiue nō ſit ſaniata: ⁊ ſiue illa mā cōtēta in cōcauitate ſit in kiſti: ſiue pāniculo: ſiue nō ſit in eo. Et q̄ exitura eſt dubeleth: ⁊ dr de oi apate hūte ſinū ſiue ꝓcauitatē: in q̄ ꝓtineſ mā ſaniabilis: ſiue ſaniata: ⁊ q̄ mā ſanioſa in ꝓcauitate illa ꝓtēta eſt corroſiua: ⁊ corrodēdo eſt apta apire locū: ⁊ exire foras. hinc eſt q̄ tale dubeleth vocatū eſt exitura. Denotat. n. apa ſiue dubeleth iclinatū exitui ⁊ rupture. Et q̄ nulla mā eſt ſaniabilis: niſi ſit caꝝ: ſiue p ſe p accñs: ſiue p accñs tñ: hinc eſt q̄ exitura dz dici de apate: ſiue dubeleth caꝝ: ⁊ ꝫ nō q̄ oē apa calidū ꝓuertaſ ⁊ fiat exitura: ſz q̄ in q̄z tū caꝝ eſt a ptū ꝓuerti ⁊ fieri exitura. Et ob hāc cāz dñt. Jntitulauit Aui. ca^m ō exituris caꝝ: vt faceret eas differre a dubeleth non calidis. Et fortaſſe intitulauit capz mō dicto: q̄ apud quoſdā antiquoruz dubeleth ⁊ exitura accipiebāt ſynonime ⁊ ꝓuertebant

Hoc nomen dubeleth ꝫ Hipp. cadit ſuper oīa apata

Apa dubeleth ⁊ exitura qūo differunt.

z sicut apō illos dubeleth in sinu calidā vel frigidā silr z exitura: vt ergo faceret Aui. differre exituras de qb⁹ itendebat loqui in hoc cap° ab exituris materie frigidaꝝ dixit in rubrica eius de exituris calidis. Quidā aūt fuerūt nimis generaliter accipiētes nomē exiture. s. ꝓ oi vlcere: z pro oi apate in quo fuerit z est sanies z errauerūt. Dixit itaq; Aui. exitura est de sūma dubeleth q collectionē faciūt ex apatib⁹ calidis: z intellexit q exitura est dubeleth qō collectionē facit ex humoribus calidis. Quare dixit ipse dubeleth cadit sup oē apa vlceratū. i. solōnē ꝯtinuitatis sue hūs in interiori parte eius: cuius ꝯtinuitatis solū locus dictus est synus cupus: siue cōcauitas ad quā effūdit mā aliq; z remanet in ea quecūq; sit illa. Inuenit tñ hic alia lra que dicit, z remanet in ea mā q marcescit: sed hec lra nō est bona: nec ad mentē Aui. qz tunc dubeleth non differret ab exitura: nec posset poni in diffōne exiture loco generis. Sed exitura. dixit Aui. est qñ est ex dispositione cal'a: nā tūc dr exitura qñ mā que aggregat in illa cōcauitate est calida. Et ex dictis pz q dubeleth dr de aggregatione māe in sinu saniabilis vel nō saniabilis: z qō est de mā saniabili est exitura, z ei qō est de mā nō saniabili nō est nomē ꝑpriū ipositū: sz retinet nomē gīis: ita q aliqñ dr absolute dubeleth. Ūñ Auic. dixit. sūt qdā q appropriant noie dubeleth illud in quo sūt hūores hui⁹ gīis. s. non saniabilis in sinu collecti: z ista dubeleth dicunt dubeleth frigida vt supra patuit. ca° de nodis. sicut exiture dicunt apata vel dubeleth calida: vt in hoc cap'lo: qz ergo exitura notat humorē saniabilē: z nullus est hūor: vt dcm est saniabilis: nisi sit calid⁹ iō dixit Auic. necesse est q ois exitura sit de humore calido: aut radical'r: siue sit radical'r talis ꝑm totū: siue ꝑm partem per cuius partis caliditatē fiat adiutoriū in saniāda parte nō calida: siue sit de humore accidētal'r calido: siue qō sit arreptus a caliditate extranea z ꝑter nām. ¶ Modus aūt ꝑm quē mā apans in cupū efficit: dr eē duplex. Un⁹ est ipetuosus influxus alicui⁹ multe māe calide acute aliqualē grossitiē hūtis: dicte tñ subtilis respectu grossiciis in poros membrii: quos ipsa mā suo violēto z ipetuoso motu: z sua acuitate corrodēdo: z sua multitudie extēdēdo corrūpit qb⁹ eruptis in medio eruptoꝝ cōcauitas remanet in qua illa aggregat. Dz aūt illa mā esse grossa: vt nō sit velociter penetrās: nā si velociter penetraret nō disrūperet: sed trāsiret de pte ad ptē ꝑter q subaz porosaz dilaniaret: z iste modus disruptionis fiēdi cupū appropriat apati qō incipit exitura. Et adiuuat ad cupū hȝ fiēdū aptitudo particule recipiētis cū fuerit rara laxa: z maxie si fuerit cauernosa spatiosa: qu cadmodū est caro inguinū z assellaꝝ. Et pp dictā cām est q dicta plurima apata dictoꝝ locoꝝ sūt exiture incipiētes. De hoc mō fiēdi exiturā loquēs Aui. dixit. apa si icipit exitura pp māz. scilz multā quā expellit nā. s. ipetuose z violēter z nō est pōle vt penetret cutē: neq; in supficiē carnis: imo sepat ei⁹ ꝯtinuitatē p grossitiē suā. s. nō multā: qz pp grossitiē nō est velociter penetrās: vt velocitate z ipetuositate ipulsionis cū sui grossitie nō valēs velociter penetrare dilaniet z disrūpat pticulas quas attingit. ¶ Scōs modus fiēdi cupū est extēsio aduenies māe sparse actione caloris nālis pticule in ipsaz cū supuenit ebullitio rarificat z extēdit: cui⁹ extēsione cōtingit poros in qb⁹ ꝯtinet erūpi: z sic cupū fieri z adiuuat ad hūc modū fiēdi cupū subtilitas z extenuatio porozꝝ z villoꝝ carnis quā subtilitatē iā adepti sunt in dilatatione ipsoꝝ cū influxit in eos mā: z vt dñt qdā adiuuat ēt in ipsuz actio nāe z intētio ei⁹. Lū. n. iā nō potuit dñari nā sic: vt resolueret ipsaz: ꝙre nitit vt dominet ei ꝑz melioꝝ modū sibi polez: mouet ergo eā vt aggreget eā in locū vnū: vt ibi in ipsaz agendo digerat eā meliori digōnis mō. Et qz nō pōt eā ōducere ad benignū conat eā assimilare ei quātū pōt: z talis dispō z assimilatio ei⁹ est ipsius saniatio. Et iste scōs modus fiēdi cupū appropriat exiture sequēti: qm ꝑius incipit apa: deinde sequit vt fiat exitura. ¶ Duob⁹ ergo modis dr exitura fieri. s. incipiēdo z sequēdo apata q a ꝑn° nō inceperūt exiture. Uerūtñ q fit incipiēdo nō pōt puenire: nisi a mā radical'r calida: q ꝛo fit sequēdo pōt fieri a mā z radical'r calida: z radical'r frida. Dixit Auic. qñq; incipit apa sicut est. i. sicut incipit esse apa cū aggregatione. s. māe in cupo: z ideo incipit cū solone continuitatis intrinsece. i. in interiori pte eius: alia lra hz. cū solone ꝯtinuitatis imediate. Accidit aūt solo intrinseca z nō extrinseca: qz mā nō pōt illico disrūpere cutē pp ei⁹ dēsitatem. Dñt. q q̄uis ad eē apatis regrat: vt supra patuit q solo cōtinuitatis in mēbro: tñ adhuc sufficit quelibet q̄titas cūq; pua solo: ēt occulta sensui: sz ad esse exiture regrit solo cōtinuitatis notabil'r magna: vt sit capax māe collecte in ea: z sit sicut dixit Aui. sensui manifesta: z inuenit eā sensus z visus z tactus qñ exitura vel p se vel p medicū secat vel aperit quā nō inueniret sensus in apate si in eo sectio fieret añq; fuisset fcā exitura. ¶ Et qñq; dixit Aui. nō incipit apa cal'mixta cū aggregatione māe z solone ꝯtinuitatis intrinseca: sed incipit in ceptiōe apatū calidoꝝ sanoꝝ. i. integroꝝ z nō disruptoꝝ interi⁹ vel sanoꝝ. i. salubriū: siue sanabilium: nam nō sanabilia: sz corrūpentia mēbrū nō terminant ꝑ suppurationē: sz sanabilia q nō resoluunt. vel sanoꝝ. i. q nōdū fecerūt solonē exiturale: sz indifferētia sūt ad oēz modū terminatiōis apatū: z sup. sil'r qñq; accidit apa frigidū inceptione apatū frigidoꝝ sanoꝝ: sz postea accūtal'r calefiūt: z tale apa incipiēs sanū apō statū. i. in fine augmēti vel fortasse in ꝑn° stat⁹ ꝓuertit ad hoc vt incipiat tūc aggregare māz in cupo. ¶ Quidā dixerūt. q tūc exitura dz fieri inpiēdo qñ est de mā radical'r calida: z ad hoc vt in saniē cōuertat nō egeat: nisi trāsmutatione qua in saniē cōuertat: z tūc dr exitura sequendo fieri: q̄ñ fit de humoribus frigidis radical'r: qz talis mā ad hoc vt in saniē ꝓuertat eget ꝑus alia alteratione: mā opz vt anteq; saniet accidētal'r calefiat. ¶ A quibus oē mēbrū sit aptū apostemari: nō tñ qōcūq; mēbri est aptū vt in ipso fiat exitura: imo in hoc sūt valde diuersi. Apata nāq; mēbroꝝ frigidoꝝ z duroꝝ: vt ossiū z cartilaginū z ligamētoꝝ sūt apta ꝓuerti in exiturā: z sil'r apa cerebri nuce neruoꝝ z chordaꝝ parum sūt apta: vt in saniē ꝓuertant: z si aliqñ illud cōtingat rarissimū erit. z iūcture sil'r paꝝ sunt apte ad exituras. Dixit Aui. nō est oē mēbrū cōueniens ad hoc vt eueniat in ipso exitura. In iuncturis. n. minoraf egressio exiture: qm in eis sūt hūores mucillaginosi: nā flegma a nā mittit ad iūcturas: z in eis ꝑ ipsaꝝ motū ingrossat z iuuicat: plurimi ēt hūoꝝ descēdētiū ad iucturas sunt de gīe flātis grossi, humor aūt grossus mucillaginosus nō est aptus cōuerti in saniē. Et etiam dixit Aui. qz loca iuncturaꝝ sunt ampla nō suffocātia mām defluxam ad eas p inträspirationē, sed träspirat z träspirata nō cōprehendit a caliditate extranea: quare nec putrefit nec saniat, z iterū iuncture ꝑ sui amplitudinē nō sunt retinentia egressionē putridi. i. eius qō esset aptū putrefieri, vel. i. cause putrefactionis. s. caliditatis extranee: nō ēt phibet putridū egredi: sed expellit vel exhalat pp dictas causas. Igit dixit Aui. si egredit. ideſt fit in iuncturis exitura, z illud ꝑpter rē maximā ex multitudine materie qua disrumpit z cupū efficit ex supuentu caliditatis extranee in ipsis que diutius commorat in eis z mām putrefacit. Mēbra aūt carnosa z pānniculosa, z ꝑcipue q sūt calida rara z spongiosa sūt ea que sūt apta, vt in eis accidat exitura: siue talia mēbra sint intrinseca siue extrinseca, z pp dictas causas inter mēbra extrinseca magis parata, vt in eis exitura fiat sūt emūctoria cordis z epatis. Ipsa. n. sunt calida z rare z laxe carnis z spōgiose, z ꝑcipue asselle. Et in quocūq; mēbro, siue intrinseco, siue extrinseco accidit exitura cū mā cupū intrauerit subleuat carnē z cutē in circuitu, pp quā subleuationē appet in loco exiture caput acutū. i. subleuatū. Et pp hoc dixit Aui. si fuerit a mā acuta, qz talis mā est magis apta fieri versus exteriora, z sic subleuationē carnis z cutis facere: ꝑpterea quāto mā exiture acutior fuerit, tanto eius caput magis subleuat.

Que mēbra aptiora sint vt in eis fiat exitura.

Quāf nā ꝙliāz indiget auxilio artis in maturatione ⁊ eruptiōe exiture.

¶ Processus aūt exiture talis est. dixit Aui. ꝑmo aggregat sanié. i. humorē saniabilez: deinde maturaſ saniez ⁊ ipse hūor saniabilis: deinde erūpit ⁊ aperit. In maturatione aūt dicti humoris ⁊ eruptione exiture saniate nā qñqꝫ indiget admiculo artis: ⁊ fortasse nō indiget eo. Et ista diuersitas ꝓcedit tam ex ꝑte virtutis ꝑm ꝙ est fortis vel debilis qꝫ ex parte māe ꝑm ꝙ est magis grossa vel minus grossa: vel multa: aut pauca: vel calida acuta vel calida nō acuta: tñ ét ex ꝑte mēbri in quo est exitura ꝑm ꝙ est multi caloris innati: aut pauci ⁊ ꝑm ꝙ est rare laxe aut ꝑpongiose cōpōnis vel ecōuerso. Et ꝓp diuersitatē in dictis trib⁹. s. virtute mā ⁊ mēbro cadunt in exitura diuersitates plurime in velocitate ⁊ tarditate maturationis resolōnis ⁊ eruptionis diuersitate eius qō in exitura cōtinet in diuersitate situs eruptionis eaꝝ. Et coadiuuāt prędictas tres cās ad dictas diuersitates causandas reliqua pticularia ex tpib⁹ anni ⁊ regione. i. regimīe ꝑterito ⁊ ꝑsenti: ⁊ sūlib⁹. ¶ De diuersitate aūt eaꝝ in velocitate ⁊ tarditate maturationis. dixit Aui. ꝙ exiture diuersificanť per spatiuz maturationis sue ꝑm humorē in subtilitate ⁊ grossitie: ⁊ ꝑm cōplexionē eius in caliditate ⁊ frigiditate ⁊ equalitate eius: scilz modi subę ⁊ cōpōnis: ⁊ ꝑm tēpus. s. anni vel cōstitutionis eius ⁊ aeris dispōnē: ⁊ ꝑm etatē patientis in quo euenit in raritate ⁊ densitate: ⁊ ét ꝑm cōplexionē eius. humor nāqꝫ subtilis ⁊ calidus causans exiturā in mēbro cōpōnis calide humide rare subę in etate adolescentie vel iuuentutis: vel in tepoꝛib⁹ vel cōstitutionib⁹ calidis. vel ét humidis velociter recipit saniationē. Est ergo humor grossus frigid⁹ causans exiturā in mēbro cōpōnis frigide ⁊ sicce in etate senectutis: ⁊ tēpoꝛib⁹ ⁊ cōstitutionib⁹ frigidis: vel etiā siccis: ⁊ regionib⁹ ꝓsilib⁹ tarde saniationē recipiēs: ⁊ ad tardā eius receptionē adiuuat paucitas coloꝛis innati mēbri exiturā patiētis: ⁊ multitudo māe ⁊ ipsius mala qualitas. Dixit Auic. nō cōtingit vt nō mutaret aꝑa: ⁊ g nō cōuertaſ qō in eo est ad pus: nisi ꝓp paruitatē coloꝛis innati in mēbro ⁊ grossitiem māe. Et dixit ꝓp cās exiture: ⁊ cās alias ad saniē fit retardatio: scilz ꝓpter repletionē ⁊ multitudinē māe ⁊ corruptionē eius. Et ecōuerso cāe ꝓrie. s. paucitas repletionis ⁊ māe ⁊ ꝙlitas eius nō mala faciunt ad velocitatē sanationis: nā enim multā mām ⁊ male qualitatis citō supare nō pōt ⁊ saniare: paucā aūt ⁊ bone qualitatis sic. ¶ Et posuit Aui. cās ꝙ retardationis saniatiōis. s. multitudinis ⁊ grossitiei māe ⁊ corruptionis ipsi⁹ ⁊ paucitatis coloꝛis innati. Et sunt nauseati ua sacietas ⁊ exercitia mala ⁊ egritudines que nō faciūt crisim cū eūone apparētes: eo ꝙ tales egritudines sunt ab hūoribus grossis inobedientib⁹ actioni nāe. Et de causis causarū dictarū sunt nocumēta alia. i. accidētia aie nociua ex angustijs ⁊ sūlitudinib⁹ ⁊ alijs corrūpentib⁹ digestionē ⁊ sanguinē. sup. ⁊ omne regimē malū in alijs sex reb⁹ nō nālib⁹.

De causis cāꝝ tardationis saniatiōis.

¶ Raſ. 13° ꝓti. ex verbo Hal. reduxit prędictas cās ad duas ⁊ dixit. ꝙ exitura ꝓhibeť a facienda putrefactione. i. saniatione duab⁹ de causis: vna qꝫ caliditas innata in ipso membro debilis valde nō pōt digerere eius supfluitatē. 2ª qꝫ humor met vñ fit est malus ⁊ crudus. Iste tñ cāe potius dicuntur causę terminationis aꝑatis ad corruptionē vt infra dicetur. ¶ Dicunt. ꝙ cāꝝ retardationis saniationis: quędā se tenent ex parte virtutis: qꝫ est debilis cū paucitate coloꝛis innati: ꝗuis. n. aꝑa eueniēs in mēbro debili fiat exitura: tarde tñ saniaſ. Quędā se tenent ex parte māe: qꝫ est multa alia grossa: aut corrupta ⁊ male qualitatis: ⁊ quedaz se tenent ex ꝑte membri: qꝫ frigidū ⁊ densuz. ¶ Diuersitas aūt in facilitate ⁊ difficultate resolutionis saniei ⁊ eruptionis exiture ꝓcedit ex causis que se tenēt ex parte trium: qñ exitura saniata cuz virtute debili: ⁊ cū mā grossa pauce caliditatis in mēbro frigido densę subę in quo exitura ꝑfundaſ tarde resoluiť ⁊ tarde aperiť: ⁊ ecōuerso que est cū virtute forti de mā subtili ⁊ calida ⁊ superficiali in mēbro raro ⁊ calido velociter resoluiť ⁊ rumpiť. ¶ Dixit Aui. ꝙ quāto exitura est vehementioris eleuationis ⁊ acutionis capitis ⁊ rubedinis tāto hūor attractus ei. s. ⁊ cā eius est vehemētioris caliditatis ⁊ velocioris maturationis ⁊ resolutionis ⁊ eruptionis: ⁊ ꝓprie exitura eminens extra ꝓcedēs ꝑm formā ꝓramidalē: qñ figuraſ ꝙ humor ille est subtilis ⁊ calidus obediens actioni nāe: ⁊ ꝙ nā est potēs ad expellēdū ipm ad exteriora cuz gradatione. Que vo est diuersa a ꝓdicta est illa que est lata ꝑfunda pauce rubedinis significās mām frigidā grossaz inobedientem nature in expellēdo: ipsaz versus exteriora: ⁊ per ꝓns ꝙ erit tarde maturationis resolutionis ⁊ eruptionis. Et ꝗuis ista diuersitas manifestius cōprehendaſ in exituris extrinsecis: ipsa tñ conuenit in intrinsecis. ¶ Diuersitas aūt bonitatis ⁊ malitie exiturarū: aut ꝓcedit ex parte membri: in quo fit: ⁊ est qñ exitura in intrinsecis eueniēs mēbris deterior est eueniēte in extrinsecis. Et intrinseco ꝝ deteriores sunt que sunt cerebri: ⁊ post eas que sunt pulmonis: ⁊ deinde q̄ sunt epis: ⁊ postea q̄ sūt stōi: ⁊ subsequēter q̄ sunt splenis renuz vesice matricis ⁊ intestinoꝝ. De extrinsecis aūt loquēs Aui. dixit: ꝙ deterior est illa que egrediť sup extremitates lacertoꝝ pluriū neruoꝝ: ⁊ hoc ideo est: qꝫ sunt intēriores causantes dolorez ꝓp sensibilitatē partis: quare sunt magne suspitionis: de supuentu spasmi ⁊ alioꝝ accñtiū maloꝝ terribilium cōitate quā hñt lacerti dicti ad cerebꝝ: aut sumiť ex dispōne ipsius exiture: qō est qꝫ exitura caput acutum ꝓramidale hñs citem maturationis ⁊ boni coloꝛis de se est salua: q vo nō est acuta: ſz decliuis ad interiora grauis motus ⁊ pauci doloꝛis nō est salua: ⁊ nō caret suspitiōe: est aūt decliuis ad interiora: qꝫ est de mā grossa que sui terrestreitate ⁊ grauedine mouetur a circūferētia versus cētrū: a supficie mēbri versus ꝑfūdū: ⁊ ꝓpterea ét est tardi motus ad maturationē ⁊ eruptionez: ⁊ est remissi doloris: ⁊ qꝫ est ō mā frigida ⁊ grossa: que inq̄tū grossa nō est apta subito soluere cōtinuū: ⁊ inq̄tuz frigida ⁊ grossa diutius in mēbro retinet: vñ ei magis assuefit membrū: que ét faciūt ad remissionē doloris: ⁊ ét suspecta ⁊ mala si fuerit in mēbro hñte de suptus cōcauitatē: ne sua inclinatione ad interiora mēbri ad illā ꝓcauitatē erūpat: hec etiā exitura si fuerit coloris albi vel coloris alterius mēbri: siue etiā remisse rubedinis ⁊ tardi motꝰ ꝓp suī longā moziā in mēbro est apta corrūpere ipz magis qꝫ maturari. Et exitura q̄ ꝑm se totā est bene tractabilis laudabilioꝛ est ea que ꝑm ptē: vt que in medio est tractabilis: ⁊ in circuitu est dura: vel que ꝑm vnā medietatē est tractabilis: ⁊ ꝑm alteram est dura.

De signis velocioris ⁊ tardioris saniationis resolōnis ⁊ eruptionis.

¶ De diuersitate aūt bonitatis ⁊ malitie eruptionis exiture: sciendum est ꝙ oīs exiture euenientis in mēbris extrinsecis eruptio ad exteriora est laudabilis. que tñ est in eis in ꝙbus est possibile eruptionē fieri ad exterius vel ad interi⁹ vel ad vtrūqꝫ quales sunt: vt dixit Raſ. auctoritate Hal. que accidunt in myrach ventris ⁊ thoracis, siue ꝑtib⁹ extrinsecis pectoris: in ꝙbus partib⁹ est cōcauitas apta vt exitura possit declinare ad interius: ⁊ vt dicūt qdam. de eis est exitura eueniens in partibus gutturis ⁊ in genis: que aūt accidit in capite extra craneū nō est apta eruptiōi intrinsece. ¶ Eruptio eius ad interius est mala cuiuscūqꝫ modi fuerit exitura: ⁊ si exitura de se mala erit. tunc eius eruptio ad interius est pessima: qꝫ de ipsa dixit Aui. corrūpit illud ex membris super qō cadit interius: eruptio aūtē dicte exiture ad vtrūqꝫ lat⁹. s. interius ⁊ exteri⁹: vt dixit Hyp. ꝑmo ꝓnostico ꝝ. Hal. etiā in cōmento illius. s. opz te esse attētū in his q̄ putruerūt ⁊c. est deterior oibus alijs eruptionibus: ita ꝙ ét ea que est ad interius tm̄. Et reddens Hal. cām dixit. ꝙ est: qꝫ tūc duplicatur nocumentum. qñ cōmunicaſ intrinsecis ⁊ extrinsecis: ⁊ qꝫ non est nature locus a quo vel in quo incipiat gñare carnem: nam generatio carnis oz habere fundamentum super quo fiat: sicut fabricatio domoꝝ oz habere fundamentum sup terrā. ¶ Et Raſ. dixit. 14. ꝓti. Ois exitura. s. intrinseca oz aperiri ad exteri⁹: ⁊ si aperiaſ ét ad interius malum erit valde: qꝫ nā nō habebit locuz in quo incipiat ad gñandum

De diuersitate bōitatis aut malitie exiturarū.

De diuersitate bonitatis ⁊ malitie eruptiōis exiture.

carnē. Quidā tñ oppm̄ tenēt ꝛ dñt. ꝙ ruptura ad interi⁹ de/terioꝛ est ꝛ magis ꝓmēs infirmū q̄z ea q̄ erūpit ad exteri⁹ ꝛ interiꝰ: qm̄ ei q̄ solū erūpit interius nō est locus mūdifica/tionis eius: ſz q̄ erūpit ēt ad exterius mūdificari pōt: ꝛ tādez ſanari. Exēplū ponūt in vulnerib⁹ penetrātibus q̄ mundifi canf ꝛ ſananf: ſz in plurimis exituraꝝ intrinſecaꝝ est oppm̄: qm̄ eruptio eius ad interi⁹ saluioꝛ est ea q̄ ad exterius: ꝛ h̄ est vez in oibus mēbris intrinſecis hñtibus ꝯcauitatē vel viā p quā ſanies poſſit deduci ad exꝰ coꝛpus: vt voluit Hal. in li. de malicia cōplonis diuerſe. Et Aui. dixit. laudabilioꝛ eruptio exiture intrinſece est que est ad ꝓpriū vētriculū cui est via ad extrinſeca: qꝛ tūc ꝑ illā viā pōt fieri mūdificatio eius qō egre dif ex ea: q̄ vo nō erūpit: ꝛ vētriculū ad ꝯcauitatē vbi est via mūdificari non pōt. Et iō in exitura ſtōi melius nō est: vt erū paf ad ꝯcauitatē vētris vbi nō est via mūdificationis ſaniei. In eruptiōe aūt intrinſeca est ſaniei via mūdificationis p vo mitū: aut p fluxū vētris. Et ſilr est ſi erūpaf ad iteri⁹ ad venā kilis: vñ pōt mūdificari epar a ſanie meli⁹ quā ſi erūperet ad vacuitatē ventris. Et ſilr est de exituris renū veſice matricis ꝛ inteſtinoꝝ: ꝛ ꝑm quoſdā ēt ſplenis: qꝛ pōt mūdificari per viā ſtōi: ac ēt ꝑ viā epatis mediante via qua ab eo ſuū recipit nutrimētū. Et ſilr dñt. est de eruptione exiture pulmonis. Et in exituris ēt cerebri. dixit Aui. ꝙ eruptio ad duos vētricu/los anterioꝛes. ſ. ꝑm ꝛ mediū vel ad ꝑm tm̄ q manifeſte diui/ſus est in duos vētriculos laudabilioꝛ est: qm̄ his vētriculis ſunt meatus apti expurgationi ſanieī illius ad interioꝛa qui ſunt palatū nares ꝛ aures: ſz qñ rūpit ad ſpatiū ꝓtinēs cere brū vel inter pāniculos ꝛ cerebꝛuz: vel ēt ad poſtremū vētri/culū: tūc illud est illaudabile: qꝛ tūc nō inuenit ſanies meatuz ad exterioꝛa: ſz remanet ꝛ ledit leſione maxima. Et ſcias. ꝙ eruptio exiture facta a nā laudabilioꝛ est ea que fit ab arte.

¶ Diuerſitas aūt ſumpta penes id qō ꝓtinetur in exituris bz ſpēs: qm̄ in qbuſdā repitur ꝛ exit ab eis ſanies laudabilis: ꝛ est ſalua: ꝛ in qbuſdā ꝓtinenf res diuerſe. Et de ꝓtinentibus res diuerſas ſunt ſpēs in qbus est nomē impoſituz. Una est. dixit Aui. cui nomē in arabico est tāmuſioꝛ: qō latine est di/cere taurinū: ſiue bouinū: ꝛ dr̄ ſic: qꝛ cū apif egredif ſanies p̄ ꝛ egreſſa ſanie repif ſub ea: qō est ſile carni bouine: ꝛ iſta exi tura a multis vocaf cameroſa vel cauernoſa: qꝛ bz diuerſas cauernas vel ꝯcauitates: ſiue cameras: ꝛ vt plm̄ ſic est ꝙ fcā eruptiōe p̄ egredif ſanies laudabilis vel illaudabilis: deinde repif caro p̄dicta ſub ea: ꝛ cū rūpif vel incidif illa caro repif ſub ea ſanies alia diuerſa ab ea q̄ pus egreſſa eſt: ꝛ est diuerſa in ſuba coloꝛe ꝛ fetoꝛe: eſt. n. groſſioꝛ fetidioꝛ ꝛ mali coloꝛis. Et aliq̄ repiunf res ēt diuerſe. ¶ Et cā diuerſitatis dictarū reꝝ ꝓtēta fuit diuerſitas humoꝛis q fecit exiturā in groſſi/tie ꝛ ſubtilitate ꝛ benignitate ꝛ malignitate. pp quā diuerſi/tatē aliq̄ eius ps apta fuit ꝑuerti in ſaniē laudabilē: ꝛ aliq̄ in illaudabilē: ꝛ aliq̄ in quādā carnoſitatē: ꝛ aliq̄ in aliā rez ex/traneā: vel alias res exꝛneas: naz ſunt aliqñ multe numeroꝛ: ꝛ ſunt oēs res diſtincte ꝛ ſepate abinuicē: ac ſi eſſet vnaqueq̄z in ſua camera vel cauerna. Et humoꝛ faciens p̄dictas exitu/ras ꝑm plus ꝛ maioꝛe parte eius est fridus groſſus crudus. Exiture. n. a tali humoꝛe facte ꝑm plm̄ repiunf cuz hmōi di/uerſitatibus ꝛ cauernoſitatib⁹ ſiue cellulis: ꝛ ſic ēt a multis cellulose vocate ſunt. ꝑuertif aūt in ſaniē laudabilē pars hu moꝛis illius ſubtilioꝛ ꝛ benignioꝛ: ꝛ in illaudabilē pars eius ſubtilis maligna ꝛ ps ei⁹ groſſioꝛ ꝛ rebellis ꝑuertif in carnē illā mollē vel aliā rez extraneā. Et ſcias ꝙ he ſunt exiture: in quibus medicus cū ſecauerit eas dz ſponere diligitū vt inue/niat ꝛ diſrūpat cauernas illas: ꝛ dz eas p̄cognoſcere vt nō fa ciat ſic ſtolidi medici faciūt intromittētes digitū: in quācūq̄z exiturā addētes dolorē ſupra dolorē ꝛ pducāt exiturā ad ma litiā magnā: ꝛ qñq̄z pducūt ad interituz egrotantē. ¶ Scōa vero ſpēs dictaꝝ exituraꝝ cui est nomē impoſitū. dixit Aui. est illa q̄ in arabico vocaf abir: qō latine ſignificat vas fictile rotūdū: ꝛ ꝓpea dicta est vaſalis: vel vt dicūt qdam. ſignificat granuloſam: vñ granuloſa dicta eſt vel granatalis: ꝛ iſta exi tura eſt rotūda rubea: ꝛ cū apif inuenif intus in ea res q̄ eſt ad modū granoꝝ ficus: ꝛ iō nr̄o idiomate ficus appellaf. A multis aūt vocaf topinaria: ꝛ de ea dixit Aui. ꝙ eius euētus plm̄ est in capite: qñz tñ in alijs repif mēbris: ita ꝙ ēt i ano. Dixit Aui. ꝙ hñs hāc exituraz ꝑm plm̄ nō expoliaf a febre.

¶ Diuerſitas aūt exituraꝝ ſumpta a ſitu eſt ꝙ eaꝝ q̄dā ſunt ſupficiales: ꝛ q̄dā ꝓfunde: ꝛ q̄dā mediū locū tenēt: ꝛ quedā ſunt in mēbꝛo hñte colligātiā cū principalib⁹ ꝛ nobilibus ꝛ nō carēt ſuſpitione: ꝛ q̄daz ſunt in mēbꝛo ignobili ꝛ nō hñte illā colligātiam: ꝛ ſunt ex hac ꝑte carētes ſuſpitione. ¶ Hñt inſuꝑ exiture diuerſitatē ꝑm magnitudinē ꝛ ꝓuitatē ꝛ medi/camē ꝛ figurā. nā alie ſunt acute alie denſe alie late alie rotū/de alie lōge vel alterius figure. ¶ Que aūt ſint cāe exituraꝝ ſatis pz ex ꝓdictis ꝛ ex his q̄ dicta ſunt de cauſis aꝑatum.

De diuerſitate exituraꝝ ſūpta a ſitu.

Signa aūt ſignificantia ꝙ aꝑa terminabif ad exituram ſunt ꝙ aꝑa qō est de humoꝛe ſaniabili plōgaf ꝛ duritiem eius remanet ꝑm diſpōnē ſuā cuz calitate ſenſata in loco ꝛ nō cōferūt in ea reſolutiua: nō tñ addif duritiem eius: neq̄z adſunt cū ea alia ſigna mala de coꝛruptione vel mortifi catione mēbri. Notāt ꝙ duritiem aꝑatis ꝓlōgata abſq̄z cali/ditate ſecū ꝓiūcta ſigñat ꝙ aꝑa terminabif ad indurationē: qꝛ ſigñat ꝙ reſoluta eſt ꝓs eius ſubtilis caſa ꝛ remāſit groſ/ſa infrigidata: ꝛ maxie indurabif aꝑa qñ duritiem augendo ꝓcedit. Sz duritiem remanēs cuz calitate abſq̄z ſignis malis de violēta extēſione liuiditate coloꝛis ꝛ alijs ſigñationibus de coꝛruptione mēbꝛi ſigñat ꝙ aꝑa terminabif ad exituraz: qꝛ ex quo nō reſoluif qō declarat duritiei ꝓlōgatioꝛ: neq̄z in/durat qō ſigñat calitas ſenſata in eo remanēs neq̄z coꝛrūpit mēbꝛuz: qō declarat dictoꝝ maloꝝ ſignoꝝ ꝓuatioꝛ: tūc nec̄io ſeqf ꝓlocū a ſufficiēti diuiſiōe ꝙ termiabif ad ſuppuratiōez.

Signa inceptionis exiture.

¶ Signa aūt inceptionis exiture: ꝛ ꝙ iā mā colligif in cupū ſunt inceptio ſubleuationis cutis exñtis ſupra aꝑa ꝛ iceptio augtⁱ pulſationis. mā. n. in cupo collecta ꝛ ampliata a calo/re agēte in ipſaz cutē ſubleuat ꝛ augef. tumoꝛ ēt nullo fluxu exñte aut additione faciēte in aꝑate: ſz intumeſcit locus: qꝛ mā rarificaf ꝛ rarificata occupat plꝰ ō loco: ꝛ calitas augef: qꝛ mā in cupo magis ꝯculcaf: ꝛ ꝯculcata a calitate exꝛnea eri pif. nā ēt ad digerēdū mām mittit illuc ſanguinē ꝛ ſpūm: vñ in loco calitas valde incēdif q̄ aliq̄ñ eſt febrē inducēs. Et do loꝝ augef: qꝛ augef in loco mala cōplo calꝝ: ꝛ qꝛ mā amplia ta ampliꝰ extēdit mēbrū: ꝑ cuiꝰ extēſionē ei ꝓtinuitas magis ſoluif. Et pulſatio i ea magis cauſaf ꝛ cauſata augef: qꝛ mā in cupo collecta magis coartat arteriā ꝛ arrepta a caliditate exꝛnea maioꝛē cauſat in ea euētationiſ neceſſitatē: arteria ēt pcu tit ad rē durā plus: qꝛ ad locū collectionis māe: q fact⁹ duꝝ pre mā ibi collecta ꝛ extēdēte: ꝛ pp dictas cāe eſt ꝙ qñ fit exi tura ſi ꝑus nō erat pulſatioꝛ: tūc cātur ꝛ ſi ꝑus aderat augef. Dixit ḡ Hal. ſi in aꝑate calo pulſus fortis ꝛ caloꝝ fuerit ꝑcul dubio in eo virus colligif. ¶ Et Auic. dixit. ſigna ꝙ aꝑa fit exitura ſūt cū videris pulſationē plmā aut duritiē plōgatā ꝛ calitatē. tūc extima ꝙ aꝑa eſt in via ꝙ fiat exitura. ¶ Et lo quēs Hip. in affo. de ſignis ſaniei fiētis ꝛ fcē dix circa gnōnē ſaniei doloꝛes ꝛ febꝛes accidūt magis q̄z fcā ſanie. nā vt dixit Hal. in ꝯ: facta ſanie geſcit actio caloꝛis in mām: vñ ſedaf ebullitio ꝛ geſcēte ebullitiōe geſcit iflāmatio ꝛ exalatio ꝛ ſic febꝛis. ¶ Dix Antil. febꝛes q̄ accidūt cū exituris. ſ. extrinſe/cis erūt nocturne ꝛ rigoꝛes i eis nō validi: ꝛ tūc ēt mā eſt: vñ geſcit pūctio ei⁹ ꝛ doloꝝ. ¶ Et Aui. dixit. cū videris lenitatē quandā. ſ. in calitate ꝛ febre ꝛ ſedationē doloꝛis: tūc ſcias ꝙ exitura ē in via maturatiōis. ſ. in termīo ad quē vie matura/tiōis: qꝛ tūc cōpleta ē maturatio. Et dixit. nō fiūt iſti doloꝛes in ꝑn⁹ exiture vehemētioꝛes: ꝛ q̄z to plus appꝛoximat ſtatus. ſ. cōplete maturatiōis q̄ pōt dici ſtaꝰ exiture minoꝛanf niſi qñ eruptio. ſ. poꝛoſitatū mēbꝛi ꝛ ſolo ꝓtinuitatiꝭ eaꝝ fit i ꝑn⁹ eius: ꝛ doloꝛ accidit ex ea diſruptiōe ꝛ ꝓtinuitatis ſoluōne: ſz qñ mā eſt facta ſanies: geſcit tūc calefactio fortis ꝛ iflāmatio

ad modum ꝑm quē ceſſet caliditas ignis extincti: z q̄uis in gīiatione ſaniei ſemp calitas augeaſ. nō tñ in oi eius generatione illa calitas erit febrilis: z illud eſt aut ꝓpter paucitatē māe ſaniāde: aut pp eius calitatē remiſſiorē: aut pp longā oi ſtantiā eius a corde pp quā nō pōt ad cor puenire putrida fuligo neq; mala diſcrasia caſa ſequēs ad alterationē ptis poſt partē: qm̄ prius ipſa putrida fuligo ꝯſumiſ: z ipſa alteratio deficit in via. Et ſcias q; in gīiatione ſaniei laudabilis oia p̄dicta accītia erūt remiſſiora q̄; in gīiatione ſaniei illaudabilis. Et predicta ſigna debēt referri ad exituras extrinſecas. Ipſe. n. in ſignis differūt ab exituris intrinſecis: vnde dixit Aui. q; oē apa in mēbris extrinſecis in q̄ non eſt pulſatio nō facit ſaniē, intrinſecū aūt pōt facere ſaniē: q̄uis non ſit in eo pulſatio: vt pz plerūq; in pipleumonia z litargia. ¶ Et ſcias q; q̄uis verbū Aui. p̄dictū de apate extrinſeco ſit vez ſemp: eius tñ ꝓuerſum nō eſt ſemp vez. ſ. q; oē apa extrinſecū in q̄ eſt pulſatio, faciunt ſaniē: qō maxie pz in flōne in quo in ꝑn° ſui z aug^to eſt pulſatio: vt patuit ſuo cap°. z tñ nō ſemp poſt pulſationez ſuppuraſ: qz aliqñ reſoluiſ vel induraſ: vel alr terminaſ. Sz vez eſt q; qñ pulſatio ꝑexiſtēs augeaſ: tūc ſuppuraſ. ¶ Quidā aūt putauerunt iā q; oē apa extrinſecū magnum terminareſ ad ſuppurationē ſiue fuerit in eo pulſatio ſiue nō: z ecōuerſo oē aliud aliter terminareſ q̄; per ſuppurationē. Et ß remouens Raſ. 13. ꝯti. dixit. Dico exptus ſum z vidi apata calā magna ad modū vnius palmi z plus z minus nulla in eis exīte pulſatione vehemēti z diſſoluta ſunt. Et vidi pluries apa paruū hñs locū ad modū panarij: z eo q; pulſatio in eo erat magnaz putrefactionē fecit. Et ſubdit Raſ. quāto pulſatio in apate maior fuerit tāto putredo. i. ſaniatio velocior fit. Et dixit itez. iuxta quātitatē pulſationis apatū calor ꝯz eē putredo eor: qm̄ vbi fuerit magna pulſatio erit ibi multa putredo: qm̄ magna pulſatio magnū ſignificat apa. ¶ Et rurſus exitura q; ſaniē fecit aut eſt ſupficialis aut ꝓfunda: z ſiqdē ſupficialis fuerit agnoſci facilr poterit p tactū z viſuz. Et p tactū cognoſciſ. dixit Aui. qm̄ qñ tangis locū cū digito vel digitis ꝓprie. tūc obſerua z ꝯſidera cū digitis. alijs ſaltē alterius manus an expellaſ aliqd ex kiſti ex loco in q̄ ꝓtineſ ſanies quē cōprimis digito vel digitis vniꝰ manus z moueri z redūdare ad ſub digitos alios. Notāt q; ſi exitura fuerit pua ſufficiūt digiti vnius manus. ſ. index z medius. alꝫ. pollex z index: vel ēt z medius cū vnus poniſ in vna pte exiture z alius in alia: z p̄miſ cū vno z obſeruaſ ſi ſentiſ moueri ſanies verſus aliū digitū z redūdare z pcutere ipſum. Deinde cū deſinis p̄mere cū digito cū quo p̄ſiſti z premis cū alio z pcipis ꝯſilr inūdationē z motū ſub eo cū q̄ nō p̄mis: tūc in loco facta eſt ſanies. Si vero nec motus nec inūdatio pcipiſ ſanies nondū pfecta eſt. ¶ Dixit Antil. q; ſi exitura fuerit manifeſta ſupficialis fiet caput eius acutū altū leuis tactus in q̄ ſignū faciet digitus p̄mēs z extēdeſ pellis ſiſtēs in capite eius. Si vō exitura ſit magna: tūc debeſ experiri cum digitis ambarū manuū ſaltē indice z medio p̄mere debes cuz digitis vnius manus z obſeruare ſi ſub alijs ſentiſ motus z inūdatio z allīſio ad eos: z ſilr ſi iudicare voluerīs; z in exitura magna p̄ſſio fortior eē dz z in tangēdo non debēt digiti vtriuſq; manus ꝓtiguari: imo dz interuenire ſufficiēs diſtātia ꝑm magnitudinē exiture. ¶ Per viſum aūt cognoſciſ. dixit Aui. qm̄ locus ſaniei declaraſ p declinationez eius ad albedinē: qm̄ ſanies alba eſt z colorē ſuū p̄tendit: ſz qñ nō eſt cōpleta ſaniatio: tunc declinat ad rubedinē pp calorez locū rubificantē. ¶ Dixit Tabi. oīs exitura in ſe ꝓtinēs rubedinē nō ſaniabiſ. ſ. pfecte z laudabilr niſi prius deficiat illa rubedo in circuitu eius. Et hñt dicta ſigna ſumpta ex calore veritatē in exitura debēte laudabilr ſaniari: z in exitura ſupficiali. Nā ſi ſanies fieret illaudabilis p̄tenderet ēt colorē ſuū z nō albū. Et ſi foret ꝓfunda nō mutaſ in ea color ab eo q̄ fuit niſi fortaſſe parū. Et iō ne decipiaris ex colore loci in exituris ꝓfundis vel illaudabilis ſaniei. dixit Aui. ſuſtēta te in tactu abſq; viſu: z iudica per iudiciuz qō p̄cepiſti ex tactu p̄dicto z nō per viſum. nā certitudo habeſ per tactū. viſus aūt coadiuuans. ¶ Cuz aūt exitura fuerit multū ꝓfunda z groſſe cutis: tunc iudiciū de ſanie per tactū etiā erit difficile valde: ſed opz cōſiderare alia ſigna de diuturnitate apatis z ſedatione accidentiū z remiſſione ꝑexiſtentis rubedinis tenſionis z pulſationis z ſoliditatis z ſenſu pōderis cuiuſdā in loco. Dixit. n. Paulus. ſi exitura ꝓfunda z ſuppoſita ei carne abūdanti fuerit cognoſci poterit eius maturatio z gīiatio ſaniei mediāte longo ſpatio apatis z ex mitigatione doloris z febris z diminutione rubedinis z pulſationis z ecōuerſo doloꝛe ad modū p̄ruritus ac deficiētibus oībus ſignis apatis calidi. vz. inflāmatione doloꝛe z extēſione ſolida. Et Antil. dixit. q; in loco cū p̄ruritu pcipiſ ſtupor. ſ. modicus. cum eni videris apa qō multū accipit de pfundo mēbri diu morari: deinde augeri in eo doloꝛez inflāmationē z rubedinem pulſationē remitti z tenſionē eius z ſoliditatē liniri z infirmuz inuenire quietē z p̄ruritū quēdā in loco eius: tūc iudica certe ſaniē ibi foꝛe factā quā tactus inuenire nō pōt pp groſſitiē cutis z carnis ſupſtantis ei. ¶ Dixit Hip. 6° affo. qbuſcūq; facta ſanie in coꝛpe. ſ. aliquo mēbꝛo extrinſeco non manifeſtaſ his pp ſaniei ſpiſſitudinē aut loci aut vtriuſq;. vt dixit Gal. in ꝑ^to. nō manifeſtaſ ꝓfunditas tñ ſaniei z eius elōgatio a ſupficie eſt imediata cā incōp̄ehenſionis eius z eius elōgationis. Cā fuit māe groſſities p quā nō potuit ipſaz nā facere mām p illius ſubam penetrare z mēbꝛi ſoliditas: aut eſt ex denſitate ſue ſube: aut ſui groſſitie: aut ſui multitudine: z ꝓpea quāto ſoliditas mēbꝛi: z maxie que p̄cedit ex groſſitie z multitudine maiꝛ fuerit tāto cōp̄ehēſio ſaniei ſuppoſite p tactū difficilioꝛ fiet. Et idez 4^a 3^a. voluit Aui. z ſubdit. ꝓpterea ſtaſ qñq; ſup vacuitatē eius. ſup. z nō apiſ: z qñq; nō ſtaſ: qz aperiſ. ¶ Sciſ aūt q; ſanies in exitura ꝓtenta ſit ſubtilis z fluida qñ ꝑſſura facta cuz digitis in vna pte ſentiſ inūdatio velox ad aliā ptez ſub alijs digitis pueniēs: z cum deſiſtiſ a ꝑſſione retro reuertiſ ad locū ꝑ^m: z tactus loci eius lenis appet. Et p oppoſita ſigna ſciſ q; ſanies eſt groſſa ſpiſſa: qm̄ nō velociter moueſ per cōp̄reſſionē nec motu cito reuertiſ cōp̄reſſa ſanie p alia ſigna ſupꝛadicta z tactus eius nō eſt lenis: ſicut ſaniei tenuis: ſicut dixit Raſis. 13. ꝯti. ¶ Et in exituris ſupficialibus cognoſciſ ſanies laudabilis ab illaudabili p colorē loci. nā ſi fuerit albus aut cū equali pmixtione ruboris ſanies erit laudabilis. ſi vō color eius fuerit citrinus viridis aut liuidus erit ſanies illaudabilis. ¶ Dixit Raſis. 13. ꝯti. cū exitura extrinſeca q̄ lata fuerit carēs capite erit ex humoribus malis frigidis difficilis digōnis p̄mioꝛ erit putrefactioni q̄; putredinis gīiationi ꝑm lōginquitatē tpis. Et dixit. illaudabilis eſt exitura q̄ nō in toto gīiat putredinē equalr: ſed in pte eius tñ: qm̄ erit difficilis z per longū tps ſaniatio eius: qm̄ ille q̄ nō faciūt putredinē aliam curā appetunt q̄; ille q̄ faciūt eā. Et dixit. que nō hz eminentiā ſuā duram laudabilioꝛ eſt ea que hz eaz durā z ea cuius modica ps eſt leuis z pars circūſtans ei eſt dura: qm̄ erit tarde maturationis aut nō maturabiſ oīno. Et dixit. laudaſ exitura ſi caput eius in q̄ putredo eſt facta velociter fuerit. ſ. in inferioꝛi parte eius: qm̄ tūc non faciet loculuz ſiue cauernā in tpe ſue emanationis. Et q̄ hēbit vnuz caput laudabilioꝛ erit z ſaluꝛioꝛ hñte duo. Et q̄ hz duo capita ſi ps eius media inter capita fuerit dura nō putrida nō erit ſaluꝛis: qm̄ ps dura peioꝛ erit leni. Et iuxta modū ſoliditatis eiꝰ erit modus malitie ipſius z iuxta modū lenitatis eiꝰ modus bonitatis z laudis ipſius. ¶ De ſignis aūt intrinſecarū exiturarū. dixit Aui. q; qñ accit apa calm in viſceribꝰ accidūt horripilones z febres z nō eſt eis ordo: z horripilatio eſt in p̄mis longioris ſpatij: deinde nō ceſſat abbꝛeuiari ſpatiū eiꝰ z fit doloꝛ vehemētioꝛ z addiſ grauitas apatis: tūc ſcias q; apa fit exitura z q; puenit ad collectionē ſui. i. ſue māe in cupo. Dicūt. q; horripilatio iō accidit: qz materia faciēs apa ſoluit cōtinuū in mēbꝛo

Saniatio nō fit ſine pulſatiōe. nō tñ pulſationē ſp ſequiſ ſaniatio.

Signa ſaniei iā facte.

De cauſis difficultatis cōpꝛehenſionis ſaniei.

Sigñ ſubtilitatis groſſitiei ſaniei p̄ te in exituris.

De ſignis laudabil z illaudabil ſ. ma. De ſignis laudabil z illaudabilis exiture.

De ſignis exiturarū intrinſecarum.

sensibili: z pp hanc cām dolores fiunt vehemētiores etiaz: z propter dictū cām in exituris mēbrop carentiū sensu non fit horripilatio neq; dolor nisi per aggrauationē. Et febris accidit ex dolore z calitate additis z effumatione putrida ad cor z nō est dictis febribus ordo. s. in revolutione paroxismorū z in mō eop: qr qnq; semel in die: qnq; bis: qnq; plies: qnq; citius: qnq; tardius: qnq; cū maiori spatio infestatiōis: qnq; cū minori: verūtū in primis horripilatio est lōgioris spatij: qr in primis mā diutius durat pungēdo z soluēdo cōtinuū: deinde non cessat abbreuiari spatiū eius quāto plus appropinquat statui. s. sumpto penes dispōnez māe: qr mā cōtinue lenit z cōtinue pcedit minus pungēdo z minus soluēdo cōtinuū z gravitas addit: qr mā tota in vno loco colligit: que prius sparsa erat: vñ magis percipit pondus eius: qō p3 de lorica que posita supra spatulam magis grauat q3 vestita.

¶ Dixit Aui. scias q duricies pulsus est testimoniū magnū ad significandū q exitura sit in interioribus: z verificat qñ duricies pulsus aduenit prius nō existens vel qñ p̄existens addit. In apatibus. n. mēbrop durop vt pāniculop semper est pulsus serrinus durus. Cū ergo in tali apate duricies illa addit: tūc significat q transit in exiturā. Et in apatibus mēbrop molliū est pulsus mollis vndosus semp. cum ergo minuit mollities illa que respectu p̄existentis pōt vocari quedam duricies: tūc significabit q mā eius colligit z hz dictū signum de duritie pulsus: quādiu apa est in fieri exiture z saniationis. nam facta a saniatione pulsus duricies tollit: z fit mollis lenis eo q sanies remollit arteriā. Sicut enim voluit Aui. p̄mi 2ª. cap° de pulsu apatis. dixit. n. q qñ adest in apostemate cā mutans pulsum ad serrinū. i. durū: tūc efficit ipm durū: nisi in corpore sit p̄via cā humectans que p̄prietatē serrini z ouri destruat: z loco eius vndositatez supplere faciat: vt est sanies facta. ipsa. n. humectādo arteriā cessare facit pulsus duritiē: z reddit eū lenē vndosum. Sic ergo dicēdum est q pulsus durus est testimoniū magnū exiture interioris: q qñ apparent signa exiture suprādicta si non induret pulsus non est per illa signa iudicandū q sit exitura. nā fortasse nō erit. si enim ibi esset exitura pulsus fieret durus. si ergo non erit durus z alia signa collectionis affuerint: tūc nō fiet collectio illa in aliquo viscerū: sed erit in siphac: qō ōtinet viscera inferiora: aut in pāniculo qui est inter costas. nā in apostematibus taliz pāniculop non indurat pulsus. In apate tñ pleure: que cōtinet viscera spiritualiū: pulsus maxime fit serrinus: vt patuit in caplo de pleuresi. ¶ Scit autē locus in q̄ fit exitura p gravitatē que pendet ex ea z per dolorē in loco eius sensatū. Et subdit Aui. cū collectionē fecerint apata in viscēribus z sm exiture semitam p̄cesserint: infestabit dolor vehemens z febris exasperabit lingua valde z vigilie fortiores fient z oia alia accñtia augmētabunt z crescet gravitas: z fortasse sentiet gravitas: z infixio: z est ēt cū in corpore apparet macies z in oculis repentina cōcavitas: z cōtinue oia accñtia augmētando p̄cedunt donec cōpleat digestio. Cum enim illud qō collectū est sit maturū. i. factū est matup febris z doloris fortitudo: z pulsus. i. pulsatio sedatur z loco doloris aduenit res que est sicut pruritus. s. qdā sensus silis pruritui p̄ueniēs ex paruissima cōtinuitatis solone facta a sanie illa sua acuitate: z si rubedo z duricies ibi affuerit. s. in cute exteriori minorabit rubedo z mollificabit duricies ita vt cō pressioni cedat vbi prius nō cedebat. ¶ Et signa cōplete maturationis exiture intrinsece. dixit Auic. sunt qñ qñ accidūt signa p̄dicta exiture: deinde quescunt accñtia ipsius q̄ sunt ex febre horripilatione z doloris sedatione cōpleta z remanet gravitas: tūc scias q maturatio adest z sanies iam ꝯfirmata est. ¶ Et signa eruptionis eius sunt. dixit Aui. q post p̄dictā quietē accñtium redeūt dolores: z fiunt puntiones z mordicatio z gravitas vehemētior z similant febribus q̄ fuerāt in ḡiatione exiture intēsione earū vel similant febrib9: qr sunt sicut habituate z velut ethica: z sic intellexit alia lra. q̄ dicit. z figant febres: tūc eius eruptio iam est ꝓpinqua. cuz. n. tūc accidit rigor subito z sedat gravitas z dolor. tūc iaz eruptio facta est: z ꝓprie qñ appet sanies eūata q̄ mordicat mēbrum per qō trāit. ¶ Dixit Rasis. 13. ōtinē. q rigor accidit ꝓprie semp cū emanatione exiturarū occultarū z p̄cedit hic rigor ex solutione cōtinuitatis q̄ fit in eruptione ac mordicatione mēbrop sensibiliū facta sanie cadēte sup ea. ¶ Et dixit Aui. necessariū est vt in eruptione fiat arefactio virtutis. i. debilitas eius ꝑ resolonē spirituū factā in ruptura z fit illa debilitas arefactionis vel arefaciens. i. fit debilitas illa vtutis cū arefactione corporis sicut cōtingit in alijs debilibus resolutis vt in syncopi resolonis frequenter appet. ¶ Dixit Rasis. 13. ōti. z sunt verba Gal. 6° de interioribus. sequunt exituras intrinsecas magnas syncopis citrinitas colorīs pulsus puus debilis z spissus z calefactio patientis z laxitudo. ¶ Paulus aūt recitat p̄dicta signa dicēs signū terminationis apatis calidi in visceribus corporis ad faciendū putredinez habet ex eo q fiunt horripilationes z febres cronice causantes ordinē. als. carētes ordine z dolores vehemētes: z erit horripilatio q̄ fit in ꝑn° lōgioris spatij: sed cuz pfecta fuerit sanies cessabunt febres z horripilationes z dolores erūt modici. aduenientē aūt tpe emanationis saniei subuertētur dolores z fient vehemētiores acutiores z crudeliores: z in tpe febriū erūt nociue extētiones valde: tñ facta inanitiōe saniei fiet rigor: ac manāte ipsa sanie: z postea cessabit pōde rositas z dolor penitus. ¶ Dicunt. cā accñtium eruptionis exiture intrinsece est: qñ qñ mā movet ad erūpendū z solvendū ōtinuū cū punctione mordicatione z corrosione accidit dolor: z mordicatio z vnit tota mā z tēdit in vnū locū. s. illū in quo querit eruptionē facere: z iō addit gravitas: z qr dolorē efficit z in motu ebullit z effumat addit febris. z qdā volunt q febris addit in ipsa eruptione: qr tūc pōt fieri maior effumatio. z cū facta est eruptio rigor accidit ꝓp sparsionem māe sup mēbra sensitiua. ¶ Et dixit Aui. erit pulsus vacuitati z diversitati aptus: qr erit vacuus z diversus: z lra dixit: dilatabit ꝓp vacuitatē z diuersificabit z incedet sm viā paruitatis debilitatis z raritatis z cadit appetitus z sepe cassiunt extrema. ¶ Dixit Auicē. qñ fit eruptio subito z egredit res plurima subito: fortasse accidit sputū saniei plurime subito: z fortasse accidit vomitus z vētris solo. sup. aut solo vine plurima p̄ diversitate membrop ad que fit eruptio z meatuū p quos fit ipsius expulsio. ¶ Dixit Raf. 13. ōti. ex ꝑ epidimia p. sanies z supfluitas expellit de mēbro ad mēbrū nō in mēbris hñtibus cōcavitatē sensibilē tm: sed in mēbris solidis: sicut neruis chordis pelliculis z ossibus. ¶ Et Gal. dixit. 6. de interioribus. z ponit a Rasi ibidē. meatus p quos ascēdunt sanies z putredo sunt aliq quop cōcavitates sunt cōes: qñ sanies mūdificat in maiori ptē per eos sicut mūdificant exiture pectoris per sputū z stomaci p vomitū z egestionē z ptes gibbi epatis z renuz z meatuū vine z vesice p vinā vel egestionē: aut loca stomaci per vinā. Et dixit Gal. ego vidi plures hñtes sanie in pectore z mingere eā z sanos remanere: z alios egerere sanie z sanos remanere per illud. Et hoc vidi oculata fide non solū vna vice. Et dixit. putredo veniens de pulmone ad renes habuit meatus certos: qñ sicut p̄cedunt ad renes ramūculi de vena magna pulsatili sic eūatio pōt de pulmone p vinā fieri: qr est ibi meatus eius: sz z eūatio putredinis de pulmone per egestionē manifestabit qñq; in anatomia: qñ vena concava inuenit: qñq; cōmunicata cū vena silī radici arboris cōtinuando cū eis per venaz alterā interpositā eis: z iō putredo que est in parte interiori diafragmatis pōt puenire ad vesicam: tñ hec fiunt raro: qñ he forme raro accidūt. ¶ Ait Raf. dico qñ passiones fiunt in meatibus cōsuetis ꝓhibitiue cogitur materia seq meatus alios: z ego etiā legi. dixit ipse. in aliquo libro q si inter duo membra nō fuerit aliud nisi os aut neruus ad ipsum os aut neruū nā expellit supfluitatē z quāto magis ad carnem: nec

est mirabile penitus: qm̄ in ea sunt pozi sicut spōgie lz nō ꝓcedant ꝓrectitudinē. Et dixit, penes tēpus terminationis exiture ad ventrē credit fieri dysenteria vehemens eo ꝙ sanies mozdet intestina ⁊ excitabit. Et dixit ibidē, ex 6° epidimia ꝙ. habet significatio sup emanationē exiture super intestina ex solone ventris terribili q̄ erit cū puntione ⁊ motu frequēti ad querendū priuatā. Et ex illi pōt haberi signuz sup emanationē eius sup stomacuz in frequēti ⁊ crudeli vomitu aut sup viam vine ex frequenti mictu cum punctione ⁊ ardoze.

Signa bona post ruptura. ¶ Signa bona post ruptura. dixit Aui. sunt vt febris extoto quiescat ⁊ anhelitus fiat facilis ⁊ virtus viuificetur ⁊ mā cito in ꝓte sua. i. per partē suā expellat ⁊ egrediat velociter ⁊ sit sanies egressa bona laudabilis. Si vo in p̄dictis signa cōtrario se habebūt erit significatio mala. ¶ Notant ꝙ exituris possunt assignari tpa. Et ꝙ tunc dicunt esse in ꝓncipio cum incipit locus in tumorē elevari ⁊ subleuari in cupum ⁊ dolorē augeri. Et tūc in augmēto qñ ꝓtinue auget cupus ⁊ cutis elevatio ⁊ dolor. Et tunc in statu qñ cupus ⁊ cutis elevatio ⁊ dolor ⁊ caliditas sunt in vltimitate sua. Et tūc in declinatione cū perfecta est sanies ⁊ accidentia sedantur.

De tpib⁹ exituraꝝ.

Cura exiture triplici ꝓficit instrumēto. s. dieta potione ⁊ chirurgia. De curatione tm̄ intrinsecaꝝ satis dictuz est in p̄cedentibus sermonibus. in ꝓpijs caplis eaꝝ. hic aūt dicet de curatione extrinsecarū. Dieta itaq; eis ꝓueniens est penitus eadē cū dieta apātū calidoꝝ: ⁊ p̄cipue flegmonis dicta in suis caplis. ¶ Cura vero per potionē aut respicit cām earū aut ipsas exituras aut ipsaꝝ accītia. Et q̄ respicit cām aut antecedentē cām respicit aut ꝓiunctā. Et respiciens cām antecedentē easdē bz intētiones curatiuas: quas ante eādez antecedentē cām bz apa in se tam in diuersione q̄z in eūone q̄z etiā in ipsius recursu ⁊ ex eisdē auxilijs cōplentur ipse intentiones qbus implentur in cura apatis. ⁊ hoc siue exitura fuerit incipiens siue sequens. Curatio vero respiciēs causaz cōiunctā diuersificat ꝑm ꝙ exitura est incipiens aut sequēs.

De cura exiture incipientis in pn° per repercuss. ¶ De curatione aūt incipientis loquens Aui. quo ad cām cōiunctā. dixit ꝙ curationes eius sunt euacuationes ⁊ ea cū quibus curant apata que nō sunt exiture in principijs eorū quasi dixerit. curant sicut ipsa apata si incipent absq; exitura ⁊ ipsa curant: vt. s. patuit: per recursum ⁊ extractū. ergo sil̄r ⁊ exitura incipiens curabit ꝑ recursum ⁊ extractū. recursuz tetigit Aui. cū dixit. ea cū qbus curant apata calida in ꝓncipijs eoꝝ. Ipsa aūt curant in principijs eoꝝ cū recursum facientibus. Et extractū tetigit, cū dixit eūationes. ¶ Iste ergo due res. s. recursus ⁊ extractus sunt: in qbus cōicant exiture calide ⁊ apata que non sunt exiture. recursus itaq; cōpetit in principio exiture incipiētis. Et hoc dixit Aui. nisi timeat reditus māe ad mēbrū nobile. sup. ⁊ et in oibus causis: in quibus ꝓhibet recursus in pn° apātū: sicut declaratū est in cura eoꝝ. Et dixit. ꝙ errozes stolidoꝝ. s. in non discernēdo qñ dz fieri recursus: ⁊ qñ nō. sunt et res in qbus cōicant exiture calide ⁊ apata que nō sunt exiture calide. ¶ Ūñ notant qdā. ꝙ in pn° exiturarū incipientiū cōferunt repcussiua nō inq̄ntum sunt exiture: sed inq̄ntū sunt apata: ⁊ si ꝓferunt eis inquātuz sunt apata ꝓferunt et eis exītibus exituris: ⁊ ꝓferentia quā faciūt repcussiua exituris est ꝓhibitio augmēti eaꝝ quo ꝓhibito nā potētioꝝ reddit supra mām locatā: vñ melius pōt eā ad sanie deducere: qō non eque bñ potuisset si mā illa fuisset augmētata. ¶ Quidā aūt ꝓcedūt. ꝙ repcussiua et nō solum cōueniunt eis: sed et diminuēdo mām locatā quā dicūt posse repcuti. ¶ Quidā aūt dicūt. ꝙ repcussiua cōueniūt in pn° exiture incipiētis principiante tm̄: ⁊ non postea. Et de istis sunt gētiles: ⁊ dz repcussio fieri in pn° principiāte vt ꝓhibet quātum pole fuerit mām in cupū colligi ⁊ cupū augeri. postea aūt fieri nō dz. qz iam collecta mā non repercuteret: sed incrudaretur ⁊ indisponeretur ad sanationez recipiendam. ¶ Et dicunt iterū. ꝙ in principio principiante repcussiua nō debent esse intēsa sicut in pn° principiāte alioꝝ apatum non exituraliū: sed remissioza: ⁊ videnf isti ꝓcordare cū Alman. cum dixit: vtendū non esse nisi parū infrigidatiuis. i. remisse infrigidatiuis vel paruū. i. paruo tpe: qz soluz in pn° principiante ⁊ nō in ꝓcessu: imo cū ex ipsis. dixit Almā. calorem ⁊ ardorē minui ⁊ sedari videris ab istis ad ea q̄ sanies faciūt te transfer. Et Aui. et dixit. cū videris inceptionē apatis incedere itinere exiture: tūc dimitte infrigidationē. sup. ⁊ stipticationē. dimittēda ēt sunt oia infrigidātia ⁊ stiptica q̄ repcutiunt ⁊ incede. dixit ipse. in via eius ꝙ maturat ⁊ aperit. s. postea facta maturatione. ¶ Et dicūt oēs supradicti. ꝙ repcussio nullo tpe cōpetit exituris sequētibus: qm̄ mā earuz iam incuneata est nō patiens amplius repcussionē: ⁊ cū repcussiuis amplius incunearet ⁊ incrudaret ⁊ ingrossaret. ⁊ redderet difficilis magis maturationi. Dixit. n. Auicē. illud qō exiture appropriat. s. sequēti est resolutio. i. eūatio per extractū eius ꝙ aggregatū est in ea ⁊ nō appropriat ei repcussio: qm̄ non eūat ꝑ extractū. ¶ Sunt ēt alij qdā dicētes. ꝙ Aui. in verbis p̄dictis nō intellexit de cā ꝓiuncta exiture: sed solū habuit respectuz ad cām antecedentē volens ꝓhibere augm exiture. Dixit ergo ꝙ eūationes: ⁊ ea qbus curant apata calida in pn° eoꝝ. s. facientia recursum sunt res: in qbus cōicat curatio exiturarū ⁊ dictoꝝ apatuz non exituraliū. nam sicut eūationes ⁊ diuersiones trahētes mām ad diuersum conueniunt in pn° apātū calidoꝝ: ita ēt ꝓueniunt in pn° exituraꝝ: ⁊ sicut in pn° ꝓueniūt recursum facientia: ita ēt cōueniunt in principio exiture ad ꝓhibendū ipsius ampliationē. Et dicūt Aui. intellexisse tam de exituris incipiētibus q̄z de sequētibus: qm̄ dicūt in vtrisq; recursum cōpetere in pn°: q̄z magis ⁊ potissime in incipiētibus. attñ in sequēribus ēt cōpetit recursus: ⁊ maxime qñ adhuc staret aliqs fluxus māe ad locū sicut pluries stare reperit salte cuz apata radicalr calida incipiunt fieri exiture: ⁊ ꝓprie qñ in pn° apātū ipsoꝝ non fuerit factus debitus ⁊ sufficiens recursus. ¶ Dz ergo ꝑm istos in principio exituraꝝ recursus fieri nisi timeat reditus māe supra mēbrū nobile ⁊c. sicut accidit qñ approximant recursuz medici stolidi errātes ⁊ non discernētes vbi ⁊ qñ debeat approximari. ¶ Sunt iterū ⁊ alij qdam: qui q̄ztū ad recursum faciendū introducūt supradictū textū Aui. quasi mō apposito p̄dictis oibus. Et dicūt. ꝙ Aui. voluit ostēdere ea: in quibus ꝓueniunt curationes exiturarū ⁊ curationes apātū calidoꝝ. Et dixit. ꝙ eūationes: ⁊ ea qbus curant apata calida in pn° eoꝝ sunt res. in qbus cōicant exiture ⁊ apata calida: ita ꝙ cōicant in eūatione ⁊ administratione medicinarū loco aliū. ⁊ hoc supplent. nisi ea: in qbus. i. in quoꝝ administratione timeat reditus māe ad mēbrū nobile: ⁊ talia sunt recursum facientia repetiendo. Innuit ergo Aui. ꝙ in principijs apātū calidoꝝ cōueniunt repulsum facientia: ipsa tm̄ non cōueniūt in principijs exiturarū. nā dixit Aui. illud qō exiture appropriat. s. inq̄ntū est exitura est resolutio. i. eūatio per extractū eius qō aggregatū est in ea: ⁊ vt sic non appropriat ei repcussio que mām iam collectā non repeuteret: sed eā incrudaret ⁊ inobedientē maturationi rederet. non ergo sunt apponēda sicut apponūt ea stolidi medici ⁊ errant incrudātes mām qñ debent eā digerere ⁊ eūationi parare. ¶ Et Alexā. dixit. cū nil ꝓsint emplastra q̄ faciūt mitigationē. i. resolonē ⁊ infrigidationē. i. repcussionē: ⁊ pulsatio ⁊ dolor non alleuiatur: imo augent aut supsedent in dispone sua pactis illis noscas ꝙ oino sanies fiet: vñ dimissis expulsiuis cura fiat cū saniē faciētibus. ¶ Quidā aūt volentes ꝓhibere ne fiat exitura sequens: collā de corijs bouz dissoluūt in aceto: deinde miscent cū melle ⁊ superponūt: ⁊ sic ꝓhibere eam fieri dicūt.

Repcussio non cō petit exiturisecūtibus.

Dectione ⁊ dispōne fienda in exituris.

¶ Cōueniunt aūt oēs ꝙ in pn° exiturarū maxie incipientiū cōueniunt eūationes ꝑ farmacias ⁊ flōmiā ꝑm ꝙ indicat humor faciens eas. ¶ Et quidam ꝓcedunt has medicinas etiā in principio exiturarū sequentiū: maxime qñ sunt in principio. qñ vero inceperūt apata ipsa ⁊ non ꝓcesserit sufficiens euacuatio: ⁊ post principiū ēt exiturarū incipientiuz flōmia fieri

non dz

non dz ẽt si ipsa ap̃ata sanguinea fuerint. ¶ Raſ. aũt ait. 13. pti. Dico q̃ minutio tardare facit maturatiõẽ exituraꝝ: vñ si volueris aliquã exiturã maturare noli sanguinez minuere: qm̃ inde debilis erit maturatio. nã erit tarda aut mala fiet z p̃cipue si flõmia fuerit magna diminuẽs caloꝛẽ inatũ. ¶ De eũatione aũt p̃ farmaciã post p̃n̄ exturaꝝ. iã dixerũt qdaz. obſerua exeũtia patiẽtiũ: z si videris ea croceo vel alio innaturali coloꝛe infectaꝛ tũc euacua humoꝛẽ illa inficiẽtẽ. Si vo exeũtia fuerint ſm cõſuetudinẽ ipſoꝝ sanoꝝ nõ erit p̃ farmaciã euacuatio neccia: ſz ſola localis curatio que p̃ extractũ fit. ¶ Attñ añ q̃z extractus fiẽdus ſit fiẽda eſt extrahẽde mãe p̃paratio: vt faciliꝰ z ſine moleſtia extꝛaꝛ. hec aũt mãe p̃patio digeſtio ſiue maturatio dr̃. hãc ãt maturatiõẽ: imo z extractionẽ aliqñ nã p̃ ſeipſaz facit: veꝝ vt pluries eſt q̃ ipſa auxilio indiget medicine. Et ob hãc cãm neccius fuit medico adinuenire medicinas p̃pantes mãz z maturãtes: z ẽt mãm preparatã de loco exẽtes. Extrahiꝛ aũt mã de loco duobus modis. ſ. aut p̃ reſolũtiõnẽ q̃ eſt eũatio inſenſibilis aut p̃ eruptionẽ z aptionẽ ptis in qua mã ꝓtineꝛ q̃ ẽ euacuatio ſenſibilis: z qñq̃z fit vtroq̃z modo. ſ. inſenſibiliter z ſenſibiliter.

¶ Ad maturãdũ aũt mãm ap̃atis opz nãe ferre auxiliũ cuz medicinis tẽperate calidis modũ ſube viſcoſuz hñtibus: z ſi fuerit eoꝝ caliditas iuncta humiditati ꝓuenientioꝛes erunt. Debẽt aũt eẽ calide tẽperate vt nõ ipetuoſe agãt ſegregãdo ptes ſiccas ab humidis: ſz equaliꝛ ptes mãe de coquẽdo cõmiſceãt. Et debẽt eẽ ſube viſcoſe vt poꝛos extrinſecus opilẽt z caloꝛẽ vniant nãlẽ: z cũ hoc ptes mãe ſubtiles exalare nõ ſinant: imo trãſpiratiõnẽ p̃hibeãt vt trãſpiratione p̃hibita mã a caloꝛe extraneo appꝛehẽdaꝛ quo coaduneꝛ caloꝛ innatus ad ſanieꝫ gñandã. ¶ Habẽt aũt medicine maturatiue in calitate latitudinẽ a ꝑma mãſione ꝑmi gradus: in qua latitudine variari debẽt ſm̃ varietatẽ mẽbri patiẽtis z mãe ſaniã de z caloꝛis extranei in ipſa reperti. Et ẽt alioꝝ coindicãtiũ vt cõplexionis cõpõnis mẽbri z etatis z tẽpoꝝ anni z ſiñiuz. cũ eniz mã ſaniãda radicaliꝛ calida fuerit z appꝛehẽſa a multa caliditate extranea z mẽboꝝ fuerit cõplexionis calide z rare texture z etas patiẽtis fuerit adoleſcẽtia vel iuuẽtus z tẽpus anni z regio calida fuerint: tũc medicina remiſſioꝛis caliditatis adminiſtrari dz: z quãto plus ap̃a in p̃dictis ꝯditionib⁹ a calitate remotũ fuerit. tãto plus addẽdũ erit in calidi tate medicine maturatiue: z qñ nõ repirenꝫ medicine maturatiue remiſſe caliditatis: tũc alique ex medicis fridis tẽperate z humidis cũ medicinis maturatiuis calidioꝛib⁹ admiſceri debẽt vt farina ordei p̃ſiliũ z ſiliã: imo dicunt. q̃ poſſet eſſe mã ap̃atis tãte caliditatis z radicalis z extranee: q̃ ſola aqua calida in eius maturatione ꝓueniret. ¶ Et eſt ſciẽdum q̃ nulla medicia maturatiua dz ap̃ati ſupponi actu frigida. Dixit eniz Hipp. 5° affo. frigidũ. ſ. actu dolorem ſiue ſaniẽ. ſ. laudabilẽ facit. Et hꝰ notãt qdã q̃ dictũ Hip. eſt veꝝ de p̃ſet q̃ ſanies gñaꝛ calido: p̃ accidẽs tñ poſſet frigidũ actu eẽ cã gñonis ſaniei ẽt laudabilis: z hoc iuuamẽtũ p̃eſtãdo calori nãli in gñone illius. P̃õt aũt iuuamẽtũ illi p̃eſtare dupliꝰ. vno mõ caliditatẽ ipſaz nãlẽ ſuperfluẽtẽ reſpectu mãe ſaniãderemittẽdo: aut caliditatẽ p̃eter nãz caliditatẽ nãlẽ ipediẽtẽ in gñone ſaniei abijciendo. Scõo mõ mãm nimia ſubtilitate ſaniationi inobedientẽ ingroſſando. z ſic eã aptã reddẽdo. Et pp hec iuuamẽta auctoꝛes docuerũt medicias ſaniatiuas aliqñ actu frigidas z in ap̃atib⁹ z in vlceꝛib⁹ appꝛoximare. hoc aũt raro cõtingẽs eſt. Et idcirco dz eas medicus actu caꝛas: plus tñ z minus ſm̃ conſideratiõnẽ in cõditionib⁹ ſupꝛadictis appꝛoximare. Calidũ eniz. dixit Hip. ibidem eſt ſaniẽ faciẽs intelligẽs de calido actu. Ad qõ calidũ actu etiã reducit aer calidus z aqua calida. Ubi notãt q̃ aqua calida nõ p̃prie neq̃z per ſe dz dici medicina digeſtiua reſpectu cibi neq̃z maturatiua reſpectu mãe ſaniãde: cũ ſit relaxatiua mẽbri z virtutis eiꝰ: z veꝝ tñ aqua caꝛa z oẽ calidũ actu tm̃ iunctũ humiditati põt dici iuuamẽtũ facere in maturatione cõfortãdo calidũ naturale: z p̃prie ſi in loco fuerit mala cõplexio caꝛa pura aut cũ mã calida ſubtili z acuta. ¶ Et eſt ſciendũ q̃ calida actu maxie q̃ ſunt in caliditate magis eleuata z aq̃ calida nõ dz approximari coꝛpi repleto niſi p̃cedẽte vñ eũatione. Uerũtñ optime faciunt: q ante appõnẽ empl̃ maturatiui locũ ap̃atis fomẽtant cũ calidis z humidis mollificatiuis vt cũ aqua caꝛa in qua decocta fuerint altea ſemẽ lini malua paſſule ligritia: z ſilia. p̃ũt aũt ex maturatiuis ſimplicibus fieri medicamina cõpoſita multifaria variata in caliditatis latitudine. ¶ Ponunt aũt cõiter duo empꝛa maturatiua: quoꝝ vnũ eſt pulꝫ. ſ. facta ex farina tritici z oꝛo cõi z aq̃. de quo dñt qdã q̃ debẽt tm̃ decoqui q̃ acquirãt ſpiſſitudinẽ paſte panis: vel q̃ſi. ¶ Aliud eſt qõ ſic fit. ℞. folia z radices altee z radices lilij z ſemẽ lini z caricas pingues iuiubas liquiri abijciaꝫ liqui. z iuiube: alia vo optime teranꝫ z addantur eis poſt ꝓtritiõnẽ farina fenugreci ſeis lini z oꝛdei z coquanꝫ donec fiant ſicut pulꝫ ſupaddito oleo cõi: de quo ſupponẽdũ eſt ap̃ati p̃miſſa inũctione cũ butyro recẽti vel adipe anatis. h̃ tñ empl̃m: vt dicũt z bñ: potiſſime valz in ap̃ate hũte duritiẽ pp̃ quã timeaꝫ ne in duritiẽ terminenꝫ. ¶ Empl̃aſtrũ vo m̃ in maturatiõe flegmonũ. ℞. radicũ lilij z euiſci z radices malue vel folioꝝ eius. añ. ℥. j. decoquanꝫ p̃fecte z mundenꝫ z p̃fecte cõteranꝫ z poſt cõtritionẽ incoꝛpoꝛentur cum aſſungia poꝛci ſine ſale z butyro z ſupponaꝫ tepidum. ¶ Aliud maturãs flegmones z ademenul: z eſt vtile. decoquanꝫ radices euiſci in aq̃: z poſt decoctionẽ optie manib⁹ malaxenꝫ in eadẽ aq̃ donec pingueſcat z i hac aq̃ ſic pingui decoquaꝫ farina tritici cũ oleo z in fine decoctiõis remouea tur ab igne z addaꝫ euiſcus z incoꝛpoꝛeꝫ bñ cũ eis facit. n. ſaniem in flegmonib⁹ ẽt duris z ſedat doloꝛẽ. ¶ Folia autez altee cũ ſale maſticata aut decocta in vino vel mellicrate ſupꝓſita vtilia ſunt oi exiture. ¶ Aliud bonũ. ℞. furfur triticeuz z decoque in aqua decoctionis apij cũ aſſungia anatis vel anſeris aut cũ oleo de lilio: z valet in flegmone ſi eſſet p̃mixtio alicui⁹ hũoris frigidi. ¶ Aliud p̃ſiꝰ valẽs. ℞. farine fenugreci z ſeis lini z decoque in lacte vaccino z aqua. mirabiliter eniz mollificat z maturat z doloꝛẽ ſedat. ¶ Aliꝫ maturatiuũ bonũ. ℞. folia malue z altee z' brance vrſine z decoque z piſta cũ aſſungia galline anſeris z anatis incoꝛpa maturat. n. z doloꝛẽ ſedat. ¶ Maturatiuũ valẽs in flõne beñ ſi pillato. ℞. radices euiſci z folia malue z violaꝝ z decoque z in coꝛpa cũ farina oꝛdei lacte vaccino z oleo violaꝝ. ¶ Aliꝫ valẽs ſiliꝰ. ℞. folia violarie malue z brance vrſine z decoque z piſta cũ farina oꝛdei z aſſũgia poꝛci z butyro mixtis mollificat z maturat z aperit ſed poſt ruptura z ad augẽdũ eam ſupponaꝫ empl̃m de fermẽto aut de fermẽto z oleo z ſale aut ſuperponaꝫ empl̃m de caulib⁹ cũ aſſungia z butyro. Et triticũ maſticatũ maturat furunculos z aperit. ¶ Ut aũt ſupꝛa patuit medic⁹ nõ dz querere deducere ap̃ata colica ad exiturã: ſi tñ cõtingat aliqꝫ eoꝝ terminari in exiturã: tũc maturatiuũ bonũ eſt vt tollaꝫ radix iuſquami albi cũ foliis eius z cõquaſſentur z in ſtuppis madefactis aq̃ z expreſſis iuoluaꝫ z ſub pruinis decoquaꝫ. z cũ aſſũgia galline incoꝛpeꝫ z ſupponaꝫ. mitigat. n. doloꝛẽ z bñ maturat. ¶ Dixit Aui. de ap̃atib⁹ calidis que indigẽt ſanioſitate. i. q̃ debẽt iuuari ad ſaniandũ eſt vt emplaſtreꝫ caput eoꝝ cũ p̃ſilio z cũ extinctiuis. ſ. caliditatis illoꝝ ap̃atũ in circuitu eius. ſ. capitis. Nã vt ſupꝛa patuit q̃zuis frigida p̃ ſe nõ ſint faciẽtia ſaniẽ per accidens tñ iuuãt ꝓpter cauſas ſuperi⁹ aſſignatas. equant eniz cõplexionem mẽbri que in gñone ſaniei eſt p̃ncipalius inſtr̃m. Si enim in talib⁹ ap̃atib⁹ ſupponerenꝫ maturatiua calida in tm̃ diſcraſiaꝛeꝫ cõplexio mẽbri q̃ nõ eſſet idoneũ inſtr̃m ad ſaniei generationẽ: ſz inflãmaꝛeꝫ mẽbrũ z traheꝛenꝫ ad ipz mãe q̃

Empla maturatiua.

Exempla in exituris colericis.

facerent in apate augmētū. ¶ Et posuit Aui. cañ. in approximatione localiū his apatib⁹ multū calidis. Et dixit. q cū hȝ apata medicant epithimatib⁹ z emplis ozillud fieri cuz pēna z nó cū manu: qm̄ digiti man⁹ supducti ledunt ipsa. talia enim apata pp excessuz male complonis calide sunt valde dolorosa. i. nō patiunt tactū digitoꝝ: z multo minus tactuz aliox corpox durox z ponderosox: quare liniri debēt cū oi leuitate q̄tū pole fuerit. ¶ Emplm maturatiuū in apatib⁹ multū calidis cōferēs. ℞. folia malue z violarie folia iusquami albi z decoque in aqua decoctionis liquiri. z ordei z incorporent cū mucillagine psilij z oleo papauerino z lacte: sedat. n. vtilr dolorē z maturat. ¶ In maturāda aūt herisipila flōnide cōpetit emplm qō sic fit. ℞. farinā fenugreci z frumenti z cepas lilij z narcissi z passulas enucleatas z caricas pingues: z decoque sicut opz cū oleo cōi z fiat emplm: z qdā addūt pdictis dialteā marciaton z butyrū. ¶ Aliud pferēs z vtile. ℞. folia apij z brance vrsine z radices euisci lilij z narcissi z ficus siccas pingues z decoque in vino albo debili: deinde cōtere z pmisce cū farina tritici fenugreci: seis lini z orobi: z iterū decoque in vino predicte decoctiōis cū oleo de lilio z butyro. ¶ Et qdā dicūt. q emplz factū de succis ebuli sambuci lapatij leuistici z maratri decoctis cū melle dialtea z oleo z butyro maturat apata flegmatica z melica. ¶ Radices porri cepe z allia decocta sigillatim vel cōmixtim cum melle z oleo maturant apata frigida. ¶ Emplz Ga. positū 13° pti. fcm̄ ex pice z cera pice. i. mum. z qdā accipiūt picē nauale. z qdā picē ficcā z mum est cōueniens in maturatione apatū frigidox. ¶ Dixit Pau. si apa fuerit difficilis sanationis fomēta locū cū decoctione altee: z filiuz deinde superpone ei sic⁹ dulces siccas z pingues coctas bñ z tritas cū farina ordei z sale vsto, z erit ad hoc medicamē violētū. ¶ Facta maturatiōe z pparata mā deueniē dū est ad extractū ei⁹ q patiētē particulā. fit aūt aut resolone aut ruptione z aptione, vt dictū est. z pm Gal. z alios resolutio pcedere oz eruptionē z apertionē. Dixit enim Gal. vt ponit. 14. pti. cū maturū fuerit apa calidū pcedere debes ad dissoluēdū sanie cū medicinis. Et dixit. si pus aut aliqō dignū rōne pm eā que suppurat partē cōtētū fuerit: nó opz incidere cōfestim: sicut qdā gerūt: sed euaporare conet his q hȝ facere apta sūt farmacis. Si vo dixit Gal. farmaca euaporabilia vincent a multitudine puris z vīr nō euaporare tūc incidere opz q ita destitit. ponit aūt hoc dictū. 13. pti. nē. sic. si in apate calido fuerit putredo apertio cū ferro nō oz fieri velociter, sz pcede ad dissoluēdū illud cū medicinis hoc facienti bus. Cñ Gal. innuit in verbis supradictis. z ét in alijs vbis eius q ponunt a Rasi. vbi supra vbi dixit. si putredo fuerit abundās apiat cū ferro vt extra emanet sanies: q: resolo nō oz queri neq; fieri nisi cū sanies fuerit pauca. Dixit enim Rasis ibidē. dico cōsiderare debes in hoc supiozi dicto Gal. qm̄ dimissio māe saniose est peccatū, z ppie in his: in qbus erit corruptio ossis z in articulis. ¶ Et auctor cōpēdij dixit Ga. inquit. si in sanie calida cōuertant apata ne festines cū incisione occurere: sed opz q dissoluant cū medicinis. Nos aūt dicim⁹ q miramur pdicta verba Gal. maxime q: ea absolute dixit. Sanies enim si in hoc loco remāserit vulneris q̄titatē augmētabit carnē rodet z loca circūstātia per illius rosurā tum faciēt z putrida efficientur. Si vo festinabimus in excludēda sanie fiet cōtrariū eius qō dictū est. nā q̄titas vulneris erit minoꝝ oē qō in eo vel circa illud coadunatū est ad incisionis locū fluet, vnde cito detumescet. ¶ Insuper medicina saniei dissolutiua necesse est vt sit calida. nil. n. dissolutiuū inueniē: qō nō sit calidum, nec qdē mā illa in paucis diebus dissoluet: vñ necessario calox in apate augebitur. Et ꝓpterea dico me nunq; vidisse sanie dissolui nisi bis aut ter: quare audacter dico nō opz incisionē negligi vel tardari in apate sanie habēte: sz festinanter fieri debere: maxie si mē bris nobilibus aut alicui cōcauitati vel cōcatenationi fuerit vicinū. nā magnus erroꝝ ꝓtinget si negligētia hui⁹ rei dabitur. Et dixit. tardare z negligere incisionē z curare cū dissolutiuis etiā si apa fuerit in extremitatib⁹ corporis remotuz in nobili mēbro a neruis ossibus z arterijs: z filib⁹. z a cōcauitate nō est securū. ¶ Et dicūt qdā. tardare exiture saniose apertionē multa parit incōmoda dissolutiua supponendox qm̄ apa furiosuz efficit z corrosiuū z fistulā q̄q causat vel cancrum: z maxie qñ sanies intus ꝓtenta ex longa mora aut dissolutione subtilis ingrossat z indurat. Dicunt. in qbusdā casibus pōt cōcedi resolonē māe fieri vt si esset sanies laudabilis subtilis pauca z in superficie posita. ¶ Alit Raf. 13. cōtinētis. oēs medicie q dissoluūt velociter absq; pūctione dissoluunt sanie z nō cōburunt cutē. Et dixit. q medicina exporta que resoluit eā z nō cōburit cutem: fit de aristol. z de lana vsta z thure z nitro z modico terbētine oleo ō kerua z cera. ¶ Medicamen aliud eiusdē. ℞. picis z baurach rubei z adipis tauri z baccaꝝ lauri z calcis viue z pumicis. aīi. partes eqles. ¶ Medicamē aliud eiusdē qō dissoluit sanie z apata mellina. ℞. galbani. 3. ij. salis armoniaci. 3. vij. lytargirij. 3. viij. z olei vetusti. 3. xij. z fiat ex eis emplm. ¶ Notāt q: anteqū medicina dissolutiua loco applicet loc⁹ fomētādus est cum mollificatiuis calidis z humidis ad hoc vt cadat resolutio in tota sanie equalr z non resoluat subtile z remaneat grossuz. ¶ Emplz vtile resoluēs hūidi⁹ in pfūdo cutis z sanie collectā sub musculis. ℞. marcasite subtilissime pulueriza te p. j. calcātis ptis vni⁹ tertiā rasine pini q̄tū oia z incorpa cū medulla cruris vituli z suppone. ¶ Eruptio aūt exiture duobus modis hȝ fieri. Uno mō hȝ seipsaz cū cutis fuerit subtilis z sanies fluida z corrosiua z in superficie posita: aut fit ipsa erupta auxilio medicie eruptiue. ¶ Exiture aūt q̄ p seipsas erūpunt sunt exiture pineales acutox capitū de sanie subtili z acuta. ipsa. n. paꝝ idigēt pforatiōe nec añ pfectā maturationē nec post ipsaz: qm̄ rōne subtilitatis z acuitatis māe ipsaꝝ: z qz superficiales, z qz nā ipsaꝝ mordicationē z pūctionē sentiēs māz ipsaꝝ fortiter vsus exteriora ipellit: q̄re p seipsas rūpunt. pōt tales exiture nō sūt ferro pforāde sz dimittende sūt vt p seipsas rūpant: qm̄ in expectatiōe eruptiōis eaꝝ nō existit timoꝝ sz timor est in pforatiōe ipaꝝ cū ferro ne predoloze augmētent z inflāment. Que aūt nō sūt tales egent vt apiant cū ferro aut cū auxilio medicie aut vtroq; mō. ¶ Et medicinaꝝ eruptiuaꝝ, qdā sūt debiles, z quedā sūt fortes. ¶ Et exiture q̄ nō multū distāt a pdictis q̄ p seipsas apiunt iuuari debēt ad aptionē cū medicis eruptiuis debilib⁹, de q̄ bus intellexit Aui. cū dixit. regimē p incisionē cū ferro. tūc fiēdū est cū nō inueniem⁹ excusationē de pforatiōe cū ipsoꝝ si aūt speram⁹ q pforet p se aut sup. auxilio medicie eruptiue facilis nō pforet cū ferro: z filr si speram⁹ q rūpat p medicinas faciētes eruptionez q̄ stant loco pforationis. Dixit aūt fortasse, qz q̄ sūt debilr erūpētes aliqñ pōt eruptionē facere z aliqñ nō. Et est hic mod⁹ melioꝝ q̄ apire cū ferro, cuius opp^m est in exituris q̄ multū distāt a supradictis: qm̄ aperire eas cū ferro meli⁹ est z tuti⁹ q̄ cū medicis eruptiuis fortib⁹: z hoc ió, qz in breuioꝝ tpe z cū doloze remissioꝝ z minus durāte z min⁹ attrahēte mās: z cū his pōt medicus incidēdo cū ferro locū eligere in quo vult incisionem facere z q̄titatē incisiōis facere. ¶ Est aūt modus eruptionis p medicinas fortes timorosus: maxie in trib⁹ spēb⁹ exituraꝝ: in quaꝝ apertione eligi oz incisio cū ferro. ¶ Et pma spēs est exituraꝝ pfundaꝝ grosse cutis. cū. n. cutis grossa z solida z caro multa exiture suppositā fuerit non speraf q medicine eruptiue pueniāt ad sufficiētē eruptionē eaꝝ nisi cū nocumēto multaꝝ partiū circūadiacentiū z in tēpore longo in quo

Exempla maturatiua in exituris flāticis frigidis z duris.

Facta maturatione pus tēptā da est saniei dissolutio q̄ aptio exiture.

Medicine saniez dissoluentes.

Exiture eruptio duobus mōis fit.

Treō species exiturarū apiēdaꝝ cum ferro z nō cū medicinis.

ꝑpter longitudinē moze ſaniei timeꝫ de coꝛruptione aut coꝛ
roſione. De hac aũt ſpē. dixit Auí. cũ inueneris exiturā groſ
ſe cutis cũ maturatione: q̄ facta eſt ſanies: cui⁹ nõ ſperatur
eruptio. ſ. ꝑ medicinas eruptiuas: etiã fortes tũc neꝯe eſt vt
ferro aperiant. ¶ 2ª ſpēs eaꝝ q̄ q̄ꝫuis non ſint groſſe cutis:
ſunt tñ de mã coꝛroſiua: ꝑ cui⁹ coꝛroſionē timeꝫ ne in tpe i q̄
me^na eruptiua ſuã fecerit opõnē mẽbza vicina ledant. ꝛ coꝛ
rodant: q̄re cũ ferro apiri debẽt. ¶ Et 3ª ſpēs eaꝝ q̄ ſũt ꝓꝛo
pinque mẽbris nobilib⁹ oſſib⁹ neruis venis vl arterijs: aut
ꝑpinque iuncturis ꝑp quã ꝑpinqtatē exigũt vt añ pfectam
maturationē apiant. he. n. apiende ſunt cũ ferro ꝛ nõ cũ me
dicinis: qm̃ timoꝛ eſt ne añq̄ me^ne eas eruperint accidat mẽ
bris illis leſio magna. Et de his dixit Auic. ſi ſint illic vene
aut nerui aut chorde: tũc opꝫ vt pforeas. ſ. cũ ferro: qm̃ ſi di
miſeris ſanie coꝛrũperet. ꝛ coꝛrũperet ꝛ coꝛroderet venas ꝛ
villos neruoꝝ: ꝛ iſtud vehemẽti⁹ erit cũ fuerit ꝑpe iunctu
ras. Et hñt p̃dicta veritatē niſi fuerint exiture in aliquo mẽ
broꝝ q̄ ꝓhiberẽt ab inciſiõe cũ ferro. ¶ De medicinis autẽ
debil⁹ erũpẽtib⁹ multe ſcripte ſũt ab auctoꝛib⁹ ꝛ valẽtibus
expimẽtatoꝛib⁹: ꝛ ſupi⁹ alique ſcripte ſũt. Dixit Auí. Exitu
ras ſaluas: in qb⁹ nõ eſt maligna malitia aperit aq̄ calida. ſ.
ſepi⁹ embꝛocata vel fomẽtata: ꝛ ꝓpter ſi fuerit ſubtilis cutis.
nã cutẽ emollit poꝛos aperit ꝛ ſanié vſus exteri⁹ trahit ꝛ vt
qdã dicũt. humoꝛes ẽt ad locũ exiture attrahit q attracti ſa
nié verſus ſuperficiẽ cutis ꝑpellũt: vñ accidit cutẽ apiri. Et di
cũt. q̄ iuuamẽtũ attractiõis illoꝝ humoꝝ eſt mai⁹ nocumẽ
toꝛ: q̄ ꝛ q̄ꝫuis trahant illuc nõ coꝛrũpunt ꝑp benignitatẽ taliũ
exituraꝝ. Sꝫ in exituris malignis ẽt ſi fuerint ſubtilis cutis
aq̄ calꝫ nõ dꝫ appꝛoximari. Dixit. n. Auí. q̄ exiture putrefa
cte. i. maligne de mã mala putrida ledunt ex aq̄ calꝫ vehemẽ
ter ꝑp illud q̄ attrahit eis ex mã que putrefactiõe putrefit.
Supplẽt ẽt: q̄ aq̄ calida ſua calitate ꝛ hũiditate addit in pu
tredinẽ. Bñ ergo dixit Auí. Cũ vides exiturã quã aq̄ calꝫ re
ctificat ꝓſidera tũc de bonitate ei⁹. ¶ Et de p̃dictis. ſ. medi
cinis ſũt fermẽtũ ꝛ radix lilij ꝛ narciſſi p̃cipue cũ ipſe radi
ces in aqua cũ melle bulliũt ꝛ miſcent cũ oleo lilij no. ꝛ ra
dix cãne recẽs aliquãtulũ in aq̄ decocta: deinde optie trita ꝛ
ſuppoſita. ꝛ qdã pmiſcẽt eã cũ melle tritã. ¶ Medicamẽ q̄
dꝫ eẽ expertũ in rũpẽdo velociter exituras ſic fit. ℞. medul
lã grano⁹ cocti ꝛ fermẽtũ ꝛ caules decoctos ꝛ cepe decoctũ
ꝛ ſinapiꝫ: ꝛ pmiſce oia ſil ꝛ ſuppone. ¶ Et de vtilib⁹ eſt vua
trita cũ modica aſſungia. rũpit eniꝫ ea ꝛ poſtea mũdificat ꝛ
cicatriçat. Et radix narciſſi cõfecta cuꝫ farina oꝛobi vel lolij
vel vtriuſq̄. ¶ Et ſemẽ vel flos vtice cũ ſale tritũ rũpit exi
turas ſine doloꝛe, in quacũq̄ ꝑte fuerint: aut miſceant ſemi
na vtice vel folia ei⁹ terẽdo cũ radice rafani, ꝛ ſũt hec val
de vtilia. ¶ Et ex vtilib⁹ eſt farina lolij decocta in vino ꝛ mi
xta cũ ſtercoꝛe colũbino ꝛ modico ſulphuris. ¶ Etiã galba
nũ coꝛio ſuꝑinductũ ꝛ ſuppoſitũ ꝛ gũa felliũ exiccatoꝝ ſunt
erũpẽtia exituras ſuppoſita ꝛ moꝛela cũ aſſũgia poꝛci mira
biliꝫ exituras paruas maturat aperit ꝛ mũdificat. ¶ Dixit
Alkindus. ad curãdũ exituras terant lupuni ꝛ diſtẽperent
cũ aqua ꝛ ſupponant ei: qm̃ ſi cõgregauerit velox erit cõgre
gatio ei⁹: ſinaũt diſſoluit eã. ¶ Et qdã dixerunt. q̄ berbena
alligata ſup exituraꝫ: aut diſpergit eaꝫ: aut aperit ꝛ ſanat. Et
idẽ dicũt de ſpergula: ꝛ tu eligere debes de p̃dictis debilio
res ꝛ miñ? debiles ꝓꝫ diſpõnẽ exiture ꝛ mẽbri. ¶ Medicie
ẽt q̄ ſũt fortes in rũpẽdo exituras multe ſunt ꝛ cũ latitudine
magna: de qb⁹ eſt medicamẽ Almã. ℞. liquoꝛis anacardi
aut vt qdã dicũt. mellis anacardi ꝛ picis liq̄de. aũ. ꝑtes equa
les: ꝛ in moꝛtario ferreo optime terant donec ex eis vnum
fiat: ꝛ dũ apa ſine ferro apire volueris locũ in quo foꝛamen
vis facere cõſidera quẽ p̃dicto vnguẽto inunges: ꝛ per dimi
diũ diẽ dimitte. coꝛrodet. n. illud foꝛtiter ꝛ bene. ¶ Quidaꝫ
aũt ponũt mel anacardinũ ꝛ picẽ liquidã in olla ſuper ignẽ
lentũ donec incoꝛpoꝛet: ꝛ dicũt eſſe mirabile ꝛ poſſe poni in
fiſtulis. Hoc vlcerat. ℞. cantarides abiectis capitib⁹ pedib⁹
ꝛ alis fac puluerẽ ſubtiliſſimũ. deinde. ℞. lytargirum. ꝛ fac
bullire in oleo veteri donec diſſoluaꝫ ꝛ nigreſcat, deinde po
naꝫ in eo puluis cantaridaꝝ ꝛ agitenꝫ donec incoꝛpoꝛent.
¶ Unguẽtũ q̄ cõpoſuit Raſ. poſitũ. 13. ꝑti q̄ eſt penetra
bili⁹ ferro bonũ ꝛ laudabile. ℞. cinerẽ alkali ꝛ calcẽ viuã ꝛ
diſſolue ea in aq̄ ter aut quater renouãdo illa: ꝛ donec fiat li
xiuiũ valde foꝛte: poſtea in hoc lixiuio infunde naſturtiũ do
nec faciat mucillaginẽ: deinde coque ipſaꝝ mucillaginẽ dõec
deficiat maioꝛ ps ipſi⁹ ꝛ declinet ad groſſitiẽ: deinde incoꝛ
poꝛet cũ lytargirio ꝛ oleo diſſolutis ꝛ icoꝛpoꝛent. ¶ Et dixit
Raſ. ſi opꝰ fuerit ad aperiẽdũ velociter ꝛ violẽter ſuppone
ei medicamẽ diaglon mixtũ cũ mucillagie ſinapis aut ſapo
ne mixtũ cũ ficub⁹ ſiccis. ¶ Et dixit. ℞. cãtarides abiectis
capitib⁹ alis ꝛ pedib⁹ ꝛ infunde eas in oleo: deide coq̄ in eo
donec cõburanꝫ ꝛ ſuppone loco. ¶ Aliq accipiunt cantari
des ꝛ terũt ꝛ cõficiũt cũ aceto ꝛ oleo vetuſto: deinde calefa
ciunt ad ignẽ ꝛ ſupponũt loco. ¶ Medicamẽ rũpẽs exitu
raꝫ celeriter. ℞. elaterij ꝛ farine oꝛdei. aũ. ꝑtes eq̄les ꝛ cõfice
cũ oleo ꝛ albumine ouí ꝛ ſuppone. ¶ Aqua q̄ fit ꝑ ſublima
tionẽ ſalis nitri ꝛ vitrioli equaliũ ꝑtiũ mirabiliꝫ cauſticat: pª
tñ que exit eſt debilis. 2ª fortis. ꝛ 3ª eſt foꝛtiſſima. Et fex que
remanet in alambico eſt vehemẽter exiccatiua. ¶ Dixit Ra
bi aucẽte Haꝫ. de tyriaca ad ceſarẽ. ſup apã cuidã puero appo
ſuit: de cuiuſ apitione pene deſperabat: ex theriaca aliq̄d fuit
oppoſitũ tanq̄ vng^m q̄ penetrauit cutẽ loci citi⁹ penetra
tione ferri ꝛ q̄ incluſum erat in eo putredinis: tunc exiuit.
¶ Dixit Aggregatoꝛ. vidi quẽdã patiẽ exiturã magnã in ſpa
tula plenã ſanie cui cõſului q̄ ſupponeret ꝛ q̄ ꝑpararet ipſaꝫ
ad apertionẽ cũ ferro ꝛ diſceſſit: ꝛ poſt duos dies reuerſus
eſt ad me ꝛ inueni exituram defeciſſe in toto ꝛ adherẽs erat
pellis cũ carne ad moduꝫ diſpõnis ſanitatis ꝑme nulla ꝓe
miſſa aptura ꝛ miratus ſum: ꝛ interrogaui q̄d feceraꝫ: q̄ di
xit. q̄ qdam dederat ei medicamẽ q̄ ſuppoſuerat: ꝛ deinde
ampulle facte ſunt ex hoc medicamine ꝛ defecerat illud apo
ſtema. ¶ De apertione aũt exituraꝝ cũ ferro ſciendũ eſt q̄
q̄ñq̄ꝫ fit cauteriçando: ꝛ q̄ñq̄ꝫ fit incidẽdo vel ſecãdo. Ueruꝫ
tamẽ iſta cura ꝑ chirurgiã nõ põt eque fieri in oib⁹ mẽbris.
oculi eniꝫ lꝫ patiant exiturã nõ tollerãt inciſionẽ neq̄ vſſio
nẽ. Et dixit Ariſt. ꝓmo. ꝓleumatũ. ꝓleumate. 33°. ea que
fiũt in ſubaſcellis ꝛ bubonib⁹. i. in inguinib⁹ medicina cu
rare opꝫ, nõ vꝛere nec incidere. Inguina eniꝫ ſunt multi ſen
ſus: quare nõ incidunt abſq̄ periculo ſpaſmi ꝛ in inciſione
ſubaſcellarũ eſt timoꝛ de inciſione venaꝝ arteriaꝝ atq̄ ner
uoꝝ illac trãſeuntiũ: ac etiã ꝑ ꝓpinquitatẽ ꝛ cõitatẽ quam
habẽt cũ coꝛde. Et intellexit Ariſt. nõ debere vꝛere vel inci
dere loca p̃dicta niſi in caſu neceſſitatis. vt q̄ñ medicina cu
rari nõ ꝓñt. ¶ Dixit Raſ. 13. ꝑti. exitura ſi fuerit vicina ali
cui ꝑti nobili nõ dꝫ aperiri cũ ferro ꝓꝛe timoꝛe ne tangaꝫ cũ
ferro ipſa pars nobilis ꝛ incidaꝫ: ſinaũt aptionis cum ferro
laudabilioꝛis finis erit. Et dixit. ex lib⁹ ſerach. quelibet exi
tura accñs in laterib⁹ mirach ꝛ gula et locis muſculoſis nõ
dꝫ tangi cũ ferro: et ꝓcipue in infantib⁹ et ſeneſcẽtib⁹: q̄ñ
in his duob⁹ nullo mõ dꝫ aperiri cuꝫ ferro. Amplius dicet
in ꝓceſſu huí⁹ capituli. ¶ Cauteriũ vo nõ ſolum ꝑp aperire
exiturã fitꝫ ẽt aliq̄ ꝑpiuuare ſaniationẽ ei⁹. Unde dixit Al
buc. cũ aliqs hꝫ dubeleth et tardaꝫ in maturatiõe aut ꝑp ſu
perfluitatẽ faciẽtẽ eã aut ꝑp etatẽꝫ infirmi q̄ñ eſt decrepitus
pauci ſanguis: aut ꝑp tẽpus anni. ſup. aut ꝑp aliã cauſarum
ſupꝛadictarũ: et tu vis feſtinare in maturatione ei⁹: tunc cau
teriça in circuitu cuꝫ cauteriꝫ paruis multis punctãdo: de
inde dimitte eã. naꝫ ipſa feſtinabit cũ maturatiõe. ¶ Si aũt
vis pfoꝛationẽ eius cũ cauterio. tũc accipe cauterium et de
pone ipſuꝫ in medio adubelati donec penetret cutẽ et fit cau
teriuꝫ ab eo q̄ ſequit ipꝫ vt alleuiet cutis pure. ¶ Apertio
aũt cuꝫ ferro dꝫ fieri cũ ſagitta vel lanceola aut cũ ſpatumuli
ſiue pilo vel agamau aut alio inſtrumento apto ad inciſionẽ
exiture cõſiderata magnitudine et diſpõne eius et membꝛi.

De aptione exituꝝ rarũ cum ferro.

Instrz ad incidēdū exituras melioꝝ ē dere q̄z de ferro ꝑm Arist. cōis vsus est in cōtrariū.

¶ Et Arist. p̄ pblematū pblemate. 34. innuere vr̄ q̄ instr̄m ad incidendū vel secandū exituras dz esse de ere: qz facilius sanaf q̄z si cū ferro fiat. Et soluit hoc Arist. tripl̄r. p̄ qz es est leuius quolibet alio metallo: vt oñdit eius caliditas z siccitas: quare minus scindit z minus vulnus efficit sic minoꝝ doloꝝ inducit: nō. n. facit tantā cōpressionē quātam ferruꝫ. ¶ Scōo qz ferrū magis accipit tactuꝫ. i. magis imprimit in sensuꝫ tactus q̄z es: z hoc es: qz cōplexio ferri est magis ꝓxia neruis q̄z cōplexio eris. Est. n. materiali⁹ z grauius ere: z pp hanc cām ēt intētionē causat doloꝝ: quare erit incisio cū ere facilioꝝ z magis tolerabilis. ¶ Tertio dixit Arist. qz es est magis medicinale q̄z ferrū. est. n. es ꝑm^m forte. s. ad cōsolidationē incisi. nā illud cōfestim simul cū incisione ꝓsolidat. i. cū hoc q̄ incidit: est ēt medicina cōsolidatiua z magis medicinalis: z sic eis velocioꝝ efficit ꝓsolidationē: z p ꝰns melius ad incidendū. Oppositū tñ tz cōis vsus practicantiū q̄ incidunt cū instr̄o ferreo nō cū eneo. Dicūt. n. cōiter medici incisionē cū ferro eē laudabiliorē z magis eligēdā: qm̄ q̄uis es leuius sit z magis paululū incidat z cū minore erroꝝ z minus intēsum causat doloꝝ z magis cōfortet cōplonē ptis q̄ incidit cū sua stipticitate: tñ ferrū citius z velocius incidit: z cū sua actuali friditate sub qua semp repit fere fluxui mäe resistit. ¶ Et dicūt. q magis eligēdus est doloꝝ intēsus q̄z extē sus: qz ad doloꝝ extēsum magis sequit virtutis resolo materierū defluxus: mō doloꝝ extēsum causat incisio cū instr̄o eneo: qz tardius incidit z paulatim: dicūt tñ cōiter medici q si eger tolerare posset incisionē diuturnā z doloris intēsionē ipse esset incidēdus cū instr̄o eneo potius q̄z cū ferreo: vt rationes Arist. innuūt. ¶ Et dicunt. incisionē fiendā esse egro insciō: qm̄ inde minus ledit cū nō p̄cesserit in eo suspitio z timor: vñ Rabi in 15ª pticula. aucte Gal. dixit. cū plz tibi incidere z eger est timidus finge te velle tangere vel fricare loca vicina egritudini: z tunc incide egro ente nescio huius rei.

Incisio fienda est egro iscio

Tpe incisionis appropinquat subtilia regimē z corp⁹ mūdifica saltē a fecib⁹ cuz cristeri z fac ea stō ente ieiuno nisi eger debilis fuerit aut nisi timueris superfluū exitū puris: aut nisi eger fuerit debilis stōi paratus ad syncopim in q̄bus casibus añ incisionē cibādus est patiēs cibo facilis digestionis boni chimi nutrimēti z stōi ꝓfortatiui. ¶ Est aūt tēpus siue hora incisionis illa q̄ tēperatioꝝ existit in die illa: vñ in estate fienda est de mane z in hoꝝis matutinalib⁹ z in hyeme hora vespertina. ¶ De hora aūt incisionis fiende sumpta a tpib⁹ exiture sciendū est q̄ talis hora est duplex. vna est recta z regularis: z alia est irregularis: z coacta. ¶ De regulari intelligens Gal. vt ponit. 14. ꝓtinē. dixit. melius est vt nō fiat cito aptio cū ferro. sup nec cū medicinis in exitura: duz cōdominabilis. i. pfecta nō fuerit in ea facta saniatio: qm̄ cura saniei plus moratis in ea ꝺdominabilis facta fuit totius ptis ipsi⁹ que dz fieri in sanié velocioꝝ erit z efficacioꝝ. Et Rasis. ibiḋ. dixit. dico fecimus exituras nō solum semel in medio tpe saniationis z nō fuerūt mūdificate nisi cum laboꝝe z manauit ex eis erugo mala: quare extimauimus q̄ illud. s. erugo mala erat illud qđ debebat fieri in saniē. z vidimus exituras cō dominabilis maturationis mūdificari velociter z deficcari: vñ melius est q̄ dimittant donec fiat bona maturatio ipsarū. Uerūtñ hec regularis curatio nō pōt z nō dz in oi mēbro seruari: imo nō nisi in mēbris carnosis paucaꝝ venarū arteriarū z neruoꝝ: z q̄ sunt remota a ꝺcatenationib⁹ z mēbris nobilibus z ꝺcauitatibus intrinsecis. In dictis. n. mēbris z eis sitibus cū exitura acciderit opz irregulr curare eaz z cogunt añ tps cōplete maturationis apire eā. ¶ Dixit auctoꝝ cōpendij. nōnunq̄z incidere cohibemur nondū parata sanie: qđ agendū est cū timemus ne sanies in ꝺcauitatē aut in nobile mēbrū fluat. ¶ Et Raſ. dixit in diuisionib⁹: qñ vuln⁹. i. exitura fuerit in latere iūcture aut in loco venoso aut ꝓpinquo ossi aut chordę: tūc incipe pfoꝝare ipm ne sanies corrūpat mēbrū aut os aut chordaz. Sed qñ est in loco carnoso. Tūc dixit Raſ. dimitte ipm donec ꝓfirmef eius maturatio. ¶ Et Almā. dixit. opz vt cū apa est in loco vbi est venarum multitudo aut fuerit circa articulos incisio festinanter fiat. Si. n. in hmōi loco incisio cū tarditate z nō velociter fiat os ipm exꝑsilit z iūcture ligamētū discoopik. Carnosa aūt loca bonuz est vt dimittant donec sint bñ matura: si. n. anteq̄z mature sint pfozent virus ab eo diu manabit z vuln⁹ multa putredine abūdabit ꝺsq̄z soriditie: z labia eius ac pfunditas ipsius oura fient vt ipm vulnus pus z virus ꝺtinue emittat. ¶ Dixit Aui. q eūatio p eruptionē pticule fit ꝑm duos modos regiminis. quoꝝ vnū est currēs ꝑm rectitudinē. s. qz est oino regulare: qua dixit ipse. vtēdū est cū egritudo. s. exitura nō egredit ab eo qđ ꝺsuetū est plm. s. in tpe in q̄ cōsuetuz est apa facere sanié: sicut egredit cū multū plōgat vel q ꝺsuetū est. s. in magnitudine apa egredi. q. d. cū egritudo non fuerit magna valde. nā si vehemēter magna fuerit tūc regimē regulare ei nō ꝺuenit. Istud aūt regimē regulare. dixit Aui. est vt ingeniet medicus in maturatiōe mäe ita vt fiat sanies. s. pfecte z ingeniet in eruptiōe eius post illud. verūtñ dixit Aui. istud regimē rectū ꝺtinet vt tu obserues virtutē z ꝺserues eā vt nō ꝓsternāt eā doloꝝ z eruptio subita. doloꝝ siqdē q circa gñationē saniei intēdit: z ēt circa eruptionē. ¶ Eruptio aūt subita est si multū z repēte simul eueꝝ p eruptionē. multi. n. horum iā mortui sunt ex his syncopizādo p resolonē vtutis. opz g̃ vt ꝺserues virtutē cū cibis z medicinis ꝺfortātib⁹ eaz vt si ꝺtingat doloꝝ intēdi aut in eruptione eūationē multaz fieri, ipsa nō resoluaf: quare opz vt cibef bonis cibis z multi nutrimēti: z hoc in exituris extrinsecis. in eis aūt q̄ sunt in visceribus: z maxie nobilib⁹ opz vt subtiliet cibus z sit bonus z pauci nutrimēti ꝑm q egritudinis acuitas postulat: z maxie ꝺuenit subtiliare z minorare cibū in stōi z epatis exituris z alioꝝ mēbroꝝ p q̄ cibus hz trāsire z ne corrūpaf cibus in eis. Ait. n. Gal. xi⁰ terap. q cibus hñs trāsire per illa mēbra inueniēs in eis mām corruptā corrūpit: z inde morbus augef z nō ꝓfortaf virtus: z hoc dz fieri nisi in ipsis exituris viscerū virtus sit multū debilis. nā lz tūc ingrossare cibū z multi nutrimēti exhiberi cibū sit bonū: tñ ibi igrossatio in eis non fiet absq̄z timore magno. z ppea Aui. ꝑmi 4ª. dixit. cui sinthoma supuenerit pp collectionē apatis interioꝝ cū casu vtutis in itinere mortis existit. ¶ Scōs aūt modus regiminis: q̄uis nō rect⁹ z irregularis: nō tñ est malus: imo bonus z vtilis opationi tradēdus cū res supuenerit que ad ipm cogit pp effugere maius maluz qđ posset euenire. De q̄ dixit Aui. q regimē est egrediēs rectitudinē pp necessitatez dispōnis. s. ipsius exiture aut mäe in ea aggregate aut mēbri in quo est. Et qz istud regimē irregulare: vt patuit ē gñatiuū virus z soriditiei fistularū z alioꝝ vlcerū maloꝝ: z nullo mō dz fieri nisi coacte: z cū non inueniſ excusatio ab ea pp suspitionē maioris periculi: qđ posset seq̄ p approximationē z pse cutionē regiminis regularis. q̄uis. n. malū sit in loco pregimē irregulare fieri vlcus difficilis ꝺsolidationis cum viru z soriditie: minus tñ malū est q̄z finere mēbrū corrūpi z putrefieri p visum regimis regularis. ¶ Quattuoꝝ aūt assignant cōditiones q̄ si oēs aut aliqua vel aliq̄ ex eis repiant in exitura phibēt medicū a psecutione regimis regularis: z cohibent ipm trāsire ad vsuz regimis irregularis. s. vt fiat aptio exiture añ q̄z pficiat maturatio. ¶ Quaꝝ p^a est. dixit Auic. qñ exitura est magna ptrāsiens in magnitudine sua illud qđ cōsuetum est in sili mēbro de sili mä euenerit ita q̄ fit magna valde ita q̄ ex hoc timef festinatio rei. s. ne putrefiat z corrūpatur mēbrū in expectatiōe maturitatis integre: q timoꝝ iō est: qz scif q̄ virtus deficit in maturatione mäe in ea cōtente pp multitudinē eius: imo z si auxiliū virtuti def in maturādo z administrent maturātia pducet vestigiū imaturatiōis. i. ad oppm maturationis: qđ est putrefactioꝝ eteni virtus q̄ debilis est cōparata ad multitudinē mä illius taz magne exiture nō recipiet a maturatiuis appositis auxiliū: imo maturatiua

Jnstrz ad incidēdū exituras melioꝝ ē dere q̄z de ferro ꝑm Arist. cōis vsus est in cōtrariū.

Tpe incisionis appropinquat subtilia regimē z corpꝰ mūdifica saltē a fecib⁹ cuz cristeri z fac ea stō ente ieiuno nisi eger debilis fuerit aut nisi timueris superfluū exitū puris: aut nisi eger fuerit debilis stōi paratus ad syncopim in q̄bus casibus añ incisionē cibādus est patiēs cibo facilis digestionis boni chimi nutrimēti z stōi ꝓfortatiui.

De hora incisionis.

Circa eruptionē ꝺtinuus est cōseruanda cuz cibis bonis.

Regimē irregulare circa eruptionē exiture.

Quattuoꝝ cōditiones cogentes exitureaptionē fieri añ pfectā maturationē. Prima.

oppositum opabunt & velocitabūt putrefactionez accidere: qm̄ cū sua viscositate opilabūt pozos: & sic nō sinēt fumos & vapozes putridos exhalare ſz magis interius ꝺtinebūt eos: vñ aug^m fiet in calitate extranea: quare festinabit mā putrefieri & putrefacere mēbrū. ¶ Scōa disp̄o est māe multa grossities: vñ dixit Aui. cū senseris q mā est talis grossitiei q nō maturabit & q calor innatus in mēbro est tāte paruitatis q nō maturabit eā: tūc ēt añ maturationē cōpletā oz fieri apertio. ¶ Tertia disp̄o. dixit Aui. est cū timueris q ipm pp suā abbreuiationē. i. ineptitudinē māe ad patiendū maturationem pp suā grossitiez & multitudinē simul est talis q alterabit nō alteratione maturitatis vere. sup. sed nō vere siue maligne. qz. ſ. alterabit alteratione putrefactionis: & qdā dixerunt pp abbreuiationē. i. paucitatē ꝓiunctā cū mala qualitate pp quā ꝺato q sit pauca est talis q nō alterabit alteratione maturationis vere. alia lr̄a hz cū timueris q ipsa pp suaz qualitatē. ſ. malā & venenosam p quā est talis q non alterabitur alteratione maturationis vere: qz nā nō poterit supra mām: imo mā poterit supra nām: & maxime si adhibitū fuerit ei auxiliū cū maturatiuis pp cām sup̄adictaz. ¶ Scias ḡ q cuz vocatus fueris ad curā alicuius exiture inspicere diligenter debes si ipsa est talis q ad maturitatem deuenire pōt an nō: & si sit tūc ꝓsequere cū maturatiuis. & si qdē nō fuerit mā talis q̄ pōt deduci ad pfectā maturationē exp̄te debilitatis virtutis aut multitudinis aut grossitiei siue male qualitatis māe: tūc vtere illis vsq; ad pfectaz maturationē. Si autē fuerit talis qō pp aliquā disp̄onū dictaz non possit absq; dicto piculo deduci ad pfectā maturationē tūc exitura aperiēda est anteq; ipsius cōpleat maturatio: in cuius aptione magis vel min⁹ cita est latitudo magna ſm diuersitatē graduū dictaz disp̄onū. Nam quāto disp̄ones p̄dicte deteriozes fuerint tanto citius festinādū erit in aptione eius & econuerso. Hoc aūt relinq oz bone disp̄oni medici curantis. ¶ Ait Rasis. 13. ꝓtiñ. dico cognoscit malitia humoris ex colore eius & violētia nocumēto⁹ eius & debilitas calitatis inate cognoscit ex tarda maturatione. ¶ Si vō exitura fuerit ex illis q̄ pter disp̄ones p̄dictas nō ꝑñt deduci ad saniationē: tūc nullo mō sunt apponēda maturatiua pp cās sup̄adictas: ſz scalpellāde sunt. put dictū fuit in cura cācrene & post si remanserit aliqua mā saniāda: tunc maturatiua afferant. ¶ Pro dictis dixit. 13. ꝓti. Raſ. auēte Gal. opari debemus medicinas putredinē faciētes in locis in q̄bus speraf putredo fieri. Et dixit. ꝓsiderare debes statim cuz appet exitura. Et si videris calitatē innatā violētam. i. fortē & humorē nō violēte malitie poſe erit q facta maturatione transmutef ad saniē bonā: vñ ſuppone ei medicinas maturatiuas. Sz si videris caliditatē innatā esse debilē & humorē esse malū noli maturare ea: qm̄ si hoc feceris gīabit in mēbro putrefactio: sed opari debes tūc scarificationes fundales & fissuras ꝓfundas in loco eius supponēdo ei medicinas velocis deficcationis & dissolōnis. Et dixit Rasis. ibidē. auēte pp̄ia. dico in vna duaz exiturarū. ſ. in qua strāgulaf supabūdās sanguis: sicut est disp̄o incrudationi diuerse velociter debemus opari scarificationem ꝓfundatā vt extra emanet sanguis eius: qm̄ nā nō hz largitatē spatij q̄ possit alterare digerēdo totū illud qō fuit in ea: etiā si supponant ei medicine ꝛglutinatiue augebūt strangulationē māe & angustiā pozo⁹ ꝛfortādo qō putrefiat mēbrū totū. Et alia dictaz exituraz est cuius congregatio est mala horribilis ad modū saniei tenuis acute fetētis & nigre: cuz ſ fiat ex radice humoris malitia & superabūdantia quātitatis eius ad modū p̄dicte exiture: iō velociter oz fieri eius aptio cū ferro vt extra de ea emanet humor malus: & ēt nō debent ei supponi ipse medicine cōglutinatiue: eo q̄ includerēt eum magis: & humor fieret calūs acutus & faceret eā ad amplificandū exiturā & corrodēdū qō secus eā fuerit: vñ Aui. dixit. multotiēs cadit nēcitas scalpellādi añ maturationē: & ſ tūc erit qñ humor apatis esset ꝺstrictus & ꝛculcatus aut p se: qz multus aut p̄ inconuenientē repcussiuoz vsum: vñ timemus de suffocatione caloris nālis mēbri & corruptione eius. naz tūc anteq; fiat maturatio cōpetit scalpellatio ad diminuēdā mām & remouēdā ꝛculcationē eius: & ꝓhibēdo corruptionē & trāspirationē ꝓcurāte scalpellatione. ¶ Quarta vō disp̄o que cohibet exiturā añ pfectā maturationē apiri est sumpta a disp̄one mēbroz: in q̄bus est & eoz q̄ sunt illis ꝓpinqua q̄ sunt aut p̄ncipalia aut nobilia vt iūcture os neruus chorda & filia: qz tūc timef ex expectatione pfectione maturationis ne cadat mā sup illa mēbra & corrūpat aut ledat lesione magna valde. Et pp hāc cām est q exitura cadēs in gula siue ab intus siue ab extra oz pforari anteq; cōpleaf maturatio: & si exitura fuerit in mēbro ad qō velociter festinet putrefactio: sil̄r apienda est añq; cōplete maturef: vñ dixit Pau. q Hip. p̄cepit vt apiant exiture ꝓxime ano cū ferro añq; maturētur perfecte: ne fiat putredo declinās ad interius, & sil̄r dixit Aui. Dixit Albu. q exiture ani pforatio nō expectaf donec perfecte digeraf, ſz ea adhuc cruda exīte oz pforari ne eius ꝓfunditas dilateſ ad ani interiora & fiat fistula. Et Antil. vt recitat Aui. dixit. vbi fuerit exitura ꝓiūcturalis aut ꝓpe mēbrū nobile aut in mēbro ꝓpinquo ossi aut pāniculo. sup. aut in mēbro hūte sub se ꝛcauitatē vt in mirach, aut in partib⁹ pectoris & costaz festinabimus in pforatione eius anteq; cō firmef. i. perficiaf eius maturatio ne pus corrūpat aliq̄ō de bis mēbris. ¶ In p̄dictis. n. oibus calibus ēt si fiducia habeaf p medicū in medicinis maturatiuis q debeāt maturare p̄dictas exituras. dixit Aui. q medicus nō eligat appropriare eas illis, qz ipse sunt indiscatiue, & nō elongaf gn inui scātia ꝓhibeāt penetrari inspirationē in spatiū. ſ. in q̄ est mā exiture, & sic ꝓhibēt debitā trāspirationē, & sic sunt cā putrefactionis, & cū hoc ēt ista inuiscātia mouēt calitatē debilē. ſ. nālē q̄ debilis est ad digerēdū illā mām & nō potēs succūbit, & sic mā putrefit derelicta a regimine eius vel mouēt. i. causant calitatē debilē in loco q̄ mouet mām & nō digerit eaz, q̄ mota magis & citius putrefit. Et totū hoc dixit Auic. adiuuat ad putrefactionē mēbri. ¶ Ad effugiēdum aūt hoc deli ctū monēs Aui. medicū' ꝑmi 4^a. dixit. q maturationē efficit cū aliquo maturatiuo attēdere oz & si viderit calorē innatuz debilē, & qō mēbrū iā declinat ad hoc q corrūpaf illa glutinosa opilantia statim a loco remoueat. ¶ Cūq; apire volueris exiturā ꝓsidera modū eius, & siqdē fuerit ꝓfunda grosse cutis. dixit Paulus. q apertio fiat fundabilis ꝓfunda iuxta modū eius. Si vō exitura fuerit acuta superficialis aptio tua nō multū ꝓfundeſ. Jn pforatione tñ p̄iusq; perforez. dixit Aui. quere locū saniei & cū inueneris eū illic pforatio tua sit in loco maturioze. Et iste loc⁹ q̄ius ſm p̄m sit declinioz, qz ad ipm cadit sanies sua grauitate. tñ ex cutē apparet magis altus & subleuatus & in hoc loco fienda est aptio. ¶ Dixit Gal. 14. tera. opz incidere vbi altissimus est sin⁹ ipsius. etenī subtilissimā ibi inuenies cutez. ¶ Et dixit. 3. inge nij. & adducit ipsum Aui. q̄rti 4^a. opz vt seces. ſ. exituras, in quibus est pus aggregatū ex loco eius vehemētioris eminētie & vt inclines ipm, & sis solicitus. dixit Aui. 3° q̄rti. vt cadat porta pforationis iferius. i. in loco magis infimo totius loci maturationis vt possit sanies pinde cōmodius expurgari. hoc. n. fiēdū est. dixit ipse. nisi vbi nō est poſe. i. nisi in loco illo sit aliqd ꝓhibēs a pforatione ei⁹ sicut neruus chorda arteria vel vena magna, a qb⁹ in pforatione ſp est elōgandū vt nō cadat lesio in eis, q̄re exīte aliquo dictoz mēbroz ꝓhibētiū in loco decliniori loci maturioris nō oz pforatio in eo fieri: ſz in alio magis apto ad expurgationē puris post illū. Et si nullus talis affuerit, tūc meli⁹ est vt q̄raf eruptio p medicinas, si inducias hēbit medic⁹ ad faciēdū eruptionē cū eis: Si aūt nō hēbit inducias tūc p̄eligaf aptio cū ferro, & qō cadat lesio in mēbris p̄dictis q̄ſ finere mēbrum corrūpi. ¶ De q̄ſtitate aūt incisionis fienda. Dixit Gal. 3. de igenio sani. nō fiat tractus pforationis nisi ad ptem ex qua poſe est pus ad

Quarta.

Cōsidēranda circa aptionez exiture.

Inferiora currere. ¶ Et Aui. dixit. q; si illud qō est sup exitu rā sit grossum sicut exitura erit grosse cutis loco; carnoso; z secueris. i. secare debueris: tūc seca portā tm̄. i. facformen tm̄ qō p ipm̄ possit cómode expurgari sanies z nō pl⁹. In q; bus vbis inuit. q; nō debemus secare totū illud qō est supra exiturā ab vna pte vsq; ad aliā sic̄ multi faciūt. Et assignans Aui. cām dixit. qm̄ sillic fiat adherebit grossuz. i. ps carnosa grossa cū eo qō est post ipm̄. i. subt⁹. i. cū carne fundi exiture post icisionē tuā. z b pp ligaturā faciēt eā adherere cū illa: z caro cū carne facil'r adheret. talis ā t adherētia est nō bona querēda sz fugiēda: vel vt qdā dīt. nō est faciēda aptio p̄m il lud totū: qm̄ illa ps q̄ est post locū maturatiōis vel saniei ife rioris nō est ex nālitatē suā: sz post icisionē tuā adherebit cū alia carne q̄ est post ipsaz. Si vo exitura nō fuerit grosse cu tis sz subtilis z extenuate: tūc seca illud totū: nō solū in lōgū: sz ēt in circuitu qm̄ illa ps tota egressa est a nālitate sua z fcā est inālis vel putrida nō ampli⁹ potēs adherere cū illa carne. ¶ Dixit Antil. in exitura in q̄ caput fuit totū putrefactū ap tio oz fieri circularis: qm̄ ipse loc⁹ in totū deponi oz: z oz ici di pellis illa tota. Sinaūt subito fiet aggregatio aliq;: z ipsa etiā pellis non adherebit. ¶ Aptio q̄cz cuiuscūcz exiture oz fieri. dixit Raſ. 13. oti. aucte Hal. iuxta modū magnitudinis exiture: z spāl'r loqt' de quātitate aptionis exiture inguinū z assellaz. Dixit in his q̄ suppurant' p̄m alas z bubones sp iu bēt multiformiter abscindere cutē: qm̄ dīt ipsi nā remissa. i. debilis ē in his locis: z ppea ptrāsīēs tēperate puenit ad eas z flegminat' facile in puis curationib⁹. i. incisionib⁹: z p̄ide maxias qdē assueuerūt facere z pūes: pp q̄s deterior pticula ipsa in cicatricē ducta fit: z adhuc ibecillior z impedit ēt mul totiēs ad motus. Nos aūt b obseruātes. dixit Hal. p̄m sola incisione. i. vna z cū farmacis exiccātib⁹ sufficiēter curaui mus has tales dispōnes. Si vo circūcidere opus est pp mul titudinē nō solū puris: sz corrupto; corpo; sufficit nobis nō valde magna multiformis circūdiuisio. ¶ Et Antil. vt b re citat Auicē. dixit. pforatio sit p̄m magnitudinē exiture. s. p̄m nām. si. n. fuerit pua z cure'. i. curādo extimet' illud qō est in ea ex loco vno egredi seca eā in loco vno: z si fuerit magna: tūc pfora in p̄n°: deide ītromitte digitū tuū indicē sinistrū in ea z pfora vbi puenerit caput digiti: deide ītromitte ip̄m ite rū in foramine 2° z p̄m b p̄cede. s. agēdo incisionē z ītromis sionē digiti in foramine 3° donec venias sup eā. z dixit. si exi ture fuerit loc⁹ sufficiēs siue disposit⁹ ex q̄ fit pol'e exire qō est in ea pforabim⁹ ipsam in illo loco: z si fuerit rotūda: aut fue rit figura alia z talis vt nō egrediat' ex ea qō est in ea exfo ratione vna: tūc pforabim⁹ eā in inferiori pte sui in duob⁹ lo cis: aut trib⁹ p̄m q̄ztitatē qua scis: aut extimas q; oē qō cōti net' in ea currat in hora. s. in q̄ vis ducere illud. Et lz aucto res videant' p̄dicta adaptare incisioni exiture cuz ferro: pūt tñ ēt adaptari aptioni cū medicinis. ¶ Dixit Hal. 3° tegni: vt recitat. A. opz vt obseruent' in pforatione allefirari. i. villi z ruge. s. vt fiat p̄m incessuz eo;. Et Antil. dixit. z recitat' ēt ab Aui. in incisione fiēda p ferrū ꝯsidera sp situ carnis z vil los lacerto;: qm̄ nō simus p̄ōpti: nisi ad hoc vt pforem⁹ cuz imitatione loci: vt nō pueniat incisio in latitudine: z vt sit lo cus incarnationis bon⁹ nō grossus. i. vt post incisionis ꝯsoli dationē cicatrix nō remaneat grossa lata z turpis: sic̄ rema net cū fit icisio in latitudine: sz remaneat subtilis z pulchra: sicut remanet cū fit sectio in lōgitudine. ¶ P̄m aūt incessus villo;. dixit Aui. est p̄m lōgitudinē corpis: nisi in mēbris ap propriatis. i. qbusdā q̄ exceptuant': quo; villo; incessus nō est p̄m lōgitudinē corpis: sz p̄cedūt arcuate: aut in latitudie: sic̄ dixit Aui. apud' fumen. s. in loco in q̄ sunt musculi trāsuer sales: aut latitudinales: sic̄ sunt coste z iguina: z subdit ite;. q; p̄m lōgitudinis villo; est p̄m longitudinē ligature. i. p̄m p̄cessum ligamēto; ligātiū iūcturas. Et est p̄m incessum ru ga; in mēbris hūtibus rugas: nisi in qbusdā appropriatis: sicut in frōte in q̄ lz incessus ruga; z reflexionū sit p̄m latū. Incessus tñ villo;: siue neruo; eius est p̄m longū: si ergo tu faceres sectionē in frōte p̄m incessum ruga;: tūc caderet cu tis frōtis sup faciē: z oecideret inferi⁹ supciliū: z iō opz vt di uersifices ligaturā. i. rugationē in frōte: z incidas p̄m rectuz frōtis in rectitudine corpis. Et dixit. in eis q̄ sunt sicut ingui na: opz vt tu incidas nō p̄m rectitudinē corpis: sz cū ligatu ra. i. rugatione in latitudine cutis. Et est sīa Hal. 14. tera. cū dixit. obliqua icisio: z nō p̄m rectū coxe in bubone fiēda est: eteni p̄m nām inuoluit': ita cutis sup ipsa sibijpsi curuātib⁹ coxā: z subdit. cū nec̄ia fuerit multiformis circūdiuisio bēat tūc lōgitudinē minorē latitudine. ¶ Et Raſ. dixit in diuisio nibus. fiat incisio sp p̄m lōgitudinē corpis: z nō in latitudine in oibus locis equal'r q̄ eminētiā nō hūt. In locis aūt q̄ sunt flexibilia p̄cede in flexibilitate accidente in loco illo. Et Al mā. dixit. aptio in corpis longitudine: z nō in latitudine fiat. In locis vo q̄ curuant' z extendunt' incisio p̄m eo; incurva tionē z extēsionē incedere oz. ¶ Fieri aūt oz incisio p̄m incess sum villo; z ruga; pp cās assignatas. Sz potissime vbi pos sit cadere incisio in latitudine alicui⁹ arterie vel vene magne vel chorde vel nerui vel lacerti: hec. n. mēbra p̄m incedūt p̄z villo; incessuz z ruga;: z maxie nerui. Dixit. n. Antil'. in oi dispōne sit studiū tuū: ne incidas arteriā nec̄z venaz magnā: nec̄z villos lacerti: nec̄z neruū. ¶ Et Aui. dixit. nec̄ia est pfo ratio cū cautela: ita vt ferrū cuz q̄ fit incisio nō tāgat. i. icidat illud qō seq' exiturā de mēbris nobilibus in tactu: siue inci sione. quo; est timor q̄ mēbra sunt q̄ dicta sunt: z sunt: aut i ipso loco exiture: aut p̄pe ipsam. In incisione aūt arterie vel vene magne est timor de fluxu nimio sanguis: z in incisione chorde vel villo; lacerti timet' de p̄ditione mot⁹ mēbri: quē motū hēbat ab illo lacerto vel chorda ei⁹ z p̄ūt eē mēbra sup posita exiture loco in q̄ fit incisio: sic. n. in exturis costa; ca uendū est: ne icidat' pleura: z in exturis myrach cauēdū est: ne incidat' sipbac aut zirbus: aut intestinū quē errorē aliq̄ cōmittere vidi: z oz vt p̄dicta cautela seruet' in aptione qua rūcūcz exitura;: p̄cipue tñ in eis q̄s oz apire añ pfectā matu rationē: z in his maxie q̄ sunt p̄funde z grosse cutis: in qb⁹ opz incisionē facere p̄fundā. ¶ Et p̄dict⁹ incessus pforatio nis est regularis tā in icisione vulne; q̄z exitura;. Aliq̄n tñ cogunt' irregul'r icidere: vt pp euitare mai⁹ piculū: sic̄ cū in cidimus neruū vel lacertū in latitudine cupiētes egrū a spas mo liberare. ¶ Dixit Aui. oz vt sit pforatio z incisio incedē tes in longitudinē villo; mēbri: nisi sit volūtas. s. coacta: vt destruat' opatio illi⁹ mēbri. s. sensus vel mot⁹ eius timēdo ca sum spasmi: tūc. n. scindēdo villos vel neruos in latitudie sal uabis egruz ab eo qō timebas: z sunt vba Hal. in p̄ anoto' magne posita a Raſi. 13. oti. Et sic̄ incidim⁹ exiturā vel vlcus in latitudine vt p̄hibeam⁹: ne fiat fistula in loco ei⁹: z qn̄ in cidim⁹ in latitudine: vt possim⁹ opōnē nec̄iaz ad salutē face re corpis: sic̄ qn̄ cogunt' cutē capitis in modū crucis icidere: vt possim⁹ facere cranei rasionē. ¶ Antil'. aūt vt recitat. A. posuit modū pforationis exitura; penes diuersitates mem bro;. Et dixit. si exitura fuerit i capite: tūc sectio ei⁹ sit sectio eq̄lis. i. p̄m lōgitudinē z rectitudinē corpis: z sit cū radice ne cessitatis capillo;. i. p̄m qō icedūt radices capillo;: z nō fiat trāsuersa vt coopiāt cicatricē q̄ remanet cū sanabit' z nō ap pareat. Et dixit. si fuerit loc⁹ ei⁹ oculus. i. palpebra: tūc pfo ratio ei⁹ fit lata. Dīt qdā. i. p trāsuersuz ruga; ei⁹: q; talis ē incessus lacerto; mouētiū eā. Et qdā dīt. in inferiori palpe bra fiat sectio p̄m lōgū. Et qdā dīt. q; si fuerit i musculis mo uētib⁹ oculū q; oz sectio fieri p̄m lōgū. Et dixit Antil'. si acci derit in naso pforabis eā eq̄l'r cū q̄ztitate lōgitudinis nasi: z si fuerit p̄pe oculū. s. in pte inferiori pforabis eaz pforatiōe sili capiti lune noue z facies tortuositatē in fine: z si acciderit in mādibula secabim⁹ eā sectione eq̄li. s. in lōgitudine: qm̄ cōpō hui⁹ loci est p̄z lōgū. Et scif b ex corpib⁹ senū: qm̄ in mādibu lis eo; appent ruge p̄z lōgū. Et si fuerit post aures. s. in loco emūctorio; pforabimus eā eq̄l'r. i. p̄m lōgitudinē: z si fuerit

Perforatio exiturarum penes diuersitatē membro;.

post aures.i.in carne imediate sita post aures:q̄ caro nō est emūctoriū:pforabimus ipsam equalr.s.auri:q; ꝑz incessum auris:sicut ḡ auris nō est ꝑm longitudinē oīno:sz accipit aliq̄d de latitudie:sic ⁊ in illa carne sectio dz fieri:vt sit eq̄lis situi auris. Et dixit.brachia vo ⁊ cubitos ⁊ manus ⁊ digitos oīno pforabim⁹ in lōgitudie:⁊ sil'r inguina.i.coxas crura pedes ⁊ digitos eoꝝ:nō.n.itellexit de iguinib⁹ ꝓprie:q; vt patuit nō dz in eis fieri sectio in lōgi^ne coꝛpis oīno:sz ꝑm plicationē:ita ꝙ accipiat aliq̄d in latitudie. Dixit.n. ꝙ si fuerit ꝓ pe coxas.s.in inguinib⁹ pforabis eā.s.pforatiōe rotūda:naz ñ nō pforaf rotūde nō habebit situ bonū ad purgationē saniei:q̄re aggregabit in ea:⁊ fiet fistula:⁊ nō intellexit de va rotūditate:sz sic dixit.q; vt ocñ est accipit in lōgi^ne ⁊ lati^ne. Et subdit.ꝙ sil'r pforaf exitura q̄ est ꝓpe anū ꝓp facere locū hūiditati q aggregaf in eo. Et in latere ⁊ costis pforaf apiē do.s.sicut ꝓcedūt coste. Et in intestinis ⁊ virga fit pforatio eq̄lis.i.in lōgi^ne. ¶ De eruptiōe aūt exituꝛe fil' cū ferro ⁊ medicinis fieda.dixit Aui.ꝙ multotiēs pforaf cutis pforatiōe aliq̄.s.parua:⁊ hoc fit vt accipiaf.i.incidaf ex ea aliq̄d puū: ⁊ postea ponif sup ꝑte incisa medicamē erūpēs:vt addat in eruptiōe:⁊ sit ei eruptio sufficiēs:⁊ hoc maxie fit q̄n medicie ꝑse nō possent erūpere. Medicina aūt erūpēs loco discooꝛto a cute apposita iprimere pōt ⁊ erūpit ꝙ ꝓius erūpere nō poterat ⁊ meli⁹ ⁊ citi⁹:multi aūt moderno⁹ sup exituꝛā apponūt ꝑus medicamē causticū:donec pueniat ad locū saniei vel ꝓpe ipz:⁊ facta mortificatiōe carnis cū pilo incidūt vsq; ad locū saniei:⁊ eā extrabūt:⁊ maxie hoc faciūt in exituris ꝓfundis ⁊ grosse cutis. ¶ Cūq; pforas ꝓsidera magnitudinē exituꝛe:⁊ si multā saniei q̄ntitatē ꝓtineat:caue ne totaz fil' euacues:sz accipe ꝑtē quāda:deinde obtura. Et in crastinuz euacua aliā ꝑtē:⁊ sic ꝓcedas donec tota eūef. ¶ Dixit Rabi. in.15ª ꝑticula.aucte Hal'.sup 6° affoꝛ.cū apiē apa magnū in quacūq; ꝑte coꝛpis fuerit:⁊ ab eo sanies multa fluxerit est molestū:q; ab eo subito exit ſpūs:ad cui⁹ exitū segf defectio virtutis ⁊ sincopis:putredo.n.erat obturatio oꝛificioꝝ arteriaꝝ:⁊ in eūone saniei totius multus ſpūs ⁊ subito fil'exit cū ea. ¶ Et Alman dixit.cū magna fuerint apata matura ⁊ aptione idigu erint totū ei⁹ virus nō fil:sz paulatiz erit emittendū:⁊ ꝑcipue si eger debilis fuerit ex resolōne:aut etate: vt q; infans vel puer:aut decrepitus:aut si fuerit mulier pregnans ne supueniat sincopis. ¶ Emissa aūt ab exitura sanie tota inspice:⁊ sicut dixit Ha.14.teraꝑ.si putrefacta sūt q̄dā ei⁹ q̄ suppuratiue appareāt abscidere neciuz est ea. Et dixit. exitura q̄n apiē cū ferro nō dz approximari ei aqua nec olz: nec vng^m in quo ponaf adeps q̄n exitura idiget eo q̄ deficat nō eo q̄ hūectat. Et Aui.dixit.nō opz vt approximet pforationi vel sectioni.q̄.s.simplex:neq; oleū:neq; aliq̄d in quo sit pinguedo:q̄n ista sūt putrefactiua:⁊ intētio ēt dz ꝓ bibere ne putrefactio fiat:imo si qua fcā est vt ameueaf:cū aūt pforaueris ⁊ mūdificaueris eaz a sanie ⁊ oi re coꝛrupta: tūc intētio est ad carnis gīationē. Deinde ad ꝙsolidationez cū medicinis exiccātib⁹ qb⁹ vlcera curanf:iō dixit Hal.14. teraꝑ.suppone ei deinceps farmacū eoꝝ q̄ siccāt imordaciter. Et iō dixit Auer.colliget 7°.ꝙ medicatio dz fieri festine in exituris q̄ nō pforanf añ ꝑfectā maturationez:ꝓpea dixit Aui.neciuz est:vt tu succurraꝛs ad glutinādū cuté cū carne.i. ad incarnādū ⁊ ꝙsolidādū:⁊ h̄ ꝓpouas cās:vna est:vt non rūpaf.i.nō coꝛrodaf caro.s.a virulētia q̄ ibi gīaf si festine nō ꝙglutinarenf. Et 2ª cā est vt idurescat exitura circa ¦labia eius:⁊ fiat talr ꝙ nō ꝙglutinef:nā si nō ꝙglutinaref fiet sinꝰ q̄ nō cessabit ipleri.s.sanie vel sorditie vel virulentia ⁊ redeat exitura sil'is ꝑ^e in aggregatiōe saniei sorditiei vel virulentie. Oꝛ si accidat ꝓp errozē vt fiat sinꝰ:tūc mūdifica eum:⁊ post mūdificationē ei⁹.dixit.A.nō mozef.i.nō tardef itez quin nō ipleaf carne.s.ad cui⁹ gīonē citā itēdere debes:q̄n si nō iplebif carne ⁊ mozef fiet in vītate de gīe fistula ꝑ:nā fiet fistula:aut vlcus cauernosuz:nā faciet sinū post sinū:donec ꝓ longef tꝑs ꝓcuratione eius:in qua ꝓlongatione:aut fiet fistula:aut vlc⁹ difficilis ꝙsolidatiōis:in cui⁹ curōnis difficultate erit sil'e fistule. Attñ nō ita festinādū est in incarnatione exituraꝝ apta ꝙ vt ꝑsumat medic⁹ eā incarnare añ ꝑfectam mūdificationē:nā q̄ añq; ꝑfecte mūdificenf ⁊ exiccenf ꝙglutinanf ꝑz ꝑm recidiuāt. ¶ Si aūt aptio exiture facta fuerit añ tꝑs ōbitū,aut q; errauit medic⁹,aut q; coact⁹ eā fecerit: tūc maxie nō est festinādū in ꝙglutinatiōe ea ꝙ:imo intentio eē dz ad mūdificationē ⁊ ad resoluendū ⁊ digerēdū q̄ relictū erat nō saniatū in ea. ¶ Medicamen bo^m ⁊ vtile ad p̄dictas intētiōes cōplēdas fit ex farina tritici:succo apij ⁊ melle:digerit enim māz crudā resoluit ⁊ mūdificat. ¶ Intētio aūt ꝙ est ad accūtia:maxie dirigif ad doloꝛē sedādū ⁊ ꝓhibēdū aug^m calitatis in loco:⁊ sic aug^m apatis ex suguētu māe de nouo fluētis ad locū ꝓp doloꝛē ⁊ calūtatē:⁊ ad fluxū sanguinis supfluū,⁊ ad nimiū fluxū virulētie:⁊ ad labioꝝ idurationē. Et auctoꝛes maxie itēdūt ad sedationē doloꝛis:⁊ ꝺ añ icisionē in hoib⁹ timidis q nolūt tolerare incisionē ꝓp effugere doloꝛē:⁊ q̄nq; ét in coꝛpib⁹ vel mēbꝛis multi sensus:⁊ hoc faciūt stupefactēdo:vt sopiēdo sensum cū stupefactiuo ab int⁹ ⁊ ab ex approximatis:⁊ ꝺ multi faciūt exhibēdo in potu vinū lymphatū cū aq̄ lolij:aut cū aq̄ ōcoc^nis radicū mādragoꝛe ⁊ s.minis iusquami nigri. Et qdā supponūt icidēdo empla stupidū faciētia ex his q ocā sūt in ꝑmōe 3° ca° de vlcuróne doloꝛis. ¶ Cū aūt exitura icidēda fuerit in membꝛo multi sensus opz mollire mēbꝛ añ icisionē vt doloꝛ nullus aut pauc⁹ ⁊ remissus in iciōe sentiaf. Dixit Raz.13° ꝓti.auctoꝛitate Hal'.in mēbꝛo supponunf me^nc mitigātes doloꝛez añq; videris opoꝛtunū.i.añq; doloꝛ cāef:⁊ mitigaf sufficiēter cū eo ⁊ supponēdo ei vng^m mollificatiuū,vt in eo nullus efficiaf doloꝛ.s.saltē intēsus. ¶ Et sedāt doloꝛē iductū ꝑ incisionē cū mitigātib⁹ ipz abscq; stupefactiōe:⁊ ꝺ faciūt cōiter opantes supponēdo loco post incionē ⁊ saniei exctionē totaz subaz oui.s.vitellū ⁊ albumē bñ ꝙqualsatū:q̄n doloꝛez mitigat ⁊ ꝓhibet sedādo doloꝛē influxū māe fieri ex illa:⁊ q̄dā ꝑmiscēt cū eo modicū vini stiptici:⁊ qdā ifūdūt ſpōgiā in solo vio stiptico ⁊ supponūt:⁊ nō ꝑsumat medic⁹ sedare hūc doloꝛē cuz administratiōe aq̄ calē:aut olei:siue simplr:siue cū ſba oui:errāt.n.q sic faciūt:q̄n addūt in putrefa^cm vlceris. ¶ Et dixit Aui.si vehemētioꝛa fiunt apata.s.si ꝑ patiētis amplitudinē itumescat:⁊ calitas fit vehemētioꝛ q̄ rōne sue istā matiōis māz attrahat magnificātē apa:tūc euaporef ⁊ emplastref loc⁹ cū lētib⁹.s.decoctis:sz nō i aq̄ simplici. Sz aut in aq̄ mellis:aut in lixiuio oulci:aut in vino stiptico:q̄n meli⁹ est:aut in hūtib⁹ ✠ tutē extinctiuā ⁊ repcussiuā ꝑz gradū assistētis calitatis. Et qdā oñt.q; sterc⁹ vaccinū solutū in aceto suppo^m exituris calis sedat eas. ¶ Q; si nimi⁹ flux⁹ sāguinis euenerit restringēdus erit ilico cuz eis q̄ ocā sunt in tractatu ꝓcedēti. ¶ Dixit Raz.14.ꝓti.q̄ēs idigueris exhere noduluz:aut pforationē facere magnā ōbes penes te medicamē ꝙueniēs ad fluxuz sanguis hr̄e:vt si supfluus ⁊ supueniat possis eū restringere cū reb⁹ penes te habitis. ¶ Et si supuenerit fluxus virulētie nimius neciuz erit exiccare cuz eis q̄ ocā sūt in cura vlceꝝ virulētoꝝ. ¶ Et si accidat vt labia vlceris indurenf ex mā idigesta q̄ remālit in exitura supponanf empla mollitiua ⁊ digestiua illi⁹ māe indigeste.

¶ De sanie in generali. Cap.xlv.

Anies pus ⁊ putredo in libꝛis ad chirurgiā ꝓtinētib⁹ idē significāt,⁊ cum absolute ꝓferunf ꝓ sanie laudabili supponunt. ¶ Assignanf aūt saniei q̄tuoꝛ cās.s.mālis effīciēs formalis ⁊ finalis. Et cā mālis ponif esse triplex.s.humoꝛ humiditas ⁊ caro ꝓtusa. Et ꝑma ponif eē duplex:dixit.n.Aui.2ª ꝑmi.ꝙ cāe saniei sunt humiditates euacuate ⁊ trāsmisse ab alijs mēbꝛis ad aliq̄ mēbꝛuz debile.s.ex vulnere vel apate in ipso exñte vel alia de cā q̄ retente in illo ꝙuertunf in sanie. Et humiditaz nutrimētalis ad mē-

Quatuoꝛ cause assignanf saniei. Cā mālis

brum patiens vulnus vel aꝑa delegata: siue illa materia nutrimentalis forma teneat humoris: siue secūdaꝝ humiditatum: cum ipsa ex debilitate mēbri nō potuerit in nutrimētū conuerti: sed remanens in cōuersa cōuertiť in saniez. Dicunt nō oēm humorem posse in saniem cōuerti: imo sanguiné solum: aut massam sanguineā: aut aliū ex humoribus sanguini mixtum: vt innuit Gal. sup ꝓmo ꝓnosticoꝝ. z Oribasius in suo cómento illius affo. esse generationé saniei zc. dixit. sanies in quocūqꝫ loco nō fit nisi vbi sanguis aduenerit: nā dixit ipse. sanies fit per putrefactionē: z omne qō putrefit est calidū z humidū: z inter humores sanguis solus calidus z humidus: ꝓpterea colera flegma z meliā: siue nāles sint siue innāles nō cōuertunť in saniez, nisi cū eis sanguis misceatur. Dez aūt mā saniei. dixit Gal. 5° de simplici medici. vbi voluit. ꝙ caro ꝓtusa vel attrita in vulnere repta fiat sanies. Patuit. n. in ꝓcedēti trac. ca° de vulnere cōpōito cū ꝓtusiōe. ꝙ necessariū est ꝙ ois caro ꝓtusa in saniem cōuertatur.

¶ Causa aūt efficiens saniei diuersificať ꝫ diuersas mās ei⁹: nā eius cuius mā est humor: aut 1ª humiditas: cā efficiens est virtus digestiua agens in illā mām quā conať cōuertere ad benignū: virtus aūt digestiua membroꝝ sp in mām humoralē vel reducibilē ad humoralem opať: vt eā reducat ad benignū. vel hoc qñqꝫ facere nō pōt: aut rōne sui instrumēti: qz est debile: aut qz est ipeditū a caloze extraneo: aut rōne sue māe: qz multa aut grossa z viscosa: aut subtilis fluida: aut mala q̄litate ifecta: aut qz in loco detenta in quo trāspiratiōné nō bñs est arrepta a caloze extraneo: z tūc agens in eā conať eā deducere vsus benignū inqꝫtū pōt. mō mā ꝓtēta in vlcerib⁹ ē talis ꝙ nō ē reducibilis ad benignū: q̄re erepta a caloze extraneo: z q̄si derelicta a regimie nāe mediante actione caloris quē acquisiuit ét in eā agēte ꝙuertiť in saniez. Et sic ꝑncipale efficiēs saniē est vt⁹ nālis digestiua mēbri in quo mā saniabilis ꝓtineť z ꝑncipale instr̄ꝫ ei⁹ est nālis caloz ipsi⁹ mēbri z caloz exn⁹ in ipsa mā acqsit⁹ est ꝓhibens caloré nālē a pfecta actione sua: z est agēs in illa mā putrefactionē: z iō dr esse nō ꝑncipale agēs saniei: sꝫ coadiuuans mō dicto. Et ꝙ sanies actione vtriusqꝫ caloris. s. nālis z extranei gñeť: voluit Gal. vltio cōmē. ꝑmi ꝓnosticoꝝ. Et. A. dixit. in sanie opata est caliditas inata: ꝫ non fit excusatio a cōitate exnee. s. calitatis in opōne saniei. Saniatio g̃ māe nō est alteratio eius ad benignū, neqꝫ ét est alteratio ipsius ad malignū: neqꝫ oino ꝓter nām: sed soluꝫ est adequatio subeius z alteratio a qbusdā accñtib⁹ ei⁹: q̄ alteratio maturatio: siue digestio in nocitiuo dr q̄ est alteratio media: tñ cum latitudine magna iter alterationē pure nālē qua ꝙuertitur mā ad benignū z putrefactionē corruptiuā. Et sic sanies est media iter mām ꝙuersaz ad benignū z ꝙuersaz ad malignū.

¶ Et Gal. dixit in cōmēto affo. supradicti ꝙ sanies gñať ex sanguie: sicut gñať cinis ex incēsiōe ligno⁹. Et noluit ex hoc dicto ꝙ ista filitudo ab eo adducta sit ꝑpa: imo est satis cōis z larga z solū in tātū inqꝫtū sanies z cinis bñt ꝑ agēte caliditatē q̄ postqꝫ ꝓduxit formā in mām nō amplⁱ⁹ agit in eaz ꝑ illa forma. Jn actiōe tñ sua illa caliditas ꝓcedit exiccādo hūiditatē rei: verūtū qñ agit in hūoribꝫ: nec incinerationez totā ipsoꝝ facit nec ꝓsumit hūiditatē eoꝝ: nisi fm ptem. Et hec est cā vt dicunt. ꝙ sanies pōt esse cā febris putride: cinis aūt humoꝝ nō est: qz mā in actione saniationis exiccať dr ꝙ ipsa est grossioz mā ꝑexñte ex qua facta est.

¶ Et dicunt. patere ex dictis saniē nō posse mēbꝝ nutrire: qꝫis qdā ꝓcedant tpe necessitatis z inopie nutrimēti mēbꝝ in q̄ est posse nutrire: ex laudabilioꝛib⁹ tñ ptib⁹ ei⁹ maxie ei⁹ q̄ est laudabilis.

Saniés nō pōt nutrire.

¶ Appet ergo sicut dicit Gal. 5° de simpli. medi. ꝙ ꝙuersio māe ad saniē est vna de opōnib⁹ nālibus: qm̄ est cōuersio z alteratio in qua est aliqd digestionis: que digestio ꝓpzie est adaptatio māe saniabilis ad eūoné sensibilem vel in sensibile: que ꝑus apta nō erat.

¶ Quidā aūt dixerūt. ꝙ debilitas mēbri est cā coadunationis māe saniabilis in ipso ꝑ: q̄ est cā ꝙ nutrimentū veniēs ad ipꝫ nō fm totū ꝙuertatur in ipꝫ: z hic ꝑs eius in ipso remaneat nō ꝙuersa. 2° q̄ est causa ꝙ mēbra alia eo fortiora ad ipꝫ ꝺponāt superfluitates suas: z tertio q̄ est cā ꝙ ꝑdicte māe in ipso retineanť: z dicunt ꝙ debilitas mēbri est ét cā cāe coadiuuantis ad saniationem: est enim cā ꝙ mā retenta in mēbro a gubernatione nāe relinquať aut ꝺculceť: z sic a caloze extraneo apprehēdať: q̄ vt dictū est: est cā coadiuuans ad saniationē māe. ¶ Et ꝑꝑ ꝑdicta dicūt. ꝙ debilitas est cā efficiens saniationis: verūtñ ista eoꝝ locutio est satis impꝛopꝛia. verum ipsoꝝ locutio est filis locutioni Aui. 4ª quarti. cuz dixit. ꝙ solutio ꝓtinuitatis in carne nō facit pus: nisi ꝓpterea q̄ cibus qui venit ad eam cōuertiť ad corruptionē ꝑꝑ debilitatē membri soluti: z qñ resoluunť z attrahunť ad ipꝫ superfluitates mēbroꝝ vicinantiū ei. s. saniei q̄ ex carne ꝓtusa fit cā efficiēs ꝓpzie est caloz extraneus acqsit⁹ in illa carne: qm̄ nā a gubernatiōe ei⁹ totaliť se retraxit.

¶ Sciēdū aūt est ꝙ medicia maturatiua iter cās efficiētes coadiuuātes cū mēbro applicata fuerit numerať. Cā quoqꝫ saniei forꝫalis appebit ex dicēdis.

Cā finalis

¶ Et cā ei⁹ finalis est vt cómodi⁹ ex mēbro educať: ne mēbꝝ corrumpat.

Diuiditur aūt sanies in sanié laudabilē z bonā: z in illaudabilē z malā. Jsta tñ diuisio nō cōpetit omni saniei: sed solum ei que ex mā humorali fit: nam ea que fit ex carne cōtusa nūqꝫ ꝓpzie pōt dici laudabilis.

¶ Sanies itaqꝫ laudabilis est: sicut dixit Hip. in ꝓnosticis ea que est alba z eqlis ꝑ totū: neqꝫ in superficie ineqlis: q̄ ꝺz eē lenis z plana: neqꝫ mali odoris. i. horribilis odoratui. Et Aui. dixit. ꝙ est ea q̄ est alba lenis z eqlis: z nō est ei dolor horribilis: q̄ aūt est huic ꝓpria. dixit Hipp. pessima est z illaudabilis.

Saníes laudabilis. al's. odoꝛ.

¶ Procedit aūt laudabilitas z illaudabilitas saniei: qñqꝫ ex ꝑte mālis cāe: z qñqꝫ ex ꝑte cāe efficiētis: z qñqꝫ ex parte vtriusqꝫ. Cuz. n. mā sanabilis fuerit benigna z caloz nālis mēbri superauerit multū in actione caloré exñtē: tūc sanies generabiť laudabilis hñs cōditiones ꝑdictas. Cū vo mā fuerit inepti modi sube: aut male q̄litatis: aut caloz extraneus superauerit caloré nālē: tūc gñabiť sanies illaudabilis ꝫ aliquā vel aliquas de ꝺditiōib⁹ saniei illaudabilis. Et si hť mā fuerit mala: z caloz nālis supat⁹ fuerit a caloze extraneo: tūc fiet sanies oino illaudabilis z pessima q̄ dr illaudabilis simpliť.

Dñ ꝓcedat laudabilitas z illaudabilitas saniei.

¶ Sanies itaqꝫ laudabilis dz esse alba dixit. A. qm̄ colꝛ mēbroꝝ radicaliū est alb⁹: nā aūt agēs in mām sp intendit reducere eā ad benignū z ꝙuertere in nutrimētū mēbroꝝ: z sic agit assimilādo ipsaz ipsis mēbris nutriēdis: ꝑcipue radicalib⁹ q̄ sūt minera vite: z ꝫ inqꝫtū pōt. g̃ dealbat eā cū potēs fuerit supra eā. Lenis aūt z eqlis dz eē sanies laudabilis. dixit Aui. nō addiť ꝑdicte māe lenitas: nisi vt sciatur ꝙ ipsa mā est ꝑparata z disposita pati a vtute digestiua mēbri in quo est ꝫ oēs ptes ei⁹: ita ꝙ nō diuersificať mā ente obediēte fm oēs ptes ei⁹: q̄ qñ talis diuersitas est in mā sanies nō fit lenis z eqlis fm se totā: imo fit ineqlis z diuersa. Eqlitas aūt in mā attendiť: z in caloze z in suba. Jn caloze vt sit ꝫ oēs ei⁹ ptes tā intrinsecas qꝫ extrinsecas vni⁹ coloris. Jn suba vt sit ꝫ oēs ei⁹ ptes vni⁹ modi q mod⁹ ꝺz tenere mediū inter grossitiē z subtilitatē: z inter spissitudinē z ligditatē. Et ꝺz eqlitas ei⁹ eē circa totā superficiē q̄ eqlitas est ꝓpzie lenitas distincta ꝑ asperitatē: nā nō ꝺz superficies ei⁹ hr̄e ptes alijs ptib⁹ suppositas: sicut hz eas illa q̄ est aspera z ineqlis.

Verificat cōditiōes saniei laudabilis.

¶ Cū ergo in sanie est ꝑdicta triplex eqlitas. s. sube coloris z superficiei signať ꝙ mā q̄ saniata est fuit apta z disposita pati a virtute digestiua mēbri q̄ digessit eā z signať fortitudo ipsius vtutis z dñiuz ei⁹ supra ipsaz: ita ꝙ equaliť ei⁹ subaz imutauit z alterauit: z ptes eius oēs situauit recte z debite colꝛauit: sicut sꝑ tingit cū agēs cū dñio agit in patiēs preparatū.

¶ Et nō ꝺz eē horribilis odoris. dixit Aui. vt sit lōginqꝫ a putrefactione. Ubi notant. ꝙ in sanie laudabili ꝺz esse actualis fetor: q̄ caloz nālis agēs in mām nō fuit totaliť excusatus ab actione caloris extranei vt patuit: eius aūt est

putrefacere:ad cuiꝰ putrefactionẽ ſegꝫ fetoꝛ ſaltẽ aliqualis: nulla.n.eſt mä putrefactionẽ hñs:qn ẽt ỏbeat fetere:ꝛ hinc eſt qꝺ ſp fetoꝛ putrefactioni atteſtaꝫ.Attñ fetoꝛ erit remiſſus ſeu horibilis:vel intẽſus:aut iter eas mediꝰ ꝟz gradũ putre factiõis remiſſioꝛẽ vel intẽſioꝛẽ:putrefactio aũt remiſſa erit in ſanie qñ caloꝛ exneꝰ mltũ fuerit ſupatꝰ a caloꝛe nãli:ꝛ tũc erit fetoꝛ remiſſus.Et eꝯ.qñ multũ ſupauerit caloꝛẽ nãlez. Et cũ medio mõ ſe habuerit erit in ſanie putrefactio mediocris ꝛ fetoꝛ in ea erit ſiꝫ mediocris.Fetoꝛ g̃ puus in ſanie ſignificat qꝺ caloꝛ nãlis ſupauit in actione ſua multũ caloꝛem exneũ. ¶ Predicte aũt additiões.als.ỏditiões ſaniei laudabilis directe arguũt actionẽ in eã iſſe factã ab ambobus dictis caloꝛibus. Equalitas enim lenitas ꝛ albedo ſignificant actionem caloꝛis naturalis: fetoꝛ vero ſignificat actionem caloꝛis extranei. Et ſanies habens omnes predictas conditiones dr ſimplr laudabilis. ¶ Sanies aũt illaudabilis: aut eſt ỏnia laudabili in coloꝛe:qꝛ nõ erit coloꝛata vã albedine:ſz erit rubea vel citrina liuida viridis vel nigra. Et minꝰ mala hax eſt rubea ſicut deteriꝰ eſt q̃ eſt nigra:ꝛ alie tenẽt mediũ cũ latitudine in qua citrina eſt minꝰ mala:ꝛ liuida eſt deteriꝰ citrina:ꝛ viridis eſt deteriꝰ liuida:aut erit ỏnia laudabili in mõ ſube:ꝛ erit aut liqda fluẽs:aut groſſa coagulata.Dixit Aui.qñꝫ egrediꝫ ſanies diuerſax ptiũ in mõ ſube ꝛ lenitatis eiꝰ:ꝛ erit vna ps eiꝰ groſſa:altera ſubtilis:vna ps erit hñs lenitatẽ:ꝛ altera aſpitatẽ:ꝛ ſic q̃ eſt illaudabilis ex pte modi ſube eſt duplex:vna q̃ eſt ꝑm ſe totã talis:vt qꝛ ſit tota groſſa vel tota liqda:aut ſolũ ꝟz ptẽ:vt cũ habuerit aliquas ptes boni modi ſube ꝛ aliquas mali modi.Aut erit cõtraria laudabili i fetoꝛe:vt qꝛ erit fetida abſqꝫ horibilitate. Et fetida abſqꝫ horibilitate nõ hz fetoꝛẽ puũ ꝛ remiſſũ qualis cõuenit ſaniei laudabilis:imo hz fetoꝛẽ intẽſioꝛẽ illoꝛtñ eũ odoꝛatus nõ multũ abhoꝛret:ꝛ hz latitudinẽ magnã in pluꝫ ꝛ minꝰ:fetoꝛẽ aũt horibilẽ odoꝛat nõ tolerat. ¶ Sanies il laudabilis ꝑm ſe totã in oibꝰ ỏditionibꝰ dictis eſt:vt patuit dicta illaudabilis ſimplr:ꝛ eſt in extremo remotioni a ſanie laudabili:ꝛ de iſta loqns Aui.dixit.ſanies mala.ſ.in vltimo malitie eſt fetida cũ horibilitate:nã ſigñat putrefactionem extremã ꝛ ſigñat dñiuꝫ multũ caloꝛis exneꝝ:ꝛ ex hꝺ qꝺ ſic ẽ fetida inuiꝫ qꝺ ipſa eſt mala in alijs ỏditioibꝰ:nã calitatis extranee dñantis quã ipſa ſigñat eſt diſgregare:ꝛ ſic ptes ineq̃les facere ꝛ male coloꝛatas. ¶ Sanies aũt illaudabilis non ꝟz ſe totã in oibꝰ ỏditionibꝰ dictis dr illaudabilis ꝑm qd:ꝛ eſt duplex vna q̃ tz meᵐ in oibꝰ dictis ỏditioibꝰ:vt q̃ eẽt citrina ꝛ ſube nõ multũ liqde vel nõ multũ ſpiſſe ꝛ hret fetoꝛẽ nõ difficulter tolerabilẽ. Et alia eſt q̃ hz diuerſitatẽ in ỏditionibꝰ dictis aliqbꝰ:vt q̃ eſt alba:ſz eſt mali modi ſube:aut q̃ eſt boni modi ſube:ſz nõ eſt boni coloꝛis:aut boni modi ſbe ꝛ boni coloꝛis:ſz eſt fetida:aut nõ eſt fetida:ſz eſt mala i ſba vel in coloꝛe vel in vtroqꝫ:aut hz diuerſitatẽ in aliq̃ dictarũ ỏditionũ ꝑm diuerſas ptes ipſi:vt q̃ hz aliquas ptes albas ꝛ reliquas rubeas vel citrinas:ꝛ q̃ hz aliqs ptes groſſas ꝛ aliqs ſubtiles:ꝛ q̃ ꝟz aliquas ptes eſt fetida:ꝛ ꝟz aliqs non: multotiẽs.n.ỏtingit qꝺ ꝑme ptes ſaniei q̃ egrediunt nõ ſunt fetide ꝛ poſtreme ſunt fetide. ¶ Dicũt.qꝺ ſanies in ſua ꝓpõne radicali eſt calꝛ ꝛ bũida:verũtñ ſicut calitas ꝛ bũiditas mãe q̃ ſaniata eſt hẽbat latitudinẽ in pluꝫ ꝛ minꝰ. Ita ꝛ ſanies erit pluꝫ ꝛ minꝰ calꝛ ꝛ bũida:verũtñ nõ expoliat ſanies ab aliq̃ acuitate rõne ſue putrefactiõis:ꝛ q̃ꝫto putrefactio in ea fuerit maioꝛ tãto erit eius acuitas intẽſioꝛ ꝙ quaꝫ reddit pũgitiua ꝛ coꝛroſiua. Et dicũt.qꝺ ꝑ accñs ſanies põt effici calida ꝛ ſicca ꝙ caliditatẽ agẽtẽ in ipſaꝫ exiccãdo:aut ꝙ ſuppoſitionẽ medicinax exiccantiũ:ꝛ qꝺ per accñs ẽt poſſ t effici frigida ꝛ ſicca ꝙ excluſionẽ partiũ eius ſubtiliũ calidax:aut ꝙ ſuppoſitionẽ medicinarum infrigidantium ꝛ ỏdenſantiũ.

¶ Capitulũ ꝑm. Sũme ſcõe que eſt de curatione apatũ. Indicationẽ ſumẽdo a membꝛo in quo ſunt:ꝛ hoc eſt capm de apatibus euenientibus in cute capitis. Cap.xlvj.

Apoſtemata in qbuſcũqꝫ ptibus eueniant coꝛpis eãdẽ curationẽ ꝑm gña ꝛ ſpẽs eoꝝ q̃ dicta ſunt in ſũma precedẽte exigũt:verũtñ putaui ad clarioꝛẽ doctrinã de eis determinare ꝟz qꝺ eueniũt in mulꝛtis mẽbꝛis pticularibꝰ inſerẽdo aliq̃ appꝛopꝛiata eis. ¶ In capitis vtiqꝫ cute accidũt qñqꝫ apata mollia ad tactũ:ꝛ qñqꝫ accidit in ea apa noiatũ ficus:ꝛ qñqꝫ accidũt in ea dubeleth nodoſa. Et apa qdẽ molle plꝰ in accidit in anterioꝛi pte capitis vel frõte:ꝛ mä eiꝰ vtplꝰ eſt flãtica:cui ꝑmixtũ eſt ex ſanguine:ꝛ qñqꝫ aliqd colere ꝛ ꝓpꝛie accidit coꝛpibꝰ mollibꝰ pueris mulieribꝰ ꝛ eunuchis. ¶ Et ſigna eiꝰ ſũt manifeſta ſatis ꝙ tactũ ꝛ viſuꝫ. ¶ Et cura eiꝰ eſt cũ eũone ꝛ oꝛuerſione ꝛ regie bono. Et poſt hꝺ deueniẽdũ eſt ad localia. Et ſcias.qꝺ in iſto ꝛ alijs apatibꝰ cutis capitis nõ debẽt ẽt in ꝑnᵒ adminiſtrari repellẽtia puraᵐe reducax ꝙ ea mã ad intꝰ capitis: ꝛ maxie qñ fuerit ꝓpinqua cõmiſſuris. Debẽt g̃ repcuſſiua in ꝑnᵒ miſceri cũ aliqbꝰ reſolutiuis:ꝛ ỏz gradatim fieri in ꝓceſſu additio in reſolutiuis:donec in ſtatu reſolutiua ſint pura:tñ remiſſe calitatis de qbꝰ ſũt anodina. ¶ Qꝛ ſi ỏtigat hꝺ apa trãſire in exiturã:ſicut vtplꝫ ỏtigit:tũc opꝫ vt matureꝰ ꝛ nõ tardeꝰ in maturatiõe eiꝰ:neqꝫ ẽt eſt expectãdũ ad eruptionẽ eiꝰ:dõec ſanies in ea pfecte fiat ꝑp leſionẽ q̃ põt inde ỏtigere gingie matri ꝛ craneo ꝑp quã redderet vlcꝰ difficilis ỏſolidationis:neqꝫ ẽt poſt eruptionẽ tardãdũ eſt in mundificatiõe eiꝰ ꝛ ỏſolidatiõe. ¶ Emplꝫ qꝺ maturat hꝺ apa ſic fit. ℞. raõ.poꝛoꝝ coctas ꝛ caricas pingues õcoctas:ꝛ radices euiſci decoctas ꝛ ỏtere adinuicẽ bñ:deinde pmiſce cũ farina fenugreci.ꝛ ſeis lini ꝛ ỏfice emplꝫ cũ aſſungia ꝛ butyro. ¶ Aliõ ſiꝫ vtile. ℞. tria oua ꝛ õcoque donec idureſcãt ꝛ accipe vitellos ouoꝝ:ꝛ accipe tres cepas ꝛ decoque eas ſub pꝛunis. Deinde eas mũda ꝛ piſta cũ vitellis ꝓdictis:ꝛ poſtea icoꝛpa cũ mucillagine altee ꝛ fenugreci,ꝛ aſſũgia vel butyro. ¶ Apto apate mundificeꝰ cũ vngᵗᵒ fcõ ex myrrha ſarcocolla yreos:farina oꝛdei ꝛ melle. Et qdã iponũt pulueꝛ alumis ꝙccarini:ꝛ pꝰ bonã mũdificᵉᵐ icarneꝰ ꝛ ỏſolideꝰ.

Apoſtema aũt duax eueniẽs in cute capitis curari oꝛ cũ mollificatiuis ꝛ reſolutiuis ꝑmixtis vl ꝓcedẽtibꝰ mollificatiuis ꝛ ſeq̃ntibꝰ reſolutiuis. ¶ Ficus ãt eueniẽs in cute capitis eſt apa:cuiꝰ mã ẽ bũoꝛ groſſus õ gñe flãtis vl melie vel vtriuſqꝫ ꝛ inueniꝫ duax ſpẽx:nã qñqꝫ eſt hñs figurã ficus hñs appẽdiculũ ſbtile:ſicẽ hz ficꝰ ex pte qua coꝛpi alligaꝫ qñqꝫ inueniꝫ ſile ficui abſqꝫ appẽdiculo fere eq̃li ꝙ totũ,ꝛ cogſcit ex figura eiꝰ q̃ eſt ſilis figure ficꝰ cũ aliq̃li lõgitudie:ꝛ coloꝛ eiꝰ declinat ad albedinẽ nõ verã. Et tactus eiꝰ ẽ ſilis tactui ficꝰ ſemiature. Et ego iã vidi illõ qõ hz appẽdiculũ in vulua cuiuſdã mulieris:ꝛ vidi ipꝟ in anoꝛ:ꝛ nõ eſt cũ ipſo doloꝛ de q̃ ſit curãdũ. ¶ Cura eiꝰ qõ hz appẽdiculũ eſt vt icidat cũ tota radice:deinde ſi fuerit in mẽbꝛo tolerãte cauteriũ vt in craneo cauteriẽ ſeꝰ cũ cauterio actuali vel potẽtiali:donec ois radix a craneo abijciat:deinde remota eſcara cauterij cureꝰ cura vlcꝛ. Et ſi fuerit in mẽbꝛo qõ nõ tolerat cauteriũ,aut noluerit eger pati ipꝟ poſt iciſionẽ cureꝰ cũ meᵈᶦˢ fortis exiccatiõis. ¶ Illõ vo qõ nõ hz appẽdiculũ poſt mollificationẽ eiꝰ q̃ tz in eo locũ cuiuſdã maturationis fiat vt icidat ꝟz melioꝛẽ modũ quẽ mẽbꝛũ in quo eſt mereꝰ:deinde mũdificeꝰ totũ qõ iteriꝰ coꝛruptũ eſt ꝛ granuloſum cũ vnguẽto viridi:ꝛ poſtq̃ bñ mũdificatũ fuerit incarneꝰ. Quidã dicũt.qꝺ ſi parietaria ꝛ mllefoliũ piſtenꝰ cũ pauco ſale ꝛ ſupponaꝰ ficui quotidie ſanãt ipꝟ in paucis diebus.

¶ Dubeleth ãt ſiue nodi põt accidere cuti capitis ꝟz oẽs ſpẽs eoꝝ:in qbꝰ ſi nõ valz curatio dcã i ꝓpo caᵒ. õueniẽdũ eſt ad iciſionẽ. Et qꝛ nodi vt patuit ſuo cᵒ ỏtinẽt i kiſtis ſiue pelliculas oꝛ vt nodꝰ cũ tota kiſti eradiceꝰ:qñ ſi remãbit aliqd ex eo redire ỏſueuit:ſi tñ nodꝰ fuerit õ illiꝟ i qbꝰ ỏtinet hũiditaꝫ oꝛ vt i eo iciſio fiat pueniẽs ad iteriᵒ kiſtis:donec tota hũiditas itᵒ ỏtẽta educaꝰ:deinde excoꝛieꝰ kiſtis:donec tota eradiceꝰ.

De apate molli.

Signa.

Cura.

De apate duro.

Cura.

De dubeleth ꝛ nodis.

¶De inflatione tumore siue apostemate palpebrarum ⁊ vocatur alintifac. Cap̄.xlvij.

Actores duo capl'a faciūt diſticta: vnū de iflatióe: ⁊ aliud de tumore siue de ap̄ate palpebraꝝ: qđ vocaſ alintifac. Et dicūt. q̄ iflatio differt a tumore in duob⁹: ꝑ in mag^{nc}. 2° q̄ mā iflatiōis eſt ſita magis vſus ſuperficiē palpebraꝝ extriſecaꝝ: ſz i tumore: ſiue alintifac eſt ſita magis vſus ſuperficiē extriſecā eaꝝ. Errauit aūt Açaraui⁹ q̄ de alintifac deteriauit iter egri^{nes} ꝓiūctiue: cū nō ſit egri^{d9} cōiūctiue: ſz eſt egri^{d9} palpebraꝝ. Et dixit Raſ. 2° ꝓti. cū āt iflatio ⁊ alintifac ꝙueniāt in mā meli⁹ ſub eodē ꝓtinenſ ca°.

¶Eſt aūt iflatio tumor paruus mollis ad tactū eueniēs q̄ñq̄ ꝑm totā palpebraz: ⁊ q̄ñq̄ ꝑm partē eius. Alintifac aūt eſt tumor magnus mollis eueniēs vtpl'm ꝑm totā palpebram.

Cauſa aūt ābaꝝ iflationū: aut ē vētoſitas: ſiue vapor eleuat⁹ ad palpebrā: aut ē aq̄ſitas: aut hūor ſubtilis fluid⁹ flātic⁹ ſz pl'z: ⁊ q̄ñz ē ſupfluitas melica. ſ. gñata ex vapore eleuato ab hūore melicor: ⁊ poſtea reuerſa ad aqueam nāz. Dix̄ Raſ. 1° ꝓti. aucte Joānicij. accidit iflatio palpebraꝝ ex vento^{tas}: ⁊ ex ſupfluitate flātica nō gñā: ⁊ ex ſupflui^{tas} aq̄ſa: ⁊ ex mā gñā melica. ſ. ꝙuerſa in vapore vt dcm̄ eſt. Et Aui. dix̄. ca° de alintinfar. al's. alintifac. q̄ñz ē illō qđ in ipo dñaſ vēto^{tas}: ⁊ q̄ñz eſt ſupfluitas aq̄ſa: ⁊ q̄ñz ē ſupfluitas melica. ſup. ⁊ q̄ñz ē mā mixta ex pl'ib⁹ māeꝝ dictaꝝ: ⁊ h̄ eſt vtpl'z: ⁊ p̄cipue ex aq̄ſitate ⁊ vēto^{tas}: ⁊ maxie euenit h̄ in iflatiōe: ⁊ h̄ ō cā ꝓiūcta. ¶Cā āt p̄mitiua q̄uis raro accidat ab ea p̄ eē cauſus vel p̄cuſſio vel morſus aranee vel p̄ctura alicui⁹ vēmiū venenoſoꝝ ⁊ ſupflua vigilia: ⁊ ſupflu⁹ ſōn⁹: ⁊ oē malū regimen in ſex reb⁹ nō nālib⁹ ꝓhibēs bonā digōnē fieri in ſtō ⁊ epe: vñ in eis ēt in toto corpe multiplicaſ mā vaporoſa ⁊ aq̄ſa frida q̄ añq̄z ꝙueniat ad palpebras tz locū cāe añtis. De q̄ bus ēt cāis ſūt egri^{nes} debilitātes ſtōacū ⁊ epar: ſic̄ ſūt kaceſia ⁊ hydropiſis: iō in eis multiplicaſ multū iflatio palpebrā. Et ex iſtis egri^{b9} ſūt febres vigilatiue. i. faciētes multum vigilare: vñ i eis cāſ idigō: ſic̄ ēt cāſ in oi vigilia ſupflua. Et ex iſtis ſūt egri^{nes} cerebri: hūide: q̄ñ mā eaꝝ palpebris cōicatur: ⁊ oēs egri^{nes} faciētes multū dormire: ſicut ſubeth ⁊ litargia in q̄b⁹ multiplicaſ iflatio palpebraꝝ: ſicut ēt accidit in oi ſupfluo ſōno a q̄cūq̄ cā fiat: multū. n. dormiētes excitātur palpebris iflatis ſōno. ꝓhibēte exalationē vaporꝝ.

Signa facte a vētoſitate. dixit Raſ. 2° ꝓti. ſūt q̄ accidit ſubito: ⁊ ſil'r Aui. dixit. ⁊ h̄ iō: q̄ mā vaporoſa vētoſa eſt velocis ⁊ ſubiti mot⁹: ita q̄ pōt ſubito eleuare mēbrū in q̄ intrat in tumorē: ⁊ eſt ei⁹ mot⁹ ſubito ſz pl'z: q̄ñq̄ tñ nō ſubito mouet: ⁊ tūc tumor paulatine icipit ⁊ paulatine creſcit ⁊ declinat iſte tumor vētoſus ad ptē lachrymalis: ⁊ ibi fit maior: q̄ in illo loco ē mai⁹ ſpaciū in q̄ vapor pōt citi⁹ ⁊ magis penetrare: ⁊ in h̄ loco vapor in p̄n° ſui itroitus gñat quādā puā eleuationē ad mo^m eius q̄ accidit ex morſu cimicis vel muſe magne. Et ꝓpea dixit Jeſus haly. q̄ appet in h̄ loco ſic̄ p̄ctura muſce vel alicui⁹ reptiliū: ⁊ nō eſt in h̄ tumore grauitas: vapor. n. leuis eſt. Et qdā dñt. q̄ in iſta iflatiōe appz q̄ aliq̄n palpebra tremat pp motū vaporis: ⁊ ꝓpea vocāt eā tremorē palpebraꝝ ⁊ color nō mutaſ a colore nāli q̄ pus erat. ¶Dixit Jeſus haly. p̄m accidit ſenib⁹: ⁊ in eſtate pp idigōnē q̄ fit in illa etate ⁊ in illo tpe: vñ fit multiplicatio vaporꝝ. ¶Sig^a iflōnis aq̄ſe ſūt aliq̄lis ḡuitas ⁊ cū p̄mik ſup eū cito cedit: ſz cito redit: nō tñ ita cito ſic̄ in vaporoſa: ⁊ color eſt p̄cedēs aliq̄lē luciditatē. ¶In flātica vō eſt ḡuitas: ⁊ ſil'r in mēbro ⁊ ſentiſ friditas in loco ad tactū plus q̄z i alijs dictis tumorib⁹: ⁊ cū p̄mik ſup eo. dixit. A. ſuat veſtigiū p̄ſionis p̄ horā. i. p aliq̄ ſpaciū puū: notabile tñ ⁊ plus q̄z aq̄ ſuz: ⁊ color ei⁹ ſic̄ color alioꝝ apatū flāticoꝝ. ſ. ꝏclinās ad albedinē ⁊ accidit pl'z pueris ⁊ mulieribus: ⁊ in ꝓlone flātica.

¶Sig^a melice ſūt. dixit Aui. q̄ pl'z cōicāt palpebre vſus oculū. ſ. plus q̄z faciāt alij tumores p̄dicti pp terreſtreitatē māe melice: q̄ plus petit centrū: vel vt dñt alij. cōicāt palpebre ⁊ oculo. ſ. q⁹ tumet oculus ⁊ tumet palpebra: q⁹ mā melica eſt multū vētoſa: q̄ de cā p̄t pl'es ptes tumefacē: ⁊ pp hāc cāz ſupcilio cōicat ⁊ ſumitaſ maxille x'ſus oculū: ⁊ color cuti ꝏclinat ad fuſcedinē. ¶Et tumor palpebraꝝ multū accidit poſt obthalmiā ⁊ variolas: ⁊ aliq̄n in ipa obthalmia ⁊ variolis: ⁊ maxie tumor melic⁹ vt qdā volūt. Et i nll'o ocōp tūor eſt dolor de q̄ ſit curādū. Et i flātico ⁊ melico ē aliq̄n p̄uri⁹ q̄ñ aliq̄ portio māe corrūpeſ ⁊ exacueret. Dixit. A. iflatio palpebraꝝ q̄ñ accidit ꝙualeſcē^{b9} multotiēs idicat recidiuā ⁊ cōuerſionē ad febrē p̄xītē vl'aliā. Notāt. q̄ q̄ñ iflatio palpebraꝝ accit ꝙualeſ^{b9} ex febre cū iflōne alioꝝ mēbroꝝ corpis maxie iferioris: tūc idicat kaceſiā ⁊ hydropiſiz: ſz q̄ñ accidit abſq̄ iflōne alioꝝ: ⁊ appet poſt ſōnū ⁊ ſtatiz ceſſat p⁹ euigilationē: tūc idicat recidiuā: q⁹ tūc accit pp reliquas q̄ remāſerūt ex māeb⁹ q̄ fecerūt febrē p̄teritā q̄ ſi ap̄p̄hēderent a calore putrediali facerēt febrē ō ſpe eius q̄ p̄terierat: aut accidit ex corru^{pc} cibi mali ⁊ mlti i ſtōr: cui⁹ vapo^{nc} ad ſupiora accit ipa iflatio mō. corrupto cibo gñabiſ corrupta ⁊ mala mā q̄ poterit mouerī a calore extraneo ad putredinem ⁊ generare febrem ꝑm ſpeciem illius materie male.

Cura aūt dirigiſ ad cāz p̄mitiuā vl'z vel añtē vel ad ꝓiūctā. ¶Et q̄ dirigiſ ad cāz p̄mitiuā ꝓpleſ cū remotiōe illi⁹ cāe: ſiue fuerit ſōn⁹: ſiue vigilia: ſiue alia ex cāis p̄mitiuis dictis. ¶Et q̄ dirigiſ ad cāz añtē ipleſ cū eis q̄ corrigūt mēbra: aut mēbra q̄ ſūt cā ei⁹: ⁊ cū cūone reſpiciēte māz q̄cūq̄ ſit illa: ⁊ max^{e} hūte reſpectū ad caput: ſic̄ ſūt pill'e aureę: aut pill'e cochie ⁊ ſil'ia. ¶Cura vō q̄ dirigiſ ad cāz ꝓiunctā ipleſ cū reſoluētib⁹ ⁊ euaporare eā faciētib⁹ q̄ debēt variari ſz diuerſ^{tem} ipſi⁹ cāe ꝓiūcte. ¶In tumore ḡ hūorali p̄ueniēte a p̄cuſſiōe pōaſ i p̄n° vitellus ⁊ albumē oui vl' vitellus ſolus i corpat⁹ cū oleo ro. Et altea reſoluit iflōnes ⁊ tumores palpebraꝝ hūorales. ¶Dixit. A. q̄ ēpl'z factū de foliis malue. al's. maluauiſci qđ eſt meli⁹ ſanat tumores palpebraꝝ: ⁊ ſi ꝏcoīnſt i vino ꝙueniūt in melico cū mollificatiōe ⁊ reſol'one. Dix̄ Philaret⁹ in ap̄atib⁹ mollib⁹ ⁊ iflōnib⁹ q̄ fiūt in palpebris aſſiduaſ vaporatio cū ſpōgia madefacta in aq̄ cal'a ſepi⁹: donec fiāt lenia valde: ⁊ deide madefac aliā ſpongiā nouā in aceto ⁊ aq̄ ⁊ ſuppone. ¶Et dix̄ Pau. q̄ñ fuerit ap̄a molle in palpebris iuuat calefacere cū aq̄ ⁊ aceto: aut cū aq̄ in q̄ bullierint lentes ⁊ roſe: ⁊ cū patiēs dormit illiniant palpebre cū ol'o. ſ. cōi vl' aliq̄ leuit reſoluēte. ¶Mellilotū coctū cū vino dulci: aut cū ſeie lini: aut cū fenug⁹: aut mixtū cū ouis aſſatis ſuppo^m reſoluit ap̄ata palpebraꝝ. Dixit Jeſus haly. nō oz vti i iflōnib⁹ palbebraꝝ ⁊ ſiñb⁹ me^{nis} reſtrictiuis ⁊ opilatiuis. i. repcuſſiuis: nz flōia q̄b⁹ vtimur i p̄n° obpthalmie: ſz idigeſt oib⁹ horis q̄ ſpgit ⁊ reſoluit p⁹ purg^{nem} corpis.

¶De moro ⁊ ſaphati ⁊ nodo molli palpebraꝝ. Cap̄.xlviij.

Pronoſtica.

Signa aquoſe.

Signa flātice.

Signa melice.

Pomum ſiue celſus q̄ apud Açarariū ꝏvocaſ alchuc eſt fruct⁹ celſi: ſil'aſ. n. fructui celſi in colore ⁊ figura. In colore q⁹ ipſz eſt rubeū: ⁊ iō a q̄buſdā vocaſ caro rubea palpebraꝝ: ſz rubedo ei⁹ in p̄n° eſt clara: ſic̄ ē rubedo fruct⁹ celſi añ pfectā maturationē, ſz in p̄ceſſu fit rubedo obſcura ꝏcluis ad nigredinē ſil'z colori fruct⁹ celſi maturi. In figura vō q⁹ eſt figure oblōge ⁊ pēdet a palpebra: ſic̄ fructus celſi ab arbore, ⁊ ei⁹ dependētia appet a p̄te itriſeca palpebre ⁊ deturpat palpebrā: ⁊ q̄ñq̄ adheret oculo. ſ. ꝓiūctiue vl' cornee: vl' vtriq̄: ⁊ vocaſ tūc morꝝ oculi. Et eſt ap̄a. dix̄ Raſ. 2° ꝓti. accñs ex corrupto ſanguine malo: ⁊ inueniſ caro interior palpebraꝝ: aut nigra: aut rubicūda mollis ⁊ fluit ex ea ſanguis ꝓtinue, ⁊ dixit Aui. q̄ eſt caro puſtuloſa addita in oculo. i. in palpebra aliq̄n ſupiori, ⁊ aliq̄n iferiori: vel vtpl'z in iferiori: q⁹ pp ſuā qualitē eſt apta magis: vt in ea eueniat. dix̄ aūt Aui. q̄ eſt caro puſtuloſa addita: vel q⁹ hz in ſuperficie q̄ſdā puſtulas puas factas ex corruptione ſanguis in morꝝ cōtenti: vel q⁹ ab ea ſemp effluit aliqua ſanguinea virulentia.

¶Saphati vero est ꝓprie spẽs mori. dixit Auic. q est caro mollis eueniẽs in interiori palpebre a qua non cessat fluere sanguis q est: aut niger: aut viridis subalbidus: aut rubeus. Niger est qñ mã eius fuerit sanguis melancolicus: subalbidus est qñ fuerit flãticus: rubeus qñ materia fuerit corrosiua ꝛ peruenit ad corrosionẽ alicuius venarum palpebre.

¶Nodi ẽt i palpebris nascunt mellini ꝛ duri: quẽadmodũ dictũ est in alijs mẽbris ꝛ discernit mellinus a duro ꝑ tactũ.

Cura nodoꝝ ꝛ saphati ꝛ mori post mũdificationẽ corpis ꝛ capitis ꝛ subtiliationẽ regimis ẽ vt abũciant cuz ferro: si ḡ moꝝ nõ fuerit adherẽs oculo tũc capiat. ¶Dixit Raſ. 2° ꝓti. cũ ferro hũte uncinũ ad modũ hami ꝛ trahat ꝛ tractũ icidat radicit⁹: ꝛ silr saphati ꝛ nodi icidant ꝛ exhant cũ pellicula si ꝓtineant i ea: deide instillet desup aq̃ cimini ꝛ salis. ꝛ Aui. dixit. post icisionẽ adhibeat cura algarab: ꝛ ex ponit cũ me^nis fortiꝰ exiccatiuis. Pñt ẽt curari sine ferro cũ me^nis fortis exiccatiõis: ꝛ q̃si corrosiuis q̃ ꝓsumẽt moꝝ ꝛ saphati. Et post istillationẽ ꝑdictã. dixꝰ Raſ. supponat emplr̃ de vitello oui cũ oleo vio. ꝛ post aliq̃s dies supponat sief acutũ: donec radicit⁹ deleat: deide icarnet. dixit Aui. alcophol basilicon qõ describit trac. 2° in ſima 2ª hui⁹ cañ. aut cũ medicamine vio. cui⁹ descriptio nõ repit in alia medicia acuta. Medicine scabiei ꝛ prurit⁹ palpebraꝝ ẽt ꝓueniunt in hoc.

¶Dixit Jesus haly. curatio cuz ferro melioꝛ opõnẽ efficit q̃ cũ medicinis: ego vidi curare nodũ duꝝ palpebraꝝ cũ sola suppõne galbani antosis crocei in decẽ oleb⁹. Pñt qdã. q folia lapacij cruda ꝛ trita ꝛ pseuerãter apposita sine vllo dolore spargũt ꝛ sanãt nodos mellinos ꝛ eis silles. ¶Cura aũt mori adherẽtis oculo. dixit. A. est sicut cura vngule oculi.

¶De ordeolo. Cap. xlix.

Ordeolũ dixit Aui. est apa ob̃lõgũ appẽs sup extremitatẽ palpebre. s. iuxta ortũ pilorꝝ dr̃ sic. q: est silẽ ordeo i figura sua. nã sic granũ ordei ẽ oblõgũ b̃ est in medio grossum in duob⁹ capitib⁹ subtile tẽdẽs ad acuitatẽ: ita ẽt b̃ apa. ¶Et cã hui⁹ figure oblõge est sit⁹ extremitatis palpebre: cui apa b̃ ꝓfigurat. ¶Est. n. b̃ apa silẽ ordeo post maturationẽ suã: q: declinat ad albedinẽ: tũc ꝓp albedinẽ sanies: sz nõ est silẽ ordeo i colore añ maturationẽ: q: tũc color ei⁹ est rube⁹: plus tñ ꝛ min⁹ ꝑm colorẽ mãe a qua fit: q̃ dixit Aui. est ꝑm plm sanguis dñans: ꝛ pp b̃ reponit inter apata cata. dixit Aui. ꝑm plm: q: aliq̃ fit ab humore melico nãlr vel accñtalr. s. ad nãm melicã pp aduſtionẽ: ꝛ qñ sic fit reponit in spẽ carbũculorꝝ q: in aduſtione acquirit dispõnẽ venenosa: vt carbũculi hũt. Et de isto loquẽs Azara. dixit. q ordeolũ est apa durũ. ¶Dixit Jesus haly. q ordeolũ gñat ex mã grossa melica: sed frequẽter fit a sanguine grosso qui est grossus: aut p admixtionẽ humoris melici cũ eo: aut p aduſtionẽ: aut per cõgelationẽ. Et distinguũt inter predictas species tactus caliditatis vel frigiditatis: ꝛ color etiam loci.

¶Signa autem generis nota sunt ex predictis.

Cura ordeoli qñq̃ respicit cãm añtẽ ꝛ implet cũ flõmia ꝛ purgatiõe corpis. dixit Aui. ꝓ pigrã. sup. vel aliam medicinã ꝓueniẽtẽ: qñq̃ aũt respicit cãm ꝓuctã: ꝛ ꝑm istud non dr̃t a cura alioꝝ apatũ calorꝝ in ꝑn° approximãdo repercussiua: sic̃ fecit Jesus haly. cũ sief memithe ꝛ bolo ar. ꝛ silibus: ꝛ b̃ nisi sit de spẽ venenositatẽ hũte cui nullo tpe approximãda sunt repercussiua. ¶Post ꝑn^m corpe pẽũato ꝓcedẽdũ est cũ resolutiuis: ac ẽt in ꝑn° venenosi. ¶Dixit Aui. sumat aliqd de opoponaco ꝛ soluat cũ aqua ꝛ leniat cũ eo: qñ est bonũ valde ꝛ ꝓueniret b̃ in statu ꝛ declinatiõe: ꝛ ꝑcipue si sanguis fuerit grossus p gelationẽ ꝛ ꝓ^ii vaporatio cũ aq̃ in q̃ ordeũ bullierit ꝛ fenugrecũ: ꝛ b̃ ꝓprie in aug^to ꝛ in sanguine calefacto. ¶Dixit Oribaſ⁹. vt ponit. 2. ꝓti. ℞. thuris ꝛ myrrhe. añ. ꝑ. ij. laudani. alumis ꝛ baurach armeni. añ. ꝑtis. 5. cere ꝑtis. i. ꝛ misceant cũ amurca olei de lilio ꝛ liniat sup ipz: ꝛ h ẽt posuit Aui. Jesus haly. ãt addidit i eo miniũ: ꝛ ponit 2° ꝓti. in medicamie de muscis qõ valet a ꝓprietate ꝛ resolut oẽz mãz a palpebris. ponit ẽt ab Aui. ꝛ Jesu haly. qõ fit ex caudis. i. ptib⁹ posterioꝛib⁹ muscaꝝ abscisis capitib⁹ earũ: ꝛ cũ desup fricant. ¶Et qdã dñt. q bubones ꝛ muscones desup fricati sanãt ordeolũ ꝛ de ꝓueniẽtib⁹ est medicamẽ de farina ordei cũ galbano mixta. ¶Dixit Raſ. vbi. s. supponat ordeolo panis ifusus in aq̃: deide manib⁹ ducat: donec fiat siẽ pasta: qñ spargit ipm. ¶Qz si suppurationi ꝑparet sup ponant maturatiua ꝛ ꝓprie fcã cuz altea. Et farina frumẽti cocta cũ vino vel aceto maturat ipm. Et post maturationez supponat fermentũ cũ butyro mixtũ ad aperiendũ. Dicunt quidaz. q flos lãbrusce cõtusus ꝛ suppositus ordeolo sanat ipsum. ¶Et eodẽ mõ curari debent apata calida eueniẽtia in palpebris in quacũq̃ parte earum.

¶De grandine ꝛ lapidositate palpebraꝝ. Cap. l.

Grando 2° ꝓti. vocat baurach: ꝛ est humiditas grossa in interioꝛib⁹ palpebraꝝ q̃ silat niui grãdini vel glacieꝛ: q: niui vel glacieꝛ silat in colore albo quẽ hz: ꝛ silr grãdini in colore: ꝛ ẽt in rotũditate. ¶Et Jesus haly. ẽ apa duꝝ silẽ grãdini qõ fit. dixit Azara. ex hũore. s. flãtico ꝛ exiccato ꝛ idurato. Et. A. dixit. q est hũiditas igrossata in lapidẽ. i. in duricie ꝑ exiccationẽ ꝓuersa: ꝛ q ẽ ex mã flãtica nãlr alba: ꝛ est rarificata ꝑ exiccationẽ: iõ in eo ꝑt penetrare aer: vñ reddit alba cũ luciditate q̃dã q q̃ꝛ euenire possit i vtraq̃ palpebra: plm tñ repit i supioꝛi: q: mãi ea ex suo motu magis exiccat ꝛ idurat. ¶Et ꝓtinet grãdo in palpebra vtplm vsus supficiẽ exterioꝛẽ ꝛ raro vsus interioꝛẽ: sic̃ dixit Jesus haly. ꝛ Aui. cũ dixerũt. q fit in interioꝛi ꝑte palpebre. ꝛ fortiã dixerũt sic. q: ipsa magis appet in interioꝛi ꝑte reuersata palpebra ꝛ ei⁹ albedo magis cõprehẽdit tũc ꝑ subtilitatẽ tunice interioris: ꝛ iõ oz ad bonã notitiã de ea hñdã iuersare palpebrã. ¶Lapidositas vo siue petrositas palpebraꝝ. dixit Raſ. v^l. s. é supfluitas grossioꝛ supfluitate niuea grãdie: q̃re petrificat. ¶Dixꝰ. A. q ẽ apa puũ sanguineũ ouersuz in lapidẽ q: ei⁹ duricies mlta ẽ ad modũ duriciei lapidis: ꝛ odt ẽt a grãdie i colore: q: nõ ẽ alba: sz remanet ꝑz colorẽ corpis.

Cura grãdinis ꝛ lapidositatis duob⁹ modis fieri potest. vno° ꝑ medicinas q̃ hñt mollificare dissoluere vel resoluere mãm eaꝝ. ¶Et de me^nis b̃ faciẽtib⁹. dixit Aui. est linimẽtũ fcñ ex aceto ꝛ sordib⁹ viceoloꝝ. i. vasoꝝ apũ q vocant mum: est. n. mũ lenitiua duricieꝝ ꝛ sordib⁹ ẽt reliquoꝝ. s. viceoloꝝ. s. in qb⁹ tenent olea: vt ẽ fex olei de lilio ꝛ alioꝝ in qb⁹ est mollificatio ꝛ resolꝛ: acetũ tñ ponit cũ dictis sordibus: vt det eis penetrationẽ. Et subdit Aui. q qñq̃ addit ꝑ dictis sordib⁹ oleũ ro. gũmi albotim ꝛ sarcocolla: ꝛ oleũ ro. addit ad ꝓtẽperãdũ calitatẽ: vt ꝓhibeat attractio ad locuz. Et oẽs ꝓcoꝛdãt i linimẽto fcõ ex armoniaco dissoluto cũ aceto mixto cũ cinere ꝛ assa fetida: ꝛ ꝓ^ii b̃ ꝓprie in ꝓcessu cure: ꝛ postq̃z alia nõ ꝓtulerint. Quidã dissoluũt armoniacũ i vino ꝛ pmiscẽt cũ paꝝ lapidis magnetis ꝛ melliloti ad ignẽ coq̃ntes: ꝛ extẽdũt ex eo sup corio, ꝛ applicãt loco ꝛ dñt esse vtile valde. ¶Et dñt. q fel eritij sepe appositũ sanat grãdinẽ ꝛ petrositatẽ palpebraꝝ. ¶Alio° fit cura eaꝝ ꝑ chirurgiã, ꝛ ꝑcipue lapidositatis, q: ipsa prie sui duricie raro obedit resolꝛ: ni, nisi qñ ei⁹ duricies nõ eẽt vltimata ꝛ ꝓfirmata, ꝛ ei⁹ opõ est sicut opatio dicta in cura mori, ꝛ q̃tũ ad opõnẽ, ꝛ q̃ntum ad curã cũ medicinis apponẽdis post extractionẽ eius.

¶De asarnach palpebrarum. Cap. lj.

Asarnach est de spẽb⁹ nodoꝝ. dixit Rasis. 2° ꝓtinẽ. carnach vel asarnach ẽ supfluitas nasi ad modũ pori i palpebra supioꝛi: ꝛ vocat additio mãmillaris, q: silat capitellis mãmillaꝝ. Et Pau. dixit. q est apa pingue ꝓueniẽs in palpebra supioꝛi. ꝛ Aui. dixit. q est quedam additio, siue appositio facta palpebre. s. superioꝛi. Azaraui⁹ dixit. q est apostema pingue ꝛ accidit sub tunica exterioꝛi.

De causa

De signis

¶Et de mā eius. dixit Aui. q̄ est mā pinguis. i. grossa q̄si sic pinguedo carnis: nō. n. est ve bōosalis: sz est sic piguedo vel pulis. ¶De signis ei⁹. dixit Pau. q̄ phibet eleuationē palpebre supi⁹: z si tāgat digitis. s. indice z medio diuisis. s. cū aliq̄li pssione videbit i loco iter digitos eminētia. Et Aui. dixit q̄ aggrauat palpebrā ab aptōe: q̄ cū sua corpulētia nō finit eā ꝓbi: z sui grauitate pinguosa reddit eā q̄si mollificatā. ¶Et Jesus haly. dixit. erunt palpebre mozose relaxate: z mā asarnach est vnita ꝓiūcta q̄ nō mouet ad tactū: sic mouet vet⁹ nodus. ¶Quāuis vo vt auctores volūt mā ei⁹ sit qōdā sile pinguedini p se stās: tñ istud ē multū inuiscatū z adherēs neruis z villis z musculis palpebre in q̄ nerui z musculi repiuntur: vñ dixit Jesus haly. q̄ asarnach est corp⁹ pigue viscosuz ꝓtextū cū neruis z mēbrana. s. in folliculo kisti: sic nodus: sz voluit signare magnā adherētiā ei⁹: qdā tñ pcedūt ipsaz aliq̄ repiri in kisti ꝓtētā. ¶Et Raſ. 2. ꝓti. dixit. q̄ est itricatū neruis z pelliculis: z iō nō mouet sicut nodus qui est separus. ¶Et dixit Aui. de signis eius est: vt ꝓiūgas duos digitos. s. indicē z mediū: z pone eos sup palpebra z sepa eos: mā in separatione eoz appet q̄ sit quedā eminētia in loco medio inter digitos: z hoc io: q̄ illa mā viscosa pinguosa pssa sub digitis cedit z reducit ad locū vacuū inter digitos: z ibi eminentiaz facit. ¶Dixit Pau. z silr Aui. q̄ plm accidit pueris z humectatis. i. humidis accidētaliter: z in quibus multiplicantur lachrymē: ac etiā z in humidis natura.

Cura asarnach variat sm q̄ est recēs debilis z non cōfirmata: aut antiqua fortis z ꝓfirmata. Nā ꝓfirmate curatio pol⁹ est p medicinas. dixit. A. vtplm eaz q̄ est debilis sanāt medicine resolutiue de qb⁹ est sief qō facit Almā. ad inflationē palpebraꝝ z sief citrinū de thure z bis silia. ¶Qz si nō obedit resolōni p medicinas: tūc curet p chirurgiā sicut curat asarnach antiq̄ ꝓfirmata. Et modus opationis i ea sic ponit a Raſi. 2⁰ ꝓti. z Albu. z ab Aui. est vt sedeat eger sup scāno: z iclinet caput ei⁹ inclinatū a ministro: q̄ ēt tēdat cutē frōtis ei⁹ añ oculos. i. supra oculū vsus supciliū vt eleuet palpebra multū ad supiora: q̄ in hac eleuatiōe est securitas a nocumēto oculi apud icisionē: z tūc accipiat medic⁹ asarnach inter duos digitos suos. s. indicē z mediū vni⁹ man⁹ z ponat sup mediū asarnach z ducēdo indices sup eū cōprimat parū ambo extrema asarnach: q̄ tūc aggregabit mā asarnach cō pressa ad illud qō est inter duos idices: z faciet ibi eminētiā sub digito medio: cū q̄ nō oz pmere: z cū eminuerit: tūc minister tenens caput oz trahere cutē supcilij ad supius q̄tū fuerit ei pol⁹: z medic⁹ oz tūc incidere sub ista eminētia ab exterioi tunica palpebre nō ab intrinseca: z incisionē faciat sufficientē sm magnitudinē sarnach: z sit incisio eius superficialis subtilis nō pfunda: multi. n. simplices medici incidūt palpebrā pfunde z errāt. nā dixit Raſ. sicut oꝛ. 14 ꝓtisi. anatomatice mult⁹ defect⁹ accidit cū chirurgicus incidit palpebrā p/funde: q̄ cū medic⁹ extēdit cutē palpebre ad aliq̄ lat⁹ z incidit cutis z pāniculus q̄ est subtus in vno ictu eminebit pingue. i. pinguedo: vel pingue. i. ipsa mā sarnach de loco incisionis: q̄n ꝑmenf digiti pdicti supra cutez palpebre extēse. s. ad retromittēdū pinguedinē: q̄ nō poterit fieri absq̄ labore magno z accidet ibi dolor violēt⁹ z apa calm: q̄nq̄ z remanet ex sarnach tale residuū qō erit deteri⁹ p̄ z phibet postea aptura oculi pluſq̄ pus. Nā cū fit postea icarnatio z ꝓsolidatio illi⁹ incisionis pfunde remanet palpebra idurata in loco illo pp incisionē pāniculi: z ista iduratio ledit aptionē palpebre pluſq̄ faceret pri⁹ sarnach: z aliq̄n in incisione pfunda incidet multū de musculo: ita q̄ residuū ipsius erit debile ad apiendū palpebrā. Ad fugiēdū igit errorē bonū est: vt non vno ictu scindat: sz in duob⁹, vel pluribus: z fiat pus leuiter z paz: z si nō appebit sarnach in p⁹ incisione fiat paulatine pfundi⁹ donec appeat: sic. n. faciēdo nō trāscedet meta incisionis. Et oz incisio fieri. dixit Raſ. in lōgitudine corpis: in latitudine tñ palpebre. nā sm longitudinē corpis situat musculus in palpebra: z sm eius sitū oz fieri incisio: z q̄ ista lōgitudo q̄tū ad palpebrā pōt vocari latitudo accipiendo latitudinē ei⁹ a loco pilo⁹ ei⁹ vsq̄ ad aliū: iō dixit. q̄ fiat i latitudine palpebre q̄ redit in idē cū lōgitudine corpis: lōgitudinē aūt palpebre accepit Raſ. eā q̄ est ab angulo lachrymali ad aliū angulū: sm quē nō oz fieri incisio in ea, q̄ incideret⁹ musculus p trāsuersuz. Cū aūt appebit sarnach inuoluat medic⁹ digitos suos cū qbus vult trahere sarnach petia linea, vt nō defluat sarnach a digitis suis, z tūc trahat illud medicus dextrorsuz z sinistrorsuz supius z inferius, donec egrediat sarnach, z nihil ex eo remaneat. Jsta tñ extractio oz suauiter fieri. q̄ si remāserit aliq̄ō residuū nō obediens sepationi pulueriset sup ipz aliq̄tulū salis, q̄ corrodet illud z desup ponat pānus infusus in aceto, q̄ desiccat z phibet supuenire apa. Quidā aūt residuū qō remāsit q̄rūt extrahere incidēdo paulatine z detegēdo ipm z discarnādo suauiter cū ferro vel pēna, deinde capiūt illud cū hamis mouēdo ipsum z trahēdo ad dextrā z sinistrā, sursum z deorsum donec sepet⁹ sarnach itaq̄ extracto toto mane sequēti, si securitas fuerit de fluxu sanguis z supuētu apatis curet⁹ loc⁹ cū medicinis adhesiuis. i. ꝓsolidatiuis, sic est. dixit Raſ. succ⁹ cucumeris. sief. memithe z crocus. Et Aui. dixit. sicut est liciū sief memithe z crocus. hā ista ꝓsolidāt z ꝓfortāt locū z dolorē sedāt. ¶Et sciaz q̄ ad B capl'm pōt reduci ois ꝓsilis nodus z lupin⁹ z glādula siue scrophula orta in palpebris z egritudo vocata a Jesu haly. salach in qua mā ꝓtinet in folliculo sicut glādula.

¶De egilopa vel agilos vel ypopio z algarab z fistula lachrymali. Cap. lij.

Apostema eueniēs in lachrymali oculi, aliq̄n repit vocari lachrymа, q̄ lachrymari facit, z oꝛ egilopa, z oꝛ agilos vt 2⁰ cōti. z Hal. dixit carmi. Et Azarauius dixit: aluarz. z est ex eo fistulosum, z vocat garab vel algarab, z aliq̄n vocat ypopiuz z oꝛ sic ad silitudinē cuiusdā vasis. qō hz foramē, vñ fluit aq̄, z aliq̄n vocat fistula lachrymalis, nō fistulosuz vo vocat a qbusdā bilus vel balus: z a qbusdā vocat torsuz, z est passio nascēs inter nares z angulos oculi: z q̄ ex isto est faciēs sanié, nili cito curet⁹ facilr fit fistula. ¶Dixit. A. 3ª tertij. q̄nq̄ egredit a lachrymalibus. s. domesticis oculi exitura. i. apa. dixit ār exitura, nō q̄ sp sit exitura: sz q̄ mā eius est ꝓgregata in ea neruosa ente carne lachrymali ea forma q̄ cōgregat in exitura, est. n. caro anguli lachrymalis porosa apta recipe mās, z nō solū recipe, sz ēt detinere eas, maxime q̄n foramina q̄ ab ea ad nares ptēdunt sunt stricta aut opilata: ita q̄ māe per ipsa nō excludunt ad nares z mā hui⁹ apatis ē multū apta suppurari z in sanié puerti. ¶Ait Raſ. 2⁰ ꝓti. carnicula q̄ est i angulo maiori oū crescit detinet lachrymas z superfluitates, ne defluāt ad nares z occultāt in ipsis carnib⁹, z accit ex eis apa lachrymale, z istō apa est de illis q̄ sm plm icipiūt exiture, q̄uis aliq̄n possit icipe nō exiture, z quocūq̄ icipiat pp detētionē sue māe i porositatibus victe carnis ē valde aptū trāsire i fistulā, q̄uis mīn⁹ illud qō incipit nō exitura, q̄. n. icipit exitura raro euadit qn ad fistulaz terminet. ¶Nascit ēt in B angulo lachrymali aliq̄n bothor siue glādula dura q̄ nō saniat. ¶Et scias. q̄ i alio angulo oculi p̄t oriri ipa glādula siue bothor dura, z silr pōt in eo oriri apa: qō ē aptū nō saniari z saniari z puerti i fistulā z nō puerti i ea, quēadmodū accidūt apata i reliq̄ corpe. Et q̄. eo rū curatio nō diuersificat a cura gñali apatū, iō de eis non fecerūt spālē mētionē. ¶Diuidit aūt apa lachrymale i spēs, qm̄ sm diuersitatē māe, de q̄ dixit. A. q̄ ē q̄nq̄ exitura dura, i. bothor duꝝ q̄ ad tactū mouet z nō rūpit. i. nō diuidit sub tactu. vl nō rūpit. i. nō apit: nec ad itra: nec ad ex, q̄ mā eius nō ē acuta, nz saniabil, sz ē mā flātica igrossata z idurata, z i vnū collecta, z hz plz ē sine folliculo, q̄uis possit colligi i eo. Et. A. dixit. q̄ ē de gñe glādulaꝝ de q̄ dixit Raſ. 2⁰ ꝓti. ē mā iozis carnicule exitis supra locū foramis iter oculū z nares

De diuisione eius in spēs.

declinans a sua tẽperãtia. ¶ Et Antil. dixit. accidit ex apate lachrymali: q̃dã spẽs q̃ nõ spargit. i. non erũpit: neq; ad nares: neq; ad oculũ: z nõ vr: nisi q̃dã eminentia in oculo in lachrymali: z cuz cõprimit lachrymale p oculos z nares non egredit putredo aliq̃: z sentit dolorẽ in oculo: z ex hac lachrymabit oculus cõtinue sine occasione aliq̃ alia. Et Aui. dixit. q plm malitie ei⁹ est q vr eminẽtia in lachrymali. Pot. n. videri ab infirmo cũ ouertit oculũ vsus lachrymale: z põt videri ab ispiciẽtib⁹: z inuenit ad tactũ cũ cõpressione. i. q̃n pmit supim: z cũ pmit dolet: q; caro salua q̃ est sub ea ledit a re illa dura z multiplicat cũ eo ophthalmia: aliq̃n va z ppe ocã: z vtplm improprie dicta: nã frequẽter accidit turbatio pp mãm q̃ fluit ad oculũ: tũ ex frequẽti tactu quẽ facit infirm⁹ sup ea: tũ ẽt q; oculus ex mã ibi locata debilitat z disponit ad recipiẽdũ. ¶ Et q̃nq; dixit Aui. est exitura bothoralis: nã plm est apa puũ: z est faciens collectionẽ: z postea disrũpit vel p se vel a medico: z q̃n disrũpit de p se q̃nq; disrũpit ab extra: z q̃nq; ad angulũ lachrymalẽ oculi ab intra ad viã nasi: rũpit aũt p se: q; sanies intus ꝺtẽta exacuit z corrodit partes quousq; rũpant. Et q̃n rũpit. dixit Aui. sm plm facit fistulã: z hoc maxie: q̃n fit disruptio ad intra. Et q̃nq; per se ẽt rũpit ad extra: q; anteq; p se rũpat sanies corrũpit partes circũstantes. s. carnẽ pãniculuz z os corruptione qua fit difficilis eius rectificatio: vñ fit fistula. Si tñ p se rũperet ad extra: aut p mediũ incideret añq; multũ inficeret ptes nõ faceret fistulã: z ppea iussit Pau. apiri hanc apa anteq; pfecte sanet: timo scias q; q̃to citius pforat z extrahit inde mã eius tãto melius est z lõgingues ad hanc q; fiat fistula. ¶ Dixit Aui. q ambe due spẽs cõicant in hanc q; mouent sub tactu z submergunt cũ cõpressio fit sup eis cũ digitis: z hanc iõ q: mãe earz existentes separate z nõ ibibite cũ pmit sup eis tendũt in vacuitates eorꝝ locorꝝ: z sil'r cũ dimittit z remouet digitus: z nõ cõprimit augmẽtant. i. redeũt exterius ad locũ pristinũ z eminent sicut prius. ¶ Dixit Raz. 2º ꝺti. accidit lachrymalibus oculorꝝ apa qñ cõpressione digiti pfundat z remoto digito reuertit ad id qñ fuit z cõicat vtraq; spẽs in hanc: q; color eius: vt dixit Raz. silis est colori corpis. s. mẽbrorꝝ sanorꝝ circũstãtiũ: sz differũt p̃dicte spẽs. p q; vna appet tactui dura z altera nõ. Et dura nõ sanat z altera sic: z dura per se nõ indicat fistulã: z altera sic: z in dura frequenter accidit cõturbatio: z in altera nõ sic: z maxime post ruptura: q; mãe hñt locuz ad quẽ euacuant: z maxie cũ nõ eũant ad angulũ lachrymalẽ: z dura glãdulosa rarius accidit q̃ altera. nã mãe q̃ descẽdũt ad illa loca nõ sunt grosse z sunt magis apte sanari q̃z indurari: z diuidit hoc apa in spẽs: aliq̃n sm situ mãe. Dixit enim Raz. vbi supra. q aliq̃n erit pfundũ: z aliq̃n nõ. Et Pau. dixit. q polẽ est q declinet ad exterius vt appeat sensibil'r ad visum: z polẽ est q declinet ad interius z nõ appeat visui: interius. n. sunt loca vacua in qbus mã apostemans põt latitare. Dixit Aui. q̃nq; est de substãtia eius bothor z eius aug^m in pfundo: quare eius eminẽtia exterius nõ apparet. sup. z q̃nq; est eius mã z aug^m extra eminens: ita q; pz visui: dixit Pau. q est multe pfunditatis z corrũpit os: z polẽ est q corrũpat ossa narium oia: qñ vero nõ est pfundũ z non corrũpit os. s. sic cito z facil'r sicut pfundũ z cognoscit pfundũ nõ apparẽs sensui. dixit Auic. q ad ipm sequit pruritus z erit q̃si ꝺtinuus in pte lachrymali. Et dixit. q q̃n man⁹ inuenit ipm apud exp̃ssionẽ vltimã. i. q̃n fortit cõprimit i loco cũ digito.

Supra dictũ est. q mã algarab duri est flãtica indurata. De mã aũt garab bothoralis fiue exituralis auctores nõ exp̃sserũt relinquẽtes eã notaz ex gñali determinatiõe apatũ. s. q sicut alia apata pñt fieri ex oi humore: ita z istud: ideo Hal. capº de fistulis oculi. dixit q q̃nq; fit ex cã cal'a sanguinea vel colica: z q̃nq; fit ex frigida flãtica vel melica: z iõ errauit Guil. q solũ dixit de mã hũida z melica. Dixit Guil. mã sanguinea cognoscit p ruborẽ loci z venarũ circũstãtiũ iflationẽ z sanguinolẽtã sanici eductionẽ z colica p loci citrinitatẽ pũctiones z arsuras in loco: z p citrinã supfluitatẽ z flãtica p mẽbri molliciẽ z albedinẽ z albã z aquosaz supfluitatẽ. Et melica p mẽbri duriciẽ z humiditatẽ z cinericiũ colorẽ sanici. ¶ Dñt q vtplm mã eius est flãtica: nã flãticus humor q̃si ꝺtinue fluit p carnẽ lachrymalis ad nares cũq; impedit trãsire ad nares detẽtus in carne lachrymalis q; fiat garab. Et ob hãc cãm dixit Guil. q daz extimauerũt q fistula lachrymalis semp fieret a mã flãtica z est magis aptũ: vt ex eo pueniat fistula: nam mã flãtica saniata sua viscositate nõ bñ obedit mũdificationi: q; re corrũpit ptes in circuitu: vñ fistula fit. Post flãticaz sepius fit garab ex mã sanguinea: q; apta est illuc deuenire p venas anguli lachrymalis. Colˊa aũt z melia raro illuc defluunt: q̃nq; tñ fit ex colera. ¶ Dixit Jesus haly. q cã eius est mã acuta z minuit p mitigationẽ acuitatis ipsius humoris. ¶ Et garab qdẽ facta fistula añ eruptionẽ ad exterius vocat. dixit Aui. bubalis z nõ garab: neq; fistula: nisi tu velis noiare rem duobus noibus: z est fistula eueniens. dixit ipse in angulis oculi domesticis: cuius plm succedit exitura z bothor. i. exitura bothorali vel bothor qñ fit in exitura apparẽtibus in loco illo. Dixit aũt Auic. plm eius q; aliq̃n succedit vulneri illato illo loco: imo aliq̃n succedit flõmie vene loci ipsius. Ũn Aui. hꝫ 4ª. capº de flõmia dixit. q ex flõmia venaz lachrymaliũ timet de fistula in eis. ¶ Et aliq̃n succedit corruptioni incohanti in osse q̃ paulatim corrũpit carnez supra se: z fit fistula. Et inchoatio eruptionis in osse procedit ex materiebus malis defluxis ad loca vacua carnis lachrymalis ꝓpinquis ossi.

Et de signis bakil. dixit. A. est q istud mẽbrũ. s. carro lachrymalis est subtilis sube vr ab interiori ei⁹ vsq; ad ei⁹ exitũ exterius sicut pãnus quẽ invenies a latere ossis nasi: z a latere eius qñ appet de oculo. Et vult dicere q ista exitura fistulata añq; rũpat eius superficies exterior appet: sicut vnus pãnus subtilis inspiciẽdo ipsaz ex parte depressa q̃ adheret ossi nasi: z a pte eleuata q̃ est supra eminẽtiã exiture: z hanc hz veritatẽ cũ iã appropinquat iunctre: z hoc ideo q; caro lachrymalis in qua illa mã cõtinet est subtilis cutis: z iõ sanies q̃ dz erũpere corrodẽdo z subtiliãdo facit eã appere subtilẽ: sicut pãnus vñ lucet z vr q; iteri⁹ est. s. sanies: z est hoc ẽt signũ ꝓpinqtatis rupture ei⁹: nã cũ videris cutẽ dictaz ptiuz subtiliatã in tñ q; appet qñ est desubtus iã certus eris q; cito rũpet: cũ q̃ rũpit z fit fistula dimitt longitudinẽ. i. altitudinẽ: q; depmit z eruptio exiture põt eẽ ad diuersas ptes vt. s. dictũ est. Et Aui. dixit. q̃nq; est ad exteriora: z q̃nq; est ad interiora: z q̃nq; ẽ ad ambo latera sil'z multotiẽs fit ei ruptura ad nasuz z currit ad ipm. s. putredo z exit ex eo: currit aũt putredo ad nasum q̃n descendit vsq; ad fozamẽ. Et q̃nq; segt malitiã ei⁹ os. s. supi⁹ nasi q̃nz extẽdit ad ptẽ ossuosaz vsq; ad supciliũ z corrũpit ipm z denigrat: deide corrodit illud z corrodit cartilagines palpebre inferioris: q̃nq; erũpit ad angulũ lachrymalẽ oculi. ¶ Et dixit Zoar. q põt ꝓtingere q; rũpat intus in tunicis oculorꝝ z corrũpat oculus q̃n rũpit ad angulũ lachrymalẽ. Dixit Joãniti⁹. q ẽ malũ: q; vt dixit Hal. z ponit 2º ꝺti. q̃n spgit vsus oculũ difficulter curat, q; apa qñ orit in tali loco dz curari cũ medicinis sine pũctione: q; acute iducũt dolorẽ oculorꝝ z magnificãt apa: z fistula idiget medicinis violẽtis q̃s nõ tolerat oculus: nec patit lõgã ligationẽ. Iste ẽt cãe faciũt ad difficultatez curationis oĩs spẽi fistule lachrymalis: z addit 3ª cã q̃ est ꝺtinu⁹ defluxus humiditatis ad locũ ipm q̃ remollit ptes ipsi⁹ in circuitu z fistula idiget exiccatiõe fortir: z 4ª est ꝺtinu⁹ mot⁹ carnis lachrymalis: ipsa. n. mouet ad motũ palpebraz: z de istis duab⁹ vltimis cãis. dixit Aui. mẽbrũ istũ .s. caro lachrymalis ẽ humidũ z mouet semp. Sũt ẽt he due cãe q; vlcus hui⁹ mẽbri fiat fistula. nã multa humiditas hui⁹ loci ꝓparat locũ ad sanationẽ. i. in eo sanies multa fiat, z cũ hanc ꝓhibet vlceris curationẽ fieri q̃ est illi⁹ exiccatio, mot⁹ ẽt cõtinuus ipsius ꝓhibet ꝺsolidationẽ, z sic fit, vt fiat fistula.

Apa cuz spargitur vsus oculum difficulter curatur.

Signa fistule lachrymalis terminate ad extra nota sūt ex signis gñalibus dictis.ca°de fistula. Eius vo cuius ruptura est ad interi° sūt q aliqñ fit tumor.qdā puus apparēs exteri°:z maxie fit in nocte:z si ruptura est ad nasum fluit:tūc sanies q̄ tumorē faciebat p nasuz:z si ruptura est ad angulū lachrymalē exit apud illā cōpressionē sanies p ipm:z replet oculus sanie z tumor post cōpressionē delitescit. Et qñq̄z ēt exit sanies ad oculū absq̄z apparitione tumoris:z absq̄ cōpressione:z qñq̄z ēt exit ad oculū facta cōpressione p̄ter q tumor appeat:sicut sīl'r exit ad nasuz apud compressionē qñ ruptura est ad ipz. Et aliqñ exit p nasum nulla ꝓssiōe fcā in loco apō iflationē fortē z conatū ex sufflatiōis:z qñq̄z post termiationē:z qñq̄z illa q̄ rupta est ad angulus lachrymalē iplet oculū aq̄sitate nō saniosa q̄ impedit visum.

Cura huius egritudinis variat ꝑm diuersas eius dispositiones. In qualz tñ dispōne opz vt ordiet regimē in sex reb° nō nālib° q̄ sit exiccatiuū z resolutiuū. Et opz vt caueat fortis z frequēs cōpressio loci:qñ nocet.dixit Raſ. vbi supra.qz debilitat locū z māz attrahit:in oi ei° dispōne: opz vt gueniat cū eūone z mūdificatiōe corpis z capitis z ꝑprie cū eis que respiciūt mām facientē eaz. ¶ Dixit Meſ. cura hui° egritudis incipiēda est cū corporis mūdificatione z capitis cū iteratiōe:donec ꝓfidamus de absciſiōe supabundātiū hūoꝝ:z cū abstinētia z cōmēsuratiōe:vt rep nō nāliū ꝑm q̄s.cōmēsurat dieta. ¶ Interim tñ dū mūdificat corpus z ordinat dieta:z ēt post:cura ēt bz fieri p localia z cōplet: aut p medicinas:aut p chirurgiā:vel a cura p medicinas incipiēdū est:z ꝑm intētionē Meſ.incipiēdū est a debilioꝝ° z gradatiz gueniēdū ē ad fortiora. Si itaq̄z hoc apa incipit nō exitura:tūc oz curari cura alioꝝ apatū in ꝑn° cū repcussiuis:z tādē cū resolutiuis. Ait.n. Raſ.2° ꝓti.q̄ curet in ꝑn° sicut curant apata cū ꝓhibitiōe.i.repcussiōe z resolōne:z dicunt maxie ꝓuenit repcussio in ꝑn° ꝓncipiāte:z cū mā ei° fuerit cal'a:cū aūt mā fuerit frida:z post initiū ꝓncipij nō sic cōueniūt. ¶ Et qz vt plz bapa est de mā frida:z qz vt plm incipit exitura:z qz vtplm incipit puū:z nō cū vehemēti dolore: vñ medic° nō vocat in initio sui ꝓncipij:iō cōiter auctores nō posuerūt curā ei° p ꝓhibētia:sz iceperūt a resolutiuis:z maxie Meſ.z Aui. Jesus haly.tñ incipit a cura q̄ ꝓpeteret in fine augmēti z statu apatū fridoꝝ. Et dixit.in ꝑn° adhibenda medicamē factū ex memithe croco z myrrha:z bē fec: qz ꝓsiderauit fluxū māe:z ēt exigētiā resolōnis ei°:z posuit ergo memithe ad ꝓhibēdū:z crocū z myrrhā ad resoluēdū: maxie tñ hoc medicamē cōpeteret in ꝑn° qñ istud apa incipe ret exitura:qz tūc ꝑprie oz eē duplex intētio:vna ad ꝓhibēdū defluxū māe;z alia ad resoluēdū qō est defluxū:ne hēat in sanie ꝓuerti. In hac enīz egritudie oz ꝓhiberi saniatio q̄z tū pole est:vt nō producat ad fistulā. ¶ De ꝓhibitiuis āt qb° est vtēdū in ꝑn° sunt endiuia plātago lāceola solatrū z filia. Et post ꝑn^m ꝓncipij sunt miscēda cum illis flos camomille mellilotū semē anetu feniculū z filia:deinde deueniēdū est ad resolutiua pura ex eis q̄ dicent:q̄ ēt cōueniūt in ꝑn° augmēto statu z declinatione ei° q̄ incipit exitura. Nez in ꝑn° z statu exiture resolutiua debēt eē fortis exiccatiōis,vt pea ꝓhibeat māe saniatio. ¶ De resolutiuis puris ꝓueniētib°.dixit Meſ.sūt sicut armoniacū dissolutū cū oleo nucū z succo feniculi:aut bdellū aut armoniacū cū modico atramēti:quia atramētū multū exiccat:aut nux rancida ꝓtrita z supposita: qñ est vltia. Et.A.dixit.qñq̄z cōfert in ꝑn°.s.incipietis exiture:z añ eruptionē:imo añ saniationē atramētū cuz ponit sup ipz z armoniacū z meçabegi.i.bdellū z nux rācida:qz p rāciditatē facta est magis resolutiua:vt pz ꝑmo trac.scōi cañ.2° ca°. Dixit aūt Aui.qñq̄z qz post saniationē ista nō cōpeterēt ad curā:siue apa fuerit incipiens exitura:siue non. ¶ Et scias.q oia resolutiua ꝓueniētia ad hāc curā debēt eē cū tpe quo bñt approximari fortia:vt pz ꝑdicta medicamina posita a Meſ. Cū ergo ipse dixit in ꝑn° eē inchoādum a debilioꝝ° nō intellexit absolute:sz voluit indicare q̄ de fortib° resolutiuis in ꝑn° apponant minus fortia:z in ꝓcessu fortiora. ¶ Si vo hoc apa qō incipit nō exitura:z sīl'r qō incipit exitura nō resoluit:sz trāsit ad suppurationem de hinc maturatiuis vt opz:vt dixit Haly.z spāl'r medicine ꝓfecte p alteā z semina malue z silia:neq̄z cū maturatiuis est diutius ꝓcedēdū:nā nō oz queri ꝓfecta saniatio:imo ꝓueniēdū est in aptiōe ei°:aut cū medicis:aut cū ferro. Jngt.n.Pau.in apatib°.n.q̄ fiūt i angulo lachrymali nō est expectāda digestio: sz velociter icidant:z sint idigesta z Jesus haly.ait.opz medicari istā egri^ncm añ saniationē eius:sinaūt fit fistula. ¶ Et Aui.vī ponere aliq̄s me^nas ad rūpēdū exiturā lachrymalē: quaꝝ q̄dā nō sūt p se eruptiue:sz p accīs:sicut est empl'm factū ex pane cū semine almaru.i.marubij z olibano cū lacte mulieris in quo est aliqlis maturatio,z sic p accīs pōt eē cā q̄ maturata rūpant:z q̄dā sūt fortasse eruptiue p se:sz sunt debiles:sicut est crocus cuz succo eruce vel ruthe in quo est aliqlis eruptio rōne acuitatis eruce vel ruthe:z sic est mixta cū 3ª pte sui de gūmi arabico ꝓtritis cū felle vaccino:in quo est ēt aliqlis aptio rōne acuitatis fellis. Verūtñ aptio cū medicinis z maxie cū debilib° fugiēda est pp lōgitudinē spacij ad opandū in quo spatio sanies detēta eēt cā fistulationis loci. Ad qō aspiciēs Jesus haly.ait.melio° est medicari cū ferro z nō expectare maturationē.s.faciētē eruptionē:quēad^m expectaret si q̄reret aptio cū medicinis maxie debilib°:q̄les sūt q̄ dicte sūt ab Aui.z qz ꝑdicta introductio text° Aui.nō vī cōgrua pp dictas cās:nō dict° text° alī introducit a quibusdā:z dñt q̄ Aui.in dicto textu adduxit medicias q̄ rūpūt.i. q̄ destruūt exiturā hac destructiōe q̄ nō fiet fistula saltē pdurās:z b faciūt me^nt exiccatiue:sic sūt ꝑdicte tres me^nt posite ab Aui.q̄z quis p^a sit min° exiccatiua q̄ 2^a z 2^a q̄ 3^a. Et Raſ. tñ tertiā medicinā de ꝑdictis posuit eā ad exiccādū post aptionē. Et dix 2° ꝓti. ℞. gūmi ara.p.j.myrrhe ptis.iij.ipastet cū felle vaccino z ipleat ex eis loc° z nō remoueat donec cu ret. Si tñ infirm° vereret icisionē cū ferro:tūc supponat medicina fortis eruptiōis:vt nō ꝓgret spatiū ei°. ¶ Facta aptiōe tūc cura oz fieri post expssionē saniei toti° cū his q̄ curat alias exituras:sic dixit.A.4^i 3^a de cura exiturar sequat cura cū me^nis in vltio exiccatiōis z resolōnis. Et tō Raſ.2° ꝓti. dixit.icidat z ōsiccet cū me^nis deiccatiuis.s.fortiter,iter q̄s ꝑcipue e vitriolū tritū z pulueriçatuz suppositū z aloes z cortex thuris. Jsta.n.cura ꝓuenit huic exiture qñ icidit ante maturationē,z ꝓuenit ēt in oib° alijs i qb° ꝑe timore fistulatiōis eēt nēcia aptio añ maturationē. ¶ Et nō debent sup istis exituris apponi me^nt ꝓplētes maturationē:sic faciunt stolidi z producūt eas ad fistulas:nō.n.de istis exituris siue vlceribus° itellexit. A.4^i 4^a.ca° de mō ligādi vulnera cū dix.q̄ iste q̄ ꝓuidit iā in expiētia dixit.q̄ vulnera idigēt:vt fiat eis sanies itus si pole est ad b vt penetrēt cū ea reliq̄ q̄ sunt:aut melioza z velocioris alterationis sil'q:istud bz vitatē in eis in qb° nō timeī fistula z ꝑprie in eis que sunt cū cōtusione. Et facta exiccatione sufficienti deueniendū est ad ꝓsolidationē eius cū medicinis consolidatiuis que dicentur.

Quod si facta aptione inueniat vlcus fistulosuz ex mala dispōne vel erroꝝ:tūc ꝓsiderādū est:an fistula fuerit recēs:an cronica:z an fecerit corruptionē in carne tñ:an in carne pāniculo z osse. Et notāt:q̄ cū ois fistula sit egri^do cronica z difficilis sanatiōis:vna tñ ē difficilioꝝ z magis cronica q̄z altera:z ista oī cronica ab^te z alia q̄ nō ē sic cronica: nec sic difficilis curōnis oī recēs.dix.A.algarab.i.vlc° fistulosū lachrymalis ē egri^do cronica.sup.z ē difficilis curōnis, z alia nō ē cronica:z ē leuioris curōnis:z ē illa q̄ ē recēs:z nō sumit^r mz sumi oz cronicitas z recētia fistule h° ex tpe q̄ pdurat,sz ex dispōne i ipa repta,cū.n.fecerit mltā corru^nem carnis z puenerit ad corru^nem pānicli z ossis,tē ē ātiq̄ cronica difficillime curōnis:sz cū qua i carne fecerit corru^nem,z nō puenerit ad pāniculū z os:tūc est recēs. Et post dic.q̄ cū fe-

Maturatiua.

Rūpēti

Cura post aptionē.

Cura alapatis h° cuz icipit exitura.

Repcussiua.

Resolutiua pura.

Cura fistule

cerit in carne corruptionẽ multã: z iã puenerit ad pãiculũ: nõdũ tũ fecit in osse corruptionẽ: aut puã z supficialẽ: tũc est medie disponis inter antiquã z recẽtẽ: q̃ est recẽs ꝫ plm curaf cũ medicinis. Et dñt qdã, q̃ qñ fistula nõ erupit: nisi ad angulũ lachrymale putaf de ea q̃ sit recẽs: aut q̃ nõ fecerit impressionẽ in osse. Media vo q̃ꝫ curaf cuz medicinis: z qñq̃ ẽt eget chirurgia. Sic ergo ꝑm tres dictas dispositiones huius fistule diuersificatur curatio eius.

¶ Que ergo est recens, dicit Meſ. triplici eget genere curationis: z ꝑmũ est mũdificatio eius: z Auic. dixit, q̃ canon in cura ei⁹ est: vt mũdificef in ꝑmis, ſ. ab oi sanie z viru: z ẽt a carne filosa. alꝫ. filtrosa vel corrupta. si fuerit ibi: z fiat mundificatio virus z sordities. Dixit Meſ. cũ eis ꝑprie q̃ sũt moderate absterſiõis: sicut est aq̃ mellis z mellilotũ z mellicratuz: z fortiꝰ illo est mellicratũ cũ modico aq̃ rute. Jsta eniz debẽt distillari intꝰ ꝓ horam̃ horã post horã: z deinde oz exprimi z mũdificari virus ei⁹ z exiccari. ſ. cũ pãno z licinio: z deinde oz misceri lanugo arũdinis inuẽta in interiori pte eius: z ꝑprie iuxta radicẽ: q: ibi grossior z siccior est cũ melle pauco vel sola ꝑse sicca z intromitti: qñ est mũdificatiuũ bonũ. sup. z desiccatiuũ: h̃ idẽ posuerũt Aui. z Raſ. 2° ꝓtiſi. Et subdit Aui. post amotionẽ lanuginis submergaf spõgia in melle z adhibeaf algarab z mũdificabit ifm. Et dixit de exptis ad absterg̃dũ est sief memithe z crocus cũ aq̃ atara, con vel ataraxacon. i. endiuie vel cicoree: resoluit. n. ꝑ crocuz exiccat ꝑ memithe z abstergit ꝑ succũ endiuie: ꝑ quẽ ẽt exiccat: vt ẽt voluit Sera. caꝰ de endiuia. Dicũt h̃ medicamẽ maxime valere qñ in loco esset aliq̃ supcalefactio: aut qñ aꝑa fuisset de mã calã. Dixit Jesus haly. cũ fuerit locus calefactus vnge cũ memithe z endiuia: z dñt. q̃ hoc medicamẽ oz sepe pmutari: ne in mora corrũpaf ꝓp aqueitatẽ endiuie. Si autẽ caro in ea corrupta fuerit: z ꝑ ꝓdicta nõ fuerit mũdificata oz mũdificari: sicut inferiꝰ dicef. ¶ Facta mundificatione succedit ꝑm genꝰ cure qõ dixit Meſ. est ad g̃ionẽ carnis deperdite. Et implef. dixit Meſ. cũ medicinis exiccatiuis z icarnatiuis mediocris exiccationis: sicut est ꝑprie administratio aloe myrrhe sarcocolle z sang. drac. z camedreos z aristol. thuris: z filiuz: z ꝑprie post absterſionẽ vulneris z mũdificationẽ z ablutionẽ eius cũ vino stiptico hora post horam. Jdẽ ẽt dixit Meſ. ¶ Quidã dixerũt, q̃ ruta est ex reb⁹ mirabilib⁹ ad hãc egritudinẽ, z ꝑprie facto emplo ex ea cũ expressione granatoꝝ ei apposita sanat. Et de ꝑprietate eiꝰ est q̃ phibet remanere vestigiũ fedũ. z hoc qꝫ cita ꝓsolidat non alterãdo ptẽ sanã i circuitu sicut faciũt medicie acute: z ideo dixit: nõ cures de eiꝰ mordicatiõe: qꝫ pauꝫ durat. ꝓpau. aũt cõfecit rutã cũ lixiuio: z dixit accipe folia rute domestice ficce z tere z ipasta cũ lixiuio z pone sup agilos añq̃ ingrosſef. i. ꝑfundef: qꝫ cũ nõ fuerit grossuz vsq̃ ad os ex hoc bñ cõsolidabiſ. Et dixit hoc medicamen in ꝑnꝰ mordicat: z postea nõ: z mirabiliꝰ qõ est in eo q̃ nullũ inducef ex eo malũ. Jstõ medicamẽ factũ cũ aq̃ granatoꝝ minꝰ desiccat q̃z factũ cum lixiuio z cõpetit plus illo qñ in loco esset vestigiũ calitatis. z eꝰ. ¶ Et posuit Aui. aliud medicamẽ qõ est Jesus haly. z dixit terant limacle cũ ostracis suis: z pmisceant eis myrrha z aloes z apponaf. Est. n. ex eis qbꝰ curaf egritudo cũ est adhuc pauca z nõ est aggregata. i. ꝑfundata. Notant q̃ istud medicamẽ iter g̃iantia carnẽ multũ est potẽs in exiccatione: z q̃ valet in hac egritudie añ rupturã: vt qñ mã esset pauca z nõ aggregata. ſ. ad rupturã. exiccat. n. eã z ꝓsumit. vz. q̃ post rupturã: z marie in tribꝰ casibꝰ. ꝑmus est qñ mã sanioſa nõ esset multa: imo pauca z nõ aggregata z nõ grossa: z subtilis: qꝫ posset ꝑ istud medicamẽ exiccari: z ꝓsumi ẽt absq̃ alia mũdificatiõe. ſcõs casus est qñ fistula foret i corpe dure carnis ficce cõplonis radicalis z etatiue z foret optime mũdificata. nã in tali fistula z tali corpe hoc medicamẽ cum sua exiccatione potẽti g̃iaret carnẽ, tertiꝰ casus est qñ fistula ẽt in corpib⁹ hũidis z pueris z eẽt mũdificata z repleta carne: qñ ꝓsolidaret z cicatriçaret ipaz. ¶ Et de menꝭ ꝓueniẽtib⁹ ad dcãz intẽtionẽ. dixit. A. est gaudiũ z ẽ ꝓchiliũ marinũ vstũ z crocꝰ caraçaton cũ aq̃ sumach solatri. i. cũ aq̃ infusionis sumach: q̃ postea steterit ad solẽ. Raſ. 2° ꝓtiñ. dixit. q̃ aq̃ infusiõis mirabolanoꝝ fricatoꝝ in ea. ſ. post triturationẽ ipsoꝝ instillata in angulũ lachrymalis. sup. vel in foramẽ si fuerit fistula apta diminuit putredinẽ: z fortasse curaf exeiꝰ vsu. ¶ Tertiũ genus cure. dixit Meſ. est consolidatio vlceris cum medicinis fortionis exiccationis que dicentur.

¶ Cura vo fistule medie z fistule antiq̃ z inueterate qntuplici curatiõis idiget gñe: vt dixit Meſ. ¶ Et ꝑª ẽ remotio eorũ q̃ sũt ꝓ näz q̃ sũt caro corrupta z filtrosa. z hoc fit cũ medicinis acutis q̃ sũt colcotar z arsenicũ sal armoniacũ atramẽtũ dithate alumis. añ. p. j. z calcis viue. p. ij. terant in mortario eneo cum vrina pueri: deide post exiccationẽ vtere, vrina pueri melioꝛ ẽ ad h̃ q̃z iuuenis: qꝫ magis hũida z sic magis remittit acuitatẽ illaꝝ medicinaꝝ. Et Haly. z. A. ponũt vnuz medicamẽ filẽ ꝑdcõ qõ sic fit. ℞. arsenici rub. i. auripigmẽti z atramẽti. i. vitrioli. Hal. tñ loco atramñti hz arsenici citrini cãtaridaꝝ z cal. salis armo. z alumis ptes eq̃les z aggregẽf terẽdo cũ vrina pueri z siccenf z admistrent ficca. ¶ Et de nũero haꝝ medicinaꝝ põt poni puluis assodiloꝝ: q sic fit. ℞. succi assodiloꝝ lib. j. auripigm rub. ℥. ij. calcis viue. ℥. iiij. succus assodiloꝝ bulliãt leuiter ad ignẽ donec medietas sit cõsũpta z colef: z tũc addanf ꝑdicta subtilr pulueriçata z cribellata ponẽdo ex eis successiue ptẽ post ptẽ sp miscẽdo cum spatula dõec bñ icorporenf: deiñ. fiãt ex eis troc. ples z exiccẽf in sole z cũ bñ exiccati fuerint reponanf z cũ neẽe fuerit fiat ex vno eoꝝ puluis sbtilissimꝰ z ex eo iponaf sup carnẽ filtrosa, z est tunc fortissime opõnis: ſz nõ oz admistrari nisi in rusticis z robustis corpibus. Et vt dñt. nõ fit ꝑdictꝰ puluis bonꝰ nisi i mẽse iulij z augusti. Unũqõq̃ dictoꝝ medicaminũ z alioꝝ filiuz ꝑt vocarẽ diabardie: de q̃ dixit Hal. q̃ est medicamẽ acutũ. z qdã dñt. q̃ est vngm cauterij qõ ponf 5° cañ. Una eiꝰ descriptio ẽt ponit a seruitore: z est satis acutũ. Raſ. tñ 2° ꝓti. describit illud sic. ℞. bdellij z armoniaci q̃ztitatẽ quã vis z dissoluaf in cayola ad ignẽ: deide pijciaf de sup viride eris q̃ztũ põt in illis recipi z incorpari vt remãeat sub foꝛa vngtũ. corrodit. n. carnẽ corruptã i fistula z dilatat orificiũ eiꝰ. ¶ Põt ẽt ꝓpõi sic. ℞. alumis çuccarini z viride eris añ q̃ztũ vis z incorpenf cũ melle. ¶ Et scias q̃ qñ caro corrupta nõ ẽ multa nec multũ dura: z filtrosa debẽt eligi medicamia minꝰ acuta z nõ multũ dura. z in filtrosa magis acuta. Attñ añ ipõnẽ medicamis acuti. dixit Aui. fricef in ꝑmis fistula cũ pãno. i. cũ licinio facto de pãno vel filis eiꝰ: qõ fit vt mũdificef z exiccef vt medicamẽ iponẽdũ magis adhereat. Et dixit: q̃ iter distillationẽ z distillationẽ. i. approximationẽ medicaminis: maxie acuti interueniat hora z spatiũ tpis ꝓueniẽs: qõ nõ põt designari: ſz relinq̃f bone extimationi medici: aliqñ. n. posset apponere semel in die aut bis aut plies: z aliqñ iterponere dies ꝑm diuersitatẽ corpoꝝ z tẽpoꝝ anni z alicꝝ cõicantiũ. Alm. tñ in 9° dixit. q̃ in die ponãf tres aut q̃tuoz gutte: z q̃ iter gutta z gutta magnũ fit spatiũ. ¶ Et dixit. A. q̃ ad iponẽdũ in tus medicamẽ de meliori regie est vt mẽsuref ꝑfũditas fistule cũ tẽta: deide scita eiꝰ ꝑfũditate iuoluaf radiꝰ. i. aliqõ instrm aptũ ad h̃ cotto ad tãtã q̃ztitatẽ ipsi⁹ instri q̃zta ẽ ꝑfunditas z submergaf ꝫ illõ cottũ in menꝭ. ſ. n. sint parate in foꝛa pulueris iuoluanf in illo: z si in foꝛa liqda vel vnguẽti ibibaf vel vngaf: z sic ponaf itꝰ vsq̃ ad fũdũ fistule. sic. n. in cotto seruaf meliꝰ menꝭ: z meliꝰ ẽt sic attigit ad oẽs terios fistule. Et appositomedicamie. dix. A. strigaf cũ pãno ũgãdo ibi vt ꝓfuef z adhibeaf qes. Añ tñ oia oz vt si orificiũ fistule nõ fuerit aptũ sufficiẽter q̃ apiaf z dilatef cũ itromissiõe tẽte de spõgia vel medulla sagalis vel radice arist. ro. ficca aut cũ aliq̃ ex vnguẽtis acutis. ¶ Cũq̃ medicamẽ acutũ ꝓpleuerit opõnẽ suã supponaf butyrũ vel assungia vel aliud leniens

Cura fistule medie z antique ¶ Medicie acute corrosiue cõplẽtes ꝑm regimen.

De cognitiõe ossis corrupti t eius cura

escarā donec totū remoueat. Melius tñ est iterare medicamen acutū ptē post ptē ag̃ pfūdare cū ipso in vnica vice. maxime si nō poterit poni vsq; ad pfundum fistule. ¶ Et dixit Meſ. q; qñ submergit & pfūdat egritudo & ipimit corrūpēs os: aut alterat supficiē ei⁹: tūc totū qō corruptū ē radat & abijciat vsq; dū appeat purū. mortificata. n. fistula & mūdificata a tota carne corrupta & mortificata: tūc si ꝓuenit fūd⁹ ei⁹ vsq; ad os ꝺ̄z medic⁹ in ip̄z aspicere & videre: an sit corruptū qō sciet. dixit Raſ. 2. ꝓti. si tāget ip̄z cū acie instr̄i: q; si labit ab osse & loc⁹ est lenis os est sanū: & si adest aspitas ossis os est corruptū: cognoscit ēt p colorē vt si fuerit nigruz aut liuidū os est corruptū: ēt añ ag̃ detegat qñ nō valet medicatio cū medicinis. ¶ Dixit. A. cū garab ꝓsequet os, & nō iuuat cū medicis: tūc est neciuz scindere & detegere os a suo interiore. i. vsq; ad pfundū: ita q; ēt a pāniculo tegēte ip̄z & ad saniē. i. amouere carnē corruptā si fuerit donec ꝓueniat ad os. ¶ Et tūc in corrupto cura est ꝑz tres modos. s. cū abrasione cū cauterio & cū pforatiõe. ¶ Et ꝑ mō dixit. si os ē sanū & nigrū & nō itellerit q; sit x̄e sanū cū sit nitrū: ſz q; sit solū lesuz supficialr & nō in pfūdo: ſz appeat i eo q̄dā nigredo siue liuedo: tūc fricet nigredo. s. donec ps nigra remoueat & ista frīcatio fit cū instr̄o ad hoc apto. ¶ De 1° aūt mō dixit. si res fuerit maior. s. q; sit corruptio in pfūdo: & nō solū ꝑm supficiē qō pōt ꝓiecturari ex diuturnitate & malitia fistule & malitia coloris & multa aspitate: & cū abrādit inuenit corruptio pfūdari: tūc est neciuz cauteriū. q̄to pfūdi⁹ fieri pōt in infimo ꝓcauitatis: tñ nō declinādo ad nares. s. ad suprema nasi ne corrūpat olphat⁹: neq; ad oculū ne ledat aut corrūpat. Et dixit. eleuet tūc tunica ꝓiūctiue in pfūdo qō fit declinādo pupillā a ptib⁹ nasi vsus angulū filuestrē. Quanto. n. pupilla magis torq̄t vsus ip̄z āgulū: tāto magis ꝓiūctiua in pfūdo qō erat occultū leuat ad ptē nasi: & ꝑ fit ne ledat cornea. tūc g̃ fiat cauteriū vlti^m cū fiducia ne possit ledere ptes supiores nasi & oculi: & ne ꝓueniat lesio ad ptes oculi: opz vt teneat oculus ꝑz sitū deñ vltime & fixe. Et opz dixit Aui. cū fit cauteriū aut ponit medicamē acutuz in fistula. vt ponat supra ip̄z oculū spōgia ifusa i aq̄ frīdata aut massa subtili in frigidata niue: & q̄tiēscūq; spōgia vult calefieri. i. incipit fieri calꝺa irroret cū aq̄ frīda vel niue. Mel. dix̄. q; cauteriū est cura ei⁹ apud pessimitatē morbi: & ponit modū decñ. ¶ De 3° vo mō. dixit. A. qñq; ē neciuz vt i osse corrupto fiat foramē qō trāseat ad nares: qō erit qñ corruptio ossis erit multū pfūdata: & ꝓpe dixit Meſ. qñ ꝓcipit corruptionē in adhesisse colatorio. istō. n. est qō raro recipit curationē nisi sit a fortuna. Nos. n. curauim⁹ aliq̄s: & pauci ex eis sanati sunt. Et fit qñq; foramē vnū: & qñq; duo pl̄a foramia pua. Fit aūt pforatio ista. dixit Raſ. ad attrahēdū malā māz ad nares & ꝺ̄ siue vnū fiat siue tria sic fiāt vt penetret ad intus nasi vt p nasum egrediat virus & nō retineat: & cū fiūt ista foramia: opz etiā vt sanet oculus mō supradicto. Et q̄dā faciūt ista foramina cū instr̄o ignito. & q̄dā cū aliq̄ pforatorio. dicūt. q; cauteriçatio p̄cedit pforationē: imo nō ꝺz fieri pforatio nisi qñ cauteriū nō poterit amouere corruptionē ossis. tūc. n. expedit pforare ꝑus deinde cauteriçare. Cauteriū tñ est medicamē melī⁹ pforatiõe & magis rectificat corruptionē ossis & carnis: & ꝺ̄ ab ipso icipiēdū est cū fuerit pole. & si videris sufficere desiste a pforatione. multotiēs. n. dixit Auic. cauteriū excusat a foramine: & est sufficiētia in ipso. Et scias q; cauteriū est etiā medicamē melī⁹ q̄z medicamē acutū ad remotionē carnis filrose corrupte ēt nōdū ꝓueniēte corrup^te ad os, & ꝺ̄ ipso potius vtēdū est si tolerauerit egrotās. ¶ Albu. aūt vr̄ velle q; exñte corruptiõe i osse fiat ꝑus abrasio corrupti: deide cureſ cū me^nis icarnatiuis exiccatiuis & stipticis: & si nascit in eo caro & ꝺsolidat loc⁹ & abscindit cursus sanieī: & stat sic. 40. dieb⁹ & nō moueat & nō apat & nō accidit in eo accñs: tunc scias q; sanat⁹ ē loc⁹. Et si nō: tūc nō est in ea igeniū nisi reducere fistulā ad foramē nasi ꝑz hāc fora^m. s. vt detegat os scō cū ferro vel me^na acuta: & cū fuerit detectū accipe terebellum cui⁹ extremitas ferrea sit triāgulata & lignū ei⁹ pyramidale extenuatū vsq; ad extremitatem: deide pone illud sup os: & elōga manū tuā ab oculo pat: deide reduc manū tuā cū terebello voluēdo donec penetret os & sentiat illō ifirm⁹ p ꝺ q; iuenit venenū exire ex eo qñ tz manū suā sup nasuz ꝺz restaurare locū cū me^nis stipticis exiccatiuis donec nascat caro & idurat loc⁹: & tūc mā q̄ fūdebat ad exteriora redit ad nasuz: & est hec leuitas sup infirmū. ¶ De 2° regimine. dixit Meſ. q; est absisio māe q; fluere ꝺsueta q; ad locū cū eo qō ꝓuenit. sic dr̄ in cap. de catarro. & ca. de lachrymis. Et ꝺ̄ 2° regie vtē dū est ꝓtinue & añ opōnē & post: timo & post totalē sanationē. ¶ Et 3^m regimē est mūdificatio & absterſio cōis supfluitatis cū eis q̄dā sūt supra: ꝓfortatis tñ cū aliquo acutoq; leuiuz, sicut est vnguētū egyptiacū cū modico aloes & olibani. ¶ Et 4^m regimē est administratio incarnatiuoq; & gñantiū carnē vt ipleat vlcus: & ista nō debēt eē expoliata ab aliquo acuto: sicut est myrra & atramētū: & filia. sup. nisi illa icarnatiua sint valde exiccatiua: sic est medicamē qō ipse describit in fine capi. Q.ō. ℞. myrrhe aloes & corticū thuris. añ. ptes equales. quo vtendū est indefinēter cū aq̄ tararacon &c. ¶ Et 5^m regimē ē sigillatio & ꝓsolidatio. Medicamē qō dr̄ sanare hāc fistulā & oēz aliā mundificatā. ℞. aloes thuris & malaxatis añ. tēpera cū vino & suppone. ¶ Aliud optimuz. ℞. aloes sarcocolle sang. ꝺra. myrrhe balaustie antimonij & floris eris. añ. pulueriçent subtilr, deinde expressa & mūdificata fistula ex isto puluere modicū dissolue cū succo plātaginis clarificato & ponat⁹ p orificiū ei⁹, pōt ēt poni in angulo lachrymalis si fistula nō eēt apta: ſz tūc ꝓpteret vt egeriaceat sup collo & sup lat⁹ sanū p tres aut p. iiij^or. horas. ¶ Aliō bonū qō apponit post ag̃ abluta est fistula cū vino stiptico: & deide exp̄mit donec egrediat virus ei⁹. ℞. sarcocolle aloes san. ꝺra. myrre thuris balaustie boli ar. añ. ʒ. v. çiniar. ʒ. j. ß. climie argēti. ʒ. x. terant & pulueriçent. ¶ Ampli⁹ q̄dā medicine sūt q̄ dñr a ꝓprietate: & ēt cū exiccatiõe sua sanare fistulā lachrymalē. ¶ Dixit Dio. folia camedreos sicca tere ꝑ trītione vltia, & fac ex eis sief cū succo solatri est bo^m ad vlcera oculoq; & garab. ¶ Dixit. A. extimauerunt q̄dā q; myrrha sola sanat eā qñ supponit, & iste fuit Raſ. q dixit 2° ꝓti. ꝺ se habuisse a quodā amico suo: in quo ꝓfidebat. ¶ Dixit Raſ. ibidē. indiani dixerūt. q; masticatio mesech supposita apati angulo q; oculi ꝺz ꝓprietatē mirabilē. Et. A. dixit. extimauerunt indimes masticatū supositū sanat ea. Et mes exponit q; est robilia: quā. A. 2° can. vocat meise: ſz nō repit de ea q; hēat hāc ꝓpetatē: vñ q̄dā putāt q; sit chrysomilū, & iō q; Jesus baly dixit. q; ex ꝓpetate chrysomilo q; est q; qñ masticātur & supponūt curāt ea: & lra exterior ēt exponit chrysomilo q; que dicunt arabice mes. Gentilis dixit. inueni q; mesch siue mescha siue mustucha est diptamū: q̄. A. 2. can. vocat mescatamesir. & diptamū pōt ꝓuenire cū sua exiccatiõe & resolūe fortī. ¶ Et dr̄ q; succ⁹ arnoglosse cū bombace iposit⁹ in. 9. dieb⁹ sanat vlcus & fistulā oculi: & ꝓprie succ⁹ lanceolate, qō idē facit succus arnoglosse & succ⁹ vngule cabaline & succus camedreos & lac lactuce siluestris. Et dr̄ q; solatrū. s. alkekengi cōtritū & suppositū sanat eā. & q; folia malua uisci vel malue cū sale masticata & suppositā sanāt eā: vel tñ qñ queritur per ea absterſio, tunc ponant cū sale. & folia plantaginis idem faciunt. & nucleus nucum veterum masticatus & superpositus sanat eam. Et quidam dixerunt. q; camomilla ferens florem purpureuz cataplasmata curat eam eadem die. Puto q; predicte medicine conueniant sclum in fistulā recenti. ¶ Dicunt quidā. q; quādo fistula est antiqua & corruperit multū de osse ita q; egeat cauteriçatione & perforatione & eger noluerit tolerare, tūc ipsa est curanda cum medicinis q̄ palliāt & occultāt eā ad tp̄s satis lōgū. & hoc facit medicamē optimū qō scriptū est supra qñ p hebdomadā omni die ponunt in fistule due aut tres gutte ex eo.

¶ De

2^m regimē est absisio māe fluētiū ad locum.

3^m regimē est mūdificatio.

4^m regimē est gñatio carnis.

5^m regimē est cōsolidatio.

¶ Medicine a ꝓpetate valētes.

De cauterio actuat in rectificatione ossis corrupti.

¶De apatibꝰ eueniētibꝰ in radice cutis circa aures. Ca.liij.

Heca pata dixit Auic. sunt de gñe apatis carnis mollis ꝛ glādulose ql̄es sunt carnes emūctoriorꝝ ꝛ vocantur parocide: ꝛ qñq; odor vetidus: vetidus tñ dr̄ de oi apate emūctoriorꝝ: ꝛ accidit aliq̄n vi sinthomatis stimulata nā. ꝛ qñq; accidit vincēte nā: ꝛ fit sepe fm semitam crisis: ꝛ maxime in febribus ꝛ apatibus cerebri. ¶ Et dixit Auic. q apatū in radice auris euenientiū magis incolume est qō fit fm semitā crisis bone: sz illud qō est a crisi cū qua nō est sigñ maturationis aut p̄cedit horꝝ crisis ꝓueniens est malum.

¶ Et mā horꝝ apatum qñq; est calida sanguinea vel colerica: aut ex eis mixta: ꝛ qñq; est frīda flātica vel melica vel ex eis mixta. Et sunt ex eis mollia ꝛ dura ꝛ inter hꝫ media. Et qñq; sunt ex venenosa mā euenientia fm semitam pestilentie.

¶ Et signant sanguineū. dixit Aui. rubedo ꝛ grauitas ꝛ pulsatio apud cōpreh̄ensionē. s. māe in cupo. Alia lra hz. ꝛ expulsio ad cōpressionē. i. repulsio apud cōpressionez: eo q̄ resistit tactui cōmūnis ꝛ ꝓstrictio in meatibus. s. auris: q̄ ꝓstringit meatus auris pp cōpressionez quā facit in ipsam apa illi ppinquū qō fm plm est magnū. ¶ Et colericū signant ꝛ illud qō factū est a sanguine subtili. s. colerico dolor mordicatiuus fistulosus. i. corrosiuus vel pūgitiuus sine grauitate. s. multa: q̄ parua est grauitas in eo reꝰ alioꝝ ꝛ non ꝓstringit meatus auris. q̄ vtplm est hoc apa puū nō ptinēs meatū: ꝛ est cū inflāmatione vehemēti: ꝛ color declinat ad citrinitatē. ¶ Dicūt. in oi hmōi apate calo pcipit inflāmatio: verū in colerico est intēsior: ꝛ est cū eo febris ēt ab ipsius pn̄o pp ꝓpinquitatē eius ad mēbrū ꝓncipale ꝛ in oi hmōi apate calo est dolor intēsus: vez in colico est multū pūgitiuus ꝛ in sanguineo extēsiuus. ¶ Et qñq; ꝓsequet̄. dixit Auic. q hoc apa calidū ex vehemētia doloris interficiat: ꝛ maxie qñ mā cōicat partibus intrinsecis auris: ꝛ vbi est neruus expansus: ꝛ tūc multotiēs p̄cedit cōmixtio intellect⁹ cōicata lesione cerebro. ¶ Uerūtñ cū hoc apa est factū in asanach. i. int⁹ in aure vbi terminat neruus audit⁹ plus interficit adolescētes q̄z senes: qñ est in senibus leuius: sz adolescentes ꝛ iuuenes sunt calidioris cōplonis ꝛ mā apatū eoꝝ doloroſoꝝ est acute qualitatis ꝛ ipsi sunt vehemētius sensibiles: vñ min⁹ tolerāt vsq; quo collectionē faciat: si tñ tolerarēt quousq; aperiret̄: esset deinceps cura in eis facilior q̄z in senibus: q̄ fortiores hñt virtutes nāles. ¶ Et flāticū. dixit Auic. est cuz tremulitate. i. inūdatione ꝛ motu apud cōpressionē: ꝛ est cū lenitate ꝛ paucitate rubedinis: imo est album: ꝛ si qua rubedo est declinat ad albedinē: ꝛ non est cū eo dolor intēsus: ꝛ qui est cum grauitate. ¶ Et melancolicū est cuz duritie ꝛ paucitate doloris ꝛ color tendit ad liuiditatem ꝛ fuscedinem.

Decura dixit Sal. vt ponit̄ 2° ptinē. exiture q̄ fiunt in radice auris debent curari ex̄io ꝓhibitionis ꝛ expulsionis. nō. n. cōuenit in eis q̄ pulsum aut trāsmissum faciat: tractus tñ pōt ꝓuenire cū magne fuerint ꝛ vehementius doloris. Uerū opz vt fiat ad ptes ignobiles ꝛ elōgetur mā a ꝓncipalibus ita q̄ cōuenit fricatio extremitatū ꝛ appō vētosarū in spatulis ꝛ natibus ꝛ hmōi silia: ꝛ ꝓuenit laxatio vētris: ꝛ maxie qñ nō fuerint p viā crisis: sz debēt curari prędicte cū medicinis attractiuis suppositis eis q̄ si non cōtulerint vtendū est vētosis suppositis eis: q̄ ꝓpositū cure est ad attrahendū humorē nociuuz de interioribus ad exteriora: ꝛ precipue qñ passio. s. ad quā succedūt fuerit in capite aut fuerit hꝫ in febribus: qm̄ in hꝫ vtroq; casu opz studere ad ꝓseruādū nām ꝛ attrahēdū humorē quē ipsa expellit ad ptes exteriorē corpis vt trahat ipm de cerebro aut de occasiōe febris. ¶ Si tñ exitura fuerit fortis in sexta q̄ nā de se sufficienter expellit: tūc cura supueniēs nō dz fieri cū attractiuis: sed dimittat̄ nāe: qm̄ quotiēs supuētus exiture fuerit fortis ꝛ apponant̄ sup ea ventose aut medicine attractiue dubiū erit ne accidat egro dolor crudelis ex supabūdantia eius q̄ declinabit ad locuz expulsionis ꝛ fortior fiet febris ꝛ debilitabit febris: sz cura dz fieri in filī huius morbi ad mitigādū dolorez cū medicinis mollificatiuis mitigātib⁹ dolorē: qm̄ hmōi medicine ex tēperata calitate ꝛ humiditate ql̄s in se hñt mitigāt dolorē digerūt humorē ꝛ ꝓgregāt putredinē: qua putredine ꝓgregata apiat̄ cū ferro ꝛ extrahat̄ sanies. si sanies fuerit in ea supabūdās. si aūt nō fuerit multa nō apiat̄: sz dissoluat sanies cū medicinis tenuib⁹ attractiuis. i. resolutiuis: sicut dictū est in dissolutiōe saniei. ¶ Et dixit Ha. quotiēs exitura ꝫ fuerit cū dolore vehemēti nēcium est emplm ad mitigādum dolorē: ꝛ nēcie sunt calefactiones successiue cū aqua in qua bullierit modicū salis. ¶ Dicūt qdā. q̄ in vehementia doloris est aliq̄n nēciū vti narcoticis: nō tñ puris sup̄ loco: nīc cuz fit vngm cū oleo camomillino ꝛ anetino. aā. ʒ. i. opij. ʒ. i. mā dragore iusquami papaueris albi ꝛ seis apij. aā. ʒ. ij. ꝛ cuz eo inūgat̄ loc⁹ ꝛ injiciat̄ in aure ex eo modicū. ¶ Et dixit Hal. si despat̄ q̄ nō resoluat: sz putredinē faciat ex magnitudine ꝛ violētia pulsationis ei⁹ ꝓcede cū medicinis q̄ faciūt putredinē. Si tñ ꝫ apa fuerit modicū noli ꝓcedere cū eo qō facit putredinē: sz diaglon sanat illud. ¶ Dixit Pau. si exiture fuerint in radice auris ex humoribꝰ acutis nō ꝓhibeant̄. Sed subueniat̄ cū vētosis ꝛ medicinis attractiuis ꝛ calefaciētibꝰ sequēribus: qm̄ si exitura reuertat̄ ad interi⁹ malū erit: ꝛ ꝓpter si caret capite acuto: q̄ si fuerit cū capite acuto expulsio erit fortis ꝛ sufficit ei si supponant̄ faciētia putredinē. ¶ Et dixit. si hic exitura fuerit absq; rubedine ꝛ apate in capite ꝛ absq; alia passiōe expulsa tūc minutio fiat ꝛ cureť cura apatū calo ꝛ. s. euenientiū in emūctoriis. ꝛ si ꝓgregat sanies: dispergat̄ supponēdo ei medicamē de camomilla, maiorē: qm̄ dispgit sanies absq; dolore. ¶ Et dixit si cronica fuerit exitura dī stēpereť cinis oculaꝝ cuz adipe ꝛ melle ꝛ supponat̄ aut fiat emplm cū armoniaco ꝛ bdellio ꝛ sigia pice ꝛ adipe taurino ꝛ medulla cerui. Medicamē in maturatiōe exiture cale huius loci sic fit. ℞. seis lini fenugreci flor̄ camomille. aā. ʒ. ij. altee ꝓparate. lib. i. butyri. ʒ. iij. misceant̄ ꝛ incorporeť cū eis. v. vitella ouoꝝ ꝛ supponat̄ ex eo inūctione loci ꝑmissa cū oleo camomille: ꝛ aliq̄n in vehementia doloris addit̄ in predicto emplo. ʒ. i. corticū papaueris: resoluit. n. ꝛ maturat ꝛ dolorē placat. ¶ Aliud qō maturat exituras frigidas. ℞. altee ꝓparate ceparū coctarū sup̄ prunas ꝛ spicarū allij filī coctarū aā. ʒ. vi. assungie porci. ʒ. iij. misceant̄ ꝛ incorporent̄ cū eis vitelli ouoruz. v. numero. ¶ Facta eruptione ꝛ educta sanie mundificet̄ incarnet̄ ꝛ ꝓsolidetur. ¶ Amplius de cura hꝫ exiturarū dictuz est ante in capło de apatibus euenientibus in glandulis: ad qō recurrendum est.

¶ De apatibus euenientibus in facie. Cap. liiij.

In facie pñt accidere apata oium modorū curanť gñali curatiōe apatū illorū modoꝝ. Quidā tñ ꝑticulariter locuti sunt de cācro hoꝝ locoꝝ dicētes q̄ cācer in his locis euenies nō vlcerat⁹ curať gñali cura cācri. si aūt vlceratus fuerit. nō tñ multū antiquat⁹ neq; multū corrosus: ꝛ caro in circuitu nō fuerit liuida neq; nigra: ꝛ nō fuerit multū dura: tūc si fuerit in naso vel labijs cū rasorio icidi dz vsq; ad ptē sanā: deinde statim dz cauterizari cū ferro ignito: deinde intēdēdū est ad remotionē escare. Dicūt qdā. cū vitello ouī supposito in hyeme: ꝛ in estate cū toto ouo ꝛ allio. Et escara remota si in circuitu aliq̄d de carne cancerosa vel putrefacta vel malo colore infecta remānserit cū vnguētis acutis q̄ tenēt vim cauterij abijciat̄: deinde incarnet̄ ꝛ ꝓsolidet̄. ¶ Et dñt. cācer in gingiuis eueniēs sic curari pōt. locus p tres dies cū aceto diligēter abluat̄: deinde cū alumine zuccarino bñ fricet̄: ꝛ post tres dies abluat̄ ꝛ fricet̄ loc⁹ cū vino cocto ꝛ aceto eq̄s ptibus vel cū melle ꝛ aceto vini in qb⁹ bullierint radices tassi barbassi ꝛ matris silue ꝛ maligranati ꝛ leuistici ꝛ agresti ꝛ zinziberis ꝛ piretri: post lotionē bonā ꝛ loci abstersionē ꝛ exiccationē supponat̄ de puluere q̄ sic fit. ℞. alumis

Lamo milla ma ior disper git sanie.

De cācro in facie.

De cācro in gingiuis ꝛ pa. lato.

çuccarini folioꝝ oliue ro. pſidie origani oſſiū dactiloꝝ aſſa-
toꝝ oſſeis cranei bois piretri cinamomi gar. ꝛ nuciſmu. aā.
De inflatione vl'i faciei. ptes eq̄les: ꝛ fiat ex eo puluis ſubtil'r cribꝛat⁹. ¶ Et dñt. ꝙ
cancer in palato eueniēs pōt ēt cauterio curari. ¶ Et qdaꝫ
dñt. ꝙ qñq̄ accidit in facie inflatio vlis toti faciei q̄ accidit
ex fumo eleuato a mā aliq̄ venenoſa: ꝛ q̄ ſig^m veneno^tis eſt:
q: p⁹ ei⁹ curā cadūt capilli capiū ꝛ barbe pp ifectionē ꝛ cor
ruptionē radicū capilloꝝ iductā a fumo illo venenoſo. ¶ Et
ſig^a hui⁹ egri^tis ſūt ꝙ cū ipſa icipit accidit pꝛurit⁹ in facie ꝛ
in capite ꝛ in loco in q̄ icipit venire ꝛ aduenīūt eminētie q̄dā
p̄: ꝛ poſtea multiplicant ꝛ fiūt oēs vna iflatio vlis in tota fa
cie ꝛ capite: ꝛ iflant intm̄ oculi. ſ. palpebꝛe ꝙ coopꝛiūt oculos
ꝛ nihil videre pñt ꝛ multiplicant in toto rubedo pꝛuritus.
¶ Et cura ei⁹ ē flōia vl' appōſanguiſuga ꝝ in ſpatulis ꝛ nati
bus ꝛ lenitio vētris cū me^na lenitiua ꝛ clyſterib⁹ lenitiuis.
Sup tota facie fiat inūctio vel epithimatio a p̄n^o poſt flōiā
cū repcuſſiuis vt ſucco ſolatri vel plātagis vl' endiuie cū olio
roſ. vel vio. aut nenufarino ꝛ aceto pauco. ꝛ ſilib⁹. ꝛ in pceſ
ſu miſceat cū eis aliq̄ reſolutiuū ꝛ abluat vel epithimetur
De apate i extremitate naſi. ſepe facies tota cū aqua decoctionis ordei ro. ꝛ camomille.
¶ Dixit Albu. qñq̄ in extre^tt naſi accidit chil ꝛ magnificat
ꝛ augmētat. 9. dieb⁹ donec fedus fiat aſpect⁹ ei⁹: pp illō opꝫ
vt icidas in p̄n^o appitiōis ei⁹ ꝛ icidas totū ei⁹: deide pone ſu
per locū ei⁹ aut cauterium aut medicinā ꝙburē: ē q̄ ſtet loco
ei⁹. ſi aūt coꝛrodat iciſio donec magnificat⁹ ſit tūc ꝙſidera ſi
eſt lapideū durū tactu fuſci coloꝛis ꝛ pauci ſenſus: ꝛ ſi ſic nō
tangas ſp̄ꝫ cū ferro: qm̄ eſt apa canceroſuꝫ. Multotiēs. n.
cū incidit hꝰ apa facit accidere malitiā ſupꝛa illū q ſp̄ꝫ cuſto
dit. ſ. cū bono regimine. Cū vo apa eſt lenis tact⁹ no fuſci co
loꝛis ꝛ videris ꝙ inciſio poſis eſt in toto: tunc euacua infir-
mū ꝛ minue ip̄m: deinde incide ip̄ꝫ ſine timoꝛe ꝛ pauoꝛe: de
inde cura locū cū eo qō deſiccat ꝛ ſtringit donec ſanet.

¶ De apate eueniēte i collo ꝛ i gula ꝛ exteri⁹ ō bocijs. La. lv.

IN collo ꝛ gula exteri⁹ accidunt apata ꝛ
opꝫ vt coḡſcant ꝓpꝛijs ſignis ꝛ
nō differt cura eoꝝ a gñali curatione niſi in hoc
ꝙ in p̄n^o eoꝝ nō afferant repcuſſiua pura neq̄
fortia: ſ; incipiat ab eis mixtis cū reſolutiuis.
Botiū duplr' ſumitur. ¶ Botiū aūt duplr' repit ſūptū. vno^o ꝙ nodo quocūq̄ vt pa
tuit in ca^o de nodis. Alio^o ꝓpꝛie ꝙ apate gutturis. Et dr̄ bo
tiū a ſiūtudie bꝛutoꝝ: maxie boū. Papias dixit. ꝙ ſtruma ō
p̄ncipali ſigñato tumoꝛe ē liue gibboſitatez ipoꝛtat ꝛ ꝓpꝛie q̄
circa gulā fit quē bociū appellam⁹. ¶ Dixit Auic.2ª p̄mi. ꝙ
ſilac intelligūt apata q̄ plerūq̄ ad magnā q̄ẓtitatē deueniūt
vt botiū ꝛ aliqui nodoꝝ ꝛ ſilia. vocat aūt arabice tala ꝛ in q
buſdā regionib⁹ vocat gnaſco. ¶ Dixit Albu. iſtud apa no
minat gutturis: ꝛ eſt apa magnū ſm coloꝛē coꝛpis: ꝛ mā ei⁹
cōiuncta eſt humoꝛ groſſus ꝓueꝛſus in carnoſitatē que ſm
plm̄ continetur kiſti ꝛ rara reperitur abſq̄ kiſti.
De cauſis ¶ Et mā ei⁹ añs eſt flā groſſuꝫ deſcēdēs ex capite ad gulā ꝛ
hoc ſ; plr': qñq̄ tū eſt būoꝛ meliꝰ. bi. n. būoꝛes cū retinent
in gula actione caloꝛis i groſſant: ꝛ in q̄ndā carnoſitatē ꝓuer
tunt. ¶ Et mā ei⁹ p̄mitiua ſiue remota ſūt oia cibaria groſ-
ſa ex cauſticis ꝛ leguminib⁹ ꝛ carnib⁹ ſalitis caſeo: ꝛ ſilib⁹.
ꝛ aq̄ groſſa viſcoſa. ipſa. n. cū bibit⁹ pcipue ſine vino eſt cā ge
neratiōis būoꝝ q ſūt mā botij iōq̄ꝫ multiplicat⁹ i regiōib⁹: ꝛ
in qb⁹ p̄dicte aq̄ ſūt in vſu. ¶ Dixit Albu. ꝙ plm̄ accidit in
mulierib⁹: q̄ꝫ ēt in multis repiat viris. Et dixit. ꝙ eſt aut
näle aut accñtale ꝛ in näli ei eueniēte ex p̄ncipijs gñonis nō
eſt ingeniū curatiōis. hoc aūt qō eſt accidētale incipit pꝛuꝛ:
deinde magnificat ꝛ in magnificatione ſua qñq̄ multas fa
cit nodoſitates q̄ oēs ſūt diſtincte ꝛ ſepate. q̄ aūt nodoſitas
eſt a flāte eſt magis leuis ꝛ tractabilis q̄ẓ q̄ a melia.

CUra eius triplici pficit inſtr̄ o: ꝛ tā in dieta q̄ẓ in potione
eſt ſibi⁹ cure ſcropbulaꝝ cū abſtinētia a dictis ciba-
rijs ꝛ aqs ꝛ cū eūone p ſeceſſuꝫ ſepi⁹ fcā cū me^nis educētib⁹
flā groſſuꝫ. ¶ Botiū tñ p me^nas raro curat⁹ niſi ſit recēs pau
cī tpis: ꝛ tūc hꝫ q̄ſdā me^nas appꝛopꝛiatas: q̄rū q̄dā applicāt
exteri⁹: ꝛ q̄dā tenent in oꝛe vt deſcēdāt paulatim ꝛ cū ſaliua ꝛ
vtraq̄ꝫ oꝛ eē me^na inciſiua ſubtiliatiua diſſolutiua. ¶ De eis
aūt q̄ exteri⁹ applicant ſūt oleū de euforbio vl' de pipib⁹ vel
de enula vel de laterib⁹ ſingl'r vel ꝓiunctiꝫ. Et qdā dicūt. inū
gant oi die biſ vel ter cū vng^to qō ſic fit. ℞. euforbij. ʒ. 5. olei
roſ. ʒ. iij. cere. ʒ. iij. ꝛ qdā addunt caſtoꝛei. ʒ. ij. ¶ Et in radi-
ce yreos eſt ꝓpꝛietas ꝙ cū ꝓterit ꝛ ſupemplaſt curat ip̄m ꝛ
cū geſtat ſuſpēſa ad collū ꝓſeruat gerētē ne ſupueniat ei bo
tiū. ¶ Et apulegi⁹ dixit. ꝙ vmbilic⁹ veneris cū aſſūgia ouis
ꝛ ſale eqs pōderib⁹ ſupemplaſt⁹ diſſoluit botiū: ꝛ ſilr' dixit ō
herba ſcelerata q̄ eſt apiū riſus. ¶ Dixit Hēti. ꝙ aſſa diſſolu
ta i aceto qñ ponit cū ipſo aceto ſup duritiē gule tybiaꝝ vel
alteri⁹ loci multū ꝓfert. Ex me^nis ât q̄ in oꝛe tenent ē puluis
q ſic fit. ℞. eritiū marinū ꝛ paleā marinā ꝛ ſpōgiā oſ ſipie ꝛ
ꝓcelatas marinas ad bibitū ꝛ i olla noua reclude ꝛ in cliba
no pone ꝛ dimitte donec ſint ſicca q̄ſi aduſta: deide pulueri-
ſent. ꝛ qdā addūt p̄d. cū radicē panis porcini piretrū ꝛ ginꝫ.
de iſto puluere ponat eger i oꝛe cū vadit dormitū ꝛ teneat ꝛ
deglutiat paulatim ſaliuā ꝛ nō expuat: ꝛ ſi diſpliceret ſibi in
forma puluerꝭ ꝓficiat elim cuꝫ melle ꝛ vtat de eo ꝓſilr. De
expimētis aūt vtilib⁹ ꝛ mirabil'r ꝓferētib⁹ eſt vt ꝙburat ſpō
gia in olla noua ꝛ ex ea ſic ꝙbuſta fiant t fruſtula qua: q̄ꝫ tria
vel 4^or deglutiāt cū vadit dormitū ꝛ bibat p⁹ eā modicuꝫ
boni vini. ¶ Aut teneat in oꝛe ꝛ deglutiat paulatiꝫ puluis
q ſic fit. ℞. pipis ʒ ó. ginꝫ. nuciſmu. gar. ariſ. piretri. aā. ʒ. ij. pi-
pis cinamomi alumis ꝛuccarini ſaliſgēme ſpōgie ꝙbuſte. aā.
ʒ. iiij. ꝛ ꝛuccari alb. ʒ. iij. aut cū reb⁹ aromaticis ſupꝛadictis
in p̄cedēti recepta miſceat puluis ſpōgie marine ꝛ palee ma
rine ꝛ gallaꝝ ciꝑſſi ꝛ ſumāt ex eis. ʒ. ij. cū vino. 9. vicibus
mane in ieiuno. ¶ Dixit vn⁹. ꝙ ſi cātādo p̄ nr̄ fodiat nux q̄
nōdū fecit fructū ꝛ radices ei⁹ tollāt ꝛ cū ducētis gñis pipis
piſtent ꝛ bulliāt in optimo vino ad medietatē ꝛ vtat eo in
potu patiēs oi mane in ieiuno libabit. Dñt ad gſſitiē gule.
℞. acoꝛi ſticados ſaluie roꝛiſmarini celidonie maioꝛane. aā.
M. j. paſſulaꝝ ani. feni. ꝛ rad. petro. ꝛ feni. aā. ʒ. 5. cina^mi. ʒ.
ij. nuciſmu. galāge. aā. ʒ. j. mellis lib. j. fiat ſyrup⁹ poſtea pur
get. Deide ad gulā fiat b̄ empl'z. ℞. litargirij triti. ʒ. j. 5. olei
antiq. ʒ. v. ꝛ bulliāt adiuicē p̄ hoꝛā: ꝛ poſtea addāt ei mucil.
altee fenug. ſeis lini. aā. ʒ. j. 5. ꝛ iteꝝ bulliāt donec iſpiſſent: ꝛ
cū b̄ empl'r gula. xv. dieb⁹: deide alijs. xv. dieb⁹ inungat cū
vng^to qō ſic fit. ℞. euforbij coſti ſulfuris auripig. aā. ʒ. 5. oli
roſ. ʒ. iiij. cere q̄ẓtū ſufficit: ꝛ poſtea fiat iteratio toti⁹ cure ſm
necitatē. ¶ Facta aūt cura p me^nas p̄ duos vel tres meſes ꝛ
nō ꝓtulerint ad chirurgiā recurrēdū eſt. Uer ūtū ſp verēduꝫ
eſt in inciſiōe ꝛ coꝛroſiōe botij pp venas ꝛ arterias ꝛ neruos
ibi exiſtes: ꝛ maxie qñ antiq̄tū et magnificatū fuerit et ples
habuerit nodoſitates. Dixit Albu. inciſione botij eſt timoꝛ
et nō opꝫ vt p̄ſūptio fiat ad ip̄ꝫ cū ferro niſi in eo qō eſt puū
et nō eſt adhuc cū arterijs intricatio. Et mod⁹ in inciſiōe ei⁹.
dixit Albu. eſt ſ; duos modos. Quoꝝ vn⁹ ē ſilis inciſiōi apa
tis i nodoſitate arterie. Cōiter dñt. ꝙ inciſio botij ē ſilis inciſiōi
ſcropbulaꝝ. oꝛ ḡ fieri ſup eminētia inciſio ſbtilis et expiri de
ipſo digito itro miſſo et ſi inuenit ſile nodo pinguit: tūc ſeca
ip̄ꝫ ſic ſecant nodi et exhe ip̄m cū eo qō ꝓtinet ex kiſti ſi eſt
in ea: et ſi nō eſt in kiſti: tūc pſcrutare totū ei⁹ et exhe. Quidā
dicūt. ſcinde pellē ſup tota eminētia ſubtil'r cauēdo oi igenio
ne incidas arteriā vel venā magnā q̄ cōiter inueniunt cūcar
noſitate intricate et exhe ip̄ꝫ cū kiſti vel ſine: deide ipone pul
uerē aluminis ꝛuccarini vſq̄ ad tres dies: deinde ſi remāſe-
rit aliqd de kiſti mūdificet cū aliqua medicina leuiter coꝛro
ſiua. Et facta mundificatione bona cōſolidet locus.

¶ De apate titillici et ptiuꝫ extrinſecaꝝ pectoꝛis. La. lvj.

ACcidunt qñq̄ apata in ptibus pectoꝛis
et coſtaꝝ extrinſecis que qñq̄
ſunt in muſculis tm̄: et qñq̄ ſunt in panniculo te
gēte coſtas: et tunc eſt de ſpēb⁹ pleureſis nō ve ꝛ

hãc spẽz comitat febriꝫ vtplm: et pñt ista apata esse calꝺ z frigida: z vnũqȯqꝫ eoꝝ ꝓprijs signis dignoscit. ¶ Et cura eo rũ est cura alioꝝ nisi ꝙ supea nõ debẽt apponi in pn° apocrustica vt nõ repellat mã ad iteriora. z pcipue si fuerint in medio pectoris aut in latere sinistro: ꝫ incipiẽda est cura ab anodinis nisi apa fuerit vehemẽter istãmatũ. Jn tali. n. apate: ꝫ cũ anodinis miscere aliq̃ infrigidãtia. Qz si trãsierit in exiturã digerat. ¶ Maturatiuũ bonũ in apate calꝺ hoꝝ loco. ℞. farine fenugreci seis lini floꝝ camomille farie ordei añ. ʒ. j. altee ꝑpate z butyri. añ. ʒ. iiij. olei amigda. oul. ʒ. ij. ¶ Aliud qȯ est maturatiuũ bonũ in apate frido hoꝝ loco rũ. ℞. cepe narcissi z cepe lilij decocta ꝙ. añ. ʒ. ij. farine fenugre. seis lini z floꝝ cãomille z fermẽti. añ. ʒ. j. terbẽtine. ʒ. ij. olei yrini z liliacei z anetini. añ. ʒ. j. z cõficiat ex eis emplm nec expectet vt pfecta sanies in eis cõpleat: imo pueniat cũ aptiõe: deide mũdificet z post mũdificationẽ incarnent z cõsolident. ¶ Et apata eueniẽtia sub titillicio curãt cura apatũ emũctoriorꝝ. Sciẽdũ tñ est ꝙ hȯ apata raro resoluunt: ꝫ vtplm sanianꝫ pp calitatẽ loci. Que aũt eueniũt in iguinibꝰ nõ sic sanianꝫ: imo multa ex eis resoluunt. Cũqꝫ saniat apa titillicij z est nece vt apiat: tũc dixit Aui. secent sectiõe lunaria: qz ꝺz accipe aliqd in latitudine: vt supra patuit. z eũata sanie ipleat vulnꝰ coto veteri z dimittat ꝑ vnã ꝺiẽ z alia die exhaurat z curet sicut opꝫ. ¶ Accidũt in titillicio scrophule z nodi z curant gñali cura nodoꝝ z scrophulaꝝ. Attẽdẽduꝫ tñ est in incisione cũ ferro vt cũ diligẽtia z cautela fiat ne ꝑueniat incisio ad venas z ad arterias q̃ perinde transeunt.

¶ De magnificatione mamillaꝝ in viris. Cap. lvij.

Jrit Albu. qñqꝫ inflant mamille quoꝝdã viroꝝ donec similent mamillis mulierum cuꝫ rare remanẽt apose. i. iflate fede. ¶ Et scias ꝙ mã Inflationis eaꝝ est pinguedo: z qñꝫ est vt qdã ꝺicũt. caro glãdulosa carens sensu orta illic sub cute. Qui ergo abhorret illõ opꝫ vt secet supa mamillas sectione lunari ex linea. b. ad lineã. g. q̃ sectio ꝓfunde tur vsq; ad mãm inflatiõis: deinde excorieꝰ illa mã. s. pingue do vel caro dicta z exhaurat: deide ipleat vulnꝰ coto veteri vel meñis incarnatiuis z aggregent duo labia cũ sutura z cure tur locus sicut opꝫ. ¶ Qz si mamilla declinat ad inferius z mollificet pp magnitudinẽ suã sicut accidit mulieribꝰ: tunc opꝫ vt scindat in duobꝰ lateribus supioribus suis duabus sectionibꝰ z sibus figure lunari. quaꝝ vnaquecq; ꝓtinuet cũ altera apud fines vtriusq; donec linea maior ꝓtineat minorẽ a linea b. ad lineã g. z postea excorieꝰ cutis que est iter duo labia z auferat pinguedo vel dicta caro: deinde vulnus suat z cõsolidet: ꝙ si nõ poterit ꝓpleri incisio eiꝰ ꝑm ꝙ opꝫ aut pp ingetudinẽ infirmi: aut pp fluxũ sanguis: tũc opꝫ vt ipleat vulnꝰ cotto submerso in vnguẽto corrosiuo: z cũ eo pceꝺat ꝺonec corꝛoꝺat qȯ remanserit: deinde curet sicut oꝫ ¶ Dicũt. ꝙ vngm factũ ex radice yreos cũ oleo amig. inunctũ sup mamillas lapsas z cadẽtes in mulieribus eas erigit: z similr facit vnguentum factum ꝺe testis ouorũ perdicis z tritis z cum cera z cathimia multũ permixtis.

¶ De lacte coagulato in mamillis. Cap. lviij.

Scias ꝙ disponẽs egritudiales in mamillis ꝺuobus modis ꝓsideranꝫ: qñ aut cõtingunt ꝑz dispõnẽ lactis z gñationẽ ipsius aut ꝑm subaz ipsaꝝ mamillaꝝ. Et q̃ cõtingunt ꝑm dispõnẽ lactis oñr eẽ 4or. s. lactis diminutio z lactis exuberatio: z iste ꝺue nõ sunt ꝺe intẽtiõe chirurgici z dictũ est ꝺe eis in sermone ꝺe mẽbris gñonis z alie ꝺue sunt lactis caseatio siue cõgelatio vel coagulatio z ipsius putrefactio in mamilla. z iste sũt ꝺe intẽtiõe chyrurgie. Que vo eueniunt in suba mamillaꝝ sũt ipsaꝝ apata z vlcera z fissure q̃ eueniunt papillis ipsaꝝ. ¶ Caseatio lactis oꝛ ꝺupliꝛ. vno° ꝑ prie. alio° in proprie. Propria caseatio lactis: tũc fit qñ pars serosa ipsius sepat a pte ei? grossa caseabili: z ista sequestratio fit a calo cuius est etherogenea separe z vnire hõgenee: z h caseatio ꝛz aliqñ fieri possit in mamilla: vtplm tñ fit in lacte iaz mulso z exmamillã exñte. Jmpropria aũt lactis caseatio est illa q̃ est dispõ egra: z ꝺe q̃ auctores loquunt cũ de cura eius determinãt: z est qꝺã lactis igrossatio exiccatio coagulatio vel ogelatio z põt fieri a calo z a frigido. cali nãq; est exiccare ptẽ serosaz z relinquere grossaz caseatã. Et ẽt calidi vt ꝺicñ est coagulare ꝙ hõgeneũ remanet post sepõnẽ etherogeneaꝝ. Frigidi vo ẽ coadunare z igrossare z ogelare. Et dixit Aui. ꝙ nõ est ppie fridi coagulare. ¶ Ex dictis ꝑz ꝙ coagulatio q̃ fit a calo nõ est oiuz ptiũ lactis. q̃ vo fit a frido est totiꝰ sube lactis tã ptiũ liqdaꝝ q̃z grossaꝝ: z tã calitas q̃z frigiditas caseationẽ lactis agẽtes pñt eẽ mamillaꝝ ipsaꝝ z mẽbroꝝ adiacẽtiũ z põt deforis euenire. Et scias ꝙ nõ solũ lac põt ingrossari in mamillis a dictis cãis: sed etiã sanguis veniens ad eas anteq̃z cõuertatur in lac vt voluit. A. Uerũ causa cõdensans sanguinẽ est fortioꝛ cõdensante lac.

Signa lactis coagulati in mamilla sunt ꝙ qñ exprimit mamilla lac nõ exit nisi stillãdo z cuꝫ difficultate. cũqꝫ mamilla inflat z indurat z locꝰ tumoris est albus aut ꝺeclinis ad liuedinẽ: tũc lac coagulatum in ea est. Preci pue aduenit hoc enixis z lactãtibꝰ: Almã. tñ ꝺixit h̃ posse ꝙ uenire ꝑgnãtibꝰ: z ẽt nõ pregnantibꝰ: quaꝝ menstrua pluri tẽpoꝛe sunt retenta. ¶ Et signa caseationis facte a calitate sũt calitas z inflãmatio sensata in mamilla z mẽbris vicinis z seqt eã ꝑm plm febris z grauitas z doloꝛ capitis cũ turbatiõe mẽtis: z maxie qñ lac coꝛrũpit. Ait. n. Hip. in affoꝛ. Mulieribꝰ qbꝰ sanguis ad mamillas cõuertitur maniã significat: z lac ad expressionẽ mamille egredit aliqñ sub foꝛa pili albi oblõgi facti ꝙ actionẽ caloris sepantis q̃sdã ptes lactis coagulati a qbusdã alijs z fit ꝙ istã viã in eo foꝛa pili: z ꝛõ hãc egritudinẽ mulieris vocãt pilũ. z ꝺicũt pilũ ꝺescẽdisse ad mamillã z cũ incipit lac in forma pili egredi signat ꝙ dissoluet caseaꝰ eiꝰ neq; ꝺe h̃ est curãdũ cũ pili ẽt multe longitudinis egrediant ẽt in vrina. z Ari. ꝺixit. in ꝺe gñone aialiũ ꝙ in sanguine est pilus vel res q̃ est sicut pilus quo ablato sanguis nõ ogelat sicut testant croci. ¶ Signa caseationis facta a frigiditate sunt frigiditas mamillarum z partiũ circũstãtiũ: z grauitas ꝑm plm maioꝛ q̃z in facta a calidita te: z doloꝛ est remissioꝛ: et mulier pigra efficitur.

Cura caseationis lactis a calitate fit cũ lenitiõibꝰ embrocationibꝰ z emplis factis ex rebꝰ fridis sic oꝛo. z vio. z mucillagibꝰ fridis z portulaca solatro z aceto. Acetũ tñ ꝙuenit in vtraq; cã: et maxie acutũ: et qñq; miscet cuꝫ ꝑdictis maxie tpibꝰ fridis vinũ albũ subtile: et qñq; addit modicũ mxrrhe vt iuuet penetrationẽ et dissoluonẽ. Eiꝰ ℞o q̃ fit a friditate cura fit cũ embrocis et leniẽtibꝰ calis sic cuꝫ oleo keirino et aneto et menta. Jpsa. n. trita et malaxata et mamille supposita est optia et epithima° ex succo eiꝰ et aceto addito modico salgẽme. cõtrita ẽt cũ pane et superpositaꝝ. Et marubiũ cõtritũ solũ vel cũ assungia porci mixtũ et suppositũ est exptũ. inqt. A. q̃cũq; coagulant a calo et ꝺiscoagulant a frido et eo°. Et iõ maxie attẽdẽdũ est ad alteratiõnẽ opꝓnis facientis coagulationẽ et ꝑdicto mõ ꝓhibet lac coagulari cũ timet ipsiꝰ coagulatio. ¶ Dixit Raſ. ꝙ fenugrecũ moꝛe empli suppositũ mamillis nõ sinit lac coagulari in eis. Cera vel mum mixta cũ oleo vio. et suppositaꝝ dissoluit ẽt lac coagulatũ: ꝫ tũc minꝰ ponat ꝺe oleo vio. ¶ Et ꝺicũt qꝺã. ꝙ si ꝺeglutiant tres pille facte de cera alba. s. quã pus faciũt apes a pn° q̃ est alba z vocat cera vgo dissoluet lac in mamillis coagulatũ. ¶ Cancri crudi ptriti supsiti mamillis lac coagulatũ in eis ꝺeliquant et educunt et finaliꝛ exiccant. Et assungia porci spinosi inũcta mamillis lac intꝰ inclusum apiendo et resoluẽdo exẽ euocãt. Oẽ coagulũ et ꝑcipue lepoꝛis suppositũ maxime dissolutum in aceto lac ꝺiscoagulat. ¶ Empl ʒ bom. ℞. coagulꝰ edi. ʒ. j. cõmisce cũ pasta ꝺe farina fruméti fermẽtata et storace liqda et supponat lac ꝺisco-

agulat ꝛ resoluit ꝛ dolorē cito placat. ¶ Aliud. ℞. ciminum ꝛ cū melle misceat ꝛ tepidū supponat. ¶ Et cōuenit empl̄z factū de farina fabaꝝ radicibus cauliū ꝛ mēta vel balsamita. ¶ Si fomētent ꝛ suffumigent mamille cū aq̄ ōcoⁿⁱˢ cauliū: ꝛ ipsi caules supempl̄ent erit res expta. ¶ Et dī ꝙ glis terra optime cōtrita: ꝛ postea cū mēta ꝓtusa ꝛ bñ incoꝛpata inflationē mamillaꝝ ex lacte cito tollit. ¶ Aliō. ℞. portulacā mētā ꝛ furfur ꝛ ponant sup tegulā calz aceto aspsam ꝛ calz mamille supponat. Et valz ēt furfur solū decoctū in vino. ¶ Embrocet ꝛ fomentet mamilla cū aq̄ vel vino decoctionis melliloti: ꝛ postea exiccet ꝛ inūgat cū oleo cōi calo: vel epithimet cū eo cauēdo ne tāgat pupillā: qm̄ faciet egredi lac ꝛ nō sinet lac multiplicari in ea deinceps. ¶ Myrrha dissoluta in ōcoⁿᶜ calamēti apit opiī onē cātā ex lacte. Et sīr aperiūt eā lūbrici terrestres ꝓtriti ꝛ icoꝛpati cū oleo de lilio ꝛ de keiri. ¶ Et q̄nq̄ nō est ingeniū ad exhēdū lac discoagulatū de mamillis ꝑ meⁿᵃˢ: ꝛ oꝛ tūc vt sugat oꝛe alicui⁹ mulieris: vel infantis aut supponat vētosa ad attrahēdū ipz. ꝙ si lac retinet diu: tūc coꝛrūpit ꝛ putrefit ꝛ velut in saniē ꝙuertit aliq̄n ꝓter hꝰ ꝙ in suba mamille eēt apa: ꝛ aliq̄n cāt apa: ꝛ tūc ꝓhibet ei⁹ exitꝰ. ¶ De his aūt q̄ faciūt lac putrefieri sūt oēs meⁿᶜ q̄ nō sūt excedētis calitatis: ꝛ subtiliādo ꝛ apiēdo faciūt bñ transpirare sic camomilla anetū balsamita fenicul⁹ fenugrecū: ꝛ silia: cū fit ex eis inūctio vel ēpl̄atio cū oleo de lilio: ꝛ silꝫ. si āt putrefit: tūc sumat sicla ꝛ tādiu decoq̄t in aq̄ donec dissoluat: deinde ꝓūgat cū medulla panis ꝛ farina fabaꝝ ꝛ oleo sisamino ꝛ supponat. ¶ Aut supponat empl̄m factū de pane ꝛ pietaria incōtrita ꝛ olꝰ ro. ꝛ vapoꝛet mamilla cū aq̄ calꝫ ꝛ inclinet sup vapoꝛationē ei⁹: ꝛ ꝓprie q̄n decoquunt in aq̄ seis lini fenugreci euisci. ꝛ seis cucumeris ꝛ camomille ꝛ embrocet cū ea. embrocatio. n. multū cōfert q̄n patiēs nō pōt tolerare ꝙuitatē ēpli: ꝙ si ꝑsistā viā nō curat oꝛ vt aptio fiat ꝛ incidat ꝛ curet deinde sic alia apata mamillaꝝ ꝛ saniosa q̄ apiunt. ¶ Et eodē mō curat coagulatus sanguis in mamilla, veꝝ opꝛ vt eligant de ꝓdictis foꝛtioꝛes meⁿᶜ. Dixit Haly. cū in mamilla sanguis fuerit coagulatus cū farina fabaꝝ empl̄et ꝛ aqua ꝛ melle. ꝛ scias ꝙ ad dissoluēdū lac ꝛ sanguinē coagulatū in mamillis multū opꝛat potꝰ aceti oximellis assa cū oximelle bibita ꝛ fac ad hoc potꝰ aq̄ ꝑme decoctionis cauliū. aperit. n. cū nitrositate sua.

¶ De apatibus mamillarum. Cap̄. lix.

Hoc est capl̄z de apatibꝰ mamillaꝝ eueniē tiū in eiz a mā būoꝛali ꝛ nō ex lacte putrefacto q̄n dcn̄ est de eis ca° ꝓcedēti. vētosa autem ꝛ aquosa apostemata rarissime in mamillis fiunt.

De causis Et apata mamillaꝝ aliq̄n sūt calꝫ sanguinea vel colica vel mixta ex eis. Et q̄nq̄ sunt sanguinea ꝛ flātica ꝛ sūt illa q̄ sepe eueniūt. Et flātica pura sepiꝰ fiunt ꝑ viā cōgestiōis: qm̄ supfluū nutrimēti eaꝝ attinet flāti: alia vo ꝑm fiunt ꝑ viā defluxꝰ. ¶ Et māe faciētes apata in eis q̄nq̄ sūt puri būoꝛes: ꝛ q̄nq̄ sūt ꝑmixti cū lacte: q̄ nō mulget neq̄ alr egredit: iz retinet ꝛ misceꝫ cū eis: ꝛ multotiens lac retētū est cā ꝙ defluāt ad mamillas būoꝛes alij ꝛ apent eas: ꝛ q̄nq̄ accidūt apata in mamillis ꝑ viā crisis. Ait Raſ. 25. ꝓti. q̄dā mulier passa est moꝛbū calz: ꝛ post aliquos dies passa est dolorē in viscerib⁹ suis ꝛ apata sūt. Et q̄nq̄ terminat pleuresis ad apa mamille: ꝛ q̄nq̄ eꝰ apa mamille terminat ad pleuresim. ¶ Et de cāis defluxꝰ māeꝝ ad mamillas: q̄nq̄ est dolor aut mala ꝙlō in eis ꝛ mēbris adiacentibus calida. ¶ Et q̄nq̄ cā eiꝰ est ipsaꝝ ōbilitas: q̄re nō repellunt mās fluetes neq̄ fluxꝰ alijs trāsmittunt. ¶ Et q̄nq̄ est cā eiꝰ repletio totiꝰ aut alicui⁹ mēbri ꝓncipalis maxie hēpis ꝛ foꝛtitudo cuiuscūq̄ mēbri repleti. ¶ Et de potioꝛib⁹ cāis ꝙ māe defluāt ad mamillas ē retētio mēstruoꝝ ꝓter nāz ꝛ ꝓter ꝙsuetⁿᵉᵐ vl ipsoꝝ paucitas: ꝛ ꝓpea apata in mamillis sepe fiūt eis q̄ꝝ mēstrua ꝓter ꝙsueⁿᵉᵐ pauca fluūt aut retinēt.

Et signa vniuscuiusq̄ spēꝝ dictoꝝ apatū satis haberi pūt ex multotiēs añdictis. In oibꝰ tñ est gravitas manieeste sensata ꝛ in calis vtpl̄z adest febris ꝛ doloꝛ. Frida āt nō segt febris neq̄ doloꝛ de quo sit curādū nisi sup purent. Et discernūt a caseatiōe lactis ꝛ eiꝰ putreⁿᶜ: qꝛ non exit ex mamilla lac apō expssionē nz apō approximationez liq̄faciētiū lac coagulatū: ꝛ qꝛ tumoꝛ in caseatiōe est eql̄r in tota mamilla cū q̄dā luciditate: iz apa est in aliq̄ vna ꝑte tm̄.

Cura triplici cōplet instiō. s. dieta potione ꝛ chirurgia. ¶ Et dieta dz esse tenuis ex cibis facilis digōnis pauce q̄ntitatis ꝛ pauci nutrimēti, ꝛ in oibꝰ sex rebꝰ nō nāli bus dz ꝙuerti ad oppositā q̄litatē cāe faciētis apa. ¶ Potio vo cōplet cū eūone pflōiaz ꝛ fluxū vētris ꝑz mām ꝛ cū ꝙuocatioe mēstruoꝝ aut cū flōia saphenaꝝ si in cā eoꝝ fuerit retentio ꝛ pua mūdificatio ꝛ cū diuersiōe māe: ꝛ maxie cū vētosaꝝ appōne sup femoꝛe ꝛ in ptibꝰ mīcalibꝰ ꝛ in coxis ꝛ cū fricatioe ipsaꝝ foꝛti ꝛ ligaturis doloꝛosis in coxis ꝛ cruribꝰ. Et cōplet cū rectifiⁿᶜ mēbri mādātis si aderit ꝛ cū alteratioe male ꝙplonis si qua foꝛet in mamillis. ¶ Et cū deueniēdū est ad curā apatis: sigdez fuerit in ꝑnᵒ ꝛ fuerit ex mā multū calꝫ: tūc appone repcussiua. dixit Aui. nō pura: iz cuz qbꝰ sint mixta aliq̄ ex calis subtiliatiuis siue resolutiuis: ꝛ cā est qꝛ mamilla est mēbꝝ rarū spōgioſuz: in qua multū de mā colligit q̄ sui multiⁿᶜ nō posset ab ipsa repelli: iz potiꝰ ꝑ repcussiua pura fieret eiꝰ ingrossatio ꝛ incuneatio: ledereꝫ et ab eis mamilla ipsa cū sit mēbꝝ pauce carnis frigide cōplonis: ꝛ maxie si repcussiua essent intense frigida. ¶ Dicunt in initio initiāte ꝛ cū incipit doloꝛ in mamilla ꝙueniūt repcussiua pura nō intēse friditatis neq̄ debent pura ꝓtinuari ꝓpter dictas cās: ꝛ maxie q̄n apa fieret iuxta pupillā mamille: qꝛ si in ptibꝰ eiꝰ supioꝛibꝰ fieret. dicūt aliq repcussiua pura nullo tēpoꝛe ꝙuenirent ne fieret repulsio māe ad interioꝛa pectoris. vt supra coꝛ. ꝛ dicunt habere veritatem: nisi q̄n materia illa fuerit expulsa a coꝛde ad mamillā: q̄n tūc nulla dz fieri repulsio: ꝛ ēt nisi apa mamille venerit ꝑ viaz crisis. ¶ Dixit Raſ. vbi supra. ꝓhibui mulieri supradicte appōnē reꝝ frigidaꝝ: qꝛ ista deriuatio erat signū alicui⁹ figure crisis: qꝛ ex ea incepit moꝛbꝰ alleuiari ꝛ ꝓnosticatꝰ sum ꝙ si doloꝛ a mamilla subito cessaret eūone nō ꝓcedēte ꝙ moꝛbꝰ reuerteret sicut erat. In dictis eniz casibꝰ repcussio vitari dz oino ꝛ intendat attractiōi māe ad mamillā nisi nā ꝑ se sufficiēter expelleret. ¶ Et. A. in cura cretici dixit. ingenia vt aggreges ꝓsiliū ꝛ nō diuidas inter duas vtutes eiꝰ: iz tere ipz totū. nā aggregatū sic ꝓsiliū est a predominio calis rōne medulle eiꝰ que est calꝫ attractiua: imo sola est ulceratiua: ꝛ eruptiua: ꝛ ponet ipz sic ꝓtritū sup loco apatis: ꝛ fiāt alia req̄sita ad curā apatis cretici. ¶ In casibus aūt in qbꝰ ꝓcedunt repcussiua pura ex ꝙueniētibꝰ est solatrū sempuiua lactuca ꝛ silia. Emplastrū bonū ad hꝰ. ℞. boli ar. acacie spodij sandaloꝝ luti sigillati. aā. terant subtilr ꝛ incoꝛpent ꝛ distēperent cū aqua ro. ꝛ aq̄ myrti solatri ꝛ aceto ꝛ epithimet cum eis mamilla vel moꝛe empli supponat. ¶ Ego āt puto ꝙ hꝰ repcussiua nō ōbeāt applicari sup mamillaꝝ apata: iz iz admistrare ea i circuitu eiꝰ ad ꝓhibēdū defluxū multe māe ad ipsuz nisi in casu vbi doloꝛ foꝛtis fieret in capite mamille ꝛ timeret cancer supuenire. Ait. n. Aui. q̄n dolet caput mamille fiat flōia ꝛ empl̄et cū sandalis ꝛ acacia ꝛ silibꝰ: ita vt nō accidat cancer. In ꝑnᵒ ḡ tutius et rectiꝰ est sup loco apatis apponere repcussiua mixta cū aliqbꝰ resolutiuis: quoꝝ mixtio sit varia ꝑm mās apatis. ¶ De meⁿᵗᵉ igit approximādis in ꝑnᵒ apatis calis mamille sūt folia malue et sicle in vino debili decocta totū ouū cōquassatū cū oleo roſ. suppositū oxirodinū inunctū et lēticula in aq̄ marina vel salsa decocta supempl̄ata. ¶ Dixit Hal. 6. de simplici. ꝙ fabe apatibꝰ testiculoꝝ et mamillaꝝ sūt bonū cataplasma. nā he ꝑticule amant moderate infridātia cūflōnāt et ꝙuenit faba sine coꝛtice et sauicb oꝛdei cū oleo roſa. addito modico olei camomille et ꝙuenit panis

Als. in vberibus

De repercussiuis ꝓncipio.

In apate calido.

factus de tota farina more empl̃i ſuppoſit⁹ cũ oleo ro. Et in apatib⁹ fridis in ꝑn⁹ cõueniũt fabe decocte in vino. ¶Aliꝺ ℞. farine fabarũ ⁊ ordei ⁊ melliloti. aũ. ꝓfice cũ oleo ſiſamino vel amig. ꝓuenit oleũ amigdalinũ apatib⁹ mamille ⁊ empl̃m factũ ex pane cũ oleo ro. ⁊ vitello oui. ¶Cũ aũt apa calidũ ꝓceſſerit ad aug^m adde parũper in reſol'one. Et de ꝓueniẽtib⁹ eſt fomẽtatio in aq̃ decoctionis malue ficle melliloti camomille fenugreci: ⁊ ſiliuz: ⁊ cũ eis fiat empl̃z: ⁊ cũ vlteri⁹ ꝓceſſerit ſuppone reſolutiua plus adeo: vt in ꝑdicto empl'o addaſ. modicũ aſſe ⁊ croci. Et in decli^nc ponaſ ep̃l̃z qꝫ ſic fit. ℞. päis tritici ꝓtriti farine fabaꝝ farine fenug^ci radicũ altee aũ. ℥.j. aſſe fetide. ℥.ſ. myrrhe. ℈.ſ. croci. ℥.j. ⁊ q̃tuor vitella ouoꝝ ⁊ ꝓficiaſ cũ melle. ¶Cũ vo apa frigidũ ꝓceſſerit ad aug^m ꝓuenit empl̃m de frumẽto decocto in vino: q⁹ et diſſoluit apa calz ſequẽs ad coagulationẽ lactis. ⁊ cũ vltra ꝓceſſerit decoque furfur in oleo camomille aneti vel ruthe. Et cõuenit empl̃z de camomilla ⁊ apio: ⁊ empl̃m factũ ex farina fenugreci cũ ſucco apij ⁊ ebuli. Et valz empl̃z ꝺ fimo bouis recẽti: ⁊ ſil' de fimo capr̃ino recẽti ⁊ radix aſſari ⁊ cũ farina frumẽti. ¶Et ꝺ⁹ q⁹ panis ꝓtrit⁹ cũ ſucco apij diſſoluit oia apata mamillaꝝ. Et ſil' ꝺ⁹ q̃ empl̃n factũ ex radicib⁹ vel folijs aſſodiloꝝ ſanat oia apata ⁊ inflatiões mamillaꝝ. Et ꝺ⁹ q⁹ terra nidi hyrũdinis diſſoluta cuz oleo roſ. ⁊ lenita ſanat apata mollia mamillaꝝ. ¶Cũ apa flãticũ ꝓuenerit ad ſtatũ ⁊ declinationẽ ꝓfert empl̃m qꝺ ſic fit. ℞. ſtercoris capr̃ini recentis. ℥.ij. farine fenugreci floꝝ camomille aſſari melliloti. aũ. ℥.j. bdellij aſſe fetide opopanaci. aũ. ℥.ij. diſſoluanſ gumme in ſucco praſſij ⁊ ꝓficiaſ ex oꝺ⁹ empl̃m. ¶Et Aui. ponit curã apatũ melicoꝝ factoꝝ ex melia nõ aduſta: ſz aut näli facta p ingroſſationẽ ſiue illa ingroſſatio fcã ſit p reſol'onem ptiũ ſubtiliũ ſiue p ogelationẽ. Cura vo factoꝝ ex melia aduſta relinq̃ſ nota ex dictis in cura gr̃iali taliũ apatũ. Et dixit. ſi declinat apa mamille ad ouritiẽ: tũc ex eis q̃ ꝓferũt in ꝑn⁹ eſt vt empl̃eſ cũ riſo infuſo in vino aut cõmixto cũ ceroto facto ex oleo violato ⁊ vitello oui ⁊ ꝺragagãto: q⁹ ſi apa fuerit ourũ leniaſ cũ ceroto facto ex cera ⁊ oleo roſ. ⁊ alkitrã ⁊ aq̃ cãphorata: ⁊ qñq̃ ponit⁹ in dicto ceroto fel bouis. ¶Et ex eis q̃ ꝓferunt eſt fex vini decocta aut fex aceti cũ q̃ leniaſ: ⁊ ſterc⁹ muris cũ aq̃ diſſolutũ ⁊ inunctũ tumorẽ ouꝝ ⁊ doloꝛẽ a mamillis ſoluit. ¶Empl̃z qꝺ ꝺ⁹ eẽ magni iuuamẽti in reſoluẽdo apata oura mamillaꝝ: ⁊ et alioꝝ locoꝝ ſic fit. ℞. tararacon ſiccã tritã ⁊ cribellatã. ℥.iiij. fenugreci cõtriti ⁊ cribellati. ℥.ij. maratri cribellati. ℥.j. miſceaſ ⁊ ꝓficiaſ cũ lacte recẽti mulſo ⁊ oleo de lilio ⁊ ſupponaſ. Et de cõferẽtib⁹ eſt vinacia qñ poſt ei⁹ calefactionẽ actualẽ miſceſ cũ ei⁹ ℥ⁱ pte ipſi⁹ de ſale ⁊ ſupponiſ. ¶Et farina ordobi cũ melle mixta ſuppoſita mollificat apa durũ mamille ⁊ reſoluit. ¶Qꝛ ſi apa mamille fiat exitura: tũc intẽtio eſt vt maturef ſupponẽ do ei q̃ maturãt. Et de cõferẽtib⁹ in apate calido eſt empl̃m factũ de altea ⁊ ſeie lini ⁊ fenugreco ⁊ farina ſiſami cũ oleo ſiſamino vel de lilio. ¶Si aũt apa fuerit frigidũ maturef cũ empl'o facto ex caricis albis pinguibus ꝓtritis cũ butyro ⁊ aq̃ cal'a: aut cũ empl'o qꝺ ſic fit. ℞. radicũ apij ⁊ altee. aũ. ℥.j. farine tritici fenugreci ⁊ ſeis lini ⁊ myrrhe. aũ. ℥.ſ. incorpentur cũ melle. ¶Deinde facta maturatiõe apiaſ cũ ferro aut cũ empl'o facto de recẽtib⁹ folijs ruthe ⁊ plici. vel cũ empl'o vtili ad eruptionẽ apatis mamillaꝝ ⁊ ſanié ex eo educẽte: ſume dactilos ⁊ ipſoꝝ extrahe oſſa: deinde aquaz ſupinfunde calidã ⁊ butyrũ recens ouiuz ⁊ decoque miſcẽdo: ⁊ tũc ſupinfunde ſimũ ouiũ ⁊ colũbinũ diligẽter trita ⁊ diligẽter decoque donec ad formã empl̃i deueniat ⁊ ſuppone. ¶Auic. poſuit vnũ medicamẽ ſatis calidũ in maturatiõe exituraruz mamille ⁊ credo q⁹ nõ cõpetat niſi in exituris frigidis. Ipſe eniz rõne ſue frigiditatis ⁊ rõne ſue opl'onis frigide mamille indicãt de calidioꝛib⁹ ad maturationẽ q̃z ſit cõpl'o debita maturatiuis abſolute ⁊ ſic fit. Sumaſ ſemen lini ⁊ ſiſami ⁊ ſtoꝛax liquida ⁊ radix lilij ⁊ ſtercus capr̃inũ ⁊ colũbinũ ⁊ nitruz ⁊ gũme pini ipſoꝝ. aũ. ꝑtes eq̃les. ſup. vel inequales ſz q⁹ neceſſariũ tibi facit teſtimoniũ. i. de diſpõne mãe exiture ⁊ diſpõne mẽbri ⁊ tpis: ⁊ fac lenimẽtũ cũ ſiringe. i. oleo ſiſamino ⁊ oleo de altil ⁊ medulla cruris vaccini ⁊ ſi vis pone in ipſo rob. ſ. ſapam. ⁊ puto q⁹ iſtud empl̃m erumperet exituras calꝫas. ¶Facit et ad eruptionẽ exituraꝝ mamillaꝝ emplaſtrũ de ſtercoꝛe colũbino ⁊ fermẽto ꝓfectis cuz ſucco flamule ⁊ puluere cantaridaꝝ. Et qꝺã ſuperponũt limacias cõtritas cũ teſtis ſuis: aut vticã. Et qꝺã ꝺcauãt cerã in aliqua pte ei⁹ ⁊ ponũt in ea gra. j. arſenici: ⁊ ſic ſupponũt. ¶Facta eruptiõe ⁊ ſaniei educ^ne cureſ cura vlceꝝ mamille: ⁊ Auic. poſuit medicamẽ optimũ ꝺuẽ vlcerib⁹ mamillaꝝ ⁊ oiuz mẽbroꝝ molliũ ſic ẽ os ⁊ lingua: ⁊ ſiſia ⁊ ꝓhibet coꝛroſionẽ in eis ⁊ ſic fit. Sumaſ vini põtici põdus lib. xx. ponaſ i ipſo de ſumach coꝛiarioꝝ lib. j. de gallis imaturis lib. ſ. ⁊ caſſie lignee lib. j. ⁊ de nucib⁹ cyp̃ſſi lib. ſ. ⁊ dimittaſ in ipſo. xx. ꝺieb⁹: ꝺeide decoquaſ cũ lignis cyp̃ſſi ⁊ cõmoueaſ dõec minoꝛeſ medietas: ⁊ deide cõmoueãſ foꝛtiter ⁊ colẽſ et reduc aſ ad ignẽ ⁊ calefiat: ſz ignis ſit valde leuis ⁊ reſeruef in vaſe vitreato: auellana aſſa ⁊ maſticata ſuppoſita valde ꝓuenit: ⁊ de ꝓueniẽtib⁹ ſũt folia camedreos ep̃lata ⁊ vga paſtoris ꝓfert apatib⁹ calꝫ vlceratis ⁊ excoꝛiatiõi ⁊ pupillaꝝ vlcerib⁹. Dixit Ga. ꝑ. de ſimpl. med. de plũbo agreſtino. i. onfacino oleo vl' ro. pomino. i. de pomis vl' citonijs vel myrtino tritis in moꝛtario plũbeo cũ coclea. i. piſtello ꝺ plũbo veteris kilo parato ad flõnes cũ vlcerib⁹ i ano ⁊ teſticlis ⁊ pudibũdis ⁊ mamillis optimã. n. me^nam hẽbis. Et ſi veloci⁹ voluerís h facere ⁊ citi⁹ collige p̃l̃m ſiccũ vel kilũ ſub ſole teres calido. Et ep̃l̃m de farina cicerũ cũ aceto ꝓfert vlcerib⁹ mamillaꝝ cãceroſis: ⁊ ifuſio lupinoꝝ ſupinfuſa ꝓfert eruptiõi: ⁊ luz armenum cũ aceto ꝓhibet ambulationẽ vlceꝝ earum.

Cura vlceris poſt exiture eruptionẽ

¶Sciſſurã eueniẽtẽ i papillis mamillaꝝ ſanat puluis teſtudinis marine ꝓbuſte ſubtil'r cribellat⁹ mixt⁹ i coꝛpib⁹ ouris cũ alb^ne oui ⁊ i coꝛpib⁹ teneris cũ lacte: ⁊ oia q̃ ſanãt ſciſſuras. Et valz ad eas ⁊ vlcera ⁊ coꝛro^ncm mamillaꝝ ⁊ teſticuloꝝ ⁊ emunctoꝛioꝝ ⁊ cuiuſcũqꝫ mẽbri mollis. Medicamen qꝺ ſic fit. ℞. nucis cyp̃ſſi gallaꝝ caſtell'. aũ. ℥.ij. aloes coꝛticis thuris. aũ. ℥.iij. puluerizenſ ⁊ diſtẽperenſ cũ vino claro ſubꝛubeo ⁊ trib⁹ ꝺieb⁹ ⁊ trib⁹ noctibus: ⁊ poſtea bulliãt ſil' vſqꝫ ad ſpiſſitudinẽ mellis: ⁊ ex eo vlcus ſiue coꝛroſio illiniaſ.

Cura ſciſſure papillarum.

¶Et ſi mamilla fuerit fiſtulata lauef quotidie cũ vino puro cal'o in quo bullierit myrrha: ⁊ poſtea deſiccef: deinde pulueriz̃ef ſarcocolla: ⁊ aloes ⁊ miſceaſ cũ melle: ⁊ ex h inuoluaſ tẽta ⁊ oꝛificio fiſtule imittaſ. eſt. n. ſecretũ expertuz. Et ꝺ⁹ q⁹ folia vlmi piſtata ⁊ ſuppoſita mamille ſepe renouata curãt fiſtulã ⁊ cancrũ ⁊ oẽ vlcus mamille ſoꝛdidum.

Cura fiſtule in mamilla.

¶Cõtra nimiã caliꝺtatẽ ⁊ ardoꝛẽ mamillaꝝ valet vng^m qꝺ ſic fit. Sume ſuccũ ſempuiue ſolatri ⁊ albumia ouoꝝ ⁊ olz roſ. ⁊ pmiſce ⁊ inũge. Aliꝺ. ℞. mucillagis plicij ⁊ aceti ⁊ oli roſ. ⁊ vio. aũ. ℥.j. opij ⁊ cãphoꝛe. aũ. ℈.j. miſceãſ cũ farina oꝛdei ⁊ albumine ouoꝝ ⁊ ſupponanſ. Et ſcias q⁹ mamillas inflatas ⁊ teſticulos mirabil'r ſanat radix cicute ſub cinere calido in madido pãno cocta ⁊ cũ aceto ꝓtrita ⁊ ſuppoſita.

Cura ma lepꝛlonis calide.

¶Dixit Aui. q⁹ meli⁹ medicamẽ nodoꝝ ⁊ glãdulaꝝ in mamilla eueniẽtiũ eſt vt ſumanſ folia plici hũida ⁊ folia ruthe humida ⁊ oteranſ ſimul ⁊ cuz eis fiat empl̃m. ¶Aliud cõueniens ad ourities ⁊ nodos ⁊ glãdulas mamillaꝝ. ℞. ꝺragaganti ⁊ gũmi arabici ⁊ vitellos ouoꝝ ⁊ oleũ violatum ⁊ miſceanſ ⁊ fiat empl̃m. Et ſi foꝛti⁹ opare volueris liq̃fiat cera ⁊ pix in oleo ro. ⁊ addanſ fellis ⁊ ſtercoꝛis colũbini ⁊ feces vini antiqui ⁊ fiat empl̃m ⁊ ſuperponatur.

Cura nodoꝝ ⁊ glãdularum

¶De apatibus ptiũ intrinſecarũ mirach.

IN ptibus mirachialib⁹ apata que eueniunt ſuſpitionẽ faciũt ſi in exiturã trãſeũt ne fiat ipſoꝝ eruptio ad interioꝛa: quapp ꝺz ipſoꝝ aptio fieri añ pfectã maturationẽ ⁊ fiat inciſio ſm ꝓceſſum villoꝝ. Illa tñ q̃

eueniunt supra stōm: z marie supra os ei⁹ z supra epar sunt timorosa pp affinitatē quā hñt ad mēbra nobilia q̄ sunt sub eis. Et qñ accidit durities supra os stōi ex mā melica: tūc sequitur deiectio in appetitu z debilitas in oib⁹ ℞ tutib⁹ stōaci nālibus: z qñq; seqūt eā febris: z tūc est timorosa. discernuntur aūt apata mirachialia ab apatib⁹ iterioꝝ sub mirach locatoꝝ marie p tactūtqñ tact⁹ cōprehēdit tumorē in eis eueniē tē eē sepatū a pfūditate: z p colorē: qñ color acutus mirach ꝑm plm pmutat in apatib⁹ ei⁹. raro ät mutat in apatib⁹ interioꝝ ab eo q erat ꝑz näm. Et p figurā marie in mirach supra epar: qñ vt patuit in ser. 5°. ca° ō apatib⁹ epis. apa epis repñtat exteri⁹ figurā lunarē. apa vō mirach figurā longaz ꝓcedētē ꝑm cursuz musculoꝝ z discernit inter ea p accñtia q̄ sequunt: z maxime de febre ipsa enim ꝑm plm apata sequtur interiorez z raro apata mirach nisi fuerit magna valde aut nisi suppurent. ¶ Et cura oium eoꝝ est cura alioꝝ ꝑm spēs suas dixit Albu. qñ accidunt tobil in ventre.

¶ De apatib⁹ humeri dorsi z ptium posterioꝝ. Cap. lxj.

EUniunt apata in būeris z brachijs z spatulis z dorso z alijs musculis posterioꝝ. Et cura eoꝝ est sicut gñalis cura apatū ꝑm suas spēs. Ea tñ q̄ retro eueniūt z maxie supra nucā z vicinitatē ei⁹ si suppurant z nēcia fuerit incisio debēt incidi cū diligētia z cautela ppter neruoꝝ ne cadat incisio in eis. Et in eis q̄ sūt in ptib⁹ costaruz posterioꝝ dz icisio fieri ꝑz lōgitudinē. ¶ Zoar facit cap^m de apatib⁹ noiatis in arabico alcalep. Et dixit. q̄ sunt apata q̄ gñant sub spatulis in dextra pte vel sinistra z pfundāt itus valde. Et gñant aut ex hūoꝛib⁹ adustis aut ex flātico hūore grosso aut ex sanguie aq̄so. Et dixit. q̄ cura gñatoꝝ ex hūoꝛib⁹ adustis est ipolis: z hoc maxie si accidūt senib⁹ qñ sunt curiosi z laboꝛiosi valde sicut accidit pri meo qñ capt⁹ fuit ab Haly. filio Joseph: qñ tm̄ stimulauit eū q̄ adusti fuerunt hūores in corpe: z deide habuit alcalep in pte sinistra. Et medicus q̄ curabat eū icidebat de carne dicti apatis z nō sentiebat: z tm̄ durauit ꝑ q̄ puenit noc^m vsq; ad cor z mortu⁹ fuit in 1ª die. Et hac de cā sūt difficilis curōnis: eo q̄ hūores sūt adusti: iō sūt grauis z dure digōnis itm̄ q̄ nō pñt ꝓuerti ad sanié laudabilē: imo ꝓuertunt ad turbidā nigrā z turbulentā z nullū apa magnū pōt pfecte sanari nisi ꝑus ꝓueniat ad pfectaz digōnē z ad sanié laudabilē ꝓuertat cognoscēdo firmiter q̄ oē apa melicū aggrauat z multiplicat in nocumento ex tactu forti z sūb⁹. Et istud apa est corrosiuū z corrodit fortiter in circuitu. ¶ Sit ergo cura hui⁹ alcalep vt minuas de sanguie si ꝓditiōes ꝓsenserint: z postea purgabis eū pluries cū reb⁹ purgātib⁹ meliaz: z pone sup apa calefaciētia z mitigātia dolorē. q̄ si apa nō apiat sz resoluit q̄ō resolubile est de subtili: z mitiget q̄ō mitigādū est de doloribus: scias q̄ medic⁹ magnū q̄d fecit z iā curauit magnā ptē egritudinis Et q̄uis hȳ egritudines petrificate fuerint nihilominus manebit qñq; patiens sic q̄ oēs suas faciet opōnes. Si vō dixit Zoar. a ꝑn° istud regimen nō fuerit obseruatum z humores apatis incipiāt ad putredinē deuenire z infirm⁹ fuerit senex nō expectes curā ipsius: imo dicas z bēas eū p despato: z rege inūrmū blādiēdo ipz cū oleo ro. z sūb⁹: q̄z/uis nihil pficiat. ¶ Cū aūt fueris in ꝑn° hui⁹ apatis facias istud emplz post q̄z pluries purgat⁹ fuerit a melia. ℞. farine ordei z fabaꝝ rosaꝝ floꝝ camomille z yringo ꝝ. añ. z. ij. seis lini z seis altee. añ. aur. iiij. foliorꝝ vtice z charubar porcine añ. aur. ij. pistent q̄lz ꝑs z cribra ea q̄ sūt cribrāda z distēpera ea in aq̄ ro. in cui⁹ qualz libra sit distēperata. z. 5. tyriace. Et istud emplm̄ pone sup locū ponēdo sup emplm̄ folia vitis recētia z cū fuerint exiccata mutabis illa. Si vō dcm̄ apa fuerit ex flātico hūore grosso tūc p maiorē ptē curat. Et tm̄ dix ipe euenit mihi istō apa cū essez iuuenis z passus fui mlt⁹ z itēsos dolores añq; apireť: z postq̄ aptū fuit libat⁹ fui ꝓplete. Sodē mō curāt apata eueniētia i coxis z crurib⁹.

¶ De pannaritio. Cap. lxij.

IRit Zoar q̄ aliq̄n in extremitatib⁹ manuū z pedū. s. circa vngues oriunt apata q̄ dicunt dachata z latine pānaritia noiantur. De causa

Et hoc apa est de apatib⁹ calidis: cui⁹ mā est sanguis colericus ꝑm plm̄ vincente sanguie. Aliq̄n tñ vincit cola ꝑz raro. Et aliq̄ iam dixerūt. q̄ mā ei⁹ est cola nō aduста: ꝑz hoc est rari⁹. Et q̄dā alij iaz dixerunt. q̄ mā eius est aliquando colera aduста: z hoc rarissime. Et ꝑm plurimum accidit in circuitu vnguiū manus z ꝑm minus fit in circuitu vnguium pedis.

De signis Dixit Alb. in circuitu vnguiū apa calidū z rubeū z ardēs z dolorē iferēs z pulsans fortiter fieri ꝓtingit: ex quo plm̄ febris. s. q̄ ꝑm plm̄ est cōtinua z ptingit dolor vsq; ad loca q̄ sūt in subascellis. s. si fuerit in manu: z inguie. vz. si fuerit in pede. Et qñq; pducit ad casuz vnguis: z qñq; ꝓcedit ad corruptionē z corrūpit vltimū os digiti: z qñz; ꝓcedit corrodēdo. ¶ Et Zoar dixit. q̄ ex eo est spēs vna q̄ est valde mala. eteniz corrodit extremitatē digiti z extēdit ad corrodēdū carnē viuā man⁹ vel pedis donec ꝓueniat ad corrosionē magne ptis ipsi⁹. Et hec spēs nominat arabice egri^do spine. Et Hal. noiauit hāc egritudinē ꝑmo noie: sed posuit cām z curā ei⁹. Et q̄dā dicūt. q̄ ꝑ apa q̄nq; interficit cū ꝓtinuitate febris z ꝑseuerātia doloris.

Curam pannaritij ꝑme spēi ei⁹ q̄ nō corrūpit neq; corrodit os. dixit Zoar esse facilē. Et q̄ vicinior cura z magis laudata est supponere ei cerumē siue sorditiez q̄ repit in auri⁹ vel supponere granū masticatū z si delicat⁹ fuerit sufficit ei farina masticata ad maturationē ei⁹ aut pasule pistate aut ficus vna ticca z pinguis. Quidā aūt dixerūt sorditiē auris esse miscēdā cū litio q̄ cū ꝓpietate ꝓhibet collectionē pānaritij. ¶ Attñ recte ordinādo curā ipsa cōsistit in regis subtiliatiōe z ꝓhibitiōe oīs calidi z in corporis eūone. dixit Alm. si diu est q̄ nō fuerit minut⁹ minuat. sup. aut scarificet si flōmia fieri nō poterit z vēter soluat cū mūdificātib⁹ sanguinē a cola z frequēter fiāt clysteria lenitiua.

De repercussiuis. ¶ Dz aūt regi cū medicinis localib⁹ sicut regunt reliq̄ apata cala in ꝑn° eū repcussiuis: z ꝓpie cū oleo ros. z aceto aut cū acacia z albumie ouī aut cū aceto z aq̄ mixtis vel succo plātaginis z si dolor vehemēs fuerit tūc aliq̄d ex narcoticis misceat. ¶ Dixit Almā: de ꝓferētib⁹ ad hoc est vt locus sepe aceto z opio epithimet: deinde sup locū grossuz fiat epithima ex pilio cū aceto z aq̄ cōquassato aut aliq̄d stipticuz cū aceto z aqua ꝓquassatis vt grana mirti pistia galla: z similia: z sup hoc totū ponat pannus in aqua niuis infusus z vna hora trāsacta remoueat ille pānus z alius loco eius ponat: hoc multies faciēdo vicib⁹. ¶ Alig aūt faciūt infundi digitū frequēter in aceto cū semine vel succo iusquami conquassato z infrigidato in niue. ¶ Et q̄dā inungūt digitū cū vnguēto q̄ō sic fit. ℞. olei viol. z de papauere. añ. ʒ. 5. opij z seis iusquami. añ. ʒ. j. incorpent post trituratiōnē eoꝝ. ¶ Et Raſ. in diuisionibus dixit. qñq; cōfert ei in ꝑn° vt limat locus erugine ferri z aceto z ponat in niue quousq; stupefiat. ¶ De vsu tñ istoꝝ infrigidātiū. dixit Aui. opz vt stet sup infrigidātia. s. multo tpe. nā ipsa qñ ptrāhit hora ꝓncipij inspissant cutē z abscindūt māz sub vngue: vñ vehemētior dolor fit: neq; ꝑ istud calitas intēsa extinguit. ¶ Et iō post ꝑn^m si nō potuerit repelli nitēdū est ad resolūonē z exiccationē ei⁹. Dixit Hal. 5° meimir. q̄ medicamē ꝓfectū de aloe balaustia thure z galla lanat pannaritiū. ¶ Dixit Dios. z adducit ab Aui. q̄ radix vitis albe cū vino apposita vtilr liuores z pannaritia emēdat. Et de vtilibus sunt folia ptasij cōtrita sola vel mixta cū melle euellunt eniz pānaritiū z si ꝑus coquant melius illud agūt. ¶ Dixit Raſ. 25. oti. dico vulgus semper infūdit pānaritiū in oleo cal⁹. z in diuisiōib⁹ dixit. ꝓfert pānaritio vt igniat oleū talr ne adurat z iponat in eo digitus: z q̄dā loco olei accipiūt oleū ro. ¶ Qz si ꝑdicto mō nō resol

Curatio.

uitur ⁊ pdurat pulsatio ia⁊ certus eris q̃ trãsiuit in exituꝝ ⁊ nẽcia est maturatio ipsi⁹: ⁊ maxie cũ empl'o qõ sic fit. ℞. farine fenug. ⁊ seis lini ⁊ radicũ altee. aã. ʒ. j. butyri olei de lilio. aã. ʒ. ij. ⁊ vitellos ouoꝝ q̃tuor coctos ⁊ incorpent'. ¶ Et nõ est expectãda in eo maturatio pfecta: ꝙ añ ipsius pfectionẽ festinet' aptio. Et dixit Raſ. in diuisiõib⁹. pfore' foramie puo ⁊ exp̃mat' dõec tota sanies egrediat'. ⁊ hoc vt nõ capiat radicẽ vnguis toti⁹: deinde curet' cura vlceꝝ mũdificãdo ipꝫ ⁊ exiccãdo cũ empl'o facto ex rosis lẽtib⁹ ⁊ farina lupinoꝝ cũ melle. ¶ Et post mũdificationẽ adhibeat' medicamẽ gñatiuũ carnis: in quo casu aloes ꝓfert aut solũ aut mixtũ cum vino dulci. vt dixit Sera. aut terbẽtina cũ vio lota. ¶ Dixit Antillꝰ. nõ video rẽ magis ꝓuenire pãnaritio. ſ. vlcerato ⁊ doloroſo: siĉ est vng̃m ꝓfectũ ex cerussa lytargirio cãphora ⁊ opio. ¶ Et dixit Pau. qñ⁊ pãnaritiũ fit cãcerosuꝫ: ⁊ tũc vtẽdũ est calcadiõ ꝓfecto cũ arsenico vitriolo. çiç. ⁊ calce. ¶ Et Antill'. dixit quoties sanies manauerit de pãnaritio tenuis velox fiat incisio aut coctura: q⁊ sic' vlcus corrodit digitũ totũ corrũpẽdo ipꝫ cito. ¶ Dixit. A. qñ est timor corrosionis neciuꝫ est admistrare empl̃m de arsenico ⁊ dragagãto calce ⁊ flore eris: qñ exiccat illud nec est meli⁹ eo. ¶ Q⁊ si os corruptũ fuerit remoueat': deinde incarnet'. Dixit Almã. si origini vnguis ⁊ p̃ritus aduenerit, vnguis cadet: q̃pp non est cũ digito illo post casuꝫ ei⁹ ludẽdũ nec erit aliquo mõ mouẽdus ne vnguis q renouat' tort⁹ egrediat' ⁊ asper. ¶ Zoar ãt ꝓsequẽs curã scõe spẽi pãnaritij. dixit. postq̃ medic⁹ cognouerit hãc egritudinẽ ⁊ q̃ ipsa crescit quotidie ⁊ augmẽtatur studeat in euacuãdo corp⁹ fortiter ponẽdo in laxatiuis eius res q̃ trahãt hũores aduſtos. Et de cõuenientib⁹ ad hoc est istud medicamẽ. ℞. corticũ mirabo. kebul. ⁊ idoꝝ epithimi ⁊ barbucie. aã. auſ. ℥. sene cartami ⁊ seis vtice. añ. auſ. ℥. pistent' optime ⁊ addat' istis q̃tũ est ℥ ps oiuꝫ medicinaꝝ ocẽꝝ de floribus nenufaris ⁊ infundant' oia in aq̃ calꝫ tñ q̃ cooperiant' in ipsa ⁊ mane colent' fortissime exp̃mẽdo: ⁊ in. ʒ. vj. istius colature ponat'. ʒ. ℥. syrupi de liq̃ritia: ⁊. ʒ. j. syrupi de corticib⁹ citri ⁊ adde huic octauaꝫ ptẽ. auſ. j. de mastice ⁊ si nõ purgaret' sufficiẽter cũ ista aq̃ adde de reliduo. ʒ. ij. ℥. syrupi de squingibin. Et ciba eũ postea gallina elixata ⁊ taffea. Et in die añ assũptionẽ menthabis ei ficlas elixatas in vesperis. Et dixit, si nõ fueris studiosus in curõne hui⁹ egritudis añq̃ aduenias ad maturitatẽ ⁊ eruptionẽ paꝝ proderit ei cura ⁊ medicatio postea: q̃ si denigret' in circuitu apatis ⁊ idurescit euenit inimico meo q misit p me post q̃ exiui de carceribus ⁊ inueni q cozã eo erãt ples medici ⁊ cũ esseꝫ ppe ipꝫ extraxit pedẽ suũ ⁊ q̃si posuit in sinu meo sicut ꝙsuet⁹ erat facere alijs medicis: ⁊ tũc elõgat⁹ fui ab eo ⁊ cõsideraui q corruptio erat in circuitu apatis: ⁊ tũc dixi q ipolis erat ei⁹ curatio nisi chyrurgic⁹ icideret carnẽ illã totã q̃ erat in circuitu apatis cũ rasorio. Qui cũ audisset b̃ incepit flere ⁊ angustiari ⁊ medici ceperũt blãdiri ei tradẽtes obliuioni p̃cepta medicoꝝ antiquoꝝ q̃ pceperũt q̃ nõ debem⁹ blãdiri in egritudib⁹: ⁊ pmiserũt infirmo remouere eã bñ cũ menꝭ mortificatiuis: qb⁹ dixi q̃ nõ cognoscebã nec̃ videbã vllo mõ q̃ illud facere possent: eo q̃ añq̃ mortificata sit illa caro mala denigrabit' altera q̃ succedit. Et pcedati fuerũt oẽs remouere eã cũ menꝭ acutis qb⁹ dixi q̃ illud facere nõ poterãt aliq̃rõne ⁊ sic recessi ab ipso ⁊ medici ceperũt me acusare ⁊ dicere q̃ nõ poterã inimicitiã coopire quã babebã erga eũ tm̃: ⁊ q̃uis ei⁹ essem inimicus dicebã vitatẽ p certo ⁊ sui medici nõ pfuerũt ei aliq̃d: ſ⁊ poti⁹ intulerũt grauamẽ. ¶ Et accidit q̃ in hac passiõe denigrat' os ⁊ corrũpit ⁊ ipole est q̃ super illud possit gñari caro ⁊ cõdẽsari: vñ nece, est radere ipm fortiter ⁊ cũ rasorio icidere carnẽ illã totã q̃ est infecta ⁊ corrupta ⁊ sup locũ ponere farinã ordei cuꝫ melle: q̃p̃ ptes sint eq̃les ⁊ cũ vuln⁹ sanie eiecerit pone tũc farinã ordei mixtaꝫ cũ melle ⁊ inunge ptes vicinas q̃ sũt in circuitu apatis cum oleo ro. aro. qñ pole est q̃ cũ isto regie videris rẽ laudabilẽ cũ auxilio dei. q̃ si cõplõ patiẽtis fuerit sicca aut fuerit senex adde farinã ordei ⁊ idico q̃tũ ẽ ps 4ª ipsoꝝ õ thure aduſto.

¶ De apate testiculoꝝ ⁊ vge ⁊ vlceribus eoꝝ. Cap. lxiij.

TEsticulis accidit aliq̃n apa siue inflatio. Dixit enim Hal. aliõ fit in substa testiũ: ⁊ aliud fit in siphac coꝝ. Et Auicẽ. dixit. aliq̃n accidit in testiculis: ⁊ aliq̃n i osseo: ⁊ q̃nq̃ in testiculo ⁊ osseo fit ⁊ q̃nq̃ apat' vn⁹ testiculus tm̃: ⁊ q̃nq̃ ambo sil'. ¶ Accidũt ãt testiculis frequẽter apate: ⁊ ẽt vlcera: q⁊ sunt positi inter duo mẽbra receptiua superfluitatũ. ſ. inter vgã ⁊ anũ: ⁊ q⁊ mollis ⁊ rare subest: ⁊ cũ hoc ẽt situati sũt in loco decliui: marie tñ ad h̃ parati sũt testiculi calidã ⁊ humidã opl'onẽ hñtes: eo q̃ magis attrahũt ad se mãz. ¶ Et dixit Haly. genitalib⁹ viroꝝ apa siĉ alijs accidit mẽbris. ſ. ex mãeꝝ ad ipa cõfluxu ⁊ mãerũ in ipsis gñone. i. congestione. p̃m tñ fit p viã defluxus ⁊ raro p viã ꝙgõnis.

Et causa eius q̃nq̃ est extrinseca: sicut casus vl' pcussio: ⁊ sicut eoꝝ ꝓpressio fortis vel attractio ⁊ coytus sub muliere ⁊ dimissio coytus ꝙsueti: maxie eodẽ seruato regie diete ⁊ retẽtio spermatis iam moti in actu coytus: ⁊ ois imoderat⁹ vsus sex rerꝝ nõ nãliũ. ¶ Et q̃nq̃ est causa eius intrinseca: ⁊ añs est aliqs humor multiplicat⁹ in toto vel in aliq̃ pte nobili. q pp aliquã cãꝝ defluit ad testiculos: aut vẽtositas: ⁊ cã ei⁹ ꝓiũcta est ipse humor defluxus vel in ei⁹ ꝙgestus: ⁊ est aut sanguis: aut colꝫ: aut flegma: aut melãa aut ex his mixtis. aut est vẽtositas. ¶ Dixit Haly. q̃ aliõ est calidũ. ſ. sanguineũ vel colicũ vel mixtũ ex eis ⁊ aliud est frigidũ ⁊ est aut flãticũ aut melicũ aut ex eis mixtũ aut vẽtosũ: Et q̃nq̃ est apa cõpositũ ex hũore calꝫ ⁊ frido. ¶ Et terminat' apa testiculoꝝ siĉ alioꝝ mẽbroꝝ aut ad resol'onẽ aut in durationẽ aut suppurationẽ aut pmutationẽ q̃ pmutatio ꝑz p̃m fit ad epar ⁊ renes, ⁊ q̃nq̃ pmutat' ad ptem pectoris ⁊ cordis vl' ad ptes cerebri pp ꝓtinuitatẽ ⁊ colligãtiã quã hñt cũ dictis mẽbris: ⁊ sic est ꝑm p̃m interficiẽs. Aut teriat' corruptionẽ quare neciuꝫ est vt castratio fiat ⁊ abijciat' testiculus corrupt⁹ ne perambulet corruptio ad mẽbra vicina. Et vidi in quodã q castratus fuit ex multa calefactione loci ſu peruenire osseo eius estiomenũ ex quo ilico totũ putrefit ⁊ medic⁹ tam cito amouit totũ qõ corruptũ erat ⁊ saluatus est eger ⁊ regñata est q̃dã caro callosa sup testiculis eius.

Signa gñis. dixit Aui. ei⁹ qõ fit in osseo facile cognosci põt: q⁊ tact⁹ ei⁹ est polis. põt. n. pcipi p tactũ dispõ lenitatis ⁊ duritiei ipsi⁹. ꝑt ẽt cogñoscip visũ: q⁊ aspect⁹ cadit sup ipꝫ. Sꝫ facti in testiculo cognitio ẽ difficilis: q⁊ nõ põt p tactũ obstãte osseo ꝓprehẽdi dispõ lenitatis vl' duritiei ei⁹ nec cadit sup ipꝫ vitio ita q̃ nõ põt discerni p eũ ⁊ siue in osseo siue in testiculo fuerit põdus pcipiet' ⁊ dolor aggrauatiuus. ¶ Et discernit' factũ in testiculo a facto in osseo. nã in fcõ in testiculo q̃nq̃ est febris, marie cũ fuerit calin. nã testiculus est nobile mẽbꝝ ⁊ est mediãte arteria' ꝓtinuatũ cũ cor de ⁊ erit hec febris vtp̃m ꝓtinua. In fcõ aũt in osseo nõ erit febris nisi fuerit magnũ valde aut nisi suppuret'. Et si fuerit apa in ambob⁹ testiculis: erũt febris dolor ⁊ grauedo' itẽriores ⁊ grauedo sp sigñat mãz hũoralẽ nã in apate vẽtoso nõ sentit' grauitas. Et apa testiculi calꝫ dignoscit' p febris ⁊ doloris intẽsionẽ. Frigidũ vo p febris ⁊ doloris remissionez ⁊ ꝓuationẽ calitatis. ¶ Et apa ossei sanguineũ cogñscit p loci ruborẽ ⁊ calorẽ ⁊ dolorẽ ⁊ pulsationẽ ⁊ tã in sanguineo ossei q̃ testiculi adest, vlis corpis plenitudo ⁊ venaꝝ saphenaꝝ inflatio ⁊ rubor. Et cognoscit' apa colicũ ossei p loci citrinitatẽ vel rubedinẽ clarã calitatis acuitatẽ ⁊ doloris pũctionẽ ⁊ hitudo corpis toti⁹ vel saltẽ epatis colꝫ. ¶ Et flãticũ cogñscit' p loci discolorationẽ: q⁊ nõ pmutat' notabil'r a colore q̃ pus erat p mollitiẽ ⁊ gñitatẽ ⁊ doloris ꝓuationẽ vel remissionẽ ⁊ tota corpis hitodo est flãtica. ¶ Et vẽtosuꝫ cogñscit' p tẽsionẽ ⁊ colorẽ corpis ⁊ grauitatis ꝓuationem. Et cãe pmitiue sciunt' p ipsaꝝ inq̃sitionẽ ⁊ rel'onẽ p quaꝝ ꝓuationẽ scit' q

in corpe fuit cā añs. Et ꝓmutatio eiꝰ ad cerebrū scit̄ ꝑ accidē tia cerebralia q̄ eueniūt in aꝑatis delitescētia. Et eodē modo scit̄ ꝓmutatio eiꝰ ad alia mēbra. dixit Aui. multotiēs delet aꝑa testiculi ꝑ tussim accñtē q̄re nā ꝓmutat̄ ad ꝓtē pectoris. ¶ Dixit Raſ. 1oꝰ ꝓti. ex libꝰ de morte veloci. In quo fuerit dolor & testiculoꝝ inflatio & appens fuerit in ancha dextra signū celestis coloris mortif in die qnto: & laborās hac passione appetet semp vinū. ¶ Et discernit̄ iter ruptur̄ siphac & inflationem testiculorum: q̄ in tussiendo nō augetur dolor & inflatio in inflatione sicut in ruptura.

Eura hoꝝ aꝑatū triplici perficit̄ instro. s. dieta potione & chyrurgia. Et dieta opꝫ vt ꝑm sex res nō nāles ver tat̄ ad oppositā q̄litati cāe eoꝝ. ¶ Dixit Hal. de dieta in his aꝑatibus calidis dulcia caueant & a carnibus illos ꝓhibe & oi illos dispone regimini qō in aꝑatū curatione calidoꝝ dictū est. Et Aui. dixit. opꝫ vt alleuiet cibus & dimittat carnē & q̄ sūt filia ei & regat̄ regimine subtili. Et regimē frigidorū est: sicut dcm̄ est in regimie ipsoꝝ vū. Et opꝫ. vt ois cā ꝓmiti ua abijciat̄ & inducat̄ ꝓriū eiꝰ qō ipressit: vel tū in oi hȳ aꝑa te opꝫ vt osseū qescat & suspēdat̄ supiꝰ cū vitta ne pre grauitate descēdat inferius & augeat̄ inde dolor aꝑa. Et ꝓuenit ideo accubitus resupinus & nocia est quotidiana eūatio sup fluitatū ꝓme & scōe digōnis & abstinētia a coytu nisi in illo cuiꝰ cā fuit dimissio coytus ꝓsueti aut ſpmatis retētio. in his enim caulis coytus in ꝓnᵒ est inuatiuus & ꝓueniēs. ¶ Potio vo q̄ntꝫ respicit cām añtē q̄ntꝫ cām cōiunctā: & q̄ntꝫ vtrāqꝫ simul: & q̄ntꝫ corrigit accñtia: & q̄ respicit cām añtē: q̄ntꝫ illā eūat: q̄ntꝫ diuertit: & q̄ntꝫ eā ad locū aꝑatis descēdere ꝓhibet. Et que respicit cām cōiunctā eā resoluit vel digerit & rectificat: & q̄ respicit vtrāqꝫ sil̄ eā repellit & resoluit. ¶ Implent̄ aūt ꝑdicte intētiones sicut in calidis aꝑatibꝰ in ꝓncioꝝ: q̄sto citius fieri poterit fiat flōia ex basilica. Ego. n. vidi iuuamētū eiꝰ tā ꝓstō q̄ sanguine minuto ilico cessauit aꝑa. dix̄ Haly. flōiaꝫ ipera & minue basilicā. Et post flōiaꝫ hāc ꝓuenit plerūqꝫ flōia de saphena. Ait. n. Paul. q̄ cura ꝓfecta aꝑatis calidi testiculoꝝ oꝫ fieri ꝑ minutionē venaꝝ cauille calcanei. Dixit Aui. opꝫ vt fiat flōia. s. de brachio. Et q̄ntꝫ est neciuꝫ vt post flōmiā manus & brachij fiat flōia de saphena: & opꝫ vt attendat̄ latus doloris. s. in flōmādo saphenā & fiat flōia ex latere eiꝰ. Quidā ēt dicūt. q flōia de basilica oꝫ fieri ex latere aꝑatis & est vey i plectoria si magna valde fuerit: q̄ tūc oꝫ fieri de basilica oppolita & si aꝑa fuerit in ambobus testiculis simul fiat de vtraqꝫ basilica flōia & sil̄ de vtraqꝫ saphena. ¶ Dixit Uiaticus scarificet̄ in dorso: & valet hec scarificatio post flōiaꝫ: ſꝫ maxie q̄n flōia nō posset fieri: & sil̄ valet sanguisuga ꝓpositio. Ualēt ēt alia ad oppoᵐ diuertētia. Et flōia ēt facta in ꝓnᵒ ꝓncipij ex basilica cōuenit in aꝑatibꝰ fridis per viā defluxus factis. vey nō oꝫ eē copiosa, q̄ ꝓpte opꝫ de sanguine trahere. Dixit Uiati. hūores peccantes cū farmacia purgēᵗ. Et Aui. dixit. soluat̄ nā. Quidā tū ꝑ hibēt medicinā excessiue forte: q̄ dubiū est in eius actione: ne mā trahat̄ ad iferiora loca & trāseat ex ea ad locū aꝑatis: sed medicinas lenitiuas ꝓcedūt: & maxie laudant clysteria & ſppositoria: q̄ eūant & diuertūt & nō est dubiū in eis de tractu māe ad locū aꝑatis. ¶ Dixit Aui. soluat̄ mā & ꝓprie cū eis q̄ administrant̄ de subtus: nā cū administrant̄ ſppositoria ꝓferunt magnifice: vt attrahat̄ mā ad anū. ¶ Et vomitꝰ qdē est de diuertētibꝰ bonis: vñ dixit Raſ. 2ᵒ ꝓti. dico ego passus aꝑa in testiculo & faciēdo vomitū sentiebā ipꝫ minui penes vomitū manifeste: tū nō totalr̄ tollebat̄, sed nō dolebat, finalr̄ tū faciēdo q̄pluries extirpaui cū eo radicē eius. Euacuatio aūt ꝑ vrinā oino ꝓhibēda est: q̄n mām ad locū aꝑatis trahit. ¶ Localia aūt diuersificant̄ ꝑm diuersa tēpora aꝑatis: & varias dispōnes māe eius. ¶ In ꝓnᵒ g̃ si aꝑa fuerit calidū. dixit Aui. administret̄ pānus imbibitus in aceto & aqua ro. & mucillaginib⁹ & succis infridatiuis. Dixit Hal. emplata cū mabacho. al's. mahalebo mixto cū ordei farina & fabis strigno: & ouoꝝ vitellis & aq̄ & oleo ro. & vino emplata sup aꝑata cal'a in testiculis ꝓferūt valde. Et qdā ēplant̄ cū fabis decoctis in aqua. Et quidam permiscent cum faba decocta oleum rosa. vel myrthinum: & conuenit oleum rosa. cum fricatura plumbi. Et de vtilibus in ꝓncioꝰ sanguinei est aq̄ ro. acetū & succꝰ solatri cū farina ordei & lentiū excoriata: & succꝰ cāne humide solus vel ꝑmixt⁹ cū ꝑdictis. ¶ Et in ꝓnᵒ colici est mucilago psilij & succus portulace & lactuce & endiuie & aq̄ cucurbite cū farina ordei & modico aceti. Et si calitas intēsa fuerit addant̄ ꝑdictis succꝰ iusquami mādragore vel papaueris & cāphore modicū & maxie si dolor fortis fuerit. ¶ In augmēto vo ꝓpetūt. dixit Aui. cū icipit augmētū: q̄ in ꝓnᵒ augmēti admistret̄ aq̄ solatri & cucurbite & cāne humide & endiuie: & farina ordei & fabaꝝ: & aliquātulū cere & oleū ro. ¶ Et de exptis dixit Aui. est vt sumant̄ alkakengi: & farine fabaꝝ & violaꝝ tritaꝝ partes eq̄les cōiungātur & emplet̄ cū eis. ¶ Et dixit. si fuerit in eo duricies aliqua aut ptrāsierit terminū ꝓncipij manifeste: & tūc oportebit vt regat̄ cū eis in qb⁹ est maturatio. i. resolo aliquali remollitione. sup. nō pura: ſꝫ cū ꝑdictis repcussiuis. Et dixit. q ꝓ pinquius maturatiuū. i. resolutiuū ꝑdictū ex gradu ꝓncipij est farina fabaꝝ & cāomilla & altea & mucillago psilij & rob. Aut farina ordei cū melle & aq̄. aut folia caulis cū farina ordei & vitellis ouoꝝ & oleo ro. Et de vtilibꝰ vbi est aliqua durities est: vt sumant̄ cortādri mellis & olei ro. ptes equales: & misceant̄ & supponant̄. Et ꝓcedēte augmēto valet farina fabaꝝ cocta in vino. Dixit Sera. q̄n farina fabaꝝ sine cortice cogt̄ cū vino cura aꝑata testiculoꝝ. s. cal'a & in augmēto: & valet ēt in ꝓnᵒ fridoꝝ. Et ꝓuenit emplm de farina fabarū & acetū cū mucillagine psilij oleo ro. & ō lilio. ¶ In statu vo. dixit Aui. cū indiget resolōne. s. pluri: nō tū pura: & stat augᵐ. s. & icipit statꝰ tūc de exptis bonis sūt passule enucleate: & ciminū q̄ terant̄: & fiat ex eis emplꝫ cū vino & istud maxime ꝓuenit in fine statꝰ vel ꝓnᵒ declinatiōis. Et sil̄ emplm de foliis caulis & fenugreco decoctis. In ꝓnᵒ aūt statꝰ valet emplm de farina fabaꝝ passulis enucleatis & ciminꝫ decoctis in vino ꝑmixto: aut leniat̄ cū oleo ro. & de camomilla ꝑmixtis cū vitellis ouoꝝ addito modico croci. ¶ In declinatione vo cōpetit oleū de camomilla & yrinū ꝓquassata cū vino decocᵐⁱˢ camomille & melliloti cū sit cū eis epithyma vel fometatio: & ꝓuenit sterc⁹ vaccinū distēpatū cū vino & ſpponit̄. ¶ In ꝓnᵒ aūt flāticoꝝ & eoꝝ q̄ vt dixit Aui. multotiēs accidūt in dispōne kacehe & hydropisis ꝓueniūt maturatiua ꝑdicta in aꝑate caꝰ. Et de ꝓueniētibꝰ est farina fabarū & fenugreci decocte in triplicato: aut sumant̄ foliaꝝ caulium. Ʒ. j. & ficus sicce nūero. v. & coquant̄ in aq̄ & fiat emplm. Et scias. q in ꝓnᵒ flāticoꝝ ꝓueniūt resolutiua ꝑmixta cū stipticis calis vel tēpatis. Et de ꝓueniētibꝰ est emplm factū ex camomilla melliloto: calamo aromatico yreos oleo masticino & lil: no. ¶ Et in augmento ꝓuenit vt resolutiua fortificent̄ stiptica. Emplꝫ ꝓueniēs in augmēto flāticoꝝ. ℞. fenugreci seis aneti yreos floꝝ camomille melliloti: cineris tirsoꝝ caulis calami aromatici: & farine cicerꝝ & fabaꝝ. aii. ptes eq̄les cōficiant̄ cum oleo de camomilla & de lilio. ¶ Et dixit Raſ. 2ᵒ ꝓti. q valet emplm de cimino cū melle passulaꝝ. dixit Joānitius. ℞. masticē & sarcocollā & infunde in vino cocto & oleo sambatino: & illine cū eis. ¶ Et cū ꝓuenerit ad statū minuant̄ stiptica multū. Et cōuenit emplm factū ex caricis & passulis & cimino furfure triticeo & parietaria decoctis in caretico. al's. carēto. ¶ Et cū incipit declinare addat̄ in ꝑdicto emplo yreos & rutba. Dixit Dioſ. q folia rute cū foliis lauri trita valēt aꝑatibus mollibus testiculoꝝ. Et cōuenit fometatio cū vino decoctiōis mēte & ciminꝫ aut ꝑmisceat̄ mēta & ciminū cū melle & ſupponat̄. Dixit Dioſ. q bdelliū dissoluit aꝑata frida testiculoꝝ. ¶ Et dixit Aui. de cura flātici bdelliū dissoluat̄ in rob & illiniat̄ cū eo. Joannitius aūt dixit. ad aꝑata testiculoꝝ infantiū dissoluat̄ bdel

De localibus in ꝓncipio cali.

In aug⁰.

In statu.

In declinatione.

In ꝓnᵒ flāti.

In aug⁰

In statu. In declinatione.

liũ in vino cocto ⁊ modico oleo ſambacino: ⁊ qz delet apata teſticulox infantiũ. Dixit Aar on. pone in fozamie veretri de oleo ſambacino ⁊ erit mirabile. Et idẽ dix Aui. ſi ponaf aliquotiẽs. Et dixit. aut ponaf in vga mulc9 cũ dicto oleo ſambacino: qm̃ eſt vtilim. ¶ Et dixerũt Aaron ⁊ Joanitius ſuſpẽdaf ſup apa rubia tinctox: nã de ꝓpetate delet apa fridũ flatic̃ũ. Et Dio. dix. q radix paſtinace colligata tũoz ꝓuenit teſticulox. ¶ Et cõuenit in ꝑn9 emplm Raſ. 1° ꝓti. Ubi dixit. dico nõ vidi aliqd magis pfecti ⁊ velocioris iuuamẽti: ſi cut eſt iſtud. ℞. farinã fabax ⁊ fenugreci ⁊ camomillã butyrũ coctũ ⁊ vinũ coctũ ꝓfice lil' ⁊ ſuppone. ¶ Et valet ẽplm. Aui. ℞. folia caulĩ ⁊ miſce cũ faria ordei ⁊ vitellis ouox cũ aliq̃ oleo ⁊ ſuppone. ¶ Aliõ. ℞. paſſulas enucleatas farinã fabax ⁊ cyminũ: ⁊ ꝓfice cũ aſſugia veteri. ¶ Et in augto opz minuere ſtiptica ⁊ ꝓuenit emplz Haly. qõ. ℞. farinã ciceris ⁊ fabe ⁊ mellilotũ camomillaz ⁊ violas ſiccas ⁊ tere ⁊ tolle tãtũdẽ paſſulax purgataz: ⁊ in mortario fortiter ꝓtũde: poſtea diſſolue cũ adipe capraz liq̃facta: ⁊ oleo liliox: ⁊ itex in mortario pcute: donec ſit bñ incorpatũ. Et Aui. dixit. ſumaf ficuũ ⁊ adipis anat̃. aii. ps. j. ⁊ foliox oliue ⁊ foliox cyp̃ſſi ⁊ armoc'. aii. ps. 5. ⁊ aggregef cũ butyro ⁊ vio. ¶ Dixit Raſ. vbi. ℈. ℞. fic9. v. nũero ifuſas in aceto vini ⁊ bdellij ſil'r ifuſi in aceto vini. ʒ. v. miſce: ⁊ cũ eis calis fiat illinitio. Et de cõueniẽtib9 eſt emplm factũ cũ farina cicex ⁊ fabax artemiſia paſſulax adipe cerui ⁊ anatis cera ⁊ oleo de lilio. ¶ Et cũ p uenerit ad ſtatũ ſuppone emplm Pauli factũ cũ fenugreco ⁊ ſeie lini yreos ⁊ vino aut melle. Dixit Haly. ℞. cinerẽ vitis ⁊ ſemẽ lini: ⁊ cũ porcino adipe miſce liq̃facto. ¶ Dixit Aui. teraf furfur idelinẽter ⁊ cribellef cribro ſubtili ⁊ diſſoluaf armoniacũ cũ orimelle. ⁊ pmiſceaf cũ eo ⁊ imiſcef loco ouz tẽpatũ ꝓtinet calorẽ ⁊ reiteref ſupip̃z aſſidue. ¶ Dicũt qdã fomẽtef cũ aq̃ maris vel ſalſa calda ſola in aq̃ bullierint ficus ⁊ cãomilla: ⁊ poſtea inũgaf cũ oialtea: ⁊ oũ ꝺclinat apa duxꝫ ꝓuenit inũctio. Aaroñ q̃ eſt. ℞. fic9 ⁊ folia cyp̃ſſi ⁊ ſauine. aii. ptes eq̃les ⁊ aggregẽf cũ armoniaco ⁊ adipe anatis: ⁊ in fine fiat ẽplz cũ ſtercore colũbino aſſa ⁊ opopanaco. ¶ Dixit Sera. q cicera alba q̃ ſil'anf ordobo. ſ. cicercule in aq̃ cocta ⁊ incorpata cũ melle reſoluũt apata dura teſticulox: ⁊ ea q̃ ſunt poſt aures. ⁊ ꝓueniũt exituris malis. ¶ Dixit Alberic9. ex ptũ eẽ ſuppone re iſtatiõib9 teſticlox ſudorẽ exercitati bois. Nã curat eas pfecte. Si apa oſſei nõ reſoluif: ſz fit exitura: tũc opz vt maturef ⁊ apiaf mũdificef ⁊ curef vt alia vlcera. In apate aũt teſticuli non dz q̃ri q fiat exitura: imo ꝓhiberi dz bñ p poſſe. q ſi pur fiat apiaf oleũ: ſz nõ teſticulus ⁊ ingeniũ fiat in mũdificatiõe ⁊ reſolone ei9. Et de max' vtilib9 eſt emplz cicerclis dcm̃. Dñt. n. qdã. q iã ſanauit teſticulũ: cui9 ʒ. ps iã putruerat ⁊ ſaluauit reſiduũ. Et ꝓuenit oleũ roſaceũ cũ fricatura plũbi. ¶ Oz ſi fiſtulent aut cãcerent: aut corrodant tũc nõ eſt excuſatio qn teſticulus exhaf: deide loc9 cõſolidef. Et qdã dñt. q ad diſſolonẽ apatis vlcerati ⁊ mũdificationẽ valet terbẽtina ⁊ armoniacũ cum butyro vaccino. Apatis aũt vẽroſi curõ eſt ſiẽ eſt curatio hernie vẽtoſe. Dix Raſ. 2° ꝓti. ad vẽtoſitatẽ groſſaz in teſticulis da in potu de nuce cypreſſi ⁊ ameos. ʒ. ij. cũ aq̃ cal'a: ⁊ dixit ad vẽtoſitatez in teſticulis ifantiũ da in potu q̃lz die ad modũ ciceris magni de folijs ruthe tritis in lacte matris eius: aut nutricis ⁊ ſanabif. Dixit Huilib. q ſpoliuz ſerpentis frixuz in oleo eſt probatũ ad omnem inflationem teſticulorum.

¶ De apatibus bothox ⁊ vlceribus virge. Cap. lxiiij.

Poſtemata in vga fiũt vtplm p viaz defluxꝰ humoꝝ a ſupioribꝰ ad ipſaz: ⁊ rariſſimũ eſt q fiant p viã cõgeſtionis. Et ſũt ex eis calda ſanguinea vel colica ⁊ frigida flatica vel melica aquoſa vel vẽtoſa. Et ſigna tã gñis q̃ ſpecix ſũt nota ex multotiẽs dictis. ¶ Et curõnes eox. dixit Aui. tertij 2ª prime curõni ſũt apatũ teſticulox: ſz nõ ſũt oino eedẽ: ⁊ maxiei bñ q ĩdicatiõe ſupta anã ſubẽ vge q̃ ſicca eſt ⁊ dẽſa vga plus tolerat ſtiptica q̃z teſticuli: ⁊ maxᵗ ea qb9 vtẽdũ ẽi ꝑn9 ad repellẽdũ mãz. ¶ De ꝓueniẽtib9 in ꝑn9 calox ẽ ẽplz qõ ſic fit. ℞. lẽtiũ excorticatarũ roſ. corticũ gnatox. aii. ptes eq̃les: ⁊ coquãf in aq̃: deide terant: ⁊ cũ oleo ro. miſceãf ⁊ ſupponanf. Et ſi calitas itẽſa fuerit addãf folia alkẽgi: ⁊ folia vitis ſola. Folia vitis ꝓuſa aut ꝓputia vitis ꝓuſa ꝓueniẽtia ſũt ſola: ⁊ cũ aq̃ ro. mixta. Succ9 cimbalarie fomẽtat9 vel illinit9 apata calda vge ſpgit ⁊ curat. Et ſi calitas fuerit itẽſa. ⁊ cũ dolore vehemẽti. ℞. folia iuſqami ⁊ iuolue in foliis caulĩ: ⁊ ꝺcoq̃ ſub pruni: deide cũ ipſis foliis iuſqami ꝓtritis fiat ẽplz. ¶ Aliõ vtile. ſuppone ẽplz fcm̃ ex mica panis i lacte capno ifuſa vitellis ouorũ oleo ro. cũ q̃ſtitate ſufficiẽti opij. Aut ſuppone ẽplz Pauli. qõ fit ō farina ordei: ⁊ cucurbita cruda ⁊ foliis iuſqami ⁊ cãnax. Añ tũ appõnẽ ẽplox fiat fomẽtatio cũ aq̃ ꝺcocmis folioꝝ baci: ⁊ aut plãtagis vel lãceole. ¶ In augto cũ aliq̃ vel aliqb9 ꝑdictox miſceãf aliq̃ reſolutiua ⁊ ꝓpe mellilotum ⁊ anetũ. Et in ſtatu laudaf vt addaf ꝑdictis cinis vitis. Et in ꝺclinatiõe ꝓuenit inũctio cũ oleo cãomille ⁊ aneti: ⁊ ſuppoſitio ẽplz de melliloto ⁊ floꝛib9 camomille. ¶ In flatico vo apate in ꝑn9 ꝓuenit emplz qõ ſic fit. ℞. corticũ gnatox ⁊ ſumach maſticis calami aromatici marubij. aii. icorpent cum oleo ro. nardino in vino rubeo. Et in augto addaf ciminũ folia lauri ⁊ cyp̃ſſi. Et in ſtatu ꝓuenit emplz de foliis ruthe cypreſſi ⁊ lauri. Et in ꝺclinatiõe addaf ꝑdictis cinis vitis.

¶ Et in melico in ꝑn9 cõuenit emplz de oleo ro. vitellis ouorũ ⁊ vino cocto. ¶ Et in augmẽto addaf fenugrecũ ⁊ armoniacũ: ⁊ ꝓcedif vtilr maxie qñ affuerit dolor fortis mellilotũ coctũ cũ ſapa ⁊ appom: ſedat. n. dolorẽ eox. ¶ Et in ſtatu cõuenit armoniacũ diſſolutũ in aceto: ⁊ emplz ex furfure ⁊ armoniaco ⁊ farinã ordobi emplata vtilr mollificat apata dura ẽt in q̃cũq; pte fuerit corpis: ⁊ laudaf ſemẽ agnicaſti cuz butyro. ¶ Et in ꝺclinatione ꝓcedaf cũ emplis de gũmis.

¶ Si apa vge exitura fiat maturef cũ emplo de altea fenugreco ſeie lini: brãca vrſina adipe porci ⁊ butyro: qñ aũt maturaf: aliqñ rũpif ad ex, ⁊ eſt bonũ: ⁊ aliqñ ad intra ad foramen ei9 p qõ exit vrina: ⁊ tũc opz vt mũdificef cũ iniectionibus p foramẽ vge: ⁊ cũ exhibitiõe ꝓuocãtiũ vrinã: qõ vo rũpif exteri9 mũdificef ⁊ curef ſicut vlcera ipſi9 vge. ¶ Dñt qdã. ſi acciderit apa vge ex pcuſſiõe ſupponaf ẽplz de abſinthio ⁊ artemiſia ⁊ oleo de camomilla: ⁊ qdã ſupponũt ẽplz ex farina tritici cũ ſucco abſinthij ⁊ pinguedie anatis. ¶ Et dñt qdã. q ſi pputiũ vge inflaf ex mã calda teneaf pputiũ ſepe in aq̃ decoctiõis morſus galline ⁊ deſupponaf farina ordei decocta in ſucco portulace ⁊ lactuce. Et ſi inflaf pputiuz ex mã frida emplef cũ betonica in vino decocta. Cura autẽ apoſtematũ aquoſorum virge eſt cura hernie ventoſe.

¶ Et naſcunf aliqñ apata in muſculis q̃ ſunt in radice virge ⁊ partibus que ſunt ſub collo veſice: ⁊ ꝓhibent exitũ vrine liberũ ⁊ apparẽt mãifeſte ſenſui. Et ego vidi illa apata in duob9 q ambo mortui ſũt infra. 14m̃ diẽ. ¶ Et cura eox eſt flõmia ⁊ cuacuatio ⁊ diuerſio: ſicut dictũ eſt in apatib9 teſticulox: ⁊ cõfert eis flos altee vel malue in vino coctꝰ ⁊ cataplaſmatus. ¶ Emplm ꝓueniens eis ⁊ mitigat dolorẽ eox. ℞. coronã regiã ⁊ in aq̃ decoque modica donec mollificef: deide terat ⁊ pmiſce cũ ea farinã ſeis lini: ⁊ vitellos ouũ elixos per vinũ coctũ ſuppone. ¶ Aliud. ℞. farinã fabax fenugreci ⁊ ſeis lini: ⁊ cicex folia caulĩ aniſum ⁊ camomillã ꝓfice cum adipe renũ capraz ⁊ confice ex eis emplm. Et in fine cõueniat bdellĩ diſſolutũ in vino ⁊ ſuppoſitũ. Et qdã dñt. ℞. folia ⁊ flores cardi benedicti: ⁊ in vino decoque ⁊ cataplaſma. In oibus aũt apatibus virge. dixit Pau. ligãdũ eſt veretrũ ad partẽ ſuperiorez: ⁊ dimittaf ois motus ⁊ deambulatio.

¶ Et naſcunf aliqñ in virga puſtule bothorales q̃ aliqñ ſũt in cute exteri9: ⁊ aliqñ naſcũf in foramie int9: ⁊ tũc ꝓhibẽt libex exitũ vrine. ⁊ cã eox eſt mã acuta baurachina i vga cõtenta: ⁊ ꝑm plm ſanianf. Et dixit Hip. in affo. Quib9 in vi-

In ꝓncipio calox

In ꝓncl. flaticox.

In ꝓncl. melicox.

Cura exiture vge.

De apate ex pcuſſione in vga

De inflatiõe vge.

De apatibus circa radicem virge.

De puſtulis bothoralib9 in virga.

rili vga fiūt pustule his sanie facta ⁊ erupta solo fit. s. egritudinis. ¶ Et cura eaꝝ est sicut cura aꝑatū eruptoꝝ ad intrinsecū fozamē vge. Que ℞o fuerint ab extra debent fomētari cū aqua calꝫa ⁊ sapone vt rarefiat ⁊ attenuef supficies pustularū ⁊ eaꝝ mā: deinde supponaf foliū caulis: aut emplꝫ maturatiuū ex fenugreco seie lini ⁊ altea. ¶ Cūq; facta est maturatio qō cognoscif ꝑ dealbationē pustulaꝝ: tūc ingenian dū est ad ipsaꝝ eruptionē. Fricef ḡ vga leuiter sup coꝛā patietis vel sup coꝛā alicui⁹ mulieris: donec virga erigi videatur: deinde repete ꝓcutiaf vel cōꝛimaf: qm̄ ꝑ talē cōꝛessionē rūpunf pustule ⁊ emittif sanies: ꝙ si sic nō erumpanf: rūpanf cū aliquo instrō: deinde mūdificent ⁊ cōsolident. ¶ Et ō vtilib⁹ est puluis aloes ⁊ myrrhe: aut colofonie ⁊ myrrhe.

De carne mortua ⁊ bothoꝛ sup virga.

¶ Nascunf aliq̄ sup virga caro mortua ⁊ bothoꝛ: ⁊ sūt alii qñ mollia: sicut moꝝ ⁊ delet ea puluis subtilis fact⁹ ex coꝛticib⁹ granatoꝝ acetosoꝝ supaspsus, aut puluis fact⁹ ex capitib⁹ piscioloꝝ salsoꝝ adustis. ¶ Dixit Aui. sumaf baurach vstū ⁊ cinis ligni vitis: ⁊ teranf cū aq̄ bñ ⁊ ponanf sup moꝝ ⁊ que ei sit̄anf. ¶ Dixit Pau. distēpera cinerē vitis cū aqua ad emplandū cū ea: ⁊ qñ sunt dura: ⁊ sunt aut maligna: aut nō maligna: ⁊ nō ꝑ sunt sup ea medicie: ꝫ oꝛ ꝙ ꝑ chyrurgiā amoueanf. ¶ Dixit Albu. nō malignū suspēde cum vncino subtili ⁊ abscinde ipꝫ: donec mūdes eū totū: deinde pone de sup cerotū submersuꝫ in vnguēto egyptiaco ad mūdificādū oē residuū ei⁹. Et dixit Aui. puluerīça desup attramentuꝫ ⁊ arsenicū: deinde curef cura vlceꝝ. ¶ In maligno vo ⁊ fedi coloris, dixit Albuc. opꝫ vt administref cauteriū post incisionē eius ⁊ ipsius abꝛasionē. Et Aui. dixit. ꝙ si fuerit deterius eo. s. nō maligno nō erit excusatio ḡn cauterīçef. ¶ Nota tū in cauterīçādo virgā. ꝙ dixit Judeus ingt veretri substantia est: sicut suba ligamēto ꝝ: ⁊ iō nō sustinet vstionē cuꝫ nimio igne factā: aut cū medicinis potēter calidis: ḡn inferaf inde nocumētū ei. ¶ Sūt aūt qdā bñtes pellē supꝛa pꝛeputiū adeo inflatā: ita ꝙ eā retrabere non pñt: ⁊ in pꝛeputio sub ea sunt vlcera: ⁊ tūc opꝫ vt inflatio tollaf q̄ si fuerit cū caloꝛe. ℞. poꝛtulacā: siue viridē: siue siccā: ⁊ in aq̄ decoq̄: ⁊ sup inflationē pone: ⁊ maxie valꝫ qñ inflatio impedit mictionē ⁊ cōuenit empl̄m de foliis violarie ⁊ malue ⁊ fomētatio cuꝫ oleo vio. ⁊ frequētata. ¶ Et ii inflatio fuerit cuꝫ frigiditate supponaf cepe lilij decoctū ⁊ incoꝛporatū cū veteri assungia poꝛci: aut empl̄atū factū de farina fruméti ficub⁹ siccis oleo ⁊ vino ⁊ fomēteſ sepe cū oleo de lilio ꝙ si sic nō resoluaf inflatio: tūc secure incidaf pellis inflata ꝑm lōgitudinē eius cū rasoꝛio: ⁊ fiat incisio tāta ꝙ ꝑputiū totaliꝛ discoopiaf: vt postea curari vlcera. Et ipsa qdē lauāda sunt cū vino calꝺo solo vel decoctionis roꝝ, aut decoctiōis saluie ꝫ necessitatē. Pellis vo incisa suaf ⁊ sup suturā ponaf puluis ꝑsolidatiu⁹ mixtus cū albumine ouiꝝ: ipsa. n. recipit consolidationē. ¶ Oꝝ si vulnera ꝑputij vel alteri⁹ loci ℞ge indigerēt mūdificatione: mūdificent cū aq̄ mellis vel cū vino ⁊ melle: vel cū vnguēto apl̄oꝝ: vel viridi vel alio siñ ꝑm exigentiā mūdificatiōis: deinde ꝑsolident. ¶ Puluis optim⁹ ad ꝑsolidādū vlcera vge iam mūdificata. ℞. myrrhe aloes ⁊ nucis cypꝛessi. añ. ⁊ supaspgaf ⁊ desupponaf panus infusus in vino. Et qdā mūdificant vlcera cū aq̄ ⁊ sapone: ⁊ postea supaspgūt puluerē masticis olibani ⁊ myrrhe. ¶ Dixit Sera. ꝙ puluis cucurbite ficce mūdificat vlcera vge ⁊ ꝑsolidat: ⁊ sit̄ dixit Diosc. Ungm bonū ad vlcera vge. ℞. sarcocolle masticis thuris bol. ar. ⁊ sang. drac. añ. ꝓtes eq̄les tere ⁊ cribra ⁊ misce cū ꝓtis. j. terbētine: ⁊ ꝓtis. ij. mellis: mūdificat. n. ⁊ consolidat. ¶ Ungm valēs ad vlcera vge ⁊ oīuꝫ pudēdoꝝ. ℞. tucie lote ꝑ. ij. plūbi usti ꝓtē. j. puluerīçēt ⁊ fricēt sup lamina plūbi cū succo plātaginis: aut solatri: ⁊ oleo roſaceo agitādo tādiu: donec pinguescat puluis aloes solus: puluis mūmie solus: ⁊ puluis pentafilon: puluis soleaꝝ veterū cōbustaꝝ: ⁊ puluis coꝛnu cerui usti boni sunt ad vlcera virge: ⁊ inter alia simplicia puluis radicū arnoglosse est vltim⁹. ¶ Et scias ꝙ aliq̄ vlcera vge hueterant: ⁊ fiunt difficilis ꝑsolidationis: ⁊ opꝫ tūc vt regimen rectificef: ⁊ diminutio fiat in cibo ⁊ potu ⁊ eūatio fiat frequēs cū his que eūant maxie flegma salsuꝫ ⁊ būoꝛes aduſtos. ¶ Dixit Gētilis. fateoꝛ me nō potuisse curare q̄dā vlcera vge cū medicis exiccatiuis quouisq; nō opaꝝ⁹ fui medicinis ianie gīantib⁹ q̄ saniādo mām stantē in labijs vlceris adaptauerūt eā expulsioni: ⁊ ꝫ feci extimatiuo iudicio.

Curatiue ris corro siui ⁊ fue cancerosi.

¶ Et multoties oꝛif sup ipsa vlcera caro mala q̄ coꝛrodēda est vel alꝛ auferēda. ¶ Et qñq; accidūt ista vlcera a mā male ḡlitatis ⁊ coꝛrūpit ꝓtes in circuitu ⁊ efficif vic⁹ coꝛrosiuuꝫ: tunc opꝫ vt videas ⁊ si malitia nō fuerit multuꝫ mala lauef sepe locus cū aq̄ ꝛdei vel oꝛobi in qua bullierit mel ro. non colatū: ⁊ postea supponaf pānus infusus in vino ⁊ aceto de coctiōis gallaꝝ ⁊ nucis cypꝛessi ⁊ coꝛticū granatoꝝ acetosoꝝ. ¶ Si ℞o malitia fuerit magna ⁊ denigrauerit ⁊ mortificauerit aliquā ꝓtē: opꝫ vt totū coꝛruptū abijciaf. Et fiat ꝫ festine, maxie si videris coꝛruptionē pambulare: qm̄ suba veretri q̄ deperdif restaurari nō pōt. Curef ḡ cura ꝑsiliuꝫ vlcerū putridoꝝ. ¶ Et qñq; curanf vlcera vge ex malitia ⁊ acutate māe: ⁊ opꝫ vt occidaf cancer cū vngto qō sic fit. ℞. viridis eris. ʒ. j. salisgēme. ʒ. ß. assūgie poꝛci vetuste liquefacte ⁊ colate q̄ꝫtū sufficit ad icoꝛpandū illa. ¶ Aut cū puluere qui sic fit. ℞. arsenici ⁊ alumis vstoꝝ suptegula calꝫa ⁊ stercoꝛis humani vsti ⁊ coꝛticū granatoꝝ. añ. ʒ. v. puluerīçenf subtiliter. ¶ Mortificato aūt cancro qō scif: qꝛ caro apꝑet rubea: tūc incarnef ⁊ ꝑsolidef. Si aūt sic curari nō ꝓterit totū qō occupatū est ab eo icidaf: deinde cauteriçef. ¶ Nascif aūt aliq̄ sup vga veruca: ⁊ sanat eā acoꝛus suppositꝰ cū aceto: aut illimtio facta cū aceto in q̄ fuerit tartaꝝ puluerīçatū immissuꝫ. ꝙ si nō curaf sic excoꝛief ⁊ supponaf lac fic⁹: aut q̄ꝫtū est granū milij de puluere arsenici. Et si sic nō curaf. Dixit Aui. icidaf ⁊ post icisionē supponaf medicamē retinēs sanguinē ⁊ curef cura reliquaꝝ verucaꝝ. ¶ Ulceꝝ vo q̄ sūt in fozamie vge signa sūt ꝙ patiēs extimat: vt dixit Theodosi. vt indigeat ad mingēdū sp ⁊ sentiēdo locū ipꝫ fricat: ⁊ aliq̄ manu stringit ⁊ locꝰ vlceris scif ꝑ locū doloꝛis: ⁊ in eis que sanie faciūt egredif sanies añ vrinā. Dixit. n. Gal. cº de interioꝛib⁹. si vlcera sint in veretro. s. in meatu ei⁹ doloꝛ erit i eoꝛ ⁊ illud ab eo egredif ꝑ qō vuln⁹ eē sigīaf. s. sanies: ⁊ differt a vulnere vesice: qꝛ hoc. s. mingēdo sanies ꝓcedit vrinā: ⁊ illa est mixta cū vrina. Et i vulnerib⁹ meaꝝ⁹ veretri vrina exeūte maxīa gīaf pūctio maxie si corticib⁹ ablatis a vulnere discoriatus sit. ¶ Et scias. ꝙ tā vlcera meaꝝ⁹ vge q̄ꝫ illa q̄ sunt in exterioꝛi ei⁹: aliq̄ sequunf aꝑata bothoꝛ q̄ rūpūf: aut incidunf: aut causticanf. Et qñq; bñt alꝛ cās: quaꝝ aliq̄ sūt ꝓmitiues: ic aer multū calid⁹ acuēs ⁊ incēdēs būoꝛes in vga ⁊ alijs circūstātib⁹: ⁊ ꝓpea maxie accidūt in estate ⁊ ꝓprie in fine ei⁹. Et ex eis est exercitiū imoderatū: ⁊ maxie deabulatiuū. Et hinc ē ꝙ plerūq; accidit viatoꝛib⁹. Et ex eis ē coyt⁹ nimi⁹: ⁊ maxᵉ cū mēstruata vel imūda muliere vl cū lepꝛosa: aut bñte vlcera in vulua sua: aut cū ea q̄ sibi posuit res calidas acutas. Et alie sūt cāe añtes ex mala ꝓpone cala: ꝓcipue epis: ⁊ testiculoꝝ gīante būoꝛes acutos coꝛrosiuos vel adurēte eos q trāsmittūf ⁊ ꝺscēdūt ad vgā vl ad ei⁹ meatū: ⁊ cū ibi fuerit collect⁹ efficit: ⁊ est cā ꝓducta vlceꝝ vge: ⁊ ꝓpea plerūq; vlcerane meaꝝ⁹ vge ardēte vrina sepe trāseūte ꝑ ipꝫ. ¶ Et cura vlceꝝ meaꝝ⁹ vge ꝓplef cū mūdifiᵉ eoꝝ fcā ꝑ ea q̄ sumūf iteri⁹ q̄ bñt mūdificare absq; vrie ꝓnocᵉ: sic ē aquā ꝯccari rubei: aq̄ mellis: aq̄ lacꝭ ⁊ tilia. et si nocia fuerit aliq̄ diuretica denf p⁹ toti⁹ coꝛpis mūdifiᵉᵐ. al's. purgᵉᵐ: et cō plef it romissiōe ꝑ fozamē vge mūdificātiū vlcera ei⁹. Et ex leuioꝛib⁹ ē farina fabaꝝ ipa. n. dix Dio. ꝓfecto ꝓfert vlcerib⁹ veretri et farina ciceꝝ, farina oꝛobi: farina lupinoꝝ aq̄ ꝛdei cū puluere myrrhe vl cū puluere arist. ro. vel cū puluē aluis ꝯccarini et siñuꝫ: et post mūdifiᵉᵐ incarnef et ꝑsolidef locꝰ vlcerat⁹ cū iniectiōe vini pōtici: in q̄ sit puluis thuris, et coꝛticū granatoꝝ. ¶ Medicamē ꝓferēs oib⁹ vlcerib⁹ vge itrin

De inflō ne pellis ꝓputij vt retrahi si possit ꝛc.

De vlcer bus in fo ramine ꝓ ge.

De cura vlceꝝ vge

fecis ꝛ extrinsec's. vel intrinsecis: opz vt iniũciat dissolutuz cũ vino. ℞. cucurbite sicce vste lytargirij ceruſſe plũbi alu/minis scissi cathmie acacie corticũ salicis thuris ꝛ emathi/tis. añ. ptes eq̃les pulueriçent subtilr. ¶ Medicamẽ aliud filr valẽs. ℞. lytargirij ceruſſe lote cathmie lote myrrhe sar cocolle tutie extincte dragagãti ꝛ thuris. añ. misceant ꝛ pul uerizent vel misceant cuz vino ꝛ iniiciant. ¶ Dixit Albu. dissoluat. ʒ. j. mũmie in lacte mulieris ꝛ iniiciat foramẽ vge: aut dissoluat in vino. ꝓfert. n. magnifice vlcerib⁹ meat⁹ vge ꝛ vesice: ꝛ valet ẽt vlcerib⁹ extrinsecis virge. ¶ Ampli⁹ ea q̃ ꝓferũt vlcerib⁹ vesice ꝛ vulue: ꝓferũt ẽt vlcerib⁹ veretri.

¶ De apatibus ꝛ vlceribus ani ꝛ eis fistulis. Cap. lxv.

Postcmatur qñq̃ lacertus ani ꝛ lõgationis: ꝛ qñq̃ apantur lacerti q̃ sũt in radice vge ꝛ caro q̃ est in circuitu ani, maxie iter anũ ꝛ burſaz testiculoꝝz. ¶ Et accidit apa in dictis ptib⁹: aliq̃n incipiendo: ꝛ aliq̃n sequẽdo alias egri^es: ꝛ ꝑcipue fit post dolores hemoꝛroidaꝝ fortes ꝛ successiõe curõnis eoꝝ cũ icisione vel cũ me^nto acutis: ꝛ sũt qñq̃ calida vel sanguinea vel colica vel mixta: ꝛ qñq̃ sũt frida flãtica vel melica: ꝛ cognoscit vnum qõq̃ ꝑpriis signis multotiẽs dictis. Dixit Hal'. 9° miemir. q̃ morbi ani sũt difficilis curõnis: nã fex ꝛ multe superfluitates peũ trãseũt: ꝛ ipse est copiosi sensus ꝛ me^ne nõ pñt apponi ei. s. q̃eniẽter: ꝛ cũ hoc an⁹ idiget in curis morboꝝ suoꝝ medicinis stipticis. Et ipse nõ põt tolerare eas: q̃ ifestãt ipz cũ stipticitate eaꝝ: ꝛ ipse ex violẽtia sensus ei⁹ affligit violẽter: ꝛ iõ meliora sũt ei medicamia ex mineralib⁹ lotis' facta.

Oꝝtet in curatione apatũ ani: ꝛ ꝑcipue calidoꝝ: vt subtiliet regimẽ ꝛ declinet a calidis in frigidũ ꝛ humidũ: ꝛ ꝓhibeant stiptica ꝛ ficca: vt nõ exiccet fex: imo si exiccata foret: opz vt mollificet cũ cibis ꝛ potib⁹ lenientib⁹ ꝛ suba ꝛ fecis mollificãtib⁹: ꝛ si tolerare poterit clyſtere fiãt ea q̃ sũt mollificãtia ꝛ leniũt suba ꝛ itestinoꝝ: ꝛ deuitet oẽz conatũ in assellãdo ꝛ imissionẽ suppositorioꝝ acutoꝝz duroꝝ. ¶ Dixit Aui. opz vt fiat flõia in ꝑn° apatũ ani. qñq̃ eniz sedat dolor. s. ꝛ tollit apa solũ cũ ea. Fugiãt aũt oẽs medicine solutiue fortes: ꝛ eũantes ex soluẽdo. ¶ Si aũt nẽcia fuerit mollificatio vẽtris fiat cũ me^nta lenitiẽb⁹ ꝛ lambificãdo soluẽtib⁹. ¶ Cõuenit aũt vomit⁹ ꝛ vine ꝓuocatio: qñ ad diuersuz trahũt mãz ꝛ sic ipsoꝝ ꝓhibẽt aug^m. Et filr cõueniũt alia diuertẽtia fricationib⁹ ꝛ ligaturis ꝛ cõpressionibus dolorosis factis in extremitatib⁹ supioꝛib⁹: ꝛ põne'i eis vẽtosaꝝ sine scarificatiõe ꝛ cũ scarificatiõe ꝛ sanguisugaꝝ ꝑz nẽcitatẽ. ¶ Et ꝓhibeat flõia saphenaꝝ appõ vẽtosaꝝ ꝛ sanguisugaꝝ i loco eaꝝ: nisi in fine: ꝛ tũc solũ si nẽcia fuerit. Et insistẽdũ est in repcussione boꝝ apatũ q̃ztũ pole fuerit: ꝛ in sedatione doloris: ꝛ si pole nõ fuerit: tũc q̃rat ipsoꝝ resolo: ꝛ ꝓhibeat q̃ztũ pole est: ne fiat exiture: ꝛ ne putredinem faciant. ¶ Dixit g̃ Aui. admittret sup ea. s. in ꝑn° medicamen de ceruſſa: aut leniant cũ albumie oui trito. i. ꝙquassato cuz oleo rosaceo in mortario plũbi: aut stãni donec in ipso deniget: nã ista mãz repcutiũt ꝛ ꝙueniũt lẽtes cocte: ꝛ corticis cũ oleo roſ. ꝛ dragagãto. ¶ Dixit Haly. sume cathmiã frõdes solatri ꝛ violas siccas ꝛ lẽticulã excorticatã ꝛ optime in aq̃ decoque donec deficcet: ꝛ tũc oleũ supinfunde ro. ꝛ vic. ꝛ vitellũ oui: ꝛ albumẽ ꝛ ꝑmisce bñ, ꝛ cũ eo locuz cataplasma. ¶ Qz si apa ꝙuenerit ad aug^m ꝛ fuerit in initio eius administra medicamẽ Aui. qõ tic fit. sumant merdasengi. ʒ. v. emathitis ceruſſe: ꝛ sumach. añ. ʒ. ij. myrrhe. ʒ. iij. pulpe cologntide. ʒ. j. oleꝝ: misamini q̃ztũ sufficit ad incoꝛporandũ: ꝛ ponat sup apa: ꝛ põt addi de triplicato vino: aut de adipe anatis: q: iste adeps est vehemẽtis iuuamẽti, ꝛ ꝙuenit in augmẽto emplr factũ cũ sumach ꝛ dragagãto ꝛ vitellis ouoꝝ coctis addito croco: ꝛ cõuenit farina fabaꝝ cocta cũ succo pori butyro ꝛ rosis: ꝛ istud ꝓpeteret in ꝑn° apatũ frigidoꝛum ¶ Et in statu calidoꝝ ꝙuenit sũt passule ꝓtrite cũ adipe eq̃lr' ꝛ emplr de caulib⁹ coctis. ¶ Dixit Raſ. xj° ꝓti. magnum iuua^m oat dolori ꝛ apati in ano si caules elixi fuerit leuiter ꝛ mixti cũ butyro ꝛ emplati: ꝛ ẽt valẽt in aug^to frigidoꝝ ꝛ valẽt in statu calidoꝝ caules ꝑdicti mixti cũ oleo camomille ꝛ fenugreco ꝛ cepe. Et poꝛri elixati cũ camomilla sunt vtiles. Dixit Aui. cũ ptrãseũt initiũ. s. aug^m ꝛ nõ sũt ab inciſiõe hemoꝛroidaꝝ. sup. q: si sic essent idigerẽt fortioꝛib⁹ exiccatiuis administret sup eis diaglon cõquassatũ cũ oleo ro. aut paꝝ de basilicon cũ vitello oui sozbilis: ꝛ puto q̃ ꝙueniãt in aug mẽto fridoꝝ ꝛ ꝑprie duroꝝ: possent ẽt ꝙuenire in statu calidoꝝ: ꝛ tũc oz exponi q̃n ptrãseũt initiũ. i. status. ¶ Qz si fortis fiat dolor in apatib⁹ ani. dixit Aui. ad sedãdũ dolorẽ eorũ sumant folia iusquami viridis ꝛ exprimat ab eis succus ꝛ misceat cũ aqua ꝛ infundat in eis panis ꝛ cõmisceat cũ vitello oui ꝛ supponat. ¶ Aliud sume folia iusquami ꝛ portulace ꝛ sũmitates papaueris albi medullã panis vitellos ouoꝝ rũ ꝛ oleũ rosatũ: ꝛ oia diligẽter cõmisce ꝛ iuppone. Et dixit Aui. q̃n cõfert euapoꝛatio eq̃lis tẽperata vel fixa ex rebus tẽperatis: ꝛ filr sessio in aqa in q̃bus cocta sint sedãtia dolorẽ: sic vere est semẽ lini: semẽ altee ꝛ malue ꝛ flos eaꝝ ꝛ filiat ꝛ q̃nq̃ addit ex eis mucillago fruméti cũ aq̃ cocti q̃sq̃ fiat sicut pulꝝ. ¶ Et de mitigãtib⁹ dolorẽ eoꝝ est frequẽs sessio in oleo sisamino: aut de seie lini tepido. ¶ Qz si dubitaueris ne apa ani fiat exitura: tũc dixit Raſ. vbi supra. pone super ipz de farina risi distẽperata cũ aq̃: ʒ quotiẽs calefiat ponat de alia: q̃n ꝓhibebit q̃ nõ faciat putredinẽ: q̃n hic locus debilis est cũ sit ꝓpe vesicã: ꝛ putredo ẽt fcã ibi mala est. ¶ Et Aui. dixit. q̃n ista apata collectionẽ faciũt: ꝛ fiũt vlcera timetur sup ea: ne fiãt fistule: ꝛ ꝓpꝫ añ maturationẽ apiunt: cuz eniz sũt ista apata ꝓpinq̃ terminationi in ano ex gñe eoꝝ q̃ aggregãt mam cito perge ad pfozãdũ añ maturationẽ: ꝛ nõ extẽdat mã ad pfundũ: ꝛ fiat fistula: iaz. n. narratũ est ꝫ regimen ab Hipp. ¶ Et dixit Raſ. vbi supra. q̃n fuerit in ano pustula q̃rens magnificari cinis vitis: vini cũ aceto, aut cinis corticũ salicis supemplata ꝓhibet q: non crescat. ¶ Et pustulas ani acutas ꝛ cuiusl̃z pudẽdi curãt vtilr emplz de myrtho ꝛ farina ordei: aut emplr de solis gallis coctis ꝛ emplastratis. Et ꝑm Hal'. cap° de galla: oz sumi galla flaua lapsa. s. illa q̃ est magna ꝛ matura: ꝛ oz coq in aq̃ vel vino ꝫz exigentiã: ꝛ si tẽderet pustula calida ad aug^m: tũc ꝙuenit emplz extẽtib⁹ ꝛ melliloto ꝛ oleo ro. ꝛ q̃nq̃ addit sumach vel galla: aut aliud ex stipticis. ¶ Dixit Serap. q: mellilotũ est mitigatiuũ apatũ oculoꝝ testiculoꝝ et ani: et filr alioꝝ pudẽdorũ q̃n coq̃t cũ rob: et fit ex eo emplr. Et valz in statu calidorũ et in aug^to frigidoꝝ. Et dixit. forsan misceat cũ vitello ouit aut farina fenugreci: aut seie lini: aut pulueris molẽdini: aut corticis papaueris ꝫz q: regrit dispõ Et est medicamẽ byma sui 2° ꝓti. ¶ Et q̃n pustula acuta ani fuerit cũ dolore vehemẽti: tunc dixit Oribasius. ℞. croci et opij. añ. ʒ. j. et tñ de vitello oui bene assi q: incoꝛporari possint illa et supponat.

Amplius in ano ꝑter hemoꝛroidas de q̃bus dictũ est in sermone 5°. ꝑprio capl'o nascunt cõdilomata moꝝ et fic⁹ poꝛri et veruce. Et ꝙdilomata dñr q̃dã eminẽtie: siue tuberositates: q̃nq̃ molles tactui: et q̃nq̃ dure: et q̃nq̃ int⁹: et q̃nq̃ ex̃ appent: et sũt figure rotunde et coloris reliq corpis nihil emittẽtes: et nõ fiũt multum grosse. ¶ Et q̃nq̃ nascunt q̃dã eminẽtie siles ꝑdictis: ʒ sũt liuidi: aut nigri coloris q̃ a q̃busdã actrici vocãt: q̃ sũt vtilr de nã cãcri: in quoꝝ curõne se nõ intromittere meli⁹ est: nisi blãdiẽdo fiẽ in cura cancri dcñ est: et ꝫ siue iteri⁹: siue exterius oꝛti sint. ¶ Ficus vo in ano sũt q̃dã collectiones superfiue siles carbũculis spõgiose albe nõ pfecte albedinis: imo aliq̃n vergũt vsus aliquã rubedinẽ ꝑm plm oblõge figure: et ꝫz quosdã nascũt in circuitu ani toti⁹: q̃nq̃ tñ interi⁹: et q̃nq̃ exterius. ¶ Et morum in hoc loco nascit: sicut in alijs locis: ꝛ q̃nq̃ iteri⁹: ꝛ q̃nq̃ exteri⁹. ¶ Et ꝙdilomata q̃dẽ q̃dã mollia sũt ꝛ curãt ꝑ pulueres vel empla multe ỏsiccatiõis: ꝛ q̃ sũt dura curant

De sedãtib⁹ dolore in apatibus ani

De ꝙdilomatibus moꝛo: ficu: poꝛro ꝛ verucis in ano.

cū eis in qb⁹ est mollificatio ⁊ resolo fortis: ⁊ si sic nō curā/
tur recurrēdū est ad medicias causticas icisionē vel cauteri
çationē: vt dictū est in hemorroidib⁹. ¶Ficus aūt appens
exteri⁹. dñt qdā curaē si accipiaē millefoliū ⁊ parietaria: ⁊
pistēē cū pauco sale: ⁊ fiat empl'z ⁊ supponaē ei q̄tidie. Aut
supponaē empl'z factū ex sqlla sapone stercore pulli ⁊ melle:
⁊ dimittaē p triduū: q⁹ pfecte sanat: aut supponaē puluis ca
pil. ve. ⁊ arist. ro. aut supponaē puluis alumis ⁊ gallaꝝ: aut
empl'eē cū pimpinella ꝯtusa: ⁊ si ex eo sanguis fluxerit mille
foliū cōtusuz ⁊ pmixtū cū lacte capzino supponaē. Valet ēt
ad ficū sessio in vino decoctiōis radicū biari ⁊ tassi barbassi.
¶In ficu aūt exīte interi⁹: dicūt q̄ curaē potu succi pimpi
nelle. ¶Et qdā dicūt. ℞. parietariā ⁊ millefoliū ⁊ ptere ⁊ di
stēperatū in vino da bibere mane ⁊ sero añ cibū ciatū vnū.
¶Aut. ℞. plantaginē millefoliū ⁊ mētastrū ipsoꝝ. añ. M.
j. cōtere ⁊ succū expīme ⁊ cola: ⁊ in eo mitte grana pipis no
uez nūero: ⁊ grana masticis. 6. ⁊ pmisce ⁊ patiēti ieūno stō
da bibere: ⁊ sic fiat quotidie p nouē dies. ¶Empl'm factuz
ex stercore ouino cū melle valet ad morū: ⁊ ꝯfert ei ficla em/
plastrata. Ruta aūt cū nitro pistata sup morꝝ posita ⁊ veru/
cas curat: ⁊ sil'r thimus: ⁊ ei⁹ succus supposit⁹ abscindit ve/
rucas: ⁊ sup excrescentias malas. ¶Dicūt qdā. q⁹ succ⁹ sca/
biose sūptus: ⁊ ipsa empl'ata supra exituras ani frangit eas
⁊ sanat: ⁊ q⁹ nasturtiū empl'atū maturat eas ⁊ apit. ¶Ulce
ra ani fiūt aliq̄ successiōe aꝑatū ei⁹: aut icisiōis hemorroi/
daꝝ vel alicui⁹ egritudinū p̄dictaꝝ. Et fiūt aliq̄ successiōe
tenasmonis ⁊ pcessu humoꝝ acutoꝝ corrosiuoꝝ sup ipm: ⁊
signa habenē p rel'onē: ⁊ p visuz: ⁊ vtpl'm ista vlcera sūt sup/
ficialia: ⁊ aliq̄ pfundanē ꝺm pl'm: ⁊ fiūt fistule: ⁊ sūt ex eis
recentia ⁊ antiquata. ¶Cura hoꝝ vlceꝝ est difficilis: sicut
cura vlceꝝ testiculoꝝ ⁊ vge. ¶Dixit Aui. vlcera q̄ accidūt
in istis locis sūt mala ambulatiua: q̄m ista mēbra sūt ꝟz for/
mā ad quoꝝ ptes festinat putrefactio: q̄m sūt ptecta ab ae/
re: ⁊ sūt decliuia ad calitatē ⁊ hūiditatē: ⁊ approximāt mea/
tib⁹ supfluitatū: ⁊ assil'anē quodāmō vlcerib⁹ viscez ⁊ oris.
Et deteriora ex his sunt illa q̄ sūt in lacerto vge ⁊ ani. Et cō
municāt vlcera ani in curatiōe cū cura vlcez virge. ¶Dixit
Aui. q⁹ curanē cū exiccatiuis fortib⁹ dictis in ca⁹ excoriatio
nis intestinoꝝ: ⁊ hec supplent ēt cū dictis. in ca⁹ vlcez virge.
¶Dixit Pau. vlcera q̄ accidūt in veretro ⁊ in ano: si nō hñt
secū aꝑata indigēt medicinis exiccatiuis valde. Idem dixit
Raſ. 2⁹ ꝺti. ex lib. absq̄ auctore. q⁹ si fuerint vlcera in vulua
veretro ⁊ ano: ⁊ ex eis nō fuerit aꝑa pcede cū deiccatiuis:
vt exēplificauit Pau. sicut sunt carta vsta ⁊ anetū vstū ⁊ cu/
curbita vsta. Et dixit. si nō fuerint vehemētis hūiditatis xi/
loaloes tritū sparga sup ipsa ad modū tenuissimi puluerīs
deiccabiē: ⁊ si fuerint vehemētis hūiditatis ꝺuenit eis cor/
tex arboris pini ⁊ emathites. ¶Dixit Judeus curenē cū cu
curbita sicca ⁊ cinere aneti cerussa lytargirio thutia emathi
te ⁊ aloe tosto pulueriçaꝫ ad spargēdū sup ea. ¶Dixit Raſ.
2⁹ ꝺti. ex vbis Hal'. in lib⁹ de simplicib⁹ medicis. q⁹ aloes cō
solidat vlcera laboriosa ⁊ ppria ea q̄ sunt in ano ⁊ veretro.
Et dixit. cinis ꝯfert vlcerib⁹ hūidis mollib⁹ abūdātib⁹ eru
ginosis si spargaē sup eis: ⁊ maxīe eis q̄ fiūt in mēbris gīati
uis. ¶Medicamē ꝯferēs vlcerib⁹ hoꝝ locoꝝ laboriosis ⁊
difficilib⁹. ℞. cucurbite sicce vste lytargirij cerusse plumbi
alumis scissi cathmie acacie corticū salicis thuris ⁊ emathi/
tis. añ. ⁊ puluerīçenē. ¶Medicamen aliud ad vlcera mala
⁊ difficilia. ℞. gallaꝝ sarcocolle sief memithe balaustie roſ.
cupulaꝝ glandiū lytargirij aloes ⁊ thuris. añ. fiat puluis ⁊
supaspergaē. ¶Dixit Hal'. 5⁹ de inge. sani. in vulnerib⁹ ani
cōfert cathmia lota cū vino: ⁊ lytargiriū ⁊ thutia: ⁊ si fue/
rint hūida curenē cū corticib⁹ çapini. al's. kakimi. ⁊ exponi
tur carnaricis sūptis ex arboꝛe pua itēsus. alia lra bz corti/
cibus pini. ⁊ est bona: vt patuit ex vbo Pauli: ⁊ ꝺuenit eis
emathites. ¶Si aūt vlcera sint ꝺcaua egēt vt in eis caro ge
nereē: tūc cū p̄dictis medicinis misce modicū thuris ꝺm q⁹
sufficiet in gīanda carne: nā ille medicie sole sine thure sunt
pluris siccitatis q̄z exigaē ad gīandā carnē. ¶Dixit Raſ.
vbi supra. si vlcera fuerint exiccata sparge supea aloe ⁊ ema
thite: ⁊ si fuerit in eis carnis diminutio ⁊ volueris q⁹ oriaē
admisce cū eis de corꝛtice thuris. ¶Medicamē ꝯferēs vlce/
rib⁹ q̄ indigēt exiccatiōe forti ⁊ incarnatione. ℞. thutie sar/
cocolle thuris ⁊ sedenigi ⁊ aloes ⁊ mediani corticis salicis
vsti ⁊ aluminis iameni ⁊ vitrioli vsti gallaꝝ balaustiaruz ⁊
acacie. añ. ptes eq̄les floris eris ptē. j. ß. ⁊ corticis granatoꝝ
acetosoꝝ ptis. j. puluerīçenē ⁊ ꝺficianē cū oleo ro. in modū
vnguenti. ¶Q. si vlcera fuerint corrosiua ambulatiua. dñt
qdā. lauenē cū vrina hois: ⁊ postea cū succo rubi. deinde sup
aspergaē puluis glandiū ⁊ rubi sicci: ⁊ empl'enē cū decoc⁹
pentafilon ⁊ sumach. Dixit Dios. q⁹ cinis vitis ⁊ cinis sube
vue. s. vinatie sanāt anū excoriatū ⁊ patientē vlcera recētia:
⁊ succus arnoglosse cū melle coctus exiccat vlcera: ⁊ simil'r
puluis granoꝝ granatoꝝ acetosoꝝ cū melle mixtus ⁊ appo
situs mundificat ⁊ consolidat ea. ¶Q. si vlcera fuerint cuz
aꝑate superpone empl'm factum ex melliloto cocto in sapa
⁊ mixto cum farina fenugreci ⁊ seminis lini ⁊ vitello oui ⁊
amoto apostemate curentur vlcera vt dictum est.

In locis p̄dictis gīanē fistule. dixit Almā. fistule in ano gīanē facil'r: ⁊ sunt ex eis pforate ⁊ non perforate. Dixit Aui. q̄dā sunt nō penetrātes ⁊ sunt incolu/ mioꝛes: ⁊ q̄dā sūt penetrātes. Et de penetrātib⁹. dixit Alb: q̄dā penetrāt ad anū: ⁊ q̄dā sūt penetrātes in spacio vsq̄z ad vesicā: ⁊ vsq̄z ad meatū virge: et sunt ex eis penetrātes. i. p/ fundātes vsq̄z ad radicē. i. iunctura coxe et vsq̄z ad medium caude. ¶Dixit Aui. q̄ñq̄z gīanē ab vlcerib⁹ in ano et coꝛ/ poꝛe ei⁹ et circūstātijs ei⁹: et q̄ñq̄z ab hemoꝛroidib⁹ coꝛrosis. sup. et q̄ñq̄z ab aꝑatib⁹ q̄ suppurāē et remanet in eis sanies spatioꝛ lōgo, q⁹ nō apiunē vt dictuz est. ¶Et q̄ñq̄z accidit vt voluit Alb. in ano et circūstātijs nodatio et grossitudo que cū antiquaē aperīē: et currit ex eo hūiditas alba vt pus sub tile. ¶Ex penetrātib⁹ deteꝛioꝛes sūt q̄ penetrāt ad vesicā: q̄ re nō recipiūt curōnē. Et post eas q̄ penetrāt ad anū, q̄dam sūt ꝓpinque extremitati ei⁹ et introitui ei⁹: et sūt incolumio res: et q̄dā sunt plōgate ab ea: et sūt deteꝛioꝛes ꝓp cās q̄ dicē tur. Et dixit Aui. q⁹ de penetrātib⁹: q̄dā sūt ꝺtinue cū venis et neruis: et est in eis timoꝛ: q̄dā sūt ꝺtinue cū illis. Et dixit Alb. q̄ñq̄z est fistula vna: q̄ñq̄z plēs. Aui. aūt inuit q⁹ de pe/ netrātib⁹: quedā hñt oꝛificiū vnū: et q̄dā hñt oꝛificia plura. ¶De signis. dixit Alb. cognoscunē penetrātes ad anū p̄id Signa. qō egrediē ex ea de egōne et vētositate: et fortasse ex ea egre/ diē neruꝰ: et illud q̄ discerniē penetrās ad anū a nō penetrā/ te est vt itromittas tētā subtilē de ere: aut ferro in fistulā q̄ñ nō est in ea carnositas: tūc tēta fit ex plūbo: aut ex pilis cau/ daꝝ equoꝝ, donec sentias tētā: aut pilā in digito tuo: q⁹ si nō sentis ipsaz penit⁹, neq̄z pcedit ex foramine fistule aliqd ex egōne vel vētositate: neq̄z neruꝰ: tūc scias q⁹ nō est penetrās, et scīē locꝰ ad quē penetrat si est altꝰ aut infim⁹: aut mediꝰ p inuētionē capitis tēte: aut pili cū digito vel p̄id qō iueneꝛit eā digit⁹: nec attingit vsq̄z ad locū penet^ris. ¶Dixit Raſ. 2⁹ ꝺti. q⁹ pōt coḡsci q̄ ipo ꝓsueris digitū in ano ⁊ p̄cepis patiēti coadunare cū violētia anū suū ⁊ ꝺsideraueris q̄lis sit vt⁹ co adunatiōis ei⁹ sup digitū tuū in expellēdo eū ad sursuz: q̄ñ si senseris coadunatiōez fortē, tūc penetratio est in ptib⁹ ife/ rioꝛib⁹: ⁊ si debilē: aut ferenullā: tūc est in loco alto. ¶Dixit Alb. q⁹ fistule penetrātis ad vesicā vel meatuz vge sigīatio est exit⁹ p eā: ⁊ phibitio ꝺsideratiōis loci cū medicis: ⁊ scīē penetrās ad iunctura coxe vsq̄z ad ei⁹ os: q⁹ ꝺuenit tēta vsq̄z illuc si nō est in ea toꝛtuositas: ⁊ iueniē ꝺoloꝛi circuitu ptis: ⁊ egrediē pus ex ea sp: ⁊ nō valz in ea medicatio nz ꝺsolidaē. ¶Cura vō penetrantis est cura aliaꝝ fistulaꝝ: ⁊ p̄cipue cuz Cura. medicinis fistule lachymalis. ¶Dixit Raſ. vbi supra. iuol/ uaē tastus pāno aspo grosso ⁊ iponaē fistule ⁊ fricenē inte/ rioꝛa ei⁹ cū eo dū sanguinē emittit bñ: deinde 1⁹ ⁊ 3⁹ die fiat

De vlceri bus ani.

De fistu lis in ano

silr: z quãto erit antiqor tãto maior fricatio dz fieri: z magis exterminabilis: qm̃ caro verucea in iteriori pte eiusdẽ durissima z supabũdãs amouebit. ¶ Et fcã amotiõe carnis illi⁹. Rx. corticẽ thuris aloes myrrhã sarcocollã yreos farinã orobꝫ corticẽ radicuz opopanaci: z sanguis dra. z tere bñ z iple ex eis vulnus z ꝓsolidabit. ¶ Dixit n. Hal. de medicis simplici. q caro dura q̃ est in interiori pte fistule z ppie ei⁹ q̃ est in ano qñ tollit cõtabescet fistula z adherẽdo exiccabit cũ medicamie deiccatiuo iposito ei. ¶ Dicũt qdã. q de vtilibus ad fistulã ani est radix vitis albe qñ cogit pfecte cũ rob: donec fiat sicut cera: z empleꝫ loc⁹ cũ ea: qm̃ sanat eaz: z est vtilis cristerizatio ei⁹ cũ succo plãtagis: aut lotio ei⁹ cũ lixiuio facto cũ cinere sarmẽtorꝫ post quaz intromittat puluis boliar. ¶ Dixit Albu. in ea q est nõ penetrãs z nõ antiquat sperat sanatio ei⁹ cũ ferro ꝑm q ego narro tibi: z ego ꝓbaui: z est vt iaceat ifirm⁹ iter man⁹ tuas supra dorsuz z eleuet crura sua vsq; supra coxas ipsi⁹: z coxe ei⁹ sint iclinate ad vẽtrẽ ipsius: deide intromitte tentã plũbi: aut eris in fistulam: donec scias vbi peruenit tẽta. Si aũt sentit eã ifirmus circa anũ: tũc opz vt intromittas digitũ tuum indicẽ in anũ. Si g̃ sentis digito tuo tẽtã iã penetrasse ꝓseipsam detectã ꝑter q sentias inter digitũ tuũ: z inter ipsaz sipbac: aut carnẽ: tunc scias q est penetrãs certe: tũc g̃ nõ labores i ea: qm̃ nõ est ei sanatio: nã i fistulis oĩb⁹ penetrãb⁹ nõ ẽ curõ oĩno: z curatio eaꝫ est labor: z vanitas. Dixerũt qdã tñ. q sanat in qbusdã boib⁹: lz raro. ¶ Et ex medicatiõe cũ q̃ sperat ei iuua^m est vt ignias cauteriũ subtile ꝑm amplitudinẽ fistule z intromitte ipz ignitũ in fistulã: donec pueniat circa anũ: deinde itera illud bis vel ter donec scias. q iã adustẽ sũt oẽs ille carnes addite filtrate: q̃ sũt files caude penne auis: deinde cura cũ licinio inuoluto in butyro donec egrediant ille carnes aduste: deinde cura cũ ꝓsolidatiuis: si g̃ sanat bonũ est: z si nõ tunc nõ sanat cũ aliq curatiõe vnq;. Et si tẽta nõ penetrat vsq; ad digitũ tuũ q est in ano: z est inter ipsaz tẽtã velamẽ grossum ex carne vel sipbac z vides fistulã in eo q seqt supficiẽ cutis: tũc seca iter cutẽ ab initio fistule: z vade secãdo ꝑm tẽtã que est in fistula: donec pueniat sectio vbi pueniat tẽte extremitas: donec liberet tẽta z cadat: deide mũdifica illas carnes filtratas: donec nõ remaneat ex eis aliqd: z si vincit te sanguinis exitus, z soluit inter te z opõnẽ tuã, vt seces inter illas carnes: tũc meli⁹ q̃ sit z velocioris iuuamẽti est: vt cauterizes eas cũ igne: aut cũ medicia acuta: qm̃ cauteriũ facit adustionẽ illaꝫ carniũ z abscisionẽ sanguis z ꝓfũptionẽ hũiditatũ: deinde cura cũ licinijs inuolutis in butyro: aut caulib⁹ tritis: donec emittat pus z egrediãt ille carnes aduste in pus: deinde cura cũ ꝓsolidatiuis z gñatiuis carnis dure z sũt medicine in qb⁹ est stipticitas z exiccatio: nã qñ restaurat tunc sanat: z nõ est timor de iteratiõe. ¶ Si vo fistula nõ pcedit ꝑm supficiẽ cutis: sz vsq; ad pfundũ ani pcedit: tũc intromitte digitũ tuũ in anũ z ingre cũ eo: z si inuenis tentã: z iter te z ipsaz est velamẽ: aut sipbac: aut caro z si est ppinquũ extremitati ani nõ est curatio in illa: nisi ꝑm viã fiducie z spei q̃ est: q: administrat vnus triũ modorꝫ: aut vt cauterizes eam sicut dcm̃ est: aut seces eã donec ꝓseqris cõcauitatẽ eius duz sit pole tibi itromittere licinia z reliquã curationẽ ex primo tm̃ nõ pcedas multũ cũ sectione: vt nõ icidas lacertũ ꝓtinẽ tẽ anũ: z accidat supifirmũ exit⁹ egõnis absq; volũtate: forte tasse z sanabit: aut elõges forame z mũdes illõ postq; secas ipz ꝑpe anũ sicut dixim⁹: aut cũ tẽta: aut cũ aliq instro acute extre^tis, deide mũdifica illas carnes filtratas vsq; vbi potes cũ pscrutatiõe dei de conare restaurare vuln⁹ totũ z illõ q̃ secasti z orificiũ ei⁹ extrinsecũ: vt cõsolidet z remaneat fistula apta in interiori pte ani: z erit hoc leui⁹ sup infirmum.

¶ Albu. loquẽs de nõ penetrãtib⁹: z maxie de eis q̃ sũt elõgate a supficie: z q̃ tẽdũt vsus iteſtinũ: z maxie ad supi⁹ cũ non resudauerit ex fistula nisi paz: nec ei⁹. s. fistule q̃ztitas augeat: nec ei⁹ malus odor augmẽtat⁹ fuerit: nec ẽt erit aliqd qõ sit timẽdũ: nisi resudatio z flux⁹ q medicari posset: donec exiccet z strigat: z si resudatio postea redierit medicamẽ ꝓdictũ iterꝫ adhibeat: z bõ mõ poterit blãdiri ꝑ multũ tꝑs vita egri z nõ nocebit z medicamẽ bõ faciẽs est vt sumat colliriũ qõ ẽ positũ ab eo in ca° fistule lachrymalis: z optie terat z fistula ꝑmat: donec ex ea qcqd ꝓtinet puris egrediat: z si radi⁹ in ea igredi poterit iuoluat coto, deide ex ꝓdicto medicamine postq; fuerit mollificatũ inũct⁹ mittat i fistulã: si aũt radius nõ poterit in ea igredi dissoluat medicamẽ in aq̃ z subleuet cora egri z suppositio ei puluinari iaceat: z ꝓdictuz medicamẽ distillãdo i fistulã fũdat. Et fũdat bñ i mane z sero ꝑ tres dies z sedeat in aq̃ de curcuma z lauet ex ea. ¶ Et Aui. dix. ex nõ penetrãtib⁹ si nõ fuerit noc^m cursus plimi: aut fetor sanguis⁹ nõ erit malũ dimittere eas. s. absq; icisiõe z causticatione: z absq; fortasse me^nis acutis: z in bõ casu ꝓuenit medicamẽ qõ scripsit Rabi. in 22ª pti^a. vbi dixit. cũ sumit gũmi olive z aloes epaticũ z ipastant cũ succo frõdiũ ficus: z fiũt ide licinia sanat fistulã vẽtris: z maxe eã q̃ fit in ano. sup. ꝓz tñ vt mũdificet z abstergat ab hũiditate putrida q̃tidie cũ aq̃ mellis vl cũ vino z melle ro. z filib⁹. ¶ Et subdit Aui. si fistule fuerint nocẽtes expiat sup eaz colliriũ algarab. i. fistule lachrymalis: z q̃ ꝓcedũt cursu ei⁹ ex me^nis fistulaꝫ: z si recti ficauerit eã z minuerit corruptionẽ eaꝫ erit bñ: z si nõ admiscet medicamẽ acutũ vt ꝓsumat qõ appet de fistula: z est caro mortua z appeat caro sana: deide icarnet vuln⁹ cũ medicis icarnatiuis: z ppe cũ marã arisil: qm̃ icarnat ea z sanat: z puluis caude egne est mirabilis ad icarnãdũ eã supaspsus. Et subdit. si nõ fuerit fistula. s. mala dolorosa: lz nõ penetret: si nõ curat adhuc cũ eis q̃ icidũt cũ caritate sua: z sua siccitate. i. cũ sua acuitate. sup. cura ipsaz cũ subtilitate z spatio. i. facilitate z lõgo tpe. Et ex eis q ipsas icarnãt est maran nigꝛ. ¶ Predict⁹ ẽt mod⁹ curõnis Alm. valz qñ fistula penetrat. scz ad ptes superiores intestini vbi ꝓhibita é icisio: opz tñ qñ medicamẽ acutũ apponit cũ stuello: vt supra stuellũ ꝓmat cũ pila de panno vel de stupis z supliget vt firmiter teneat. Licinitũ tñ dz eẽ ligatũ cũ filo ex orificiũ dimisso: vt si voluntas fuerit exbẽdi ipz ꝓpdoloris vehemẽtiã vel aliquã aliaz cãz facilr exbi possit. ¶ Qz si ꝓtingat ex acutis medicamib⁹ dolorẽ vehemẽtẽ fieri mitiget: dixit Aui. cũ butyro z oleo ro. supinfusis z filib⁹. Et si vehemẽtia doloris exegerit narcotica afferat. ¶ In curõne vo penetrãtiũ aliqñ medici magnũ incurrũt errorẽ. qre dixit Alm. excitabimus eos ad ea q̃ huic egri^ni ꝓuenerint: z ostẽdem⁹ q̃lr ab errore se custodiãt. Cũ. n. fistula fuerit ꝓfocata z ab ano remota nullo mõ ferro est tãgẽda: qz ex incisiõe ferri ꝓtigit sterc⁹ inuolũtarie egredi. Et dixit. ẽ ẽt aliõ qre fistula ferro tãgi nõ dz: z est qz toto tpe vite eger sic ꝑmanere poterit nõ magnũ patiẽs noc^m z ꝓuenit ex ea aliqd aliõ: nisi resudatio z fluxus. ¶ Dixit Hal. 9° miemir. ex. xj° ꝓti. plies tẽtata fuit icisio musculi q est supra anũ z egerũt superfluitates nõ volũtarie. Et Raz. ait. dico q bõ q dixit itẽsa signiat q bõ nõ accidet in maiori pte: nisi incisio ei⁹ fuerit valde itẽsa. Et dix Raz. dico dcm̃ Hal. de motu musculi q accidit ex cura fistule egõ nõ volũtaria si iciditur totus musculus: aut in maiori pte ei⁹: vñ deficiet aut debilitat coadunatio ipsi⁹: qm̃ ipse musculus locat⁹ est ꝑ latitudinẽ z nõ ꝑ longi^nem: nã si eẽt plõgi^nem nõ patere de icisiõe fistule de trimẽtũ: qm̃ iciderẽt villi ei⁹ plõgi^nem: verũtn dix Raz. bõ accidit si fistula q̃ iciditur pcul fuerit assella. i. ab ano: vñ seqt q i curõne ipsi⁹ cũ ferro iciditur tot⁹ musculus: aut maior ps ipsius iciditur. Tu g̃ cogiscẽdo bñ. dix Raz. speculari debes ꝓcipiẽdo patiẽti ad coadunãdũ sellã ei⁹, z regrẽdũ mot⁹ ei⁹ locuz q si fistula ꝓximior fuerit ano: z postea in coadunãdo sellã ei⁹ cõmoueat corpa mlta: tũc icisio ei⁹ nõ erit nociua ei: sz si fuerit sup circuitũ. als. ter^m mot⁹ ei⁹: aut post se incisiõe ei⁹ irritat act⁹ bõ musculi oĩno: vñ expedit ꝓsiderare: vt pole sit q bõ seqt an nõ: z si nõ sit pole dimittat ei⁹ curõ oĩno: sinaũt fiat. ¶ Et modus curationis fiẽde est duplex: vn⁹ est cũ ligatio

Cura penetrãtis.

Duplex mod⁹ curationis fistule penetrãtis per incisionẽ.

ne ei⁹ cū ſpato: ſiue filo facto ex filo lini vel ſerici inuolutū ꝛ tortū: ex. ℈. filis vel circiter ea: vt dixit Alb. aut cū pilis equi formatis vt liciniū: vt oñt qdā. ꝛ mod⁹ ligatiōis eſt vt acci/piat tēta plūbea: cui⁹ extremitas ſit pforata in modū trime acus ꝛ intromittat ſpatū in trimā ei⁹: ꝛ itromittat tēta cuꝫ ſpato ꝓ oꝛificiū fiſtule donec pueniat ad inteſtinū, ꝛ tu hēas tuū digitū in ano egri: ꝛ cū ꝓceperis tuū digitū tētā inueniſ/ſe cū ſpato puta: tūc digito tuo caput tēte tene ꝛ ⁊rbe iſtꝫ ꝓ anuꝫ: deinde annecte duas extremitates ſpati ꝛ ſtringe eas ſtrictura bona: ꝛ dimitte ſic die vna: aut duob⁹: deide ꝓſeq̄/re ꝺ die ſtringēdo ſpatū: ꝛ q̄ſto plus ipſi⁹ imiſ⁹ filū in carne: tā to plus ſtringe filū: donec icidant oēs ille carnes q̄ ſūt iter duas extremitates fili: ꝛ cadāt ꝛ ſpatū ſit libe⁹ oīno. Et q̄ꝫ/uis iſte mod⁹ ponat ab auctoꝛib⁹: tñ mod⁹ iſte eſt valde diſ ficilis ꝛ iducēs doloꝛes vehemētes. Et ió dixit Aui. qñ ꝑdu cit ad doloꝛē vehementē ꝛ timet: ne accidat ſpaſm⁹: aut ali/qð accñs malū auferat ab ea. ſ. ꝛſtrictiōe filū. ſ. ꝛ relaxet ꝛ ſe det tūc cū eis q̄ ſedāt doloꝛē: ꝛ ſedato doloꝛe ſi vis cū hac cu ra ꝓſeq̄ reiteret ꝛſtrictio cū ſpato. ¶ Et qdā attēdentes ad modū hui⁹ curatiōis ꝛ ſucceſſionē accñtiū in ea dixerūt bo/noꝛabili⁹ foꝛe deſiſtere ab hꝫ curōne: qꝛ male ꝛ niſi in longo ꝛpe pōt fieri: ꝛ cū ſucceſſione maloꝝ accñtiū. Et fiat curatio cū ꝛ⁰ mō q fit cū iciſiōe cū ferro: ꝛ eſt, vt fiat itromiſſio ſpati vt ocñ eſt: ꝛ ꝓiūgāt due extremitates fil: ſꝫ nō ſtringat: ſed trahe ambas extremitates ſpati cū manu tua ℞ſus exterio/ra: ꝛ cū altera manu icide q̄ ꝓtinent intra illō ſpatiū cū iſtꝛo acute extremitatis ſꝫ figurā falcis: vt cū gugamau: aut cuꝫ raſoꝛio: ſicut eſt poꝛe tibi: donec ſpatū itegre ligetur: ꝛ tūc q̄ꝫ uis auctoꝛes nō dixerūt fcā ſectiōe: ſiue ꝑ ſpatū ſiue ꝑ iciſionē ꝙ fiſtula ſit mortifi⁽ᵈᵃ⁾: deinde cureꝝ vuln⁹ ꝓ⁹ mūdifi⁽ⁿᵉᵐ⁾ cū in carnatiuis ꝛ ꝓſolidatiuis. ¶ De his duob⁹ modis curōnis. dixit Raſ in diuiſiōib⁹. fiſtule ani penetrātes nō ſananꝫ, niſi cū ligatiōe ꝛ ſectione cū falce. Et Aui. dixit. ꝙ curatio earū eſt cōpreſſio. i. ſectio cū ſpato aut inciſio. Quidā exponūt ex preſſio. i. ꝛſtrictio meat⁹ fiſtule: vt nō egrediaꝫ ꝑ ipſꝫ fex. ve/rū itellexerūt. ¶ Quidā magr Andreas de cumis ſꝫ ꝙ in/uenio liberauit dñm Jacobū de puſijs ò fiſtula pectoꝛis caſ ſali quā trib⁹ annis poꝛtauerat cū expimēto cū quo dicebat ſe curare oēꝫ fiſtulā cuiuſcūq̄ ptis coꝛpis: qō ſic fit. ℞. radi/ces ꝛ folia agrimonie ꝛ diſtilla ea in alēbico vitreo ſuauē fa ciendo ignē: vt bñ cuſtodiaꝫ a fumo ꝛ de tali aq̄ oi die dabat in potu añ diē moꝛe ſyrupi ciatū vnū: poſt quē doꝛmire pre cipiebat. Et iterū radices gariofilate bñ mūdas lotas ꝛ exic catas cū pāno ad q̄ntitatē q̄tuoꝛ manipuloꝝ: ꝛ pone eas in paſtillo facto de farina oꝛdei vel ſicaliꝫ ꝛ in furno vſq̄ ad bo nā decoctione paſte: poſtea fracta paſta accipe radices ꝛ po ne in vaſe terreo vitreato pleno optimo vino claro capacita tis duaꝝ quartaꝝ ꝑm meſurā floꝛentinā: deinde vas obtura bñ cū paſta ꝛ ſupliga pānū lineū: vt nō valeat expirare: ꝛ de hoc vino da bíbere patiēti cū cibo vel ſine cibo q̄ter i die: ité quotidie de mane comedebat herbatū factū de ſaluia atha/naſia vtica calameto: ꝛ bono lardo cū ouis. Et dixit, ſi fiſtu la eēt exteri⁹ appens vltra ꝑdicta lauet ter vel q̄ter in die cū vino decoctionis abſinthij vtice ꝛ pulueris olibani vina patiētis addita: ꝛ poſt ablutionē ponat foliū caulis rubei: ꝛ dixit poſt ꝓſolidationē vlceꝝ ſupponat aliqb⁹ dieb⁹ ſtupa iſuſa in aq̄ ardēti: vt bñ ꝓfirmet vuln⁹. Et dixit. opꝫ vt eger ſūme cuſtodiaꝫ a potu aq̄: ꝛ ēt a tactu ei⁹: donec ꝑdicta fece/rit ꝛ liberat⁹ fuerit. Et ſignū liberationis eſt ꝙ infra decem dies in quocūq̄ loco fiſtula fuerit emanabit ab ea virulētia: ꝛ poſtea ſanies alba ꝛ ſpiſſa aliqb⁹ dieb⁹ emanabit: ꝛ poſtea egredieꝫ aq̄ clara q̄ erit aq̄ agrimonie ſupradcā: ꝛ tūc appa/rebit caro rubea: ꝛ in paucis dieb⁹ ꝓſolidabit. ¶ Dñt qdā. mortifi⁽ᵗᵃ⁾ fiſtula. ℞. folia capꝫfolij ꝛ agri⁽ᵃᵐ⁾ ꝛ ſanamūdā ꝛ her bā Roberti q̄ eſt muſcata maioꝝ: ꝛ exprime ſuccū eaꝝ ꝛ ifun de ex eo fiſtulā ꝛ optime ipleaꝫ ex ipſo: ꝛ ſuppone herbas turſas ꝛ liga: ꝛ infra ſeptimā diē ꝓſolidabit eā. ¶ Et qdā di cunt. ꝙ ſemē poꝛꝝ ad ſuffumigādū poſitū ò ſiccat fiſtulas.

Expimen tū ad oēꝫ fiſtulam.

¶ Et ſcias. ꝙ qñ fiſtule ani ſūt penetrātes ꝓpinque extremi tati ani ꝛ introitu ei⁹ ſi incidant ferro vel ſecent ſpato: non accidit. vt dixit Aui. lacerto ani. ſ. toti nocu⁽ᵐ⁾: imo parti eius tñ: ꝛ in reliquo ei⁹ remanet opō ipſi⁹ ꝛ in retētiōe. ſ. ne egre diaꝫ egeſtio inuolūtarie ꝛ ſcias ꝙ qñqꝫ ſectio fiſtulaꝝ ē vel eē pōt cā plīmaꝝ egritudinū: ꝛ aliq̄ mortis niſi ꝓuideaꝫ ꝙ mā que inde fluere cōſueuit ꝓhibeaꝫ multiplicari cū debito regimine: aut niſi multipliciter alias regiones expurgeꝫ.

¶ De ragadijs ani ꝛ aliꝝ pudendoꝝ. Cap. lxvj.

Ragadie ſunt fiſſure eueniētes pudēdis: vt oſeo virge vulue ꝛ ano ꝛ q̄ eueniūt in ano ꝛ ſꝫ plīm ſunt currētes ꝑm curſuꝫ muſculi ani q eſt latitudinalis. In alijs aūt mē/bris dictis ꝛ ſꝫ pl̄ſ ſūt lōgitudiales. Et q̄ eueniūt in ano ꝛ vulua: aut ſūt extrinſece: aut intrinſece. Et q̄dā ſūt ꝓfunde: ꝛ quedā ſunt ſic ſuperficiales: ꝛ quedam ſunt nihil emittentes: ꝛ quedā emittunt ſaniē ꝛ virulentiā.

Et cauſa eaꝝ q̄ñqꝫ eſt extrinſeca vt foꝛtis ꝛ aſpera fri catio illaꝝ ptiū: aut abſterſio cū re aſpera vl incidēte: aut moꝛdicāte: aut coꝛrodēte: aut applicatione reꝝ exiccātiū: vñ exiccant ꝛ ſcindunt: ꝛ ex eis eſt multa calitas ꝛ ſiccitas aeris ꝛ expoſitio dictoꝝ mēbroꝝ vētis exiccātib⁹ ꝛ ſcindentib⁹. ¶ Et q̄ñqꝫ eſt cā eoꝝ interior: ꝛ eſt mala com plexio ſicca coꝛrugās ꝓtes: vñ accidit in eis fiſſio. Et eſt illa mala cōꝑlo aliq̄ pura: ꝛ aliq̄ eſt cū vicio hūoris acuti. Et q̄ñqꝫ eſt illa mala ꝓꝑlo ſimplex: ꝛ q̄ñqꝫ cōpoſita cū calitate vel cū frigiditate: ꝛ q̄ñqꝫ fiūt in ano ꝓꝑ trāſitū fecis ſicce du/re groſſe ꝛ aſpere ſupipſꝫ: ꝛ q̄ñqꝫ fiūt ꝓꝑ hemoꝛroidas q̄bus accidit: vt ſcindant: aut ꝓꝑ ſiccitatē eaꝝ: aut ꝓꝑ foꝛtitudinē expulſionis ſanguis ad eas: ꝛ ꝓpea dixerūt q̄dā. ꝙ ragadie ſūt q̄dā aptiones venaꝝ q̄ ſūt in ano ſine tumoꝛe: ꝛ oꝛiūt in hoc ab hemoꝛroidib⁹: qꝛ ſūt cū tumoꝛe: ꝛ q̄ñqꝫ ſuccedūt ra/gadie apati vel vlceri ēt in ano: q̄ñqꝫ ſuccedūt tenaſmoni ꝓꝑ expreſſionē foꝛtē. Dixit Raſ. ꝛ⁰ ꝑti. ꝙ cōſtipatio vētris fre/quēs gīiat in ano ex coꝛticatione ꝛ fiſſurā vñ cauenda eſt.

Signa tam generis q̄ꝫ ſpecierum nota ſunt per ſenſum ꝛ relationem ex multotiens dictis.

Cura ragadiaꝝ diuerſificat ſꝫ varietatē eaꝝ. Jō dixit. A. ꝙ me⁽ⁿᶜ⁾ ragadiaꝝ: q̄dā ſūt icarnatiue lubꝛicatiue, exponūt q̄dā. i. icarnatiue appꝛoximate in ſuba liqda actu: vt magis ꝺſcēdāt i fiſſuras ꝛ ꝑfūditates ragadiaꝝ. Alij expo nūt icarnatiue lubꝛicatiue. i. glutinatiue q̄ pueniūt añ ꝑs ꝓſolidatiōis. Et q̄dā ſūt lenitiue hūec⁽ᵘᶜ⁾ q̄ max⁽ᶜ⁾ pueniūt raga dijs ſiccis et i cā ſicca. Et q̄dā ſūt cura⁽ᵘᶜ⁾ aꝑatis. ſ. ꝓplicati cū eis: ipſe q̄ꝫ ſūt aꝑoſe. ſup. et q̄dā ſūt mūdifi⁽ᵘᶜ⁾ q̄ pueniūt i ra gadijs ſanioſis et q̄dā ſūt ſedatiue doloꝛis. Sūt. n. ex eis q̄dā doloꝛoſe ꝛ q̄dā ſūt extictiue calitatis ꝛ ardoꝛis. ¶ Et ſūma cura eaꝝ eſt cū amotiōe cāꝝ iducētiū cās: ꝛ cū oppōne ad q̄/litatē ipſaꝝ cāꝝ. ¶ Et in oib⁹ ragadijs oꝛ abſtinere patiētē a cibis acutis ꝛ ſalſis ꝛ acetoſis ab oib⁹ q̄ vētré reddūt ſic/cū: ſic ſūt cibaria ſicca vel ſtiptica: imo oꝛ vt vēter teneaꝝ lu bꝛic⁹ cū vſu ciboꝝ ꝛ potuū ꝛ me⁽ⁿᵃ⁾ leniētiū. Dixit āt Auic. vitenꝫ ſtiptica ꝛ exiccātia egōné. Et Alm. dixit. ſi ragadias hūtis vēter ſicc⁹ fuerit pilꝫ ò bdellio ſepe vtaꝫ. poſuit de/ſcriptionē eaꝝ. ¶ Et dixit. A. via cibatiōis hūtiū ragadias eſt via cibatiōis hūtiū hemoꝛroidas: ꝛ ꝑdicta q̄ dcā ſūt ò vi tatiōe ſtipticoꝝ ꝛ ò lenitiōe vētris max⁽ᶜ⁾ referūt ad ragadias ani. Mala itaq̄ ꝓpone cū hūoris vitio exīte oꝛ vt purg⁽ᵉ⁾ il li⁹ hūoris fiat: deide mala ꝓꝑlo alteret ꝛ ſi q̄dē mala ꝓꝑlo ſicca fuēit: oꝛ vt leniaꝫ ꝛ hūectēt. Et me⁽ⁿ⁾ leni⁽ᵘ⁾ hūec⁽ᵘ⁾ ſt. oīꝫ Aui. ſic adeps ꝛ iura piguia ꝛ ſucci. i. mucil⁽ⁿᵉˢ⁾ ꝛ olā: ꝛ oꝛ vt eligāt frida ex eis ſi fuēit cū ſicci⁽ᶜ⁾ calitas: vt ē mucillago pſi lij: ꝛ ſemē cito⁽ᵒᵗ⁾ ꝛ malue ꝛ altee ꝛ lac mlieris: ꝛ mulſio ſcis papa. ꝛ ſe. cōiuꝫ fridoꝝ ꝛ piguedo poꝛci agni edi ꝛ oleū ro. vio. ꝛ nenufarinū ꝛ ſilia: ꝛ ſic albumē ouī: ꝛ ſucci lactucevio larie ſolatri ſempuiue ꝛ ſilia: de qb⁹ eligant fridioꝛa ꝛ min⁹

frigida ꝑz intẽsionẽ calitatis. Dixit Almã. si loc⁹ adustionẽ patiat cũ vnguẽto de ceruſa liniat. ¶ Dixit Pau. ad fiſſurã cũ inflatiõe doloꝛe calitate fundant cerotũ de oleo ro. cũ ſuc co ſolatri: deide cõponat cũ ceruſa opio ⁊ albumie ouiꝝ ⁊ bñ ꝓcutiant dũ fiat vng^m: ⁊ fiat illinitio cũ eo facto cũ albumie ouiꝝ ⁊ modico cãphoꝛe: ⁊ cõuenit oleũ de vitellis ouoꝝ ſoluꝫ vel cũ oleo ro. albuie ouiꝝ ⁊ ſucco cimbalarie vel lunarie. Et ſi non fuerit ibi calitas: neq; ardoꝛ dixit Haly. ſume medulle cruriſ vaccini ⁊ picis grece. aã. ʒ. ij. ʒ. lytargiriꝝ ⁊ ceruſſe. aã. ʒ. ij. cere mũde. ʒ. j. olei ro. ʒ. iiij. liquefac cerã picẽ ⁊ medullã in dicto oleo: deide ſupmitte ceruſſaꝫ ⁊ lytargiriũ: ⁊ i moꝛta rio diu commiſce. ¶ Aut. ℞. medulle cruris vituli ⁊ cerui ⁊ adipis cerui. aã. ʒ. x. cere albe. ʒ. v. mumie. ʒ. iij. ⁊ cũ oleo vio. pficiat vng^m. ¶ Aliõ. ℞. oleũ de vitellis ouoꝝ: oleũ de fruméto butyꝝ ſine ſale ⁊ ſuccũ radicũ lilij ⁊ miſce. ¶ Dixit Al mã. ſi nõ ſentit i loco aduſtio. ℞. cere citrine olei ſiſamini adi pis anatis medulle cruris vaccini: adipiſ camelli bdellij. aã. bdelliũ ⁊ mucillagies ſeis lini ⁊c. diſſoluant ⁊ miſceantur. Dixit Sera: ℞. medullã vacce ⁊ picẽ naualẽ liqda. aã. liq̃fiat ⁊ ſupponat: aut fiat inũctio: qm̃ eſt mirabile. ¶ Dixit Aui. luuatiua in ragadijs i qb⁹ nõ eſt calitas plũa, neq; apa: ⁊ ſic vt hemoꝛroidib⁹ ſũt oleũ keyrinũ: oleũ de lilio ⁊ de nucleiſ criſomiloꝝ vel pſicoꝝ in qb⁹ diſſoluat bdelliũ: ⁊ ꝓfert ſuffu migatio cũ bdellio ꝓfecto cũ adipe. ſ. anatis ⁊ galline. ¶ Si ragadie fuerint ſanioſe vel egredit ab eis res liqda viruleta mundificent ⁊ abluant cũ vino ⁊ pauco melle: ⁊ poſt ablu tionẽ exiccent ⁊ ſupponat vng^m: qõ ſic fit. ℞. lytargiriꝝ. ʒ. ſ. catimie auri ⁊ ceruſſe lote: aloes loti: maſticis thuris ſar cocolle: gallaꝝ pſidie balauſtie boliar. aã. ʒ. j. pulueriçata cõ ficiant cũ oleo ro. Dixit Aui. aꝑoſas qñq; aufert chimolea cũ oleo myrthino ⁊ emplis ex gallis decoctis in vino. Dixit Dio. q⁹ capita piſciũ ſalitoꝝ vſta poſita ſup fiſſurã ani ſanat eã: ⁊ ꝓuenit cinis cancri fluuialis. ¶ In ragadib⁹ aũt ℞ge ⁊ oſſei ſpãle eſt vng^m q⁹ ſic fit. ℞. oleũ de vitell. ouoꝝ cerã chi moleã tutiã ⁊ alkanã ⁊ pfice additis vitellis ouoꝝ. Aut. ℞. olꝫ de vitellis ouoꝝ ⁊ ro. ⁊ pfice cũ vitellis ouoꝝ. ¶ Qꝛ ſi ra gadie fuerint pfũde ⁊ fetẽs vir⁹ ex eis exierit. dix̃ Alm. me dicamẽ acuti⁹ ſupponat: qõ p duoſ dies patiat: ⁊ plus dõec loc⁹ exiccet: ⁊ nõ reſudet: ⁊ ſi ex ꝺ loc⁹ vireſcat vel nigreſcat butyrũ tepidũ ſupponat donec nigredo. i. qõ factũ eſt nigꝝ ab eo remoueat: ⁊ ſi reſudatio reuerſa fuerit medicamẽ acu tũ itez apponat ⁊ fiat vt dcm̃ eſt: ⁊ cũ nõ ampli⁹ reſudauerit cũ vng^to de ceruſſa medicet. ¶ Qꝛ ſi ragadie pfũde fuerint ⁊ antiq̃te nihil emittẽtes: tũc opꝫ vt cũ re aſpa ꝑm pfunduꝫ tãdiu fricent: donec ſuperficies eaꝝ excorier ⁊ ſanguinolet. Et deinde cum incarnatiuis ⁊ ſedatiuis medicentur.

In ragadijs ſanioſis.

In apoſis

In pfundis virulentis.

¶ De hemoꝛroydibus ragadijs carne addita ficu in pudẽdo mulierum. Cap. lxvij.

In precedenti ſermone dictũ eſt de apatib⁹ mr̃icis ⁊ vl cerib⁹ q̃ztũ eſt expediẽs. Dẽmoꝛroydes mulieri bus naſcunt in ano: ſic in viris: ⁊ qñq; naſcunt in eis in mr̃ice ⁊ collo ei⁹. ſ. vulua. Et haꝝ q̃daꝫ ſũt pfũde: ⁊ q̃dã nõ: ⁊ diuerſificant hemoꝛroydes mulieꝝ: ſi cut diuerſificant in viris: de qb⁹ dcm̃ ẽ in p̃cedẽti ꝑmõe. Et cãe eaꝝ ſũt eedẽ cũ cãis hemoꝛroidibus in viris. Ad abũdãtẽ no ticiã ipſaꝝ. dix̃ Raſ. 2° ꝓti. ponẽdũ ẽ ſpeculũ ſub muliere vt videas in foꝛa ſua. Et Aui. dix̃. poſt ẽ vt appeant in ſpeculo cui opponit vulua. Dꝫ. n. apponi ſpeculũ coꝛã vulua mulie ris: deide apiat digitis vulua ei⁹ ⁊ ꝓſideret illõ q̃ imagina mur i ſpeculo. i. q⁹ repñtat in eo ꝺ imagie. ſi. n. fuerint i collo mr̃icis ⁊ vulua repñtabit imago eaꝝ i ſpeculo. Eaꝝ. n. q̃ ſũt in mr̃ice ⁊ in itriſeco nõ ꝑt repñtatio fieri in ſpeculo. ¶ Põt ẽt bñ noticia eaꝝ alio° vt accipiat inſtm vocatũ ſpeculũ ⁊ ſupponat vulue ⁊ apiat vulua cũ eo cũ facilitate q̃ztũ fuerit poſt: ⁊ fiat hoc in ſpera ſolis qꝺ meli⁹ eſt: aut in lumie cãde le groſſe: ⁊ tũc facilr cadit aſpect⁹ ſup eas: ⁊ iſto mõ ꝑñt pci pi ẽt alie egri^nes eueniẽtes i vulua ⁊ collo mr̃icis: ⁊ q̃ñq; pci piunt ſic vlcera ei⁹. Dixit. A. cũ ipzimũt culo non eũant qn aut appeat i hoꝛa doloꝛis: ⁊ hoꝛa doloꝛis ẽ hoꝛa retẽtionis mẽſtruoꝝ ei⁹. ſ. mulieris vl ei⁹. ſ. hemoꝛ^dis: nã tũc tumẽt ⁊ re pñtant rubee ⁊ doure: aut appent i hoꝛa q̃tis. ſ. doloꝛis q̃ eſt apõ curſuꝫ ei⁹ qõ currit ex eis de re nigra: ſic̃ fex. ſ. ſanguis aut vini: nã tũc repñtant ꝺtumeſcẽtes nõ rubee. ¶ Hemoꝛ roides. n. tã in ano mulieris q̃ in vulua emittũt aliq̃ ſan guinẽ ⁊ apiũt. Et ꝓpe dix̃ Aui. ſeq̃t aptio eaꝝ i ano vel vul ua in muliere: cui⁹ mẽſtrua ꝑter nãz retinẽt ⁊ tenẽt locũ mẽ ſtrui: ⁊ fit cũ aptione eaꝝ ſecuritas ab egritudinibus diffici libus quas facit euenire menſtruoꝝ retentio.

Signa aũt q⁹ ſãguis exeat ab hemoꝛ^b⁹ vulue. dix̃ Raſ. in diuiſiõib⁹. ſũt q⁹ ex ꝓpriis vel a ꝓpriis men ſtruoꝝ exit cũ coꝛp⁹ ẽ repletũ. Et dix̃. vbi. ſ. diſcernit iter ſã guinẽ hemoꝛroydalẽ ⁊ mẽſtrualẽ: q: ſãguis hemoꝛ^lis egre dit cũ doloꝛe: ⁊ mẽſtru⁹: ſz intẽſus ſit abſq; doloꝛe: ⁊ q̃ñq; exit ex venis: ⁊ q̃ñq; ab arterijs. ¶ Si g̃ ſãguis exiẽs fuerit liuidus ⁊ rube⁹ clarus erit ab arterijs, ⁊ ſi niger a venis: ⁊ ſanguis hemoꝛroidaꝝ nõ ꝓtinuat: ſz in hoꝛa exit poſt hoꝛã ⁊ ſanguis mẽſtruoſus exit ꝑz circuitũ ſuũ: ⁊ ꝓtinuat cũ ſan guie hemoꝛ^as ⁊ ſup ſanguinẽ mẽſtruũ: ſanguis tñ hemoꝛ^as iuuamẽtũ infert eis a qbus ceſſauit ſanguis menſtruoꝝ.

Cura dixit Haly. expedit curã fieri p eũones de humoꝛe melico: ⁊ q⁹ cibos caueãt colerã gñantes nigrã ⁊ regie vtant calefaciẽti ⁊ hũectãti: deide cura fiat p medicias: Dixit tñ Haly. q⁹ adurẽtia medicamia b̃ in loco apponẽda nõ ſũt: qm̃ adurũt ⁊ paſſionẽ g̃uẽ iducũt: ſz debẽt medicari cũ medicaminib⁹ exiccãtib⁹: ex qb⁹ ẽ vng^m qõ ſic fit. ℞. ly targiriꝝ auri ⁊ climie auri. aã. tere ⁊ cũ cera ⁊ olo veteri mi ſce ⁊ vtere. Et ꝺz vſus ꝺſiccãtiũ ſtipticoꝝ ꝺtinuari donec ex tenuent ⁊ exiccent. Dixit. A. admiſtra ſup eas exiccãtia foꝛ titer ⁊ retinẽtia ſanguinẽ ad eas a ſupioꝛib⁹ ꝺſcẽdere: ⁊ hoc cũ pãnis iſuſis in ſucco berberis: aut acetoſe ſup q̃s pulueri çata fuerint liciũ acatia: ⁊ ſilia: q̃ pñt poni ſub femoꝛe: ⁊ etiã ſupponi vulue. Et de phibẽtib⁹ ſũt oia trahẽtia ſanguinem ad opp^m. p̃dicta aũt ꝺſiccãtia ꝺbẽt ſupponi ſic q⁹ attingãt ad locũ vbi ſũt hemoꝛroides. ¶ Et dix̃. A. p̃cipe mulieri: vt de cũbat ⁊ doꝛmiat ꝑz figurã ſeruãtẽ illꝺ qꝺ ſuppo^m eſt collo mr̃icis q̃ figura eſt vt iaceat ſup lat⁹ ſtrictis crurib⁹ ⁊ coxis: nã ſic q̃ vulue ſupponũt firmi⁹ retinent. ¶ Qꝛ ſi hec nõ ꝓ ſũt cũ ferro adhibeat inciſio: qm̃ ꝓpetẽti ſit: ⁊ itellexit ꝺ eis q̃ ſũt oblõge vel rotũde ⁊ eleuate que pñt appẽdi ⁊ incidi. Quaꝝ curã. dixit Raſ. vbi. ſ. ſi volueris aſſeq pfecte icidẽ de ſũt ſic icidũt in viris. Et dixit. A. q⁹ ſi nõ ſũt de amplis la tis nõ ẽ excuſatio qn adminiſtret ferrũ cũ calibe noto. i. iſtꝛo apto ad icidẽdũ eas. Et iſta opõ ſolũ fieri ꝑt cũ ſũt ex mr̃icẽ. aut pinq̃ oꝛificio ei⁹ extriſeco. Et cũ volũtas fuerit vt fiat b̃ locet mulier in loco frigido: ⁊ in ipo fiat iciſio eaꝝ: ⁊ fcã ici ſiõe ſup ea ponat alumẽ ⁊ coꝛtex thuris aut galla trita ⁊ vi triolũ: ⁊ tũc p̃cipe mulieri vt ſubleuet pedes ſuoſ ad parietẽ: ⁊ ſuſtẽtet ibi ſpacio lõgo: vt duab⁹ hoꝛis ⁊ plus: ⁊ hec fiunt ad reſtrigẽdũ fluxũ ſanguis ſeq̃nt ad iciſionẽ. Et ſi nõ reſtri git ep̃let ſpinale. i. ps poſterioꝛ ⁊ vẽter vt pectẽ ⁊ ptes mr̃i cales cũ ſtipticis: ⁊ ſedeat in eis: aut ſupponat pãni iſuſi in aqs ſtipticis ifridatis in niue: ⁊ niſi ſic reſtrigat fluxꝰ ſãguis a ponẽde ſũt vẽtoſe iſepabilr. Et Aui. dix̃. vẽtoſe adheren tes. i. diu cũ multo igne ſine ſcarificatiõe ſup doꝛſo ⁊ mãmil lis: ⁊ in pectine apponẽde ſũt ⁊ ſupponat lana iſuſa i ſuccis ſtipticis: vt acatie hypogſtidos licij ⁊ ſiliuꝫ. Et rege eã regie ſup fluxꝰ mãeꝝ. ¶ Et dix̃ Raſ. ſi fuerint pfũdates ad iteri⁹ mr̃icis noli icidẽ eas, qm̃ ide piret mulier. Si tñ fuerit i oꝛe ei⁹ fortaſſe erũt curabiles. Et hemoꝛ^des ſi fuerint ample late nõ ſubleuate nõ debẽt icidi. dixit. A. nõ laboꝛes ad icidẽdũ eas. ¶ Fit aũt aliq̃n vt hemoꝛ^des ipleãt ſanguie ⁊ extẽdãt ⁊ indurẽt: vñ ſequũt doloꝛes vehemẽtes. Et tũc dix̃ Raſ. vbi ſ. mitigãde ſũt ſedẽdo in deco^nc mitiga^na mollificatiua ⁊ ſup

Hic põit curaꝫ hemoꝛroidaꝝ. ſ. per eũonẽ de hũoꝛe melancolico.

De inciſione hemoꝛroidarũ vulue.

De hemoꝛroidibus ſanguine rrpletis ⁊ extenſis.

ponēdo pessariū illius modi. Et Aui. dixit. opz vt leniant. s. a duritie z soliditate eaꝝ: z preparent ad currendū. i. erūpendū z emittēdū sanguinē qui extēdebat eas. Et de lenificātibus bonis est sessio in decoctione altee camomille fenugreci seminis lini melliloti z liniantur cum oleis lenitiuis.

De carne addita in collo matricis.

¶ Dixit Raſ. 9° ꝓti. aucte Sal. qñq; ozit in matrice: quēad modū veretrū in quo est durities egrediēs exterius ad phibendū coitū cū ea. Et dixit Auic. qñq; apparet sup mulierem res que est sicut virga cōmouens sub coytu. i. recipiēs qñ cū ea coytur z vocat albadere: qñq; elongat: ita vt faciat hīs eā cū mulierib⁹ illud qō fit eis cū qb⁹ coytur: z qñq; est illō buchaꝝ magnū. i. frustū. Et dixit. qñq; ozit caro in oze mr̄icis z vocat fursus: q qñq; plōgat: z qñq; abbreuiat z nō ꝓ longat: misi in estate ꝓp mās que rōne caloris illuc fluunt z trahunt. Et abbreuiat in hyeme ꝓp ꝓtrariā cām. Et Archigenes qdē z Sal. testificati sunt hoc z loqr̄ de hoc sup tertio tegni cōmēto. Hip. negauit istō fursus ēt dr̄ de carne orta in vulua: cui⁹ inferi⁹ est grossuz z supi⁹ subtile. Et ego iā vidi hanc carnē z nascr̄ in vulua ēt alia caro subaddita: z aliqñ ozit in eā moꝝ z ficus. ¶ Et cura dictaꝝ carniū additaꝝ fit ꝑ incisionē postq; ꝑuerteris mulierē sup ceruicē suā z ꝑmeris ventrē ei⁹: z dz incidi ex ꝓfundo: z ex radice: ita vt nō accidat fluxus sanguinis. Et qñq; est pole curare carnē additā que si pauca fuerit cū medicinis corrodētib⁹: z fortasse ligaꝝ fursus cū filo ligatura stricta: z dimittr̄ sic duobus diebus aut trib⁹. Et fortasse. dixit Aui. dimittr̄. i. precipit dimissio ei⁹. s. ligaꝝ donec putrefiat z incidaꝝ tūc: z hoc fit vt minuaꝝ cursus sanguis ēt hic modus cū ligatura maxie cōuenit in fursus hūte supi⁹ eius subtile. ¶ Ficus aūt z morū curanr̄: sicut dictū est de eis in cura egritudinū ani.

De ragadijs vulue.

¶ Ragadie aūt in vulua sunt scissure euenientes in ea: sicut dictū est euenire in ano z pudēdis viroꝝ. Et cāe eaꝝ sūt sicut cāe illaꝝ. Dixit tñ. A. q; accidūt aut ꝓp siccitatē supuenientē ei maximā. s. que retrahi facit ptes ei⁹ a seinuicē: vñ sepanr̄ z scindunr̄: z ꝓprie sūt ragadie apud partū ꝓp vehemētē extēsionē in illis ptibus in partu ꝓtingentē: vñ scindunr̄ z soluunr̄: z precipue post partū difficilē: aut fiūt ꝓp apa illis ptib⁹ euenies extēdēs z scindēs eas. ¶ Dixit Raſ. vbi supra. fit fissura in vulua ex crudeli exitu fetus: aut ex apate qō fuerat in ea. ¶ Et ragadie aliqñ in hoc loco sunt intrinsece z ꝓfunde z sensui nō apparētes: z aliqñ sunt extrinsece: aut ex vuluā in circuitu ei⁹: aut intra: sz in ꝓpinquo ozificij ei⁹ z apparēt sensui: z maxr̄ cū speculo vt supra patuit. ¶ Dixit. A. q; qñq; cognoscr̄ valde. i. tumēt z maxie z in ptib⁹ medijs inter fissurā z fissurā q tumēt ꝓp mās discurrentes illuc ꝓp dolorē z debilē partiū ipsaꝝ: z qñq; nō ingrossanr̄ neq; tument. ¶ Dixit Pau. fissura euenies in oze matricis in ꝑmis occultar̄: deinde medico manifestaꝝ oū sanguinolenta fiat si augeaꝝ z post coytū. ¶ Et Aui. dixit. in ꝑn° duz accīt sunt leues occulti doloris q est sub dolore partus. i. minoz eo z religs doloꝛib⁹ ei⁹ est minoꝛ. Et maxie hoc ꝓtingit in eis quarū cā fuit siccitas: qr̄ inter q̄litates dolorē facientes siccitas est in potētia remissioꝛ ei: maxie qr̄ nō subito sed paulatine siccitas intendēdo ꝓcedit, sed deinde. i. in ꝓcessu apparet doloꝛ. i. augeꝝ ꝓp cōtinuā additionē q̄ fit in fissuris ipsis: z fortasse augeꝝ ꝓp sorditiē acutā que in ipsis fit z adunaꝝ: z ꝓprie augeꝝ doloꝛ cū tangr̄ cōprimendo: z sic doloꝛ in coytu ꝓp fricationē quā facit virga in eis: z ꝓpterea accidit q; virga sanguinolēta exit a vulua: Istud tñ signū nō est ꝓprium: sed est cōe ragadijs z vlcerib⁹. Et distinguit inter ea qr̄ in habente ragadias qñ coytur cū ea ꝓcipit coiens cuz virga sua asperitatē z duritiē: quam nō ꝓcipit in hūte vlcera. Et dixit Aui. qñq; fiūt ragadie in virga sicut veruce. i. tumoꝛes duri: siue sint duri ꝓp resolōnē ptis subtilis: siue ꝓp mām terrestrē grossaz z durā q̄ remanet diu in locis medijs iter scissuras: vñ solidaꝝ z indurar̄ locus. Et sunt aliqñ cū caliditate z aroꝛe: z tūc appent rubee: sz declināt ad albedinē. ¶ In cura ragadiarū. dixit Pau. vitare debes medicinas pūgitiuas: z vti lenificatiuis cū vnguēto basilicon mixto cū oleo roſ. Et Haly. dixit. basilicon vtēdū est: z vnguēto mixto cum adipe anatis z galline z oleo vio. Et ꝑdicta cura ꝓuenit qñ sunt a mala ꝓplone sicca humectādo z remolliēdo. Cōuenit ēt qñ sunt cū duritie, qr̄ leniunt eā: aut qñ ꝓp aliquā cām egēt maturatione aliqlī z gīone saniei. Dixit. n. Aui. q; tūc cū incarnatiuis est miscēdū vng^m basilicon cū adipib⁹: si tñ grossitudo eaꝝ fuerit vehemēs quā sigīat lōgitudo spacij. s. durationis ragadiaꝝ: qr̄ diu est q; affuerūt z paucitas receptiōis curationis cū medicinis nūc dictis vel siūb⁹. Tūc dixit Auic. administra vng^m de cartis cū oleo ro. z si nō tolerat illō ꝓp mordicationē ponaꝝ cū eo oleū de lilio z gluten alimbat. Et cū qescūt a duritie illa q̄ iam linita est: tunc curent cura ragadiaꝝ puraꝝ qñ vlcerant. s. ꝑmissa mūdificatiōe vlceꝝ in quo rū mūdificatione: qñq; indigēt eis q̄ sunt sicut cortices eris optime trite: aut dragantū z galle. Nā mūdificāt z ꝓsolidāt qñ sunt difficilis ꝓsolidatiōis: in qb⁹ difficilib⁹ apponr̄ vtiliter alumē scissū cū melle mixtū. ¶ Dixit Alm. si fuerit sine rubore z calore pessariū ex adipe anatis ysopo būida z medulla cruris cerui mixtis cū cera dissoluta z oleo ȳrino vel narcissino subiciaꝝ: z istud ad mollificādū z lenienduz. Si vo fuerit cū calore z febre oleū ro. adhibeaꝝ z vnguentū de ceruſa: z si calor fuerit vehemētior sumaꝝ succus portulace: aut mucillago psilij z lactuce: z in mortario de plumbo z pistello plūbeo adeo moueaꝝ z tādiu vt de plūbo multū liquori illi misceaꝝ z ingrossēr̄ z fiat pessariū. ¶ Et Raſ. dixit. in 2ª parte diuisionū ad ragadias ani z mr̄icis cū calitate acuitate z doloꝛe: z ad cōbustionē ignis. ℞. cere colate. ʒ. ij. olei roſ. ʒ. iiij. ceruſe plūbi vsti. ʒ. ij. amidi dragagāti z opij. añ. ʒ. j. et albumē ouī calz et aggregent ad modū vnguēti. ¶ Si igīr abiectis cāis et sedato doloꝛe ꝓcuras ꝓdictas remanēt ragadie pure: qrū regimē est aliqlis deꝑdite carnis regīatio et ꝓsolidatioꝛ et fortasse egēt ad regīationē carnis fricatiōe forti facta cū re aspa: vt cū folijs ficꝰ donec excorient et sanguinolent. ¶ Dixit itaq; Aui. q; si fuerint intrinsece ipse curanr̄ cū suppositorijs penetrātib⁹ ascēdētib⁹ vsq; ad locuz ragadiaꝝ et cū distillatiōib⁹ iniectis ex aqs stipticis ꝓmixtis rectificātib⁹. i. ꝓsolidātib⁹ fissuras: sicut est vng^m de climia et plūbo vsto. ¶ Et signū curatiōis eaꝝ. dixit Aui. est q; sentiat mulier q̄ddā mordicationē in loco ex medicis dictis: cuius cā est: qr̄ qñ curanr̄ et sananr̄ fit regīatio noue carnis: vñ sensibilitas fit ibi maꝛ: et sic ꝓcipit mordicatio q̄ prius nō ꝓcipiebaꝝ. ¶ In curatiōe ragadiaꝝ extrīsecaꝝ. dixit Ra. 2° ꝓti. Et Aui. ēt in hoc ca°. ℞. thutiā tritā et tere cū vitellis ouoꝝ: et fac eam adherere eis insepabiliter et sine cessatione quoniam sufficit.

Cura.

¶ De aꝑatibus euenientibus in articulis. Caꝑ. lxviij.

Apostemata in articulis euenientia a ꝑn° debent ipediri ꝓ posse. ¶ Et dr̄. q; si radix yari sub cinerib⁹ calidis decoquaꝝ: deide teraꝝ bñ: et cū vetusta adipe porcina liquefacta misceaꝝ spgit aꝑata iunctuaꝝ: et ēt aliaꝝ locoꝝ. ¶ Q. si ꝓhiberi non poterunt: ad ipsoꝝ resolōnē ꝓperādū erit. ¶ Qz etsi resolui nō poterūt z suppurationē fecerint añ pfectā maturationē apiri debēt ne sanies iūcturā relaxet. Et maxie ℔ attēdēdū est in aꝑate articuli cubiti: qr̄ iste articulus mollificaꝝ in breui: et de leui et fit facilis dislocationis: sz postea est difficilis restauratiōis. ¶ Et scias. q; aliqñ euenit in articulo scie aꝑa et occultaꝝ: qr̄ ꝓfundū est et suū efficit augm^m vsus iunctura et non ℞sus exteri⁹: et sic aliqñ in loco suppuraꝝ et accidit q; mollificet scia et elōgef crus. Scias g̃ istud et cōsidera in eo videri mollificationē et cruris elōgationē ne fuerit in cā aꝑa ei⁹ qō sup puratū est: sicut ego aliqñ casuz vidi in quo facta soleni incisione inuentū fuit suppurationē factam in scia: et facta ibi aptione et emissa sanie remota est mollificatio et restituta est

sanitas

sanitas post curationē vlceris. ¶ Et aliqñ accidit apa. i. tumor ex torsione neruoꝝ. Dixit Albu. sicut accidit apa in arteria ⁊ vena silr accidit apa in neruis qñ accidit eis pcussio: ⁊ qñqz accidit ex supfluo labore ⁊ silib⁹: ⁊ fit vtplm in locis adiutorijs: aut calcanei ⁊ in oi loco in quo mouent iuncture. Et est apa graue ⁊ silr colore ei⁹ reliquo corpis: ⁊ est in pluribꝰ disponib⁹ absqz dolore: ⁊ qñqz stringit cū vehementia sentit in eo infirmus silr stupore ⁊ nō est apa aggregatū in profundo corpis: imo est sub cute ⁊ mouet ad oēm ptē: sz nō vadit ad añriora: neqz ad posteriora. ¶ Qđ g̃ ex eis est in iuncturis nō opz q̄ iuadat cū ferro: q: fortasse accideret ex eo ꝯctio. In eo vō qđ est in capite aut in fronte scinde cutē cū spatumulis: deide si est puꝰ: tunc tene ipsuz cū forficib⁹: ⁊ abscinde ipz a radice: ⁊ si est magnꝰ: tūc suspēde ipz cū vncino ⁊ excoria ipz: deinde auferipsum ⁊ aggrega vulnus cum sutura ⁊ cura sicut oportet.

¶ De napta. Cap. lxix.

Napta est egritudo carnosa mollis: ⁊ est sic̄ fungus coloris reliq corpis: ⁊ nō est in ea dolor: neqz calor: neqz pulsatio. ⁊ aliqñ magnificat adeo vt sit sup oēs supfluitates corporis. ¶ Ego vidi quēdā ex famulis p̄oris quem curauit magr Jacobus de pirato ⁊ p̄derauit illud qđ extraxit de napta ei⁹ plus q̄z ser libras. ¶ Et mod⁹ curōnis eius est vt incidat sup cute ipsi⁹ cū pilo: deinde excorice ex oi pte cū facilitate ⁊ exhaḃ: deinde cauteriçet locus valde: ⁊ h̄ pp sanguinis defluxū q fm plm apud incisionē accidit, ⁊ et ga nisi fiat cauteriçatio morb⁹ redire psueuit: si tñ napta fuerit multū magna: aut multū grosse radicis: cui⁹ totalis incisio ⁊ extractio verēda est: sz sufficit vt ps ipsius incidat ⁊ reliquū cauteriçet facta incisiōe ⁊ exctiōe napte abscindat q̄ supfluū est de cute. Deinde suant labia ⁊ curent: sicut alia vulnera. ¶ Et scias. q in incisione napte: aliqñ ꝓtingit error: qđ est: q: putat q fit napta ⁊ nō est: imo est apa melicū canceroſuz. Et distinguit apa cācerosuz a napta: q: est fusci coloris ⁊ pauci sensus. Cōsidera g̃ istō: ¶ Dñt qdā. q aliqñ orit apa carnosuz bñs radicē: siue supi⁹ ei⁹ subtile ⁊ iferi⁹ ipsi⁹ siue caput grosſuz ⁊ pēdet a mēbro in q̄ est sic̄ pēdet fructus ab arbore. Et cura ei⁹ est vt ligef secus radicē cū filo ⁊ strin gaf ⁊ dimittaf sic: donec p se abscindat ⁊ cadat. Aut incidatur a radice ei⁹. Deinde si necesse est cauteriçet aut suppona tur medicamē acutū: deinde curef sicut opz.

¶ De almismar. Cap. lxx.

Callus ab Albu. ⁊ ab Auicē. vocaf almismar: ⁊ a q̄busdam oī clauus. dixit Alb. q almismar nō est nisi nodus rotūdus fz colorē corpis sui mēbri in quo est: ⁊ est silis capiti claui: ⁊ fit. i. fieri pōt in toto corpe p̄cipue in inferioribꝰ partib⁹ ⁊ in digitis eoꝝ ⁊ accidit ex eo dolor apud ambulationē. Et Aui. dixit. q qñqz ledit tñ q̄ phibz incessuz. Et dixit. q plm accidit ex pcussiōe ⁊ post exituras ⁊ curationes eaꝝ. ¶ Et cura ei⁹ aut fit p medicinas mollificatiuas desup appositas multotiēs iteratas ⁊ inter appōnē ⁊ appōnē eaꝝ fiat incisio ptis mollificate. nā sic faciēdo multotiēs abscindit callus totus: ⁊ qñqz phibet a lesione ⁊ p̄hibitione incessus galbanū supappositū valet ⁊ mum superipm retentū mollificat ⁊ sanat. stercus galline recens sūptū illico postq̄z egestū fuerit superappositū curat callū. q si sic nō curaf opz vt mollificef circiter die⁹. xv. ⁊ p̄cipue cū asſungia porci salita vel cū lardone solo aut mixto cum folijs malue vel altee decoctis in aqua cū charicis. ⁊ facta mollificatiōe ei⁹. dixit Alb. opz vt secef qđ est in circuitu calli ⁊ teneaf cū forficib⁹ aut cū vncino ⁊ eradicef a sua radice aut moueaf dixit Aui. cū manu semp donec egrediaf: ⁊ qdā cū acu amputant totam nodositatem siue totum callum a radice eius transeundo cum acu ab vna parte ad aliam: deinde circundant acum cum filo forti multis inuolutionibus: deinde cum filo illo attrahunt ad supiora cum omnibus viribus: qm̄ sic subleuaf callus aliqñ totus ⁊ p̄jcif: ⁊ si totus nō attrahif totū qđ attractū est incidūt sub acu. residuū vō cū cauterio punctuali cauteriçāt: deinde curāt locū vt opz. Cauteriū aūt ét aliqñ est nec̄iuz post secationē supradictam. Et aliqñ extrahi nō pōt aut si noluerit eger tolerare: tūc dixit Aui. annectaf plumbū ei stringēdo sup ipz sicut fit in cura nodoꝝ: ¶ Dixit Alb. q in extrisecis est vnꝰ q est eminentia parua aspera filtrata rotūda sup superficiē corpis ⁊ multotiens accidit in manibus pueroꝝ. Et cura ei⁹ est vt extēdas ipz ⁊ ligas cū filo de sirico aut cū pilo ⁊ dimittaf oēc cadat.

¶ De bothor siue pustulis. Cap. lxxj.

Bothor in libris medicoꝝ qnqz modis reperiſ sumptū. vno mō gñaliꝝ p oī apte paruo a quacūqz mā fiat: vt p̄mi scdi. ca° de egritudib⁹ cōpositis. Dixit Aui. q bothor sunt de nūero apatū scōo mō repiſ sūptū p sola vesica orta in tunica cornea oculi: ⁊ sic sumiſ a Jesu haly. ca° de bothor in oculo. Tertio mō sumiſ p pustulis colicis valde acutis ⁊ cū forti dolore vlceratis. Et sic sumiſ a Rasi. a° p̄ti. cū dixit. bothor parui cū faciūt putredinē ⁊c. Quarto mō p apate puo soli⁹ ꝓiunctiue oculi, ⁊ sic sumiſ ab eodē Rasi. i. p̄ti. cū dixit. qđ appz in albedine oculi vocaf bothor: ⁊ qđ appet in nigredine vocaf pustula. ¶ Et 5° mō sumiſ a Rasi idē p apate oculi puo sanguineo. cū dixit in rubrica. bothor in oculo ⁊ intellexit de sanguineo solū. ¶ Et qdā dicūt. q bothor spāliꝝ sūptū denotat qdā apata pua flātica in cute faciei eminētia ad albedinē tēdētia: q vulgari sermone cossi vocanf: q̄ qñ dealbanf manifeste vocanf bothor lactea. Et alij dicūt. q bothor spāliꝝ denotat apata pua q̄ cum aliq̄ exiſtunt ouritie. Et fortasse hoc magis ꝓsonat mētib⁹ auctoꝝ ꝓsideratis remedijs eoꝝ appropriatis ad bothor. ¶ Et dñt q fozunculus de spēb⁹ bothor est: sz est ꝓtinēs mām sanie, bilē: ⁊ est de gñe exiture. Bothor gñaliꝝ sumptū ide est qđ pustula: ⁊ sic appet q pustula est nomē gñis ad oēs spēs pustulaꝝ ⁊ bothor siue apatū puoꝝ. Qz aūt dixerūt qdā. q pustula nō solū differt ab apate p puitatez suā: sz ét q: est cū quadā vlceratione nō est vniuersaliꝝ vez: sz verificat solū de his q̄ sunt vlcerose. ¶ Et pustule qdē siue bothor diuersificātur aliqñ diuersitate subiecti: ⁊ est sūptā a mā ex qua fiūt: de qua dixit Aui. p̄mi 4ⁱ. q bothor q̄da sunt sanguinea sicut vario le ⁊ alia sūt colica ex colā rubea pura: sicut fere. de qb⁹ dixit lra exā. q sūt silES ipetigini: sz tenēt mēbꝝ totū aut eius medietatē. Et ex eis sunt desudationes: de qb⁹ lra extra. dixit. q sunt ipetigines ⁊ sunt macule diuise. sup. Et alia sūt flāticа ⁊ alia melica ⁊ alia sunt ex eis mixta ⁊ sūt sicut morbillus formica ⁊ scabies: ⁊ silia: ⁊ q̄dā sunt aquose sicut ampulle sine vesice: ⁊ q̄dā sūt vētose sicut inflatiōes. ¶ Et qñqz diuersificanf fm accidētia: ⁊ hoc multifarie qñqz fm figurā eoꝝ ⁊ sūt alie late ⁊ alie nō late: sed stricte vel acute vel rotundeꝝ qñqz fm locū siue fz mēbra qbus fiūt. q̄dā eni in capite: q̄dā in facie: q̄dā in mēbris supioribꝰ: q̄dā in inferioribꝰ: ⁊ in mēbris qñqz egrediunf spisse siue dense: ⁊ aliqñ rare vel disperse: ⁊ aliqñ sūt bicipites: ⁊ qñqz sūt vni⁹ capitis tm̄: ⁊ qñz in mēbris superficialiꝝ: ⁊ qñqz magis p̄fūde ⁊ alie sūt multi numeri ⁊ alie pauci. ¶ Et diuersificanf fm terminationē ipsarū. nā q̄dā resoluunf: q̄dā suppuranf: q̄dā idurant: q̄dā deliscūt ⁊ pmutanf: ⁊ q̄dā vlceranf. Et rursuz q̄dā sūt pruriginose: ⁊ q̄dā nō pruriginose. Dixit Hip. 6° affo° late pustule nō valde pruriginose fiūt: ⁊ cā est: qz vt patebit in seq. trac. ca° de scabie. pustule late fiūt de mā nō valde acuta: qz ét est magis disposa q̄z i nō latis. Et diuersificāt fz horā siue appōnis. q̄dā. n. nocte nascunf ⁊ vocat. A. plātā noctis. Et rursuz q̄dā accidūt subito: q̄dā paulatiz: ⁊ q̄sdā p̄cedit p̄rurit⁹ vel ardor in loco: ⁊ q̄sdā nō. Et q̄dā accidūt sinthoc°: ⁊ q̄dā cretice.

Et causa pustulaꝝ quedā est extrinseca ex humore congesto vel ad locū defluxo aquositate vel vento

sitate. Et aliqñ ē extrinseca ex casu vel pcussiōe aut appōne medicinaꝫ acutaꝫ vesicantiū ꝛ siliuꝫ reꝫ. Et aliqñ accidūt pustule ex intensa aeris calitate ꝛ aq̄ calitate: ꝛ qñqꝫ ex aere vel aq̄ frida. ¶ Ūñ Ari. ꝑᵃ pbleumatū. pble. 55. q̄rit pp qd frigidū facit pustulas euenire: ꝛ ēt curat eas: cū nō vī posse faceere cū sint duo effectꝰ ꝯrij. Et soluēs dixit cām esse q̄ frigidū cōp̄imēdo facit humidū fluere ad ptes debiliores ꝛ in eis ꝯfluxū facit pustulas. Curat aūt eas q̄ pexistūt vniendo caloꝛē nālē locī: ꝛ sic ipꝫ roboꝛādo q fortificatꝰ resoluit māꝫ pustulaꝫ: qua resoluta euanescūt pustule: nec est incōueniēs diuersos ꝯrios effectꝰ ab eodē diuersimode ꝓcedere: sic nec idē effectꝰ a diuersis ꝛ ꝯrijs cāis: diuersimode tñ agētibꝰ ꝓuenire. Quia aūt de multis pustulis supra in ꝫ tractatu dictū est: ꝛ de alijs in tractatu sequēti. iō de eis in ꝫ loco: plus nō ꝓsequor. ¶ Aꝫ. tñ vbi. ē. in pbleumate. 54. q̄rit pp qd in pustulis aliqñ ꝓfert aq̄ siue sit frida siue sit calꝛ: ꝛ soluens dicit: q̄ pustule accūt ex excessu hūidi qō friditas aq̄ vel alteriꝰ rei cōdēsat ꝛ exasperat. i. idurat ꝛ deliccat: ꝛ iō occultatur scabiosoꝫ scabies qñ in aq̄ frigida balneāt. aq̄ vō calꝛa. dixit Aꝫ. cōfert q̄ calefacit ptes cutis ꝛ resoluit māꝫ pustulaꝫ in vaporem ꝛ ipꝫ exire facit a cute. Ūñ cutis a pustulis mūdificata remanet. Dixit aūt Aris. aliqñ: q̄. ſ. qñ aq̄ frigida vel calida approximat vbi vel qñ: ꝛ quo opꝫ: ꝛ sicut in sequenti tractatu dicet. ꝛ sic est finis secūde sūme.

¶ Sūme tertie: ꝛ est septuagesimūsecūdū capm̄ de medicina incarnatiua q̄ sūma est de vtutibꝰ medicinaꝫ ptinētiū ad chirurgiā: ꝛ cū q̄bus suas iplet curatiuas intētiones. Cap. i.

In hac sūma intēdo dicere de medicinis q̄ ptinēt ad chyrurgiaꝫ ꝛ hoc faciam sub breuitate. si qs aūt voluerit latius noticiaꝫ eaꝫ habere ad sermonē trāseat sequētē in quo de vtutibꝰ oium medicinaꝫ plene tractabitur. Ponā aūt illic medicinas simplices ꝯpositas vltra eas: que posite sunt in ꝓcedētibus sermonibus: ꝛ in ꝓpꝛijs caplis.

¶ Sūt aūt ex medicinis ptinētibꝰ ad chirurgiā: q̄dā incarnatiue: qbꝰ oꝫ vti in vulneribꝰ curādis simplicibꝰ: q̄ aliqñ vocant vulnera cū sanguie suo siue sanguinolēta. ¶ Et q̄dā sunt carnis gñatiue: qbꝰ medicus vti oꝫ in curatione vulnerū cōpositoꝫ cū deperditione carnis. ¶ Et q̄dā sūt ꝯsolidatiue siue cicatriçatiue dicte: qbus oꝫ vti medicus in vulneribꝰ cōpositis cū cutis deperditione: ꝛ in oibꝰ vulneribꝰ q̄ñ necesse fuerit cutem gñari. ¶ Et q̄dā sunt mūdificatiue siue absterſiue: qbꝰ vti oꝫ medicus in oibꝰ vlceribꝰ in qbꝰ sordities aut virus gñat. ¶ Et q̄dā sunt carnis diminutiue qbꝰ medicꝰ oꝫ vti in vulneribꝰ: in qbꝰ caro superexcrescit. ¶ Et q̄dā sunt attractiue: qbꝰ vti oꝫ medicus in vulneribꝰ in qbꝰ idiget attractiōe sanguis ad carnis māꝫ gñandā aut in qbꝰ egeſ attractione infixoꝫ mēbꝛoꝝ: vt euelli possint aut in attractione frustoꝫ ossiuꝫ vel sordītiei de ꝓfūdo: vel māe faciētis apa in mēbꝛo intrinseco ad extrinsecū. ¶ Et q̄dam sūt mollificatiue qbꝰ vti oꝫ in lanificatione soliditatuꝫ: siue duritieꝝ reptaꝫ in vlceribꝰ vel apatibꝰ vel q̄ūlibet in mēbris. ¶ Et q̄dā sūt repcussiue: qbꝰ vti oꝫ in repellēdo māꝫ fluentē ad mēbꝝ: vel ēt iam fluā. ¶ Et q̄dā sūt trāsmissiue siue ꝯfortatiue mēbꝛoꝝ qbꝰ vti oꝫ: q̄ñ eget vt mēbꝛū māꝫ fluentē nō recipiat: ſꝫ potiꝰ alijs trāsmittat. ¶ Et q̄dā sūt resolutiue qbꝰ vti oꝫ cū māꝫ būoꝛalē aut sanioſam aquosam vel vētosaꝫ de mēbꝛo insensibiliꝛ extrahere voluerit. ¶ Et q̄dā sunt digestiue siue maturatiue: qbus vti oꝫ q̄ñ neciuꝫ fuerit māꝫ in saniē ꝓuerti. ¶ Et q̄dā sunt eruptiue siue frangitiue: qbꝰ vti oꝫ in apertione exituraꝝ. ¶ Et quedā sūt cauſtice: siue cauteriçatiue: qbus vti oꝫ loco cauterij actualis: ꝛ aliqñ ēt ad eruptionē exituraꝝ: marie eaꝝ que sunt cutis. ¶ Et q̄dā sunt doloris sedatiue: qbus vti oꝫ cū doloꝛ fuerit cā q̄ māe defluant ad locū aut virtus ꝓsternatur.

Medicina itaq; incarnatiua est illa de cuius ꝓprietate vel rōne non est vt aliqd ꝓducat in esse sed solū vt labia vulneris distātia vel cōtigua ꝛ non cōtinua faciat sic adherere vt in vnionē ꝛ verā ꝯtinuitatē deducant: ꝛ ꝓp̄ hꝫ medicia incarnatiua aliqñ glutinatiua ꝛ aliqñ inuiscatiua dī: ꝛ aliqñ ipꝛopꝛie vocaſ ꝯsolidatiua. Medicina cō solidatiua aliqñ sumiſ ꝓpꝛie ꝓ meⁿᵃ figillatiua vel cicatriçatiua: ꝛ aliqñ ipꝛopꝛie ꝓ incarnatiua. Fit aūt inuiscatio ꝛ incarnatio ꝛ vnio p̄dictaꝫ ptiū mediāte sanguie trāsmisso ad ptes dictas solutas ꝛ stante in poris superficieꝫ ipsaꝫ partiū vniendaꝫ ꝓuerso in quasdā ptes roꝛidas: quas p̄dicta medicina exiccādo in gluten cōuertit: qō postea superficies illarū partiū ꝯglutinādo ligat ꝛ ligādo eas ꝯglutinatas retinet ꝛ ꝯseruat. Hāc aūt ꝯglutinationē vtus nutritiua facit cōsīr si cut carpētarij: q assides ꝯfractas ꝛ sepataꝫ quodā glutine in vnionē reducunt pter q̄ in aliq̄ assidū augmētū faciant vel aliqd de nouo apponūt. ¶ Et medicina qdē incarnatiua ad suā opōnē exercēdā: ad effectū incarnatiōis inducēdū multa idiget siccitate vt ptes sanguis roꝛidas effectas in glutinis formā deducat: ꝛ expedit vt oī sit absterſione ꝑuata: q̄ñ absterſiuū opponiſ ei qō glutinat ꝛ attrahit. ¶ Daꝫ aūt medicinaꝫ q̄dā sūt sūpte ex mineralibus: q̄dā ex plātis: q̄dam ex aialibus. ¶ Et minerales sūt ceruſſa lytargiriuꝫ bolus armena terra sigillata ꝛ aspaltū: si infūdanſ in aceto vel aliquātulo vino. Et terra pura supposita ꝯsolidat oia vulnera. ¶ Medicine aūt incarnatiue sūpte ex plantis sūt sic folia q̄rcus ꝛ folia castanee. vtraq; n. puluerizata vtiliꝛ apponanſ vulneribus ꝛ sanāt ea ſꝫ Dioſ. ꝛ Sera. ꝛ q̄dā oīt. q̄ ēt recēcia ꝓtusa ꝛ supapposita sanant ea. Et Galꝛ. 6° de simpli. medi. dixit. memini me ꝯsolidasse: q̄ñqꝫ vulnꝰ falce pactū nullo alio farmaco. ꝓtriui folia q̄rcus subtiliꝛ in petra ꝛ vulnꝰ cū toto circundāte. alꝛs. circūstāte loco cataplasmaui. Et folia oidar. ꝛ oꝛ q̄ō est fraxinus: de quo dixit Raſ. 13. ꝓtiñ. ex vbo Galꝛ. q̄ folia eiꝰ ꝛ cortex faciūt adherere vulnera: ꝛ iā ꝯsolidauimꝰ cū ipsis vulnera recēcia cū sanguie suo: ꝛ cortex hꝰ arboꝛis recēs vl primi tpis inuolutꝰ sup vulnꝰ i momꝰ ligamis ꝯglutinat illō. Et folia plātagis: de qua dixit Dioſ. q̄ plātago ꝯglutinat ꝑfunda vulnera cū sanguie suo. Et folia caulis: ꝛ folia cyꝑssi ꝛ nuxipsi ꝰ ꝛ folia citri ꝛ folia centauree ꝛ folia ꝛ radix ꝯsolide ꝛ folia arboꝛis mali ꝛ folia acetose ꝛ folia pētafilonis mixta cū melle ꝛ cortex pini ꝛ cortex ramoꝫ cyꝑssi ꝛ cortex interioꝛ arboꝛis granati est mirabilis ꝯsolidationis: ita q̄ si decoquanſ in vino rubeo: ꝛ vinū illud sumaſ in potu ꝯsolidat vulnera interioꝫ mirabiliꝛ. Et affirmāt q̄daꝫ. q̄ ꝯsolidat vulnera pulmonis flos soꝛbaꝫ flos herbe ypoqstidos ꝛ flos cētauree q̄ ꝓpꝛie valet in vulneribꝰ eueniētibꝰ in capitibꝰ lacertoꝫ: herba dicta peracella recēcia vulnera vtiliter ꝛ mirabiliꝛ cōtusa ꝛ supposita sanat. Et cauda egna: de qua dixit Galꝛ. ꝛ ponit a Raſ. vbi supra. q̄ñ teruncꝰ folia eiꝰ ꝛ fit ex eis emplꝫ ꝯsolidat vlcera recēcia: et si sint in vulnere nerui incisi ꝯsolidat ea. Et q̄dā dicūt. q̄ si folia eiꝰ aſpgant vino: deide ꝓtūdanſ et supponanſ opanſ vtiliꝰ. ¶ Et folia millefolij ꝓtusa et suppolita vulnera ꝯglutināt et apari ꝑbibent. Lentinodie quā q̄dā oīt, eē burſaꝫ pastoris folia ꝓtusa, dixit Galꝛ. 9. de simp. med. sūt vulnera sanguinolēta ꝯpꝛ farmacū ꝯsolidatiuū. Et cardi bñdicti radix ꝓtusa vulnera recēcia cū sanguine suo ꝯsolidat. Et vēga pasto. de q̄ dixit Galꝛ. q̄ sanguinolēta vulnera ꝯsolidat et folia salicis et cortex eiꝰ q̄ est fortioꝛ cū ꝓpꝛietate sanguinolēta vulnera sanat et radix bruſci sup tegula exiccata et puluerizata imissa vulneribꝰ: vt dixit Cōstātinus. ea ꝯsolidat et berbena recēs: et ēt sicca ꝓtrita vulnera ꝯsolidat. Et ꝑm Apulegiū oꝫ ꝓteri et cuꝫ butyro miſceri. Et folia roꝛismarini trita et cū assūgia mixta vulneri ipposita sanāt ipꝫ. Et dixit Apulegius. q̄ si inmiscueris succuꝫ diptami plagis ferro factis: ꝛ ēt si in potu dederis patienti mox sanabiſ. Et ex incarnātibus est nux recēs trita cū aqua et sale aut bullita in vino cū folijs acetose sicle vel lactuce et puluis oꝛdei vsti et puluis molēdini et radix yreos et radix aristoꝰ. et sanguis draց. et aloes et terbētina et sarcocolla et

Medicine simplices.

gūmi arabicū ⁊ dragagantū ⁊ olibanū ⁊ mastix ⁊ myrrha. dixit Dio. ꝙglutinat totum illud qđ eget ꝙglutinatione: ⁊ ꝙ cōtrita subtilr posita cuti a craneo sepate cōglutinat adinuicē. ¶ Et lac acetosuꝫ ꝙglutinat vulnera magna ⁊ supaspersio decoctionis extremitatū aialiū. Et puluerē factū de ossibus agni siqs imiserit vulneri ⁊ supalligauerit: ita cito vulnꝰ ꝙsolidat vt ti fuerit in plio nō sit ei neče a bello cessare. ¶ Et ex vtilr icarnātibꝰ ⁊ carnē gñantibꝰ ⁊ ꝙsolidātibꝰ est vinū: de quo dixit Ga. 3° de ige. sani. vinū optimū medicinaꝝ vulneribꝰ eē. dico inq̄tū vulnera sunt. ⁊ subdit. si nō addidisset in eo ꝙ vulnera sūt putares a me ꝟ dcm absolute fuisse platū pp qđ dicūt. ꝙ Ga. pdcā dix̄. vt oñderet ꝙ nō signauit per illō inq̄m vltatē: q; tūc vinū oia vulnera sanaret: qđ ē fz: sz voluit denotare ꝙ vinū curat vulnera inq̄tū vulnera sūt ⁊ allegat ēt ipz rabi Moyses vinū est optima medicina vulneribꝰ. ipz. n. oibꝰ cōpetit: ⁊ intelligit de mediocri vino ꝟ stipticitatē aliqualē nō acuitatē: nec ēt oino pucifex nec dz eē nouū turbidū neq; ēt antiquū ⁊ amarū factū. Et notāt. ꝙ vinū vulneribꝰ est optimū iteriꝰ sūptū ⁊ exteriꝰ approxima tū. nā iteriꝰ sūptū gñat bonū sanguinē: qm̄ est bona mā gionis sanguis ⁊ sic mālr ꝓuenit vulneribꝰ cū depditiōe carnis: Cōuenit ēt oibꝰ vulneribꝰ iteriꝰ sūptū ꝙpr̄onalr agēs: qm̄ vt sic ponit ab auctoribꝰ ꝙpr̄onis sicce ⁊ in egri^{nt}bꝰ būidis ad deficcādū. dat ꝙ agēs cū ꝙpr̄one sua reductū ad actū vulnera deficcat. ¶ Dūt tñ qdā. ꝙ vinū sūptū iteriꝰ p accīs humectādo ptes vulneris pōt eis nocere: ⁊ ꝟ fouet qm̄ subtilitate ⁊ potētia vias apiēdo ⁊ būiditates supfluas ⁊ nutrimēta les ad mēbrū vulneratū deduceret siue trāsire faceret aut qm̄ vinū ipz ad vulnꝰ trāsiret idigestū. ¶ Exteriꝰ vo approxiatū subalr agēs. i. p suā subaz būidā liqdā fluidā p quā est lauatiuū: ⁊ sic ꝓuenit vulneribꝰ virulētis ⁊ sordidis. ac ēt exteriꝰ approximatū ꝙpr̄o nālr agēs cū sit vt sic ꝙpr̄onis sicce oibꝰ ꝓuenit vulneribꝰ. ꝙglutinat. n. vulnera simplicia: carnē gñat vbi ē eiꝰ gño nečia ⁊ ligillat: ⁊ mēbꝝ ꝙfortādo mās ad se fluētes repellit: ⁊ mēbꝝ nō alterat ꝑm aliquā actiuaꝝ q̄litatū: ppea iā mlti oia vulnera solo vio curabāt ⁊ ligatura: ac ēt sutura vbi nečia erat: ⁊ nō solū i carne illata: imo ēt in neruis inq̄tū fuerit sine dolore. nā si cū dolore erāt ꝑus cū oleis calis dolorē sedabāt. vtebāt aūt solo vino: q; ipz soᵐ sine nocumēto vulnera deficcat. ¶ Vinū āt ⁊ oleū pmixta nō desiccant: q; mollificāt ⁊ vulneꝝ labia labificāt rōne olei alteriꝰ vnctuosi cū q̄ ꝙficiūt. ¶ Silr. neq; puluis sine nocuᵗᵒ vulnera deficcat. nā ipsa exaspat ⁊ opilādo poꝛos virus iteriꝰ in carcerat ⁊ coartat. ¶ Et aliqñ ēt puluis: ⁊ p̄cipue mineraliū nō sufficiēter ꝓuenit ad pfūdū vt exiccet būiditates in pfundo stātes pp qđ ꝓuocat nos nečitas ad ꝙficiēᵐ vngᵐ ex puluerib⁹ vt rōne olei ⁊ cere valeat penetrare ⁊ ꝓuenire ad loca ad q̄ dz. Dicit. A. meᵈᶜ sicce sic lytargiriū ⁊ aᶜ minerales nō descēdūt in pfūdū neq; penetrāt in poꝛos. ꝟ q̄ sit cū eis vngᵐ cursus olei facit submergere ⁊ penetrare vsq; ad locū volitū. nā oleū sua fluxibilitate est penetratiuū ⁊ secū ꝺducit pulueres illos vsq; ad locū quē volumꝰ. ¶ Exᵐᵉᵈⁱˢ āt simplicibꝰ dictis multa pñt cōponi medicamia incarnatiua ex qbꝰ est medicamē vtile qđ scripsit Gal. in libᵒ catbageñ. ℞. lytargiry ptē. j. olei ⁊ aceti. aā. ptes. iij. coquant ꝑ die integrū ipm ꝓtinue cū spatula ducēdo donec spissum ⁊ nigrum fiat. ¶ Aliꝺ. misceat puluis rubeꝰ ꝙstrictiuꝰ sanguis cū terbēti na lota in q̄titate q̄ resultet in formā vngᵗⁱ. ¶ Aliꝺ mirabile. ℞. olibani masticis aloes hepatici myrrhe. aā. p. j. boli ar. san. dra. aā. p. j. 5. radicis ꝙsolide ⁊ gariofilate. aā. p. 5. puluerizent ⁊ ꝙficiāt cū succo plātag. vino ⁊ oleo: ⁊ cera q̄stum sufficit. ¶ Puluis incarnatiuus optimꝰ. ℞. thuris. z. ij. san. dra. z. iiij. calcis viue. z. vj. pistent ⁊ misceant ⁊ de ꝟ puluere abundāter ponat sup labia vulneris exteriꝰ. ¶ Puluis valde vtilis ad incarnādū: ⁊ maxie vulnera in qbus eget pauce carnis regñatio. ℞. sang. dra. aloes olibani ⁊ sarcocolle. aā. ptes equales. ¶ Alius ēt vtilis ad incarnādū ⁊ sanguinis fluxū restringendum. ℞. balaustiarum sang. dra. aā. z. ij. sarcocolle. z. iiij. olibani. z. j. pistent ⁊ misceantur.

Vinū ite^{rū} exte^{rū} cōfert vulneribꝰ olibus.

Medicīe ꝙpositē.

¶ De medicina generatiua carnis. Cap. lxxiij.

Medicina gñatiua carnis ꝑprie loquēdo dz vocari medicia faciens nasci carnē: sicut ab Aui. vocat. Cū. n. gñare carnem sit opus nāe. s. vtutis nutritiue: ⁊ nō medicine: pz ꝙ ꝑprie medicina nō dr gñatiua carnis: sed ꝑprie dz dici ꝑparatiua vel dispositiua ad gñonē carnis: nō enim medicia ꝑprie: ⁊ ꝓncipalr gñat carnē: sz solū dispositiue: ⁊ ꝑparatiue ⁊ instrualr: pp qđ qdā dixerūt. ꝙ medicina nō gñat carnē p se sz paccīs. ¶ Istud tñ medicinā gñare carnē per accīs est duobus modis. Uno mō mere ⁊ vere: ⁊ q̄tuz ad oēm actionē medicine que approximat que solū gra generādi carnē administrat. Alio mō nō vere nec q̄tū ad oēm actionē medicine: sz solū q̄tū ad ptē sue actionis gñat carnē ⁊ q̄tū ad aliā ptē nō gñat ipsaz. Et isto scōo mō supta medicina nō dr ve gñatiua carnis: sz ꝑprie loquendo dr ꝑpatiua vel dispositiua ad gñonē carnis. De ꝟᵃ itellexerūt auctores cū de meᵈᵃ carnis gñatiua loquunt: ⁊ est illa de cuiꝰ ꝑprietate est aliqd inesse ꝓducere. s. carnē q̄ loco depditaꝝ ptium carnosaꝝ apponat. Ide q̄ dixit Aui. ꝙ est meᵈᵃ cuiꝰ ꝑpetas est vt pmuter sanguinē supuenientē vulneri. s. gra nutriendi mēbꝝ solutū in carnē: ⁊ hoc iō q; equat cōplexionē eiꝰ ⁊ coagulat ipz cū exiccatiōe. Equat aūt ꝙpr̄onē sanguis remouēdo ab eo būiditatē supfluā phibētē ipz a coagulatiōe ⁊ ꝓuersione eiꝰ in cābiū siue in gluten. Et p sanguinem intellexit ꝟ Aui. ꝟᵐ ⁊ 2ᵃᵐ de scōis būiditatibꝰ: quā postea ꝓuersam in cambiū siue gluten: nā postea. s. virtus nutritiua in cambiū vel gluten ꝓuersaz iformat forma carnis. Qua medicia dixit Gal. 3° de inge. sani. vlcera cōcaua. i. q̄ sunt cū depditiōe carnis semp egēt. s. donec cōpleaꝫ restauratio deperditi.

Medicia carnis generatiua dz ḃfe 4^{or} ꝓditiones ꝑma ꝙ sit exiccatiua ⁊ qūo.

¶ Debet aūt hec medicia carnis gñatiua p̄dicta 4^{or} ꝓditiones: quaꝝ ꝟᵃ est: vt dixit Gal. ibidē ⁊ 1° ad Glauc. ꝙ sit exiccatiua in ꝑmo gradu. Auic. tñ dixit. opz vt sit exiccatiua: sz nō opz vt sit ei exiccatio plima: imo sit vsq; ad terᵐ. q dr sicitas moderata. fi. n. eēt ei exiccatio vehemēs ⁊ imoderata ꝓhiberet sanguinē venientē ⁊ trāsmissuz ad mēbꝝ ꝑ suo nutrimēto ꝓsumēdo illū ⁊ cōstringēdo vias sui aduēt: ⁊ sic ꝓhiberet māz ex qua caro gñari dz: q; ꝓhibita nō gñabit caro Moderamē aūt ⁊ terᵐ exiccationis medicie gñatiue carnis explicauit Aui. ꝑmi 4ᵃ. caᵒ de cura solute ꝓtinuitatis. Cū dixit. caro nō gñat nisi in eo: cui⁹ siccitas nō multū ꝟᵐ gradū transcēdit. q̄ dz eē sicca in ꝟ gradu: vel paꝝ plus: ⁊ istud nō vltra ꝟᵐ gradū: aut parū plus eo ab auctoribꝰ sumit ꝑ ꝑma māsione scōi gradus: qm̄ ei⁹ exiccatio nō est multū manifeste lesiua cū satis similet vltime māsioni ꝑmi gradus: ⁊ non dz vltra terᵐ dcm siccior esse. Ait. n. Gal. 3° de inge. sani. ꝙ medicinis vltra p̄dictū gradū ꝑmū aut paꝝ plus exiccātibꝰ nō solū ea q̄ de supfluitatibꝰ defluūt ad mēbrū exiccabunt: vez ēt sanguis q cā gñonis carnis existit cōminuet ⁊ exiccabit: imo ⁊ si multū excesserit ad exiccādū subalē mēbri būiditatē se ꝓuertet. ¶ Et nō intellexerūt auctores ꝙ medicia carnis gñatiua sit sicca in ꝟ gradu: vel ꝟᵃ māsione scōi gradꝰ absolute: qm̄ meᵈᵃ absolute talis dr eē in cōpone ad corpus tēpatū: ppea sequeret ꝙ multe medicine q̄ ab auctoribꝰ ponunt absolute sicce in scōo gradu: ⁊ i fine eiꝰ: ⁊ fortasse in 3° nō foret gñatiue carnis: ⁊ explicuit de ipsis vt climia centaurea aristo. ⁊ silibꝰ q̄ gñant carnē ipsi dicūt. ⁊ experientia declarat: sz auctores itellexerūt ꝙ meᵈᵃ carnis gñatiua sit sicca in ꝑmo gradu: aut paꝝ vltra ipz ꝓpatiue. s. p ꝓpōnē ad corpus seu mēbꝝ cui approximat ꝟz ꝙ ipz mēbꝝ ꝓpat ad vlcus in ipso exūs: ḃ est p ꝓpōnē ad būiditatē quā in ipo mēbro vlcerato exiccare bñt. ¶ Medicia. n. vt in pcedētibꝰ dcm est, ad duas affert intētiones. s. ad ꝙseruādū mēbꝝ in nā suā: ⁊ ad morbū destruēdū. Cōseruat āt nālitatē mēbri cū silitudie cōplexionis eiꝰ ad nālē cōpr̄onē mēbri. Et mēbrū destruit cū

cōtrarietate cōplōnis ad ipz. Cū igit vulnus sit morb⁹ būi/dus ipediēs cū sua humiditate carnis gīionez indicat in sui destructiōe de medicina exiccatiua: z nālis ēt siccitas mēbri indicat in sui ꝓseruatione ēt de medicina exiccāte. g medici/na gīatiua carnis oz esse exiccatiua pp adimplere ambas in tētiōes ꝓdictas. ¶ Ex qb⁹ pz q ista medicina oz bre siccita/tē qua coseruet nālitatē mēbri: z vltra hāc oz bre siccitatem tantā q finiat vlceris humiditatē carnis gīonē ꝓhibētem. ¶ Et qz mēbra nō sūt in siccitate silia: sed valde diuersa: z vl/cera sīlr nō sūt in būiditate paria: sed valde diuersa: iō opor/tuit medicinas carnis gīatiuas in gradu siccitatis: z māsio nib⁹ ei⁹ forte diuersas. Jn mēbro. n. tēpato me⁹ⁿᵃ in ꝑ° gradu sicca carnē gīabit: z tñ in mēbro siccioꝛi vt scōi gradus eadē medicina nō carnē: ꝛ potī⁹ saniē gīabit: z egebit ad gīionē carnis in eo absolute medicina sicciozi q̄ ꝓmi gradus. Et ꝟ declarans. Sal'. z. de inge. sani. in exēplo. dixit. q thus qz est siccū in ꝑ gradu in cōpone corpis tēpati gīabit in eo carnez cū sit potēs eius seruare siccitatē z būiditatē vlceris exicca/re superfluā: z sic sanguinē in māmi roīdā cōuersuz ingrossare z ꝛgutino sum facere: z sic ꝑparare z disponere vt recipiat nāli actione formā carnis: z tñ dicta me⁹ⁿᵃ sicca in ꝑ gradu in corpe sicco carnē nō gīabit: qz nō est sufficiēs būiditatē eius superfluā: z carnē gīari ꝓhibētē ꝓsumere z exiccare: qz respe/ctu ei⁹ nō est sicca in ꝑ gradu: z iō poti⁹ eius humiditatē sa/niaret. Et subdit Sal'. dico in humidis corpib⁹ vt pueroꝛ: z mulierū carnē gīari: si cū thure medicent'. Jn siccis vō z se/nū neq̄q̄: z idē dixit Auer. coll'z. 7. Et posuit aliud exēplum dices. vulnera auriū cū pua exūt sanant' cū memithe z ace/to: z si magna: tūc trocisci andaracarō q sūt multū exiccati/ui vtiles exūt: z si hi nō sufficiūt: tūc scoria ferri necia est. Et Sal'. dixit ꝟ: qz auris est mēbꝝ nāl'r siccū: qō cū ad māz pue nerit mēbri būidi vel morbi būidi: est multū a sua nā elōga tū: z ppea eget reb⁹ exiccatiuis in eodē gradu ad quē puene rit mēbrū istud vsus būiditatē. nā medicie nō sanāt nisi ex cō trario distēperātie in eodē gradu in quo est mēbꝝ distēpa/tū: ita q si est distēpatus in 1° gradu būiditatis necesse est vt medicia sit in 2° gradu siccitatis. ¶ Et. A. dixit. scias q illō dcm. s. q me⁹ⁿᵃ faciēs nasci carnē oz esse sicca in ꝑ gradu vel paꝝ plus, nō est itelligēduz absolute: sz in cōpone corpis vel mēbri in quo adminis trat'. nā est medicina aliq faciēs nasci carnē in corpe suo: z nō in alio: z istud iō: qz fortasse exiccat in vno z nō exiccat in alio pp ꝛplones duoꝝ corpoꝝ eē di/uersas. s. in siccitate z būiditate: z nō solū ex diuersitate com plōnis corpis vel mēbroꝝ in siccitate: medicina faciēs nasci carnē oz eē in siccitate diuersa: sz ꝛsīlr ēt rōne diuersitatis vl cerꝝ in būiditate. nō. n. oē vlcus eiusdē gradus humiditatis existit: nec būiditas eoꝝ gīionē carnis ipediēs in oib⁹ est eq̄/lis: imo valde diuersa in plus z minus: in vno itēsior in alio remissior. Et sic ꝑm diuersuz gradū būiditatis vlceris: z di/uersus oz eē gradus siccitatis medicie. Erūt g medicie faciē/tes nasci carnē sicce: qdā plus: qdā minus: z qdā medio mō absolute: q tñ cōpate ad mēbꝝ z vle⁹ ei⁹ cui approximant' debēt eē sicce in ꝑ gradu vel vltra isz paꝝ: z iō lz aristot. cli/mia: z silia. sint absolute sicca in 2° gradu vel in 3° gradu: in cōpone tñ ad corp⁹ vel mēbꝝ in q̄ gīant carnē nō sunt sicce nisi in ꝑ gradu vel paꝝ plus. ¶ Et ex his pz itell's Auic. qñ ꝑmi 4ⁱ. dixit. q me⁹ⁿᵃ gīatiua carnis: aliqñ est exiccans in ꝑ gradu: aliqñ in 2° vel in 3°. nā intellexit absolute nō ꝛpatiue. Errauerūt g illi q putauerūt q in nullo mēbro q̄ztūcūqz sic co ꝓ gīione carnis i eo fit nēcia medicia sicca nisi in ꝑ gradu aut paꝝ plus: neqz sīlr in vlcere q̄z tūcūqz būido lz voluerint q solū p māsiones dicti ꝓmi gradus diuersificarent'. Et mul to magis errauerūt illi q putauerunt q me⁹ⁿᵃ est eq̄lis siccita tis siccitati corpis vel mēbri: imo vt dixerūt qdā ēt si esset mi noris gīaret carnē i eo. nā si eēt eq̄lis nō poueniret ex ea actio in corp⁹ nullū. n. duoꝝ in vtute eq̄l'r se hūtiū in alterꝝ actio/nē efficit: z multo mīn⁹ qdē remissius. Et ppea dixit Aui. q oē exiccatiuū cui⁹ siccitas est minoꝛ siccitate corpis est ab/breuiatū vt in eo faciat nasci carnē. ¶ Et p̄dicta de siccitate medicine carnē nasci faciētis nō ꝓtinēt vitatē nisi cuz vlcere nō fuerit cōplicat⁹ morb⁹ alī⁹ vel cā vel accīs alr indicans. Si. n. cū vlcere fuerit aliqō p̄dictoꝝ de hūectatiōe indicātiū vt mala ꝛplo sicca labia vlceris exiccādo indurās z mām in carnē ꝓuertēdā ꝓsumēs: tūc medicia sicca ꝓueniēs nō existe ret: sz magis noceret. Et est medicādū tale vlcus cū medicie būida quousq̄z illa mala ꝛplo sicca totalr sit ablata. z deīde ad exiccatiuā est redeūdū. Et silr si cū vlcere fuerit ꝛplicatū aliqd de p̄dictis: qō de maiozi exiccatiōe indicaret ea: de qua vuln⁹ inq̄ztū vuln⁹ est indicat vt aliq mala ꝛplo būida ma xime mālis: tūc me⁹ⁿᵃ sicca ꝑmi gradus vel paꝝ plus nō suf/ficit: imo regrit medicia siccioꝛ ea ēt in ꝛpone mēbri in quo est vsq̄z ad illius male ꝛplonis humide remotionē. Scda ꝓditio q̄z oz eē abstersiua

¶ Scda ꝓditio est q oz hre abstersionē: vt mūdet vlcus ab oi putredine z sordītie in oi vlcere nēcio repta ne gīionē carnis ipediat: verūtñ abstersio ei⁹ nō oz eē fortis: imo minoꝛ exic/catiōe ipsi⁹. qñ me⁹ⁿᵃ gīatiua carnis oz eē coagulatiua z in spissatiua māe ꝓuertēde in carnē vt supra dcm est. z hāc opa tionē abstergēs forte ipediret māmillā spargēdo z fluere fa ciēdo: z iō abstersio ei⁹ oi morīdicatiōe oz eē ꝑuata. Dixit. n. Sal'. 5° de simpli. medi. q de ꝓprietate medicinaꝝ q̄ abster/gūt abstersione cū eq̄litate cū q̄ nō est morīdicatio est vt im/pleat vlcera ꝓfūda. Et Sera. dixit. q medicie q̄ replēt vlce/ra ꝓfunda carne sūt ille q̄ abstergūt tēpata abstersione sine morīdicatiōe. Et Aui. dixit. opz vt medicamē gīatiuū carnis abstersiuū sit: sz nō opz vt sit ei abstersio fortis valde. si. n. in eo eēt abstersio vehemēs remoueret sanguinem z faceret eū currere. z sic ꝓsumeret māz in carnē ꝓuersurā. Et pp ꝟ dixit Auer. 5° coll'z. iste me⁹ⁿᵉ idigēt pauca abstersione. Abstersio eniz ei⁹ est vt abstergat' sordities q̄ est in vulnere z exiccatio est ad exiccādū humiditatē: qz indigestione cuiusc̄qz mēbri inueniuntur iste humiditates. s. subtilis z grossa. Tertia ditio q̄ oz esse ſtiptica.

¶ Zª ꝓditio est q me⁹ⁿᵃ gīatiua carnis nō oz eē stiptica. Dixit eniz Sal'. z ponit' a Rasi. 14. ꝓti. medicie gīantes carnē ca/rere debēt stipticitate oīnoꝛ: qz nō debem⁹ cū eis carnē vlce/ris exiccare neqz solidioꝛē facere: z ait ibi Raſ. iā nūerauit Sa. i me⁹ⁿᵃ gīatiuis carnis corticē thuris: z tñ i ea ē stiptici tas: vez tñ ꝟ dictū Sal'. de eo est ex via pfectiōis: z nō ex via disputatiōis signans p hoc q in aliq medicina gīatiua car/nis pōt esse aliq stipticitas lz debeat eē pauca. Et ꝟ signāuit Aui. cū dix. q nō indiget stipticitate: de qua sit curādum. Quarta ꝓditio q̄ oz eē temperata in actiuis q̄litatib⁹

¶ 4ª ꝓditio est q oz eē tēpata in actiuis q̄litatib⁹ z ꝟ hz veri tatē si mēbꝝ vlceratū fuerit in actiuis q̄litatib⁹ tēpatū ꝑm nālitatē suā nō pmutatū ab ea neqz exneatū. Si aūt exneatū ab ea fuerit opz vt medicia carnis gīatiua cū sua exiccatiōe declinet ad q̄litatē ꝓriā ei, ad qō mēbꝝ exneatū est. Jngt. n. Sal. opz nos cauere iusqamū mādragoraꝛ z opiū. sup. z alia frida: qm z si oportune mēbꝝ ꝛficēt: isz tū vltra tēpamētū ifridāt. sup. z silr oz vitare me⁹ⁿᵃᵉ calas eadērone. ¶ Dñt q Sal. innuit. q mēbris vulneratis in nālitate ꝑm actiuas q̄li tates exūtib⁹ me⁹ⁿᵃ gīatiua carnis in actiuis q̄litatib⁹ silis eē oz nō solū in foraꝛ: sz ēt in gdu q̄litatib⁹ actiuis ipsoꝝ mē/broꝝ: ita q si mēbꝝ vulneratū fuerit nālr calz in p: z me⁹ⁿᵃ gīans carnē oz eē calā in p: z cū illa ꝓueniat ei: silr ē ō frida: z ēt in alijs gdib⁹: sz si mēbra vulnerata fuerit a sua nālitate remota ꝟz q̄litates actiuas: tūc me⁹ⁿᵃ carnē in eo hīs gīare oz hre oppositā q̄litatē actiuā ei ꝟz quā mēbꝝ diserasiatum fuerit nō so⁹ⁿ in fora, sz ēt in gradu: z sic si mēbꝝ a sui nāli/tate egressuz fuerit vsus calitatē vni⁹ grad⁹ me⁹ⁿᵃ hīs in eo carnē gīare oz eē frida in ꝑ gdu: z silr in alijs. ¶ Et. A. de his dixit. opz ite vt sit me⁹ⁿᵃ gīatiua carnis in calitate z fri giditate silis nā si fuerit sepata. s. cōplo mēbri a nālitate sua z fuerit fcā accītalis z exneata vsus calm vel frīm: cuz ꝓria me⁹ⁿᵃ curari oz. Si itaq̄z ꝛplo accītalis mēbri fuerit cala z medicia gīatiua carnis oz eē frida: z eᵖ°. z opz vt sit in cali/

ditate vel frigiditate eleuata ſm q̃ꝫtitatẽ ſepõnis illius intrñ inq̃ꝫtũ cõplo nälis mẽbro ꝝ eſt a ſua nälitate ramota. Sed ſi cõplo mẽbri nõ fuerit ſepata a nälitate ſua ſepõne: de qua ſit curãdũ: tũc medicina gñatiua carnis dꝫ eſſe ſilis ei in calo ⁊ frigido: ita q̃ ẽt in gradu. vñ dixit Aui. adminiſtret medicamen mẽbro calo valde: frigidũ valde, ⁊ frigido valde: calidũ valde: ⁊ ſic accñtalis dꝫ abyci cũ ꝓio ſic nälis dꝫ ꝓſeruari cũ ſilꝭ. ¶ Et ad recte miniſtrãdũ medicinã carnis gñatiuã opꝫ ꝓſiderare ſic dixit Hal. in tegni. membri poſitionẽ in ſupficie vel fundo ⁊ medicie mäm. Et ꝫ iõ q̃ medicie groſſe ſube nõ pueniũt ad ꝓfundũ: ſꝫ remanẽt in ſupficie nõ faciẽtes in ꝓfundo vlceris actionẽ: ⁊ opꝫ vt eligant: tũc q̃ ſũt groſſe ſube cũ eis q̃ faciũt ipſas ad ꝓfundũ venire ſic in vnguẽtis: vt. ſ. patuit de medicia incarnatiua. ¶ Cũq̃ egeãt medicia gñatiua carnis: ⁊ nõ fuerit in pñtia ſufficiẽter exiccatiua: ſꝫ affuerit alia deficiẽs aut ſupfluẽs: tũc opꝫ vt deficiẽs in exiccatione cõponat cũ ficcion vt pueniat in meᵃ ꝓpoſita exiccatio ſufficiẽs. Et ſic pueniẽter ad exiccãdũ mẽbꝝ ſiccũ thuri addit ariſtol. vel climia aut ſi meᵃ ipſa nõ ſufficiẽter exiccans ꝑpata fuerit in formã vnguẽti remoueat ab ipa foꝛa ⁊ adminiſtret in foꝛa pulueris: aut minuat ex vngᵗᵒ cera ⁊ oleũ: ⁊ alia vnctuoſa aut addat q̃ꝫtitati meᵉ gñatiue carnis: aut ꝓponat meᵃ ꝓꝛia eis q̃ diminuũt exiccationẽ ei⁹. ⁊ eꝯ. fiat ſi hẽat pñs meᵃ q̃ exiccãdo ſupfluat. ¶ Amplius trituratio meᵉ ad ꝫ adiuuat: qñ meᵃ nõ ſubtilr triturata opõnẽ effic fortioꝛẽ: ſꝫ nõ inducit effectũ gñonis ſtatiz: timo in tpe lõgo: ⁊ ſubtilr triturata opat ꝓtrariũ illi⁹: vt in ſequẽ. ſer. patebit. ¶ Et tps adminiſtratiõis medicie carnem naſci faciẽtis. dixit Aui. eſt qñ iã mũdificat⁹ ẽ loc⁹ a ſoꝛdib⁹: ⁊ ſiñb⁹: vt virulẽtia ⁊ carne addita fungoſa carne oſtreata vel coꝛrupta: ⁊ oi alia re mũdificãda ⁊ abijciẽda ꝑter ſubtilẽ hũiditatẽ ⁊ groſſaꝫ in oi vulnere reptã: q̃s nõ opꝫ ꝑus abijcere vel mũdificare: qꝛ meᵃ carnis gñatiua potẽs eſt iſtas abſtergere ⁊ exicare: ⁊ ſilr ẽt carnẽ gñare. ¶ Ad habẽdũ aũt fig̃ qñ meᵃ ad gñonẽ carnis appoſita ſufficienter exiccat ⁊ abſtergit: ⁊ qñ nõ. Inſtruxit nos Hal. ꝫ⁰ de inge. ſani. ⁊ dixit. ſi aliqd ad curãdũ carnẽ inueneris poſitũ. ſ. in libꝛis medicinaꝝ ⁊ auctoꝛ: ⁊ aliq̃s vulnꝰ occurrerit tibi curãdũ cũ eo: ⁊ vt conſideraſti in eo caro nõ gñaf ſcias illud eẽ: aut qꝛ vulnus vltra modũ deſiccat: aut illud diminute ſiccitatis ⁊ ad diſcernẽdũ inter iſta opꝫ te illud intueri: qꝛ ſi vulnꝰ multũ ſanei habuerit ⁊ putriſſima ⁊ hũidiſſima fuerit ſcias appoᵐ medicamẽ debiliſſimã ſiccitatẽ hre. q̃ ſi vulnꝰ purũ ⁊ ſiccũ fuerit pꝫ nimiũ illõ eſſe deſiccatiuũ: ⁊ ſi ſit ꝓcauũ pluſq̃ fuerit neciuz: ⁊ circa illud ruboꝛ ſcias appoᵐ medicamẽ vltra moduz calefacere ⁊ exiccare: q̃ ſi liuidus coloꝛ aut liuoꝛ circa illud fuerit oñdit tibi illud vltra modũ infrigidatiuũ fuiſſe. ¶ Et Auic. dixit. opꝫ te hẽ ꝑ experimẽtũ qñ eſt illõ quo ſcit an meᵃ ſit ex exicantib⁹ an ex flantib⁹. i. nõ exiccãtib⁹: ⁊ ſcit ꝫ ex naſcentia carnis ſm ꝓceſſionẽ cure: q̃ñ ſi caro naſcit ꝓtinue ſm ꝓceſſuz tẽpoꝛis curationis: tũc meᵃ ſufficiẽter exiccat: ⁊ ſufficiẽter ẽt abſtergit ⁊ mũdificat. Si vo nõ: ꝓiũ ⁊ ſcit ẽt ꝫ ex ſoꝛdidatiõe vlceris. Nã ſi ſoꝛdidatio aliq̃ pſeuerat i vlcere ſꝫ ꝓceſſũ cure aut augef: tẽ medicamẽ appᵐ nõ ſufficiẽter exiccat

Et medicine carnẽ naſci faciẽtes ſimplices: q̃dã ſũt ex mineralib⁹: ⁊ ſũt climia tutia lytargiriũ ſcoꝛia ferri. ⁊ ſiles: ⁊ q̃dã ſunt ex plãtis: ⁊ ſũt oliba nũ myrrha aloes litiũ ſang. dꝛa. memithe ſarcocolla planta opopanacis ɣreos ariſtol. cẽteurea ſubmatricon farina lupinoꝝ farina oꝛobi farina fabaꝝ farina oꝛdei armoniacũ cinapiũ: ⁊ ſilia. Et ꝺ ꝑdictis myrrha ɣreos ⁊ ariſtol. ẽt carnẽ gñant ſup oſſa. Dixit Pau. de gñantib⁹ carnẽ centaurea eſt in ꝑ gradu: deinde ſubmatricon: deinde ɣreos: deide oꝛob⁹ 14⁰ oti. dixit. ſarox. q̃ nenufar ⁊ ſocos gñant carnẽ. Et Raſ. dixit. dico q̃ hoc facũt in vlcerib⁹ exiccatis inflãmatis ⁊ vehemẽtis caliditatis: ⁊ dixit aucte Hal. q̃ in vulnerib⁹ ſaluis de accñtib⁹ malis gñatio carnis fit ſufficiẽter cũ aq̃ mellis, ⁊ ex ſimplicib⁹ pñt multa medicamina cõponi. ¶ Medicamen valde vtile in mũdificãdo ⁊ gñando carnẽ. ℞. raſine ⁊ cere. aã. ʒ. ij. gũmi alboti. ʒ. iij. thuris maſticis. aã. ʒ. j. myrre ſarcocolle mumie. aã. ʒ. ſ. olei maſticini. ʒ. iiij. mellis roſ. colati. ʒ. iiij. farine oꝛdei. ʒ. j. ſ. fiat ex eis vngᵐ. ¶ Ungᵐ de melle q̃ eſt mirabile in gñando carnẽ in vlceribꝰ multaꝝ hũiditatũ. ℞. mel ⁊ coq̃ ipꝫ donec iſpiſſet: deinde ꝓpici ſup ipm myrrhã ſarcocollã ⁊ aloes trita ⁊ pulueriçata: ⁊ tãdiu ſil agitata donec ſint bñ incoꝛporata. ¶ Ungᵐ de q̃ dixit Raſ. 14⁰ ꝓpriõ. q̃ gñat carnẽ ſup oſſa denudata ſine dubio ⁊ in capite ⁊ in oib⁹ alijs locis: ⁊ appellat medicamẽ capitale: eo q̃ generat carnẽ in oi vulnere capitis ſup craneo ẽnudato: ⁊ extimauit Hal. ʒ. megategni in ʒ⁰ de ingeᵒ ſani. q̃ hoc medicamen ꝓpoſuerũt antiq̃ experimẽtatoꝛes eo q̃ viderũt q̃ medicine ſimplices q̃ñq̃ gñant carnẽ in aliquo coꝛpe tñ: ⁊ ipſi cõpoſuerũt ꝫ ad curãdũ cũ eo q̃lꝫ coꝛpus ⁊ hic fit. ℞. pulueris thuris. i. thuris minuti radicũ lilij celeſtis farine oꝛobi. ariſtol. lõ. ⁊ coꝛticis opopanaci. aã. ꝑtes eq̃les: ⁊ q̃ñq̃ addit catholicon lota. ¶ Ungᵐ optimũ: q̃ cõ q̃dã diuinũ vocãt. q̃ facilr oia vulnera ſanat. ℞. pimpinelle verbene ⁊ betonice. aã. M. j. teranf ⁊ bulliãt in vino optimo albo vſq̃ ad ꝯſũptionẽ q̃rte ptis vini: deinde colef ⁊ poſt colationem ſumat tota ſuba dicta ꝝ herbaꝝ: ⁊ ponat in ſacculo de pãno lineo: ⁊ foꝛtiter ſtringẽdo ꝑmat cuz toꝛculari: vel bacculis ſupꝛa aliq̃ vas donec tota ſuba herbaꝝ cadat in eo. Deide. ℞. totã ſbaz herbaꝝ ⁊ terbẽ. aã. lib. ſ. ⁊ cere ɣgis albe. ʒ. iiij. ⁊ pone in vaſe terreo nouo ad ignẽ: donec diſſoluant ⁊ miſceant cũ dicta ſuba herbaꝝ: deinde ſupmittat maſticis. ʒ. j. ⁊ lactis mulieris. ʒ. ij. ⁊ bulliãt oia donec ſufficiẽter ſit coctũ: q̃ cogſcit q̃ñ qd modicũ ex eo piectũ in aquã fridã adheret digito tãgentis. ¶ Ungᵐ aliꝰ bonũ. ℞. cẽtauree minoꝛis ⁊ betonice. aã. M. iij. ⁊ ꝓquaſſata in optio vino albo bullire faciꝛ deide cola ⁊ colature adde terbẽtine lib. ſ. raſine. ʒ. iij. cere. ʒ. ij. ſarcocolle. ʒ. j. ⁊ item bullire fac deide ꝓpice ſup acetũ. deinde accipe aggregatũ ex eis ⁊ cũ lacte mulieris malaxa. ¶ Aliꝰ q̃ dõ regiũ ꝓp magnã vtilitatẽ ſuã. ℞. cere al. ⁊ raſine. aã. ʒ. iij. oli. ʒ. ij. terbẽ. ʒ. j. thuris ⁊ maſticis. aã. ʒ. ſ. ⁊ ꝓfice. ¶ Aliꝰ val de bonũ. ℞. ꝓſolide maſoꝛis ⁊ minoꝛis betõice piloſelle plãtagis pimpinelle bardane millefolij lingue canis ⁊ caude eq̃ne. aã. M. j. ꝙſſenf ⁊ cũ lib. ij ſepi arietini coq̃nf: deide colenf: ⁊ deide addãf eis raſine cere ⁊ galbani. aã. ʒ. viij. terbẽtine. ʒ. iiij. ſ. ſarcocolle. ʒ. ij. ⁊ bulliãt donec diſſoluant ⁊ iſtõ vngᵐ reſultat viride. ¶ Aliud ſanãs vulnera ſiccoꝝ mẽbroꝝ ⁊ neruoꝝ. ℞. triũ ꝓſolidaꝝ arnoglоſſe piloſelle: plãtagis lãceolate cẽtauree. aã. M. j. vmiũ terre lib. j. teranf oia ⁊ ponanf in lib. j. ſ. olei oliuaꝝ: ⁊ dimitte marceſcere p. 9. dies: deinde paꝝ bullire fac: ⁊ cola ⁊ expime: poſtea. ℞. ſepi arietis mũdi lib. j. picis nauallis. lib. ſ. picis grece. ʒ. iiij. armo⁽ⁱ⁾ gallbani ⁊ opopa. aã. ʒ. ſ. ⁊ ſint iſte gũme diſſolute in aceto: ⁊ cõficiẽ ſic: pone in cacabo oleũ picẽ nauallẽ ⁊ cerã ⁊ pmitte diſſoluere: deinde adde gũmas ⁊ ad vltimũ pulueꝛẽ aliaꝝ rerũ ⁊ cola ⁊ reſerua. ¶ Puluis faciẽs naſci carnẽ in vulneribus difficilibus. ℞. lytargiriꝫ ſcorie ferri cẽtauree minoꝛis aloes ſuccutrini: thuris ⁊ maſticis. aã. ꝑt. equales pulueriçentur ſubtilr: ⁊ de eo ꝓjciatur in vulnus.

¶ De medicina ꝙſolidatiua ⁊ ſigillatiua. Cap. lxxiiij.

Dixit Hal. 14. de ſimpli. medicina. de ꝓprietate medicinaꝝ cõſolidatiũ ẽ nõ eſt vt minuant vel deſtruãt aliqd de carne: imo de ꝓprietate ipſaꝝ nõ eſt niſi vt indurẽt carnẽ ⁊ exiccent eã: q̃ñ opꝫ q̃ meᵃ de qua voluntas eſt vt ꝙſolidet bona ꝙſolidatione ſtipticet ⁊ deſiccet. ¶ Et Sera. dixit. q̃ meᵃ cicatriçatiua vel ꝙſolidatiua eſt illa q̃ ẽ tute ſua aggregat carnẽ ⁊ reſtringit ⁊ ſiccat eã in vlceribꝰ q̃ ſũt i coꝛpoꝛe quouſq̃ faciat eã mutari in cutẽ: qꝛ cutis eſt caro indurata. Et ſubdit. opꝫ q̃ medicina quã volumus eſſe cicatriçatiuã foꝛtiter ſtringat ⁊ deſiccet tẽperate. ¶ Et Auer. ſ. coll. ʒ. Nico. ſer. vij.

Membri poſito cõſiderãda ẽ in adminiſtratiõe medicine, carnis generatiue.

Tps adminiſtrationis medicine faciẽtis naſci carnez eſt qñ mũdificat⁹ eſt loc⁹ a ſoꝛdibus. Signa qñ medicina carnis generatiua ꝺbito mõ operat.

Medicie ſimplices carnẽ generãtes.

Medit ſe cõpoſite.

dixit medicine cicatrizātes debēt esse stiptice ⁊ fortiter grossę: pp qō cutis est illa q̄ fit a medicia post gīoné carnis ⁊ cutis est necio⁹ carnet q̄re nece est vt exiccatio hax medicinarū sit fortis ⁊ p exiccationē intellexit stipticitatē: ⁊ o3 ꝓpō eax in actiuis esse frida: qz friditas iuuat ad stringēdū ⁊ indurā dū. dixit aūt Auer. ꝙ suba eax o3 ee grossa 3 sit frigida: qz vt dixit Gal. vbi. ē. medicinax q̄x nā est frida si ipsax suba est aquea aggregatio ⁊ coartatio sūt debiles pp leuitatē sbe eax: ⁊ illō est: qm res de qua volūtas est vt aggreget ⁊ soli/det rē aliquā aggregatiōe ⁊ solidatione vehemēti indiget vt sit ei vehemēt⁹ solidādi ⁊ idurādi: ⁊ medicia sup quā magis vincēs est aqueitas nō b3 de b aligd: ⁊ pp hoc aggregāt ⁊ sti pticāt vias strictas q̄ sūt in vnoquoq3 corpox: 3 totū mēbx nō est eis pole aggregare ex oi latere: ⁊ cū res sit ꝑ3 b tūc ne/cessariū est me[nis]: q̄x via est hec vt sint stiptice: 3 nō sint retē tiue. Et p retētiuas. dixit Gal. itelligo hic me[nas] q̄ ꝓbibent eūones manifestas sensatas. nō. n. volūt itelligere greci p retētiuū nisi cor[p] qō circūdat ⁊ retinet in ꝓcauitate sua re aliquā: ita ꝙ nō eūaſ ex ea aliqō subitū. al's. sensatū. Et Sera. dixit. medicie q̄ sunt fride friditate stipticax vel amplio⁹ frigiditate: ⁊ sba eax est aq̄sa coadunatio ⁊ coarctatio eax sūt debiles pp liq̄ditatē eax. ¶ Et Aui. dixit. ꝙ me[na] sigillatiua est me[na] exiccatiua q̄ exiccat supficiē vulneris: ita vt fiat cor/tex sup ipz custodiēs ipz ex nocumēto vlquequo gīeſ cutis nālis: ⁊ est ois me[na] eq̄lis in duab⁹ actiuis q̄litatib⁹ deficcās absq̄ mordicatiōe. ¶ Dicūt. nō voluerunt auctores ꝙ gīeſ cutis nālis q̄ cū sit mēbx spmaticū regnari nōpt: 3 ꝙ gīeſ aliqd tenēs vicē cutis in grossitie ⁊ duritie. sic ḡ me[na] cica/triçatiua est illa q̄ loco cutis deperdite carnē a nā gīatā solidā ⁊ callosa3 efficit: q̄ locū ⁊ ofm cutis intuēdo carnē sibi sup positā faciat: ⁊ est medicina stiptica q̄ fortiter sine mordica/tione exiccat: ⁊ dictā carnē ispissat solidat indurat ⁊ icallat. ¶ Et medicia q̄dē cicatriçatiua si cū stipticitate sua fuerit vi scosa magis erit ad actionē suā inducēdā sufficies. ppea dix Aui. cū cicatriçare volueris pone mediciaſ q̄ cū stipticitate sint viscose sic̄ terra sigillata. Jnq̄tū ḡ cicatriçatio est gīatio carnis q̄ fit a nā sic dicī pōt a nā neri: 3 inq̄tū fit p iduratio/nē ⁊ incallationē ipsi⁹ carnis a nā gīate q̄ nō fit a nā sed ab arte. nā. n. nō illā carnē quā gīauit idurat ⁊ incallat: sed ars mediāte medicia p̄dicta: sic cicatriçatio o3 dici fieri ab arte: nō a nā. ¶ Et me[na] q̄dē cicatriçatiua administrāda ē in oib⁹ vlceribꝰ q̄ sūt cū deperditiōe cutis: qn sūt superficialia: siue pus fuerint ꝓcaua: ⁊ cū deperditiōe carnis siue no. ¶ Et hax medi/cinax cicatriçantiū q̄dā sunt tales p se: ⁊ q̄dā p accns. ⁊ p se sigillatiū. dixit auctor cōpēdij. tres sunt spēs. vna est stiptica sicut galla p̄dia balaustia xilocaracta: ⁊ sil̄es. ⁊ alia est pre/ter vllā mordicatiōnē exiccās sicut cathimia lota bolus armenus: ⁊ sil̄es. Et alia rosurā ⁊ morsurā faciēs sicut es vstū vitriolu vstum alumen: ⁊ sil̄a. Que .xo p accns cicatriçāt sūt q̄ ⁊ē. vtute adustiua crustā ⁊ escarā gnant: qz vehemēter deiccāt: ⁊ me[na] hac p accns cicatriçatiua vtēdū est qn p se sigillatiua nō est potēs vlc⁹ sigillare pp vehemētes hūiditates eius. Et ista pot sic̄ ēt illa q̄ p se cicatriçat administrari sola: ⁊ ēt cōpositā cū alijs in fora pulueris ⁊ in cerotis siue vnguētis: verūtn cū sola administrat o3 apponi in q̄ntitate valde pauca: qm̄ ea3 multa ex ea apponit sine pmixtiōe corrodit ⁊ vlc⁹ auget no sigillat, vñ dixit Aui. qñq̄ cadūt in medicis istis. s. cicatriça/tiuis o3 agātū ⁊ colcotar: q̄uis sint de suma corrodētiū ⁊ di/minuētiū carnē. Jpse. n. qñq̄ ꝓsolidat in vehemēti hūidita/te: ⁊ ppter qñ adurunt: qm̄ hunt maioris ꝓsolidatiōis. i. exic/cationis ⁊ induratiōis: ⁊ non minuit de corrosione eax: ⁊ si abluant. s. post adustionē p̄cipue fiūt ad ꝓsolidādū decliuio/ra: vex tn̄ dixit Aui. ꝙ flos eris ⁊ me[ne] q̄ vehemētioris sunt corrosiōis nō sūt recte ad illud. s. ad cicatriçandū nisi cū regi/mine fortis. s. remittēte acuitatē ipsax: ⁊ nisi in q̄busdā vlceri/bus vehemētis hūiditatis. ¶ De tpe aūt administrationis ci/catriçantiū. dixit Aui. o3 vt scias ꝙ nō est neciuz ꝙ iste me/dicine administrent cū equata est cutis. s. supficies carnis cū cute eq̄litate vltima: qm̄ me[na] cicatriçatiua cū hoc ꝙ cicatri/çat gīat ēt carnē. Si ergo tūc administret cū iam equata fo/ret cutis superexcresceret caro vltra supficiē eius ⁊ vltra ter[m] debitū ⁊ sequeret ex illo cicatriçatio altior ⁊ eleuatior supfi/cie cutis: ⁊ sic vestigiū foret fedū: ⁊ ob hāc cām si aliqñ ꝓtin/gat carnē sigillādā fore coequalē supficiei cutis: o3 tūc sup/poni me[na] diminutiua carnis: donec illa caro aliq̄tulū dimi/nuta sub eq̄litate supficiei cutis ꝓdescēdat: ⁊ tūc administra/ri o3 me[na] cicatriçatiua: vt cū ea sit fiat carnis diminute ge/neratio ⁊ ei⁹ sigillatio. Dixit. n. adhuc Auic. vex ꝙ qz caro hūida iam equat. i. equata est addit. s. ꝙ medicinā cicatriça/tiuā: si tūc apponat: vñ seq⁹ dcm̄ inconueniēs. s. de feditate ve/stigij: 3 est spissa tal'. i. o3 inspissari. s. illa caro hūida eq̄ta: ꝙ qñ exiccat ⁊ inspissat descēdat. s. infra supficiē cutis: qz dimi/nuit: donec deueniat ad ter[m] debitū: ⁊ tunc administrāda est medicina cicatriçatiua: ppea dixit Aui. imo nō op3 vt admi/nistres eā nisi in eo qō est ita. s. ꝙ qñ exiccat equat. s. ꝙ medi/cinā cicatriçatiuā appositā q̄ ipsam exiccet. nā tūc cicatricis vestigiū nō est fedū 3 eq̄tū supficiei cutis fiet. hec aūt res. s. termin⁹ carnis in q̄ debes administrare medicinā cicatriçatiuā sola cognoscit extimatione: ⁊ iō in b medic⁹ expt⁹ ⁊ boni in/genij superat alios. Ergo op3. dixit Aui. vt administret me[na] cicatriçatiua añq̄ carnis nascētia in vulnere in q̄ caro nasci/tur ad hunc finez pueniat: qm̄ me[na] cicatriçatiua q̄ addit in q̄ntitate carnis vsq̄quo ꝓsolidet ⁊ addit cū ea vt⁹ nālis. s. ge/neratiua carnis. q̄ addit. s. caro ꝑ3 hāc vltimā rōnē: q̄re op3 vt sit talis: ꝙ qñ exiccat ⁊ facit opōnē suā tā nā. i. vt⁹ gīatiua carnis fecerit nasci carnē cū q̄ntitate ei nēcia cū vltima rō/ne ꝓsolidatiue vltime in ꝓsolidando ꝙ cōpleat duas opōnes ꝓtinuādo iter carnē ⁊ cutē mēsura q̄ equat supficies vlcerati/ꝙ si nō auferat illō ꝓculdubio fiet vlceris vestigiū supi⁹ ⁊ al/tius cute: cū tn̄ oñt. qō cicatriçatiua est gīatiua carnis nō est intelligēdū absolute siue simp[r]: imo ꝑm qd. s. solū in pn° sue approximatiōis. nā post ꝓcessuz poti⁹ fieret diminutiua car/nis. cū. n. sit vehemēter. exiccatiua in pn° sue approximatio/nis exiccat hūiditatē supfluā carnis gīonē ꝓhibēte ⁊ sic iu/uat nā in gīone carnis: ⁊ facit eā nasci, 3 postea cū ꝓtinuat eius exiccatio nō solū carnē gīari ꝓhibētē hūiditatē defic/cat. Qex ēt hūiditatē nutrimētalē: ex q̄ b3 caro gnāri: gnā/tā ēt carnē idurat: qz inq̄tū exiccat ⁊ indurat minuit. qz cō stringit. ¶ Et ad b vt me[na] cicatriçatiua meli⁹ possit in pn° carnē gnāre: ⁊ in ꝓcessu eā exiccare. dixit Aui. op3 vt admi/nistres sigillatiuū in pmis cū ipz administras hūidū. i. in ce/rotis ⁊ vnguētis. Et postea in ꝓcessu administras siccū. s. in for/ma pulueris. o3 aūt in pmis administrari hūidū: ⁊ qz sic ma/gis ꝓuenit ad ꝓfundū ad exiccādū carnē q̄ o3 locū tenere cu/tis magis in ꝓfundo ei⁹ vsus carnē in pmis: ⁊ qz nō est nece ꝙ ps ista cutis q̄ immediat carni tn̄ exiccet sic̄ ps ei⁹ supior q̄ exponi o3 aeri: ⁊ extrinsecis occurrētib⁹ vt gradatio partiū ꝓdicta ꝙ in homogeneitate bona fiat ⁊ nō tāgat caro subsi/stēs cuti hūida a carne multū idurata sine me[o]. Mō ꝓdictus modus curatiōis dcā ꝙ ptiū hōgeneitatē efficit. nā sigillatiuū in pmis hūidū administratū carnis gīonē efficit: ⁊ ea3 aliq̄l⁹ indurat ⁊ in ꝓcessu administratū siccū siccat: extrinsecā ptē il/li⁹ magis: ⁊ q̄ntū nēce est incallat ⁊ indurat. Et siccū ꝓgrue/tius administrat in fora pulueris q̄ empl'z: qz puluis nō sic ꝙ bibet aduētū aeris ad carnē illā idurādā sic̄ empl'z, ⁊ aer ad ipsaz pueniēs iuuat medicinā in exiccatiōe ei⁹. dixit. n. Aui. in ca° de excoriatiōe cutis ꝙ exiccatio ad gīandū vltimam ptē cutis cū me[nis] adiutorio aeris est melior: ⁊ hinc est ꝙ si aliqñ in aliquo loco in q̄ sit nēcia iduratio vltime cutis p̄di/cte nō possit apponi vel figi puluis: ⁊ sit ppea nēciuz appo/nere empl'm vel vng[m]: tūc illō o3 eligi potetia sicci⁹ puluere eo ꝙ nō recipiat iuua[m] ab aere sic̄ puluis: ⁊ ppea eodē cap°. dixit Aui. cū volūtas ē vt fiat vng[m] siue empl'z: tūc sūt nēcia/que sūt inter ꝓsolidatiua fortiora. ¶ Et pp saluare dcm̄ mo/

Cutis re/gīari non pōt cū sit mēbrū spmaticū.

Medicie cicatrizā/tes q̄dam sunt tales p se ⁊ q̄dā p accns. Et talium p. se tres sunt spēs

Quo tpe sint admi nistrande medicine cicatriza/tiue.

Sub qua forma sit ad ministran da hec me dicina.

Unguēta ꝓsolidati/na diuersi modoꝝ.

dum curatiõis. Aui. ibidẽ. posuit vnguẽta ꝙsolidatiua duo/
rũ modoꝝ. Pria sũt gñatiua ꝑ ptis oure carnis q̃ vehemẽ/
ter sicca eẽ nõ debẽt q̃ ipe vocat nasci faciẽtia carnẽ sic est vn
guẽtũ nigrũ dcm tetrafarmacũ solũ: vl cũ admixtiõe thuris
aristol. z opopanaci: q̃ sũt in dosi sic põd⁹ me^na^ꝝ q̃tuor ꝙ
nẽtiũ dcm vng^m nigrũ. cũ b̃ tm remanẽdo in discretione me/
dici addere z minuere de p̃dictis z alijs ꝙsolidatiuis me^nis^ z
dosib⁹ eaꝝ put viderit ꝙuenire. ¶ Et ista vnguenta nõ sunt
vehemẽter exiccatiua. 2ª vo vnguẽta sũt gñatiua ptis extrin
secꝰ dicte carnis oure q̃ oz eẽ durioꝝ p̃dicta: z iõ ista sũt exic/
cãtioꝝ p̃dictis: z de his dcm est in p̃cedẽtib⁹ in ca^o de erco/
riatiõe cutis. ¶ Dixit Raſ. 14. pt. auẽte Gal. pellis. i. cutis
fortasse in vlcerib⁹ nõ adheret carni ex sanie interposita eis:
vñ oz mũdificari z extẽdi z ligari cũ vng^to ꝺsiccatiue vtutis:
ſz actu hũido z mel coctũ dũ fiat ad modũ vng^ti nigri ꝙue/
nit in adhesiõe pellis cũ carne valde: z si spgat supillõ aloes
aut thus erit meli⁹: tm mel nõ oz in ꝺcoc^ne^ ingrossari valde:
q; fortasse tũc nõ adherebit cũ eo pellis. Et dixit. Ego exp⁹
sum centaureã minorem ad gñandã carnem statim causare
adhesionẽ pellis. Et expertus sum maracon z yreos z fari/
nam orobi: qm̃ oia ista p̃incipalia sunt ad gñandũ carnem:
vñ teranꝰ oia ꝑm ptes equales z sparganꝰ melle: z erit medi
camen valde mirabile in adhesione pellis.

Medicie cicatriza. tiue sim/plices.

Medicine aũt cicatriçatiue simplices sũt q̃dã ex mi/
neralibus: sicut antimoniũ lytargiriũ ce/
russa alumen coralli plũbũ vstũ climia abluta z nõ abluta vi
triolũ vstũ z es vstũ z cortex eris: z p̃pue dixit Gal. es vstũ
q̃ ex eo est ablutũ: qm̃ in nõ abluto est aliqd de vtute dimi/
nutiua carnis: z silr est in corticib⁹ eris. Et dixit. q es vstuꝫ
est ex meliori oib⁹ medicinis ꝙsolidatiuis: z ꝙparauit Gal.
eruginẽ eris ad vitriolũ z calcantum: z in aliqua pte dixit q
erugo eris est me^na^ fortioꝝ q̃ illa: z intellexit in acuitate: q; ẽ
magis corrodens q̃ illa. s. vitriolũ z calcantuꝫ: z in alia pte
dixit q vitriolũ z calcantũ sunt fortioꝝ erugine eris: z itel/
lexit in stipticitate: q; sunt magis stiptica q̃ illa: z iõ sũt ma/
gis cicatriçatiua. Et ex eis est calx abluta miniũ cinapriuꝫ z
spõgia marina: z ꝓprie cũ aceto vel cũ melle: z q̃duꝫ sunt ex
plãtis vt sũt galla viridis. i. imatura pfidia balaustia cortex
pini: z ꝓpe dixit. A. cũ ceroto facto ex oleo ro. vel myrtino.
Abrotanũ assatũ rosa sicca: z semen ei⁹ xilocarata resina sic
ca arist. lon. vsta folia barbe yrcine z flos ei⁹: z ypoqstidos
cauda egna carta vsta: z silꝫ. z q̃dã sunt ex aialib⁹ sup̃te: silr
ostacũ purpureũ vstũ z solee antique vste. ¶ Medicine vo
ꝙsolidatiue cõposite sunt multe ex qb⁹ est vng^m de lino posi/
tũ in 14° pti. z descriptũ in antidotario Meſ. Ung^m de ce/
russa vng^m de calce. ¶ Ung^m optimũ in sanatione oiuꝫ vlce
rũ mundificãs ea a sorditie. z virulẽtia carnẽ gñat: z tandeꝫ
ꝙsolidat. ℞. matris silue pimpinelle berbene z betonice. aã.
M. j. cõtunde z eas in optimo vino albo bullire fac: donec
due ptes eius cõsumpte sint: deinde cola cũ expssione z vinũ
sic colatũ in olla vitreata vel stannata mitte: z supꝑ unas po
ne z cũ bullire inceperit supimitte terbẽtine clare lib. j. z cuꝫ
baculo agita donec dissoluaꝝ: z ea dissoluta supimitte lib. j.
resine z lib. j. cere v̄ginis albe. z. ℥. iij. pulueris mastices: z
sp cuꝫ baculo agita donec vna res post aliã dissoluaꝝ: z adin
uicẽ bñ incorporent. deinde supimitte ciatũ lactis mulieris
vel asine semp ducẽdo cuꝫ baculo donec lac cũ alijs icorpet:
deide remoueaꝝ z agitet donec frigescat. ¶ Ung^m diapon
filicon Gal. qõ scribit. 14. pti. refrigerãs vulnera berrisipil/
lata z cancros vlceratos z sordida vlcera pre oib⁹ medica/
minib⁹ purgat z sanat z vlcera tibiaꝝ cõcaua: z dissipata re
frigerat ꝙ replet z cicatriçat. ℞. oli ro. z cere al. aã. ℥. vj. succi
fruct⁹ vue lupine. ℥. iiij. ceruse lote. ℥. ij. plũbi vsti: z loti thu
tie. aã. ℥. j. thuris. ℥. ß. liq̃fac cerã z oleũ: z liq̃facta ꝑone ab
igne z pulueriẽ terẽdo sup̃mitte: deide in mortario diuti⁹ cõ
tere paulatine supinfũ^do^ succũ p̃dcm̃ vsq; ad. vj. horas: post/
ea p̃mitte coagulari z supeminẽte succũ pijce z vsui reserua

¶ De me^na^ diminutiua carnis siue corrosiua ei⁹. ℔a. lxxv.

Medicina carnis diminutiua est me^na^ corrosiua: que 6° de simp. medi. li/
quefactiua siue colliq̃tiua vocaꝝ. z est illa q̃ car
nẽ eliquat z corrodit: cui⁹ vsus ꝙuenit circa ea
que excedũt nãz in q̃titate: vt est caro in vulne
ribus superexcrescẽs supra cutẽ z caro mollis squallida q̃ in
vlcerib⁹ sepe excrescit z caro putrida: est ẽt ei⁹ vsus: vt dixit
Sera. ad dilatandũ vlcera z eoꝝ orificia z cõcauãdũ ea: z b̃
facit cũ absterſiõe fortiz siccitate cũ caliditate. ¶ Dixit Aui. Notificat medicinã corrosiuã
medicina corrosiua est illa cui⁹ ꝓpetas est vt ꝙsequaꝝ ex ei⁹
resolone z deuastatiõe qõ de suba carnis minuaꝝ. Jsta. n. me
dicina vltra b̃ q̃ vlcerat corrodit carnẽ z minuit de q̃titate
ei⁹ z opꝰ dixit ipse. vt sit vehemẽtis absterſiõis valde z sicci
tatis fortis: z b̃ iõ q; hꝫ corrũpere z destruere carnez. ¶ Et
sũt ex eis dixit Gal. debiles z fortes: z debiles sũt sicut spon
gia marina in qua frusta diuisa supposita. stupa canabis mi
nutissime incisa. medulla saginalis alumẽ puluerizatũ her/
modactili puluerizati. ipsoꝝ. n. puluis carnẽ sine dolore eli/
quat: z silia. Et hoꝝ vsus esse dꝫ in corpib⁹ z mẽbris hũidis
z teneris: z in quocũq; ẽt alio in quo caro minuenda pauca
fuerit. Medicina. n. corrosiua debilis in carne tenera efficit
opõnẽ corrosiue fortis in carne dura. ¶ Medicine aũt for/
tes corrosiue sũt oẽs spẽs vitrioli flos eris z calx viua cãtari
des arsenicũ auripigmẽtũ z silia. qb⁹ vti debem⁹ in corpori
bus z mẽbris duris z in vlceribus in qb⁹ est caro dura aut
multa. Et sicut sũt ex simplicib⁹ fortes z debiles: ita ẽt sunt
ex cõpositis. ¶ De ꝙpositis aũt debilib⁹ est vng^m aploꝝ: z Trociſci andaron.
vng^m factũ ex populeon cũ puluere vitrioli vel viridis eris:
z silia. ¶ Et de cõpositis fortib⁹ est vng^m viride: vng^m egy/
ptiacũ troc. andaron q ꝑm Aui. si fiunt. ℞. cortic granatoꝝ
℥. x. gallaꝝ. ℥. viij. myrrhe aristol. ro. aã. ℥. iij. dragaganti alu
minis iameni. aã. ℥. ij. geçi. i. vitrioli. ℥. iij. pulueriçent z cõfi/
cianꝰ cũ vino albo z deiccent z reseruent: z cũ necesse fue/ Troci. de
rit puluerizeꝰ vn⁹ ex eis, z de illo puluere supaspgaꝝ. ¶ Et affodelis
troc. de affodelis descriptiõe Raſ. q sic fiunt. ℞. succi radicũ
affodeloꝝ. ℥. ß. calcis viue. ℥. ij. auripigmenti. ℥. j. ꝙficianꝰ z
exiccentꝰ ad solẽ in mẽse augusti. ¶ Et trociſ. de calce qui sic Troc. de
fiũt. ℞. calcẽ viuã puluerizatã z cõmisce cũ melle: z cõmixta calce.
in oi olla noua pone in clibano z dimitte donec comburaꝝ z
vsui reseruent. ¶ Et troc. calidicon Gal. ℞. calcis viue. ℥. j. Troc. ca/
auripigmẽti rub. z citrini alkali acacie. aã. ℥. ß. ꝙficianꝰ cum ludicon.
capitello. ¶ Capitellũ aũt cõe sic fit. ℞. cinerẽ factũ ꝺ stipiti
bus fabaꝝ ptes. ij. calcis viue. p. j. ifundanꝰ in aq̃ z colerꝰ in
modũ lixiuij. ¶ Capitellũ aliud Dini de flozẽtia: qõ oẽz su/ Capitella
pfluitatẽ corrodit carnẽ minuit z in corpoꝛibus teneris cõ/
burit z escarã facit: q̃ tñ cito cadit. ℞. calcis viue: salis armo
niaci. aã. lib. j. pistenꝰ z cũ lixiuio facto de cinere stipitũ faba
rũ misceanꝰ z ponaꝰ totũ in olla minutẽ in fundo pforata z
ponaꝰ sub ea alia olla nõ pforata in qua recipiaꝰ capitelluꝫ
qõ distillat: deinde illa olla coopta sepeliaꝰ in fouea z dimit
taꝰ in ea. p. 7. dies, deinde exhauꝝ z qõ distillauerit recipiaꝰ
z vsui reseruetꝰ. Et scias q medicina corrosiua est sepe necia
ad ꝙsolidationẽ vlcꝰ difficiliũ: z est illa q̃ ꝺ ꝙsolidatiua ꝑ
aceñs. Et ex eis vtilioꝝ ad hãc ꝙsolidationẽ faciẽdã est illa in
qua ponunꝰ res stiptice cũ corrosiuis: siẽ potissime sũt troc. Medica
andaron supradicti. ¶ Scias q folia oliuaꝝ agrestiũ q̃ ꝺñr mina ad
colũbares q̃ ferũt oliuas minutas siue sicca sint siue viridia vlcera co
mixta cũ melle z cataplasmata depascentia siue corrosiua vl rosiua si
cera sanant: z idẽ opaꝝ cinis ramoꝝ ipsaꝝ: z silr cinis ossiuꝫ ue depa/
oliuaꝝ eius. Et ꝓfert eis cinis aneti: maxime radicũ eius: z scentia.
cinis sarmentoꝝ vitis infusus in aceto postea exiccat⁹ z sup
aspersus: eo q ꝙsumit mãm corrodẽtẽ: ẽt si corrosio neruis
cõicet: z ex vtilib⁹ eis est radix brionie trita cũ sale z suppo
sita z empl'm de capillis veneris z capraria. hꝫ aũt medicina
corrosiua ꝙueniẽtia z ꝺfiaꝫ cũ medicia putrefactiua z cũ me
dicina adustiua: prout patebit in sermone sequenti.

¶De medicina absterſiua. Cap̄.lxxvj.

MEdicina abſterſiua.dixit.A.eſt illa cui⁹ ꝓprietas eſt vt moueat humiditates viſcoſas ⁊ ogelatas ab oꝛificijs poꝛoꝝ ⁊ ſupficie mēbꝛi:ita vt elōget eas ab eis:vel que oferūt vlceribꝰ ſolū ab extra appꝛoximant ſi qñ in forma liquida fluxibiliſicut eſt aqua lactis aqua oꝛdei aqua mellis aqua cineris vinum mellitum ⁊ ſimiles:aliqñ appꝛoximantur in forma ſicca vt pulueris ¶Et ſunt ex eis debiles vt ſunt farina oꝛdei farina fabarum farina cicerum farina oꝛobi farina lupinoꝝ alkanna gentiana.ariſtoł.cinis aneti coꝛtex radicis capparis yreos baurach:⁊ omnes medicine habentes amaritudinem vel acuitatem paruam maxime cum melle ꝓpꝛeparate.habet autem medicina abſterſiua ꝓnenientiam ⁊ differentiaꝫ cum lauatiua ⁊ mundificatiua:ꝓout in ſuis capitulis in ſequen.ſermone dicetur. ſepe tamen vnum horum nominum pro alio ponitur. Et ex ſimplicibus multa cꝫpoſita poſſunt fieri. ¶Abſterſiuum facile abſq; moꝛdicatione poſt apertionem exiturarum:quia mūdificat ⁊ ſedat doloꝛē. ℞.farine oꝛd. vel ſpelte ⁊ permiſce cū vitellis ouoꝝ ⁊ pauco melle:⁊ qdā nō apponūt mel ⁊ ſedat doloꝛē magis:ſꝫ minꝰ mūdificat. ¶Aliud.℞.farine oꝛdei.ʒ.iij.decoquaſ cū duabꝰ ꝑtib⁹ aq̄ ⁊ vna olei roſ.donec fiat ad modū empł. Et tūc ſi vulnꝰ fuerit in mēbꝛo carnoſo addūt modicū terbētine nō lote:⁊ ſi fuerit in neruoſo:tūc addunt de terbētina lota ⁊ deponūt ſtatiꝫ ab igne:⁊ bñ incoꝛporāt. ¶Aliud Gal.2.ad Glauc.℞.mellis cocti lib.j.thuris.ʒ.iiij.myrrhe.ʒ.ij.⁊ bñ miſceaſ.mūdificat.n.⁊ gñat carnē. ¶Aliud fit ex melle terbētina ⁊ vitello oui. ¶Aliō qō digerit ⁊ mūdificat vlcera maligna.℞.ſucci apij.lib.j.mellis.ʒ.ix.farine oꝛd.ʒ.iij.⁊ coquanf ad ſpiſſitudinē. Et ſi vlcꝰ calefieret addaſ de ſucco plātagis graſſule vel ſolatri. Et dicūt.ꝙ ſuccus abſinthij ꝑmixtꝰ in dicto empło nō ſinit vulnꝰ infiſtulari:⁊ qñq; addiſ farina lupinoꝝ vel oꝛobi ad maiorē mūdificationē:⁊ qñq; addiſ myrrha ad tollēdū putrefactionē ⁊ fetoꝛē a vulnere. ¶Aliud mūdificatiuuꝫ de raſina ꝓueniēs vulneribꝰ neruoꝝ.℞.raſine mellis terbētine.aā.ʒ.vj.myrrhe ſarcocolle farine fenugr.⁊ ſeis lini.aā.ʒ.j.diſſoluanf ad ignē mel raſina ⁊ terbētine:⁊ deide farina ſuppona

Ung^m de gūmis.

tur. ¶Aliud de yreos qō exhit ſanię.℞.mel.ʒ.vj.terbē.ʒ.iij.ferməti.ʒ.j.yreos.ʒ.ʒ. ¶Aliud de gūmis ad mūdificādū ſanię groſſaꝫ.℞.galbani armoniaci raſine terbentine picis nauallis ſepi vaccini olei antiq ⁊ cere.aā.ꝑtes eq̄les diſſoluā

Unguentū apł̄oꝝ.

tur gūme in aceto:deide oia liquefiant ad ignem ⁊ oficiatur vnguentum. ¶Et ex eis eſt vnguentum apoſtoloꝝ.⁊ hoc

Ung^m egiptiacum.

vng^m qñ decoquiſ donec nigreſcat vocaſ a ꝯdeſ.vng^m ceraſeos,⁊ a qbuſdā vocaſ gꝛa dei:qꝛ mirabiłr mūdificat vlcera maligna. ¶Et fortius eo eſt vng^m egyptiacū:⁊ coꝛrodit carnē ſupfluā malā:ꝫ a qbuſdā vocaſ bicoloꝛatū:qꝛ qñ cōponiſ tm̄ abſq; coctura remanet viride:⁊ qñ decoqł fit ru-

Ung^m ruben ſiue grecum.

beū:⁊ eſt meliꝰ:⁊ coctū qñ poniſ ſup vlcus poſt opōnē ſuaꝫ qñ remouef inueniſ viride ⁊ vulgares putant illud euenisſe ex malitia moꝛbi. ¶Et ex eis eſt vng^m rubeū dcm̄ vng^m gre cū maius:⁊ eſt ét bicoloꝛatū,⁊ eſt Gal.2.ad Glauc.qō rectificat maligna vlcera difficilis ꝯſolidatiōis.℞.olei lib.ij.aceti lib.j.ʒ.lytargiꝛij lib.j.viridis eris.ʒ.j.coquatur lytargirium

Ung^m de ſuccis herbarum.

cum oleo ⁊ aceto donec ingroſſeſ:⁊ tūc ponaſ viride eris ⁊ coquatur donec inſpiſſetur ⁊ rubeum efficiaſ. ¶Aliud de ſuccis herbarum valens in vlceribus antiquis,⁊ in quib⁹ eſt caro mala ſuperflua.ſuauiter enim coꝛrodit ⁊ mūdificat. ℞.celidonie conſolide plantaginis ſcabioſe vꝛtice leuiſtici centrigalli ⁊ graſſule.aā.M.j.conquaſſentur ⁊ cum lib.ij. olei diſtemperenf:deinde bulliant ⁊ exꝑimendo bullita colentur ⁊ colature ſuperaddanf cere.ʒ.iij.terbentine.ʒ.vj.raſine.ʒ.ij.⁊ bułiant donec parum inſpiſſenf ⁊ deponanf ab igne ⁊ ſuper miſceanf thuris ſarcocolle ⁊ aloes.aā.ʒ.j.ariſtoł.lon.⁊ viridis eris.aā.ʒ.vj.⁊ miſce bene.

¶De medicina attractiua. Cap̄.lxxvij.

MEdicina attractiua.dixit Aui.eſt illa cuius ꝓprietas eſt vt moueat humiditates ad locū cui obuiat ꝑp ſubtilitatem ⁊ acuitatē ſuaꝫ:⁊ ꝫ ſiue eius caliditas ſit ei nālis ſiue accidētalis. Utraqꝫ eniꝫ caliditas iuncta cū ſuba ſubtili eſt potēs attrahere.q̄ aūt eſt iuncta cū ſuba groſſa nō attrahit:⁊ ꝫ iō aut qꝛ me^na calida groſſe ſube nō imꝑimit in mēbꝛū caliditatē qua fiat attractio:aut qꝛ ſua groſſitie claudit poꝛos ⁊ ꝓhibet caliditatē penetrare:vñ nō peruenit ad locū a quo oꝛ fieri attractio:aut qꝛ q̄ꝫuis calitas vſq; ad locū ꝓueniat:nō tñ attrahit:qꝛ claudit vias ꝑ quas humiditas oꝛ trāſire:⁊ ſic nō pōt ꝓuenire ad locū cui medicina eſt applicata. Et eſt duplex vna debilis attractionis:⁊ alia foꝛtis attractionis:⁊ eſt illa q̄ ꝫ ꝓprietatē vt moueat hūiditates ⁊ attrahat eas de ꝓfundo ad ſupficiē:ꝑp qō facta ſ eſt cōferens ſciatice ⁊ doloꝛib⁹ iunctuꝝ ꝓfundaꝝ ⁊ doloꝛibus muſculoꝝ ꝓfūdoꝝ:⁊ eſt ꝓueniēs ad attrahēdū māꝫ apāte mēbꝝ aliq̄ intrinſecū ad exteꝛioꝛa:⁊ ꝑ eā euellūf ſagitte ⁊ ſpine ⁊ alia infixa ex locis in qb⁹ retinenf. ¶Et ex me^nis at tractiuis q̄dā ſūt ſimplices vt caſtoꝛeū:calamētū:coſtus,pulegiū:mentaſtrum:diptamus:piper:piretrum:mum narciſcus:ſerapinum.ſinapis.oia ſtercoꝛa:⁊ maxime ſtercus colū boꝝ:⁊ ꝓprie ſilueſtriū:⁊ alia ſiñia:⁊ quedā ſunt cōpoſite q̄s videre poteris in ca° de extractione ſagittarū.

Medi.ie ſimplices attractiue

¶De medicina repercuſſiua. Cap̄.lxxviij.

MEdicina repercuſſiua dixit Aui.eſt ꝫ dia attractiue.de ea.dixit Gal'.in tegni.repellem⁹ ex ꝑticula patiēte ſi infrigidem⁹ ⁊ ſtiptica apponam⁹. Et Sera.tractatu de ſimplicib⁹.dixit.ꝙ medicie repercuſſiue ſba eſt groſſa ⁊ oplexio eius eſt frigida ⁊ ſic innuit ꝙ eſt frigida ⁊ ſicca: ⁊ ꝓꝑ hoc ꝙ ſit ſtiptica. A. vō dixit.ꝙ eius ꝓprietas eſt ꝑp frigiditatē ſuā vt in mēbꝛo faciat ꝓuenire frigus:⁊ inſpiſſetur mēbꝛi ſuba eo ⁊ ꝓſtringanf poꝛi ipſius ⁊ frangaf caliditas eius.ſ.attractiua.⁊ cū hoc inſpiſſet ⁊ cōgeletillud qō ad illud mēbꝛū currat:⁊ ſic ꝓhibet mēbꝛū a receptione eius. Et q̄ꝫuis Aui.nō exꝑreſſerit de mō ſube iſti⁹ me^nis:dedit tñ illud intelligi ꝑillud qō dixit.ꝙ er ꝫ dia attractiue:ſic ét dixit Ga. 5° de ſimp.medi.cū ergo ſuba attractiue ſit ſubtilis ꝑ opp^m ſuba repercuſſiue erit groſſa. Uer tñ Aui.q̄rti 3^a ꝺ cura flōnis dixit.medicine repercuſſiue ſūt ſicut ſucci herbarū frigidaruꝫ ⁊ exēplificādo dixit.ſicut ſuccus poꝛtulace ⁊ cucurbite ⁊ virge paſtoꝛis:⁊ ſic innuit ꝙ aliq̄ eſt frida ⁊ hu.qꝛ de qbuſdā fridis ⁊ hu.exēplificauit.⁊ itē ꝑmi 4^a.ca° de curōnib⁹ apāte. dixit.opꝫ vt ſtipticū ꝓſtrictiuū fride opł̄onis pure exiſtat ſi apāta fuerint acuta vł cala.ꝙ ſi apāta fuerint frida:opꝫ vt alicui ſit admixtū in q̄ vt⁹ exiſtat cala cū retētiōe:ſic eſt ſignātū ⁊ blacta biçantia. Ex qb⁹ appet ꝙ in dictis de repercuſſiōe fit ꝫ ꝓprietas. Uerūtñ repulſio māe:ſic ſupꝛa patuit fit:aut ꝑ impulſū aut ꝑ trāſmiſſuꝫ:⁊ ipulſus fit per fridū:⁊ trāſmiſſus fit ꝑ ſtipticū.fridū.n.mō ſupꝛadcō mām repellit.⁊ ad locū currere nō ſinit.ſtipticū vo mām trāſmittit ꝓfortādo mēbꝝ cui applicaf:⁊ ꝫ mēbꝛi vniēdo ſubaꝫ eiuſq; caloꝛē nālē ꝓfortando.in vniēdo aūt ſubaꝫ mēbꝛi ſeqf eiꝰ ꝓſtrictio:⁊ ad ꝓſtrictionē ſeqf exꝑſſio:⁊ ꝑ hūc modū mēbꝛa ſtipticis ꝓfortata farmacijs a ſe repellūt māꝫ:⁊ vicinis trāſmittūt ꝑticulis mō ſupꝛadcō. ¶Repercuſſio duplr ſumif.vno° ſtricte ꝑ ſolo ipulſu:⁊ iſto mō ſūpſit eā Aui.i diſtōne ſupꝰ poſita qñ voluit ꝙ repercuſſio fiat cū fridis. Et pōt repercuſſiui ꝓprie ſūpti friditaꝫ eſſe ⁊ ſtare cū hūiditate ⁊ cū ſiccitate:ſic̄ ꝫ in exēplificatiōe quā de eis fecit Aui.qūocūq; n.friditas cū paſſiuis iungaf ipulſionē efficit:ꝫ foꝛtiꝰ ⁊ meliꝰ iuncta cū ſiccitate. Et aliq̄n ſumif repercuſſio large ꝑ ipulſiōe ⁊ trāſmiſſione ſił:⁊ iſto mō ſūpſerūt eā Gal'.⁊ Sera.⁊ plīmi alioꝝ auctoꝝ cū voluerunt ꝙ repercuſſio fiat ꝑ frida ⁊ ſtiptica:qa.n.iſta duo.ſ.fridū ipellēdo ⁊ ſtipticū trāſmittēdo in repulſione māe ꝓueniūt:⁊ ſō rō-

Repercuſſio ſumit duplr.

nabilr ꝓmiscēt ⁊ ꝓmixta sibi ipsis figillāt opōnes laudabiles. Amplio idicatōe sūpta a ꝓpone mäe repellēde ⁊ ei⁹ mō subealiqñ stipticū trāsmittēs oz solū admīstrari iunctū cū tēperamēto actiuaꝝ ⁊ b erit qñ mä repellēda erit i actiuis tēpata vel parū declinans ad calm vel frm. ⁊ mod⁹ sube ei⁹ erit fluid⁹ liqdus. hāc. n. trāsmittit, ⁊ i ei⁹ ēt ꝓsūptiōe cū sua siccitate iuuamtū pstat: ⁊ q̄uis in tali mä frm ipulsū faciat: tñ melius ē vt solo trāsmissu repellat, ⁊ aliqñ oz stipticū admīstrari iūctū cū friditate vt cū mä repellēda fuerit calda ⁊ ñ multū grossa, sic dixit Aui. i apatib⁹ calis acutꝫ. i eis. n. ipulsus fieri oz: qm̄ friditas ipellēꝫ nō auget malitiā mäe apatꝫ, sic auget i apatib⁹ fridis. i eis. n. ipulsus nō ꝙuēit, qm̄ friditas medicie eoꝝ auget malitiā, ⁊ ei⁹ subaz viscosiozē ⁊ grossiozē efficit, q̄re solo trāsmissu eoꝝ mä repellit, ⁊ calitas secū iūcta i trāsmissiōe adiuuat viscositatē icidēdo, gssitiē subtiliādo, ⁊ viā trāsmissiōi parādo, ⁊ q̄litatē ēt mäe alterat. Et puto q̄ ꝑdict⁹ mod⁹ sit ꝑm vez intellm auctoꝝ. ¶ Et scias ꝫ b q̄ indicatiōe sūpta a q̄litate mäe in vā repulsione fridioza iuncta cū hūiditate ꝙueniūt in berisipilla ⁊ inflone min⁹ frida ꝓiūcta cū siccitate. Et b est qō ꝑm plm in ope oz fieri, verū indicatiōe sūpta a mō sube, q⁹ colera est subtilis apta ⁊ i. bibi ⁊ sanguis nō, ⁊ adhuc i colda nō timeꝫ de igrossatiōe ei⁹ ⁊ iduratiōe ei⁹, sic timeꝫ ō igrossatiōe ⁊ induratōe sanguis. ipse est. n. apt⁹ indurari plusq̄ colda ⁊ sic in berisipilla ꝙueit repcussio large sūpta plusq̄ in flone. ⁊ indiget i curatiōe ei⁹ fridiozib⁹ q̄z flon vt ingrossek ⁊ cōgelek ⁊ imobilitek ⁊ idiget cū his stipticis: ⁊ aliqñ stipticiozib⁹ q̄z in flone, ⁊ b esset qñ colda faciēs berisipillā eēt vltie subtilitatꝫ ⁊ disponis ad ibibi in pozositatibus mēbri, q̄re in curatiōe ei⁹ egek ingrossatiōe ꝓhibēte ibibitionē ⁊ reddēte colerā magis aptam repulsioni q̄z ibibitiōi, ⁊ egerek ꝓpdictā cām ꝓstrictiōe ⁊ vnione pozoꝝ mēbri q̄ meli⁹ mēbꝝ a se expimat mām ad ipz ō/flurā: ⁊ ad hanc intētiōez. dixit Aui. opz vt sit infridatio ei⁹ in ꝓncipio stipticatiōis fortis adeo vt forsan augmētek eius stipticitas supra ei⁹ frig⁹. locut⁹ aūt ē dubitatiue: q⁹ rarissime euēit q⁹ sit colda tāte subtilitatꝫ q⁹ ad curationē egeat medicamine frido ⁊ stiptico stipticitate vincēte friditatē eius. Si tñ ꝓsiderenk remedia auctoꝝ q̄zplima eoꝝ repienk in friditate ⁊ stipticitate inflone ⁊ berisipilla: ⁊ ꝑz hūc mo^m ꝓcess sit Almā. i 7°. ⁊ multi alij in curatiōe flonis ⁊ berisipille sil.

Repcussiua simplicia. Cōposita

¶ Si plicia ḡ repcussiua pura sk ista lactuca portuctula, endiuia, scarriola, solatrū sempuiua, vmbilic⁹ veneris, vesicaria, iusqamū, acetū, albū, oui, cāphora, mādragora, folia vitꝭ, folia salicis, folia cānaꝝ ⁊ silia. ¶ Et de ꝓpositꝭ sk cerotū Galle, cerotū de sandalis vng^m frm cosonis ⁊ populeon ꝑm Nicolaū, ⁊ scias q⁹ aliqñ repik, sz icōgrue ⁊ ipropꝛie dcñ q⁹ repcussiua euacuāt ⁊ resoluūt qō ꝑ tāto dcm̄ est ꝑ q̄zto mām currentē ad mēbꝝ repellunt ⁊ apatis augmētū ꝓhibent ⁊ reliquias facilius extractui ⁊ resolutioni parant.

¶ De medicina resolutiua. Ca. lxxix.

Medicina rēsolutiua. dixit Aui. ē cui⁹ ꝑpetas ē vt supet hūozē faciēdo ipm vapozē ⁊c, Alia lra bz. vt sepet hūozē. s. a suo toto, q⁹ sepet ptē ei⁹ vel sepet totū hūozē in mltas ptes faciēdo hūozē ꝙuerti in vapozē ⁊ exhēdo ipz. s. isensibilr a loco in q̄ erat ptēt⁹, ⁊ ꝓhāc cāz aliqñ euapozatiua vocaꝫ. ⁊ b fac euapozādo ptē post ptē donec assiduitate sue opōnis faciat illō qō ex eo remāet totū vapozē. ¶ Aꝝ. ꝑ ꝓblematū. ꝓble. 20. loqns de mena resolutiua. dixit. q⁹ vt⁹ cataplasmatꝫ intelligēs de mena resolutiua qūoz exteri⁹ mēbzo appzoxiata duplex ē vna ē q⁹ ꝓpsaz fit aptio. i. sepatio hūozis in ptes ⁊ euapozatio. i. ꝙuersio illi⁹ hūozis i vapozē ⁊ ipsi⁹ vapozis exctio pozis aptis. 2ª vt⁹ ē q⁹ ꝓpaz resolvik caliditas exnea a loco in q̄ cōtinek humoz siue fuerit apans siue nō, ⁊ sic mutaꝫ sanies. i. humoz mutaꝫ a dispone saniatiōis ⁊ nō fit sanies neq̄z gnaꝫ, ⁊ b q⁹ humoz ille resolvik q poterat in saniē cōuerti. Facit aūt opōnē suā cum caliditate.

Caliditas medicine resolutiue pōt duplr ꝓsiderari.

¶ Caliditas tñ ei⁹ ad b, vt ponik in gradu pōt duplr ꝓsiderari. vno mō ꝓparādo ipsā ad cozp⁹ tēperatū ⁊ vt sic bz latitudinē magnā. puta a ꝑ gradu vsq̄z ad 4^m iclusiue, ita q⁹ ꝑt eē calda in ꝑ gradu vt camomilla: vt in 2° vt yreos ⁊ in 3° vt aristologia: ⁊ i 4° vt castozeū ⁊ euforbiū. Et resolutiua calda in ꝑ gradu: vel paꝝ vltra ꝑm gradū sk resolutiua sine attractiōe q̄ ꝓpie vocaꝫ anodina siue mitigatozia. reliq̄ vō oia sk resolutiua cū attractiōe ⁊ multi ꝓcedūt resolutiua sine attractōe posse applicari cozpi mūdo, ⁊ ēt imūdo siue repleto añeūone. Reliq̄ vō nō ōbēt appzoxiari cozpoi repleto nisi ꝑmissa eūatiōe, q⁹ attraherēt ad locū nō fortem in⁹ vel plus q̄z eēt illud qō resoluerēt. Scōo mō pōt ꝓsiderari ꝓparādo eā ad humozē in quē agit in ꝙuertēdo ipm in vapozē: ⁊ isto mō ois mena resolutiua oz eē itēse calda, qm̄ vt sic bz supare ⁊ vincere hūozē resolubilē, ⁊ q⁹ hūoz resolubil⁹ est diuersus in q̄litate sua calda vel frida: ⁊ i mō sue sube subtili vl grosso, iō intēsio caliditatꝭ medicie resolutiue oz variari ꝑ diuersos grad⁹ ꝑm q⁹ merek ꝓpo ⁊ mod⁹ sube hūozis ipsi⁹. ¶ Uariat insup caliditas medicine resolutiue rōne mēbri in q̄ ꝓtinek hūoz ꝫ q⁹ est calda vel fride ꝓpōnis: ⁊ ꝫ q⁹ ē ꝓpōnis dē se ⁊ solide vel rare ⁊ pozose: ⁊ ꝑm q⁹ ē supficiale vel ꝑfundū siue ꝓpinquū ⁊ remotū: ⁊ ꝑm q⁹ est sensibile vel isensibile, aut habeꝫ sensus: aut ꝑm q⁹ est cū dolozе ⁊ sine dolozе, aut pauco dolozе. Oia. n. ista diuersificāt gradū vl māsionē gradus caliditatꝭ mena resolutiue, ꝓut in seqnti sermone dicek. ¶ Et auctozes ponētes medicias resolutiuas tā simplices q̄z ꝓpositas: exēplificāt de medicis calis ⁊ siccis, ⁊ sic inuūt q⁹ caliditas resoluēs oz eē iuncta siccitati: ⁊ sic ē vtias. siccitas. n. iuuat in finiēdo hūiditatē resoluendā, ⁊ eaꝝ suba oz eē subtilis penetratiōi apta nō grossa: quēadmodū est suba stipticoꝝ ⁊ pōticoꝝ ne claudat pozos ⁊ ꝓhibeat ei⁹ virtutē ꝙuenire ad locū hūiditatꝭ. Dicūt ḡ q⁹ qñ Gal. sup 3° tegni. dixit q⁹ caliditas resolutiua oz eē associata hūiditati nō itellexit de vō resolutiuo. Sz de mollificatiuo, qō resolutiuū ibi vocauit. Et medicina quidem resolutiua aliqñ ipzopꝛie vocaꝫ dissoluens vel dissolutiua veꝝ ipsa differt a vere dissoluente: vt in sequenti dicetur sermone,

¶ De medicina maturatiua. Cap. lxxx.

Declariozē noticiā medicie maturatiue est sciēdū tres eē alterationes q̄ in hūozib⁹ nki cozpis fiūt sic dixit Gal. 5. de simpli. mena, ⁊ ꝫ Gal. q̄z vna ē vā fcā ꝑm cursuz nālē: q̄ vocaꝫ digō i iuuatiuo: q̄lis ē alteratio q̄ fit cibi in stō apud ꝙuersionez hūozis. s. kili gnati ex illo cibo in viscerib⁹. s. epate ⁊ vēis, aut qñ nutrik ex eo vnū qōq̄ mēbzoꝝ pillō vēit ad ipz ex illo hūozе ⁊ fit ista alteratio a nā. s. vture digestiua mediāte calozе nāli solo aut adiuto pārtē: ⁊ a calozе nāli alteri⁹ hois vel alteri⁹ aial vt catuli: ⁊ ista alteratio fit sq̄ in mä benigna ⁊ bōa. ¶ Alia alkatio est ꝑter cursū nālē q̄ vocaꝫ putredo vel putrefactio q̄ fit a calozе exneo ⁊ innāli solū in mä mala ⁊ exnea ⁊ derelicta a regimie näe. ¶ Et 3ª ē alkatio media inꝛ ꝓdcās q̄ vocaꝫ saniatio q̄ fit ex actiōe calozis nālis ⁊ inal sil in mä media nō oino benigna nec oino maligna q̄ nō est a regimie näe derelicta: veꝝ q⁹ in loco ꝓtinek in trāspirato a calozе arripik exneo ⁊ innāli. ꝓdci tñ calozes. dixit Gal. nō agūt in mäz illā eqlr: imo illa mä plus recipit actionē calozis nāl q̄z accñtal ⁊ iō ista alkatio pl⁹ tēdit ad näz digōnis q̄z putrefactōis. vt pz ꝑ calozē. odozē. ⁊ mo^m sube mäe saniate, ꝓp quā cāz Galle. eā mēbris radicalib⁹ assimilauit: ⁊ ꝓpea dixit Ga. vbi. s. q⁹ saniatio ē vna de opōnib⁹ nālib⁹: qm̄ ē alkatio in q̄ ē aliqd digōnis: fit. n. ꝓncipalr a nā. s. vture digestiua agēte vt illā mäz ōducat ad benignū, ⁊ q⁹ mä nō est talꝫ q⁹ possit vē ad benignū deduci: iō efficit in ea dispones q̄z tū est ei pole silles ⁊ ꝓpinquas dispōnib⁹ mäe vere ad benignū deducte. Facaūt opōnē suā ꝑdictam virtus digestiua mediante calozе nāli mēbri in quo ꝓtinek mā saniandа: in qua actiōe nihilomi

nus recipit iuuam a dicto calore innāli ⁊ insup recipit iuua/mentū in saniādo mām dictā a medicina maturatiua siue sa/niatiua: q̄ ēt aliqñ dr digestiua supra mēbr appositā q̄ est il/la dixit Aui. cui⁹ ppria est vt acqrat būor digōnē: qm̄ ca lefacit humorē cū eq̄litate: cuius calefactionis eq̄lis non est subtile a grossa diuidere ⁊ separe sicut caliditas fortis adu/stiua facit: imo est subtile ⁊ grossū sil' decoquere ⁊ pmiscere ¶ Et dixit Aui. q̄ in medicia maturatiua est v̄tus ꝓtentiua nō intelligēs ppriē. nō. n. dr esse sicca a qua puenit retentio vera: sz p hanc retentionē intellexit quādā porꝛ mēbr clau sionē quā medicina maturatiua efficit p subaz suā. dz enim esse viscosa: ⁊ p viscositatē sue subē poros claudit: quoꝛ clau sione mā sanāda magis ⁊ melius tenet applicata calorib⁹ di ctis in eis agētib⁹: quoꝛ etiā clausiōe mā sanianda ipsi calo res interi⁹ tenent clausi. Vñ ⁊ fortificant: ⁊ maxie calor nā/lis qui a calore equali: medicine etiā vigorant: vñ citi⁹ ⁊ me lius maturatio perficit. ¶ Dixit. n. Aui. 2. can. trac. p̄ cap̄ de opōnib⁹ medicinaꝛ singulariū. q̄ in medicina maturatiua dz esse v̄tus cōtentiua. i. virtus inuiscans ⁊ opilās ⁊ retinēs mām quousq̄ digerat ⁊ nō resoluat laboriose ⁊ nō sepet hu midū a suo siccorꝛ nō sepet subtile a grosso terrestri: ⁊ est adu stio. s. qñ talis sepatio fit vel. i. sic facit ⁊ sepat adustio. ¶ Du plex ḡ est cā: q̄re medicia maturatiua dz eē viscosa: vna est vt ꝓtineat calor nālis interi⁹ ⁊ nō exhalet: sz vigoret. naz calor nālis vnit⁹ multiplicat ⁊ multiplicatus vigorat ⁊ vigorat⁹ puertit se sup mām ⁊ digerit illā. 2ª cā ē vt nō accidat ex actio ne vtriusq̄ caloris: ⁊ maxie innālis būidi subtilis resolo ⁊ remanētia grossi si. n. fuisset apitiua porꝛ ⁊ exalasset calor ⁊ subtile resolutū fuisset. ¶ Scias q̄ nō est neciuz oēm me/dicinā maturatiuā esse viscosaz opilātē: sz tūc opz applicare medicinā maturatiuā viscosaz opilātē, qñ calor nālis eēt de/bilis in cōpōne ad mām saniādā: vñ necesse est vt multiplicet ⁊ roboret: qō facit medicina viscosa mō dicto. Dixit. n. Sal. vbi supra. q̄ me[na] cui⁹ lz est ꝑpetas ē vt sit ꝛglutinatiua: qm̄ nō est neče nobis nisi vt addam⁹ in subaz calitatis innate. i. augeamus q̄titatē eius nō in eius q̄litate: quare opz vt opi lem⁹ poros corꝑis ⁊ claudamus vapores interius. Et q̄ nō sit neciuz omne maturatiuū eē viscosuz p̄z de aqua tepida q̄ maturat, ⁊ de mēbr applicato sup locuz in quo ꝓtinet mā: ⁊ maxime de vola manus. Dixit enim Sal. q̄ si possibile eēt q̄ manus nō sepet a mēbr: de quo volūtas est vt aperiat. i. matureť vel aperiat. s. post maturationem: aut occurreret ei membꝛ aliud sp aperiret velocius: q̄ velocius maturaret. Duo enim sūt que faciunt maturationē. s. caliditas eq̄lis me dicine ⁊ eius viscositas. ⁊ ꝓpter hoc vtimur maturatiuo al/tero dictoꝛ duoꝛ modoꝛ. s. aut calefaciēte tēperate aut vi/scoso opilāte poros ⁊ coarcente caliditatem intrinsecus: nec est necesse q̄ oē maturatiuū viscosuz sit tēpate cal'm: q̄ imo pōt esse frigidū: vt p̄z ō malua ⁊ sicla ⁊ violaria farina ordei. ⁊ sīlb⁹ tūc tñ medicina est maxie maturatiua qñ sil'est tēpe rate calida ⁊ viscosa. Calidū. n. dixit Hip. 5° affo. est saniē fa/ciens saniatio. n. est quedā digestio: ⁊ ois digestio fit a calo 4° meteoꝛ. Si ergo frigida aliqñ ab auctoꝛibus ponant ad maturationē nō faciūt illud: q̄ p se hēant maturare: sz ad re mouendū ꝓhibens maturationē vt magnā inflāmationem inducētē corꝛuptionē nō digōnē: ⁊ sic pōt dici q̄ frigida ma/turēt p accns: ⁊ isto mō reperit de solatro ⁊ iusq̄mo ⁊ mul/tis alijs frigidis q̄ sunt maturatiua. ¶ Et scias q̄ q̄zuis ma turatiuū viscosuz sit cū calore nāli coarcet interius calorem exneū ⁊ vapores q̄ sunt cā corꝛuptiōis: nihilomin⁹ mā matura ⁊ nō corꝛumpit: q̄ plus pōt calor inat⁹ in digerēdo ⁊ maturādo q̄z calor extrane⁹ possit cū illis vaporib⁹ in corꝛū pendo. ¶ Qualis aūt debeat esse ista calitas medicine matu ratiue ⁊ ei⁹ gradus. dixit Sal. vbi supra. q̄ cōplexio medici ne iuuantis in gnione saniei est cōplo tēperata sīlis nāe coꝛ/poris in quo fit illud. Et Serap. vbi supra. dixit. q̄ cōplexio que adiuuat ad gnandū saniē dz esse tēperata sīlis nāe coꝛ/poris in quo administrat. nā medicina maturatiua nō bz fa cere opōnē suā. s. iuuam in saniando cū qualitate sui calorꝭ scilz tm: sz potius cū q̄titate ei⁹. s. quā efficit in calore nāli: cuius q̄titatē multiplicat caliditas medicine eq̄lis ⁊ inuisca tio ei⁹ qua opilat poros ⁊ ꝓtinet ipz in mēbr ⁊ ꝓhibet ipz ab exalatione. Et Aui. dixit opz vt medicina maturatiua/rū caliditas sit ꝓxima. i. silis caliditati corꝑis. s. cui appꝛoxi/mari dz q̄tū est pos ⁊ nō solū dz eē silis ꝓpōni corꝑis: sed ⁊ mēbr cui dz applicari: vt dixit Auer. ¶ Et q̄ corꝑa ⁊ mē bra sūt valde varia in cōpōne sua habēt eniz latitudinē ma gnā in caliditate in qua quedā sunt magis calda: ⁊ quedā mi nus: ita dixit Sera. dz variari in caliditate medicina matura tiua: q̄ quedā erit calida magis ⁊ quedā minus. ¶ Et dicūt q̄ latitudo caliditatis medicine maturatiue est a ꝓma man/sione ꝓmi gradus vsq̄z ad secūdā māsionē scōi gradus inclu siue: cuiq̄z corꝑi ppria corꝛūdeat medicina maturatiua sibi silis. ¶ Et dixit Sera. q̄ medicina maturatiua nō recipit va rietatē solū penes varietatē corꝑoꝛ ⁊ mēbroꝛ: verū etiā pe nes varietatē humoris maturādi: alia. n. est medicina matu ratiua humoris calidi: ⁊ alia būoris frigidi variata p̄z diuer sos gradus caliditatis ipsius: q̄ ergo medicina maturatiua dr esse silis cōpōni humane: ⁊ cōplexio būana est calda ⁊ hu mida: sic ⁊ medina maturatiua. Dixit Sal. vbi supra. dz esse calida ⁊ humida: ⁊ ita q̄ nō solū dz esse ei silis in caliditate: sed ⁊ in būiditate: ⁊ iō si aliqñ cū medicinis maturatiuis re/peritur mixta aliqua medicina ficca: non est: q̄ p se faciat ad maturationē: sed est: aut ad corꝛigēdū: aut ad ꝓhibendū ⁊ remouēdū ipediēs maturationē. ¶ Dicūt. apparet ex dictis q̄ medicia maturatiua dz eligi ⁊ poni in gradu penes duo. s. penes ꝓplexionē corꝑoꝛ ⁊ mēbroꝛ: ⁊ penes diuersitatē hu/moꝛ: quapp fit q̄ in exituris calidis existētib⁹ in mēbr ca/lido medicine maturatiue debent eligi in gradu remissionis caliditatis: vt in ꝓma māsione ꝓmi gradus. Et in exituris ca lidis exñtib⁹ in mēbr frigido debēt eligi medicine matura tiue in caliditate tēperate vel paꝛ declinātes versus remis/sam caliditatē: vt que sit calida circa finē ꝓmi gradus: vel in 2ª māsiōe ei⁹. Et sit q̄ in exituris frigidis exñtib⁹ in mēbr frigido debēt eligi me[nc] q̄ sunt in vltio calitatis maturatiue vt q̄ est calda in 2ª māsiōe scōi grad⁹: ⁊ in exituris fridis exñti bus in mēbr calo debent eligi me[nc] in calitate tēperata vel paꝛ declināte v̄sus itēsiuā: vt q̄ est calda in fine ꝓmi gradus: aut ꝓn° scōi. Et ꝓsilr sunt eligēde in eadē ꝓpōne hūida. Si enim fuerit exitura mollis in mēbr molli me[na] dz eligi sic/ca. i. minus hūida ⁊ ecōuerso. Et si fuerit exitura q̄ est mollis in mēbr duro: aut exitura dura in mēbr molli dz eligi me dicina in humiditate tēpata: ⁊ tu cōsidera dicta istoꝛ. ¶ Et est sciendū q̄ medicina maturatiua nō solūz dz esse calida ⁊ humida potētia: sz ēt actu: ita q̄ nō dz administrari actu fri/gida: neq̄z in forma sicca ⁊ dura. ¶ Et scias. q̄ vsus medici/ne maturatiue est ad duo. s. ad maturādū exituras: ⁊ de ista potissime intelligit: ⁊ ad digerēdū vulnera ⁊ faciendū in eis saniē. Et de ista. dixit Aui. q̄ vnguēta mollificātia ⁊ bume/ctātia mēbr ⁊ leniētia ipmi sunt cā q̄ sanies in mēbr debi/li digerat. ¶ Maturatiua aūt simplicia sunt aq̄ calda tēpera te vola manus applicata: adipes ⁊ pinguedines: ⁊ alia vn/ctuosa tēperate calitatis: ⁊ ista nō debēt eē salita: q̄ sal red/dit ea exiccatiua cū debeāt eē hūectātia ⁊ farina ordei ⁊ fru/mēti: ⁊ farina sisami fenugreci ⁊ seis lini panis frumētū ma sticatū malua violaria sicla altea branca vrsina cepe lilij cepe narcisi. cepe cōe allium rasina pix liquida ysopus hūida ce/ra mum terbētina caulis anetū viride butyrū ⁊ medulle cer ui: ⁊ vituli ⁊ carice pingues dactili maturi: passulle enuclea/te ⁊ crocus: ⁊ ex istis multa pñt fieri ꝓpositā. ¶ De illis aūt ꝓpositis q̄ sūt in p̄ gradu calitatis maturatiue. dixit Sal. 5° de simp. medi. Et 2° ad Glauc. Et Aui. ēt sunt fomētatio siue embrocatio ex aqua tepida ⁊ oleo tēperato. s. sil'mixtis cum cōtusione multa: q̄ sic acquiritur aque per oleū inuiscatio: ⁊

Duplici de cā medicia ma turatiua dz esse vi scosa.

Frigida aliqñ per accns ma turare.

De cōplo ne medici ne matu ratiue.

De ele/ctione me dicie ma turatiue.

Medicie maturati ne simpli ces.

cataplasma ex farina tritici cuꝫ oleo ⁊ aqua tēpate cocta: de quo dixit Sera. q si debēt admīstrari in aparib⁹ calidis debent coqui tēpate: ne ex multa decoctiōe acqrat calitatē ⁊ sic citatē: ⁊ dꝫ in eo poni paꝝ ō oleo: ⁊ in aparib⁹ fridis eꝫ⁹: qꝫ dꝫ multū decoq ⁊ apponi multuꝫ de oleo. Et cataplasma de pane cocto. ſ. facto de farina tritici ⁊ panis pur⁹. ſ. de farina tritici mūda melior est q̄ꝫ fact⁹ de tota farina furfuris: ⁊ melior est q̄ꝫ panis ordeaceus: nā furfureus ⁊ ordeace⁹ sūt sicci: ⁊ magis resoluūt q̄ꝫ suppurēt: ⁊ sic empl'z de pane ordeaceo min⁹ suppurat q̄ꝫ de farina tritici: magis tñ ꝓuenit aparib⁹ inflāmatis. Empl'm de pane aliqñ ꝓficit sine oleo: ⁊ est min⁹ cal'm: ⁊ aliqñ cū oleo: ⁊ est tūc magis suppuratiuū. Est tñ min⁹ suppuratiuū q̄ꝫ empl'm de farina tritici: ⁊ est magis siccū rōne salis qō ponit' in ꝓfectiōe panis ⁊ rōne fermēti: ⁊ est q̄si me^m inter farinā tritici ⁊ empl'm de pane furfuraceo. Et istō ēt empl'z. dixit Sal'. dꝫ tēpate decoq: nā multū decoctū deficcatiuū est: ſꝫ magis ꝓuenit in aparib⁹ difficile maturabilib⁹ q̄ꝫ min⁹ coctū qō ꝓuenit magis aparib⁹ calidis. Et empl'z de pane. dixit Sera. ꝓuenit aparib⁹ q̄ nō maturant: ⁊ nisi in longo tpe: ſꝫ qō fit de farina ꝓfert magis aparib⁹ calidis: qꝫ nō est ita cal'z: sicut illō nec deficcatiuū: qꝫ nō est deficcatiuū. ¶ Dixit Aui. q triticū masticatū est meli⁹ in hoc. ſ. ad maturādū ⁊ ꝑprie furūculos q̄ꝫ empl'm de farina tritici: qꝫ trieicū in masticatiōe recipit aliquā digōne ⁊ ꝑmixtionez cū saliua: vñ meli⁹ suppurat. Fit insup empl'm de pane vel ō farina in decoctiōe caricaꝝ vel aliorꝝ maturatiuorꝝ: ⁊ aliqñ fit cū pice. ſ. hūida: vel cū pice. ſ. rasina ⁊ aliq̄ oleo. ¶ Maturatiuū bonū in mā cala fit ex corticib⁹ radicuꝫ altee ꝓfectis cū assūgia porci vel butyro. ¶ Aliud bo^m. ℞. farine frumēti. lib. j. aq̄ decoctiōis caricaꝝ in q̄ postea imiscueris crocum lib. ij. ⁊ deinde decoq̄ ad spissitudinē cū assungia ⁊ butyro. ¶ Empl'm maturatiuū in mā frida ⁊ grossa. ℞. cepe coctū: alliū coctū ⁊ corticē radicū altee ⁊ frumētū ⁊ farinā fenugreci ⁊ ofice cū assungia porci. ¶ Aliud. ℞. cepaꝝ ⁊ alleoꝝ coctoꝝ sub cinerib⁹. aā. lib. j. radicū lapacij coctaꝝ. lib. ſ. vitelos. v. ouoꝝ coctoꝝ farine fenugreci. ʒ. iij. fermēti. ʒ. j. ſ. assūgie porci. lib. ij. ⁊ ofice ex eis empl'm. ¶ Empl'm factū ex farina seis lini melle ⁊ assūgia decoctis cū succo ebuli ⁊ pororū oēz exiturā matura sepi⁹ superpositū cal'm. ¶ Et hoc idē faciūt folia cauliū ꝓtusa cū assungia porci: ⁊ sub cineribus cocta. Et hoc idē opaꝝ si cepe cōcauatū ⁊ oleo repletuꝫ ⁊ in cineribus coctū appositū solū vel mixtū cū lumbricis terre ꝓtusis ⁊ fermēto. ¶ Dicit' 14° ꝓti. q viscus mixt⁹ cū rasina pini ⁊ cera ſm ptes eq̄les maturat oia aparā manifesta.

¶ De medicina mollificatiua siue lenitiua. Caꝑ. lxxxj.

Medicina mollificatiua dicta etiā lenitiua dupl'r sumit' vel sumi repit': vno mō cōiter ⁊ large: ⁊ sic sumit' ꝑ ea q̄ hz remollire quācūq̄ duritiē. Alio mō stricte ⁊ sic sumit' ꝑ medicina q̄ solū hz remollire apa induratū: aut soliditatē remanētē in vulneribus vel neruis vel iuncturis.

Res dura of ꝗuor modis.

¶ Et ꝓp noticiā horꝝ est sciendū q res dura dꝫ ꝗuor modis. Uno mō de re indurata a frigido intēso diutius applicato: nā talis frigidi est ingrossare hūidū ⁊ coartare mēbrū ⁊ hūidū rei cōprimēdo exprimere: ⁊ sic rē durā dimittere de q̄ dixit Hip. 5° affo. q fridū cutē indurat: ⁊ nō solū cutem: ſꝫ ⁊ carnē ⁊ neruos ⁊ chordas: lz cutē magis: qꝫ imediati⁹ ei occurrit. Alio mō dr̄ de re indurata a calido. Calidū. n. vt dixit Aꝝ. 4° meteo^r. hūidū rei resoluēdo terrestrificat subtile: ⁊ indurat reliquū grossuꝫ. 3° mō dr̄ de re indurata a ficco: sicū. n. vt ibidē voluit Aꝝ. ſbtile hūidū ꝓsumit ⁊ relingt grossuꝫ iduratū. 4° mō dr̄ de re indurata ꝓp plenitudinē suā: res eniꝫ m'tū plene dure fiūt: vt vter ⁊ vesica appet tactui dura. ⁊ hoꝝ modoꝝ qdā sūt veri ⁊ ꝑprij: ⁊ qdā iproprij. dixit Ga. 5° de simp. medi. cū dicim⁹ q aliqō mēbrū corpis induratū est nō dicim⁹ illud. nisi qñ cōpam⁹ essentiā ei⁹ hāc iduratiōnē patiētē ꝑter viā nālē cū eēntia ei⁹ nāli q̄ fuerat. mō id qō nō cedit: neq̄ flectit' q se qñ est plenū nō est durū: qñ res plena: sicut est vter: aut vesica plena nō cedit: neq̄ flectit' per se: ⁊ tñ neq̄ ꝓprehēdēs: neq̄ cōprehēsuꝫ indurat' pluſq̄ fuerit: neq̄ acqrit subaz aliā egressaz ab essentia q̄ fuerat ei: ſꝫ sentitur tñ cū iā fuerit añ illud mollis. Et ego noio illud qō est ſm hūc modū ꝓhibēs tactū: ⁊ nō noio ipꝫ durū. ¶ Dixit q̄ ibidē Gal'. corpoꝝ q̄ indurant' nō est dispositio vna: ⁊ similr nec eoꝝ medicatio erit vna: qñ induratū ex siccitate idiget: vt humectet' sicut siccitati opponit' hūectatio. Et induratuꝫ ꝑp repletionē idiget vt euacuet': sicut repletioni opponitur euatio. Et induratū ꝑp ꝓgelationē indiget vt calefiat sic ꝓgelationi opponit' calefactio. Et si cāe indurationis essent cōposite: medicatio dꝫ eē ꝓpositā. Si. n. fuerit induratū a frigiditate ⁊ siccitate sil'r indiget vt sil'r calefiat ⁊ humectet': nō tñ cuꝫ medicinis tēpate calidis ⁊ hūidis quales sunt q̄ maturant: imo cū calidioꝝib⁹ ⁊ humidioꝝib⁹: ꝓpoꝝ. n. q medicina sit calidioꝝ ſm q vincit frigiditas ⁊ hūidioꝝ ſm q vincit siccitas.

Quo medicina mollificatiua differt a lenitiua.

¶ Et q̄ꝫ ois medicina remouēs indurationes ꝑdictas possit dici mollificatiua nō dꝫ nisi illa q̄ lenit corpa indurata ꝑp frigiditatē ꝓgelatā: siue illud induratū fuerit mēbrū: siue humor: imo maxime ꝓprie qñ in mēbro est humor induratus. Dixit. n. ibidē Gal'. medicina mollificatiua: siue lenitiua non vtunt' ſm oēs dictos modos indurationis: imo nō volūt per eā: nisi illud qō lenit corpa indurata ꝑp frigiditatē: ⁊ ꝑcipue si fuerit: in eis humiditas coartata vm semitam egressa cursu nāli sicut est in mēbris in qbus est apa duruꝫ. Medici. n. dixit Gal'. intelligūt per medicinas lenitiuas illas q̄ sanant aparā dura facta ⁊ mēbra qō est induratū ⁊ exiccatū. ¶ Et Seraꝑ. dixit. dico q medici appropriāt dicto eoꝝ in medicina mollificatiua medicias q̄ opant in vna bora. i. sil'r in eodē tēpore duas opōnes: ⁊ vna eaꝝ est q dissoluunt illud qō est inmodatū. Et 2ª est q resoluunt illō postea. Et ꝓpter curant aparā dura q̄ sunt ex flegmate indurato ⁊ ingrossato: qō est ꝓdensatū in poris. ¶ Et Auer. 5° coll'z. dixit. me^c mollificatiue appropriant' multū in arte me^c ad aparā dura densata lapidea q̄si hūtia insensibilitatē q̄ aparā gñal'r fiūt ex hūoribus grossis q sūt: aut melia: aut flegma grossuꝫ: aut cōpositā ex ambobus. sup. aut hūoꝝ es q̄ꝫ nō sint nāl'r grossi vt sāguis ⁊ colera, sunt tñ postea ingrossati a frigido indurāte ⁊ hūidū ipsoꝝ exprimēte remanēte ficco ⁊ ipsuꝫ hūidū ꝓdensate, aut sūt ingrossati a calido resoluēte subtile ⁊ derelinq̄nte grossuꝫ siccū: sicut. n. in ꝑcedētib⁹ patuit. Aparā flōnica ⁊ alia ēt dictis duob⁹ modis idurari ꝑsit ⁊ iō idurant': aut ꝑp supfluā administrationē frigidoꝝ in ꝓncipio: aut ꝑp supfluā administrationē resolutiuoꝝ: verūtñ auctores plurimi mentionē fecerūt in hoc ca° de aparib⁹ flāticis derelinquētes notū de alijs: ⁊ hoc est dictis eoꝝ in plurib⁹ alijs locis: aut fecerunt hoc: qꝫ plurima aparā que sunt vel fiūt dura sūt radicaliter flātica: aut qꝫ qūocūq̄ fuerint radicalr post indurationē eoꝝ reducunt' ad nām flātis grossi ꝓdensati: aut forte: qꝫ nā me^c mollificatiue cū duab⁹ q̄litatib⁹ suis opponuntur flāti: nō aūt sic alijs hūoꝝib⁹ vt patebit: ⁊ expressērūt solū de aparib⁹ iduratis a frido: aut qꝫ dereliquerunt notū de induratis a calo: aut qꝫ vtpl'm idurant' a frido: aut qꝫ q̄ꝫis idurent' a calo post iductionē indurationis reducta sūt exhalatis ptib⁹ calis ad nām fridā. ¶ De ꝓpone hui⁹ me^c. dixit Ga. vbi supra. q est calida ⁊ sicca: ⁊ est pluris calitatis q̄ꝫ sit ꝓpo corpis tēpati: ſꝫ tñ no ē fortis calitatis: ⁊ illō est: qm aparā ⁊c. durū nō incipit nisi ex mā viscosa grossa q̄ adheret ⁊ retinet in foraminib⁹ ⁊ poris quis mēbri in quo collecta est: cū. n. resoluit' qō est in illa mā de hūiditate tenui ⁊ frigidaꝝ residuū qō est in mā ꝓuenit ad dispōnē sil'z ꝓgelati: ⁊ fit aparā duruꝫ: ⁊ ꝑp illud dicūt medici: q hec egritudo est frida: ⁊ q ei⁹ medicatio est cū reb⁹ calidis: verūtñ ꝑp illud qō cū frigiditate supflua est hūiditas sit ꝑp illō q medicina cuꝫ qua curaꝝ sit cōpositā: ⁊ sit ēt sicca: qm indiget ꝑp frigiditatē re calefaciente: ꝑpter humiditatē re exiccante: ⁊ indiget ꝑp mām extra/

Quo fiāt aparā dura: ⁊ a calido ⁊ a frigido.

De ꝓpone medicine mollificatiue.

neā supadditam in loco re que illam euacuet: vep ista apata nō indigēt rebus que calefaciunt aut exiccāt laborioſe: z pp illō fit q nō est aliqō mēbroꝝ qbus accidit apa durū qō medicef cū medicinis calefaciētib⁹ calefactione vehemēti multa: neq cū rebus faciētib⁹ sil'r vtrūq; qm̄ de ꝓprietate medicinaꝝ q calefaciunt vehementi calefactione est q resoluant de humiditate que est in mēbro coartata resolōne laborioſa: z ꝓpter hāc cām exiccaf residuū qō in ea remanet donec fiat in termino q nō resoluaf amplius: z ēt medicine q exiccant exiccatione vehemēti: q̄uis nō calefaciāt: tñ faciūt accidere in materijs viscoſis in mēbris apatis apate duro ficcitatē in vltimo fine: z nō faciunt illud mediāte eūone ei⁹ qō est de illā mā tenue z subtile: sicut faciūt medicie calide: imo faciūt illud p nās suas absq; aliquo mediāte. Cū ergo ita sit dixit Sal'. nō sanant hȳ egritudies: nisi medicie q calefaciūt calefactione nō fortiz cū illo nō exiccāt vehemēti exiccatione. Uerūtñ caliditas oz esse amplioꝝ q̄z siccitas: z sufficit vt sint in caliditate in scōo gradu: aut 3°. maxie in ꝑma māſione ei⁹ z siccitate sint in gradu ꝑmo. Et Sera. dixit. apata dura ꝑdcā egēt medicis calis z deſiccatiuis: z nō oz q sint fortes laborioſe: 3 opz q dissoluāt solū, z iō erūt in calitate secūdi gradus vel tertij: z in siccitate ꝑmi gradus: z opz. dixit Sera. q cū he sint ꝛglutinatiue. i. ꝛtinētes caliditatē iteri⁹: vep nō multū: qz in q̄ztū opz q sint plūme eūonis eius qō est in mēbro resoluēdo illud intm̄ opz q sint minus ꝛglutinatiue z opilatiue poroꝝ: z hoc per respectū ad medicinas maturatiuas. ¶ Et dixit Sera. qz supfluitas z diminutio inuēte in corpib⁹ que sunt indurata: siue sint mēbra: siue hūores sunt multe diuersitatis. s. in plus z minus. sil'r opz q medicine que curāt ea sint diuerſe: z ideo aliqñ inuenim⁹ q sepum capriñ z adeps gallinaꝝ ꝙueniūt in mēbris siccis indurateis: vep iste due pinguedies sunt inter alia mollificatiua debiliores: z nō mollificāt nisi duritiē puā: verūtñ fortioꝝ pinguedine galline est pinguedo anatis: z fortioꝝ pinguedine capraꝝ est pinguedo yrcoꝝ: z pinguedo boum ēt est fortioꝝ ea: verūtñ min⁹ pingⁱᵉ yrcoꝝ. Et sil'r medulla cerui mollificat mollificatione multa: z post eā medulla vituli: z oēs iste meⁿᵉ sūt calide z tēpate in siccitate: z eaꝝ calitas fortioꝝ est siccitate ipsaꝝ: z pp hāc cām dī q sunt calide z humide. Et nos qdē ꝓcessim⁹ eis hoc nomē: qz paꝝ elongant a medicis que neq deſiccant neq humectāt. mō ita est q q̄litas remissa respectu intēse pōt vocari noie sue ꝛtrarie: vt hic remissa siccitas pōt appellari humiditas. remissum. n. comparatum intenso sepe ab auctoꝝibus denoiatur noie sui ꝓpij. ¶ Ex dictis pōt patere q capl'm qō Aui. fecit de medicina mollificatiua nō est de mollificatiua dicta a dictis auctoꝝib⁹: eo q. A. dixit. q ipsa est illa cui⁹ ꝓprietas est vt ponat essentiā mēbrorū bñtiū poros spissos leniorē cū caliditate z sua humiditate. z accidit ex hoc vt pori sint latioꝝ z expulsio supfluitatū que in eis cōtinenf facilioꝝ: sicut empl'm de aneto z de semine lini: z sic ista nō est que hēat remollire duritiē apatis: sed solū aperire poros absq; hoc q mollitiē causet in mā indurata: z iō dīt q ista medicina mollificatiua ſm Aui. est illa quā ipse in de virib⁹ cordis relaxatiuaꝝ vocauit: z est illa quā Sal'. in 5° de simp. medi. appellauit aperituā. Et Sera. noiat eā mollitiuā. Quidā volūt dicere q sit idē cū mollificatiua siue lenitiua ſm auctoꝝes ꝑdictos, 3 Aui. tacuit de operatione eius que est mollificatio māe indurate z exp̄ssit de opōne que est poroꝝ aptio z paratio expulsioni: siue resolōni māe cōtente: qz de ꝑma opōne erat notū etiā pp qd noīs: sed de secūda nō sic. Et dicūt. q Aui. dixit. q ipsa operaf cū caliditate z humiditate. i. remissa siccitate: z fuit sic locut⁹ 3 q cōcessum fuit a Seraꝑ. vt supra dictū est. Et dicūt. fortasse dixit cū humiditate: qz siccitas eius oz esse remissa respectu caliditatis que oz esse fortis: q̄uis non in vltimo: ne nimia humide māe cōsumptione eā per amplius induraret que talis siccitas sic cōparata potuit ab eo vocari hūiditas. ¶ Et quidā dicūt. q Sal'. z alij auctores nō fuerunt locuti, nisi mollificatione māe indurate a frigido que certe fit a caliditate eliquāte qō frigidū cōdēsante: z a siccitate remissa poros ꝛstringente z iuuāte in ꝓsumptiōe hūidi. Et iō Aui. voluit declarare cū q⁹ q̄litatib⁹ medicina mollificaret mām indurata a calō exiccāte: z dixit. q hoc facit cū caliditate z hūiditate. Uerūtñ caliditas oz esse remissa: vt ꝑparet hūiditati que esse itēsa. ¶ Et alij dicūt. q Sal'. z alij loquuti fuerū de mollificatione māe indurate p viā ꝙgelationis ei⁹ a frigido nō exp̄mēte humidū eius. Et Aui. hoc dereliquit notū ex dictis eoꝝ. Et voluit loq de mollificatione māe indurate a frigido exp̄mēte ipsius humidū: vñ remanet vehemēter exacta: z istius mollificatio fit cū caliditate opposita frigiditi: z cū hūiditate opposita illi exiccationi. ¶ Et vltra predictas me^nas nūeratas supra a Seraꝑ. que ēt ponunt a Sal'. medicine mollificatiue sunt bdelliū armoniacū mellis aluīne. i. mel ficuūs: sicut dixit Sera. storax. s. liquida z radix eius decocta in oleo: z radix cucumeris asinini ꝛcocta in aq z folia malue decocta z nō decocta. z ex eis est cauda arietis pinguis qñ ponif sup locoꝝ z dimittif donec putrescat z liqueat. Et dixerūt Sal'. z Seraꝑ. q medulle adipes z pinguedines quas querif mollificatio debēt esse recētes: qz qñ antiquantur fit eaꝝ exiccatio fortioꝝ q̄z opz z conuenit ēt hoc alijs bdellio armoniaco z storaci z hȳ. Et debēt eē ꝑdicte medulle z pinguedines sine sale: qm̄ sal exiccat exiccatiōe vehementi. ¶ Et ex simplicib⁹ multa pñt fieri cōpoſita de q⁹ est empl'm de melliloto diaglon z silla. Et dixit Sal'. vbi supra, additio z diminutio inuente in corpib⁹ q̄ indurata sunt hūoritie sunt latitudis multe: opz nec̄io que sanāt ea sint eiusdē latitudinis multe: z iō opz eligere eas māgis z minus mollificatiuas ſm maioꝛē vel minoꝛem rei duritiem.

Medicie mollificatiue diuersificāt ſm diuersitatē mēbroꝝ z humorum.

¶ De medicia eruptiua apatū z cauteriçatiua. Caꝑ. lxxx.

MEdicine eruptiue exituraꝝ vt patere p ex dictis in capo de exituris al sunt debiles: z sūt ille in q⁹ est vtus aperitiꝑ poroꝝ subtiliatiua cutis z attractiua saniei v sus supficiē cutis: vñ accidit cutis eruptio. A sunt fortes z sunt medicine coꝛosiue de qbus iam dictū e Et alie sunt fortissime z iste sunt medicine adustiue causti siue cauteriçatiue: siue eſcarā faciētes. De q⁹ in hoc ca° d ¶ Dixit. A. medicina cauteriçatiua est illa q̄ carnē coꝛod z cutē aduritita q exiccat z indurat eā z ponit eā q̄si adstam: z fit suba ipsius cutis obstaculum opilans meatū h moris currentis: aut erectio in facie ipsius: z istud adustu vocaf eſcara: fit. n. eſcara ab ista medicina, qz ipsa coꝛod z coꝛugat carnē sub cute existentē z attrahit humiditate eius ad cutē: z permiſceſ cuti vste: per cuius cōmixtionē tis ipsa cōſeruaf: nisi. n. humiditas ista traberef ad cutē: pmiſcereſ ei caderet cutis facta velut carbo sicc⁹ z sepaf carne sube z circūiacēte: z nō ꝓseruaref: sed mediāte illa hmiditate cōſeruaf inuīscata illi carni vel ossi subiacēti: 3 n cōſeruatur in vita: imo destructa est totaliter eius complexio mortificata: z suba haꝝ medicinaꝝ est groſſa: z cōplexio rum est calida z acuta: sed qz ꝓfundata in suba groſſa: ideo eius opatio est lenta tarda: sicut dixit Sal'. 3° de simpli. med ¶ Habent tñ in cōplexione sua latitudinē multā pp qō fo est qeaꝝ quedā sunt debiliꝛis opōnis que ꝓprie vocantur vesicatiue: de quibus sunt simplices z cōpolite: z simplices sunt sicut cātarides cepe alliū scalōgia: sqlla mel anacardini herba dicta planta lupina siue strāgulatoꝛ lupi vel strāgulatoꝛ leopardi: flamula vitis alba gumi edere recēs marsilius anabula z alie spēs lacticinioꝝ: z lac ficus: hoc. n. lac z lac lacticinioꝝ vlcerat velociter z euellit carnē solūdā q est in itegrioꝛi pte fistule. flāmula vocaf a Sal'. 2° ō simp. med. kinkigi Et dixit. vt ponif. 14° ꝓti. q carnē vlcerat sanū. Uelociter. n oz abīci primus coꝛtex ipsius z accipi rasura interioꝛis. ¶ Et Raſ. ait ibidē. dico hoc est vnguētū forte qd vlcerādā

habebit vestigiū siue effectū in ea: ⁊ p ↄtrariū ecōtrario
icabis. Et post q̄z incepis curā signū habebis supeā velo
el tardā in mēbro macilento ex breui rubificatione ⁊ in-
polatione eius vel tarda. ¶ Signa aūt de spēb⁹ extenua
nis nota sunt ex multotiēs dictis in pcedētib⁹ sermōib⁹.
Et Hal. qdē vt scribit. 6° pti. cōparās inter corpa macra
inguia dixit. oubitādū est maxie de morte in hoib⁹ hūti-
s corpa grossa corpulēta: ne velocior sit q̄z in hoib⁹ hūti-
s macilēta: ⁊ hoc in maiori pte. ¶ Et dixit. cui fuerit gros
corpus ab initio vite mors erit ei primior q̄z cui macilē
erit corpus. ¶ Trāsgrediēs in qualitate habitudis in
fa macies melior est intensa grassitie: qm̄ in corpe grasso
le sunt anguste: ideoq̄ spūs ⁊ sanguis in modica q̄ntita-
n eis sūt. Cū. n. etas in eis pueniat ad senīū calor innatus
is extinguit̄ er pua cā ⁊ moriunt̄ subito. Sz in corpe ma
rto amplax venax nō est oubitandū: de hoc tm̄ qm̄q̄ in-
ridat. mēbra ei⁹ subito cū eis nō fit aliqd defendēs ea ⁊
pcipua a frigiditate aeris, sz q̄ habuerit in initio vite sue
. habitudinē eālē: ⁊ postea igrassat vtēte gete ⁊ opulē
ita velocitas extinctionis calitatis inati in eo nō erit: q̄
c: p⁹ sit grossuz: vene tm̄ in eo sūt late ⁊ spūs ⁊ sanguis in
sūt supabūdātes. Et vt dm̄ habitudo hox melior est ea que
initio vite est macilēta: ⁊ macilēta pseverat. ¶ Dixit. A.
m pseverat pinguedo: ita q̄ nō faciat accidere nocu^m nō
ↄreas eaz. Nā vita in humido ↄsistit: pinguedo nāq̄ eā
nō est mala: imo vtilis ad incōmoda multa vitāda: ⁊ ad q̄
enuatio pparat. Sūt aūt incōmoda ista debilitas vtutis
axie motiue ⁊ vehemētia passionis ⁊ a coytu ⁊ eūone ⁊
sionibus aialib⁹. Illi ergo qui egēt ipinguari. dixit Aui.
t apparati dictis incōmodis ↄpsit. n. sunt qb⁹ est nec̄ium
gere ab extenuatione nocumēta eius pdicta ⁊ illis silia.

Regimen curationis extenuationis aut est gñale re-
spiciens totius corpis extenuatū de quo di
in isto cap°. aut est pticulare respicies extenuatū parti-
aris mēbri: de quo dicet in ca° sequēti. Cōplex aūt regi-
n extenuatiōis dicta ⁊ medicinis. ¶ Et regimen p dictā
l°. vt scribit. 6° pti. ad tria maxie reduxit. s. ad nutrimētuz
lneū ⁊ sonū. Et Raſ. dixit ibidē. dico cū volueris aliquez
grossare: opz te de gradu in gradū regimen gerere in eo.
ↄ. ⁊ nō subito ad totā igrossationē regis deuenire. ¶ Aer
qs multū calidus ⁊ regio calida ⁊ moza ad ignē: ⁊ sub so-
nocet cōiter extenuatis oib⁹ pp dissol'onē quā faciūt. In-
it Joannitius in pinguādus nō ↄz calefieri cū indumen-
imo idumēta debēt eē sine pilis. Et habitatio eox ↄz eē
aere humido defendēdo corpa eox ab occulta dissol'one
eré frigidū: ⁊ p camisiaz rozatā cū sandalis: ⁊ pp ie in dis
ne in qua defect⁹ cordis eis accidit. Et pternant̄ camere
m rosis ⁊ sandalis ⁊ oi re stiptica frigida aromatica. Ait
aſ. vbi supra. ex lib° Rufini vmbra ⁊ receptio in domo hu
ctat corpa. Et pdicta de aere maxie hūt veritatē in exte
atis a cā calida vel sicca. Si tm̄ extenuatio pueniret a cā
gida ⁊ ab opil'one ab hūoꝛib⁹ crudis: tunc aer ⁊ regio ⁊
nsio domus debēt eligi vt sint declinātes ad humidū. In
tuis aūt aut tēperate: aut cū pauca declinatiōe ad calidū.
xit Aui. pmutatio aeris ⁊ aq̄ est ex vno eox q̄ opz obser-
re qm̄ fortasse extenuatio est cā cox: fac ĝ eas declinare ad
po^m causē. ¶ Non inducat̄ extenuato timor malus: nec
qd qō in eo furoꝛē ponat: nec qō ↄtristet: angustias gene
:z letari ⁊ gaudere ⁊ iocari ⁊ solatiari studeat. ¶ Dixit
i. adhibeant̄ leticia ⁊ amenitas ⁊ habitēt in vmbra ⁊ di
et sibi aer vmbrosus: q̄ nō ↄz esse cōstrictus ⁊ aromatiçe
Jra tm̄ leuis cōcedi pōt eis maxie q̄ extenuati sunt ex de-
tu caloris innati: vñ Raſ. vbi supra. ex 2° būox. dixit. si
pus macilentū fuerit ex cā debilitatis caloris innati qui
in eo: excitatio indignationis ⁊ impetus ↄfert ei. Et sil'r
ad qō letificat aiam ⁊ extendit calorē innatū ad exteriora
pis de luctatione ⁊ siūb⁹: nā bona fiet trāsportatio nutri

menti ⁊ digōnis in eo. ¶ Et ges qdē impinguat corpa sicut exercitiū exiccat: ⁊ iō vitandū est oē exercitiū forte ⁊ velox: ⁊ oē exercitiū resolutiuū: ⁊ pcipue fcm̄ in ieiuno: calefacit. n. mēbra ⁊ deficcat. Exercitiū aūt leue ⁊ tardū cōuenit eis: ⁊ tm̄ si supflua ges pcesserit fit cā extenuatis. ¶ Dixit Aui. ex ipinguātib⁹ est illud qō pēdet ex exercitio: ⁊ est oē exercitiū leue tardiū: ⁊ totū illō sit eālē ⁊ tēperatū in q̄ntitate: ⁊ maxie ↄz fieri exercitiū post fricationē cū q̄ incipit corp⁹ puenire ad hoc vt rectificet̄ cutis ei⁹. Nā post illud statiz exercitet̄ cū eālita te. Et fiēda est ista fricatio ducēs ad rubificationē cutis iam pfecta p^a digone cibi: ⁊ cū iā cib⁹ descēderit de stō. Et q: mē bra extenuata: dixit vbi supra. tarde rubefiūt: nō ↄz q̄rere ru bificationē eox in p^a die. i. nō a pn°: qm̄ si tm̄ fricares q̄ ru-
befierēt mēbra: fricatio ipsa noceret: ⁊ duceret nō ad inflāma tionē mēbroꝛ q̄ illā fricationē q̄rit: sz magis extenuaret̄ mēbra pp resol'onē. Et iō q̄cūq̄z mēbra p fricationē incipiūt inflāmari ⁊ rubefieri statiz est ab ea desistēdū ⁊ icipiēdū est exercitiū ocm̄. ¶ Et ē cū aliqm̄ mēbra ita difficulter inflāmāt ⁊ rubefiūt p fricationē dictā: q̄ nō ipsa sufficit: sz opz vt fiat fricatio cū me^lis liqdis calefactiuis i qb⁹ modicū sit ptalie: q: ista iuuāt ad citā ⁊ facilē inflā^cm mēbroꝛ ⁊ eox rubifica tionē. Et Aui. dixit. fortasse est nec̄iuz vt attrahat̄ sanguis ad mēbra absq̄ fricatiōe. s. moderata vt ocm̄ est: ⁊ b̄ q: suffi-
ceret: imo attrahat̄ cū me^lis rubificatiuis: ⁊ cū eis q̄ sūt sic̄ piret: ū ⁊ sulfur ⁊ gūmi agrestis ⁊ silia. Et scias q̄ cuz in cā extenuatiōis fuerit debilitas attractiue ✠ vtutis: tūc fricatio ↄz fieri post sōnū sufficiētē. ¶ Dixit Hal. 5° de ige. sani. ⁊ po nit. 6° pti. fricatio facta mane ⁊ post doꝛmitionē q̄z suscita-
t vtutē attractiuā q̄ est in mēbris ⁊ attrahit nutrimētū ad ea ⁊ ea ipinguat. Et Aui. dixit. fricatio in horza expgefactio-
nis a sōno est ex eiz q̄ expgefaciūt vtutē. ¶ Et si extenuatus fuerit ex eis q nō pūt exercitari post fricationē: tūc post eaz ↄz intrare balneū. Et si balneū igredi nō posset: tūc post fri-
cationē ↄz vngi cū oleo. Quidā tm̄ fricationē ⁊ inūctionē sil' faciūt: vñ dixit Raſ. vbi. ē. ego feci plures ipinguari macilē tos ⁊ ingrassari fricatiōe cū oleo: qm̄ fricatio nutrimētū tra hit: ⁊ inūctio cū oleo ei⁹ ꝓhibet dissol'onē: q: opilat poꝛos. Et intellexit de oleo cōi: valeret ēt oleū roꝛ. aut de amigd. aut de cucurbita: aut violatū ⁊ silia. Et multa cal'a dissoluere: vt pp aptionē poꝛoꝛ ⁊ caliditatē nimiā. Et butyrū nō cotū nu trit ⁊ ipinguat. Ung^m ipinguās bo^m. ℞. butyri recētis sine sale: pinguedis galline ⁊ ranax ⁊ edi recētis sine sale: medul le vituli recētis. aā. pt. j. cere albe q̄ntū sufficit: ⁊ scias q̄ inū-
gere post exitū a balneo est vtile ⁊ pueniēs. Et qm̄q̄ loco fri cationis fit asperſio sup corpe toto ex aq̄ calida pluries do-
nec calefiat inflāmet̄ ⁊ rubeat: ⁊ qm̄q̄ loco ei⁹ applicant̄ coꝛ poꝛi panni calefacti alij post alios. ¶ De balneo. dixit Aui. balneū post cibū est vehemēter attrahēs nutri^m ad mēbra im pinguādo corp⁹: verūtm̄ vtēs eo post cibū exponit̄ opil'oni accīti in hepe suoꝛ: ⁊ ꝓpe cū est cib⁹ ei⁹ ex cibis ipinguātib⁹. Et ppillō multiplicat̄ lapis in oi hoie q̄ rit h: Et illi sunt aptioꝛes adhuc: vt multiplicent̄ in eis iste opilones ⁊ lapis: quoꝛ vene creatiōe sūt stricte, ⁊ nō sūt ita apti alij: quoꝛ ve ne sūt ample. Et signū q̄ gñant̄ opil'ones i eis in hepe est q̄ sentiūt grauedinē in latere. s. dextro hypocōdrio. Cū ĝ sen-
tiāt illā sumāt in potu apitiua: ⁊ añ cibū suū caparē cū aceto ⁊ melle ⁊ sumāt oxymel cū scib⁹ dōec auferat̄ grauitas. sup. Et nō ↄz intrare balneū tpe sui nutri^m exītis i stō: sz expecta-
re ↄz donec digerat̄ i eo ⁊ ōscēdit ab eo. Nā añ factā digōnē attrahit hūoꝛes crudos. Meli⁹ ĝ balneū. dix̄ Aui. est q̄ fit post digōnē pmā: ⁊ cū iā ōscēderit cib⁹. Quidaz tm̄ dm̄t. q̄ p ōscēsionē cibi a stō itellexit nō solū exitū ei⁹ i viscera: sz ēt suc cessionē ei⁹ ⁊ attractionē i hepar ⁊ ipsi⁹ puersionē i sāguinē in ipso. Nā si añ fiat sz balneū attrahat: attrahit hūoꝛē idige stū q̄ nō nutrit̄ mēbra: ⁊ iō nō resumūt̄ i eo: sz aliq̄n igrosse scāt: sic̄ igrossant̄ in hyposarca. Nec tm̄ ↄz fieri balneū lōgo tpe post digōnē. s. factā in hepe: nā tūc macrefac̄. ¶ Et bal-

De motu ⁊ quiete.

De fricatione.

De inunctiōe post fricatiōnē: vel cū ea.

De balneo.

neū de quo intellexerūt doctores siue auctores est balneum aq̄ dulcis positū in pila siue tina in qua necq; in aere ei⁹ sentiat calitas apud hñtes corpa eq̄lia cū ingrediūt ipz nec frigiditas ex qua horripilent corpa eor. Dixit Hal'in li. de tabe. Marie aūt ꝓuenit hȝ balneū exiccatis: vñ dixit Hal'ibi dē. Ille cui cōdominat siccitas: nisi habuerit regimē cum pila.i.cū balneo aque dulcis dicto: z cū illinitionibus nullum habebit remediū. ¶ Et Aui. dixit balneū est bonū ipinguatiuū pluribus hoibus: z ꝓpie illis qui sunt in dispōne que est sicut arefactio. Et subdit Auic. q calefactis. s. z ꝓpterea exiccatis adeo balneū est ꝯgruū factū de lacte ex quo extū est butyrū: nō tū factū acetosuz. s. q nullū est eis meli⁹: neq; cōgruētius: z si etas fuerit cōueniens sua ex alia particula. Et si dissolutio fuerit multa. dixit Raſ. vbi supra. ꝙ fortatur tūc virtus mirabil'r cū aqua frigida supaſperſa exeūti a balneo. ¶ Et opz q sōno vtant ꝓlixo post cibū donec in stō digerat z ab eo descenderit: z in eastu in quo nō habeat sōnus fiat ges. Et sit accubit⁹ supre plana z molli z leui z nō supre dura z aspera. Et superet virtus somni z quietis virtutē vigiliaꝝ z mot⁹. ¶ Dixit Hal. z ponit eodē. 6°. ꝙti. da in potu de vino grossioꝛi z in cibo de cibarijs gñantib⁹ sanguinē grossuz. s. moderate. Et iō dixit ibidē. q ꝓposituz toti⁹ cure est vt trahat ad mēbra sanguis bonus: sed nō posset trahi si esset nimis grossus: z vt ꝓhibeat qō attractū est ex eo a dissolutione: ſz nō posset ꝓhiberi ab ea si nutrimētū esset subtile. Dia q̄ q̄ gñant sanguinē laudabilē nō subtilē: ſz in grossitiē declinantē moderate cōueniūt. p impugnatione corpis: dixit q̄ q nutrimēta dulcia z vnctuosa z insipida sunt ea q̄ hūectāt z corpa impinguāt: alia aūt nō. ¶ Et Auic. dixit. q de impinguātib⁹ est assumptio vini grossi z cibi boni kimi fortis z solidi excitantis vtutē cū digerit: sicut frumētū sine cortice coctuz z pūls alinde bes. sunt q̄dā cibaria de pasta. z risum cū lacte coctū: z assata de carnibus per istud qō retinet in eis de virtute carnis. Nā assata sunt nutribiliora elixis: z pillud qō generant carnē durā solidā nō facile dissolubilē: sicut faciūt elixa. Naz decoctū ex carnibus elixādo generat mollitiē z tenereitatē nō firmā. i. carnē mollē nō solidā: sed faciliter dissolubilē: verūtū elixa magis cōueniunt calefactis. ¶ De cibis aūt impinguātib⁹ in gñali. dixit Raſ. vbi supra. q fiant sicut in ethico. s. febrienti z senili ꝓ varietate cāy. In ꝓticulari dixit. cicera infundant in lacte vaccino p diē z noctē: deinde exiccent z puluerizent z sume de farina eor de riso z frumēto tritoꝛ z de ordeo trito. añ. ʒ. xxx. z panis de simula siccata. ʒ. 40. z fiat ex eis pthysana oi die in quātitate. ʒ. 25. cū lacte recenti z oleo amigdalino z de sisamino in modica q̄ntitate z sumat añ balneū z post: qñ impinguat mirabil'r. ¶ Et dixit fiat pthysana de farina risi z cicerū z guastelarū: siue turtellaꝝ subtiliter factaꝝ de simula amigd̄. de ꝯcaro z lacte vaccino z sumat in potu. ¶ Inquit Ruffus. ℞. amid̄. auellanas z grana viridia fisticos z grana canabis: z grana pini z distēpera cū melle z fiāt exinde pastilli ad modū auellane: z per. 15. dies sumant ad mo⁹ nucis: z sumat cū eis de vino, impinguat eni z bonū efficit colorē: z facit ad luxuriā. ¶ Dixit Tabri. lac vaccinū spolia tū a butyro eius sūptū añq; acidū fiat in q̄ntitate rotuli. 5. impinguat: ita tū q sumens expectet super illud p tres horas donec illud digerat: deinde sumat ex eo itez rotuluz. 5. nil sumendo postea vsq; ad noctē: z tunc sumat in cibo de gallicelis vel edulo aromatiçato: corpore tū prius nodoch z aromatibus. Et sūptio p̄dicta lactis oz fieri p hebdāz. ¶ Dixit Dios. panis recēs gñat carnes z frumentaria gñant carnes ꝓferendo caliditatis macilentis eo q humectat eor corpora. ¶ Et ad impinguandū bone sūt galline pingues z vitelli ouoꝝ z crebra arietū. Et Aui. dixit. caro arietis est impinguatiua z caro galline silr: z caro alcubugi est vltima in ea: z silr tubruncis: z vt dicunt oia cibaria ad que appetitus declinat. s. de predictis z eor filibus sunt magis cōueniētia sumantur cibaria in q̄titate qua digeri pñt z potius partur ad plures vices. Et in pn° inceptio fiat a cibis remaris grossitiei: deinde fiat gradatim additio. ¶ Dixit Joannitius. si corpus alicuius fuerit macilentū ex fame longa ex itinere plixo vtendū est nutrimētis ingrossatiuis cū bra ꝓncipalia z virtutes eor nō sunt multū remota a dine nāli: z diminutio eius nō sit nisi in adipe z carnibus cōualescētib⁹ nō: cū virtutes eoꝝ sint debiles: nec possent ad digerēdū grossuz cibaria. ¶ Et dixit Joannitius q ad impinguandū sumptio aque infrigidate in niue rime cōpetit z ꝓpie mixta cū modico vini. Et Auicē. dicit q in potu frigida. s. actu: ac ēt in potētia in calefactis cibaria debēt exhiberi. ¶ Debent etiā vitare eūones actales: imo neq; nāles debēt violēter ac multū ꝓuocari. Ruffus. studeas vt medicina fit detentio muliez. s. perstrua. Et silr intelligendū est de alijs eūonib⁹: imo si alia eūatio ꝓsens fuerit z cōsueta durante tpe curationis restringi oz z vitare debēt coytū z exiccationē libidine penitus. ¶ Pro his oīb⁹ que de dieta dicta sunt. dixit Auo qui corpis grossitiē adipisci desiderat cibis vnctuosis z cibus q multū nutriunt frequēter vtat: sicut est triticū: z pultes sorbiles z dure. Ab acetosis aūt z salsis z tis: nisi pro sapore cibi, z vt appetit⁹ roborē. ℞ oino abstinat. dormitiōe quoq; z qete in domib⁹ frigidis z būidis frequenter vtat. Cōuenit quoq; post cibū balneū z oleo postea gi, z aquā tepidā sup corp⁹ ꝓjicere: est. n. ꝓcipiēdū, vt a cibū subtili vel molli deābulatiōe diu moueat: a motu vero loci abstineat. Et lect⁹ ei⁹ sit mollis z ioca z gaudia sp eo existant. ¶ Et corp⁹ añ cibū donec icipiat rubere fricet ac in die bis comedat: z post ꝑmā cibationē balneū ingreditur. Cinū quoq; quo vtit sit nouū z grossuz ac dulce flāquoq; z vētris solōnē raro facere, nō ēt frequēter balneare neq; corpe: neq; laborare: neq; morari sub sole: neq; vigilare z famem z sitim tolerare corpus ingrossare faciunt.

De cura

aūt ꝓ potionē. dixit Aui. q intētio in medicinis sumēdis interi⁹ est: vt medicie ꝓfortentiuā: ſz faciāt ipsuz penetrare in venas: z ad ꝓtes epar. Et hoc dixit ipse faciūt diuretica eq̄lia z ꝓpie cū bibitur cibo: aut post ipz spatio puo. Et dixit. nec ciuz est vt coagulatur. s. nutrimētū in mēbro z b̄ faciūt z infrigidātia z stupefaciētia: sic iusquam⁹ albus z siñā: aut alkekēgi z piper cū miscent in cibis: aut in medicis eor. ¶ Et dicit. de hibus ꝓpietatē z q̄ sūt nobiliū vtutū attēperatū est istud ℞. amig. z fisticos excorticatos z grana viridia z sisamū grana pini maioris: z ꝓficiant cū melle: z fiāt inde pillule miles nucib⁹ vsq; ad. x. z bibat sup eis vinum. Hoc. n. guat z facit bonū colorē z ꝓfortat sup cutē coeūdi. ¶ Cōniētia aūt ad calefactiōes ꝓueniūt medicie frigide cōpositē cū ipinguātib⁹. Et ad frigefactiōes medicie calē tēperate polite cū eisdē ipinguātib⁹: z ad exiccatos ꝓueniūt medicamectātes. Et ꝓz in antidotario Nicolai z ea q̄ dicta sūt in ra siccitatis stōi. ¶ Et dixit Aui. extenuati z exiccati cūtate regant regie ethicoꝝ febriētiū. Et q sūt cū frigiditate gant regie ethice senilis cū restauramētis z alijs medicabint⁹ z ab ex̄ approximatis dictis in ser. 2° tract. de ethica. ¶ Et dixit Aui. si pori fuerint opilati: tūc oportet si cor⁹ fuerit vehementis soliditatis q̄ opilent pori z ꝓbeat trāsit⁹ nutrimēti mollificari cū hūectatiōe z calefactione ex eis q̄ assumūt, z ex motib⁹ corpeis z aialib⁹ si frigidus fuerit illud qō insp̄issauerit ipz. Et cū hūectatiōe z infrigidatione si calor fuerit insp̄issans ipz z faciēs ipm cōpactū. si cā in extenuatione fuerit ꝑ splenē curet⁹ splen sicut sciet loco suo. Et si cā fuerit ꝑ vermes interficiant z extrahant. ¶ Dios. dixit z ponit ēt a Meſ. cap° de sarcocolla. q vtei⁹ ipinguat corp⁹. ¶ Et Aui. posuit puluerē vtilez ad pinguandū q̄ sic fit. ℞. farine amidi z sarcocolle. añ. par

De sōno z vigilia.

De cibo z potu.

ales ⁊ liniant cū butyro ⁊ cōficiant vt panis: ⁊ hic pa/
xiccet in furno ⁊ fiat ex eo puluis de quo sumat multis
in mane ʒ. v. aqua frigida: qm̄ impinguat ⁊ bonū facit
né. ¶ Dicūt de vtilioꝛib⁹ reb⁹ ad ipinguādū est: vt ꝓple
digone coꝛp⁹ blādis manib⁹ fricet ⁊ sup oi mēbꝛo do
totum coꝛpus caleſiat ⁊ calefactione completa ſtatim
fricatio leuis in toto coꝛpoꝛe cum oleo oliuarum dulci
ato cum modico vini albi odoꝛiferi.

⁊ extenuatione particularium membꝛoꝝ. Caꝑ. iij.

Extenuatio in particularib⁹ membꝛis eiſdē cauſis cauſat qb⁹ ſit in coꝛpe toto: Et qñcꝫ accidit in mēbꝛis intrin/ſecis maxie in ſtomaco epate renib⁹ ⁊ cerebꝛo. Et dcm̄ eſt de ea in ꝓpꝛijs capitulis in ſermoni ꝑcedētib⁹. In hoc aūt loco dicet de extenuatione parti riū mēbꝛoꝝ extrinſecoꝝ. Et iſta extenuatio pōt cadere toto vno latere coꝛpis dextro velſiniſtro. Et pōt cadere in uo ꝑticulari mēbꝛo vni⁹ duoꝝ latez vt manu vel pede tro vel ſiniſtro. Et pōt cadere in aliqua ꝑte alicuius mē/ vt vbi gra. in aſſaid ſiue bꝛachio ꝑter qꝫ ſit in adiutoꝛio manu. ¶ Dicūt q ipinguatio mēbꝛi extenuati ⁊ augmē o mēbꝛi diminuti multū cōicant: vt innuit Auicē. ꝑmi ʒª de impinguatiōe macri. ¶ Et notāt. q cū aliqua mēbꝛa rint multū extenuata vel diminuta maxie in radicalibus: ſſe neruis ⁊ ſilib⁹: nō eſt tūc poſe vt reducant ad eq̄lita/ Ingeniandū tñ eſt: vt inq̄tū poſſe eſt alijs ꝓportionēt mē a: mēbꝛa aūt diminuta ⁊ extenuata ꝓz carnifoꝛmia poſſe vt ad eq̄litatē reducant: vt augmentent ⁊ igroſſeſcant.

Cura vlis mēbꝛi particularis extenuati eſt oīno gñal⁹ cū cura extenuationis toti⁹ coꝛpis cum cōſideratione cuius ⁊ eius ablatione ⁊ adductione cāe illi oppoſite. Dentur ergo cibi ſanguiné laudabilem: declinantē tñ ad oſſitiem generantes. Aperiant meatus ſi ſtricti aut opila uerint. Excitet virtus attractiua mēbꝛi ſi ſopita ⁊ debilis erit ⁊ cōfoꝛtet eius virtus retentiua. Expulſiua vō eius ſo atur. Et rectificet vel ꝓmutet cōplexio eius ſi mala fuerit phibeat: ne ad alia membꝛa maxie ad oppoſita ſupfluitas trimēti mādet: ſed ad ipſa membꝛa diminuta ⁊ extenuata baſ. ¶ Que aūt de ꝑdictis intētionib⁹ ꝑcipue ꝓſideran/ ab auctoꝛib⁹ ſunt ꝓhibitio trāſitus nutrimēti ad mem/ a oppoſita vel vicina: ⁊ attractio eius ad ipſa mēbꝛa exte/ ata cū retētione eius in ipſis ⁊ cōuerſione eius in ſubſtan m eoꝝ. Dixit enim Aui. q hoc eſt illud qō appꝛopꝛiatur ēbꝛo extenuato. Alia aūt ſunt cōia extenuationi coꝛpoꝛis ius. Pꝛohibitio aūt tranſitus nutrimēti ad alia membꝛa ri ꝺz qñ alia mēbꝛa fuerint groſſa: aut ſaltē nō eguerint in oſſari. Fit aūt iſta ꝓhibitio maxie ꝑ ligaturā ꝓſtringētem atus nutrimēti ad illa membꝛa. ¶ Jngt Gal. ⁊ ponit. 6° i. ſi manus aut pes extenuat ⁊ macrefit faciebā ligaturaz anus ⁊ pedis oppoſitoꝝ: ⁊ faciebā vehemēté ligationē in e inferioꝛi ipſius aſcendēdo ſurſuz in pede ad inguinez: ⁊ manu ad aſcellā ⁊ ſpatulā. Et hoc faciebā: qꝛ cū vene poꝛ/ ntes nutrimentū diuidant ad ipſa mēbꝛa ⁊ quotiēs ꝓhi/ et ⁊ reſtringit ſanguis ꝓcedēs ad vnā manū: aut pedē qō transpoꝛtet ad eam manabit per venā diuiſaz ad ꝓcedē/ ū ad aliā. Jſta tñ ligatio que ꝺz fieri in membꝛo ſano manu el pede nō ꝺz eſſe vehemens: ſed moderata intātū inq̄tum ullus doloꝛ ⁊ nulla leſio inferat mēbꝛo qō ligat ⁊ ſuſtinē/ um eſt hic donec totū habeas de membꝛo extenuato qō ex ediens fuerit minus nocumentū inferendo mēbꝛo ligato uātū poſſibile fuerit: deinde recurrendū eſt ad ipſuz mēbꝛ ō ligatum fuerit coꝛrigēdo ipm. Et Aui. dixit. qñcꝫ eſt ne/ eſſariū ꝓhibere nutrimentū lateri alteri: ⁊ cōtrahere ipſum d latus extenuatum cuz diuerſificant duo latera, ſicut ſi ſit na duaꝝ manū extenuata ⁊ altera pinguis. Jncipiendo ab nferioꝛi ligatura nō vehementi nec doloꝛoſa cū mēſura qua ꝓſtringat tñ q ꝓhibeat nutrimentū a penetratione: quare redeat ad locū diuiſiōis. ſ. venarū ⁊ trahat ad latus altez. ſ. ad macrū. Et maxime hoc opz fieri cū mēbꝛ ad impingua/ tionē ſui indiget nutrimento plurimo pluri eo qō ad ipſum dirigitur ⁊ tranſit: aut pluri cōſueto ꝓpter reſolutionē pluri maz que fit ex eo. ¶ Attractio aūt nutrimēti ad mēbꝛū exte nuatū fit multis modis. ſ. cōꝓreſſione percuſſione effuſione aque calide ſuper ipſuz balneatione fomētatione vētoſatio/ ne vel ſtupefactione fricatione medicaminis calidi ſuper ap poſitione ⁊ ſimilibus. ¶ Cōꝓreſſio enim mediocriter fortis eſt cauſa q ſanguis defluat ad ipſuz: ⁊ loco eius valet pcuſ/ ſio ſiue verberatio eius cū virgis ſubtilibus. Dixit Gal. ⁊ po nitur vbi ſupra. ſi volueris augere aliqō mēbꝛū pungere de bes illud. ſ. acubus vel ſpinis: ⁊ percutere ipſuz per virgā re ctam ⁊ planam ⁊ inunctam: ⁊ percutiat illud mēbꝛ donec rubeat ⁊ infletur moderate: ⁊ cōſilꝛ cōꝓimat: ſed nō pertrā ſeat modū dignū. ¶ De effuſione aūt aque calide Gal. dixit vbi ſupra. ſi volueris q aliqō mēbꝛū augeat in carne lauan dum eſt cū aqua calida: ⁊ cum videris q inde membꝛū infla tuz ſit dimittēda eſt balneatio cum ea ⁊ noli diſſoluere. ſ. per vlteriozem effuſionē eius balneationē vel fomentationē cuz ea: qm̄ ſi diſſolueris plus nocumēti afferes qꝫ cure. ¶ Et de ligatione mēbꝛi macri ad attrahendū nutrimentū. dixit Ga. ⁊ ponit ibidez. ligatio iſta ꝺz eſſe diuerſa ⁊ oppoſita ei q̄ fit mēbꝛo fracto. Nā ligatio fracture cōꝓimit ⁊ expellit nutri/ mentū de loco ⁊ macrū facit ipſuz: ſed ligatio impinguatiua ꝺz eſſe diuerſa ab eo incipienda eſt in loco ſano in parte ſu/ periozi longe ab eo qui macrefactus eſt cū cōꝓreſſione vehe menti: deinde iſeparabiliꝛ leuis fiat ligatio: donec perueniat ad locū macilentū: ligatio tñ iſta nō ꝺz tam perfecte fieri q locus virideſcat aut nigreſcat: qm̄ hoc eſſet ad detrimentum mēbꝛi ⁊ eius mortificationē oīno. Et ideo cauendū eſt illud qō eſſet ꝓximū huic actioni ⁊ ſup loco macilento fiat taliter ligatio q nō habeat aliquā ſtrictionē: neq; preſſionez oīno. ¶ Et de fractione dixit Auic. excita attractiuā cū fricatione ⁊ ꝓpꝛie cū oleo ⁊ pauca cera liquefacta fricatione nō exicca te: ⁊ de ea dictū eſt in capitulo ꝑcedente. ¶ Et qñcꝫ neceſſa/ ria eſt appoſitio ventoſaꝝ ſuper mēbꝛo macro abſq; ſcarifi/ catione ⁊ abſq; multo igne: ⁊ ꝓpꝛie qñ alia nō ſufficiunt at/ trahere nutrimētū ad ipſuz. ¶ De calefactione aūt membꝛi dicunt. q ſuper membꝛo ſuperioꝛe ſano qō ſuperſtat mēbꝛo macilento apponi debent panni calefacti donec bñ calefiāt. Deinde ſi frigus fuerit apponant ſuper ipſo membꝛo maci/ lento ⁊ parum dimittant ſuper ipſo ne inducant reſolutionem mēbꝛo. Jn eſtate vō ⁊ tēpoꝛe caloꝛis non ꝺz apponi niſi ſup membꝛo ſano. ¶ Auctoꝛes tamen calefactionē mēbꝛi lau/ dauerunt fieri emplis. Et omnes cōiter ponunt emplaſtrum de pice: hoc aūt ēmplm deſcribit. 6° ꝓtiñ. ex libꝛo Oribaſij calefiat pix cū oleo donec ſpiſſa fiat. deinde illinienda eſt ſup loco cum panno donec calida fuerit: deinde remouenda eſt quotiens infrigidat. Et conſiderandū eſt. dixit diligenter in eius operatione ⁊ iteratione appoſitionis eius ſuper locuz. Nā vtendū eſt medicamine picis iuxta hec accidentia. Naz ſi videris in ꝓma appoſitione eius q mēbꝛū fiat bñ rubefa/ ctum inflatū ſtatim remouendū eſt: ſed niſi hoc videris illini tio eius fienda eſt ſuper mēbꝛo bis ⁊ ter. Et ſubdit. quidam emplaſtratione eius vtunt quolibet die: ⁊ qdam ꝓmo die ⁊ tertio: ⁊ qdā ꝓmo die ⁊ 4° iuxta id qō opus fuerit membꝛo. Et Gal. dixit. q h̄ eſt perfecta cura macretiei mēbꝛi ⁊ nō erit ei ligatio oppoꝛtuna niſi raro. ¶ Aui. vō de emplaſtris cō/ uenientibus dixit. ſicut eſt pix ſola ita vt ſit vehemēter liqui dam de ſe ⁊ talis non fuerit ſic ſoluta in oleo cum quantita/ te que facit eis currere linimentū. i. donec poſſit liniri ſuper panno ſtricto vel ſuper coꝛio. Et dixit. quādoq; adminiſtra/ tur ſola ſupercutem. Appꝛoxima eaz igitur donec liqueſiat: deinde inuiſcetur. ſ. ſuper membꝛo ⁊ eleuet quādo congela/ tur: ipſa enim attrahit nutrimentū ad membꝛū ⁊ retinet ipz in eo ⁊ remouet frigus eius ſi fuerit cauſa eius debilitas vir

Multis modis fit attractio nutrimenti ad mēbꝛū extenuatum.

Emplm de pice.

tutis:aut oppilatio pozoꝝ in cute:z dat ei viscositatē z aspe ritatē:z stringit supiꝑz pozos z excitat virtutē attractiuaz: quare remanet nutrim in mēbzo moza tanta qua figif:z fit pars mēbzi:z nō resoluif. Et opz vt ministref in estate semel in die:z in hyeme bis. Et cōsideref in ablatione ei⁹ a mēbzo z dimissione ipsius supipsuz velocitas rubificationis z ifla tionis quas fecit ei z tarditas ipsius:cū ipsa.n.festinat in b nō fiat vltimatio in dimissione ei⁹ supipsuz z dñationeipsi⁹, imo reuocaf velociter z fortasse sufficit donec inuiscatū est mēbꝝ z pix ipsa remanet calida z cū infrigidaf auferaf. Et dixit.qñqꝫ ofert vt pcedat supꝑ picē fricatio aspera velox ou ra:deinde liniaf aut pcutiaf cū virga bzusci plana nō nodo sa z ꝑpie inuncta:donec rubeat z iflef:deinde abstineat.s. a frication vel pcussione. Nā additio eius resolui z resoluē do nocet:deinde inuiscef desupꝑ pix calefacta cū eq̄litate apō ignē. Cūqꝫ coagulaf pix z infrigidaf auferaf ab eo euellen do eā subito z quadā violētia. Et meli⁹ qdē est vt infundaf supꝑ mēbzū ante picē aqua ad caliditatē z mozdicationē quā dā decliuis:deinde apponaf pix. Et subdit Auicē.q aborret picē vtaf loco eius oleo aliquo ex oleis opilantib⁹ cū calidi tate quadā. ¶ Et recitat Raſ.vbi supza.et Aui.q Ga.vidit quēdā vēditorē aialiū ipingualle adolescētē adeo macrū fz nates suas qui videbaf esse sine natib⁹:z factus est sanus z leuis:z hūs pingues anchas in tēpore bzeui. ¶ Scias.q si supermēbzo sub quo oz apponi pix fuerint pili iꝑz est p:iuz abzadendū ab eis. ¶ Dixit Aui.melius q calefacit mēbzuz qō nō recipit calefactionē ꝓp frigus suū est vt fricef:deinde apponaf desupꝑ rubificatiuū. Ūñ Raſ.dicit vbi supza.si mē bza nō nutriunf nisi cū labore z infrigidata vehemēter opa bif in cura ipoꝝ tapsia illiniendo ea cū ea z cū melle.qm̄ hec posita supꝑ membzū trahit ad iꝑz sanguinē abundātē. ¶ Qꝝ si volueris magnificare z ingrossare ꝓeputium diminutuz z macrū.dixit Raſ.6° ꝓtiñ.fiēda est forma de plumbo z ap ponēda est capiti veretri z supillā foꝝm ponēdū est veretrū: z ligandū est leuiter dū augeaf z lōgū fiat:sed si fuerit inse parabile excoziandū est in ꝓmis z informādū est cū forma. ¶ Et dixit.de labijs z narib⁹ diminutis q si caro erit gros sa z solida que extēdit pellē:ita q vī totū mēbzū esse diminu tū qō fit maxie in labijs narib⁹ z aurib⁹:tūc excoziandа est pars media z pellis radenda est ex vtraqꝫ ꝑte z incidēda est caro illa que in medio est q̄ est dura z infiltrata:deinde suen da est pellis:deinde vtendum est cōsolidatiuis:quoniam ex defectu carnis que indurata erat in medio mēbzuz reuertef ad longitudinem suaz:z nō debet incidi caro cuz pelle:sicut multi faciunt:z postea suunt:quoniam si sic factū fuerit re manet labium minus debito. Et iō excoziandū est ex labio, z caro que sub eo est duriozincidaf:deinde suende sunt ex tremitates pellis:quoniā sic cū labiū fuerit sanum z consoli datum erit longū z tenue:qm̄ in eo ozief caro mollis in qua nō erit durities:neqꝫ grossitudo sicut in ꝓma. ¶ Dixit Aui. nō opz vt fugiat a curatione cū plongaf z non confert,imo opz vt assidues fricationē cum pannis:z effusionem aque calide:deinde fricationem cum manu:z deinde adhibeas pi cem. ¶ Et dixit Aui.deingenio impinguandi est retētio san guinis supermēbzū impinguandū:z hoc fit ligando mem bzū qō ei equidistat in latere altero. Et fit ligando illud qō est sub mēbzo impinguando:ex quo vadit nutrimentum ad ipsum:z hoc cuz est pingue:aut nō querif eius impingua tio:sicut cum asseid est extenuatū:z planta manus est sana z pinguis:naz tunc ligef apud cubitū a superiozi parte asseid: ¶ Et dixit.si vtatur siue adminiſtref aqua frigida balnean do vel aspergendo:z tolerat eam supercorpus totum:aut membzum faciat. Et meliozborarum ad hoc est boza qua operatur linimentum in attracto z operatum est:z iam at tractum:fortasse enim tunc roborato per eam calore inte rius resoluet z transmutabit nutrimentum z sanguinem. scilicet per substantiam membzi.

¶ De extenuatione corporis pinguis. Cap.iij.

AN omnis corporis ipinguatio:siue grossities:z filr alicui⁹ mē bzi emēdationē regrit:imo dimittēda est:quia vtilis cū nō superfluit. Cuz aūt est supflua,dixit Raſ.6° ꝓti.ex ꝓbo Haſ.z tūc est cū nō erit pos se homini pingui ꝑ se manū lauare seu tergere anū nisi post laborē. Et Aui.pinguedo supflua est cū pes corporis a mo tu deambulatione z cōuersione.s.ad latera:z ēt inclinādo z erigendo vel ꝓuersione.i.ꝓuersatione ꝓsueta vel debita im pedif:opz.n.vt caueas z abhorreas pinguedinem:cū est in via supfluitatis. Et dato q ꝓ tūc nocu⁹ nō appeat:tñ stu de in amotione ipsius:qm̄ nocu⁹ ei⁹ aduenit repēte magnū z subito z mortē inferēs. Hoc tñ nocu⁹ nō segf pinguedinē per se:imo per se corpa pinguia:q̄ꝫ laborēt z debilitent a motu:tñ ipsa sunt ꝑ illud qō associaf eis de būiditate figiat longitudinē vite:sed ꝑ accidēs pōt eoꝝ vita esse bzeuis.z ma xime vltime pinguiū:z nō custodientiū vitā suā. ¶ Et nūe rans Ruffus nocumēta q̄ supfluā sequūf pinguedinē dicit: accidit eis epilepsia paralesis fetoz sudoziz doloz stōi strictu ra anhelitus fluxus vētris defectio cordis z febzis aduſta. Et nō sentiunt morbos eoꝝ velocitatez z passiones illatas eis ab extra:q̄ corpora eoꝝ sunt grossa. Et nō recipiunt cu ram de leui cū medicamine:eo q medicie nō pñt puenire ve locitер ad mēbza:z hoc siue ab intus:siue ab extra admini ſtrenf:q̄ virtus ipsarū debilitaf. Et minutio.i.flōmia debi lis sit in venis musculoꝝ ipsoꝝ z nociua sūt eis laxatiua. Et qñqꝫ sunt eis mortalia cū in eis sit flegma supabundās z sā guis modicus,z ideo morbus eoꝝ erit deterioz ex strictura membzoꝝ suoꝝ z debilitate anhelitus ipsoꝝ. Et hinc est q quotiens cōualescentes nō fuerint velociter releuati ex mor bis ipsoꝝ sanitas in eis nō erit pfecta:neqꝫ ipsaꝝ corpora ad dispositionē nālē ꝑuertunf:nisi post spatiū lōgi tēporis. Et subdit Ruffus.pinguis ēt nō gīatneqꝫ delectaf in luxuria: nec poterit ea vti cū abūdātia oino. Et dixit.mulier si fuerit pinguis nō cōcipiet:z si ꝓgnās fuerit aborsuz patief:sinaūt fetus debiles erunt nimis. Et dixit.q sanguis in venis ma cilentoꝝ est abūdās:z in venis pinguiū modicꝰ. ¶ Et Aui. dixit.pinguedo supflua est coartans venas.s.pulsatiles z nō pulsatiles coartatione ꝓstringēte eas:quare opilat spiritum trāsire ꝑ vias suas z nāles calorē tā manifestas ꝑ quas defer tur qꝫ in occultas porozꝝ:ꝓp qō fit q multotiēs suffocatus extinguaf. Et qñqꝫ ita coartat vias transit⁹ aeris tā manife stas:vt trachea z alias venas pulmonis:qꝫ ēt occultas vt poroscutis z arteriaꝝ disseminatarū in mēbzis q nō perue nit ad iꝑz spiraculū aeris:z nō euētaf:quare corrūpif ꝓpio spūs eoꝝ. Et sunt positi in timore z discrimine q exꝑpellatur sanguis eoꝝ ad locū ꝓstrictū.s.ad venas pstrictas:ꝙre fo taſſe tūc nimiū vena repleta z coartata subito scindef scissio ne pniciosa. ¶ Et melius in dispone.s.in q̄ scindef vena z in dispone q̄ est añ eā.s.añqꝫ rupaf:z i dispone in q̄ coartaf trā situs aeris:z in ea q̄ est añ ipsaz.s.in qua coartaf trāsit⁹ spi ritus cū accidit eis ostrictio anhelit⁹ z pulsus cordis est:vt succurraf tūc dispōni eoꝝ. Dixit Auic.cū flōmia:qm̄ dimi nuendo sanguinez vene exopilanf pinguibus sic difficulter factibilis:tñ facta añ fracturā vene,phibet eā z facta post ru pturā ꝓhibet supfluū fluxū sanguinis ex ea qui fortasse pos set supfluere z retineri z suffocare. Nam vtplm vena que in bis dispōnib⁹ frangif est vena pectoris vel pulmonis:quā uis ēt vene epatis z renū possint frangi:z in sūma iuua m bu ius flōmie est maiꝰ nocumēto eius. Nā isti sunt expositi pe nitus morti repētine. ¶ Et subdit Aui.ad summū scias q moꝛs super vltimatos in pinguedine festinat z ꝓpie in illis qui impinguanf in ꝓma etate. Naz ipsi minoꝛes hūt venas z cōstrictas. Et dixit.q sunt expositi apoplexie z pulsui cor dis z diarie ꝓp humiditatē ipsoꝝ z malicīā anhelit⁹ z finco pi z febzib⁹ malis.s.de mala putredine:z nō tolerant famē

Nocumēta sequen tia superfluaz pin guedinē.

neq; sitim. Nã ⁊ si sint humida flãtica: ⁊ vt sint apta tolerare famẽ ⁊ sitim: ipsa tñ nõ tolerãt. Et hoc iõ: q; calor nãlis i eis multũ paucificatus exñs ⁊ parat⁹ extinctioni exigit frequẽter resumi ⁊ restaurari cũ frequẽti cibatione ⁊ potu, ſz pauca in vice: sunt enim in hoc siles decrepitis: ⁊ maxie q exuberanter fuerũt pingues. Jsti. n. pp paucitatẽ sanguinis ⁊ caloris nõ tolerãt stare sine cibo: nisi spacio breui. Et q; abũdãt humiditatib⁹ flãticis sũt expositi palysi ⁊ silib⁹ egritudinibus neruo⁹ ⁊ malitie anhelitus ⁊ diarie. Et q; hñt meatus spũs ꝓstrictos expositi sunt syncopi ⁊ apoplexie ⁊ incurrere in putrefactionẽ. Et q; sunt vehementer frigidi in cõplone sua. Nõ. n. dixit Aui. peruenit hõ ad vltimũ magnitudinis impinguationis: nisi cũ est frigide cõplonis. ſ. multuz. Et iõ sunt expositi pulsui cordis ⁊ extinctioni. ¶ Et dixit Aui. superflue pingues nõ sunt gñantes: neq; in semine suo ad modũ peruenientes. ſ. gñonis: q; semen eo⁹ est paucum subtile fluidũ ⁊ nõ hñ digestũ pre frigiditate complonis eo⁹: quare aut nõ gñant: aut raro gñant. Et sic̃r que de mulierib⁹ sunt pingues nõ cõcipiunt: aut si aliqñ cõcipiunt abortiuntur. Et est affo. Hip. quecũq; ꝓter nãm grasse ⁊c. Et hoc est q; semẽ ea⁹ est paucũ. ſ. sanguis mẽstruus quo dz formari fetus est paucus ⁊ male digestus vel nõ pueniunt ad cõmodũ ex seie suo: q; nõ alienant habitudines mediocres. ⁊ pro. i. quãuis semen ipso⁹ sit paucũ qõ emittũt in coitu. ¶ Et dixit. q; appetitus eo⁹ tã virorũ q̃z mulierũ est debilis per supfluaz bũi ditatẽ hebetantẽ sensuz oris stomaci: ⁊ pp flegmaticitatẽ ꝓhibẽtẽ suctionẽ venarum vt dicit 6° pti. excitat in eis nausea. ¶ Et dixit Aui. q; qñ isti sic pingues leduñt in aliqbus mẽbris longinqs ⁊ exteriozib⁹ ⁊ curant per medicinas nõ iuuant ꝓ eas: q; forte nõ penetrãt in venas: ita q; pueniat ea⁹ virtus ad mẽbra lesa. ¶ Et dixit. q; sic pingues sunt hebetes in sensu. Et iõ qñ infirmant nõ sentiunt nocum⁽ᵐ⁾. ¶ Et ex isto seq; aliud nocum⁽ᵐ⁾. ſ. q; q; nõ percipiũt egritudis nocm⁽ᵐ⁾ nõ regrũt cito curationẽ: ⁊ si regrunt eã ipsa nõ põt in eis cõmode fieri: nã flõmia in eis est difficilis ⁊ in solone ventris eo⁹ ꝓ farmacias est timor: nã forte farmacia mouebit humorẽ ⁊ nõ erit ei possibile: vt penetret venas ⁊ trãseat ad locũ eũonis pp ꝓstrictionẽ venarum: q̃si forte perducit illõ ad agitationẽ hũoris ⁊ ad ꝓditionez. Et vt debent medicine in eis exteri⁹ approximare nõ ꝓfundant cũ vtute ea⁹ pre opilatione poro⁹: ⁊ pp magnã distantiã extrinseco⁹ ad intrinseca nõ pueniũt ad ipsa cũ virtute. ¶ Et pingues. dixit Aui. si faciunt aliqd. ſ. opando laborãdo ambulãdo vel exercitant infirmant ⁊ debilitant, q; calor eo⁹ innat⁹ est debilis ⁊ est in loco stricto. ¶ Cõsideratis predictis dicũt q; positi in vltima grassitie deteriozis dispõnis ⁊ cõditionis exñt positis in vltima extenuatione. Nã quãuis siccitas sit magis lesiua q̃z humiditas ⁊ morbi inanitionis sint difficiliozis cure q̃z morbi repletionis: tñ superflue pingues sunt apparati maiozibus periculis: ⁊ magis repentine mori q̃z illi. laudat ergo dixit. A. hõ tẽperatus. ſ. in habitudine mediocri inter extenuatam ⁊ pinguẽ ⁊ proprie ille q fuerit talis in adolescẽtia sua.

Cause quoq; superflue impinguatiõis oppositẽ sũt causis superflue extenuationis. Et iõ ex illis haberi pñt.

Cura superflue pinguedinis extenuatiua: ⁊ sic̃r ꝓuisiua siue ꝓseruatiua ne qs nimiã incurrat pinguedinẽ dieta oplex ⁊ potione. Et in vtrisq; ꝓpositũ cure. dixit Raſ. 6. pti. est vt ꝓhibeat ⁊ diminuat trãsportatio nutrimẽti ad mẽbra: ⁊ rarificatio cutis ad augẽdũ in dissolone ⁊ ꝓportatiõe vtutis expulsiue cũ abũdãti laxatiõe vẽtris: donec inducant ad vsuz instãa nutrimẽti ad velociter expellẽdũ qõ incluſuz fuerit in eis ad inferi⁹. ¶ De dieta. dixit. A. regimẽ extenuãdi ẽ ꝓuũ regimini ipinguãdi. q̃ degat in aere calo ⁊ sicco mõtuoso ⁊ exponat se aeri nudo discoopt⁹ sub sole ⁊ igne: ⁊ artes efficiat fabriles q̃ cũ igne fiũt ⁊ sub sole estiuo: ⁊ ei⁹ exercitiũ sit añ cibũ ⁊ sit forte ⁊ velox discoopto corpe: qõ exercitiuz tũc exiccat vehemẽti⁹. ¶ Scias tñ q; ẽt superflua ges ẽt exicat corpa: ⁊ marie in assuetis exercitari. ¶ Ait Raſ. 6. ptiñ: siqs ꝓsueuit esse pinguis si illud dimittat fere macrefiet eius corp⁹. ¶ Et dixit Oribaſi⁹. fricenf nitro ⁊ reb⁹ asperis abũdãti ꝓpietate ⁊ exercitenf exercitio discoopti corpis in sole ⁊ frequẽti lectiõe in libris. ¶ Jngt Ruffus. caut⁹ eẽ debes vt largos poros facias ei vt inde multa q̃ztitas euaporet ⁊ cõfert in harena calda ⁊ in cinere calo sepeliri ⁊ balneet balneis dissolutiuis ⁊ in ieiunio. ¶ Dixit Gal⁹. ⁊ ponit. 6. pti. aq̃ balnei dz eẽ dissolutiua. Et si pole est vtaf balneo nãli tali. sinãt recipe aquã q̃ silis sit nãli aq̃ ponẽdo in ea sal ⁊ baurach dimittẽdo eã in sole donec bñ ꝓburat. i. bñ calefaciat eaz sol plurib⁹ dieb⁹. Et ait Raſ. ibidẽ. dico pila magna iplẽda est aq̃ ⁊ ponaf in ea sal lapideũ ⁊ amarũ ⁊ dimittaf in sole plurib⁹ dieb⁹ in mẽse. Julij: ⁊ cũ ea fiet cura ad votũ tuũ. Et ex his aqs sũt marine salse sulfuree bituminose aluminose ⁊ similes. Et dix Ga. post balneationẽ nõ dz comedere: ſz dormire si dilexerit. Et deinde dz reuerti añ cibũ ad balneũ: ⁊ post balneũ fiat inunctio cũ vnguẽtis dissolutiuis. Et añ balneũ fiat fricatio cũ pãno aspero: donec rubefiat. Et post balneuz añ illinitionẽ fiat fricatio cuz medicinis dissolutiuis ⁊ mora in balneo ꝓlongetur ad posse. Et dixit. ego extenuari feci in modico tpe quẽdã ꝓ exercitiũ velox fricando ipz cum tobalia aspera nimis. Deinde sequebar cũ nimia fractiõe cũ oleo dissolutiuo: ⁊ post frication̄ nullũ cibũ dabã ei: ſz faciebaz ipz vti balneo ⁊ nõ dabã ei cibũ post balneũ: ſz faciebã ipm dormire si volũtas ei erat, deinde faciebã eũ vti 2° balneo ⁊ dabã ei post balneũ cibariũ pauci nutrimẽti ⁊ multe q̃ztitatis vt sit sufficientia in q̃ztitate ⁊ trãsportatio nutrimẽti eius sit modica. ¶ Dixit Ruffus. q; frequẽs appositio vẽtoſaruz macrefacit ⁊ itẽ sus sõn⁹ macrefacit. ſz dz fieri añ cibũ: ⁊ post cibũ nullo° dormiat. ⁊ cũ dormit dormiat ſp supra rẽ durã: quia illud durũ ꝓhibet multiplicare carnẽ: ⁊ aug⁽ᵐ⁾ fieri nõ sinit: ⁊ iducaf ei tremor ⁊ calamitas: ⁊ nũcienf ei tristia: ⁊ ꝓhibeaf a visu iocationis ⁊ iocor⁹ ⁊ solatior⁹ ⁊ rer⁹ letificatiũ. ¶ Et cibaria debẽt hre has ꝓditiões q; sint pauci ⁊ sicci nutrimẽti: q̃ntis multe q̃ztitatis ⁊ sint vẽtris subductiui ⁊ appetitus deiectiui. Jtaq; pane de simila nõ comedant. Dixit Ruffus. neq; pastella similaginea nõ fermẽtata ⁊ cocta cum solario ignis: ⁊ ꝓpe diſtẽperata cũ oleo: eo q; ingrossant corp⁹ vtentis abũdãter: ⁊ nõ comedãt ptisanũ de fabis. sup. neq; alios impinguãtes. Sz vtanf pane de tota farina vel furfuraceo multũ fermẽtato bñ salito ⁊ multũ cocto, ⁊ post q̃z iduraverit. aut pane ordeaceo vel granis minutis ⁊ pulte õleticulis: ⁊ silib⁹. Et nõ comedãt carnes ruffas: ⁊ pingues ⁊ cibaria adiposa ⁊ pinguia vnctuosa. nõ vtanf carnib⁹ iuuenib⁹ neq; recẽtib⁹: ſz veterib⁹ ⁊ salitis. nõ comedãt sorbilia nec lac nisi fuerit acetosuz. Nõ caseũ recẽtẽ: ſz antiquũ ⁊ multũ salitũ ⁊ comedant olera mollia ⁊ herbas amaras ⁊ acutas nõ comedant nucleos fructuũ: ſz poma ⁊ pira: maxie acetosa. Et condianf cibaria eo⁹ cũ spẽb⁹ acutis: maxie cũ pipere cimino ⁊ silib⁹. ¶ Jngt Gal⁹. 2° alimẽtor⁹: extimo q; acutũ ⁊ aciduz sic̃ attenuãt: ſz aridũ cũ frigiditate ⁊ acutũ cuz calitate. Jõq; ꝓ cõdimẽtis ⁊ saporib⁹ cibario⁹ suo⁹ vtanf acetosis ⁊ acutis singulr vel cõiunctim. vinũ fugiãt rubeũ grossuz ⁊ dulce. ⁊ bibãt subtile aqueũ ⁊ pontic̃ ⁊ aquã fugiãt frigidã ⁊ calidã bibant. ¶ Et opz vt q̃ztitas nutrimẽti multũ minuatur. Jngt Gal⁹. vt ponit. 6. pti. indigẽtia exiccat corpus ⁊ iõ curat morbos humidos ⁊ desiccat carneositatẽ corpis: qm̃ corp⁹ insepabilr dissoluit. cũq; nõ fiet restauratio desiccabit velociter. ¶ Pro tota ordinatiõe diete ꝓdicte. dixit Aui. q; regimẽ extenuãdi corp⁹ est minoratio cibi: ⁊ post ipsuz balneenf ⁊ exercitiũ vehemẽs cũ penetratione ei⁹. i. cã penetrãs: donec resoluat illũ. ſ. cibũ ꝓassumptũ. Et cõponere cibũ de gñe ei⁹ cui⁹ nutri⁽ᵐ⁾ est siccũ aut acre aut salsuz: sicut lẽtes aut alchabich ⁊ acetosa. Et fit panis eo⁹: de quo nõ est eiectũ furfur ⁊ panis de ordeo ⁊ multiplicẽt spẽs calas q̃ ꝓ cõdimẽto ponanf in cibarijs suis. Et dixit de eis q̃ adiuuãt ad minorãdũ

De cibarijs.

De ferr rebus nõ naturalibus

cibū eor: cū eo qđ narratū est: est vt cibus pinguis valde z satiet velociter: qñ appetit⁹ eor debilitat. Et sint cibi eor tales vt adiuuent ad mām. s. nutrimētale resoluēdā: si aggregat ex ea in corpe. Et dixit. adiuuat ad illud vehemētia raritatis corpis eor p exercitia laboriosa z grossitudinē idumēti z lecti. Et pmuta° ō aq frida ad calz z aeris fridi ad calz. Et detectio corpis sp ad frigus z ostringant poti z cōsolidetur corp⁹ post horripilationē: qre nō recipiat nutrim z phibeat resolonē equalē z pcedat attractionem eius qđ est post ipsaz. s. nutrimēti qđ succedat resoloni eēli. Q; si fuerit corpus ostrictū: tūc detegat calori donec multiplicet ei⁹ resolo quare resoluat sup illud qđ attrahit ad membrum.

Becura aūt per potionē. dixit Gal. 6. de regi. sani. laxatio inhibet nutrim pcedere in corporatiō nō est meli⁹ ea ad remouēdū pinguedinē. z eo°. Et Aui. dixit. eūones z vomit⁹ fūt de hoc gne. z intellexit de vomitu z fluxu vētris inequalib⁹ z supabūdātib⁹. nā iste eūones eēles pfert ad pinguationē corpis z nō ad extenuationē. ¶ De medicinis vo eūatiuis multū pueniūt eūantia p vinā: z maxie oia puocatiua mēstruor z sudoris. ¶ Dixit. A. illō qđ plm extenuat corp⁹ est alteratio pplonis ad ;riū pplonis facientis pinguedinē. Et si in cā est frigus pfert calefactio: z si est in cā calefactio eēlis: tūc inclinatio ei⁹ ad frigus aut ad calorē supfluū fm plm. ¶ De reb⁹ magni iuuamēti: z qđ phibz pinguedinē bis q supfluūt in pinguedine z si illud a frigore est admistratio medicinar subtiliātiū. Nā ipse efficiūt in humorib⁹ tres opōnes: q; vnaquez est iuuatiua ad extenuandū corp⁹. Et vna ear est subtiliatio hūoris z elongatio ei⁹ a coagulatiōe z exponit ei⁹ resoloni. Et 2ª est q ipsa puocāt z mouēt hūorē nō ad ptes venar: sz ad loca eūonū. Et 3ª est q faciūt lucrari sanguini qlitatē acutā nō benignā. sed maligna ad vtutē attractiuā: qre nō attrahit ad mēbra: sz repudiat. ¶ Et dixit. q me^c administrate in dolorib⁹ iucturarū fūt valde fortes extenuādo: z fūt puocatiue vine nō tēperate. s. q me^c tēpate puocatiue nō pferūt: q; vadūt cū cibo ad venas z nō pñt mās producere ad suctionē venar. s. positaruz exteri⁹ in supficie venar. s. emulgētium. qre nō pñt producere mās ad ptes vine sumēdo eas a pte venar. s. aliar: que deferūt corpi nutrimētū nisi in potu sumant cū iaz 2ª aduenit digō. tūc. n. pueniūt ad epar z illic incipit pª opō ear: timo fortes. s. in subtiliādo z puocādo vinā sunt ille q̄ pferūt. q; remanēt cū vtute descēdētes valde hūores nō ad ptes venarū: sz ad vias vine: qre famē patiūt vene z faciūt reliquas operationes vtiles ad extenuādū: q; famelice euellunt hūiditates ex mēbris vñ mēbra extenuant. ¶ Et me^c fortes predicte q̄ puocāt mēstrua cū vtute adiuuāt ad extenuādū mulieres pingues. Et iste qdē medicie fūt sicut gētiana z semē rute z aristol. ro. z petrosiliū z poliū. Et sandarace est vt⁹ extenuatiua valde ;ria vtuti karabe. Et lacca z semē apij z oragantū est extenuatiuū fortes: sz timoroſuz. Et maratrū. sup. z filia z arthemisia cētaurea minor oēs spēs salis: pstim sal cū quo salit⁹ est serpēs z baurach z almuri z sansuc⁹. ¶ Et dixit. de ppositis iuuatiuis fūt tyriaca metridatū musa enea diaolibanū electuariū de anacardis diapipereon diaspmatō dialacca diacurcuma z trifera: z filia. ¶ Dixit Ruffus. fiat pfec° de anisō dauco mōtano. pipere z assaro cū melle. ¶ Dixit Aui. q; de me^is subtiliātib⁹ fūt acetū z almuri ppie sūpta in ieiuno: verū tñ q hñt debilitatē neruor: z q̄ hñt debilitatē mricis vitare debēt acetū. ¶ Et dixit de pferentib⁹ est potare vinū in ieiunio: qñ attenuat plz qđ soluit z resolvit: z qr replet venas vapore cū fuerit illō qđ potat plm: qre vene nō recipiūt aliqd supra ipz ex cibo. ¶ Et de vtilib⁹ est bibere loco vini vinū granator solū vel mixtū cuz oximelle z aq̄ frigida. ¶ Et exptū est in iuuenib⁹ multū pinguib⁹ bibere oi die in ieiuno ciatū aceti calidi cuz modico piperis. vtil' eniz macrefacit z nō pñt reimpinguari. ¶ Et dixit Aui. medicine lenientes nām sunt pferētes: ppea q cōuertunt cibuz a venis ad intestina: z qñ administrant multotiens fit virt⁹ attractiua venar pigra z cō suescūt vene eūari ab illo qđ vadit ad eas apud quēlz motū humor ad intestina. Et qñ operant vene lenientes nām z medicine subtiliātes diuretice nō puenit ad venas ex cibo res magna. ¶ Si vo aliqō pticulare mēbr fuerit impinguatū aut magnificatū supra nāz: tūc ait Raſ. 6. pti. dico vtendū est minutione in pte oppositā z ligatio est cōiter fienda sup locū ad expellēdū ad surſū z ligef altera ps. s. ligatione in grossationis z liniaf ista ps cū cōfortantib⁹ stipticis vt nō recipiat z altera cū mollificatiuis z attractiuis z vtaf q̄titate modica nutrimēti. z. A. dixit in curatione ei⁹ redi ad dispōnes z cōditiōes dictas in cap° extenuationis. Et iuuaf cū fit mēbrū ipz quiescēs cū ligamēto z assiduatū ei⁹ pillas vias subito z attractio cibi ad opp^m. Et appō medicaminū phibentiū mēbr magnificari. ¶ Maxime aūt rōne ornatus ;sueuit phiberi in pueris testiculoruz magnificatio z in puellis ingrossatio mamillar ipsar. Et ō hoc phibētib⁹ est vt sumaf chimolea z cerussa plūbi z misceant cū succo iusqami albi z oleo myrtino z administrent inungēdo. Et assignef epithimatio cū fricatione lapidis in quo flōmatores sua acuunt ferramēta. Uñ vn⁹ lapis fricef sup alliū cū aceto aut cū succo iusqami albi. Et fiat et multitudo epithimādi cū albumine oui oi die. Aut puluerizetur creta z galla viridis z liniant cū melle: deinde abluaf cū aq̄ frigida: z fiat istud in mēse trib⁹ vicib⁹. ¶ Et de appropriatis phibētib⁹ magnificari mamillas. dixit Aui. est vt ligef sup eas ciminū ;tritū pfectū cuz aceto ex quo emplent z dimittaf sup eas pānus infusus cū aceto trib⁹ diebus: deide soluaf ;ter z supadhibeaf cepe lilij z stringaf z nō soluaf tribus alijs: z fiat istud in mense tribus vicibus. ¶ Amplius de corporis extenuatione z eius impinguatione dcm est in sermone p. tractatu de regimine sanitatis.

De extenuatione mēbri particularis.

De phibitōe magnificationis testiculoruz z mamillarum.

¶ De infectionibus cutis in gñali. Cap. iiij.

Amnatura totius corporis regitiua fortis existit z pualet intrinsece plenarie corpus mūdat ab oib⁹ supfluitatib⁹ cuiuscūq; triū digōnū z potissime q̄ sunt tertie digōnis supflua resolone cōsumit maxie si regimē in sex reb⁹ nō nālib⁹ ;ueniēs fuerit q̄re cutis totius corpis mūda z sine macula pseuerat. Cū vo ipotēs fuerit in humiditatib⁹ z supfluitatib⁹ preesse nō poterit: z tūc superfluitates multe expulse seruanf in corpe: z maxie si regimen ser rep nō nāliū a ;gruitate deuiauerit. ¶ Cū ipse supfluitates ad cutē defluūt ipsaz varijs maculis inficiūt z deturpāt: qđ qñq; toti⁹ euenit cuti, qñq; parti ei⁹ vel ptib⁹ fm quas ipsa supfluitas deuiauerit. Et fm q ipsa supfluitas diuersa fuerit in qlitate vel q̄titate seu mō seu suba: z fm q ipsa nā deficit in toto aliq seu aliqb⁹ pticulis corpis. Deficit. n. qñz in toto sicut in decrepitis z cōualescētib⁹ ex morbis maxie cronicis. ¶ Et qñq; cōtingit in cute deturpatio nō pp ipotētiaz vtutis neq; pp pctm in supfluitatib⁹: sz q; pori cutis in toto vel in pte fūt ;stricti opilati: qre nō pñt supfluitates resolui z emitti: sicut maxie ;tingit in sordidis z imūdis viris z mulieribus pcipue balneationē z absterſionē linquētib⁹ cōsuetā. ¶ Dixit Aui. quarti 7ª ca° de pediculis. q; mā hūiditatis. i. hūoralis vel mēbr or siue mā supfluitatis triū digestionū decisa ab eis. s. mēbris: in qua hūiditate est aliq̄ caliditas. s. que sit nāliter calida sanguinea vel colica: vel cuz qua est calitas aliq̄. s. accītalis vel acqsita p putrefactionez expulsa ad cutē aliqñ est tāte leuitatis z subtilitatis vt resoluaf. s. insensibiliter z nō sentiaf. Et aliqñ nō est tante subtilitatis z leuitatis: sz accipit de grossitie z grauitate. Et fm q plus vel minus de eis accipit sic expellit vel retinet inexpulsa. que ergo minus accipit ex eis expellit sensibiliter p sudorē. Et hāc seqt illud qđ resoluit in sudorē z eā seqt illud qđ resoluit z coagulat in sordē. Et hāc seqt id qđ retinet in suprema supficie cutis. s. in ymine. Et hāc seqt qđ retinet pfundi⁹ illa. Et in

hac est ẽt latitudo magna. Et est in ea diuersitas ⁊ ꝑm diuersas ꝓtes cutis ad quã deriuat. Et qñq; mã ꝓpulsa ad cutem nõ est multũ mala. Et nõ inest ei. dixit Auic. virt⁹ viruléta. i. nõ inest ei ⁊tus caloris putredinalis agẽtis in ipsaz multuz mala ⁊ fortis ducẽs ipsaz mãz ad viruléti ⁊ non festinet ad eã putrefactio dominãs vltima. Sz est ꝙueniẽs vt sit mã recipiens vitã ex creatore suo ⁊ ꝙueniũt ex ea pediculi. si eniz inest ei ⁊tus viruléta aut putrefactio vltima nõ ꝓduceret ex eo aial. ¶ Sũt aũt infectione cutis ꝑmutatio coloris ipsius ad colorẽ fedũ morphea ⁊ albaras pustule diuersoz generũ scabies ꝓuritus ipetigo ignis siluaticus lepra large sumpta lichines alteri desudationes panni macule multe depilatio alopitia tirea tinea lentigines furfures permutationes in pilis ⁊ capillis ⁊ alie his similes.

¶ De permutatione coloris cutis in gñali. Cap. v.

Color cutis corpis ꝑm nãm existens ẽt segt complonẽ ⁊ sanguis ⁊ spũs quãtitatẽ ⁊ qualitatẽ. Et ideo color corpis sup specie complonis ⁊ sup specie humoris in ipo oñantis signãt: ⁊ hoc si nõ in ꝓfundo corpis accubuerit hũor. Et dixit Hal. sup ꝓmo affo. Color. n. bonus humidus ⁊ floridus ab humoribꝰ bonis ad cutem tractis ꝓuenit: ⁊ color malus a ꝓdicto diuersus silr ꝓuenit ab humoribꝰ malis ad cutẽ ꝓpulsis. ¶ Est aũt color bonus color albus ꝑfusus ruboze. Cuius. n. cũ sit mẽbrũ spermaticum de se est alba ⁊ sanguis bonus ⁊ mundus ad ipsaz ꝓueniẽs ꝑfundit eã ruboze ⁊ repñtat color iste splẽdidus viuax ex multis bonis spiritibus ad cutẽ delatis. Et iste est color ꝓprie corpis cõplexionẽ bñtis eglẽ. ¶ Color aũt rubeus est corporis bñtis complonez calidã ⁊ sanguinis abũdantiã q post cutẽ ad quã abũdãter ꝓuenit multo colorat ruboze. ¶ Et color ruffus siue rubeus remissus est ẽt corpis bñtis complonẽ calidã ⁊ sanguinez non multũ supabũdãtis quatitatis: quare nõ põt multũ rubificare facẽ. Et si hic color in corpe fuerit supabũdãtis sanguis: tũc signãt complonẽ eius calidã ⁊ sanguinez colere ꝑmixtum. ¶ Color aũt subruffus est q remissionis rubedinis est coloze ruffoz: qz min⁹ distat ab albedine q̃ ipse ⁊ insequit complonez calidã ⁊ dominiũ colere rubee nãlis si est purus. Si aũt est aliquo palloze mixtus: tũc insegt paucitatẽ sanguinis absq; dominio colere vt in ꝙualescẽtib⁹. ¶ Et color citrinus insequit complonẽ calidã ⁊ dñiuz colere innãlis citrine. ¶ Color aũt albus insegt cõplexionẽ frigidaz ⁊ dñiuz flãtis nãlis aut paucitatẽ sanguinis venientis ad cutẽ ꝓpe paucitatẽ vl ꝓuatiõe cui⁹ nõ rubificat. ¶ Color vo niger qui dr fuscus, ⁊ est niger cũ declinatione ad liuidũ insegt cõplexionẽ vehemẽter frigidã sanguinis paucitatẽ ⁊ ipsius ꝙgelationem ꝑ quã ad nigredinẽ ꝓuertit ⁊ cutẽ obfuscat. Sed color niger q dicit brunus: ⁊ est color niger cũ declinatione ad obscuritatẽ insegt caliditatẽ adurentẽ ⁊ cõuertentẽ sanguinez ad nigredinẽ. ¶ Color aũt melogianus: ⁊ est color mixtus cũ celestino ⁊ aculeo: sicut est color melongie a qua nomen accepit insegt cõplonẽ frigidã ⁊ siccã ⁊ dominiuz colere nigre. ¶ Et color gipseus q est color albus: cũ quadã mortificatione: etiã segt cõplexionẽ frigidã ⁊ dñiuz flegmatis innaturalis. ¶ Et color stãneus q est color albus permixt⁹ aliquali viriditate insequit complexionẽ frigidã ⁊ humidã ⁊ dominiũ flegmatis cũ sibi permixtũ est parũ colere nigre ex cuius permixtione albedo declinat ad viriditatez. ¶ Et color eburneus qui est color albus: cũ pauca declinatione ad citrinitatẽ: qualis est color eboris a quo nomẽ accepit ẽt segt cõplexionẽ frigidã ⁊ dñiuz flegmatis cui pua portio colere est admixta per cui⁹ admixtionẽ albedo flegmatis declinat ad citrinitatẽ. ¶ Quedã custodiunt ⁊ efficiunt colorẽ toti⁹ corporis bonũ ⁊ faciei sumpta interius. ⁊ hoc aut qz sanguinẽ laudabilẽ ⁊ nõ grossuz generãt sicut sunt carnes sanguinis gñatine ⁊ ipsoz brodia ⁊ oua sorbilia: ⁊ alij cibi bone subẽ ⁊ vinũ aromaticũ. Aut qz sanguinẽ laudabilẽ existẽtẽ in corpore dilatant ⁊ versus exteriora aspergũt sicut ficus piper ⁊ gariofili ⁊ modestus vsus croci. Aut qz sanguinẽ mundificant ⁊ depurant sicut trifera minoz mirabol. aut electuriam ipsoz, ⁊ filia. ¶ Et q̃dã exteri⁹ applicata bonũ reddũt corporis colorẽ ⁊ sunt fricationes ablutiones illinitiones ⁊ abstersiones facte cũ gomera. ¶ Gomera bona. ℞. farine ciceris ordei fabaz ⁊ amidi draganganti seminis raffani. aũ. ꝑtes equales distẽperent cũ lacte ex quo liniat corp⁹ totũ aut facies ⁊ ꝑtes discooperte in sero ⁊ mane lauent cũ aqua decoctionis violarũ siccarũ aut furfuris: ⁊ fiat hoc frequenter ꝑz necessitatẽ. ¶ Gomera alia vtilis. ℞. radicuz lilij ⁊ narcissi yari vel serpentarie ⁊ yreos. aũ. partẽ. j. farine fabaz ⁊ cicerum ⁊ ordei ⁊ amidi. aũ. par. ij. dragaganti. par. ß. fiant ex eis trocisci. ⁊ siccent ⁊ cuz necesse fuerit distemperent cũ lacte: ⁊ fiat vt est dictũ illinitio: ⁊ postea ablutio. Amplius alie inferius subdent. ¶ Color aũt nãlis corpis ꝑmutat aliqñ a sua nãlitate ad colorẽ innãlez fedũ deturpantẽ. Et fit aut in toto corpore aut in parte eius discooperta. Et hoc ẽt aut erit ꝑm totã aliquã partẽ aut ꝑm partes eius: ac si ꝑs illa esset macula punctis multis magnis vel paruis. Et fit ista ꝑmutatio coloris aut ad liuedinem vel liuiditatẽ vel plumbeitatẽ vel viriditatẽ aut citrinitatẽ vel aliuz ex coloꝛib⁹ innãlibus.

Et fit ista ꝑmutatio aliqñ a causis extrinsecis ⁊ aliquãdo ab intrinsecis. Extrinsecis vt disꝑnibus aeris in caliditate ⁊ in frigiditate ⁊ sole ⁊ ventis ⁊ exercitijs ⁊ quietibus ⁊ balneationibꝰ ⁊ diminutionibꝰ ca⁊ ⁊ somnis ⁊ vigilijs ⁊ accidẽtibus animecibis ⁊ potibꝰ ⁊ eũationibꝰ ⁊ repletionibus. Et ẽt aliqñ ex causis nõ necessarijs vt venenis ꝓcussionibus obuiationibꝰ casibus ligaturis ꝓssuris fricationibus ⁊ medicinaz appositionibꝰ. Accidit vo ab intrinsecis sicut cũ permutat color totius corpis ꝓpter eparad albedinẽ cum fuerit infrigidatuz: ac ad subrubedinẽ siue ruffedinẽ cũ fuerit supercalefactũ. ¶ Et sicut ꝑmutat color corpis ꝓpter stomacũ: aut ꝓpter splenẽ ad rubedinẽ siue subrubedinẽ ⁊ nigredinẽ. s. fuscaz ⁊ remissam ꝓpꝑsionẽ colere nigre in totũ corpus. ¶ Et sicut cũ permutat color totiꝰ corpis ꝓpter hemoꝛroides. s. multũ emanantes sanguinis: aut ꝓpter multaz menstruoz emissionẽ aliunde vel multuz sanguinis fluxum ad rubedinẽ ⁊ viriditatẽ: vel ad subruffedinem: vt accidit ex cõualescẽtib⁹ ex paucitate sanguinis eorum. ¶ Et qñq; ꝓp causas intrinsecas cutis fit lentiginosa ⁊ qñq; supflue rubea: ⁊ qñq; morpheat ⁊ fit alba vel nigra. ¶ Et color ꝑmutat ad nigredinẽ in toto vel in ꝑte: ⁊ maxie discooperta ꝓpter calorem adustiuuz solis vel ignis: vel ꝓp frigoꝛis aeris intensionẽ ⁊ ventos. Et vsum multum aceti ⁊ aquaz malaꝝ ⁊ comestionis salsoꝝ, ⁊ ꝓpter cõuersionem sanguinis ad melancoliã. ¶ Et permutat color ad citrinitatem siue subruffedinẽ vt in egritudinib⁹ cronicis ⁊ tristitijs multis ⁊ coytu plurimo ⁊ tolerantia famis ⁊ defectu nutrimenti ab oibus rebus sanguinẽ pacificãtibus. Et ex potu aquaz stantiũ ⁊ cõmixtione crete: ⁊ similiũ: ⁊ vsu oium facientiũ cadere opilationẽ in orificijs venaz ꝓpter quã non vadit ad cutem sanguis rubicundus: sed solũ aliqd de vapore colere. Et ex his causis est dimissio balneationis ⁊ absterſionis ⁊ multiplicatio sordis in cute ⁊ comestio reꝝ citrinãtiũ sicut ameos ⁊ olfatus eius ⁊ cõsideratio ad ipsuz ⁊ cimlnũ comestũ ⁊ potatũ ⁊ lõga statio in domo in q̃ est ciminum plurimũ ⁊ suffumigari eo proiecto sup ꝓunas ⁊ imoderatꝰ vsus croci. hec colorẽ corpis ad citrinitatez declinare faciũt. Et cũ vehemẽs fuerit in aere calitas freq̃nter corpꝰ citrinat.

In amotione coloris fedi oꝛ attendere anteoia si in corpe fuerit aliqua egritudo aut in aliquo membroꝝ ꝓncipalium vel nobiliũ a qua ille color procedat. Et si sic opz conari illam egritudinẽ curare amouere: quoniã ea curata color corpis ad colorẽ naturalẽ pristinuz redibit. Si tamen redire differret: tunc auxiliũ fiet cũ eis que bonũ colorẽ efficiunt. ¶ Qz si nulla manifesta egri-

De causis ꝑmutationis coloris nãlis ad innãlẽ.

De cura.

Color bonꝰ qlis fit.

Color rubeus. Ruffus.

Subruffus.

Citrinus

Albus.

Niger.

Melongianus. Gipseus.

Stanneꝰ.

Eburneꝰ

Que custodiũt ⁊ efficiũt colorez bonꝰ tam interius ꝙ exterius applicat.

tudo a qua feditas coloris ꝓcedat inuenta fuerit. Tunc cōsiderandū est que causa est feditatis coloris aut erit ex defectu sanguinis: vt qꝫ fuerit grossus nō valēs penetrare ad cutem: aut qꝫ fuerit paucus. Et si qdē fuerit malus rectificet ꝛ mūdificet. Et si fuerit grossus subtilīet. ꝛ dent ea ꝙ bonū generant sanguinē ꝛ subtilē ꝛ que mouent cū versus cutē. ¶ Dixit Auic. 4' 4ª. scias ꝙ oē qō mouet sanguinē ꝛ spūz ad cutem induit eā pulchritudinē puerilē ꝛ mūdificationē ꝛ albedinē mundā nitidā ꝛ rubedinē. ¶ Et si sanguis fuerit paucus dent cibi multi ꝛ boni sanguinis ġnatiui. ¶ Aut cā feditatis coloris est ꝓpter cutē, qꝫ grossa vel infecta vel sordibus plena: quare nō recipit ipressionē colorationis bone q̄ꝫtūcūqꝫ sanguis bonus ad ipsaz veniat. Et tunc opz vt cutis subtiliet mundificet ꝛ abstergat. Unde dixit ibidē Auic. adiuuat ad illud oē qō abstergit absterſione leni ponēs cutem subtiliorē vt melius recipiat colorationē a' sanguine bono ꝛ spiritu. Et adiuuat hoc illud qō detergat a cute illud qō est mortuū super faciē eius detectione subtili ꝛ illud qō amouet ab eo oē supfluū adherēs ei adherētia leui qō ꝓhibet eam a retentione colorationis bone: ꝛ ꝓprie si fuerit in illo supflua tinctura aliqua: qꝫ tunc magis ꝓhibet cutē a receptione impressionis sanguinis ꝛ spiritus. Aut cā feditatis coloris erit perseuerātia causarū extrinsecaꝝ facientiū colorē fedū ꝛ in custodia ab eis. Et tūc opz vt euitent ꝛ amoueant. Ūñ dixit Auic. ibidē indiget cautela a frigore ꝛ calore de vento. sup. ꝛ oibus alijs causis extrinsecis colorē ꝑmutantib⁹: maxie tñ a ꝑdictis ꝙ potissime ꝑmutāt. ¶ Scias ꝙ acetū sꝯlliticū bibi tū colorē pulchrū prestat: ꝛ qꝫ sanguinē subtiliat ꝛ clarificat: ꝛ qꝫ ipz ad cutē mouet ꝛ ysopus siue sicca siue viridis sīr facit ꝛ apiū crudū comestū aut ipsi⁹ succus siue aq̄ bibita colorē ꝑditū cā egritudinis qualescētib⁹ restituit. Et betonica sepe cū vino sumpta colorē plumbeū abijcit ꝛ gūmi cereseruz vtilr colores fedos emendat cum vino sumpta.

De cura punctorū rubeorum aut citrinorum in mēbris. ¶ Qꝛ si color ꝑm faciē vel manū vel aliquā corpis partē innaturalis fiat sparsim ꝛ punctatim: qō vitiū Seraꝑ. vocat vitiū pūctoꝝ. Et Raſ. 15. ꝓtiñ. vocat vias: tūc dixit Seraꝑ. ꝙ si accidit hereditarie siue a natiuitate, quēadmodū aliquib⁹ cōtingit ex forti desiderio alicuius rei quaz optauerit mater prægnās curandū nō est. Sed si euenerit per accidēs siue ex specie ꝛ fuerit color ille ruffus purgandū est corpus de cole ra. sup. ꝛ si fuerit niger vel alterius coloris purgādus est humor a quo ꝓuenerit: deinde vtendū est ablutionib⁹ ꝛ illinitionib⁹. Illinitio est⁹ bona ad pūctū ruffuz sit cū parte. i. baurach: ꝛ duab⁹ pairib⁹ amigdalarū amaraꝝ mundatarū sīl incorporatis. Oribasius. illinītio tollens punctos citrinos fit ex vitio asse ꝛ farina orobi mixtis cū decoctione bletaꝝ. Et cerussa dissoluta cū aceto frequēter illinita curat eos perfecte. Dixit Raſ. 15. ꝓti. folia mandragore si moderate fricētur sup punctos rubeos ꝛ silla: vestigia per hebdomadā tollunt ea absq̄ vlceratione loci. ¶ Et possunt illa folia siccari ꝛ reseruari ad vsum huius vitij. ¶ Dixit Dioſc. ꝙ medicine que tollunt pannū faciei tollunt punctos rubeos.

De cura punctorū nigrorum ꝛ altorum ve rigiorum nigroꝝ. ¶ Punctos vō nigros ꝛ alia vestigia nigra. Dixit Alkindus tollit efficaciter illitio que sic fit. ℞. amigdalaꝝ excorticatarū. ʒ. j. cōcularū vstaꝝ. ʒ. j. ʒ. nasturcij albi. ʒ. ij. fabaꝝ excorticatarū. ʒ. ʒ. cicerū alborū excorticatoꝝ. ʒ. ij. lupinorū ꝛ oroborū. aā. ʒ. ʒ. spume maris ossiū corruptoꝝ existētiū in pariete ꝛ sarcocolle. aā. ʒ. j. tere ꝛ distēpera cū aqua ordei ꝛ çuccaro ꝛ fac illinitionē cū eis: qꝫ mirabilis erit. Et Raſ. dixit. ade in eis de semie melonis ꝛ distēpera cū aq̄ fabaꝝ. ¶ Paulus. ℨ entastrū coctū cū vino tollit vestigia nigra ꝛ sīlr lytargiriū albificatū cū oleo roſ. illinītū. ¶ Dixit Raſ. vbi supra ℞. farinā fabaꝝ ꝛ orobi ꝛ radicū lilij. aā. ꝑ. j. salis armoniaci partis. j. tertiā. dissolue sal armoniacū in aqua tepida ꝛ cōfice cū ea alia ꝛ fac trocīſ. Et cum opus fuerit illinitio fiat cū eis ꝛ cū albumine ouī. ¶ Puncta vō ꝛ vestigia viridia. dixit Oribasius. tollit fricatio cū sale facta in olibano ꝛ fomenta

De pūctis viridibus

rio cum lana infusa in aqua decoctionis radicum absinthij. Amplius inferius de colorāda facie alia dicentur vtilia.

¶ De pustulis euenientibus in cute in ġnali. Cap. vj.

Am precessit in tractatu precedēti generalis dictio de pustulis ꝛ bothor. hic aūt dōm est ꝙ ex oi mā ꝓpulsa ad cutē siue attracta ꝛ in ea retenta ꝑfit pustule generari in ea. Erūt ergo ex eis qdā sanguinee vt variole ꝛ furūculi: ꝛ iam dictū est de eis in ꝓcedentibus: ꝛ quedā colerice vt morbilli formica: ꝛ dictū est etiā de eis in his que precesserūt. Et quedā sunt flegmatice: ꝛ quedā sunt melancolice: ꝛ quedā sunt aquose vt vesice siue ampulle. Et quedā sunt vētose: ꝛ qdā sunt dure: ꝛ quedā molles. Et qdā sunt de mā venenosa. Et quedā sunt vlcerate: ꝛ quedā nō vlcerate: ꝛ quedā sunt magne: ꝛ quedā sunt parue. Et quedam eueniunt in toto corpore: ꝛ quedaz in parte eius: ꝛ maxie in capite ꝛ facie. Et quedā venunt plus de die ex calore eius. Et qdā plus ō nocte ex frigore ipsi⁹. Et vocāt has pustulas plātā noctȝ. Et figª cuiuscqꝫ spēi hñtur ex dictis in ꝓcedētib⁹.

Et cura ġnalis earū fit cū rectificatione regiminis ꝛ cōuersione eius ad oppositum cāe earū ꝛ cū curatione materie facientis eas. Si ergo fuerint sanguinee ꝛ fuerint in toto corpore vel pluribus partibus eius fiat flebotomia ex basilica vel mediana ꝛ trahatur de sanguine ꝑm exigentiam quātitatis māe ꝛ tolerantiā virtutis. Et post flebotomiā si nō fuerit perfecte curate ꝛ sanguis fuerit grossus flebotoment saphene aut prouocent hemorroides ꝛ in mulierib⁹ mēstrua. Et si sanguis fuerit coleric⁹ subtilis flomes⁹ saluatella dextre man⁹. Et si sanguis fuerit aquosus apponant sanguisuge ꝛ dimittat de sanguine fluere sufficienter. deinde mundificet sanguis ꝑm exigentiā eius. ¶ Si vō pustule fuerint ex alio humore permixto cū sanguine: tūc permittat flebotomia: deinde digeratur humor peccans ꝛ digestus eūet. Et simīlr opz ꝙ digerat humor peccans ꝛ eūet quicūqꝫ ñ fuerit ꝑmixt⁹ sanguini, sic. s. ꝙ nō eūet cū sanguine in flomia. Et facta eūone eius fiat flomia si necessaria fuerit. ¶ Qꝛ si alius humor absq̄ ꝑmixtione cū sanguine fuerit in causa earuz simīlr digerit ꝛ eūat flomia postposita ꝛ ante eūonē eius ꝛ post. ¶ Et scias ꝙ qñ flomia precedere opz euacuationē cuz farmaco: tunc digestio ꝛ eūatio humoris illius opz fieri cū remissionib⁹ digerentibus ꝛ eūantibus q̄ꝫ qñ flomia opz seq eūonē. Et adhuc in hoc casu digestio ꝛ eūatio debēt fieri cū remissionibus q̄ꝫ qñ nulla flomia est necessaria.

In ſāguineis.

In colericis.

¶ Syrupus digerēs mām colericā faciētē pustulas. ℞. sca riole lactuce endiuie epatice. aā. M. j. violaꝝ floꝝ nenufaris aā. ʒ. ij. seminis endiuie ꝛ lactuce. aā. ʒ. ʒ. seis papaueris albi ꝛ seminū cōiuz frigidoꝝ mundatoꝝ. aā. ʒ. j. decoquant⁹ lento igne in aq̄ sufficiēti ꝛ colent⁹ ꝛ syrupent⁹ cū çuccaro ꝛ acetosent ꝑz necessitatē: postea purget⁹ cū diapruno vel diamāna vel cū cassia ꝛ electuario de succo rosato. Qꝛ si fuerit colera grossa addant⁹ in decoctione predicti syrupi radices feniculi ꝛ apij ꝛ cicoree ꝛ buglosse ꝛ capillorū veneris. Et addant⁹ predictis eūatiuis de electuario diafinicon ꝑm exigentiaz. ¶ Syrupus digerens mām grossaz flegmaticā. ℞. radicū feni. apij petrosilij spargi ꝛ bruſci. aā. ʒ. ij. radicū fu. radicuz enule. aā. ʒ. vj. calamenti origani yssopi sticados. aā. M. j. ani. i. karui seminis feni. apij petrosilij spargi ꝛ bruſci ꝛ ameos. aā. ʒ. ʒ. fiat oium decoctio bona syrupent⁹ cū melle ꝛ ponat⁹ de aceto ꝑm ꝙ mā requirit. Postea digesta mā purget⁹ cū electuario indo aut cū catartico imperiali ꝛ similib⁹.

In flāticis.

¶ Syrupus digestiuus flātis salsi faciētis pustulas. ℞. radicū fe. apij petrosilij spargi ꝛ bruſci endiuie ꝛ bugloſſe. aā. ʒ. ij. mellisse boraginis scabiose lapatij lupuloꝝ capilloꝝ. vene. aā. M. j. seminis apij feni. ꝛ endiuie ꝛ ameos. aā. ʒ. ʒ. buliāt in aqua sufficiēti: ꝛ fiat syrupus cū çuccaro. Et digesta mā eūet cū electuario diafinicon ꝓtib⁹. ij. ꝛ electuario de succo roſ. ꝑ. j. ¶ Digestiuus syrupus māe melice facientis pustu-

In melicis.

las. ℞. mellisse scolopēdrie buglose lapatij scabiose. aū. ℳ. j. radicū valeriane fe. apij petrosilij. aū. ʒ. j. sene polipodij ca medreos camepitheos. aū. ʒ. ß. bulliant in aqua sufficienti: deinde fiat syrup⁹ cū çuccaro ⁊ acetosē. Et digesta mā purgeť cū yera ruffini ⁊ diacatholicone. ¶ Syrupus digestiu⁹ mae aduste. ℞. scabiose mellisse boraginis buglosse endiuie lupulo⁹ capillo⁹ catherach adianthos pollitrici scolopendrie. aū. ℳ. j. radicū cicoree lapatij endiuie liquiritie apij ⁊ feni. aū. ʒ. j. seis portulace endiuie anetę ameos epithimi polipodij sene. aū. ʒ. ß. flo⁹ boraginis ⁊ buglosse ⁊ viol. aū. ʒ. ij. decoquant in aqua sufficienti: ⁊ fiat syrupus cū çuccaro. Et digesta mā eūeť cuz diacatholicone diasene ⁊ electuario de succo ros. ¶ Et cū multa mā fuerit reiterenť digones ⁊ euacuationes p̄dicte. ¶ Deinde deveniať ad remedia localia: q̄ approximenť ſm q⁹ mā eguerit que eligi p̄ñt ex his q̄ particulariter in hoc ca°. ⁊ in sequēt⁹ dicent. ¶ Et scias q⁹ de balneis q̄ sūt in p̄tib⁹ nostris ꝯueniētia sunt p̄cipue balneū rapolani balneū macereti ⁊ balneū de morbo ꝑpe alceraz ⁊ balneū sancte marine: illud. s. qō dō balneum dominarum. ¶ Et scias q⁹ fumiterre ⁊ succus scabiose cū cōtinuať pot⁹ alterius de eo cōiter pustulas in cute euenientes sanat. Et curaui eas ex sola fraxina cathaplasmata cū aceto ⁊ radix agrimonie cōtrita ⁊ suppositā ⁊ lanceola vel plantago cathaplasmata vlceratas pustulas sanat superposita.

De plāta noctis pustula.

Dixit quidam q⁹ planta noctis est pustula siue bothor cū pruritu ⁊ asperitate cui⁹ cā antecedēs est humo⁹ supfluitas apta resoluiſz nō resoluiť: imo detineť ⁊ cā cōiuncta eius est ipsa superfluitas retenta circa cutē. Et nō multū differt planta noctis a sudationibus in hoc q⁹ mā faciens plantā noctis est amplior ⁊ grossior ⁊ in nocte magis affligit. Materia vō desudationis est paucior ⁊ subtilior ⁊ quasi affligit oi hora. ¶ De plāta noctis. dixit. A. si qs passus est desudationē cutis ⁊ aptionē poro⁹ ⁊ bonitatē digōnis qñq accidit ei in frigore noctis pruriť⁹ ⁊ asperitas bothor parue q̄ noiať planta noctis. Et cā eius est retentio eius qō op⁹ qō resoluať pp ꝺstrictionē poroz ⁊ in radice quā retentionē adiuuat ⁊ in quā addit soliditas frigoris ⁊ ꝓprie in hora in qua multiplicať ⁊ digestio ⁊ in q̄ cōpleta est digestio ⁊ insurgit expulsiua ad expellendū ⁊ nō p̄t expellere mām vaporosam pp opilationē ꝺstrictionē ⁊ cōsolidationē poro⁹. Et iō seq̄ť multitudinē eius multitudo vaporis ⁊ aer noctis est coadiuuans. Et pp illud noiať plāta noctis: q⁹ plurimū accidentia eius sunt in nocte: quāuis ēt in alijs horis p̄ñt euenire. ¶ Et ista passio nostro ydiomate a vulgarib⁹ artetica dicit. Et de diſpōnib⁹ huius passionis est q⁹ pruritus in ea fit vehemēs ⁊ delectat prius ⁊ maxime cū scalpiť: deinde perducit ad dolores vehemētes: quos efficit in locis pruritus. i. mā que facit pruritū que efficitur mordicatiua ⁊ malā efficit in locis cōplexione ⁊ ipso⁹ cōtinuitatem multimode solnit. ¶ De cura plante noctis dixit. Aui. op⁹ vt sit regimen in dilatādo poros cū balneis ⁊ inūctionibus notis ad illud. Et predeceſſores nostri cōiter prece perunt fricationes fieri ꝺtinuatas. ¶ Et medicine locales ad illud. dixit Aui. sunt aloes ⁊ myrrha. sunt enim de melioribus medicinis eius: ⁊ ꝓprie cū aqua mellis. Et similť aloes ⁊ farina lentiū cū modico aceto ⁊ melle. Et de cōferentibus ei sūt fer aceti sola ⁊ baurach ⁊ alkanna ⁊ crocus. ¶ Et cū nō sufficit cura in medicinis localib⁹ op⁹ vt sit regimen mūdificando ⁊ eūando venas a mā plurima cū flōmia ⁊ solone ventris. Et aqua apij est huic passioni ꝓportionalis ⁊ cum bibitur ⁊ cum lauatur cum ea cutis exterior. Et quidā exhibent tyriacam: ⁊ conuenit cum materia fuerit pauca aut facta euacuatione. dicunt quidam. q⁹ folia cucumeris cathaplasmata mixta cum vino ⁊ melle sanant plantam noctis. ¶ Et dixit Sextus placitus. q⁹ assungia apij cum ros. vel oleo ros. mixta pustulas que de nocte corpus ingraueſcunt ad sanitatem conuertit inunctas.

In mācis adustis

Cura.

Dixit zoar accidūt quādoq⁹ in corpe vesice dure que generanť ex humore flātico grosso valde frigido: ⁊ ideo sunt absq⁹ dolore ⁊ sanie. Et que ex eis sunt parue sunt leuioris curationis magnis: ⁊ cura est subtiliare regimen ⁊ dare eis syrupū incisiuū subtiliatiuū flegmatis: ⁊ aperitiuū opilationis sicut est syrupus squingibin cōpoſit⁹ mellinus. Et postea curare corpus cū medicinis trahentib⁹ illū humorē ⁊ super loco pone emplr̄m de armoniaco ⁊ aceto. ¶ Q⁹ si dicte vesice erūt magne cura erit difficilis valde: ⁊ p̄ñt in tali supervenire loco q⁹ nō possunt cū manuali opere eradicari q⁹ si fuerit in loco apto ⁊ cōuenienti ad eradicandū cōsuetudo magistro⁹ est scindere cutē ⁊ ipsas euellere ⁊ extirpare. Et pol̄ est q⁹ iste vesice oriaňť parue: deinde precedente tēpore crescant ⁊ augeaňť valde. Et augeaňť ex nutrimento aduenientes ipsis sibi apto ⁊ simili. Et specialr̄ quādo infirmus comedit pultes ⁊ panē açimū ⁊ frigidū lac, ⁊ his similia: qm̄ hꝫ cibaria creant hāc passionē. Et expert⁹ sum. dixit Zoar. ponere in paruis emplꝫ de varigijs. i. de vinacijs pistatis ⁊ malaratis cū aqua: qm̄ optime removet eas.

De vesicis duris.

Deveſi tis iuncturarū.

Et dixit aliquādo vesice generanť in iuncturis ⁊ nominanť ab antiquis pustule iuncturarum ⁊ sunt ex humore grosso innodato in locis illis ⁊ a frigore exteriori induranť. Et Aui. 22ª tertij. fecit capl̄m de bothor iuncturarū inferior⁹: ⁊ dixit. q⁹ hi bothor apparent in crure nigre quasi ipsi sint fructus tamarisci aut grana viridia magna. Et mā eax est mā varicū. ¶ Et cura eax ex parte mundificationis est cura varicum vlcerum melancolicorum.

De granulis puris rubeis in toto.

Et aliquando apparent in toto granula parua multa rubei coloris que arabice dicunť alchalon ⁊ exeūt ista granula ex orificijs venarū capillariū. Et cā earū est exuberantia sanguinis acuti qui erit ex orificijs venax paruarum subtilis ⁊ adheret. Et subdit. scias q⁹ quilibet sanguis cū exit ex sua vena mutat colorem ⁊ denigrať. Et accidit hoc plūm ex negligentia minutionis. quapp in cura incipiendū est a minutione dextri brachij tra hendo de sanguine ſm q⁹ tibi videtur cōuenire: qm̄ cōuenit acuitati sanguinis. ¶ Et fac ei hūc syrupū ad rectificandū suam cōplōné. ℞. liquiritie iuiubax. aū. ʒ. ij. capillo⁹ veseminū cucurbite ⁊ anguric. aū. ʒ. ij. viol. sebesten. aū. ʒ. j. cōquassanda cōquassentur ⁊ infunde ea in lib. xxiij. aque per noctem vnā ⁊ mane bulliāt lento igni vsqz ad ꝺsumptionez medietatis ⁊ colenť ⁊ in colatura pone lib. x. çuccari. ⁊ lib. v. melr̄. ⁊ lib. j. tamarindo⁹. ⁊ lib. j. aque ros. ⁊ bulliat iterū vsqz ad decoctionez syrupi de quo ꝑpineť quolz mane. ʒ. ij. cum. ʒ. vj. aque. ¶ Et regimen eius sit panis bene fermentatus ⁊ gallina cocta cum cucurbitis ⁊ portulacis.

De pustulis paruis siccis i facie.

Et accidunt quasi in facie pustule parue sicce: vt dixit Raſ. 25. ꝺtiñ. qñq cum rubore: ⁊ qñq̄z sine rubore. Et cura earuz est rectificatio regiminis ⁊ eūatio māe sicce vste ⁊ approximatio localiū. ¶ Dixit Raſ. ibidē. ℞. mel ⁊ acetū fortes ⁊ cū eis mixtis frica eas vehemēter: q⁹ dispergenť ⁊ ꝺsumenť. ¶ Aut. ℞. gūmi granox viridium ⁊ liquefac ipz ⁊ misce cū eo alumen scissuz. Et cuz eis bū mixtis fac emplr̄m ⁊ suppone: q⁹ tollit eas. ¶ Q⁹ si ipse pustule fuerint cronice ⁊ inflate ⁊ dure. tunc. ℞. saponis ptē vnā: ⁊ distēpera in mortario cuz aqua dū fiat ad modū mellis ⁊ fac illinitionē cū eis per vnā horā: deinde laua cū aqua calida. ¶ Aut. ℞. nitrū cū gūmi arabico ⁊ tere et ꝺfice troc. cū aceto ⁊ cuz opus fuerit fac illinitionē cū vno ex eis dissoluto in aqua: ⁊ post ser horas lotio fiat cū aqua calida. nam tollit pustulas ⁊ purgat cutē faciei. Et si facies fuerit pustulosa ⁊ rubea inungať sepe cū butyro recenti.

De pustulis faciei dcis gossi

Et fiunt in cute faciei ⁊ nasi aliq̄ pustule cuz rubore circūdāte eas ⁊ vocať gutta rosacea faciei ⁊ fiet de eis capl̄m spāle. Et q̄ñq̄z sūt sine rubore circundante eas, ⁊ vocanť nr̄o ydiomate gossi siue gossoni. Et hax q̄dā sunt dure et q̄dā lenes. Et leniū q̄dā sūt in cuspide tm̄: et q̄dā

gutta Rosacea by Jesper.

in cuſpide ⁊ circuitu cuſpidis albe q̄ſi ſit in eis gutta lactis coagulati. Et vocaſ bothor lactee: ⁊ q̄dā ſūt nō lactee ⁊ lacteas vocat. A. bothor lenis. Et dixit ō eis. q̄ſcp̄ ſpḡūſ ſup naſuz ⁊ ſup poma maxillaꝝ bothor albꝰ q̄ſi ipſe ſint gutta lactis ꝓp mäz virulētā expulſaz ad ſupficiē ō vapore corpis. Et nō lactee ꝓſil̄r fiūt ex mä flātica groſſa idurata circa ſupficiē cutis naſi ⁊ faciei. ¶ De cura dixit Aui. curatio eaꝝ eſt oē in q̄ eſt exiccatio ⁊ reſolo ſic eſt ellebor⁹ albꝰ cū mediecate ſui de yreos, ō qbꝰ fiat linimētū. Et eſt medicamē Dio. Dixit. n. Dio. q̄ ſi yreos miſceſ cū duplici q̄ntitate helleborī albi ⁊ illinit ſup hū iditaté lacteā deſcēdēté ad nares ⁊ faciē magnā vtilitaté dabit. Et ſubdit Auic. ſemē lini ⁊ baurach ⁊ ficus ſicce ⁊ nigella cū aceto miſceanſ ⁊ illinianſ ſup eam. ¶ Et .z. ꝓti. dī q̄ ſola nigella illinita cū aceto lacteas puſtulas tollit. Et dī ibidē. q̄ cinis allei mixt⁹ cū melle ſup linit⁹ curat bothor lacteos. Et ſil̄r empl̄m factū ex galbano nitro ⁊ aceto. ¶ Et ꝓfert bothor lacteis ⁊ ſcabiei vlceroſe ipetigini ⁊ maculis ſpōgia q̄ adheret iuncis vel cānis in aqua. Et ad oēs ꝓuenit ablutio cū aq̄ pluuiali in q̄ decocti fuerint lupini uſq̄ ad diſſolōnē. nā vtil̄r delet eos. Et abijcit eos vtil̄r aq̄ i qua iuſa fuerit radix vitis albe farina orobi ⁊ fenugreci. ¶ Et dī q̄ cū goſſoni fricanſ multis diebꝰ cū capillis humanis q̄ vtil̄r cadēt oēs: ⁊ ſil̄r eſt vtilis fricatio ſup eis facta cū cinere capillorꝝ humanorꝝ uſtorꝝ. Et farina orobi mixta cū melle ⁊ illinita mūdificat faciē ab eis. ¶ Et dī q̄ vtil̄r ⁊ mirabil̄r faciē a goſſonibꝰ mundat ⁊ plucidā reddit illinitio facta cū oſtrachis marinis quis q̄ vulgo porcellette vocanſ q̄ ponunſ in ſucco limonū ⁊ acetoſitate citri ⁊ dimittunſ in eo donec diſſoluanſ ⁊ liqueſcūt ⁊ fiāt vt aq̄. Et ꝓuenit ad oēs goſſones aſſūptio tyriace diateſſeron cū ſucco fumiterre de. xv. diebꝰ in. xv. dies. ¶ Puſtulas aūt duras faciei ⁊ cu iuſcūq̄ ptis corpis ⁊ oēz durit̄ē calloſaz remouet ſterc⁹ galline tritū ⁊ ꝓfectū cū melle ſuprapoſitū. Et ad remollitionē eaꝝ ſuperponi dz empl̄m confectū de farina fabaꝝ ⁊ melle. Et mum mixtū cū cinere vitis ſuprapoſitū omnē callofitatē a faciei ⁊ digitis mechanicēꝝ abijcit ⁊ bonoꝝ loco duricies remollit. Et ſil̄r armoniacū cū oleo mixtū: ⁊ cōuenit frequēs ablutio cum aqua camomille ſubſequente inunctione cum oleo liſamino vel cum oleo de frumento.

¶ De ſcabie ⁊ pruritu. Cap. vij.

SCabies eſt apoſtematio bothoroſa cum prurigine ⁊ vlceratione modica pluris nūeri. ⁊ inq̄ctū ledit opōnes cutis in qua fit dī ⁊ eſt morbꝰ. inq̄ctū ſupficiē corpis inficit ⁊ deturpat ⁊ fedā aſpiciētibꝰ reddit ſic ſub tractatu de decoratione ponit. Et dī infectio vlis ſiue cōis toti corpori, nō q: ſemper toti corpori: imo ꝑm plurimū occupat extrema: ſed q: toti euenire pōt aut plurimū eius occupare. Et ipſa inter egritudines cōtagioſas numeratur 4ª ꝑmi. Et Zoar ſcabiem veſice vocat pruritum. ¶ Aliqñ aūt ſumitur cōiter pro triſti ſenſatione ꝓueniente a mä pruriente ſiue illa mä ꝓtendaſ extra cutē ſiue in ſcabie ſiue nō, vt in pruritu ꝓpriē ſūpto: ⁊ vt ſic eſt accūs ꝑter nām. ſ. actio tactiua leſa q̄ eſt dicta triſtis ſenſatio. ¶ Et aliqñ ſumiť ꝑpe ꝓput ꝑ pruritū diſtinguiť: q eſt ex mä itrinſeca incluſa in cute: q: nō ꝓcedit ad exť cutē: ⁊ iō eſt ſine puſtula. ſcabies aūt ſp eſt cū puſtula. ¶ Eſt ḡ pruritus mala ſenſatio pruritiua inducēs ad ſcalpendū ex ſolone ꝓtinui inducta loco a mä pruriente pluris nūeri abſq̄ puſtulatiōe loci ⁊ vocaſ aliqñ iſta diſpō pudor.

De cāis ꝓmitiuis. Cauſaꝝ ſcabiei ⁊ pruritus alie ſūt ꝓmitiue: alie ſūt antecedētes: ⁊ alie ꝓiuncte. ¶ De primitiuis. dixit. Aui. q̄ pl̄z gñaſ ſcabies ab acceptione in comeſtione ſalſorū amaroꝝ ⁊ acutoꝝ ⁊ ſpēꝝ q̄ ꝓdimēto miſceť cibis acutoꝝ ⁊ ſiluz ſapoꝝ ⁊ cōeſtiōe multū dulciū: q: illa oīa cibaria ⁊ eis ſilia: ⁊ actiue ⁊ paſſiue gñant mäz aduſtā ⁊ ſalſaz q̄ eſt mä ſcabiei. Et ō cāis ꝑmis ſť aſſūptio cibariorꝝ me^na^rꝝ potātiū mäs ad cutē ⁊ potaꝰ vioꝝ ātiq̄ꝝ acutoꝝ ⁊ vioꝝ dulciū ⁊ coctoꝝ. Et mora lōga ſb ſole ⁊ ꝓpe ignē: ⁊ ꝑcipue q̄ſi corpꝰ fuerit cakokimū ⁊ imūdū ⁊ ira ⁊ furor ⁊ lōga triſtitia ⁊ exercitiū ſupra indigeſtū cibū: ⁊ ꝑcipue cū q̄s ſepe ⁊ multū ſcalpit mēbra ſua: ⁊ dimiſſio ēt exercitij ꝓſueti cū q̄ corpꝰ mūdū ſeruabaſ a ſcabie ⁊ dimiſſio balneatiōis ꝓſuete. Et ēt balneato corpe ente imūdo ⁊ non purgato neq̄ eūato. Et dimiſſio coytꝰ ꝓſueti ⁊ vigilia multiplicata ꝑter ꝓſuetudinē ⁊ retētio ſupfluitatū marie tertie digōnis. ¶ De cauſis aūt añtib⁹. dixit Aui. q̄ mä cū q̄ gñaſ ſcabies aut eſt mä ſanguiea cui admiſceť colera q̄ forſan eſt ꝓuerſa in meliaz ꝑ aduſtionez aut ſm ſe tota aut eſt ꝓuerſa pars eiꝰ tm̄ in meliaz ⁊ nō tota. Et ſupplēt aut forſitan nō eſt ꝓuerſa in meliaz ſz ſe tota neq̄ ſz ꝑtē q̄ſ ſit aduſta: ſz aduſtiōe pua ⁊ tali cū q̄ adhuc ſeruat formā coľe. Aut mä ſcabiei. dixit. A. eſt mä ſanguiea cui admiſceť flegma ſalſuz baurachiū ⁊ ex bauracitate factū acutū. Et ſic Aui. voluit. q̄ mä ois ſcabiei a p̄dño ſit ſanguiea. Et ꝓp̄ hāc cām dicūt. ſcabies eſt vel eē pōt vlis infectio ⁊ cōis toti corpi. nō. n. potuiſſet eē vlis abſq̄ ſanguine q̄ē mä cōis toti ⁊ nō alicui hūor. Et ſm Aui. innuit. duas fore ſpēs eiꝰ in gñe diſtinctas ſz mäm. quaꝝ vna fit ex ſanguie cui eſt ꝑmixta colera aduſta: ⁊ alia ex ſanguie cui eſt ꝑmixtū flegma baurachiū acutū. ¶ Quidā tn̄ dñt. q̄ ois ſcabies fit ex ſanguine ꝑmixto ex ꝑmixtiōe facta īnāli: ⁊ hec ꝑmixtio diuerſificaſ multipl̄r. Nā aliqñ ſāguis recipit ꝑmixtionē alicuius ptis ſue q̄ aduſta fuit ⁊ nō fuit ab eo ſepata: ſz remāſit cū eo mixta cū ꝑte eiꝰ nō aduſta ⁊ vocaſ hec ſcabies ſanguiea. Et aliqñ ſanguis recipit ꝑmixtionē coľe aduſte: retinētis tn̄ forma coľe: ⁊ ſ̄ dicit aut vincēte ſāguie colerā in mixtiōe: ⁊ vocaſ hec ſcabies ſanguinea colica: aut vincēte coľa ſanguinez ⁊ vocaſ ſcabies colica: ⁊ aliqñ ſanguis recepit ꝑmixtionez melie īnālis facte ex aduſtione ſanguis coľe flātis vel melie nālis trabētis ipz hūorē aduſtū exť latitudinē fue foſe ⁊ reducētis ipz ad foraz melie innālis. Et iſta ꝑmixtio aut fit ex ſanguie vincēte meliaz in mixtione ⁊ vocaſ ſcabies ſāguiea melica aut fit vincente melia innāli, ⁊ vocaſ ſcabies melica. Et aliqñ ſanguis recipit ꝑmixtionē flātis baurachij: ⁊ hoc aut vincēte ſanguine ſup ipz flegma ⁊ vocaſ ſcabies ſanguinea flātica. Et ſic multe ſūt ſpēs ſcabiei diſticte ſz mäz: q̄ꝰ Aui. de dictis ꝺuab⁹ exꝑſſit in gñe. Et q̄dā dicūt. q̄ ſcabies pōt ēt fieri ex alio hūore a ſanguine ⁊ nō ꝑmixto ei. Et dicūt hoc fuiſſe de mente Auicen. quia vt dīunt multi textus inueniunt̄: in quibus in 2ª ſpecie ab Auicen. tacta non diferūt mä. Et iō dicūt. q̄ ſcabies pōt fieri ex flāte nāli vel aq̄ſo cui flegma baurachiū eſt admixtuz ⁊ vocaſ ſcabies melica. Et ſil̄r pōt dici de ſanguie cui dictū flegma ſit admixtū vt ſz ꝑmos patuit. Seraꝑ. tn̄ 5° breuiarij dixit. q̄ euēt⁹ hui⁹ egritudinis fit ꝓp̄ ſanguinē q̄ putrefit. ¶ De cāis aūt pruritus. dixit. ibidē Sera. q̄ pruritꝰ accidit de corpe vl̄r ex ſupfluitatib⁹ q̄ expellunſ ex venis aut mēbris alijs ad cutē ⁊ figunſ illic aut ꝓp̄ multitudinē eaꝝ aut ipſaꝝ groſſitudinē: q: non pñt penetrare in eā. ſ. ad ſupficiē extrinſecam: q: remanēt in ea. ſ. intrinſecꝰ ⁊ putrefiūt ꝓp̄ lōgitudinē more ſue. Et mora eaꝝ plongaſ ꝓp̄ debilitatē ꝛ̄tutis expulſiue. ¶ Aui. vō de cauſis pruritꝰ. dixit. q̄ q̄cūq̄ cāe ſūt gñantes mäm ſcabiei. Aut gñantes mäm pruritꝰ: ita q̄ vtriuſq̄ mä eſt acuta vel ſalſa: vez differūt in ſ̄ q̄ cāe ſcabiei ſūt fortiores ⁊ appropinquant cauſis gñantib⁹ pediculoſ ⁊ ſaphati ⁊ ipetiginē ⁊ furures. ¶ Sūt aūt cāe vtriuſq̄ ꝓpinq̄ in ſ̄ q̄ ſic ſcabies gñaſ ex ſanguie admixto coľe vel melie ⁊ ex ſanguie admixto flāti ſalſo ita ⁊ pruritꝰ: ſz in hoc eſt dīa inter eas q̄ mä ſcabiem faciēs q̄cūq̄ ſit illa eſt ſubtilior mä faciēte pruritū: ⁊ iō ē expellibilis ad exteriorē ſupficiē: ⁊ iō facit bothor: ſz mä pruritus q: groſſior retineť iter duas cutes q̄cūq̄ ſit illa. Et q̄ꝰ groſſities pruritꝰ ſit vlis cā retētionis ſue inter duas cutes ſunt tn̄ alie cāe tres: quarū vna eſt ipſius multitudo. ⁊ ſcōa eſt virtutis expulſiue debilitas. Et iſtas duas tetigit Sera. ſimul cum groſſitie: vt ſupra patuit. ⁊ tertia eſt porozuz opi-

De cāis añtibus.

Multe ſunt ſpēs ſcabiei diſtincte ſz mäm.

De cāis pruritus.

Pruritꝰ ⁊ ſcabies cōueniūt ⁊ differūt cauſis.

latio que ꝓprie repit in imundis corpibus ⁊ dimittẽtibus exercitationẽ fricationẽ ⁊ balneatiõez. Et ex istis causis ali qñ plures ꝺiunguñ ad pruritũ iducẽdũ: sicut maxime apparet in pruritu senũ: ⁊ maxie decrepitoꝝ: in qbus ẽ expulsiue debilitas poroꝝ opilatio ⁊ mãe grossities. Et Auic. dixit. q mã ex qua pruritus ic̃oꝛoze gñatur est chimus malus acutus sicut sunt cibi salsi acuti: ⁊ silẽs eis. Et subdit. q dulcia generant pruritũ ⁊ bothoꝛ. ſ. scabiẽ: qꝛ facilr ꝓuertũtur in colerã aptã aduri. ¶ Et scias q cũ mãe añcedẽtes p̃ dicte retinenꝯ in exterioꝛi supficie cutis, tũc sunt cãe coniũcte scabiei ⁊ qñ retinenꝯ inter duas cutes: tũc sunt coniuncte pruritus. Sed qꝛ inter auctores ꝺiscoꝛdia vr esse que sit mã grossioꝛ an que facit pruritũ an q̃ facit scabiẽ. Nã Auic. vt patuit voluit. q mã pruritus sit grossioꝛ ⁊ nõ sit ꝓp grossitiẽ bene expellibilis ad extremitatẽ cutis. Sed Hal. 5° de accñti ⁊ morbo. cap. penul. ꝺixit q mã pruritũ generãs est subtilis ⁊ gñans scabiem est grossa. Et silr voluit Haly. 8° theo. ⁊ silr Ulia. ¶ Et Zoar. ꝺixit. q vesice. i. scabies ⁊ pruritꝰ ꝓueniũt in mã: qꝛ fiunt ab eodẽ humoꝛe. Sed ꝺifferũt in loco: qꝛ vesice oꝛiunꝯ sub cute: ⁊ pruritꝰ ꝺo sit in exterioꝛi ꝑte cutis: vel sub coꝛtice exterioꝛi. Et subdit. est ẽt aliq ꝺoꝛia inter vesicas ⁊ pruritus: qꝛ vesice sunt ex hũoꝛe acuto ⁊ subtili. Et rõ ꝓfirmãs ꝺicta eoꝝ est q mã faciẽs pruritũ facẽ eũ: qꝛ est mordicatiua faciẽs sui mordicatione euenire in loco solonẽ milti numeri. Hoc ãt nõ põt facere nisi ꝺispgatur ad plures ꝑtes ⁊ non ꝺispgit̃ p̃m nisi q subtilis sit: ꝓp ꝺicta notant q pruritus est ꝺuplex. Unꝰ est pruritꝰ leuis facilis amotionis in tñ q p solã scalpellationẽ paruã loci tollit̃. Et iste pruritꝰ fit a mã subtilimõ qdẽ absolute: sz ꝓparatiue ad mãm scabiei q̃ ipsa ẽ subtilioꝛ. Et ꝓp sui subtilitatem mã huiꝰ pruritꝰ nõ retinet̃ inter duas cutes: sz ad supficiẽ cutis expellit̃: ⁊ qꝛ subtilis: ⁊ qꝛ posita in extrinseco facile est euaporabilis. Et iõ sola scalpellatiõe euaporat ⁊ recedit pruritus. ⁊ in hoc pruritu ex scalpellatiõe sentit̃ delitis: qꝛ resoluunt̃ vapoꝛes: vñ cessat sẽsus mordicatiõis ⁊ pruritꝰ. Et qꝛ scalpẽdo aliq humiditas trahit̃ ad locũ q̃ mãe acuitatẽ remittit. ¶ Alius est pruritꝰ nõ leuis nõ facilr amotionis: sz ꝑdurãs ⁊ nõ cessat per scalpellationẽ. Et si in scalpẽdo aliqua delitia sentit̃ nõ ẽ sola: sz ẽt est ꝑmixta doloꝛi aut saltẽ delitia finita scapellatiõe remanet in loco qdaz sensus tristis ꝺoloꝛosus: ⁊ hunc patiẽs pruritũ vocat. Et iste pruritꝰ ꝓprie vocat̃ pruritus ꝺistict̃ scabiei. Cuiꝰ. ꝓprie auctoꝛes curã ponunt. Nã cura pruritꝰ leuis hꝫ nota ex cura scabiei. Et istius pruritꝰ mã est grossioꝛ mã scabiei: ⁊ p̃ sui grossitie: vt. ꝑ. ꝺcm̃ est: retinetur iter duas cutes ⁊ nõ ꝓpellit̃ ad supficiẽ eius ⁊ nõ est cã remanẽtie eiꝰ iter duas cutes ꝓprie aliud nisi grossitudo eiꝰ. Nã posita q̃ntitate mãe ⁊ vtutis potẽtia ⁊ poroꝝ cõpagine equali mã pruritꝰ nõ ꝓpellit̃ ad exterius cutis sicut mã scabiei nisi ꝓp maioꝛẽ grossitiẽ eius. Et ꝺicũt. q cã quare i hoc pruritu sentit̃ sensus ꝺoloꝛosus post scalpellationẽ est: aut qꝛ trahunt̃ ad locũ alie mãe doloꝛẽ inducẽtes: aut qꝛ scalpellatio inflãmauit mãm pruritꝰ ⁊ cõmouit eã ⁊ resoluit qꝺ in ea erat de humiditate subtili que remittebat ipsiꝰ acuitatẽ. Et ꝓpea: vt ꝺicũt qꝺã. in scabie est intensioꝛ pruritus q̃ in hoc pruritu: qꝛ eiꝰ mã est subtilioꝛ: sed in hoc pruritu pruritꝰ est magis ꝑdurans q̃ in scabie: qꝛ mã eius est grossioꝛ. Et hinc ẽt q in ꝟ pruritus frequẽter post aliquã scalpellationẽ intendit̃: qꝛ in scalpellatione eius mã subtiliat̃. Et ex ꝺictis: vt ꝺicũt pz: quare est q plurimũ p̃m prius incipit pruritus, ⁊ postea sequitur scabies. nã hoc ideo est aut qꝛ mã faciẽs pruritũ subtiliat̃ ⁊ ꝓpellit̃ ad exterius cutis: aut qꝛ alia sup veniẽs mã preeristentẽ ꝓpellit versus exterius magis. Et pz q q̃uis pruritus possit stare multo tpe sine scabie: scabies tñ non põt stare diu sine pruritu: qꝛ hꝫ semp mãz acutã prurientẽ. ¶ Et pruritus qꝺẽ ⁊ scabies qñq accidũt in ptibus corporis laxis ⁊ rare texture: ⁊ ꝓpea ꝺixit. A. ñ accidũt plurimũ nisi inter ꝺigitos: qm̃ sunt ꝺebiliores. ſ. inter ptes que sunt inter vnũ ꝺigitũ ⁊ aliũ. ¶ De spẽbus scabiei inuit Serap. ⁊ Auí. ꝺixit. q scabies est ꝺuplex. ſ. ficca ⁊ humida. Ꝺicũt. q ficcaest tripler. vna est a qua nihil emittit̃. sc̃a est a qua emittit̃ qꝺ modicũ humiditatis subtilis virulẽte. tertia est a qua emittit̃ qꝺ modicũ soꝛdis grosse q̃si exiccate. Et silr scabies humida est tripler. vna est a q̃ emittit̃ sanies laudabilis vel ꝓpinq̃ ei. sc̃a est a qua emittit̃ multa humiditas virulẽta subtilis: ⁊ ista vocat̃ scabies virulẽta. ⁊ tertia est a qua emittit̃ multa humiditas grossa que soꝛdida vocat̃. Et mã quidẽ scabiei sicce grossioꝛ est mã humide cũ ꝑm se totã ꝺiderat̃. Nã scabies ficca fit ex humoꝛe magis ficco vt colera aꝺusta vel melãcolia. Humida vo est flegmatica: vez tñ cũ iste mãe ꝺiderant̃ ꝑm diuersas ptes: ptes grosse scabiei humide sũt grossioꝛes ptibus grossis scabiei sicce: ⁊ ptes subtiles scabiei sicce sũt subtiliores ptibus subtilibꝰ scabiei humide ⁊ ex hac ꝺiuersitate est q pruritꝰ in scabie sicca est intẽsioꝛ ⁊ fixioꝛ ⁊ magis durãs q̃ pruritus in scabie humida. ꝺicũt tñ q in scabie humida alia est nõ squãmosa nec crustosa: ⁊ alia squãmosa vel crustosa. Et squãme sive cruste aut sunt magne ⁊ grosse: ⁊ hoc vocat̃ a plibus salsuz flegma: aut pue ⁊ subtiles ⁊ vocat̃ ignis siluaticus. ¶ Et ois scabies squãmosa crustosa est vlcerosa: vez tñ qꝺã ẽ vlcerosa supficialis accipiẽs de cute solũ supficiẽ cuiꝰ vlcera apparent si squãme sive cruste violẽter amoueant̃. Si aũt ꝺimittant̃ ꝺonec p se cadãt nõ remanẽt vlcera post eas. Et q̃ꝺã est vlcerosa profunda: cuiꝰ vlcera remanẽt post qualẽ cũq̃ amotionẽ squãmarũ sive crustarũ. Et stantibꝰ squãmis sive crustis cũ premit̃ ꝺigito sup eis exit a circuitu eaꝝ soꝛdes virulẽta, ⁊ vocat̃ grece lepoꝛis. ⁊ a qbusꝺã absolute vocat̃ scabies vlcerosa. Et hec est ꝺuplex. vna est ambulatiua excoꝛiatiua. ⁊ a Dio. ⁊ ab alijs multis vocat̃ lepꝛa: sz ñ vꝛa, sed sic oꝝ ab eis: qꝛ inter oẽs spẽs scabiei ipsa est magis ꝓtagiosa, ⁊ est illa que ab Auí. vocat̃ feda: de qua ꝺixit ipse. q ipsa attrahit vulnera ⁊ fit vlcerosa, eo qꝺ ꝓp duritiez humoꝛis melancolici ex quo fit ꝺiu tenet̃ in loco ⁊ vlcerat, ⁊ ꝓp acuitatẽ eius receptã ab aꝺustione excoꝛiat. Et iõ vocat̃ ẽt scabies excoꝛticata: ⁊ ꝑmutat̃ aliqñ in ipetiginẽ ⁊ saphati. Et a qbusꝺam vocat̃ malũ moꝛtuũ cuius mã est melancolia aꝺusta sola aut cũ ꝑmixtione pauci flegmatis salsi: cuius vlcera sunt nigra fetida ⁊ sunt vtplurimũ sine crustis ⁊ sine multo pruritu: ⁊ est ꝺifficilis mala. ¶ Et scias q scabies crustosa p̃m accidit in extremitatibꝰ inferioꝛibus coxis ⁊ tybijs cũ pruritu. Et q̃ñq accidit in facie. Et banc vocauit Ipo. 3° aphoꝛi. illo aphoꝛismo. vere figꝺẽ mãe ⁊c. lepꝛã. ſ. nõ ꝓprie. Et hoc cũ fuerit in facie cũ cutis excoꝛiatiõe ⁊ pruritu vocat̃ ab Ipo. in ꝺcõ apho. lichines. Cũ aũt fuerit in facie scabies cũ excoꝛiatione ꝓcedẽs a colera acuta vocat̃ ab Ipo. ibidẽ. aphi. Pñt ẽt predicte spẽs scabiei i alijs mẽbris eueniẽtes ẽt ꝺictis noibꝰ nũcupari. ¶ Scias q scabies q̃ñq accidit cretice p viam ꝺeriuationis mãe ad ptes cutis: ⁊ maxie in egritudinibꝰ cronicis: ⁊ silr pruritꝰ. ¶ Et scabies humida maxie ñ vlcerosa: ⁊ ẽt vlcerosa absq̃ excoꝛiatiõe: q̃uis oi tpe possit euenire: maxᵉ tñ multiplicat̃ in vere. Scabies aũt ficca maxᵉ multiplicat̃ in estate ⁊ autũno. Sz scabies cũ vlceratiõe cutis vt ipetigo. ꝺixit Auí. multiplicat̃ ⁊ i autũno, qꝛ mã melãcolica aꝺusta tũc multiplicat̃ ⁊ i cute retinet̃. Et silr malũ moꝛtuũ in autũno multiplicat̃ ꝓp eandẽ cãm. ¶ Deterioꝛ spẽz scabiei sicce ẽ illa in q̃ emittit̃ nihil. Et postea i q̃ emittit̃ q̃si paz soꝛdis grosse. Et vltᵒ in q̃ qꝺ paz virulente humiditatis emittit̃. Sed spẽrũ scabiei hũide deterioꝛ est scabies excoꝛiatiua. Et post eã vlcerosa absq̃ excoꝛiatiõe. Et post hãc ignis siluaticꝰ: õ inde flegma salsũ. Et post has deterioꝛ est soꝛdida. ꝺiede virulẽta. Et vltᵒ minꝰ mala est sanioſa. ¶ Ꝺixit Auí. cũ pruritu resoluunt̃ coꝛtices nõ accipiunt ex ꝓfũdo: sz solum ex ymine ꝺecisi ⁊ isti coꝛtices q̃ñq sunt lati ⁊ q̃ñq sunt mix-

Scabies ẽ ꝺuplex sicca ⁊ hꝫ. ⁊ vtraq ẽ tripler.

In q̃ tpe magis mt tiplicat̃ scabies.

Que scabies sit de terioꝛ.

ti ex latis ⁊ strictis:⁊ fiūt.isti cortices ex exiccatiōe ymmis qō caliditas ⁊ siccitas māe puriētis exiccat.Et cū scalpit ⁊ separant ⁊ cadūt ⁊ aliqñ p seipsos cadūt absq; scalpellatiōe.Et post casum eop cutis appet feda ⁊ rubea. ¶Dixit Ipo.6° aphoris.late pustule nō valde puriginose fiunt.Et Auicen. dixit. illa scabies q̄ est magis sparsa ⁊ corpulētior ⁊ acutioris capitis ex oib⁹ botboꝝ est acutioris humoris. Et q̄ est latior in ꝓfundo est eius mā minoris acuitatis. Et p magis sparsū intellexit quātū ad numep botboꝝ hoc est q̄ faciat pluris numeri. Mā.n.calida acuta ē apta diuidi ad multas ptes:que ꝝ sint parue quātitatis ꝓtinue:sūt tñ multiplicati numeri,⁊ quelz ps est apta inducere suuz bothoꝝ siue pustulā ⁊ velicā. Et p corpulētiorē intellexit magnitā:vt velit q̄ q̄zuis mā acuta multas efficiat postulas:q̄libet tñ pustula minus occuppat de loco p se:qm̄ cuiuslz pustule mā est pauca:⁊ facit pustulas puas:⁊ nō pōt facē magnas. Et p esse acutioris capitis itellexit quātū ad ꝓpulsionē pustule ad ex̄ cutē. Nā q̄ mā est pauca,⁊ est subtil mobilis ⁊ facilis expulsiōis ad ex̄efficit pustulā strictā acutā: maxie in cuspide ei⁹ ⁊ nō latā. Et ecōuerso pustula que est latioꝝ ⁊ plus occuppat de loco:⁊ maxie quātū ad cuspidē: ⁊ magis sparsa ⁊ minoris numeri:⁊ est ꝓfundioꝝ ⁊ minus ꝓpulsa ad exteri⁹ ē ex humore min⁹ acuto. ¶Dixit Zoar. distinguit inter spēs scabiei ⁊ prurit⁹ ex accidētib⁹.s. vtrū cito digerat vel nō.Et ex forti vel nō forti mordicatiōe vel acuitate.Et si ingratādo vel fricando patiēs magnā sentit delectationē vel nō.Dicūt.in oi spē scabiei est prurit⁹.Vex tñ in sanguinea prurit⁹ est suauis. ⁊ in flegmatica prurit⁹ nō est multū intensus,verū tñ nō est cū suauitate.Et in colerica prurit⁹ est cū acuitate ⁊ punctiōe ⁊ magis superficialis.Et in melācolica prurit⁹ est debilis ⁊ sentit magis i ꝓfundo.Et dicūt colerica est sicca cū qua nō est sanies.Et si aliqd emittit q̄ illud parū est subtile citrinū mordicatiuū partiū sup quas cadit.Et melācolica ēt ē sicca ⁊ sine sanie, ⁊ si quid emittit est parū grossū nō mordicatiuū.Et si melācolica nō fuerit aduſta vlcerosa efficit:⁊ p̄m acuitatē receptā in adustione excoriat cutē:vel nō excoriat.Et flegmatica est humida cū pustulis grossis ⁊ latis,⁊ cū siccat:⁊ postea scalpit cadunt ab ea cortices sic albe squāme.Et sāguinea est humida cū pustulis acutis nō latis.Et festine gīāt in ea sanies,⁊ multa ⁊ ꝓpinqua laudabili.Sed in flegmatica gīāt sanies multa:sed nō ꝓpinqua laudabili,⁊ nō festinat gīio eius.Si tñ flegma fuerit salsuz valde ⁊ multū exacuit putredo in ea erit partua:ꝝ prurit⁹ erit intēsior. Amplius color in sanguinea vergit ad rubedinē ⁊ citrinitatē. Et in flegmatica ad liuiditatē ⁊ in melācolica ad cinereitatē si ñ fuerit aduſta ⁊ si fuerit aduſta ad fuscedinē. ¶Jngt Zoar.scit q̄ scabies est ex humore aduſto:qm̄ relinqt vesti gīū nigrū.Et scias q̄ in sanguinea ñ ē aspitas neq; fissura: ⁊ silr in flegmatica nisi fuerit in flegmate ei⁹ salsedo multa: ꝝ in colerica ⁊ in melācolica est pfūdior q̄z i flegmate:⁊ in melācolica pfūdior q̄z in colerica.Ampli⁹ complexio nālis ⁊ acqsita ⁊ etas tp̄s ⁊ regio ⁊ regimē p̄teritū ⁊ reliq̄ ptcularia sup spēm māe puriētis ⁊ scabiē faciētis significat.

Cura scabiei ⁊ prurit⁹ dieta cplex ⁊ potiōe. ¶Et dieta q̄dē cōsistit vt degat patiēs in aere ad humiditatē vertēte tēperato in actiuis q̄litatib⁹ aut parū declināte ad caliditatē si mā fuerit frigida vel parū ad frigiditatē si fuerit calida.Aer.n.multū calidus exacuit ⁊ adurit ⁊ multuz frigidus coartat ⁊ mām ꝓhibet a resolōne. ¶Et degat letus ⁊ gaudens absq; ira furore ⁊ tristitia.Et degat in qete paruo vtens exercitio añ cibū.Et abstineat a frictione ⁊ scalpellatiōe q̄zcūq; pōt:q̄zuis puritus sit fortis ⁊ mūdificet sepe cutē cū lauacris ⁊ abstergētibus ⁊ sōno vtat ꝓlixo ⁊ longas vigilias fugiat. ¶Dixit Auic.cura est rectificatio cibi ⁊ regimē hūectatiōis vez̄ differt in plus ⁊ minus:p̄m maiorē vl minorē acuitatē ⁊ siccitatē māe.Fugiēdū est ḡ regimen exiccatiuū acutū amaz salsuz ⁊ multuz ēt dulce.Et administratio dixit.A rez aquosaz ifipidaz.sup.vel remisse dulcedinis:sit tñ ex eis:quaz administratio est secura a velocitate corruptiōis ⁊ putrefactiōis:quāuis sint humida. Et de nō velociter putrescibilibus humidis.dixit ipse.sūt sicut melones indi,lactuca endiuia:⁊ filia,vt borago portulaca poma acetosa granata dulcia ⁊ hmōi. ¶Dixit Zoar. si sit scabies ex acuitate sanguinis regimē sit lactuca cū aceto.s.nō acuto ⁊ caro gallinaz:⁊ maxie pullarū est melior. Et silr fit in pruritu sicco ⁊ subtili.s.colerico.Jn scabie vo flegmatica ꝓcedit caro nasturtij ⁊ ānualis agni ⁊ caro edi ⁊ pullaz vez̄ tñ vnctuosa vitari ōbēt,q̄ facilr inflāmant: ⁊ maxie olea.Dixit Aui.olea nocent eis.s.sumpta in cibo corrūpunt.n.digestionē:⁊ simul inflāmant:⁊ cuz adurunt tendunt ad nām sulpburis,vt dixit Auer.colliget qnto.⁊ maxie nocēt olea que frigunt.Quidā tñ in scabie multuz sicca ⁊ pruritu ostrachino ꝓcedunt oleū de amigdalis ⁊ siaminū.Et concedunt cibaria sua elixa interdū assa:sed nō frixa.Et alterentur elixa cū seminibus frigidis cōibus vel cū semine papaueris albi vel lactuca ⁊ siūbus.Et bibat vinū albū clarum paucifez̄ ⁊ bene limphatū aut aquā ordei aut iulep viola.cū multa aqua:⁊ fugiant oēs cibos ⁊ potus:q̄bus inest portare mās ad exteriora. ¶Et bñ procuret expulsionē superfluitatū p̄me ⁊ scōe digestionis:ita q̄ omni die sit largus p̄m ventrē ⁊ nullo mō permittatur exicari.Et dixit Aui.dimittat coytū oīno.naz coytus mouet mām ad exteriora,⁊ exiccat vaporē calm̄ venientē ad exteriora cutis:q̄re putrefit illic.Et pp illud fetet odor corporis coeuntiū.Et pp hoc ēt p̄cipit fricatio corporis in curatione pollutionis. ¶Cura per potionē tribus cōplex intētionibus.Quaz p̄ma est ad euacuandū:scōa est ad resoluendū.tertia ad cōsumendū reliquias māe si que in cute remāserunt. ¶De eūatione. Dixit Serap. inceptio curationis fiat a flobotomia,⁊ bz veritatē cōsentientibus cōplexione habitudine etate ⁊ alijs:q̄bus nō cōsentiētib⁹ fiat euacuatio sanguinis cū scarificatione ⁊ sanguisugaz appositione ⁊ trahaf ex eo p̄m tenorē virtutis.Et flobotomia q̄dē p̄m p̄m cōuenit,q̄ p̄m p̄m est:vt supra patuit.q̄ materia peccās sit sanguinea aut sanguini mixta. Si aūt peccaret alia materia a sanguine flōmia vitanda est tanq̄z multū nociua ⁊ māe excitatiua.Posi sanguinis eūonē aut ea pretermissa vbi nō est necessaria:fiat eūatio humoris peccātis,digone tñ p̄ius p̄missa. ¶Et in materieb⁹ acutis aduſtis digestiuū bonū est sirupus de fumoterre sumptus cū aq̄ endiuie ⁊ aqua scabiose.De ꝓuenientib⁹ digōi dictoz humorū est sirupus acetosus factus cū zuccaro ⁊ sumptus cum dictis aquis.Dixit A.sirupus acetosus bibitus cōfert eis: q̄ digerit humorē ⁊ cōtēperat acuitatez eius. ¶Sirupus cōueniēs digōi humorū acutoz aduſtoz sic fit.℞.succoz endiuie lactuce boragis buglose fumiterre ⁊ lupuloz ōpuratoz.aā.ʒ.iiij.aq̄ emulsionis seminū cōium ⁊ semis portulace.lib.ij.misceaf ista emulsio cū succis p̄dcis,⁊ bulliāt in eis viole ⁊ rose epithimū ⁊ pruna ⁊ colent ⁊ in colatura ponāt zuccari.lib.ij.⁊ sirupef ⁊ acetosef.Et si fuerit cū eis mixtio flegmatis salsi addaf succis p̄dcis succ⁹ scabiose. ¶Facta digone māe eūef ipa cū diaprunis electuario de succo rosaz ⁊ diasene:vel vt dixit cū aq̄ ⁊ succo fumiterre būidi ⁊ recētis mirabolanis citrinis ⁊ zuccaro.Aut dissoluaf medulla cassiefi.in decoctōe tamaridoz prunoz violaz floz fumiterre būidi ⁊ recentj mirabolanis citrinis ⁊ zuccaro.Aut dissoluaf medulla cassiefi.in decoctiōe tamarindoz prūoz violaz floz fumiterre folliculoz sene ⁊ epithimo ⁊ addito electuario ō succo rosaz exhibeaf i potu. ¶Digestiuū bonū i mā flātica salsa.℞.radicū apij feni.petrosilij polipodij ēdiuie ⁊ buglose.aā.ʒ.ij.cāedreos calamēti.aā.M.i.ōcoq̄nf i aq̄⁊ colef ⁊ colatuf addaf succi scabiose succi lapatij acuti ⁊ succi fumiterre ōpuratoz.aā.ʒ.iij.⁊

alo.caro castrati.

De cūone

De digōne imateb⁹ acutis aduſtis.

In mā flegmatica salsa.

fiat sirupꝰ acetosus cū zuccaro. Et digesta mā eūetur cū electuario diafinicon ⁊ catholicon ſuptis cū aq̄ scabiose ⁊ aq̄ fumiterre. ¶ Digestiuū bonū i mā melancolica ét vsta. ℞. radicū boraginis ⁊ buglose polipodij ⁊ corticū radicis capparis ⁊ mediāi corticis tamariſci. añ. ʒ.ij. cuſcute camedreos camepitheos scabiose. añ. M.j. folliculoꝝ sene epithimi rosꝰ. violꝰ. añ. ʒ.ſ. succi lapatij acuti. ʒ.vj. bulliāt in aq̄: ⁊ fiat sirupꝰ cū zuccaro. ¶ Et digesta mā eūet cū yera ruffini vel cū diacatholicone ⁊ diasene. Et scias q̄ pillē de fumoterre sunt ꝓueniētes ad oēs spēs materieꝝ scabiei ⁊ pruritus. Et sicꝫ dixit Auí. est decoctio epithimi cū mirabolanis citrinis ⁊ fumiterre ⁊ sene ⁊ polipodio ⁊ absinthio. ¶ Et dixit Auí cē. q̄ p̄dcm̄ regimē q̄ dietā ⁊ eūationē est cura pria ⁊ melior ⁊ in qua est sufficiētia ꝑ plurimū. Ueꝝ tm̄ aliq̄n nō sufficit, ⁊ opꝫ deuenire ad regimē alteratiuū. Et ió vt dixit Auí. dixerūt quidā. q̄ qm̄ multiplicant eūatiões ⁊ nō inuenit vtilitas. ſ. sufficiēs, tūc melius est vt alienent. Et sufficit dare in potu hūti hāc passionē mane ⁊ sero sauich de tritico cū zuccaro ⁊ aq̄ plūa. ¶ Et dixerūt. q̄ de eis que ꝓferūt hūti scabiē siccā ⁊ pruritū ostrachinū est vt bibat tribus diebus oi die de sisamo. ʒ.c.xxx. cuꝫ medietate sui de sirupo acetoso, ⁊ ei sillibus. Et de hoibus sunt q̄ permiscent cū eo aquā iuubarū. Et nos dixit Auí. tā experti sumus hoc ⁊ fuit curatio vltima. Uerū tm̄ debilitat stomachū. ſ. remolliēdo ⁊ relaxando ipm. Et in sūma assumptio humectantiū cū infrigidatione aliquali ꝓuenit in hoc regimine. ¶ Et opꝫ dixit Auí. vt patiens vtaꝫ ⁊ q̄ztū ad p̄seruationē ⁊ q̄ztū ad curationē tria fera minoꝝ ⁊ sillibus ꝓfectoib⁹ q̄ hūt exiccare humiditates corruptas ⁊ ꝓhibere alias a corruptiõe. ¶ Dicūt. q̄ scabiosa comesta cruda purgat corpus a scabie ⁊ a superfluitatibus maloꝝ humoꝝ. Et q̄ succus lapatij bibitus purgat flegma salsum. Et q̄ succus foliorꝝ pentafilon bibitus calidus mūdificat sanguinē a superfluitate colerica ⁊ aduſta. Et dosis eiꝰ est ab. ʒ.iij. vsq̄ ad. vj. ¶ Dixit Cõstātinus. succus fumiterre crudus bibitus mūdat corpus a scabie ⁊ putredine ⁊ a pustulis: sanguinē mūdificat: vstā colerā purgat. Cū nō é in predictis oibus sufficiētia: aut cū querit citior liberatio: tūc post p̄dicta regimina deueniēdū est ad resoluētia ⁊ exiccantia, potissime q̄ balnea, ⁊ alia localia adhibita que eligi debēt ex eis ꝓueniunt cuiusq̄ spēi ſm mām facienté ipsam. In his tm̄ oibus cauendū est ne mā ad interiora reducaſ ne fluat super mēbra nobilia ⁊ ledat lesiõe plūa: imo trahēdo mām ab interioribꝰ ad exteriora. ¶ Balnea aūt ꝓueniētia scabiei ⁊ pruritui sūt aq̄ marina aq̄ salsa aq̄ sulphurea ⁊ aq̄ aluminosa. Et de balneis ꝓueniētibꝰ existētibꝰ in pria nra plūa sunt. vz. balneū repolani. balneū de mazioreto. ⁊ balneū dñaꝝ de balneis scē marie. ⁊ balneū de voltey. ¶ Fiūt ét balnea artificialia vtilia, ex q̄bus sunt aq̄ decoctiõis radicū cucumeris asinini: ⁊ maxᵉ ad flegma salsum. Et aq̄ decoctionis lapatij ⁊ celidonie ſilr. celidonia. n. ꝓprietatez hꝫ in scabie ⁊ pruritu, ita vt dixit Auic. ét ponit in decoctionibꝰ solutiuis. Et aq̄ decoctionis lupuloꝝ ⁊ decoctionis cicer ⁊ decoctionis calamenti ⁊ scabiose ⁊ decoctionis prassij ⁊ origani, ⁊ sillū. Et ad mām acutā aduſtā ꝓuenit balneū decoctionis acetose ⁊ blitis. Et decoctio iusquiami est mirabil: cū quis balneaꝫ in ea, aut quis recipit fumigiū ex ea. Et de ꝓuenientibus fere ad oēs spēs est balneū decoctionis fumiterre scabiose ⁊ floꝝ cadile ⁊ sulfuris. ¶ Et mirabile é laua crū factū q̄ modū inunctionis ex aqua cõis fontis vel fluminis clare aque endiuie ⁊ ros. añ. ʒ.ij. in q̄bus bulliat parum lento igne argenti sublimati. Sed post inunctionē eius per quartā horā opꝫ vt illinitio fiat cū aq̄ rosata. ¶ Et dicūt q̄ dā. q̄ lotio facta cū decoctione caricaꝝ ⁊ foliorꝝ ficus ⁊ radicū cameleonte nigre sanat oēm scabiē ét aialiū. Et de vtilibus est lotio facta ét cū aceto decoctionis cozdumeni, ⁊ fcā tū liquore qui emanat a ligno viridi oliuaꝝ posito in igne scabiē exiccat. ¶ Cū vinū est bullitū cū calamēto in hyeme aut aq̄ in estate ⁊ lauanꝫ inde caput ⁊ manus vel pedes vel aliqua ꝑs corporis pruritū patiēs ꝓp pediculos morientur pediculi oēs ⁊ recedet pruritꝰ, ⁊ maxie vꝫ in pueris. ¶ Dicunt q̄dā. q̄ ſi tollatur vrina bois in tanta q̄ntitate in qua possit lauare patiens tybias vsq̄ ad genua, ⁊ misceaꝫ cum ea succus elleboꝛi nigri tm̄ q̄ztuꝫ sit quarta pars vrine ⁊ in eis ponaꝫ de puluere carbonū quercus vel cerri ⁊ lauentur inde tybie vsq̄ ad genua. Et fiat hoc per. 40. dies vel vltra corpus totū, ⁊ quelz pars eius mundabiſ a scabie feda crustosa ulcerosa a flegmate salsoꝛoato q̄ nō lauenꝫ niſi tybie, ⁊ vt dictū est. ¶ Ablutio frequēs cū aqua decoctionis radicū pentafilonis sanat scabiem ulcerosam. ¶ Balneū aqua decoctiõis sulfuris viui ⁊ aluminis roche curat flegma salsuꝫ. ¶ Linimentoꝝ que approximanꝫ q̄dā approximantur tm̄ volis manuū ⁊ plantis pedū ⁊ mūdāt corpꝰ a scabie purgando mām scabiei ꝑ vriнā, ⁊ de istis est vngᵐ. Mesue. ℞. assungie. ʒ.v. olei laurini argēti viui cere mūde thuris albi puluerizati masticis. añ. ʒ.ij. salᵗ cõis ⁊ succi fumiterre ⁊ succi plantaginis ad libitū. Cõficianꝫ simul cera ⁊ assungia nova expurgata a tela sua ⁊ oleū laurinū in stānato mitte cum succis ⁊ bulliant oū liquescant, ⁊ tūc adde puluere salis cõmunis olibani ⁊ masticis ⁊ bulliāt vsq̄ ad p̄fectā decoctionē: postea deponaꝫ ab igne ⁊ adiunge argentū viuū cū saliua extinctū ⁊ parū de oleo predicto ⁊ misce bñ cū spatula. Et scias q̄ modus vsus vnguēti istius est vt sumatur de eo ad q̄ntitatē auellane ꝓ volis: ⁊ tātūdē ꝓ plantis: ⁊ tādiu fricenꝫ in eis donec totū ingrediaꝫ ⁊ ibibaꝫ in illis. Quidā ꝓficiunt hoc vngᵐ sic. ℞. olei laurini. ʒ.iij. olibani cere mūde argenti viui extincti cum saliua. añ. ʒ.ij. pinguedinis porci colate. ʒ.v. salis triti. ʒ.viij. succi plantaginis ⁊ succi fumiterre ad libitū ⁊ misceaꝫ: vt. ℈. ocñ est. vtiliter. n. purgat scabiē. ¶ Et quidā cõficiunt vngᵐ quo inunguntꝫ pulsus brachioꝝ, ⁊ circa ipsos ꝑ palmū vnū postq̄z brachia in aqua iterint calida aut. ℈. vaporē eius ⁊ aperiantur pori. ℞. olei laurini. ʒ.viij. argenti viui extincti cū saliua. ʒ.vi. aloes epatici. ʒ.iij. ceruse. ʒ.ij. cimini. ʒ. ij. fiat ex eis vnguentū. Argentū viuū extinctū elleboꝛ albū staphisagriā ⁊ ciminū ⁊ cuꝫ assungia porci cõfice ⁊ inunge. Et q̄dā dicunt. q̄ hoc vnguētū inunctū pulsibus ⁊ in circuitu coꝝ ⁊ ab umbilico inferiꝰ super ventrē purgat oēm mām scabiei per secessum. Premitti tm̄ debent euacuationes vniuersales. ¶ Medicamen bonū. ℞. radices enule ⁊ cicute ⁊ tere aliquātulū ⁊ fac eas bullire in aqua cū assungia porci ⁊ aliquātulo salis: deinde cuꝫ hac aqua laua loca scabiosa ⁊ cum radicibus ipis frica. Et valēt radices enule sole cū assungia veteri mixte aut cū oleo nucū aut cū assungia ⁊ nucibus tritis ⁊ nō relinquet in loco vestigiū turpe. Et valēt radices cicute sole bene in aqua cocte ⁊ cū assungia veteri mixte. Et radices assodilloꝝ etiā valēt silr preparate. ¶ Et farina lupinoꝝ mixta cum radicibus cameleonte curat scabiē difficilē ét in animalibus suppositа post lotionē cū decoctione lupinoꝝ. Et q̄daꝫ vtiliter cõponunt vnguentū istud sic. decoquantur cortices exteriores radicū cameleonte nigre cū vino: deinde apponaꝫ farina lupinoꝝ ⁊ fex olei antiq vel amurca. ¶ Aliud vtile. ℞. litargirij myrrhe ⁊ aloes. añ. ʒ.j. olei laurini. ʒ.viij. argēti viui extincti cū saliua. ʒ.i. ¶ Ungᵐ aliō potēs nc fit. ℞. tartari fuliginis salis nitri sulphuris viui auripigmēti elleboꝛi albi ⁊ nigri. añ. ʒ.ſ. litargirij lapidꝫ lazuli. añ. ʒ.ij. subtilissime ⁊ puluerizа ⁊ incoꝛporenꝫ cuꝫ sapone sarracenico ⁊ pauco oleo nucū ⁊ succis scabiose fumiterre ⁊ lapatij acuti q̄ztū sufficit ad spissitudinē vngᵗⁱ. ¶ Aut, ℞. sulfuris viui litargirij salis eq̄les partes, ⁊ misce cū pauco aceto. ¶ Unguētū ad scabiē siccā: ⁊ maxᵉ in corporib⁹ humidis, vt pueris. ℞. oleū cõe ⁊ terbentinā lotā: ⁊ cum modico salis pisti agita simul donec bene incoꝛporenꝫ ⁊ dealbenꝫ: ⁊ ſi addaꝫ argētū viuū extinctū, valet etiā in aliis coꝛporib⁹. ¶ Aliud. ℞. olei. ros. butyri. añ. ʒ.i. succi fumittere succi plantaginis succi ebuli

In materia melancolica ét vsta.

De balneis.

De linimentis ⁊ vnguētis.

vel sambuci.aā.ʒ.s.fac aliquātulū bullire:ōinde adde terbē tinā lotam:z parū sulfuris viui. ¶Aliud fac bullire succuz lapatij z fumiterre cū assūgia z butyro z inunge. ¶Aliud qō vz scabiei z pruritui z pediculi. ℞. thuris.ʒ.s. salis.ʒ. ij. plūbi vsti.ʒ.iij.argenti viui extincti.ʒ.i:z ꝓfice cū assungia porci. Ungm valēs ad scabiē calidā acutā z ignē siluaticum. ℞.olei vio.butyri lotoꝝ.aā.ʒ.j.argēti viui extincti.ʒ.j.succi plantagini succi lanceolate.aā.ʒ.ij.litargirij albificaci.ʒ.ij. ¶Ad flegma aūt salsum vz scabiosa trita z cū assungia veteri mixta. ¶Aliud vtile. ℞.litargirij z tartari vini albi tritoꝝ.aā.ʒ.j.z pone de sero in aceto z dimitte nocte tota:postea abiecto aceto bullant in oleo nucū in olla vitreata nouа donec deueniat ad formā vnguēti. ¶Ungm ꝓferēs scabiei vlcerose crustose ex flegmate salso. ℞. calcis multotiēs lote:z postea exiccate z pulueriʒate subtilr.ʒ.iij.z iconpora cū succo ficle aut caulis:deinde supmittе oleū roſ.liquefactū cū modica cera:z in forma vnguēti incorpora. ¶Ungm de litargirio sanans scabies vlceratas:z oia vlcera humida superficialia z asaphati humidā. ℞.litargiriuz auri subtiliter pulueriʒatū z pone in mortario z adde acetū fortissimum z oleū z diu agitādo incorporet in fine adde modicū vini:z postea adde pulueрē plūbi vsti z fuliginis ei?. ¶Ad scabiē crustosaz vlcerosaz ex flegmate salso in coxis z tybijs:z ēt in alijs ptib? ꝓuenit vngm qō sic fit. ℞.olei camomille vel olei nucū.ʒ.iiij.fulfuris viui.ʒ.j.cere.ʒ.ij.liq̄fcā cera cū oleo deponaſ ab igne z supaddaſ bñ miscēdo pulueрē sulfuris: postea addaſ.ʒ.s.argenti viui extincti cuz saliua z modico aceti. ¶Ad scabiē vlcerosā cū caliditate z acuitate. ℞. olei roſ.ʒ.iiij.cere.ʒ.ij.liq̄fiāt z lauenſ:z postea misceanſ cū eis puluis ceruse z sulfuris z in fine argētū viuū extinctū z vl° duo albumina ouoꝝ z aliquātulū aceti. ¶Ad scabiē vlcero sam factā ex melā adusta ꝓuenit vngm qō sic fit. ℞.farinaz ordei z incorpora cū melle z vino rubeo pontico z pulueре myrrhe z in fine addanſ vitelli ouoꝝ crudi:z ex hoc vngto supponaſ post ablutionē loci cū aceto vel cū vino ōcoctiōis myrrhe aloes caballini z thure. ¶Ad malū mortuū z oēz scabiē malā difficilē vz fricatio loci facta i balneo ūtuor diebus quolz die semel cū pulueрe isto. ℞.sulfuris z baccaꝝ lauri.aā.ʒ.vj.z staphisagrie.ʒ.iij.z postea inungaſ ūtuor diebus quolz die semel cū hoc vngto. ℞. assungie porci z olei laurini.aā.ʒ.vj.lytargirij z pulueris eius vsti.aā.ʒ.ij. tartari.ʒ.j.argēti viui extincti.ʒ.s. ¶Et dixit Theo.si vis vt māz pos eius emittat post inunctionē mox bñ cooperiaſ i lecto cū pānis:vt sudet:z effluent pos humores varioꝝ colorum. Aut ambulet per vicos optie cooptus ne ledaſ a frigore z fluet per supius humor:q̄si rubeus z liberabiſ. ¶Et vz vnguentū hoc.decoquanſ in oleo cōi radices lapatij acuti z radices scabiose tādiu donec virtus radicuz transeat in oleo. Deide colef z in eo colato addaſ puluis lytargirij z staphysagrie:z itez coquaſ ad spissitudinē. Et cōfert radix lapatij acuti bene lota z abiecto meditullio contrita:z cū assungia z sale permixta. ¶Aliud valens:decoq̄s sauinā in oleo cōi z cola z oleo colato supadde pulueрe masticis z olibani z rasina z cera:z sup ignē pone:donec rasina z cera sint liquefacte:z postea ab igne depone:z cū spatula misce:curat eniz flegma salsum. ¶Ungm ad scabiē humidā z siccā. ℞.radicē enule tenerā z munda eā bene z decoque in aq̄:z deinde pista in modū vnguēti:deinde confice eā cū assungia porci salita:deinde adde modicū argenti viui extincti:z modicuz vitrioli z bñ incorpora. Et quidā colorant eā cū modico croci:mirabilr enī mundificat corpus a scabie. Et sunt q decoquunt dictā radicē in vino albo z ꝓficiunt:vt dcm̄ est. Et cōuenit succus scabiose decoctus cū aceto z oleo vsq̄ ad spissitudinē. ¶Aliud nobile. ℞.fumiterre viridis:z radicū enule.aā.℥.j.pistenſ z bulliāt in lib.j.olei z colef z apponaſ cera lytargirū z myrrha. ¶Aliud vtile. ℞.olei masticini. ʒ.ij.terbēt̄ine.ʒ.j.z commisce. ¶Ungm aliud valens ad oē genus speciei scabiei. ℞.radices lapatij acuti:z volue in stupis de canape balneatis in aceto z sub cineribus calidis pone z dimitte:donec sūt bñ cocte:deinde exhe z eaꝝ cortices bene tere:z cū assungia vetustissima terendo incorpora postea superadde tertiā partē sulfuris z fuliginis q̄ adheret camino vel tecto:z aliquantulū argenti viui extincti in manibus illinitis cū saliua bois ieiuni malaxa z incorpa. ¶Facies deturpata z feda ex scabie grossa crustosa z feda vt.s. patuit vocata culēda illiniaſ ex radice enule z radice yreos distēperatis cuz albumine oui:z dimittaſ p plures horas: deinde amoueaſ z statim stuffeſ facies cuz aqua decoctiōis paleaꝝ siliginis vel speltaꝝ vel ordei facie:vndiq̄ cooperta z diu inclinata sup vaporē eius:z quantū tolerare poterit: z si expedit mutef aqua alia similiter decocta:aut extinguaſ lapis ignitus in pria decoctiōe vt diutius eius effumatio pseueret. Cū bene diu sudauerit facies abstergaſ cū panno lineo:z oēs cruste cadent,z deinde cureſ cū vnguento facto de radice lilij. ¶Scabies vero faciei cū multa asperitate cutis:quā z Dios.impropriе lepрā vocauit:ꝓuenit liquor emanans a ligno iuniperi cū vin̄ inunctus. ¶Faciei vero deturpate scabie vocata lichines cōuenit vngm qō sic fit. ℞.radicē enule z coque sub cinere:deinde pistef cū assungia vetustissima:z addita cera z sale coque donec veniat in modū vnguenti quo inungatur fero z mane lauef cū aqua decoctionis malue z cardo benedicto. ¶Faciei vero deturpate defedatione vocata alphi cōuenit vnguentū quod sic fit. ℞.succum lactuce scariole malue dyanthos feniculi enule z aqua roſ.aā.ʒ.j.olei violarū.lib.ij.z bulliant ad succoꝝ consumptionē z colef z in colatura pone cere albe.ʒ.ij.z liquefacta iubmittaſ puluis subtilissimus qui sic fit. ℞. gūmi arabici dragātis seminis malue lactuce z scariole.aā.ʒ.ij.blacte bizantie spodij sirici cōbusti:corralli albi:seminis fenī: petrosilij z ramicis.aā.ʒ.j.cāphore.ʒ.s.z cōficiaſ ex eis vnguētū. ¶Pruritū vbicūq̄ in corpore fuerit tollit statim hoc medicamē. ℞.cortices radicū ramicis babētis folia rubea z rade cōtere z cōquassa:deinde frica cū adipe porci: postea cola z eo inunge z ꝓfert pruritui lotio cū decoctiōe orobozū. Inunctio cū succo ebuli:z cuz oleo cōi bene abluto prius in aqua z vltimo in aceto. Et similiter faciet ablutio cuz decoctione cicer albozū z inunctio cū oleo de costo velociter removet ipsum. ¶Et pruritū siccū sanant balnea dulcis aq̄. Et inunctio ex oleis frigidis z quādoq̄ est necessariū vt apponanſ narcotica. Succus aūt apij z cū aliquo oleozū frigidoꝝ inunctus vtiliter facit. ¶Ad pruritū aūt fortē i quo hō se tm̄ scalpit q̄ se excoriat ꝓuenit vnguentū qō sic fit. ℞. radicē enule mūdam:z in aceto decoque.z cū bene fuerit cocta in partes subtiles incide:z cū assungia optime tere: deinde cū eis argentū viuū extinctū incorpora:deinde cū aceto cuz quo cocta fuerit distēpera z inunge. ¶Sal armonia cū cum oleo nenufarino vel papauerino mixtū forte pruritū fedat:z maxime genitaliū. ¶Aliud. ℞.ceruse de plūbo. ʒ.v.sulphuris viui.ʒ.j.apij.ʒ.s.misceanſ z cū opus fuerit illiniaſ cū aceto aqua mixto. ¶Aliud. ℞. sulphuris viui lytargirij.aā.ʒ.iij.cusce plūbi.ʒ.ij.succi iusquami vel papaueris nigri:z olei vio.z cere quantū sufficit.

Ad scabiē fedā facie ꝺturpātē.

Ad pruritū vbicūq̄ fuerit.

alꝝ. ceruse.

¶De desudationibus. Cap.viij.

DEsudatio grece ꝓti.vocaſ asaf vel asabachaf:z est vitiū qō fit ex supabūdantia sudoris:vñ si fuerit sudor coleri cus in cute fient postule cū asperitate. Et iō greci appellāt asaf noie deriuato a sudore. ¶Dīt qdā.desudatiōes sūt pustule minute pue siles grāis panici vel sinapis exaspantes cutē q̄ cānt ex mā sudoris ꝓpulsa ad cutē exalata eius pte subtilioꝝ grossioꝝ remanēte magna versus ꝓfundū. Et iō appellaſ desudatio:q̄a sudore eius mā facta:vel q̄ subtilis a sudore remanet, postea mā eius ꝓpellitur sursum z extra cutē:materia vero desudationis rema-

net intra cutē. ¶ Et quidā dicūt. q̄ desudatio fit ex fumo colerico vel sanguineo resoluto a mā venaꝝ cū calor exterius fuerit: ⁊ hō se fatigauerit: aut cū aliq̄ cā calida vel laboriosa agit in hūores subtiles venaꝝ: ⁊ eos resoluit in fumū ⁊ trahit ad cutē: ⁊ fiēt ex illo pustule pue rubee ⁊ citrine ⁊ aliq̄ albe: ⁊ sūt cū ardore ⁊ dolore ⁊ pruritu. ¶ Dixit Aui. q̄ñq̄ bothor in corpore: aut in mēbro plurimi sudoris pauce ablutionis: aut pauce fricatiōis apud ablutionē ⁊ ppue in regionibus calidis spinose ⁊ asperet: quasi ipse sint ex materijs q̄ sunt pigre pp suā grauitatē in sequēdo sudorē veloci consūptione pp suā subtilitatē: q̄re retinenf in supficie cutis. Et sunt q̄si sint sudoris feces ⁊ obedientes ad resudandum. Et q̄ñq̄ non fiunt bothor apparētes: imo accidit asperitas tātū. Et desudatio q̄ñq̄ pducit ad vlcerationē. Et Raſ. dixit. vbi supra. q̄ vlcera que sequunf asaf sunt mala.

De cura preseruatiua ⁊ desudatiōe. dixit Aarō. si patiſ q̄s asaf oi anno fiat añ tps minutio ⁊ laxatio colere rubee. Et Raſ. dixit. vbi supra. dico q̄ phibitio asaf est dissolutio faciēs laxare colerā rubeā. Et dixit. q̄ frequēs mora penes fornacē ignis dū deficiat sudor oīno tollit asaf: tñ corpora rubea superflua indigēt eūatione. Dixit Dio. si abstergaf corpus cū lauro non patief asaf. ¶ Dixit Raſ. opz vt pparet assuetus ei ad euacuandū humores acutos. Et dixit. ex eis q̄ prohibent eā: ⁊ auferunt eā est balneatio ⁊ mundificatio: ⁊ oēs aque in q̄b⁹ decoquūf stiptica: vt myrthus ⁊ rose: deinde ficce admistref aqua frigida balneādo in ea. Et diuisio motus ⁊ alienatio in ea a locis calidis sudare facientib⁹ ⁊ petere loca ventosa ⁊ flabellatio cū plūbus flabellis silī. Et inunctio cū eis q̄ sunt sicut oleū myrthinum ⁊ ro. ¶ Abstinētia oz fieri a calidis ⁊ generātibus colerā ⁊ apportātibus māz ad cutē. ¶ De curatiōe. dixit Auic. incidūt mām eius si multiplicaf in corpore flobotomia ⁊ solo ventris, ⁊ maxe cū educētib⁹ colerā ⁊ mūdificātibus sanguinē ab ea. Dixit Jude⁹. curaf asaf cū galla ⁊ venis citrinis cum aceto ⁊ oleo ros. illinitis. Et post die vnū fiat lotio cū aqua infusionis rosaꝝ sandaloꝝ ⁊ siliq̄. ¶ Dixit Raſ. fiat fricatio cū carnositate melonū ⁊ farina ordei. Et glutē pisciū dissolutū in aqua ⁊ illinitū est ꝓferens. ¶ Dixit Aui. cōferunt ei fricatio in balneo ex carne melonū cū farina lētiū post sudorē. Aut ex carne melōis ⁊ farina fabaꝝ. ¶ Et dixit Raſ. da i potu de aq̄ granatoꝝ acidoꝝ cū psilio. s. cū mucillagine eius: ⁊ in cibo de lēticulis excoriatis ⁊ silibus. ¶ Dicūt q̄ dā. vngaf locus cū oleo ro. ꝓquassato cū aqua rosata ⁊ aliquāto aceti. Et fiat epithimatio cū aq̄ solatri vel lactuce. Et balneatio ēt in aqua decoctionis foliorꝝ salicis ro. ⁊ florum camomille. ¶ Dixit Aui. dī q̄ aq̄ calefacta in sole confert. ¶ Ungm de lilio siue de radice lilij mundificās cutē ⁊ preseruās a sudationib⁹ scissuris ⁊ alijs maculis ei iam factas curans desero inunctū. Et de mane amotū cū aqua decoctōis rosaꝝ ⁊ violaꝝ sic fit. ℞. radices lilij in aq̄ decocte ⁊ optime trite. ℥.j. ⁊ incorporenf cū. ℥.j. assungie recētis liquefacte ⁊ cola cū. ℥.j. aque ros. deinde supaddanf ceruse puluerizate. ℥.ij. pulueris masticis ⁊ olibani. añ. ℥.ß. cāphore. ℥.j. ⁊ optime incorporenf. ¶ Dixit Raſ. vbi supra. vlcera que sequūtur asaphati indigent extinctiōe ad modū cōbustureignis. Et confert eis vnguentū ceruse ⁊ illinitio facta cū succo armento ⁊ ceruſa dissoluta in aceto ⁊ aqua ro.

¶ De impetigine ⁊ serpigne. Cap. ix.

Impetigo ⁊ serpigo zerna ⁊ lichia ignis siluaticus sūt passiones modicū differētes. Impetigo dixit Rasis. 25° ꝓti. est tinea sicca. Et Aui. dixit. nō est lōginqua ab asaphati. s. sicca ⁊ ñ diuersificaf ab ea, nisi cū occulta: q̄ solū differūt ſm magis ⁊ minus, ⁊ illud nō est multū manifestū. Et hinc est q̄ multi auctoꝝ determinant de eis in eod. ca. Et hinc ēt est q̄ asaphati sicca a multis vocaf ipetigo mala. Aui. tñ dixit. q̄ ipetigo est malignior ⁊ ōterior ⁊ magis corrosiua. Quidā dicūt. q̄ pdcē passiōes sunt de gñe scabiei: ⁊ sunt bothor fixe multiplicate in aliq̄ pte corporis. Dixit Cassius felix q̄ ipetiginē greci lichinā vocāt latini zernaz: zerna tñ apud quosdam est impetigo vlcerosa.

Et causa eoꝝ est supfluitas corrupta mala quam nā ad cutē expellit: vt a mēbris nobilibus elonget eā. Dixit Seraꝑ. ⁊ Raſ. 25° ꝓti. ipetigo fit de humorib⁹ grossis secū hūtib⁹ humores tenues ⁊ acutos. Et quāto magis fuerint in ea humores acuti cōdominabiles: tāto plus sanatio ipsius erit velocior ⁊ ecōuerso. Et dixit Rasis ibidē. ipetigo fit de mā modice quātitatis hūte secū viscositatez cum acuitate. ¶ Dicūt. mā ipetiginis est: aut sanguis exacuitas p viā adustiōis: aut pmixtionis colere acute: aut flegma salsum ⁊ exacutū tēdens ad melancolicā nām p viā adustiōis. Dicūt eadē. est mā ipetiginis cū mā scabiei ficce: ſz magis ignita ⁊ incēsa. ¶ Dixit Aui. ipetigo alia est hūida ⁊ alia ē ficca. Et hūida est de mā sanguinea: ⁊ ficca est plūm a flegmate salso ꝓuersa p adustionē in melācoliā. Et dixit. de ipetigine est q̄ est excoriatiua pp vehemētiā siccitatis ⁊ multitudinē pfundatiōis ei⁹ in cute. Et iª est sic albaras nigra: ⁊ alia est nō excoriatiua: siue alia est vlcerata, ⁊ alia non. Mā. n. si diu in loco pmanet vlcerat ipz. Et dixit. q̄ de ipetigine alia ē ābulatiua ⁊ maligna ⁊ alia est stās ⁊ nō pābulās. Et dixit Aui. de ipetigine est q̄ recēs: ⁊ q̄ est antiqua mala, ⁊ de ea ē media inter eas. ¶ Dixit Raſ. 25° ꝓtinē. inter nouā ⁊ antiquā est dīa magna: ⁊ itellexit maximā quātū ad curā. Et ipetigo qdē oi mēbro euenire pōt, vtplurimū tñ eueni circa partes colli. Et dixit Hal. 4°. myemir. fortasse accidit in facie ⁊ ampliatur, ⁊ est maxime deturpans eam.

Diuisiōes ipetiginis

Signa gñis sunt q̄ ipetigo accidit subrotūda: q̄si sit forame in medio eius cū pruritu ardore ⁊ asperitate. Et locus: si vlceraf fit crustosus ⁊ cadunt cortices ab eo ꝓpter q̄ patiēs scalpit eū. ¶ Dixit Raſ. 25° ꝓti. ipetigo est dupler, q̄dā tendēs ad rubedinē q̄ cū fricaf expellit humiditatē ad modū sudoris. Et ista fit ex sanguie adusto ecōuerso in meliam ⁊ appellaf ipetigo humida q̄ cito sanaf: ⁊ silr dixit est tēdens ad albedinē: siue cinereitatē q̄ fit ex sanguine alterato ⁊ ecōuerso ad salsedinē: ⁊ declinat ad q̄litatē colere nigre. ¶ Impetigo vō: ſz fit in supficie: tñ mā ei⁹ plꝰ pfundatur. Et cā qdem profundationis eius est diuersitas ipsius māe. Eteni cōposita est ex parte subtili acuta petente sursum: que tñ est pauca: ⁊ ex parte grossa grauī petēte deorsum que est multa: quare plus profundaf q̄z supficialr fiat. Et diuersitas ēt in figura est ex ista materia que est cā rotūditatis ipsius. Figura. n. rotūda est cōposita ex diuersitate q̄ est ad sursum ⁊ deorsum. Et hoc intellexit Seraꝑ. cū dixit. q̄ declinat ad duo latera simul. ¶ Dicunt. q̄ si bñ ꝓsideraf impetigo est passio quā vulgus volaticam vocat. Et vocaf etiam lichina ⁊ cū ad vlcerationē venerit zerna vocaf: cū vero serpit ⁊ perābulando tendit serpigo vocaf. Et ignis siluaticus est de genere serpiginis serpens per mēbra vicina vrendo: sicut ignis: ⁊ est veluti esset scabies ficca. Et quidā dicunt. q̄ impetigo, siue volatica ēt est sicut scabies spissa sicca aspera: ⁊ q̄si ſm rotunditatem est faciens membrum.

Dupler ipetigo. ad rubedinē. s. ⁊ ad albedinē declinās.

Impetigo: volatica: lichia: zerna: serpigo: ignis saluaticus: in quo differant.

Cura bar passionū est simili⁹ cure scabiei ficce ⁊ asaphati ficce ⁊ cōpletur dieta ⁊ potiōe. ¶ De dieta. dixit Seraꝑ. vitenf salsa. supple. ⁊ acuta ⁊ totū illud quod generat coleram nigram. Euitatis etiam dactilis ⁊ vino simplici ⁊ puro ⁊ superabundanti potu eius ⁊ actu venereoꝝ. Et indiget nutrimentis bonis ⁊ balneo frequēti aque dulcis: q̄ mitigat punctionē ⁊ dissoluit humorem. ¶ Dixit Auic. opz adhibere regimen humectans sicut in asaphati. s. ficca Et balneū est de subtilioribus curationibus eius: intelligēs de balneo aque dulcis. Et ideo subdit. fortasse indiget separatione aeris sicci. s. balnei: vel etiam aeris habitatione ⁊ camere. Dixit autem fortasse in impetigine ficca. In humida autem fortasse non nocet.

Et si regimen per dietā non sufficit: tunc deueniendū est ad curā per potionē, z ꝓpletur eūatiōe z localibus. Et eūatio quidē fieri dꝫ ꝑm diuersitatē humoris faciētis ipsam. Dixit Aui. necessariū est mundificare corpus ꝑm illud qđ pñs est z ꝓuenienter adhibere aquā casei. s. solā vel cuꝫ epithimo z alijs mundificātibus sanguinēab humore salso z adusto. ¶ Et aliqñ est necesse post vniuersalē purgationē euacuare mām de loco. Dixit Raſ. vbi. ē. ponant ei sangui suge, deinde vētose cū scarificatiōe dū purgabitur locus. Et Aui. appo sanguisugaꝫ est de melioribꝰ reb⁹ ei, z qñqꝫ aperit vena ꝑticularis respiciēs locū ipetiginis: vt vena pedis saphena vel sciatica si fuerit ipetigo in coxis vel tybijs. Et saluatella si fuerit in adiutorio vel brachio. Et maxime indigetur ista euacuatione particulari in impetigine. Et tunc ꝑ pie conuenit si fiet post balneum z fomentationem multotiens factam cū aqua dulci decoctionis fumiterre scabiose sicle solatri florū camomille sicce z similium.

Cura vero ꝑ localia dꝫ fieri. dixit Seraꝑ. cū absterſiuis, deinde cū exiccatiuis. Et iterū. dixit indiget meⁿtis hūtib⁹ in se mitigationē z dissolutionē sil'. Et Pau. dixit. in digent medicinis q̄ deficcāt violēter post purgationē. ¶ Dixit Aui. ipetigo indiget in radice curatōis sue medicinis aggregātibus resolonē subtiliationē z incisionē z liquefactionē cū sedatione z humectatione. Nā resolo subtiliatio incisio z liquefactio incipiūt. alꝫ. incidūt, z eā ꝓparāt z cōsumūt. Et sedatio z humectatio respiciunt acuitatē māe aspitatē z pruriginē. Et qñqꝫ aggregant ista duo regimia cōlr. dixit Aui. ꝑm dñium vnius partiū. ē. alterā: z est necariū: vt vincat vnū duoꝝ regiminū sup alterū. Et ꝑ plurimū aucto res in ꝓncipio cure augēt regimē sedatiuū z humectatiuuꝫ sup resolutiuū, z in ꝓcessu equant ābo sil', z in fine eccūerso addūt resolutiuū supra sedatiuū. Et qñqꝫ. s. pñt admīstrari duo regimina sub regimine vno incipiēdo ꝓius a sedatōe, z maxᵉ in ipetigine recēti, qm̄ frequēter ꝑ ipsaꝫ solū curat. ¶ Et scias. q in cura ipetignis ꝑ dictā ꝑdicta duo regimia variant ꝑm varietatē māe peccātis, z ꝑm varietatē recētie z vetustatis ei⁹ z ꝑm dispōnes mēbroꝝ in qb⁹ sunt z aliorꝝ particularium: z ꝑm q est vlcerata vel nō vlcerata. ¶ Dixit Raſ. vbi supra. cū vitiū hoc fuerit medij tpis calefiat abundans triticū in aliquo vase z supponūt ei calidum: q ꝑ les sanati sunt cū hoc auxilio nō indigētes re alia. Aut fiat illinitio cū fructu malue siluestris sepe succesſiue. ¶ Et dixit. di co ꝑ ut vidi nil magis ꝓfert ipetigini. s. recēti sicut illinitio facta cū oleo postq̄ epithima fcm̄ fuerit cū aq̄ cal'a sepe. Aut fiat illinitio cū adipe gallinaꝝ z anatū. Et dixit sūmarie ob staculū ipetiginis est oleū. Uñ in ꝓuerbio dꝫ, q ipetigo dic̄ nolo fieri in domo in q̄ sit oleū. Et dixit. fiat illinitio sup ipetiginē cū gūmi arabico dissoluto i aceto forti, q deficiet penit⁹. ¶ Dixit Seraꝑ. aq̄ ordei tollit ipetiginē modice aquositatis quotiēs cū ea fit illinitio. Et sil'r facit decoctio furfuris z seminū melonis, z oleū tritici cū acetositate citri. ¶ Et Almā. dixit. si ipetigo q̄si incipiēs fuerit, neq; in carne ꝑfūda fixa fuerit sanari pōt cū adipe galline vel anatis vel cū cera z oleo. Aut ēt dragagāto vel gūmi prunoꝝ, aut de fruñto vel cū butyro cocto vel crudo. Aut aq̄ dulcis tepida sup eā fundat'. ¶ Paulus. fiat illinitio cū gūmi amigdal'. aut cū saliua patiētis ieiuni ꝓtinue. Dicunt. q si illinit' saliua ieiuni dꝫ illinitio fieri cū fricatiōe forti. ¶ 22° ꝓti. aūcte bymasui: acetositas citroꝝ ꝓprietatē bꝫ ad tollendā ipetiginē violenter quotiēs fricat' cū ea: z vꝫ fricatio cū carnositate mali. Et de vtilib⁹ est linitio cū gūmi ꝑsicoꝝ trito z cū aceto mixto z linito, z panis frumēti coct⁹ emplastrat⁹ cū aq̄ salita: vꝫ ēt in vlcerata. ¶ Et scias. q oia ꝑdicta ꝓueniūt ipetigini recēti maxie in corporib⁹ humidis puerorꝝ z infantiū. Impetigini aūt medij tpis: z maxᵉ in dcis corporibus ꝓuenit myrrha. dixit Raſ. vbi supra. nō cogſco meliorē medicinā myrrha qñ illinit' cū ea z ꝓprie in ifātib⁹. Et dixit. vꝫ corina. i. medulla panis infusa in aq̄ z suppositā. Et dixit ipse. emplꝫ farine fenugreci aque z olei est melius. Et vꝫ in flātica illinitio siue fricatio cū amigō. amaris. Et i sanguinea vꝫ suppositio ceroti facti ex cera alba z oleo ro. cū dimittit' sup ea nocte vna z mane lauet' cū decoctiōe furfuris z camomille. Et vꝫ suppositio emplastri facti ex farina ordei z cicerum: z cū aq̄ emulsionis seminū cōiuꝫ mūdatoꝝ fridoꝝ in q̄ ꝓragagā tū infusū fuerit z dimittit' nocte tota: z de mane fit ablutio cū decoctiōe camomille fumiterre z altee. Et mū dissolutuꝫ cū aceto curat ipetigines in pueris z corporib⁹ hūidis. Et sil'r ipetigo viridis q̄ adheret suppetras antiquas in ꝑmis suppositā trita cū aceto. Et sil'r facit epatica suppositā trita sola, aut mixta cū melle. Et cynapriū tritū z incorporatū cū ceroto facto ex cera rubea z oleo rosaꝝ. Si lauet' locus cuꝫ aceto z nitro: deinde sublimiatur radix lapacij ortulani, siue cocta: siue cruda trita cū aceto vtil'r operat'. Aut ℞. radices lapacij z laua z extrahe ex eis medituliū duꝫ z cortices incide frustatim z pone eas in butyro ꝑ duos dies. tertia die decoqꝫ eas cū eo fortiter vsqꝫ ad dissolutionē earū z cola ꝑ pānū fortiter exprimēdo, z colato pone cerā sufficientez, vt fiat empl'm z suppone. Et ꝑdcā oia valent maxᵉ in corpib⁹ medijs. ¶ Ad ipetiginē vō antiquā. dixit Sal. 4° myemyr. terant' folia capparis cū aceto z supponant' ei. Aut terant' folia laureole cū aceto aut folia tamarisci cū aceto, aut radicis cū assodilis z cū aceto. Et supponat'. ¶ Dixit Raſ. vbi supra. troc. de colla carpentarioꝝ sulphure z thure z aceto. Aut fiāt de laureola piretro sulphure z glutio de corijs vaccaꝝ z aceto forti, z cū opus fuerit dissoluat' cū aceto subtili z fiat illinitio. ¶ Dixit Pau. fiat illinitio cū sulphure thure z armoniaco dissoluto in aceto. Aut. ℞. sulphuris thuris aloes z vitrioli. aā. par. j. gūmi arabici ꝓt. ij. tere z cōmisce cū aceto z illine cū eis: curat. n. ipetiginez antiquā malam. ¶ Raſ. vbi. ē. ad ipetiginē lōgi tpis fiat illinitio cū oleo albo nitro lupinis z armoniaco cū aceto forti: z post modicū tps lauet', z iteꝝ lauet': z sic successiue donec sanet'. Lachrymatio sarmētoꝝ vstoꝝ est ēt ꝓferēs: sil'r z lac fic⁹. Corticis rubie tinctoꝝ malaxate cū aceto z supfricate tollūt ipetiginē z morpheā albā, z oēm fedū colorē cutis abijcit. Assungiā porci liquefactā in aceto forti ꝑ pānū cola: z diu māib⁹ vel ligno in ipso eā ꝓtere: postea collige eā z incorpora eā cū atramento z argēto viuo cū saliua extincto. Et scias q mel anacardinū in curādo ipetiginē antiquā est vltimū. ¶ Ad ipetiginē vlceratā excorticatiuā. dixit. Seraꝑ. medicine fortiter deficcatiue absq; punctiōe sunt ꝓuenientes. Et vtile est medicamē Sal. qđ posuit. 9° de simplici medicina. factū de sulphure mixto cū terbentina mel coctū cū alumine fecum mixtū inunctū vlceratas ipetigines sanat: z maxᵉ lotiōe ꝑ missa cū lixiuio fcō ex cinere ligni caprifici. Dixit Dio. q cinis ligni caprifici cū aceto acerrimo mixt⁹ z suppositꝰ sepe sine dubio sanat ipetigines pruriginosas z sordidas. Et lotiū mixtū cū sulphure vtil'r sanat ipetiginē malā vlceratam. Et ꝓfert ei radix ciclaminis empl'ata z sanat eā liquor fluēs ex ligno oliue colūbaris vel ligno corui qñ igni ex vna ꝑte apponit'. ¶ Ung^m. ℞. aluminis z thuris. aii. ꝑtes equales pulueriçent' z misceant' cū assungia veteri z argēto viuo extincto. Et ad vlt^m addant' succus absinthij z fiat vng^m. Dixit Aui. qñ expandit' z multiplicat ipetigo tūc cura eius ē cura lepre. ¶ Ad ignē siluaticū. ℞. oleū qđ fluit a cucurbita ꝓsueta tenere oleū dū cōburitur ipsius partē. i. z succi cedonie partes. ij. z misce sil', z postea accipe assungiā porci. lib. j. argenti viui extincti. ℥. j. z pmisce z inunge. Et qdam pmiscēt succū lapacij acuti vtice bardane. ¶ Cum aūt anti quat' impetigo vlcerata: opꝫ vt fricet' locus z scalpellet' donec soluatur caro mala, z currat ex ea sanguis plurim⁹ aut apponant' sanguisuge: deinde apponat' medicamen fortis exiccationis: ꝓmissa ante oēm appositionē eius fricatione cum pāno aspero z flaminea. ¶ Cū autem predictis medi-

Ad ipetiginē recētem.

Ad ipetiginē medij tpis.

Ad ipetiginē antiquam.

Ad vlceratā excorticatiuā.

Ad vlceratā antiquatam.

raminibus nō curatur: opꝫ supponere medicinas causticas mortificantes vsqꝫ ad profunditatē eius: ⁊ post appositionē ⁊ remotionē escare oꝫ curari vsqꝫ ad ꝓsolidationē cum vnguēto albo facto ex cera ⁊ oleo roſ. lotis ⁊ incorporatis cū ceruſa cāphora ⁊ albumine oui. ¶ Inqt Aaron. post curationē impetiginis illiniatur membrū cum confortatiuis: vt non recipiat de cetero ſuperfluitatem ⁊ ſubuertatur.

¶ De verucis porris comibus ⁊ tincoſati. Cap. 10.

Veruce ⁊ porri ⁊ tincoſati ⁊ comua ſunt additiones quaſi carnes euenientes i corpore potētes ꝺtingere in diuerſis ptibus: verūtñ dixit Aui. ꝙ comua ſunt additiōes ſpiſſe angulares naſcētes ſup iuncturas ⁊ in extremitatibus pp vehementiam operationis earum. Ueruce vero ⁊ porri ſunt additiones rotunde magis.

De cāis. Dixit Aaron. gñantur ex ſtipticitate groſſa melācolica. Et Judeus dixit. ꝙ fiunt de ſanguine ſicco. Dixit Auic. cā efficiens prima eius eſt expulſio nāe. Et cā mālis ē humor groſſus melicus: ⁊ qñqꝫ cōuertit̄ mēbra a flāte ſicco valde. alꝫ. ſalſo: qñ multiplicat̄ in ſanguine. Et qñqꝫ accidit ſanguini ipſi: ppea ꝙ ipſe coartat̄ ⁊ multiplicat̄: ⁊ pp prīuationem cārū putrefactiōis: vt cōuertat̄ ad ſiccitatē ⁊ frigus: ⁊ ppie in venis in quaꝫ ſimilibus non putrefit ſanguis pp ſuā paruitatē ⁊ ppinquitatē ad cās extrinſecas que ſunt ad hoc: vt exiccent velociores: qꝫ ad hoc vt ipſe putrefaciant p̄cipue cū ſanguis nō ē valde calidus in ſuba. ¶ Dixit Zoar. generant̄ qñqꝫ in corporibus veruce ſiue porri: quaꝫ ſpecies ſunt multe: q; ex eis: quedā ſunt ex ſanguine groſſo: ⁊ ſunt de gñe paruoꝝ granuloꝝ. Et aliq̄ ſūt ſicce valde ⁊ eminent exterius valde. Et iſte gñantur ex ſanguine groſſiſſimo terreſtri frigido. ſup. ⁊ ſic ꝓuerſo ad nām melīe. Et q̄dā ſunt ꝟz formā lupinoꝝ q̄ ꝓfundate ſunt in carne multū: ⁊ eminent ēt exterius ⁊ noiant̄ porri ꝓfūdati. ¶ Et dixit. tincoſati eſt ex ſpēbus porroꝝ ⁊ gñat̄ ex humore groſſo ⁊ ſicco: ſic̄ fiūt porri ⁊ veruce p̄terq̄ ſiccitas iſti⁹ nō eſt tāta q̄ta eſt ſiccitas q̄ facit porros. Et ſubdit. oꝛ ꝙ tincoſati gñat̄ ex comeſtiōe lacertaꝝ. ꝓpriū nāq; lacerte eſt ꝙ ſiqs ſūpſerit eā: aut biberit ꝺ aq̄ in qua fuerit mortua magnū corpi eius infert nocumētū. ¶ Dicūt. verucaꝝ tres ſunt ſpēs. Quedā. n. ſunt fundate ⁊ mobiles ⁊ ſine dolore vocate grece acrocordies. Et q̄dā ſunt magne q̄ ſunt mobiles ⁊ in radice debiles q̄ plīn in ifantiū⁹ naſcunt̄ ⁊ plerūqꝫ p ſe cadūt ⁊ cū premunt̄ dolorē inferūt ſil̄em morſib⁹ formicaꝝ: ⁊ ob ꝫ vocant̄ mirmirice. Et alie ſūt aſpe in ſupmo: ⁊ q̄ſi cēnt piloſe: ⁊ vocant̄ pinite: q; ſimilāt̄ ſūmitati pini. Dixit Aui. noiantur magna hñtes capita: ſic̄ ſunt capita clauoꝝ: ⁊ radices ſubtiles claui. Et q̄dā oñt. ꝙ iſte ſūt q̄ vulgo vocant̄ porri ⁊ vocant̄ lōge recurue comua. ſup. ⁊ longe nō recurue vocant̄ abſolute veruce. Et ꝙ dixit. de verucis eſt gen⁹ qꝺ noiat̄ tuſſius ⁊ numerat̄ in eis: l; ſit neceſſariū: ⁊ diſtinguat̄ ex eis. Et iſte veruce ſcinduntur qñ ſcinduntur a ſanie q̄ eſt ſub eis. alꝫ. ⁊ meli⁹ ſcinduntur. a medico ad ſanie q̄ eſt ſub eis. ¶ Et dixit Aui. qñqꝫ oriūt ex vūcis vna magna: ⁊ fit cā ad ꝓuertēdū ꝓpōnē ei⁹ ꝙ puenit mē⁹ vicino de nutri⁰ ad ꝓpōnē māe ſue: q̄re deſiccat̄ illud ⁊ infrigidat̄ ⁊ multiplicant̄ veruce. ſ. in circuitu illi⁹ magne. cū q̄ cadit aut deſtruit̄ p aliqꝺ regimē cadūt ēt alie.

Uerucaꝝ tres ſunt ſpecies.

Cura verucaꝝ ex pte diete fit cū euitatiōe oium generantiū ſanguinem groſſum ſicū ⁊ multiplicantiū humorē melācolicū. Et vſu gñantiū bonū chimū. Et p potionē cōplet̄ cura cū eūone ⁊ approximatiōe localiū. De eūone. dixit Raſ. 25° ꝓtinē. dico ꝙ pōt curari per minutionem frequentē ⁊ laxationem colere nigre quotiēs veruce fuerint excelſe ⁊ abundātes. Et dixit Aui. properare ad ſanguinem minuendū ⁊ euacuādum melācoliaz eſt res que eſt neceſſaria. Et qñ multiplicat̄ egritudo iteret̄ flōmia ſil̄ ⁊ euacuatio melie. ¶ De cura per localia. dixit Raſ. vbi. ſ. dico fricētur cū rebus hñtibus ſtipticitatē fortē cuz amaritudine ad deſiccādū eas vehemēter vt cadāt ſicut ſunt cortices cappariis nuces cypſſi thamariſcus oliue imature. ¶ Dixit Johānitius. terat̄ fruct⁹ thamariſci cū aceto: ⁊ cū eo fiat illinitio ſupra verucā ſepe ⁊ cito eradicat̄ penit⁹. Et folia myrthi fricata ſī fortia ⁊ fortiora eis ſī folia capparis ⁊ alkakēgi eas tollit violēter. Dicūt qdā. ꝙ debēt accipi grana alkakēgi vl̄ ſolatri rubea ⁊ ſupfricare. Et Aui. tetigit p̄dcās medicias: ⁊ dixit. ꝙ ſī vtiles ad verucas debiles. ⁊ addidit. oleū fiſticiñ vel coſtinū ſupfricatū aſſidue ⁊ decoctio oleoꝝ tñ colata ꝺimittat̄ p tres dies poſtea ſupfricet̄. Et aq̄ porri nabatici ⁊ ſumach cū oleo de ben. ¶ De medicinis aūt fortib⁹ ad fortes eſt xilocarata hūida. Dixit. Zoar. pone ſup verucas aliqd de carubijs humidis piſtatis donec cadāt. Et Aui. dixit xilocarate cū pauco nocumēto ſuo ꝓueniētiores ſunt verucis que ſunt fortes. Et dixit Zoar. facit eas cadere oleū ꝺ frumento. ¶ Et dixit Aui. ex medicinis fortib⁹ ſūt cortices nucis hūide. i. recētis: ſiue arboris: ſiue fruct⁹ cū ficub⁹ ſiccis. Et dixit. de eis que ſunt bōa ⁊ vtilia eſt: vt ſumat̄ armel ⁊ alkāna ⁊ cribellent̄ ⁊ linīant̄ cū aqua frigida. Cortex ſalicis vſtus illinitus ſup verucas ⁊ ſuperligatus ſanat eas. Et bulbus ſup emplaſtratus ⁊ cortex medij ſquille per tranſuerſum ſuper fricatur ex parte fracta ſuper poros oi die lauando: poſtea cū aqua calida i paucis dieb⁹ mirabil̄ delet eas. ¶ Et de fortibus eſt ſtercus capr̄inū cū aceto ⁊ fel byrcinū ⁊ ſtercus paſſeꝝ. Et el̄orus niger ⁊ ſal tritū cū oleū mixtū: ⁊ ſterc⁹ muris diſſolutū cū aceto vtiliter ſupponit̄. Et porri ſupfricati cū vmbilico veneris faciunt eos cito recedere. Et ſi ſepe cū vrina lauabit̄ cito recederēt: ⁊ flores taſſi barbaſſi auro ſi octo dieb⁹ in aceto ꝺimiſſi: poſtea ſupfricati tollūt eas. ¶ Et dixit Seraꝑ. cepe cū ſale mixtū ſuppoſitū eradicat verucas ⁊ poros ⁊ callos. Et ſil̄ vtil̄ ſupponit̄ tritū cepe ⁊ cū melle mixtū: aut cū pinguedie galline ⁊ lac celidonie ſuppoſitū eſt vtile. Et fricatio facta cū pelle pedū galli naꝝ ⁊ caponū cū calidi excoriant̄ vtil̄ tollit verucas ⁊ poros: ⁊ remouēs poros ē puluis armoniaci ſuppoſit⁹. Succus portulace ſupfricat⁹ delet verucas in trib⁹ dieb⁹. Alb. tñ dixit. ꝙ fricatio cū portulaca eradicat verucas ſupfricata cū ꝓprietate nō cū qualitate ꝓprie vz in mirmiricis. Et Diaſ. dixit. ꝙ lachrymus q exit a vite viridi cū cōburit̄ tollit mirmiricas inunctus. Dicit Zoar. ꝙ oleū de frumento ꝓprie vz in tincoſati. ¶ Sed ſi veruce ꝓceſſerint ex comeſtiōe lacertaꝝ: tūc ꝓfert valde ſumere in potu de tiriaca magna a q̄rta ꝑte aurei vnius vſqꝫ ad aureū. ſ. ieiuno ſtō cū aq̄ tepida: ⁊ nō comedat poſtea vſqꝫ ꝙ trāſeāt hore octo. ¶ Et ſcias. ꝙ veruce q̄ ſunt magne valde regrūt medicamina valde fortia ⁊ hñtia vim cauterij. Dixit Aui, qꝺ eſt fortet: ad fortes eſt epithima factū ex calce ⁊ arſenico ⁊ alkali ⁊ ppie cū argento viuo extincto: ⁊ p̄cipue cū cinere q̄rcus ⁊ oleo. Et cantarides cū arſenico ⁊ mel anacardinū ⁊ lac titimali itera tū multotiens eſt ſil̄. Et ſi ꝓſequat̄ euentū eſecare butyruz coctū donec cadat: deinde fiat ꝓſolidatio loci. ¶ Et ſcias. ꝙ ad ꝓſequendū citū ⁊ vex effectū ex oibus medicinis ſupradictis: opꝫ ꝙ veruce ſm oēs ſpēs eaꝝ incidant̄ radicit⁹ inquantū incidi pōt donec abijciatur totū qꝺ nō dolet. ¶ De cura earū per chirurgiam. dixit Aui. de curationibus verucarū eſt earū eradicatio. Et illud quidē qñqꝫ fit cū cannulis de pēna: aut de canna. alꝫ. de ferro: quaꝫ cōcauitas ſit cum quātitate in qua deglutiant̄ veruce deglutiōe in qua fit difficultas quedā ⁊ inuoluat̄ cānula ſuper eā. Aut tende eam cū vncinis: deinde extendant̄ radices eius: deinde ſumant̄ cum inſtro acuto ſubmerſo ad radices. Dicūt quidā. ꝙ veruce auferunt̄ ſi cū acu circūquaqꝫ eleuent̄: ⁊ poſtea cū calce viua extincta circuant̄. Dixit Aui. poſt eradicationē ponat̄ deſuper butyrum coctum. Et quidā cauteriçant cū cauterio punctuali. Dixit Auic. quotiens infeſtat medicamen acutū auferatur ⁊ ponatur deſuper butyrū coctū ⁊ ꝺimittatur parūper: deinde iteret̄ vſqꝫquo cōpleat̄ eoꝝ caſus.

Cicatrix dupl̄r sumit̄r.

¶ De pulchrificandis cicatricibus. Cap.xj.

CIcatrix dupl̄r sumit̄. Uno mō large ꝛ impꝛie: ꝛ sic sumit̄ pro q̄dā corrugatione: siue increspatione cutis: sicut est ea que accidit decrepitis: sicut sumit̄ ab Aristo. 9ª pbleumatum. pbleumate 5°. In quo querit pp qd cicatrices spleneticoꝝ nigre apparēt. Et dc hmōi cicatrice: siue corrugatione fiet interius caᵐ spāle. Alio mō stricte ꝛ ꝓpꝛie: de qua dr̄ in hoc capl̄o. de qua dicit Huguitio. ꝙ cicatrix dr̄ a cito citas quasi cicatrix. i. vestigiū: siue abductio vulneris sic dcā: q; secat ꝛ abducit vulnera. Et ethimologia cicatricis est certe carnis strictio: sicut. n. cutis abducit ꝛ celat carnē sub ea positā: ita ꝛ cicatrix que locū cutis tz carnē celat. ¶ Cicatrix itaq; duobus modis sumi potest. Uno mō pro vestigio siue signo remanēte post ꝯsolidationē vulnꝝ: ꝛ dr̄ vestigiū quasi vestem agens. Alio mō pro ipsa re abscente ꝛ obcecāte qō sub ea ꝓtinet̄. Et quātū ad primū. dixit Huguitio. ꝙ est vestigiū: ꝛ quantū ad scōm dixit. ꝙ est abductio ꝛ est res abducens ꝛ celans. Quātū igit̄ ad primā assūptionē cicatrix fm Conciliatorē super. 9ª pbleumatū. pro pleumate 2°. est vestigiū remanens in cute post ꝯsolidatiōez solutiōis ꝓtinuitatis eius: ꝛ maxie vbi cutis extitit diminutio siue perditio. Quantū vero ad secūdā assūptionē dicūt. ꝙ cicatrix est caro dura callosa cutī in spissitudine silis scā loco notabilis partis deperdite inter vere cutis labia a nā ꝛ stipticātibus generata farmacijs. Et ꝙ ita sit expꝛesse patet tertio tegni. vbi Gale. inquit qñ igit̄ repletū fuerit ꝙ ꝓcauū erat. s. per gñationē carnis que iam repleuit cōcauitatē eius alterā intentionē afferre accidit: media. n. noua carne existēte labioꝝ vulneris: ipo'e est vnīri distantia. Intētionē vero aliā in curatione inuenire opz: intentionē vero ex eo qō fm nām habebimus qdē circūfacere parti qō ꝙuenit: fm vero nām est eā aperire cute: ꝛ hoc igit̄ nobis inest faciēdū. Aut si ipo'e est hoc simile aliqō cuti carnē. s. callosam faciendu est: erit aūt humidi siccata caro ꝛ callosa ē cicatrix. ¶ Et qd sit cicatrix apparet ex vbis Auer. 7° colliget. vbi dixit. Qñ vero substantie carnis facta est deperditio due cadunt intentiones: vna est diminute carnis restauratio: ꝛ alia est cicatricis inductio. Et magis infra dixit. in vulneribus que in superficie coꝛpoꝛis fiunt in ꝙcauitatibus: quoꝝ carnis regeneratio neᵓia est: ꝛ in qbus cicatrix silis cuti fieri dz. Apparet ēt per Auic. quarti 4ª. cū dixit. manū vlcus cuius ptes applicari: siue sit fixura: siue cōcauitas: vt spaciū plenū sanie: ꝛ iā aliquid de substātia deperditū est ꝛ tñ fuerit cutis neᵓarium erit eis qō cicatrices inducat. Et subdit. si aūt illud qō deperditū est fuerit caro: sicut est in vlceribus ꝓfundis non erit festinandū in cicatriçando in eo: imo ꝓius erit studēdū: vt in eo caro nascat. ¶ Notāt tñ nō esse neᵓariū ad oēm cutis abscisionē notabilē cicatricē sequi: sed solū ad abscisionē eiꝰ per quā nō est possibile labia cōiungi vniri ꝛ incarnari. Si veni in aliquo casu cutis cū magna ꝑte carnis abscisa foret ꝑ abscisionē partis eius nō ꝓhiberet̄ labioꝝ ꝯiunctio: ꝛ non fieret cicatrix: imo vt dicūt vltimū ꝛ ꝙueniens: ꝛ ad decoꝛē neᵓariū est supfluū istius cutis abscidere: vt manifeste ꝑz in tractatu ꝑcedente in cura ꝑ manualē opationē cū incisione nodoꝝ naptaꝝ ꝛ scrophulaꝝ magnaꝝ pare cutis abscidit: ꝛ nō est neᵓia generatio cicatricis: siue carnis callose in ter labia eius. Licatrix. n. nō attendit fm istā assūptionem eius secūdā: nisi in vulneribus cōpositis cū diminutione cutis neᵓarie ad ꝯiunctionē labioꝝ eius sine medio: siue diminutio sit cutis solius: siue cutis ꝛ carnis vel alterius mēbri sub ea posite: in qbus necesse est aliqd generari qō nō ē eius dē generis cū re deperdita: cū. n. cutis: vt in tractatu 4° huius sermonis patuit regenerari nō possit: neᵓariū est aliqd aliud alterius generis: silr tñ qō vicē eius gerat regenerari: qō tñ nō est cutis ꝛ talis est cicatrix caro. s. indurata ꝛ exiccata ꝙsi cutis facta. Nō aūt attendit in vulneribus simplicibus sine deperditiōe cutis, nisi cū vulnus adeo m… fuerit ꝙ ꝑe magnitudine labia eius nō possint reduci rā contiguitatē ꝛ vnionē. In hoc. n. casu neᵓariū est in medio labioꝝ cicatricē que partes discōtiguatas ꝛ vniat: ꝛ ad verā cōtiguitatē reducat. Unī Gal. 3° de sani. ait. si vulnus adeo magnū est ꝙ neqz ligamēto: nec tura cōiungi possit: impossibile est solo ligamine cōiungi se. s. sine cicatrice intermediante: aut vbi in curatōe ceciderit error ex parte medici vel egroti vel seruientiū: aut ōfectū que neᵓaria sunt ad curā. Unde dixit supra Gale. inter vtrasqz vulneris partes aliquantulū eruginis … reat: aut aliqō spatiū vtpote pmissum maneat ꝙ plenum aere. s. in quo spatio egrotus nō petit medicū, aut medi… peritia vel negligentia vel alia occupatus cā nō cōducat vnū cito partes vulneꝝ. Tunc dixit Gal. nulla cōiunctio eis fieri pōt. s. sine medio: sed necessariū est: vt nā carnē in… lo genuerit q̄ inter eas cōtinuet. ¶ Et notāt. ꝙ sicut nec iuscūqz deperdite substātie cutis vel carnis exigit: vt ite… bia regenereᵓ aliqd qō ipsa ꝯtinuet: sed solū ea que est n… bilis ꝛ manifeste satis quātitatis: ita ꝯsiᵓ vz ois deperdi… sube alioꝝ mēbroꝝ spermaticoꝝ: puta nerui ligamenti … tilaginis vel ossis illud exigit: sed solū que est magna no… biliter dictoꝝ mēbroꝝ oīum, aut aliquoꝝ puta cutē abscideᵓ quā pluralitatē multi ꝓcedunt nō necessario erigen… cicatrix. Et rō est, qz cicatrix solū exigitur ad deperditionem cutis vel ad impositatē siue defectū ꝓiunctionis labioꝝ. talē possibilitatē dicunt ipsi fuisse de mente Aui. quarti vbi voluit possibile foꝛe incidi cutē frāgi os extrahi frustum eius: deinde labia contiguari ꝛ incarnari absqz medio alterius generis. Dicunt tñ. ꝙ possibilitas raro valde ponit̄ in actu. ¶ Ex qbus apparet ꝙ deperditio carnis vel alterius alioꝝ mēbroꝝ a cute non est cā per se ꝙ cicatrix in vulner… fiat, sed sola depditio cutis est per se cā eius ꝓaccidēs: tñ … perditio sube alioꝝ mēbroꝝ a cute pōt esse cā cicatricis. ¶ Et scias. ꝙ in cicatricibus vulneꝝ coꝛporis humani n… renascunt̄ pili: sed remanēt semꝑ pilis detecte. ꝛ nude. In … catricibus aūt quoꝛūdā aliorū aialium renascunt̄ pili. Ut… Ari. 4ª pbleumatū. quesiuit pp quid in cicatricibus equo… rū ꝛ asinoꝝ oriunt̄ pili: in cicatricibus aūt boūz nō: ꝛ hoc est pp spissitudinē cicatricis in boibus pp quā mā pilorum trāsire nō pōt, ꝛ euenire ad superficiē eius. ¶ Et qz cicatrix aliqñ deturpat membrū, in quo fit: ideo dz medicus ꝙ posse cū studio ꝓcurare: vt cicatricis vestigiū aspectui pulchrū nō fedum remaneat, ꝑcipue si in facie vel manibus eueniat. Unī si aliqō labioꝝ deꝓssum viderit subleuatum dz ipsum cū ꝙuenienti ꝓssura deꝓmere: ꝛ oi industria ꝓcedere ꝙ equent̄. Si vulnus sutū fuerit debēt puncta future antequā ipsam cutē scindant incidere: vt nō remaneat cicatrix in cruce signata. Et si aliqñ cicatrix feda remanserit: ad feditatis emotionē: ꝛ ad eius decoꝛationē attendere dz ꝓout dicetur. ¶ Licatrix aūt turpis ꝛ feda aspicientibus reddet̄: aut qz infra equalitatē nālem partiū circūstantiū vulnus ꝯsolidat ꝛ vocatur cicatrix cōcaua. Aut qz supra dcm equalitatez nā lem partiū circūstantiū ꝯsolidat ꝛ dr̄ cicatrix eleuata super eminens. Aut qz nō nāli colore: sed ꝓter nām colorata fuerit, aut qz rugosa ꝛ in rugositatē: siue ꝛctionē deducens fuerit labia circūstātia que vniunt̄: ꝛ cicatrix rugosa vocatur. Aut qz magne ꝛ multiformis figure extiterit ꝛ cicatrix male figure vocat̄: aut qz vehemēter magna fuerit ꝛ magna vocat̄. ¶ Et cōcaua qdem sit cicatrix ex diminutione substantie ossis vl cartilaginis. Et vt qdā voluit ēt ligamēti chorde vel nerui notabilis ꝙtitas maxime accipiens de ꝓfundo ipsius membri: ꝛ in etate in qua ipm mēbrū amplius per viā ꝓme intentionis curari siue sanari non pōt. Sicut itellexit Hyp. cū. 6° affo. dixit. vulnera quecūqz annua fiunt: aut amplius tēpus habēt neᵓesse est os emitti ꝛ cicatrices concauas fieri. Et Aui. dixit. cum ꝓlongatur spatiū vlceris ꝛ coꝛ

rodit

⁊ putrefit ⁊ destruit de substātia mēbri res plurima nō expectat solidatio ei⁹ nisi ꝑm pfundū. Et ꝓpie dr vlcus antiquū remanens spatio anni vnius ⁊ ꝓpie dr fistula. Fistula est vlcus diuturnum. i. fistulosum: ⁊ incipit ex eo disruptio. quū. n. vlcus dixit ipse. necesse est vt educat aliqd ex ossibus que vicina sunt. Et similr alij ēt voluerunt auctores ꝓ dictis innuit. q in qbuscūq; vulneribꝫ, ⁊ quatūcunq; nouis ⁊ pauci tēporis: siue recētib⁹ in qb⁹ est notabilis deperditio substātie alicuius suprādictorum mēbrorum cum omnib⁹ suprādictis necesse est cicatrices cōcauas fieri: ꝫ in vlceribꝫ antiquis: maxime ꝓtingit: ⁊ precipue si vlcus melancolica fuerint: q: vt dicūt in eis maxime ꝓtingit rubiacens corrumpi. Et hꝫ hoc veritatē siue substantia emittat a nā de dictis mēbris: siue ab incisione vel perfricatione: siue medico artificialr operante. Due. n. assignant esse remanentie concauitatis cicatricis in dictis casibus: quarū vna est multa debilitas partis vlcerate. Et enim ꝫ virtus ei⁹ potēs sit gnāre loco partis deperdite aliquid. puta carnōsi sarcoidē: nō tñ vnqꝫ est ita potēs q possit carnē generare: vt ante poterat ēt in augmastica etate. Nā dato q virtus carnis regnāte in etate augmastica augeat ⁊ duꝫ geminat ⁊ ēt postq̄ cōsolidata est: nūq̄ tñ ꝓportionalr alijs membris augef pp debilitatē virtutis partis ipsius: q̄re semper diminuta remanet: scōa cā est. qm̄ qñ aliqua particula notabilis q̄titatis alicuius dictorum mēbrorum ablata fuerit et ea vulneris extrinseca ad exterius versus illā partē ablata cōuertunt ⁊ deprimunt quātūcunq; medicus toto conatu ad oppositū opareſ: q: ergo labia ad inferius deprimū⁹ ⁊ deprēssa remanent: nō pōt ipsorum vnitio fieri. nisi ꝑm suā deprēssionē. Et q: labia plus ⁊ minus deprimunt hꝫ q plus vel minus ablatū fuerit de substātia mēbri ꝑm pfundū. Ideo dixit Hal. in cōmē. suprādicti affo. q cōcauitas ⁊ cicatrix ꝓportionant in q̄titate quātitati ossis vel alteri⁹ de dictis mēbris deperditi. Et vt dicūt. nō intellexit Hal. absolute: q: nūq̄ est ei ita ꝓportionalis q sit eque magna, sꝫ semper est minor: cuius minoritatis cā est porrus sarcoydes generatus: qui ꝑ partē replet. Et ēt caro regenerata nō exīs ut prius supra solidū firmamētū aliqualr tendit prē grauitate ad inferi⁹: ⁊ sic etiā ꝓ tē replet concauitatē ossis. Intellexit ergo Hal. q ꝓportionet q̄dā gnāli ꝓportione. i. q quātitas ptis deperdite erit magna ⁊ cōcauitas ei⁹ cicatricis magna: ⁊ econuerso qua si ps deperdita fuerit parua: ut q: cuꝫ magna fuerit ps deperdita virtus mēbri magis debilitata ⁊ labia inferius magis depriment ⁊ econuertent. ¶ Et dicūt. cōcauitas cicatricis post pfectā solidationē processu tēporis magnificat ⁊ maior representat: cuius causa est: q porrus lapsu tēporis exiccat: ⁊ q exiccat minuit locus eleuatio ⁊ deprimit ⁊ sequunt deprēssionē eius labia vulneris: vnde cicatrix magis cōcauat. ¶ Dictū est autē q ad remanētiā cicatricis ꝓcaue exigit q pars notabilis q̄titatis de substātia mēbri sit ablata: q: si non esset notabilis quātitatis nō remaneret cicatrix cōcaua: vñ possibile est q̄ aliqua pars qua ossis abiciat ⁊ nō remanebit cicatrix cōcaua: maxime in corpore robusto ente ⁊ etate augmastica ⁊ bñte de mā nutrimētali q̄titatē sufficientē ꝙuerti ab ista robusta virtute in tantā carnē que repleat paruā cōcauitatē illius parue partis deperdite. Et dictū est q̄ sit facta abscisio notabilis q̄titatis ꝑm pfundū mēbri ad hoc: vt cicatrix cōcaua remaneat. Nam pole est q notabilis quātitas substātie mēbri auferat ⁊ ꝑm latum: siue superficiē: ⁊ hꝫ longum: ⁊ tñ nō remanebit cicatrix cōcaua. Et rō est: q: in tali ablatione substātie virtus nō debilitat notabilr: neq; labia vulneris habēt sub se locū cōcauū versus quē vertant. Deinde ēt suprādictū fuit q ad remanentiā ꝙcauitatis cicatricis oportebat fieri deperditionē subē membri notabilē ꝑm pfundū esse factū in etate: in qua amplius mēbra spermatica regnāri nō pūt. Nam si cōtingeret dicte partis subē ablatio in etate in qua adhuc predicta mēbra regnāri pūt non remanebit necessario cicatrix concaua. Cum possit adhuc virtus nutritiua regnāre ptē illā deperditā sub q̄titate sub qua prius erat: ita q nō remanebit sub labijs vulneris locꝰ cōcauus ad qué vertant. ¶ Fit etiā aliqñ cicatrix concaua preter qō aliqd de suba alicuius dictorum mēbrorum deperdat. Et accidit a culpa medici ac infirmi. ¶ Medicus. n. vt in precedētibus patuit vulnus cicatriçare nō dꝫ: nisi vuln⁹ equale factū fuerit. Et ꝑm Hal. medicus pōt in hoc errare tripliciter: vno mō ponēdo medicamē cōsolidatiuū ante vulneris equationē. scōo mō ponēdo medicamen corrosiuū carnis male generate ante equationē vel addite: sed ponendo in minori q̄titate debito. Nā medicine corrosiue posite supra vulnus in qua q̄titate efficiūt cicatriçatiue. tertio mō qñ medic⁹ nō tenet labia subleuata: sed sinit ea interius cōsolidari. Et hec cōcauitas curationē recipit ꝑ apertionem vulneris ⁊ amotionē ptis callose cicatriçate. Et postea per debitā carnis regnationē ⁊ cicatriçationē. ¶ Licatrix ꝙo eminens cōtingit ex errore medici: pōt aūt in hoc errare dupliciter. Uno mō: nā sicut est pole vt in vulnere nascat aliqñ de carne minus q̄ sit necessariū, ⁊ fit cicatrix cōcaua: ita etiā vt dixit Aui. pole est vt in vulnere nascat ō carne plus q̄ sit necesse que nisi auferat manet cicatrix supereminens. Cū ergo medicus hoc nō cognouerit aut viderit ⁊ errat: vt vbi dꝫ supponere medicamen illius supflue carnis diminutiuū ipse ponit ꝙsolidatiuū: ⁊ sic cicatriçat eā supra cutem aliā generalē efficit eā eminentē. Alio mō errat qñ apponit vnum labiorum vulneris supra aliud: ⁊ sic cōsolidat ea ⁊ vtraq; de eminentijs ꝑdictis curationē incipere potest per incisionē ⁊ debitā equationē. ¶ De colore vo cicatricum. Ari. ꝓbleu. 9ª. ꝓbleumate 2° dixit. q cicatrices in reliquis mēbris ab oculo apparent nigre. i. bñtes colorez vergentē ad nigredinē: sed q̄ fiunt in oculo bñt colorē albū: ⁊ reddēs cām dixit: q: cicatrix fit q̄dā dispositio morbosa: cuius morbose dispositionis est: vt sit ꝓria dispositioni existenti horasanitatis. Cū ergo tunica oculi cornea sit colorīs subnigri si vulnera in ea accidant ⁊ cicatriçent sequet inde q cicatricis eius color vergat in ꝓtrariū subnigredinis cornee: ⁊ sic fiet color albidus. In alijs aūt corpis ptib⁹ color cutis ꝑm nām est albus vel subalbus. Si ergo in aliqua earū cōtingat vulnus ⁊ cicatriçet verget color cicatricis illius ad subnigredinē que est cōtraria sibr albedini. ¶ Propter predicta de colore cornee solū loquutus est quo ad apparētiā: ipsa. n. vt patuit ꝑmo tract. huius nullo colore est colorata: vt oēs colores alios recipere possit: sed apparet subnigra pp colorem vuee tunice sub cornea locate. Causa aūt vera subalbedinis cicatricis eius est albedo nutrimēti eius: nutrit. n. oculus nutrimēto aqueo albo. Et fortasse adiuuat ad subalbedinē cicatricis eius humor albugineus locatus sub cornea ēt vuea: ⁊ clarorum luminosorum spirituū ibi existentiū multitudo. ¶ Et ꝓpter dicta de colore cicatricū aliarū partiū corporis est sciendū. q nō intellexit Aristo. q cicatrices earū saltē in corporib⁹ sanis ⁊ regionibus tēperatis sint vere nigre vel subnigre: imo sunt albe cū nutrimētū earum: sicut ⁊ alteri⁹ cutis fit albū: ꝫ intellexit q nō sunt albe sicut ań erāt in sanitate: ꝫ aliqualr declināt vsus nigredinē. Neq; ēt ista declinatio ad nigredinē: vt ibidē ipse dixit nō est ita: nec apparet in ꝑn°: nec statim factis cicatricibus: ꝫ postea in ꝓcessu: sicut ēt in cornea nō appet cicatrix alba in ꝑn°: sicut in ꝓcessu tpis ⁊ per colores medios transit ad subalbedinē. Et sibr cicatrices alie earū partiū in ꝑn° apparent subalbide: ⁊ in ꝓcessu tpis ꝑ colores medios trasēūtes tendunt ad subnigredinē. Et maxime ꝓtingit dicta declinatio coloris ad subnigredinem in cicatricibus magnorum vlcerū: in qbus ꝓp multe partis deperditionē colore nāli multum diminuto virtus partis debilitata nō pōt pfecte nutrimētū sibi assimilare: neq; etiaꝫ ipsa particula cicatriçata: vt prius

¶ Medici multiplr pōt errare in cicatrizādo.

¶ De coloribus cicatricum.

tempore sanitatis irradiaf obstāte multa cicatricis ꝓpter spissitudine: pp quas causas apparere pōt ꝙ predicta declinatio ad subnigredinē maxime appꝛt in cicatricib⁹ decrepitoꝝ: qꝛ sunt debilioris virtutis ꝛ spissioris cutis. Et p eaſdē cās p̄dicta declinatio p̄cise fit in vlcerib⁹ cruriū ꝛ ptiū inferioꝝ ꝛ adiuuat ad hoc frequēs ꝛ facilis descensus superfluoꝝ ex corpore ad ipsas ptes inferiores: vñ minus irradiant ꝛ magis solidant. Et maxie appet dicta declinatio cicatricuꝝ ꝛ subnigredo in corporibus cōplonis melice: qm̄ ipsorum nutrimētū plus distat ab albedine nutrimēti alioꝝ corporū: qꝛ in oibus pticulis cutis: ipsis ēt exītib⁹ sanis vergūt versus nigredinē. Et hoꝝ maxime apparet talis declinatio cicatricū ad subnigredinē: vt dixit Ari. supra dicta pticula. ꝓbleumate 5°. in spleneticis: qm̄ eoꝝ sanguis pmixt⁹ est cū humore melico grosso nigro. Et sic pmixtus delegatus ad mēbra nutriēs ea inficit: tm̄ a suo colore declinās versus nigredinē: inspissat ēt ea ꝛ indurat sua grossitie: vñ obūbrantur ꝛ minus debito illustrant. ¶ Et dixit Aꝝ. eadē pticula. ꝓbleum⁹ 2°. ꝙ cicatrix fit nigra in loco in quo non est factū aliud vlcus: si inter vnū vlcus ꝛ aliud nō interuenit magnū spaciū: cuius cā est maioꝛ ptis ꝛ tutis illius debilitas. Si. n. ex vno vlcere vtus ptis multū debilitaf q̄sto magis si ꝛtingat successiue plura vlcera in eadē pte fieri? Nō equebūt nutriet pticla ꝛ magis ispissabit ꝛ solida fiet: vñ ꝛ min⁹ irradiabit. Silr. n. est subdit Aꝝ. de colore cicatricis ptis sepius vlcerate: sicut de colore cicatricis vlceꝝ magnoꝝ diuturnoꝝ in qb⁹ cicatrices fiunt nigre: sicut apparet in vlcerib⁹ fraudulentis cancrosis ꝛ sūbus. ¶ Supradicta colꝛis cicatricis mutatio a colore nāli in pte p̄xīte: qꝛ valde pua erit ꝛ parū valde distans ob hāc cām tm̄ non reddit ptē cicatriçataꝝ vituperabilē: ēt si toto tpe vite sic fuerit remāsura. Cōtingit aūt aliq̄n cicatrici turpi ꝛ vituperabili colꝛari colore: vt citrino viridi liuido vel vere nigro vel subnigro. Et ꝟ mala colꝛatio cōtingit ex mala dispōne mēbri cicatriçati p̄existēte vel post cicatriçationē succedente: pp quā humores mali in ipso ꝛtinenf ad ipsuꝝ ex corpore defluxi vel in ipso ex malo nutrimēto ꝓgesti, qui in eo reperiūtur ac inobedientia ꝛ errore egrotantis ꝛ nolētis obedire medico ꝛ vtētis cibarijs ꝛimos gīantibus malos. Aut ex imperitia vel errore medici nō ꝓgrue dietātis egrotuꝝ: aut nō mūdificātis eū a malis ꝛ corruptis hūoꝛib⁹. Non. n. vt dicunt, puenit ista mala colꝛatio per se a vulnerante q̄uis p accēs posset dici ab eo puenire: inq̄tū fuit cū vulnere: pter qō mali humores in eo repti sūt ꝙ vt dictū est. sunt cā colꝛationis male p̄m colorē ipsius hūoꝛis repti. ¶ Et mala colꝛatio corrigi pōt bonitate regiminis ꝛ mūdificatiōe humoris mali ꝛ resolone eius ex loco cicatricis: nisi mala colꝛatio eius euenerit in corpe ex incorrigibili dispōne ꝛ mala infectione. ¶ Rugositas aūt cicatricis ꝛtingit ex errore medici nō ꝟ equātis ptes vulneris cicatriçādas. Aut nō apponētis ibidē ꝛ in debito tpe ꝛsolidatiuum p̄m oēs ipsas partes: sed p̄m quasdam fortius: ꝛ p̄m quosdam debiliꝰ: aut p̄m quasdam partes citius: aut p̄m quasdam tardius: propter quod cicatrix aspera remanet p̄m quasdam partes eleuatas: ꝛ p̄m quasdā alias depressas. Et rugositas ēt corrigi pōt ꝛ plana fieri amotione partiū aspera rugosaꝝ. Et postea debita facta equatione. ¶ Et mala q̄dē ꝛ multiformis figura cicatricis q̄nq̄ puenit a vulnerāte ptes membri multiformiter disrūpente: ꝛ q̄nq̄ puenit a medico recte operāte ꝛ incidēte multiformiter pp melius: ꝛ aliq̄n puenit a medico errāte: siue malitiose scindēte: ꝛ q̄ocūq̄ inducaf correctionem nō recipit. ¶ Et silr cicatricis magni d° q̄nq̄ puenit a vulnerāte multā cutē abscindēte. Et q̄nq̄ puenit a medico irregulr operāte cum incidit ꝛ auget vulnus preexistēs: ꝛ pp certificari ad quem locum attigerit: aut pp posse mundificare: aut pp ꝟ situare orificiū ei⁹: aut pp posse reintromittere qō exierit: ꝛ q̄nq̄ puenit a medico imperito vel malitiose agēte: ꝛ q̄ccūq̄ ꝙ puenerit correctionē nō ꝟ. ¶ Ex dictis p̄ z q̄tuoꝛ fore dispositiones cicatricū incorrigibiles. s. cōcauitas ex deperditōe sube mēbroꝝ spermaticoꝝ puenies: mala colꝛatio in corpore incorrigibilis dispōnis male. multiformitas figure: ꝛ ipsaꝝ magnitudo. Et he q̄tuoꝛ sunt que faciez fedant deturpatione perpetuo remāsura. Alie vo dispōnes cicatricū supradicte: aut nō sunt deturpātes: aut sunt corrigibiles ꝛ nō perpetuo remansure si cicatriçatus voluerit: ꝛ maxie si dū recentes fuerint correctio fiat. ¶ Et iam dictū est de correctione quarūdā dictarū dispōnū. Et vltra hoc sciendū est, ꝙ cū nō valent medicine in correctione eaꝝ: tūc cauterium ꝛ maxie qō fit cū auro est meliꝰ oib⁹ alijs cum post casum escare curaf ꝛ pcuraf ꝙ cicatrix pulchra remaneat. Et in hoc casu laudaf vng^m factumer adipe galline ꝛ mastice. ¶ Licatricē recentē ꝛ subtilē aligs rectificat faciliter cū lytargirio ꝛ oleo ros. dealbato ꝛ sine oleo rectificaf ēt q̄ est recens ꝛ grossa. Et rectificat recentē ꝛ subtilem diaglon ꝛ adeps anatis: ꝛ adeps asini ꝛ oleū amigdalarū amararum cū melle mixtū ꝛ sudor resultās a cortice oui cū decoquif. Et diaglon ꝛ frumētū cū adipe anatis. ¶ Licatricē aut recentē ꝛ grossam aut antiquā ꝛ subtilē rectificat emplm̄ factuꝝ ex mentastro fluuiali trito cū sale ꝛ melle mixto. Et linitio facta ex succo radicū cucu. asinini mixto cū melle cuꝝ vna die facta fuerit: ꝛ postea fuerit facta ablutio cū lacte recenti. Deinde iterū fiat illinitio: ꝛ iterū ablutio: ꝛ sic successiue donec rectificaf cicatrix. Et p̄m Meſ. puluis radicis cucumeris asinini cū melle mixtus attenuat cicatricē fedā, decoquantur ficus sicce ꝛ fenugrecū in aceto: postea cū pulpa ipsaꝝ ficuū fricef cicatrix: ꝛ cū eis post fricationem emplastref. Et calamētū in vino decoctū ꝛ cataplasmatū cicatrices subtiliat ꝛ nigras ad nāles reducit colorē. Et simlr facit illinitio fcā cū aqua limature ferri laca ꝛ trifera. Aut de terra rubea lytargirio ꝛ spuma maris. Et caseus salitus ꝛ cū melle confectus superpositus vel inunctus. Et linitio facta ex oleo in quo decoquaf vitis alba donec ingrossef: aut facta cū myrrha dissoluta in oleo lini. Et de vtilib⁹ est fricatio frequēs cū serapino in corporibus duris in aceto ꝛ in corporibus teneris in oleo. Et stercus galline cōmixtū emplatū mundat cicatricē q̄ fit ab apate qō dī ignis sacer. ¶ Licatricis vo antique ꝛ grosse difficilis est correctio: de cōferentib⁹ tm̄ est emplꝰ hꝫ. ℞. lytargirij abluti cotti yreos cornu cerui vsti baurach armoniaci: stercoris antiq. aīi. partes eq̄les ꝛ ꝟficiant cū adipe asini ꝛ melle. In rectificandis oibus cicatricib⁹ balsamus inunctus mire opaf: ꝛ vt dicūt qdā sup oīa alia. Et iam dixit qdā. ꝙ sperma virile supinum tū mire dilucidat cicatrices. Et ꝙ si assiduef eius inunctio penitus nō appebit: nā inter sperma ꝛ cutē que est mēbruꝝ spermaticū est in hoc quedā occulta ꝓportio. ¶ De rectificatione āt vestigioꝝ variolaꝝ dcm̄ ē in p̄mo 1°. ca° de variolis.

¶ De sanguine mortificato sub cute ꝛ delendis vestigijs per cussionum. Cap. xij.

Quamaliqua corporis particula percutif: aut ad rē dura obuiat sanguis ꝓpter dolorē ad ipsaꝝ defluit: cū autē sanguis ipse nō apat: neq̄ cito resoluif: sed remanet sub cute alterat colorē eius ad suū colorē: qui color a qbusdā vocaf liuidus a qbusdā niger: ꝛ a qbusdā rubeus ꝛ obscurus vocaf. Et a quibusdam nominatur hec passio sanguis mortificatus sub cute.

Et cura huius dispōnis in p̄n° est sedatio doloris ꝛ p̄ hibitio fluxus amplioris sanguinis cū flebotomia ꝛ diuersionibus p̄z exigētiā. Et sedato dolore ꝛ sanguine ampli⁹ nō fluēte deueniēdū est ad ipsius sanguinis mortificati ablationē de sub cute. Fit aūt amotio ei⁹ aliq̄n p potionē: siue medicinaꝝ localiū approximationē. ¶ De manuali opōne. dixit Aui. ꝙ sanguis mortuus q̄n egredif

De correctiōe mali coloris cicatricis

Ān cōtingat rugositas cicatricis: ꝛ ō eius correctione.

De multiformi figura cicatricis. De magnitudine cicatricis.

Quatuoꝛ male dispōnes cicatricis i corrigibiles.

Correctio dispōnuꝝ corrigibilium cicatricum.

amouendus cũ extremitate flõmi remouẽdo cũ eo cutẽ sub tilẽ ablatione nõ vlcerãte. Nã tũc si fuerit illic aliqõ ꝯgelatũ de sanguine accipiemus illud cũ facilitate: ⁊ si nõ fuerit ꝯgelatũ adhuc fiat vt currat cũ facilitate. ſ. ad exteri⁹: si tol laſ. q̃ si p̃ hanc curã nõ cureſ: aut cureſ ꝟ ꝑté ⁊ aliqd reſi duũ remanet: tũc ad ipſius diſſolutionẽ eſt ingeniãdũ cũ me dicinis appꝛopꝛiatis. Et qꝛ vt dixit Haĺ. 5° miemir. iſta paſ ſio quã ipſe vocat pãnũ ſiue caleps maxie cũ accidit in facie penes exitũ ſanguinis de venis puis: aut ex diſtẽſione: aut concuſſione ⁊ repletione ipſaꝝ. ⁊ ipſius aggregatione ſub cute añq̃ cõgeleſ ⁊ difficilis ſiat ei⁹ diſſolutio. Uerũtñ qa tunice ⁊ vene pue q̃uis egreſſus eſt ipſe ſanguis diſtincte ſunt aut cõcuſſe. Dinc eſt q̃ medicinis diſſolutiuis miſcẽde ſunt alique medicine ſtiptice: qꝛ medicine hñtes in ſe vim diſſolutiuã: nõ tm̃ diſſoluunt ſanguinẽ egreſſuꝫ a venis: ſed ét aliũ emittere faciũt. Et ſic voluit q̃ cura ſanguinis morti ficati ſub cute in p̃n° fiat cũ medicinis reſolutiuis pmixtis cũ qbuſdã ſtipticis. Et iõ Aui. dixit. poſt curationẽ manua lẽ ſi qõ reſiduũ fuerit: opꝫ vt cureſ cũ medicinis abſterſi uis attractiuis ⁊ diſſolutiuis. Uerũtñ qꝛ iſte ſũt dilatantes oꝛificia ſciſſuras ⁊ poꝛos venaꝝ: opꝫ vt cũ eis miſceantur medicine ſtiptice vt ꝓhibeaſ ne ſanguis a venis exeat ⁊ foꝛ taſſe plus q̃ id qõ diſſolueꝛet ⁊ auferaſ egritudo. ¶ Põt aũt h curationis modus fieri dupl'r. Uno mõ cũ medicinis ipſis diſſolutiuis ⁊ ſtipticis ſil'pmixtis in eodẽ medicami ne: quaꝝ pmixtio oꝫ fieri plus ⁊ minus diſſolutiuaꝝ ſupꝛa ſtipticas ⁊ eo° p̃m q̃ intẽtio diſſolutionis excedit ſupꝛa in tentionẽ ꝓhibitionis ampliationis venaꝝ ⁊ ampliationis fluxus vel eo°. Alio° p ſucceſſiuã appꝛoximationẽ dictarũ medicinaꝝ fiat. Et tũc ſi repletio diſtinctio ⁊ cõcuſſio mul ta fuerit incipiẽdũ eſt ab appꝛoximatione ſtipticaꝝ p notũ ſpaciũ: deinde ſucceẽdũ eſt cũ appꝛoximatione diſſoluti uaꝝ. Et eo° ſi fuerit diſcẽſio repletio ⁊ concuſſio parua. Et in hoc caſu dixit Aui. opꝫ vt cõſequaſ iſtud empl'z. ſ. factũ cũ diſſolutiuis illud in q̃ ſit ſtipticitas vt nõ currat ex oꝛifi cijs venaꝝ vice alia ſanguis. Et qꝛ a diſſolutiuis ꝟz plꝫ ſit inceptio. Sciendũ eſt q̃ in p̃n° nõ debẽt appꝛoximari diſſo lutiua fortia. Et iõ Aui. ſubdit. nõ oꝫ vt in p̃n° vehemẽs ſit mordicatio medicinaꝝ. ¶ De me^nia g̃ ſolutiuis abſq̃ mor dicatione eſt aq̃ caſa plũma longo tpe embꝛocata: ⁊ ꝓpꝛie ſi fuerit in illa x̃t⁹ reſolutiua. ſ. ſine attractione. Dixit Pau. fiat epithima cũ decoctione fenugreci: deinde cũ aq̃ in qua fuerit cocta coꝛona regia: aut flos camomille ⁊ ſiſa. Et de medicinis ſtipticis puris in p̃n° eſt foméꝛatio cũ decoctiõe roſaꝝ vel myrthi: aut ſumachi. ¶ Et Haĺ. 5° miemir. laudat foméꝛationẽ cũ ſpõgia infuſa in aceto mixto calẽ: ⁊ õ medi cinis cõmixtis diſſolutiuis ⁊ ſtipticis cõueniẽtib⁹ in p̃n° eſt foméꝛatio cũ aq̃ decoctiõis abſinthij roſaꝝ floꝝ camomil le ⁊ aſſari. ¶ Alit Raſ. dico epithima locũ cũ vnguẽto de mucillagine aſſari fenugreci ⁊ armoniaci ⁊ thure. Aut em plaſtreſ loc⁹ cũ farina fabaꝝ mixta cũ melle. deinde ſuppo naſ ceruſſa cũ aq̃ ro. ¶ Et abſinthiũ cũ melle vel mulſa tẽ peratũ remouet liuoꝛẽ palpebꝛaꝝ ⁊ nigredinẽ ſub oculis. Et idẽ facit aloes cũ melle tẽpatũ. ¶ Dix̃ Aui. liniaſ loc⁹ cũ cucurbita ſicca bñ trita cũ aceto: qñ eſt bonũ vltimuꝫ. ¶ Deinde dixit Haĺ. vbi ſupꝛa. cũ ſananſ diſcẽſiones vena rũ dictaꝝ: tũc indigeſ eo qõ diſſoluit abſq̃ ſtipticitate pe nit⁹: incipiẽdũ tñ eſt a leuioꝛib⁹. Et in hoc caſu. dixit Haĺ. exptus ſuꝫ nuces bñ tritas ⁊ ſuppoſitas tota nocte: ⁊ ẽt po ſtea. Et bymaſui: dixit. tollũt ſanguinẽ mortificatuꝫ nuces vetuſte expoliate ab vtraq̃ coꝛtice ⁊ maſticate bñ ⁊ poſite moꝛe empl'. ¶ Dixit Pau. fiat empl'm cũ yſopo cocto: aut foméꝛato cũ aq̃ vehemẽtis ſalſedinis: aut teraſ coꝛtex radi cis cũ melle. qꝛ mirabile eſt ad diſſoluẽdũ ſanguinẽ morti ficatũ. Et diſſoluit ipm̃ mel mixtũ cũ aq̃ ſalſa. Et ſil'r maio ꝛana aut ſuccus ei⁹ cũ melle: aut ſupponaſ foliũ caulis vel rafani: ſiue radices, vel mẽtaſtri: ⁊ maxie p̃cedẽte inunctio ne cũ oleo camomillino. ¶ Dixit. Aui. collyriũ de myrrha factũ in die bis poſtq̃ abluiſ loc⁹ in decoctione melliloti ⁊ ſiſuꝫ ꝓuenit. Nã colliriũ de myrrha eradicat qõ reſiduum eſt ex mũdificatiõe medicinaꝝ q̃ ſunt debiliꝛes. Et ſic⁹ in fuſe in aceto qñq̃ reſoluũt ſanguinẽ mortuũ. Et ꝓfert oluꝫ qõ dꝛ piper. ¶ Dicit Haĺ. ad caleps antiquũ ⁊ factũ nigrũ vtere medicinis foꝛtis diſſoꝛonis. Et Aui. dixit. eo qõ anti quius eſt: ⁊ ſtat. ſ. ſine fluxu nõ timeſ illud. ſ. q̃ fiat attractio ⁊ ampliꝛ fluxꝰ p medicinas diſſolutiuas adminiſtratas: ſiue ſtipticas ⁊ foꝛtes ⁊ mordicatiuas: ſimo opꝫ vt admini ſtreñ reſolutiua mordicatiua: verũtñ auferẽdo ea. ſ. a tpe ⁊ itex apponẽdo ea ad tẽs: ⁊ ſic ſucceſſiue ꝑm ꝓtinuitatẽ: ⁊ ió dixit abluaſ ſanguis cũ nitro: deinde empl'eſ cũ gũmi al botim ⁊ ligeſ ſtricte ſex dieb⁹: deinde abluaſ loc⁹ ⁊ pũgaſ cũ acub⁹ vt ſanguineſ ⁊ exiccef ſanguis ⁊ dimittaſ ſex die bus: deinde fricef cũ ſale ⁊ dimittaſ media hoꝛa: deinde po naſ ſupiꝰ ꝫ medicamẽ. v. dieb⁹ vt egrediaſ totũ reſiduuꝫ ſanguinis. ℞. thus nitrũ ⁊ calcẽ ⁊ cerã ⁊ mel ⁊ liq̃fiat cera ⁊ mel ⁊ alia cũ eis miſceaneſ ⁊ adminiſtreneſ in oĩb⁹ q̃uoꝛ dieb⁹ ac trib⁹ ⁊ vſq̃ ad gnq̃. Dixit Haĺ. q̃ ſinapis cũ mel le valet ad antiquũ ⁊ piper: ſil'r cõuenit ⁊ linimẽtũ cũ calce nitro rubeo ⁊ aceto foꝛti. Et linimẽtũ factũ cũ melle mixto cũ fimo colũbino nitro aſſato ⁊ baurach cũ eq̃litate. ¶ Un guentũ valẽs in oi ſanguine mortificato poſt p̃n^m: ⁊ ſedato fluxu. ℞. olei camomellini. ʒ. iij. cere. ʒ. ij. ⁊ liq̃fac ad ignẽ ⁊ depoſitis ab igne ſupmittaſ puluis q̃ ſic fit. ℞. ſulfuris vi ui. ʒ. j. alumis ꝙccarini ceruſſe. aã. ʒ. j. ſ. ⁊ illiniaſ poſt ab lutionẽ loci cũ decoctiõe floꝝ camomille abſinthij aſſari ⁊ roſaꝝ rubeaꝝ. ¶ Ung^m ad idẽ vtile. ℞. aquã calidã ⁊ pmi ſce in ea crocũ ꝓtritũ vt vt⁹ croci trãſeat in aquã ⁊ in aq̃ il la ꝓfice farinã oꝛdei ⁊ parũ mellis: ⁊ coque ad ſpiſſitudinẽ deide miſce cũ eis paꝝ arſenici puluꝛiçati ⁊ vtere. ¶ Aliõ vtile. ℞. ſucci maioꝛane olei camomellini cere ⁊ arſenici ci trini. aã̃ partes equales confice ⁊ vtere.

¶ De ſciſſuris ſiue fiſtulis euenientibus in quibuſcunq̃ par tibus coꝛporis. Cap. xiij.

Dixit Haĺ. 6° epidimiaꝝ. ſciſſura nõ accidit in cute tm̃: veꝝ ét eſt malitia humoꝝ qui ſunt in coꝛpore.

Et cauſa oiuꝫ ſciſſuraꝝ eſt ſiccitas ve niẽs ad eã donec exiccef, aut pp cõpl'onẽ ſingularẽ ⁊ purã exiccantẽ: aut pp malitiã hũo rũ mittẽtiũ mãm exiccãtẽ acutã. ſ. ad cutẽ: aut pp caloꝛez. ſ. extrinſecũ exiccãtẽ vt boꝛeã: aut pp frig⁹ indurãs ⁊ inſpiſ ſans: ſicut accidit terre exiccate p vẽtũ: aut caloꝛẽ vt ſcinda tur. Et q̃ñq̃ fit cã aquaꝝ ſtipticaꝝ ⁊ illaꝝ in qb⁹ eſt x̃t⁹ alu minis ⁊ ſiſuꝫ q̃ñ accidit vt cũ eis fiat ablutio. Et eis q̃ ſunt cõmixte ſulfure ⁊ aſpalto. ſup. ⁊ oĩs aq̃ foꝛtiter exiccatiua. ¶ Et in ſciſſuris labioꝝ dixit cã eaꝝ eſt ſiccitas aut pp vẽ tũ ꝓtrahentẽ cutẽ ⁊ deficcantẽ carnẽ ⁊ exiccantẽ ip̃⁹ roꝛẽ ſiccã. ¶ Dixit Raſ. 25° ꝓti. ⁊ Haĺ. ſup. 2° epidimiaꝝ. ſciſſura labioꝝ accidit ex ſiccitate: qꝛ videmus ſciſſurã eaꝝ accidere magis q̃ lingue in febꝛib⁹ acutis ⁊ ſiccis quotiẽs ꝓſumun tur hũiditates coꝛpiꝫ. ¶ Et dixit cutis capitis ſil'r ſcindiſ quotiẽs ſupipſaꝫ itẽſa fuerit ſiccitas. Et h̃ accidit quotiẽs deficcaſ in coꝛpib⁹ qb⁹ accidit maioꝛ ſiccitas accidũt ſciſſu re magis. ¶ Dñt aũt ſciſſuras eueniꝛe i oi tpe ⁊ coꝛpis ptez frequẽti⁹ tñ eueniũt in facie ⁊ labijs ⁊ manib⁹ ⁊ pedib⁹ ĩter digitos. Et ſũt er eis alie ſupficiales magis: ⁊ alie min⁹ ſiue pfũde magis. Et alie ſũt coꝛticales: ⁊ alie ſ̃t abſq̃ coꝛticib⁹.

Et cura ſciſſuraꝝ cõpleſ regimine humectãte ex cibis ⁊ potib⁹: ⁊ alijs ſex reb⁹ nõ nälib⁹ ⁊ oleũ ſiſa minũ ſũptũ in cibis valet ad fiſſurã extremitatum: qꝛ tollit malitiã colere nigre: ⁊ ꝓhibet ſiccitatẽ. Et dixit Seraꝝ. q̃ decoctio cancroꝝ bibita valet ⁊ piſces aſſi ſup carbones: ⁊ ſil'r cancri: ⁊ oꝫ vt amoueanſ oẽs cãe pmitiue exiccantes. Et dixit Raſ. vtẽdũ eſt lenitiuis: eo qꝛ hũectãt totũ coꝛpus

ꝛ equal᷑ illō faciūt emissa cū eo ꝓ illa colꝫ rubea. Et. Aui. dixit opꝫ vt eūeꝯ si fuerit humoꝛ malus ꝛ ꝑmutet᷑ si affuerit ꝓpō ficca. Et bibat olea ꝛ ꝓpꝛie sisami excoꝛticati vsq; ad. ʒ.j. ſ.oi die cū expꝛessiōe passulaꝝ dulciū aliqb⁹ dieb⁹: ꝛ fiat᷑ decoctio cancroꝝ fluuialiū cuꝫ aq̄ ꝛ çuccaro. Deinde deueniendū est ad localia remedia. ¶ Ungm sanās oēs fissuras ꝛ coꝛtices eaꝝ abijciēs: quo vtēdū est post balneationē loci cū aq̄ calida. ℞. Terbētine olei violati adipis anatis ꝛ mucillaginis dꝛagagā. aā. ꝑtes equales ꝛ ꝓfice ex eis vngm. ¶ Et si fissure ꝓfundenᵗ in carne. ℞. lytargirij. ʒ. v. olei. ʒ. ij. ꝛ decoque adinuicez: deinde adde galbani. ʒ. iij. ꝛ fiat vngm de quo gutta post guttam instillet᷑ in scissuram. ¶ Ysaac aūt dixit. ꝙ lytargiriū cū oleo coctū in momvngti inunctū diuturnas scissuras cutis celeriter sanat. ¶ Et valet ad fissuras oēs vngm factū ex succo ruthe oleo camomilino sepo castrati ꝛ cera alba. ¶ Et si scissure acciderint ex siccitate ꝛ obuiatione ad ventū. dixit Raſ. vbi supra. humectenᵗ bñ cū aq̄ calida: postea inunganᵗ cū vnguēto fcō ex cera oleo vio. ꝛ dꝛagagāto ꝛ sepe lauenᵗ cū aq̄ lactis. Et sanat eas adeps galline ꝛ anseris vel asini. Et fil᷑ linitio facta cū glutino pisciū dissoluto in aq̄ calida. ¶ Aliud vtile ad fissuras labioꝝ ꝛ aliaꝝ partiū. ℞. cere ꝛ adipis anseris. aā. ʒ. j. olei. ʒ. ſ. terbentine. ʒ. ij. dꝛagaganti. ʒ. j. gallaꝝ. ʒ. ſ. cera oleū ꝛ adeps ꝛ terbētina fil᷑liquefiāt ꝛ alia subtil᷑ pulueriçata supermittanᵗ. ¶ Fissuras ꝓueniētes ex aere ꝛ vēto cū melle illine ꝛ colofoniā puluerizatā aſperge. Et nucleus nucis sub cinerib⁹ decoctus trit⁹ supappositꝰ sanat eas. Et sil᷑ olibanū ꝛ masticē in oleo masticino distempera donec fiat sicut vngm ꝛ inunge. ¶ Ad fissurā que fit ex frigore valet decoctio rapaꝝ ꝛ napi ꝛ folia sicle ꝛ ꝓpꝛie cerotū factū ex eis cū adipib⁹ noris ꝛ medullis ꝛ pice būida ꝛ alkitrā. Et si fuerit ex calore ꝓfert eis cerotū ꝛ admistratio balnei aque dulcis. ¶ Ad fissuras labiorum ꝛ faciei. dixit Raſ. 25° ꝓti. dico fiat illinitio cū gūmi granoꝝ viridiū maſtice vnctuositate lane adipe ceruino bdellio ꝛ cera: tū ꝑus dꝛ fieri fomētatio loci cū aq̄ calꝫ. ¶ Dixit Ysaac. teranᵗ rose ad modū collyrij ꝛ misceanᵗ cū gūmi arabico ꝛ fiat illinitio cū eis. ¶ Et si fissura labioꝝ fuerit ocaua fiat illinitio cū adipe anserino. ¶ Oribasius. teraᵗ galla ad modū collirij ꝛ distēperet᷑ cū gūmi granoꝝ viridiū ac cū vnctuositate lane aut melle. Et si fissura fuerit ꝑfūda illiniat᷑ cuꝫ sepo capꝛino aut arietino. ¶ Scissuras manuꝫ curat inunctio ex oleo roſ. vio. ꝛ de fenugreco cum modica cera mirtis. ¶ Dixit Aui. ꝙ scissure manuū curanᵗ ex leuioꝛib⁹ medicinaꝝ fissurarū pedū. Et dixit Dioſ. ꝙ polipodiū valet ad fissuras que fiūt inter digitos: Et Aui. dixit. ꝙ curanᵗ cuꝫ radicib⁹ polipodij tritis sicut puluis. ¶ Pedes aūt fissuras portātes dixit alkindus ponanᵗ in aqua calida donec fissure bñ leniaᵗ: deinde supaſpergat᷑ dꝛagagātū tritū ad momcollirij: ꝛ cū eo ꝓfricenᵗ ꝛ sanabunᵗ. Et sanat eas ablutio cū aqua calida decoctiōis seis rapaꝝ cū modico aceto ꝛ sale pauco. ¶ Et curat fissuras manuū ꝛ pedū ablutio cum ſpuma mellis ꝛ aq̄ frigida. dixit Raſ. vbi supra. dico scissura calcanei illiniat᷑ cū cera ꝛ oleo sisamino gūmi granoꝝ viridiū ꝛ sigia liqda ꝛ mirabilis erit. Et sanat scissurā calcanei antiquā: ꝛ eā que est inter digitos ꝛ secus vngues cū vlcere vnguētū factū ex lytargirio cera ꝛ oleo ꝛ melle. ¶ Unguētū sanans scissuras pedū ꝛ calcanei. ℞. colcotar ꝛ gallas ꝛ subtil᷑ tere ꝛ incoꝛpoꝛa cū sepo capꝛino vel oui noꝛ pauco oleo. ¶ Illinitio cū pice liqda sanat scissuras extremitatū. Ungm fil᷑ faciens. ℞. calcis viue partes. x. cere partes. xx. adipis noui ꝑtes. xxx. colofonie par. xl. mucillaginis seis lini ꝑ. x. olei ꝑtes. 50. ꝛ cōponanᵗ. ¶ Qui aūt voluerit custodire caput faciē manꝰ vel pedes: ne scindanᵗ a causis exiccātib⁹ extrinsecis ante eaꝝ occursuꝫ illiniat. dix̄ Aui. mēbra sua cū cerotis adipib⁹ ꝛ medullis ꝛ cū oꝛo ro. ꝛ ysopo humido. Et faciat ꝙ adbereāt pellicule sup ea: sic̄ pellicula oui ꝛ arūdinis ꝛ corticis alleoꝝ ꝛ cepaꝝ. Et subdit. oꝛ ꝙ inungere vmbilicū in hoꝛa doꝛmiendi: aut applicare cotū submersū i oꝛo ocauiᵗ vmbilici ē iuuatiuū ꝛ bom

¶ De morphea ꝛ albaras. Cap. xiij.

Morphea ꝛ albaras sunt dispōnes in quibus accidit inequalitas ꝛ permutatio coloris cutis. Sed in moꝛphea fit ꝑmutatio coloris in cute tm̄. Et in albaras fit ꝑmutatio etiā in carne ꝑter qō ꝑmutet᷑ caro sub cute. ¶ Fit aūt ista coloris ꝑmutatio qñq; ad nigruꝫ: qñq; ad albū: qñq; ad citrinū: qñq; ad rubeū ſm diuersitatē humoris coꝛrupti in loco eaꝝ repti. Repit᷑. n. in loco qñq; sanguis: ꝛ tūc color ꝑmutat᷑ ad rubedinē: qñq; colera: ꝛ tunc ꝑmutat᷑ ad citrinitatē: qñq; flegma: ꝛ tūc ꝑmutat᷑ ad albedinē: ꝛ qñq; melia: ꝛ tūc ꝑmutat᷑ ad nigredinem: vel sanguis ꝛ colera raro in dictis locis repiunt᷑. Et iō de rubea ꝛ citrina auctoꝛes nō fecerūt mētionē. Flegma vo ꝛ melia frequēter in eis locis repiunt᷑: quare diuiserūt auctoꝛes moꝛphēa ꝛ albaras in albā ꝛ nigrā. Et est de moꝛphea: qdam alba: qdā nigra: ꝛ fil᷑ de albaras est q̄ est alba: ꝛ que est nigra. Quidā tū dicunt se vidisse has dispōnes ruffas ꝓcedētes ex mixtione sanguinis ꝛ colere: ꝛ vocant eas rosas.

Et principalis causa haꝝ passionum est debilitas imutatiue vtutis epatis generātis humoꝛes malos ꝑdictos, ꝛ qñq; est in cā debilitas expulsiue nō potētis illos expellere ad extra cutē: ſz remanentes in cute debilitāt virtutē imutatiuā: ipm tū assimilare nō pōt: ſz remanēt ꝑ colorē būoris ibi exītis. ¶ Dixit Aui. cā in oibus istis cōis est debilitas ☧ vtutis alteratiue ꝛ nutritiue q̄ nō assi᷑lant assimilatione integra nutrim ad mēbra. ¶ Et cā debilitatis vtutis imutatiue epatis ꝛ gīionis humoꝝ ꝑdictoꝝ maloꝝ q̄ sūt cā añs ꝑdictaꝝ dispōnuꝫ est ſm plurimū malitia regiminis ꝛ assumptio ciboꝝ maloꝝ. Uñ dixit Simeon. baras fit ex nutrimētis abūdātis aquositatis ꝛ modice vnctuositatis q̄ alterāt᷑ ad sanguinē albū. Et loquit᷑ de baras alba. sup. ſz in nigra cā baras quā moꝛphea ꝛ vocat᷑ fit ex nutrimētis abūdātis siccitatis q̄ alterātur ad sanguinē nigrū ꝛ hi būoꝛes mali qñ repiunt᷑ in loco cutis fiūt cā ꝓiūcta ipsaꝝ dispōnū. Dixit. n. Gal. 6° de accidenti. ꝛ ponit᷑. 25° ꝓti. sic baras fit quotiēs caro fuerit suꝑflue flātica ꝛ sanguis veniens ad eā sit flāticus. Et tūc est sicut caro de spē cōcularis ꝛ aialiū carentiū sanguine supueniente ad eā q̄ alterat ad modū ipsius sanguinis. Et fil᷑ dixit. ꝙ moꝛphea alba fit de flāte ꝛ nigra de melia. Albaras eniꝫ ꝛ moꝛphea eadē est mā. Dixit. n. Aaron. ꝙ moꝛphea nigra generat᷑ de aduſto flāte ꝛ colera nigra. Sꝫ moꝛphea alba ꝛ baras. ſ. alba gīnanᵗ de flegmate: verūtn̄ inter mām moꝛphee ꝛ baras est ꝺ̄ia. Nā dixit Aui. mā in vtraq; moꝛphea est subtilioꝛ q̄z in vtraq; baras ꝛ in baras est grossioꝛ. Est ét alia ꝺ̄ia ex ꝑte vtutis: qꝛ in moꝛphea virtus expulsiua est fortioꝛ: quare expellit mām eiꝰ ad superficiē: ſz in baras est debilioꝛ: quare remanet mā eiꝰ fissa in interioꝛi ꝑte: quare coꝛrūpit ꝓpꝛionē eiꝰ qō penetrat in eā. ſ. coꝛrūpit cōplexionē nutrimēti delegati ad ipsam: quare est additio. i. appositio nutrimēti: ꝛ adherētia eiꝰ. i. eius vnitio: ſz nō est assimilatio. Et qñ coꝛrūpit᷑ ꝫ mā cōuenit nutrimētū qō venit ad eā ad māz suā ét si nutrimētū sit meliꝰ. i. valde bom: sicut cōplexio bona ꝓuertit mām colericā. i. nō ita bonā ad rectificationē: ꝛ facit eā ꝓueniētē: sicut cū arboꝛes ꝑmutantur de plantatione ad plātationē duꝫ ꝓuertunᵗ a venenositate ad comestibilitatē ꝛ a comestibilitate ad venenositatē: vt in sequenti patebit sermone. Et sic caloꝛ aialis ꝛ plante cōuertit mās ſm mēbra: qñ mēbra sūt ei sicut regiones. Qñ ergo mēbrū sit flegmaticū ꝛ caro eiꝰ est sicut caro obstracosa ꝓuertit sanguinē bonū ad ꝓpꝛionē suā flāticā ꝛ colorē suū albū. sup. ꝛ ita intelligēdum est de coloꝛib⁹ aliis. Quia ergo vtus in moꝛphea vtraq; expulsiua est fortioꝛ: ꝛ

Materie morphee ꝛ mā albaras diff.runt.

mã ei⁹ est subtilior:⁊ sic meli⁹ expellibilis q̃z in baras:hinc est q̃ Hal'.dixit.vbi supra.morphee vitiũ nõ cõtinet multũ in carne:sed in cute ad modũ corticũ:ita q̃ morphea est q̃si res ꝓgelata sup cutẽ:sz baras mutat modũ cutis faciendo cutẽ carere sanguine:⁊ fortasse facit ẽt carnẽ sub ea exĩtez sic eẽ. Et Aui.dixit.dõia inter duas morpheas ⁊ baras albã ⁊ nigrã est q̃ vtraq; morphea in cute ẽt si est ꝑfunda est parum valde. Sed albaras est in cute ⁊ carne. ¶ Et dixit Zoar. q̃ morphea alba q̃q; accidit ex frequẽti forti ⁊ inordinato motu de vno loco ad aliũ. ¶ Et Aui.dixit. q̃ baras sequit vẽtosas.s.appositas loco, q; aliq̃ apparet sup vestigia eaꝝ ⁊ multiplicat sup ea:ꝓpter illud qõ attrahit ꝑ vẽtosas cũ sanguine de humiditate que nõ associat sanguini ⁊ nõ expellit cũ eo cũ ſuctio ventosaꝝ fit:sz remanet in cute. Et ꝓpterea q̃ in loco ventosato debilitat ẋtus alteratiua a cõplemẽto sue opõnis.s.ab assimilatiõe nutrimẽti. ¶ Et q̃q; morphea ⁊ baras nigra accidũt ex debilitate splenis nõ potẽtis mũdificare sanguinẽ a colera nigra. Ideo dixit Hal'.vbi supra.inquire penes morpheã nigrã in dispositiõe splenis:q; fortasse hec passio abundat quotiẽs debilitabit splen ab attractione nigre colere. ¶ Dixit Raſ.25⁹ ꝑti.dico.vidi morpheã multiplicari in corpibus musculosis ampliatis in venis ⁊ brunis. Et nõ cognoui cãm donec legi in lib⁹ minutiõis ⁊ flõmie Hal'.in quo dixit.q̃ corpa bruna ⁊ solida bũtia grossuz sanguinẽ nõ suscipiũt iuuamẽta ꝑ vẽtosas:q; sanguis eoꝝ est grossus ⁊ nõ penetrat ad carnez: ⁊ iõ egẽt minutione:q; sanguis eoꝝ est in cõcauitate venarũ:vñ cognouit tũc q̃ sanguis lz sit in venis bꝫ corporum abũdãs:in carne tñ ipsoꝝ est modic⁹. Et iõ vene ipsoꝝ erũt in vltima ampliatione ⁊ replone ⁊ carnes erũt liuide ⁊ virides. Dixit.n. Hal'.in alio loco.sãguis boꝝ corpoꝝ est malus acut⁹ ⁊ mẽbra nõ suscipiũt de eo nutrimentũ:nisi rem modicã. Et iõ abũdãs erit in venis eoꝝ sanguis:⁊ in carne ẽt modicus ⁊ mẽbra ipsa erũt coloris viridis ⁊ citrini. Et iõ ꝓcedẽdũ est in his corpib⁹ cũ balneo frequẽti ⁊ fricatione ⁊ attenuatione sanguinis cũ illinitionib⁹ factis ipsorum corpoꝝ:q; ꝑ hoc penetrabit sanguis ad carnes eorum.

Dicta inter ãbas morpheas.

¶ Dixit Aui.dõia iter ambas morpheas est q̃ vna eaꝝ.s. nigra est ꝑ mãm melicã:⁊ altera.s.alba ꝑ flegma:lz iter albaras nigrã ⁊ albaras albã nõ est ꝓportio sicut morphee nigre ad albã:imo gen⁹ albaras nigre ẽ diuersum ad albaras albã:q̃m nigra est illud qõ nolãt ipetigo excoriatiua: ⁊ est scabiositas accñs cuti aspera vehemẽter. Et facit squamas sicut sũt squame piscium cũ pruritu. Et ꝑ humorẽ melancolicũ imbibẽtẽ cutẽ de eo qõ est inter eã:⁊ ibibitiõe fortiore q̃z in colore ipsum mat:⁊ nõ tñ fit in colore ipsimit baras alba. Et dixit.q̃ baras nigra est de añtib⁹ lepre:⁊ est cũ malitia. ¶ Et dixit Aui.q̃ de spẽb⁹ baras est q̃ est aspera:⁊ est q̃ est lenis.sup.⁊ silr est de spẽb⁹ morphee. Et subdit.leuior vtra rũq; nigraꝝ est melior:q̃m leuis nigra est morphea ⁊ non baras nigra. Et morphea q̃cũq; ẽt que est antiqua est magis salua q̃z baras alba multo magis q̃z nigra:⁊ cã est nota ex dictis. Et dixit Aui.de morphea ⁊ baras est q̃ est vehementis elõgationis a colore corpis:⁊ de ea est que est magis propinqua ei:⁊ ista est magis salua.

De signis dixit Aui.signa morphee nigre nota sunt ꝑ visuz. Sz morphea alba cõicat cũ baras alba mala ⁊ cadit iter eas ambiguitas. Dõia tñ iter vtraſq; est q̃ pili oriunt sup alguada.i.morphea alba ⁊ sũt nigri ⁊ flaui. Sed sup baras alba oriunt albi:⁊ cutis in baras alba est magis depressa ⁊ vsus iferi⁹ infossata q̃z cutis reliq corpis:sz in alguada si aliq̃ fit depressio ⁊ defossio illa est pua valde. Et punctura loci cũ acu exhibit ex eo sanguinẽ in alguada.in baras vo alba nõ sanguinẽ:sz hũiditatẽ aquosam. Dõia vo inter albaras nigrũ ⁊ morpheã nigrã est excoriatio ⁊ squamositas ⁊ rascositas q̃ nõ sunt in morphea nigra. ¶ Morphea ⁊ baras facta ex debilitate vtutis epatis deterior est ⁊ minus salua q̃z ea q̃ fit ex debilitate immutatiue mẽbri in quo est baras q̃ cũ fricaẽ nõ rubescit ⁊ cuz vlceraẽ siue pungiẽ nõ ejcit sanguinẽ est mala ⁊ nõ sanaẽ. ¶ Dixit Serapi.non sanabitur id quod magnum locum obtinet neq; qõ fuerit antiquũ neq; de quo egrediẽ hũiditas lactea post punctura cũ acu. ¶ Et Auic.dixit,in illa q̃ sit submersa ⁊ nõ rubet neq; emittit sanguinez:⁊ est vehemẽtis dilatationis capiens locũ magnũ non est spes:⁊ silr in illa q̃ oi hora incipit in additione:q̃m cõplo eius est fortis cõuertẽs id qõ ad eã venit ad suaz sũtudinẽ:⁊ ꝓpter istud est mala valde. ¶ Cũ ergo venit ad te morpheat⁹ vel albaratus.dixit Raſ.25.ꝑti.ex verbo Hal'.in libro signorũ.tẽta curationẽ eius cũ bona fricatione vehemẽti:punge locum cũ acu:⁊ si egrediẽ cũ eo humiditas aquea nõ speres in curatione eius.⁊ eo⁹.si egrediẽ sanguis. Quidã tñ dicũt.scarifica locũ in duob⁹ locis:⁊ si sanguis exierit nãlis sig⁹ est curationis:q; extimaẽ q̃ mẽbꝝ nõ est corruptũ.si vo exierit innãlis signũ est corruptionis mẽbri ⁊ incurabilitatis. ¶ Dixit Pau.baras babẽs in se rubedinẽ si fuerit tenuis modice expansionis ⁊ modici sanguinis:⁊ habens colorez nubilosum sanabilia sunt. Et dixit.que accidit in manu vel pede difficilis cure erit.

De dieta

Cura barũ dispositionũ triplici perficit instro. ¶ Dieta itaq; sic ordinari dz vt euitẽt aer frigidus ⁊ tristitia plurima ⁊ qes multa:⁊ ẽt exercitiũ superfluũ ⁊ balneatio ⁊ fricatio sup repletionẽ. multotiens eniz sequit hec passio cũ qs balneaẽ aut fricaẽ corp⁹ ei⁹ cũ abstergẽtib⁹ cutem corpe repleto ⁊ trahit superfluitas ad cutẽ ⁊ retinet ex ea plus q̃z sit illud qõ resoluit ⁊ facit morpheaz vel baras ſz ꝓditionẽ supfluitatis attracte. ¶ Euitet somnus superfluus ⁊ vigilia ⁊ plurima resolutiua caliditatis innate. ¶ Dixit Sera.vitent nutrimẽta frigida ⁊ hũida ad modũ piscium olerũ ⁊ fructuũ hũidoꝝ ⁊ vtant eo qõ calefacit ⁊ desiccat. Et Aui.dixit.pone cibũ velocis digõnis in quo nõ sit viscositas neq; vnctuositas.al's.vẽtositas:⁊ deuitẽt olera ⁊ frumentũ coctũ vt pulꝭ ⁊ q̃ currũt cursu eoꝝ. Dixit Pau.vitet vnctuosuz nutrimẽtũ ⁊ vtat sicco ⁊ in potu vtat vino fortiori ⁊ veteri. ¶ Et Raſ.dixit.vitent dulcia ⁊ acetosa nimis.⁊ dixit.vtẽdũ est in cibo passeribus ⁊ cuciberis frixis ⁊ assis: ⁊ euitet potus aque penitus. Et fiat abundãs sudor in balneo:⁊ exercitiũ maxime valet in his in qb⁹ sanguis abundat vehemẽtis aquositatis. Et nullo coytu est vtẽdũ nisi ieiuno stomaco. Et Aui.dixit.opz vt euitet coytus nisi q̃q; ſm ieiunũ ⁊ vinũ purũ ⁊ sudare in balneo cõfert ei si corp⁹ fuerit mũdificatũ. Et oia predicta intelligunt in morphea ⁊ baras albis. ¶ In morphea autez ⁊ baras nigris.dixit Raſ.vbi supra.ꝓcede cũ humectatione corpis in balneo ⁊ potu vini tenuis cũ aqua abũdãtiori. Et sumarie vtat regimine humectatiuo:⁊ fac q̃ gñet sanguis bũidus:ẽt Auic. dixit ofert eis administratio cibo⁹ boni chimi ⁊ balneoꝝ. Dixit Zoar.vtant his q̃ bñt epar impinguare ⁊ digestionẽ cõfortare. Et in eis maxime quaꝝ cã est debilitas imutatiue epatis dixit fit in sũma tua intẽtio in cõfortãdo epar cuz rebus aromaticis ofortãtib⁹ ipz ⁊ cũ aperitiuis bũtib⁹ alicuale amaritudinẽ. Et õ oferẽtib⁹ in nigris est.dixit Aui. administratio triferarũ factarũ cũ epithimo.25.ꝑti.R.mirabol'.nigroꝝ thuris albi ⁊ çinçi.añ.ꝑtes equales cõficiantur cuz melle passulaꝝ ⁊ sumant ex eo quolz die. In albis vo cõfert administratio trifere absq; epithimo addito in ea çinçi. ¶ Potio q̃q; respicit cãm añtẽ ⁊ digerit ⁊ eũat illã. Et dixit Aui.in nigra opz vt incipiat cũ flõmis si fuerit illic multitudo sanguinis:⁊ cũ eũone humoris adusti ⁊ melãcolici cũ eis q̃ sũt sicut:decoctio epithimi ⁊ agaric. mirabola.nigroꝝ polipodij sticados passulaꝝ ⁊ fructuũ solubiliũ. Et lapis armenus ⁊ laçuli in medicis eoꝝ est iuuatiu⁹: ⁊ elleaozus ẽt.s.niger ⁊ yeralogodion ⁊ yera russini ⁊ similia. Et dixit.de eũonibus sublimibus est vt potet omni die

De eũone ⁊ rectificatione mẽbrorũ.

Prono/stica.

pondus.ʒ.j.de epithimo cuʒ cado vno aq̄ casei. ¶ In alba ẋo ⁊ baras cōfert eūatio ℞. mirabol. kebul. ⁊ emblicorū. añ. ʒ.j. ⁊ turbith. ʒ.iij. ⁊ penidioꝝ rotul. ʒ. ⁊ Auic. addit ginḡi. ʒ.j. dissoluant penidie in aq̄ ⁊ remota spuma eiꝰ ponatur sup ignē ⁊ ingrossēt modus subeiꝰ: ⁊ tūc alie medicine dissemperent in eo ⁊ fiat electuariū: cuiꝰ dosis sit. ℥. ʒ.iij. vsq; ad. v. ¶ Medicine eūantes raro educūt de mā ꝓiūcta haꝫ dispōnū. Et ió nō est eis vtēdū in corporibꝰ mūdis aut iam mūdificatis a cā añte. Et ꝓpterea ait Raſ. 15° ꝓti. maior pars huius passionis est in locis in quibus non potest agere potus medicinalis. Et qdam periculū iaʒ ꝓsecuti sūt ob hanc cām exīte sanguine eoꝫ bono lʒ alteratio in locis ipsis. Et Aui. dixit. cū corpus est mundū ⁊ cōplexio corpis equalis tuʒ dimitte medicinas q̄ bibunt: qm̄ forsitan ꝓ se afferūt nocumēta. Et vnuʒ ex illis est q̄ ipse faciunt fluere sanguinē ⁊ minorāt ipſʒ q̄ ambo sunt de illis qbꝰ indiget in curatione baras. ¶ Et dixit Raſ. cōfert in morphea ⁊ baras albis ꝓuocatio vine: qꝛ minuit aquositatē sanguis valde. Et Aui. dixit. administret vomitus: deinde diuretica ⁊ solubnē vētris faciētia sicut yeras magnas ꝓprie de pulpa colloqn. Et pilulas q̄ similant eis. Et in granis nil est ꝓprietas mirabilis in eūando humorē residuū morphee alphe ⁊ baras. Et dixit Aui. potare tyriacaʒ ⁊ comedere carnes vipere est iuuatiuū valde. Et de cōferētibꝰ sūt troc. tyri: ⁊ ℔ cōferūt in vtraq; morphea ⁊ baras. ¶ Et q̄nq; respicit curatio cām ꝓiunctā magis: ⁊ ꝓprie ipsē cū medicinis localibꝰ: de qbꝰ q̄dā sunt abstergētes fortiter: quedā resoluētes fortiter. q̄dā attrahētes ad locū sanguinē bonū: ⁊ q̄dā sunt vesicatiue loci: ⁊ q̄daʒ sunt vlceratiue ⁊ excoriatiue eius. Et harū q̄dā sunt simplices: ⁊ q̄dā cōpposite. Et de abstergētibꝰ fortibꝰ simplicibꝰ sunt staphisagria lupini spuma maris gētiana radix capparis folia ficus ficca ⁊ viridia orobū radix assodeloꝝ ⁊ silia. ¶ Et de fortiter resoluētibꝰ ⁊ calefacientibꝰ sunt ellebor⁹ niger ⁊ albꝰ nigella condisi sulfur laureola rubea tinctoꝝ piretrū pip granū nil semen radicis se. cauliū se eruce ginḡi. castor. ⁊ alsa harmel sauina aristo. flos papaueris rutū bryonia radix cucumeris asinini cordumen cepe narcissi: ⁊ silia. Et ista ēt sūt sanguinem attrahētia. ¶ Ait Raſ. vbi supra. dico iuxta dictū Gal. q̄ solatrū siluestre melius est alijs ad attrahēdū sanguinē: vñ fiat illinitio cū eo sup baras ⁊ morpheā. vñ attenuat ⁊ nō vlcerat. ¶ Et dixit. fiat illinitio in sole sup morpheā cū cepis tritis in aceto ⁊ tollūt eā vehemēter. ¶ Et de rubificātibus ⁊ vesicantibꝰ sunt anacardus tapsia sinapis sitragi. als. setaragi lac ficus euforbiū lac titimali radix assodeloꝝ cepe albū bulbus radix enule ⁊ folia eiꝰ: ⁊ silia. ¶ Et de vlcerātibꝰ sūt cātarides arsenicū rufus ⁊ albū ⁊ citrinū calcantū calx viua ⁊ silia. ¶ Dixit Dios. q̄ radix dragontee trita ⁊ mixta cū aceto ⁊ suplinita tollit morpheā. Dix̄ Ruffus bulbus narcissi tritꝰ cū aceto abstergit morpheā. ¶ Et de expertis ad morpheā albā est vt infundat sulfur albū in aq̄ sitate lactis valde acidi: ⁊ fiat illinitio cū ea: ⁊ de cōvenientibꝰ fortasse cū ea est sanguis serpētis nigri illinitus. ¶ 15° ꝓtinētis. illinitio cito sanās eā. ℞. fumiterre sicci vel recētis q̄ztitatē sufficiētē ⁊ scinde serpetē ꝑm longū ⁊ euiscera eū ⁊ imple ventrē eiꝰ ex eo, deinde sue euʒ ⁊ assa sup carbones: donec bñ coquat cū illo ⁊ fumiterre ⁊ empla baras ⁊ sanabit in vno die aut in biduo. Et Aui. ℔ idē dixit. ¶ Ex medicinis aūt simplicibꝰ dictis pōt multe medicine fieri cōpposite vnius intētionis ⁊ plm ꝑm necessitatē. ¶ Ante tñ appositione medicinaꝝ localiū siue simpliciū siue cōpositaruʒ opʒ ꝓparare locū ad recipiēdū ipressionez eaꝝ. hoc aūt fiet dixit Pau. si fiat fricatio loci cū foliis ficus dum rubefiat ⁊ q̄si sanguis egrediat de ea aut fomentet locꝰ cū aqua calda donec rubeat. Aut punge locū cuʒ acu in locis multis. Et Aui. hoc idē dixit ⁊ addidit q̄ ex adiuuātibꝰ est vt administrent medicine in sole. dixit ſymeon. cū fit cura cuʒ calefactiuis paulatim fiat. ¶ Et medicie oēs ꝑdicte debent eligi fortiores in baras q̄ in morphea ⁊ diuti⁹ tenere sup locū. ¶ Dixit Meſ. radix cucumeris asinini cū aceto forti sup fricata morpheaʒ tollit. Dsit qdā. idē facere puluerē cornu vacce cū aceto mixtū. Et dsit. q̄ stercus merulo⁹ vel turdorū cū aceto distēperatū ⁊ illinitū morpheā nigrā lentigines impetigines ⁊ oēs faciei malitias. als. maculas tollit. Dix̄ Pau. fiat illinitio cū luto ruffo carpētarij. s. cū magra vl sin opia dissoluto cū aceto aut melle. ¶ Ait Raſ. fiat illinitio ℞. cātarides ⁊ rubeā tinctoꝝ ⁊ teranť in aceto ⁊ addať eis sitaragi. ¶ Dixit Oziba. fiat illinitio cuʒ nigella spuma maris sulfure arsenico ru. rubea tincto. sitaragi ginger ⁊ cā taridibꝰ tritis cū aceto: ⁊ post illinitionē dimittat locꝰ discoopertꝰ. Et si fiat illinitio cū tyriaca ⁊ yeralogodion cuʒ aqua cantabri frequēter ꝓfecte sanabit. Itē. ℞. calcē viuaʒ ablutā ⁊ ꝑmisce eā cū vtroq; electuario ⁊ in forma trocis. ⁊ reserua: ⁊ cū opus fuerit dissolua in aqua ⁊ illiniat cū ea. ¶ Dixit Gabriel. ℞. sulfuris euforbij. añ. ꝓtez vnā. piretri sitaragi. añ. aur. j. ⁊ fiat cū eis illinitio cū aceto. ¶ Ait Rasis. dico qō ꝑ experiētiā vidi. Tere sal armoniacū cuʒ oleo ouoꝝ: ⁊ fiat cū eo illinitio q̄nḡs ⁊ tollet. Et. A. ℔ idē dix̄. Et dix̄ Raſ. ad morpheā albā fiat illinitio cuʒ sinapi tapsia succo squille ⁊ sulfure. Et ad morpheā antiquā fiat illinitio in sole cū sulfure calcanto ⁊ nitro tritis in aceto. ¶ Dicunt quidā. ad morpheā lauet cuʒ vino in quo cocta fuerit celidonia aut radix lapatij acuti. ¶ Deinde illiniat cū vnguento hoc. ℞. succi celidonie ⁊ lapatij acuti ⁊ fumiterre enule campane ⁊ scabiose adipis galline vel anseris argenti viui extincti ⁊ sinapis q̄ztum sufficit. ¶ Ait Raſ. ꝓcede fiducialiter in cura baras cū medicinis que ampullosaʒ reddunt cutem: postea crepent ampulle ⁊ curent deinde prouideat ad curā. Et Aui. dixit. cū vesicat locus quiescat diebꝰ aliq⁹ bus: donec cadat cutis. s. exiccata: deinde iteret si fuerit necessitas. Et q̄nq; nō dimittit cutis cadere. imo quotiēs medicamē incipit mordicare auferat: donec gescat mordicatio: deinde iteret. ¶ Et sciaꝫ. q̄ vesicatoriū est diutius dimittendū in siaras q̄ in morphea vt ꝑfundi⁹ imprimat ⁊ reiteret si fuerit opus donec fluat mā eius tota. ¶ Dicunt qdam. q̄ post vesicationē lauet locus cū aqua decoctionis fumiterre ciperi ⁊ florū camomille. Et aliq̄n cauſticat cuʒ medicinis vim cauterii habētibꝰ. ¶ Cum passio nō tollit per medicinas: tūc ad chirurgiā recurrendū est cauteriḡando locū. Dixit enim Paulus. plures patiētes hui⁹ vitiū cocturā fecerunt in loco ⁊ sanati sunt penitus. ¶ Dixit Alb. q̄n antiquaſ baras ⁊ nō cōfert ei curatio cū medicinis: tūc cauteriḡet sup ipsaʒ cauterio ꝑfundo parū per duplā q̄ztitatē spissitudinis cutis: donec remoueat albedo ⁊ mutetur color eius. deinde cura locū cuʒ farina orobi lentis ⁊ oleo ro. ⁊ foliis arnoglosse ⁊ sanguie colūbe ⁊ sāguie hyrūdinis. Et sit de vnoquoq; pars vna, misceaṅ oia ⁊ super pannū liniaṅ q adhereat loco: donec sanet. A. idē dixit. qō Pau. ⁊ subdit. ℔ possibile est in ea que est parue q̄ztitatis. ¶ Cū ẋo non fuerit possibilis cura morphee ⁊ baras: aut quia sunt de insanabilibus: aut qꝛ nolueriť patiēs tolerare curam: tūc ad curā mendosaʒ ⁊ palliantē colorē eiꝰ recurrendum est. ¶ Dixit. A. de medicinis sunt que administrant ad hoc vt tingāt. Dixit Raſ. 15. ꝓti. illinitio: videlʒ ad tingēdū baras nigrā in colorē rufū. ℞. sataragi indi nigri squame ferri vitri cyatorum pelliū ginḡi rubee tincto⁹ ⁊ corticū granatoꝝ. añ. tere misceaṅ cū aceto ꝑ vnā diē dū nigrescat ⁊ sepe vtendū est eo: qꝛ bona erit illinitio cuʒ eo. Et in alio exemplari erat. addaṅ cū predictis papauer siluestre. ¶ Tinctura tingēs albā ad nigredinē fiat illinitio cū succo corticū nucis viridiuʒ expressoꝝ ⁊ dimittaṅ donec ēt ingrosseťur: deinde illiniantur ⁊ non lauetur ⁊ fiat hoc sepe: quia tingit bene. Oleum fraxini morpheaʒ albam soluit ⁊ ipsam pilosam denigrat. Amplius autem tincture dicenť

De localibꝰ ad cām cōtūctā.

Añ appōnē medicinarū localiū dꝫ fieri ꝓparatio loci.

De cauterizatione loci.

Cura mē dosa.

in coloratione capillorum que sunt in hoc loco.

¶ De gutta rosacea faciei. Cap. xv.

Gutta rosea ē triū spēū.

Grit Raſ. 25. ptinētis hoc vitiū appellat in libris. s. medicorū vestigiū rutilum. Et qdā nominant hāc egritudinē ſabbati: ſed non recte. Et arabice vocat alguaſem. Ab. A. vo dicit albedinē. Et est triū spērum nā aliquando e ſtrubedo preter nām abſq; puſtulis venie vel vlceribus: ⁊ vocat abſolute ruborem faciei. Et qñq; est cū puſtulis vel veſicis ⁊ vocat rubedo puſtuloſa vel veſicoſa. Et qñq; est cū vlcere ⁊ vocat rubedo vlceroſa. Et quelz rubedo facie deturpat ⁊ reddit eā leprioſaz quaſi ⁊ p̄cedit lepraz: ⁊ est ſicut p̄n̄ eius ⁊ maxime puſtuloſa ⁊ vlceroſa. ¶ Et accidit iſta paſſio. dixit Raſ. vbi ſupra. vtplm tpe hyemis: ⁊ nō accidit in eſtate vtplm: qz ipſa accidit ex frigore ledēte faciē de qua ꝓprie nō diſſoluit vapor abundās: quare facies ſilis est faciei leprioſi. ¶ Dixit. A. hec paſſio est rubedo extranea ſilis rubedini eius in quo incipit lepra que apparet ſup faciē eius ⁊ ſup extremitates. ſ. in manib⁹ ⁊ pedibus: ⁊ maxime ſup digitos ⁊ ꝓprie in hyeme ⁊ frigore. Et fortaſſe ſunt in ea vlcera: ⁊ hec rubedo declinat ad nigredinem: ⁊ fortaſſe ad colorem melongianum.

Et cauſa eius. dixit. A. est qz frigus coartat vaporem plm ſanguineū. Et mā oium ſpecierū ei⁹ est ſanguis malus ꝓpulſus ad faciē ad extremitates groſſus in ſeipſo: ⁊ aliqñ permixtionem colere groſſe vel flātis ſalſi aut būoris melici mali: ⁊ ſi malitia ſanguis nō fuerit multū magna faciet ruborē ſine puſtulis ⁊ ſine vlcere. Et ſi fuerit groſſities ei⁹ maior cū acuitate nō mlta faciet ruborē puſtuloſū. Et ſi fuerit cū acuitate mlta faciet ruborē vlceroſū.

Signa generis ⁊ ſpēi eius ꝑmarū habent ex ſenſu visus ⁊ relone. ¶ Sed ſigna ſpēi ꝑm mām ſūt: q; ſi fuerit dominiū ſanguinis multū ſupra būorem ſecum mixtum erit ruborꝫ puſtulis decliuis ad quādā nigredinē: aut erit cū puſtulis cū ſili colore in circuitu eoꝝ que puſtule cito apparēt: ⁊ cito ēt maturant ⁊ egredit ex eis ſanies multa ad ruborē declinans. Et ſenſus pruritus eis est cum quadā delectatione. ⁊ ſicū ſanguine fuerit admixtū flegma puſtule erunt latiores ⁊ ruborꝫ ad albedinē ⁊ cinereitatē ⁊ ſenſus pruritus mediocris: ⁊ circa puſtulas: ⁊ qñq; ſup eis appent alique cruſte parue. ¶ Et ſi cū ſanguie fuerit admixta colera ruborꝫ in facie: ⁊ circa puſtulas declinat ad claritatē velcitrinitatē. Et puſtule ſunt acutoꝝ capitū ſed puoꝝ coꝝpoꝝ: ⁊ ſunt ſicce aut pue humiditatis valde nullā emittentes ſaniē aut valde paucā. Et ſentit in loco caliditas acuta ⁊ ſenſus pruritus cū mordicatione ⁊ punctione. ¶ Et ſi cū ſanguine fuerit admixta mella rubedo declinat ad fuſcedinē ⁊ ſiccitatez puſtule erunt oure: ⁊ quaſi nō ſaniant: ⁊ ſi aliqd ex eis erit est virus groſſuz. Et ſenſus pruritus debilis. ¶ Ampli⁹ cōſo etas habitudo ⁊ regimen p̄teritū ſup cognitione ſpēi humoris auxiliū prebet. ¶ Et ſcias q; ꝑm plm h̄ paſſio incipit cū ruboꝛe nō puſtuloſo neq; vlceroſo. Et incipit ruborꝫ ille aliqñ ſup naſuz ⁊ aliqñ ſup poma maxillaruz: deinde ſequunt puſtule: ⁊ qñq; vlceratio: aliqñ tñ incipiūt puſtule a lateribus naſi ⁊ in pomis maxillarū declinantes ad albedinē. Et poſtea ſequit ruborꝫ: ⁊ plm accidit inordinate bibētib⁹ ⁊ potātibus vinū plm ſupra cibū.

Cura huius paſſionis dieta complet ⁊ potione. ¶ Et dieta pōt haberi ex dictis in cura ſcabiei ⁊ aliis capitulis p̄cedētib⁹: fiat tñ vt declinet ad frigiditatē in cibis ⁊ potib⁹ ⁊ alijs oibus preter aerē. aer enim oz declinare ad caliditatē. ¶ Cura ꝛo per potionē est duplex. ſ. vera ⁊ medoſa. ⁊ vera cōplet digeſtione eūatione diuerſione ⁊ localiū approximatione. ¶ Digeſtionē quoq; in his materijs faciunt ſyrupus de epithimo de fumoterre ſyrupus aceto ſus ſimplex ⁊ cōpoſitus ꝑm nām. Et maxime ſyrupus q; ſic fit. ℞. endiuie epatice lupuloꝝ capil. ve. bugloſe boraginis ⁊ ſcariole. aā. M. j. fumiterre ſcabioſe ſolatri. aā. M. ij. viol. roſ. floꝝ boraginis ⁊ bugloſe. aā. ʒ. ij. ordei mundi liquiri. paſſulaꝝ berberoꝝ ſemis endiuie ⁊ portul. cuſcute. aā. ʒ. ſ. ſene epithimi polipodij. aā. ʒ. j. ſticados aniſi feniculi radi cū capparis. aā. ʒ. ij. decoquant ⁊ ſyrupus fiat acetoſus cū ſuccaro. ¶ Et digeſta mā eūet ꝑm exigentiā eius ⁊ fiat reiteratio purgationis ꝑm neceſſitatem. ¶ Et ſcias q; flōmia cōuenit: ⁊ est neceſſaria ex baſilica vel cōmuni. ¶ Et qñq; ꝑm Raſim. 25. ptinētis. flōmant ambe cephalice. Et vtplz incipiēdū est a flōmia. Et qñq; est neceſſaria iteratio ipſi⁹. Hemorroide puocent ⁊ mēſtrua: maxime ſi retēta fuerint. ¶ Et poſt vniuerſalē eūonē. ſ. flōmiaz ⁊ ſufficiēter purgationē fiat euacuatio ꝓticularis ex loco ipſo vel propinquo ei. Dixit Haly. ſup loco apponant ſanguiſuge ⁊ dimittat ſanguis exire. Dicunt. ſanguiſugas iuxta nares ⁊ iuxta aures ex vtraq; ꝑte apponi debere. pone ergo ſanguiſugas in calamo canne ſubtilis ⁊ appone calamū loco vbi vis eā adherere eo ꝓius cum vino fricato ⁊ ſtatim adherebit. Et ſic appone vnā poſt aliā donec ſufficiant: ⁊ qñq; flōmant vene naſi ⁊ labioꝝ put videt medici expedire. ¶ Diuerſio vo cōplet cū ſuppoſitorijs ⁊ enematib⁹ acutis trahētib⁹ mām. Et cū appoſitione vētoſaꝝ ⁊ ꝓprie cū ſcarificatione retro in occipitio ⁊ ſpatulis. Et fiant frictiones ⁊ ligature. diuertēdo. ¶ Localiū vo appoſitio diuerſificat ꝑm diuerſitatē ſpēi. Ruborꝫ nāq; nō puſtuloſus neq; vlceroſus curatur cū fomentatione faciei cū aq̄ calida ſola aut decoctiōis palee ordeacee: poſtq; illiniat facies cū aq̄ ſua ſublimata ex ſcabioſa bethonica celidonia plantagine ⁊ ſilere montano ſimul mixto. Aut cū aq̄ apij ⁊ fiāt iſta bis in die ante cibū. ¶ Aqua expellens rubedinē ſupflūā malā de facie humana que vī ſignificare ꝓncipiū lepre. ℞. ſulfuris viui. ʒ. j. thuris albi. ʒ. iij. myrrhe. ʒ. ij. camphore. ʒ. j. pulueriçentur hec oia optime ⁊ ponant in lib. j. aque roſ. ⁊ miſceant: ⁊ cum hac aqua facies laueť ⁊ in mane facies cū aq̄ pura ſulfuris laueť. ¶ Et oleū ouoꝝ mire ꝓuenit inunctū. ℞. oua molliſicata in aceto ⁊ cōquaſſata cū aq̄ ſeis lini ⁊ fenugreci ⁊ mel le ⁊ illine cū eis. ℞. thuris amidi maſticis boracis ceruſſe. aā. ʒ. ij. camphore argenti viui extincti. aā. ʒ. ſ. ⁊ cōfice cuz aſſūgia porci gallinacea ⁊ anatina ⁊ oleo ro. ⁊ pauca cera. ¶ Unguētū qō in p̄n⁹ per duos vel tres dies ruborē intēdit: ſz deide dealbat ſic fit. ℞. ſulfuris viui vltie triti par. ij. butyri. pt. j. ⁊ incorpa ⁊ illinias facia de ſero ⁊ mane laua cū aqua furfuris. ¶ Et ſi cū ruboꝛe fuerit in facie caliditas acuitas ⁊ mordicatio inunge cū vnguēto qō ſic fit. ℞. ſemperuiue vermicularis ⁊ nenufaris ⁊ oleū ro. ⁊ aquā roſ. ⁊ bullire fac quouſq; medietas fit ꝓſūpta. poſtea adde aſſungiā agni recētē ⁊ cerā albā ⁊ pulueres olibani ⁊ liquefacta agita oia in ſcutella vitreata. Et deinde cola ſupra vas aq̄ plenū vt mundū habeat ⁊ caliditas acqſita p ignez tollat. Et valet ablutio cū ſucco ſempuiue plantaginis nouelle ſiue cōſolide minoris ⁊ aceto. Et fricatio cuz caſeo recenti ⁊ preſertim q; fact⁹ est de mēſe maij. ¶ Ruborꝫ aūt puſtuloſus ⁊ est q; ꝓprie accidit in ꝓncipio lepre ⁊ nūciat eā curat cū vnguēto Sa. p̄ miemir. ℞. gūmi arabici ſpume maris ⁊ baurach thuris ⁊ ſulfuris viui. aā. p. equales liquefiant liquefaciēda ⁊ alia terant ⁊ fiāt inde troc. ⁊ ſiccent: deinde aliquotiēs fricā cū eis diſſolutis in aqua faciē ⁊ dimittendo nec ſiccet. ¶ Jtē. ℞. ſaponis rotul. i. thuris maſticis. aā. ʒ. iij. armoniaci rotul. i. nitri. ʒ. iij. coque ſaponē ⁊ armoniacū cū rotul. iij. aq̄ duz liquefiant ⁊ miſce tunc alia pulueriçata ⁊ cribrata cū eis ⁊ repone in vaſe vitreo ⁊ ablue faciē cū eo ⁊ dimiſſa illinitione p horā modicā laua eā cū aq̄ tepida fricādo moderate. ¶ Dixit Pau. ℞. piperis. ʒ. ij. rubee. ʒ. iiij. arſenici ruffi. ʒ. iiij. ⁊ citrini. ʒ. j. ⁊ mellis q̄tū ſufficit ad colligendū ea. Et laueť facies cū nitro: deinde illiniat cū eis ⁊ dimittat p triduū: poſtea bū fricet locus ⁊ abſtergat ⁊ illiniat iterū nā tolleť vitiū per. x. noctes abſq; leſura in

De digestione ⁊ eūatione.

De diuersione.

De localiū appoōtione.

Ad rubores puſtuloſum.

vlceratione ipſius loci ⁊ abſq; veſtigio illato in eo. ¶ Et ſcias q; ſolatrū ſilueſtre poſitū in emplo tollit hoc vitiuz: ⁊ ſil'r faciūt folia capparis ⁊ ablutio faciei: ⁊ ſil'r eruca aq̄ cō tuſa ⁊ empl'ata p̄ nocte ſi mane lauet cū tepida ⁊ frumēto ⁊ coctū cū ſgnginbin delet puſtulas faciei. ¶ Dicūt. lauet facies cū aceto ſgllitico de ſero ⁊ ſupponat vng^m qō ſic fit. ℞. piretri ni gelle elleboꝛi nitri. aā. ʒ. ij. ⁊ incoꝛpoꝛent cū terbēt tina ⁊ mane lauet cū aq̄ oꝛdei, in q̄ ſit decocta radix raffani. ¶ Ung^m bonū. ℞. cāphoꝛe. ʒ. j. boꝛacis farine cicer nigro roꝝ. aā. ʒ. iiij. incoꝛpoꝛent cū melle ⁊ oleo roſ. ⁊ illiniat de ſero: ⁊ mane ſi at ablutio cū aq̄ furfuris. ¶ Ung^m qō i p̄mis diebus inunctū puſtulas auget: ſz deide eas aufert. ℞. ſanguinis poꝛci recētis cere ⁊ baccaꝝ lauri. aā. ʒ. ij. ſulfuris viui ⁊ argēti viui extincti. aā. ʒ. iij. ceruſſe. ʒ. ſ. lytargiꝛij. ʒ. ſ. aceti vini albi. ʒ. j. cāphoꝛe. ʒ. j. ſ. olei roſ. qō ſufficit vt fiat vng^m quo de ſero facies illiniat ⁊ mane lauet cum vino albo tepido. ¶ Jllinitio vtilis. ℞. aq̄ ro. lib. j. ⁊ aque foliozū. al's. flozꝝ liij celeſtis. lib. ſ. miſceant ⁊ in eis ponant pulueres ſulfuris cāphoꝛe ⁊ oſſis ſcipie. aā. ʒ. ſ. ⁊ ponant in vaſe vitreato ſub ſole: bñ tñ obturato, ⁊ oi die multotiēs p̄ſſet ⁊ poſt mēſez fiat illinitio ſepe cū ea. ¶ Ung^m vtile. ℞. olei ō vitellis ouoꝝ rū ⁊ olei de frumēto ⁊ olei de raffano. aā. p. j. ⁊ olei de ſeie citri. al's. cotti ptes. ij. ⁊ miſceant ⁊ ad oēs. ʒ. iiij. ipſoꝝ miſceant pulueris oſſis ſcipie. ʒ. iij. ſulfuris viui. ʒ. j. ſ. ¶ Aliō qō puſtulas groſſas ⁊ turpiſſimas inunctū in p̄mis multiplicat: ſz poſtea eas delet. ℞. cere ncue. ʒ. ij. baccarū lauri. ʒ. ij. ſanguis poꝛci recētis ʒ. ʒ. vj. ſulfuris argēti viui extincti. aā. ʒ. iij. ceruſſe lytargiꝛij. aā. ʒ. ſ. aceti vini. ʒ. j. cāphoꝛe. ʒ. j. ſ. olei roſ. qō ſufficit vt fiat vng^m qō ſero inungat ⁊ mane lauet cū vino albo calido. ¶ Jllinitio vtilis q̄ in breui tpe tollit ruboꝛē ⁊ puſtulas ⁊ oēm ipſoꝝ ſanē ſiue virulentiā deſiccat ⁊ faciē perluſtrat. ℞. aquā roſeā ⁊ in ea diſſolue ſulfur viuū ⁊ illine ex ea faciē. x. dieb^9 quolz ſero: ⁊ poſt dies fiat eius illinitio rarius. ¶ Jllinitio optima. ℞. boꝛacis. ʒ. ij. farine cicer rubeoꝝ. ʒ. ij. cāphoꝛe. ʒ. j. ſubtil'r trita miſceant cū ſucco cepe aut melle deſpumato ⁊ fiāt ide troc. ⁊ deſiccent in vmbꝛa. Et cū vti volueris diſtēpent cū ſucco p̄dicto vel melle ⁊ illiniant. ¶ Q. ſi puſtule fuerint cū calita te ⁊ vlceratione pone ſaponē nig̃ de ſero ſup puſtulas ⁊ oi mitte vna boꝛa: ⁊ poſtea laua cū aq̄ ōcoctiōis polipodij ro. ⁊ poſtea vnge faciē cū vnguēto qō ſic fit. ℞. olei ro. ʒ. iij. cere. ʒ. ij. ⁊ liq̄fac ad ignē ⁊ de pone ab igne ⁊ incoꝛpa cū eis ceruſſe. ʒ. j. ſ. bñ agitādo ⁊ cū ifrigidatū fuerit incoꝛpa cū eis vinū ⁊ albumen oui ⁊ poſt. ʒ. j. argēti viui ⁊ extincti ⁊ vtere mō p̄dicto quouſq; puſtule amote fuerint. Et poſt earū amotionē nō fiat amplius ſuppō ſaponis. ¶ Aliud qō eſt magis alteratiuū acuitatis. ℞. ſucci limonū vel acetoſitatis citri vel arancioꝝ. ʒ. vj. ⁊ ceruſſe q̄ſtū ſufficit ad incoꝛpoꝛādū dictū ſuccū. poſtea p̄ficiat cū eis argēti viui extincti. ʒ. ſ. ⁊ fiat inūctio cū eis poſt eaꝝ ablutionē cū ſapone. nā cōſolidat puſtulas vlceratas. ¶ Aliud ad idē expertū. ℞. radi cū alkekingi ⁊ oſſis ſcipie. aā. ʒ. ij. ⁊ aſſūgie poꝛci recēt lib. j. ⁊ aceti. ʒ. j. fiat vng^m quo de ſero inūgat ⁊ mane lauet cū aq̄ vio. ¶ Aliud vtile ad puſtulas ruta agreſtis ſicca pulueriçata ſubtil'r ⁊ cū butyro mixta locis rubeis puſtulofis illiniat ⁊ dimittat per noctē. mane ſi loc^9 inflat^9 ⁊ aliqual'r veſicatus inuenit: tūc ſup veſicas ponāt folia caulis ⁊ remanet ex illis aq̄. Et poſt q̄ſ fuerit plurib^9 vicib^9 in plurib^9 dieb^9 vngas loca cū vng^to qō ſic fit. ℞. butyri cāphore boꝛacis argēti ſublimati euphoꝛbij olibani oſſis ſcipie gūmi arabici ſarcocolle aluminis lameni. aā. ptes eq̄les. ⁊ coagulī leporis ptē mediā. terāt tereda ⁊ in aq̄ roſ. madefiāt. Et poſtea accipe. ij. vitellos ouoꝝ parūper coagulatos in aq̄ feruēti ⁊ cū eis p̄dicta incoꝛpa. Cū opus fuerit de p̄dcō parū diſſoluat in aqua roſ. ⁊ illiniat. ⁊ fiat hoc frequēter. ¶ Quidā dicūt. infallibile eē vng^m hoc. ℞. ſulfuris. ʒ. j. argenti viui extincti ſuccі edere terreſtris. aā. ʒ. ſ. ſuccі lapatij ⁊ fellis poꝛcini. aā. modicū. ⁊ cōficiant cū ſepo arietino vel ꝛcino. ¶ Et dicūt. q̄ ad guttā roſaceā inueteratā valet ℔ vng^m. ℞. piperis ⁊ boꝛacis. aā. ptes equales pulueriça ⁊ diſtempera cū ſucco cepe ⁊ melle ⁊ vtere.

¶ Cura aūt médoſa eſt palliās ⁊ occultās ad tēpus guttam roſaceā faciei. Et cōplet cū appoſitione vētoſaꝝ retro ⁊ ſub méto cū ſcarificatiōe deide cum empl'atione loci de puluere ſolea antiquaꝝ cōbuſtaꝝ mixto cū melle. hec enim cura facit occultare guttā roſaceā ad tēpus: ita q̄ ēt aliqñ vſq; ad annum nō redibit: ⁊ deinde iteretur. Cura mē doſa.

¶ De pāno maculis ⁊ aſperitate faciei.

¶ Annus faciei eſt macula q̄ plm accidit mulieribus p̄gnātib^9 in puerperio. Et tollunt pāni ⁊ macule de facie ſi laue tur facies cū aceto in quo diſſolutū fuerit lytargiriū: ⁊ poſtea cū aq̄ ſalſa mixtū aut cū aq̄ que ſic fit. ℞. tartari cōbuſti. lib. j. maſticis. ʒ. j. camphoꝛe. ʒ. ſ. piſtent ⁊ cū albumin^9 ouoꝝ incoꝛpoꝛent ⁊ ponantur in alambico ⁊ diſtillent. Jlliniat facies cū oleo ſiue aq̄ tartari: aut cū oleo de frumēto. ¶ Aut liniat cū vnguēto ℞. olei amigdalarū dulciū. ʒ. j. mellis. ʒ. iiij. yreos. ʒ. ij. boꝛacis ʒ. ſ. incoꝛpoꝛent. ¶ Et facies vtil'r fricat cuz farina mixta cū melle: Et vitellus oui aſſat^9 trit^9 ſup faciē poſit^9 abſtergit eā ⁊ oēz maculā ab ea vtil'r amouet. Fel galline inunctū tollit maculas ⁊ oleū ō vitellis ouoꝝ eſt vtile. Et ſemē altee ſiue viride ſiue ſiccū cū aceto ⁊ oleo tritū ⁊ p̄mixtū maculaꝝ abijcit. ⁊ ſaliua matutina bñ opat. Radix bꝛionie aut yreos trita cū oleo ⁊ iducta pānū delet. Et aq̄ caſei illinita ⁊ bibita. Et radix bꝛionie mixta cū oꝛobo ⁊ fenug. mūdificat ⁊ abſtergit ⁊ aufert pānū ⁊ veſtigia nigra. ⁊ ſāguis lepoꝛis inūctus maculas nigras ⁊ peſſimas abijcit: ⁊ idē facit ſanguis tauri: ⁊ aq̄ ſublimata de folijs ⁊ flozib^9 bꝛionie maculas nigras ⁊ peſſimas tollit ⁊ lētigies. Dixit q̄ abſinthiū cū melle mixtū oēs maculaꝝ faciei fugat. Aq̄ ſublimata ex flozib^9 fabaꝝ faciē ⁊ oia mēbꝛa mūdificat ſubtiliat ⁊ clarificat cuz ea lauant: ⁊ max^e remouet maculas colicas. Et ſucc^9 limonū illinit^9 idē opat. ¶ Pone ouа integra in aceto fortiſſimo ⁊ dimitte in eo donec ampulle fiāt: deide. ℞. albuginē ouorū ⁊ miſce cū melle ⁊ ſero illine ⁊ mane micā panis fric: ⁊ poſtea cū aq̄ laua ⁊ cutē mūdat ⁊ plucidā reddit. ¶ Aliud. ℞. lytargirij lib. j. tere ſubtiliſſime ⁊ decoq̄. in. viij. lib. aceti boni vſq; ad p̄ſūptionē ʒ^ę ptis: poſtea dimitte refrigerari ⁊ cola p̄ filtrū. Et item. ℞. faliſgēme. ʒ. j. ⁊ decoq̄ in nouē lib. aq̄ clariſſime ad p̄ſūptionē ʒ^ę ptis ⁊ dimitte refrigerari ⁊ cola. Deinde. ℞. de dcā aq̄ ptes. ij. ⁊ de dicto aceto ptē. j. ⁊ p̄miſce ⁊ coagulabunt ſil'r vt lac: ⁊ de iſto illiniat ſepe pānus ⁊ eis macula et ſerpigo vbicūq; fuerit tollet tur totaliter. ¶ Alij cōficiūt aquā aliā ſic. ℞. aluminis de rocho et tartari vini albi. aā. ʒ. iij. et pone in media 4^a aq̄ cal'e et dimitte aliquātulū: poſtea cola p̄ filtrū. Et. ℞. lytargirij pulueriçati. ʒ. vj. et pone in lib. iiij. ſ. aceti boni ⁊ bulliāt donec remaneant ptes oue: deinde dimitte refrigerari: deinde cola per filtrū ⁊ miſce cū illa aq̄ ⁊ vtere. ¶ Succo artanite vtil'r illiniſ facies. tollit. n. maculas ⁊ faciē lucidā reddit. ⁊ aqua ſublimationis capꝛifolij eſt bona faciei. ¶ Ad faciē mūdificādā. dixit ſabor. fiat illinitio cū fabis lupinis ⁊ oꝛobis ⁊ ſeminib^9 melonis in cinerib^9 excoꝛticatis ⁊ amido cuz aq̄. ¶ Joānitius. mala ⁊ turpia vitia de facie tollit iſta illinitio ℞. amig. excoꝛticataꝝ numero ſex: thuris albi. ʒ. j. ſuccari q̄ſtitatē cōpetētē: ⁊ fac illinitionē cū eis p̄ dies ſeptē. Mundificatiuū faciei vtile. ℞. farine ſimilaginee ⁊ ciceꝝ alborū ⁊ fabaꝝ amigdalaꝝ dul. ⁊ dragaganti. aā. ʒ. ij. bꝛionie. ʒ. j. p̄ficiant cū albumine oui ⁊ fac trociſ. ⁊ ſicca. ⁊ cū volueris line vnū ex eis ſup faciē cū aq̄ oꝛdei: ⁊ dimitte p̄ duaꝝ boꝛaꝝ: ⁊ poſtea laua cū aq̄ ſulfuris. al's furfuris. ¶ Aliud ⁊ vtile. ℞. radicū ſerpētarie: ⁊ deide fac eā in fruſta pua ⁊ ſicca eaz in ſole: poſtea pulueriē fac ex ea ſubtiliſſimū ⁊ miſce iſpz cuz

aqua roſ. ⁊ dimitte ſiccari in ſole: poſtea iterum tere ⁊ ad/de ei quantum eſt tertia pars ipſius de ceruſa: ⁊ iterum in/corpora cum aqua roſa. ⁊ exicca: deinde iterum tere ⁊ adde modicum pulueris oſſis ſcipie: ⁊ illiniatur cuz eis facies diſ/ſolutis in aqua roſ. ¶ Aſperitatem cutis ⁊ faciei remouet oleum radicum inunctũ ⁊ oleum amigdalarum dulciũ idez facit. Et oleũ etiam amigdalarum dulcium: ⁊ oleum de fru/mento. ¶ Et ex vtilibus eſt vt fiat fomẽtatio ⁊ humectatio cum aqua calida: deinde illiniatur locus fricando cum pul/uere pumicis vſti vel non vſti mixto cũ melle. ¶ Aliud bo/num. ℞. cere ⁊ pinguedinis hyrci. aã. lib. ß. medulle cerui. ℥. ij. olei viol. ℥. iij. ⁊ liquefac ad ignez: ⁊ poſtea permiſce cũ eis depoſitis ab igne quattuor vitellos ouorum, poſtea in/corpora cum eis myrrhe. ℥. ß. ⁊ vtere. ¶ Et aſperitatem a ſo/le vel a vento factam remouet vnguentum quod ſic fit. ℞. ſe/pum ceruinum ⁊ in aqua bullire fac ⁊ liquefactum ſup aliã aquam cola deinde manibus agita: deinde in mortario. ℥. i. criſtalli puluerizati piſtando cum eo incorpora ⁊ ceruſa ⁊ v̄/nicis. aã. ℥. ß. ⁊ vtere. Cuſtodit faciem ⁊ manus a ſole ⁊ ven/to ⁊ frigore. ¶ Dixit Auic. illinitio facta cum albumine oui aut cum aqua gũmi. ſ. arabici vel dragaganti, ſicut dixit Ra/ſis. 25. continentis. dragagantũ diſſolũ cuz albumine ouoꝝ ⁊ ipſa albugo prohibet aduſtionẽ ſolis ⁊ vẽti. Et adeps cer/uinus prohibet vſtionẽ ſolis ⁊ factam tollit ⁊ flauescit. In/funde ſimilam in aqua ⁊ cola eam ⁊ permiſce ipſam cum tã/tũdem de albumine oui ⁊ illine quotiẽs aduſta fuerit facies a ſole vel vento, ⁊ poſtea lauetur.

¶ De coloranda facie. Cap. xvij.

IſpoſitionesIſpoſitiones faciei quedam ſunt ei naturales ⁊ quedam ſunt ei preter naturam. Et que naturales ſunt conſeruari debẽt ſi pulchre fuerint: decorari ve/ro turpes: plerũq; enim colorẽ faciei naturali/ter ei inherentem vt pulchram amenam albedinẽ cuſtodire licet turpem vero colorem cuiuſcũq; modi vt ſuperfluaz al/bedinem vel rubedinem naturaliter faciei alicuius inheren/tem palliare non licet: quãuis ars decoratiua illud agere do/ceat. ¶ Diſpoſitiones vero faciei preter naturam euenien/tes ⁊ corrigere ⁊ amouere licet, ⁊ ars hoc facere docens cu/ratiua vocatur. Et hec ars quãuis licita ſit: non tamen niſi gratia honeſtatis. Propterea Sal. primo meimir. quecunq; in delitijs exiſtentes decorant ſeipſas nulli earum deprecan/ti aliq̃ tale farmacum ſibi dare feci quecũq; honeſtiores fuerint ⁊ ſenij ⁊ turpitudinis vitia effugere cupientes: ⁊ ne a ſuorũ maritorum eriperentur moleſtijs aliquibus cõſului. ¶ Cum igitur color faciei preter naturã malus fuerit ſcias illud eſſe aut cauſa alicuius egritudinis ⁊ in corpore exiſten/tis colorem naturalem a corpore ⁊ facie auferentis ⁊ feduz inducentis: ⁊ tunc illam egritudinẽ curare ⁊ amouere opor/tet. ¶ Aut ſcias illud eſſe cauſa ſanguinis in corpore exiſtẽ/tis qui eſt aut qui fuit aut erit malus ⁊ infectus a ſeipſo aut ratione alterius humoris ſecum mixti. Et opz tunc ſangui/nem euacuare corruptum ⁊ abſtinentibus ipſum humo/ribus mundificare cũ eis que ex dictis multotiens nota ſũt. Et de conuenientibus in ℔ dixit Auic. ſunt trifera minor ⁊ mirabol. Et mirabolani kebuli. dixit Judeus propie ha/bent rubificare colorem magis q̃ trifera. ¶ Aut erit quia ſanguis in corpore eſt paucus aut groſſus. Et tunc oportet ſanguinem laudabilem ſubtilem generare ⁊ ea que ipſum dilatent ⁊ ad cutem peruenire faciant exhibere. Sanguis nãq; bonus cum generatur ⁊ multiplicatur ⁊ aſpergitur. di/xit Auicenna. conſequitur ipſum omnis locus aut conſeq/tur ipſum omnem locum. ſ. interiorem ⁊ exteriorem ⁊ quã/libet particulam. Et res bonum ⁊ ſubtilem ſanguinem ge/nerantes ⁊ ipſum multiplicantes ſunt cibi boni ⁊ ſubtilis chimi generatiui ſumpti in quantitate artificio ⁊ ordine qõ bene digeri poſſint. ¶ Et ex iſtis que multiplicant ipſum ſunt cicer aqua carnis oua ſorbilia ⁊ vinum odoriferuz. Et de expertis. dixit Auicenna. eſt vt bibatur diebus cõtinua/tis in ieiuno vinum ⁊ lac. Ait. n. Raſis. 25. continentis. q̃ bi/bere de mane per dies de lacte ⁊ vino venuſtat faciem. Et in dactilis ⁊ caricis eſt proprietas generandi ſanguinem ſubti/lem ⁊ expandendi ipſum ad cutem: propterea dixit Auicen/na. ſi color alicuius conualeſcentis turpis fuerit ⁊ voluerit, vt reuertatur ad colorem priſtinum iuuabitur cum ficubus ſiccis ⁊ aqua dactilorum immaturorum: ⁊ de dilatantibus ⁊ ſpargentibus ſanguinem ad exteriora. dixit Auicenna. ſunt ſicut balaſce ⁊ piper ⁊ ciperi ⁊ agare. cum ponuntur in cibis. Et ſicut crocus cum vino coctus, multus tamẽ vſus croci tingit ſanguinem. Et yſopus ⁊ ſimilia, yſopus enim ſicca ſumpta cum vino ſanguinem mundificat ⁊ ad exterio/ra ſpargit: ⁊ ſic colorem clarificat. Aut. ℞. yſopi. ℥. ij. ⁊ cro/ci. ℥. ß. cum zuccaro. ⁊ ponitur inquit Ruffus. frequens co/meſtio caulium venuſtat colorẽ. Dixit Paulus. potus vini boni bonũ colorẽ efficit. Dixit. yerapigra gũmi ceraſoꝝ ma/ne ſumptus cuz vino lymphato colorem malum rectificat. ¶ Et quando ꝓpter frigiditatem ⁊ opilationem venaꝝ in capitibus accidit color malus. Tunc confert aſſa aſſumpta de mane cũ ſorbili ſm q̃ritatẽ ciceris. Nã calefacit ⁊ aperit ⁊ ſanguinẽ ad cutẽ portat. 25. continentis venuſtat colorem portara cũ aqua granatorũ dulcium. Et vtenduz eſt in cibis radice ⁊ porris. Dixit de oleribus cõuenientibus ſunt raffa/nus porrum cepe allium ⁊ caulis ⁊ ꝓprie aſſiduatio eius. ¶ Electuariũ vtile ad venuſtandum colorem corporis ⁊ fa/ciei. ℞. roziſmarini ⁊ menthe. aã. ⁊ confice cum melle deſpu/mato cocto dum aliquantulũ ſit durum. ¶ Dixit Raſis. 5. epidimiarũ. ira aut impetus rubificat colorẽ: vnde toto ſtu/dio laborans ipſum colorẽ habere prouocetur ad hoc cum ſubtili ingenio cum luctatione facta cũ eo vt appoſitione in diſputatione ⁊ cum venatione canis ⁊ rixa gallorum ⁊ ſimi/libus: qñ hmõi ſollicitudinibus inducitur manatio ſangui/nis ad ſupficiẽ cutis ſubito. Sed gaudiũ ⁊ letitia inducunt manationem eius paulatim: ⁊ tunc ſanguis expandet in to/to corpore. Et dixit. tollit infectum colorem faciei ⁊ citrinũ gaudium ⁊ cibus delectabilis. Et Aui. dixit iracũdia ⁊ ira ⁊ alteratio ⁊ exercitium tẽperatũ ⁊ luctatio ⁊ gaudiũ ⁊ leti/tia ⁊ qõ aſperare aliquid delectat de actionibus ⁊ operatio/nibus ⁊ cantilena cũ inſtrumentis ⁊ gaudere ⁊ ſedere cum pulchris mulieribus decenter indutis ⁊ aſpicere aſpectus li/tigantium de pugnatoribus in victoria ⁊ ſimilia, ſanguinẽ ad cutem dirigunt ⁊ colorem clarificant. ¶ Et adiuuãt ad venuſtationem ea que trahunt ſanguinẽ de interioribꝰ ad exteriora ſicut ſunt fricationes totius corporis. aꝰ. faciei totius. Dixit Raſis. vbi ſupra. ſi in membro aliquo tollitur color vtendũ eſt fricatiõe eius ⁊ rubificatione ⁊ illinitione cũ pice ⁊ motibus eius moderatis ⁊ ſuſpenſione. Et maxie conuenit fricatio cũ medicinis abſterſiuis leuibus: ⁊ aliqñ rubificatiuis ſm̃ oditiones mẽbri ipſius. ⁊ abſtergẽtia ma/xime neceſſaria ſunt qñ cutis in ſe eſſet infecta ſordida aut multũ groſſa. nã talis cutis nõ recipit de facili colorẽ bonũ etiam a ſanguine bono ⁊ multo. ¶ Sunt aũt ex mundificã/tibus ⁊ de abſtergẽtibus leuibus que ꝓprie conueniunt deli/catis iuuenibus cõe eſt colatura furfuris poſiti in aq̃ boꝶ/lienti. Et aqua cala in qua poſitũ fuerit ordeũ confractũ. aq̃ decoctionis caricarũ. Ouũ coctũ durum ⁊ totũ inter man? malaxatum. Aqua lactis. pãnus lineus leuis in aqua cali/da madefactus. Colatura infuſionis farine fabarũ ciceriũ ⁊ orobozꝝ lentium riſi vel amidi. Et fricatio cũ ficubus ſiccis aut cum carne oſtracorum ⁊ fricatio cum amigdal. dulcib? vel amaris excorticatis ⁊ ſimilia. ¶ Mundificatiua vero fortia ſunt ſicut olibanũ maſtix raſura eboris mel gluteꝰ pi/ſciũ corter oui bdelliũ vreos radix cucumeris aſinini medul/le ſeminũ cõium frigidoꝝ radix ſerpentarie litargirium ſe/men radicis oſſa vetuſta baurach ⁊ ſilia. ¶ Et mundifican/

Color faciei malus preter naturã multas habet cauſas.

Dicenũ quãdã medicinas mũdũi. ⁊ deſiccatoꝝ nẽ cutis. inuenibꝰ delicatis ꝓuenientes

tia mediocria ſunt ſicut decoctio fenugreci decoctio mellilo ti os ſcipie ſpume ſupnatans in colatura aceti in quo modi/ cū bullierit ceruſa puluerizata, z decoctio vngule vitulorūz. Dicunt q̄ ſaphyrus geſtatus in anulo bonū colorē geſtanti preſtat. Et dr q̄ radix yringorū collo geſtata ſua ꝓprietate corporis z faciei decorū preſtat colorē: gluten piſcium diſſo lutū in aqua faciem dilucidat z ſpaſmū z contractiones ex ſiccitate humectādo tollit. Et qñ neceſſarie ſūt medicine for titer ſanguinē trahētes ſuprapoſite faciei ꝑdeſt cepe lilij z eruca cū melle z bulbus z ſimilia, verū tū hmōi cum diu di/ mittunt vlcerant cutē. Et ideo cū volueris ſoluz rubificare dimitte paruo tēpore vſq; ad ſex horas. Si aūt volueris vl/ cerare z cutē excoriare dimitte pluri tpe. Et ſcias hmōi vlce ra que eueniūt per dictas medicinas ſanari illinitio facta cū litargirio z tollit veſtigia eorū. Et ſilr vnguentū de lilio qđ dicet in ſequēti capitulo. Et dolorē aut punctionē ſi fecerūt predicte medicine vel alie vſtiue vel vitiue ſedat illinitio fcā cum ſucco radicū lilij mixto cū albumine oui crudo z oleo viol. nenufarino vel papauerino. ¶ Cum mulier facie decorare voluerit primitus dz eaz ſtuphare ſupra vaporē aque, deinde cū ſapone lauare diſſoluto in aqua tepida elicita per diſtillationē florum fabarū lilij aut ſambuci aut lambruſce deinde exiccetur: z deinde illinita cū aqua gumerea z dimit taf per noctem z de mane lauef cū aqua furfuris aut viol. z ſtet tunc facies modicum cooperta cū panno. poſtea ſi vo luerit colorare poma maxillarū liniant poma ipſa cū aqua in qua modicuz de raſura ligni brāſilij ſit tēperata. Succus radicis brāſi inunctus rubificat. ¶ Modus dealbandi fa/ cie. ℞. dragagantū albū z pone in aqua roſ. donec aqua in groſſeſcat, poſtea cola eā z in colatura pone faldellas de bō bace carminato z deficca eas imbibitas in ſole. Et cū vti vo lueris madefac vnā ex eis cū ſputo z ſup faciē duc. ¶ Mo/ dus alius. facies cū aqua z ſapone prius lauef z cum ſubti li panno exiccef: deinde illinitur cum vnguento qđ ſic fit. ℞. radices vtriuſq; ſerpentarie, aū. z tere eas in mortario z di/ ſtempera cum aqua calida z cola per pannū bene agitando z dimitte per noctē reſidere vnā mane ſuauiter aquam ſup/ natantem abijce, z aliam aquā calidam infunde z agita be/ ne z iterum dimitte reſidere z aquā poſtea abijce: z aliā in/ funde z ſic facies quinq; die⁹ vt reprimatur oīs earū acui tas ne poſſit faciem ledere: poſtea aquā abijce z radices ad ſolem deſicca. deinde. ℞. ceruſe partes. iij. cāphore baurach z gummi arabici. aū. parte vnam z diſtempera boraceм cū aqua roſata manibus fricando: poſtea ipſa z alie res dicte, z ipſe radices optime puluerizate cū aqua miſceantur. Cuz autē faciem dealbare volueris de predicto ad quātitatez fa/ be ſume: z cum pauca aqua frigida inter manus liquefac: z cum ipſis ambabus manibus fricando faciem illinire z du rabit iſta dealbatio tribus diebus. ¶ Vigeſimoquinto con tinentis. Lauatorium albificans z venuſtans eaz valde. Re cipe chimolee rotulum vnum yreos. ℥. i. nitri aſſi cypreſſi z ſpice. aū. ℥. ſ. confice cū aqua roſ. vel frigida z faciem illine. Amplius ſocula multa pōi poſſunt. Sed ipſe matrone mul/ ta noſcunt que eis relinquo.

Dealbantia facie.

¶ De lentiginibus. Cap. xviij.

Lentigines dixit Auic. eſt ſanguis fluēs in cute aut propter ſanguinē egredientē ex orificio vene fa cientē aperire z euomere aut per ſciſſuram eue nientē vene ex percuſſione caſu, z ſimilib⁹: aut propter aliud, ſcilicet propter dilatationem porozum vene reſudat ſanguis extra venam poſitus ſub cute ſuffocat⁹ ibi: z apparet in loco illo color eius z figura ipſius: verum ta/ men cum ſanguis extra venā poſitus ſub cute eſt corpulen/ tus ſiue groſſus z vnitus vocatur ſanguis mortuus: z di/ ctum eſt de eo ſupra. Cum autem fuerit ſubtilis vaporoſus z ſparſus cutem inficiendo vocatur lentigo. ¶ Dixit Aui/ cenna. iſte color ſanguinis qui eſt ad rubedinem decliuis z rubedo eius eſt ſplendida z lentigo. Iſte vero qui eſt ex ipſo ſanguine lenitus z aſperſus ſuper ſuperficiē cutis vocat pā nus, quamuis nominēt econuerſo. quidam ponunt illud qō non eſt ſparſum: z eſt in figura rotundum pannum. Et cuz econuerſo nominant braſan. Et Auicē. per pannū hic intel/ ligit ſanguinem mortuū. ¶ Dicunt. q̄ lentigo eſt duplex. ſ. parua ad quantitatem lentis que nominatur baraſen. Et ſcias q̄ ſanguis faciens lentigines eſt flegmaticus ſiccus de clinans ad materiam melancolicam. ¶ Dixit Halyabas no no theorice. lentigines fiunt ex vapore ſanguinis melanco/ lici aduſti: z hinc ſumitur cauſa quare lentigines max̄ fiunt in rubeis z colericis ꝑm habitudinē, quia in eis maxie ſan/ guis aduritur z cōuertitur in vapores, z quia de natura va poris eſt petere ſurſum z aſcendere ad caput z ad faciem: hinc eſt q̄ lentigines maxie apparent circa caput. Et q̄ par tes genarum ſunt rariores alijs partibus faciei: hinc eſt q̄ quamuis ad eas plures vapores perueniant: non tamen in eis retinentur: ſed reſpirant z euaporant z lentigines parū fiunt. Sed quia partes frontis ſunt magis depreſſe z obtu/ ſe vapores in eis non ſic recipiuntur recepti tamen magis retinentur: hinc eſt q̄ in fronte non multum manifeſtātur. z quia partes circa nares exiſtentes mediū tenent inter pre/ dictas in raritate z denſitate, hinc eſt q̄ multi vapores reci/ piuntur z multi retinentur. z ideo lentigines magis manife ſtantur q̄z in alijs partibus faciei, manifeſtantur etiam pre/ cipue propter eandem cauſam in collo z in gula z ſuperiori bus partibus thoracis z manibus: breuiter in omnib⁹ par tibus aeri diſcoopertis: quia frigus aeris coartat vapores interius. ¶ Dixit Auicēna. multoties accidit habenti lenti/ gines ſciſſura labiorū. z hoc propter ſiccitatem complexio/ nis ſue que ſic facta eſt ex dicto vapore ſicco ſurſum eleuato. ¶ Signa nota ſunt per viſum z relationem.

Lētigines ex q̄ mā/ ſi ant z ōr: magis in vno loco q̄ in alio.

Vide ꝓ q̄ lētigines hūtibus multotiēs accidit ſciſſura la biorum.

¶ Dixit Auicenna oportet vt properet ad curationē omni/ um illorum ſanguinis mortui lentiginis z baraſen antequā vehemens fiat nigredo ſanguinis z denigretur: quia poſt illud cura eorum eſt difficilis. ¶ Dixit Auicēna. q̄ folia mandragore fricata ſuper lentigines z alia veſtigia hebdo/ mada ſanat vna. ¶ Oleum amigdalarum amararum con/ uenit lentiginibus inunctū. ¶ Et ſimiliter ſiſimbrium co/ ctum vel crudum ſuperpoſitum. ¶ Succus vngule caballi ne ſepe illinitus curat lentigines. ¶ Oleum de ſemine cotti inunctum vtile eſt lentiginibus. ¶ Lorices peduz gallina rum z pullorū admoti ab eis per impoſitionē eorum ſub ci neribus calidis dū adhuc ſunt calidi lentiginibus ſuperfri/ cantur. ¶ Et ſtercus columbinum diſſolutum cum aceto z illinitum lentigines z impetigines: z alias maculas tollit. ¶ Radix brionie aſſa z piſtata cum farina orobi z fenugre ci incorporata z ſuperpoſita mundat faciem a lentiginibus z omnibus maculis nigris. ¶ Dixit Yſaac lentigines z im petigines cum ſucco pomi citrini deſtruuntur. Cuius ſignū eſt q̄ panni in incauſtro madefacti ſi confricentur ad puſti num redeunt colorem. ¶ Fac puluerē de radice ſerpentarie oſſe ſcipie z olibano z de eo cum opus fuerit cum pauca aq̄ diſtempera z ſero faciem z manus z partes lentiginoſas fri cando illine: mane laua cuz aq̄ furfuris. ¶ Decoque in ace to fortiſſimo ſemen ſinapis fel caprinū z fel caponū z vitel/ los ouorum z laua cum illo aceto ſero, z mane laua cū aq̄ calida. Aut ſimili modo lauetur cum aceto in quo bullierit. ¶ Aut vngaf facies cū melle mixto cū puluere peucedani z dimittatur ſic per diez z noctē: poſtea lauetur cū aqua fur furis. ¶ Aut diſtempera ſuccū ſerpentarie cum lacte aſine z ſanguine paſſerinoruz z fiat lotio cū eis. ¶ Aut. ℞. amig dalarum amararum partes tres: ſeminis angurie partes duas: argenti viui extincti partem vnā: mitte omnia in mor tario z cum piſtello diu terendo incorpora z de ſero vnge z mane laua cum aqua furfuris.

abstineat a cibo quousq; purgetur ex ea. Et hoc pluries facere debes donec corpus bene purgetur. Et dixit Zoar. in melancolica. s. tam sicca q̄z humida si patiens poterit sustinere propinabis ei ad bibēdū mane ieiuno stomaco mirabol. vnuz indū tritū & cribellatū. sup. & in colerica ꝓpinabis mirabol. citrinū, & in flegmatica kebulum vel emblicum.

¶ Implentia aūt intētionē tertiā sunt localia approximata loco, de q̄bus est frequēs abrasio capitis, ꝓuenit. n. in sicca & in humida, sz in sicca fiat subtilius. Et post abrasionē fiat ablutio in sicca cū aqua decoctiōis bletarū fumiterre & camomille. Et in humida cū lixiuio decoctionis dictaꝝ herbarū & desuper ponant alie medicine que diuerse sunt ꝑm q̄ saphati est sicca vel humida & ꝑm recentiā & antiquitatē earū. ¶ In saphati ergo sicca recenti cōuenit frequēs inūctio cū oleo amigdalaꝝ dulciū vel cū oleo nucū aut cū pinguedine anatis vel galline aut cū mucillagine psilij & dragaganti. Ait Raſ. 15. ꝓtinen. dico q̄ si decoquat semē maluauisci cū oleo & cū eo inungat caput ipetiginem tollit: & ꝺ agit maluauiscus per se vel cū dragaganto. Dixit Serap. fiat per bumectationē cū oleis & inunctiōibus viscosis & mucillaginibus. Et Rasis dixit. radere caput frequēter & inungere cuz oleo & lauare cū aq̄ calida oībus aliis rebus est melior. Et Aui. dixit. ꝓfert sicce balneatio frequēs absq; lōgitudine sessionis in eo & vaporatio mēbri supra vaporē aque calide aut tepide in die aliquotiens & post exiccationē approximentur olea & pinguedines. Et post aliquos dies si nō suffecerit iterū fiat abrasio, & iterū fiat ablutio cū lixiuio cōi decoctionis maluauisci malue fenugreci bletaruz melliloti & fumiterre. Et post alutionē inungat cū vnguento q̄ sic fit. ℞. mucillaginē fenugreci assungiā galline & porci recentē & pone cum eis de croco & cōfice sil. Et q̄dā addūt argentū viuum extinctū: vez tū q̄dā dūt. argētū viuū vitandū eē pro posse in oībus illinitiōibus factis ad saphati q̄cūq;. Aut liniat locus cū melle dissoluto i aq̄ sicle & dragagāto. Aut illiniat cū mucillagine psilij & dragaganto mixtū cū nitro & mirabol. emblicis subtilissime tritis. Ung^m sanās saphati siccā cū squāmis albis siūbus furfuri, sz minoribꝰ & vz in furfurosa & lupinosa. ℞. adipē galline & porci recentē & cerā albā simul misce. ¶ Dixit Alkindus. siccent moza & terant & lauet caput cū eis ad modū lotionis facte cū maluauisco & tollet in vna lotione & ad plus tardabit sanationē per triduū. Et fiat reiteratio p̄dicte cure ꝑm exigentiā. Qz si sic fit & tamen non fuerit curata sed antiquat tunc post ablutionē predictam secūdā fricabis locum: vt dixit fricatione fortiz & quidaz fricant cū mātili aspero & quidā cū alumine fecū dissoluto in aqua aut lixiuio decoctionis capillorum vene. fumiterre camomille & bletarū. Et stude dixit Aui. in ꝺ vt currat in eo sanguis plurimus, & ió q̄dam scalpellant locū ꝓfunde vt effluat sanguinis multitudo: & q̄dā post scalpellationem sanguisugas apponunt. Et post sanguisugationē fricet cum sale & nitro aut cū alumine fecū dissoluto cū aqua fumiterre fricatione forti: postea vnge cū vnguentis dictis donec sanet scalpellatio. Et, tunc si cutis clara & amena fuerit dimitte curā. Et si nō reitera ad ablutionē & fricationē: & postea inūctionē reiterando de quarto in quartuz diē donec appareat sanitas. ¶ Scias tū q̄ Zoar. in sicca colerica ꝓhibuit pinguedines dicēs, q̄ iste humor est colericus: ió nō ponemus aliquā pinguedinē inunctionibus. Et fortasse dixit hoc, q̄ inflāmant sed ponēde sunt. dixit ipse. medicine que bñt assumere. s. exiccando mām & bñt caliditatē egritudinis remouere. Et que magis existis cōmendant sunt rose recentes. Et si nō habētur. ℞. ros. siccarum. ʒ. ij. florū narges. ʒ. ʒ. florum camomille. ʒ. ij. & decoque in aqua & aceto donec mutauerit colorez: deinde adde de succo citrullorum aut plantaginis. ʒ. i. & macera in ꝺ & superpone & cū exiccatur itera, Tamē saphati humide recēti & in corporibus mollibus: sicut infantium & puerorum. dixit Aui. esse expertum ponere alkannā aut indicum cum gallis adustis & oleo keyrino: & oēs medicine facte ex stipticis exiccatiuis: sicut sunt cortices granatorū cuz aceto vini & oleo ros. Et q̄nq; ponit in eis litargiriū: & vz ū gargiriū solū cū aceto. Et etiā valent albumina cū aceto. Et dicunt q̄dam. q̄ acetū q̄ ponit in medicinis saphati dz esse acetosum nō acutū. Et de cōuenientibus est altea cuz vrina emplastrata & folia rubi & cursosbati cōtrita valet cū mā habuerit acuitatē & ſlr balaustie & rose. Et chimolea dissoluta in oleo ros. & maxime valet in saphati pernitiosa, q̄ phibet ne caput recipiat humorez iterū. Et idē facit portulaca mixta cum vino stiptico & succus foliorꝫ mirti illinitus aut decoctio eius. Et radix cōtrita cum oleo ros. & aceto. Et vbi ñ fuerit acuitas aut parua valde vz pulvis de capillis veñ. Et pulvis rasure sicce & balaustiaꝝ superasperſus & pulvis olibani & nitri & pulvis myrrhe & farina cicerū cū melle ēplastrata. Et cōfert lotio facta cū aqua decoctiōis cicerū rubeorū aut decoctiōis camomille. Et lotio cū vrina aut cū decoctiōe foliorꝫ mediani quercus: aut lotio cuz lixiuio ex decoctione capil. ve. nā curat ulcera capitis humida. Et cōferunt inunctiōes facte cū oleo vrino vel keyrino vel de narcisso & oleū de staphisagria. Et si sic nō fuerit curata lauet cū aqua salsa aut cū decoctione lupinorū aut lixiuio de cinere vitis & sapone aut amigdalas amaras mūdas optime tere & cuz aqua cala in modū emplastri cōfice & suppone. ¶ Et dixit Zoar. ablue cū aceto & melle calefactis & pone de nocte sup caput eius puluerē thuris adusti mixtum cū decuplo sui de melle dispumato. Aut lauetur caput cū vrina mixta cū tertia parte sui vini stiptici & supponat pulvis tartari. Nā hic pulvis amotis squāmis sanat eā. ¶ Dixit Zoar. sufficit i cura eius lauare caput cuz aceto & spargere desup pulverē tartari. Et dixit inūges locū cū melle: deinde laua cū aqua dulci, deinde sparge desup pulverē qui sic fit. ℞. thuris vsti partē. i. eris vsti quartā partis vnius: primo pulverizent & ignorent cū aceto & exiccent in sole, deinde subtiliter iterum terant & cribella & supasperge. ¶ Et dixit. si infirmus fuerit humide cōplōnis & mollis laua locū cū aqua mellis, deinde suppone ei hoc vng^m. ℞. olei. ros. ʒ. ij. & cere & q̄ſtuz sufficit & liquefac ad ignē & misce cū eis quartā partē earū de fuligie furni & camini & epithima cū adipe hyrci aut nasturciū tritū mixtū cū assungia anatis. Aliud vnguentū. ℞. cerusse & litargirij. aā. ʒ. v. lixiuij de cinere vitis. ʒ. iij. olei ros. & cere. aā. ʒ. i. & quinq; vitellos ouī assatos & cōfice. ¶ Aut lauetur caput ante prandiū & ante cenā cū aqua in qua extinguunt era: in qua postea bullierint radices lapatij acuti & celidonia aut cū aqua bletarū & baurach aut cū aqua sulfurea. Et supponat bulbus cōfectus cuz aceto aut flos enule cōtritus aut folia fici cōtrita cū sale & nitro aut bdelliū cum aceto dissolutū aut farina orobi cū melle & folia lilij & flores eius ꝓtusa & cū vino emplastrata valēt. Et de vtilibus ē ſter cus galline vstū & pulverizatū appositū solū vel mixtū cum melle & nuces vetuste masticate in ieiuno & suppositе & altea cū vrina emplastrata vtiliter apponit. ¶ Dixit Auicen. q̄ſtuz sanat saphati humidā mediā fricatio cum aceto sale & alusuen viridi: q̄ exiccat & cadit. Et dixit Serap. fiat lotio cū aq̄ bletarū & sale & modico aceto & fortior ea est illinitio cū felle taurino & baurach, & ōinde lauet. ¶ Et si adhuc sic nō curat ꝓsequere cū medicinis absterſiuis & dissolutiuis & cū aliq̄ parte stipticārū mixtis ad ꝓfortandū caput vt nō recipiat vaporē, alis. humorē, vt dixit Ha. ſ. meimir. & dixit, esse expertū. Ad acop & fauū vng^m hoc. ℞. litargirij. ʒ. xvj. foliorꝫ ruthe. ʒ. viij. staphisagrie. ʒ. iiij. vitrioli. ʒ. ij. & cōfice cū aceto & oleo mirtino. Et subdit. si in isto addant carta cōbusta & chimolea est cōueniens. Et dixit. ego aliq̄n apposui medicamē q̄. s. p cartā cōbustā fit videſ, in domo patiētis cartā & vitriolū petij lucernā: deinde cōburens eam. s. & permiscens cū aceto vnxi patientis particulā ꝓcipiēs homini venire ad me sequenti die. Nouerā enim pure cōplonis exi-

Applicāda in saphati sicca.

Applicāda in saphati hūda recēti & in corpibus mollibus.

stens toleraret farmacū cū venit ⁊ paulominus esset curat⁹ trāsire ad aliud farmacū nō putaui fore necessariū: sed ō eo/ dē consulens sanum perfecte eū factū vidi sequenti die. Jn quit Mesue Sa. dixit. se curasse multos cū hoc linimento: tere cartas cōbustas ⁊ distēpera cū aceto ⁊ line sup locum. ⁊ nos experti sumus eo apud necessitatem. ¶ Dixit Auic. in saphati antiqua ⁊ ea que est sup corpora dura necessaria sunt ea que sunt sicut colcotar ⁊ calcantuz ⁊ cipressus ⁊ ora gagantū encaustri: ſ. vitriolum ⁊ sal ⁊ sulphur ⁊ terra argē/ ti viui ⁊ vene tinctorū ⁊ medicamen de cartis ⁊ scoria eris ⁊ fuligo furni ⁊ sal ⁊ alia ex stipticis resolutiuis ⁊ sicut litar giriū ⁊ ceruſa ⁊ nasturtiū siccum est de exiccantibus, fortib⁹ ⁊ simus colūbinus est ex resolutiuis vehementis absterſio/ nis ⁊ exiccationis. Et silr stercus turdorū: ⁊ proprie come/ dentiū risum. ¶ Dixit Oribasius. illinitio fiat cū calcadis ⁊ sulphure tritis ⁊ dissolutis cū vino ⁊ percussis cū oleo ma/ sticino. ¶ Jnquit hamec. ℞. sulphur citrinū ⁊ auripigmen/ tum baurach ⁊ sal armoniacuz ⁊ aristo. ⁊ radices capparis ⁊ es adustū ⁊ tere ⁊ confice cū oleo de staphisagria ⁊ aceto. ¶ Aliud vnguentū quod est efficar. ℞. vtriuſq; elleborī sul phuris viui vitrioli auripigmenti calcis viue aluminis gal/ larum ⁊ fuliginis oium tritorum ⁊ cribellator. aū. ʒ.ſ. argē ti viui extincti ⁊ viridis eris. aū. ʒ.ij. incorporent cuz succis boraginis scabiose lapatij acuti fumiterre ⁊ aceti. aū. ℥.iij. ⁊ olei antiqui lib.i. ⁊ coquat ad succor cōsumptionē. ⁊ in fi/ ne decoctionis supermittat puluis supradictar rer: ⁊ tunc superponat picis liquide. ℥.ſ. ⁊ cere qō sufficit. hoc eni cer/ tū est ⁊ experti ad oēm tineā scabiez malū mortuū ⁊ omnē cutis infectionē. ¶ Unguentū Zoar. sanans vlcera cutis ca pitis ⁊ generans in eis carnē bonā. ℞. fuliginis furni vel ca mini ⁊ vngule equine ⁊ thuris vsti ⁊ alchanne. aū. ꝑt.ſ. pul uerizent aut aspergant aut cōficiant cū vino stiptico. ¶ Di cunt. si lauet fauositas cū decoctione mentastri saturegie ⁊ maiorane ⁊ superponatur vnguentum ex succo ruthe aceto oleo ros. ⁊ ceruſa factū exiccant ⁊ sanant. ¶ Et scias q; pin guedo militergij porci sub prunis cocta ⁊ inuncta mirabilr ⁊ vtiliter cōfert oibus corruptis vlceribus capitis. mundi/ ficat eni ⁊ solidat ea. ¶ Sa. in lib. secretor. ponit linimētū ꝓueniens scabiei vlcerose capitis ⁊ saphati serpigini ⁊ pru/ ritiui ⁊ capillor casui. ℞. gallar. ʒ.iij. sal armoniacū fuligi/ nis furni amig. amararū colloquin. radicuz capparis folio rū fici folior olive radicū canne viridis eris aluminis iame ni sieph memithe myrrhe aloes olibani. aū. ʒ.i. fellis vacci/ ni ⁊ alkitran. aū. ʒ.i.ſ. terantur ⁊ cribellentur ⁊ conficiant cū aceto vini donec fiat sicut vnguentū ⁊ ponat ad solē do/ nec bñ permisceant, ⁊ deinde fiat illinitio cū eo. ¶ Ait Ra/ sis iſ⁹ otinē. ad impetiginē condominantē ⁊ corrodentē ca/ pillos. ℞. ysopi adipis anatis ⁊ olei yrini. aū. p.i. tapsie. p. vnius quartā. laudani. p. ij. cōficiant ⁊ lauet caput ⁊ fricet p res siccas dū rubeat: deinde illiniatur cū predictis ⁊ di/ mittant sup locū per vnā diem ⁊ noctē: deinde lauet in bal/ neo cū aqua dulci ⁊ abstergat fortiter ⁊ illiniatur iterū: qa exinde cōuertetur complexio capitis ad suam nām ꝓpriaz. ¶ Dicunt qdā se curare tineā capitis hoc mō. ℞. lardi por/ ci liquefacti ⁊ succi celidonie. aū. partes equales, ⁊ incorpo/ rent cū eis puluis elleborī albi ana. addendo modicuz post modicū donec fiat sic emplr̄m qō ponat sup caput abrasum bñ mollificatū añ abrasionē cū succo celidonie ⁊ permutet emplr̄n ad mīnus de ʒ⁰ in ʒ^m die. Et dicunt. q; signū libera/ tionis est qñ cruste sunt albe ⁊ p oppositū significat rubedo ea ꝓ. ¶ Sunt ⁊ alij qui dicunt. in antiqua tinea scarificet lo cus: deinde cū farina lupinorū cocta cataplasmet cum aceto ⁊ reiteret frequenter hoc cataplasma ⁊ scarificatio si fuerit necessaria. Et dicunt. vngm̄ de cantaridibus conferre ad an tiquam tineam qō sic fit. ℞. cantaridar purgatar pulueri/ zataruz. ʒ.ij. sulphuris. ℥.ſ. corticū nucis. ʒ.ij. sinapis myr/ rhe. aū. ʒ.i. mellis ⁊ aceti qō sufficit. teneat hoc emplastruz super loco per vnū die. postea eo amoto supponant folia si/ cle vel caulium calefacta ꝑ. iiij. dies: donec aquositas sit bñ mundificata ⁊ fetor sit remotus ⁊ ylaritas in colore cutj ap/ pareat. Et si malitia in cute ꝓfundaret cū aliquo corrosiuo caro putrida corrodat: deinde mundificet ⁊ postea ꝓsolide tur. ¶ Et qdam dicunt. q; curant tineaz euellendo pilos cū psilotro aut cū capello puro postea lauant cū aceto ⁊ aqua salsa aut cū vrina pueri: deinde supponunt vnguentū qō sic fit. ℞. cepe adipis vsi ⁊ vacce. aū. ʒ.i. stercoris muris grano rū iuniperi. aū. ʒ.ij. aranear cōbustaruz. ʒ.i. picis liquide ⁊ olei lucerne quantū sufficit ad cōficiendū vnguētū. ¶ Aliū vnguentū ad idez. ℞. assungie porci antique dissolute in aq̄ ⁊ aceto lib.i. picis liquide ⁊ olei oliuar: aū. lib.ſ. succi abro tani succi mente sarracenice succi fumiterre succi lapatij acu ti succi eruce ⁊ succi mercurialis. aū. ʒ.i. aluminis iameni vi trioli gūmi edere vsti fuliginis furni salis cusci tartari ⁊ alo es. aū. ʒ.ſ. fiat ex oibus vngm̄ in mortario diu agitando ⁊ pi stando. Intentio vō que est ad regenerationē capillor com pletur: sic dicet in alopecia ⁊ casu capillorū. ¶ Raſ. in diui sionibus. de cura albuliati ⁊ saphati male dixit fit cum frica tione donec tota caro mala vlceret. Et ꝓprie cōfert ei lutū. ſ. chimolea ⁊ acetum cū vino supipsiuz positū assidue: excor ticat nāq; cutis qñ exiccat ⁊ amoueatur: deinde fricet do/ nec sanguis emittatur ⁊ reiteretur super ipsum vnguentuz dictum: nam non cessat exiccare vnuz post alium donec per ueniatur ad carnem sanam: subtiliatur enim cutis tunc ⁊ se quitur sanitas.

¶ De furfuribus ⁊c. Cap. xxj.

Furfur dixit Auic. est alberati. exponit lr̄a ex̄. i. cātabrū q; est in capite ⁊ dr furfura. ¶ Et dixit Haly. q; furfur est modus excoriationis leuis accidentis capiti per corro sionē accītē in cōplone eius proprie cū pressio ne in superficie exteriori cutis. ¶ Dixit Zoar. accidit cuti ca pitis: vt in ea similia furfuri generentur: ⁊ hoc ꝓpter expul sionem flegmatis grossi ad eam.

Cuius cā est repletio cibi ⁊ comedere ea que flegma ge/ nerant ⁊ quiescere ante cibū: ⁊ post cibū exerci/ tari immediate ⁊ balneatio in aqua frigida vel tepida. Jn calida aūt balneari minime iudicatur. ¶ Dicunt. causa fur/ furiz est dupler. Una est mala cōplo cutis calida ⁊ sicca adu stiua sua adustione ⁊ siccitate separans ab extrinseco cutis quasdam partes ipsius magis superficiales ⁊ leues. Et ille partes sic separate vocātur furfures, ⁊ iste sunt que aliquā/ do apparent in ꝓpo lepre ⁊ cū apparent nunciant ipsaz. Se cūda cā est aliqua materia sicca humorosa vel vaporosa ex/ pulsa ad superficiem cutis capitis ⁊ cōuersa in quandā sup/ fluitatē furfuraceam. ¶ Et q̄uis materia ſz plr̄m sit flegma per exiccationē ingrossatū: nihilominus qlz humor in quo cōdominat siccitas pōt esse cā: vt fiant furfures in cute capi tis. ¶ Alexāder tñ dixit. q; furfura capitis fiunt: aut ex te/ nuitate totius corporis: aut ex mala cplone capitis: aut ex flegmate salso: aut sanguine melico. ¶ Et differt ꝓueniens a mā a ꝓuenientibus a mala cplone sine mā p grossitiē: qm̄ sunt grossiora illius. ¶ Et furfures qdē qñq; faciūt euenir in cute capitis vlcera. ¶ Et spēs eorū ſm Auic. ponit ee tri pler. ſ. fortis leuis ⁊ mediocris: ⁊ fortis est q̄ ꝓducit ad vlce ra ⁊ casum capillor ⁊ leuis est que ad nullū dictor ꝓducit ⁊ media mediū tz. Et dicūt qdam. q; in ea cadunt capilli ſz non vlceratur cutis. Et sunt ex eis recentia ⁊ antiqua.

Et cura eorū per dietā est abstinere ab aere calido ⁊ ra dijs solis sup caput: ⁊ vitare ola acuta ⁊ salsa ⁊ desiccātia ⁊ gñantia humorē salsum vel melācolicū adustū. ¶ Et dixit Zoar. abstineat oino a potu aq̄ dulcis simplicis: nisi ei misceatur mel: aut vinū coctū ⁊ locut⁹ est in furfurib⁹ flegmaticis. ¶ Et cura cor ꝓ potionē est: vt si ꝓuenit a ma/ la cplone: sine mā mūdet caput a furfuribus cū abrasione

Applicā/ da in sa/ phati ma la que est tinea.

leui ⁊ ablutiõe cũ aq̃ decoctiõis sicle malue altee ⁊ foliorũ rapax ⁊ farine fabax. Et preter ablutionẽ ⁊ mũdificatiõez illiniat cutis cũ frigidis humectãtibus: vt oleo ro. violarũ cucurbitino ⁊ siłibus. Et reiteret cura si op⁹ fuerit. ¶ Cura vo furfux mãliũ est eũatio per fõmiã ⁊ farmaciã ꝑm necessitatẽ ⁊ diuertat mã cum clisteribus: ⁊ alijs ꝑm exigentiã. Et qñq̃ ponunt ventose in spatulis cũ scarificatiõe vel sine. ¶ Cura vero per medicinas locales diuersificat ꝑm leuitatẽ ⁊ fortitudinẽ furfurũ: ⁊ ꝑm diuersitatẽ capitũ patiẽtium in caliditate ⁊ frigiditate. Ablutio.n. capitis cũ decoctione radicũ malue mũdat caput calm a furfuribus leuibus ⁊ recẽtibus. Et dixit Dio. decoctio foliox salicis abstergit furfura capitis. ¶ Dixit Meſ. ℞. mirabol. citrinorũ. ʒ. x. ⁊ distempera cũ succo sicle solatri ⁊ aceto ⁊ line cũ eo: deinde laua cũ aqua furfuris lupinox ⁊ myrrhe: ⁊ conuenit ista lotio magis in ꝓcessu. ¶ Dixit Tabri. cura mirabilis est, si lauet caput per quatriduũ cũ cicerib⁹ coctis cũ maluauisco ⁊ aceto. Et Aaron dixit. post lotionez capitis cũ decoctiõe baurach ⁊ bletax fiat inũctio cũ oleo amigd̃. ¶ Et ista vltima cõueniũt in dictis capitib⁹ calidis qñ furfura fuerint magis antiquata ⁊ cõferũt nõ minus in furfuribꝰ recẽtib⁹ capitũ frigidox. Et fiłr ꝓueniunt ista. ſ. lauaſ caput cũ alumine fecũ dissoluto in decoctiõe fumiterre. Et inungẽ post abrasionẽ ⁊ ablutionẽ ꝑdictã cũ vnguento qõ sic fit. ℞. olei cõis. lib. i. cere. ʒ. i. ʒ. fenugre. ⁊ thuris. aã. ʒ. ʒ. ⁊ ablue caput cũ decoctiõe bletax farina cicex ⁊ aceto, ⁊ illinire postea cũ oleo amigdalax amarax mixto cum vino: aut lauare cũ succo bletax farina fenugreci ⁊ baurach sic̃ dixit Ruffus. ¶ Dixit Aui. sufficit furfuri ꝓpinquo recẽti ⁊ leui ablutio cũ aq̃ sicle ⁊ aq̃ fenugreci: ⁊ cũ granis melonũ, ⁊ cũ farina cicerũ lupinox ⁊ fabax. ¶ Furfura vo antiqua in capitib⁹ frigidis egẽt medicis fortioribꝰ. Lauet caput post abrasionẽ cũ aq̃ calida ⁊ sapone, ⁊ postea fricetur cũ pãno aspero: ⁊ deinde illiniat die ⁊ nocte cũ vng^to qõ sic fit. ℞. ysopi humide ⁊ adipis anatis. aã. p. ʒ. pulpe colloquintide ꝑ. i. ⁊ olei keirini ꝑ. i. ⁊ tapsie ꝑtis vni⁹ q̃rtã ⁊ laudani ꝑ. ij. ⁊ ꝓficet: aut lauet cũ aq̃ sicle ⁊ cẽtauree minoris aceto ⁊ melle: aut lauet cũ aqua in q̃ fortiſ bullierint flores vrticax. ¶ Dixit. ℞. fel taurinũ vel capr̃inũ ⁊ baurach eq̃lr ⁊ tẽpera cũ succo sicle ⁊ oleo yrino ⁊ line in seroꝛ aut lauet caput cũ vrina: ⁊ postea inungat cum oleo yrino. ¶ Dixit Bymasui. nitrũ vz ad furfura capitis ⁊ ñ hz par in ℔. Qui dã dissoluũt ipm in lixiuio ⁊ illiniunt cũ eo aut lauet cũ lixiuio fecõ cũ cinere vitiũ: aut cũ cinere tirsox cauliũ in q̃ bullierint faria cicex orobi vel lupinox fenugreci ⁊ altee: ⁊ postea illiniat cũ oleo yrino. ¶ Ablutio fortiſ ad furfura ⁊ saphati siccã. ℞. farine cicex. ʒ. 6. furfuris tritici ⁊ fenugreci ⁊ baurach ⁊ nitri ⁊ sinapis. aã. ʒ. j. ʒ. altee. ʒ ʒ. misceãt oia cũ aceto ⁊ aqua: ⁊ cũ eis lauet caput semel in septimana. ¶ Qz si furfura cũ vlceribꝰ fuerit lauet caput cũ decoctõe granox vel foliox myrthi, deide liniat cũ puluẽ olibani ⁊ nitri mixto cũ oleo de lilio. ¶ Dixit Alexã. in cura furfux cũ vlceribꝰ lauet caput cũ aq̃ ⁊ sale: aut cũ aq̃ frida i q̃ ifusi fuerũt lupini: aut cũ decoctiõe lupinox: ⁊ mirabile erit.

De localibus.

Ad furfura antiq̃.

Ad furfura cũ vlceribus.

¶ De dispõnibus capillox in gñali. Cap. xxij.

In dispõnib⁹ capillox sex sũt ꝑsideranda

Am dictum est in ꝑn° trac. huiꝰ scõi sermõis ō essentia pilox ⁊ capillox: ⁊ de eis q̃ ad ipsox noticiã ptinent. In hoc autẽ tractatu dcm est de ipsox decoratione ⁊ defedationis ablatione. ¶ Et cuz hoc ꝑm Aui. q̃rti. septia ꝓsiderãda sunt sex. ſ. ipsox priuatio: ⁊ opm. ſ. renascentia eox. scõa est ipsox multiplicatio, ⁊ oppositũ. ſ. paucitas ipsox: venustas. n. corpus capillorũ ⁊ pilox presentia ⁊ ipsorũ multitudo: ⁊ ecõuerso deturpãt ⁊ fedũ reddũt ipsox absentia, siue priuatio diminutio siue paucitas. 3m est pilox ⁊ maxime capillox grossities ⁊ subtilitas. 4m est ꝓlongatio eox, ⁊ maxime q̃ sunt capitis ⁊ barbe ⁊ ipsox breuitas. Et 5m est ipsox planities ⁊ crispitudo. Et 6m est ipsox coloratio: hec eni oia ad decorationẽ corporis vel ei⁹ defedationẽ ptinẽt: ⁊ de vnoquoq̃ eox dõz erit. ¶ Sciẽdũ tñ ꝓius est. q̃ capillus ⁊ ois pilus excepti pauꝯis, sic̃ q̃ sunt palpebrax ⁊ supcilioꝝ extẽdit ⁊ augeat ⁊ ꝓtinuo manet: neq̃ ꝑm nãm defluit, qm̃ q̃libꝫ mã ei⁹ sit ficca: nõ tñ oino, sz retinet q̃dã humiditatẽ pingue glutinosaz q̃ est cã durabilitatis ⁊ pmanẽtie ei⁹: sicut pmanẽt ⁊ nõ defluunt ꝑm nãm vnctuosax arboꝝ folia. A. q̃rta qnti dixit iciendũ est aũt a ꝓuatiõe minoratiõe ⁊ casu eox ⁊ caluitie:

¶ De priuatiõe ⁊ diminutiõe capil. ⁊ caluitie ⁊c. Cap. xxiij.

On contingit ꝑm mãz defluere pilos ex corpore ⁊ multo minus ipsox priuatio ⁊ caluities. Et in hoc loco ponentur gñales cause destructionis: siue diminutionis ⁊ casus pilorum ⁊ subsequenter in particulari ponent cause caluitiei. ¶ Dixit. Aui. casus capillox ⁊ ipsorum ⁊ aliox pilox ⁊ ipsorũ diminutio: aut ablatio accidit: aut ꝓp cãm in mã eox: aut ꝓpter cãm in mẽbro in quo nascunt: ⁊ cã in mã est: aut q̃ priuet oino ac minorez: ⁊ cã minorationis pilox est: q̃ eox mã est in corpore pauca: aut q̃ licet sit multa ipsa submergit ⁊ detinet in ꝓfundo corpis: ⁊ nõ ꝓuenit ad superficiez: aut est q̃ lz multa ꝓueniat ad eã ipsa ibi alterat ⁊ obtũdit ab humiditate ibi existẽte. Et cũ alterat ab humiditate illa remittit in sua sicitate in qua esse dz: vt sit mã pilox idonea: ⁊ nõ gñant ex ea pili: quẽadmodũ in mulieribus pueris ⁊ eunucis in q̃bus barba nõ nascit, non qdẽ ꝓp defectũ materie a qua nõ possit surgere vapor fumosus cũ in eis sit opulẽtia eius: sz iõ est q̃ vapor ipse fumosus añq̃z cõdensat in mãm pili sub mergit sub humiditate eox multa, vt nõ fiant ex ea pili. Et qñq̃ ẽt ex frigiditate ꝓpr̃onũ fit ipsox in corporib⁹ parua effumatio: ⁊ hic est q̃ in eis multiplicant pili saltẽ tot quot multiplicarent si nõ essent tales. ¶ Et paucitaz mãe pilox in corpore fit: qñq̃ per se: qñq̃ per accñs. p se fit in his in q̃bus accidit. ſ. caluities, sicut dicet: ꝑ accñs vo fit sicut in ꝓualescẽtibus qñ exiccant eas egritudines longe ⁊ ptysice ⁊ ethyce: q̃re nõ remanet eis mã de qua cibent capilli: q̃re cadũt ⁊ nõ nascunt sicut ẽt accidit: qñq̃z ꝓfluor hmõi eis qui sumpserunt venenũ. Et accidit ꝑdictis sicut accidit plantis tpe estatis qñ nõ irrigant: ⁊ sicut castratis ex similitudine eorũ cũ mulieribus in hũiditate ⁊ frigore. Et sicut accidit eis q̃ assidue vtunt istitis fridis vel alijs q̃busc̃q̃z ab ex̃ capiti vel alij ꝑti corporis applicatis repellẽtib⁹ a superficie mãz pilox: ⁊ ipsaz ad eã venire ꝓhibẽtib⁹. ¶ Casus aũt pilox ⁊ ipsox diminutio ⁊ ꝓuatio ꝑp cãm in mẽbro in q̃ gñant vel gñari debẽt ꝑm nãm pili: accidit. dixit Aui. ꝛz tres modos. Et vnus est nõ penetrãs in ipz mã pilox. Scõs est q̃ ⁊ si penetret nõ retinet. Tertiꝰ est q̃ ⁊ si retineat corrũpit in eo ⁊ resoluit ad mãz icõueniẽtẽ ad ℔ vt pili generent ex ea. ¶ Et cã q̃re mã nõ penetrat in mẽbrũ nõ est nisi ꝑp opilationẽ porox ei⁹. Et opilo porox ei⁹ nõ est nisi ꝑp vehemẽtiã soliditatẽ ipsi⁹ subeaut ꝑp siccitatẽ ꝓpr̃onis ei⁹: q̃re stringunt pori cũ hũiditate ꝓpr̃onis ꝑp̃uitatẽ calitatẽ. Et iste due cãe sunt de adiuuãtib⁹ ad caluitiez. De qb⁹ dixit Ax. 5° de gñione aialiũ. q̃ cã caluitiei est defect⁹ hũiditatis calẽ aut marc̃ hũidox q̃ ipingue est ꝑp qõ ⁊ plantax pingues maxie sunt foliate. Est. n. caluities defect⁹ hũiditatis calẽ ⁊ pinguis circa sumitatẽ capitis cũ casu capillox nõ ꝑp mãm corrodentẽ radices eox, q̃: tũc eẽt alopitia. Et Hal. dixit: ⁊. de cõpr̃onibus. caluities accidit ex exiccatiõe ⁊ ꝓsũptione hũiditatis ꝓtinuantis capillos. Et Aui. dixit. q̃ accidit ꝑp abbreuiationem ⁊ paucitatẽ humiditatis mãe pilox, aut ꝑp submersionẽ cerebri ab eo qõ tangit ipm de craneo, q̃: tunc fit distans a craneo ⁊ cute ⁊ nõ imbibit eã humiditatẽ ea imbibitiõe qua imbibit ipsa: ⁊ cũ est ei obuiãs, q̃re ñ humectat cutis: ⁊ sic cõsumitur humiditas ꝓtinuãs pilos

Q̃f mã ñ penetrari mẽbrũ ad gñandũz pilos ⁊ de causis caluitiei.

q̄re fit caluities. ¶ Ait Rasis.25.oti. dixit Sale. p̄ meimir. caluities fit penes defectū hūiditatj nutriēt̄.i. ꝓtinuātj capillos. Et dixit Ral. ibiō. q caluities fit ex siccitate. Et Ha. qdem 2° de ꝓplonib⁹. tāgens supradictā cām coadiuuantē ad caluitiē. s. soliditatē cutis. dixit caluitié maxie fieri pp cutē in multis fieri spissaz z durā z ipenetrabilē a mā pilox, quare nō possunt in ea nasci. ¶ A. aūt cū assignauit causā opilationis porox siccitatē ꝓplonis in vbis suprapositis multū obscure locut⁹ fuit in tm̄ q in vbis ipsis vr̄ ibi cō tradicere. Nā dixit pp siccitatē ꝓplonis qua stringunt̄ pori cū humiditate ꝓplonis. pp quā cām dicunt qdā. q lr̄a ē corrupta. Et vbi dixit. q pp siccitatē ꝓplonis oz dicere pp humiditatē ꝓplonis: z sic aliqui dicunt in lr̄a extra. z tunc lr̄a est clara. z q sic debeat stare lr̄a. p3. q3 añ dixerat de cā opilationis porox pp siccitatē. ergo in hac pte debuit dixisse de ea que est pp humiditatē. Quidā aūt volētes saluare lr̄am intrinsecā. dicunt. q Aui. in ea voluit tangere z denotare quandā ptic̄ulārē disp̄onē. s. siccitatē etatiuā alicuius senectutis aut siccitatē z radicalē coniunctā cū frigiditate. In istis. n. ambabus disp̄onibus per vīā digōnis humiditatis flegma multiplicat̄. Et obturat poros cutis i qua pili pauciſicant̄: q3 fumi ficci q deberēt ꝓuerti in pilos obtūdunt̄ ab illa humiditate: sicut fit in castratis. Et in tali disp̄one nō ꝓpie fit caluities ex siccitate, sz fit i eis ꝓpie paucitas pilorū: z quos hñt sunt debiles z facilis euulsionis. Et isti exponūt textū Aui. sic aut pp siccitatē ꝓplonis, qua re stringunt̄ pori cum humiditate ꝓplonis. s. accītalis ex flegmate multiplicato per indigestionem. Et iō subdit. pp pauciſicitatē caliditatj. s. inate multiplicata est indigestio z humiditas accītalis. An nō vides q nō fit caluities. s. ꝓpie in tali disp̄one, q3 nō est ibi siccitas z terrestreitas in cute: q̄uis radicalr̄ vel etatiue ficca, z sic vides q residuū capillorū. i. qō illi pauci capilli q nascunt̄ in eis, q3 nō sunt vere calui sunt subtiles z facilis euulsiōis, sic est in mulierib⁹ z castratis. Et p̄m hoc Aui. in dictis vbis voluit tāgere aliā cām diminutiōis pilox q̄ est humiditas indigesta stans in poris cuj z opilans eos z obtūdēs mām pilox, sz in istis cōplicet̄ z alia cā. s. diminutio radicalis sube pilox: q3 eis gñatur pax de mā frida q̄ est radicalis mā pilox: sic de ea gñatur parū in mulieribus z eunuchis. ¶ Dixit Ax. 5°. ō gñone aialiū. nullus fit caluus ante luxuriā, sed in multis luxuriantib⁹ p̄m mām magis fit caluities. Eteni in luxuria est amissio pure z nālis caliditatj. sup. z nutrimētalis humiditatj. Cū ergo dixit Ax. cerebrū fit fridissimū nā membrox rōnabilr̄ cerebx sentit pro defectionē illius nālis caliditatj z debilia nā mēbra z in caliditate ꝓaue. i. diminute hñtia modica cā debilitat. Et iō sz caluities fit quid vlē z ñ solū hoibus insit: eteni siluis. i. plantis inest: z sunt be q̄ st foliate semp. hec aūt folia ꝓjciunt, z silr̄ inest qbusdā auibus. eteni latitātes aues plumas ejciunt. Est ingt ꝓticulaꝛ hoi iter aialia quadrupedia. ¶ Et fit dixit Ax. hō ꝓpie z solus inter p̄dicta aialia caluus: q3 nā frigidius z būidius cerebrū h3 qō magis debilitat̄ pp cās exiccātes: z pp luxuriari. Et hō luxuriat̄ multū respectu alioꝝ aialiū. ¶ Assignat̄ z alia cā q̄re hō fit caluus iter alia aialia, z ē situs capitis sui erect⁹: pp qō fit caput hois magis susceptiuū vapox. Et pp cām p̄cedētem ex luxuriari. dixit Ax. 5° de historijs. q puer nō fit calu⁹ neq3 mulier neq3 excisus. Et cōsilr̄ dixit Jpo. in apho. z intellexerunt p̄ eunuchos oēs testiculos quauis de cā nō hñtes, aut hñtes, sz effeminatos z nō potētes coyre nō factos caluos ante excisionē siue effeminationē. Et mulieres qdē q̄uis luxurient̄ z coeant: ñ tm̄ multū emittūt spermatice humiditatis: ita q remanet in eis mā sufficiens ad cōplationē: vel fortasse: q3 p̄m Ax. p̄ de gñone aialiū. mulier ñ spermatizat. q̄uis g̃ hēat mulier frigidius z būidius cerebx viris: nō tm̄ exiccat̄ in eis humiditas calꝛa pinguis z nō ēcaluat̄, q3 nō sic laborat in coytu nec sic effundit humidū pingue. Et nō verificant̄ p̄dcā maxime de mulieribus z eunuchis semp. in qbusdā. n. pōt venire caluities, cū possint in eis inueniri cāe caluitiei: sz hoc raro accidit. ¶ Et dixit Ax. eodē 5° de gñone aialiū. caluities nō accidit in capite nisi in anteriori pte eius z caluarie loco. Et idē dixit Hal. 2° de cōplonib⁹. z hoc iō q3 caluaria est siccior oīum partiū capitis, q3 illic cutis est annexa ossi z nuda. s. carne. nō aūt sic ē in timporib⁹ neq3 in posteriori capitis. in his. n. ptibus aut caro est sub cute: sic in timporibus: aut cutis est grossior z būidior: sicut in posteriori capitis: q̄re nō sic exiccat̄ cutis in dictis ptibus sicut in caluaria, z remanet i eis humiditas sufficiēs ꝓtinuare capillos. Et q3 caluities fit ex siccitate: iō dixit Hal. 2° de cplonibus. q caluities festinat venire in hñtib⁹ cerebrū calidius z siccius. s. in cplone calꝛa z ficca pp velocitatē exiccationis in eis. ¶ Et Rasis dixit. 25. otiñ. qui sunt calidiorꝭ cōplexionis velocius patiunt̄ caluitiē: q3 caliditas desiccat humiditatē. Et pp oppositā cāz. dixit Hal. sup 2° epydimiax. balbi nō patiunt̄ caluitiē, z silr̄ hñtes capita parua. Et dixit ibiō Hal. nō vidi balbū patientē caluitiez. Et A. blesia. i. trauli nō fiunt calui pp multitudinē hūiditatis cerebri eox. Et dixit vbi supra. Hal. q hz pilos abundātes sup pect⁹ caluitiē patiet̄ abundantē. Et Aui. dixit. in pparatis ad caluitiem multiplicant̄ pili pectoris eox pp caliditatē ipsox. ¶ Dixit Rasis. 25. otinētis. nō vidi aliquē calide nāe z humide pati caluitiē penitus ad modū virox molliū z hyspanorū hñtiū nām humidā, sz inde eā hñtibus nām calidā. Et dixit. caluities magis euenit versus senectutez: q3 tūc magis exiccant̄ mēbra. Et pp siccitatē z soliditatē cutis caluarie illud parū3 qō de pilis in ea nascit est difficilis euulsionis. ¶ Et de cāis soliditatj cutis, phibētis ortū pilox. dixit. A. est soliditas ex vestigijs vlcex gñata silr̄ vt dixit Ax. 19. p. bleumate. Cā aūt scōi modi pilox z igñonis eox ex parte cutis. dixit Aui. est, q3 hz in eā penetret mā pilorū z tm̄ in ea nō retinet̄ pp raritatē eius z vehemētiā amplitudinis porox ipsi⁹: sz expirat q̄re in ea pili gñant̄. Et dixit Aui. q b̄ est ex adiuuātibus vt nō nascat̄ barba: et vsq3 in fine vite. Et cā tertij modi gñonis pilox q est pp corrosionem. dixit Aui. est aut pp humorē fixū malignū. s. reddētē cutē ieptā ad hoc vt in ea gñent̄ pili: sic accidit in alopitia z tyria aut est pp vlcera mala corrosiua que sunt i cute, vñ corrodunt̄ radices pilox. Sz ꝓtra p̄dcā de casu pilox z caluitie pp siccitatē ē. qō dixit Aui. q̄rti 7ª. s. q tardat̄ caluitiū i ethiopibus z habitātibus regiōes calidas: īmo nō euenit eis caluities nisi raro, ppea q cutis eox vehemēter retinet pilos ipsox. Ac ēt ꝓtra p̄dcā vba Hal. xj°. de vtilita. ptic̄ula. s. q pili gñati i palpebris z supcilijs nō cadūt. Sic ēt dixit. A. 7ª q̄rti. pili palpebrax z supciliox nō cadunt velocit̄: ppea q3 ozigo eax est spissa z cartilaginosa ꝓseruatiua b̄ est: q3 i mēbro sicco qō hz ꝓseruare. sic. n. vt. s. patuit. dixit. q illud pax pilox qō gñatur vel reperit̄ in caluis est difficil̄ euulsionis pp siccitatē. nā durū nō euellit̄ facilr̄: sz seruat pilos q̄re nō cadūt velociter neq3 depilat̄. ¶ Notāt pp solonem hui⁹ ꝓtrarietatj, q3 hz pp siccitatē reddētē cutē durā testeaz nō gñant̄ pili: q3 nō transit mā ipsox in eā pp opilationem porox phibētē penetrationē ei⁹ in ipsaz. Et si ante ipsi⁹ solidationē z opilationē gñati in cute pili erūt cadūt z deficiūt: q3 nō hñt deinde mām fouentē z manutenētē eos: nihilominus pili orti in cute dura z ficca q̄ ꝓseruatiua diuti⁹ fouent̄ z manutenent̄ q̄z orti in cute molli: dūmō ipsi⁹ cutis siccitas z soliditas non pueniat ad tm̄ gradū q reddat poros ei⁹ ita clausos z opilatos q nō possit mā pili trāsire p eos. Et talis siccitas est soliditas palpebrax z supciliox. Nā iste ptes sicce sunt: sz nō pueniūt p siccitatē eax ad clausionē porox phibentē transitū māe pilox in ipsas: q̄re per durāt in eis pili tanquā in ptibus ꝓseruantibus eos. Et cā apertionis dcārū partiū aliax z cōsimiliū siccarū in poris

ipsax

Af caluities ñ accidit: nisi in anteriori pte capitis.

Qui sint aptiores ad caluitiem.

ō solus fit caluus inter aialia ꝓpie q̄drupedia.

ipsarum est: qr partes dure facte porose nõ faciliter in partibus ⁊ parietibus porox ipsax haberent. Unde nõ claudunt: cuius oppositũ est in parietibus porozũ molliũ ptiũ que faciliter haberent ⁊ claudũt cũ aduenit eis cã exiccãs eas. ¶ Et scias. q nedũ cadũt pili palpebrax ⁊ supercilio/rũ: sed accidit aliqñ eos in senectute augeri saltẽ supcilioz: ita vt aliqñ egeant tonsione vel abrasione. Et cã huius esse põt humiditas indigesta in senectute multox aucta stans in rimulis ⁊ poris magnis ossiuz supciliox ⁊ obturãs eas: quare fumositates ad illas pueniẽtes ⁊ non valentes extra exhalare ad poros pilorum cõuertunt ⁊ vniunt cum fumositatibus cõsuetis: ⁊ fiunt causa ptensionis ⁊ plongatiõis pilox in ipsis. Et fortasse pori supciliox in senectute magis ampliant: sicut ꝯtingit edificio qõ cũ antiquat magis ruinosuz fit ⁊ expertuz. ¶ Et ꝯsiꝛ dicũt est in ethiopib⁹ ⁊ habitantibus regiones calidas q lz cutis eox sit solida ⁊ ficca, est tñ lata in poris: ⁊ ió lz cã exiccans ei superuenerit nõ sic opilant pori eius: sicut opilant pori carnis mollis cuz exiccant. Et ideo habitatores regionũ valde calidax non sic fiunt calui, sed remanẽt capillati. Sciendũ tñ esse dicũt. q facta cõpõne supciliox adinuicẽ: siue palpebrax adinuicẽ: ⁊ sitr habitantiũ regiones calidas adinuicẽ illa supcilia vel palpebre magis ⁊ citi⁹ fient calue: quox cõplones eẽnt calidiores. Et inferũt q auctores dicẽtes caluitiẽ ⁊ depilationẽ velocius euenire corporib⁹ calidioribus ⁊ siccioꝛib⁹ intellexerũt facta cõparatione inteꝛ iã corpora que cõueniẽtiã hñt adinuicẽ vel paruã diam. Et nõ facta cõparatione a se multũ in cõplone distantiũ: qz ta est distantia ethiopũ ⁊ similiũ eis ad habitatores regionũ frigidax tẽperatax: aut nõ multũ calidax. Et qztũ est inter cutem capitis. ¶ Dixit Hip. 6° affo. qcũqz calui sunt his varices magne nõ nascuntur: rursus capillati fiũt. Et Hal. in 9° verificat affom. de caluitie ipꝛopꝛie dicta que ex coꝛruptis humoꝛib⁹ fit que est alopitia ⁊ tyria: supueniẽtib⁹. n. patiẽtib⁹ alopitiã ⁊ tyriã varicibus magnis sananꝯ alopitia ⁊ tyria pp transportari mãm que faciebat illas ad inferiora ⁊ varices. Nã de caluitie ꝓpꝛie sumpta. dixit Hal. in eodẽ 9°. quis ignoꝛat insanabilẽ passionẽ caluitiẽ existere: quasi dicat nullus. ¶ Zoar aũt dixit. q caluities que accidit in iuuẽtute curaꝯ cũ inunctione cũ oleo amig. dul. qñ humoꝛis remouet acuitatẽ: ſz si accidit in senectute impossibilis est cura eius. Et sitr voluit Raſ. 25° oti. Et fortasse pp ista. dixit Auic. caluitiei cura tio est difficilis: dicũt qdã qõ ista difficultas est ꝓpinqua in possibilitati: est tñ possibile ipm replere: aut eam retardare anteqz fiat. ¶ Et scias. q Hal. 2° de cõplonib⁹ voluit: nõ licere arguere ex caluitio dominiũ siccitatis in toto coꝛpoꝛe: qꝛ caluitiũ maxime euenit ex particulari dispositione cutis capitis: ⁊ non licet arguere ex particulari dispositione alicuius membꝛi super toto.

Pili supciliox aliqñ superfluc augẽtur ꝓpꝛie i senectute.

Habitatoꝛes regionũ calidarũ nõ fũt calui.

Cura casus paucitatis: siue priuationis capillox ꝓpter coꝛrosionẽ dicet in cap° alopetie ⁊ tyrie: sed curatio eius que fit exiccatione ꝓpꝛie humiditatis per etatẽ vel sexũ: sicut dcm̃ est ꝺcaluitie ipolis est: aut ẽt si curaꝯ in iuuẽtute est difficilis valde: sicut difficile vel ipole est talẽ cõplonẽ ꝓmutare. ¶ Cura ẋo eius que accidit pp aliquaz infirmitatẽ incurabilẽ: sicut pp ptisim cõsimilr est incurabilis. ¶ Que ẋo accidit pp infirmitates curabiles curaꝯ curatione illax. Et cõsimilr nõ curaꝯ que fit ꝓpter paucitatem cerebꝛi ⁊ distãtiã eius a craneo ⁊ nõ curatur que fit pp vestigia vlcex. ¶ Que ꝟo fit ex causis extrinsecis: sicut institis vel medicinis appositis ⁊ silib⁹ curaꝯ ꝓmotionẽ eax: qã ãt fit cã siccitatis ex paucitate mãe pilox: vl pp paucitatẽ materie nutrimẽtalis ⁊ sanguinis. ¶ Et que fit ex opilatione ꝓpter humiditatẽ ingrossatã in poris cutis: vt innuit Aui. sanari põt. Et Meſ. dixit. curã cõstare tribus rebus. quax ꝓma est occupatio circa capitis mũdificationẽ: si est ibi mã ledens: ⁊ intellexit ꝑcedente vniuersali corpis mũdificatione si fuerit in toto vel in aliquo nobili mẽbꝛo repletio. Que aũt istã cõplent intentionẽ põt haberi ex multotiens dictis: ⁊ bis q̃ marie dicent in cap° alopitie. ¶ Et 2ª res est regimen cibi ⁊ potus ⁊ alioꝛ emendantiũ malitiaz cõplonis ⁊ generantiũ humoꝛes laudabiles: ⁊ de implentibus banc intentionẽ. A. ꝓcipue mentionem fecit in facta ex paucitate mãe. ⁊ sicut incõualescẽtib⁹. Et dixit. q curaꝯ cuz regimine delitioso in cibis boni nutrimẽti ⁊ pinguib⁹: ⁊ in qbus sit caliditas subtilis. i. remissa cũ dimissione ois salsi acuti acetosi ⁊ pontici: ⁊ vini amari antiq: ⁊ coytus. sup. ⁊ oium exiccantiũ ab intus vel ab extra approximatorũ. Et ió nõ ꝺz approximari capiti eox nitrũ: neqz vsneum: aut sapo vel his silia. Sz assiduꝯ balneatio cũ rebus dulcibus ⁊ approximentꝯ eis ea que sunt sicut farina fabarũ grana melonis creta psiliuz ⁊ silia. ¶ Et 3ª res est. dixit Meſ. administratio medicinax casum capilloꝛum prohibẽtiuz. sup. ⁊ cõseruantiũ eos: aut ipsoꝛũ retardantium casum. Et implentia hanc intentionẽ: cõueniunt ẽt in depilatione proueniente ex nimia raritate poꝛox. De cuius cura Aui. dixit q in ea administret balneum aque dulcis calide in pmis: vt aliqualr magis rarificet cutem ⁊ iuuet ad faciliozem ⁊ maiozem penetrationem aque frigide que subito post balneationem predictam ꝺz superinfundi. Nam aqua frigida sic administrata ꝓfundatur ⁊ opilat poꝛos. ¶ De cura aũt eius que fit ꝓpter opilationez poꝛozũ ab humiditate grossa. dixit Auicẽ. curet cum eis que resoluunt ⁊ rarificãt: ita q abluaꝯ caput cuz lixiuio ⁊ baurach ⁊ spuma maris. Et liniaꝯ cutis cũ eis que sũt: sicut gũmi ruthe siluestris ⁊ sinapis ⁊ calamentũ ⁊ rutha ⁊ cepe, ⁊ administrentꝯ in balneo aque resoluentis. Et oiligiẽ vt ponanꝯ in cibis eox ea que aperiunt: vt sinapis ⁊ allia ⁊ poꝛi ⁊ similia: ⁊ abstineant ab oleis. s. ⁊ pinguibus ⁊ vnctuosis. ¶ Et de medicinis cõuenientibus in hac specie. dixit Hal. super. 6o. epiõ. medicine conuenientes alopetie ꝓueniunt his qbus tardus est exitꝰ piloꝛ in barba. s. per opilationez ab humiditate grossa. Et valet ad hanc speciẽ. qõ dixit Raſ. 25. oti. tũc vidi fieri mã curã ad ꝓncipiũ caluitiei. idest ad inceptionez casus piloꝛ ex dicta cã per hunc modũ fricẽt caput: donec rubeat. deinde illiniatur cũ adipe anatis: aut galline per noctem: deinde illiniatur cum tapsia pice ⁊ laudano mastice vino: ⁊ oleo sufficienti ⁊ dimittatur per noctez vnam: deinde lauetur cum aqua calida. Et postea iterũ fiat hoc idez regimen: si tamẽ rubefiat ex tapsia ⁊ pice: tunc dimittaꝯ cura per dies: ⁊ vtẽ dum erit adipe puro donec mitigẽt punctio: ⁊ deinde iteꝝ fiat cura. ¶ Et de medicinis etiam conuenientibus in hac specie depilationis sunt medicine Aui. hoc dixit. sumantur cantarides recentes abscissis capitibus pedibus ⁊ alis: ⁊ exiccentur in vmbꝛa: deinde terantur cum oleo viol. aut oliue ⁊ coquatur cum eo donec ingrossetur ⁊ line ex eo vbi volueris: nam exiccabitur locus: ⁊ deinde nascentur pili. Et similiter facit mel anacardinum: aut teratur condisi in oleo de ouis ⁊ inungatur cum eo. Aut sumantur vngule asini adustę ⁊ coꝛnua adusta ⁊ liniantur cum oleo sisamino. Et sunt etiam alie medicine que dicentur in capitulo de alopetia in his: ⁊ in illis oportet vt obseruentur conditiones que dicentur in illo capꝰlo. ¶ Sunt autem ⁊ alie medicine que in omnibus speciebus conueniunt: vt in loco in quo administrantur oriantur pili. Inter que dixit Auicen. conuenientia sunt oua formicarum cum oleo de ben illinita: cuius aput cõmunitatem hominum: ⁊ vulgus ipsa sint ex eis que prohibent ortum pilorum. ¶ Et de expertis est lacerta que est in domibus quando interficitur ⁊ exiccatur ⁊ teritur: ⁊ cum oleo illinitur. Dixerunt quidam lacertam interfice ⁊ combure: ⁊ in puluerem redige: ⁊ locus depilatus melle tepido inungatur ⁊ superaspergatur de ipso puluere lacerte: nam cum sepe hoc fit inuenitur vtile: ⁊ expertum. Et dixerunt iterum. sanguisugas multas combu-

Curã caluitiei euentis ꝓpꝛiones ꝓpꝛiones poꝛox ab humiditate grossa.

re ⁊ pulueriça ⁊ ipsum puluerem cum aqua in olla rudi bullire fac vsq3 ad tertiam partem: ⁊ cum illa aqua locum inunge. ¶Et dicunt vtile fore vt multiplicentur capilli si inungatur caput oleo in quo cocti sunt cātarides vsque quo inspissentur. Et similiter vtile fore si post abrasionem loci: ⁊ ēt sine abrasione inungatur locus multotiens cum hoc vnguento. ℞. radices altee ⁊ folia trifolij: ⁊ radices ⁊ folia petrosilij ⁊ pista ⁊ pone in olla noua: ⁊ sup̄ imitte mel ⁊ acetum. aā. quātū sufficit ad decoctionem siue ad coquendum ea tandiu: vt cum cocta fuerint deuenient ad spissitudinem mell̄. hoc enim multiplicat inunctū capillos ꝓlongat ⁊ decorat eos. ¶Et dixit Aui. sumantur. xx. medulle auellanarum ⁊ assentur donec terantur ⁊ illiniatur cum oleo raphani. Et dixit. cinis abrotani quādo miscetur cum oleo antiquo: ⁊ inungitur facit nasci barbam tarde nascentie. ¶Et dixerunt quidam. melle crudo calido caput inunge ⁊ superasperge puluerem lacertaꝝ combustarum ⁊ nascentur pili multi ⁊ pulchri. Aut vnge locum cum assungia porci mixta cum puluere panis ordei ⁊ salis. Et alij dicunt inunge locum cū assungia veteri incorporata cum puluere corticū radicum vlmi ⁊ corticum auellane. Amplius i ſca° alopetie multe dicētur medicine que adhunc poteris afferre locum. ¶Regimē autē conseruans capillos ⁊ pilorū prohibens casum conueniens eis qui ipsorū timēt casum ⁊ futurā caluitiem, nā aut eam phibent: aut saltē retardāt: adimplēt autē per medicinas calidas subtiles ⁊ stipticas calidas vt trahant mām pilorum ad locum subtilem. ſ. in ſba ⁊ penetrent ⁊ locū transitus preparent vel subtiles in caliditate. i. non multum: sed remissiue calidas ne mām resoluant ⁊ consumant: ⁊ stipticitas: vt mām condensent in pilum ⁊ cōdensatam constringāt ⁊ retineāt. ¶Dixit Aui. medicine cōseruantes capillos sūt Ille in qbus est caliditas subtilis attractiua ⁊ vtus stiptica. Et subdit. sūt insup̄ qdā medicine ꝓseruātes capillos cū proprietate ipsarum. Et sunt ex eis simplices ⁊ ꝓpolite: ⁊ simplices sunt sicut myrthus ⁊ grana eius ⁊ laudanū ⁊ emblici ⁊ kebuli ⁊ myrrha ⁊ aloes ⁊ cap̄. veñ. ⁊ galla pp siccitatē suam ⁊ alfesabanagi ⁊ ꝓprie qñ miscentur vna vel plures ex eis in vino stiptico ⁊ oleo myrthino vel masticio: aut cuz aqua myrthi: aut cū succo foliorum alsençanagi ⁊ cinis ligni arboris eius vste cū semine suo mixtus cum oleo myrtino ⁊ vino stiptico ⁊ cortex nucis ossiū oliuarū ⁊ papauer rubeū. oleū costinum cōfirmat capillos ⁊ reddit eos pulchros iniūctū ⁊ decoctio emblicoꝝ super illinita loca capillos confortat ⁊ a casu ⁊ lesione preseruat. Et succus nasturcij domestici bibitus ⁊ illinitus ꝓhibet capillos a casu. Et ꝓuenit lotio ex aqua decoctiōis sene aut rorismarini. Et ablutio fcā cum lixiuio facto cuz cinere pedis colūbini: aut cū aqua decoctionis foliorꝝ fagi ꝓhibet capillos a casu. Et illinitio facta cuz lacte caprino in quo trita fuerit agrimonia. Et ablutio cum aqua decoctionis fenugreci confortat capillos ⁊ mūdat eos a furfurib⁹. ¶Ablutio vtilis. lauet caput cū aqua ꝺcoctionis ꝑsidie balaustiaꝝ myrthi cypressi ⁊ similium. Et post ablutionem inunganť radices capillorꝝ iuxta cutez cum oleo myrthino. ¶Prohibēs casum capillorꝝ ex inuentione nr̄a. ℞. corticū canne vstaꝝ: ⁊ corticum auellanaꝝ vstaꝝ ⁊ granorū myrthi. aā. ʒ. iiij. absinthij: ⁊ gallaꝝ. aā. ʒ. ij. ꝓfice post triturationē ipsorū cum oleo myrthi ⁊ vtere: qñ est expertum. ¶Dixit Auic. ℞. grana myrthi gallas ⁊ emblicos: ⁊ decoque in oleo ro. ⁊ administra inungendo. ¶Medicamē ꝓseruās pilos supcilioꝝ. ℞. ro. papaueris ruffi. aā. pt. ʒ. fumiterre cū radicibus suis ⁊ extremitatē valeriane: ſra tñ extra hz. atriplicis: aā. pt. i. laudani ptes. iij. cap̄. ve. pt. ij. terant ⁊ administrent cū oleo masticino. ¶Aliud. ℞. myrre ptē. i, laudani pt. ij. ⁊ misce cū oleo myrthino q̄tū sufficit. ad illiniendū. Et si egest deficcatiōe multa ⁊ resolone addat nitri vsti vel non vsti ptem. ʒ. ¶Aliud. apes multas in olla reclude ⁊ oleo tere ⁊ caput inunge. ¶Ungm̄ ꝓhibens casū capilloꝝ ⁊ inceptam caluitiē sanat. ℞. foliorū myrthi galla rū cypressi cap̄. veñ. corticum thuris pulueriçatoꝝ subtiliꝝ ⁊ aā. p. i. laudani. ptes. ij. vini stiptici ⁊ olei myrthini q̄tū sufficit ad ℔ vt fiat liqdū ⁊ inunganť cū eo radices pilorꝝ de sero ⁊ mane lauenť cū lixiuio dulci in quo bullierint stiptica. ¶Ait Raſ. 25. ꝓtinē. ad casum capillorū ⁊ ꝺualescentibus non credo fore melius medicamen q̄ hoc. ſ. q̄ laudanū dissolutū in oleo masticino. Si tamē capilli ceciderint valde ⁊ fuerint modice soliditatis in radicibus eorū pone loco olei masticini oleum myrthinuz: quia tunc indigebis maiori stipticitate: ⁊ rege eos regimine conualescentiuz: sed tamen vitare debes in eis illinitiones frigidas multe stipticitatis ⁊ ꝓprie in catarrosis ne forte inducas eos ad detrimentum.

¶De coloribus capillorum ⁊ canitiei. Cap. xxiiij.

De ꝓseruatione capillorū a casu.

Color capilloꝝ ex diuersis variatōez recipit.

LE pilorum vtilitate iam in trac. p̄ huius sermonis dictū est: sūt eni in corpe vtiles, quēadmodū lupini in terris seminandis qui trahūt nitrositatē a terra. Unde Cōstantinus in agricultura dixit. si fertilem terram volueris facere lupinos in ea sere: qm̄ nitrositatē ab ea attrahunt: ⁊ ita pili ex corpore fumosas ⁊ nitrosas materias ex corpore hauriunt que in ipsis ꝙuertunť. Unde coll̄z 1°. ait Auer. mihi vr̄ ꝙ nā adducit hunc vaporē: vt sit mā pili ad hoc vt pilus trahat illā malā mām ex corpore ad mundificandum ipsum per hoc: sicut vides ꝙ faciunt artificialiter laboratores terrarum, qui quādo volunt ꝙ ipse fructificent seminant in eis semina que habent trahere partez terrestrem vstam.

COlor capillorum varijs causis variationem recipit, ⁊ p̄ ex varietate ꝓplonis. Nam alius est color pilorū in cōplone tēperata: ⁊ alius in calā: ⁊ alius in frida. Cōplo eni calā capillos ⁊ pilos nigros pfert: ⁊ frigida subalbidos ⁊ tēperata pfert eos declinantes ad citrinitatē ⁊ rubedinē: ⁊ frigiditas cum vehemēti siccitate pilos pfert albos: ⁊ siccitas ēt sola vehemens. Et accidit ex ea simile eius qō accidit plantis cū siccanť: quarū folia albescunt. Et ℔ accidit p ꝓprie in fine egritudinuz exiccantiū. ¶Scōo variať color pilorū rōne etatis: qm̄ pueritia flauos: siue subalbidos pfert pilos: iuuentus vō nigros ⁊ senect⁹ me^m inter p̄dictos ducit colorē. ¶Et variať 3° ex parte humorum corporis. Ait Raſ. 25° ꝓti. ex libro iubal. color capillorū fit semp ad mo^m colorꝭ sanguinis: ſi. n. sanguis fuerit tenuis ⁊ aqueus erit color eoꝝ citrinus ⁊ albus. Et si sanguis fuerit niger ⁊ calidus ⁊ color eoꝝ manifeste niger erit. Et ꝓsil̄ variabiť ſm varias dispones sanguinis ⁊ mixtionē cū alijs humoribus. ¶Et variať 4° varietate regionum. Nam regio calā meridionalis pilos profert nigros: frigida vero septētrionalis subalbidos, orientalis vero medios cū declone ad rubedinem, ⁊ occidentalis medios cū declinatione ab albedinem. ¶Et variatur 5° rōne accidentū anime. ¶Sz 6° ratione extrinsecus occurrentium: vt ex mora sub sole. ¶Et 7° ratione infirmitatum ⁊ maxie exiccantiū. ¶Et qñq̄ permutatur vel variať color pilorꝝ rōne māe ex qua fiunt: cum. n. vapor fumosus ad cutem peruenerit vstus pp calitatez corporis multā adherentē: tunc color pilorꝝ erit niger, cum vero vapor ille non erit vstus, qr caliditas in corpe est debilis non adurens erit color nō niger: sed declinans ad colorem sanguinis ⁊ humoris a quo ille vapor est subleuat⁹. ¶De variatione colorꝭ pilorum ꝓpter dispositionem cutis. dixit Aristo. 5° de generatione animaliū. color pilorū ex causa dispositionis cutis variatur, sed hec variatio magis in alijs animalibus contingit q̄ in hominibus. Et hoc est ꝓpter subtilitatē ⁊ imbecillitatem cutis hominū: habent enim homines subtilissimam pellez pre omnibus alijs aialibus: ꝓpter qō ſm plurimū non operať pellis eorū in alteratiōe colorꝭ pilorum ipsoꝝ. Aliter tamē euenit ꝙ operatur vt patet in caluitio nō naturali. Unde dixit. A. hominibus nihil

scilicet. pellis o peraf in coloratione pilorum suoꝝ nō ca/
noꝝ non ꝓpter senectutē: sed eorū qui ꝓpter infirmitatem:
noua enim alba pelle albescunt pili: illi autem pili fuerunt al/
bi non cōsequetur inde pili albedo: ⁊ qꝝ pili ex pelle nascun
tur. languente igit ⁊ subtiliata pelle ⁊ pilus simul languet:
languor autem est pili canities. Et in dictis Aristo. tetigit
vnā de causis canitiei nō nālis: ⁊ ꝓp qō sciēdū est ꝙ canities
⁊ pilorꝝ dealbatio est duplex. s. nālis ⁊ innālis. Nālis accidit
in senectute ⁊ est vexillū siue insigne ꝙ supra caput moris ap
plicat. Innālis vō est illa q̄ ꝓoccupat pilos añ senectutem.

Canities pilorꝝ ē albatio ē duplex. s. nālis ⁊ innālis.

¶ Et dr canitie nāli loquēs. Ari. 10ª pbleᵐ. 64. pbleu. di/
xit. hō solū aialiū canitiē hz. Et cā est qꝝ mlta aialia hñt pilū
fluxibilē: qꝝ oi anno fluit ⁊ renascit: vt bos equus ⁊ alia plu
ra: ⁊ multa q̄ nō hñt pilū fluxibilez: vt ouis ⁊ capra ⁊ plura
alia sunt breuis vite ⁊ canities nō accidit: nisi ꝓst longum
tps: ita ꝙ ꝓueniunt a morte añ tps canitiei. Et iō dixit Ar.
q̄cūq̄ nō fūt senescētia. i. lōgo tpe viuētia nō canescūt. Et hic
est ꝙ senectus canitiei denotat. hō aūt qꝝ nō hz pilū fluxi/
bilē annuatim: imo ꝓ se nūq̄ q̄uis aliq̄n ꝓ accns: vt ex aliq̄
egritudine pilus fluat ab hoīe ēt vite longeue canescit. In 5º
de gñone aia. dixit Ar. equū canescere q q̄uis possit dici ca
nescere respectu alioꝝ aialiū: respectu tn hois nō ꝓprie cane
scit. ¶ De ꝓprijs aūt cāis canitiei. dixit Ar. eodē 5º de gño
ne aialiū. causat albedo in pilis ex defectu caloris nālis: vt
in senectute: ex .B. n. canities accidit. Nam nutrimētū qō ad
vnāquāq̄ ꝑticulā ꝓtingit ꝓpria caliditas digerit: ea aūt nō
potente illud digerere corrūpit: ⁊ fit corbatio ⁊ languor. qui
buscūq̄ ergo dixit Ar. nō parū est caloris ⁊ humiditas in/
grediēs amplior est ꝓpria calitate: tūc cū nō possit illa humi
ditas ab ea digeri corrūpit a calitate que in ꝙtinēti est aere.
Jn pilis. n. pilorꝝ radicib⁹ tale exñs nutrimētū nō digestum
putrescit ⁊ fit vocata canities. ¶ Et cā albedinis in predicta
putrefactione. dixit Ar. est qꝝ multū hz aerē: nā secū miscet
ois terrestris vapor hñs x̄tutem aeris grossi. Et ꝙ talis pu
trefactio ⁊ albedo fiat est defectu caloris innati. dixit Aris.
apparet: qꝝ ex languoribꝫ multis aianti curatis languoribꝫ
nigrescit aliqd eorū: ⁊ hoc qdē est: qꝝ in infirmitatibꝫ totum
corpus in defectu caloris nālis est ꝓp qō indigestio in carne
canos efficit. Sed postq̄ curati valdi facti sunt ꝓmutant:
⁊ fiunt ex senibꝫ iuuenes. vere ergo hz qs dicere languoꝛez
esse acqsitā senectutē nō languorē esse nālē: faciunt. n. aliq̄n
languores aliq eadē q̄ senectus. Et dr ab Ar. ꝙ ex eisdē cau
sis inficiunt in multis multi capilli tēpore iuuētutis: ⁊ aliq̄n
post: lz nō habeant infirmitates magnas: nā ex causis mul/
tis notis fit languor in cuti: vñ ⁊ languor fit in pilis. ¶ Ga.
vō 2º de cōplonibꝫ dixit. ꝙ canities hz fieri in illis in qbus
cutis capitis nō cōsequit sinē siccitatis. Et voluit Gal. ibi ꝙ
canities ꝓsupponat debilitatē capillorꝝ ⁊ albedinē eorum.
Et debilitas eius accidit ꝓp minorationē nutrimēti cōuenie
tis eis. Et albedo accidit eo ꝙ res ex qua nutriuntur exit a
flāte q̄n putrescit ꝑm longitudinē tēporis qō contingit: qn̄
cū porus fuerit strictus ⁊ supfluitates fiunt pauce ⁊ visco/
se ⁊ caliditas ꝓpellens eas anterius fuerit debilis: tūc acci/
dit canities. Et sic vī velle ꝙ cāe canitiei: siue albedinis pilo
rū sit putrefactio illiꝰ supfluitatis flātice. Et ꝓp hoc dixit. A.
ꝙ dū sanguis ꝑmanet pinguis spissus calidus ⁊ viscosus ca
pilli sunt nigri. Cū vō ad aquositatē tēdere incipit declinat
capilli ad canitiē. Et Ar. vbi supra dicta corruptionem: siue
putrefactionē appellauit elixit. Gal. vō appellauit acatani/
gi: ⁊ est idē qō mutfulentia a nobis vocata: qꝝ nō est vā pu
trefactio. Et. A. ꝑmi. 2ª. caº de signis ꝓplonū recitans dicta
Aris. ⁊ Gal. de canitie dixit. ꝙ cū opiniones consideraueris
inuenies eas ꝓ certo ꝓpinquas: imo dicūt qdaz. ꝙ in sentē
tia sunt penitus eedē. Et hoc qꝝ cā in albedinē colōris fleg/
matis: ⁊ cā acatanigi albedine est vna. s. debilitas caloris nā
lis agētis illas mās. Et dealbant tēpore māe añ q̄z dentent
in pilos ⁊ si pili albi nascuntur. ¶ Ex dictis patere potest
ꝙ canities nālis ꝓperat in cōplone frigida flātica ⁊ vtenti
bus cibis flegmatis ḡñatiuis. Et eis q multa vtunt capitis
coopertura ⁊ ecōuerso tardat in cōplone calida: maxime co
lerica ⁊ vtētib⁹ regimie calido ⁊ colere ḡñatiuo. ¶ Et scias.
ꝙ sunt alie cāe albedinis pilorꝝ: siue canitiei innālis. Et est
siccitas multa corpis: siue cuti aduenies absq̄ aliqua putrefa/
ctione eueniēs: aut ꝓp cām intrinsecā siue extrinsecā. Corpe
ēt ⁊ maxime cute exiccato exiccant radices pilorꝝ: qꝝ ꝑuant
mā nutriente eos: ⁊ cōicatur ipsa siccitas ipsis pil. ⁊ sic exic
cant in suo hūido ⁊ dealbant: sicut accidit albedo segetib⁹
cū siccāt. Et cā qdē intrinseca talis siccitatis ꝑm plīm vt su/
pra patuit sūt egritudines exiceantes. Vñ ārti 2ª caº de dis/
positionib⁹ accidētib⁹ cōualescētib⁹. dixit Aui. accidit eis
vt albificent eorꝝ capilli: ꝓpea ꝙ capilli ꝑuant nutrimēto: ⁊
ꝓpea ꝙ spargit siue exit ab eis hūiditas innata cū qua fiat
nigredo. ¶ Cā aūt extrinseca pōt esse multiplex. s. lōga ⁊ ma
gna tristitiā faciēs sua exiccatione: ⁊ intēpestiui funduntur
vertice cani. Et magnus timor ⁊ subit⁹: sicut accidit his qui
supse vidēt repētinā mortē: sicut ego vidi in puero Matheo
lippi de scarpia: ⁊ in Lechio sartore in burgo sci Laurētij: nā
⁊ q̄uis pili nō sint aiati ⁊ nō trāseat nutrimētū eorꝝ ꝙ ipsorꝝ
corpulētiā: nihilomin⁹ ex magnis alterationib⁹ ⁊ corpis ⁊
cutis alterationē recipiūt. mō in vehementi ⁊ subito timore
calor intrinsec⁹ multū retrahit ⁊ vnit: ⁊ de hūiditatib⁹ ibi
reptis multū cōsumit: ⁊ ptes ēt extrinsece sanguine ⁊ spiriti/
bus depauperate multū exiccant: vñ transfiguranf eorꝝ fa/
cies ⁊ tornatiles fiūt: ⁊ albedo pilorꝝ ex subito eueniēte timo
re subito accidit: ⁊ ois alia cā extrinsec⁹ cuti aduenies ⁊ pi/
los calefaciēs ⁊ multū exiccās eos est cā albedinis eorꝝ: pili
enim sicci sunt. calor agēs in siccū dealbat. Et sic dealbantur
pili ⁊ capilli ex fumo sulfuris. ¶ Differt aūt canities innālis
a nāli: qꝝ in ista innāli albedo incipit a pilorꝝ extremitatib⁹ ⁊
ꝓcedit vsus radices: sz in canitie nāli incipit a radicib⁹ ⁊ ꝓ/
cedit vsus extremitates. Et differūt. qꝝ canities nālis q̄uis
posset retardari: tn facta fortasse nō sanat. Innālis vō sana/
ri pōt: vñ sicut supra ponit ex vbis. Ar. curatis infirmitatib⁹
exiccantib⁹ reumectant corpus: ⁊ sic reumectant pili: sicut ⁊
multe res sicce in aere humido humectant: ⁊ sicut accidit se
getib⁹ cū ꝓp siccitatē ⁊ hūiditatis carentiā exiccant: postea
ipsis aqua irrigatis iterꝝ humectant ⁊ vsus suā ꝙsuetā ⁊ nā
lē nigredinē: siue viriditatē tēdūt. Sic ꝙsūr ⁊ pili cū hūectā/
tur vsus nigredinē vel ad pristinū colorē tēdūt. Quidā dñt.
ꝙ sicut ipsi pili innātr albi facti sūt: ita nigrescūt q sic albi fue
rint facti. Sz qꝝ oēs tales multū subtiliati sūt ꝓp opilonem
pororꝝ: ⁊ siccitatē factā factis poris latioribꝫ ⁊ nutrimēto re
humectāte decidūt, ⁊ alij q loco illorꝝ renascūt nigri exeūt.

Cura retardās canitiē ꝙplef dieta ⁊ potiōe. ⁊ dieta qdem
cōsistit in euitatiōe ois frigidi ⁊ humidi: siue aeris:
siue ciborꝝ ⁊ potuū potētia vel actu taliū: siue multi ocij lō/
ge dormitionis post repletionē cibi multe balneationis cuz
aqua dulci ⁊ applicationis ab extra rerꝝ frigidarꝝ ⁊ hūidarꝝ
taliū potētia vel actu multe potationis vini vaporosi: ꝓpea
dixit Aui. sit sufficiētia in potādo vinū parū citor: dixit Raſ.
ducit ad canos frequēs vsus vini: ⁊ nō hz cōpōnē in hoc: aut
comestionis rerꝝ vaporosarꝝ: ⁊ potētiū replere caput vapori
bus humidis. Et ḡñal in euitatione ꝙsistit oium multipli/
cātiū indigōnē ⁊ flegma plīm: de qb⁹ est mult⁹ coyt⁹. Et cōsi
stit in administratione regimis exiccātis: siue ficci actu: siue
poª bonū tn sanguinē ḡñans. Et de appropriatis ad retar/
dationē canitiei est vsus carnū serpētis. ¶ Cura vō ꝓpotio
nē cōplef cū interpolata flātis purgatione cū educētib⁹ fleg
ma: ⁊ ꝑcipue a capite cū cochijs ⁊ filib⁹. Et dixit Aui. ⁊ cuz
vomitu ēt ꝓprie supra cibū ⁊ p clysteria iterū. Et cōfert vsus
trifere minoris ⁊ electuarij de mirabol. ⁊ vsus kebulorꝝ cō/
ditorꝝ maxie: ⁊ p interualla sume troc. de tyro: ⁊ vsus tyria/
ce ⁊ metridati ⁊ vsus electuarij anacardini dr esse vtilis ⁊ cō
ueniēs. Dixit 25. pti. cito ducit ad canos abundās extractio

De causis extrinsecis canitiei.

Dsia ſter canitiem nālē ⁊ nō nālem.

sanguinis. ¶Dixit Tabri exptū fore q̄ si sumat vnus mira bol. niger absq̄ nucleo in cibo p annū sumēs ip̄z obtinebit capillos nigros vsq̄ ad finē vite sue. Et q̄dā dicūt, retardari canitiē p̄ unctionē factā in radicib⁹ capillo⁹ z pilo⁹ barbe cū oleo costino vel nardino z similib⁹: z p vsuz tingētiuz pilos aliquo colore z spūal̄r nigro. Et oleū nigelle denigrat capillos z ꝓhibet ipso⁹ albificationē fieri. De cura autem palliante dicet in sequēti cap°.

¶De tingendis capillis z pilis flauificandis rubificandis de albandis denigrandis z pulchrificandis. Cap. xxv.

REgimen tincture capillo⁹ z pilo⁹ z colorationis eo⁹ duplex est. scilz vle z particulare. Uniuersale cōsistit in preparatione eorū ad recipiendū tinctura z colorationem: z particulare consistit in approximatione rerū tingentiū eos. ¶Et vniuersale q̄dē germen: tūc maxie necessariū est cū voluntas fuerit vt tinctura acquisita perduret. Ad inducendū etiā durabilē tinctura op̄z q̄ prius lauentur cū aliquo lixiuio stiptico dante capillis causaz retinendi tinctura: quēadmodū fit in pānis z alijs tingēdis reb⁹: op̄z ergo vt pili tingēdi p̄us bene lauent cuz lixiuio z cum aqua infusionis alumīis roche pulueriçate: de quo ponat lib. 5. z de cinere cōmuni. ℥. ij. que infundant in aqua postea colētur per pannū: z lauent cū ea pili z anteq̄z perfecte siccent ipsos tinge: z quidā dicūt q̄ pili madefacti aqua mixta cuz alumine roche z exiccati melius colorē suscipiūt: plures tñ cōcordāt q̄ capilli predicto mō loti cū fuerint exiccati meli⁹ tinctura suscipiant z susceptaz diutius teneant. Et maxime necessaria est p̄paratio ista cuz volueris colorare eos colore nigro: aut colore itēsiori precedēdo ab albedine: z ad nigredinē accedēdo: verūtñ in coloratione capillo⁹: p̄cipue in ipsoruz denigratione op̄z cauere nimiuz vsuz rerum frigidaruz z stipticarū quibus maxime egeat in denigratione capillorū super caput: qm̄ propter hoc multi iam mortui sunt: z multi iam incurrerunt apoplexiaz vel paralysim vel aliam similez egritudinē: vt dixit Sal. p̄mo miemir. Uerūtñ preparatio supradicta nō est necessaria: imo esset inutilis, cum aliq̄ voluerit colorē preexistentē remittere a nigredine vel alio colore medio tendendo versus albedinē: sz oz ablutio tunc fieri cū aqua dulci simplici nō habēte aliquā stipticitatē oīno. Quidam tamen dicunt. nō possunt capilli nigri albi fieri: sz bene possunt in nigredine remitti. ¶Et modus albificādi capillos z remittēdi intensionē colorīs versus albedinē est iste. lauent bñ cū aqua calida cū lixiuio dulci z sapone: z cuz fuerint medie exiccationis suffumigent cū sulfure z inunganf capilli cū vnguento: q̄ sic fit. R. stercoris hyrundinis enule sicce sulfuris flo⁹ capparis siccoꝝ mes z seminis ebuli sicci z terant p̄fecte z incorporent in modū vnguēti cū felle vacino z aliquātulo aceti. Et fiat hoc multis vicibus iterādo lotionē suffumigationē z inunctionē: donec nigredo minuatur: deinde vngat sepe cum oleo de lilio vel sambucino. Ait Raz. capilli siue pili equo⁹ z pellium z pannoꝝ ex suffumigatione sulfuris dealbant. ¶Et dealbant capilli si lauet caput cuz lixiuio de cinere vitis facto: in quo positus fuerit puluis lupinoꝝ myrrhe stafisagrie z fecis vini. ¶Lotio alia. R. radicem celidonie z rubie tinctoꝝ. aā. tere subtilr z distempera cū oleo in quo iam cocta fuerint rasura ligni radicis celidonie z crocus. Et cuz ea caput vnge z dimitte sic vnctū nocte tota z mane laua cū lixiuio facto de cinere caulium cū palea ordei lotum. ¶Alia. R. celidoniā z agrimoniam z rasurā z folia bruscī: z in aqua decoque postea habeas ollaz in fundo p̄paratā, z in eius fundo pone ciminū: deinde cinerē auene z vitis z fac cū dicta aqua lixiuiuz z ex eo laua caput. ¶Dicit. 25. oti. q̄ fex aceti in vna nocte capillos nigros facit blundos: z sitr facit fex vini. Et si capilli nigri illiniant cū stercore hyrūdinū z dimittant sic per noctē mane existēt albi. Et dz. q̄ illinitio cū aqua venaꝝ citrinarū facit capillos aurei coloris. Dixit Alber. q̄ aq̄ decoctionis tēpestalpe dealbat equū nigrū. Et dicūt q̄dā. q̄ pulegiū in lixiuio bullitū caput inde lotū pulcherrime dealbat. ¶Capilli p̄ina: aut flaui z splendidi fiūt si post p̄pōnē ipso⁹ ad recipiēdū tinctū dictū eram illiniant cū illinitione facta ex aqua decoctionis capillorioris corticis viridis fructus nucis: aut corticis arboris eius mixta cū albumine oui galla sit incorporatis in modad nigrevnguenti quo capilli illiniant z superponant folia blitilices z cfasciant cū binda z dimittant sic vsq̄ ad diem tertiuz: tu sunt stipsoluant z pectinent vt si qd ex vnguento capillis inhesiuio: z inabijciatur: z tunc illine eos cū tinctura facta ex croco orterio: tali sanguine draconis z alkanna: sed maior pars sit alkadistemperatis cū decoctione p̄assij z dimitte hanc tinctsic per duos dies: deinde laua cū aqua calida. Nā h̄ tinc nō remouet de facili. ¶Dicunt quidā. cum melle feceꝝ variçatus decoque ad spissitudinē: z tūc cola z cuz capillos flauos gat eos bere volueris ex eis vnge eos. ¶Lotio semel facta cuz libit Saluio facto cum cinere ligni edere excorticati facit capillos uos durantes sic mēsibus tribus. ¶Si frequenter lauem nocte caput cum aqua in qua coxeris flores genestre exiccat aut flores tassi barbassi aurosi fient capilli z flani. ¶Et decoctio nucū buuenit ad hoc lixiuiū in quo infusi fuerunt flores sticados, papaueris trini z genestre z rasura bruscī z cortex citri: aut radix genio mixta tiane: vel radix berberis z flos cartami. ¶Aut accipe thatatū diu ip̄ tie costi z folij nardi. aā. ℥. ij. z olei ro. lib. j. pistata misceat denigrat p̄ alambicū sublimentur: z ex aq̄ que inde exierit caput liniat: z ex eis post lotionē z ei⁹ exiccationem. ¶Aut. R. alumīs roche lib. j. alge de menuminis scariole. ℥. j. alumis fecū. ℥. ij. drag. gūmi. arabi. amidi z pone in saponis albi. aā. ℥. ij. pistent z bulliāt in lib. x. aque recentis in loco nō z clare donec remaneāt. p. ij. postea cola z ex ea capillos b oleo caputnea pectinādo eos sub sole. Frica capillos cū puluere cerussi ℥. j. z fuligdē puluere fricat⁹. ¶Dixit Sal. p̄ miemir. q̄ archigenes precatos inuxit. q̄ lupini crudi cū aq̄ z nitro mixti z illiniti flauos faciAut. R. vcapillos. Camomilla retēta in lixiuio coloze pulchro decino z dimrat. ¶Et dz. q̄ si inunganf capita puerop̄ vel puellap̄ cu pectinent oleo mixto cū cinere corticū auellanap̄ z nitro emittēt ut pulchre: au los pulchros. ¶Si capillos ad rubedinē ōclinare volueris co blete tē p̄para p̄us eos cū lixiuio facto ex cinere tirsop̄ cauliū i qu. j. z fac in sit alumen dissolutū: z fit ia ablutio multis diebꝰ mā p̄ep: z salgēmrat capillos ad recipiendā oēm tinctura: deinde. R. farine pinoꝝ. ℥. x. myrrhe. ℥. v. alumis roche z aluminis secū. aā. ij. terant z incorporent cū lixiuio facto cū cinere sarmētoꝝ vitis donec fiat ex eis forma vnguēti: z cū eo vnganf oēs pilli z illiniant post q̄z fuerint abluti cū lixiuio dicto z fumirabol. rint medie exiccationis. Aut post p̄dictā mediā exiccationem inunganf cū linimēto facto de puluere rubie tinctoꝝ cuz boni olei xiuio de cinere sarmentoꝝ. ¶Et dicūt cōuenire caput lauem eo capilre sepe ex aq̄ in q̄ semia lape minoris diu bullierint. Et illiparitariā: z re capillos cū aceto vel aqua in q̄ alkāna distēperata fuerialkanne ve ¶Siendū est q̄ multotiens z multis vicibus inuicē pectnare capillos sub sole cū pectine humefacto cū lixiuio mula p̄dicta detū opaf ad bonā z pulchrā colorationē capilloꝝ. Dixit. Al tinctura q̄ alkanna z indicū z ppie radix alkanne sunt radices sufiemir. vnquas congregant homines in tingendo vel ad nigrū vel ad flauū op̄ ac nig ¶Modus aūt palliādi canitiē: z pmutandi colorē albū citran puropillo⁹ ad citrinitatē vel ad subcitrinitatē, vel subrubedinē es horas, z est talis. R. gūmi arabici alkāne. aā. ℥. j. gallap̄ imaturap̄: riduo vna lgallap̄ qb⁹ aptant coria. aā. ℥. iij. terant z bulliant in lixiuiz alkitran tdebili z dimittant in eo p̄ diē z noctē: postea optime cuz genuis picislauent capilli postea copiant donec fuerint medie exiccati illud qō fuenis: postea inunganf radices eoꝝ cū succo corticū viridium nucū z pectinent cū pectine humectato in dicto succo diu re reumatibfrequēter humectādo cū ipso succo pectinē donec oēs capillarum fortili bñ humectati sūt ex succo illo. Et post dictā pectinationem unt apoplexdimittant sic p̄ horas sex vel. vij. deinde pectinent cū pectine amine ad hnō humectato. Et sic fiat de 3° in 3ᵐ: vel de 4° in 4ᵐ: vel de frigiditatis

Uide hic modum albificādi capillos.

ꝑ aq̃ decoctio⁹ us tẽpus ſicut videbitur expedire. Aut fricent capilli pulegiũ in lixi- lutionẽ predictã cum puluere alkanne humectando at. ¶ Capilli p̃inat aut cũ carnoſitate arancij:⁊ dimittant⁊ fiat per d recipiẽdũ tin dictũ eſt. Et ſcias. q̃ iſtemet modus tincture factus decoctionis ex apillos citrinos: ſiue rubeos redderet eos nigros.

corticis arboꝛdus aũt palliandi canitiem ⁊ reducẽdi coloꝛẽ piloꝛuꝫ poꝛatis in mod ad nigredinẽ ⁊ oẽm aliũ coloꝛẽ me^m cõplex ꝑ medicinas anꝯ folia blitilices ⁊ cõpoſitas. ¶ De denigrantib⁹ aũt capillos ſim iem tertiuꝫ: tu ſunt ſtipites ⁊ folia rubi ⁊ ꝑpie cinoſbati q̃ coquũt capillis inbeſiuio:⁊ inde caput lauat. Et ſi in lixiuio ꝑus decoctus ta ex croco oꝛit exterioꝛ coꝛtex viridis nucũ ⁊ pauper rubeũ fortẽ etſi ꝛ pars ſit alkanigredinẽ. Et decoctio ſtipitũ ⁊ folioꝝ papaueris ſilue/ te hanc tinct⁊ mane loti cũ aqua decoctionis eiuſdẽ tingent fortiꝛ ni a. Nã ꝑ tinc ne. Et folia cypreſſi in aceto decocta denigrant:⁊ flos melle feceꝫ v riçatus:⁊ cũ oleo mixtus pilos denigrat multiplicat⁊ pillos flauos gat eos. ¶ Et de vtilib⁹ eſt medicamen archigenis q̃ ꝛel facta cuꝫ liribit Hal. ꝑ miemir.⁊ eſt radix capparis cũ lacte mulie/ facit capillos ic aſine bullitus vſq; ad ꝓſumptionẽ tertie ptis cũ fit ex quenter lauen nocte cataplaſma. Aut tere cũ eis radicẽ ſalicis⁊ coꝛ/ eſtre exiccat eius cũ aceto⁊ vnge capillos. Aut puluerẽ gallarũ cuꝫ ꝛ flaui. ¶ Et o nucã bullire fac⁊ inunge. Et denigrat eos pars illa ni ꝓes ſticados papaueris ruffi que eſt in medio floꝛis eius cũ oleo myr aut radix geno mixta nuncta⁊ cataplaſmata. Et oleuꝫ myrthinum Aut accipe th tatũ diu in mortario plumbeoꝛ⁊ in eo reſeruatũ inunctũ iſtata miſceat denigrat. ¶ Cõpoſita aũt ad denigrãdũ faciẽtia multa rit caput linit⁊ ex eis eſt vt recipias. c. nuces viride: ſicut ſunt in ar roche lib. j. al e de menſe iunij⁊ cõtere eas⁊ pmiſce cũ lib. ſ. aluminis ni. arabi. ami ſi⁊ pone in olla noua⁊ ſuperinfunde lib. iij. olei⁊ dimit x. aque recen n loco nõ humido: neq; multũ ſicco ꝓpies. xx. poſtea cuꝫ ea capillos b oleo caput inungat. ¶ Aut. ℞. almuri⁊ aloes epatici. puluere cerꝛ ꝫ. j.⁊ fuliginis aliquãtulũ⁊ liga in petia:⁊ fac eã bullire s vel argẽte⁹ ino potenti: poſtea ex illo ino capillos lotos⁊ medie archigenes ccatos inunge nõ cito denigrat eos nigredine pulchꝛa. ti flauos faci Aut. ℞. vitriolũ de quo fit encauſti⁊ diſſolue in aceto pulchꝛo dec ino⁊ dimittat ſic per noctẽ: poſtea ex eo liniantur capil l puella ut pectinent pectine cũ eo humefacto⁊ fient nigri cum du/ o emittẽ ut tate: aut puluere alkanne⁊ corticũ fabe. Et g e cum linare voluer co blete tẽpera⁊ inunge. ¶ Dixit Raſ. 25. ꝓti. ℞. ga p cauliũ i qu. j.⁊ fac in oleo frige⁊ cũ dicto oleo alkãnã miſce⁊ vitri eb⁹ nã ꝓep⁊ ſalgẽma⁊ cõfice ex eis vng^m⁊ caput vel barbã illine: de. ℞. farine us tũ laua cũ aqua calida⁊ manibus fricando exicca. Et inis ſecũ. aĩ. nõ exiccet vnguentũ. dixit Haly. cũ folijs blete vel ſambu reſarmẽtoꝝ cooperi per ſex hoꝛas. poſtea laua: qm̃ eſt expertũ. ¶ Di/ vnganꝯ oẽs⁊ Aui. ad denigrandũ capillos⁊ nigredinẽ eoꝝ ꝓſeruãdũ. o dicto⁊ fu mirabol. indoꝝ⁊ emblicoꝝ⁊ gallorum. aĩ. par. x. lau/ iã exiccation ni partes. xx. contrita ponantur per duos dies in tribus tinctoꝝ cuꝫ ꝑ. boni olei: deinde coquant donec ingroſſeſcant⁊ fricent re caput lauem eo capilli. ¶ Aut. ℞. folia nuc.⁊ coꝛticem radicis eius erint. Et illi paritariã:⁊ in aqua coque: deinde adde puluerẽ aluminis perata fuerit alkanne vel galle⁊ aluminis roche vitrioli ſalis nitri:⁊ cũ inuicẽ pect ac aqua loca que denigrare volueris laua. ¶ Et ſcias. q̃ ũ lixiuio mula ꝑdicta denigrantia multo magis opꝫ ꝓparare q̃ pilos oꝝ. Dixit. Aꝫ tinctura recipienda cum dictis. ¶ Ait Raſ. 25. ꝓtiñ. ex ꝑ t radices ſu iemir. vngi ꝺz qui vult q̃ perſeuerer nigredo capillorum vel ad flauũ oꝝ ac nigreſcat illud q̃ fuerit albificatum ex eis cum al/ loꝛẽ albũ ca tran puro⁊ ꝓpio:⁊ remaneat linitio eius ſuper locuꝫ per ũbrubedine es hoꝛas.⁊ deinde ingrediat balneũ⁊ ſic fiat in quolibet imatura:⁊ riduo vna linitio in cõpone frigida: ſed in calida cõpone ant in lixiuiũ alkitran miſceri cum oleo. ¶ Et dixit. ſimil operat i ꝓs otime cuꝫ enuis picis que ex tenuitate⁊ calefactione ei preeſt: quia die exiccat illud q̃ fuerit ſimile huic denigrat⁊ prohibet cito fieri ca/ icũ viridium os. Nec infert nocumentũ ſicut inferunt frigide⁊ ſtiptice ſucco diu ⁊ reumatibus malis: q; plures mortui ſunt ex vſu medici/ ec oẽs capi arum fortis frigiditatis⁊ ſtipticitatis:⁊ plures alij paſſi pectination unt apoplexiam⁊ ptiſim: igitur ſi volueris vti aliquo medi f cũ pectin amine ad hoc vt pot eo q̃ hꝫ in ſe tenuitatẽ:⁊ nõ eſt multe 4^m: vel p rigiditatis: aut miſce cũ ipſis prohibẽtes nocumentũ eaꝝ: de q̃bus ſunt cedria⁊ pix liquida. Nam in iſtis cum ſtiptici tate ſua. vt dixit Hal. ꝓmo miemir. eſt quedã ſubtilitas per quam penetrat ad radices piloꝝ⁊ denigrat eos abq; nocu mento. Et de ꝓhibentibus nocumentuꝫ earũ ſunt gariofili. Ait. n. Auicẽ. q̃ ponit in tinctura. ʒ. j. gariofiloꝝ denigrat valde⁊ ꝓhibe nocumẽtũ tinctureа cerebro. ¶ Dixit Raſ. vbi ſupra. in aqua gariofi. diſtemperet alkanna⁊ fiat ex eis illinitio:⁊ fient capilli nigri boni coloris. Et ſubdit. dico ex periatur illud ſuper coꝛpus⁊ nigros faciet pilos illius loci. Et ſi illinitio fiet ex ea ſuper capillos decies fient nigri vehe menter valde. ¶ Dicunt. hec eſt tinctura cõmunis. ℞. vini albi. lib. ij. alkanne⁊ cineris ligni cerri. aã. lib. ſ. rob nucuꝫ lib. j. miſceantur⁊ bulliant ſuauiter. poſtea ad habendũ co/ loꝛem quem volueris debes experiri ponẽdo ex ea cum bul lierit aliquid cum penna ſuper carta: nam prima ebullitio fa cit coloꝛem flauũ: ſcõa rubeũ⁊ ꝓcedẽs magis nigrum.

¶ De criſpandis⁊ planandis⁊ ingroſſandis⁊ ſubtiliandis⁊ prolongandis capillis. Cap. xxvj.

Capillorum criſpitudo. dixit Hal. 2° ꝺ cõplonibus. ꝓuenit a ſic/ citate cõplonis aut a poꝛo in quo eſt radix eo/ rũ. a ſiccitate qdẽ ꝓuenit. ſicut accidit coꝛrigijs quas ignis deſiccauerit que incriſpant: ſicut vi demus etiã capilluꝫ ipm cũ appꝛopinquat igni ſuper locuꝫ flecti. Nam caliditas agens in pilum deſiccat humiditatem cõtinuantem ipſum: vnde in ſeipſo deflectitur. Et ꝓpter hãc cãm. dixit Hal. oẽs capilli ethiopũ ſunt criſpi. Ex nã autem poꝛi ꝓuenit criſpitudo ꝑm hunc modũ qui eſt q̃ ꝓmus va/ poꝛ in nãm pili nõ pot fortitan ꝓpter ſui debilitatem tran/ ſire ꝑm rectitudinẽ ſed obliquat . Et ꝑm obliquitatez ſuam poſtea formatur tranſitus eius obliquus. Aut⁊ ſi fortitan vapoꝛ in natura ſua ſit fortis, ſed natura cutis eſt duriꝛ q̃ opꝫ⁊ ꝓhibet vapoꝛem: ne ꝑm rectitudinẽ tranſeat: declinat ergo ad latus⁊ flectitur: ſicut videmus exterius non ſolum vapoꝛem⁊ fumum: ſed et ipſam flamã ignis cum ꝓhibetur ſuperius ꝓcedere retinere⁊ declinare ad latus. Et dixit fortitan ambe res ſimul aggregantur. ſ. debilitas vaporis ꝑmi⁊ durities cutis⁊ ꝓuenit ab eis obliquitas radicis capillo rum. Et quidã ad dictas cauſas addunt obliquitatẽ poꝛi in ã ſua: vnde q̃uis vapoꝛ ſit fortis⁊ cutis mollis, tamen va in ſua radice obliquat . Et opꝫ. dixit Hal. vt capilli ſem per maneant ꝑm figurã qua eius radix figurata eſt. Non enim ſibile de aliquo duoꝝ coꝛpoꝝ: vt redeat de obli quitate ad re itudinem: niſi mollificet ꝓius: capillorũ autẽ cauſe oppoſite ſunt ꝓdictis. ¶ Et ſubtiliatis eius cauſa eſt vaporis tenuitas vaporis ſtrictura: ſicut groſſitie ipſoꝝ cauſa eſt vaporis groſſitu⁊ poꝛi largitas. ¶ Notat tamen q/ dam q̃ planities capill duplr reperitur ſumi. Uno modo large ꝓ capillis bene co⁊ pectinatis: ſiue ſint ꝓpie plani: ſiue criſpi. Et ſic ſumpſit p ities eoꝝ Raſ. 2° ꝓti. vbi ⁊ nõ planos vocat q nõ ſunt mundi ornati nec pectinati: vt patuit in ſermone ʒ° de cura ophthalmie. Alio mõ ſtricte⁊ ꝓpie ꝑ planitie vera criſpitudini oppoſita. ¶ Inqt Raſ. 25. ꝓti. oleũ fenugreci criſpos facit capillos: ſilr ſemen iuſ/ quiami. Et ſi lauent capilli cum decoctione foꝝ oliuarũ criſpi fient. Et dixit. lupini ſi terant in aqua⁊ cũ ea lauent⁊ illiniant capilli criſpabunt. Si capilli ſepe inunganꝯ cũ oleo mixto cũ puluere cornu arietis incenſi fient criſpi. ¶ Dixit Raſ. ibidem. illinitio faciens capillos criſpos⁊ planos. ℞. myrrhe partẽ. j.⁊ ſalis aque partẽ. ſ.⁊ cõficiant ad modum pultis cũ aqua⁊ fiat cũ ea illinitio poſt lotionẽ capitis⁊ di mittat i illinitio ſuper caput ꝓ ies⁊ noctẽ poſtea lauetur. ¶ Dixit Aui. criſpantia ſunt farina fenugreci⁊ oleũ eius⁊ alſedre albuꝫ⁊ myrrha⁊ galla⁊ calx⁊ lytargiriũ que miſceant: ita q̃ ſit ſufficientia in q̃buſdã eoꝝ. ſ. magis⁊ minus exiccatiuũ ꝑm exigentiã⁊ cõmoueat cum eis caput tangen doꝛq; opꝫ cũ eis mixtis vt dictũ eſt fricari capillos: nõ tamẽ

Plani/ ties capil loꝝ duplr ſumitur.

Incriſpã tia capil/ los.

leuiter:sed vt cōmoueat in fricatione caput. Et dixit.qñq; ponit in eis que faciunt planos aliqd iusquiami albi sicut est solū. Et calx est ex eis q̄ faciūt planos.dicit lra extra.s.cadere q: adurit parūper cū soluit in hac sūma z cū miscetur inter medicinas crispātes z ppie qñ equanī cū ea due tertie de alsedre que ambo sint cōfecta cum aqua frigida. Et dixit spuma salis amari incrispat eos vehementer.s.cū illinit. Et dixit.incrispatiuū bonū. ℞.gallaꝝ z alcarmerʒegi:z limatura acuuꝫ z foliorꝝ cypressi z granorꝝ ei⁹ z granorꝝ citoniorū z lytargirij z draganti z boli alcanʒi z emblicorꝝ.aā. partes equales z calcis nō extincte ptē.5.cōficiant cuꝫ aque sicle:bⁱ eniꝫ est bonū incrispās z denigrans. Scias tñ q̄ capilli plani nō crispant nisi cū magno studio. ¶ Capilli aūt crispi applanāt cū reb⁹ leniētib⁹ z hūiditatē eos ꝓtinuātē multiplicātib⁹. Dixit. A. applanat eos admistratio oleoꝝ mūdificātiū.al's.mollificantiū z mucillaginū hūectātiū z eoꝝ q̄ ipsoꝝ ꝓhibēt incisionē.al's.scissionē que dicent rē. ¶ Capilli vō subtiles grossi fient fricando eos cuꝫ spuma maris z cinere cū veteri oleo mixtis:z sic fricabuntur singulis noctib⁹. Et grossi subtiliabunt lauando caput cū aqua calida mixta cū farina orobi z puluere nitri. Nā subtiliat eos z lenes z molles efficit lotio iª. Et Aui.dixit.baurach cū ponit in medicinis capilloꝝ eos subtiliat. ¶ Cā aūt brevitatis capilloꝝ est siccitas cutis z vapoꝝ paucitas:sicut ipsoꝝ plongationis cā est cutis moderata humiditas qua pori nō claudunt z vapoꝝ multitudo.dixit Raſ.1° ꝑti.ethiopū capilli nō fiūt longi ex siccitate cutis capitū eoꝝ. Cū ergo cā brevitatis eoꝝ fuerit siccitas cutis plongabit si lauet caput cū lixiuio in q̄ decocta fuerit herba fenugre. z postea in ea dimissa:z post lotionē cū capilli fuerint medie exiccationis pectinent pectine inuncto cum oleo cōi:aut radicē altee cuꝫ sanguine porci diu bullire fac in vino:z postea appone mastice z ciminuꝫ z vitella ouoꝝ bene cocta:z misce bñ oia simul:deinde per pānuꝫ cola z dimitte infrigidari:z postea pinguedinē supnatā tē colligez caput priuslotū ea inunge. ¶ Dixit Rogeri⁹. si de radice nenufaris fiant rotule:z diu in lixiuio dimittant:z cum eo fiat ablutio:z plongabunt z clarificabunt vtiliter. ¶ Cū vō cā brevitatis eoꝝ fuerit paucitas vaporis:aut clausio vapoꝝ ex humiditate lauet caput cum lixiuio facto ex cinere sarmentoꝝ vitis z ex aqua decoctionis cimaꝝ frugi vlmi lentisci capil.ve.z scolopendrie palee ordei radicis peri z lupi.aii.z fricent postea capilli cū se.stafisagr.qñ ꝑ longabunt. ¶ Aut.℞.anguillā pinguē z coqu[illegible]nec dissoluat:z in illa decoctione ponat assungia g[illegible]ne vel anseris z mel z coquat ad modū vnguenti:z sic inungantur capilli. ¶ Et dixit.15.ꝑti.plongat capillos z eos conseruat illinitio facta ex oleo myrthino z vino mixtis cum ptē.j. capil.ve.z pt.ij.laudani. ¶ Et sola lotio capitis cū decoctione cap.ve. capillos venustat multiplicat z plongat:z ideo dicunt a venere. ¶ Et dicit q̄ si caput lauet ex aqua in qua decocte fuerint glandes arboris fagi vsq; ad tertiaꝫ partez plongabunt inde capilli z formosi fient. Et cōsimiliter operatur inunctio facta cum oleo cum quo mixtus fuerit puluis capitum quarūcūq; auium combustorum.

Applanātia capillos.

Ingrossātia z subtiliantia capillos.

Prolongantia capillos.

¶ De scissuris z syronibus capilloꝝ. Cap.xvij.

Capillis accidit scissura.dixit ꝯoar ꝑpter multitudinē siccitatis in eis:z ꝑpterea raro accidit scissura capilloꝝ flegmaticis z humidis nā. Et signat hec scissura siccitatem cerebri:z qñq; ēt siccitatez totius corporis:sed non semp:quia pōt puenire ex ꝑma cerebri dispone preter dispositione corporis. Et simile significatuꝫ pōt sumi ex oibus aliis dispōnibus capilloꝝ ꝑdictis.s.q̄ non licet arguere ex dispōnib⁹ capilloꝝ supra dispōnē totius:sicut Hal'. voluit 1° de cōplexionibus. ¶ Dixit Zoar. qñ scindunt capilli dealbant eorum extrema:cuius cōtrariū est in canitie in qua dealbantur radices. ¶ Et cura fit cū nutrimēto humectante z cum ablutione cū aqua:aut cum lixiuio dulci decoctionis iſa z cum s malue violarie z similiū. Et illinitio cum oleo de semit. ℞.calcis aut amigō.aut oliuaꝝ dul. Et cum vis aliqō ipsoꝝ decoque z re adde laudani tñ q̄ dissoluatur in eo bulliendo. ¶ Is viui z cal Aui.ꝓhibēt ipsaꝫ olea leuia z equalia z mucillaginuio de sarmse:sicut altee foliorꝝ salicis z oiuꝫ in qbus est humectū. ℞.auripi ¶ Dicūt qdā.scissuras z corrosiones capilloꝝ tollit argēti.aii.ʒ go psilij:aut aqua in qua ordeū infusuꝫ steterit per ctionē z figvngant capilli de sero cū oleo vio.vel ros.vel alio ita depilabi bene pectinent vt oēs illiniant eo.postea cooperiat. ¶ Dixit R dimittat sic tota nocte. ¶ Ablutio capilloꝝ z ipsoꝝ ī iij° die otio cū aqua in qua lupini bullierunt capillos fortes z ea arsenici syrones remouet. ¶ Dicūt qdā cōtere gallam cum alpenna intro veteri:z ex ea capillos fortiter frica. Nā capillos fortnda loca friplongat z syrones tollit. ¶ Et dicūt.accipe mentā gviue ptes.ij. z gallitricū z in aceto coque ad aceti cōsumptionem:z a cum eis capillos frica. ¶ Dꝫ aūt patiens sibi cauere ne in eo mo vini fortⁱ puri z ablutōe cū lixiuio calo:q̄ capillos corrietas mira

¶ De retardatione ortus piloꝝ:z ortorum depilationis z rosis ē hibitione renascentie eorum. Cap.s approxim

Qui desiderant retardare ortū pilorum in pectine subcalida:z pos vel alis parte corpis dꝫ assuescere z inunct supapplicet ca illa cū rebus frigidis z stipticis:ita q̄ per pater nos aliqñ cū narcoticis:vñ Raſ.15.ꝑti.z Aulocus cū aqu dicunt ad hoc cōferre iusquamū:opiū:psilliuꝫ cocta in ū oleo ro.cū Et chimolea z cerussa sumunt ꝑꝫ ptes eq̄les:z de albotrū in loco paro.5.z coquant cū aqua iusquiami albi. Et cōfert ftto de cerussi loci cū limatura ferri cocta fortiter in aceto:aut cū rub.mixto cū s ferri:cum saliua supfricata. Et cōfert inunctio cum surfacta sedeat corree. Et emplm de folijs excoriatis:z emplm de re liniant oes lijs:vel cinosbati suppositū ꝓpe piloꝝ retardat ortū. Qꝫ si forte fec ño pilos iam ortos ex aqua ꝑte corpis abijcere voluiū mixtū c sex modis hoc pot facere sciat:z ꝑmus modus est inutile sanās r do eos cū forficibus:scōs est abradendo eos cū pilo:nore.3.j.z in est eradicando eos cū cerotis:que illis applicant. Quidā nō renas est cū psilotris corrodētib⁹ eos:z ēt radices eorū. Qu vase vitrea euellēdo eos cū tenaculis:singillatim capiēdo eos:a cū pāno lin nēdo:z Sextus est cū medicinis:que a ꝑprietate facū dieb⁹ dimitt cadere. Primus modus.scōs modus:z qntus modus mo de auripi tur noti apud barbitonsores:z mulieres h exercētes.e,postea ex i rota aūt,que cū sua applicatione euellunt eos:cum vicadēt,z nō r remouent fiunt ex pice ceropi.i.mum:aut ex pice nauū ꝑprietate ¶ Aut.℞.mastic.z pone in vase terreo sup ignē:z cū trat puluerifcit adde colofoniā:z deinde armoniacū z fac bullire:in ipꝫ. Et q̄ ispisset:postea pijce supra aquā frigidā:postea mala xaroꝝ q̄ puluis bus:z vtere eo:est.n.optimū depilans facilr pilos facit capillos oium locoꝝ. ¶ Aut.℞.cerā cū puluere colofonie z cōs:cui⁹ vnū s radices piloꝝ illine fricando:nā facit pilos cito cadere sepe inuncta dicūt.q̄ farina lupinoꝝ locis pilosis apposita facit faculū nō ampeuulsionē eoꝝ:z q̄ alij nō nascunt. ¶ De psilotris aucū stupefaci dā cōponūt h psilotrū faciēs sine dolore casuꝫ piloꝝ. ℞.renasci pilos uere sulfuris albi calcis viue z vade ad stuphā:z cū blef:deinde i lefactus fueris tolle puluerē ipꝫ z calefac ipꝫ sub planꝯami nigri c dis:postea pone vbi vis z dimitte stare aliquātulū z ¶ Et dixit.cor dient pili leuissime. ¶ Aliud leue. ℞.calcē viuaꝫ z auri muciliagimentū puluerīza:z in sacculo pone z sacculū in aqua linif ꝓhibere fac postea cū illa aqua illine locū z depilabit ipꝫ. ¶ Nasci sunt sa ℞.colofoniā mastice armoniacū z auripigmentum z fiac canis. ¶ dissolue:z cū aliquo fuste ligneo in illo inuoluto sup lophibēt cōpducere:est.n.optim. ¶ Aliud.℞.aluminis de pluma.ʒ.jnis viridib⁹ lis nitri lib.j.tere z pone in alambico cū modico aq̄ z stillionis:z o mentⁱ:z ex aqua sublimata lāa pilos z cito cadēt. Aute. Et dicūt.q formicaꝝ z auripigm rubeū:z radicē edere cū aceto misto emplat cuꝫ eo locū frica. ¶ Dicūt q̄ gumi edere recens est depi.lacertaꝝ driuꝫ forte. Et q̄ semen vitice cū oleo mixtū z inunctū esculos viric eis que depilant cum fortitudine. Aut ꝓbure sanguisugi:z papau

ulci decoctionis ysa ⁊ cum succo titimalli ꝓfice: ⁊ ex eo locum inunge. um oleo de semat. ℞. calcis viue ⁊ auripigmẽti. aã. ⁊ in lixiuio de sar/ s aliqũ ipsoꝝ ꝫ decoque ⁊ vbi vis appone. ¶ Aut. ℞. olei auripig. eo bulliendo. ¶ Is viui ⁊ calcis viue ⁊ saponis gallici. aã. ℥. j. ⁊ decoq̃ a ⁊ mucillaginquio de sarmentis: ⁊ vbi vis appone. ¶ Aliud Hal. ꝑ bus est humectũ. ℞. auripigmẽti citrini ⁊ calcis viue. aã. ℥. j. amili ⁊ capilloꝝ tollit ⁊ argẽti. aã. ℥. 5. terant ⁊ incorporent cũ aqua: ⁊ bulliãt ũz steterit per ctionẽ ⁊ signũ perfectionis decoctiõis est q̃ penna in l ros. vel alio ita depilabit: hoc ét signũ est oium psilotroꝝ magis stea cooperiat. ¶ Dixit Raz. 25° pti. calx viua cũ aqua ponat ꝑ ser apilloꝝ ⁊ ipsoꝝ ĩ ℥° die oz calx renouari. Et post sextũ die incorpo capillos fortes ℈ ea arsenici citrini sexta ps. Et tãdiu in sole dimittat e gallam cum alpenna intromissa depilet cũ fuerit extracta: tũc cũ illo lã capillos fortnda loca fricent ⁊ depilabunt. ¶ Et Aui. dixit. sume accipe mentã gviue ptes. ij. arsenici citrini ⁊ aloes modicũ ⁊ liniant i cõsumptionez ia calida: ⁊ abradit pilos statim. Sz vt psilotrũ redo/ iens sibi cauere one in eo modicũ gallie mus. Et dixit. Al. inest foliꝝ ꝑ o: q; capillos corietas mirabilis in ꝓhibẽdo odoꝛẽ psilotri: ⁊ silr fo/ ium depilationis ⁊ rosis ét ⁊ ciperis ⁊ silibus. ¶ Et scias q̃ melioꝛ

Cap̃is approximationis psilotri est vt sit querẽs depilatio

retardare oꝛtũ tupha calida in qua diu fomentent loca depilanda cũ in pectine sub calida: ⁊ postea ꝑ psilotrũ reductũ in formã vnguenti fuescere ⁊ inunt supapplicet ⁊ dimittat tãdiu donec dicat ter aue ma stipticis: ita q̃ er pater noster per totũ aut parũ. Et tunc auferatur ⁊ aã. ℥. 5. pti. ⁊ Aui locus cũ aqua calida ⁊ pili oẽs auferent gb⁹ amotis psiliuz cocta in ũ oleo ro. cũ aqua frigida ꝙ quassato inunganf. ¶ Si s eglis: ⁊ de albotrũ in loco vitionẽ ceu excoriationẽ fecerit curet cuz albi. Et cõfert ftto de cerussa: aut vngat cũ populeon: siue cũ oleo ro. aceto: aut cũ rub. mixto cũ succo semp̃uiue. ¶ Dixit Aui. cũ abluit cũ iunctio cum suetacta sedeat postea in aq̃ frigida: nã est curatio bona: ⁊ cmplm de ⁊ liniant desuplentes excoriticate ꝓtrite cũ aq̃ ro. ⁊ san retardat oꝛtũ. ℞ si fortẽ fecerit vstionẽ nec̃iuz est adherere vng^m: aut pis abijcere voiriũ mixtũ cũ albumine oui oleo ro: ⁊ cãphoꝛa. ¶ Un is modus est ivtile sanãs rupturas psilotri. ℞. radicis lilij cocte. lib. lo eos cũ pilo: noꝛe. ℥. j. ⁊ incorporent. ¶ Dicunt. psilotrũ vtile vt ca/ pplicanf. Quidãt nõ renasciturĩ. ℞. calcis viue pt̃e. j. aq̃ clare ptes. dices eoꝛũ. Qui vase vitreato pone simul: ⁊ dieb⁹ trib⁹ dimitte: post/ n capĩdo eos: ⁊ cũ pãno lineo. Et in colatura ite ꝙ de calce pone: ⁊ tri ꝑpietate facit dieb⁹ dimitte: ⁊ tũc ite ꝙ cola: ⁊ sic ét ℥° iterato facies. ⁊ qntus modus mo de auripi^to pone puluerizato ptes. 6. ⁊ dimitte es h exercẽtes. e, postea ex illa aq̃ pone in loco: vñ vis pilos abijcere: nt eos: cum vicadẽt, ⁊ nõ renascent. ¶ Et de medicinis q̃ pilos abij aut ex pice nautũ ꝑpietate dixit kirannus: ũ cõburat pellis rane: ⁊ o sup ignẽ: ⁊ cũ trat puluerizata pilos oẽs totius coꝛpis ejiciet abin/ ũ ⁊ fac bullire: in ipz. Et qdã hoc idẽ dicũt de puluere toti⁹ rane ꝓbu spostea malaxato ꝙ puluis ossiũ agni portat⁹ supra caput alicui⁹ sta facilr pilos facit capillos cadere: ⁊ dz ꝙ aq̃ egrediens ex fusto vitis ⁊ colofonie ⁊ cõs: cui⁹ vnũ suoꝝ capitũ in igne ponit sola: vel cũ oleo ilos cito cadersepe inuncta pilos facilr abijcit. ¶ Qui aũt querit vt ꝓposita facit faculi nõ ampli⁹ renascunt loca ipsa cũ claudẽtib⁹ po/ De psilotris aucũ stupefaciẽtib⁹ ⁊ stipticis inungat. ¶ Dixit Aui. ꝑ e casuz pilos. ℞. renasci pilos stupefaciẽtia in frigidãtia: sic vt accipiat stuphã: ⁊ cũ bilet: deinde liniat cuz iusqamo albo: opio ⁊ aceto. Et ac ipz sub plangami nigri cũ eis ⁊ solatri: ⁊ melius si fuerint cocti in aliquãtulũ ⁊ Et dixit. coꝛp⁹ rane lacunalis exiccatũ cũ terif ⁊ mi/ lcẽ viuaz ⁊ auri muciliagine psilij: aut cũ succo iusqami albi: aut ace/ ecculũ in aqua linif. ꝓhibet renascẽtia pilos. ¶ Dicũt de ꝓhibẽtib⁹ pilabit ipz. ¶ Nasci sunt sanguis vesptilionis: sanguis testudis aqua pigmentum ⁊ flac canis. ¶ Dixit Hal. ꝑ miemir. medicine q̃ pilos re nuoluto sup lophibẽt cõponũf ꝟz rõnẽ ꝑ lepoꝛẽ marinũ: ⁊ ranas q̃ is de pluma. ℥. ginis viridib⁹ nascunf: ⁊ cũ sanguine testudis marine: i modico aq̃ ⁊ stillionis: ⁊ ova formicaꝝ: ⁊ gũmi vitis albe. s. bzionie cito cadẽt. Aute. Et dicũt. q̃ puluis ostracoꝝ: aut cinis stipitũ caulis ere cũ aceto misto empl'at⁹ nõ finit pilos euulsos renasci. ¶ Oleũ stel recens est depi. lacertaꝝ dom⁹ aut inhabitãtiũ sepe inũctũ ꝓuenit. tũ ⁊ inunctũ esculos virides ⁊ cõtere eos ⁊ ꝓfice cũ eis de opioseie bure sanguisugũ: ⁊ papaueris nigri ⁊ locũ inunge. Aut vnge locum cum ouis formicaꝝ mixtis cũ sanguine vesptilionis: aut te/ studinis: aut sãguisugaꝝ. ¶ Aut. ℞. x. vel. xv. sanguisugas: ⁊ pista bñ in moꝛtario: ⁊ desup pone acetũ fort: ⁊ tere bene fil: ⁊ ꝑ petiã exprimere donec tota suba eaꝝ exeat: ⁊ postea vnge locũ sepe: ⁊ nũq̃ renascent. ¶ Aut. ℞. oua formicaꝝ pt̃e. j. sanguis testudinis ⁊ rane aquatice ⁊ vesptilionis: ⁊ eri cij. aã. pt̃e. 5. conficiantur: ⁊ ex eis locus inungatur. ¶ Et di citur q̃ adeps vipere sepe inunctus pilos euulsos vel abra/ sos diu ab excrescendo ꝓhibet.

¶ De alopetia ⁊ tyria, Cap̃. xxix.

Alopitia ⁊ tyria qñq̃ cõsiderant: vt sũt dispones opõnũ lesiue ⁊ sic sũt egritudines: ⁊ sub hac cõsideratione plures au ctoꝛes de eis terminãt in tractatu egritudinũ. Et qñq̃ cõsiderant vt sunt cutis capitis defe/ datiue reddẽtes eã aspicientib⁹ turpẽ: ⁊ sub hac cõsideratio ne determinant de ea multũ in tractatu decoꝛationis. ¶ Di xit Hal. ꝑ miemir: ⁊ ponit a Rabi in 23ª ptic. suoꝝ affo. alo petia ⁊ tyria est egritudo vna: ℥ eaꝝ noia sũt ineq̃lia rone fi/ gure loci. Et dz alopitia ab alopis grece q̃ latine est vulpis: ⁊ dr sic: q; vulpib⁹ hec passio euenire ꝓsueuit: ⁊ est cutis de pilatio siue cutis excoꝛiatio. Et tyria dr egritudo capitis cui cũ abradunt capilli reddit tũc cutis ei⁹ silis tyrie a pelle sua excoꝛiate: ppea dixit Greg. alopetia ꝓseruat supficiẽ cutis: ℥ vitiũ serpẽtis. s. tyria tollit eã cũ capillis ⁊ pilis. ¶ Et Aui. dixit. alopetia dcã est: q; accidit vulpib⁹: ⁊ tyria dr a tyro ser pente. Et ét in alopetia cadũt pili absq̃ lesione cutis: ℥ in ty ria nõ tm̃ cadũt pili: sed excoꝛiat cutis cũ ea: sicut accidit ser penti. Et dixit. fortasse accidit in tyria figura sicut est figura serpẽtis. s. toꝛtuosa q̃ figura nõ accidit in alopetia. ¶ Hal. q dẽ vbi. s. voluit. q̃ sicut plãte qdã hũiditate aliqñ indigẽtia deficiũt ⁊ exiccant: ⁊ q̃dã aliqñ hũiditatib⁹ extraneis eis ap proximãtib⁹ coꝛrũpit: ita ⁊ pili vel indigẽtia humiditatum gb⁹ nutriri dz coꝛrũpunt: ⁊ cadũt vt in caluis senibus con sumptis ⁊ cõualescentib⁹ fit. Uel ꝑpter humiditatis prauitatẽ eis appropriatis vt in alopetia ⁊ tyria fit.

Causa enim generãs alopetiã ⁊ tyriã. dixit Auic. est mã mala manens in cute: ⁊ oꝛigine piloꝝ coꝛrodens eos: ⁊ phibẽs nutrimẽtũ bonũ eis. Et ista mã qñq̃ est cole rica: ⁊ qñq̃ est melica: ⁊ qñq̃ flãtica: ⁊ qñq̃ est ex sanguine coꝛrupto. ¶ Et signãt. dixit Aui. supra totum illud. s. supra vnãquãq̃maz pid qõ appet cũ fit abrasio de colore cutis. s. ꝑprie cũ fricat fricatione aliq̃. s. leui. Et qñq̃ signãt illõ ex regimie p̃cedẽte: ⁊ ex accidẽtib⁹ q̃ associant eis ⁊ ex eis que signant illõ est hũoꝛ dñans in toto: aut in cerebꝛo: ⁊ ptibus capitis. Hal. tñ ꝑ miemir dixit. solũ sumi signionẽ hũoꝛis ex spẽ colꝛis cutis: ⁊ regimie p̃cedẽte. ¶ Et q̃uis ois mã pos sit esse cã dispõnũ dicta: ꝓm plm̃ tñ fit ex mã flãtica exacuta. Et iõ Zoar. nõ fecit mẽtionẽ: nisi de pª mã. Et dixit. alope tia gñat ex flãte subtiliozi, ⁊ nõ ita grosso: sicut est flegma: ex quo gñat tyria: ℥ tñ tyria fit ex flãte exñte minoꝛis q̃titatis q̃z alopetia ⁊ subtiliozis sube. ¶ Et dixit Zoar: in tyria fit de pilatio capitis: ⁊ fit ꝑ viã toꝛtã: ⁊ cã toꝛtuositatis est pauci/ tas flãtis in q̃titate cũ nõ vltima subtilitate: qñ si eẽt in sub tilitate vltima fieret depilatio ꝑ viã rectã: sicut facit aq̃ que cadit sup terrã: ℥ qz retinet aliqd grossitudis: ⁊ non est eq̃le: accidit ei qõ accidit aq̃ cũ aliqd luti ei supaspgit: q̃ cũ cadit sic sup terrã facit viã toꝛtuosaz: ⁊ nõ rectã. Et de hac figura intellexit Aui. cũ dixit, fortasse accidit ei figura serpentis: ⁊ excoꝛiat cutẽ cũ defectu piloꝝ: qz hũoꝛ faciẽs ipsam acutioꝛ est eo q facit alopetiã. ¶ Et ex dictis supra caº de saphati. ⁊ ex hoc apparet ꝙ alopetia ⁊ tyria nõ sũt idẽ qõ tinea: q̃uis dicant qdã ꝙ tinea sit tyria differẽs ab ea solũ in hoc qõ in tyria excoꝛiatio cutis est superficialis: ⁊ cũ sanat ite ꝙ super ea re nascunt pili, tinea ẋo est excoꝛiatio pfunda: aliqñ vsq̃ ad os in qua post ꝓsolidationẽ nõ renascũt pili: a quacũq̃ mã iste dispones fiant: alia est facilis curationis: ⁊ alia difficilis: ⁊

Dfia iter alopetiaz tyriam ⁊ tincam.

distinguit inter eas velocitas rubificatiōis loci ꝑ frictionē ex velocitate attractionis sanguinis boni ad ipsuz: ⁊ ipsius rubificationis tarditas. ¶ Dixit Hal. ꝑ miemir. si per frictionē locus depilatus non rubeat nulla est curationis spes. Si aūt rubescit ꝛ̄to citius tanto citius curat: ⁊ scias ꝙ tam alopetia ꝛ̄ tyria antiq̄ta est curatiōis difficilis ⁊ fere ipolis. Cura tñ tyrie. dixit Zoar. leuior est cura alopetie. Et cā hui⁹ est maior subtilitas ⁊ maior ꝛ̄titas hūoris faciētis ipsam.

Prono/stica.

Cura hab̄ dispōnū. dixit Meſ. sūt quatuor res. Et ꝑ⁹ est mundificatio ab hūore sub cui⁹ dñio eē vī. Et scōa est occupatio vt adequatio bona fiat in corpe cū regimīe bono in oi genere sex rerū nō nāliū. 3⁹ est occupari circa id qō factū est in cute de malitia: ⁊ 4⁹ est auxiliari ad regiōnē pilorū vbi euulsi sūt: ⁊ ceciderunt ⁊ est in toto filis cure ſapbati. ¶ De dieta. dixit Aui. nō est dubiū gn rectificatio regimis in eis sit necessaria cū administratione cibi valde boni kimi ad corp⁹: ⁊ vini tēperati cōmixti. ſ. cū aqua decliuis ad ipressionē dulcedinis parū cū tenuitate sube ⁊ claritate. nam hec est nutribilis. ¶ Hal. dixit. ꝑ miemir. Et ponit ēt. 25°. pti. de uitent potū vini. ſ. puri: ⁊ vaporosi: ⁊ deuitēt balneū: ⁊ repletionem cibi: ⁊ maxie inflatiui: ⁊ generalr oēs q abūdantis nutrimeti fuerint: ⁊ comestionē vitent carnis. Et Raſ. dixit cōsiderādū est in hoc: ⁊ hoc forte qz vt dixit Syranus precepit ꝙ fieret regimē restauratiuū generās sanguinē bonum. Et itē dixit. vtendum est frequēter nutrimētis humidis ⁊ bonis: vt pane simule gallinis: ⁊ vitellis ouorū euitatis his que ingrossant: aut sanguinē acutū faciunt.

Dieta.

De eūone

¶ De regimine aūt eūonū. dixit Aui. nō est dubiū qn eūatio sit necessaria: ⁊ incipiat ꝑ⁹ res eūone corpis ab humore faciēte cū medicinis educētibus ipsuz: aut cū flebotomia si exegerit illam. Nam dixit Raſ. 25. pti. si cutis capitis fuerit rutfa: ⁊ vene ipsi⁹ replete nulla res est melior minutione. ¶ Dixit Aui. post vlēz curationē deueniendū est ad ꝑticularē euacuationez capitis cū caput purgijs odoramētis gargarismis cū eis que dicta sunt tertij ꝑma. in cap° mundificationis capitis: ⁊ eligatur ꝑm vnāquāq̄ superfluitatē. idest humorē peccantē que cōuenientia sunt ei. ¶ Hal. dixit. ꝑmo miemir euacua corpus ab humore: ⁊ ego purgo eos cū yera addendo elleboꝛ nigrum si humor fuerit melācus: aut scamoneā si fuerit colericus. Et post purgationē do eis ad masticandū: ⁊ gargariçādū: ⁊ ad purgandū totum caput. Et dixit. iam sanaui ego alopetiam cōditionabilis firmitatis ex laxatione tantū. Et dixit. qdam sumebat frequēter de tuberibus ad saturitatez quolibet die per mensem vnū. Et cū passus esset alopetiaz purgatus fuit cū yera pulpe colloquintide: ⁊ in qnq̄ diebus bis: ⁊ sumebat ante vel post purgationē de pillulis. que sic fiunt. ℞. pulpe colloqn. ꝑtez. j. succi absinthij: ⁊ scamonee. aā. ꝑtem. 5. aloes ꝑtes. ij. ⁊ ꝓpos̄ueraz post istam purgationē vti masticationibus ⁊ gargarismis: sed ipse recessit in quodam viagio suo. ⁊ post. xx. dies redijt sanatus. Cū ergo videreꝛ firmari ꝑ hanc curā secutus sum in alijs frequēter: ⁊ oēs curati sunt absq̄ alia cura. ¶ Dixit Aui. si nō sufficit eūatio vna itera eā post quietes in eo ꝙ est inter illud. sup. ⁊ quies que media est inter eūones sit ꝑm vires patiētis. Et subdit. cum videris cutē capitis rubere: aut venas ei⁹ rubedinē repl'onali flōma eas post flōmiā vniuersalē si exigit istud cōsilium. ſ. venas frōtis ⁊ venas capitis. Si aūt nō videris illud tunc nō facies aliquid de hoc. sanguis. n. est quo indiget illic. Et dixit. scias ꝙ in infantibus sufficit abstinentia: ⁊ puberes tolerant. z. j. de pillulis cochijs ⁊ hūtes. x. annos. tertiam partem. 3. vnius. ¶ Dicunt. in recente sepius sufficit eūatio. vel in antiqua. dixit Hal. humiditas inclusa est in capitis cutez ⁊ est difficilis euulsionis. Et ideo quotiens hoc vitium fuerit antiquū: qz cutis capitis peioris erit dispōnis in laxatione sola min⁹ spei erit in sanatione eius: sed reqrunt ēt medicine locales: ⁊ iō p̄missis eūationib⁹ vlib⁹ ⁊ ꝑticularibus in antiqua. ¶ Et qñcūq̄ nō videris eūationē sufficere. dixit Aui. ꝑmu/

Tres intē tiones ad in ꝑmū etam.

tandū est sup mūdificationē cutis ab eo ꝙ in ea est n fixuz: ⁊ sup extractionē eius ab ea in resolutionē ⁊ ex nē ipsius. Et in dictis x̄bis tres tetigit intētiones: q vna est ad cutis mundificationē. Scōa est ad māe de tractionē per euacuationē sensibilē. Et 3⁹ est ad ipsiu extractionē per euacuationē insensibilez ⁊ occultam scias ꝙ istis cōpletis intentionibus inest alia intent est ad attrahendū sanguinez bonum ad locum: q̄uis tēpoze oporteat ꝓcurare vt nutrimentū cuti capiti gatū sit bonū. ¶ Et scias ꝙ predicte intentiones nō qualibet alopetia omnes necessarie. nam in recenti ⁊ nō multuz im[illegible] sufficit ꝑma ⁊ vltima. Quidam qui dicunt. q[illegible]ncipio recentis post eūonem cōuen percussiua: ⁊ fortasse repercussio cōpeteret in mā ad l alijs fluente mēbris qñ repercussio fieret cum reperc debilibus: sicut cum ablutione capitis cū aqua decoꝛosarū myrthi ⁊ capilloꝛ ve. ¶ Ꝓo implendo aūt intentionē. dixit Hal. ꝑ miemir. radendus est locus c sozio. ſ. post lotionē eius cū rebus abstergentibus vt uio ⁊ sapone: ⁊ post abrasionem fricet locus cuz pā so aspero vel cū cepe muris vel cuz allio: ⁊ similibus rubeat: deinde in recenti ⁊ facili queraf resolutio. Se dissolutiua sunt omnia calida. dixit Raſ. 25. ꝑtinē. ip debent esse fortis caliditatis: qz tunc adurunt cutē ca cum hoc dimittit passio per ea in ꝑmis apparente ex uamento magno: sed postea ex vehementi deficatio dunt cutē capitis ad modū dispōnis caluitiei: ⁊ ideo esse vehementer calide: ſz cū hoc debēt esse subtiles: q ꝓfundare in cute capitis que est grossa. ¶ Et Auice nō est dubiū: quin oporteat vt medicine eūantes ex l teriā malignā sint incisiue ⁊ resolutiue resol'one nō ꝑ cationē ꝓp vehemētiā calefactionis. Cū adipiscaf cu cationē: q in futuro est cā casus piloꝛ: q̄uis in pñti f destruat alopetiā: ꝙ si neccia fuerit me[illegible] cal'a fortis. vel pñs sit. ⁊ nō habeaf alia sic in gūmi rute agrestis dix in b ca° tūc frāgaf calitas ei⁹ cū oleis tēpatis vi sup eā: ⁊ cū aqs qb⁹ subtiliaf. Aut frāgaf me[illegible] fortis minuēdo ei⁹ q̄ ꝛitatē: ⁊ frāgaf ei⁹ ꝓp'd. ſ. calitas: ne accipiaf ⁊ remoueaf ab eo sup qō ipsa linif ⁊ nō di diu stare. Et dixit. ꝑsil' si me[illegible] pñs debilis fuerit fiat tio. ſ. fortificet ꝑ admixtionē me[illegible] eracuētis eā: aut ip dēdo q̄ꝛitatē: aut ꝓ remanētiā ei⁹ sup loco spatio lo hūt predicta vīrtatē nō solū in recēti ⁊ debilit verū ēt ⁊ antiqua. Et subdit Aui. opz vt medicina ꝑ⁹ sit subti qz si nō fuerit talis nō penetrabit vt⁹ ei⁹ in ꝑfūdū cu opz dixit Aui. vt sit in hꝫ medicinis ꝓfortatio cutis ⁊ tio ⁊ repulsioꝛ, retromissio māe fluentj ad ipaz vt nō re cutis māz malignā. Et sic nō oz eē expoliata a ꝑmixt cui⁹ stiptici: verūtñ nō opz vt dixit Aui. vt associet ei citas plūma, ꝑhibēs medicinā puenire ad locuz: ⁊ pen in poꝛes eius. ¶ Cūq̄ administraueris has me[illegible] dies. Uel sic. dixit Aui. opz vt ꝓsideres ipressiōes ea ꝛ dera in eo qō est i eis. i. in eo qō segf ex actiōe ea ꝛ ⁊ c vt itē abradaf caput: ⁊ itē fricet: sicut dixit Raſ. v inqre ꝑ frictionē nūqd magis ⁊ citi⁹ rubeat cutis: q est cite sanatiōis. Et ecōtra in quo casu addendū est in medicatiōis: verū tñ sepe inspice ⁊ tāge cutē vtruz cal fuerit ne tendat negociū ad nocēdū: ⁊ vlcerādū: ⁊ cōt res me[illegible] quotiēs dubia fuerit ꝓditio ei⁹. Et Aui. dixi uenis egrū tolerātē ipressionē me[illegible] incolumē adde in te ei⁹: ⁊ si nō toleret: ſz magnificaf ipressio minue q̄ti cōmixtione. i. min⁹ pone de ea in cōmixtione cū alijs. de ita ne producat ad vlcerationē ⁊ apationē: ⁊ ꝓprie in ribus leuis ꝓtinuationis aut etatis aut temporis. D Raſ. nisi expte ꝓcedere debes in corpib⁹ eunuchoꝛ n rū ⁊ infantiū ⁊ filiuz. Et curare debes corpa fortia iux dū ipsoꝛ. ¶ Et ad ꝓcedēdū in resol'one eq̄r ⁊ ordiate

tādū errorē. cōmixtiōe au medicina ad pib⁹ sicut an o desup: ⁊ cū ꝛitate qua t re illud done ignū ipressiō oris nūeri q̄ sūt nō alterat ata māe ⁊ sa utuis misce nguinē bon fuerit a supf rtus attrahe ipaz resolua tionē ⁊ attrac nē ⁊ attracti liēs huic viti in cute capitj cōterere vim queniaf cōter post mensez vr eimir. numer in lib. meimi sit euforbiū, pia ⁊ laudan nf i virib⁹ su oꝛus ⁊ semer ces earū vste s: sed vetustu dines tenues tes piloꝛ ⁊ a lit. fortes me rino. ¶ Et loc lopetie purga nucū antiq̄ atur cū oleo o redinē ouenia ad alopetiā fl trā euforbij r viui elleboꝛi a rino ⁊ oleo an ricaueris ipm te rubedinē in tū viride. ℞. arū radicū cā arum vstarū. pe anatis ⁊ ill aspero. ¶ M matica. ℞. eu cum ceroto fa ⁊ fortius eri ā mirabile. ℞ git ignē gūm darū. aā. ʒ. i. ex eo locus p tatur donec s tis vel gallin des ⁊ distem dū ceroti: ⁊ la nis frication edicamini su e crepando e o laurino aut te crepentur. o loco cura p

tãdũ errorẽ. Dixit Auic. icipias a debiliorib⁹ in ꝓpõne: cõmixtiõe aut minoratiõe. ſ. q̃ztitatj. Et dixit Aui. ſi ꝑdu medicina ad apoſtemationẽ ⁊ vlcerationẽ ſuccurre ei cũ pib⁹ ſicut anatis ⁊ galline. Et ꝓfert cerotũ leue liniendo o deſup: ⁊ cũ ſedaſ apoſtematio ⁊ vlceratio reitera curã ꝛtitate qua toleret. Cũq̃ magnificaſ res paꝛ non ceſſes re illud donec reſoluaſ totũ corruptũ ⁊ attrahaſ bonũ. gnũ ipreſſiõis medicine eſt vt rubeat cutis cũ fricatiõe oris nũeri q̃ cũ q̃bus rubebat añ adminiſtrationẽ ei⁹. ũt nõ alteraſ tũc ſcias q̃ diget medicina fortioꝛi ꝓpoꝛ ata mãe ⁊ ſanitati. Tũc dixit Raſ. vbi ſupra. cũ medicis utiuis miſcẽde ſunt medicine attractiue: ⁊ ad attrahen nguinẽ bonũ ad locũ. Et Auic. di[illegible]cutis mundifi fuerit a ſuꝑfluitate ⁊ humoꝛe peccãtẽ ꝓpꝛ vt in medicis rtus attrahens ſanguinẽ bonũ: ⁊ vapoꝛẽ eius tẽperatũ ipaꝛ reſoluat qõ eſt in cute: aut aggreget duas res. ſ. re tionẽ ⁊ attractionẽ. ¶ Et tapſia dixit Raſ. hꝫ in ſe diſſo nẽ ⁊ attractionẽ ſanguinis: verũ tñ caliditas eius eſt in ies huic vitio: quare vtẽdũ eſt ea cũ cautela: q̃ ipſa in n cute capitj vlcera apoſtemoſa ⁊ inflationẽ. Et ideo õ cõterere vim eius cũ cera ⁊ oleo de pẽtadactilis: qõ vbi ueniaſ cõteratur vis eius cũ aq̃. Et oꝛ ſumi tapſia que oſt menſez vnũ vſq̃ ad annũ vnũ. ¶ Et dixit Raſ. q̃ in eimir. numeranſ medicie alopetie ⁊ fortiꝰ eſt euforbiũ: in lib. meimir. ponit tapſia fortioꝛ putauerũt qdã q̃ ta ſit euforbiũ, ſed falſo. Et ſeqtur ipꝫ ſinapis ⁊ naſturtiũ pſia ⁊ laudanũ que ſunt in gradu prio. ſ. ſuꝑmo, ⁊ iſta ſe nſ i virib⁹ ſulphur ⁊ ſpuma maris ⁊ baurach ⁊ vterq̃ oꝛus ⁊ ſemen eruce ⁊ oleũ laurinũ ⁊ coꝛtices cãnarũ: ⁊ ces earũ vſte pix ⁊ alkitran ⁊ ſtercus muris: ⁊ adeps vr s: ſed vetuſtus eſt melioꝛ valde ⁊ adeps anatis oẽs pin dines tenues que pñt profundare ⁊ tendere ad vltimas tes pilos ⁊ amigda. amare vſte cõferũt huic morbo. Et dit. foꝛtes medicine miſceanſ cũ cerotj: ⁊ debiles cũ oleo rino. ¶ Et loquẽs Zoar. de mã recenti dixit ſufficit in cu lopetie purgari cũ medicina laxatiua ⁊ vngere locũ cuz o nucũ antiq̃ aut cũ oleo de kerua. Et de cura tyrie dixit atur cũ oleo oliuarũ veteri bullito in vaſe eris, donec ad redinẽ ꝺueniat ⁊ ſufficiet ad curationẽ ei⁹. ¶ Dixit Me ad alopetiã flegmaticã linimentũ ex inuentione nra. ℞. trã euforbij rute montane baccarũ lauri. añ. ʒ. ij. ſulfu viui elleboꝛi albi. añ. ʒ. i. ſ. tere terẽdoꝛ: miſce cum oleo rino ⁊ oleo antiq̃ q̃ztũ ſufficit: ⁊ line cũ eo ſuꝑlocũ poſt ricaueris iꝑm cũ cepe muris aut alijs fricationib⁹ acq̃ te rubedinẽ in loco. ¶ Et dixit ad alopetiã colericã lini tũ viride. ℞. ſpume maris baurach amig. amararũ cõ larũ radicũ cãne vſtarũ ⁊ ſtercoꝛis muris ⁊ coꝛticis auel arum vſtarũ. añ. partes equales: cõficiantur cuz aceto ⁊ pe anatis ⁊ illiniaſ poſt fricationẽ cũ ſpuma maris ⁊ pã aſpero. ¶ Medicamen Raſis. 25. cõtinen. ad alopetiam maticã. ℞. euforbij tapſie olei laurini. añ. ptẽ. i. ⁊ permi cum ceroto facto ex oleo laurino ⁊ cera partibus equali ⁊ foꝛtius erit cũ pice admixta eis. ¶ Aliud Raſ. ad alo ã mirabile. ℞. ſpume maris. ʒ. x. baurach ſulfuris q̃ nõ git ignẽ gũmi ruthe agreſtis. añ. ʒ. ij. ſtaphiſagrie ⁊ can idarũ. añ. ʒ. i. permiſce omnia cũ fece olei antiqui ⁊ vnga ex eo locus poſt fricationẽ. Et ſi locus ampullauerit di tatur donec ſanentur ampulle vngendo eas cum adipe tis vel galline. ¶ Aliud eiuſdẽ ad coꝛpoꝛa foꝛtia vꝛe can ides ⁊ diſtempera eas vſtas cum pice liquida dũ fiat ad dũ cerotj: ⁊ laua locũ cũ aceto ⁊ baurach, deide peractis nis fricationibus ſuppone deinde medicamen per noctẽ, edicamini ſuperpone pãnum dum faciat ampullas: de/ e crepando eas cura. ¶ Et dixit. ſtaphiſagria trita cum o laurino aut cum lacte titimali eſt mirabilis: veſice tamẽ te crepentur. ¶ Si medicamẽ non fecerat ampullas in o loco cura prius factas: deinde appone medicamẽ in lo co in quo non fuerint ampulle facte. Si cã fuerit calꝛ aſſen tur coꝛtices caſtanearũ ⁊ auellanarũ nucũ ⁊ puluerizenſ ⁊ miſceanſ cũ melle ⁊ aceto ⁊ liniaſ cũ eis. ¶ Dixit Hal. prio meimir. ad alopetiã diuturnaz auctoꝛitate eraclitj tarentini poſt fomentationẽ ⁊ abraſionẽ ⁊ fricationẽ factã cuz folijs ficus ⁊ nitro inungaſ quolibet die locus cũ hoc vng⁰. ℞. eritioꝛ marinoꝛ cũ teſtis ſuis gallaꝛ amigdal. amaraꝛ pi lorũ vſi dianthos, ⁊ capilloꝛ ve. radicũ arundinis foliorũ fici oium aduſtorũ. añ. ʒ. ij. ſtercoꝛis muris. ʒ. i. ſ. ꝺficiantur cũ aceto ⁊ cedria, ⁊ cuz aſſungia bñ miſcendo. ¶ Amplius ſupra in cap. de ſaphati. poſita ſunt medicamina ad tineam que cõueniunt in alopetia ⁊ tyria antiquaj. ¶ Et ſcias q̃ iu uant in reſolutiõe mãe praue ⁊ in attractiõe ꝺueniẽtis gnã tioni pilorũ. Et Auic. dixit. q̃ de eis que adiuuant in reſol uendo mãm eſt cooperire caput pileo de pellibus ſemꝰ die ⁊ nocte. nã reſoluiſ ⁊ ſudare facit. ¶ Dixit Raſ. vbi ſupra. ſi locus nõ rubet per fricationẽ. ſ. foꝛtẽ: ⁊ iteratã ſcarificeſ ꝓ funde cũ vẽtoſis ſcarificatiõe ⁊ ſanguiſugis. ¶ Et Auic. di xit. q̃ſi non rubet frica cũ pãno vehemẽtius q̃z prius ⁊ do nec timeaſ excoꝛiatio, deide frica cũ eis que ſunt ſicut cepe: q̃ ſi ſic nõ rubet nõ erit excuſatio: quin ſcalpelleſ locus ⁊ li niaſ cũ eis que ſunt ſicut allia. ¶ Et dixit de eis q̃bus indi getur in mũdificando cutẽ a mã alopetie male ſunt ſangui ſuge, ⁊ ventoſatio. ſ. cũ ſcarificatione vel vẽtoſatõe poſt ſcal pellationẽ: ⁊ cũ acubus pungere plurib⁹. ¶ Intẽtio autem que eſt ad renaſcentiã piloꝛ in loco cõpleſ cũ eis que dicta ſunt in cap. ꝙuationis piloꝛ. De ꝺueniẽtibus eſt medicamẽ Almanſ. dixit. cũ cadunt. i. iã ceciderũt pili capitj vel barbe locus cũ pãno aſpero fricef: donec rubeat, ⁊ poſtea fricetur cũ cepis donec locꝰ ipſe incenſionẽ ſentiat: ⁊ ardoꝛez in die illa ⁊ nocte ſic dimittaſ. Et mane ſilꝛ fricef: ⁊ ſi locꝰ ampul lauerit inungaſ cũ adipe anatis vel galline: ⁊ non fricentur aliq̃bus dieb⁹. Et ſi pili tunc naſci cepint radanſ ⁊ fricetur locus cũ pãno aſpero quolz die: ⁊ cũ oleo inungaſ quolibet die: qõ ſic fit. ℞. lib. i. aque decoctiõis capilloꝛ ve. ⁊ camo mille: olei de been lib. ſ. ⁊ coquaſ ad cõſumptionem aque. ¶ Scias q̃ veſicatio loci eſt de melioꝛib⁹ rebus facienti bus ad hoc q̃ pili renaſcanſ. ¶ Veſicatoꝛiũ bonuz ad hoc. ℞. cãtarides abſciſis capitib⁹ alis ⁊ pedib⁹ ⁊ piſta ⁊ miſce cũ oleo donec inſpiſſenſ: ⁊ cũ eo locuz inunge. ¶ Ait Raſ. 25° ptj. dico nõ inueni medicinã melioꝛẽ ad oꝛtũ piloꝛũ ⁊ ca pilloꝛ: q̃ ſi cũ ea lauent mulieres caput elonganſ exinde ca pilli valde, ſed oꝛ eſſe recens: q̃ ſunt tenuis coꝛporis ⁊ cito amittunt virtutẽ. Et dixit. hoc eſt medicamẽ ad oꝛtũ piloꝛũ in barba. ℞. capilloꝛ ve. ⁊ laudanũ oleũ muſtellinũ ⁊ gallie muſca. ⁊ ꝺfice: ⁊ vnge. Et dixit. q̃ arthemiſia ſi miſceaſ cuz oleo vetuſto ⁊ inungaſ inducit oꝛtũ barbe q̃ tarda fuerit ad oꝛiendũ: q̃ amplificat poꝛos. ¶ Dixit Hal. ꝑ meimir. nõ ac ceptaui neq̃ excogitaui melius eſſe farmacũ q̃z illud qõ eſt mixtum ex laudano: ⁊ oleo lẽtiſcino. Et Hal. laudat mures vſtos ⁊ incoꝛpatos cũ melle. Et dixit. q̃ coꝛtices auellanaꝛ vſti faciũt in paucis dieb⁹ deſiſtere alopetiã mixti cũ melle ⁊ inuncti. Et q̃ cinis auellanarũ vſtaꝛ cũ coꝛtice ſuo exteꝛioꝛi mixtus cũ pinguedine poꝛci vel vſi pilos loci denudatos re ducit. Et oleũ in quo bullierit ſquilla facit naſci pilos in alo petia ⁊ tyria inunctũ. Et cõuenit cinis ſpolijs ſerpẽtis cum melle ⁊ miſce cõbuſte cũ melle ⁊ apes mꝰte ꝺbuſte miſce cũ oleo. Et cinis ranaꝛ cũ melle, ⁊ cinis vngulaꝛ capꝛe cũ ace to. Et cinis vngulaꝛ eq cũ oleo: ⁊ cinis allioꝛ cũ melle: ⁊ ci nis radicũ rafani cũ melle. Et rafanꝰ mixtꝰ cũ farina lolij ⁊ ſterꝰ capꝛaꝛ vſtũ cũ oximelle: ⁊ ſuccꝰ roriſmarini cũ melle mixtꝰ: ⁊ inũctio cũ oleo de tartaro. Et lac canis ſupillinitũ. Et euforbiũ cũ oleo inunctũ mirabiliꝛ euenire facit pilos q naſci tardant. ¶ Et dixit Hal. ⁊ ponit. 25. ptj. ſolatrũ ſilue ſtre appellatũ kekẽgi ſanat alopetiã quotiẽs ſuppoꝛitur ei per multũ tꝑs. Et Raſ. ait. dico hoc eſt forte valde. ⁊ dixit. q̃ cepe generat pilos in alopetia magis q̃z alie medicine

Faciẽtia capillos renaſci.

sic dixit Dio. Et ait Raſ. dico expt⁹ sum eas ⁊ inueni q̄ suffi ciunt absq; alia cura ⁊ sup eis firmani curā. Et credo q̄ bul bus i hoc magis agit q̄z cepe. ¶ Dixit Alex. illinitio fiat cū ℥.i. aceti. ⁊ ℥.i. olei roſ. sil' mixtis post fricationē factā in lo co cū pāno aspero, ⁊ videbis mirabilia de bonitate act⁹ ei⁹. Dixit sarach. quotiēs vis q̄ pili oriant supra vlcera illine ea cū vngula caballi aut asini vsta, aut comu aliq̄ vsto: ⁊ mixto cū oleo sambacino. ¶ Dixit Mesue filius Zacharie. linimē tū sanans caluitiē gīans pilos in barba ⁊ supcilijs. ℞. cere ℥.ʒ. olei keyrini. ʒ.ij. ʒ. laudāi. ʒ. vij. eufor bij gūmi rute agre stis cātaridaꝝ. aā. ʒ.iij. seminū citrāguloꝝ ɔbustoꝝ apum si ue vesparū aā. ʒ.ij. ſtoraci ʒ liquide myrrhe. aā. ʒ.ij. ʒ. fiat vn guentū: ⁊ liniat ex eo in nocte post loci fricationē ʒ: ⁊ mane lauet. ¶ Et dixit Mesue Filagrius. medicamē faciens na sci capillos vbi oportet: ⁊ sanans caluitiē. ℞. carniū limatia rū ⁊ sanguisugarū ⁊ apū: ⁊ vesparū ⁊ salis cocti. aā. partes equales: ⁊ pone in vase vitreato bñte foramina multa in fū do: ⁊ pone sub eo vas vitreū, ⁊ manabit post diē ⁊ diē humi ditas que cōseruat in vase. Et q̄n fuerit necessitas fricet sup locū caluū. i. depilatū postq̄z fricaueris ip̄z cū pāno aspero: aut cū spuma maris. ¶ Ung^m faciens nasci pilos vbicūq;. ℞. abrotani cōbusti ⁊ auellanaꝝ cōbustaꝝ: ⁊ foliorū mirti cōbustoꝝ. aā. partes equales. terant subtiliter: ⁊ incorporē tur cū oleo antiquo: ⁊ liniat inde locus. ¶ Aliud. illine locū cū melle, ⁊ superaſperge puluerē apum cōbustaꝝ: vel pulue rē factū ex ouab⁹ ptibus comu cerui vsti: ⁊ vna pte solearū antiquaꝝ ɔbustaꝝ per triduū sup locū dimitte. ¶ Aliō. ℞. laudani. ʒ.ij. olei ouoꝝ. ʒ.i. pinguedinis vsi. ʒ. ſ. dissolue sil: ⁊ cū dissoluta fuerint misce puluerē qui sic fit. ℞. granorum mirti. ʒ.ij. carte vste nucis vste auellanaꝝ vstaꝝ cū corticib⁹ ⁊ nucleis. aā. ʒ.i. fiat vng^m: ⁊ cū eo fricetur barba vel ali⁹ lo cus post fricationē bonam cu⁹ pāno aspero: vel succo cepe. ¶ Aliud. ℞. corticū auellanarū parūper assatarū: ⁊ sterco ris muris. aā. ʒ.ij. ⁊ misce cū oleo nardino in modū vnguē ti. Et inunge cū eo barbā bis in die post abrasionē loci, ⁊ fa cta ablutiōe. Et ſi nō sufficit facta iterū abrasione fricet loc⁹ cū radice raffani mane ⁊ sero. Et post fricationē vngat cum hoc vnguēto. ℞. cantaridaꝝ absciſſis extremis. ʒ.ij. ⁊ frige in oleo cōi: ⁊ postea remoti ab igne supmisce puluerē capillo rū ve. parū misce do in modū vnguēti. ¶ Aliō Raſ. 25°. pti. ℞. cineris abrotani. ʒ.ʀ. ventriū cantaridaꝝ. ʒ.ij. laudani. ʒ. iij. auellanaꝝ vstaꝝ. ʒ.ij. gallie muſca. ʒ.i. terant cū oleo vete ri in modū vnguēti. ¶ Et dixit Raſ. ad gīandū pilos i sup cilijs ⁊ palpebris vnge cū digito supcilia ⁊ palpebras cum oleo in quo fricat plūbū aut cū adipe anserino. Et vsū⁹ bo nus est ad h̄, tū prius fricatio loci fiat: deinde vngat. Dixit. oriēt pili in loco cōbusto. Dixit Meſ. ⁊ sil' Auic. quotiēs nascunt pili abradant sepe: q̄n sic fient firmi ⁊ grossi.

¶ De pediculis ⁊ lendinibus. Cap. xxx.

Pediculorum tres sunt spēs. qdā. n. sunt multoꝝ pedū per ambulantes de loco ad locum: ⁊ aliq̄n longin quū, ⁊ vocant sercupedes. ⁊ qdā sine pedibus nō pambulantes: sed fixi adherent loco cui in herent ⁊ vocant plactule siue pelliciati. Et qdam sunt parui valde remanentes sub ymine in cute paꝝ perambulātes cor rodendo: ⁊ vocant ppie pediculi siue pellicelli. Et lēdines sunt noti ⁊ vtp̄m applicantur capillis.

Cā mālis Et cause oium eoꝝ sunt ecdē: ⁊ sunt 4^or. sic aliarū rerū s. mālis: formalis: efficiēs ⁊ finalis. ¶ De mā dixit Auic. tertij 3ª. q̄ mā pediculoꝝ est mā putrida quā ad ptes cutis expellit nā. Et dixit quarti 7ª. pediculoꝝ mā est que nō est virulēta nec vltimo putrefacta: q: ſi esset talis nō gīaret ex ea aial. Et ideo est tanto minus mala eis q̄ est cō ueniens ad recipiendū vitā: que cū non data fuerit ei a crea tore suo fiunt ex ea pediculi in loco in quo ipsa mā ɔtinet.

Dicunt. nō esse pole q̄ aliqua putrefactio sit in mā ex q̄ pe diculi generant vel gnāri debent: sed ipsa est quasi in gr infimo in latitudine tū: in qua latitudine aliq̄ portio m rie est minus vel magis mala ⁊ ipura. Et quecūq; sit ipſ portio māe intrinsece cui nō ex toto dominata est nā. S ista pte minus ipura nā cū nō stet ociosa mediante calo li ⁊ caloꝝ ɔtinentis aeris gīat pediculos. Et hos dicūt pductos ex intentione nāe. Et ex alia portiōe māe ⁊ ex p tiōe magis ipura, ⁊ q: derelicta a regimine nāe: vñ aliq putruit gīantur pediculi. gīantur etiā pediculi ex actiō lonis putredinali ſ in ipsa ʒ. Et hos dicūt. nō gīari de int ne nāe. ⁊ dicūt primos generari: maxie tpe verie. hos v tpe. ¶ Cā formalis pediculi est ꝓpria figura ipsoꝝ: ⁊ ia tuit ex dictj. ¶ Cā efficiēs est dupler. Una pticularis: ⁊ taſſe ꝓparatiua trī. Et est in ꝓductis de intētione nāe c nālis ⁊ putredinalis sil' in alijs aūt est caloꝝ putredinal Nā caloꝝ putredinalis ly agat in mām putrefaciēdo v neret ipse, tū quasdā ptes in sua actiōe dirigit p̄parat ⁊ sponit vt recipiat aialitatē. Et respcū hoꝝ partiuꝝ ipse c putredinalis: q̄uis sit ⁊ dicat putredinalis respcū toti⁹ terie. pōt tū dici nālis idigestiuus. Et ɓ intelligit Aui. cū tij ʒª. de pediculis palpebrarū. dixit. q̄ vtus p̄parativa nis eoꝝ est nālis. 2ª cā efficiens est vīs vocata vite dato dator formaꝝ: vocata. ſ. ab Auic. creatoꝝ: ⁊ pōt et dici nā. ¶ Et cā finalis ꝓ pte et ly ʒ p̄z: ⁊ est inociositas nāe eligit gp melius gnāre ista aialia. Et qntus Seruius di q̄ nā ꝓduxit eos cupiēs abrūpere somnos. ¶ Dixit Z supueniunt q̄nq̄z capillis capitis lendines: de gīone q diuerse a medicis reperiunt opiniones: ⁊ forte pp diffi tatē inuentionis cārum ipsaꝝ. Ait. n. Auer. 12. metaph. mento. 18. q̄ aialia que gīantur ex putrefactione, q̄uis vtilia habent tamē difficilē inuestigationē. ¶ De loco gīonis pediculoꝝ. innuit Aui. q̄ sercupedes gīant ali tulum sub cute extrinseca ⁊ producti mouent ad ex: ⁊ e diunt. ¶ De pediculis vō dixit Zoar. oriunt q̄nq̄z sub pediculi paruuli: q q̄n excoriatur cutis exeūt aialia viua sunt sic ꝓuncula q̄ vix p̄nt videri sed tū cutis nō excor ⁊ q̄nq̄z remanent intus ⁊ pruritū intensuꝝ causant. Et cū pruritu fiunt bothoꝝ parue in modū scabiei sup loci gbus sunt, ⁊ isti pediculi maxie fiunt in manib⁹ ⁊ pedib vehemētius in pedib⁹ infantiū: ⁊ nō simunt eos hēre q Et dñt qdam. q̄ sercupedes aliq̄n gīant extra cutez ex teria supra cutē retenta, ⁊ ibi et gīant plactule ⁊ lendi sed lendines postea mouent super capillos. ¶ Et iā fu qdam dicentes. q̄ sercupedes ⁊ plactule ⁊ lendines ge tur ex sudore viscoso qui adheret super cute. ¶ Et scia lendines ⁊ oēs species pediculorum habent q̄nq̄z cās iuuantes ad gīonem ipsoꝝ ⁊ mouent eos cibi boni tenuis, q: sua subtilitate facil' mouent ad cutē sicut su cus. Et adiuuant ad illud mot⁹ corporis mouētes ⁊ de tes ad ip̄m bonū chimū ad cutē. Et precipue cū associat mo ipso moto vapoꝝ spermatis gīantis sicut accidit in tu coytus: cui⁹ motu mouet ad cutē associatus vapoꝝ uato a spermate qui vapoꝝ cū non sit multū malus nor uet neq̄z disponit chilum ipsum ad virulentiā ⁊ ad putr ctionē: sed ad dispōnē aptam ad recipiendū vitā: ⁊ ist coytus est de adiuuantibus ad gīonem pediculoꝝ. q̄nq̄z adiuuat ad illud administratio eius q̄ aperit p cutis ⁊ mouet materias retentas in cute ad resolution sup. sed non resoluunt: sicut debilis fricatio aut leuis a tio. Fortis enim fricatio ⁊ ablutio resoluunt materias ⁊ prohibent generationē pediculoꝝ ⁊ nō adiuuat a sed que est debilis ⁊ parua nō resoluit mām: sed mouet ⁊ facit. dixit. A. ingredi ad ipsum flatum. i. aliquā trāsp tionē per quā ipsa ꝓhibet a ɔuersione putrefactionis ⁊ ab assilatione cū putrefactione, a virulentia ⁊ incinera ne, ⁊ sic generantur ex ea pediculi. ¶ Et dixit. A. tertij de pediculis palpebrarū. ille cui plurimū accidūt pedic

plurime est varietatis in cibis suis: ⁊ talis varietas: vt
it in sermone. 5° est cā indigōnis ⁊ multiplicatiōis sup
tis apte appētēdi a calido putredinali: ⁊ licin mām pe
oꝝ ouerti. Et ēt ille q est pauci exercitij: qꝝ in tali mouē
āe ad resolonē: sz nō resoluunt. Et ēt ille q est imūdus
cutē siue pp multiplicationē multaꝝ sordiū ex supflui/
us tertie digōnis in poris cutis exteri⁹ siue ex dissolo/
lnei vel ex vsitatione fricatiōis ⁊ absterſionis cutis si/
ysu induendi pānos sordidos ⁊ imūdos ⁊ iacēdi in le/
mundis siue ex ꝑmersatōe cū imūdis viris ⁊ mulierib⁹
iculos gīantib⁹. ¶ Pediculi multiplicant i ꝑn° lepre
a ⁊ 3ª spē ethice: ⁊ incarceratis: ⁊ in pueris rōne indi/
. ¶ Dixit Ser. ⁊ ponit. 25. ꝯti. fortasse fiūt i aliquo pe/
multi subito: ⁊ erūt ex humiditatib⁹: in qbus est aliq̄
as. ¶ Et Auicē. dixit. qñqꝫ accidūt de pediculis plimi
pp multitudinē māe eoꝝ. ⁊ subdit. qñqꝫ supant adeo
fluat sanguis bōtis eos ⁊ citrinet color eius ⁊ cadit
it⁹ ipsi⁹ ⁊ extenuet corpus ipsi⁹ ⁊ cadat ei⁹ virt⁹. Et
ba Ga. in li. signoꝝ. q ponunt. 25. ꝯti. prē multitudine
nctionū ipsoꝝ frequētiū: ⁊ q̄si ꝯtinuaꝝ patiens neqꝫ
e neqꝫ dormire pōtsed q̄ꝑm se scalpit: ⁊ ꝑe multa ⁊
calpellatiōe apiunt pori cutis ⁊ aperiunt orificia vena
ea ⁊ effluit sanguis ꝑ poros eius: ⁊ pōle est ēt ꝙ aliqñ
t ex multa ingetudine ⁊ corrūpit digō ⁊ cadit appeti/
i citrinet color ⁊ extenuet corp⁹: ⁊ ēt resoluit virtus.
qñqꝫ dirigit ad ꝓhibitionē gīonis: ⁊ qñqꝫ ad mo
tionē ⁊ interemptionē ipsoꝝ ⁊ cōpletur dicta ⁊ po
Et cōpletur ꝑm 4°r intentiones: quaꝝ ꝑª ordinat re/
in vita. 2ª eūat mām añtem ⁊ diuertit. 3ª mām ꝺiūctaz
it ⁊ ꝺsumit eam q̄ a ꝓuersione in pediculos ꝓhibz. ⁊
picit ipsos pediculos abijciendo ⁊ interficiendo eos.
dicta. dixit Aaron. deuitent cibaria grossa ⁊ sequant
generātia sanguinē ⁊ abūdās balneū ⁊ mutationē i/
ntoꝝ ⁊ indumenta fiant de lino. Et Ser. dixit. vitēt ci
calā ⁊ grossa. Zoar. aūt dixit. q vult cām seu pedculo
im amouere oꝝ vt a cibis inconueniētib⁹ abstineat: ⁊
nt⁹ comedere gallinas vel turtures: ⁊ silua, decoctas
to vel agresta vl̄ succo berberoꝝ, ⁊ siluz. Et comedat
bū fermentatū. Et abstineat ab oīb⁹ fructib⁹ ꝓeter
auellanis ⁊ spāliter abstineat a ficubus siccis ⁊ recēti/
vuis ⁊ iuuibis ⁊ pomis. ¶ Et Aui. de dieta dixit. in/
rectificatiōe regiminis ⁊ dimissiōe ei⁹ qō mouet māz
erioza de eis q̄ diximus. Et confert adillud assiduatio
ationis ⁊ mundificatiōis ⁊ vt assiduet mundificatiōez
⁊ ꝑmutationē ipsaꝝ: ⁊ induat sirico. ⁊ lino. Scias ꝙ
és ablutio capitis destruit lendines. ¶ De cura ꝑuo
rit Sera. fiat minutio: deinde laxatio. Et Aui. dixit. in
in primis mūdificatione corporis: ⁊ ꝑprie eūone cuz
a. Dixit Zoar. da eis yerapigrā cū aqua lactis qō coa/
ū fuerit cū semine vrtice aut cū lacte ficus. Et in pedi/
puunculis dixit. ꝺfert purgare cū semine cartami vel
vel cū a qua infusionis eoꝝ: qñ eradicant cām ⁊ rari/
alus non oꝝ oino. Et qñqꝫ post vl̄em purgationē est nec̄iū eūa/
⁊ ad putre in qua fuerint: ⁊ abūdāt maxie caput vel oculos si
itā: ⁊ istos in palpebris vel spūalia: si fuerint in subascellis dor/
culoꝝuz. pectore vel nutritiua si fuerint in pectine inguinib⁹ ⁊
ō aperit p nib⁹ nutritiuoꝝ. ¶ Tertia aūt intētio ꝓplet cū medi/
resolution ab intus ⁊ ab extra appꝛoriatis. Et de medicinis ab
ut leuis a dixit. A. bibat medicinas interficiētes sic allia cocta
materias i mentū montanū. Et ꝓuenit vsus tyriace ⁊ siluz. ⁊ dī
dīuuat a natura comu cerui bibita nō sinit in corpore esse lendi/
sed mouet el pediculos. ¶ De medicinis autez localibus ⁊ ab eī
íquā trāsp rimatis. dixit Ga. p̄ meymir. ꝙ debent curari cū desic
factionis m is bōtibus secum attractionē ⁊ dissolutionē vehemen
⁊ incinera Auic. dixit. opꝫ vt sint exiccatiue resolutiue ⁊ attracti
t. A. tertij exterioza: ⁊ iste medicine qñqꝫ administrant toti cor/
dūt pedicu ⁊ qñqꝫ ꝑticulari mēbro in quo abūdant. ¶ Dixit Ra.
25. ꝺtinen. ꝙ vnguētū factū de staphisagria nitro ⁊ auripig
mento cū oleo ⁊ aceto cōuenit oibus spēbus pediculoꝝ. In
corporibus calidis conuenit vnguentū factum cuz argento
viuo extincto ⁊ ex cinere filtri cū aceto ⁊ oleo. ¶ Dixit Pau
lus teratur staphisagria in aceto ⁊ fiat illinitio cū eo in quo
libet corporis loco: ⁊ est bona ⁊ mirabilis. ¶ Raſ. vbi. s.
decoctio bletarū lota ⁊ supasperſa cōuenit. Et fiꝛ decoctio
abꝛotani ⁊ alumē dissolutum in aqua ⁊ illinitū supza co:p⁹
interficit pediculos. Et vnguentū factuz ex limatura cornu
cerui cū oleo ⁊ assungia veteri lendines ⁊ pediculos fugat
⁊ interficit. Et vnguētū factū ex costo ⁊ storace liquida sta/
phisagria ⁊ lardone fugat ⁊ interficit vermes lendines pedi
culos pulices ⁊ oīa hmōi. Oleū in quo ifusa fuerit ruta inū/
ctū ꝓuenit. ¶ Dixit Zoar. pone sup caput desiccātia ⁊ i esta
te sufficit tibi acetū in quo bullierit centaurea minoꝝ. Et in
hyeme vnge caput cū alkitrā: qm̄ desiccat humorē facientez
pediculos ⁊ ipsos necat. ¶ Unguentū bonū. ℞. aloes. ʒ. i.
myrrhe. ʒ. 5 tere: ⁊ cū oleo ⁊ lardone cōfice ⁊ inunge. Inun
ge caput cū argento viuo cū saliua extincto cū mixta fuerit
parua portio sulphuris triti, ⁊ oēs lendines occides. ¶ Di
xit Paulus. laua caput cū decoctione lupinoꝝ ⁊ perfecte fa
cies. Et dixit. sola inunctio capitis cū oleo est mirabilis. Et
vnguentū ex oleo cū el̄o albo ⁊ baurach, ⁊ ē efficax. ¶ Di
xit Raſ. vbi supza. oleū radicū inunctū conuenit habēti pe
diculos post morbū. ¶ Ad pediculos siue plactulas pectis ⁊ alarū. in oleo cinerem distēpera ⁊ inunge ⁊ sit cinis ex li/
gnis quercus aut ex stipitibus fabarū. ¶ Ad plactulas au
tē palpebraꝝ cū ruboꝛe ꝓuenit inunctio facta cū lardone cū
quo mixt⁹ fuerit puluis olibani ceruse ⁊ aloes. ¶ Ad pedi
culos ꝓunculos. dixit Zoar. inūge locū cū oleo amig. ama
raꝝ, ⁊ frica corpus cū medulla melonū aut cū medulla semi
nū eoꝝ, ⁊ si patiēs nō fuerit multū macilētus frica cū succo
folioꝝ ꝑsici: ⁊ sufficit ad curationē ei⁹ auxilio dei. ¶ Si pe/
diculi sub cute faciūt ꝓuritū intēsuz. ℞. assungie porci recē
tis ⁊ sine sale ⁊ terbētine optie lote. aā. ʒ. iij. incorporent cū
ʒ. i. succi scabiose: ⁊. ʒ. iij. elleboꝛi albi inūgat cū eis. ¶ Aliō
vltimā sanans eos a pedib⁹ infantiū ⁊ alioꝝ locoꝝ: in qb⁹
sunt cū ꝓuritu ⁊ bothoꝛ. ℞. ouа recētissima ⁊ elixa ea in aq̄
quousq̄ fortiter indurent, postea incide albumina ipsoꝝ in
frusta subtilissima ⁊ lata: postea accipe petiā lineam subtilis
simā ⁊ bñ abꝛasam ⁊ extende eā sup loco: ⁊ dicta frusta albu
minū super eam extende: ⁊ ea cū alia petia eis superposita li
ga ⁊ dimitte sic ꝑ horas plures, postea solue ⁊ inuenies oēs
pediculos superficiei inferioris petie adherere, qō cogscet
si petiā ipsam sup ꝓunas excuties. nā cadūt ⁊ crepitabunt.
¶ Et scias ꝙ in qbuscūqꝫ vnguētis dictis vel alijs ꝓuenit
acetū: ⁊ si volueris fortius operari loco eius pone acetum
squilliticū: qm̄ ipsuz oēs vermes interimit. ¶ Dixit. ꝙ si bō
bar intinct⁹ in terbētina teneat in sinu pediculi fugabunt.
¶ Et si staphisagria trita ⁊ in pāno raro ligata teneat i aliq̄
ꝑte corporis secus cutē oēs pediculi trahent ad eū ⁊ morie
tur. ¶ Et dī ꝙ nō ꝑcreabit pediculos qui portauerit aliqꝫ
fasciā siue lentiā vel plures sup carne nuda inunctā ex vng°
qō sic fit. ℞. terbentinā ⁊ oleum cōe siue laurinū ⁊ modicuz
salis triti ⁊ agita oīa bene simul donec ꝑfecte incorporētur
⁊ dealbantur: deinde adde modicuz argenti viui extincti cū
fuste de saluia optime incorporata ⁊ vtere.

Ad plactulas.

Ad pediculos sub cute siue pediculos

¶ De dispōnibus vnguium in gīali. Cap. xxxj.

AGues pluribus modis contingit ledi ⁊ deturpari. quādoqꝫ enim acci/
dit eis scissio, ⁊ quādoqꝫ gibbosantur ⁊ exaspe
rantur: et qñqꝫ defedant et lepꝛosantur: et qñqꝫ
accidit eis albaras aut citrinantur: vel alio ma
lo coloꝛe colorant: et qñqꝫ mollificant et plicant et torqnt:
et qñqꝫ nascunt piate i circuitu eaꝝ. ¶ Incisio aūt et ruptu
ra que sponte aduenit eis: et fiꝛ gibbositas et ipsaꝝ asperi/
tas ex nimia ꝓueniūt siccitate: qñqꝫ pura: qñqꝫ cū mā cala

vel melica. Dixit Aui. qñq; accidūt scissure corrosiones vnguibus cā siccitatis ꝓpōnis melice. ¶ Et dixit. q; scissura vnguiū que est decliuis ad ptes acutas pendētes cū carne z pungētes z ledētes eā dr̄ auris muris, z dr̄ q; spasmus. i. ꝯctio z curuitas. i. leprositas siue diminutio accidit vngui ꝑ plm er melia. Et multotiens accidunt qñ accidit vngui vt eradicet. Et cum alius vnguis origine bona nō custoditur, sed tangit multotiens: quare nō egreditur. Et si egreditur: ꝑm formam malā egredit z vadit in gīone sup illam sūmā: quare illud quod aduenit ei de nutrimento nō inuenit in ea penetrationē z de ea resol'one ꝑm modos innāles: quare cō ponit in radice vnguis tali ꝓpōne q; fit ei difficilis extensio totius radicis. ¶ Et cā mollitiei z tenuitatis vnguiū ē būditas multa nutrimēti eoꝝ. ¶ Et petite sunt q̄dā additiōes que oriunt ex carne exīte in circuitu vnguis z eleuant ab alijs ptib⁹ z cū tāgunt ac obuiant ei dura inferunt dolorē.

Incisio vnguiū i die iouis assecurat a ruptura vnguiuꝫ.

¶ Dixit auctor Tacuini fiat ipsoꝝ incisio i die iouis vt asse curet ruptura ipsoꝝ: z si fortasse fortices tetigerunt carnes ipsoꝝ: deinde loti fuerint cū sale post incisionē icurrere pōt post inflāmationē caliditatis que si euenerit curari pōt cum semine psilij in aq̄ infuso z sup petiam aspersō z appositō.

¶ De speciali curatione z disp̄one vnguium. Ca. xxxij.

CUra scissionis z aspritatis vnguiū fit cū eūone corpis ab humore peccāte, z q; vt plm peccat humor melicus. dixit Aui. cura est mundificatio corpis cuz eūone humoris melici si affuerit deueniendū est ad humectationez vt tollatur mala cōplexio sicca. Et scias q; aqua foliorꝝ lingue canis appositā sola scissuris vnguiuz illas vtiliter z mire sanat: sicut ét sanat scissuras que sūt in crurib⁹ equoꝝ. tortuositatē z gibbositatem vnguiū abrasio frequens ipsoꝝ cum nitro, deinde fiat fomētatio multa cū decoctione fenugreci z suppone ei post fomentationē. Et ét sanat asperitatē z aridi tatē z eorum duritiem. ¶ Qꝝ si vnguis incisione diuisus fuerit in frusta que sic necesse sit amouerī: tūc in ꝟ casu. dixit Aui. emplastret cū cepe muris assata, z ꝓprie cum oleo si samino aut cum nasturtio: z ꝓprie semine eius z semine lini mixtis cū melle aut cū semine nasturtij z sale tritis similib⁹: qñ eradicant frusta vnguiū. ¶ Emplm in hoc conueniens sic fit. ℞. terbentine. ℥. 5. armoniaci. ℥. i. 5. cere. ℥. i. soluantur ad ignē: deinde reseruetur: z cū necesse fuerit superponat ex eo vngui. asperitatem enim z tortuositatē rectificat z frusta euellit. ¶ Et curet. dixit Aui. vnguis curuata z cōtracta cū adipe. 7. diebus supposito, deinde itez superponat adeps: z iterū fricetur cum nitro: z sic fiat donec equet. Et si cū cō tractionis z spasmi siue diminutiōis vnguis fuerit humor melicus eūetur: maxime si fuerit cōis toti corpori, qō maxi me scitur quādo omnes vngues fuerint sic infecti. Et rectifi catio cibi est de rebus magis cōueniētibus ad illud. Et di xit. q; qñ bibit oleum fisaminū z assiduat ipm equantur vn gues eoꝝ. ¶ Dixit Rasi. 25. ꝯti. liget sup vngues gibbosos ouū. z dimittat per biduum: deinde soluatur. Et si vnguis factus fuerit lenis redatur. sinautē iteruz supponat adeps: deinde fricetur: z sic fiat: donec rectificetur. Et semē lini bo nū est ad spasmū z diminutionē vnguium. ¶ Ad euellendū aūt vngues leprosos malos in sba z colore ipsorum vel ali ter maculatos vt eo amoto: postea oriat vnguis bonus. Di xit Judeus. emplā vnguē cū gūmi cypressi per dies duꝝ le niatur: deinde punge radices vnguis cum acu vt egrediat ex eo sanguis abundans: deinde superpone allium contri tuz quolibet die bis superligatū: qñ cadet z loco eius oriet vnguis bonus. Et hoc idē posuit Aui. ¶ Et dixit Raſ. q; carnositas vuarū passaꝝ emplastrata euellit vngues cōmo tos cito. Auic. aūt dixit. q; assiduatio emplastrādi vnguem cū oleo oliue vel cū vua passa, qñq; ꝑparat eū ad casum cuz quolibet regimine, sed ꝓprie qñ miscet cū ea oppoponacū. Et sulphur fractū cū adipe conuenit. Et de medicinis forti bus ad eradicādū vnguē. dixit Aui. est seraphinū. ¶ Dixit Oribasius. ℞. farine glanduū z fenugreci z taplie z vitrioli rub. aā. partē. i. cantaridaꝝ. pt. 5. cōfice oīa cum aceto: z fac emplm. Et Raſ. dixit. q; hoc emplm est forte ad eradicādū vnguē. Et Aui. cōsilr posuit ipm. ¶ Dixit Paulus. ad euel lēdū vnguē absq; vlcere fiat emplm cum arsenico citrino z ruffo: z sulphure citrino z gūmi granaꝝ viridiū z dissoluat in qualibet hebdoma. Et Aui. posuit ipm z addidit acetū. ¶ Dixit Raſ. 25. ꝯti. ℞. cere spice z aspalti. aā. par. i. z sul phuris citrini. ℔. 5. z distempera cum oleo: z fac ex eis adhe sionē super vnguē: aut misceant sulphur z baurach cū pice z supponant: qñ vnguem euellent. ¶ Unguē ét leprosum. dixit Serap. euellet radix celidonie minoris z albores vn guiū abijcit. Et valet emplm de cera pice z sale. ¶ Eradica to aūt vngue opz vt fiat custodia super vnguē nouū qui ori tur vt bonus z pulcher oriat z crescat. Dixit Paulus. post casum vnguis superpone cerā cū medietate arsenici. i. auri pigmenti. ¶ Dixit Aui. opz vt ingenier: donec magnificet z caueat a tactu cum manu z aere, z maxime frigido z alijs que ledere possent z impedire bonū ortū eius: z magis ꝓue niens qō scitur ad illud. dixit ipse. est vt fiat aliquid sup digi tū: sicut pileus z sit in eo ꝓnexio retis z ruptura vt nō phi beat aer oīno transire ad vnguem: q; si oportuerit phibere aerē ab eo pp calorē aut frigus aut aliud, tunc cooperiatur illud rete cū illa ruptura cuz re alia vt cera. Et opz vt figura huius pilei sit figura qua fiat securitas ab obuiatiōe digiti a parte vnguis cū ligatur sup ipsuz z obuiat ex pte altera z dimittatur supra digitū spatio mensis vnius. Tūc. n. nascet vnguis melior. ¶ Qui aūt vnguem mollificatū z plicabilē sanare vult exiccantia superponat vt colofoniā z alumē cū oleo lentiscino aut alumē sal z sandaraca cum oleo mirti. ¶ Et citrinitati vnguiū ꝓfert. dixit Aarō. linitio fcā cū semi ne eruce bñ trito cū aceto forti: z qñq; cū felle vaccio aut cū semine eruce ꝓtrito bñ z confecto cū aceto. ¶ Albores aūt vnguiū z pūcta z baras remouet. Dixit Raſ. 25. hoc vnguē tum. ℞. visci quercini portulace z fenugreci. aā. ℥. i. cantari darū. ℥. 5. taplie. ℥. i. z confice cū aceto cōuenientis q̄titatis aut fiat illinitio cū pice. ¶ Et tollit vestigia ab vnguib⁹ fre quens ipositio manus in aqua in qua dissolutum fuerit alu men dū fuerit calida. Et vz carnositas dactilorū emplastra ta cū oleo ro. Et Aui. dixit. sumat nux cypressi z terat z mi sceatur cū aceto, z farina: z ꝓprie frigida lupinoꝝ z empla stretur cum ea: qñ eradicat albaras, z sil'r semen lini cū na sturtio z pix humida est mirabilis in hoc: z ꝓprie cū arseni co rubeo z gūmi pini cū nuce cipressi z piscij gluten est mira bile z vltimū. ¶ Cum aūt casu vel percussione seu obuiatio ne vnguis atteritur z ꝓtundit supponat alkāna distēpera ta cū oleo. Et Aui. dixit. approꝑinquat cura eoꝝ cure sup purationis vt in pede eq fit ex hoc q; calcat rem durā vel la pidem. Et confert emplm de folijs mirti z cypressi: z q; fit ō adipibus cum fimo caprino: z sic emplastret in ꝑmis cuz fo lijs mirti aut granatorū leuibus: deinde adhibeantur lenien tia ex oleis z adipibus. Et dixit. si accidit capitibus neruo rum venientium ad vnguem dilatatio administra super eos adipes notos z cerotaria leuia. Et valet cepe lilij coctum z cū adipe anatis supemplastratū. ¶ Cū aūt attritione cōtin gat sanguinē sub vngue colligi z mortificari. Dixit Raſ. 25. ꝯti. misce farinā cū pice z superpone. Et idē dixit Aui. z dixit ét q; liquefacit sanguinē mortuū sub attritione farina cōfecta cum oleo suppositā aut absinthiū contritū suppona tur. est. n. vtile aut superponat sal tritū z cū melle mixtum. ¶ Qꝝ si sic nō resoluitur: sed inducit dolorē z timet de sanatione ipsius sub vngue: tunc necessaria est operatio manua lis. ¶ Dixit itaq; Ga. in ꝑ libro humoꝝ. z ponit. 25. ꝯtinen tis. cum fuerit sub vngue sanguis ex cōtusione scindat vn guis cū rasorio acuto: z bene incidēte q; transuersuz z eleue tur vnguis cuz facilitate z egredietur sanguis qui est sub ea.

Facietia nasci vnguē pul chrum.

Remotio malus colorꝫ z pūcta vn guium.

De attri tione vn guiuꝫ et casu vel g cussione.

Cura ad euellēdū vngues le prosos malos in sba z colore ma culatos.

⁊ deinde restituat vnguis in locū suū ⁊ cooperiat sanguinē subsistendū ei ⁊ statim mitigabit dolor. ¶ Et Auic. dixit. si acciderit ex hoc vt eradicet vnguis in ipius eleuatione: tūc fac vt currat sanguis. Et iuscet post illō vnguis ⁊ illud qō est super ea cū facilitate vt rutamē ei⁹: ⁊ nō doleat. ¶ Deinde dixit Sal. post dies eleuet vnguis, itē vt ex manet erugo deinde iterū restituat sup locū ipsum ⁊ curet deinceps cū dissolutione ⁊ mitigatiōe doloris, vnde epithima fiat cuz aqua tepida ⁊ oleo ⁊ in fine supponat ei basilicon. Et nō dixit Sal. debeat ꝯglutinari caro subsistens vngui. s. añ extractionē sanguinis ⁊ eruginis: qz si cōglutinat dolor fiet in loco pānaritij. Sed mitigato dolore de digito penit⁹ cura fiat cū medicinis donec sanet. ¶ Dixit Aui. post inuiscationez vnguis: vt. s. dcm ē: ꝯsideret post dies aliquos si fuerit illic virus p̄ mat vnguis aut scindat cū facilitate. s. vt egrediat virus: postea reducat vnguis in locū suū ⁊ liget. ¶ Et dixit Aui. nō diuidas carnē. s. ab vngue, qm̄ cōmouet dolorē magnū ⁊ maiorē q̄z pānaritiū: imo tege eam cū ipso ⁊ embroca sup vngue aquā ⁊ oleum tepida ⁊ pone sup ipsuz postea in fine emplm basilicon. ¶ Quidā aūt sūt qui vngue sub quo est sanguis perforant cū acu ducēdo acū circulariter in modū trepani ⁊ ex foramine illo educunt sanguinē inferiuz cōtentum. al's. interius ⁊ si expedit perforant in locis duobus vel plib⁹. ¶ Si ꝯtingat carnē excrescere in laterib⁹ vnguiū: ⁊ ꝺinde dolorē seq̄ suppone illi, vt dicūt lac titimalli: qm̄ tollit eam cū diminuētibus carnē. Et stercus ouinū suppositū destruit eā. Et dicunt. ꝙ est de reb⁹ vtilibus ad albores vnguiū ⁊ vtiliter tollunt. Et dicunt. ꝙ colofonia ⁊ sepuz capri num equis ponderibus mixta ⁊ vngui malo leprioso suppo sita malū tollunt ⁊ bonū adducūt. ¶ Et dicūt. ꝙ si atripler pistet ⁊ cū assungia mixtus vngui leprioso supponat eradicat ip̄m: deinde apostolicon suppositū cito restaurat nouū. ¶ Dixit Auic. inflatio ⁊ pruritus vnguiū curat cū aq̄ maris abluēdo cū ea sepe: q̄re renouet aut cū decoctione lentiū ⁊ orobi aut cum decoctione cucumeris. Et de emplastris sī nenufar ⁊ oleum ⁊ ficus decocte ꝺiunctim ⁊ singulr. ¶ Et dicūt. ꝙ petita orta in circuitu vnguis oz faciliter velli. Aut q̄ztū possibile est iuxta carnē incidi: ⁊ postea inungi cū oleo ꝺ camomilla calido. ¶ Si ꝯtingat particulā aliquā lapidis vel ligni vel alterius rei infigi sub vngue dolorem inferentē pone desup. dixit Raſ. 25, oti. nasturtiū cū sale tritū aut liq̄fiat mastix albus ⁊ misceat cū sale grosso ⁊ superponat.

Ad excrescētiā carnis circa vngues.

Ad inflationem ⁊ pruritus.

Ad velli culā circa vngues. Ad infixa subvngue

¶ De fetore corporis assellarum ⁊ pedum. Ca. xxiij.

BOr q̄ñq̄z corrūpit ⁊ fit fetid⁹ ⁊ abominabilis in corpe toto: ⁊ q̄ñq̄z in ptibus ei⁹ aliq̄ vel aliqbus intrinsecis vel extrinsecis. Et q corrūpit intrinsecus manifestat in exeuntibus ex ore ex naribus ⁊ egestione sudore vel vrina. Et si in extrinsecus corrūpit ptib⁹ aut accidit in subascellis: aut inguinib⁹ ⁊ pedib⁹. ¶ Dixit Auic. odor corporis corrūpit pp putrefactionē humoris aut sudoris: ⁊ q̄ñq̄z adiuuant ad illud motus cōmouētes humores. s. nō ad resoluendū: sz vt apprehēdant a calore extraneo ⁊ ꝺimittant a regimine nāe ⁊ putrefiant: ⁊ adiuuant ad illud ꝺimissio ablutionis ⁊ abstersionis corporis: ⁊ max̄ a pollutiōe siue spermatis emissione ⁊ menstruis. Et tardatio ei⁹. s. ablutiōis: vel vt qdam dicunt. tardatio pollutionis ⁊ emissiōis spmatis ⁊ mēstruorū: ⁊ ppea fetent corpora eoꝝ qui ꝺimittūt coytū ⁊ retardāt ip̄m: ⁊ mulieꝝ etiā que nō mēstruant ꝑm ꝺsuetudinē. ¶ Et adiuuat ad odorē malū corporis sumere ea que sunt sicut fenugrecū, ⁊ ea de ppietate quoꝝ est mouere mās acutas ad mānifestū corpis: ⁊ si mouētur ad ascellas accidit fetor ascellaruz, ⁊ si ad inguina vel pedes accidit in eis dolor malus. ¶ Et dixit Sal. 6° terapen. corpora sanguinea multū fetēt: nō q̄ sanguis fetet in eis: sed q multas gīant superfluitates ⁊ multū sudant. ¶ Et scias ꝙ corpora que multiplicāt multas superfluitates tertie digōnis que retinentur in poris patiunt fetorem totius corporis. Et de istis corporib⁹ mulier sunt illa: quoꝝ humiditas eoꝝ caliditati dominat. ¶ Et dixit. A. extimauerūt qdam. ꝙ fetor ascellaꝝ ⁊ pediculi in eis sint ex reliquijs vestigioꝝ spermatis ex quo creat⁹ est homo que iā ceciderunt in ptibus ascellaꝝ ⁊ penetrauerunt in poris cutis, sed ḥ non est de illis ꝙbus opz vnīri vt ꝓportionetur ad vaporē māe que ꝓuertunt in sperma in boie ⁊ amouere ipsaz in eo est meli⁹. ¶ Et dixit. A. fetor stercoris ⁊ vētositatis fit cā putrefactiōis humoꝝ aut cā eoꝝ, ꝺ ꝓpietate quoꝝ est cū sumunt facere illō sicut alstigar ⁊ eruca ⁊ allia ⁊ porri, ⁊ max̄ frixa. Et de ouis bz veritatē si nō digerūtur. nā fetorē eoꝝ delet bonitas digōnis. Et delent fetorē egestionis ⁊ vētositatis eā q̄ declinare faciūt putrefactiōes ad vias vrine vel sudoris: sicut fenugrecū. ip̄m. n. sumptū facit fetē sudorē ⁊ vrinā ⁊ delet fetorē egōnis. s. ⁊ vētositatis. Et vinū aromaticū delet fetorē eoꝝ ēt. Et dixit Aui. cā fetoris vrine sunt cause fetoris egōnis. Et itē sunt cā fetoris diuretica: ⁊ ꝓprie sparag⁹. ipse. n. facit bonū odorē corporis: ⁊ facit fetere odorē vrine. Et dixit. vlcera vesice itē faciūt fetē vrinā.

Facientia fetorē egestionis in vrine ⁊ ipsum remouentia.

Cura odoris corpis mali ⁊ abominabilis fit p amotionē ⁊ diuersionē cārū eius tam cārum p̄cipaliū q̄z ēt coadiuuantiū: ⁊ cū vsu rerū bn redolere facientiū. ¶ Dixit. A. illud qō rectificat humorē est euacuatio ⁊ cōplexio cum permutatione ⁊ acceptione ei⁹: cuius bona fit digestio in q̄litate ⁊ q̄ztitate ⁊ mundificatio in balneo ⁊ alia. s. que faciūt ad mūdificationē corporis. Et sumere in ieiunio illud p qō sudor fit boni odoris: sicut est calsia. s. lignea, ⁊ fel anatis ⁊ apiū ⁊ capita cardi. i. sūmitates vl radices cardōis ⁊ asparagus ⁊ oē ꝓuocatiuum vrine mundificatiuū sanguinis a putrefactione: verūtū quedā eoꝝ faciūt fetere vrinā, sicut asparagus ⁊ cardo elixus si de eius aqua bibat ꝓuocabit vrinā abundantē fetentē tollendo fetorē ascelle ⁊ totius corporis: vt dixit Rasis. 25. otinētis. ¶ Et dixit Rasis. dico nil tollit fetorez corporis, sicut vinū odoriferū ⁊ comestio cardonū ⁊ asparagi: ⁊ oium que ita mouent vrinā grossam ad moduz fructus sauine q mirabilis est si in puluere sumit⁹ quolz die. nā fiet odor sudoris ⁊ vrine: sicut odor ei⁹: ⁊ tollet fetor corporis penit⁹. Dixit Rufus. ꝙ euitatio vini ⁊ breuis potus aq̄ tollit fetorē corporis ⁊ sudorē. Dixit. A. de ꝙferētib⁹ est bibē infusionē crisomilloꝝ ⁊ ipsa. s. comedere. ¶ Dixit Ra. vbi supra. auctoritate Serapiōis. quedā medicine aromatiçant corpus per subam sicut aromata, ⁊ ea q̄ sunt calida valent ad corpora frigida, ⁊ ecōuerso, frigida valēt ad calida. Et quedā aromatiçāt p accīs sicut litargiriū thutia: ⁊ filia: vel que opilant poros ⁊ ꝓhibent exitus sudoris: ⁊ sic tollūt fetorē eius: ⁊ ascelle ⁊ inguinū ⁊ pedū. Et dixit. ḥ. puluis cōuenit ad corpora valida. ℞. ciperū ⁊ foliū ⁊ squinātū ⁊ tere ⁊ infunde vino odorifero: ⁊ postea exicca ⁊ exiccata misce oia cū aq̄ ros. ⁊ pōt admīstrari ab intus ⁊ ab ex. ¶ Et Aui. posuit medicamē ꝺueniēs hūtibus cōplones frigidas. ℞. spice ciamomi amomi gariofil. xilobalsami cassiefi. añ. aur. iij. costi blacte biçantie macis. añ. ʒ. ij. extremitatū sansuci ⁊ spice romane. añ. aur. iiij. teranf ⁊ infundant in vino odorifero ⁊ exiccent. Et postea itē terant cū aq̄ balsamite ⁊ administrent. Et pōt ēt admīstrari ab intus ⁊ ab extra. ¶ Et de approximādis ab extra. dixit. A. liniat supra corpus qō sit sicut aq̄ mirti ⁊ aqua in q̄ dissolutuz sit alumen iameni ⁊ mente calamēti ⁊ sansuci folioꝝ citri ⁊ salicis. s. illiniat: vel supaspergat vel fiat ablutio cū ea. ¶ Et vz filt inunctio fcā cum mirto trito ⁊ sandalis vel oleo ros. ⁊ ista valent in calidis cōplexionibus ⁊ tēporibus. Et ciperus ⁊ flos squināti ⁊ calamus aromaticus valēt in frigidis. Et ꝓprie sansucus ⁊ alsesabran ⁊ folia citri ⁊ cortex eius ⁊ folia maloꝝ ⁊ folia allij sī iuuatiua ⁊ in ḥ cap'lo valde. ¶ Et ꝺ pculari cura fetoris ascellaꝝ ⁊ inguinū ⁊ pedū. dixit Aui. opz vt curentur post mundificationē si indigent ea cū thutia ⁊ litargirio cōdito. i. albificato: vel cōdito: scz cū aliquo ex oleis vel succis

conuenientibus ad hoc: ꝛ cum climijs: ideſt auri ꝛ argēti: ꝛ cum cinere mirti ꝛ oleo mirtino: ꝛ cum aqua in qua eſt alumen: ꝛ qñq; conficiuntur iſta cum ſandalis ꝛ camphora. ¶ Medicamen bonum. dixit. ℞. ſandali ꝛ caſſielignee ꝛ galle ꝛ ſpice ꝛ aluminis ꝛ mirti ꝛ folij ꝛ roſarū. aīi. par. i. thuris ꝛ litargirij. aīi par. ij. camphore par. ſ. fiant ex eis trociſci cum aqua roſ. ꝛ adminiſtrentur poſt exiccationē. Et thuria ꝛ ſemen tamariſci cum teruntur ꝛ adminiſtrantur cum aqua roſ. ſedant malum odorem ſudoris. ¶ Sequitur capitulum 34m de fetore oris ꝛ naſi. Et aliud capitulum 35m ꝛ vltimū. de occultatione odoris vini. ꝛ de iſtis duobus capitulis nihil dicitur hic, qꝛ ſufficiēter dicta ſunt in ſermone 3°. tractatu 8°. capitulo quinto ꝛ ſexto.

¶ Deo gratias.

Regiſtrum.

AAA BBB CCC DDD EEE FFF GGG HHH III KKK LLL MMM NNN

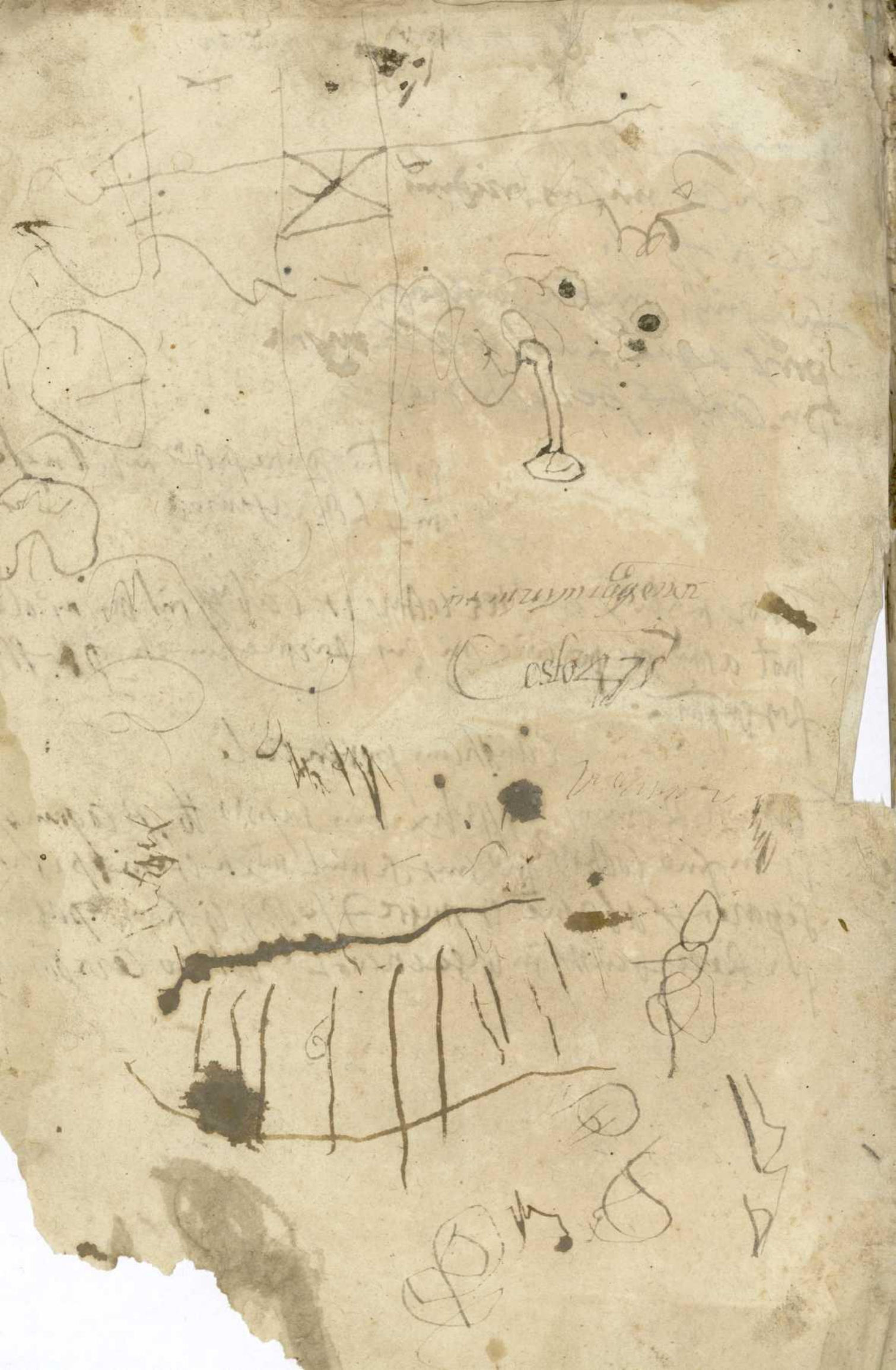
OOO PPP QQQ RRR SSS TTT UUU XXX YYY ZZZ.

AAAa BBBb CCCc DDDd EEEe FFFf GGGg HHHh IIIi.

Omnes ſunt quaterni.

Venetijs in officina Luceantonij Junte Florentini. Anno domini. 1533. menſe Julio.

1207
A-453
Signt.ª T
Est. 73
Tab. 6
Núm. 12

Nicolai Nicolæ Medicina. Tom. 4.